

T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

MUHAMMED BİN HÜSEYİN ER-REVANÎ'NİN
HİLYETÜ'L-MÛLÛK ADLI ESERİ
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

(DOKTORA TEZİ)

Erdal AYDIN

Danışman
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
BURSA – 2019

T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

MUHAMMED BİN HÜSEYİN ER-REVANÎ'NİN
HİLYETÜ'L-MÛLÛK ADLI ESERİ
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

(DOKTORA TEZİ)

Erdal AYDIN

Danışman
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
BURSA - 2019

T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalı'nda 711341003... numaralı Erdal AYDIN'ın hazırladığı "Hilyetü'l-Mülük (İnceleme-Metin-Dizin)" konulu doktora çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 26.07.2019 Cuma günü 10.00 - 12.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav
Komisyonu Başkanı)

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Bursa Uludağ Üniversitesi

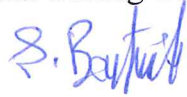
Üye

Doç. Dr. Hasan Basri ÖCALAN
Bursa Uludağ Üniversitesi

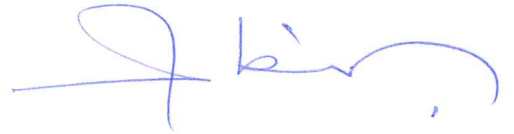
Üye

Doç. Dr. Şükrü BAŞTÜRK
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Paki KÜÇÜKER
Sakarya Üniversitesi

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ali ŞEYLAN
Beykent Üniversitesi

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU**

**BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 26/06/2019

Tez Başlığı / Konusu: HİLYETÜ'L-MÜLÜK (İNCELEME-METİN-DİZİN)

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarında oluşan toplam 1315 sayfalık kısmına ilişkin, 26/06/2019 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespiti programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 5'tir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

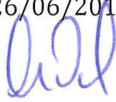
Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve bu Uygulama Esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre te çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

26/06/2019

Adı Soyadı: Erdal AYDIN
Öğrenci No: 711341003
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı: Doktora
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
26/06/2019

YEMİN METNİ

Doktora tezi olarak sunduğum “Muhammed bin Hüseyin Er-Revani’nin Hilyetü’l-Mülük Adlı Eseri (İnceleme-Metin-Dizin)” başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

26.07.2019

Adı ve Soyadı : Erdal AYDIN
Öğrenci No : 711341003
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Doktora

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Erdal AYDIN
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Bilim Dalı : Türk Dili
Tezin Niteliği : Doktora Tezi
Sayfa Sayısı : XV +1247
Mezuniyet Tarihi : 26 / 07 / 2019
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

MUHAMMED BİN HÜSEYİN ER-REVANÎ'NİN HİLYETÜ'L-MÜLÛK ADLI ESERİ (İNCELEME-METİN-DİZİN)

Türk yazı dilinin 17. yüzyıldaki tarihî gelişimini daha sağlıklı bir şekilde ortaya koyabilmek amacıyla üzerinde çalışmaya değer bulduğumuz Hilyetü'l-Mülûk adlı eser, Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde nesir türünde yazılmış bir siyasetnamedir. Hilyetü'l-Mülûk, İranlı Seyyid Ali Hemedânî'nin Zâhîretü'l-Mülûk adlı eserinin mütercim Muhammed bin Hüseyin Er-Revanî tarafından Sultan İbrahim adına tercümesi yapılmış, 07 Kasım 1642 tarihli, yarıya yakını telif bir eserdir. Eserin tek nüshası, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesinin Hazine bölümünde 360 numarada kayıtlıdır. 201 varaktan oluşan eser, nesih hattıyla yazılmış olup her varakta 19 satır bulunmaktadır. 47b-48b ve 75b-90b aralığında bulunan toplam 18 varakta derkenarlar yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Metin harekesizdir; fakat genellikle ayet ve hadislerde hareke kullanılmıştır. Eser, ikisi mütercime ait olmak üzere toplam 12 bâbdan meydana gelmektedir. 75a'ya kadar olan bölüm, mütercimin tercümesine ekleme yaptığı ilk 2 bâbın olduğu bölümdür. Eklenen bâbların oldukça hacimli olması ve tercümeyle farklı bir isim verilmesi, eserin telif/tercüme bir eser olduğunu göstermektedir. Mütercimin bu

maksatla eserin özgününden farklı olarak Hilyetü'l-Mülûk adını vermeyi uygun bulduğu değerlendirilmektedir.

Hilyetü'l-Mülûk üzerine yaptığımız çalışmanın giriş bölümünde; Seyyid Ali Hemedânî ve Muhammed bin Hüseyin'in hayatları hakkında bilgi verilerek çalışmanın konusu ve amacı, eserin künyesi, muhtevası, Türk tarihi ve edebiyatı açısından yeri ve önemi, eserin hazırlanmasında kullanılan yöntem hakkında bilgiler verilmiştir. 17. yüzyıl Türkçesinin daha iyi bir şekilde ortaya konulabilmesine katkı sağlamak amacıyla eserin imlası, ses ve yapı bilgisi incelenmiştir. İmla bölümünde öncelikle, eserdeki ünlülerin ve ünsüzlerin başta, ortada ve sonda nasıl yazıldıkları belirtilmiştir. Ayrıca ünsüzlerin kalın ve ince sıraya göre yazılışları gösterilmiştir. Ses bilgisi bölümünde, ünlü-ünsüz uyumlarına ve fonetik hadiselere yer verilmiştir. Biçim bilgisi başlığı altında ise yapım ekleri, çekim ekleri, sıfatlar, zamirler, zarflar ve edatlar örneklendirilmeye çalışılmıştır. Metin bölümünde Hilyetü'l-Mülûk'un çeviri yazılı metni verilmiştir.

Dizin bölümünde, "TürkSözDiz" 2.1 dizin programından yararlanılarak metindeki kelimelerin alfabetik sıraya göre dizini oluşturulmuştur. Eserin söz varlığını ortaya koymak ve 17. yüzyıl Türkçesinin söz varlığına katkı sağlamak için yaklaşık olarak 8382 madde başlı söz dizini hazırlanmıştır. Dizindeki kelimelerin hepsi, metindeki sayfa ve satır numarası ile numaralandırılmış ve metne bağlı kalınarak anlamları verilmiştir. Dizin bölümünden sonra kişi adları dizini de oluşturulmuştur.

Eserin sonunda; sonuç bölümüyle birlikte, çalışmada başvuru kaynaklara, eklere ve öz geçmişe yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Hilyetü'l-Mülûk, Muhammed bin Hüseyin Er-Revanî, Siyâsetname, Zâhîretü'l-Mülûk, Osmanlı Türkçesi

ABSTRACT

Name and Surname : Erdal AYDIN
University : Uludag University
Institution : Social Science Institution
Field : Turkish Language and Literature
Branch : Turkish Language
Degree Awarded : PhD
Page Number : XV + 1247
Degree Date : 26 / 07 / 2019
Supervisor : Prof.Dr.Hatice ŞAHİN

MUHAMMED BİN HUSSEİN ER-REVANİ'S WORK CALLED HİLYETÜ'L-MÜLÛK (ANALYSIS-TEXT-i NDEX)

Hilyetü'l-Mülûk is a prose written in the prose genre during the Classical Ottoman Turkish period, which we find worthy of work on in order to put forward the historical development of the Turkish written language in the 17th century in a healthier way. It translated by Muhammad bin Hüseyin Er-Revani on behalf of Sultan İbrahim from Iranian Sayyid Ali Hemedâni's Zâhiretü'l-Mülûk, in 07 November 1642. A single copy of the work is registered in the Treasury section of the Topkapi Palace Museum Library at number 360. The work consists of 201 leaf, naskh line is written and each leaf has 19 lines. A total of 18 sheets in the range of 47b-48b and 75b-90b were used extensively. The text is still, however, it is often used in verses and hadith. The work consists of a total of 12 section, two of which belong to the translator. The section up to 75a is the first 2 sections that the translator adds to his translation. The fact that the added sections are quite bulky, and that the translation is given a different name shows that the work is a copyright / translation work. For this purpose, my translator unlike the original Hilyetü'l-Mülûk is valued to find it appropriate to name.

In the introduction part of our study on Hilyetü'l-Mülûk; Seyyid Ali Hemedâni and Muhammed bin Hüseyin's life is given information about the subject and purpose of the work, the title of the work, the content, the importance and place of Turkish history and literature, the method used in the preparation of the work is given. In order to contribute to a better understanding of the 17th century Turkish, spelling, and sound structure knowledge of the work were examined. In the spelling section, firstly, it is stated how the vowels and consonants in the work are written at the beginning, in the middle and at the end. In addition, consonants are written in bold and thin order. In the voice information section, vowel-consonant harmony and phonetic events. Under the format information heading, construction suffixes, affixes, adjectives, pronouns, adverbs and prepositions are tried to be exemplified. In the text section, the written translation of Hilyetü'l-Mülûk is given.

In the index section, "TürkSözDiz" 2.1 index program is used to index the words in the text in alphabetical order. In order to reveal the vocabulary of the work and contribute to the vocabulary of the 17th century Turkish, approximately 8388 article headings were prepared. All the words in the index are numbered with the page and line numbers in the text and given their meaning depending on the text. After the directory partition, the contact names directory is also created.

At the end of the work; together with the concluding part, the references, annexes and resume used in the study are included.

Keywords:

Hilyetü'l-Mülûk, Muhammed bin Hüseyin Er-Revani, Siyasetname, Zâhîretü'l-Mülûk, Ottoman Turkish.

ÖN SÖZ

Bir milletin kimliği sahip olduğu kültürel özellikleriyle varlık kazanır. İnsanların yaşayış biçimleri, giyim-kuşamları, yemekleri, gelenek ve görenekleri, konuştukları diller, sanat, edebiyat ve din gibi değerleri milletlerin sahip olduğu kültür hazinesinin yapı taşlarıdır. Toplumların medeniyet haline gelerek tarih sahnesinde iz bırakmasında ve varlıklarını devam ettirebilmelerinde söz konusu değerlerin oldukça önemli bir yeri vardır.

Türk kültürünün yapı taşları olan ve üzerinde çalışılmayı bekleyen binlerce eser kütüphanelerimizde yer almaktadır. Hilyetü'l-Mülük bu kıymetli eserlerden sadece bir tanesidir. Çalışmamızdaki temel amaç, dil özelliklerini incelediğimiz söz konusu eserin içeriğindeki değerli hazineyi bilim dünyasına kazandırarak Türk kültürünün geçmişi ile geleceği arasında sağlam köprüler kurulmasını sağlamaktır.

Hilyetü'l-Mülük adlı eseri tespit edebilmek amacıyla YÖK Tez Tarama Merkezinden, www.yazmalar.gov.tr adresinden, www.osmanliedebiyati.com adresindeki Osmanlı Edebiyatı Çalışmaları Bibliyografyası Veritabanı'ndan, İnebey Yazma Eserler Kütüphanesinden, Milli Kütüphane, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi ve Topkapı Sarayı Müzesi Yazma Eserler Kütüphanesi Kataloğu'ndan dönem ile ilgili yazılmış yüzlerce eser taranmıştır. Yapılan araştırmalar neticesinde 17. yüzyıl Osmanlı Türkçesinin özelliklerini taşıyan eser, hem dil özellikleri hem konusu yönüyle incelenmeye değer görülmüştür.

Hilyetü'l-Mülük, Seyyid Ali Hemedânî tarafından özgünü Farsça olarak yazılan Zâhretü'l-Mülük adlı eserin Muhammed bin Hüseyin adlı bir kişi tarafından Sultan İbrahim adına 1642'de Hilyetü'l-Mülük adıyla yapılmış bir tercümesidir. Siyasetname tarzında kaleme alınmış fakat daha çok bir ahlak kitabı özelliği göstermektedir. Mütercim özgünü on bâb olan esere oldukça hacimli iki bâb daha eklemiştir. Üzerinde çalışmış olduğumuz eserin tek nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde 360 numara ile kayıtlıdır.

Çalışma; giriş, imla, ses bilgisi, biçim bilgisi, metin ve dizin bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Seyyid Ali Hemedânî ve Muhammed bin Hüseyin'in hayatları üzerinde durulmuş, müellif ve mütercimin diğer eserleri hakkında bilgi verilmiş ve eserin nüshaları tanıtılmıştır. İmla bölümünde ünlü ve ünsüzlerin başta,

ortada ve sonda nasıl yazıldıkları; ses bilgisi başlığı altında uyumları ile fonetik hadiseler ve biçim bilgisi bölümünde sırasıyla yapım ekleri, çekim ekleri, sıfatlar, zamirler, zarflar ve edatlar ele alınmıştır.

Metin bölümünde, eserin Topkapı Sarayı Müzesinde bulunan, mütercim hattıyla yazılmış tek nüshası transkripsiyon alfabesine aktarılmıştır. Dizin bölümünde kelimeler ve birleşik şekiller alfabetik olarak dizilmiş, bunlara metne bağlı kalınarak anlamlar verilmiştir. Kelimelerin hangi kökenden geldiği kısaltmalarla belirtilmiştir. Ayrıca kişi adları dizini oluşturulmuştur.

Bu tezin hazırlanışında bilgi ve tecrübesiyle her zaman bana yardımcı olan ve hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen tez danışmanım, değerli hocam Prof. Dr. Hatice ŞAHİN'e, metindeki Arapça bölümlerin çevirisinde zaman mefhumu gözetmeden bana destek olan mesai arkadaşım Arşiv Uzmanı Musa TÜRKER'e ve çalışmam boyunca hep yanımda olan kıymetli eşim Elif AYDIN'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	i
İNTİHAL YAZILIM RAPORU	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR	xvi
TABLolar	xviii
GİRİŞ	1
Çalışmanın Konusu ve Amacı	1
Eserin Künyesi	2
Çalışmada Kullanılan Yöntem	3
Eserin Müellifi	4
Eserin Muhtevası ve Önemi	4
1. İMLA	10
1.1. Ünlülerin Yazılışı	11
1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı	11
1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı	13
1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı	14
1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı	15
1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı	17
1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı	18
1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı	18
1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı	19
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	20

1.2.1. p Ünsüzünün Yazılışı.....	20
1.2.2. ç Ünsüzünün Yazılışı.....	21
1.2.3. t Ünsüzünün Yazılışı.....	23
1.2.4. s Ünsüzünün Yazılışı.....	24
1.2.5. k Ünsüzünün Yazılışı.....	26
1.2.6. g Ünsüzünün Yazılışı.....	28
1.2.7. ğ Ünsüzünün Yazılışı.....	29
2. SES BİLGİSİ.....	31
2.1. Ünlüler.....	31
2.1.1. Ünlü uyumları.....	31
2.1.1.1. Damak uyumu.....	32
2.1.1.2. Dudak uyumu.....	33
2.2. Ünsüzler ve Ünsüz uyumu.....	43
2.3. Fonetik Hadiseler.....	44
2.3.1. Ötümlüleşme.....	44
2.3.2. Ötümsüzleşme.....	53
2.3.3. Sızıcılaşma.....	53
2.3.3.1 Erime.....	54
2.3.3.2 Yutulma.....	55
2.3.4. Dudaklılaşma.....	56
2.3.5. Düşme.....	56
2.3.5.1. Ünlü Düşmesi.....	56
2.3.5.2. Ünsüz Düşmesi.....	57
2.3.6. Türeme.....	58
2.3.6.1. Ünlü Türemesi.....	59
2.3.6.2. Ünsüz Türemesi.....	59
2.3.7. İkizleşme.....	60
2.3.8. Tekleşme.....	60

2.3.9. Hece Tekleşmesi (Haploloji)	60
2.3.11. Geçişme	61
2.3.12. Birleşme	61
2.3.13. Göçüşme	61
2.3.14. Ünsüz kaynaşması.....	62
2.3.15. Darlaşma	62
3. BİÇİM BİLGİSİ.....	63
3.1. YAPIM EKLERİ.....	63
3.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler	63
3.1.2. İsimden Fiil Yapan Ekler.....	67
3.1.3. Fiilden İsim Yapan Ekler.....	68
3.1.3.1. Fiilimsiler.....	68
3.1.3.1.1. Mastar Ekleri.....	69
3.1.3.1.2. Sıfat-Fiil Ekleri	71
3.1.3.1.2. Zarf-Fiil Ekleri.....	73
3.1.3.2. Fiilden İsim Yapan Diğer Ekler:.....	77
3.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler	79
3.1.4.1. Çatı Ekleri.....	79
3.1.4.1.1. Geçişli-Ettirgenlik Ekleri.....	80
3.1.4.1.2. İşteşlik Ekleri	81
3.1.4.1.3. Edilgenlik Ekleri.....	81
3.1.4.1.4. Dönüşlülük Ekleri.....	82
3.1.4.2. Fiilden Fiil Yapan Diğer Ekler	82
3.2. ÇEKİM EKLERİ.....	83
3.2.1. İSİM ÇEKİM EKLERİ	83
3.2.1.1. Çoğul Ekleri.....	83
3.2.1.2. İyelik Ekleri	83
3.2.1.3. Hâl Ekleri.....	85

3.2.1.3.1. Yalın Hâl.....	85
3.2.1.3.2. İlgi Hâli.....	86
3.2.1.3.3. Yönelme Hâli.....	86
3.2.1.3.4. Belirtme Hâli.....	87
3.2.1.3.5. Bulunma Hâli.....	88
3.2.1.3.6. Ayrılma Hâli.....	88
3.2.1.3.7. Eşitlik Hâli.....	88
3.2.1.3.8. Vasıta Hali.....	89
3.2.1.3.9. Yön Gösterme Hali.....	89
3.2.2. FİİL ÇEKİMİ.....	91
3.2.2.1. Basit Çekim.....	91
3.2.2.1.1. Bildirme Kipleri.....	91
3.2.2.1.1.1. Görülen Geçmiş Zaman.....	91
3.2.2.1.1.2. Duyulan Geçmiş Zaman.....	93
3.2.2.1.1.3. Gelecek Zaman.....	94
3.2.2.1.1.3. Şimdiki Zaman.....	95
3.2.2.1.1.4. Geniş Zaman.....	96
3.2.2.1.2. Tasarlama Kipleri.....	99
3.2.2.1.2.1. İstek Kipi.....	99
3.2.2.1.2.2. Emir Kipi.....	100
3.2.2.1.2.3. Gereklilik Kipi.....	101
3.2.2.1.2.4. Dilek-Şart Kipi.....	102
3.2.2.2. Birleşik Çekimler.....	103
3.2.2.2.1. Hikaye.....	103
3.2.2.2.2. Rivayet.....	103
3.2.2.2.3. Şart.....	103
3.2.2.3. Cevherî Fiil.....	104
3.2.3.1. Cevherî Fiil Çekimi.....	104

3.2.3.1.1. Geniş Zaman Çekimi(Bildirme Çekimi).....	104
3.2.3.1.2. Görülen Geçmiş Zaman Çekimi	105
3.2.3.1.3. Öğrenilen Geçmiş Zaman Çekimi:	106
3.2.3.1.4. Partisip Çekimi	106
3.2.3.1.5. Gerundium Çekimi	107
3.2.3.1.6. Şart Çekimi	107
3.3. Birleşik Fiiller.....	108
3.3.1. İsim+Fiil Dizilişinde Olanlar	108
3.3.2. Fiil+Fiil Dizilişinde Olanlar	111
3.3.2.1. Süreklilik bildirenler	112
3.3.2.2. Tezlik bildirenler.....	112
3.3.2.3. Yeterlilik bildirenler	112
3.3.3. Deyimleşmiş Birleşik Fiiller.....	112
3.4. SIFATLAR.....	113
3.4.1. Niteleme Sıfatları.....	113
3.4.2. Belirtme Sıfatları.....	114
3.4.2.1. İşaret Sıfatları.....	114
3.4.2.2. Sayı Sıfatları	114
3.4.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları.....	114
3.4.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları	114
3.4.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları.....	115
3.4.2.2.4. Belirsizlik Sıfatları.....	115
3.4.2.2.5. Soru Sıfatları	115
3.5. ZAMİRLER.....	115
3.5.1. Kişi Zamirleri.....	115
3.5.2. İşaret Zamirleri	116
3.5.3. Belirsizlik Zamirleri.....	116
3.5.4. Dönüşlülük Zamiri.....	117

3.5.5. Soru Zamirleri.....	117
3.6. ZARFLAR.....	117
3.6.1. Durum Zarfları.....	117
3.6.2. Zaman Zarfları	118
3.6.3. Yer Zarfları	118
3.6.4. Miktar Zarfları	119
3.6.5. Soru Zarfları.....	119
3.7. EDATLAR	119
3.7.1. Bağlama Edatları.....	120
3.7.2. Son Çekim Edatları.....	121
3.7.3. Berkitme Edatları.....	121
3.7.4. Ünleme Edatları	122
4. METİN	123
5. DİZİN.....	513
5.1. KİŞİ ADLARI DİZİNİ.....	1244
SONUÇ	1262
KAYNAKÇA.....	1266
ÖZGEÇMİŞ	1272

KISALTMALAR

Kısaltmalar:

Ar.	: Arapça
a.g.e.	: Adı geçen eser
bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
çev.	: Çeviren
EAT	: Eski Anadolu Türkçesi
ed.	: Editör
Far.	: Farsça
H.	: Hicri
haz.	: Hazırlayan
HM	: Hilyetü'l-Mülûk
İt.	: İtalyanca
krş.	: Karşılaştırınız
Lat.	: Latince
M.	: Miladi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Moğ.	: Moğolca
No.	: Numara
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Srp.	: Sırpça
T.	: Türkçe
TDAY	: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
Yay.	: Yayını / Yayınları
YÖK	: Yükseköğretim Kurumu

İşaretler:

A	: a, e
C	: c, ç
G	: g, ğ
I	: ı, i
K	: k, k
U	: u, ü
V	: ünlü (vokal)
-	: Fiile bağlanmayı gösterir.
+	: İsme bağlanmayı gösterir.
?	: Okunuşunda veya anlamında şüphe edilen kelimeleri gösterir.
(...)	: Silik yazıldığı için okunamayan kelimeleri gösterir.
>	: Okun içi ilk biçimi gösterir.
>>	: Birden çok ses olayını gösterir.
1b/1	: / işaretinden önceki bölüm sayfa numarasını, sonraki kısım ise satır numarasını gösterir.

TABLÖLAR
ÇEVİRİ-YAZI ALFABESİ

ا	a, ā, e, ı, i, o, ö, u, ü	ص	ş
ب	b, p	ض	z
پ	p, b	ط	t
ت	t	ظ	z
ث	s	ع	'
ج	c, ç	غ	ğ
چ	ç, c	ف	f
ح	h	ق	k
خ	h	ك	k, g, ŋ
د	d	ل	l
ذ	z	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, o, ö, u, ū, ü
ژ	j	ه	h, e, a
س	s	ی	y, ı, i, ī, ā
ش	ş	ء	'

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu ve Amacı

Dil, gelecek ile geçmiş arasında bağ kurulmasını sağlayan kıymetli bir hazinedir. Bir milletin kültürünün, yaşayış şekillerinin, duygu ve düşüncelerinin yansımasıdır. Yaşanılan her türlü coğrafya, her yeni kültür dilde yerini bulmuştur. Yeni toplumlarla etkileşime geçmek dilin söz varlığına ve sınırlarına katkı yapmıştır. Türkçe de Uzak Doğu'dan Avrupa'ya uzanan tarihiyle bu kültürel çeşitliği bünyesinde taşımaktadır.

Kütüphanelerimizde kültür mirası olarak değerlendireceğimiz birbirinden değerli eserler yer almaktadır. Bu kitaplardaki tecrübeler, geçmişimize ışık tutarak geleceğimize yön verecek temel bilgi kaynaklarımız ve yol haritalarımızdır. Bu düşüncelerden hareketle üzerinde çalışma konusu olarak belirlenen eser, Türkçenin 17. yüzyılda yaşadığı değişim ve gelişimleri örneklendiren Hilyetü'l-Mülûk (Bundan sonra HM olarak kısaltılacaktır) adlı bir siyasetnamedir. Eserin yazıldığı dönemde birçok yeni kelime alıntılama yoluyla Türkçeye girdiği gibi pek çok kelime de Türkçeden başka dillere geçmiştir. Klasik Osmanlı Türkçesi diye adlandırılan bu dönemde alıntı kelimelerin fazlalığı, Arap alfabesinin Türkçenin ses özelliklerini tam olarak yansıtmaması ve kalıplaşan imla özellikleri, bu dönemdeki araştırmaların sınırlı sayıda kalmasına neden olmuştur (Kartallıoğlu, 2011: 11). Siyasetname türünde yazılmış olmasından ötürü döneminin siyasi, sosyal ve kültürel yapısını yansıtmaktadır. Din temelli bir şekilde ahlak, erdem, adalet, yönetim gibi konulara yer vermesi bakımından ahlak kitabı olarak da değerlendirilebilir. Bu tür eserlerde genellikle didaktik üslup kullanılmakta ve anlatım çeşitli ayet, hadis, atasözü, deyim gibi unsurlarla pekiştirilmektedir. Bu durum, HM gibi siyasetname türünde yazılan eserlerin dil özellikleri açısından zengin bir içerikte olmalarını sağlamaktadır.

Bu eser, Türk yazı dilinin tarihî gelişimini daha sağlıklı bir şekilde ortaya koyabilmek amacıyla imla, ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz varlığı bakımından incelenmiştir. Zengin içeriği itibariyle dilin söz varlığına katkı sağlayacağı değerlendirilerek araştırılmaya değer bulunmuştur.

Eserin Künyesi¹

HM, Ali bin Şihabiddin bin Muhammed Hemedānî'nin 10 bābdan oluşan Zâhîretü'l-Mülûk adlı eserinin, Bağdat Valisi Derviş Mehmed Paşa'nın emriyle, bir devlet adamı olan mütercim Muhammed Bin Hüseyin tarafından Sultan İbrahim adına yapılmış 07 Kasım 1642 tarihli bir tercümesidir. Başka bir nüshası şu ana kadar tespit edilemeyen eserin tek nüshası, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nin Hazine bölümünde 360 numarada kayıtlıdır, 201 varak olan eserin 1b sayfası 14 satırdan diğer sayfaları ise 19 satırdan oluşmaktadır. Bazı kaynaklarda eserin ismi Tuhfetü'l-Me'mûn olarak geçmektedir (Tahir, 1975: 100). Zâhîretü'l-Mülûk, Muhammed bin Hüseyin'den başka Gelibolulu Mustafa Sururî² ve İbrahim Bayburdî tarafından da Türkçeye tercümesi yapılmıştır (Levend, 1962; 183). Zâhîretü'l-Mülûk adlı eserin Mustafa Sururî tarafından yapılan tercümesinin Milli Kütüphane Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi koleksiyonunda bulunan nüshası ile yapılan karşılaştırmada bābların sırası ve içeriklerinin uyumlu olduğu görülmüştür. HM'deki süslü ve ağdalı anlatım bu tercüme de göze çarpmaktadır. İbrahim Bayburdî tarafından yapılan tercüme ise ulaşılamamıştır.

HM üzerinde yapılan incelemede, 201 varaktan oluşan eserin 75a/12 satıra kadar gelen, Hz. Peygamber ve ashabıyla, velilerin ahlakına dair olan ilk iki bābın mütercim tarafından eklendiği görülmüştür. HM'nin yaklaşık yarısına tekabül eden bu eklemelerle mütercim ona telif bir eser görünümü kazandırmıştır. HM'de yer alan aşağıdaki ifadeler, kaynaklara dayandırılan bilgilerle aynı doğrultudadır: “...nush-ı mezkûr on bāb üzere müştemil iken bu haķır ba'de't-terceme iki bāb dahı hazret-i risālet-penāh şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem hazretlerinin ve āl ü evlād ü hulefā-yı rāşidim rıdvānu'llahu te'ālā 'aleyhim ecma'im ve şahābe-i kirām ve evliyā-yı izām razıya'llahu te'ālā 'anhümānuñ ba'zı ahvālāt ve vekāyi' ve menkûlātı alā tarıķi'l-i htişār ve dahı ba'zı islām-ı müte'allik huşūşlarda vārid olan ehadis-i şerife kütüb-i şihāh ve elsen-i feşāhdan nakl ve zamm olunup hāme-i hoş-hıram ve kilik-i belāgat-ı erkām ile silk-i tahrire getirilüp on iki bāb üzere tamām ve hilyetü'l-mülük nām tesmiye olunmuşdur...”

¹ <http://yazmalar.gov.tr/eser/hilyetul-muluk/102179>

² Gelibolulu Mustafa Sururî'nin yaptığı Zahiretü'l-Mülûk Tercümesi üzerine Funda Bagan tarafından doktora çalışması yapılmakta olup araştırmacı tez aşamasındadır.

Çalışmada Kullanılan Yöntem

Çalışmaya başlamadan önce YÖK Tez Tarama Merkezi başta olmak üzere ilgili kütüphaneler ve Osmanlı Edebiyatı Çalışmaları Bibliyografyası Veritabanı taranmış ve bu araştırmalar neticesinde tek nüshası bulunan HM'nin Topkapı Sarayı Müzesinin Hazine Kitaplığı bölümünde 360 demirbaş numarasıyla kayıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Zâhretü'l-Mülûk'un Mustafa Sururî tarafından yapılan ve Milli Kütüphane'de yer alan tercümesi ile içerik karşılaştırması yapılmıştır. Yapılan incelemede HM'nin ilk iki bölümünün mütercim tarafından eklenerek farklı bir eser meydana getirdiği görülmüştür.

Eser; "Giriş", "İnceleme", "Metin" ve "Dizin" olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın "Giriş" bölümünde Çalışmanın Konusu ve Amacı, Eserin Müellifi, Künyesi, Muhtevası ve Önemi hakkında bilgiler verilmiştir.

İnceleme kısmında "İmla", "Ses Bilgisi" ve "Şekil Bilgisi" bölümleriyle eserin dil özelliklerine yer verilmiştir. Bu bölümde yapılan değerlendirmeler, alanda dönemle ilgili yapılan değerli makale, tez ve dil bilgisi kitaplarının ışığında yapılmıştır.

Metin bölümünde, çeviri yazı alfabelerinde kullanılan Times New Roman yazı karakteri tercih edilmiştir. Her sayfanın başına sayfa numaraları konularak satır numaraları rakamla gösterilmiştir. 1b'den başlanarak 201a'ya kadar sayfa ve satır numarası verilmiştir. 1b/1 13 satır, diğer sayfalar ise 19 satırdan oluşmaktadır.

Metin, genellikle harekesiz olarak yazılmıştır. Fakat okunuşunda sıkıntı yaratacağı düşünülen kelimeler ve alıntı yapılan Arapça kısımlar genellikle harekeli olarak yazılmıştır.

Hareke kullanılmaması okuma zorluklarına neden olmuştur. Mütercimin hareke ile göstermediği ekler, harflerin tam olarak gösterildiği metinde karşımıza çıkan benzer örneklerdeki yaygın kullanımlara ve dönemin dil özelliklerine göre gösterilmeye çalışılmıştır. Metnin hiçbir yerinde örneği bulunmayan kelimelerin yazımında ise dönemin dil özellikleri esas alınmıştır. Mütercimin çoğunlukla kırmızı mürekkep kullanarak yazmayı tercih ettiği başlıklar, koyu harflerle gösterilmiştir. Derkenar şeklinde yazılmış bölümler, satır karşılığında olmadıkları için ilgili sayfanın altında gösterilmiştir.

Tahminî olarak okunan veya anlamında şüphe edilen kelimelerin sonunda ? kullanılmıştır.

Dizine girmeyen Arapça ve Farsça kısımlar özgün şekilleriyle gösterilmiş ve bunların anlamları dipnotlarda belirtilmiştir. Ayrıca ayetler de sure adı, ayet numarası ve anlamlarıyla birlikte dipnotta yer almıştır.

Metnin “Dizin” bölümünde “TürkSözDiz v.1.2” isimli dizin hazırlama programından yararlanılmıştır.

Dizinde, madde başı olarak gösterilen kelimelerin anlamları verilirken metindeki kullanımları temel alınmıştır. Metindeki birleşik kelimeler ve birden fazla haneden oluşan sayılar vb. gibi birlikte yazılması gereken ifadelerde ilk kelime satır sonuna denk geliyor ve diğer kelime de bir sonraki satırda başlıyor ise o ilk kelimenin bulunduğu satır esas alınmıştır. Tamlamalar iki sözcüğün madde başında da gösterilmiştir.

Metnin ayrıca kişi adları dizini oluşturulmuştur. Kişi adları; tarih metinlerinden, kişi adlarının yer aldığı tezler ve sözlüklerden bulunup karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın sonunda, yararlanılan kaynakların yer aldığı “Kaynaklar” bölümüne yer verilmiştir.

Eserin Müellifi

Özgünü Farsça Zâhretü'l-Mülûk olan eserin müellifi Ali bin Şihabiddin bin Muhammed Hemedânî'dir (ö. 786/1385). Müellifin sağlığında çevresinde çok sayıda mürit topladığı ve bu müritlerinin Keşmir'in İslamlaşmasına büyük katkıda bulunduğu bilinmektedir. Müritleri ölümünden sonra Hemedâniyye adlı bir tarikat kurmuşlardır. Hemedânî, yaşamı boyunca mensubu bulunduğu Kübreviyye'nin ilkelerine bağlı kalmış, ancak bunlara bazı yeni unsurlar eklemiştir. Çoğu dört beş sayfayı geçmeyen yüzden fazla eseri bulunmaktadır.³ Telif görünümlü tercüme eser niteliğindeki HM'nin mütercimi ise Muhammed bin Hüseyin Er-Revvanî'dir. Kaynaklarda mütercim hakkında pek fazla bilgi bulunamamıştır.

Eserin Muhtevası ve Önemi

Toplam 12 bâbdan oluşan HM'nin ilk iki bâbı mütercim tarafından eserin özgününe eklenmiştir. Bâbların isimleri ve içerikleri şu şekildedir:

1- bâb-1 evvel: hâzret-i risâlet ve nübüvvet-penâh şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellem hâzretlerininüj âbâ-yı kirâm ve ecdâd-ı 'izâmı ve âl ü evlâd-ı 'âlî-nihâd ve ehl-i beyt ve

³ Daha ayrıntılı bilgi için bk. DİA C. 17, ss. 186-188.

illā rütbeleri ve hulefā-yı rāşidīn ve aşhāb-ı güzīn rıdvānu'llahu te'ālā 'aleyhim ecma'īn vesāyir tābi'īnünj i'mār ve ba'zı seyr ve ahvālleri beyān olunur

4b-60b arasındaki eserin en uzun bu bābda; Hazret-i Muhammed'in soyunun nereden geldiği, ailesi, hayatı, mucizeleri, âdetleri ve ahlakı, faziletleri, evlatları, zevceleri ve cariyeleri, amcaları, halaları ve onların çocukları, aşere-i mübeşşere, sahabeleri, müezzinleri, hizmetçileri, köleleri, ümmetin özellikleri ve dönemindeki kadılar; dört halife, halifelerin faziletleri, onların yaşadığı dönemlerde meydana gelen önemli olaylar ve halifelerin çocukları; Hazret-i Hasan ve Hüseyin, Hoca Üveys-i Karani, Hazret-i İmam-ı Azam, Hazret-i İmam-ı Şafi ve Hazret-i İmam Ahmed Hanbel, Hazret-i İmam-ı Malik bin Enes, Abbasiler, Selçuklular, Cengiz Han; Osman Gazi'den IV. Murad da dâhil olmak üzere Osmanlı padişahları ve dönemlerindeki önemli olaylar anlatılır.

Bu bābda yer alan “*hazret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem altı aylık oldukça yürüyüp tokuzuncu ayda feşāhatla tamām söyler oldu onuncuda yay dutup oğ atar oldu halīme hātūn eydür bir gice uyandım işitdüm ki oğlum* *محمد لا اله الا الله فذويتا ذويتا امت العون والعجز لا اخذ سنة ولا نوم*⁴ *diyü söyler ibtidā söylediği sözi bu idi ki zıkr olundu ba'dehu söyleyecek zamāna varduğda her yaşadığı nesneye bismi'llah diyüp yapup şol eliyle bir nesneye yapışmaz idi iki yaşından sonra her gün güneş nūri gibi bir nūr gelüp hazreti ihāta eyleyüp yine gider idi şahrāya çıkuğda bir bulut başı üstinde durup sāye-bān olup yürüdükçe bile gider idi...*” şeklinde Hz. Muhammed'in çocukluğunu anlatan kısım, Dede Korkut Hikāyeleri'ndeki anlatıma benzer özellikler sergilemektedir.

2- bābü's-sānī: kelime-i tevhid ve kırā'at-ı kur'an 'azīmü's-şān ve şalāt-ı şerīf fezāyillerinden ve şavm ve şalāt ve hacc ve zekāt ve tahāret vesāyir 'ibādāt hākklarında vārid olan ehādīs-i şerīfe beyānındadır

60b-75a arasında bulunan bu bāb, hadis ve ayetlerin tercümesinin en yoğun olarak yapıldığı bölümdür. Tercümelerin dili oldukça sadedir. İçeriğinde kelime-i tevhid, Kur'an, İslam'ın şartları ve ibadet hakkında bilgiler yer almaktadır.

⁴ Allah'tan başka ilāh yoktur. Kutsal gözler uyur. Rahman ise “Onu ne uyku ne de uyuklama tutmaz.”

3- bāb-ı sālīs: ĩmānuñ ŧerāyit ve aħkāmı ve tekmīline lāzım olacaħlarını ki bendenüñ ‘azāb-ı ebedīden necātına sebep ve devām-ı lezzāt-ı na‘īm-i sermediye vuŧül bulmasına bā‘is ola beyān ider

75a-84b arasında yer alan bābda; imanın ŧartları, aslı ve esası, insanların edebi azaptan kurtulmaları için yapılması gerekenler hakkında bilgiler verilmektedir. Bu bābda derkenarlar yoğun bir ŧekilde kullanılmıŧtır. Genellikle olay anlatımının yapıldığı derkenarlar dil açısından daha sade ve akıcıdır. Metinde açıklama yapmak için kullanılmamıŧlardır. Derkenarlarda yer alan bāblarda; ŧabr, rızā, tevekkül, sebāt, ‘adl, ‘afv, ħulq, ŧefkat ve merħamet, ħayrāt, seħāvet, tevāzu‘ emānet, vaħār, ŧıdık, incāħ, te‘ennī ve te‘emmül, müŧāvere ve tedbīr, ‘ākıbet-endiŧlik ve ŧecā‘at hakkındaki dūŧünceler, peygamberler ve sahabeler ile önemli kiŧilerin hayatlarından örnekler verilerek anlatılmıŧtır.

4- bāb-ı rābi‘ ‘ubūdiyyet ħaħkın edā itmek bābındadır

84b-103b arasında yer alan bābda; namaz, zekat vb. ŧekilde Allah'a kulluğun ve ibadetin nasıl yapılması gerektiği hakkında bilgiler verilmiŧtir.

5- bāb-ı ħāmis mekārim-i aħlāk ve ħüsn-i ħulqda ol ħākim ve pādiŧāhuñ temessüki vücbındadır

103b-110b arasındaki bu bābda; iyi ahlak ve yaradılıŧ güzelliği anlatılmıŧtır.

6- bāb-ı sādīs vālideyn ve zevc ve zevce ve evlād ve ‘abīd ve eħārib ve aŧdıķā ħaħkındadır

110b-124a arasındaki bu bābda; anne-baba, karı-koca, çocuklar, köleler, akrabalar ve samimi dostlar anlatılmıŧtır. Bu kiŧilerin hak ve sorumlulukları dile getirilmiŧtir. Örneėin bu bābda eŧlerin uyması gereken kurallar ŧu ŧekilde ifade edilmiŧtir: “...er ħukūkından zevceye biri oldur ki kaçan erinüñ kendüye rağbeti ola men‘ itmeye **ikinci** erinüñ evinden iznsüz bir kimesneye nesne virmeye **üçüncü** erinden izn almayınca nāfile ve taťavvu‘ orücin dutmaya **dördüncü** erinüñ izni olmaduķça taŧra çıkmaya **beŧinci** erinüñ ‘aybın akrabāları yanında söylemeye **altıncı** nafakasından ziyāde nafaka taleb itmeye **yidinci** eri ŧād olur ise ŧād ola ve ħuŧŧalu olur ise ħuŧŧalu ola **sekizinci** erine ziyāde ħayret virmeye ve ħayretin gözede **toķuzuncı** pākīze olup ol nesne ki erine mekrüh gelür itmeye **onuncı** uŧaķlarına cefā ve yaramazlık itmeye...”

7- bāb-ı sābi‘ velāyet ve salťanat ve emāret aħkāmı ve re‘āyā ħukūkı ve ħükümetüñ ŧürütü ve anuñ ‘uhdesi ħaťarları ve ‘adl ve iħsānuñ vücbındadır

124a-140a sayfaları arasındadır. Bu bābda; otorite, saltanat, yönetilenler, idareciliğin esasları, mesuliyetleri, tehlikeleri, lütufları ve adaletli olmanın önemi anlatılır. 134a-135a arasında insanın görünen dış özelliklerine bakarak iç özelliklerini yansıtmaya çalışan ilm-i kıyafet ilmine dair kısım bulunmaktadır. “...çeşesi ince ve köse ve āyeti nazarlu ve yaşşı alınlu ve başı tüyi çok ola hükemā dimişlerdür bu maķūle ādemden hazer olunup şakinmak gerekdür ancılayın ādemün şohbetinden ef^ī yılan şohbeti yegdür ve hükemā kavlince kılun eyüsi ve sîreti şecā‘at ve dimāğ-ı sıhhat nişānidur ve yumışakı yüreksizlik ve fehmsüz olmaķ ‘alāmetidür...”

Ayrıca bu bābda gayrimüslimlerin uyması gereken kurallardan da yer almaktadır: “...**şarḫ-ı evvel** oldur ki her vilāyetün ki taşarrufı müselmān ḥākimi elinde ola dir ve buķ‘a 11. ve büt-ḥāne tecdīd itmeyeler **sānī** buncılayın **ḳadīm** ‘imāretler ki ḥarāb olmuş ola tecdīd itmeyeler **sālīs** müselmānlar misāfirleridür ve büt-ḥānelerine ḳonmağı men‘ eyleyeler **rābi**‘ eger bir müselmān misāfir evlerine ḳonup meḳs lāzım gelse üç gündən ziyāde ziyāfetlerine rızā virmeyeler **ḥāmīs** islām diyārınınuḫ cāsūsılgın itmeyeler ve cāsūsa yir virmeyeler **sādis** eger akrabālarınuḫ islāma rağbetleri ola anları men‘ itmeyeler **sābi**‘ müselmānlarınuḫ ḥürmetin dutalar **sāmin** ḳaçan meclisde oturmuş olalar müselmānlar gibi ḥāzır olup meclisi anlar ile ideler **tāsi**‘ libās ile kendülerin müselmāna teşbīḥ itmeyeler **‘aṣir** müselmānlar ismin bir yirlerine ḳomayalar **ḥādī** ‘aṣer eyerlü ve başlıḳlu ve gemlü ata binmeyeler **isnā** ‘aṣer kılıç ve oḳ götürmeyeler **sālīs** ‘aṣer daşlı nigīn ve mührlü ḥātem daḳınmayalar **rābi**‘ ‘aṣer āşkārā ḥamr içmeyeler ve şatmayalar **ḥāmīs** ‘aṣer ol libāsılar ki cehālet zamānında giyegelmişlerdür anı terk itmeyeler tā müselmānlardan fark olunalar **sādis** ‘aṣer müşriklerinüḫ rüsüm ve ‘ādetlerin ehl-i islām arasında izhār itmeyeler **sābi**‘ ‘aṣer müselmānlar civārında ev binā itmeyeler **sāmin** ‘aṣer kendü meyyitlerin müselmānlar mezārligine yakın yirde ḳomayalar **tāsi**‘ ‘aṣer meyyitleri ‘azāsında fezā‘ idüp seslerin ḳıḳarmayalar **‘iṣrīn** müselmān bendesin şatun almayalar ve ‘ahd-nāmenün āḫirinde yazdı ki **ذمهم وفتحهم للمسلمين منهم ما يحمل من أهل العانة والشفاق** ، فان خالفوا شيئا ما شرهوا فلا ya‘ni bu şartlardan birisine muḥālefet idecek olurlar ise anlara amān yoḳdur ḳanları ve mālaları müselmānlara ḥelāldür nice ki ḥarb iden kāfirler gibi...”

8- bāb-ı sāmin saltanat-ı ma‘nevī şerḫinde ve insānuḫ ḫilāfet-i esrārları bābında

140a-150b arasındaki bu bābda; insanın manevi saltanatı ve iç dünyasındaki gizli hilafeti dile getirilmiştir.

9-bāb-ı tāsī' emr-i ma'rūf ve nehy-i münker beyānında ve anuñ fazīlet ve şerāyiṭ ve ādāblarında

150b-162a arasında yer almaktadır. Bu bābda; şeriatın emir ve yasaklarının faziletleri, şartları ile kuralları üzerinde durulmuştur.

10- bāb-ı 'aṣīr ni'met şükriñ beyānında ve rabbü'l-'izzet ḥāzretleriñ iḥsān itdügi in'ām ve efdālleri beyānında

162a-176a arasındaki bu bābda; Allah'ın ihsan ettiği nimetler ile bu nimetlerin faziletleri anlatılmıştır. Ayrıca insan vücudunun özelliklerine de bu bābda yer verilmiştir: *"...pes hikmet-i bārī ağızı yarattı tā mi'denüñ menfezi ola ve kaçan ki ta'ām ağızda ma'cün oldu ol kuvā ki boğaza maḥşūşdur ansızın mi'deye irişmek mümkün degüldür ḥaqq celle ve 'alā ḥancere ve merī ḥulḳumu yarattı anuñ ṭabaḳātın bend bend itdi ve kuvā-yı rūḥānīden bir kuvvet aña müvekkil kıldı..."*

11- bāb-ı ḥādī' 'aṣer vāқи' olan dünyevī mekr ü muṣībetlere şabr itmek ki velāyet ve saltanat umūrındadır

176a-185a arasındaki bābda; dünyevi hile ve dertlere karşı yöneticilerin nasıl sabretmesi gerektiği anlatılmaktadır.

12- bāb-ı sānī' 'aṣer tekebbür ve gāzab mezemmetinde ve anuñ ḥaḳīḳatında

185a-201a arasında yer alan son bāda; kibir ve öfkenin ayıplanması, tevazunun ve affetmenin yöneticiler için önemi hakkında bilgiler verilmiştir.

Bu bābın sonunda Arapça kısmın tercümesi ise şu şekildedir: *"Amin. Ey isteklilerin isteklerini kabul eden Allah'ım, bağışlayan ve ihsan eden Allah'tan bağışlanmayı diliyoruz ki, ehli olduğu şeyle bize muamele etmesini istiyoruz. Amellerimizin çirkinliklerini cömertliği ve faziletinin gerektirdiği gibi örtmesini diliyoruz. O çok yakın olan ve duaları kabul edendir. Tek olan Allah'a hamt olsun, hidayete tabi olanlara selam olsun. Bu kitap malik ve bağışlayan Allah'ın yardımıyla kulların en zayıfı olan, Allah'ın rahmetini dileyen kulun eliyle tamamlandı. Bu nüshanın mütercimi Muhammed bin Hüseyin ErRevanî'dir. Ey Allah'ım, onu anne ve babasını tüm erkek ve kadın Müslüman ve müminleri faziletinle, kereminle bağışla. Ey*

merhametlilerin en merhametlisi, bin elli iki hicri nebevi yılı, şaban ayının on dördü, cuma günü, sana en faziletli salat ve en mükemmel selamlar olsun.”

Eserdeki Arapça ibareler, mütercimın anlatmak istediklerini desteklemek maksadıyla kullandığı ayet, hadis, dua ya da ulemanın rivayet ettiği dinî hikâyelerden oluşmaktadır. Farsça kısımlar genellikle şiirlerde karşımıza çıkmaktadır. Türkçe yazılan şiirler ise ağırlıklı olarak Fuzûlî'nin şiirlerinden oluşmaktadır.⁵

Sultan İbrahim'e sunulan bu eser; hükümdarlara, devlet adamlarına yönetim konusunda bilgi veren, adaletli yönetim yollarını dinî bilgilere dayandırarak açıklamaya çalışan bir içeriğe sahiptir. Bu açıdan eser, bir ahlak kitabı niteliği de taşımaktadır. HM, mütercimın kalem gücünü göstermek amacıyla süslü bir anlatımı tercih ettiği ve Arapça/Farsça terkiplerin yoğun olarak kullanıldığı bir anlatımla başlar. Olay anlatımının ve hadis çevirilerin çok olduğu daha sonraki kısımlarda ise dönemine göre aşağıda yer alan örnekte görüldüğü gibi sade ve akıcı bir dil kullanmıştır. “...diyâr-ı bekir vâlîsi halîl paşayı diyâr-ı bekir ve kürdistân ve birkaç sancağ begleri ‘askerleriyle bir miqdâr yenîçeri ve sipâhî dahî ta‘yin idüp hille muhâfazasına alıkdılar vezîr-i müşârün-i leyh ordu-yı hümâyûnla göçüp gelecek sene yine bağıdad ve üzerine varmak niyyeti ile çoçhişârda oturup bir iki ay ancak hillede karar dutulup kırk kızılbaş üzerlerine gelüp kaç gün döğüşildükden sonra karâra mecâl olmayup mevcûd olanlar gice ile bir kapudan çıkup kızılbaş arasından döğüşerek kimi düşüp ve ekserî halâş olup çıktılar...”

⁵ Fuzûlî'nin Türkçe Divanı'nda yer alan Kasîde Der Tevhîd-i Hazret-i Barî, Kasîde-yi Şitâiyye, Kasîde Der Medh-i Sultân Süleymân Aleyhi'r-Rahme ve'l-Gufrân, Kasîde Der Tavsif-i Bağdad ve Medh-i Sultan Süleyman, Kasîde Der Medh-i Rüstem Paşa, Kasîde Der Hakk-ı İbrâhim Beg, Terci'-i Bend Der Hakk-ı Ayâs Pâşâ, Kasîde Der Medh-i Ayas Paşa Valî-i Bağdad, Kasîde Bera-iVeys Beg, 39 Numaralı Kasîdelerden; ayrıca Fuzûlî'nin Hadikatü's-Süeda adlı eserinde yer alan Muslim-i Akil'in Şehid Oluşunu Bildirir adlı şiirleri ile Bakî ve Figanî'nin birer şiirinden bölümler bulunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İMLA

Orta Asya'dan Anadolu'ya yerleşen Türk toplumları etkileşimde bulunduğu bütün toplumların kültürel değerlerini yansıtmaktadır. Dile de yansıyan bu çeşitlilik, imla için de söz konusudur. Uygur imlası ve Arap-Fars yazı geleneklerinin üzerine kurulduğundan Eski Anadolu Türkçesinin imlasının kurallı ve düzenli bir yapıya sahip olduğunu söylemek mümkün değildir (Şahin, 2003: 33). Benzer imla özellikleri Osmanlı Türkçesi döneminde de karşımıza çıkmaktadır. Aynı sayfada hatta alt alta yazılan satırlarda bile kelimelerin yazılışında farklılıklar görülebilmektedir.

HM'de Uygur imlası ve Arap-Fars imlasının izlerini gösteren örnekler şöyle gösterilebilir (Mansuroğlu, 1988, s. 249-250).

1- Uygur imlasına uygun örnekler:

- a) Ünlülerin yazılması, görünüp 40b/10, buluşup 56b/5
- b) Kalın sıradan kelimelerde de (س) kullanılması, saqlu 127a/8, sancağı 35b/15
- c) ç ve p ünsüzlerinin (ج) ve (ب) harfleri ile gösterilmesi, birkaç 38b/19, parmağında 38b/10
- d) Bazı eklerin tabandan ayrı yazılması, gicesi 71a/9, kimesneler 72b/5

2- Arap-Fars imlasına uygun örnekler:

- a) Ünlülerin yazılmaması, gerçekdür 75b/17, gerekdürler 76b/13
- b) η için (ك)'in kullanılması, yañaqlu 21a/7, yeñi 12b/7,
- c) Klasik Osmanlıcada olduğu gibi kalın sıradan kelimelerde (ص) kullanılması, şacı 19a/19, sağ 30a/5
- d) ç (چ) ve p (پ) nin kullanılması, çalışur 114a/8, açalum 40a/3
- e) Eklerin kelime tabanından ayrılmaması olarak merinde karşımıza çıkmaktadır.

HM'nin imla bölümünde ünlü ve ünsüz seslerin başta, ortada, sondaki şekilleri ve farklı imla kullanımlara sahip kelimeler, metnin özgünündeki halleriyle örneklendirilmiştir.

1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı

Başta

Metnimizde başta a ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif (l) ile yazılış:

altun	الآون	35b/13	ardınca	اردينچا	189b/15
anuş	الآنس	96a/10	aralarında	ارالاريندا	190a/19
aşağa	اشاغدا	171b/18	alınmaz	الآنمز	201a/2

› medli elif (l̄) ile yazılış:

adana	آدنا	51b/6	açmazlar	آچمازلار	98b/8
ay	آي	56b/11	açlar	آچلار	130a/16
ayında	آينده	71b/12	at	آت	201a/4

› üstünlü elif (l̄) ile yazılış:

aşa	آشا	122a/12
-----	-----	---------

Ortada

Metnimizde ortada a ünlüsünün yazılışı üç şekildedir.

› elif (l) ile yazılış:

çıkarp	چاكارپا	42b/12	kalmasa	قالماسا	130a/15
olmasın	اولماسين	74a/4	daracuk	داراچوق	164a/12
karışdırmaya	قارشدرميا	129b/18	başların	باشلرين	171b/17

İkili Kullanım

korqaram	قورقارام	127a/12	korqaram	قورقورام	126a/9
----------	----------	---------	----------	----------	--------

› he (ه) ile yazılış:

koğaların	قوغدلىن	11b/17	alsalar	السهرا	60b/8
varsalar	وارسلر	15a/1	qoyalar	قويوز	61b/3
olsalar	اولسلر	17a/9	arkasin	ارقيس	66a/8
yarası	يارهسى	32a/3	biraqalar	براقدر	199b/8
odaları	وده لرى	57b/19	okiyalar	اوقيدر	199b/13

› işaretsiz yazılış:

qalmayup	قالمبون	6b/5	qazan	قاجن	135b/13
başmaqların	باشماقلىن	11b/17	yaradılmış	يارادلمش	140b/1
bunlaruñ	بونلر	51b/17	dostlarıdurlar	دوستلاریدرلر	167a/9
qışlamağa	قىشلاماغا	58a/16			

Sonda

Metnimizde sonda a ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif (ل) ile yazılış:

saña	سنا	59b/5	yama	ياما	130a/13
ola	ولا	61b/2	bula	بولا	134a/8
duta	دوتا	125b/14	qışa	قىشا	135a/7

› he (ه) ile yazılış:

olmaya	اولميه	2a/8	qanda	قنده	127b/18
olmağıyla	اولماغیله	2b/3	yuduqda	يودوقده	64a/19
soñra	سكرة	60b/2	orta	اورتا	134b/4

1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı

Başta

Metnimizde başta e ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› elif (ا) ile yazılış:

eyleyebilmez	البيد بيلز	3b/9	eskişehir	اسكى شهر	58b/2
ellerinden	الاورن	6a/15	evine	اوينه	121b/19
emzürmege	امزورمه	8a/8	eğri	اكري	134b/10

Ortada

Metnimizde ortada e ünlüsünün yazılışı dört şekildedir.

› elif (ا) ile yazılış:

giden	كيدان	9a/8	kesilen	كسيلان	55b/17
gelen	كجان	22b/5	bilmemişlerde	بيلامشورده	200b/7

› he (ه) ile yazılış:

bilmesi	بيلدي	165b/19	yyeler	بيدور	200a/8
bileler	بيلدر	198b/14	gelesin	وكله سن	201a/8
kimesnenün	كيسنه نك	200a/2			

› üstün () ile yazılış:

beşi	بشي	38a/6
dikel	دكجان	47a/4

› işaretsiz yazılış:

üzere	اوزره	5b/16	kendüye	كندويه	65a/17
girmekden	كيرمكدن	6a/17	kimesneler	كيسنه لار	123b/18
söyleyene	سويلينه	61a/9	iderler	ايدرلر	186a/15

Sonda

Metnimizde sonda e ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› he (ه) ile yazılış:

böyle	بؤيله	28b/19	göstüre	گؤستوره	122a/19
kimesne	كيمسنة	30a/6	yerde	برده	149a/9
istedüklerinde	ليستدكوزنه	30b/19	eyleye	ايلىيه	177b/7

› üstünlü he (ه) ile yazılışı:

giye	اكيه	177b/8	eve	اوه	190b/18
deve	دوه	25a/6	evde	اوده	117b/7
eve	اوه	96b/2			

1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı

Kelimenin okunuşundan veya metnin bağlamından tespit edebildiğimiz ı ve i ünlülerinin ayırt edilebilmesi için metnimizde ayrı bir işaret kullanılmamıştır.

Başa

Metnimizde başta ı ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif (ل) ile yazılış:

ışmarlar idi	اىمارلار ايدى	6a/10	ışmarlamışlar	اىمارلار ايشلار	147b/5
ırmağınun	ايرماغينون	33b/13	ısıtma	اىستمة	192b/18

› elif ve ye (ى) ile yazılış:

ıssı	ايسى	83b/4
ıssılık	ايسلىك	170b/14

Ortada

Metnimizde ortada ı ünlüsünün yazılışı üç şekildedir.

› ye (ى) ile yazılış:

yandırılıp	ياندىرولوب	7b/19	ķılınur	قىلىنور	185a/19
------------	------------	-------	---------	---------	---------

kıllup	قبوب	174a/4	kıodılar	قودیلار	48a/16
çıkkardılar	چکار دیلر	185a/17	rüzgârlıllaruş	روزگارلی	174a/17

› esre (◌) ile yazılış:

acılığmdan	احلیغمندن	91a/19
------------	-----------	--------

› işaretsiz yazılış:

aylık	ایلیک	19a/13	kırk	قزق	79b/9
yıl	یل	48a/12	yıllık	یللیک	80a/9
boynında	بوینده	77a/18	çıkkardum	چکاردم	117b/12

Sonda

Metnimizde sonda ı ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› ye (ی) ile yazılış.

buldı	بولدی	9b/1	doğrı	دوغری	66a/4
oğlı	اوغلی	28a/3	yolı	یولی	80b/2
şarı	صاری	32b/8	tozlı	توزلی	103a/15

› üstünlü hemze (◌) ile yazılış:

kal'ayı	قاله	57b/14
'alağayı	علاقه	198b/11

› hemze (◌) ile yazılış:

'alağayı	علاقه	198b/10
mütala'ayı	مطالعه	185a/10

1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı

Başta

Metnimizde başta i ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif ve ye (ای) ile yazılış:

iderler	ايديرلر	16a/12	işidilür	ايشيديلور	83a/15
istedüğünde	ايشيدوكنده	17a/2	ister	ايشير	108b/9
irişdüklerinde	ايرشديكلرينده	18b/17	ikinci	ايكيني	150b/13

› işaretsiz yazılış:

işbu	ايشبو	5a/9	incinüp	اينچينوب	32a/14
itmeyüp	ايتمويوب	12b/3	ildarlığın	الدارلغين	66b/5

Ortada

Metnimizde ortada i ünlüsünün yazılışı üç şekildedir.

› ye (ى) ile yazılış:

ikişer	ايكيشير	6b/17	virinüz	ويرينوز	68a/4
işidüp	ايشيدوب	9a/9	bilüp	بيلوب	68a/18
idilür	ايديلور	16a/5	didiler	ديدير	138a/12

› esre (ِ) ile yazılış:

dikel	ديكل	47a/4
-------	------	-------

› işaretsiz yazılış:

irişdügi	ايرشديغي	63b/13	yir yüzinde	يوزينده	151a/15
kimesne	كيمسنة	137b/2	virilmiş	ويريلمش	163a/6
bizüm	بوزوم	141a/8	giymiş idi	گييمش ايدى	191a/19

Sonda

Metnimizde ortada i ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› ye (ى) ile yazılış:

üçi	اويچى	66b/14	oluvirdi	اولويردى	6b/11
-----	-------	--------	----------	----------	-------

kirli	كِرْبِي	191a/8	üçüncü	اِثْنِي	68b/9
-------	---------	--------	--------	---------	-------

› hemze (ء) ile yazılış:

tuhfeyi	تَحْفَةُ	142a/6	müşâhedeyi	مُشَاهَدَةُ	185a/9
nesneyi	نَسْنَةُ	171b/10	bendeyi	بِنْدَةُ	187b/16

› üstünlü hemze (ْ) ile yazılış:

hârbeyi	حَارِبَةٌ	36a/8
---------	-----------	-------

1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı

Kelimenin okunuşundan veya metnin bağlamından tespit edebildiğimiz o, ö, u ve ü ünlülerinin ayırt edilmesi için metnimizde ayrı bir işaret kullanılmamıştır.

Başta

Metnimizde başta o ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› elif ve vav (و) ile yazılış:

olunup	اُولُوْب	2a/16	ocağından	اَوْجَاعِنْدَا	60a/2
on	اَوْنَا	11a/2	oynamasın	اَوْنِيْمَاْسِن	74a/5
okeyup	اَوْتُوْب	13a/7	oturup	اَوْتُوْرُوْب	75b/10

Ortada

Metnimizde ortada o ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

yolda	يُوْلَا	22b/8	keyup	يُوْتُوْب	75b/11
doğuz	دُوْوُوْرَا	22b/19	doğalar	دُوْوُوْرَا	76a/5
keyolı	يُوْوَا	40b/3	yoğdur	يُوْوُدُر	149b/15

› işaretsiz yazılış:

çok	كُوَا	132a/14
-----	-------	---------

1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı

Başa

Metnimizde başta ö ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif ve vav (و) ile yazılış:

öğredüp	اوردوب	6b/3	örtmek	اوزك	88b/6
özge	اوزك	7a/13	öyle	اويلا	97b/3
öjinde	اوكنه	56a/18	öldürmeden	اولدىردن	153a/4

› işaretsiz yazılış:

ölümden	الوردن	47a/6
---------	--------	-------

Ortada

Metnimizde ortada ö ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

görmemiş	كورمىش	3b/1	gördüm	اكدوم	45b/15
dört	دورت	25a/7	göçline	كوكنه	80b/5
göndürüp	كوزدروب	26a/1	sözlü	سوزلو	105a/1

1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı

Başa

Metnimizde başta u ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› elif ve vav (و) ile yazılış:

uyanmadı mı	اوبانمادى	2b/14	uzandukça	اوزانچى	12b/12
urup	اوروب	8b/6	uzadup	اوزادب	17b/4
uğurdan	اوغوردن	10a/11	uzun	اوزون	41b/2

Ortada

Metnimizde ortada u ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

topuqlarından	طوبوقلارینان	12b/7	uzun	اوزون	22a/8
olduğudur	اولدوغیدور	13a/14	dutmaqdur	دوتماقدور	166b/3
durup	دوروب	16b/8	buyurdi ki	بویوردی کی	104a/18

› işaretsiz yazılış:

buyurmuşlardur	بویورمیشلاردور	3b/11	olunan	اولسان	126b/2
bunun	بونون	6a/9	qarışdırmaya	قاریشdırما	129b/18
aşılmışdur	اشılmışدور	125a/14	alıqoyuñuz	الیقویئوز	151a/9

Sonda

Metnimizde sonda u ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

adlu	ادلو	8a/6	yañaklu	یاñاكلو	21a/7
datlu	داتلو	14b/9	tolu	تولو	54b/16
yatsu	یاتسو	17b/13	qapu	قاپو	111a/16

1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı

Başta

Metnimizde başta ü ünlüsünün yazılışı iki şekildedir.

› elif ve vav (و) ile yazılış:

üç	اوچ	5b/4	üleşdürüp	اولیشدورپ	35b/14
üzüme	اوزوم	12a/19	üretti	اورتدی	198b/13
üstine	اوشینه	34b/9	üşenmeyüp	اوشینویپ	193b/1

› ötre (') ile yazılış:

üledi	الردی	200a/15
-------	-------	---------

Ortada

Metnimizde ortada ü ünlüsünün yazılışı üç şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

süde	سوده	12a/19	gözsüz	گوزسوز	80a/6
itdüklerinde	ايتدوكلرينده	31a/7	göstürdi	گوستوردی	9b/12
virürsün	ويرورسین	33a/19	virilüp	ويريلوب	55a/9

› ötre (‘) ile yazılış:

mezhebün	مزهيبك	46a/7
----------	--------	-------

› işaretsiz yazılış:

eyleyebilmezür	البييه بيلمزور	3b/9	emzürmege	امزورمهكه	8a/8
eyledüm	البيدم	2b/11	benüm	بنم	21a/16
geldükde	كلدكده	5b/13	yüzünüzi	يوزونوزي	67b/19

Sonda

Metnimizde sonda ü ünlüsünün yazılışı daima tek şekildedir.

› vav (و) ile yazılış:

diyü	ديو	5b/4	girü	گيرو	128b/16
kendü	كندو	6a/6	eyü	ايو	146a/2
gizlü	گيزلو	73b/11	girü	گيرو	160a/19

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.2.1. p Ünsüzünün Yazılışı

Başta

Metnimizde başta p ünsüzünün yazılışı iki şekildedir.

› p (پ) ile yazılış:

paşa	پاشا	3a/18	pencerelerde	پنجره لرده	34b/15
peder	پدره	8b/16	pesend	پسندا	132a/8
penbeden	پنه دن	12b/4			

› b (ب) ile yazılış:

parmağında	برماغندا	38b/10
pāk	پاک	78b/16

Ortada

Metnimizde ortada p ünsüzünün yazılışı iki şekildedir.

› p (پ) ile yazılış:

yapup	پاپوب	6a/18	tapamadı	تاپامادی	46a/5
taşpanca	طاشپانچا	40b/6	köpri	کوپری	51b/11
ķapanup	ķاپانوب	15a/1	ķaplan	ķپلان	153a/3

› b (ب) ile yazılış:

gelüpdı	گپدی	128b/1
ķaplayup	ķاپلپوب	198b/13

Sonda

Metnimizde sonda p ünsüzünün yazılışı iki şekildedir.

› p (پ) ile yazılış:

yap	پاپ	36b/15
top	توپ	56a/5

› b (ب) ile yazılış:

top	توب	53b/9	geçüp	گچوب	169b/13
inüp	ینوب	138a/13	olabilüp	اولاپلوب	170b/2

1.2.2. ç Ünsüzünün Yazılışı

ç (چ) ve c (ج) işareti ile gösterilmiştir.

Başta

› ç (چ) ile yazılış:

çāk	چاك	10b/16	çehreleri	چهره لري	89b/16
çeşm-i ser	چشم سرا	15a/7	çalışur	چالور	114a/8
çirk	چركه	65a/14	çāre	چاره	114a/15

› c (ج) ile yazılış:

çetin	چتين	80b/4	çetin	چتين	137b/14
çöpi	چوبي	83a/19	çalup	چالوب	143a/17
çağırup	چاغروب	105a/10	çalışmaya	چالشيداري	165b/12
çāre	چاره	123b/15	çeşm-i himmeti	چشم همتي	194b/12

Ortada

› ç (چ) ile yazılış:

geçmişdür	گچميدور	6a/12	açılıp	اچلوب	32a/3
geçüp	گچوب	8a/3	niçün	نيچون	84b/2

› c (ج) ile yazılış:

uçmağa	اچمه	2a/3	açup	اچوب	10b/2
açılış	اچلور	3b/4	küçük	كوجك	21a/1
üçünci	اچونچي	9b/8	kaçup	اچابوب	32a/12

Sonda

› ç (چ) ile yazılış:

hiç kimesneye	هيچ كيمنه يه	30b/2
---------------	--------------	-------

› c (ج) ile yazılış: Çoğunlukla c ile yazılmıştır. Sadece Farsça kökenli kelimelerde ç kullanılmıştır.

üç	اوج	5b/4	kaç	باغ	40a/7
birkaç	بېغ	34b/5	göç	گوج	60a/4
kılıç	كلىج	40a/4	güç	گوج	80b/4

1.2.3. t Ünsüzünün Yazılışı

t ünsüzü ince sıradan ünlülerin yanında t (ت), kalın sıradan ünlülerin yanında t (ط) ile yazılmıştır.

Basta

› t (ت) ile yazılış:

tüylidür	تويلىدور	44a/10	tüzine	توزينه	134b/8
qabā' il-i türkten	قابايرككن	49a/10	tekdür	تكدر	200b/19
tütün	توتون	128a/19			

› t (ط) ile yazılış:

tıkılıp	طيقلوب	7b/18	tolu	طولوح	54b/16
toqsan	طقان	29b/16	taş	طاش	158b/15
ton	تون	40a/15	şamar	طازا	172a/11

Ortada

› t (ت) ile yazılış:

itdükce	ايتدوكتي	5b/4	ister idi	ايترايدى	195a/1
getürüp	گوتوروت	6a/10	üretti	اورتتى	198b/13
işitdüm	ايتدوم	8a/11	gitdi	گيتدى	200b/12

› t (ط) ile yazılış:

anaolu	اناولى	55b/9
--------	--------	-------

İkili Kullanım

taşlu	طاطلو	12a/18	datlu	داتلو	14b/9
aşlu	اطلو	201a/5	at	ات	201a/4

Sonda

› t (ت) ile yazılış:

dört	دورت	8a/5	yişit	يكت	46b/13
üsti	اوستى	30a/6	et	ان	191a/6
git	گت	40a/4	at	ات	201a/4

Ancak bazı örneklerde kalın sıradan ünlülerin yanında t (ت) işaretinin kullanıldığı görülür.

tıraş	تيراز	19a/18	taparlar	تاپارلار	164a/5
dutmamağa	دوتمانما	34a/19	altı	التى	8a/2
tanıduk	تانيدوك	46a/6	dutup	دوتوپ	8a/11
tozlu	توزلى	103a/15	oturur	اوتور	10b/2
toğ	توق	128a/13	at	ات	201a/4

1.2.4. s Ünsüzünün Yazılışı

s ünsüzü ince sıradan ünlülerin yanında s (س), kalın sıradan ünlülerin yanında ř (ص) ile yazılmıştır.

Başta

› s (س) ile yazılış:

sekiz	سكز	73b/18	sözleri	سوزلى	195b/2
sertlik	سرتلك	113a/9	söylemek	سويلك	199a/4
sürer	سوزر	144b/13	senüğ	سنا	200b/5

› ř (ص) ile yazılış:

şol	صول	8b/6	şuyı	سوي	64a/5
çıkup	صقوب	9b/7	şakına	صفه	148a/4

şakalı	صقالي	32b/9	şarılık	صاريلك	196b/11
--------	-------	-------	---------	--------	---------

İkili Kullanım

şaklu	صاقلو	127a/8	şaklu	صاقلو	98b/6
-------	-------	--------	-------	-------	-------

Ortada

› s (س) ile yazılış:

istedüğünde	ايستروكنه	17a/2	seksen	نكدر	47a/16
kimesne	نكيسنه	18b/4	kesilüp	نكيبوب	58a/11
üsti	اوستى	30a/6	itseler gerekdür	ايتسه لرككد	82b/18

› ş (ص) ile yazılış:

başmaz	باشما	2a/4	yaşşı	باششى	41b/2
ışmarlar idi	ايمارلار ايدى	6a/10	başup	باشوب	56a/6
aşdurdı	اشدردى	35a/14	kışa	قىصه	159b/15

Sonda

› s (س) ile yazılış:

ses	سس	118a/18
-----	----	---------

› ş (ص) ile yazılış:

karş	قارش	58a/1
kurş	قورش	129b/16

Ancak bazı durumlarda kalın sıradan ünlülerin yanında da s (س) işaretinin kullanıldığı görülür.

yatsu	ياتسوت	28b/11	suyı	سويى	156a/8
şağa	شكا	110a/8	şusuzluğ	صونلوق	66b/16
sıçan	سچان	150a/17	tolusinca	تولسینچا	79b/10

1.2.5. k Ünsüzünün Yazılışı

İnce sıradan ünlülerin yanında k (ك), kalın sıradan ünlülerin yanında k̄ (ق) ile yazılmıştır.

Başta

› k (ك) ile yazılış:

kendüsi	كندوسى	29b/18	köpri	كوبرى	51b/11
kemüklere	كوكلره	31a/19	kesüp	كسوب	53b/13
keskin	كسكىن	37a/1	keçiler	كچيلر	157a/14

› k̄ (ق) ile yazılış:

kırk	قزق	11a/1	qaldurup	قالدوروب	75a/11
kılıç	قزق	40a/4	qısalıqda	قصدلدا	134b/8
kışlayup	قشابوب	56a/17	qazmışlar idi	قازمیشلاریدی	178b/13

Ortada

› k (ك) ile yazılış:

geldükde	كلكدن	5b/13	yüki	يوكى	77a/7
göke	كوكه	7b/16	çekse	ككسه	94a/16
on iki	اون كك	66b/13	ekşi	اكشى	158b/6

› k̄ (ق) ile yazılış:

toğuzuncı	طوبونجى	8a/10	şavıqdan	شاورقن	56a/7
topuqlarından	طوبوقلاریندا	12b/7	alıqodılar	اليقوديلار	56b/9
birkaç	بیرق	49a/16	yokdur	يوقدور	79a/8

Sonda

› k (ك) ile yazılış:

itmek	ایتمک	4a/18	yimek	ییمک	101a/1
gerek	اکرک	79b/2	eksik	اکساک	101b/8
büyüklük	بویوکلک	80b/14	büyük	بویوک	110a/13

› k (ق) ile yazılış:

oğ	اوغ	8a/11	qırq	قرق	50a/18
ağ	ااغ	12b/9	şoğmaq	صوفونق	110a/16
çoğ	چوغ	48b/9	yaramazlık	یرارملق	115b/10

Aşağıdaki örnekler, kalın sıradan ünlülere sahip olduğu halde ince sıradan ekle yazılmıştır.

buyurdükleri	بویوردکلری	42b/18	dutmek	دوتملک	111a/8
buyuracak	بویوراک	44a/7	şarılık	صاریلک	196b/11

Alıntı kelimelere gelen eklerin Türkçedeki kalınlık-i ncelik uyumu açısından aykırı kullanım sergilediği örnekler HM’de fazlaca karşımıza çıkmaktadır.

kibriyâlik	کبریاک	77b/8	hârlıqdur	خوارلقدور	97b/16
āsüdelik	اسودهلک	77b/18	mülâyimlik	ملایملق	134b/15
mü'minlik	مؤمنلک	79a/14	cānavarcik	جانورجک	192b/17

İkili Kullanım

şādlikleri	شادکلری	82b/10	şādlık	شادلق	178a/1
pādişāhlikden	پادشاهلقدن	195a/18	pādişāhlık	پادشاهلق	120b/1
giriftārlık	گرفتارلک	110b/2	giriftārlık	گرفتارلق	108b/7
hasüdlük	حاسودلک	134b/16	hasüdlük	حاسودلوق	134b/10
āsānlik	اسانلک	77b/17	āsānlık	اسانلق	106a/19

1.2.6. g Ünsüzünün Yazılışı

İnce sıradan ünlülerle g (ك), kalın sıradan ünlülerle ğ (غ) ile yazılmıştır.

Başa

› g (ك) ile yazılış:

görmemiş	كورميش	3b/1	gündüzlerde	كوزوزلرده	61a/11
gemiler	كيميلىر	8a/3	gümüşü	كوشى	91b/12
götürmek	كوتورمك	30b/19	göstüre	كوتوره	125b/15

Ortada

› g (ك) ile yazılış:

küregi	كوي	8b/6	giydügi	كويدي	68b/8
döşege	دوشكه	17b/10	degüldür	دكلدر	88b/6
itdüginde	ايتدوگنده	31b/5	gölgesin	كوكسين	89a/4

› ğ (غ) ile yazılış:

oğlı	اوغلى	1b/13	bulmağa	بولماغا	58a/10
sancağı	سجاقى	32b/4	buyruğın	بويروغىن	80b/15
olduğınuñ	اولدوغىن	32b/16	ağladuğlarından	اغلادوغلارندىن	83a/1

HM’de kalın sıradan ünlülere sahip olduğu halde ince sıradan eklerle kullanılan kelimeler şunlardır:

katılığın	كوتوليدىن	125a/10	yuğusuzlığında	يوقوسوزلىغىندا	158a/12
şarılığ	شارولىقى	148a/8	kıızıllığın	قىزىللىغىن	196b/9

İkili Kullanım

koşılığında	كوشىلىغىندا	99a/3	koşılığın	كوشىلىغىن	164a/16
-------------	-------------	-------	-----------	-----------	---------

Alıntı kelimelerdeki damak uyumuna aykırı kullanımlar ise şu şekildedir:

çübānlıgına	چوبالغنا	76a/7	āšnālīgum	اشناغم	200a/17
giriftārliginden	گرفتارليگندن	83b/3	helākligine	هلاکليگنه	106b/18
şūmligim dendür	شومليگيم دندور	83b/5	ħalāşligi	خالاشليگي	114a/8

Sonda

› g (ك) ile yazılış:

big	بيگ	49b/1
-----	-----	-------

› ğ (غ) ile yazılış:

dağ	داغ	6b/9
şağ	شاغ	13a/3
yoğiken	يوغيكين	119b/17

Kendisinden sonra gelen kelimelerin ünlüyle başlaması nedeniyle ötümlü olarak kullanılan kelimeler şunlardır:

ayağ ile	اياغ	159a/2
ayağ üstine	اياغ اوستنه	34b/9

1.2.7. η Ünsüzünün Yazılışı

η ünsüzü kelime başında bulunmaz. Kelime içinde ve sonunda kullanılması durumunda (ك) ile gösterilmiştir.

Ortada

aņa	اڭا	3a/19	daşuñı	داشونى	29a/16
şoñra	شورە	8a/14	beñizlü	بەنيزلى	29b/10
dīñüñüzi	دینونى	8b/12	ķarañulıķ	قاراڭولىق	138a/3
pıñār	پىچار	9b/16	tañrı	تەڭرى	154a/16

Sonda

biñ	بىڭ	3a/5	oğluñ	اوغلىڭ	36a/17
-----	-----	------	-------	--------	--------

bunuŋ	بۇنىڭ	5b/7	kimesnenüŋ	كىمىنىدەنىڭ	38a/6
yüŋ	يۇنىڭ	12b/16	senüŋ	سەنىڭ	76a/3

İKİNCİ BÖLÜM

2. SES BİLGİSİ

Ses, bir dilin en küçük yapı taşıdır. Kelime manalı veya vazifeli ses veya sesler topluluğudur (Ergin, 2004: 29). Bir dildeki bütün sesleri, onların birleşme ve değişmelerini inceleyen alanın adına ise ses bilgisi denilmektedir. Bu bölümde HM adlı eserde yer alan kelimelerdeki fonetik hadiseler ve ikili kullanımlar örneklendirilmiştir. Ünlü ve ünsüz seslerin durumu ayrı ayrı incelenerek Türk dilinin 17. yüzyıldaki fonetik durumu gösterilmeye çalışılmıştır.

2.1. Ünlüler

HM'de karşımıza çıkan ünlüler şunlardır: a, e, ı, i, u, ü, o, ö. Kapalı e kullanımına ise rastlanmamıştır. Eserde /i/ sesini belirtmek için herhangi bir hareke kullanılmamıştır. Eserde ilk hecede i olarak karşımıza çıkan fakat günümüz Türkçesinde e olarak kullanılan kelimeler, kapalı e kullanımının bu şekilde yapıldığını bize düşündürmektedir. Metni okurken diğer ilk hecedeki benzer örneklerde /i/ ile gösterilen kelimeler fazla olduğundan biz de yedi, yer vb. kelimelerde gösterilmeyen /i/ sesini de varmış gibi kabul ederek o şekilde metne yerleştirdik. /i/ sesi ile ilgili metinde yer alan örnek kullanımlar şu şekildedir:

e ~ i

gice	8a/11	irer	143a/6
giçmek	73a/8	irişdi	47a/14
girü	15a/1	irişdür	183b/3
idicidür	94a/15	irtesi	9b/11
idilmişdür	142a/16	itdi	7b/9
ilçi	60a/17	viridi	34b/12
ir	56a/19	yidügi	71b/3

2.1.1. Ünlü uyumları

Türkçede, bir kelimenin ünlüleri çeşitli bakımlardan birbirlerine benzerler. Öyle ki bir kelimenin ilk hecesindeki ünlünün nitelikleri nasılsa ondan sonraki hecelerde yer alan ünlülerin nitelikleri de öyle olur. Yani Türkçede bir kelime

birbirine aykırı ünlüler bulunmaz, bir kelimenin ünlüleri arasında açık bir uygunluk göze çarpar (Ergin, 2004: 70).

Dilimiz aykırı örneklerle karşılaştığında, uyumsuz örnekleri Türkçeleştirme eğilimine girer, alıntı kelimelere karşı bir savunma mekanizması oluşturur. Osmanlı Türkçesi döneminde yabancı dillerden yazı dilimize giren kelimeler, Türk diline yerleştiklerinde ilk başlarda aykırı örnekler yaratmıştır; ama zamanla dilin Türkçeleştirme eğilimi, onları Türkçenin kurallarıyla uyumlu bir yapıya dönüştürmüştür.

Türkçe kelimelerde ünlü uyumları damak uyumu ve dudak uyumu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. HM’de bu uyumlarla ilgili karşılaşılan örnekler üzerinde durulacaktır.

2.1.1.1. Damak uyumu

Eski Türkçeden beri gelişmiş bir şekilde görülen bu uyum, söz içindeki ünlüleri ince (ön) ve kalın (art) sıraya göre ayarlayan uyumdur (Şahin, 1993: 53). Farklı kaynaklarda büyük ünlü uyumu, dil uyumu kalınlık-i ncelik uyumu vb. adlarla karşımıza çıkmaktadır. Başlangıçtan bugüne kadar Türkçenin her devrinde çok kuvvetli olarak hâkim bulunmuş olan ve günümüzde de devam eden bir kaidedir. Türkçenin en büyük fonetik hususiyetini bu kaide teşkil etmektedir (Ergin, 2004: 75).

Türkçe kelimelerde var olan damak uyumu, eserde bazı örnekler dışında tam olarak görülmektedir.

eyleyebilmezdür	3b/9	vardukdan	56a/1
girdüklerinde	18b/16	yağdurdılar	56a/12
yaşayup	19b/1	kaldurup	57a/19
yaşaklı	21a/7	kışlamağa	58a/16
bağışladum	21a/16	ocağından	60a/2
uğurında	47b/10	buyurmuşdur	79b/3
böylelerince	49a/10	söylemekden	106b/12
göndürüp	52b/19	söylecilik	134b/18
kükreşüp	53b/12	aramağdadur	148a/11
olmaduğından	54b/19	öldürmeden	153a/4

Türkçede *-yor*, *-ki*, *-ken* gibi ekler, damak uyumuna aykırı kullanımlar oluşturabilmektedir. Örnek verecek olursak:

geliyor	44a/6	idiyor	130a/3
taşradaki	40a/3	ağzındaki	46a/3
uyurken	25b/5	olmuşken	60a/10

HM’de bazı damak uyumuna aykırı olan Türkçe kelimeler ise şunlardır:

olmayacegin	22b/12	katılıginden	125a/10
buyuracak	44a/7	şaruligi	148a/8
konşılıginde	99a/3	yukusuzliginüñ	159a/12
buyurdükleri	42b/18	kızılıginiñ	196b/9
dutmek	111a/8	şarılık	196b/11

HM’de karşımıza çıkan bu aykırı kullanımlar, J.Eckmann ve Ahmet Cevdet Paşa tarafından müstensih tarafından yapılan bir hata olarak belirtilmiştir (1988: 12) (Karabey-Atalay, 2000: 5). Fakat bu örnekler, Batı Türkçesinin fonetik gelişme sürecine ve ağızlar şeklinde çeşitlenmesine tanıklık eden şahitler olarak ele alınmalı (Duman, 2004: 793) ve Türkiye Türkçesinin belirlenmesinde önemli veriler olarak değerlendirilmelidir (Develi, 2002: 25-27).

Alıntı kelimelerde ise durum şu şekildedir:

giriftârliginden	83b/3	rüşenâligi	91a/13
şūmligimdendür	83b/5	helâkligine	106b/17
vîrânligidür	85a/1	râhatligin	109a/6
rüsväyligin	88b/6	şenâligin	109a/7
pâkligin	88b/12	halâşligi	114a/8
perişânligi	90a/8	dünyâligi	123a/17

Aynı durum günümüzde bazı ağızlarda devam etmektedir. Alıntı kelimelere getirilen eklerin damak uyumu dışına çıkmaları, genellikle bu kelimelerin Türkçeye uymayan telaffuzları dolayısıyladır.

2.1.1.2. Dudak uyumu

Türkçe bir kelimedede, düz ünlüden sonra düz ünlünün; yuvarlak bir ünlüden sonra, dar yuvarlak veya geniş düz ünlünün gelmesiyle sağlanan ünlü uyumuna dudak uyumu denir. Küçük ünlü uyumu, düzlük-yuvarlaklık uyumu, dudak benzeşmesi vb.

adlarla da karşımıza çıkan bu uyum, Eski Türkçede tam olarak sağlanamamış olup Eski Anadolu Türkçesinde çok zayıftır (Gökçe, 2009: 993) ve günümüze kadar da oldukça yavaş bir şekilde ilerlemektedir (Şahin, 1993: 53). Metnimizde dudak uyumu aykırılığa neden olan sebepler, taban ve eklerde ayrı ayrı incelenmiştir.

A. Tabanlarda

Yuvarlaklık ve Yuvarlaklaşma

Bir sebebe bağlı kalmadan Eski Türkçe devresinden beri devam eden yuvarlaklık:

girü	15a/1	karşu	54a/4
yatsu	17b/13	arturur	74a/1
altunı	25a/7	getürdüñ	148a/6
berü	34b/17	kendü	149b/14
eyü	36b/15	içerü	128a/2
ilerü	131b/7	karañuluğ	138a/3

Eski Türkçedeki G sesinin erimesi sonucu Eski Anadolu Türkçesinde ortaya çıkan yuvarlaklaşmalar:

tatlığ > datlu	14b/9
kapığ > kapu	34b/15
adlığ > adlu	36a/19
kaşağ > kamığ > kamuğ > kamu	60b/3
gizliğ > gizlü	73b/9
şarığ > şaru	128a/6

Bunun yanında az sayıda örnekte ünlünün düzlüğünü koruyarak uyuma girdiği de görülür:

tirig > diri	168a/11
--------------	---------

+GARU ekindeki G'nin yutulması sonucu oluşan yuvarlaklaşmalar:

içgerü > içerü	59a/5
ilgerü > ilerü	131b/7

Dudak ünsüzlerinin yanındaki ünlüyü yuvarlaklaştırması:

demür	155a/1
-------	--------

Düzlük ve Düzleşme

berü>beri	25b/14
-----------	--------

Eski Türkçeden beri devam eden ikinci hece düzlüğünün devam ettiği veya yuvarlak ünlüye dönüştüğü şekiller bir arada kullanılmıştır:

yüri	105a/12
yürüye	189b/17

İkili Kullanım

oķı	9b/8	oķudı	129b/7
-----	------	-------	--------

B. Eklere

Yuvarlak ünlü bulunduran ekler

Eski Türkçeden Beri Yuvarlak Ünlü Bulunduran Ekler

+ArU Yön eki: HM’de 38 örnekte karşımıza çıkan ekin 37 tanesi yuvarlak ünlülü iken 1 örnekte düz ünlülü olarak tespit edilmiştir.

ilerü	44b/5	yuķaru	115a/16
iķerüden	53b/8	ilerü	131b/7

yuķarı	69b/2
--------	-------

-dUK Sıfat-fiil eki: HM’de ekin düz ünlülü şekli tespit edilememiştir. Ekin kullanımında (ɣ) harfinin kullanımı ile ilgili bir düzensizlik mevcuttur.

olduğı	5b/7	getürdüği	8b/3
yaşaduğı	8a/13	itdüđiķün	115b/4
buyurduğı	44a/17	irişdüği	67a/13

-DUr- Fillden fiil yapma eki: Düz ünlülü şekli tespit edilememiştir. (ɣ) harfinin kullanımı ile ilgili düzensizlik bu ekte de mevcuttur.

doldurup	8b/4	bulaşdurma	143b/3
doldururlar	17b/2	döndürdi	198b/11
kalduurasın	89b/4	irişdüreler	98b/18

+Dür bildirme eki: Ekte (ɟ) harfi hiç kullanılmamıştır. Dönemin genel özelliğinden ötürü HM’de bu ek yuvarlak ünlülü olarak gösterilmiştir.

buyurmuşdur	72b/5	böyledür	77b/9
yoğdur	75a/7	virilmişdür	163a/5
yağındur	77b/6	gerekdür	197b/8

-GU Fiilden isim yapma eki: HM tespit edilen (ɟ) harfli şekilller, ekin yuvarlak ünlülü olduğunu göstermektedir. Düz ünlülü hali tespit edilmemiştir.

sevgülülerinden	105b/3	uyğu	32a/5
-----------------	--------	------	-------

-sUn Emir kipi 3. tekil kişi eki: HM’de devamlı surette yuvarlak ünlülüdür. (ɟ) harfinin kullanımı ile ilgili farklı kullanımlar bu ekte de karşımıza çıkmaktadır.

olsun	3b/11	olsun	122a/19
çıkarmasun	40b/10	olmasun	155a/7
otursun	59b/16	dursun	174b/12

-(U)K Fiilden isim yapma eki: HM’de (ɟ) harfinin kullanıldığı örneklerin yanında kullanılmayan örnekler de vardır. Tespit edilen örneklerin ışığında HM’de ekin yuvarlak ünlülü şekli tercih edilmiştir.

donuğ	134b/11	düşük	20a/8
delügi	134b/16	düşük	42a/7

-(y)Up Zarf-fiil eki: HM’de genellikle yuvarlak ünlülüdür.

ağlayup	36a/18	kesilüp	40b/3
dutilup	39b/4	düşüp	83a/17

İkili Kullanım

gelipdi	128b/1	gelüp	18b/17
---------	--------	-------	--------

-Ur- Çatı eki: HM’de ekin düz ünlülü örneği tespit edilememiştir.

düşürüp	38a/2	doyurdu	199a/5
yetüricidir	163b/6	bişürmişler idi	130b/8
geçürdi	174a/7	bitüre	80a/4

-Ur Geniş zaman eki: Her zaman yuvarlak ünlülüdür.

bulur	3b/9	gelürler	17a/17
varurlar	13a/9	virür	52a/2
yazılır	15b/1	kıılır	143a/5

Eski Anadolu Türkçesinde Yuvarlak Ünlü Bulunduran Ekler

-(y)AlUm İstek kipi 1. çoğul kişi eki: HM’de 15 kelimedeki karşımıza çıkan ekin bir tanesinde (ɟ) harfi kullanılmıştır. Diğerlerinde ünlü gösterilmemiştir.

açalum	40a/3
--------	-------

-dUm/-dUK Görülen geçmiş zaman 1. kişi ekleri: Ünlüsünün yazımında farklı kullanımlar vardır. Yuvarlak ünlülü örnekler şunlardır:

işitdüm	8a/11	itdük	11b/16
itdüm	95a/11	itdük	84a/3
itdüm	129b/6	gitdük	86a/5
istedük	129a/7		

Sadece bir örnekte düz ünlü tespit edilmiştir.

doldurdım	181a/12
-----------	---------

-dUKça Zarf-fiil eki: (ɟ) harfinin yazımında farklı kullanımlar vardır. HM’de ekin düz ünlülü şekliyle karşılaşılmamıştır.

itdükçe	5b/4	gitdükçe	30b/16
gitdükçe	11b/4	gitdükçe	57a/4

-dUKda Zarf-fiil eki: (ɟ) harfinin yazımında farklı kullanımlar vardır.

girdükde	9a/5	didükde	33b/6
itdükde	19a/18	gitdükde	34b/10

Sadece bir örnekte düz ünlü tespit edilmiştir.

gördikde	78b/6
----------	-------

+(U)mUz 1. kişi iyelik eki: 3 kelimedede (ۉ) harfi kullanılmıştır. Ünlüsü çoğunlukla gösterilmemiştir. Düz ünlülü şekli tespit edilememiştir.

zannumuz	7a/1	yüzümüz	200a/16
kendümüz	143a/15		

+(U)ηUz Çoğul 2. kişi iyelik eki: 4 kelimedede (ۉ) harfi kullanılmıştır.

boşamaηuz	21a/16	birηüz	81b/9
cezāηuz	188b/15	ehlileriηüzüη	114a/19

+IU İsimden isim yapma eki: 215 yuvarlak ve 30 düz ünlülü olarak karşımıza çıkmıştır. Daha çok yuvarlak ünlülü olarak kullanılmıştır.

‘ali ad <u>l</u> u bir oğ <u>l</u> ı qaldı	19b/7
kızıl yaηak <u>l</u> u olmağın hūmeyrā diyü laqab qomışlar	21a/7
qapusın bağ <u>l</u> u dutmamağā şartı ider idi	34a/19
doğın burun <u>l</u> u yassı yağrın <u>l</u> u kemükleri	37b/7
yüz yigirmi biη yer er at <u>l</u> u ‘askeri idi	48a/17
yaral <u>l</u> u ve berel <u>l</u> ü qalan kızılbaşa	60a/11
gizl <u>l</u> ü ve āşkār haqq te‘ālāya hāmd eyleyeler	73b/11
siz anları sevgül <u>l</u> ü dutarsız	96b/19
cāhiller nazarlarından şak <u>l</u> u dutarlar	98b/6
āhıretde örtül <u>l</u> ü şaklaya	102a/13
dürüş ve serd sözl <u>l</u> ü bed-hū kimesne	104b/16
ya‘ni ziyāde tüylidür	44a/10
yüzi tozl <u>l</u> ü müsā ‘aleyhi’s-selām	103a/15

daşlı nig̃n ve m̃hrl̃ü h̃atem dağınmayalar	139b/19
zinde g̃ñll̃i huş-yār ve b̃-ķarār ‘aşıķlarla	147b/16
eski ve k̃rl̃i esbābdan istinkāf eyleye	191a/8

İkili Kullanım

omış olavuz diyü ş̃retl̃i kıldan biri h̃fz̃ eyle	201a/5
ñrg̃ñi ş̃retl̃ü orta boylu	41b/1
g̃ler yüzl̃ü iri ve siyāh g̃zl̃ü	41b/1
ādem pek yüzli ve hayāsuz	134a/13

+(n)Uğ İlgı hali eki: Yuvarlak ünlü olarak kullanılmıştır. Kaynaştırma ünsüzü aldığıında (ğ) harfi tespit edilememiştir.

h̃t̃nlaruğ	7b/8	atlaruğ	11b/1
cemāzi’el-aħir̃uğ	31a/3	muşaflaruğ	31b/19
olanlaruğ	35a/2	anlaruğ	39a/11
şaki-i mezb̃rlaruğ	39b/19	şalāt-ı farizalaruğ	65a/6
namāzuğ	68/13	yoldaşlaruğ	40a/16

+(U)ğ İyelik 2. kişi eki: Genellikle (ğ) harfi kullanılmadan yazılmıştır.

senüğ g̃züğ	44b/14
senüğ mezhebüğ	46a/7
senüğ ‘amellerüğ	155a/8

-(y)U Fiilden isim yapma eki: Çoğunlukla yuvarlak ünlü olarak kullanılmıştır.

diyü	84a/6	ķoķusu	100a/4
ayru	142a/4	örtülü	102a/13
dolu	81b/2	ķoķusu	103a/11

Bir örnekte düz ünlü olarak karşımıza çıkmıştır.

yazı	18b/11
------	--------

1. Çoğul kişi eki -Uz: Yuvarlak ünlüdür.

iderüz	37b/10	itmişüz	143b/11
görürüz	119a/14	görürüz	163b/12

Düz ünlü bulunduran ekler

Eski Türkçeden Beri Düz Ünlü Bulunduran Ekler

İsimden isim yapma eki +cI:

kapucısı	133a/6	gözciler	84b/derkenar üst
----------	--------	----------	------------------

-DI/-DIIAr Görülen geçmiş zaman 3. kişi ekleri:

zuhūr itdi	8a/4	qodı	41b/3
didi	75b/15	getürddi	83a/14
oldı	8a/10	cevāb virdi	117b/9
buyurđı	11b/7	buldı	136b/19
vefāt itdiler	7a/3	getürdiler	21b/13
īmāna geldiler	10a/10	güldürdiler	26b/19
secde itdiler	14b/4	gördiler	28b/4
didiler	18b/19	söylediler	33b/12

-i nca Zarf- fiil eki:

ağarınca	19a/18	bilmeyince	68a/17
bırakmayınca	33b/14	gidince	71a/13
varınca	39b/8	doynca	126a/3
gelince	52a/17	doynca	128a/16
itmeyince	66a/11	görmeyince	132a/14

-mAdIn zarf fiil eki:

peyvend kılmadın	1b/10	istiḥkām bulmadın	58a/7
almadın	2a/4	ḥākim izni olmadın	159a/10
irişmedin	6b/15	şikāyet itmedin	179b/18
sābit olmadın	39b/13		

-mİŖ Duyulan gemiŖ zaman eki: Ünlüsü tespit edilememiŖtir.

düŖmiŖsin	119a/15	olmıŖ	77b/19
olmıŖsam	60b/10	görmıŖ	90a/2
yapdurmıŖsın	129b/4	düŖmiŖ	105a/11
endıŖe itmiŖsin	148a/7	dönmiŖler	83b/15
buyurmıŖsın	176a/2	döndürmiŖlerdür	126b/4

+(s)I İyelik 3. tekil kiŖi eki: Devamlı düz ünlüdür.

aĥvāl-i Ŗerife ve eṭvār-ı münifelerinden biriŖi budur ki	7b/2
anuĥ vaŖiyyeti üzere büyük oğlı olup	8b/18
altı kimesnenüĥ beŖi diledüğini	38a/6
'avn-i ĥaĥĥ a'dā-yı bī-dinüĥ yüzini döndürüp	57b/2
māh-ı Ŗa'bānuĥ on yidinci Ėünü	59a/19
ĥoyunlarınuĥ tüyi	44b/4
fıĥĥ ĥapusı bağlu idi	46a/18

Eski Anadolu Türkçesinde Düz Ünlü Bulunduran Ekler

+I Belirtme hali eki:

Ŗuyı	17a/19	bunı	73a/8
kendüyi	18b/16	seni	75b/19
dostı	44b/14	kimesneyi	80b/16
yüzini	68b/17	eylemeyi	78b/18

-i cAK Zarf-fiil eki:

olıcaĥ	60b/9	gidicek	60b/9
--------	-------	---------	-------

Hem düz hem de yuvarlak ünlü ile kullanılan ekler

+(I)m/+(U)m I. Tekil kiŖi iyelik eki:

gözüm	83a/6	gözüm	90b/9
ayaĥlarımı	128a/4	evlādlarım	131a/1

-dİŋ/-dUŋ Görülen geçmiş zaman 2. tekil kişi eki: Bu ek genellikle yuvarlak ünlüdür.

itdün	118b/4	getürdün	148a/6
gitdün	79b/derkenar yan		

Sadece bir örnekte düz ünlü kullanım tespit edilmiştir.

bulamadın	129a/7
-----------	--------

-UcI/-i cI Filden isim yapma eki:

şokıcı	72b/11	göstürücü	167b/15
görici	78a/4	görici	109a/14
bilicilerdür	107a/2	virici	125a/9
sönücü	124a/6		

+sİz/+sUz İsimden isim yapma eki: 2 kelimedeki (ş) harfi kullanılmıştır. Diğer örneklerde uyuma girdiği değerlendirilmektedir.

icāzetsüz	22a/5	yüreksiz	121a/6
gözsüz	80a/6	ümmetsiz	83a/3
dilsiz	78a/4	d̄insiz	88a/11

-(I)l/--(U)l- Çatı eki:

yandırılıp	7b/19	sürülmelerin	148b/4
dutılıp	22b/2	buyurılıp	177b/12

-(I)ş/--(U)ş- Çatı eki:

buluşup	56b/15	irişür	109a/5
dögüşür	24b/15	irişdi	108b/14

-(I)n/--(U)n- Çatı eki:

görünmeye	157b/7	görünür	167b/16
-----------	--------	---------	---------

Eski Anadolu Türkçesi dönemi dudak uyumları bakımından en düzensiz dönemdir. Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde ise bu uyumun 18. yüzyılın sonlarında tamamlandığı düşünülmektedir (Develi, 1995: 60). HM harekesiz bir metin olmasına rağmen ünlüleri net olarak tespit edilen *ayağlarımı* 128a/4 *evlâdlarıma* 131a/1 *görünmeye* 157b/7, *görünür* 167b/16, *okı* 9b/8, *oğudı* 129b/7 vb. örnekler, dudak uyumunun tam olarak sağlanamadığını ama o yönde bir değişim sürecinin başladığını göstermektedir.

2.2. Ünsüzler ve Ünsüz uyumu

Eserin imlasından tespit edilebilen ünsüzler şunlardır: b, c, ç, d, f, g, ğ, h, ĩ, ĵ, j, k, k̄, l, m, n, ŋ, p, r, s, ş, s̄, ş, t, t̄, v, y, z, z̄, z̄, z̄.

Klasik Osmanlı Türkçesinde de Türkçenin eski dönemlerinde olduğu gibi ötümlülük-ötümsüzlük uyumu görülmemektedir. Bu dönemdeki Arap harfli metinlerde kelimelere yeni ekler getirildiğinde genellikle tonlu ünsüzler kullanıldığından ünsüz uyumunu tespit etmek zordur. Kalıplaşmış olarak kullanılan ekler kelimenin kök veya tabanı ötümsüz bir ünsüzle de bitse her zaman ötümlü olarak kullanılır. HM’de bu ekler örnek verecek olursak:

+dA Bulunma durum eki:

kılmağda	3a/14	sokağda	34b/7
alnında	5b/13	yanında	61b/17
girdükde	8a/18	kızdurmasında	81a/8
yılda	34b/3	boyunda	134a/18
beşikde	14b/7	uzunluğda	134b/8

+dAn Ayrılma durum eki:

çıkmağdan	7b/16	tırmağdan	16b/14
gökden	10b/1	gümüşden	36a/2

-dI/-dIIAr Görülen geçmiş zaman 3. kişi ekleri:

olmuşdı	39a/3	itdiler	36a/1
gitdi	46a/9	kesdiler	37b/11
gelipdi	128b/1	gitdiler	44a/14

barışdılar	21b/4	yutdılar	54a/12
------------	-------	----------	--------

+dUr Bildirme eki:

gerekdür	197b/8	yoğdur	12a/4
küçükdür	37b//7	çoğdur	16a/1

-dUr Çatı eki:

doldururlar	17b/2	uydurup	105b17
kaşudurup	75b/11	datdurur	177a/15

2.3. Fonetik Hadiseler

Dilin canlı bir yapıya sahip olması, kelimelerin zamanla çeşitli fonetik hadiseler sergilemesini sağlamaktadır. HM’de bu hadiseler ötümlüleşme, ötümsüzleşme, sızıcılaşma, erime, yutulma, dudaklılaşma, düşme, türeme, ikizleşme, tekleşme, hece düşmesi, geçişme, birleşme, ünsüz ayrışması, ünsüz kaynaşması ve darlaşma başlıkları altında incelenecektir.

2.3.1. Ötümlüleşme

Birtakım nedenlerle, kelimedeki ötümsüz ünsüzlerin ötümlü ünsüzlere değişmesine denmektedir. Bu hadise p-p, ç-c, t-d, k-g ünsüzlerinde karşımıza çıkmaktadır. Oğuzcayı diğer Orta Türkçe şivelerinden ayıran en önemli fonetik özelliklerden biri, kelime başında ünsüzlerin ötümlüleşmesidir (Şahin, 2003: 43). HM’de ötümlüleşme olayını örneklendirebilecek kelimelerin incelik/kalınlık, hece sayısı ile başta, ortada ve sondaki tasnifi şu şekildedir.

Başta

A) t-

İnce Ünlülü Kelimelerde

d-<t-

degül	1b/7	düşmemek	31b/18
ditreyüp	10b/3	düz	69b/2
diledüklerinde	16b/16	dilinden	122a/4
deve	25a/6	demür	155a/1
dişleri	32a/17	dert	175b/14

Kalın Ünlü Kelimelerde

d-<t-

duyar	9b/5	durup	44a/3
doldurdılar	26b/18	doğmuş	64b/7
doymayup	30b/16	doğrı	66a/4
dutup	32b/10	dağıdur	172a/5

ţ-: ţ- Bu kelimelerde kelime başındaki ötümsüz ses korunmuştur.

ţamlasını	08b/2	ţağı	49b/2
ţatlı	12a/18	ţaş	158b/15
ţurmağdan	16b/14	ţamarda	162b/19
ţon	40a/15	ţaşra	166a/1

İkili Kullanım

ţamlasını	8b/2	damlayup	40a/18
ţurmağdan	16b/14	durmağda	28b/15
ţatlı	12a/18	datlu	14b/9
ţolu	54b/6	dolu	81b/2
ţokuz	18a/11	doğuz	22b/19
ţaş	158b/15	dağdan	127a/14

B) ĸ-

Kalın Ünlü Kelimelerde

ĸanad	10b/2	ĸorĸaruz	83a/3
ĸadar	26a/11	ĸarşusunda	88b/7
ĸılları	32b/9	ĸonşiliginde	99a/3
ĸan	43a/14	ĸılıçdan	107b/1
ĸızılığdan	43a/14	ĸış	120a/12
ĸapusında	45b/9	ĸarındaşlarına	121a/1
ĸanĸı	69a/2	ĸarın	135a/9

kolların	69b/6	kaldurup	14b/4
koyup	69b/3	kıldı	141b/8
karıcuklar	71b/9	koyun	157a/5

İnce Ünlü Kelimelerde

k-: k-

kendü	6a/6	kesmek	40b/2
kimesneden	6b/17	kime	44a/9
kirlenmez	12b/8	kökini	164b/9

İnce Ünlü Kelimelerde

g-<k-

geldükde	5b/13	göklere	57b/11
gice	8a/11	girdi	59b/3
girdükde	8a/18	gün	63b/6
girdüğinde	9a/4	geçdi	71a/10
giydükleri	12b/4	gerçektür	75b/17
giydürilüp	16b/12	gerek	75b/18
geçür	17a/3	güç	80b/4
gizlenürüz	32b/19	gibi	81a/7
göçüp	43b/8	gider	85a/15
götürüp	45b/11	gördi	174a/6

C) ç-

Hem ince hem de kalın ünlü kelimelerde genellikle c ile gösterilmiştir.

Kalın Ünlü Kelimelerde

çalışur	114a/8
çāk	10b/16
çāre	114a/15

İnce Ünlü Kelimelerde

çek	128a/5	hāl-i çehre-i tuğyān	57a/4
-----	--------	----------------------	-------

çeşm-i ser	15a/7	çehreleri	89b/16
vaķār-ı çeşm	60b/5	çehresin	158b/5
çehre-i kemâllerine	145a/12	çirk	65a/14
çehre	148a/8		

Ortada

Tabanlarda

A) -t-

İnce Ünlülü Kelimelerde

-d-<-t-

yidi	95a/14
------	--------

-t-<-t-

getüre	95b/16
--------	--------

Kalın Ünlülü Kelimelerde

-d-<-t-

dudaķ	105b/6
odaları	57b/19

-t-<-t-

oturur	62a/15
otuz	107b/10

B) -k-

İnce Ünlülü Kelimelerde

-g-<-k-

gögercinlik	51a/11
düğün	54a/13

-k-: -k-

ikinci	58b/8
sekiz	7b/10

Kalın Ünlülü Kelimelerde

-k-: -k-

okı	9b/8	yakın	33b/11
doğunup	36a/12	yuğarudan	45b/8
toğsan	29b/16		

C) -ç-: Bütün -ç- sesleri -c- harfi ile gösterilmiştir. Bu yüzden -ç- sesini tespit etmek güçtür. Metinde kalıplaşmış olarak c harfinin kullanıldığı düşünöldüğünden -c- ile yazılan fakat -ç- ile olması gereken kelimeler dönemin dil özelliklerine uygun olarak -ç- harfi ile gösterilmiştir.

İnce Ünlülü Kelimelerde

-c-<-ç-

gice	105a/5
nice	105b/5

-ç-<-ç-

içinden	8b/1
üçinde	22a/1

Kalın Ünlülü Kelimelerde

-c-<-ç-

koça	56a/4
------	-------

-ç-<-ç-

kaçan	44a/7
açup	40b/9
bir buçuğ	129a/18
açık	69b/3
kaçup	55b/1

Ç) -p-

İnce Ünlülü Kelimelerde

-b-<-p-

gibi	6a/6
------	------

Kalın Ünlülü Kelimelerde

-p-<-p-

kapuların	97b/1
yapup	154b/3
toprak	161a/9
topuklarından	12b/7
kapamışdur	109a/17

Ekleşme Durumunda

Ek alan kelimelerin son sesi durumundaki p, ç, t, k sesleri ötümlüleşerek b, c, d, g, seslerine dönüşmektedir.

A) -t-

İnce Ünlülü Kelimelerde

tek hecelilerde

-d-<-t-

iderler	2b/7
gider	8a/15
süde	12a/19

-t-: -t- Tek heceli bazı kelimelerde ötümlüleşme meydana gelmemiştir.

eti	172a/8
üstinde	30a/6
ata	25a/17

çok hecelilerde

-d-<-t-

işide	6a/19
yigide	174a/11

Kalın Ünlülü Kelimelerde

tek hecelilerde

-t-: -t-

ata	25a/17
katında	60b/18
altıdur	132b/9

çok hecelilerde

karardup	119a/18
çağırdup	37a/9
oturdup	190a/19

B) -k-

İnce Ünlü Kelimelerde

-g-<-k-

tek hecelilerde

sögerem	197a/10
göge	14b/5

çok hecelilerde

etegin	107a/5	itmege	5b/7
döşeginüzden	116a/2	geregi	126b/1
yüregi	8b/1	gömlegi	128b/5
yimegi	116b/8	yaşınregi	125b/5

-k-: -k-

çekerler	13a/1
----------	-------

Kalın Ünlü Kelimelerde

-g-<-k-

çok hecelilerde

ayağında	160a/18	sandığı	131b/16
kaşığı	37a/4	kulağı	88a/1
kaşağı	129b/18	barmağı	40b/3
oğullığı	21b/18	yaşağı	13a/7
toprağı	169a/1	sancağı	35b/15

-k-: -k-

tek hecelilerde

oķı	82a/5
çıķa	198a/18
baķarlar	197b/7

Farklı Kullanım

HM’de sadece ķ ile biten kelimelerde ünlü ile başlayan ek almasına rağmen ötümlüleşmenin gerçekleşmediği örnekler görölmektedir.

ķulaķı	102b/9	başlıķı	156a/3
yumışakı	134a/17	balçıkı	168a/6
yaramazlıķı	137b/19		

C) -ç-

İnce Ünlü Kelimelerde

-c-<-ç-

çok hecelilerde

giceler	13a/5
---------	-------

-ç-: -ç-

tek hecelilerde

içinde	8a/7
üçinde	22a/1

çok hecelilerde

içerü	33a/7
-------	-------

Kalın Ünlü Kelimelerde

-c-<-ç-

tek hecelilerde

uci	12b/7
-----	-------

-c-<-ç-

çok hecelilerde

kılcı	40b/4
ağacından	12b/18

-ç-: -ç-

çok hecelilerde

uçurup	59a/8
açup	10b/2
açılup	31a/7

Ç) -p-

İnce Ünlü Kelimelerde

tek hecelilerde

-b-<-p-

dibinde	8b/1
---------	------

-p-: -p-

çöpi	83a/19
------	--------

Kalın Ünlü Kelimelerde

tek hecelilerde

-p-: -p-

topını	176a/18
--------	---------

Sonda

Kelime sonundaki ötümsüz ünsüzler ötümsüzlüklerini genellikle korumalarına rağmen bu duruma aykırı örnekler de görülmektedir.

A) -d<-t

kanad	10b/2
ad	20a/3
serd	104b/16

B) -g<-k

kutluğ	48b/19
--------	--------

İkili Kullanım

ayağ	159a/2	ayağ	161b/1
------	--------	------	--------

2.3.2. Ötümsüzleşme

Ötümlü ünsüzlerin yerlerini ötümsüz ünsüzlere bırakmasına denir. Ötümsüzleşme hadisesi Oğuzca için çok da karakteristik bir özellik değildir (Şahin, 2003: 47). Metnimizde ötümsüzleşmeye göre daha az karşımıza çıkan bir fonetik hadisedir.

baş ağa>paşa	53b/15	izde-r>ister	11a/18
bek>pek	119a/18	buñar>pınar	9b/16
eşid-düm>işitdüm	8a/11	işde>işte	164a/11

2.3.3. Sızıcılaşma

Patlayıcı ünsüzlerin sızıcı ünsüzlere dönüşmesi olayına denir. Sızıcılaşma Eski Anadolu Türkçesi dönemimde büyük ölçüde tamamlanmış bir hadisedir. Günümüzde ağızlarda sıkça karşımıza çıkmaktadır.

A) b'nin sızıcılaşması:

b- > v-

bar >var	155a/13
bir->vir-	158b/18
bar- >var-	11b/18

-b->-v-

eb >ev	186b/11
seb- >sev-	103b/10
tebe >deve	25a/6

-b > -v > -Ø

şub > şu	8b/3
----------	------

B) d'nin sızıcılaşması:

d > y

ked- >giy-	12b/11	odna- >oyna-	74a/5
------------	--------	--------------	-------

adur- >ayur-	84a/5	od- >oy-	75b/11
ada >aya	86b/15	bedük >büyük	8b/18
edgü >ey	36b/15	od- >doy-	30b/16
udıu >uyu	32a/5	yada >yayan	11b/4

-d->-y->-v-

adut >avuç	130a/4
------------	--------

C) k'nin sızıcılışması:

aşam>aşm	97b/17
yoksa>yohsa	103b/2
taı>daı	003b/15

İkili Kullanım

yoksa	92a/19	yohsa	165b/1
-------	--------	-------	--------

) g'nin sızıcılışması:

-g- > -v-

auşdur- > avuşdur-	75b/11
şoık > şavık	30b/18

D) p'nin sızıcılışması:

-p-> -f-: HM'de bir kelimedede farklı kullanım karşımıza çıkmıştır.

sifariş	44b/13	sipariş	5b/15
----------	--------	----------	-------

2.3.3.1 Erime

Kelime içerisinde sürekli bir nszn, komşu ünlünün açıklığında eriyerek ve onu uzatarak kaybolmasıdır. nsz düşmesi olarak dakabul edilmektedir; fakat nszn konumu ve kaybolmaya bağlı olarak gerçekleşen uzun ünlüye işaret etmesi açısından farklı bir tasnif içerisinde yer almaktadır (Boz, 2001 s.858). HM'de -G sesinde tespit edilen örnekler aşağıdaki gibidir:

-G >> -Ø

ağrıgğa > ağrıya	81a/7	ķamiğ > ķamu	60b/3
adriğ > ayru	142a/4	ķuriğ > ķuru	156a/5
tiriğ > diri	168a/11	ķariğ > ķarı	192b/10
ķatiğ > ķatı	130a/16	uluğ > ulu	65a/16
ķuduğğa > ķuyuya	38b/10	yaylağ > yayla	49b/1

+IIG > +II

aıliğ > aılu	201a/5	türlüğ > dürlü	31b/12
bodluğ > boylu	14b/12	yağlığ > yağlu	34b/4

+IG > +(y)I

ebig > evi	40a/11
ķubığ > ķuyı	194a/18

2.3.3.2 Yutulma

Hece başındaki G'lerin sızıcılaştıktan sonra hićbir iz bırakmadan kaybolması halidir. Ođuzcada G'lerin sızıcılaşıp kaybolma eğilimi, yaygın bir hadisedir (Şahin, 1993: 84). Erimeden farkı düşen ünsüzün, komşu ünlü ićerisinde erimeye fırsat bulamadan kaybolmasıdır. Bu nedenle kelimedeki gibi uzun ünlü de oluşmamaktadır (Boz, 2001 s.859).

-g >> - Ø

Tabanlarda

tırnağ > dırnağ	13a/2	iņçe > ince	34a/18
edgü > eyü	36a/15	ķıřğa > ķıřa	135a/7
kergek > gerek	58a/14	ķulğak > ķulak	87b/10

İşlek Eklerde

-GAN > -An

bolğan > olan	2a/5
körgeñ > gören	23b/19

-GUçI > -i cI

itgüçi >idici	125a/9
---------------	--------

2.3.4. Dudaklılaşma

Yuvarlak ünlüler olarak bilinen dudak ünlüleri ile dudak ünsüzleri yanında bulunan ünlü ve ünsüzlerin yuvarlaklaşması veya dudak ünsüzüne dönüşmesi olayıdır (Karaağaç, 2013: 126). Dudaksılaşma olarak da adlandırılan bu ses olayı, HM’de ünlü ve ünlüzlerde şu şekildedir:

a. Ünlülerde Dudaklılaşma: Kelimede bulunan dudak ünsüzünün etkisiyle gerçekleşmektedir.

temir >demür	106b/7
bıçık >buçuk	128b/14

b. Ünsüzlerde Dudaklılaşma: Kelimedeki dudak ünlülerinin etkisiyle meydana gelmektedir.

-ğ->-v-

kağuşdur->kavuşdur-	75b/11
şoğık >şavık	30b/18

2.3.5. Düşme

Seslerin birbirleriyle olan çeşitli münasebetleri bazen ünlü bazen de ünsüzlerin düşmesine neden olabilmektedir. Metnimizde karşımıza çıkan düşmelerin nedenleri ünlü ve ünsüz düşmesi olarak örnekleriyle gösterilmiştir.

2.3.5.1. Ünlü Düşmesi

HM’deki ünlü düşmeleri şu nedenlerle karşımıza çıkmaktadır.

a. Vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesi:

ağızı >ağzı	192b/2
beñizi >beñzi	128a/6
kölige >gölge	14b/15
karını >karnı	41a/18
oğulu >oğlı	32a/9
udıku >uyku	32a/5

HM’de orta hece ünlüsünün düşmediği örnekler yer almaktadır:

omuzında	34b/6
uğurında	47b/10
doğurıldalum	114a/5

b. i- fiilin ekleşmesiyle:

ider ise >iderse	111b/7
ister ise >isterse	77b/13
içer ise >içerse	73b/9
ola idi >olaydı	83a/19

c. “ile” edatının ekleşmesinde:

itmek ile >itmekle	6b/4
benüm ile >benümle	9b/17
dimek ile >dimekle	26a/12
söylemek ile >söylemekle	34a/7

2.3.5.2. Ünsüz Düşmesi

Ünsüz düşmesi olayının başta, içte ve sonda meydana gelme nedenleri şunlardır:

Basta

b- > Ø-

birle > ile	1b/3
bol- > ol-	2a/2

y- > Ø-

yığaç >ağaç	154b/15
yinçge >ince	34a/18
yiplik >iplik	13a/1
yirişleri turur >irinleridür	79b/17

HM’de yılan sözcüğünün durumu ise dikkat çekicidir. Toplam 20 sözcüğün 13’ü ilan, 7’si yılan şeklindedir. Aynı sayfada bile bu durum görülebilmektedir.

yılan	110a/15	ilan	110a/18
-------	---------	------	---------

İçte

a. Ünsüz gruplarında düşme:

(-l-<-lt-)>-l->-Ø-

keltür->getür-	6a/10
oltur->otur-	10b/2
oltuz >otuz	19b/4

-r- > -Ø-

birle> bile	20a/15
-------------	--------

b. Yutulma sonucu düşme:

-g >> -Ø (Örnekleri için bkz. Yutulma)

c. Diğer düşmeler:

uşacıklar	74a/5
-----------	-------

er->> i- (örnekleri için bkz. söz dizini i-)

ç. Benzer iki ünsüzden birinin kaybolması:

kızsıl > kızıl	21a/7
----------------	-------

Sonda

-b >>-Ø

şub >>şu	33b/14
----------	--------

-g >> -Ø (Örnekleri için bkz. Erime)

2.3.6. Türeme

Asıl kelimedede olmadığı hâlde çeşitli nedenlerle türeyen ünlü/ünsüzlerin HM’de karşımıza çıkan örnekleri, ünlü/ünsüz türemesi başlıkları altında gösterilmiştir.

2.3.6.1. Ünlü Türemesi

Alıntı kelimelerin Türkçenin ses yapısına uyum sağlamaya çalışması, küçültme eki ile dilin doğal gelişim süreci ünlü türemesine neden olmuştur.

koş > koyn~kony > koyun	12a/18
rūze > oruç	70a/3
on ikinç > on ikinci	7b/12
sekizinç > sekizinci	18a/9
üçinç > üçüncü	18a/12
ikinç > ikinci	19a/4
dar+cık > daracık	164a/12

2.3.6.2. Ünsüz Türemesi

Bir sözcüğün ön, iç ve sos seslerinde bulunmayan bir ünsüzün sonradan türemesi olayıdır. Bu ses olayı çeşitli durumlarda karşımıza çıkmaktadır:

Ünlüyle biten bir köke ünlüyle başlayan bir ek getirildiğinde araya “y” yardımcı sesinin girmesiyle:

gör-me-y-i nce	6b/11
di-y-üp	8a/8
al-ma-y-a	66a/1
ayakları+y+ıla > ayaklarıyla	126a/6
yolları+y+ıla > yollarıyla	146b/17
gözi+y+ile > göziyle	163b/11

Üçüncü şahıs iyelik ekine hâl ekleri geldiğinde arada bir zamir n'sinin ortaya çıkmasıyla:

iç+i+n+e	6a/17	al(1)n+i+n+i	66a/6
kendü+n+den	22a/9	bu+n+lar	68a/16
bu+n+ca+leyin	64b/19	karşu+sı+n+da	69a/3

HM'de kendü zamiri ayrılma durumu eki aldığı anda zamir n'si almamıştır. Doğu Türkçesinde görülen bu durum o zamirinde tek bir örnekte karşımıza çıkmıştır.

kendüden	21b/16
olarile	53b/2

Yönelme halini alan aşağıdaki kelimeler devamlı olarak /y/ yardımcı ünsüzünü almıştır.

kendüye	25b/2
şuya	168b/19

2.3.7. İkizleşme

İç seste iki ünlü arasında bulunan bazı ünsüzlerin iki ayrı heceye ait olmak şartıyla yinelenmeleri olayıdır (Karaağaç, 2013: 131). Bu hadise çoğunlukla ekleşme durumunda ve eriyen g sesinin uzattığı ünlünün normal uzunluğa dönerken hece dengelenmesi amacıyla ortaya çıkan ikizleşmedir (Şahin, 2003: 42).

elig > elli	62a/16
ıslığ > ıssı	83b/4

2.3.8. Tekleşme

Çift seslerden birinin kaybolması olayıdır.

-lt- > -t-

keltür- > getir-	4a/5
oltur- > otur-	10b/2
oltuz > otuz	19b/4

-gk- > -k- (Örnekleri için bkz. Yutulma)

tırngak > dırnak	106b/6
------------------	--------

Alıntı kelimelerin sonundaki çift ünsüzlerin tekleştiği görülmektedir. Fakat metnimizde harekenin kullanılmamış olması bu ses olayının tespitini güçleştirmiştir.

2.3.9. Hece Tekleşmesi (Haploloji)

Birbirine benzer hecelerden birinin kaybolması olayıdır.

şimden şonra 119b/18 < şimdiden şonra

-dur/-dür< durur< turur

ķurmuşdur	1b/4	yokdur	12a/4
bunlardur	5a/17	taşradur	67b/14
budur	6b/5	ķapamaķdur	68a/19

-yor< -yorır

geliyor	44a/6
idiyor	130a/3

2.3.11. Geçişme

Ünlüyle biten bir kelime ve ünlüyle başlayan diğer bir kelimenin birleşerek iç içe geçmesi olayıdır.

ne ol->nol-	36b/15	ne eylet->neylet-	83b/2
ne için >niçün	11b/16	bu ara >bura	89a/1

2.3.12. Birleşme

Her zaman bir arada kullanılan iki kelimenin geçirdiği değişiklikten sonra yeni bir şekil olarak tek kelime haline gelmesidir (Şahin, 1993: 93). Birleşen kelimeler artık kalıplaşmış bir şekilde dilde varlığını sürdürmektedir.

bel ki >belki	8b/5	uş ol >şol	48a/4
uş imdi >şimdi	18a/19	yalıń öz >yalıńız	22b/15
tag ol >degül	24a/11	sekiz on >seksen	25a/11
ol aradan >oradan	49a/16	toķuz on >toķsan	31a/13

2.3.13. Göçüşme

Kelime içerisindeki seslerin yer değiştirmesi olayıdır. Metathese olarak da adlandırılmaktadır. HM’de yaygın bir fonetik hadise değildir.

leşkerleriyle > keşlerleriyle	149a/13
rizāh > ziraħ	25a/13

Kazan-Tatar, Başkurt Türkçelerinde de görülen(Gülensoy, 2007: 978) bir göçüşme örneği HM’de karşımıza çıkmıştır.

uykusunuğ > yukusunuğ	158a/12
uykusuzluğında > yukusuzluğinde	158a/12

2.3.14. Ünsüz kaynaşması

Kelime içerisinde yan yana bulunan iki ünsüzün birleşerek tek bir ünsüz haline gelmesi olayıdır.

anga > aña	2a/2
senge > saña	19b/16
bunga > buña	21a/15
benge > baña	36b/15
tengri > tañrı	72a/4

2.3.15. Darlaşma

g, ğ, y gibi öz damak ünsüzlerinin çevresindeki ünlüleri daraltıcı etkisi olduğu bilinmektedir (Banguoğlu, 1990: 73). Bunlardan başka örneklerde d, l, n, t, r, s, ř, z diş ünsüzleriyle f, m, v dudak ünsüzlerinin de darlaştırıcı etkisi vardır (Duman, 1995: 190).

bedük > büyük	8b/18
közel > güzel	33b/13
oğur > uğur	10a/11
kele yorır > geliyor	44a/6

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BİÇİM BİLGİSİ

Biçim bilgisi, bir dilin kök ve kelimelerini, eklerini, köklerle eklerin birleşme yollarını, eklerin anlam ve görevlerini, türetme ve çekim özelliklerini ve şekille ilgili öteki konuları inceleyen gramer dalına denilmektedir (Korkmaz, 2009: 6). Kelime kökleri ve gövdelerine gelerek yeni kelimeler üretmek için kullanılan yapım ekleri ile kelimelere geçici olarak eklenerek kelimeler arasında çeşitli anlam ilgisi kuran çekim ekleri biçim bilgisinin temel yapı taşlarıdır.

3.1. YAPIM EKLERİ

Türkçenin söz hazinesinin en mühim kısmını, kelimenin sonuna bir veya birkaç ekin getirilmesi ile vücuda gelmiş şekiller teşkil etmektedir (Arat, 1995: 398). Türkçede yeni kelimelerin türetilmesini sağlayan bu ekler dört grupta incelenir:

3.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler

+ak: Benzetme yapılarak organ adı oluşturmuştur.

yañağı	13a/7
--------	-------

+(ş)Ar: Asıl sayı adlarından üleştirme sayıları yapar.

birer	173b/5	beşer	35a/3
ikişer	6b/17	bişer	41a/9
üçer	13a/1	yigirmişer	35b/15
dörder	20b/4		

+cI: Meslek adı oluşturmuş ve bir işi sıkça yapan anlamı katmıştır.

savcı	49a/1	'ulüfeci	60a/5
hammāncı	161a/19	demürci	36b/10
çorbacılarından	55a/14	kapucısı	133a/6
yalancı	187b/6	gemiciler	138b/11

+cIK/+cIK: Küçütme anlamı katmıştır.

çukurcıkdan	8b/1	karıcıklar	71b/9
oğlancık	8b/12	uşacıklar	74a/5

+**cUGAz**: Sadece bir kelimedede tespit edilmiştir. Küçültme anlamı katan bir ektir.

kurducağazlar	192a/3
---------------	--------

+**daş**: Ortaklık, beraberlik bildiren ad ve sıfatlar türeten bir ektir(Korkmaz, 2009: 46).

yoldaşlarına	9a/3	addaş	15b/14
yoldaşlık	49b/9	kardeşına	81a/2
karındaşı	18a/5		

+**düz**: Zaman zarfı yapmıştır.

gündüz	197b/19
--------	---------

+**ArU**: Yön anlamı katan bir ektir.

içerü	15a/1
yuşaru	45b/14
ilerü	44b/5

+**II**: Renk anlamı katmıştır.

yeşil	21a/4
kızıl	21a/7

+**In/+Un**: Zarf anlamı katan bir ektir.

yaşın	46b/4
uzun	51a/7
yarın	178a/19

+**(U)ncl/+ (D)ncl**: Asıl sayılara gelerek sıra sayılar oluşturmuştur.

ikinci	61a/11	altıncı	61a/13
üçüncü	61a/12	dördüncü	115b/6
dördüncü	61a/12	toşuzuncı	115b/9
beşinci	61a/13	onuncı	115b/10

+**kek**: Çok kullanılmayan bir ektir. Pekiştirme anlamı katmıştır.

erkek	19a/10
-------	--------

+**KI**: Aitlik anlamı katmıştır. Ötümlü hali de tespit edilmiştir.

kaᅇı	69a/2	kaᅇı	92b/8
içindeki	8b/3	yirdeki	37a/4

+IAyIn: Metnimizde bu ek ‘‘gibi’’ edatının yerine kullanılmıştır.

buncılayın	64b/19	bizcileyin	148a/10
yıldırımlayın	067a/14	sencileyin	193a/4

+IU/+II: Genellikle olan, bulunan anlamını karşılayan bu ek, olumluluk eki olarak değerlendirilmemelidir (Üstünova, 2002: 124). Genellikle adlardan sıfat ve zarf yapan, işlek bir ektir. HM’de 216 yuvarlak, 30 düz ünlü olarak karşımıza çıkmıştır.

sünnetli	18b/3	kuvvetlü	12a/14
yigidli	56b/16	fitillü	12b/11
günāhlı	73b/1	dürlü	31b/12
tozlı	103a/15	zehrlü	36a/8
rüzgārli	107b/9	güler yüzlü	41b/1
haıarlı	131b/18	siyah gözli	41b/1
yüzli	134a/13	himmetli	51a/18
adlu	19b/7	devletli	51a/19
fehmlı	34b/6	sa’ādetli	56a/8
daşlı	139b/19	‘āzametli	56a/9
harāretli	169a/10	‘āzametli	57b/5
ruıubetli	169a/10	şevketli	58b/14
zararlı	170b/18	yaralı	60a/11
fāyideli	171a/19	seferli	71b/3
āteřli	196b/1	gizli	73b/11
şüretli	201a/5	kör kalbli	77a/7

+IİK/+IUK: Soyut isimlerle zaman, alet ve uğraş isimleri yapar. Damak uyumuna aykırı kullanımlar hem Türkçe hem de alıntı sözüklere ıkmaktadır. Dudak uyumuna uymayan tek örnek tespit edilmiştir.

itlügi	92a/8	sevilmeklik	78a/5
--------	-------	-------------	-------

oğullığı	21b/18	büyüklik	80b/14
ildarlığın	66b/5	eyülük	85b/16
şusuzluk	66b/16	günlük	94a/19
yoksulluk	72b/14	yukusuzluginün	158a/12
bolluk	77b/17	kızilliginün	196b/9
katiliginden	125a/10	şarulügi	148a/8

Alıntı kelimelerde damak uyumuna uygun kullanımlar, aykırı kullanımlara göre daha azdır.

inşā-perdāzlığıyla	2b/1	hurmālīgün	86a/6
kādılık	46a/10	giryānlık	107b/15
cānbāzlık	54a/7	pādişāhlığa	108b/14
hārlik	68b/18	āšnālīgim	200a/17
çübānlığına	76a/7		

Alıntı kelimelere getirilen eklerin damak uyumu dışına çıkmaları, genellikle bu kelimelerin Türkçeye uymayan telaffuzları dolayısıyladır. HM'deki dudak uyumuna uygun örnekler, alıntı kelimelerde damak uyumuna aykırı kullanımlar aşağıdaki gibidir:

nālānlık	31a/9	āsānlık	77b/17
neccārlik	36b/10	şeffāflık	87a/19
kibriyālık	77b/8	pākligin	88b/12
perverdigārlik	77b/9	cebbārlik	90a/7
rāhatlik	77b/17	perişānligi	90a/8

İkili Kullanım

konşılığın	164a/15	konşiliginde	99a/3
kızılılık	134b/14	kızilliginün	196b/9
hırsızlık	134b/6	hırsızlık	46b/14
beyāzlık	44a/11	beyāzlık	87a/19
şādlığı	91a/14	şādlikleri	82b/10
āsānlık	106a/19	āsānlık	77b/17
giriftārlik	108b/7	giriftārlik	77b/16

rüsvâylik	108b/10	rüsvâylik	175b/18
hâlâşlık	119b/12	hâlâşligi	114a/8

+mİş: On anlamına gelen bir ektir (Clauson, 2007: 191).

altmış	35b/12	yetmiş	101a/7
--------	--------	--------	--------

+rA: Zarf yapan bir ektir.

içre	2a/5	taşra	11b/6
şonra	5b/16	üzere	15b/6

+rAK: Eski ve Orta Türk lehçelerinde kullanılmayan ek, Eski Anadolu Türkçesi ve bugünkü Türk lehçelerinin bazılarında karşımıza çıkmaktadır (Eckmann, 1953: 49-50). Oldukça anlamı katan bir ektir. HM’de çoğunlukla ince ünlülü kullanılmıştır.

katırakdur	15b/10	katirek	196a/16
yegrek	97a/6	büyükrekdür	165a/10
yüksekrek	144b/15	dostrekdür	121b/16

+sİz/+sUz: Yokluk anlamı bulunan sıfatlar yapan ektir.

kulaksız	78a/4	gözsüz	78a/4
yağsız	130b/8	dilsiz	78a/4
dadsız	167a/1	yüreksiz	121a/6
koşusuz	172a/19	ümmetsiz	83a/3
şusuz	193a/9	d̄insiz	88a/11

3.1.2. İsimden Fiil Yapan Ekler

+A-: Geçişli ve geçişsiz fiiller türeten bir ektir.

uzat(d)-	17b/4	kana-	38a/10
yaşa-	19b/1	uğra-	44b/12
boşa-	19b/10	yarlığanur	61b/18
şığa-	13a/9	oyna-	74a/5
dile-	20b/1	beñze-	77a/1

+Ar-: Ettirgenlik anlamında geçişli fiiller ile oluş anlamında geçişsiz fiiller türetmektedir.

ağar-	19a/18	kızarp	178b/11
şuvar-	37a/1	kararup	194b/1
başar-	59a/13		

+DA-: Geçişli ve geçişsiz fiiller oluşturan bir ektir.

iste-(iz+de-)	10a/18
ditre-(<tir+te-)	10b/3

+et-: Geçişli fiil oluşturmuştur.

gözet-	84b/11
--------	--------

+IA-: Geçişli ve geçişsiz fiiller üreten işlek bir ektir.

besle-	8b/17	bağla-	12a/1
dendekle-	38b/13	bağışla-	21a/16
dişle-	45b/3	başla-	24b/18
söyle-	61a/7	boğazla-	37a/7
işle-	84a/5	daşla-	39a/16
gizle-	88b/6	kışla -	58a/16
bekle-	120a/17	dağla-	91b/13

+IAn-: +IA- ekine -n- çatı ekinin getirilmesiyle oluşmuş bir ektir. Geçişsiz fiiller oluşturur.

nikāhlan-	28b/12	evlendürüp	116a/3
şu'lelen-	82a/3	ta'accüblen-	174a/8
kuvvetlen-	104a/7		

+kır-: Yansıma kelimeleri fiilleştirmek için kullanılan bir ektir.

haykır-	155a/1
---------	--------

3.1.3. Fiilden İsim Yapan Ekler

3.1.3.1. Fiilimsiler

Fiilimsiler, dile anlatım gücü zenginliği ve kıvraklık sağlamanın yanında anlatılmak isteneni kısa yoldan anlatma olanağı sağlayan, yan cümleler kurabilen, bağlaçların yerine geçebilen dilbilgisel unsurlardır (Bayraktar, 2000: 3). Osmanlı nesir

dilinde önemli bir yere sahiptir. HM’de 8226 kelimedenden oluşan dizinde 485 fiilin kullanılmış olması, eserde fiilimsilerle oluşturulmuş çok fazla birleşik cümle yapısının bulunduğunu göstermektedir. HM’de fiilimsiler mastar, sıfat-fiili ve zarf-fiil ekleri başlıkları altında incelenmiştir.

3.1.3.1.1. Mastar Ekleri

-mA: Fiillerin cümle içerisinde isim olarak kullanılmasını sağlamış, ayrıca kalıcı isimler de yapmıştır.

‘azāb-ı ebedīden necāt bulmasına bā’is ola	4a/17
rahmet-i lüzūmlarıyla ehl-i zemīn ve āsumān-ı şād-mān olmalarına	7a/15
dārū’l-‘uqbāya rihlet buyurmaları	18a/16
resūl terahhūmen tevaḳḳuf buyurmalarıyla	33b/4
namāzdan muḳaddem olmaması	38b/5
sizūñ orūc dutmañuz hayrludur	71b/8
şokıcı cānavarlaruñ şokması mevtinden	72b/11
bir dirhem nafaḳa taşadduḳ eylemesi efdaldür	72b/14
haḳḳ te‘ālā anuñ oynamasın ve gülmesin arturur	74a/5
anuñ işitmesi ve görmesi yanında	78a/5
anuñıla müşterek olup kızdurmasında ve gice uyanuḳ ḳalmasında	81a/8
tā‘at ve ‘ibādet eylemenūñ nūrın	84b/17
bizüm dostlarumuza nafaḳa irişdürmeleri	98a/1
ve elvāna ta‘alluḳ itmeleri	103a/2
delāletlik ile naşīhat itmede muḳāfazat itmeye	125a/5
ve dūzaḳa sürülmelerin fikr eyleyüp	148b/4

Ekin oluşturduğu kalıcı isimler ise şu şekildedir.

yanaşma hizmetkârlarından olan enes bin mâlik	11b/13
ba‘dehu ḳalḳup ḳazma ve kürek alup	129a/1

-mAK: Mastar eki olmasının yanında kalıcı isimler de yapmaktadır.

‘ubūdiyyet hakkın edā itmek bābındadır edā <u>itmek</u>	4a/17
mekr ü muşibetlere şabr <u>itmek</u> ki	4b/9
‘ömrlerinde dögmek ve sögmek ve kaçmak vāki’ olmaduğından	11b/12
bir nesneyi aślā begenmek müyesser olmayup	12a/16
dırnağ ve kıl ve kanı yere defn <u>itmege</u>	13a/3
ehl-i mısr terk-i vaţan <u>itmege</u>	33b/15
ata binmemege ve altmış buğday ekmeği yimemege ve ince libās giymemege	34a/18
şan‘at işlemeğiçün şehre girmege	36b/11
harāc virmege şulh olmuşdur	38b/3
yoldan şavul dimeğ bunuğ zamānında oldu	38b/8
hazret-i imām ahmede dağı tekliğ olunmak gerekdür	46b/12
eyü olmak gereksin	46b/16
bađdād ve üzerine varmak niyyeti ile	56b/10
ya‘ni vuzū almak isteye	64a/17
dağl itdüği yerleri kapamakdur	68a/19
üç mağalde uyumağa	74a/11
halkı aldamağiçün hakk te‘ālā böyle buyurmuşdur	80b/13
dünyā mezra‘asında birağmağa kādır ola	117a/8

Ekin oluşturduğu kalıcı isimler ise şu şekildedir.

yimek yirse ve her ne içmek içerse	73b/9
terk ider şehvetini ve yimeğini ve içmeğini benüm içün	70b/18

-mAKIK: -mAK ile aynı görevdedir. İşlek değildir.

uzak ve yakın ve sevilmeğlik ve büyüklük	78a/5
anlardan uzak olmaklık ile ve	123b/4
şadır iken işitmeğlik virdi görmez iken görmeğlik virdi	199a/4

-Uş: İşlek olmayan bir mastar ekidir.

ğazādan dönüşde hicretün beşi	22a/12
-------------------------------	--------

yürüyüşe 'acele olunup	56b/6
bir gün döğüş olup	57a/18
andan göstürüş oldur ki	169b/16
bu ne oturüşdur	189a/15

Ek şu kelimedede kalıcı isim oluşturmuştur.

bir gün döğüş olup	57a/18
--------------------	--------

3.1.3.1.2. Sıfat-Fiil Ekleri

-(y)AcAK: Gelecek zaman sıfat fiil ekidir.

bāzārdan şatun alacak nesneyi	11b/18
yatacak döşekleri hürmā līfi ile dolmuş	12b/16
mu 'āviye ile olacak aḥvāllerine işāret idi	42b/13
anlar vācib olacak kadarca iktisār itdiler	94a/2
bizüm oturacak ve birbirimiz ile hikāyet idecek yerimiz evdür	151b/10
pesend olacak sözler ve naşihatler söyleyüp	153b/17
benüm 'afvımdan ğayrı bir şıgıncak yerleri olmayup	164a/6
rahmetden ğayrı bir kaçacak yerleri olmaya	164a/7
mübārek dişleri görinecek kadar gülüp	12a/8
şabr ile gelecek gice iftārı bizüm ile idersin	40a/14
āḥir zamānda zuhūr idecek mehdī budur	43b/12
hikāyet idecek yerimiz evdür	151b/11

Ekin oluşturduğu kalıcı isimler ise şu şekildedir.

alacağın getürmege hicāb ider	97a/9
pādişāhları anlardur ki dünyāda giyecek ve yiyecekleri olmaya	120a/19

-(y)An: Geniş zaman kavramı veren işlek bir sıfatfiil ekidir (Şahin, 2003: 76).

sābıkan dağılan kabāyil-i kıreys ile	6a/14
cemī'-i dünyāda ḥāmil olan hātūnlaruḡ evlādları	7b/8
dibinde olan çukurcuḡdan kaşıklarına degin yarup	8b/1

yatsu namāzın cemā'atle kılan kadar gicesine irişmiş olur	17b/13
yazı yazan nūh 'aleyhi's-selām idi	18b/11
pederlerinden mirās kalan ümmü eyemen cāriye-i habeşî	28a/9
hadīs-i şerifinde buyurılan otuz sene	29a/5
sāyir luğāt ile yazılan muşhafların	31b/19
sūriyle gezen atdan zekāt almak	35a/6
īmāna gelen dört ricālün birisidir	37b/9
mışra giden ulak dutulup	39b/4
cengden ferāğat eyleyen āzād olsun	40a/8
dostı gören gözleri görmüştür	44b/16
kesilen başlar tabl ve naqqāre ve nefir ve kerenāylarile	55b/17

-dUGI: Geçmiş zaman sıfat fiil ekidir. İyelik ekiyle birlikte kullanılır.

okıduğı kur'an-ı 'azīmü's-şānuñ	62a/14
kıldığı kankı şalātdur	69a/2
tākatları olmaduğı hizmeti buyurmañuz	118a/5
'arız olduğı hāletde anlara ihtiyāc düşer	121a/11
taqdīm buyurduğı bu hālün	182a/7
oturduğı maḥalllerde murabba' oturur	189a/10
ḥazretlerinün iḥsān itdügi en'ām ve efdālleri	4b/7
söyledügi sözi bu idi	8a/13
cennetden getürdügi altun legen içindeki	8b/3
bindügi atların yüzünü ve gözünü	11b/1
anların başa itdügi hizmet ziyāde idi	11b/15
hediye göndürdügi māriye adlu cāriye	19a/16
allahu ekber didügi sā'at	37a/4
gördügi yerde düşerdi āteşe	58a/10

-mAz: Olumsuz geniş zaman sıfat fiil ekidir.

her kim bir yaramaz 'amel ve kā'ide kıya	137b/11
--	---------

zinā <u>itmez</u> ol kimesne ki mü'min ola	79a/12
zinā hālinde ve şarāb <u>içmez</u> ol kimesne ki mü'min ola	79a/12
nā-ḥakk katl <u>itmez</u> ol kimesne ki mü'min ola	79a/13
cennete <u>girmez</u> ol kimesneler ki ḥalkı aldadur	118a/9

-mīš: Duyulan geçmiş zaman sıfat fiil ekidir.

gūlzār-ı vezāretde açıl <u>mış</u> bir gül	3b/4
bir siyāh uyuş <u>mış</u> kan tamlasını çıkarup	8b/2
kıldan dokun <u>mış</u> nesnelər olup	12b/4
yün ile dol <u>mış</u> bir döşek getirüp	12b/16
hiç te'lif olun <u>mış</u> bir kitāb olmayup	26b/12
yazıl <u>mış</u> ve hıfz ol <u>mış</u> ne miqdār āyet ve sūre var ise	31b/6
birkaç yirde yaman <u>mış</u> kaftān giyerdi	34b/5
mührlen <u>mış</u> mektūbıyla mısra giden	39b/4
hāzır kazıl <u>mış</u> bir kabır bulup	40b/9
geç <u>mış</u> günāhlarını mağfiret eyleye	65a/1
kendü kendüye şarıla şarılm <u>mış</u> esbāb gibi	87b/4
eli ayağı kesil <u>mış</u> bir kul	88a/1
'āşūrā orūcı geç <u>mış</u> senelerün günāhların	101a/14
ğāşb ile alın <u>mış</u> mälların alup	112a/2

-(U)r/-(A)r: Geniş zaman sıfat fiil ekidir.

güler yüzlü iri ve siyāh gözlü	41b/1
ne irişür kimesne ola	199b/15
ḥalka renc ve ta'ab virür nesneleri pāk itmekdür	78b/14
işidür kulaqları ile ve iki görür gözleri ve söyler dili ile söyleye	187a/4

3.1.3.1.2. Zarf-Fiil Ekleri

-(y)A: Durum anlamı katan zarf-fiil ekidir. HM'de tasviri fiillerde karşımıza çıkmıştır.

getüregör	200b/8	idegör	200b/10
idegeldükleri	133b/2	giyegelmişlerdür	140a/1

olabilmezdi	170b/15	irişebilemez	165b/6
-------------	---------	--------------	--------

-(y)I: -(y)A eki ile aynı işlevdedir.

alıḳodı	31b/17	alıḳor	90b/12
alıḳoyasın	133a/6	alıḳoya	190b/9
ḳılıvir	37a/8	geçivirür	66b/6
geçivirdi	174a/13		

-eli: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir.

gireli	59b/4
--------	-------

-(y)ArAK: Durum anlamı katan zarf-fiil ekidir.

feryād iderek	47a/9	muṭṭali‘ olarak	69a/17
ḥarāb ve yebāb iderek	56b/5	aḡlayarak	174b/6
dögüşerek	56b/12	dutarak	189a/19

-mAGIn: Durum anlamı katmıştır.

olmaḡın	2b/2	itmegin	38a/7
yıkılmaḡın	6a/18	dimegin	39b/9
çıkmaḡın	37a/13	eylemegin	57a/17

-dUGIndA: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir.

girdüğünde	9a/4	didüğünde	18b/19
geldüğünde	10b/10	ḥaste olduğında	22b/11
istedüğünde	17a/2	göndürdüğünde	34a/18
gördüğünde	18b/4	vardüğünde	45a/4
fevt olduğunda	46a/9	vardüğünde	55a/12
ḳıyāma durduğunda	87a/10	çıḳduğunda	130b/5

-dUGIndAn: Sebep anlamı katan zarf-fiil ekidir.

gördüğünden	10b/3	bulduğundan	7a/6
-------------	-------	-------------	------

didüğinden	37b/2	uğradüğünden	44b/12
yitmedüğinden	53b/1	itdüğinden	54b/8

-dUKca: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir.

uzanduçca	12b/12	şarşılduçca	124b/2
savduuçca	91b/14	oқıduuçca	34b/12
nāzil olduuçca	31a/18	naşihat olunduuçca	158a/16

-dUKda: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir.

hāmile olduūda	5b/11	çıkduūda	8a/15
durduūda	12a/13	қoduūda	29a/17
varduūda	8a/13	yaқlaşduūda	9a/17
uyuduūda	13a/6	işitdükde	29b/9
baқduūda	10b/2	yatduūda	10b/4
didükde	30b/6	girdükde	32a/13
bulunduūda	10b/18	büyüdükde	32a/19

-dUKdan: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir. Sonra edatı ile birlikte kullanılmaktadır.

itdükden	50a/15	olduūdan	62a/2
dögüşildükden	56b/11	қılduūdan	86b/5
didükden	59b/2	қoduūdan	29a/16

-i cAK: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir. HM'de 2 örneği tespit edilen bu ekin Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde kullanım alanının daraldığı görölmektedir.

olıcaқ	60b/9	gidicek	60b/9
--------	-------	---------	-------

-(y)IncA: Zaman anlamı katan zarf-fiil ekidir.

ağarınca	19a/18	bilmeyince	68a/17
bıraқmayınca	33b/14	gidince	71a/13
varınca	39b/8	doynca	126a/3
gelince	52a/17	doynunca	128a/16

itmeyince	66a/11	görmeyince	132a/14
-----------	--------	------------	---------

-(y)Up: Görevi bağlaca en yakın olan zarf-fiil ekidir.

odlara yaqup	2b/13	besleyüp	8b/19
fa ‘āl olup	5b/10	götürüp	8b/19
etrāfa dağılup	6a/14	gelüp	9a/14
alup	6a/15	diyüp	9b/18
yapup	6a/18	söyleyüp	10a/1
cānlarına ot tıķılıp	7b/18	ditreyüp	10b/3
şaşup	8a/1	inüp	10b/19
başı üstinde durup	8a/16	diz çöküp	11b/3
çıkarup	8b/2	incimeyüp	11b/16
doldurup	8b/4	gülmeyüp	12a/8

Bağlaç olan “ve” aynı tür veya görevdeki kelime, sözcü öbekleri, cümleleri bağlamaktadır. Fakat HM’deki aşağıda verilen örnekler “ve” bağlacının özelliklerine göre değerlendirildiğinde, “-Up” zarf-fiil ekinin farklı işlevlerde kullanıldığını göstermektedir. Çünkü “ve” bağlacının kullanımına göre bu ek, eş görevlisinin işlevini üstlenmektedir.

Geniş Zaman İşlevi:

yā rabbi ne işleyem ki halk beni dost dutup ve senüñ qurb-ı civāruñdan mahrüm kalmayam	136b/3
ya ‘ni ağzın yuyup ve istinşāk ya ‘ni burnına şu vire anuñ ağzından ve burnından olan günāhlar çıkar	64a/18
vazīfesi oldur ki müstaḥakḳ olan ol vücūhı qabūl itmesi içün minnet-kār olup ve minnet eyleye	95b/18
her kimesnede bu üç nişāneler vardır münāfiḳdur egerçi ki orüc dutup ve namāz kılar ve kıyās ider ki müselmāndur	81a/15
seb-i şerīf ile her kimüñ nesebi şerīf olup ve nesebi şerīf 16. olmayanı taḥkīr eyleye	191b/15

Görülen Geçmiş Zaman İşlevi:

ne mektüb yazup ve ne âdem göndürdi	81a/derkenar yan
-------------------------------------	------------------

Gereklilik Kipi İşlevi:

ammā kimesneye eyülügi doğunmaz anları ‘aziz dutup ve hayra tahriş itmek gerek	85b/derkenar yan
---	------------------

-mAdAn: Asıl fiildeki hareketin zarf-fiilin bildirdiği harekete bağlı olmadan gerçekleşeceğini bildirir.

yüz biğ taşadduk itmeden	98b/15
ğazab ve istiḥkār itmeden	158b/5
ḥalk yanında olmadan	197b/10

-mAdIn: Bu zarf-fiil eki de -mAdAn ekinde olduğu gibi asıl fiilin bildirdiği hareketin zarf-fiilin bildirdiği harekete bağlı olmadan gerçekleşeceğini bildirir. Eski Anadolu Türkçesine -mAdIn şekli ile aktarılan bu zarf-fiil eki, Anadolu bölgesinde, ekteki -dIn ögesinin, ayrılma hali eki -dIn ve benzer öteki şekiller ile karıştırılması yüzünden zamanla -mAdIn> -mAdAn değişimine uğramıştır (Korkmaz, 1969: 307).

peyvend kılmadın	1b/10
almadın	2a/4
irişmedin	6b/15
sābit olmadın	39b/13
istiḥkām bulmadın	58a/7
ḥākim izni olmadın	159a/10
şikāyet itmedin	179b/18

3.1.3.2. Fiilden İsim Yapan Diğer Ekler:

-A: Eklendiği kelimeleri isim, sıfat ve zarf yapmıştır. Zarf-fiil eki *a*, *-e*'nin kalıplaşmasıyla oluşan bir ektir (Korkmaz, 2009: 68).

göre	34a/14
yaralu	60a/11
kışa	135a/7

-(A)K: Tek veya çok heceli fiil kök ve gövdelerinden sıfat ve ad türeten işlek bir ektir(Korkmaz, 2009: 70).

döşek	12b/17	ölçekdür	71b/6
korçak	121a/6	direkler	161a/1
gerek	58a/13	gerçekdür	75b/17
yumışağı	134a/17	dudağ	171b/19
oturağı	66a/7	kesek	175a/3
uzak	78a/5		

-i /-U: Daha çok tek heceli geçişli ve geçişsiz fiiller gelen bir ektir. Eski Türkçedeki *-i* *G/-UG* ekinde bulunan *-G*'nin eriyerek yerini bağlan *-i* *-/-U-* bağlantı ünlülerine bırakmasıyla oluşmuştur (Korkmaz, 2009: 82).

diri	3b/8	korçusınuğ	83a/11
koçusu	103a/11	ayru	142a/4
dağı	142b/12	ağrısı	173a/10

-(y)IcI/-(y)UcI: Türkçede eskiden beri kullanılan çok işlek fiilden isim yapma eklerinden biridir. Bunun da fonksiyonunda birçoğul, aşırılık, devamlılık vardır(Ergin, 2004: 278).

şokıcı	72b/11	işleyicidürler	92b/17
işidici	78a/4	idici	99b/9
görici	78a/4	irişicilerdür	119b/8
söyleyici	78a/4	sönüci	124a/6
bilicidür	78b/4	virici	125a/9

-(I)K/-(U)K: Sıfat ve isim türetmiştir. Genellikle ünlüsü gösterilmemiştir. Tek bir örnekte yuvarlak ünlülü kullanılmıştır.

büyük	8a/3	açık	69b/3
eksik	13a/2	delügi	134b/16
şavık	30b/18	şınık	200b/13

-(Im)/(Um): Nitelikleri bakımından daha çok bir kerede veya kısa sürede oluşan işleri anlatan isimler oluşturmuştur(Korkmaz, 2009: 89).

ölümden	47a/6
yarım	71b/6

-GUN: İsim türetmiştir. 2 kelimedede karşımıza çıkmıştır.

bozğunında	25b/4
sürgün	35a/11

-gü: İsim türetmiştir.

sevgülüdür	163a/17
------------	---------

-mur: Geçişsiz fiile gelerek isim yapmıştır.

yağmur	103a/6
--------	--------

-t: Yer adı türetmiştir.

ar-t > ardına	11b/4
---------------	-------

-Un: İsim türetmiştir. Yuvarlak ünlülü olarak kullanılmıştır.

şatun alacak	11b/18
tütün	128a/19

3.1.4. Fiilden Fiil Yapan Ekler

3.1.4.1. Çatı Ekleri

Fiil kök veya gövdesinin sözlük anlamında herhangi bir değişikliğe uğramadan fiilden fiil yapan belirli bazı eklerle genişletilerek cümledeki özne ve nesne ile olan bağlantısında uğradığı durum değişikliği fiil çatısı olarak tanımlanmaktadır (Korkmaz, 2009: 15). Fiilin anlamına etki etmeyen bu ekler, cümlede kişi ve öznedede değişiklikler

meydana getirmektedir. Nesneyi etkilemesi açısından geçişli, geçişsiz, ettirgen, oldurgan; özneyi etkilemesi açısından etken, edilgen, dönüşlü ve işteş fiiller olarak gruplara ayrılır.

3.1.4.1.1. Geçişli-Ettirgenlik Ekleri

-dUr-: Geçişli ve geçişsiz fiillere gelen bir ettirgenlik ekidir.

doldurup	8b/4	datdurur	187b/1
doldururlar	17b/2	döndür	19a/3
kaldursalar	43a/15	girdürdiler	58b/9
kaldurup	44b/5	yedüre	79b/16
yağdurulup	57b/11	söndürür	90a/14
kalduruñuz	68a/9	gezdürmek	101b/12
kaldurasın	89b/4	göndür-	103b/4
göñül kalduralar	93b/3	'âdet itdürmeyeler	116b/2
uydurup	105b/17	indürmeyeler	171b/18
kaldurur	108b/8	öldüre	182b/7
yapdurmışsın	129b/4	irişdür	183b/3
yağdura uz	185a/2	sevindüre	196b/1
yıduralar	186b/4		

-t/-d-: Ünsüzle bitenlere yardımcı seslerle bağlanır. Geçişli fiiller türetmiştir.

uzadup	12b/13	bağladup	138a/4
okıtdukların	31b/14	gümân eyletme	168a/16
döşetdi	35a/10	akıdalar	175b/16
ayıtdılar	40b/10	oynadup	178b/14
yarlıgâtmasına	85b/9	benzedür	187b/10
boşatmışdur	103b/1	oturdup	190a/19
gözede	115b/9	uyadamam	190b/12
çıkardup	129a/6	korğuda	197a/16
ürkütmeyp	133a/13	aldadup	200a/15
aratmayup	136a/19		

-(A)r-/(U)r-: Diğer ettirgen eklerindeki gibi geçişli tabanlara geldiği zaman tam ettirgen, geçişsiz tabanlara geldiğinde ise geçişli fiiller yapmaktadır (Hacıeminoğlu, 1991: 40).

yaturup	8b/1	ķopara	80a/6
şuvarup	37a/1	çıkara	84a/5
üşürüp	55b/16	düşürüp	107a/5
uçurup	59a/8	bişürmişler	130b/8
itürmiş	62b/12	giyürüp	177a/15
bitüre	80a/4	arturalar	175b/13

3.1.4.1.2. İşteşlik Ekleri

Bir işin birden fazla kişi ile karşılıklı veya birlikte yapıldığını bildiren fiiller yapan eklerdir.

-(İ)ş-/(U)ş-:

Karşılıklı

ayrışup	22a/1	çekişürler	38a/4
segirdişdükde	37a/5	buluşup	56b/15

Birliktelik

ağlaşup	130a/18	kükreşüp	53b/12
---------	---------	----------	--------

İşteş anlamı olmayanlar:

yetişür	112a/18	irişdi	169b/13
irişe	116a/2		

3.1.4.1.3. Edilgenlik Ekleri

-(İ)l-/(U)l-: Genellikle geçişli fiil kök ya da gövdelerinden geçişsiz fiil yapan edilgen ekidir.

ve dūzaħa sūrūlmelerin fikr eyleyüp	148b/4
dikilmiş esbāb giymeyüp cedd ögölmez idi	126a/4
ħadīs-i şerīfnde buyurılan otuz sene	029a/5

tāc ve hülle giydürilüp buraka binüp	16b/12
--------------------------------------	--------

-(I)-/-(U)n-: -(I)l-/(U)l- eki ile aynı işlevdedir.

yidi dürlü luğāt-ı ‘arabla oqınup	31b/12
cāsūsar ve gözçiler qollanmaq gerek	84b/derkenar üst
eyāṭīn-i melā‘īn memnū‘ ve maḥrūm kılnup	7b/16
ol ādem günde beş def‘a ol şuya girüp yayqana	65a/14

3.1.4.1.4. Dönüslülük Ekleri

-(I)n-/(U)n-: Asıl dönüslülük ekidir.

mışr halkı sevinüp	34a/1
giçdükçe ayaklarıyla çekinüp	126a/6
eyü qoqulu yağlar sürine	73a/7

-(I)l-/(U)l-:

yorulncaya degin ba‘ dehu ḥādīm ile bile ta‘ām yir idi	190b/10
kendü kendüye şarıla	87b/4
yir yarılup içerü alup	15a/1

3.1.4.2. Fiilden Fiil Yapan Diğer Ekler

a-:

yayqa-	181b/7
--------	--------

-i r-:

segird-	40b/5
---------	-------

-ük-:

görüç-	126b/17
--------	---------

-y-: Kuvvetlendirme anlamı verir.

qoy-	44a/18	doy-	126a/3
------	--------	------	--------

3.2. ÇEKİM EKLERİ

Çekim ekleri eklendiği sözcüğün, anlamını değiştirmeden cümledeki diğer kelimelerle ilgi kurmasını sağlayan eklerdir. Dile işçlik kazandıran bu ek geniş bir kullanım alanına sahiptir. Bütün isim ve fiil kök ve gövdelerine getirilebilir.

3.2.1. İSİM ÇEKİM EKLERİ

3.2.1.1. Çoğul Ekleri

+IAr: Eski Türkçeden beri en işçlek çoğul ekidir.

ķayalar	19a/1	ķanlar	57b/15
daşlar	19a/1	yollar	58a/11
yılduzlar	43a/13	bayraklar	59a/4
ķuşlar	47a/8	ağaçlar	61a/12
başlar	55b/17	aylar	70a/12
toplar	57b/10	ķarıcuķlar	71b/9
yuvalaķlar	57b/10	yağlar	73a/7

Arapça kökenli kelimeler çoğul olmasına rağmen çoğul ekini aldıkları görülmektedir.

müselmānlar	6a/14	evlādlar	63a/12
‘azīm-i ‘alāmātlar	8a/4	‘ulemālar	90b/15
enbiyālar	14b/11	melāyikeler	100b/18

+z: Arkaik çoğul eki olan +z birkaç kelimedede kalıplaşmış olarak karşımıza çıkmaktadır.

diz	11b/3	beñizlü	134a/13
siz	46a/2	göz	166b/4
biz	65b/13	omuz	200b/14

+an: Bir başka arkaik ek olan +an tek bir örnekte karşımıza çıkmaktadır.

oğlan	46b/3
-------	-------

3.2.1.2. İyelik Ekleri

Bir ismin kime ait olduğunu gösteren eklerdir. Eski Anadolu Türkçesinde dudak uyumunun tam gelişmemiştir (Gülsevin, 2011: 12). Aynı durum 17. Yüzyılda da kısmen devam etmektedir. HM’de uyuma giren örnekler karşımıza çıkmaktadır.

1. Tekil Kişi: +(I)m/+(U)m

Ekin düz ve yuvarlak ünlülü kullanımları mevcuttur.

gözüm	83a/6	gözüm	90b/9
ayağlarımı	128a/4	evlâdlarım	131a/1

2. Tekil Kişi: +(U)ŋ

Sadece yuvarlak ünlülü kullanılmıştır.

gözün	44b/14	zünüblaruŋ	64a/6
mezhebün	46a/7	‘amellerün	155a/8
dostlaruŋı	164a/11	rızâŋ	184a/5

3. Tekil Kişi: +(s)I(n):

aḫvâl-i şerîfe ve eṭvâr-ı münîfelerinden birisi budur ki	7b/2
anuŋ vaşıyyeti üzere büyük oğlı olup	8b/18
altı kimesnenün beşi diledüğünü	38a/6
‘avn-i ḫaḫḫ a ‘dâ-yı bî-dînün yüzünü döndürüp	57b/2
etegi altında götürse	157b/7
koyunlarınuŋ tüyi	44b/4
fıḫḫ ḫapusu bağılu idi	46a/18

İyelik eklerinin üst üste geldiği tek bir örnek tespit edilmiştir.

begler begisi	55a/8
---------------	-------

1. Çoğul Kişi: +(I)mUz/+(U)mUz

3 kelimede (ۆ) harfi tespit edilmiştir. Bu durum ekin yuvarlak ünlülü olarak kullanıldığını göstermektedir.

zannumuz	7a/1	kendümüz	143a/15
işümüz	164a/4	kendümüze	175b/18

yüzümüz	200a/16		
---------	---------	--	--

2. Çoğul Kişi: +°ηUz

4 kelimedede (ؤ) harfi kullanılmıştır.

boşamañuz	21a/16	cezāñuz	188b/15
yüzünüzi	67b/9	birinüz	81b/9

3. Çoğul Kişi: +lArI(n)

hātūnlaruñ evlādıları zükūr olmağa	7b/9
mübārek başlarınuñ saçları	12b/12
yürüdükçe ayakları daşa te'sīr ider idi	14b/18
ümmü gülsüm ve zeyneb adlı kızları olup	20a/8
tāze ağaçlaruñ yaprakları dökilür	61a/12
ellerin ıaldurup kulaıkları haddine dek irişdüre	69a/9
halkuñ eyüleri peygamberlerdür	78a/16
řiddīklarūñ göñülleri kan olmışdur	82b/13
bir mertebe yol itmişdi ki dişleri görünür idi	83a/5

3.2.1.3. Hâl Ekleri

Hal ekleri, sık sık kullanılan ve cümlelerin anlamına tesir eden çekim ekleridir. Eğer bir cümlede geçen hâl eklerinden biri gerçek fonksiyonu ile anlaşılabilirse, o cümleye verilen anlam da yanlış olur (Gülsevin, 2011: 17). Hâl eklerinin türleri şunlardır:

3.2.1.3.1. Yalın Hâl

İsimlerin eksiz veya diğer hâl eklerini almayan halidir. Çoğul veya iyelik ekleri alan kelimeler de bu haldedir. İsmi diğer hâl eklerini almamış hali, yalın hâl olarak değerlendirilir.

Kök ve tabanlarda

acı	14b/9	büyük	8a/3
açık	69b/3	çok	25b/13

Çoğul eki almış kelimelerde

ağaçlar	89b/11	yollar	108b/13
karındaşlar	121b/17	yılanlar	92a/18

İyelik eki almış kelimelerde

daşım	29a/16	kapucusı	133a/6
karındaşuñ	122b/15	dostlarımız	174b/12

3.2.1.3.2. İlgi Hâli

+(n)Uñ: Eklendiği sözcüğe mensubiyet, ait olma anlamı katan ve bağ kurduğu isimle tamlama oluşturmaya yarayan hâl ekidir.

hâtünlarıñ	7b/8	atlarıñ	11b/1
cemâzi'el-añırüñ	31a/3	muşhaflarıñ	31b/19
olarlarıñ	35a/2	anlarıñ	39a/11
şakî-i mezbûrlarıñ	39b/19	şalât-ı farîzalarıñ	65a/6
namâzuñ	68/13	hâtünlarıñ	20b/4
bunuñ	26a/2	yiryüzinüñ	28b/9
geldüginüñ	32b/12	kiminüñ	34b/17

3.2.1.3.3. Yönelme Hâli

+(y)A: Fiile genellikle yönelme, yaklaşma göreviyle bağlanan hâl ekidir. Ünlü ile biten kelimelere eklendiğinde y ünsüzü ile kullanılır. 3. şahıs iyelik eklerinden sonra ise zamir n'si ile gelir. Ayrıca işaret zamirlerinde +ñA şeklinde de görülmektedir.

kendüye	33b/9	ağçeye	38a/16
seneye	39a/4	erikliye	49b/13
edirneye	52a/14	içerüye	53b/8
onına	53b/13	oğlına	56a/17
boynına	57b/14	eline	59b/4
söyleyene	61a/9	gözine	61b/3
olanlara	63a/13	başına	66a/2
duranlara	80a/11	buña	129b/18
günâhlarımuza	83a/2	aña	2b/14

3.2.1.3.4. Belirtme Hâli

+(y)I/ +n: Eklendiği adı fiile nesne olarak bağlayan hâl ekidir. Belirtme hâl eki cümle içinde fiilin etkilediği adı göstermekte ve eklendiği kelimeleri belirtili nesne yapmaktadır. fiillerin de yazılması iyi olur.

deveyi	11b/19	şuyı	17a/19
deriyi	12a/14	paşayı	55a/15
eylemeyi	78b/18	anları	84a/3
eyüyi	106a/16	seneyi	177b/12
arpayı	129b/15	arşlanı	3a/17

Dudak ünsüzünün etkiyle meydana gelen ekin yuvarlak şekli tek bir örnekte karşımıza çıkmıştır.

şadağanuñ eyüsi şudur ol kimesne varup bir řabu şatun alup	78b/derkenar yan
--	------------------

Üçüncü kişi iyelik eklerinden sonra +n şeklinde kullanılmıştır

cezāsın	6b/11	barmağların	69b/3
gövdésin	24b/17	kölların	69b/6
ağçésin	25b/2	yanların	91b/13
şapúsın	34a/19	şuların	98b/13
kendüsın	34b/16	şulağların	102a/1
arşasın	66a/8	yaramazlığların	102a/13

İyelik eklerinden sonra belirtme durumu ekinin kullanıldığı görülmektedir.

şullarını	11b/9	mübārekiñüzi	44a/8
başını	19a/18	hadīsümi	45b/7
olmayacağlarını	28b/8	ikisini	180b/1
olacağını	29a/19		

HM’de belirtme halinin hemze ve üstünlü hemze ile kullanıldığı örnekler karşımıza çıkmıştır.

› üstünlü hemze (´) ile yazılı:

kal'ayı	57b/14	h�rbeyi	36a/8
'alaqayı	198b/11		

› hemze (◌) ile yazılış:

tuhfeyi	142a/6	müşahedeyi	185a/9
nesneyi	171b/10	müt�la'ayı	185a/10
bendeyi	187b/16	'alaqayı	198b/10

3.2.1.3.5. Bulunma H li

+dA: Metinde bulunma h li eki daima  t ml d r, ötümsüz şekli kullanılmamıştır.

alnında	5b/13	gicede	72b/10
arasında	6a/12	küplerde	154b/12
yaşında	7b/10	arasında	83a/8
toquzında	21b/1	üzerimde	128a/3
yılında	21b/11	altında	64a/4

3.2.1.3.6. Ayrılma H li

+dAn: Bu ek de ötümlü olarak kullanılmıştır.

bundan	6b/5	kendüden	42a/18
olanlardan	7a/18	gögsinden	42b/7
yaşından	8a/14	gökden	43a/16
dağdan	10a/13	bizden	75b/9
anasından	42a/18	söylemekden	117a/1

3.2.1.3.7. Eşitlik H li

+cA: kadar, gibi, -e göre anlamlarında kullanılmıştır.

qullarınca	6b/14	öylece	69b/19
yanınca	11b/4	senelerince	91b/15
ardınca	19b/16	taqd�rce	96b/4
başkaca	38b/6	böylece	100a/15
yalnızca	40a/13	qadrince	108a/5

hoşca	58a/7	hılāfetince	117a/14
-------	-------	-------------	---------

3.2.1.3.8. Vasıta Hali

Eylemin hangi araçla işlendiğini, kiminle işlendiğini, nasıl ya da hangi şartlar altında işlendiğini ve ne zaman işlendiğini gösteren hâlidir (Tekin, 2003: 116).

+(In): Kalıplaşmış kelimelerde kullanılmıştır.

yayan	11b/3
yazın	57b/4

+(y)IIA: Araç durumu eki +(In), kalıplaşmış örnekler dışında, kaybolmuş; yerini ile edatından eklenen +(y)IIA biçimine bırakmıştır (Ercilasun, 2004: 459).

oқыyla	25a/2	bilmezligile	57a/10
añunla	34b/6	sa'ādetle	57b/5
arқasıyla	34b/16	cemā'atle	67a/10
bunuñla	37b/15	vāqtile	67b/18
sancağıyla	56b/19	qālbile	68b/17

birle: Sadece şirde karşımıza çıkmıştır. Nesirde kullanımını görülmemiştir.

semend-i şabā reftāri birle	3a/10
-----------------------------	-------

bile:

sendağı benümle bile kııl	9b/18
hüneysle bile hicret itmişler idi	21a/19
her ğazāda hāzretle bile olup	36a/5

3.2.1.3.9. Yön Gösterme Hali

+ArU, +rU, +rA: Yön ekleri; yönelme, ayrılma, bulunma durum eklerinin işlevlerine benzer bir işlevde kullanılmaktadır (Erdem, Adana: 630). Kalıplaşmış örneklerde karşımıza çıkmaktadır.

içre	53a/13
ilerü	131b/7

içerü	146b/2
taşra	146b/4
üzere	151b/15
yuşaru	45b/14

Ekin dudak uyumuna uyan Şekilleri de tespit edilmiştir.

yuşaru	69b/2
--------	-------

Aralarında fonksiyonları bakımından benzerlik bulunan eklerin çeşitli sebeplerle birbirlerinin yerine kullanıldıklarını, birbirlerinin iŐleklik derecelerini ve kullanılıŐ alanlarını etkilediklerini gösteren pek çok örneğe tarihi metinlerimizde rastlanmaktadır (Karahan, 1999: 605). Eski Türkçe metinlerinde de karŐılaŐtıęımız bu kullanım HM’de de sıkça grlmektedir. Metinde yalın ve belirtme durumunun ilgi durumu; bulunma durumunun ayrılma ve yönelme durumu; yönelme durumunun belirtme ve vasıta; yalın durumun yönelme ve bulunma yerine kullanıldığı tespit edilmiştir.

kaşan ben gelmedüm sen (senün) gitmeņ gerek idün	81a/derkenar yan
Őayimn ağzını (aęzinuņ) koçusu	100a/3
müşahede kıldı ba’dehu iki yağrısını (yağrısınn) ortasında Şol küregi yanında	8b/6
otuz yaşında (yaşından) Őoņra	9b/5
zehr yidginde (yidginden) berü kırk gün ĥaste olmış	42b/17
karındaşları vefat itdginde (itdüginden) Őoņra	121b/19
siyāh dülbend giyüp mübārek başlarında (başlarına) Şarup bir karış miķdārı	12b/9
münāfiķ rāzı olmayup ĥaŐmı ‘mere (‘Ömeri) çeküp mābeynümüzde sen ĥkm eyle diyüp	33a/6
ĥalkuņ ve meleklern ‘ibādetlerine (‘ibādetleriyle) berāberdür	81b/derkenar yan
bundan Őoņra her taraf (tarafa/tarafda) laķımlar aşılp	54a/1

kaçan ben gelmedüm sen (senün) gitmen gerek idün	81a/derkenar yan
şāyimün ağzını (ağzınun) kokuşu	100a/3
müşāhede kıldı ba'dehu iki yağrısını (yağrısınun) ortasında sol küregi yanında	8b/6
otuz yaşında (yaşından) sonra	9b/5
zehr yidüğinde (yidüğinden) berü kırk gün haste olmuş	42b/17
karındaşları vefāt itdüğünde (itdüğinden) sonra	121b/19
siyāh dülbend giyüp mübārek başlarında (başlarına) şarup bir karış miqdārı	12b/9
münāfık rāzī olmayup haşmı 'ömere ('ömeri) çeküp mābeynümüzde sen hüküm eyle diyüp	33a/6
halkun ve meleklerün 'ibādetlerine ('ibādetleriyle) berāberdür	81b/derkenar yan
bundan sonra her taraf (tarafa/tarafda) laqımlar açılup	54a/1

3.2.2. FİİL ÇEKİMİ

Fiiller evrendeki varlıkların yapmış oldukları hareketleri, içinde buldukları durumları, etkilendikleri işleri ifade eden kelimelerdir. Tek başlarına kullanılmayan bu kelimeler kip ve şahıs eklerini alarak cümlelere anlam kazandırırılar. HM'de fiillerin çekimi basit ve birleşik çekim olarak incelenmiştir.

3.2.2.1. Basit Çekim

Bildirme veya tasarlama kiplerinden sadece birinin olduğu fiil çekimidir.

3.2.2.1.1. Bildirme Kipleri

Gerçekleşmiş, gerçekleşen ve gerçekleşeceğini düşündüğümüz iş, olay ve durumları anlatabilmek için kullanılan kiplerdir.

3.2.2.1.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

1. Tekil kişi: -dUm

Ekin EAT'deki yuvarlak ünlülü hali yaygın şekilde devam etmekle birlikte sadece bir örnekte düz şekli kullanılmıştır. Yuvarlak ünlüden oluşan doldur- fiiline düz ünlülü şekilde gelmiştir.

doldurdım	181a/12	işitdüm	8a/11
-----------	---------	---------	-------

gıtdüm	92b/16	ıtdüm	95b/11
ıtdüm	129b/6	sü'al ıtdüm	153a/10
yaratdum	164a/5		

2. Tekil kişi: -dUğ

ıtdüğ	118b/4
gıtdüğ	79b/derkenar yan
getürdüğ	148a/6

3. Tekil kişi: -dI

3. kişilerde düz ünlü kullanılmıştır.

zuhür itdi	8a/4	ķodı	41b/3
didi	75b/15	getürddi	83a/14
oldı	8a/10	cevāb virdi	117b/9
buyurđı	11b/7	bulđı	136b/19

1. oğul kişi: -dUK

ıtdük	11b/16	istedük	129a/7
ımtihān ıtdük	84a/3	maşşüş ıtdük	146a/2
gıtdük	86a/5	cezā virdük	176b/8
te'cıl ıtdük	103b/3		

2. oğul kişi: -dIğUz

süküt idığüz	24a/12	taşammül ideydiğüz	44b/6
ihmāl eylediğüz	40b/6	nehy itmediğüz	184a/11

3. oğul kişi: -dIIAr

vefāt itdiler	7a/3	getürdiler	21b/13
īmāna geldiler	10a/10	güldürdiler	26b/19
secde itdiler	14b/4	gördiler	28b/4
didiler	18b/19	söylediler	33b/12

Olumsuz biçimler: -mA eki kullanılarak yapılır.

ıkrār itmedüm	46b/15	komadı	47a/2
namāz kılmaduḡ	65b/17	itmedük	11b/16
irmedi	2b/13	nehy itmediñüz	184a/11
görmedi	10b/1	taḡammül itmediler	107a/4

3.2.2.1.1.2. Duyulan Geçmiş Zaman

Hareketin, eylemin gerçekleşme anında bizzat orada olmayıp daha sonra bir başkasından duyulma, öğrenme anlamı katan kip ekidir.

-mİş: HM’de ünlüsü gösterilmemiştir. Döneminin özelliğinden dolayı düz ünlülü olarak kabul edilmiştir.

1. Tekil kişi: -mİşAm

muşallaḡ kılmışam	101a/1	gelmişem	81b/10
almışam	160a/12	virmişem	92a/15
olmuşam	60b/10	işitmişem	120a/17

2. Tekil kişi: -mİşIn

itmişsin	97b/16	yapdurmışsin	129b/4
düşmişsin	119a/15	endişe itmişsin	148a/7
mübtelā itmişsin	127a/3	buyurmışsin	176a/2

3. Tekil kişi: -mİş/-mİşdUr

itmiş	1b/9	gelmişdür	120a/10
gitmiş	12a/6	virmişdür	127b/12
girmiş	54a/2	örilmişdür	130a/13
zıkr itmiş	61a/11	dimişdür	135b/9

1. Çoğul kişi: -mİşUz

itmişüz	143b/10	içmişüzdür	148a/1
bilmişüz	194a/7	qalmışuz	201a/3

yaratmışuz	143a/14		
------------	---------	--	--

2. Çoğul kişi: -mİşsIz

görmemişsiz	126a/8	olmuşsıız	119b/10
getürmişsiz	112a/7	itmişsiz	184b/19
örtmişsiz	184b/18		

3. Çoğul kişi: -mİşlAr/-mİşlArdUr

dimişlerdür	15b/13	dönmişler	83b/15
hicret itmişlerdür	19a/6	dilemişlerdür	106b/8
īmāna gelmişlerdür	23b/16	döndürmişlerdür	126b/4
gelmişlerdür	49a/9	söylemişlerdür	146a/11

-i p: Erken Azeri özelliği taşıyan bu ek, duyulan geçmiş zaman eki olarak Eski Anadolu Türkçesinde de kullanılmıştır (Şahin, 2003: 66). HM’de tek örnekte görülmüş ve birleşik çekim oluşturmuştur.

enşārīlerūñ evlerinden kendüye ta‘ām gelipdi	128b/1
--	--------

Olumsuz biçimler: -mA eki kullanılarak yapılmıştır.

dimemişlerdür	11b/16	itmemiş	194b/13
gelmemişdür	19b/4	görilmemişdür	83a/15
görmemişsiz	126a/8	virmemişdür	199a/12

3.2.2.1.1.3. Gelecek Zaman

İçinde bulunduğumuz andan sonsuza doğru uzanan, başı belli; ama sonu belli olmayan bir zaman dilimidir (Üstünova, 2004: 679). Türkiye Türkçesinin asli gelecek zaman kipi olarak kullanılan –AcAK, Eski Anadolu Türkçesinin son döneminde yani Batı Türkçesinin ikinci dilimine geçilirken sıfat-fiil ekinden şahıs ekleriyle genişleyerek zaman kavramı ifade etmeye başlayan bir kipe dönüşmüştür (İlker, 2012: 1). HM’de bu ekten daha çok –sA gerek yapısı gelecek zaman kipi olarak kullanılmıştır.

-AcAk:

girecekdür	17a/4	gidecekdür	131a/19
giyecekdür	116b/11	olacağdur	42a/12
olacağdurlar	175b/14	görmeyeceksin	080b/derkenar yan

-sA gerek:

her eyülük ki benüm bendelerimden şadır olur birine on mükāfāt virsem gerekdür	99b/19
sen anı görseñ gerekdür kaçan gördüğünde benden aña	45b/2
ba‘dehu helāka çekse gerek lezzetinden fāriğ olduğundan sonra	167a/14
ħağğ te‘ālā bize ħaber virmişdür ki cümle dūzaħa girseñüz gerekdür	107b/16
müstahakğklar kendü ħuğūkların taleb itseler gerekdür	138a/18
yā enes benden sonra bir kimesne gelse gerekdür ki	45a/19
bu ādemi helāk-ı ebediye çekse gerekdür	94a/16

3.2.2.1.1.3. Şimdiki Zaman

Süreklilik ifade eden, geçmişte başlamış, gelecekte bitecek olan eylemleri anlatan, içinde bulunulan andır (Üstünova, 2004: 679). HM’de 3 şekilde şimdiki zaman kipi oluşturulmuştur.

1. Tekil kişi: -(A)r/ -(U)r+Am

ħağğ te‘ālā la‘net itmışdür ben daħı la‘net iderem	80b/11
on iki dirheme almışam ve bir dirhem ribħile saña şataram imdi	160a/12
sebeb nedür didi ki dār-ı maraza anuñiçün giderem	175b/8
ben isterem bu ‘abduğ bed-ħūliğı ile kendü nefsümi kaçınç ideyim	118b/9
beni tanımaz mısın didi belī bilürem senüñ evvelüñ bir nuṭfe idi	189b/3
kıymetin bilsün ve siyāset-gāħa ħāzır oluram ki envā‘-ı ‘azāb-ı aşħāb cināyātı görürem	175b/9
mūsā ‘aleyhi’s-selām ben seni isterem didi	103a/17

2. Tekil kişi: -(A)r/-(U)r+sIn

HM’de geniş zaman ikinci tekil kişi ekinin ünlüsü kullanılmamıştır.

didüğinde didiler sen bilürsin bunun resūlu'llah olduğın	18b/19
h̄azret bu sözden ğazaba geldi ve buyurdu ki ne bilürsin ki buña ne itseler gerekdür	82b/17
didi ey tañrı k̄ulı bu ne reftārdur ki idersin	189b/3

3. Tekil kişi: -r/ -(U)r+sIz

buyurdu ki görür misiz bunu ki eger bu h̄al üzere olursa d̄insiz fevt olmuş olur	88a/10
h̄iç bilür misiz ki kimün ğarşusına dursam gerekdür	89b/17

-yor-: Batı Türkçesinde Ahmed Fakih'te ilk örneği görülen -yor ekinin (Timurtaş 1994, 126) işlek bir biçimde kullanılması daha sonraki yüzyıllara denk gelmektedir (Şahin, 2006: 217). HM'de toplam 5 örnekte karşımıza çıkan ekin kullanım sahasının 17. yüzyılın ilk yarısında da henüz dar bir alana sahip olduğu görülmektedir.

geliyor	44a/6	ekl idiyor	130a/6
geliyor	55b/3	idiyor	139a/12
iftār idiyor	130a/3		

-mAkda-: -mAkda eki, söz konusu işin şu anda içinde bulunduğunu, -yor eki ise işin şu anda yapıldığını vurgulamaktadır. Biri süreklilik, diğeri daha çok bulunma kavramıyla farklı çıkış noktalarından hareket etmelerine rağmen her iki ek de şimdiki zamanı, içinde bulunulan zamanı anlatmaları açısından da ortak özellik gösterirler (Şahin, 2006: 217).

istimālet-i b̄i-kerānlar kılmağda	3a/14
beyān itmekde	45b/7
aramağdadur	148a/11

3.2.2.1.1.4. Geniş Zaman

Her zamanı içine alan, fiilin her zaman ortaya çıktığını ve çıkacağını ifade eden zamandır (Ergin, 2005: 291). HM'de iki şekilde karşımıza çıkmaktadır.

1. -(A)r/ -(U)r:

1. Tekil kişi: -(V)rAm

virürem	70b/17	vâcib iderem	103a/5
öldürürem	84a/6	isterem	44b/3
tercîh iderem	37b/2	mahrûm iderem	138b/8

2. Tekil kişi: -(V)rsIn

idersin	40a/14	dutarsın	96a/18
bilürsin	178a/4	dirsin	113a/14

3. Tekil kişi: -(V)r

yir	165b/1	gelür	53b/15
mâyil idilür	12a/19	olur	193a/6
irişür	45a/1	dutar	197b/14

1. Çoğul kişi: -(V)rUz

ağlaruz	83a/2	öldürürüz	179a/9
yazaruz	11b/7	dolaşuruz	179b/9
görürüz	163b/12	irişdürürüz	184a/1

2. Çoğul kişi: -(V)rsIz/siñiz

- siñiz şahıs eki tek bir örnekte karşımıza çıkmış. Mütercim -siz şeklinde yazdığı sözcüğe sonradan kef (ك) harfini eklemiştir.

kizb idersiz	82b/11	dutarsız	151a/14
idebilürsiz	115a/9	taşavvur idersiz	196a/3
giyersiz	118a/4	bilürsiñiz	071b/9

3. Çoğul kişi: -(V)r+lAr

iderler	16a/12	bırakurlar	95a/16
yazarlar	81b/19	örterler	199b/5
eydürler	94a/9	sürerler	201a/4

Olumsuz biçimler: -mAz eki ile yapılır.

başmaz	2a/4	terk itmezem	37b/11
olmaz	15b/10	gitmezem	40a/5
daşmaz	33b/14	taşat götürmezler	71b/5

2. -A + Şahıs Ekleri:

1. Tekil kişi: -(y)Am

giryānlık niçün idersin didi nice nevha itmeyem	107b/15
haccuñ sevābın anuñiçün hibe eyleyem	77a/derkenar sağ

2. Tekil kişi: -(y)AsIn

kalbümüzde hişşe yok eger gelesin kapu yazdur gelmez iseñ	201a/8
ba' dehu anları namāzda bulasın anlar ile dañı kıl	86a/17

3. Tekil kişi: -(y)A - Ø

her kim şarāb içine bir luğme ta'ām vire	80a/3
islāmı virān idenlere yoldaş olmuş ola	80a/4
her kim ki haqq celle ve 'alā māl ve cāh ve cemāl ve büyüklük vire	195a/19

1. Çoğul kişi: -(y)AvUz

ol nesne ki biz miqdār itmiş olavuz	143b/16
dār-ı beķāya ķomış olavuz	201a/5

2. Çoğul kişi : -(y)AsIz

hazretümüzden mahrūm itdi kaçan kabr-i kibārına irişesiz	182b/16
birāderlik huķūķın ri'āyet idüp bu haber işide mu'āvinümüz olasız	120a/1

3. Çoğul kişi: -(y)AlAr

salātuñ içün kim muħabbet ideler	63b/19
ol maħalle degin ki huķ-ı hesābdan ħalāş olalar	92a/5

3.2.2.1.2. Tasarlama Kipleri

Kesin bir zaman ifadesi bulunmayan, gerçekleşmesi bir şart, istek, gereklilik ve emir gibi durumlara bağlı olan, tasarı halindeki kiplere denir. Bu kip ekleri, herhangi bir zaman belirtmedikleri için anlamlarına göre adlandırılırlar.

3.2.2.1.2.1. İstek Kipi

Tasarlanan hareketin yapılmasını istek şeklinde ifade eden kip ekidir.

1. Tekil kişi: -(y)Am/-(y)AyIm

süreyim	58b/16	ideyim	121b/5
kaçınç ideyim	118b/10	bulunayım	21a/16
kıyām göstüreyim	119b/19	olayım	102b/2
ağlamayam	84b/3	mahrūm kalmayam	136b/3

2. Tekil kişi: -(y)AsIn

rüşen olasın	83a/7	koayasın koayasın	89b/6
bulasın	86a/17	kovasın	99b/13
qaldurasın	89b/4	bilesin	101b/14

3. Tekil kişi: -(y)A + Ø

gele	61b/5	sürine	73a/7
ala	65a/5	bula	88b/17
qala	70a/2	görine	187a/3

1. Çoğul kişi: -(y)AlUm/-(y)A Uz/-(y)AvUz

HM'de çoğul 1. şahıs eki, emir/istek çekiminde -c, -VUz ekleriyle birlikte, hemze (◌) harfinden sonra elif (l) ve vav (◌) harfi ile gösterilen, aşağıdaki tabloda yer alan şekilleriyle de karşımıza çıkmaktadır:

almayavuz	184a/7	mahrūm kılavuz	185a/10
urmaya uz	84a/3	çıkara uz	84a/5
yağdura uz	185a/2		

Bu durumla ilgili olarak, 17. yy.da İtalyanca yazılmış bir gramer kitabı olan Rudimenta'da çoğul 1. şahıs emir/istek eklerinin -elim, -eyiz-, eüz/-evüz şeklinde kullanıldığı belirtilmiştir (Bombaci 1938'den naklen Kartallıoğlu 2011: 514). HM'de karşımıza çıkan duruma benzer olduğunu değerlendirdiğimiz bu yapıyı Kartallıoğlu bir ağız özelliği ya da -vUz ekinin kullanımının azalması olarak yorumlamıştır (Kartallıoğlu, 2011: 514). Emir/istek kipleri olarak HM'de 10 adet -A Uz, sadece kıl- ve ol- fiil köklerine gelen 10 adet -vUz ve 19 adet -AlUm ekleri kullanılmıştır. Emir/istek kipinin -A Uz şeklindeki kullanımı, Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde pek fazla rastlanmayan bir ağız özelliği olarak değerlendirilebilir.

2. Çoğul kişi: -(y)AsIz

tābi' olasız	6a/10	giydüresiz	118a/5
göresiz	44a/11	uyanasız	182b/17
itmeyesiz	112b/17	çıkarasız	182b/17

3. Çoğul kişi: -(y)AlAr

ķoyalar	61b/3	yüzine uralar	87b/4
doğalar	76a/5	getüreler	92a/2
baķalar	76a/6	vireler	92b/9

3.2.2.1.2.2. Emir Kipi

Tasarlanan hareketin yapılmasını emir şeklinde ifade eden kip ekidir. 2. ve 3. kişiler için emir çekimi söz konusudur.

2. Tekil kişi: -Ø

HM'de eksiz olarak çekimlenmiştir. -Gil ekine hiç rastlanmamıştır.

oķı	9b/8	söyle	61a/7
gör	10a/18	bil	100a/15
gel	46b/4	baķ	200b/5

3. Tekil kişi: -sUn

olsun	3b/11	söylesün	63a/18
-------	-------	----------	--------

otursun	59b/16	ruḫṣat virsün	117b/6
çalınsun	59b/17	gelsün mi	128a/2

2. Çoğul kişi: -(U)ḡ/-(I)ḡUz/-(U)ḡUz

göstürüḡ	42b/4	ḡurtaruḡ	114a/19
döndürüḡ	67b/19	buyuruḡ	127a/8
virüḡ	92b/11	çıkaruḡuz	22b/11
ḡalkuḡuz	33a/1	giyiḡüz	67b/17
geliḡüz	44b/16	virinḡüz	97b/8

3. Çoğul kişi: -sUnAr

götürsünler	9a/18	itsünler	135b/2
meşḡül olsunlar	127a/8	götürsünler	184b/16
çıḡarsunlar	184b/16	göstürsünler	107a/3

3.2.2.1.2.3. Gereklilik Kipi

Fiilin gösterdiği oluş ve kılışın yapılması gerekli olduğunu bildiren ektir (Korkmaz, 2003: 71). HM'de şart ve mastar ekine gerek sözcüğünün eklenmesiyle gereklilik kipi oluşturulmuştur.

-sA gerek: HM'de en çok bu yapı tercih edilmiştir. Şart kipinden sonra şahıs eki kullanılmıştır.

dāḡil olsalar	17a/8	çekse gerekdür	94a/16
gerekdür			
görsenḡ gerekdür	45b/2	dise gerekdür	98a/19
ḡoysaḡ gerek	84a/2	almasa gerek	11b/2

-mAk gerek:

olmaḡ gereksin	46b/16	istemek gerekdür	136a/15
şaḡınmaḡ gerekdür	134a/16	denilmek gerekdür	163b/10
şāmil olmaḡ gerekdür	136a/5	bilmek gerek	200b/13

3.2.2.1.2.4. Dilek-Şart Kipi

Bir oluŖu ve bir kılıŖı Ŗart veya dilek, istek veya niyete bağlayan bir tasarlama kipidir. -sA eki ile kurulur(Korkmaz, 2009: 676). HM'de istek kipiyle de dilek-Ŗart anlamının verildiği grlmektedir.

1. Tekil kiŖi: -sAm

urursam	105a/16
istesem	128a/10

2. Tekil kiŖi: -sAŋ

eyleseŋ	54a/14
giyseŋ	191b/2
grseŋ	54a/14

3. Tekil kiŖi: -sA

iŖitse	3b/7	olsa	37b/15
virse	3b/10	oķısa	62a/14
söylense	34a/17	ķalkķsa	111b/10

1. oğul kiŖi: -sAK

istesek	193a/4
---------	--------

2. oğul kiŖi: -sAŋUz

giyseŋz	130a/18
itseŋz	151b/3

3. oğul kiŖi: -sAlAr

cefā görseler	11a/13	varsalar	15a/1
ķekseler	12a/14	ķaldursalar	43a/15
yrseler	14b/13	alsalar	60b/8

-(y)A+ Ŗahıs Eki:

her kimesne ki hācetin bitüre islāmı vīrān idenlere yoldaş olmış ola	80a/4
her kim bu on haşletüñ ri‘āyetine müdāvim ola dünyā ve āhıret işin görmiş ola	200a/18
birāderlik hūkūkın ri‘āyet idüp bu haber işide mu‘āvinümüz olasız	120a/1
eger tevbe eyleyesin ‘afv iderem didi	135b/12

3.2.2.2. Birleşik Çekimler

Bir fiil üzerine iki kip eki aldığıında birleşik çekim oluşturur. Kaynaklarda “Birleşik Zamanlı Fiil” olarak da adlandırılan bu çekimin, aslında tek zaman kavramını üzerinde barındırmasından dolayı “Birleşik Zamanlı Fiil” ifadesi yerine “Birleşik Çekim” olarak adlandırılması daha uygundur (Gülsevin, 1999: 216). Türkçede birleşik çekimler hikaye, rivayet ve şart çekimi olarak üçe ayrılır.

3.2.2.2.1. Hikaye

İkinci kip ekinin görülen geçmiş zaman olduğu birleşik fiil çekimidir.

işidür idi	6a/8	gelmiş idi	76a/11
götürür idi	8b/12	ağlamış idi	83a/4
durur idi	14b/11	virmez idi	99a/10
bulur idi	30b/16	cezb ideydi	173a/6
irişmiş idi	51b/8	istese idi	144a/3

3.2.2.2.2. Rivayet

İkinci kip ekinin duyulan geçmiş zaman olduğu birleşik fiil çekimidir.

yapar imişsin	36b/15	ihtirāz iderler imiş	95a/18
dirler imiş	49b/1	içmiş imiş	174a/14

3.2.2.2.3. Şart

İkinci kip ekinin şart kipi olduğu birleşik fiil çekimidir.

görürse	14b/8	yararsa	158b/12
dirse	63a/18	istediyse	190a/13
işidürse	63b/13	buyurdıysa	66a/1

virürsej	131b/6	olmaz ise	77b/14
olursa	88a/11	dirlere ise	98a/13

3.2.2.3. Cevherî Fiil

Eski Türkçede er- yardımcı fiilinin er->ir->i- biçiminde eklenmesinden oluşan ad soylu kelimelerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ve birleşik fiil çekimlerinde de görev alan fiile denmektedir (Korkmaz, 2003: 81).

Cevherî fiil, birleşik fiil çekimi(bkz. Birleşik Çekimler) oluşturmasının yanında isimlerle birlikte kullanıldığında; geniş zaman, görülen geçmiş zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve şart kipiyle çekimlenir.

3.2.3.1. Cevherî Fiil Çekimi

3.2.3.1.1. Geniş Zaman Çekimi(Bildirme Çekimi)

Geniş zaman çekiminde ad ve şahıs eki arasında eriyip kaybolan “i-“ fiili, tam bir ek-fiil durumundadır. Bu nedenle adlara gelen şahıs ekleri bildirme eki görevindedir (Korkmaz, 1973: 178). Olumsuz çekimi ise degül sözcüğü ile yapılmaktadır.

1. Tekil kişi: +(y)Am

uşağam	45b/18	ķādirem	128b/18
yaşluyam	47b/4	muhtesibem	155a/2
ğayūram	113b/18	filānam	192a/15
pādişāham	127a/9	bendesiyem	201a/9
‘azizrekem	128a/10		

2. Tekil kişi: +sIn

resūlu’llahsın	10a/13	münezzehsin	103b/3
kimsin	46b/3	fuzūl-ı dervīşsin	154b/13
üzeresin	46b/16	ħammālısın	189b/5
büyüksün	47b/3	sensin	192a/17

3. Tekil kişi: + Ø / +dUr / +dUrUr

3. kişide ise Eski Türkçeden beri ermek fiiline paralel bir salt fiil olma istidadı gösteren turmak fiili yer almıştır (Banguoğlu 1990: 474). Bu fiil zamanla ekleşerek fiile kesinlik veya ihtimal anlamı katmıştır.

bunlardur	5a/17	‘ömerdürür	32b/3
harāmdur	6b/15	andandur	36a/17
yoğdur	12a/4	degüldür	36b/14
çoğdur	16a/1	küçükdür	37b//7
vardur	16a/15	var	23b/4
şecerdurur	124a/6	yoğ	82b/14

1. Çoğul kişi: +Uz

ķādirüz	180a/16
şābirüz	180a/17

2. Çoğul kişi: +sIz

degülsiz	82b/12	rāzī mısız	181a/3
bendellersiz	110b/8	kimesnelersiz	182b/2
mü‘minlersiz	179b/6		

3. Çoğul kişi: +lArdUr

bunlardur	5a/17	hātündandurlar	42a/12
aylardur	71b/18	yağındurlar	72b/5
anlardur	73b/11	uzakdurlar	72b/6
mużtarr olanlardur	98b/15	biridürler	76b/4
ķavmlerdür	99a/12	beşdürler	78a/17
bilicilerdür	107a/2	nādirdürler	167b/15
kimesnelerdür	114a/10	müvekkildürler	173b/13

3.2.3.1.2. Görülen Geçmiş Zaman Çekimi

i- fiilinin görülen geçmiş zaman ekini aldığı çekimdir.

1. Tekil kişi: idüm

üzere idüm	46b/15	māluḡ ve gencüḡ idüm	92a/12
ḡidmetinde idüm	63b/17	yaşında idüm	63b/18
yanında idüm	111a/5	‘ömer idüm	190b/14

2. Tekil kişi: idüḡ

zāḡire idüḡ	96b/2
-------------	-------

3. Tekil kişi: idi

tāyife yoḡ idi	6b/4	şöyle idi	12a/13
bu idi	8a/13	topuḡlarından idi	12b/7
on yaşında idi	10a/5	topuḡlarından idi	48b/10

1. Çoḡul kişi: idük

ḡādir idük	175b/16
yanında idük	75b/8

3. Çoḡul kişi: idiler

emīn degüller idiler	131a/11	fuḡahā idiler	25b/12
ḡayātda idiler	153b/15	altı ḡātūn idiler	23b/2
mürsel idiler	47b/derkenar yan	ḡaribe idiler	22b/15

3.2.3.1.3. Öğrenilen Geçmiş Zaman Çekimi:

i- fiilinin duyulan geçmiş zaman ekini aldığı çekimdir.

üzere imiş	25a/2
deryā imiş	54a/12

3.2.3.1.4. Partisip Çekimi

idük: Eski Türkçede er- fiili; bol- fiiliyle eşdeğer, hatta başka anlamları da olan müstakil bir fiil olarak kullanılmıştır (Şahin, 2008: 12). HM’de yer alan aşağıdaki örneklerde, partisip çekiminde i- fiilinin müstakil bir fiil hüviyetinde kullanıldığı ve olmak sözcüğü ile eşdeğer bir anlama sahip olduğu görülmektedir. Türkiye Türkçesinde kullanım alanı dar olmasına rağmen metnimizde aşağıdaki örneklerde tespit edilmiştir.

cibrîl <u>idügi</u> bilmezler idi	10/12
eż'âf-ı mużâ'af ziyâde <u>idügi</u> muhakkak ve müttefik olup	11a/11
tabîbden murâd-ı bârî <u>idügin</u> remzle tefhîm itdi	31a/1
hazret-i 'ömerüñ re'yi şavâb <u>idügi</u> zâhir oldu	33b/5
mel'ûnuñ murâdı ne <u>idügin</u> bilüp	36b/17
mervânuñ hattı <u>idügi</u> bilinmegin	39b/12
melâyike <u>idügi</u> ma'lûm oldu	40b/11
sâyir 'ibâdâtdan efđal <u>idügin</u> imdi nazar ve fikr eyleñüz	62b/17
hayr ve şerri hâkk te'âlâdan <u>idügin</u> tahkîk bilmekdür didi	75b/14
hâkk te'âlâ taqdîr ve kazâsından <u>idügin</u> bilmekdür	76a/16
hamr içenlerüñ hâlini ne <u>idügin</u> bilesin	80a/12
ya'ni kendü mâl <u>idügüni</u> âhere virüp	146b/7
i'meti mün'im 'inâyeti <u>idügin</u> fehm itmemiş olur	165b/2
anda zehr <u>idügin</u> bilmeyüp	167a/14
hazine doldurmak boşatmağdan eyü <u>idügi</u> muqarrerdür	75b/derkenar yan
câmelerin çıkarup ahvâl ne <u>idügi</u> ma'lûm olduğdan	76a/derkenar yan
'arab kim <u>idügin</u> bilmedi	85a/derkenar yan
böyle <u>idügi</u> muhakkak imiş	87b/derkenar üst

3.2.3.1.5. Gerundium Çekimi

iken:

sekiz aylık iken	7b/10	anda iken	23a/11
altı yaşında iken	8b/14	küçük iken	36a/4
âhir yerde iken	10a/19	barmağında iken	38b/10
yogiken	12a/10	yabanda iken	41b/3
beşikde iken	14b/6	böyle iken	101a/2

3.2.3.1.6. Şart Çekimi

ise:

yer var ise	11b/6	anlar ise	110a/14
bunlar ise	19a/1	âdemüñ ise	110a/16

muḥālif degül ise	24a/11	şag ise	111a/18
ḳādir iseñ	83a/10	ne ise	122a/4
ben ise	107b/16	öyle ise	151b/11

3.3. Birleşik Fiiller

Birleşik fiil bir kelime grubudur. Kelime gruplarında esas, manaca bir bütünlük teşkil etmek ve cümle içinde tek kelime muamelesi görmektir. Kelime gruplarına iştirak eden asıl manalarından az veya çok farklı, yeni ve ek bir mana ifade etmek üzere bir araya gelirler. Basit fiilin yapısında sadece kök ve ek, birleşik fiilin yapısında iki veya daha fazla kelime vardır (Ercilasun 1984: 48).

3.3.1. İsim+Fiil Dizilişinde Olanlar

HM'de bu tür birleşik fiillerle ilgili metinde geçen başlıca örnekler şu şekildedir:

eyle-:

Türkçe kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

kör eyle-	43a/16	dirlik eyle-	104b/6
sertlik eyle-	81a/18	uzak eyle-	116a/11
aydınlık eyle-	84b/15	yol eyle-	150a/6
uzak eyle-	101a/7		

Alıntı kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

iḥāta eyle-	8a/15	ferāgat eyle-	39b/15
teslīm eyle-	8b/14	ḳatlı eyle-	40b/4
zuhūr eyle-	19a/2	iḥmāl eyle-	40b/6
sefer eyle-	19a/5	ḥac eyle-	42b/15
vefāt eyle-	20b/13	kör eyle-	43a/16
vefāt eyle-	21b/16	mürāca'at eyle-	44b/10
imāmet eyle-	30b/19	müşāhede eyle-	44b/15
ḥükm eyle-	33a/6	beyān eyle-	45a/15
ḳatlı eyle-	33b/4	sū'āl eyle-	45b/8
ḳatlı eyle-	33b/4	ḥabs eyle-	46a/11

şulh eyle-	38a/14	du‘ā eyle-	47b/2
taqlīd eyle-	39a/4	zabt eyle-	48a/8
iki pāre eyle-	39a/18	feth eyle-	48a/16
ikbāl eyle-	39b/7	harāb eyle-	48a/18
habs eyle-	39b/8	muḥāşara eyle-	55b/6

it-:

Türkçe kelime veya gövdelerle birleşik fiil oluşturanlar:

vire it-	54a/6	eyülük it-	95b/16
dur it-	55a/15	bükā it-	43a/4
dirnek it-	57b/4	bendelik it-	110b/9
göç it-	60a/4	ziyādelik it-	115a/4
un it-	117b/11	gelür it-	115b/9
ekmek it-	129b/16	yaramazlık it-	115b/10
ses it-	136a/11	dostluk it-	119a/8
ḥaķirlik it-	195a/2	dur it-	122b/11
kör it-	138a/9	alçaķ it-	135b/2
ķarañuluk it-	143b/3	dostluk it-	136a/8
tıraş it-	19a/18	eyülük it-	136a/8
sürgün it-	35a/11	yir it-	140a/14
yol it-	83a/5	yaķın it-	152a/19
ķarañuluk it-	83a/7	şādlik it-	178a/1

Alıntı kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

naşīhat it-	6a/9	nüzül it-	29b/17
zuhūr it-	6a/13	defn it-	31a/11
emr it-	6b/11	emr it-	31b/19
iḥyā it-	7a/4	farķ it-	33a/9
vefāt it-	8b/17	sürgün it-	35a/11
da‘vet it-	10b/9	terciḥ it-	37b/2
‘afv it-	11a/13	cefā it-	37b/10

tebessüm it-	12a/8	kıyās it-	38a/4
ihtiyār it-	12b/5	ğazab it-	40a/10
‘ibādāt it-	16a/11	rivāyet it-	40b/10
vefāt it-	19a/15	feryād it-	47a/9
nikāh it-	19b/15	h̄atm it-	62b/2
ferāgat it-	21a/17	zuhūr it-	43b/12
şehīd it-	25a/2	setr it-	148a/4
teslīm it-	27b/18	sū’āl it-	155b/7

ol-:

Türkçe kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

bütün ol-	8b/5	dögüş ol-	57a/18
tıraş ol-	12b/11	yoldaş ol-	80a/5
addaş ol-	15b/14	kan ol-	82b/13
düşük ol-	20a/8	yok ol-	87b/7
şag ol-	28a/15	üstün ol-	96a/13
söz ol-	40a/1	şaru ol-	128a/6
düşük ol-	42a/7	eymen ol-	145b/9
aralarında ol-	193a/6	toprak ol-	187b/13

Alıntı kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

nihān ol-	2a/8	gam-nāk ol-	10a/12
tahrīr ol-	2b/9	fütūhāt ol-	50b/15
h̄atm ol-	3b/6	feth ol-	51a/7
vārid ol-	4a/3	vāşıl ol-	51b/18
manzūr ol-	4a/7	muğarrer ol-	52a/4
lāzım ol-	4a/16	medfūn ol-	52a/6
bā’is ol-	4a/17	dāhıl ol-	102b/1
vāki’ ol-	4b/8	bā’is ol-	102b/13
fa’āl ol-	5b/10	münkaṭı’ ol-	105b/14
h̄amile ol-	5b/11	bāṭıl ol-	106a/1

cem' ol-	6a/9	mümkün ol-	106a/6
tābi' ol-	6a/10	müte'essir ol-	106a/19
hāşıl ol-	6b/3	sergerdān ol-	125a/10
vācib ol-	6b/16	muhtelif ol-	125b/9
lāzım ol-	7a/8	ma'lūm ol-	149b/8

ķıl-:

Türkçe kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

ayru ķıl-	142a/4
-----------	--------

Alıntı kelimelerle birleşik fiil oluşturanlar:

müte'aţţıf ķıl-	2a/11	müheyyā ķıl-	141b/8
inşā ķıl-	2a/12	müvekkil ķıl-	141b/12
müşāhede ķıl-	8b/6	hākım ķıl-	141b/16
namāz ķıl-	9b/12	mevşūf ķıl-	143a/5
namāz ķıl-	16a/11	mensüb ķıl-	146b/10
müsellem ķıl-	45a/18	manşūr ķıl-	147a/17
te'emmül ķıl-	59b/8	müdennes ķıl-	148b/15
namāz ķıl-	64b/19	erbāb ķıl-	150a/18
erbāb ķıl-	97a/18	maķhūr ķıl-	167b/11
muşallaţ ķıl-	101a/1	mevcūd ķıl-	170b/1
emrāz ķıl-	107a/1	müvekkil ķıl-	171b/6
meşrūt ķıl-	133b/16	munfaşıl ķıl-	172b/19
mürtefi' ķıl-	134a/3	maķşūs ķıl-	185a/19
merħamet ķıl-	136b/9	āfāt ķıl-	199a/13
menūt ķıl-	139b/9	münhedim ķıl-	199a/15

3.3.2. Fiil+Fiil Dizilişinde Olanlar

Türkçede özel birleşik fiiller, ulaçlı birleşik fiiller ya da tasvirî fiiller başlığı altında verilen bu birleşik fiiller; -i ve -A ulaç ekini almış bir fiille ver-, bil-, dur-, kal-, gör- gibi fiillerin oluşturduğu yapılarıdır (Şahin, 2000-2001: 97). Tasvirî fiiller olarak adlandırılan bu fiiller, ulaç eki almış birinci fiilin ardına gelerek gerçek anlamlarının

yüklendikleri bir anlamı birleşik yapıya aktarırlar (Şahin, 1997: 74). Anlamlarına göre süreklilik, tezlik, yaklaşma gibi türleri bulunmaktadır. HM’de süreklilik, tezlik ve yeterlilik bildiren türleri karşımıza çıkmıştır.

3.3.2.1. Süreklilik bildirenler

HM’de gör-, ço-, gel- ve dur- fiilleriyle süreklilik fiili oluşturulmuştur.

idegel-	133b/2	alıko-	31b/17
alıko-	37b/2	alıko-	90b/12
giyegel-	140a/1	alıko-	133a/6
bakup dur-	86b/derkenar yan	getüregör-	200b/8

3.3.2.2. Tezlik bildirenler

Bir işi çabucak, tez bir şekilde yapma anlamı vir- fiilli ile sağlanmıştır.

kılvir-	37a/8	geçivir-	66b/6
geçivir-	174a/13	alıvir-	77a/derkenar yan

3.3.2.3. Yeterlilik bildirenler

Bir işi yapabilecek kudrete sahip olma anlamı vardır. HM’de yeterliliğin olumlu çekimi, bil- fiiliyle yapılmıştır. Olumsuz çekimi daha çok AmA- yapısıyla sağlanmıştır. EAT metinlerinde zaman zaman karşılaşılan(Şahin, 2011: 73) ve Azeri Türkçesine ait bir özellik olan Abilme- yapısı ile 16 defa yeterliliğin olumsuz çekimi oluşturulmuştur.

şaklayabilesin	91b/4	taḥkīk olabilür	106b/16
olabilüp	165a/17	müdāvet idebileler	139a/4
götüremedi	77a/7	maḥzūz olabilüp	170b/2
olabilmezdi	170b/15	irişebilemez	165b/6
‘avdet idebilme	171a/1	idebilme	171a/1
idebilmez	171a/14	irişdüremez	177b/13
tecāvüz idebilmez	180b/13	terk idebilmez	181b/9
cebr idemez	192a/1	def‘ idebilmez	192b/16

3.3.3. Deyimleşmiş Birleşik Fiiller

Deyimler, Türk toplumunun kültürel değerlerinin bir yansımasıdır. Yalnızca dil bilimi açısından değil tarih, sosyoloji gibi alanlar açısından da son derece önemli dil yadigârlarıdır.

Deyimleşmiş birleşik fiiller, şekilce, bir ad ve bir yardımcı fiille kurulan birleşik fiillere benzerler. Ancak, onlardan ayrılan yanları, fiilden önceki ad ögesinin sabit kalmaması, yalın olarak kullanılabilirdiği gibi bir ad grubu halinde de bulunabilmesi ve çekim ekleri ile genişletilebilmesidir (Korkmaz, 2009: 838).

gönül kaldur-	93b/3	yolına cān fedā eyle-	24b/9
el çekil-	59a/19	ķılıç çekmez-	40a/4
ortaya al-	33b/10	üm̄id kes-	37b/11
şatun al-	35a/8	elinden al-	47b/8
yüz çevir-	121a/5	göz açdur-	58b/10
birbirine düş-	38b/7	ķuşak ķuşan-	17b/9
āb-dest al-	9b/12	intikām alma-	11a/15
pas bağlad-	138a/4	ruķşat al-	44b/9
īmāna gel-	37b/9	vuzū al-	64a/17
işlāha gel-	141a/19	iżn al-	115b/6
nafaķa al-	130b/16	şöhret vir-	46b/1
ķhaber al-	158a/13	dağlarda ve yollarda ķal-	56a/8
ķhavfa düş-	83a/17	şag ķal-	59b/18
baş kaldur-	75a/11	dīnūjden dön-	35b/1
mahrūm ķalma-	89b/9	ķalvet geķür-	17a/16
‘āciz ķaldılar	91b/2	taşa ķal-	54b/16
yanına alup	8b/16	el yitmez ol-	2b/3

3.4. SIFATLAR

İsimlerin önüne gelerek onları niteleyen ya da belirten kelimelere ve kelime gruplarına denir.

3.4.1. Niteleme Sıfatları

İsimlerin durum, biçim, renk vb. niteleyici özelliklerini gösteren sıfatlardır.

<u>mübārek</u> beşiklerin	8a/6	<u>az</u> zamān	130a/14
---------------------------	------	-----------------	---------

<u>büyük</u> oğlı	8b/18	<u>bol</u> alın	134b/2
<u>yatacak</u> döşekleri	12b/16	<u>uzun</u> kaç	134b/7
<u>acı</u> şuları	14b/9	<u>eski</u> cāmeler	120a/6
<u>uzun</u> <u>boylu</u> kimesneler	14b/12	<u>açık</u> kaç	134b/8
<u>güzel</u> kız	33b/13	<u>eyü</u> işlere	151a/19
<u>ince</u> libās	34a/18	<u>kısa</u> hānlar	159b/15
<u>güler</u> <u>yüzlü</u> <u>iri</u> ve <u>siyāh</u> <u>gözlü</u>	41b/1	<u>kirli</u> esbābdan	191a/8

3.4.2. Belirtme Sıfatları

İsimleri işaret, sayı, belirsiz ve soru gibi nicelik özelliklerini belirten sıfatlardır.

3.4.2.1. İşaret Sıfatları

İsmin yerini gösterme, işaret etme işleviyle belirten sıfatlardır.

<u>bu</u> hākīre	2b/8	<u>bu</u> hırkayı	44a/19
<u>işbu</u> ümmet	28b/17	<u>işbu</u> senede	38a/10
<u>o</u> sene	38a/11	<u>o</u> kimesne	123b/5
<u>ol</u> gice	40a/13	<u>ol</u> köpri	124b/4

3.4.2.2. Sayı Sıfatları

İsimlerin sayılarını belirten sıfatlardır.

3.4.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları

İsimlerin sayma sayılarıyla miktarını belirten sıfatlardır.

<u>bir</u> rek'at namāza	15b/1	<u>altı</u> hātūn	23b/2
<u>iki</u> ay	18a/16	<u>yidi</u> muşhafuñ	32a/1
<u>üç</u> oğulları	19a/10	<u>sekiz</u> kıızı	38b/12
<u>dört</u> kerīmeleri	19a/9	<u>toğuz</u> ay	42b/1
<u>beş</u> yıl	20b/18	<u>on</u> yaşında	46a/8

3.4.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları

İsimlerin sırasını gösteren sıfatlardır.

<u>on</u> <u>birinci</u> yılında	19b/18	<u>beşinci</u> mertebede	156a/15
<u>ikinci</u> yılında	20a/6	<u>altıncı</u> kısım	161b/14

<u>üçüncü</u> senesinde	21b/1	<u>yidinci</u> günü	19a/18
<u>dördüncü</u> halîfesi	40b/13	<u>sekizinci</u> şart	133a/12

3.4.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları

İsimleri bölme, üleştirme ve paylaşırma anlamıyla belirten sıfatlardır.

<u>birer</u> sebep	23a/8	<u>dörder</u> bin akçe	51b/15
<u>ikişer</u> âdem	31b/7	<u>beşer</u> kimesneye	63a/10
<u>üçer</u> yüz	35a/5	<u>yidişer</u> bin akçe	51b/15

3.4.2.2.4. Belirsizlik Sıfatları

İsimlerin belirsiz özelliklerini yansıtan sıfatlardır.

<u>bir</u> rivâyetde	5b/19	<u>birkaç</u> günden sonra	117b/3
<u>ba'zı</u> yerlerde	6b/17	<u>çok</u> tüy	134a/18
<u>her</u> gün	8a/14	<u>hiçbir</u> memleket	146b/19
<u>başka</u> âb-dest	17a/18	<u>her</u> gice	147b/15
<u>her bir</u> günü	91b/14	<u>nice</u> kavmler	153b/17

3.4.2.2.5. Soru Sıfatları

İsimlerin önüne gelerek onların özelliklerini bulmaya yönelik kullanılan soru kelimeleridir.

<u>kaç</u> günden sonra	8b/11	<u>kaçar</u> bin akçe	51b/16
rabbüñe <u>ne</u> cevâb virürsün	33a/19	<u>kanğı</u> kavmlerdür	92b/18

3.5. ZAMİRLER

Ardında bir nesne veya kimse kavramı olan, dolayısıyla bir adın yerini tutan kelimeye zamir denir (Banguoğlu, 1990: 309). Zamirler, yerlerine geçtikleri veya işaret ettikleri isimler bakımından beş türde incelenebilir.

3.5.1. Kişi Zamirleri

Kişilerin yerine kullanılan zamirlerdir.

	1. Kişi		2. Kişi		3. Kişi	
	Tekil	Çoğul	Tekil	Çoğul	Tekil	Çoğul
Yalın	ben	biz	sen	siz	o 36b/15	anlar

	19a/2	65b/13	29a/16	133a/16	ol 120b/4	06b/13
Belirtme	beni 37a/9	bizi 87b/13	seni 37b/10	sizi 149b/14	anı 122a/15	anları 21b/13
Yönelme	başa 42b/4	bize 107b/15	saşa 40a/3	size 70b/9	aşa 79b/3	anlara 24a/9
Bulunma	bende 81b/derkenar üst		sende 104a/13		anda 8a/8	anlarda 28b/10
Ayrılma	benden 45a/19	bizden 120b/3	senden 105a/8	sizden 71a/18	andan 03b/5	anlardan 035a/3
İlgi	benüm 11b/14	bizüm 127a/5	senünj 110a/8	sizünj 89a/16	anunj 78b/3	anlarunj 39a/11

3.5.2. İşaret Zamirleri

İsimleri işaret etme, gösterme yoluyla karşılayan zamirlerdir.

	Bu		Şu		O	
	Tekil	Çoğul	Tekil	Çoğul	Tekil	Çoğul
Yahn	bu 36b/9	bunlar 139b/5			ol 71b/6	
Belirtme	bunı 45b/4	bunları 99a/3			anı 90b/3	
Yönelme	buşa 129b/18	bunlara 173a/13			aşa 121a/3	
Bulunma	bunda 140b/8				anda 129b/8	
Ayrılma	bundan 151b/2	bunlardan 188b/6			andan 129b/15	
İlgi	bununj 192b/14	bunlarunj 87b/10		şunlarunj 71a/18	anunjıla 129b/16	anlarunj 87b/8

HM’de bu, o kökenli kelimelerin de işaret zamiri olarak kullanıldığı görülmektedir.

oradaki cenāb-ı bārgāh-ı kibriyādur	148a/7
buradan	149a/17

3.5.3. Belirsizlik Zamirleri

Belirsiz kavram ya da nesnelere gösteren zamirlerdir.

her biri	40a/12	her kim	87b/1
----------	--------	---------	-------

ba'zılar	15b/6	her ne	93b/5
biri	16a/6	hiç kimesne	91b/11
birisi	37a/4	kimi	56b/13
birkaçı	28a/18	kimesne	7a/12
her kaçkısı	105b/9	kimse	11a/17

3.5.4. Dönüştülük Zamiri

Zamirin yapılan işin yapana dönüşünü gösteren bir işlev yüklendiği türüdür (Korkmaz, 2009: 415). HM'de kendü ve öz zamirleri dönüştülük zamiri olarak kullanılmıştır.

kendü	109a/6	kendüden	194b/15
kendüm	37b/2	kendüyi	18b/16
kendüñ	190b/13	kendüñe	120a/3
kendüsi	10a/12	kendüde	81a/9
kendümüz	54a/4	kendümüzüzi	175b/16
kendüñüzi	123b/3	kendüñüzden	149b/14
kendüleri	17a/1	özümü	5b/2

3.5.5. Soru Zamirleri

İsimleri soru yoluyla belirten zamirlerdir.

ne	42b/5	nedür	61b/8
neye	61b/8	neleri	121a/16
kim	37a/9	kime	44a/9
kimden	109b/17	kimdür	128a/1

3.6. ZARFLAR

Fiillerin ya da fiilimsilerin, sıfatların, zarfların anlamlarını zaman, yer ve yön, durum, nicelik, soru kavramlarıyla belirleyen ya da kısip sınırlayan kelimelere zarf denir (Ediskun, 2004: 273). Zarfları cümle içindeki görevleri bakımından beş grupta HM'de yer alan şekilleriyle örneklendirerek ele aldık.

3.6.1. Durum Zarfları

Fiil, fiilimsi, sıfat ve zarfların kesinlik, durum, pekiştirme, vasıta, benzerlik, yineleme vb. yönlerden niteliklerini belirten zarf türüdür.

üç def'a dahı <u>böyle</u> kılp	65b/18
ben <u>böyle şöyle</u> itdüm	95a/11
nazarlarından <u>saklu</u> dutarlar	98b/6
a'mālim terāzūsı yaramazlık ile <u>ağır</u> gelir ise	110a/5
<u>eyü</u> olmak muḳarrerdür	116a/19
<u>oturup durmak edebiyle</u> yürümeklerin ta'līm ve te'kīd eyleyeler	117a/2
<u>esbābın pāreleyüp ağlayarak</u> yüzün şahrāya dutup	174b/6
kızılbaş arasından <u>dögüşerek</u> kimi düşüp ve ekserī <u>halās olup</u> çıktılar	56b/12

3.6.2. Zaman Zarfları

Fiill, fiilimsi, sıfat ve zarfların anlamlarını zaman yönüyle belirten, kesinleştiren, sınırlayan zarflardır.

birisi <u>aḫsām</u> ḫaḳḳ te'ālā vahy itdi	97b/17
kār dü cihān içündür <u>dün</u> gitdi gelmez	200b/12
<u>bir gece</u> uyandım işitdüm ki	8a/11
<u>gündüz</u> nice görürse gece yine öyle görür idi	14b/8
<u>imdi</u> aḫḫāb-ı resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemüñ her birinüñ faẓīletleri çok	25b/12
<u>sabāh</u> kalkā	111a/15
<u>şimden sonra</u> isterem ki	119b/18
<u>şimdi</u> senüñ fermānuñ oldı	155a/8
<u>yarın</u> pādişāhlık nevbeti senüñ olduḳda	120b/1

3.6.3. Yer Zarfları

Fiil ve fiilimsilerin yer ve yön açısından özelliklerini belirten zarflardır.

<u>aşağa</u> bir yere düşe	124b/5
<u>ilerü</u> varmış olursun	131b/7
ḫāzret <u>içerü</u> girüp	146b/2

evinden <u>taşra</u> çıkarup	158b/11
eger namāz <u>içre</u> oturur iken o kısa	62a/15
hazret <u>girü</u> buyurdu	63b/10
kibleye <u>karşu</u> dutup	68b/17
perişānligi kendün den <u>uzak</u> dut	90a/8
haqq te'ālā katında 'āşilerün düşmenligi ile ve <u>yakın</u> idinüz	123b/3
nolaydı beni <u>yukaru</u> götüreydün	45b/14
<u>aşağa</u> ve <u>yukarı</u> dutmaya	69b/2

3.6.4. Miktar Zarfları

Fiil, fiilimsi, sıfat ve zarfların miktarını, sayısını belirten zarflardır.

buncaleyin kimesneler <u>az</u> olur	93a/2
kendü tañrım ile <u>biraz</u> söyleşeyüm	103a/19
<u>çok</u> gülmekden men' eyleyeler	117a/1
<u>yidi kerre</u> söyle	117b/3
<u>ğāyet</u> māhir olup	26a/9
<u>bu denlü</u> ruḥşat almışam	44b/9

3.6.5. Soru Zarfları

Fiil, fiilimsi, sıfat ve zarfların zaman, yer, yön, durum ve niceliklerini soru yoluyla belirtmeye yarayan zarflardır.

<u>niçün</u> aldun başumuzdan sāyesin ey rüzgār	60b/7
<u>neden</u> yā resūla'llah buyurdu	113a/12
<u>kanda</u> bir miskīn ve dervīş bulur ise	127a/19
gice <u>niye</u> getirür idi	127b/9
sen anları <u>nice</u> maḥrūm itdün	138b/7

3.7. EDATLAR

Arapça bir kelime olan edat alet ve vasita demektir. Gramer unsuru olarak ise tek başlarına manaları olmayıp ancak cümledeki diğer kelime ve kelime grupları arasında çeşitli münasebetler kurmaya yarayan alet sözlerdir (Hacıeminoğlu, 1994: V).

3.7.1. Bağlama Edatları

Kelimeleri, kelime öbeklerini ve cümleleri şekil veya anlam bakımından bağlayan edatlardır.

dīvārlarda müteḳavvis ola <u>eger</u> firaşlarda olur ise	161b/5
vücübı ziyāde olur <u>zīrā</u> ki muhtāclaruḡ sedd-i fāḳaları	164b/1
anuş ĩmānı ḫaṭarlıdur <u>çün</u> ma'lūm oldu	78b/3
andan ḫalāş olmaz <u>meger</u> ol kimesne ki	83a/9
mühridür <u>çünki</u> nübüvvet derecesi ḫazret-i muḫammeduş vücūdıyla kemāle irişdi	78a/18
ĩmānı hevāya virmişlerdür <u>illā</u> māşāallah imdi	132b/12
sa'y ideler <u>ki</u> bu sa'ādetden maḫrūm olmayalar	132b/16
<u>peş</u> dostına gör kim nice iḫsān ister	11a/18
bir ay <u>yā</u> kırk gün <u>yā</u> elli gün sonra	18a/7
saḡa ḳapu açalum mekkeye <u>yā</u> dımışḳa git <u>ve</u> <u>yāḫūd</u> cenge	40a/3
bir kimesne ḳatlı olup <u>ve</u> mervān mecrūḫ olup <u>ve</u> ṭaşrada	40a/9
eşḳiyā def' ü ref' <u>çün</u> gidüp	53a/18
vārid olmamışdur <u>belki</u> bu bābda	86b/18
altun <u>veyā</u> gümüşi olup	91b/12
<u>hem</u> sen necāt bulup <u>ve</u> <u>hem</u> ḫalka necāt virmiş olursun	133a/10
<u>ne</u> maḫlūḳātuḡ ol nāmdan ḫaberi <u>ve</u> <u>ne</u> defter-i kāyinātda anlaruḡ eşeri var	148b/12
ol mubāḫdur <u>ammā</u> mübālaḡa olmaya	161b/12
dār-ı maraḡa anuşıçün giderem ki	175b/8
ḡayrı yerde ḳalmaq cāyiz <u>degül</u> idi	28b/10
münāfıḳdur <u>egerçi</u> <u>ki</u> orūc dutup	81a/15
<u>eger</u> ister <u>ise</u> kendü faḫlı ile 'afv ider <u>ve</u> <u>eger</u> istemez <u>ise</u>	91b/15
<u>gerek</u> pes nā-pāklara <u>ne</u> <u>gerek</u> imdi bu yolda	200b/19
<u>tā</u> <u>ki</u> ḫavādiş-i fenā ḫaṭarından emīn olasız	96b/3
ādemuş keremi dīni ḳadrinedür <u>ya'ni</u> her ne ḳadar keremi	104a/10
yaratdım yoksa büyüklük <u>ve</u> tekebbürlük	92a/19
dīnine dön <u>yohsa</u> seni aşlā çözmeyüp	37b/10

tesmiye itmişdür <u>nitekim</u> şahābeden ḥāsan bin s̄abit	14b/2
bu manşıbın ḥaḳīḳati <u>hergiz</u> zuhūr itmez	126a/12

3.7.2. Son Çekim Edatları

İsimlerden sonra gelerek bağı olduğu sözcüğün cümledeki diğer unsurlarla ilişki kurmasını sağlayan ve genellikle hâl ekleriyle kullanılan edatlardır.

sizden <u>öñdin</u> giçdiler	71a/18
semend-i şabā reftārı <u>birle</u> ḳarīr	3a/10
güneş nūrı <u>gibi</u> bir nūr gelüp	8a/15
ḳarlu şu <u>ile</u> yuyup	8b/3
ta‘āmı <u>bile</u> ekl iderler	11b/10
kendü <u>içün</u> nevḥa ve zārīlık ider idi	107b/11
ḥaḳḳ te‘ālānuñ fermānı <u>üzere</u> ḥuḳūḳuñ edāsı vüçübıdur	112a/4
ḳulaḳ tüzine <u>dek</u> çekilmiş ola	134b/8
ḳıyāmete <u>degin</u> derekāt-ı ḳahrda gider	187a/13
biñ yıldan <u>berü</u> leyl ü nehār	7b/18
müddet-i saltanatları <u>içre</u> rodos ḳal‘ası fetḥ olup	52b/15
sen bizüm ḥazretümüze o <u>deñlü</u> bendelik ve ‘ibādet idesin	119b/3
çıḳartmaḳ buña <u>göre</u> ve bu derecenüñ iḥtisābı	158b/8
bu <u>ḳadar</u> zamānda aḣlā baña incimeyüp	11b/15
cünd-i islāma <u>ḳarşu</u> ṭuramayup	57a/9
ḥazret-i ismā‘ilden <u>sonra</u> ekser ḳabāyil-i ‘arab	5b/16
bundan <u>özge</u> izā mı olur	7a/13

3.7.3. Berkitme Edatları

Belirtme, benzerlerine ilave, kuvvetlendirme, sıralama ve karşılaştırma gibi anlam ilgileri kuran edatlardır.

ma‘şiyetüñ <u>dahı</u> ḥāşşiyyeti oldur	96a/18
ta‘accüblenüp <u>elbetde</u> bunda bir ḥāl vardır diyü	174a/8
‘ulüm-ı bāṭınanuñ <u>hod</u> cümlesi bundan	41a/8

3.7.4. Ünlleme Edatları

Tabiat seslerini, ruh hallerini, duygu ve heyecanı belirtmek için kullanılan edatlardır.

<u>ey</u> oğlan sen kimsin	46b/3
baña incinüp bir kerre <u>ok</u> dimeyüp	11b/16
<u>āh</u> idüp didi	127a/2
<u>yā</u> rabbi bu ne mezelletdür	127a/3

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. METİN

1b

1. hamd u sipās nā-mahdūd ve şükr-i bî-kıyās nā-ma'dūd ol vācibü'l-vücūd ve ol 2. kâdir-i fāyüzü'l-cūda ki hıttā-i mülk-i dünyevî mekânlarının esbāb-ı ma'îşetlerin siyāset 3. hükmi ile intizām virmişdür ve ol hekîme ki mülk-i ma'nevî 'arşasına mekârim-i ahlāk 4. ve mehāmid-i evşāf-ı istiḥkāmı ile binā-ı intizām kurmuşdur ve ol kâhire kim anuḡ satvet-i 5. qahrı cümle cebbār zālimlerüḡ rikāb-ı zulmlerin pest itmişdür ve ol 'adle kim āsar-ı re'fet 6. 'adli za'if mazlūmların du'âların maḡall-i evc-i kabüle irişdürmişdür **naẓm**

7. mükevvenāt-ı ḡudūs⁶ ol kadīmdendür kim
kemāl-ı zātına mümkün degül kabül-i fenā

kadīr ü muḡtedir 8. ü kadīr ü muḡaddir ü dānā⁷
'alīm ü 'ālīm ü 'allām u ā'lem ü a'lā

ziḡi mükevvin-i kāmīl ki ḡudretindendür⁸

9. 'uḡūd-ı silsile-i kār-ḡāne-i dünyā⁹

ḡabāb-ı rızḡını¹⁰ itmiş temāmī-i beşerüḡ
henüz ādeme peyvend 10. ḡılmadın ḡavvā

rumüz-ı ḡikmetin eyler beyān merātib ile
cemī'-i ḡāl-i beşer ḡāḡ faḡir ü ḡāḡ ḡınā

⁶ mükevvenāta ḡudūs yerine mükevvenāt-ı ḡudūs yazılmıştır.

⁷ ḡayy yerine dānā yazılmıştır.

⁸ ḡudretindedür yerine ḡudretindendür yazılmıştır.

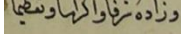
⁹ Başka beyitlerin dizeleri karışık olarak yazılmıştır.

¹⁰ ḡisāb-ı rızḡını yerine ḡabāb-ı rızḡını yazılmıştır.

11. zihî kerîm ki ifrâṭ-ı luṭf ü ihsânı

mesîhî eyledi mihrâb-ı secde-i tersâ¹¹

ve şalavât-ı 12. zâkiyât ve taḥiyyât-ı nâmiyât ol şâhib-i livâ-yı a'zam ve vâzı'-ı şer'-i ekrem seyyid-i sâdât 13. ve şefî'ü'l-'uşât fî'l-'araşât-ı sürür cümle-i enbiyâ ve muḳtedâ-yı zümre-i evliyâ ve aşfiyâ oğlı ḥâzret-i 14. muḥammedü'l-muştafâ şalavâtu'llahu te'âlâ

'aleyhi ve sellem ¹² **naẓm**

2a

1. meh-i sipihr-i nübüvvet ḥabîb-i müretteb-i ğâfûr¹³

çerâĝ-ı şâm-ı ebed âfitâb-ı şubḥ-ı nüşûr

2. şeh-en-şehî ki süleymân-ı mülk-i ma'nî olup

muṭî' oldı aña cin ü ins ü vahş ü tıyûr

3. cihânı açmaĝa teslîm olundı¹⁴ ḥâzretine

kelîd-i maḥzen-i maḥrûse-i vukûf u şu'ûr

4. eyâ şehî ki gürûḥ-ı peyem-ber-i mürsel

behişte başmaz ayak senden almadın¹⁵ destûr

5. ruḥ u ḳaddûḡ dürr olan¹⁶ ḥalvet-i cinân içre

çerâĝ-ı meclis-i ğilmân ü şem'-i maḥfil-i nûr¹⁷

6. ve âl u evlâdına ki menâr-ı envâr-ı vilâyet ve aşḥâbına ki şâr-ı âsâr-ı hidâyetdürler

ammâ 7. ba'd eşheb-i süvârân meydân-ı feşâḥat ve ablaḳ-ı ezân 'arşa-i belâĝatıḡ baḥr-i

zamîr-i 8. güher-bâr u 'ilm-i ḥatîr cevher-i nişârlarına ḥafî ve nihân olmaya ki nâzım-ı

cevâhir-i aḥbâr ve râḳım-ı nevâdir-i 9. âsâr merkez-i dâyire-i erbâb-ı ma'rifet ve

¹¹ Kenan Akyüz vd., Fuzûlî Türkçe Divan, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1958, ss. 18-19.

¹² Ona şeref, cömertlik ve büyüklük kattı.

¹³ *Muhammed-i Kureyşi* tamlamasının yerine *ḥabîb-i müretteb-i ğâfûr* tamlaması kullanılmıştır.

¹⁴ *açmak için tapşuruldu* yerine *açmaĝa teslîm olundı* yazılmıştır.

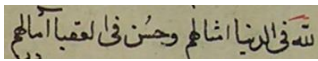

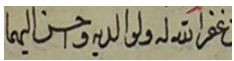
¹⁵ *almadan* yerine *almadın* yazılmıştır.

¹⁶ *ruḥ u ḳadidir olan* yerine *ruḥ u ḳaddûḡ dürr olan* yazılmıştır.

¹⁷ Akyüz vd., a.g.e., ss. 21-22.

mefhâr-ı aşhâb-ı ‘ilm ü haqîkât mevlânâ ‘ali ibn-i şihâbe’l-hemedânî 10. râyîz-i iktizâ -
yı izhâr kemâl-i ma‘nevî ‘inân-ı tevsen-i iqbâlini cânib-i istikşâf-ı ma‘ârife 11.
müte‘attîf kıllup ufuk-ı tab‘ında hilâl-i mevzûniyyet tûlû‘ idüp zaḥîretü’l-mülûk nâm bir
kitâb 12. lisân-ı fârsîde on bâb üzere terkîm ve imlâ ve taḥrîr ve inşâ kılmış ki ‘arâyis-i
elfâzı 13. zîver-i işârât ve ‘ibârât ile ârâste ve şevâhid-i kelimâtı ḥilye-i isti‘ârât ve
kinâyât 14. ile pirâste dibâcesinden ḥâtimesine degin eḥādîs-i şerîfe ile müzeyyen ve cā-
be-cā pend 15. ve naşâyih ve rivâyât ve menkûlât ile mülevven ki müṭâla‘asından envâ‘-
ı füyûzât-ı dînî 16. ve ‘aḳabî ve semâ‘ından eşnâf-ı fevâiid ve kemâl-i şuverî ve
ma‘nevî istifâde olunup 17. ḥaḳḳâ ki her kelimât-ı mevzûnı ehl-i idrâka mâye ve her
‘ibârât rengini ehl-i sülûka sermâye 18. olup lakin ba‘zı ebnâ-yı zamânuḡ ol lisân ile
mümâresetleri ve ol zebânda mahâretleri 19. olmaduḡından lâl-i ma‘ânî eşdâf-ı
elfâzından istiḥrâc ve meṭâlib-i nâzırını

2b

1. muḳaddemâtından istintâc olunmaz olup ḥuşûsâ ekserî inşâ-perdâzlıḡıyla maḡlûb-ı 2.
ıtnâb ve eşḳa-i fehâvîsi ve re‘y-i ḥicâb iḡlâf-ı şehâb olmaḡın maḳâlû‘t-tavîl 3. ebnâ-yı
zamân meyl ü raḡbet itmez ve eşcâr-ı ‘ibârâtınıḡ semere-i efhâmına el yitmez olmaḡıyla
eḥibbâ ve 4. aşdikânuḡ ba‘zıları istıṣlâḡ-ı umûr-ı dînde ihtimâm ve âyine-i
zamîrlerinden 5. âsâm-ı ḡubârlarından mücellâ itmek dâ‘iyelerile
 6. ¹⁸ işâretiyle bu ḥaḳîr-güzîn muḡammed bin ḡuseyin
¹⁹den 7. istid‘â ve iltimâs iderler idi ki kitâb-ı selefü‘z-zikri kalem
meşkin raḳam ile zebân-ı fârsîden 8. lisân-ı türkiye terceme oluna lakin bu ḥaḳîre
‘alâyiḳ-i dehrden ne zebânda mecâl-i taḳrîr ve ne kalemde imkân-ı 9. taḳrîr olup tûṭî-i
ḡuftâr sirâce-i şüde dem-beste ve mirât-ı tab‘ laṭme-i rûzgârdan 10. şikeste olmaḡıla
‘uḳde-i ta‘vîḳ bi-ḳavlihi ta‘lîḳde ḳalmış idi ve ḡavvâş-ı endîşe 11. müṭâla‘a-i kütüb
tahavvülât-ı ‘âlem ve âdeme dalmışidi **naẓm**

devrâne eyledüm bu 12. meşâyibden²⁰ i‘tirâz

¹⁸ Allah için dünyada benzeleri var, ahirette de umutları ve varacakları yer iyidir.

¹⁹ Allah onu ve onun ana babasını bağışlasın ve onlara iyilik yapsın.

²⁰ *musibette* yerine bu *meşâyibden* yazılmıştır.

ki ey çarḥ-ı bī-mürüvvat ü bed-‘ahd ü nā-bekār²¹

ḳalb-i ḥazīnemüz nice bir 13. odlara yaḳup

ehl-i ma‘ārif idesin böyle ḥār ü zār

pāyāna irmedi mi ‘aceb 14. müddet-i sitem

baḥtım uyanmadı mı nedür bu nice intizār²²

aḡa deḡin ki serīr-i refī‘-i cihāndārı 15. ve mesned-i bedī‘-i şehriyār **ferd**

مہین سلاطین روی زمین

بنیاد دین 16. مہین خواقین

sultānū‘l-berreyn ve ḥākānū‘l-bahreyn ḥādīmū‘l-ḥaremeyni‘ş-şerīfeyn ḥalīfe-i 17. fī‘l-

ārzeyn ḳahramān-ı mā‘ ve‘t-ṭīn sipeh-sālar selāṭīn ḥāmī-i dīnū‘l-i slām 18.ve‘l-müslimīn

ḳaṭ‘ū‘l-keferetü‘l-‘uşāt ve‘l-müşrikīn ḳātilū‘l-a‘dāū‘d-devlet ve‘d-dīn ḳālī‘-i 19. āsarū‘l-

eşḳiyā-yı ve‘l-müfsidīn ḳāmı‘u‘z-zulmet ve‘l-mütemerridīn mü‘essis-i ḳavā‘idü‘l-‘adl

3a

1. ve‘l-i ḥsān muḥribū‘l-bilādü‘z-zulm ve‘t-ṭuḡyān fermān-ı berdārānu‘llah yā mürebbā

li-‘adl ve 2. ve‘l-i ḥsān dāver-i devrān güzīde-i āl-‘oşmān es-sultān ibnū‘s-sultān **ferd**

3. pādişāh-ı baḡr ü berr sultān ibrahīm ki o²⁴

der-ḥilāfet cānişīn-i çāryār ü muştafā est^{25 26}

4. nuşretu‘llahi te‘ālā ilā yevmi‘l-mizān **naẓm**

ebedāllahümme fī‘l-āfāḳī emnü‘l-müslimīn

5. bā-devām-ı devlet-i pāyende-i sultān-ı dīn

der-geḡ-i ḳadrine biḡ dārā vü iskender gedā

6. ḡırmen-i luṭfına biḡ faḡfūr u ḥākān ḡuşe-çīn

²¹ *bed-‘ahd-i nā-bekār* yerine *bed-‘ahd ü nā-bekār* şeklinde yazılmıştır.

²² Akyüz vd., a.g.e., ss. 110-113.

²³ Dinin, dünyanın ve yeryüzünün iktidarsız sultanları, hakanları.

²⁴ *Süleymān ān ki hest* yerine *ibrahīm ki o* yazılmıştır.

²⁵ *cānişinān-ı nebī-rā cānişīn* yerine *cānişīn-i çār-ı yār ü muştafā est* yazılmıştır.

²⁶ Akyüz vd., a.g.e., ss. 41-45.

server-i cemşid-şān dārā-yı efridūn-niṣān²⁷

7. hüsrev-i şāhib-kırān keyhüsrev-i nuşret-ķarīn

şer' hıfzında etemm-i mu' cizāt-ı muştafa

8. dīn zuhūrında şerīk-i ecr-i aşhāb-ı güzīn^{28 29}

كل عزم فيه مقرون بنوفع الصواب

9. كل رأي فيه نفع من الله المعين^{30 31}

hāzretlerinüñ fer-i ķudūm-ı bi-hüccet lüzūmları birle 10. nüzhet-pezir ve 'uyūn-ı a'yān memleket-i ğubār-ı semm semend-i şabā refārı birle ķarīr ve hümā-yı 'adl ve inşāf-ı 11. etrāf ve eknāfa sāye-ġüster ve cenāh-ı re'fet ve 'ātifet-i re'āyā ve berāyā istirāhatına biter 12. olup ri'āyet-i ra'ıyyet ve sipāhī ve hımāyet-i şerī'at hāzret-i risālet-penāhī ve icrā-yı 13. ķavānīn ecdād-ı 'izāmı ve infād-ı ķavā'id ābā-yı kirāmı ve vüzerā-yı kirām ve vükelā-yı zevī'l- 14. ihtirāmlarına envā'-ı i'tā ve ihsān ve istimālet-i bī-ķerānlar ķılmaķda taķayyüd-i tām ve itmām-ı mehāmm 15. cumhūr ķılıp huşuşā burķ-ı evliyā ve me'men-i etķiyā ve aşfiyā-yı baġdād dārü'l-cihāduñ muħāfızı 16. olan vezīr-i iskender fūrūr-ı sitem-i şalābet vāşif-ı ġerdūn ķadar ve nerimān-ı mehābet-i 17. müşīr tedbīr-i umūr-ı memleket ve münīr-i ķerāġ-ı dīn ü devlet şecā'at bīşesinüñ arşlanı 18. ve hūkümet-i mesnedinüñ ķahramānı el-mücāhid fī-sebīlillah dervīş muħammed paşa

ادام الله خير 19. لمن الجزاينا³² nazm

ki her kim her dil ile her ne vaşfi ķılsa efzūndur

aña beñzer

3b

²⁷ iskender-niṣān yerine efridūn-niṣān yazılmıştır.

²⁸ mutimm-i mu' cizāt-ı muştafa yerine etemm-i mu' cizāt-ı muştafa; şerīk-i ecr-i aşhāb-ı kibār yerine şerīk-i ecr-i aşhāb-ı güzīn yazılmıştır.

²⁹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 45-50.

³⁰ Her niyete sevapların yardımıyla ulaşılsa, her bir düşüncede Allah'ın yardımı olsa.

³¹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 41-45.

³² Allah daim eyleyip kolaylaştırsın, ona dilediği kadar hayır ver.

1. bir āşaf³³ görmemiş tā devr-i gerdündür³⁴

hāv-ı şemşir-i ‘adū tedmīrinden fark-ı mellāhda lerzān-ı vehm 2. cān-sitānından gürūh-ı
me‘ānda girizān-ı ‘adl ü ‘adāleti k̄ānūna muvāfiķ ve hūkm ü siyāseti şer‘-i şerife 3.

muṭābıķ-ı ‘aķl ü dānişde nādir ü fehm ü ferāsetinde māhir **naẓm**

tāze gülzār-ı vezāretde 4. açılmış bir gül

virmiş āfāķa nesīm-i eşeri feyż-i irem³⁵

kılmış andan bu şafā kesbini gülzār-ı vücūd

5. olmuş anuķla bu bünyād-ı leṭāfet-i muḥkem

ol civān-baht ki icrā-yı ‘adāletde müdām

6. nesak-ı şer‘iledür emr-i şerīfi tev’em

aņa ḥatm oldu reh ü resm-i hūkūmet gūyā

7. aņa virildi şecā‘atla hūner-i cūd u kerem³⁶

ger şabādan ḥaber-i ‘adlin işitse idemez

8. şem‘ pervāneye muṭlaķ diri olduķça sitem

mülk nazmında eger hūkmine olsa vāķıf

9. zülf-i maḥbūbı hevā eyleyebilmez der-hem

feyż-i nuşret bulur elbetde şafā-yı a‘dāya³⁷

10. himmeti her kime hūrşid şıfat virse ‘alem³⁸

nice in‘ām-ı tām ve nice iḥsān lā-keleām ile 11. beyne’l-aķrān ser-efrāz buyurmuşlardur

naẓm

binā-ı rif‘atı³⁹ tā devr-i gerdūn var var olsun

³³ *şeh-en-şeh* yerine *āşaf* yazılmıştır.

³⁴ Akyüz vd., a.g.e., ss. 51-53.

³⁵ *luṭf-ı irem* yerine *feyż-i irem* yazılmıştır.

³⁶ Bu beyti müellifin eklediği düşünülmektedir. Şiirin özgününde bu beyit bulunmamaktadır.

³⁷ *cihān-girliğe* yerine *şafā-yı a‘dāya* yazılmıştır.

³⁸ Akyüz vd., a.g.e., ss. 82-85.

³⁹ *binā-ı devleti* yerine *binā-ı rif‘atı* yazılmıştır.

12. medār itdükçe ‘âlem devleti⁴⁰ ‘âlem medār olsun⁴¹

bu şāhib-i devlet-i refī‘-i menzilinüñ ihsân-ı 13. bî-kerân ü eltâf-ı bî-pâyânları tütî-i
ţab‘a şeker-rîz ve ‘anķā-yı endîşeye dām-āvîz olmağın 14. mücib-i takrîr-i kelām ve
bā‘is-i tastîr-i erkām olup **ferd**

ol vaķt idi⁴² ki şayķal-ı idrāk-ı 15. müstaķîm

nā-geh götürdi āyine-i ţab‘dan ğubār⁴³

bu haķîr dağı müsta‘înen yevliyü’l?-cūd ve müstemidden 16. min vāhibi’l-vücüb şurū‘-ı
maķşūda bezl-i mechūd idüp ihāta-i sâ‘āt ve istiğrāk-ı evķāt 17. eyleyüp bi-‘avn-i
‘ināyet-i yezdānî ve luţf u hidāyet-i şamedānî ile taħrîrine ve tekmîline şarf-ı 18. ezmân
olunup nuş-ı mezkūr on bāb üzere müşt Emil iken bu haķîr ba‘de’t-terceme iki bāb dağı
19. ħazret-i risālet-penāh şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem ħazretlerinüñ ve āl ü evlād
ü ħulefā-yı rāşidîn

4a

1. rıdvānu’llahu te‘ālā ‘aleyhim ecma‘în ve şāĥābe-i kirām ve evliyā-yı ‘izām
rażıya’llahu te‘ālā 2. ‘anhümānuğ ba‘zı aĥvālāt ve veķāyi‘ ve menķülātları ‘alā tarîķi’l-i
ĥtişār ve dağı 3. ba‘zı islāma müte‘allik ĥuşuşlarda vārid olan eĥādîs-i şerîfe kütüb-i
şihāĥ ve elsen-i 4. feşāĥdan naķl ve zamm olunup ĥāme-i ĥoş-ĥırām ve kil-k-i belāğat-ı
erkām ile silk-i 5. taħrîre getirilüp on iki bāb üzere tamām ve ĥilyetü’l-mülük nām
tesmiye olunmuşdur ümîd 6. olunur ki meddü’d-dühür ve’l-ā‘vām manzūr-ı nazar-ı ĥāşş
ve ‘āmm ve nüzhet-gāĥ ĥavātîr-ı erbāb-ı 7. fehām olup kuşûrı zeyl-i ‘afv ile mestür ve
nazar-ı ĥabûl ile manzūr ola **nażm**

8. ilahî tā nesîm-i şun‘ taħrîķünle⁴⁴ ‘âlemde

olur dāmān-ı ğülşen pür-ğüher ebr-i dürr-efşāndan

9. riyāz-ı ĥadri sebz ü ĥurrem-i nev-civān ola

beķası ğülşeni dāyım maħrûs ola seylāb-ı ĥıramāndan⁴⁵⁴⁶

⁴⁰ *devletin* yerine *devleti* yazılmıştır.

⁴¹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 51-53.

⁴² *bir lahzaî* ki yerine *ol vaķt idi*

⁴³ Akyüz vd., a.g.e., ss. 110-113.

⁴⁴ *taħrîķi*yle yerine *taħrîķünle* yazılmıştır.

10. **bāb-ı evvel** Һazret-i risālet ve nübüvvet-penāhī şalla'llahu te'ālā 'aleyhi 11. ve sellem Һazretlerinüñ ābā-yı kirām ve ecdād-ı 'izāmı ve āl ü evlād-ı 'ālī-nihād ve ehl-i beyt 12. ve illā rütbeleri ve Һulefā-yı rāşidīn rıdvānu'llahu te'ālā 'aleyhim ecma'inün i'mār-i şerīfleri 13. ve ba'zı aĥvālleri beyān olunur **bāb-ı sānī** kelime-i tevĥīd kırā'at ve kelāmu'llah 14. ve ş-şalavāt-ı şerīf fezāyilinde ve şavm u şalāt ve Һacc ve zekāt ve taĥāret vesāyir 15. 'ibādāt ĥişşelerinde vārid olan eĥādīs-i şerīfe beyān olunur **bāb-ı 16. sālīs** İmānuñ aĥkām ve şerāyiṭi ve tekmiḻi için lāzım olacaĥları ki bendenüñ 17. 'azāb-ı ebedīden necāt bulmasına bā'is ola **bāb-ı 18. rābi** 'ubūdiyyet ĥaĥkın edā itmek bābındadır **bāb-ı 19. ĥāmis** aĥlāk ve ĥüsn-i ĥulĥ mükerrem-şüde ve ĥākim ve pādişāĥlar Һulefā-yı rāşidīn sīretlerinde

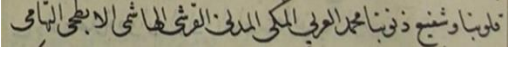
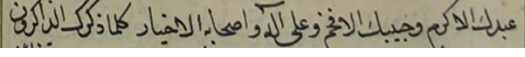
4b

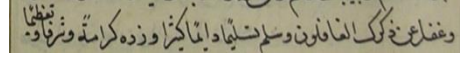

1. olmaĥ vücbında **bāb-ı sādīs** vālideyn ve er ve 'avret ve evlād 2. ve aĥrabā ve aşdıĥā ve 'abd ĥuĥūklarındadır **bāb-ı sābi** saltanat ve velāyet 3. ve emāret aĥkāmlarında ve re'āyā ĥuĥūkında ve ĥükümet şerāyiṭi ve mezālīm-i ĥalĥ ve 'adl ve 4. iĥsān eylemek bābında **bāb-ı sāmīn** saltanat-ı ma'nevī şerĥinde ve insānuñ 5. ĥilāfet-i esrārları bābında **bāb-ı tāsi** 'emr-i ma'rūf ve nehy-i münker 6. beyānında ve anuñ faẓīlet ve şerāyiṭ ve ādāblarında **bāb-ı aşir** 7. ni'met şükrinüñ beyānında ve rabbü'l-'izzet Һazretlerinüñ iĥsān itdüĥi in'ām ve efdālleri 8. beyānında **bāb-ı ĥādī** 'aşer vāĥi' olan dünyevī mekr ü muşībetlere 9. şabr itmek ki velāyet ve saltanat umūrındadır **bāb-ı sānī** 'aşer 10. tekebbür ve ĥāzāb mezemmetinde ve anuñ ĥaĥīĥatinde **bāb-ı evvel** Һazret-i risālet 11. ve nübüvvet-penāh şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem Һazretlerinüñ ābā-yı kirām ve ecdād-ı 'izāmı 12. ve āl ü evlād-ı 'ālī-nihād ve ehl-i beyt ve illā rütbeleri ve Һulefā-yı rāşidīn ve aşĥāb-ı 13. ĥüzīn rıdvānu'llahu te'ālā 'aleyhim ecma'in vesāyir tābi'inün i'mār ve ba'zı seyr ve aĥvālleri 14. beyān olunur

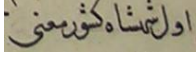
اٰنشاءالله تعالى اللهم صل على سيدنا وبنينا ومرضنا وطيب

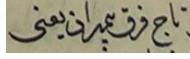
⁴⁵ “riyāz-i kadrine ĥün ĥünden efzūn ola cem'iyyet/Ümīdin ĥülşeni mahrūs ola seyl-āb-ı ĥıramandan” beyti “riyāz-ı kadri sebz ü ĥurrem-i nev-civān ola/beĥāsı ĥülşeni dāyim mahrūs ola seyl-āb-ı ĥıramandan” şeklinde yazılmıştır.

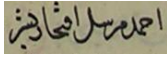
⁴⁶ Akyüz vd., a.g.e., ss. 85-86.

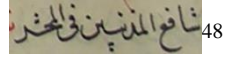
15. 16.

17. 18. ⁴⁷ **naẓm**

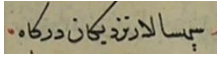

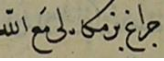
19. ⁴⁸

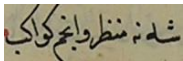
nesir tuhfe-i nefeḥāt-ı ‘anber nesim-i şalavāt ve zübde-i nesemāt-ı

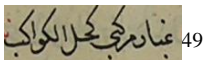
5a

1. ‘abher-i şemīm-i teslīmāt ki muhiṭ-i riyāz-ı ḳudūs ve muşibet-i ḥiyāz pür-āteşden meşāmm dil ü cānı 2. mu‘aṭṭar ve dimāğ-ı rūḥ-ı revānı müncerr ide ol ḥātemü’l-enbiyā-ı ve’l-mürselin seyyidü’l-evvelin 3. ve’l-āḥirin muḥammed nām aḥmed peyām maḥmūd maḳām ‘ālī ḥaseb-i ‘arabī neseb felek-i serir-i mülk 4. vezir-i ḥaḳḳānī ḥıṣāl-i sübhān vişāl-i mäh-ı mekke ve yesrib şāh-ı maşriḳ u mağrib mih-ter-i ḥürşid-i 5. manzar server-i cemşid-i çäker ‘unvān-ı dīvān-ı nübüvvet sulṭān-ı eyvān-ı fütüvvet seyyid-i mu‘aşşer-i beşer vesāyir 6. maḥlūkāt-ı şefi‘-i cemī‘-i ‘uşāt der-‘arşa-i ‘araşāt **naẓm**

7.

 ⁴⁹

⁴⁷ Ey Allah’ım inşallah, en cömert sevgilin olan, en mert kulun olan, el-Yuhami, el-Abtahi, el-Hasimi, el-Kureysi, el-Medeni, el-Mekki ve el-Arabi olan, günahlarımıza şefaatchi olan, kalbimizin tabibi, efendimiz, peygamberimiz ve rehberimiz olan Muhammed’e, onun seçkin olan ailesi ve ashabına, seni zikredenlerin ve seni anmaktan gafil olanların sayısınca, çokça ve daimi bir şekilde salat ve selam olsun, ona verdiğin asaleti, şerefi ve büyüklüğü artır.

⁴⁸ Gönderilen Ahmet, insanlık iftiharı ve mahşerde günahkârlara şefaatchi olandır.

⁴⁹ Dergâhın çevresindeki başkomutan, Allah’ın huzurundaki meclisin aydınlığı, dokuz feleğin ve yıldızların şahı, mürekebbimin geçmesi sebebiyle kalkan toz yıldızların göz sürmesidir.

neşir hazretlerinin 8. rûh-ı pür-fütûh ve seniyye-i rahmet defîne-i müşerraflarına mânend-i edâ-yı farz recâ-yı cinân ve şafâ-yı 9. cinân ile ‘arz olunur fazl-ı hüdâ ve kerem-i resûldan mutazarrı ‘dur ki işbu ‘abd-ı haķır münkerü’z-zamîrden 10. mevşûl ve lutf-ı haķķ ile evvelâ kabûl **naẓm**

صلی علیه بفضلہ رب الوری

50 والاطوار 11. مادارت الادوار

neşir yüz biñ dūrûd ve baht-ı bî-nihâyât ve sūrûd-ı zâkiyât-ı bî-gâyât nişâr-ı ervâh 12. âl-i ebrâr ve aşhâb-ı aḥbâr kılnur ki her biri mûmehhed-i kavâ‘id-i dîniyye ve mürşid-i ‘akâid-i yakîniyye nâşır-ı 13. dîn-i islâm nâşır-i şer‘ seyyidü’l-enâm râfi‘-i i‘lâm îmân-ı dâfi‘-i kıyâm zevî‘t-tuğyân idiler 14. اللهم اجعلنا متمسكين بدينهم متمسكين بطريقهم ووفقنا على عجزهم واخرنا في نزهتهم انك 15.

51 سامع النداء ومجيب الدعاء في المرء والفرء

ليس لي تحتة تليق اليه

52 الوجود صلوعليه 16. يا مفيض

ḥazret-i risâlet-penâh şalla’llahu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem hazretlerinin ecdâd-ı 17. ‘izâm ve âbâ-yı kirâmları bunlardur ki zıkr olunur hüve muḥammed bin ‘abdu’llah **bin** ‘abdü’l-muḥtalib 18. **bin** hâşim **bin** ‘abd-i menâf **bin** kuşay **bin** kilâb **bin** mürre **bin** ka‘b **bin** lü‘ey **bin** 19. gâlib **bin** fihr **bin** mâlik **bin** en-naḍr⁵³ **bin** kinâne **bin** ḥuzeyme **bin** müdrike **bin**

5b

1. ilyâs **bin** muḍîr⁵⁴ **bin** nizâr **bin** ma‘ad **bin** ‘adnân **bin** azer **bin** elyes‘ **bin** hemyes‘ **bin** 2. selâmân **bin** bent **bin** ḥaml **bin** kayzâr **bin** ismâ‘îl **bin** ibrahîm ‘aleyhi’s-selâm ‘adnândan 3. yukaruya ismâ‘île degin çok ihtilâf itmişdürler ḥatta ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem neseb-i ‘âlîlerin zıkr 4. itdükçe ma‘ad bin ‘adnânı giçmeyüp iki yâ üç

⁵⁰ Devirler ve aşamalar devam ettiği sürece beşeriyetin rabbi, fazileti nedeniyle ona salavat getirdi.

⁵¹ Ey Allah’ım; bizi onların gittiği yolda gidenlerden, onların ibadet ettikleri şekilde ibadet edenlerden kıl, bizi onların kanıtlarıyla vefat ettir ve bizi onlarla birlikte haşr eyle. Zira sen nidaları/duaları işiten, ferahlıkta da sıkıntılı anlarda da duaları kabul edensin.

⁵² Ona layık bir şaheserim yok, ey sonsuz varlık sahibi üzerine salat eyle.

⁵³ Kaynaklarda Nadr

⁵⁴ Kaynaklarda Mudar

kerre كذَّبَ السَّابِرِينَ⁵⁵ diyü buyurmuşlardır nice mu‘teberâtta 5. mezkûrdur devr-i âdemden berü fahr-ı ‘âlemün ecdâdların eltfâf-ı hâlikü’n-nüfûs ile mâ’nûs ve itfâ-yı 6. nûr-ı hudâ isteyen a‘dâ-yı bedr eserlerinden mahrûs idilür cümleden biri mervîdür ki ‘adnânun ismi ‘adnân 7. olduğı nebî-i âhîrû’z-zamân bunun neslinden olacağdur dîv ins ve cin bunı helâk itmege kâşîd 8. ve müterâşşîd oldukları içündür **fâyide** cemî‘-i mu‘teberâtta mezkûrdur ki hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün 9. âdem ‘aleyhi’s-selâma degin olan âbâ-yı kirâm ve ecdâd-ı fiĥâmı cümle aşĥâb-ı ‘aql ü ĥüsn ü cemâl ü erbâb-ı 10. şecâ‘at ü saĥâvet ü envâ‘-ı kemâl ü e‘âlî ahâlî ĥüsn-i ĥuşâl ü yemen fa‘âl olup nûr-ı mevfûr-ı fahr her dü 11. cihân cebîn-i mübînlerinde mânend-i mihr leme‘ân-ı tâbân ve dirâşşân idi her birinün ĥâtûnı ĥâmîle olduğda 12. nûr-ı muĥammedî anuĥ alnına miskâl olup cebîn-i şevherden nûr-ı ‘âlî güher gitmekle reng-i rûy-ı nev‘ân müteġayyir olup 13. mevlûd-ı mes‘ûd vücûda geldükde nûr anuĥ alnında zuhûr ider idi ba‘dehu her peder-i mazhar-ı nûr olan 14. püser-i ‘âlî-gühere işbu emânet-i behiyye-i ilahiyeyi ‘iffet ve emânet ile ri‘âyet ve ĥimâyetde cidd-i belîġ ve ceĥd-i bî-dirîġ 15. idesin diyü muĥkem sipâriş iderler idi ve evlâd-ı emcâd daĥı sa‘y ve kûşîş idüp mehmâemken sedâd 16. ve şalâĥ ve rüşd ve felâĥ üzere olurlar idi hazret-i ismâ‘îlden sonra ekser kabâyil-i ‘arab 17. içinde fehm ve kiyâset ile ĥükûmet ve riyâset bunlara maĥşûş ve bünyân-ı şevket ve saltanat-ı müşeyyed 18. ve merşûş olup dîn-i kavim⁵⁶-i hazret-i ibrahîmi ifşâ ve âşâr-ı cûd ve seĥâdan nice umûr inşâ iderler idi 19. **bir rivâyetde** daĥı hemyes‘ **bin** ya‘rub **bin** cehl **bin** yeshêb **bin** selâmân **bin** kayzâr

6a

1. **bin** sâbit **bin** ismâ‘îl ‘aleyhi’s-selâm **bin** ibrahîm ‘aleyhi’s-selâm **bin** azer **bin** târûĥ⁵⁷ **bin** 2. sârûĥ **bin** ergû **bin** fâlîġ **bin** ‘amir⁵⁸ **bin** serv **bin** hûd ‘aleyhi’s-selâm **bin** şâlîĥ⁵⁹ **bin** şadâr 3. **bin** erfahşed **bin** sâmb **bin** nûĥ ‘aleyhi’s-selâm **bin** lâmek⁶⁰ **bin** mettu şelaĥ **bin** idrîs ‘aleyhi’s-selâm 4. **bin** yerd **bin** mehlâyil **bin** kaynân **bin** enûş **bin** şît ‘aleyhi’s-selâm **bin** âdem ‘aleyhi’s-selâm 5. hazretine degin mezkûrdur **mervîdür ki** hazret-i

⁵⁵ Soy bilimiyle uğraşanlar yalanladılar.

⁵⁶ kavim şeklinde yazılıp değiştirilmiştir.

⁵⁷ Kaynaklarda Tareh

⁵⁸ Kaynaklarda Abir

⁵⁹ Kaynaklarda Saleh

⁶⁰ Kaynaklarda Lemek

şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün nūr-ı ferīdū'd-dehri ilyās ki 6. Һazretün vālidlerindendir
 Һacc-ı şerīf zamānında kendü zahrında Һuccāc gibi şavt-ı bülend ile telbīye itdüğü 7.
 ya'ni rızā-yı Һaqq-ı cūyān olup **بئبئك اللهم بك**⁶¹ kelāmın güyān olduğın kendü kulağıyla 8.
 işidür idi **mezkürdur** tefāsīrdeki ka'b bin lü'ey qadīmīden cum'a güninün ismi 'arabca
 9.'arūbe iken ol günlerde bunun yanına Һalk cem' olup dāyimā va'z ve naşīhat idüp
 kendü neslinden 10. āhir zamān peygamberi geleceğin Һaber virüp aña ĩmān getürüp
 tābi' olasız diyü işmarlar idi 11. ol günde cem'iyet itdükleri için ismi cum'a qodılar
kitāb-ı mesālikü'l-Һunefāda mezkürdur 12. ki ka'b zamānıyla Һazretün nübüvveti
 arasında beş yüz altmış yıl giçmişdür t̄ayife-i 'arab arasında 13. 'ibādet-i eşnām zuhūr
 idüp mekke şehriniñ Һükümeti ecdād-ı resül elinden ğazab olunduğda 14. müselmānlar
 etrāfa dağılıp üç yüz seneden sonra ecdād-ı resülden kuşay sābıken dağılan 15. kabāyil-
 i kureyş ile mekke şehriniñ Һükümetin küffār t̄ayifesiniñ ellerinden alıp bir muqteżā-yı
 fehvāyı 16. kemā tedeyyün-i tedān mānend-i dān olan zümre-i bedān zevi't-tuđyān
 mađmūm ve maHzūn mekkeden 17. birün oldılar mezbūr kuşay sābıken ka'be-i
 mu'azzamanuñ saqfi olmamađ ile içine seyl girmekden 18. yıkılmađın mezbūr kureyş
 t̄ayifesi ile yapup müsakkağ ve ol vechile kendü qaderlerinden müşerref 19. itdiler
tefsīr-i vaĥidide **لبلاف فربن البلاد فربهم رحمة النساء والصف**⁶² işide ibn-i 'abbāsdan

6b

1. mervīdür ki mekke-i mükerreme şehri vādī-i bī-zer' olmağın ehl-i mekkenün dāyimā
 ma'aşda ziyāde 2. müzāyakaları olmağın eyyām-ı şitāda yemene ve şayfda şāma ticāret
 için sefer itmegi hāşim 3. bin 'abd-ı menāf kureyşe öğredüp bu üslub ile ticāretde hāşıl
 olan ribħi fuqarā ve ađniyāya 4. berāber taqsīm itmekle kureyşilerde aşlā faqīr
 qalmayup kabāyil-i 'arabda kureyşden mün'im t̄ayife yok idi 5. 'abdü'l-muṭṭalib
 aĥvālınden biri budur ki hāşimün bundan ğayrı nesli qalmayup āl-i hāşimün şerefi 6.
 bunun nesline münĥaşır olmışdı mervīdür ki 'abdü'l-muṭṭalib ğāyet edīb ve 'āqıl-ı zekī
 ve lebīb-i saĥī ve şeci' 7. ve mehīb ve müdebbir zū-re'y-i muşīb olup ibn-i ešir rivāyet
 ider mekke-i mükerremede cebel-i ĥirāda bir 8. nice zamān 'uzletle 'ibādet iden budur

⁶¹ Hizmetine geldim. Ey Allah'ım, hizmetine geldim.

⁶² Kureyş 1-2: Kureyş'i ısındırıp alıştırdığı; onları kışın (Yemen'e) ve yazın (Şam'a) yaptıkları yolculuğa ısındırıp alıştırdığı için.

ibn-i kuteybe eydür ki ‘abdü’l-muṭṭalībün sofra bereketi behresinden 9. dağ başında ve hūş ve tuyūra māyide-i pür-fāyidesine konup müstecābü’d-du‘ā idi kitāb-ı milel ve niḥalde 10. mezkūrdur ki nūr-ı muḥammedī bereketiyle ‘abdü’l-muṭṭalib kendü evlādına terk-i baġī ve zulm ve şikāk ve 11. taḥşil-i mekārım-i aḥlāk emr idüp merd-i zālım cezāsın görmeyince vefāt itmez diyü mütekellim oluvirdi 12. **fāyide** ḥazret-i resül şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün peder ve māderleri ĩmānlarında iḥtilāf olunup 13. kitāb-ı mesālikü’l-ḥunefāda birkaç rivāyet zıkr olunmuş biri budur ki anlar ḳabl-i bi’setü’r-resül 14. zamān-ı cāhiliyyetde vefāt itmişlerdür cemī’-i ḥanifiye ve şāfi’iye raḥimehumu’llah ḳullarınca hıḳbir peygamberün 15. ümmetine da’vet-i dīn irişmedin ne küfr ḥarāmdur ve ne ĩmān vācibdür zīrā ḳavl-i eṣaḥḥ üzere ĩmān 16. ‘aḳlen vācib olmayup şer’an ve sem’en vācibdür cāhiliyyetde ise edyān-ı enbiyā mürür-ı zamān 17. ile ve gālebe-i küffār-ı zevī’t-ṭuġyān ile her şehirde ḥafıyyeten birer ikişer kimesneden ve ba’zı yirlerde 18. bi’l-külliyeye ma’düm ve nā-ma’lüm olmuş idi **‘allāme-i ‘ālī-güher şeyḫ ibn-i ḥacer raḥmetu’llah dir** ki 19. ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün ecdād ve ābā vesāyir aḳrabāsından ḳable’n-nübüvve vefāt idenlere

7a

1. zannumuz budur ki ḥabību’llah şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem ḥürmetine zamān-ı imtiḥānda ḥazret-i 2. bārī cellet ‘azametuhu ol fermān-ı bī-dermān vācibü’l-i z’āna ‘iṣyān itdürmeye **ve** ḥazretün 3. māder ü pederi küfr üzere vefāt itdiler lakin ḥaḳḳ te’ālā resüli ḥürmet için ikisini daḫı resüline 4. iḫyā idüp anlar daḫı ĩmān getirüp yine fī’l-ḥāl vefāt itdiler yine mesālikü’l-ḥunefā mü’ellifi 5. şeyḫ suyūṭī raḥimehu’llah bu bābda bir ḥadīs-i za’if zıkr idüp ba’dehu ḥadīs-i za’if kesret-i taraf 6. rivāyeti ile ḳuvvet bulduğundan ġayrı nice ‘ulemā bunun za’fına baḳmadılar zīrā fezāyil-i a’māl 7. ve menāḳıb ḥaḳḳında ḥadīs-i za’ifle ‘amel olunur bu mes’ele ise menāḳıbdandır **ve** ‘ulemādan niceleri 8. bu bābda bir vech-i cāzim ve mühim ve lāzım olan ḥavfen mine’t-ta’assüf-i süküt ve tevāḳḳufdur diyüp 9. ‘allāme-i rüm kemāl paşazāde merḥüm daḫı risāle-i ebeveyn āḫirinde bu ḳavlün rüçḥānın eş’ār idüp 10. dimişdür ki kibār-ı selef ü ḫalefdan niceler evvelā **لا تؤذوا الأحياء بسبب الاموات**⁶³ ḥadīsile 11.

⁶³ Ölüler nedeniyle hayatta kalanları üzmezsiniz.

ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والاخرة⁶⁴ ayet-i kerimesi mûcibince âbâ-yı 12. resûl nârda diyen kimesne mel'undur zirâ hazret-i şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellemün cenâb-ı şerîfine 13. bundan özge izâ mı olur diyü fetvâ virmişdür **عصا الله تعالى من الریح والذرفی**

14. **الغواض والغواض الجبل**⁶⁵ 'alāmāt fahr-i 'âlem şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellem hazretlerinin kudüm-ı rahmet 15. rahmet-i lüzümlarıyla ehl-i zemîn ve âsmân-ı şād-mân olmalarına müte'allik beşaret ü âfâk ü enfesde nice 16. delâlât ü işârât ü 'ulüvv-i şânına nişân ve delîl ve bürhân olan kerāmât ü 'alāmāt 17. ile cümle-i kâtibât mālāmāl olup ve hâdden birün ü kıyâsdan efzün olmağın cümlesinün 18. zıkr ü beyânı müte'azzir ü muhâl ü müte'assir ü pür-eşkâl olduğundan bir nicesi müfîd ve muhtaşar olanlardan 19. kalem-i mu'ciz-beyân ile silk-i tahrîre gelmişdür kütüb-i mu'teber ve risâlât-ı siyerlerde mestürdür ki

7b

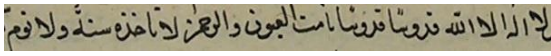
1. hazret-i risâlet-penâh şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellemün zamân-ı vilâdetinden o ân nübüvvetine degin 2. fırkasına da vâki' olan ahvâl-i şerîfe ve etvâr-ı münîfelerinden birisi budur ki vâlide-i mâcidelerinin 3. hamli zühürında ve vilâdet-i bâ-sa'âdet-i şudürında meşâriğ ü meğâribde nice 'alâyim ve 'azâyim 4. zâhir ü bâhir olup huşuşâ hazret-i şaleb pederden vâşıl-ı rahim-i mâder olduğda cemî'-i 5. 'avâlim-i 'ulviyye ve süfliye ve hayvânât-ı berriye ve bahriyye-i nûr u sürûr ile mālāmāl olup bâ-lisân 6. kâl ve hâl birbirine müjde-resân ü mes'ûd-ı hamd ü şükr-i firāvân oldılar **mervîdür ki** serîr-i 7. iblîs menhûs vesâyir mülûk küfr ü me'nûs ü eşnâm ehl-i şirk ü nâkûs cümleten menkûs ü ma'kûs 8. olup ol sene-i hasenede ta'zîmü'r-resûlu'llah cemî'-i dünyâda hâmil olan hâtûnlarun 9. evlâdları zükür olmağa emr-i ilahî şudür itdi hazret mekkede kavli-i eşahh ile batn-ı 10. mâderde iki yâ sekiz aylık iken pederleri 'abdu'llah medîne-i münevverede yigirmi beş yaşında 11. vefât itdi **ve** mekke-i mûkerremede kavli-i eşahh ile budur ki aşhâb-ı fîl-i helâk mâh-ı muharremde ölüp 12. vilâdet-i resûl-ı 'aleyhi's-şalâtü ve's-selâm ol sene rebî'ü'l-evvelinün on ikinci günü 13. yevmü'l-i sneynde idi

⁶⁴ Azzab 57: Şüphesiz Allah ve Resûlünü incitenlere, Allah dünya ve ahirette lânet etmiş ve onlara aşağılayıcı bir azap hazırlamıştır.

⁶⁵ Yüce Allah; bizi sözlerimizde, fiillerimizde ve amellerimizde şaşırnlardan ve sapanlardan eylemesin.

ibn-i ‘abbāsdan mervīdūr ki ḥazretūn vilādet-i şerīfleri 14. ve nübüvveti ve mekkeden hicreti ve medīneye duḥūlı ve mekkeyi fetḥ itmesi ve āhirete eškālī cümle 15. işneyn günlerinde vāki‘ olmuştur ve vilādetinūn ol leyle-i mübārekesinde şeyātīn-i melā‘īn 16. göke çıkmaktan rücūm-ı nücūm ile bi’l-külliyeye memnū‘ ve maḥrūm kılnup ‘acem sultānı olan ve anuḡ seyr-i 17.eyvān-ı ‘azīmü’l-bünyānı nā-gehān muḥkem şarşılıp yigirmi iki şerīfesinūn on dördi şadā-yı 18. ‘azīm ile yıkılıp ve mecūsilerūn çanlarına ot tıkılıp biḡ yıldan berü leyl ü nehār dāyimā 19. yandırılıp bir ān sönmeyüp mānend-i ḥacm olan āteş-i ‘azīmleri kudret-i ḥazret-i rabbü’l-‘izzet ile

8a

1. bilā-sebeb muntafī ve münteķī olup ehl-i mekr ve āşūb olan mecūsiler şaşup ba‘dehu çalışup 2. bī-māni‘ tekrār yakmaḡından ‘āciz olup yine ‘acemde hamedān şehri kurbında tūlı ve ‘arzı altı fersahdan 3. ziyāde olup üzerinde büyük gemiler yürüyen baḥr-i sāve füc‘eten yire giçüp emsār ü aḡtār kāyinātda 4. daḡı nice ‘azīm-i ‘alāmātlar zuhūr itdi ve müvelledīni de daḡı nice aḡvāl ve ‘alāmātın ki vālidesi ve 5. akrabāsı görmüştür bī-nihāyedür **yevm-i** vilādetinūn üç güne degin vālideleri ba‘dehu dört 6. aya degin ‘ammūları ebū lehebūn süveybiye adlu ma‘tuḡası emzürüp mübārek beşiklerin melekler şalıp beşik 7. içinde ay ile söyleşüp ba‘dehu kabīle-i benī sa‘dden ḡalīme ḡātūn ehl-i mekke ‘ādeti üzere 8. tebdīl-i havā için ücretle emzürmege alup vilāyetine gidüp yolda ve anda cins-i irḡāşātdan 9. tafşīle muḡtāc nice kerāmāt ve ‘alāmāt müşāhede idüp cümleden ḡazret-i resūl şalla’llahu 10. ‘aleyhi ve sellem altı aylık olduḡda yürüyüp tokuzuncı ayda feşāḡatla tamām söyler oldu 11. onuncıda yay dutup oḡ atar oldu ḡalīme ḡātūn eydür bir gice uyandum işitdüm ki oḡlum 12. muḡammed ⁶⁶ diyü söyler 13. ibtidā söylediḡi sözi bu idi ki zıkr olundu ba‘dehu söyleyecek zamāna varduḡda her yaşadıḡı 14. nesneye bismi’llah diyüp yapup şol eliyle bir nesneye yapışmaz idi iki yaşından sonra her gün 15. güneş nūrı gibi bir nūr gelüp ḡazreti ihāḡa eyleyüp yine gider idi şaḡrāya çıḡduḡda bir bulut 16. başı üstinde durup sāye-bān olup yürüdükçe bile gider idi **ve** yine bir rivāyetde 17.

⁶⁶ Allah'tan başka ilāh yoktur. Kutsal gözler uyur. Rahman ise “Onu ne uyku ne de uyuklama tutmaz.”

1. gider iken mevlūd kitāblarında mezkūr olan baḥīrā-yı rāhib ki ḥazrete ṭālib ve muntazır 2. ve rāḡīb olduḡı kışsası zuhūr idüp ḥazretün peygamber olacaḡın ebū ṭālibe vesāyir 3. yoldaşlarına ḥaber virüp mekkeye geldüklerinde ḥazret on dört yaşında iken 4. ‘ammūlarından birisi zübeyr yā ‘abbās yemene ticārete girdüġinde ḥazreti temīnen ve tebriken bile götürüp 5. yigirmi yaşına girdükde ḥazret-i ebū bekir rażıya’llahu ‘anhu kendüye muşāhib olup 6. ḥazret ‘ālem-i yakāz ve menāmında cenāb-ı ḥaḡḡdan ba’zı ‘alāmāt ve işārāt görüp 7. yigirmi beş yaşında ḥadīce ḥātūnuḡ vilāyet-i şāmda buşrā didükleri ḥavrān 8. şehrine ticārete giden ḥizmetkārile bile gidüp yollarda ba’zı ‘alāmāt ve ticāretde 9. envā’-ı berekāt zuhūr itmegin mekkeye geldüklerinde ḥadīce ḥātūn işidüp dil ve cāndan 10. muḥabbet idüp ebū ṭālib daḡı ḥadīce ḥātūnı bunlara tezvīce-i mülāḥaza idüp ba’de’l- 11. müşāvere ve’l-muḥāvere ‘aḡd-i nikāḡ olunup ba’dehu ḥadīce ḥātūn cümle mālın ḥazret-i 12. resūl şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem yolına bezl idüp mürūr-ı eyyām ile andan evlād-ı kirāmları 13. olmışdur otuz üç yā otuz beş yaşında iken ‘ammūsı ebū ṭālib oḡlı ḥazret-i ‘ali rażıya’llahu 14. ‘anhu dünyāya gelüp otuz beş yā yigirmi beş yaşında iken ṭāyife-i kureys ka’benün bināsı ta’mīre 15. muḡtāc olmaḡın kütüb-i siyerde tafşıl olunduḡı üzere esās-ı şeref-i mesāsına dek 16. bakup tekrār yapup ḥacerü’l-esved-i mübāreki yirine ḡomaḡda ḡabāyil-i ‘arab nizā’ idüp ḡitāle 17. yaklaşduḡda ḥazret-i şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem ḥacer-i mübāreki bir fūṭaya ḡoyup fūṭanuḡ 18. her kūşesin birer ‘azīm ḡabīle şāhibi beglerinün ellerine virüp yapışup götürsünler 19. diyüp beyt-i şerīf ḡurbına geldükde ḥacer-i mübāreki kendü mübārek dest-i ḡaḡ-perest bātıl şikesti ile

9b

1. ḡaldurup yirine ḡoyup cümle ḡaḡḡ buḡa rāzī olup nizā’ları indifā’ buldı **der-zuhūr-ı nübüvvet** 2. mervīdür ki ḥazret-i şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem ekser zamānda ḡuşuşā cemī’-i şehir-i ramazānda mekke 3. şehrine üç mīl yirden ka’beye nāzır olan ḡirā daḡında aḡvāl-ı keşīre-i muḡtelife üzere ḡalben ve bedenen 4. mücerred ḡalben ḡikmetu’llah muvāfiḡ bir veche maḡşuş ile nice günler ‘uzletle tenḡāda ‘ibādet-i rabbü’l-‘ibāda 5. mu’tād olup otuz yaşında şonra ‘ālem-i ḡayb ve şehādetden nice ‘alāmetler duyar olup 6. kırḡ bir yaşına girdükde māḡ-ı ramazānda yā recebde yā yine ol senenün rebī’ü’l-evvelinde ḡirā daḡında 7. cibrīl ‘aleyhi’s-selām insān şüretinde gelüp

hazreti üç kerre kucup muhkem şıķup koyuvirdükde 8. ikrā ya'ni okı diyüp hazret **ما انا بقارى** ya'ni okımış degülem diyüp üçüncü 9. def'a şıķup koyuvirdüğünde **اقر باسم ربك الذي خلق الانسان من علق اقرأ** 10. **ببسم الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم** ⁶⁸ diyüp ve resül oldukların kendüye 11. bildürüp yine şakķ-ı şadr eyledi ve ol gün yā irtesi yine hazret-i cibril 'aleyhi's-selām gelüp 12. āb-dest alup namāz kılmak farz olduğın bildürüp nice olduğın göstürdi **mevāhibü'l-** 13. ledünniyyede mervīdür ki hazret-i cibril 'aleyhi's-selām şüret-i i hūb ve rāyiha-ı tayyibe ile 14. hazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem gelüp yā muhammed **ان الله ضالى بقراب السلام ويقول لك** 15. **انت سولى الخن والاذن فادعمهم الى قول لا اله الا الله** ⁶⁹ diyüp ba'dehu ayağıyla 16. bura diyüp bir pınar çıķup cebrāyil 'aleyhi's-selām andan āb-dest alup hazret-i şalla'llahu 17. 'aleyhi ve sellem daķı aldurup ba'dehu cebrāyil iki rek'at namāza başlayup sendaķı benümle 18. bile kıl diyüp namāz tamām olduğda cebrāyil 'aleyhi's-selām göke 'urüc idüp hazret-i 19. resül şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem şehre gelür iken yolda her şecer ve haccer ve meder **السلام عليك** ũ

10a

1. **يا رسول الله** ⁷⁰ diyü söyleyüp hazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem eve geldügi gibi ibtidā hātūnı hazret-i 2. hadīce rażıya'llahu 'anhā ĩmāna gelüp şeref-i islām ile müşerref oldu **fāyide** aķvāl-i keşire ile eşaķı budur ki 3. ibtidā hadīce hātūn ĩmāna gelüp ba'dehu tertiblerinde ihtilāf olmuşdur ba'dehu hadīce 'ammūsı ođlı 4. varaķa bin nefel ki dīn-i 'īsā üzere 'ābid ve zāhid bir pīr fānī idi ve ba'dehu ebī bekir şiddīķ rażıya'llahu 5. 'anhu ve ba'dehu 'ali ibn-i ebū tālīb kerremu'llahu vechehu ki on yaşında idi ve hazretün 'abd-ı mu'taķı olan 6. zeyd bin hāriş ve 'abdı bilāl ĩmāna gelmişlerdür ve kitāb-ı siyerde mezkürdür ki hazret-i ebī bekir ĩmāna 7. geldükde anuñ delāletiyle belā ta'yinü't-tertīb 'aşere-i mübeşşereden hazret-i 'osmān ve tālha ve zübeyr ve sa'd ibn-i 8. ebī vaķķāş ve ebū 'ubeyde ve 'abdurrahmān bin el-'afv ve sa'īd bin zeyd ve anuñ hātūnı fātıma bint-i hattāb vesāyir 9. nāsdan ebū seleme 'abdu'llah bin 'abdu'llah ve erķām bin ebī el-erķām

⁶⁸ İkra 1-5: Yaratan rabbinin adıyla oku! O, insanı "alak"tan yarattı. Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. O, kalemlle yazmayı öğretendir, insana bilmediğini öğretendir.

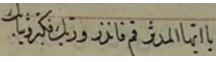
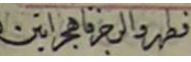
⁶⁹ Yüce Allah'ın sana selamı var ve sana diyor ki, sen insanlara ve cinlere benim gönderdiğim peygamberimsin, onları "Lailahe illallah" demeye davet et.

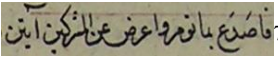

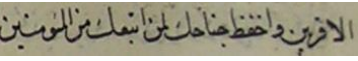
⁷⁰ Sana selām olsun, ey Allah'ın Resülü.

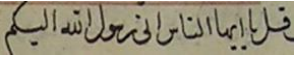
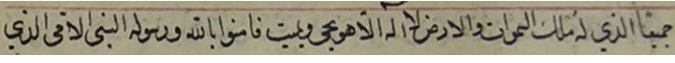
ve ‘osmān bin mazmūn ve kudāme bin maz‘ūn ve ‘abdu’llah 10. ve ‘ubeyde bin el-hāris bin ‘abdu’lmuṭṭalib bin ‘abd-ı menāf īmāna geldiler ba‘dehu ricāl ve nisādan birer ikişer īmāna 11. gelürler idi **hazrete** risālet ve da‘vet olduğdan sonra vahy-i mütevāliye kalb-i şerīf-i hazret bir uğurdan 12. mütehammil olmaz diyü üç yıla degin vahy gelmeyüp hazret gāyet gam-nāk olup nice def‘a kendüsi 13. dağdan bırakmağa kaşd itdükde cibrīl ‘aleyhi’s-selām gelüp yā muḥammed sen resūlu’llahsın diyü kalb-i şerīfin 14. teskīn iderler idi ve ol üç senede nübüvvetlerine isrāfīl ‘aleyhi’s-selām muḳārin kılinup anuñ 15. lisānından ḳur‘ān nāzil olmayup lakin ba‘zı kelimāt ve eşyā ta‘līm idüp üç sene tamām olduğda 16. hazret-i cebrāyil ‘aleyhi’s-selām gelüp anuñ lisānından ḳur‘ān-ı ‘azimü’s-şān nüzül ider idi **ve** mevāhib-i 17. ledünniyede mezkūrdur ki sūre-i ikrā evvel-i nüzülünden ve sūre-i müddessir evvel-i nüzülünde cemī‘-i ḥalkı da‘vete 18. risālet virilüp nübüvvetleri risāletlerinden muḳaddem idi ve hazret-i şalla’llahu te‘ālā ve ‘aleyhi ve sellem 19. dīne da‘veti üç yıla degin ihfā üzere idüp ba‘dehu bir gün cebel-i hīrāda yā āḫir yirde iken

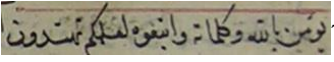
10b

1. nāgāh gökden yā muḥammed anuñ resūlu’llah diyü nidā işitdi sağ ve şolına bakup nesne görmedi yukarıya 2. bakduğda hazret-i cebrāyil ‘aleyhi’s-selāmı mücevher ve münevver altı yüz kanad açup havāyı kaplayup bir taht üzere oturur 3. kemāl-i dehşetle gördüğinden hazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem sa‘ādeḥānelerine gelüp ditreyüp ve bürünüp 4. yatduğda tekrār hazret-i cebrīl ‘aleyhi’s-selām insān şüreti ile

gelüp 5. 71 āyetin götürüp ba‘dehu

 72 āyetin ve daḥı 6. 73 āyeti ve

daḥı 7. 8.

 74 āyetin evḳāt-ı müteferriḳada nüzül itmişdür ba‘dehu hazret

⁷¹ Müddessir 1-5: Ey örtünüp bürünen (peygamber!) kalk da uyar. Rabbini yücelt. Nefsini arındır. Şirkten uzak dur.

⁷² Hicr 94: Ey Muhammed! Şimdi sen, sana emrolunanı açıkça ortaya koy ve Allah’a ortak koşanlara aldırış etme.

⁷³ Şuara 214-215: (Önce) en yakın akrabanı uyar. Mü’minlerden sana uyanlara kanatlarını indir.

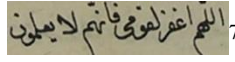
⁷⁴ Araf 158: (Ey Muhammed!) De ki: “Ey insanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümranlığı kendisine ait olan Allah’ın hepinize gönderdiği peygamberiyim. Ondan başka hiçbir ilāh yoktur. O, diriltir ve

meclis-i 9. keşirde küffāra elfāz-ı belīğa ve faşīha ve envā'-ı mev'ize ve naşīha-i şaḥīha ile dīn-i mübīne da'vet idüp kefere-i 10. fecereden envā'-ı ta'n ve ihānet çekmişlerdür ve ḥāzret-i cibrīl 'aleyhi's-selām geldüğünde aşḥābeden dıhye-i 11. kelbī ki yūsuf misāl şāḥib-i ḥüsn ve cemāl idi anuḡ şūretinde gelür idi ve geldükde ekser ḥuẓzār-ı meclis 12. görüp cibrīl idügi bilmezler idi gitdükdensöñra ḥāzret kendü diyüvirdükdensöñra bilürler idi gāhī 13. geldükde ḥuẓzār-ı meclise daḡı görünmez idi gāhī ḥāzrete daḡı görünmeyüp lakin ḡalb-i şerīflerine ba'zı nesnelere 14. ilkā ve vaḡy ve ilhām ider idi meşāḥīr-i selefde biri eydür muṡlakā vaḡy-i ilahī ve 'adū-ı beşārete müte'allik 15. olduḡda melek şūret-i insānda gelüp resül ile zaḡmetsiz söz söyleşür idi ammā va'id-i endāze 16. olduḡda çāk āvāzı gibi mehīb şadā ile nüzül ider idi ḥāzret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve selleme 17. ne deñlü şādık günler olsa bu şadānuḡ mehābetinden dürrler gibi dürrler döküp davar üzerinde 18. bulınduḡda davaruḡ bili kırılmaḡa yaḡlaşuḡ dizleri üzerine çöker idi **fāyide** tefsīrū'l-bābda meşūrdur 19. ki cebrāyil 'aleyhi's-selām ādeme on iki kerre inüp ve idrīs 'aleyhi's-selām dört kerre ve nūḡ 'aleyhi's-selām

11a

1. elli kerre ve ibrahīm 'aleyhi's-selāma kırık kerre ve mūsā 'aleyhi's-selāma dört yüz kerre ve 'isā 'aleyhi's- 2. selāma on kerre ve ḥāzret-i risālet-penāḡ şalla'llahu 'aleyhi ve sellem ḥāzretlerine yigirmi dört biḡ 3. kerre nāzil olmuşdur ba'zı rivāyetde yūsuf 'aleyhi's-selāma daḡı dört gelmişdür dirler **der-** 4. **aḡlāk ve 'ādāt-ı ḥāzret** faḡr-i 'ālem şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem 'ilm ve 'irfānda ve fehm ve 'ikānda 5. ve zekā ve fiṡnatda ve sehā ve himmetde ve tevāzu' ve meskenetde ve ḡilm ve şefḡatde ve şabr ve sekīnetde ve 6. ḡayret ve ḡamiyyetde ve şadāḡat ve emānetde ve şalābet ve diyānetde ve tā'at ve 'ibādetde ve 7. şecā'at ve mehābetde ve belāḡat ve feşāḡatde ve leṡāfet ve melāḡatda ve vera' ve 'afāfetde 8. ve kerem ve inşāfda ve bezl ve infākda ve luṡf ve eşfākda ve vaḡār ve ḡayāda ve zühd ve 9. taḡvāda ve sa'y ve 'azmde ve re'y ve cezmde bī-şek ve iştibāḡ-ı ekmel-i māsivā'llah olup cemī'-i 10. kemālāt-ı seniyye-i insāniyesi 'ale'l-veche nāfi' şöyle muḡīṡ ve cāmi' idiler ki her bir ḡaşlet-i ḡaseneleri 11. mecmū'-ı insānda olandan ez'āf-ı muẓā'af ziyāde idügi muḡaḡḡaḡ ve mütteḡik olup 12. her

öldürür. O hâlde, Allah'a ve onun sözlerine inanan resûlüne, o ümmî peygambere iman edin ve ona uyun ki doğru yolu bulasınız.”

birinüñ tafsîlen beyānı nice kitāb-ı müstaķill olmağa müteħammildür **evvelā** ol resül şāhib-i şafā-yı 13. a' dā ve evdādın her ne cefā görseler tayyib-i hātır ile 'afv idüp gāyet hamül ve ħalīm 14. ve kerīm olmağın müddet-i 'ömrlerinde umūr-ı dünyevide mücerred kendü nefslerine müte'allik bir nesne 15. için hiçbir kimesneden intikām almamışlar idi hatta uħud ğazāsında kāfir tarafından 16. mübārek beşerleri mecrūħ olup mübārek bir dişi şehīd olduķda cānib-i küffārdan ħazret-i 17. ħaķka i'tizār idüp 75 diyü buyurmışlardır **naẓm**

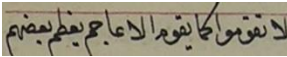
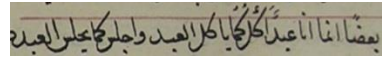
ol kimse 18. ki düşmenine iħsān ister

pes dostına gör kim nice iħsān ister

ve bir daħı şefkatleri 19. nihāyetde olup ba'zı cānavarlara bir zarfile şu virüp içince degin kendü mübārek

11b

1. elleriyle dutar idi ve bindügi atların yüzünü ve gözünü mübārek yeñleriyle ve ridāsıyla 2. silerler idi **ve daħı** aşhābına gāyet ri'āyet üzere olup birisi kendülerine ħitāb 3. itse lebbeyk diyü cevāb virür idi ve aşhābı ħuzūrında dāyimā diz çöküp 4. ve yayana gitdükçe yanınca yayan yürüyenlerün ba'zısın bindükleri davaruñ ardına 5. alurlar idi **ve daħı** aşhāb-ı cem' oldukları meclisde geldüklerinde şadra giçmeyüp 6. kanda yir var ise anda karar dutarlar idi bir gün 'asāya dayanup taşra çıķduğında 7. şahābe ta'zīmen

ayağa kalkup buyurdu ki 8. 76 diyü buyurdılar **ve daħı** 9. kullarını ve cāriyelerini me'kulāt ve melbūsātta ve nice umūrlarda kendüler ile berāber 10. dutup ve ev içinde ħizmeti anlar ile berāber idüp ve ahyānen ta'āmı bile ekl iderler 11. idi ve yolda yayan yürüyenlerin kendü davarına bindürür idi ve müddet-i 12. 'ömrlerinde dögmek ve sögmek ve kaçmak vāķi' olmaduğundan ğayrı kendüye ħizmet 13. idene kendü daħı ħidmet idüp yanaşma ħizmetkārlarından olan enes bin mālīk 14. eydür kendülere on sene ħidmet itdüm sefer ve ħazarda benüm atlara itdügüm 15. ħizmetden anların baña itdügi ħizmet ziyāde idi ve bu kadar zamānda aşlā 16. baña incimeyüp bir kerre oķ dimeyüp ve bunu niçün itdük itmedük dimemişlerdür **ve** 17. **daħı** kaftān ve başmaķların ve koğaların kendüler yamayup koyunların daħı

⁷⁵ Ey Allah'ım; kavmimi bağışla, zira onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar.

⁷⁶ İrānlıların birbirlerini saygı göstermek için ayağa kalktıkları gibi siz de benim için ayağa kalkmayınız. Zira ben bir kulun yediği gibi yiyen, bir kulun oturduğu gibi oturan bir biriyim.

aḥyānen 18. kendüler şağar idi ve bāzardan şatun alacak nesneyi ekser kendüler varup
19. alup ve seferlerde davarlarına kendüler yem virür idi ve timār idüp deveyi kendü

12a

1. bağlar idi **ve dahı** 'ıyādet-i marazı ve ta'ziyet-i ehl-i beyt mevt-i ḥod dāyimā 'ādet-i mürişeu's-sa'ādetleri 2. olup ḥatta taṭyib-i ḥāṭır için kāfir ve münāfıķın ḥastelerin dahı görmege gider idi **ve dahı** 3. mervīdür ki her şabāḥ namāzın kılduķda cemā'ate dönüp

هل فيكم مريض هل فيكم جنازة انتم يا

77

diyüp 4. var ise varurlar idi yokdur dirler ise

من رايكم روبا فليقبضها علي

78

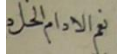
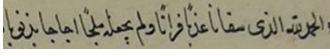

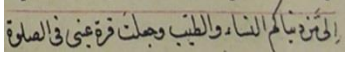
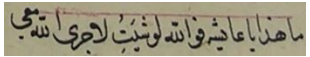
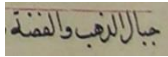
ya'ni düş 5. görmiş varise disün ta'bir ideyim **ve dahı** aşḥābeden birisi üç gün görünmese sū'al 6. buyururlar idi yayana gitmiş ise du'ā ider idi şehirde ise yoklamağa varup ḥaste ise 7. 'ıyādetine varmak muḳarrer idi **ve dahı** yolda rāst geldüğine ibtidā kendüler selām virür 8. idi **ve dahı** müddet-i 'ömlerinde ḳahḳahā ile gülmeyüp ancak tebessüm idüp mübārek dişleri görinecek 9. kadar gülüp şadāsı işidilmez idi ve ekser-i evḳātde mülāḥaza ve fikr ile sükūt üzere olup 10. az söyler idi ve tekellüme-i ḥācet yoğiken kelām-ı ğayr-ı müfīdi söylemez idi **ve dahı** cümlesi işidüp 11. fehmi itmekçün nice kelām-ı şerīflerin üç kerre tekrār buyururlar idi **ve dahı** kuvvet-i bedeniyeleri dahı 12. nihāyetde olup ṭāyife-i 'arabdan bī-naẓir nice güreşçiler gelüp güreşdükte cümlelerin başup 13. içlerinden rükāne adlu bir 'arabuḡ kuvveti şöyle idi ki şıgır derisi üzerinde durduķda on 14. nefer kuvvetlü kimesne ol deriyi çekseler deri pāre pāre olup rükāne aşlā yirinden ḥareket itmez 15. idi **ve dahı** kerem ü şehāda erbāb-ı ḥācete aşlā lā dimeyüp ḳādir oldukların bezl idüp 16. olmaduķlarına ḥicāblarından sükūt iderler idi **ve dahı** bir nesneyi aşlā beğenmek müyesser olmayup 17. mizāclarına ḥoş gelür ise yiyüp gelmez ise sükūt iderler idi ve günde bir kerre ta'am yirler idi 18. **ve dahı** ta'āmlarda ḳoyun etine tirit⁷⁹ ḳabağa ve muṭlakā taṭlu kısmına 'asele ve ḥurmāya süde 19. ve ḳaymağa ḳarpüz ve ḳavuna üzüme ve ḥıyāra ziyāde māyil idilür ḥurmā ile süde aṭyebān ve sirkeye

12b

⁷⁷ Sizin yanınızda hasta ya da cenaza mi var? Ben ona geleyim.

⁷⁸ Tabi olmak için sizde bir hasta yā da bir cenaze var mı?

⁷⁹ serbet şeklinde yazılmıştır.

1. ⁸⁰ diyü buyurmuşlardur **ve daḥı** şu içdüklerinde sānī ve besmele ile ve ḥamd ile üç kerre 2. az az içüp ba‘dehu ⁸¹ dirler idi **ve daḥı** 3. enbiyā ‘ādetince zekāt ve şadaqa kabūl itmeyüp lakin hedāyāsı daḥı mücerred luṭfen ve keremen olup ekserin ‘ivaż 4. iderler idi **ve daḥı** libās kısmında dāyimā giydükleri penbenden ve yünnden ve kıldan dokunmuş nesnelere 5. olup ekseriyyā o libāslar ihtiyār idüp yaşıl ve siyāh daḥı giymek vāki‘ olmuşdur cum‘a gününde 6. ve bayrām günlerinde ve elçiler geldükde ve ceng zamānında giyecek kisā ve ridāları birisi sündüs-i 7. aḥzār ya‘ni yeşil kutnī idi kaftānlarınınu yeñi ucı bileklerinden ve eñtari topuqlarından idi 8. **ve daḥı** mervīdür ki beden-i şerīflerinde aşlā libās kirlenmez idi bu ḥāşşa-ı resūlu‘llahdur **ve daḥı** 9. ekseriyyā aq ve ahyānen siyāh dülbend giyüp mübārek başlarında şarup bir karış miqdārı 10. ucını arqaları tarafına taylasan qorlar idi ve ‘imāme-i şerīfleri taḥmīnen yidi zirā‘ miqdārı 11. olup ve aq fitillü ‘araqiyye giyerler idi **ve daḥı** tıraş olmayup ‘ādet-i ‘arab üzere mübārek 12. başlarınınu saçları kulaklarına irişüp uzandukça kırküp gāhī bağlar idi ve gāhī 13. uzadup örüp iki yanına gīsū-yı müşk-büy idüp cümleden mekke fethinde şehre girdüklerinde 14. iki cānibinde ikişer gīsū-yı mübārekleri var idi **ve daḥı** rāyiḥa-ı tayyibeye māyil olup 15. ⁸² diyü buyururlar idi **ve daḥı** 16. yatacak döşekleri ḥurmā līfi ile dolmuş sahtiyān idi bir ḥātūn anı görüp yün ile dolmuş 17. bir döşek getirüp ḥazret buyurdu ki 18. ⁸³ ve gāh ḥaşīr ve gāh qurı yir gāh ḥurmā ağacından serīr üzere 19. yatarlar idi **ve daḥı** mübārek şakalları bir kabzadan ziyāde qomayup her gice sürmeleyüp

13a

1. üçer kerre çekerler idi **ve daḥı** sa‘ādeḥānelerinde āyine ve daraq ve misvāk ve igne ve iplik ve 2. sürmedān eksik olmayup sofradaḥı götürürler idi **ve daḥı** ayda bir kerre

⁸⁰ Sirke ne güzel katıktır.

⁸¹ Şefkat ve merhametiyle bize tatlı ve lezzetli su içiren, işlediğimiz günahlar sebebiyle suyumuzu acılaştırıp, tuzlu kılmayan rabbimize hamd olsun!

⁸² Bana, dünyanızdan koku, kadın ve gözümün nuru namaz sevdirdi.

⁸³ Bu ne ey Ayşe, eğer yüce Allah’tan dileseydim benimle beraber şu altın ve gümüş dağları mutlaka yürütürdü.

nūra dönüp⁸⁴ 3. on beş günde bir dırnak kesüp dırnak ve kıllar ve kanı yire defn itmege emr itmişdür **ve daḥı** her işi sağ 4. eliyle görüp ṭahāreti ancak şol eliyle emr itmişlerdür **ve daḥı** her işi ferd itmege māyil olup **ان الله** 5. ve **وَرَجِبَ الْوَيْلَ**⁸⁵ buyururlar idi **ve daḥı** giceler nişfü'l-leyle dek uyuyup ba'dehu kalkup 6. 'ibādeteye meşgūl olurlar idi ve uyuduḡda ḡalb-i şerīfleri uyanuḡ idi ve yatduḡda sağ 7. yanına yatup sağ elini sağ yaḡaḡı altına ḡoyup ḡāh ba'zı sūreler oḡıyup ḡāh **اللهم قبي** 8. **عذابك يوم تبعث عبادك**⁸⁶ dirler idi **ve daḥı** ekseriyyā ḡamnāk olduḡda mübārek şaḡalların 9. eline alup baḡup şıḡayup fikre varurlar idi **ve daḥı** kimesnenüḡ ḡaḡḡında kimesnenüḡ sözün 10. ḡabūl itmez idi **ve daḥı** soḡaḡlarda yürür iken kendüye yol açmaḡa ḡomaz idi ve yolda yürüdüḡçe 11. ardlarına baḡmaz idi **ve daḥı** bir ḡaber-i meserret irişdüḡde **الموتة الذي ستمه تيم الصالحان**⁸⁷ 12. diyüp ve ḡaber-i ḡam işitdüḡde **الموتة على كل حال، يا حيّ يا قيوم برحمتك استغيث**⁸⁸ dirler idi 13. **ve bir faẓilet** ve ḡāşşaları daḡı kelimāt-ı şerīfeleri cevāmi'ü'l-kelim olup ya'ni elfāz-ı yesīrede ma'ānī-i 14. keşīre cem' olduḡdur o bābda nice yüz biḡ ḡadīs-i şerīf olup cāmi'-i neşāyiḡ-i 'aliyye ve mūrīs-i 15. menāfi'-i dūnyevīye ve uhrevīye olanlarından yüz dānesi mānend-i sūbḡa-i lū'lū-i şāḡāne zıḡr olunmaḡ fikr 16. ve zıḡr olundu **الاعمال بالنيات ۳ اذا لم تفتح فاضع ما شئت ۳ احسنها** 17.

۱۷ عبد الله كالتة فان لم تكن تراه فابرك فاحسب نفسك مع الموتى وأنت حي 18. **عالمنا رجوه الفتن ۴ اني منهن اصنت ليه ۵ ان الله بكرة الباطل ۷ الحمد لله**

19. **المطلوب ۸ اعلم اني انك بقدر مقامك فيها واعمل لا تحزنك بقدر بقائك فيها واعمل**

13b

1. الله بقدر حاجتك اليه واعمل النار بقدر صبرك عليها ۹ انقوا دعوة ۱	2. المطلوب وان كان كافرا فانه ليس في حجاب ۱۰ انقوا فراست المؤمنين فانه ينظر
3. بموت الله ۱۱ احب حبيبك هو ما اعنى ان يكون بفضلك يوما ما وافضل	4. بفضلك هو ما عسوان يكون حبيبك يوما ما ۱۲ استنزلوا الرزق بصدره ۱۳
5. اشترى زينة تنفخى اصرا كل ۱۴ البرد ۱۵ اعقلها وتوكل ۱۶ اعزها ما اوتمعا	6. وستمنا او تحبوا ولا تاكلوا من ثمره ۱۷ احرم الناس ان يبايعهم ۱۸ العلم طاب يوم
7. القيمة ۱۹ ان لصاحب الحق ما لا ۱۹ انزلوا لنا من رزقهم ۲۰ اياك وكل امرئ من ربه	8. ۲۱ اياك وفرق بين السوء فالك تغرق به ۲۲ اياك وما يبرء الاذن ۲۳ الاسلام يرب
9. لا ينفع ۲۴ الاسلام يملوا ولا يملوا ۲۵ البلاء القلم بما هو كبر ۲۶ حليتها	10. مر من كخطبة ۲۷ حبل الشعي ويضع ۲۸ حبلى الله ونعم الوكيل ما نكل خليف

⁸⁴ dönülüp şeklinde yazılmıştır.

⁸⁵ Allah tektir, tek olmayı da sever.

⁸⁶ Ey Allah'ım, kullarını yeniden dirilttiğin günde beni azabından korusun.

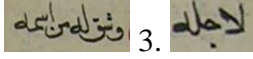
⁸⁷ Salih amellerin kemale erdiği nimeti ile Allah'a hamd olsun.

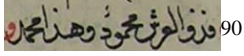
⁸⁸ Her halükarda Allah'a hamd olsun. Ey ebedî hayat sahibi ve ey kayyum (kendi kendine yeten, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan) senin merhametine ihtiyacım var.

11. حسن الخو نصف الدين ٣ حفت الجنة بالكاره وحفت النار بالشهوات
12. الحرب خدعة ٣٢ الحسد لا يبيد ٣٣ الحلف حنث وزم ٣٤ الحكمة لبنا
13. المؤمن ٣٥ خبالا مورا ومظها ٣٦ الذراع على الخبز عا له ٣٧ الدنيا مزرعة الآ
14. الرضا عن نبي الطباع ٤٠ الرغوة والحكمة
15. ٤١ زرغبانة دجبا ٤٢ السيد من عظيم ٤٣ السلام في الغزاة ٤٤ صوميا
16. نصي ٤٥ الصلوة عماد الدين ٤٦ الصبر قحاح الفرج ٤٧ الصدقة تمنع سبعين
17. من اربى البلاد اهنها الجحام والبصر ٤٨ الفزورات تمنع الحزورات ٤٩ طوي
18. لمن غلبه عن عيوب الناس ٥٠ طلب العلم فريضة على كل مسلم ٥١ المدرة ري ٥٢
19. المدرة عطية ٥٣ الفنا الباطن ما في يرى الناس ٥٤ الفاتحة لما قرأت له ٥٥
- 14a
1. في الحركات البركات ٥٦ الفاعلة كثر لا ينفذ وكثر لا يفي ٥٧ كثر في الدنيا كاند
2. غريب وعاب السبيلك عن نفسك من اهل القبور ٥٨ الكريم اذا قدر عفى ٥٩ كفى بالمراكم
3. ٦٠ كفى اليمين عني ٦١ كلم راع وكلمه رسول عن رعيته ٦٢ كاترين نيران ٦٣ ليس
4. ان يحدث بكل ما يجمع ٦٤ كذا هو اذ غريب ٦٥ كفى بالذم واغظا ٦٦ كفى الموت وعظا
5. العجوة كالمعانة ٦٧ كل مقام مقال ٦٨ ليس الشدي غلب الناس بما الشدي غلب
6. على نفسه ٦٩ ما نقص الر من صدقة ٧٠ ما جوشى الى شى احسن من علم الى العلم ٧١ ما خاب
7. من اجترار ولا يدم من استشار فلا عمل من قصد ٧٢ المجالس بالامانة ٧٣ المزع
8. من اهاب ٧٤ المنار سوتين ٧٥ المسلم من علم الملون من لسانه ٧٦ المدرة
9. ما لا يبينه ٨٠ من صفت نجما ٨١ من استوى يوما فهو جيون ٨٢ من نشبه بجوم
10. نوم نوم ٨٣ من مات على شى بعثه الله عليه ٨٤ من لا يرجع لا يرجع ٨٥ المؤمن سمر
11. بابا ٨٦ النعم قوبة ٨٧ النساء جبال الشيطان ٩٠ نية المؤمن خير من عمله
12. ٩١ الهم نصف الهرم ٩٢ لا ايمان لمن لا امانة له ولا دين لمن لا عهد له ٩٣
13. ٩٤ لا صغير مع الامرار ولا كبير مع الاستغفار ٩٥ لا يجنى على المر لا يرب
14. ٩٦ لا يضي هز من قدره ٩٧ بعث الناس على نياتهم ٩٩ من نعلم القرآن تم
15. لا تظهر الشامة ابخيك فضايق الله ويبتليك ٩٤ لا طاعة لمخلوق في معصية الخلق
16. ٩٧ لا يضي هز من قدره ٩٧ بعث الناس على نياتهم ٩٩ من نعلم القرآن تم
17. الى الكعبة والطرفى المحفف عبادة والطرفى وجه الوال للعبادة ٨٩

89 1. Ameller ancak niyetlere göredir. 2. Eğer (Allah'tan) utanmıyorsan ne dilerse yap. 3. İnsanlar hakkında kötü düşüncelerde bulunmayın. 4. İyilik yaptığım kişinin şerrinden kork. 5. Allah çalışmayı sevmez. 6. Muhammed'in ailesinin tamamı takva sahibidir. 7. Allah'ı görürcesine ibadet et. Çünkü sen onu görmeden de şüphesiz O seni görür. Kendini ölümlerle birlikte hesaba çek. Mazlumun bedduasından sakının. 8. Dünyan için kalacağın kadar çalış ahiretin için içinde kalacağın kadar çalış. Allah'a ihtiyacın olduğu kadar çalış, ateşe dayanabildiğin kadar çalış. 9. Kafir bile olsa mazlumun bedduasından sakının. Zira onunla Allah arasında perde bulunmaz. 10. Mü'minin ferasetinden korkunuz, zira o Allah'ın nuru ile bakmaktadır. 11. Dostunu severken ölçülü sev, günün birinde düşmanın olabilir. Düşmanına da nefretini ölçülü yap, günün birinde dostun olabilir. 12. Rızkınızın bollaşması için sadaka vererek, Allah'tan yardım isteyiniz. 13. Her zorluktan sonra kolaylık vardır, her hastalığın aslı soğuk algınlığındandır. 14. Onu bağla ve tevekkül et. 15. Yâ alim ol yâ öğrenen ol yâ dinleyici ol yâ da bunları seven ol ama beşincisi olma helak olursun. 16. İnsanların en cömertlisi en çok takva sahibi olanlardır. 17. Zulüm kıyamet günündeki karanlıklar olacaktır. 18. Hak sahibinin mutlaka bir sözü vardır. 19. İnsanları buldukları mevki-makamlarına koyunuz. 20. Sakın yarın pişman olacağın hiçbir şeyi yapma veya söyleme. 21. Sakın kötülerle arkadaşlık yapma çünkü onunla bilirsin. 22. Kulağın her şeyi duymasın, başkalarının hoşuna gitmeyeceği şeyler söyleme. 23. İslam artar eksilmez. 24. İslam üstündür hiçbir şey ona üstün gelmez. 25. Bela takdir edilmişse mutlaka olacaktır. 26. Dünya sevgisi tüm hataların başıdır. 27. Bir şeyi sevmen seni kör ve sağır eder. 28. Allah bana yeter ve o ne güzel vekildir sözü her korkan bir kimse için bir güvencedir. 29. Güzel ahlak dinin yarısıdır. 30. Cennet hoşnut olmayan şeylerle kuşatılmış cehennem ise

1. h azret-i h akk celle isme te srifen kendü ism-i  ıf atından olan ma m d isminden mu ammed ismini m  stak idüp 2. tesmiye itmişdür nitekim  ah beden h asan bin  abit dimi d r **ve dahı**

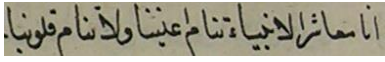
3.

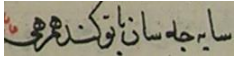
90

ve dahı h azret-i şalla'llahu te' l  'aleyhi ve sellem ibtid  4. v lide rahminden d ny ya ind kde  eh det barma ların  aldurup secde itdiler ve nice 5. 'al yimler zuh r idüp hatta  ey t n-i mel 'in göge  ıkm ktan ve yakla m ktan bi'l-külliyye 6. ma r m olup r c m-ı n c m ile memn ' ve ma m m oldu **ve dahı** be ikde iken m b rek be iklerin

 ehvetlerle ku atılmı tır. 31. Savaş bir hiledir. 32. Kıskaç olan biri h kim olamaz. 33. Yemin etmek günaha girmektedir veya pi manlıktır. 34. Hikmet mü'minin yitik malıdır. 35. İşlerin en hayırlısı ortası olandır, hayra yönelten hayrı yapan gibidir, dünya ahretin tarlasıdır. 36. Hayra yönelten hayrı yapan gibidir. 37. Dünya ahretin tarlasıdır. 38. Dünya mü'minin zindanı k firin de cennetidir. 39. Emzirmek karakteri de i tirir. 40. Hikmetin ba ı yumuşak huyluluktur. 41. Aralıklarla ziyaret et ki, sevginiz daha da artsin. 42. Mutlu olan kişi başkasından  g t alan kişidir. 43. Selamet yalnızlıktadır. 44. Oruç tutunuz sihat bulursunuz. 45. Namaz dinin dire idir. 46. Sabır kurtuluşun anahtarıdır. 47. Sadaka yetmiş çeşit belayı önler. Bunların en hafii cüzzam ve barastır. 48. Zaruretler yasaklanmı ları mübah kılar. 49. Başkalarının ayıplarıyla u ra aca ına kendi ayıplarıyla u ra ana müjdeler olsun. 50. İlim talep etmek hem erkeklere hem de kadınlara farzdır. 51. İadeyi ziyaret borçtur. 52. İadeyi ziyaret bir vermektir. 53. Zenginlik başkalarının eline bakmamaktır. 54. Fatiha ona okudu undur. 55. Harekette bereket vardır. 56. Kanaat tükenmeyen bir hazinedir. 57. Dünyada y  bir garip y  da yolge en gibi ol ve kendini kabir ehlerinden say. 58. Cömert olan kişi kudretli olduğu halde affedendir. 59. Kişinin her duyduğunu söylemesi, ona günah olarak yeter. 60. Her gelecek olan şey yakındır. 61. Nasihat olarak zaman sana yeter. 62. Nasihat olarak  l m sana yeter. 63. Zengin olmak için dürüstlük sana yeter. 64. Her biriniz birer çobansınız ve her  oban kendi sürüsünden sorumludur. 65. Borç verdiğin gibi bor lanırsın. 66. Haber gözle görmek gibi değildir. 67. Her yerde her şey söylenmez. 68. G cl  kişi, insanları yenen değil g cl  nefsini yenen kişidir. 69. Sadaka malı eksiltmez. 70. Yumu aklı ın ilimle birle ti i gibi hiçbir şey başka bir şeyle birleşmesi gibi güzel birle mez. 71. İstihare eden kimse mahrum kalmaz, istişare eden pişman olmaz, tasarruf eden darlık  ekmez. 72. Meclisler emanettir. 73. Kişi sevdiği ile beraberdir. 74. Danı ılan kimse hak ve doğru bildiğini söylesin. 75. Müslüman kişi, Müslümanların onun elinden ve dilinden emin oldukları kişidir. 76. Mide hastalıkların evidir. 77. Perhiz ise, tedavinin (il cların) ba ıdır. 78. Takdir edilen şey mutlaka olacaktır. 79. Kişinin kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi iyi bir Müslüman olmasının alametlerindedir. 80. Susan kişi kurtulur. 81. İki günü eşit olan aldanmı tır. 82. Her kim bir kavime benzerse o kişi onlardandır. 83. Her kul  ld   hal (amel)  zere dirilitilir. 84. Merhamet etmeye merhamet olunmaz. 85. Mü'min mü'minin aynasıdır. 86. Mü'min mü'mine karşı birbirine kenetlenmiş binalar gibidir. 87. İnsanlar babalarına benzedikleri gibi zamanlarıyla benzemektedirler. 88. Pişmanlık t vbedir. 89. Kadınlr,  eytanın a larıdır. 90. Mü'minin niyeti amelinden daha hayırlıdır. 91.  z nt  ya lılı ın yarısıdır. 92. Emaneti olmayanın imanı yoktur, ahline ri yet etmeyenin de d ni yoktur. 93. Din kardeşinin başına gelen bir belaya sevinme! Zira, Allah ona afiyet verir ve seni belaya u ratır. 94. Allah'a isyan konusunda mahl ka itaat olmaz. 95. Hiçbir büyük günah, tövbe ve istiğfar edildiği takdirde, büyük kalmaz ve hiçbir küçük günah da ısrar edildiği takdirde, küçük kalmaz/büyür. 96. Adamın başına gelen ancak eliyle gelir. 97. Kader, tedbirle, sakınmakla değişmez. 98. İnsanlar niyetlerine göre yeniden dirilecekler. 99. Kur'an-ı Kerim'i okuyup da (ezberleyip) sonra özürsüz unutan kimse, kıyamet gününde Allah ile ancak eli kesilmiş olarak kar ıla ır. 100. Alimin yüzüne bakmak ibadettir, kabeye bakmak, Kura'n'a bakmak ibadettir, babanın yüzüne bakmak da ibadettir.

⁹⁰ Onun için ismi kendi isminden türedi o ar ın sahibi Mahmut o ise Muhammet'tir.

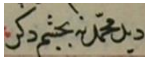
7. ba'zı melāyike şallar idi ve beşikde iken ay ile söyleşmişdür **dahı** mervīdür ki 8. öninden nice görürse ardından dahı öyle görür idi ve gündüz nice görürse 9. gice yine öyle görür idi **dahı** ve mübārek ağızlarınınū bāri acı şuları datlu ider 10. idi **dahı** ḥadīs-i şerīfi üzere 11. mübārek gözleri uyuduğda kalb-i şerīfi uyanuğ durur idi dāyimā vesāyir enbiyālar dahı 12. böyle idiler **dahı** mübārek kāmeleri mu'tedil iken ḥadden aşırı uzun boylu kimesneler 13. yanında yürüseler anlardan yüksek görünürler idi **dahı** mübārek cism-i şerīflerinū 14. gölgesi olmaz idi **mısrā'**

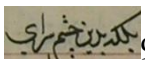

 15. ⁹¹

ve **dahı** taşra yürüdüklerinde bulut ve melekler üzerine gölge iderler idi ve her kıanda 16. gitseler kafalarından nice melekler dāyimā bile yürüyüp yayan yürüdükçe şahābeyi 17. önce yürüdüp kafada melekler yürüsün diyü buyururlar idi kaçan daş üzerine 18. yürüdükçe ayakları daşa te'sīr ider idi ve kum üzerine yürüdükçe izleri görünmez 19. idi bu ikisi ḥāşşa-ı resūlu'llahdur ve **dahı** yürüdüklerinde yir tayy olur idi kaçan 15a

1. każā-yı ḥācete varsalar yol ve gāyetlerin yir yarılıp içerü alup girü kapanup 2. andan ašlā ešer kıalmayup ol maḥallden rāyiḥa-ı tayyibeler gelür idi ve **dahı** a'zam-ı feżāyil-i 3. resūl-i hidāyet minhāc-ı mi'rāc-ı mūrīsü'l-i btiḥāc dir ki enbiyā-ı ve mürselinde hiçbirine 4. müyesser olmaduğundan mā'adā ḥaқиkatde nice mu'cizāt ve 'alāmāt müštemil olmağın tafşīli 5. ḥadd-i va'd olunmaz icmāli budur ki burağ ile bir anda mekkeden kıdūse andan heft asmāna 6. andan 'arş-ı raḥmāna varup 'acāyib-i āsar-ı melekūt ğarāyib-i esrār-ı lāhūtī görüp 7. bilüp ḥazret-i rabbü'l-'izzeti kıavl-i eşher ve aḥşar üzere çeşm-i ser ile bī-keyfiyyet görmek müyesser olmışdur 8. nitekim şeyḫ nizāmī dimişdür **mısrā'**

 9. ⁹²

⁹¹ Gölge nasıl sana eşlik etsin? Git ki sen kendin Allah'ın nur sayesinde.

⁹² Gördü Muhammed, başka gözle değil, belki başındaki gözleriyle.

ve **dahı** Һazret-i Һalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem **اذلا ارضى واحدا من امتي** 10. **في النار** buyurmuşlardır ya'ni ümmetinden hiçbir kimesnenün cehennemde olduğına rāzī 11. olmazam dimekdür **وجعلنا الله من امته وثبتنا على سننه وملائه واخترنا في نبيه** 12. **وحرمنا على النار بسفاعة بعزته وحرمته** 93 ve **dahı** Һazret-i Һalla'llahu 'aleyhi ve sellem t̄alib-i 13. rızā-yı Һaqq olduğundan mā'adā Һaqq te'ālā Һazreti dahı anuñ rızāsına t̄alib olup 14. **ولسوف يعطيك ربك فترضى** 94 buyurup sāyir enbiyādan birine böyle mu'āmele olmamışdır 15. **ve dahı** ümmeti cemī'-i enbiyāların mecmū'ından 'ādet ve kemāle ve şeref vesāyir Һalde ziyāde 16. olup cemī'-i ehl-i cennetün s̄ülūsānı ümmet-i muħammeddür diyü eħādīs-i şerīfe vardır **ve dahı** 17. mervīdür ki Һazret-i Һalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemün benāt ve ezvācı efđal-i nisā'-yı 'ālemīn 18. olup cemī'-i ašhābı dahı enbiyādan ğayrı cemī'-i ümem-i 'ālemden efđal ve ekmeldürler 19. şehirleri medīne-i münevvere dahı mekke-i mükerremeden sonra efđal-i cemī'-i bilād-ı memālik-i

15b

1. 'ālem olup mescid-i şerīflerinde bir rek'at namāza biñ rek'at **sevābı** yazılır sāyir 'ibādetler dahı 2. aña ğoredür qabr-i şerīflerile minber arası Һod cennetden itdüğü **من زارني بعد موتي فكأننا** 3. **ما بين قبري وقبري من الجنة** 95 Һadīsile s̄ābitdür şu 'abū'l-īmān-ı beyħaķide 4. **زارني في جنوتي ومن مات باجر الحرب نعت من الامم يوم القيامة** 96 diyü buyurmuşlardır 5. **ve yine** Һašāyişü'l-ħabībde mezkūrdur ki ezvāc-ı resüle Һašā qazf idenlerün ibn-i 'abbās 6. qavlince tövbesi maķbūl olmayup qādı 'iyāz didüğü üzere qatl olunup ba'zılar qavlince 7. Һazret-i 'āyşe razıya'llahu 'anhāya sebb eyleyenlere qatl varsa yirlere qazf ve sebbün cezāsı 8. iki Һadd qazf urılmaķdur zirā 'āyşe'ye sebb qur'anı tekzīb eylesine mü'eddī olmağın 9. küfrdür diyü ittifāķ olunmuşdur **ve yine** kütüb-i siyerde yazılmışdır **كل سب ونسب قطع القمه** 10.

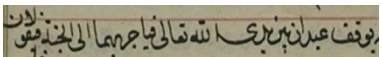
⁹³ Allah bizi onun ümmetinden kıldı, bizi onun sünneti ve milleti üzere sabit kıldı, bizi onun zümresiyle Һaşr eyle, onun izzeti saygınlığı ve şefaatiyle ateşe atılmak bize haram kıldı.

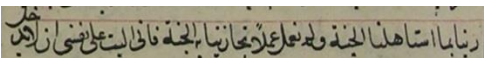
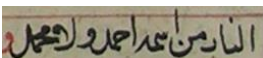
⁹⁴ Duha 5: İleride rabbın sana verecek ve sen de razı olacaksın.

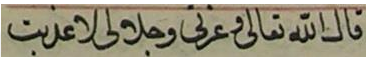
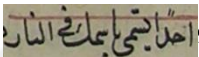
⁹⁵ Mezarım ve ravzam arası cennet bahçelerinden bir bahçedir.

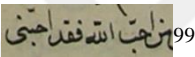
⁹⁶ Ölümünden sonra beni ziyaret eden kişi sanki beni hayatımda iken ziyaret etmiştir, her kim iki haremde birinde ölürse kıyamet günü emin olanlardan olarak yeniden dirilecektir.

الاسببى ونبى 97 hadisi mefhuminca her qarabet-i nesebiyye ve sebebiyye ruz-ı cezada müfid olmaz ammā 11. hazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemün qarabet-i nesebiyye ve sebebiyyeleri müfid olur nesebden 12. murād-ı vilādet ile olan merātibdür sebebden murād-ı nikāh ile olan merātibdür ba'zılar 13. dimişlerdür ki sebebden murād-ı ümmet-i muḥammed olmaḡdur **ve yine** mevāhib-i ledünniyyede mezkurdur 14. hazret-i şalla'llahu te'ālā ve sellemün ism-i şerifler ile addaş olmaḡ dünyā ve āhiretde nāfi'dür

zirā ki 15. hazret buyurmuşdur ki 16

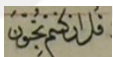
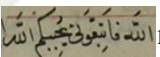
 17. **ve yine**

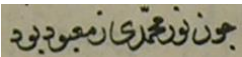
 18. 98 ya'ni haḡḡ te'ālā buyurmuşdur ki 'azm ve celālim haḡḡ için ki senün 19. ismün ile tesmiye olanlara nār ile 'azāb olunmaz **ve**

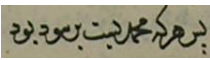
yine ve daḡı 99

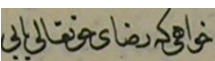
16a

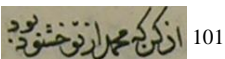
1. diyü buyurmuşdur 'ulemā dimişlerdür ki 'alāmāt-ı muḡabbet-i resül çoḡdur a'zamı resül-i ekremün şerī'at 2. ve tariḡat ve sünnet ve sīretine iḡtidā ve anlardan 'adem-i

tecāvüz ve 'adem-i ibā'dur 3. 100 āyet-i kerimesi şāhiddür **beyt**

4.

 101

5. **ve yine** hazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem mecd dört vezir-i 'adimü'n-naẓir ile mü'eyyid idilür ki 6. biri cebrayil ve biri mikāyil ve biri ebū bekir ve biri 'ömerdür

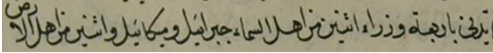

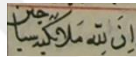
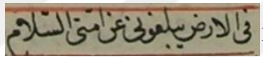
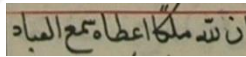
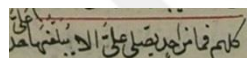
97 Kıyamet günü bütün nesepler ve sebepler kopmuş olacaktır. Sadece benim nesebim ve sebebim kesilmez.

98 İki kul Allah'ın huzurunda dururlar, yüce Allah onları cennete yönlendirir, onlar da ey rabbimiz cenneti nasıl hak ettik. Bizi cennete sokacak hiçbir amel işlemedik ki ben nefsimde yemin edeyim. İsmi Ahmet veya Muhammed olan bir kimseyi cehenneme sokmayacağım.

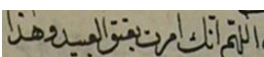
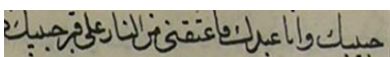

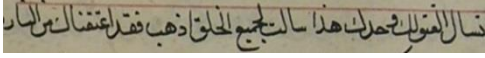
99 Allah'ı seven bir kimse beni de sevmiştir.

100 Ali İmran 31: De ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin."

101 Muhammed'in nuru Allah'ın nurundan olduğu için Muhammed'in dininden olan herkes kar etmiştir. Allah rızasını kavuşmak istiyorsan, bu dine mensup olmalısın.

bu hadīs-i şerīfle s̄ābitdür ki 7. 8. ¹⁰² buyurmışdur **ve yine** ‘ulemā-yı āfāk ittifāk itmişlerdür ki el-’ān ḥazret-i şalla’llahu te’ālā 9. ‘aleyhi ve sellem beden-i şerīfleri evvelki gibi ḥayātda olup nübüvvet ve risāleti bākīdür ve derecāt-ı 10. tecelliyāt-ı ilahiyeye rāfīdür? niceler kavlince ḳabr-i şerīflerinde ezān ve iḳāmet ile ve cemā’atle 11. namāz ḳılup anlar ve cemī’i enbiyā-ı ḳubūr-ı şerīflerinde şalāt ve tilāvet-i ḳur’ān ve ba’zı ‘ibādāt idüp 12. mekkeye varup ḥacc daḥı iderler fetāvā-yı bezzāzīde ḥazret-i şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem el-’ān 13. nübüvvet ve risāletde olup şimdiki ḥālide daḥı peygamberümüzdür diyü i’tikād itmek gerekdür diyü 14. muşarraḥdur eş-şalāt ve’l-beşer fi’ş-şalāt ‘alā seyyidi’l-beşer adlu kitābda cümle enbiyā bi-ecsādihim 15. ḥayātda olduklarına ḳaṭ’ī eḥādīs-i şerīfe vardur biri budur ki 16. ¹⁰³ hadīsī ile 17. ¹⁰⁴ hadīsī mefhūminca melāyike-i kirām şalavāt 18. viren müselmānlaruḡ şalavātın ism ve resmlerile ḥazret-i şalla’llahu te’ālā ve ‘aleyhi ve sellem ḥazretlerine 19. ‘arz ve i’lām iderler yevm-i ḳiyāmete degin her gün ḳabr-i resūli yitmiş biḡ melek ziyāret

16b

1. idüp bir gün gelenlere bir daḥı nevbet degmez **ve yine** ḥayātlarındaki gibi vefātlarından şoḡra 2. her ne zamān ve mekānda olur ise anlara tevessül eyleyenleruḡ ekşerin cenāb-ı rabbü’l-‘ibāda 3. ber-murād idüp bu bābda mişbāḥü’z-ḳulām fī’l-müstegīşīn bi-ḥayri’l-enām nām kitābda meşūrdu 4. ki ravza-i şerīfelerin bir a’rābı ziyāret idüp 5. ¹⁰⁵ diyü münācāt itdükde 6. ¹⁰⁶ diyü 7. hātifden nidā geldi **ve daḥı** meşāyih-i kibārdan ḥātem-i aşamm ḳabr-i mu’azzam faḥr-i ‘ālem şalla’llahu 8.

¹⁰² Allah beni ikisi gökte ikisi yerde olmak üzere dört yardımcı ile destekledi. Gökte olanlar Cebrail ve Mikail; yerde olanlar da Ebubekir ve Ömer'dir.

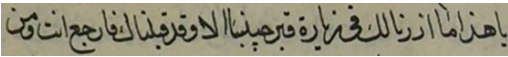
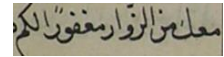
¹⁰³ Yeryüzünde Allah'ın seyyah melekleri vardır; ümmetimin selâmlarını bana ulaştırırlar.

¹⁰⁴ Allah'ın bir meleği vardır ona tüm kulları işitme görevi verdi. Sizden her kim bana salavat getirirse mutlaka bana ulaştırıyor.

¹⁰⁵ Ey Allah'ım sen kulları azat etmeyi emrettin. İşte bu senin sevgilin ve ben de senin kulunum. Beni sevgilinin kabri üzerinde cehennemden azat eyle.

¹⁰⁶ Sadece sana azat olmayı dileriz, tüm mahlûkat için istedi. Git seni ateşten azat ettik.

te‘ālā ‘aleyhi ve sellem yanında durup ¹⁰⁷ 9. didükde

 10. ¹⁰⁸ diyü hâtifden nidâ geldi

ve **yine** rûz-ı kıyâmetde zuhûr 11. idecek fezâyilini biri dađı budur ki kabrden ibtidâ bunlar alkup eřref-i elbise cinsinden 12. tc ve hülle giydürilüp buraka binüp yitmiş biđ melek ile ařır olup livā‘ü’l-amdi 13. mübārek ellerinde dutup cümle enbiyā ve ümem anuđ altında durup ‘arřa-i ‘arařatda olan 14. tayifin ve ‘uřat biđ yıl ayrn ve sergerdn tırmadan ‘aciz olup cümlesi 15. ittifıyla evvelā ādem ve ba‘dehu nūh ve ibrahm ve mūsā ve ‘isā ‘aleyhimü’s-selm varup 16. fazl-ı azāya řürü‘ olunmađıđın řefā‘at diledüklerinde cenb-ı aa secde idüp 17. müncat itdüğünde řefā‘atı mabül perverdigr ve cem‘-i malūktdan efdaliyyeti 18. ařkr olup ve azret-i rabbü’l-‘izzet cümle malūktdan evvel bunlara nazr idüp ümmetleri 19. dađı cem‘-i ümemden ol maam asent olup ve cümlesinden muaddem řırtdan giüp

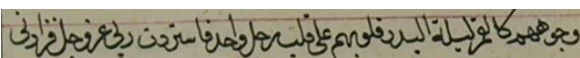
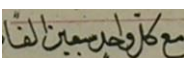
16b derkenar yan

her biri i‘tizrla ‘acz-i ezhr idüp ‘abet-i azret-i resüle geldüklerinde

17a

1. ve cennete cümleden muaddem girüp muaşşıl kendüleri ve ümmetleri sayir enbiyā ve ümemden umür-ı 2. n-maşürda mümtz ve ser-efrz olurlar ve azret-i fıma şırtdan gimek istedüğünde y 3. ehl-i mevıf gözleriñüzi apañuz ki fıma bint-i muammed giür diyü nid oluna ve cennete 4. ibtid kendüleri ba‘dehu kermeleri girecekdür ve **yine** mesned-i imm amedde azret-i şalla’llahu te‘āl 5. ‘aleyhi ve

sellemden mervdür ki 6.

 7. diyü buyurmuşdur ya‘ni

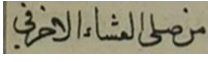
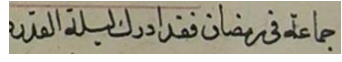
řefā‘at-ı resliyle kendü ümmetinden yitmiş 8. biğ kimesne ve anlaruğ her biri ile dağı yitmiş biğ kimesne bil-esb ve l-‘azb cennete dğil 9. olsalar gerekdür ve **dağı** avl-i kesrenüğ eşaı üzere reslu’llah şalla’llahu te‘āl ‘aleyhi ve sellem able’n- 10. nübüvve şery‘-i enbiydan ıbirisisiyle ‘amil olmayup lakin zamn-ı ibrahm ve isml ‘aleyhimü’s-selmdan 11. berü ‘adet-i adme üzere aynen acc ve ‘umre ve

¹⁰⁷ Ey rabbimiz, peygamberinin kabrini ziyaret ettik, bizi hayal kırıklığına uğratarak geri çevirme.

¹⁰⁸ Seni kabul ettik. Sen ve seninle beraber olan ziyaretçilerle bağışlanmış bir şekilde geri dönün.

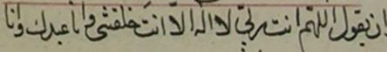
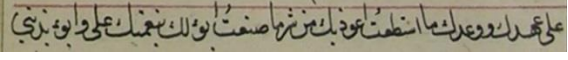
dāyimā tavāf-ı ka'be idüp bunlardan mā'adā hālleri 12. zıkr ve fikr ve ḥamd ve şükr idi ki cenāb-ı bārīye gāh lisānen ve ḳalben gāh yā lakin ḳalben zıkr ve münācāt ve zebān-ı 13. serv-i cinān ile 'arz-ı ḥācāt idüp ḥāzret-i rabbū'l-'izzetūñ dāyimā āsār-ı ḳudretine nazār ve esrār-ı rubūbiyyet ve 14. ulūhiyyetine fikr-i mūrīsū'l-'iber iderler idi māh-ı ramazānı gördükçe riyāzetle kifāyet miḳdārı 15. bir aylık yiyecek götürüp ka'beye bir mīl yir ḳarīb olup nübüvvetleri ḥaberi anda gelen ḥirā dağına tenhā varup 16. bayrāma dek leyl ve nehār ḥalvet giçürüp ba'dehu şehre geldükde ibtidā ka'beyi tavāf idüp ba'dehu sa'ādet-ḥānelerine 17. gelürler idi **ve daḥı** ḥāzret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem ba'de'n-nübüvve 'ibādetleri envā'ı çoḳdur 18. cümleden biri budur ki ekser zamānda her vaḳt için başḳa āb-dest alurlar idi bir ādemūñ yanında 19 ḳavī daḥı olsa ašrāf cāyiz degüldür diyüp şuyı az döküp 'uzvların hemān üç kerre yuyup

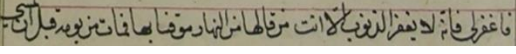
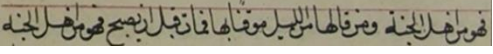
17b

1. ¹⁰⁹ diyü buyururlar idi ve sevābı için 2. ibriḳı kendüler doldururlar idi ve şadaḳaların müstahaḳḳlara kendüler bi'z-zāt virürler idi 3. dāyimā misvākı terk itmeyüp nef' ve sevābı ḥaḳḳında nice ḥadis-i şerīf buyurmuşlardur **daḥı** cemī'-i 4. 'ibādetlerden ziyāde sevdükleri şalāt olmağın ekseriyā namāzların uzadup her rek'atda ḳaç cüz' ve 5. ḳur'ān oḳıyup ḥatta aḥşām namāzı farzında aḥyānen sūre-i a'rāf oḳurlar idi ve kendüleri farz 6. olan şalāt-ı zuḥāyı her ḳuşluk ve ḳışda gāh iki gāh dört gāh sekiz gāh on iki rek'at 7. ḳıllarlar idi **ve daḥı** mervīdür ki ḡurre-i ramazān olduḳda cümle esīrleri āzād idüp fuḳarāya 8. taşadduḳları ziyāde olup ḥavf ve ta'zīm ḥāzret-i ḥaḳḳdan mübārek yüzlerinüñ rengi 9. müteḡayyir olup 'öşr-i āḥir-i ramazānda bir rivāyetde cümle ramazānda billerine ḳuşaḳ ḳuşanup 10. bayrāma dek aşlā döşege yatmayup şalāt ve münācāta 'ādetlerinden ziyāde taḳayyüd buyurup 11. her gice şabāḥa dek uyumayup i'tikāf iderlerdi 12. diyü buyurmuşlardur ya'ni ramazān-ı şerīfde 13. yatsu namāzın cemā'atle ḳılan ḳadr gicesine irişmiş olur **ve yine** mervīdür ki günāh-ı 14. kebāyir ve şaḡāyirden bi'l-külliyye ma'sūm iken her gün yüz kerre istiḡfār iderler idi şaḥīḥ-i 15. buḥāride¹¹⁰ seyyidü'l-i

¹⁰⁹ Abdest hususunda vesvese veren bir şeytan vardır. Adı da Velehân'dır. O hâlde suyun vesvesesinden sakının.

¹¹⁰ buḥārid şeklinde yazılmıştır.

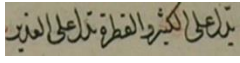
16. 16.

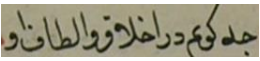
17. 18.

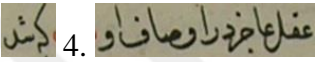
111 diyü 19. hadīs-i şerīf mervīdür **tenbīh** ma'lūm ola ki 112

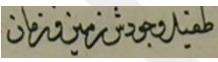
18a

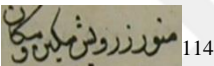
1. hāzretlerinüñ fezāyil ve mezāyāsı şemāyil ve secāyāsı imdād-nāme ve hūme ile kābil-i taḥrīr ve ta'dād 2. olmağın li-ecli'l-i ḥtişār zıkr olunan miqdār ile iḥtişār olunmuşdur

3. 113 **beyt**

4.

 114

5. hāzretüñ vilādeti tāriḥi isti'ābda mündericdür ki mekke-i mu'azzamada ḥaccāc ḳarındaşı muḥammed bin yūsuf 6. evinde ramazān-ı şerīfün on ikinci gicesinde vilādet-i şerīfi vāқи' olmışdur ve ba'zılar dimişlerdür 7. ki rebī'ü'l-evvelün ikinci günü işneyn gicesi ve bir daḥı 'āmü'l-fīlün zuhūrından sonra bir ay yā kırık 8. gün yā elli gün sonra rebī'ü'l-evvelün sekizinci günü işneyn gicesi ve bir rivāyetde daḥı nīsānuñ 9. yigirminci günü idi işneyn gicesi ve meb'ūs-ı şerīfleri rebī'ü'l-evvelün sekizinci günü 'āmü'l-fīlün 10. kırık birinci senesinde mevlūd-ı şerīflerinden meb'ūslarına degin kırık sene ve bir gün ve meb'ūs 11. oldukları seneden hicret itdükleri senenüñ maḥremine degin on iki sene ve toḳuz 12. ay ve yigirmi gündür 'āmü'l-fīlün elli üçünci senesi tamāmında hicret

¹¹¹ Şöyle demeli; Allah'ım! Sen benim rabbimsin! Senden başka hiçbir ilāh yoktur. Beni sen yarattın. Ben senin kulunum; gücüm yettiği kadarıyla senin akdın ve vaadin üzere bulunuyorum. Yaptığım fenalıkların şerrinden sana sığınırım. Üzerimde olan nimetlerini itiraf ederim, günahımı da itiraf ederim. Beni bağışla zira günahları senden başka kimse affetmez, bunu ki gündüz inanarak söyleyip aynı günde akşamlamadan ölürse cennet ehlinden sayılır, her kim ki akşamleyin bunu inanarak söyleyip sabahlamadan ölürse oda cennet ehlinden sayılır.

¹¹² Mahlûkâtın efendisi, en faziletlisi selamlar gece gündüz üzerine olsun.

¹¹³ Az, çok olana; damla havuza delalet etmektedir.

¹¹⁴ Onun ahlak ve lütufları hakkında ne söyleyeyim, akıl vasfını söylemekden aciz kaldı, yer ve zaman onun vücudunun bir parçasıdır, onun yüzüyle yer ve yerdekiler aydınlanır.

buyurdular ve medīne-i münevvereye 13. ‘āmü’l-filūn elli dördüncü senesinin rebi‘ü’l-
evvelün sekizinci isneyn günü dāhil oldular 14. ki ol hicret senesi eylülün yigirminci günü
idi meb‘ūs olup ve hicret idüp medīneye dāhil 15. olunca degin on üç seneye kāmil
olmuş idi ve medīne-i münevverede dünyādan intikāl idinceye 16. degin on sene ve iki
ay meks-i şerīfleri olmuşdur ve dārü’l-‘uqbāya rıhlet buyurmaları 17. rebi‘ü’l-
evvelün ibtidāsı isneyn günü idi ‘āmü’l-filūn altmış dördüncü senesi idi hicretün 18. on birinci
senesi idi ve dağı tārīh-i kudüsde menkūldür ki ‘āmü’l-filūn muharremün nişfında olup
19. ol senenün rebi‘ü’l-
evvelün on ikinci gicesi hāzretün mevlūd-ı şerīfleri olmuşdur
‘āmü’l-filūn

18b

1. evvelinden hāzretün mevlūd-ı şerīflerine degin elli beş gün giçmişdür bu seneden
hāzret-i ādem ‘aleyhi’s- 2. selāmuñ hūbūtına degin altı biñ yüz altmış üç sene olmuş idi
yūnānīlerün tevrātlarında 3. müverrihler kavllerince ve hāzret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi
ve sellem dünyāya geldüklerinde sūnetli ve mesrūr gelmişdür 4. ‘abdü’l-muṭṭalib
gördüğünde ‘azīm ferah ve sürür hāşıl idüp bu evlād bir ‘azīmü’ş-şān kimesne olsa 5.
gerekdür dimişdür **ve yine** tārīh-i mezbūrda mervīdür ki enbiyālarda sūnetli on dört
enbiyā gelmişdür **evveli** 6. ādem ve şīt ve nūh ve hūd ve şāliḥ ve lūṭ ve şu‘ayib ve yūsuf
ve 7. mūsā ve süleymān ve ‘īsā ve ibrahīm ve hanzale bin şafvān ki aşhābü’r-re’y dendür
8. ve muḥammed şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem **ve yine** gelmişdür ki peygamberlerde
ulü’l-‘azm beşdür **biri** nūh **ve biri** 9. ibrahīm **ve biri** mūsā **ve biri** ‘īsā **ve biri**
muḥammed şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ve ba‘zılar dimişlerdür ki bunlardan 10. ğayrı
sūryānīlerden dağı dördür ādem ve şīt ve hanūh¹¹⁵ ve idrīs ‘aleyhimü’s-selām 11. ve
ibtidā kalem ile yazı yazan nūh ‘aleyhi’s-selām idi ve dört dağı ‘arabdan hūd ve şīt 12.
ve şāliḥ ve muḥammed şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem benī isrāyilün ol peygamberleri
mūsā ve āhiri ‘īsā idi ve resüller ki 13. evveli ādem ‘aleyhi’ s-selām ve āhiri muḥammed
şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem **ve yine** menkūldür ki hāzret-i cebrāyil 14. ‘aleyhi’s-selām
ādem ‘aleyhi’s-selām on iki def‘a nüzül itmişdür ve hāzret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve
selleme 15. on dört biñ kerre nüzül itmişdür **ve dağı** tehzībü’l-esmādan menkūldür ki

¹¹⁵ Hz. İdris

kaçan hazret on iki 16. yaşına girdükde ‘ammūsı ebū t̄alib kendüyi şām tarafına götürüp gitdiklerinde buşrāya 17. irişdiklerinde bahīrā-yı rāhib hazreti görüp şıfatından bilüp gelüp mübārek elin eline alup 18. هَذَا سَيِّدُ الْمَالِئِينَ وَهَذَا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ¹¹⁶ 19. didüğinde didiler sen bilürsin bunun resūlu’llah olduğın didi ki şimdi siz gelür iken 19a

1. görür idüm ki ‘akābede cümle kayalar ve daşlar secde ider idiler bunlar ise nebīden 2. gayrıya secde itmezler ve ben dağı kendü kitāblarımda görmüş idüm hālā zuhūr eyledi ve yine ebū 3. t̄alibe didi ki döndür bunu yine mekkeye olmaya yahūdīlerden vücūd-ı şerīfine bir gezend irişe 4. ebū t̄alib dağı hazreti girü döndürüp ve ikinci def’ada hadīcenüñ ‘abdı olan 5. meysere ile yine şām cānibine sefer eyleyüp yine buşrā bāzārına dek gelmişdür kaçan yigirmi beş 6. yaşlarına irişdikde hazret-i hadīceye tezevvüc buyurup medīne-i münevvereye hicret itmişlerdür hazret-i 7. ebī bekirü’ş-şiddīk razıya’llahu te‘ālā ‘anhu bile hicret itmişlerdür ve hazret-i ebū bekirüñ ‘abdı ‘amir 8. bin fuheyre ve delīlleri ‘abdu’llah bin el-uraykıt el-leysī idi mezbūruñ islāma geldiği ma‘lūm 9. degüldür **evlād ve ezvāc-ı t̄ahirāt** hazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem dört kerīmeleri 10. müttefekun ‘aleyhdür lakin erkek oğulları ‘adedi muhtelefun-fīh olup kavlı-i şahīh üzere hemān üç 11. oğulları olmuşdur zamān-ı vilādetleridür ki zıkr olunur **kāsım** kütüb-i siyerde muharrerdür ki 12. hazretüñ evvelki veledleri bu olmağın ebu’l-kāsım künyetiyle mükennā ve meşhūr-ı dünyā oldılar kable’n- 13. nübüvve mekkede hadīce hātūndan vücūda gelüp kavlı-i eşaḥḥ ile on yidi aylık iken vefāt 14. itdi ‘**abdu’llah** hadīce hātūndan olan āḥer evlādı budur mekkede doğup yine 15. anda meme emerken vefāt itdi kavlı-i eşaḥḥ üzere ba‘de’n-nübüvve doğmağın tayyib ve t̄ahir laqabıyla 16. mülakḥab olmuşdur **ibrāhīm** mısr pādişāhı muḥavḥūñ¹¹⁷ hediye göndürdüğü māriye adlı cāriye-i şeref 17. māriyeden idi hicretüñ sekizinde māh-ı zī’l-ḥiccede medīne bağlarında dünyāya gelüp müjde idene bir kavlı 18. bağışlayup yidinci günü iki koyun ḫurbān idüp ve başını tıraş itdikde saçı ağıncı aḳçe şadaḳa 19. idüp ve

¹¹⁶ Bu alemlerin efendisidir, bu alemlerin rabbi olan Allah’ın resuludur. Allah alemlere hüccet (delil) olsun diye onu yeniden diriltecektir.

¹¹⁷ *mukavḥıs* yerine *mukavḥ* yazılmıştır.

saçı yire gömüp ahıyānen mübārek ellerine alup öper idiler müddet-i ‘ömri on altı ay ve sekiz

19b

1. gün veyā on yidi ay on sekiz gün yaşayup vefāt itmişdür mervīdür ki ma‘şūm-ı merhūmuñ 2. h̄in-i mevtinde ḥazret dizi üzerine alup mübārek gözlerinden yaş akup **إنا بك يا إبراهيم حزينون** 3. **نبي المن يحزن القلب ولا نقول إلا يحفظ الرب**¹¹⁸ diyü buyurdılar bundan sonra dañı evlādları 4. gelmemişdür **zeyneb** benāt-ı resūlün büyügi budur ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem otuz yaşında iken 5. kable’n-nübüvve mekkede ḥazret-i ḥadīceden vücūda geldi vālidesi ḥazret-i ḥadīcenün hemşire-zādesi 6. ebū’l’āş bin er-rebī’e nikāḥ olunup lakin mezbūr gazve-i ḥudeybiyeden sonra imāna geldi ve zeyneb 7. otuz bir yaşında vefāt idüp ‘ali adlu bir oğlu kaldı ve imāme adlu bir kızını dañı kaldı ḥazret 8. ziyāde māyil idi **rukiye** ḥazret otuz üç yaşında iken vücūda gelüp gāyet ḥüsnā idi 9. mekkede ‘utbe bin ebī lehebe nikāḥ olunup **تبت براجبها**¹¹⁹ süresi nāzil olduñda ‘utbeye ḥabāset-i 10. rütbe kendü peder-i sefer-i maḥarr-ı ḥātırını için kable’-duḥūl boşayup vaḥy-i ilahī ile ḥazret-i ‘osmān rażıya’llahu 11. ‘anhuya nikāḥ olunup ‘abdu’llah adlu bir evlādı olmuş idi ümmü **gülsüm** bu dañı mekkede 12. ‘utbe bin ebī lehebe nikāḥ olunup pederi ḥātırını için kable’-duḥūl bunu dañı boşayup 13. ḥazrete cefā itdüğünde **التمسوا عليه كتابا من كل باب**¹²⁰ diyü bed-du‘ā itdüklerinde şām yolında 14. bir arslan pāreledi ḥazret-i ‘osmānuñ ḥātūnı rukiye vefāt itdüñde ümmü gülsümi dañı hicretün üçüncü 15. senesinde ḥazret-i ‘osmāna nikāḥ itdiler ve buyurdılar ki **هذا جبريل يخبرني ان الله لم يرني اذ وعلها** 16. **از وعلها**¹²¹ ve dañı yā ‘osmān yüz kızım olsa idi biri biri ardınca saña virür idüm diyü 17. buyurmuşlardur hicretün toñuzunda vefāt itdi **fātıma** kavlı-i eşaḥḥ üzere ḥazret otuz beş 18. yaşında iken vücūda gelüp ḥazretün vefātından altı ay sonra hicretün on birinci yılında ramazānuñ 19. üçüncü günü yigirmi toñuz yaşında vefāt idüp ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem ḥālet-i nez’inde aña

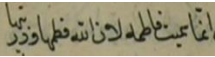

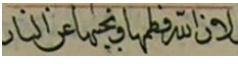
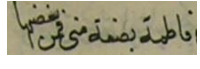
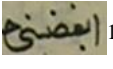
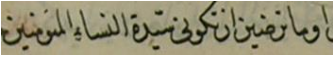
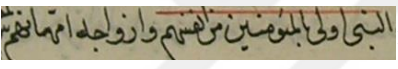
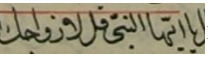
20a

¹¹⁸ Ey İbrahim biz sana üzülüyoruz. Göz ağlar, kalb hüzünlenir. Rabbi kızdıracak bir söz söylemeyiz.

¹¹⁹ Tebbet 1: Ebu Leheb’in elleri kurusun.

¹²⁰ Ey Allah’ım köpeklerinden bir köpeği üzerine musallat et.

¹²¹ Bu Cebrail (Fatıma’yı) seninle evlendirmemi Allah’ın emrettiğini bana haber verdi.

1. beşâret itmişidi mevâhib-i ledünniyyede menkûldur ki hazret 2. diyüp ve dağı dimişler ya'ni haqq te'âlâ anı ve zürriyyetlerini ve anuñ 3. muhibbelerini cehennemden âzâd itdügiçün fâtıma diyü ad qodılar kütüb-i hadîsde 4. ¹²² hadîs-i şerîfdür ve dağı ¹²³ hadîs-i şerîfdür 5. mevâhib-i ledünniyyede kavı-i muhtâr üzere efdal-ı nisvân-ı zümre-i insân evvelâ meryem sonra fâtıma sonra 6. hadîce sonra 'âşsedür diyü mezkûrdur hicretüñ ikinci yılında şehr-i recebde hazret-i 'aliye nikâh 7. olunup zî'l-hiccede cem' oldılar mervîdür ki hazret-i 'aliden hasan ve hüseyin ve muhsin adlu oğulları 8. ümmü gûlşüm ve zeyneb adlu kızları olup âhir evlâdı muhsin idi ki düşük olmağıyla bu 9. hâlden haste düşüp marâz-ı mevti bu olmuşdur nesl-i resül fâtımadan gayrı sâwir evlâdlarından 10. bi'l-külliyeye münkatı' olmuşdur **ezvâcü't-tâhirât** hazret-i şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellem bunlaruñ 11. haqqlarında qur'an-ı 'azîmü's-şânda ¹²⁴ buyurılmağın 12. tahrim nikâhları ve vücüb-ı ta'zîmleri cihetinden ümmet-i muhammedüñ vâlideleri olup ammâ anlaruñ 13. kerîmeleri mü'minînüñ aḥavâtı olmayup ve âbâ ve ümmehâtları dağı mü'minînüñ ecdâd ve ceddâtı 14. olmayup ihve ve aḥavâtları dağı mü'minînüñ aḥvâl¹²⁵ ve hâlâtları degüldür bunlara mü'minîñ ümmehâtı 15. iken anlara nazâr itmek ve tenhâ yirde bile oturmaq mü'minîne harâmdur hazret-i 'âşsedden mervîdür 16. ki bunlar mü'minînüñ ümmehâtı olup lakin mü'minâtuñ ümmehâtı degüldür ammâ hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 17. cemî'-i mü'minîñ ve mü'minâtuñ vâlid-i mâcidleri idiler mervîdür ki bir gün medînede hazret-i 18. resülün toquz hâtünü cem' olup ziyâde nafaqa ve zînet taleb itdüklerinde hazret niçün 19. olup fî'l-hâl ¹²⁶ âyeti nüzül itdükte bu âyet-i kerîmeyi her birine

20b

¹²² Fatıma benim bir parçamdır. Onu kim kızdırırsa beni kızdırmış olur.

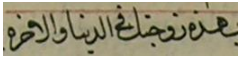

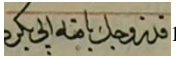
¹²³ Sen, mü'min, kadınların efendisi olmayı istemez misin?

¹²⁴ Ahzab 6: Peygamber mü'minlere kendi nefislerinden daha önceliklidir onun eşleri onların analarıdır.

¹²⁵ aḥvâl yerine aḥvâl yazılmıştır.

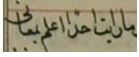
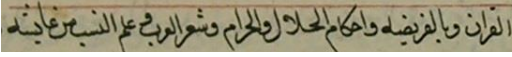
¹²⁶ Ahzab 28: Ey Peygamber! Hanımlarına de ki...

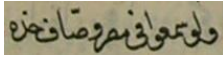
1. başka başka okıyup dilerseñüz benden talākile dünyāyı dilerseñüz rızāu'llahile beni 2. ve dār-ı āhireti ihtiyār eyleñüz didükde her biri dünyādan teberrā idüp hüsn-i rızālarile allah ve resül 3. ve āhireti ve müzāyaka ile giçinüp şabr ve kanā'atı ihtiyār ve rızāu'llaha naqd-i cānların nişār idilür 4. ve hazret-i resülün kerimelerinün ve hātūnlarınun ekşerinün mihiri dörder yüz dirhem gümüş idi 5. **hadice** eş-şiddika bint-i hüveylid bin esed bin el-'uzza¹²⁷ bin kuşay bin kilāb bin mürre bin ka'b 6. bin lü'ey ki mezbür kuşay hazret-i resülün ecdādındandır dañı zamān-ı cāhiliyyetde laķabı 7. tāhire ve cemāl ve kemāl-i zāhire idi kütüb-i siyerde mervidür ki mekke-i mükerrerede hazretün 8. kable'n-nübüvve ba'zı āsar-ı nübüvvetleri aşkārā olmağın bi-i ihtiyār rāğib olup kendüsi 9. şahibe-i māl ve cemāl ve 'aql ve kemāl ve şeref ve neseb ve 'iffet ve edeb olmağın kavli-i eşahh 10. üzere kırk yaşında seyyibe iken resül şalla'llahu 'aleyhi ve sellem yigirmi beş yaşında iken nikāh-ı 11. bā'isü'l-i rtiyāhlarile müşerref ve merātib-i 'izzet-i muzā'afe oldı māl-dār olup 12. cümle mālını hazrete bezl ve kesbi sevāb-ı bi-hesāb ve fazl itmişdür on beş yıl kable'n-nübüvve 13. ve on yıl ba'de'n-nübüvve hātūnları olup altmış beş yaşında ramazānda vefāt eyledi 14. hazretün 'ammüsü ebü tālibün fevtinden üç yā beş gün sonra olmağın ol seneye 'āmü'l-15. hüzn diyü ad kodılar ve hadice rażıya'llahu 'anhānuñ evvelki zevcinden hind adlu bir 16. oğlı var idi başrada tā'ūndan fevt oldı 'āyşe eş-şiddika bint-i ebü 17. bekir bin ebī kuḥāfe bin 'amir bin 'ömer bin ka'b bin sa'd bin hem bin mürre bin ka'b bin lü'ey mezbür ka'b 18. hazretün ecdādındandır mervidür ki 'āyşe mekkede nübüvvet-i resülde dört yā beş yıl 19. sonra doğup altı yā yidi yaşında iken hazret-i emr-i ḥaḳḳla anı mekkede nikāhlanup 21a

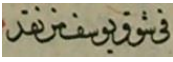

1. lakin küçük olmağıla babası yanında durup ba'dehu medīnede hicretününden yidi yā sekiz ay yā ikinci 2. senesi şevvālinde toḳuz yaşında iken cem' olup vefāt-ı resülde on sekiz yaşında olup 3. yine medīnede hicretün elli yidi veyā elli sekizinci ramazānında şāmda mu'āviye ḥalīfe iken vefāt itdi 4. mervidür ki cebrayil 'aleyhi's-selām 'āyşe rażıya'llahu 'anhānuñ şüretin bir yeşil ḥarir üzerine yazılmış 5. hazrete şalla'llahu 'aleyhi ve sellem getirüp ¹²⁸ bir rivāyetde dañı 6. ¹²⁹

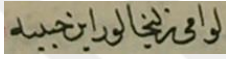
¹²⁷ abduel-uzza yerine el-'uzza yazılmıştır.

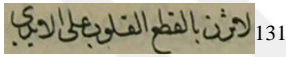
¹²⁸ Bu senin dünyada ve ahiretteki eşindir.

dididi mezkürdür ki hâzret-i resûl bundan ğayrı bākire almamışlardır 7. ve hâdiceden sonra bunu sâyirlerden ziyâde sevüp kızıl yañaqlı olmağın hümeyrâ diyü lağab komışlar idi 8. mervîdür ki hâzret-i resûlden rivâyet itdüğü ehadîs-i şerîf kütüb-i mütedâviledür iki biñ iki yüz 9. on veyâ biñ iki yüz on hadîs mevcûd olup şahâbeden ‘urve bin e’z-zübeyr 10. ¹³⁰ dimişdür ‘ilm ve kemâlinde 11. mâ‘adâ şâ‘ire-i belîğa olup medh-i resûle dimişdür **nazm**

 12.

¹³¹

13. **sevde** bint-i zem‘a bin kıays bin ‘abd-i şems bin ‘abd-i vudd bin naşr bin mâlik bin haml¹³² bin ‘âmir bin lü‘ey cedd-i resûl 14. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem muğaddemâ zevci ile mekkede îmâna gelüp zevci vefât idüp ve hâdîce vefât itmegin 15. ibtidâ ‘âyşeye ba‘dehu buña nikâh itdiler hicretün sekizinde sevde başluca olmağın boşamak murâd eyledüklerinde 16. yâ resûla’llah benüm murâdım kıyâmetde hâtûnlar zümresinde bulınayım beni boşamañuz bintimi ‘âyşeye bağışladım 17. dimegin talâğdan ferâğat itdiler hicretün elli dördünde vefât itdi **hafşâ** bint-i ‘ömer bint-i el-hattâb bin 18. nüfeyl bin ‘abdü’l-‘uzzâ bin ‘abdu’llah bin kıuraş bin riyâh bin rizâh bin ‘adiy bin ka‘b bin lü‘ey cedd-i resûlu’llah şalla’llahu 19. ‘aleyhi ve sellem muğaddemâ mekkede îmâna gelüp şahâbeden olan zevci huneysle bile hicret itmişler idi zevci

21b

1. bedr ğazâsında vefât itmegin hicretün üçüncü senesinde hâzret-i resûl nikâhlanup hicretün toközünde 2. bir cāriye huşuşında hâzret incinüp talâğ-ı ric‘î virdükde cebrayil

¹²⁹ Allah seni Ebubekir’in kızı ile evlendirdi.

¹³⁰ Kur’an’ı ve ilmini, farayizi(miras ilmi) helal ve haramın hükmünü ,Arab’ın şirini ve ilm-i nesebi en çok bilen Ayşe’dır.

¹³¹ Eğer Mısır’da Yusuf’un olduğı duyarlarsa yanaklarını, yüzlerini süslerler. Yusuf için paralarından vazgeçerler. Annemiz Züleyha onun alnını gösterseydi, yüreklere olan etkisinden parmaklarını keserler.

¹³² *hasel* yerine *haml* yazılmıştır.

‘aleyhi’s-selām gelüp ^{ربيع} 3. ^{حفصه فانها صوامع فواتم وانها روجت في الجنة}¹³³ dimegin ḥazret aḥa ric‘at idüp 4. barışdılar hicretüñ kırk beş veyā kırk biri şa‘bānında medīnede altmış yaşında iken vefāt idüp 5. nice eḥādīs-i şerīf rivāyet olunur kütüb-i ḥadīsde ancak yitmiş ‘adedi mezkūrdur **zeyneb** 6. bint-i ḥadīce bin el-ḥāris kabāyil-i ‘arabdan benī hilāl t̄āyifesindendir ḳable’l-i slām fuḳarāya ziyāde 7. in‘ām-ı ta‘ām itmege mu‘tāde olmağın ümmü’l-mesākīn mülakḳabe olunup hicretüñ üçüncü yılı ramazānında 8. nikāḥlanup cem‘ olunup iki ay veyā sekiz ay giçdükte vefāt itdi **ümmü seleme** bint-i ümeyye bin 9. el-muğīre bin ‘abdu’llah bin ‘amr bin maḥzūm bin yaḳaza bin mürre bin ka‘b bin lü‘ey cedd-i resūlu’llah şalla’llahu te‘ālā 10. ‘aleyhi ve sellem mezbūr ḥātūnuñ zevc-i evveli ebū seleme olup ve ebū seleme ḥazret-i resūlün ‘ammesi burre bint-i 11. ‘abdü’l-muḥṭalīb oğludur hicretüñ dördüncü yā üçüncü yılında vefāt idüp ‘aḳībū’l-‘idde ebū bekir ve ‘ömer isteyüp 12. anlara varmayup cemāl ve kemāl ehli olmağın ḥazret-i resūle nikāḥlanup vefāt iden zeynebün hücesine 13. getürdiler zevc-i evvelinden seleme ve ‘ömer adlu iki oğlı ve zeyneb adlu bir kızını ḳalup ḥazret-i resūl anları 14. ri‘āyetle besleyüp selemeye ‘ammūları ḥazret-i ḥamzanun kızını imāmeye nikāḥ itdiler hicretüñ elli tokuzunda 15. yā elli yedisinde şevvāle medīnede seksen dört yaşında vefāt idüp evzāc-ı resūlün cümleden sonra 16. vefāt eyler budur kütüb-i ḥadīsde üç yüz yitmiş sekiz ḥadīs-i şerīf kendüden menḳüldür **zeyneb** bint-i 17. caḥş vālidesi ḥazret-i resūlün ‘ammesi ümeyme bint-i ‘abdü’l-muḥṭalīb olup mervīdür ki mezbūrı ḥazret-i 18. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ibtidā kendü ‘abd-ı mu‘taḳı ve āḥiret oğullığı olan zeyd bin ḥāriṣe nikāḥ idüp 19. melbūsāt ve me’külāt ve aḳçeler göndürmüş idi nice müddetden sonra zeyd-i mezbūrenün ri‘āyetine

22a

1. ḳādir olmağın hicretüñ beşinde yā üçünde ḥüsn-i rızālarile ayrışup ḡāyetde ḥüsnā olmağın 2. ba‘de’l-‘idde ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ṭalīb olup zeyneb işitdükte iki rek‘at namāz ḳılup 3. ^{اللهم اني رسولك محبتي فان كنت اهلا له فزوجني منه}¹³⁴ diyü du‘ā itdükte

¹³³ Hafsa’ya dön. Zira o çokça oruç tutan, gece namaza kalkandır ve o senin cennetteki eşindir.

¹³⁴ Ya rabbi, muhakkak ki senin resulün beni istiyor (zevcesi olmamı), ben eğer ona münasipsem beni onun zevcesi eyle.

4. **فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا** ¹³⁵ **وَوَطَّرَ زَوْجَهَا** āyeti nüzül idüp cenāb-ı kibriyā bi'z-zāt nikāh itmekle tekrār nikāh lāzım olmağın 5. hāzret-i resūl zeynebūñ hānesine icāzetsiz girmişdür ve mezbūre hātūn sāyir havātīnlere iftihār 6. ider idi ki benüm nikāhımı rabbū'l-‘izzet hāzreti itmişdür hicretūñ yigirmi veyā yigirmi birinci yılında elli üç 7. yaşında vefāt idüp hāzret-i ‘ōmer **رَأَاهِلَ الْمَدِينَةَ أَحْفَرًا وَاجْتَارَ أَمْتَهُ** ¹³⁶ diyü nidā idüp namāzına kendü 8. imāmet itmişdür sāyir havātīnden ziyāde şadaқа virüp hatta qolları uzun olan hātūn 9. budur on bir hadīs-i i şerīf kendüden menķūldür **cüveyriye** bint-i el-hāris bin ebī dırār mezbūr hāris 10. kabāyil-i huzā‘adan benī‘l-mustālik kabālesinūñ reyisi idi benī‘l-mustālik ganāyiminde mezbūr kıys bin şemmās 11. hişsesine düşüp kendüsi andan bahāya kesdürüp bedel-i kitābetini hāzret-i resūle virüp 12. ismi berre iken cüveyriye koyup gāzādan dönüşde hicretūñ beşi yā altısında şa‘bānda nikāhlanup 13. medīnede cem‘ oldılar hicretūñ ellisinde altmış yaşında vefāt itdi kendüden yidi hadīs-i şerīf 14. menķūldür **ümmü habībe** bint-i ebī süfyān bin hārb bin ümeyye bin ‘abdü’ş-şems bin ‘abd-i menāf bin kuşay bin kilāb 15. bin mürre bin ka‘b bin lü‘ey cedd-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem pederi ebū sufyān küffār-ı kıreyşūñ reyisi 16. olup mekke fethinde oğlı mu‘āviye ile imāna gelüp otuz ile kırk arasında yaşı olup hicretūñ 17. yidisinde hāzret-i resūlile cem‘ olup medīnede hicretūñ kırk dördünci yā ikinci yılında vefāt 18. itdi kütüb-i hadīsde merviyātı altmış beş hadīsdür **şafiye** bint-i hüvey bin aḥṭab babası meşāhīr-i 19. yehūd-ı hayberden olup hicretūñ yidinci senesi muḥarremde resūl şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem hayber fethine geldükde

22b

1. şafiyenūñ zevc-i āḥere zifāfı gicesi olup irtesi hayber feth ve ḥalkı esīr olduğda şafiye
2. daḥı dutılup gāyet ḥüsnā olmağın hāzret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem kendüler için alup 3. ve āzād idüp şafā-yı cinān ve recā-yı cinān ile imāna gelmegin mihrı ‘uteқа olmak üzere 4. nikāhlanup ve yolda cem‘ olup medīneye geldüklerinde sonra muḳaddemā menķūhaları olup 5. ḥabeşden gelen ümmü ḥabībe ile cem‘ oldılar hicretūñ ellisinde medīnede vefāt itdi 6. **meymüne** bint-i el-hāris kabāyil-i ‘arabdan benī hilāl

¹³⁵ Azhab 37: Zeyd, eşinden yana isteğini yerine getirince (eşini boşayınca), onu seninle evlendirdik.

¹³⁶ Ey Medine halkı, annenizin cenazesinde hazır bulununuz.

ṭāyifesinden idi ismi berre iken ḥāzret-i 7. resūl meymūne ḳodılar mervīdūr ki ḥāzret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem feth-i ḥayberden şonra mekkeye 8. 'umre için gıtdükde meymūnenün evvelki zevci vefāt itmegin muḳaddemā ve ḥāzret yolda mahrem 9. iken mekkeye on mīl yirde nikāḥ idüp ba'dehu 'umre için mekkede üç gün oturup 10. medīneye 'avdet buyurduḳlarında yine nikāḥ olduḡı yirde cem' oldılar hicretün elli birinde yā altmış 11. altısında yā elli üçinde mekkede ḥaste olduḡında beni mekkeden çıkaruḡuz zīrā ḥāzret 12. benüm vefātım mekkede ölmeyecegin ḥaber virmişdür diyü çıkarduḳlarında ḥikmeten ḥāzret-i resūle nikāḥ 13. ve cem' olduḡı menzilde vefāt itdi **fevāyid** evvelā ma'lūm ola ki ḥāzret-i şalla'llahu 'aleyhi 14. ve sellemün işbu on bir ḥātūnlarınuḡ altısı 'arabiyye ve ḳureyşiyye idiler ki anlar ḥadīce ve 'āyşe 15. ve sevde ve ḥafşa ve ümmü seleme ve ümmü ḥabībedür dördü yalnız ḡaribe idiler ki iki zeyneb 16. meymūne ve cüveyriyedür biri daḡı benī isrāyildendür ki şafiyedür **ve** bunlarınuḡ içinde hemān 17. mekkede ḥadīce ve medīnede zeyneb bint-i ḥadīce ḥāzretün ḥayātında vefāt idüp ve toḳuzu 18. şonra vefāt itmişlerdür **ve** ḥadīceden ḡayrısından evlād olmamışdur **ve** 'āyşeden 19. ḡayrı bıkır almamışdur **ve** doḡuz ḥātūndan ziyāde zamān-ı vāḥidede bir araya cem' olmamışdur

23a

1. **ve** ḥadīce vefātından şonra medīnede sāyir menkūḥaları üzerine taşarruf itdükleri 2. dört cāriyeleri daḡı var idi biri **māriye** bint-i şem'un ḳıbtıyye mışriyye idi ki mışır 3. pādīşāḥı muḳavḳıs ba'zı hedāyā ile göndürmiş idi biri daḡı **reyḥāne** bint-i şem'un idi 4. ki ṭāyifeye benī ḳureyżadan esīr olup mülk-i yemīn ile taşarruf iderler idi hicretün altısında 5. nikāḥ itmişdürler biri daḡı zeyneb bint-i caḡş baḡışladıḡı cāriyedür ve biri daḡı bir ḡazāda 6. almışlar idi **ve** bu zıkr olan on bir ḥātūnlardan mā'adā evḳāt-ı müteferriḳalarda on 7. iki ḥātūn daḡı nikāḥlanup ikisi bi'l-i ttifāk ḳable'd-duḡūl vefāt itmişler ikisi daḡı ḳable'd- 8. duḡūl yā vefāt yā birer sebep ile muṭallaḳa olmuşlardır ki biri fāṭıma bint-i eḡ-ḡaḡḥāk ve biri 9. 'āliye¹³⁷ bint-i zabyān idi üçü daḡı bi'l-i ttifāk ḳable'd-duḡūl birer sebeble muṭallaḳa olmuşlardır 10. ikisi daḡı bi'l-i ttifāk birer sebeble muṭallaḳa olup lakin medḡūlun biḥā olduḡlarında iḡtilāf 11. var biri daḡı ba'de'n-nikāḥ ḳable'd-duḡūl birāderi ile yemene gidüp anlar anda iken ḥāzret 12. vefāt

¹³⁷ ḡāliye şeklinde yazılmıştır.

idüp bunlardan ğayrı beş altı hātūn daħı almak murād-ı şerīfleri olup lakin 13. ba‘zı mevāni‘ sebebi ile zūhūra gelmedi **aķrabā-yı ħāzret şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem** ehl-i siyerde 14. dimişlerdür ki ħāzret-i resūlūñ ħavl-i eşaħħ ile on iki ‘ammūları olup **biri ħāris** 15. **ve ebū t̄alib ve zūbeyr ve ħamza ve ebū leheb ve ğaydāķ ve muķavvim ve đırār ve ‘abbās ve ķusem ve** 16. ‘abdū’l-ka‘be **ve ħacl** idi bu cümleñ birāderleri ‘abdu’llah peder-i resūlū’llah ħavl-i eşaħħ ile 17. ħamza ve ‘abbāsdan büyük olup ‘abbās cümleden küçük idi içlerinde ħāris ebū t̄alib 18. ħamza ebū leheb ‘abbās pederleri ‘abdū’l-muṭṭalīb şoñına ħalup s̄ayirleri ħayātında vefāt 19. itdiler ħārisle ‘abdu’llah ħāzret-i resūlūñ nübūvvetine ħalmayup ebū t̄alib ile ebū leheb yitişüp

23b

1. lakin imāna gelmeyüp ħamza ile ‘abbās ni‘met-i imān ve şoħbet-i resūlile mūkerrem ve muğtenim ve zikr-i cemīlile meşhūr-ı ‘ālem 2. oldılar ve ħāzret-i resūl şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemūñ ‘ammeleri altı hātūn idiler biri ‘ātike ve ümeyme 3. ve beyzā ve berre ve şafiye ve ervā olup bi’l-i t̄tifāķ şafiye imāna gelüp ‘ātike ile ervā daħı 4. imāna geldüklerinde ihtilāf var **ve** evlādları bunlardur **‘umāre** bin ħamza **ya‘la** bin ħamza **ümāme** bint-i ħamza 5. ħāzretūñ hātūnı ümmü ħabībenūñ zevc-i evvelinden olan oğlı ‘amr bin ebī selemeye nikāħ olmuşdur **fađl** bin 6. ‘abbās **‘abdu’llah** bin ‘abbās **‘ubeydu’llah** bin ‘abbās **ķusem** bin ‘abbās **‘abdu’r-raħmān** bin ‘abbās **ma‘bed** bin ‘abbās **keşir** bin 7. ‘abbās **ħāris** bin ‘abbās **‘avn** bin ‘abbās **temām** bin ‘abbās ve dört daħı kerīmeleri var ümmü ħabībe **ve** şafiye **ve** 8. ve amīne **ve** ümmü ğülsüm ve ‘amme-i resūl-ı şafiyenūñ daħı üç oğlı olmuşdur **zūbeyr** ve **s̄ayib** ve ‘abdū’l-ka‘be **9.** ve ‘ātikenūñ daħı iki oğlı olmuşdur **‘abdu’llah** ve **zūheyr** ve t̄uleyb bin ervā ‘amme-i resūlū’llah **nevfel** bin ħāris 10. bin ‘abdū’l-muṭṭalīb **‘ubeyde** bin el-ħāris **‘abdu’llah** bin el-ħaris **rabi‘a** bin el-ħāris **ebūsüfyān** bin el-ħāris **muğire**¹³⁸ 11. bin el-ħāris **ervā** bint-i el-ħāris **‘akīl** bin ebī t̄alib ħāzret-i ‘alinūñ birāderidür **ca‘fer** bin ebī t̄alib **‘ali** 12. bin ebī t̄alib **üm-i hānī** bint-i ebī t̄alib **cümāne**¹³⁹ bint-i ebī t̄alib **‘abdu’llah** bin zūbeyr bin ‘abdū’l-muṭṭalīb **đubā‘a**¹⁴⁰ bin zūbeyr 13. **üm-mü’l-ħakīm** bint-i zūbeyr **‘utbe** bin ebī leheb **mu‘attib** bin ebī leheb **dürre** bint-i ebī leheb **ħalide** bint-i ebī leheb **‘azze** bint-i

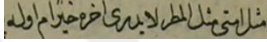
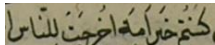
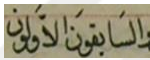
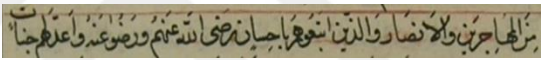
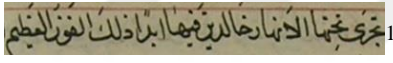
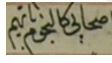
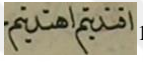
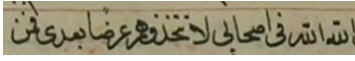
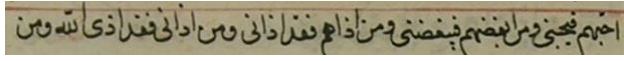
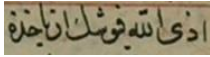
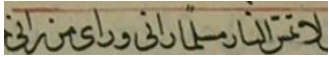
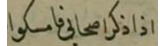
¹³⁸ nasīre şeklinde yazılmıştır.

¹³⁹ ħümāme şeklinde yazılmıştır.

¹⁴⁰ şubā‘a şeklinde yazılmıştır.

ebî 14. leheb ‘**abdu’llah** bin ümeyme ‘amme-i resül **ebü aḥmed** bin ümeyme **zeyneb** bint-i ümeyme **ḥamme** bint-i ümeyme **ümmü ḥabîbe** bint-i ümeyme ‘**amir**¹⁴¹ 15. bin el-beyzâ ‘amme-i resülü’llah **ervâ** bint-i beyzâ **ebü sebre** ibn-i berre ‘amme-i resülü’llah **ebü seleme** bin berre bu 16. zıkr olanlar îmāna gelmişlerdür **der-zıkr ve fazîlet şaḥābe-i kirām** rıdvānu’llahu te‘ālā ‘aleyhim ecma‘în 17. mevāhibde mezkûrdur ki cumhūr-ı selef ve ḥalef müttefiklerdür ki zümre-i şaḥābe ba‘de’n-nebiyyin ve’l-melāyike’l- 18. muḥarribîn efdal-i maḥlūkāt olup ve ḥazret-i resül şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve selleme müslimen muḥārenet 19. idüp yāḥūd müslimen bir kerre gören ‘ahd-i şaḥābeden sonra gelen cemî‘-i ümmetden efdaldür egerçi

24a

1. kim ¹⁴² buyurulmuşdur lakin mücerred ziyāde sevāb-ı müstelzim efdaliyyet 2. degüldür zīrā müşāhede-i resül mu‘ādil-i fazîlet olmamak muḥarredür şaḥābe ḥaḳḳında āyāt ve eḥādīs-i 3. keşīre vardır cümleden ¹⁴³ āyeti ve daḥı 4. 5. ¹⁴⁴ āyeti ve daḥı 6. ¹⁴⁵ ḥadīs-i şerīfi ve daḥı 7. 8. ¹⁴⁶ ve daḥı ¹⁴⁷ ḥadīs-i vardır ¹⁴⁸ 9. ve **kütüb-i** ‘aḳāyidde mezkûrdur ki cümle şaḥābeye ta‘zīm ve anlara ḥüsn-i zann ve her birine şalāḥ-ı ‘adāletle 10. i‘tikād oluna şerḥ-i ‘aḳāyidde mestûrdur anlara sebb ve ta‘n meselā ḳazf ḥazret-i ‘āyşe gibi edille-i 11. ḳaṭ‘iyyen muḥālif ise küfrdür muḥālif degül ise bid‘at ve fışḳdur dinüp mevāhib-i ledünniyede 12. ya‘ni aşḥābım zıkr

¹⁴¹ ‘āmire şeklinde yazılmıştır.

¹⁴² Benim ümmetim yağmur gibidir. İyilik/bereket önünde mi sonunda mı bilinmez.

¹⁴³ Ali İmran 110: Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz.

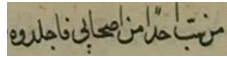
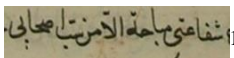
¹⁴⁴ Tevbe 100: İslām’ı ilk önce kabul eden muhâcirler ve ensar ile, iyilikle onlara uyanlar var ya, Allah onlardan razı olmuş; onlar da ondan razı olmuşlardır. Allah, onlara içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. İşte bu büyük bir başarıdır.

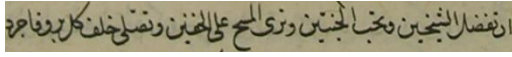
¹⁴⁵ Ashabım yıldızlar gibidir hangisine uyarsanız yolunuzu bulursunuz.

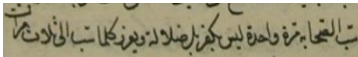
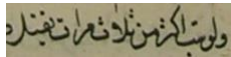
¹⁴⁶ Ashabıma dil uzatanlar Allah’tan korkun! Benden sonra onları kötü emellerinize alet etmeyin! Onları seven, beni sevdiği için sever. Beni sevmeyen de onları sevmez. Onları inciten beni incitmiş olur. Beni inciten de Allahü teâlâyı incitmiş olur.

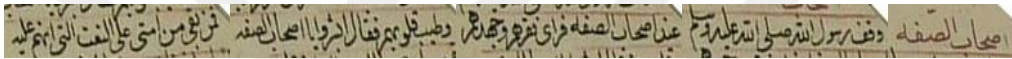
¹⁴⁷ Ateş beni gören bir müslümana ve beni göreni gören bir kimseye dokunmaz.

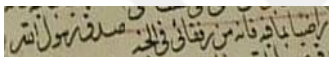
¹⁴⁸ vardur şeklinde yazılmıştır.

olduğunda sükūt idinüz diyü buyurmuşlardır ve dağı 13. ya'ni şahābemden birisine sebb eyleyene takrīr lāzım olur 14. ve cāmi'ü's-şagīr-i suyūṭide ¹⁴⁹ ḥadīsi mervīdūr hūlāṣatū'l-fetāvāda 15. ḥazret-i ebū bekir yā 'amr sebb ve la'n küfrdür ammā ḥazret-i 'aliyi bunlardan efdal şanmak küfr degüldür 16. bid'at ve ḍalāletdür imām-ı a'zam ḥazretlerine mezheb-i ehl-i sünnet ve cemā'at nedür diyü sū'āl olduğunda

17. ¹⁵⁰ didiler

18. kitāb-ı ādābū'l-menāzilde 19. ¹⁵¹ diyü mezkūrdur 'aşere-i mübeşşere ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 24a derkenar yan

 ¹⁵² 'abdullah bin mes'ūd ve 'utbe bin mes'ūd miqdād bin esved ve ebū kebīşe şuheyb ¹⁵³ bin sinān ve ebū 'ubeyde bin cerrāḥ zeyd bin ḥattāb ve 'abdullah bin 'ōmer ebū hureyre ve ebū imāme 'abdū'l-münzir ma'ād bin el-ḥāriş ve ebū derdā bin 'āmr 'abdullah bin bedr el-cüheni ve şafvān bin beyzā mes'ūd bin rebīü'l kārī ve bilāl bin rabāḥ 'ammār bin yāsir ve 'abdullah bin mes'ūd 'ukkāşe bin miḥsan ¹⁵⁴ 24b

1. ḥazretlerinin āl ve aşḥāb-ı zevī'l-ḳabūlden cennete duḥūl ile şarāhaten ¹⁵⁵ yā işāreten beşāret itdükleri 2. bī-ḥadd ve gāyedür zīrā üç yüz on üç kimesne olan ehl-i bedr ve biñ dört yüz ile biñ beş yüz 3. mābeyninde olan ehl-i bī'at-ı şecere cehenneme girmezler diyü ḥadīs-i şaḥīḥ olup ḥatta cümle tābi'in dağı 4. ehl-i cennet itdüklerine sünen-i

¹⁴⁹ Benim şefaati (bütün ümmete) mübahtır. Ancak ashabıma söven kimseler müstesnadır.

¹⁵⁰ İki şeyhi tercih edeceksin, iki cenneti seveceksin, iki mesti mesh etmeyi göreceksin ve her iyilikseverin arkasında namaz kılacaksın.

¹⁵¹ Sahabeye bir kez sövmek küfür değil bilakis dalalettir. Üç kez olana kadar her sövdüğünde ceza verilir. Üç kezden fazla söverse öldürülür.

¹⁵² Ashab-ı suffa peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ashab-ı suffanın yanında durdu. Fakir, çalışkan ve iyi kalpli olanları gördü. Sonra size müjde olsun, eğer baki kalan ümmetlerimde bunların sıfatları varsa ben onlardan razıym. Onlar cennetteki arkadaşlarım olacaklardır.

¹⁵³ cüheb şeklinde yazılmıştır.

¹⁵⁴ muḥsin şeklinde yazılmıştır.

¹⁵⁵ zārāhāten şeklinde yazılmıştır.

tirmizide **لا تمس النار مسلما ربي وراي من ربي**¹⁵⁶ diyü hadīs-i şerīf 5. mervīdür lakin meclis-i vāhidede ismlerin ta'yin buyurup duḥūl-ı cennetle şarāḥaten beşaret itdükleri 6. 'aşere-i mübeşşere dirler ki dördü cihān-ı yār-ı 'izām ve ma'lūm-ı ḥāş ve 'āmdur ve altısı daḥı 7. bunlardur ki zıkr olunur **ebū 'ubeyde** 'āmir bin 'abdu'llah bin el-cerrāḥ bin hilāl bin eheb¹⁵⁷ bin şabbe¹⁵⁸ 8. bin el-ḥārs bin fehr bin cedd-i resūlullah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem mekkede evāyil-i nübüvvet-i resūlde 9. ḥazret-i 'ömerden muḥaddem ĩmāna gelüp ğazāvātta cidden ḥazretten ayrılmayup yolına cān fedā 10. eyleyenlerdendir ḥazret **حضرتان كل مناه امنا و امين هذه ال ابو عبد الرحمن**¹⁵⁹ diyü buyurmışdur 11. hicretüñ on sekizinde elli sekiz yaşında iken şām-ı şerīf kurbında vefāt itmişdür **talḥa** 12. bin 'abdu'llah bin 'oşmān bin 'amr ve bin ka'b bin sa'd bin teym¹⁶⁰ bin mürre cedd-i resūlullah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 13. bu daḥı şahābe içinde sibāk ve ḳudemādan ve 'ulemā ve fuḳahā-yı 'użemādan idi cümle ğazavātta ḥazretle 14. bile ḥaḳḳında buyurmışdur ki **من راد ان يطر الى سيد بشي على الارض فيسقط الحطه**¹⁶¹ 15. mervīdür ki bedr ğazāsında bir eliyle ḥazreti ḳoruyup ve bir eliyle küffār ile döğüşür iken 16. ol dest-i ḥaḳ-perestine şe'el ve ḥalel irişüp mu'aḫḫal oldu ol eli ve cesed-i bī-ḥasedine daḥı 17. yitmiş beş cerāḥat işābet itdükde ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem mübārek elleriyle gövdesin şığayup 18. **اللهم اشفيه وقوم**¹⁶² didükde fī'l-ḥāl şihḫat bir kemāl bulup a'dā-yı bedr ile cenge başladı 19. hicretüñ otuz altısında başra şehrinde muḥārebe-i yevm-i cemelde ḥazret-i 'āyşe 'askerinüñ

25a

1. serdārı iken yine kendü 'askerinde mervān-ı şāḥib-i tuğyān bir ḥuşūşicün buña 'adāvet 2. üzere imiş ceng arasında bir oḳıyla urup şehīd itdi altmış dört yaşında idi 3. **aburrahmān** bin 'avf bin 'abd-ı 'avf bin 'abdü'l-ḥārs bin mürre¹⁶³ bin kilāb cedd-i resūlullah şalla'llahu 4. 'aleyhi ve sellem ğayrı ismi var idi bu ismi ḥazret ḳodı bu daḥı ḳudemādan ve 'ulemā ve fuḳahā-yı 5. 'izāmdan olup māl-dār idi ḥāl-i ḥayātında bir

¹⁵⁶ Ateş beni gören bir müslümana ve beni göreni gören bir kimseye dokunmaz.

¹⁵⁷ Kaynaklarda helal ve eheb isimleri yerine sadece ka'eb yer almaktadır.

¹⁵⁸ *ḍabbe* yerine *şabbe* yazılmıştır.

¹⁵⁹ Her ümmetin bir emini (güvenilir) vardır bu ümmetin de emini ebu ubeyde bin el-cerrahıdır.

¹⁶⁰ *teym* yerine *temim* yazılmıştır.

¹⁶¹ Kim yeryüzünde yürüyen bir şehide bakmak isterse Talha'ya baksın.

¹⁶² Ey Allah'ım ona şifa ver ve güç ver.

¹⁶³ zühre yerine mürre yazılmıştır.

günde otuz kul āzād idüp 6. bir kerre ticāretten gelüp yidi yüz deve yükleriyle fīsebīli'llah virüp ve bir kerre nısf-ı mālı 7. olan dört biñ ba'dehu kırk biñ altını taşadduk virüp ba'dehu ġazā için beş yüz 8. at ba'dehu biñ beş yüz deve virmişdür **sa'd** bin ebī vaḳḳāş bin vehb ¹⁶⁴ bin 'abd-i menāf 9. bin mürre ¹⁶⁵ bin kilāb cedd-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bu daḥı 'ulemā ve fuḳahā-yı 'izāmdan 10. olup ve ġāyet bahādır ve tīr-endāz-ı cān-ġudāz idi ve müstecābü'd-da' ve olup fażl-ı 11. ḥaḳḳ ile itdüğü du'ā redd olmazdı hicretün elli beşinde yitmiş üç yā seksen yaşında medīnenün 12. taşrasında vefāt idüp şehre getürdiler 'aşere-i mübeşşerenün cümleden sonra vefāt iden 13. budur **sa'īd** bin zeyd bin 'amr bin nüfeyl bin 'abdü'l-'uzzā bin riyāḥ bin 'abdu'llah bin ḳuraḥ bin ziraḥ ¹⁶⁶ 14. bin 'adiy bin ka'b bin lü'ey cedd-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bu daḥı şaḥābe içinde 15. sibāḳ ve ḳudemādan ve şuleḥā-ı 'izāmdan olup bedrden ġayrı cümle ġazālarda ḥazretten 16. ayrılmayup hicretün elli birinde medīnede yitmiş yaşında vefāt itdi **zübeyr** bin el-'avām ḥazret-i 17. şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemün 'ammesi oğludur ġāyet bülend-ḳāmet olmağın ata bindükde 18. ayakları yire yaklaşurdu mekkede on altı yaşında ḥazretün ibtidā-yı nübüvvetinde ḥazret-i 19. ebī bekir rażıya'llahu 'anhudan üç yā dört kimesneden sonra ĩmāna gelüp 'ammüsü bunı ḥaşīra

25b

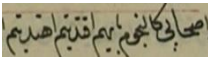
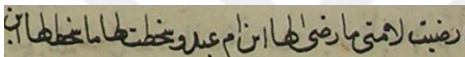

1. şarup tütsi virüp dīnününden dön diyü işkence idüp zübeyr ¹⁶⁷ diyü feryād ider idi 2. saḥī kimesne olup biñ nefer 'abd-ı memlūkı olup her biri kesb idüp kesblerini kendüye getürüp bir aḳçesin 3. irteye ḳomayup ol gün taşadduk iderdi hicretün otuz altısında māh-ı cemāziye'l-āḥirde muḥārebe-i 4. yevm-i cemelde ḥazret-i 'āyşe rażıya'llahu 'anhā tarafında olup 'asker bozğunında bir tarafa gidüp bir vādide 5. uyurken yā namāzda iken üç zālim ittifāḳile şehīd itdiler müddet-i 'ömri altmış yitmiş arasında olup 6. bir ḥātūnı ḥazret-i ebī bekir rażıya'llahu 'anhu kızısı esmā olup andan 'abdu'llah 'urve münzir 'aşım muhācir 7. adlu oğulları olup ve ḥadīce-i kübrā ümmü'l-ḥasan 'āyşe adlu üç kızısı daḥı olmuşdur 'abdu'llah 8. ḥalīfe olmuşdur **fāyide** baḥrū'l-keḷām-ı imām nesefīde enbiyāya

¹⁶⁴ *vuheyb* veheb şeklinde yazılmıştır.

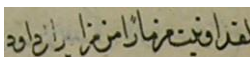
¹⁶⁵ *zühre* yerine *mürre* yazılmıştır.

¹⁶⁶ *rizāḥ* yerine *ziraḥ* yazılmıştır.

¹⁶⁷ Küfre dönmeyeceğim.

sū'āl-i kabr ve 'azāb-ı kabr ve kıyāmetde hesāb 9. daḥı olmaz ve eṭfāl-i mü'min̄ine ve 'aşere-i mübeşşereye daḥı olmaz ammā hesāb-ı 'arz ki böyle eyledük ammā 10. 'afv itdüm demek enbiyāya daḥı olur diyü mezkūrdur **fāyide** kitāb-ı fevāyih-i miskiyyede mezkūrdur 11. ki ḥazret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve selleme mülāzemet ve muḳārenet iden 'ışābe-i şahābe-i zevī'l-i şābetün 12. ekseri 'ulemā ve fuḳahā idiler anuñçün ḥazret buyurdu ki ¹⁶⁸ imdi aşḥāb-ı 13. resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün her birinün faẓiletleri çok ve bī-nihāye ve merātiblerün vaşfi bī-ḥadd 14. ve bī-gāye olmağın mümkün olan mertebe her birinün ism-i şerīfleri beyān olunur cümleden biri '**abdu'llah** 15. bin mes'ūd dir ki 'uzemā ve ḳudemā-yı muḥācir̄inden ve ḥazret-i resūlün maḥşūş-ı ḥuddāmından olup 16. medīne yā kūfede hicretün otuz ikisinde vefāt itmişdür aşḥāb-ı resūlde andan efḳah yoğidi 17. kütüb-i ḥadīside ḥaḳḳında 18. ¹⁶⁹ bu ḥadīs-i şaḥīḥ vardur imām-ı a'zam ḥazretlerinün üstādı ḥammād ve anuñ ibrahīm necefī 19. anuñ 'alḳame anuñ ibn-i mes'uddur **ve ebū mūsāyü'l-eşa' rīdūr** ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem

26a

1. ta'līm-i ḳur'ān için anı yemene göndürüp ve ḥazret-i 'ömer raẓıya'llahu te'ālā 'anhu anı başraya ḥākim itmişdi 2. ḥüb-āvāz olmağın ḥazret bununū āvāzı ḥaḳḳında ¹⁷⁰ diyü buyurmuşlardur 3. **ve übey bin ka'bdur** ki ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem ḥazretlerine kātib-i vaḥy olup ekserī bu 4. yazar idi **ve mu'āz** bin cebeldür ki ḥazret-i ümemün ḥelāl ve ḥarām 'ilmi mu'āzdur buyurmuşlardur **ve zeyd** 5. bin şābitdür ki rāsih̄in-i fī'l-'ilmden olup ḥazret-i ümemün farzı diyü buyurmuşdur ya'ni 'ilm-i ferāyizün 6. ā'lemi zeyd bin şābitdür **ve ebū'd-derdād**dur ki kemāl-i 'ilmden mā'adā ḥadden birün-ı zāhid ve tārik-i dünyā 7. idi bir ḥücre si var idi ki yatduḳda ayakları taşra çıkar idi **ve 'abdu'llah** ibn-i 'abbāsdur ki ḥazretün 8. vefātında on üç yaşında idi **ve 'abdu'llah** bin 'ömerdür ki vefāt-ı resūlden şonra altmış sene 9. mevsim-i ḥaccda ḥalḳa fetvā virür idi **ve 'abdu'llah** bin ez-

¹⁶⁸ Ashabım yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız yolunuzu bulursunuz.

¹⁶⁹ Ümmetime İbn Ümmü Abd'in razı olduğu şeye razı oldum ve İbn Ümmü Abd'in öfkelendiği şeye öfkelenim.

¹⁷⁰ Bana Davud'un kavallarından bir kaval verildi.

zübeyrdür ki menāsik-i hacca gāyet māhir 10. olup yezīd bin mu‘āviyeden sonra mekkede hākim olmuştur ve ‘**abdu’llah** bin ‘amr ve bin el-‘āşdur ki 11. hāzret-i resūlden eḥādīs-i şerīfi bundan çok zabt ve rivāyet itmiş bu kadar ammā beyhaķī ‘abādile 12. dimekle meşhūr olan bu dört kimesne ‘abdu’llah ibn-i mes‘ūd ‘abādileden degüldür **ebū sa‘īd** 13. ḥudrī ve **ebū hureyre** ve **cābir** bin ‘abdu’llah hāzret-i ‘osmān vefātından sonra medīnede kendüler 14. vefāt idince degin ḥalka fetvā virürler idi fevāyiḥde mezkūrdur ki şaḥābeden fiḫ-ı 15. naql olunan bunlardur **talḥa** bin ‘ubeydu’llah ve **zübeyr** bin el-‘avvām ve **sa‘d** ibn-i vaḳkāş ve ‘**abdu’r-raḥman** 16. bin ‘avf ve ḥuzeyfe el-yemānī ve hāzret-i **ḥasan** ve **mu‘āviye** ve ‘**ammār** bin yāsir ve **ebū zer** ğifārī ve **selmān-ı** 17. fārisī ve **ebū eyyūb** enşārī ve **berā’** bin el-‘azib ve **semüre** bin cūdeb ve **seleme** bin el-ekva‘ ve **ḍahhāk** 18. bin ḳays ve **şeddād** bin evs ve **ebū mes‘ūd** el-bedrī ve **nu‘mān** bin el-beşīr ve **sehl** bin eş-şā‘dī¹⁷¹ ve 19. **ebū umāme** el-bahlī ve daḥı nice kimesneler var idi **enes** bin mālīk ve **ebū mūsa** el-eşa‘rī

26a derkenar yan

26b

1. ve **temīm** ed-dārī ve ‘**ubādet**¹⁷³ bin eş-şāmit eḥādīs ve fiḫ ile meşhūr idilür **fāyide** şaḥābe-i 2. resūlu’llahdan sonra ‘ulūm-ı fiḫ cemī‘-i memālik-i islāmiyede tābi‘inden olan bunlardan 3. intişār bulmuşdur mekke-i mūkerremede ‘**aṭāya** ve faḳīh-i yemen **ṭāvusa**¹⁷⁴ ve faḳīh-i yemāme **yaḥyā** bin 4. ebī keşīr ve faḳīh-i başra **ḥasan** el-başriyye ve faḳīh-i kūfe **ibrāhīm** en-neḥā‘ī faḳīh-i şām **makḥūl** ve faḳīh-i 5. ḥorāsān ‘**aṭā** el-ḥorāsānī bunlar ḳavl cinsi idiler **tābi‘inūñ** ḥürreleri bunlardur medīne fuḳahāsı 6. **sa‘īd** bin el-müseyyebe ve ‘**urve** bin ez- zübeyr ve **ḳāsım** bin muḥammed bin ebī bekir eş-

¹⁷¹ sa‘d es-sādī yerine eş-şā‘dī yazılmıştır.

¹⁷² Ebu Hureyre raziyallahu anhu sahabelerden birisinin künyesidir. Cahiliyetteki ismi Abdü’s-şems, Abd-ı Ömer ve İslam’daki ismi Abdurrahman’dır. Künyesi, yanında devamlı küçük kedi olmasından dolayı peygamberimizin onu görünce “Sen Ebu Hureyre(kedinin babası) demesindedir. Künyesi ile meşhur olmuş ve böyle çağrılınca hoşuna gitmiştir. Peygamberimizin duasının bereketiyle halk onun künyesini ezberlemiştir.

¹⁷³ ‘ubāde yerine ‘ubādet yazılmıştır.

¹⁷⁴ ṭāvus yerine ṭāvusa yazılmıştır.

şiddik ve **hārice** bin zeyd bin s̄abit 7. ve ‘**ubeydu’llah** bin ‘abdu’llah bin ‘utbe bin mes‘ūd ve **süleymān** bin yesāre ve **ebū bekir** bin ‘abdu’r-raḥman bin ḥāris 8. bin hişām veyāḥūd **sālīm** bin ‘abdu’llah bin ‘ömer bin el-ḥaṭṭāb yāḥūd **ebū seleme** bin ‘abdu’r-raḥman bin ‘avf meşğal olup 9. bunlardan sonra müctehidinden **ebū hanīfe** nu‘mān bin s̄abit el-kūfī ve **süfyān es-sevrī** ve **mālik** bin enes 10. ve **muḥammed** bin idrīs eş-şāfi‘ī ve **aḥmed** bin ḥanbel ve **dāvud** ez-zāhirī vesāyir müctehidine meşğal oldu 11. imām-ı gāzālī raḥmetu’llah buyurur ki şāḥābe ve ḳudemā tābi‘īn zamānlarında ihtiyāc olmamağıyla memālik-i 12. islāmiyede hiç te’līf olunmuş bir kitāb olmayup hicretün yüz yigirmisinde şāḥābeden sonra sa‘īd 13. bin el-müseyyeb ve ḥasan-ı el-başrī ve ibn-i sīrīn ve ṭāvus ve bunların emsālī olan kibār-ı tābi‘īn vefāt itmekle kitāb 14. te’līfine ihtiyāc olmağın ibtidā mekkede ‘ilm-i āsārda tābi‘īnden ibn-i cüreyḥ ve medīnede ‘ilm-i ḥadīside 15. kitābü’l-muvattāyı imām mālik ve diyār-ı yemende ma‘mer bin rāşidü’s-şin‘ānı ba‘dehu başrada kitāb-ı cāmī‘-i 16. süfyānū’s-sevrī yāḥūd rebī‘ bin eş-şabiḥ bir kitāb te’līf idüp bunlardan sonra ‘ulemā-yı mezāhib 17. fī’l-bilādi’l-meşāriḳ ve’l-meḡārib fūnūn-ı keşīrede tedricle ve metā‘-ı ‘ulūmı tervīcle nice kitāb-ı 18. maṭbū‘ te’līfine şurū‘ idüp kütüb-i mütenevvi‘-i nāfi‘a ile ‘ālemi doldurdılar ve nūr-ı ‘ulūmile

rūy-ı 19. cihānı güldürdiler **شكر الله افلاهم وكراماتهم ورزقنا لهم والنا منهم**¹⁷⁵ **faşl**

27a

1. ba‘zı şāḥābe ḥaşāyişi ki tefsīr-i baḥrū’l-‘ulūmda merḳūmdur ki ḥazret-i resūlu’llah

şalla’llahu 2. ‘aleyhi ve sellem **عليه وسلم اعرجني استحي وكرهوا انك في الله عمر واشدكم حيا عمارا وانما اعلم** 3.

واعلمكم الجلال والحرام معاذ واذا كره كلام الله ابي وافرضكم زيد واشدكم خزيمة ابي 4. **واعلمكم الجلال والحرام معاذ واذا كره كلام الله ابي وافرضكم زيد واشدكم خزيمة ابي** 5.

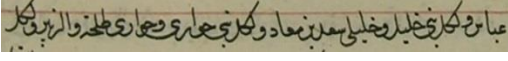
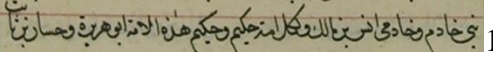
انصار الحق وسعيد بن زيد من اجاء وعبد الرحمن وعوف بن نجار والحجر وابو عبيدة بن الجراح 6. **امين الله وامين رسوله ومن اراد ان ينظر الى ربه عيسى بن مريم فليستظر الى ربه ابي ذر**

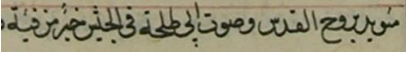
7. **ورضيت لاسمى ما رويها ولرام عبد الرحمن والجنة المصطفى عثمان بن عفان والجنة ومعاذ** 8. **بن الوليد سيف الله وسيف رسوله وحجره اسد الله واسد رسوله وعباس بن عبد المطلب**

9. **حيث شاء واول من يفرج باب الجنة بلال بن رباح واول من يضي من نوحى صهيب واول من** 10. **في وصواني والحزب الحسين بن علي بن ابي طالب بطريق الجنة المأذون**

11. **بصاغ الملايكة في فمارة القيامة ابو الدرداء واول من بكره الجنة ابو الجراح وعبد الله** 12. **بن عمر بن ذر الرحمن ومعاذ بن ابراهيم السافين وكثير بن مالك وفاروق بن عبد الله بن**

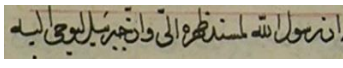
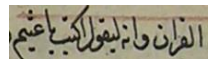
¹⁷⁵ Allah yaptıklarının karşılığını onlara verdi. Benzer olanlar arttı. Onlara verilenler bize de verildi. Onların nail oldukları şey bize de verildi.

13. 14. 15.

 176 diyü buyurmuşlardır **faşl** 16. kitābü'l-ḥamīside mezkûrdur ḥazret-i resûl şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün kâdıları 'ali ve mu'âz 17. bin cebel ve ebû müsâ el-eşa'ri idiler ki her birini bir zamân diyâr-ı yemene kâdı idüp göndürmüşdi 18. ve ümerâları ve ḥâkimleri **bâzân** fârisî idi ki 'acem pâdişâhı ḥüsrev tarafından yemende ḥâkim idi 19. ümerâ-yı 'acemden ibtidâ bu îmâna gelmeğin ḥazret yine hükümetinde ibkâ buyurdılar **ve ḥâlid bin sa'id**

27b

1. yemende san'â şehrinde ḥâkim idi **ve ebû müsâ** el-eşa'ri **ve ziyâd** bin lebîd yemende ḥadramût şehrine ḥâkim 2. itmişler idi **ve mu'âz** bin cebel ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bir gâzâda anı ser-'asker itmişler idi **ve ebû 3. süfyân** vilâyet-i necrâna ḥâkim buyurmuşlar idi **ve 'attab** bin esîdi mekke fethinde yigirmi iki yaşında ḥâkim 4. ta'yin buyurmuşlar idi **ve 'amr** ve bin el-'âşî vilâyet-i 'ummâna ḥâkim buyurmuşlar idi **ve ebû bekir** rażıya'llahu 5. 'anhu ḥazretlerin hicretün tokuzunda emîrül-hac ta'yin itmişler idi **kitâb-ı resûlullah** şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 6. ebû bekir **ve 'ömer ve 'osmân ve 'ali ve talha ve zübeyr ve sa'd** bin ebî vaḳḳâş lakin ḥazret-i 'osmân kâtibü's-sırr ve 7. kâtib-i

vaḥy olup kendüden mervîdür ki 8. 177

vesâyir şahâbelerden muḥammed bin seleme **ve erḳam** bin ebî'l-erḳam **ve ebân** bin sa'id 9. bin el-'âş **ve ḥâlid** bin sa'id bin el-'âş **ve 'abdu'llah** bin erḳam **ve 'abdu'llah** bin zeyd

¹⁷⁶ Ümmetimin en merhametlisi Hz.Ebubekir, kötülöklere karşı çok çabuk hiddetlenen Hz. Ömer, haya hususunda en titiz olan Hz. Osman, şeriat hükümlerini en iyi uygulayan Hz. Ali, miras meselelerini en iyi bilen Zeyd İbn-i Sabit, Kur'an-ı Kerim'i en iyi okuyan Ubeyy, helal ve haramı birbirinden en iyi ayırd edebilen Muaz İbn-i Cebel'dir. Şüphesiz, her ümmetin bir emini (güvenilir kişisi vardır.) Bu ümmetin emini de Ebu Übeyde el-Cerrah'tır. Allah'ın emini ve resulullahın emimidir. Her kim Meryem oğlu İsa'nın zühtüne bakmak isterse Ebu Zerrin zühtüne baksın, ümmetime razı olduğu şeye bende razı oldum. Halid İbn-i Velid Allah'ın ve resulünün kılıcıdır, Hamza Allah'ın ve resulünün aslanıdır, Abbas Bin Abdulmuttalip amcam ve Hasan ve Hüseyin cennet ehli gençlerin efendileridirler, Cafer bin Ebi Talip cennette dilediği gibi meleklerle uçuyor. Cennet kapısını açan ilk kişi Bilal bin Hamame olacak, havuzumdan ilk içirilecek kişi Suheyb olacak, kıyamet çölünde meleklerle ilk musafaha yapacak kişi Ebu'd-Dürda olacak, cennetin ilk meyvelerini yiyecek kişi Ebud-Dehdah olacak. Abdullah bin Amr Rahman'ın heyetinden olacak, Ammar Bin Yasir ilk Müslümanlardandır, her şey için bir bekçi olur, Kur'an'ın bekçisi ise Abdullah bin Abbas olacak, her peygamberin bir dostu olur benim de dostum Sa'd bin Muaz'dır, her peygamberin havarileri (yardımcıları) olur benim havarilerim Talha ve Zübeyr'dir, her peygamberin bir hizmetlisi olur benim de hizmetlim Enes bin Malik'tir, her ümmetin bir hekimi olur bu ümmetin hekimi de Ebu Hureyre'dir, Hassan Bin Sabit ruhu'l-kudus ile desteklenmiştir, Ebu Talha'nın ordudaki sesi en hayırlı sestir.

¹⁷⁷ Resulullah sırtını bana dayadı Cebrail ona Kur'an'ı vahiy ediyordu, ona yaz diyordu.

ve ‘alā bin ‘uqbe 10. ve muğire bin şu‘be ve ‘āmir bin fuheyre ve übey bin ka‘b ve s̄abit bin kıays bin şemmās ve hanzala bin rebī‘ ve zeyd 11. bin s̄abit ve ebū süfyān ve mu‘āviye ve yezīd ibn-i ebī süfyān ve şurahbil bin hasene ve ‘alā el-hadremi 12. hālid bin el-velīd ve ‘amr ve bin el-‘āş ve ‘abdu’llah bin revāha ve mu‘ayk̄b ve muşğar bin ebī fātıma ve sa‘īd 13. bin el-‘āş ve huzeıyfe bin el-yemānī ve huveyt̄b bin ‘abdū’l-‘uzzā ve yezīdet ve huşayn bin nūmeyr ve ebū seleme 14. bin ‘abdū’l-esed ve hāt̄ib bin ‘amr bin hanzal **mü’ezzin**in hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem bilāl hābeşī 15. ve ‘amr bin ümm-i mektūm el-ķureşī muhācirinden ve a‘mā idi ve sa‘d bin ‘āid yāhūd sa‘d bin ‘abdu’rrahman 16. el-ķarzī¹⁷⁸ ve ebū mahzūre evs el-caħmī¹⁷⁹ el-mekki mekkede ezān virür idi **huddām-ı** resūlu’llah şalla’llahu 17. ‘aleyhi ve sellem enes bin mālīkdür ki hāzret medīneye geldüklerinde hizmetkārları olmayup enesünj 18. vālidesi ümmü süleyme muħabbet-i resūle getirüp hizmet-i şerīf-i feyz-i bahşlariçün teslīm itdi 19. yüzden ziyāde yaşayup ve yüze ķarīb evlādı olup iki biñ iki yüz otuz hādīs-i

28a

1. şerīf hāzretten naql itmişdür ebū hureyre hāzretleri bunun hakkında 2. **ما رأيت أحداً شبه صلوة رسول الله من ابنه مالك**¹⁸⁰ demişdür ve hind bin hārise el-eslemī ve rabī‘a bin ka‘b el-eslemī 3. ve mu‘taķaları ođlı eymen ibn-i ümm-i eymen ve ibn-i mes‘ūd sāde ve misvāk ve mā’-i tahāretleri 4. hizmetlerin görür idi ve mübārek başmaķların hırz-ı cān gibi ķoynında şaķlar idi 5. ve ‘uķbe bin ‘āmir el-cühenī ve sa‘d yā sa‘īd hāzret-i ebī bekir eş-şiddīķun ‘abdi idi ve zū miħberet¹⁸¹ 6. ve bükeyr bin selāhū’l-leysī ve eslağ bin şüreyk bindükleri davarları hizmetinde idi ve ebū zer 7. el-ğifārī ve muhācir ve huneyn ve na‘īm bin rabī‘a el-eslemī **abd-ı müşterī**leri ebū’l-ħamrā hilāl 8. ve ebū’s-senmeħ ve erbed¹⁸² ve esved ve sa‘lebe ve cez’ bine’l-ħabl ve sālīm ve sābıķ ve ebū ‘ubeyd ve t̄ayife-i 9. nisādan pederlerinden mirās ķalan ümm-i eymen cāriye-i hābeşī ve ħavle ve selmā ve ümm-i rāfi‘ ve meymūne 10. bint-i sa‘d ve ümm-i ‘abbās ve

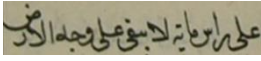
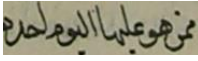
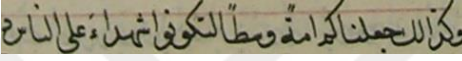
¹⁷⁸ ķartī şeklinde yazılmıştır.

¹⁷⁹ *el-cumaħī* yerine *el-caħmī* yazılmıştır.

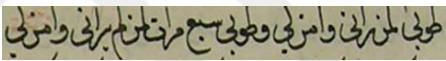
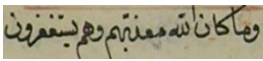
¹⁸⁰ Resulullah ile Enes bin Malik’inki gibi namaz kılışları birbirine bu kadar benzeyen başka birini görmedim.

¹⁸¹ *miħber* yerine *miħberet* yazılmıştır.

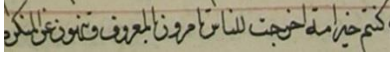
¹⁸² *ebēad* yerine *erbed* şeklinde yazılmıştır.

üm̄m-i ‘alīle ve māriye ve māviye ve şafiyedür fevāyih-i miskiyyede 11. imām vāqīdīden mervīdür ki aşhāb-ı resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün āhir vefāt ideni 12. ebū’t-ṭufeyl ‘āmir bin vāsile el-leysīdür ki hicretün yüzünci senesinde vefāt itdi bundan şoṅra 13. cemī’-i dünyāda aşhāb-ı resūlden bir ferd ḥayātda ḳalmadı mevāhib-i ledünniyede mezkūrdur ki 14. ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem vefātlarından bir ay muḳaddem 15. ya’ni hicretün yüzünci yılında ḥālā yiryüzinde şaḡ olanlardan 16. bir ferd ḥayātda bulunmasa gerekdür diyü buyurmuşdur **üm̄met-i muḥammed** şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem 17. ḥaḳḳındadır bu ümmetün ḥaşāyişi bī-hadd ve bī-gāyedür lakin mevāhib-i ledünniyede ve ḥaşāyişü’l- 18. ceybde mezkūr olanların birḳaçı ile iktifā olunmuşdur **biri** budur ki kelām-ı ‘izzetde 19. bunlara ḥiṭāben diyü buyurmuşlardur

28b

1. ya’ni sizi şalāḥ ve ‘adālet ehli bir ümmet ḳılduḳ tā ki sizden muḳaddem gelen enbiyā kendü 2. ümmetlerine teblīḡ-i evāmīr-i ilahiye itdüklerine yevm-i ḳiyāmetde şühūd-ı ‘udül olasız **ve daḥı** bir ḥadīs-i 3. şerīfde ya’ni ne nīk-baḥt 4. kimesnelerdür anlar ki ḥazreti gördiler ve imān getürdiler ve yidi kerre nīk-baḥt ol kimesneler ki 5. görmeyüp imān getürdiler diyü buyurmuşlardur **ve daḥı** ‘ulemā-yı ümmet-i muḥammed ictihāda mesāyil-i şer‘īde 6. ḳādir oldılar lakin sāyir ümemden ictihād şudür itdüḡi ma‘lūm degöldür dimişler ve daḥı ümem-i sābıkaya 7. olan ‘azāblarile mu‘azzeb olmayacaklarına va‘de olunup istiḡfār itdüklerince dünyevī ‘azāblarile 8. mu‘azzeb olmayacaklarını ¹⁸³ āyetiyle beşāret olmışdur 9. **ve daḥı** yiryüzünün pāk yirleri bunlara mesciddür sāyir ümemün muḥaşşas yirleri var idi ḡayrı 10. yirde ḳılmaḳ cāyız degül idi ve teyemmüm daḥı anlarda yoḡidi **ve daḥı** emn dimek ve selām virmek 11. beş vaḳt namāz ve yatsu namāzı ve namāzda şaf baḡlamaḳ sāyir ümeme virilmişdür **ve daḥı** leyletü’l- 12. ḳādr ve ‘ıyd-ı adḥā ve cāriye nikāḥlanmak ve ḥamr ḥarām olmaḳ sāyir ümemde yoḡidi sāyir ümem cürm 13. itdüklerinde ‘uḳūbetlerin ḥaḳḳ te‘ālā dünyāda ider idi ve ṭā‘ün bu ümmete şehādet olup 14. sāyir ümeme ‘azāb ve ‘uḳūbet idi **ve daḥı** ‘ulūm-ı evvelīn ve āḥirīn bunlara

¹⁸³ Enfal 33: Baḡışlanma dilerlerken de Allah onlara azap edecek deḡildir.

virilmiştir yevm-i kıyāmetde 15. cümle ümemden evvel kalkıp ve zıll-ı ‘arşda durmakta ve fazl-ı kazā huşuşında ve şirātdan 16. mürür itmekde vesāyir umürda mahz-ı lutf-ı haqq ile ümem-i māziyeden esbak olurlar **ve dahı** 17. işbu ümmet fahr-i ‘ālem şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ‘ind-allahi’l-melikü’l-ekrem efđal-i ümem-i ‘ālem olup 18. kur’ānda ¹⁸⁴ diyü medh olundılar 19. lakin imām-ı mücāhid bu āyeti böyle tefsir itmiştir ki işbu medhle muhātab olanlar hāşşaten

29a

1. şahābedür sāyir ümmet bile degüldür **zıkr-i ahvāl-i hulefā-yı er-rāşidīn** rıdvānu’llahu te‘ālā 2. ‘aleyhim ecma‘in mervīdür ki mu‘teberāt-ı müteferrikada

 3. ¹⁸⁵ **ve dahı** 4.

 ¹⁸⁶ diyü hadīs-i şerif vārid olmuştur ‘ulemā demişlerdür ki çehār-yār-i

5. güzīnden sonra hazret-i imām-ı hasanun altı aylık hilāfete hadīs-i şerifinde buyurulan

6. otuz sene tamām olur hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün vefātından otuz yıla dek

şerāyiğ 7. üzere hilāfet olup ba‘dehu şerāyiğ-i hilāfet gāh bulunup gāh bulunmayup ekser

mülük-ı 8. mü‘minin ehl-i zulm ve cevr olur demişlerdür **mervīdür ki** resūlu’llah

şalla’llahu te‘ālā 9. ‘aleyhi ve sellem vefātlarından sonra hilāfeti hiçbir zamānda bir

kimesneye şarāhaten ta‘yin itmeyüp 10. belki hemān marāz-ı mevtlerinde vefātlarından

sekiz gün muqaddem hazret-i ebū bekir rażıya’llahu ‘anhuyı 11. imāmete ta‘yīn

buyurmak ile anun hilāfetine remz itdiler zirā imām olan ā‘lem ve eşlah-ı 12. mevcūdīn

olmak ¹⁸⁷ hadīsile sābitdür 13. **ve dahı** hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve

sellem hazret-i ebī bekir kendüden sonra halife olacağı 14. bābında çok rumüz ve işārāt-

ı şerifleri olmuştur cümleden biri budur ki hazret-i şalla’llahu 15. ‘aleyhi ve sellem

medīneye gelüp mescid-i şerifleri binā olunur iken mübārek elleriyle bināya bir daş 16.

koyup yā ebū bekir daşunı benüm daşım yanına қо diyüp қодуқдан sonra yā ‘ömer sen

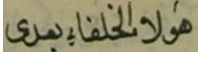
dahı daşunı ebū bekir 17. daşı yanına қо diyüp қодуқда yā ‘osmān sen dahı daşunı

¹⁸⁴ Ali İmran 110: İnsanlar için ortaya çıkmış en hayırlı ümmet idiniz iyiliği emreder kötülükten sakındırınız.

¹⁸⁵ Benden sonra hilafet otuz (30) yıldır, sonra ısıricı sultanlar olacak.

¹⁸⁶ Nebevî hilafet otuz, hükümdarlık hilafeti otuz yıldır, bunun ötesindekilerde hayır yoktur.

¹⁸⁷ Cemaate, Allah’ın kitabını en iyi okuyan kimse imam olur.

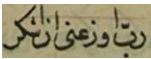
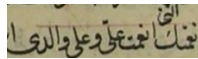
‘ömer daşı yanında қо diyüp қодуқда 18. ¹⁸⁸ diyü buyurdılar **mervîdür ki** hazret-i resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve selleme 19. hazret-i ebü bekirün ħalîfe olacağını haqq te‘ālā bildürüp lakin ümmete i‘lām emr itmemiş idi

29b

1. **keyfiyyet-i ahvāl-i ebî bekir eş-şiddîk** razıya’llahu te‘ālā ‘anhu **nazm**

ahîr-i enbiyāya evvel idi 2. ol yār

sānī isneyn iz hümā fi’l-gār¹⁸⁹

ba‘d ‘ahdü’n-nebî bi’t-tahkîk-i beşerün efdalidür şiddîk 3. mezkûrdur ki vilâdet-i hazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellemden iki sene ve birkaç ay sonra 4. dünyāya gelüp pederi ebü kühāfe ‘osmān bin ‘āmir bin ‘amr bin ka‘b bin sa‘d bin teym bin mürre bin ka‘b 5. cedd-i resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ba‘zılar ebü bekirün ismi ‘atîk idi dirler lakin kavî-i 6. şahîh üzere ‘abdü’l-ka‘be idi ki hazret-i resûl ‘abdu’llah diyü ism kodılar ħüsn ve cemāl 7. ve neseb-i ‘uyûbdan ħalî olduğıçün ebü bekir tesmiye itdiler yā ĩmāna cümleden muqaddem geldüğüçün 8. nice eĥādîs-i şerîfe mefhūmlarınca cehennemden āzād olduğıçün laqabı ‘atîk olup ba‘de’l- 9. ĩmān mekke-i mükerremede kıssa-i mi‘rācı işitdükde ġāyibāne kemāl-i i‘tikād ile taşdık 10. itmegin cenāb-ı haqqdan şiddîk laqabı ile müşerref olmuş idi **mervîdür ki** aķ beñizlü yūzi 11. ve a‘zāsı nahîf ve şakalı ħafîf ve gözleri nev‘ān çukur ve altı yumru olup şakalın 12. ħinnā ve ketem ile yuyar idi **mervîdür** şeyĥ suyūṭide ki kable’l-ĩmān mekkede küffār-ı ħureyšün 13. a‘yān ve kibār ve maķbūl ve müsteşārlarından idi aşlā şūrb-i ħamr itmeyüp şî‘r söylemez idi ticāret 14. idüp māl-dār olup cūd ve seĥā ve bezl-i ‘aṭāya mu‘tād-ı cevād ħayr-nihād idi **ve vālidesi** 15. ümmü’l-ħayr hazret-i resûl şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem mekkede iken ĩmāna gelmişidi babası ebü kühāfe 16. ‘osmān bin ‘āmir mekke fethinde toĥsan yaşında pîr iken ĩmāna gelüp 17. ¹⁹⁰ vālid-i āyeti ebü bekir ile vālideyni haqqında nüzūl itdi cemī‘-i şahābede 18. kendüsi ve peder ve māderi ve cümle

¹⁸⁸ Bunlar benden sonra halifeler olacak.

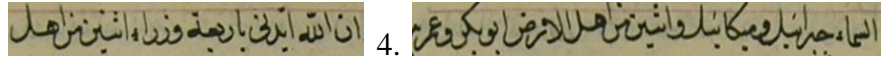
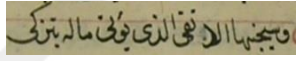
¹⁸⁹ Tevbe 40: Hani onlar mağarada bulunuyorlardı.

¹⁹⁰ Neml 19: Ey Allah’ım sana şükretmeyi ilham et.

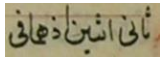
evlād evlādı īmāna gelmiş ebū bekirten ğayrı yok idi 19. hatta muhācirinde bundan ğayrı pederi īmāna gelmiş yokdur dirler **ve dahı** hāzret-i resūl

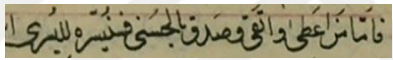
30a

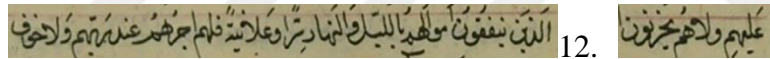
1. şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem şıdıkla yāri ve maḥrem-i esrāri ve cemī'-i umūrda müsteşāri idi 2. hāzret-i 'ōmer rażıya'llahu 'anhu ile ikisi vezīr-i dilpezīr ve müşīr-i 'adīmü'n-nażīri idiler 3. resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki

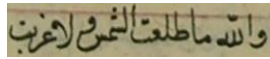
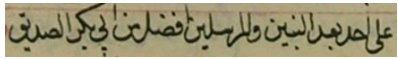
4. 191 buyurmuşdur her meclisde 5. aşḫāb-ı kirām ḥalka olup hāzretün sağ yanlarında ebī bekir ve şol yanında 'ōmer oturur 6. hāzret-i ebī bekir hāzır iken üst yanına kimesne giçmeyüp ve ğayib iken yirine kimesne giçmeyüp 7. yiri böyle ḥālī durur idi **ve dahı** 192 8.

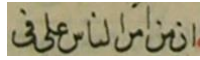
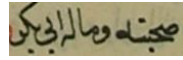
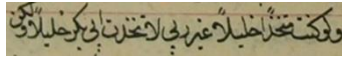
9. 9. āyeti bi'l-i ttifāk hāzret-i ebī bekir ḥaḳḳında nāzil olmuşdur **ve yine**

 193 ḥadīsi ḥod cümleden ā'lem ve efḍal itdügine delīl ḳāti'dür **ve yine**

10. āyeti **ve yine** 195 āyeti **ve yine** tefāsīrde 11.

12. 196 āyeti bu ḳavle bunun ḥaḳḳında nāzil olmuşdur **ve yine** hāzret-i şalla'llahu 'aleyhi 13. ve sellem

14. 197 **ve yine**

15. 198 **ve yine** 199 **ve yine** 16.

¹⁹¹ Allah beni dört yardımcı ile destekledi. İkiisi sema halkından Cebrail ve Mikail'dir, diğer ikisi de yeryüzü halkındandır. Onlar da Ebubekir ve Ömer'dir.

¹⁹² Leyl 17-18: Temizlenmek için malını hayra veren en muttekî (Allah'a karşı gelmekten en çok sakınan) kimse o ateşten uzak tutulacaktır.

¹⁹³ Benden sonra gelenlere uyunuz.

¹⁹⁴ Tevbe 40: Hani onların ikisiydi.

¹⁹⁵ Leyl 5-6: Fakat kim verdi (infāk etti) ve takva sahibi oldu ise ve hüsnayı (Allah'ın zatını görmeyi) tasdik etti ise...

¹⁹⁶ Bakara 274: Mallarımı gece gündüz; gizli ve açık Allah yolunda harcayanlar var ya, onların rableri katında mükâfatları vardır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değillerdir.

¹⁹⁷ Ebubekir, peygamberler hariç tüm insanların en hayırlısıdır.

¹⁹⁸ Allah'a ant olsun ki peygamberlerden ve resullerden sonra Ebubekir Es-Sıddık'tan daha faziletli bir kimse üzerine ne güneş doğdu ne de güneş batmıştır.

¹⁹⁹ İnsanların en çok sohbetine ve malına güvendikleri kişi Ebubekir'dir.

200 **اخوة الاسلام** ve **yine** 201 **حب ابى بكر وشكره واجب على كل منى** ve **yine** 17. **الاسلام بحاسون** 202 **لا ابي بكر الصديق**

diyü buyurmışlardır **ve yine** bir gün hâzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem sağ yanına 18. ebü bekir ve şol yanına 'ömer gelüp mübârek elleriyle her birinüj eline yapışup bu hâliyle mescid-i 19. şeriflerine girüp **هكذا نعت يوم القيامة** 203 diyü buyurmışlardır **ve yine**

حب ابى بكر وعمر

30b

1. **يمان وفضلها** 204 diyü buyurmışlardır **ve dahı** târih-i hulefâda mezkûrdur ki hâzret-i resül şalla'llahu 2. 'aleyhi ve sellem kendü yirlerine hilâfeti hiç kimesneye şarâhaten ta'yin itmemeğin vefât-ı resülde şahâbeden 3. tayıfe-i enşâr ta'yinde tereddüd idüp ba'dehu bizden bir emîr ve muhâcirinde bir emîr olsun 4. didüklerinde hâzret-i ebî bekir rażıya'llahu **الايمنة من فريخ** 205 hadîsini okıyup hâzret-i 'ömer dahı **يا معاشر الانصا** 5.

6. **ان يقدم ابى بكر** 206 didükde cümle enşâr **السم تملون ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قد فرأى ابى بكر يوم الناس وانكم تطيب نفسه**

207 **نعوذ بالله ان نتقدم ابى بكر** diyüp hâk zâhir olduĸda 7. ibtidâ hâzret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu ba'dehu mevcüd olan şahâbe-i muhâcirin şonra enşâr bi'at idüp 8. hâzret-i 'ali ile zübeyr anda hâzır olmayup hâzreti defn idüp irtesi hâzret-i 'ali ve zübeyr ve cemî'-i şahâbe 9. şafâ-yı kalble 'umümen bi'at itmeğin hâzret-i ebî bekir minbere çıkup cenâb-ı hâkka hâmd ve senâ ve resüle şalavâtdan 10. şonra müselmânlarâ hitâb buyurdu ki

11. **اما بعد ايها الناس في قد وليت عليكم ولست بخيركم فان ا** **نا عيونى وان اسات فقومونى الصدق مانه والكره يخيا والضعيف فكم فوى عندى** 12.

13. **ايح عليه حقه انشا الله فالى الابع قوم الجهاد في سبيل الله الاخر بهم الله بالذلل** 14. **لا تبع الماشئة في قوم فط الامم الله بالبلاء اطعوني ما لطف الله وروبه فا**

²⁰⁰ Şayet rabbimden başka kendime dost edinmem gerekseydi Ebubekir'i kendime dost seçerdim; ancak İslam kardeşliği.

²⁰¹ Her ümmetime Ebubekir'i sevmek ve ona teşekkür etmek vaciptir.

²⁰² Tüm insanlar hesba çekilcektir, Ebubekir Es-Sıddık hariç.

²⁰³ Kıyamet günü böyle dirileceğiz.

²⁰⁴ Ebu Bekir'i ve Ömer'i sevmek imanın gereklerindedir. Her ikisine buğz etmek küfürü getirir.

²⁰⁵ İmamlar Kureyş'tendir.

²⁰⁶ Ey ensar topluluğu siz Allah'ın, resulü Ebubekir'in insanlara imamlık yapması ve onu hoşnut etmeniz hususunda bize emrettiğini bilmiyor musunuz?

²⁰⁷ Ebubekir'in önüne geçmekten Allah'a sığınırız.

عصبت الله ورسوله فلا طاعة لعليكم فيما اوصاكم به منكم بحكم الله 208 diyüp ba‘dehu namāza 15. şurū‘ itdiler **ve dahı** ibn-i ‘ömer kavlince hazret-i ebî bekir rażıya’llahu te‘ālā ‘anhu hazret-i resül şalla’llahu 16. te‘ālā ‘aleyhi ve sellemün firākına doymayup za‘fı gitdükçe izdiyād bulur idi ba‘zılar kavlince 17. yahūdiler tarafından bir yılda helāk ider zehr yidürilmegin tedricile za‘if oldu 18. vākıdī kavlince şavık günde gısl idüp on beş gün maħmüm olup cemā‘ate hazret-i 19. ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu imāmet eyledi muħaşşıl maraziçün tabīb götürmek istediklerinde kendü komayup

31a

1. beni tabīb görmişdür diyüp **فيما الماريد** 209 diyü buyurdu tabībden murād-ı bārī idügin
2. remzle tefhīm itdi āhir kelāmı **رب توفى مسلما والخصني بالصلحين** 210 oldu ibn-i ishāk 3. kavlince hicretün on üçünde cemāzi‘el-āhirün yigirmi ikisi cum‘a günü vefāt itdi 4. otuz yidi yaşında imāna gelüp altmış üç buçuk yaşında rahmet-i hakka vāşıl oldu vaşıyyeti 5. üzere meyyit-i hātūnı esmā bint-i ‘umeş yudi **ve dahı** kütüb-i mu‘teberde muħarrerdür ki defn için 6. hücreyi hazret-i resüli açmak için varıldukda **هذا ابو بكر الصدوق اشقى ان يرفى عند**
7. **النبى صلى الله عليه وسلم** 211 diyü ba‘zı şahābe nidā itdüklerinde bāb-ı hücre kudretten açılıp 8. bir rivāyetde **ادفوه كرامة** 212 diyü bir rivāyetde **صلى المحب الى المحب** 213 diyü hātifden bir şadā 9. geldi mervidür ki vefāt-ı resüldeki gibi ehl-i medīne giryān olup gam ve nālānlık ile 10. hayrān oldılar hazret-i resülün şandük-ı şeriflerine koyup namāzını hazret-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu 11. kılıp kabır içinde oğlı ‘abdu’r-rahman ile ‘ömer ve ‘oşmān ve talha koyup gice ile defn itdiler 12. müddet-i hilāfeti iki sene ve üç ay toköz yā yidi yā on gün idi dimişler mekkede sākin 13. olan babası ebū kuħāfe çokdan a‘mā olup altı

²⁰⁸ Ey insanlar bundan sonra ben size emir seçildim; ancak sizden daha hayırlı değilim. Eğer iyi bir şey yaparsam bana destek olun, eğer kötülük edersem beni düzeltiniz, Sıdık (doğruluk) emanettir. Yalan ise ihanettir. Sizin içinizden zayıf olan benim katında güçlüdür, onun hakkını veririm inşallah. Bir millet Allah yolunda savaşmayı terk ederse Allah o milleti zelil eder. Bir kavimde fuhuş yayılırsa Allah o millete genel bir bela musallat eder. Allah’a ve resulüne itaat ettiğim müddetçe siz de bana itaat ediniz. Allah’a ve resulüne isyan edersem bana itaat etmeyiniz. Haydi namaza kalkınız. Allah’ın rahmeti üzerinize olsun.

²⁰⁹ Ben istediğimi yaparım.

²¹⁰ Yusuf 101: Ey rabbim beni Müslüman olarak vefat ettir ve beni salih kullarının arasına sok.

²¹¹ İşte bu, Ebubekir Es-Sıdık peygamber efendimizin yanında defnedilmek istedi.

²¹² Onu saygıdan dolayı defnediniz.

²¹³ Sevgiliyi sevgiliye ekleyiniz.

aydan sonra 70 yaşında vefat 14. itdi mekke fetihinde imana gelmişti mervîdür ki
hazret-i ebî bekirün defninden sonra 15. bu mersiye demiştir **naẓm**

ذهب الذين اجهم

فقلبك ادينا السلام

المبتدع 16. لا تذكروني

فالمبتدع يدوم حرام

الموضع وصالحه

والضار واليطام

²¹⁴ **ve yine** kitâbü'l- 17. itkân-ı suyûfide mezkûrdur ki ẓur'ân-ı 'azîmü's-şân
üç kerre cem' olmuşdur **evvelâ yine** hazret-i 18. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem cem'idür ki
bütün sûreler ve ba'zî âyetler nâzil oldukça kâtiblere okıyup 19. kimini deri ve sahtiyân
pârelerine ve kemüklere ve yaşşı daşlara ve tahta pârelerine yazdurup ve

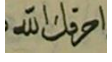
31b

1. lakin şimdiki gibi tertîb olmayup müteferriķ yazılmış olup ve her ramazāndan
ramazāna degin ne deñlü 2. âyet-i kerîme nâzil olmuş ise hazret-i cibrîle ezberden
okıyup cibrîl diñler idi vefât idecekleri 3. sene bu huşuş için cibrîl 'aleyhi's-selām iki
def'a geldi **sāniyen** cem'-i hazret-i ebî bekirdür raẓıya'llahu 4. 'anhu ki muhārebe-i
yemāmede hāfız-ı ẓur'ân olanlardan nicesi şehîd olduğda ba'zî âyāt ve sûre ẓur'ân-ı 5.
inkirāz-ı huffāz ile zāyi' olmak havfile zeyd bin sābite cem'-i ẓur'ân emr itdüğinde
şahābede her 6. birinde yazılmış ve hıfz olmuş ne miķdār âyet ve sûre var ise hazret-i
resûl huzûr-ı şerîfinde yazıldığına 7. veyā vefātleri senesinde kendüye 'arz olduğına
ikişer âdem şehâdetlerle kâğaza naķl ve taħrîr 8. idüp cümle ẓur'ânı şahîfelerde cem'
idüp ba'de'l-müşāvere ismini muşhaf koyup o nüşhayı 9. hazret-i ebî bekir alup ba'dehu
hazret-i 'ömer alup ba'dehu 'ömerün kıızı ve hazret-i resûlün hātünü hazret-i 10. hafşa
alup andan hazret-i 'osmān aldı **sālisen** cem' hicretün yigirmi beşinde hazret-i 'osmān
raẓıya'llahu 11. te'ālā 'anhu cem'idür ki hazret-i resûl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem

²¹⁴ Sevdiklerim gitti. Selam sana ey dünya. Bana yaşamı hatırlatma, hayat onlardan sonra bana haramdır. Ben onlara yetişmekte kayboldum. Çocuğu süttten kesmek acı veriyor.

zamānından bir ve k̄ur'ān-ı 'azīmūñ 12. ba'zı kelimātı yidi dürlü luğāt-ı 'arabla oqınup çoqluğundan ihtilāf ve nizā'a düşilmegin 13. hāzret-i 'osmān hafşadan getürdüp muşhafi zeyd bin şābite ve on bir kātibe emr idüp ihtimām-ı 14. tām ile yoqlayup hāzret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem nice ta'līm idüp oqıtduqların tahkīk 15. itdükden sonra ittifaq-ı cümle k̄ur'ānı luğāt-ı k̄ureyş üzere yazup şimdiki tertīb üzere 16. yidi 'aded muşhaf-ı şerīf yazılup biri mekkeye biri şāma biri yemene biri başraya biri 17. kūfeye göndürüp ve birin dahı medīnede alıkodı luğāt-ı k̄ureyşden ğayrı sāyir luğāt ile 18. yazmağı ve oqumağı bi'l-külliyeye ref' idüp ümmet-i muhammede ihtilāf düşmemek için sāyir luğāt 19. ile yazılan muşhaflaruñ müsevvedātın āteşe yandurmağa emr itdi hālā bu muşhaflar evvel

32a

1. yidi muşhafuñ nüsha-i şerīflerindendür **evlād-ı** hāzret-i ebī bekir eş-şiddīk rażıya'llahu 'anhu mervīdür ki 2. üç oğlı ve üç kıızı var idi '**abdu'llah-ı** ekber evlādıdur bir ğazāda oqıle urılmışidi 3. babası hilāfetinde yarası açılup oñalmayup vefāt itdi '**abdurrahman** ba'zı rivāyetde 4. ekber evlādı budur dimişler şeci' ve bahādır olup ismi 'abdü'l-ka'be iken hudeybiye şulhından sonra 5. ĩmāna gelüp hāzret ismini 'abdurrahmān kodılar mekkede hicretūñ elli üçinde uyku içinde bilā-sebeb 6. vefāt itdi muhammed adlı bir oğlı var idi şahābeden idi **muhammed** bin ebī bekir hicretūñ onında 7. doğup vālidesi ca'fer bin ebī tālibūñ hātūnı idi ca'fer şehīd olduĝda hāzret-i ebī bekir 8. alup ebī bekir vefāt itdükde ca'ferūñ birāderi hāzret-i 'ali nikāhlanup mezbūr muhammedi 9. oğlı gibi ri'āyet idüp hāzret-i 'ali rażıya'llahu 'anhu her cengde ser'asker ider idi 10. zāhid kimesne olup hāzret-i 'osmānuñ katline bā'is bu olup hāzret-i mu'āviye hilāfetinde 11. hāzret-i 'ali bunı mışra hākim göndürdi hicretūñ otuz sekizinde mu'āviye hāzret-i 'osmān 12. intikāmıçün muhammedūñ üzerine 'asker göndürüp cengde kaçup bir harābede bir hımār 13. meyyiti içine girdükde cife ile bile āteşe yaqdılar kavlı ekser üzere cengde düşüp 14. ba'dehu cife ile yaqdılar hāzret-i 'āyşe rażıya'llahu 'anhā bir kerre bir huşuşiçün buña incinüp 15. sehv ile ²¹⁵diyü bed-du'ā itmişidi **esma** hāzret-i ebī bekirūñ büyük kıızı idi 16. 'abdu'llah

²¹⁵ Allah seni yaksın.

vālidesindendür evāyil-i nübüvvetde ĩmāna gelüp ‘aşere-i mübeşşereden zübeyrün ħātūnı 17. olmuşdur yüz yaşına varup dişleri dökilmemişdür ‘āyşe eş-şiddīka ‘abdurrahmānuñ 18. vālidesindedür ħazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellemün ħātūnı olmuşdur **ümmü gülsüm** 19. vālidesi buña ħāmile iken ħazret-i ebī bekir vefāt idüp büyüdükte hemşiresi ħazret-i

32b

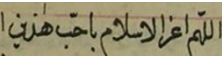
1. ‘āyşe bunı ‘aşere-i mübeşşereden ħazret-i talĥaya nikāĥ idüp zekeriya ve yūsuf adlu oğlı ve 2. ‘āyşe adlu kıızı olmuşdur **zıkr-i ahvāl-i ‘ömerü’l-fārūk** rażıya’llahu te‘ālā ‘anhu **naẓm**

3. yār-ı şānī ‘ömerdürür ‘ādil
ħāmī-i ĥaqq u māĥī-i bātıl

bātılı ĥaqqdan oldı çün fārūk

4. ser-i sancağı irdi tā ‘ayyūk

olduğıçün o sāyeye rahmān
sāyesinden kaçır idi şeytān²¹⁶

5. ‘ömer bin el-ĥattāb bin nüfeyl bin ‘abdü’l-‘uzza bin riyāĥ bin ĥuraĥ bin rezāĥ bin ‘adiy bin ka‘b cedd-i resūlu’llah 6. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ebū cehlün hemşire-zādesi olup ħazret-i resūlden on üç yā on 7. toĥuz yaş küçükdür ĥable’l-ĩmān ĥureyşün a‘yān ve eşca‘ından olup mervīdür ki ĥara 8. yağız cism ve ġāyet bülend-ĥāmet ve gözleri kıızıl ve ahvāl-i bıyıĥlarınıñ ucı şarı olup 9. ġamnāk yā efkārı olduĥça bıyıĥların burar idi bıyıĥları ve şaĥalı kılları çok ve şık 10. olup şol elin sağ eli gibi ĥullanur idi sağ eliyle şol ĥulağın dutup ayıra 11. yapışmayup şıçrayup ata biner idi mehābet ve ĥuvvet-i ĥalbi nihāyetde idi ħazret-i şalla’llahu ‘aleyhi 12. ve selleme nübüvvet geldüginün altıncı yılında otuz üç yā yigirmi yidi yaşında idi tārīĥ-i ĥulefāda 13. mervīdür ki ibtidā kırĥ nefer er ve on bir nefer ‘avretten ĩmāna gelmişler idi ki kendü daĥı 14. ĩmāna geldi ve ĥaqqında ħazret buyurmuşdur ki 15.

²¹⁶ Mehmet Arslan Menakıb- Çehar-Yar-ı Güzin adlı eserinde Kezâ fi Tefsîri'l-Kâdi’de yer aldığı söylemektedir.

لجلين البلي عرب الخطاب وابي جهل بن هشام²¹⁷ diyüp bir dağı اللهم اعز الدين بعمر²¹⁸ diyü 16. buyurmuşlardır **fārūḳ** laḳabıyla meşhūr olduğunun sebebinde tāriḥ-i suyūḫide yine 17. kendüden mervīdür ki mekkede ḥazret-i resüle varduḳda mevcūd olan şahābeye küffār 18. cefā itmemekiçün erḳam bin ebī'l-erḳamuḅ ḥānesinde şahābe ile pinhān görüp īmāna geldükde 19. yā resūla'llah dīn-i ḥaḳḳ üzere diḅlemesün diyüp belī didüklerinde pes niçün gizlenürüz

33a

1. ḳalkuḅuz āşkār olalum diyüp ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemi ḳaldurup aşḫāb ile ka'beyi tavāf 2. içün ḥareme girdüklerinde küffār-ı ḳureyş bu cür'et ve şevketi görüp bī-ḥuzūr olduklarında ḥaḳḳı bātıldan fark 3. itdügiçün ya'ni ayırduḅiçün ḥazret buḅa fārūḳ diyü laḳab ḳodılar **ve yine** mervīdür ki ḥazret-i 'ömer raḳıya'llahu 'anhu 4. īmāna geldükde ḥazret-i cebrayil 'aleyhi's-selām nāzil olup اعجل سنبل اهل السموات اسلام عمر²¹⁹ didi **ve yine** 5. teḅāyürde mezkūrdur ki fārūḳ laḳabına sebep bu idi ki bir yahūdiyle bir münāfiḳ bir da'vāda ḥazret-i resüle mūrāfa'a 6. olup şer'ile yahūdiye ḥükm itdüklerinde münāfiḳ rāzī olmayup ḥaşmı 'ömere çeküp mābeynümüzde sen ḥükm eyle diyüp 7. yahūdī ḥazretüḅ ḥükm itdüḅini 'ömere bildürdüḅde ḥazret-i 'ömer siz ḳapuda duruḅuz içerü varup geleyim ba'dehu 8. ḥükm ideyim diyü içerü varup ḳılıcın alup ḳıḳup fī'l-ḥāl münāfiḳı ḳatıl idüp ḥükm-i resüle ḳāyil olmayanuḅ 9. da'vāsın böyle faşıl iderem didükde ḥazret-i resüle cebrayil gelüp 'ömer ḥaḳḳ ile bātılı fark itdi diyü söyledügiçün 10. ḥazret-i 'ömere anda el-fārūḳ diyü ḥiḅāb buyurdılar **ve yine** ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem evḳāt-ı 11. müteferriḳada buyurmuşlardır ki لو كان بعدي بنى لكان عمر بن الخطاب²²⁰ **ve yine** عمر براج اهل الجنة²²¹ **ve yine** ان الله جعل الحق على لسان عمر وقبلة²²² **ve yine** ابخطاب الزهري يبره ما قبل الشيطان²²³ 13. نجافط الاسلاك نجافط²²⁴ **ve yine** ان الشيطان لم يلوغ منذ اسلم الاخر بوجهه²²⁴ **ve yine** ماني 14.

²¹⁷ Ey Allah'ım sana sevimli olan bu ikisinden biriyle Ömer bin Hattab ile veya Ebu Cehil bin Hişam ile İslam'ı güçlü kıl.

²¹⁸ Ey Allah'ım İslam'ı Ömer ile güçlü kıl.

²¹⁹ Ey Muhammed sema halkını Ömer'in İslam'ı ile müjdele.

²²⁰ Eğer benden sonra peygamber gelseydi, Ömer olurdu.

²²¹ Ömer cennet ehlinin lambasıdır.

²²² Yüce Allah hakkı Ömer'in lisanı ve kalbi ile ortaya çıkardı.

²²³ Ey Hattab oḅlu nefsim kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki senin gittiḅi yoldan şeytan gitmez, mutlaka senin gittiḅin yolun dışında başka bir yoldan geçer.

²²⁴ Şeytan Ömer Müslüman olduğundan beri onunla karşılaşmamıştır.

225 **السماء ملك الآهوتة عرو لاني الارض سلطان لاوتعز عرو** ve yine **الخنزير مع** 15. **عمر بن كان** 226 ve yine

16. **من يفرع عن هذا يفضي ومن يفرع عن هذا يفضي وان الله اعلم الناس عشيته** 17. **عامه وابيهم خاصة وان لم يبعث الله نبيا الا كان في انسه محدثا وان كفى استغناء له**

227 **هو عمرو** ve yine **اقرع السلام وفضوا ان غضبه غرضنا علم** 228 18. didi

ve yine **هازرت-ي ebü bekir razıya'llahu 'anhuya maraz-ı mevtime ba'zilar 'ömer bin** 229 **ğazablu ademdür anı bize halife** 19. **itdüñ rabbüñe ne cevab virürsin didüklerinde**

اقوله وليت عليهم خبرهم 230 diyü buyurdu

33b

1. ve dahı bedr-i ğazā için medīneden çıkmağa **هازرت-ي resül şalla'llahu 'aleyhi ve sellem** şahābeye danışduķda 'ömer 2. **razıya'llahu 'anhu** çıkmağı re'y görüp

كالحاصل ملك من رزقنا من المؤمنين ككاريهون 231 3. **āyeti nāzil oldu ve yine** yine bedrde küffār esirleri için

هازرت-ي resül şahābeye danışduķda **هازرت-ي 4. ebī bekir razıya'llahu 'anhu** katl eyleme

diyüp ve 'ömer katl eyle diyüp **resül terahhumen tevaķķuf buyurmalarıyla** **لولا** 5.

كتاب من الله سنكتفيا الحد فبه عند عظيم 232 **āyeti gelüp** **هازرت-ي 'ömerün** re'yi şavāb idügi zāhir 6. oldu **ve**

dahı emr-i tahrim hamr ricāsında **الامر ينزل في الخمر انافيا** 233 didükde hürmet-i hamr āyeti nāzil 7.

olmuşdur **ve yine** **هازرت-ي 'ömer razıya'llahu 'anhu** sāriye adlu bir serdārın nihāvende göndürüp küffār ile 8. muhārebede mağlūb olur iken **هازرت-ي 'ömer medīnede cum'a**

güni huṭbesi oķur iken **ķudret-i haķķ** ile 9. kendüye keşf olmağı ceng 'aynī ile aşkārā

görünüp **يا سائر الجبال الجبال** 234 diyü iki yā üç kerre 10. **nidā** idüp yine huṭbe oķıyup bir aydan

sonra **haber-i zafer** geldükde **kāfirler** bizi şoyup ve ortaya almak 11. diledüklerinde

225 Semada ne kadar melek varsa Ömer'i tazim ederler. Yeryüzünde de ne kadar şeytan varsa Ömer'den kaçmaktadır.

226 Benden sonra Ömer her nerede olursa hak onunladır.

227 Ömer'i kızdıran beni kızdırmıştır, Ömer'i seven beni sevmiştir. Allah hiçbir peygamber göndermemiştir ki onun ümmetinde muhaddis olsun. Benim ümmetinden de biri varsa o da Ömer'dir.

228 Ömer'e selam söyle onun öfkesi rızası hükümdür.

229 biñ yerine bin şeklinde yazılmıştır.

230 Ona diyorum ki, onların en hayırlısını başa getirdin.

231 Enfal 5: Nasıl ki, Rabbin seni hak uğruna (savaşmak üzere) evinden çıkarmıştı. Mü'minlerden bir grup ise bu konuda kesinlikle isteksizlerdi.

232 Enfal 68: Eğer Allah'ın daha önce verilmiş bir hükmü olmasaydı, aldığınız şey (fidye)den dolayı size büyük bir azap dokunurdu.

233 Ey Allah'ım içki hakkında yeterli bir beyanla bize açıkla.

234 Sariye dağa dağa.

بإسار الجبلج²³⁵ diyü nidā işitdügümüzde yanumuza yakın olan dağa arķamuzı virüp 12. tekrār ceng itdügümüzde ğālib olduķ diyü söylediler **ve yine** mış feth olduķda ehl-i mış hākim-i cedīde 13. gelüp işbu nīl ırmağınınuñ qadīmīden ‘ādeti budur kim her sene bir mu‘ayyen günde bir güzel kız bıkra ola 14. tezeyyün olunup řu içine bırakmayınca nīl daşmaz didüklerinde hākim dağı böyle nā-ma‘kūl iş dīn-i islāmda 15. haramdur diyü rızā virmeyüp hikmet ile nīl dağı kaç²³⁶ müddet artmayup ehl-i mış terk-i vaşan itmege yüz 16. dutup mış hākimi hāzret-i ‘ömere bu ahvāli ‘arz idüp bildürdükde hāzret-i ‘ömer dağı bir kāğaza böyle 17. yazdı ki من عبد الله عمر المؤمن بن النبل ما بعد فان كنت تحزى من ذلك فلا تحزن وان 18.

كان الله عز وجل في نبال الله لو وجد القهار ان جبريل²³⁷ diyü yazup mışra göndürdükde kāğaz gelüp 19. nīle bıraktılar gice hilāfū’l-‘ādet on altı zirā‘ sāyir senelerden ziyāde daşup mış hāķı

34a

1. sevinüp řād oldılar hāzret-i ‘ömerün hürmet ve kerāmetine ‘ādet-i qadīm bi’l-külliyeye kesilüp bātıl oldu 2. **dağı** mervīdür ki hālīfe olduķda evlād-ı benī ādemde hālīfe ismi ıtlāķ olunur üç kimesnedür 3. **biri** ādem peyğamber ‘aleyhi’s-selāmdur ki hāķķ te‘ālā anuñ hāķķında melāyikeye hıřāben اجماع في الارض²³⁸ 4. hālīfe buyurup **ikinci** dāvud peyğamberdür ‘aleyhi’s-selām ki aña hıřāben yā dāvud اجلنا خليفة 5. في الارض²³⁹ buyurup **üçüncü** ebū bekir řiddīķdur ki cümle řahābe ve ğayrılar huzūrında ve ğıybetinde hālīfe 6. resūlu’llah dirler idi hatta hāzret-i ‘ömere خليفة خليفة رسول الله²⁴⁰ dirler idi lakin kelām-ı řavīl 7. olmağın emīrū’l-mü’minīn söylemekle başladılar ibtidā emīrū’l-mü’minīn vaşfiyla muttaşıl olan budur 8. **dağı** islāmda mektūba vesāyire tārīh qomağı kendüleri ibtidā itmişdür **ve yine** ibtidā beytū’l-māl icād 9. iden bunlardur **ve yine** terāvihi farz olmasun diyü hāzret bir gice kıilup sāyir evķātında herkes kendü başına 10. kılar idi evlerinde her gice cemā‘at ile ramazānda terāvīh kıılmağı ‘ādet bu itdi ve ramazānda 11.

²³⁵ Ey Sariye dağa.

²³⁶ kağ şeklinde yazılmıştır.

²³⁷ Emirul Mü’minin Abdullah Ömer’den Nil nehrine: “Bundan sonra eğer kendince akıyorsan artık akma, yok eğer Allah seni akıtıyorsa, tek ve kahhar olan Allah’tan dile ki seni akıtsın.”

²³⁸ Bakara 30: Ben yeryüzünde yaratıcıyım.

²³⁹ Sad 26: Biz seni yeryüzünde halife kıldık.

²⁴⁰ Resulullahın halifesinin halifesi

cāmi'lerde anādīli ziyāde yakmağı bu itdi azret-i 'ali raıya'llahu 'anhu cāmi'leri böyle ršenā gördükde 12. نورالله على قبره كما نور علينا ساجدنا²⁴¹ demişdür **ve yine** řalāt-ı cenāzede tekbīr 'adedi mu'ayyen 13. degül iken dört tekbīre alkı cem' iden budur ve ibtidā dīvān icād iden budur **ve yine** hicretün 14. on beşinde cümle řaābe ve gayrıya mertebelerine göre beytü'l-māldan her birine senevī vaıfe ta'yin idüp 15. isimlerin deftere yazup abt iden budur **ve yine** şehirlerde ākimlerden gayrı ādılar nařb iden budur 16. mekkede maām-ı ibrāhīm beytu'llah muttaşıl iken avāf yirinden munfaşıl olmağın şimdiki yirine getüren budur 17. **ve yine** uzr-ı řerīfinde ne kelām söylense kiřb ve şıd olduğu ma'lmı idi ve bir vilāyete 18. ākim gndrdğinde ata binmemege ve altmış buğday ekmeği yimemege ve ince libās giymemege ve erbāb-ı acāta 19. apusın bağlu dutmamağa řart ider idi bunlardan birisin ider ise 'itāb ve 'iāb iderdi

34a derkenar yan

cemā'atle

34b

1. **ve yine** her yıl acca varup re'āyā ve berāyā anda gelüp āllerini i'lām itmeye ve ākimlern ulm ve 'adlin bilmege 2. sebep olmağın taht-ı kmetinde olan 'ummāl ve kkāmı zamān-ı accda kendyle mekkede cem' olmalarına tenbīh 3. ve te'kid idüp yılda bir kerre velāyet ve re'āyā avāllerin bir vech-i ihtimām yoqlar idi ve aht olduğu 4. eyyāmlarda fuarā ile berāber olmağın ařlā yağlu ve semiz nesne yimeyp belki hemān zeyt yağı yiyüp o sebebden 5. beşere-i řerīfleri ararmışdı **ve yine** alīfe iken ynden dounmış ve bira yirde yamanmış aftān giyerdi 6. ve omuzında dırre ya'ni tāziyāne dutup arslarda ve şehrde gezinp alkı te'dīb in anuğla te'dīb 7. ider idi **ve** bir gün soada Übey bin ka'b ardınca vāfir kimesneler uydurup giderken gördükde 8. tra ile urup هذه منزلة السابع وفئة للربيع²⁴² diyüp **ve yine** bir meclise bir kerre geldükde sa'd 9. bin ebī vaaş ayağ üstine almamağın tra ile urup anuğ الملك تهب الخلافة فاروقان 10. فروان الخلافة لاهربك²⁴³ diyü buyurdu **ve yine** mekkeye gitdükde ādır götürmeyüp ağaç gölgesi 11. ile gider idi **ve** bkādan mübārek 'arızı üzere iki att siyāh niřān olmışıdi **ve**

²⁴¹ Allah üzerimize mescitlerimizi ışıklandırdığı gibi mer'in kabrini de nurlandırdı.

²⁴² Bu, uyanlar için bir alaklık olduğu gibi uyulan kimse için de bir fitnedir.

²⁴³ Sana hilafet verilmedi. İstedim ki bilesin, hilafet sana verilmeyecektir.

yine 12. tilâvet-i kûr'ân viridi olup ba'zî âyetler okıduqça ahyânen birkaç gün haste olur idi 13. **ve yine** oğullarından birine şer'an hadd urmaq lâzım gelüp haste olduğına bakmayup dekkenüñ 14. altında vefât itdi **ve yine** imâm nahfî eydür halîfe iken ticâret ider idi ve her gece medîne şehri 15. içre tenhâ ve hafîye gezüp ahvâl-i erâmil ve eytâm ve eşkıyâ ve etkıyâ-yı enâm-ı teccessüs ve tefahhuş için kapu ve pencerelerde 16. diñler idi ba'zî faķirelere kendü arkasıyla zaķirecük daşıyup kimine kendüsin bildürüp 17. ve kimine bildürmeyüp kiminüñ âteşin daķı yaķar idi ve'l-hâşıl devr-i âdemden berü enbiyâdan soñra 18. umûr-ı 'adâletde çok bu kadar mecd ve sâ'î ve râhat-ı 'âleme tâlib ve mürâ'î bir hâkim-i ekmel cem'-i ümem ve milelde 19. gelmemişdür **ve yine** şûrb-i hamr haddine şahâbe ihtilâf idüp seksen degnek hadd ta'yin buyurdılar **ve daķı**

35a

1. ümm-i veled bey'ini ibtidâ bu nehy itdi 'amm-ı resûlu'llah hazret-i 'abbâsa her sene yigirmi beş biñ 2. aķçe vesâyir aķrabâ-yı resûle karâbetlerine göre vesâyir şahâbeden ehl-i ğazâ-yı bedr olanlaruñ 3. her birine beşer biñ ve anlardan soñrakilere ve ehl-i bî'at-ı şecereye dörder biñ anlardan soñrakilere üç 4. 'acemle şâm muhârebelerinde hâzır olan 'umûm-ı ümm-i müslimîne ikişer biñ ve anlardan soñrakilere biñer 5. daķı soñrakilere beşer yüz ba'dehu üçer yüz ba'dehu hem ikişer yüz ellişer aķçe ta'yin buyurdılar **ve daķı** 6. sürüyle gezen atdan zekât almaq bunuñ icâdudur **ve yine** başra ve küfe ve cezîre ve şâm ve mısr ve müşul 7. şehirlerin binâ bu itmişdür **ve yine** medînede müselmânlar çoğalduqda hicretüñ on yidisinde mescid-i 8. hazret-i resûli tevsî' için etrâfindan ba'zî evler şatun alup katmaq murâd itdüĝinde şâhibleri 9. râzî olmayup şer'ile cebren alup tamâm-ı bahâların beytü'l-mâldan virüp ba'de'l-binâ mescidüñ içine 10. çakıl döşetdi vilâyet-i hicâzdan yahüdîleri bi'l-külliyeye şâma ve naşârâdan olan ehl-i 11. buhrânı küfeye sürgün itdi **ve yine** kadîmîden ka'benüñ mescid-i haremîni ihâta ider dîvârı 12. olmayup dıyķ olup etrâfinda evler olup aralıqdan yol giçerdi hazret-i 'ömer razıya'llahu 'anhu 13. harem etrâfindan evler şatun alup ve yıķup harem-i ka'beyi tevsî' idüp etrâfı ihâta için 14. âdem boyından alçak dîvâr itdürüp kandîller aşdurdı **zıkr-i fütühât-ı** hazret-i 'ömer razıya'llahu 15. 'anhu zamânında fütühât ve ğazâvât keşîre olup kütüb-i siyer ve cihâdda tafşîl olmuşdur icmâli 16. bunda zıkr olunmaq muktezâ olmaĝın icmâlen zıkr olunmuşdur evvelâ serdâr-ı sefer-i vilâyet-i şâm olan 17. ebû 'ubeyde bin

el-cerrāh ile hālid bin el-velīd ve serdār-ı sefer-i vilāyet-i mıŖr olan ‘amr bin el‘aŖ 18. ve serdār-ı sefer-i vilāyet-i ‘acem olan sa‘d bin ebī vaḳḳāŖ elleriyle cümle on üç sene içinde feth 19.olan bunlardur dımıŖk **ve** ḥumuŖ **ve** ḥamā **ve** Ŗirāz **ve** ma‘arre **ve** ṭaberiye **ve** ḥavrān **ve** vilāyet-i

35b

1. ürdün **ve** filistīn ki remledür **ve** ‘aşkalān ki ğazzedür **ve** nāblūs **ve** ŖabŖatiye **ve** 2. arad yāfā **ve** ḥaleb **ve** ḳınnesrīn **ve** anṭāḳya **ve** cebele **ve** lādḳiye²⁴⁴ **ve** sermīn **ve** tizīn **ve** ‘azāz **ve** 3. münbic **ve** surūc **ve** dülük **ve** anṭartūs **ve** mar‘aş ḳayŖeriyye **ve** cemī‘-i vilāyet-i mıŖr **ve** iskenderiye **ve** 4. ṭrāblus maġrib **ve** berḳa **ve** ba‘zī bilād-ı rüm **ve** vilāyet-i ṭāyife-i berber **ve** vilāyet-i nübī **ve** diyār-ı 5. ‘ırāḳ ‘arabda küfe ḳurbında ḳādisiye **ve** baġdād ḳurbında medāyin-i kisrā **ve** raḳḳa **ve** tikrīt **ve** müŖul 6. **ve** cezīre **ve** nuŖaybin **ve** diyār-ı bekir **ve** rühā **ve** ermeniye **ve** ḥarrān **ve** ra‘su‘l-‘ayn **ve** ḥābūr **ve** 7. beysār **ve** ḳarkısā **ve** simbāt **ve** azerbāycān ki tebrīzdür **ve** nihāvend **ve** baŖra **ve** übülle **ve** ahvāz **ve** 8. celūla **ve** ḥilvān **ve** ıŖtaḥar **ve** iŖfahān **ve** fārs **ve** tüster **ve** ŖūŖ **ve** kirmān **ve** mekrān **ve** sicistān 9. cürcān **ve** cender Ŗābūr **ve** ḳazvīn **ve** zencān **ve** ṭaberistān **ve** herāt **ve** māh-i sendān **ve** mervez 10. hamedān **ve** rey **ve** eṭrāfī **ve** ‘asker **ve** ḳavm **ve** dūnyevī **ve** ba‘zī vilāyet-i ḥorāsān bu cümle kimi ceng ile 11. muḥāŖara **ve** kimi cebren eŖlaḥ-ı nāfi‘ ile her biri tafŖīle muḥṭāc ṭarīḳiyle zabṭ **ve** memālik-i islāmiyye 12. zamm **ve** rabṭ olunmuŖdur **ve** **yine** mervīdür ki nevŖirvānuḡ dīvān ḥānesinde ṭül u ‘arzī altmıŖ zirā‘ 13. olunup altun **ve** ḥarīr ile muraŖŖa‘ doḳunup mefrūŖ olan ḳālī-i ‘ālī olunup medīneye getirilüp ḥazret-i ‘ömer 14. anı pāreleyüp ehl-i ğazā-yı bedr olan üç yüz nefer miḳdārı eŖref-i Ŗahābeye üleŖdürüp her ḥiŖŖesi 15. yigirmiŖer floriye Ŗatıldı **ve** direfŖ-i kāviyān didükleri muraŖŖa‘ sancaġı daḫı alup bozup 16. on iki kerre yüz biḡ altun ḥāŖıl oldu **ve** **yine** mervīdür ki Ŗām serdārı ba‘d ez-feth-i dımıŖk hicretün 17. on altısında ḳuds-i Ŗerīf Ŗehrini muḥāŖara itdüklerinde içindeki keferre bizüm kitāblarumuzda bu Ŗehri 18. Ŗu maḳüle Ŗıfatlu ādem feth itse gerekdür müyesser degüldür diyü yazılmıŖdur didüklerinde ol Ŗfatlaruḡ 19. Ŗāḫibi ḥazret-i ‘ömer itdüġi zāhir olmaġın medīneye ḥaberi i‘lām itdüklerinde bi’z-zāt kendüleri

36a

²⁴⁴ lāzḳiye yerine lādḳiye yazılmıŖtır.

1. gelüp küffār gördüklerinde bu derdi ve rızālarıyla al'ayı teslīm itdiler azret-i resūlu'llah 2. alla'llahu 'aleyhi ve sellemūn gümüşden ātem-i erīflerinden ayrı kendünün daı mihrī olup 3. ثَوَافِي الْمَوْنِ وَعَطَا²⁴⁵ kelāmı idi **evlād-i ayr-nihād** azret-i 'ōmer raıya'llahu 'anhu mervīdūr ki 4. touz olı ve dōrt ızı var idi '**abdu'llah** mekkede kōçük iken babası ile īmāna 5. gelüp peder ve māderi ile hicret itdükde on yaında olup her azāda azretle bile olup 6. 'ālim ve zāhid ve nāı bi'l-a ve cümle müslimīne nāıh ve efa olup 'abādilenūn birisidūr bin 7. avli āzād itmi idi accāc-ı zālim bir uuuun incinüp ma'rifetile bir kimesne acc zamānında kesret 8. arasında bir zehrlü ārbeyi zārāfetle ayaına baturup marāz-ı mevtine ol sebep oldu hicretūn yitmi 9. üçinde seksen dōrt yaında vefāt itdi azret-i resūlden kitāblarda iki bi altı yüz adīs-i 10. erīf nalı var '**abdurrahmānū**'l-ekber azret-i 'ōmerūn bu ismde üç olı olmaın bua ekber didiler 11. 'abdu'llahu vālidesi zeyneb bint²⁴⁶ maz'ūndandır **zeydū**'l-ekber bu ismde iki birāderi olup vālidesi azret-i 12. fāımanu azret-i 'aliden olan ümmü ūlsūmdūr bir azāda da dounup ehīd oldu '**āım** vālidesi 13. cemīl bint-i 'āımdur fāzıl ve ehl-i ayr idi hicretūn yitmiinde vefāt itdi '**ayāz** vālidesi 'ārike bint-i 14. zeyddūr **zeydū**'l-aar '**abdu'llah** bu ikisinūn vālideleri ümmü ūlsūm bint-i cerveldūr mezbūr 'ubeyd ehl-i uvvet 15. ve bahādır kimesne olup ıffında matūl oldu '**abdurrahman-ı** evsa vālidesi ümm-i veled cāriyedūr 16. bunu künyeti ebū ame idi kitāb-ı mantıīde mezkūrdur ki bir ün azret-i 'ōmere bir ız gelüp bir kōçük 17. olancı getürüp olu ebū ame mestāne iken cebren bua zinā idüp bu olancı andandır 18. diyüp azret-i 'ōmer daı eve varup sū'al itdükde alayup ikrār itmegin mezbūrı sürüyüp 19. mescid-i resūle getürüp aābe arasında oyup eflā adlu ulına add-ı zānī ayr-ı maz olan

36b

1. yüz degnek urma emr idüp ebū ame يَا ابْنِي رَحِمِي²⁴⁷ diyü alayup azret-i 'ōmer يَا ابْنِي رَحِمِي²⁴⁸ diyü alayup ebū ame zārī itdükçe يَا ابْنِي رَحِمِي²⁴⁹ diyüp yüz degnek

²⁴⁵ Ölüm oüt verici olarak yeter.

²⁴⁶ bin şeklinde yazılmıştır.

²⁴⁷ Ey babacıım bana merhamet eyle.

²⁴⁸ Bunu yapmamın tek sebebi Allah'tır. O hem sana hem de bana merhamet etsin.

tamām 3. olduğda vefāt idüp ḥazret-i ‘ömer ağlayup **ابن محمد الله عن الخطاب**²⁵⁰ diyüp vesāyir şahābeler 4. cümle nālān oldılar ‘**abdurrahmānū**’l-aşğar vālidesi bir āḥar ümm-i veled cāriyedür **ḥafşa** 5. ‘abdu’llahuḡ vālidesindendür ḥazret-i resūlūḡ ḥātūnı olmışdur **ruḳiye** ibrahīm bin na‘īm 6. ḥātūnidur **fāṭima** ‘ammūsı oğlı ‘abdurrahman bin zeydūḡ ḥātūnı olmışdur **zeyneb** 7. ‘abdu’llah bin sürāka el-‘adevinūḡ ḥātūnı olmışdur **zıkr-i vefāt** ḥazret-i ‘ömer raḡıya’llahu ‘anhā mervīdür 8. ki ekser **أما اللهم رزقي فماذا في قبلك لعل موتي في بلد رسولك**²⁵¹ diyü du‘ā idüp 9. mu‘tād-ı şerīfleri bu idi ki bāliḡ olmuş müşrikini medīne şehrine ḳomayup şahābeden kūfe ḥākimi 10. muḡīre bin şu‘benūḡ üstād demürce ve naḳḳāş ve neccārlik ider mecūsī yā naşrānī olan 11. ebū lūlūh²⁵² fīrūz nām ḳulını şan‘at işlemeḳiçün şehre girmeye muḡīre ricāsıyla icāzet virüp 12. ba‘dehu fīrūz ciger-sūz ḥazret-i ‘ömere gelüp efendim beni ayda yüz aḳçe kesmekesdi ḳazanmaḡa 13. ḳādir degülem didükde şan‘atını şorup diyüvirdükde bu ḳadar şan‘atlara o ḳadar aḳçe 14. ḳoḳ degüldür dimegin fīrūz-ı la‘īn ḳalbinden kīn biçüp ba‘dehu ḥazret-i ‘ömer buyurdı ki yā fīrūz 15. eyü yel degirmeni yapar imişsin işitdüm baḡa daḡı birisin yap diyüp o daḡı nola diyüp 16. saḡa bir degirmen yapayım kim şarḳ ve ġarb arasında mezkūr olsun diyü gitdükde ferāsetle 17. mel‘ūnuḡ murādı ne idügin bilüp **فدعوني الملبغا**²⁵³ diyüp pes niçün ḳışāş 18. itmezsın didüklerinde **لا فاضل الفناد**²⁵⁴ diyü buyurdılar irtesi ka‘bü’l-aḡbār gelüp 19. tevrātda senūḡ şekl ve evşāfuḡ görmişemdür sen şehīd olmaḡa üç gün ḳaldı diyüp

37a

1. fīrūz mel‘ūn ḳabzası ortasında iki tarafı keskin bir ḡancer düzüp zehr ile şuarup 2. hicretūḡ yigirmi üçü zī’l-ḡiccesinūḡ yigirmi yidinci günü erba‘a ḡicesi şabāḡ namāzında 3. muḳaddemce mescide girüp gizlenüp namāza şaflar dizildükde aralıḡa girüp miḡrābda ḥazret-i 4. ‘ömer allahu ekber didüḡi sâ‘at ḡancerle üç yā altı yirdeki birisi

²⁴⁹ Ona vur.

²⁵⁰ Ey evladım, Allah hatalarını temizlesin.

²⁵¹ Ey Allah’ım bana senin yolunda şehit olmayı nasip eyle, ölümümü de peygamberinin şehrinde kıl.

²⁵² lūlū yerine lūlūh yazılmıştır.

²⁵³ Az önce burnumu fil dişi yapmakla tehdit ettin.

²⁵⁴ Ölümünden önce kısas yoktur.

kaşığı üsti idi muhkem 5. urup hazret-i 'ömer ²⁵⁵ وكم الكلب: فقلبي didükde müselmānlar dutmağa segirdişdükde yine 6. on bir yā on üç kimesne dağı mecrūh idüp 'ākıbet bir kimesne ardından dutup 7. la'in-i bī-dīn kendüsin dağı boğazlayup ol vaqt hazret-i 'ömer 'abdurrahmān bin 'avfuş 8. eline yapışup şabāh namāzını müselmānlara kılvir diyü imām idüp sa'ādetḥānelerine 9. götürdüklerinde müselmānları çağırdup beni kim urdı diyü sū'al itdügünde haber virüp 10. ma'lūmları olduḡda قاله الله لقد مرت به معروفاً المحمدي الذي لم يجعل 11. مبنى بيدي رجل يري الإسلام ²⁵⁶ diyüp ka'bū'l-aḥbārı gördükde bu ş'i'ri söyledi

12. وداعركم ثلاث أعدها

ولاشك ان القواد قاله كبت ²⁵⁷

ba'd tabīb 13. getirilüp süd içirildükde kaşığından taşra çıkmayın mevt-i muḡarrer olup ba'dehu vaşıyyet 14. ve ḡalīfe ta'yin eyleñüz didüklerinde ما اري احد الحق بهذا الامر من هؤلاء النبا

15. الذي توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو عنهم اخرج ²⁵⁸ diyüp anlar kimler didüklerinde 16. 'oşmān ve 'ali ve ḡalḡa ve zübeyr ve 'abdurrahman ve sa'd bin ebī vaḡḡāşdur üç güne degin 17. mülāḡaza olunup altınuñ birisi ḡalīfe olsun diyüp ve ḡalīfe naşb olunca 18. dek şuheyb-i rümī imām olmaḡ ta'yin idüp ve sebt günü vefāt idüp eḡad günü 19. şabāḡdan defn olunup ba'zı neşāyiḡ ve veşāyādan şonra hazret-i 'āyşeden

37b

1. hücre-i şerifinde hazret-i resülūñ ve ebū bekirūñ yanlarında defne icāzet taleb itdügünde hazret-i 2. 'āyşe dağı evvel biri ben kendüm için alıḡomışdum ammā hazret-i 'ömeri nefşüme terciḡ iderem didügünden 3. hazret-i 'ömer ḡaz idüp anda defn itdiler bi-ḡikmeti'llahi te'ālā yevm-i vefātında güneş dutıldı müddet-i 4. 'ömri altmış üç ibn-i 'abbās ḡavlince altmış altı yaşında olup müddet-i ḡilāfeti on yıl ve altı ay ve beş 5. yā on gün idi **zıkr-i aḡvāl-i ḡazret-i 'oşmān rażıya'llahu 'anhu** 'oşmān bin 'affān bin

²⁵⁵ Aman köpeğe yaklaşma. O beni öldürttü.

²⁵⁶ Allah onu helak etsin. Ona iyilik yapmasını emretmiştim. Allah'a hamd olsun ki ölümümü Müslüman olduğunı iddia eden birinin eliyle kılmadı.

²⁵⁷ Ka'b bana üç sözde bulundu. Onları saydı. Söz kuşkusuz Ka'b'ın söylediğidir.

²⁵⁸ Bu insanlardan bu işi hak edenlerden kimseyi görmedim. Peygamberimiz vefat ettiğinde ondan razıydı.

ebî'l-‘aş bin ümeyye 6. bin ‘abd-i şems bin ‘abd-ı menâf bin kuşay bin kilâb bin mürre bin ka‘b cedd-i resûlullah şalla’llahu te‘âlâ 7. ‘aleyhi ve sellem hazret-i ‘osmân hazret-i resûlden bir yâ altı yâ yidi yaş küçükdür orta boylu hûb-şûret 8. şarışın doğan burunlu yassı yağrınlu kemükleri iri kolları uzun ve mevzûn ve şakalı çok 9. olup bu yâr idi ibtidâ imâna gelen dört ricâlün birisidir ‘ammûsı hakem bin ebî'l-‘aş hazret-i ‘osmânı dutup 10. muhkem bağlayup âbâ ve ecdâduñ dînine dön yoħsa seni ašlâ çözmeyüp çok cefâ iderüz didüğünde 11. vallahi ben dînümi ašlâ terk itmezem diyüp imânı şehri-ı sâbit gibi râsih ve sâbit olmağın ümîd kesdiler **mervîdür ki** 12. hazret-i resûl şalla’llahu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellemün birbiri ardınca iki kerîmelerine dâmâdları olup ki 13. biri

rukiye ve biri ümmü gûlsüm idiler hazret-i resûl buyurmuşdur ki **أما شبه عثمان بابنا إبراهيم**²⁵⁹ diyüp 14. devr-i âdemden bir peygamberün iki kerîmesin nikâhlanmak bundan gayrıya müyesser olmamağın zî'n-nüreyn 15. diyü lağab konilup melâyike arasında daħı bununla mezkûr ve meşhûrdur hazret kırk kızım daħı olsa 16. ‘osmâna virür idüm **ve yine** **عثمان بن عفان ولو في الدنيا وول في الآخرة**²⁶⁰ diyü hazret buyurmuşdur **ve yine** 17. **عثمان أخي ورفيق في الجنة**²⁶¹ diyü buyurmuşdur ve yine câmi‘üs-şagîr-i suyûtide mervîdür ki resûl 18. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem **صلى الله عليه وسلم لي دخل الجنة بسفاعة عثمان سبعون الفا كلهم قد استجابوا بالجنة** 19. **باب حساح**²⁶² diyü buyurmuşdur mervîdür ki namâzda bütün qur‘ân-ı ‘azîmü’ş-şânı hatm itmişdür ve gice 38a

1. namâza kalkduğda hizmet-kârların uyatmayup ibriğin kendü doldurur idi bir gün hazret-i ‘osmân 2. geldüğünde hazret-i şalla’llahu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem mübârek eteklerin düşürüp hazret-i ‘âyşe sebep 3. sū‘âl itdüğünde **لا استحيى من رجل سخطني من الملائكة الرحمن**²⁶³ diyüp ve ba‘zı mesâyil-i şer‘ide 4. hazret-i ‘ömer ile öyle mübâhese iderlerdi ki görenler çekişürler kıyâs iderler idi **mervîdür** ki hazret-i 5. ‘ömer defn olduğda üç güne dil-i şahâbe-i kirâm hilâfet emrinde müşâvere idüp ‘akîbet-i sâbiken 6. vaşiyet itdüğü altı kimesnenün beşi diledüğünü ta‘yin itmegi altınun biri olan ‘abdurrahmân 7. bin ‘avfa

²⁵⁹ Biz Osman’ı İbrahim peygambere benzetiyoruz.

²⁶⁰ Osman bin Affan dünyada Allah’ın dostudur, ahirette de Allah’ın dostudur.

²⁶¹ Osman kardeşimdir, cennette de arkadaşım.

²⁶² Osman’ın şefaatiyle yetmiş bin kişi cennete girecektir. Hepsi cehennemi hak ettikleri halde cennete hesapsız gireceklerdir.

²⁶³ Dikkat! Öyle bir adamdan utanıyorum ki, rahmanın melekleri dahi ondan utanırlar.

tefviz itdiklerinde cümle şahābe huzūrında hazret-i 'osmāna bī'at itmegın cümle hüsni rızālarile 8. bī'at itdiler hicretün yigirmi üçü muharreminde idi **fütühāt** 'acem tarafında rey şehrinün halkı hazret-i 9. 'ömer zamānında olan şulhı bozup başra hākimi ebū müsā eş'arī varup tekrār feth itdi **ve** 10. işbu senede cümle halka burun kanamak 'arız olmağın sünnetü'r-ru'āf tesmiye olundu 11. hatta hazret-i 'osmān ru'āfdan o sene hacca varmak müyesser olmayup gāyet zebūn oldu **ve yine** 12. iskenderiye halkı 'işyān itmegın mısr hākimi 'amr ve bin el-'āş tekrār varup feth ve halkın katl-i esir itdi 13. **ve yine** hicretün yigirmi altısında 'asker-i islām ile 'osmān bin ebī el-'āş 'acemde şāpūr şehrinin her sene 14. otuz kerre yüz biş aqçe virmek üzere şulh eyledi yigirmi yidisinde şām hākimi hazret-i mu'āviye 15. gemilerle varup kıbrıs halkını ba'de'l-ıkatl müselmānlara senede yidi biş altun harāc virmek üzere 16. şulh oldu ve 'acemde evcān halkın senede yigirmi iki yük²⁶⁴ aqçeye bu senede mısr hākimi 'ömer bin el-'āş 17. 'azl idüp yirine kendünün rıdā'dan birāderi 'abdu'llah bin ebī serhi göndürüp varduğda 18. yigirmi biş 'askerle mağribe sefer idüp tuleytle şehrinin ve afrikiye şehrinin feth itdi ve bu senede 19. endülüs şehri dağı feth oldu **ve** 'acemde iştahar şehri **ve** işfahān şehri **ve** cūr şehri **ve** nişābūr

38b

1. tūs şehrinin **ve** serahs **ve** merv **ve** beyhaq **ve** semerkand **ve** taħrān **ve** cürcān **ve** fāryāb şehirlerini ebū müsā 2. el-eş'arī başradan ibn-i ebī el-'āş fārsdan ma'zül idüp bu iki hükümeti ibn-i kezire²⁶⁵ virüp 3. mezbūr kemīn feth ve kemīn harāc virmege şulh olmuşdur ve dağı nice fütühāt olmuşdur tafşil olunmadı 4. **maḥşuşāt** cum'a günü namāzdan muqaddem minārelerde şalā virdürmegi hazret-i 'osmān ibtidā 5. itdi **ve** mü'ezzinlere vazife virmegi **ve** bayrām namāzı huṭbesin namāzdan muqaddem olmaması 6. **ve** subaşı ta'yin olunmasun **ve** ihtirāzen mescidde başkaca yir yapdurup yalnızca namāz kılmagı 7. **ve** ümmet-i muḥammed içinde nizā' ve ihtilāf bunun zamānında olup halk birbirine düşüp taḥtiye başladılar 8. **ve** suyūṭide mezkūrdur ki yoldan şavul demek bunun zamānında oldu **mervidür ki** hazret-i 'osmān 9. mührinün

²⁶⁴ yıl şeklinde yazılmıştır.

²⁶⁵ Abdullah bin amir Basra valisi olarak tayin edilmiştir.

nağışı **من الذي خوتوني**²⁶⁶ bir rivāyetde **امن مخلصا**²⁶⁷ idi hāzretūn gümüş üzerine 10. kızılmış muḥammed resūlu'llah ḥātem-i şerīfleri nice zamān barmagında iken kıuyuya düşüp arandukda bulunmayup 11. 'alāmet-i şerdür diyü müselmānlar ğamnāk oldılar 'oṣmāndan rencide oldılar **evlād-ı** hāzret-i 'oṣmān rażıya'llahu 12. 'anhu mervīdür ki toḳuz yā on oğlı ve yidi yā sekiz kıızı var idi bunlardur '**abdu'llahü**'l-ekber ruḳıye 13. bint-i resūlu'llahdandır mekkede vüçüda gelüp altı yaşında iken gözini ḥorōs dendekeyüp ḥaste 14. olup vefāt itdi '**abdu'llah-ı** aşğar ümm-i ğülsüm bint-i resūlu'llahdan olmışdur **ebān** fāzıl ve 15. ve²⁶⁸ kāmīl ve zāhid ve 'āmil olup 'abdü'l-melik bin mervān ḥalīfe olduḳda bu medīneye ḥākim itdi hicretūn 16. otuz beşinde medīnede vefāt itdi **ḥalīd** ve 'ömer ve sa'd mu'āviye ḥalīfe olduḳda bunu ḥorāsāna 17. ḥākim itdi anda iken ḳatlı olundu **velīd** 'abdü'l-melik muğīre **meryem** ve **ümm-i sa'd** 'āyşe ve **ümm-i ebān** ve 18. ümm-i '**amr** ve **ümm-i meryemü**'ş-şuğra ve **ümmü'l-benīn** ve '**amr** şehādeti hicretūn otuz beşi zī'l-ḥiccesinūn sekizinci 19. yā yidinci ğünü yā on ikinci ğünü idi müddet-i ḥilāfeti on iki seneden birkaç ğün eksik idi müddet-i

39a

1. 'ömri yā seksen bir yā seksen üç idi bir ğün hāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem kendülerden şonra bir 2. fitne zūhūr ideceğin ḥaber virdükde **تقبلنا هذا**²⁶⁹ diyüp hāzret-i 'oṣmāna işāret buyurup 3. ḳatlı-i 'oṣmāna bundan ğayrı işārāt-ı şerīfleri olmışdı mervīdür ki hāzret-i 'oṣmān rażıya'llahu 4. 'anhu altı seneye değin umūr-ı ḥilāfette hāzret-i 'ömere taḳlīd eyleyüp lakin anuñ şalābeti üzere olmayup 5. ḥalīmü'n-nefs idiler zamānında nice fütūḥāt olup emvāl-i 'azīmeler gelüp ḥalka vāfir iḥsānlar 6. olunup nicelerine yüz biğ akçe in'ām olup altı seneden şonra kibār-ı memālik-i islāmiye ḥükümetlerin 7. eşref-i meşāhīr-i şahābe durur iken ğayrı şahābeden kendü aḳrabāsına virüp ve ba'zı aḳrabāsına 8. sāyir nāsdan ziyāde beytü'l-māldan mällar virmege başlayup ve daḫı ḥuşūşlarda ḥalk rencide olup 9. ḳulüb şınup hicretūn otuz beşinde rıdā'dan birāderi ve mısr ḥākimisi olan 'abdu'llah bin ebī serḥden 10. şikāyetçiler

²⁶⁶ İman getirdim(inandım) ona yarattı ve birlik halin getirdi.

²⁶⁷ Halisçe(safça) iman getirdim.

²⁶⁸ Fazla yazıldığı değerlendirilmektedir.

²⁶⁹ Bu burada ölecektir.

geldükde hazret-i 'osmān aḡa 'itāb-ı amīz haber göndürüp şākīler mışra varduḡlarında 'abdu'llah 11. anlaruḡ birin ölince deḡin döḡüp bu sebebden altı yüz kimesne ve sābīken küfe ḡalkı daḡı ḡākimlerinden 12. şikāyete geldükde birḡaçın hazret-i 'osmān ḡabs itmiş olmaḡın ḡālā küfeden iki yüz başradan daḡı yüz 13. elli nefer kimesne biraḡup gelüp hazret-i 'osmānı ḡilāfetden ḡal' ve ref' itmek iḡün medīnede ittifāḡ itmegin 14. cum'a ḡüni hazret-i 'osmān minberde anlara ḡiḡāben

أهوالاً يعلم الله أهل الدنيا كرمي بعون

عليه وسلم

270 diyüp muḡammed bin seleme ḡalkup

والاشهد بذلك

271 didükde cem' 16. olan eşḡiyā cümle şāḡābeyi daşlayup ḡatta hazret-i 'osmān minberde ḡaşy olup ba'dehu indükde elinde 17. olan 'aşā-yı resūlile mezbūrları def' itmek istediḡinde ceḡcān²⁷² ḡifārī adlu ḡabīs 18. dizi ile 'aşāyı iki pāre eyleyüp bir yıldan soḡra dizine şirpenḡe ḡıkarup helāk oldı 19. bu ḡavḡā ḡüninde hazret-i ḡasan ve sa'd bin ebī vaḡḡās ve yezid bin sābis ve ebū hureyre hazret-i 'osmān ḡarafından

39b

1. eşḡiyā-yı mezbūr ile ceng idüp ba'dehu emr-i 'osmān ile ferāḡat idüp ḡaç ḡünden soḡra eşḡiyā-yı 2. mezkūr hazret-i 'osmānı sa'ādet-ḡānesinde muḡāşara idüp ba'dehu mışra ḡākim-i cedid göndürilmek 3. üzere şulḡ olunup hazret-i ebī bekiruḡ oḡlı muḡammedi mışra ḡākim dikilüp mezbūrlarla göndürüp 4. üçünci menzilde hazret-i 'osmānuḡ mühriyle mührlenmiş mektūbıyla mışra giden ulaḡ dutilup mektūb-ı 5. mazmūnında

أدانا المجرورون وفلان فاصبر في قتلنا واطل كما رقتي على حبي

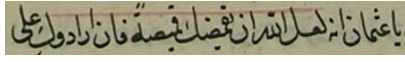
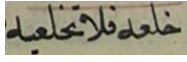
6. راي وحبس من يحبظم مثل البانيل راي في ذلك فانا الله تعالى

ya'ni muḡammed ve falān ve filān 7. geldükde ḡatllerine iḡbāl eylesesin ve mektūb ise bātıldur ve sen iḡinde muḡarrer olasin ḡatta 8. benden haber var nice ve senden şikāyete gelenleri ḡabs eylesesin benden haber varınca deḡin inşā'allah 9. te'ālā dimeḡin muḡammed bunı gördükde bile olan şāḡābeye mektūbı ḡöstürüp ve mührledüp birine 10. emānet ḡoyup cümlesi dönüp medīneye gelüp mektūbı hazret-i 'osmāna ḡöstördüklerinde mühr benümdür 11. lakin ḡattdan aşlā ḡaberim yokdur diyü ḡasem idüp 'ammüzādesi ve dāmādı ve kātibü's-sırrı olan 12. mervānuḡ ḡatı idüḡi bilinmegin imdi bundan ḡaberuḡ yoḡise mervānı bize vir didüklerinde üzerine 13. şer' ile bir nesne sābit olmadın zulmen ḡatlı oluna diyü iḡtiyāt ve merḡametden mervānı ele virmeyüp 14.

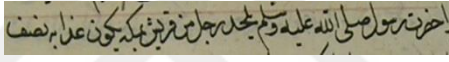

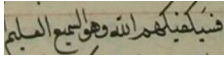
²⁷⁰ Ey şehir halkı, Allah bilir ki sizler Muhammed'in (SAV) dili üzerine lanetlenmişsiniz.

²⁷¹ Ben de buna tanıklık ederim.

²⁷² ceḡcāh yerine ceḡcān yazılmıştır.

şahābe bu huşūşdan hāzret-i ‘osmāna incinüp muḥammed ile ehl-i mısr bu maḳūle tezvīri idenūḡ ḡaḳḳından 15. gelmez isek elbetde ḡilāfetden ferāḡat eyle diyū te’kīd eyledüklerinde hāzret-i ‘osmān daḡı hāzret-i 16. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buḡa bir gün 17. ²⁷³ buyurmuşdur diyüp ferāḡata rızā virmeyüp sa‘ādet-hānesinde kendü 18. tevābi‘inden altı yüz kimesne ile muḡāşara olup daşradan şū getürmekden bi’l-külliyeye men‘ itdüklerinde 19. sāyir şahābe daḡı ba‘de’l-ıztırāb yoliki? mervānı vire diyü ihmāl eyleyüp lakin şaḳī-i mezbūrlaruḡ

40a

1. niyyetleri hāzret-i ‘osmānı ḡatlı itmek olup diyü söz olduḡı işidildükde hāzret-i ‘ali ve ba‘zı 2. şahābe oḡulların hāzret-i ‘osmāna bir zarar irmesün diyü muḡāfazatı içün göndürdiler hāzret-i 3. ‘osmānuḡ içerüdeki etbā‘ı ve taşradaki aḡbābı dīvārı delüp saḡa ḡapu açalum mekkeye yā dımışḡa 4. git ve yāḡūd cenge rızā virdüklerinde ümmet-i muḡammede ibtidā ben ḡılıḡ çekmezem ve mekkeye daḡı 5. gitmezem zīrā hāzret-i resūl şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 6. ²⁷⁴ buyurmuşdur ol kimesne ben olmazam ve hāzretüḡ mücāveretin terk idüp şāma 7. daḡı gitmezem diyüp ḡaç yüz ‘abdı var idi ceng itmek istedüklerinde cengden ferāḡat eyleyen 8. āzād olsun diyüp birḡaçın āzād itdi on gün muḡāşarada taşradan atılan oḡile 9. bir kimesne ḡatlı olup ve mervān mecrūḡ olup ve taşrada muḡāfāza içün gelen hāzret-i ḡasana 10. ve ba‘zılarına oḡ doḡunup mecrūḡ olmalarıyla müselmānlar ḡāzab iderler ḡavfindan mezbūr eşḡıyā 11. muḡammed ile iki yā üç ehl-i mekr ve āşūb hāzret-i ‘osmānuḡ evi ardından ḡafiyeten dīvārı aşup 12. içerüde olanlar taşradan hücum idenleri def‘ itmek içün her biri damlarda olup hāzret-i 13. ‘osmān ḡātūnı ile yalnızca ḡalup ol gice rü’yālarında faḡr-i ‘ālem şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi 14. ve sellemi görüp şabr ile gelecek gice iftārı bizüm ile idersin buyurmaḡın şehīd olacaḡını 15. bilüp keşf-i ‘avret olmasun ḡon giyüp ba‘dehu muşḡaf açup tilāvet-i ḡur’ān 16. iderken mezbūr muḡammedüḡ işāreti ile yoldaşlarinuḡ biri hāzret-i ‘osmānı boḡazlayup ba‘dehu 17. ḡaçup mübārek ḡanından muşḡaf-ı şerīfde ²⁷⁵ āyeti üstine 18. bir ḡatre

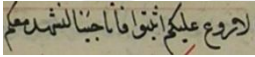
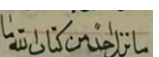

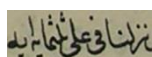
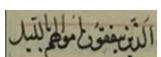
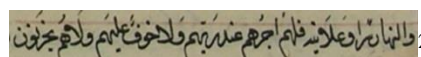
²⁷³ Allah’ın sana giydirdiḡi bir elbise ile onu çıkartma.

²⁷⁴ Mekke’de Kureyşli dızsız bir adamı peygamberimize getirdim. Cezası bir alimin azabının yarısı kadar uygulandı.

²⁷⁵ Bakara 137: Allah, (onlara karşı) sana kâfi gelecektir. O, en iyi işiten ve en iyi bilendir.

damlayup bi-ḥikmeti'llahi te'ālā anuñ kanı intikāmı alınacağına gūyā remz olup vāqı'ā bu 19. sebebden olan muḥārebelerde iki taraftan toḫsān biñ kimesne maḫtūl olup muḥammed daḫı

40b

1. ba'de'z-zamān mu'āviye tarafından dutulup āteşe yaḫmıřlardur mervīdür ki ehl-i mışrdan biri kılıç ile 2. girüp ḫāzret-i 'osmānuñ ba'de'ş-şehādet burnın kesmek murād itdüğünde ḫātūnı men²⁷⁶ itmek istedikde 3. kolu yaralanup ve baş barmağı kesilüp 'ācize olduḫda rabāḫ adlu kulından istimdād taleb itdüğünde 4. rabāḫ ḫāzret-i 'osmānuñ kılıcı ile ol ḫarīf-i ḫalāletü'l-baḫī bī-tevaḫḫuf çalup katl eyledi mervīdür ki ḫaber-i 5. şehādet işidildükde ḫāzret-i 'ali kerremu'llahu vechehu vesāyir şāḫābe şaşup segirdüp kemāl-i ḫayretlerinden 6. her biri muḫāfazada ihmāl eyledinüz diyü kendü oğullarına tapanca urdılar kaç günde cümle şāḫābe 7. cem' olup ḫāzret-i 'ali rażıya'llahu 'anhuyı ḫalīfe idüp bī'at itdiler keyfiyyet-i defninde eřaḫḫı 8. budur ki cum'a günü şehīd olup sebt gicesi karanuluḫda yā dōrt yā beř kiři ḫafiyeten şehrden 9. taşra çıkarup ḫāzır kazılmış bir kabır bulup namāzın kılup 'acele ile defn itdiler a'dā açup 10. çıkarmasun diyü bulursuz eyitdiler rivāyet iderler ki defn idenlerüñ 'aḫablarından bir karaltı görinüp 11. ḫavf itdüklerinde ²⁷⁷ diyü nidā gelüp melāyike idügi 12. ma'lūm oldu dimişlerdür **zıkr-i aḫvāl-i ḫāzret-i 'ali bin ebī ḫālib rażıya'llahu 'anhu bin 'abduḫmuḫḫalib** 13. ḫāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemüñ 'ammūzādesi ve dāmādı ve dōrdüncü ḫalīfesi 14. ve vaşısi ve āḫiret karındaşi ve maḫrem-i esrārı olup her 'ilm ve 'amelde kāmil ve mükemmel sābit olup ḫatta 15. ḫaḫḫında āyāt-ı keşire nüzül itmişdür ibn-i 'abbāsdan rivāyet olunur ki 16. ²⁷⁸ diyüp ve daḫı ²⁷⁹ dimişdür ve tefāsīrde 17. ²⁸⁰ ve ḫāzret-i ebū bekir ḫaḫḫında 18. daḫı bu āyet-i kerīme nāzil olmişdur ve ḫāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve

²⁷⁶ Sözcüğün yazımında yanlış noktalama yapıldığı düşünülmektedir.

²⁷⁷ Korkmayınız, sebat ediniz. Biz size tanıklık etmek için geldik.

²⁷⁸ Allah'ın kitabındaki Ali kadar başka biri ile ilgili inmedi.

²⁷⁹ Ali hakkında üç yüz ayet indirdik.

²⁸⁰ Bakara 274: Mallarını gece gündüz; gizli ve açık, Allah yolunda harcayanlar var ya, onların Rableri katında mükāfatları vardır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olacak değillerdir.

sellem buña hı̄ṭāben **انت اخي في الدنيا والاخرة**²⁸¹ diyüp ve daḥı **علي تمي ومن علي**²⁸² ve bir daḥı

هز كنت مولاه فعلى مولاه اللهم وال

41a

1. **من والاه وعاد من عاداه**²⁸³ diyüp ve daḥı **انظر الى على عباده**²⁸⁴ ve bir daḥı **من يحب عليا فقد احبني** 2.

وعلى مع القرآن وفران مع على لا يفتران²⁸⁶ hatta **ومن احبني فقد احب الله ومن ابغضني فقد ابغض الله**²⁸⁵ diyüp 3.

رد على الوضوء²⁸⁷ diyü buyurmuşlardır ve **dahı** hayber ƙal'ası 4. feth olacağı gice

ما والله لا عطين الى اغدا رجلا كرا غير فرج الله ورسوله وبجبه²⁸⁸ diyüp ve **yine** imām aḥmed

hanbel **يا ورد لادن من احب رسول الله صلى** 6. **عليه وسلم الفضايل وروى**²⁸⁹ didi ḥazret-i ebī bekir ve 'osmān

raẓıya'llahu 'anhümādan şonra ā'lem ve efḍal 7. cemī'-i şahābeden ḥazret-i 'ali

raẓıya'llahu 'anhu idi 'ulüm-ı zāhirenüñ nice mesāyil ve aḥkāmı ve 'ulüm-ı bāṭınanuñ 8.

ḥod cümlesi bundan aḥz olunup kendüden mervīdür ki resül şalla'llahu 'aleyhi ve

sellem 'ilmden buña biñ bāb 9. ta'līm idüp her birinden biñer bāb feth oldı kemāl-i zühd

ve ƙanā'at ve dāyımā 'ibādet üzere olup 10. keşret-i şalātdan dīnlerinde nāşırātı

yitişmedi her bābda nevādir-i 'ālem ve ḥükemā-yı 'uzemā benī ādemden 11. olup

ḥande-rūy ve kerem-ḥūy 'ālī himmet şāḥib-i şahāvet-i ḥalīm ve ehl-i 'afv idi evşāf-ı 12.

ḥamīdesi taḥrīr-i ƙābil imkānından degüldür ve mührinüñ naḩşı **انتم الامم دار الله وياخذ الملك الله** 13.

الوحد النهار²⁹⁰ idi ḥazret-i resülden naḩl itdügi ḥadīslerden beş yüz seksen altısı kütüb-i 14.

ḥadīsde mestürdür dimişler ve ƙur'an-ı 'azīmi ibtidā ḥaṭṭ-ı kūfī ile yazan²⁹¹ ve

²⁸¹ Sen hem dünyada hem ahirette kardeşimsin.

²⁸² Ali bendendir, ben de Ali'denim.

²⁸³ Ben kimin efendisi isem Ali de onun efendisidir. Ey Allah'ım Ali'yi dost edinen kimseyi dost edin, ona kim düşman olur ise ona da düşman ol.

²⁸⁴ Ali'ye bakmak ibadettir.

²⁸⁵ Ali'yi seven beni sevmiştir, beni seven Allah'ı sevmiştir, Ali'yi öfkeleniren beni öfkelenirmiştir, beni öfkeleniren Allah'ı öfkelenirmiştir.

²⁸⁶ Ali Kur'an'la birlikte, Kur'an da Ali ile birlikte. Her ikisi birbirlerinden ayrılmazlar.

²⁸⁷ Ali havuza varıncaya kadar.

²⁸⁸ Allah'a and olsun ki onu yarın birine vereceğim o hücumkârdır, kaçan değildir. Allah'ı ve resulünü sever, Allah da resulü de onu sever. Allah onun eliyle feth eder.

²⁸⁹ Ali hakkında varid olan faziletler resulullahın ashablarından başka birinin hakkında varid olmamıştır.

²⁹⁰ Allah ne kadar çok kadirdir(güçlüdür), bütün mülkler ona aittir. O yenilmeyendir, tek ve benzeri olmayandır.

²⁹¹ yaran şeklinde yazılmıştır.

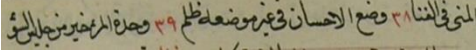
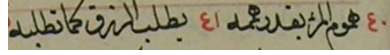
şahābeden ḥazret-i 15. hıızır ‘aleyhi’s-selāmi gören budur **mervīdür ki** ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem otuz yaşında 16. iken dünyāya gelüp vālidesi fāṭima bint-i esed bin hāşim bin ‘abd-i menāf ka‘benūḡ içine ziyārete 17. girdükde bi-ḥikmeti’llahi te‘ālā ḥazret-i ‘ali anda vücūda gelmişdür küçükden īmāna gelüp ‘ibādet-i 18. eşnām vāki‘ olmamışdur vālidesi ‘ibādet-i eşnām istedükde karnı içinde hareket idüp māni‘ 19. olur idi pederi ebū ṭālib īmāna gelmeyüp lakin vālidesi fāṭima īmāna gelmişdür kendüsi ḥazret-i

41b

1. ‘ali rażıya’llahu ‘anhu k̄ara yağız bülend gerdān güler yüzlü iri ve siyāh gözlü nūrānī şüretlü 2. orta boylu yaşşı yağızlı cism-i şakalı şık ve uzun p̄ir olduḡda penbe gibi ağarmışdı ve 3. pederi yabanda iken doğduḡına vālidesi adını ḥaydar ḡodı pederi geldükde ‘ali ḡodı 4. **kūnyet-i şerīfleri** ebū turāb ve esedu’llah ve murtaza ve beyzetü’l-beled ve emīn ve şerīf ve hādī ve 5. mehdī ve ya‘sübü’l-ümme ve kerrār ve ebū ḡasem ve zü’l-i znū’l-vā’iye ve ebū’r-reyhāneteyn **fāyide** 6. ḥazret-i ‘ali kerremu’llahu vechehu şad kelimesinde kırḡ ‘aded kelime-i kelām-ı şeref ittisām-ı cāmi‘ 7. mühimmāt-

- 1 neşāyih olmaḡın zikr olunmuşdur **evvelā** 8.
- 9. 10.
- 12. 11.
- 13. 13.
- 14. 15.
- 16. 17.
- 18. 19.

42a

1. 2. ²⁹² **naẓm**

²⁹² Birincisi: Kişinin imanı, ona olan imanıyla bilinir. 2. Arkadaş sana uyum sağlayandır, kendine benzeten değil. 3. Kişinin edebi altınından daha hayırlıdır. 4. Dünyayı ahiret karşılığında sat kazançlı çıkarırsın. 5. Erken çık mutlu olursun. 6. Kişinin karnı düşmanıdır. 7. Hayır umul ki ona nail olasın. 8. Kişinin namazda tembellik etmesi imanının zayıflığındandır. 9. Üç şey vardır ki kişiyi helaka sürükler; kibir, cimrilik ve nefesine uymak. 10. Bulduklarınla cömert ol. 11. Kişinin güzelliği yumuşaklıktadır. 12. Kötülerle oturan şeytandır. 13. Batılın turu bir saattir. 14. Hakkın turu kıyamete kadardır. 15. Allah’tan

أنا الدنيا فناء لبر الدنيا | نبوت

أنا الدنيا كبيت خيمته العنكبوت²⁹³

evlād-ı ‘**ālī-nihād** hazret-i ‘ali rağıyallahu 4. te‘ālā ‘anhunun on iki yā on dört yā on altı olduğına ihtilāf itmişlerdür ve on 5. sekiz yā on toköz yā on altı kıızı var idi dirler **hasan** ve **hüseyn** hazret-i fātıma raızıya’llahu ‘anhādandur 6. aḥvālleri ba‘dehu zıkr olunur **muḥsin** bu daḥı hazret-i fātımadandur lakin āḥır 7. evlādı ölüp düşük olmağıyla sebeb-i mevt-i fātıma oldı dirler kendü daḥı yaşamadı 8. **muḥammedü**’l-ekber buña muḥammedü’l-ḥanīfe dirler hazret-i fātıma vefātından sonra bir cāriyeden olup 9. bir er ve şeci’ idi ‘**abbās-ı** ekber hazret-i hüseynün ‘alem-dāri olup ḥın-i muḥārebe-i kerbelāda imām 10. hüseyninden muḥaddem şehid oldı ‘**osmān** ve **ca’fer** ve ‘**abdu’llah** işbu dört birāderlerün 11. vālideleri ümmü’l-benin adlu ḥātündandur **muḥammed-i** evsaṭ ve **yahyā** ve ‘**avn** bunlar esmā bint-i ‘umeysdendürler 12. ‘**ömerü**’l-ekberve **muḥammed-i** aşğar ve ‘**ubeydu’llah** ve **ebū bekir** bunlar daḥı her biri bir ḥātündandurlar ve kızları 13. **zeyneb** kübrā hazret-i fātıma raızıya’llahu ‘anhādandur **ümmü gülsüm** kübrā daḥı fātımadandur **rukiye** 14. ve **ümmü’l-ḥasan** ve **remle’l-kübrā** ve **ümmü hāni** ve **meymüne** ve **zeyneb** ve **remle** ve **ümmü gülsüm** suğrā 15. **fātıma** ve **ümmü’l-kerām** ve **ümm-i selleme** ve **ümm-i ca’fer** ve **ümāme** ve **nefise** mervidür ki hazret-i ‘alinün 16. nesl ü zürriyyeti hasan ve hüseyn ve muḥammedü’l-ḥanīfe ve ‘abbās ve ‘ömerden münteşir olup sāyir evlād-ı 17. kirāminün nesleri munḥarız olup ba‘zı kütübde mezkūrdur ki kendü ḥayātında zükür 18. ve ināsından on toköz evlādı vefāt idüp on üç evlādı kendüden sonra 19. ḳalup altı evlādı kerbelāda şehid oldılar ve hazret-i ‘ali raızıya’llahu ‘anhunun müddet-i ‘ömri

kork gayrından emin olursun. 16. Nefsine uyma rahat edersin. 17. Dilinizle ve bedenlerinizle insanlara karışın, amellerinizle ve kalblerinizle onlardan uzaklaşınız. İnsan için ancak kazandıkları vardır, o kıyamet günü sevdiğiyle beraberdir. 18. Cimrinin dinarı taştır. 19. Dünyanın köşeleri hezeyanlarla dopdoludur. 20. Kötü huy vahşettir, ondan kurtul. 21. Mü’minin hayatı geçmişi üzere bina olur. 22. Dilin susması insanın selametidir. 23. Marifeti koklamak, çok amel yapmaktan daha hayırlıdır. 24. Ülfetin (dostluk kurmak, iyi geçinmek) şartı külfeti bırakmaktır. 25. İnsanların en kötüsü insanların en çok çekindikleri kişidir. 26. Allah herkesin rızkını güvenceye almıştır. 27. Dostun vurmaya daha acıdır. 28. Dille vurmaktan dişle parçalamaktan daha ağırdır. 29. Zulmün karanlığı imanı kararır. 30. Eğrinin gölgesi de eğridir. 31. Hemhal olmak imandandır. 32. Akıllı bir düşman cahil bir dosttan daha hayırlıdır. 33. Ayağını yorganına göre uzat. 34. Kabir azabı dedikodudandır. 35. Her gecenin ardından bir gün gelir. 36. Çok konuşanın çok ayıpları olur. 37. Hayallere ulaşmak fena olmaktır. 38. Yerinde yapılmayan iyilik haksızlıktır. 39. Kişinin yalnız kalması kötülerle birlikte olmaktan daha iyidir. 40. Kişinin dertleri hedeflerine göredir. 41. Talep ettiğin rızk da seni ister.

²⁹³ Dünya elbet bir gün yok olacaktır, dünya sabit kalmaz. Dünya ancak örümceğin dokuduğu ev gibidir.

42b

1. elli yidi yā elli sekiz yā altmış dört yaş idi dirler ve müddet-i hilāfetini dört sene ve tokuz ay 2. olmuşdur **zıkr-i ahvāl-i hazret-i imām hasan rażıya’llahu te’ālā ‘anhu** hazret-i ‘ali rażıya’llahu ‘anhunun ekber 3. evlādı olup mervīdür kavlı-i eṣaḥḥ ile hicretün üçüncü senesinde ramażān-ı şerīfün evāsıtında 4. medīnede vücūda geldükde hazret-i şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem gelüp oğlumı baña göstürün diyüp 5. mübārek ellerine alup sağ kulağına ezān ve şolına iḳāmet virüp ismini ne kodunuz diyü sū’āl itdüğünde 6. harb koduk didiler **يا حسن**²⁹⁴ diyü buyurup hasan kodılar **انا بنتم بولدرون شبروشبروشبر**²⁹⁵ 7. diyü buyurdılar mervīdür ki hūb-rūy ve sūnbül-mūy ve melek-hūy gögsinden başına dek hazret-i resūl 8. şalla’llahu te’ālā ‘aleyhi ve sellem beñzer olup hazret-i mūsā ‘aleyhi’s-selām gibi lisānında bir miḳdār lükneti var idi 9. hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem bir gün omuzına alup **اللهم الى ابيه فاجبه**²⁹⁶ diyü buyurdu **ve yine** **اللهم من** 10. **اجنى فليجبه وبلغ الشاهد الغائب**²⁹⁷ diyüp **ve yine** **الحق والحسين سيدنا ابا اهل الجنة**²⁹⁸ buyurdılar 11. **ve yine** **اهل بيتك ابا بك**²⁹⁹ diyü sū’āl olunduḳda el-ḥasan ve el-ḥüseyin diyü buyurdılar **ve yine** bir gün 12. hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem minbere çıḳduḳda bile çıḳarup **ان ابنتي هذا سيد ولعل الله ان** 13. **يصلح به بن فخير من سليمان**³⁰⁰ diyüp mu’āviye ile olacaḳ ahvāllerine işāret idi **mervīdür ki** 14. müte’addid merkepleri var iken mücerred ecr-i cezīl için medīneden mekkeye yigirmi beş kerre hilāfū’l-‘āde 15. yayan varup ḥacc eylemişdür **ve** fevāyiḥ-i miskiyyede ümmet-i muḥammed içinde ibtidā ḳuṭb olan ḥasan bin ‘alidür 16. hicretün kırk tokuzı yā ellisi yā elli biri rebī’ül-evvelün beşinde kırk altı yā kırk yidi yaşında ibtidā 17. zehr yidüğünde berü kırk gün ḥaste olmuş iken vefāt idüp müddet-i hilāfeti ancak altı ay ve kaç 18. gün olup hazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün

²⁹⁴ Bilakis o güzeldir.

²⁹⁵ Ancak onları Harun’un çocukları gibi isimlendirir: Şebber, Şebbir ve Müşebbir

²⁹⁶ Ey Allah’ım ben onu seviyorum, sen de onu sev.

²⁹⁷ Ey Allah’ım beni kim severse o da onu sevsin, işiten işitmeyene ulaştırısın.

²⁹⁸ Hasan ve Hüseyin cennetin gençlerinin efendisidirler.

²⁹⁹ Ailenden en çok sevdiğin kimdir?

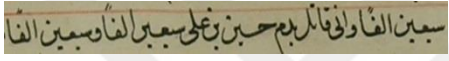
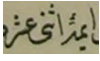
³⁰⁰ Benim bu kızımdan umulur ki Allah, Müslüman iki grup arasında çıkacak anlaşmazlığı onun aracılığıyla giderir.

الخلافه بعدى ثلاثون سنة³⁰¹ buyurdükleri otuz 19. sene hilâfet hasan ile tamâm olur ba‘de’l-ferâğ hilâfet sekiz toköz sene medîne de iķâmet

43a

1. itdiler **zıkr-i ahvâl-i ĥazret-i imâm ĥüseyin rażıya’llahu te‘âlâ ‘anhu** kavlı-e eşahh ile mervîdür ki hicretün 2. dördünci senesi şa‘bānuñ dördünci günü yevmü’s-sülasâda medîne de vücûda gelüp 3. ĥazret-i resül şalla’llahu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem gelüp sağ kulağına ezân ve şol kulağına iķâmet idüp 4. emr-i ĥaķķ ile ismini ĥüseyin ĥodı ba‘dehu ĥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem bükâ idüp ebesi 5. esmâ ĥâtün niçün ağlarsız yâ resûla’llah didüğinde

6. 302 7. diyü buyurdılar **bir dağı** 8.

 303 diyü buyurdılar 9. ba‘de’l-ķatli ser-i sa‘âdet efser-i şehâdet eşerleri kavlı-e eşahh üzere medîneye göndürilüp 10. anda vâlidesi yanında defn olunup ve beden-i şerîfleri ise bi’l-i ttifâķ kerbelâdadur müddet-i 11. ‘ömr-i şerîfleri elli altı sene ve beş ay ve beş altı gündür ba‘de’l-ķatlı ‘alâmet-i semâviye ve 12. arzıyyeden vâfir-i ‘acâyib ve ġarâyibler zuhûr idüp ve tevâriĥ-i siyerde ba‘zılarında budur ki yevm-i 13. ķatlıde güneş dutılup vâfir yıldızlar atılup yidi güne dek güneşün nûrı ġâyet ile 14. za‘îf olup altı aya deġin gök kenârları ķan gibi kıızılıķdan ĥâlî olmayup ve ķuds-i 15. şerîfde her daş ķaldursalar altında ķan görünür idi ve leşker-i yezîdin biri ĥazret-i 16. imâm ĥüseyini zamm ider iken gökden iki yıldız inüp gözlerin kör eyledi **evlâd-ı ĥazret-i imâm** 17. rażıya’llahu ‘anhu zeĥâyirü’l-‘uķbâda mezkûrdur ki altı oġlı üç kıızı var idi bunlardur 18. ‘**ali-i ekber** ve ‘**ali-i evsať** ve ‘**ali-i aşġar** ve **muĥammed** ve ‘**abdu’llah** ve **ca‘fer** ve kerîmeleri **zeyneb** ve **sükeyne** 19. ve **fâtıma** bunlardur ve lakin tâyife-i şî‘î ve revâfızun 304 didükleri bunlardur

43b

³⁰¹ Hilafet benden sonra otuz senedir.

³⁰² Ey Esmâ, bu benim oġlumu ümmetime başkaldıran grup öldürecektir. Allah onlara şefaati nail eylesin. Ey Esmâ, Fatıma’ya haber verme; çünkü o yeni doğum yapmıştır.

³⁰³ Bana Cebrail dedi ki Allah Teala şöyle dedi: “Ben Yahya bin Zekerıyya’nın kanı ile yetmiş bin kişiyi öldürdüm ve ben Hasan bin Ali’nin kanyla da yetmiş bin öldüreceğim.

³⁰⁴ On iki imam.

1. **hazret-i 'ali** ve **hasan** ve **hüseyin** üçü bunlardır ve dördüncü **'ali** ekber yâ aşgardur ki hazret-i imâm 2. hüseyinün cümle nesl ve zürriyyetleri bundan münteşir olmuştur sâyir evlâdınun nesleri munkarız 3. olup zeyne'l-'âbidîn ile mülakka olmuştur **muhammed** bin zeyne'l-'âbidîn ki muhammedü'l-bâkır 4. dimek ile meşhurdur **ca'fer-i şâdık** ibn-i muhammedü'l-bâkırdur **müsâyü'l-kâzım** ibn-i ca'fer-i 5. şâdıkdur **'aliyyü'r-rızâ** ki imâm rızâdur bin müsâyü'l-kâzımdur **muhammedü'l-cevâd** bin 6. 'aliyyü'r-rızâdur ki muhammed taqîdür **'aliyyü'l-hâdi** bin muhammedü'l-cevâddur **hasan** 'askerî bin 7. 'aliyyü'l-hâdi ki bir laqabı dağı **zekîdür**³⁰⁵ mu'taşım hâlîfe sürre men re'a³⁰⁶ şehrini yapdurup 8. cümle 'askerile bağıdâdan aña göçüp mütemekkin olup ol şehriñ bir ismi dağı 'asker 9. konılmışdur ki hâlâ imâm-ı samerra dirler **muhammedü'l-mehdî** bin hasanü'l-'askerî on ikinci imâmdur 10. ki hicretün iki yüz elli beşinde doğmuşdur şî'î tâyifesi bunun için toğuz yâ on 11. toğuz yaşında iken sürre men re'ada bir zîr-i zemîne vâlidesi nazâr ider iken girüp 12. dağı çıkmayup âhîr zamânda zühür idecek mehdî budur zu'm idüp hacca muntazır-ı 13. kâyim şâhibü'z-zamân mehd-i zamân diyü laqablar kômışlardur lakin bu i'tikâd iki vechile 14. bâtıldur zîrâ evvelâ kütüb-i mu'teberelerde âhîr zamânda gelecek mehdî hakkında evlâd-ı 15. resûlden yâ ehl-i beyt-i resûlden olup ismi muhammed babası 'abdu'llah olacağına 16. ve dağı el-'abbâsdan olacağına iki hadîs-i şâhîh ve şarih mervî olup ba'zı 17. mu'teberâtda ism-i muhammed babası hazret-i hasan neslinden ve vâlidesi hazret-i 'abbâs neslinden 18. olacağı ibn-i 'abbâsdan mervîdür sâniyen şevâhidü'n-nübüvvede mezkûrdur ki meşâyih-i 19. 'izâmdan şeyh 'alâü'd-devle semnâni cümle aqţâb ve abdâli yazduğı mağallde dimişdür 44a

1. ki muhammed bin hasanü'l-'askerî gizlendiğinde abdâldan olup tedricle³⁰⁷ seyyidü'l-aqţâb olup 2. ol eyyâmların kütübü 'ali bin hüseyinü'l-bağıdâdî fevt olduğıda namâzın bu kılup yirine kütüb bu 3. oldu on toğuz sene kütübîyet üzere durup ba'dehu vefât itdi **zıkr-i menâkıb-ı hōca** 4. **üveys-i qarânî rahmetu'llah 'aleyhi** hazret-i resûl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bunun hakkında buyurmuşdur ki 5. üveys-i qarânî hayrüt-tâbi'in ve

³⁰⁵ zekîdür şeklinde yazılmıştır.

³⁰⁶ Onu gören hayran kalır.

³⁰⁷ tedricle şeklinde yazılmıştır.

hazret-i resul gah gah mübarek yüzlerin yemen tarafına döndürüp 6. buyurur idi ki إلى الجحش من الرجز من قبل النبي ya'ni rahmet nefesi yemen tarafından geliyor 7. **naql olunur** ki kaçan ki hazret-i risalet-penahi şalla'llahu 'aleyhi ve sellem daru'l-ukbaya rihlet buyuracak 8. mahall olduḡda hayat-ı şerifleri vedi'atında şahabe didiler ki ya resula'llah hırka-i mübarekiñüzi 9. kime sezā ve erzāni buyurursız hazret buyurdu ki üveys karani³⁰⁸ ve nişān ve 'alāmetlerin daḡı buyurdu ki 10. yemende olur ve şarānidür ya'ni ziyāde tüylidür ve saḡ omuzunda ve şol bögrinde bir dirhem 11. miḡdarı beyāzlık var ve olup beyāzlık baraş degüldür kaçan anı bu 'alāmetlerle göresiz benüm selāmım 12. diyüvirüp ve diyesiz ki benüm ümmetim için cenāb-ı kibriyāya du'ā itsün diyü buyurdılar kaçan hazret 13. daru'l-bekāya rihlet buyurdılar hırka-i mübareki hazret-i 'ömer ile hazret-i 'ali raḡıya'llahu 'anhümā hazretün 14. vaşıyyet-i şerif-i mücibince қaran diyārına gıtdiler ve hazret-i üveysi bulup mülāķi oldılar ve hazret-i 15. şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün selāmın virüp ve muraққа'a-i şerifin kendüye teslīm itdiler hazret-i üveys 16. didi yā 'ömer eyüce mülāḡaza idinüz belki sizün istedüḡünüz üveys ben degülem didükde hazret-i 'ömer daḡı 17. hazret-i resülün sıfāris³⁰⁹ buyurduḡı nişāneleri diyüp hırka-i şerifi teslīm eyleyüp hazret-i üveys 18. daḡı hırka-i mübareki alup bir küşeye çekilüp gidüp hırka-i şerifi bir yire қoyup ve mübarek yüzün 19. bayrāḡa sürüp secdeye varup dir idi ki yā rabbi ben bu hırқayı giymem tā ümmet-i muḡammedi baḡa baḡışlamayasın

44b

1. zirā ki ḡabībün şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buraya ḡavāle itmişdür her kaçanki ol secdede münācāt 2. iderdi ḡatıfden āvāz gelür idi ki nice biñin saḡa baḡışladum hırқayı giy giyer ve dir idi yā rabbi 3. cümlesin isterem baḡa baḡışlasın her ne deḡlü ki ol ziyāde ister idi ḡaққ te'ālā ez'āfi ile 4. baḡışlar idi tā ol maḡalle dek ki nidā geldi miş ve rebī' қoyunlarınuḡ tüyi saḡışınca saḡa baḡışladum 5. bu ḡāl üzere iken hazret-i 'ali ilerü gelüp yaқlaşduḡda hazret-i üveys başın қaldurup didi ki niçün 6. geldüḡünüz eger bir miḡdar taḡammül ideydiñüz hırka-i şerifi giymezdüm tā cümle ümmet-i muḡammedi baḡışladur idüm didiler 7. girü ricā ile buyurdu ki maḡalli giçdi **naql olunur ki** hazret-i

³⁰⁸ Veysel Karani'nin gerçek adı Üveys bin Amir el-Karni'dir.

³⁰⁹ *sifariş* yerine *sifāris* şeklinde yazılmıştır.

üveys rażıya'llahu 'anhu kaçan ki Һazret-i şalla'llahu 8. te'ālā 'aleyhi ve sellemün ziyāreti ve mülākātı arzūsiyla medīneye geldi Һazret anda Һazır degül idi Һazret-i 9. 'āyşe rażıya'llahu te'ālā 'anhāyı görüp didi ki ziyāde eglenemem vālidemden ancak bu deñlü ruħşat almışam 10. giderem benim selāmımı Һazret-i resüle irişdüresin diyüp dönüp yine yemene mürāca'at eyledi ba'dehu Һazret-i 11. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem beyt-i mübāreklerine gelüp Һazret-i 'āyşe rażıya'llahu 'anhā aħvāli Һaber virüp Һazret 12. buyurdu ki senün yüzün evvelki gibi degüldür ğālibā evliyāu'llah nazarına uğraduğundan böyle münevver olmuşdur 13. didüğünde Һazret-i 'āyşe üveysün selāmın diyüp ve sifārişin söyledi ve bu anuñ nazarınuñ 14. semeresidür didükde Һazret buyurdu ki senün gözün dostı görmüştür sen dağı ol gözlerle 15. baña müşāhede eyle ve ba'dehu Һazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem taşraya çıkup şāhābeye buyurdılar ki 16. geliñüz benim gözüme bağıñuz ki dostı gören gözleri görmüştür pes Һazret buyurdu ki evliyāu'llah 17. nazarı her kimesneye düşer bi-'ināyeti'llahi te'ālā mağfūr olur Һazret-i üveys hicretün on altı recebinde 18. raħmet-i Һağka vāşıl oldu **zıkr-i menākıb-ı Һazret-i imām-ı a'zam ve hümām-ı ekrem raħimehu'llah** 19. imām ebū Һanīfe-i kūfī ki ismi şerīfleri nu'mān bin sābit bin şīs bin edrib bin süleymān

45a

1. bin sefirüz bin nūşirvān 'ādil ki ābāları Һazret-i ibrahīm 'aleyhi's-selām irişür ve 2. Һazret-i imām raħmetu'llah ni'met ve hilāfeti Һoca fuğayl 'iyāz raħimehu'llahdan aldı 3. **nağl** olunur ki kaçan ki Һazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün ravza-i müteberrikelerine ziyārete 4. varduğında didi ki es-selāmu 'aleyke yā seyyide'l-mürselīn türbe-i şerīflerinden cevāb geldi ki 5. ve 'aleyke's-selām yā imāme'l-müslimīn **mervīdür ki** ibtidālarında bir gece rü'yāsında görür 6. kim Һazret-i risālet ve nübüvvet-penāhuñ kemüklerin laħdden düşürüp ba'zıların iħtiyār 7. ider idi anuñ heybetinden uyanup irtesi ibn-i sirīnün müşāhiblerinden birisin görüp 8. rü'yāyı nağl buyurdılar ol kimesne cevāb virdi ki sen Һazret-i resül şalla'llahu 'aleyhi ve 9. sellemün 'ilminde ve sünnetinün Һıfzında büyük dereceye irişürsin **nağl olunur ki** 10. kaçan ki Һazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemi mi'rāca götürdiler ol nesnelere ki söylendi işitdi 11. ve her ne ki göstürdiler gördi münācāt itdi yā rabbi selef ki cān bendelerinde bir kimesne 12. var idi ki ismi loğmān Һekīm idi ve Һikmet beyān ider idi Һālā benim ümmetimde kim olacaktır 13. Һazret-i rabbü'l-'azze cellet 'azametuhudan Һiṭāb-ı müsteṭāb geldi ki

senüñ ümmetünğden bir kimesne 14. olsa gerekdür ki adı nu‘mān bin s̄ābitdür ve künyeti ebū ḥanīfe ve vilādeti küfeden ola 15. ve ‘ilmi beyān eyleye bizüm ḥazretümüzde ḳadri o deñlü ziyāde ola ki şahrāları ḥükminden doldura 16. ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki **نوراح انى فهو براح انى فهو براح انى**³¹⁰ 17. üç def‘a bu lafz-ı mübārek lisānlarından cārī olmışdur ‘ākıbet ḥaḳḳ celle ve ‘alā 18. ‘ilmi kendüye müsellemler kıldı kaçan ḥazret

mi‘rācdan ‘avdet buyurdu enes bin māliki ṭaleb buyurdu ki 19. **يا انس يا قريظ بن عبد الرحمن**³¹¹ yā enes benden şonra bir kimesne gelse gerekdür ki

45b

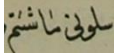
1. ki anuñ ismi nu‘mān bin s̄ābit ve künyeti ebū ḥanīfe ve vilādet-i küfeden ola ve evvel benüm ‘ilm-i beyān 2. ve sünnetimi ‘ayān itse gerekdür ve sen anı görseñ gerekdür kaçan gördüğünde benden aña selām 3. virüp benüm emānetimi viresin **mervīdūr** bir rivāyetdeki bir luḳmeyi ḥazret dişleyüp 4. enese virdi ki bunu aña viresin ve bir rivāyetde daḥı kendü mübārek ağızı bārından 5. enesüñ ağızına emānet ḳodı ol müddete degin emānet enesüñ ağızında durur idi 6. pes enes sū’āl itdi yā resūla’llah ben anı ḳanda bulayım ḥazret buyurdu ki ol zamān bulursın 7. ki benden şonra sen ka‘be ḳapusunda oturup benüm ḥadīsümi söyleyüp beyān itmekte iken 8. bir uşaq yukarudan aşığa düşse anuñ ismin sū’āl eyle kentin ve vilāyetin didüğünde 9. selāmumu ve emānetümü viresin diyü buyurdu pes ḥazretten şonra enes her sene ka‘be ḳapusunda 10. oturup eḥādīs-i şerīf beyān iderdi bir sene imām-ı a‘zam ḥazretleri daḥı tıfl idi 11. babası kendüsin ka‘be seferine götürüp kaçan ḥaccı yirine getürdiler imām-ı a‘zam ḥazretleri gördi 12. ka‘be ḳapusunda çok ādemler cem‘ olmuşlar babasından sū’āl itdi ki bu ne cem‘iyyetdür babası 13. didi ki ḥazretün aşḥābelerinden bir aşḥābedür her sene gelüp bunda ḥadīs-i şerīf beyān ider 14. imām didi nolaydı beni yukaru götüreydün ben daḥı göreydüm babası daḥı ḥazret-i imāmı 15. yukaruya ḳaldurdu didi baba gördüm ammā kelāmın işitmem beni aşığa bırak yanına varup 16. diñleyim babası ḥazret-i imāmı bırakduḳda aşığa enesüñ yanına düşdi kaçan enes bunu gördi 17. ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün ḥadīs-i şerīfi ve sifārişi ḥātırına gelüp ḥazret-i imāmdan 18. sū’āl itdi kimsün bir uşagam

³¹⁰ O ümmetimin ışığıdır, o ümmetimin ışığıdır, o ümmetimin ışığıdır.

³¹¹ Ey Enes, benden sonra bir adam gelecek onun adı Numan’dır.

didi ismün nedür didi nu'mān bin s̄ābitdür künyetün nedür 19. didi ebū ḥanīfedür didi yā vilādetün ḳandandur didi kūfedendür didi pes enes

46a

1. rażıya'llahu 'anhu ḳucaḳlayup ayaga ḳalkdı ve didi ki yā ehl-i 'irfān ve ehl-i ka'be 2. siz şāhid olunuz ki ben ḥazret-i resūl şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemün selāmın bu uşaḡa 3. irişdürdüm ve emānetin kendüye virdüm aḡzındaki ḥazretün bārın imāmun aḡzına ḳodı 4. naḳl olunur ki ḥazret-i imām rażıya'llahu 'anhu ḥin-i mevtinde münācāt ider idi ki ilahā ve 5. perverdigārā ebū ḥanīfe seni sezā ile tanıyamadı ve lakin sezā ile daḡı tapamadı hātifden 6. nidā geldi ki sezā ile tanıduḡ ve bildün ve sezā ile daḡı tapduḡ ve yarlıḡadum ḳıyāmete deḡin 7. her kim senün mezhebün üzere olur ise anları daḡı yarlıḡadum **mervīdür** ki 'ömr-i şerīfi yitmiş 8. sene idi sene ḡamsin ve mi'e recebinün on yaşında se şenbe günü civār-ı rahmet-i ḡaḳḳa 9. gitdi mervīdür ki ḥazret-i imām fevt olduḡında o gün imām-ı şāfi'ī ḥazretleri dünyāya 10. geldi ve 'abdu'llah bin manşūr davāniḳī ḥazret-i imāma ḳādılık teklīf idüp ḳabūl itmedüḡiçün 11. yüz tāziyāne urup ḡabs eyledi ol celsede vefāt itdiler **zıkr-i menāḳıb-ı ḥazret-i imām** 12. **şāfi'ī rahmetu'llah** imām-ı muḡammed şāfi'ī bin idrīs bin 'abbās bin 'osmān bin şāfi' bin sāyib 13. bin 'abdu'llah bin hāřim bin 'abdu'lmuḡḡallib bin 'abd-i menāf cedd-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem ki buḡa ḡırḳa-i 14. irādet ve ḡilāfet ḡoca-i hebire başı'ī rahimehu'llahdandur naḳl olunur ki on üç yaşında 15. iken ḡaremde dir idi ³¹² ve on beř yaşında fetvā virür idi üstādı 16. imām şeybānī rahmetu'llah idi ve imām aḡmed ḡanbel rahimehu'llah ki cihān imāmı idi ve 17. üç yüz biḡ ḡadīs-i řerīf ḡıfzında idi anuḡ řāḡirdligine gelür idi ve imām aḡmed 18. buyurur idi ki fiḡḡ ḳapısı baḡlu idi ḡaḳḳ celle ve 'alā evvel ḳapısı buḡa aḡdurdı 19. ve yine ḥazret-i imām aḡmed buyurur ki ḡadīs-i nebevī ḳavlince ki her yüz sene başında bir ādem

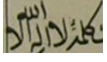
46b

1. zuhūr ider ki benüm dīnimi ḡaḳḳa ta'līm idüp řöhret virür ve ol ise ḥazret-i imām şāfi'īdür 2. **imām şāfi'ī** rahimehu'llah buyurur ki ḥazret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellemi bir gice vāḳi'mde 3. gördüm ki baḡa didi ey oḡlan sen kimsin didüm yā

³¹² Köpek bize haramdır.

resūla'llah senün ümmetünden ve 4. cemā'atünden birisi buyurdu ki yakın gel vardum kendü mübārek ağzı bārından ağzıma virdi 5. ba'dehu buyurdu var git ki haqqun berekātı üzeriye olsun **ve yine** ol sā'at hazret-i 6. 'ali razıya'llahu 'anhuyı vāki'mde gördüm ki kendü hātem-i şerifin çıkarup benüm barmağıma giçürdi 7. tā 'ilm-i nebi ve 'ali başa sirāyet itdi mervīdür ki 'ömr-i şerifleri elli dört yaşında idi āhır-i 8. 'ömrde mışra gitdi ve anda mütevaṭṭın itdi ve yine anda ğarīḳ-i rahmet-i yezdān olup anda 9. defn olmuştur sene erba'a ve mi'eteynde me'mūn ḫalīfe 'aşrında idi **zıkr-i menākıb-ı hazret-i imām 10. aḫmed ḫanbel raḫimehu'llah** buña daḫı ḫırḳa-i ni'met ve ḫilāfet ḫōca hebīre başrīdendür ki ol 11. şeyḫ sünnet ve cemā'at ve imām-ı dīn ve eḫādīs idi **naql olunur ki** kaçan baġdādda mu'tezile 12. peydā oldu didiler ki hazret-i imām aḫmede daḫı teklīf olunmaḫ gerekdür ki ol daḫı ḫur'ān maḫlūḫdur 13. diye ḫalīfe imāmı taleb idüp sarāyına götürdiler bir yigit sarāy ḫapusunda durur idi 14. didi yā imām zinhār merdāne olasın kaçan ki ben ḫırsızlık ider idüm biḫ tāziyāne başa urdılar 15. ikrār itmedüm 'ākıbet ḫalāş oldum ḫuşūşā ki ben bir bātıl nesne üzere idüm sen ḫod haqq 16. üzeresin daḫı eyü olmaḫ gereksin hazret-i imām buyurur ki ol söz beni üstüvār itdi 17. pes imāmı ḫalīfe ḫuzūrına getürdükde teklīf itdiler cidden ḫabül itmeyüp ibā' itdüğiçün 18. pīr ve za'īf iken degnek urılmaġa emr idüp urdılar ki ḫur'āna maḫlūḫdur söyleye söylemedi 19. ol ḫālde iken hazret-i imāmuḫ ṭonı baġı çözülep imāmuḫ elleri baġlu olmaġın

47a

1. muḫāfaza idemeyüp ḫikmeten cānib-i ġaybdan iki el zāhir olup imāmuḫ ṭonı baġın baġlayup 2. keşf-i 'avret olmaġa ḫomadı ḫalīfe vesāyir bu bürḫānı gördükde ḫoyuvirdiler lakin bu ḫarbdan 3. vefāt itdi kaçanki vefātı ḫarīb oldu ol ḫarbdan ki zıkr olundu derece-i şehādet idi ol 4. ḫālde eliyle işāret idüp dir idi ki daḫı dikel oġlı didi ki yā ebī ne ḫāldür bu hazret 5. ammā didi ki ḫaṭar maḫallīdür sū'al maḫallī degüldür du'ā ile imdād ile başı üzere ḫāzır olanlaruḫ 6. yirine dir ki iblīs ḫarşuda durmuşdur ve başına toprak döker ve dir ki ey aḫmed ölümde 7. cān ḫurtarduḫ ben dimez miyüm bir nefes ḫalınca degin ḫaṭar-vār ḫanda ḫaldı emn kaçan ki vefāt itdi 8. cenāzesin götürdiler ḫuşlar havādan gelüp kendülerin cenāzeyeye sürerler idi bunı gördükde 9. kırḫ biḫ miḫdārı kibr ve cuḫūd ve tersā islāma geldiler ve zünnārın kesüp feryād iderek 10.

وَمَجْمَعُ رَسُولِ اللَّهِ³¹³ dirler idi vefâtından sonra vâkı‘de görüp sū‘âl itdiler ki vefâtından sonra 11. haqq te‘âlâ saña ne eyledi buyurdu ki haqq te‘âlâ yarlıgadı ve başıma tâc qodı ve ayağıma na‘leyn virdi 12. ve buyurdu ki yâ aḥmed darba taḥammül idüp qur‘ân kadar dimedügin içündür hicret-i resülünj sitte ve 13. ve selasın ve mi‘eteyn ğarîḳ-i raḥmet-i haqq oldı **zıkr-i ḥazret-i imām mālîk bin enes raḥıya’llahu ‘anhu** 14. ki aña ni‘met ve ḥilâfet ḥoca fuḍayl ‘iyâzdan irişdi **naql** olunur ki babası kibâr-ı şaḥâbeden 15. olup ve kendüsi tâbi‘îndendür üstâd-ı muḥaddisîn ba‘zı ‘ulemâ-yı ūlânunj kavlleri üzere 16. ibtidâ imâm-ı sünnet ve cemâ‘at budur ‘ömr-i şerîfi seksen beş idi sene tis‘ ve tis‘în ve mi‘ede 17. medîne-i münevverede ğarîḳ-i raḥmet-i raḥmân oldı **zıkr-i ḥilâfet ve tabakât-ı ‘abbâsiyân** bunlar 18. otuz yidi tendürler beş yüz yigirmi üç sene ve on bir ay ḥilâfet sürdiler ol vaqt ki 19. ḥazret-i resülü’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemünj uḥud ğazâsında küffâr-ı füccâr urup mübârek

47b

1. dişlerin şehîd eyledüklerinde ḥazret-i ‘abbâs ḥazretünj elin alup qaldurdu ḥazret-i resülü’llah 2. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ³¹⁴ diyü du‘â eyledi ve bir gün daḥı ḥazret-i şalla’llahu 3. ‘aleyhi ve sellem ‘abbâsdan sū‘âl itdi ki sen mi büyüksün yâ ben mi ‘abbâs didi ki yâ resüla’llah 4. qadr ve mertebede sen ulusun sinnde ben yaşlu Yam didi ki ḥazret bu sözden maḥzûz olup 5. بَارَكَ اللَّهُ فِي جِوَالِحِ³¹⁵ diyü du‘â itdi pes ḥazret-i resül şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemünj 6. du‘âsı berekâtıyla silsile-i ḥilâfet sürdiler ‘abbâs ḥazretlerinünj neslinden ibtidâ-yı ḥilâfet 7. eyleyen ebū el-‘abbâs seffâḥ idi sene ihdâ ve selâsün ve mi‘e zî‘l-qa‘desinünj on 8. beşinde **mervîdür ki** ḥazret-i ebū müslüm ğâzî raḥıya’llahu ‘anhu ḥükümet ve memleketi mervânîler elinden 9. alup ‘abbâsîlere virdi aḥir mansūr ḥalîfe ḥîle ile qatline sa‘y idüp qatlı itdi ḥalîfenünj 10. uğurında ve ḥuzûrında altı kerre yüz biñ âdem mervânîlerden qatlı itmişdür بَعْرَكَ اللَّهُ³¹⁶ خَيْرًا³¹⁶ 11. tāriḥ-i mezbûrda ibtidâ ḥükümet ve ḥilâfet eyleyen ebū‘l-‘abbâsdur ba‘dehu oğlu 12. ca‘fer davanîḳi ba‘dehu oğlu mehdî ba‘dehu oğlu hâdî ba‘dehu birâderi mehdî oğlu 13. hârūnu‘r-reşîd

³¹³ Allah’tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed de onun resulüdür.

³¹⁴ Ey amcam, Allah makamını yüceltsin.

³¹⁵ Allah seni güzellikte mübarek eylesin.

³¹⁶ Allah sana hayır ödülünü versin.

ba'dehu ođlı emīn ba'dehu ođlı ibrāhīm ba'dehu hārūn ođlı me'mūn 14. ba'dehu ebū ishāķ mu'tařım ba'dehu el-vāsıķ-billah **ba'dehu** ba'dehu el-mūntařır-billah ba'dehu 15. el-mū'eyyid-billah ba'dehu el-mūtevekkil-'alellah el-mūsta'īn-billah ba'dehu el-mu'ez³¹⁷-billah ba'dehu el-mūhtedī-billah ba'dehu el-mute'mid-billah 16. ba'dehu el-mu'tařıd³¹⁸-billah ba'dehu el-mūktefī-billah ba'dehu el-muķtedir-billah ba'dehu el-ķāhir-billah ba'dehu 17. er-rāzi-'an allah ba'dehu el-mūstekfī-billah ba'dehu muķī'-billah³¹⁹ ba'dehu tāī'-billah ba'dehu el-ķādir-bi-nuri'llah³²⁰ 18. ba'dehu el-ķāīm-bi-emri'llah ba'dehu el-muķtedir³²¹-bi-emri'llah ba'dehu el-mūstazhir-billah ba'dehu el-mūrřıd³²²-billah 19. ba'dehu el-muķtefī-li-emri'llah ba'dehu el-mūstencih³²³-billah ba'dehu en-nāřır-billah³²⁴ ba'dehu er-rāřıd-billah³²⁵

47b derkenar ūst

ma'lūm ola ki evvel rūh-ı insānī rūh-ı resūl-ı rabbānī muħammed 'aleyhi's-řalātū ve's-sellemdūr ve evvel cism-i insānī cism-i ādem 'aleyhi's-selāmdūr el-ħūcceti't-tevāriħde ibtidā-yı zuhūr ħāzret-i ādemden ħāzret-i muħammed řalla'llahu 'aleyhi ve sellem zamānına deġin olan mūddetlerde rivāyāt-ı muħtelife okđur meřelā mecūs rivāyetinde altı biņ yūz yetmiř iki senedūr ve benī isrāyil rivāyetlerinde nařř-ı tevrātla dūrt biņ ū yūz kırķ yıldur ve tersā rivāyetlerinde nařř-ı incīl ile beř biņ okuz yūz yetmiř iki yıldur ammā eřaħħ rivāyet ibn-i 'āmm-ı nebī řalla'llahu 'aleyhi ve sellem 'abdu'llah bin 'abbās ķavlince altı biņ yetmiř beř senedūr ħaķķ sūbhānehu ve te'ālā ħāzreti bu altı biņ yılda her biņūn ilk bařında 'ibādete merħameten ve řefķaten bir nebī gūndūrdi ki kendū zātına ve řıfātınıņ seniyyesine maźhar dūřūp evāmir ve nevāhīlerūn i'lām ve ifhām idūp ve derecāt-ı cennāt ve derekāt-ı saķarı bildūrūp ve 'ibādāt ve ħasenātdan

47b derkenar yan

ħaberdar ve āġāh ideler ve her devrde peyġamber olduķda ħākim olan gūgūn řabī'atına

³¹⁷ mu'tez yerine mu'ez yazılmıştır.

³¹⁸ el-mu'taşıd yerine mu'taşıd yazılmıştır.

³¹⁹ lillah yerine billah yazılmıştır.

³²⁰ billah yerine bi-nurullah yazılmıştır.

³²¹ el-muķtedī yerine el-muķtedir şeklinde yazılmıştır.

³²² mūstersid yerine mūrřıd yazılmıřtır.

³²³ mūstencid yerine mūstencih yazılmıřtır

³²⁴ lidīnillah yerine billah yazılmıştır

³²⁵ Sırası yanlış verilmiş. Hilafet sırası el-mūstersid billah'tan sonradır.

mensüb kılındı **elf-i evvelde** âdem ‘aleyhi’s-selâm irsâl olundu zihle? ittisâli var ba‘dehu şî‘t ‘aleyhi’s-selâm devr-i âdemde risâleti mükerrerem kılındı **elf-i sâniyede** idrîs nebî ‘aleyhi’s-selâm mürsel oldu müşteriye mahşûşdur buña gökden otuz şahîfe münzeldür **elf-i sâlisede** nûh ‘aleyhi’s-selâm mürsel oldu merîhe müntemîdür hüd nebî kavm-i ‘adı irşâd için bu devrde idi ve hanzala bin şafvân dahı bu devrde ‘unvân-ı risâletle mu‘anven kılındı **elf-i râbi‘ada** âb raḥîm ḥazret-i ibrahîm ‘aleyhi’s-selâm meb‘ûs oldu ol süryânice âb raḥîm dimekdür intisâbı şemsedür zü’l-ḳarneyn bu devrde idi bunun ḥaḳḳında ḥazret-i ‘ali recül-i şâlihîdür diyü buyurmışdur ḥazret-i lût ve ‘ismâ‘îl ve isḥâḳ ve ya‘ḳûb ve yûsuf ve eyyûp ve şu‘ayb bu devrde mürsel idiler **elf-i ḥamisede** ḥazret-i mûsâ ‘aleyhi’s-selâm teblîḡ-i risâlet kıldı zühreye tâbi‘dür yüz yigirmi yaşında idiler ḥızır ‘aleyhi’s-selâm ba‘zılar ḥil‘at-i nübüvvetle mu‘azzez ve ba‘zılar ṭaraz-ı vilâyetle muṭarraz kıldılar ḥazret-i yuşa‘ ve ilyâs ve davûd ve süleymân ‘aleyhimû’s-selâm ve loḳmâna dahı ba‘zılar peygamber dimişler ve yûnus ve ‘üzeyr ve danyâl ve zekeriya ve yaḥyâ dahı bu devrde mürsel idiler ḥazret-i zekeriya üç yaşında tevrâtı ezber ider

47b derkenar alt

elf-i sâdisede ‘isâ ‘aleyhi’s-selâm sâḥa-i nübüvvete ḳadem başdı nisbeti ‘aṭṭârdadur ibn-i cevzi eydür hübûṭ-ı âdemden su‘ûd-ı ‘isâyâ beş biḡ beş yüz elli iki yıldur ve zamân fetret ki henüz ḥazret-i resül ba‘ṣ olmamışdı dört yüz otuz dört yıldur dirler allah sübhânehu ve te‘âlâ â‘lem ḥabîb neccâr ve cercîsdür ‘isâdan devr-i ḥalid bin sinân fetretinde nübüvvet ‘unvân bulmuşdur resül ‘aleyhi’s-selâm anuḡ ḥaḳḳında nebî idi kavmi izâ‘at itdiler diyü buyurmışdur ba‘dehu

48a

1. ba‘dehu el-müsta‘id-billah ba‘dehu el-müstaẓî-bi-nûri’llah ba‘dehu en-nâşır-li-dîni’llah ba‘dehu el-müstaşır-billah 2. ba‘dehu el-müsta‘şım-billah ‘abbâsîleruḡ ḥilâfeti bunda inḳirâz buldı **zıkr-i ṭabaḳa-i el-** 3. **selḳuḳiyân** bunlar yigirmi tendürler yüz altmış ṭoḳuz yıl salṭanat sürdiler bu selḳuḳ ḥânedânı 4. ḡâyetde refî‘ ve ‘âlî idi şol ḥadde ki beşinci iḳlîme deḡin ḥükm itdiler ibtidâ-yı devletleri 5. ebû ṭalib ṭuḡrul bin mikâyil ḥorâsânda zâhir olup işfahânı alup zabṭ itdi aḡa mes‘ûd 6. denildi ve ‘alâ’d-devle ferâmurz ile şulḡ eyleyüp muḳâṭa‘aya kesdi ve baḡdâda varup 7. el-ḳâim billah ḥalîfeye ba‘zı a‘dâsından ḳurtarup ḥilâfete neseb itdi ve şâma varup 8. rûmı zabṭ eyledi

salṭanat eyleyen bunlardır **selçuk ve ba'dehu** rükne'd-dīn mīkāyil ve muḥammed 9. ve tuğrul begin ve zāver³²⁶ ve alp arslan ve melikšāh ebū el-fetiḥ ve ebū el-kāsım meḥmed ve süleymān 10. ve mes'ūd ve šāh mülk ve kör atabek ve sencer sultān ve melikšāh muḥammed ve arslan ve 11. mes'ūd ve keyḥusrev ve keykubād ve 'alāü'd-devle bunda oldılar **zıkr-i ṭabaḳa-i cengiz 12. ḥān** cengiz ḥān kendü on üç yaşında iken babası fevt olup yigirmi yidi yıl perişān 13. ḥāl olup gezerdi hiç kimesne anuḥ ḥāline vāḳıf olmayup iltifāt itmezdi ba'dehu ḥaḳḳ 14. te'ālā 'ināyet-i ḳarīni olup devlet müyesser oldu ḥıṭā ve ḥoten iḳlīmi taḥta cülūs itdi 15. hicretüḥ altı yüzinde idi ol cānibleri fetḥ eyleyüp İrān ve 'ırāḳ cānibine teveccüh idüp 16. tamāmet-i memleketi fetḥ eyledi adını cengiz ḥān ḳodılar ya'ni pādişāhlar pādişāhı dimekdür 17. andan sonra buḥārāya varup buḥārā 'askeri yüz yigirmi biḥ yarar atlu 'askeri idi 'azīm 18. ceng vāḳi' olduḳda cengiz ḡalīb olup şehri ḥarāb eyledi ba'dehu semerḳanda varup 19. sultān muḥammed töküş ḥārzemşāh māverāü'n-nehir pādişāhı idi yidi kerre yüz biḥ 'askerile

48a derkenar üst

elf-i sābi'de ḥāzret-i muḥammed seyyidü'l-kevneyn ve nebīü's-saḳaleyn 'aleyhi's-şalātü ve's-selām sinn-i erba'in olduḳında tāc-ı nübüvvetle mütevec olup resül-i saḳaleyn oldu ḳamere mensūbdur tecdīd-i dīn ve iḥyā-yı āyīn-i muḥammedī için her yüz yılda ki bir ḳarndur ḥaḳḳ sübhānehu ve te'ālā şer'le 'āmil bir şāḥib vücūd peydā idüp ve mülükdan daḥı anları taḳviyet ider bir 'adl ve siyāset ve faẓl ve diyānet ehli bir şaḥsı iḳāmet itdi **mi'e-i ülāda** mülükdan 'ömer bin 'abdü'l-'azīz ki ḥulefā-yı benī ümeyyeden mervān oḳlıdur zamānında 'ulemā çok idi **mi'e-i saniyede** 'ulemādan muḥammed bāḳır ḥulefādan me'mūn bin reşīd idi **mi'e-i sālisede** 'ulemādan imām şāfi ḥulefādan muḳtedir-i billah ca'fer ba'zılar mi'e-i sāniyede şāfi ve sālisede eş'arī idi dirler

48a derkenar yan

mi'e-i rābi'ada 'ulemādan muḥammed bin cerīr eṭ-ṭaberī ḥulefādan ḳādir billah ebū'l-'abbās idi **mi'e-i ḥāmisede** 'ulemādan muḥammed bin ḥüseyn eslemi ba'zılar ḡazālī dirler ḥulefādan müstahzır billah idi **mi'e-i sādisede** 'ulemādan ḡazālī ḥulefādan nāşre'd-dīn billah ebū'l-'abbās **mi'e-i sābi'ada** muḥammed bin 'ömer er-rāzī **mi'e-i sāminede ve tāsi'ada** şübhe ve iḥtilāf çok oldu ba'zı ehl-i tāriḥ sekizde bir ḳavmi

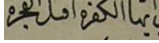
³²⁶ çağrı yerine zāver yazılmıştır.

toğuzda sultān selīm dirler ma'lūm ola ki nizāmü't-tevārīḥde mezkūr olduğı üzere mülūk-ı fūrs ki devlet-i muḥammediyeden muḳaddem memālik-i 'acemde müstaḳill pādişāh olmışlar dōrt ṭabaḳadur **ṭabaḳa-i evlā** şeddādiyāndurlar ki on nefer kimesnelerdür **keyūmers** evlād-ı nūḥdur müddet-i mülkleri **4181 sene** ibtidā pādişāh bu olmışdur müddet-i salṭanat **40 sene** müddet-i 'ōmr **1000 sene hūşeng** keyūmersün oğludur siyāmek müddet-i salṭanat **400 sene** **teḥmüres** nebīre-i hūşengdür müddet-i salṭanat **300 sene** cemşīd teḥmüresün birāder-zādesidür müddet-i salṭanat **700 sene** **ḍaḥḥāḳ** 'ādīlerdendür müddet-i salṭanat **1000 ferīdūn** mezbūr ki üç oğlı var idi İrec ve tūr ve selm cüdā şüde mülki bunlara ḳısmet idüp ammā İreci velī 'ahd itmiş idi ba'dehu tūr ve selm İreci helāk itdiler ba'dehu minūçihir İrecün ḳızı veyā oğlı oğlı idi tūr ve selmi ḳatl idüp kendü pādişāh oldı

48a derkenar alt

bunun zamānında şu'ayb evlād-ı medyene meb'ūs olup mūsā ve hārūn fir'avna ba's oldılar fir'avn 'ādiyān evlādıdır adı velīd bin mus'abdur ve şeddād tarafından mışırda ḥükümet iderdi müddet-i salṭanat ferīdūn **500 sene** müddet-i salṭanat minūçihir **120 sene** **efrāsıyāb** peşeng oğludur müddet-i salṭanat **125 sene** **zāb** bin ṭahmāsb minūçihrūn oğludur müddet-i salṭanat **20 sene** **gerşāsf**³²⁷ rüstem-i dāsītān bunun neslindendür müddet-i salṭanat **300 sene** **ṭabaḳa-i sāniye** keyāniyāndurlar müddet-i mülkleri **728 sene** bunlar toğuz neferdür filfus oğlı iskender bunların āḫirinde gelmişdür **keyḳubād** nevder minūçihrūn oğlı oğludur müddet-i salṭanat **120 sene** keykāvus keyḳubādun oğlı oğludur müddet-i salṭanat **121 siyāvuş** keykāvus oğludur dāvud ve süleymān ve loḳmān

48b

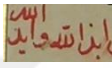
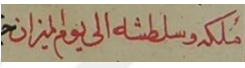
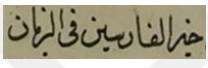
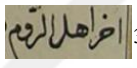
1. muḳābil olup ³²⁸ mażmūni ile münhezim oldılar ve vilāyet-i ḥorāsāni zabt
2. ekser ḥalḳın ḳatl itdi kendüden evvel salṭanat eyleyen bunlardur ḳaydun³²⁹ ḥān ve baysunḳur
3. ḥān ve bumine ḥān ve ḳīl ḥān ve bisūke ḥān bunlardan şonra hicretün beş yüz toğsan
4. toğuzında salṭanat kendüye intiḳāl idüp yigirmi beş sene salṭanat itdi ba'dehu azerbāycānda
5. vefāt itdi kendüden şonra ḳāān oktay ḥān pādişāh oldı ba'dehu oğlı kiyük
6. ḥān ba'dehu oğlı toluy ḥān ba'dehu oğlı mengü ḳāān ḥān ba'dehu toluy

³²⁷ Kaynaklarda gerşāsb olarak geçmektedir.

³²⁸ Ey kafirler, fecere olanları öldürün.

³²⁹ kaydu yerine kaydun yazılmıştır.

oğlu hülagü hān ba'dehu 7. oğlu abağa hān ba'dehu hülagü oğlu aḥmed hān ba'dehu
abağa hān oğlu argun hān ba'dehu 8. oğlu ğazan maḥmūd hān mezbūr ğazan hān
pādişāh-ı islām idi cengiz neslinden ibtidā 9. şeref-i islām ile müşerref olan budur mekke
ve medīne-i münevverede çok ḥayrāt itmişdür ve el-'ān 10. tebrīzde bir 'ālī cāmi' i var
ki şām kazān dirler hicretün altı yüz toḳsan toḳuzunda idi 11. on iki oğlu var idi ba'dehu
yine argun hān oğlu sultān muḥammed ḥudā bende oldu 12. ba'dehu oğlu ebū sa'īd
bahādır hān cülūs idüp bundan sonra nesl-i cengizden 13. müstaḳill pādişāh ḳalmayup
her taraḫda bir pādişāh zuhūr idüp 'ırāḳ-ı 'arabda emīr ḥasan 14. ilḥānī pādişāh olup
ba'dehu sultān üveys ba'dehu sultān ḥüseyn ba'dehu sultān 15. aḥmed cülūs itdi bunda

inḳirāz buldı **zıkr-i ṭabaḳāt-i āl-i 'oṣmān** 16. ³³⁰ ḥaberde
gelmişdür ki 17. ³³¹ pes ol ḥayrū'l-fārsin bunlardur zīrā
mazḥar-ı salṭanat ve ma'den-i ḥilāfet 18. dirler 'oṣmān hān ğāzīnün ābā-yı kirāmı
ecdād 'aṭāsı bunlardur ki zıkr olunur 'oṣmān 19. **bin** erṭuĝrul **bin** süleymān **bin** ḳaya alp
bin kızıl boĝa **bin** bayındır hān **bin** ay ḳutluĝ hān

48b derkenar üst

bunun zamānında peygamber idiler müddet-i salṭanat **150** sene **keyḥusrev** siyāvuş
oĝlıdur fişāĝors ḥekīm bu zamānda ḥekīm idi müddet-i salṭanat **180** sene **lehrāsib**
keykāvusun birāder-zādesi oĝlıdur enbiyādan eremyā ve 'üzeyr ve dānyāl 'aleyhimü's-
selām bu devrinde ve buḫtu'n-naşşar daḫı bu 'aşırda idiler müddet-i salṭanat **120** sene
ĝüştāsb lehrāsib oĝlıdur zerdüşt ḥekīm bunun devrinde ḥalkı dīn-i mecūsa da'vet ḳıldı
isfendiyār bunun oĝlıdur saña pādişāhlıĝum vireyim diyü her cenge ki göndürür idi āḫir
rüstem cengine göndürdüĝinde bir ḥīle ile rüstem iki gözün bir tīr ile urup helāk itdi
rüstemden daḫı irü ĝüçlü idi **behmen** bin isfendiyār müddet-i salṭanat 120 sene buḳrat
ve buḳratis bunun devrinde idiler **ḥumānī** bint-i

48b derkenar yan

behmen behmenün üç kızısı var idi bunu velayet-i 'ahd itmiş idi 'āḳıle olmaĝın 'āḳıbet-i
mülki dārāya teslīm itdi **dārā** bin behmen müddet-i salṭanat (...) sene eflaṭun tilmīz
soḳrat buña ba'zılar erdeşīr dirler **ṭabaḳa-i sālise** eşḳāniyān dirler on toḳuz neferdürler

³³⁰ Allah onun saltanatını ve mülkünü kıyamet gününe kadar etsin.

³³¹ Bu zamanın en iyi Farsları, Rum ehlinin sonuncusudur.

çün iskender dārā ile ceng itdi iskender dārāyı öldürüp iskender aristatalis re'y.ile mülki tavāyif-i mülūka ıřmarladı ki her iħrābile meřgöl olup kendü āsüde ħāl otura ve katli-nefs ki a'zam-ı maħzūrātdur andan emīn ola eřk bin dārā ħurūc idüp sāyir mülūk-ı tavāyifle ittifaħ idüp mülki rümīlerden ħālī kıldı mülūk-ı tavāyifle eřkāniyānuĸ müddet-i salṭanatı iki yüz elli yıldur bunlaruĸ zamānında cercīs ve zekeriyā ve yaħyā ve 'īsā 'aleyhimü's-selām var idi ve ařĥāb-ı kehf bu zamānda idiler ve veyse ve rāmīn kıřsası ki mülūk-ı tavāyifindendürler müddet-i mülk 9 sene eřkā³³² bin dārā evvel eřkāniyān eřk bin eřkā müddet-i salṭanat 20 sene řāpūr³³³ bin esgān 'īsā bunuĸ zamānında meb'ūs oldu salṭanat 10 sene behrām bin řāpūr salṭanat 11 sene pelāř³³⁴ bin behrām 11 sene hürmüz bin pelāř salṭanat 19 sene temirřān³³⁵ bin pelāř 40 sene fīrüz bin hürmüz 12 sene pelāř bin fīrüz 12 sene ĥüsrev bin belāřān 40 sene kerduvān³³⁶ bin eřkān (...) sene cevder³³⁷ bin eřgān (...) sene ĥāzret-i yaħyānuĸ kanın ṭaleb itdi ki řāme-i cuhūdları kam' idüp nübüvvet benī isrāyil bunda munṭaṭı' oldu perī bin cevder 20 sene cevder bin perī 31 sene erduvān bin cevder 11 sene erduvān bin pelařān bin pelař

49a

1. bin tuĸra³³⁸ bin řaraytu³³⁹ bin baysunķur bin bulgay bin sunķur³⁴⁰ bin toķtemür bin yasaķ³⁴¹ 2. bin çemendür bin kutluķ³⁴² bin turaķ³⁴³ bin řaraĥān bin yasuhān bin yelvāĥ³⁴⁴ bin baķi big³⁴⁵ 3. bin tuĸrul bin ay ṭoĸmiř³⁴⁶ bin göç big³⁴⁷ bin artuķ³⁴⁸ bin

³³² eşk yerine eřkā yazılmıştır.

³³³ sābūr yerine řāpūr yazılmıřtır.

³³⁴ belāř yerine pelāř yazılmıştır.

³³⁵ erduvān yerine temirřān yazılmıştır.

³³⁶ erduvān yerine kerduvān yazılmıştır.

³³⁷ cuzrez yerine cevder yazılmıştır.

³³⁸ Bekir Manav, **Gerçek Kaynaklardan Ertuĸrul Gazi**, Pergole Yay., İstanbul, 2018, s. 47, 53 ve 54'ten naklen Hasan Bayati'de tuĸrul, , Aşıkpaşazade'de toĸar, Oruç Bey'de tuĸar

³³⁹ Manav, a.g.e., s. 47, 53 ve 54'ten naklen Hasan Bayati'de, karabatur, Aşıkpaşazade'de kaynıtur, Oruç Bey'de kaynıtun şeklinde geçmektedir.

³⁴⁰ Manav, a.g.e., s. 47, 53 ve 54'ten naklen Hasan Bayati'de sungur, , Aşıkpaşazade'de sugar, Oruç Bey'de sugançaf

³⁴¹ Manav, a.g.e., s. 53'ten naklen Aşıkpaşazade'de basuk

³⁴² Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de ay kutluķ

³⁴³ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de toprak

³⁴⁴ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de yalvaç

³⁴⁵ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de bay

³⁴⁶ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de toĸmiř

³⁴⁷ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de küçi beg

³⁴⁸ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de ortuk

kaşādī **bin** k̄art̄arī³⁴⁹ **bin** 4. çektemür **bin** t̄uraḥ³⁵⁰ **bin** kıızıl boğa **bin** yumak **bin** yaş boğa³⁵¹ **bin** tuğrul **bin** baysoy 5. **bin** sevic³⁵² **bin** çar boğa **bin** kara ḥān **bin** balçık **bin** kumas³⁵³ **bin** kara oğlan **bin** 6. süleymān šāh **bin** kuruḥlu³⁵⁴ **bin** budulğan³⁵⁵ **bin** baytemür **bin** benurmiş³⁵⁶ **bin** gök alp **bin** 7. oğuz ḥān **bin** kara ḥān **bin** qalı ḥān **bin** kavī ḥān **bin** numiş³⁵⁷ **bin** māçin **bin** 8. ebū'l-ḥaş **bin** ebū'l-ḥāris **bin** yāfes **bin** nūḥ 'aleyhi's-selām bu ḥāndan 'oṣmānī ayağın cedd-i 9. ḥān ibn-i ḥān gelmişlerdür **mervīdür** ki āl-i selçuk māverāū'n-nehirden īrān zemīne intikāl itdüklerinde 10. böylelerince olan kabāyil-i türkden silsile-i 'oṣmāniyyenūḡ cedd-i a'lāsı olan kaḥi ḥān kabīlesi 11. ki ḥudūd-ı merv šāh-ı cihāndan māhān şehrinde mütemekkin idiler cengiz fitne-engiz zūhūrı sebebi ile ḥudūd-ı 12. ermeniye ve aḥlāta naql eyleyüp lakin āsar-ı ızrār-ı tataradan andan daḡı kaḡkup diyār-ı ġurbet idüp 13. ol eyyāmlarda ol kabīlenūḡ serdārı süleymān šāh bin kaya alp idi tāyifesiyle bilād-ı rūma naql 14. itdiler ammā tevāriḡ-i neşride dimişlerdür ki kabīle-i mezbūr nevāḡi-yi aḥlātda yüz yitmiş yıl temekkünleri 15. olduḡdan şonra sene sitte 'aşer ve sitte mi'ede cengiz 'askeri ol vilāyete istilā bulmağın 16. süleymān šāh kabīlesiyle oradan kaḡkup erzincana naql idüp birkaç sene anda mütemekkin olup 17. ba'dehu yaylak müzāyağasından yine duramayup vaḡanlarına mürāca'at kaşdı ile ḥaleb cānibine 18. müteveccih olup ca'ber kaḡ'asına gelüp firātdan 'ubūr iderken süleymān šāhuḡ atı muḡālif yire 19. uğrayup ġarḡ olmuşdur bundan şonra ertuğrul serdārları olup sultān 'alāa'd-dīne

49b

1. oğlı şarıbayı ki savcı big dirler imiş yayla talebi için göndürüp sultān alāe'd-dīn 2. daḡı engüriyede qaraca tağı yaylak ta'yin idüp varup sākin olduklarından sultān alāe'd-dīn 3. uğrında çok ġazāları vāḡi'olup nice kaḡ'alar fetḡ itmişdür sinīn-i 'ömri ḡadd-i tis'inden tecāvüz 4. itdükde dār-ı dūnyādan 'uḡbāya rıḡlet idüp yerine 'oṣmān ḥān ġāzī naşb itdi hicretūḡ altı yüz 5. sekseninde idi **ve bir rivāyetde daḡı** ertuğrul aḥlātdan dört

³⁴⁹ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de kurtarı beg

³⁵⁰ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de turaç

³⁵¹ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de baş buga

³⁵² Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de sevinç

³⁵³ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de kumaş

³⁵⁴ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de kokulu, Aşıkpaşazade'de karahul

³⁵⁵ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de bozdoğan

³⁵⁶ Manav, a.g.e., s. 47'ten naklen Hasan Bayati'de yasak, Oruc Bey'de basak

³⁵⁷ Manav, a.g.e., s. 53'ten naklen Aşıkpaşazade'de turmuş

yüz hâne ile vilâyet-i rûma 6. sultân alâe'd-dîñ bin keykubâd bin keyhüsrev bin mes'ud selçukîye varup ertuğrula ri'âyetler idüp 7. engüriye kırbında qaraca dağı yayla viridi ol eyyâmlarda sultân 'alâe'd-dîñ tatar ile 8. muhârebesi vâkı' olup ertuğrul hân mu'âvenetine varduğda tatar münhezim olup ve bir dağı kaçan 9. istanbul küffârı ile sultân 'alâe'd-dîñ muhârebe itdüğünde ertuğrul hân çok yoldaşlık 10. eyleyüp küffârın inhizâmına sebep olmağın sultân 'alâe'd-dîñ dağı hizmeti muqâbelesinde 11. söğütli ve tomalic ve ermen vilâyetin tevâbi' ile kendüye viridi nice müddetden sonra sultân 12. 'alâe'd-dîñ vefât itdükde yerine sultân 'alâe'd-dîñ bin ferâmerz ki ol dağı âl-i selçukîdür 13. pâdişâh oldu hicretün altı yüz sekseninde idi bu târihde tatar 'askeri erikliye gelüp 14. sultân 'alâe'd-dîñ 'osmân hân gâziyi yerine kıyım-i makâm koyup kendüsi tatar üzerine 15. gitdi ve bir rivâyetde budur ki 'osmân hânı ser-'asker idüp göndürdi bi-'inâyeti'llahi te'âlâ 16. 'osmân gâzi küffâr üzerine varup nice gazâlar idüp ve kal'alar feth eyleyüp bi-nihâye 17. mâl-ı ganâyim alup müjde haberler göndürdi ve sultân 'alâe'd-dîñ kendüsi 'askerile tatar 18. üzerine vardı 'avdet itdüklerinde 'osmân hân gâziye sancak ve tabl ve 'ilm viridi 19. **rivâyet olunur ki** bundan sonra 'osmân hân gâzi varup bilecük kal'asın feth

50a

1. idüp zabt eyledi ol eyyâmlarda sultân 'alâe'd-dîñ vefât eyleyüp selçukîlerün 2. devleti munkarız olup kimesneleri kılmadı **mervîdür ki** hicretün altı yüz toksan toktuzında 3. 'osmân hân gâzinün tebaşir-i şubh-ı ikbâl ve lem'-i hilâl-i câh ve celâl-i cebîn-i sa'âdet karinlerinde 4. tâli' ve devlet ve ikbâl cebhesinde lâmi' ve hüveydâ olmağın irâde-i tevfiq-i rabbânî ve meşy-i 5. te'yîd-i sübhân karin hâli olup a'yân-ı vilâyet ve kibâr-ı memleket gelüp 'umümen itâ'at ve her 6. biri inâbet eyleyüp serir-i saltanat lâyıq ve erzânî ve mesned-i hükümet bi-'avn-i rabbânî kendüye 7. muqarrer ve müfevvez olup yevmen fe-yevmen terakki ve iştihâr bulup feth-i bilâd ve emşâra başlayup 8. dest yârî tevfiq yârî ile teşhîr-i bilâd ve tevfir-i cihâd ve nice kal'alar küşâd eyleyüp haqqâ 9. ki melekât-ı melekiyyesi nâ-mağşûr ve saltanat-ı şerâyiği ile zât-ı sûtüde şifâtı ma'mûr olup 10. islâma revnaq ve dîñ ve devlete şöhret virüp memâlik-i islâmiye hışn-ı himâyetinde mağrûs ve 11. maşûn oldu otuz toktuz sene saltanat sürüp seksen iki yaşında

hicretün yidi yüz yigirmi 12. senesinde rahmet-i haḳḳa vāṣıl olup kendüden sonra veled-i halef yek-dāne çün dürr-i şedef 13. olan sultān orḫān ḡāzī taḫt-ı sa'ādet baḫt-ı ḫüsrevāniye cülüs itdi 14. **sultān orḫān** ḡāzīnün iki oḒı var idi biri sultān **murād** ve biri **süleymān** 15. şāh hicretün yidi yüz yigirmisinde cülüs itdükden sonra ulubat memleketin tevābi' ile feth itdi 16. ba'dehu **bursayı** yidi yüz yigirmi dörtde feth itdi ba'dehu yidi yüz otuz birde **iznik** 17. ḫiṣārın feth itdi ba'dehu yidi yüz otuz beşde **ḳarasi** vilāyetin feth itdi ba'dehu yidi yüz 18. otuz sekizde **gelibolı** feth itdi ba'dehu kırk bir yıl saltanat idüp yitmiş yidi yıl 'ömr 19. sürdi yidi yüz altmış birinde dārü'l- 'uḳbāya rıḫlet idüp yirine tāriḫ-i mezbūrda büyük

50b

1. oḒı olan **sultān murād ḫān** taḫt-ı devlet ve mesned-i sa'ādete cülüs itdi iki 2. veled-i şāliḫi olup biri yıldırım **bāyezīd** ve biri **ya'ḳūb ḫelebi** ibtidā-yı saltanatlarında yidi yüz altmış 3. birincisi senesinde **edirneyi** feth itdi ve yidi yüz altmış ikide **biḒa** vilāyetin feth itdi 4. ba'dehu yidi yüz seksen ikide **kütāhiyye** ve **germiyan** vilāyeti ki cemşid şehri idi ve **yeñişehri** 5. feth itdi ba'dehu yidi yüz seksen yidide **siroz** ve **ḳaraferiyeyi** feth itdi ba'dehu otuz yıl 6. saltanat idüp altmış beş yaşında şehādet müyesser oldu kendüden sonra oḒı **yıldırım** 7. **bāyezīd ḡāzi** mesned-i saltanat-ı şāhi ve serir-i ḫilāfet-i pādīşāhına cülüs-ı ḫümāyūnları 8. vāḳi' olmuşdur yidi yüz toḳsan birde yidi evlādı gelmişdür sultān mehmed ve muştafa ḫelebi 9. ve ertuḒrul ḫelebi ve süleymān ḫelebi ve mūsā ḫelebi ve 'isā ḫelebi ve emir süleymān saltanatı zamānınuḒ 10. yidi yüz toḳsan ikisinde menteşā ve aydın ve şaruḫān vilāyetlerin feth itdi ba'dehu 11. yidi yüz toḳsan sekizinde ḳonya ve ḳayseriyye ve sivas ḳal'a ve şehirlerin feth itdi yigirmi bir sene 12. saltanat idüp kırk beş yaşında sekiz yüz on ikide vefāt itdi kendüden oḒı 13. **sultān mehmed ḫān** ḡāzī mesned-i saltanata cülüs-ı sa'ādet-i me'nūsları olup zamān-ı 14. devletlerinde beş evlādı gelmişdür biri murād ve yūsuf ḫelebi ve sultān aḫmed ve sultān 15. maḫmūd ve sultān muştafa sekiz yıl saltanat sürüp nice Ḓāzālar ve fütūḫāt olmuşdur zamānında 16. kırk dört yaşında sekiz yüz yigirmi dörtde vefāt idüp yirine **sultān murād ḫān** 17. **ḡāzi** 'aleyhi'r-rahmet ve'l-Ḓufrān taḫt-ı sa'ādet baḫt-ı cihān-bāniye cülüs itdiler sekiz yüz 18. yigirmi dörtde zükūr beş evlādı dünyāya gelmişdür biri sultān muḫammed ve sultān ḫasan 19. ve sultān 'ali ve sultān orḫān ve sultān aḫmed zamān-ı saltanatlarınuḒ sekiz yüz

51a

1. yigirmi beşinde rûm vilâyetini ve ibşâlayı feth itdi ve sekiz yüz otuz birde canik vilâyeti 2. ve otuz ikide laz vilâyetleri feth olmuşdur ve sekiz yüz otuz beşde selânik ve akşehir 3. ve iskenderiye feth olunup kara boğdanı menkûb itdiler ve erikli ve karşı dağı feth olunup 4. sekiz yüz elli beşde dârü'l-gürûrdan sarây-ı servere irtihâl buyurdılar müddet-i salânatları ancak 5. otuz bir sene olmuşdur ve sene-i mezbûrede erşed evlâdı olan **sultân mehmed** 6. **hân gâzî** taht-ı sa'âdet baht-ı hüsrevâniye cülûs-ı hümayûnları olup zamân-ı salânatda 'avn-i 7. bârî ile koştanîniye feth olup ba'dehu uzun hasan ile muhârebe olduğda manşûr ve muzaffer 8. oldu **beyt**

zihî sultân rûşen re'y mülk-ârâ-yı deryâ-yı dil

ki tevfiğ-i zafer-i ikbâle kalmış cevherin 9. kâyil

binâ-ı ihtimâmından demâdem olmasa muhkem

tılsım-ı dîn-i tuğyân küfr ile olur idi bâtil

10. şeh-i dünyâ ve dîn-i sultân mehmed şâh 'âdil-i dil

riżâsın şaklayan hem dîn ve dünyâsın kıılır hâşıl

11. kırk üç sene salânatları olup mora ve sivrihişâr ve gögercinlik hişârı ve güzelhişâr

12. ve semendere ve midilli ve trabzon ve bosna ve kefe vilâyetleri dağı feth olup üç

evlâd-ı 13. hayr-nihâdları var idi biri bāyezîd velî ve sultân muştafa ve sultân cem

عاقبت الامر 14. كل نفس ابنة الموت فواجبه³⁵⁸ sekiz yüz toksan sekizinde sâkî-i gerdûn elinden

şerbet-i 15. mevt nûş itdiler sene-i mezbûrede **sultân bāyezîd hân velî** hazretlerinün

kudûm ve sa'âdet-i 16. lüzûmlarıyla taht-ı hüsrevâni ve mesned-i cihân-bâni şeref-yâb

olup zamân-ı salânatları gâyetiyle 17. emniyyet üzere olup re'âyâ ve berâyâ

müreffehü'l-hâl idilür **beyt**

çerâğ-ı mülk ve millet bāyezîd ol hüsrev-i 18. sâni

riyâz-ı 'adl-i serv evc-i rahmet-i mâh tâbâni

hilâfetde velâyet ehlinün himmetlü serdârı

19. velâyetde hilâfet tahtınun devletlü sultânı

³⁵⁸ Ankebut 57: "Her nefis ölümü tadacaktır." Bunu işitince kızdı.

sākindür tahtınun iqbālile maqbūl dārāsı

51b

1. süleymān mülkinün işbātile sultān ve hākānı

şerī'at zīveri dīn revnaķı islām emīni

2. mürüvvet menba'ı inşāf deryāsı kerem kānı

şehriyār-ı gerdün-ı vaķāruñ sekiz ođlı var idi 3. biri sultān selīm ve sultān maħmūd ve sultān meħmed ve sultān aħmed ve sultān 'alemşāh ve 4. sultān 'abdu'llah ve sultān cihāngīr ve sultān ķorkud ve yigirmi iki sene müddet-i saltanatları 5. olup zamān-ı devletlerinde ķal'a-i milvān ve en-naħşa ve gülek ve ķarsūs ve aķkirman ve varsaķ ve 6. adana ve vilāyet-i arnavud ve inebahtı ve meyve ve fūrūn ve ayaverin ve dürrāce ve banice ķal'aları 7. feth olmuşdur haķķā ki derūn-ı kerāmet-i ķurūnı āyineden şāf ve birūn-ı şadākat-i efzūnı 8. küll-i aħmerden şeffāf hemişe zāhiri haķķ ve bātinī haķķ ile olup vilāyete irişmiş idi dirler 9. hayrāt ve ħasenāta māyil olup nefsi istanbulda olan ħayrātlarından cāmi'-i şerīf ve iki medrese 10. ħammām ve mekteb-i şubyān ve ta'lim-ħāne-i ķur'ān ve dārū'z-żuyūf ve 'imāret nefsi edirne de cāmi'-i şerīf 11. medrese ve dārū'ş-şifā ve ribāt ve zāviye ve ħammām ve tunca şuyı üzere köpri nefsi amasyada cāmi'-i 12. şerīf ve medrese ve mekteb ve 'imāret ve ribāt ve zāviye ve dārū'z-żiyāfe ve ħānķāh-ı ehlu'llah ve 13. 'oşmāncıķda on kemer üzere cısr geyvede şaķarya üzere dört kemer cısr ve bunlardan mā'adā 14. her sene 'ulemā ve şuleħāya sālyāne ta'yin itmişler idi meselā şeyħü'l-i slāma ve ulu mevalīlere senede 15. otuz biñ aķçe ve semāniye medreselerine yidişer biñ aķçe ve miftāh pāyesinde medreselere dörder biñ aķçe 16. ħāşiyeye-i tecrid medreselerine ikişer biñ aķçe vesāyir meşāyiħ ve 'ulemā ve şuleħāya kaçar biñ aķçe ta'yin itmişler idi 17. ve mollā şemse'd-dīn gürānī bunlarun zamānında 'ālim ve fāzıl ve dīn müfessirīn ve muħaddisīn ve mücevvidīn 18. olup yitmiş sene ħizmetlerinde olmuşdur şehriyār-ı nāmdār işrīn ve tis'a mi'ede raħmet-i raħmāna vāşıl olmuşlardur 19. sultān selīm bin sultān bāyezīd ħān sene-i mezbūrede mesned-i pādişāhī ve taht-ı şeh-en-şāhī

52a

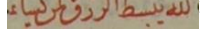
1. cülūs-ı ħümāyūnları vāķi' olmuşdur nazm

pādişāh-ı baħr ve bir sultān selīm nāmdār
server-i şāhib nazār-ı 2. şāhen-şeh şefkat-şi'ār

ol nihāl-i gülşen devlet ki şāh-ı gül gibi

luţf u ƣahrından virür 3. aħbāba gül a'dāya ħār

şehriyār-ı cem-i medāruĝ ezel-i āzālde tuĝrā-yı pādişāhī nām-ı kirāmīlerine merĝm ve

4. muĝarrer olup vücūd-ı şerīfnde cevher-i cür'et ve kemāl-i ĝudret ³⁵⁹

fehvā-yı 5. şerīfince ƣabza-i meşiyet-i tefvīz olunup şeref-i imtiyāz ile mümtāz oldu

zamān-ı devletlerinde 6. 'acem diyārında erdebīl şehrnde medfūn olan şeyĝ şafī

evlādından şāh ismā'īl tarīĝ-i ecdādın 7. bırāĝup³⁶⁰ küfr ve ilĝāda zāhib olup zūlm ve

'inād ile ta'zīb ve taħrīb-i bilād itmeĝe ve ħalkı küfr ve 8. dālālete bırāĝmaĝa

başlamaĝın şehriyār-ı nāmdār daĝı 'asker-i bī-şümār ile üzerine varup dōĝuşilüp 9. bi-

'ināyeti'llahi te'ālā manşūr ve muzaffer olup ba'dehu şām ve mışra varup olcānibleri

daĝı murād 10. üzere feth idüp maĝarr-ı devletlerine gelmişlerdür zamān-ı saltanatlarda

kemaĝ ve bayburt ve divriĝi 11. ve darende ve malatya ve gerger ve kaĝte ve 'antāb ve

ħaleb ve birecük ve anĝāĝya ve ĝamā ve ĝumuş ve 12. şām ve ĝākūn ve malĝūliye ve

remle ve ĝazze ve iskenderūn ve şafet ve taberiye ve lecūn ƣal'aları feth 13. olmuşdur

'ömr-i şerīfleri elli dōrt sene olup iki evlād-ı ĝayr-nihādları var idi biri 14. sultān

süleymān ve sultān ƣorĝut idi sekiz sene ve toĝuz ay müddet-i saltanatları olup 15. sene

semān ve 'işrīn ve tis'a mi'ede edirneye gitmek niyyeti ile ƣorlu ƣurbında mizācları

şikest olup 16. dār-ı fenādan sarāy-ı beĝāya irtihāl buyurdılar ferzend-i kebīri sultān

süleymān ma'nisāda olmaĝın 17. ādem varup gelince on ĝün fevt ĝaberin maĝfī

duydılar **sultān süleymān bin sultān selīm** 18. **ħān ĝāzī** gelüp yigirmi yidi yaşında

serīr-i ĝilāfet-i sultānī ve mesned-i ĝükümet-i cihān-bānīye 19. cülūs-ı sa'ādet-i

me'nūsuları olup 'adl ve 'adālet ve şiyānet-i ƣavl ve ra'ıyyete kemāl-i taĝayyüdləri

52a derkenar alt

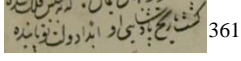
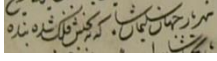
ve bir tārīĝde merĝm ve maĝfūr şehriyār nāmerdüĝ vilādet-i bā sa'ādetleri toĝuz yüz

senesi tārīĝinde vāĝi' olup ve cülūs-ı devlet-i me'nūs-ı ĝümāyānları toĝuz yüz yigirmi

³⁵⁹ Ankebut 62: Allah, kullarından dilediĝinin rızkını genişletir.

³⁶⁰ bırāĝup şeklinde yazılmıştır.

altısında vāki' olmağın bir rubā'ī ile tārīh dimişler

361

52b

1. olup yegāne-i devrān-ı güzīde-i āl-i 'osmān idi **naẓm**

bi-ḥamdülillahi ve'l-minne ki tevfiḳāt-ı rabbānī

2. getürdi menzil-i maḳşūda ol sultān süleymānı

şafā buldı vuşul-ı muḳaddeminden taht-ı 3. şāhānī

esās aldı binā-ı himmetinden 'adl-i dīvānı

şehriyār nāmdāruḡ zamān-ı sa'ādet 4. ve eyyām-ı salṭanatlarında çok fütühāt ve ġazāvāt vāki' olmışdur **ḳal'a-i** belğrād **ve** rodos **ve** 5. budim **ve** bağdād **ve** tebriz **ve** körfez **ve** ḳaraboğdan **ve** revān **ve** van **ve** gence **ve** 6. şamāhı **ve** şirvān **ve** sigetvār **ve** ḳal'aların ve ba'zı nā-ma'lūm nice vilāyetler feth olunup tebrīze 7. iki def'a bi'z-zāt sefer-i hümāyūnları olup **ve** artık ābād **ve** budim **ve** esturğona **ve** sultān 8. selīm ile sultān bāyezīd vaḳ'ası seferleri ve birkaç dahı kendü sefer-i zafer eserleri olmışdur zamān-ı 9. devletlerindeydi şeh-zāde-i civān-bahtları var idi **biri** sultān selīm **ve** sultān maḥmūd **ve** sultān 10. cihāngīr **ve** sultān bāyezīd **ve** sultān meḥmed **ve** sultān muştafa **ve** sultān murād ve müddet-i 'ömrleri yitmiş 11. dört sene olup kırk yidi yıl salṭanat itmişlerdür hicretüḡ ḥams ve seb'in ve tis'a mi'esinde 12. çeşm-i zaḥm-ı zamāna kārger olup ruḥsāre-i nāzikleri pejmürde ve beşere-i pākları efsürde düşüp 13. 'inān-ı 'azīmetlerin dārü'l-beḳā tārīḳine münḥarif dönüp ḳat'-ı menāzil ve tayy-ı merāḥil itdiler sene-i 14. merḳūmede **sultān selīm ḥān 'azze naşruhu** taht-ı sa'ādet-i baht-ı ḥüsrevāniye cülüs-ı hümāyūnları vāki' 15. olup on iki sene müddet-i salṭanatları içre rodos ḳal'ası feth olup şerīf-i mekke-i mükerreme 16. ve ḳabāyil-i 'arab ve tavāyif-i mülūk ve şāh-ı ĩrān-ı zemīn ve selāṭīn-i hindücīn ve ḥükkām-ı kürdistān 17. ve lūristān ve gürcistān ve ḳral-ı bec ve ālāmān vesāyir frengistān ve tatar 'abdu'llah ḥān-ı özbek 18. itā'at ve inḳıyād üzere olup her birinden ilçiler ile ağır peşkeşler gelmişdür ve başra cezāyirine ve 19.

³⁶¹ Cihan hükümdarı Süleyman şah feleğe bende oldu, onun padişahlığı ebedi olup devleti daimi oldu.

kıbrıs ceziyesine ve zengibār diyārına ve nūbiye ‘asker göndürüp feth itmişdür evlād-ı hayr-nihādınuñ

52b derkenar yan

feth-i bağdād sene 941

53a

1. biri sultān murād ve sultān meħmed idi sene seb‘ ve semānīn ve tis‘a mi‘ede mürğ-i
2. rūhları āşiyān-ı tenden tayerān ve bağ-ı cināna seyrān itmişdür sene-i merķūmede
sultān 3. murād ħān ibn-i selīm ħān t̄abe serāhu serīr-i ħilāfet-i ‘osmānī ve mesned-i
ħükümet ve saltanat-ı 4. cihān-bāniye cülūs-ı devlet-i me’nūsuları olup on altı sene
saltanatları olup 5. eyyām-ı ‘adālet encāmları ġāyetle emniyyet ve re‘āyā ve berāyā
emīn ve rāhat üzere 6. idi şehriyār-ı ma‘delet-kāruñ yigirmi şeh-zādeleri ħayātde idiler
biri sultān meħmed ve sultān 7. ‘osmān ve sultān cihāngīr ve sultān yūsuf ve sultān
ħüseyn ve sultān ‘alemsāh ve sultān 8. ‘alāe’d-dīn ve sultān dāvud ve sultān korkud ve
sultān ishāq ve sultān ‘ömer ve sultān 9. ‘ali ve sultān bāyezīd ve sultān ħasan ve sultān
ya‘ķüb ve sultān ‘abdurrahmān ve 10. sultān selīm ve sultān ‘abdu’llah ve sultān
muştafa ve sultān aħmed hicretün selāse 11. ve elf tārīħinde cür‘a-i nūş-ı sākī ecel olup
sarāy-ı ġurūrdan dārū’s-servere irtihāl 12. buyurdılar sene-i mezbūrede **sultān meħmed
bin sultān murād t̄abe serāhu** tırāzende-i mesned-i 13. sultānī ve ārāyende-i serīr-i
ħākānī olup toķuz sene müddet-i saltanatları içre dört şeh-zāde-i 14. nīk-baħtları var idi
biri sultān aħmed ve sultān muştafa ve sultān maħmūd ve sultān selīm 15. ol şehriyār-ı
nāmdār ħadd-ı zātında bir ‘ālī-nihād ve pāk i’tikād ve perħizkār olup nihān-ı
devletlerinde 16. selātin-i hind ve irān ve küffār ve tavāyif-i mülük mürāca‘at üzere iken
ba‘zı celālī eşkıyāsın 17. ħareket ve zuhūrile ‘acem şāhı fırsatı ġanīmet bilüp tebrīz
üzerine gelüp ol eyyāmlarda tebrīz 18. ‘askeri bir tarafda bir eşkıyā def‘ ü ref‘ün gidüp
ķal‘a ħālī olmağın muħāşara idüp kaç gün 19. içinde zebūn idüp aħz itdi şāh-ı ‘abbās-ı
bī-dīnün dimāğına lezzet degmeğın tevākķuf itmeyüp

53b

1. naħcivān üzerine varup naħcivān kulınuñ ķal‘asınuñ kızılbaşā muķāvemeteri
yitmedüğinden kulları 2. olarile revān ķal‘asına varup müteħaşşın olmağın kızılbaşı daħı
alup revān üzerine 3. geldiler hicretün ihdā ‘aşer ve elfinün evāsıtında muħāşara ve

muḥārebeye şurū‘ olunup revānuḡ 4. daḡı bahādır erleri celblerinde merkūz olan vūfūr-ı gayret-i islāmiyeleri yüreklerinde baḡr-i bī- 5. kerān tek mevc-zen olup devlet-i ‘alī-i ‘oşmānīde naḡd-i ‘ömrlerin şarf ve māl ve cānların telef 6. ve rāh-ı dīnde maḡdūrların mebzūl ve seyflerin meslūl eyleyüp meger ḡayrılarının cā-be-cā bend-i vaşf-ı 7. a‘dāya def‘a def‘a gezend virüp āḡirū‘l-emr toḡuz ay on iki gün muḡāşara idüp 8. bir mertebe-i iḡāta olunmuşıdi ki bir ferd ne iḡerüden taşra ve ne taşradan iḡerüye duḡul ve ḡurūc itmek 9. kābil olup gice ve gündüz tarafeynden toḡ ve tūfeng ecel yaḡmuru gibi yaḡup bir mertebeye 10. vardı ki ḡal‘a-i mezbūruḡ burḡ ve bārūları yire berāber ve esāsında müte‘addid laḡımlar ḡazılup 11. tābyalar ḡavāle ve her taraḡdan şehre nāzır olmuşlar iken yine revān-ı bahādırları ve dilāver erleri 12. dūşmenūḡ bu ḡāline baḡmayup şīr-veḡā gibi ḡümürşüp ve mest-i nerler gibi kūkreşüp giceler ile 13. ḡıḡup meterslerin ve ḡüzīdelerin kesüp her biri beşine ve onına el irişdürürler idi lakin 14. bir taraḡdan imdād olmayup muḡāşara mümtedd olmaḡın ḡün-be-ḡün za‘f izdiyād buldı 15. ḡuşūşā aḡmed paşa sene-i mezbūrede ḡaç biḡ ‘asker ile oturup ‘an-ḡarīb imdādumuza ḡelür 16. ümīdile ḡözleri yollara nigerān ve eklendüḡine ḡayrān olup ol ḡünlerde ḡızılbaş daḡı 17. ‘acz ḡötürmüşken bi-ḡikmeti’llahi te‘ālā cūlūs-ı ḡümāyūn vāḡi‘ olup ḡaberin aḡmed paşa istimā‘ 18. itdüḡinde pādīşāh-ı cedīdden izn olmaduḡça gidemem diyü ḡalkup ‘askeriyle der-i devlete 19. revāne olmaḡın bu ḡaber pūr-hirās beyne’n-nās ve bu kelām-ı müḡiş-peyām ḡuş-zed-i ‘ām ve ḡavāşş olduḡda

54a

1. a‘dāya taḡviyet ve islām ḡāzīlerine za‘f ve vaḡşet³⁶² ḡāşıl olup bundan soḡra her taraḡ
2. laḡımlar açılup yir yir burḡ ve bārūlar yıḡılup ba‘zılarına ḡızılbaş ḡirmiş ve imdāda ḡelecekler bıraḡup³⁶³ 3. ḡitmiş ve dilāver yigitlerin ekşeri şerbet-i şehādet iḡmiş olmaḡın daḡı muḡāvemete mecāl-i maḡāll 4. olduḡın taḡḡıḡ eylemelerile zevī‘l-‘uḡūlları evlād ve ‘iyālümüz ḡözümüze ḡarşu esīr ve kendümüz 5. ḡiriftār bend ve zencīr olmayalum
 ³⁶⁴ işāretin ḡayrlu fehm itmeleriyle şāha ḡaber ḡöndürilüp 6. nice ‘uhūd ve şūrūt ile ḡal‘aya vire itdiler cenāb-ı kibriyā taraḡından şāhuḡ ḡalbine merḡamet ta‘alluḡ idüp 7. revān ḡāzīleri pādīşāhları uğrında böyle merdāne ḡalışup cānbāzlık itdükleriḡün 8.

³⁶² vaḡşet şeklinde yazılmıştır.

³⁶³ bırḡup şeklinde yazılmıştır.

³⁶⁴ Nisa 128. Ayet: Sulh hayırlıdır.

ben daḥı anlarından gidüm diyü ‘afv idüp nāmdārların ehl ve ‘ıyālleriyle sürüp vilāyetine 9. gtürdi **mervīdūr** ki Őehriyār-ı nāmdāru zamān-ı salanatlarında egri gibi bir hıŐn-ı haŐn mānend-i 10. nigīn al‘ayı feth eyleyüp sūnnet-i seniyye-i muḥammedī ihyā itdiler ḥaında bāī efendi dimiŐdūr **beyt**

11. ıup yelkenlüler rūm³⁶⁵-ı siperden bād-bānlarla yine gstürdiler cūŐ u ḥurūŐ-ı baḥr-ı ‘ummāna

dilāverler oyunlar oynadı küffāra ol gūnkim gören bāzīe-i tadīrū oldu denk ü ḥayrānı

neheng-āsā 12. dil-āverler ‘adūyı yutdılar gitdi ‘aceb deryā imiŐ ḥaā bu leŐker-gāh-ı ‘osmānī

alındı 13. kūslar abl u nakkāre Őaldı āvāze dūgūn bayrām idi gūyā gūzāta ceng meydānı

kimi 14. ŐemŐir-bāz oldu kimi cān-bāz bu ḥau temāŐā eylese ol gūnde grse ḥāl-i insānı³⁶⁶

15. hicretū iŐnā ‘aŐer ve elfinde raḥmet-i raḥmāna vāŐıl olup **sultān aḥmed bin meḥmed ḥān ḥullide ḥilāfetuhu** 16. tāriḥ³⁶⁷-i mezbūrede serir-i ḥilāfet-i ḥüsrevāniye cūlūs-ı ḥümāyūnları vāı‘ olup zūkūr beŐ Őeh-zādeleri 17. olup biri sultān ‘osmān **ve** sultān murād **ve** sultān ibrahīm **ve** sultān orḥān **ve** 18. sultān cihāngir idiler Őehriyār-ı gerdūn-ı vaāru on beŐ sene müddet-i salanatları olup lakin 19. zamān-ı devletlerinde celālī zuhūrı ve eŐıyā istilāsı sebebi ile ‘acem Őāhı taviyet

54b

1 ve fırşatı gānīmet ‘add idüp bir sene iinde tebriz ve ve revānı alduı gibi ‘aīblerince 2. gence **ve** Őirvān **ve** Őamāḥı **ve** gri **ve** lori **ve** tiflīs **ve** tumanīs **ve** zakm **ve** ordubād **ve** 3. arnıyarı al‘aların alup ḥaın ırmıŐdur üç drt def‘a ‘asākir-i islāmile serdār 4.

³⁶⁵ rūy Őeklinde yazılmıŐtır.

³⁶⁶ Sabahattin KÜÇÜK, Baki Divanı, T.C. Kūltür ve Turizm Bakanlıı Yay., Ankara, s.26.

³⁶⁷ yāriḥ Şeklinde yazılmıştır.

göndürildükde hikmet-i bārī ta'alluk itmemegin birisinde iş görilmeyüp āhirü'l-emr hicretüñ seb' ve 'işrīn 5. ve elfinde dār-ı gurūrdan sarāy-ı servere irtihāl buyurdılar tāriḥ-i mezbūrede birāderi **sultān 6. muṣṭafa ḥān ṭābe serāhu** serīr-i ḥilāfet-i 'osmāna cülūs idüp ol şehriyār-ı 'azamet-i medār ḥīn-i ṣabāvetden 7. berü tā'at-ı yezdān ve 'ibādet-i sübhānī itdüginden ziyāde zevk ḥāşıl itmegin devlet-i beḳāyı 8. fānīye tercīḥ itdüginden üç aydan sonra saltanatı birāder-zādesi sultān 'osmāna ḥüsn-i 9. ihtiyār ile ferāğat itdiler **sultān 'osmān bin aḥmed ḥān ḥullide mülkuhu** hicretüñ seb' ve 'işrīn ve elfinüñ 10. evāhirlerinde mesned-ārā-yı evreng sultānı ve cānişin serīr-i ḥilāfet-i ḥākānī olup 11. sene selāsin ve elfde bi'z-zāt kendüleri sa'ādetlerle üzerine sefer-i hümāyūnları 12. olup şulḥ ile 'avdet itdüginden sonra ḥacc-ı şerīf irādesin itmişdür diyü 13. ḳavl-i ṭāyifesi istemeyüp bāb-ı hümāyūna cem'iyetle varup nice şer ve fesādlara mürtekib ve 14. vezīr-i a'zam dilāver paşa ve yeñiçeri ağasın ḳatl ve evlerin ğāret itdüklerinden 15. sonra şehriyār müşārün ileyh yidi ḳal'aya götürüp anda ecel-i sākīleri şehādet şerbetinden 16. tolu cür'alar nūş itdürüp i'mārı şīşesin taşa çaldılar müddet-i saltanatı 17. ancak beş sene olmuşdur ba'dehu 'ammūsı ḥayātda olmağın yine **sultān muṣṭafa ḥān** 18. hicretüñ iḥdā ve selāsin ve elfinde serīr-i saltanata cülūs itdürilüp lakin 19. şeh-en-şāh-i 'ālī-cāh bi'l-külliyeye umūr-ı dünyevīde 'alāḳası olmaduğundan ma'a'l-kerāhiye

55a

1. sekiz toḳuz ay ancak saltanatda ḳarār dutup hicretüñ isnā ve selāsin ve elfinüñ evāhirlerinde ḥüsn-i 2. ihtiyārile saltanatı birāder-zādesi **sultān murād bin sultān aḥmed ḥān ğāziye** ferāğat 3. eyleyüp mesned-nişin-i evreng sultānı olmuşdur **naẓm** zıll-ı yezdān şeh murād ol vālī-i 4. vālā-himem³⁶⁸ ḥüsrev ü mülk-i 'arab şāhen-şeh-i mülk-i 'acem³⁶⁹

fermān-ı heybet³⁷⁰ feridūn-satvet iskender-şifat

5. sencer-i dārā-şalābet keyḳubād-ı cem-i ḥaşem³⁷¹

³⁶⁸ *dāver-i devrān süleymān-ı zamān* yerine *şeh murād ol valī-i vālā-himem* yazılmıştır.

³⁶⁹ *ḥusrev-i turān ü irān vālī-i vālā-himem* yerine *ḥüsrev ü mülk-i 'arab şāhen-şeh-i mülk-i 'acem* yazılmıştır.

³⁷⁰ *ḳahramān-heybet* yerine *fermān-ı heybet* yazılmıştır.

haqqā ki ‘aql ve ferāset ve fehm ve şalābeti kemālinde olup 6. zamān-ı salţanatlarında eyü vüzerā ve vükelāya mālîk olup memālîk-i ‘osmāniyyede zühür eyleyen eşkıyā 7. ve harām-zādelerün def‘ ü ref‘ine ‘azīm-i taqayyüd ve iqdāmları olmağın **sābıken** arz-ı rümde 8. begler begisi abāza meħmed paşa sulţān ‘osmāna küfrān-ı ni‘met olup kaşd itmişlerdür diyü yeñiçeri t̄ayifesine 9. ‘adāvet ve nicelerine ihānet itmegin taraf-ı salţanatdan ‘azl olunup mansıbı muştafa paşaya virilüp 10. müsellemi varduğda zabt itdürmeyüp gün-be-gün cem‘iyyet ve şekāveti izdiyād ve etrāf-ı cevābına dest-dırāzlık 11. itmege başlamağın def‘ ü ref‘çün çerkes meħmed paşaya bir miqdār kapu kulları koşılıp üzerine 12. göndürildükde mezbūr daħı kayşeriyye dek varduğında karşıya gelüp döğüşdüğünde bi-‘ināyeti’llahi te‘ālā 13. ‘askeri perişān ve kendüsi sergerdān olup kaçup arz-ı rūma vardı **ve yine** hicretün selās ve selaşın 14. ve elfinde bağdād çorbacılarından bekir şubaşı māl ve cāhına mağrūr ve ni‘met-i ‘aliyye-i ‘osmāniyyeyi hātırından 15. dūr idüp vālîleri olan yūsuf paşayı muhāşara ve şehīd itdüğinden sonra vilāyeti 16. kabza-i taşarrufına alup ba‘dehu süleymān paşayı beglerbegi göndürdüklerinde içerüye komayup yevmen fe-yevmen 17. ‘işyān ve tuğyānı izdiyād ve menba‘-ı fitne ve fesād olmağın def‘ ü ref‘çün diyār-ı bekir muhāfızı vezīr 18. hāfız aħmed paşa birkaç beglerbegiler ile üzerine me‘mūr olup bağdād kurbına varduklarında begler şubaşı 19. daħı karşıya ‘asker göndürüp muqābele ve muhārebe olunduğda bi-fazlu’llahi te‘ālā ‘askeri münhezim

55a derkenar üst

zī’l-ka‘desinde

55b

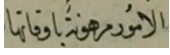
1. ve ba‘zıları esīr ve ekserī tu‘me-i şemşīr olup mā-‘adāsı kaçup kal‘aya kapandılar tekrār kal‘a üzerine 2. varılduğda şaķī-i mezbūr havfindan daħı muqaddem kızılbaşdan imdād taleb itmegin şāh daħı kaç biñ 3. ‘asker ile kaç hān ta‘yīn idüp geliyor diyü haber gelmegin aħmed paşa bi’z-zarūr ‘avdeti hayrlu fehm eyleyüp 4. şaķī-i mezbūr bağdādı kızılbaş virmesün diyü eyāletün emr-i şerīfin kendüye göndürüp ve kendü 5. göçüp müşul tarafına revāne olduğı gibi kızılbaş daħı fırsatı ğanīmet bilüp gelüp bağdādun 6.

³⁷¹ Gülşen Çaylı CANKURT, Figanî Divanı Gramatikal İndeksi (Basılmamış Doktora Tezi), ADU SBE, Aydın, 2015, s.15.

üzerine konup muhâşara eylediler ‘akablarınca şâh dahı gelüp kaç gün içinde şakî-i mezbûruñ oğlı 7. bed-baht iç kal‘ada iken bir gence şâh ‘abbâsa âdem göndürüp kal‘ayı kızılbaş teslîm idüp şâh 8. dahı içinde olan kulın ve şakî-i mezbûrı siyâsetle helâk itdi **ve yine** hicretün erba‘a ve selaşîn 9. ve elfinde anaolu eyâletinde cennet oğlı nâmında bir şakî zühûr idüp ziyâde cem‘iyyet ve şeķâvet 10. üzere olmağın hâfız aħmed paşa vezîr-i a‘zamligiyle diyâr-ı bekirde direng üzere iken kendü 11. kethudâsı olan kanlu mehmed kethudâsı beglerbegiligiyle ta‘yin idüp kuldan ve ğayrıdan kaç biñ 12. âdem koşup üzerine göndürdiler devlet-i pâdişâhîde varup haķķından geldiler 13. ve sene-i mezbûrede şâh ‘ali kulı hâna birkaç biñ kızılbaş ve birkaç sultân ve morevî etbâ‘ile 14. koşup gürcistân üzerine göndürdüĝinde mezbûrlar dahı gürcistâna qarîb gelüp 15. bir menzilde konmuşlar iken morev kendü etbâ‘ile biriküp kızılbaş herkes ferâĝat üzere iken 16. ğafleten üzerlerine yürüyüp kılıç üşürüp yidi sekiz biñ miķdârı kızılbaş tu‘me-i şemşîr 17. ve bir nicesi esîr olup bir iki sultân ve kesilen başlar tabl ve naķķâre ve nefîr ve kerenâylarile 18. hâfız aħmed paşaya diyâr-ı bekire göndürdi **ve yine** sene-i mezbûrede vezîr-i a‘zam hâfız 19. aħmed paşa ‘umûmen kapu kulları vesâyir ‘asâkir-i islâmile diyâr-ı bekirden kalkup baĝdâd üzerine

56a

1. revâne olup varduķdan sonra toķuz ay muhâşara olunduķda şâh ‘abbâs ‘umûmen ‘askerile kal‘a imdâdına 2. gelüp kaç def‘a ħarb ve ħarb vâķi‘ olduķdan sonra feth-i kal‘a bâbında ‘inâyet-i bârî ta‘alluķ itmegin 3. nice zaħmetler ile ‘avdet olundu **ve yine** hicretün sene sitte ve selaşîn ve elfinde abâzanuñ def‘ ü ref‘çün 4. pâdişâh-ı ‘âlempenâh ħazretleri koca ħalîl paşayı vezîr-i a‘zam idüp ‘umûmen kapu kulları vesâyir tavâyif-i 5. ‘asker-i islâmile arz-ı rûmda üzerine varilup mezbûr abâzaya yitmiş gün muhâşara idüp iki toþ 6. kal‘a-kûp olup cebe-hâne götürilmegin bir iş göremeyüp ‘avdet itdüĝinde ‘azîm kış başup ‘asker-i 7. islâmdan toķada varınca deĝin şavıķdan beş on biñ âdemün el ve ayaĝı kesilüp ve niceleri 8. daĝlarda ve yollarda kalmışdur **ve yine** hicretün seb‘ ve selaşîn ve elfinde mezbûr abâzanuñ def‘ ü ref‘çün sa‘âdetlü 9. ve ‘azametlü şehriyâr-ı nâmdâr ħüsrev paşayı vezîr-i a‘zam idüp ‘umûmen ‘asâkir-i islâmile yigirmi ‘aded toþ kal‘a-kûp 10. koşup revâne itdüklerinde vezîr-i müşârün-i leyh ħadd-ı zâtında bir qahhâr ve nâmdâr kimesne olmağın 11. ‘asâkir-i islâm kabza-i

taşarrufına alup arz-ı rûma varup muhâşara eylemegin cā-be-cā metersler ve laqımlar ve yir yir 12. gedikler açılıp gice ve gündüz top ve tufengi bārān-ı kahr gibi yağdurdılar mezbūr abāza ‘askerūn bu himmetin ve vezīrūn 13. bu iqdāmın müşāhede itdüğünde ³⁷² maẓmūnınca ĩmāna gelüp ƙal‘aya teslīm itdi 14. vezīr dađı mezbūruñ bir ādemin rencide itmeyüp kendūsin der-i devlete rikāb-ı hümāyūna götürüp 15. cürmin ricā idüp eyü nāmdār olduğundan ‘afv idüp bu sene eyāletin ‘ināyet itdiler **ve yine** hicretūn 16. tis‘a³⁷³ ve selasīn³⁷⁴ ve elfinde vezīr-i a‘zam hüsrev paşa bađdād seferiyle der-i devletden ƙıƙup gelüp mūşulda 17. ƙışlayup ba‘dehu ƙalkup şehrezüle varup ta‘mīr idüp arnavud ođına bir miqdār ‘asker ta‘yin idüp 18. ve alıƙoyup kendü ƙalkup erdelān üzerine varup merivān nām palanƙa öñinde ordu-yı 19. hümāyūndan bir iki menzil ir ve birƙaç beglerbegi otururlar iken fırsatdur diyü hānlar hānı olan zeynel hāna

56b

1. güzide ‘askerinden on beş biñ miqdārı ‘asker ƙoşup ğafleten beglerbegilerūn üzerlerine göndürüp 2. geldüklerinde tarafeynden ‘azīm-i cidāl ƙıtāl olup beglerbegilerūn ‘askeri ƙalīl iken bi-‘ināyeti’llahi te‘ālā 3. düşmenūn ‘askeri şikest bulup ƙalb ve cenāh meymenesi tār u mār olup oldı ‘adem-i memālikine 4. ‘askeri revān a‘dā-yı bī-dīnūn ol gün yidi sekiz biñ ƙızılbaşı tu‘me-i şemşīr olup ba‘dehu 5. andan hamedān ve dergüzīn üzerine varup hārāb ve yebāb iderek dönüp bađdād üzerine varup 6. yigirmi pāre top ile altmış beş gün muhāşara olunup gedikler açılmağın yürüyüşe ‘acele olunup 7. yürüdüklerinde irāde-i bārī ta‘alluƙ itmemegin duđūl müyesser olmayup iƙtizā itmegin 8. diyār-ı bekir vālīsī halīl paşayı diyār-ı bekir ve kürdistān ve birƙaç sancaƙ begleri ‘askerleriyle bir miqdār 9. yenıçeri ve sipāhī dağı ta‘yin idüp hille muhāfazasına alıƙodılar vezīr-i müşārūn-i leyh ordu-yı hümāyūnla 10. göçüp gelecek sene yine bađdād üzerine varmaƙ niyyeti ile ƙoçhişārda oturup bir iki 11. ay ancaƙ hillede ƙarār dutilup girü ƙızılbaş üzerlerine gelüp ƙaç gün döğüşildükden sonra 12. ƙarāra mecāl olmayup mevcūd olanlar gice ile bir ƙapudan ƙıƙup ƙızılbaş arasından

³⁷² İşler zamanı gelince vuku bulurlar.

³⁷³ tis‘ şeklinde yazılmıştır.

³⁷⁴ selasīn yerine selasīm yazılmıştır. Bütün aynı kelimeler bu şekildedir.

dögüşerek 13. kimi düşüp ve ekserī halāş olup çıkdılar bu haber der-i devlete mün'akis olduğında mezbür 14. hüsrev paşayı vezāretten hal' olunup hāfız aḥmed paşayı vezir-i a'zam itdiler ve hüsrev paşa 15. daḥı diyār-ı bekirden kalkup der-i devlete gider iken murtaza paşa tokatda buluşup katl itdi 16. hicretün isnā ve erba'in ve elfinde yigidli türkmeninden hācı aḥmed oḡlı şeqāvet üzere 17. olup nice dest-dırāzlıklar itmegin fermān-ı 'ālī ile küçük aḥmed paşa üzerine varup 18. 'ināyet-i bārī ve devlet-i şehriyāriyle ele götürüp başın āstāne-i sa'ādete göndürdi **ve yine** 19. sene-i mezbūrede yigirmi otuz seneden berü şafed sancağıyla durūzī daḡların ve şayda

57a

1. ve beyrūt ve trablūs sancaḡların ve kılā' ve nevāḥisin tegallūben zabt eyleyüp ve ekserin hırāset 2. eyleyen safī bī-kīn aḥmed oḡlı emir ḥayre'd-dīn nām-ı safī **naẓm** ibn-i aḥmed ol mir ḥayre'd-dīn ki bir kuṭṭān? 3. idi³⁷⁵ memleket içre güşādi³⁷⁶ şöhre-i devrān idi

şūretā gerçi itā' at zāhir eylerdi velī

4. şūret-i aḥşāmı ḥāl-i çehre-i tuḡyān idi³⁷⁷

ol şafīnūḡ gitdükçe şafāveti izdiyād ve resm-i 5. tuḡyāni³⁷⁸ bünyād idüp ḥamā ve antāḡya ve şām taraflarına dest-dırāzlıklar itmege başlamaḡın 6. ref'i için şām-ı şerīf vālisi vezir küçük aḥmed paşa ser-'asker ve haleb vālisi noḡay paşa 7. ve mar'aş vālisi 'ali paşa ve trablūs vālisi seyf oḡlı kāsım paşa ve deryā tarafından vezir ca'fer paşa 8. kadirḡalar ile ta'yin olunup üzerine varılduḡda ol daḥı küllī 'asker cem' idüp oḡlın 9. emir 'aliyi ser-'asker idüp muḥārebe ve muḡātele olunduḡda cünd-i islāma karşı turamayup āsān-ı 10. vechle münhezim olup mezbür emir 'aliyi bir sekbān dutup bilmezligile başın kesüp aḥmed paşaya getürdi 11. ve mir faḡre'd-dīn kendü kaçup bir maḡazaya kapanup maḡaza çarb³⁷⁹ olmaḡın kaç gün tedārikler 12. olunup kendüsin daḥı

³⁷⁵ şeyḥ-i āl-i kaş'amın şerriyle bir şeytān idi yerine ibn-i aḥmed ol mir ḥayre'd-dīn ki bir kuṭṭān idi yazılmıştır.

³⁷⁶ fesādi yerine güşādi yazılmıştır.

³⁷⁷ Akyüz vd., a.g.e., ss. 59-64.

³⁷⁸ şuḡyān şeklinde yazılmıştır.

³⁷⁹ sırb şeklinde yazılmıştır.

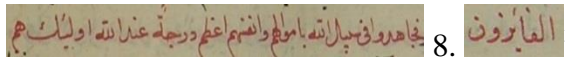
ile getirüp kayd ü bend ile āstāne-i sa‘ādete göndürdiler kaç ay 13. der-i devletde maḥbūs olup ba‘dehu katl³⁸⁰ itdiler **ve yine** sene-i mezbūrede yigirmi biḡ güzīde 14. ‘asker ile rüstem ḥān van ḳal‘ası üzerine gelüp muḥāşara itdüḡi ḥaberi der-i devlete mün‘akis 15. olduḡda diyār-ı bekir vālīsi vezīr murtaza paşa ser-‘askerligile ve arz-ı rüm vālīsi ḥalīl paşa 16. ve sene-i mezbūre muḥāfazasında me’mūr olunan dilāver paşa ve ḥasan paşa ve arşlan paşa 17. ve ‘ali paşayı ‘askerlerle me’mūr eylemenin anlar ol ṭarafdan ve murtaza paşa ‘umūmen kürdistān ‘askeriyle 18. bu ṭarafdan van imdādına varup bi-fazlu’llahi te‘ālā bir gün döḡüş olup kızılbaşı van 19. ḳal‘ası üzerinde ḳaldurup şer u şūrların def‘ itdiler **naẓm**

şükr kim çarḡ istiḳāmet

57b

1. istiḳāmet³⁸¹ üzere seyrān eyledi
cem‘-i ehl-i devlet a‘dāsı³⁸² perişān eyledi

‘avn-i ḥaḳḳ a‘dā-yı 2. bī-dīnūḡ yüzini döndürüp³⁸³
eshel-i vechile bu düşvārı āsān eyledi³⁸⁴

ve yine hicretūḡ selāş 3. ve erba‘īn ve elfinde vezīr-i a‘zam meḥmed paşa ‘umūmen ḳapu ḳulları ile revān seferine me’mūr olup der-i devletden 4. çıkup ḥalebe gelüp anda kışlayup ve yazın diyār-ı bekirde direng idüp erba‘a ve erba‘īn ve elfūḡ 5. bahārında sa‘ādetlü ve ‘azametlü pādīşāh-ı ‘ālī-cāh ḥullidet ḥilāfetihu ḥazretleri devlet ve sa‘ādetle bi’z-zāt 6. maḳarr-ı devletlerinden revān seferine ‘azīmet ve sene-i mezbūre üzerinden varup ḳal‘aya mezbūrı muḥāşara 7. itdiler

āyet-i kerīmesi ³⁸⁶ maẓmūnı ḡuzāt-ı müslimīnūḡ ‘ulūvv-i şānı ve sümūvv-i mekānı bābında nāzil 9. olup fehvā-yı şerīfince her birinūḡ derūnında āteş-i ḡayret-i zebāneler

³⁸⁰ *katl* yerine *ḳıl* yazılmıştır.

³⁸¹ istiḳāmet sözcüḡü fazladan yazılmıştır.

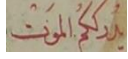

³⁸² a‘dāsın sözcüḡü a‘dāsı şeklinde yazılmıştır.

³⁸³ *Basra teshīri Cezāyir fethi müşkil emr iken* yerine ‘avn-i ḥaḳḳ a‘dā-yı bī-dīnūḡ yüzini döndürüp dizesi kullanılmıştır.

³⁸⁴ Akyüz vd., a.g.e., ss. 59-64.

³⁸⁵ Tevbe 20: Ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad eden kimselerin mertebeleri, Allah katında daha üstündür. İşte onlar, başarıya erenlerin ta kendileridir.

³⁸⁶ İştince.

çeküp bir rüz-ı firūzda al'a-i 10. mezbürenü eraf-ı cevābına yir yir al'a-küp toplar
kırılıp dūd-ı āteş-bārı ebr-i šā'ika-vār 11. göklere çıkup ve urşun ve yuvalaqlar bārān-
ı ahr gibi ierüye yadurılıp 12. ³⁸⁷ bī-gāmımı inhā iderler idi touz
gün iinde bur ve bāruları münhezim 13. olup ³⁸⁸ fehvā-yı šerīfince
ızılbaş īmāna gelüp hānı olan emīr 14. gūne oqlı ahmās³⁸⁹ ulı hān ılıcın boynına
daup gelüp rikāb-ı hūmāyūna yüz sürüp al'ayı 15. teslīm itdi **beyt**
tīi ister rezm idüp anlar döküp başlar kese³⁹⁰
re'y itmez 16. dūşmenü fethine³⁹¹ muhtāc-ı ıtāl

öyle³⁹² kim tevfi-i ha nuşret naşīb itmiş ana
iktisāb-ı rif'at 17. u ibāle dūşmişdür mecāl^{393 394}
ba'dehu şehriyār-ı nāmdār al'a iinde olan ızılbaşın īmānlarına īmān 18. ve cümlesine
halāş-ı cān virüp mīr-i fettāhile sāyir ızılbaşa ruḡşat virilüp al'a-i 19. mezbūra
murtaza paşayı vālī idüp mücedded-i avāl yazılıp bira yeieri odaları ve adana
58a

1. beglerbegisi sevindük paşa ve arş vālisi şeyḡi cān paşayı muḡafazaya ve rūhā vālisi
memi paşayı 2. daḡı ma'an ta'yin idüp ve kendüsi devlet ve sa'ādetle alkup tebriz
arafına revāne olup varup 3. tebrizi ḡarāb idüp andan van üzerinden çıkup maarr-ı
devletlerine revāne olup ahmas 4. ulı hāna ḡaleb eyāletin ve ketḡudāsına ṡablūs
eyāletin şadaa buyurdılar **naẓm**
el-minnetü lillah ki murād oldu 5. müyesser
şād eyledi 'aşıqlarını vaşlıyla dilber

tebdīl olup³⁹⁵ rüz-ı vişāle şeb-i hicrān

³⁸⁷ Nisa 78: Nerede olursanız olun, ölüm size ulaşır.

³⁸⁸ Enfal 10: Yardım, ancak Allah'tandır.

³⁸⁹ *ahmāsb* yerine *ahmās* yazılmıştır.

³⁹⁰ *tīi ister rezm ede başlar kese anlar dōke yerine tīi ister rezm idüp anlar döküp başlar kese yazılmıştır.*

³⁹¹ *fethini* yerine *fethine* yazılmıştır.

³⁹² *böyle* yerine *öyle* yazılmıştır.

³⁹³ cim harfinin noktası yazılmamıştır.

³⁹⁴ Akyüz vd., a.g.e., ss. 54-56.

6. hürşid çıkup eyledi āfākı münevver³⁹⁶

ve **yine** hams ve erba'ın ve elfinde revān kal'ası dağı 7. bir hoşca istiḥkām bulmadın kış düşdüğü gibi şāh-ı bī-dīn fırsatı ğanīmet 'add idüp 'asker 8. dālālet-i eser ile üzerine gelüp muḥāşara itdi ol günlerde vezīr-i a'zam meḥmed paşa diyār-ı bekirde 9. iken haber gelmegin kalkup arz-ı rūma revāne olup lakin ol sene ziyāde kış ve bir mertebe şiddet-i 10. şitā var idi ki **naẓm**

öyle mühlik şiddet idi³⁹⁷ kim ḥarāret bulmağa
gördüğü yirde düşerdi āteşe³⁹⁸ 11. hürşid hem³⁹⁹

ol ecelden yollar kapanup ve biller kesilüp imdāda mecāl-i maḥāll olmağın iki 12. üç ay miḡdārı muḥāşara olduğdan sonra ḥikmeten murtaza paşa dağı marīz iken fevt olmağıyla 13. **naẓm**

ğayrıdan yok çāre imdād ḥazret-i ḥaḡḡdan gerek

luṭf u iḥsān u 'atā feyyāz-ı muṭlaḡdan 14. gerek

bi'z-zarūr kal'ayı aḡz itdiler bu haber pūr-hirās ṭab'-ı şehriyāriye ğubār-ı ṭārī idüp 15. tedārik ve mühimmāt ve dirnek ve cem'iyet için bayrām paşayı vezīr-i a'zam idüp amasya sancağında 16. kapuḡullarıyla kışlamağa me'mūr itdiler ve **yine** hicretün semān ve erba'ın ve elfinüñ evāyilinde **beyt**

17. ol pādīşāh şīr-i ceng ol şehriyār cem-i ḥaşem

mesned-nişīn kibriyā şāhen-şeh ve'l-himem

dārā-yı 18. dārāb iḡtidār-ı sulṭān murād-ı kām-kār

fermānda mülk-i 'arab serdār-ı şāhān-ı 'acem

ḥazretleri bi'z-zāt 19. baġdād niyyeti ile maḡarr-ı devletlerinden debdebe ve ṭaṭanalarile 'azīmet idüp ḥaleb ve diyār-ı bekir üzerinden

58b

1. mükemmel 'asker ve kırk pāre kal'a-kūp toplar ile çekilüp baġdāda gider iken karyedeki 2. eskişehir nāḥiyesindeür meşāyihūñ yiri ziyāde mürīd cem' idüp ben

³⁹⁵ *olunup* yerine *olup* yazılmıştır.

³⁹⁶ Şeyma Güngör, Fuzûlî, Hadikatü's-Süeda, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara, 1987, s. 278.

³⁹⁷ *şiddet-i dey* yerine *şiddet idi* yazılmıştır.

³⁹⁸ *odlara* uerine *āteşe* yazılmıştır.

³⁹⁹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 59-64.

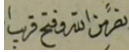
‘isāyam diyü nice nā-ma ‘kūl 3. hareketlerin rikāb-ı hümāyūna ‘arz itdüklerinde ref‘ için ‘osmān paşa bir miqdār ‘asker ile üzerine 4. ta‘yin ve irsāl buyurdıklarında anlar dağı varup şeyh-i mezbūr havfından ziyāde cem‘ idüp 5. köyde kapanup bir miqdār döğüşdükte çok ādem telef olup āhirü’l-emr şeyhi dutup 6. kayd ü bend ile hünkāra götördüklerinde siyāsetle katl itdiler ve şehriyār-ı cem iktidār-ı hāzretleri 7. mäh-ı recebün onuncı günü ordu-yı hümāyün ile imām-ı a‘zam ve hümām-ı ekrem hāzretlerinün kal‘ası 8. kurbında nüzül idüp ikinci günü toplar gelüp gicesi bağdāduş aqqapusında yenıçeri tayıfesin 9. meterse girdürdiler ve cā-be-cā toplar kurulup üç yirden meterse yapışılıp ba‘dehu gice ve 10. gündüz göz açdurmayup top ve tüfengi bārān-ı kahr gibi yağdurmağa başladılar tarafeynden 11. atılan top ve tüfengin şit ve sadaları fersak fersak gidüp işidenler serāsime ve deng 12. ve hayrān olup ve hānları ‘ālemi tıre ve ‘aklı hıre iderdi yigirmi otuz gün bu maqūle 13. ceng olunup yir yir gedikler açılmağa başlayup ve tābyalar şehre havāle olmağa yüz dutup 14. lakin sa‘ādetlü ve şevketlü pādişāhumuza gāzab müstevlī olup vezīr-i a‘zam olan tayyār 15. mehmed paşaya niçün kal‘a bu aña degin qaldı diyü bir miqdār heddede virmegin vezīr-i a‘zam 16. dağı **nāzm**

süreyim yüzüm ayağuna elim degmişken

fırsat el virecegin bir dağı allah bilür

17. diyüp gelüp metersde yüzün yire sürüp cenāb-ı kibriyāya çok tazarru‘ ve niyāz ve ziyāde süz 18. u güdāz eyleyüp vesāyir işiden vüzerā ve vükelā ve ‘asākir-i müslimīn ve gūzāt-ı müctehidīn 19. uyumışlar iken uyanup ve cenāb-ı hāqqā dayanup her birinün yüreklerinde āteş-i gayret-i

59a

1. zebāneler çeküp deryālar gibi cūş ve şīr-vegā gibi her biri hurūş idüp gayret-i dāmenin meyān-ı 2. himmete bend ve livā-yı şecā‘atı ser-bülend ve ⁴⁰⁰ āyeti lisānlarında cārī ve dürüst yārī 3. tevfiq-i bārī yārī olup otuz altıncı gün vezīr-i a‘zam metersinde olan şaruca ve 4. serdengeçdiler aqqapu kurbında olan büyük kal‘aya şarmaşup yir yir üzerine bayraklar 5. dikildüklerinde vezīr-i a‘zama haber alup mezbūrlara takviye-i kalb için içerü hāndeke ve tābyaya varup 6. mezbūrların cān-nāz

⁴⁰⁰ Saff 13: Allah’tan bir yardım ve yakın bir fetih(Mekke’nin fethi)

ve cigerdârlıkların görüp luḡ-ı yâriye ḥamd-ı firāvân ve nâliş-i bî-kerân 7. üzere iken meger şayyad kazâ-yı kemîn-gâhda nâgehân bir kuruşun şümüyla kafes-i tenden 8. murğ-ı rûhın uçurup revâne-i riyâz-ı cinân ve muşâhib-i rıdvân itdi **naẓm**

bâ'is-i feth-i 9. 'ırâk ol âşafuñ şâm ve seher

ḥaḡ te'âlâ rahmetle rûhını şâd eylesün

bu ḥaber rikâb-ı hümâyûna 10. 'arz olunduḡda ḥâlâ mesned-i şadârete şeref-i baḡş olan

vezîr-i âşaf nazîr-i müşterî-i tedbîr 11. muştafa paşaya mihr-i hümâyûn ve vezâret-i

'uzemâ sezâ ve erzânî ve 'inâyet-i cihân-bânî olup ol 12. şeb-i zulmânide tâyife-i a'câm-

i melâmet fercâm-vârî kuvvetlerin bâzûya götürüp şabâḥa degin 13. ḥarb ve ḡarb ve

cidâl ve kıtâldan ḥâlî olmadılar ve lakin bir nesne başaramayup ol gün yine bu 14. ḥâlile

ḡalup ikinci gicesi ⁴⁰¹ âyet-i kerîmesi 15. ⁴⁰² âyet-i şerîfesi

⁴⁰³ olup fışk-ı bî-dînüñ cânlarına 16. hücum-ı ḥavfdan lerze ve irtî'âş

istilâ itmegin îmân-ı el-âmân şadâsı üç âsmâna çıḡup 17. **naẓm**

ayıklıdurdı bir cāmile sâḡî nice o başı

vişâl el virdi oldu dün ki meclis 18. biñ yılıñ başı

'adû-yı bed-nihâda özge reng oldu o meclisde

ciger ḡaldı kebâbın gözleri 19. ḥünâbesin aşı

ḡarafeynden ḡarb ve ḡarbdan el çekilüp irtesi mâh-ı şa'bânüñ on yidinci günü idi

59b

1. bektâş ḥân taşra çıḡup 'atebe-i 'aliyye-i şehriyâriye yüz sürüp ḡal'-i ḥüsrevânile

şeref-i bâb 2. olduḡda **naẓm** bildüm özümü günâh-kâram

geldüm işüḡüñe şermsâram

didükden şonra 3. ḡal'ayı teslîm itdi ḡal'a-i mezbûr ḡabza-i teşḡire girdi **beyt**

âferîn ey şehriyâr-ı bî-nazîr ve bî-mişâl⁴⁰⁴

4. âferîn⁴⁰⁵ ey zîb-baḡş-i mesned-i câh u celâl

⁴⁰¹ Fetih 3: Ve Allah, sana azîz bir zaferle yardım etsin.

⁴⁰² Fetih 1: Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik.

⁴⁰³ Güneş gibi, duha vakti gibi apaçık ve apaçık.

⁴⁰⁴ *Merhabâ ey revnâk-efzâ-yi serîr-i izz ü câh yerine âferîn ey şehriyâr-ı bî-nazîr ve bî-mişâl* yazılmıştır.

gireli a' dā eline ey şeh hürşid-fer⁴⁰⁶
aḥter-i ikbāline irmişdi 5. baḡdāduḡ vebāl⁴⁰⁷

qalmamışdı feyż gūyā kim saḡa imdād için
evliyā kılmışdı burç-ı evliyādan 6. irtihāl

feth kılduḡ birbiri kim nice şāh ve şehriyār⁴⁰⁸
ḡasretile⁴⁰⁹ virdi cān fethin bilüp emr-i muḡhāl

7. serḡadd-ı hindū-sitān açduḡ saḡa biḡ⁴¹⁰ āferīn
rūm ruḡsārına ḡayli zīnet arturdı bu ḡāl

leşkerüḡ 8. 'azm itse bir sā' atde eyler tār mār
her ne tedbīr ü te'emmül kılsa ḡaşmuḡ māh u sāl⁴¹¹

şehriyār-ı gerdūn-ı vaḡār 9. ḡazretlerinüḡ murād-ı şerīfleri bākī qalan kızılbaşa ruḡşat
virmek iken muḡaddemā ḡal'a muḡāfazasına 10. gelüp iḡerüde olan mīr fettāḡ ve ḡalef
ḡān ve 'ali yār ḡān ve naḡd 'ali ḡān ve ḡayrınuḡ tıynet 11. ḡabāset-i sirişteleri şeytān-ı
la'īn gibi 'inād üzere taḡmīr itdüḡinden ḡal'adan taşra çıkup 12. cebīn-i pūr-ḡirlerin
'atebe-i 'aliyye-i şehriyāriye süde ve cürmleri 'afv olunması için dest-i tazarru'ların
güşüde 13. itmedükleri bā'is-i taḡrīk silsile-i ḡazab-ı pādīşāḡı ve mūcib-i helāk a' dā-yı
rū-siyāḡı olmaḡın 14. min-ba'd daḡı kızılbaş maḡülesinüḡ ḡatlleri men' olmayup on beş
biḡ kızılbaşdan ancak bir iki biḡ 15. ādem gicelerde ve şaklu gizlüde ḡalāş olup ḡānlar
ve ḡizmetkārlarından a'dāsı tu'me-i şemşīr 16. ve luḡme-i kilāb oldılar **naẓm**

olup feth ve icāzet 'ıyş ve nūşa

otursun pehlivānlar gūşe 17. gūşe

⁴⁰⁵ merhabā yerine āferīn yazılmıştır.

⁴⁰⁶ ser-verā ḡaḡkı ki hürşid-i cemālinden cüdā yerine gireli a' dā eline ey şeh hürşid-fer yazılmıştır.

⁴⁰⁷ yetmişdi baḡdāduḡ zevāl yerine irmişdi baḡdāduḡ vebāl yazılmıştır.

⁴⁰⁸ aldın ol iklīmi kim ālemde yüz biḡ pād-şāḡ yerine feth kılduḡ birbiri kim nice şāh ve şehriyār yazılmıştır.

⁴⁰⁹ ḡasretilen yerine ḡasretile yazılmıştır.

⁴¹⁰ yüz yerine biḡ yazılmıştır.

⁴¹¹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 54-56.

çalınsun sâzlar meh-pârelerle

muğannîlerine gelsün hurûşa

mezbûr bektâş hân 18. ba‘de’l-feth üç dört gün ancak sağ kalup kendüsi zehrleyüp helâk
oldı vesâyir hânlar 19. mu‘âhiz olup bu sebebden şehri dağı gâret oldu bi’l-fi‘l yenîçeri
ağası olan hasan ağayı

60a

1. bağıdâda vâlî olunup müceddeden üç bin den mütecâviz kul yazılıp ve muhâfaza için
yenîçeri 2. ocağından sekiz bin güzide yenîçeri ile ocağı ketudâsı bektâş ağa ve cebeci
ve topçudan dağı 3. üç yüz nefer ve dört yüz nefer dağı sipâhî ta‘yin olunup mübarek
ramazânun onuncı günü 4. ‘azametlü pâdişâh-ı ‘âlem-penâh hazretleri devlet ve
sa‘âdetle göç idüp kendü dâyiresi halkile 5. ve sağ ‘ulûfeci halk ile hazret-i imâm müsâ
raziya’llahu ‘anhu âstânesi kurbında nüzül buyurdılar 6. irtesi hikmeten iç kal‘ada olan
cebe-hâneye gafleten âteş düşüp kal‘a kapusın 7. bir iki kal‘alar ile esâsından koparup
havâyâ atdı kal‘a-i mezbûrun içinde ve etrafında 8. ‘askeriden indüründen çok nefis
helâk olduğundan bu dağı düşmen mekridür diyü 9. fehmi olduğundan hazret-i imâm ‘ali
raziya’llahu ‘anhu kaşabasında muhâfazasında olan kızılbaş 10. tâyifesine ruhsat ve
cürmleri ‘afv olmuşken ol sâ‘at anda bulunmağın bunlara 11. ve ba‘zî çâdırlarda ve
harâbelerde olan yaralı ve berelü kalan kızılbaş katli 12. fermân olunmağın
bulunanları kırdılar irtesi ramazân-ı şerîfün on ikinci günü bi’z-zât 13. devlet ve ikbâliyle
diyâr-ı bekir tarafına göçüp revâne oldılar ba‘dehu vezîr-i a‘zam hazretleri 14. ordu-yı
hümâyûnla kalup kal‘anın münhezim olan burç ve bâruların yapıdurup ve mühimmât
15. lâzimesin görüp mâh-ı zî‘l-ka‘denün yigirminci günü göçüp kızılbaş üzerine ve 16.
varmak niyyeti ile derteng tarafına revâne olup kızılbaş bu hâli dağı müşâhede 17.
itmegile min-ba‘d muqâvemete mecâlleri olmamağın bi’z-zarûr şulh için saruhânı ilçî
18. göndürüp vükelâ-yı devlet dağı şulhî hayrlu fehmi itmegin mâbeyninde şulh in‘ikâd
olunup 19. girü bağıdâd eyâletinin bâ‘is raqam-zedeye kalem-i şehir-sâz ve sebep-i tahrik
kilk-i hoş-reftâr

60b

1. belâgat-perdâz olan vezîr-i âşaf nazîre ‘inâyet ve erzânî olunup ‘asâkir-i islâm dağı
kalıup diyâr-ı bekir 2. tarafına revâne oldılar ve şeh-en-şâh-ı encüm-i sipâh dağı otuz

kırk gün diyār-ı bekirde meks̄ itdükden sonra maḳarr-ı salṭanatlarına 3. varup bir ḳarār oldılar **naẓm**

kemāl-i himmeti yağmaz mülke ḥüküm-rān eyler⁴¹²
 ḳamu şahrāları elbetde baġ u büstān eyler

bu günden böyle⁴¹³ 4. ḳalmaz hiç vīrān mülk ḥayrānum

ki ca‘d-ābād yirden ḳaçsa ḳanda⁴¹⁴ āşiyān eyler⁴¹⁵

hicretüñ tis‘a ve erba‘īn ve elfinüñ 5. şevvālīnüñ on altıncı gicesi şehriyār-ı gerdün vaḳār-ı çeşm zahm-ı zamāneye uğrayup şüküfe-i baġ-ı devleti ve gül-i nevbahār ve ‘işret-i 6. semüm-ı hümüm ecelden pejmürde olup sāḳī-i gerdün elinden kāse-i

کل نفس ذائقة الموت⁴¹⁶ şerbetin nūş eyleyüp dār-ı gurūrdan 7. sarāy-ı servere irtiḥāl itdiler **beyt**
 niçün⁴¹⁷ alduñ başumuzdan sāyesin ey rüzgār⁴¹⁸
 niçün itdüñ ḥāşş u ‘āmm 8. sen bu⁴¹⁹ zulmi āşkār

bilmedügi ḥāl-i ‘ālem tīre olur ansızın⁴²⁰

bir şebistānuñ çerāġın alsalar olmaz mı tār

tīre olmaz mı 9. cihān pinhān olıcaḳ āfitāb

gidicek gül devri baġuñ gülbünü olmaz mı ḥār

‘özr ile gerdün dönüp virdi 10. cevābım key faḳīr

bī-tekellūf olmışam ben hem bu işden şermsār⁴²¹

naẓm

kem oldı zevḳ ve şādī bir şeh-i şāhib-i ḳur‘ān 11. gitdi

⁴¹² kemāl-i himmetin çün mülk ta‘mirinedir sāēi yerine kemāl-i himmeti yağmaz mülke ḥüküm-rān eyler yazılmıştır.

⁴¹³ sonra yerine böyle yazılmıştır.

⁴¹⁴ ḥanda yerine ḳanda yazılmıştır.

⁴¹⁵ Akyüz vd., a.g.e., ss. 108-110.

⁴¹⁶ Ali İmran 185: Her nefis bir gün ölümü tadacaktır.

⁴¹⁷ nişe yerine niçin yazılmıştır.

⁴¹⁸ sāye-yi ikbālīni yerine sāyesin ey rüzgār yazılmıştır.

⁴¹⁹ nişe ettin ehl-i idrāke bu yerine niçün itdüñ ḥāşş u ‘āmm sen bu zulmi yazılmıştır.

⁴²⁰ līk senden ayrılan halkın işi düşvārdır yerine bilmedügi ḥāl-i ‘ālem tīre olur ansızın yazılmıştır.

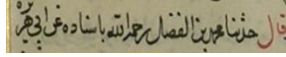
⁴²¹ Akyüz vd., a.g.e., ss. 114-115.

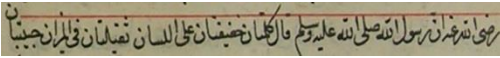
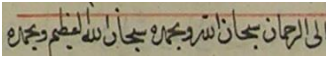
ḥaḳīḳat-ı cāmı şandı bezm-i ‘ālemden şafā gitdi

mürüvvet-i baḥr-i mürvārīd-i nīk ğavvāş-ı ğarḳ oldı

12. dönüp girdāba deryā-yı keremden āşnā gitdi

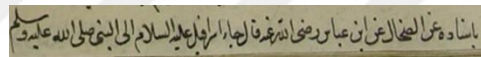
bābū’s-sānī kelime-i tevḥīd ve ḳırā’at-ı ḳur’ān-ı 13. ‘azīmü’ş-şān ve şalāt-ı şerīf feżāyillerinden ve şavm ve şalāt ve ḥacc ve zekāt ve tahāret vesāyir ‘ibādāt 14.

ḥaḳḳlarında vārid olan eḥādīs-i şerīfe beyānındadır 15.

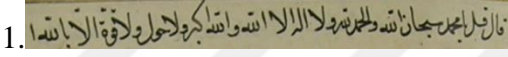
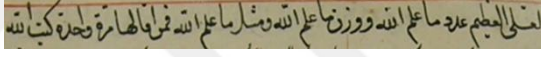
 16. ebī hureyre

ḥāzretlerinden muḥammed bin el-fazl rivāyet ider ki 17. ḥāzret şalla’llahu ‘aleyhi buyurur idi ki iki kelime-i mübāreke vardır ki zıkr-i lisānda ḥafīf ve mīzānda fażīleti

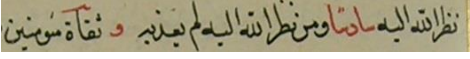
şaḳīl ve cenāb-ı 18. bārī ḳatında sevgülüdür ol iki kelime 422

kelimeleridür 19.

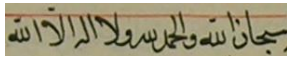
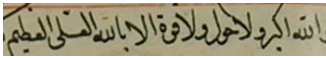
61a

1. 2. 3.

 4. 5.

 zaḥḥākdan ve ol daḥı ibn-i 6. ‘abbāsdan

rażıya’llahu ‘anhudan rivāyet ider ki bir ğün ḥāzret-i isrāfīl ‘aleyhi’s-selām ḥāzret-i resūlu’llah şalla’llahu 7. te‘ālā ‘aleyhi ve sellem ḳatına gelüp didi ki yā muḥammed

söyle 8. 423 ki bu kelimelerdeki

sevābuḡ ‘adedin allah te‘ālā 9. bilür ve veznin allah bilür ve mişlin daḥı allah bilür bu kelime-i tayyibeleri bir kerre söyleyene cenāb-ı 10. bārī altı ḥaşlet ve fażīlet-i erzānī

ḳılur **biri** zākirinlerden yazar ol zākirinlerden ki ḥaḳḳ 11. te‘ālāya çok zıkr itmiş ola

ikinci ve gicelerde ve ğündüzlerde dāyimā zıkr eyleyenler fażīletin yaza 12. **üçüncü**

anunıçün cennetde aġaçlar eküp dikeler **dördüncü** ğünāhları dökile tāze aġaçların yaprakları 13. dökilür gibi **beşinci** ḥaḳḳ sübhānehu ve te‘ālā ḥāzreti aḡa nazar eyleye

⁴²² Yüce Allah’ı her türlü kusur ve ayıptan uzak tutarım, hamd, sena ve övgü ona aittir.

⁴²³ Allah bütün noksan sıfatlardan münezzehtir, bütün hamdler ona mahsustur. Allah’tan başka ilah yoktur, Allah en büyüktür. Azamet sahibi Yüce Allah’tan başkasında güç kuvvet ve kudret yoktur.

1. işlediği işlerin ibtidāsında bismi'llahi'r-raḥmāni'r-raḥīm söyleye **sāniyen** cümle işlerinün āhirinde 2. elḥamdülillah diyü **sālisen** kaçan lisānından lağv sözler cārī olduktan sonra **استغفر الله العلي** 3. **البيغم** ⁴²⁵ diye **rābi'an** kaçan gelecekte ve yanında bir iş işlemek murād eylese zikr itdüğünde anı 4. inşā'allah diyüp zikr eyleye **ḥāmisen** kaçan kendüye bir taraftan mekr ve ḥile veyā bir yaramaz aḥvāl 'arīz 5. ve vāqi' olsa **لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم** ⁴²⁶ **sādisen** kaçan kendü nefesine ve mālına bir muşibet 6. irişse eger az ve eger çok **ان الله واليه راجعون** ⁴²⁷ diyü **sābi'an** giceler ve gündüzler lisānından gitmeyüp 7. dāyimā kelime-i tevḥīdi zikr eyleye **وردى عن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم انه قال ان** 8. **لن عز الوت لا الا الله دخل الجنة** **ḥāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden rivāyet ve naql olunur** 9. ki buyurur idi ki her kim mü'minlere ḥin-i mevtinde kelime-i tevḥīdi telkīn eyleye cennete girür **وردى** 10. **جاويد بن الحسن بن علي بن ابي طالب عن ابي عبد الله عليه السلام قال** 11. **كلمة بك حرف حسنة ومقر في عبادة كان بك حرف عشرين** 12. **مرزا الفان في الصلوة وهو قلده بك حرف مائة حسنة ومقر في الصلوة وهو واحد** **cābir bin beşer** 13. ḥüseyn bin 'ali rażıya'llahu 'anhümādan rivāyet ider ki ḥāzret-i resūl şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurdu ki 14. kim ki ḳur'an-ı 'azīmü'ş-şānı namāz içre ayak üzere durur iken oḳısa ol oḳıduğı ḳur'an-ı 'azīmü'ş- 15. şānuḡ her ḫarfine yüz ḫasene hidāyet ve 'ināyet ve iḫsān olunur ve eger namāz içre oturur iken 16. oḳısa her ḫarfine elli ḫasene 'atā olunur ve kim ki namāzsız oḳıya her bir ḫarfine on ḫasene 'ināyet 17. olunur **وردى عن جابر بن محمد بن ابي اسلم عن ابي عبد الله عليه السلام انه قال** 18. **بك حرف حسنة ومقر في الصلوة وهو قلده بك حرف مائة حسنة ومقر في الصلوة وهو واحد** 19. **مؤخره** **ve yine** cābir bin beşer ḫāzretleri rivāyet ider ki kim ki ḳırā't-ı ḳur'an-ı 'azīmü'ş-şāndan bir şey

62b

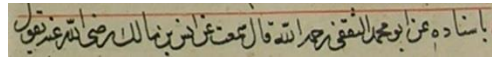
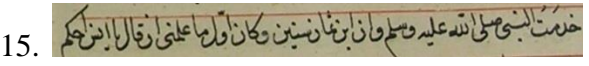
1. istimā' eyleye ve ecr isteye ḫaḳḳ sübhānehu ve te'ālā ḫāzreti her ḫarfine bir ḫasene yazar ve kim ki ḳur'an-ı 2. 'azīmü'ş-şānı oḳıya ḫatta ḫatm idince degin cenāb-ı bārī yanında du'āsı müstecāb olur yā 3. evvelinde yā āhirinde **şalavāt-ı şerīf-i**

⁴²⁵ Büyük ve yüce Allah'tan af talep ediyor.

⁴²⁶ **Güç ve kuvvet, sadece Yüce ve Büyük olan Allah'ın yardımıyla elde edilir.**

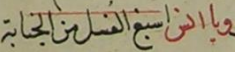
⁴²⁷ Bakara156: Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allah'a aitiz ve şüphesiz ona döneceğiz.

mü'ezzinün medd-i şavtları 13. iriştügi yire degin yarlığanurlar ve taşdik iderler her kim işidürse raṭb ve yābiden mü'minlerden 14. **vuzū ḥaḳḳında**

15. 16.

 ebū muḥammed es-seḳafī raḥimehu'llah dir ki işitdüm

17. ben enes bin mālik raḳıya'llahu 'anhudan ki dir idi ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemün ḥidmetinde idüm 18. sekiz yaşında idüm ḥazret baḳa ibtidā ta'līm buyurduḳı

bu idi ki yā enes vuzū ki muḳkem it 19. şalātuḳ için kim muḥabbet ideler muḥafızınuḳ ve ziyāde olur 'ömrün

64a

1. 2. ve ḥazret-i

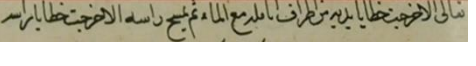
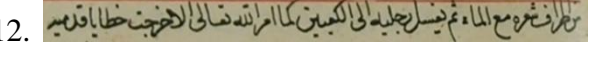
şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem yine enes raḳıya'llahu 3. 'anhuya buyurur ki yā enes ḡusli pāk it cenābetden ve cenābet ḡuslinde ziyāde mübālaḳa it 4. zirā her tüyün altında

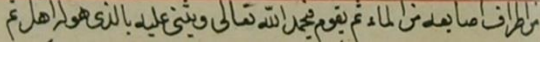
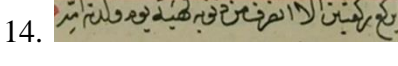
cenābet var enes didi ki yā resūla'llah ḡusle mübālaḳayı nice ideyim ḥazret 5. buyurdu ki ey oḳul şu dökerüz tüylerünün dibine ve pāk eyle a'zāḳı şuyı a'zāḳa öyle cārī 6. eyle ki

ḡusl itdügün yirlerden cārī olup ḥāric olsun ki zünūblaruḳ maḳfired olur 7.

8.

9. 10.

11. 12.

13. 14. ve faḳīḥ

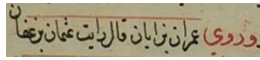
raḥimehu'llah buyurur ki faḳīḥ 15. ebū ca'fer rivāyet ider ebī umāme el-bahlī raḳıya'llahu 'anhudan ki 'amr bin 'utbe raḳıya'llahu 'anhu didi 16. ḥazret-i resūla'llah

şalla'llahu 'aleyhi ve selleme ki yā resūla'llah ḥaber vir bize vuzūdan ḥazret-i şalla'llahu 17. 'aleyhi ve sellem buyurdu ki her kim ki vuzūya taḳarrüb eyleye ya'ni

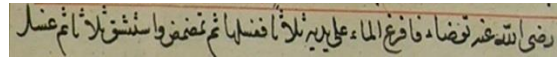
vuzū almaḳ isteye maḳmaḳa idüp ya'ni 18. aḳzın yuyup ve istinşāk⁴³³ ya'ni burnına şu vire anuḳ aḳzından ve burnından olan ḡünāḥlar 19. çıkar ol dökilen şu ile ba'dehu yüzini yuduḳda ḥaḳḳ te'ālā emri üzere yüzinde olan

⁴³³ yestinşāk şeklinde yazılmıştır.

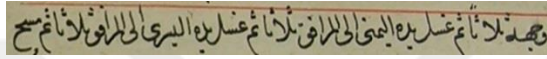
1. günāhları ol şu ile çıka ba'dehu ellerin dirseklerine degin yuduğda haqq te'ālā emri üzere 2. ellerinde olan haṭā ve günāhları ol şu ile çıka ba'dehu mesh itdükde başına haqq te'ālā 3. emri üzere başında olan haṭā ve günāhları ol şu ile çıka ba'dehu ayakların topuğlarına 4. degin yuduğda haqq te'ālā emri üzere ayaklarında olan haṭāya ve günāhları barmağları 5. tarafından ol şu ile çıka ba'dehu kalkup cenāb-ı bārīye ḥamd ve senā eyleye öyle ḥamd ve senā ki 6. cenāb-ı bārīye lāyık ve münāsib ola ba'dehu iki rek'at namāz kıla günāhları dökülüp kalmaz 7. nice ki anasından yeñi doğmuş gibi olur

8.

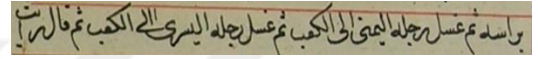
8.

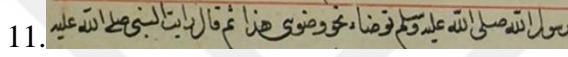
9.

9.

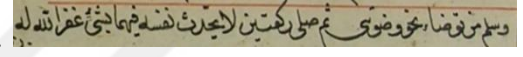
10.

10.

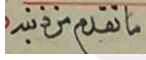
11.

12.

12.

13.

13.

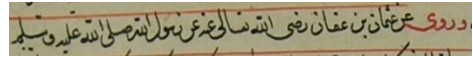
ve 'umrān bin ebān rażıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki gördüm ḥazret-i 'oṣmān bin 'affān 14. rażıya'llahu 'anhu āb-dest alur idi üç kerre eline şu kodı ve yudı ba'dehu üç kerre 15. ağızın ve burnın yudı ba'dehu üç kerre daḥı yüzün yudı ba'dehu üç kerre sağ elin 16. dirseklerine degin vuşul daḥı üç kerre dirseklerine degin yudı ba'dehu başına mesh 17. çekdi ba'dehu sağ ayağın topuğlarına degin vuşul ayağın topuğlarına degin yudı 18. ba'dehu ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemi gördüm kendü daḥı āb-desti bu vuzū gibi aldı ve yine ḥazreti 19. gördüm ki buyurdı ki her kim buncılayın āb-dest alup ba'dehu iki rek'at namāz kıla ki bu āb-dest

65a

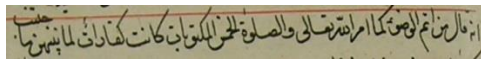
1. ile şalāt arasında bir kelām ve bir ḥāl vāki' olmaya haqq sübhānehu ve te'ālā giçmiş

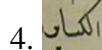
günāhlarını mağfıret

2. eyleye

3.

3.

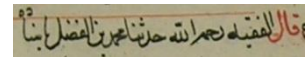
4.

4.

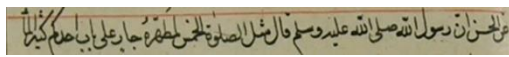
ve ḥazret-i 'oṣmān bin 'affān rażıya'llahu

'anhu ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemden naql ider 5. ki ḥazret buyurur ki kim ki āb-destin haqq celle ve 'alā buyurduğı üzere kemālile ala bu beş vaqt 6. şalāt-ı farizalaruñ aralarında vāki' olan zünübāta kefāret olur kebāyirden gayrı **der-zıkr-i** 7.

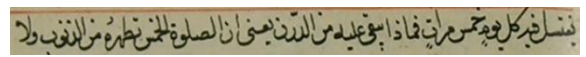
şalātü'l-mektübāt ya'ni beş vaqt namāz haqqında

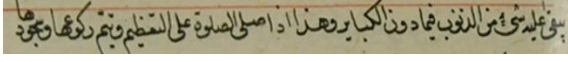
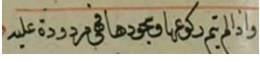
8.

8.

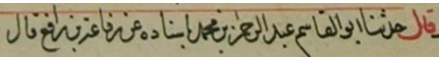
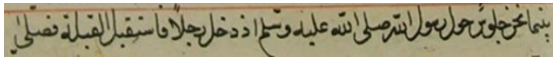
9.

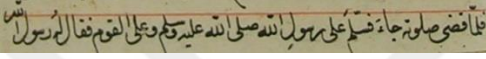
9.

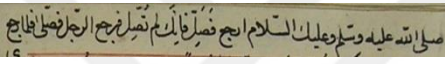
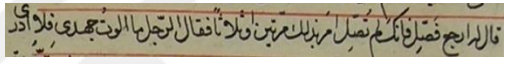
10. 11. ve faḳīh

raḥimehu'llah naḳl ider ki ḥasan rażıya'llahu 'anhudan 12. muḥammed bin el-faẓl rivāyet itdi ki ḥasan ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemden naḳl iderdi ki beş vaḳt şalāt 13. pāk idince ādemi nice ki bir ādemüñ ḳapusı öñinde bir ulu aḳar şu⁴³⁴ ola ol ādem günde beş 14. def'a ol şuya girüp yayḳana ol ādemde çirk ḳalır mı imdi bu beş vaḳt namāz daḫı 15. ādemi zünübdan ol şu gibi pāk idüp nesne ḳomaz kebāyirden ğayrı ve bu şalāt-ı ta'zīm ve 16. tekrīm ile ve rükü' ve sücüdü kemāli ḳaçan ki rükü' ve sücüdü tamām ve kemālile olmaya ol şalātı 17. kendüye redd iderler

18. 19.

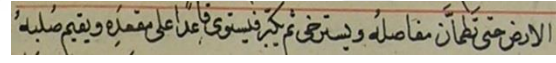
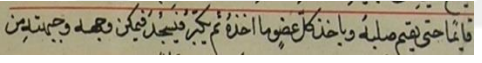

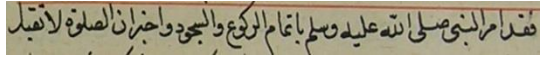
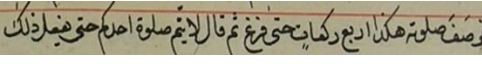
65b

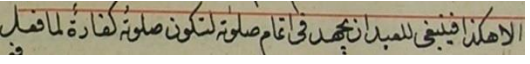
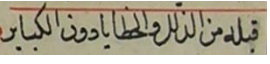
1. 2.

3. 4.

5. 6.

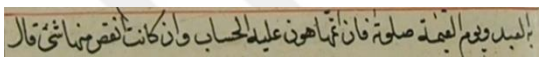
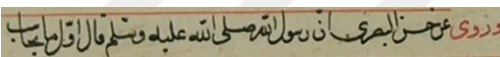
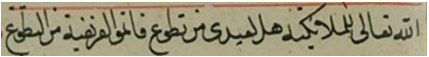
7. 8.

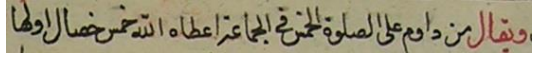
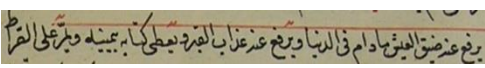
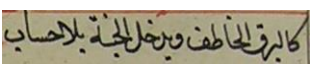
9. 10.

11. 12. ve ebū'l-kāsım

'abdurrahmān bin muḥammed raḥimehu'llah rifā'a bin rāf'i 13. rażıya'llahu 'anhudan rivāyet ider ki bir gün mescidde biz ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve selleme ḳarīb oturur 14. iken bir ādem geldi ḳibleye ḳarşudurup namāz ḳıldı namāzın tamām itdükden sonra gelüp 15. selām virdi ḥazrete vesāyir şaḥābeye ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 'aleyke's-selām diyüp buyurdı ki 16. rücü' ile namāza ki sen namāz ḳılmadıñ ol ādem girü rücü' idüp bir daḫı ḳıldı ve yine ḥazrete 17. geldi ḥazret yine buyurdı rücü' ile namāza ki namāz ḳılmadıñ girü 'avdet idüp iki üç def'a 18. daḫı böyle ḳılıp ḥazrete geldi ve didi ki namāza cehd itmekde taḳşirātım yoḳdur lakin bu namāzuñ 19. noḳşānını ve 'aybın bilmem baña ta'līm eyle yā nebiye'llah ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki bir kimesnenüñ

⁴³⁴ Ayırı yazılmış birleşik kelimeler nasıl gösterilmeli?

1. şalâtı tamâm olmaz hatta pāk āb-dest almaya nice ki haqq te'ālā buyurdıysa ki yüzün yuya ve ellerin 2. ve başa mesh vire ve ayakların yuya topuklarına degin ba'dehu tekbîr ve taḥmîd eyleye haqq te'ālāya ba'dehu 3. namāza şürû' eyleyüp kur'an-ı 'azîmü's-şāndan oқыya ta'yin olduğı üzere rükû' eyleye ve ellerin 4. dizlerine қoya hatta mefāşılaları қарār duta ba'dehu қалқұp ⁴³⁵ diyü ve doğrı dura 5. hatta bili doğrı olup a'zāsın dutadura ba'dehu tekbîr eyleyüp secde eyleye ve yüzün 6. yire doğrı dutup alınını yire қoya hatta mefāşılaları itminān bula ya'ni a'zāsınuđ 7. kemükleri қарār duta ve girü қалқұp tekrār tekbîr ve secde eyleye ba'dehu tekbîr idüp oturağı 8. üzere otura ve arқasın doğrı duta şalātuđ vaşfı böyledür dört rek'at dağı 9. böyle қılınur fāriğ olunca degin ba'dehu buyurdı ki bir kimesne şalâtı tamâm olmaz hatta bu minvāl 10. üzere қılınca ve yine ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem emr itdi ve rükû' ve sücüdüğ itmāmını 11. ḥaber virdi ki şalāt қабül olmaz illā böyle itmeyince imdi қul ve 'ibādu'llah olanlara lāyık 12. olan budur ki şalātuđ itmāmına cehd eyleye zīrā şalāt kefaretdür giçmiş ḥaṭā ve zünūblara kebāyirden 13. mā'adā 14. 15. ve rivāyet ider ḥasan-ı 16. başrî raḥimehu'llah ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden ki buyurur idi ki kıyāmet gününde her 17. 'abduğ eқall muḥāsebesi şalātdur eger şalâtı tamâm olur ise sāyir muḥāsebeleri dağı 18. ümîdvār ki āsān olur ve eger şalātında nesne noқşānı gelür ise cenāb-ı kibriyā buyurur 19. melāyikelere buyurur ki yā melāyikeler bu 'abduğ taṭavvu' namāzları var ise ol taṭavvu'dan olup

1. farzını tamām eyleğ 2. 3. ve yine ḥasan-ı başrîden rivāyet olunur ki her kim beş vaқt 4. namāza müdāvemet eyleye cemā'atle haqq te'ālā celle şānehu beş iḥsān aḡa 'ināyet ider evveli mādām 5. ki dünyādatur ildarlığın andan ref' ider ve 'azāb-ı қabri dağı ref' ider ve kitāb a'mālını sağ eline 6.

⁴³⁵ Allah, kendisine hamd edenleri iştir.

7. **وَمَنْ تَأْوَدُ الصَّلَاةَ** virür ve şirâtdan yıldırım gibi giçürür ve hesâbsız cennete girdürür

8. **وَالْجَمَاعَةُ عَائِدَةٌ عَالِيَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِأَنْ تُعْرَضَ ثَلَاثًا فِي الدُّنْيَا وَثَلَاثًا فِي الْآخِرَةِ وَثَلَاثًا** 9. **عَدْلُ الْمَوْتِ وَثَلَاثٌ عَدْلُ الْقَبْرِ فَمَا ثَلَاثَةُ الْوَفَىٰ فِي الدُّنْيَا بَرَفْعِ الْبِرِّ مِنْ كِبَرِهِ وَلَا يَنْقُصُ**

10. **عَدْلُ الْمَوْتِ فِي قَبْرِ رُوحِهِ عَطَسًا نَاقِصًا وَإِنَّمَا الْيَكُونُ أَشَدَّ لَتَعْمَدُ وَيَكُونُ حِمْرًا بِالْمَاءِ** 11. **مَنْ بَرَّ عَمَلَهُ وَبَرَّ السِّيَاءَ الصَّالِحِينَ مِنْ وَجْهِهِ وَيَكُونُ نَيْضًا فِي قُلُوبِ النَّاسِ وَأَمَّا الْغِي**

12. **أَمَّا الْغِي فِي الْقَبْرِ فَشِدَّةُ الْحَسَابِ وَغَضَبُ الرَّبِّ وَعَقُوبَةُ اللَّهِ تَعَالَى فِي الْمَارِ** ve

her 13. kim namāza ihmāl ve cemā'ati terk eyleye haqq te'ālā aña 'uķūbet ider on iki haşlet üzere 14. üçü dünyāda üçü āhiretde ve üçü hīn-i mevtde ve üçü kabrde ve ammā dünyāda olan haşlet 15. budur ki anuñ kesbinden ve kārından bereket ref' olur vesāyir 'amelleri kabūl olmaz ve yüzinden 16. şālihler sīmāsı çıkar ve hālkuñ kalbine buğz ve 'adāveti düşer ve ammā hīn-i mevtde şusuzluk 17. ve açlık ile rūhı kabz olunur ve rūhı şiddet ile çıka ve envā'-ı 'azāblar müşāhede idüp 18. hayrān ola ve ammā kabrde münker ve nekīr sū'ālī şiddet üzere ola ve kabri karanuluk ve dar 19. ola ve ammā kıyāmetde hesābı şiddet üzere görile ve haqq te'ālā gāzab eyleye ve āteş ile

67a

1. aña 'uķūbet oluna **وَدَعَىٰ عُمَرَ بْنَ الْوَلِيدِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ كَانَ فِي بَيْتِ** 2.

3. **الْفَالِغَةِ وَيُخْرِجُونَ مِنَ الدُّنْيَا بَعْدَ الْيَأْسِ** 4. **نَزَلَ بِصَلَاةِ رَفْعِ اللَّهِ تَعَالَى الْبِرِّ مِنْ أَرْزَاقِهِمْ وَأَعَادَهُمْ وَيُنَزِّلُ عَلَيْهِمْ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ** 5. **أَلَيْهِ** 6. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 7. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 8. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 9. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 10. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 11. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 12. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 13. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 14. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 15. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ** 16. **وَالْأَمْرُ نَزَلَ**

4. olunur ki buyurdı bir evde namāz kılmaya haqq te'ālā 'aleyhi ve sellemden rivāyet 5. ve aña nāzil ider günde yitmiş biñ la'net

ve dünyādan imānsız gider anda olanlar **قَالَ** 6.

7. **رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 8. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 9. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 10. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 11. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 12. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 13. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 14. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 15. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 16. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**

8. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 9. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 10. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 11. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 12. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 13. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 14. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 15. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** 16. **صَلَاةِ الصُّبْحِ بِحُجْرَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**

hażret-i 10. şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurur ki her kim şabāh namāzını cemā'atle kıla haqq te'ālā 11. aña sekerātü'l-mevti āsān eyleye ve kim ki öyle namāzını cemā'atle edā eyleye haqq te'ālā 12. aña münker ve nekīr sū'ālīni āsān eyleye ve kim ki 'aşr namāzını cemā'atle edā eyleye haqq te'ālā kabrini 13. vāsi' eyleye gözi irişdüğü yire dek ve kim ki mağrib namāzını cemā'atle edā eyleye haqq te'ālā 14. anı şirâtdan yıldırımlayın giçürde ve kim ki 'işāyı cemā'atle edā eyleye kıyāmet güninde mizān-ı 15.

a'māli ağır gele **وَقِيلَ السَّامِيُّ حَمْدُ اللَّهِ الصَّلَاةَ اثْنَيْ عَشَرَ فَخُذْهُ ثُمَّ جَمِعَتْ** 16.

17. هذه الاثني عشر فصلة في ثمان عشرة صلاة فمن اراد ان يصلي فلا بد ان يتعاهد
18. هذه الاثني عشر فصلة لثم الصلاة لسته الف قبل دخول الصلاة وستة في الصلاة
19. **وهي العلم لان النبي صلى الله عليه وسلم قال عمل قنبل المعلم خير من عمل غيره المجدد**
20. **الماء الوضوء لقول النبي صلى الله عليه وسلم لا صلوة الا بطهون**

67b

1. **البار لقوله تعالى خذوا زينةكم عند كل مسجد يعني البسوا ثيابكم عند كل صلوة الربيع**
2. **حفظ الوقت لقوله عز وجل ان الصلاة كانت على المؤمنين كتابا موقنا **والطاس استقبال****
3. **القبله لقوله عز وجل فارجعوه لوجهك حظ الصلاة الحرام يعني نحو **والسادس** النبي لقول النبي**
4. **صلى الله عليه وسلم انما الاجمال الثياب **والسابع** التكبير لقول النبي صلى الله عليه وسلم**
5. **صلواته خاتمين **والسابع** الفرة لقوله عز وجل فاقرأوا ما تنزل من القرآن **والعشر** الركوع**
6. **عشر الفعدة لقوله صلى الله عليه وسلم اذا رفع راسه من اخر السجدة وقد عقل السهيد**
7. **لقوله عز وجل واركعوا مع الركعتين **عادي عشر** السجود لقوله عز وجل واركعوا وسجدوا **اذا****
8. **فقد رقت صلوة فاذا وجدته هذه الاثني عشر يحتاج الى التعميم وهو **الاصح** لثم هذه**
9. **الاشياء لان الله تعالى يقول ما امروا الا ليمسكوا الله بصلواتهم لئلا يكونوا من الخاسرين**
10. **فقد رقت صلوة فاذا وجدته هذه الاثني عشر يحتاج الى التعميم وهو **الاصح** لثم هذه**

terceme hazret-i 11. imām-ı şāfi' i raḥimehu'llah buyururlar ki şalātun on iki biş ḥaşleti ve faẓileti vardır ol 12. on iki biş ḥaşlet on iki ḥaşletde cem' olmuştur kaçan şalāta irāde itseler bu on iki 13. ḥaşlete ri'āyet olunmak gerekdür ki şalāta tamām ola ve bu on iki ḥaşletün altısı namāzdan 14. taşradur ve altısı namāza dāhil ve içindedür **evvel** 'ilmdür ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur 15. ki 'ilm ile olan ḳalīl-i 'amel ḥayrludur cehlile olan çok 'amelden **sānī** vuzūdur ki ḥazret-i 16. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki şalāt olmaz illā ṭahāret ile **sālis** libāsdur ki ḥaḳḳ 17. te'ālā buyurur namāz kılduğınızda libāsuñuzı giyiñüz **rābi**' ḥıfzū'l-vaḳt ki ḥaḳḳ te'ālā buyurur 18. ki farz namāzlar mü'minlere vaḳtle ta'yin olunmuşdur vaḳtleri ḥıfz itmek gerek **ḥāmis** istiḳbālū'l- 19. ḳbledür ki ḥaḳḳ te'ālā buyurur ḥin-i şalātda yüzüñüzü döndürün beytu'llaha karşı

68a

1. ve doğru duruş **sādis** en-niyet nice ki ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyururlar ki 2. hiçbir 'amel olmaz illā niyyet ile **sābi**' et-tekbirdür ki ḥazret buyurmuşdur ki ibtidā-yı 3. şalātde tekbir-i iftitāḥ eyleñüz ki ol tekbirden sonra kelām-ı dūnyā ḥarāmdur ve şalāt tekmilinde selām 4. viriñüz ki selāmdan sonra kelām mübāḥ olur **sāmin** kıyāmdur ki cenāb-ı kibriyā buyurur ki 5. namāzda duruñuz allah için ḥuşū' ve ḥuşū' ile **tāsi**' ḳirātdur⁴³⁶ ki ḥaḳḳ te'ālā buyurur ḳur'an-ı 6. 'azīmü'ş-şāndan oḳuñuz ḳudretüñüz olduğı miḳdār **'āşir** rükū'dur ki ḥaḳḳ te'ālā buyurur ki 7. rükū' eyleñüz

⁴³⁶ ayın harfi olmadan yazılmıştır.

rek'atlarda **hādī** 'aşer secdedür ki haqq te'ālā buyurur ki rükū' eyleñüz ve secde eyleñüz 8. **sānī** 'aşer ka'dedür ki hāzret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurur kaçan secde-i **sānī**den başıñuz 9. kalduruñuz oturuñuz teşehhüd miqdārı ki namāzuñuz tamām ola kaçan ki bu on iki haşlet 10. şalātda mevcūd bulına bu def'a muhtāc olur hātımeye **ammā** hāt-m-i şalāt ihlāşdur ihlāş 11. dañı olduñdan şonra bu on iki haşletle şalāt tekmi'l olur zīrā cenāb-ı kibriyāya 'ibādet olmaz 12. illā ihlāş ve şıdkla imdi bilmek gerekdür ki bu on iki haşletler ki zıkr olundu nedür ve ne vechle 13. olmağ gerek ve murādınadır **الصلوة لايجوز إلا بالعلم ثم على ثلاثة أوجيد اولها ان يعرف الفريضة من السنة لا** 14. **الصلوة لايجوز إلا بالعلم ثم على ثلاثة أوجيد اولها ان يعرف ما في الوضوء والصلوة من السنة والفريضة فان**

15. **ذلك من تمام الصلوة والثالث ان يعرف كيد الشيطان فاخذ بجاربه بالمجدد** **ammā** 'ilm didüğü 16. üç vech üzeredür biri budur ki bilmek gerekdür namāzuñ farzı ve sünneti kañkıdur temeyyüz oluna 17. zīrā bunlar bilmeyince namāz cāyiz olmaz ikinci vuzūnuñ farz ve sünnetleri bilmekdür zīrā bunlar 18. ile şalāt tamām olur üçüncü şeytān-ı la'īnün ğarazın ve hāsedin bilüp dahl itdüğü 19. yirleri kaşamağdur cehdile **واما الوضوء فتمام في ثلاثة اشياء احدها ان تطهر قلبك** 68b

1. **من الملبس والغسل والخروج والحد والثاني ان تطهر البدن من الذنوب بالتوبه والثالث** 2. **ان تغسل الاعضاء غسلًا سافيا من غير الماء** **ammā** vuzūnuñ tamām olması üç 3. eşyā iledür biri kalbini tāhir eylemekdür cümle ğıll ve ğışşdan ve fuşşıyyāt ve hāsedden ikinci 4. bedenini tāhir eylemekdür ğünāhlardan tevbe ile üçüncü a'zāyı pāk ziyāde ihtimām ile pāk itmekdür 5. şuyı ziyāde isrāf⁴³⁷ itmemek üzere **واما اللباس فتمام في ثلاثة اشياء اولها** 6. **يكون اصله من الخلال والثاني ان يكون طاهرا من الجاسة والثالث ان يكون موقفا** 7.

لسنه ولا يكون لبسه على وجه الفخر والجلال **ammā** libāsuñ tamām olması üç eşyā iledür 8. biri budur ki giydüğü ol libāsuñ aşlı helāl olmağdur ikinci tāhir ola necāsetden 9. üçüncü sünnet-i resüle muvāfiğ olup fahr ve ihtişām için gitmiş ola ve **ammā hıfzü'l-vağt** **واما حفظ الوقت**

10. **والثاني ان يكون مملكا الى الابد والثالث ان يكون قلبك منفكرا متناهيا للوقت** 11. **تمام في ثلاثة اشياء اولها ان يكون بصيرا في الشر والحق والخير متناهيا حضورا** 12. **ammā** hıfz-ı vağt üç eşyā ile olur biri gözi ğüneşde ve ayda ve yılduzlarda olmağdur 13. ki namāzuñ vağtine hāzır ola ikinci kulağın ezāna teveccüh idüp dinlemekdür üçüncü evkātuñ 14. hıfzı için dāyimā kalbi tefekkürde ola ki vağti ğiçürmeye **فاما استقبال القبلة فتمام**

⁴³⁷ aşrāf şeklinde yazılmıştır.

15. **وَالثَّالِثُ أَنْ يَكُونَ خَاشِعًا ذَلِيلًا** 16. **وَالثَّلَاثَةُ أَشْيَاءُ أَوْهَا أَنْ يَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ وَجْهًا وَالسَّائِي أَنْ يَقْبَلَ عَلَى اللَّهِ تَقْبِيلًا** **ammā** istikbālū'l-kible üç şey ile tamām olur biri 17. yüzünü kıbleye karşı dutup teveccüh eyleye ikinci kalb ile hakk te'ālāya karşı dura üçüncü durduğda 18. zillet ve hārılık ve tazarru' ile durmağdur **وَمَا أَلَيْهَا فِيمَا فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ أَوْهَا أَنْ** 19. **نَعْمَ أَيُّ الصَّلَاةِ نَصَلِي وَالسَّائِي أَنْ تَعْلَمَ الْمُتَقَوِّمُ بِنِزْوَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَهُوَ بِرَأْسِ الْقَوْمِ** 69a

1. **بِالْهَيْبَةِ وَالسَّالِثُ أَنْ تَعْلَمَ أَنْ تَعْلَمَ مَا فِي قَلْبِكَ فَتَقْرَعُ قَلْبَكَ عَنْ شَيْءٍ أَلَيْهَا** **ammā** niyyetün tamām 2. olması üç şey ile olur biri budur ki tahkik bile ki kılduğı kankı şalâtdur ikinci böyle bile 3. şalâta durduğda cenāb-ı rabbū'l-izzet karşusunda durur ve hakk te'ālā kendüsi görür 4. ol heybetle dura üçüncü böyle tahkik ide ki hakk te'ālā kalbinde olanı bilür bu taqdırce 5. işğāl ve efkār-ı dünyeviden kalbinde ne var ise ihrāc eyleyüp fāriğ ola **فَمَا الْكَبِيرُ فَمَا** 6.

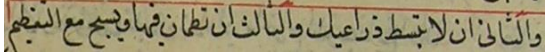
7. **وَالثَّلَاثَةُ أَشْيَاءُ أَوْهَا أَنْ يَكْبُرَ كَبِيرًا صَاحِبًا خَيْرًا وَالسَّائِي أَنْ تَقْرَعُ بِرَأْسِكَ بِحُزْنٍ أَوْ ذَنْبِكَ** **ammā** tekbirün tamām olması üç şey iledür 8. biri budur ki tekbir getürdükde şihhati ile ve cezm üzere getüre ikinci ellerin kaldurup 9. kulaqları haddine dek irişdüre üçüncü hīn-i tekbirde kalbini hāzır idüp ta'zīm üzere tekbir 10. getüre

11. **وَمَا الْقِيَامُ فَمَا فِي ثَلَاثِ أَشْيَاءٍ أَوْهَا أَنْ يَجْلِسَ بِرَأْسِهِ فِي مَوْضِعٍ يَجُودُ وَالسَّائِي** **ammā** kıyāmün 12. tamām olması dağı üç şey iledür biri budur ki hīn-i kıyām-ı şalâtda secde yerine nazar eyleye 13. ikinci kalbi hakk te'ālā ile ola üçüncü sağına ve şolına bakmaya **وَمَا الْقِرَاءَةُ فَمَا فِي ثَلَاثِ أَشْيَاءٍ** 14. **أَوْهَا أَنْ تَقْرَأَ قِرَاءَةً صَحِيحَةً بِالرَّتِيلِ بَعْدَ الْحِنْ وَالسَّائِي أَنْ تَقْرَأَ بِالْفِكْرِ وَتَمَاهِدَ** 15.

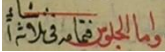
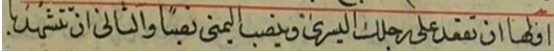
مَعًا بِهَا وَالسَّائِي أَنْ تَقْرَأَ بِهَا قِرَاءَةً **ammā** kırātün tamāmı üç eşyā iledür biri budur ki 16. kır'ānı kırā'at ve tertil üzere şihhati ile okıya lahn itmeye ikinci fikr ile ve ma'nāsına 17. muṭṭali' olarak ve anlayarak okıya üçüncü okıduğına 'amel eyleye **وَمَا الرَّكْعُ فَمَا فِي** 18. **عَلَى رِجْلَيْكَ وَتَقْرَعُ بِنِصَابِكَ وَالسَّائِي أَنْ تَمَانَّ رَأْسُكَ وَتَمَسَّ السَّبْعَانَ** 19. **ثَلَاثَةَ أَشْيَاءٍ أَوْهَا أَنْ يَسْطَرَّ بِرَأْسِكَ وَلَا تَسْكَبَ وَلَا تَرْفَعَهُ وَالسَّائِي أَنْ تَضَعُ يَدَيْكَ**

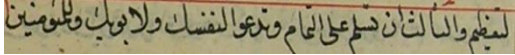
69b

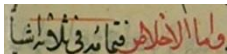
1. **مَعَ الْعَطْمِ وَالْوَفَارِ** **ammā** rükū'ün tamām olması üç şey iledür biri budur ki hīn-i rükū'da 2. arkasın doğru ve düz dutup aşğa ve yukarı dutmaya ikinci ellerin dizleri 3. üzerlerine koyup barmakların açık duta üçüncü rükū'da ol miqdār dura ki ta'zīm ve vaqār 4. ile

tesbîh okıya 5.

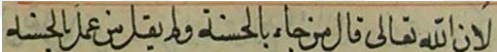
ammā sücüdüñ 6. tamāmı üç şey iledür biri ellerin secde maḥallinde yire qoya kulaqları berāberinde ikinci qolların 7. yire qomaya üçünci ta'zīm ile tesbîh okıyınca secdede

dura 8. 9.

 ammā cülüs 10. tamāmı üç nesne ile olur biri şol ayağı üzerine oturup şağ ayağınuñ barmaqları 11. üzerine dike ikinci ta'zīm üzere taḥiyyāt okıya üçünci tamām olduğı içün selām vire 12. ve du'ā eyleye kendü nefsine ve

vālideynine ve mü'mināne 13.

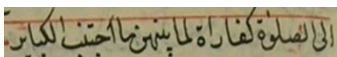
 14.

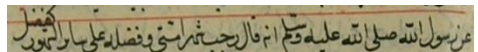
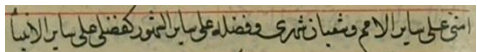
15. **ammā** ihlāş tamāmı 16. daḥı üç şey iledür evveli budur ki namāzda ḥaqq te'ālānuñ rızāsın taleb idüp ḥalk 17. rızāsın taleb itmeye ya'ni namāzda riyā itmeyüp lillahi kıla ikinci ḥaqq te'ālādan tevfiq isteye 18. üçünci namāzı öyle hıfz eyleye ki kendü ile bile kıyāmet günine ya'ni namāzı erkān 19. ve şürūtile ve şıḥḥatile öylece kıla ki qabül olup rüz-ı kıyāmetde maḥsüb ola zırā

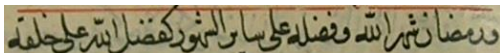
70a

1. ki ḥaqq te'ālā buyurmışdur ki rüz-ı ḥaşra ḥasenāt ile geliñüz ve illā buyurmamışdur ki ḥasenāt 2. 'amel idiñüz zırā eyü 'ameli ḥin-i mevte dek itmek gerekdür ve bir 'amel-i ḥasene itmek gerekdür kıyāmete qala 3. ve 'amel-i ḥasene ile maḥşür oluna **der-zikr-i**

şavm ya'ni orüc 4. 5.

 a meş bin ḥasīme rażıya'llahu 'anhümādan 6. rivāyet iderler idi ki ramazāndan ramazāna degin ve ḥaccdan ḥacca degin ve cum'adan cum'aya degin 7. ve şalātdan şalāta degin mābeyninde olan zünūba kefārātdur kebāyirden ḡayrı

 8. 9.

10. ḥazret-i şalla'llahu 11. te'ālā 'aleyhi ve sellemden rivāyet olunur ki buyururlar idi ki receb ümmetimüñ ayıdur fażīleti 12. sāyir aylar üzerine öyledür ki benüm ümmetimüñ sāyir ümem üzerine fażīleti olduğı gibi ve şa'bān 13. benüm ayımdur fażīleti sāyir şühür üzerine nice ki benüm fażīletim var sāyir

şāyim iden ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem 9. ile ki kaçan ramazān-ı şerīfün yigirmi üçüncü gicesi oldı ḥazret durdı namāz kıldı 10. ḥatta gicenün bir sūlūşi giçdi yigirmi dördüncü gicesi oldı ḥazret çıkmadı kaçan yigirmi beşinci 11. gicesi oldı ḥazret çıçdı ve namāza şürū' itdi ḥatta gicenün nışfı giçdi ḥazrete 12. biz didük yā resūla'llah eger bu gice baқыyyesin daḥı kılmış olsayduç ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 13. buyurđı ki bir kimesne imām ile namāzın kıla ḥatta imām gidince degin ol gice tamām-ı namāz 14. kılmış yazılur aydan sonra yigirmi altıncı gicesinde daḥı kılmadı kaçanki ⁴³⁸ yigirmi yidinci gicesi 15. oldı ḥazret durdı ve ehl ve etbā'larını cem' idüp namāza şürū' itdi 16. ḥatta ben vehm itdüğü ki saḥūr vaḫtı giçdi

بِأَيِّهَا الَّذِي اسْتُرِكْتُمْ عَلَيْهِ الصَّيَامُ

كَاكِتْ عَلَى الذِّبِّ مِنْ ظِلْمِكُمْ

17. ⁴³⁹ ey anlar ki imān getürdiñüz farz oldı sizün

üzeriñüze 18. orūc dutmaç ramazān ayında nice ki farz olundı idi şunlaruñ ki sizden öñdin 19. giçdiler ādem 'aleyhi's-selām durandan ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden

71b

1. ⁴⁴⁰ ümīddür ki siz şaқınıñuz yimekten içmekten ve cemā'atden gündüzinde

أَبَانَا

مَعْرُوفَاتٍ

⁴⁴¹ bir nice eyyām ki şaғşı otuz gündür

فَرَضْنَا عَلَيْكُمْ مِمَّا ارْتَضَى فِعْدَةٌ

3. ⁴⁴² مِنْ أَيْامِ الْآخِرِ

her kim ki olsa sizden ḥaste yā seferlü anuñ üzerine vardur yidüğü günler 4. miçdārı bir

ğayrı günlerde dutmaç ba'de'r-ramazān

دَعَى الَّذِي يُطَبِّقُهُ فِدْيَةٌ طَامٌ

5. ⁴⁴³ مَسْكِينٍ

vardur şunlaruñ

üzerine ki orūca ṭākat götürmezler her güne bir miskīnün 6. ṭā'āmı fidyesi ki ol yarım

ölçekdür buğdaydan vire

مِنْ تَطْوَعِ حَبِّ التَّمْرِ حَبًّا

⁴⁴⁴ her 7. kim ki ḥayrı ziyāde eylese her gün için

iki miskine fidyе virse ol yegrekdür aña

وَإِنْ

تَصَوَّرْتُمْ لَكُمْ أَنْ تَكْتُمُوا

⁴⁴⁵ sizün orūc dutmañuz

ḥayrludur yiyüp fidyе virmekden 9. bu āyet ūlā oldur ki şeyḫ fānī ya'ni pīr ādemler ve

⁴³⁸ kaçki şeklinde yazılmıştır.

⁴³⁹ Bakara 183: Ey iman edenler! Oruç, sizden öncekilerin üzerine yazıldığı (farz kılındığı) gibi sizin üzerinize de yazıldı (farz kılındı).

⁴⁴⁰ Bakara 183: Umulur ki böylece siz, takva sahibi olursunuz.

⁴⁴¹ Bakara 184: Oruç, sayılı günlerdedir.

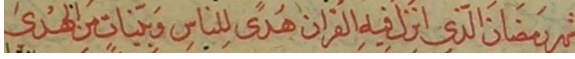

⁴⁴² Bakara 184: Sizden kim hasta, yā da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar.

⁴⁴³ Bakara 184: Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidyе verir.

⁴⁴⁴ Bakara 184: Bununla birlikte, gönülden kim bir iyilik yaparsa (mesela fidyeyi fazla verirse) o kendisi için daha hayırlıdır.

⁴⁴⁵ Bakara 184: Eğer bilerseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

çarıcıklar hakkında evvelâ ve eger bilürsünüz 10.

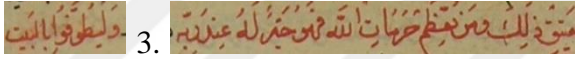
11. 11. ⁴⁴⁶ şehr-i ramazân ol aydur ki anuñ içinde indi kur'an dünyâ gökünden yâ levh-i maḥfûzdan 12. ramazân ayında indi dünya gökine kur'an andan sonra ḥazret-i resûl şalla'llahu 'aleyhi ve selleme 13. yılına degin birer âyet ikişer âyet inderi ulâ veche budur ki bilmiş ol ki ramazân ayınuñ 14. altıncı gicesinde tevrât indi zebûr indi on gicesinde incîl on sekiz gicesinde 15. indi kur'an yigirmi dört gicesinde indi hidâyet için ḥalka ḍalâletden daḥı beyândur 16. hidâyet 'âleminden gelmiş daḥı seçicidür ḥelâli ḥarâmdan ḥaḳkı bātıldan **ḥacc**

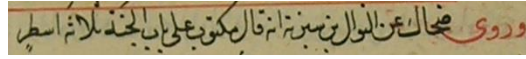
ḥaḳkında olan 17. **âyet-i kerîmedür** 18.

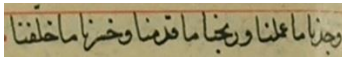
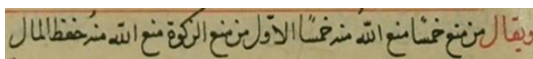
⁴⁴⁷ ya'ni ḥacc-ı şerîfin vaḳtı ma'lûm aylardur şevvâl ve zî'l- 19. ḳa'de ve zî'l-ḥicce ayınuñ on günüdür her kim ki kendü üzerine vâcib iderse iḥrâm

72a

1. bağlanmağla bu aylarda ḥaccı aña aşlâ cimâ' yokdur ve aşlâ sögmek yokdur ve aşlâ cidâl yokdur 2. ḥaccda her ne kim işlersenüz ḥayrdan hemân fişḳ ve cidâli terk itmekdür

3. ⁴⁴⁸ ya'ni tavâf itsünler 4. taḥrı te'âlâ evini ol vechle ki zıkr olunmuşdur ya'ni menâsik-i ḥaccdur her kim ki ta'zîm ide menâsik-i 5. ḥaccı ol yegrekdür ve ḥayrludur ḥaḳḳ te'âlâ katında ki âḥiret iḥsân ider aña **der-zıkr-i**

zekât 6. **ve taşadduḳ** 7.

8. rivâyet ider zaḥḥâḳ rażıya'llahu 'anhu 9. nevâl bin sebzetden ki ol didi ki cennetün ḳapusunda üç satır yazılmışdur evvelki satırında kelime-i 10. lâ ilahe illallah muḥammeden resûlu'llah ikinci satırında ümmet günâh ve cürm idicilerdür ve ḥaḳḳ te'âlâ maḡfıret 11. idicidür ve üçüncü satırında bulduñ her ne 'amel itdün fâyide itdün her ne muḳaddem göndürdün ziyâd itdün her ne girüye ḳoyduñ şaḥ 12. 13.

⁴⁴⁶ Bakara 185: (O sayılı günler), insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği ramazan ayıdır.

⁴⁴⁷ Bakara 197: Hac (ayları), bilinen aylardır. Kim o aylarda hacca başlarsa, artık ona hacda cinsel ilişki, günaha sâpmak, kavga etmek yoktur. Siz ne hayır yaparsanız...

⁴⁴⁸ Hacc 29-30: ve Beyt-i Atik'i (Kâbe'yi) tavaf etsinler. İşte böyle, kim Allah'ın haramlarına (yasaklarına) hürmet ederse, o zaman bu, rabbinin katında kendisi için hayırlıdır.

sübhānehu ve te‘ālā 9. ol ‘abdden rāzī olur ki her ne yimek yirse ve her ne içmek

içerse ḥamd eyleye kendüye **قال** 10. **سعيد بن جبير رضى الله عنهما أول من جعل الجنة من مجلس الله في السر والعلانية** ve sa‘id

bin cebīr 11. dir ki ibtidā cennete dāḥil olanlar anlardur ki gizlü ve āşkār ḥaḥḥ te‘ālāya

ḥamd eyleyer **قال** **الفقيه رحمه الله من جلس في ثمانية أصناف من الناس زاده الله تعالى** 12. **der-fezāyil-i cülüs** 13.

نزاده الله الشكر والرضا بعفته الله ومن جلس بسلطان زاده الله الكبر وقساؤ القلب 14. **فما يشاء من جلس مع الاغنياء زاده الله حب الدنيا والرفقة بها ومن جلس مع الفقراء**

15. **ومن جلس مع النساء زاده الله الجمال والشهرة ومن جلس مع العبيد زاده الله اللعب و**

16. **المراحم ومن جلس مع الفساق زاده الله الحجرة على الذنوب وتوفيق التوبه ومن جلس مع**

17. **الصالحين زاده الله الرفقة في الطاعات ومن جلس مع العلماء زاده الله العلم والورع** 18. **ve faḥīh raḥimehu’llah** buyurur ki

her kim insāndan sekiz sınıfıle oturur ise ḥaḥḥ te‘ālā 19. anuḥ sekiz nesnesin arturur **bir**

kim ki aḡniyā ile ya‘ni māl ve rızıkı çok olanlarile

74a 1. oturur ise ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ dünyāya muḥabbetin ve raḡbetin arturur ve **es-sānī** kim ki

faḥr ile bile 2. oturur ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ şükrin ve ḥaḥḥuḥ kendüye kısmet itdügine

rāzīlığın arturur **sālīs** 3. ve kim ki selāḥīn ile oturur ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ kibrin ve ḥasāvetin

arturur **rābī** kim ki ‘avrāt 4. ḥāyifesi ile bile oturur ḥaḥḥ te‘ālā cehlin ve şehvete rāḡīb

olmasın arturur **ḥāmisen** 5. ve kim ki uşacıklar ile bile oturur ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ

oynamasın ve gülmesin arturur **sādisen** 6. kim ki fāsıklar ile bile oturur ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ

günāhlara cür’etin ve tevbeye te’ḥīr eylesin 7. arturur **sābī’an** ve kim ki sāliḥler ile

otura ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ ḥā‘at ve ‘ibādete raḡbetin 8. arturur **sāmīnen** kim ki ‘ulemā ile

bile otura ḥaḥḥ te‘ālā anuḥ ‘ilmin ve vera‘ın ya‘ni dīn-i 9. ḥarīḥin bilüp ‘amel eylesin

arturur **قال** **الفقيه رحمه الله ثلثة من النوم بغضه الله** 10. **نألى النوم عند مجلس الذكر والنوم بعد الصلوة الجحيم** faḥīh

rahimehu’llah buyurur ki üç ve ḥable’l-‘iṣā 11. maḥallde uyumaḡa ḥaḥḥ te‘ālā buḡz ider

zıkru’llah olduḡı meclisde ve bir daḡı şabāḥ 12. namāzından şonra ve bir daḡı yatsu

namāzından evvel **وعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم من** 13. **نظم القرآن ثم نسيه ثم فرغ من الصلاة يوم القيمة اجرم أى مقطوع اليد** ḥazret-i

14. resūlu’llah şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellemden naḥl olunur ki bir kimesne ḥur’ān-

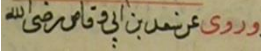
1 ‘azīmü’ş-şānı 15. öğrenmiş olsa ba‘dehu ‘özrsüz anı terk eylese kıyāmet günü eli

kesilmiş gelür **وروى** 16. **سعيد بن المسيب عن أبي سعد الخدرى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قال افضل** 17.

الاعمال على وجه الارض ثلاثة العلم والكتب والجهاد لان طالب العلم حبيب الله 18. **والفارسى على الله والكاسب صدق الله** sa‘id bin

müseyyeb ebī sa'īd el-ḥudrīden rivāyet 19. ider ve ol daḥı resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden ki yiryüzinde 'amellerün

74b

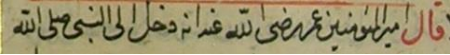
1. üç 'ameldür biri 'ilm ve biri kesb ve biri cihāddur zīrā tālibü'l-'ilm ḥabību'llahdur ve
2. gāzīler velīyü'llahdur ve kāsibler şiddīku'llahdurlar

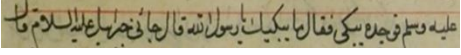
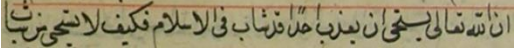
4.

sa'd bin 5. ebī vaḳḳāş rażıya'llahu 'anhudan mervīdür ki ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve selleme didüm 6. yā resūla'llah ḥaḳḳ te'ālāya 'ibādet iderüz ḳabūl olmaz birden ḥazret buyurdı ki yā sa'd ḥarāmdan 7. ictināb eyle zīrā bir bātına ki bir ḥarām luḳme dāḥil ola du'āsı ḳabūl olmaz kırk gün 8.

10. 9.

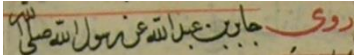
muḥammed bin 11. el-faẓl ebī hureyre rażıya'llahu 'anhudan rivāyet ider ve oldaḥı ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden 12. ki bir müselmān olmaya ki ol du'ā eyleye ve ol ḳabūl olmaya ḳabūl olur yā muḳaddem dūnyāda veyā şonra 13. āḥiretde veyā günāhlarına kefāret olur du'ā itdügi deḅlü meger

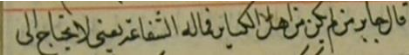

günāh için veyā ḳaṭ'-i raḥm 14. için du'ā itmiş ola

15. 16.

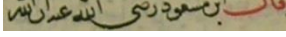
ḥazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhudan mervīdür ki bir gün 18. ḥazret-i risālet-penāḥ şalla'llahu 'aleyhi ve selleme vardum gördüm aḅlar didüm yā resūla'llah niçün 19. aḅlarsın buyurdı ki cebrayil 'aleyhi's-selām geldi didi ki islām içre pīr olan mü'minlere

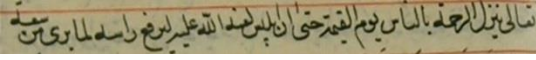
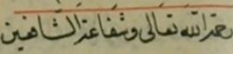
75a

1. ḥaḳḳ te'ālā ḥayā ider 'azāb itmege pes nice ol kimesne ki islām içinde bir olmuş ola ve ḥaḳḳ 2. te'ālāya 'işyān idüp ḥayā itmez

4. resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden rivāyet ider ki ḥazret buyurdı benüm şefa'atim ümmetimün 5. ehl-i kebāyirinedür ve yine 6.

yine cābir ḥazretleri buyurur ki girü ḥazret buyurmuşdur ki ehl-i kebāyir olmayanlara 7.

şefā'atim yokdur ya'ni şefā'ate muhtāc degüldür 8.

 9. ibn-i mes'ūd

raziya'llahu 'anhu ḥazretleri buyururlar ki 10. kıyāmetde ḥaqq sübhānehu ve te'ālā

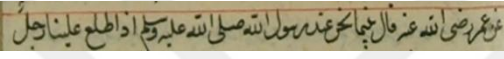
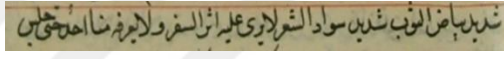
halk üzerene rahmeti ol mertebe ziyāde indürür ki ḥatta 11. iblīs 'aleyhi'l-la'ne

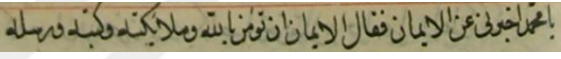
baş kaldırup ḥaqq te'ālānuḡ bu rahmetüñ vüs'atin görüp mağfıret umar 12. **bābü's-sālis**

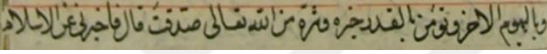
īmānuḡ şerāyiḡ ve aḥkāmı ve tekmīline lāzım olacaḡlarını 13. ki bendenüñ 'azāb-ı

ebedīden necātına sebep ve devām-ı lezzāt-ı na'īm-i sermediye vuşul bulmasına 14.

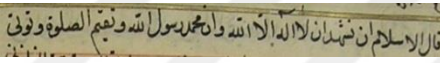
bā'is ola beyān ider **ḳāl allah te'ālā** ⁴⁴⁹ 15.

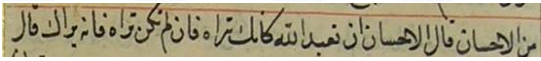
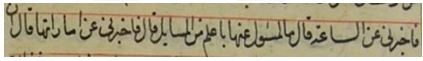
 16. 17.

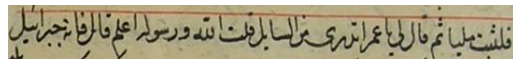
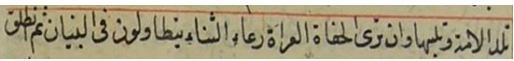
 18.

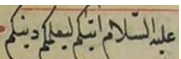
19.

75b

1. 2.

3. 4. 5.

7. 6.

 mervīdür ḥazret-i 'ömer raziya'llahu 'anhudan ki bir gün aşḡābe ile 8.

ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem yanında idük nāḡāh bir kimesne zāhir

oldı 9. bī-ḡāyet beyāz cāme ile ve şubḡları bī-ḡāyet siyāh ve beşeresinde sefer eşeri yok

ve bizden hiç 10. kimesne anı bilmez idi gelüp ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve

sellemüñ öñinde oturup 11. iki dizlerin ḥazretüñ dizlerine ḳavuşdurup ve iki elin

ḥazretüñ uyluḡı üzerene ḳoyup 12. itdüğine yā muḡammed īmānından baña ḡaber vir ki

īmān nedür ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki īmān 13. ḳalb ile ve lisān ile

ḥaqq te'ālā ḥazretini ve feriştelərini ve kitāblarını ve peyḡamberlerini ve yevm-i 14.

kıyāmeti ḥaqq bilüp ve ḡayr ve şerri ḥaqq te'ālādan idügin taḡḳiḳ bilmekdür didi ol

kimesne 15. doḡrı söyledüñ didi ba'dehu didi ḡaber vir baña islām nedür ḥazret buyurdı

⁴⁴⁹ Tegabun 8: siz Allah'a, peygamberine ve indirdiğimiz nūra (Kur'an'a) iman edin.

ki islām 16. kelime-i eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne muhammeden resûlu'llah ve namāz kılmak ve orûc dutmak 17. ve zekât virmek ve kudreti olduĢda hacca gitmek didi gerçektür didi pes haber vir ihsāndan 18. ki ihsān nedür hāzret buyurdu ki ihsān hāĢk te'ālāya öyle 'ibādet itmek gerek ki 'ibādet 19. itdükde kıyās eylesin ki görürsen her ne deĢlü ki sen anı görmezsin ve lakin ol seni görür

75b derkenar üst

ahlakü'l-muhsinîn kitābından menkûldür ki bir gün hāzret-i müsā 'aleyhi's-selām hāĢk te'ālādan ricā itdi ki yā rabbi baĢa müşīr ve ehl-i tedbīr bir kātib yine benüm beytümnden mu'in ile ve anuĢla benüm umūrumı müstaĢkem eyleyüp zahīr eyle pes ma'lūm oldu ki kitāb t̄ayifesi sebab-i istiĢkām-ı binā-ı saltanat ve intizām-ı umūr-ı memleket imişler kaç ki müstecmi'-i Ģiṣāl-i raẓıye olalar ve anlaruĢ terbiyetleri oldur ki selātinüĢ şerefü's-şānlarile mu'azzez ve fer-i ināyet-i ümerā ile mükerrrem olalar tā havāṣṣ ve 'avām nazarlarında muĢterem ve mu'teber olalar ve her umūrda istiĢdām olunup re'y ve tedbīrlerine i'timād eyleyeler zīrā ki kalem ile nice 'asīr ve kebīr işler hāṣıl olur ki kılıç ile müyesser olmaz **naẓm**

75b derkenar yan

فم رخت جابی تو از کشید

که شمشیر انجانو از سید⁴⁵⁰

mervīdür ki ki bir gün vezīr ile vikāyet ile taĢdīm ve te'Ģīr için bahṣ ve nizā' vāĢi' oldu vezīr didi ki sen baĢa nice taĢdīm idersin ben kılıç şāĢibiyüm ve vilāyet ise kılıç ile fetĢ ve musahĢhar olur kātib cevāb itdi ki belī vilāyet kılıç ile fetĢ olur ammā intizām intizām-ı mülk kılıç iledür ne kılıç ile bu mācerā sultān-ı vaĢtün sem'ine irişüp ikisin daĢı taleb idüp didi ki ehl-i kalem hemīşe⁴⁵¹ erbāb-ı seyfüĢ Ģidmetinde olagelmışlerdür sen niçün terciĢ idersin ehl-i kalem kātib didi ey şehriyār-ı 'ālem kılıç dimişler için lāzımdur degül dostlara lakin kalem hem dostlaruĢ nef'i için lāzımdur dostlaruĢ def' için ve daĢı sāyir erbāb-ı süyüfuĢ başına mülk ve saltanat ve Ģadem ve Ģiṣm arzūsı düşüp efendisine 'işyān ider ammā ehl-i kalem den hergiz böyle Ģareket vāĢi' olmaz ve daĢı aṣĢāb-ı seyf pādīṣahuĢ Ģazīnesin Ģālī iderler ammā erbāb-ı kalem doldururlar

⁴⁵⁰ Kalem in yetiştiği yere kılıç yetişemez.

⁴⁵¹ hemise şeklinde yazılmıştır.

huşûşâ hazîne doldurmak boşatmağdan eyü idügi muqarrerdür **getürmişlerdür ki** hazret-i emîrû'l-mü'minîn 'ali razıya'llahu 'anhu zamân-ı hilâfetde giceler haqq te'âlâ 'ibâdetine meşğul olup ve gündüz 'ibâdu'llah umûrına ve hizmetine meşğul idi bir gün yâ emîre'l-mü'minîn niçün bu deñlü cefâyı kendü vücûduña revâ görürsin ne gündüz ve ne gice râhatlık üzeresin

75b derkenar alt

buyurdı ki eger gündüz ferâgat üzere olsam re'âyâ ve 'ibâdu'llah işi zâyi' ola ve eger gice ferâgat olsam qorqarum ki kıyâmet güninde ben zâyi' qalam mervîdür ki hulefâdan birisi buyurdı ki bürâd-ı nebre te'dîb eyleyeler tâziyâne urılır iken halîfe şütüm itmege başlayup nefrîn söyledüğünde halîfe işidüp buyurdı ki dağı tâziyâne söyledi dağı ziyâde urmağ gerek idi ne 'aceb âzâd itdi idüm çün baña nâ-sezâ söyledi bu def'a kendü hıfz-ı nefsüm için olmuş olur

76a

1. ve gönüldeki sırrı bilür ve muṭṭalı'dür imdi hicâb idüp kendüden gayrı fikrler ile qalbi
2. mülevves itmekdür pes didi kıyâmet gününden baña haber vir ve vaq̄tinden hazret buyurdı ki bu sū'al 3. itdügünjî sū'al idenden kimesne bilmez ya'ni nice ki senün ma'lûmuñ degül bizüm dağı degüldür 4. bu bir sırrdur ki hizâne-i gâybde şakludur ve nişâne-i kıyâmet oldur ki câriyeler kendü efendisiz 5. doğalar ya'ni kendü haṭṭ-ı nefslerine meşğul olduklarından anlardan evlâdlar hâşıl ola ki 6. vâlidelerine muḥkem idüp haqqâret nazarı ile baqalar ol sebeb ile 'âk olurlar ve bir nişâmı dağı 7. budur ki nice kimesne cehl ve nâdânlıq ve diyânetsizliklerinden şahrâda qoyun ve sığır çübânlığına lâyıq 8. iken ol maqûleler halk arasında büyüklük ve hâkimlik idüp kibriden sarâylar ve 'imâretler yapup 9. hadem ve hışm şâhibi olalar pes ol kimesne kalkup gitdi ba'dehu hazret buyurdı ki 10. yâ 'ömer bilür misin bu sū'al eyleyen kim idi 'ömer eyitdi ki allah ve resûli eyü bilür hazret 11. buyurdı ki bu cebrâylil 'aleyhi's-selâm idi gelmiş idi ki sizlere îmân ve dîn-i bâbın ta'lîm eyleye 12. pes bu hadîs-i şerîf çekince îmânuñ aşlı altı nesneye mebnîdür **evvel** haqq celle ve 'alâ hazretin 13. bir bilmekdür **ikinci melâyikelerün** vücûdların ve derecât ve ṭabaqâtların bilmekdür **üçüncü** enbiyâyâ 14. 'ibâdu'llah için nâzil olan kitâbları taḥkîk itmekdür **dördüncü** enbiyâ ve resûllerin taḥkîk 15. bilmekdür **beşinci** haşr ve neşr ve rûz-ı kıyâmete inanmağdur **altıncı** hayr ve şer her ne olur ise haqq te'âlâ 16. taqdir ve qazâsından idügin bilmekdür ve islâmün

dağı aşı ve haqıqati beş nesneye mebnıdır 17. **evvel** kelime-i şehadetin s̄anı şalāt **s̄alis** orūc **r̄abi** zekāt **h̄amis** hacc ve bu aşıun ikisi 18. fuqarā maqūlelerinden s̄akıtdur ki biri zekāt ve biri haccdur ve aşıun birisi mahall olur ki 19. gani ve h̄akim ve p̄adişahlardan zarūretde s̄akıt olur ya ni hacc yolu emn olmayup

76a derkenar üst

getürmişlerdür ki bir şehrde birkaç gün ve gice yağmur yağup aşı ārām virmedi bir mertebeye irişdi ki yollar qapatup evleri virānelige yüz dutdı halk dağdağa ve ceza -1 feza düşüp evlerinden el yuyup p̄adişāha geldiler p̄adişāh ise bir ādil ve p̄akīze s̄iret idi ehl-i şehre teselli virüp halvet-hānesine girüp yüzün yire sürüp didi yā rabbi bu cümle ittifaq itmişlerdür ki vilāyet h̄arāblige yüz dutdı ve sen qādirsin ki anlarun taşavvurların bātıl itmege qādirsin ve göklerde olan fikrlerin hilāfin itmege yağmur kesilüp gün doğdı imdi bu delil q̄atıdür ki p̄adişāhlar p̄ak i tıqād olup cenāb-ı kibriyā ile muāmelesi ola bī-şübhe duā ve ricāsı redd olmaz **getürmişlerdür ki şabr bābında**

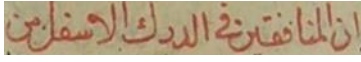

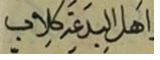

76a derkenar yan

bir gün vūzerādan birisi p̄adişāhun qarşusunda durup bir mühim huşuşıçün müşāvere iderler idi qazāyā bir akreb vezirun gömlegi içine girüp her sāat şoqar idi tā zehri dökince ol vezir bu hālde cūdā sözün qat itmeyüp ve levni müteğayyir olmayup ve sözün k̄anūn-ı aql ve fāyide-i hikmetden taşra bozmayup evine gelince şabr eyleyüp geldükden sonra cāmelerin çıkarup ahvāl ne idügi ma lüm olduğdan bu haber p̄adişāha irişüp müteğayyir oldu irtesi vezir geldükde didi def-i mazarrat insāna vācib iken dün sen niçün akrebün zahmetin kendün den def itmedün didi ey p̄adişāh ben ol kullarun dan degülüm ki bencileyin bir p̄adişāh benüm ile söyleşür iken bir akrebün cefāsından sözüni qat eyleyem bu gün p̄adişāhun şıhhatinde bir akrebün cefāsına şabr idemezsem yarın ceng gününde düşmenün zehrlü oq ve kılıcına nice şabr idebilürüm diyüp bu sözden p̄adişāh hayli mahzūz olup nice ināmlar idüp mertebesin ziyāde eyledi şāhib şabr bulur her temennā eyler **rızā bābında mervīdür ki** enbiyā-ı kirāmdan birisi cenāb-ı kibriyāya münacāt itdi ki yā rabbi baña bir amel göstür ki senün andan hoşnūdligün h̄asıl ola hitāb geldi ki benüm rāziligüm saña mevqūfdur kaçan benüm qazāma rāzī olasin ben dağı senden rāzī olmuş olurum **tevekkül bābında mervīdür ki** p̄adişāhun birisi bir ulemāya sūāl itdi ki ehl-i islāmun nuşreti kaç nesnede biri edā-yı namāz ve biri tevekkül

76a derkenar alt

ol kerem-kār sāze-i pādişāh bu iki nesne mu'temed ve mu'tekid olup 'ādet itdi nāgāh bir şedīd düşmeni zuhūr idüp üzerine 'asker çeküp geldi bu dağı karşıya çıkup cenge karar virildi ki yarın şürü' eyleyeler pādişāh ol gice şubha degin namāz kıilup du'ā ider idi muqarreblerden biri didi bir miqdār ārām ile yarın ceng olsa gerek ne eylemek gerek pādişāh didi bu gice ben haqq te'alānuñ hidmetin iderüm yarın iş haqquñ elindedür her nice ister ise ider benüm ne 'alākam ve ne ihtiyārum var didi pes harb esbābın müheyyā eyle didi ki tevekkül zırhın giymişem ve işümi haqquñ luḫfina tefvīz itmişem

76b

1. haḫar-nāk olup mülk ve māl ve re'āyā ve cān ḫavfı ola ve icmā'-ı 'ulemā-yı ümmet ile aşıl imān 2. taşdıq-i bi'l-ḫalbdür ammā kemāl-i imān ki ol māni'dür 'azāb-ı cehenneme ve bendenüñ derecāt-ı cennet 3. vuşulına bā'is ve rabbü'l'izzet ḫazretlerine taqarrüb bulmağına dört nesnenüñ istiḫkāmına mevḫūfdur 4. ki her birisi bunlaruñ imān-ı kāmil-i rüknlerinüñ biridürler her kim ki imānuñ esāsın bu rüknler ile 5. muḫkem ider muqariblerden olur **rükn-i evvel** ḫalb ile taşdıq itmekdür **sānī** lisān ile ikrār itmekdür 6. **sālis** a'zā ile 'amel itmekdür **rābi** sünnet-i resül müt'āba'at itmekdür her kim bu dörtten 7. maḫrūmdur kāfirdür ve her kim lisān ile ikrār ider ve ḫalb ile inanmaz münāfiḫdur ve bu münāfiḫuñ 8. ḫāli ne'üzübillah kāfirden yaramazdur nice ki 9. ⁴⁵² ve her kim ḫalb ile taşdıq ve lisān ile ikrārı var ammā a'zā ile 'amel itmez fāsıḫdur 10. kuşurı ve taqşirātı miqdār-ı 'azāb-ı cehennemi görür eḫalli bir sā'atdür ve ekşerī yidi biñ 11. senedür nice ki bu ḫuşuşda ḫadıṣ-i şerīf vārid olmuşdur ve her kim ki taşdıq-i ḫalb ve ikrār-ı 12. lisān ve a'zā ile 'amel ider ve lakin sünnet-i resüle 'amel itmez mübtedi'dür mübtedi'ler cehennem kelbleri 13. olsalar gerekdürler nice ki resülü'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur 14. ⁴⁵³ çünkü ma'lūm itdük ki ḫaḫīḫat-ı imān altı aşla mebnīdür aşlını evvel-i ma'rifetu'llahdur 15. **imdi** vāḫıf ol ki bu ma'rifete nihāyet ve bu yoluñ şusuzlarına 'āyat yoḫdur ve cemī'-i kātībāt 16. ve yaradılan maḫlūḫātdan maḫşūd bu aşillarüñ izḫār ve

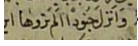
⁴⁵² Nisa 145: Şüphesiz ki münafıklar, cehennem ateşinin en aşağı tabakasındadırlar.

⁴⁵³ Peygamber efendimizin bildirdiği doğru inanıştan ayrılan köpekler, cehennemliktir.

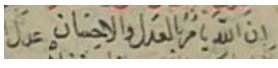
zuhūrın taḥkīk itmek içündür ki ol 17. nesne ki cemī'-i 'ukūl-ı maḥlūḳāt melāyikeden ve resūl ve enbiyā ve evliyā ve ḥükemā ve 'ulemā-yı dīn ve cin ve ins 18. bu aşılların ḥaḳīḳatinden fehm itdiler ve gördiler ve bildiler ve 'ibārete göturdiler anların nisbeti 19. ol ḥazretün 'azamet ve celālleri ma'rifeti nisbeti ile deryā-yı 'ummān ile bir ḳatredür ki

وما

76b derkenar üst

'ale's-ṣabāḥ ki şaf lar bağlanup iki taraftan birbirine şaf çekdiler meded-i ilahī 'arşayı ⁴⁵⁴ irişüp ḥaşm leşkerinün gözleri bu mütevekkil olan pādişāhuḅ rāyetine doḳunduḡı gibi 'inān ihtiyārları ḳabza-i iḳtidārdan ḳıḳup hezīmetini ḡanīmet 'add eyleyüp ḍarb ve ḥarb olmazdan evvel ḳarārı firāra tebdīl ve şerr ü şūr ların def' itdiler **sebāt bābında mervīdür ki** ḳayşer-i rüm nūşīrevāndan sū'āl itdi ki salṫanatın beḳāsı ne iledür didi ki ben hergiz beyhūde iş buyurmam ve her maşlahat *ki* emr eyleyem itmāmına irüşdürürem ḳayşer ḳavl itdi ve bir daḡı ve bir söz ki lisāndan cārī ola hergiz anın ḫilāfına ve derdine bir söz daḡı söylemem bir gün sultān rızā ḡazneyn meydānından giçer iken gördi bir ḥammāl bir ağır daş arḳasına 'azīm-i vāfir zaḫmet ve ıztırāb ile götürip gitdüḡin müşāhede itdükde sultānuḅ raḫmeti gelüp ḥammāla buyurdu ki

76b derkenar yan

ol daşı bırak ḥammāl daḡı ol daşı meydān içre bırakup gitdi bir nice müddet ol daş meydān içinde durdu lakin her at ki ol daşa gelür idi ziyāde zaḫmet ile giçer idi ḫavāşlardan bir gün didiler ol gün ḥammāl meydāna bırakduḡı daşa geldüḡimizde atlarımız ürküp zaḫmetle giçerüz emr idiñüz yine ol ḥammāl gelüp ol daşı āḫir yire ḳaldursun zīrā ḡayrı ḥammāl götüremez sultān didi ol vaḳt bizüm lisānımızdan bırak diyü cārī oldu şimdi girü gel ḳaldur daḡı diyemezüz daḡı sözümüz bī-sebāt ve bī-'itibār olmuş olur kelāmü'l-mülük müluku'l-kelām **sebāti** gerekdür ve's-selām **'adl bābında getürmişlerdür ki** ⁴⁵⁵ oldur ki mazlūmları zulmden ḫalāş eyleyüp zulm itdürmeyesün ve iḫsān oldur ki fuḳarāya 'atā eylesesün ve ehl derdün derdine dermān irişdüresün **mervīdür** ki pādişāhların bir sā'at 'adllerin bir terāzūnuḅ gözine

⁴⁵⁴ Yukarıdan indirilen askerleri siz göremiyordunuz.

⁴⁵⁵ Allah adalet ve ihsan emrediyor.

koysalar ve bir gözine altmış yıllık 'ibādeti koysalar 'adl ağır gele zīrā 'ibādetün nef'i 'āmilden ğayrıya irişmez ammā 'adlün nef'i hāşş ü 'amma irişür sevāb ve fāyidesinün hadd ü 'addin ancak bārī bilür **mervīdür ki** selātinden birisi hacca niyyet eyledi vükelā-yı devleti gelüp didiler haccuñ şartı emniyyet-i tarīkdür ve selātınün düşmeni çokdur eger 'asker ile gidecek olur isek 'askerün

76b derkenar alt

zād ve zevādesi bu yolda ğayrıdur ve eger ca'ferī ādemile gider isek yollarda hıtar mülāhaza olunur ve daħı pādişāhlar rūh-ı velāyet gibidür pādişāhlar girdükde herc ü merc zuhūr idüp halkuñ hāli muhtell ve müşevveş ola pādişāh didi ki bu seferden beni men' itdüğünüz imdi bir maşlahat bulunuz ki anda hacc sevābı bulayım didiler bu velāyetde bir dervīş var nice müddet mücāvır-i harem olup altmış haccı var murād ider isen anuñ bir haccın pādişāha şatun almış olur

77a

1. **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ**⁴⁵⁶ ve her efrād-ı āferīdeden bir ferd ki ekābir-i evliyā 2. ve 'uzemā-yı enbiyā şalavātu'llahi 'aleyhim ecma'īn olalar her birinün bu nehr-i zāhir yenbū'ından getürebildükçe 3. riyāzāt ve mücāhedetleri taħammüllerince ve maķāmātlarınuñ sırr-ı teķallubı ile maşşüş şerrīleri 4. vardur ve ol 'ārifler ki meydān-ı tarīkatuñ mübārizi ve haķīkat 'āleminün sābıķı tezkiye-i nüfūs 5. ve taşfiye-i ķulüb ile hizāne-i esrār-ı ilahīden feyz-yāb olup haber vireler lakin ol esrāruñ hazīnesini 6. nuķūdından a'mā ve 'alīl olanlarıñ nazarlarına 'arz idemezler ve ol ma'nānuñ şevķ ve leme'ān-ı ğafletinden 7. kör ķalblü olanlarıñ ķalbine şığmaz bir yüki ki yir ve gök götüremedi cīfe-i dünyā ile hāsīs 8. himmetlülerün za'īf merkebleri daħı götüremez **ammā** olmiķdār ki şihhat-ı īmān için 'amme-i halka 9. andan çāre yokdur oldur ki bileler 'ālemün perverdigāri birdür ve kendüye şerīk yokdur **vāhiddür** 10. ki aña misl yokdur ve **şameddür** ki anuñ için çift yokdur ve **ķadīmdür** ki anuñ evveli yokdur 11. ve **ezelīdür** ki aña ebed yokdur ve **ķayyūmdur** ki anuñ āhiri yokdur ve **zāhirdür** ki hüviyet-i zuhūrınuñ 12. idrākı aña 'aciz ve hayretten ğayrıya māni' degüldür **bāṭındur** ki anuñ künh-i esrār-ı buṭünına hīç maḥlūķa 13. ittilā' yokdur **vahydür** ki cemī'-i kāyinātuñ

⁴⁵⁶ Zumer 67: "Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler." eksik var.

hayâtı anuñ feyz-i rahmetün reşhasındandır ve ‘**âlem**dür ki 14. cümle-i ma‘lûmât anuñ ‘ilminüñ dâyiresinden bir noktadır ve **râzık**dur ki cemî‘-i rızık ve murâd 15. anuñ meşiyeti raqamındadır ve **kâdir**dür ki cemî‘-i maqđürât anuñ qabza-i kudret-i maqhûrındandır ve **semî‘**dür 16. ki ihtilâf-ı lûgât ve eşnâf-ı haqarât zuhûr-ı zamâyirden ve **başîr**dür ki qarıncañuñ 17. tahte’s-serâda hareketi anuñ manzûr nazarı iledür ve **mütekellim**dür ki emr ve nehy-i imtişâlinüñ tavkı 18. cemî‘-i maqlûkâtüñ boynında olması anuñ kelime-i esrârı neticesindendir **laţîfî** ki zât-ı pāk-ı ‘âlîsi 19 cism ve cevher degüldür ve ‘arz ve tûli yoqdur ve zât-ı muqaddesinüñ şüreti yoqdur ve miqđâr ve 77a derkenar üst

pâdişâhuñ ehl-i allaha kemâl-i i’tikâd ve i’timâdı olduğından dervîşüñ yanına varup eşnâ-yı muşâhebede pâdişâh didi ki göñlüme hacc-ı şerîf ârzûsı düşüp gitmege irâde itmişken vükelâ-yı devletüm re’yi ve münâsib görmiyorlar hâliyâ istimâ‘ itdüm ki senüñ altmış haccuñ var ki bir haccuñ sevâbın baña satasun ki def‘-i ârzü idüp sen dinârda bulnasın ve ben sevâbda dervîş didi istersen cümle haccuñ sevâbın saña şatayım pâdişâh didi her haccı niceye virürsin dervîş didi her hacc yolında gitdügüm qadem başına bir dünyâ mâlına ancak virürüm sultân didi ey dervîş dünya mâlından benim yanımda bir cüzi

77a derkenar yan

ancak var nice olur bir qadem bahâsı dahı olmaz yâ haccı nice alabilürüm dervîş didi ey pâdişâh benim hacclarımuñ bahâsı senüñ yanuñda qatı âsândur pâdişâh didi nice her qaçan ki bir mazlûmuñ haqqını bir zâlimden alıvirüp ‘adl eyleyesin bir sâ‘at ol sâ‘atüñ sevâbın baña hîbe eyle ben dahı altmış haccuñ sevâbın anuñiçün hîbe eyleyem ve yine ben ziyâde almış olurum imdi ma‘lûm oldı ki selâţine ‘adl ve ‘ibâdu’llah umûrında iştiğâl itmek cümleden vâcib ve fażiletlüdür ‘**abdu’llah tâhir** bir gün oğlına didi ki eyâ devlet bizüm ocağımuzda ne degin bâkı̄ olur oğlı didi ki mādām ki bu eyvānda ‘adl-i bisâţin inşâf-ı firâşları düşmiş olalar **getürmişlerdür ki** me’mûn halîfe meclisinde ‘ulemānuñ birisi didi ki ‘âdil pâdişâhlaruñ a’zâsı topraqda müteferriq olmaz ve çürümez me’mûn didi ki benim bu hadîs-i şerîfde şübhem yoqdur ve lakin isterem ki nüşîrevānı göreyim zîrâ ‘adlile mevsûf olduğından gayrı hażret-i risalet-penâh şalla’llahu ‘aleyhi

ve's-sellem 'ādil zamānında mütevellid oldum diyü buyurmuşlar pes medāyine 'azīmet idüp varup bu şehri dānālar kabrin açup gördi ki tāze toprak içinde nice ki bir kimesne uyur ve üç

77a derkenar alt

hātemi var barmaqlarında her birinde bir naşīhat yazılmış **biri** budur ki dost ve düşmen ile müdārā itmek gerek **ikinci** 'uqalā ile müşāvere itmedin bir işe şurū' itmeyeler **üçüncü** re'āyāya ri'āyet itmekden gāfil olmayalar ba'zılar dirler ki bir levh dahı var idi başı ucında yazılmış ki her kim ister ki haqq te'ālā anı büyük idüp mertebe şāhibi eyleye zamānınuñ 'ulemāsın büyük ve muhterem duta ve her kim ister ki vilāyeti çok ve ma'mūr ola 'adl eyleye re'āyāya ve gāyriya me'mūn bu naşīhatleri buyurdı yazdılar

77b

1. ve cihāt ve aqtār ve niceligi keyfiyyetine yol yoqdur ve hiçbir mevcūda benzemez ve anuñ 'ilm ve kudret 2. ve irādet-i şerīf-i ihāta itmedük yir yoqdur ve cenāb-ı a'lāları temekkünden ve qarārdan ve hulül 3. ve istikrār ve qurb ve ba'dehu ve zamān ve mekāndan ve tağayyür ve hadesān ve 'avārız ve zevāl ve tahavvül 4. ve eşkalden münezzeḥ ve müberrādur ve kibriyānuñ ve 'ulüvv ve 'azameti rif'atınuñ nisbeti 'arş ile böyledür ki 5. mecīd-i 'ulüvv-i süreyyā eseri ile **imdi** bu deñlü celāl ve kemāl ve 'azamet ve rif'atla bende kendü 6. nefsenden qarībdür ve kalbe yaqındur gönülden ve rūḥa yaqındur 'ayāndan ve göze yaqındur 7. görmekten ve kulağa işitmekten ve lisāna söylemekden ne taqarrüb-i ifhām-ı mükeddere ve evhām-ı müdelleh ile 8. anı taşavvur itmek olur **بله بزر ولا يزال**⁴⁵⁷ muqaddesi mevşūfdur kibriyālik şıfatı ile ve 'azamet 9. ve celālinüñ ta'rīfi ma'rūfdur perverdigārlık ma'rifeti ile ve bugünler böyledür ve ezel ve ezelde 10. mevcūd idi ve ebedü'l-ābād dāyimā böyle olacaqdur ve anuñ 'azamet-i zātı zāhir olmaya meger şıfāt-ı 11. nūr ile ve işrāk-ı envār-ı şıfatı mutaşavver degüldür meger kendü tecelliyāt-ı teşārīfi ile ve qurb-ı bisātına 12. irişmek olmaz meger rahmeti ile ve kemālin bilmek olmaz meger kendü meşiyeti ile ve zātınuñ tecellisi 13. cemālin müşāhede itmek olmaz meger kendü nūrıyla eger irāde-i a'lāları isterse halkuñ 14. haqīrlerin zāt-ı muqaddeslerin bilicilerden ider ve eger irāde-i 'ālileri olmaz ise yir ve gök 15. ma'rifeti yükine taḥammül itmeyeler ve dünyāda ne deñlü envā'-ı 'azāb ve

⁴⁵⁷ Yok olmadı ve olmayacak.

beliyyāt ve renc ve kaḥṭ ve cevḫ ve endüh 16. ve meşakḫat ve ḥārılık ve muş̄ibet ve mazarrat ve giriftārlik var cümlesi ‘adlinüj āsārındandır ve her ne 17. şıfat ki rāḥatlık ve āsānlik ve bolluḫ ve kāmranlık ve sevinmek ve ferāḡat ve emn ve sa‘ādet 18. ve ‘ayş ve āsūdelik ki ḥalḫda olur cümlesi fazlınuj net̄icesindendir ve her ne ki var ve var idi 19. ve olmuş ve olsa gerek azdan çoḫdan gizlü ve aşkārā küfr ve ĩmān-ı ‘atā ve ḥırmān-ı fāyide ve ziyān-ı

77b derkenar üst

mervīdür ki ol eṣnāda me’mūnuj nidāsından birisi ruḫşat isteyüp didi ki bir kāfir ‘adli olduḡiçün ḥaḫḫ te‘ālā anı topraḡda vücūdın çürüdümedi eger ‘ādil şeref-i islām ile olmuş ola ‘uḫbāda nār-ı cehennem anlara zarar irişdürür ise ‘acebdür me’mūn bunu dinleyüp buyurdi ki bunu daḫı ol veşāyā āḫirinde yazalur **mervīdür ki** çin tarafında bir pādişāḫ var idi ki debdebe ve taṅtana ve ḥaşmet ve ‘azamet şāḫibi idi ḫikmeten bir maraz sebebi ile ḫulaḡına aḡırlık istilā idüp hiss-i sāmī‘ası bir miḫdār ḫiffet bulmuş idi vükelā-yı devletin cem‘ idüp bu ḫāli içün zār zār aḡlar idi dönüp dir idi ki ey vekīllerüm benim aḡladuḡumu ḫulaḡumuñ sem‘i noḫşān olduḡiçün aḡlamam anuñiçün aḡlarum bir mazlūma sitem

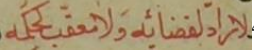
77b derkenar yan

irişmiş olup ḫapuma gelüp aḫvāl ‘arz itdüḡinde keyfiyyet-i aḫvālin istimā‘ itmeyüp işitmeyem ol kimesne öyle maḫrūm gidüp ve ben ḫuzūr-ı ḫaḫḫda mu‘āḫiz olayım imdi çoḫ vāḫi‘ olur ki ḫükkām bir mazlūmuñ ḫaḫḫın zālinden alur veyāḫūd zulmden def‘ ider ve ḫaḫḫ ‘adli ile umūr-ı müslimīni görmeḡiçün ‘uḫūbet-i ‘uḫbādan bir ān necāt almış olur **mervīdür ki** ḫubād pādişāḫ bir gün şikār üzere kendü leşkerinden ayru düşüp hevā ise ziyāde ıssı iken şusuzluḫ ḡālib olup bī-tāḫat ḫalup her tarafa baḫar iken bir tarafda bir ḫaraltı görüp ol cānibe teveccūḫ eyleyüp gitdi gördi bir şāḫrāda bir siyāḫ çādır ḫurılmış içinde bir ḫoca ‘avret ile bir kız oturur ḫaçan ḫubād ḫaymeye doḡruldi ‘avret segirdüp pādişāḫuñ dizginin dutup aşıḡa indürüp māḫazarı getirüp ḫubād tenāvül itdi ve şu istedi getirüp içdi uyḫusu ḡalebe idüp uyudu ḫaçan uyandı aḫşāma ḫarīb olmaḡın gice anda ḫaldı maḡrib vaḫti bir inegi var idi geldi kız varup inegi şaḡup ol inekden ziyāde süd ḫāşıl olup ḫatta ḫubād ta‘accüb itdi ve ḫātırından ḡiçti ki bu t̄ayife bu sebebdendir böyle yirlerde eḡlendükleri ki kimesne esrārlarına vāḫıf olmayalar bir inek her gün bu deḡlü virür haftada bir gün ḫāşıl olan südi ḡayrıya

77b derkenar alt

virselere bunların mâllarına bir hâlel gelmez ve hâzîneye dahı bir nef' hâsıl olur böyle niyyet itdi ki tahta varduktan sonra bunu karar vire kaçan şabâh oldu kız varup inegi sağduğda cüzvî süd gelmegin feryâd idüp anasına geldi ki ey vâlide du'â eyle ki pâdişâhımız niyyetin tebdîl eyleyüp zulm-i hâtırâsın di kubâd işidüp ta'accüb itdi neden bildüğ didi kız didi her gün inek bundan ziyâde süd virür idi bu gün bunu viridi her kaçan pâdişâhların niyyetleri değışürler haqq te'âlâ bereketini kaldurur kubâd didi gerçek söyledüğ ol sâ'at ol niyyeti

78a

1. ziyâde ve noqşân-ı râhat ve meşakkat-i tâ'at ve ma'siyet-i devlet ve miñnet cümle kendü irâdet-i kazâsı 2. iledür ve hiçbir nesne-i meşiyet ve hükminden taşra degüldür her ne istedi itdi ve her ne ister ise 3. ider ve olur ⁴⁵⁸ ve nice ki dâna ve kâdirdür 'ilm ve kudretde yine 4. öylece işidici ve görici ve söyleyici ve bilicidir sem' ve başar ve kelâmı ile gözsüz ve kulaksuz ve dilsiz ve 5. uzak ve yakın ve sevimlik ve büyüklük ve küçüklük ve karânuluk ve aydınlık anuñ işitmesi ve görmesi yanında 6. berâberdür ve her ne ki bendesine i'lâm idüp buyurdi gâyib haberler ve va'd ve va'id ve haqq ve bâtıl ve helâl 7. ve harâm ve emr ve nehy cümlesi haqqdur ve cemî'-i kitâblar ki enbiyâya göndürmişdür cümle kendü kelâmıdır 8. ve kendü kelâmı kendü şıfatıdır ve anuñ şıfatı cümle kadîmdür ve kendü kelâmı hüruf ve şavtile 9. degüldür muşhaflarda mastûr ve lisânlarda mezkûr ve gönüllerde mañfûz-ı kitâbet ve kırâ'at ve hıfzı 10. cümle mañlûkdur ve mektûb ve mağarrı ve mañfûz-ı gayr-ı mañlûkdur ve bu 'âlemi 'âlem-i beka misâfirlerinüğ menzil-gâhı 11. ve liķâ-yı sa'âdet-i tâliblerinüğ güzer-gâhı itmişdür ve her kimesneye bu menzilde bir müddet ta'yin ve taqdir 12. eyledi bu dünyâ menzili ki mekân-ı mühlet ve âvâz-ı fırsat ve mezra'a-i âhiretdür sa'âdet-i ebedî yolına zañire 13. götüreler ve zañiresiz ve bedrekasuz kıyâmet şahrâsına kaşd itmeyeler ve her nesne ki enbiyâlar 'aleyhimü's-selâm 14. lisânlar ile halka göndürdi ecellerden ve erzâkdan ve 'azâb-ı kabr ve râyet-i haqq ve derecât-ı cennet 15. ve derekât-ı cehennem ve enbiyâ ve evliyâ-yı şefâ'ati ve 'ulemâ-yı dîn ve mü'minler cümlesi haqqdur ve imân-ı cümleye 16. ve halkuñ eyüleri peygamberlerdür

⁴⁵⁸ Onun hükmünü geri çevirmek ve onun hükmünü takip etmek yoktur.

ve enbiyānuñ efdali rüsüllerdür ve mürsellerüñ efdali ulü'l-‘azmlerdür 17. ve anlar beşdürler hazret-i nūh ve ibrahīm ve mūsā ve ‘īsā ve muḥammed şalavātu’llahi ‘aleyhim ecma‘in ve hazret-i 18. muḥammed enbiyālaruñ seyyidi ve mührüdür çünki nübüvvet derecesi hazret-i muḥammedüñ vücūdıyla kemāle irişdi 19. nübüvvet mertebesin anuñ vücūd-ı şerīfi ile hatm itdiler ve şahābe-i kibārları kendüdenşonra ḥalkuñ yegrekleridür
78a derkenar üst

ḥātırından çıkarup didi var bir daḥı sağ kız varup tekrār inegi varup sağdı bu def‘a yine ziyāde süd ḥāşıl oldı kız girü varup yine vālidesine müjde itdi ki sultān niyyetin eyülüge tebdīl itdi imdi bu sebebden dimişlerdür ki sultān ‘ādil yağar yağmur misālیدür ve toğmış gün gibidür **rivāyet olunur ki** hūşeng kendü oğlına naşihat itdi ki ey oğul gerekdür ki zulm ve cevr ḳapusın bağlayup mazlūmlaruñ nāvek ehleri oğından ve mahrūm ve miḥnet-zedelerüñ nāle-i zārlarından perhīz eyle ve ḥātıme-i evvel ve āhirden ğāfil olmayup zulm ve sitemden endişe eyle ki cevr ve sitem-i sebep tağayyür-i devlet ve ni‘met tebdīlidür **‘afv bābında** me‘mūn ḥalīfeden menḳüldür ki eger ḥalk bilseler idi ki mücrimlerüñ ‘afvında bize ne lezzet ḥāşıl olur cidden bir kimesne cürmsüz bize gelmez idi

78a derkenar yan

mervīdür ki iskender vezīrinden sū‘āl itdi ki ‘afv ne maḥallde eyüdür didiler ki ol vaḳt ki ḳādir olasın düşmena zafer maḥallinde ol ‘afva şükr eyleyesin mervīdür ki bir pādişāh kendü düşmenına zafer bulup anı esīr itdi ol esnāda didi ḥālā kendüñi nice görürsin cevāb virdi ki ḥaḳḳ te‘ālā bir nesne sever ki ol ‘afvdur ve sen bir nesne seversin ki ol zaferdür pes cenāb-ı kibriyā senüñ sevdüğüñ zafer idi virdi imdi ‘afv anuñ sevgülüsüdür yirine getir pādişāh bu sözden ḥōş gelüp ‘afv itdi **mervīdür ki** bir pādişāhuñ bir muḳarreb-i bir cürm ile mu‘āḥeze olunup cürmine göre te‘dīb ve ta‘zīb olması fikrinde iken ḥavāşşlarından biri eger ben pādişāhuñ yirine olsa idüm buña ‘azīm-i siyāset ider idüm pādişāh işidüp didi ki imdi sen benüm yirümde degülsin pes benüm işüm daḥı senüñ işüñe muḥālif ola ben anı ‘afv itdüm cürm andan ḳabīḥ ise ‘afv benden mücrime ḥüsndür **mervīdür ki bir gün** nev-şirvān buzircimhrden sū‘āl itdi ki ḥilm nedür didi ki ḥilm aḥlāḳuñ duzıdur ḥilmi ḳalb itseñ milḥ olur anuñçün duzsuz ta‘āmuñ dadı olmaz pes didi ḥilmüñ ‘alāmeti nedür didi ḥilmüñ ‘alāmeti nedür didi ḥilmüñ üç nişānesi var biri

budur ki bir ekşi yüzlü gülüp acı sözler söylediğinde incinmeyüp aña berāber şīrīn sözler söyleye eger ol ādem incidür ise bir ihsān eyleye ikinci oldur ki

78a derkenar alt

kaçan ol vaqt ki āteş gāzabı zebāneler çeküp şavlet-i hışmı gāyete irişe ol maḥall sükūt eyleye bu delīl ise itmīnān-i qalb ve teskīn-i rūḥdur üçüncü hışm ve gāzab itmekdür olur ise zuhūra çıkarmamaqdur ol kimesneye ki müstaḥakḳ-ı ‘uḳūbetdür **mervīdür ki** bir gün emīrū’l-mū’minīn ḥazret-i imām ḥüseyn rażıya’llahu ‘anhu birkaç misāfir ile oturur iken süfre gelüp bir ḥādīm bir kāse ile aş getirür iken ayağı farāşa dokunup kāse imāmuḡ üzerine üzerine ve mübārek başına ve ruḥsāresine dökildi ḥazret-i imām te’dīb yüzinden baqdı ol ḥādīmüḡ lisānına

78b

1. ve anlaruḡ eyüleri ḥazret-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemüḡ ehl-i beyti idiler rıdḡvānu’llahu te’ālā 2. ‘aleyhim ecma’in **imdi** aşl-ı imān ma’rifetinden icmālen bu miḳdār cümle müselmānlara vācibdür bilmek 3. ve her kimesne ki ḥaḳīḳat-i imāndan bu miḳdār bilmeye anuḡ imānı ḥaṭarlıdur çün ma’lūm oldu ki ‘amel-i şāliḡ 4. imān rüknlərindən bir rükndür pes bu sebebdendür ki ḥaḳḳ te’ālā ḳur’ān-ı şerīfde her ḳanda ki imān buyurmışdur 5. ‘amel-i şāliḡi daḡı aña maḳrūn itmişdür ki **إِنَّ الدِّينَ سَوَاءٌ عَلَى الصَّالِحِينَ**⁴⁵⁹ çünkü ‘amel-i şāliḡüḡ 6. kısmı çoḡdur ḥazret kendü ümmetlerin andan āgāḡ itdi ve buyurdi ki imān yitmiş bu deḡlü bābdur ve bunuḡ 7. beyānında çoḡ ḥadīs-i şerīf vārid olmuşdur ve her ḥadīs bir kısmına işāretdür a’māl kısmlarından ve ba’zı 8. a’māl-i imtişāl-i evāmīr-i vācībātın ve müsteḥabblardan ve ba’zısı daḡı ictināb içündür maḡzūrātın 9. ve mekrūhātın ve bu muḡtaşarda ba’zı evvel eḡādīsden ki müşīrdür ol aḳsāmuḡ cihetine irād olunur 10. inşā’llah te’ālā **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** 11.

بِصَبْحِ سَبْعِينَ شَعْبَةً نَافِلًا وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَإِذَا هِيَ أَمَاطَةٌ لِأَذَى عَمَلِيٍّ 12. **شَعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ** ya’ni biz ‘adede üç ile on arasındadır dirler ebū hureyre rażıya’llahu 13. ‘anhu rivāyet ider ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdi ki imān yitmiş bu deḡlü kısmdur kısmınuḡ 14. efdālī kelime-i şehādetdür ve ednāsı yol üzere ḡalḳa renc ve ta’ab virür nesneleri pāk itmekdür 15. ve ol yol ki kendü ile rabbū’l-‘izzet-i te’ālā şānehu arasındadır mevānī’

⁴⁵⁹ Bakara 82: İman edip salih ameller işleyenler...

dikenlerinden ve işğāl-i hāşākından 16. pāk itmekdür öyle hiçbir nesne ‘ubūdiyyetine māni‘ olmaya ve ba‘dehu buyurdı ki hayā daḥı īmānuḡ 17. bir kısmıdır ya‘ni ki her kimesne ḥaḳḳ sübhānehu ve te‘ālā ḥazretinden ḥicāb idüp rızā-yı şerīflerine muḥālefet

18. eylemeyi revā görmeye

وقال فضالہ عبید بن ربیع عنہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

19.

المسلم من طهر المسلم من لسانه ويدور المؤمن من لسانه اللسان على ما بهم ولو لم يجر الجهاد

78b derkenar üst

داکھین فیظہ 460 cārī oldı ḥazret-i imām buyurdı ḥışm itmez oldum ḥādım bu def‘a didi

والعافین 461 ḥazret-i imām didi ‘afv daḥı itdüm ḥādım āyeti tamām oḳıdı ki

والله بيجن 462 pes ḥazret-i imām buyurdı ki mālumdan seni āzād itdüm ve senüḡ sünnetüḡ kendüme lāzım itdüm **mesnevī**

كف عيساركي هشيار

حيث دوستي ز حال صعبه

كف ايجان صعب ز ختم خدا

که از درد و زخم همی ز سر جو

كف از ختم خدا چه بود امان

كف زل ختم خویش آند زبان 463

hulḳ bābında getürmişlerdür ki ḥükemā dimişlerdür ki eyü hulḳ ve hūya on nişāne var evvel hulḳ ile eyü işlere muḥālif itmek ikinci kendü nefsine inşāf virmek üçüncü ḥalkuḡ ‘ayblarını aramamak dördüncü kaçan bir kimesneden bir yaramaz iş sādır olsa

78b derkenar yan

anı eyülükile te‘vīl itmek beşinci bir suçlu ma‘zeret istese ‘özrin ḳabūl eylemek altıncı

⁴⁶⁰ Ali İmran 134: Onlar öfkelerini yutanlardır.

⁴⁶¹ Ali İmran 134: Ve insanları affedenlerdir.

⁴⁶² Ali İmran 134: Allah muhsinleri sever.

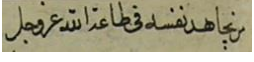
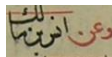
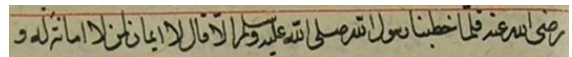
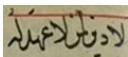
⁴⁶³ İsa’ya akıllı olan biri sordu, dünyada en zor olan şey nedir, en çok zor olan şey Allah’ın gazabıdır dedi, ondan cehennem bile bizim gibi korkuyor, Allah’ın gazabından nasıl sakınırsınız dedi, kendi gazabını dile getirmeyerek dedi.

muhtâclaruñ hâcetin bitürmek yedinci halkuñ cefâsına taḥammül itmek sekizinci kendü 'aybın görmek toközuncu halka hoş yüz göstürmek onuncu halk ile şîrîn söyleşmek **şefkat ve merḥamet bābında** ḥaremeyn ekābiri nāşır ḥalīfeye ḥaber ve mektüb göndürdiler ki ḥilāfet saña yaqışmaz ve salṭanat münāsib degüldür zîrā ki senüñ tāyiblerüñ halka zulm ve ta'abbüdi ve envā'-ı cev̄ ve sitem iderler niçün men' itmezsin cevāb virdi ki benüm andan ḥaberüm yoqdur ki siz dirsiz tekrār cevāb göndürdiler ki senüñ 'özüñ senüñ günāhuñdan ziyādedür mühimmātın kendü boynuña zîmmet itmişsin cevāb ve sū'āl vaqtinde ne cevāb virürsin bî-ḥaber idüm diyü 'özüñ qabül olunur mı ḥazret-i emîrū'l-mü'minîn 'ömerü'l-fārūq rażıya'llahu buyurur idi ki ol vilāyet ki baña müte'allıqdür köprüsünde bir çukur olup koyun giçdüğinde ayağı kaçup zaḥmet çekse yarım rûz-ı kıyāmetde anuñiçün ben mes'ül olurum **ḥayrāt bābında mervîdür ki** şahābeden birisi ḥazret-i şallallahu 'aleyhi ve's-sellemden sū'āl itdi ki isterem ki vālidemüñ rûḥiçün bir ḥayr ideyim ne buyurursın ḥazret buyurdi ki şadākanuñ eyüsi şudur ol kimesne varup bir qabu şatun alup müselmānlar için ḥayrāt eyledi ve şevābın vālidesine hibe itdi

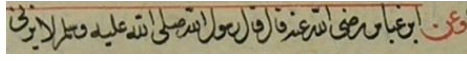
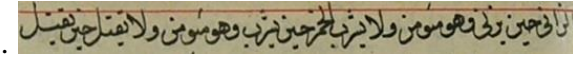
78b derkenar alt

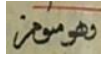
kibārdan birisi ki vedī'at ecelin müvekkiline dabşurup raḥtın bu merḥale-i fenādan dārū'l-mülk-i beḳāya çekmiş idi bir kimesne vāqı'ada gördikde kendüden sū'āl itdi ki ol günden ki vefāt itdüñ bu güne degin ne geldi başuñ ser-encāmuñ nicedür didi ki ibtidā ḡāyet ile şikence ve 'azābda idüm nāḡāḥ pervāne-i necāt dīvān-ı kerem-i ilahiden irişüp ḥaqq sübhānehu ve te'ālā maḡfîret itdi sū'āl itdi ki sebep maḡfîret ne idi didi ki bir şahrāda bir ribāt yapmış idüm meger bir dervîş issı günde gelüp gölgelenüp istirāḥat idüp ferāḡat itdükten sonra rûy-ı niyāzda cenāb-ı kibriyāya du'ā idüp didi ki

79a

1. fedālet 'ubeyd rażıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki ḥazret-i 2. resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdi ki müselmān oldur ki sāyiri müslimîn anuñ lisānından 3. ve elinden emîn ve selīm olalar ve mü'min oldur ki halk emîn ola anuñ hünîliginden ve emvāl ve 4. erzāqından ve ḡāzî oldur ki kendü nefsine ḡazā eyleye bendelik yolında 5. 6.

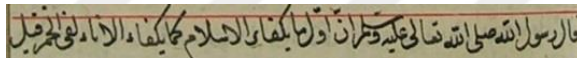
lafz-ı kalemenden murād-ı ehl-i ḥadīṣ katında nefy-i külldür ya'ni enes bin mālik rażıya'llahu 7. 'anhu buyurur ki herkes ḥazret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bir minberde ḥuṭbe itmedi ki anuḡ arasında 8. her kimüḡ emāneti yoḡdur ĩmānı daḡı yoḡdur ve her kimüḡ 'ahdinüḡ vefāsı yoḡdur ĩmānı daḡı yoḡdur diyü 9. buyurmamıṡ ola

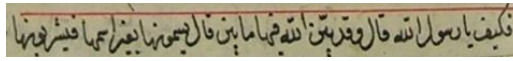
10. 11.

 ibn-i 'abbās rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur dir idi ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 12. buyurur ki zinā itmez ol kimesne ki mü'min ola zinā ḥālinde ve şarāb içmez ol kimesne ki mü'min ola 13. şarāb maḡallinde ve nā-ḡaḡḡ ḡatlı itmez ol kimesne ki mü'min ola ḡatlı maḡallinde ya'ni bu 'ameller işlendiḡi 14. maḡallde

mü'minlik ḡalmaz pes buyurdu ki bu mükerrer iyyāküm mübālaḡa ve te'kīd içündür ki olmaya 15. bu yaramaz muḡāṡara-i ef'āl-i irtikābı sebebi ile ol gevher-i ĩmān ki sermāye-i sa'ādet-i ebedīdür hevāya viresiz 16. ve bā'is-i 'azāb-ı sermediye giriftār olasız çünki bu lafz-ı ḡadīṡlerde dīn-i āfetleri zıkr olundu birkaç ḡadīṡler 17. daḡı eḡadīṡ-

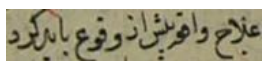
i nebevīden ki bu bābda vārid olmuṡdur şerḡ olunur 18.

 19.

 ḡazret⁴⁶⁴

79a derkenar üst

yā rabbi bunun bānīsın yarlıḡa fī'l-ḡāl tīr du'āsı hedef-i icābete ḡarīn olup beni yarlıḡadı 'azāb-ı ḡaḡīmden bu ravza-i na'īme iriṡdürdiler **sehāvet bābında mervīdür** ḡüsrev pervīzün bir serdārı var idi leṡker şaḡlamaḡda ve düṡmen bozmaḡda ma'rūf ve meṡḡūr idi ve metānet-i re'y ve ḡuvvet-i 'azmde mevṡūf ve muḡarreb-i mülk ve 'uhde-i memālik idi ḡüsrevānuḡ re'y-i şavāb-ı ebedīden 'udül itmez idi bir ḡün erbāb-ı ḡarāz ḡüsrevün sem'ine iriṡdürdiler ki senüḡ serdāruḡ cādde itā'atünden ve emründen itmek ister ve baş çeküp ṡarīḡ-i 'iṡyān ve ṡuḡyāna sülük itmek üzeredür andan evvel ki bu şüret fī'le gelmeye bunun ḡaydile muḡayyed olmaḡ gerekdür **naẓm**

⁴⁶⁴ Fazla yazılmıştır.

465 ورنه سوزندار جورفت کاراز دست

hüsrev bu haberden müte'ellim olup

79a derkenar yan

didî ki eger ol 'inân-ı 'azîmetin muhâlefet yüzünden memleketün bir tarafına döndürür ise a'yân leşkerden ekserî aña muvâfaqat iderler huşûsâ yağı olduğuçün vilâyete ihtilâl düşer ve feterât zühür ider hüs-r-i havâşşlarile ve müşîrlerle bunun hakkında müşâvere eyleyüp cümleñün ittifâkı öyle oldı ki buña bend urulup habs oluna hüsrev bunların re'yelerine tahsîn eyleyüp irtesi gün ol serdârı da'vet eyleyüp getürdi geldükde ta'zîm idüp ol gelüp oturduğı yirden yukaruca oturdup ve beşâset ve mülâtafe ile anuñ mehâmid ve mefâhîr sîretlerinden ve muhsenâtından sözler söyleşmege başlayup ve kendüye huzânesinden ba'zı nefîs mu'tâ'lar ve tefâriklar⁴⁶⁶ ve nükûd akçeden ziyâde ihsânlar eyleyüp istihkâkıñdan ziyâde in'âm ve i'zâz itdükden sonra müşîrleri olanlar bu ahvâli müşâhede idüp ta'accüb üzere maḥall-i fırsatda hüsrevedidiler sebep-i tahallûf maḥarr-ı 'azîmet-i hümâyûndan ne idi hüsrev tebessüm idüp didi ben sizün re'yiñüze ḥilâf itmedüm ve kendü 'azmümden dönmedüm siz didiñüz idi ki aña bend gerek ben istedüm ki aña bir muhkem urayım fikr itdüm hiç ihsân bendinden eyü bend bulmadum ve didüm a'zâsına her ne bend urar isem ma'lûmdur eger demürden olur ise kesmek kâbildür ve mürûr-ı eyyâm ile

79a derkenar alt

nâkış olur ammâ ol bend ki kerem ve ihsân ile kalbe urulur hiçbir nesne ile zâyî' olmayup dâ'imâ bâkî kalur huşûsâ kalb sultândur ve sâyir a'zâ ve cevâriḥ anuñ ḥadem ve ḥışmıdurlar aşıl bendde olduğça cümlesi ki aña tâbi' dirler anlar daḥı ziyâde bendde olmuş olurlar mişâlde gelmişdür ki vahşî tuyûrı duzak ile dâma düşürilür ve âdem olanı in'âm ve ihsânile şayd itmek olur **naẓm**

باحسان توان کرد و خوشی بقید

467 عدو بالظان کردن . بی بند

79b

⁴⁶⁵ Olayın ilacı olaydan evveldir, iş işten geçtikten sonra pişmanlığın faydası yoktur.

⁴⁶⁶ tefâri' ler şeklinde yazılmıştır.

⁴⁶⁷ İhsanla vahşî olan bağlanır, düşman lütuflarla durdurulur.

1. Һазрет-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhā rivāyet ider ki Һазрет-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki 2. Һaqqā ibtidā Һalkuñ islāmını ser-nigūn eyleyen kibre Һamr içmek olsa gerek didiler yā resūla’llah 3. müselmānlar Һamrı nice içerler ki Һaqq te‘ālā anı kelām-ı ‘izzetinde Һarām buyurmuşdur Һazret buyurdu ki aña bir 4. ğayrı nām koyalar ‘arağ ve nebīd ve müselleş ve buña göre bir ğayrı ‘amele koyup anı Һelāl dutalar 5.

ibn-i 6. ‘ömer rażıya’llahu ‘anhādan rivāyet olunur ki Һazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki cümle Һamrlar müskindür 7. ve cümle müsikirler Һarāmdur 8. Һazret-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhā rivāyet ider ki Һazret-i 9. resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki bir kimesne sū’āl itdi kırk nedür altı şer’-i baṭmānīdür 10. didiler bir kimesne bir nesneden fark miqdārı yiyüp sükker virse ol nesnenüñ el ayası ṭolusınca 11. miqdārı Һarāmdur 12.

13. cābir bin ‘abdu’llah rażıya’llahu ‘anhā rivāyet ider ki Һazret-i resūlu’llah şalla’llahu 14. ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki her nesne ki ser-ħōş ider ādemi Һarāmdur ve her kimesne ki bir nesne ekl eyleye ki 15. kendüsin mest ve ser-ħōş eyleye müstaħaqqdur ki Һaqq te‘ālā ol kimesneye dūzaħda ṭıynet-i Һabālden 16. yidüre didiler yā resūla’llah ṭıynet-i Һabāl nedür buyurdu ki cehennem Һalkuñ şarı şuları ve 17. irinleridür ve bir rivāyetde buyurur ki eger bir Һatre ol rīm ve şarı şudan dūnyā yüzine düşse 18. dūnyā anuñ girye ve murdār koğusından helāk olalar 19.

79b derkenar üst

tevāzu‘ bābında getürmişlerdür ki ibn-i semmāk hārūnu’r-reşīd meclisine gelüp Һalīfe ta‘zīm içün ayāğa kalkup tevāzu‘ itdi didi ey Һalīfe senüñ tevāzu‘n pādīşahlığuñda büyükrekdür pādīşahlığdan Һalīfe maħzūz olup bu sözden didi tekrār söyle pes didi ki her kim ki Һaqq te‘ālā māl ve cāh ve cemāl vire ve ol māl ile Һaqq bendelerine merħamet ve iħsān ve ‘izzet eyleye ve cemālde dervīşlik ve büyüklükde tevāzu‘-pīşe eyleye Һaqq te‘ālā anı muħlişān-ı muħarrebden yazması muħarredür hārūn bu sözleri taħrīr idüp şakladı dimişler ki bunı yazması daħı tevāzu‘dandır

getürmüşlerdür ki ismā'īl sāmānī ḥorāsān pādīşāhı idi ve 'azīm şevketlü 'ākıl kimesne idi bir gün 'ulemādan birisi bir huşūşiçün yanına gelüp ziyāde ta'zīm ve ihtirām eyleyüp gitdükde

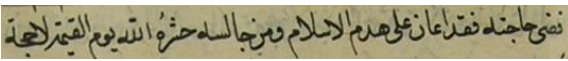

79b derkenar yan

'izzet için yedi kadem bile gidüp gicesi ḥazret-i risālet-penāh şallallahu 'aleyhi ve's-sellemi vākı'asında görüp didi ki yā ismā'īl benüm ümmetüm 'ulemāsından birisine 'izzet itdün ki ḥaqq te'ālā seni yarlıgayasın yedi kadem atınca⁴⁶⁸ gitdün du'ā itdüm tā senün neslün pādīşāh olalar ve du'ānuñ ikisi daḥı müstecāb olmışdur **mervīdür ki** kaçan 'abdu'llah tāhir ḥorāsān ḥükümetine geldi nişābüra irişdükde cümle a'yān ve eşrāf ziyāretine geldiler bir haftadan şonra sū'āl itdi ki bu şehrde kimesne kaldı ki bizüm selāmımıza gelmemiş ola didiler ism ve resm şāhibi kim var idi geldiler ve lakin bir iki dervīşler var ki her bir bir küşede oturup buña aña bakmağdan gözlerin diküp ve ḥalkuñ gavgālarından fāriğ ve zıkr ḥaqqıla meşğül kimesnelerdürler adların sū'āl itdi didiler biri aḥmed ḥarb ve biri muḥammed eslem tūsīdür didi imdi anlar bize gelmediler ben biz anlara varalum pes ata binüp aḥmedin yanına vardı bir ādem segirdüp aḥmede vardı ki 'abdu'llah saña geliyor kaçmak murād eyledükde mecāl olmayup 'abdu'llah içeri girdi pes aḥmed ayağa kalkup bir sāt ayak üzere durup başın aşağa şaldı ba'dehu başkaldurup 'abdu'llaha bakup didi ki ey tāhir oğlu işitmiş idüm ki eyü maḥbüb yüzlü ve hoş manzar

79b derkenar alt

imişsen şimdi ki gördüm andan eyüsin ki üşenmiş idüm imdi bu güzel sīmā ve vecāhetünjı ḥaqq te'ālānuñ emrine muḥālefet itmegile zişt eyleme ve bu ruḥsāre-i pākı cehennem odunu kılma diyüp yüzini döndürüp namāza meşğül oldu pes 'abdu'llah çıkup muḥammed eslem tarafına vardı görmek müyesser olmadı cum'a günü namāza gider iken yol üzere rāst gelüp didi ki sen kimsin didi ki ben 'abdu'llah tāhirüm ve senün ziyāretünje geldüm muḥammed didi ḥāşā benüm senünle ve senün benüm ile

80a

1. 2. ḥazret-i 'āyşe razıya'llahu 'anhümā rivāyet ider ki ḥazret-i resūlullah şalla'llahu 'aleyhi ve 3. sellem buyurdu ki her kim şarāb içine bir luğme ta'am vire ḥaqq te'ālā ḥazreti anuñ ḳabrine ilanlar ve 4.

⁴⁶⁸ 'atınca şeklinde yazılmıştır.

‘akrebler muşallaḥ eyleye ki durmayup şokup ‘azāb ideler ve her kimesne ki ḥācetin bitüre 5. islāmı vīrān idenlere yoldaş olmuş ola ve her kim ki anlar ile otura ḥaḳḳ te‘ālā ol kimesneye 6. gözsüz kör kopara rüz-ı haşrda ve hiç ḥücceti olmaya

عن ابهرية رضى الله عنه

7.

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من تم على نار الجحيم وصاحفه حبط الله عمله

8.

ابراهيم بن

ebū

hureyre ‘anhudan rivāyet olunur ki ḥāzret şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 9. buyurdu ki her kim şarāb içenlere selām vire veyā muşāfaha eyleye ḥaḳḳ te‘ālā ḥāzreti anuḡ kırk yıllık 10. tā‘atların berbād eyleye **imdi** bu deḡlü tehdīd cümle şarāb içenlere ve anlar ile oturup 11. duranlara ve selām virüp ḥācetin bitürüp tā‘ām virenler içündür buradan inşāf

12. idüp ḥamr içenlerüḡ ḥālını ne idügin bilesin

عن علي بن ابي طالب رضى الله عنه

13.

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما منكم من احد الا وقد كتبت مقعده من النار

14.

ومقعده من الجنة قالوا يا رسول الله فلا تكلم على كتابنا ونزع العمار قال اكل

15. **ميسر لما حلولة اما من كان من أهل السعادة فليس لهم أهل الشقاوة** ḥāzret-i ‘ali rażıya’llahu ‘anhudan 16. rivāyet olunur ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki sizden bir kimesne olmaya 17. ki cehennemde bir yiri ve cennetde bir yiri yazılmamış evvelā didiler yā resūla’llah çünki evvel taḳdīr 18. olmuşdur aḡa i‘timād idüp sa‘y ve cehd itmeyelüm buyurdu ki siz bendelik ve ‘ubūdiyyet ḥidmetinde 19. sa‘y idiñüz ki taḳdīr-i ezelinüḡ dünyāda nişānı vardur her kime ki anda sa‘ādet-i taḳdīr olmuşdur

80a derkenar üst

ne ‘alāḳa ve ne münāsebet ola diyüp yüzini dīvāra çevürüp baḳmadı ‘abdu’llah ilerü gelüp yüzün ayaḡına koyup münācāt itdi ki ilahī bu ādem senüḡ rızāñ içün ben bir yaramaz ādemüm beni düşmen dutdı ve ben daḡı senüḡ rızāñiçün ki ol eyü ādemdür dost dutaram imdi ol düşmenlik ve dostluḡ ḥürmetiçün bu yaramazı bu eyü işden eyü eyle hātifden nidā geldi ki senüḡ günāhuñı anuḡ tā‘ati gibi itdük **naẓm**

اگرچه ما بدان روزگار عم

ولیکن نیکو انرا دوست داریم

جد باشد در فاستم نهر انرا

بچکان بخشد انرا سلامت

469

⁴⁶⁹ Neyse biz zamanın kötülerindeniz, meḡer iyileri seviyoruz, kıyamette kötülere ne olacak belli deḡil, en

mervîdür ki selâfından birisi bir şeyhün ziyâretine varup pâdişâh geldüğü gibi şeyh secde itdi pâdişâh didi

80a derkenar yan

bu ne secdedür şeyh didi secde-i şükrdür tekrâr sū'âl itdi ki ne için idi didi haqq te'âlâya şükr itdüm ki pâdişâh benüm yanuma geldi ben sultânun yanına varmadum zîrâ pâdişâh dervîşlere gitse sevâb hâşıl ider ve dervîş gitse ma'siyet imdi sultâna tã'at ve sevâb oldu ve baña ma'siyet hâşıl olmaduğuna şükr itdüm **emânet bâbında mervîdür ki** ki nüşîrevânun ibtidâlarında ki râyet-i 'adl ve 'adâleti şâyi' olmayup ve 'ıyş ve 'aşiretten re'âyâ ahvâline muqayyed degül idi civârında bir kimesne var idi kerem ve sehâ ile ma'rûf ve misâfir ve endüründa hadd-i eفزünü hizmet ve ri'âyet itmekde mevşûf idi dâ'imen hân in'âm ve ziyâfet-i havâşş eyledüğü âvâza vaşiiyet ve şadâsı efvâh ve elsineye düşmegin nüşîrevân imtiyhân için bâzer-gân libâsıyla bir gün evine varup ol kimesne anı bilmeyüp sâyir kimesneleri gibi dâ'imâ mu'tâdı üzere ziyâfete müte'allik her nice mümkün idi ise dirîğ itmeyüp 'azîm-i ri'âyetler itdi ve kendüsin bir şuffede cülüs itdi ve didi ki pencereleri bağa açılır idi ve ol bağda laţîf üzümler var idi görünür idi anda şöhbet itdiler

80a derkenar alt

âhir meclisde nüşîrevân didi ey hoca ben bir bâzer-gân kişiyim senün bu deñlü kuvvet ve civân-merdligün işitdükde saña bu deñlü tasdî' virdük hâlâ giderüm bir nesne sifâriş eyle hedâyecik tedârik idüp göndüreyim didi hoca didi senün devletünnden her nesne var ve ihtiyâc yok lakin sizi eger bir üzüm bağına götüreler tenâvül itmek için eger götüreler bir miqdârcık üzüm bizüm için göndürseñüz cã'izdür zîrâ üzüm ârzümüz var nüşîrevân didi ey hoca senün bağında çok üzüm var görünür niçün yimezsiz

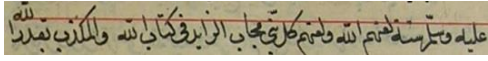
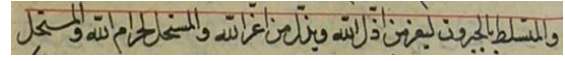
80b

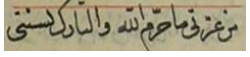
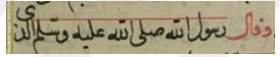
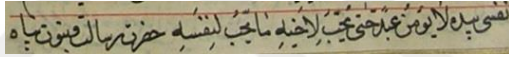
1. anun nişanı budur ki dünyâda tã'at renci ve bendelik meşakqati kendüye âsân olur 2. ve 'işyân ve muhâlefet yolu kendüye mesdûd olur ve her kimesneye ki ezelde şekâvet 3. taqdîr olunmuşdur nişanı oldur ki tã'at ve 'ibâdet kapısı kendüye kapalı olup ve hukûk-ı 4. 'ubüdiyyet edâsı ve imtişâl-ı evâmir ve ictinâb-ı menâhî ve nevâhî kendüye çetin ve

iyisini selametle bağıslasa.

güç gelüp 5. şeytân ve nefis ve hevâ ve irtikâb-ı menâhî ve me‘âşileri kendü göçline şîrîn

getürüp 6. şekâvet-i ebediye giriftâr olur 7.

 8. 9.

 hâzret-i ‘âyşe rażıya’llahu ‘anhâdan rivâyet olunur ki 10. hâzret resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki altı kimesneye hâkķ te‘âlâ la‘net itmişdür ben 11. daħı la‘net iderem ve müstecâbü’d-da‘vet peygamberler daħı la‘net iderler anlara biri oldur ki hâkķ 12. te‘âlânuñ kitâbına ziyâde eyleye ya‘ni bir kelâmı ki hâkķ te‘âlâ buyurmuş ola kendüye şöhet virmek 13. ve hâkķı aldamağičün hâkķ te‘âlâ böyle buyurmuşdur diye ve bir daħı hâkķ te‘âlânuñ taķdîratlarına inanmayup 14. nâ-hâkķ olanları taşarruf işbât eyleye ve bir daħı hâkim ki büyüklük ve tekebbürlük sebebi ile ‘azîz dutup 15. ‘izzet eyleye bir kimesneye ki ol kimesne hâkķ te‘âlânuñ buyruğın hâr eyleye ve hâr duta 16. ol kimesneyi ki hâkķ te‘âlânuñ fermânını ol kimesne ‘azîz dutmuş ola ve daħı hâkķ te‘âlâ hâram 17. eyledüğün ol helâl bile ve daħı benüm ehli-beytime hıyâneti revâ göre ve daħı benüm sünnetimi terk 18. idüp ‘inâd ile bid‘atler izhâr eyleye 19.

80b derkenar üst

didi ey hoca pâdişâhımız bir zâlim ve gâfil âdemdür re‘âyâdan haberi yokdur hâkķnuñ üzümü irişmişdür bir kimesne ta‘yin idemez ki varup kısmet idüp ‘öşrin alalar sâyir hâkķ kısmetsiz üzüm yirler ve ben ise maħrûmum zîrâ ki hâkķı var bu üzümde kısmet olmaduğundan yimem ve eger el ursam hıyânet itmiş olurum ve bizüm mezhebümüzde hıyânet ve diyânetsizlik hâramdur kaçan ki korunur olur mührlerim kimesne el urmaz hâkķı kısmet olup ‘öşri pâdişâh alınınca ba‘dehu el ururum nüşîrevân ki bu sözi işitdi maħzûn olup didi ol zâlim pâdişâh ve gâfil pâdişâh benüm imdi senünç diyânetün sebebi ile hâb-ı gâfletden⁴⁷⁰ uyandum diyüp andan sonra ‘adl-i tarîķin dönüp ol kimesne mu‘azzez ve mükerrem itdi **mervîdür ki** belh pâdişâhınun oğlı bir gün temâşaya gider iken

80b derkenar yan

yolda bir alçaķ bir dîvâr görüp baķdı ki bir pîr bilinde zünnâr ve elinde bil dutup

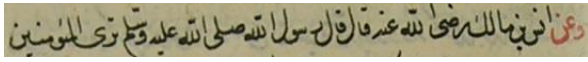
⁴⁷⁰ gâfletdüm şeklinde yazılmıştır. Yanlış yazıldığı düşünülmektedir.

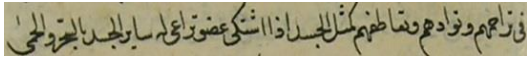
durmayup meyve ağaçları kondurur didi ey p̄ir bir ağacū ki meyvesini yimezsın niçūn ekersin didi ğayrılar ekdiler biz yidük biz ekerüz ğayrılar yisünler ve ihtimāl var ki biz daħı yiye üz şehzāde nev-civānī idi talāka k̄asem itdi ki sen bu ağaçlarū meyvesinden yimezsın diyüp biraķup gitdi p̄ir sū'al itdi bu kimdür didiler şehzādedür bir nice müddetden sonra yine şehzāde teferrüc için gider iken ol bağa uğrayup gördi ki bir laṭif dil-güşā envā'-i meyveler irişmiş ve ecnās-ı tuyūr-ı hoş elhān-ı nağmede meyl eyleyüp atdan inüp iĉerü bağa girdi gördi bir p̄ir gezer bağda şehzāde p̄iri bilmedi bir tabaķ meyve düşürüp getirüp şehzāde önüne k̄odı şehzāde tenāvül ider iken bir miķdār daħı p̄ire virdi ki sendaħı mütāba'at eyle p̄ir meyveyi alup ādemlerinū birinū eline virdi didi ki bana bundan yimek lāyık degüldür didiler niçūn didi anuñçūn ki bu bağū ağaçların diker iken pādişāhzāde bunda uğrayup bağa ta'n idüp didi ki sen bir p̄ir ādemsin k̄abr kenārına irişmişsin bir ağacū ki kaç yıldan sonra meyvesi irürsin anuñ meyvesin görmeyeceksin niçūn zaħmet çekersin

80b derkenar alt

didükde ben daħı bir cevāb söyledüm didi ki talāk bağa lāzım olsun eger sen bunlarū meyvesinden yiyecek olursan ben daħı ol ecelden yimem ki ihtimāl var sağ olup evli ola talāk vāki' olmaya ben daħı diyānet 'uhdesinden gelmiş olayım şehzāde yatdı ol şāhzāde benüm imdi ol diyānetūñ ğatırırçūn seni vezīr itdüm p̄ir bir miķdār tefekkür idüp didi ve k̄abül itdüm ammā müselmān pādişāha kāfir vezīr yaķışmaz diyüp zūnnārı kesüp kelime-i şehādet getirüp müselmān oldu diyānet sebebi ile

81a

1. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyururlar ki ol ğudā-yı ğaķķ için ki benüm cānım anuñ k̄abza-i kudretindedür 2. mü'min degül ol kimesne ki kendü cānına ne ister ise mü'min kardaşına daħı anı istemeye 3. 4.

 5. enes bin mālik rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki ğazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 6. buyurdı ki raħmetlerde ve muħabbet ve dostluķda birbiriñüz ile böyle siz ki bir tenin a'zā ve cevāriħleri 7. gibi nice ki ādemūñ bir 'uzvına elem irişe ve ağrıya sāyir a'zāsı daħı anuñıla müşterek olup 8. kızdurmasında ve gice uyanuķ k̄almasında biledürler bu taķdīrce imānuñ şıħhat-i nişānı oldur ki 9. bir mü'minūñ bir muşībet ve derde uğraduĝın

gördükde anuñ elemin ve zaħmetin kendüde mülāhaza 10. eyleyüp kâdir olduqça
halâşına sa'y eyleye

وعن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول

11.

الله صلى الله عليه وسلم إن أباة المرافق ثلاث وإن صلح وصلى وزعم إن سلم أدخلت

12.

كذب وإذا وعد كفلف وإذا آمن خان وقروا عبد الله بن عمر رضي الله عنهما

13. إذا خصم فخير ebi hureyre rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki ħazret-i resulu'llah şalla'llahu 14. 'aleyhi ve sellem buyurur ki munāfıkuñ üç nişānı vardur her kimesnede bu üç nişāneler 15. vardur münāfıkdur egerçi ki orüc dutup ve namāz kılar ve kıyās ider ki müselmāndur 16. biri budur ki evvel bir söz ki söyleye kizb söyleye ve kaçan ki bir va'de eyleye va'desine 17. ħilāf eyleye ve kendüsin bir ħuşūşda emīn ideler ħıyānet eyleye ve 'abdu'llah bin 'ömer 18. rażıya'llahu 'anhu rivāyetde dördünci kaçan ħuşūmet eyleye yalan söyleyüp sertlik eyleye 19.

عن أبي عبد الله الحزري رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم سب

81a derkenar üst

ve doğrılığ bereketi ile devlet-i islām ile müşerref ve mertebe-i a'lā ile mu'azzez oldu vaķār bābında mervīdür ki bir gün ħazret-i ismā'il 'aleyhi's-selām bir dostı ile gider iken ol dostuñ evi ħapısına geldiler ismā'ile didi ben senüñ yoldaşlığın severüm va'de vir baña ki benüm bir işüm var içerü gireyim görüp fī'l-ħāl çıkup gelince eglenerek didi ħazret-i ismā'il ħabül idüp ol kimesne içerü girüp bir 'azīm işi vāķi' olmağın evinüñ bir ħapısı daħı var idi andan çıkup gitdi üç gündən sonra yine ol yoldan gelür iken gördi ħazret-i ismā'il ħapu önünde oturur didi ey semere-i şecere-i ħillet ve ey püser-i peder-i millet bundan ne oturursın didi ol gündən ki senünle va'de itdik sen içerü girdün andan berü dideyi intizār yolda olup seni beklerüm didi

81a derkenar yan

kaçan ben gelmedüm sen gitmeñ gerek idün didi senünle va'de itmişdüm va'deye ħilāf itmegi revā görmedüm ve eger sen daħı nice müddetler gelmesen yine bekler idüm imdi

ħaķķ ve sübhānehu te'ālā kelām-ı 'izzetinde bu nev'ile muttaşif buyurur
یا'ni ol gerçek va'deli idi **getürmişlerdür ki** ol eyyāmlarda ki ya'ķüb leys nişābūra geldi muħammed tāhir nişābūr ħākimi idi işyān ve tuğyān eyleyüp ya'ķūba itā'at eylemegin muħāşara itdiler muħammed tāhirün vükelā-yı devleti ħafiyeten bir araya gelüp mektüblar yazup ya'ķūba göndürdiler mażmünında envā'i ħulūşıyyet ve muzāheret 'arz itmegin meger ibrahīm adlu bir ħapucısı var idi ki gāyetle şalāħı var idi

إن كان صادق الوعد

ol ne mektüb yazup ve ne ādem göndürdi kaçan ki ya'küb nişābūrī kabza-i teşhīre getürdi kapucu ibrahīmi getürdüp didi ki ne 'aceb cümle yoldaşlaruñ ve ağalar mektüblar yazup baña göndürdiler sen niçün göndürmedüñ ibrahīm didi ey melik benüm hazretinüz hidmetinde bir saygım yok idi ki tecdīd-i 'ubūdiyyet ideyim ve muḥammed tāhirden daḥı bir şikāyetüm yok idi ki tariḫ-i muḥālefetine sa'y ideyim ve kendüme inşāf görmedüm ki böyle iken anuñ ḥaḫḫ-ı ni'metin ferāmūş eyleyüp böyle maḥallde naḫz-ı 'ahd ile kendümi müttehem eyleyem

81a derkenar alt

ya'küb bu sözi işidüp didi ki sen maḥall ben büyük bir hizmetde istihdām olasin diyü beni sāyirden nazar-ı kabūl-i ikbāl ile kendüme ihtişāş eyleyüp ve anlar ki velīni'metler yine münāfiklık itdiler 'ukūbetle ḥaḫḫlarından geldi **nazm**

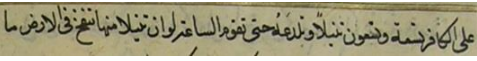

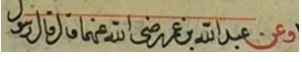
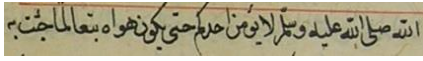
کی خوشناسداران سید ہیں

کھو کنت وفا میں بدھ کن ہوں

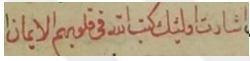
رحمن عبدی عالم کو علم کر دی

لو ای وقت تو بگڑد زہر جمع کڈ

81b

1. 2. tenbül zehri dolu ilana dirler ki ḡāyetle büyük ve iri ola ebū sa'īd el-ḥudrīden 3. rivāyet olunur ki ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki kāfirlere kabrlerinde ṭoḫsan ṭoḫuz 4. zehri dolu ilanlar muşallaṭ olur ve ol kimesneler daḥı ki dūnyāda kendüsin dil ile müselmān 5. duta ve ḥaḫḫ te'ālānuñ emrine ḥilāf idüp irtikāb-ı menāhī ile īmānların berbād itmiş olanlar anlara 6. şarmaşup ve şoḫup zehrlerin kendüye dökeler kıyāmete degin eger ol zehrden dūnyāya bir miḫdār 7. düşecek olsa dūnyāda ot bitmez ola 8. 'abdu'llah bin 'ōmer raḫīya'llahu 9. 'anhudan rivāyet olunur ki ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki sizden biriñüz 10.

⁴⁷¹ Hakkı tanımayan kimseden umudunu kes, vefası olmayan kimseyle bağlantı kurma, sözünü tutmakta eğer başkaldırısan, ululuḡun sancaḡı göklerden geçiyor.

mü'min olmaz hatta tâbi' ola ol nesneye ki ben gelmişem ya'ni haqîkat-ı îmānuñ kemālî olmaz ol 11. kimesneye ki kendü murādın haqkuñ rızā-yı şerîflerine tâbi' itmeyüp kendü nefsi-hevāsın haqk te'ālā 12. hazretinüñ fermānına mahkûm itmeye ve beni ol fermānı halka irişdürmek için göndürdiler pes her kim ki 13. şer'-i şerîf-i aḥkāmında ve fikh kitāblarında ihtilāf olan mesāyillerde bir ḥuşûsā ruḥşat vire 14. ki murādına muvāfiq ola eṣaḥḥ ve aḥvaṭ ve ittiḳāsın terk eyleye bu sa'adetden mahrûmdur ey 'azîz 15. îmānuñ haqîkati 'ālim ceberrütüñ ḥürşîd-i nūrıdır ki 'ināyet-i maşrûkıñdan ihlāş-ı menziline sâkin 16. olanlaruñ cānlarına pertev bıraḳur melekütüñ sırrı deryāsınüñ feyzidür ki şehâb-ı hidāyet sebebi ile 17. şıdk vādîsinde olan muḥlişlerüñ riyāz-ı şudûrına yağar hüviyet-i esrārınüñ libābıdır ki 'ālem-i 18. 'ulvî naḳkâşları işâret ⁴⁷² aḳlām-ı ilhām ile 19. ifhām-ı elvāhına taḳavvî medresenüñ mülâzımlarına yazarlar vaḥdet-i deryāsınüñ gevheridür ki

81b derkenar üst

müstersid ḥalîfe oğlıçün vaşıyyet-nāmesinde yazmış idi ki eger istersen ki halk senden korkalar kizb söyleme zîrā ki yalan söyleyen âdem ḥār ve bî-miḳdār ve bî-mehābet olur ne deḳlü şeci' ve dilāver ve yüz biñ kılıçlusı daḳı olur ise **şıdk bābında mervîdür ki** ḥaccāc zālîm birkaç kimesnelere siyāset ider iken nevbet birisine irişdükde didi ey emîr beni öldürme ki üzeriñde bir haqkum var ḥaccāc didi senüñ bende ne haqkuñ var didi senüñ falān düşmenüñ saña şütümlar idüp ve haqkuñda fuḥş sözler söyler iken ben anı men' itdüm ve ol fuḥş söylemekden alıḳodum didi şāhidüñ var mı bu söze didi vardur esîrüñ birisine işâret idüp sū'āl itdükde sözinde şādıḳdur ben işitdüm ki bu ol kimesne

81b derkenar yan

men' itdi diyü şehādet itdi pes ḥaccāc didi sen anda ḥāzır idüñ sendaḳı niçün muvāfaḳat itmedüñ didi ben seni düşmen dutar idüm baña lâzım degül idi senüñ tarafuñ ḥimāyet itmeñ ḥaccāc buyurdu ikisin daḳı āzād idüp ḳoyuvirdiler şıdk niyyetleri sebebi için **incāḥ bābında haberde** gelmişdür ki bir mü'minüñ göñline sürür ve şādlık irişdürmek halkuñ ve meleklerüñ 'ibādetlerine berāberdür **mervîdür ki** iskender zü'l-ḳarneyn her gün aḥşāma deḳin ḥükümet dîvānında oturur idi bir gün ḥiç bir umür vāḳi' olmayup

⁴⁷² Mücadele 22: İşte onlar kalblerine imamı yazdırmışlardır.

kalpup gidecek vaqtinde didi ki ben bu günü 'ömrümden 'add itmezem vüzerādan birisi didi ki bir gün ki şihhat ve ferāgat ve kerāmetle aḥşāma iriše ve umūr ise nehc-i merāmda ve mehābet-i murād ve kām üzere ve ferāgat-i ḥātır-ı müyesser ve muḥaşşıl-ı ḥizāne-i ma'mūr ve sipāh ise mükemmel melik bu günü 'ömr-i ḥesābından 'add itmez pes ne günü 'add itse gerekdür didi ey bī-ḥaber bir günde pādişāh ve ḥākim olandan bir mazlūma rāhatlik irišemeye veyāḥūd bir muḥtācuḡ ḥāceti revā olmaya nice ol günü 'ömrden 'add itmek olur **mervīdür ki** iskenderden çīn pādişāhı sū'āl itdi ki salṭanat lezzetin nede bulduḡ didi üç nesnede evvel düşmenlerümü menkūb ve maḡlūb idende ikinci dostlarımı ve yārānlarımı mu'azzez dutup ikrām ve ihtirām ile ser-efrāz itmekde 81b derkenar alt

üçüncü muḥtāclaruḡ ḥācetini bitirüp iḥsān ve cebr-i ḥātır itmekde bunlardan ḡayrı her ne lezzet var ise bī-'itibārdur **naẓm**

همین شاهی در زمان دلی

که از نعمان کراواتی

دوم دست از ابودولوز

رعایای خود را بود کار ساز

سیم جلینم از امیروز

وار و کور ازین شمسار

جیاد شاهان کز فرزان

کزینند ازین کار کجا مجاز

از انجالی کوی دولوز بود

هر درند ساپین جلوز بود

473

⁴⁷³ Hakimiyeti altında yaşayanlara yardımcıdır, yardıma ihtiyacı olan adam, yardım etse tanrı onu utandırmayacak, birçok kuvvetli padişahlar, geçtiler bu mecazi dünyadan, onlardan devlet sahibi olanlar, halkın huzurunu düşünenlerdir.

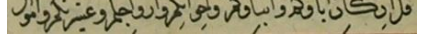
te'ennî ve te'emmül bâbında ki pervîz kendü oğluna vaşiyet ider idi ki nice ki sen re'âyâya hâkimsin senün 'aqluñ dañı saña öyle hâkimdür

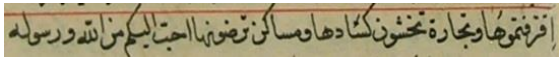
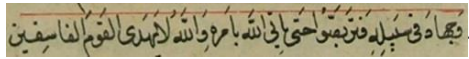
82a

1. telâṭum-ı emvâc-ı tevfiḳ vâsıtasıyla başiret-i şadrınıñ deryâsı ka' rından a'mâl-i şâlih şüretiyle 2. cevâriḥ ve a'zâ-yı sevâhilde zuhûra gelür muḥabbet nârınıñ bir lem'asıdur ki riyâzet-i bâdiyesi sūhte 3. vücūdı şeceresinden şu'lelenür vilâyet-i envârınıñ berkidür ki kuds-ı eyem vâdisinden 'âlem-i yaḳîn 4. seyr idenlerün gönli âyinesine cilve ider ve bu ma'ânîyi bir kimesne fehm ider ki ve hem şeyṭanıñ gözin 5. tevḥîd okı ile dikmiş ola ve hırş ve ḥased-i ḥâşâkın âteş şevkiyle yakmış ola ve 'aql-ı ma'âşuñ 6. fuzüllük lisânın mıkraz-ı a'râz ile kaṭ' itmiş ola ve nefis ra'nâsın meydân-ı gayretde riyâzete pâyemâl 7. itmiş ola ve hevâ başın edeb-dârına ber-dâr idüp şehvet leşkerin 'aşḳ şavletiyle şikest itmiş ola 8. ve gönül âyinesin şıdk-ı şayḳalı ile muşayḳal idüp ve rûḥ ravzasın müte'ârif olan rûḥ 9. ve reyḥânile müzeyyen itmiş ola nefis ve ṭab' ḥissiyesinün idbârı nenginden kurtılup vücūd-ı şebnemi 10. eḫadiyyet baḥrine peyveste olmuş ola ğurûr-ı ter-dâmenleri ki re'y-i ma'kûsları münekkes-i fenâ umûrlarınıñ 11. zehârif-i denesleriyle maḥcûbdur ve 'aql-ı mükedderleri hâviye-i hevâda muḳayyed ve nefis-i müdenesleri dünyânuñ 12. 'işve-i ğavâyil-i sükkeri ile âşüfte ve taḳlîd-i îmânları hevâ-yı ḥabs-i nefsanî ve vesâvis-i şeyṭanî keşâkeşi 13. ıztırâbında ḳalmışdur **imdi** tecellî-i cemâl envâr-ı îmân ve kemâl-i tecellî esrâr-ı 'irfândan ne ḫaberi var 14. **ferd**

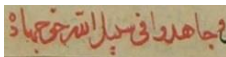
şahrâ-yı derd-i hicr ki pâyâna irmeye

hiçbir taraf ile yolu dermâna irmeye

ey 'azîz bu âyet-i 15. şerîfün tevfiḳi ki 16.

 17. 474

beyân 18. buyururlar ki baba ve ana ve birâder ve 'avret ve evlâd ve câh ve memleket ve saltanat cümlesi sa'âdet 19. idi yolunuñ ḫâr ve ḥasîsdür tâ bu devletün ṭalibi

 475

⁴⁷⁴ Tevbe 24: De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz bir ticaret ve beğendiğiniz meskenler size Allah'tan, peygamberinden ve onun yolunda cihattan daha sevgili ise, artık Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin! Allah, fasık topluluğu doğru yola erdirmez."

⁴⁷⁵ Hacc 78: Allah uğrunda hakkıyla cihat edin.

82a derkenar üst

kaçan ki re'āyāya emr ve fermān eyleyūn imdi sen daḥı 'aql fermānından öyle çıkma bir iş ki saña gelür te'emmül ile ve 'aql ile müşāvere eyleyüp andan şonra mübāşeret ve hüküm ile olmaya ki ḥalkuñ nefsine veyā mālına bir zarar irişe **naẓm**

imdi sipāhınuñ temşiyet-i umūrında muḳtezā-yı leys mine'l-'adl-i sūr'at ve isti'cāl itmek gerekdür ve sūdın ḥışm-ı vahdet-i ğāzab maḥallinde zimām-ı iḥtiyār-ı nefis eline virmemek gerekdür ve tefekkür idüp 'aḳıbet-endişlik eyleyeler olmaya ki bir iş işleye şonra nedāmet ve pişmānlik iḳtizā eyleye ve ba'dehu fāyide olmaya **naẓm**

tīzlik oḳ gibidür ki elden çıkdı girü gelmez ve te'ennī kılıç gibidür istemeyince bir nesne kesmez

82a derkenar yan

ki erdeşir atabeg ki rüzgāruñ selāṭīn 'ālīmīkdār ve nāmdārı idi buyurdı üç ruḳ'a yazdılar ve ḥuddām-ı ḥavāşşlarından birisine virüp didi ki kaçan ki dīvānda göresin ki bir ḥuşuşda nişāne-i tağyīr-i mizāc nāḥiyemüzde zāhir ve ḥışm ve ğāzab yüzümde ve zükūrumda bāhir olur andan evvelki ol ḥuşuşā hüküm eyleyem ruḳ'anuñ birisin baña vir eger anuñla ḥışm āteři sönmedi ikinci ruḳ'ayı vir ve eger iḳtizā eyleye üçüncü ruḳ'ayı irişdür ruḳ'a-i evvelüñ maẓmūnı bu ki te'emmül eyle ve 'inān-ı irādeti nefsi emmārenüñ ḳabza-i taşarrufına virme ki sen bir 'āciz maḥlūḳsun ve bir ḳavī ḥālīḳ var ki seni var itmişdür ikinci budur ki te'ennīye 'amel eyle ve āşūfte ḥāllü ādemler ki tañrınuñ

⁴⁷⁶ Her durumda düşüncesiz olma, telaş senin yolundan geçer.

⁴⁷⁷ Ordu işlerinde acele etme, sabır yolundan çıkma ki yüzlerce kan bir defada dökülebilir, ama ölüyü direltemezsin.

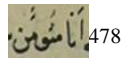

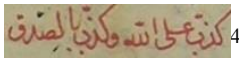
vedī'atlarıdır anlar ile 'acele üzere mu'āmele eyleme ve anlar ki saña mağlūbdurlar anlara rahm eyle ki sen mağlūbı olduğun dañı saña rahm eyleye üçüncü ruķ'ada yazmış idi ki bu hükmdede ki itmek istersen şer'iden tecāvüz itmeyüp inşāfdan giçme **tevārihde meştürdür ki** kaçan aħmed şāmānī vefāt itdi oğlı naşır sekiz yaşında idi erkān-ı devlet-i sāmāniye anı tahta giçürdiler ve 'adālet yüzünden hükümet iderler idi ol maħalle degin ki hadd-i bülūga irişüp hükümet idüp memleketi hīz-i zabta getürüp

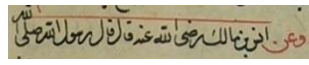
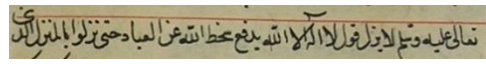
82a derkenar alt

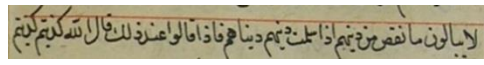
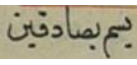
envā'-i fezāyil ve eşnāf-ı menākıb-ı āmāde idi ammā hadāset yüzünden ve 'adem-i tecrübe ve gurūr-ı saltanatdan tīz hışma gelüp ve bī-te'emmül hüküm idüp az cürme çok 'uķūbet ider idi bir gün vezīrine didi hiç bende bir 'ayb görürsen ki ben anuñ tedārikile muķayyed olayım vezīr didi bi-ħamdülillahi te'ālā ki zāt-ı şerīfün şıħhatde ve müzeyyendür cümle ma'rifet kemāl ile ve şalā-yı kerem ve mürüvvet virmişsin ve laţif ni'metler müheyvā itmişsin lakin bu ħān-ı

82b

1. hükmi ile sa'ādet yolını bu ħamle mevāni'den pāk itmeye letāyif-i esrār-ı ĩmān nefehātından bir nesīm 2. ve 'ıtr-ı 'ālem-i 'irfān revāyiħinden bir rāyiħa anuñ meşāmm-ı cānına irişmeye tā 'alāyik-i niķābınuñ tecrīd ve 3. tefrīd meşşātasın ĩmān cemālinden

 478 sözleri kıyilden şaħiħ gelmeye 4. 479

 5. 6.

 7. ħazret-i enes rażıya'llahu 'anhudan

mervīdür ki ħazret-i nebī şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur 8. ki kelime-i lā ilahe illallah kavli ħaķķ te'ālā ħazretinün ħışmın bendeleri üzerinden def' ider tā ki 9. ğafletden işleri ve hırşları bir yire irişür ki dīnlerinün noķşān ve ziyānından eksikleri 10. olmaz ve cümle feraħ ve şādlikleri dünyānuñ selāmetlik⁴⁸⁰ iledür pes ol ħāletde lā ilahe illallah 11. kelimesin zıkr eyleye cenāb-ı kibriyā anlara cevāb diye ki kızb idersiz kızb idersiz ĩmānda şādık 12. degülsüz zīrā ki nūr-ı ĩmān-ı kibr ve hırş ve hevā bir yirde cem'

⁴⁷⁸ Ben müminim.

⁴⁷⁹ Zumer 32: Kim, Allah'a karşı yalan uyduran ve kendisine geldiğinde, doğruyu (Kur'an'ı) yalanlayandan daha zalimdir?

⁴⁸⁰ İyelik eki yazılmamıştır.

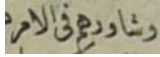
olmazlar ve bu hatar-ı 'azîm havfindan enbiyâ 13. ve evliyâ ve şiddîklarun gönülleri kan olmuştur ve bir kimesneye ma'lûm olmamıştır ki bu bizâ'at-ı 14. müzcât ki anı îmân-ı taşavvur itmişlerdür ol hâzretün şâyeste-i kabûli var yâ yok **rivâyet** olunur ki 15. hâzret-i resûlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem bir tıflun cenâzesi namâzın kıldı bir kıyılden 16. işitdi ki hâsed bu tıfla ki günâhsız bu dünyâdan gitdi anda cennet kuşlarından bir kuş olur 17. hâzret bu sözden gâzaba geldi ve buyurdi ki ne bilürsin ki buña ne itseler gerekdür ol allah haqqı için 18. ki ben peygamberim ben bilmem ki yegâne itseler gerekdür ebû derdâ rażıya'llahu 'anhu kısm idüp didi ki hîç 19. kimesne kendü îmânına emîn olmadı illâ ki nez' hâletinde nicelerinden îmân girü alındı

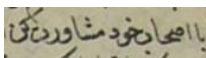
82b derkenar üst

bî-pâyânuñ duzı eksikdür ve duzsuz ni'metün ne ta'mı olsa gerekdür naşır didi bu hânun duzı ne olmak gerekdür vezîr didi hükümet hânun duzı hilm ve te'ennî ve te'emmüldür ve bunları yağma idüp fenâya viren hışm ve 'aceledür naşır didi bir dağı bilürem bu 'ayb bende var ve lakin mu'tâd olmuştur bunun def'ine ne 'ilâcı var vezîr didi bundan sonra gerekdür ki hükümet meclisinde te'emmül idüp 'acele itmeyesin ziyâde hışmdan ferâğat eyleyüp ve hem hizmetünde pākize hulq ve eyü sîretlü kimesneler gerekdür ki istilâ-yı gâzabda saña şefâ'at itmekte kâdir olalar tâ bu iş karar bula naşır dağı ba'zı ümerâ ve hükâm ve ekâbirden zevî'l'ukül kimesneler var ise getirüp şeref-i takarrüb ile muqarrer itdi ve didi ki kaçan ki hükümet meclisinde bir siyâsete hüküm eyleyem üç mevķûf

82b derkenar yan

dutup ve üç def'a baña 'arz eyleyüz ve her kime 'ukûbet emr eylesem yüz degnekden eksik urasız ve ol mücrimler ki müstahaqq-ı 'afv olalar vech-i ahsen ile şefâ'at eyleyesiz kaçan ki kaç eyyâm bu minvâl üzere gitdi az müddetde debdebe-i eyâlet ve tantana-i eyâleti etrâfi cihâna münteşir oldu **müşâvere ve tedbîr bâbında** haqq sübhânehu ve

te'âlâ kendü habîbi resûlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdi ki ⁴⁸¹

ya'ni ⁴⁸² ol işlerde ki vâkı' ola kibâr dimişler ki bizüm peygamberimiz huşûsâ cümle halkdan ziyâde bilür iken yine vahy-i ilahî ile müşâvere-i fermân olundu

⁴⁸¹ İşlerinizi konuşarak halledin.

⁴⁸² Dostlarınızla konuşun.

bu sebep ile müşāvere her umūrda lāzımdur zevī'l-‘uqūl ile **getürmişlerdür ki** rüm pādīşāhınūñ ‘azīz mışır ile mābeynleri ‘adāvet üzere olup birbirine leşker çekdiler meger rüm leşkeri arasında bir kimesne var imiş ki her ne aḥvāl olur ise yazup ‘azīz mışıra göndürüp āgāh ider idi çün sözi şaḥīḥ olmağıla cümle sözine i‘timād ider olmuş idi bu aḥvāli rüm pādīşāhına irişdürdiler cüdā bu söze muḳayyed olmayup ol ādemūñ yüzine gülmeyüp tā saf bağlandı ḳayşer ol ādemi çağırup

82b derkenar alt

bir ḥızmete ta‘yin itdi ol vaḳtde vüzerā ve ümerāsın çağırup didi ki ‘azīz mışırūñ vüzerā ve vükelā ve ḥavāşşları bize mektüb ile ḥaber göndürdiler ve ḳasem itmişler ki ḳaçan ki meşāff maḥalli ola biz ‘azīz dutup ḳayd ü bend ile saña getürelim dimişler imdi elem çekmenüz didi ki ol ādem ḥāzır idi bu sözi ḳayşerden işitdügi gibi ‘aynī ile ‘azīze yazup göndürdi ‘azīz buña muḳḫali‘ olduğı gibi müteḥayyir olup

83a

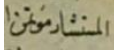
1. **mervīdür** ki ḥazret-i ‘īsā ‘aleyhi’s-selām havāriyyūnları gördi ağlarlar anlarūñ ağladuḳlarından 2. sū‘āl itdi didiler yā nebīye’llah kendü günāhlarımıza ağlaruz pes ḥazret-i ‘īsā buyurdi ki 3. siz ki ümmetsiz günāhdan böyle ḳorḳarsız ben ki peygamber ve zī-küfrden öyle ḳorḳaruz **haberde** 4. gelmişdür ki yaḥyā peygamber ‘aleyhi’s-selām o deñlü ağlamış idi ki gözinūñ yaşı yüzü üzere 5. bir mertebe yol itmişdi ki dişleri görünür idi bir gün pederi ḥazret-i zekeriya ‘aleyhi’s-selām 6. didi ey ciger-güşem ben ḥaḳḳ te‘ālādan bir ferzend ricā itmiş idüm ki gözüm anuñ dīdārı 7. ile rüşen olasın ḥālā bu nevḥa ve zārīlık ile cihānı gözüme ḳaranulıḳ itdük didi 8. ey baba ḥazret-i cebrayil ‘aleyhi’s-selām baña ḥaber virmişdür ki cennet ile cehennem arasında bir ‘akabe 9. var andan ḥalāş olmaz meger ol kimesne ki ḥaḳḳ te‘ālā ḥavfindan dāyimā giryān ola pes ḥazret-i 10. zekeriya ‘aleyhi’s-selām buyurdi ki ağlata deñlü ḳādir iseñ ol günden evvel ki daḥı ağlamanuñ 11. fāyidesi olmaya ve yine buyurdi ki her ‘amelūñ nişānı vardur ḥaḳḳ te‘ālā ḳorḳusunūñ nişānı ağlamakdur 12. ve cennet iştiyākı şabrdur tā‘at-ı meşāḳḳatine **haberde** gelmişdür ki ḥazret-i ibrahīm ‘aleyhi’s-selām 13. müddet-i ‘ömrinde üç kizb ihtiyār itmiş idi dīn-i maşlahatı içün her ne vaḳt ki anı ḥātıra ve 14. fikrine getürddi ḥavfindan bi-hüş olup öyle düşerdi ki ḳalbinūñ ḥareketi ve çalınması 15. şadāsı mesāfeden işidilür idi ḥazret-i cibri‘l ‘aleyhi’s-selām nāzil olup didi ki ḥazret-i

16. cenāb-ı bārī saña selām idüp buyurur ki hergiz görilmemişdür ki dost dostdan 17. böyle havfa düşüp ağlaya hazret-i ibrahīm eyitdi ki yā rabbi her kaçan ki günāhım yād iderem dostluk 18. hulleti örtilür **naql** olunur ki emirü'l-mü'minīn hazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu her vaqt ki 19. bir şamān yaprağın görür idi ağlayup dir idi nolaydı ki 'ömer bu şamān çöpi olaydı ki

83a derkenar üst

havfdan şaf dutmadın karāra yüz dutdı kayşer ardınca ādem göndürüp emvāllerin ğāret itdiler imdi bir tedbīr ile bir düşmen münhezim olur **mervīdür ki** mülükdan birisi bir hekīme sū'āl itdi ki tedbīr eyüdür bā-şecā'at hekīm didi şecā'at kılıca beñzer ve re'y kavī el gibi ki aña iş buyura nice ki ādemünj eli kılıcsız daħı olsa bir iş işleyebilür ve eger kılıç elsiz kalsa bir 'amel işlemez **mervīdür ki** merv vilāyeti kādılarında bir kādınun bir kızını cemīle ve bākire var idi ve şehriñ ekser halkı işitmişler idi kādı ise mütehayyir olup bilmez idi ki kankısına vire hemcivārında bir zimmī var idi anı da'vet idüp didi benüm bir kızım var nice kimesneler işitmişlerdür

83a derkenar yan

kankı birisine virecegüm bilmem sen ne dırsın zimmī didi ben bir ādemüm ğayrı dīnde sizünje ne münāsebetüm var ki müşāvere eylemez kādı didi sen ğayrı dīndesin ammā emīn ādemsin zīrā kibār dimişlerdür ki müşāvereyi emīn ādemile itmek gerekdür ki ⁴⁸³ imdi her ne sen söylersen ben aña i'timād iderüm zimmī didi ey efendi nikāhda küfv şartdur ve küfv ise müselmānlar mezhebinde dīn ve millet ile olur ve bizüm tariķimizde aşl ve neseb ile olur ve ehl-i rüzgār yanlarında māl ve cāh ile olur imdi fikr eyle kankısına i'tibār eyleyüp ihtiyār idersen kādıya bu söz hoş gelüp didi dīn cümleye ğālibdür diyü kendünün bir şālih ve 'ālim ve mütedeyyin 'abdı var idi mübārek em didi mübārekden eyü dīndār görmedüm kızın aña tezvīc ve tenkīh idüp hikmeten haķķ te'ālā andan bir evlād geldi adı 'abdu'llah bin mübārek ki 'aşrında imām ehl-i islām ve zamānenünj zāhid ve 'ārifī idi **'akıbet-endişlik bābında** tārīh-i selāmīde mezkūrdur kaçan esfār bin şireveyh rey kaşdı ile semnāna geldüğünde ol hatile ki ebū ca'fer simnānīyi helāk eyleye ebū ca'fer ise vehm idüp bir şırb kal'ası var idi muhāşara

⁴⁸³ Konuşan, danışan sakindir yani aceleci değildir.

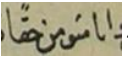
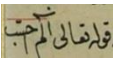
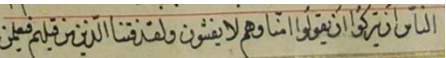
oldı çün esfardi vilâyetin havza-i teşhîre getürdi deylemî bir miqdâr ‘asker ile ol al‘aya göndürdi her ne deqlü ki sa‘y itdiler al‘ayı ele getüremediler âhirü‘l-emîr ca‘fere haber göndürüp esfâr ile şulh

83a derkenar alt

tarhın bırakup şulh te‘kîdi için ziyâfet olmasın münâsib görilmegin ebü ca‘fer ziyâfet tedârikin görüp deylemî al‘aya da‘vet idüp deylemî dahı nâmdâr ‘asâkirden bir miqdâr âdem ile al‘a tarafına varduda ebü ca‘ferden haber geldi ki kendüsi tenhâca gelsün deylemî dahı bi‘z-zarûr tenhâ varup âdemlerinüñ a‘dâsı taşrada aldılar ebü ca‘fer ise nıris marâzına mübtelâ olup harekete mecâli yoğidi ve bir serâyda olur idi ki pencerelerinden al‘anuñ taşrası görünür idi deylemî ol maalle getürüp bir iki sâ‘at miqdârı ‘işret

83b

1. hesâb-ı havfindan halâş olaydı **mervîdür** ki ebü ‘ubeyde cerrâh rażıya’llahu ‘anhu ağlayup 2. dir idi nolaydı ki ben bir koyun olaydum başım kesilüp etim neyletdi tek abr ‘azâbından ve 3. kıyâmet giriftârliginden halâş olaydum **naql** olunur ki ‘atâ-yı sellemi uddusu’llahi te‘âlâ sırrıhu 4. ha te‘âlâ havfindan kırk sene göge bamayup gülmedi ve ıssı ta‘âm yimedi ve her ne zamân ki halka 5. aht veyâ belâ irişür idi dir idi bu benüm şümligimdendir ey kâş ‘atâ olaydı halk anuñ 6. şümliginden halâş olaydı enbiyâ ve şahâbe ve tâbi‘înüñ celâlet ve adr ve büyüklükleri 7. ahvâli budur ki naql olundu **lakin** sünnet-i ilahî böyle gitmişdür ki ekâbir-i dîn ve erbâb-ı yaîn 8. dâyimâ murâkebe-i enfâs ve evât ve muhâsebe-i eyyâm ve sâ‘âde muvâzebet göstürürler 9. ve o ân ‘ömlerin envâ‘-ı tâ‘ât ve eşnâf-ı ‘ibâdât ile ma‘mûr dutarlar ve ebdân-ı zâkiyye ve 10. nüfûs-ı marziyeyi mücâhedât ve riyâzât bütesinde âl iderler ve bu cümle ile hasret seylâbın 11. gözlerinden döküp revân iderler ve kendülerin bu dergâhda ‘âşiyân-ı cefâ-kârdan 12. ahar bilürler ve hevâ ve hevese tapucıların mağrûrı ve tîre-i rüzgâr-ı mebsûrlar cümle 13. ‘ömlerin rızâ-yı muhâlefetinden gönül âyinelerin siyâh itmişler ve nefis ve şeytânun mekr-i 14. muava‘atın cân biline baqlayup ve dünyâ-yı fânînüñ mükeddere-i murâdât-ı lezzetin kendü 15. ibleleri dönmişler ve hevâ-yı devâ‘isin kendü ma‘bûdları ılmışlar ve kendülerin müselmân-ı 16. haî ‘add iderler ve şalât ve

şavma bir dürlü mağrūr olurlar ve tezvīr-i taqlīdi ile 17. mūbāhāt iderler ve 484
taqlīdi lāfin felegine iriřdūrler haqq sūbhānehu ve 18. te‘ālā ḥazret-i celle zikrehu
gāfillerūñ tenbīhi için ḥiṭāb buyurur ki 19.

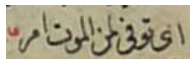
485

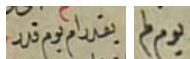
83b derkenar üst

itdükden sonra ešnā-yı kelāmda ebū ca‘fer didi ki ortalığı tenhā idiñüz vilāyete müte‘allik ba‘zı esrār sözler vardur söyleşelim ebū ca‘fer dañı tenbīh itdi ne deñlü ḥuddām var idi gitdiler bir küçük ḥidmet ḥizmetkārdan gayrı ḳalmadı ḳaçan ortalık tenhā oldu deylemī ḳalkup fī’l-ḥāl ebū ca‘ferūñ bařın kesdi ve kendü ile bir ip getürmiř idi biline bađlayup pencereden ařađa inüp ‘askerine vardı imdi ebū ca‘fer eger ‘āķibetin fikr idüp gāflet üzere olmaya idi bařı kesilmez idi **řecā‘at bābında getürmiřlerdür ki** ḥālīd bin velīd ki cūr‘et ve řecā‘atde islām arasında ma‘rūf ve mevřūf idi dūnyādan rıḥlet itdügi maḥallinde gözinden ḥasret yařın döker idi ki ve ḥasrete bu deñlü řaflar içre döğüşler

83b derkenar yan

arasında đarb ve ḥarb gördüm ḥālā döřek üzere ‘acūze ‘avretler gibi ölüřüm çünki ecelden çāre yođdur bārī eyü nāmīle ve řeḥādetile cān virmek gerek idi **mervīdür ki** efrāsiyāb kendü leřkerine dir idi mevte ḥariř oluñuz tā çok yařayasın ve ölmege ḥāzır ve āmāde oluñuz tā sermāye-i devlet ve ‘izzet ele getüresiz büyüklük iki nesnedür yā eyü nāmīle ölmek veyā dost-kām giçinmek **mervīdür ki** emīrū’l-mū‘minīn ‘alī rażıya’llahu ‘anhu ceng günü kendüsin bī-pervā řaf dūřmena urup mülāḥaza itmez idi didiler yā emīr böyle cūr‘et idüp kendü ḥıfz ḥirāsetüñe ḥiç mülāḥaza itmezsin emīrū’l-mū‘minīn buyurdi ki yaķın bilürüm ki her kimüñ ki eceli iriřür ise ḳaderden ḥazerüñ ne fāyidesi var ve eger ḥükm-i fevt ve fenā dīvān-ı ḳazādan řādır olmaya baña ne zārar iriřür bu bābda iki beyt denilmiřdür **naẓm**

⁴⁸⁴ Ben hakkıyla müslümanım.

⁴⁸⁵ Ankebut 1-3: Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: Elif lam mim “İnandık” demekle imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı zannederler. And olsun, biz onlardan öncekileri de imtihan etmiştik.

يوم لا يقدر الا بقره الفصا

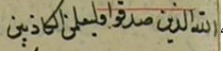
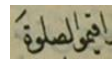
يوم فتر قدر لا يقدر الا بقره 486

mervîdür ki nüşîrevân büzürcmihreden sū'āl itdi ki şecā'at nedür didi ki kuvvet-i kalbdür didi ki niçün kuvvet-i yed dimedüñ didi eger kalb kuvveti olmasa elde kuvvet kalmaz ve işitmişem ki evlād-ı 'arabuñ bir şeci' i pîr olmuş idi bu kuvvet ve za'f ile kavî dil idi bir gün ata binmek istedikde iki âdeme yapışup bindürdiler fuzûluñ birisi didi ki böyle âdemden ne şecā'at olsa gerekdür ki

83b derkenar alt

anı iki âdem ata bindürür didiler belî ata iki âdem bindürür ammâ yüz âdem indüremez **getürmişlerdür ki** ol müddetlerde ki iskender 'âlem teşhîri için 'azîmet ider idi aristosı taleb itdi didi ey hekim bu meydâna ki kadem komışam ve mühim ki şurû' itmişem ihyânen dost ve düşmenler olur anlar ile ne güne hareket itmek gerekdür hekim didi ey melik aşl oldur ki tâ mümkün ve maqdûrdur düşmen-engizlik itmeyesin ve dostlara hârligi cā'iz görmeyesin ve eger düşmen zuhûr ide istimâlet ve dil-nevâzlık eyle

84a

1. cenâb-ı hazret-i şamediyet 'azze ve celle hitâb buyurur ki ve kâsem 2. yâd ider 'azamet ve celâlim için ki halk gümân ider biz anları koysak gerek olmiqdâr ki söylerler 3. biz mü'minlerüz ve biz anları imtiḥân meḥekkine urmaya uz ḥaqqâ ki imtiḥân itdük ol kimesneleri 4. ki kendülerden muḳaddem idilür ve yine bunları daḥı imtiḥân iderüz tâ ki kezzâbları ve bâılları şādıklar 5. ve muḥaqqaklardan ayırup çıkara uz **meselâ** eger bir ḥâkim bir kulına emr eyleye ki falân işi işle 6. ve filân işi işleme ve eger muḥâlefet ider iseñ seni öldürürem diyü tenbîh eylese ve bir kimesne daḥı 7. üzerine mütevekkil ta'yîn eylese ki ol kulınuñ aḥvâlin tecessüs eyleye bu taḳdîrce ol kul fikr ider ki 8. her ne idersem müvekkil görür ve ḥâkimüñ siyâseti ise muḳarrerdür bi-şübhe muḥâlefeti terekkün urup imtişâl-ı 9. fermân ider pes ḥaqquñ fermân-ı imtişâline irişe işide ki ḥaqq celle ve 'alâ emr itmişdür 10.

⁴⁸⁶ Ey ölü muhakkak ki ölüm bir hadisedir, bir kaderle gelmezse başka bir kaderle gelecektir, eğer kaderle gelmesse kaza ile de gelmez, o gün kader vefa etmezse zafer de vefa etmez.

⁴⁸⁷ Ankebut 3: Allah, doğru söyleyenleri de mutlaka bilir, yalancıları da mutlaka bilir.

وَأَذْكُرُوا لَكُمْ آمَنُوا بِعِزِّ الْحَزْنِ بِمَعْرِفَةِ الْمَعْرُوفِ بِمَعْرِفَةِ الْمَعْرُوفِ وَلَا تَكُونُوا

11.

الْكُفْرَ بِالْبَاطِلِ وَالْحَزْنَ الْمُبِينِ وَالْأَرْحَامَ حَسْرَةً عَلَى الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوا

12.

فَلْيُحْمَلْ⁴⁸⁸

ve melâyike mükerreminden iki melek kendüye mütevekkil itmişdür ki ahvâline şâhid olalar 13. ve bu cümleyi işidürler anuñla hiç ‘amel itmezler yaķındür saña ki hâkimün siyâseti var ve haķķ te‘ālānuñ 14. rubūbiyyetine ve hūkm ve siyâsetine ‘ilmün var lakin bunı lisān ile zıkr iderler ammā kızbdür gönülde andan 15. hiç eser yok zirā eger yaķın bileydi ki haķķ te‘ālā va‘d ve va‘idinde şādıķdur ve infāz hūkminde kādirdür 16. ve ne buyurup emr itdi ise itmek gerek idilür āgāh ol ki ‘azāb-ı ahiret şedidrekdür dünyā ‘azābından 17. ve helāk idi müşkilrekdür helāk-ı dünyeviden bunı taħķiķ bilseler idi hergiz haķķ te‘ālānuñ emrine muhālefet 18. itmezler idi ve çün bu ma‘nā taħķiķ eylesin bilürsin ki ekser halkuñ imānı za‘f üzeredür illā māşāallah 19.

وَالنَّاسُ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا يَوْمُ الْآخِرِ إِلَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

84a derkenar üst

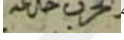
kendüñe maħşuş eyle ve dostı ‘izzet ve hürmet-i havāş eyle ki dostluķdan giçmeyeler iskender didi daħı ziyāde eyle düşmen işinden gāfil olma her ne deñlü qalil iseler ve kendü leşkerüñe i‘timād itmeye her ne deñlü keşir iseler ve daħı bir mühim ki mülāyim ve āheste söz ile huşüle gele bārid ve nā-mühim kelām lisāna getürmeyesin ve bir iş ki tāziyāne ile müyesser ola kılıca el urmayasın iskender didi yehtemil ki işüm düşmenle harbe yüz duta anda ne güne hareket olunmaķ gerekdür hekim didi ceng ahvāli iki işden hālī degüldür yā sen anuñ üzerine gidersin veyā ol senün üzeriñe gelür ve eger sen bir düşmen üzerine kaşd eylesin on şarta ri‘āyet itmek gerekdür evvel oldur ki cengden ğaraż hayr-ı maħzđur ğayrı olmaya taleb-i dīn haķķ ve def‘-i zulm ve fesād gibi ikinci teveccüh itmek gerekdür cenāb-ı

84a derkenar yan

kibriyāya ve imdād taleb itmek ve du‘ā-yı hayr ve şıdķ-ane sa‘y olunup ehl-i ķubürdan himmet-i imdād istemek üçüncü şerā’iṭ-i hāzm ve süü’z-zān taķdīme irişdürmek ve münşiler ve cāsuslar istiħdām olunup tefahhuş-ı leşker-i haşm ne miķdār itdüklerinün

⁴⁸⁸ Bakara 43-Ali imran 104-Bakara 188-Maide 90: Namazı kılın, zekâtı verin. Sizden, hayra çağırın, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. Mallarınızı haksız yere yemeyin. (Aklı örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak, şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçın ki kurtuluşa eresiniz.

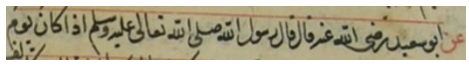
keyfiyyetin bilmek dördüncü bir leşker ile teveccüh itmek gerektür ki cümle yek dil ve yek cihet öyle yeksân olalar ki sipāhuñ ittifākı sultānuñ zafer ve nuşretine delıldür ve muvāfaqat-ı ekābir ve ittifāk-ı kibār huşuşā akrabā olalar bu bābda zarüretdür beşinci leşkere eyü va‘deler virmek gerektür ve niyyet itmek gerektür ki va‘deye vefā eyleye altıncı kâdir olduğça mübāşeret-i harb itmemek gerek kendü nefesine ki eger bir şikestelik vâkı‘ ola aña tedārik itmege kâdir ola yedinci leşkere tedbîr ve tedārik itmege ve serdārliğe bir kimesneyi ihtiyār eyleye ki üç şıfatla mevşûf ola evvel şücā‘ ola yürekli olup şecā‘atle ma‘rûf ve mevşûf ve şöhet bulmuş ola tā düşmen andan havf çekeler ve dahı re’y şayup ve müdebbir olup cengde ‘askerüñ hurûc ve duhûlin bile ki nice yirde re’y şayup cengden gider ve envā‘-i hîle ve hud‘a eyleye ki cengde mekrûh

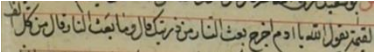
degüldür belki müstaşsendür nice ki haberde gelmişdür ⁴⁸⁹ ve mümāreset harb itmiş olup şāhibi tecrübe ola sekizinci

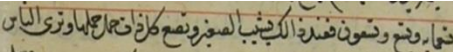
84a derkenar alt

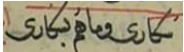
oldur ki kaçan ki bir kimesne esnā-yı harbde mübārezetde ve şecā‘atde akrānından ve hem küfvinden mümtāz ola ‘atā ve şılāda ve senā ve hamdini anuñ ziyāde itmek gerek belki o bābda mübālağa itmek gerek tā gayrılar aña meyl eyleyeler ve cān-nisār eyleyeler toközuncü harb güninde gâfletden uzak olmak gerek zirā çok vâkı‘ olur ki zafer karīb olmuşken bir nefis cengden gâflet olunduğı gibi iş gayrı dürlü olur onuncü eger haşm-ı leşkeri şanmış ola ‘ağllarınca gitmek gerek ve ādem dahı göndürmemek gerek ki çok maħalldde olmuşdur ki olmaķüle gidenleri kovanları dönüp bozup girü ‘avdet eyleyüp gālib ‘askeri mağlûb itmişlerdür

84b

1. ⁴⁹⁰ **naql olunur** ki şeyh ebū bekir ketāni quddusu’llah zevcesi vefāt itduğinden sonra 2. rü’yāda gördiler ki bir kabır üzere durup ağlar didiler ey ‘azîz niçün ağlarsın buyurdı ki nice 3. ağlamayam ki her cenāzeler ki mü’minler ve müselmānlar mezārına korlar biñden ancak biri imān iledür 4.

6.

7.

8.

⁴⁸⁹ Savaş kandırmaktır.

⁴⁹⁰ Bakara 8-Yusuf 106: İnsanlardan, inanmadıkları hâlde, “Allah’a ve ahiret gününe inandık” diyenler de vardır. Onların çoğu Allah’a ancak ortak koşarak inanırlar.

ebū sa'īd rażıya'llahu 'anhudan mervīdūr ki ḥāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 8. buyurdu ki kıyāmet gününde ḥaqq te'ālā ḥāzreti ḥiṭāb ide ki ey ādem kendü oğullarından 9. cehennemlülere çıkar ādem 'aleyhi's-selām diye ki yā rabbi nice sene çıkarayım ḥiṭāb gele ki biñden 10. toğuz yüz toğsan toğuzı cehennemlikdür ve bunlar ol kavmlerdür ki ḥesābsız cehenneme atarlar 11. zīrā dūnyāda muḥāsebe-i nefsanīlerin ol bī-devletler gözetmeyüp āhiretde ḥesābsız nüfūs-ı 12. ḥabīseleri anları hāviyeye çeker **şeyḥ dāvud ṭābī** ḫuddise sırruhudan sū'āl itdiler ki īmān 13. nedür didi ki

ياقوربا النور بعد الظلمة والذين بعد الضورة والسنة بعد العتمة

14. **والسنة بالعبادة بعد المجاهدة**⁴⁹¹ buyurdu ki īmān

oldur ki göñli ma'siyet karanlıktan 15. pāk idüp ve ma'rifet ve muḥabbet-i nūr ile aydınlık eylesin ve ḳalb-i pāk⁴⁹² lakin rahmet ve şefqate tebdīl 16. idesin ve bid'atın sünnete götüresin ve nice ki hevā ve heves 'iştānların gözüne şīrīn 17. götürürsen ḥaqq te'ālānuñ ṭā'at ve 'ibādet eylemenün nūrın ve īmān nūrın daḥı ḳalbüne şīrīn eylesin 18. **el-bābū'r-rābī** ḥaqq sübhānehu ve te'ālā ḥāzretün 19. 'ubūdiyyeti ḥuḳūken edā itmekdedür ve bu kaç aḳsāmdur ve cümle namāzuñ efdalidür ki

84b derkenar üst

imdi eger ḥarb için seng üzerine gelseler ve sen anuñ def'-i şadedi için ikiden ḥālī degüldür muḳāvemete ṭākatün var yā yok eger var evveli oldur ki envā'-i tedābīrden her nev' ki mümkindür düşmenlik maḳāmında giçürmege sa'y itmek gerek ve bu şüret el virmeye ḥarb şartı nice ki zıkr olundu ri'āyet itmek gerek ve muḳāvemete ḳudretün olmaya cāsūslar ve gözciler ḳollanmaḳ gerek yollar muḥāfazatında derbendler hıfzında ve ḳal'a istiḥkāmında ve zaḥīre ḳomaḳdan taḳşīrāt itmek gerek ve şulḥ talebinde bezl-i envāl ve isti'māl-i ḥiyel ve mekā'id-i zārūretdür ve şulḥ düşmen tarafından taleb eyleyeler ibā' itmemek gerek ve aşlen lecāc ve te'ḥīr itmeyeler zīrā lecāc mezmūmdur ve ṭālib-i şulḥ āḫirde muzaffer ve manşūrdur

84b derkenar yan

iskender bu sözleri destūrü'l-'amel idüp şulḥ ve ceng bināsın bu minvāl üzere yaptı mefāzet-i bāzū-yı kām-kār ve müsā'adet-i baḫt-ı bīdār ile her ṭarafa ki rāyet-i zaferiñüze müteveccih oldu fetḥ ve nuşret ilğār ile istiḳbāline segirdür idi ve her cāyına ki maḳşad-ı

⁴⁹¹ Ey karanlıktan sonra ışık, sertlikten sonra yumuşaklık, bidatten sonra sünnet.

⁴⁹² pek şeklinde yazılmıştır.

himmet-i bülend ve maṭmaḥ-ı nazar-ı himmet-i ercümendi ola iḳbāl-i sa‘ādet isti‘cāl-i
tarīķile mūrāfaḳat ve muvāfaḳat-ı ḥaṣem-i ‘ālī ḥaṣem-i ‘alem ider idi **naẓm**

هرجا غم هما بگوشن کران سازد و کباب

نخ و نقرن را بران جانب بگوشن و درغان

دخ دولت بود کس را مگر دولت دنیاه

نخ و نقرن کس را در دولت درغان⁴⁹³

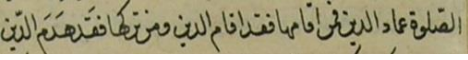
neṣāyih-i mülükda getürmişlerdür ki ki her pīrūḅ ki ‘aḳlı ve biliṣi olmaya bir çeṣme
gibidür ki şuyı olmaya ve her tāzenūḅ ki edebi olmaya bir büstāndur ki güli yoḳdur ve
bir dervīṣūḅ ki ma‘rifeti yoḳdur bir gözdür ki nūrı olmaya ve bir ‘ālimūḅ ki taḳvāsı
yoḳdur bir atdur ki başlıḅı olmaya ve bir ḡanīnūḅ ki iḥsānı yoḳdur bir aḡaçdur ki bārī
olmaya ve bir maḥbūbuḅ ki ḥayāsı yoḳdur bir ta‘āmdur ki duzı olmaya ve bir pādiṣāhuḅ
ki ‘adli olmaya bir bulutdur ki yaḡmuru olmaya ve bir serdāruḅ ki ṣecā‘ati yoḳdur bir
bāzergāndur ki sermāyesi olmaya **mervīdür ki selāṭin-i ‘arabdan**

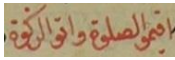
84b derkenar alt

birisinūḅ dūṣmeni zuhūr idüp muḥārebe itmek iḳtizā itmegin ümerā-yı devleti gelüp
sultāna didiler ki bu ceng aḥvāli ikiden ḥālī degüldür yā nuṣretdür yā hezīmet eger
ḥük-m-i ḳazā ile bizüm leṣkerimüze hezīmet vāḳi‘ olsa seni ḳanda arayalım didi ḳaçar
isem her kim beni arar ise raḥmet-i ḥaḳḳdan maḥrūm olsun iḥyānen eger ḡalebe-i ḥıṣm
ṫarafına dūṣer ise beni meydānda atlar ayaḅı altında ṫaleb eyleḅ ya‘ni ölünce ḳalışurum
dirler ki ol ḥarbde ḳılıç urup ḥaṣm-ı leṣkere ḥamle ider idi ol vaḳte dek

85a

1. dīnūḅ diregidür ve anuḅ terki dīnūḅ vīrānligidür nice ki lafz-ı ḥadīs-i nebevī delīldür

2. ⁴⁹⁴ pes 3. namāzdan ṣonḡra zekātdur zīrā ḥaḳḳ

te‘ālā ḥazreti her ḳanda ki namāz buyurdu zekāṫı aḡa ḳarīn 4. itdi ki ⁴⁹⁵ ve

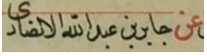
andan ṣonḡra ṣavm ki ṣeyṫān-ı la‘īnūḅ cārī 5. olmamasına bend ve maḥrūmlük āteṣine

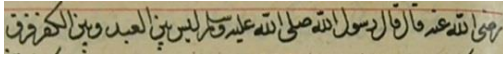
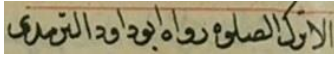
⁴⁹³ Her nereyi feth etmek isterse, fetih ve başarı o tarafa gider, mülk ve millet onun devlet yapan mızraḅının sayesinde, din ve devlet ona yardım eden okundadır.

⁴⁹⁴ Namaz dinin direḅidir, her kim namazı kılarısa dini vecibelerini yerine getirmiştir.

⁴⁹⁵ Bakara 43: Namazı kılın, zekāṫı verin.

siperdür pes bu bâb üç kısım oldu **kısm-ı evvel** namâz 6. içündür ki bu kısmda birkaç hadîs-i şerîf ki buña müte‘allikdür namâzuñ vâcibliğinde ve şihhatinde 7. ve isticâb-ı vaqt ve ser ve haqîkatindedür irâd olunur vâzih olmağ ciheti ile bu aqsâmlaruñ 8. her kısmın icâz-ı tarihiyle işâret olunur tâ ki sa‘âdet-i âhîret taleb idenlere tezekkür ve dîn-i

9. maqşudı olanlara temessük ola inşâ‘allah te‘âlâ 10.

 11. mervîdür ebü

dāvud tirmizîden⁴⁹⁶ ki cābir bin 12. ‘abdu’llahu rażıya’llahu ‘anhu dir idi ki hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki bende ile küfr 13. arasında fark yokdur ilâ şalât-ı terki ile ya‘ni bendenüñ namāza muvāzebeti muhāfazat ile 14. ve evkāt ile ve erkânlarinuñ itmāmı ile ve huşu‘ nişānı iledür imān budur bu ‘ālî 15. nişānlaruñ terki

küfrdür 16.

bureydet 17. eslemî rivāyet ider ki hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki bizüm ile kâfirler arasında fark 18. namâzdur pes her kim ki namāzı terk itdi haqkâ ki kâfir oldı ya‘ni küfre yakın oldı ve kendü 19. nefsi zevāl-i imān-ı haţarına müte‘arrız eyledi zîrâ ki imānuñ şecere-i tayyibesi tã‘ât-i teskiyesiyle

85a derkenar üst

ki zuhr oldı hevâ ıssı olmağıla mübârizler şuşayup ağızları quruyup toz burmuş idi havâşş-ı hizmetkârlaruñ birisinüñ elinde şu ile meliküñ ‘ağabince segirdüp irişdi ki didi ey melik şusuz olmışsun bir lahza ārām eyle ki bir miqdâr şu içesin melik ne şu maħallidür ki benüm kılcum benden şusuzdur vallahi ki kılcumuñ şusuzluğı gitmeyince ben şu içmem bu ‘azîmet ve cür‘et ve şecã‘at-i kâmil bereketile haqk te‘âlâ anı düşmena muzaffer eyledi behrām-ı gür ol zamân ki nu‘mân münzir ile bile idi ve nu‘mân babası yezdicerd emrile bunu beslerdi bir gün ceyrân şikârına çıkup gezer iken öñinde bir ceyrân kılqup her tarafâ segirdüp behrām ardınca kıvar idi hevâ ıssı olmağın ceyrân şusuzluğ galebe idüp tãkatsiz kaçup

85a derkenar yan

bir kabîle içinde kabîza nām bir ‘arabuñ evine girüp ‘arab dağı dutup bir ip ile bağladı ‘ağabince behrām irişüp oğ yay elinde çıkarup didi ey ev şāhibi benüm şikārum bunda

⁴⁹⁶ Tirmidî şeklinde yazılmıştır.

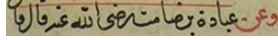
geldi vir didi ‘arab kim idügin bilmedi didi ey civān sen bir eyü yigitsin mürüvvet şartı degüldür ki bir civān bize penāh getürdi çıkarup vireyim öldüre behrām elem çeküp azarladı qabīza didi dürüş söyleme ki ben ölmeyince bu ceyrānı saña virmem ve eger beni öldürürsen qavm-ı qabīlem seni sağ qomazlar imdi kendü cānuña kıyma eger tevaqqu‘uñ var işte bu duran atı raht ü bahtı ile saña virdüm bin ve kendü atıñı yedegünge al git behrāma bu söz hoş gelüp atına iltifāt itmeyüp dutup gitdi ol gün ki behrām salṭanatına cülūs itdi behrām qabīza nām ol ‘arabı çağırdup ziyāde in‘ām ve ih̄sān itdi ve anı mücīrū’l-ğazalān diyü laqab itdi ya‘ni ceyrāna ḥimāyet idici dimekdür tamğac ḥān bir büyük pādişāh idi mi‘mār siyāseti ‘arşa-i memleketi ma‘mūr idüp ve kılıcuñ heybeti sapdadur sitemkārлық bünyādın şehir ve vilāyetden qaldurmuş idi bir gün

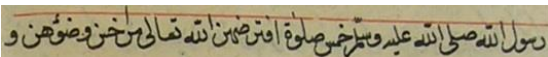
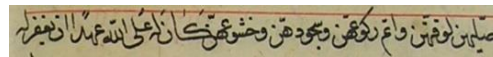
85a derkenar alt

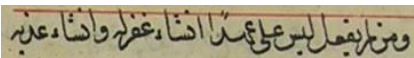
qalenderün birisi bir deste çiçek sultāna getürdi sultān alup didi bu çiçekleri qandan getürdüñ didi bağçelerden getürdüm didi ol bağçeler senüñdür didi ḥayır didi bağçeciden şatun mı alduñ didi ḥayır bunda çiçek şatılmaz bī-qıymetdür sultān te‘emmül idüp didi bir kimesne ki destürsuz bağçeye girüp çiçek düşürebile qādir olur ki izinsiz girüp meyve daḥı ala diyü neclin nice ‘ameller daḥı eyleye buyurdı ki elin keseler ekābir şefā‘at itdiler bir barmağın kesdiler ve tamğac ḥān ol

85b

1. kuvvet bulur her qaçan ol şecer-i za‘if bir ḥuşk-sār yirde vāki‘ olup teskiye görmeye

ḥayāt-ı 2. nebātı kendüden müntefī olması muqarrerdür 3.

 4. 5.

 ‘ubāde bin şāmit raḥīya’llahu 6. ‘anhu rivāyet ider ki

ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki ḥaqq te‘ālā beş vaqt namāzdur ki 7.

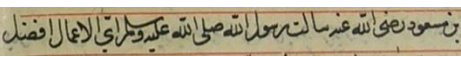
qulına farz itmişdür her kim ol beş vaqt namāzuñ ṭahāretinde bir ḥoşca ihtiyāt eyleyüp

8. ve evkāt-ı müsteḥabbelerde edā eyleye ve rükū‘ ve sücūdında ve ḥuṣū‘ ve ḥudū‘ında

kemālile kıyām 9. göstürüp yirine getüre ḥaqq te‘ālā qatında ‘ahd ola yarlıqatmasına ol

ṭā‘ati vesīle 10. ola ve her kim beş vaqt namāzda ol şürūṭlara ri‘āyet itmeye ol

kimesnenün ḥaqq te‘ālā qatında 11. ḥiç vesīlesi olmaya kendü fażlı ile ister ise yarlıqaya

ve ister ise ‘azāb eyleye 12. 13.

قال الصلوة لوقتها قلت نعم ائى قال ابو الوالد بن قدامى قال الجهاد فى سبيل الله

14. ‘abdu’llah bin mes’ud rażıya’llahu ‘anhu

buyurdu ki ben hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden sū’āl itdüm 15. ki haqq te’ālā katında ne ‘amel fażiletüdüdür buyurdu ki ol namāzdur⁴⁹⁷ ki vaqti ile edā oluna andan sonra 16. didüm buyurdu ki vālıdenün ħuķūklarıdur ki yirine getürüp eyülük ile ħızmetlerin eyleye andan sonra 17. didüm buyurdu ki ħazā itmekdür rıżāu’llah için

وعن عائشة رضی الله عنها قالت قال

18. allah te’ālā

رسول الله صلى الله عليه وسلم صلوة لوقتها الاخر من حتى قبضه الله تعالى

hażret-i

19. ‘ayşe rażıya’llahu ‘anhā rivāyet ider ki hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem müddet-i ‘ömrlerinde iki def’a

85b derkenar üst

ol eyyāmlarda herze-kār ve bī-bāl mürtedler maķūlelerin öldürdür idi bir gün bu t̄āyifeden birisi şehir kaşusına yazdılar ki biz ol sebzeye beñzerüz kim her ne kadar başın keseler yine biter bu söz sultāna irişdükte göndürüp ol yazı altında yazdurdı ki biz daħı baġbānuz muntazır durmuşuz ki her ne kadar baş çıkarurlar ise biz daħı biçerüz

هजार كدر بر زار اكلش نكدر

498 فى الحال الرش بنع بر ايد دانست

ħüsrev perviz bu kibārdan birisi sū’āl sū’āl itdi ki taḡakāt-ı ħalkdan müstaḡaķķ-ı siyāset kimlerdür didi ey melik ħalāyık beş kısım üzeredürler evvel anlar ki kendü zātlarında eyüdürler ve ħalka eyülükleri irişür anlara taķviye virüp ve anlar ile şoḡbet itmek

85b derkenar yan

gerekdür ikinci anlar ki kendü nefslerine eyüdürler ammā kimesneye eyülügi doķunmaz anları ‘aziz dutup ve ḡayra taḡriş itmek gerek üçüncü kısım vasaṡ üzere olanlar ki anlardan kimesneye ne ḡaber irişür ve ne şer’ini zātlarında ne ḡayrlu olalar ve ne şerlü anlara ḡayr yolın göstürüp ve şerlerinden ḡazer itmek gerek dördüncü kısım ki kendüleri yaramaz olalar ammā kimesneye yaramazlıķları irişmeye anları ḡār dutmaķ gerekdür tā yaramazlıķdan ferāġat eyleyeler beşinci kısım ki kendü nefslerinde yaramaz olalar ve hem ħalka daħı yaramazlıķları irişe anları siyāset olunup ve va’d-ı va’id ile tehdid ve ba’dehu ḡarb ve ba’dehu ḡabs ve uḡrā katl hażret-i dāvud ‘aleyhisselām ġiceler ġayrı cāmeler ġiyüp ve şehirde ve bāzārda ġezüp her kime rāst ġelse dir idi ki dāvud sizün ile

⁴⁹⁷ namārdur şeklinde yazılmıştır.

⁴⁹⁸ Her diken ki padişahın baġından çıksa, derhal onun başını kesmek lazım.

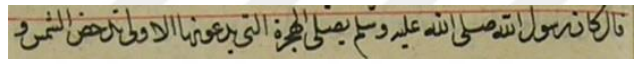
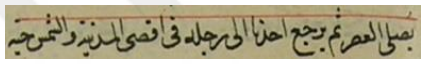
nicedür ve hizmetkârları sizünle nice giçinür pes eger bir kimesneden bir ta'nelü ve hallü söz işitse anuñ def' ve ref'ine sa'y ider idi sultân maħmūd gāziden giceler taşra çıkup tecessüs-i aħvāl ider idi vüzerāsı didiler böyle taşrada gezmek maħall-i haşardur diyü men' eyleyüp didiler ki sultân gerekdür ki bir mu'temedü'l-ķavl ve emīn ve bī-garez-i salşanat-ı pāk-ı i'tikād ve bülend-i himmet bir kimesne ta'yīn eyleye ki kimesne vāķıf olmaya ve anuñ rüsüm ve ta'yīnin

85b derkenar alt

murādı üzere muķarrer eyleye ki tā bir kimesne vāķıf olur ise anı aķçe eyleye ve ihsān eyleye azdurmaya ya'ni iħtiyācı olmaya ve ol kimesneye daħı vaķt ve maħall olmayup istediği vaķt buluřmaķ müyesser ola ve kaçan bu minvāl üzere mümkün ola bundan şonra pādiřāh her ĥayr ve řer ve cüz ve küleh muşşali' olup vāķıf olur sultân böyle bir ādem tecessüs-i aħvāl içün ta'yīn itdükden şonra bī-şübhe herkes bir vechile ĥareket itmege başlar ki min-ba'd zulm ve fesād nābūd olur

86a

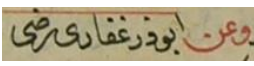
1. āħir vaķtinde namāz kıldı tā ki dünyādan rışlet itdi 2.

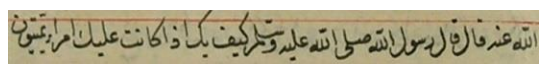
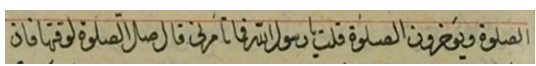
 3.

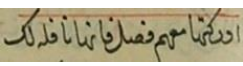
ebü berze eşlemi raşıya'llahu 'anhu 4. rivāyet ider ki ĥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem zuhr namāzın ki siz aŗa evvel namāz dirsiz bir vaķt 5. kıldı ki güneş zevāle inmişidi ve 'aşr namāzın kılduğdan şonra birimüz evimüze gitdük ki 6. evimüz ĥurmālıđuŗ intihāsında idi dört mīl var idi varduğdan şonra yine güneş yüksek 7. idi

 8.

'abdu'llah bin 'ömer rařıya'llahu 'anhümā rivāyet 9. ider ĥazret-i řalla'llahu 'aleyhi ve sellemden ki namāz ol vaķtde rızāu'llah üzeredür ve āħir 10. vaķtde 'afvu'l-lahdur řübhe yoķdur ki zuhūr-ı eşer 'afv-ı maħall-i taķřırde olur ve zuhūr-ı eşer-i rızā 11. ihsān

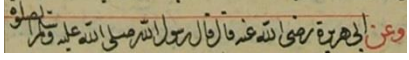
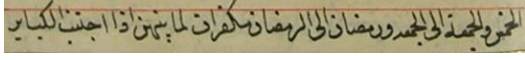
maħallinde ve taķřır řāħibi maħall-i ĥařar-ı meşiyetdedür 12.

 13.

14. ebü zer ĥıfārī raşıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki ĥazret-i 15.

şalla'llahu 'aleyhi ve sellem baŗa didi ki ey ebü zer nice ola senüŗ ĥālüŗ ol vaķte ki

gāfil hākimler 16. saña musallaḥ olalar ve namāzı evvel vaḳtten te'hīr ideler didüm yā resūla'llah ne buyurursın 17. baña buyurdı ki sen namāzı vaḳtiyle kııl ba'dehu anları namāzda bulasın anlar ile daḡı kııl ki saña 18. bu nāfile olur

19.

86a derkenar üst

hārzemde bir pādişāh var idi ki 'adl ve dādı ve feh̄m ve ferāseti ve şecā'at ve kiyāseti nihāyetde idi zamānında kimesne ḳādir degül idi ki bir nā-ma'ḳül 'amel ve fişḳ ve fücūr āşḳār idebile meger vüzerāsından bir iḥtiyār vezīri var idi ki ziyāde ḥuḳūḳı olup sözine i'timādı var idi kendüsin hemīşe şüret-i şalāḥda dutup lākin ihfāda ḥamra ve fişḳ ve fücūra meşḡül idi ve kimesne daḡı ḥavfindan söyleyemez idi meger bir nev'ile sultān aḥvāline vāḳıf olup istemedügi yüzine söyleye zīrā bu nev' kelimātuḡ izḥārı iḥtişām ḥicābın ref' ider ve bu ise salḫanat mehābetine muzırrdur pes bir gün ol vezīri ḫaleb idüp didi ki baña bir ḳuş gerek ki minḳārı kırmızı ve ḳanadlarınuḡ ucı siyāh ve ḳalan ḳanadları beyāz ola getürmek gereken ve senden ḡayrı kimesne

86a derkenar yan

bulamaz didi vezīr didi baş üzerine tedārikine ve ḫalebine muḳayyed olayım ammā üç gün mehel virüḡ sultān mühlet virüp vezīr varup ḫalebine muḳayyed oldu üç gün tamām-ı şehrde ve kūylerde tefahḫuş idüp bulamayup girü sultāna geldi ki bu denlü cüst ü cü itdüm bir vechile bulamadum pādişāhımuḡ emri ne olur ise 'ivaza müheyyā ideyim didi sultān didi ben mālı neyleyim baña ancılayın bir ḳuş gerek ve ben ise şehrüḡ iḥtiyārın senüḡ elüḡe virmişem ve sen bu neclin bir ḫizmetden 'ācizsin var üç gün daḡı saña mehel olsun diyüp vezīr girü çıḳup üç daḡı ced ve cehd ile tefahḫuş eyleyüp bulamayup girü geldi bulamadum diyü 'acz yüzün göstürdi sultān didi ey vezīr sen şehrden böyle ḫaberdārsın ki bu şehrde ancılayın dört ḳuş var bir odada ve sen anı bilmezsin imdi var bāzār ḫarafına bāzaruḡ şarḳ ḫarafına giçüp şaḡ el üzere bir maḫalle var ol maḫallede bir mescid var ve ol mescid ḳarşusunda bir kūçe var ve ol kūçede ḳarşu ḫarafında bir ev var ḳapusu ḡarba baḳar ol evüḡ ḳapusın aç bir şuffe cenüb ḫarafında çık şol yanında bir ḳapu var içeri gir ve anuḡ içinde daḡı bir küçük ev var anuḡ daḡı ḳapusın aç

86a derkenar alt

gir içeri anda bir ḳafes var aşılımış ve üzerine bir şarı kiçe örtmişler ol ḳafesde benüm

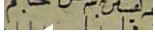
istedüğüm dört dāne kuş var getir vezīr buni işidüp hayrān oldu çıkup ol minvāl üzere ki sultān nişān virmiş idi bulup kafesi ile kuşları hāzır getürdi sultān didi ey vezīr vilāyet ve mülk şāhibi olan hükām vilāyetinde böyle haberdār olmağ gerekdür didi vezīr buni gördükde kendü kendüye didi ki bir pādīşāh ki şehir ve bāzārdan böyle haberi ola

86b

1. ebū hureyre rażıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki hāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki beş vaqt 2. namāzda ve bir cum'adan bir cum'aya ve bir ramazāndan bir ramazāna degin mābeynlerinde olan zünūblara 3. kefaretdür lakin ictināb ideler kebāyirden şāhābe-i kibār kebāyir 'adedinde ihtilāf itmişlerdür **ibn-i** 4. **mes'ūd** rażıya'llahu 'anhu buyurur ki kebāyir dördür ve şāhābenūñ ba'zısı toquzdur dimişler 5. ve ibn-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu yididür dimiş ve 'abdu'llah bin 'abbās buyurur ki kebāyir yitmişe qarībdür 6. yididen ve şeyh ebū tālib mekkī kıddise sırrıhu buyurur ki bu huşūşda vārid olan ehadīs-i 7. şerīfi cem' itdüm kebāyir 'adedin on yidi buldum bu kebāyirün dördi göñülde ve dördi 8. lisānda ve üçi qarında ve ikisi fercde ve ikisi elde ve biri ayağda ve biri cemī'-i āzādedür 9. **ammā** ol dört ki qalbeddür **biri** şirk-i billah **ikinci** ısrār-ı ma'şiyet ya'ni günāha muşırr 10. olmağ **üçüncü** haqq te'ālānuñ rahmetinden nā-ümīd olmağ **dördüncü** haqq te'ālānuñ mekrinden 11. emīn olmağdur **ammā** ol dört ki lisānadadır **1-** şehādet-i zūr ya'ni yalan şāhid 12. olmağdur **2-** şālih ve pāk kimesne sögmekdür er 'avrete yā 'avret ere yā er ere **3-** kızb 13. qasem itmek **4-** sıhr **ammā** ol üç ki ādemün qarına müte'allıqdür **1-** şürb-ı hamr **2-** ekl-i māl-ı yetim **3-** 14. ekl-i māl-ı ribā **ammā** ol iki ki ferce müte'allıqdür **1-** zinā **2-** ve livāta **ammā** ol iki ki ele 15. müte'allıqdür **1-** qatl-i nā-haqq **2-** seriqa **ammā** ol bir ki ayağa müte'allıqdür firārdur bir ādem ikiden 16. ve on yigirmiden **ammā** ol ki cemī'-i a'zāya müte'allıqdür 'uqūq-ı vālideyndür ki baba ve anaya 17. 'işyān eyleye bu qavl şeyh ebū tālib mekkīnündür ve şāhīhi oldur ki kebīre ismi mübhemdür zīrā 18. ehadīs-i mā-sūrede 'aded-i kebāyir için lafz-ı qaṭ'ī vārid olmamışdur belki bu bābda 19. ihbār-ı vāride müte'ārızdur ve buradan ma'lūm olur ki hāzret-i risālet-penāh şalla'llahu

86b derkenar üst

mümkindür ki benüm şaklu itdüğüm a'māldan dañı haberdār ola diyüp ol 'amellerin fāriğ olup tevbe itdi imdi ma'lūm olur bundan ki hükām ve selāṭinün vilāyeti

aḥvālinden ḥaberdār olmasının ne kadar fāyidesi var manşūr ḥalīfe ya'ni üç kimesneye muḥtācum evvel bir 'ameldār-ı emīn ki re'āyānuḡ mālın alup baña virmeye ve benüm mālumu daḡı re'āyāda ḡomaya ikinci bir subaşı ki mazlūmuḡ ḡaḡkım zālīmden alup ve ḡükmi be-ḡama' ve bī-ḡarezlikden eyleye ba'dehu bir şavıḡ āḡ çekdi ve didi ey dirīḡ üçünciden sū'al itdiler didi ol doḡrı ve şādıḡü'l-ḡavl kimesne ki bunlaruḡ şıḡḡat-i aḡvālīn ḡaḡkīḡi üzere

86b derkenar yan

baña bildüre mervīdür ki ol tāriḡde olan selāḡīn-i teccessüs ve tefahḡuşı bir mertebeye irişdürmişler idi ki ḡaçan vüzerā ve ümerālar ile bir arada şoḡbet ve maşlaḡat itdüḡinde dün gice senüḡ ḡālüḡ bu idi ve böyle işledüḡ ne yidüḡ ve ne içdüḡ ve kimüḡle bile idüḡ diyü 'aynī ile söyledükde işidenler ḡayrān ḡalup ta'accüb dutarlar idi ki ihtimāl var feriştelere ḡaber virürler dirler idi bu ise müte'ayyin olan şāḡib ḡaberler i'lām ile idi rüzḡārda bir ḡubād nām pādīşāḡ var idi zamānında bir kimesne bir vīrāneden ḡiçer iken ḡördi bir ādem öldürmişler bakup durur iken subaşı 'askerlerinden birisi rāst ḡelüp bunu dutdı ki sen öldürmişsin diyü ve ḡanlı bıçāḡ daḡı üzerinde sürüp ḡākimüḡ ḡapusına ḡetürdi vāḡı'ayı ḡākime taḡrīr itdi ḡākim daḡı ḡıḡarup yire nā-bekārsın bu ādemi niçün öldürdüḡ didi eyyühe'l-mülk ben vīrāneye ḡeldüm bu maḡtūlı ḡörüp müteḡayyir ve mu'accib ider iken bu ādem beni dutup ḡetürdi bundan bī-ḡaberim didi ḡākim didi yamāne söylersin ḡaşden böyle dirsın ki ḡalāş olasın

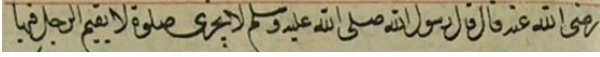
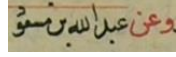
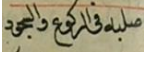
86b derkenar alt

buyurdı ki berdār eyleyeler ḡaçan ki boynına ip daḡdılar ve aşacaḡ maḡall nidā iderler idi ki falān vīrānede bir ādem ölmüşdür anı bu öldürmüşdür dirler idi ol arada seyre duranlaruḡ birisi didi ey cellād şabr eyle ki ben meliḡüḡ yanına bericek varayım ve aḡvālī ma'lüm ideyim te'cīl itmeye ki bu ādem bī-ḡünāhdur cellād tevaḡḡuf idüp ol ādem meliḡüḡ yanına varup didi ey melik ol ḡanki

87a

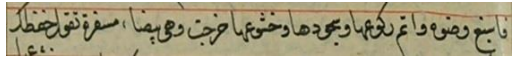
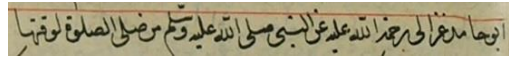
1. 'aleyhi ve sellem ḡazreti mübhem ḡomışdur anuḡ için ki ḡāḡ ḡazer eyleyeler nice ki ḡadr ḡicesi ve ism-i a'zam 2. 'amme-i ḡāḡ terḡībī için ki tā'at itmeḡe ictihād ḡöstürelere ve ḡāḡ te'ālānuḡ saḡt ve ḡavfindan 3. bu ḡarafda envā'-ı me'āşīden ihtirāz eyleyeler ve şāḡīḡi budur ki naşş-ı ḡāḡī' ile ḡābit veyā enbiyā 4. lisānlardan cārī olmuşdur anuḡla

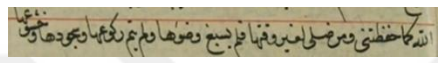
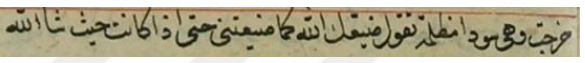
‘amel eyleyenlere cehennem āteşi va‘de olunmuşdur ve mürtekeb olanlara 5. hadd olunması vācib olur şer‘-i şerīfde ol cümle kebīredendür ve kebāyirün derecātı birbirinden 6. tefāvütlidür ve anuñ şerhi mir‘ātü’l-kānitīn nām kitābda zıkr olmuştur

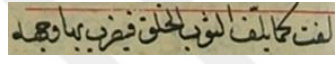
8. 7. 8. ‘abdu’llah

bin mes‘ūd rivāyet ider ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden ki 9. namāzı dürüst ve tamām degüldür ol kimesnenün ki rükū‘ ve sücūdda arqasını düz dutmaya⁴⁹⁹ ve 10.

rükū‘ dan qalkup kıyāma durduğında ve secde-i evvelden qalkup celse itdükde 11.

12. 13.

14. 15.

16. ebū ḥāmid gāzālī raḥimehu’llah ‘aleyhi ihyā-yı ‘ulūm

kitābında götürmüşdür ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki her kim ki namāz kıla evvel vaktde 17. ki anuñ āb-desti kāmīl ola ve rükū‘ ve sücūdın tamām yirine getüre ve kendü bī-çāre ve ‘āciz lakin 18. ol namāzda cenāb-ı bārīye ‘arz eyleye ya‘ni ḥudū‘ ve ḥuşū‘ eyleye ol namāz ḥāzret-i şamediyete 19. ref‘ ola beyāzlık ve şeffāflık ile ve du‘ā eyleye ki ḥāqq te‘ālāsınun ḥāfız ve mu‘īnün evvelā

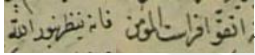
87a derkenar üst

vīrānede ölmüşdür ben itmişem zīrā ol ādem benüm düşmenüm idi bunca zamān fırsatdan gözedüp ḥālā elūme girüp qatl itdüm bu bī-çārenün ḥāberi yoqdur didi melik bir zamān te‘emmül idüp ‘ahd itdi ki bundan böyle mücerred gümān ile ḥükme eylemeye pes ol maqtūli aḥz eyleyüp qubād pādīşāha aḥvālī ‘arz eyleyüp qubād daḥı bu ḥuşūsi ‘ulemādan sū‘āl itdükde didiler ki ol ādemi qatl itmek gerekdür zīrā bir ādem öldürmüşdür ammā bir ādemün daḥı ḥayātına sebep olmuşdur pes qubād ol civānı taleb idüp ḥil‘at ve iḥsān virüp āzād itdi buyurdu ki bu aḥvālī kendü vaşiyetleri yanında yazdılar imdi pādīşāhlara lāzımdur ki mücerred gümān ile ḥükme itmeye ḥükemānun birinden sū‘āl idiler ki pādīşāhların böyle gāfil olmalarına sebep nedür didi üç nesne

87a derkenar yan

sebebdür ki pādīşāhları mülk ve ra‘iyyetinden bī-ḥāber ider bir şehvetdür ve mütāba‘at-ı hevā-yı nefis ki her kim ki nefis sevdāsına ve ārzūsına meyl idüp zebūnī olur ḥiçbir

⁴⁹⁹ t yazılmamış.

nesnenüj kaydında ve fikrinde olmaz ki iskendere dirler idi ziyâde ‘avretler ‘ağde getir
tâ bir nice evlâdlaruñ olup senden yâdigâr qalalar iskender didi yâdigâr benden ‘âdildür
ve eyü nâmdur zişt ve qabîhdür ki bir âdem ricâle gâlib iken ‘avretlere mağlûb olalar
ikinci esbâb-ı gâfletüj birisi hırşdur ki mâl ve rızq ve genç-i cemî‘ne harîş ola zîrâ
harîşüñ mâl-i cemî‘inde helâl ve harâm teşhişi olmayup mülk ve ra‘iyyet kaydında ve
fikrinde olmaya üçüncü esbâb-ı gâflet şarâb içmekdür ve tû? ve lu‘be meyl itmekdür
pâdişâhlar gerekdür ki şarâb içüp serhoş olmağdan perhîz eyleyeler ki mest olan
kimesne mülk ve mâl ve ra‘iyyetden bî-ğaber olup huddâmları her ne isterler iseler
iderler bir gün hoca büzürgvâr kütübü’l-ahyâr hoca ‘abdü’l-hâlîk ğucdevânî ğuddise
sırrıhu bir gün bir meclisde va‘z söyleşür iken nâgâh bir civân meclislerine gelüp
zâhidler şüretinde hırqa arkasında ve seccâde omuzında bir kûşede oturup bir sâ‘atden
sonra qalkup didi ki ğazret-i resûlu’llah şallallahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki
 bu ğadîşüñ sırrı nedür ğazret-i hoca buyurdi ki bu ğadîşüñ sırrı
oldur ki zünnâruñı kesüp ve îmân getüresin

87a derkenar alt

civân didi ğâşâ ki benüm zünnârum ola hoca ğâdimüñ birine işâret itdi tâ civânüñ
hırqasın arkasından çıkardılar bilinde zünnârı görüñdi civân şerminde olup fî’l-ğâl
zünnârı kesüp îmân getürdi hoca didi ey yârân geliñüz bu nev‘ ‘ahdüñ muvâfağatına ki
zünnâr kesdi biz dağı qalbimizüñ zünnârın qal‘ eyleyelim didükde cümle ğuzzar-ı
meclise feryâd düşüp ğocanuñ ayağına düşüp tecdîd tevbe itdiler bir gün nüşîrevânüñ
dîvânına bir qaşîrû’l-qâme kimesne gelüp tazallüm itdi ki bağı sitem ve zûlm olmuşdur
87b

1. nice ki bağı muğâfazat itdüñ ve her kim namâzı müsteğabb ve qatında qılmaya ve
ğahâretinde⁵⁰¹ ihtiyâğ itmeye 2. ve rükü‘ ve sücûdında ve ğuşu‘a ri‘âyet itmeye ol namâz
ref‘ ola siyâh ve qarañuluk ile ve nice diyü ki 3. zâyî‘ itdüñ beni ğağğ te‘âlâ zâyî‘ itsün
seni diyüp gide andaki ğağğ te‘âlâ istemiş ola 4. pes kendü kendüye şarıla şarılmış
esbâb gibi ve yüzine uralar ey ‘azîz vâqıf 5. ol ki temşîl yüzinden âdem mişâlidür nice
ki insân mürekkebdür a‘zâ-yı bâğın ve cevâriğ-i 6. zâhirden rûğ ve göz ve âdem olana

⁵⁰⁰ Müminin bakışlarından korkun, çünkü o Allah’ın nuru ile bakıyor.

⁵⁰¹ zahâretinde şeklinde yazılmıştır.

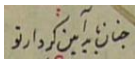
kāmil dimezler illā bu cümlelerün şihhatile ve a'zānuḡ merātibi 7. ve cevārihi tefāvütlidür nice ki bu a'zālaruḡ ba'zısından yoḡ olsa ādem anuḡıla mün'adim 8. olur nice ki a'zānuḡ reyisi ki aḡa ḡalb ve ciger ve dimāḡ dirler ve ba'zı bunlardan ki anlaruḡ 9. olmaması ile ādem mün'adim olmaz lakin anlaruḡ ḡuvveti olmaduḡça ādem nāḡış ve ḡıymetsiz olup 10. ḡayāt mefāşılalarından fevt olur göz ve ḡulaḡ ve dil ve ayak ve el bunlaruḡ eksikligi ile ḡayāt 11. münḡaḡı' olmaz aḡa ādem denilür ammā ḡıymetsiz ve bī-ḡāşıl olur ki ne kimesne andan ḡaz ider ve 12. ne ol ḡayātından behre-dārdur ve namāzuḡ hey'et-i ma'nevīsi daḡı böyledür ki ehl-i şer' anı 13. emr-i ḡaḡḡ ve dirāyet-i nūr-ı başīret ve nübüvvet ile taşvīr itmişdürler ve bizi anuḡ kemālin teşḡiş itmek 14. iḡün iḡāmet olunmasın buyurmuşdurlar bu taḡdīrce namāzuḡ niyyeti ve iḡlāş ve ḡuzūr-ı ḡalb ve ḡuşū'-ı 15. rūḡı meşābesindedür ve rükū' ve sücūd ve tamāmı erkān-ı ḡalb ve dimāḡ ve cigeri meşābesindedür 16. ki bunlaruḡ olmaması ile namāz mün'adim olur ya'ni bāḡıl olur ve namāzuḡ sünnetleri ki iftitāḡ du'āsı 17. ve ḡunūt ve taḡıyyāt-ı evvel ve izkārdur göz ve ḡulaḡ ve dil ve el ve ayak gibidür ve namāz ḡılan kimesne ki erkān 18. ri'āyet itmeyüp ve ḡuzūr-ı ḡalbi olmayup ḡuşū' itmez aḡa beḡzer ki bir ḡāḡire pādīşāḡı 'azameti ile bir kimesneyi 19. ticārete göndüre ve aḡa emr ide ki bir hūnerli ve kemālli ve cemālli bir 'abd getür ki pādīşāḡlar meclisine

87b derkenar üst

nūşīrevān didi bu ādem ḡilāf söyler zīrā ki ferāset-nāmede dimişlerdür ki ki ḡaşırū'l-ḡāme olanlar ḡīre ve ḡīle ve sitemkār olurlar imdi bu ādem kendü sitemkārdur buḡa sitem irişmemişdür ḡaçan ki tefahḡuş itdiler böyle idüḡi muḡaḡḡaḡ imiş yine bir gün nūşīrevān dīvānına bir ḡaşırū'l-ḡāme ādem gelüp feryād itdi ki bir kimesne baḡa sitem itdi pes nūşīrevān didi ey ādem ḡaşırū'l-ḡāme olan kimesneye kimesne sitem idemez belki ol evvel sitem idici olur didi ey pādīşāḡ ol kimesne ki baḡa sitem itmişdür benden ḡoḡ ḡoḡ ḡaşırdür nūşīrevān ol kimesneyi getürüp naḡar itdiler ki vāḡi' öyle imiş pes buyurdi iḡḡāḡ-ı ḡaḡḡ itdiler **der-gümān-ı esrār**

87b derkenar yan

beyt

mervî ekâbir-i selef bu minvâl üzere sülûk iderler idi ki hıfz-ı zehebeke ve zihâbeke ve mezhebeke ya'ni bu üç nesne şaklı dutmak gerekdür evvel seferi ki ne tarafa müdda'î ider isen keşf itmemek gerekdür ki olmaya kemînde düşmen var ola ikinci mâlı dağı maḥfî dutmak gerekdür ki ehl-i tama' bî-nihâyedür ve üçüncü mezhebün ya'ni i'tikâduñ ḥafî ve muḥkem dutup her nâkese keşf itmemek gerekdür ki ḥasûdlar çoğdur **mervîdür ki** iskender kendü havâşşlarından birisine bir sırrın söyleyüp gayrıya ifşâ itmemesi bābında ziyâde te'kîdler eyleyüp kaç eyyâmdan sonra ol kimesneden ol sırr fâş olup iskenderün sem'ine irişüp ḥekîmi taleb idüp didi ey ḥekîm kendü havâşşumdan birisine bir sırr söyledüm şaklamayup fâş itdi cezâsı nedür ḥekîm didi sen andan incitme ve 'uḫûbet itmeye ki kendü sırruñı kendün ifşâ itmişsin zîrâ ol sırr saña lâzım idi sen anuñ bu güne taḥammül idüp çekemedün imdi gayrılar ol yüke taḥammül itmeyeler

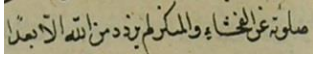
87b derkenar alt

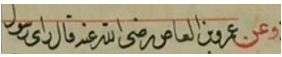
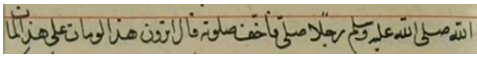
ba'dehu degüldür yine mervîdür ki kibârdan birisin nüşîrevân meclisinde ziyâde ta'rîf ve tavşîf idüp 'ilm ve fazl ve kemâl ve belâgat ve feşâhatın zıkr itdiler nüşîrevân bunun mülâkatına arzû idüp taleb itdiler kaçan ki meclise geldi selâmdan sonra didi ki ey pâdişâhum biñ yıl bâkî olsun nüşîrevân didi ey 'azîz ibtidâ maḥall söyledün ve bu ise senün fazîletünden ba'iddür cevâb virdi ki ey pâdişâh insânun ḥayâtı hemân bu ḥayât

88a

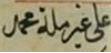
1. lâyıḳ ola diyü emr eyleye ve bu âdem varup bir za'îf ve naḥîf gözsüz ve kulağı ve eli ayağı kesilmiş 2. bir kul getürse zâhir ebû âdem pâdişâhuñ emrine muḥâlefet itmiş olur ve böyle ḥizmetlerine pâdişâhdan 3. ḥil'at ve iḥsân ümîd ider ne dirsiz bu bî-devlete ḥil'at ve iḥsâna mı müstahakḳdur yâḥûd ḍurûb 4. ve ḥabs vaḳtiyle bu sebebdendür ki

ḥazret-i resûlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 5.

 buyurdı ki her kimesne ki ḥin-i şalâtda iken 6. göñlün gaflet ve perişân-ḥâtırlikden hıfz itmeye aña ol şalâtda ḥaḳḳ te'âlâdan uzaklık 7. ve ḥirmândan

gayrı nesne ḥâşıl olmaz 8.

⁵⁰² Senin öyle davranman lazım ki kimse sırlarını anlamasın.

9. amru bin el-'aš hazretleri rivāyet ider ki hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem gördi ki 10. bir kimesne namāz kıldı ve erkānlarına ri'āyet itmedi buyurdu ki görür misiz bunu ki eger 11. bu hāl üzere olursa dīnsiz fevt olmuş olur imdi müselmān olanlara bu tehdīd 12. kifāyet ider ey 'azīz sa'ādet-i uḥrevī talebinūḡ nişānı oldur ki bu maḡūle şübhelere 13. ḡāfil olmaya ve namāzuḡ şerāyiḡ ve erkānlarınuḡ ri'āyetlerinde ihmāl cāyiz görmeye hemān ki mü'ezzīnūḡ 14. āvāzın işide rüz-ı kıyāmetin cem'iyeti 'arzından ḡātırına götüre ve yaḡīn ve taḡḡīḡ bile ki her kimesne 15. dūnyāda bu āvāzuḡ icābetine müsāra'at göstüre āḡiret ḡüninde luḡf şadāsıyla ve āvāzile 16. da'vet olunmuşlardan ola ve fezā'-ı ekber ḡavfindan emīn ola ve taḡāretde bir ḡalbi ki manzūr-ı nazar-ı 17. ḡaḡḡdur anı ḡāfil itmeye ve bilmiş ol ki taḡāretūḡ dört mertebesi vardur **evvel** mertebesi budur ki 18. beden ve esbābı ve mekānı eyleye fażalāt ve ecnās ve ihdāsdan bu taḡāret-i 'amme-i ḡalḡ içündür 19. **şānī** mertebesi cevāriḡ ve a'zādur ki ednās-ı cerāyim ve me'āşīden pāk itmekdür ve bu taḡāret-i ebrārdur

88a derkenar üst

bedenī degüldür cümle ḡalḡ bilür ki insāna biḡ yıl beḡā olmaz lakin eyü nām nice biḡ yıl bāḡī olup vefātdan sonra eyü nām bir ḡayrı ḡayātdur benüm maḡşadum oldur ḡaḡḡ sūbhānehu ve te'ālā hazret-i mūsā 'aleyhi's-selām vaḡy buyurdu ki kendü aḡrabālarıḡa eyülük eyle mūsā 'aleyhi's-selām yā rabbi nice ideyim ki senūḡ rızā-yı şerīfūḡe muvāfiḡ ola ḡiḡāb geldi ki iḡsān eyle eger ḡā'ibdürler selām ve du'ā eyle yād eyle ve eger ḡāzırdur fuḡarāsına şilā ile 'atā eyle ve aḡniyāsına ziyāret ve senā eyle bir dervīşūḡ civārında bir mün'im kimesne var idi bir ḡün ol mün'imūḡ ma'şūm

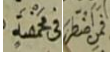
88a derkenar yan

oḡulcuḡı ol dervīşūḡ evine ḡelüp gördi ki dervīş evlād ve 'iyālile oturup ta'ām ekl iderler bu tıfl bir zamān durdu ta'āma meyli daḡı var idi ḡiḡ buḡa mültefit olmadılar giryān giryān dönüp eve geldi babası ve anası bunūḡ aḡlamasından müte'ellim oldılar sebebin sū'āl itdükde didi dervīşūḡ evine gitdüm ta'ām yirler idiler baḡa virmediler pes babası bunuḡiçün envā'-ı ta'āmlar ḡetürüp öḡine ḡodılar tesḡīn bulmayup yine aḡlar idi ve dir idi baḡa ol ta'āmdan gerek ki anda idi babası 'āciz ḡalup ḡalḡup dervīşūḡ ḡapūsına ḡelüp taleb itdi didi ey dervīş cā'iz midür sende biz cefā çeke üz didi ḡāşā ki bende size bir cefā iriše didi bundan ziyāde ne ola ki benüm oḡlum senūḡ evūḡe ḡele

ta‘ām yirken oğluma virmeysesiz ağlayarak gelmişdür hālā hiç bir güne ta‘ām ile mütesellī olmayup sizün ta‘āmıuzdan ister dervīş bir zamān baş aşığa şalup ba‘dehu didi ki bunda bir sırr vardır benden bunu sū‘āl idüp perdemüzi yırtmañuz

88a derkenar alt

hoca ziyāde ibrām idüp sırr nedür diyü sū‘āl itdi didi ey hoca ol ta‘ām ki biz yir idik bize helāl idi ve senün oğluña harām idi istemedüm ki harām ta‘āmı oğluña vireyim hoca didi sübhānallah bir ta‘ām var ki bir kimesneye helāl olup ğayrıya harām ola dervīş

didi kur‘ānda oğumışsun ki ya‘ni her kim ki yoqluğda dermānda ola aña murdār helāl olur ve ğayrıya harām imdi öyle ma‘lumuñ olsun ki

88b

1 **sālīs** mertebesi nefis tahāretidür şıfāt-ı zemīme kedūretinden pāk itmekdür ve bu tahāret 2. sālīkler tahāretidür **rābi‘** mertebesi qalb tahāretidür māsivāllahdan ve bu tahāret 3. şiddīklar tahāretidür **ammā** setr-i ‘avretde ‘avretün fażāyih-in setr itmek ki bedenün zāhiridür ve 4. halkuñ manzūr-ı nazarıdur ve ‘avret-i bātın ve hırş ve hased ve buhl ve ‘aceb ve kibr ve riyā ve ısrār ve 5. ğayrılarıñ fażāyih-i hafīleri ki haqq te‘ālānuñ manzūr-ı nazar kudretidür endīşe eyleñ ve tahkīk biliñüz 6. ki bātınıñuzuñ fażāyih ve rüsvāyiligin haqq te‘ālādan gizlemek ve örtmek mümkün degüldür meger tevbe ve 7. nedāmet ve havf ve hayā ve hacālet ve şikestelik eyle pes hazret-i şamediyet karşusunda böyle dura 8. ki bir günāh-kār kaçmış qavl gibi **istikbālū’l-kıble** ki ol cihāt muhtelifeden mu‘terizdür 9. ve kıbleye yüz döndürmek qalb āyinesin māsivāllah ğubārından pāk ider ve cenāb-ı‘izz hazret-i 10. şamediyeti qalb-i kıblesi eyleyüp ve anda cānib-i şamediyete tazarru‘ ve meskenetin kendüye mu‘tād ve şī‘ār 11. itsün **tekbīrde** nefis-i hevāsınuñ şanemlerin satvet ve şühūd-ı kibriyā-yı ehadıyyet ile şikest eyleye 12. ve ⁵⁰³ işrāk-ı sübeḥāt-ı tenzīh ve pākligin hazret-i quddusuñ müşāhede eyleye ve e‘üzü 13. billahide a‘dānuñ şer ve mekāyid ve idlālinden ve nefis ve hevādan fātır-ı kāyinātuñ ‘işmet-i hişārına 14. penāh duta ve kırā’atde kırā’ati-i ism-i bismi’llah zāt-ı muqaddes-i müsem mā ki qayyūm-ı kāyinātdur mütecellī bile 15. cümle vücuduñ eşḥāş ve efrādın kuvvet-i feyz-i qayyūmı ile qāyim göre ve er-raḥmanü’r-raḥimde ‘umūm-ı 16. emtār-ı elṭāf cemālī ve huşuş-ı āşār-ı envār-ı kemālī zevāhir-i mezāhir ve

⁵⁰³ Yunus 10: Sen bütün noksan sıfatlardan uzaksın Allah’ım!

serāyir-i mefāhirde mütevālī 17. bula ve elḥamdülillahi rabbü'l-'aleminde feyezān ve sereyān-ı cūd ve nevālin ol bārīnün cidd-i evvel-i a'yān-ı 18. vücūdda cārī göre ve tekrār er-raḥmanü'r-raḥīmde müşāhede-i teceddüd emvāc-ı biḥār raḥmet-i 19. ḥaḳāyık-ı 'ulviyyāt ve süfliyātın anuḡ tevḥīd-i deryāsına ğarḳ eyleye ve bidāyet-i dāyire-i

88b derkenar üst

üç gün idi ki benüm etfāl ve 'iyālüm aç olup bir nesne bulunmayup hiçbir 'ilāc bulmadım illā bu gün filān ḥarābede bir merkeb ölmüş yatur ol merkebün etinden bir miḳdārāt kesüp getürdüm anı bişürüp yir idik aḥvāl budur ki 'arż itdüm ḥoca bunu işidüp ziyāde ağladı ve didi vāveylā eger rüz-ı kıyāmetde cenāb-ı bārī benden sū'al eyleye ki senün civāruḡda böyle kimesne ola ve sen andan bī-ḥaber olasın ne cevāb virebilirüm pes dervīşün eline yapışup evine götürüp mālından yarı mālın virdi gice ile ḥazret-i risālet-penāḥ şallallahu 'aleyhi ve sellemi vāḳı 'ada görüp ḥazret buyurur ki ey ḥoca

88b derkenar yan

ol dervīşe itdügün muḳābelesinde günāḥlaruḡ maġfired olunup ve ḥaḳḳ te'ālā māluḡa bereket virüp yarın kıyāmetde baḡa hem-civār olsaḡ gerekdür diyü buyurdı ki kirmān vilāyetinün bir meligi var idi ğāyetle saḡī ve misāfir dost dā'imā misāfir-ḥānesi ḳapusu açık ve ḥān ve iḥsānı her ḥavāşş ve 'āma mebzūl her kim şehre gelse idi anuḡ ni'met ve iḥsānın görüp ne miḳdār ḳalır ise şabāḥ ve aḥşām māyeḥtācı mu'ayyen olur idi bir zamān 'aḡudü'd-devle leşker çeküp teşḫīr-i vilāyet için üzerine geldükde melikün muḳāvemete tāḳati olmaduġından muḥāşara olup her gün 'aḡudü'd-devle 'askeri gelüp ḳal'a öñinde 'izem-i ceng idüp gice olduġda 'aḡudü'd-devlenün leşkerine kifāyet idecek miḳdārı ta'ām müheyyā⁵⁰⁴ idüp taşra 'askere göndürür idi 'aḡud bunu gördükde ta'accüb itdi ki bunca ḥareketdür göndürecek olunur ve gice ta'ām göndürür bunun ne ma'nāsı var melik cevāb göndürür ki ceng itmek merdlik izḥāridur ve ekmek virmek merdlik vazīfesidür anlar egerçi benüm düşmenlerümdür ammā vilāyetümün ğarībi ve misāfirleridürler mürüvvet degüldür ki vilāyetümde kendü ta'āmların yiyeler 'aḡudü'd-devle ağlayup didi ki bir kimesnenün ki bu deḡlü mürüvveti ola mürüvvetden ba'iddür ki buncılayın kimesne ile ḥarb ve ceng eyleye üz 'askeri döndürüp gitdi ki bir pādīşāḥ bir kimesneye terbiyet

⁵⁰⁴ müheyyā yazılıp ḥ harfi düzeltilmeye çalışılmıştır.

88b derkenar alt

ve naşihat ider idi ki ister misin ki rüzgârın murâduñ üzere olup sâ‘at be sâ‘at merteben ziyâde ola ve yanumda ‘azîz olasin gerekdür ki üç nesne işlemeyesin evvel kizb söylemeyesin ki kizb tañrı ve halk yanında hâr ider ikinci beni baña ve huzûrumda medh itmeyesin ki ben kendümi senden eyü bilürüm üçüncü gammâzlikden ihrâz eyle benüm hıdem ve hışmumdan bir yaramazlıkların söyle ki işitdükde anlarile yaramaz olup hışm idem benden havfa düşüp

89a

1. ezelin ebed noktası nihâyetine peyvend eyleye burada cemâl-i tal‘at-ı mâlik yevmü’d-dîn ‘irfân 2. manzarasından cilvegerlik ide pes tälübün haķâret hüdüsün niyâz âstânesine bıraķa ve ‘ubüdiyyet 3. âdâbınun mülâzemetin kendüye vâcib bile iyyâke na‘büdü anun hıl‘at vaķtı ola pes çün şavlet-i 4. havâtıf ‘izzet-i ‘âbidün varlık gölgesin eşi‘aya envâr-ı ilahîde maħv eyleye mefâze-i fenâdan ‘aynü’l- 5. hayâtı beķâyâ irişdüre cenâb-ı bārîden ğayrıda⁵⁰⁵ havl ve kuvvet görmeyeler ve hażret-i vâcibü’l-vücuddan 6. ğayrı bir nâşır ve mu‘ayyen bilmeyeler ve **إِلَّا كُنْتُمْ**⁵⁰⁶ şıdk ve yaķın şahîfesinden okıya 7. âyine-i **فَاَسْمِعْ كَمَا أَمْرًا**⁵⁰⁷ aħtâr-ı devâ‘î evhâm-ı fâside bevâ‘is-i taşavvurât-ı bâtilî ki mezâhim-i 8. menhec-i şavâb ve mevķıd-ı nîrân-ı hicâbdurlar müşâhede olunur ihlâş lisânı ki te‘eyyüd-i rabbânî 9. talebinde **هَذَا الصِّرَاطُ السَّيْفُ**⁵⁰⁸ du‘âsına güyâ olur pes istiķâmet-i şufûf-ı mübârizlerinün 10. muhtâcları ve kerâmet menzillerinün sâbıķaları ki bârgâh-ı nübüvvet mih-terlidür ve velâyet ‘arşasının 11. serverleridürler temennâ iderler **عَلَّامِينَ خَيْرٍ مِنْهُمْ**⁵⁰⁹ söylerler pes kurb-ı bisât merdûdlarınun 12. rikâb-ı himemlerin göre ki eğlâl-i devâ‘î-i hevâ ile kayd itmiş ve şademât-ı ‘avâşıf-ı ğayret-i ikdâm 13. kerâmet ‘arşasının matrûdları sa‘yı ile şehvât kaydı muķayyed ve saķevât-ı havâtıf-ı ‘izzet hirmân-ı tehî 14. şahrâsının zelîllerinün tayerân olan cenâhların meşiyet-i berķi ile yanmış **عَلَّامِينَ خَيْرٍ مِنْهُمْ**⁵¹⁰ 15. zarûret ile denilmiş olur murâdumuz bu idi ki kelimât-ı fâtihanun taħķîķi için bir şerh 16. yazıyla

⁵⁰⁵ ‘ayrıda şeklinde yazılmıştır.

⁵⁰⁶ Fatiha 5: Sadece senden yardım dileriz.

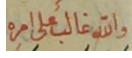
⁵⁰⁷ Hud 112: Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol.

⁵⁰⁸ Fatiha 6: Bizi dosdoğru yola ilet

⁵⁰⁹ Fatiha 7: Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet.

⁵¹⁰ Fatiha 7: Gazaba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

sizün fehmünize karīb ve vāzih ola lakin bu eyyāmuñ lisān vaḳti böyle imlā itdi 17.

 ⁵¹¹ cehd ile bulıña bu ma‘ānīnün revāyih-i sa‘ādeti senün meşāmm-ı cānuña yitişe 18. eger bulduñ fuṭübīlik ve illā fezā-yı vaḫdet-i ṭuyūrları pes perde-i ğaybdadurlar ki bu ḫaḳāyık 19. anlaruñ ḫavşalaları olsa gerekdür **naẓm** şerif-i zātlarda üç imtiḫānından vesile-i

89a derkenar üst

ğayrı pādişāha yüz dutalar kaçan re‘āyāya işide anlar daḫı ḫavfa düşüp perişān olalar ki bir pādişāh var idi ğāyetle civān-merd ve saḫī bir gün kendü muḳarrebelerinden birisine didi ki ārzü ve niyyet itmişem ki bir kimesne yüz biñ altun in‘ām ideyim sen ne dirsini didi bu çok meblağdur bunu biñ ādeme virmek olur didi nişfin virsem nicedür yine çokdur sülüşin virsem nice didi çokdur pes rub‘ın virsem nicedür didi çokdur el-kışşa ‘öşrine karar virdiler pes pādişāh didi ki ey bed-baht bu aḳçeyi saña virsem gerek idi kendüni maḫrūm itdün ve beni şehādan alıkođuñ didi ey pādişāh ben ḫatā itdüm yine sen keremünden dönmeye pādişāh didi sefelesin lāyık ‘uḳūbetsin ne lāyık ‘atıyet hem kendüñe ziyān itdün hem baña dise

89a derkenar yan

benüm ziyānum oldur ki eger bu deñlü mālı saña bağışlaya idüm şehāvetle ‘ālemde ‘ilm olur idüm nāmum bāḳī ḳalır idi ve senün ziyānuñ oldur ki bu deñlü māldan maḫrūm ḳalduñ imdi var ol mālun ‘öşri ne ise al ve daḫı meclise gelme nūşirevān ‘uḳālānuñ birisinden sū‘āl itdi ki melik zevāli nedendür didi üç nesneden ūlā budur ki vilāyetün aḫvāli ve aḫbārı pādişāhlar ve ḫākimlerden şaḳlu dutmaḳ ikinci ednā ādemleri istiḫdām ve ri‘āyet itmek üçüncü eminlerün zulmi nūşirevān didi ne delil ile dirsini didi kaçan vilāyet ve ra‘iyyet aḫbārı sultāndan munḳatı‘ ola dost ve düşmendan ğāfil olup her kimesne ne isterse işler ve nice feşeler? zuḫūr idüp memleket vırāne ola ve daḫı ednā ādemleri terbiyet ve istiḫdām oluna ve nānından ḫariş olup her kimesneden ṭama‘a düşüp ekābir ve eşrafuñ ve efendisinün ḳadr ve kıymetin bilmeyüp ‘arz şaḳınmaz anuñçün dimişlerdür zevālü’d-devlete bi-i rtifā‘ü’s-sefele kaçan sefeleye devlet el vire melik ve devlet tenezzül bulur ki

⁵¹¹ Yusuf 21: Allah, işinde galiptir.

کرخار سجاہ دست یاب

بازار مالک شکت یاب 512

ve daḥı ‘ammāl ve āminen kaçan ra‘iyyete zulum ve sitem eyleyeler niyyetleri pādīşāha kem ola ve zirā‘at ve ‘imāretten melūl olup müteneffir olalar bu def‘a ḥazīne ğadr olmuş olur

89a derkenar alt

sultān zaferlik vezīri olan ebū mansūruḡ ‘ādeti var idi ki kaçan şabāḥ namāzın edā ider idi gün doğuncaya deġin evrād oġur idi bir gün sultānuḡ bir zarūr işi düşdi birbiri ardınca ādemler göndürdi vezīr ise evrādı tamām itmedüġinden eġlendi ḥāsıdler fırsatı ġanīmet ‘add idüp vezīri yaramazlıkla ġıçdiler ki ‘azameti bu ġāyetdedür ki tenezzül idüp gelmez diyü bu mertebe ġazab-nāk itdiler ki sultānuḡ beşeresi müteġayyir oldu kaçan ki vezīr evrāddan fāriġ olup sultānuḡ ḥizmetine geldi sultān ġazab yüzünden niçün ġıç geldüḡ diyü bī-ḥuzūr oldu

89b

1. şeref kurb olur nüzül-ı belā

ḥasīs nefslere genc-i iltifātından

mezīd-i ‘illet-i idbār olur 2. vüfūr-ı ‘aṭā

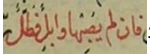

delīl-i zillet-i ‘işyāndur ta‘arruz-ı ḥāl

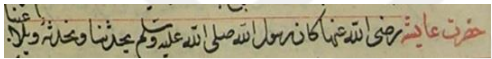
tarīḡ-i ḥüsn rızāsı cemī‘-i ḥāle rızā

3. ey ‘azīz eger ol kuvvetüḡ yokdur şafā-yı fehm te‘yīdi ile mevāni‘ mührin esrār ḥizānesinden 4. kaldurasın ve ‘irfān gencinüḡ ḥaḡīḡatinden ebedī ġanīmetin ele getüresin bārī namāz vaġtinde 5. cehd eyle ki ḥazret-i perverdigār ḥuzūrında ḡalb-i ḥuzūr lakin şaġlayup ḥātır-ı⁵¹³ perişānligin girü 6. ḡoyasın ve kelimāt-ı kelām zebān-ı fermānında olup ḡabāyih-i ef‘āl-i zāhir ve fażāyih-i aḥvāl-i bātınüḡ ile 7. ol ḥazret-i bārīden şerm eylesin ve nefs-i emāreyi cefā yolından vefā ve ġadre götüresin ve çün

⁵¹² Eġer sefil bir yeri ele geçirirse padişah orada deġerini kaybeder.

⁵¹³ ḥātır şeklinde yazılmıştır.

8. üç derecât ehl-i ‘irfân ki mülûk-ı hıttâ-i îkân ve selâtin-i ‘arşa-i ‘âlemdürler irişebilmez iseñ 9. bârî cehd eyle ki mülâzemet-i âstâne-i ‘ubüdiyyetden mañrûm kalmayasin ⁵¹⁴ rivâyet 10. olunur ki talha bin ‘abdu’llah rażıya’llahu ‘anhu bir bûstânda namâz kıılır idi bir doğanı gördi ki bir kuşa 11. kaçdı itmiş ve ol kuş ağaçlar arasına kaçup dolanur hâtırı bunlara meşğûl olup bilmedi 12. ki kaç rek‘at namâz kııldı durup hâzret-i resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem katına gelüp ol hâlden 13. şikâyet itdi ve didi yâ resûla’llah ben ol bûstânı hâkk yolına taşadduk itdüm ol namâzuñ 14. kefâreti için hâzret ol bûstânı iki yüz biñ dinâra fûrûht idüp müstahâkklara şarf itdi 15. **naql olunur** ki hâzret-i emîrû’l-mü’minîn imâm hüseyin rażıya’llahu ‘anhu oğlı imâm zeyne’l-‘âbidîn rażıya’llahu 16. ‘anhu hâzretleri ne vaqt ki âb-dest alur idi mübârek çehreleri şarılıp hâli müteğayyir olur idi 17. dirler idi yâ imâm bu ne hâldür buyurur idi ki hîç bilür misiz ki kimüñ karşıısına dursam gerekdür 18.

 19. hâzret-i ‘âyşe rażıya’llahu ‘anhâ buyurur ki

89b derkenar üst

vezîr didi ey sultân ben hâkk te‘âlânuñ kılıyum ve bendesiyüm ve senüñ hizmet-kâruñum imdi tañrınuñ hizmetinden fâriğ olmayınca sultânüñ hizmetine gelmem hâliküñ hizmet-i mañlûkdan muqaddemdür sultân ağlayup vezîre ziyâde ‘izzet ve ri‘âyet itdi imdi kaçan hâkk te‘âlâ bendesinden râzî ve hoşnûd ola gayrılaruñ hışmınuñ aña zararını yok ve eger ‘ıyâz billah hâkk te‘âlâ bir bendesinden râzî olmaya cümle halkuñ dostluđınuñ aña fâyidesi olmaz ki yahyâ vâsıtî hattât gâyetle eyü yazar idi ve hâlîfenüñ oğulları yanında hat yazarlar idi ve hâlîfeye ta‘rîf itdiler ki yahyâ eyü kalem tıraş ider diyü hâlîfe âdem göndürüp taleb itdi geldükde buyurdı bir kalem tıraş itsün yahyâ dañı bir kalem alup

89b derkenar yan

eline kemâl-i diqqatle bir kalem tıraş idüp hâlîfe eline alup yazdukdâ evvelkiden a‘lâ yazduğından mañzûz olup yahyâyâ ziyâde in‘âm ve ihsân idüp yahyâ taşra çıkup kapuya irişdükdâ dönüp yine hâlîfe hizmetine gelüp didi yâ hâlîfe kalem tıraşında bir

⁵¹⁴ Bakara 265: Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter.

nesne eksik kalmışdır emriñüz olur ise tamām ideyüm ħalīfe kalemī yaĥyāya virdi yaĥyā kalemī eline alup kalem tıraş ile kalemünj ucın kesdi ve aldugı iĥsānı ħalīfe öjine kodı ħalīfe didi aşlı nedür yaĥyā didi kaçan taşrada çıkdum ĥatıruma bu ĥaber geldi ki

أحضر الذين ظلموا وادعهم

ya'ni ĥaşr idiñüz zālimleri şerīklerle ve imdādcılarile korkdum ki sen bu kalem ile zılm ve siteme müte'allıķ bir nesne yazasın ve ben şerīk olup 'ikāba müstaĥaķķ olayım ki ma'n bin zā'ide gāyetle saĥī olup 'aāda meşĥūr idi bir 'azīze sū'al itdiler ki ma'n saĥīdür yāĥūd yağmur saĥīdür didi ki ma'n yağmurdan saĥīdür zīrā ki bulut her kaçan yağmur virür ağlayarak virür ve ma'n her ne virür ise ĥandān virür ki bir zerrāķ bir gün ħalīfenünj muķarreblerinünj birisinünj

89b derkenar alt

yanına gelüp başında 'alāmet ve saçları var didi ki ben bu sene ĥacc-ı şerīfe gitmiş idüm seyyidüm ĥuccāc ĥuzūrında ħalīfe için ĥacc itdüm ve beytu'llah ve ravza-i resūllu'llah ħalīfe için du'ālar itmişüm ve ħalīfeye kisve-i şerīfden hedāyem var cā'iz ise beni ħalīfe ĥizmetine götür bir iĥsānları olur ise saña du'ā ideyim bu daĥı ħalīfeye varup bir böyle seyyid ve zāhid kimesne gelmişdür diyü olmiķdār ta'rīf itdi ki

90a

1. kaçan ĥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem benüm ile söyleşüp mizāĥ ider idi namāz vaķti olduĥı gibi 2. ĥāl kendüye öyle müteĥayyir olur idi ki kıyās ider idüm ki beni ne görmüş ve ne bilür ve **ĥaberde** gelmişdür ki 3. ĥaķķ celle ve 'alā ĥazret-i müsā

'aleyhi's-selām

vaĥy

itdi

ki

بإمرى إذا ذكرنى فادكرنى وان تفيض

4.

أعضاك وكن عند ذكرى خائفا مطينا واذا ذكرنى فاجعل لسانك وراة قلبك اذا قلت

5.

بى برقى فم كالعبد الذليل

ya'ni yā müsā kaçan

cenāb-ı ĥazretleri yād eyleyesin öyle ol benüm zıkrım 6. maĥallinde ki benüm kibriyālik cenābımuĥ heybetinden cümle a'zānuĥ ditreyüp ve kendü bī-çāreligünj görüp 7. benüm zıkrım ile ārām eyleyesin ve cebbārlik ĥazretümüzi yād idende lisānuĥı ĥalbünj ardında pinĥān dut 8. ya'ni ĥaflet ve perişānlıĥı kendünjden uzak dut ve ol ĥalb-i lisānıyla tekellüm idüp ba'dehu baş 9. lisānı ile söyle kaçan bendelik bisātı üzere durmak istedügünjde zelīl bendeler gibidür 10. bu nev'-i 'ibādet bir kimesneden mutaşavver olur ki āĥiret ĥavfı ile cemī'-i ĥümümların ĥatırına getirüp 11. ve her neden endīşesi var ise aņup ĥazret-i şamediyete meşĥūl olup göñlünj anuĥ ihtimāmından ĥālī 12. ider ve celāl-i

‘azamet Һazret-i cebbārını kendü gözine naşb ider ve rûz-ı kıyâmetde Һesâba durmak
13. Һavfin yâd idüp mecârî şehevâtı sedd-i ğaflet ile bend ider ve Һırş âteşin Һanâ‘at suyu
ile 14. söndürür ve bunu dağı yakın bile ki bir zerre dünyâ meyl ve muhabbeti anuñ
Һatırında bâķidür Һadr-i 15. Һacetden ziyâde anuñıla tezevvüd-i âhîret eyleye ve tama‘
ide ki namâzda şafâ-yı lezzet-i münâcât ki 16. ol na‘îm ğâyet ekâbir-i evliyâ ve nihâyet
âmâl-i etķiyâdur bu lâ-evvel fikr-i ğalaťdur bu Һâl ol kimesne 17. ğibidür ki kendüsin
murdâra bulaşdurup âlûde ider ve ister ki mekes üzerine Һonmaya bu ise 18. maĥâlldür

عليه وسلم قصة شاميرها علم فشرها بالصلاة فلا العرف فالرؤى هذا القصة
19. **عاشرة** عرضوا لله عنهما قالت اهدى اليهم بن جعفر الى رسول الله صلى

90a derkenar üst

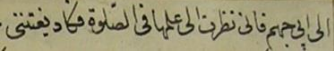
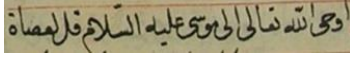
ĥalîfenüñ görmege ârzûsı olup taleb itdiler seyyid içeri gelüp ĥalîfeye dest-bûs idüp bir
kenâra oturduĥdan şonra ĥalîfe sũ‘âl itdi ki Һandan gelürsin didi beytu’llahdan ne
vilâyetlisin işfahânlıyım didüĥinde meger bir işfahânlı kimesne meclisinde Һâzır idi
seyyidi görüp bildi didi ey ĥalîfe bu âdem belî işfahândandur ammâ ki işfahânuñ beh-
ĝanelerindendür anlar dağı böyle saçlar olur ve bu sene Һurbân bayrâmında bu âdem
gelüp benden Һurbân ĥişsesi aldı ĥalîfe bunu işitdükde begâyet müte’essir oldı ve ol
muĥarrebine baĥup didi eyü seyyid nâmdâr ve Һacı büzürg-vâr

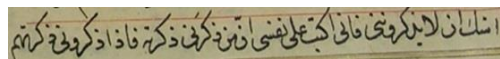
90a derkenar yan

ĝetürdüñ diyüp ol âdem Һacil olup nice müddet ĥalîfeye gelmedi imdi taĥaĥķuĥ ve
tefaĥĥuş ĝekdüdür bu maĥûle işlerde ki bir kimesne bir Һekîmden sũ‘âl itdi ki sultân ve
ĥâkimler meclislerinde sultân birisinden bir nesne sũ‘âl itse ben cevâb virsem nicedür
didi sen cevâb virme ki istiĥķâĥdur hem sultâna ve hem mes’üle zîrâ ol dimekdür
sultâna ki sen sũ‘âl idecek âdemi bilmedüñ ve mes’üle dimekdür ki sen bu minvâle
maĥall degülsin ve bir dağı var ki eger sultân dirse ben senden sũ‘âl itmedüm sen niye
cevâb virürsin iĥyânen eger bir cemâ‘atden sũ‘âl eylese yine sen muĥaddem söyleme
zîrâ söyledükde anlar seni ĝalať çıkarup baĥup eydürler ibtidâ anlar cevâb virsünler eger
anlaruñ cevâbından eyü cevâbuñ var ise söyleseñ maĥbûl olur ve illâ sũkût yegdüdür ki
pâdişâhuñ birisi bir âdemine didi ki bir sırrum vardur saĝa söylerüm kimesneye söyleme
didi söylemem buyur didi ben birâderümden Һorĥarum sen vâķıf ol ki eger baĝa bir
ĥaşdı olur ise

90a derkenar alt

haber dār eyleyesin didükde qabül idüp ba‘dehu ol kimesne varup bu ahvâli şaklamayup birâderine haber virdüğünde birâderi bu sözden maḥzûz oldı kaç müddetden sonra hikmeten pâdişâh vefât idüp birâderi pâdişâh olduğında ol âdemi getürdüp qatl buyurdu didi cürmüm nedür didi seni maḥremsin diyü birâderüm bir sırr söyledi sırrın şaklamayup ifşâ itdün imdi aña ne ḥayr itdün ki baña ne eyleyesin diyüp qatl itdi
90b

1. ḥazret-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhā 2. rivāyet ider ki ebu cehm bin ḥuzeyfe⁵¹⁵ bir siyāh şūfdan cāme ki beyāz ‘alemleri var idi 3. ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve selleme hediye getürdi ve ḥazret anı giyüp namāz kıldı namāzdan 4. fāriğ olduğu gibi ol cāmeyi mübārek bedenlerinden çıkarup buyurdu ki ey ‘āyşe bu cāmeyi 5. ebū cehme döndür ki namāz içre buña nazar itdüm beni ḥaqqdan gāfil ve meşgūl itmek ister 6. **mervīdür** ki bir kerre ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem na’leyninüñ düvâli eski olmuş idi şahâbelerden 7. birisi ol eski düvâli çıkarup yeni düvâl çekdi kaçan ḥazret evvel na’leyni giyüp 8. nazar-ı mübārekleri ol düvâle doḡandı buyurdu ki ol düvâli çıkarup yine eski düvâli 9. çekdiler buyurdu ki kaçan gözüm ol düvâle doḡandı qalbime ferah gelmek ile ḥaqq te‘ālānuñ ḥavf 10. itdüm ḥışmından ve ḡayretinden **imdi** şāḥib-i başiret olanlar gerekdür ki bura ḥaqqlara 11. inşāf-ı nazarı ile te’emmül eyleye ki seyyid-i enbiyānuñ ahvâli bu kemāl-i nübüvvet ile böyle ki bir düvâl 12. ile taqşirātından ḥavf ider ve bir şāl cāme kendüsi ḥaqqdan alıqor pes bugünlerüñ 13. maḡrūr-ı hevā-perestleri büyüklük ve ḥürmet ve ‘izzet için ibrişim cāmeler ve muraşsa‘-ı kemer ve külāh 14. ve ‘ālī serāy-ı ḥadem ve ḥaşem taleb iderler ve diyü sīretlü meşāyiḡ adlular keşret-i esbāb ve eşkāl 15. ve tecemmülāt-ı mübāhāt iderler ve cāhil ‘ulemālar şuretā islām-ı ‘izzetin fāḥir libāslar ve fācir 16. ḡulamaları ile isterler pes ḥırş ve hevā zulümātınun tīre rüzgārluları şemse’d-dīn ve nüre’d-dīn 17. dirler pes erbāb-ı başirete ma‘lūmdur ki bunların dīni şeyāṭin dīnidür ne ān ki erbāb-ı yaḡin 18. mezhebi ola **haberde gelmişdür ki** 19.

90b derkenar üst

⁵¹⁵ hudeyfe şeklinde yazılmıştır.

didi ey p̄ir-i muḡān söyle nedür rāh-ı necāt

eline cām-ı mey alup didi esrārı şaḡın

bir ḡocanuḡ bir ‘abdı var idi ‘ākil ve z̄irek bir ḡün ḡoca ile b̄üstāndan gezer iken ḡoca bir ḡıyār alup ol ‘abda virdi ‘abd daḡı ḡıyār dıḡleyüp ḡördi ḡāyetle acı ammā acılıḡına baḡmayup bir mertebe datlu datlu bir yedi ki ḡoca ḡörüp ḡama‘a d̄üşüp pāresin alup kendü dıḡledüḡinde ḡördi ki ḡāyetle acı bıraḡup didi yā ‘abd bu acı ḡıyārı nice ḡatlu yirsin didi ey ḡoca bunca müddetler ki elüḡden ḡatlu ve ḡīr̄in yirüm ḡālā ḡayā itdüm ki bir acı ḡıyār iḡün yüzüm çevirüp acılıḡın bildürem

90b derkenar yan

ol daḡı senüḡ elüḡden ola ḡoca bunı ḡörüp ni‘met ḡükrin bildüḡin bildi āzād idüp nice iḡsānlar itdi ki vez̄irlik ḡiz̄metinden müḡkil ḡiz̄met yoḡdur z̄irā ḡussād ve ḡālib-i muḡabbī? ḡoḡ olup nice töḡmetler ile müttehem iderler bu taḡd̄irce gerekdür ki doḡrılıḡdan ayrılmaya b̄üzür̄cmihrden s̄ū‘āl itdiler ki vez̄arete lāyıḡ kimdür didi ki ol kimesnedür ki anuḡ d̄ört ve üḡ ve iki nesnesi ola didiler taḡḡil eyle bildür didi d̄örtten biri budur ki ḡuḡ-yār ola ve iḡüḡ ser-encāmın bile ikinci ḡāfil olup kendüsi ḡāflet eyleye tehlikeye bıraḡmaya üçüncü b̄yüḡ ve küḡük iḡleri bilüp iḡinde merdāne ola d̄ördüncü saḡā ve ‘aḡası ola ammā ol üçden biri budur ki ḡaçan bir ḡiz̄metkārden eyü ḡiz̄met müḡāhede eyleye muḡābelesinde iḡsānı t̄iz̄ce eyleye ikinci eger ḡuddāmdan ba‘zıları renc̄idelik ile ḡiz̄metden yüz d̄öndüreler üm̄id ve istimāletler ile ḡāḡırın ala üçüncü rüzḡaruḡ ḡavād̄isine ḡāzır baḡ ola ve ol ikinüḡ biri budur ki pād̄iḡāḡ ḡarafına

90b derkenar alt

ri‘āyet üzere ola ve ra‘ıyyet cānibinden ḡāfil olmaya ve ol bir budur ki cümle iḡlerde ḡaḡḡ te‘ālā anı ferāmūḡ itmeye ki fazl bin sehl vez̄areti zamānında birisine ḡikāyet itdi ki ḡalkuḡ kendüye ḡelüp ḡitmesinden ve ḡil ü ḡālinden cefādayım diyü ‘acz ḡetürdi didi ey vez̄ir mesned-i vez̄areti ve i‘zāz-ı ḡadāreti baḡa vir sen rāḡat otur

بزرگواران اختیار است

خلاقین اختیار میند

وکران اختیار رفت زوست

91a

1. **بالعنه** ya'ni haqq te'ālā vahy itdi mūsā 'aleyhi's-selāma ki senüj ümmetüj güneh-kārlarına 2. söyle ki beni yād itmesünler zīrā ki ben kendü keremüme vācib itmışdür ki her kim beni yād ider ise 3. ben dağı anı yād ideyim lakin anlar ki alāyiş-i ma'şiyet ile beni yād iderler ben anları la'net ile 4. yād iderem bu 'āşiler haqqındadır ki zikrleri ğaflet üzere ola ne dirsek ol kimesne 5. haqqındaki ma'şiyet necāsetin ğaflet ḥabāseti ile cem' ider ve bu iki murdāruḡ alāyişi ile 6. ister ki ḥazret-i cebbārī ile vāsıtasız söz söyleye bu ma'nā ḥaṭarından cümle şiddīklarun 7. cānları ḥayret pāymāli olup ve muḡarriblerun gözlerinden ḥazret seylābı okımışdur zīrā ki 8. hīç ādem olan bu iki şıfatun şāyeste-i zulmetinden ḥālī olmamışdur meger meczūbān-ı cezbe-i 9. cezebāt-ı 'ināyet ve maḥfūzāt-ı ḥıfzāt-ı hidāyet ve bu cihetden idi ki sābıḡ-ı meydān-ı 'ināyet-i 10. ezeli ve hādī-i rāh-ı hidāyet her velī ḥazret-i 'ali kerremu'llahu vechehu ve rażıya'llahu 'anhu namāz 11. vaḡti geldügi gibi muḡtarib olup mübārek cemāli müteġayyir olur idi dirler idi yā emīre'l-mü'minīn 12. ne irişdi saḡa ki bu ḥālet el virdi buyurur idi ki bir emānet vaḡti geldi ki yir ve göküj 13. aḡa taḡammüli yoḡdur bu cümleden her kim ki gözinun rüşenāligi 'avret ve evlād ve ḡadem ve ḡışm 14. dīdārī ile olur ve anun şādıḡı ve feraḡı esbāb ve māl ve cāh selāmetligi olmuş olur 15. pes hergiz tā'at muvānesetinun şerbet-i zevḡi cānı kāmına irişmeye ve 'ubūdiyyet bisātında 16. lezzet-i rūḡ-ı muḡāṭabāt ve münācāt ḥazret-i şamediyeti bulmaya ve bu marāz-ı müḡlikun ki ehl-i 17. rüzgār-ı bāṭınlarında yirleşüp ve anun uşul-i ḡalḡun ḡalblerinde rūsūḡ bulmışdur pes 18. 'avret ve evlād māddezin ḡat' ve şecere-i ḡubb-ı māl ve cāhı ḡal' itmeden ġayrı yoḡdur ve bu 19. 'ilāc ise ḡatı müşkil ve acı ve keskin dārūdur ve bu dārūnun acılığından ve bu 'ilācuḡ

91b

1. düşvārligindendür ki ekşer ümmet-i muḡammedun büyükleri ne deḡlü sa'y itdiler ki iki rek'at namāz 2. ḡılalar ki ol namāz içinde māsivāllahdan ġayrı göḡlünde⁵¹⁷ olmaya idemeyüp 'āciz ḡaldılar ḡanda 3. ḡaldı bizlerden nice taşavvur itmek olur

⁵¹⁶ Söz sahibi olanlara, millet düşünmeden gelir, eğer yetkisini kaybederse onun kapısına niye kimse gelsin.

⁵¹⁷ göḡüllünde şeklinde yazılmıştır.

518 **ما فاذ لم يبصها وبالفضل** eger ol sa'adet 4. el virmez bārī namāzın nısfın ve yā sülüsün vesvāsdan selāmet şaklayabilesin tā ol cümleden 5. ola ki

519 **خطوا عملا صالحا واخرين اعصى الله نوب عليهم ان الله غفور رحيم** **kısm-ı 6. s̄anī** ādāb-ı zekāt şartlarındadır ki anuñ haķāyık ve esrārınuñ ma'nāsına müte'allik olan eħādīs-i 7. şerīflerdür

8. **عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من صاحب** 9. **ذهب ولا فضة لا يوتيها الا اذا كان يوم القيمة صفي له صفايح فاحي**

10. **عليها في ارجلهم فكمويها جنته وظهره وجبينه كما وردت عند ربك لو كان مقدرا** 11. **خمس الف سنة حتى تقضى بن المباد فيرى سبيله ما الى الجنة وما الى النار**

ebū 11. hureyre hażretleri rivāyet iderler ki hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki hiç kimesne olmaya ki 12. anuñ altun veyā gümüşi olup zekātın virmeye aña kıyāmetde tahtalar ideler ve cehennem āteşinde 13. kızdurup yüzün ve arķasın ve yanların anuñıla dađlayalar ve cebīnini dađlayalar ki 14. kaņasından gele ve savıduķça yine kızduralar ol günlerdeki her bir günü elli biñ sene 15. dünyā senelerince ola ol zamāna degin ki haķāyık-ı heşābdan haķāş⁵²⁰ olalar andan şonra eger 16. ister ise kendü fażlı ile 'afv ider ve eger istemez ise 'adlile cehenneme göndürür 17.

18. **وعن أبي ذر غفاري رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من رجل** 19. **يكون له ابل او بقرة او غنم لا يوتيها الى يوم القيمة عظمها يكون ونطاة يا**

خاضها ونطحه بفرسها كما جازت عليه اخرها دارق عليه اولها حتى تقضى بن

92a

1. **الناس** ebū zer ğıfārī hażretleri rivāyet ider ki hażret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurdu ki 2. hiç kimesne olmaya ki anuñ devesi veyā şıđırı ve yā koyunu olup anuñ zekātın virmeye illā ki getüreler 3. rüz-ı kıyāmetde evvel hayvānı kaķı büyük ve tavana ve buña depmeler urup pāymāl ideler ve her biri 4. boynuzlarile⁵²¹ birbirini ardınca gelüp uralar bunlar āħir olduķda ol uranlar girü dönüp 5. yine uralar ol maħalle degin ki

ħulķ-ı heşābdan haķāş olalar 6. **وعن أبي هريرة رضي الله عنه** 7. **قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من ايتة الله تعالى ما الاخر يوتي زكوة**

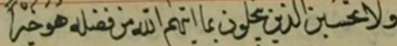
7. **شرا له يوم القيمة نجاة** 8. **االكرك** bir ilana dirler ki zehrinnün itlği ğāyetinden başında tüyi ola ebū hureyre 9. hażretleri rivāyet ider ki hażret-i

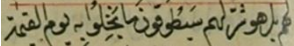
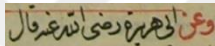
⁵¹⁸ Bakara 265: Ancak bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter.

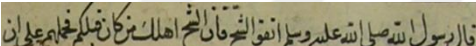
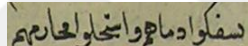
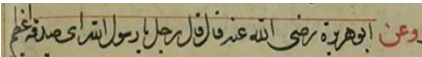
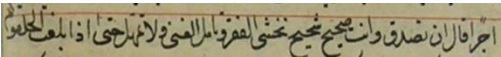
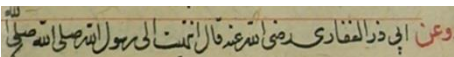
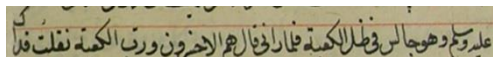
⁵¹⁹ Tevbe 102: İyi amel ile kötü ameli karıştırdılar, umulur ki Allah onların tevbesini kabul eder, muhakkak ki Allah bağışlayan ve merhamet edendir.

⁵²⁰ haķāş şeklinde yazılmıştır.

⁵²¹ boynuzlar şeklinde yazılmıştır.

şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki her kimesneye haqq te'ālā 10. māl virmişdür pes ol mālîk zekātın virmeye ol māl bir büyük yılan şüretine gire ki ol yılan 11. ziyāde zehrlü ola pes ol yılan halka olup anuñ boynına dolaşa ve durmayup a'zâların 12. şoқа ve söyleye ki dünyāda ben senüñ mālûñ ve gencüñ idüm baña bañillik eyledüñ diyü ve andan şonra 13. hażret bu āyeti okıdı 14.

 ⁵²² haqq te'ālā 'azze ve celle buyurur ki gümān itmeye 15. yā muḥammed ol kimesnelere ki bañillik iderler ol nesnelere ki ben virmişem ve benüm yoluma ve rızāma 16. virmezler dirîğ iderler ol buhl mi eyüdü anlara veyā ol buhl itdükleri māl mı eyüdü 17. pes ol māl ve ol buhl anlaruñ giriftārlıklarına sebebdür tiz olacaqdur ki ol buhl itdükleri 18. māl yılanlar olup ve boyunlarına dolaşup şoқalar tā ki hulk-ı 'ālem bileler ki dünyā mālın āhiret 19. içün mi yaratdum yoksa büyüklük ve tekebbürlük içün mi 92b

1. 2. ebü hureyre hażretleri rivāyet ider ki hażret-i şalla'llahu 3. 'aleyhi ve sellem buyurmışdur ki perhiz idinüz buhliden zirā ki sizden muqaddem gelenler buhli bir mertebeye 4. irişdürdiler ki kanlar dökdiler ve harāmları helāl bildiler ol sebep ile helāk olup 5. cehenneme gitdiler
6. 7.
8. kimesne hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden sū'al itdi ki yā resūla'llah kañğı şadaqadur ki anı şevābı 9. ziyāde ve büyükdür hażret buyurdi ki ol şadaqadur ki hāl-i şihhatde vireler zirā ol maḥallde nefsi 10. buhlilik idüp ihtiyācdan qorқucıdur māl ziyāde lakin fikr idüp māni' olur ğargara maḥalline geldükde 11. vaşiyet ider ki falāna bunı virüñ ve filāna bunı virüñ maḥalli kaçan nesneden aña ne şevāb hāşıl olsa 12. gerekdür
13. 14.

⁵²² Ali İmran 180: Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlerde cimrilik edenler, bunun, kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır! O kendileri için bir şerdir. Cimrilik ettikleri şey kıyamet gününde boyunlarına dolacaktır.

15. **بدر و خلفه و عن بنه و عن ثماله و فليحاهم** ebū zer gīfārī

ḥazretleri rivāyet ider ki 16. ḥazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem ziyāreti kaşdıyla gitdüm ḥazreti beytu'llah gölgesinde 17. gördüm beni gördüğü gibi buyurdı ki anlar ziyān işleyicidürler ben didüm ka'be tañrıçün 18. babam ve anam saña fedā olsun yā resūla'llah anlar kañğı kavmlerdür ḥazret buyurdı ki anlar ol 19. kimesnelerdür ki mälları çoğdur meger ol kimesneler ki böyle böyle ideler karşıdan ve 'aķabeden

93a

1. ve şağından ve şolından hıçbir maḥallda ḥaķķ te'ālānuñ rızāsı yolından dirīğ

itmeyeler evvel kimesneler 2. restgār olurlar pes buyurdı ki ve **قليلاهم** ya'ni buncılayın

kimesneler az olur ve rüzgārda 3. çok kimesneler bu māl muḥabbeti ile īmānların berbād

iderler ey 'azīz āḥiret sa'ādeti tālibleri 4. daķāyık-ı vüçüb-ı taşadduķ ve zekāt ve anuñ

bātıñı ādābı muḥāfāza ri'āyetine sekiz şart vācibdür evvel 5. zekātın vācib olması

ma'nāsın fehm itmekdür **sānī** anuñ edāsına mübāderet eyleyüp vācib 6. olmazdan

muķaddem **sālīs** riyādan şaķınup sırr ile virmekdür **rābi'** ḥalkā terğīb eylemek ki 7. aña

ıktidā eylemleri için izhār itmek **ḥāmīs** minnet ve izādan ihtirāz itmek **sādīs** istişgār-ı

'atā 8. **sābi'** ihrāc-ı eḥabb ve ecved ve aṭyeb **sāmin** taleb-i ehl-i istiḥķāk **şart-ı evvel**

fehmi ma'ānī vüçüb-ı 9. zekātür ve ne yüzden zekātuñ edāsı maḥķī mü'minlerüñ şıdķ-

ı imtiḥānı oldı bilmekdür ve ne sebebiyle 10. mebānī-i islām olduğına vāķıf olmaķdur

'ale'l-ḥuşuş bu zekāt 'ibādet-i bedeniyeden degüldür 11. bilmiş ola ki başiret ehli

olanlara bu şürūṭuñ ri'āyetinde iki ma'nā mefhüm olmuşdur **ma'nā** 12. ol erbāb kılıp

ṭāhire-i fehm şafāsıyla ma'lüm itmişlerdür ki telaffuz-ı kelime-i şehādetiyle tevḥīd 13.

iltizāmıdır ve ma'būduñ ve hidāyetini işbātıdır ve ferdāniyyete şehādet itmek

maḥbūbdur ve her nesne 14. ki maḥbūbdur ḥaķīķatinde ma'būddur ve burada

dimişlerdür ki her nesnenüñ bendindesin 15. bendesinin vehmi ḥalāyık eşnāfinuñ şuveri

ve ma'nevī maḥbūblarınuñ bendeligi kaydında 16. tefāvütleri vardur ve bu cümle

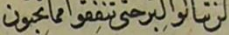
'alāyık ile da'vā-yı ḥaķķ iderler ve muḥabbet derecelerininüñ 17. tefāvüti maḥbūblarınuñ

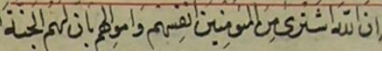
müfāraķatı ile taḥķīķ olur pes zāt-ı müte'āliye ḥikmeti anı iķtizā ider ki 18. fānī olan

mālī ḥalkā maḥbūb ider tā bezl ve imsākı sebebi ile muḥaķķikān şādık-ı mübtelān 19.

temeyyüz ola ve hāviye-i hevā-yı cāh ve māl-ı muḳadder-i fānī ḫaḳīḳat maḥbūbınuñ yolında fedā ideler

93b

1. ve ‘ilmi muḳtezāsıyla ⁵²³ ḡanīmet dutalar ve müṭāla‘a-i 2.

⁵²⁴ işāreti ile māl ve cāhdan 3. göñül ḳaldurular ve ehl-i

īmān bu ma‘nāda üç kısımdur **kısm-ı evvel** ‘arṣa-i taḫḳīḳ-i ṣādıḳları 4. ve ḫıttā-i tevḫīḳ-i

sābıḳlarıdır ki ḫuḳūḳ edāsına vefā göstürdiler ve himem-i ṣerīfi vüçüb-ı zekāta 5.

müte‘arrız itmediler ḫesāb-ı ‘aṣer-i ḫubūb ve rub‘-ı ‘aṣer-i nuḳūd ḫasāsetinden tīre

olmayup her ne ki dār-ı 6. fenāda var idi ellerinde dost yolında niṣār itdiler **naḳl** iderler

ki ḳaçan ebū‘l-ḳāsim 7. cüneyd ve ebū‘l-ḫasan nūrı ḳudsiyyet-i esrār-ı hemmleri bir

tōhmet ile dutmuşlar idi isterler idi ki 8. bunlara bir ḫüccet dutalar ebū‘l-ḫasandan sū‘āl

itdiler ki zekāt için ne dirsın didi ki mezḫeb-i 9. ‘āmmede iki yüz dirhemden beş

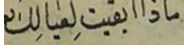
dirhem ve bizüm mezḫebümüzde eger cümle dūnyādur ve yeşillik mülkinde 10. olsa ol

cümleye ni‘met ve ma‘rifet ve muḫabbet ṣükrāneligi için bir laḫzada ṣīsār itmezler ise

muḳaṣṣır 11. olalar buradan idi ki maḫallinde bu āyet-i kerīme nāzil olmuşdur

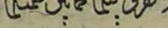
 12. ⁵²⁵ **ebū hureyre** ḫāzretleri rażıya’llahu ‘anhu cümle kendü mālın

ḫāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve selleme 13. getürdi ve ḫāzret-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu

nıṣf-ı mālın getürdi ḫāzret-i ebū hureyreden sū‘āl 14. itdi ki ya‘ni ne

ḳoyduñ ‘ıyālünje didi allah ve resüle ve ḫāzret-i 15. ‘ömerden sū‘āl itdi ki sen ne ḳoyduñ

‘ıyālünje buyurdi ki mişli deñlü pes ḫāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 16. buyurdi ki

⁵²⁶ **kısm-ı sānī** bu ḳavmlerünj dūnlarıdır ki anlar vefā ḫavşalasın 17. şıdḳ-ı

vefā itmāmına şaḳlamadılar ve zaḫīre-i māl-ı ḫelāli ṫā‘at-ı ferāḡat için şarf idüp 18.

kendü ellerin ol mālīk ḫıfzında emānet-i yedi bileler ve merāḳım-ı mevāsım ve mevāḳı‘-

yi ḫayrāt olalar 19. erbāb-ı ḫācet vaḳtlerin arayalar ve maḫall-i istiḫḳāḳı bulalar şarf-ı

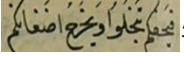

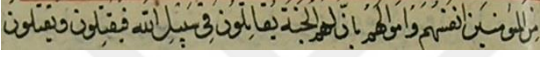

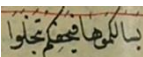

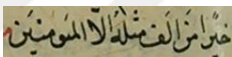
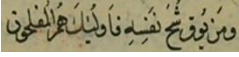
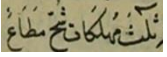
fāzılı maḫall-i ḡanīmetde ‘amele getüreler

⁵²³ Ali İmran 92: Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz.

⁵²⁴ Tevbe 111: Şüphesiz Allah, mü’minlerden canlarını ve mallarını, kendilerine vereceği cennet karşılığında satın almıştır.

⁵²⁵ Hadid 11: Kim ki Allah’a (Allah için) güzel bir borç verir.

⁵²⁶ İkinizin arasındaki fark konuşmalarınızın farkı gibidir.

1. ve zekāt miqdārında iktişār getürmeyeler ve bu kısımlar mutavassıtdurlar **kısm-ı sālīs** ‘avām-ı ehl-i islām mertebesidür 2. ki anlar vācib olacağ kadarca iktişār itdiler ve kendülere itdüklerinden ziyāde bezl itmediler 3. ve andan nođsān-ı hemm revā görmediler ve bu ise ednā mertebedür ki hekimünñ hikmeti buhl ve şiddet galebesi 4. sebebi ile anlarıñ meyllerin mālā ve za‘f-ı muhabbetlerin imāna ve āhirete anlarıñ hađđında bu miqdār pesendide 5. itdi ve müsāmaħat yolından mertebe-i ednādan ziyāde taşşilin anlara teklif buyurmadı ki 6. ⁵²⁷ kāf-ı kurb ‘anķası şıfatlularıñ üç südde-i derecātları ĩanda 7. ki ‘ulüvv-i himmet ve ‘irfān-ı muhabbet kuvvetleri muķtezāsınca māl ve cāh isārına me‘mür olalar 8. ⁵²⁸ tevfiķi 9. ile müşerref oldılar ve yevm şıfatlu deni mertebeler ki ĩasāset-i himmetlerinden bu hikāyeti eydürler ki 10. ⁵²⁹ ve bu sebebdendür ki resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve selleme buyurđı ki 11. **ma‘nā-yı sānī** göñül āyinesin pāk itmekdür ĩabāset-i buhlđen ki ol 12. illet-i mühlikdür nice ki ĩazret-i şamediyet buyurđı ki ya‘ni 13. her kimesne pāk ide kendü nefsin buhl ĩıyānetinden ol dostlar zümresinden olur ve ĩazret-i 14. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurđı ki ya‘ni üç nesnedür ki helāk idicidür āhirette 15. ve vīrān idicidür imānı biri ol buhl-ı gālībdür ve buhl ma‘nevīdür ki te’sīri anıñ āhirette zāhir olsa 16. gerekdür ve bu ādemi helāk-ı ebediye çekse gerekdür bu marāz altında bir mu‘ālece vācib oldı ve anıñ ‘ilacı bezl-i 17. mālđur pes ol ĩadar ki bezl ve ‘atā ve ol nesne ki mülkinde var iħrāc itmesinde şād olur ise 18. bu marāz ĩaħarından emīn olur ma‘nā-yı **sālīs** mālīk-i şükr ni‘metidür kaçan ki ĩazret-i şamediyet bendelerinüñ birin 19. māl ve ni‘mete

⁵²⁷ Muhammed 37: Eğer onları sizden isteyip de sizi zorlasaydı, cimrilik ederdiniz. O da kinlerinizi ortaya çıkarırdı.

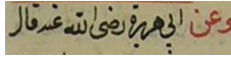
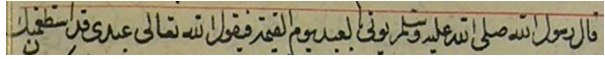
⁵²⁸ Tevbe 111: Şüpheşiz Allah, mü‘minlerden canlarını ve mallarını, kendilerine vereceği cennet karşılığında satın almıştır. Artık, onlar Allah yolunda savaşrlar, öldürürler ve ölürler.

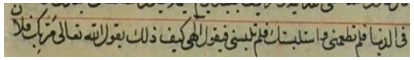
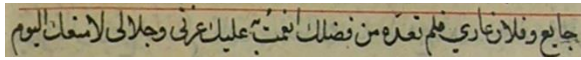
⁵²⁹ Muhammed 37: Eğer onları sizden isteyip de sizi zorlasaydı, cimrilik ederdiniz.

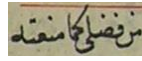
maḥşūş ider ol kimesne daḥı bir ğayrı kendü gibi bendeye görür ki bir günlük kuvvete muḥtācdur

94b

1. ve evkātın cefā ve şiddet ile giçürür ve buña ise inşāf teḳāza itmez ki ol ni‘metün fażlasından 2. ki ḥaḳḳ te‘ālā kendüye virmişdür ol muḥtācuñ faqr-i fāḳasını münsedd eyleye ḥaḳḳā ki bī-raḥmlık ve küfrān-ı 3. ni‘met itmiş olur bu taḳdīrce müstahaḳḳ ḥışm

ve saḥṭ-ı ḥaḳḳ olur 4.

5. 6. 7.

 ebū hureyre rażıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki ḥāzret-i şalla’llahu te‘ālā

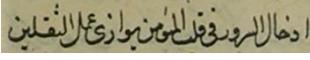
‘aleyhi ve sellem 8. buyurdu ki rüz-ı ḥaşrda bir bende-i mevḳıfa ḥāzır ideler ḥāzret-i bārī te‘ālā buyura ki dünyāda ben senden 9. ta‘ām ve cāme ṭaleb itdüm virmedün ol bende

diyü yā rabbi sen bunların cümlesinden münezzehsin 10. bu nice ola ḥıṭāb gele ki dünyāda falān ādem saña gelüp ta‘ām istedi virmedün ve filān 11. ādem senden cāme

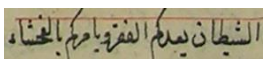
istedi çıplaḳ idi virmedün imdi ‘azm ve celālim ḥaḳḳ için nice ki benüm bende 12. ve kullarımı benüm ni‘metimden maḥrūm itdün biz daḥı seni kendü raḥmetümüzden

maḥrūm iderüz **şart-ı sānī** 13. zekātuñ edāsında mübāderet itmekdür ve zekāt edāsına te‘cīl kaç fāyide var **evvel** zekāt 14. ve buranın rağbeti işābetdür ḥaḳḳ te‘ālānuñ emrine

emşālen ve ol ise imānuñ şıḥḥati ‘alāmetidür **sānī** 15. müstahaḳḳların ḳalblerine server dāḥil olmaḳdur fuḳarā ve mesākīnden ki ol a‘māl saḳaleynen eyüdür 16. nice ki ḥadīs-i

şerīf-i nebevī aña nāṭıḳdur ki ⁵³⁰ 17. **sālis** mübāderet-i mevāni‘

ve ḥavādīs-i rüzġār **rābi**‘ icābet-i da‘vet-i dā‘ī-i ḥayrdur ki ol bir melekdür 18. kerāmet meleklerinden çün göñülde bu ḥaberün ḥātirasını zuhūr ide āḥiret ṭaleb itmek gerekdür

ki fırşat 19. ġanīmetdür ⁵³¹ mażmūnınca şeyṭānuñ bu kemīn-

ġāhından eymen

95a

1. olmaya ve eger edā-yı zekāt için bir vaḳt ta‘yin itmek ister ise gerekdür ki ol vaḳt efḍal-i eyyām ve şühūr 2. ola muḥarrem ayı gibi ki ibtidā-yı senedür ve ramazān ve

⁵³⁰ Mümünin kalbini sevindirmek insan ve cinlerin ameline eşittir.

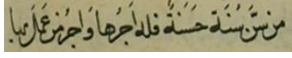
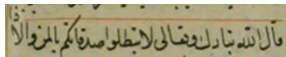
⁵³¹ Bakara 268: Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size, çirkinliği ve hayâsızlığı emreder.

receb ve zî'l-hicce ki anlarda eyyâm-ı ma'lûmât 3. fazlı ve hacc-ı ekber ve eyyâm-ı ma'dûdât cem' olmuşdur **şart-ı sâlis** sırrı ri'âyet itmekdür müstahaqqa 4. zekât virdüğü vaktde ve ri'âyet-i sırr ve ihfâ-yı şadaka işâlında bir hişârdur evkât-i riyâ ve süm'adan 5. ve mu'tinüñ ihlâşına delîl ve vesîledür maḥall-i kabûle **haberde** gelmişdür ki **افضل الصدقة** 6. **ان العبد يعلم** 7. **حمد النقل الى فقير في بيت** ⁵³² ve yine hâzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki **علا في الرخيب ان الله لم ير ان اظهر نقل من الركب في العلانية فان حدثت به** 8. **من السر والعلانية وكتب براء** hâzret-i şalla'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellem buyurdu ki kaçan bir kul ki 9. şadâkatile bir hayrlu 'amel işleye sırr ile haqq te'âlâ celle şānehu hâzreti daḥı evvel 'ameli sırr dīvânında yaza 10. ki maḥall-i kabûldür ve eger ol 'ameli bir nev'ile 'ayân ve aşkārâ eyleye sırr dīvânından naql olunup 11. aşkārâ dīvânı ki meşiyetdür anda yazıyla pes eger 'ameli işleyen kimesne ben böyle şöyle itdüm 12. diyü hikâyet eyleye bu def'a sırr ve aşkâr dīvânlarından naql olunup riyâ dīvânına sebt 13. oluna **haberde** meşhûrdur ki rûz-ı haşrdâ yidi kimesne haqq te'âlânun eltaf-ı luṭfi sâyesinde 14. olalar ve ol yidi kimesnelerün birisi ol kimesne ola ki dünyâda taşadduk itdükde sağ 15. eliyle virdüğünde şol eli bilmeye ve ekâbir-i müteḫaddimîn ve tâbi'în şadaka-i şurreye bağlayup ve yol 16. üzere bırakurlar idi ki müstahaqḫ mu'tî olanı bilmeyüp riyâdan emîn olalar veyâ bir vekîle 17. teslîm iderler idi müstahaqḫ muvâcehesinde minnet âfetinden ihtirâz iderler idi kıyâs ile 18. ki riyâdan meziyyete şakınup ihtirâz iderler imiş **pes** bildük ki zekât edâsı buḥl marâzınun izâlesidür 19. ve anuñ izhârı mûcib-i riyâdur ve buḥl ise mühlikdür ki âḫiretde anuñ 'azâbına sebeb olur

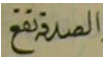
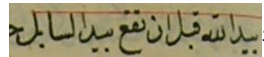
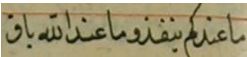
95b

1. ve aḥbâr-ı nebevî ile ma'lûm olmuşdur ki baḥîlün şıfatı kabrde 'akreb şüretinde zâhir 2. olsa gerekdür ve merâî şüreti yılan şıfatında anuñiçün bu iki şıfatuñ izâlesi içün i'tâ-yı 3. hafiyede ziyâde ve mübâlağa itmişlerdür **şart-ı râbi** terğîb ve iḫtidâ içün 'ämme-i izhârdur ve 4. bu aḫviyâ ve dîn ekâbirlerinün vazîfeleridür ki nefsi emâret nice yıllar riyâzet bütesinde güdâhte 5. itmişlerdür ve gönül âyinesin şıfât-ı zemîme deneslerinden pāk itmişlerdür ve ḥalkuñ vücûd 6. ve 'ademi yanlarında müsâvîdür 'avârîz-ı 'aceb-i âfâtından ve riyâsından ḫurtılmışlardur haqq celle ve 'alâ 7. anlaruñ vücûdların

⁵³² En iyi sadaka fakire gizli şekilde götürülendir.

muhtedâlik için halk arasında zâhir itmişdür ve bu t̄ayifenüñ hayrât ve müberrât-ı 8. izhârında halkuñ terğibi ve ‘âmmenüñ iktidâsı sebebi için anlaruñ vücudların ‘aziz olup ‘amellerine 9. ve ‘amellerinüñ ecrlerine muzâ‘af olur ki ⁵³³ 10. ve eger müstaḥakḳ anlardan ola ki mu‘t̄inüñ izhârile kendüye ḥacâlet irişe her hâlde ihfâ vâcib 11. olur **şart-ı hâmis** minnetinden ihtirâz ⁵³⁴ 12. ḥazret-i şamediyet te‘âlâ şānehu buyurur ki ey ol kimesneler ki imān getürmişsiz kendü şadakalarınız 13. izâ ve minnet ile bātıl itmeñüz ve ḥaḳîkatde minnet ve izâ-yı ‘ulemâ katlarında ihtilâf üzeredür 14. ba‘zılar dimişlerdür ki minnet oldur ki mu‘t̄i olan müstaḥakḳa ḥizmet buyura ‘atâsı sebebi ile 15. ve izâ oldur ki müstaḥakḳı ğıybet idüp andan ‘arlana faḳr ve dervişliği sebebinden ve ba‘zılar daḥı 16. minnet oldur ki ḥâtırına getüre ki aña eyülük itmişdür ve izâ oldur ki mu‘t̄i itdüğü iḥsânı 17. kendü lisânı ile ḥikâyet eyleye ve bu şaḥîḥ kavldür ve bu cümle vâcibüñ ‘aksidür ve illâ mu‘t̄i olanuñ 18. vazîfesi oldur ki müstaḥakḳ olan ol vücūhı ḳabül itmesi için minnet-kâr olup ve minnet eyleye **vech-i** 19. **evvel** oldur ki müstaḥakḳ olan sebep aḥz-ı zimmet ile mu‘t̄i-i giriftârlık ḥaṭarından men‘ ve ḥalâş

96a

1. ider **vech-i sâni** budur ki ḥazret-i resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki 2. ⁵³⁵ ḥazret buyurur ki taşadduḳ-ı müstaḥakḳ eline irişmezden evvel 3. ḳabza-i ḳabül ḥaḳḳa düşer pes müstaḥakḳ anı niyâbet ile ḳabül ider bu taḳdîrce çünki müstaḥakḳ nâyibdür 4. ḥaḳḳ tarafından şadaḳa ḳabülünde ve ibrâ-yı zimmet-i mu‘t̄ide ḥaṭar-ı dîn mu‘âḥzeesinde lâzım gelür 5. imdi mu‘t̄inüñ minnet-kâr olması revâdur **vech-i sâlis** budur ki ḥaḳḳ te‘âlâ ḥazreti buyurur ki 6. ya‘ni ol nesne ki sizüñ yanıñuzdadur fânî ve nâçiz 7. olsa gerekdür ve ol nesne ki iḥsân ve ḥayrât sebebi ile bizüm kerem ḥazînemüze ḳorsuz bâḳî olsa 8. gerek ve ḥaḳîkatde müstaḥakḳ-ı vekîl nâşih-i müşfikdür ki ḥaḳḳ vekâleti ile mu‘t̄inüñ

⁵³³ Kim İslam’da iyi bir çığır açarsa açtığı çığırın ecri ve kendisinden sonra, onunla (o çığır) amel edenlerin ecrleri, sevaplarından hiçbir şey eksilmeden ona aittir.

⁵³⁴ Bakara 264: Yüce Allah bana dedi ki verdiğiniz sadakaları minnet ve eziyet ederek boşa çıkarmayın.

⁵³⁵ Sadaka ihtiyaç sahibinin eline varmadan Allah’ın eline varır.

emvāli ki seyl-i 9. fenā reh-güzerindedür şefkat yolından kabz ider ve haqq te'ālānuñ hıfzı hizānesine vedī'at 10. kor tā ki bir dermāndelik güninde mu'tinüñ feryādına irişe şübhe yokdur ki anuñ mu'ti üzerine 11. minnet koyması sezā-vārdur ve bu ma'āni için sulehā-ı selefden raḥimehumu'llah ba'zıları zekātı 12. el üzerine koyup ve tevāzu' ve niyāz ile müstaḥaqqā 'arz iderler idi tā ki müstaḥaqq aḥz itdüğünde 13. müstaḥaqquñ eli mu'tinüñ elinden üstün ola **ve ümmü's-seleme** rażıya'llahu 'anhā ne zamān ki müstaḥaqq kendüye 14. du'ā ider idi ol daḥı müstaḥaqqā du'ā ider idi ve faqīrūñ taşadduḡ-ı aḥzı ve kabūlin 15. kendüleri minnet buyururlar idi **şart-ı sādīs** 'atā-yı istisgārīdür zīrā ki anuñ isti'zāmından 16. 'aceb-i rezīle mütevellid olur ki ol muḥit-i a'mālidür ve mühlikāt şıfātı cümlesindendür ve 'ulemā-yı 17. dīn raḥimehumu'llah dimişlerdür ki tā'atuñ ḥāşşiyeti oldur ki anı ne deḡlü küçük dutar iseñ 18. büyük olur ve ma'siyetüñ daḥı ḥāşşiyeti oldur ki ne deḡlü anı büyük dutarsın küçük olur 19. māl şāhibi oldur ki vücūbāt edāsında kendüsi mu'aşır bile üç vechden **vech-i evvel** oldur ki 96b

1. ev evānisi ve mesken ve māl cümle ḥavādis-i seyl-i fenā memerrettedür ve haqq te'ālā ḥazreti aña bākī bir muḥkem 2. ev ta'yīn itmişdür ve buyurmuşdur ki her ne var ise ol eve göndürüñ ve anda zaḥīre idüñ 3. tā ki ḥavādis-i fenā ḥaḡarından emīn olasız ve eşkāl-i ebedü'l-ābād vaḡtinde anuñ semeresi ile na'im 4. ve rūḡ ve rāḡatda olasız bunlar ise kırkdan bir göndürmezler bu taḡdīrce kendü ḥaqqlarında 5. zulm itmiş olurlar ve şübhesiz ḥuḡūḡ-ı şūrūtında mu'aşır olalar **vech-i sānī** oldur ki aḡbār-i ilahī 6. ḥükmi ile mu'ti bir fānī müstaḥaqqā ki haqq vekīlidür teslīm ider ve anuñ muḡābelesinde haqq te'ālādan 7. yidi yüz baḡıyye gözi ve ümīdi var eger mu'tinüñ bu mu'āmele 'aḡdinde imānın dürüst şaḡlaya idi 8. gerek idi ki bu mu'āmeleden maḡzūz olup ḡanīmet şaya idi ve her nesi var ise bu 'aḡde şarf 9. ideydi çün iki yüzden beş ve kırkdan bir ziyāde şarf itmez gerekdür ki kendü taḡşīrātın bile ve anuñ 10. isti'zāmın revā görmeye **vech-i sālise** oldur ki her ne ki 'ālemde var ise māl ve mülk ve ni'metden 11. ḥaḡīḡatde cümlesi haqq mülkidür ve ḥiç kimesneye müstaḡill mülk degüldür ve her nesne ki bu bendeler 12. elindedür cümlesi emānet ve 'arıyyet yüzindendür pes haqq te'ālā müstaḥaqqlar ki haqq vekīlleridürler mu'tilere 13. göndürür ve emāneti ḡaleb ider bunlar iki yüzden beşi müstaḥaqq ki haqq-ı vekīldür teslīm itmezler böyle 14. olunca niye

şermendelik ve hacālet ve takşīrāt kendü fi'lleriyle kendülerinden kendülere gele ve eger 15. gelmez ise haķikatte şırf cāhil olduğındandır **şarṭ-ı sābi'** eḥabb ve ecved ve atyeb ihrācındadır 16. hadīs-i şerīfde gelmişdür ki **أَنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَهَيْبِ الْأَيْبِ**⁵³⁶ ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 17. buyurmuşdur ki haķķ te'ālā celle şānehu ḥazreti pākdur qabūl itmez meger ol nesneye ki 'ayb ve şübhe ve riyādan 18. ḥālī ola ve cenāb-ı kibriyā buyurur ki **انْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ** ya'ni ol pāk nesneler 19. ki siz anları sevgülü dutarsız benüm rızām yolına andan şarf idiñüz **وَقَالَ اللَّهُ تَمَالَى وَلَا**

97a

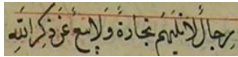
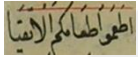
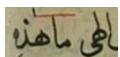
1. **بِمَوَاحِشٍ مِنْ شَفَعُونَ وَلَسْتَ بِأَعْدِي الْأَنْعَامِ** ya'ni ol nesne ki mällarınuzuñ alacaķlarıdır 2. benüm rızām yolına şarf itmegi revā görmeñüz ḥāl bu ki eger anı size virseler size mekrūh gelür ve 3. 'alāmet şihḥat-i ĩmān haķķ muḥabbetidir ve haķķuñ muḥabbeti nişānı oldur ki mü'min yanında haķķ cümleden 4. 'azīz olmak gerekdür nice ki ḥazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki **لَا يُؤْمِنُ أَحَدٌ** 5. **حَتَّىٰ يُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ خَافِئًا سَاجِدًا** ya'ni ki hiç kimesnenüñ ĩmānı kāmil olmaya 6. tā ol zamān ki haķķ te'ālā ve resūlını cümle şeylerden 'azīz ve yegrek bile ve ma'nānuñ 'alāmeti oldur 7. ki taşadduķ maḥallinde ol nesne ki eyü ve 'azīz ola haķķ te'ālā yolında şarf eyleye ve münāfık şıfatında 8. olanlar anlardır ki mällarınuñ yaramazın haķķ yolında şarf iderler ey 'azīz eger bir kimesne bir kimesneye 9. ziyāfet ider ta'āmlarınuñ eyüsin misāfir öñine qoyup ve alacağın getürmege ḥicāb ider qaçan ki 10. şadaqa virmek ister ol nesne ki girü qalmışdur ve alçaķ nesnedür anı haķķ te'ālā yolına müstaḥaķķa 11. ki haķķ vekīlidir virmek ister ve hiç haķķdan ḥicāb itmez ne dirsın böyle ādemüñ ĩmānına ki ḥaķķdan 12. şerm ider ve ḥaķķdan ḥicāb itmez bu maķūle ĩmān āḥiretde el dutmaz **قَوْلَهُ وَمِنَ النَّاسِ** 13. **مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ**⁵³⁷ **şarṭ-ı sāmin** taleb-i ehl-i istiḥkākđur etkıyā 14. ve şuleḥādan mu'tıye vācibdür ki zekāt edāsı maḥallinde müstaḥaķķdan öyle kimesneler taleb eyleye ki 15. bu beş şıfatlar ile mevşūf olalar **evvel** taqva **sānī** 'ilm **sālis** 'iffet **rābi** 'zarūret 16.

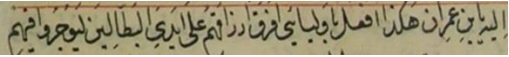
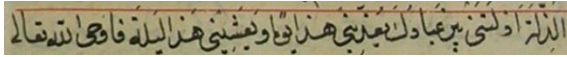
⁵³⁶ Allah hoştur, sadece hoş olanı kabul eder.

⁵³⁷ Bakara 8: Kimi insanlar biz Allah'a ve ahiret gününe inandık derler; ancak onlar mü'min değillerdir.

hāmis karābet ve şıfat-ı evvel ki takvādur mu‘tī gerekdür ki haqq-ı illahī bir müstahaqqa teslīm eyleye ki 17. perhizkār ola ve tārikü’s-şalāt olmaya ve bid‘at ve menāhī mübāşeretinden muhteriz ola zīrā ki 18. zekātuñ vācibliğinden maqşūd-ı sedd-i faqīhe erbāb kılup ve taşşil-i ferāğat ehl-i allahdur ki cümle 19. evkātları envā‘-ı tāt ve ezkār ve evrād taşşili muvāzebetinde şarf itmişlerdür ve zāhir

97b

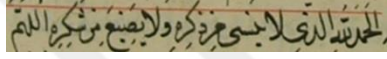
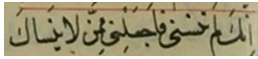
1. ve bāınları müstağrak ‘ibādāt idüp ve kesb ve ticāret ve ihtilāt-ı esbābı kapuların kendüleri 2. mesdūd itmişlerdür ⁵³⁸ pes zāt-ı müte‘āliyenüñ hikmeti 3. öyle iktizā itdi ki bu kavmüñ ferāğat-ı bāl ve cem‘-i hemmleri için ehl-i dünyānuñ mälluları zimmetlerine 4. zekātı vācib itdi tā haqq-ı allahdan bu kavm bir behre bulalar ki anları dañı faqīh perişānliğinden maḥzūz 5. kalalar ve cem‘-i himem ve ferāğat-ı ḥātirile haqqā meşğūl olalar ve zekāt şāhibleri bu kavmüñ ‘ibādetlerinde 6. şerik olalar ve maqbūl-ı tāt ve ‘ibādātlanuñ āsar-ı müşārikeleri ol kavmüñ necātına sebep 7. ola ve bu cihetindür ki ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 8. ya‘ni ta‘āmuñuzı perhizkārılara viriñüz zīrā ta‘ām virmek kuvvet virmekdür ve her kimesne ki bir ādeme 9. ta‘ām virür ol ta‘āmuñ kuvveti anuñ bedende olduqça her ne ‘amel ki andan şadır olur eger 10. tāt ve eger ma‘şiyet bu ta‘ām viren kimesne anuñ sevāb ve ‘ikābına şerikdür zīrā ta‘ām viren 11. anuñ mu‘āvinini olmuşdur ta‘ām kuvveti sebebi ile **ahbārda** gelmişdür ki müsā ‘aleyhi’s-selām 12. ḥazretinüñ dünyālıkde nesnesi yok idi benī isrāyil nevbet ile her gün birisi aña ta‘ām 13. virür idi bir gün müsā ‘aleyhi’s-selām bu ḥālden melūl oldu didi ilahī 14.

 15.

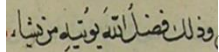
16. müsā ‘aleyhi’s-selām didi ilahī bu ne ḥārlıkdur ki benī ḥār itmişsin bendelerüñ 17. arasında ki birisi baña kuşluk ta‘āmuñ virür ve birisi aḥşām haqq te‘ālā vaḥy itdi ki 18. ey ‘umrān oğlı biz dostlarımız ile böyle iderüz bizüm sünnetümüz böyle olmuşdur ki dostlarımızuñ 19. nafağaların bātıllar ve gāfiller ve ehl-i dünyā olanlara perākende itmişüzdür tā ki ol bātıllar

98a

⁵³⁸ Nur 37: Onlar öyle adamlar ki ne ticaret ne de alışveriş onları Allah’ı anmaktan alıkoymaz.

1. ve t̄ire rüzgārlular bizüm dostlarumuza nafaka irişdürmeleri sebebinden sa‘adet-i 2. ebedī ile müşerref olalar **şıfat-ı s̄anı** ‘ilmdür eger bir müstahakkuñ bu iřlāh ve takvā ile ‘ilmi 3. dañı olsa şübhesiz şadakanıñ sevābı muzā‘af olur ve murād bu ‘ilmden ‘ilm-i tevḥiddür ve 4. bendenüñ cenāb-ı bārī kurbına vuşulı ādābınuñ ḥaḳīḳati ma‘rifetdür ve illā ol ‘ulūm-ı resmi 5. ve mücādelāt ve ḥuşūmāt degüldür ki metersmān-ı? rüzgār aña ‘ilm okıyup ve anuñ taḥşilin hırş 6. ve ḥased ve kibr ve ‘aceb mādresi itmişlerdür **‘alāmet-i** tevḥid-i muvaḥḥid oldur ki ‘atānuñ aḥz-ı 7. maḥallinde ḥaḳkuñ elṭāf ve ‘ināyeti müşāhedesin tasalluṭ-ı dā‘iye-i ḥayrı bātına irişdürüp anuñ 8. sırrın öylece müstağrak eyleye ki esbāb ve vesāyiṭi ferāmūş eyleye ve ol vaḳt lisānı cümle ḥamd ve 9. senā-yı ḥaḳḳ ile gūyā evvelā ve yine çün ḥikmet emvācınıñ telāṭımı anuñ sırrın deryā-yı vaḥdet-i lüccesinden 10. şaḥv ve temeyyüze bıraḳa vücūd-ı vesāyiṭi mu‘teber bula muḳtezā-yı mücāzāt anuñ lisānın mecāzī mün‘imüñ şükrine 11. ki mu‘ṭī oldur meşğül ider **rivāyet** olunur ki ḥazret-i şalla‘llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem taşadduḳ 12. yüzinden berz-i nesne ehl-i şuffe fuḳarāsından birine göndürdi ve ol götürene buyurdi ki virdügin 13. maḥallda her ne dirler ise ḥāṭırında ḥıfz eyle kaçan ki ol nesneyi virdükde ol kimesne bu ‘atāsı 14. görüp ḳabūl idüp didi ki 15. ya‘ni ḥamd ve senā ol ḥüdāvende ki ferāmūş itmez anları 16. ki anuñ yādile meşğöldurlar ve zāyi‘ itmez anı ki anuñ şükr ve ni‘meti edālarına ḳıyām göstürürler 17. yā rabbi sen bizi ferāmūş itmezsin pes bizi ol muḥliş bendelerüñden eyle ki seni ferāmūş itmezler pes 18. ol ādem gelüp ḥazrete naḳl eyledi ḥazret şād olup buyurdi ki ol ādem böyle 19. dise gerekdür ve bu işāretdür rūḥ-ı nebevī feraḥına ve ḳalb-i muştafavī serverine ve evliyā

98b

1. ümmetüñ ve muvaḥḥidīnüñ ḥālī ittılā‘na ki taşfiye-i sırr ile ikincilik şirk-i vesāyiṭden müberrā 2. olmuş ola ve anuñ iltifātı māsivāllahdan münḳaṭı‘ olmuş ve anuñ ‘aḳd-i tevḥidi şirk-i 3. kedüretinden ve şekk-i şevāyibinden şafā bulmuş ve anuñ rūḥ-ı muḳaddesi ḥaḳīḳat velāyeti ile ṭabī‘at 4. vālidesinden doğmuş ve ḥavādiş-i āsar zulumāt-ı müzāyaḳasından ḳurtılmış ve üns-i rūḥ ve riyāza 5. bağlanmış ⁵³⁹

⁵³⁹ Cuma 4: İşte bu Allah’ın bir faziletidir, dilediğine verir.

şifât-ı sâlis 'iffetdür ve 'afif bir kimesneye dirler 6. ki kendü hâllerin câhiller nazarlarından şaklu dutarlar ve her olur olmazı kendü hâllerine 7. muṭṭali' itmezler ve her ḥasîs yanlarında fakr ve fâkaların şikâyet itmezler ve taḥammül perdesin mürüvvet 8. yüzinden açmazlar nice ki ḥazret-i şamediyet bu kavmün hâllerinden hikâyet buyurur ki **الفقراء الذين** 9. **أخروا في جيل الله لا يستطيعون فرأى في الأرزح بم الجاهل غنيا من العتف** 10. **فرزهم بجم لا بالون الناس الجافا** ⁵⁴⁰ cenâb-1 kibriyâ te'âlâ şānehu buyurur ki bu zekât 11. ki ġanîler üzerine ve zimmetlerine vâcib itmişüzdür biz⁵⁴¹ dervîşlerün ḥaḳḳıdır ki anlar kendü nefslerin 12. ḥaḳḳ-ı tâ'at için maḥbûs itmişlerdür ve ḥaṭṭ-ı nefis için her ḥasîsün ḳapusına varup her nâ-ehl 13. öñlerinde yüzleri şuların dökmezler ve ol ḳadar fakr ve ihtiyâcların gizlü şaklarlar ki câhil-i 14. nādân anları ġanî taşavvur iderler imdi bir dirhem bu tâyife ḥaḳḳında şarf itmek efḫaldür sâyir bî-dîn-i 15. gedâlara yüz biñ taşadduḳ itmeden **şifât-ı râbi'** muṣṭarr olanlardır ki teşârif-i rüzġâr-ı vuşûlet 16. ve emrâz ve eşkâm ve kesret-i 'iyâl ve 'adem-i ḳudret sebebi ile esbâb ve dıyḳ-ı ma'îşete muṣṭarr 17. olmuşlardır imdi ḥâkim ve mâl-dârlara vâcibdür ki her sene ḥâcetleri miḳdârı ḥaḳḳ-ı allahdan 18. anlara irişdüreler **haberde gelmişdür** **كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعطى العطاء** 19. **على قدر العيلة** ⁵⁴² ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem her kime zekât yüzinden bir nesne virür idi

99a

1. anuñ 'iyâlinün meûneti ḳadri virür idi **şifât-ı ḥâmis** ḳarâbetdür mu'tî gerekdür ki 2. zekâtı edâ itdügi vaḳt ḥaḳḳ ile ḳarâbeti olanı gözedüp ri'âyet eyleye nice ki aḳrabâlarından 3. ola veyâ ḳonşılığında kimesne ola ki bu şifâtlarile mevşûf olup müstaḥaḳḳ ola bunları 4. ġayrılara taḳdîm eyleye zîrâ ki bu ma'nâda şilâ-yı raḥim ve edâ-yı ḥuḳûḳ-ı civâr-ı şevâbı muzâ'af 5. olur ve eger mu'tî dünyâ sa'âdetiyle müsâyid bir müstaḥaḳḳ bula ki bu zıkr olan şifât anda mevcûd 6. ve cem' ola her ne aña teslîm ide ol ġanîmet-i bî-nihâyet ve zaḥîre-i bî-ġâyetdür ki âḫiret evinde 7. anuñ mâlik idi ve pâdişâh sermedîsi vesîlesi olsa gerekdür zîrâ ki berekât-ı himem erbâb ḳılup 8. ve ehl-i

⁵⁴⁰ Bakara 273: (Sadakalar) kendilerini Allah yoluna adayan, yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremeyen fakirler içindir. İffetlerinden dolayı (dilenmedikleri için), bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları yüzlerinden tanırsın. İnsanlardan arsızca (bir şey) istemezler.

⁵⁴¹ bir şekilde yazılmıştır.

⁵⁴² Resulullah sallallahu aleyhi ve's-sellem ihtiyacı olanlara bağış ve hibe(hediye) edenlerden idi.

şalāha dünyevî ve uhrevî sa'âdeti taḥşîlinde 'azîm-i eserdür **naḳldür** ki ḥazret-i 9. şeyḫ cüneyd ḳuddise sırrıhu zamânında bir 'azîz var idi ki taşadduḳı ehl-i taşavvufdan ve ol kimesneler ki 10. taḳvâ ve şalâhiyet ile mevşûflar ve ma'rûflar idiler anlardan ğayrı kimesneye virmez idi 11. andan sū'âl sū'âl itdiler ki sebep nedür ki ancak bu ṭayifeyi iḥsâna maḥşûş itmişsiz ve ğayrı 12. maḥrûm ḳomışsuz buyurdı bunlar bir ḳavmlerdür ki ḥaḳḳ te'âlâdan ğayrı ḥiçbir maḳşûdları 13. yokdur ve kendü himmetlerin ḥaḳḳ te'âlâ rızâsından ğayrıya şarf itmezler ve fâḳa sebebi ile ḥâtırları 14. perişân olur pes anlarıñ birinüñ ḥâtırın fâḳa seddiyle cem' itmek ki ḥaḳḳa meşġûl olalar 15. efḍaldür ki biñ dinâr ğayrıya taşadduḳ virile bu sözi şeyḫe naḳl itdiler ta'accüb itdi 16. ve didi ki bu söz evliyâ-yı ḥaḳḳ sözidür **ḳısm-ı sâlis** 'ubûdiyyet edâsı ḳısmındandır dördüncü 17. bâb şavm ḥaḳâyıḳı edâsında ve ol eḥâdiş ki ma'ânî ve anuñ esrârına müte'alliḳ olanuñ 18. zikrinde **وعن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا دخل** 19. **رمضان فتح أبواب الجنة وعلقت أبواب النار وصفدت مرة الشياطين** 99b

1. ebû hureyre ḥazretleri rivâyet ider ki ḥazret şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki ḳaçan ramazân-ı şerîf âyeti 2. geldükde cennet ḳapuları açılıp cehennem ḳapuları mesdûd olur ve şeyâtinüñ ayakları bağlanur **ey** 3. 'azîz her kimesnenüñ bir meydânı var ve bir meydân ki şeyâtinüñ cevalân ve tereddüd itdügi maḥallîdür 4. insânıñ vücûdında olan şehevâtdür ve ḳuvvet-i şehevât şikeste olmaz meger açlık şavleti ile 5. ve şeyâtinüñ mecârî meydânı mesdûd olmaz meger şavm riyâzeti ile pes nâ-ṭalib şadr meydânıñ 6. sa'âdet-i denîsin ki maḥall-i ḥavâtır-ı mülkî ve ilhâmât-ı rabbânîdür şeyṭanıñ vesveseleri zulumâtından ve nefsüñ 7. şehevât ibḥâsın hevâ-yı cerr ve siḥr-i dibâcı riyâzet-i şayḳalı ile pâk ve şâfî itmeye ḳâbil-i tecellî esrâr-ı cenâb 8. ḥazret-i şamediyet olamaz ve andan sonra ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki **لولا أن الشياطين** 9. **يحجون على قلوب بني آدم لنظروا إلى ملكوت السموات** أشارت bu ma'nâ iledür ki eger güm-râh idici 10. dīvler âdemüñ ḳalblerine müstevlî olmaya ebediler gökleriñ esrâr-ı melekûtların müşâhede ideler idi 11. ve bu şavmuñ ḥâşşiyeti oldur ki bu sa'âdetüñ mâni'i olan şeyâtinüñ yolın bendeye bağlar ve nefsi 12. emmâre ef'iyyesi ki dîn düşmenidür cü' ve 'atş muzırriyesiyle başın ḥurd itmiş olur ve şehevât ğazabını 13. ḳovasın ki 'aḳl-ı nûrınıñ gülleridür riyâzet ḳuvveti ile maḳhûr ider ve gönül âyinesin mücâhede 14. şafâsı sebebi

içün müsta'id-i kabûl ve irādât gaybı ider ve bu cihetdendir ki haqq celle ve 'alâ bu rükni 15. islâm erkânlarına şeref-i ihtisâş ile maḥşûş idüp ve anuñ ḥuḳûḳ ve 'ahd-i vefâsına bî-nihâyet 16. sevâb va'de buyurmuşdur nice ki aḥbâr-ı ḳudsîde vârid olmuştur

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

17.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى كُلُّ حَسَنَةٍ تَفْعَلُهَا إِلَى سَبْعِينَ مِائَةً يُضَاعَفُ لَكَ بِهَا

18.

إِلَّا الصَّيَامَ فَإِنَّهُ يَأْتِي وَالْآخِرَى

cenâb-ı kibriyâ cellet 'azametuhu buyurur ki her eyülük ki benüm bendelerimden 19. şâdır olur birine on mükâfât virsem gerekdür ve ba'zılarına niyyet ve ihlâş ve işâbet-i maḥall ḥabsi ile

100a

1. biri istihkâḳına muḳâbelesinde yidi yüz virsem gerekdür meger şavm içün ki ol ḥazretümüz içündür 2. anuñ ecr-i bî-müntehâsın kendü zât-ı nâ-mütenâhîmüz ile

buyursam gerekdür

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَسَلَّمَ خَلُوفَ فِي الصَّيَامِ لَطِيبٌ عِنْدَ اللَّهِ يَزِيحُ الْمَلِكَ

3.

ḥazret buyurur ki

şâyimün aḡzını 4. ḳoḳusu ḥazret-i rabbü'l-'izzet ḳatında miskden yegrekdür ey 'azîz

bilmiş ol ki haqq celle ve 'alâ kemâl-i 5. ḥikmet ile iki nev' idrâk insânun vücūdında

ta'biye buyurmuşdur bir nev'ine idrâk-ı şuverî 6. oḳurlar sem' ve başar ve şemm ve zevḳ

ḳuvveti gibi ve bu nev' idrâk semere-i leṭâyif-i 'anâşirdur **ikinci** 7. nev' idrâk

ma'nevîdür ḳalb ve 'aḳl ve ser ve rûḥ ve haqq gibi ve bu âsar-ı ḥaḳâyıḳ ḳudret-i ḳâdir-i

neticesindendir 8. ve her ḳavmün bundan anuñ vücūd-ı ḥâşşiyeti ḥasebiyle kendü

müşâhede-i müdrîkâtından lezzet 9. ve emeli var ve ḥadîs-i nebevîde gelmişdür ki

مَا شَرَّ الدُّنْيَا فِي الْهَرَّةِ الْأَكْبَرِ أَنْ تَمُوتَ بِمِصْبَعِي

الْبِئْسَ مَا نَظَرْتُ مِنْ رِجْعِ

10.

ya'ni 'âlem-i şuverî nisbet-i 'âlem-i ma'nâ ve

ma'nevî sa'ati ile öyledür ki sizden 11. biriñüz deryâya bir barmaḳ ura ol barmaḳ ile

deryâdan ne miḳdâr şu alınur imdi nice ki maẓîḳ-i 'âlem-i şuverîñün 12. 'âlem-i

ma'nevî ile nisbeti yoḳdur ancılayın ki bu 'âlemün âsar-ı lezzât ve âlâm-ı müdrîkâtı ile

ol 'âlemün 13. âsar-ı lezzât ve âlâm-ı müdrîkâtınun nisbeti yoḳdur ve lezzet ve elem-i

ḳuvvet-i bâsıra müşâhede-i kemâl-i ḥüsn ve ḳaç 14. şuver ve elvân ḥasebi iledür ve

ḳuvvet-i şamme elemi râyiḫalarun eyüsi ve yaramazı ḥasebi iledür ve lezzât 15. ve

âlâm-ı ḳuvâ-yı ma'nevî böylece bil ki anuñ âsarı ez'âfı ile pes ḳalb ve ser ve rûḥ ki

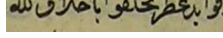
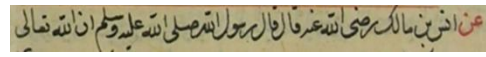
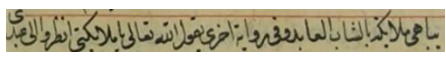
ḳuvâ-yı ma'nevîdürler 16. her biri bir sırdur haqq te'âlânun esrârlarından pes her ne

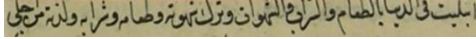
müdrîkât-ı ma'nevîden ol ḥazrete maḳbûl geldi anuñ 17. şühûdı bu ḳavmün lezzeti

sebebi oldı ve her ne merdûd ḥazret-i şamediyet oldı anların elem ve 'azâblarına 18.

sebebe oldu ve çün şâyimün şıfâtı mücâhede bütesinde şavm taşfiyesi ile muşaffâ ola 19. ve tenezzüh-i inkıfâ' levṣ-i lezzâtdan sâyir serây-ı ḥabâset-i shehevâtdan mazhar ider ve imsâk-ı kedüret âteşi

100b

1. mü'minün vücudı 'avdın riyâzet-i micmerinde yaqar ⁵⁴³ ki sermurâd 2. ḥazret-i muvaḥḥidiyyetdür icâd-ı mevcüdâtdan cenâb-ı 'izz-i kibriyâya vâşıl olur ve bu cümleñ hülâşası 3. ancılayın herkesün fehmine irişdügi oldur ki bile ki tã'ât-ı âsârınun 'ıtrı var ki ol 'ıtrun 4. râyıhası mergüb-ı melâyike-i mükerremdür ve her nesne ki muqarreblerin mergübıdur ol ḥazretün maqbûlidür ve âsâr-ı 5. me'âşınun bir 'uqûbeti var ki anun qoqmış râyıhasından melâyike vücudı müteneffir olur ve her 6. tã'atun ki âsâr-ı şafâsı muṭî' bātınında aqvâdur anun fevâyiḥ-i 'ıtrı ṭabaqa-i a'lâda melâyike-i 7. muqarrebinden ki ḥazret-i zü'l-celâl ḥacıbileridür 'akrebdür ve çün hiç nev'ile 'ibâdâtdan 8. 'âbidlerün tenvîr ve taşfiye-i bātınlarından eşer yok ki şavmun ne eşeri var bu 'ibâdet 'âbidün 9. qalbi âyinesin shehevât zengârından cilâ virür ve anun sırrı vesâyiḥ ve tekâlîf-i esbâb 10. rü'yetinden qurtarur ve anun ittişâfı ḥazret-i şamediyet şıfatına ve ḥaḳîkat-ı şâyimi qurb-ı bisâtına 11. ve şıdḳ-ı maḳ'adına irişdürür pes ḥaḳîkatde ta'bîḳ?-i himmet isti'dâd-ı şâyim ki anun aḡzı 12. râyıhasından 'ibâretdür ḥazret-i şamediyete misk qoqusından eyü ola bu sebebdendür ki ḥazret-i 13. rabbül-'izzet şâyimün cemâl-i ḥaḳîkatın ma'rız-ı mübâhâtda 'âlem-i 'ulvî melâyikelerine cilve buyurur 14. 15.

16. 17. enes bin mâlik rażıya'llahu 'anhudan rivâyet olunur ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki 18. ḥaḳḳ celle ve 'alâ ḥazreti mübâhât ider melâyikeler ile ki ol civân yigitler ki kendü 'ibâdetine meşğuldürler 19. ve daḡı bir rivâyetde ḥaḳḳ te'âlâ ḥazreti melâyikelere ḥitâb buyurur ki ey benüm feriştelirim benüm qavllerime

101a

1. nazar idinüz ki ben dünyâda anları yimek ve içmege mübtelâ itmişem ve envâ'-ı shehevâtı anlara muşallaḡ kılmışam 2. böyle iken benüm rızâm için kendü ârzuların biraḳup ve nefslerine yimek ve içmek lezzetin terk itdürüp 3. bizüm fermânımuza muṭî'

⁵⁴³ Kokunun faydaları, Allah'ın ahlakıyla ahlaklanın.

5. **صلى الله عليه وسلم ما من عبد يصوم يوماً في سبيل الله إلا أعد الله بذلك اليوم وجهه** 4. **وعن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال قال رسول الله** olmışlardır

6. **عنا الراشدين** ebī sa‘īd rażıya’llahu ‘anhudan rivāyet olunur ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi

6. ve sellem buyurdı ki bir bende olmaya ki ḥaḳḳ te‘ālā olmaya ki ḥaḳḳ te‘ālā ‘azze ve celle için bir gün oruç duta illā ki ḥaḳḳ te‘ālā 7. anı ol bir gün şavmı için yitmiş yıllık

8. **وعن أبي الأضاهر** yol cehennemden uzak eyleye

9. **من شوال كان لصائم الدهر** ebū eyyüb enşārī **رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من صام رمضان ثم أتبعه حبت**

rażıya’llahu ‘anhudan rivāyet olunur ki 10. ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki her kimesne ki ramazān-ı şerīfün şuşuz dutup ba‘dehu 11. şevvālden daḥı altı gün

12. **وعن أبي** dutar ise ol sene cümle şāyim olmuş gibi ola

13. **لما صيته والمستقبله** ebū ḳatāde ḥāzretleri **ناده رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم عاشوراء بكر السنة**

rivāyet ider ki ḥāzret resūl’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki ‘āşūrā oruḳı giçmiş senelerün günāhların pāk ider ve ‘arefe günün şavmı 15. iki sene günāhın pāk

16. **وعن أبي هريرة رضي الله عنه** ider biri giçmiş ve biri gelecek

17. **فأجاب عن عرض علي وأصحابه** ebū hureyre ḥāzretleri **قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم تعرض الأعمال على الله يوم الأثنين والجمع**

rivāyet ider ki ḥāzret şalla’llahu ‘aleyhi 18. ve sellem buyurur ki bendenün ‘ameli ‘arż olunur ḥaḳḳ celle ve ‘alā ḥāzretine işneyn ve ḥamīs günleri ve ben 19. isterem ve

severem ol gün ‘amelim ‘arż olunur şāyim olayım **وعن سهل بن سعد رضي الله عنه**

101b

1. **قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من لم يدع قول الزور والعمل به فليس لله حاجة** 2. **في أربع** ta‘āma ve şarāba ḳavl-i zūr

kizb sözdür sehl bin sa‘d enşārī rażıya’llahu ‘anhu 3. rivāyet ider ki ḥāzret şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki her kim ki yalan sözi ve bühtān ve ğıybeti 4. terk itmeye

5. **وعن زبير بن الجهمي** ḥaḳḳ te‘ālānuş iḥtiyācı yoḳdur anuş oruç dutmasına

6. **لا ينقص من أجورهم شيئاً** zeyd bin ḥālid **رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من فطر صائماً ولم يملأه جرة غير أنه**

rażıya’llahu ‘anhudan rivāyet olunur ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki her kim bir şāyime iftār maḥallinde ta‘ām vire aña daḥı olḳadar sevāb 8. ola ki şāyim

9. **وعن ابن مالك رضي الله عنه قال** gibi ki andan hiç eksik olmaya

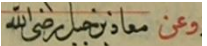
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم خمس نفيطن الصيام الكذب والغيبة والنميمة 10. واليمين الكاذب والمطرب فهو enes rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki Һazret-i şalla'llahu⁵⁴⁴ 11. 'aleyhi ve sellem buyurdu ki beş nesne orūcı bozar yalan söylemek ve ğıybet ve söz 12. gezdürmek ve kizb yemīn itmek ve şehvetle nā-maħreme nazār itmek müftīlerūñ t̄ayir himmetleri bu 13. dereceye irişemez ve faķihlerūñ h̄ükmi 'umūm velāyetindeki ednā-yı derecātdur nüfūzı yokdur ve bu 14. ma'nāsı ol zamān bulursın ki bilesin bu şavmuñ üç derecesi vardur **evvel** derecesi 15. 'amme-i halk mertebesidür ve bu mertebede şavmuñ şıhhati şartdur baṭnı yimek ve içmekden ve ferc-i şehvetden 16. alıķoması ve hıfz itmesi t̄ulū'-yu şubħdan ğurūb-ı āfitāba deġin ve bu ise ednā mertebelerdür ve müftī 17. ve faķihūñ nüfūz-ı aħkāmı bu mertebelerde bundan ziyāde deġüldür **ikinci** derece-i etkıyā ve şulehā 18. ve ebrār mertebeleridür ve şavmuñ şıhhati bu mertebede göz ve kulaķ ve lisān ve el ve ayaķ ve baṭn ve ferc 19. hıfz olunması meşrūtdur el ile ayaķ göz ve kulaķ lisāna tābi'dürler her kim ki gözin nā-maħremi

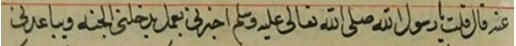
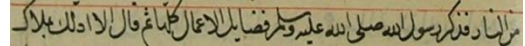
102a

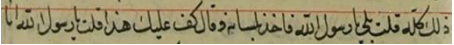
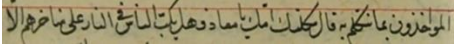
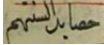
1. görmekten ve kulaķların işitmekten ki gerekmezi ve yaramazı ve lisānın ğıybet ve yalan söylemekden hıfz 2. eyleye ve ayaķlarından daħı hilāf-ı şer'-i nesne şadır olmaya ve şeytānuñ keskin bir yedi insān 3. vücūdında gözedür zırā ki sayir havās kendü maħalllerinde sākındürler tā ki anlara bir nesne irişmeye 4. anuñ istidrākına meşġül olmazlar lakin göz bir hāssedür ki ibtilā ve āsāmı uzaķdan ve yaķından 5. şayd ider ve bu sebebden idi ki Һazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmışdur **الطربهم مسموم** 6. **من بهام البليس فمن زكها خوف من الله آاه الله إيماناً بجلالاته في قلبه** ya'ni ki nazār 7. bir o kadar zehrlü şeytān oklarından her kim ki nazārın nā-maħremden şaklaya haķķ te'ālā havfından aña 8. bir 'ilm baġışlayalar ki anuñ semeresi lezzetin kendü kalbinde bula ve andan sonra lisāndur ki ol 9. a'zānuñ 'āşirekdür cümle-i halka ve şaklaması lisānuñ kizb ve ğıybet ve nemīme ve fuşş ve huşūmet 10. ve hezeyān⁵⁴⁵ erbāb-ı kulūbuñ ve ehl-i şalāhuñ ādāb-ı dābıdur **rivāyetdür** ibn-i 'ömer rażıya'llahu 'anhümā ki 11. resül şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki **من كلف لسانه ستر الله عونه ومن ملك غضبه** 12. **وفاء لله عزابه** ya'ni her kimesne ki kendü lisānın hıfz eyleye yaramazdan ve kem sözlerden 13. haķķ te'ālā anuñ yaramazlıķların

⁵⁴⁴ şalla'ellahu sözcüġü iki defa yazılmıştır.

⁵⁴⁵ hedeyān şeklinde yazılmıştır.

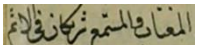
dünyā ve āhiretde örtülü şaklaya ve her kim ki kendü hışm ve ğazabın 14. alıkoyp şaklaya haqq te'ālā anı kendü 'azābından emīn eyleye 15.

 16. 17.

 18. 19.

ma'āz bin cebel rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden

102b

1. sū'āl itdüm ki yā resūla'llah baña haber vir bir 'amelden ki anuñıla cennete dāhıl olup cehennem āteşinden uzak 2. olayım hażret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem namāz ve orūc ve zekāt ve hacc ve ğazā 'amellerin 3. buyurdı ve feżāyilin bildürdi ve yine buyurdı ki yā ma'āz saña delālet ideyim bir nesne ki muhkem ve 4. metīn idici ola cümle-i tā'āti ve kāmudan fażīletlü ve ahsen ola didüm belī yā haбіbe'llah ba' dehu 5. hażret mübārek barmağın lisān-ı müteberrikeleri üzerine koyup buyurdı ki bunu çok söz ve beyhüde 6. kelām söylemekden şakla ve hıfz eyle didüm yā nebīye'llah biz mu'atib olur muyuz bu söyledüğümüz sözlerden 7. hażret buyurdı ki yā ma'āz kimesneyi yüzi üzere cehennem āteşine çekmezler meger lisānlarile kesb itdükleri 8. şūmlikleri ve dağı kulağ āfetidür şāyim olana şāyim gerekdür ki gözün ve kulağların yaramazlar 9. görmekten ve işitmekten hıfz eyleye kulağı bühtān işitmekten ve kızb ve ğıybet ve nehy olunmuş sözleri 10. dinlemekten hıfz eyleye her ne nesnenün ki söylemesi harāmdur dinlemesi dağı harāmdur ve müstemi' 'uķūbet güninde 11. kāyil ile berāberdür nice ki hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki 12. ya'ni ğıybet söyleyici ve işidici günāhda berāberdürler belki ağleb maħalllerde dinleyenün rağbeti kāyilün 13. söylemesine bā'is olur imdi istiftāh-ı şer-i haķīkatde müstemi' olmuş olur mu'āheze ve 'uķūbete 14. kāyilden ziyāde müstahaqq ve sezā-vār olur **derece-i sālīs** muķarribler ve şiddīklar mertebesidür bu tāyifenün 15. dağı şavmları şıħhate meşrūtdur işbu zıkr olanlar gönül āyinesin nefsanī nefis hātırası ğubārından 16. hıfz itmek ve devā'ī-i lezzet-i cismānīden bu dünyāya fānīnün hümümile umūrlarınun taşarrufında ve 17. 'inān-ı iltifātı nā-haqqdan girü çekmek ve murāķıba ve müdāvemeti ile işğāl-i tariķlerin mesned itmek 18. ve muħaqqıķların dīde-i bāñınları maħcūb

olmağdur tefāşīl-i müteferrika rü'yetinden ve 'ārifūñ başīret-i 19. ikbāli himmet-i künhi ile cenāb-ı 'izz zāt-ı müte'āliye ve bu hādīs olan ħüsn ve cemāllerūñ mülāhazası 103a

1. bu t̄ayife aĥvāline māni' oldı ve bu vāsıtaların rü'yet-i kemālleri noĥşānına oldı 2. ve ğayrıya mültefit olmaları bu kavmūñ vücūdları mülevvesliğine ve elvāna ta'alluĥ itmeleri serler cenābet 3. oldı ve buradan idi ki ebū yezīd ħuddise sırrıhu dir idi

لو حطرت بالي الدنيا نويت

4. لو حطرت بالي الآخرة لا عنيت

ya'ni eger dünyā ħatırını başımdan ğiçe kendüme vuzū vācib 5. iderem ve eger āĥiret göñlümden ğiçse kendüme ğusl vācib iderem **haberde** gelmişdür ki mūsā 6. 'aleyhi's-selām zamānında beş sene yağmur yağmadı ve ħalkūñ ekseri қаhtdan helāk oldı 7. ve mūsā 'aleyhi's-selām benī isrāyil ile kaç nevbet-i istiskā için taşra çıkdılar ve du'ā itdiler 8. icābet olmadı ve benī isrāyil şemātet iderler idi mūsā 'aleyhi's-selām münācāt idüp 9. didi ki ilahī ne ħikmetdür ki bendelerūñ du'āsın kabül itmezsin ħaĥĥ te'ālā vaĥy itdi ki yā mūsā nice 10. icābet ideyim du'āsın bir kavmūñ ki kendü bedenlerin 'ișyān necāsetiyle mülevves itmişlerdür ve 11. lisānların ğıybet ve kızb kokuşu ile murdār idüp ellerin yaramazlığa çeküp karınların 12. ħarām ħazīnesi itmişlerdür imdi benüm bir ħavāşş kavlim var eger anuñ yemen enfāsın du'ā vesīlesi 13. idesiz size bu darlığdan ferec vire üz pes ħazret-i mūsā didi yā rabbi ol kavlüñ ismi 14. nedür ve şıfatı nicedür ħiṭāb geldi ki anuñ adı berĥdür bir siyāh kavldür eski cāmeler ile ve 15. saçları dağınık ve yüzi tozlu mūsā 'aleyhi's-selām bir gün şahrāda gezer iken ol kimesneyi 16. görüp bildi ve öñine varup didi ey tañrı kavli nedür aduñ berĥdür didi 17. mūsā 'aleyhi's-selām ben seni isterem didi ey kelīmu'llah ne ħācetūñ var didi pes didi bir 18. du'ā ile bulıña ħaĥĥ te'ālā merĥamet idüp yağmur ile ħalkı bu darlığdan ħalāş eyleye didi 19. ey kelīmu'llah benden bir miĥdār uzaĥ ol tā kendü tañrım ile biraz söyleşeyüm mūsā 'aleyhi's-selām

103b

1. bir tarafta durup ba'dehu ol yüzün gök tarafına dutup didi ki meger senūñ ħazīneñ boşatmışdur 2. yā havā saña muĥālefet itmişdür yā bulut ħükminden taşra çıkmışdur yoĥsa 'uĥūbet fırsatı fevt olur 3. diyü ħorĥup te'cīl itdük bendelerūñ 'uĥūbetine çün bunların cümlesinden münezzehsin bendelerūñ 4. rızıkların göndür derĥāl bulut gelüp yağmur yağmaya başladı bir günde gök ot 5. dize çıkdı mūsā 'aleyhi's-selām

ğayretinden müteğayyir oldı cebrayil ‘aleyhi’s-selām nāzil olup 6. didi

8. قال وما من عبده بارب قال بحبه نيم الاحبار فليسكن اليه ومن اجتنبي فلا يسكن الي 7. ان الله تعالى يقربك السلام يقول نعم العبدى هذا الا ان فرعبيا

cenāb-ı kibriyānuḡ selāmın getürüp müsā ‘aleyhi’s-selām cebrayil ‘aleyhi’s-selām didi ki haḡḡ te‘ālā 9. buyurur ki eyü bendedür bizüm için lakin bu bendenüḡ bir ‘aybı var didi ki yā rabbi ‘aybı nedür buyurdı ki 10. bu bende şubḡ-ı nesimin ziyāde sever ve anuḡıla bir miḡdār ārām dutar ammā bizüm muḡabbetimiz sultānı her 11. ḡanḡı göñülde ki serā-perde ‘izzet çekdi hıḡbir nesnenüḡ daḡı anda yiri ḡalmaz diyü vahy buyurdı 12. **bāb-ı ḡāmīs** mekārim-i aḡlāḡ ve ḡüsn-i ḡulḡda ol ḡākim 13. ve pādişāhuḡ temessüki vücūbındadur ki ḡulefā-yı rāşidīn ki selāḡīn-i islāmuḡ imāmı 14. ve ḡükkām-ı

15. قال الله تبارك وتعالى خذ العفو وامر بالمعروف واعرض عن الجاهلين 15. قال الله تبارك وتعالى خذ العفو

⁵⁴⁶ ḡazret-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden bu āyet-i 16. kerīmenüḡ tefsīrin sū’āl itdiler buyurdı ki 17. هو ان فصل من قتل وتعمى من حمله و تفوق عن من ظلمك ya’ni bu āyet-i kerīmenüḡ tefsīr-i şerīfı oldur ki her ne zamān ki bir kimesne raḡimsizlikile 18. senden ḡaḡ‘ ola sen şefḡat yolından aḡa yaḡlaş ḡurb ile ve her kim seni kendü 19. şeyinden maḡrūm eylesesin ne miḡdār maḡdūruḡ var ise aḡa īşār ile ve her kim saḡa cefā

104a

1. idersen mihribānuḡ ile 2. وعن ابي رددرضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه

3. وسلم يقول اول ما يودن في الميزان حسن الخلق والحق. ولما خلق الله الايمان للهم فوفى فوفى بحسن الخلق والحق. ولما خلق الله عز وجل الكفر فوفى كفوا بالحق والحق

4. ebū derdā rażıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki ol bir nesne 5. ki rüz-ı ḡıyāmetde bendenüḡ a‘mālı terāzūsına ḡonılır ḡüsn-i ḡulḡ ve şehādur ve çün haḡḡ celle ve 6. ‘alā imānı seyr itdi imān didi yā rabbi beni ḡavī ile haḡḡ sübhānehu ve te‘ālā anı ḡüsn-i ḡulḡ ve şehā 7. ile ḡuvvetlendürdi ve ḡaçan küfri bir itdi ol daḡı didi yā rabbi beni ḡavī eyle haḡḡ te‘ālā anı daḡı 8. buḡl ve bedḡū ve bed-ḡulḡ ile ḡavī itdi 9. وعن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله

صلى الله عليه وسلم لكرم المزدنية ومروءة عقله وحسنه خلقه ebū hureyre rażıya’llahu 10. ‘anhudan rivāyet olunur ki ḡazret buyurdı ki ādemüḡ keremi dīni ḡadrinedür ya’ni her ne ḡadar 11.

⁵⁴⁶ Araf 199: Yüce ve büyük Allah, sen af yolunu tut, iyiliḡi emret, cahillerden yüz çevir diye buyurmuştur.

keremi ziyāde ola ḥaḳḳ te‘ālā katında ‘azīz ola ve her kimesnenüñ mürüvveti ‘aḳlı
 kadriñcedür her ne 12. deñlü ‘aḳlı kāmildür mürüvvet ve iḥsānı ziyādedür zīrā kemāl-i
 ‘aḳl ile bilür ki her ne iḥsān 13. tarīḳiyle bezl ider evvel anuñ dīvān-ı sa‘ādet-i ebedī
 sende sebt olur ve herkesüñ büyüklük ve 14. şerefi kendü ḥaḳḳı kadardur her kim ki ‘ilm
 ve taḳvā ve ḥilm ve vefā ve ‘iffet ile ārāstedür ḥaḳḳuñ 15. göñüllerinde maḳbūldur

16. **وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ**
الْبَيْتِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا خَيْرًا أَعْطَى الْعَبْدَ فَالْحَقُّ usāme bin şerīk
 rażıya’llahu ‘anhu 17. rivāyet ider ki a‘rābdan bir cemā‘at ḥazretten sū‘āl iderler idi ki
 ve ben anda ḥāzır idüm didiler 18. yā resūla’llah evvel eyü nesne ki bārīden ḥaḳḳa
 virilmişdür nedür ḥazret buyurdu ki ḥüsn-i ḥulḳdur 19.

وَعَنْ أَبِي عُبَيْدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ

104b

1. **سَمِعْتُ فُلَايْمَةَ بِنْتُ مَرْثَدَةَ تَقُولُ نَقِيصَةَ عَجْزَةَ عَنْ نَعِصَةَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَحَمَلْتُ كَيْفَ** 2. **السَّفِينَةَ وَأَخْلُو بَعِيثَ فِي السَّاسِ** ibn-i ‘abbās
 rażıya’llahu ‘anhudan rivāyet olunur ki ḥazret-i 3. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu
 ki üç nesnedür ki üç nesne var ki her kimde bu üç 4. nesne olmaya yā birisi olmaya hiç
 nesne anuñ ‘amelinden maḥsūb olmaya evvel perhizkārılık 5. ki anı ma‘şiyetden alıḳor
 yā taḥammül ki cāhillerüñ cehllerine siper olur yā eyü ḥulḳ ki anuñıla 6. ḥaḳḳ arasında
 dirlik eyleye **وَعَنْ أَبِي بَرْزَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ** 7. **اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ حَسْرَةَ لَيْزَابِ الْحَطِيئَةِ كَمَا يَزِيحُ الشَّمْسُ الْحَبْدِي** enes

rażıya’llahu 8. ‘anhudan rivāyet olunur ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur
 ki eyü ḥüy 9. günāhları eridür nice ki güneş ḳarı ve buzi eridür **وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ** 10.

الْآخِرَةَ وَتَرَفَ الْمَأْرُؤُةَ لِضَعْفِ الْعِبَادَةِ 11. **وَالرَّسُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ** yine enes
 ḥazretlerinden mervīdür ki ḥazret-i 12. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki ḥaḳḳā
 bende ḥüsn-i ḥulḳ sebebi ile āḫiretde büyük derecelere 13. irişür ve ḥazret-i şamediyet
 ḳurbında şerīf-i menziller bulur egerçi ‘ibādet-i ḳalīl ise **وَعَنْ** 14.

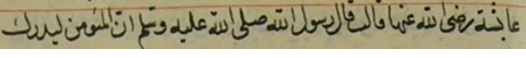
عَلِيٍّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ 15. **الْحَوَاطِرُ وَالْحَوَاطِرُ** ‘ekreme rażıya’llahu ‘anhudan
 mervīdür ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 16. buyurur ki cennete girmez baḫīl ve

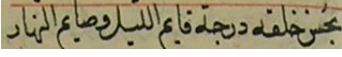
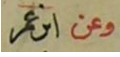
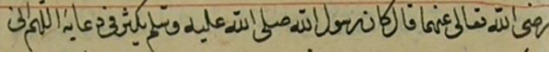
daḫı dürüşṭ ve serd sözlü bed-ḥü kimesne **وَعَنْ أَبِي دَرْدَا** 17.

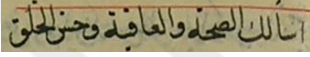
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَأَعَارِبُ بِالسَّوْدِ 18. **يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَسْرَةَ الْحَقِّ وَإِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الْفَاحِشَ الْبُزِّي** ebū derdā

raziya'llahu 'anhudan mervīdūr 19. ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki ḥaḳḳā kıyāmet güninde mü'minüñ terāzūsına ol ağır nesne

105a

1. ki ḳonılır eyü ḥalḳdur ḥaḳḳā ki ḥaḳḳ te'ālā düşmen şayar zışt sözlü ve çok söyleyicileri 2. 3.

 'āyşe raziya'llahu 'anhādan mervīdūr ki ḥazret-i 4. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki ḥaḳḳā mü'min olanlar ḥüsn-i ḥulḳ sebebi ile ol kimesnelere 5. derecelerin bulur ki gündüz şayim olup gice ḥaḳḳ te'ālāya 'ibādet eyleye 6. 7.

 ibn-i 'ömer raziya'llahu 'anhümādan mervīdūr ki ḥazret-i şalla'llahu 8. 'aleyhi ve sellem du'āda ziyāde buyurur idi ki yā rabbi senden tendürüstlük ve 'āfiyet ve 9. eyü ḥulḳ isterem **naḳldür** bir gün ḥazret-i 'ali kerremu'llahu vechehu ve raziya'llahu 'anhu kendü ḳullarından 10. birisin kaç def'a çağırıp taleb itdi cevāb virmedi ḥazret-i 'ali kendü ḳalḳup ḳulı 11. gördi ki yüzi üzere düşmiş oynar buyurdu ki benüm āvāzumı işitmedüñ mi didi belī yā niçün 12. cevāb virüp gelmedüñ didi bilürdüm baña 'uḳūbet itmezsin kāhillik itdüm pes ḥazret-i 'ali 13. buyurdu ki yüri ḥaḳḳ rızāsı içün seni āzād itdüm **naḳldür** bir gün 'ömer bin 'abdü'l-'azīz 'aleyhi'r-raḥme 14. zamānında bir kimesne nā-meşrū' itmişdi ta'rīz buyurdu ol şahş 'ömere şütüm itdi 'ömer daḥı 15. buyurdu ki ḳoyuviriñüz didiler yā emīre'l-mü'minīn bu ādeme istihḳāk ile ta'rīz olunur ḥuşūşā 16. ki size şütüm daḥı itdi buyurdu ki şimdenşonra urursam kendü hevā-yı nefsim için urmuş 17. olurum **haberde** gelmişdür ki loḳmān ḥekīme oḳlı sū'āl itdi ki eger bir bendeyi bir ni'mete muḥayyer ideler 18. ḳanḳı ni'met ülādur ki ihtiyār oluna didi ki dīn ni'meti eger iki olsa ḥelāl māl ki dīni ḫama' 19. āfetinden anuñıla ḥıfz eyleyeler pes eger üç ni'met olsa didi seḫāvet ki anuñıla sa'ādet

105b

1. esāsen muḥkem ideler pes eger dört olsa didi ki ḥayā ki anuñ sebebi ile mālī riyā ve muḥālefet 2. rızāu'llaha şarf itmeye pes eger beş olur ise didi ki eyü ḥulḳ ki her kimde bu beş ḥaşlet 3. olup ḥıfz eyleye ḥaḳḳ te'ālānuñ dostlarından ve sevgülülerinden olur ey

'**azîz** bilmiş ol ki 4. haqq te'ālā ādemi iki haqîkatden yaratdı biri şüret-i zāhir ve ikisi sîret-i bâtin şürete 5. halk dirler ve sîrete hulk dirler ve her birinüñ bu haqîkatde hüsni ve kubhı var nice ki hüsni meselâ 6. şüret-i beşer-i kâmil olmasa tenäsüb-i a'zâ zāhirden göz ve kaş ve yüz ve burun ve dudak 7. ve ağız ve el ve ayak ve boyı gibi ve hüsni sîret dañı buncılayın ki hüsni hulk dirler kemâl bulmaz meger 8. i'tidāl-i şifāt-ı hamîyyet ile 'ilm ve hikmet ve taqvā ve şehāvet ve şecā'at ve hilm ve tevāzu' ve inābet 9. ve 'iffet ve 'adl gibi ve bu şifātlaruñ şaklanması ifrāt-ı tefrîṭ haddinden zîrā ki bu şifātuñ 10. her kankısı ifrāt-ı tefrîṭ haddine irişe kubh ve şeyin cemāl-i hüsni ve sîrete döner nice ki ifrāt-ı şehā 11. tarafın isrāf ve tebzîr okurlar tefrîṭ tarafın dañı öylece imsāk ve taqtîr dirler bu iki taraf 12. dañı mezmümdür **ba'zî** melāhîde ve zenādîka kelālet-i başîretlerinden bu ma'nā fehm itmediler gāyet 13. gābāvetden gümān itdiler ki hüsni hulk oldur ki şehvātı ve gāzab-ı şifātı ki şifāt-ı zemîme 14. ve maşdar-ı ahlāk-ı reddiyyedürler bâtından münkaṭı' ola ve bu ise mümkün degüldür ve ol nesne ki anuñ 15. izālesi kâbil degüldür def'-i iştiğālî tazyyi'-i vaqtdür ve nefsuñ 'inānın ister sāl itmek meydān-ı 16. ibāhatda revā gördiler ve evāmîr ve ahkām ve hüdud-ı şer'î girü koyup tih-i dālāletde güm-rāh 17. oldılar ve bir ālāy bî-devlet-i cāhilleri kendü ardlarınca uydurup yoldan çıkardılar 18. **فضلوا واصلوا كثيرا**⁵⁴⁷ **ehl-i** biniş ve başîret yanlarında tağyîr-i şifāt imkânı ve anuñ redd-i 19. ifrāt ve tefrîṭ-i mehāvîsinden hadd-ı 'ind-allah delāyil-i 'aklı ve nakli ile müberhen olmışdur

106a

1. ve eger olmaya idi cümle naşîhatler ve mev'izeler bâtıl olur idi ve kamu siyāsāt-ı şer'î ve te'dibāt-ı 2. nebevî 'abeş olur idi hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki **حَسْبُ الْاِخْلَاقِ** ya'ni ki eyü 3. idinüz ahlākıñuzu gāzab ve şehvāt kuvveti egerçi şifāt-ı mehlekedendür ammā bekā-yı kâ'ide-i bünye-i 4. insānî anlaruñ vücūdına menūtdür zîrā eger kuvvet-i şehvet olmasa cezb-i gıdā ki insānuñ mādde-i hayātıdır 5. hiç kuvvetden mutaşavver olmaya ve eger kuvvet-i gāzab olmasa esbāb-ı helāk-ı def'i hiçbir gayret-i kuvvet ile 6. dañı mümkün olmaz idi lakin bu iki kuvvetüñ dañı hüsni ve kubhı ve şalāhı ve fesādı var kubh ve fesādı 7. bunuñ ifrāt ve tefrîṭdür ve hüsni şalāhı anlaruñ hadd-i

⁵⁴⁷ Onlar sapıttılar ve çok kişiyi de saptırdılar.

i'tidâldedir bu iki şıfat oldur ki şer'-i 8. âdâbı ile meveddet olalar ve hareket ve sükûtları anlarıñ haqq te'âlânuñ fermân ve rızâsı mücibince ola 9. ve sa'âdet-i uhrevî tâlibleri me'mûrdurlar ki bu şıfatları mehleke-i ifrâṭ ve tefrîṭ bu maḳâma girü getüreler 10. degül ol ma'nâ ile ki anuñ mâddesin küllî bâṭından ḳal' ideler ve bu ma'nâ mümkindür buradandır ki haqq te'âlâ 11. buyurur ki **وَكَانَ مِنَ الْعَظِيمِ**⁵⁴⁸ ve buyurmadı ki **وَالْعَالَمِينَ وَالْعَالَمِينَ**⁵⁴⁹ beyân buyurmuşdur ki kemâl 12. bunuñ redd-i şıfatındadır i'tidâl-i haddında ve illâ degül anuñ ḳam'ında ve nice ki haqqıkatde üzüm 13. ve ḥurmâ dânelerine ta'biye itmişlerdür ki mümkindür tedric ve tertîb ile ol ağaçlar meyve-dâr olalar 14. buncılayın mü'minüñ vücūdında bir sır vedî'at ḳomışlardur mümkindür ki mü'min te'eyyüd ve 'inâyet-i terbiye 15. ve mülâzemeti ile hikmet ve velâyet derecesine irişe te'sîr-i tertîb-i ḳabûlinde ve tağyîrde ḥalk üç 16. mertebe üzeredür **evvel mertebe** bir tıfluñ ki henüz haqq-ı bâṭıldan fark itmiş ola ve eyüi yaramazdan 17. bilmemiş ola ve anuñ göñül âyinesi gubâr-ı ârâ-yı fâside ve zulümât-ı i'tikâdât-ı bâṭıla ile târîk 18. olmamış ola ve anuñ nefsi-şehvât-ı mütâba'atına müstemir olmamış ola buncılayın kimesnenüñ 19. göñli nâşih ile tîz müte'essir olur ve mürşidüñ irşâdı âsânlık ile bâṭımında rüsûḥ bulur

106b

1. **ikinci** mertebe oldur ki eyüsi yaramazdan temeyyüz itmiş ola ammâ şehvât galebesi sebebi ile ḥaberlü işlere 2. mülâzemet idemez ve tã'at rencin çekemez lakin kendü taḳşîrâtına mu'terifdür buncılayın âdemüñ emri 3. bir derece evvelkiden müşkilrekdür zîrâ ki bunuñ ḳalbından ol fesâd mâddesin ḳal' itmek gerekdür 4. ki anı şalâḥ ve 'ibâdâta 'avdet itdürile **üçüncü** mertebe oldur ki bir kimesne ki re'y-i fâsid ve i'tikâd-ı 5. bâṭılda neşv bulmuş ola ve ol bâṭıl-ı haqq taşavvur itmiş ola ve ol yaramazı eyü fehm idüp şürûr-ı 6. izhârına mübâhât göstürmüş ola bu aşıl âdemüñ cümle umûrlarından müşkildür meselâ dırnaḳ 7. ile dağ delmek ve şavık demür dögmek 'aḳla ḳarîbdür bu âdemüñ irşâd ve işlâḥından 'arabda bu 8. temsîl dilemişlerdür ki **temsîl** **أَشَدُّ مِنَ الْقَذِيبِ تَنْدِيبِ الذِّبِ** ya'ni edîbe ziyâde 'azâbdur 9. ḳurd maḳûlesin öğretmekde ey 'azîz

⁵⁴⁸ Ali İmran 134: Öfkelerini tutanlar.

⁵⁴⁹ Yok edenler ve anlaşılanlar.

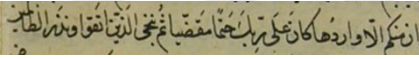

ehl-i taḥkīk yanında ḥüsn-i ḥulḳ rūḥuḅ ve göñlüḅ Őŕḥatidür 10. nice ki beŕeruḅ her ‘uẓvında Őŕḥat ve maraẓı var ve her ‘uẓvuḅ maraẓı oldur ki ol fi‘lüḅ Őadır 11. olmaŕı maḥŕŕŕdur ol ‘uẓvı andan müte‘azzir olur nice ki göz görmeḳden ve ḳulaḳ Őiŕtmeḳden 12. ve lisān söylemeḳden buncılayın ḥāŕŕiyyet ve ḳuvvet-i ḳalb ḥaḳḳuḅ ma‘rifet ve muḥabbetidür ve ḳalbüḅ niŕān-ı maraẓı 13. oldur ki kendü ḥāŕŕiyyetinden girü ḳala ve kendü ḳuvvetinden müteneffir ola ve maḥbūblaruḅ muḥabbet-i resmī ve 14. me‘lüfāt-ı Őuverīleri kendüye müstevlī ola ve bu miŕāl ādem bir ḥaste gibidür ki maraẓuḅ iŕtilāŕı 15. sebebi ile Őarāb ve ta‘āmdan müteneffir olur ve topraḳ ve balḳıḳ yimeḳ ki sebep-i helāḳdur ḥarīŕ olur ve her 16. kimesneye ki bu ma‘nā taḥkīk olabilür ol aḅlar ki ekŕer ḥaḳuḅ ḳalbleri bu ḥastelige giriftārdur 17. illā māŕāallah ve andan ḥaberi yoḳdur tā ki bu ḥastelik ebedī helāḳligine iriŕe ve keŕf-i ğitā 18. ve keŕf-i esrār-ı ecel vürüdında ḥāŕıl ola anda bile ki bu ḥastelik idi ki helāḳligine çekdi 19. ve ḥaberleri yoḳ idi ve ba‘zıları ki bu ḥastelikden ḥaberdār oldılar bir ḥāẓıḳ ḫabīb bulmadılar

107a

1. emrāẓ ḳılıp eḫibbāŕı ‘ulemā-yı dīn ve meŕāyiḅ-i ehl-i yaḳındürler lakin bu rüzġaruḅ ‘ulemā ve meŕāyiḅı cümleden 2. ziyāde ḥastedürler ğayrılara nice mu‘ālece itsünler ve anlar ki dīn-i ḫarīḳuḅ yolın bilicilerdür kendüler ğüm-rāḫ 3. olmuŕlardur āḫire nice yol ğöstürsünler ve ba‘zı ḥasīs himmetlüler ki riyāzet ve ḳuvvet ḥavŕalasın 4. nefsi muḥālefetinde dutmadılar egerçi ḫabīb buldılar ve lakin devā acısına taḥammül itmediler bu sebebden 5. dīn ḫabībleri himmet etegin bu ter-dāmenlerden düŕürüp yüzlerine ğayret-i niḳābın çekdiler ve dīn-i 6. ‘ulūmuḅ ḫaḳıḳati ḫaḳ arasında münderis olup irŕād-ı envārı mantıḳı oldı ve ‘ubüdiyyet 7. ādābı bī-edeb cāhiller arasından ḳaḳup ve zamāna hevā-perestleri bu maraẓı ferāmūŕ itdiler ve bu 8. maraẓ-ı ma‘nevī ‘ilmine inkārı revā ğörüp ve māl ve cāḫ-ı muḥabbetine tekālüb itdiler ve lezzāt-ı ŕhevāt ḫalebi 9. ile kendü dīnlerin hevāya virdiler ve bu ḫāyife ki zamāne ŕuleḫāŕı ve ebrārlarıdır ‘ömr-i sermāyesin bir ‘amelüḅ 10. mülāzemetine ki ŕüretde ‘ibādetdür ve ḫaḳıḳatde dūnyā resmi ve ‘ādetidür ŕarf itdiler ve bu cümle maraẓ-ı 11. ma‘nevī ‘alāmetidür ammā ḳalbüḅ ŕḫḫati zuḫūrı ‘alāmeti oldur ki ḫālib-i sa‘ādet bāḫnında dā‘iye-i 12. mu‘āleceye ğālib ola ve inŕāf ve merḫamet yüzinden ‘illetüḅ keŕretine naẓar idüp ve her ‘illetüḅ māddeŕine 13. zıddile mu‘ālece eyleye nice ki buḫluḅ maraẓın ŕeḫā ve bezl ile ve ḫırŕuḅ

kanā‘at ile ve kibrün 14. tevāzu‘ ile ve gāzabuñ hilm ile ve cehlün ‘ilm ile ve ḥasedün naşihat ile ve riyānuñ ihlās ile 15. ve mu‘ālecede i‘tidāl ḥadd-i ri‘āyetinden gāfil olmaya zīrā ki nice bu şifāt kalb marazıdır bu 16. marazuñ zıddları dañı kalbin ḥasteligidür ve şihhat i‘tidāldedir ve bu şifāt ile ezdādı 17. arasında terciḥ-i eḥadü’l-cānibeyn kalbün meyl-i mücibidür ve kalbün meyl-i ḥicābidür ḥazret-i şamediyetden 18. ve her ne deñlü bu meyl ziyādedür ḥicāb-ı muḥkemrekdür ve şırāt-ı müstaḳīm ki sūre-i fātihadā oğursın 19. bu i‘tidālün ḥaḳīkatindedür ve şırāt-ı cehennem bu şırātuñ rūḥıdır ve bu i‘tidālün ḥaḳīḳati kıldan ince

107b

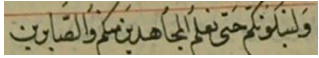
1. ve kılıçdan keskindür her kim ki dünyāda bu şırātda istikāmet buldı ise yarın ol şırātu berḳ-i 2. ḥātıf gibi giçer ve her kim bu gün istikāmet taleb itmedi anda şırāt yol bulmadı bu şırātuñ 3. su‘ūbet ve diḳḳat-i vaḥdeti sebebi ile insāna lāzım itmişlerdür ki günde yitmiş kerre 4. ⁵⁵⁰ söyleye ve çün hiç kimesne bu şırātuñ istikāmetinde bir mīlden ḥālī degüldür lā-cerem 5. kimesneye cehennem āteşinden çāre yoḳdur ve bu cihetden ḥaḳḳ te‘ālā ḳur‘ān-ı ‘azīmü’ş-şānında buyurmuşdur 6. ki ve 7. ⁵⁵¹ ya‘ni kimesne olmaya ki aña cehennem vürüdi olmamış ola belki cümlesin cehennemde ḥāzır 8. itsek gerekdür andan soñra perhīzkārları ki kalb āyinesin ḡayrılar meyl-i ḡubārından şaḳlamışlar 9. evvelā necāḥ ve felāḥ-ı sa‘ādet ile müşerref idevüz ve tīre rüzḡarlı hevā-perestleri anda ḳalmalı 10. idevüz **naḳldür** ki ebū müyesser ḳuddise sırrıhu ki tābi‘īnün ekābirlerinden idi otuz sene pehlūsın 11. yire ḳomadı ḳaçan kim gice olur idi şabāḥa degin kendü içün nevḥa ve zārīlık ider idi 12. ve ruḥsāre-i mübāreki ağlamakdan mecrūḥ olmuşdı bir gün vālidesi eyitdi ey oğul 13. ḥīn-i şabāvetden bu ana degin senden ḥiçbir günāḥ şādır olmadı cümle ‘ömr ve keyy-i tā‘at ve ‘ibādet 14. ile giçürdüñ ve ḥaḳḳ te‘ālā seni şeref-i islām ile ve ‘ilm ile müşerref itdi bu deñlü nevḥa 15. ve giryānlık niçün idersin didi nice nevḥa itmeyem ki ḥaḳḳ te‘ālā bize ḥaber virmişdür ki cümle dūzaḥa 16. girsenüz gerekdür ve

⁵⁵⁰ Fatiha 6: Bizi dosdoğru yola ilet.

⁵⁵¹ Meryem 71-72: (Ey insanlar!) Sizden cehenneme varmayacak hiç kimse yoktur. Rabbin için bu, kesin olarak hükme bağlanmış bir iştir. Sonra Allah’a karşı gelmekten sakınanları kurtarırız da zalimleri orada diz üstü çökmüş hâlde bırakırız.

ben ise bilmem ki cehennemden çıkanlardan mı olurum yāhūd kalandan mı ve bunu 17. andan söyledi ki ḥaḳīkat-i istiḳāmet ‘adālet şırātınun metninde nev’-i beşer maḳdūrü degüldür 18. meger ‘ināyet ve tevḳīkāt-ı rabbānī ve te’eyyüd-i hidāyet-i yezdānī ile fī’l-cümle her kim kendü ve āyine-i sırrın 19. aḥlāk-ı zemīme ḥabāsetinden pāk eyledi ve ḥalīfe-i rūḥı şıfāt-ı ḥamīde-i ḥuleli ile maḥallī itdi

108a

1. istiḳāmet-i ḥaddine ḳarīb oldı ve bu kemāl-i taḥşīli ḳader-i şırātun cevāzın kendüye āsān itdi 2. kemālün evşāf-ı ümmehātı ki uşul-i meḳārim-i aḥlāk-ı insānīdür ondur ve mecmū’-ı şıfāt-ı ḥamīde 3. bu on şıfatdan mutazarri’ olur **1. ‘ilm ve ḥilm ve ḥayā ve saḥāvet ve taḳvā ve şecā’at ve 4. ‘adl ve şabr ve şıdk ve yakīn ve ve bu şıfātun kemāl-i zāt mutahhar-ı muḥammedīden ḡayrıya olmaya ve enbiyā 5. ve evliyā ve şuleḥā ve ‘ulemā-yı dīnün her birisine bu ḥaḳāyıkun ḥuşūli ḳadrince rūḥāniyyet-i aḥmedī 6. ile rābiṭa-i ma’nevī s̄ābit olur ve ol rābiṭa ḥazret-i şamediyet taḳarrübine vesīle olur ve her kim ki 7. bu şıfātun kemāl-i ḥaḳīkatine muttaşif olur anun zāt-ı şerīfi manzūr-ı nazār-ı ilahī ve bergüzīde-i zāt-ı nā- 8. mütenāhī olur bir melekdür beşer şüretinde yegāne rüzgār ve muḳtedā-yı ehl-i dūhūr ve a’şārdur 9. ve her kim ki vücūd-ı ḥabīsın bu şıfatların fezāyilinden ‘arī ve anun ezdād-ı aḥḳāmı nihādında 10. cārī ola şeytān-ı la’īndür ki kisvet insānda zāhir olmuş ve meḳāyid-i aḡrār⁵⁵² ve aḡvā ile 11. muḳannen-i ‘ibād ve muḥrib-i bilād olmuş müstahāḳḳ ṭard ve ba’dedür nice ki ol müstahāḳḳ muḥabbet ve ḳurb idi 12. ey ‘azīz erbāb ḳılıp ve ehl-i taḥḳīḳ ḳatlarında ḥüsn-i ḥulḳ īmāndan ‘ibāretdür ve sū’-yı ḥalḳ nifāḳdan 13. ve bu iki şıfatun her birinün bir mi’yār ve maḥḳī var ḥaḳḳ celle ve ‘alā dūnyevī miḥnetleri kendü dostlarınun 14. ḥüsn-i ḥulḳlarına meḥekk-i imtiḥān itmişdür ki ⁵⁵³ 15. tā her kim vuḳū’-yu muḥabbet ve şafāda isbāt-ı ḳademe vefā ile iḳdām göstüre sevābıḳ-ı ḳazāya rūḥ 16. ve rızā-yı bezlile eyler ve gele mü’min-i sābıḳ ve muḥibb-i şādıḳlardan ola ve ḥüsn-i ḥulḳ ḥil’atı ve meḳārim-i 17. aḥlāk-ı ma’nevī teşrīfi ol maḳbil-i maḳbūle lāyık ola ve bu meḥekkün imtiḥānı ta’yini ciheti için 18. idi ki ḥazret-i resūlu’llah şalla’llahu**

⁵⁵² a’rār şeklinde yazılmıştır.

⁵⁵³ Muhammed 31: Ve sizin aranızdan mücahitler ve sabredenler, bize belli oluncaya kadar sizi mutlaka imtihan ederiz.

‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki المؤمن بن محسن شاذلي 19.

بجده وما في بغضه وكافر يقا له. وشيطان بفضله. ونفس باغية. ya ‘ni ki mü’min

108b

1. dāyimā bu beş güç nesnelere ile rüzgār giçürür **evvel** mü’minler ki kendüye hased iderler 2. sānī münāfıklar ki aña düşmenlik iderler sālīs kâfirler ki anuñıla ceng iderler **rābī** şeytān-ı 3. la ‘in ki dāyimā azdurmaq ister ve evvel muhālefet ider **hāmīs** nefis ki her lahzā kendü hevāsına çeker 4. anı ve evvel haqq te‘ālānuñ emri mücibince alıkor ve bu ağır yüklere taħammül eylemek sa‘adet-i ebedī 5. ve pādīşāh-ı sermedī vesīlesi olur

ve ‘an şeyh ebū bekir-i varrāk kuddise sırrıhu وعن شيخ ابو بكر واذن من ابو عبد الجبار 6.

بالشوات فقدر غرر في قلبه شجر الندمان ya ‘ni her kim ki shehevāt-ı a‘zā-yı ‘inānın uzadur 7. haqīkatde hayret ve nedāmet-i eşcārın qalbinde ğars ider ve rüsvālık ve giriftārlik andadur ki 8. kıyāmet güninde ve cem‘iyyetde qaldurur **vehbü**’l-verd raħimehu’llah tābī’inün

ekābirindendür 9. buyurur ki من اراد شوات الدنيا فليتبها لذلك ya ‘ni her kim ki dünyā shehevātın ister söyle 10. tā ki nefsin müheyyā eylesün hārlik ve rüsvāylik çekmege dünyāda ve āhiretde **mervīdür** kaçan ki ‘azīz-i 11. mısr züleyhāya yūsuf ‘aleyhi’s-selām muħabbetün izhārı sebebi ile talāk virdi her kim ki 12. yūsufun adın söyler idi züleyhā her nesi var ise virür idi çok ol hāle vardı ki 13. nesnesi qalmayup yollar üzerine oturup gedāyılık ihtiyār itmiş idi kaçan ki hażret-i 14. yūsuf ‘aleyhi’s-selām pādīşāhlıġa irişdi züleyhāya ‘aqd itdi didi ey yūsuf 15. ve bu vāki‘ ide baña bir ‘azīm-i tecrübe vāki‘ oldı buyurdı ki söyle didi ki taħkīk itdüm ki hevā ve hırş 16. şümligi pādīşāhları bendelige biraķur ve şabr ve taķvānuñ iķbāl-i meymenet-i bendeleri haqqā 17. ki pādīşāhlıġe irişdürür ve taķvā bir ismdür ki cümle şıfāt-ı hamīdeye şāmildür ve müttekī 18. bir kimesneye dirler ki kendüsi cemī‘-i evāmir-i şer‘iye me’mür itmişdür ve cümle nevāhīde ictinābı 19. ola ve

buncılayın kimesne hażret-i bārīnün muķarriblerindendür ki انى كرم عند الله انفيكم⁵⁵⁴

109a

1. ve buradandur ki hażret-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhādan hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün hulķ-ı mübārekin sū’āl 2. itdiler buyurdı ki كان خلقه القرآن ya ‘ni hażretün hulķı

⁵⁵⁴ Muhakkak ki Allah nezdinde değerli olanımız, Allah’tan korkanımızdır.

kur'an idi her ne ki haqq celle ve 'alā hazreti 3. kur'an-ı şerif-i 'azimü's-şânında aña emr itmişidi hazret anı kendüye hulk ve 'adet idüp andan ayrılmaz 4. idi ve her ne ki kur'an-ı 'aziminde andan nehy buyurmuşdı andan öyle bî-gâne olmuşdı ki aślā 5. görmek istemez idi bu cihetden idi ki her kaçan ki hazretüñ mübârek hâtırlarına bir elem ve endüh irişür idi 6. dir idi **يا ايها الصلوة** ya'ni bizi namâz ile ferahlandur yâ bilâl kendü rāhatlığın 7. haqq yolında cestlik ve güzer ve senâlığın namâzda bulur idi ve bu gün kimesneler ki kendülerin 8. müselmân okurlar rāhatlığı 'ișyânda ararlar ve güzer ve senâlığın mahzûrâtda bulurlar ve 'avrât 9. zînetinde mübâhât iderler muhanneslik aynen dîn-i muhammedî böyledür diyü lisân-ı laqlağasın imân 10. bilüp ve rüsüm-ı 'avâm ke'l-en'âmı islâm tașavvur itmişler **beyt**

سرعشق از زبان دوراست

11. **شرح ابن تيمية از زبان دوراست**

هر حسی که رسد با وج کمال

طالب نامرین نشان دوراست

12. **ابو جبرئیل هوکرنبه**

اینکات از زبان دوراست⁵⁵⁵

hazret-i risâlet ve nübüvvet-penâhî şalla'llahu 13. 'aleyhi ve sellem buyurdı ki her kaçan ki haqq te'âlâ kavline eyülük itmek isteye ol bendeye kendü 'aybların 14. muṭṭali' ve görücü ider pes bendenüñ sa'âdet-i nişânı oldur ki kendü 'ayblarına ki 'ayb-ı dîni noqşândur 15. muṭṭali' ola zîrâ tâ ki 'aybın görmeye ve bilmeye kendü nefsin ol noqşândan pāk idemez ve buncılayın kimesneler 16. rüzgârda az olur ve ekşer halk kendü 'ayblarından cāhildürler ve ğayrılarıñ 'ayblarına 'arif-i 17. evvel-i ecelden sermed-i shevât ve ğams-ı lezzât halkıñ başiret gözlerin kapamışdur mevâni' me'lûfât 18. hissi ve hâciz-i maḥbûbât-ı nefsi kendü 'ayn-ı inşâf ve revâyl?-i aḥlâkı arasında

⁵⁵⁵ Aşk sırrı, dil sırrından uzaktır, bu ayetin açıklaması beyandan uzaktır, Değersiz hiçbir şey kemale ulaşamaz. Ün isteyenin yeri buradan uzaktır. Gurur ve hevese karar veren, bu hikâyenin bununla ilgisi yoktur.

hāyil olmuş 19. ve t̄alibler ki kadem-i şıdkile kaṭ'-ı 'aḳabāt şıfāt-ı nefsanī iderler ve meşākīl-i tezkiye ile ḳalbleri

109b

1. āyinesin evşāf-ı zemīme ḥabāsetinde pāk iderler tefāvūt iledür ve **ba'zı** oldur ki şeyḫ
2. kāmīl ve nāşihūñ vücūdın kendü rüzgārları āyinesi iderler ve her ne ki şeyḫ nazār-ı taḥḳīḳ ile 3. anlara men' buyurur ictināb ideler ve bu nev' taşarruf bir şeyḫe münāsibdür ki aḥḳām-ı şerī'atde 4. 'ālim ola ve ādāb-ı tarīḳata 'ārif ve esrār-ı ḥaḳīḳate vāḳıf ola buncılayın şeyḫ ise bu rüzgārda nādīr 5. ve 'azīz ve vücūdı kem-yābdur bu sebebden nice t̄alibler ḡaflet ve cehālet t̄ihinde ser-gerdāndurlar 6. ve maṭlūbuñ yolın itürüp maḳşūddan maḥrūm ḳalmışlardur ve niceleri muḳtedā-yı 'ārif vücūd-ı 7. idrākinden 'āciz olup bir başīr-i müşfik ve mütedeyyin ve nāşih dost taleb idüp anı kendü nefslerine 8. nigehbān itdiler tā kendülerüñ ef'āl ve aḥvāl-ı nāḳışların āfāt-ı evşāf-ı zemīme mülāḥazasıyla āḡāḥ 9. eyleye nice ki emīrū'l-mü'minīn ḥazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu kendü şıfātı 'aybın ḥadīḳa ve selmān ve ebū zer 10. ve ḡayrılardan sū'āl buyurur idi dirler idi **رحم امراء اهدى الى عيوبى** ya'ni ḥaḳḳ te'ālā 11. raḥmeti ol kimesneye olsun ki benüm 'aybımı baña hediyye getüre ve ḥālā buncılayın dīn dostları 12. ve ḳarındaşları ki bir ādemüñ 'aybın şāyibe-i ḡaraż ve ḥased ve müdāhene kemā-hüve ḥaḳḳa edā eyleyeler 13. kem-yāb ve nādīrdür **naẓm**

دربغ ایزد در دران بنیم

امید وصله جو دان هم بنیم

14. **از انکار مرا سنت بنیاد**

که بند و ستانم بنیم⁵⁵⁶

ve nice ḳavm daḥı 'ämme-i ḥalkuñ vücūdın 15. kendü rüzgārları āyine iderler ki **المؤمن مرات المؤمن**⁵⁵⁷ ḥalkuñ her ne ḳadar yaramaz ḳavl ve fi'lin 16. müşāhede ider kendü nefsin anuñ āsar-ı ḥabāsetinden pāk ider **haberde** gelmişdür ki ḥazret-i 'īsā 17.

⁵⁵⁶ Malesef bu derde derman görmedim. Kavuşma umudu vardı onu da görmedim. Benim işimin temeli o yüzden zayıftır ki dostların sözünü sağlam göremedim.

⁵⁵⁷ Mü'min mü'minin aynasıdır.

peygamber ‘aleyhi’s-selāmdan sū’āl itdiler ki edebi kimden aḥz itdük buyurdu ki bī-
edeblerden didiler 18. nice buyurdu ki her ne nesne ki anlarda cehlde nazarımda ḳabīḥ
görindi andan ictināb itdüm **ve nice** cemā’atler 19. ki ṭālibān-ı şādık idiler bu miḳdār ile
iktifā itmediler belki a’dānuḡ ‘adāvetin ḡanīmet şaydılar

110a

1. ne bildiler ki dostuḡ nazarı ‘ayb örter ve düşmenüḡ gözi ‘ayb arar pes elsine-i
düşmānı kendü 2. şāhid-i ḥāl ve ef’ālī itmişdürler kendü dīnlerinüḡ noḳşānın a’dā-yı
lisānından buldılar ve anuḡ 3. izāletinde sa’y itdiler ve kendü dīnleri tekmlīnünḡ
itmāmında ‘adūnuḡ ḥıḳd ve intiḳām ve ‘adāvetinden 4. memnū’ olmadılar **menḳıldur**
bir kimesne selmān rażıya’llahu ‘anhuya şütüm itdi selmān buyurdu ki ey 5. birāder
ḳıyāmet güninde a’mālim terāzūsı yaramazlık ile ağır gelür ise ol sen didüklerünḡden 6.
daḫı bed-terim ve eger ‘amelim terāzūsı eyülükle ağır gelür ise ol söyledüklerünḡ ḥıç
baḡa zarar itmez 7. birisi emīrū’l-mū’minīn ḥazret-i ebī bekir eş-şiddīḳ rażıya’llahu
‘anhuya düşnām itdi buyurdu ki **ماسترته** 8. **غلك الشرا** ya’ni ol ‘ayblarım ki saḡa setr itmişdür
barī senünḡ söyledüḡünḡden ziyādedür **naḳldür** 9. ki bir kimesne mālīk-i dināra didi ki ey
merā-yı mālīk ḳuddise sırrıhu daḫı buyurdu ki başrada beni senden ḡayrı 10. kimesne
bilmedi ve bu ṭāyife-i naḳḳādān nuḳūd-ı aḳvāl ve şarrāfān meşārif-i aḫvāl idilür ki
itmām-ı umūr-ı dīni 11. bu ḳavmi öyle meşḡul itmişdür ki dostuḡ şadāḳatinden ve
a’dānuḡ ‘adāvetinden ḥaberleri yoḳdur 12. ve dāyimā anuḡ ārzūsındadurlar ki bir
kimesne anları āḡāḥ eyleye anı kendüye minnet bilür ve bu günler bizüm 13. gibi hevā-
perestlere ve ḳara rüzḡārlulara irişmişdür ki bizüm yanumuzda büyük düşmenümüz ol
kimesnedür ki bizi 14. kendü ‘aybumuzdan āḡāḥ ider anlar ise isterler ki ol noḳşānligünḡ
āfātı giriftārliginden ḥalāş eyleye 15. ve bundan elem çekenlere ‘alāmet-i za’f īmāndur
belki olmamasıdır zīrā ki zāhirde görünür ki yılan 16. veyā ‘aḳreb bir kimesne esbābı
içinde olup şoḳmaḳ muḳarrerdür ol ādemünḡ ise andan ḥaberi yoḳ bir kimesne 17. ol ḥālī
aḡa ḥaber virse anı minnet bilmez ve ḥaḳīḳatde evşāf-ı zemīme ve aḥlāḳ-ı şīme kibr ve
ḥırş ve buḫl 18. ve ‘aceb ve ḥased ve ḥıḳd ve riyaḡ gibiler ilan ve ‘aḳreb ma’nevīdür ki
ebedü’l-ābād kimesneyi ḳabrde ‘azāb 19. itseler gerekdür pes kimesne ki bu ādemi bu
şakatlaruḡ āfātından āḡāḥ eyleye ve ol kimesne anı minnet bilmeye

110b

1. belki cefā ve muḥāşamet ve ‘adāveti ziyāde ider zīrā ki eger şuveri ilan ve ‘akrebūn mazarratına 2. ki anuñ neticesi zevāl-i ḥayāt idi ve helāk ve giriftārlik sermedīdür müteyekkim olaydı andan 3. ziyāde minnet-dār olur idi ve buradandır ki ḥazret-i şamediyet ‘azze şānehu bunun ḥaqqında buyurmuşdur ki 4.

بمقتضاه وحسن اسلام فما ز برضاى مولاه انه قريب مجيب 558 5. **bāb-ı 6.**

sādis vālideyn ve zevc ve zevce ve evlād ve ‘abīd ve eḳārib ve aşdikā ḥaqqındadır 7.

قال الله تعالى وقضى ربك ان لا تعبدوا الا اياه وبالوالدين احسانا 8. ḥazret-i celle

şānehu buyurmuşdur ki ben ḥaqq te‘ālāyam ve siz bendelersiz benüm ḥazretimün dergāhından gayrıya 9. bendelik itmenüz ve vālideyn ḥaqqında ihsān ve eyülük ile

olunuz 10. **وعز ابو دره ارضى الله عنه** 11. **قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لو ادرا وسط ابواب الجنة فان شئت**

محافظ على الباب وضيع ebū derdā rażıya’llahu ‘anhudan mervīdür ki ben ḥazret-i şalla’llahu

‘aleyhi 12. ve sellemden işitdüm ki buyurdı babañuzuñ rızası cennetün orta kapusıdır eger cennet istersenüz 13. bu kapuya muḥāfazat ve ḥizmet eyleyinüz

14. **تر قال ملك قلت ثم من قال ملك قلت ثم من قال ملك** 15. ḥekīm ibn-i

cüzām 15. rażıya’llahu ‘anhu buyurur ki ḥazret-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve

sellemden sū’āl itdi ki kime eyülük 16. ideyim buyurdı ki vālide ki andan sonra kime niye buyurdı ki vālide ki andan sonra kime niye buyurdı ki 17. vālide ki andan sonra

kime buyurdı baba ki pes delāyil-i şer’i ile qarābet-i raḥim müte’ekkiddür zārūret 18. ile

her nice ki ihtişāsa bu nisbet qarībdir ḥuḳuḳ müte’ekkidrekür ve ol nisbetün eḥaşşı

vilādetdür 19. lā-cerem anuñ rüçḥān ḥuḳuḳı cümleden ziyāde geldi zīrā ki vālideñün

za‘f ve ‘aczi ve meşakḳat-i

111a

1. ḥamli ve raḳā‘ ve terbiyeti ve şefḳat ve muḥabbeti cihetinden bu ziyāde oldı bu

taḳdīrce bunun ḥuḳuḳı 2. vālid ḥaqqına muzā‘af oldı **وعن مالك بن ربيعة رضي الله عنه قال لما تخلى عن رسول** 3.

الله صلى الله عليه وسلم اذا اجاز رجل من بني سلمة فقال يا رسول الله هل لي من رب ابوي شي 4. **ابراهيم بدو فاته قال نعم الصلوة عليهم والاستغفار لهم ونفاذ عهدهما واكلام صدي** 5.

mālik bin rebī‘a rażıya’llahu ‘anhudan mervīdür ki ben ḥazretün yanında idüm bir nice

⁵⁵⁸ Allah bizi imanımı gerçekleştirenlerden eylesin. Dua ve gereğini yapanlardan İslam’ı güzel olan mevlasının rızasını kazananlardan eylesin. O çok yakın ve duaları kabul edendir.

aşhābe ile bir kimesne 6. benî selemeden hāzrete geldi ve sū'āl itdi ki yā resūla'llah vālideynim öldüğinden sonra benüm üzerimde 7. bir hāḳḳları ḳalmış mıdur hāzret buyurdu ki belī anlaruḡ yarlıḡanmasıçün haber du'ā itmek ve daḡı 8. anlaruḡ vaşiyetlerin yirine getürmek ve anlaruḡ dostların 'azīz dutmek **وقال رسول الله** 9. **من الأب ودعوة الرجم لا يسقط** 10. **صلى الله عليه وسلم دعاء والده أسرع اجابة قيل لم ذلك يا رسول الله قال نعم** hāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki vālideñüḡ du'āsı 11. tīz müstecāb olur vālid du'āsından didiler niçün buyurdu ki anuñiçün ki vālide mihribānrekdür 12. mihribānuḡ du'āsı redd olmaz **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من أصبح مرضيا** 13. **أصبح له بابان مفتوحان إلى الجنة وأسمى مثل ذلك أن كان ولداً فأحد من** 14. **أصبح له بابان مفتوحان إلى الجنة وأسمى مثل ذلك أن كان ولداً فأحد من** 15. **فولده** hāzret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurur ki her kim ki şabāḡ ḳalkça ve vālideyni 16. kendüden ḡoşnüd olalar ol gün iki ḳapu açıla kendüye cennetden ve ḳaçan ki şabāḡ yirinden 17. ḳalkça ve vālideyni kendüden rāzī ve ḡoşnüd olmayalar aña iki ḳapu açıla cehennemden ve aḡşām 18. daḡı buña göre ve eger vālidelerinden biri sağ ise bir ḳapu açılır **وقال رسول الله صلى** 19. **الله صلى الله عليه وسلم الجنة فوجد ربحها من سيرة حمزة عام ولا يجد ربحها**

111b

1. **عاق ولا فاطم رجم** hāzret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki cennetüñ rāyiḡası 2. beş yüz yıllık yoldan alınur 'āḳ vālideyn olan hergiz ol rāyiḡayı almasa gerek olḳadar 3. hāḳḳ te'ālā rahmetinden uzak düşer ki beş yüz yıllık yol uzak olmuş olur **ve fi'l-cennet** **وقى الجنة** 4. **إن الله تعالى وحى إلى موسى عليه السلام باسمى من تزوالديه وعقنى كنبته** 5. **بأنه من بطنه وعق والده كنبته عاقا** hāḳḳ celle ve 'alā mūsā 'aleyhi's-selāma vaḡy itdi ki 6. yā mūsā her kim vālideynüñ ḡuḳūḳı edāsına sa'y idüp ḳıyām göstürüp benüm bendeligim ḡuḳūḳında 7. taḳşīrāt iderse daḡı anı biz eyü işleyicilerden yazaruz ve her kim ki benüm bendeligim ḡuḳūḳın seyrine 8. götürüp vālideyni ḡuḳūḳ-ı edāsında taḳşīrāt eyleye biz anı yaramaz işleyicilerden yazaruz 9. **aḡbārda** gelmişdür ki ḳurūn-ı māziyede mışrda bir 'ādet var idi ki her pādişāḡ ki bir kimesnenüḡ 10. ta'zīm ve iḡtirāmı içün yirinden ayaḡa ḳalkça dirler idi bu mülkden ḳalkdı anı salḡanatdan 11. ma'zül iderler idi ḳaçan ki hāzret-i yūsuf 'aleyhi's-selām pādişāḡ iken babası hāzret-i ya'ḳūb 12. 'aleyhi's-selām kendüsi görmege geldüğünde hāzret-i yūsuf ister idi ta'zīm içün 13. ayaḡa ḳalkça ḳomayup didiler senüḡ

çalıkmanında mülk-i hatarı var ve ecelden çalıkmadı haık 14. te'ālā yūsufa vahy itdi ki bir fānī melek için babanuy hürmetin bırakduy 'azm-ı celālim haık için 15. ki şimdenşonra senüy zuhūrundan hiç peygamber gelmese gerekdür ve buradandur ki 'ulemā dimişlerdür ihtisābuş 16. beş mertebesi var **evvel** ta'rīf **sānī** naşihat-i va'z ile **sālīs** men'-i fi'l **rābi'** 'unf ve sebb 17. **hāmis** hıreb ve ferzend iki mertebede vālideyne ihtisāb cāyızdır dördüncü ve beşinci ki sögmek 18. ve urmaıkdur ferzendden revā degüldür ki ammā üçüncü mertebe ki ol ma'nādur fi'le 'ulemānuş manzūrıdur 19. zīrā ki ferzendden bir fi'ş-şādır olsa gerek ki anlara sebeb-i izā ola nice ki 'ūd ve rebāb ve ālāt-ı 112a

1. menāhī anları şikest idüp yā hamların döküp ve yā haram cāmelerin ellerinden çeküp
2. alup şāhiblerine virse veyā gāşb ile alınmış mälların alup müstahaıkklara virse gerçi anlar 3. bu ahvālden müte'ellim olurlar eşahh budur ki bu fi'llerile ferzend 'āk olmaz ve anlaruy bu huşuşda 4. hışmları ve elemelerine i'tibār kalmaz zīrā ki haık te'ālānuş fermānı üzere huıukuy edāsı vücbıdır 5. anlaruy huıukııdan muıaddemdür ve buradandur ki haık te'ālā kur'an-ı 'azīmü'ş-şānda buyurmuşdur ki **یا** 6. **ایها الذین امنوا لاتخذوا اباکم واناؤاکم اولیاء ان سبحوا الکر علی الایمان** ya'ni ey 7. ol kimesneler ki imān getürmişsiz dostluk ve muhabbet ile dutmanuz babaıuzı ve anaıuzı ve karındaşlarııuzı 8. ol zamān ki bāıla yüz dutup haık diyü ihtiyār ideler ve haıkın fermānından yüz 9. döndürelor ammā vālideyn ki fermān-ı haıka muı' olup şer'e muhālefetleri olmaya anlaruy rızāları 10. talebi efđal-i tā'ātdür nice ki hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur **یا ایها الذین امنوا الصلوة والصوم والحج والعمرة والمعاهد فی سبیل الله** 11. **یا ایها الذین امنوا** ya'ni vālideyn huıuk-ı edāsı namāz 12. ve orüc ve hacc ve 'umre ve haık te'ālā yolında gāzā itmekden fazīletlıdür ve **çün** vālideynüñ zātı 13. ferzendüñ evvelki vücdı sebebıdür ki evvel maşdardur ki ferzendüñ hissī vücdı ol maşdardan 14. 'ālem-i maşsūsa şadır olur ve evvelki de mazhar ki haık te'ālānuş zāt ve şıfātındadır anlaruy 15. terbiyesi için zuhūra gelür ve mevlüdü ve şuğrā maıhallinde ıztırārı gāyetinde anuy za'f 16. ve 'acından kendüden hiç kudret ve hareket ve ihtiyār yokdur anlaruy āsar-ı mihr ve şefkat ve re'fet 17. ve rahmeti kesr ve za'fi yirine mübeddel olur pes anlaruy vücdı mazhar oldur ki şıfāt-ı muvahıdiyyet 18. ve rubūbiyyet ve re'fet ve rahmet hazret-i şamediyet āsarıdır ki anlaruy āyine-i zātlarında

zuhūra yitişür 19. ve bu şıfātun neticesi veledün vücūdın dereke-i noķşāndan kemāl derecesine irişdürür

112b

1. bu taķdīrce ĥazret-i şamediyet ‘azze şānehu anlaruñ t̄ā‘atların kendü t̄ā‘atına ĥarīn itdi ve ĥaķķ te‘ālānuñ 2. ni‘meti şükr-i edāsından sonra anlaruñ şükrlerin ferzendlerine vācib itdi ki **اشكركم** 3. **لوالديك**⁵⁵⁹ ammā kısım-ı s̄ānisi bu bābda nikāh ādābında ve erün

‘avret üzerinde ve ‘avretün er 4. üzerinde olan ĥuķūklarındadır **اللہ استخیر ولائہ اللہ** 6. **وجعلناهم ازواجاً وذرية وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من كح الله وح** 5. **قال الله تعالى ولقد ارسلنا رسلا من قبلك**

ĥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki her kim ĥaķķ te‘ālā emri 7. ile kendü dīnini muĥāşara itmek için ‘avret nikāhlana ki irtikāb-ı ĥarāmdan kendü nefsin 8. maĥfūz ide veyā kızın veyā hemşiresin bir mütedeyyin kimesneye vire rızāu’llah için ki anlaruñ 9. dīnleri maĥfūz kala diyü ol kimesne ĥaķķ celle ve ‘alā ĥazretinün dostluđına

ve taķarrübine müstaĥaķķ 10. olur **قال عليه الصلوة والسلام من رغب عن سنتي فليس مني ونكاح سنتي** 11.

فليس بسنتي ĥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki her kimesne ki benüm sünnetimden yüz döndürür 12. benden degüldür ve nikāh benüm sünnetimdür her kim ki

beni sever benüm sünnetime s̄ābit kadem olur **قال رسول** 13.

اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ادا نام من رضون دینہ واما نہ فرجوع الاتفعلی 14. **تكرثنه في الارض وفساد كبير** ĥazret-i şalla’llahu

‘aleyhi ve sellem buyurur ki bir kimesnenün ki 15. dīn ve emānetine sizün i‘timādınuz ola yanuñuza gelüp taleb-i nikāh eyleye aña nikāh idiñüz 16. ya‘ni eger dervīş daĥı olur ise dervīşliginden ‘ār itmeyüp anuñ taķvā ve diyānetin ġanīmet 17. bilesiz ve eger böyle itmeyesiz yiryüzine fesād bıraķmış olursuz ve çünki bu nikāh emri umūr-ı 18. dīnün muĥassenātından ve cünd-i şeyāṭine inhizām virmekden ve vücūd-ı enāmuñ sebeb-i ibķāsi 19. ve islām-ı sevādınuñ kesretidür imdi cemī‘-i ehl-i islāmuñ müte‘ehhil olanlarına vācibdür

113a

1. ki şerāyiṭ-i ĥuķūķ ma‘rifetin ve anuñ aĥkāmları ve ādābları ĥaşdın bileler ve ol kimesne ki ĥaķķ yolunuñ 2. t̄ālībιδür nikāh ĥuķūķın bilmek ve ‘amel itmek için yidi şart

⁵⁵⁹ Bana ve ana babana şükret.

var **evvel** mu‘āşeret **ikinci** siyāset 3. **üçüncü** gayret **dördüncü** nafağa **beşinci** ta‘līm **altıncı** kısmet **yedinci** te‘dīb evvelki mübāşeretdür **قال** 4. **الله ضال وعاشروهن بالمعروف** ya‘ni **hak** celle ve ‘alā hazreti buyurur ki ‘avretleriñüz ile 5. eyülük ve eyü halk üzere dirlik idiñüz ve şonraki vaşiyyeti bu idi ki hazret h̄in-i vefātda 6. buyurmuşdur **الصلوة وما ملكت أيمانكم وانفوا الله في النساء فانهن عنان فأيديكم** ya‘ni 7. sizün için bu olmak gerekdür ki namāza ikāmet eylesiz ve bendelere şefkat ve merhamet eyleyüp **hak** te‘ālādan 8. **kor**kasız ve nisālarıñuzun **hukuk**ları edāsına ri‘āyet eylesiz ki anlar sizün elleriñüzde esir gibidürler 9. pes imdi ehleriñüz ile mu‘āşeret **hukuk**ından biri oldur ki sertlik ile **qavl** ve fi‘lde izā olunmaya 10. belki anlarıñ bed-hūligine ve **hiffet-i ef‘āl-i nākış**larına **hilm** ve şabr kuvveti ile taḥammül eyleyüp acı yüz göstürmeye 11. **mervīdür** ki hazret-i resūl’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem hazret-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhāya buyurdu ki 12. yā ‘āyşe senün benden rāziligün **ğazab**ından bilürem didi ki neden yā resūla’llah buyurdu ki kaçan 13. benden rāzī olduğında muḥammedün tañrısı **hak** için diyü **kasem** idersin kaçan rāzī olmaduğunda 14. ibrahīmün tañrısı **hak** için dirsın **haberde** gelmişdür ki ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhā bir gün **hışmla** hazret-i 15. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemün göğsine bir el urdu hazret tebessüm idüp **ğāyet** kerem ve merhametinden taḥammül 16. itdi imdi gerekdür ki ‘işret ve muvāneset ehliyle ol hazrete iktidā eyleyeler ve kendü ‘ağllarıncı 17. mülā‘abet ve mizāḥ ile **hātırların hoş dutalar** **nağldür** loḳmān hekimden ki didi **ينبغي للمافل** 18. **ان يكون في اهل كالمصبي فاذا كان في القوم وجد رجلاً** ya‘ni ‘akıl gerekdür ki kendü ehli 19. yanında şabīler gibi ola mizāḥ ve mülā‘abede kaçan meclise geldükde merdlik vaḳāri üzere

113b

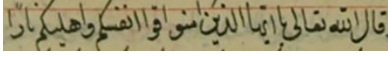
1. olup merdāne ola **şarḫ-ı sānī** siyāsetdür mü‘min **ğayūr** gerekdür ki ihtimāl ve **hüsn-i hul**ḳda 2. nisā t̄ayifesinün hevāsına mütāba‘at itmeye ve anlar ile inbisātı bir mertebeye irişdürmeye ki bā‘is-i 3. fesād olup ve heybeti **hātırlarından çıkarup küstāhlık vādīsine** irişürler ve nā-meşrū‘ 4. aḥvāllerin gördükde zecr ve tehdīd ve edebde taḫşirāt itmegi revā görmeyüp siyāset-i vuşület 5. ve ḥamiyyet ile mağlūb eyleyeler ve anlarıñ mağlūbı olmaya **huşuşā umūr-ı dīnde** ve anlarıñ 6. müşāverelerile bir iş işlemeyeler zīrā **haberde** gelmişdür **شاوروهن وخالفهن فإز في** 7. **خلاهن البركة** ya‘ni anlar ile müşāvere idiñüz tā **gönülleri**

hoş olsun ve ba'dehu re'ylerinin 8. hilâfen idiñüz ki bereket andadur **mervîdür ki** hazret-i emîrû'l-mü'minîn 'ömer rażıya'llahu 'anhu bir işe 9. 'azm itdi kendü haremî ol işe haberdâr olup men' itmek istedi hazret-i 'ömer haykırup 10. didi ki **ما انت الا عبته في البيت زكات لنا حجرة الاجلبت حمانت** ya'ni siz 11. la'bden gayrı için degül siz hâcet olduqça ve illâ evde otur **وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يبيعونكم على ما حرم الله** 12. **عليه وسلم لا يبيعونكم على ما حرم الله** ya'ni hergiz necât bulmaz ol kavm ki 'avret hükmi ile iş 13. işler ve bu cümle gün 'adle mebnîdür her nesne hadd-i i'tidâlınden tecävüz eylemek fesâd ve noqşânlik 14. sebebidür **şart-ı sâlis** gayretdür **وقبرن الله ان ياتي المؤمن ما حرم عليه** 15. **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله يبارك للمؤمنين خبار** ya'ni haqq te'âlâ gayret ider ve mü'min gayret ider ve 16. haqq te'âlânun gayreti ol kimesneye dir ki bir fi'l eyleye ki anı haqq te'âlâ kendüye harâm itmiş ola 17. **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله يبارك للمؤمنين خبار** 18. kalbden murâd 'aqlıdur⁵⁶⁰ hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki ben gayûram ve her kimesnenün ki gayreti 19. olmaya anuñ 'aqlı nigün-sârdur ve mü'minün gayreti şartı oldur ki nâ-mahremün duhûlin haremine revâ görmeye

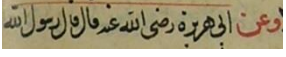
114a

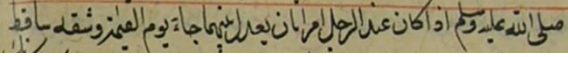
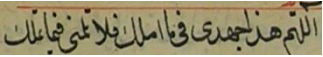
1. ve kendü haremin ziyâretten ve mezârlıktan ve mesâcid ve velâyimden ve bir yirden ki 'avrâtuñ cem'iyyeti 2. ola men' eyleye ve 'avretlerinin haqqlarında bed-gümânligi hâdden ziyâde itmeyüp ve ahvâllerini gizlü 3. tefahhuş ve teccessüs itmeye ve 'aybların aramayalar **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم المرأة كالضلع** 4. **ان اشتمت في ما عوج وان عوج ما كرمها** ya'ni nisâ tayıfesi insânun kaburka kemükleri 5. gibidür eger anlardan temettü' almak istersenüz eger bilekleriyle temettü' alınız ve eger doğurıldalum dirsenüz 6. kırılır imdi işâretdür aña kim 'aqlı olanlar anlarun ef'âl ve aqvâllerinin noqşânına 7. mümkün olan mertebe teğâfül eyleye ve luţf ve naşihat ile anları haqqa rağbet idüp nice ki 8. âhîret giriftârliginde kendü nefsi halâşligi için çalışur anlarun halâşı için dañı 9. çalışup âhîret hatârlarından âgâh eyleye **şart-ı râbi'** nafaqadur **قال الله تعالى والذين** 10. **ادا انفقوا الميراث ولم يبقروا** ya'ni ehl-i ticâret ve erbâb-ı derecât ol kimesnelerdür 11. ki nisâyâ nafaqa-i hadd-i i'tidâlde ideler öyle noqşân dutmayalar ki hisset ve buhl 12. üzere ola ve öyle dañı aşraf itmeyeler ki hadd-ı tebzîrde vaţar ve tuğyâna çeke ve nafaqa 13. ve kisvet taşşilinde harâm ve şübühâtden ihtirâz

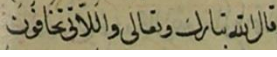
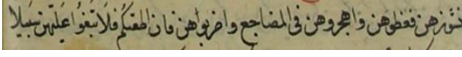
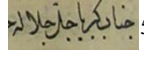
⁵⁶⁰ Üstü yanlışlıkla çizilmiştir.

eyleyeller ve her ne kifāyetden ziyāde ola müstahakklara 14. ve muhtāclara vireler ve eger taḥṣīl itdüğü akçenüñ ba'zısı helāl ve ba'zısı harām 15. ve şübühātden müyesser ola ve aña çāre olmasa helālī nafaḳaya şarf idüp ve şübhelüleri 16. kisvete maşraf eyleye zīrā her ān ki insānda harāmdan ḥāşıl ola āteşe müstahakḳ olur 17. **şarṭ-ı ḥāmis** ta'limdür ḥakḳ 18. celle ve 'alā ḥazreti buyurur ki ey ol kimesneler ki imān getürdiñüz nice ki nefsiñüzi āteşden 19. kırtarmak isterseñüz ehlilerinüzüñ nefsin daḡı kırtaruñ imdi her mü'mine vācibdür ki

114b

1. ki kendü ehline ol nesne ki ehl-i sünnetüñ i'tikādıdır umūr-ı dīnde anlara ta'lim eyleyüp āḡiret 2. 'azābı ve giriftārliginden kırkudup ḡaṭar-ı tesāhül-i bendegīden ve ḡakḳ te'ālānuñ 'uḳūbet-i muḡālifinden 3. āḡāh eyleye ve ṭahāret ve ḡusl ve şavm ve ḡayz ve nifās ve istiḡaza aḡkāmıların anlara 4. ta'lim eyleyeller ve eger bu ḡuşuşlarda ihmāl ve taḡşīrāt eyleyeller 'āşī ve āşim olurlar ve ol 5. za'ifeye daḡı vācibdür ki erinüñ izni olmaduḳça evden ṭaşra çıkmayup ve ehl-i 'amelden dīn-i bābın 6. sū'āl eyleye **şarṭ-ı sādīs** kısmetdür bu şarṭ bir kimesneye vācibdür ki bir 'avretten ziyāde 'avreti 7. ola kendüye vācibdür ki muḡāfazat ve mu'aşeretlerinde 'adl idüp ve nafaḳa ve kisvet ve muşāḡabe 8. ve beytūda aralarında seviyyet üzere ola 9.

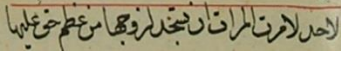
 10. ebū hureyre rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki ḡazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur her kıaçan ki bir kimesnenüñ 11. iki 'avreti olup aralarında 'adl itmeye rüz-ı kıyāmetde ol kimesne geldükdē nışf-ı şuḳḳası 12. düşmiş ola ve ḡazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem gice kısmetinde ve nafaḳa ve kisvede ezvāc-ı 13. ṭāhirātıların seviyyet üzere şaklar idi lakin ḡazret-i 'āyşe rażıya'llahu 'anhāyı cümleden ziyāde 14. sevüp buyurur idi ya'ni yā rabbi ol 15. nesne ki benüm ceḡdim ile olur budur ki gicelerde ve kisve ve nafaḳalarında seviyyet ile ri'āyet iderem 16. lakin ḡalb senüñ ḡabza-i kıdretünḡdedür ḡönül muḡabbeti ihtiyār ile degüldür eger birine ziyāde muḡabbet idersem 17. anuñiçün baña nesne dutma **şarṭ-ı sābi'** te'dībdür

18. 18. 19. ⁵⁶¹ hazreti

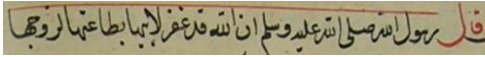
buyurmuşdur ki ol ‘avretler ki erlerine ziyâdelik ve büyüklük

115a

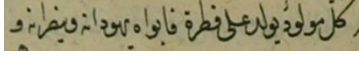

1. ve muhâlefet iderler evvel anlara va‘z ve naşîhat idinüz eger naşîhat-peziir olmazlar ise döşekden anı 2. uzak dutunuz bununla dağı mütenebbih olmazlar ise te’dîb idinüz ol mertebe ki a‘zâlarından biri 3. mecrûh olmaya bundan sonra itâ‘ate gelüp işlâh olduklarında bu def‘a siz dağı anlara cefâ 4. ve ziyâdelik itmeñüz dîn-i umûrında eger bir kimesne on gün yâ bir ay ‘avretile söyleşmeyüp mahcûr eylese 5. nesne lâzım gelmez **haberde** gelmişdür ki hazret-i resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem hâtûnlarının birinüñ 6. evinde idi ta‘âm getürdiler hazret ol ta‘âmdan bir miqdâr zeynebe göndürdi zeyneb 7. gayret idüp redd itdi ol hâtûn hazrete didi ki yâ resûla’llah zeyneb bu ta‘âmı redd 8. itdüğinde size ihânet itdi hazret hışma gelüp buyurdı ki siz haqq te‘âlâ yanında anuñiçün 9. hârsız ki bağa ihânet idebilürsüz bundan sonra hazret bir ay cümle hâtûnların mahcûr idüp 10. birisi ile söylemişdi bu huşuşlar ‘avretün hükkûkidur erine **ammâ** hükkûk-ı zevc zevceye 11. çokdur haqqîkatde nikâh-ı rıkkıyetden bir nev‘dür zîrâ şer‘de melek iki nev‘dür biri melek-i yemîndür 12. ikinci melek-i nikâhdur nice ki bendenüñ mevlâsına itâ‘ati vâcibdür ‘avretün dağı erine itâ‘ati 13. öyle vâcibdür buradandur ki hazret-i resûl ‘aleyhi’ş-şalâtü ve’s-selâm buyurur ki 14.

 ya‘ni bir âdem bir âdeme secde eylemek 15. emr olunsa idi ‘avret erine secde itmek emr olunur idi **haberde** gelmişdür ki bir kimesne 16. sefere gidüp ‘avretine sifâriş itdi ki ben gelince degin yukaru evden aşığa eve inmeyesin 17. bu ‘avretün babası aşığa evde olur idi haste olup ol ‘avret hazrete âdem göndürüp 18. ruşşat taleb itdi ki babası yanına varup göre hazret buyurdı ki erinüñ vaşiyetin yirine getürsin 19. pes babası vefât itdi ol ‘avret girü hazrete âdem göndürüp ruşşat istedi

115b

1. yine hazret buyurdı ki erinüñ vaşiyetin yirine getürsin babasın defn itdiler ol ‘avret 2. aşığa inmedi 3. ol ‘avret haqqında hazret-i

⁵⁶¹ Nisa 3: Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: (Evlilik yükümlülüklerini reddederek) başkaldırdıklarını gördüğünüz kadınlara öğüt verin, onları yataklarında yalnız bırakın. (Bunlar fayda vermez de mecbur kalırsanız) onları (hafifçe) dövün. Eğer itaat ederlerse, artık onların aleyhine başka bir yol aramayın, Cenabı hak yüceler yücesidir.

sevābında şerīk olurlar ve eger vālideyn 11. ve üstād ve mu'allimi fāsık ve gāfil ve cāhil olalar anlaruñ āsār-ı zulmet ve fişk ve ğaflet ve cehlleri 12. evlāduñ nihādında müstaḥkem olup fişk ve zulm ve fitne ve 'aceb ve kibr tābi'i olup iki dünyānuñ 13. bed-baḥtı olalar vālideyn ve mu'allimleri isimlerinde şerīk olalar buradan idi ki ḥazret-i 14. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki 15. ya'ni her evlād ki vālidesinden tevellüd ider pāk ve tāhirdür ba'dehu dīn ve mezhebi 16. eyü ve yaramaz olduğı vālideynindendür eger anlar yahūdī dirler yahūdī iderler ve eger naşrānīdürler 17. naşrānī iderler ve eger mecūsīdürler mecūsī iderler kaçan vālideyn muḥabbet ve şefkat ḥükmi ile evlādın 18. tufuliyetde āteşden ve şudan şaқınmasalar helāk olurlar eger āḥiret āteşinden daḥı 19. ḥalāş itme ki ve ğāyet isterler daḥı eyü olmaқ muқarrerdür ve ğāyet budur ki bed-aḥlāқ olmayup

116b

1. ḥüsn-i aḥlāқ üzere olmasın ta'līm eyleyüp yaramaz ef'āle taқarrüb itdürmeyeler ve dünyā zīnetine 2. firīb virüp tena'uma 'ādet itdürmeyeler ve evvel tufuliyetde ḥarām-ı ḥār ve bī-namāz 'avretüñ südin 3. emzürmeyeler zirā ki her tıfl ḥīn-i şabāvetde ḥarām luқme ve südile terbiye ola ol ḥarāmuñ zulmet ve ḥabāseti 4. anuñ ḳalbin ḳara ve mükedder eyleyüp civānlik ḥāletinde meyli dāyimā şer ve günāh üzere ola ve çāқ 'aқlı 5. ḥadd-i temīze irişinceye degin gerekdür ki anuñ aḥvāline murāқıb olup muḥāfazat eyleyeler ki evvel āsār-ı sa'ādet 6. nişānı tıflda ḥayādur ḥāl-i temīzde eger ḥayālu olur ise bu sa'ādet-i nişānın ḡanīmet bilüp terbiyetinde 7. sa'y ideler ve ol şıfāt-ı zemīmeden ki tıflda zāḥir olur hırşdur ve ta'āmı çok yimekdür 8. gerekdür ki ta'ām yimesinüñ ādābın ta'līm eyleyüp çok yimegi anuñ gözine zişt göstürelere ve zaḥīre 9. itmekden men' olunup īsār buyurular ve çok ta'ām yiyen uşaқlara anuñ ḳarşusunda te'dīb eyleyeler 10. tā ol şıfatdan men' ola ve elvān-ı ḥarīr ve dībā cāmeler kemükden men' ideler ve diyeler bu maқūle libāslar 11. 'avretler ve muḥannesler giyecekdür ve bu maқūle esbāblar giymiş uşaқlardan ve şoḥbetlerinden uzaқ eyleyeler 12. ki etfālün ekser aḥlāқı fesādı bunlardan olur ve bu sebep ile ekser şıfāt-ı mehleke yalan ve nemīme 13. ve ḥased ve 'aceb ve kibr ve hırş ve buḥl ve mekr ve 'ahrdur tıfluñ nihādında rüsūḥ bulur ve kaçan ki ḥadd-i 14. ta'līme irişe kendüye ḳur'an ta'līmi için bir mu'allim

dutalar ki şalāh ve takvā ile mevşūf olup 15. 'ilm-i meḥāricde üstād ola ve ta'līm-i kur'āndan sonra aḥbār ve eḥādīs ve mev'ize ve ḥikāyāt-ı meşāyih-i 16. şuleḥā ve evliyā ta'līmine meşğūl ideler tā şuleḥānuḡ muḥabbeti anlaruḡ bātınlarında mungaris ola ve ol 17. kitāb ve ğazellerdeki 'aşḡ ve ḥāl ve ḥaz ve zūlf ve nigār ola oḡumasından men' ideler ki eṭfālūḡ 18. göñüllerinde bunlar fesād-ı taḥmīn bitürür ve āvān-ı ta'līmde günde bir sā'at tıflı oynamaġa ruḡşat 19. vireler tā 'ayşları mūnaġġaş olmayup ṭab'ı i'tidāl üzere ḡalup ḡuvvet-i zekāsı bātıl olmaya

117a

1. ve fuḡş sögmekden ve la'net demekden ve ziyāde söylemekden ve tükürmekden ve çok ġülmekden men' eyleyeler 2. ve 'ulemā ve ekābir yanlarında ve ḡizmetlerinde ve oturup durmaġ edebiyle yürümeklerin ta'līm ve te'kid 3. eyleyeler ve yidi yaşımda iken namāz ḡılmamalarından teġāfūl itmeyeler ve ḡudūd-ı şer'iden muḡtāc olduġların 4. öġredeler ḡaçan ḡadd-i i'tidāl ve bülūġa irişe aḡa tenbīḡ ideler bu ṭā'ām ki yirseḡ devādur sāyir edviyeler 5. gibi nice ki her derdūḡ bir devāsı var bu açlık derdinūḡ bir devāsı var bu açlık derdinūḡ devāsıdır ve bu devā anuḡiçün 6. bir olmuşdur ki tābdan mürekkebinin açlık za'fi rencinden eyü ide ve bu mürekkebinin daḡı beden ḡuvveti ile ḡaḡḡ 7. te'ālānuḡ ṭā'atı yükin çekmeġe ḡādir ola ve ḡazret-i şamediyetūḡ ma'rifet ve muḡabbeti şaydın idüp 8. ebedī sa'ādetūḡ tuḡmın dūnyā mezra'asında bırakmaġa ḡādir ola ve dūnyā ise bir ribāṭdur bādiye-i ḡıyāmet 9. başında ḡomışlar ve bir evdür ki anuḡ ḡiç ḡadri ve aşı ve beḡāsı yoḡdur ve bu evūḡ cümle ni'met ve devleti 10. seyl-i fenā o günde ḡār ve ḡāşākdur ve ol cümle ecel havāsıyla fānī ve yoḡ olsa ḡerekdür ve ādemūḡ 11. eceli her ne sā'at ki muḡadder olmuşdur irişmek muḡarrerdür 'āḡıl oldur ki dūnyādan bir zād ve zāḡire 12. ḡaldurup ni'met-i fānī-i devlet tuḡmı ile bāḡī eyleye ḡaçankim tıfl-ı evvel-i nişāda zıkr olunduġı üzere 13. tertīb bula çün ḡadd-i bülūġa irişe anuḡ berekāt-ı āsārı zāḡir ve bātınında zūḡūr eyleye ehl-i ḡaber 14. ve şāliḡlerden ḡayrılar ile üns dutmayup ehl-i şer ve fesād şoḡbetinden müteneffir ola ve eger bunūḡ ḡilāfetince 15. neşv bulasın bülūġda kelām-ı ḡaḡḡ ḡabūlında bī-ġāne olup va'z ve naşīḡat anuḡ göñline eser itmeye ve eri 16. himmetin fişḡ ve fücūra ḡarc idüp şeḡāvet-i ebediye ġiriftār ola ve anuḡ ism ve vebāli babası ve anası dīvānına 17. döner **naḡldür** ki sehl bin 'abdu'llah tüsteriden ḡuddise sırrıhu didi ki üç yaşımda idüm ve muḡammed bin

süvār 18. benüm dayım idi giceler ‘ibādet ider iken ben Ʒalduğımda anı görür idüm ki ‘ibādet idüp ne işlerdi 19. bir gün ey sehl ol tañrı ki seni yaratmışdur yād ile didüm nice yād ideyim ki her Ʒaçan hābdan

117b

1. bī-dār olursın gicede üç kerre göñlüñde söyle ki tañrı benüm iledür ve beni görür öylece 2. söyle ki lisānuñ hāreket itmeye Ʒaç gice böyle söyleyüp kendüye didüm buyurdi ki bundan gicede yidi 3. kerre söyle Ʒaç günden şonra buyurdi ki on beş kerre söyle söyledüm birkaç günden şonra göñlümdede 4. bir hālāvet peydā oldı ki hātarım halk şoñbetinden müteneffir olup hālvet yir aramağa başladum tā ki beni 5. mektebe virdiler ƷorƷdum ki mektebde uşaƷlar şoñbetiyle hātarım perişān ola pederime didüm ki şimden 6. şonra mu‘allime söyle ki günde bir sā‘at baña ta‘līm idüp ruşşat virsün bu minvāl üzere ta‘līm 7. alup evde bir hālvet yire girüp zıkrı’llah meşğül olur idüm Ʒaçan altı yaşıma girdüm baña bir müşkil 8. düşdi vālideynümden ricā itdüm beni başraya göndürdiler cümle ‘ulemādan sū‘āl itdüm bir şāfī 9. cevāb itmişdüm ‘abādāna varup hāmza bin ‘abdu’llah ‘abādāniden sū‘āl itdüm cevāb virdi bir müddet 10. anuñ şoñbetinde Ʒalup Ʒalbimüñ āyinesin anuñ kelimāt durur bārī ile mücellā idüp ƷarīƷat ādābın 11. andan kesb itdüm pes şehre girü geldüm her senede bir dirhemlik arpa alup ve un idüp gelecek 12. seneye degin anı Ʒuvvet ider idüm tā yigirmi seneyi başa ƷıƷardum imdi ķaraż oldur ki 13. tıfl-ı evvel-i nişāda bir āyinedür Ʒābil ki her ne nesne ki anuñ Ʒarşusına Ʒoyalar anuñ ‘aksi zuhūr 14. ide ve eger bir ‘ārif ve kāmil ve muhāƷƷak şoñbetinde terbiye bulsa ümīdvār ki evliyā-yı vaƷtden bir velī ola 15. ve eger bir fāsıƷ ve cāhil ve şerīr şoñbetinde olur ise şeytān-ı la‘īnün mürīdi ola ki المراعى 16.

علي بن خنبله⁵⁶² Ʒısm-ı rābi‘ hızmekārlar ve bendeler ve el altında olanlaruñ hāƷƷlarındadır

17.

عن عائشة رضي الله عنها قالت اخرا اوصى ببرهول الله صلى الله عليه وسلم الصلوة 18.

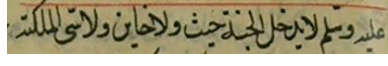
وما كنت بما كنون ولا تكفونم من العمل الا ليطيقون فاحببتم فاسكوا وما كرهتم فبيحوا ولا 19. وما كنت بما كنون ولا تكفونم من العمل الا ليطيقون فاحببتم فاسكوا وما كرهتم فبيحوا ولا

118a

1. تدبوا لعل الله فان الله ملككم اياهم ولو شاء الله لملكهم اياهم ‘āyşe hāzretleri rażıya’llahu 2. ‘anhādan mervīdür ki hāzret-i resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem āhır vaşıyyetlerinde buyurdılar ki hāvf

⁵⁶² Kişi arkadaşının dini üzeredir.

3. idinüz haqq te'ālādan ol kimesneler haqqında ki sizün mülk taşarrufiñuzdadur ya'ni kendü bende ve 4. hizmetkârlarıñuza ol ta'āmdan ki siz ekl idersiz ve ol libās ki siz giyersiz anlara dağı ekl itdürüp 5. giydüresiz ve tākātları olmaduğı hizmeti buyurmañuz ve istemedüñiñüzi şatup ve istedüñiñüzi 6. koyup haqquñ bendesine 'azāb itmeñüz haqqā ki haqq te'ālā anları size mülk itmişdür istese⁵⁶³ 7. sizi anlara mülk ider kādirdür

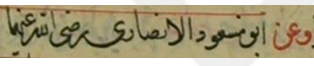
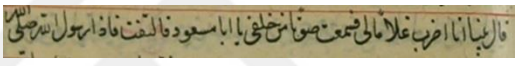
her ne istedi oldı ve her ne ister ise olur 8. hazret-i

resūlullah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 9. buyurur ki cennete girmez ol kimesneler ki halkı aldadur ve firīb virüp hıyānet idüp cevır ve sitem 10. ide bendelere ve

hizmetkârlara 11. 12.

 ibn-i 'ömer rażıya'llahu 'anhümādan mervīdür ki ben kimesne hazret yanına

gelüp 13. didi ki yā resūla'llah nice kerre 'afv ideyim huddāmımı hazret süküt idüp ba'dehu buyurdu ki günde 14. yitmiş kerre taqşırātları olur ise 'afv eyleñüz

 15. 16.

 17. ebū mes'ūdū'l-

enşārī rażıya'llahu 'anhudan mervīdür 18. ki bir gün kendü 'abdümi urur idüm yā ebā mes'ūd diyü bir ses işitdüm nazar itdüm gördüm hazret-i 19. şalla'llahu 'aleyhi ve sellemdür tāziyāneye bir aqdem hazret buyurdu ki evvel allah için ki haqq te'ālā şağa dağı

118b

1. kādirdür nice ki sen ağa didüm yā resūla'llah anı rızāu'llah için āzād itdüm buyurdu 2. eger böyle itmeye idün cehennem āteşi yüzünji siyāh ider idi **rivāyet** olunur ki ebū derdā 3. rażıya'llahu 'anhunuñ bir cāriyesi var idi ki kendü hizmetin ider idi bir gün kendüye didi ki 4. bir senedür ben şağa zehr virürem şağa hīç eşer itmedi ebū derdā didi ki niçün böyle itdün 5. didi ki murādım bu bendelik zilletinden halāş olmağ idi buyurdu ki livechillah seni āzād 6. itdüm qanda ister isenğ git **naql** olunur ki 'avn bin 'abdu'llahuñ bir gulāmı var idi 7. yaramaz sīretlü ve edebsiz 'avn her qaçan hışma gelüp dir idi bu 'abd mevlāsı şıfatındadır 8. nice ki biz efendimüzden 'işyān üzere üz bu dağı efendisine böyle 'işyān üzeredür 'avni 9. te'ayyüb itdiler böyle 'abdı niçün şaqlarsın

⁵⁶³ istesi şeklinde yazılmıştır.

buyurdu ki ben isterem bu ‘abduñ bed-ḥūlīgi ile 10. kendü nefsümi kaçınç ideyim fī’l-
cümle her kimesnenüñ ‘abd ve cāriyesi ḥuḳūkı mevḳūf-ı ‘arzda sū’āl 11. olunsa
gerekdür bendenüñ efendisinde yidi ḥaḳkı var **evvel** yimekte ve giymekte berāber duta
sānī 12. ṭākatinden ziyāde iş buyurılmaya **sālīs** şer‘-i aḥkāmında ve ḥudūdında aña
vācib olanı 13. ta‘līm eyleye **rābi**‘ gündüz ḥizmetin edā itdükdən şonra gice ḥizmet
buyurmaya **ḥāmīs** 14. ḥaḳāret nazarıyla bakmaya **sādīs** şalāt-ı farīza maḥallinde aña iş
buyurmaya ki ol iş sebebi ile 15. farzı kaçāya ḳalmaya **sābi**‘ dīn-i noḳşānından ḡayrı her
ne ḳuşūrı olur ise ‘afv eyleye 16. **kısm-ı ḥāmīs** bu bāb uḥuvvet ve şoḥbet ve şerāyiṭ-i
şadākat ḥaḳkıdadur **قال الله تعالى** 17. **صنعم نعمة لخوانا** 564 **وعن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه و**

18. **نحو العرش ضار من نور عينا قوم لاسم نور ووجوه نور ليسوا با نبياء ولا نبي** 19. **بعضهم البينون والشهداء فقالوا يا رسول الله صنعم لنا قال هو المتجاوبون في الله وللمرورون**

119a

1. **في الله** ebī hureyre rażıya’llahu ‘anhudan mervīdūr ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve
sellem buyurdu ki ‘arş 2. eṭrāfında minberler var nūrdan kıyāmet güninde ol minberlerde
bir ḳavmler olsalar gerekdürler ki 3. esbābları nūrdan ve yüzleri nūrdan ola ve anlar
enbiyā olmayalar ve şühedā olmaya lakin enbiyā 4. ve şühedā ol mertebeye reşk ideler
didiler yā resūla’llah anlarıñ şıfatların beyān buyur ḥāzret 5. buyurdu ki anlar ol
kimesnelerdür ki şuleḥā ve etkıyā ile dostluk ve muḥabbet idüp allah için 6. anlar ile
oturup durup ziyāret idenlerdür **قال صلى الله عليه وسلم من اراد الله** 7. **به خير ارزوقه خيرا لاصلا ان حتى ذكره وان ذكره عانه**
ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 8. buyurur her kim ki ḥaḳḳ te‘ālā hidāyet virüp eyü
olduğın isteye anı şālihler ile dostluk 9. itmegi naşīb ider ki her kaçan dīn ḥuşuşında bir
işī ḥātırından gitse ḥātırına getürürler ve çün 10. ḥātırına götüreler imdād ve ḥimāyet
daḥı ideler tā ki dīni dīn-i bābı müheyyā ola **قال الله تعالى** 11.

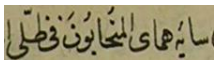
ان الله تعالى وحى اود عليه السلام فقال اباد اود مالي اراك متبذرا وجدنا 12. **قال النبي فليت المتلون جلت فقال اباد اودن نطقا ما واد لفسل لخوانا كاجد**

13. **لا اوافقك على سرى فلا تصعبه فانك عدو نهي قلبك وبعاءك نهي** aḥbārda 14. gelmişdür ki ḥaḳḳ te‘ālā dāvud
‘aleyhi’s-selāma vaḥy itdi ki yā dāvud nicedür ki biz seni görürüz 15. ki bir tenhā
küşede düşmişsin ve kimesne ile iḥtilāt itmezsin eyitdi ki yā rabbi senüñ rızāñ için 16.
ḥalkı kendüme düşmen dutaram ḥiṭāb geldi ki yā dāvud ḥuş-yār ol kendü nefsün

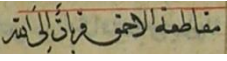
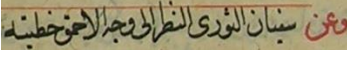
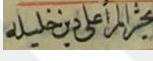
⁵⁶⁴ Ali İmran 103: Yüce Allah şöyle buyurmuştur: “Onun nimeti ile kardeş oldunuz.”

şeytân-ı 4. la'înüñ hizmetin kendünge revâ görmeyesin çün bu şartları zâyi' itdük biz dañı uñuvveti 5. kaç' idüp dünyâ ve âhiretde senden bî-zâr olduk gerekdür ki bundan böyle bizi anmayup ve lisānuña 6. götürmeyesin kaçan hārūn bu cevābı okıdı ağladı gice olduğı gibi eski cāmeler giyüp 7. süfyānuñ kapusına varup şabāha degin bekledi tā ki süfyān evden taşra çıkdı hārūn 8. kalkup selām virdi süfyān yüz görüp didi ki ben senden bî-zārım hārūn ağlayup 9. didi ki senün benden bî-zār olmañ āsāndur zīrā sen dünyādan fāriğ ve gürizānsın lakin benüm senden 10. bî-zār olmam hiçbir vechile mümkün degüldür zīrā benüm āhiretten kaçmağım yokdur **haberde** gelmişdür 11. ki mülk-i şālih ki şām pādişāhlarınuñ şulehālarındandır giceler kendü gūlāmlarıyla çıkup 12. mesācid ve mekābirleri gezüp herkesün añvālin tefahhuş ider idi bir gice kış gicelerinde 13. gezer iken bir mescide irişüp bir dervīşi gördi ki çıplaklıktan ve şavıktan ditreyüp 14. dir ki ilahī eger kıyāmetde bu gāfil pādişāhlar ki senün ni'metün hużūz-ı nefis ve hevāya sermāye 15. idüp ve bu fānī devleti tecebbür ve tekebbür tuñmı kılup za'iflerün añvālinden gāfildürler cennete 16. koyacak olursan 'izzetün ve celālün haqqı için ki ben cennete ki kadem başmam mülk-i şālih bunu işidüp 17. derhāl esbāb ile bir behre akçe dervīşün önine koyup ve ağlayup didi ki işitmişem ki 18. hazret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki cennet pādişāhları anlardır ki dünyāda 19. giyecek ve yiyecekleri olmaya ve anlar o hāliyle haqqdan rāzī olalar imdi bu gününge gün

120b

1. pādişāhlık nevbeti bizümdür ben şulh kapusına gelmişem ki yarın pādişāhlık nevbeti senün olduğda 2. bizüm ile huşūmet kapusın açmayasın ve sāye-i hümā-yı himāyetinüzi bizüm hālümüzden girü dutmayup ve feyz-i 3. fazl-ı şefā'at bizden dirīğ itmeyesin ey 'azīz çünki uñuvvet ve şöhet zīneti şerefin bildük 4. imdi vākıf ola ki her kimesne saña birāderim diye ol saña dīn birāderi olmağa yarar mı ve her hubb-ı 5. fi'llah hil'ati her muşāhibün ikāmetine rāst gelür mi ⁵⁶⁵ esrārın muhaqqak 6. müteverri' gözinden gayrı görmez ve muvāşalat-ı ma'nevī 'anqāsı her fāsık ve cāhilün cīfe-i mükedderine 7. konmaz bu sebebdendür ki ekābir-i dīn dimişlerdür ki 'āqıl gerekdür ki

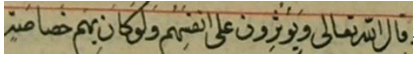
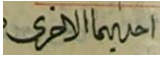
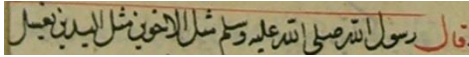
⁵⁶⁵ Birbirini sevenler benim gölgemdedir.

beş kimesne ile şoḥbet itmeye **evvel** 8. aḥmak **ikinci** bed-ḥūy-ı mütekebbir **üçüncü** fāsıḳ-ı muşırr **dördüncü** mübtedi‘-i mu‘ānid **beşinci** ḥariş-i buḥl 9. cāhil ile aḥmaḳun arasında fark budur ki cāhil bir kimesneye dirler ki maḳşūdı yolın 10. bilmeye ve aḥmak bir kimesneye dirler ki maḳşūdınun ‘aksin maḳşūdı taşavvur ide imdi her kim aḥmak 11. ile şoḥbet ider her gün ḥaḳḳdan uzak düşer bu ecelden şeyḫ ḥasan-ı başrī ḳuddise sırrıhu buyurur 12. ya‘ni aḥmaḳdan ve şoḥbetinden kesilmek ḥaḳḳ te‘ālāya taḳarrüb 13. bulmaḳdur ya‘ni aḥmak yüzine nazar itmek 14. ḥaṭādur ve bed-ḥūy bir kimesneye dirler ki şıfāt-ı zemīme kendüye ḡālib ola buncılayın kimesne 15. her kaçan ki istese umūr-ı dīnden kendü için bir tedbīr eyleye şıfāt-ı zemīmeden bir şıfat kendüye 16. ḡalebe idüp eṣeri anuḡ tedbīr-i ‘aḳlınuḡ gözin ḳarardup maḳşūdından maḥrūm ider **ve ammā** 17. fāsıḳ-ı muşırrun şoḥbetine i‘tibār ve i‘timād olunmaz āḫiri fażīḥata çeker zīrā ki her kimesne ḥaḳḳdan ḳorḳar 18. muḥālefete muşırr olmaz ve eger ḥaḳḳdan ḳorḳmaz ise dīn ve dünyā şoḥbetine yaramaya **ve ammā** mübtedi‘ bid‘at 19. sirāyetinün ḥaṭarlısıdur ki ⁵⁶⁶şāḫib-i mü‘min mübtedi‘lere ihānet eyleye

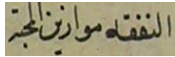
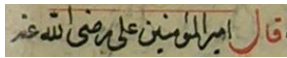
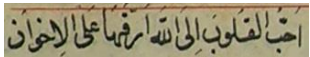
121a

1. diyü buyurmışdur pes mü‘min olan anlarun şoḥbetin nice ihtiyār ider **imām** ca‘fer rażıya’llahu ‘anhu 2. ḥazretleri buyurur beş kimesne ile şoḥbet itmeḡüz **evvel** kizb söyleyenler ki kezzāb ol serāba 3. beḡzer ki baḳduḳda nesne görünür ve sen aḡa aldanursın lakin ḥaḳīḳatde ḥiç nesne yoḳdur **ikinci** 4. aḥmak şoḥbeti ki ḥaḳḳından ister ki saḡa bir fāyide irişdüre āḫir seni zarara bıraḳur **üçüncü** baḫīl 5. eger meyller ile kendüsi ile dostluḳ ve muḥabbet idesin ihtiyācuḡ olduḳda sende yüz 6. çevirür **dördüncü** yüreksiz ḳorḳaḳ kimesne ile ki ḥīn-i vāḳı‘ada ve ḥādīṣede kendüsi ḥalāş 7. itmek için seni düşmene virür **ve beşinci** fāsıḳ ki seni bir luḳmeye şatar **mervīdür** ki ‘abdu’llah bin 8. me‘mūn ki benī ‘abbāsuḡ yidinci ḫalīfelerindendir idi ki ḫaḳḳ üç ḳısm üzeredür **ḳısm-ı evvel** 9. ḡidā meṣābesindedür ki anlarun şoḥbeti maḡall-i necātdur anlar erbāb-ı ḳulūbdurlar anlarun vücūd-ı şerīfleri 10. mecmū‘a-i ‘ilm ve taḳvādur ve ḡāfillerun ölmüş ḳalbleri anlarun şoḥbetleri tenḳıyesiyle ihyā olur 11. **ḳısm-ı sānī** devā

⁵⁶⁶ Kişi arkadaşının dini üzere haşır olunur.

meşābesindedürler ki marāz-ı ‘arız olduğu hāletde anlara ihtiyāc düşer 12. **kısm-ı sālīs** marāz meşābesindedürler ki hergiz anlara ihtiyāc düşmez lakin gāh gāh mübtelā olurlar 13. ve çün uḥuvvet ve şoḥbet dīn-i ‘aḳdi bir şerīf-i rābıṭadur mü’minler arasında bir şīvedür 14. ehl-i vefā ḥuḳūḳınuḡ ma‘rifetine ve bir şemmedür ehl-i şafānuḡ ḥuḳūḳ-ı edāsı kıyāmına ammā ḥuḳūḳ-ı şoḥbet 15. yididür **ḥuḳūḳ-ı evvel** māldadur ⁵⁶⁷ 16. ḥazret-i şamediyet te‘ālā şānehu **senā** ider ol kimesnelere ki her neleri var ise dīn ḳarındaşlarına 17. bezl ve **īşār** iderler 18. ya‘ni iki dīn ḳarındaşları iki el gibidürler ki birbirin yayḳarlar 19. **mervīdūr** ki ḥaysūme raḥimehu’llah ekābir-i tābi‘inden olup gāyetile saḡī idi bir yıl başrada

121b

1. ḳaḡṡ vāḳi‘ olduğda biḡ direm ḳarż idüp fuḳarāya şarf itdi mesrūḳ-ı nām kimesne ile 2. uḥuvveti olup anuḡ daḡı bir miḳdār dīni var idi ḥaysūme mesrūḳuḡ dīnin kendü dīnine 3. taḳdīm idüp öyle edā itdikim mesrūḳuḡ ḥaberi olmadı ve mesrūḳ daḡı kendü ḳarż-ı 4. edāsından ḥaysūmenüḡ ḳarżın öyle edā itdi ki ḥaysūmenüḡ ḥaberi olmadı **naḳl** olunur ki bir 5. kimesne ebū hureyre rażıya’llahu ‘anhu ḥazretlerine gelüp didikim isterem senüḡ ile birāderlik ideyim 6. ebū hureyre buyurdu ki birāder ḥuḳūḳın bilür misin nedür didi söyle buyurdu ki oldur ki senüḡ 7. māluḡ benüm taşarrufumda senden ziyāde olmaḳdur **ve ḥükemā** ‘arab meselde dimişlerdür ki 8. ya‘ni muḥibb olan dostına ne miḳdār mālın bezl ider ise muḥabbeti 9. daḡı olmiḳdār muḥabbetinüḡ mīzāni olmuş olur zīrā ki ḥaḳḳ te‘ālā dūnyā mālın ḥaḳuḡ maḡbūbı 10. itmişdür ve ḥaḳḳ bu deḡlü ‘alāyik ile muḥabbet fillah da‘vāsın ider muḥabbetin şıdḳ-ı nişānı 11. oldur ki fānī maḡbūbların bāḳī maḡbūba fedā eyleyeler **ikinci** ḥaḳḳı mu‘āvenetdür nefse ḳazā-yı 12. ḥācetde beşāşet ve istişār ile ḳabūl-ı minneti ile 13. ḥazret-i ‘ali rażıya’llahu ‘anhu buyurur göñüllerüḡ 14. gökçeḡi ḥaḳḳ te‘ālā ḳatında oldur ki dīn ḳarındaşlarında mülāyim ve müşfikçe ola **ebu’l-ḥasan-ı**

⁵⁶⁷ Haşr 9: Yüce Allah şöyle buyurmuştur: “Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) kendi nefislerine tercih ederler.”

başrı 15. kıddise sırrıhu dir idi **إخواننا أحبّ البنا من هلبنا وأولادنا لأن أولادنا يدكرونا** 16. **الدنيا ولخواننا يدكروننا**

ya'ni dīn qarındaşları baña 'azizrek ve dostrekdür benüm 17. ehlimden ve evlādlarımđan zīrā evlādlar bizi dūnyā fikrine bıraķurlar ve qarındaşlar āhıret fikrin 18. yād itdürürler **mervīdür ki** tābi'ın zamānlarında ba'zı ekābirleri bir mü'min qarındaşları 19. vefāt itdüğinde sonra kırk sene anuñ evine varup gelüp ehli ve evlādınuñ nafaķalarına

122a

1. meūnet iderler idi ve bunu kendülere vācib bilürler idi **üçünci** haķķı lisādadur 2. meşelā ğıybetde ve huzūrda birāderinüñ 'aybın zıkr itmeyüp ve serlerin ifşā itmeye ahyānen sözinde 3. bir halel ve haťası vāķi' olmuş ise dağı muhāveret ve mücādele ile araya getürmeye ve anuñ müsāvī 4. sözlerin halk dilinden kendüye söylemeye ve anuñ muhasseñatı dağı ne ise setr itmeye **dördünci** 5. haķķı nuşret ve himāyetdür 'alāmet-i şoşbet-i dīnī ve meveddet-i haķıķī oldur ki mü'min-i lā-yezāl-i murāķıb 6. ve mūrā'ī-i ğıybet-i dīnī ola kaķan kimesneler anuñ ğıybetinde kaşd ideler mümkün olduķça ta'arruz ve taşrīh 7. ve tağlīz ile men' eyleyüp muhālefet ve reddinde taķşir itmeye sükūt ve taħammüli böyle revā görmeye 8. meşelā bir dīn qarındaşınuñ ğıybetinüñ bir kimesneden işitdükte sükūt idüp muķayyed olmamak 9. aña müşābihdür ki bir kimesne kendü qarındaşın bir ālāy-ı ādem-i bī-hayy köpekler arasında göre ki etin ve 10. ve derisin çekışdürüp yirler ve bu aña muķayyed olmayup ve huķūk-ı uhuvveti hātırına götürmeyüp 11. halāşına sa'y itmeye haķķā ki temzīķ-i 'arz ve yüz suyu nefse güçdür et ve deri temzīķinden 12. buradandır ki haķķ te'ālā ğıybete ekl-i meyyite ve qarındaşı aşa

teşbīh buyurmuşdur ki **أحبّ أحمكم** 13. **أنا كالحمد فكمتمو**⁵⁶⁸ **beşinci** haķķı ta'līm ve naşihatdür mü'mine şefķat vācibdür nice ki 14. birāderinüñ mālında muvāsāyı kendüye vācib bilür umūr-ı āhıretde dağı ancılayın naşihat-ı dīn 15. ve ta'līm-i irşadı kendüye lāzım bile ve anı 'uyüb-ı nefsanīden āġāh idüp aķvāl-i şenī'a 16. ve ef'āl-i kabīhadan ferāġat itdüre ve iktisāb-ı muhālefetinden ve irtikāb-ı şehevāt-ı mühlikātdan 17. men' idüp naşihat ve irşād hālinde esrār-ı telattūfa ri'āyet eyleye ve birāderinüñ fażāyihinden 18. mele'-i

⁵⁶⁸ Hucurat 12: Hiç sizden biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Elbette ondan tiksiniyorsunuz.

hulkdan ihtirāz vācibdür ḥazret-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu buyurur ki ḥaḳkuḅ raḥmeti ol
19. kimesneye olsun ki benüm ğıybetimi baña hediyye getüre ya’ni benüm ‘aybımı baña
göstüre her kim bir mü’mın

122b

1. ḳarındaşuḅ dīnine müte’allıḳ bir ğıybet görüp āgāh itmeye anuḅ dīninde ḥıyānet itmiş
olup 2. ḳıyāmetde mu’āhız olur **altıncı** ḥaḳkı ‘afvdur hefevāt ve zellātndan ve bu ma’nā
iki ḥālden 3. ḥālī degüldür yā taḳşırāt sebebi iledür birāderi ḥaḳkında yā tesāhül-i umūr-
ı dīni sebebi ile 4. evvelki ḳısmda her ne ḥāl ise ‘afv oladur ammā ikinci ḳısmda ekābir
ve aḣḥābe ve tābi’inüḅ anda 5. ihtilāfı var وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَقْبَلْتُ حَوْلِي مَا كَانَ عَلَيَّ 6.

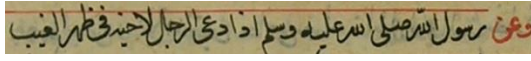
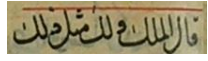
فَأَنْفَضْتُهُنَّ حَيْثُ أَخْبَرْتُهُنَّ buyurur ki bir ḳarındaşı ıḣlāḥ ve ‘ilm sebebi idi allah için dost 7. dutasın
ḳaçan ol ḥālden dönüp muḥālefet-i ḥaḳka meşğül ola anı allah için düşmen 8. dut tā
dostlüğüḅ ve düşmenligüḅ ḥaḳk için olmuş ola **ve lakin** ḥazret-i ‘ömer ve ‘ali ve ebū
derdā 9. ve ümmetüḅ büyüklerinüḅ ekseri bunuḅ ḥilāfın ihtiyār itmişler

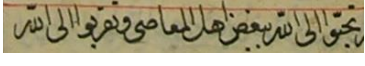
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَقْبَلْتُ حَوْلِي مَا كَانَ عَلَيَّ 10. لَا تَهْتَلِكُوا عِنْدَ الذَّنْبِ فَإِنَّ رَبَّكُمُ الْيَوْمَ وَتُرَكِّبُوا ya’ni ḳarındaş ki günāḥ sebebi ile
11. dur itmeye ki eger evvel bu gün günāḥ itdi ise yarın terk idüp tevbe ider ve ḥaḳk
te’ālā 12. ümmet tenbīhi için ḥazret-i resūlu’llah ḣalla’llahu ‘aleyhi ve selleme ḥıḫāb

buyurur ki فَأَخْصُوا 13. فَقُلْ لِي تَرَى مَا تَعْمَلُونَ ya’ni eger benüm fermānımdan ve senüḅ
naşīḫatüḅden ‘āşī olalar 14. söyle bī-zārım ol nesnelerden ki siz idersiz ve buyurmadı ki
sen anlardan bī-zār ol ve buradan 15. idi ki ebū derdā ḥazretlerinden sū’āl itdiler ki
senüḅ filān ḳarındaşuḅ ‘ıḣyāna meşğüldür 16. anı düşmen mi dutarsın yā dost buyurdı ki
ben anuḅ fi’lin düşmen dutaram ve illā kendü yine 17. ḳarındaşumdur ve bu ḫarīḳ ebū
zerüḅ elḫaf ve enfa’-ı ḫarīḳlerindendir zīrā ki istimālet-i telatḫuf-ı 18. rıfḳ ve müdārā ve
şefḳat ve naşīḫat birāderlik sebebi ile ğāliben anı ḫacālet ve ḫayā ve 19. tevbeye çeker
ve andan ḳaḫ’ olunmaḳ ıḣrārına sebep olur fi’l-i mezmūmda ve ‘ākıbet-i helāka

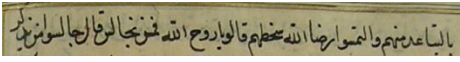
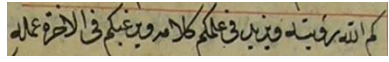
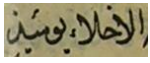
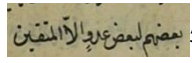
123a

1. müncerr olur **ve bir** daḫı oldur ki çün ‘aḳd-i uḫuvvet ve ḳarābet-i ma’nevī ola pes
anuḅ ḫuḳūḳ-ı 2. edāsı müte’ekkiddür vefā ve ‘aḳd-i mücibile vācib ve ḣarḫ oldur ki ḥāl-i
faḳrda birāder dīni 3. ḫācetın girü ḳomaya ve uḫrevī ihtiyācınuḅ seddi ülādur dünyevī
ihtiyācınuḅ seddinden 4. muşībet dīni yaramaz vaḫtidür māl ve beden muşībetinden pes

lāyık olan budur ki mürā'at-i 5. ihmāl birāderinden revā görmeye ve bu hālden mu'āvenet ve hālāşlign kendüye lāzım bile 6. yidinci hākk-ı vefādur karındaşlık huķūķında gerekdür ki hayātda ve memātda du'ā hayr ile yād eyleyüp 7. ve ba'de'l-memāt ehline ve evlādına ihsāndan hālī olmaya ve şart budur ki her ne du'ā kendüye 8. ider ise karındaşın daķı ol du'āya şerīk eyleyüp ba'de'l-memāt du'āya hayr ve istiğfār ile maħşūş 9. eyleye 10. ya'ni kaçan bir kimesne dīn karındaşına ğıybetde du'ā eyleye bir ferişte 11. var dir ki sen aña nice du'ā ider iseñ saña daķı anuñ gibi olsun **mervīdūr** muħammed bin yūsuf 12. dir ki dünyāda karındaşından eyü olur mı ki sen olduķdan sonra ehli ve evlādun māliki 13. kısmet idüp tena'um itmekde olalar ve ol gicede ve gündüzde senün fikründe olup hayr du'ālar 14. hediye göndüre **naql** olunur ki süfyān bin 'uyeyfe⁵⁶⁹ raħimehu'llahuñ babasından elli biñ dinār mirās 15. ҡalup cümlesin dīn karındaşlarına ve dostlarına nafaķa virdi didiler ehl ve 'iyālün için 16. andan niçün bir miķdār alıķomadun buyurdi ki ben dostlaruma ve karındaşlaruma hākk te'ālā hāzretinden 17. cennet ricā itdüğüm yirde bu hāķir ve fānī dünyāligi anlardan nice dirīğ idebilürem imdi 18. bu nişān şıdķ-ı muħabbetdür ki ҡavl ve fi'l ile ğāfillere tenbīh ve bātıllara terğib ider **ħaberde** 19.

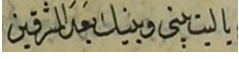
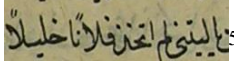
gelmişdür ki 'isā 'aleyhi's-selām buyurur

123b

1. 2. ya'ni ki dost idinüz 3. kendinüzi hākk te'ālā ҡatında 'aşılerün düşmenligi ile ve yakın idinüz kendinüzi hākkā anlardan 4. uzak olmaķlık ile ve anlara hışm itmeģile rızāsın taleb eyleñüz didiler yā rūhu'llah kimün 5. ile ihtilāt eyleyelüm buyurdi ki o kimesne ile ki anı görmek ile hākk te'ālānuñ luţf ve ҡahrı 6. dāyimā hātırınuzda ola ve anuñ naşihatinden sizün 'amellerinüz ziyāde olup ve 'ameli sizi āhirete rāğıb 7. eyleye **ey** 'azīz bilmiş ola ki ehl-i allah hāķīķati yanlarında muħabbet-i hāķīķī oldur ki naşihat ve taķvāya 8. maķrūn ola her meveddet ki taķvāya ҡarīb olmaya āhiri 'adāvete çeker ki 9. ⁵⁷⁰ hāşılı muşāħabet-i eşrār ve mücāleset-i fecār feza'-i

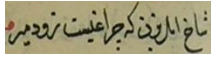
⁵⁶⁹ 'uyeyne yerine 'uneyfe şeklinde yazılmıştır.

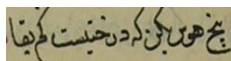
⁵⁷⁰ Zuhuf 67: O gün Allah'a karşı gelmekten sakınanlar dışında, dostlar birbirine düşman olurlar.

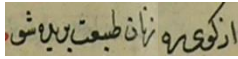
ekber 10. mevkıfında ⁵⁷¹ feryādından ğayrı olmasa gerekdür ve maḥşer-i 11. kıyāmetde ḥasret ve nedāmet ⁵⁷² feryād-resi olmaya ve ehl-i allahuñ 12. şıdķ-ı muḥabbet-i nişānı oldur ki anlaruñ muşāḥabet ve muvāşalatları ḥilye-i muşāḥabet-ı dīni 13. ile maḥallī ola ve şart oldur ki sa'ādet-i ebedī irşadı yolın dīn qarındaşı kendüye vācib 14. bile ve ihmāl-i i'lām esbāb-ı necātı kendüye revā görmeye ve nice ki insānuñ iktisāb-ı meṭālibinde 15. ve ictilāb-ı mā-rabbda ve istifā-yı lezzāt ve istifā-yı ḥayrāt-ı muşāḥabetinden çāre yoķdur 16. ḥuşūşā ki ḥākim ve pādişāhlar ki umūr-ı memleket ve vilāyetde nevvāb mu'āvinsiz ve ḥicāb 17. muḥāvenesiz ve 'ummāl mütedeyyinsiz ve kitāb mütefaṭtınsız olmazlar pes pādişāh ve ḥākime vācibdür ki 18. tedbīr-i umūr-ı ma'āş ciheti için ve istıslāḥ-ı aḥvāl-i ma'ād için olmaķla kimesneler ihtiyār 19. ideler ki anlaruñ zāhiri şeyin ef'āl-i nā-maḥmūd ve bātınları kedüret-i a'māl-i nā-maḥbūlden

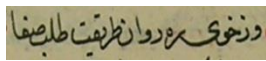
124a

1. müberrā olalar tā 'umūm-ı aḥvāldē ḥümūm-ı aḥvālden eyemen ola ve yaķın bile ki cāhiller muşāḥabet-i 2. iştiğālī ve ehl-i fişķ ve ḍalāl⁵⁷³ ve fücūr meclisleri ile umūr-ı dīn kâ'idesi muḥtell ve mülk-dārlik 3. resm-i mühmel ḳalup muḥālaṭat-ı eşrār-ı şūmligi ile dīn ve dünyā uşūli ḥalel-pezir olur **naẓm**

4.

5.

terceme

emel bu dağını 6. kes bir çerāğdur sönüci

heves gökini çıkar bir şecerdurur fānī

⁵⁷¹ Zuhruf 38: Keşke benimle senin aran, iki doğu kadar uzak olsaydı.

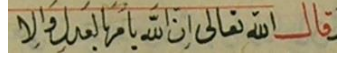
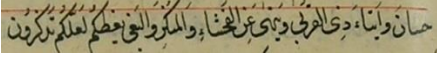
⁵⁷² Furkan 28: Keşke falanı dost edinmeseydim.

⁵⁷³ salāl şeklinde yazılmıştır.

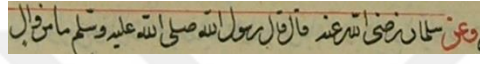
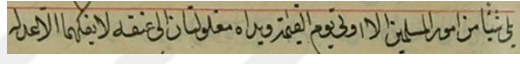
ḥarāmdur ser-kūy-ı ṭabī‘ata varma 7.

ṭarīkat ehl-i dīnū’l-feyz ve luṭf ve iḥsānı

bāb-ı sābi‘ 8. velāyet ve saltanat ve emāret aḥkāmı ve re‘āyā ḥuḳūkı ve ḥükümetün şürūṭı ve anuḳ ‘uhdesi 9. ḥaṭarları ve ‘adl ve iḥsānuḳ vüçübındadur

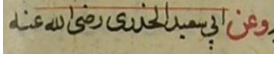
10. 11. bu āyet-i

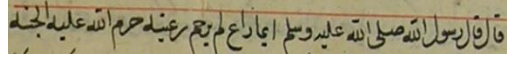
kerīmenüḳ maẓmūn-ı ḥiṭābı oldur ki ḥaḳḳ te‘ālā ḥazreti kendü bendelerin sitem ve zulm ve cevr 12. yolından nehc-i şefḳat ve ‘adl ve iḥsān ile oḳur ve ḳabāyiḳ-i ef‘āl ve faẓāyiḳ-i münkerāt-i ef‘ālden 13. men‘ buyurur ḥuḣuḣā mülük ve ḥükkāmı ki anlar bu ‘ibādete maḣḣuḣ ve me‘mūr ve anuḳ ḥuḳūḳ-ı edāsında 14. mes‘üdürler

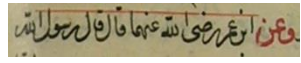
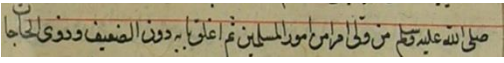
15. 16.

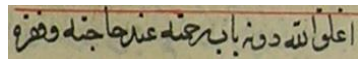
17. 18. selmān-ı fārisi raẓıya’llahu ‘anhudan mervīdür ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 19. bir ḥākim olmaya ki ḥükümet ‘uhdesinde iken bir iş işleye umūr-ı müslimīnde illā rüz-ı ḳıyāmetde

124b

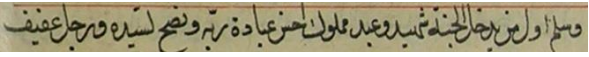
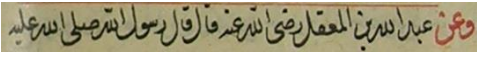
1. götüreler iki elleri boynında baḳlu ḥiçbir nesne anuḳ elin açmaya meger itdüḳi ‘adāleti pes anı bir 2. āteşden köprüye götüreler evvel köpri ḥareket idüp şarşılduḳça bunu öyle şarşa ki cümle a‘zāları 3. birbirinden ayrıla yine a‘zāların cem‘ idüp yirine ḳoyalar ke’l-evvel ola ba‘dehu andan ḥesāb isteyeler eger ḥesābda 4. işleri ḥaḳḳ ve ‘adl üzere ise ḥalāş ola ve eger bed-ef‘āl zālīm ve fāsıḳ ve ‘āşī ise ol köpri münḥarif 5. olup aḣaḳa bir yire düşe ki yitmiş yıl dibine irişmeye 6.

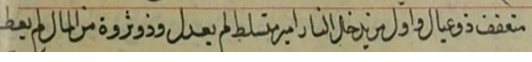
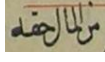
 ebī sa‘īd el- 7. ḥudrī raẓıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her ḥākim kendü ve re‘āyasına 8. merḥamet itmeye ḥaḳḳ te‘ālā ḥazreti cenneti aḳa ḥarām eyler

9. 10.

 ibn-i ‘ömer ḥazretleri rivāyet ider ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her kimesne ki müselmānların umūrına ḥākim olur ḳapusın müselmānlar ve za‘īfler 12. ve muḥtāclar yüzine baḳlaya ḥaḳḳ te‘ālā ḥazreti

dağı rahmet kapusun anuñ yüzine bağlardır dermāndelik 13. ve ihtiyāc güninde

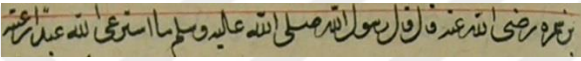
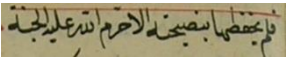
14. 14.

15. 16. ‘abdu’llah bin el-ma’kil

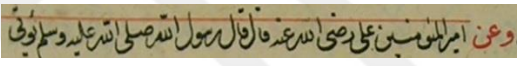

rivāyet ider ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki ol 17. kimesne ki cennete girür şehīdler ola ve dağı bir bende ola ki ḥaqq te‘ālānuñ ‘ibādetin eyü itmiş ola 18. ve efendisi naşīhatinde ola ve taqşīrāt itmiş ola ve dağı bir dervīş ki şāhib-i ‘iyāl ve perhīzkār 19. ola ve ol kimesne ki dūzaḥa girür bir ḥākīm ola mütesallit ile müselmānlara ḥūkm eyleye kendü hevā-yı

125a

1. nefis ile ‘adl itmeye ve bir māl-dār kimesne ki mālından tañrı ḥaqqın çıkarmaya

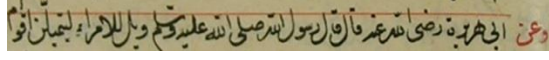
2. 3.

‘abdu’llah bin semüre rivāyet ider ki ḥāzret-i 4. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki bir bendesin ḥākīm itmedi ḥaqq te‘ālā re‘āyā üzerine ki anları 5. dīn ve dūnyā umūrlarına delāletlik ile naşīhat itmede muḥāfazat itmeye illā ḥaqq te‘ālā anlara

6. 7. ḥarām eyleye

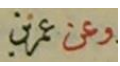
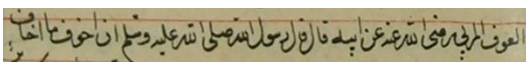
8. ḥāzret-i ‘ali kerremu’llahu

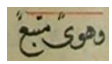
vechehu rivāyet ider ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki rüz-ı 9. kıyāmetde zālīm pādīşāhları getüreler anlara ḥiçbir nuşret virici ve bir ‘özr idici olmaya pes 10. anları cehennem ḫapularına biraqalar ve anda ‘azāb ḫatılığinden sergerdān olup

degirmen gibi dolanalar 11. 12.

 ebū hureyre 13. rażıya’llahu ‘anhu rivāyet

ider ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki ve ey ol ḥākımlere ki 14. meyl iderler ol ḫavmlere ki anlarıñ dūnyāda aşılımışdur saçları ve anlar beyne’s-semā’ ve’l-arzda 15. şıçraşurlar ḫuşūşā bir nesneye ‘ilmleri yok ve ḥiçbir nesneye kādir

degüllerdür 16. 17.

18. ‘ömer bin ‘avf kendü babasından rivāyet

ider ki ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 19. ḫatı ḫorḫaram ümmetim üzerine ki benden şonra üç ‘amelden didiler yā resūla’llah ḫanḫılardur

125b

1. buyurdu ki 'ulemānuḡ günāhı ve ḡükemānuḡ zulmi ve hevā-yı nefsuḡ ḡalebesi

وَعَنِ ابْنِ هُرَيْرَةَ رَضِيَ

2.

اللَّهُ عِنْدَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَقْرَبُهُمْ

3.

مَنْ مَجَلَسًا أَمَامَ عَادِلٍ وَإِنْ أَبْغَضَ النَّاسَ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَشَدَّهُمْ عَذَابًا

imām cābir 4. ebū hureyreden mervīdür ki

ḡazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki ḡaḡḡ te'ālā ḡazreti ḡatında ḡalkuḡ

5. sevgülüsi ve yakınregi 'ādil pādişāhlardur ve ḡaḡḡ te'ālānuḡ sevmedügi ve eşedd-i

'azāba giriftār 6. olanları zālīm pādişāhlardur ey 'azīz ekābir-i 'ulemā ve ḡükemānuḡ

ehl-i başiretleri yanlarında 7. muḡarrer ve muḡaḡḡaḡdur ki nev'-i insānuḡ nefsleri ve

ḡab'ları evvel-i ḡulḡında ve ibtidā-yı fiḡratda tenevvu' 8. ḡuḡuşıyyāt ve iḡtilāf-ı isti'dād

tecelliyāt-ı cemāl ve celāl-i envāri feyzleri ḡābiliyetinde 9. mütefāvit düşmüşdür ve bu

sebebdən meḡālīb ve meḡāşid ve aḡrāz-ı ḡalāyık muḡtelif olmuşdur 10. ve aḡvāl ve ef'āl

ve 'aḡāyid-i ümemde tebāyün-i zāhir olmuşdur ve şıfāt-ı reddiyye ve aḡlāḡ-ı ḡabāise 11.

nice ki cevr ve sitem ve zulm ve baḡī ve ḡıḡd ve ḡased ve buḡl gibi ki ādemüḡ

cibilletinde merkūz olmuşdur 12. pes ḡaḡḡ te'ālānuḡ kemāl-i zāt-ı müte'āliyesi öyle

iḡtizā itdi ki ḡalkuḡ arasında ḡākim-i 'ādil 13. ve bir muşliḡ-i kāmil ola ki a'māl-i

'ummāl evlād-ı ādemi ve aḡḡām-ı işḡāl ehl-i 'ālemi şavāb üzere 14. ve taḡviye-i fazl-i

ḡiḡāb üzere maḡzūz ve meslūk duta ve aḡḡām-ı şer' ḡāyetü'l-i mkān nüfūzına 15. sa'y

ḡöstüre ve ḡıfz-ı ḡudūd ve ḡavā'id-i islām ciheti için ḡāşş ve 'āmm arasında tesviye 16.

şaklaya ve envā'-ı zecr ve siyāset ve mevāni' ḡükmi ile ḡapularuḡ yed-i ta'dāların?

zu'afā-yı mazlūmdan 17. ḡaḡ' eyleye tā ki nizām-ı 'ālem ḡissi bir ḡarār ḡala ve ḡalel-i

zulm ve bed'-i ḡummā-yı ḡudūd şer' yol bulmaya bahāyim 18. ḡabī'atı ve in'am-ı ḡāşş

ve 'āmm arasında zāhir olmaya ol kimesne ki salḡanat manşıbı ḡabül idüp ve 19. bu

emr-i refiḡküḡ ḡuḡūḡ-ı edāsına ḡıyām ḡöstürdi ādem 'aleyhi's-selām idi **haberde**

gelmişdür ki

126a

1. ḡazret-i ādem şalla'llahu 'aleyhi ve sellemüḡ şafvetinde evlād ve aḡḡādı kırḡ biḡe

irişmişdi ve bu 2. daḡı ḡaḡḡ te'ālānuḡ emr ve fermānın anlara irişdürüp ḡānūn-ı

ma'aşların zabḡ itmiş idi ve mābeynlerin 3. seviyyet üzere dutup kendü doynca ḡā'm

yimez idi ve dikilmiş esbāb ḡiymeyüp 4. cedd öḡülmez idi ve zārüretsiz söz söylemez

idi ve ḡāyet za'f ve ḡüzālden yan kemükleri derece-i 5. sellem gibi olmuşdi ve ekşer-i

evkâtde murâkıb oturup evlâdınun er ve ‘avretinden gelüp 6. giçdükçe ayaklarıyla çekinüp kimi omuzında otururlar idi kendü baş kıldurup 7. nesne söylemeyüp men‘ itmez idi ba‘zı evlâdları bu huşûşda kendüye te‘ ayyüb itdiler 8. buyurur idi ey oğullar ol nesneye ki ben görmişem siz görmemişiz beni bir hareket ile menâşıb-ı 9. na‘im-i cinândan me‘atıb-ı dâr-ı hevâna bıraktılar korkaram eger bir hareket dahı ideyim esfelü’s-sâfilinde 10. bend içüne bırakalar ve hazret-i âdemün vücüd-ı şerifi iki manşıb ile cāmi‘ idi biri nübüvvet manşıbı 11. ve biri saltanat ve hükümet manşıbı ve nefis ve hevâ taşarrufâtınun nübüvvet manşıbına yolu yokdur 12. lakin bu manşıbın haķikati hergiz zuhūr itmez meger enbiyâlarınun ecsâm-ı zâkiyye ve ebdân-ı tãhirelerinde 13. **ammâ menhec** manşıb-ı saltanat ve hükümet-i nefis ve hevâ-yı taşarrufâtınun leked-kübıdur ve bu iki haķikat-i 14. zemime ki halkun ızlâl ve igvâsına bâ’ısdür bu manşıbdan ziyâde hatarları vardur bu 15. sebebile bu manşıb-ı aġleb-i ezmine ve dühürda mezâhir-i mükevvere ve ebdân-ı müdellinede? cebâbir 16. ve eşkıyâ ve zaleme ve aġbiyâdan zuhūr ider hazret-i âdem ‘aleyhi’s-selâm zamânından bu ana degin 17. çok degül birkaç enbiyânun ekâbirinden hazret-i yûsuf ve mûsâ ve dâvud ve süleymân ve muhammed 18. ‘aleyhimü’s-selâm ve hulefâ-yı râşidinden hazret-i ebî bekir ve ‘ömer ve ‘osmân ve ‘ali rıdvânu’llahu ‘aleyhim 19. ecma‘ın ki bu manşıbın sırrı anlarınun vücüd-ı şeriflerinde zuhūr itdi ve anlar dahı bununı

126b

1. hûķûkı edâsında geregi gibi kıyâm göstürdiler ve anlarınun sîretlerini zamânenün zâlimleri 2. ve dehrün ‘âşileri hüccet idüp hâlâ müşâhede olunan hâle komışlardur pes zâlimler 3. ve fâcir ve fâsıklar tenbihi ciheti için ki ehl-i islâmınun saltanat ve hükümetlerin sermâye-i tecebbür ve tekebbür 4. düzüp emâret ve velâyeti ümm-i shevât-ı nefis ve hevâya döndürmişlerdür ve zulm ve şürürü 5. âmîn-i saltanat şanup fışk ve fücürü büyüklük resmi bilmişlerdür birkaç hikâyet-i saltanat ve 6. velâyet ve enbiyâ-ı ahvâlınden ve hükümet-i âsarından ve etkıyâ ve hulefâ hilâfetlerinden bu bâbda 7. irâd olunur tâ bâ’ıs-ı zıkr ve ahiret tâlibleri olanlara hüccet ola vesâvis-i şeytândan 8.

وعاكفاهم ماوى نفسايند انشا الله تعالى

haberde gelmişdür ki fir‘avn helâkından 9. sonra hazret-i mûsâ ‘aleyhi’s-selâm saltanat ve nübüvvet cem‘ olup haķk te‘âlâ aña vahy itdi 10. ve buyurdi ki benî isrâylün leşkerin eriġâ tarafına götürüp ve ‘amâliķa ile döġüşüp 11.

beytü'l-muqaddes vilāyetin anlaruñ cism-i nā-pāklarından pāk eyleye kaçan leşker bir araya birikdi 12. on iki fevc oldı her fevci yüz yigirmi biñ ādem idi 'avretler ve uşaklar ve naķīblerden 13. ğayrı ve anuñ leşkeri on iki naķīb idi her naķībi yüz yigirmi biñ hākim ādemler idilür nice 14. ki haķķ te'ālā buyurmuşdur

وإذا خزا مشاق بني إسرائيل وبقينا منهم اثني عشر نفيا⁵⁷⁴ 15. bir rivāyetde hażret-i mūsā 'aleyhi's-selām otuz altı sene ve bir rivāyetde otuz sene 16. evvel leşker hākim oldı ve ol müddetlerde kendü kuvvetine kifāyet ider ta'āma mālik 17. olmadı ve görüken 'aksine giyüp giceden külāh ķor idi başına ve hām günden 18. ayağına na'leyn giyüp her ķanda aħşām olursa anda maķām dutup benī isrāyil kavmi 19. nevbet ile aña ta'ām virürler idi biri ķuşluk ve biri aħşām ta'ām götürür idi

127a

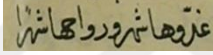
1. **haberde** gelmişdür ki bir gün sıbtı-ı lāvide idi ta'ām nevbeti olan kimesne ta'āmı bir 2. sâ'at giç götürmegin açlık hażret-i mūsā 'aleyhi's-selām bir miķdār galebe itmegin āh idüp 3. didi yā rabbi bu ne mezelletdür ki beni mübtelā itmişsin haķķ te'ālā vaħy itdi yā 'ümran 4. oğlı darılma ki biz dostumuzuñ rızķın baţǵallara perākende itmişizdür ki ol müdbir baţǵallar 5. ol rızķı virmek ile bizüm dostlarımıza sa'ādet-i ebediye irişeler **rivāyet** olunur ki kaçan 6. hażret-i yūsuf 'aleyhi's-selāma mısrda pādişāhlık tahtına cülüs itdi her gün za'if 7. ve naħif olup bu hālden kendüye sū'al itdiler hiç cevāb virmedi bir gün ilhāh ile 8. didiler eger bu za'f bir saķlu marāzdandur buyuruñ hūkemā 'ilāca meşğul olsunlar buyurdi ki 9. bu marāzuñ 'ilācı hāzırdur didiler nice buyurdi ki on yidi senedür ki ben pādişāham 10. benüm nefsim ol ārzüdadur ki anı arpa ekmegiyle doyurayım doyurmadum didiler bu deñlü 11. meşāķkat ve riyāzet nefsüñe niçün virürsin buyurdi ki açlar ve muhtāclar muvāfaķat iderem 12. ķorķaram ki mısrda bir kimesne aç ola ve ben andan bi-ħaber olayım yarın mevķıf-ı kıyāmetde beni 13. giriftār eyleye ki mülke meşğul olup za'if ve muhtāclar hālinden ħaberdār olmaduñ **haberde** 14. gelmişdür ki dīvler hażret-i süleymānuñ maţbaħı için daşdan ķazanlar düzüp götürdiler ki 15. her ķazana on deve girür idi nice ki ķur'an-ı 'azīmü's-şānda ħaber virür ki

وجاء كل جواب⁵⁷⁵ 16. وفرد راسيات⁵⁷⁵ her gün ol ķazanlaruñ biñi ta'ām ile dolup ħalka şarf olunur

⁵⁷⁴ Maide 12: Onlardan on iki kişiyi görevlendirip göndermiştik.

⁵⁷⁵ Sebe 13: Havuz gibi çanaklar ve sabit kazanlar yapıyorlardı.

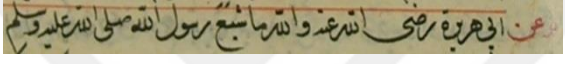
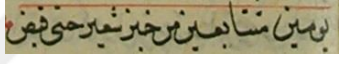
idi 17. ve kendü orûc dutup cümle günde taht üzerine oturup zenbîl doður idi 18. ve aḥşâm oldukça ol zenbîli şatup akçesiyle bir iki kuruş ekmek alup ve üzerine bir kilim 19. bürünüp kabristānlara varup gezüp kanda bir miskîn ve dervîş bulur ise anuñıla 127b

1. iftâr ider idi **mervîdür** ki dîvler anuñiçün gümüşden bir meydân düzmişler idi ki 2. ol meydānuñ ‘arz ve tūli bir fersak idi ve altundan anda bir taht anda koyup sağ kolında 3. altundan altı biñ kürsî ve şol kolında gümüşden altı biñ kürsî kurlup ve karşıusunda 4. altı biñ mihrâb daḥı düzmişler idi kaçan ki ḥazret-i süleymân ‘aleyhi’s-selâm ol taht üzere 5. cülûs itdükde enbiyâ evlâdı ol altun kürsîlerde oturup ve ‘ulemâ gümüş 6. kürsîde oturup ve benî isrâylil ‘ibâdları ol mihrâblarda namāza durup âdemler 7. ve ḥūr ve perîler ve ḥuş ve tıyūr terbiyetiyle şaf dutup dururlar idi tıyûrlar 8. yukaruda ol meydân üzere şaf dutup ḥalka gölge iderler idi ve havâ bu cümle 9. her şabâḥ götürüp beytü’l-muḳaddesde pârs vilâyetine iletüp gice niye getirür idi 10. arası bir aylık yol idi nice ki kelâm-ı ‘izzetde buyurur ⁵⁷⁶ 11. **bir gün** ḥazret-i süleymân ‘aleyhi’s-selâm işidür idi ki bir şahş dir idi ki ḥakk te‘âlâ süleymāna 12. ‘aceb-i ‘azîm-i mülk virmişdür ki ḥiçbir bendesi mālîk olmasa gerekdür süleymân ‘aleyhi’s-selâm eyitdi ki 13. ey nâ-dân allah ḥakk için ki şıdk ve ihlâş yüzinden mü’minün dîvânında bir tesbîḥ bu 14. süleymāna virilen mülkden yegdür zîrâ bu mülk-i fânî olup ol tesbîḥ sa‘âdeti bâkîdür 15. gelmişdür ki resûlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem necid tarafına iki ‘asker göndürdi birine ḥazret-i 16. ‘ali rażıya’llahu ‘anhu emîr itdi ve birine ḥâlid bin velîd rażıya’llahu ‘anhu buyurdi ki kaçan ki iki 17. bir araya gelseler cümlesine ḥazret-i ‘ali kerremu’llahu vechehu emîr ola ol müddetde ḥazret-i fâtıma 18. rażıya’llahu ‘anhâ bî-ḥuzûr idi ḥazret-i ‘imrân bin ḥuşayne buyurdi ki gel fâtımanuñ ‘ibâdetine 19. gidelüm geldiler ‘imrân didi ki yâ resûla’llah fâtımanuñ evine geldük ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi 128a

1. ve sellem fâtımanuñ evi kapusına el urudı içerüden didi kimdür ḥazret buyurdi ki babañdur 2. didi buyuruñ içerü ve ḥazret buyurdi ki ‘imrân daḥı biledür gelsün mi didi yâ resûla’llah ‘imrân 3. nice gelür ki üzerimde bir kilimden gayrı nesne yokdur başımı

⁵⁷⁶ Sebe 12: Sabah esişi bir ay, akşam esişi de bir aylık yol olan rüzgârı verdik.

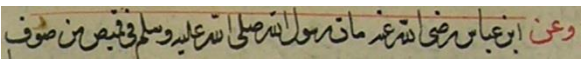
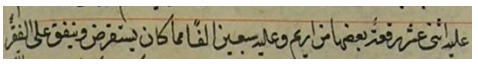
örtersem anuñıla ayağıma irişmez 4. ve eger ayaklarımı örtersem başım açık kalur pes
 hazret murakka'n atup buyurdı ki ol kilim ile 5. ayaklaruñ ört ve bu murakka'ı başına
 çek öylece idüp hazret içeri girüp oturdılar 6. gördi ki fâtımanuñ beñzi şaru olup toprak
 üzere oturup ol kilimden gayrı 7. anda nesnesi yok hazret buyurdı ki ey ferzend nicesin
 didi ki yâ resûla'llah hâlim katıdur bir 8. marazdan ve hem açlıqdan üç gündür bir ta'am
 bulmadum didi ki hazret ağladı ve ben 9. dañı ağladum pes hazret buyurdı ki vallahi üç
 gündür ki benüm dañı dünyâ ta'amından bir 10. nesne boğazıma kaçmamışdur ve haqq
 te'âlâ katında ben senden dañı 'azîzrekem eger istesem virür 11. ve cebrâyl cümle
 yiryüzinüñ hazîneleri kilidlerin baña getürdi ve didi ki haqq te'âlâ buyurur 12. ister mi
 bu hazînelere emr ideyim kendü ile bile gideler her kanda gider ise ve ben haqq te'âlâ
 13. hazretinden ricâ itdüm ki yâ rabbi ben dervîş peygamberüñ olayım gâh aç ve gâh tok

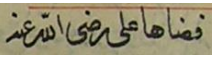
14. 15. ebi

hureyre hazretleri kısım ider ki hergiz 16. hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem iki gün
 birbiri ardınca arpa ekmeginden doynca tenâvül 17. itmediler vefât idince degin **enes**
 bin mâlik rażıya'llahu 'anhu buyurur ki gâh olurdu 18. bir ay kırk gün hazret-i
 şalla'llahu 'aleyhi ve sellemüñ hücre-i mübârekinde ocağa kazan katılmayup 19. tütün
 tütmez idi ve hücrelerinde ta'am maķûlesinden nesne bulunmaz idi meger ki

128b

1. enşârîlerüñ evlerinden kendüye ta'am gelipdi ve kimesnenüñ bu hâlden haberi yok idi

2. 3.

4. ibn-i 'abbâs hazretleri rivâyet iderler ki ol gün ki hazret-i şalla'llahu

5. 'aleyhi ve sellem vefât itdi ten-i mübâregi üzere bir şâl gömlegi var idi on iki yirde
 yamalu 6. yamasınuñ ba'zısı koyun derisinden ve yitmiş biñ direm deyn alup dervîşlere
 ve müstahaqqlara 7. virmiş idi kendüden sonra hazret-i 'ali edâ itdi **naql** olunur ki kaçan
 emîrû'l-mü'minîn 8. ebi bekirü's-şiddîk rażıya'llahu 'anhu hazretlerini hilâfete naşb
 itdiler irtesi bir sebet biz 9. alup pâzâra iletüp şatup aķçesiyle 'ıyâlün nafaķasın hâşıl
 ider idi şahâbeye 10. bu hâl hoş gelmeyüp didiler bu iş manşıb-ı hilâfete lâyıķ degüldür
 buyurdı ki 'ıyâlün nafaķasını 11. baña vâcibdür edâsında taķşîrât idersem nefsim
 taķşîrât-ı edâya 'âdet itmiş olur 12. hûķûķ-ı müslimîn edâsında muķaşşır olmuş olurum

pes şahābe ittifāk itdiler ki 'ıyāline 13. kifāyet miqdārı beytü'l-māldan nesne virile ki ferāgatla kazā-yı hükümete meşgūl 14. ola her gün bir buçuk dirhem ta'yīn itdiler kaçan ki vefāt-ı karīb olduğda bir mezra'ası 15. var idi oğlu 'abdurrahmāna vaşiyet itdi ki ol mezra'a şatdı ve beytü'l-māldan 16. ne almış ise hesāb idüp girü redd itdi **naql** olunur ki kaçan emirü'l-mü'minīn 17. hazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhuyı hilāfete naşb itdiler ittifākıyla kendü 'ıyālinüñ nafaqasın kifāyet 18. miqdārı beytü'l-māldan ta'yīn ideler kabūl itmeyüp buyurdu ki kuvvetim var kesbe kādirem 19. aña ihtiyācım yokdur kaçan eşraf namāzın edā ider idi kaba kuşluğa degin dīvānda oturup

129a

1. müselmānlar arasında hükümet ider idi ba'dehu kalqup kazma ve kürek alup biqa' 2. tarafına kerpiç düzedür idi zuhr ve 'aşr olduğda āb-dest alup mescide gelüp⁵⁷⁷ müselmānlara 3. imāmet idüp yine gider idi bunuñıla kendü 'ıyāl-i nafaqaların andan kesb ider idi 4. bir gün ebū müsā eş'arī rażıya'llahu 'anhu beytü'l-māl hazīnesin süpürür iken bir direm bulup 5. hazret-i 'ömer evlādından birin görüp virdi hazret-i 'ömer evlādı elinde ol diremi 6. gördükde sū'āl idüp haber virdiler hazret-i 'ömer ebū müsāyı çağırdup buyurdu ki 7. sen 'ömer evlādından bir düşmenrek bulamadıñ mı ol diremi viresin istedik ki kıyāmetde 8. ümmet-i muhammedüñ müstaḥakkları 'ömere müdde'ī olalar bir direm için ol diremi ol uşakdan girü 9. alup beytü'l-māla virdi kaç seneden sonra müsinn olmağıla bir miqdār vücūd-ı şerifi 10. za'f üzere alup bir gün minbere çıkup buyurdu ki ey müselmānlar gāyetle vücūdum 11. za'f üzere alup şimdengirü kesbe iktidārım kalmamışdur cāyiz görür isenüz benüm 12. 'ıyālimüñ nafaqasın kifāyet miqdārı beytü'l-māldan ta'yīn idinüz sāyir müselmānlar nafaqaları 13. miqdārı tā ki 'ömerüñ 'ıyāl-i nafaqaların beytü'l-māldan alup ve kendüsi müselmānlaruñ maşālihine 14. meşgūl ola **naql** olunur ki hazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu ebū derdā rażıya'llahu 'anhu ḥumuş 15. şehir-i hükümetine göndürüp bir müddet ol şehirde hükümet idüp ol müddetlerde bunuñ 16. evinde bir ḥaşır ve bir kılıç ve bir muşhaf ve bir maṭara ve bir toprak çanākdan gayrı nesnesi yok 17. idi ve her gün ṭahāret için şehirden taşra çıkup gidüp gelmekden rencide idi bir gün buyurdu 18. beytü'l-māldan bir buçuk diremlik kemiş aldurup ve bir direm dañı ücret 19. virüp evinüñ ardında bir ṭahāreṭhāne yapdurdu hazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu işidüp

⁵⁷⁷ kelümet şeklinde yazılmıştır.

1. bir nāme yazup göndürdi ki yā ebū derdā ki أى عر بلغنى لك بيت كيفا وانفتت فيها 2.
- درهين ونصفا من بين مال المسلمين ما كان بكيفيك بقا باعمران الروم حتى شغل 3. بعاربت الدنيا فادانا لك كذا في علمك برك الو مشن فكونها الى ان ابيك الموبن 4.
- ya'ni ki ey 'amr istimā' oldı ki beytü'l-māldan iki buçuq direm alup bir tahāret-hāne yapdurmuşsın 5. ol 'imāretler ki rüm cebbārlarından qalmıř idi saña kifāyet itmedi mi ki dūnyā 'imāretine meřgūl olursın 6. qačan bu mektūb saña iriřür bilmiř ola saña seni ma'zūl itdüm ki dımıřqa varup anda sākin 7. olasın tā ecelüj iriřinceye degin ebū derdā hāzretleri qačan ki bu mektūbı oqudı qalqup 8. yayanca dımıřqa gelüp anda qaldı vefāt idince degin **ibn-i 'abbās** rażıya'llahu 'anhudan 9. rivāyet olunur ki qačan emīrū'l-mū'minīn hāzret-i 'ali rażıya'llahu 'anhu hilāfete oturdı imām ḥasan rażıya'llahu 10. 'anhu hāzretlerin kendü şoḥbetinden ayırdı evvel ecelden ki hāzret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 11. hāzretlerine şuret ve sīretde müřābeheti var idi ol sebebiyle hürmetin ziyāde dutup nūrın 12. redd itmez idi iḥtirāz ider idi ki aḥkām-ı şerīf-i umūrunda bir umūra şefā'at eyleye ve redd itmek 13. mümkün olmaya ve anuñ şoḥbetine ḥalk ziyāde rāğıb olup mülük ve eřrāf etrāfdan aña ziyāde 14. māl ve hedāyā göndürürler idi mervīdür ki hāzret-i 'ali rażıya'llahu 'anhu haftada bir sağ 15. arpayı un idüp ve bir qabaq içüne koyup ağızın mühr ider idi iftār maḥallinde andan bir miqdār 16. qıkarup bir qurş ekmek idüp anuñıla iftār ider idi ve gāh andan mübārek avucı ile 17. alup keflerdi ve çok yamalu cāmeler giyeridi ve ḥurmā līfinden na'leyn giyer idi dirlerdi 18. yā emīre'l-mū'minīn niçün mühr idersin bu qabağı buyurdı ki qorqaram ḥasan buña nesne qarışdurmaya 19. ki bir gün bir kimesne mülük-ı 'arabdan imām ḥasan rażıya'llahu 'anhu ziyāretine gelüp aḥşām namāzından

1. şonra irişdi ki ḥalk farzların edā itmişler idi mescide girdi ki farzın edā eyleyegördi ki 2. hāzret-i 'ali rażıya'llahu 'anhu anda oturup ol qabaq öñinde içindeki un ile iftār 3. idiyor qačan ol şahş namāzın edā eyleyüp fāriğ olduqda hāzret-i 'ali ol şahş da'vet idüp 4. bir avuç ol evinden virdi alup maḥremesine bağlayup hāzret-i 'ali olduğın bilmedi 5. qačan imām ḥasanuñ şoḥbetine vardı elvān ta'āmlar çekdiler ol ta'āmdan bir miqdār ayırup 6. didi ki mescidde bir dervīř açlıqdan arpa unı ekl idiyor icāzet olur ise bu ta'āmı 7. aña göndürelüm hāzret-i imām ḥasan ağılayup buyurdı ki evvel sen gördüğün

dervîş hâlîfe-i 8. vaqt-i emîrû'l-mü'minîndür evvel anı ihtiyâr itmişdür ve 'an ibn-i 'abbās razıya'llahu 'anhudan rivāyet 9. olunur ki cum'a günü mescide vardum gördüm hâzret-i 'ali minberde ve eski yamalu cāme giyüp ve 10. bir kılıç elinde buyurur ki

الدنيا كفاف افرح بلذة نعيم لا يبي وكيف اشبع وحول الحان بطون او كيف
لفردت من فوهة خي تحت من اقبها بالعلي وزهرة 11.

12. ارضي ان اعمى المؤمن ولا اشاركه في مشورة العبد شدا بالفر والبوي 13. ya'ni bu muraqqa'a o deqli yama örilmisdir ki dikicisinden hicab ider oldum imdi 'alinuñ 14. ne işi var dünyā zīnetinden pes nice şād olayım ve bir lezzet ki az zamān içinde fānī olup 15. bir ni'met ki bāki kalmasa gerekdir nice doynca ta'am ekl ideyim huşuşā hicāz vilāyetinde nice 16. açlar var ve nice rāzī olayım ki mü'minler başa emīr dirler ve ben anlaruñ açlıklarına ve katı 17. günlerinde şerik olmayup muvāfaqat itmeyim ibn-i 'abbās dir hâzret-i 'alinuñ bu kelāmından halk ziyāde 18. ağlaşup ben dañı ağladum girü didüm yā emīre'l-mü'minīn bir yeni libās giyseñüz ne olur buyurdu ki 19.

ان الله اخذ العهد على ولاية الامران كواقي قرآني اهل الرعية ليقديهم الا

130b

1. الاوليا ولا يأسف الضعفا. ya'ni haqq te'ālā celle şānehu buyurmuşdur ki islām-ı ümerā 2. ve hâkimlerinüñ yimekleri ve kemükleri ednā-yı re'āyānuñ yimek ve kemükleri gibi gerekdir zīrā ki 3. aġniyānuñ dünyālik ile kendülerine iktidā eyledüklerinde dervîşler ve za'ifler fakr u fāka 4. sebebi ile maġmūm⁵⁷⁸ ve mehmūm olmayalar ebū hureyre hâzretleri rivāyet iderler ki bayrām günü zu'afā 5. ve mesākīn hâzret-i 'alinuñ kapısına cem' olmuşdı taşra çıkdüğında ebū mūsā⁵⁷⁹ eş'arī 6. razıya'llahu 'anhuya buyurdu ki beytü'l-māldan üç yüz biñ direm çıkar ebū mūsā dañı çıkarup 7. emîrû'l-mü'minīn ol aqçeyi dervîşlere ve muhtāclara tefrika itdi ba'dehu muşallāya varup 'ıyd 8. namāzın kılup girü eve bile vardum yağsız arpa unından bulamaç bişürmişler idi öñine 9. getürdiler didüm yā emīre'l-mü'minīn evvel bezl itdüğün aqçeden bir dirhem in yağa virilüp buña dāñil 10. itseler idi buyurdu yā ebū hureyre ister idük ki mecma'-ı kıyāmetde 'alā-yı şermende 11. idiydün vallahi ki 'aleyhi kıyāmet-i muvaqqatde hacālet ve rüsvāylikden emīn olmağdan eyü ni'met olmaz 12. naql olunur ki 'ömer 'abdu'l-

⁵⁷⁸ ma'mūm şeklinde yazılmıştır.

⁵⁷⁹ mūsāy şeklinde yazılmıştır.

‘azîzün babasından çok mirās ıalup emāreti günlerinde tena‘um ile emāret 13. idüp kaçan hılāfete cülūs itdi buyurdı ki bağıdāduñ eytām ve mesākīnlerin cem‘ idüp cümle 14. mālın anlara kısmet idüp sū‘āl itdi ki iş işleyenlere günde ne ücret virilür didiler dört 15. aqçe direm virürler pes buyurdı bundan böyle beytü‘l-māldan dört direm baña viriñüz ki ‘iyālime 16. nafaqa alup ve ben ‘ibādu‘llah hızmetine meşğül olayım **naql** olunur ki ‘ömer ‘abdü‘l-‘azîzün on 17. tokuz evlādı var idi ol gün ki vefāt itdi evinde bir muşhaf ile bir kılıçdan 18. ğayrı bir nesnesi yok idi akrabālarından biri didi yā emīre‘l-mü‘minīn bir iş itdük ki hıç kimesne 19. itmemişdür buyurdı ki ne eyledüm didi cümle mālunı telef idüp idüp evlādlarını muhtāc koyduk buyurdı ki

131a

1. ben kimesnelerün kısmetin evlādlarıma virebilmem ve evlādlarımuñ rızkın dañı kimesneye virmedüm 2. ve benüm evlādlarımuñ hālī iki hālden hālī degüldür yā şāliħ olurlar yā fāsık eger şāliħ olurlar 3. haqq te‘ālā bendelerinün rızkın kesmez ve eger fāsık olur ise haqqun düşmeni olurlar pes haqqun 4. düşmeni olanların fikrin niçün çekerem **naql** olunur ki bir mektüb yazdı hasan naşri rahimehu‘llah 5. ‘aleyhiye ki hażret-i ‘ömerün sīretinden baña haber virsün isterem ki anun sīretinde olayım cevāb 6. yazdı ki sen ‘ömer sīretinde olamazsın zīrā senün zamānuñda olan halk anlar gibi degüldür 7. ey ‘aziz çün bu cümle giçdi ma‘lüm itdün ki enbiyā ve hulefā-yı rāşidīn rıdvānu‘llahu 8. ‘aleyhim ecma‘īn salţanat ve pādişāhlikde nice dirlik iderler idi huşuşā her biri 9. bu deñlü hazine ve definelere mālīkler iken kendü nefslerin nice riyāzet ve darlık ile dutup 10. dünyā miħnetine şabr iderler idi ve ekser evkātde halka ‘adālet ve şefkat ve ihsān için sa‘y 11. idüp bu cümle ile yine velāyetin haţarından ve hükümetinden emīn degüller idiler imdi bilmiş ola ki 12. müselmānların velāyet-i mübāşereti kār-ı ‘azīm ve hükümet-i iştiğālī emr-i haţırdur hākim eger pādişāh 13. kaçan ‘adl ve ihsān-ı teheccī ile ola ve hudūd-ı şer‘-i ikāmetinde ve aħkām-ı dīn-i nüfuzında sa‘y ve 14. küşiş eyleye evvel yiryüzinde tayıb ve bergüzide-i haqq ve sāye-i ilahī ve halife-i rahmāndur kaçan ki 15. ma‘delet ve ihsān-ı tarīkin bırakup ve haqqun bendelerine şefkat ve merħamet itmeyüp kendü hevā 16. ve hevesine mütāba‘at eyleye ve hudūd-ı şer‘-i ikāmetine ihmālī cāyiz göre ol ādem tañrınuñ düşmeni 17. ve deccālün tayıbi ve şeytānuñ halīfesi

olur fe-emmā sa'adet idi hil'atin hükümet ve saltanat 18. hazīnesinden ol kimesne gire ki inşāf yüzünden te'emmül eyleyüp bile ki kandan gelmişdür ve kanda 19. gidecekdür ve bu dünyāya geldüğinden maqşūdındur pes şevāhid-i kitābdan ve sünnetden

131b

1. ma'lūm eyleye ki her kim bu 'ālemeddür misāfirdür ve bu seferün menzilleri ma'dūddur **evvel menzili** 2. baba bilidür **ikinci** vālide raḥmidür **üçüncü** fezā-yı dünyādur **dördüncü** laḥddür **beşinci** kıyāmetdür 3. **altıncı** cennet yā cehennemdür her kimesne cennet ve cehennem menzilleri kesbin sa'adet ve şekāvet-i dünyā 4. dünyā menziline ider ve 'ömr-i mürekkebi bu menzilde 'ale'd-devām seyrde olduğundan kimesnenün 5. ḥaberi yoqdur ve her nefis bir kadem gibidür ve her kadem bir gün ve her günü bir ay ve her ayı 6. bir yıl ve her senesi bir fersaḥ gibidür her nefis ki alup virürsen 'ömrden bir kerpiç noqşān 7. olmaqdadır bir kadem ilerü varmış olursın ve dünyādan bir kadem uzak imdi ḥaḳīkatde 8. dünyā bir köpridür āḥiret yolu üzere ve birer bātıldur kıyāmet-i bādiyesi başında konılmışdur 9. imdi 'āqıl oldur ki köpri başında 'imārete meşgūl olmayup gönül bağlamaya ve dinār-ı bātında bādiye-i 10. kıyāmet-zādın tedārik eyleyüp anuñ zīb ü zīnetine aldanmaya ve her nesne ki kader-i ḥācetden 11. ziyādedür kendüye zehr-i kātıl bilüp ve yaḳīn bile ki yiryüzünün pādişāhları yarın kıyāmet 12. güninde ḥasret toprağın başlarına döküp feryād-ı vāveylā⁵⁸⁰ itseler gerekdürler kāşki cümle dünyā 13. hazīneleri⁵⁸¹ toprak olup altun gümüş olmayadı diseler gerekdürler **naql** olunur kaçan ki 14. 'amr bin 'āş mısr pādişāhlığına cülūs itdi oğlu 'abdu'llah rażıya'llahu 'anhu şaḥābenün 15. şālihlerinden idi babasının şoḥbetin terk idüp 'ibādete meşgūl oldı 'amr bin 'āş ḥīn-i 16. vefātında oğlın da'vet idüp didi ki yā 'abdu'llah ol sandūḳı kaldur 'abdu'llah didi 17. ol benüm ḥācetim degüldür didi āl dolu aqçedür niye didi ḥācetim degüldür 'amr ağlayup 18. didi kāşki ol şandūḳ dolu toprak olaydı imdi velāyet ve hükümetün böyle ḥaṭarlı 19. muḳaddemesine vāḳıf olduḳ bilmiş ola ki pādişāhlıḳun nice şürūḫı var ki ansız saltanat

132a

1. umūr-ı dīn ve dünyāda niżām dutmaz ve memleket re'āyasınun daḫı pādişāhlarda 2. nice ḥaḳḳları vardur ki ol ḥuḳūḳ edā olunmaduqça pādişāhlar āḥiret 'azābından necāt 3.

⁵⁸⁰ vevāyla şeklinde yazılmıştır.

⁵⁸¹ hazine şeklinde yazılmıştır.

bulmazlar ve ol h k klar bu b bda bir seb l-i ic z zikr olunup ve ha k kat üzere her biri 4. işaret olsa gerekdür **amm ** p di ahl k ve saltanat s r t  ondur **evvel** oldur ki her 5. i  ki re‘ y ya v k ‘ ola p di ah ve h kim ol v k ‘ada kendüsin re‘ y dan ta avvur 6. eyleyüp  ayrısının kendüye h kim göre ol h lde her hükmi ki  ayrıdan kendüye rev  görmeye 7. ol da ı ol hükmi kendüden  ayrı c yiz görmeye ve her ne a v l ki kendüye l y k görmeyüp 8. pesend itmeye ol da ı hiçbir m selm na l y k ve m n sib görmeye **ikinci**  art oldur ki m selm nlar 9. h cetin bit rme i efdal-i ‘ibadet ‘add eyleye

وَعَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

10. ادْعَالِ الْمُرُورِ قُلُوبَ الْمَوْنِ بَوَارِغِ أَعْمَالِ الْفُلَيْنِ

ya‘ni h zret-i şalla‘llahu ‘aleyhi

ve sellem 11. buyurur ki m ‘minler n  alblerin mesr r itmek ins n ve mülk t ‘atlerine ber berd r pes isl m 12. p di ahlarına l y k olan oldur ki d yim  muht clarun h ceti ve erb b-ı me alih n 13. ma lahatları ed sı intiz rında olup bir m selm n  apusına gelüp muht c itdüğine v k f 14. oldu ında çok anu  h cetin ve ma lahatın görmeyince hiçbir ‘ibadete me  l olmaya ve kendü 15. nefsi r hat i n m selm nlar h cetin g rmemegi c yiz görmeye ** c nci**  art oldur ki yimekte ve 16. giymekte h lef -yı r sid n s retlerin iktid  eyleyüp kendü nefslerin env ‘-ı leziz-i et‘ime 17. ve f hir lib slar giymegi mu‘t d itmeyeler **dördünci**  art oldur ki h kmd  s r-i m d r  ile 18. söyleyüp bi‘-sebeb sertlik itmeyeler ve ziy de söz söylenmesinden elem çeküp incitmeyeler ve zu‘af  19. ve mes kin ile s yle mekden ‘ r itmeyeler **beşinci**  art oldur ki h k n rız sı i n

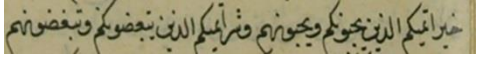
132b

1. h kmd  yüz görmeyüp m d hene itmeyeler her kimesnenün ho n dl i i n ha k ve  er‘e muh lefet 2. itmegi c yiz görmeyeler ve öyle bileler ki h k met n h  siyyeti oldur ki d yim  h k n nı fı 3. h kimden ho n d olmaz z r  ki ha mı ha k ile r zi itmek k bil degüldür ve ‘ dil h kim cümle 4. h k n rız sın ta  il idemez ve mümkin degüldür  a an ki h kim n hükmi meylsiz ve  arazsız olup 5. h kmd  ha k te‘ l n n rız -yı  erifin t leb idüp hı mından endişe eyleye ha k te‘ l  andan r zi 6. olup h k  da ı kendüden r zi eyleye nice ki h zret-i şalla‘llahu te‘ l  ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur 7. **altıncı**  art da ı 8. budur ki hükümet ve vel yet h tarından em n ve   fil olmaya ya‘ni bile ki hükümet ve em ret 9.

⁵⁸² İnsanları razı etmeden Allah’ı razı eden kimseye Allah kendisi ondan razı olur ve insanları da ondan razı eder.

manşıbları bir altdur ki ol alt ile āhıret sa‘ādeti ve nīk-nāmligi kesb itmek olur ve hem 10. ebedī şekāveti ve giriftār ve bed-nāmligi daḥı ḥāşıl itmek olur ve ekser-i rüzgāruḡ mülūk ve 11. ḥūkkāmı bu ḳabīledendürler ki bu fānī devlet mükeddere maḡrūr olup hevā ve heves ardına düşdüklerinden 12. dīnlerin vīrān idüp nāmūs için ĩmānı hevāya virmişlerdür illā māşāallah imdi 13. bu gün ki zimām-ı iḥtiyār eldedür cehd eylemek gerekdür ki tā devlet-i dūnyevīsī āhıret giriftārliğininüḡ tuḡmı 14. eylemeye nehc-i şavābda müsāra‘at idüp ma‘delet yolınınüḡ mülāzemetin ḡanīmet ‘add ideler **haberde** 15. gelmişdür ki ḥākimün ‘adli ḡünün cümle re‘āyānuḡ ṭā‘atiyle mevāzine ideler berāber gele imdi 16. sa‘y ideler ki bu sa‘ādetden maḡrūr olmayalar yidinci şart budur ki şuleḥā ve ‘ulemā dīnün 17. şoḡbet ve ziyāretine rāḡīb olalar egerçi buncılayın ḳavm bu rüzgārda az bulınup vüçüdları 18. ‘azīzdür aḡyānen eger müsā‘ade-i tevfiḳ ile ittifaḳ olsa anları görmeye ḡariş olalar ve bu 19. ḳavmün naşīḡatin kendü sa‘ādet rüzgārı bilüp deccāl şıfatlu cāhiller şoḡbetinden ve şālīḡ

133a

1. şüretlü fāsıḳlar iḡtilātından ki bu zamānede kendülerin ‘ulemā ve meşāyiḡ şüretinde ḡalkā 2. ḡöstürürler ve her ḡaşīs ve zālīme dūnyā ṭama‘ı için du‘ā ve senā iderler anlardan iḡtirāz 3. eylemek gerekdür zīrā bu ṭāyife-i ḡalkā şüret-i ḡaḳḳda ḡorinüp şīretde dīni vīrān idicilerdür 4. naḳl olunur ki ḡārūnū‘r-reşīd şaḳīḳ-i belḡī ‘aleyhi‘r-raḡmeyi ṭaleb idüp didi baḡa naşīḡat 5. ile buyurdı ki ey emīr ḡaḳḳ celle ve ‘alā ḡazretün bir serāyı var aḡa cehennem dirler seni anuḡ 6. ḳapucısı idüp saḡa üç nesne virmişdür ki ol nesnelere ile ḡalkı cehennemden alıḡoyasın 7. ve ol üç nesne māl ve ḳılıç ve tāziyānedür imdi gerekdür ki māl ile fuḳarā ve muḡtāclara sedd-i 8. fāḳa eyleyesin tā ıztırār ve iḳtiḡām sebebiyle şübūḡat itmeyeler ve zālīmleri ḳılıç ile ḳat‘ idesin 9. ki re‘āyā ve berāyā āsūde ve rāḡat olalar ve fāsıḳları tāziyāne ile edeb idüp aḡḳām-ı 10. evāmir ve nevāḡiye ri‘āyet itmiş olasın eger böyle idecek olursan hem sen necāt bulup 11. ve hem ḡalkā necāt virmiş olursın ve eger anuḡ ḡilāfı ile ‘amel eyleyesin cümleden evvel 12. cehenneme gidesin anlar ardınca **sekizinci** şart budur ki tecebbūr ve tekebbūr sebebi ile ḡalkı kendüden 13. ürkütmeyüp vaḡşet virmeyeler belki ‘adl ve iḡsān ve şefḳatle za‘īf ve düşḳünlere 14. kendüsi maḡbūb ḡöstürelere nice ki ḡazret-i resūl şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 15.

ya'ni 16. sizün pādişāhlarıñuzuñ eyüsi odur kim sizi sevüp ve muḥabbet eyleye ki siz daḡı anı sevüp 17. muḥabbet eyleyesiz ve yaramazı oldur ki size buğz ve 'adāvet eyleyüp siz daḡı aña buğz 18. ve 'adāvet eyleyesiz **toķuzuncı** şart budur ki begler zulminden ve 'āmiller ḡıyānetinden gāfil 19. olmayup kırt sıretlü zālimleri mazlüm re'āyāya musallaḡ itmeyeler kaçan birinün ḡıyānet ve zulmi

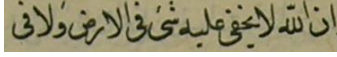

133b

1. zāhir ola anı mu'aḡeze ve 'uķūbet ile ḡayrılara 'ibret eyleyeler ve müstahaķķ-ı siyāset
2. olana pādişāhlar idegeldükleri siyāsetde müsāhele itmeyeler ve erbāb-ı devleti naşīḡat
3. siyāseti ile mu'azzeb eyleyeler **onuncı** şart ferāsetdür ki ḡākim ve pādişāhlara ferāset
4. vācibdür ki ḡudūs-ı ḡavādiş arasında vuķū'-yu veķāyi' ma'nāsına nazār eyleyüp 'aķl ve 5. fehm ḡuzūrı ile her ḡükmün ḡaķīķatin müşāḡḡaş eyleyeler ve 'ayn-i başıret ile anuñ levāzım 6. ve levāḡıķ ve 'avārızına nazār itmeyüp göre ki eger ol aḡvāl-i vazīḡāt celiyyedür mesāyil-i şer'ı 7. ile faşl eyleye ve eger mafşalāt-ı ḡafiyedür anuñ sırrın ferāsetle derk eyleyüp bu maķūle 8. ma'nālarda nāķillerün kavvlerine i'timād itmeye zīrā ki ḡudūs-ı ḡavādiş ḡayr-ı mütenāḡidür ve şuver-i 9. mesāyil-i mezkūre mütenāḡi imdi ḡayr-ı mütenāḡi beyānına vefā itmek olmaz **ḡaberde** gelmişdür ki 10. iki za'ife ḡazret-i süleymān 'aleyhi's-selām ḡuzūrına gelüp bir uşāķ üzerine da'vā 11. itdiler ikisi işbāta ķādir olmamaḡın süleymān 'aleyhi's-selām buyurdu ki ol uşāḡı 12. kılıç ile iki pāre idüp her birine bir pāresin vireler kaçan kılıç çekdiler uşāḡın şaḡīḡ 13. vālidesi olan taḡammül idemeyüp feryād itdi ki ben ḡişşemden vāz geldüm tek pāre itmeñüz 14. diyüp ve ol birisi ḡiç muķayyed olmaduḡından ḡazret-i süleymān buyurdu ki uşāḡı ol 15. ḡişşesinden virdiler imdi ḡaķķ celle ve 'alā ḡükümet ve pādişāḡlıḡı 16. istinbāt-ı ḡaķāyık ki ol netice-i fehm ve idrāk ve nūr-ı ferāsetdür meşrūt kılup buyurmışdur 17. ki

ورده الى الرسول الى اول الامر منهم لعلم الذين يستنبون منهم⁵⁸³ pes imdi 18. ḡākim ve pādişāhlarıñ ḡaķķ ile mu'aşeret ve muḡālaḡatları emr-i zarūrīdür imdi teferrūs-i 19. aḡvāl-i ḡaķķ anlarıñ levāzım ḡālleridür pes ferāset iki kısm olmuş olur biri şer'ı ve biri

134a

⁵⁸³ Hālbuki onu peygambere ve iķlerinden yetki sahibi kimselere götürselerdi, elbette bunlardan, onu deḡerlendirip sonuķ (ḡüküm) çıkılabilecek nitelikte olanları onu anlayıp bilirdi.

1. hüküm-i ferâset şer'î 'ibâretdür nūr-ı yakīnden ki tezkiye-i nefis vâsıtası için ki ahlâk-ı zemîme-i 2. reddiyye ve taşfiye-i kalbden ve şifât-ı zemîme gıtâ-yı cehâlet ve hicâb-ı ğafletden 'ayn-i 3. başirete mürtefi' kıılır tā mü'min-i haqîkî nūru'llah ile bīnâ olur belki haqq te'âlâ 'azze ismihu bende-i 4. maqbûlün 'ayn ve sem' ve başarı olur 5. ⁵⁸⁴ ve bu ma'ânî kâf-ı kurbet simurglarının şivesi ve 'âlem-i vahdet şahbâzlarının şimesidür 6. bu derece-i 'âlînün 'izzet-i câbeti andan refî'dür ki her tîre rüzgârın dest-i temennâsı 7. anın kâb-ı kud sine irişe ve ol sa'âdetün menheci andan haîrdur ki herkes refârın lâşe-i merkebi 8. anın havl-i himâyetine yol bula **ikinci kısım** ferâset hükmidür ve evvel oldur ki hükemâ anı tecrübe ile 9. bulmuşlar ve anın edillelerin nefis-i müfterisde müşâhede ider ve bu nev'ün ma'rifet-i kesbi 10. her kimesneye mümkündür ve bu bâbda âdemün hilkat-i 'alâmetinden ve havâşşından hükemâ kavlerinde budur 11. ki 'aql-ı faîin anın müşâhedesi vâsıtasıyla her kimesnenün serîretinde fehmi ve isti'dâdı 12. kadar vuqûf bulup îrâd olunur ey 'azîz bilmiş ola ki hükemâ kendü maqâlâtlarında 13. dimişlerdür ki ziyâde müfriṭ beyâz beñizlü gözi gök ve yaşılların olan âdem pek yüzli 14. ve hayâsız ve hâyin ve fâsık ve 'aqlı hafîf olmasına delâletdür ve eger bu 'alâmetler ile çeşesi 15. ince ve köse ve âyeti nazarlu ve yaşşı alınlı ve başı tüyi çok ola hükemâ dimişlerdür bu maqûle âdemden 16. hâzer olunup şakınmak gerekdür ancılayın âdemün şöhetinden ef'î yılan şöheti yegdür ve hükemâ kavlince 17. kıluğ eyüsi ve sîreti şecâ'at ve dimâğ-ı şihhat nişanıdır ve yumışağı yüreksizlik ve fehmsiz 18. olmak 'alâmetidür ve omuzlarda ve boyunda çok tüy olmak hamâkat nişanıdır ve göğüsde 19. ve karında çok tüy olmak vahşet-i ṭab' ve fehmsizlik ve cevr 'alâmetidür ve şarı tüy

134b

1. hamâkat ve tasalluṭ ve tîz hışma gelmek nişanıdır ve siyâh tüy 'aql ve emânet nişanı ve siyâh ile 2. kırmızı arasında olan tüy i'tidâl-i şifât nişanıdır **alın** hakkında hükemâ kavlince bol alın 3. ki cebin-i elifler ve kalınlık olmaya huşümet ve lâf urmaḳ 'alâmeti ola vaḳti ince ve nahîf 4. alın 'âcizlik ve alçaklık ve hasâset nişanıdır ve orta alın ki anda ğuşunluḳ ola şıdk-ı muḥabbet 5. ve fehm ve 'ilm ve huş-yârlık ve müdbirlik nişanıdır **kulaḳ** hakkında bir kulaḳ ki büyük ola hıfz 6. ve fehmlî olup lakin ekser

⁵⁸⁴ Al-i İmran 5: Allah öyle bir ilahtır ki ona ne yeryüzünde ne de gökyüzünde hiçbir şey gizli kalmaz.

maḥalllerde tünd-ḥüy olur ve küçük kulak aḥmaḳlık ve ḥırsızlık nişānidur 7. **kaş** büyük kaş ki tüyi çok ola doğrılık nişānidur sözde ve uzun kaş ki kulak 8. tüzine dek çekilmiş ola lāf ve kibr nişānidur siyāh ve açık kaş ki uzunlukda ve kısalıkda 9. mütevassıt ola fehm ve diyānet nişānı ola **göz**lerün yaramazı gök olup karga gözi 10. gibi tiz nazarlu ola ḥasūdluḳ ve kāhillik ve ḥāyınlık ‘alāmetidür ve egri ve baṭiyü’l-ḥareke olan 11. nādānlık ve donuḳ ṭabī‘atlülük nişānidur gözün seri‘ü’l-ḥareke ve tiz nazarlu ṣecā‘at ve dilberlik 12. nişānidur ve gözün bebegi etrāfında şarı noktalar olsa fitne ve şer bırakıcı ola ve eyri ve çıkuk 13. göz vehhām ve korkaklık nişānidur küçük göz ṣecā‘at nişānidur ve bir göz ki büyüklük ve küçüklük 14. arasında ve siyāhlık ve kızılılık arasında mütevassıt ola fehm ve huş-yārlık ve doğrılık ve diyānet 15. nişānidur **burun** ki ince ola mülāyimlik ve müdāhenelik nişānidur ve egri burun ṣecā‘at 16. nişānidur yassı burun şehvet ve dostluḳ nişānidur burunun delügi büyüklügi ḥasūdlik 17. nişānidur burun ortası kalınlığı ve burnun ucunun yaşsılıığı çok sözlülük ve yalan 18. söylecilik nişānidur bunlardan mütevassıt olan ‘aḳl ve fehm nişānidur **aḡzun** bolı 19. ṣecā‘at nişānidur ve dudaguḳ kalınlığı ḥamāḳat nişānidur mu‘tedil dudak ki kırmızı

135a

1. ola re’y ve şavāb nişānidur **diş** ki egri ve nā-hemvār ola mekr ve ḥile ve ḥıyānet nişānidur 2. ve açık ve düz diş ‘adālet ve emānet ve tedbīr nişānidur **yüz** ki etlü ve şişik ola 3. cehl ve dürüşṭ ḥuyulilik nişānidur ve za‘īf ve şarı beñizlülük ki ‘illetsiz ola bāṭın-ı 4. ḥabāset ve kabīḥ sīretlülük nişānidur bunlardan mütevassıt olan i‘tidāl nişānidur **āvāz** ki 5. yüksek seslü olan ṣecā‘at nişānidur ve ince bed-gümānlık ve tevehhüm nişānidur ve bunların mütevassıtı 6. ki maḳbūl olan ḥüsn-i ḥulḳ ne tedbīr nişānidur ve āvāzda ḡanī ḥamāḳat ve fehmsizlik ve kibr nişānidur 7. ve sözde elfāz tedārikinde ve el ḥareketi zīreklilik nişānidur **boyun** ki kışa ola mekr ve ḥubṣ 8. nişānidur ve uzun ve ince olursa yüreksizlik ve ḥamāḳat nişānidur ve kalın boyun cehl ve çok 9. yimeḳ nişānidur ve mütevassıt olan şıdk ve ‘adl ve tedbīr nişānidur **karın** büyügi cehl ve ḥumḳ 10. nişānidur ve karın ve gögsün leṭāfeti i‘tidālde ḥüsn ve re’y ve ‘aḳl nişānı ola omuzun 11. ve arkanun bolluḳı ṣecā‘at ve ḥıffet-i ‘aḳl nişānı ola omuzun arkalığı ve za‘īfliḳi kabīḥ sīretlü 12. ve seviyy-i mezheb nişānidur **el barmaḳları** uzunluḳı umūr tedbīrinde ve şıfātda zīreklilik 13. nişānidur ve ḡılaḳ sāk ve pek yüzlülük nişānidur bu miḳdār çok

ferāset için ‘ākıl hekimler 14. halkın kıyāfelerinin irād itmişler **ammā** re‘āyā hūkūkı iki nev‘dür zīrā ki re‘āyā iki kısımdan 15. taşra degüldür müselmāndur yā zimmīdür ve onların ahkām ve hūkūkları küfr ve islām hasebi ile muhtelif 16. olur **ammā** müselmān re‘āyāsının pādişāh ve hākimde yigirmi hākkı vardı ve bu hūkūkları kıyām 17. itmek pādişāh ve hākime vācibdür **hākk-ı evvel** oldur ki cümle müselmānlara tevāzu‘ ile olalar 18. ve hūkūmet ve velāyet sebebi ile hīçbir müselmāna tekebbürlük itmeyeler ve tahkīk bileler ki hākk te‘ālā düşmen dutar 19. tekebbür ve cebbārları ve hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki

ان الله عز وجل وحى الى ان يوضع

135b

1. **حتى لا ينخر احد على احد** ya‘ni hākk celle ve ‘alā hāzreti baña vahy itdi ki söyle ümmetüñe 2. ki alçak itsünler gönüllerini ve hīçbirisi birine fahr itmesinler **haberde** gelmişdür ki **من كان في قلبه مثقال ذرة من الكبر** 3. **لا يدخل الجنة** ya‘ni cennete varamaz her kimünün kalbinde bir misķāl denlü 4. kibri ola **ikinci** hākkı budur ki ‘ammunün sözlerin birbiri hākkında dikelmeyüp bilsün ki anun 5. āhiri fitne ve nedāmete çeker huşūşā fāsıklar ve şāhib ğarażlar ve hasūdlar ve tamā‘lar sözün zīrā 6. tamā‘ olan bir luķme tama‘ı ile halkı rencide ider ve hasūd cümle hūnerleri ‘ayb bilür **قال الله تبارك** 7. **وتعالى اذ جاءكم فاسق بنبأ فتبينوا** 585 hūkemā dimişlerdür ki **من نقل اليك بغرا عنك** ya‘ni her kimesne 8. ki ğayrılarun ‘aybın saña irişdürür şübhesiz senün dahı ‘aybuñ aña irişdürür şeyh sa‘dī 9. rahimehu’llah bu huşūşda dimişdür ki

هر كعب كان يشقوا وروثهم

بش ذكرى خواهد بود 586 **بجان عيب نو** 10.

naql olunur ki bir kimesne emīrū‘l-mū‘minīn ‘ali rażıya’llahu ‘anhu hūzūrında 11. bir müselmānun hākkında yaramazlığın söylemege meşğul oldı hāzret-i ‘ali buyurdı ki ey ādem bu senün 12. söyledüğün sözi āhir kimesnelerden sū‘āl iderem eger doĝrı söylemiş isen bu sūhan-cinlik 13. sebebi için seni düşmen dutaram ve eger kizb söylemiş isen ‘ukūbet iderem ve eger tevbe eylesen ‘afv 14. iderem didi ki yā emīre‘l-

⁵⁸⁵ Hucurat 6: Yüce Allah şöyle buyurmuştur: “Size bir fāsık bir haber getirirse, bilmeyerek bir topluluĝa zarar verip yaptığınız pişman olmamak için o haberin doĝruluĝunu araştırmın.”

⁵⁸⁶ Başkalarının kusurlarını senin yanında sayan kimse, şübhesiz senin kusurunu da başkalarına söyler.

mü'min̄in tevbe itdüm **üçüncü** hakkı budur ki kaçan bir zillet ve taqşirāt ile 15. bir müselmāna ğažab eyleye ve 'afv itmek imkānı ola üç gün te'hīr eyleye meger bir huşuşiçün ki anda 16. dīn nokşānligi ola zīrā bu ma'nāda cümleyi 'ömri ile mehcūr ider ise revādur ve eger dünyā umūri ise 17. 'afv ūlādur ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki **من قال سلماً عشرة اقال الله يوم القيمة** 18. ya'ni her kim ki bir müselmānuñ günāhın 'afv eyleye ḥakk te'ālā daḥı rüz-ı cezāda anuñ günāhların 'afv eyleye 19. gelmişdür

ادعى الله تعالى الى يوسف عبد السلام يوسف يعفوك عن اخواتك

136a

1. **ذكر** ya'ni ḥakk te'ālā ḥazret-i yūsuf 'aleyhi's-selām vaḥy itdi ki yā yūsuf qarındaşlaruñı 2. 'afv itdügin içün nāmuñı bülend itdük **dördüncü** hakkı budur ki 'adl ve iḥsān-ı feyz cemī'-i 3. re'āyāya 'āmm eyleye ve neşrde ehli ve nā-ehli arasında iḥsān-ı āşarın temeyyüz eyleye zīrā pādişāh 4. ḥakkuñ kudreti gölgesidür nice ki ḥakk te'ālānuñ rahmeti kāfir ve mü'mine şāmildür ancılayın ḥākimüñ daḥı 5. 'adl ve iḥsānı eyü ve yaramaza şāmil olmak gerekdür **عن ابي الوهب بن حسن رضي الله عنه قال قال** 6. **رسول الله صلى الله عليه وسلم من اسر العقل بعد الدين التودد الى الناس واصطناع المعروف** 7. **الكل يرفو فاجر** ḥazret-i imāndan mervīdür ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdi ki imāndan şonra 8. 'aqluñ fāzılregi ḥalk ile dostluq itmekdür ve eyü ve yaramazlar ile daḥı eyülük itmekdür **beşinci** 9. hakkı budur ki ḥükümet ve pādişāhlık tecebbüri ile müselmānlaruñ ḥaremine nazar itmeyüp ve iznsiz 10. re'āyānuñ menzil ve maḥāzinine girmeyeler ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem nübüvvet ḥükmi ve celāleti ile kaçan 11. bir kimesnenüñ evine varsa idi üç def'a ses idüp icāzet ister idi eger icāzet 12. virse girüp ve eger virmeseler incinmeyüp dönüp gider idi **عن ابي هريرة عن النبي** 13. **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الاولي بينصوت والاولى بينصلي** 14. **والاثنى اذون او يردون** ḥazret-i ebī hureyreden mervīdür ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 15. buyurdi ki üç def'a icāzet istemek gerekdür ol def'a işideler ikinci def'a kendüsin görüp 16. ve bilüp tedārik eyleyeler üçüncü def'a maşlahat içün icāzet vireler yā men' ideler **altıncı hakkı** 17. budur ki ḥiṭāb ve mu'āmele eşnāf-ı ḥalk ile her kimesnenüñ mertebe derecātları ḥadrince ola 18. eclāf ve o başdan laṭif-i 'ibārāt

ümîdinde olmayup ve ‘amm ve cühhâllerden feşâhat 19. ve belâgat aratmayup dağ ve sahrâ âdemlerinden eşrâf-ı âdâbın taleb itmeyeler ve herkesün hâline

136b

1. göre teklîf eyleyüp her vuķū‘ı kendü mertebesinde ma‘zûr dutalar ve hiç kimesnenün muvâcehesinden 2. yüz görmeyeler **haberde** gelmişdür ki dâvud ‘aleyhi’s-selâm münâcât itdi ki yâ rabbi ne işleyem 3. ki hâlk beni dost dutup ve senün kurb-ı civârundan mahrûm kalmayam haķķ te‘âlâ aña vaħy itdi 4. ki

خالق الناس اجلا قهم ولحن في ابنى وبنك

ya‘ni hâlkun ‘aķlları muķtezâlarınca 5. hâlk ve hûsn-i sülûk ile ve ol nesne ki benüm ile senün arañdadur aña eyü ri‘âyet eyle yidinci **haķķı** 6. oldur ki meclisde ve mehâşirde pîrleri hürmetlü dutalar huşuşâ mütedeyyin pîrleri ve eţfâle raħim 7. ve şefkatle nazâr ideler ki hażret-i şalla’llahu te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem buyurur

ليس مناس ما بوقر كين ودم

8. **برحم صغيرنا** ya‘ni bizden degül ol kimesne ki benüm ümmetim pîrlerine ri‘âyet itmeyüp ve eţfâline 9. merħamet kılmaya **haberde** gelmişdür ki

ماكرم شاب شيخنا من اجل سنه لا يقض الله عنده من

10. **بكرهم** ya‘ni her genç yigitler ki pîrlere ‘izzet ve hürmet eyleyeler pîrlikleri için haķķ te‘âlâ ol civâna 11. daħı pîrligi maħallinde bir kimesne ta‘yîn eyleye ki aña ri‘âyet eyleye bu hadîs-i şerîf aña işâretdür ki 12. pîrlere hürmet eyleyin gâliben pîrlik sinnine irişe **sekizinci haķķı** budur ki her müselmâna ħayr için

13. ki va‘de virürler ol va‘deye vefâ eyleyüp anuñ ħilâfin câyiz görmeyeler hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi 14. ve sellem buyurur ki

العذبة دين

ya‘ni mü‘minün va‘desi dîn-i

lâzımedür ve yine buyurdı ki 15. **آية المنافق ثلاثة اذا حدث كذب واذا وعد خلف واذا ائتمن خان** ya‘ni münâfıķun

üç 16. nişânı var kaç söz söyler kizb ider ve kaçan va‘de ider ħilâf çıkar ve kaçan emîn

iderer ħıyânet 17. ider **haberde** gelmişdür ki **ان دى القرين اعطى اعطى بثلاث خصال: كان اذا ائتمن صدق** 18.

واذا وعد وفا وما يخون بسا الغد

ya‘ni zü’l-ķarneyn pâdişahlıķı üç nesne ile buldı 19. söz söyledükde

kizb itmeyüp doğrı söyler idi ve va‘de itdüğine ħilâf çıķmaz idi

137a

1. ve her ne māl önüne götürürler idi hazīnesine kımayup rızāu'llah için taşadduk ider idi 2. **toğuzuncı haqqı** budur ki söyledükçe sözi⁵⁸⁷ 'unf ile söylemeyüp ve yüzün güşāde dutup mesākīn 3. ve zu'afā ile rıfķ üzere söyleşeler **وعن صلى الله عليه وسلم ان الجنة يعرّبا ري** 4.

بعبونان من نورها فيل من حبيب الكلام والطعم الطعام وصلى الليل والناس ينام ya'ni cennetde 5. köşkler var ki şāflikden içerüsi taşradan görünür didiler yā resūla'llah ol köşkler kimleründür 6. buyurdu ki ol kimesneleründür ki 'ibādu'llah ile söyleşdukde rıfķ ile ve mülāyemetle söyleşüp 7. ve açlara ta'ām virüp ve giceler uyurken namāz kılup 'ibādet idenleründür **onuncı haqqı** budur ki 8. hükümet mansıbinda munşif olup inşāfa ri'āyet eyleyeler nice ki kendü halkdan inşāf 9. taleb ider halka dağı kendü nefsinde öyle inşāf eyleye ve halk öyle mu'āmele eyleye ki eger 10. halk ol mu'āmeleyi kendü öyle ideler pesend ideler

عن الصادق عليه السلام من ستره ان يخرج 11. **عن الصادق عليه السلام ان يوتى اليه** ya'ni her kim ister ise 12. cehennem āteşinden halāş olup cennet kerāmetine irişe halk ile öyle hareket eyleye ki dostlar 13. kendü ile iderler **on birinci haqqı** budur ki mübāderet-i ıslāh-ı zātü'l-beyni kendüye vācib bile ve 14. müselmānlaruñ huşümetleri faşında te'hīr eylemegi revā görmeyüp muhāşamāt-ı celiyye hükminde tevaqquf itmeyeler 15. ki ol haqquñ ve 'adāvet māddesi olup fesāda irişür **وعن صلى الله عليه وسلم الا خير افضل** 16.

من درجه الصيام والصلوة والصدقة قال النبي قال اصلاح ذات البين hazret buyurur ki 17. size haber vireyim mi bir 'amelden ki šalāt ve şavm ve şadaqadan efđal ola didiler belī yā resūla'llah buyurdu ki 18. iki müselmānuñ arasın şulh itmeye sa'y eyleyiñüz **on ikinci haqqı** budur ki müselmānlaruñ günāhların keşf itmeyüp 19. her zillet için za'if re'āyayı rencide itmeyeler ve halkuñ hefevātından ve taqşīrātın imkān kadarı

137b

1. 'afv eyleyüp 'aybların örtülü dutalar **وعن صلى الله عليه وسلم من ستره ان الله له في الدنيا** 2. **والاخرة** ya'ni her kimesne ki bir müselmānuñ 'aybın ve suçın setr ider haqq te'ālā hazreti dağı anuñ dünyā 3. ve āhīret günāhların mestür ider **on üçüncü haqqı** budur ki irtikāb-ı şehevātile halkı 'işyāna rāğīb 4. ve cür'etlü itmeyeler ve rütbet-i def'i ciheti ile töhmet mevzi'lerinden ihtirāz eyleyüp ahyānen bir 'işyāna 5. mübtelā ve mürtekib olduğda anı gizlü dutarlar halkdan zīrā cümle halk-ı hākim ve pādişāhlaruñ šalāh 6. ve fesādına

⁵⁸⁷ söri şeklinde yazılmıştır.

tābi 'dürler kaçan hākimi şalāhiyet üzere müşāhede ideler cümle şalāhiyete rāgıb 7. olup sevābı hākimüñ dīvānına rücū' ider ve eger fesād müşāhede ideler cümle fesād ve fışk

ve fücūra 8. sa'y idüp günāhları yine hākimüñ dīvānına rücū' ider

وعن صلى الله عليه وسلم من

9. سنة حسنة فله اجرها واجرم من غلبها ومن سئمة فله وزرها ووزر من غلبها

10. ya'ni dünyāda her kim bir eyü kı'ide kıoya sevābı anuñ olup 'amel idenlerüñ dañı sevābı ile müşterek 11. ola ve her kim bir yaramaz 'amel ve kı'ide kıoya vebāli aña olduğundan ğayrı 'amel idenlerüñ dañı vebāli 12. anuñ dīvānına döner **on dördüncü** hākkı budur ki bir müselmānuñ kızā-yı hāceti hākimler kıatında bir kelime-i 13. şefā'ate mevķūf olduğda ol işi şefā'atle iktifā eyleyüp ihmālini cāyız görmeyeler ve hükümet 14. hāşşiyetlerinüñ biri budur ki nice çetin ve hatar-nāk ve büyük işler olur ise şādıkü'ı-kavl 15. şefi'lerüñ şefā'atleriyle iktifā

olunup bu sevābuñ sa'ādetin ğanīmet 'add ideler

وعن صلى الله عليه

16.

وسلم ما من صدقة أفضل من صدقة اللسان قيل وكيف ذلك قال الشفاعة تخضع بالدماء

17.

بغيرها المنفعة الى اخره ويرفع بها المكروه عن الاخر

buyurur ki lisān-ı taşadduķından fazīletlü 18. taşadduķ yokdur didiler nice yā resūla'llah buyurdı ki taşadduķ-ı lisān ol şefā'atdür ki nice kıanlar 19. anuñıla kıalup ve ğayrılara nef' irişdürüp yaramazlıķı alıķor **on beşinci** hākkı

138a

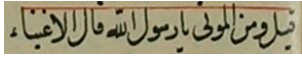
1. budur ki zu'afā ve mesākīn tarafların ağniyā ve aķviyā ve ehl-i dünyā tarafına terciħ eyleyüp ekser meclislerin 2. fuķarā ve ehl-i allah ile eyleyeler ve günde bir kerre kıalbleri āyinelerin şulehā ve etkıyā naşāyihi mev'izesiyle 3. mücellā eyleyeler zırā hükümet mübāşereti ve halk ihtilātı kıalbi kıaranuluk idüp ve ağniyā ve ehl-i dünyā 4. mücālesetleri kıalbe pas bağladup mükedder ider kaçan kıalbde bu kıaranuluk ve müstemir ola dīnün 5. havf ve hatarı olup giriftār-ı ebedī ve ħirmān-ı sermedī mücibi

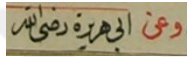
olur nice ki hākk celle ve 'alā hāzreti 6. buyurmışdur

كل امرئ ان علي بن ابي طالب ما كانوا يحبون

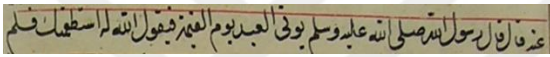
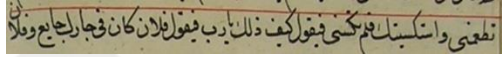
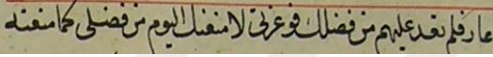
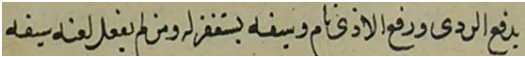
ya'ni bu bed-

baħtlar ki 'azāb-ı ebediye giriftār 7. olmışlardur ol kıaranuluklar sebebi iledür ki ğaflet pası ve dünyā ğubārı ve cāhil ve ğāfillerüñ 8. müşāhabet-ı kıalbleri āyinelerin kıarardup ve ısrār-ı zulmeti imānlarınuñ isti'dādların bātıl itmişdür 9. ve edħine-i taķlīd-i rüsüm ve 'ādet-i kıalbleri ğözlerin kör idüp lācerem āħiret evinde maħrümān 10. maħrūd ve menhumān merdūd olmuş olur ki sa'ādet-i likāsına irişmeyüp ve na'im-dār beķā lezzetin 11. dadmadılar buradan idi ki hāzret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur

12. ya'ni mevtālar ile oturmañuz didiler yā resūla'llah 13. mevtālar kimlerdür buyurdı ki aġniyālar **haberde** gelmişdür ki süleymān 'aleyhi's-selām kaçan taħtdan inüp 14. mescide gelür idi nazār idüp kanda bir miskīn var idi varup anuñ yanında oturup 15. dir idi bir miskīn yanına bir miskīn daħı oturdı **on altıncı** haġķı oldur ki fāka ehlinüñ 16. aħvālinden ġāfil olmayup za'ifler ve düşkünlerün sedd-i fākalarında taġşirāt itmeyeler ve erāmil 17. ve eytām-ı aħvāliniñ tefaġkudın kendülere vācib bilüp kıyāmet ġünüñ ħopmasından ħavf eyleyeler ki ol 18. ġünde māl ve mülk feryāda irişmeyüp bu cümlede müstaħaġķlar kendü ħuġūkların taleb itseler gerekdür 19. imdi bu ġün ki ħudret var kendü zimmeti ħalāsına sa'y itmek gerekdür

138b

1. 2.
 3. ya'ni rüz-ı kıyāmetde 4. bir bende ħāşır ideler ħazret-i bārī celle şānehu ħiṭāb buyura ki ey benüm bendem dünyāda ben senden 5. ta'am ve cāme taleb itdüm virmedüñ evvel 'abd diye yā rabbi sen bunlardan münezzehsin nice ola buyura ki senüñ 6. civāruñda aç ve çıplaġ kimesneler var idi anları ġörüp aħvāllerine taġayyüd itmedük imdi 7. 'azm ve celālim haġķıçün sen anları nice maħrüm itdüñ ise ben daħı seni kendü fażl ve keremümüzden öyle 8. maħrüm iderem **on yidinci** haġķı budur ki müselmānlaruñ yolların ħırsız ve ħarāmzādeler ħavfindan satvet-i 9. siyāsetile pāk ve emīn eyleyüp yollarda ta'dā ve izā ile müslimīne mu'teriz olanları nekāl ve 'uġūbetle anları 10. ġayra 'ibret eyleyeler ve vilāyetde her kanda ki ħavf maħallidür 'imāretler mümkün ise ideler ki ħavfdan biri ola 11. ve eger 'imāret mümkün degül ise gemiciler ta'yin eyleyeler **haberde** gelmişdür ki ya'ni her ħākim ki 13. müselmānlaruñ yolların ħırsız ve ħarāmzādelerden emīn ve rāħat olmaġıçün pāk itmege sa'y ve himmet eyleye 14. anuñ ħılıcı kendüye yarlıġanmasın taleb eyleye ve her kim ki bu maşlahatdan ġāfil olup taġşirāt eyleye anuñ 15. ħılıcı kendüye oġıya **naġl** olunur ki emīrū'l-mü'minīn ħazret-i 'ömer rażıya'llahu 'anhu ebū zer ġifārī rażıya'llahu 'anhuya 16. didi ki ey 'abāzer ne dirsüñ haġķumda ki ħalvetini ħalīfe oġurlar ebū zer didi ki

aḫyānen eger firāt kenārında 17. bir koyun yā bir kızu zāyi‘ ola ve sen andan gāfil olasın saña ḫalīfe dimek olmaz **on sekizinci ḫaḫkı** 18. budur ki her kıanda ki ribāṭ ve köpri olmağa iḫtiyāc ola anuḫ ‘imāretine sa‘y idüp ihmāl cāyiz görmeye 19. **ḫaberde** gelmişdür ki **من بنى فطرة للمسلمين سهل الله جوارحه على العراط** ya‘ni her kimesne

139a

1. ki müselmānlar rāḫatligile giçmek için bir köpri binā eyleye ḫaḫkı te‘ālā ḫazreti şırāṭdan giçmegi aña āsān eyleye 2. **on tokuzuncı** oldur ki her buḫ‘alarda ki müselmānlar olurlar birer mescid binā eyleyeler ve aña imām ve mü‘ezzin 3. ta‘yin almayup nafaқа ve esbāb-ı ma‘išetlerin müheyā eyleyeler ki ḫużūr-ı ḫalble evḫāṭde namāza muvāzebet 4. ve müdāvemet idebileler bu işüḫ ḫuvvet-i ikāmeti maṭlab ciheti için anlara müte‘azzir ola ḫazret-i 5. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki **من بنى مسجد الله بنى الله بناؤ الجنة** ya‘ni her kimesne 6. livechillah bir mescid binā eyleye ḫaḫkı te‘ālā ḫazreti daḫı āḫiretde aña bir ev binā eyleye cennetde **yigirminci** 7. **ḫaḫkı** budur ki ḫākim ve pādişāḫ olanlar emr-i ma‘rūf ve nehy-i münkeri terk itmeyüp dīn bābında 8. ḫāşş ve ‘amma naşīḫati diriğ itmeyeler ve memleketi re‘āyāların ḫaḫkı te‘ālāya ‘ibādet itmegi emr eyleyüp 9. menāḫī ve me‘āşiden siyāsetile terk itdürsünler

قال صلى الله عليه وسلم من رأى 10. **شكرًا فليعزبه بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه ليس وراء ذلك اسلام** 11. ḫazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her kim sizden bir münkiri göre ki şer‘-i şerīfe muḫālif-i 12. evzā‘ idiyor anı eliyle men‘ eylesün ya‘ni siyāset ve kıılıç ile ve bu mertebe ise ḫükkām ve mülūka 13. vācibdür pes eger eliyle men‘e ḫādir degül ise lisānile men‘ eylesün ve ḫalbi ile ‘adāvet 14. itsün bu mertebe ise ‘amme-i za‘īflere vācibdür pes buyurdi ki **ليس وراء ذلك اسلام** ya‘ni 15. her kim ki el ve lisānile men‘ine ḫādir olmayup men‘inde ‘āciz ola ḫalb ile aña düşmen olmaya 16. ol kimesnenüḫ islāmda naşībi yoḫdur **روى عن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال صلى الله** 17. **عليه وسلم الدين يضحى للاثمران فيلحن اي رسول الله قال الله والكتاب واياته** 18.

المسلمين وعائمتهم لاسلام ya‘ni ‘ali pes ḫazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem üç kerre buyurdi ki dīn naşīḫatidür 19. didiler yā resūla’llah ne için gerekdür buyurdi ki ḫaḫkı te‘ālāya ṭā‘at eyleyüp ve kitābu’llah

139b

1. fermān-berdār olup ‘amel itmek için pādīşāh ve hūkkāma vācibdür andan sonra ‘ämme-i halkā **haberde** 2. gelmişdür ki **ما من عبد يترعى الله رعيه فلم يحفظها ابصحت الامم مجدهم لرحمة الجنة** 3. ya‘ni bir bende yokdur ki ol re‘āyāya hākim olup ve re‘āyāsı haqq te‘ālā t̄a‘atine ve ‘ibādetine 4. emr eyleyüp ve ri‘āyet üzere meşālihlerinde cehd ve sa‘y eyleye illā aña cennet muqarrer olmaya 5. ve bunlar ise cümle müselmān re‘āyālarının hūkūkıdur lakin küffār-ı ehl-i zimmet-i re‘āyānuñ hūkmi 6. başkadur ve anlaruñ ri‘āyetlerinüñ şartları vardur ki hāzret-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu zamānında mecūs 7. ve ehl-i kitāb taqriri için kendü ‘ahd-nāmesinde sebt itmişdür ve ehl-i zimmete ol şartlar ile 8. amān virmişdür ve hākim ve her vālī vilāyete vācibdür ki kendü vilāyetinüñ ehl-i zimmetin ol 9. şartlar ile teklīf eyleyüp ve dimā ve emvāllerin anuñ vefāsıyla menū t̄ kılalar ve ol ise 10. yigirmi şartdur **şart-ı evvel** oldur ki her vilāyetüñ ki taşarrufı müselmān hākimi elinde ola dir ve bu t̄’a 11. ve büt-hāne tecdīd itmeyeler **sānī** buncılayın kadīm ‘imāretler ki harāb olmuş ola tecdīd itmeyeler **sālīs** 12. müselmānlar misāfirleridür ve büt-hānelerine konmağı men‘ eyleyeler **rābi‘** eger bir müselmān misāfir 13. evlerine konup meks lāzım gelse üç günden ziyāde ziyāfetlerine rızā virmeyeler **hāmīs** 14. islām diyārınun cāsūsligin itmeyeler ve cāsūsa yir virmeyeler **sādīs** eger akrabālarınun islāma 15. rağbetleri ola anları men‘ itmeyeler **sābi‘** müselmānlaruñ hürmetin dutalar **sāmin** kaçan 16. meclisde oturmuş olalar müselmānlar gibi hāzır olup meclisi anlar ile ideler **tāsi‘** 17. libās ile kendülerin müselmāna teşbīh itmeyeler ‘**aşir** müselmānlar ismin bir yirlerine komayalar 18. **hādī‘** ‘aşer eyerlü ve başlıklı ve gemlü ata binmeyeler **isnā** ‘aşer kılıç ve ok götürmeyeler **sālīs** ‘aşer 19. daşlı nigīn ve mührlü hātem daşınmayalar **rābi‘** ‘aşer āşkārā hamr içmeyeler ve şatmayalar **hāmīs** ‘aşer

140a

1. ol libāslar ki cehālet zamānında giyegelmişlerdür anı terk itmeyeler tā müselmānlardan fark 2. olunalar **sādīs** ‘aşer müşriklerüñ rūsūm ve ‘ādetlerin ehl-i islām arasında izhār itmeyeler 3. **sābi‘** ‘aşer müselmānlar civārında ev binā itmeyeler **sāmin** ‘aşer kendü meyyitlerin müselmānlar mezārligine yakın 4. yirde komayalar **tāsi‘** ‘aşer meyyitleri ‘azāsında fezā‘ idüp seslerin çıkarmayalar ‘**işrin** müselmān 5. bendesin şatun almayalar ve ‘ahd-nāmenüñ āhırinde yazdı ki **فان خالفوا شيئاً ما شرطوا فلا** 6. **ذمهم وقد جعل المسلمون منهم ما يحل من اهل المعاناة والشقاوة** ya‘ni bu şartlardan birisine 7. muhālefet idecek

nāyib ve debīr ve şubaşı ve berīd ve ‘āmil ve müşrif 11. ve kâdırsız olmaz pes rûh-ı kudsinünü dağı hılâfet sürmesi memleket-i bedende ki anuñ āsar-ı sa‘âdet 12. ve şekâvet-i ebedî ve bâkîdür bu esbâb ve a‘vânsız mümkün degüldür ve sa‘âdet-i ebedî tälibine bu cümledenüñ 13. haqîkatın ve her birinüñ şalâh ve fesâdı nicedür bilmesi vâcibdür zîrâ tâ vâlî-i vilâyet olanlar nâşih ve 14. muşlihleri müfessir kerîmelerinden temeyyüz itmeyeler hıttâ-i mülki âfât-ı gâvğâ ve fiten-i a‘dâdan ri‘âyet idebilmezler 15. pes bu ma‘ânî izâhı ciheti için kuvâ-yı hayvânî ve rûhânî eşnâfinuñ bir sınıf-ı haqîkati ki enşâr 16. ve a‘vân ve cevârih ve anuñ a‘zâsı ve rûh-ı insânî re‘âyâlarıdır muktezâ-yı vaqt hasebi ile işâret 17. olunsa gerekdür inşâ‘allah te‘âlâ ey ‘azîz وَنفَعُ اللَّهُ لِرِجَالِهِمُ الْوَالِدِينَ وَالْأَسْرَى 18.

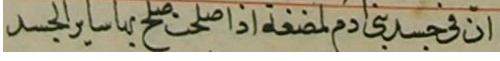
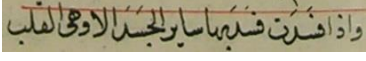
الْعَارِضِينَ الْأَهْيَارِ⁵⁸⁹ ma‘lûm ola ki haqq te‘âlâ laţîfe-i rûh-ı insânî ki esrâr-i rabbânîden bir serdür beden-i 19. hâki memleketinüñ hıttasında hâkim qalmışdur ve bu memleketün arasında ve vasaţında bir mevzû‘

141a

1. bir mevzû‘ ta‘yîn buyurmuşdur ol kimesnelerün zu‘mına ki anı mütehayyir dirler yâhûd anuñ vürüd-ı evâmîr 2. ve nevâhî ve ahkâmı taşarruf-ı ciheti için ol kimesne kavlince ki anı gayrı mütehayyir bilürler ve ol maħallde ihtilâf 3. var zâhiren tenbîh-i şer‘î ciheti oldur ki ol qalb maħallidür ve lafz-ı nebevî bu ma‘nânun şâhididür ki 4.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَعْمَالِكُمْ وَصُورِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَنِيَّاتِكُمْ buyurur ki haqqâ haqq celle ve ‘alâ 5. hazreti sizün şüretinüze ve a‘mâlinüze nazar itmez qalbinize ve niyyetinüze nazar ider zîrâ müstaħlefün dâyimâ nazar-ı 6. hâlîfesinün maħall-i taşarrufâtında olur ve burada qalbden murâd-ı evvel et pâresi degüldür ki âdemün şol 7. bögründedür ol ise cümle-i hayvânâtında dağı olur belki qalbden murâd-ı laţîfedür ki ol laţîfe 8. esrâr-ı mülk ve melekût ve hâşıl-ı ihbâr-ı gayb ve şehâdetidür ve anuñ müşâkele-i ‘arîz için bizüm ile nefside 9. müşâbehet ve mücâneset aşlı için peder-i rûh ile muvâneseti var kaçan rûh-ı kudsi ciheti 10. için teveccüh eyleye nesemât-ı envâr-ı rûhânî ve nefehât-ı esrâr-ı rabbânî anuñ haqîkatın münevver ve mu‘aţtar eyleye 11. ve ol ma‘ânîninüñ āsarı şafaħât-ı

⁵⁸⁹ Allah seni sırları ve gizli olanları kavramaya muvaffak eylesin. Sen salihlerle ariflerle ve seçkinlerle birlikte ol.

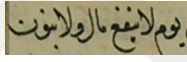
cevāriḥ ve a'zāda zuhūra gele ve cism-i memleketi 'ummālinūḡ cümle 12. a' māli şalāḡa gelür ve kaçan māder-i nefis tarafına iltifāt eyleye zulümāt-ı kuvā-yı ḡayvānī ve küdüret-i 13. hevā-yı nefsanī zulümātı anuḡ isti'dād-ı āyinesin muzlim ve tīre kıla ve taḡayyür-i ḡaceb sebebiyle taḡdīs-i 14. şıfat-ı kâbiliyet andan zāyil ola ve istifāza-i envār-ı rūḡānīden maḡrūm kıala ve taşarrufāt-ı 15. seri ve rūḡı bir 'aks taşavvur eyleyüp anuḡ i'vicāc-ı eseri re'āyā-yı bedende zāḡir ola ve cevāriḥ 16. ve a'zā-yı 'ummālinūḡ cümlesi ol sebep ile fesāda geleler ol vaḡt ḡazret-i resūlu'llah şalla'llahu 17. 'aleyhi ve sellem buyurdu ki 18. ya'ni ki benī ādem cesedinde bir et 19. pāresi var her kaçan ki ol ışlāḡa gele cümle ten ışlāḡa gele ve her kaçan ki ol fesāda

141b

1. gele cümle ten fesāda gele ol ise ḡalbdür nice ki bir pādīşāḡuḡ memleketi bir re'y şavābsız 2. ve tedbīr-i lebībsiz nizām dönmez ve bir pādīşāḡuḡ daḡı ḡükümeti zamānında bir vezīr-i müdbiri olmaya 3. ancılayın rūḡuḡ daḡı bedende bir vezīri var ki aḡa 'aḡl dirler ve ol ise muḡaşşıl-ı esbāb-ı 4. devlet ve müdbir-i umūr na'īm-i sermedīdür ve ḡaḡḡ te'ālā ḡazreti memleket-i yedinūḡ bir a'lā menāzilinde bu vezīr 5. düşen re'yüḡ ḡarārı için bir ḡaşr binā itmişdür ki aḡa dimāḡ dirler ve nice ki mevcūdāt-ı 'ālem-i 6. şihādı ḡiss-i aḡsāmı beş kısm üzeredür **evvel** mubaşşırāt **2** mesmū'āt **3** meşmūmāt **4** 7. muzevveḡāt **5** melmūsāt 'arşdan süreyyāya deḡin her ne var bu beş kısmdan taşra degüldür pes 8. ḡikmet-i zāt-ı müte'āliye öyle iḡtizā itdüḡine dimāḡ ḡaşrında beş manzara müheyyā kııldı tā 'aḡl-ı vezīri 9. manzaranuḡ her tarafından ol beş kısm-ı vilāyetinūḡ esrārına istişrāf eyleye ve cümle vilāyetinūḡ aḡvāline 10. vāḡıf ve muḡḡali' ola nice ki mülük şüretinūḡ her vilāyetde bir ḡāşş defterdarı var ki ol 11. vilāyetinūḡ emvāline ḡıyānet itdürmeyüp ḡazīne-i 'āmire-i ḡıfz ider ancılayın ḡilāfet-i rūḡ-ı ḡudsīnūḡ 12. daḡı beş müşerref ḡāşşı var ki her müşerrefin 'ālem-i ḡissī vilāyetlerinūḡ birer vilāyetlerine müvekkil kılmışdur 13. ve ol 'āleminūḡ ḡāl ve 'aḡdin aḡa müfevvez itmişdür ve ol beş vilāyetinūḡ her biri nā-mütenāḡı ve ol 14. 'ālemüḡ ḡarāyib ve 'acāyib-i maḡşūlātı nihāyet-pezir degüldür imdi ḡaḡīḡatde pādīşāḡuḡ her bir 15. müşerreflerinūḡ bir 'ālem-i nihāyeti var ve ḡiss-i müştereki dimāḡ dehlīzinūḡ ḡarşusunda sākin idüp 16. bu beş müşerrefe ḡāḡim kılmışdur ki bu 'ālemüḡ iḡbār ve

aḥvālın cümle ḥazrete irişdüreler ve ḥizāne-i 17. ḥayāl-i dimāğda ikinci mertebesidür der-maḥzen iderler **ve kuvvet-i** ḥāfıza ki dimāğ dehlīzinüñ 18. üçüncü menzilinde mütevatıındur ḥazretüñ emīni olup ol nesne ki ḥizāne-i ḥayālde maḥzündür kuvvet-i 19. ḥāfıza ile āfet-i zevālden ve nisyāndan muḥāfazat ider **ve kuvvet-i** zākire ki dördüncü menzilinüñ

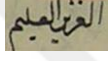
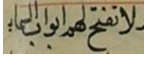
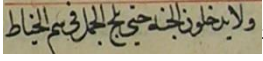
142a

1. nāzilidür ve ‘aql-ı vezīrinüñ şāḥib-i dīvānidur ol nesne ki zabtında sebt bulur ḥazret vezīre 2. ‘arz ider ve ‘aql-ı vezīri ‘adl-i kādīsına buyurur ki ol cümleye kuvvet-i tesdīd ve te’eyyüd ile mīzān-ı zekā 3. ve ‘adle koya ve kemāl-i fiṭnat ile nuḳūd-ı ḥaḳḳı zeyfi bātıldan temeyyüz ider ve a‘māl-i maḳbūle-i emvālınüñ şafāsını 4. ef‘āl-i merdüde kedüretinden ayru kıılır ve ol mu‘āyenenüñ ḥülāşasın tıbk-ı ihlāşda koyup ḥazret-i 5. ḥilāfete ‘arz ider andan şonra rūḥ-ı ekber ol hedāyā-yı a‘māl cenāb-ı şamediyete vesīlet-i ḳurbet düzüp 6. ḳaçan maḥall-i ḳabūlde sebt ola ḥazāne-i ḡayb-ı ḥazāne-dārları ki a‘māl-i cābīleridürler ol maḳbūl-ı tuḥfeyi ḳabz idüp 7. ‘ilm-i ḳadīm ḥazānesindeki ḡayb-ı mechūldür vedī‘a ḳorlar tā ol güne degin .⁵⁹⁰ 8. ki ‘ālemüñ sebebi necāḥ ve incāḥ ve sermāye-i fevz ve felāḥ ola **ey** ‘**azīz** bir bende dir ki bir ‘amel-i 9. şāliḥ şādır olur bedā-yı zuḥūrdan ḥadd-i vuşūla degin maḥalli ḳabūle eylendükde ‘ālem-i ‘avām-ı ḡayb ve şehādetden 10. giçer ve ‘ālemlerüñ her ‘ālemi ‘ubūr-ı mülk-i muḳariblerden bir mülküñ taşarruf-ı salṭanatdadur ki ol ‘ālemüñ ḥākim 11. ve pādīşāhlarıdırlar gelüp o ‘ālemüñ taşarrufāt-ı aḥkāmile mübzı‘ olup aḥkām-ı şıfat-ı āşārından kesb 12. ider ve ol şıfat-ı ḥilkāt ḥasebiyle isimlerden bir ism bulur ve bu mu‘āyenede ba‘zı şerḥ bir sebīl-i 13. icāz oldur ki ḥaḳāyık-i a‘māl pes ḥavās-ı ḥamse vilāyetindedürler kuvvet-i sāmi‘a ve bāşıra ve zāyika 14. ve şamme ve lāmise gibi ki aña müteferriḳāt dirler zīrā bu beş ḳavī her biri kendü ‘ālemlerinüñ ihbārları 15. müdbirleridürler ve ḥiçbiri birinüñ iş göremez zīrā ehl-i taḥḳīḳ yanında bu ḳavīnüñ her biri melekūt-ı 16. süflīden bir mülkdür ve melāyikenüñ ḥāşşiyyeti oldur ki her birisi bir ḥizmet ciheti için yir idilmişdür ve andan 17. ḡayrı idebilmezler nice ki göz ḳulaḳ işin göremez ve ḳulaḳ işin göremez ve tenbīh-i

⁵⁹⁰ Şuara 88: O öyle bir gün ki o günde ne mal ne de evlat hiçbir yarar sağlamaz,

rabbānī ki 18. ⁵⁹¹ maḳām iṣāreti bu mu‘ayyenedür ve kaçan ki havās-ı müvekkileri kendü hayātıyla a‘mālından fāriğ oldılar 19. ol zamān hiss-i müşterek ki anların müşerrefidür irişürler bu ‘ālemde aña maḥsūsāt dirler ve aña hiss-i

142b

1. müşterek ol cihetden dirler ki ‘amel-i idrākında bu beş havās-ı şerīkdür ve kaçan hiss-i müşterek feyzinden hayāl 2. hazīnesinde maḥzūn oldılar aña mütecelliyāt dirler bu iki mülk-i berzah melekūtından ki ol ‘ālem-i vāsıta 3. ğayb ve şehādet ortasıdır kaçan ki kuvvet-i hāfıza bu a‘mālī ki hizāne-i hayāldedir zabt itdi aña pes 4. maḥzūzāt didiler ba‘dehu kuvvet-i zākire anı vezīr-i ‘aql hazretine ref itdi aña mezkūrāt didiler 5. ve çün vezīr-i ‘aql kabzında karar dutdı aña ma‘kūlāt didiler ve çün kādı-yı ‘adl anın ḥaḳkın 6. bātıldan ayırdı aña zākiyāt didiler ve bu dört mülk-i melekūt-ı ‘ulvīdendirler pes ol a‘māl-i zākiyye 7. çün vezīr-i ‘aql dīvānından rūh-ı kudsi ḥalīfesi hazretine irişdi aña rūḥāniyāt dirler 8. pes melāyike-i kerāmın ‘ubūdiyyetleri ‘arz-ı maḥallindeki hazret-i şamediyet hācılarıdırklar kabz itdiler aña 9. melekūtiyāt didiler ve kaçan ğaybde eḥadiyyet hazīnesinde maḥzūn oldu aña esrār didiler 10. ⁵⁹² bu teraḳḳī⁵⁹³ a‘māldadır ki bende ile ḥaḳḳ arasında olur ve kendüde ğayrının ḥaḳkı 11. olmaya ammā ol a‘māl ‘ibād ḥuḳūḳına müte‘allik olmuşlar zīrā her ne ğayrının muzlimesine mensüb ola 12. bir kelime yā ḥaṭve ise daḥı ol ‘ameli hazīne-i hayāldeki felek-i ešīredür maḥsūs itmişlerdür melekūt kapısı 13. kendüye bağlı olup teraḳḳī yolın bulmaz nice ki ḥaḳḳ celle ve ‘alā buyurur 14. ⁵⁹⁴ bu a‘māl ḥükmidür **ammā ‘ulūmunḡ** ḥükmi başkadur zīrā 15. ‘ilm üç ḥālden ḥālī degüldür yā ol ma‘lūmātın müte‘alliki ‘ālem-i süflīdür leṭāyif-i melekūt ile ‘ālem-i 16. lāhūtīnün zāt ve şifāt-ı ḥaḳāyiki ile bu ‘ulūmunḡ her kısmı kendü ma‘lūmātına muntehī olur ‘ālem-i 17. hissīnün müteferri‘āt-ı ‘ulūmı ma‘lūmāt-ı mülkiyye yolu yokdur zīrā her ‘amel kendü ma‘lūmı ile müfīddür 18. ve her ‘ilmün teraḳḳīsi leṭāyif-i melekūt-ı ‘ulūmından menāzil-i ‘ulvīde

⁵⁹¹ Saffar 164: Bizim her birimizin bilinen bir makamı vardır.

⁵⁹² Bu, aziz ve alim olan Allah’ın takdiridir.

⁵⁹³ tereḳḳī şeklinde yazılmıştır.

⁵⁹⁴ Araf 40: Onlara göklerin kapıları açılmaz. Onlar, deve iğne deliğinden geçinceye kadar cennete de giremezler!

ḥaḳīḳat mertebesinde ol müntehīnūḡ 19. ma'lūmı olur illā 'ilm-i billah 'ulviyyāt ve süfliyyāt mertebelerinden hıḡbir mertebe anuḡ 'urūcına māni'

143a

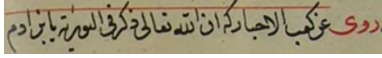
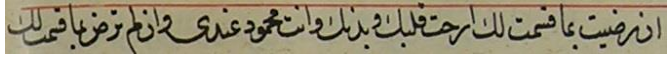
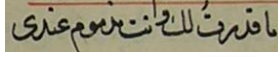
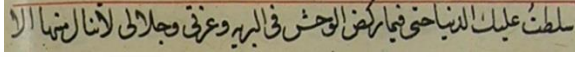

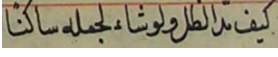
1. olamaz ve anuḡ su'ūdı cenāb-ı ḥazret-i kibriyādan ḡayrıya müntehī olamaz zīrā ki mecmū'-ı 'ulūm külliyye-i 2. kāyināt ve cüzviyyāt-ı 'avālim-i mülki ve melekūt-ı şāyibe-i ḥudūs ve imkāndan ḥālī degüldür ve 'ilm-i muḳaddesden 3. ḡayrı şevāyib-i nekāyızden cenāb-ı ḳuddūsīye vāşıl olamaz ve çün her 'ālem kendü 'ilm-i mertebesinde 4. muḳayyeddür pes 'ilm-i esrār-ı zāt ve şıfāt-ı ḥazret-i şamediyet ki şevāyib-i ḥadesāndan münezzeḡ ve nekāyız-i imkāndan 5. muḳaddesdür her zamān ol 'āleme ki anuḡ maşdarıdur kendü şıfatına mevşūf ḳılır ve zūll-i derekātın 6. taḳyīd üç 'izz-i derecāta irer ki **ما يستوى الاعى والبصير ولا الطمات ولا النور ولا الظل** 7. **والحرور هل ينوى الدين يعلمون والدين لا يعلمون ما ينزروا ولو الاباب**⁵⁹⁵ ve buradan 8. idi ki yaḡyā mu'ād rāzī raḡimehu'llah buyurdı ki **ان للتوحيد نور احكاما للمسلم انوارا ونور** 9. **التوحيد احرف المسيات من النار الشرك للحسان** ya'ni ḥaḳḳā ki tevḡidūḡ nūrı varınca ki 10. şirkūḡ āteşi var tevḡid-i nūrı muvaḡḡidlerūḡ ḡünāḡların ve taḳşirātların yaḡarınca ki şirk 11. āteşi ḡasenātı ve ḥaḳīḳatde ḡalīfe-i rūḡ-ı insānı icādından maḳşūd bu 'ilmūḡ taḡşilidür 12. ve ādemūḡ olmasından murād bu sa'ādetūḡ iktisābıdur ki **وما خلقنا الجن والانس الا ليعبدون**⁵⁹⁶ 13. **يا بن ادم خلقت الاشياء لك وخلقناك لي فلا تمك ما خلقت من اجلي فما خلقت من اجلك** 14. **يا بن ادم خلقت الاشياء لك وخلقناك لي فلا تمك ما خلقت من اجلي فما خلقت من اجلك** ya'ni ki ey ādem oḡlı biz cümle 'ālem ve eşyāsı senūḡ iḡün yaratmışuz 15. ve cümlesin senūḡ yoluḡa nişār olmaḡ iḡün müheyyā idüp ve senūḡ vücūduḡı kendümüz iḡün 16. ḡāşşa yaratmışuzdur tā ki 'arş ve ferş ve her ne ki anlarda var senūḡ ḡizmetkārūḡ olalar ve sen ḡāşşa 17. bizüm dergāhumuzuḡ mülāzımı olup ve bizüm muḡabbet-i devlet-ḡānemüzūḡ ḡapusın çalup ve ḡazretümüzūḡ ḡil'at-i 18. ma'rifeti iktisābında sa'y eylesin ol nesne ki biz ḡāşşa ḡazretümüz iḡün yaratmışuzdur 19. saḡa tuḡfeyl ve erzānī itdūḡümüz nesnelerūḡ ḡalebinde şarf itmeyesin ve 'ömr-i şerīfūḡ cevherin bizā'at-ı

143b

⁵⁹⁵ Eḡer o senin kesdiḡin yolu keserse ona sen kendi malından ver ve kendi zulmünden dolayı af dile.

⁵⁹⁶ Zariyat 56: Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.

1. müzcāt-ı fānī taḥṣīlinde zāyi‘ itmeyüp kendü mansıb-ı ehliyyet-i muḳaddesünjī ğubār-ı ğayret-i zulumetinden 2. şıyānet ile ve rūḥ-ı muṭahharuḅ dāmen-i himmeti ki ḫalīfe-i memālik ‘ālem-i melekūtdur netn-i cīfeyi dūnyāya 3. bulaşdurma ve ḳalbünj āyinesin hevā zulumātıyla ḳaranıuluk idüp ‘ayn-i başıretünj insānın ḫazretümüzünj 4. cemāl-i müşāhedesinden maḫrūm itmeye ve nefsi mekkārenünj efsūn ve efsānesine aldanup düşmenlerünj 5. dostluk kemerin cān biline bağlama ve tih-i ğaflet-i mehāvīsinde sergeşte olma ve āteş-i ḫırmān-ı saşevātı 6. zuhūrından endişe eyle

7. 7. 8. 9. ka‘bül-aḫbārdan mervīdür ki ḫaḳḳ sübhānehu ve te‘ālā 10. tevrātta buyurmuşdur ki ey ‘azīz ādem eger rāzī olursañ ol nesneye ki biz senünj ḳısmetünj itmişüz 11. rūḥ ve rāḫat ebvābın senünj ḳalbünje ve gözünje açayım ve seni ḫazretümüzünj maḳbūllerinden ideyim ve eger 12. bizüm ḳısmet itdügümüze rāzī olmazsañ rüzġār-ı ḫavādisin saña musallaṭ ideyim tā şavlet-i şavā‘ik 13. faḳd ḫavfından ve ḫırş-ı āteş-i elem-i mecārī mekāyidiyle dūnyā ṭaleb eyleyesin nice ki vuḫūş-ı şahrālarda 14. ve daġ-ı mezemmet-i ḫüsrān ve raḳam-ı şeḳāvet-i ḫırmān-ı rüzġāruḅ nāşıyesine çekelüm ve ba‘dehu buyurdı ki 15. ‘azm ve celālim ḫaḳḳ için ki bu deḅlü sa‘y ve şeḳāvetile dūnyā ḫuzūzından nesne bulamazsın 16. meger ol nesne ki biz miḳdār itmiş olavuz zīrā ki ‘ālem-i ecsām ervāḫ ‘āleminünj zıllıdur ve maḫbūbāt 17. ḫissi zıllāl-i mazlūmāt ‘aḳlıdur ‘ukūs-ı tecellī vüçudı vāsıtası için ğün bisāṭında iġvā ḫareketiyle 18. taḫrīk-i ‘azāyim-i a‘yān iderler nice ki ḫiṭāb-ı rabbānī seyyid-i enbiyāya andan ḫaber virür ki 19. ya‘ni görmez misin yā muḫammed kendü perverdigāruḅı ki

144a

1. nice zıllāl-ı merātib-i ekvānı bisāṭ-ı ‘arşa-i ‘ālem-i imkāna döşemiş ve rişāş-ı emṭār-ı vüçudı 2. ḳābiliyyāt ve isti‘dād-ı arāziyesine yaġdurup ve meṭālīb ve medāric-i ma‘ḳūl ve maḫsūs-ı 3. devā‘ī-i nüfūs kıldı ve eger istese idi cümlesin ḫizāne-i ğāyibde sākin kılup ketm-i ‘ademde mestūr 4. şaḳlaya idi lakin ḫikmet-i ezeli öyle iḳtizā itdügüne a‘yān-ı muzāḫir-i irādāt menāzil-i merātib 5. ‘avālim-i ğāyib ve şehādetde dāyim serv-i

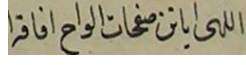

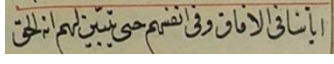
sülükda olalar **ماشاالله كان وما لم ينسأ لم يكن**⁵⁹⁷ ve çün 6. ma'lüm oldu ki umûr-ı şihâdî zılâl-i haqâyık-i gaybîdürler imdi ma'lüm ola ki hâşşiyet-i zıll 7. oldur ki kaçan anuñ eseri ile revâne olasin ne deñlü sa'y ziyâde idesin andan ziyâde bir kadem 8. arturamazsın ve kaçan andan yüzügi döndürüp uzaklık itdükçe olmiqdâr ki ayağuş 9. altındadır ol hâşıl olur ve hâliyâ ehadîs-i kudsıyyede vârid olmışdur ki **يادنيا** 10. **أخذي من خزنتي وابعثي من خزنتك**⁵⁹⁸ işâret bu ma'nâ iledür ki haqq celle ve 'alâ hazreti 11. dünyâyâ hitâb buyurur ki ey dünyâ her kimesne ki bizüm dergâhumuzuñ hidmetin idersin anuñ hâdimi 12. ol ve her kimesne ki senüñ hidmetün ider dâyimâ sen anı rencide dut ey 'azîz ma'lüm 13. ola ki gevher-i cüd vücüd hizânesinüñ miftâhidur ve 'arşa-i vücüdda varlık halkın buldı 14. ve bulur cümle salţanat cüduñ feyz-i âsârındandır **ولولا فضل الله عليكم ورحمة ما رزقكم** 15. **احزابا** ya'ni eger temevvüc-i mecârî kerem-i feyzi olmaya idi hiç kimesne sizden vücüd-ı hil'atin 16. bulmaya idi ve eger 'arşa-i vücüdda teceddüd-i reşehât-i cüd sizün dest-giriñüz olmaya idi hiç kimesne 17. şeref-i sa'adet-i metârim?-ı ahlâka müşerref olmaya idi pes imdi mertebe-i hilâfet ve salţanat 18. haqq te'âlânun zıllıdur pes bu şıfat-ı hâş halife ve pâdişâhların lâzımıdur çün bu muqaddeme 19. ma'lüm oldu bilmiş ola ki hulefâ ve selâtin şuveri dört hâlden hâlî degüllerdür zîrâ

144b

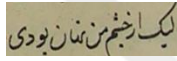
1. pâdişâh ve hâkim yâ bañıl ola kendü nefsi haqqında ve ra'ıyyet haqqında veyâ sañî ola iki tarafda dañı 2. yâ sañî ola kendü nefsi haqqında ve bañıl ola ra'ıyyet haqqında ve sañî ola ra'ıyyet haqqında ve bañıl 3. ola kendü nefsi haqqında imdi hulefâ ve mülükun efdali oldur ki anuñ sehâ ve ihsân-ı âsârı iki 4. tarafa dañı şâmil ola ve âhir ve erzel selâtin oldur ki bu ma'nânun 'aksinde ola nice ki hadîs-i 5. rabbânide vârid olmışdur ki **إن الله تعالى يقول في جوابه الكريم ولا يجاور فيهم** ya'ni büyüklük 6. şıfatı kerem ve ihsâındur pes her kim ki kendü zeyl-i himmetin buhl ve hisset levşine âlûde eyleye hazretümüzün 7. fer-i hümayı luţfin göremez ve bizüm rahmetümüzün himâyeti gölgesinde oturamaz buncılayın rûh-ı kudsî 8. ki halîfeye 'âlem-i ma'nevîdür bu dörtten hâlî degüldür 'ilm ve 'amel ki iki maqâm cem' ve tefriqadur cüd 9. ve ihsân bu halîfedür zîrâ anuñ zînet-i zâhiri

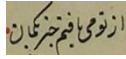
⁵⁹⁷ Allah'ın dilediği olur, dilemediği de olmaz.

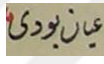
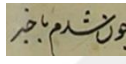
⁵⁹⁸ Ey dünya, bana hizmet edene hizmet et, sana hizmet edenden uzaklaş.

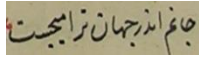
‘ameldür ve anuñ şafâ-yı sîret-i bâḫını ‘ilm ve memâlik 10. ra‘iyyetine bu ḫalîfe mülûk-ı ra‘iyyet şuveri gibi iki kısmdur bâdî ve ḫâzır ve ol memleketüñ bâdiyesi 11. iki kısmdur munfaşıl ve muttaşıl bâdî munfaşıl ‘âlem şehâdet-i ḫâricdür ve bâdî muttaşıl anuñ ‘âlem-i 12. cismi ki anuñ taşarrufi bî-vâsiṭa cârîdür ve vâsiṭa ile ‘âlem-i şehâdetde leh munfaşıl-ı bâdiyesi 13. odur taşarruf ider gâḫ aḫkâm-ı salṭanat-ı ma‘nevî memleket etrâfında bunuñıla sürer ve gâḫ 14. oḫur ve maḫâm-ı cem‘de âyine-i cemâl-i mutlak bilür ki 15. ⁵⁹⁹ ve kaçan nazarım yüksekrek ider kendüsin 16. kendü ḡayrılar mülâḫazasından ḫalâş ider ve ḫaḫḫı ḫaḫḫ ile bilüp söyler **naẓm**

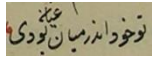
 17.

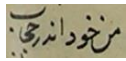

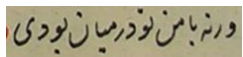

 18.

 19.

 ⁶⁰⁰

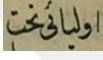
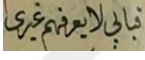
ve ra‘iyyet-i ḫâzır hem iki kısmdur kuvâ-yı rûḫânî

145a

1. ‘aḫl ve feh̄m ve ḫıfz ve zıkr ve ‘adl ve ‘ilm ve ḫayâ ve şıdḫ ve vefâ gibidür ve kuvâ-yı nefsanî 2. belâdet ve nisyân ve ḡaflet ve cevr ve ḫumḫ ve kesel ve veḫâḫat ve kizb ve

⁵⁹⁹ Fussilet 15: Varlığımızın delillerini, (kâinatıdaki uçsuz bucaksız) ufuklarda ve kendi nefislerinde onlara göstereceğiz ki, o Kur’an’ın gerçek olduğu onlara iyice belli olsun.

⁶⁰⁰ Sen benim ruhumun sevimli munisi idin, lakin benim gözümden gizli idin. Senden hissederek haber alırdım, haber alınca aşıkâr imişsin, canım bu cihanda seni arıyordu. Sen kendin ortalıkta aşıkâr idin, ben kendim kendi hicabımda(perdemde)gizli idim, meğer sen benimle aşıkârmışsın.

hıyānet gibi ve bu kūy-ı 3. ehl-i aşhāb-ı şimāldürler ve ehl-i kūy-ı rūhānī iki kısmduklar
aşhāb-ı yemīn ve sābīken-i aşhāb-ı 4. yemīn maḳāmāt menāşībınun erbāblarıduklar ve
meczūbān-ı havāṭıf muḥabbet-i sābīkları mevāḳıf-ı ğayret-i 5. meslūblarıduklar ki
anların küştī vücūdları ḳadem-i deryāsında ğarḳa olmuştur ve havādiş-i neng-i 6.
idbārından ḳurtulmuş siyer-i illāllahda ‘azm-i ḳademīn māsivāyı başına urmuş ve himmet
elin cenāb-ı 7. kibriyāya irişdürmüş ğayret gözin aġyār-ı rü’yetinden degülmüş mevhūm
varlığı rahtın fenā āteşine 8. yandurmuş evrāk-ı vücūd vechesinde dost nāmından
ġayrısın oḳımazlar ve ‘arşa-i şühūdda 9. dost günün yolın bilmezler lācerem ğayret eli
‘uyūn-ı ‘amme gözlerin ol ḫazretün maḫbūblarınınun 10. āsārı mülāḫāzasından ⁶⁰¹
ḫükmiyle degülmüş ve ol selāṭīn-i ‘ālem ḫaḳīḳat-i cenābı 11. yolın bādiye-i ğaflet
tāyehlerine? mesdūd ḳılmışdur tā ol ḫazretten ğayrı ol pāklarınun cemāl-i 12. ḫāllerin
görmeye ve her nā-pāḳınun nazarı ğubārı onlarınun ḫehre-i kemāllerine ḳonmaya ki
evveliyātı 13. ⁶⁰² ey ‘azīz ḫün ma’lūm itdük ki mülūk-ı seḫā ve
levmet dört kısmduklar 14. ve bildük ki ḫalīfe-i rūḫ seḫā ve levmi ‘ilm ve ‘amel ḫasebi
iledür bilmiş ola ki bu ḫalīfe dört 15. ḫālden ḫalī degüldür **evvel** ol ki ‘ālemi billah
evvelā nefsine ve ‘āmelu’llah ola cevāriḫine ve 16. bu ḫulefā-yı ma’nevīnün ekmelidür
ve her ‘aşr ve zamānda buncılāyın vücūd-ı şerīf nādīr ve kem-yābdur 17. ve her kim ki
anun devlet-i nazarı ile müşerref olur sa‘ādet-i ebedī bulur s̄nī oldur ki bu 18. iki
ḫālden bi-küllīhi ‘ārī ola buncılāyın kimesne ise rüzġār-ı şeyṭānī olur ādemi şūretinde
19. her kim anunla peyvend ider seḫāvet-i ebediye giriftār olur **sālis** oldur ki kendü bi-
nefsihi

145a derkenar yan

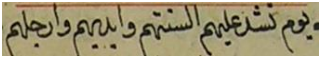
yolından ğayrı yol

145b

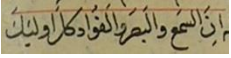
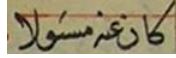
1. ra‘iyyet ‘ilm zīneti ile müzeyyen olur ve lakin cevāriḫ ve a‘zā re‘āyāsın ihmāl ḫuşūri
ile a‘māl-i 2. muneccīye semeresi te’sīri ile ‘ārī dutar ve memleket bādiyesininun ehllerin

⁶⁰¹ Ne ekersen, onu biçersin.

⁶⁰² Dostlarım hırkamın altındadırlar, benden başka onları kimse tanımaz.

sa'adet-i ebedi iktisabına 3. delâlet itmez ve bu hâlîfe ⁶⁰³

hukuk-ı re'ayâ için 4. maħall-i mu'ahiz ve mes'ul ve haşar-ı 'ikab olsa gerekdür ki

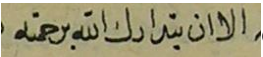
 5. ⁶⁰⁴ rabi' oldur ki re'ayâ mülk-i tesdîd ve irşâdatda

sâ'î ve nâşih ola 6. lakin kendü ve nefesine cevâhir-i haķâyık 'ilm-i ziverinden 'arî ola ve

şufuf-ı mübârizân 'arşa-i 7. 'ilm-i billahi müsâbaķatından 'aciz ola ve bu hâlîfe ise

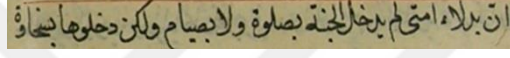
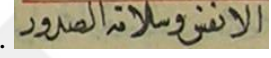
kendü nefsi-zâlimidür zîrâ anuñ saħâveti 8. re'ayâya şâmidür kendü haķķında le'im ve

teşvir-i hirmân ķurbet-i haşarından ve hizlân-ı ğâflet-i 9. taķşirinden eyemen olmaya

 ⁶⁰⁵ pes bu cümleden ma'lûm oldı ki bu 10. hâlîfenüñ efdalı ve efdal

şifâtı vefâ ve saħâvetdür ki ol meş'al-i envâr-ı şafâ âsarı 11. ve şime-i enbiyâ ve

evliyâdur ve bu cihetden idi ki haşret-i resûlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 12.

buyurdu ki 13. ya'ni kim

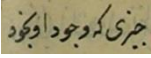

benüm ümmetimüñ bedelenleri şavm ve şalât ziyâdeligi ile 14. cennete giremezler ve

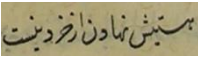
lakin saħâvet-i nefsi ve selâmet-i bâtın ile fevz-i derecâta irişürler ve bu hâlîfenüñ 15.

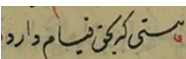
efdalı saħâveti oldur ki ol nesne ki mülk-i taşarrufında degüldür andan söylemez ve

'abd-i zelilden 16. şifât-ı mülk-i celîl aramaz ve haķıķatle bile ki aña kendüden vücüd

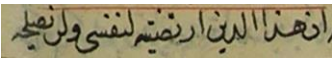
yoķdur ve 'arşa-i 17. hestlikden aña varlık ve yoķluk ihtiyârı yoķdur **nażm**

 18.

 19. ⁶⁰⁶

mervîdür aħbâr-ı bâbında gelmişdür ki

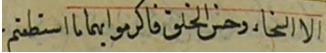

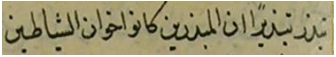
146a

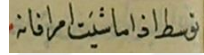
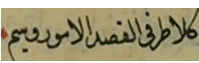
⁶⁰³ Nur 24: O günde ki kendi dilleri, elleri ve ayakları, yaptıkları şeylere dâir kendilerinin aleyhinde tanıklık eder.

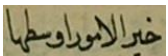
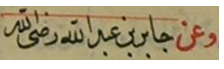
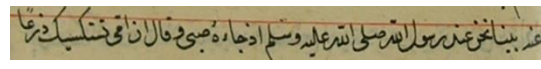
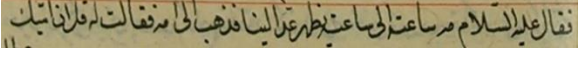
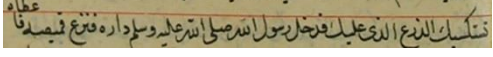
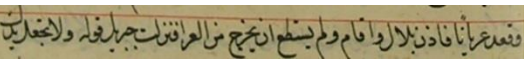
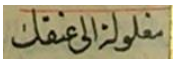
⁶⁰⁴ İsrâ 36: Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.

⁶⁰⁵ Ancak Allah rahmetiyle onlara ulaşsa...

⁶⁰⁶ Kendinde varlığı olmayan bir şeyi, var olan şeylerin arasında koymak akıllıca değil. Hakka dayanan varlık aslında yoķtur ama namı vardır.

1. ⁶⁰⁷ haqq celle ve ‘alā buyurur ki bu dīni kendü ḥazretümüze
2. maḥşuş itdük ve anuḡ ḥimā-yı ḥudūdı ri‘āyetin itmek olmaz meger saḥāvet ve eyü
sīretlik ile 3. zīrā ki saḥāvet mūcib-i muḥabbetdür ve muḥabbet-i mūrīs-i ḳurbet ve
ḳurbet-i mūntec-i vuşlat ve vuşlat-ı muḳtezā-yı cem‘ 4. ve cem‘iyyet-i mu‘āvin-i
nuşretđin ve saḥāvetüḡ ḥaḳīḳati iki ṡarafdur ve vasaṡ ki saḥāvetüḡ ḥadd-i i‘tidālīdür 5. o
ise ḳıldan incedür ve her kimesne anuḡ ḥaḳīḳatin bilmeyüp aḡniyānuḡ ekseri anda ifrāt
iderler ḥatta tebzīre 6. irişür ve ol ise mezmūm ve ḥilāf-ı fermān-ı ḥaḳḳdur zīrā ki ḥaḳḳ
te‘ālā resūl-ı kibriyāya buyurur 7. ya‘ni bir ‘aṡā ki ḥaḳḳ
içün degüldür isrāf itmeye 8. zīrā ol kimesneler ki seḥāda hevā-yı nefsanī mūcibiyle riyā
ve süm‘aya çalışurlar anlar şeyṡān birāderleridürler 9. ḥaḳīḳat-i seḥā bezl-i faızdur
maḥall-i istiḥḳāḳa ve müstaḥaḳḳ-ı ḥācetine ve buḥl ise bu ma‘nānuḡ ‘aksidür ve andan
10. ziyāde ifrātđur ki aṡā tebzīr dirler ve tefrīṡüḡ noḳşānıdur ki aṡā tefrīṡ dirler bu iki
ṡaraf daḥı 11. mezmūmdur ve ḥayr bunuḡ i‘tidālindeki ol ḥadd-i vasaṡdur ve buradan
söylemişlerdür ki **naẓm**

12.
 ⁶⁰⁸

ve ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi 13. ve sellem buyurmuşdur ki ⁶⁰⁹ işāret
buṡadur ki 14. 15.
 16.
17. 18. cābir raẓıya’llahu
‘anhudan mervīdür ki ben ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem yanında idüm 19. bir
şabī gelüp didi ki benüm vālidem senden bir gömlek ister ḥazret buyurdı ki bir sā‘at
şabr eyle ve yine gel

146b

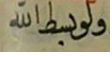
⁶⁰⁷ Bu dini kendime seçtim. Onu düzeltenler, cömertlik ve güzel ahlak sahibi olanlardır. Gücünüz yettiğince bunlarla cömertlik ediniz.

⁶⁰⁸ Muhakkak ki bir işin yaptığın zaman en iyisini de en kötüsünü de yapma, ortasını yap; çünkü en iyi ve kötüyü seçmek kötüdür.

⁶⁰⁹ İşlerin en hayırlısı ortası olandır.

1. şabî gidüp ve vâidesi ol şabîye didi ki var söyle benüm vâidem ol gömlegi ister ki sen kimmişsin gelüp 2. şabî didügi gibi hazret içeri girüp mübarek bedenlerinden gömleklerin çıkarup ol şabîye virüp 3. kendü çıplak oturdu ol sâ'at bilâl ezân ve iķâmet oķıduķda hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 4. çıplak olmağın taşra gidemeyüp ol sâ'at hazret-i cibrîl 'aleyhi's-selâm nüzül idüp bu âyet-i kerîmeyi 5. getürdi

والجبار مغولة الغنفل ولا بسطها كل البسط فقعد كل أبو محسور

cenâb-ı 6. kibriyâ cellet 'azametuhu buyurur ki yâ muhammed müstahakk zühür itdügi hâlde men' itmeye ve himmet alan buhl habli ile hırş 7. boynına bağlu dutma ve 'atâyı dağı öyle vâsi' itme ki her ne var ise bezl idüp ya'ni kendü mâl idüğüni 8. âhere virüp ve fâķa endühinde mütehayyir olasın ve bize ferâğatle tâ'at itmekden mahrûm kalasın imdi 9. hadd-i i'tidâl ki selâmet menzildür mülâzım-ı evvel ey 'azîz haķķ sübhânehu ve te'âlâ sünneti öyle olmışdur 10. ki her kimesne dünyâ ni'metlerinden bir ni'meti miħnet ķarîni eyleye ve her devleti bir âfete mensüb kıla tâ câhil müdebbirler 11. ni'met devâmında tãġî olmayup ġâfil ma'zûrlar devlet imdâdıyla bãġî olmayalar zîrâ 'anâ ve istiġnâ 12. mûcib-i zulm ve tuġyân ve mûris-i cefâ ve 'işıyândur nice ki haķķ celle ve 'alâ buyurur 13.

الرزق لعباده لبعوا في الارض ان الانسان ليطغى ان رآه استغنى

evvelki âyet-i kerîmede 14. buyurur ki eger haķķ celle ve 'alâ bendelerine rızķların vâsi' ideydi cümlesi yiryüzinde tãġî ve bãġî olaydılar 15. ve ikinci âyetde buyurur ki âdem-i hulķdan kendüsin müstagnî görüp haķķâ ki tãġî ve gerden-keş 16. olur imdi haķķikatde a'dânun belâ ve miħneti ve 'anâsı kendüye tâziyânedür ki hazret-i cebbâr bu bahâyim şıfatlu 17. ġâfilleri anuñıla te'dîb idüp ve dîv sîretlü câhilleri ol cefâ yollarıyla vefâ bisâtına getürür 18. ve dünyevî ünsinün kilîdi ki şekâvet mâddesidür mü'min-i şadıķ ġöñlinden ķaldurur nice ki memâlik-i 19. şuveriden hiķbir memleket yoķdur ki müfsid düşmenden emîn olup ve hiķbir salţanat yoķdur ki nizâ'-ı

147a

1. kaşddan hâlî ola buncılayın rûh halîfesinün dağı cism-i memleketinde düşmeni olup ķaşıd 2. ve menâzi' ķâhir ki aña hevâ dirler ve nice ki halîfesinün vezîri var ki aña 'aķl dirler ve nâyibi 3. var ki aña ħurrem dirler ve ħacibi var ki aña 'azm dirler ve ķadıısı var

ki aña ‘adl dirler ve müşerrefi 4. var ki aña fikr dirler ve kâtibi var ki aña hıfz dirler ve bir yiri var ki aña zıkr dirler ve bir yiri var 5. ki aña şıdķ dirler ve nedîmi var ki aña ķalb dirler ve leşkeri var ki aña kuvā-yı rūhānī dirler imdi 6. buncılayın ħalife-i rūhuñ menāzi‘i olan emīr-i hevānuñ daĥı vezīri var ki aña vehm dirler ve nāyibi 7. var ki aña mekr dirler ve ħācibi var ki aña efsūn dirler ve ķādısı var ki aña keyd dirler ve müşerrefi 8. var ki aña ġadr dirler ve ol yir var ki aña hırş dirler ve kâtibi var ki aña emel dirler ve bir yiri var ki 9. aña kizb dirler ve nedîmi var ki ‘aceb dirler ve leşkeri var ki aña kuvā-yı ħayvānī dirler ve ehl-i keşf ve 10. taĥķik yanında melāyike ve şeyātīn ħaķīķatde bu iki leşkerdürler ve bu leşkerler insānuñ vücūd-ı şehrinde 11. āvān-ı bülügından ħadd-i laħde degin dāyimā muĥārebe ve münāza‘ adadurlar ve bu iki leşkerüñ her biri kendü 12. pādīşāĥları sözin icrā itmek isteyüp ve birbirinüñ yokluĥın taleb iderler ve ĥalk ise bu iki 13. leşkerüñ ġālib ve maĥlūblukları içinde beş kısmıyladurlar **evvel** maĥfūz **sānī** müşrik **sālis** 14. ķādir **rābi**‘ mışr **ĥāmis** mütelevvin ammā mü’min maĥfūz-ı te’yīd ve ‘ināyet-i rabbānī ile nefis ve hevā 15. leşkeri cihādın idüp vücūd-ı şehrinüñ a‘dāsına zafer bulmuşdur ve rūĥ ve ‘aql ki pādīşāĥ 16. ve vezīr muṭlaķdurlar beden-i memleketine bādī ve ĥākim ĥāzır düzmişlerdür ve kuvā-yı rūhānī ki ĥizbu’llah ve 17. sa‘ādet yolunuñ bedreķasıdur muzaffer ve manşūr kılmışdur ve vücūd-ı şehrinüñ a‘dāsı ki şekāvet yolunuñ 18. dā‘iye-i cünd-i şeytānīdür münhezim ve maĥhūr idüp vuşūlet-i hevā-yı ĥazretüñ ĥilāfet-i bāĥisidür ġayret-i 19. pāymāli idüp dārü’l-mülk bedeni ‘adl ve iĥsān ve t̄a‘at ile ma‘mūr itmişdür **ذلك فضل الله**

147b

1. **ويده من يثاء**⁶¹⁰ müşrik kāfirler ķam‘-ı cündü’llah idüp ‘aql ve rūĥı hevānuñ esīr ve musaĥĥarı itmişdürler 2. ve memālik cismüñ eṭrāfinuñ aĥķām-ı şeyātīn taşarrufi ciheti için müheyyā düzüp ve nefis ĥubsin şekāvet 3. esbābı mecārīsi kılmışdur ve sa‘ādet-i ebedī ķapuların dālālet dikenini ve ĥārı ile mesdūd itmişdür **ذلك** 4. **هو الخزان المبين**⁶¹¹ ve **ammā** münāfiķ-ı ġādir hevā-yı ‘ummāl ķalbi ve sırrı ve rūĥı memleketine ĥākim kılip ve cevāriĥ-i zāhiri 5. ki bādī memleket ve manzūr-ı nazar-ı ĥalkdur ‘aqla işmarlamışlar

⁶¹⁰ Cuma 4: Bu Allah'ın fazlıdır, onu dilediğine verir.

⁶¹¹Hacc 11: İşte o, apaçık hüsrandır.

ve tednīs ve telbīslikile kendülerine iblīsē 6. qarīn itmişlerdür ki **ان المارقين في الدرك الاضلعين النار**
⁶¹² **ammā** ‘āšī mısr ‘aql ve rūhı 7. kalb dārü’l-mülküne ki aşıl vilāyetdür hākim kılup
mülk-i bādiyesin hevāya teslīm idüp cevārih ve a‘zā-yı 8. merāti ‘lezzāt-ı nefsanī ve
temettü‘āt-ı cismānīde mühmel kıomışdur **ذموا كلوا وتمتعوا بلبهم الام** 9. **فصوف يعملون** ⁶¹³ **ammā**
fāsıq-ı mütelevvin ki ağleb-i aksāmdur dāyimā bu iki leşkerün arasında gālibligine
tereddüd 10. ider ki **احذروا غرورنا بنهم خلطوا املنا واخرسنا وشارت عصى الله ان يوبى لهم** ⁶¹⁴ bu 11. kıavmün
dirahtı ümidin kıavī ve mü‘eyyid idüp bādiye-i ma‘şiyet tihlerinün cānların ‘ināyet-i
bedrekası deryāyı 12. ‘afva irişdürür ve gāflet hastelerininün ‘illetlerin kerem-i hācibleri
luṭf-ı dārūhānesine da‘vet 13. ider **وعن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ينزل المربابك و** 14.
الى العاء الذي احببت في ثل الليل الاخر فيقول من يعوفى فاجيب له من ربنا انى اعطيه
15. **من يستغفرنى فاغفر له** ebī hureyre
rażıya’llahu ‘anhu dir ki hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki her gice 16.
sülüs-i āhirde ki cümle maḥlūkāt uyurlar meger zinde göñüllü huş-yār ve bī-karār
‘āşıkırla hāzret-i cebbār 17. şevkınden müte’ellih ve uyanuq olup ve ma‘rız ve irādāt-ı
esrārda pergār gibi sergerdān olalar hāzret-i 18. rabbü’l-‘izzet-i cellet ‘azametuhunun
raḥmet ve eltāfı ufuk-ı a‘lādan dünyā göğine nüzül idüp ve ḥiṭāb-ı luṭf 19. ve ‘ināyetiyle
zulmet-i ābād-ı ḥiṭṭaya ḥaqq-ı sergeştelerin teşrīf eyleyüp ve hāzret-i kıadīmden nidā-yı
kerem buyura

148a

1. ki ey hākiyān-ı mehcūr ve ey gāfilān-ı mağrūr-ı ebvāb raḥmeti içmişüzdür kimdür ki
zebān-ı hāl ve şıdık-ı 2. maḳāl ile hācet isteye ki anuḡ ḥācetın revā ideyim ve kimdür ki
bizüm ḥizāne-i keremümüzden nesne temennā eyleye 3. ki anı ḥil‘at-ı ‘atā-yı bī-
müntehāyı ile mesrūr ideyim ve kimdür ki teşvīr-i fażāyiḡ-i a‘māldan ve kıabāyiḡ-i
aḳvālden 4. bizüm settārlik penāhına şaḳına biz anuḡ ef‘āl-i kıabāyiḡin ḫilmümüz
perdesiyle setr idelüm **mervīdür ki** bir dervīşden 5. ki murākıb dergāh idi bir gice
hāzretde böyle gördüm ki bir ḥiṭābiçün irişdi ki bizüm dergāhumuza ne 6. tuḡfe

⁶¹² Nisa 145: Şüphesiz ki münafıklar, cehennem ateşinin en aşağı tabakasındadırlar.

⁶¹³ Hicr 3: Bırak onları yesinler (içsinler), yararlansınlar; emelleri onları oyalayadursun. İleride (gerçeği) bilecekler.

⁶¹⁴ Tevbe 102: Diğerleri günahlarını itiraf ettiler Salih bir ameli ile kötü bir ameli karıştırdılar, umulur ki Allah onların tevbelerini kabul ederek işaret etti ki...

getürdün a‘mâldan ba‘zı hâtırımda olanı hâtırımdan giçürdüm ‘itâb itdiler ki ey miskîn 7. oradaki cenâb-ı bârgâh-ı kibriyâdur senün bizâ‘at-ı müzcâtuñ bî-bahâ’dur ve ol nesne ki endîşe itmişsin 8. hâfâdur bu bârgâhuñ tuhfesi şavıķ âh ve bu âstânenün hediyyesi çehre şaruligi ve bu yoluñ 9. neşesi çokdur deli gönüllerdür ve ‘arâyis-i ebkâr envâr-ı rûhâniyân bu hâzretde çokdur ve nefâyis-i esrâr-ı 10. kerrübiyân bî-şümârdur lakin şerbet-i ‘inâyet bizcileyin bâdî-i hicrân hâsteleri talebinde âvâre ve merhem-i 11. himâyet bizcileyin ‘iştân zahmından şikestelerin aramağdadur ve luğf-ı dârûsı niye biz âteş-i hirmân âteşine 12. yanmışları ister **nazm**

مرحمت کاشش شو قمره بالاکبرد

وقت جانم عمر از تو بکجی کرد

عجب کسان فلک کرم کند 13. سوزد

نور او مملکت عالم والا کرد

چرخ بر باد خردل بر خنجر

615 انگر کنی نو در، کرد 14. زانجه از

ey ‘azîz tâlib-i şâdıķa vâcibdür ki bahâr reyâhîninün âsâr-ı mü’tâla‘asına 15. ve nesemât-ı eshâr-ı revâyiñün şâmmesine ki hayât-ı tab‘ı vardur devâm-ı ni‘am dâr-ü’l-hayâtdan ki ve 16. ⁶¹⁶ بها مشتی الانفس و ملاعین و تم فيها خالرون hâtırında şaklayup ve ülfet-i âmâl kâzibe 17. rağtım mecârî seyl-i fenâdan qaldurup ve dünyânuñ murdâr-ı mezbelesin hırş ve hâsed kelblerine qoyup ve cefâ-yı⁶¹⁷ 18. menzilinden himmet yüzün vefâ bisâtına getüre hâlîfe-i ma‘nevînün rûh-ı gîdâsı faşl-ı bahârda budur 19. faşl-ı şayf ki aña yaz dirler tabî‘atı âteşdür ve ıssı ve qurudur ya‘ni hârr ve yâbis ve bu faşlda

148b

⁶¹⁵ Her seher vakti arzumun ateşi yükseldikçe, canımın gıdası hep nurdan tecelli bulur. Onun ateşi felek sakinlerinin meclisine ısı saçar, ışığı yüksek âlemin memleketini kapsar. Habersiz her gönül sonunda nasıl haber alsın? Senin tecellinden bize yansiyandan.

⁶¹⁶ Zuhurf 71: Canlarının istediği ve gözlerinin hoşlandığı her şey oradadır. Siz orada ebedî olarak kalacaksınız.

⁶¹⁷ cefâ yerine hafâ yazılmıştır.

1. pādişāh-ı rūḥ ve vezīr-i ‘aql zimām-ı ihtimāmı emel-i aḥvāl-i pīr ve ‘ācize ve gālebe-i za‘f ve ‘adem-i ḳudrete 2. ityān-ı a‘māl-i şālih maşrūf olur ve hevl-i derekāt-ı cehennemde ve cebbāruḡ ḡāzab-ı iştigāl-i nīrānın ve kıyāmetüḡ 3. ıssı ve şusuzlūḡın ve ḥalāyık-ı ilḥāmları ḳaynamasın ve şaḳiler redd olunup ehl-i terk ve nifāḳuḡ ḥavz-ı 4. kevşere varmasından men‘ olunmasın ve dūzaḥa sürülmelerin fikr eyleyüp o maḳūle aḥvāllerüḡ vürūdından 5. ḡāfil olmaya **imdi** faşl-ı ḥarīf ṭabī‘atı bārid ve yābisdür ya‘ni şavık ve ḳurudur bu ise mevt-i ṭabī‘īdür 6. sa‘īd-i muḳbil olan ekşer bu faşlda mevt-i aḥvālinde ve sekerāt-ı mevt-i aḥvālinde mütefekkir olup cān 7. ḳoparmaḳ acısından ve mülkü‘l-mevt rü‘yetinden ve ḥavf-ı ḥātimedden ve nüzül-ı melāyikeye raḥmet-i rıḍvān beşāretiyle 8. veyā melāyikeye ‘azāb-ı vürūdından ki şekāvetle giriftārlık ḥüsrānidür emīn olmaz **dahı** ṭab‘-ı şitā ki ol 9. ḳışdur ṭabī‘atı bārid ve raḥbdür ya‘ni şavık ve terdür bu ise berzaḥ ṭabī‘atdur ki ol müddetdür mütevassıt 10. defn ve ḥaşr ve emel arasında ‘aql bu cümle bu faşlda berzaḥ-ı efkārında olur ki ol menzildür ki cedd-i āzādı 11. yok ve bir vādī ve bādiyedür ki feryādı yokdur ve nice dühür ve a‘şār ve ḥavādiş-i rüzḡār giçse 12. gerekdür ki anuḡ cism-i laṭifi ṭabaḳāt-ı ḥāḳda esīr ve zulümāt-i laḥd-i meḡāḳda maḥbūs olsa gerek ne maḥlūḳātuḡ 13. ol nāmdan ḥaberi ve ne defter-i kāyinātda anlaruḡ eşeri var eger eyyām-ı ḥayvānda aḥlāḳ-ı ḥasene ve a‘māl-i 14. şālihadan bir ḥaz itmiş ise her sāt anuḡ muşāḥabet ve muvāneseti sebebiyle mesrūr ve mütena‘im olur 15.

فطويبه⁶¹⁸ ve eger cāmeye vüçūd-ı bā-vesāḥ evşāf-ı ḥabīse ve ef‘āl-i reddiyye mülevves ve müdenes ḳılmışdur 16. ki anuḡ āsār-ı zulmeti her laḥza ḥasret ve ‘azāb-ı āteş anuḡ

içerü ve cānını müşte‘il ider ki **التاريعه** 17. **عليها غدوا وعشيا فويل لهم ويل لهم**⁶¹⁹ **beyt**

ای ممفنا اجل امد بر من

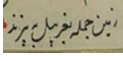

افادم وسد خون جگر من 18. **از باي در**

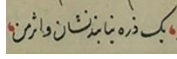
نستم نه جان کدم نم را بود اميد

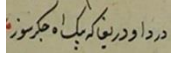
نست اميدم که کس ابره بر من

⁶¹⁸Sadece ona tövbe edilir.

⁶¹⁹ Mümin 46: “Öyle bir ateş ki, onlar sabah akşam ona sunulurlar.” Onlara yazıklar olsun, sonra tekrar onlara yazıklar olsun.

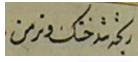
19. 19.

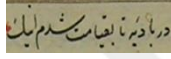

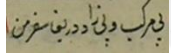

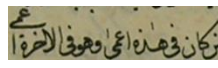
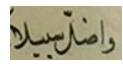
149a

1.

 620

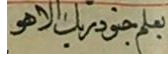
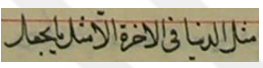
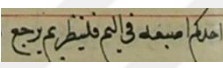
ey 'azīz 2. semt-i memleket-i ma'nā ve salṭanat-ı rūḥānī andan çokdur ki bu muhtaşarda şerh itmek ola lakin bu miqdār-ı 'āqılān-ı 3. tālib vezīr-i kān-ı rāğīb tenbīhi için fī'l-cümle silk-i tahrīre geldi tā mürekkeb-i 'azmlerin misāk-ı umūr-ı fānīde 4. maqşūd dutmayup ve sa'adet-i ebedī talebinde maḥrūm qalmayalar ve egerçi ba'zı cāhiller ve nice qalbi körler 5. bu ma'naları inkār idüp idbārları gāyetinden bu ḥaḳīqata i'tibār itmezler müstaḥaqqdur ki o maqūle güm-rāh 6. ve giç reftārlar ol bī-devletlikde dāyimā cān çekeler zīrā ekābir-i evliyā ve fuhūl-ı 'ulemā yanlarında bu cümle günden 7.

revişden ki körler lakin görürler iki serāyda daḥı ködürler 8.

⁶²¹ eger isterseñ 'izam-ı salṭanat-ı ma'nevī vüs'at-ı memleket-i rūḥānīden bir ḥaber fehmeyleyesin 9. bilesin ki ḥaqq te'ālā cünūd-ı melek-i rūḥānī meleklerinden bir melegi yirde birde mütevekkil idüp ekālim-i zemīn-i rüknlerin 10. anuñ qabzasında qomışdur ve kaçan istese ki bir kavmi ḥāb-ı gāfletden uyandura melege emr ola tā ol iklīmüñ 11.

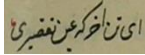
⁶²⁰ Ey arkadaşlar, ecel başıma gelince ayaktan kesildim ve ciğerim kanadı. Öyle gittim ki gelmeme umut yok, ne de kimsenin yanıma gelmesine umut var. Eğer yerin bütün toprağını elekle eleseler, zerre kadar benden nişan bulamazlar. Yazıklar olsun ki ah ile ciğer yakar, mezar toprağına döküldü benim her şeyim. Şimdi kıyamete kadar bir çölde kaldım. Yazık ki benim yolculuğum yayan ve aç, susuzdur.

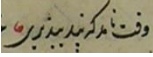
⁶²¹ İsra 72: Kim bu dünyada körlük ettiyse ahirette de ködür, yolunu daha da şaşırıştır.

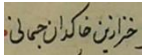
rükünlerin deprede ve zelzele ve aşup ol kavme birağa imdi fikr ile ol işâret bir melege bir kavmün tahrîki için 12. ol iklimün dağların ve şahrâların bir işâretle lerzeye getüre eger cümle cihân selâtinleri ‘umūmen yiryüzinün 13. keşerleriyle⁶²² ced ve cehd ideler yir küşesin el-kıyāmete kâdir olamayalar ve bu ise bir melekdür melâyike-i süflâdan 14. kuvvet ve satvetde ‘ulvî meleklerinden bir melek ile muķāvemet idemez ve anların ‘adedlerine nihāyet yokdur ki 15. ⁶²³ ve kaçan bu ma‘nâlarda eyü te‘emmül idesin saña yakîn ola ki cümle şuver-i 16. saltanatları ve hayâl-i memleketleri saltanat-ı ma‘nevî ve rûhânî memleketi yanlarında meselâ âfitâb-ı dirahşân 17. yanında bir zerre ve deryâ-yı bî-kerân-ı cenbinde bir kaçre olup ziyâde ve noķşân degüldür ve buradan 18. idi ki hâzret-i risâlet şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 19. ya‘ni dünyâ işâretdür umūr-ı cismâniye ve âhîret ‘ibâretdür ‘âlem-i

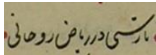
149b

1. rûhânîye hâzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki misâl-i haķâret-i dünyâ işâretdür umūr-ı cismâniye misâl-i haķâret-i 2. dünyâ celâlet-i âhîret ki memleket-i ma‘nevîdür öyle ki bir kimesne deryâ-yı bî-kerâna barmaķ ursa ve kaldursa 3. öyle gümân eyleye ki barmağında kalan şu nemikdâr ise dünyâ sa‘atinden ol denlü noķşânlu hâşıl 4. olur veyâ ol kaçre-i merfû‘ı vücūd-ı deryâsı cenbinde şayar **beyt**

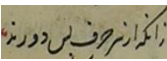

5.

6.

⁶²² leşkerleriyle yerine keşerleriyle yazılmıştır.

⁶²³ Müddessir 31: Rabbinin askerlerini kendisinden başkası bilemez.

بهره‌داران بی‌مغز

داده برادرم ملک جعفری

وبرا 7. جری این جزین

ون لک کوب حشر و جو ازا

خیزد شبنم کرمک بی بکت

خاک 8. مرکت بد و فرکت

بزن جهان زود را د خود بر کبر

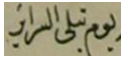

624 جمد کن کار نبت از بر کبر

ey 'azīz ma'lūm ola ki 9. eşnāf-ı mevcūdāt dan her şınıfa ḥamiyyet yā zemīme şıfatlarından bir şıfat-ı gālībdür ve her ḥayvānāt nev'inden 10. bir nev' bir şıfatla mevşūfdur ve maḥşūşdur ve her vücūd-ı efrādından bir ferd-i kemāl sebebi ile ve anuñ noḳşān-ı 11. ḥuşūşiyeti ile dünyāda müstahakk medḥ veyā zemm olup ve āḫiretde müstevcib-i nevāl yā nekāl olur ve ol 12. şıfat-ı gālībe-i dār-ı beḳāda anuñ şüretine döndürürler ve çün ekser ḥulḳ-ı şıfat-ı gālībelerinden bī-ḥaberdürler 13. tenzīl-i rabbānī olmaḳla nicele tenbīhi için buyurmuşdur ki **وَنَسِيكُم فَيَا لَيْتَلُونَ** ya 'ni siz bilmezsiniz ki 14. sizi āḫiretde ne şüretiyle ḥaşerātuñ gerekdür zīrā dünyāda kendüñüzden ve kendü şıfatıñuzdan 15. ḥaberinüz yokdur imdi bilinüz ki nice ki melāyike-i ṭahāret ve nezāhet şıfatı gālībdür ve enbiyā 'aleyhimü's- 16. selāma imtisāl ve iblāğ-ı evāmir ve nevāhī şıfatı gālībdür ve evliyāya muḥabbet ve şevḳ ve rızā ve tevḥīd 17. şıfatı gālībdür buncılayın ḥayvānāt dan her biri daḫı bir şıfatla maḥşūşdur nice ki ḳaplan kendüye fenk 18. ve henk şıfatı ve arşlana istīlā ve bī-bāklık ve dilkiye mekr ve ḫīle ve kelbe inçüp?

⁶²⁴ Sonuçta ey ten bizzat kusurlusun, zamanı gelmedi mi öğüt dinlemenin? Kalk bu cismani topraktan, ta ruhani bahçeye ulaşmak için. Dünya ehlinin hepsi gururludur. Çünkü sözler sırrından epeyce uzaktırlar. Bu anlamsız cihan toprağı için öteki dünyasını berbat etti. Bu cihan yabani hayvanların ayakları altında ezilen yerlerdir. Kalk ve oturma ki ölüm pervasızdır. Rüzgâr merkebin toprak döşegindedir. Bu dünyadan çabuk azağımı ve eşyalarımı topla, gayret et niyetini ve işini yeniden al.

ve veķāhat 19. itmek ve ħinzīra şereh ve sıçana ve böceklere ħırş ve ilana riyā ve ‘akrebe izā ve şığıra çok yiyüp

150a

1. yatmak ve ħımāra belādet ve ħumķ ve bu mecmū‘i⁶²⁵ bu şıfat ve ğayra tıynet-i ādemīde ma‘cūndur ve cibilletinde 2. merkūz ve cümle şıfātı anuñ vücūd-ı şehrinde ta‘biye olunup ve anı cümleye pādīşāh ve ħākīm itmişdürler 3. ve buyurmışlardır ki bu şıfatların her birin kendü mertebesinde ħadd-i i‘tidālın şaklaya ve ifrāt ve tefrīt 4. āfātlarından ihtirāz eyleye ve ol şıfatun eşcār ve esmārından zād-ı sefer āĥiret kaldurup anuñ netāyic 5. ve ħāşılın taĥşīl-i sa‘ādet-i ebedī vesīlesi eyleye ve anuñ āsār-ı ħaķāyıkın maķşūd-ı yolunuñ ālāt 6. ve edevātı eyleyüp ve anuñ ri‘āyet-i ‘adl-i zıyāsıyla genc-i ħaķīķī tarafına yol eyleye eger şürūtlara göstüre 7. ol cümleñ āsār-ı ħaķāyıkı dār-ı āĥiretde aña vesīle-i kemāl ve istikmāl olup ve dīvān-ı cezāda anuñ fevz 8. ve felāĥı ola ve eger bu cümleden bir şıfat kendüye ğālib ola mevĥn-ı uĥrevīde ol şıfatun teşārīf 9. ve aĥkāmı anuñ vücūd-ı şehrinde cārī olur anuñ ħüsn ve ħubĥ-ı āsārı bunun şüret-i şaĥīfesinde 10. zuhūra gelür yā eger şıfat-ı izā ve istilā kendüye ğālib gele nişāhet-i ħaşrda ħurt ve kelb gibi ħaşr ola 11. ve eger behīmī şıfatı ğālib gele şığır veyā ħımār şüretinde gelür vesāyirler daĥı bunun gibi ve eger taĥāret ve nezāhet 12. ve muĥabbet ve şevķ ve rızā ve tevĥīd şıfatı kendüye ğālib gele bu şıfatun kāmilenün āsārı anuñ cemāl-i nūrı 13. ve zīneti ola ve bu ğürūhun mübtedīlerinün nūr-ı ‘arşa-i neşürda yılduz nūrı gibi dirāĥşān 14. ola ve mütevassıtlarun nūrı ay nūrı gibi tābān ve kāmillerun nūrı güneş nūrı gibi dirāĥşān 15. olup pertev bıraķa ve kāmīlān-ı mükemmel şiddīklardan ve muķarriblerden olanlarun nūrı güneş zıyāsını tīre 16. eyleye pes bu ma‘ānī muķarrer oldı bilmiş evvelki ħalkun ba‘zısı egerçi şüretde ādemi görünürler ammā 17. ħaķīķatde kelb yā ħinzīra yā sıçan yā böcek olalar ve anuñ ħaķīķati ‘amme-i ħalk-ı ‘āleme 18. ⁶²⁶ ola ammā erbāb kılup ol ma‘ānīyi hem dünyāda mevşūf olan şaĥşında ferāset nūrıyla 19. müşāhede ideler zīrā bu ħavmün şühūd ve ma‘rifeti māzī ve müstakbel ħaydından giçüp fezā-yı eĥadiyyetde

150b

⁶²⁵ cim harfinin noktası yazılmamıştır.

⁶²⁶ O ğün(kıyamet ğünü) hep sırlar belli olur.

1. mu'āyene-i sermediye peyveste olmuşdur ve bu t̄ayifenūñ istikşāf-ı esrārda kıyām ihtiyācları 2. yoq anlanur ki **لَوْ كُنْفُ الْعَطَاءِ مَا زِدْتُ يَقِينًا**⁶²⁷ pes her ādeme ki bu şıfātūñ kemālī h̄aşıl ola ol 3. kimesne manzūr-ı nazār-ı ilahī ve bergüzide-i h̄azret nā-mütenāhī olur ve mecmū'-ı kevkeb ve yir h̄alkları maḥkūm-ı aḥkām-ı 4. saltanatı ve maḥhūr-ı teşārīf-i

celāleti olurlar **وَتَخْرُكُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا**⁶²⁸ 5. ve her kimesne ki kesret-i vücūdın bu şıfātūñ nekāyiş ve ḥabāsetile mülevves eyleye kelb ve ḥinzīr ve cemī'-i ḥayvān 6.

kısmından eksikdür **فَمَقْلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِمَا وَلَّهُمْ لَعْنًا يُعْرَضُونَ بِهَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** 7. **أُولَئِكَ الْأَنْفَامُ بَلْ هُمْ صَاحِبُونَ**

جَعَلْنَا اللَّهَ مِنَ الشَّاكِرِينَ الْأَفْضَالَ وَأَنْعَمَ الْعَابِرِينَ بِرَحْمَتِهِ 8. **رِضْوَانَهُ أَمَّ قُرَيْبٍ عَجَبٍ**⁶²⁹ **bāb toquzuncı** emr-i ma'rūf

ve nehy-i münker 9. vücūbliği ve anuñ fezāyıl ve şerāyiṭ-i ādāblarınuñ beyānında ve tefāşıl-i 'ādāt-ı ma'rūfa me'lūfe ve rūsūm-ı 10. mu'tāda ki h̄alk arasında mütedāvil ve mütē'ārif olmuşdur beyānında ve ol cümle münkerātdan olup 11. men'leri vācibdür

قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَلَكِنْ نَسِيتُمْ أَنْ تُتَبَّعُوا بِالْخَيْرِ وَأَنْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ 2. **وَيَهْوُونَ عَنَّا وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ**⁶³⁰ ḥaqq celle ve 'alā mü'min

bendelerin bu āyet-i kerīme ile umūr-ı dīnden 13. üç nesne ile ḥaber virür evvel emr-i ma'rūfuñ vücūbligın ve ikinci bu emrūñ iḳāmeti farz-ı kifāye itdüğü ki 14. eger şehirde bir kimesne aña kıyām göstüre anuñ ḥareci sāyirlerden sākıṭ ola ve eger cümlesi bu emrde 15. ihmāl eyleyeler mecmā'-ı 'arż-ı ekber ve maḥall-i kıyāmetde cümlesi āşim olup anuñ ḥaqqında giriftārlige dāhil 16. olup satvet-i 'uḳāb-ı ḳahhārı cümleye şāmil ola ve üçüncü ḥuşūl-ı sa'ādet-i ḥalāş ve necāḥ 17. ve vuşūl-ı derecāt-ı fevz ve felāḥa bu emr-i şerīfūñ iḳāmeti ve bu ḥışn-ı menī'ūñ iḳāmet-i erkān-ı istiḥkāmına 18. menūṭdur

وَعَنِ ابْنِ مَرْزُوقٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

19.

وَسَلَّمَ مَا سَمِعْتُمْ مِنْ عَمَلِ الْمَعَاصِي وَفِيمَ مِنْ قِيَادِ نَبِيِّكُمْ عَلَيْهِمْ سَلَامٌ فَلْيَفْعَلُوا لَأَنْ يَشْكُرُوا اللَّهَ

151a

1. **بَعْدَ بَعْثِهِ** ḥazret-i ebī bekir rażıya'llahu te'ālā 'anhu rivāyet ider ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur 2. ki bir ḳavm yoqdur ki ḥaqq te'ālānuñ muḥālefetin revā

⁶²⁷ Perdeyi kaldırınca bilgim arttı.

⁶²⁸ Casiye 13: Göklerdeki ve yerdeki her şeyi kendi katından (bir nimet olarak) sizin hizmetinize verendir.

⁶²⁹ Nimet ve iyiliklerine karşın Allah bizi şakirlerden kılsın. Rıza ve rahmetine yürüyenlerden kılsın. Çünkü o yakındır, gözetecidir ve duayı kabul edendir.

⁶³⁰ Ali İmran 104: Sizden, hayra çağırın, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır.

görüp ve me'āšī ve menāhī irtikāb itmeye kâdir ola 3. ve anlaruñ arasında kimesneler ola ki anlaruñ ef'âllerine inkâr idebilüp ve 'ișyāndan alıķomağa kâdir ola 4. ve inkâr itmeye ve ehl-i sūrūrı andan men' itmez illā haķķ celle ve 'alā ol kavmüñ eyülerin ve yaramazların 'azāba giriftār 5. eyleyüp ve 'azābın cümleye 'āmm duta

وَعَنْ حَدِيثِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

6.

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَمَنْعُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ لَوِ كُنِيَ اللَّهُ رِزْقًا لِّكَرْبَعَتِ عَالَمِينَ

7.

مَنْ لَدَعَهُ فَلَا يَنْجِيكُمْ

huzeyfe el-yemānī rażıya'llahudan mervīdür ki hażret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki 8. ol allah için ki benüm cānım kâbza-i kudretindedür ki size iki nesneden birisi olsa gerekdür yā o dir ki 9. emr-i ma'rūf idiñüz ve ehl-i me'āšī münkerātndan alıķoyuñuz ve illā haķķ cellet 'azametuhu kendü yanından size bir 'azāb

10. ider ki ne deñlü du'ā eyleyesiz icābet olmaya

وَعَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ رَأَى مِنْكُمْ نَكْرًا فَلْيَقْرِهْ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَنْفَعْ فَلِسَانًا فَإِنْ لَمْ يَنْفَعْ فَتَطْلُعْ

وَذَلِكَ لَضَعْفِ الْإِيمَانِ

ya'ni bir münkir gördüñüzde

gerekdür ki anı eliñüz ile men' eyleyesiz el ile kâdir 13. olmaz iseñüz lisān ile anuñıla dañı kâdir olamaz iseñüz vuķū'-ı fitne sebebinden kâlbiyle düşmen 14. dutarsız ve bu

zıkr olanlaruñ birine kâdir olup itmeyenleruñ imānları za'f üzeredür

وَعَنْ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَ الْحَطِيئَةُ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَنِي آدَمَ

16.

فَأَكْرَهَ مَا كَانُوا غَابِعِينَ فِيهَا فَزَيَّنُوا بِهَا مَا كَانُوا خَصِفَهَا

ya'ni kaçan

yiryüzinde günāh eyleyeler her kimesne ki anda 17. hāzır olup aña inkâr eyleye öyle ola ki herkes görmemiş gibi ola ve her kim andan gāyib olup ve aña 18. rāzī ola öylece ola

ki kendü itmişdür

وَعَنْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَمَنْعُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ لَوِ كُنِيَ اللَّهُ رِزْقًا لِّكَرْبَعَتِ عَالَمِينَ

19.

عَنْ الْمَكْرَاهِ وَسُلْطَنِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ تَشَارِكُمْ فِي عَوَاجِزِهِمْ فَلَا يَنْجِيَابِهِمْ

ya'ni

151b

1. emr idüp yaramaz işlerden men' eyleyiñüz ve haķķ te'ālā fermānı muhālefetinden nehy eyleyiñüz ve illā haķķ celle ve 'alā 2. yaramazgeri eyüleriniñüz üzerine musallat idüp nā-zulm ve cevr ile size 'azāb ideler bundan soñra 3. eger du'ā dañı itseñüz icābet

olmaya

وَعَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَعْمَالَ الْبُرْعَةِ وَالْجَاهِدِ

4.

فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْأَكْفَبَةُ فِي جَرْجِي وَمَا جَمِيعِ الْأَعْمَالِ الْبُرْعَةِ وَالْجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عِنْدَ الْأَعْمَالِ الْمَعْرُوفِ

5.

الْأَكْفَبَةُ فِي جَرْجِي

ya'ni fī-sebīli'llah gāzā

yanında t̄ā'āt bir deryā-yı bī-kerāndan bir cūr'a 6. gibidür ve emr-i ma'rūf yanında gāzā

fī-sebīli'llah yine deryādan bir cūr'a gibidür

وَعَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

7.

عليه وسلم اياكم والجلوس في طرقات فالولما لسانه بانها هي جالساً يتحدث فيها قال اذا انتم

8.

الى ذلك فاعطوا الطريقين جميعاً قالوا وما حق الطريقين قال غض البصر وكف الاذى ورد السلام

9. والامر بالمعروف والنهي عن المنكر

ya'ni ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem aşhābeye naşīhat yüzinden 10. buyurdu ki şaķınıñuz yollar üzerinde oturmayasız didiler yā resūla'llah bizüm oturacaķ ve birbirimiz ile 11. hikāyet idecek yirimüz evdür buyurdu öyle ise yoluñ ḥaķķını viriñüz didiler yoluñ ḥaķķı nedür 12. buyurdu ki göz ve gözi nā-maḥremden şaķlayup ḥalkı incitmeñüz ve selāmuñ cevābın virüp emr-i ma'rūf 13. idüp ḥalkı münkerātđan men' eyleyiñüz

وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم كلام ابن آدم كله

14. عليه لا اله الا امر بالمعروف او نهي عن المنكر او ذكر الله

ođlanlarınün sözleri 15. vebāl ve günāh üzere olup ve anlarıñ andan ḥiçbir fāyideleri olmaya meger emr-i ma'rūf yā nehy-i münker 16. ve yā zikre'llah eyleyeler

وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله لا يعذب العاتب بآب

17. الحاص حتى يرى المنكر بين يديه وهم فادرون على ان يكره فلا يكره فاذا فعلوا ذلك

18. عذاب العاتب والحاص ḥazret buyurur ki ḥaķķ celle ve 'alā 'azāb itmez 'āmm-ı ḥaşuñ günāhı için 19. meger ol zamān ki bir günāh ider kimesne görüp men' itmeyeler bu taķşirāt yüzinden ḥaş ve 'āmmı

152a

1. 'azāba mübtelā iderler

وعن ابي امامة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

2.

كيف انتم اذا اخطى خاتمك وفتق شياكم وركبتم جهادكم قالوا واذ ذلك كان يا رسول الله قال نعم

3. والذى نفسي بيده واشد منه فالو ما اشد من يا رسول الله قال كيف انتم اذا لم تأمروا بالمعروف

4. ولم تنهوا عن المنكر قالوا وكان ذلك قال والذى نفسي بيده واشد منه قالو ما اشد من يا رسول الله

5. قال كيف انتم اذا راىتم المعروف منكرا وراىتم المنكر مأموراً قالوا وكان ذلك قال نعم والذى

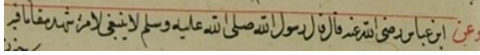
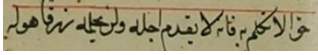
6. نفسي بيده فعند ذلك يقول الله تعالى خلقت لاجل نهيهم فانه يبصر الخليم فيما حيزن

7. ebī umāme ḥazretlerinde menķūldur

ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki nice siz ol zamān ki 'avretleriñüz sizden 8. ser-keşlik idüp fermāniñuzda olmayalar ve yigitleriyle fışķ ve fücūra mübtelā olup ve siz dađı gāzāsı⁶³¹ terk idüp 9. lezzāt-ı şehvāniye meşğul olasız didiler yā resūla'llah bu ḥiç olur mı buyurdu ki olur evvel allah için 10. ki benüm rūḥum kabza-i kudretindedür bundan bedter olur didiler bundan bedter nice olur buyurdu ki ol 11. zamān ki emr-i ma'rūfı terk idüp ve ḥalkı münkerātđan men' itmeyesiz didiler bu dađı olur mı yā ḥabībe'llah buyurdu 12. ki olur ve bundan müşkillerüñ dađı didiler bundan müşkillerüñ ne olur yā ḥalīle'llah buyurdu ki ol zamānda 13. emr-i ma'rūfı

⁶³¹ y harfinin noktası yazılmamıştır.

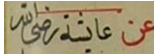
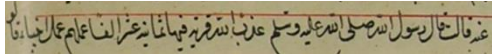
münker bilüp ve münkeri ma'rūf bilesiz didiler bu daḥı olur mı yā nebīye'llah buyurdu ki belī olur 14. ve evvel allah için ki benüm rūḥum ḳabza-i ḳudretindedür olur pes ḥaḳḳ te'ālā ḥazreti ḳasem yād idüp dir ki 'azm ve celālīm 15. ḥaḳḳiçün ki olmaḳla ḳavmi bir belāya giriftār ideyim ki anlaruḡ eyüleri ve bilenleri ol beliyyātda ḥayrān olalar 16.

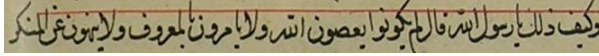
17. 17. ibn-i 'abbās ḥazretleri rivāyet buyururlar ki ḥazret-i 18. şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki bir kimesneye lāyık degüldür ki bir yirde ḥāzır ola ki anda ḥaḳḳ söz söylemek 19. lāzım iken söylemeye lakin söylemesi lāyık ve lāzımdur zīrā ḥaḳḳ te'ālā anuḡ ecelin yaḳın itmeyüp ve miḳdārı olan rızḳından

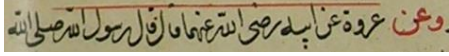
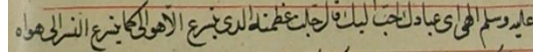
152b

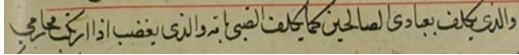
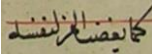
1. maḥrūm itmez 2. 3. cābir

raẓıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki 4. ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki ḥaḳḳ celle ve 'alā ḥazreti yiryüzinüḡ meleklerinden bir melege vaḥy buyura ki 5. var falān şehri ehli ile ḳalb ile ol melek diye ilahī ol şehrde senüḡ falān ḥāş bendeḡ var ki saḡa 6. bir sā'at 'iṣyān itmemişdür buyura ki ol şehri anuḡıla ve anda olan ehllerile ḳalb ile ki 7. bizüm rızāmuz için ol kimesne bir sā'at ol fāsıḳlara yüzün taḡyīr itmedi

8. 8. 9.

10. 10. 'āyşe ḥazretleri rivāyet ider ki ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki ḥaḳḳ te'ālā bir şehri helāk 11. itdi ki ol şehrde on sekiz biḡ şāliḥ kimesneler var idi ve anlaruḡ 'amelleri enbiyālar 'ameli gibi 12. idi didiler yā resūla'llah öyle kimesneler ol şāliḥ 'amelleriile nice helāk oldılar buyurdu ki belī anlaruḡ 13. şāliḥ 'amelleri var idi lakin emr-i ma'rūf itmeyüp ḥaḳḳı nehy-i münker ile yaramaz 'amellerden men' itmezler idi 14. ol sebebile helāk oldılar

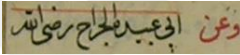
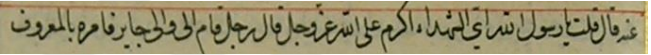
15. 15. 16.

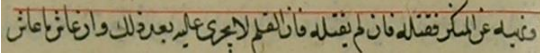
17. 17. 'urve raẓıya'llahu 'anhu rivāyet ider babası zübeyr raẓıya'llahu 'anhudan ki ḥazret buyurdu ki 18. mūsā 'aleyhi's-selām didi yā rabbi ḳanḳı bendeḡ senüḡ yanuḡda maḳbūldür ḥaḳḳ celle ve 'alā buyurdu

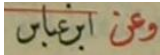
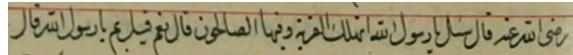
ki ol kimesne ki 19. bizüm rızāmuz taḥṣīlinde öyle sa'y eyleye ki kendü ve ārzūsında sa'y ider gibi ve daḥı ol kimesne ki bir meṣālihde

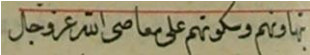
153a

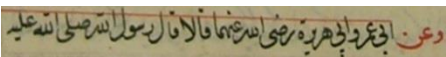
1. ve bir ḥādise ve bir muṣībetde bizüm ṣālih bendelerümüze penāḥ getürüp ve anlaruñ enfās-ı müteberrikelerinden istimdād taleb 2. eyleye ve daḥı kimesne ki bir 'iṣyān vāki' olduḡda ḡaḡab kendüye müstevlī olup bizüm rızāmuz için 3. kendü nefsine ḡahr eyleye ḡaplan gibi nice ki ḡaplanlaruñ ḡāṣṣiyyeti oldur ki ḡaçan ḡaḡabı geldükde ḡalḡuñ azına ve çoḡına 4. baḡmayup urmadan ve öldürmeden ḡorḡmaz olur pes mü'min gerekdür ki 'iṣyān ve menāhī gördükde ve emr-i ma'rūf 5. ve redd ve ref'-i münkerātda ḡaḡḡ te'ālānuñ rızā-yı ṣerīfleri taḥṣīli için dīn-i 'izzeti ve ḡamiyyet-i ḡaḡabı kendüye öyle 6. müstevlī ola ki ḡaḡḡ muḡāliflerinüñ kesret ve kuvvetinden endiṣe itmeye ve mülük ve selātinüñ mehābet ve saṡvetine 7. iltifāt itmeyüp ibtāl-ı bātıl-ı nuṣretinde māl ve cānı

ṣükrāne bile 8. 9.

 10. ebī 'ubeyde 10. ḡazretleri rivāyet buyururlar ki ḡazret-i ṣalla'llahu 'aleyhi ve sellemden sū'āl itdüm ki yā resūla'llah ṣühedānuñ 11. ḡanḡısı efdalrekdür ḡaḡḡ te'ālā ḡatında buyurdı ki bir kimesne ki biz zālīm ve cebbār ḡākim yanında bir ḡaḡḡ söz söyleyüp 12. ve anuñ zulmin def' itmege 'azāb-ı āḡiretle ḡorḡdup ve ḡaḡḡuñ tātine da'vetiyle zulm ve 'iṣyānından alıḡomaḡa 13. sa'y eylese ve ol zālīm ṣöyle ki bu ḡāl için bunu ḡatl eyleye ol kimesne ṣühedānuñ efdalidür ḡaḡḡ te'ālā 14. ḡatında ve eger öldürmeye andan ṣonḡra ḡalem cārī olmayana deḡlü 'ömri daḡı

var ise 15. 16.

 'abdu'llah bin 'abbās raṡıya'llahu 'anhümā rivāyet ider ki ḡazret-i 17. ṣalla'llahu 'aleyhi ve sellemden sū'āl itdiler ki bir ṣehrdeki ṣālihler evvelā ol ṣehri ḡaḡḡ te'ālā helāk ider mi 18. buyurdı ki belī didiler ne sebebiyle buyurdı ol sebebiyle ki ehleri 'iṣyānı ḡār dutup ve münkerātda 19. sükūt itdükleri için

153b

1. **وسلم الدين نصيحة ثلاث مرات قالوا يا رسول الله قال الله وكتبنا ولائنا للدين وعامة** ebî 'ömer 2. ve ebî hureyre hazretlerinden mervîdürler ki hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem üç def'a buyurdı ki dîn naşîhatdür didiler 3. yâ resûla'llah kimün için buyurdı ki haqq te'âlânun rızası ve anun emri-nüfuzı ve islâm hâkimlerinin 4. işlahı için ve 'amme-i haqq ve dîn naşîhati ikâmetinde kıyâm ki kelâm-ı ilahî müstefâdlarındandır ol dîn 'ulemâsına 5. vâcibdür ve ekser 'ulemâ-yı dîn kendü rüzgârların tîh-i gâfletde itürüp zimâm-ı ihtiyârların nefsi emmâre ve hevâ 6. eline virüp gubâr-ı hıkd ve hased anların kalbleri âyinelerin tîre idüp bâtınların zulümât-ı hırş ve âmâl-ı 7. kâzibe ile muzlim itmişdürler ve zehârif-i umûr-ı fânî kendüleri kıble idüp ve 'ulûm-ı resm-i şöret ve riyâset için 8. vesîle itmişdürler bu taqdîrce bu tâyife gayrılarun naşîhatine muhtâcdurlar âhirlere nice naşîhat itsünler 9.

10. **عن ابن مسعود عن النبي صلى الله عليه وسلم ما سمع الله عز وجل نبيا الا**

11. **بما هو في كتاب الله وبما هو في سنة نبيه فاذا انقضوا كان نومهم يكون المباريقون ما تعرفون** 12.

13. **لم يسقط في قبالبه ليل وراه ذلك اسلام** ibn-i mes'ud hazretleri rivâyet iderler ki hazret-i şalla'llahu 'aleyhi 14. ve sellem buyurur ki haqq te'âlâ hazreti bir peygamber göndürmedi illâ anun havâşş-ı şahâbeleri varidi ki nübüvvetle meb'ûs 15. olduklarında ne deñlü hayâtda idiler kendü şahâbeleri arasında haqq te'âlânun kitâbı ve emri üzere 'amel iderler 16. idiler kaçan anlar vefât itdiler ol havâşş-ı aşhâba kendü sîretlerinde olurlar idi kaçan anlar dañı munkarız 17. oldılar nice kavmler ki anların sözlerin istimâ' idüp hâtırlarında varandı minberlere çıkup pesend olacak 18. sözler ve naşîhatler söyleyüp ve eyü işler ve 'ameller iderler idi imdi bundan sonra dañı böyle olsa 19. gerekdür pes anların inkârıyla 'amel idenleri her kim ki görür kendüye vâcibdür ki anlar ile gazâ eyleye ya'ni katl

154a

1. eyleye eger el ile idemez ise lisân ile izâ eyleye ve eger lisân ile dañı kâdir degül ise kalb ile 'adâvet 2. eyleyüp düşmen duta itmeyenlerün islâmdan naşîbleri yokdur ey 'azîz nice ki delâyl-i âyât ve ahbâr-ı 3. vücûb emri ma'rûf ve nehy-i münker ma'lûm oldı imdi bil ki her kimesne ki halk arasında kendüsin bu emri şerîfün 4. ikâmetine mensûb ve meşhûr kıldı aña muhtesib dirler ve ol 'amel ki andan şadır olur ihtisâb-ı nâm iderler 5. ve ol me'mûr olan şahş ki müstahakk-ı ihtisâbdur muhtesib-i 'aleyhi

dirler ve ol 'amele ki ol şahş anuñ sebebi ile müstahaqq-ı 6. ihtisāb olmışdur muhtesib-i fih dirler imdi ma'lūm olsun ki emr-i ma'rūfuñ dört rükni var **evvel** 7. muhtesib **sānī** ihtisāb **sālis** muhtesib-i 'aleyhi **rābi** muhtesib-i fih bu erkānlaruñ her rükniñüñ 8. şihhati anlaruñ şerāyiṭ ve ādāblarınuñ huşūlına mevķūfdur **imdi** evvel muhtesibdūr bu erkānuñ vūcūb-ı şerāyiṭi 9. oldur ki bu şahş-ı islāmıyā mevşūf ola ve teklīf ve ķudretine ķādir ola zīrā ehliyyet-i ihtisāb 10. kāfire yoķdur ve etfāle dađı umūr-ı şer'ī vācib degūldūr lakin eger ol tıfl-ı münkerātı temeyyüz eyleye ol vaķt 11. aña cāyiz olup anuñıla müsāb olur ve men'ī münāsib degūldūr ve dīvāne ve 'āciz anuñ iķāmetine ķudretleri 12. yoķdur ve 'ulemādan ba'zıları ḥākimüñ iznin ve 'adāletin şerāyiṭ-i ihtisābdan dutılmışlardur bu ise 13. fāsiddūr zīrā ḥadīs-i şerīf-i nebevide gelmişdür ki

افضل المهاد كلمة من عند امام جابر

ya'ni gāzānuñ 14. efdali bir kelime-i ḥaqqdur ki pādişāhlar hużūrında söylene ve 'ulemā-yı dīn ve şaḥābenüñ istimrār-ı 'ādetleri 15. mülūk ve ḥūkkāmuñ inkārlarına ve seleflerüñ icmā'ı ol delīle ķāṭi'dūr emr-i ma'rūfda ḥākimüñ izn-i 16. istiğnāsında belki her zamān naşīḥate meşğūl olup tañrı bendelerin 'işyānından ve menhiyyātından men' 17. ideler eger ḥākim yā pādişāh rāzī ola anuñ şevābında şerīk olalar ve eger ḥākim kārih ola ol 18. kerāhiyyet cümle-i münkerātındur ve ḥākime inkār vācibdür pes münkerāt-ı mübāşeretinde ḥākimüñ nefsine inkār 19. vācib olduğdan soñra pes anuñ izni nice şart olmuş olur **aḥbārda** gelmişdür ki ḥazret-i şalla'llahu

154b

1. te'ālā 'aleyhi ve sellem zamānından mervān zamānında degin bayrām muşallāsında minber yoķ idi ḥazret namāzı 2. şahrāda kı lup ba'dehu ķalkup mübārek yüzün kavme döndürüp ḥuṭbe oķur idi ba'dehu ḥulefā-yı 3. rāşidīn dağı böyle iderler idi kaçan nevbet-i mülk mervāna irişdi muşallāda minber yapup 'ıyd olduğda 4. minbere çıķdı ebū sa'īd ḥıdırī rażıya'llahu 'anhu ķalkup didi ki

يا مروان ما هذه البدعة قال

ما هذا بدعة اردت ان المبع القوم صوت الخطبة فقال والله لا اقبل وراك

ya'ni ebū sa'īd 6. didi ki yā mervān bu ne bid'atdūr itdüñ didi bu bid'at degūldūr bunı anuñiçün itdüm ki ḥuṭbenüñ 7. şadāsın cümle ḥalk işitsün pes ebū sa'īd didi ve allah senüñ arduñca namāz kılmam **rivāyet** 8. olunur şeyḥ ebū el-ḥasan nūri ķuddise sırrıhu ḥalk ile iḥtilāṭ itmeyüp ve umūr-ı dīnden olmayan nesne 9. sū'al itmez idi kaçan bir münkiri gördükde andan men' ider idi her ne

denlü maḥall-i ḥavf olsa idi 10. bir gün dicle kenārına ṭahāret-i vuzū için gitdükde bir zevraḳ gördi ki ol zevraḳda otuz 11. ‘aded mühlrlü küpler var üzerleri yazılmış şeyḫ ta‘accüb itdi zīrā mu‘āmelāt-ı aḥvālinden bilmez idi mellāḥdan 12. sū‘āl itdüğine bu küplerde ne var mellāḥ didi senünj ne işünj var kendü dervīşligünjde ol pes 13. şeyḫünj anı bilmesinde te‘aṭṭuşı ziyāde olup tekrār sū‘āl itdi mellāḥ incüp ne ‘aceb fużül-ı dervīşsin 14. bu küplerde ḥamr var ḥalīfe için götürilmişdür ki ḥalīfe bununla ‘işret itse gerekdür zevraḳda 15. berāber ve ağaç durur idi şeyḫ didi ol ağacı baḫa vir mellāḥ şākirdine didi vir görelüm 16. ne işler şākird ağacı şeyḫe virdüğü gibi şeyḫ ol ağaç ile küpleri ufatmağa başladı 17. ol vaḳtde yūnus emlaḫ cisr şubaşısı idi ādemlerle irişüp şeyḫi dutup ḥalīfeye 18. götürdiler ḥalīfe ise muḳteżid⁶³² idi gāyetle gayūr kimesne olup kılıcı sözinden evvel irişür idi 19. cümle baḡdād ḫalkı şeyḫi gördükde müte‘ellim oldılar ki şeyḫi şehīd ider ḥalīfe ḫuzūrına getürdiler

155a

1. ḥalīfe bir demür kürsī üzerine oturup elinde bir gürz dutar idi ḫayḫırup didi ki sen 2. kimsin ki böyle küstāḫlık idersin şeyḫ didi ki ben muḫtesibem ḥalīfe didi kimünj emri ile muḫtesibsın 3. didi ki ḫaḳḳ te‘ālā ve resūlinünj emriyle yā seni kim muḫtesib itdi didi ol kimesne ki seni ḥalīfe itdi 4. ḥalīfe bir sā‘at başın aşağa şalup ba‘dehu didi yā saḫa bu küpleri kıрмаḳdan ne ḫāşıl oldu 5. didi senünj ḫaḳḳunja merḫamet ve şefḳat için bir münkire ki anuj izālesi bābında taḳşīrātı revā görmemiş idünj 6. andan seni men‘ ve kıyāmet gününj giriftārliğinden ḫalāş itmege sa‘y itdüm muḳteşid dönüp didi ki 7. şimdenşonja saḫa ruḫşat virdüm ḳatda bir münkir görür iseñ men‘ ile ve saḫa kimesne māni‘ olmasun 8. şeyḫ buyurdu ki bu ḫidmeti emr-i ḫaḳḳ ile ider idüm şimdi senünj fermānuñ oldu pes senünj ‘amellerünj 9. birisi olmuş olurum imdi bunu idemem didi **selefade** şaḫābe ve tābi‘in ve ‘ulemā ve meşāyiḫ rıdvānu’llah 10. ‘aleyhim ecma‘in ki ḫulefā ve selāṭine inkār itmişlerdür bu mişāl-i ḫikāyāt ve naḳllerden çok vāḳi‘ 11. olmuşdur ve bu cümleden delīldür aña ki emr-i ma‘rūfa ḫākim ve pādīşāḫlar izni şart degüldür meger bir maḫallde 12. ki bu ma‘nā bā‘is fitne ola anda maḫall-i nazardur bu mes‘ele taḫḳīḳinde keşf-i ḡitā oldur ki muḫtesibünj 13. ihtisābında beş ḫālī var **evvel** ḫālet-i ta‘rif **sānī** luṭf ile va‘z ve ḫüsn-i tekellüm **sālis** 14. sertlik ve ‘unf ve şüm nice ki

⁶³² *muḳteşid* yerine *muḳteżid* şeklinde yazılmıştır.

ey cāhil ey aḥmak ve ey bī-ḥayā gibi **rābi**‘ münkerātdan men‘-i 15. mübāşeret-i fi‘l sebīli üzere nice ki ḥamr ve menāhī ālātların ve zarfların? şikest itmek ve ibrişim cāmeleri 16. ricāl arkasından çeküp ve gāşb ile alınmış nesnelere alup şāhiblerine redd itmek gibidür 17. **ḥāmis** tehdīd ve ḥiffet üzere dökmek veyā mübāşeret-i ḍarb ve anda bile ki ḍarb ve zecr ve naşīhat 18.ve iblāğ tarafında mu‘āvenet ve nuşrete muḥtācdur ve bu ma‘nā gāvḡā ve fitneye yüz dutar ḥākim ve pādişāh 19. iznsizin olmaz zīrā ki ḥākimūn bu mişāl-i emrūn nüfūzında sedd-i fitne ve teskīn-i ḡaleyān-ı ta‘aşşubāt-ı

155b

1. ‘ammedür **ammā** ol kavmūn şübhesi ki ‘adāleti ihtisāb dutmuşlardur iki vechdendür naqlī ve ‘aql-ı 2. naqlī nice ki **قوله تعالى الأمر من الناس بالبر وتسنون أنفسكم بإعيسى غط نضل فان انقطت ففظ** 3. **الناس**⁶³³ ve bu tenbīhdür ki terk-i ehemmi ve iştiḡāl-i mühim ḥamākat ‘alāmetidür muḥtesibūn aḥkāmı efdaliyyetine bu 4. mişāl āyāt ve aḥbār-ı vāride delīldür ve muḥtesib-i aḥvālīnūn evleviyyet-i ışkāt-ı vücūb ile degül ve 5. ol nesne ki ṭarīḡ-i kıyāsiledür istidlāl itmişler ki ıslāḥ ve istişlāḥ-ı zekāt nişāb-ı ıslāḥ 6. iledür ve ḡayr-ı fera‘uḡ takvīmi istikāmet-i muḡavvem bu cümle bī-ḥāşıl ḡayālātdur ve bu cümleñ cevābı oldur ki 7. bu kāyilden sū‘āl idelüm kem-i ‘işmet ihtisāb-ı şırātından dir yā yok eger dir ise var bu kāyil bu kavliyle 8. icmā‘-i ümmete muḡālefet idüp ihtisāb ḡapusun cehl ile mesdūd ider zīrā kibār şāḡābe ki ümmetūn 9. efdalidürler ittifāḡile ‘işmet yokdur **فضلا عن ذواتهم**⁶³⁴ ve ḡiṭāb-ı rabbānī ki **وعصى آدم ربه** 10. **نغوى**⁶³⁵ delīl-i şariḡdür ādem ‘aleyhi’s-selām nisbetine ki ol ma‘şiyetde ādem idi ve buncılayın 11. ḡikāyāt-ı a‘yān enbiyā-ı cemā‘ati şalavātu’llahi ‘aleyhim ecma‘īn dālldur bu ma‘nāya ve **sa‘īd** bin ḡayr ki 12. tābi‘īnūn ekābirinden idi dir idi ki eger ‘işmet ihtisāb şartından ola yidi ḡiç kimesne 13. ihtisāb itmez idi ve bu mes‘elede ḡaḡḡ budur ki ‘işmet ihtisāb şartından degüldür zīrā kābildür 14. bir fāsıḡ bir fāsıḡı fısḡdan men‘ eyleye meşelā libās-ı ḡarīri şārib-i ḡamr ve zāniye inkār eyleye zīrā 15. şūrb-i ḡamr ve zinā ḡarīrī cāmeye nisbet-i kebīredür ve şārib-i ḡamr ve zāniye vāḡi‘ olur ki ḡātil-i nefsi ḡatlden 16. men‘ eyleye belki şārib-i ḡamra vācibdür ki kendü

⁶³³ Ey İsa, nefesine öḡüt ver eḡer öḡüt aldıysan insanlara da öḡüt ver.

⁶³⁴ Günahlarından başka.

⁶³⁵ Taha 121: Âdem, Rabbine isyan etti ve yolunu şaşırđı.

ħadem ve ħıřmın řurb-i ħamrdan men' eyleye zırā ki kendüye 17. ma'şiyetden nehy-i vācibdür bire'sihi ve ġayruñ nehy ol vācibden başkadur ve bir vācibün terkinden bir 18. vācibün terki daħı lāzım gelmez ve bir ma'şiyetün irtikābı ile bir ma'şiyet daħı mübāħ olmaz ve ħarām-ı iķtiħāmı 19. ile vācib ħarām olmaz lakin me'lūfāt-ı resmī sebebi ile ve muķāvelāt-ı ādeti tařavvurāt-ı bātıla ve

156a

1. ħayālāt-ı fāsıde 'āmmе-i ħalkuñ nüfūsına müstevlī olup cūhhālün dīde-i başāyiri müṭāla'a-i 2. daķāyık-ı řer'den dikilüp ve řeķāvetle ķalbī a'māllerün ṭabāyi'leriyle evāmir-i ķabūlinden müteneffir olmuşdur 3. nice ki bir řaĥř bir řaĥřdan başlıķı ile bir atı ġařbıle alsa ve ol ādem atı lisānına götürmeyüp ancak 4. başlıġın ṭaleb itse veyā bir řaĥř āħād-ı ħalkından zulmi ref' idüp kendü pederin mühmel mazlūmlar arasında 5. ķuru 'āmmе-i ħalkuñ nüfūsı bu miřāl-i ef'āllerden müteneffir olur ve bu nefret ve istib'ād ki cūhhāl-i 'āmmeler 6. nüfūsında rāsiħ olmuşdur delīl degüldür aña ki ehemm-i 'illet terk-i vüçüb-ı mühim nefy ola belī mertebe-i va'z 7. ki iħtisābuñ ikinci mertebesidür fāsıķdan sākıṭdur zırā fāsıķuñ va'z-ı aġleb ġayrılara eřer itmez 8. ve inkār lisānıyla yüzi suyu dökilmiş olur imdi 'adālet va'z mertebesinde şartdur faķaṭ 9. ġayr-ı merātibün ħilāfına pes mesāyil-i ma'lūm oldu bil ki iħtisāb üç nev' üzeredir **evvel** 10. iħtisāb meselā nice ki 'avāmuñ iħtisābı 'avāma ve ħavāřřuñ iħtisābı ħāřřa **sānī** a'lānuñ iħtisābı 11. ednāya nice ki sultān re'āyāya ve vālid ferzende ve zevc zevceye ve seyyid bendeye ve bu nev' iħtisābuñ 12. maħall-i vüs'ati tamām ve anuñ aħķāmı mertebe-i ħamsede cārī ve iřlāħ-ı müstařliħ her nev' ile ister 13. müyesserdür ġāliben **sālis** iħtisāb-ı ednā-yı a'lāya nice ki āħād-i re'āyānuñ iħtisābı sultāna ve tilmīz-i 14. řākird üstāda ve ferzend vālideyne ve zevce zevcine ve bende seyyidine ve bu nev' iħtisāb üçüncü 15. ve beşinci mertebede sākıṭdur ve dördüncü mertebede iħtilāfdur zırā řālīħ ferzendün fāsıķ-ı vālideyne 16. evvel mertebe ve ikinci mertebe ki ta'rif ve va'z⁶³⁶ iħtisāb vācibdür ve üçüncü mertebe ki tahdīddür ve sebep 17. ve 'unf ve beşinci mertebe ki đarbdur ħarāmdur ve dördüncü mertebe ki mübāřeret-i taġyīrdür mezāmīrīn şikest 18. itmek ve ħamrın dökme ve ibrişim cāmesin ķeküp almaķ ve ġařb metā'n alup ařħābına redd itmek ve o

⁶³⁶ va'ṭ şeklinde yazılmıştır.

19. dīvārından şüretleri bozmağ ve gümüş ve altun o anı kırmağ ve bu misāller gibi ki peder bunların

156b

1. sebebi ile müte'ezzi ve müte'ellim olsa gerekdür zāhir ihtilāf var üçüncü oldur ki ferzende bu 2. emsāl-i ihtisāblara ruḥṣat var belki vācibdür zīrā ferzendüñ bu nev'-i fi'le mübāşeret-i ihtisāb-ı 3. tā'atdür ve pederün elem ve hışmı muḥabbet-i bātıl olmasınınuñ sebebüdür ve ḥarām ki anuñ nefsi-ā māresinde rāsiḥ 4. olmuşdur ma'şiyetdür ve ḥaḳīkatde aña i'tibār yoğdur ammā ferzendüñ ihtisābı pederine 'unf ve sebb 5. ve mübāşeret-i darb ḥarāmdur zīrā ki vālideyn ḥuḳūḳında maḥşüş-ı āyāt ve aḥbārlar ki vārid olmuşdur ol 6. mūcib-i istiṣnā-yı 'umūm ḥükm olur ve cumhūr ehli anuñ üzerine dirler ki cellāda münāsib degüldür 7. ki kendü pederin ḳatlı eyleye ḥadd ve ḳışāşda egerçi kāfir ise lakin ferzendüñ pederine 'uḳūbetle 8. izā irişdürmesi ki ol ḥaḳḳ cināyet-i sābıḳadur cāyiz olmayup men'-i izā cāyizdür ve bir 'uḳūbet 9. ki māni'-i cināyet-i mütevaḳḳı'dur müstaḳbelde ṭarīḳ-i ūlādur ve zevce ve 'abd ḥükm-i ihtisābda zevc ve seyyid 10. ḥükm-i veled ve vālide-i ḳarībdür ve ḥükm-i ihtisāb-ı āḥād-ı ra'ıyyet sultān ile ḳatırāğdur cümleden zīrā āḥād-ı ḥalḳuñ 11. cür'eti ḥākim ve pādīşāh ihtisābında ta'rīf ve telaṭṭuf ve va'z ve naşīhatden ḡayrı mümkün degüldür ammā ḳudret 12. ki muḥtesibün şerāyiṭindendür nice ki bāb-ı evvelde zıkr olunmuşdur ḥiçbir 'aḳıla maḥfī buyurılmaya ki 'ācize ihtisāb 13. vācib degüldür meger ḳalble kerāhiyyet ve inkār nice ki ḥadīs-i nebevīde mezkūr olmuşdur ve bu maḥalde muḥtesibe 14. bi-ḥaseb-i 'aciz ve ḳudret dört ḥālet var **evvel** vüçüb **sāni** süḳūt-ı vüçüb **sālis** isticāb 15. **rābi**' taḥayyür-i ḥālet ol ḳudret-i muṭlaḳdur ve evvel oldur ki yaḳīn ile bile ki kendü ihtisābıyla münker-i 16. taḡyīr olur ve ol sebeble 'arzına ve mālına ve nefesine bir zarar ve ziyān irişmez orada 'ulemā ittifaḳıyla ihtisāb 17. aña vācibdür **ḥālet-i sāni** oldur ki kendünün ihtisābı müfīd olmaz ve andan kendüye zarar irişür 18. bu ḥālet süḳūt-ı vüçübdür **ḥālet-i sālis** budur bile ki ihtisāb fāyide itmez ve lakin ḥavf ve zarar yoğdur 19. burada daḥı egerçi ihtisāb vācib degüldür lakin şī'ār-ı islām için müsteḥabbdur ve muḥtesib ḳaçan 'ilm ve vera'yla

157a

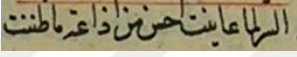
1. mevşūf ola ve bile ki anuñ ihtisābı def'-i münkire veyā fāsıkuñ cāhī kesrinde veyā ehl-i dil-i kulūbı takvıyetinde 2. eser ider gerekdür ki māl ve cāh-ı zevālinden endīşe itmeyüp ve darb ve katlınden havf itmeyüp dīn naşīhatın 3. ihmāl itmeye meger evkat bile ki ihtisābı sebebi ile ğayrılara aşhāb ve eķārıbinden zarar irişür ol zamān 4. revā degüldür ihtisāb eyleye zīrā ki anuñ ihtisābı münkir def'inedür bu def'a ğayr-ı münkirlige çeküp dañı aķbeñ 5. ve efheş olur evvelkiden ve bu öyledür ki bir zālīm-i müteğallib zulm ile bir koyun zebñ ider ve muhtesib eger ol zulmı 6. andan def' itmek istese evvel hışm idüp bu kerre ādemi zebñ itmek ister bu maķūle ve bu mişāl-i ihtisāb ħarāmdur 7. ve eger bir kimesne istese ki sağ ve sālīm iken kendü a'zāsın kať eyleye ve andan anı men' itmek olmaz ilā kaťtāl 8. ile eşaññ oldur ki men' oluna egerçi ki bu anı 'uzvın telef itmesin diye kaťlı itmek ister zīrā bunuñ 9. ğarañı anuñ hıfzı ve 'uzvı seddi sebīl-i münkerātdur me'āşīden bu sebeble anuñ kaťlı ma'şiyet 10. degüldür ve kendü a'zāsı kať'-i ma'şiyetdür şārī'ün maķşūdı def'-i me'āşīdür ve bu cümle me'āşī 11. üç nev'ıyle girü döner **evvel** bir ma'şiyet ki ğıçmış ola evvel ma'şiyet ħālınüñ vuķū'ı zinā ve ħamr gibi 12. ki ğıçüp ve āşār-ı münkaťı' olmuş ola anuñ 'uķūbet-i ħadd ve ta'rize müte'allıķdır ve aħkām ve delālet⁶³⁷-i emr-i āñād 13. maşlahatında ra'ıyyetün anda medħali yoķdur sānī ma'şiyet oldur ki anuñ şāñıbleri ol fi'l-i mübāşırleri 14. olalar evtār ve mezāmīr ve ħamr ve ħarīr cāmeler keçiler gibi bu maķūle me'āşīnün ibťalı her nev'ile olur ise 15. vācibdür ve terk eyleyenler āsım olurlar ve islām āñādı bunda müşterekdürler mādām ki ol aķbeñ ve efhaş 16. ma'şiyete çekmeye **sālīs** ma'şiyet oldur ki 'ayn-ı mütevaķķı' ola tezeyyün-i meclis şürb-i ħamr ve tehiyye-i esbāb-ı 17. zinā gibi ki zinā ve ħamr ħāzır olmazdan muķaddem kayd göreler bu emr-i meşķükdür zīrā mümkündür ki huşūl-ı 'ayn-ı ma'şiyet 18. olanlar bir sebeble mānī' olup müyesser olmaya imdi andan kimesne⁶³⁸ ihtisāb irişmeye meger ol nesnelere dañı ħarām ola 19. ħarām ħükmi muhtesibe döner nice ki eclāf ve evbāş kimesnelere 'avretler ħammāmı ve ħarem yolları üzerlerinde durup

157b

1. kelān-ı keydāna nezzāre iderler veyā ecnebī kimesne bir ecnebī 'avretle ħalvetde olalar anuñ mazınnesi vuķū'-ı 2. ma'şiyetdür ve ol ihtisābuñ def'i içün ma'şiyet-i rāñına

⁶³⁷ delāt şeklinde yazılmıştır

⁶³⁸ kimesne şeklinde yazılmıştır.

ve ma'şiyet-i muntazıra ve ikinci rükni nefsi-i ihtisābıdır ve bu 3. rükni ādābınun yidi derecesi var **evvel** ma'rifet-i münkir **sānī** va'z ve naşihat ta'rifi **sālis** 'unf 4. **rābi** taqayyüd **hāmis** darb ile tehdid **sādis** darb mübāşeretü **sābi** 'a'vān ve muqābele-i 5. istizhāri **evvel** derece-i evvel ma'rifet-i münkerdür bu derecenün ādābı oldur ki tecessüs ile münkeri taleb 6. itmeyüp halkun kapu bacasına kulak dutmayup ve tekli'fe hamrun rāyihāsına ve koçulamasına muqayyed olmayup 7. eger bir kimesne mezāmīr veyā ğayri sāzlardan etegi altında götürse şöyle ki görünmeye anuñ ifşāsına muqayyed 8. olmaya ve koñşılardan ve yoldaşlarından fişkları haberin sū'āl itmeye ve eger iki 'abd bir ādem ile şehādet 9. ideler ki falānuñ evinde hamr iderler ki hāne şāhibi izni olmaduça anuñ evini üzerine 10. hücüm olunmaz zīrā ki müselmānuñ haqq-ı sābiti iki şāhid-i 'ādildür olmayınca sākıt olmaz **ahbārda** gelmişdür ki 11. lokmān 'aleyhi's-selāmuñ hātem-i naqşı bu idi ki ya'ni gümān eyledügin 12. nesneyi fāş itmekden ise müşāhede itdügin nesneyi üretmek yegdür **sānī** derece-i ta'rifdür muhtesibün 13. ādābı bu derecede oldur ki ta'rifün ibtidāsın vech-i ahsen ile eyleyüp ve naşihat ve mev'izeti telaţţufile 14. haqq-ı şefkat ihvānı yirine getüre zīrā 'amme-i halkun ekser illet-i ikdāmları münkerāt-ı ceheledür ol haqqıkatle 15. ğālib oldur ki çün ol münkerün haqqıkatine vākıf olalar terk ideler mādām ki halkı taḥmīk ve techīlleri 16. izālarıyla lecāc ve ta'aşşuba çekeler va'z ve naşihatleri fāyide itmez olur ve insānuñ hāşşiyet-i cibilleti böyle 17. vāki' olmuşdur ki kendü ve noqşānlik ve ziştlik ve keşf-i 'avretliginden istinkāf iderler ve cehl ve hamākat 18. 'avret-i bātındur ve bātin 'avretinün rüsvāligi 'avret-i kabīh ve ziştredür bu cihetindür ki ekser halkun ṭabī'atı 19. 'avret-i zāhiri sırr itmege harişdür ve buradandur ki erbāb-ı nüfūs talebe-i 'ilm meclisinde kaçan yirine taḥṭiye

158a

1. ideler ol kimesneye ğāzab-ı müstevlī ola huşūşā anuñ ma'rifet-i haqqıkatı ibtāl-i haqqıdur duḥūl-ı küll-i medḥal 2. iderler tā anuñ 'avret-i cehli āşkār olmayup kimesne anuñ fażīhat ve hamākatına maṭla' olmaya ve bu marāzuñ 3. izālesi ğāliben hüsni naşihat ve telaţţufdan ğayri ile müyesser olmaz ve daḥı oldur ki techīl ve taḥmīk-i izādur 4. nice ki bir müselmānuñ taqriri münkire maḥzūrdur pes mü'mine izā zarūretsiz hem

ḥarām ve maḥzūrdu münkirün maḥzūrından 5. ictināb olunup sükūt ve telattuf ile va‘z ve naṣīhatdan evvel ‘unfile izhār izā-yı maḥzūrdu aña beñzer 6. ki qanı bevl ile yuyalar muḥtesib gerekdür ki bu maḥalde sözün mev‘ize ve āḥiret ‘azābınun ḥıffeti ile söyle 7. ve nice aḥbārılar ki bu bābda vārid olmuşdur aña irād eyleyüp ve anı selefde giçen ümmetün ekābirleri sīretlerinden 8. āgāh eyleye ve sözde şefkat ve naṣīhat ve telattuf izhārın ri‘āyet eyleyüp cānların cināyetin kendü 9. cināyeti ‘add eyleye zīrā ehl-i islām cümlesi bir nefsdürler ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur 10. المؤمنون مجسد واحد اذا اشتكى عضو منها ادعى بارها بالحق والسر ya‘ni mü‘minlerin cümlesi 11. bir ten gibidürler ve tenün ḥāşşiyeti oldur ki kaçan bir ‘uzvı müte’ellim ola cümle a‘zāsı elem ve zaḥmet ve 12. giceler yukusunun yukusuzliginde müşterek olalar buncılayın imānün şıḥhati oldur ki kaçan bir mü‘mine bir renc veyā 13. bir muşībet irişe her mü‘min ki andan ḥaber ala ol muşībet ve rencün eşeri kendü de göre muşībet dīndür 14. dünyevī muşībetinden katirekdür **derece-i sālīs** ta‘nīf ve taḡlīḥ ki dürüş ve bārid sözler 15. ve ḡayr-ı fāḥiş şütümlardur ve bu derecede edeb oldur ki kaçan ‘aşı ve fāsıkuñ men‘inde ve naṣīhatle 16. ‘āciz ola ve göre ki evvel naṣīhat olunduqça me‘āşide esrārı ziyāde olur ve va‘z ve naṣīhate istihzā 17. ider vācib oldur ki aña dürüş ve kabīḥ sözler ve tehdīd ve şütüm ile men‘ eyleyüp ammā düşünāmda fuḥşdan 18. ihtirāz eyleye bir lafz söyleye ki vāki‘de kizb olmaya nice ki ey fāsık ve ey cāhil ve ey aḥmaḥ zīrā her kimesne 19. ki hevā-yı nefse mütāba‘at idüp ḥaḥkuñ muḥālefetin revā göre ol aḥmaḥdur nice ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem

158b

1. buyurmuşdur الاحق من اذاع نفسه هواه وتنسى على الله المغفرة ya‘ni aḥmaḥ ol kimesnedür ki kendü 2. nefsi hevāsı ardınca segirdür ve yine ḥaḥḥ te‘ālādan maḡfıret ārzü ider **ikinci** edeb oldur ki ol nesne 3. ki söyleye ḥaḥḥ söyleye ve zāruret miqdārı iḳtişār eyleyüp dürüşligi ḥācet miqdārından ziyāde giçürmeye 4. ve eger ma‘lūm ola ki ‘unf kendüye eşer itmeyüp istiḥḥār ve ḡazab ile münzecir olur ba‘dehu ḡazab ve istiḥḥār 5. lāzım eyleye ve eger ḡazab ve istiḥḥār itmeden kendüye bir zarar fehmi ider ise yüz döndürüp çehresini 6. ekşi eyleye **rābi**‘ derece-i münkerdür el ile ancılayın ki kesr-i ālāt menāḥī ṭanbūr ve ‘ūd ve ceng ve 7. ḡayrılar gibi ve ḥamr dökme ve ḥarīr cāme çıkartmaḥ ve bir ḡāşīb-ı maḡşūb

evinden men' itmek ve mağşüb-ı 8. cāmeyi gāşib arkasından çıkartmak buña göre ve bu derecenüñ ihtisābı iki edebdür evvel vaqt-i 9. muhtesib-i 'aleyhi teklifinde anuñ izālesinden 'āciz olmaz kendü eliyle aña mübāşeret itmeye ikinci oldur ki 10. tağyirde hācet miqdārı iktifā eyleye kaçan kādır ola ki gāşibuñ elin dutup mağşübüñ evinden 11. taşra çıkarup el anuñ şakalına ve yaqasına urmaya ve kaçan ālāt-ı menāhī bātılı şikest itmege kādır ola 12. anı yaqmaya ve şikest idecek hāmır zarfın hāmırın dökçükden sonra bir āhir nesne komağa yararsa şikest itmeye 13. ve ilā sağ korsa yine hāmır koyacakların bildükden sonra şikest olunması vācibdür zīrā 'ahd-i resūlu'llah 14. şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemde hāmır evānileri şikest olunur idi ve ol hükm mensūh olmamışdur 15. ve eger hāmır tarafınuñ şikestine el irişmez ise taş atup kırılar kıymeti sākıtdur **hāmīs** derece-i 16. fāsıkuñ tehdīd ve taḥvīfinedür ki muhtesib-i 'aleyhi diye ki bu işden ferāğat ile ve illā 17. başuñı mecrūh iderem veyā ta'rīz veyā hadd ururum dise ve bu derecenüñ edebi budur ki muhtesib-i 'aleyhiye 18. öyle tehdīd vire ki şer'ide ol cāyiz ola ve eger tehdīd ve 'ıydında darb-ı istihfāf üzere ta'arruz 19. idüp ba'dehu hadd lāzimesinde 'āzim ola bi-hasebi vaqt-i revādur ve eger bile ki fāsıq-ı mübāşeret fişkıda 159a

1. muşırrdur ve şiddet-i zecr ve mübālağat-ı tehdīd anı fişkıdan alıyoyup men' ider tehdīd ve 'abdde mübālağa 2. olunursa revādur ve cümleye kızbden mahzūr degüldür **sādīs** derece-i mübāşeret darbdur ve eliyle ayağ ile 3. ve gayrıyla ve bu derecede iki şart var biri oldur ki urmağ bi-hasebi zārūret ola bu ise oldur ki 4. fāsıq ve zālīm-i mışr ola bir mertebedeki ta'rīf ve va'z ve naşīhat ve 'unf ve zecr māni' olmayup zulm 5. ve fişkıdan vāz gelmeyeler bi'z-zarūr def'i için darb lāzım gelür ve vācibdür ikinci oldur ki darb-ı hadden 6. aşırı giçürmeyüp hācet miqdārı darb eyleye kaçan ki münkerden vāz gelüp el çeke daḥı rencide 7. olunmaya **sābi'** derece oldur ki muhtesib-i za'if ola ve fāsıq kavimlerün⁶³⁹ tağayyürinde silāh götürmege 8. ve a'vān ve enşāra muhtāc ola cāyiz ki fāsıq daḥı bir ālāy a'vān ve enşār muqābele ide imdi 9. bu derecede ihtilāf var ve 'ulemādan ba'zıları dimişlerdür ki re'ā āḥādınuñ bu derecede istiklāli 10. bu kadar ve ḥākīm izni olmadın bu emre mübāşeret itmek lāyık degüldür bu emrūñ vechi taḥrīk-i fitne ve teheyyüc-i 11. fesād ve taḥrīb-i belāda çeker ve 'ulemādan ba'zıları daḥı

⁶³⁹ kavimlerün şeklinde yazılmıştır.

dimişlerdür ki izn-i hākime ihtiyāc yokdur ve 12. bu kavlı ise kıyāsa karībdür zīrā ki kaçan āhād-ı ra'iyetden ittifākıyla emr-i ma'rūf cāyiz dutılmış ola belki 13. bunun vācibliği naşş kitābıyla s̄ābit olmuştur şekk degüldür ki anuñ evāyil-i derecātı ikinciye çeker ve ikinci 14. üçünciye nā-mütenāhī olur bu derecedeki iktizā-yı muķābele ve muķātele ider ve bu ise emr-i ma'rūfuñ lāzimesidür 15. imdi her kimesne ki bu tā'ata kıyām göstürür gerekdür ki bunun levāzımından bī-pāk ola ve haķķ rızāsında 16. tecnīd-i cünūd ve def'-i me'āşī nuşret-i islām ve ikāmet-i şer'-i maḥthere tā'atin kendüye vācib ve mefrūzātın 17. bile ey 'azīz küy-ı devleti meydān-ı sa'adetden ol kimesne olur ki devlet-i uhrevīyi dünyā cīfesine 18. şatmaya ve 'arıyyeti evüñ 'imāret-i sebebi ile dīn vīrānlığına sa'y itmeye imdi ihtisābuñ erkān ve şerāyiḫi 19. fī'l-cümle ma'lūm oldu bilmiş ol ki bu rüzgārda me'lūf-ı 'āmmе olan münkerātuñ 'adedi ki haķķuñ 'ādāt

159b

1. ve rüsümında mecārī olmuştur çokdur ve anuñ ihşāsı tafşīl-i tarīķiyle ve tefāşīl-i şer'ile mümkün 2. degüldür lakin fī'l-cümle mecmū'ı yidi kısım üzeredür **evvel** münkerāt-ı mesācid **s̄ānī** münkerāt-ı esvāk 3. **s̄ālis** münkerāt-ı şevāri' **rābi'** münkerāt-ı hāmmāmāt **hāmīs** münkerāt-ı ziyāfet ve mecālis **sādīs** 4. münkerāt-ı 'imārāt ve nafaķāt **sābi'** münkerāt-ı 'āmmе ve bu aķsāmlaruñ bir kısmında ol nesne ki uşul ve 5. ümmehātından zıkr olunmuş olunur şa'b ve tefārīķin⁶⁴⁰ anuñ andan kıyās itmek gerek **evvel** kısmını münkerāt-ı 6. mesācid bu kısımñ efḥaş-ı münkerātı rüsāt?-ı şalavātdur ki rükū' ve sücūdda terk-i ḫumaniye ola ve evvel ise mübḫtel-i 7. şalavātdur naşş ve ḥadīsle ve andan nehy vācibdür ve ol cümleden kırāt-ı ḫur'āndur laḥn ile ve anuñ telķībini vech-i 8. şahīḫ ile vācibdür ve buncılayın laḥn ile oқuyanı laḥn ile oқumaқdan men' olunmaқ vācibdür ve sükūt itmek bu 9. huşuşda ma'şiyet-i fāḫiş zīrā ḫur'ānı laḥn ile oқumaқ bā-huşuş ḫudret-i ta'līm-i ma'şiyetdür ve ma'şiyete 10. sükūt itmek ma'şiyet ve eger laḥn ile kırāt eyleyenüñ lisān-ı edā-yı meḥāricden 'āciz olup eger kırātınuñ 11. ziyādesi laḥndur terk eyleyüp taşḫīḫ-i fātīḫaya iktisār eyleye ve eger ekşeri şahīḫ ise şahīḫdür ve lakin 12. cümleñ taşḫīḫinde 'ācizdür 'ulemā dimişlerdür **لا بأس بقرآنة**⁶⁴¹ bu taқdırce

⁶⁴⁰ tefārī' in şeklinde yazılmıştır.

⁶⁴¹ Okunuşunda sorun yoktur.

gerekdür ki kırâtda âvâzın bülend 13. itmeye ve ol cümleden biri dağı budur ki bir esbâb giye ki anda harîr ola veyâ bir kılıç götüre ki anda 14. bendi altun veyâ gümüş ola anuğ kurbında oturmak revâ olmaya ve anuğ inkârı vâcibdür ol 15. kimesnelere ki anı bileler ve biri dağı kışa hânlar halkasıdur ki bu rüzgârda ba'zılar adların va'z 16. koyup 'ulüm-ı tefsîr ve hadîs-i haķâyıkından câhil olup âsar-ı daķâyıkde tağvîf ve tağzîr-i 'atıl 17. 'atıl-ı hikâyât-ı müzahref ve elfâz-ı müsecca' ile îrâd-ı ebyât ve eş'âr-ı menhî ki cühhâl ve fussâķ-ı 'amme-i me'âşîye 18. dilîr idüp eclâf-ı açmak gibi irtikâb-ı muhâlefete güstâh iderler anlarığ inkârı vâcibdür ve anlarığ 19. ihtisâbı andan men' eylemek lâzım zîrâ ki va'zığ şerâyiği oldur ki vera' 'alâmeti anda zâhir ve bâyin

160a

1. olup ve hey'etinde mülkine ve vaķâr-ı ğâlib ola ve ehl-i sîmâsı anuđ şüretinde lâzım ve ednâs-ı bid'at ve havâdan 2. pâk ola ve her kimde bu şıfatlar mevcûd olmaya anuđ fesâd va'zı ve sözi halk arasında şalâhdan ziyâde 3. ola ve bir dağı 'avretleriğ meclisde hâzır olmalarıdur eger va'z ve ger zıkrde bi'l-müşâfehe câyiz olan 4. budur ki men' oluna lakin hużûr-ı mesâcid ve meķâbir ve te'âzi ve tehânide vâcibdür ve eger 'acüzeler 5. meclis-i va'zda perde ardında olsalar ve bir dağı ehl-i şa'bda ve telbisât ve etîbbâ-yı 6. teraķkiye halka ider cum'a günlerinde ve ğayrıda cevâmi' ĳapularında oturup edviye ve ma'âcin ve ta'vizât 7. ve et'ime şatup ve inşâ ve kaşâyid ve eş'âr okur ve şatar bu cümle harâmdur ve men'leri vâcibdür 8. ve yine cümle-i mescid-i münkerâtından mescide mecânî ve sekrân ĳomamaķdur meger dîvâneler ki tahâret ve sükût 9. anlarığ hâllerine ğâlibdür buncılayım şabîleriğ dağı duğûli la'b ciheti için bu maķûlelere men' ve inkâr 10. cümleye vâcibdür şânî kısm-ı münkerât esvâķdur ve bu kısmuğ münkerât-ı uşûli on kısm üzeredür 11. ve dağı münkerātuđ aķsâmı ve tefâriķi ondur **evvel** murabahada kizbdür nice ki bir kimesne on dirhem ile bir 12. metâ' şatun almışdur diye ki on iki dirheme almışam ve bir dirhem ribhile sađa şataram imdi bâyi'i 13. bu sözde kâzib olup fâsıķdur ve her kimesne ki bu şağşuğ kizbine 'âlim ola kendüye vâcibdür 14. ki müşteri ol kizbden haberdâr eyleyüp eger taķşîr ile işimde ve fıskda anuğıla müşterek olur **ikinci** 15. münker ihfâ-yı 'ayb-ı mebî'dür **mervîdür** ki vâsile bin eşķa' rażıya'llahu 'anhu durur iken bir şağş bir deveyi 16. bir şağşa üç yüz dirheme şatdı ve alan âdem deveyi götürüp gitdi vâsile bu devenüğ ağvâlin 17. bilür idi bunu

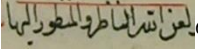
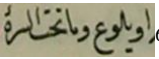
böyle gördükde ol şahşuñ ardına düşüp irişdükde didi sen bu deveyi 18. zebh için aldun yā binmek için didi binmek için vāsile buyurdı ki bu devenün ayağında bir delügi var ki 19. anuñ sebebiyle yola ve menzile gidemez ol şahş girü dönüp yüz dirhem bahāsından nokşān ile girü aldı

160b

1. bāyi' didi benüm bey'ime niçün zarar getürdün didi ki ben hāzret-i resūlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden işitdüm 2. ki buyurdı

الاجل الاحب ببيع بعا الايبين ما فبر ولا اجل لمن يعلم ذلك لايبين ya'ni helāl 3. degül kimesneye ki bir nesne şatar ve ol nesnenün 'aybı var ise söylemeye ve helāl degül ol kimesneye ki anuñ 4. 'aybın bilüp müşteri āgāh itmeye itmez ise 'āşım olur **üçünci** münker bahşıdır ve bahşı oldur ki bir kimesne 5. bāzārda nesne şatun alur bir kimesne dañı ol metā'ıñ bahāsına nesne ziyāde ider tā müşteri tama'a düşüp 6. firifte ola ol fi'l ise hāramdur ve fā'ili anuñıla 'āşī ve 'āşım olur anuñ men'i vācib **dördünci** münker 7. oldur ki bir kimesne bir metā' şatun alur ve bey' idüp semen-i kararında iken bir kimesne dañı diye bu metā'ı 8. döndür ki biz bundan eyüsin ve ucuzın vireyim yāhūd bāyi'e diye ki sen bu metā'ı döndür ki 9. ben dañı ziyāde ile alayım egerçi bu bey' zāhir-i şer'ide şahīhdür ammā bu şahş bu fi'lide işm ve 'āşī 10. olur anuñ inkārı vācib **beşinci** münker tefāvüt-i mikyāl ve mizān ve zirā' ehl-i bāzār sūqda her 11. kim ki iki kīle veyā iki daş veyā iki zirā' şaklayup biri ile alup ve biri ile virür işm ve 'āşī 12. ve fāsıkdur ve muhtesibelerindür ki her ayda birer kerre bu ahvāli tefahhuş eyleyüp ve her kimesne bunların bu ahvāline 13. vākıf ola vācibdür ki hākime i'lām eyleyeler ve hākim dañı öyle eyleyenleri vācibdür ki ta'zir eyleyüp 14. ol fesādı işlah eyleye **altıncı** münker icāb ve kabülün terkidür **yidinci** münker şürūṭ-ı fāsıde 15. rubūbiyyāt ve gayrılarıdır ki 'ämme-i halk arasında mütedāvildür ve ehl-i sūqda ağleb ve ol 'uḳūd müfsiddür 16. ve anuñ men' ve inkārı vācib **sekizinci** münker eşkālāt-ı hayvānāt-ı muşavveredür ki bayrām günlerinde anı 17. uşaklara şatarlar ve alurlar anuñ kesri ve inkārı vācib ve lāzım **toğuzuncu** münker gümüş altun 18. ve hārīr cāmedür ki er kişilere münker-i maḥṭürdur men'i vācib **onuncu** eski cāmeler ki kaşşārlana ve eski 19. nesnelere ki bir 'amel ile cedīde döndürmiş olalar anuñ bey'i men'i vācib **sālīs** kısım ki münkerāt-ı

161a

1. şevāri‘i ve mecāmi‘i ve anuḡ aṣlı ondur **evvel** direkler ve ağaçlar ki ġars için dikeler ol deḡlü ki 2. yolları dar eyleye men‘i vācib **sānī** oturmak için dükkānlar öḡinde şafālar yapalar ol deḡlü ola 3. ki gelen gidenler sıḡlet çekeler taḡrībī vācib **sālīs** evvel şu nāvdānları ki damlardan şoḡaḡ 4. üzerine ḡavāle itmişlerdür mūrūr ve ‘ubūr eyleyenlerüḡ üzerine dökilür men‘i vācib **rābi‘** eṡ‘ime 5. maḡūlesi ki yollar üzerinde şatarlar men‘i vācib **ḡāmīs** odun ve diken yaḡmak yollar arasında 6. **sādīs** büyük yükleri dar şoḡaḡdan ġiçürmek ve civāna taḡammülden ziyāde yükletmek münkerātındur 7. **sābi‘** ḡaṣṣāblar zebḡ idüp fażalātından ve ḡanın yol üzere bıraḡalar ki mūrūr ve ‘ubūr eyleyenlerüḡ 8. dimāḡlarına ol müstekreh-i rāyiḡa gele her ḡaṣṣāba vācibdür ki bir mezbaḡ binā eyleye ki ḡalk müte‘ezzi‘i olmaya **sāmin** 9. toprak ve zebīl⁶⁴² ve ḡavun ḡarpüz ḡabuḡı gibi nesnelere ki yol üzerine bıraḡalar men‘i lāzım **tāsi‘** cīfe-i 10. meyyite yol üzere bıraḡalar ki ḡalk anuḡ yaramaz ḡokusunda müte‘ezzi‘i ola men‘i lāzım **‘āşir** bir kelb ḡayūr 11. bir ḡapuda ve yol üzerinde ola şaḡlaması münkerāt-ı maḡtūrdir ki bu cümleñüḡ men‘i vācib ve sükūt 12. olunması bā‘iṣ iṣm ve ma‘şiyetdür **dördünci** kısım münkerāt-ı ḡammāmāt ve ümmehātındur ve ol sekizdür **evvel** 13. şüretler ki ḡammāmlar ḡapularında naḡş iderler zī-rūḡ olmaya ḡayr-ı cāyizdür **sānī** keşf-i ‘avret ve ḡayruḡ 14. ‘avretine naḡar itmek zīrā ki ḡaberde gelmişdür ⁶⁴³ **sālīs** dellāklar fūṡa 15. altından elin şoḡup ovmaḡa ve keselemekle ⁶⁴⁴ **rābi‘** yüzi üzere yatup 16. avuşdurmak ḡāṣṣa bir kimesne ki muḡarrik-i şehvet ola **ḡāmīs** el ve ḡanaḡ baturmaya bir ḡavza ki şuyı azsa 17. evvelā **sādīs** ḡadr-i ḡācetden ziyāde şu dökmeḡ **sābi‘** şābūn şuyın yol üzere ve 18. ḡammāmında dökeler bir kimesnenüḡ andan ayaḡı sürçüp a‘zāsı mecrūḡ olsa aḡa zamānı lāzımdur 19. ḡammāmcı ile zīrā nice ki ol ādemi yıḡanup pāk olmaḡ lāzımdur ḡammāmcıya daḡı ḡammāmı yaḡmak lāzımdur

161b

1. **beşinci** kısım ol daşlar ki üzerinde ayaḡ durmayup sürçeler anı ḡammāma vaż‘ itmek ol 2. maḡūlenüḡ men‘i lāzım ve saḡatlık vāḡi‘ olur ise zamānı vācib **beşinci** kısım ziyāfāt ve 3. münkerāt-ı mecālisidür ve anuḡ uşūli ondur **evvel** ḡarīr döşekler ve maḡ‘adlardur cülūs-ı ricāl 4. için men‘i vācib **sānī** altun ve ḡümüş micmereler veyā

⁶⁴² zebīl şeklinde yazılmıştır.

⁶⁴³ Allah ona bakana da, bakılana da lanet etsin,

⁶⁴⁴ Diz ile göbek arası

evānī ve āletler ḥarāmdur isti‘mālī men‘i lāzımdur 5. **sālīs** zī-rūḥ-ı teşāvīr ki perde ve dīvārlarda müteḳavvis ola eger ferşlerde olur ise 6. **rābi**‘ ceng ve ṭanbūr ve rübāb vesāyir sāzlaruñ ḥuzūrında olmaḳ **ḥāmīs** ricālī görmek için ‘avretler 7. damlar ve pencerelerde mecma‘ eylemeleri münkerāt-ı maḥzūrdandır men‘i vācib **sādis** ḥarām ve maḡşūb ta‘āmda 8. oturmaḳ eşedd-i münkerātındandır **sābi**‘ münkerāt-ı meşrūbātından nesne olduḡı meclisde oturmaḳ zīrā 9. fāsıkuñ mücāleseti mübāşeret-i fişḳ ḥālinde ḥarāmdur **sāmin** meclisde mübtedi‘den kimesne olup bid‘at 10. sözler söyleyeler eger ol sözleruñ redd ve bedeline ḳādirdür cāyiz ve illā ḥarāmdur inkārı vācib **tāsi**‘ 11. meclisde bir maşhara ola ki kizb ve fuḡş sözlerle ḥalkı güldüre ḥāzır olmaḳ ḥarāmdur ve inkārı lāzım 12. ve eger anuñ mizāḥında kizb ve fuḡş olmaya ol mübāḥdur ammā mübālaḡa olmaya ve ol meclisdeki bir mü‘minuñ 13. ḡıybeti ola ve men‘inden ‘aczi olur ise ḥarāmdur men‘i vācib ve sākit olmaḳ men‘inden ve inkār-ı 14. ma‘a‘l-ḳadre ‘āşī olmaḳ **altıncı kısım** münkerāt-ı nafaḳāt ki ol iki kısmdur **evvel** aşrāf-ı libās ve ta‘āmda 15. **sānī** aşrāf-ı ebniye ve mesākīnde **ammā** münkerāt-ı mālī beş kısım üzeredir **evvel** isa‘et-i māl 16. nice ki iḥrāk-ı emti‘a ve aḳmişe ve anuñ ilkāsı baḥrde **sānī** zāhirde ‘işyān yolına şarf olunmaḳ zinā ve ḥamr 17. ve mutrib ve nāyiḥalar gibi **sālīs** riyā ile nafaḳa maşraf olunmaḳ ki şīt ve şöhret ve nām için ola **rābi**‘ 18. mu‘āmele-i ribā **ḥāmīs** mübāḥātında aşrāf olunmaḳ niceler bir kimesnenüñ yüz dinārı var anuñ ve ‘ıyālınıñ ma‘išetü 19. anuñladur ol yüz dināra faḥr için libās alup giyer men‘i vācib ve yāḥūd ol yüz dinārı nuḳūş-ı

162a

1. dīvār veyā bī-ma‘nā yirlere şarf idüp ‘ıyālınıñ nafaḳasın keser bu cümle isrāfdur ḥākime anuñ 2. ḥacrı ve inkār ve iḥtisābı vācib **yidinci kısım** münkerāt-ı ‘āmmudur ḥükmi-i ‘umūm sebebi ile zīrā bu 3. rüzgārda ḥiç kimesne yoḳdur ki münkirlikden ḥālī ola illā māşāallah ammā aḥkām-ı şer‘ taḥşīli 4. taḳşīri ve teḳā‘ūd-i ta‘rīfinde ve ta‘līm ve naşīhat ve ḥalk irşadı cihetinde fī-zemāninā ehl-i rüzgāra 5. cehl ve mertebe-i ḡālībdür ki mu‘azzam şehrlere ki mecma‘-ı ‘ulemā ve maḳarr-ı fużalādur yine ḥalkuñ ekşeri şalāḥ ve fesād-ı 6. fūrūz-ı ‘ayān ve sünen-i beyān ḥükminde cāhildürler

فضلا على الجبال والبردى⁶⁴⁵ vülāt ve 7. hükâm-ı ‘aşra vâcibdür ki mu‘azzam şehr ve vilâyetün qurâlarından her bir karyesine ve maḥallâtının her bir maḥallelerine 8. faḳîhler naşb ideler tā ‘amme-i ḥalka umūr-ı dîn ta‘lîm idüp ferâyiz-i şer‘i öğredeler vâcibât ve 9. maḥzûrât-ı aḥkâmı ma‘rifet-i taḥşilin buyurup ve şulehâ ve etküyâ olanlar letâyif-i mevâ‘ize ve daḳâyıḳ-i 10. neşâyiḥde mûmidd ve muḳavvî olalar ve füssâḳ ve füccâr zevâcir-i şer‘ile menâhî ve fücûrdan men‘ idüp 11. ehl-i islâmın evlâdların luḳfiyla ta‘lîm ve ḥüsn ile te‘dîb-i edeb eyleyeler ve ehl-i hevâ ve bed‘-i fesâddan 12. ıslâḥa okıyup cehl ve ‘işyân-ı zûlmetin saḫvet-i nûr-ı ‘ilm ve ‘irfânıyla münhezim eyleyeler ve her müte‘allim ve faḳîḥ 13. ki kendü farz-ı ‘aynından fâriḡ olup fûrûz-ı kifâyâta taḳayyüd eyleye aḡa vâcibdür ki kendü aḳrabâ ve civâr 14. ve ehl-i maḡalle ve ehl-i şehrine farz-ı ‘ayn olanları ta‘lîm eyleyüp andan şoḡra ḳara ve cibâl ve bu adı 15. ḳaşdın eyleye ve resâtîḳ ehlin ḡaḳḳa da‘vet idüp mezkûrın vezâyifin⁶⁴⁶ yirine getürelere ve eger bu ma‘nâlarda 16. taḳşîrât ve ihmâli câyiz göre cerḡ-i ‘amm hükmi olup hükâm ve fuḳahâ ve ‘amme-i ḡalk-ı ‘aşım olurlar 17. ve mecma‘-ı ḳıyâmetde anın taḳşîrâtından mu‘âḡiz ve anın izâ‘at-ı ḡuḳûḳından mes‘ûl ve mu‘âtib olurlar 18. **bâb onuncı** fazîlet-i şüḳr ve ḡaḳîḳat beyânındadır ve anın 19. aḳsâmı ve şerḡ ve zıḳr ḡöstürilmesi envâ‘-ı in‘âm ve efdâl ḡazret-i şamediyet-i ‘azze şânehunun bendelerine 162b

1. ‘ale’t-tevâli ḡaşşa-ı mülûḳ ve hükâm ki anların vücûdın mefâtîḡ-i ni‘am ve maḳâlîd-i naḳm ḳılmışdur 2. **فَاللّٰهُ بَارِكٌ وَفَعَالِيٌّ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللّٰهِ الّٰحْصُوْهُمَا إِنَّ الْاِنْسَانَ لَطٰغُوْمٌ كَفُوْرٌ** 3. ḡazret-i bârî cellet ‘azametuhu bu âyet-i kerîmenün esrâr-ı izḡârında ḡâfil bendelerin ve ‘âḳıl ḳulların 4. in‘âm-ı bî-ḡâyesi teceddüdinde ve mütevâliyen efdâl-i bî-nihâyesinde tenbîḡ buyurur ki envâ‘-ı efdâl 5. ve iḡsân-ı maḡzûzları me‘vâ-yı envâ‘-ı eşnâf-ı ikrâm ve imtinânümüze eger cemî‘-i maḡlûḳât melâyikeye 6. ve cin ve insden benüm ḡâlîḳligim şenâsın ve ni‘metim şüḳrânesin söyleyeler henüz deryâdan ḳatre ve ḡüneşden 7. zerresin beyân itmeye ḳâdir olamayalar **وَعَنْ اِمْرَاةٍ مِنْ بَنِي اِسْرَائِيْلَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ** 8.

⁶⁴⁵ Köyler, daḡlar ve vadilerin dıḡında.

⁶⁴⁶ zı harfinin noktası yazılmamıştır.

te‘ālānuḡ dostlarından ve senā-gūlarından olur ve her ol kimesne ki ni‘met virilmiş ola ve ol 14. kimesne ol ni‘meti küfrān-ı ihfā ve kitmān ile örtüp mün‘imūḡ şükür ve senāsı izhārına ol sa‘y itmez ol 15. düşmen merdūd ve mebgūz-ı ma‘būddur

16. **وعن ابي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم** **وسلان يجبان ري ازنمه على عبد** ebī hureyre ḡazretleri rivāyet

ider ḡazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden 17. ki ḡaḡḡ te‘ālā ḡazreti ḡatında sevgülüdür ki kendü in‘ām ve efdāl-i āsārın bendeleri aḡvāl ve aḡvālinde müşāhede 18.

eyleye ḡuḡḡ-ı şükri edāsı sebebiyle feyz-i ni‘meti aḡa pāyende dutar **وعن ابرعاس رضي الله عنه قال**

19. **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اول من يدعى المجنة الدين يمجرون الله في السراء والضراء**

163b

1. ibn-i ‘abbās ḡazretleri rivāyet ider ḡazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellemden ki buyurmışdur ki evvel ol gürūḡ ki 2. riyāz-ı cennete da‘vet olunur ol kimesneler ola ki ḡalb ve lisānları darlık ve bolluḡda ḡaḡḡ te‘ālā ḡazretūḡ 3. ḡamd ve senā ve müzākeresi

mülāḡazasından fāriḡ ve ḡālī dutmaya **وعن امر رضي الله عنه قال رسول** 4.

الله صلى الله عليه وسلم التوحيد من الجنة والمهروفا لشكر كل نعمة enes ḡazretleri rivāyet ider ḡazret-i 5. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden ki tevḡīd nūrı dārū’l-i slām cennet bahāsı olup mü’mini menāzil-i kirāma

6. yitüricidür ve ḡaḡḡ te‘ālānuḡ ḡamd ve senāsı mülāzemeti cemī’-i ni‘metlerūḡ şükri ve vefā ḡöstürmekdür **رسول الله صلى الله عليه وسلم ما انعم على عبد نعم من اهل اوما ل اولد في قول ما شا الله لا قوة الا بالله** 7. **وعنه قال** 8.

يري في افة دون الموت yine enes rivāyet ider ḡazretten ki ḡaḡḡ te‘ālā ḡiḡbir ni‘met bendelerine

‘aḡa 9. itmemişdür ehl ve evlādlar gibi ki ba‘dehu ol bende söylemeye ki **ما شا الله لا قوة الا بالله** pes bārīnūḡ 10. her luḡfı ve ‘aḡasında bu kelime denilmek gerekdür kim ki dir ise mevtden ḡayrı daḡı bir āfet görmeye ve māşāallah 11. ma‘nāsı budur ki bende anuḡ sırrın ve ḡaḡīḡatin başīret ḡoziyle ḡörüp ḡāl lisānıyla şēḡadet vire 12. ki her ni‘met ḡörürüz ve iriştir ol cümle meşiyet ve ‘ināyet ḡaḡḡ iledür ve ḡiḡ kimesnenūḡ ni‘met-i taḡşīlinde 13.

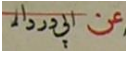
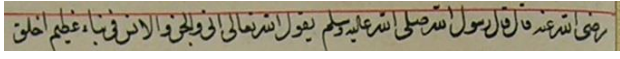
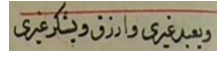
ol bārīnūḡ meşiyet ve ‘ināyeti olmaduḡça kendüde bir ḡavl ve ḡuvvet yoḡdur meger yine ol ḡavī ve metīn ‘aḡa eyleye 14. **وعن امير المؤمنين علي رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول الله تعالى يا عبد**

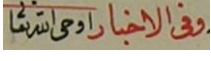
15. **س عبدى نعمت بعمة علم نه اسنى فمد سكرنى ومن انعمت عليه بعمة فعال عليها المجد لله رب العالمين** 16. **فقد ادى شكرها وان عظم النعمت** ḡazret-i ‘ali raḡıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ḡazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden 17. cenāb-ı

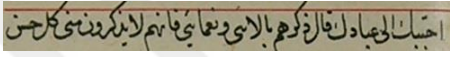
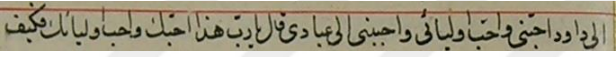
rubūbiyyet celle şānehu buyurmuşdur ki her bendeye kendü fażlımuzdan ni‘met-i in‘ām olunup ve ol bende bilmişdür ki 18. ol ni‘met benüm feyż-i ‘atā ve ihsānım ve benüm rişāş-ı imtinānımdur haqqā ki ol bende benüm ni‘metün şükürin edā itmişdür 19. ve her kimesne ki ‘atā olunup ol bende ol ni‘meti benüm hamd ve senāma vesīle idüp dimişdür ki elhamdülillah rabbū’l-‘ālemīn

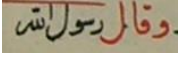
164a

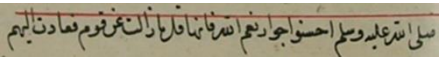
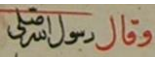
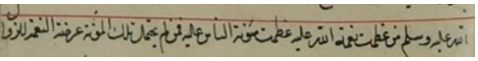
1. haqqā ki edā-yı şükür-i ni‘met itmiş olur her ne kadar ki ol ni‘met ziyāde ve çok olur

ise 2. 3. ebū

derdā rivāyet ider hażret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden ki cenāb-ı kibriyā 4. celle şānehu buyurur ki haqqā bizüm cin ve ins ile bir büyük işümüz düşmüşdür ki kendülerin ben yaratdum 5. ve anlar ğayrılara taparlar ve zülflerin ben virürem ğayrılara şükür iderler imdi bu büyük işi ol büyük 6. kendü kendülerinden sū’āl itsem gerekdür ol yaramazlar ol günde benüm ‘afvımdan ğayrı bir şıgımacak yirleri 7. olmayup ve ol firār idiciler rahmetden ğayrı bir kaçacak yirleri olmaya 8.

 9.

aħbārda gelmişdür ki haqq celle 10. ve ‘alā hażret-i dāvud ‘aleyhi’s-selāma vahy buyurdu ki yā dāvud hażretümüze ve dostlarımızı muħabbet eyleyüp bendelerümüzü 11. dostluħ ħil‘atiyle müşerref kıldı didi ilahī işte ħalbūmi senün maħarr-ı muħabbetün kıldum ve senün dostlarımızı kendü maħbūbım 12. itdüm ammā cenāb-ı kibriyānun sürādikāt-ı ‘izzetin ve muħabbet ve beķā-yı meveddetin tīre rüzgār ğāfillerün daracık ħalblerine 13. nice şıgıdurayım buyurdu ki benüm teceddüd-i berr ve ihsān ve mütevāliyen cūd ve imtinānımdan ħaber vir ki bu ma‘nānun zikri 14. ħalblere āteş-i muħabbet biraķup ol āteşün şerri anlarımızı ħicāb ve ğafletin yandırur 15.

 hażret buyurur ki eyü 16. şaķlaņuz haqq te‘ālānun ni‘metin ve ħoņşılıĝın ya‘ni şükür-i ħuķūķ-ı edāsına kıyām göstürün ki haqq te‘ālānun ni‘meti 17. bir kavımden ki girü döne nādir vāķi‘ olur ki ol ni‘met kendülere tekrār girü döne 18. 19. yine hażret buyurur ki her kimesne haqqında ki haqq te‘ālānun in‘ām ve efdāli ziyāde ola ol kimesne daħı haqq te‘ālā

164b

1. bendelerinüñ aḥmāl-i meūnetleri vüçübı ziyāde olur zīrā ki muḥtāclaruñ sedd-i fākaları vüçübı vüçüd-ı ni‘meti 2. ḳadrinedür ve her kim ki ḥalkuñ meūnetine taḥammül itmeyüp ḳudret-i ḥālinde muḥtāclaruñ ḳazā-yı ḥācetlerin ḡanīmet 3. bilmeye ol ni‘met-i zevāle yüz dutup zillet ve ihtiyāc yaḡmuru üzerine yaḡa قال رسول الله 4. وسلم الطاعم الشاكر بمنزلة الصائم الصابر ḥāzret buyurur ki ol ni‘met tena‘um idenler ki şükr-i ḥuḳūḳ-ı edāsına 5. ḳıyām göstürürler sevābı öyledür ki bir şāyim şavm dutup açlık miḥnetine şabr eyleyeler رسول 6. صلى الله عليه وسلم لما نزلت آية الكفر اى الامم الجذ: رسول الله فقال يجز احدكم قلبا شاكر ولسانا 7. ذاكرا ḳaçan kenz āyeti nāzil oldu sū‘āl itdiler ki yā resūla’llah a‘mālinuñ ḳanḡı nev‘ine ri‘āyet idelüm buyurdı ki 8. ḳalb şākirligi ile lisān zākirligine zīrā göñül dāyimā ḳar‘-ı bāb-ı istizāde-i ni‘met ider ve lisān-ı zākir göñlinden ḡayrıya 9. ḥācet kökini dibinden ḳoparur evvel ni‘met-i lā-yezāl ikinci devlet-i bi-zevāldür ḳaçan ḥāzretüñ elfāz-ı şerīfleri 10. mefhūmından şükr-i fażīleti ma‘lūm oldu imdi bilmiş ola ki şükr bir maḳāmdur evliyāu’llah maḳāmlarından ve 11. cümle maḳāmlar üç aşıldan muntazam olur ‘ilm ve ḥāl ve ‘amel bidāyet-i sülūkda ‘ilm-i aşıldur ve ḥāl ol ‘amelüñ netīcesi 12. ve ḥālüñ semeresi ammā nihāyet-i emr ve kemāilde ḳazıyye mün‘akis ola anda ‘amel olup semere-i ‘amel ve ‘ilm bu ikisi ḥāşıl 13. olur ve bu ma‘nā ‘ilm-i sülūk-ı daḳāyıḳdür anı erbāb ḳılıp ṭāhire ve aşḫāb-ı nüfūs-ı zākiyyeden ḡayrı fehm itmeyeler 14. ammā aşı-ı evvel ki ol ‘ilmdür bu aşıluñ medārı hem üç aşıl üzeredür aşı-ı evvel ma‘rifet-i ni‘met ikinci bu 15. ni‘met-i ḥāşşı kendü ḥaḳḳında olduḡın bilmekdür eger kendüden ḡayrıya ni‘met olmaya nice ki bir kimesnenüñ düşmeni 16. olup ol düşmen helāk ola düşmenüñ helākligi kendü ḥaḳḳında ni‘met olup düşmen ḥaḳḳında ni‘met olmaya 17. **üçüncü aşıl** mün‘imüñ zāt ve şifāt-ı ma‘rifetinde ki ol efdāl ve in‘ām maşdarıdır vüçüd ve ikrām-ı 18. āsārı mütemmimi bu sālīkleriñ mi‘rācı bidāyetinüñ aşıldur ve anuñ dört derecesi var **evvel** derecesi teferrüd-i zāt-ı 19. mün‘im ‘azze şānehu ma‘rifetidür nu‘ūt ve şifāt ve kemāile ve tenzīh-i zāt-ı müte‘āliye müṭāla‘ası noḳşān ve zevāl

165a

1. şifātından ve bu ma‘ārifüñ ḥuşūli ma‘nā-yı sūbhānallahdur **ikinci** derece-i mülāḥaza teferrüd-i zāt-ı muḳaddesdür 2. in‘ām ve efdāl ifāzasıyla ve ol imtinān ki ni‘met-i vüçüddür istihḳāḳ ve vesīlet ve istihḳāḳ-ı isti‘dād 3. ‘illetsizin feyz-i aḳdes iḳtizāsıyla ve

istiḥtār?-ı emtār-ı mevāhib-i faẓl ve nevāl-i rūḥānī ve cismānī meserretinden 4. isti'dād-ı vesīleti ile ki vücūd teba'ıdur cūd-ı baḥrinden feyẓ muḳtezāsıyla ve bu ḥaḳāyıkun şühūd-ı sırrı 5. ma'nā-yı el-ḥamdülillahdur **üçüncü** derece teferrüd-i zāt münezzeh-i mün'im müşāhedesidür cellet 'azametuhu celāl-i şamediyet 6. ve 'azamet-i ulūhiyetine istiğrāk ve istihlāk-ı zerrāt-ı merātib kesretine eşi'a-i āfitāb-ı vaḥdet ve istilā-yı eşrāf 7. envār-ı ferdāniyyet-i şaṭvetinde vaḥdaniyyet ve şühūd memleketinde bu ma'ānī tecellī cemāl-i ḥaḳīḳat lā ilahe illallahdur 8. **dördüncü** derece i'tirāf-ı külldür taḳşīr ve 'aciz ile künh-i kibriyā-yı zāt ma'rifetinden ve vefā-yı şükr ve senā-yı 9. şifātına zīrā cenāb-ı 'izz-i zāt-ı müte'āliye ḳadīm-i teḳaddes te'ālā kibriyāda andan refī'rekdür ki nuṭḳ-ı lisān ḳuvvetiyle 10. anuḳ cenāb-ı'izz-i bayrāmına⁶⁴⁷ yitişmek mümkün ola ve sürādīḳāt-ı 'azamet ve kibriyāsı andan büyükrektdür ki fehm ve beyān 11. vesīlesiyle ol ḥazretün kibriyāsı ve şifātın itmek mümkün ola ve bu ḥālün zühūr-ı sırrı allahu ekberdür ba'dehu **جد** 12. **حزب رسول الله صلى الله عليه وسلم بورديكر لان اول سبحان الله ولله الحمد ولا اله الا الله** 13. **وانه اكرم لعجب انما اطلع عليه الشمس**⁶⁴⁸ bu ḥaḳāyıkun zühūrī işāretdür zīrā ki nübüvvet-i manşıbı andan 14. 'ālīrektdür ki anların lisānına bir kelime gide ki 'ayn-ı başiret şühūd-ı esrārdan anuḳ ḥaḳāyıkı 'atıl ola 15. ve ol nesne ki bu kelimātun fezāyil-i kesretinden eḥādīs-i nebevī matnında? vāriddür ol cümle ḥaḳāyık ve ma'ānī 16. semeresi 'irfān mertebesindedür zīrā laḳlaḳa-i lisān ve tervīd-i meḥāric-i nefsānīnün ol ḳadar ve maḥalli 17. yokdur ki ol meşūbāt mūcibi olabilüp bu ḥaḳāyıkun istiḫzārı menfī zulmet-i şirk ve müşbet 18. nūr-ı tevḥīddür zīrā ki muvaḥḥid-ı 'ārif feraḥ-ı mün'im-i ḥamīd ve mu'ṭī-i mecīd 'ināyeti ile vürūd-ı ni'metdür 19. ve muḥabbet bārī maḥbūbun ḥoşrektdür raḳīb-i tarīdün luṭfindan emsele-i maḥbūsda zāhirdür ki eger

165b

1. bir kimesne tevḳī'-i pādişāh ile bir ni'met yir ise⁶⁴⁹ ol kimesnenün feraḥı ḥuşul-ı ni'met için midür faḳat yoḥsa ḳalem 2. ve kātib ve kāğaz ve vekīl ve ḥāzine ki vesāyit-i ittişāldürler bu taḳdīrce ol ni'meti mün'im 'ināyeti idügin 3. fehm itmemiş olur imdi ol

⁶⁴⁷ bayrāmına şeklinde yazılmıştır.

⁶⁴⁸ Benim "Allah bütün noksan sıfatlardan münezzehdir, bütün hamdler ona mahsustur. Allah'tan başka ilah yoktur, Allah en büyüktür." demem güneşin üzerine doğduğu her şeyden daha sevimlidir.

⁶⁴⁹ Elif harfi yanlış yerde yazılmıştır.

kimesne cāhil olup isbāt-1 vesāyiṭ ile mün'ime küfrān-1 ni'met itmiş olur 4. buncılayın her kim ki cereyān-1 meşiyet-i ezeli ve esrār-1 mecārī kudrete ittilā' bulup ve 'ayn-1 'ayān ile müşāhede 5. itdi ki şems ve kâmer ve nücüm ve arz ve eflāk ve melāyik ve cin ve ins cümle kabza-i kudretinde öyle musahhar 6. ve maḫhurdurlar ki kâtib elinde kalem gibi ve bu maḫām-1 tevḫid-i ef'ālidür ve mü'min tā bu maḫāma irişebilemez⁶⁵⁰ 7. egerçi nev'-i insān fā'il-i muḫtār olup ammā 'ayn-1 ihtiyārda musahhar ve mecbūr ve dā'idür ve kaçan 8. vārid-i ḡaybī ki ol dā'i fi'ldür bi-i zni'llahi te'ālā kıble-i musallaṭ ola fā'il-i mübāşeret fi'lide muḫtār olup 9. fi'l-i zuhūrda irişür eger ister ve illā buradan bil ki fā'il-i ḡayr ve iḫsān-1 tasalluṭ-1 dā'iyeye-i ḫaḫkānī 10. vāsıtasıyla işāl-i iḫsānda muḫsin-i leyh muḫtār ve musahhardur nice ki kâtib elinde kalem zīrā eger muḫsin 11. yaḫin itmeye idi ki iḫsān-1 işāli muḫsin-i leyh sebep-i ḫuḫūl-1 nef'dür dünyā ve āḫiretde iḫsān-1 işāline 12. çalışmaya idi pes ḫaḫikatde mu'ti ve muḫsin-i ḫaḫikī ḫazret-i şamediyetden ḡayrı olmayup ve bu 'ilm-i ḫaḫikatün 13. ḫuḫūli şükrdür nice ki aḫbārda gelmişdür ki mūsā 'aleyhi's-selām münacātında söyledi ilahī 14.

خلفت آدم بريدك واصطفيتاه علي خلقتك وبعثت لي ملائكة واسكتة دارك وبعثت

15.

وروجه حوا انك كيف تكلمك فقال غرنا: علم انك انك من كل معرفة براك

16. **شكراً** mūsā 'aleyhi's-selām didi yā rabbi ādemi kudret eliyle yaratduḡ ve anı cümle ḫalkdan mükerrem 17. idüp melāyike-i kirāma secde buyurduḡ ve dār-1 kerāmet-i cenneti anuḡ menzili idüp ve ḫavvā cāriye ki aḡa 18. zevce kılduḡ bu cümleñüḡ şükrine nice kıyām göstürdi ḫiṭāb geldi ki bu cümlesin vāsıtasız 19. benüm ḫazretimden olduḡın bildi imdi anuḡ öyle bilmesi ḫaḫikatde şükrdür **ikinci aḫıl ḫāl**

166a

1. budur ki 'ilm neticesidür ve ol ḫuḫūl-1 feraḫdur mün'ime ve on ḫālden taşra degüldür **evvel** feraḫ-1 vācid ḫuḫūl-1 2. ni'metde maḫşürdur ve intifa' ve inḫitātından ḡayrı ol ni'mete anuḡ ḫiç ihtimāmı daḫı olmaz ve anuḡ ṭāyir-i 3. himmeti ni'met-i dām ve dānesine öyle bend olur ki mün'imün 'ināyeti 'aksi anuḡ ḫayāl-i maḫallinde mecāli ḫalmayup 4. anuḡ yanında ḫiç fark olmaz anuḡ arasındaki bu ni'meti şaḫrāda bula yā bir pādişāḫ elinden irişe kendüye zīrā 5. anuḡ ḫırşı ḫuḫūl-1 ni'metdür **كيف ماكان**⁶⁵¹ faḫaṭ ve bu

⁶⁵⁰ irişmeyebilemez şeklinde yazılmıştır.

⁶⁵¹ Nasıl olursa.

kimesnenün ni‘met-i şükürinde hiç naşibi yokdur **sānī** 6. anuñ feraḥı huşūl-ı ni‘met cihetinden olmayup belki ol cihetden ola ki ol ni‘met-i huşūlma istidlāl ider 7. ‘ināyet-i mün‘ime ve mün‘im ‘aleyhün anuñ ḥaqqında şefkat ve ‘atāsına ve anuñ bu ma‘nāda kuvvet-i meyl-i feraḥı öyle 8. ola ki eger bu ni‘meti şahrāda bulmuş ola aña ol bulmaḡdan hiç feraḥ ḥāşıl olmaya ol istiḥkār için 9. ve anuñ andan istiḡnāsı zirā anuñ ġarazı mün‘imün ‘ināyeti ma‘rifetin taḥşīl itmekdür degül ‘ayn-ı ni‘met ve 10. bu ḥāl şāhibi evvelde ednā-yı merātib-i şükre daḥli var ve anuñ şükri şāyibe-i noḡşāndan ḥālī degüldür 11. zirā bu şahşı kendü tehiyye-i huşūz ciheti için mün‘im ‘ināyetine nazarı var **sālis** ḥālet oldur ki feraḥ-ı 12. vācid ol cihetindür ki ḥaqq ni‘meti mu‘āvenetine ve mün‘imine ḥuḡūḡ ve ādāb-ı ḥil‘ati ḥidmetine kıyām göstürüp 13. ve anuñ şarfıyla mün‘imün rızāsın idebilür ve anuñ vesīlesiyle mün‘imün ḡurbı mertebesine irişüp 14. ve mün‘im-i maḥbūb cemāl-i müşāhedesi devleti ile maḥzūz ve bu ma‘nā bu aşluñ i‘lām-ı 15. merātibidür heyhāt ḡanda ol denā’et ve ḥıssat ki mün‘imi ni‘met için taleb eyleyeler ve ‘ulüvv-i himmet oldur ki 16. ni‘meti mün‘imün rızāsı taḥşīli için isteseler **üçünci aşıl** ‘ameldür mūcib ḥāliyle ki ol netice-i 17. ‘ilmdür ve bu aşluñ ḥükmi üç kısım üzeredür **evveli** ḡalbīdür ve ol ḡaşd ve niyyet vāciddür 18. şırf ni‘met-i mevcūdda ve mün‘imün rızāsı masārifinde ve imtisāl-i evāmır ve ihtisāb-ı nevāḥī ‘azmine ve 19. ızmār-ı eşnāf-ı ḡayrāt ve envā‘-ı müberrāt ve iştiḡāl-i nāyire-i muḡabbet ve şevḡ ve ta‘zīm ve te‘atḡuş-ı mün‘imün cenābı

166b

1. ḡarīne-i şühūd vāsıtasıyla ve tetābu‘-ı in‘ām ve terādūf-i ikrām **ikinci** ‘amel lisānīdür izḡār-ı meḡāmid-i 2. devāmına ve meḡāsin-i mün‘imine ve mülāzemet-i ḡamd ve **şenā üçünci** ‘amel cevārihdür ve ol isti‘māl-i ni‘metdür mün‘im 3. ḡā‘atinde ve isti‘ānetinden viḡāyet aña anuñ muḡāleffetine ve meşḡūl dutmaḡdur a‘zādan her ‘uzvı 4. ḡā‘ata ki ol ‘uzv-ı maḡşūş ol ḡā‘ata me‘mürdur meşelā göz ḡā‘atı oldur ki maḡlūḡāta ‘ibret 5. ile nazar eyleyüp zu‘afā ve fuḡarāna şefkat ve merḡametile ve şuleḡā ve ‘ulemāya ḡürmet eyleyüp müselmānlaruñ ‘uyūblarına 6. ḡuşn ve setr eyleye ve ḡulaḡ ḡā‘atı oldur ki istimā‘ eyleye kelāmu’llahı ve aḡbār-ı nebevīyi ve aḡlāḡ ve sünen-i 7. enbiyā ve siyer-i selef-i şuleḡā ve semā‘-ı mevā‘ize ve ta‘rifāt ve tenbīhāt-ı şer‘ī olanları ve tenezzüh-i istimā‘-ı menāḡiden 8. ve kizb ve ḡıybet ve fuḡş ve nemīme ve ḡayrıdan ve lisān-ı ḡā‘atı

devām-ı zıkr ve tilāvet-i  ur'ān ve emr-i 9. ma' r f ve nehy-i münker ve izh r-ı Şükr ve hamd ve Ően sı m n'im 'azze Ő nehu ve ems l⁶⁵²-i Őekv  ve kizb ve ğıybet ve ğayrıdan 10. buncılayın her bir a'z sınun maĥŐuŐ t 'atları vardur ki anun m l zemeti a a v cibd r ve bir ma'Şiyet ki anun 11. m c nebeti a a l zım ve bir emr ki c mi'-i tef zzul-ı t ' t ve r fi'-i derec tdur i'tik f v cidd r 12. bis t-ı Ő h d üzere m l zemet-i h z z ile hürmet-i h d d ve i'tir f-ı 'acze kıy mdan huk k-ı Şükr-i ma'b d 13. ed sına   n bu mu addemeyi ma'l m itdük imdi v k f ola ki i'tib r-ı ni'meti m n kasım olur biri 14. i'tib r-ı nef'-i zarrdur h l ve m lda ikinci i'tib r-ı huşuş ve 'um m **amm ** kısım-ı evvel    kısma m n kasım 15. olur **evvel** ol ki n fi'd r ve b k si 'u b da 'ilm ve hüsn ve s ret gibi ve bu iki ni'met ha ik d r 16. ki anun lezz t-ı  s ri d ny  ve  h retde k bil-i zev l ve fen  degüldür ve  s ri abd la y d-ı m n katı' olmaz 17. a biy  ve c hh l bu iki devletden ma r mdurlar ve mev t n-ı d nyev  ve u revide mezm m **Ő n ** kısım-ı 18. evvel ki muzırr ve m 'ellim ya'ni eleml d r h lde amm  m lda n fi'd r ve bu ni'met mec z d r ol yüzden ki 19. ol mevşil t libid r ni'met-i ha ik i ile ve bu kısım-ı d nyev  ve cism n  ile olur nice ki hasteler n

167a

1. ta amm li acı ve dadsız Őerbet n c r'asına u revi r h n  ile olur nice ki  am'-ı Őehv t ve mu alefet-i nefis 2. ve bu kısım-ı enbiy  ve evliy  ve erb b-ı başiret yanında ni'met-i ha ik d r egerçi c hh l ve ehl-i ğaflet ve erb b-ı n f s 3. anı bel  ve mi net 'add iderler lakin ha ikatde bu ikisi da ı r hat ve ni'metdür bel  ve Şiddet kisvetinde z r  4. bu birisi m zil-i emr z ve eŐk m ve ol biri menfi uzar ve  s mdur bu biri m riŐ-i Őih t ve ' fiyet 5. ve ol biri m cib-i men zil-i ker metd r görmez misin b m r-ı c hile  a an acı Şerbet i mes n teklif itseler 6. ol anı mi net 'add idüp i mes n kendüye za met bilür buncılayın v lideler 'a llarınınu  no Őanı 7. sebebi ile o lanı ha amatdan men' idüp anı o lına mer amet bilür ve pederi kem l-i 'a lıyla 'a ıbetin 8. m l h za idüp bilür ki mara un meŐa kati katıdur ha amat mi netinden redd itmez buradandur ki dimişler 9. düşmen-i ' k l eyüdür c hil olan dostdan ve cümle halk kendü nefslerinin dostlarıdurlar 10. amm  halkun ziy desi ceh let dostıdurlar ki n d nlik ve c hillik Ő mliği ile kendü 'aziz 11. nefslerin hel k-ı ebediye ve girift r-ı sermediye b ra urlar

⁶⁵² ems l Şeklinde yazılmıştır.

üçüncü kısım ni‘met vehmidür ve ol nesnedür 12. ki ol sâ‘at lezîz ve nâfi‘dür ve mâlde muzırr ve mühlik bu kısım dahı iki nev‘dür **evvel** nev‘i dünyevî 13. cismânî nice ki bir şehd ve şükriyesin anda zehr ola ve halk anı kemâl-i ragbet ile ekl idüp anda 14. zehr idügin bilmeyüp kendü cehli ile anı ni‘met ‘add ideler lakin belâ ve mazarratı ba‘dehu helâka çekse gerek 15. lezzetinden fâriğ olduğundan sonra ma‘lûmları olur **ikinci** uhrevî ve rûhânî nice ki irtikâb-ı 16. menâhî zinâ ve livâta ve şürb-i hamr ve gayrı ki ol ni‘met hâli sebebi ile ehl-i fücür yanında ni‘met görünür 17. ammâ erbâb-ı başiret yanlarında mihnet-i mutlak ve belâ-yı mahzûdur zîrâ ki yakîn ile bilmişlerdür ki ol ‘azâb 18. ve pişmânligе çekse gerekdür **الآن يتذكر الله برحمته**⁶⁵³ ammâ ikinci i‘tibârı ki ol inķisâm-ı 19.

ni‘metdür huşûş ve ‘umûm i‘tibârıyla ey **‘azîz** **اسمع الله علينا وعلينا انعام وحصان**

167b

1. **واتم فضل وامناسم**⁶⁵⁴ ki ni‘met-i ‘ibâretdür ol nesneden ki lezîz ola fî-zâta ve mergûb fî-nefse ve 2. lezzât-ı mergûba veche ihtisâş ve iştirâk ile iki nev‘dür biri ‘aqlî ve ikinci bedenî ‘aqlî ‘ilm ve hikmet 3. gibi ki ol nev‘i insânun hâşşasıdır ve nev‘-i hayvânâtdan hiçbirisi bu kısımda anuñıla müşterek 4. degüldür **ammâ** lezzât-ı bedenî iki nev‘dür biri oldur ki cümle hayvânât ile insânun anda şirketi 5. var lezzât-ı bañn gibi ki ol ahsen-i merâtib-i lezzât ve e‘ammdur **ikinci** oldur ki hayvânâtdan ba‘zı anuñıla 6. şirket var lezzet-i ‘aleyhi gibi ve istilâ ki sibâ‘ maķûlesinun anda insân ile şirket var behîm-i 7. merâtibinun nihâyeti seb‘înun bidâyeti ve tecâvüz-i nihâyet sebu‘î bidâyet zuhûr-ı envâr-ı ‘aqlîdür ve şifât-ı 8. sebu‘î maķhûr kılınması ki riyâsetçi anuñ netîcesidür şiddîklar işidür ve kaçan bu mağlûb ola 9. envâr-ı haķâyık ‘aqlı perde-i gaybden cilvegerlik ide ve bu sa‘âdet-i şubhunun tulû‘-ı ‘alâmeti oldur ki 10. ‘ilm ve hikmet lezzeti cümle lezzâta ġâlib ola ve lezzet-i esrâr-ı zât ve şifât ve ef‘âl-i hażret-i şamediyet cemî‘-i 11. lezzâtı maķhûr kılmışdur burada haķîkat ile rûh ve kalb-i emrâz ġafletden ve hicâbdan şahte yüz dutarlar 12. ve lezzât-ı sem‘ ve başar ve bañn ve ferec-i ervâh lezzetinde münderic itmişlerdür ve ‘ilm-i haķîķînun lezzet-i satveti 13. cümle lezzâtı pest ve mağlûb kılmışdur ve bu lezzet egerçi rütbet yüzinden a‘zam lezzâtıdır ammâ

⁶⁵³ Ancak Allah ona rahmetiyle erişirse...

⁶⁵⁴ Allah üzerimize ve üzerinize nice nimetler ve iyilikler bahşetmiştir.

vücüd 14. yüzinden eḳall-i mevcūdātdur zīrā ki ma‘rifet ve ‘ilm ve h̄ikmet-i lezzetin ‘ārif ve ‘ālim ve h̄ekīmden ḡayrı 15. kimesne bulmaz ve bu ṭāyife kibrit-i aḫmer gibi ‘azīz ve nādirdürler eger ba‘zı kendüsin göstürücü 16. cāhiller kendülerin ‘ārif ve ‘ālim dutup ve biraz ḳavm ki ‘āṭıl maḡrūrlardur kendülerin anlarıu 17. şüretlerinde ḫalka göstürürler ammā şüretten ma‘nāya deḡin olḳadar tefāvüt var ki ‘arşdan şüreyyāya 18. deḡin ve eḳall-i derecātdan şeref-i ‘ilm oldur ki anuu ‘izz ü şerefine dünyā ve āhiretde inḳiṭā‘ yokdur ve anuu esrārınuu 19. lezzeti ebedīdür ki ḳābil-i zevāli yokdur ve melāmet-i ṭā‘ām ve şehvet lezzetinden ve viḳā‘ ki e‘amm şehvātıdur mümkindür

168a

1. ammā melālet-i ‘ālim ‘ilm-i ebdāndan maṣṣūr deḡıldür bir gençdür ki anuu muḫāfazatında a‘vān ve ḫurrāsa ḫācet olmayup 2. infāḳ kesretinden noḳşān olmaz ve sürrāḳ ve ḡizāb eli aḡa irişmeyüp pādīşāh ve ḫākim ‘azliyle ma‘zül olmaz 3. aḳsām-ı ni‘metden her ḳısmı bir şıfatile maḫşūşdur zīrā eḳser evvelki ḫālde lezīz olup lakin mālde muzırrdur ve 4. evvelki mālde nāfi‘ ve ḫālde kerīhdür ammā lezzet-i ‘ilm lezīz ve nāfi‘ ve cemīldür hem ḫālde ve hem mālde ve bu şıfāt-ı 5. ḫamīde anuu zāt-ı şerīfnden ebeden münfekk olmaz ve ol bī-çāre ki lezīz ve nāfi‘ ve şerīf ve bāḳī ni‘meti naḳz-ı 6. muzırr-ı ḫasīs-i fāniye şatar āfitāb-ı devlet yüzün ḫırmān balḳıḳı ile örtüp ḫamāḳıyla ḫüsrān-ı ebede sa‘y 7. ider na‘īm-i sa‘ādet-i ebedīden maḫrūm olup kendü şeḳāvetine maḡbūn ve cehl ve ḡaflet-i idbārına meftūn 8. olur ve bu şeḳāvetin marāzı yā emrāz-ı ‘uḳūldandur ki وقلوبهم مرض فزادهم الله مرضا بائسوا⁶⁵⁵ 9. ki mevt-i cehl ve ḡafletdür nice cenāb-ı kibriyā ba‘zı şuveri şaḡ ādemleri ma‘nevīde mevtā buyurur انكلا 10. سمع الموتى⁶⁵⁶ ve mütāba‘at-ı şehvāt marāz-ı ‘aḳl ve istīlā-yı cehl ve ḡaflet-i mevt-i ḳalbdür ve her kim ki ḳalbi cehl ve ḡaflet 11. istīlāsıyla mürdedür ol ḫaḳḳ yanında mevtādan ‘add olunur egerçi ḡāfil cāhiller anı ḫayāt-ı bedeni ile diri 12. bilüp ve görürler ve her nīk-baḫt maḳbūl ki anuu ḳalbi ḫayāt-ı ‘irfān ve nūr-ı muḫabbet-i īḳānı ile diridür ol 13. ḫazret-i perverdīgār ḳatında eyü işlü ve ‘amellü dirilerden ve muḳarreb ve ber-ḫürdārlardandur egerçi ‘umyān-ı 14. ‘āmm anı maḳbūrān maḳbere-i mevtādan ‘add iderler nice ki

⁶⁵⁵ Bakara 10: Kalblerinde hastalık vardır. Allah hastalıklarımı daha da artırdı.

⁶⁵⁶ Muhakkak ki sen ölülerin sesini duymazsın.

hazret-i şamediyet celle şānehu ba'zı şühedā hakkında 15. buyurmuşdur

ولا تخسبن الذين قتلوا في سبيل الله اموالهم برزقون فرحين

657

16. ya'ni yā muḥammed gümān eyletme fī-sebīli'llah cānbāz bendelerümüz ve ten-güdāz 'āşıklarımız hazretümüzde mürde 17. olup yā varlık naqş-ı levḥ vücūdlarından maḥv ola belki ol şādık muḥibbler ve muvāfiq muḥlişler ki 18. māl ve cānların bizüm rızā ve muḥabbetimiz yolında şarf idüp ḳurb besātin levḥ-i hevādan pāk itdiler 19. ve göñül serā-perdesin aġyār kedüretinden pāk idüp ḥayāt-ı cāvidānıyla zinde ve nūr-ı 'ināyet-i

168b

1. rabbānī ile felek-i sa'adetde pāyendedürler ve tetābu'-ı erzāk-ı rühānī ve tevālī-i elṭāf-ı rahmāniden 2. devām-ı rüh ve rāḥat ile mesrūr ve maḥzūzdurlar **beyt**

باش 3. دران زمان کجونا بوت من او

مکن مبرکرم ادر داین جهان باشد

بخانه ام جو به نبی کو درین درین

دیو در افنی درین ان باشد 4. بدام

تم نجاسک پارو دکو فراق فراق

باش 5. کمر خاک پرده اسرار باشد

658

ey 'azīz ma'lūm ola ki cemī'-i envā' ve efrād-ı merātib-i vücūd feyż-i ni'met vācibū'l-6. vücūddur ki temevvūc-i deryā-yı cūd sebebi ile sāḥil-i şühūda irişür vücūd-ı ni'met aḳsāmınuḡ aḥseni 7. maḥsūsātdur ve ekşer-i ni'met maṭ'ūmātdur ki aġdiye ve edviye-i cismānī ola ve cümlenüḡ 8. e'amm ve ehemmi ḳuvvetdür ki aşıl ma'āş insānī olup ve ihtiyāc aḡa żarūrīdür ve bu bābda bir bende ki terbiyet-i 9. ḥubūbdan ki ol aşıl ma'āş ve mādde-i ḳivām ḥayvān ve insāndur tedbīrāt-ı rabbāniden ve teşārīf-i mülkī 10. ve teşhīrāt-ı esbāb-ı semāvī ve arzī gün ve ay ve kevākib ve havā ve toprak ve şudan ve

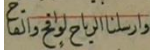
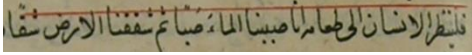
657 Ali İmran 169: Allah yolunda öldürülenleri ölümler sanma bilakis onlar Allah katında diridirler rızıklandırılırlar ve sevinçlidirler.

658 Tabutumun gittiği zaman bende bu dünyanın derdi var diye düşünme, cenazemi gördüğüm zaman yazık deme. Dev tuzağına düşersen yazık odur. Bedenimi toprağa ver ve ayrılık ayrılık deme ki toprak, aşıkların sırlarının perdesidir.

dağayık-i 11. esbāb-ı cismānī ve kuvā-yı hayvānī insāniyyet terbiyetinde zıkr olunur yā tālib-i faṭīn ve sālīk-i tiz-bīn bile 12. ki her biri bu vesāyiṭ ve esbāb-ı ni‘met-i ḥaṭīr ve ḥikmetde bī-naẓīrdürler ki eger birisi bu cümleden mün‘adim ola 13. cemī‘-i maḥlūḳāt melāyike ve cin ve ünsden anuḡ ıṣlāḥ ve ibdālinden ‘āciz olup ḳalalar ve vücūd-ı 14. nizmānī ḥalel bula imdi vāḳıf ola ki ḥazret-i rubūbiyyet cellet ‘azametuhu kemāl-i ḥikmetile ḥubūb-ı zātında 15. ibḳā-yı aḳvāt-ı bendeleri cihetinden kuvā-yı müteğaddiye icād buyurmuşdur nice ki nev‘-i hayvān yā ‘urūḳ-ı 16. nebātda anuḡ vāsıtasıyla kuvvet-i cezb ḡidā idebilür ve nice ki nev‘ hayvān her nesneyi ḡidā⁶⁵⁹ idemez 17. belki iḡtidāya muḥtācdur ve her birinüḡ maḥşuş ta‘āmları ola buncılayın ḥubūb daḡı her nesneye taḡdiye 18. itmek mümkin degüldür ve neşv ve nemāda ḡidā-yı maḥşuşa muḥtācdur zirā eger bir baṭmān buḡdayı bir eve 19. yā şuya yā ḳurı yire bıraḳalar anda ḥiç neşv ve nemā ḥāşıl olmaz belki anuḡ istizāde neşv-i nemāsı

169a

1. için bir yir gerekdür ki anuḡ topraḡı yaḡmur vāsıtasıyla imtizāc bulmuş ola ve ḥarāset sebebi ile müteḥallil 2. olup havā anuḡ eczāsına nüfūz eyleye ḡün şī‘ā ile sūḥūnet andan peydā olup ḥubūb 3. sebebi ile havānuḡ riyāḥ-ı laṭīfi topraḡuḡ mizācına eser idüp ki

 660 4. ‘anāşır-ı türābī ve mā‘ī ve havānī izdivācından ‘ibāretdür nice ki ḥazret-i bārī celle celālehu buyurmuşdur 5. 661 ve bu cümle izdiyād-ı 6. kuvvet-i istikmāl neşv-i nebātide kāfi degüldür pes kemāl-i ḥikmet ol iḳtizā itdüḡine edvārdan her devrūḡ 7. nevbet-i aḡdiye taḥşīline ve edviye ḥuşūlına müteceddid-i münḳasım ola dört faşl üzere tā ilḳā-yı bezr 8. vaḳtine deḡin şitā havāsınunḡ bürüdet ve yebūseti vāsıtasıyla ḥubūbuḡ şalābet ve yebūseti şikeste 9. ola ve icтімā‘-ı buḡārāt-ı arzı nāmiyeye ḳābil-i ḥarekāt ḳıla ve kuvvet-i nāmiye ḳaçan neşvlenmek ḥareketi ḳābiliyyetin 10. bulur bahāruḡ eyüsi ve ḥarāretli ve ruṭūbetli havāsınunḡ sebebi ve yaḡmurunḡ ziyādeliḡi ve buḡāruḡ ḳıḳmasıyla 11. kuvvet-i cāzibe-i nebātı ḥadd-i i‘tidāle irişüp nebātuḡ ecsāmı ḥareket-i neşveye münbasit ola ve ḳaçan 12. ecsām-ı nebātı kemāle irişe şayf havāsınunḡ ḥarāreti ve yebūseti vāsıtasıyla ‘anāşıruḡ

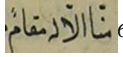
⁶⁵⁹ gayın harfinin noktası yazılmamıştır.

⁶⁶⁰ Hicr 22: Ve Biz, rüzgârları (yağmur) yüklü olarak gönderdik.

⁶⁶¹ İnsan yemeğine bakıyor muhakkak ki, biz suyu bir kısım yağmur şeklinde gönderdik ve toprağı ekmeniz için hazır ettik.

leṭāyifi 13. ki ecsām-ı nebātīyi havā-yı rebī‘de cezb itdi nazc bulup ḥubūb ve esmār-ı ecsām-ı nebātīden 14. münkaṭı‘olur ve elvān ve revāyih ve ṭu‘ūm-ı esmārda kemāle irişüp iğrāk ve ṭufān-ı āfetinden 15. emīn olur ve havā-yı ḥarīfūñ ḥarāret ve yebūseti sebebiyle kıvām şıfatı ve şıfāt-ı beḳā-yı esmār 16. ve ḥubūbda ve mevlidātta kemāle irişüp ve terākībūñ āfet-i iğrāk ve buṭlānından emīn olalar 17. ve nice ki her faşluñ fuşūl-ı erba‘adan nebātī ve ḥayvānī ḥil‘ati uşūlünde ḥāş eşerleri ve az ancılayın 18. şevāb ve seyyārāt kevākiblerinden her kevkebūñ tedbīr-i taḥrīkde ve teskīn ve taḥlīl ve temcīd ve taş‘id 19. ve taḳṭīr ve te‘līf ve terkīb ve taşvīr ve taḥlīṭ ve temzīc-i ecsām-ı ma‘denī ve nebātī ve ḥayvānī ve insānī

169b

1. ve ‘amelī ve eşerīde bir maḥşūşları vardur ki ğayrılarında ol mevcūd degüldür nice ki teşḥīn-i eczā-yı ‘ālem 2. güneş ḥāşşiyetinūñ āsār-ı mu‘āvenetile ve teskīn-i sebāt ve zevāt-ı mevcūdāt-ı zūḥal-ı āsārı mu‘āvenetile 3. ve ‘unşur-ı ābı taḥlīli ve anuñ şuyı efrād-ı vücūd-ı mecārīsinde seyelān ve cereyān olması müşterīnūñ āsār-ı 4. kuvveti ve mu‘āvenetiyledür ve taḥfīf-i ‘unşur-ı bādī ve laṭīf havānuñ nüfūzı ecsām-ı maḥşūsāne nüfūz 5. bulması meriḥūñ ḥāşşiyeti āsār-ı mu‘āvenetiyledür ve ta‘ṭīr-i rükn buḥār-ı raṭb ve nüzūl-ı emṭār-ı zūhre 6. kuvvetūñ āsār-ı mu‘āvenetiyledür ve temzīc-i rükn buḥār-ı yābis buḥār-ı raṭbda ve i‘tidāl-i ḥuşūli nebātāt 7. ve ḥayvānāt ecsāmında ‘aṭṭār ve ḥāşşiyeti āsār-ı mu‘āvenetiyledür ve tertīb-i mizāc ve viḳāyet-i ‘unşur-ı 8. nārı istīlāsından ve kuvā-yı neşvi imtidād-ı müvelledātta kamer ḥāşşiyeti āsār mu‘āvenetiyledür 9. buncılayın eczā-yı felekīden her cüz’üñ bir eşeri ve icrām-ı şevābından her cürmüñ bir fi‘li ve her nefsūñ 10. nüfūs-ı melāyike-i semāvī ve arzīden bir maḥşūş ‘amelī var ki ğayrıdan ol ‘amel mutaşavver degüldür ki 11. ⁶⁶² ma‘lūm ve nice ki cevāhir-i ḥubūb āb ve türāb sa‘ādetinde terbiyet buldı ki nüfūs-ı 12. feleki dest-kārı ve ecsām-ı semāvī taşarrufātıyla kemāle irişüp ve nev‘-i insānuñ ğıdāsına müsta‘id oldı 13. ‘ummāl-ı ‘ālem-i āfākı taşarrufātı ḥaddinden ğiçüp serḥadd-ı ‘ālem nüfūs-ı insāniye irişdi anuñ bedd ve tenāvülünden ve 14. bu ‘ālemde tā ḥadd-i teşkīl ve taşvīrdeki nihāyet-i ḥilḳat-i insānīdür yine nice pek ‘āmil ve mühendis ve

⁶⁶² Saffat 164: Bizden ona bir makam vardır.

kahramān 15. kuvā-yı tabī'ī ve hayvānī ve nefsanīden muhtācdur ve anuñ esbāb-ı esrārınuñ şerhi maqdūr-ı beşer degüldür 16. ammā sebīl-i icāz ile andan göstürüş oldur ki kaçan hikmet-i zāt-ı müte'āliye ol iktizā itdi ki her 17. mevcüd ki aña şuverī ve ma'nevī kemālātından bir nev' ile kabiliyeti ola anı ol hil'at-i kemāli 18. ile maḥallī ve mükemmel kıllalar ve nev'-i insānuñ ağıdiye ve e'imesi kemāli mevķūf ola dört şıfatuñ 19. huşulı içün ki ol nu'ümet-i rāyiḥa ve ta'm ve levn ve idrākdur bu aqsāmuñ her bir kısmuñ kuvvet-i ḥāsse ile

170a

1. havās-ı insānīden maḥşüşı var ki ol kuvvet-i ḥaķīkatde bir melekdür melāyike-i arzīden ve derecāt-ı 2. taşarrufāt ve tedbiri bu gürühuñ ancılayın mürettebdür ki melāyike-i semāvī tertibi gibi ve nice ki gök 3. meleklerinden her melek ḥāşları var ki gayrıları ol işi idemezler ve bunlar daḡı gayrınuñ işin 4. idemezler melāyike-i arzī böyle bil zīrā ki eşḥāş-ı süflī a'yān-ı 'ulvīnūñ askerleridür imdi 5. vāķıf ol ki bu melekler ki müdrik-i menāfi' ve mażārrdurlar taşarrufātları nev'-i insān ve hayvānda 6. terbiyetle zuhūra gelür meselā ol idrāk ki hayvānda zāhir olur ḥāsse-i lemsdür ve bu ise 7. havāsuñ ednā mertebesidür ve ednā ve enkaş meritebe-i hayvān oldur ki bu ḥāsseden gayrı anda 8. mevcüd olmaya ḥarāṭīn kurdı gibi nebāt ve hayvān arasında bu ḥāsse vāsıtaya imtiyāzdur 9. zīrā ki her mevcüd ki ol derecāt-ı nebātī nihāyetin giçüp 'ālem-i hayvānī serḥaddine irişdi 10. bu ḥāsse anda zuhūra gelür ve bu ḥāsse müdrik-i nu'ümet ve huşūnet ve ḥarāret ve bürüdedür 11. andan şonra ḥāsse-i zevķ⁶⁶³ ḥāşıl olur zīrā ki bu ḥāssenüñ lems ḥāssesiyle idrāk-i telaķķī 12. ārzūsı münāsebeti var ve bu ḥāsse-i müdrik tu'ümātdur ḥalāvet ve merāret ve ḥumūzāt ve melūḥat 13. ve dūsümet ve 'uzūbet ve gayrıdan bu ḥāsse zuhūra gelür ve ol revāyiḥ-i ṭayyibe ve kerīhe müdrikidür 14. ve bu ḥāsse ile ol iki havās arasında fark oldur ki lems ve zevķ-i ḥüsnüñ derk-i mülāmesesizin 15. idrāki mümkin degüldür ve şemm ḥissinüñ idrāk-i eşyāsı ki mülāyim ve münāfi ṭab'dur mülāmeseye ḥācet 16. yokdur ammā kuvvet-i müdrik şartdur zīrā bu ḥissüñ ol kuvveti yokdur ki ba'd müfritden idrāk-i revāyiḥ 17. idebile ve bundan şonra nūr-ı başar zuhūridur ve bu ḥiss-i müdrik-i şuver ve eşķāl ve elvāndur ve eger 18. insānuñ bu ḥissi olmaya idi ḥüsn ve cemāli lezzeti olmaya idi 'ālem-i eşķāl ve elvāndan ḥaberi 19.

⁶⁶³ devķ şeklinde yazılmıştır.

olmaduğça nefsuñ meţālibin uzağdan idrāk idebilmez idi pes perverdigāruñ kemāl-i hikmeti

170b

1. bu ni'meti anuñ zātında mevcūd kıldı tā anuñıla müşāhede-i esrār āyāt-ı ğarāyib ve 'acāyib-i 'ālem-i eşkāl 2. ve elvān idebile ve mülāhaza-i āsār hüsn ve cemāl lezzetiyle maħzūz olabilüp menāfi' şuverleri 3. ve muzırr-ı ecsāmları uzađ ve yağından idrāk itmeye kādır ola ve kaçan ba'zıları meţālib ve mekkāre-i 4. hissīden hāceb-i nefsanī sebebi ile bu hāssenüñ maħall-i taşarrufātından hāric ola ve mühendis-i hikmet-i 5. hāsse süm'a icād buyurdı tā evvelki verā-yı hicābdur anuñıla derk eyleyüp şalāh ve fesād arasında 6. ol farđ oluna ve insānuñ havās-ı zāhirin bu hāssenüñ icādı ile kemāle irişdürüp nev'-i 7. insānı dağayığ-ı kelām şerefiyle sāyir hayvānātdan mümtāz kı lup ve kaçan bu havās-ı hāmsenüñ her hiss-i 8. idrāk taşarrufāt-ı 'āleme 'ālem-i maħsūsātdan maħşūş ola ve her biri ol birinüñ iş idebilmez 9. olur nice ki sāmī'a 'ālem-i elvān idrākinden 'acizdür ve nūr-ı başara 'ālem-i eşvāt idrākinden 10. ve şamme mezūkātdan ve zāyika-i meşmūmātdan ve muđtezā-yı kemāl-i hikmetle kuvvet-i hiss-i müşterekin dimāğun 11. öñinde ta'biye buyurdı ve anı bu beş havāsuñ reyisi ve müşerrefi kıldı ve anı teccüs-i aħbār 12. ve idrāk-i esrārda her beşine şirket virdi tā cümleñüñ hāvī-i aħbār ve cāmī'-i esrārı ola 13. meşelā reng başar şuyın bulur ve āvāz sem' şuyın ve rāyiħa şemm şuyın ve ta'm zevđ şuyın ve 14. savıklık ve ıssılık lems şuyın ve hiss-i müşterek bu cümleyi bulur ve aña bu sebebden hiss-i müşterek 15. dirler ve kaçan hiss-i müşterekün kuvvet-i hāfızası olmaya idi hāzin-i esrār olabilmezdi ve 16. kuvvet-i hayālī anuñ berāberinde dutdı emşāl-i şuver-i menāfi' ve mażārr-ı esrār hayāl-i elhāk ve 17. ezhālden? maħfūz ve maħrūs kıldı ve vuşul-i hāletinde ba'd fuşul-ı mua'rrif-i uşul olur ve 18. eger bu iki kuvvet cibillet-i insān ve hayvānda merküz olmaya idi zararlı ve nef'ili gözlerden hem 19. göz ki aña irişdi ol gözden müteneffiħ ve müte'ellim olmağ mağarr idi ve kaçan ki ol 'ayn yine

171a

1. 'avdet idebilmezse girü bilmez ve tanımaz olup dāyim bu ta'abda kıalaydı ve kaçan ādemün cezb-i menāfi' 2. ve def'de aħz ve hıfz-ı şuver-i maħsūsāta ihtiyācı var aħz-ı ma'ānī maħsūsāta muhtācdur 3. ve kuvvet-i hiss-i müşterek ve hayāl bu dereceden 'atıldur kemāl-i hikmetle kuvvet-i vehm ve hāfızın vasať-ı 4. dimāğda ta'yin buyurdı tā müdrikün vehmi ma'ānī ve hāfız-ı hāzin olalar meşelā hiss-i müşterek dost 5. ve

düşmen şüretin idrāk ider ve ol şüretün hayālin şaklayup ve dostluk ve düşmenlik ma'nāsın 6. dost ve düşmende idrāk idüp ve ol ma'nānuñ hāfızuñ şaklar ve hiss-i müşterek şuver-i 7. ağdiye-i mergūbe ve merhūbeye bilür ve bulur ve ol şuverün hayālin hıfz idüp ağdiye-i mergūbe 8. ve merhūbenün ve hem ma'nāsın bilür ve kuvvet-i hāfıza anı şaklar ve cümle hayvānāt bu kuvā-yı mezkūrede 9. insānile şirketleri var ve eger insānuñ bundan ğayrı kuvāları olmaya idi dir ki noqşānda 10. sāyir hayvānlar ile berāber olurlar idi zīrā hayvānların bu havāsı var ve ma'a-hazā kaçan anları 11. hīle ile dutarlar ve anlaruñ ol derk-i ihtidāları yoqdur ki ol hīlenün def'in idüp 12. kendülerin hālāş eyleyeler ve her nesne ki anlara ol vaqt eyü gele anuñ ekl itmeye sende ikdām göstürüp 13. mazarratı olduĝın bilmezler ve qarşularına helāklige kalandan endīşe itmezler ve bilmezler zīrā 14. bu zıkr olan ki hayvān nev'-i insān ile müşterekdür hāl-i hāzır-ı ihsāsından ğayrı idebilmez 15. pes haqq celle ve 'alā insān-ı şeref nūr-ı 'aql ki müdrik-i 'avākıbdur sāyir hayvānātdan mümtāz kıldı 16. tā ol nevā ile ma'ānī ve netāyic ve āsar ve e'time ve ağdiye ve ğayrıya nazar kıluñ anuñ nef' ve zararı hālinde 17. ve mālında bile ve bu eħass ve ednā-yı merātib fevāyid 'aqlıdur ve fāyide-i a'lā ve a'zamı anuñ oldur ki 18. mütāla'a-i aħbār-ı ilahī ve müşāhede-i esrār zāt-ı nā-mütenāhī ile ve bu cümle ile idrāk-ı havās ve ālāt ile 19. eger insānuñ zātında ağdiye ve e'time-i meyl ve raĝbet olmaya ol cümle anuñ haqqında fāyideli olmayup

171b

1. cümle kuvā ve idrāklar mu'atıl olalar aħvāsdan hiçbir hiss cezb-i menfa'at ile mazarrat idebilmez 2. ola idi zīrā hastenün bu idrākları var lakin inhirāf-ı mizāc sebebi ile e'time-i meyl ve raĝbet 3. itmez tenāvüli andan müte'azzdür? pes kemāl-i hikmet irādet şıfatın ki bir melekdür arz meleklerinden ādeme mütevekkil 4. itmişdür ki hācet miqdārı ta'ām tenāvülünde ol deñlü mübālaĝa eyleye ki helāklige iriše nebātāt 5. gibi ki faqd bu şıfat gibi sebebi ile şu tuĝyānı hālinde o deñlü cezb ider ki tā mizāc-ı nebātı irişüp 6. tebāh ola pes hekimün hikmeti bir şıfat-ı kerāmetdür insāna müvekkil kıldı tā kader-i hācetden ziyāde tenāvül 7. itmeyüp anuñ sebab-i helākı olmaya ve kemāl-i şıfatı istikmālinden sonra eger şıfat-ı kudret anuñ mümiddi olmaya 8. idi maqşūd-ı huşüle irişmez olur idi nice ki bir kimesne zimin ya'ni meflüc ola ol raĝbetdür bir nesneye 9. ki kendüden uzakdur veyā eger ehlīdür ol nesne kendüde daħı var ise ve bu ise 'adem-i kudret sebebi ile 10. ne ol mergūb ārzü itdügi nesneyi tenāvül idebilür ne ikrāh

itdüginden karar idebilir pes hikmet-i ezeli 11. bu şifatu kemalinden sonra kudret-i şifatu kendüye müvekkil kıldı ta insānu cevāriḥ ve a'zāsın kendü dā'iyesiyle 12. tenāvül-i mergüb ve def'-i mekrūhda gāḥ müteharrik gāḥ sākin kıla ve ḥaḳāyık-ı rūḥānīnün her bir ḥaḳīkatün kudreti 13. 'ālem-i ḥisside zuhūr-ı 'amel-i cismānī illā tezeyyün mümkün degüldür hikmet-i rabbānī nice ki insānu bāṭınu bu şifātu 14. āsārı ile müzeyyen kıldı zāhir cismi daḥı ālāt-ı a'zā ve cevāriḥ ile kemāle irişdüri nice ki ayak 15. eyü nesnelere talebine ve herb-i mehrüb için ve ferc nesl-i evlād için ve baṭn-ı ta'ām ve gıdā için ve 16. lisān-ı ma'ānī bilüp söylemesi için ve el-gıdā-yı tenāvüli ve teşrīf ve tekrīm için ki nev'-i insāna anı 17. aḥz ve 'atā ve kabz ve bast için müheyyə kılmışdurlar ta ki sāyir ḥayvānātlar gibi gıdā için başların 18. aḡa indürmeyeler ve mefāşılların hikmetle öyle tertīb itmişlerdür ki ister ise uzadur ve çeker 19. ve bu cümleden eger ağız ve dişler ve boğaz ve dil ve dudak ve mi'de ve meşāne ve ālāt-ı cezb

172a

1. ve def' ve hazm olmaya idi maḳşūd ḥāşıl olmaz idi ve bu cümle mu'aṭṭal olmak lāzım gelür idi pes 2. hikmet-i bārī ağızı yaratdı ta mi'denün menfezi ola ve kaçan ki ta'ām ağızda ma'cūn oldu ol 3. kuvā ki boğaza maḳşūşdur ansızın mi'deye irişmek mümkün degüldür ḥaḳk celle ve 'alā ḥancere ve 4. merī ḥulkumu yaratdı anuḡ ṭabakātın bend bend itdi ve kuvā-yı rūḥānīden bir kuvvet aḡa müvekkil kıldı 5. ta aḡz-ı ta'ām ve katında anı açar ve kaçan ki ta'ām aḡa irişür girü ve anı dağıdur ta kuvvet-i cāzibe ol 6. ta'āmı āsār-ı mi'deye dehliz-i merīden aḡa götürür ve mi'de bir karın mişālinde yaradılup ve anı 7. dört 'uzv arasında komışdurlar şağında ciger ve şolında ṭihāl ve önünde terāyib ve ardında şulb 8. eti ve kuvvet-i māsike buyurdu ta ṭabḥ ve nazc olacak miqdārı mi'denün ağızın bağlaya ve aḡāl-ı mi'dede 9. kuvvet-i hāzıma taşarrufıyla ve bu dört 'uzvuḡ ḥarāretiyle tamām-ı nazc bulup ve māyi'i ola ve müteşābihü'l-eczā 10. levn ve rikkatde şu gibi kaynaya pes kuvvet-i dāfi'a ol ta'āmuḡ sıklıların em'āya göndüre ve mi'deden 11. bir tamar cigere bağludur ki aḡa māsārīkā dirler kuvvet-i cāzibe ol ta'āmuḡ ḥālīşlerin ol tamar ile 12. cigere çeker zīrā aḡāl-ı mi'denün ol kuvveti yokdur ki ta'āmı ki leṭāfet-i nazcet ol dereceye irişdüre 13. ki a'zā taḡdiyesine lāyık ola pes kemāl-i hikmet cigereḡ tıynetin kanuḡ cemādī aşlından terkīb 14. buyurup ve anı rūḥ-ı

ṭabī'ünü mahallī kılmışdır ki şehir-i bedende kassām oldur kaçan keylūs ṭa'ām aña irişür 15. anuñ mücāvereti ve rūḥ-ı ṭabī'ünü taşarrufıyla rengin dutar ve anuñ eczā-yı müteşābih-i eczāsı ḥayvān olur 16. ve ol ğidānuñ zübdesi bu mahallde telattuf vāsıtasıyla ve tanzīc?-i kebedi ve taşarruf-ı rūḥ-ı ṭabī'ı dört 17. kısım üzere olur **evvel** ol nesne ki kemāl-i nazcet buldı kan şāf ve mu'tedil olur ve bu 18. aḥlāt-ı erba'anuñ efdalidür ve anuñ ṭabī'at-ı kerem ve tereddüd anuñ 'alāmet-i i'tidāli oldur ki kırmızı 19. ve şāf ve şirīn ve koşusuz ola ve anuñ fāyidesi tağdiye-i eczā-yı bedenidür cemī'an **ikinci** balğamdur ki anuñ

172b

1. eczāsı kemāl-i nazc ve ṭabḥ bulmamışdır ve anuñ ṭabī'ı sırr dutardur ve anuñ nişān-ı i'tidāli oldur ki istiḥāleti 2. kana müteḳarib olup fāyidesi evvel ola ki faḳd-ı ḥāletde ğidā kan olup a'zāya ğidā olur 3. ve ḥarekāt ve ḳatında a'zāyı tāze dutar tā ḥarāret sebebi ile yebūset ḥarekātı aña yol bulmaya ve anuñ 4. zübdesi dimāğ tağdiyesi olur ve ol nesne ki andan ziyāde ḳalır şüş anı cezb idüp şaḳlar 5. **üçüncü** şafrādur ki ḥarāret aña ğālib olmuşdır ve nice ki keylūsüñ üzerine kef gelür ve anuñ ṭabī'atı 6. kerem ve ḥuşkdur ve anuñ i'tidāl-i nişānı oldur ki rengi kırmızı ve rüşen ve ḥafif ve āyeti ola ve anda 7. üç fāyide var ol menāfiz-i a'zāda ḳanuñ tenfiz ve talfizdür ikinci tağdiyeyi çeker üçüncü ma'nānuñ 8. ğuslidür netn ve keşāfet-i sıḳıldan ve ol nesne ki andan ziyāde ḳalır zihn anı cezb ider **dördüncü** 9. sevdādur ki ol keylūsüñ dördü ya'ni telefidür anuñ eczāsı taḥtında rüsüb itmişdür ve anuñ ṭabī'atı 10. bārid ve yābisdür anuñ üç fāyidesi var evvel oldur ki raḳīḳ olmuş ḳanı ḳıvāma getürür tā a'zā 11. tağdiyesine lāyık ola ikinci oldur ki 'izāmuñ tağdiyesi ḥāşıl olur üçüncü oldur ki 12. ṭabī'at her gün andan bir miḳdār mi'de ağzına göndürür tā ḳuvvet-i şehvānī müteḥarrik ḳılır ve ol nesne 13. ki andan ziyāde ḳalır tıḥāl anı cezb ider ve kaçan ki kan cevheri bu āfātüñ aḥlātından muşaffī 14. olur aña keymūs dirler ve ol nesne ki ol keymūsüñ zübde ve ḥālīşidür rūḥ-ı nāmiye olur 15. ve cigerden cemī'-i a'zā ṭamlara bağludur ğidānuñ mecālisi ciheti için ol ṭamlara urehdeh 16. dirler imdi ol keymūsüñ ḳuvvet-i ḳāsıması ṭamlar yolından cümle a'zāya ḳısmet ider ve bu ṭamlara 17. sevākin dirler pes ol ḳanuñ ḳuvvet-i muşavveresi eczālarından her cüzvin bir 'uzvı şeklinde ki aña 18. maḥşüş olmuşdur taṭvīl ve tedvīr ve

tecvīfden müteşekkil kıılır pes kuvvet-i mevlide cevher-i menīyi 19. ibkâ-yı nesl için emşâc-ı bedenden munfaşıl kıılır ve her cüzvine eczâ-yı menīden kabiliyet-i

173a

1. 'uzv bağışlar ve kaçan laţif kıandan ki müsta'id-i tağdiye-i beden olmuşdur menfez-i cigerden şu'ud 2. ider ve 'unķ-ı kebede irişup kelbeteyn ol kıanuğ mâyesin cezb ider tâ ki şâfî kıan mefâşıl-ı 'urūķdan 3. revâne ola ve ġarâ-yib-i ġikmet-i rabbânî ve 'acâyib-i şan'at-ı yezdânīden bu maġalilde biri oldur ki 'unķ-ı kıilye 4. ciger 'unķına baġlanmuşdur ki tâ cigerden raķîķ-i müteşâ'id olur ve kaçan ġadd-i sa'de mecârî 'urūķa irişe 5. kıilye anuĖ mâyesin kendüye çeküp ve kıanı kııvâma ġetürüp tamarlara ġöndürür ve eġer 'unķ-ı külliyye cigere muttaşıl 6. olaydı ve kıan mâyesin ciger vasatından cezb ideydi kıan ġalîz olur idi ve cigerün 'urūķ-ı 7. şa'riyyesinden anuĖ şu'udı mümkün olmayup tağdiye-i a'zâ müyesser olmaya idi ve ciger verem baġlayup 8. helâka çeker idi pes ol ġün-âba kıilye-i keymüs cezb ider anuĖ kıuvvet-i ġâdiyyesi ol kıanuğ bâķisin 9. ki andadur ġıdâya kıilye düzedür ve kıuvvet-i dâfi'a şâf şuyın meşâneye ġöndürür pes eġer 10. kıilyeye bir âfet irişe ol emrâzı bulur süķüt-ı şehvet gibi ve bil aġrısı ve beden-i müzâl⁶⁶⁴ ve taḡlî ve zıķķî 11. ve istiskâ-yı laġmî mütevellid olur ve eġer murâdeye âfet irişe ol şafrâyı 'illetlerden yire kıan ve dıķ 12. ve büşür ve ġumre ve ġayrılar mütevellid olur ve eġer tıġhâla âfet irişe ol sevdâ-yı 'illetlerden cüzâm ve behaķ 13. ve mâlîġhülyâ bunlara mânend gibiler mütevellid olur pes imdi rûġ-ı nâmiye kemâl-i şafâya irişe ol ki anuĖ 14. zübde ve ġâlîşdür rûġ-ı revânı olur ve kıalb anı andan cezb ider ve kıalbüğ kıuvvet-i ġarâreti anı 15. üçünci def'a kıalilde nazc-ı vürüd ve ol nesne ki anuĖ ġâlîşidür rûġ-ı nefsanî olur ve dimâġ 16. anı cezb ider ve kıallden tamarlar cümle a'zâya yapuşıķdur ve aġa şerâyin dirler ve bu 'urūķ-ı mecârî 17. ġayâtdur bedende ve bu 'urūķa zâvârib daġı dirler pes bu rûġ-ı ġayvânuĖ baķâyâsı cemî'-i a'zâya 18. cârî olur ve kıassâm-ı ġayât-ı beden bu rûġdur ve dimâġdan cemî'-i a'zâya yapuşıķdur pes 19. rûġ-ı nefsanîyi dimâġda dördüncü def'ada nazc bulur ve kaçan ki ġâyetle laţif-i şâfîlige irişe

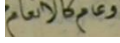
173b

1. ġiss ve ġareket mâddesi olur ve ġiss ve ġareket envârını a'zâ ve cevâriġ-i reh-ġüzârında cârî 2. kııla ve ġiss ve ġareket kıassâmı bedende bu rûġdur ve bu rûġ-ı

⁶⁶⁴ müzâl şeklinde yazılmıştır.

nefsānīnün iki hādimi var evvel kuvvet-i 3. fā'ile ve hareket-i bī-i htiyārdur ra'şe ve teşennüc gibi ikinci kuvvet-i bā'ise bunun dağı iki hādimi var evvel 4. kuvvet-i şehvānī ve ikinci kuvvet-i gāzabī ammā kuvvet-i müdrike on kısmdur beşi havās-ı zāhire ve beşi havās-ı bātına 5. nice ki zıkr olundı ve bu zıkr olan kuvānuñ her bir kuvvetinde arz meleklerinden birer melekleri var pes 6. kemāl-i hikmet-i hekim muṭlak baş koyasın istikāmet-i rūḥ-ı nefsanī için ki vi'ā-yı 'aḳldur elli beş pāre 7. kemükden terkīb buyurdı ve on dört pāreden lihā?-yī āmālī? ve iki pāreden lihā?-yī taḫtī? 8. ve otuz iki pāreden rūbā'ıyyatı ve enyāb ve ṭavāḥin ve sūtün kılmak idi mücevvef-i mühreden terkīb 9. buyurdı ve arka rüknin yigirmi dört müstedīr-i muṭbiḳ mütedāḫil-i mühreden terkīb buyurdı ba'dehu 10. bāḳī a'zāsı iki yüz seksen pāre muḫtelif kemüklerden ve yidi yüz otuz iki ṭamar ve ribāṭāt ve evtār 11. ve 'aḫalāt var ki bedende merkūzdu ve üç yüz altmış 'asab ve beş yüz yigirmi ṭokuz 'aḫel-i te'līf 12. var ve bu 'izām ve 'urūḳ ve a'sāb ve evsār biñ ṭokuz yüz ṭoksan üç 'adeddür ribāṭāt 13. ve aḡṣıye ve gāzārīfden ḡayrı ve bu 'adedlerün her birine birer melek müvekkildürler ki anlarıñ ṣıḫhatleri 14. esbābların ṣaḫlarlar aḡdiye ve ehviye te'sīrātı āfātlarından viḳāyet ider ve cin ve şeyātīn 15. vesvesesinden mānī' olur ve bu 'aḫalāt ve 'izām ve 'urūḳ ve a'sāb ve gāzārīf 16. ve evtār ve ribāṭāt ve aḡṣıyenün her birinde bu deñlü hikmet ve fevāyid-i ta'biye olmuşdur anlardan 17. ba'zı ḫārr ve ba'zı bārid ve ba'zı raṭb ve ba'zı müteḫarrik ve ba'zı sākin 18. ki eger ḫāruñ ḫarāreti bāridün bürüdetin gidere veyā bāridün bürüdeti ḫāruñ ḫarāretin gidere 19. yā raṭbuñ ruṭubeti yābise ḡalebe ide veyā yābisün yebūseti raṭba ḡalebe ide veyā müteḫarrik ṭamar sākin ola

174a

1. veyā sākin ṭamar harekete gele ol kimesne helāka ḳarīb ve bī-ḳarār ola ⁶⁶⁵ cümle bundan bī-ḫaberdürler 2. bundan ḡayrı bilmezler ki üç olduğda ṭa'ām yiyeler ve şehvet ḡalebe itdükde cimā' ideler ve ḳaçan 3. ḫıṣmları irişe bir za'īfi rencide ideler bu cümle-i 'ömrinde in'ām ve efdāl ḫazret-i perverdigārı 4. sermāye-i ma'siyet kırup cenāb-ı bārī rızāsın şüm nefsin hevāsına şatar ve ef'āl-i ḳabīḫalarından 5. şerm itmez **naḳl olunur** şeyḫ zü'n-nün mişrīden ki bir gün bir şu kenārında vuzū ider iken 6. gördi

⁶⁶⁵ Hayvanlar gibi.

bir 'akreb segirdüp gelür şu kenārına irişdükde şudan bir kıabil-i binā çıkup 'akreb 7. anuđ üzerine binüp şuyı öte giçürdi ba'dehu 'akreb üzerinden giçdükden şonra inüp 8. durmayup gitdi şeyh bunu müşāhede idüp ta'accüblenüp elbetde bunda bir hāl vardur diyü 9. şeyh dağı şuyı giçüp 'akrebün ardınca gitdi tā ki bir ađaç gölgesine irişdi gördi ki bir tāze 10. yigit bu ađaç gölgesinde uyur ve bir tarafdān dağı bir 'azīm ilan gelür ol ilan kaçān ki 11. ol yigide yağlaşdı 'akreb segirdüp ol ilanun başına bir çengāl çalup yaraladı ve ol sā'at 12. ilan helāk olup 'akreb yine girü dönüp ol şuyun kenārına geldi yine ol kıabil-i bađa gelüp 13. üzerine binüp şuyı giçürdi şeyh bu hāli görüp didi zāhir ebū ādem olaydı hađđdandır 14. dönüp ol civānuđ yanına geldi ol civān ise meger hamr içmiş imiş hamruğ dağı rāyihası gelüp mest 15. uyur bu def'a şeyhün ta'accübi dağı ziyāde olup nāgāh bir āvāz işitdi ki ey zū'n-nūn nice 16. bir ta'accüb idersin eger bizüm hıfzımız bedrekası ancak etkıyā ve ebrār ve ma'sūmlar ri'āyeti için olaydı 17. pes eşkıyā ve füccār ve 'āşileri kim ri'āyet ider idi ve eger bizüm 'afvumuz seylābı tīre rüzgārlıların 18. evsāh-ı āsāmların yevmiyye kim yuya ve eger bizüm deryā-yı rahmetümüz tih-i dālālet sergeştelerinün ellerin 19. dutmaya kim duta idi ve eger bizüm şehāb-ı keremümüz hidāyet emtārın te'hiyyāt? bu adı ğaflet üzerine 174b

1. yağmaya pes ne yağa ve eger bizüm 'ināyetümüz nesīm-i deryāyı tabī'at-ı dühürda kimisi ğarķ olmışları 2. ğarķ-ı muhālifden sāhil-i tevbe ve inābete götürmeye kim götüre şeyh sevinüp ol civānuđ etrāfına dolaşup 3. dir idi **naẓm**

ای خفته گمردوست کجمنان جان منت

4. نومت نشتر کرده ام ⁶⁶⁶ با سبانت

5. kaçān civān uyanup şeyhi gördi hacāletle didi ey dīn ulusı bu senün yürek degüldür ta'accüb 6. şeyh bu ahvālden haber virdükde civān işitdügi gibi bir na'ra urup ve esbābın pāreleyüp ağlayarak 7. yüzün şahrāya dutup çekilüp gidüp bākī 'ömrin anda tā'ata şarf itdi ey 'azīz hazret-i bārī 8. celle ve 'izem şānehunun benī nev'-i insāna virdügi ihsān ve ni'met ve hil'atlarınun kıadrin bilüp 9. ve şükryn kıilup emr ve nehyine ri'āyet itmek vācibdür **beyt**

10. در کارند ابرو بادوم و خورشید و فلک

⁶⁶⁶ Ey uyuyan, dostun senin canının bekçisidir. Sen serhoş olursan onun akrebi senin bekçidir.

تأوانانی کتاری و بغفلت نخوری

ممدزهر نوم کشته و فرمان بردار

667 11. **باید که تو فرمان نبری** شرط انصاف

meselā bir pādīshāh kullarına hil'at ve at ve kılıç virüp ve maldan 12. hācetūn mīqdārı el bākīsı bizüm dostlarımız için dursun nafaқа eyleyeler ve siz bu hil'ati giyüp 13. ata binüp kılıç ile var bizüm düşmenlerimiz ile ceng eyle diye tenbīh buyursa ba'dehu ol kullar varup hil'ati 14. giyüp ve atları binüp düşmen ile dögüşmeyüp mālı anlara vireler pādīshāhuñ emrine muhālefet üzere 15. olmalarına muşır olsalar bu taqdırce hıçbir 'āqıl yanında şübhe qalmaz ki bunlar küfrān-ı ni'met olup 16. darb ve qatle müstahakk olurlar buradan kıyās ile ki halkuñ ekseri evāmır-i muhālefeti ile hazret-i şamediyetün 17. küfrān-ı ni'metligine çalışup cāvidānlik salṭanatın nefsi taḥayyülātına şatarlar ve 'ālem-i 'ulvī ve süflī 18. sükkānları envā' ve eşnāf-ı ni'meti ol bed-girdār müdebbirlere dökerler buradandır ki hazret-i şamediyet 19. celle şānehu buyurmuşdur ki **وقالیان عبادی الشکور**⁶⁶⁸ bu maḳām-ı refī'nün sālīk-i mesālīkleri kıletı ve bir 175a

1. ve bu menzil-i menba' esrārınuñ vākıfları nedreti bu maḳām-ı celīlūñ 'izz ü şerefine ve ehline delīldür ve sünnet-i 2. āleti öyle olmuşdur ki dāyimā ehl-i küfr ve dālāl-i vücūdları 'āmm ve erbāb-ı kemālūñ vücūd-ı şerīfleri 3. bī-nām ve nişān olur müşāhede itmez misin ki yiryüzinde olan dağlar ve şahrālar daş ve kesek ile 4. dolu olup qadr ve kıymetleri yok lakin la'ı ve yāqutuñ kemāl-i vücūdları olmağın zī-kıymet 5. ve nādirdürler şükr-i maḳāmı dağı buncılayındır ki sālīkleriñ eşref maḳāmı in'ām ve ihsān ziyādeligine 6. mücib ve mu'aqqib-i te'āqub-ı fazl ve imtinān ile nādirdürler ve kārğāh-ı vilāyet-i muḳbilleri ve bārğāh-ı 7. ināyet-i maḳbülleri ki bu şerīf-i maḳāmuñ sālīk-i mesālīkdür 'azīz ve kem-yābdurlar **beyt**

8. **که با یک سنگ اصلی زانفت** سالها با

⁶⁶⁷ Bulut ve rüzgār ve ay ve güneş felek çalışmaktadır, sen bir ekmek kazanasın ve gaflette yemeyesin diye. Hepsı senin için perişandır ve söz dinleyen, sen söz dinlemezsen insaflı değildir.

⁶⁶⁸ ve bizim az kullarımız şükr edtmektedir.

لعل کرد در درخت با عقیق اندرین

ز آب گل 9. ماهها باید که نایک به دانه

669 است بر را حل کرد به نمیدی را کفن

ey 'azīz menāhīc-i hidāyet-i sāyirleri ve 10. hıttā-i 'ināyet sākinleri ki bisāt-ı şükr-i mülāzımı ve āsār-ı küfr-i kāmı'larıdurlar egerçi şüret-i zāhirde 11. az bulunurlar ammā 'ālem-i ma'nāda çokdurlar egerçi cāhilān-ı le'im nazarında ḥaḫīr ve bī-miḫdārdurlar lakin 12. ḥazret-i cebbār katında 'azīm ve ḥaḫīr ve büzürg-vārdurlar ammā büm şıfatlu tīre rüzgārlularuñ 13. yanında ehl-i dünyādurlar ammā mesned-i taşarruf füyüz-ı rabbānī ve ifāza-i āsār enfās-ı raḥmānī ile ḥaḫīkatde 14. cümle dünyādurlar eger bu ma'nā için şāhid istersek ḫur'an-ı 'azīmü's-şāndan diñle ki انابراهيم 15. كان مشافانا⁶⁷⁰ ḥazret-i şamediyet 'azze şānehu buyurur ki körler gözi ile ve a'verler nazarı ile 16. ḥazret-i ibrahīm ḥalīl 'aleyhi's-selāma beşer şüreti ile bakmayasız ve anı 'ālem-i şüret-i sālīklerinden 17. ve ḥabs-i ṭabī'at maḥbūslarından 'add itmeyesiz ki anuñ zāt-ı laṭīfi yir ve gök şadefinüñ gevheri ve enfās-ı 18. şerīfinüñ berekātı cihān ve cihān-ı ḥilḫatüñ medāri ve aḥlāk ve ef'āl-i marziyesine mütāba'at iden 19. inbā-yı rüzgār şevābına nāyil olmasına sebebdür ve anuñ sünen-i marziyesi āsārı ehl-i dühūr ve a'sāruñ 175b

1. şavāb ve rüşdlerine delīldür egerçi beşerlik şüretinde bir nev'-i insāndur ammā rif'at ve celāl-i 2. eşref-i ma'nā ḥaḫīkatde cümle cihāndur buncılayın her ḫarn ve 'aşruñ ḫurūn ve a'sārında ḥazret-i 3. şamediyetüñ bisāt-ı 'ubūdiyyetinde nice ibrahīm şıfatlılar var ve olur ki 'ālem-i ḥaḫīkatde selāṭin 4. ve erbāb-ı ṭarīkat-i esāṭinī dirler dā'imā menāzil-i şafāyı vefā iḫdāmıyla sīr-ābdurlar **naẓm**

5. هر چه از کردون کردان برسد

افضل جان مردان برسد

⁶⁶⁹ Bedeşşan'da lal ya da Yemen'de akik gibi asil taşlar için olması yıllarca güneş gerekir. Bir geline giysi ya da bir şehide kefen olması için pamuk çekirdeğine aylarca su ve toprak gerekir.

⁶⁷⁰ İbrahim kulluk eden bir ümmet idi.

کربش نفس را با شویج

6. خود کمزرد دور بر کار وجود⁶⁷¹

naql olunur meşāyih-i şūfiyyeden raḥimehumu'llah ki birisi her gün 7. kabristāna ve dār-ı marāz ve siyāsetgāha varup ḥāzır olur idi bu aḥvālden kendüye sū'al 8. itdiler ki sebep nedür didi ki dār-ı marāza anuñiçün giderem ki envā'-ı belā ve emrāz anda müşāhede 9. iderem tā ki nefsim şıḥhatüñ qādr ve kıymetin bilsün ve siyāset-gāha ḥāzır oluram ki envā'-ı 'azāb-ı 10. aḥşāb cināyātı görürem tā ki nefsim 'işmet-i zāt ve emn-i qādr ve kıymetin bile ve kabristāna giderem 11. ve aḥvāl-i mevtāya te'emmül iderem ki bu mevtā yanında bundan eyü olmaz ki kendülerin bir daḥı bu dünyāya 12. göndüreler tā 'aşıler ma'şiyetlerine bir tedārik idüp ve muṭi' olanlar tā'at ve 'ibādetlerin 13. arturalar zīrā ki kıyāmet günü ki rüz-ı cezā ve mevķıf-ı teğābüdür muṭi' ve 'aşı mağbün-ı 14. seylāb ḥasret ve ḥayret ve meftün-ı deryā-yı ḥaclet olacaḥdurlar 'aşıler derd ile nāle ideler 15. ki niçün 'amel-i şāliḥ itmedük ve muṭi' olanlar te'essüf ile barmaḥların dişleyeler ki bundan ziyāde 16. 'ibādete qādir idük niçün itmedük muṭi'ler ḥasret şuyın gözlerinden aḥıdalar ki niçün kendümüzi 17. derecāt-ı 'ālī sābıḥlarından mahrüm itdüğün 'aşıler giriftārlık 'azābında zārılık ideler 18. ki niçün rüsvāylik ve giriftārlık yağmurın kendümüze yaḥdurduk **naql** olunur ki rebī' 19. bin ḥıḣam quddiset esrārahu ki ekābir-i tābi'ındendür ol deḡlü mücāhidlik ile kāmil idi ki kendü evinde

176a

1. bir qabr qazup ve her boynına zencir daḥup ve palāslar giyüp ol qabre girür idi ve bir sāt 2. yanın yire qoyup dir idi yā ilahī bu ol qabrdür ki sen va'de buyurmıḣsın imdi beni bir gün daḥı girü 3. dünyāya göndür yoluña bir 'amel-i şāliḥ idebileyim ki ol benüm dest-girim ola ve qalqup dir idi 4. ki ey rebī' ol nesne ki murād ider idüñ bulduñ imdi bu günün fırsatın ganīmet bilüp mühlet-i 5. ni'metinüñ qādrin bil diyār-ı niki günün tedārikinde taḥşirāt itmeye zīrā ki bu fırsat ve mühleti girü ārzü 6. idersin bilmeyesin hiçbir ni'met 'ömr-i şıḥhat ni'meti gibi degüldür ve her kim ki bu ni'metün qādrin bilmeye zevāl-i 7. derdine ve giriftārlık nekāline mübtelā olur ki

⁶⁷¹ Dönen dünyadan her ne gelirse erlerin canının bereketinden gelir. Şehitlerin nefesi olmasa vücut pergelinin kendisi dönmez.

672 **bāb on** 8. ان الله لا يغير بالقوم حتى يعجزوا بما انهم جعلنا الله من السابقين الانعام الغايرين بنبل من فضله واكرامه قريب محب برحمته لستيب

birinci şabruñ fazîlet ve haķîkatinde ve her birinüñ 10. terciḥ ve tafđilinde bu iki maķāmuñ her birinde müte'alliķ olanlaruñ muḥtelif ve esāmileri ve mertebe 11. ve derecātı ve ol kısımlaruñ kuvvet ve za'fi ḥabsi ile ve aña ihtiyāclik zikri ve anuñ haķāyık-ı 12. tedbiri ki bu maķāmuñ mülāzemet-i şerāyiḥi aşḥāb-ı servet ve erbāb-ı devlet aḥvāline lāzımdandır her 13. kimesne ki ḥazret-i bārī celle 'izem-i şānehunuñ in'ām ve fazlına maḥşūşrekdür 'ubūdiyyet-i ādābınuñ 14. ḥuķūkı ri'āyeti aña daḥı ziyāde lāzımkıdır ve her kim ki mübāşeret-i aḥkām-ı velāyet ve emāret-i 15. dünyevî ki maḥall-i ḥavādiş ve nevāyib ve menzil-i veķāyi' ve meşāyibdür mümkünrekdür vucūb-ı istikbāl 16. rüsül-ı mekkār ve miḥen-i nüzül-ı şabr ve ricā anuñ zemmesine mü'ekkedrekdür ve nice ki mecārī cereyān ḥikmet-i 17. ilahî öyle gitmişdür ki 'arşa-i vilāyet-i mübārizlerine aġleb-i ḥil'at ve lā kisvetin bilāda virürler 18. ve ekser servet-i dünyā muḥallişleri 'anā ṭopını ġinā çevġanı ile ururlar سنة الله التي قد خلقت من قبل ولو تجدت لستعدهم الله عز وجل

673 imdi ehl-i taḥkik olanlar şabr ve belā-yı nişān

176b

1. nişān-ı 'ināyet ve taḥammül 'anā şıḥḥat-i velāyet bileler قال الله تعالى وجعلناهم امة يمدوننا

674 **مر الماصروا** ḥaķḥ celle ve 'alā ḥazreti tefhīm-i tālibān-ı cevāhir-i ma'ānī ve ta'līm-i sāyirān menāzil-i 'irfānı 3. ciheti için buyurur ki ben tekrim kendü kemāl-i ḥikmetile bisāt-ı 'ubūdiyyet-i mülāzımlarından ve āsar-ı nefehāt 4. rubūbiyyet-i murākıblarından ba'zıların şabr ve istikāmet bedreķası yümni ile muḥtedā ve imāmet derecesi 5. evcine irişdürüp ol maḥbūlān-ı ḥazret olanlaruñ nüfūs-ı zākiyyelerin ḥil'at-i kerāmet şerefine 6. maḥşūş kılduķ ve hidāyet miftāhın anuñ eline hādiyen ihdā virüp dirāyet-i gencin anlaruñ 7. ḳabza-i rahmetlerinde ḳoyduķ ve na'im-i uḥrevī ve salṭanat-ı ma'nevī ki ni'met-i bī-ġāyet ve devlet bī- 8. nihāyetdür şabrlaruñ şabra vefā itdükleri için cezā

672 Ra'd 11: "Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu deġiştirmedikçe Allah onların durumunu deġiştirmez." Allah bizi verdiği nimetlere şükredenlerden eylesin. Bize daha bol faziletinden ve kereminden versin o çok yakındır ve dualara icabet edendir.

673 Fetih 23: Allah'ın öteden beri işleyip duran kanunu (budur). Allah'ın kanununda asla bir deġişiklik bulamazsın.

674 Allahu teala, emirlerimizi anlatmak için kendi içlerinden imamlar ettik, sabretsinler diye buyurdu.

10. **وعن جابر بن عبد الله انصارى رضى الله عنه قال سأل عن رسول** 675 **اجرم بغير حساب** 9. **انما اوفى الصابرون** virdük ki

11. **الله صلى الله عليه وسلم عن الايمان قال الصبر والمجاهدة** hazret-i cābirden mervīdür ki

12. 'aleyhi ve sellemden ĩmānı sū'āl itdiler buyurdı ki ĩmān ħabs-i nefsdür tã'at-ı 12. ma'nevī müzāyakatında ve taḥşīl-i sa'ādet uḫrevī mülāzemeti ve esbāb ve umūr-ı

14. **وعن النبي صلى الله عليه وسلم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم** dünyevī ihtimāmında 13. müsāheletdür

16. **الملايكه صوف معروف فان دعاه ثابنا فقال ارب قال الله تعالى لبيك عبدى** 15. **اذا اراد الله بعبد خيرا واراد ان يضاق قلبه بالبلاء صبا فاذا دعاه قال**

17. **لانا انى شيا الا اعطيتك ودفعت عندك هوشرا واخرت لك هوفضاله** enes hazretleri rivāyet iderler ki

18. hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki kaçan ki ḫaḫḫ celle ve 'alā 18. hazreti ister ki bir bendesin ḫāşşa bir dereceye irişdürüp kisvet-i vücūdın evşāf-ı 19. beşerī ednāsından pāk kıla belā yağmurların anuḫ üzerine yağdurur kaçan nāle ıztırārın

177a

1. 'ālem-i 'ulviyye irişdürüp sükkān-ı mele'-i a'lā anuḫ sür'at-ı şu'ūdından 'acebe ḫalup ol zār ve enīnūḫ 2. varak-ı āsārından āşnālīḫ söyleyeler kaçan yezīd cināyeti rāh-ı nihāndan cenāb-ı bārīye irişdüre hazret-i 3. cebbārī perverdigārlik şıfatı ile tecellī buyurup bedreḫa-i keremi ḫil'at-ı lebbeyk ve teşrīf-i sa'dīke 4. beşāret vire ki bizüm te'yīdümüz ile her ne istedük saḫa 'aḫā olundu ve her ne şer ki var senden def 5. olundu ve sū'ālūḫ ez'āfile senūḫ eger anuḫiçün ḫizāne-i beḫādan mavtım-ı cezāda ve maḫām-ı

7. **روي ان رجلا قال يا رسول الله ذهب مالي وسقم جسدي فقال عليه الصلاة** 7. **والسلام لا خير في عبد لا يذهب ماله ولا يسقم جسده ان الله تعالى اذا احب عبدا ابتلاه** likāda 6. zaḫīre kılavuz

8. **ثم صبر** mervīdür ki bir kimesne hazret-i

9. didi yā resūla'llah mürūr-ı seyl-i ḫavādīs benüm aḫvālimi münhedim kıluvup cismümūḫ heykelin şavlet-i ḫurūb-ı 10. eşḫām ile şikest itdi hazret lisān-ı beşāret ile işāret yolından buyurdı ki bu ma'nālar 11. ki senūḫ andan eger āhuḫ var ol mu'ālece-i emrāz-ı rūḫānī ve mefātiḫe-i sa'ādāt-ı cāvidānīdür 12. her bīmāra ki ḫekīm muḫlaḫ anuḫ 'illetini āfāt-ı selb māl-ı ihtimālī ile tesḫiye-i şürb-i ālām ḫālī ta'ahhüd 13. buyurmaya ol bendeye eyülük yüzi yokdur ve hazret-i şamediyet kaçan ister ki bir bendesin serīr-i muḫabbete 14. cülūs

⁶⁷⁵ Zumer 10: Ancak sabredenlere hesapsız mükâfatları verilecektir.

itdüre anuñ vücūdın belā oğına hedef eyleyüp ‘ayn-ı belāda anuñ vücūdına şabr hil‘atin

15. giyürüp rızā şerbetin datdurur **قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول الله تعال** 16.

عن ثابت كرهته فصرخوا له الخلود في داره والنظر الى وجهي ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 17. buyurur ki ḥaqq te‘ālā ḥazreti buyurmışdır ki her kimesnenüñ ki kemāl-i ḥikmetümüz ile gözinüñ rüşenâligin 18. alduñ anı meḥekk-i imtiḥân ile tecrübe itmişizdür kaçan ol kimesne ol miḥnetde şabr libāsın giyüp bizüm ‘ināyetümüz 19. ‘aksin belā āyinesinde müşāhede itdi biz na‘im-i dārü’l-ḳarārı aña hediye eyleyüp anuñ bīnâlik

177b

1. gözin kendü liḳāmuz şeref-i lezzetile mu‘azzez iderüz **وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم** 2.

يقول الله تعالى اذا وجهت الى عبد من عبادي مصيبته في دنياه واوله ثم استقبل 3. **ذلك جبر جميل سميت من يوم القيمة ان نصب له منزلا واخره يوانا**

ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā 4. ‘aleyhi ve sellem buyurur ki cenāb-ı kibriyā buyurmışdır ki kaçan biz muḳteżā-yı ḥikmetümüz ile muşibet şadmesin 5. bir bendeye müteveccih ḳılavuz tā ki te‘ākub-ı āfāt ile anuñ mālınuñ bināsın bıraḳa yā terādüf-i ‘āhāt ile 6. anuñ cism-i nihādın ālām ve eskām bütesinde güdāz eyleye yā anuñ ḳalbi evin firāḳ-ı evlād ile ve cerāḥat-ı 7. ekbād ile ḥarāb eyleye ve ol bende bizüm belāmuz taşarrufında şikāyet ve feza‘a sa‘y itmeyüp ve bizüm ḳazāmuz 8. mülāḥazasında şabr vefāsınuñ libāsın giye biz keremümüzden ḥicāb iderüz ki mevḳıf-ı feza‘-yı ekberde anı 9. kendü eşḳāl-i fażīḥatında zār ḳoyup yā ḳabāyiḥ-i ef‘ālın kendüye ğidā idüp defter-i a‘māline nazar oluna 10. **وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الرجل يكون له الدرجه عند الله لا يعلمها** 11. **حتى ينجلي بلاءه فيجده فيها بذلك**

ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki ey nice 12. ḳazā ḥācıları ki bir bendeye ḥazret-i cebbār celle şānehuda derece-i refī‘ taḳdīr buyurılıp sa‘ādet-i 13. menī‘ ḳapusın kendüye açalar ol bende ‘amel-i şāliḥ ile kendüyi ol menzile irişdüremez tā 14. ol zamān ki belā-yı cismāniye mübtelā olup zarar-ı nefsanī riyāzeti anı aña müsta‘id ḳıla

ba‘dehu 15. siyāt-ı ḥikmet ḍarbtı anı ol dereceye irişdüre **روى انه لما نزل قوله تعالى ومن يعمل** 16.

ومن عمل سوءا 17. **وقال ابو هريره كيف الفرع بعد هذه الآية فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم غفر الله لك ابو هريره السنن من ليس يصيبك الاذى السنن من هذا ما**

18. **ومن عمل سوءا** mervīdür ki kaçan bu āyet-i kerīme nüzül itdi **ومن عمل سوءا** ya‘ni her kim ki yaramaz 19. işler eyleye aña göre aña cezāsı virilür ebū hureyre rażıya’llahu ‘anhu buyurdu ki bu āyet-i kerīmenüñ

178a

1. nüzûlından sonra nice şādlik itmek olur zîrâ ki nefsi emmârenün yaramazlığına nihâyet yok ve 2. za'îf insân cisminün ol cümle cezâ ve 'azâbına taḥammüli yok ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdu ki yâ 3. ebâ hureyre ḥaḳḳ te'âlânun yarlıgaması senünle biledür zîrâ kaçan ki ḥaste olursan ve gâḥ muşîbetlere 4. mübtelâ olursan ve gâḥ ḥavâdiş-i rüzgârdan nice ğam ve elem ve endühler ki bilürsin bu cümle 5. sizün sübâtuñuzuñ cezâsıdır bu taḳdîrce mü'min olanlar bunlar ile yarlıganur **وعن النبي** 6.

رسى الله عنده قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما تجرعه عبد جرعه عن حب الى الله من

جرعه عيط ردها بحلم وجرعه مصيبته بصبر لاجلها

7. ḥazret-i

şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur 8. ki âferînişde şuverî ve ma'nevî şāriblerinden bir şārib-i rūḥānî ve cismānî şarāblarından bir 9. şerbet içmedi ḥaḳḳ te'âlâ katında fāzılrek ve maḥbûbrek illâ iki şerbet ki biri tecerru'-ı şerbet 10. ḥışm-ı ḥalet-i ḳahrda ḳuvvet-i ḥilm ile ve biri taḥammül-i muşîbet ḳuvvet-i şabr ile **وعنه النبي** 11.

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا كان يوم القيمة حتى اهل الاعمال فوفوا لهم

البر ان اهل الصلوة والصوم والصدقة والحج ثم يوفى اهل البلاء فلا ينصب لهم

12.

بر ان ولا ينزل لهم دنان ويصب عليهم الا حمر صبا كما كان يصب عليهم البلاء صبا

13.

فوفوا اهل العافية في الدنيا لو انهم كانت نفوس اجادم بالفاريض كما يرون ما يذ

14.

15. **اهل البلاء** enes rażıya'llahu 'anhu rivâyet ider ki ḥazret-i resûlu'llah şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur 16. ki ḥaşr-ı 'azîm güninde kaçan ḥalâyık-ı mevḳıf-ı cezâda ḥâzır ideler erbâb-ı a'mâl-i şāliḥa ve aşḥâb-ı 17. 'ibādât-ı marżiyenün üçürların namâz ve orûc ve zekât ve ḥaccdan ne var ise mîzân-ı 'adlde vezn 18. eyleyeler pes ehl-i belâ ve maḥşûşân cerâḥat 'inâyeti ḥâzır ideler nice ki ehl-i vefâ bu gün şabr-ı 19. merkebin belâ meydânında sürerler idi yarın mollâ a'lâ ḥâzinleri ecr ve şavâb yağmurların nüfûs-ı

178b

1. tãhireleri üzere öyle yağdura ve olḳadar rūḥ ve reyḥân ve mağfîret ve rıdvân anlarun 2. ḳâbiliyetleri farkı üzere dökile ki mehd-i 'âfiyetde âsûde olanlar ârzû iderler ki kâşki dünyâda 3. bizüm daḥı a'zâmuzı anlar gibi miḳrâz-ı belâ ile miḳrâzlaya idiler

وعن جابر بن الانبصاري عن النبي

4.

عنه قال انما رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو منسود بردية في ظل الكعبة فتكفوا اليه فقلبا

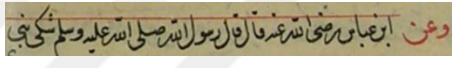
5.

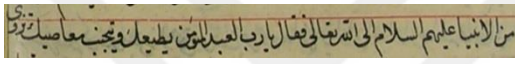
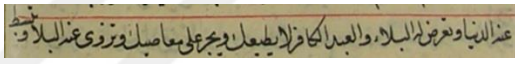
بارسول الله لا تزع الله بسببنا لئلا نجلس محارون ثم قال ان من قلم يوفى بالرجل فحجره في الا

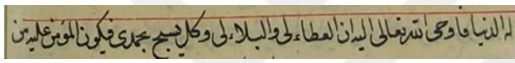
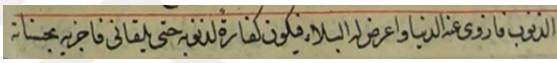
6.

حفرة وبجاء بالمنشار فوضع على اية من جعل في قبضتين ما يفرق ذلك عن يده

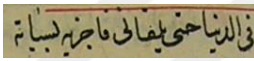
cebābe bin el-eres⁶⁷⁶ 7. rażıya'llahu rivāyet ider ki Һazret-i risālet-penāh şalla'llahu 'aleyhi ve selleme geldük kendü ridā-yı şerifine tekye 8. itmiş idi ka'benüñ gölgesinde Һālümüz za'findan ve mālumuz kılletinden ve ehl-i Һalāl cefālarından şikāyet 9. eyledük ve didük yā resūla'llah ne olur Һakķ celle ve 'alā Һazretinden recā eyleyesin ki esbāb-ı 'ıyşımız 10. güşāde eyleyüp mü'minler zümresin şiddet-i fākadan Һalāş buyura Һazret bu sözi işitdükde 11. oturup beşere-i mübārekleri kızarup buyurdı ki sizün vücūdunuzdan ol ehl-i şafā t̄ayifesi 12. vefā kemerin cān bilinde bağlayup ve bir gürüha ki Һatā yolına gidüp ol muķbillerün yolında cefā Һapusun 13. Һazmışlar idi ve erre-i belā ile anlaruñ cism-i zākiyyelerin iki pāre itmişler idi ol kāmil-i 'azīz cānların 14. Һakķ rızāsında oynadup dost vefāsı ile düşmenün cefāsından mülāhāza itmeyüp dīn-i Һakķdan

yüzlerin 15. döndürmezler idi 16.

 17. 18.

 19.

179a

1. ibn-i 'abbās rażıya'llahu 'anhu rivāyet ider ki a'şār-ı sālīfe 2. enbiyālarından bir peygamber Һazret-i şamediyete şikāyet idüp didi ki ey perverdigār her Һatīr ve Һakīr ve ey 3. āmirz-kār her şağīr ve kebīrine Һikmetdür mü'min olan bendelerin kemer-i inķiyādları billerinde ve teberrā-yı 4. me'āşileri mihr-i cānlarında ola anlardan dünyevī esbābın uzak dutup ol selīm ve t̄abi'i 5. belā t̄iği ile öldürürsen ve kāfir ve t̄ağīler ki ehl-i imānuñ yüzi şuyın döküp 'işyān toprağın 6. kendü rüzgārları üzere şacirler? dünyāyı anlara bol dutup belā 'avsecin anlaruñ 'ıyş-ı riyāzından 7. çekersin cenāb-ı bārīden Һitāb-ı müsteṭāb irişdüğine belī 'atā bizüm 'atāmuz ve belā bizüm belāmuzdur ve her biri 8. cenāb-ı 'azametümüzün nezāhet-i şāhididür dünyā-yı fānī mü'min bendelerden günāhları sebebi ile çeküp 9. nefsi emmārelerin zehr-i belā ile öldürürüz tā ki kefārāt-ı zünūbları olup bisāt-ı Һurbumuzda ve evliyālar 10. arasında yüzi şulu olalar ve dünyā metā'in kāfir-i t̄ağīye Һasenātı sebebi ile bol idüp anı kaç gün 11. merāti'-i behīmīde bī-müzāḫamet belā Һoruz tā dünyāda Һasenāt-ı cezāsın bulmuş

⁶⁷⁶ Һabbāb bin eret olduğı değerlendirilmektedir.

olup āhıretde nekāl-ı ‘azāb-ı ebed 12. çekeler **وعن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الصبر**

13. **صفاء الإيمان واليقين الإبان كالماء** ibn-i mes‘ūd rivāyet ider ki hāzret buyurdı ki şabr ĩmānuġ 14.

nışfi ve yaġĭn-i ĩmānuġ cümlesidür **وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم من أكل ما أوتيتم البقير** 15.

وعن غزوة الصبرين على حظه من مال ما فات من قيام الليل وصيام النهار hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 16.

buyurmışdur ki ol haġĭr nesne ki kısımet-i ābād-ı ħademde ħān-ı keremden ħassām-ı

ni‘am meşiyetinde size virilmişdür 17. cevāhir-i envār-ı yaġĭn ve lāl-i esrār-ı şabrdur ve

her baġtiyār ki bu iki ni‘met haġġından behre virilmişdür anuġ cemāl-i 18. hāline giçeler

ħıyāmı mekāyidesi fevtinden ve gündüzler şıyāmınuġ mücāhedesinden hiç noħşānlık

yoġdur 19. **وعن رسول الله صلى الله عليه وسلم الصبر كثر من كون الجنة** hāzret buyurur ki bu cihānuġ meşāyibine

179b

1. ve umūr-ı fānī ħavādişinüġ merārātı tecerru‘na şabr eylemek bir gencdür derecāt-ı

ħazĭnelerinden **وعن** 2. **عبد الله بن عباس رضي الله عنه قال دخل رسول الله صلى الله عليه وسلم على الانصار فقال** 3.

ونصبر على البلاء ونرضى بالقضاء قال انتم مؤمنون ورب الكعبة 4. **امؤمنون انتم فقال عرضي الله عنده على رسول الله قال وما علامكم فقالوا انك على خلق**

‘abdu’llah bin ‘abbās rażıya’llahu 5. ‘anhu rivāyet ider ki hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve

sellem bir gün enşār meclisine gelüp buyurdı ki 6. siz mü’minlersiz cümle ħāmüş olup

hāzret-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu didi ki belī yā resūla’llah pes hāzret 7. buyurdı ki

ĩmānıġuzuġ ħaġĭħat-i nişānı nedür didi ki rabbü’l-‘izzetüġ in‘ām ve fażlına şükr idüp 8.

ve derd ve belā hālinde miftāġ-ı şabr ile ferec ħapusın arayup āsār-ı ħazā zuhūrında rızā

yolını 9. vefā iħdāmı ile dolaşuruz pes hāzret buyurdı ki ka‘be taġrısiçün ki siz

mü’minlersiz zĭrā ki bu 10. şıfāt mü’minler şıfātıdır ve kim ki bu maħāma muttaşıf ola

‘azāb-ı uġrevīden emāndadır **عن** 11. **عائشة رضي الله عنها قالت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لو كان الصبر من الرجال كالماء** 12. **كربنا**

hāzret-i ‘āyşe rażıya’llahu ‘anhümā rivāyet ider ki hāzret buyurmışdur eger şabruġ

ħaġĭħati cümle 13. kişilerde olaydı civān-merdlerüġ fer-i aġlāħı anlaruġ taġ‘atlarında

olur idi ve anuġ 14. ef‘āl ve aħvālinden nā-marzī bir lafz işitmez idi zĭrā ki neşr-i ‘aġā

şıfat-ı kirām ve terk-i ezā 15. sĭret-i ħıyār-ı enāmdur **وعن علي بن ابي طالب رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى** 16.

علي وسلم من ضرب على الصبر حتى يروها بحسن رعاية كتب الله له نارا مائة درجة ما بين 17. **الدرجتين كما بين السماء والارض** emirü’-l-mü’minin

‘ali rażıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki ھاżret-i 18. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki her kim ki dūnyā muşibetine şabr idüp şikāyet itmedin hūsn-i ri‘āyetiyle 19. giçüre haqq celle ve ‘alā aña üç yüz derece derecāt-ı ‘āliyyāt ve ğurufāt-ı cennātdan kerāmet 180a

1. eyleye ve ol derecāt-ı ‘āliyyāt ve ğurufātın araları yir ve gök arası deñlü ola **وعن** 2.

ابن عمر رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم انظار العرج بالصبور 3. **عبادة** ibn-i ‘ömer rażıya’llahu rivāyet ider ki ھاżret buyurdu ki intizār küşāyiş-i ebvāb-ı rūh ve 4. rıdvān külbe-i şabr iledür ve İķān-ı

‘ibādet farīķ-i enbiyā ve resm ve tarīķ-i evliyādur **وعن** 5.

ابن زبيل رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الصبر الصبر العرج مع 6. **الكرب** ھاżret-i enes rivāyet ider ھاżret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemden ki buyurdu muķtedālik 7. devleti mūrīs-i şabrdur nuşret ve necāt-ı ālām ve cefā-yı şedāyidine şabr ve taħammül itmegile olur ve fevz 8. ve

felāh-ı miħnet ve endüh ve ھاşret çekmegile huşul-pezir olur **وعن ابن عمر رضي الله عنهما** 9.

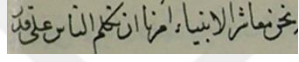
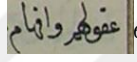
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم دولت المؤمن في الصبر ونعمه في كظم الغيظ وعنه 10. **في الاخذ بالفضل ونوره في الورع عما نهي عنه** ebī derdā

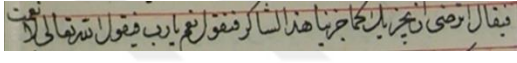
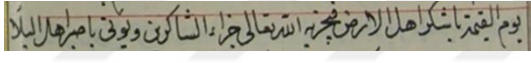
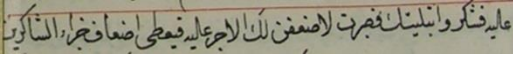
rażıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki 11. ھاżret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyurmışdur ki mü’miñ devlet-i şabr ve taħammülde ve nuşret-i taħavvür ve 12. ğazabı ھاżm itmekde ve ‘izzeti bu işleri ‘amele getürmekde ve nūrı perhizkārlikdedür

وفي 13. **الاجبار ان الله تعالى اوحى الى اودع عليه السلام اباد وتخلق اجلا في اني اصبر** 14. ya’ni haqq celle ve ‘alā ھاżret-i dāvud ‘aleyhi’s-selāma vaħy buyurdu ki yā dāvud eger kurbumuz devletin 15. ister isen kendü nefsinı bizüm şifāt-ı ħamīdemüz ile muttaşif eyle ve kendü sırrıñı bizüm mekārım-i 16. aħlāķumuz zīneti ile müteħallī kıl ve şavlet-i ħavādise şabr eyle ki cebbārliğümüz ile her nesneye kādırüz ve 17. yine cümle umürda şābirüz **imdi** bilmiş ol ki ba‘zılar şabr ve şükr-i tafđilinde iħtilāf 18. itmişlerdür fażil ve ħasan-ı başrı ve süfyān sevrī ve cüneyd ve ekābir-i tābi‘inden ba‘zıları 19. anuñ üzerine eydiler ki şabr şükrden efdaldür ve aşħāb-ı re’y bir niceleri şükr-i efdal dimişler

180b

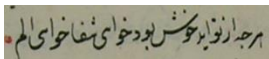
1. ve ba‘zılar daħı bu ikisini bir ħaķīķat ismlerinden ‘add iderler ve ba‘zıları ħükmleri aħvāl-ı ħasebi ile 2. muħtelif olmışdur dimişler her t̄ayife kendü zehābları üzere delāyil söylemişler ve ol taşrif-i 3. keşf haqqdan k̄aşırdur ve keşf anuñ ħaķīķatinde iki aşıl

şerhine mevķūfdur **aşl-ı** evvel bu maķām 4. beyānında tesāhül üzere ve evvel oldur ki eczā-yı ma‘ānī aḥbār ve āyāt-ı zevāhiri ile iderler ve 5. taḥķīk ve tedķīke sa‘y itmezler ve bu tariķ-i lāyık-ı aḥvāl ehl-i va‘z ve tezkirdür ki muḥātaba-i ‘avāma fehmleri 6. miķdārı söyleyeler ḥalkuḅ fehmleri kuşūrı ciheti içün zikr-i ḥaķāyık-ı ğāmızadan 7. ihtirāz eyleyeler zīrā ḥalkuḅ maķşūdı muḥātaba-i ‘avāmdan anlaruḅ ḥāl-i ıslāḥıdur pes ‘aķlları 8. ihāta idecek ki söz söylemek vācib olur nice ki müşfik vālide sūt emer uşağı envā‘-ı 9. me‘kūlāt ve eşnāf-ı ṭayyibāt ekl itdürmesinde terğīb ve viķāyet ider imdi ‘adem-i ihtimāl 10. ve za‘f-ı kuvā-yı ṭabī‘ī ciheti içün ‘ulemā-yı dīne daḅı buncılayın vācibdür ki ‘avām muḥātabasında 11. ‘aķl ve fehmleri irişdüği miķdārca söz söyleye buradandır ki ḥazret-i risālet ve nübüvvet-12. penāḥ şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki 13. ⁶⁷⁷ ‘avām-ı ḥalk aḥķām-ı zevāhir-i şer‘iden tecāvüz idebilmez ve ‘umūmen aḥbār-ı muktezā 14. tafşīl-i şabrdur ve eger ol eḥādīs ki şabr fażīletinde vārid olmuşdur ol cümle dālldur 15. rüçḥān-ı fażīlet-i şabra

mervīdür ki ḥazret-i resūlullah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdu 16. 17. 18. 19. ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki rüz-ı cezāda yiryüzinüḅ şākirleri ḥāzır olunup

181a

1. ḥaķķ te‘ālā anlara şākirler cezāların kerāmet eyleye pes yiryüzinüḅ ehl-i belā şābirlerin ḥāzır idüp ḥiṭāb-ı 2. ḥazret-i İzid-i müte‘āl ol za‘īflerüḅ ḥālne istikbāl idüp diye ey bendeler bizüm ḥān-ı keremümüzden bu 3. şākirlere olan ḥil‘at-ı nevāl-i teşrifine rāzī mısız ol za‘īflerden feryād gele ki yā rabbi bu ḥaķīr 4. bī-miķdārlaruḅ bu dergāḥda ne ķadarı maḥallī ola ve ma‘yūblaruḅ ef‘āl-i meşūbinuḅ ne liyāķatı var 5. ki kendüsin müstaḥaķķ-ı ecr bile **naẓm**

⁶⁷⁷ Biz peygamberler topluluğu insanlarla akılları oranında ve anlama kapasitelerine ğöre konuşmaya emrolunduk.

678 **بادنت من فارغ انش دي وعم** 6. **ارام جانم**

hiṭāb-ı elṭāf ḥāzret-i rabbānī ol seccādelerūñ cābir-i 7. kesr-i ḥāṭırları ola ki yođ yođ biz anlaruñ nihāl-i ‘ıyşların āb-ı na‘īm ile perverde itdüñ ve ‘işmet 8. ve ‘ināyeti anlaruñ ḥālīne qarīn itmişizdür zīrā anlar dāyimā dūnyāda şerbet yirine zehr-i belā içüp āsar-ı cefāy 9. libās rızā-yı vefā yirine gitdiler ve rüzgāruñ miḥnet ve cefāsın muḳaddem ve mu‘aḥḥir çeküp ve zilletüñ 10. mesmūm-ı cūr‘asın herkes ve nā-kes elinden içerler idi imdi bu gün ol gündür ki anlaruñ ḥālleri 11. cemāllerin dūnyā ḥāḳına ‘arz itdürüp şākırlerüñ cezāları ez‘āfin bunlaruñ himmetleri etegine 12. doldurdım ve livā-yı ‘izzetlerin ‘āmiller arasında bülend ideyim ve anlaruñ şābirleri vefāsın deryā-yı 13. ‘atā-

yı bī-kerāna irişdüreyim ki **انما بوني الصابون اجره يبر حساب** **روي عن** 679 14.

ولحداد من يخاله اهل البلا، واما هم ايتوب ابي السلام 15. **رسول الله صلى الله عليه وسلم: قال ابو الجنة كلما معا ان الالب الصبر فانمرا**

ḥāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 16. buyurur ki cennetin ḳapuları iki ṭabaḳadur illā şabr ḳapusu ki ol bir ṭabaḳadur ibtidā ol ḳapudan 17. girenler ehl-i belā zümreleridür öñlerince ḥāzret-i eyyüb ‘aleyhi’s-selām ola ve her nesne ki faḳruñ 18. fazīletinde vārid olmışdur ol cümle delīldür fazīlet-i şabra zīrā nice ki şükr müte‘allıḳ-i 19. ğınādur ancılayın faḳr daḫı müte‘allıḳ-i faḳr ve belādur ey ṭālibān-ı sermāye-i sa‘ādet ve mütevassıṭān-ı

181b

1. rāh-ı hidāyet-i irādet ki meydān-ı mücāhedede devā‘ī-i nefis ve hevāya bend olup zuhūrān-ı 2. şıfāt-ı nefsanīde āsar-ı bürüzāt-ı ḥafāyı ḳomışlardur ve ṭā‘āt-i tiryāḳın seyyi’āt-ı semūmile 3. ḳarışdırmışlardur her ḳaçan ki sevābıḳ-ı cenāb-ı tevvābı anları müstaḥāḳḳ-ı ğufrān ḳılıp ‘ināyet-i ḥāzret-i 4. vahābī ol şābir-i mücāhidleri menāzil-i rahmet ve rıdvāna irişdürür ve bu ḳavme ğalebe-i bā‘is 5. dīni ḥāletinde ḳuvvet ve za‘f ḥasebiyle iki ḥāl var **biri** oldur ki zafer vaḳtinde dīn sebebi için 6. dā‘ıye-i ümerāyla cemī‘-i menāhī maḳḥūr ve münhezim ḳılıp ve mecmū‘-ı ednās-ı āsāmı cāme-i vücuddan şābūn-ı 7. inābet ile yayḳar yine ḳaçan nefis-i ğaflet sebebi ile kendü ḥālīne ‘avdet eyleye yine ibtidāya yapışur 8. **ikinci** oldur ki nuşret vaḳtinde dīn sebebi ile

⁶⁷⁸ Senden şifa, gam ya da üzüntü her ne gelirse hoştur. Sen canımın rahatlıĝısın. Sevinç ve üzüntü umrumda deĝil.

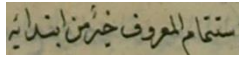
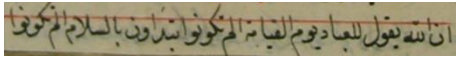
⁶⁷⁹ Zümer 10: Ancak sabredenlere hesapsız mükafatları verilecektir.

cünd-i şeytānlara şehvātun ba'zılarının muhālefetlerine 9. şabr idebilür ancılayın ki bir kimesne zināyı terk ider ammā hāmı terk idebilmez veyāhūd kızbi 10. terk idebilür ammā gıybeti terk idebilmez şābirler derecelerinin kuvvet ve 11. za'fları tefāvütindendir aḥvāl ve ef'allerinde zīrā ki insān her fi'l ve ḥālde şabra muhtāc 12. olup cümle aḥvāl-i iki kısım üzeredir tā'at-ı ma'şiyet gibi ve tā'at daḥi iki 13. kısmdır farz ve nefl ve ma'şiyet daḥi iki kısmdır maḥtūr ve mekrūh pes şabr-ı itmām-ı ferāyizde 14. tā'atden farzdır ve buncılayın maḥtūrāt-ı me'āşiden şabr-ı itmām-ı nevāfilde tā'at nefl olur 15. ve mekrūhātdan mendūb ve bir izāya şabr itmek ki kerāhiyyet sebebi ile aḥa irişmiş evvelā 16. mekrūhdur ve bir izā ki maḥtūrāt ciheti ile irişmiş ola maḥtūrdur imdi şabr-ı aḥsāmı 17. bişdür farz ve nefl ve mendūb ve mekrūh ve maḥtūr üç kısmı anuḡ maḥmūd ve āḥirdeki iki 18. kısmı şabr-ı mezmūm ve nice ki muṭī'-i ḥālet-i tā'atda şabrdan müstaḡnī degüldür ma'şiyet ḥālinde 19. daḥi şabrdan müstaḡnī degüldür ammā muṭī' olanlara tā'atda üç ḥālet var ve bu üç

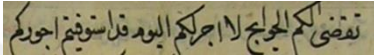
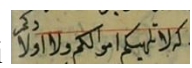
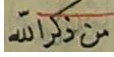
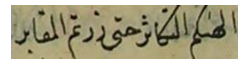
182a

1. ḥāletde daḥi şabra muhtācdur **ḥālet-i evvel** 'amelden muḡaddem ve bu ḥāletde bende şabra muhtācdur 2. ve niyyet-i şihḡatinde ve ihlāş ve āfāt-ı riyā ve mekāyid-i nefste itṭilā' bulmuşlardur bu nev'lerün müşkilrekleri 3. şabrdur ve buradandır ki ḡazret-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellem cümle a'mālinün şihḡat-i 4. niyyet şihḡatine menūt kıılıp buyurmuşdur ki **انما الأعمال بالنيان وكل امرئ راوى** ya'ni 5. ki ḡaḡkā esās-ı a'māl ve rūḡ ol niyyetdür ve her kimesnenün ki semere-i a'māldan şıdkı kadar niyyet 6. ve ihlāş ve anuḡ şihḡat-i 'azīmetinden bühresi olsa gerek ve andan ḡaḡḡ celle ve 'alā ḡur'an-ı 'azīmü's-şānda 7. buyurur ki **الا الذين صبروا على الصالحات صبري عمل صلوة** şabr-ı 'amel şāliḡe taḡdīm buyurduḡı bu ḡālün 8. şihḡatine işāretdür **ḡālet-i sānī** 'amelledür ve 'āmile bu ḡālde şabrdan muḡāfazat-ı erkān 9. ve şerāyiṡ ve ādāb ve mülāzemet-i ḡuzūr-ı ḡalbden ībā' yoḡdur tā āḡir-i 'amele buncılayın şabr-ı āfāt-ı 10. tekāsülden ve devā'ī-i fütürdan tā ḡadd-i firāḡa ve bu ma'nāda 'āmil-i mülāzemet-i şabrda tamām-ı 11. fevte muhtācdur ve işāret-i **انما اجر الصابرين الذين صبروا**⁶⁸⁰ şābirlerün beşāretidür bu ḡālde 12. ya'ni bu cezā ki bizüm ḡazretümüzde pesend olmuşdur ol 'āmilleründür ki muḡāfazat-ı ādāb ve muvāzebet-i 13.

⁶⁸⁰ Çalışıp sabredenlerin mükāfatı ne ḡuzeldir.

şerāyit-i ‘amelde şabr itmışlerdür tā anuñ itmāmına ve bu sebebden idi ki hāzret-i resūl şalla’llahu te‘ālā 14. ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki ya’ni hayr işi itmāma irişdürmek 15. eyüdü istemekden **hālet-i sālīs** ‘amelden ferāgat itdükden sonra ve bu hālde ‘āmil şabra 16. muhtācdur āfet-i ‘ucb ve ol ‘ameli büyük şaklamağdan ve ol ‘amelüñ ihtiyātı anuñ izhārı 17. devā’i-i riyā ile ve istimā’ ve muhāfazat-ı nefis anuñ ifşāsındandır zīrā izhār-ı t̄ā’āt 18. muht̄-i ucūr ve mūcib ve yel ve s̄übürdür **hāzret-i ‘ali** rażıya’llahu te‘ālā ‘anhudan rivāyet 19. olunur ki

182b

1. cenāb-ı kibriyā hāzreti kıyāmet güninde 2. mürāyī ‘ābidlere hitāb buyurur ki siz ol kimesnelersiz ki dünyāda benüm t̄ā’atımı dām-ı agrāz ve vesīlet-i 3. a’vāz idüp ol sebep ile halkdan selām ve senā-yı tevaqqu’n ider idiñüz ve hācetleriñüz 4. ol sebeble kaçā olur idi pes imdi ‘ibādetiñüzün ecrin dünyāda aldıñuz bu gün size 5. hiç naşīb yokdur **ikinci aşıl** ammā şabr-ı maht̄ür ki edā-yı maht̄ür için ola nice ki bir kimesne 6. anuñ haremine hıyānet üzere kaçd eyleye ve evvel aña şabr ider yā bir kimesne ki bir za’ifi nā-ħaḳḳ ile 7. öldüre ve hālāşına kādir ola ve ol kimesnenün zulmine ve fi’line şabr eyleye bu şabr hāram 8. olup bu ma’nā ile şābir ‘āşī olur zīrā ki bu ādeme vācibdür ki muhālefet-i şer’-i münāza’atına 9. şabr eyleye ve kaçan şābirün mehekki şabrda cümle hāl ile şer’ olur şabr her hālde nışf-ı imāndur 10. kaçan her ne hayāt-ı suverīde ādeme irişe iki kısmdan hālī degüldür yā mergüb-ı nefsdür veyā 11. mekrūh ve insān bu iki hālde şabrdan müstağnī degüldür ħaḳḳ celle ve ‘alā hāzreti kendü 12. bendelerin māl ve ferzend-i āfātından hāzer buyurmuşdur ki 13. ya’ni olmaya ki mālñuz ve evlādıñuz sizi meşğül eyleye zikru’llahdan ki ol 14. miftāh-ı ebvāb-ı sa‘ādet ve mişbāh-ı tarīḳ-i derecātdur ve halkuñ ekseri bu āfete mübtelā olmışlar 15. sābıka-i ‘ināyet anlara tenbīh buyurur ki sizi kesret-i 16. māl meşğül eyleyüp aña hırş bağlamañuz bizüm hāzretümüzden maḥrūm itdi kaçan kabir-i kibārına irişesiz 17. ol vaḳt uyanasız ve bu uyanıklıḳ daḫı muḳaddem gerek idi tā sa‘ādet-i ebediye yol çıkarasız 18. pes ħaḳīḳatde murād ol kimesnedür ki

fānī dünyānuñ lehv ve la‘bın uşaklar oynamaya **kısm** 19. havādiş-i umūrdan ol nesne ki mekrūhdur iki kısmdur kısm-ı evvel mertebedür ihtiyār bende ile

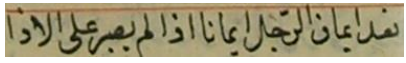
183a

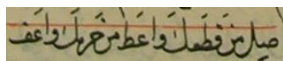
1. t̄ā‘āt ve me‘āşī gibi ve evvel z̄ikr olundu ikinci kısm meşāyib ve nevāyib ve bu dañı iki 2. kısmdur evvel ola ki ibtidāsı anuñ bende-i ihtiyārile ola ammā vuqū‘ından sonra izāletine dañı 3. ihtiyārı var nice ki ‘afv-ı zālîmden kudret-i maħallinde ve müdde‘inüñ terk-i intikāmı **ikinci** evvel ve 4. āhirī bende-i ihtiyāriledür emrāz ve ircā‘ ve meşāyib-i nefis ve cismi ve mālī gibi ammā kısm-ı evvel ki anuñ 5. hücümü bende-i ihtiyārile olmayup lakin def‘inde muhtārdur nice ki bir kimesne cināyet eyleye nefis yā 6. māl yā fi‘l ile aña bir ezā irişüp ve bir fuḥş sözile rencide ola burada mecniyyün-‘aleyhi terk 7. mükāfāt gāh vācibdür ve gāh fazīlet ammā vācib nice ki cināyet idenüñ vālidı 8. veyā üstādı yā mālīki ola bu maħallde ‘afv vācibdür s̄ānī kısm-ı mecniyyün-‘aleyhe ‘afv efḍaldür kaçan 9. cāmı mertebede aña müsāvī ola yā andan ednā ola bu ma‘nā cihetinden ḥāzret-i şamediyet celle şānehu 10. kendü ḥabībine bendelerinüñ ta‘zīmi ciheti için

ḥiṭāb buyurur ki 11. ⁶⁸¹ ve buradan idi ki ḥāzret-i resūl şalla‘llahu

‘aleyhi ve sellem bir kerre ġanīmet mālın kısmet 12. ider iken a‘rābdan birisi ḳalkup didi ki bu kısmet bir kısmetdür ki ḥaḳḳ te‘ālānuñ bunda rızāsı 13. mer‘ī degüldür ḥāzret işitdi ve ġāzabdān ruḥsāre-i mübāreki ḳızarup buyurdu ki ḥaḳḳ te‘ālā 14. rahmet eyleye ḳarındaşumuz ḥāzret-i müsāya ki anuñ ümmeti kendüsin bunda ziyāde rencide iderler

15. idi ve ol aña şabr ider idi ve şāḥābe rıdvānu’llahu ‘aleyhim ecma‘īn dirler idi

16. ya‘ni her kimesne ki ḥalkuñ izāsına şabr 17. itmez biz anuñ imānın imān ‘add itmezüz ve kaçan cibrīl ‘aleyhi’s-selām ḥāzret-i resūle mekārīm-i aḥlāḳına 18. taḥrīş ider idi resūlu’llah şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellem ḥāzret-i mecāmi‘ mekārīm-i aḥlāḳdan sū‘āl 19. buyurur idi cibrīl ‘aleyhi’s-selām dir idi

183b

⁶⁸¹ Muzzemmil 10: Onların söylediklerine karşı sabret ve onları güzellikle terk et.

1. **عن مظلک** ya'ni ki aşıl mekârim-i ahlâk oldur ki her kim senden kesilür sen aña yapış
2. ve her kim ki seni hayrından mahrûm ider sen anı 'atâ ile şād eyle ve her kim ki saña
zulm elini irişdüre 3. sen aña nevâl-i 'afv irişdür **ikinci** kısım-ı meşâyib ve nevâyibden ki
şabr-ı evvel ve âhîr bende ihtiyâr iledür 4. evlād ve aḥbāb mevte gibi ve helāk-ı emvāl
ve zevāl-i şihḥat hücûm-ı ālām ve eskām vesâyir 5. beliyyât ile şabr itmek bu cümleye
a'lā-yı maḳāmāt ve erfa'-yı derecâtdur **'an ibn-i 'abbās** razıya'llahu 6. 'anhu buyurur ki
şabr ḳur'ānda üç mertebe üzeredür ol edā-yı ferāyize-i şabr ve bu şābire üç yüz 7.
derece var ikinci şabr-ı maḥārimden ve anuḡ altı yüz derecesi var üçüncü şabr-ı şadmeler
ola 8. meşâyibden ve bu şābire tokuz yüz derece var ve bu mertebelerün bā-ḥuşûş ki
fazîletleri 9. var evvel farz ola merātibden itdügi ol cihetindür ki her mü'min ki şādıḳdur
farz edāsına 10. ve maḥārim ictinābına şabr idebilür ammā ol saṭvetde vürüd-ı meşâyibe
şabr itmek erbāb-ı yakīn 11. aḳviyāsı taḥammüli ḳuvvetsizin ve etkıyā-yı ehl-i temkīn
taşarruf-ı şihḥatsizin müyesser olmaz ve bu cihetden 12. idi ki ḥazret-i şalla'llahu te'ālā
'aleyhi ve sellem du'āda buyurur idi ki **اللهم انى اسلك من الضيق** 13. **ما تونم على مصائب الدنيا** ya'ni yā rabbi
ben senün ḥazretün den yakīn taleb iderem ki sen 14. ol yakīn ḳuvveti ile dünyā
muşibetin baña āsān idesin resül-ı 'aleyhiş-şalātü ve's-selām buyurdı 15. ki
يقول الله تعالى اذا ابتليت عبدي نصبر ولم ينكسني الى عواد بدله لمخاضا 16. **من لجهده وما خيرا من دمه فان اوبس له فلا ذنب له وان توفيه فالى رحمتي**
buyurur ki 17. ḥaḳḳ celle ve 'alā buyurmışdur ki kaçan bir bendesin bir belāya giriftār
ve mübtelā eyleye ol bende 18. şabrı kendüye şı'ār eyleyüp her kimesne yanında bizden
şikāyet itmeye biz kendü ma'nevî 19. laḥmını şuverî laḥmından eyü giydürürüz pes eger
aña şifā vire üz evṣaḥ-ı ḡubār-ı āsāmı

184a

1. anuḡ dāmen-i himmetinden döküp ve eger rûḥın ḳabz ideüz rûḥ ve rıdvān menziline
irışdürürüz 2. **روي ان داود عليه السلام قال اخرجوا العين التي تبصر على المصاب** 3. **ابنا مرضا لك فالجراوه ان البسد لاس الايمان فلا اتعد عن ابد**
mervîdür ki dāvud 4. 'aleyhi's-selām didi yā rabbi nedür ol gamzede miskīnün cezāsı ki
gönlünün ḥüzni ve bāṭınun 5. söz ve anı ney ile senün ḥazretün den kelān-ı belānun
şademātına senün rızāḡ vefāsı için şabr ider 6. ḥaḳḳ sübhānehu ve te'ālā ḥazreti buyurur
ki ol bendenün cezāsı oldur ki anuḡ selīm göñline imān 7. ḥil'atı giydürüp bu bî-
nihāyet-i ni'metün 'atāsın hergiz andan girü almayavuz **naḳldür** ki 8. naḳl-i şāḥiḥ

hazret-i resul şalla'llahu te'ala' aleyhi ve sellem hazretuñ oğlu ibrahim vefat itdi 9.

hazretuñ mübarek gözlerinden yaş dökilüp 'abdurrahman bin 'afv didi ki ammā امانتينا

10. عن هذا قال ارهذه رحمة من الله وانما يرحم الله عباده الرحاء ya'ni ya' resula'llah 11. sen bundan bizi nehy

itmediñüz mi hazret buyurdi bu nişan-ı rahmet haqqdur ki anuñ asarı 12. gönülde ve gözde zahir olur ve rahmet-i rahmani asarın mevşüflardan gayrı rahmet şıfatı 13. ile

anuñ bendelerinden bulmayalar **naql** olunur ki hüseyin manşür hallacdan sü'al itdiler

hâlet-i 14. şalbda ki māü't-taşavvuf didi ان تستغفر نفسك انم تستغفرها تغلب⁶⁸² imdi şabirüñ 15.

kemali şabrda oldur ki her ne hareketden ki ol mezmümdür şabr 16. eyleye ve her harekete ki ol mahmüddür yine şabr eyleye ve hareket iki nev'dür zahir ve batın ve

şabr-ı hareket batına uladur zirā ki ol nice tayyār ve 17. ve hareket-i zahir dañı nice

seyyārdur ve bu şabr ise dāyimdür ki rüh mufāraqatsızın inqıtā' bulmaz zirā 18. kamil-i

taliblerüñ hareket-i ahvālinüñ her hālinde şabrda gayrı olmaz ammā ahvāl-i ahkām-ı

te'ākub-ı 19. ezmine vāsıtasıyla asar-ı tefāvüt emegine asarile muhtelif olur ve bu şıfatuñ esāmisi

184b

1. bi-haseb-i ihtilāf hāl-i muhtelif olur ve her maħallde bir gayrı ism ol hāle münāsib

kendüye itlak 2. olmuş olur meselā eger şabr-ı muşibete zahir ola aña şabr dirler ve anuñ

haqqı isminden bu maħallde 'udül 3. itmezler ve eger şehvet-i batn ve ferc ola aña 'iffet

dirler ve ihtimāl hālinde ola gayrıdan aña zabt 4. dirler ve anuñ muķābelesinde bañar-vār

ve eger harb ve muķātele hālinde ola aña şecā'at dirler ve 5. anuñ muķābelesi hanındur

ve eger hışmı hazm itmek maħallinde olur aña hilm dirler ve anuñ muķābelesinde 6.

tehattük var ve eger nevāyib-i rüzgār nāyibesi zuhūr-ı hāletinde olur aña sa'at-i şadr

dirler 7. ve anuñ muķābelesinde ricz var ve eger ihfā-yı kelāmda ola aña kelimāt dirler

ve bu izā'at muķābelesindedür 8. ve eger şabr-ı fuzul maldan olur aña zühd dirler hırs

muķābelesindedür ve eger şabr ise 9. kudretde ola huṭūtdan aña kanā'at dirler anuñ

muķābelesinde şerm var ve bu kıyās üzere kaçan 10. 'arif-i nazār başiret ile te'emmül

ide imānuñ ekser kapuların bu şıfatda olur ve bu cihetden idi ki bir kerre 11. hazret-i

resulu'llah şalla'llahu te'ala' aleyhi ve sellemden imānı sü'al itdiler buyurdi ki şabrdur

⁶⁸² Nefsini bir şeylerle meşgul et eğer meşgul etmezsen o seni meşgul eder.

zīrā ki 12. ḥaḳīḳatde ol ahlāk ve şifāt īmāna şāmildür ve bir gürüh ki sa‘adet yolunun menzilleri 13. seyrinden girü ḳalmışlardır oldur ki taş nefsi vāsıtasıyla ḥuzūz-ı cismānī isti‘cālī ile bu şifatuñ 14. istimdādından gāfil olmuşlardır ve anların ḳillet-i mülāzemetlerinden ḳat‘ oldı **haberde** gelmişdür 15. ki ḥaḳḳ te‘ālā ‘azze ismiḥu ḥazret-i dāvud ‘aleyhi’s-selāma vaḥy buyurdı ki yā dāvud ‘amā-yı gāflet-i ḳalbi körlerine 16. söyle ki tā dimeyeler ki cevāhir-i ḥazāyin-i ‘ilm keşfi gökdedür aşığa götürsünler yā zemīnedür çıkarınlar 17. ki kemāl-i ḥikmet sizün gönüllerinüzü ḥazāyin-i cevāhir-i ḥaḳāyık-ı melekūtī ḳılmışuz ve nuḳūd-ı esrār cenāb-ı kibriyāyı 18. anda vedī‘at ḳomışuzdur ammā siz anı şehevāt tayērānı ile örtmişsiz ‘alāyık daşı ve kesegi ile 19. anı mesdūd itmişsiz şehevāt-ı ciyefi dünyāmuzile sende ḳoyup ve kendü nüfusunuzı bizüm ḥazretümüzde

185a

1. ādāb-ı rūḥāniyān ile mü‘eddī ḳılıñuz tā neyyir-i emtār-ı leṭāyif-i mevāhib sizün riyāz-ı şuduruñuza 2. yağdura uz ve zülāl-i esrār gönül yenbū‘ından sizün lisānlarıñuza cārī ḳılavuz 3. جلدنا لله من عباده الطاهرين ورزقنا جزاء الصالحين بفضله ورحمته انه⁶⁸³ **bāb on ikinci** kibr ve gāzab mezemmetinde 5. ve tevāzu‘ ve ‘afv fazīletindeki āfāt ve levāzım-ı ḥükümet ve velāyetindür ve kibr ve ‘alāmāt-ı 6. aḳsām-ı vücūdı ve ḥaḳīḳati ve anuñ āfeti ve esbāb-ı zuhūr beyānında ve anuñ izālet-i 7. keyfiyyetinde قال الله تعالى ما عرف عن ابائنا الذين يتكبرون في الارض بغير الحق 8. ḥaḳḳ celle ve ‘alā ḥazreti menḥūsān-ı mesāvī-i tecebbür ve menkūsān-ı mehāvī?-i tekebbür tehdīdi ciheti için 9. buyurur ki tiz ola ki döndüre üz ya‘ni maḥcüb ḳılavuz merdūd-ı mütekebbirleri lezzāt-ı müşāhedeyi 10. āyāt-ı nefehāt-ı eltāf-ı rabbāniden ve maḥrüm ḳılavuz maṭrūd-ı mutecebbirleri zevḳ-i müṭāla‘ayı nešemāt-ı 11. envār-ı rūḥāniden ve bend ḳılavuz maḥzūl cebbārların boyunların selāsil-i ālām-ı nīrān 12. ile ve lafz-ı bi-ğayrū‘l-ḥaḳ işāretdür ol kimesnelere ki bisāt-ı ‘ubūdiyyetde oturup bi-kerāmet 13. ve taḳvā büyüklük ararlar ve tariḳat-ı mübārizleri meydānında bī-ḳuvvet-i ma‘nevī kemer bağlarlar 14. ve buradan idi ki imām muḥaḳḳaḳ ca‘fer şādık rażıya’llahu ‘anhuya didiler ki ان فيك كل فضيلة 15.

⁶⁸³ Allah bizi tertemiz kullarından eylesin ve fazlıyla, rahmetiyle. Salihlerin mükāfatıyla rızıklandırısın.

الآن تكبر قال است تكبر ولكن كبرا الحق قام من مقام التكبر

ya'ni bir t̄ayife 16. ki ahlāk-ı nefsanilerin maḳām-ı fenāya şatup h̄āne-i vücūdların şıfāt-ı beşeriyetden 17. çıkardılar varlık h̄aşākın nābūd-ı zāviyesine bıraḳdılar her zamān ol maḳbūllara merāret-i 18. fenā tecerru'ından sonra şerbet-i beḳā datdurılır ve bārgāh-ı liḳāda ba'zılarına libās-ı ḫilm 19. ve ḫayā giydürilür ve bir miḳdārın daḫı 'izzet ve kibriyā ḫalḳına maḫşuş kılinur pes kaçan maḳām-ı

185b

1. şahvda bu şıfātun āsārın anlarun 'aziz vücūdlarında zuhūra getüreler 'āmm-ı ke'l-i n'ām 2. anı anlardan tekebbür bileler ammā 'arif-i muḫaḳḳaḳ bilür ki ol ta'azzüz-i biḫaḳ ve tecellī-i saltanat kibriyā-yı muḫlaḳdur 3. ki ebdān-ı rākibe ve ecsām-ı t̄āhirelerinde zuhūra gelür degül anlarun kendü yanlarında bir miḳdārı 4. ve ne ḫalḳun redd ve ḳabūlinde ārām ve ḳararı ve ne bu şıfatun zuhūrında ihtiyarı ola 5.

لرفع الله ما يشاء ويحكم ما يريد

684 ve andan ḫazret-i 'ali kerremu'llahu vechehu buyurur ki

ما بين

تواضع العني في جعل الفخيرة في ذاب الله الرحمن من ذلك تبارك وتعالى

7. نعم بالله تعالى

işāret bu ma'nāyadur zīrā ki aḡniyānun tekebbürlügi naḫvet-i nefsanī sebebi ile 8. ve 'avāriż-ı umūr-ı fānī iledür ki ol biḡayrū'l-ḫaḳdur nice ki tenzīl-i furḳānī ve ḫiḫāb-ı rabbānīde 9. mezkūrdur ve 'arifdür dervişün tekebbüri allah ve billahdur ve bu aḫsen-i aḫvāl-i fuḳarādur **naḳl** 10. olunur ki

yaḫyā bin mu'ad rāzi ḳuddise sırrıhu buyurur idi ki

التكبر ذى التكبر المبالغة

11. ya'ni tekebbür bir kimesneye ki dünyevī sebebi ile tekebbür ider 'ayn-i tevāzu'dur burada bu 'arifden 12.

'aks-i ḫikmete döner **ve aḫbār-ı** şaḫīḫde vardır ki

اذا رايتم المتكبرين فكبروا عليهم فان ذلك

مذلة وصفار

buyurur ki mütekebbirān-ı ḡāfilleri görinüz ve anlara tekebbür idinüz ki anlarun sevret-i 14. tekebbürleri anları öldürür ve eger tekebbür-i 'arif-i muḫaḳḳaḳ bu maḫallde t̄āt-ı rāfi'adan olmasa 15. idi ḫazret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi ve sellem anuḫıla emr

buyurmaz idi

وعن الجوهري

16.

رضوا الله عند قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول الله تعالى الكبر يارادى

17.

والعظمة اراى فمن ارعنى في واحد منهما القية فيهم ebū hureyre ḫazretleri rivāyet 18. idüp dir ki ḫazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki ḫaḳḳ celle ve 'alā ḫazreti buyurmuşdur ki şıfat-ı

⁶⁸⁴ Hacc 18/Maide 5: Bilakis Allah dilediğini yapar ve dilediği gibi hükmeder.

19. kibriyā niḳāb-ı cemāl ve na‘t-ı ‘azamet bizüm perde-i kemālümüzdür her kim huḳūz-ı nefsanī ve tesvīlāt-ı şeytānī

186a

1. bu iki şıfatuñ birisi ile bizüm cenāb-ı ‘izzetümüz ile münāza‘at ider biz anuñ nefis ḥabīsın deryā-yı 2. gāżab-ı cebbārīye bıraḳup ve anuñ cism-i ḥasīsın vuḳūd-ı āteş-i

cehennem iderüz **وعن ابن عمر رضي** 3. **الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من كان في قلبه مثقال ذرة من الكبر** 4.

كبه الله في النار على وجهه ibn-i ‘ömer rażıya’llahu ‘anhu rivāyet ider ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi 5. ve sellem ḥazreti buyurur ki her ḥasīs kec-reftār ki kendü tebeh-kār nefsinden dergāh-ı ‘izzetde 6. bir zerre miḳdārı kibr bile gāyret-i cebbārī ilā ol tīre rüzgāruñ cism-i

ḥabīsın ‘azāb-ı 7. kaṭı‘yet-i nār ve nuşūcet?-i ‘āra mübtelā kıla **وعن ابى هريرة رضي الله عنه قال** 8.

رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال حبة من خردل 9. **من الكبر** ebū hureyre ḥazretleri rivāyet

iderler ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki 10. her kimüñ nefsi bir dāneyi ḥardal miḳdārı kibr-i ḥubısından mülevveş ola ve anuñ izālesine 11. sa‘y itmeye ol

kimesne pāklar evi olan cennāt-ı ‘adne yol bulmaya **وعنه قال رسول** 12.

بطا هم الناس هو انهم على الله تعالى 13. **الله صلى الله عليه وسلم يجزون الجبارون والمكبرون يوم القيمة في صور الذر** ebū hureyre

ḥazretleri buyurur ki ḥazret-i şalla’llahu 14. te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyurur ki cebbārān-ı bī-nūr ve mütekebbirān-ı ez-dil devr-i kıyāmet güninde şüretleri 15. üzere düşmiş olalar tā ki dünyāda tañrı ḳullarına istihḳaksız büyüklük iderler 16. idi yārin

ḥalāyıḳuñ ayağı altlarında pāymāl-i mezellet olalar **وعن عمر بن عبد الله** 17.

عن جده عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قال يجسر المكبرون مثل الذر يوم القيمة في صورة الجبال انهم الذر من كل مكان يسافون الى الجن في جهنم بولس نعلهم 18.

19. **انارا لا يار شيقون من عصارة اهل النار** ‘ömer bin şu‘ayb rivāyet ider pederinden ve ceddinden

186b

1. ki ḥazret-i şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyurdu ki mütekebbirān ‘unf-ı kıyāmet güninde mūr-ı za‘īf 2. gibi düşmiş olanlar ṭāhir⁶⁸⁵ olur olmazdan sitem çeküp ve her ṭarafdan ‘azāb ve giriftārlik dadalar 3. pes ol müdebbirleri mūr ve meges gibi cehennem ḳuyularından bir ḳuyuya süreler ki anuñ ismi bülesdür ve her 4. anları ardābe-i

⁶⁸⁵ tāhir şeklinde yazılmıştır.

cehennemilere yıduralar ve üzerlerine âteşler döküp ve nüfûs-ı ħabîselerin şavlet-i 5. kahr ile yaqalar **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من فارق روحه جسده وهو يرى** 6. **ومن الأئمة دخل الجنة الكبر والدين والغول** ħazret buyurur ki âsâr-ı ednâs-ı kibr ve mazleme-i 7. zulmet ve ħıyânet-i mevâni‘-i tariķ ve menzil-i kerâmetdür ve her kim ki anuñ bātnı ħâlet-i naķlde dünyâ menziline 8. bu üç şıfat kedüretinden müberrâdur anuñ nefsi lâyıķ-ı riyâz-ı cennetü‘l-me‘vâdur **وعن ثابت** 9. **حسنا وفعالين حسنا فعالين الصلوة والسلام ان الله جميل الجلال الكريم الخ** 10. **ابن العيس الانصاري رضي الله عنه قال رسول الله ان الرجل يحب ان يكون ثوبه** 11. **وعن الماسر ثابت** ibne‘l-ķays enşârî ħazret-i şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellemden sū‘âl itdi ki 12. yâ resûla‘llah bir kimesne ħaz ider ki kendü câmesi ve bābücü eyü ola ħazret buyurdı ki 13. cenâb-ı kibriyâ cemîl-i muṭlaķ ki münezzehdür şâyibe-i noķşândan mürîd-i zuhûr-ı kemâl cemâl-i nev‘-i insândur 14. ve tecemmül-i mü‘min mücib-i tekebbür ve ħüsrân degüldür belki tekebbür-i mezmûm oldur ki ħaķķuñ fermânın ħâr 15. ve mü‘min karındaşları ħaķîr dutalar **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اهل النار** 16. **حفظي من كل مستأجر وجماع مانع** derecât-ı nîrân-ı sükkânları mütekebbirân-ı zelîl 17.ve ħarîşân-ı baĥîl olalar ki cümle ‘ömrlerin cem‘-i ħuṭâmda sa‘y ve ħarc idüp temettü‘-ı ħuķûķ-ı 18. dîni dünyâyâ şatarlar **عليه وسلم يخرج من النار عقوله اذ ان يبعثان وعيان بقران ولسان يطوقون** 19. **وعن ادهره رضي الله عنه قال رسول الله صلى الله**

187a

1. **وكلت كل جبار عنيد وكل مرد عاتق الله لها اخر بالمصيرين** ebü hureyre ħazretleri 2. rivâyet ider ki ħazret-i resûlu‘llah şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellem buyurdı ki ħaşr ve neşr güninde 3. bir baş boynı ile dūzahdan görine öyle ki cümle ħaķķ üzerine mehâbeti düşe iki 4. işidür kulaķları ile ve iki görür gözleri ve söyler dili ile söyleye ki beni 5. üç gürüha vekîl itmişlerdür ki nefsi ‘inâyetlerin cehl meydânında ķomışlardur anlar mütekebbirân-ı 6. ‘ânid ve kâfirân-ı câhid ve muşavverân-ı şüret-i cämiddürler **وقال عليه الصلوة والسلام** 7. **لا يدخل الجنة جبار ولا يخيل ولا يحل المالاك** ya‘ni her kimesne tañrı bendelerine faĥr 8. götüre veyâ ħabâset-i buĥl kendüde şaķlaya veyâ mażlûmları nâ-ħaķķ rencide eyleye ol kimesne 9. raĥmet-i âsârın görmeyüp tûbâ gölgesinde oturmaya **وقال صلى الله عليه وسلم** 10. **بما جعل فخر في يوم قد يحبته نفسه خفف الله به الارض فهو يخجل فيها الى** 11. **يوم القيامة** ya‘ni bir ħâletde ki bādî-i cehl-i müdebbiri eyü cämeler ile mübâĥât görünür 12. ve ‘aceb marâzlar idbâr derdine ķatar ol

müdebbirün ğayret elin mehāvī kahr ile aşığa götürür 13. ve anuñ çerāġ-ı sa‘ādetin ‘avāşif-ı cebbārī ile aşığa gider ve buncılayın kıyāmete deġin 14. derekāt-ı kahrda gider ve anuñ iqbāli yüzi zulumāt-ı ba‘d ile siyāh olur **وعن ابراهيم** 15.

رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا ينظر الله تعالى الى من حمر زاده 16. **خيلاء** ibn-i ‘ömer rivāyet ider ki ĥazret buyurdu ki ĥaqq te‘ālā rahmet nazarın qaldurur ol 17. cāhilden ki tekebbürlük sebebi ile

cāmesin uzun ider **لا يزال الرجل يرهق نفسه حتى يكتب في الجبارين فيصيده ما احبهم من العذاب** 18. **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم** 19. buyurur ki ol ġāfil-i aĥmağ ki kendü nefsinün ġadri var bilüp kendü nāmın cebbārlar 187b

1. cerīdesinde sebt itdürür anlara müşābeheth-i nefis emāresinde ‘azāb-ı uĥrevī datdurur 2.

وقال صلى الله عليه وسلم نبتة لا يتكلم الله يوم القيمة ولا ينظر اليهم ولهم عذاب 3. **ابن شيخ ومالك كذاب وعالم مشاكير** ya‘ni üç kimesnedür rüz-ı kıyāmetde ĥazret-i 4. ‘izzet celle ve ‘alā anlar ile söyleşmez ve ednās-ı āsāmların āb-ı rahmet ile yumaz ve ol bī-devletlere 5. ‘azāb-ı elīm datdurup nekāl-i ‘azīme mübtelā kıılır ve ol kimesneler zināya mürtekib olan pīrlar 6. ve yalancı ĥākimlerdür ve mütekebbir-i bed-ĥüy ĥācethi şāĥibleri ki ĥalkuñ ĥācethi anlarda ola 7.

وعن اسما بنت عميس رضي الله عنها قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم بين العبد 8.

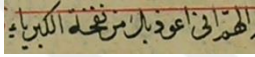
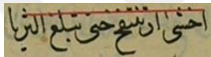
نجبر واعدي ورضي الجبار الاعلى وبين العبد هوى ورضي المتعابر والبلا esmā bint-i ‘umeys 9. rivāyet ider ki ĥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur ki bendelerün yaramazdur ol bende ki kendüsin 10. mütekebbir cāhillere beñzedür ve şecere-i ĥabise kibrlerin rüsūĥa irişdürür ve devlet ħurb-ı perverdigārdan 11. maĥrüm qalır ve bendelerün yaramazdur ol bende ki gerdenkeşligin ĥadden mütecāviz idüp 12. ve ĥazret-i cebbārın fermānuñ nazara getürmez ve daĥı bir lisān ve ġafletile rüzġarın ġiçürüp 13. ve ħabrde çürüyüp toprak olmasın

ĥātırta getürmez **وقال امير المؤمنين علي كرم الله وجهه** 14. **ان الله تعالى يوكل على كل عبد ملكا فاذا اكبر قال له اخذ ففرضك الله فموني**

15. **نفسه كبروق في عين الناس لغيره من الخبز** ya‘ni ĥikmet-i zāt-ı müte‘āliye her bir bendeye bir melek 16. müvekkil kıılır tā ol bendeyi kibr yolından ve cefā tarīķinden tevāzu‘ ve vefā bisātına da‘vet 17. eyleye ve çün nefis-i ĥabise-i bende ‘inān-ı kibr ve naĥveti vefā yolından döndüre ol melek anı 18. zecr ile bisāt-ı ħurbdan süre ve meşāmm-ı sırrı anuñ tenessüm-

i rûh-ı rızâdan mahrûm kıla ol 19. müdebbirün nefsi şümü gözinde büyük görine ammâ halkuñ gözine haķır ve hınzirdan murdârrek görine

188a

1. ey ‘azîz bilmiş ol ki kibr bir mezmûm şıfatdur nefsi emâre şıfatlarından ve ol iki kısmdur 2. emri bātın ki aña hulķ dirler ve ol aşıldur ve zâhir ki ol a‘mâl-i cevârihdür ve ol fûrû‘ 3. ve aġşân-ı semerât aşl-ı bātındur ve aşl-ı bātın mûcib-i harekât ve maşdar-ı a‘mâl-i zâhirdür 4. ve anuñ haķıķati istirvâh ve rûkûn ve rû‘yet mertebe-i nefsi fevkden bir ġayrı rûtbe mütevellid 5. olur zîrâ kendüsin mertebe bilür ve bu rû‘yet-i haķıķatde nefsi müşeffah olur ve anuñ sebebi ile 6. ġayrınuñ intifâhı anuñ yanında haķır görünür bu cihetden idi ki hażret-i şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellem 7. du‘âda buyurur idi ki ⁶⁸⁶ **naql** olunur bir kimesne 8. hażret-i emîrû‘l-mü‘minîn ‘ömer rażıya‘llahu ‘anhudan icâzet taleb itdi ki şabâh namâzından soñra 9. va‘z söyleye buyurdi ki ya‘ni korķaram müntefih olup 10. kendünji âsmâna çıkarasın imdi kibr bu ma‘nâ ile ‘acebden temeyyüz olunur zîrâ zuhûr-ı şıfat-ı 11. kibr ġayrınuñ rû‘yeti olmayınca mutaşavver olmaz ve ‘aceb ise müsted‘î rû‘yet ġayr degüldür 12. ve ol kimesne ki envâ‘-ı dînî ve dünyevî kemâllerinden kendüde kemâl müşâhede ider ve taħşîş-i 13. ‘inâyet-i rabbâniden anı ol kemâl ile anuñ zevâl-i havfindan kať-i nazar itmişdür ve anuñ huşûl-ı 14. feraħı aña ġâlib olmuşdur ol mu‘accibdür egerçi hiç kimesne anuñla mevcûd degül **ma‘lûm** 15. ola ki kibr ‘ibâretdür hâletden muħaşşıl-ı i‘tikâdı oldur ki kendü ġayrılardan eyüdü 16. ve bu mertebenün evvel hâli oldur ki ġayrıları kendüden haķırün bilür ve kaçan bu şıfat rûsûh 17. buldı ol kimesne huddâm ve ‘abîd mertebesinde i‘tikâd ider ve edâ-yı huķûķ ġizmeti 18. kıyâmda aña vâcib bilür kaçan bu şıfat-ı kemâle irişe anuñ ġizmetinden istinkâf eyleye 19. ve anı ġizmete lâyıķ görmeye bu ise nihâyet kibrdür ki hażret-i şamediyet ‘azze şânehu kemâl-i ‘azametle ‘âşiyân-ı

188b

⁶⁸⁶ Allah‘ım kibirlilerin kibrinden sana sığınırım.

1. ma'yüb ve cāfiyān-ı menkübü kendü cenāb-ı 'izzetine çağırur ki **هل ترأيب فاتوب عليه** 2. **هل من مستغفر فاغفر له**⁶⁸⁷ ve bu müdebbir-i za'if ve 'aciz-i ḥabāyiṣ-i cehl ve ḡaflet ile ve 3. nekāyiz-i 'acz ve zilletle kendü gibilerün ḥidmetlerinden 'ār ider ve ḥazret-i şalla'llahu 'aleyhi 4. ve sellem buyurur ki **لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من كبر** ya'ni cümle ahlāk-ı 5. zemīme ḡazabından ve ḥıkd ve ḥased ve riyā ve cedel ve kizb ve ḡybet ve nemīme ve mümārāt ve buhl ve 6. 'aceb ve tayş ve ḥilfden ve her biri bunlarun cehennem miftāhlarının miftāhlarındandır ki bunlardan 7. müteferri' olur ve çün kibr mādde-i ḡazabdur ve kuvvet-i ḡazab ise şerer-i āteş-i ḳahr-ı ḥazret-i şamediyetdür 8. ve āteşün ḥāşşiyeti oldur ki bir zerresi ḥareketinden dünyāca işti'āl ḥāşıl olur imdi bir 9. zerre kibr-i mücib-i işti'āl āteş-i cehennem oldı ki a'zam-ı 'avāmil-i nīrāndur ki **ان الذريرة تكبر** 10. **عن عبادي سيدنا يوم نحرقهم واخرين**⁶⁸⁸ pes kibrün eşedd ve eşerr-i envā'ı oldur ki 'ilm-i dīnden 11. ve ḳabül-i ḥaḳḳdan ve ḥazret-i rābbü'l-'izzetün fermānlarına māni' olup ebvāb-ı sa'ādāt-ı ebedī kendüye 12. mesdūd ola ve ol nüfūs-ı ḥabīse eşkıyā istilāsı vāsıtasıyla müstahaḳḳ ḥiṭāb-ı ḳahr-ı ḥazret-i 13. cebbārī ola ki **اليوم يحرقون عذاب الهون بما كنتم تقولون على الله حين الحق** 14. **وكنتم عن اياته فيسكبون** ya'ni ki melāyike-i mele'-i a'lā mevḳıf-ı 'arzda mütekebbirlere rüsvā 15. ve 'itāb ideler ki bu gün cezāñuz şümlük ve bed-girdārlik 'azāb ve ḥārlik ve faẓīḥat 16. ve giriftārlikdür biliñüz ki dünyāda dāyimā bir lisān ile ki bizüm zikrümüz cārī olur idi 17. anuñıla nā-sezā ve fuḥş söyler idiñüz ve nefis ḳademiyle cehl ve hevā ve cefā yolına gider idiñüz ve bu 18. işāretdür aña ki kibr-i tuḡyāndur ki anuñ sebebi ile ḥaḳḳ te'ālā fermānın terk eyleye ve gāñ ḥalḳa 19. sitemler eyleye ve gāñ enbiyāya imān getürmeye nice ki mekke küffārı dimişlerdür **لولا نزل هذا**

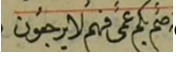
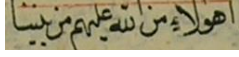
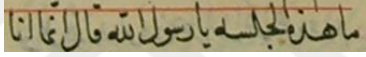
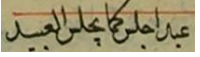
189a

1. **القران على جبل من**⁶⁸⁹ 'azīm ḡāyet 'inād ve ḥasedden ḥazret-i risālet yetīm ebū ṭālib 2. istinkāf itdiler ve tarīḳ-i ḥaḳḳ-ı muḳtedāsın riyā ile aradılar ve āḥiret şerefin 'izz-i

⁶⁸⁷ Var mı tevbe eden, tevbesini kabul edeyim. Var mı bağışlanmak isteyen, onu bağışlayayım.

⁶⁸⁸ Müémin 60: Bana kulluk etmeyi kibirlerine yidiremeyenler aşağılanmış bir hâlde cehenneme gireceklerdir.

⁶⁸⁹ Haşr 21: Eğer biz, bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik.

dünyâda taşavvur 3. itdiler ve ḥasâset-i himmetden velîd muğîre ve ebû mes'ûd saḳafî intihâb idüp begendiler 4. ve bu gâyetde ki nevbet-i kûs muḥammedînüñ şamem-i şadâsî gökde ve yirde şıgmaz idi işitmediler lakin anlaruñ 5. bâtınları körlük şıfatı ile buñaldı ki ⁶⁹⁰ ve ba'zılar şeqâvet 6. ve ḍalâl-i gâyetinden ve māl ve cāh-ı ta'azzüzinden aşfiyâ-yı ümmet-i mücâlesetinden ve evliyâ-yı ümmet-i 7. muvânesetinden 'ammâr ve selmân ve bilâl gibilerden 'âr iderler idi ve bunuñ izhârına mürüvvet 8. ḥicâbı perdesin önlerinden ḳaldurdılar ⁶⁹¹ 'alâmât-ı ızmâr-ı 9. tekebbür ve anuñ esbâb-ı zuhûrî çoḳdur ammâ ümmehât ve uşûl-i 'alâmât-ı ızmârı anuñ ondur 10. ve esbâb-ı zuhûr ve izhârı anuñ yididür **'alâmât-ı** ulâ oldur ki oturduğı maḥalllerde 11. murabba' oturur ve bir ayağın bir ayağı üzerine ḳoya yâ müttekî otura ve aḡleb-i evḳâtı akrân 12. ve emsâl ve ma'ârif ve aḥavâtlarına mekân itmeyüp ve cülûsda şerâyiṭ-i edebe ri'âyet itmez **haberde** 13. gelmişdür ki a'râbdan birisi ḥazret-i risâlet-penâh şalla'llahu 'aleyhi ve sellem ḥazretlerine geldi gördi ki 14. sofrada iki dizi üzere oturur didi ki 15. ya'ni yâ resûla'llah bu ne oturuşdur ḥazret buyurdi ki ben bende-i ümm 16. ve bendeler gibi otururum **naql** olunur ki şeyḫ ebû ḥafş ḥaddâd ḳuddise sırrıhu kendü aşḫâbına 17. dir idi ki ḥüsn-i edeb-i zâhirde ḥalk ile nişân-ı ḥüsn-i edeb idebilmez berekât-ı âşâr-ı 'ubüdiyyetden 18. bâtında maḥrûm ḳalur **'alâmât-ı** sâni' oldur ki yola gitdükdü şalınur gâh elin ḥâşra üzere 19. ḳor ve gâh ḳaftânî etegin dutar ve gâh elin ardına dutaraḳ şalınur bu cümle netâyic-i kibr ve nemire-i 'aceb

189b

1. ve nişân-ı ḥuḅs-ı bâtındur **mervîdür** muṭarrif bin 'abdu'llah ki tâbi'inüñ ekâbirlerinden idi mûhellebi 2. emâreti eyyâmında gördi ḥarîr câmeler giyüp şalınur idi didi ey tañrı ḳulı bu ne 3. reftârdur ki idersin ḥaḳḳ te'âlâ anı düşmen dutar mûhelleb didi beni tanımaz mısın didi belî bilürem 4. senüñ evvelüñ bir nuṭfe idi bî-miḳdâr ve âḫirüñ bir cîfedür murdâr ve bu ḥâlde necâset 5. ḥammâlısın mûhelleb bunu işidüp 'özrler isteyüp tevbe itdi **'alâmât-ı** sâlis oldur ki 6. dâyimâ ister ki ḳarşusunda âdemler duralar

⁶⁹⁰ Bakara 18: Onlar, sağdırlar, dilsizdirler, kördürler. Artık (hakka) dönmezler.

⁶⁹¹ En'am 53: Bunlar aramızdan Allah'ın kendilerine minnet duyduğu kimseler mi?

emirü'l-mü'minîn 'ali rażıya'llahu 'anhu buyurur ki 7.

اراد ان ينظر رجال من أهل النار فليظن الى رجال قاعد وين يريه قوم قيام

bu hadıs-i 8. mevķuf ve merfū rivāyet olunmuşdur ya'ni her kim ister ki ehl-i dūzaħdan bir kimesne göre 9. nazār itsün ol kimesneye ki kendü oturmuş olup karşıusunda nice ādem ayak üzere 10. duralar

11. **عن ابن عباس رضي الله عنهما قال لما حضرنا رسول الله صلى الله عليه وسلم وكانوا إذا راوه لم يقولوا لم يعلون عن كراهته لذلك**

enes 12. ĥazretleri rivāyet ider ki aŗĥābeye 'azīzrek ve dostların ĥazret şalla'llahu 'aleyhi ve sellemden 13. ġayrı yoġidi böyle iken meclislerine ĥazret geldükde kākamazlar idi zīrā bilürler idi ki 14. böyle nesnelerden ĥazretün ikrāhı var 'alāmāt-ı rābi' oldur ki tenhā yola gitmekden 'ār 15. iderler ve isterler ki ardınca ve öñince ādemler olsun ebū derdā rażıya'llahu 'anhu buyurur 16.

لا يزال العبد يزداد من الله بعد ما مشى خلفه

ya'ni ĥazret-i bārīden uzaklık 17. ĥāşıl ider ol kimesnenün ki bātınında bu dā'ie ola ki ardınca öñince ādemler yürüye 18. ebū imāme

rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki didi **كنا نمشي خلف رسول الله** 19.

صلى الله عليه وسلم فسمع صفق النعال فوقف ثم قال مثلوا بين يدي فلما ارسل

190a

1. **نشى بن بديل قال لما سمعت صفق النعال فقلت اني خلف رسول الله صلى الله عليه وسلم** ebū imāme 2. rażıya'llahu 'anhu didi ki bir ġün ĥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem 'aķabince gider idüm ol ĥazret na'lımızun 3. şadāsın işidüp tevaķķuf buyurup didiler ki ilerü gidinüz didün yā resūla'llah senün öñünçe 4. gidelüm buyurdu belī zīrā na'lınız şadāsın işitdüm ķorķdum ki kibrden nesne ĥātırıma gele 5. 'alāmāt-ı ĥāmis oldur ki ekābir-i dīn olan 'ulemā ve erbāb kılup ve evliyā ve şulehā ziyāretinden 6. istinkāf eyleyüp kendü nefsi rezīlesi sebebi ile dünyevī nef'-i fāyide ve şavāb-ı uĥrevīden maħrūm 7. kıla ve selefde olan şālihlerün tariķine mütāba'at itmeye 'alāmāt-ı sādīs oldur ki öñinde 8. oturalar nice ki erbāb-ı ĥacāt oturur ve ĥazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem aŗĥābe arasında 9. her ķanda yir bulur ise oturup bir mu'ayyen yiri yok idi buncılayın ĥulefā-yı rāşidīnün 10. meclislerinde ĥalīfeyi

temeyyüz itmek olmaz idi sū'al itmeyince **وعن ابن عباس رضي الله عنهما** 11.

عنه كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يأخذ الوليد من ولايت المدينة بيده فلا يتبع

12. **بده منها حتى يذهب به حيث شاءت** ya'ni medīne

halkınınuñ cāriyelerinden bir cāriye hāzretüñ 13. mübārek eline yapışup ve hāzret dañı elin çekmeyüp qanda istediye götürüp her ne dir idi ise 14. hāzret diñler idi ‘alāmāt-ı sābi‘ oldur ki maraẓī ve ma‘lüller ve erbāb-ı ‘āhāt-ı 15. mücālesetinden ve mükālemesinden viķāyet idüp kendüsin bunlaruñ şöhetinden çeküp ve 16. ehl-i belā şöhetinden nefret ider **haberde** gelmişdür ki bir kimesne hāzret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellemüñ 17. yanına gelüp ta‘ām üzere ol kimesne çiçek çıkarmışidi öyle idi ki cümle a‘zāsınuñ 18. derisi şoyulmuş idi her kimüñ yanında oturmağ istese ol kimesne kendüsin andan çeker idi 19. hāzret anı kendü yanına oturdup kendü ile ta‘ām yir idi aralarında birisi ikrāh

190b

1. idüp haqq te‘ālā anı ol ‘aleyhi mübtelā itdi ibn-i ‘ömer raẓıya’llahu ‘anhu hāzretleri meczüm ve 2. ebrası kendü sofrasından men‘ itmez idi ‘alāmāt-ı sāmīn oldur ki bir işin mübāşeretinde 3. ki ‘asīr olup çāre olmaya anuñ sū‘ālinden ‘ār ider ve kendü evlād ve ‘ıyāl-i ta‘ahhüdinden tenezzüh 4. ider ve bu ise netice-i kibr ve nişān cehl ve hamākatdur **وعن ابي عبد خذرى رضي الله** 5. **عن ابي عبد خذرى رضي الله** 6. **عن ابي عبد خذرى رضي الله** 7. ebū sa‘īd hāzretleri rivāyet ider ki hāzret-i ‘aleyhi’ş-şalātü ve’s-selām kendü mübārek evlerinde 8. kendüsi deveye ‘alef virür idi ve kendü bağlayup eve gider idi ve koyunun şağup 9. ve na‘leyninüñ pāresin kendüsi yamar idi ve cāmesin muraqqā‘ idüp hādīm ile bile degirmen 10. çeker idi yorulıncaya degin ba‘dehu hādīm ile bile ta‘ām yir idi **haberde** gelmişdür ki ‘ömer 11. ‘abdü’l-‘azīze bir misāfir geldi gice ile çerāğ sövindi misāfir kalkdı tā çerāğı rüşen eyleye 12. kımayup didi ki misāfire hıdmet itdürmek mürüvvet degül ve ‘abdı dañı uyadamam zīrā ki 13. ol yukusu maħallidür ‘ömer kendüsi kalkup çerāğı rüşen itdi misāfir didi yā emīr sen kendüñ 14. kalkduñ didi belī ‘ömer idüm kalkdum çerāğı rüşen itdüm ve girü geldüm yine ‘ömerüm bunuñıla 15. mertebemden hiçbir nesne eksik olmadı ‘alāmāt-ı tāsi‘ oldur ki kendü evinüñ havāyicinden 16. un ve ekmek vesāyir esbābuñ götürmesinden istinkāf ider ve bu ise hilāf-ı sīret-i resül 17. ve aşhābe ve tābi‘īn ve ekābirdür **ahbār-ı** şahīhedür ki resūlu’llah şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 18. mā-yehtācın bāzārdan şatun alup ve kendüsi götürüp eve getirür idi şahābeden 19.

kimesne götürmek istedikde kabûl itmez idi ve ‘an emîrî’l-mü’minîn ‘ali rażıya’llahu ‘anhu

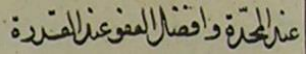

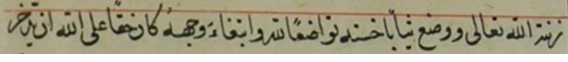
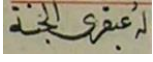
191a

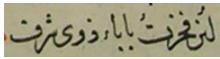
1. **كرا لا ينقص الرجل من كماله ما حمله من شئ الى عياله** ya‘ni hiç nokşân gelmez kâmilüñ kemâline ki evinüñ
2. mā-yehtâcın götürüp evine getüre **ebū ‘ubeyde** rażıya’llahu ‘anhu emîr-i şâm idi kaçan hammâma gitdüğünde 3. hammâm esbâbın kendü götürür idi **sâbit** ibn-i mâlik rażıya’llahu ‘anhu dir ki ebū hureyre rażıya’llahu ‘anhu 4. hazretlerini gördüm emâret-i eyyâmında bir yük odun götürüp bāzârda gezer idi kaçan yakın 5. vardum didüm **اوسع الطريق للإمبربانك**⁶⁹² yine aşhâbeden biri rivâyet ider ki hazret-i ‘ali 6. rażıya’llahu ‘anhu bāzârdan et alup ve bir mahremeye şarup didüm yâ emîre’l-mü’minîn baña vir götüreyim 7. didi **أبو العيال الحى انجلى**⁶⁹³ ‘**alâmet-i** ‘aşir oldur ki nefîs libâslar giymege harîş olup 8. ve elvân libâslar taḥşîlinde mübâlağa eyleye ve bunun mülâzemetin şerefden bilüp eski ve kirli 9. esbâbdan istinkâf eyleye ve aşğa ḥâllü libâsa ‘âr eyleye ve bu ma‘nâ ise fûrûğ-ı kibr ve mādde-i 10. ‘acebdendür ve resûl ‘aleyhi’ş-şalâtü ve’s-selâm buyurdu ki **البدلة من الابيان** ya‘ni az bahâlu 11. câmeler giymek imândandur **haberde** gelmişdür ki hazret-i ‘ali rażıya’llahu ‘anhu eyyâm-ı ḥilâfetinde minberde 12. ḥuṭbe oğur idi câme-i muraqqa‘ ile şahâbeden ba‘zıları i‘tirâz itdiler buyurdu ki nesne 13. lâzım gelmez bu câmede üç fâyide var biri sırr-ı ‘avretdür ki maqşûd olan evdür ki ḥâşıl 14. olur ve ḳalbi ve göñli kibr ḥubşından pāk ider ve mü’minler anuñıla iḳtidâ iderler ve **hazret-i** 15. şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem buyurur idi ki **جود الشباب خيلاء القلب** ya‘ni libâsuñ a‘lâsı 16. göñülde kibr peydâ ider ve **ṭâūs** yemânî raḥimehu’llah dir idi ki **اولما اعسال ثوبى فاكبر قلبى** 17. **مالم تنسخ** ya‘ni ben kaçan ki câme-yi yayḳaram kendü göñlümde tağayyür bulurum ol vaḳte degin çirklü 18. olur ve **sa‘îd** bin şevîd raḥimehu’llah didi ki ‘ömer bin ‘abdü’l-‘azîzi gördüm cum‘a mescidinde imâmet 19. ider idi ve namâzdan soñra oturdu bir gömlek giymiş idi ki yaqasınuñ ardında

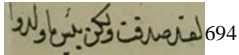
191b

⁶⁹² Ey İbn-i Malik emir için yolu genişlet.

⁶⁹³ Aile babasının taşınması daha iyidir.

1. ve öjinde ruḳ'aları var idi didüm yā emīre'l-mü'minīn ḥaḳḳ celle ve 'alā saḡa ḥilāfet ve pādīşāhlık 2. virdi yeḡi cāmeler giyseḡ ne olur bir sā'at başın aşıḡa şalup ba'dehu buyurđi ki 3. ya'ni şabruḡ eyüsi oldur ki ḥiddet ve ḡaḡab maḡallinde ola 4. ve 'afvuḡ eyüsi oldur ki maḡall-i ḡudretde ola ve **resül** şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurur ki 5. 6. ya'ni ki her kimesne terk-i zīnet eyleye ḥaḳḳ te'ālā için ve eyü cāmeler bıraḡup 7. alçaḳlık ve tevāzu'ı kendüye ādāb kıla ve ol ru'ūneti ḥaḳḳ talebi için ḡaldura ve tekebbür ve cefādan 8. tevāzu' ve vefā yolına gele ḥaḳḳdur ki ol ḡazret-i bārī anı behişt-i cellelerle tezeyyün eyleye ve bu ma'nā ki 9. zıkr olunmuşdur ümmehāt ve mevādd ve şa'b-ı rezīle kibrdür ki cebele-i nefside merküz ve taḡt-ı taşarruf-ı 10. hevāda medfün ve mevāzı'-yı 'acebde müşīrdür ammā esbāb-ı zuhūr ve ol isti'cāb nefsinüḡ izḡārı 11. ve isti'zām ḡissidür zīrā izḡār-ı tekebbür mutaşavver olmaz meḡer ol kimesneden ki kemāl-i şifātlarından bir şıfatla 12. kendüde 'aceb ola ve isti'zām-ı nefsi esbāblarınun bir sebebi ile kendüde iḡsās ide ve mecāmi' 13. esbāb yididür ikisi dīnī ve beşi dünyevī ammā dünyevī olan neseb ve cemāl ve ḡuvvet ve māl 14. ve cāh gibi ammā dīnī 'ilm ve 'amel gibidür ve bu maḡallde bu esbābun şerḡ ve tafşīli ve 'ilāc ile def'i 15. zıkr olunur **sebeb-i** evvel tekebbürdür neseb-i şerīf ile her kimün nesebi şerīf olup ve nesebi şerīf 16. olmayanı taḡkīr eyleye eḡerçi ki 'ilm ve 'amelde kendüden refī' ve 'azīzrekdür ve ba'zı bu ḡürūhun 17. cāhilleri ekser ḡalkı mevālī ve 'abīd gibi taşavver idüp anların iḡtilāḡ ve mücālesetlerinden 18. istinkāf iderler **naẓm**

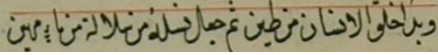
⁶⁹⁴

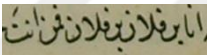
19. ve ol kimesne ki neseb-i şerīf ve ābā ve ecdādı ile tekebbür ider iken zātında ḡasīs ve şifātında

192a

⁶⁹⁴ Eḡer şeref sahibi babalarla iftiḡar edersem doḡru yapardım; ancak ne kötü çocuklar doḡurdular.

1. nākışdur ābā ve ecdād-ı şerīfi anuñ ḥasāset ve noķşānın cebr idemez ve ehl-i kemālün aḥvāl ve ef‘āl 2. marziyesinüñ ehl-i noķşānuñ ḥarekāt ve sekenāt-ı nā-marziyesine ne fāyidesi var belki nākış evlāduñ 3. nisbeti babası ile öyledür ki insānuñ murdārından ḥāşıl olmış kurduçgazlar gibidür **sebeb-i** 4. s̄anī oldur ki kendü aşl-ı ḥilķatine düşünüp te‘emmül eyleye ki aşl-ı neseb-i ḥaķīķīsın bile ki vālid-i qarībi 5. anuñ nuṭfe-i murdārdur ve cedd-i ba‘idī topraķ bī-miķdārdur ve ḥaķķ celle ve ‘alā bu cihetden ta‘rif

6. buyurur ki ⁶⁹⁵ pes her kim ki 7. yaķīn bile ki anuñ aşlı ol ḥār topraķdur ki fussāķ ve füccār ve ḥayvānāt ayağı altında pāymāl ve 8. ve bī-miķdārdur aña daḥı mecāl-i tereffu‘ ve pervā-yı tekebbür ḳalmaz ve ḥaķīķatde öylece bile ki şeref ve fażl 9. ehl-i mu‘ayyenden ğayrıya olmaz ve revā degüldür ve rif‘at ve kerāmet ehl-i taķvādan ğayrıya irişmez 10. **haberde** gelmişdür ki bir ğün iki kimesne ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve selleme geldiler nesebleriyle tefāḥur 11. iderler idi birisi

ol birine dir ki ⁶⁹⁶ ḥazret buyurdı ki 12.

 13.

ve 14. ya‘ni iki kimesne mūsā ‘aleyhi’s-selām yanında kendü babalarıyla faḥr idüp dir idi ki ben falān ben 15. filānam tā ṭoķuz babasına degin ‘add itdi ḥaķķ celle ve ‘alā ḥazret-i mūsā ‘aleyhi’s-selāma vaḥy 16. idüp didi ki yā mūsā söyle ol babalarıyla faḥr iden kimesneye ki babalaruñuñ ṭoķuzı 17. daḥı dūzaḥdadur ve onuncısı sensin buradandur ki ḥazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem 18. buyurdı ki

 19. ya‘ni ḳaçan vācib

ola ki ḳoyalar bir ālāy ḥalkı

192b

1. kendü babalarına faḥr ideler ḥāl budur ki anlar cehennem āteşinüñ barmaķlarıdurlar ḥaķķ te‘alā tecellī cebbārı ile 2. anları ol murdār ca‘lden ḥārrek ḳılır ki dāyimā ağzı ile murdārlar çeker **sebeb-i** 3. tekebbürlük cemāl iledür ki ekser bu nev‘ müfāḥaret ‘avretler arasında olur ve ol müsted‘ī hemz ve lemz 4. ve ṭanz olup ve mūrış-i tenfīz? ve ḥased ve ğıybet olur ve bu kimesnenüñ iştiğālī ekser evķātde 5. ğayrılarıñ ‘aybları zıkr-i

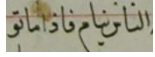
⁶⁹⁵ Secde 7-8: İnsanı yaratmaya da çamurdan başladı. Sonra onun neslini bir meniden, değersiz bir sudan yarattı.

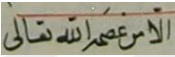
⁶⁹⁶ Ben falan oğlu filanım. Sen kimsin?

müsāvīsinde olur ve bu maraẓuñ ‘ilācı oldur ki bahāyimler naẓarın 6. ve şuret-perestliklerin ƙoya ve dīde-i baṣīret ile inṣāf yüzinden kendü bāṭınına te’emmül eyleye ve 7. ƙabāyih-i evṣāf-ı behīmī ve sebu’ī ve şeyṭānī ki anuñ göñli āyinesin nürsuz ve ƙaranıluğ ider ve 8. ol ise ƙabūl lezzeti ile envār-ı melekūtīden maḥrūm ƙalur ve kendüden uzağa sürer ve 9. ƙabāyih-i envā’-ı iƙzārı göre ki bedeninüñ cemī’-i eczāsı anuñıla ağıṣtedür necāsāt gibi mi’ dede 10. ve bevl-i meṣānede ve balğam dimāğda ve şu ağızda ve vesah ƙulağda ve ƙan ƙamarlarda ve ōarı şu ki ṣafrādur 11. beṣeresi arasındadır ki eger her gün ƙazā-yı ḥācete varup necāset-i bedeninden def’ itmeye 12. ve anuñ āsār-ı pelīdin kendüden yevmiyye rüsvāy olur murdār ƙorƙup müteneffir olur ve ƙaçan ki ḥaƙīƙate 13. naẓar eyleye evveli anuñ bir nuṭfe idi ḥār ve āḥirī bir cīfedür murdār ve bu ḥālet-i ḥāmil-i iƙzār **sebeb-i** 14. **sālis** ƙuvvet ve tekebbürdür ṣiddet-i baṭṣ ile bunuñ ‘ilācı oldur ki eṣkām ve emrāzda ve envā’-ı ‘ilel 15. ve evcā’ ki emzice-i insāniye mütesallīdür te’emmül eyleye ki ƙaçan beden ƙamarlarından bir ƙamarı bir derde mübtelā olsa 16. ol anı bī-ƙarār ider ve ol ise anuñ def’inden ‘āciz ƙalur ve merd-ānelik ƙuvveti ile kendüden def’ 17. idebilmez ve eger ƙulağına ve yüzine bir ƙarınca veyā cānavarcik girse kendüsi helāklige çeke ve eger 18. bir gün ısıtma duta ol ƙuvvet cümle za’fa mübeddel ola ve yaƙīn bile ki tekebbür bir nesneye ki behīm aña sābıƙ 19. ola bir piṣenüñ def’ine ƙādir olmaya bu taƙdīrce ne deñlü cehl ve ḥamāƙat ve nihāyet baṭṣ ve veƙāḥatdur

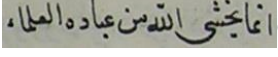
193a

1. **sebeb-i rābi**’ tekebbür-i māl ile ve bu ise mülük arasındadır ḥazāyin keṣretinden ve ḥuyūl ve cünūd 2. ve dehāƙīn arasında sa’at-i mülk ve arāzī çoƙluğundan ve tüccār arasında beḍāyī’ ve nuƙūd ziyādeliginden 3. her biri bu ƙavmüñ ƙavīrekidürler ḥaƙīrler üzerlerine tekebbürlük iderler ve tefāḥur ve mübāḥāt-ı mu’arāzasında 4. diyeler ki sen kimsin ve senüñ ne ƙudretüñ var istesek sencileyin ādemi ṣatun aluruz senüñ cümle mālīk-i mülküñ 5. benüm mālımuñ zekātı deñlü olmaz bu cümle netīce-i cehldür **sebeb-i ḥāmis** tekebbür-i keṣret-i evlād ve etbā’ ve enṣāb 6. ve eƙārib ve ‘aṣāyirdür ve ekser bu ma’nā selāṭīn ve ḥükkām aralarında olur ve bu miṣāl kimesne öyledür ki 7. bir kimesne vāƙı’asında göre ki ḥükümet ve emāret ve ƙuvvet ve ōevket ve cemāl ve nefis ve ḥazāyin ve ḥadem 8. ve ḥıṣm ve istiƙlāl-i māl ve cāha fāyız olup bunuñıla mesrūr ve

mübāhi ve müftehîr olmuşdur nāgāh-ı 9. bīdār ola kendüsin göre bir qaranuluk evde harābe yā bir muvaḥḥiṣ şusuz vādīde bula kendüsin 10. maḥbūs ve müteḥayyir olup dört etrāfından bahāyim ve sibā‘-ı zārre aḡa kaşd eyleyeler ve yakında 11. ‘aḡarīb ve ilanlar necāset ve iḡzārdan aḡa yüz dutup ve el ve ayaḡı selāsıl ve aḡlāl 12. ile bağlanmış ve ol cānavarların hücūmından vehme düşüp ve ol ise bunların arasında 13. medhūş ve müteḥayyir ve ḡāyif ne def‘ idecek eli var ve ne qarār idecek ayaḡı var buncılayın 14. imdi ‘aḡıl olan nazar-ı başıret ile nazar idebile ki cemī‘-i ḡuvvet ve şevket ve esbāb-ı servet 15. ve tecemmül-i dünyevī olanlar ḡāb ve ḡayālden ḡayrı degüldür ki

16. ⁶⁹⁷ **sebeb-i sādīs** ‘ilmdür ve bu sebeb-i a‘zam esbāb-ı kibrdür ve ekser-i rūsūm bu āfete mübtelādurlar 17. ⁶⁹⁸ zīrā ki kaçan lisān-ı şer‘ anuḡ fezāyiline nātīḡdur ve ‘uzm ḡadar ve menzilet-i 18. ‘ulemāyı billah metersmān? sābīḡ zamāna ifhāmına lā-cerem cemāl-i ‘ilm şu‘ūrı ile kemāl-i vüfursuz 19. ḡilm idemezler ki ‘izz-i ‘ilm ile ta‘azzüz itmeyeler ve ekser ‘āmme-i ḡalḡı bahāyim ḡözi ile görürler

193b

1. ve ḡizmetlerin anlara vācib bileler ve bunların istihdāmından üşenmeyüp anların ḡizmetleri taḡşīrlerinden 2. ‘aceb idüp kendü nefslerin ‘ind-allahda anlardan efdāl ve a‘lā bileler ve ekserī bu şīfāta iki 3. sebeb var biri oldur ki bu ḡavmüḡ bidāyet-i ḡāilde iştiḡālleri ‘ulūm-ı resmi iledür ‘ilm-i şarf gibi 4. ve naḡv ve şī‘r ve ‘ilm-i ḡesāb ve nücūm ve ḡıbb ve faşl-ı ḡuşūmāt ve ḡurūḡ-ı mücādelāt gibi ve bu cümle mücib-i 5. ḡırs ve kibr ve şimer ve ḡased ve ‘acebdür ve her ne deḡlü bu ‘ilm taḡşīlinde ziyāde sa‘y iderler bu aḡlāḡuḡ 6. uşūl-i ḡabāseti anların nüfūs-ı müdeneslerinde rāsīḡrek olup ve vi‘ā-yı ḡabī‘atları kibr ve nifāḡdan mümtelī 7. olur buradandır ki ḡazret-i şamediyet celle şānehu ‘ulemā-yı dīni ḡavf ve ḡaşyet ve şaf ider **ki** 8. ⁶⁹⁹ ve bu ‘ilm ḡöñül āyinesin kibr ve ‘aceb jenginden pāk ḡılır muḡaşşılı 9. anı şafā-yı tevāzu‘ ve ḡaşyet rūḡına irişdürür **ikinci** budur ki şaḡş-ı aşıl fiḡratda reddü’n-nefs 10. ve şeyyü’l-aḡlāḡdur ve andan evvelki envā‘-ı mücāhedāt ve eşnāf-ı riyāzāt ile tezkiye-i nefis ve taşfiye-i 11. ḡalb idüp ḡuḡs-ı cevher-i nefis ile taḡşīl-i ‘ilme meşḡül ola her ‘ilm

⁶⁹⁷ İnsanlar uykudadırlar, öldüklerinde uyanırlar.

⁶⁹⁸ Allah’ın korudukları hariç.

⁶⁹⁹ Fatır 28: Kulları içinden ancak âlimler Allah'tan (hakıyla) korkar.

ki anuñ vi'ā-yı fehm ve hıfzında qarār 12. dutup āsar-ı hubs ile müte'essir ola yağmur gibi ki aşında 'azāb ve şāfdur ammā nice ki cezb-i 'urūq-ı 13. nebātāt vāsıtasıyla eščāruñ a'zā ve eczālarında gezer ve yürür eger ol şecerüñ cevher-i tabī'atı 14. zehrdür zehr şıfatı aña 'arız olur ve eger hālāvet şıfatı ol şecerüñ cevher-i tabī'atı zehrdür zehr 15. şıfatı aña 'arız olur ve eger hālāvet şıfatı ol şecerüñ cevherine gālībdür ol yağmurun 'uzūbet 16. ve hālāveti anuñ ziyāde ider nice ki hāzret-i rabbü'l-'izzet 'ilmi yağmur şuyına teşbīh itmişdür ki **أزل** 17. **فالت اوديه بقدرها** **من السما يماة**⁷⁰⁰ işāret bu ma'nāyadır pes 'ilm-i hāşşiyyeti ki āb-ı hayāt-ı 18. ma'nevīdür oldur ki ifhām-ı ev'iyelerinüñ vi'āsında ifhām-ı eşhāş-ı insānī ki qarār dutup ve ol 19. vi'ā şıfatı ile muttaşif olur ve vi'ā-yı hābāyisde hāriş ve mütekebbir ve hıyānet ve hırş ve buhl ve kibr

194a

1. ve 'aceb ziyāde kıılır ve atā-yı tabībde vera'-ı hāzi'-i kanā'at ve tevāzu' ve kerem ve hayāsın anuñ bilüp 2. muzā'af olur **ibn-i 'abbās** rażıya'llahu 'anhudan rivāyet olunur ki hāzret-i resül 'aleyhi's-şalātü 3. ve's-selām buyurur ki **سبكون قوم بقراون القرآن لا يجاوزناجرهم يقولون ذقرا** 4. **من فرانا وعلنا من اعلمنا اولم هم وفوالدار** ya'ni ki bundan sonra bir cemā'at ola 5. ki qur'an oқыyalar eşeri anlaruñ boğazlarından aşığa inmeye ya'ni 'amel itmeyeler ve dīn 'amelinüñ tahşilin 6. lāf ve müfāharet ciheti için idüp diyeler ki qur'an oқuruz kim bizden eyü oқur ve 'ulüm 7. oқыyup bilmişüz kim bizden eyü bilür pes buyurdı ki olmaқüle kavmler cehennem hātabı olsalar gerekdürler 8. 'iyāzen billah bu āfetüñ 'ilācın bile ki 'ilm-i hātarı ziyādedür cehl-i hātarından ve ehl-i 'ulüm ol 9. hāzretüñ sāyir halkdan ziyāde te'kīdi ola 'amme-i halka ve selātin-i mülūka nice zellāt ve 10. hefevāt-ı cehl-i resātīkden ve aғniyā ve eclāf-ı berārī ve cūhhālden 'afv iderler zīrā ki emr-i muhālefeti 11. şekksiz huşul-i ma'rifetde kabih ve fāhişdür gayr-ı 'arif-i muhālefetinden ve buradandır ki hāzret-i şamediyet 12. bel'am ba'ūrā a'veri ki muқtedā-yı 'aşr idi haққ muhālefeti sebebi ile mütāba'at-ı shevāt-ı nefis idüp 13. kendüsi kelbe teşbīh itdi ve didi ki **شله كمال الكلب انجم عليه ليهت وانزله ليهت**⁷⁰¹ 14. ve yahūdī 'ulemāsın

⁷⁰⁰ Ra'd 17: O, gökten su indirdi de vādiler kendi hacimlerinde sel olup aktı.

⁷⁰¹ Araf 176: Onun durumu köpeğin durumu gibidir: Üzerine varsan da dilini sarkıtıp solur, kendi hālüne bıraksan da dilini sarkıtıp solur.

izā‘at-ı haqq sebebi ile hımāra teşbīh buyurdı ki ⁷⁰² **ثم يحلوها كمثل الحمار يحمل اسفارا** 15. **مثل الذين يحلون التوراة**

sebeb-i sābi ‘ibādetdür her kim ki temessükden muḳaddem ‘ulūm-ı dīn 16. mümāresetine meşğūl olup ādāb-ı ‘ubūdiyyet ma‘rifetin ve anuḅ āfātı daḳāyıkın ḥāşıl itmiş ola 17. ve şeyḅ kāmīl muḥaḳḳaḳ şoḥbetinde kendüsin mü‘eddīb itmeyüp ve ‘aḳārib ve ḥayāt-ı aḥlāḳ-ı reddiyyesi meḳāmi‘-i 18. cefā-yı pīr-i hādī ile başı yencelememiş ola ve evşāf-ı beşerī ḥarāreti anuḅ berdū‘l-yaḳīn şuyı 19. ile teskīn bulmamış ola nice ‘ibādete meşğūl olur ve āsār-ı a‘māl-i ḳalbi ve sırrı maḥrūm olur her gün

194b

1. bātını zūlmet istilā-yı şıfāt-ı zemīme ile ḳararup ve kibr ve ḡurūr ve ‘aceb anuḅ ḡöñli zemīninde rāsīḅ 2. bulur **haberde** gelmişdür ki ḳaçan bu āyet nüzūl oldu ki

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آوَوْا وَاذْكُرْهُمْ وَجِلْدًا 3. **اتم اليهم راجعون** ‘an ‘āyşet rażıya’llahu ‘anhā ḥazret şalla’llahu

‘aleyhi ve sellemden sū‘āl itdi ki 4. **هم الذين يبرجون ويشربون قال عليه الصلوة والسلام لا يا ابنة الصديقي هم الذين** 5.

يصلون ويصومون ويتصدقون ويحافون ان لا يقبل منهم ehl-i tefsīrūḅ ba‘zıları burada 6. **يوتوني يملون** ⁷⁰³

ma‘nāsına olurlar ya‘ni ḥaqq te‘ālā buyurur ol kimesneler ki iderler ol nesneyi ki iderler

7. anlaruḅ ḡöñülleri ḳorḳuludur kibrden ve anlaruḅ rücū‘ı ḥazretümūze olsa gerekdür

‘āyşe rażıya’llahu ‘anhā 8. didi ki yā resūla’llah ol kimesneler ḥamr içüp ḥırsızlık ve

zinā idenler midürler buyurdı ki yok ey şıddīḳ 9. ḳızı ol kimesnelerdür ki namāz ḳılurlar

ve orūc dutarlar ve şadaḳa virürler lakin ḳorḳarlar 10. ki kendülerinden ḳabūl olmaya ey

‘azīz andaki temevvüc deryā-yı ḳademdür ‘ulūm ve a‘māl-i cümle-i kāyināt 11.

‘ademdür ve andaki hubūb-ı riyyāḅ ‘avāṭıf-ı cebbārīdür cümle kāmīl-i muḳarrebleruḅ ‘izz

ve şerefi zūll ve ḥarīdur 12. bu derd-i cān-ḡudāzuḅ ve bu rāḥ-ı bī-bedreḳa ve sāzuḅ ‘ilācı

oldur ki kendüden ve a‘mālinden çeşm-i himmeti 13. dike ve itmiş ve itmemiş āteş-i

teşvīr ve nedem ile yandura mu‘allim-i ḡaybdan ‘ilm ve allah ⁷⁰⁴ **علم والله خلقكم وما علمون** 14. öḡrene

ve cān şem‘ini nūr-ı muḥabbet ve ‘irfān ile yandura **vehb** bin münebbih rażıya’llahu

‘anhu buyurur ki 15. ‘aḳl ve kemāl nişānı oldur ki cümle ḥaḳḳı kendüden eyü bile ḳaçan

⁷⁰² Cuma 5: Tevratla yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenlerin durumu, ciltlerle kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir.

⁷⁰³ Bana gelip çalışıyorlar.

⁷⁰⁴ Allah sizi ve çalışıklarınızı yarattı.

kendüden efdal göre ümîdi cenâb-ı 16. kibriyâyı vâsıka duta ki haqq celle ve a'lâ anı anuñ derecesine irişdüre ve kaçan kendüden ednâ göre 17. ve diye ihtimâl var ki ol kimesnenüñ serinde bir şıfat-ı hamıyyet var ola ki ol sebep necâtı ola ve bizüm hâlümüz 18. ise ma'lûm degüldür nice ola ve bu ma'ânî rüsûhı ile rezîle-i kibr anuñ bâtınından zâyil ve tevâzu' 19. anuñ şıfatı olur ve ol rif'at ki ol rezîle-i kibrden arayup bulmaz idi ol sebeble 'ind-allah

195a

1. mezmûm olup anı dir ki noqşâna bırağdı tevâzu' hâlinde ister idi aña hâşıl olup 2. maħmûd oldı ve sebep-i kemâli oldı nice ki şâhib-i şer' buyurdı ki her kimesne ki haqq te'âlâ 3. için haqîrlik itdi haqq celle ve 'alâ anı büyütdi **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم** 4.

ما من أجل إلا معه مكان يكانه فانه يرفع نفسه صداه ثم فالأهم وضعه وان 5. **وضع نفسه فالأهم ارضه** ya'ni ki melâyike-i ebrâr ki hażret-i cebbârî emînleridürler her bende ye 6. iki ferişte müvekkildür ki reng-i cenâh-ı himmeti dutmuşdur kaçan ol bende kendü nefsin tekebbüre çeke anuñ 7. 'inânın çekeler ve diyeler yâ rabbi anı pest eyle ve kaçan haqîrlik ide diyeler yâ rabbi anuñ mertebesin yüksek 8. eyle

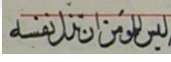
وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من تواضع لله رفعه ومن تكبر وضعه الله من 9. **اقصد اغناه الله ومن بذر فقره الله ومن اكثر ذكر الله احبه الله**

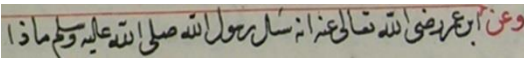
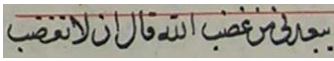
ya'ni her kim ki haqîrlik 10. ider haqq te'âlâ anı yüksek kıılır ve her kim tekebbür ider anı hâr kıılır ve her kim infâkda 'adl ider 11. anı 'izzetle ğinâya irişdürür ve her kim isrâf ider züll-i ihtiyâcda kalur ve her kim zikru'llahı ziyâde 12. ider anı kendü maħbûbı kıılır **haberde** gelmişdür ki haqq celle ve 'alâ hażreti hażret-i müsâ 'aleyhi's-selâma 13.

vaħy itdi ki **انما اقبل الصلوة من تواضع لعظمتي ولم يعظم علي خلقي والزم قلبه خوفا** 14. **وقطع المراد بذكرى وكف نفسه عن السموات من اجلي** ya'ni ki

biz namâzı bir kimesneden kabûl 15. iderüz ki bizüm 'azametümüz müşâhedesinde kendüsin zillet ve meskenet getüre ve bendelerümüze büyüklüğü 16. revâ görmeye ve âyinesin şaykal-i havf ile rüşen eyleyüp ve ğünün bizüm fikrümüz ile ğiçüre ve kendü 17. nefsin bizüm rızâmuz ciheti için ârzûlarından ğiçüre **naql** olunur ki ibn-i semmāk hârünü'r-raşid 18. meclisine gelüp didi ki yâ emîr büyüklere tevâzu' hılâfet ve pâdişâhlikden şerîfrekdür buyurdı ki 19. ne eyü söz söyledüñ tekrâr söyle didi ki her kim ki haqq celle ve 'alâ mâl ve câh ve cemâl ve büyüklük vire

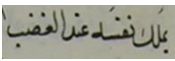
195b

1. ve ol māl içinde haqq bende ile muvāsā ve ihsān ile cemālde pārsā ola ve büyüklükde tevāzu‘ 2. eyleye haqq te‘ālā anı muḳarreb muhlişlerden yaza hārūn didi ki bu sözleri altun ile taḥrīr 3. eyleyeler ey ‘azīz bilmiş ol ki tevāzu‘ bir maḳāmdur dīn maḳāmātlarından ve bir menzildür erbāb-ı 4. yaḳīn menzillerinden nice ki derecāt-ı ḥüsn-i ḥulḳ ma‘lūmuḡ oldu ki her maḳāmuḡ iki ṭarafı daḡı 5. mezmūmdur ve vasatı maḡmūddur buncılayın tevāzu‘uḡ daḡı iki ṭarafı var ṭaraf-ı ifrāt ki aḡa tekebbūr 6. dirler ve ṭaraf-ı tefrīt ki aḡa tezellül ve taḡāsün dirler ve evsaṭına tevāzu‘ dirler ṭaraf-ı ifrāt ve tefrīt-i 7. mezmūmdur ve ḡadd-i vasat-ı maḡmūddur ki tevāzu‘dur ve bu ma‘ānī ki zıkr olunmuşdur meşelā bir nādān-ı 8. kennās ‘ulemā-yı dīn ‘ālimlerinüḡ öḡinden tīz ḳalkup kendü yirine oturma ve bābūcın çevirüp 9. ḳarşusunda dura bu taḡāsün-i mezmūmdur buḡa mişāl olan ḡāyet tefrītür **ahbār-ı** 10. nebevīde gelmişdür ki 705 işāret bu ḡālete ve maḡmūd ki ḡadd-i i‘tidāldür ri‘āyetidür 11. ve buḡa mişāl-i tevāzu‘lar aḳrān-ı emşāl ile maḡmūddur ve aḡissā ve erāzil-i ḡasāsetdür ve ‘adl 12. oldur ki bi-ḡaseb-i merātib-i iḳdār-ı ḡalḳ her kimesne ile ḡālī miḳdārı mu‘āmele eyleye **ammā** şerḡ-i 13. ḳuvvet-i ḡāzabı ve anuḡ āfeti ḡaḳīḳatı ve esbāb-ı teḡeyyüc ve ‘ilāc-ı izālet ve fażīlet-i ‘afv ve ḡilm-i tamām-ı 14. taṭvīle var ve ammā bu bābda ḡaḳīḳat ile her nūkte iḡtişār üzere imā olunmuşdur inşā‘allah 15. te‘ālā

 16. ya‘ni ḡazretden sū‘āl itdüm ki ne nesne ḡazret-i 17. cebbārīnüḡ ḡāzabını benden ḳaldurur buyurdı ki ol nesne ki senüḡ nefsüḡ nā-ḡaḳḳ ḡiç kimesneye 18. ḡāzab ḡetürmeye

 19.

196a

1. ibn-i mes‘ūd rivāyet ider ki ḡazret-i şalla‘llahu ‘aleyhi ve sellem şaḡābeden 2. sū‘āl itdi ki merd-ānelik yanıḡuzda nedür didüḡ oldur ki ḳuvvet ve dilberlik ile kimesneyi ḳuvvetle 3. bırakmaḡ buyurdı ki ol degüldür bu ki siz taşavvur idersiz emr-i mecāzīdür ve umūr-ı mecāzī ehl-i taḡḳīḳ 4. yanında ḡayāl ve la‘bdur ḳuvvet ve merd-ānelik ḡaḳīḳatde oldur ki ḳuvvet-i şulḡ ve rüşdi anuḡ ḡāzab-ı 5. ḡülīna

⁷⁰⁵ Mü‘min nefisini zelil etmemelidir.

taḥakküm eyleye **وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَجُلًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَرَفًا قَالَ قَالَ لَا تَغَضِبْ** 6. **ثُمَّ عَادَ إِلَيْهِ قَالَ لَا تَغَضِبْ** bir kimesne didi ki yā resūla'llah baña bir iş buyur ki āz o ḥaḳīr ḥāzret 7. buyurdu ki ğāzab dutma tekrār sū'āl itdi ve yine böyle buyurdu **وَعَنْ أَبِي عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ** 8. **قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَفًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَرَفًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَرَفًا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَرَفًا** ibn-i 'ömer rivāyet ider ki 9. ḥāzret buyurdu ki her kimesne ki ḥıṣm ve ğāzabı ḥalkdan alıḳoya ḥaḳḳ te'ālā ḥāzreti anuñ zıṣtliklerine perde-i 10. setr çeke **وَعَنْ أَبِي دَرْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَلِيًّا عَلَى الْخَلْفِيِّ** 11. **الْجَنَّةُ قَالَ لَا تَغَضِبْ** ebī derdā ḥāzretleri rivāyet ider ki ḥāzrete didüm ki yā resūla'llah baña 12. bir iş delālet eyle ki ol beni cennete götüre buyurdu ki ceḥd ile ki bir kimesneye nefsün ğāzabı 13. iriṣmeye **وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا غَضِبَ أَحَدٌ إِلَّا اشْفَرَّ جَبْهَتَهُ** ya'ni ḥiç kimesne 14. kendü nefsi 'inānın ḥıṣmı ğülinün eline virmeye ki ṣerr-i nār-ı ḳahrı anı ceḥennem ḳuyusunun kenārına çekmeye **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ** 15. **يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ شَيْءٍ قَالَ غَضِبَ اللَّهُ تَعَالَى قَالَ يَا بَعْدُ بَعْدُ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ قَالَ إِنْ لَا تَغَضِبْ** 16. bir kimesne ḥāzret-i risālet-penāḥ ṣalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve sellemden sū'āl itdi ki ḳıyāmetün ğatirek 17. işlerinden ḳaḳısı ḳatıdur buyurdu ki ḥāzretün cebbārınun ḥıṣmı didi ki ne nesne ile necāt bulmaḳ olur 18. andan buyurdu ki nā-ḥaḳḳ ḥiç kimesneye ğāzab itmemeyle **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَضِبَ** 19. **حَمْرٌ مِنَ النَّارِ مِنْ أَطْفَاةِهَا كَانَ فِي الْجَنَّةِ** ya'ni ḥıṣm āteṣden bir pāredür her kim ol āteṣi

196b

1. ḥilm şuyı ile sevindüre ḥaḳḳ te'ālā anı bizüm ile derecāt-ı a'lāya iriṣdüre ey 'azīz 2. bilmiş ol ki ğāzab bir āteṣli ḳuvvedür ki ḥaḳḳ celle ve 'alā muḳtezā-yı ḥikmetle def'-i mażarrat ciheti için nev'-i 3. insānün ṭabī'atında ta'biye buyurmışdur ve ḥaḳīḳat nāriyesi taḥt-ı mizāc-ı ṭabī'ide medfündür ve nice ki āteṣ 4. taḥt-ı remādda ve bunun ḳuvveti teṣeffī ḳuvveti ve intikāmdur ve bu ḳuvvetün ḥāṣṣıyyeti oldur ki ḳaçan ol meḳāşıddan 5. bir maḳşud ḳaşd eyleye iḥsāsdan ol ğaraż āteṣi bu ḳuvvetün ḥaḳīḳatde müstaḳill olur ve ḥün-ı dil 6. ve cemī'-i 'urūḳları cūṣa getüre ve 'ālī beden ile mürtefi' ola ve anuñ eṣeri bir beşereye ki zücāce meṣābesindedür 7. zāhir ola ve bu eṣerün zuḥūrü üç nev' üzeredür **evvel** ğāzab bir kimesneye ide ki andan ednā 8. ola ve mağzūb 'aleyhi intikāmına ḳādir ola ve bu ḥālde mürtefi' ḳanuñ eṣeri beşerenün zāhirine münteṣir ola 9. ve kızılığınun eṣeri yüzinde ve gözinde zāhir ola ve eger şudür-ı ğāzab bir kimesneye

ola ki kendüden 10. büyük ola yās intikāmdan kar̄in-i ğāzab ola bu hālūñ eṣerinden mürtefi‘ kanuñ āsārı cevḫ-i dilde 11. munķabız ola ve şarılık levni beşeresinden zāhir ola ve bu hāle huḫf dirler ve evvelki hāle kahr 12. dirler ve eger ğāzab kendü nazīrine ola ve teşeffī ve intikāmda mütereddid ola bu hālūñ eṣerinden kanda 13. tereddüd zāhir ola gāh münbasit ve gāh munķabız olur bu sebebden beşerenūñ rengi gāh kızıl ve gāh 14. şarı ola **ammā** tefrīt yā kuvvetūñ ziyādeliginden veyā za‘findan ve bu ikisi daḫı mezmūmdur 15. zīrā bu hālden ğayretsizlik ve ḫamiyyetsizlik tevellüd ider ve her kimde kuvvet-i ğayret ve ḫamiyyet iki degüldür 16. ol nākışdur buradandur ki ḫazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem ki **ان سعد الغيور وانا اغير من سعد** 17. **والله اغير مني** ya‘ni sa‘d bin ‘ubāde ğayürdur ve ben andan ğayürrekem ve ḫaḫḫ benden ğayürdur ve ḫaḫḫ 18. celle ve ‘alā buyurur ki **يا ايها النبي جاهد الكفار والمنافقين واعلم انهم** 706 ve ğılzet-i 19. ḫamiyyet ve ğayret āsārındandur ve anuñ ‘ademi ‘alāmet-i huşūnetdür ve ‘alāmet ‘adem-i ḫamiyyet sükūtdur

197a

1. münkerāt-ı müşāhedesi hālinde vālidesi ve hemşiresi ta‘arruzından ve ihtimāl-i zūll-i aḫşādan ve bu cümle 2. ḫumūdet ve ḫasāset-i nefis ve mehābet kadar ve noḫşān eṣerindendür ve bu noḫşānuñ cebri mu‘ālecesi vācibdür 3. ve nev-noḫşānuñ āfātı müṭāla‘asından idi ki ḫazret buyurdı ki **خير مني احد ردها الذين اغضبوا** 4. **ارجعوا** ya‘ni ümmetimūñ eyüsi tiz ṭab‘lurdur ya‘ni anlar ki ğāzab itdüklerinde tiz ğāzabları sākin 5. olur ve her kimūñ kuvvet-i ğāzabı kendüde mefkūd ola riyāzet-i nefis ve sülūk-ı ṭarīḫ-i sa‘ādetden 6.

maḫrūm ḫala aḫbārda gelmişdür ki **كل من ذكره كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يغضب حتى تحمته** 7. **عنا ه ورجناه وكان يقول اللهم انظر غضب كما يغضب لئلا يسلم علينا ولعنة او حشر** 8. **فاجعلها مني صلوة** ya‘ni ḫazret-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem öyle ğāzab itdi ki ruḫsāre-i mübāreki kızardı 9. ve didi ki yā rabbi ben beşerüm ve huşm iderem nice ki ğayrı ādemler huşm iderler pes her müselmāna ki ğāzab-ı 10. hāletde sögerem veyā dögerem veyā la‘net iderem sen anı benden baña yarlığa **عن امر المؤمنين** 11. **على رضى الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يغضب للذيها فاذا اغضبه** 12. **الحق لم ير في احد ولم ير يغضب له حتى ينفر له** ya‘ni ḫazret-i risālet-penāḫ hużūz-ı dūnyevī 13. için ğāzab itmez idi ammā bir nesne göreydi

⁷⁰⁶ Tevbe 7: Ey peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihad et ve onlara karşı çetin ol.

ki ol muhālif-i haqq ola öyle gāzab ider idi ki 14. kimesne anı bilmez olur idi ve hīç nesne gāzabına mukāvemet idebilmez idi tā ol bātılı def⁷⁰⁷ 15. idinceye dek **hālet** def⁷⁰⁸-i sevret ‘ilāca muhtācdur ve ol daḥı beş nesneye muhtācdur **evvel** 16. oldur ki kendü nefsi-i haqqıñ ‘uḳūbet ve gāzabından ‘azīm ḳorḳuda eger ben bu hışmı bu ādeme ider isem 17. ihtimāl var ki ol mūcib-i saṭvet gāzab-ı cebbārī ola ve benüm giriftārliğim sebeb ola ve ol muşibet 18. bī-nihāyet ve faẓīhat-ı bī-gāyetdür ve ḥadīs-i ḳudsīde gelmişdür ki

19. **يا ابن آدم اذكر في جنب غضب** 19. **اذكر في جنب غضب فلا تحمق في الحن** cenāb-ı kibriyā celle şānehu buyurur ki yā ādem oğlanları

197b

1. hışm hālinde benüm ḥazretimüñ cebbārliğin yād iden tā giriftārliğinüzde⁷⁰⁷ bizüm ḳabza-i hışmumuzda 2. kerem ve ‘afvumuz bedreḳası seni raḥmet ile yād eyleye s̄anī oldur ki gāzabuñ ‘āḳıbetinden 3. endişe eyleye ve āfāt ve ‘adāvetden ve muḳābele-i ḥaşmdan intikām ile ve şiyem-i sa’y hūdām-ı a’rāzda 4. cezb ide ve eger bu cümle a’ māl-i āḥiretten degüldür ve anda müstahaḳḳ-ı şavāb olmaz ammā çün niyyeti 5. anuñ āḥir andan ola anuñıla müsāb olur **sālis** oldur ki te’emmül ide ol sebebile ki anı 6. ḥilm ve ‘afvdan men’ ider evvelā ve ḳuvvet-i gāzabı intikāma sevḳ eyleye bu ise igvā ve tesāvīl-i şeytāndur 7. ki senüñ bu taḥammülün ‘ācizliğüne ḥaml olunur ve ḥalk saña ḥaḳāret nazarı ile baḳarlar diyü vesvās 8. virür imdi burada gerekdür ki ḳıyāmetün ḥārлік ve faẓīhatın ḥātıra getürüp kendü nefsiñe muḳarrer 9. ide ki dünyā faẓīhatından āḥiret faẓīhatı müşkildür diyü ḥazer eyleye menzilet-i noḳşānından ‘ind-allah ve 10. melāyike ve enbiyā yanında noḳşāndan ihtirāz itmek üladur ḥalk yanında olmadan ise ki anlaruñ 11. medḥ ve zemmlerinden dünyā ve ‘āḳıbde hīç zarar ve nef⁷⁰⁸ kimesneye irişmez ola māşāallah ammā derece-i 12. dīn-i noḳşānı bir şeḳāvetdür ki aña nihāyet yoḳdur **rābi** oldur ki anuñ gāzabı cereyānı emridür 13. māzī degül vefḳ-i murād üzere ve bu münāza‘at-ı rubūbiyyetdür ki bu kimesne kendü nefsiñe murādın ülā 14. dutar murād-ı haqqdan ve şekk yoḳdur bu fi‘l ile sezāvār-ı gāzab-ı cebbārī olur **إلا ان تدارك الله** 15.

برحمته 708 **hāmis** oldur ki bir aḥbārdaki kezḡm-ı gāyż ve ‘afv ve ḥilm faẓīletinde ihtimāl

⁷⁰⁷ giriftārliğinüzde şeklinde yazılmıştır.

⁷⁰⁸ Ancak Allah ona rahmetiyle erişirse o başka.

gelmişdir 16. te'emmül eyleye ve nefsi anuñ sevābında terğīb ide tā anuñ hırşı sebebi sevāb-ı iştiğāl nār-ı gāzabı ile 17. muntafī ola **hazret-i emirū'l-mū'minīn** 'ali rażıya'llahu 'anhudan mervīdūr ki hazret-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellem buyurdı ki 18.

ان الرجل المسلم ليدرك بالحلم درجة الصائم القائم وان ليكتب جبارا وما يملك اهل بيته 19. ya'ni haqqā ki müselmānlar hilm ile ihtimāl var ki ol kimesnenüñ derecesin bula ki gündüz şāyim ve gice 198a

1. kāyim ola ve gāzūb-ı mütekebbirlerüñ esāmīleri cebbārlar dīvānında yazılmış olur eger ki kendü 2. evinden gayrıya vilāyeti dañı yok ise **وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من كفت** 3.

غضبه كف الله عنه عذابه ya'ni her kim kendü hışmın halkdan alıkoğa haqq te'ālā dañı anuñ 4. 'azābın alıkoğa **وقال صلى الله عليه وسلم من كظم غيظا ولو شاء ان يمضيه امضاه ملاء** 5. **الله فانه يوم القيمة انا وانا** ya'ni her kim

kendü hışm ve gāzabın şaklayup zāhir itmeye 6. ve eger istese ol hışmı yürüde ammā yürütmeye haqq celle ve 'alā kıyāmet güninde anuñ gönlin 7. emn ve imān-ı beşāreti ile münevver eyleye **nazm**

ای که شری در ره غفلت سوار

بگوشم دار 8. **اخرازان رو**

ظلم شد امر و زناشای تو

وای بسوای فردای تو

انجمن 9. **هند غبار ستم**

ای خود خون گمان بر جبین

خیز زور و غلخا کدان

دوسرین استخوان 10. **چند خوی ای**

ملک ضعیفان کفن آورده کبر

مال تیمانی بستم خورده کبر

11. روز قیامت کبر و دواوری

عذرا باور کجه عذراوری 709

ey 'azîz zulm ve cevr 12. ve bağı ve gâzab ve ekser şîfât-ı reddiyye ve ahlâk-ı habîse ki kufl-ı ebvâb-ı sa'ādât ve kıyâid-i 13. tarîk-i şekâvetdür cümle fūrū'-ı semerât kibr ve 'acebdür ve bu iki şîfât şîfât-ı mühlîkedür ve 14. anuñ izâlesi cümle farz-ı 'ayndur kal'a-i şecere-i 'aceb mağres-i kalb-i mükedder iki aşıldan mürekkeb 15. olur **aşl-ı** evvel ma'rifet-i 'uyüb-ı nefis ve zât ve mehânet ve haqâret ve za'f ve 'acz 16. ve âfet **aşl-ı** sâni ma'rifet-i hazret-i şamediyet ve 'azamet ve kibriyâ ve 'izz ve celâl ve cihâd-ı kemâl-i hikmet 17. ve naqqâd-ı kudret-i bârî ki bu iki aşluñ esrâr-ı haqâyıqine ve aşıl ve ittılâ' bula bî-şübhe 18. anuñ nefsinde tevâzu' ve inkisâr ve huđû' zuhûra çıka ve huvf ve haşyet aña gâlib ola 19. ve hilm ve hayâ ve rahmet ve re'fet ve şefkat şîfatı ile muttaşif ola nice ki her kimesnenüñ tâyir-i

198b

1. himmetinüñ ol miqdâr 'arşası yoqdur ki fezâ-yı 'âlem-i melekûtide ve ceberrûtide tayerân idebile kelâm-ı 2. mecîdde beyân olmuşdur ki

3. فقال الا فانما الفوه من اوشى خلفه خلفه من نطفة فقد

ثم السبل جره ثم اما فافوه ثم اذا شاء الله

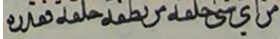
710

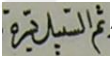
bu âyet-i kerîme işâreti vâzîh ve beyânî lâyihdür merâtib-i 4. evvel ve evsâf ve âhîr keyfiyyeti ve ahvâl-i nefis-i beşerî içün pes 'âkıll-ı faṭîn gerekdür ki bevr-i başîret ile 5. bu âyet-i kerîmenüñ daqâyıq-i esrârına te'emmül eyleyüp kendünüñ evleviyyet ve evsâtiyyet ve uhreviyyet ahvâline 6. andan müşâhede eyleye **ammâ** evleviyyet oldur ki bile nice biñ dühûr ve a'sâr anuñ vücûd-ı mevhûm-ı 7. bî-miqdârından giçmişdür ki anuñ vücûd-ı mevhûmı ketm-i 'ademde saṭvet-i envâr-ı kademde mün'adim ve nâçiz idi 8. ve şafha-i vücûdda anuñ nâm ve nişânından hiç yoğidi pes haqîr kim var ki anuñ 'adem-i sâbıķı 'âlî idi 9. vücûdı

709 Ey gâflet yolunda giden adam, ne olur o günden biraz utan. Bu gün sana zulüm eğlence olmuş. Yazık senin yarın rûsva olduğuna. Ne zamana kadar zulüm tozunu havaya çıkarırsın, kendinin yüz suyunu ve başkaların kanını dökersin. Ne zamana kadar bu kandırıcı dünyaya mağrur olacaksın. Kaç kilosun, iki üç kilo kemik. Güçsüzlerin mülkünü ele alıver, yetimlerin malını zulümle yiyiver. Kıyamet gününde kim hâkimlik eder. Mazeret getir ki nasıl mazeret getirireceksin.

710 Abese 17-22: Kahrolası (inkârcı) insan! Ne nankördür o! Allah, onu hangi şeyden yarattı? Az bir sudan (meniden). Onu yarattı ve ona ölçülü bir şekil verdi. Sonra ona yolu kolaylaştırdı. Sonra onu öldürdü ve kabre koydu. Sonra, dilediği vakit onu diriltir.

üzere ve zelîl ne var nistlik ve zulmet-i nâbūd-ı mehânetinden pes kemâl-i hikmet için kudret-i 10. kün feyekûn⁷¹¹ ile anuñ aşl-ı vücūdın kisvet-i toprağından inşâ buyurdu ki mevcūdātuñ eḥass ve aḥḳarıdur 11. pes anuñ aşıl toprağın kerîh ve ḥâr-ı nuṭfe şüretine döndürdi pes anuñ cismin ‘aleḳayı murdâr eyledi 12. kibr ve ol ‘aleḳayı mużğa kıldı ve anuñ eczâsın şalâbet-i ‘azamete irişdürdi ve ol ‘izâmı 13. et ile deri ile kaplayup üretti bu anuñ bidâyet-i aḥvâlidür ki maḥz-ı ‘ademi ezell-i eşyâda icâd 14. buyurdu ve eḥass-ı evşâf ve nu‘ütet anuñ aşıl vücūdın ḥalka göstürdi tâ bileler ki anuñ ol 15. fiṭratı bir olmuş cemâd idi ki ne ḥayâtı ve ne sem‘ ve şemm ve ḥüsn ne ḥareket ve ne nuṭḳ ne baṭş ve ne ‘ilm ve ne 16. kudreti var idi pes kemâl-i hikmet anuñ nuḳūd-ı neḳâyizin mekârim ve maḥâsin evşâfına taḳdîm buyurdu 17. nice ki taḳdîm mevt-i ḥayâta ve cehli ‘ilme ve ‘aczi iḳtidâra ve za‘fı kuvvete ve â‘mâligi görmege ve kerligi 18. işitmege ve dilsizligi söylemege ve faḳr ğinâya ve ḍalâlet hidâyete ol budur ma‘nâ oldur ki tenbîh ciheti 19.

içün buyurur ki ⁷¹² imdi insân-ı ḥasâset ve ḥaḳâretle 199a

1. kendü mertebesin bidâyetde göre ve ‘umūmen ni‘met ve emtâr ve efdâl-ı bi-hâre-i imtinân ile şükr eyleye pes anuñ sübût-ı 2. aḥvâl ve zuhūr-ı evşâf-ı kemâlınden noḳşândan sonra işâret buyurdu ki ⁷¹³ tâ bileler ki 3. cânsız meyyit ma‘düm ve bî-nişân iken andan sonra ḥazret-i rubûbiyyet-i cellet ‘azametuhu aña ḥayât bağışladı 4. sağır iken işitmeklik virdi görmez iken görmeklik virdi söylemez iken söylemek iḥsân itdi 5. ve faḳr iken ğanî itdi za‘îf iken ḳavî itdi câhil iken ‘ilm virüp aç iken doyardı 6. çıplak iken kisvet virüp ḍalâletde iken derece-i hidâyete irişdürdi tâ yaḳîn ile ḥazret-i 7. şamediyetüñ in‘âm ve fazlların bilüp ve tanıyup mu‘teḳid ola ve ‘ubûdiyyet-i âdâbın kendüye vâcib bilüp 8. kibr ve ‘aceb-i rezâyilin kendüye yol virmeye ve cevr ve sitem ile ḥaḳḳuñ bendelerine küfrân-ı ni‘met eylemeyüp taḥḳîḳ bile 9. ki ‘izz ve senâ ve devâm ve beḳâ cenâb-ı kibriyâdan ğayrıya yaḳışmaz bu maḳûle kibr ve ‘aceb-i eḥass-ı aḥissâ ve iz‘af-ı zu‘afâdan 10. ḳabîḥ gelür bu cümle za‘f ve noḳşânlık ve ḥasâset ve ḥaḳâret eger ḥâl-i ḥayâtında anuñ aña müfevvez ola 11. idi ve yâḥūd vücūdı iḳâmetinde

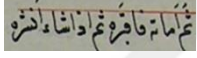
⁷¹¹ Yasin 82: Ol deyince olur.

⁷¹² Abese 18-19: Allah, onu hangi şeyden yarattı? Az bir sudan (meniden). Onu yarattı ve ona ölçülü bir şekil verdi.

⁷¹³ Abese 20: Sonra ona yolu kolaylaştırdı.

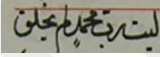
ihtiyarı olaydı ‘aceb ve kibr ve tuğyān ve küfrān olsa vechi 12. var idi lakin şihne-i ğayret zimām-ı ihtiyarı anuñ eline virmemişdür ve miftāh-ı murādı anuñ kabza-i himmetinde 13. kıomamışdur belki anuñ vücūdı hedef-i sihām-ı beliyyāt ve maḵhūr-ı teşārīf-i havādis ve āfāt kııldı ve 14. emrāz-ı eškām-ı mühlıke ve ‘āhāt-ı muhtelife ve ṭabāyi‘-i mütezādde aña ḳodı ve vaż‘ itdi eger ister 15. ve eger istemez ba‘zı anuñ eczāların münhedim kıılır gāh şafrā balğama ğālib olur şafrā ‘illetleri dıḳ gibi 16. ve yerḳān ve ḥummā ve şudā‘ andan mütevellid olur ve gāh balğam şafrāya ğalebe ider balğam marāzlarından laḳve ve 17. eflāc ve behaḳ ve baraş andan ḥāşıl olur ve gāh yebūset bürüdete ğālib olup sevdā-yı rencler 18. tıḥāl ve cünün ve sersām ve mālīḥūlyā zuhūr ider ve gāh bürüdet yebūsete tağlīb idüp eškām-ı 19. bāride ile istiskā ve zükām ve nāzile ve sū‘āl ve dāü‘l-fıl ve ğayrıya mübtelā ider bu taḳdīrce anuñ

199b

1. bunlardan ne cezb-i nef‘ ve def‘-i zarre ḳudreti olur ve ne kesb-i ḥayr ve men‘-i şereh ḳuvveti var **ammā** āḥir ḥālī oldur 2. ki ḥaḳḳ celle ve ‘alā ḥazreti āḥir-i ātīde buyurur ki ya‘ni anuñ vücūd-ı āḥiri 3. oldur ki nefis ve ‘aḳl ve rūḥ-ı sem‘ ve başar ve ‘ilm ve ḳudret ve ḥiss ve ḥareket cümle ḳuvā-yı ṭabī‘ī ve nefsanī 4. ve ḥayvānī ki ḥükm-i tecellī ile bir vücūd ki anuñ yanında emānet ve ‘āriyyetdür anı kendüden yine girü alurlar 5. ve anı evvelki gibi cānsız ḥār ve cemād ḳorlar pes anuñ cīfe-i kerihetin zulmet ḥākiyle örterler ve ol cism ki 6. envā‘-ı na‘īm ile perverde idi tu‘me-i mūr ve mār olur ve nice biñ dühūr ve a‘şār ve ḳurūn-ı bī-şümār 7. anuñ üzerinden giçer ki kimine nām ve nişānın ve eşer ve āsārın bilmeye gāh toprağıyla bardaḳçılar bardaḳ yapalar ve 8. ol bardaḳ kıırılıp mezbeleye bıraḳalar kāşki ḥākim-i meşiyet anı bu nistligin bu yoḳlukda ḳoya idi 9. ve şihne-i ğayret anuñ vücūdın ‘adem bile idi ve ḳadı-yı ‘adl anı mevḳıf-ı ‘adlde sū‘āl itmeye idi ve melāyike-i 10. ğılāz ve şeddād aña musallaṭ olmaya idi ve şaḥāyif-i menşūrede kendü fażāyih-i a‘mālin görmeye idi 11. ve düzaḥ-ı-ı zebāniyyesinüñ ḥiṭāb-ı ḳahrın işitmeye idi ve aḥvāl-i eškāl ve selāsıl ve ağlāl çekmeye idi 12. ve şarāb-ı şadīddür ḳum acılığın datmasa idi belki cā beyān vücūd anuñ vücūdınun münferik-i eczāların 13. cem‘ idüp mecma‘-ı maḥşer ve mevḳıf-ı feza‘-yı ekberde anuñ aḥvāl ve ef‘ālinün rüsvāyliklerin kendüye oḳıyalar ve 14. el-‘iyāzen billahi ḥazret-i ğaffārī biḥār raḥmetinden eger bir ḳatre ol sergeştenün dest-ğiri kılmaya

ol bî-çāre 15. ‘azāb-ı ebedî giriftārliginde alup ne bir feryād ne irişur kimesne ola ki ‘azābdan urtara ve ne bir şefî‘ ola 16. ki bir laza ‘azābından tafif virdüre faihat ve ‘azābının rüsvāylyly bir mertebeye irişe ki alb ve inziru 17. ālin kendüden eyü bile zirā ki kelb ve inzir-ı mehd-i nābüdda unüde ve esāb ve ālām ve ‘iāb-ı 18. heybetinden āsüde olur **ahbār-ı** nebevīde gelmişdür ki eger ‘āřī bed-girdār ve cānı üneh-kāru abi şüretlerin 19. ehl-i ‘āleme ‘arz ideler alk anlaru vaşet-i abi ve heybet ‘azābından medhüş olalar ve eger cihān alkı

200a

1. ehl-i cehennemü omiř ouların işideler cümle cān vireler ve eger idükleri şadid ve zaüm řarāblarından 2. deryālara bir atre biraalar cümle acı ve omiř ola **imdi** bir kimesnenü ki evvel ve evsaı ve āiri bu idi ki işitdük 3. ol ādemü daı ne mecāli olur ki řād ve urrem ve fera kendüye getüre veyā kendü nefsin ayrıdan fāzıl duta 4. ve cümle enbiyā ve evliyā bu atarlaru avfindan uzūz-ı nefsaniden kesilüp kendülerin ‘adem mertebesine omiřlardur 5. buradan idi ki azret-i resül ‘aleyhi’s-řalātü ve’s-selām kemāl-i nübüvvetile buyurdu ki 6. ya’ni kāřki muammedü perverdigāri muammedi yaratmaya idi ve azret-i ‘ömer raıya’llahu ‘anhu buyurur ki 7. kāřki ben bir řamān yapraı olaydum tā abr ‘azābın ekmeye idüm ve ıyāmet rüsvāylyly heybetin görmeyedüm ve ebü ‘ubeyde 8. cerrā raıya’llahu ‘anhu buyurur ki kāřki ben bir oyun olaydum tā ki başımı kesüp etümi yiyeler idiler tā ki ıyāmete getürmeye 9. idiler **haberde** gelmişdür ki dāvud ‘aleyhi’s-selām kendü iün neva ider idi ki ilahī bizüm za‘if nefşümüz 10. senü rametü üneřinü arāretine taammül getürmez iken azabu āteřine nice tāat getüre bu avāl ‘arřa-i nübüvvet 11. ahrları ve şufüf-ı vilāyet serverlerinedür ve illā bizcileyin müflisler ve tıre rüzgārlular bu ma’nā ile evlārek 12. ve alebe-i avf ve ayret bizüm ālümüze lāyıkrekdür ammā avfu alebesi kemāl-i ma’rifet ve řafā-yı ulüb asebi iledür 13. ve illā şiddet-i aflet ve kesret-i zünüb ile perde-i aflet önlümüz özlerin bu atarlar mülāazasından dikeler 14. ve muāliflerü āteř-i istilāsı bizüm bizā’at-ı yakīn ve istibşarumuzu pāk yandurup tesāvīl-i řeytānı mükedder 15. ‘allarımızdı aldadup ve tevālī-i devā’i-i řehvāt-ı nefsanī řekāvet ve idbār topraın bizüm rüzgārumuza üledi ve kesret-i 16. iftirā yüzümüz şuyın dökdi **beyt**

yā rabb hemīşe luţfuñı kıl āşnā baña
göstürme ol ʔarīki 17. ki gitmez saña

baña ʔaʔ' ile āşnālığım andan ki ğayrıdur
öz āşnālaruñı hem it āşnā baña

temmet 18. pīr **herāt** hōca 'ubeydu'llah enşārī nūru'llah merʔade hōca nizāmü'l-mülk
ʔūsī naşīhatinde 19. getürmişdür ki her kim bu on ʔaşletüñ ri'āyetine müdāvım ola
dünyā ve āhıret işın görmış ola

200b

1. **evvel** ʔaʔʔ te'ālā ile şıdʔ üzere olmak **sānī** ʔalka inşāfile olmak **sālīs** nefse ʔahr ile
olmak **rābi**' 2. dervīşāne luţfile olmak **hāmīs** kibāra ʔıdmetle olmak **sādīs** 'uʔalāya
şefʔatle olmak **sābi**' dostlara 3. naşīhatle olmak **sāmin** düşmenlere ʔilm ile olmak **tāsi**'
'ulemāya tevāzu' ile olmak **āşir** cāhillere sükūtile 4. olmak **naẓm**

ʔaʔ yolına sen taşarruf-ı āğāz itme

hīʔ kimesne 'aybına gözün bāz itme

her bendenün esrār-ı 5. dilin rabbi bilür

öz ʔālīne baʔ ziyāde pervāz itme

neşir ilahī günāh senün keremün yanında ʔaʔırdür 6. zīrā ki keremün ʔadīm ve cürm ise
āhırdür virilmişlerde eyü nedür dīn-i 'avām virilmişlerde eyü nedür 7. düşünām
bilmişlerde nedür eyü ʔışm ve bilmemişlerde nedür eyü ʔarām eger şu üzerinde
yürüyesin 8. bir ʔas olasın ve eger havāda uçasın bir mekes olasın lakin göñül ile
getüregör ki kes 9. olasın **naẓm**

ʔaʔ yolına iki ka'be olmuş menzil

bir ka'besi şūrata birisi daʔı dil

cehd ile hemān 10. ziyāret-i ʔalb idegör

biñ ka'beden efzün getürürler bir dil

neşir nāfile namāzın ʔılmaʔ 'acūze-i 11. zenān içündür nāfile orucın dutmaʔ şarfe-i nān
içündür ʔacca gitmek seyr-i cihān içündür ammā 12. göñül ele getüregör ki kār dü cihān
içündür dün gitdi gelmez ve yarına i'timād olmaz vaʔti 13. ğanīmet bilmek gerek ki ele

girmez mest evvel hürüş itmeye eyüsi evvel cüş itmeye şınık evvel hareket itmeye 14. ki sağ olanı eliyle götürürler ve şınık olanı omuz ile eger var ise tarab ile ve eger 15. yok ise taleb ile yār-ı evvel yār olmaz gül evvel hār olmaz eyü yār gider bed ihvāndan yaramaz 16. yāridür bed ilandan **naẓm**

yüz yıl baña āteş içre ger sehl ola
ol āteş-i sūzanda baña sehl ola

17. nā-ehller ile şöhetim olmaya hiç

bed-ter ẓamudan şöhet nā-ehl ola

nesir nūr t̄ā'atdadur ammā 18. iş 'ināyetdedür bir başuñ ki secdesi yok daş parçası andan yokdur ve bir elüñ ki 'atāsı 19. yok aş kefcesi andan tekdür ilahī çün pāklara istiğfār gerek pes nā-pāklara ne gerek imdi bu yolda

201a

1. girye-i ya'kūb ve nāle-i mecnūn gerek her neye ẓama' itdüñ esīri olduñ bir mennānı bir mennāndan taleb eyle 2. ki bu dūnlardan iki nān bir sinān ile alınmaz **naẓm**

rişte-i ümīdi ẓat' it dūnlardan ey göñül

3. kuvvet-i cān içün sinān zaḥmın yime her hūreden

nesir ilahī bu bisāt içre piyāde ẓalmışuz ruḥ her kime 4. getirürüz üzerimūze at sürerler bu sebebden ki t̄ā'atumuzuñ farzı egri yürür ilahī ol 5. s̄ā'at ki dört atlu olup şāh māt ecelde ruḥ dār-ı beḳāya ẓomış olavuz diyü şüretli kıldan biri 6. hıfz eyle yā rabbi ol nesne ki dikildi giydüñ ve hiç nesne h̄āşıl olmadı andan ki sa'y itdüñ 7. şerī'ata ḥaḳīḳat pāsbandur ve şerī'atsız ḥaḳīḳate irişmek bühtāndur adumuz ḡanī kīsede ḥabbe yok 8. lisānumuz ḡüyā ẓalbümüzde ḥişşe yok eger gelesin ẓapu yazdur gelmez iseñ ḥaḳḳ bī-niyāzdur şerī'ata üstād gerek 9. ve ẓarīḳata pīr bī-zārım ol t̄ā'atden ki baña 'aceb getüre bendesiyem ol ḡünāhuñ ki beni 'özre getüre ilahī 10. iblīs ādeme bed-amūzluḳ itdi pes buḡdayı kim rūzī itdi yā rabbi her nesne acı ise bu 11. sināndandur bu ẓuluñ nesne degül ammā dostānedendür ilahī tevfiḳ-i refiḳ ve sālīkān-ı rāh ḥaḳīḳat ile 12. hem ẓarīḳ eyleyüp girü hevā ve heves ve mekr şeyḡān-ı la'inde dād-res olup hidāyetüñ nūrı ile 13.

ẓalbümüz münevver ve ḥayḡa-i luḡfuñile ḥimāyetüñ müyesser eyle **آمینا بحب السابین** 14.

دلالة العفو الغفور المنان ان يما لنا باهاهله وان يترقبناج اعمالنا كما يفضله 15. **كبره وفضلنا له فز يوجب والمحمد لله وحده والسلام على من اتبع الهدى ثم الكتاب بؤن**

16. الملك الوهاب على يد منفع العباد الربحي في حلاله نال في يوم الجمعة هذا النعيم
17. حب بن الرواقى الام اغفره ولوالديه وجميع المسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات
18. 714 سنة اثنين وخمسين والف من الهجرة النبوية على فضل الصلوة والحج
19. بفضل ذكره في ايام الاربعين في يوم الجمعة رابع عشر شهر رجب المعظم من شهر

⁷¹⁴ Amin. Ey isteklilerin isteklerini kabul eden Allah'ım, bağışlayan ve ihsan eden Allah'tan bağışlanmayı diliyoruz ki, ehli olduğu şeyle bize muamele etmesini istiyoruz. Amellerimizin çirkinliklerini cömertliği ve faziletinin gerektirdiği gibi örtmesini diliyoruz. O çok yakın olan ve duaları kabul edendir. Tek olan Allah'a hamt olsun, hidayete tabi olanlara selam olsun. Bu kitap malik ve bağışlayan Allah'ın yardımıyla kulların en zayıfı olan, Allah'ın rahmetini dileyen kulun eliyle tamamlandı. Bu nüshanın mütercimi Muhammed bin Hüseyin Er-Revani'dir. Ey Allah'ım, onu anne ve babasını tüm erkek ve kadın Müslüman ve müminleri faziletinle, kereminle bağışla. Ey merhametlilerin en merhametlisi, bin elli iki hicri nebevi yılı, şaban ayının on dördü, cuma günü, sana en faziletli salat ve en mükemmel selamlar olsun.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. DİZİN

A

āb: Far. su krş. mā, su

ā. 169b/11

ā.-ı hayāt-ı ma'nevîdür 193b/17

ā.-ı na'im 181a/7

ā.-ı rahmet 187b/4

'unşur-ı ā.+ ı 169b/3

ābā: Ar. babalar

ā. 6b/19, 20a/13, 37b/10,

191b/19, 192a/1

ā.-yı kirām 4a/11, 4b/11, 5b/9

ā.-yı kirāmı 3a/13, 48b/18

ā.-yı kirāmları 5a/17

ā.-yı resül 7a/11

ā.+ ları 45a/1

ābād: Far. mamur, şen, bayındır

ebedü'l-ā. 77b/10, 110a/18

eşkal-i ebedü'l-ā. 96b/3

zulmet-i ā.-ı hıttaya 147b/19

kısmet-i ā.-ı kademde 179a/16

'abādān: Far. mamur, şen, bayındır krş.

ma'mūr

'a.+ a 117b/9

'abādile: Ar. ismi Abdu'llah olanlar

(Abdu'llah b. Abbas, Abdu'llah

b. Ömer, Abdu'llah b. Zübeyr ve

Abdu'llah b. Amr b. As)

'a. 26a/11

'a.+ den 26a/12

'a.+ nün 36a/6

abā'za: Kuzeybatı Kafkasya'da

yaşayan bir halk

a. 56a/12

a.+ nuñ 56a/3, 56a/8

a.+ ya 56a/5

'abbāsī: Ar. Hz. Abbas'ın neslinden

gelen veya aynı sülâleden

gelenlerin kurdukları devlete

mensup olan.

'a.+ lere 47b/9

'a.+ lerün 48a/2

'abbāsiyān: Ar. Abbāsī'nin çoğulu

ṭabaḳāt-ı 'a. 47a/17

'abd: Ar. köle, kul

'a. 4b/2, 87b/19, 90b/derkenar

üst, 118b/7, 118b/10, 138b/5,

156b/9, 157b/8

'a.-ı ḥakkīr 5a/9

'a.-ı memlūkı 25b/2

'a.-ı mu'taḳı 10a/5, 21b/18

'a.-ı müşterīleri 28a/7

'a.-i zelīlden 145b/15

'a.+ a 90b/derkenar üst

'a.+ de 159a/1

'a.+ den 73b/9

'a.+ e 73a/6

'a.+ ı 10a/6, 19a/4, 19a/7, 40a/7,

83a/derkenar yan, 90b/derkenar

üst, 118b/9, 190b/12

'a.+ i 73b/3

'a.+ i idi 28a/5

'a.+ uñ 66a/17, 66a/19, 118b/9

'a.+ ümi 118a/18

abdāl: Ar. kendini Allah'a adanmış ve bu

yolda çile çekmiş kimse

a.+ a 166b/16

a.+ dan 44a/1

a.+ ı 43b/19

āb-dest: Far. abdest, el yıkama suyu

ā. 64b/19, 89b/16

ā. almaya 66a/1

ā. alup 9b/12, 9b/16, 64b/19,

129a/2

ā. alur idi 64b/14

ā. alurlar idi 17a/18

ā.+ i 64b/18, 87a/17

ā.+ in 65a/5

'abes: Ar. boş, saçma

'a. olur idi 106a/2

- ‘abher:** Ar. nergis çiçeği
zübde-i nesemāt-ı ‘a.-i şemīm-i
teslīmāt 5a/1
- ‘ābid:** Ar. ibadet edenler.
‘ā. 10a/4
‘ā.+ lere 182b/2
‘ā.+ lerüñ 100b/8
‘ā.+ üñ 100b/8
‘izzet-i ‘ā.+ üñ 89a/4
- ‘abīd:** Ar. kullar, köleler
‘a. 110b/6, 188a/17, 191b/17
- ablaḳ:** Ar. renk renk
a.-ı ezān 2a/7
- ‘acāyib:** Ar. tuhaf, ilginç, acayip
vāfir-i ‘a. 43a/12
‘a.-i ‘ālem-i eškāl ve elvān
idebile 170b/1
‘a.-i āṣār-ı melekt 15a/6
‘a.-i maḥṣūlātı 141b/14
‘a.-i ṣan‘at-ı yezdānīden 173a/3
- a‘cām:** Ar. Acemler, İrānlılar
ṭāyife-i e.-ı melāmet 59a/12
- ‘aceb:** Ar. acaba, hayret, gariplik,
şaşılacak şey
‘a. 2b/13, 54a/12, 75b/derkenar
alt, 81a/derkenar yan, 88b/4,
98a/6, 110a/18, 116a/12,
116b/13, 147a/9, 154b/13,
187a/12, 188b/6, 193b/8, 194a/1,
194b/1, 201a/9
ḳal‘a-i ṣecere-i ‘a. 198a/14
nemire-i ‘a. 189a/19
‘a.-i ‘aẓīm-i mülk 127b/12
‘avārız-ı ‘a.-i āfātından 95b/6
‘a.-i eḥṣas-ı aḥṣāsā 199a/8
‘a.-i rezāyilin 199a/7
‘a.-i rezīle 96a/16
mevāzı‘ -yı ‘a.+ de 191b/10
‘a.+ den 188a/10
mādde-i ‘a.+ dendür 191a/10
‘a.+ dūr 77b/derkenar üst,
193b/5, 198a/13
‘a. idüp 193b/2
‘a. ise 188a/11
‘a. ola 191b/12
iḥtiyārı olaydı ‘a. ve kibr ve
ṭuḡyān ve küfrān olsa 199a/10
- ‘a.+ e ḳalup 177a/1
- ‘acele:** Ar. acaba, hayret, gariplik,
şaşılacak şey
‘a. 40b/9, 82a/derkenar yan
‘a.+ dūr 82b/derkenar üst
‘a. itmeyesin 82b/derkenar üst
‘a. olunup 56b/6
- ‘acem:** Ar. İrānlı; Arap olmayan
‘a. 7b/16, 27a/18, 38a/8, 52a/6,
53a/17, 54a/19
ṣāhen-ṣeh-i mülk-i ‘a. 55a/4
serdār-ı ṣāhān-ı ‘a. 58a/18
‘a.+ de 8a/2, 38a/13, 38a/16,
38a/19
memālik ‘a.+ de 48a/derkenar
yan
ümerā-yı ‘a.+ den 27a/19
‘a.+ le 35a/4
serdār-ı sefer-i vilāyet-i ‘a. olan
35a/18
- acı:** acı
a. 14b/9, 90b/derkenar üst,
91a/19, 167a/1, 167a/5, 200a/2
a. ise 201a/10
a.+ sına 107a/4
a.+ sından 148b/7
a. sözlər söyledüginde
78a/derkenar yan
a. yüz göstürmeye 113a/10
- acılıḳ:** acı olma durumu
a.+ ın 90b/derkenar üst, 199b/12
a.+ ına 90b/derkenar üst
a.+ ından 91a/19
- ‘aciz:** Ar. zayıf, güçsüz krş. ācize
‘ā. 82a/derkenar yan, 87a/17,
154a/11
‘ā.-i ḥabāyis-i cehl 188b/2
‘ā.+ dūr 159b/12, 170b/9
‘ā.+ e 156b/12
‘ā. ḳaldılar 91b/2
‘ā. ḳalup 88a/derkenar yan
‘ā. ḳalup 192b/16
‘ā. ola 139a/15, 145b/7, 158a/16
‘ā. olmaz 158b/9
‘ā. olup 8a/2, 16b/14, 109b/7,
159b/10, 168b/13
‘ā.+ sin 86a/derkenar yan
- ‘ācize:** Ar. zayıf, güçsüz krş. āciz

ʿā. 148b/1
 ʿā. olduğda 40b/3
 ʿācizlik: Ar.+T. zayıflık, güçsüzlük
 ʿā. 134b/4
 ʿā.+ üne 197b/7
 ʿacūze: Ar. çok yaşlı kadın
 ʿa. 83b/derkenar yan
 ʿa.-i zenān 200b/10
 ʿa.+ ler 160a/4
 ʿacz: Ar. acizlik
 ʿa. 53b/17, 77a/12, 165a/8,
 198a/15
 biḥaseb-i ʿa. 156b/14
 neḳāyiz-i ʿa. 188b/3
 ʿa. getürdi 90b/derkenar alt
 i ʿtirāf-ı ʿa. +e 166b/12
 ʿa.+ i 110b/19, 161b/13, 198b/17
 ʿa.-i ezhār idüp 16b/derkenar
 yan
 ʿa.+ inden 112a/16
 ʿa. yüzün göstürdi 86a/derkenar
 yan
aç -: açmak
 a. 86a/derkenar yan
 a.- alar 177b/13
 ıkapu a.- alum 40a/3
 a.- ar 172a/5
 a.- ayım 143b/11
 serḥadd-ı hindūsitān a.- duḡ
 59b/7
 a.- maḡa 2a/3
 yol a.- maḡa 13a/10
 a.- maḡ 31a/6
 a.- maya 124b/1
 a.- mayasın 120b/2
 a.- mazlar 98b/8
 a.- up 10b/2, 40a/15,
 77a/derkenar yan
 a ʿdā a.- up 40b/9
aç: yemek yemesi gereken; tok karşıtı
 a. 128a/13, 138b/6
 a. iken 199a/5
 a.+ lar 127a/11, 130a/16
 a.+ lara 137a/7
 a. ola 127a/12
 a. olup 88b/derkenar üst
açdur -: açtırmak
 a.- dı 46a/18

göz a.- mayup 58b/10
açık: açık
 a. 69b/3, 88b/derkenar yan,
 128a/4, 134b/8, 135a/2
açıl -: açılmak
 a.- a 111a/17, 111a/18
 a.- maḡa 58b/13
 a.- maḡın 56b/6
 a.- mış 3b/4
 a.- up 31a/7, 32a/3, 54a/2,
 56a/12, 99b/2
 a.- ur idi 80a/derkenar yan
 a.- ur 111a/19
açlık: açlık
 a. 66b/17, 99b/4, 117a/5, 117a/6,
 127a/2, 164b/5
 a.+ dan 128a/8, 130a/6
 a.+ larına 130a/16
ad: isim
 a.+ ı 45a/14, 48a/derkenar alt,
 83a/derkenar yan, 103a/14,
 162a/14, 174a/19
 a.+ ın 108b/12
 a.+ ını 41b/3, 48a/16
 a. ıodılar 20a/3, 20b/15
 a.+ ların 79b/derkenar yan,
 159b/15
 a.+ umuz 201a/7
 a.+ uḡ 103a/16
ʿad: Ar. Hz. Hud'a isyan ettiklerinden
 helāk olan, Yemen tarafında
 yaşamış bir kavmin adı
 ḫilāfū'l-ʿā.+ e 42b/14
a ʿdā: Ar. düşmanlar
 a. 59b/4
 şāhib-i şafā-yı a. 11a/13
 a.-yı bedr 5b/6, 24b/18
 a.-yı bīdīnūḡ 56b/4, 57b/1
 a.-yı lisānından 110a/2
 a.-yı rū-siyāhı olmaḡın 59b/13
 a. açup 40b/9
 fīten-i a.+ dan 140b/14
 a.+ nuḡ 88b/13, 109b/19,
 110a/11, 146b/16
 a.+ sı 57b/1, 59b/15,
 83a/derkenar alt ,147a/17
 a.+ sına 147a/15
 a.+ sından 48a/7

- a.+ ya 52a/3, 54a/1
bend-i vaşf-ı a.+ ya 53b/7
şafâ-yı a.+ ya 3b/9
kâtîlü'l-a.+ü'd-devlet 2b/18
- ādāb:** Ar. terbiyeler; kaideler
ā. 182a/9
muḥāfazat-ı ā. 182a/12
ā.-ı 'ubūdiyyet 194a/16
ā.-ı dābıdur 102a/10
ā.-ı ḥil'ati 166a/12
ā.-ı rūḥāniyān 185a/1
ā.-ı ṭarīḳata 109b/4
ā.-ı zekāt 91b/6
ā.+ ı 93a/4, 107a/7, 157b/5,
157b/13
şer'-i ā.+ ı 106a/8
ā.+ ın 116b/8, 117b/10
'ubūdiyyet-i ā.+ ın 199a/6
eşrāf-ı ā.+ ın 136a/19
ā.+ ında 112b/3
ā.+ ınuḡ 89a/3, 98a/4, 157b/3
'ubūdiyyet-i ā.+ ınuḡ 176a/12
ā. kıla 191b/7
ā.+ ları 113a/1
ā.+ larında 4b/6
ā.+ larınuḡ 154a/8
şerāyiṭ-i ā.+ larınuḡ 150b/9
- ādābü'l-menāzil:** Ar. Seyyid Seyyidullah
Kāsım Efendi'nin yazdığı bir
eser.
kitāb-ı ā.+ de 24a/18
- 'aḍalāt:** Ar. kaslar
'a. 173b/11, 173b/15
- 'adālet:** Ar. adalet; hak ve hukuka
uygunluk
'a. 28b/1, 52a/19, 82a/derkenar
yan, 107b/17, 131a/10, 135a/2,
156a/8
eyyām-ı 'a. 53a/5
icrā-yı 'a.+ de 3b/5
umūr-ı 'a.+ de 34b/18
'a.+ i 3b/2, 80a/derkenar yan,
124b/1, 155b/1
'a.+ in 154a/12
şalāḥ-ı 'a.+ le 24a/9
- adana:** Adana şehri
a. 51b/6, 57b/19
- 'ādāt:** Ar. adetler, alışkanlıklar
'a. 159a/19
'ā.-ı ḥazret 11a/4
tefāşil-i 'ā.-ı ma'rūfa 150b/9
- 'adāvet:** Ar. düşmanlık
'a. 25a/1, 55a/9, 82b/derkenar
yan, 137a/15
'a.+ den 197b/3
'a.+ e 123b/8
buḡz ve 'a. eylesiz 133a/18
'a. eyleyüp 154a/1
buḡz ve 'a. eyleyüp 133a/17
'a.+ i 66b/16, 110b/1
'a.+ in 109b/19
'a.+ inden 110a/3, 110a/11
'a. itsün 139a/13
- 'add:** Ar. sayma, sayılma; itibar etme,
edilme
'a. eyleye 132a/9, 158a/9
'a. eyleyüp 76b/derkenar üst
'a. ideler 167a/14
ḡanīmet 'a. ideler 132b/14,
137b/15
'a. iderler 83b/16, 167a/3,
168a/14, 180b/1
'a. idüp 167a/6
fırşatı ḡanīmet 'a. idüp 54b/1,
58a/7
kavm-i 'a.+ ı 47b/derkenar yan
'a.+ in 76b/derkenar yan
fırşatı ḡanīmet 'a. idüp
89a/derkenar alt
'a. itdi 192a/15
'a. itmek olur 81b/derkenar yan
'a. itmeyesiz 175a/17
'a. itmez 81b/derkenar yan
'a. itmezem 81b/derkenar yan
'a. itmezüz 183a/17
'a. olunur 168a/11
'a. itse gerekdür 81b/derkenar
yan
- addaş:** adaş, adları aynı olanlardan her
biri
a. olmak 15b/14
- 'aded:** Ar. sayı
'a. 31b/16, 41b/6, 56a/9,
154b/11
'a.-i kebāyir 86b/18
'a.+ dür 173b/12

‘a.+ e 78b/12
‘a.+ i 19a/10, 21b/5, 34a/12,
159a/19
‘a.+ in 61a/8, 86b/7
‘a.+ inde 86b/3
‘a.+ lerine 149a/14
‘a.+ lerüñ 173b/13

‘**âdel:** Ar. kas

‘a.-i te’lîf 173b/11

‘**âdem:** Ar. insan, adam

â. 16b/15, 18b/10, 18b/13,
18b/14, 31b/7, 35a/14, 35b/18,
46a/19, 52a/17,
055b/7, 58b/5, 59b/15, 63b/6,
65a/13, 65b/14, 65b/16, 70b/15,
78a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 80a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81b/derkenar
üst, 82b/derkenar alt,
83a/derkenar üst, 83a/derkenar
alt, 83b/derkenar alt,
84a/derkenar alt, 84b/8,
85b/derkenar alt, 86b/15,
86b/derkenar yan, 86b/derkenar
alt, 87a/derkenar üst,
87a/derkenar yan, 87b/5, 87b/7,
87b/9, 87b/11, 87b/derkenar üst,
88a/1, 89b/derkenar üst,
90a/derkenar üst, 90a/derkenar
yan, 94b/10, 94b/11, 98a/18,
106b/14, 115a/14, 115a/17,
115a/19, 125b/19, 131a/16,
134a/13, 135b/11, 141a/18,
143a/14, 143b/10, 151b/14,
155b/10, 156a/3, 157b/8,
160a/16, 189b/9, 197a/18
cism-i a. 47b/derkenar üst
âlây-ı â.-i biḥayy 122a/9
â.-i ḥulḳdan 146b/15
â.+ de 34a/2, 65a/14
devr-i â.+ de 47b/derkenar yan
â.+ den 41a/10, 83b/derkenar
yan, 134a/15
devr-i â.+ den 5b/5, 34b/17,
37b/14
â.+ dūr 33a/18, 80a/derkenar üst,
80b/derkenar üst

â.+ e 1b/9, 2b/11, 10b/19,
63a/17, 83b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 97b/8,
105a/15, 115a/14, 150b/2,
171b/3, 182b/8, 182b/10,
197a/16, 201a/10
â.+ i 65a/13, 65a/15, 79b/14,
82b/derkenar yan, 86b/derkenar
yan, 87a/derkenar üst,
90a/derkenar yan, 90a/derkenar
alt 94a/16, 105b/4, 110a/19,
145a/18, 150a/16, 157a/6,
161a/19, 165b/16, 193a/4
evlād-ı â.+ i 125b/13
â. idi 126b/12, 155b/10
â.+ ile 76b/derkenar alt,
83a/derkenar yan
â.+ in 56a/14
â.+ ine 90a/derkenar yan
â. koşup 55b/12
â.+ ler idilür 126b/13
â.+ ler 45b/12, 71b/9,
82a/derkenar yan, 89a/derkenar
alt, 127b/6, 189b/6, 189b/15,
189b/17, 197a/9
â.+ leri 89a/derkenar yan, 168a/9
â.+ lerile 154b/17
â.+ lerinden 136a/19
â.+ lerinüñ 80b/derkenar yan,
83a/derkenar alt
â. olan 91a/8
rūḥ ve göz ve â. olana 87b/6
â. olanı 79a/derkenar alt
â.+ sin 80b/derkenar yan,
83a/derkenar yan
â.+ üm 80a/derkenar üst,
83a/derkenar yan
â.+ üñ ise 110a/16
â.+ üñ 17a/18, 56a/7, 61b/2,
65a/13, 81a/7, 82b/derkenar yan,
83a/derkenar üst, 86b/13,
87a/derkenar üst, 97a/11,
99b/10, 104a/10, 106b/2,
106b/6, 106b/7, 109b/12,
117a/10, 125b/11, 134a/10,
134a/16, 140b/2, 141a/6,
143a/12, 171a/1, 200a/3

‘**âdem:** Ar. yokluk, bulunmama

- ‘a. 199b/9, 200a/4
‘a.-i ḥamiyyet 196b/19
‘a.-i ibā’dur 16a/2
‘a.-i ihtimāl 180b/9
‘a.-i ḳudret 98b/16, 171b/9
‘a.-i ḳudrete 148b/1
‘a.-i memālikine 56b/3
‘a.-i sābıķı 198b/8
‘a.-i tecāvüz 16a/2
‘a.-i tecrūbe 82a/derkenar alt
‘a.+ dūr 194b/11
‘a.+ i 95b/6, 196b/19
maḥż-ı ‘a.+ i 198b/13
- ‘ademī:** Ar.+Far. İnsana dair, insana ait
tıynet-i ā.+ de 150a/1
- ‘ādet:** Ar. alışkanlık; görenek
‘ā. 15a/15, 34a/10, 111b/9
ḫilāfū’l-‘ā. 33b/19
‘ā.-i ‘arab 12b/11
‘ā.-i ḳadīm 34a/1
‘ā.-i ḳadīme 17a/11
‘ā.-i ḳalbleri 138a/9
‘ā.-i mūrīseü’s-sa ‘ādetleri 12a/1
‘ā.+ i 8a/7, 33b/13, 89a/derkenar
alt
muḳāvelāt-ı ‘ā.+ i 155b/19
ḫulḳ ve ‘ā. idüp 109a/3
‘ā.+ idür 107a/10
‘ā.+ ince 12b/3
‘ā. itdi 76a/derkenar alt
‘ā. itdürmeyeler 116b/2
‘ā. itmiş olur 128b/11
istimrār-ı ‘ā.+ leri 154a/14
‘ā.+ lerin 140a/2
‘ā.+ lerinden 17b/10
- adḫā:** Ar. kurban
ıyd-ı a. 28b/12
- ‘adī:** Ar. Ad kavminden olan
‘ā.+ lerdendür 48a/derkenar yan
- ‘ādil:** Ar. adaletli
‘ā. 32b/3, 76a/derkenar üst,
77a/derkenar yan, 77b/derkenar
üst, 78a/derkenar üst, 125b/5,
132b/3
ḫākim-i ‘ā. 125b/12
‘ā.-i dil 51a/10
‘a.+ dūr 87a/derkenar yan
şāhid-i ‘ā.+ dūr 157b/10
- ‘adīm:** Ar. yok olan
vezīr-i ‘a.+ü’n-nażīr 16a/5
müşīr-i ‘a.+ü’n- nazīri idiler
30a/2
- ‘ādiyān:** Ar. Ad kavminden olanlar
‘ā. 48a/derkenar alt
- ‘adl:** Ar. doğruluk
‘a. 4b/3, 48a/derkenar üst,
52a/19, 76b/derkenar yan,
77a/derkenar yan, 86a/derkenar
üst, 105b/9, 108a/4, 124a/9,
124a/12, 124b/4, 131a/13,
133a/13, 135a/9, 136a/2, 136a/5,
145a/1, 147a/3, 147a/19,
195b/11
girizān-ı ‘a. 3b/2
hümā-yı ‘a. 3a/10
ḳādı-yı ‘a. 142b/5, 199b/9
mü’essis-i ḳavā’idü’l-‘a. 2b/19
rāyet-i ‘a. 80a/derkenar yan
‘a.-i bisātın 77a/derkenar yan
‘a.-i dīvānı 52b/3
‘a.-i ḳādısına 142a/2
riyāz-ı ‘a.-i serv 51a/18
‘a.-i sür‘at ve isti‘cāl itmek
gerekdür 82a/derkenar üst
‘a.-i ḫarīkin 80b/derkenar üst
ri‘āyet-i ‘a.-i zıyāsıyla 150a/6
mevḳıf-ı ‘a.+ de 199b/9
mizān-ı ‘a.+ de 178a/17
‘a.+ e 1b/5, 113b/13, 142a/3
‘a. eyleye 77a/derkenar alt
‘a. eylesin 77a/derkenar yan
‘a.+ i 1b/6, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 84b/derkenar
yan, 132b/15
‘a. ider 195a/10
‘a. idüp 114b/7
‘a.+ ile 77a/derkenar yan, 91b/16
‘a.+ in 34b/1
ḫaber-i ‘a.+ in 3b/7
‘a.+ inüñ 77b/16
‘a. itmeye 114b/11, 125a/1
‘a.+ lerin 76b/derkenar yan
‘a.+ üñ 76b/derkenar yan
- adlu:** adlı, isimli

- a. 8a/6, 12a/13, 16a/14, 19a/16, 19b/7, 19b/11, 20a/7, 20a/8, 20b/15, 21b/13, 25b/7, 32a/6, 32b/1, 32b/2, 33b/7, 36a/19, 39a/17, 40b/3, 42a/11, 81a/derkenar yan a.+ lar 90b/14
- ‘adn:** Ar. cennet
cennāt-ı ‘a.+ e 186a/11
- ‘adū:** Ar. düşman
ḥavf-ı şemşir-i ‘a. 3b/1
‘a.-ı beşārete 10b/14
‘a.-yı bednihāda 59a/18
‘a.+ nuḡ 110a/3
‘a.+ yı 54a/12
- ‘afāfet:** Ar. haramdan sakınmak
‘a.+ de 11a/7
- āfāḳ:** Ar. ufuklar
ā. 7a/15
‘ulemā-yı ā. 16a/8
ā.+ a 3b/4
ā.+ ı 58a/6
‘ummāl-ı ‘ālem-i ā.+ ı 169b/13
- āfāt:** Ar. belalar, musibetler
ā. 185a/4, 197b/3
te‘āḳub-ı ā. 177b/5
ā.-ı evşāf-ı zemīme 109b/8
ā.-ı ḡavḡā 140b/14
ā.-ı riyā 182a/2
ā.-ı selb 177a/12
şabr-ı ā.-ı tekāsülde 182a/9
ā.+ ı 110a/14, 194a/16, 197a/3
ā.+ imdan 110a/19
‘avārız-ı ‘aceb-i ā.+ imdan 95b/6
ferzend-i ā.+ imdan 182b/12
maḳhūr-ı teşārīf-i ḥavādīs ve ā. ḳıldı 199a/12
ā.+ larından 150a/4, 173b/14
ā.+ uḡ 172b/13
- āferīde:** Far. yaratık, yaratılmış, mahluk
efrād-ı ā.+ den 77a/1
- āferin:** Far. çok yaşa, aferin
ā. 59b/3, 59b/4, 59b/7
- āferiniş:** Far. yaratılış
ā.+ de 178a/8
- āfet:** Ar. afet, bela, felaket
ā. 163b/10, 173a/10, 173a/11, 173a/12, 198a/16
ā.-i ‘ucb 182a/16
ā.-i iḥrāk 169a/16
ā.-i zevālden 141b/19
ā.+ e 146b/10, 182b/14, 193a/16
ā.+ i 185a/5, 195b/13
ā.+ idür 102b/8
ā.+ inden 95a/17, 105a/19
tūfān-ı ā.+ inden 169a/14
dīn-i ā.+ leri 79a/16
ā.+ üḡ 194a/8
- ‘afif:** Ar. iffetli
‘a. 98b/5
- āfitāb:** Far. güneş
ā. 60b/9
ā.-ı devlet 168a/6
ā.-ı dirāḡşān 149a/16
ā.-ı şubḡ-ı nüşūr 2a/1
eşi ‘a-i ā.-ı vaḡdet 165a/6
ḡurūb-ı ā.+ a 101b/16
- ‘āfiyet:** Ar. sağlık, esenlik
‘ā. 72a/18, 105a/8, 167a/4
mehd-i ‘ā.+ de 178b/2
- afrikiye:** Ar. Tunus’un eski adı
a. 38a/18
- ‘afv:** Ar. suçunu bağışlama; özür dileme
‘a. 78a/derkenar üst, 78a/derkenar yan, 78b/derkenar üst, 135b/17, 183a/8, 185a/4, 197b/15
fazīlet-i ‘a. 195b/13
ḳısm-ı mecniyyün-‘aleyhe ‘a. 183a/8
nevāl-i ‘a. 183b/3
zeyl-i ‘a. 4a/7
‘a.-ı maḡall-i taḳşirde 86a/10
‘a.-ı zālimde 183a/3
‘a.+ a 78a/derkenar yan, 147b/12
‘a.+ dan 197b/6
‘a.+ dur 78a/derkenar yan, 122b/2
‘a. eyleḡüz 118a/14
‘a. eyleye 118b/15, 135b/18
‘a. eyleyüp 137b/1
‘a.+ imdan 164a/6
‘a.+ imda 78a/derkenar üst
‘a. ider 91b/16

- ‘a. iderem 135b/13
‘a. iderler 194a/10
‘a. ideyim 118a/13
ehl-i ‘a. idi 41a/11
‘a. idüp 11a/13, 54a/8, 56a/15
‘a. itdi 78a/derkenar yan
‘a. itdügün 136a/2
‘a. itdüm 25b/10, 78a/derkenar yan
‘a. itmek 135b/15
‘a. oladur 122b/4
müstaḥakk-ı ‘a. olalar 82b/derkenar yan
‘a. olmuşken 60a/10
‘a. olunması 59b/12
‘a.+ umuz 174a/17, 197b/2
‘a.+ uñ 191b/4
‘afvu’llah: Ar. Allah’ın affı
‘a+u’llahdur 86a/10
ağa: Osmanlı Devleti’nde bazı kuruluşların başında bulunanlara verilen resmî san
a.+ lar 81a/derkenar yan
a.+ sı 59b/19
a.+ sın 54b/14
ağaç: ağaç
a. 34b/10, 154b/15, 154b/16, 174a/9, 174a/10
a.+ dur 84b/derkenar yan
a.+ ı 154b/15, 154b/16
a.+ ından 12b/18
a.+ lar 61a/12, 89b/11, 106a/13, 161a/1
a.+ ları 80b/derkenar yan
a.+ ların 80b/derkenar yan
a.+ laruñ 61a/12, 80b/derkenar yan
a.+ uñ 80b/derkenar yan
āgāh: Far. bilgili, haberli, uyanık
ā. 84a/16
ā. eyleye 109b/8, 110a/12, 110a/19, 114a/9, 114b/3, 158a/8
ḥaberdar ve a. ideler 47b/derkenar yan
ā. ider 110a/14
a. ider idi 82b/derkenar yan
ā. idüp 122a/15
ā. itdi 78b/6
ā. itmeye 122b/1, 160b/4
ağar -: ağarmak
a.- mca 19a/18
a.- mışdı 41b/2
āgāz: Far. başlama, başlangıç
taşarruf-ı ā. itme 200b/4
ağbiyā: Ar. kalın kafalılar
a. 166b/17
a.+ dan 126a/16
ağdiye: Ar. yenip içilecek şeyler
a. 169b/18, 171a/16, 173b/14
nevbet-i a. 169a/7
a.-i mergübe 171a/7
şuver-i a.-i mergübe 171a/7
a. ola 168b/7
a. olmaya 171a/19
ağır: ağır; çok
a. 52b/18, 61b/5, 76b/derkenar üst, 76b/derkenar yan, 104b/19, 108b/4
a. gele 67a/15,
a. gelür ise 110a/5, 110a/6
ağırlık: az işitme; sağrlık
a. 77b/derkenar üst
ağız: yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ; birkaç yolun birbirine kavuştuğu yer
a. 105b/7, 171b/19
a.+ da 172a/2, 192b/10
a.+ ı 45b/4, 46b/4, 100b/11, 172a/2, 192b/2
a.+ ıma 46b/4
a.+ ın 64a/18, 64b/15, 129b/15, 172a/8
a.+ ına 45b/5, 46a/3, 172b/12
a.+ ında 45b/5
a.+ ındaki 46a/3
a.+ ından 64a/18
a.+ ını 100a/3
a.+ ları 85a/derkenar üst
a.+ larınuñ 14b/9, 70b/5
a.+ uñ 134b/18
ağışte: Far. bulaşmış, bulanık
a.+ dür 192b/9
ağla -: ağlamak

- a.- dı 88b/derkenar üst, 120a/6, 128a/8
a.- duğumı 77b/derkenar üst
a.- duğlarından 83a/1
a.- dum 128a/9, 130a/18
a.- mağdan 107b/12
a.- mağdur 83a/11
a.- mam 77b/derkenar üst
a.- manuş 83a/10
a.- masından 88a/derkenar yan
a.- mayam 84b/3
a.- mış idi 83a/4
a.- r idi 77b/derkenar üst, 88a/derkenar yan
a.- r 74b/18, 84b/2
a.- rlar 83a/1
a.- rsın 74b/19, 84b/2
a.- rsız 43a/5
a.- rum 77b/derkenar üst
a.- ruz 83a/2
a.- ya 83a/17
a.- yarak 88a/derkenar yan, 89b/derkenar yan, 174b/6
a.- yup 36a/18, 36b/1, 36b/2, 36b/3, 83a/19, 83b/1, 88b/derkenar yan, 89b/derkenar üst, 120a/8, 120a/17, 130a/7, 131b/17
- ağlāl:** Ar. boyna geçirilen zincirler
a. 193a/11
aḥvāl-i eşkāl ve selāsil ve a. çekmeye idi 199b/11
- ağlaş -:** ağlaşmak
a.- up 130a/18
- ağlat -:** ağlatmak
a.- a 83a/10
- ağleb:** Ar. çoğunlukla, genellikle, sık sık
a. 102b/12, 160b/15
va‘z-ı a. 156a/7
a.-i aḫsāmdur 147b/9
a.-i evkātta 189a/11
mansıb-ı a.-i ezmine 126a/15
a.-i ḫil‘at 176a/16
- ağniyā:** Ar. zenginler
a. 73b/19, 138a/1, 138a/3, 194a/10
a.+ lar 138a/13
- a.+ nuş 130b/3, 146a/5, 185b/7
a.+ sına 88a/derkenar üst
a.+ ya 6b/3
- ağrār:** Ar. tecrübesizler, kolay aldananlar
mekāyid-i a. 108a/10
- ağrāz:** Ar. maksatlar, niyetler
dām-ı a. 182b/2
a.-ı ḫalāyık 125b/9
- ağrı:** vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı
a.+ sı 173a/10
a.+ ya 81a/7
- ağşān:** Ar. dallar
a.-ı semerāt 188a/3
- ağşiye:** Ar. zarlar, deriler
a. 173b/13
a.+ nüş 173b/16
- ağvā:** Ar. delalete çok sapan
a. 108a/10
- ağyār:** Ar. yabancılar
a. 168a/19
a.-ı rü‘yetinden 145a/7
- āh:** feryat etme, inleme
ā. 148a/8
a. çekdi 86b/derkenar üst
ā. idüp 127a/2
a.+ uş 177a/11
- āḫād:** Ar. birler
delālet-i emr-i ā. 157a/12
ā.-ı ḫalkından 156a/4
ā.-ı ḫalkuş 156b/10
ḫükmi-i ihtisāb-ı ā.-ı ra‘iyyet 156b/10
ā.-ı ra‘iyyetden 159a/12
ā.-i re‘āyānuş 156a/13
ā.+ ı 157a/15
ā.+ inuş 159a/9
- ahālī:** Ar. halk
a. 5b/10
- ‘āhāt:** Ar. bozukluk, eksiklik
terādūf-i ‘ā. 177b/5
‘ā.-ı muḫtelife 199a/13
erbāb-ı ‘ā.-ı mücālesetinden 190a/14
- aḫavāt:** Ar. kızkardeşler
a.+ ı 20a/13
a.+ ları 20a/14

a.+ larına 189a/12
aḥbāb: Ar. dostlar
 a. 183b/4
 a.+ a 52a/3
 a.+ ı 40a/3
aḥbār: Ar. haberler
 a. 116b/15, 180b/4
 aḥḥāb-ı a. 5a/12
 ḥāvī-i a. 170b/12
 ka'bü'l-a. 36b/18
 nāzım-ı cevāhir-i a. 2a/8
 tecessüs-i a. 170b/11
 a.-ı bābında 145b/19
 müṭāla'a-i a.-ı ilahī 171a/18
 a.-ı ḳudsīde 99b/16
 a.-ı muḳteżā 180b/13
 a.-ı nebevī 95b/1
 a.-ı nebevīde 195b/9, 199b/18
 a.-ı nebevīyi 166b/6
 a.-ı ṣaḥīḥde 185b/12
 a.-ı ṣaḥīḥdedür 190b/17
 a.-ı vāride 155b/4
 a.-ı vüçüb 154a/2
 a.-ı ilahī 96b/5
 a.+ da 97b/11, 111b/9, 119a/13,
 154a/19, 157b/10, 164a/9,
 165b/13, 197a/6
 a.+ daki 197b/15
 a.+ ı 89a/derkenar yan
 a.+ lar 156b/5, 158a/7
‘ahd: Ar. yemin; söz verme
 naḳz-ı ‘a. 81a/derkenar yan
 ‘a.-ı resūlu’llah 158b/13
 ‘a.-ı ṣaḥābeden 23b/19
 ‘a.-ı vefāsına 99b/15
 ‘a.+ inüñ 79a/8
 ‘a. itdi 87a/derkenar üst
 ‘a. itmiş idi 48a/derkenar yan
 velāyet-i ‘a. itmiş idi
 48b/derkenar yan
 ‘a. ola 85b/9
 ‘a.+ üñ 87a/derkenar alt
 ‘a.+ ü’n-nebī 29b/2
‘ahd-nāme: Ar.+Far. anlaşma şartlarını
 ve iki tarafın imzasını taşıyan
 kâğıt
 ‘a.+ nūñ 140a/5

‘a.+ sinde 139b/7
āḥer: Ar. başka, diğerkrş. āḥere
 ā. 19a/14, 36b/4
 ā.+ e 146b/8
āḥere: Ar. başka, diğerkrş. āḥer
 zevc-i ā. 22b/1
āheste: Far. yumuşak, mülayim
 a. 84a/derkenar üst
āḥir: Ar. son, en son
 ā. 6a/10, 10a/19, 20a/8, 28a/11,
 31a/2, 42a/6, 43b/12, 43b/14,
 47b/9, 48b/derkenar üst,
 76b/derkenar yan, 80a/derkenar
 alt, 86a/1, 86a/9, 118a/2, 121a/4,
 135b/12, 140a/16, 144b/4,
 158b/12, 183b/3, 197b/5,
 198b/4, 199b/1
 ā.-ı ‘amele 182a/9
 ā.-ı ātīde 199b/2
 ā.-ı enbiyāya 29b/1
 ā.-ı ‘ömrde 46b/7
 ‘öşr-i ā.-ı ramazānda 17b/9
 ā.+ de 8b/5, 84b/derkenar üst
 sülüs-i ā.+ de 147b/16
 ā.+ deki 181b/17
 a.+ den 78a/derkenar üst
 ā.+ dür 200b/6
 ā.+ e 107a/3
 ā.+ i idi 18b/12
 ā.+ i 18b/13, 77a/11, 120b/17,
 123b/8, 135b/5, 200a/2
 vüçüd-ı ā.+ i 199b/2
 ā.+ inde 7a/9, 48a/derkenar alt,
 62a/1, 62b/3, 77b/derkenar üst,
 140a/5
 ā.+ ine 70b/9
 ā.+ lere 153b/8
 ā. olduḳda 92a/4
 ā.+ üñ 189b/4
āḥiret: Ar. öbür dünya
 ā. 21b/18, 40b/14, 72a/5, 88a/15,
 90a/10, 92a/18, 93a/3, 94b/18,
 99a/6, 103a/5, 114a/8, 114a/9,
 114b/1, 116a/18, 121b/17,
 126b/7, 131b/8, 132a/2, 132b/9,
 132b/13, 137b/3, 138a/9,
 149a/19, 150a/4, 158a/6, 189a/2,
 197b/9, 200a/19

‘azāb-ı ā. 84a/16
celālet-i ā. 149b/2
sa‘ādet-i ā. 85a/8
ā.+ de 15b/14, 62b/8, 66b/14,
74b/13, 84b/11, 94a/14, 94a/15,
95a/19, 97a/12, 102a/13,
104b/12, 108b/10, 116a/5,
119b/9, 120a/5, 139a/6, 149b/11,
149b/14, 165b/11, 166b/16,
167b/18, 179a/11
dār-ı ā.+ de 150a/7
umūr-ı ā.+ de 122a/14
ā.+ den 120a/10
a‘māl-i ā.+ den 197b/4
mezra‘a-i ā.+ dūr 78a/12
ā.+ e 7b/14, 8b/7, 94a/4, 123b/6
tezevvūd-i ā. eyleye 90a/15
ā.+ i 20b/3
dār-ı ā.+ i 20b/2
‘azāb-ı ā.+ le 153a/12
a.+ü’l-emr̄ 83a/derkenar yan
ā.+ü’l-emr̄ 53b/7, 54b/4, 58b/5
nebī-i ā.+ü’z-zamān 5b/7

āhīrī: Ar.+Far. nihayet, sonunda
ā. 183a/4, 192b/13

āhīrīn: Ar. en sonra, sonunda.
ā. 28b/14
ve’l-a. 5a/3

aḥissā: Ar. pintiler, cimriler
a. 195b/11
‘aceb-i eḥass-ı a. 199a/8

aḥkād: Ar. kinler, garezler
a.+ ı 126a/1

aḥkām: Ar. emirler, hükümler,
kanunlar.
a. 4a/16, 105b/16, 135a/15,
157a/12
a.-ı dīn-i nüfūzında 131a/13
a.-ı evāmir 133a/9
a.-ı işgāl 125b/13
a.-ı salṭanat-ı ma‘nevī 144b/13
maḥkūm-ı a.-ı salṭanatı 150b/3
a.-ı şıfat-ı āsarından 142a/11
a.-ı şer‘ 125b/14, 162a/3
a.-ı şerī‘atde 109b/3
a.-ı şerīf-i umūrunda 129b/12
a.-ı şeyātīn 147b/2

aḥvāl-i a.-ı te‘āḫub-ı ezmine
184a/18
mübāşeret-i a.-ı velāyet 176a/13
a.-ı zevāhir-i şer‘iden 180b/13
a.+ ı 41a/7, 75a/12, 124a/8,
141a/2, 150a/9, 155b/3, 156a/12
ezdād-ı a.+ ı 108a/9
maḥzūrāt-ı a.+ ı 162a/9
şer‘-i a.+ ında 118b/12
şer‘-i şerīf-i a.+ ında 81b/13
taşarrufāt-ı a.+ ile 142a/11
a.+ ları 113a/1
nüfūz-ı a.+ ları 101b/17
a.+ ların 114b/3
a.+ larında 4b/3

aḥkār: Ar. hakir ve bayağı olan
a. 83b/12
a.+ ıdur 198b/10

aḥlāk: Ar. huy, ahlak
a. 4a/19, 166b/6, 175a/18,
184b/12
ḥüsn-i a. 116b/1
mekārim-i a. 1b/3, 103b/12,
183b/1
taḥşīl-i mekārim-i a. 6b/11
a.-ı ḥabīse 125b/10, 198a/12
a.-ı ḥasene 148b/13
uşūl-i mekārim-i a.-ı insānīdür
108a/2
mekārim-i a.-ı ma‘nevī 108a/17
a.-ı nefsanīlerin 185a/15
maşdar-ı a.-ı reddiyyedürler
105b/14
ḥayāt-ı a.-ı reddiyyesi 194a/17
a.-ı şīme 110a/17
a.-ı zemīme 107b/19, 188b/4
a.-ı zemīme-i reddiyye 134a/1
şeref-i sa‘ādet-i meṭārım-ı a.+ a
144a/17
mekārim-i a.+ dan 183a/18
şeyyü’l-a.+ dur 193b/10
a.+ ı 116b/12
civān-merdlerüñ fer-i a.+ ı
179b/13
revāyil-i a.+ ı 109a/18
mekārim-i a.+ ına 183a/17
a.+ ıñuzı 106a/3

- mekārim-i a.+ umuz 180a/16
a.+ uñ 78a/derkenar yan, 193b/5
- aḥlākü'l-muḥsinin:** Ar. İranlı Hüseyin Vaiz-i Kaşifi'ye ait bir siyaset-name
a. 75b/derkenar üst
- aḥlāt:** Ar. beden yapısını oluşturan ögeler, mizaçlar; salgılar
a.-i erba'anuñ 172a/18
a.+ mndan 172b/13
- aḥlāt:** Bitlis'in bir ilçesi
a.+ a 49a/12
nevāḥi-yi a.+ da 49a/14
a.+ dan 49b/5
- aḥmak:** Ar. pek akılsız, sersem, şaşkın
a. 120b/8, 120b/10, 120b/13, 121a/4, 155a/14, 158a/18, 158b/1
eclāf-ı a. 159b/18
ġāfil-i a. 187a/19
a.+ dan 120b/12
a.+ dur 158a/19
a.+ uñ 120b/9
- aḥmaqlık:** Ar.+T. budalalık, anlayışsızlık, akılsızlık
a. 134b/6
- aḥmāl:** Ar. eşya
a.-i meūnetleri 164b/1
- aḥmedī:** Ar. Ahmet'le ilgili
rūḥāniyyet-i a. 108a/5
- aḥmer:** Ar. kırmızı, kızıl
küll-i a.+ den 51b/8
- ahr:** Ar. zina
a.+ dur 116b/13
- aḥsen:** Ar. en güzel
vech-i a. 82b/derkenar yan, 157b/13
a.-i aḥvāl-i fuḡarādur 185b/9
a.-i merātib-i lezzāt 167b/5
a.+ i 168b/6
fazīletlü ve a. ola 102b/4
- aḥsā:** Ar. korkunç
ihtimāl-i zūll-i a.+ dan 197a/1
- aḥşām:** gündüzün son ve gecenin ilk saatleri, günün sonu, akşam
a. 17b/5, 88b/derkenar yan, 97b/17, 111a/18, 126b/19, 129b/19
- a.+ a 77b/derkenar yan, 81b/derkenar yan
şüret-i a.+ i 57a/4
a. olduġda 127a/18
a. olursa 126b/18
- aḥtār:** Ar. tehlikeler
āyine-i ā.-ı devā'ī 89a/7
- aḥter:** Far. yıldız
a.-i iḡbālīne 59b/4
- aḥvāl:** Ar. hāller, durumlar
a. 8a/4, 20a/14, 62a/4, 76a/derkenar yan, 77b/derkenar yan, 88b/derkenar üst, 132a/7, 163a/17, 181b/11, 192a/1, 199b/13, 200a/10
keyfiyyet-i a.-i ebī bekir eş-şiddiḡ 29b/1
sübüt-ı a. 199a/2
tarīḡ-i lāyıḡ-ı a. 180b/5
zıkr-i a.-i ḡulefā-yı er-rāşidin 29a/1
zıkr-i a.-i 'ömerü'l-fārūḡ 32b/2
zıkr-i a.-i ḡazret-i 'osmān rażıya'llahu 'anhu 37b/5
zıkr-i a.-i ḡazret-i imām ḡuseyin rażıya'llahu te'ālā 'anhu 43a/1
zıkr-i a.-i ḡazret-i imām ḡasan rażıya'llahu te'ālā 'anhu 42b/2
zıkr-i a.-i ḡazret-i 'ali bin ebī ḡalib rażıya'llahu 'anhu bin 'abdulmuḡḡalib 40b/12
a.-ı ḡasebi 180b/1
a.-ı nāḡışların 109b/8
a.-i aḡkām-ı te'ākub-ı ezmine 184a/18
fazāyiḡ-i a.-i bātınuñ 89b/6
a.-i bıyıḡlarınuñ 32b/8
a.-i erāmīl 34b/15
a.-i eşḡāl ve selāsīl ve aḡlāl çekmeye idi 199b/11
aḡsen-i a.-i fuḡarādur 185b/9
teferrüs-i a.-i ḡalḡ 133b/19
istişlāḡ-ı a.-i ma'ād 123b/18
a.-i mevtāya 175b/11
a.-i nefsi beşerī 198b/4
emel-i a.-i pīr 148b/1
a.-i şerīfe 7b/2

a.-i vazihāt 133b/6
 ʿumūm-ı a.+ de 124a/1
 a.+ den 112a/3, 174b/6, 175b/7
 hümūm-ı a.+ den 124a/1
 a.+ i 33b/16, 44b/11,
 79a/derkenar yan, 82b/derkenar
 yan, 83b/7, 84a/derkenar üst,
 84b/derkenar alt, 86b/derkenar
 alt, 87a/derkenar üst,
 089a/derkenar yan, 90a/derkenar
 alt, 90b/11, 160b/12, 181b/12
 tecessüs-i a. ider idi
 85b/derkenar yan
 meşârif-i a. idilür 110a/10
 bidâyet-i a.+ idür 198b/13
 a.+ imi 177a/9
 a.+ in 84a/7, 120a/12, 141b/16,
 160a/16
 keyfiyyet-i a.+ in 77b/derkenar
 yan
 şihhat-i a.+ in 86b/derkenar üst
 mevt-i a.+ inde 148b/6
 a.+ inden 6b/5, 86b/derkenar üst,
 120a/15, 138a/16
 enbiyâ-ı a.+ inden 126b/6
 muʿâmelât-ı a.+ inden 154b/11
 sekerât-ı mevt-i a.+ inden
 148b/6
 a.+ ine 80a/derkenar yan,
 84a/12, 86a/derkenar üst,
 103a/1, 116b/5, 141b/9,
 160b/12, 176a/11, 198b/5
 eytâm-ı a.+ inüñ 138a/17
 hareket-i a.+ inüñ 184a/18
 muhtesib-i a.+ inüñ 155b/4
 a.+ leri 4a/13, 4b/13, 42a/6
 a.+ lerin 34b/3, 113b/4
 a.+ lerine 42b/13, 138b/6
 a.+ lerini 114a/2
 a.+ lerüñ 148b/4
 a. olur ise 82b/derkenar yan

aḥvâlât : Ar. haller
 a. 4a/2

aḥvās: Ar. bir gözü küçük olan
 a.+ dan 171b/1

aḥvaṭ: Ar. en ihtiyatlı, ihtiyata çok
 uygun
 a. 81b/14

aḥvāz: İran'da bir şehir
 a. 35b/7

aḥyānen: Ar. arasıra, kimi zaman.
 a. 11b/10, 11b/17, 12b/9, 17a/11,
 17b/5, 19a/19, 34b/12, 122a/2,
 132b/18,
 137b/4, 138b/16

aḥyār: Ar. iyi, hayırlı ve erdemli
 olanlar
 kütübü'l-a. 87a/derkenar yan

aḥz: Ar. alma, alış
 a. 171a/2, 171b/17
 a.-ı maʿānī 171a/2
 a.-ı maḥallinde 98a/6
 a.-ı ṭaʿām 172a/5
 a.-ı zimmet 95b/19
 a. eyleyüp 87a/derkenar üst
 a. itdi 53a/19
 a. itdiler 58a/14
 a. itdüğünde 96a/12
 a. itdük 109b/17
 a. olunup 41a/8
 taşadduk-ı a.+ı 96a/14

aḥzar: Ar. yeşil
 sündüs-i a. 12b/7

aḥz: ak, beyaz; duru, berrak
 a. 12b/9, 12b/11, 29b/10

aḥz -: akmak
 yaş a.- up 19b/2

ʿaḥz: Ar. serkeş, inatçı
 ʿā. 111b/2
 ʿā. olmaz 112a/3
 ʿā. olurlar 76a/6

ʿaḥab: Ar. bir şeyin hemen arkası
 ʿa.+ ince 85a/derkenar üst,
 85a/derkenar yan, 190a/2
 ʿa.+ larınca 55b/6
 ʿa.+ larından 40b/10

ʿaḥabāt: Ar. korkunç hâdiseler,
 tehlikeli anlar
 kaṭʿ-ı ʿa. 109a/19

ʿaḥabe: Ar. tepe, yokuş, zorlu geçit,
 tehlikeli an
 ʿa. 83a/8
 ʿa.+ de 19a/1
 ʿa.+ den 92b/19

ʿaḥabī: Ar. önceye ait.
 ʿa. 2a/16

- ‘aḳārib:** Ar. akrabalar
‘a. 193a/11, 194a/17
- aḳarṣu:** akarsu
a. 65a/13
- ‘aḳāyid:** Ar. inanılan şeyler
‘a.-i ümemde 125b/10
kütüb-i ‘a. +de 24a/9
mürşid-i ‘a.-i yakīniyye 5a/12
şerḥ-i ‘a.+ de 24a/10
- aḳbeh:** Ar. en kabîh, çok veya en yakışksız, pek çirkin
a. 157a/15
a. ve efḫaş olur 157a/4
- aḳçe:** küçük gümüş para
a. 19a/18, 35a/2, 35a/5, 36b/12, 36b/13, 38a/14, 39a/6, 51b/15, 51b/16, 120a/17, 130b/15
a.+ den 79a/derkenar yan, 130b/9
a.+ dür 131b/17
a. eyleye 85b/derkenar alt
a.+ ler 21b/19
a.+ nünj 114a/14
a.+ sin 25b/2
a.+ siyle 127a/18, 128b/9
a.+ ye 38a/16
a.+ yi 89a/derkenar üst, 130b/7
- ‘aḳd:** Ar. sözleşme, kurma
‘a.-i mücibile 123a/2
‘a.-i muvāḫāt 119b/14
‘a.-i nikāḫ olunup 9a/11
‘a.-i tevḫīdi 98b/2
‘a.-i uḫuvvet ve ḳarābet-i ma‘nevī ola 123a/1
‘a.+ e 87a/derkenar yan, 96b/8
dīn-i ‘a.+ i 121a/13
‘a.+ in 120a/2, 141b/13
‘a.+ inde 96b/7
‘a. itdi 108b/14
- aḳdem:** Ar. önce, evvel
a. 118a/19
- aḳdes:** Ar. en kutlu, en kutsî, en kutsal feyz-i a. 165a/3
- ‘āḳibet:** Ar. nihayet, son
‘ā. 37a/6, 45a/17, 46b/15
‘ā.-i ḫāzret-i resüle 16b/derkenar yan
- ‘ā.-i helāka 122b/19
‘ā.-i mülki 48b/derkenar yan
‘ā.-i sābıken 38a/5
‘ā.+ in 83b/derkenar üst, 167a/7
‘ā.+ inden 197b/2
- ‘aḳıbet-endīşlik:** Ar.+Far+T. düşünceli olma
‘ā. 83a/derkenar yan
‘a. eyleyeler 82a/derkenar üst
- aḳıd -:** akıtmak
a.- alar 175b/16
- ‘āḳıl:** Ar. akıllı kimse
‘ā. 79b/derkenar üst , 90b/derkenar üst , 113a/18, 117a/11, 120b/7, 131b/9, 135a/13, 162b/3, 174b/15
düşmen-i ‘ā. 167a/9
‘ā.-i faṭīn 198b/4
‘ā.-i zekī 6b/6
‘ā.+ a 156b/12
‘ā. olan 193a/14
‘ā. olanlar 114a/6
- ‘āḳılān:** Ar. akıllı kişiler; akıllılar miḳdār-ı ‘ā.-ı ṭālib 149a/2
- ‘aḳīb:** Ar. önce
‘a.+ de 197b/11
‘a.+ lerince 54b/1
‘a.+ü’l-‘idde 21b/11
- ‘āḳıle:** Ar. akıllı
‘ā. olmağın 48b/derkenar yan
- ‘aḳıḳa:** Ar. çocuğun doğumunun yedinci günü veya saçının ilk kırılışında adak için kesilen koyun
‘a. idüp 116a/1
- aḳḳapu:** Akkapı, Bağdad yakınlarında bir yer ismi
a. 58b/8, 59a/4
- aḳḳirman:** Ukrayna’nın Odesa şehrinde bir kale
a. 51b/5
- ‘aḳl:** Ar. akıl, us
‘a. 55a/5, 82a/derkenar üst, 100a/7, 133b/4, 134b/1, 134b/18, 135a/10, 141b/3, 145a/1, 147a/2, 147a/15, 147b/1,

147b/6, 148b/10, 180b/11,
194b/15, 199b/3
aşhāb-ı ‘a. 5b/9
hiffet-i ‘a. 135a/11
kânūn-ı ‘a. 76a/derkenar yan
kemāl-i ‘a. 104a/12
marāz-ı ‘a. 168a/10
muṭābıq-ı ‘a. 3b/3
nūr-ı ‘a. 171a/15
vezīr-i ‘a. 142b/4, 142b/5,
142b/7, 148b/1
‘a.-ı faṭīn 134a/11
‘a.-ı ma’āşuñ 82a/5
‘a.-ı mükedderleri 82a/11
‘a.-ı naklī 155b/1
‘a.-ı nūrınuñ 99b/13
‘a.-ı vezīri 141b/8, 142a/2
‘a.-ı vezīrinüñ 142a/1
‘a.+ a 106b/7, 147b/5
‘a.+ dur 113b/18
vi’ā-yı ‘a.+ dur 173b/6
‘a.+ ı 58b/12, 84b/derkenar yan,
104a/11, 104a/12, 113b/19,
116b/4, 134a/14, 167b/9
delāyil-i ‘a.+ ı 105b/19
‘a.+ ıdur 143b/17, 171a/17
tedbīr-i ‘a.+ ınuñ 120b/16
kemāl-i ‘a.+ ıyla 167a/7
‘a.+ ları 136b/4, 180b/7
‘a.+ larımız 200a/15
‘a.+ larınca 84a/derkenar
alt, 113a/16
‘a.+ larınuñ 167a/6
‘a.+ uñ 81b/derkenar alt, 136a/8
māl ve cemāl ve ‘a. ve kemāl ve
şeref ve neseb ve 20b/9
aqlām: Ar. yazı aletleri; resmî daireler
a.-ı ilhām 81b/18
aqlen: Ar. akıl ile, akıldan
‘a. 6b/16
aqlī: Ar.+Far. akla mensup, akıl ile
bilinen veya bulunan şeyler, akla
dayanan, ussal
‘a. 167b/2
zuhūr-ı envār-ı ‘a.+ dūr 167b/7
aqmışe: Ar. kumaşlar
a. 161b/16

aqrabā: Ar. aralarında soy yakınlığı
olanlar
a. 4b/2, 162a/13
a.-yı ḥazret 23a/13
a.-yı resūle 35a/2
a.+ ları 115b/7
a.+ larına 88a/derkenar üst
a.+ larından 99a/2, 130b/18
a.+ larınuñ 139b/14
a. olalar 84a/derkenar yan
a.+ sı 8a/5
a.+ sına 39a/7
a.+ sından 6b/19
aqrān: Ar. eş ve benzer olanlar, yaşlılar
a. 189a/11
beyne’l-a. 3b/11
a.-ı emsāl 195b/11
a.+ ından 84a/derkenar alt
aqrēb: Ar. zehirli ve tehlikeli hayvan,
akrep
‘a. 76a/derkenar yan, 95b/1,
110a/16, 110a/18, 174a/6,
174a/7, 174a/11, 174a/12
‘a.+ dūr 100b/7
‘a.+ e 149b/19
‘a.+ ler 80a/4
‘a.+ üñ 76a/derkenar yan,
110b/1, 174a/9
aks: Ar. yansıma
‘a. 141a/15
‘a.-i ḥikmete 185b/12
‘a.+ i 117b/13, 166a/3
‘a.+ idür 95b/17, 146a/9
‘a.+ in 120b/10, 177a/19
‘a.+ inde 144b/4
‘a.+ ine 126b/17
aqsām: Ar. kısımlar, bölümler
a.-ı ni’metden 168a/3
‘alāmāt-ı a.-ı vücūdı 185a/5
a.+ dur 84b/19
ağleb-i a.+ dur 147b/9
a.+ ı 160a/11, 162a/19
hiss-i a.+ ı 141b/6
şabr-ı a.+ ı 181b/16
a.+ ınuñ 168b/6
a.+ larınuñ 85a/7, 159b/4
a.+ uñ 78b/9, 169b/19
aqşehir: Akşehir, Konya’nın bir ilçesi

- a. 51a/2
- aḳṭāb:** Ar. sahipler, efendiler, ulular
a. 43b/19
seyyidü'l-a. olup 44a/1
- aḳṭār:** Ar. taraflar, yöreler
a. 8a/3, 77b/1
- aḳvā:** en kavi, çok kuvvetli
a.+ dur 100b/6
- aḳvāl:** Ar. sözler, lâkırdılar
a. 125b/10
mücedded-i a. 57b/19
nuḳūd-ı a. 110a/10
a.-ı keṣire-i muḥtelife 9b/3
a.-i keṣire 10a/2
a.-i keṣirenüñ 17a/9
a.-i ŧeni'a 122a/15
ḳabāyih-i a.+ den 148a/3
a.+ inde 163a/17
a.+ inden 179b/14
a.+ lerinüñ 114a/6
- aḳvāt:** Ar. yiyecekler; yenilecek ŧeyler;
azıklar
ibḳā-yı a.-ı bendeleri 168b/15
- aḳviyā:** Ar. sağlam ve kuvvetli olanlar
a. 95b/4, 138a/1
a.+ sı 183b/11
- al -:** almak
a. 85a/derkenar yan,
89a/derkenar yan
a.- a 65a/5, 85a/derkenar alt,
90b/derkenar yan, 158a/13
a.- abilürüm 77a/derkenar yan
ŧatun a.- acaḳ 11b/18
a.- acaḳlarıdur 97a/1
a.- alar 80b/derkenar üst
a.- an 160a/16
himmet a.- an 146b/6
a.- ayım 160b/9
a.- dı 31b/10, 45a/2, 64b/18,
90a/derkenar üst
esās a.- dı 52b/3
girü a.-dı 160a/19
a.- duñ 60b/7, 85a/derkenar alt,
160a/18, 177a/18
a.- dıñuz 182b/4
a.- duğı 54b/1, 89b/derkenar yan
a.- iḳodı 31b/17
a.- iḳodılar 56b/9
- a.- iḳodum 81b/derkenar üst
a.- iḳoduñ 89a/derkenar üst
a.- iḳomaduñ 123a/16
a.- iḳomađa 151a/3, 153a/12
a.- iḳoması 101b/16
a.- iḳomiŧdum 37b/2
a.- iḳor 90b/12, 104b/5, 108b/4,
137b/19
a.- iḳoya 196a/9, 198a/3, 198a/4
a.- iḳoyasın 133a/6
a.- iḳoyuñuz 151a/9
a.- iḳoyup 56a/18, 102a/14,
159a/1
a.- ınınca 80b/derkenar üst
temettü' a.- ıñuz 114a/5
a.- ıvirüp 77a/derkenar yan
a.- madın 2a/4
a.- maḳ 23a/12, 156a/18
ortaya a.- maḳ 33b/10
temettü' a.- maḳ 114a/5
vuzü a.- maḳ 64a/17
zekāt a.- maḳ 35a/6
a.- mamıŧdur 22b/19
intiḳām a.- mamıŧlar idi 11a/15
a.- mamıŧlardur 21a/6
a.- masa gerek 111b/2
ābdest a.- maya 66a/1
ŧatun a.- mayalar 140a/5
girü a.- mayavuz 184a/7
izn a.- mayınca 115b/6
ta'yin a.- mayup 139a/3
a.- miŧ ise 128b/16
necāt a.- miŧ olur 77b/derkenar
yan
ŧatun a.- miŧ olur 76b/derkenar
alt
a.- miŧ olurum 77a/derkenar yan
a.- miŧam 160a/12
ruḧŧat a.- miŧam 44b/9
ŧatun a.- miŧdur 160a/12
a.- miŧlar idi 23a/6
a.- sa 156a/3
a.- salar 60b/8
a.- up 6a/15, 8a/8, 11b/19, 13a/9,
18b/17, 19a/19, 22b/2, 31b/9,
31b/10, 32a/8, 33a/8, 35b/15,
42b/5, 42b/9, 44a/18, 47b/1,
48a/5, 53b/2, 54b/3,

- 055a/16, 56a/11, 80b/derkenar yan, 85a/derkenar alt, 86b/derkenar üst, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 90b/derkenar üst, 112a/2, 117b/11, 127a/18, 128b/6, 128b/9, 129a/1, 129a/9, 129a/13, 129b/4, 129b/17, 130a/4, 131b/6, 155a/16, 156a/18, 160b/11, 161b/19, 191a/6
 âbdest a.- up 9b/12, 9b/16, 64b/19, 129a/2
 cām-ı mey a.- up 90b/derkenar üst
 cebren a.- up 35a/9
 elinden a.- up 47b/9
 haber a.- up 59a/5
 içerü a.- up 15a/1
 māl-ı ğanāyım a.- up 49b/17
 nafaka a.- up 130b/16
 şatun a.- up 35a/8, 35a/13, 78b/derkenar yan, 190b/18
 ta' līm a.- up 117b/7
 üzerine a.- up 19b/2
 yanına a.- up 8b/17, 8b/18
 âbdest a.- ur idi 64b/14
 a.- ur 77b/derkenar yan
 şatun a.- ur 160b/5, 160b/7
 a.-ur idi 89b/16
 âbdest a.- urlar idi 17a/18
 ardına a.- urlar idi 11b/5
 a.- urlar 160b/17
 girü a.- urlar 199b/4
 şatun a.- uruz 193a/4
- āl:** Ar. aile, soy, evlat
 ā. 2a/6, 3b/19, 4a/11, 4b/12, 24b/1, 131b/17
 yegāne-i devrān-ı güzīde-i ā.-i 'osmān idi 52b/1
 güzīde-i ā.-i 'osmān es-sultān 3a/2
 zikr-i tabakāt-i ā.-i 'osmān 48b/15
 ā.-i ebrār 5a/12
 ā.-i hāşimūñ 6b/5
 ā.-i selçuk 49a/9
 ā.-i selçukīdür 49b/12
- a'lā:** Ar. en yüsek
- a. 1b/8, 61b/8, 89b/derkenar yan, 141b/4, 178a/19, 193b/2
 fāyide-i a. 171a/17
 melāyike-i mele'-i a. 188b/14
 mertebe-i a. 81a/derkenar üst
 sükkān-ı mele'-i a. 177a/1
 a.-yı maḳāmāt 183b/5
 ṭabaḳa-i a.+ da 100b/6
 ufuk-ı a.+ dan 147b/18
 cenāb-ı a.+ ları 77b/2
 irāde-i a.+ ları 77b/13
 a.+ nuñ 156a/10
 a.+ sı 191a/15
 cedd-i a.+ sı 49a/10
 derecāt-ı a.+ ya 196b/1
 ihtisāb-ı ednā-yı a.+ ya 156a/13
- 'alā:** Ar. yücelik, büyüklük
 'a. 4a/2
 'a.-yı şermende idiydün 130b/10
- alacaḳ:** alacak
 a.+ ın 97a/9
- 'alāḳa:** Ar. ilgi, ilişki
 'a.+ m 76a/derkenar alt
 'a.+ sı 54b/19
 ne 'a. ve ne münāsebet ola 80a/derkenar üst
- 'aleḳa:** Ar. kan pahtısı
 'a.+ yı 198b/11, 198b/12
- ālām:** Ar. kederler, elemeler, acılar, sızılar
 ā. 177b/6, 199b/17
 hücüm-ı ā. 183b/4
 necāt-ı ā. 180a/7
 tesḳiye-i şürb-i ā. 177a/12
 ā.-ı kuvā-yı ma'nevī 100a/15
 ā.-ı müdrikātı 100a/12
 ā.-ı müdrikātınuñ 100a/13
 selāsil-i ā.-ı nīrān 185a/10
- ālāmān:** İt. Alman
 ā. 52b/17
- 'alāmāt:** Ar. izler, nişanlar
 'a. 7a/14, 7a/16, 8a/9, 9a/6, 9a/8, 15a/4
 'a.-ı aḳsām-ı vücūdı 185a/4
 'a.-ı hāmīs 190a/5
 'a.-ı ızmār-ı tekebbür 189a/8
 uşūl-i 'a.-ı ızmārı 189a/9
 'a.-ı muḳabbet-i resūl 16a/1

- ‘a.-ı rābi‘ 189b/14
‘a.-ı sābi‘ 190a/14
‘a.-ı sādīs 190a/7
‘a.-ı sālīs 189b/5
‘a.-ı sāmīn 190b/2
‘a.-ı sānī 189a/18
‘a.-ı tāsī‘ 190b/15
‘a.-ı ūlā 189a/10
‘a.+ ın 8a/4
‘azīm-i ‘a.+ lar 8a/4
- ‘alāmet:** Ar. nişan, işaret, iz
‘a. 89b/derkenar alt, 97a/3,
196b/19
‘a.-i ‘āşir 191a/7
‘a.-i huşūnetdür 196b/19
‘a.-i i‘tidālī 172a/18
‘a.-i semāviye 43a/11
‘a.-i şoĥbet-i dīnī 122a/5
‘a.-i şerdür 38b/11
‘a.-i tevĥīd-i muvaĥĥid 98a/6
‘a.-i za‘f 110a/15
‘a.+ i ola 134b/3
‘a.+ i 78a/derkenar yan, 97a/6,
107a/11, 159b/19
tūlū‘-ı ‘a.+ i 167b/9
‘a.+ idür 94b/14, 107a/11,
134a/18, 134a/19, 134b/10,
155b/3
ĥilkat-i ‘a.+ inden 134a/10
‘a.+ ler 9b/5, 134a/14
‘a.+ lerile 44a/11
‘a.+ lerin 44a/9
- ‘alāt:** Ar. aletler
ā. 150a/5, 171a/18
kesr-i ā. 158b/6
ā.-ı a‘zā 171b/14
ā.-ı cezb 171b/19
ā.-ı menāhī 111b/19, 158b/11
ā.+ ların 155a/15
- ‘alāy:** Yun. topluluk, ordu
ā. 105b/17, 159a/8, 192a/19
ā.-ı ādem-i biĥayy 122a/9
- ‘alāyık:** Ar. ilgiler, ilişkiler
‘a. 93a/16, 121b/10, 184b/18
‘a.-i dehrden 2b/8
‘a.-i niĥābınuĥ 82b/2
- ‘alāyim:** Ar. nişanlar, belgeler
‘a. 7b/3
‘a.+ ler 14b/5
- ‘alāyiş:** Far. gösteriş, göz kamaştırıcılık;
debdebe; şatafat
a.-i ma‘şiyet 91a/3
a.+ i 91a/5
- ‘alçak:** yüksek olmayan, aşağı; mütevazı
a. 35a/14, 80b/derkenar yan,
97a/10
a. itsünler 135b/2
- ‘alçaklık:** alçakça davranış, şenaat
a. 134b/4, 191b/7
- ‘alda -:** aldatmak, kandırmak
a.- maĥiçün 80b/13
- ‘aldad -:** aldatmak, kandırmak
a.- up 200a/15
a.- ur 118a/9
- ‘aldan -:** aldanmak
a.- maya 131b/10
a.- up 143b/4
a.- ursın 121a/3
- ‘aldur -:** aldırarak
a.- up 9b/17, 129a/18
- ‘ale‘d-devām:** Ar. devamlı olarak;
boyuna
‘a. 131b/4
- ‘ale‘l-ĥuşūş:** Ar. özellikle; bilhassa
‘a. 93a/10
- ‘ale‘l-veche:** Ar. hadisi usūlüne uygun,
doĥru bir şekilde, hocanın
söylediĥi gibi yazmak, rivayet
etmek
‘a. 11a/10
- ‘ale‘ş-şabāĥ:** Ar. sabah erkenden
‘a. 76b/derkenar üst
- ‘ale‘t-tevālī:** ardı kesilmeden; birbiri
arkasına
‘a. 162b/1
- ‘alef:** Ar. ot, saman, yulaf; hayvan yemi
‘a. 190b/8
- ‘ā‘lem:** Ar. çok bilen, bilgili
ā. 1b/8, 29a/11, 41a/6,
47b/derkenar alt
ā.+ i 26a/6
ā. ve efdal itdüĥine 30a/9
- ‘ālem:** Ar. evren; toplum, halk
‘ā. 3b/12, 83b/derkenar alt,
143a/3, 143a/14, 144b/11

fahr-i 'ā. 7a/14, 11a/4, 16b/7,
28b/17, 40a/13
hāl-i 'ā. 60b/8
hulq-ı 'ā. 92a/18
nevādir-i 'ā. 41a/10
nizām-ı 'ā. 125b/17
selātin-i 'ā. 145a/10
serhadd-ı 'ā. 169b/13
şehriyār-ı 'ā. 75b/derkenar yan
tahavvülāt-ı 'ā. 2b/11
teşhîn-i eczâ-yı 'ā. 169b/1
'ā.-i 'avām-ı ğayb 142a/9
'itr-ı 'ā.-i 'irfân 82b/2
'ā.-i 'ulvî 81b/17, 100b/13,
174b/17
'ā.-i 'ulviyye 177a/1
'ummāl-ı 'ā.-i āfâkı 169b/13
'ā.-i beķā 78a/10
'ā.-i cismî 144b/11
'ā.-i ecsām 143b/16
'ā.-i elvân 170b/9
'ā.-i eşvât 170b/9
'acâyib-i 'ā.-i eşkâl ve elvân
idebile 170b/1
'ā.-i eşkâl 170a/18
'ā.-i ğayb 9b/5
'ā.-i haķķikatde 175b/3
'ā.-i hayvânî 170a/9
'ā.-i hisî 141b/12
'ā.-i hisside 171b/13
'ā.-i hissînüñ 142b/16
bisât-ı 'arşa-i 'ā.-i imkāna
144a/1
'ā.-i lâhûtinüñ 142b/15
nisbet-i 'ā.-i ma'nâ 100a/10
'ā.-i ma'nâda 175a/11
'ā.-i ma'nevî 100a/12
'ā.-i ma'nevîdür 144b/8
'ā.-i maḥsûsa 112a/14
'ā.-i maḥsûsâtdan 170b/8
'ā.-i melekûtdur 143b/2
fezâ-yı 'ā.-i melekûtide 198b/1
'ā.-i nihâyeti 141b/15
'ā.-i rûhânîye 149a/19
'ā.-i şaĝirdür 140b/6
'ā.-i suĝrâ 140b/1

'ā.-i şüret-i sâliklerinden
175a/16
'ā.-i şuverî 100a/10
mażik-i 'ā.-i şuverinüñ 100a/11
'ā.-i süflîdür 142b/15
'ā.-i şehâdetde 144b/12
mevcûdât-ı 'ā.-i şihâdı 141b/5
'ā.-i vaḥdet 134a/5
'ā.-i vâsiṭa 142b/2
'ā.-i yaķaz 9a/6
'ā.-i yaķîn 82a/3
'ā.+ de 4a/8, 89a/derkenar yan,
96b/10, 140a/14, 142a/19,
169b/14
'ā.+ dedür 131b/1
bezm-i 'ā.+ den 60b/11
cemi'-i ümem-i 'ā.+ den 15a/18
'ā.+ dür 77a/13
selâtin-i 'arşa-i 'ā.+ dürler 89b/8
'ā.+ e 143a/5
'ämme-i halk-ı 'ā.+ e 150a/17
ehl-i 'ā.+ e 199b/19
râhat-ı 'ā.+ e 34b/18
taşarrufât-ı 'ā.+ e 170b/8
'ā.+ i 26b/18, 58b/12, 78a/10,
142a/10, 145a/15
ehl-i 'ā.+ i 125b/13
vücûd-ı 'ā.+ inde 140b/2
'ā.+ inden 71b/16
'ā.+ inüñ 77a/4, 140b/7,
141b/13, 143b/16
'ā.+ lerinüñ 142a/14
'ā.+ lerüñ 142a/10
meşhûr-ı 'ā. oldılar 23b/1
efḍal-i cemi'-i bilād-ı memâlik-i
'ā. olup 15b/1
efḍal-i ümem-i 'ā. olup 28b/17
'ā.+ üñ 77a/9, 100a/12, 140b/7,
141b/14, 141b/16, 142a/8,
142a/10, 142a/11
fahr-ı 'ā.+ üñ 5b/5
'alem: Ar. bir düşüncenin, yüce ve
üstün bir gücün, bir topluluğun
sembölü; alamet; işaret; sembol;
timsal
'a. 3b/10

- haşem-i 'a. ider idi 84b/derkenar yan
'a.+ leri 90b/2
- 'alem-dār:** Ar.+Far. bayraktar, sancaktar
'a.+ ı 42a/9
- 'ālemīn:** Ar. alemler
efdal-i nisā-yı 'ā. olup 15a/17
- 'ālem-penāh:** Ar.+Far. H erkesin güvenle sığınacağı yer
pādişāh-ı 'ā. 56a/4, 60a/4
- 'ālet:** Ar. alet, makine
sünnet-i ā.+ i 175a/2
ā.+ ler 161b/4
- 'aleyh:** Ar. üzere, üzerine, onun üzerine
krş. 'aleyhi
'a.+ üñ 166a/7
- 'aleyhi:** Ar. üzere, üzerine, onun üzerine; karşıt zıt krş. 'aleyh
'a. 44a/4, 78b/derkenar yan, 79b/derkenar yan, 87a/15, 130b/11, 196b/8
lezzet-i 'a. 167b/6
'a.+ 'l-la 'ne 70b/6, 75a/11
'a.+ ye 131a/5
- 'aleyhi'l-la 'ne:** Ar. lanet onun üzerine olsun
'a.+ 'l-la 'ne 70b/6, 75a/11
- 'aleyhi'r-raḥme:** Ar. rahmet onun üzerine olsunkrş. 'aleyhi'r-raḥmet
'a. raḥimeyi 133a/4
'a. raḥme 105a/13
- 'aleyhi'r-raḥme:** Ar. rahmet onun üzerine olsunkrş. 'aleyhi'r-raḥme
'a. raḥmet 50b/17
- 'aleyhi'ş-şalāt:** Ar. dualar onun üzerene olsun
'a. 194a/2
- 'aleyhi'ş-şalātü ve's-selām:** Ar. dua ve selam onun üzerine olsun krş.
'aleyhi'ş-şalātü ve's-sellem
'a. 48a/derkenar üst, 115a/13, 191a/10, 200a/5
ḥazret-i 'a. 190b/7
resül-ı 'a. 183b/14
vilādet-i resül-ı 'a. 7b/12
- 'aleyhi'ş-şalātü ve's-sellem:** Ar. dua ve selam onun üzerine olsun krş.
'aleyhi'ş-şalātü ve's-selām
'aleyhi'ş-şalātü ve's-s.+ dür
47b/derkenar üst
- 'aleyhi's-selām:** Ar. selam onun üzerine olsun
'a. 8a/19, 9b/7, 9b/11, 9b/13, 9b/16, 9b/18, 10a/13, 10a/14, 10a/16, 10b/4, 10b/10, 10b/19, 18b/14, 21a/4, 21b/2, 31b/3, 33a/4, 33a/17, 34a/4, 42b/8, 45a/1, 47b/derkenar yan, 47b/derkenar alt, 49a/8, 61a/6, 71a/19, 74b/19, 75b/derkenar üst, 81a/derkenar üst, 83a/1, 83a/4, 83a/5, 83a/8, 83a/10, 83a/12, 83a/15, 84b/9, 85b/derkenar yan , 88a/derkenar üst, 90a/3, 97b/11, 97b/13, 97b/16, 103a/6, 103a/7, 103a/8, 103a/15, 103a/17, 103a/19, 103b/5, 103b/8, 108b/11, 108b/14, 111b/11, 111b/12, 119b/2, 123a/19, 126a/16, 126b/9, 126b/15, 127a/2, 127b/4, 127b/11, 127b/12, 133b/10, 133b/11, 136a/1, 136b/2, 138a/13, 146b/4, 152b/18, 155b/10, 165b/13, 165b/16, 181a/17, 183a/17, 183a/19, 184a/4, 192a/14, 200a/9
'a.+ a 11a/1, 11a/3, 111b/5, 91a/1, 119a/14, 127a/6, 164a/10, 175a/16, 180a/14, 184b/15, 192a/15, 195a/12
'a.+ dan 109b/17
'a.+ dur 34a/3, 47b/derkenar üst
'a.+ ı 10b/2, 41a/15
'a. idi 18b/11, 76a/11, 125b/19
'a.+ uñ 18b/1, 157b/11
'a. ve 18b/13
- 'aleyhimü's-selām:** Ar. selam onların üzerine olsun
'a. selām 16b/15, 18b/10, selām 47b/derkenar yan, 48b/derkenar

- üst, 48b/derkenar yan, 78a/13,
126a/18
‘a. +a 149b/15
‘a. +dan 17a/10
- ‘aleyke’s-selām: Ar. size selam olsun
‘a. 45a/5, 65b/15
- alın:** yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü
a. 134b/2, 134b/4
a.+ ına 5b/12
a.+ ında 5b/13
a.+ ını 66a/6
- alın -:** elde edilmek, alma işinin yapılması
a.- acığına 40a/18
giri a.- dı 82b/19
a.- maz 201a/2
a.- mış 112a/2, 155a/16
a.- ur 100a/11, 111b/2
- alınlu:** alını olan
a. 134a/15
- ‘ālī: Ar. yüce, yüksekte, kadri yüksek; onurlu
‘ā. 48b/10, 85a/14, 90b/14, 196b/6
dereçāt-ı ‘ā. 175b/17
fermān-ı ‘ā. 56b/17
muvāfaqat-ı ḥaṣem-i ‘ā. 84b/derkenar yan
nūr-ı ‘ā. 5b/12
şeh-en-şāh-i ‘ā.-cāh bi’l-külliyeye 54b/19
‘allāme-i ‘ā.-i güher 6b/18
püser-i ‘ā.-i gühere 5b/14
‘ā. idi 48a/4, 198b/8
irāde-i ‘ā.+leri 77b/14
neseb-i ‘ā.+ lerin 5b/3
derece-i ‘ā.+ nūḡ 134a/6
ḳālī-i ‘ā. olunup 35b/13
zāt-ı pāk-ı ‘ā.+ si 77a/18
devlet-i ‘a.-i ‘osmānīde 53b/5
- ‘ālī-cāh: Ar.+ Far. yüksek rütbeli pādīşāh-ı ‘ā. 57b/5
- ‘ālī-güher: Ar.+Far. yüksek cevherli
‘allāme-i ‘ā. 6b/18
püser-i ‘ā.+ e 5b/14
- ‘alīl: Ar. hasta, sakat, noksan
a‘mā ve ‘a. olanların 77a/6
- ‘alīm: Ar. bilgisi ezeli ve ebedi sonsuz olan
‘a. 1b/8
- ‘alim: Ar. çok bilen, bilgin
‘ā. 1b/8, 36a/6, 83a/derkenar yan, 167b/14
melālet-i ‘ā. 168a/1
‘ārif ve ‘ā. dutup 167b/16
‘ā.+ lerinūḡ 195b/8
‘ā. ola 109b/4, 160a/13
‘ā.+ ūḡ 84b/derkenar yan
‘ā. ve fāzıl ve dīn-i müfessirīn olup 51b/17
- ‘ālī-miḳdār: Ar. yüksek miktar
‘ā. 82a/derkenar yan
- ‘ālī-nihād: Ar. yüce huylu
‘ā. 53a/15
evlād-ı ‘ā. 4a/11, 4b/12, 42a/3
- ‘ālīrek: Ar.+T. daha yüksek
‘ā.+ dūr 165a/14
- ‘āliyyāt: Ar. yüce şeyler
dereçāt-ı ‘ā. 179b/19, 180a/1
- ‘aliyye: Ar. paha biçilmez, yüce, şanlı
‘atebe-i ‘a.-i şehriyāriye 59b/1, 59b/12
cāmi‘-i neşāyiḡ-i ‘a. 13a/14
ni‘met-i ‘a.-i ‘osmāniyyeyi 55a/14
- allah:** Ar. Allah, yaradan
a. 20b/2, 47b/17, 47b/derkenar alt, 58b/16, 61a/8, 61a/9, 68a/5, 75a/14, 76a/10, 82b/17, 85b/18, 93b/14, 118a/19, 119a/5, 122b/6, 122b/7, 127b/13, 151a/8, 152a/9, 152a/14, 154b/7, 185b/9, 194b/13
ehl-i a. 123b/7, 138a/2
ehl-i a.+ a 77a/derkenar üst
ḡaḳḳ-ı a.+ dan 97b/4, 98b/17
ehl-i a.+ dur 97a/18
ehl-i a.+ uḡ 123b/11
- allahu ekber:** Ar. Allah en büyüktür
a. 37a/4, 61a/8
a.+ dūr 165a/11
- allah sūbhānehu ve te‘ālā:** Ar. hakkın ta kendisi, her türlü kusur ve

- eksiklikten uzak ve yüce olan Allah krş. ḥaḳḳ sübhānehu ve te‘ālā
s047b/derkenar alt
- ‘allām:** Ar. En çok bilen, her şeyi hakkı ile bilen
‘a. 1b/8
- ‘allāme:** Ar. En çok bilen, her şeyi hakkı ile bilen
‘a.-i ‘ālī-güher 6b/18
‘a.-i rüm 7a/9
- alt:** alt, üst karşıtı
a. 132b/9
a.+ dur 132b/9
a.+ ma 13a/7
el a.+ nda olanlaruḡ 117b/16
a.+ nda 16b/13, 34b/14, 43a/15, 64a/4, 72b/11, 84b/derkenar alt, 85b/derkenar üst, 94a/16, 157b/7, 192a/7
a.+ indadur 144a/9
a.+ ndan 161a/15
a.+ larında 186a/16
- altı:** altı sayısı
a. 8a/2, 8b/14, 19b/18, 20b/19, 23a/12, 23b/2, 29a/5, 29b/11, 31a/13, 37a/4, 37b/4, 37b/7, 38a/6, 38b/13, 39a/4, 39a/6, 42a/19, 42b/17, 43a/11, 43a/14, 43a/17, 47b/10, 61a/10, 76a/12, 76b/14, 79b/9, 80b/10, 101a/11, 116a/2, 117b/7
a. aylık olduḡda 8a/10
a.+ nuḡ 37a/17, 38a/6
a.+ sı 22b/14, 24b/6, 41a/13, 67b/13, 67b/14
a.+ sında 22a/12, 23a/4
- altı biḡ:** altı bin sayısı
a. 47b/derkenar üst, 127b/3, 127b/4
- altı biḡ yetmiş beş:** altı bin yetmiş beş sayısı
a. 47b/derkenar üst
- altı biḡ yüz altmış üç:** altı bin yüz altmış üç sayısı
a. 18b/2
- altı biḡ yüz yetmiş iki:** altı bin yüz yetmiş iki sayısı
a. 47b/derkenar üst
- altıncı:** altı sayısının sıra sıfatı
a. 32b/12, 61a/13, 71b/14, 76a/15, 78b/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 113a/3, 115b/7, 122b/2, 131b/3, 132b/7, 136a/16, 160b/14, 161b/14
- altı yüz:** altı yüz sayısı
a. 10b/2, 39a/11, 39b/18, 183b/7
a.+ inde idi 48a/15
- altı yüz seksen:** altı yüz seksen sayısı
a.+ inde idi 49b/4, 49b/13
- altı yüz toḡsan toḡuz:** altı yüz doksan dokuz sayısı
a.+ nda idi 48b/10
a.+ nda 50a/2
- altmış:** altmış sayısı
a. 21b/4, 22a/13, 25b/5, 26a/8, 34a/18, 35b/12, 42b/1, 76b/derkenar yan, 76b/derkenar alt, 77a/derkenar üst, 77a/derkenar yan
- altmış altı:** altmış altı sayısı
a. 37b/4
a.+ sında 22b/10
- altmış beş:** altmış beş sayısı
a. 20b/13, 22a/18, 50b/6, 56b/6
- altmış dördüncü:** altmış dört sayısının sıra sayı sıfatı
a. 18a/17
- altmış dört:** altmış dört sayısı
a. 25a/2
- altmış üç:** altmış üç sayısı
a. 37b/4
- altmış üç buçuk:** altmış üç buçuk kesir sayısı
a. 31a/4
- altın:** altın; yüksek değerli element
a. 8b/3, 35b/13, 35b/16, 38a/15, 89a/derkenar üst, 91b/12, 127b/5, 131b/13, 156a/19, 159b/14, 160b/17, 161b/4, 195b/2
a.+ dan 127b/2, 127b/3
a.+ ı 25a/7
- ālūde:** Far. bulaşmış, karışmış
ā. eyleye 144b/6
ā. ider 90a/17

- ‘ām:** Ar. halka ait, umumî
 ‘ā.+a 88b/derkenar yan
 ‘ā.+ dur 24b/6
 gūşzed-i ‘ā. ve havāşş olduĝda
 53b/19
- a‘mā:** Ar. kör, gözleri görmeyen krş.
 kör
 a. idi 27b/15
 a. olup 31a/13
 a. ve ‘alīl olanlaruĝ 77a/6
- ‘amā:** Ar. körlük, görmezlik
 ‘a.-yı ĝaflet-i ħalbi 184b/15
- āmāde:** Far. hazır
 eşnāf-ı menākīb-ı ā. idi
 82a/derkenar alt
 ħāzır ve ā. oluĝuz 83b/derkenar
 yan
- a‘māl:** Ar. işler
 a. 78b/7, 94b/15, 142b/11,
 142b/14
 esās-ı a. 182a/5
 fezāyil-i a. 7a/6
 ħaĝāyık-i a. 142a/13
 hedāyā-yı a. 142a/5
 a.-ı sicillātından 61b/2
 a.-i ‘ummāl 125b/13
 a.-i āĥiretten 197b/4
 a.-i cābīleridürler 142a/6
 a.-i cevāriĥdür 188a/2
 a.-i cümle-i kāyināt 194b/10
 a.-i imtisāl-i evāmīr-i vācibātından
 78b/8
 āşār-ı a.-i ħalbi 194a/19
 a.-i maĝbūle-i emvālīnūĝ 142a/3
 a.-i mūneccīye 145b/1
 kedūret-i a.-i nāmaĝbūlden
 123b/19
 a.-i şālīĥ 82a/1
 ityān-ı a.-i şālīĥ 148b/2
 erbāb-ı a.-i şālīĥa 178a/16
 a.-i şālīĥadan 148b/13
 derzīkr-i fezāyil-i a.-i sāyire
 72b/17
 maşdar-ı a.-i zāhirdür 188a/3
 a.-i zākiyye 142b/6
 a.+ dadur 142b/10
 a.+ dan 86b/derkenar üst, 148a/6
 semere-i a.+ dan 182a/5
- teşvīr-i fazāyīĥ-i a.+ dan 148a/3
 a.+ ı 104a/5
 a.+ i 141a/12, 142b/3
 mīzān-ı a.+ i 67a/15
 muĥīṭ-i a.+ idür 96a/16
 a.+ im 110a/5
 fazāyīĥ-i a.+ in 199b/10
 a.+ indan 142a/18
 a.+ inden 194b/12
 defter-i a.+ ine 177b/9
 a.+ ini 66b/5
 a.+ inuĝ 164b/7
 a.+ inūĝ 182a/3
 a.+ inūze 141a/5
 a.+ lerūĝ 156a/2
- āmāl:** Ar. emeller
 ülfet-i ā. 148a/16
 ā.-ı kāzībe 153b/6
 ā.-i etkīyādur 90a/16
- ā‘mālik:** Ar.Far. körlük
 ā.+ i 198b/17
- amān:** Ar. korkusuzluk, emin olma
 a. 140a/7
 a. virmişdür 139b/8
- āmāre:** Far. hesap
 nefis-i ā.+ sinde 156b/3
- amasya:** amasya ili
 a. 58a/15
 nefis-i a.+ da 51b/11
- ‘amel:** Ar. iş, eylem, uygulama
 ‘a. 76a/derkenar yan, 85b/15,
 86a/derkenar üst, 97b/9,
 142b/17, 144b/8, 145a/14,
 154a/4, 164b/11, 166b/1,
 166b/2, 169b/10, 191b/14
 ħalīl-i ‘a. 67b/15
 şabr-ı ‘a. 182a/7
 semere-i ‘a. 164b/12
 zuhūr-ı ‘a.-i cismānī 171b/13
 ‘a.-i ĥasene itmek gerekdür
 70a/2
 ‘a.-i ĥasene 70a/3
 ‘a.-i idrākında 142b/1
 ‘a.-i şālīĥ idebileyim 176a/3
 ‘a.-i şālīĥ itmedük 175b/15
 ‘a.-i şālīĥ 78b/3, 142a/8,
 177b/13

‘a.-i şālihi 78b/5
‘a.-i şālihūñ 78b/5
‘a.+ de 40b/14, 191b/16
muvāzebet-i şerāyiṭ-i ‘a.+ de
182a/13
‘a.+ dedür 182a/8
‘a.+ den 67b/15, 102b/1,
125a/19, 137a/17, 182a/1,
182a/15
ehl-i ‘a.+ den 114b/5
‘a.+ dūr 74b/1, 144b/9, 166a/16
‘a.+ e 79b/4, 93b/19, 154a/5,
180a/12
āḥir-i ‘a.+ e 182a/9
‘a. eyle 82a/derkenar yan
‘a. eylemesin 74a/9
‘a. eyleye 69a/17
‘a. eyleyenlere 87a/4
‘a. eylesesin 133a/11
‘a.+ i 70a/2, 70b/10, 95a/9,
95a/10, 95a/11, 101a/18, 123b/6,
142b/12, 152b/11, 169b/10,
182a/16
‘a. idenleri 153b/19
‘a. idenlerūñ 137b/10, 137b/11
‘a. ider 76b/12
‘a. iderler idiler 153b/15
‘a. idiñüz 70a/2
destürü’l-‘a. idüp 84b/derkenar
yan
‘a. ile 160b/19
‘a.+ im 110a/6, 101a/19
‘a.+ inden 104b/4
‘a.+ ine 70b/16
‘a.+ inūñ 194a/5
‘a. işlemez 83a/derkenar üst
‘a. işlerse 70b/16
‘a. işleye 95a/9
‘a. itdūñ 72a/11
‘a. itdüm 73b/1
‘a. itmek 113a/2, 139b/1
‘a. itmekdür 76b/6
‘a. itmeyeler 194a/5
‘a. itmez 76b/9, 76b/12
‘a. itmezler 84a/13
‘a.+ ler 79a/13, 85a/derkenar alt,
153b/18
‘a.+ lerden 152b/13

‘a.+ lere 151a/19
‘a.+ leri 66b/15, 152b/11,
152b/13
‘a.+ leriile 152b/12
‘a.+ lerin 86b/derkenar üst,
102b/2
‘a.+ lerine 95b/8
‘a.+ lerinūñ 95b/9
‘a.+ leriñüz 123b/6
‘a.+ lerūñ 73a/13, 74a/19,
155a/8
‘a. olmaz 68a/2
‘a. olunur 7a/7
‘a. olup 164b/12
‘a.+ ūñ 83a/11, 107a/9, 164b/11,
182a/16
‘a. ve kā’ide kıya 137b/11
‘amel-dār: Ar.+Far. vergi toplayan
devlet memuru; tahsildar
‘a.-ı emīn 86b/derkenar üst
‘amelī: Ar. uygulamaya yönelik;
uygulamalı; pratik
‘a. 169b/1
‘amellü: Ar.+T. iş yapmış olan, ameli
olan
‘a. 168a/13
‘āmelu’llah: Ar. Allah’ın emir ve
yasaklar çerçevesinde kişiye
sorumluluk yükleyen işi
‘ā. 145a/15
‘āmil: Ar. fail, yapan; etkili olan; unsur
‘ā. 48a/derkenar üst, 140b/10,
169b/14, 182a/15
‘ā.-i mülāzemet-i şabrda 182a/10
‘ā.+ den 76b/derkenar yan
‘ā.+ e 182a/8
‘ā.+ ler 133a/18, 181a/12
‘ā.+ lerūñdür 182a/12
‘ā. olmayup 17a/10
kāmīl ve zāhid ve ‘ā. olup
38b/15
‘āmīn: Ar. öyle olsun, yâ Rab duamızı
kabul eyle!
ā.-i saltanat 126b/5
‘āminen: Ar. korkusuz olarak; güvenlik
içinde olarak; huzur içinde
ā. 89a/derkenar yan

- ‘**āmire**: Ar. bazı kurumların devlete ait olduğunu ifade eden söz
hazîne-i ‘ā.-i hıfz ider 141b/11
- āmırz-kār**: Far. bağışlayan, affeden
allah
ā. 179a/3
- amīz**: Far. karışmış, karışık
‘itāb-ı a. 39a/10
- ‘**āmm**: Ar. genel; kamuya ilişkin, bayağı, adi
‘ā. 4a/6, 60b/7, 125b/15, 125b/18, 136a/18, 175a/2
‘umyān-ı ‘ā. 168a/14
cerh-i ‘ā. 162a/16
‘ā.-ı hāşuḡ 151b/18
‘ā.-ı ke’l-en ‘ām 185b/1
‘ā.-ı resūlu’llah 35a/1
münkerāt-ı ‘ā.+ dur 162a/2
‘ā. duta 151a/5
‘a.+ a 76b/derkenar yan, 139a/8
‘ā. eyleye 136a/3
‘ā.+ ı 151b/19
‘ā.+uḡ 135b/4
- ammā**: Ar. fakat
a. 2a/6, 10b/15, 15b/10, 20a/12, 20a/16, 24a/15, 25b/9, 26a/11, 37b/2,
045b/15, 47a/5, 47b/derkenar üst, 48a/derkenar yan, 49a/14, 66b/14, 66b/16, 66b/18, 66b/19, 68a/10, 68a/15, 68b/2, 68b/7, 68b/9, 68b/12, 68b/16, 69a/1, 69a/7, 69a/11, 69a/15, 69b/1, 69b/5, 69b/9, 69b/15, 75b/derkenar yan, 76b/2, 76b/9, 76b/derkenar yan, 77a/8, 79a/derkenar alt, 080b/derkenar alt, 82a/derkenar alt, 83a/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/14, 85b/derkenar yan, 86a/derkenar yan, 86b/9, 86b/11, 86b/13, 86b/14, 86b/15, 86b/16, 87a/derkenar üst, 87b/11, 88b/3, 88b/derkenar yan, 90a/derkenar üst, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 103b/10, 106a/3, 106b/1, 107a/11, 111b/18, 112a/9, 112b/3, 115a/10, 120b/16, 120b/18, 121a/14, 122b/4, 126a/13, 132a/4, 135a/14, 135a/16, 140b/6, 140b/8, 142b/11, 142b/14, 147a/14, 147b/4, 147b/6, 147b/9, 150a/16, 150a/18, 155b/1, 156b/4, 156b/11, 158a/17, 160b/9, 161b/12, 161b/15, 162a/3, 164a/12, 164b/12, 164b/14, 165b/7, 166b/14, 166b/18, 167a/10, 167a/17, 167a/18, 167b/4, 167b/13, 167b/17, 168a/1, 168a/4, 169b/16, 170a/16, 173b/4, 175a/11, 175a/12, 175a/13, 175b/1, 181b/9, 181b/10, 181b/19, 182b/5, 183a/2, 183a/4, 183a/7, 183b/10, 184a/9, 184a/18, 184b/18, 185b/2, 187b/19, 189a/9, 191b/10, 191b/13, 191b/14, 193b/12, 195b/12, 195b/14, 196b/14, 197a/13, 197b/4, 197b/11, 198a/6, 198b/6, 199b/1, 200a/12, 200b/11, 200b/17, 201a/11
- ‘**ammāl**: Ar. işlek; faal
‘a. 89a/derkenar yan
- ‘**amme**: Ar. hala
‘a.-i ḡaḡḡ 153b/4
‘a.-i ḡaḡḡ 157b/14
‘a.-i resūl-ı safiyenüḡ 23b/8
‘a.-i resūlu’llah 23b/9, 23b/15
teskīn-i ḡaleyān-ı ta’aşşubāt-ı
‘a.+ dūr 155b/1
‘a.+ leri 23b/2
‘a.+ si 21b/10, 21b/17, 25a/17
- ‘**ämme**: Ar. bütün, hep
‘uyün-ı ‘ā. 145a/9
münkerāt-ı ‘ā. 159b/4
‘ā.-i ḡaḡḡ 87a/2, 101b/15, 160b/15
ḡahāret-i ‘ā.-i ḡaḡḡ 88a/18
‘ā.-i ḡaḡḡ-ı ‘āleme 150a/17
‘ā.-i ḡaḡḡ-ı ‘aşım olurlar 162a/16
‘ā.-i ḡaḡḡa 77a/8, 139b/1, 162a/8, 194a/9

- ‘ā.-i halkı 193a/19
‘ā.-i halkuñ 109b/14, 156a/1,
156a/5
‘ā.-i izhârdur 95b/3
‘ā.-i za‘iflere 139a/14
mezheb-i ‘ā.+ de 93b/9
cühhâl-i ‘ā.+ ler 156a/5
‘ā.+ nüñ 95b/8
me’lûf-ı ‘ā. olan 159a/19
- ‘ammû:** Ar. amca
‘a.+ ları 8a/6, 21b/14, 23a/14
‘a.+ larından 9a/4
‘a.+ sı 9a/13, 10a/3, 18b/16,
20b/14, 25a/19, 36b/6, 37b/9,
54b/17
‘a.+ si 8b/18
- ‘ammû-zâde:** Ar.+Far. amca oğlu
‘a.+ si 39b/11, 40b/13
- ‘ām:** Ar. yıl, sene
‘ā.+ü’l- hüzn 20b/14
- ‘āmü’l-fîl:** Ar. İslam tarihinde, yaklaşık
olarak miladi 570 yılına
yaşandığı rivayet edilen bir
olaydan dolayı verilen isimdi
‘ā.+üñ 18a/7, 18a/9, 18a/12,
18a/13, 18a/17, 18a/18, 18a/19
- ān:** Ar. an, lahza
ā. 7b/1, 7b/19, 77b/derkenar yan,
83b/9, 90b/17, 114a/16
- ‘an:** Ar. -den/-dan eki
‘a. 108b/5, 115b/19, 130a/8,
190b/19, 194b/3
errâzi-i ‘a. 47b/17
- añ -:** anmak
a.- mayup 120a/5
a.- up 90a/11
- aña:** ona “ol” zamirinin yönelme hâli
a. 2a/2, 2b/14, 3a/19, 3b/6, 3b/7,
6a/10, 15b/2, 19b/19, 21b/3,
034a/4, 39a/10, 43b/8, 45b/2,
45b/4, 47a/14, 48a/5, 57b/16,
58b/15, 61a/13, 66b/4, 66b/13,
67a/1, 67a/5, 67a/11, 67a/12,
71b/7, 72a/1, 72a/5, 77a/10,
77a/11, 77a/12, 78a/derkenar
yan, 78b/5, 79a/derkenar yan,
79a/derkenar alt, 79b/3,
79b/derkenar yan, 80a/18,
83a/derkenar üst,
083a/derkenar yan, 84a/derkenar
yan, 84a/derkenar alt, 85a/3,
86a/4, 87b/8, 87b/11, 87b/18,
87b/19, 88a/6, 88a/derkenar alt,
89b/derkenar üst, 90a/derkenar
alt, 91a/13, 91b/12, 92b/11,
93a/7, 94b/16, 95b/16, 96b/1,
097b/12, 98a/5, 99a/6, 101b/7,
102a/7, 103b/18, 103b/19,
107b/7, 108b/2, 109a/3, 110a/17,
111a/18, 112b/15, 114a/6,
114a/15, 116a/2, 116a/9, 117a/4,
118b/1, 118b/12, 118b/14,
121a/3, 122a/9, 122a/10,
123a/11, 124b/8, 126b/9,
126b/19, 128b/19, 129b/13,
130a/7, 133a/5, 133a/17, 135b/8,
136b/3, 136b/5, 136b/11,
137b/11, 139a/1, 139a/2, 139a/6,
139a/15, 139b/4, 140a/16,
140b/1, 141a/1, 141b/3, 141b/5,
141b/13, 142a/14, 142a/19,
142b/2, 142b/3, 142b/4, 142b/5,
142b/6, 142b/7, 142b/8, 142b/9,
145b/16, 145b/17, 146a/10,
147a/2, 147a/3, 147a/4, 147a/5,
147a/6, 147a/7, 147a/8, 147a/9,
148a/19, 150a/7, 150b/14,
151a/17, 154a/4, 154a/11,
155a/11, 156a/6, 156b/4,
156b/17, 158a/5, 158a/7,
158a/17, 158b/9, 161a/18,
162a/13, 163a/6, 163a/18,
165b/17, 166a/8, 166b/3,
166b/10, 166b/11, 168a/2,
168b/8, 169b/17, 170b/14,
170b/19, 172a/4, 172a/5,
172a/11, 172a/14, 172b/3,
172b/5, 172b/14, 172b/17,
173a/16, 176a/10, 176a/13,
177a/19, 177b/14, 177b/19,
179b/19, 181b/15, 182b/6,
182b/16, 183a/6, 183a/9,
183a/15, 183b/1, 183b/3,
183b/19, 184b/2, 184b/3,
184b/4, 184b/5, 184b/6, 184b/7,

- 184b/8, 184b/9, 188a/2, 188a/14,
188a/18, 188b/18, 192a/8,
192b/18, 193a/10, 193a/11,
193b/14, 193b/15, 195a/1,
195b/5, 195b/6, 197b/12,
198a/18, 199a/3, 199a/9,
199a/13, 199b/10
- ana:** anne krş. māder
a. 82a/18, 107b/13, 116a/8,
126a/16
a.+ m 92b/18
a.+ nuzı 112a/7
a.+ sı 88a/derkenar yan, 117a/16
a.+ sına 77b/derkenar alt
a.+ sından yeñi doğmış gibi olur
64b/7
a.+ sından 42a/18
a.+ ya 86b/16
- anā:** Ar. zahmet, meşakkat, güçlük
‘a. 146b/11, 176a/17, 176b/1
‘a.+ sı 146b/16
- anāşır:** Ar. unsurlar, elemanlar
‘a.-ı tūrābī 169a/4
semere-i leṭāyif-i ‘a.+ dur 100a/6
‘a.+ uş 169a/12
- anaṭolu:** Anadolu
a. 55b/9
- anber:** Ar. amber, güzel koku
tuḥfe-i nefehāt-ı ‘a. 4b/19
- ancaḳ:** yalnız
a. 12a/8, 13a/4, 21b/5, 42b/17,
44b/9, 51a/4, 54b/17, 55a/1,
56b/11, 59b/14, 59b/18,
76b/derkenar yan, 77a/derkenar
üst, 77a/derkenar yan, 84b/3,
99a/11, 156a/3, 174a/16
- ancılayın:** onun gibi, ona benzer
a. 86a/derkenar yan, 100a/12,
100b/3, 122a/14, 134a/16,
136a/4, 141b/3, 141b/11,
158b/6, 169a/17, 170a/2,
181a/19, 181b/9
- anda:** onda, orada, oraya
a. 8a/8, 11b/6, 15a/5, 17a/15,
19a/15, 30b/8, 33a/10, 34b/1,
37b/3, 41a/17, 43a/10, 44b/8,
46b/8, 49a/16, 54b/15, 57b/4,
60a/10, 67a/5, 76b/derkenar alt,
077b/derkenar yan, 80a/19,
80a/derkenar yan, 81b/derkenar
yan, 82b/16, 84a/derkenar üst,
86a/derkenar alt, 88b/10, 95a/11,
96b/2, 99a/5, 103b/11, 104a/17,
106b/18, 107b/2, 107b/9,
122b/4, 125a/10, 126b/18,
127b/2, 128a/7, 129b/6, 129b/8,
130a/2, 134b/4, 135b/15, 146a/5,
151a/16, 152a/18, 152b/6,
155a/12, 155a/17, 157a/13,
159b/13, 159b/19, 164b/12,
167a/13, 167b/4, 167b/6,
168b/19, 170a/7, 170a/10,
172b/6, 174b/7, 175b/8,
184b/18, 197b/4
a.+ dur 108b/7, 113b/8, 173a/9
a. idi 88a/derkenar yan
a. iken 23a/11, 38b/17
- andaki:** ondaki
a. 87b/3, 194b/10, 194b/11
- andan:** ondan, oradan, ondan sonra,
onunla
a. 3b/4, 9a/12, 9b/16, 15a/2,
15a/5, 15a/6, 22a/11, 25b/6,
25b/16, 31b/10, 48a/17,
48b/derkenar yan, 49a/12, 56b/5,
58a/3, 66b/5, 70b/16, 71b/12,
72a/16, 72a/18, 72a/19, 73a/7,
76a/derkenar yan, 77a/9,
78a/derkenar yan, 78b/6,
78b/derkenar yan, 79a/derkenar
üst, 79b/derkenar alt,
080b/derkenar üst, 81a/derkenar
üst, 82a/derkenar üst,
82a/derkenar yan, 83a/9,
83a/derkenar yan, 84a/14,
84a/derkenar yan, 85a/4, 85b/15,
85b/16, 87b/11, 87b/derkenar
yan, 88b/derkenar üst, 91b/15,
92a/12, 94a/3, 95b/15, 96b/19,
97b/9, 99a/11, 99b/8, 101b/8,
102a/8, 106b/11, 106b/17,
107b/8, 107b/17, 109a/3, 109a/4,
109b/18, 110a/16, 110b/2,
110b/16, 110b/17, 117b/11,
122b/19, 123a/16, 124b/3,
127a/12, 129a/3, 129b/15,

129b/16, 132b/5, 134a/6, 134a/7,
138b/17, 139b/1, 140a/14,
141a/14, 142a/5, 142a/16,
143b/18, 144a/7, 144a/8,
145b/15, 146a/9, 149a/2, 151a/4,
151a/17, 151b/15, 153a/14,
154a/4, 154b/9, 155a/6, 156b/17,
157a/6, 157a/7, 157a/18,
158a/13, 159b/5, 159b/7,
159b/19, 161a/18, 162a/14,
165a/9, 165a/10, 165a/13,
166a/9, 169a/2, 169b/16,
170a/11, 171b/3, 172b/4,
172b/8, 172b/12, 172b/13,
173a/14, 177a/11, 182a/6,
183a/9, 184a/7, 185b/5, 190a/18,
193b/10, 196a/18, 196b/7,
196b/17, 197b/5, 198b/6,
199a/3, 199a/15, 199a/16,
200a/17, 200b/18, 200b/19,
201a/6
a.+ dur 36a/17

anı: onu

a. 12b/16, 20a/2, 20b/19, 26a/1,
27b/2, 33a/18, 35b/14, 44a/11,
45b/2, 45b/6, 62a/3, 67a/14,
74a/15, 75b/10, 75b/19,
77a/derkenar alt, 77b/8,
77b/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan, 79b/3,
79b/4, 79b/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 81a/2,
81b/derkenar üst, 82a/derkenar
yan, 82b/14, 83a/13,
83a/derkenar üst, 83b/derkenar
alt, 85a/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 85b/derkenar
alt, 86a/derkenar yan,
86b/derkenar alt, 87b/12, 88a/17,
88b/derkenar üst, 90b/3,
90b/derkenar alt, 91a/3, 92b/8,
93a/17, 96a/3, 96a/17, 96a/18,
97a/2, 97a/10, 98a/16, 101a/7,
102a/14, 104a/6, 104a/7, 104b/5,
106b/4, 108b/4, 109a/3, 109b/7,
110a/12, 110a/17, 110a/19,
111b/7, 111b/8, 111b/10,
113b/16, 115a/1, 117a/18,

117b/12, 118b/1, 119a/8,
122a/15, 122b/7, 122b/16,
122b/18, 123b/5, 124b/1,
127a/10, 130a/8, 133a/16,
133b/1, 134a/8, 137b/5, 139a/12,
140a/1, 141a/2, 142b/4, 144a/12,
148a/3, 150a/2, 151a/12,
154b/13, 156a/19, 157a/7,
157a/8, 158a/7, 158b/12, 159a/1,
159b/15, 160b/16, 161b/1,
164b/13, 165b/16, 167a/3,
167a/6, 167a/7, 167a/13,
167a/14, 168a/11, 168a/14,
169b/17, 170b/11, 171a/8,
171b/16, 172a/5, 172a/6,
172a/14, 172b/4, 172b/8,
172b/13, 173a/14, 173a/16,
175a/16, 177a/18, 177b/8,
177b/14, 177b/15, 179a/10,
183b/2, 184a/5, 184b/18,
184b/19, 185b/2, 187b/17,
188a/13, 188a/19, 189b/3,
190a/19, 190b/1, 191b/8,
192b/16, 193b/9, 194b/16,
195a/1, 195a/3, 195a/7, 195a/10,
195a/11, 195a/12, 195b/2,
196a/14, 196b/1, 197a/10,
197a/14, 197b/5, 199b/4,
199b/5, 199b/8, 199b/9

‘**ānid:** Ar. inat eden; inatçı
mütekebbirān-ı ‘ā. 187a/6

‘**anḳā:** Ar. simurg kuşu; varlıklı, saygın
kişi

‘a.-yı endiṣeye 3b/13

‘a.+ sı 94a/6, 120b/6

‘**an-ḳarīb:** Ar. hemen, derhal
‘a. 53b/15

aḡla -: anlamak

a.- madılar 163a/2

a.-r 106b/16

a.- yarak 69a/17

aḡlan -: anlaşılacak

a.- ur 150b/2

anlar: onlar

a. 6b/13, 7a/4, 11b/10, 16a/11,
22b/14, 23a/11, 28b/4, 37a/15,
57a/17, 58b/4, 70b/9, 71a/17,
78a/17, 79a/derkenar alt,

79b/derkenar yan, 80a/5, 80a/10,
81a/derkenar alt, 82a/derkenar
yan, 83b/derkenar alt,
85b/derkenar üst, 85b/derkenar
yan, 86a/17, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 90a/derkenar
üst, 90a/derkenar yan, 91a/3,
92b/17, 92b/18, 93b/16, 94a/2,
98b/11, 107a/2, 112a/2, 113a/8,
113b/2, 113b/7, 116a/16, 119a/3,
119a/5, 119a/6, 119b/10,
120a/19, 121a/9, 124a/13,
125a/14, 126a/19, 131a/6,
133a/12, 139b/16, 146a/8,
153b/16, 153b/19, 164a/5,
178b/3, 181a/8, 187a/5, 187b/4,
192b/1, 197a/4
a.+ a 16b/2, 20a/15, 21b/12,
24a/9, 24a/10, 39a/14,
77b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 80b/11,
81b/5, 82a/derkenar yan, 82b/11,
85b/derkenar üst, 85b/derkenar
yan, 92a/16, 94a/5, 98b/18,
101a/1, 102a/3, 109b/3, 111b/19,
114b/1, 114b/3, 115a/1, 115a/3,
118a/4, 118a/7, 121a/11,
121a/12, 123b/4, 125a/5, 125a/9,
126a/2, 130b/14, 139a/4, 140a/7,
171a/12, 174b/14, 179a/6,
181a/1, 182b/15, 185b/13,
187b/1, 193b/1
a.+ da 28b/10, 95a/2, 109b/18,
143a/16, 187b/6
a.+ dan 14b/13, 16a/2, 35a/3,
35a/4, 76a/5, 85b/derkenar yan,
95b/10, 99a/10, 114a/5,
119b/9, 122b/14, 123a/17,
123b/3, 133a/2, 173b/16, 179a/4,
185b/2, 193b/2
a.+ dur 73b/11, 97a/8, 120a/18
a.+ ı 21b/13, 46a/7, 48a/derkenar
üst, 84a/2, 84a/3, 84b/12,
85b/derkenar yan, 86a/17, 91a/3,
96b/19,
097b/4, 98a/15, 98b/14, 101a/1,
110a/12, 112a/1, 114a/7, 118a/6,
125a/4, 125a/10, 132b/18,

138b/6, 138b/7, 138b/9,
139b/15, 171a/10, 181b/3,
185b/14, 186b/4, 192b/2
a.+ ile 88b/derkenar alt
a. ise 110a/14
a.+ uñ 11b/15, 17a/8, 20a/12,
39a/11, 75b/derkenar üst,
76a/derkenar üst, 76b/18, 78b/1,
83a/1, 87b/8, 87b/9, 89a/19,
90a/derkenar yan, 92a/17, 94a/4,
95b/7, 95b/8, 99a/14, 100a/17,
106a/4, 106a/7, 106a/8, 111a/7,
111a/8, 112a/3, 112a/5, 112a/9,
112a/14, 112a/16, 112a/17,
112a/18, 112b/1, 112b/2,
112b/8, 113a/10, 113b/5, 114a/6,
114a/8, 116a/9, 116a/11,
116b/16, 119a/4, 121a/1, 121a/9,
121a/10, 123b/12, 123b/19,
125a/14, 126a/19, 126b/1,
126b/11, 130a/16, 133b/19,
135a/15, 139b/6, 140b/2,
142a/19, 145a/5, 145a/12,
148b/13, 149a/14, 151a/3,
151b/15, 152a/15, 152b/11,
152b/12, 153a/1, 153b/6,
153b/17, 153b/19, 154a/8,
159b/18, 160a/9, 162b/1,
164a/14, 165a/14, 167b/16,
171a/11, 173b/13, 176b/6,
178b/1, 178b/13, 179a/6,
179b/13, 180b/7, 181a/7, 181a/8,
181a/10, 181a/12, 184b/14,
185b/1, 185b/3, 185b/13,
189a/4, 191b/17, 193b/1,
193b/6, 194a/5, 194b/7,
197b/10, 199b/19

ansız: onsuz, o olmadan

a. 131b/19

ansızın: aniden, birdenbire

a. 60b/8, 172a/3

antâb: Gaziantep ili

‘a. 52a/11

anṭākya: Antakya ilçesi

a. 35b/2, 52a/11, 57a/5

anṭartūs: Suriye’de bir il, Tartus

a. 35b/3

anuñ: onun

a. 1b/4, 4b/6, 4b/10, 5b/12,
5b/13, 7b/16, 8b/18, 10a/7,
10a/8, 10a/14, 10a/16, 10b/1,
10b/11, 15a/13, 16b/13, 20a/2,
25b/18, 25b/19, 29a/11, 34a/3,
34b/9, 39a/4, 40a/18, 44b/13,
45a/7, 45b/1, 45b/8, 46a/17,
47b/derkenar alt, 48a/13, 64a/18,
66b/15, 71b/3, 71b/11, 72a/17,
73a/9, 73b/19, 74a/1, 74a/2,
74a/3, 74a/5, 74a/6, 74a/7,
74a/8, 76b/derkenar üst,
76b/derkenar alt, 77a/10, 77a/11,
77a/12, 77a/13, 77a/14, 77a/15,
77a/17, 77a/18, 77b/1, 77b/10,
78a/5, 78a/8, 78a/19,
78a/derkenar yan, 78b/3, 79a/2,
79a/3, 79a/7, 79a/derkenar yan,
79a/derkenar alt, 79b/18, 80a/3,
80a/9, 80a/derkenar üst, 80b/1,
80b/derkenar yan, 81a/1, 81a/9,
81a/derkenar yan, 82a/derkenar
alt, 82b/2, 83a/6, 83b/5,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
alt, 84b/derkenar üst,
085a/1, 85b/derkenar yan,
86a/derkenar yan, 87a/1, 87a/6,
87a/17, 87b/13, 87b/derkenar
yan, 88b/19, 88b/derkenar yan,
089a/3, 90a/11, 90a/14,
90b/derkenar yan, 91a/14,
91a/17, 91b/6, 91b/12, 92a/2,
92a/11, 93a/4, 93a/5, 94a/15,
94a/16, 95a/19, 96a/10, 96a/15,
96b/3, 96b/6, 96b/9, 97b/9,
97b/10, 97b/11, 98a/5, 98a/7,
98a/9, 98a/10, 98a/16, 98b/2,
98b/3, 99a/1, 99a/7, 99a/17,
99b/15, 100a/2, 100a/8, 100a/15,
100a/16, 100b/5, 100b/6,
100b/9, 100b/10, 100b/11,
101b/4, 102a/4, 102a/8, 102a/13,
103a/12, 103a/14, 104a/13,
104b/4, 105b/1, 105b/14,
105b/18, 106a/10, 106a/12,
106a/17, 106a/18, 108a/7,
108a/9, 109b/16, 110a/2,
110a/12, 110b/2, 110b/19,
112a/15, 112b/16, 113a/1,
113b/19, 116a/7, 116b/4,
116b/5, 116b/8, 116b/9, 117a/9,
117a/13, 117a/15, 117a/16,
117b/10, 117b/13, 119b/11,
120b/16, 121b/2, 121b/19,
122a/3, 122a/4, 122a/6, 122b/1,
122b/16, 123a/1, 123a/11,
123b/6, 124a/8, 124a/13, 124b/1,
124b/12, 126b/13, 129b/13,
131a/5, 131b/10, 132a/14,
133a/5, 133a/11, 133b/5, 133b/7,
134a/7, 134a/8, 134a/9, 134a/11,
135b/4, 135b/18, 136b/13,
137b/2, 137b/10, 137b/12,
138a/14, 138b/14, 138b/18,
139b/9, 140b/9, 140b/11,
140b/16, 141a/1, 141a/8,
141a/10, 141a/13, 141a/15,
142b/5, 142b/19, 143a/1, 143a/5,
144a/7, 144a/11, 144b/3, 144b/9,
144b/11, 144b/12, 145a/17,
145b/7, 146a/2, 146a/5, 148a/2,
148a/4, 148b/12, 148b/14,
148b/16, 149a/10, 149b/10,
149b/12, 150a/2, 150a/4, 150a/5,
150a/6, 150a/7, 150a/9, 150a/12,
150a/17, 150b/9, 150b/14,
150b/15, 152a/19, 153a/12,
153b/3, 153b/14, 154a/5,
154a/11, 154a/17, 154a/19,
155a/5, 156a/12, 156b/3, 156b/6,
157a/1, 157a/4, 157a/9, 157a/12,
157a/13, 157b/1, 157b/7,
157b/9, 158a/1, 158a/2, 158b/9,
158b/11, 159a/13, 159b/1,
159b/5, 159b/7, 159b/14,
160a/1, 160a/2, 160a/19, 160b/3,
160b/6, 160b/10, 160b/16,
160b/17, 160b/19, 161a/1,
161a/10, 161b/3, 161b/12,
161b/16, 161b/18, 162a/1,
162a/17, 162a/18, 162b/19,
163a/1, 163a/12, 163b/11,
164b/18, 165a/10, 165a/14,
165b/17, 165b/19, 166a/2,
166a/3, 166a/4, 166a/5, 166a/6,
166a/7, 166a/9, 166a/10,

166a/13, 166b/3, 166b/10,
166b/16, 167b/8, 167b/18,
168a/1, 168a/5, 168a/12,
168b/13, 168b/16, 168b/19,
169a/1, 169a/2, 169b/3, 169b/13,
169b/15, 170b/1, 170b/16,
171a/12, 171a/16, 171a/17,
171a/19, 171b/7, 172a/4,
172a/15, 172a/18, 172a/19,
172b/1, 172b/3, 172b/5, 172b/6,
172b/9, 172b/10, 173a/5, 173a/7,
173a/8, 173a/13, 173a/15,
174a/7, 175a/17, 175a/19,
176a/10, 176a/15, 176b/6,
176b/19, 177a/1, 177a/12,
177a/14, 177a/19, 177b/5,
177b/6, 179a/17, 179b/13,
180a/19, 180b/3, 181b/17,
182a/6, 182a/13, 182a/16,
182a/17, 182b/6, 183a/2, 183a/4,
183a/14, 183a/17, 183b/7,
184a/1, 184a/6, 184a/11,
184a/13, 184b/2, 184b/4,
184b/5, 184b/7, 184b/9, 185a/5,
186a/1, 186a/2, 186a/10, 186b/3,
186b/7, 186b/8, 187a/13,
187a/14, 187b/18, 188a/4,
188a/5, 188a/6, 188a/13,
188a/18, 188b/18, 189a/9,
189a/10, 190b/3, 192a/1, 192a/5,
192a/7, 192b/7, 192b/12,
192b/13, 192b/16, 193a/17,
193b/11, 193b/16, 194a/1,
194a/16, 194a/18, 194b/1,
194b/16, 194b/18, 194b/19,
195a/6, 195a/7, 195b/13, 196a/4,
196a/9, 196b/6, 196b/19,
197b/5, 197b/12, 197b/16,
198a/3, 198a/6, 198a/14,
198a/18, 198b/6, 198b/7,
198b/8, 198b/10, 198b/11,
198b/12, 198b/13, 198b/14,
198b/16, 199a/1, 199a/9,
199a/11, 199a/12, 199a/14,
199a/18, 199b/2, 199b/4,
199b/5, 199b/7, 199b/9,
199b/12, 199b/13

a.+ çün 78a/derkenar yan,
80b/derkenar yan, 89a/derkenar
yan
a.+ ıla 81a/7, 87b/7, 90a/15,
91b/13, 102b/1, 103b/10,
104b/5, 105a/19, 108b/2,
119a/18, 127a/19, 128a/3,
129b/16, 137b/19, 145a/19,
146b/17, 151a/13, 152b/6,
154a/11, 160a/14, 160b/6,
167b/3, 167b/5, 170b/1, 170b/5,
185b/15, 188a/14, 188b/17,
191a/14, 192b/9, 197b/5
a.+ ıladur 161b/19
a.+ içün 25b/12, 61a/12, 70b/6,
77a/10, 77a/derkenar yan,
77b/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 95b/2, 111a/11, 114b/17,
115a/8, 117a/5, 127b/1, 154b/6,
175b/8, 177a/5
a.+ içündür 119b/10
a.+ la 3b/5, 34b/6, 63b/7,
75b/derkenar üst, 82a/derkenar
yan, 84a/13, 87a/4

‘ār: Ar. utanma, mahçup olma, ayıp
nuşüçet-i ‘ā. 186a/7
‘ā. eyleye 191a/9
‘ā. ider 188b/3, 190b/3
‘ā. iderler idi 189a/7
‘ā. iderler 189b/14
‘ā. itmeyeler 132a/19
‘ā. itmeyüp 112b/16

ara: yer; vakit; içinde; bazen; aralık,
mesafe
a.+ da 86b/derkenar alt,
86b/derkenar yan
a.+ ları 180a/1
a.+ larında 65a/6, 114b/8,
114b/11, 190a/19, 193a/6
a.+ ıdadur 136b/5
a.+ sı 15b/2, 127b/10, 180a/1
a.+ sın 137a/18
a.+ sına 89b/11
a.+ sında 6a/12, 8b/15, 22a/16,
25a/2, 25b/5, 36a/8, 36a/19,
36b/16, 37b/15, 65a/1, 73a/10,
76a/8, 79a/7, 82b/derkenar yan,
83a/8, 83b/derkenar üst,

- 83b/derkenar yan, 85a/13,
85a/17, 95b/7, 97b/17, 104b/6,
107a/6, 107a/17, 109a/18,
120b/9, 121a/13, 122a/9,
125b/12, 125b/15, 125b/18,
129a/1, 133b/4, 134b/2,
134b/14, 136a/3, 140a/2,
140b/19, 142b/10, 147b/9,
148b/10, 150b/10, 151a/3,
153b/15, 154a/3, 156a/4, 160a/2,
160b/15, 161a/5, 170a/8,
170a/14, 170b/5, 172a/7,
179a/10, 181a/12, 190a/8,
192b/3, 193a/2, 193a/12
a.+ sındadur 78b/12, 78b/15,
192b/11, 193a/1
a.+ sındaki 166a/4
a.+ sından 56b/12, 107a/7
a.+ ya 22b/19, 81a/derkenar yan,
122a/3, 126b/11, 127b/17
- ara -:** aramak
a.- dılar 189a/2
a.- mağa 117b/4
a.- mağdadur 148a/11
a.- mamak 78b/derkenar yan
a.- mayalar 114a/3
a.- maz 145b/16
a.- r ise 84b/derkenar alt
a.- r 110a/1
a.- rlar 109a/8, 185a/12
a.- yalar 93b/19
a.- yalım 84b/derkenar alt
a.- yup 179b/8, 194b/19
- ārā:** Ar. görüş ve düşünceler
ğubār-ı ā.-yı fāsıde 106a/17
- ‘arab:** Ar. Arap kavminin genel adı
‘a. 85a/derkenar yan, 121b/7
‘ādet-i ‘a. 12b/11
kabāyil-i ‘a. 5b/16, 9a/16,
52b/16
mülk-i ‘a. 58a/18
tāyife-i ‘a. 6a/12
hüsrev ü mülk-i ‘a. 55a/4
‘a.+ da 35b/5, 106b/7
‘irāk-ı ‘a.+ da 48b/13
kabāyil-i ‘a.+ da 6b/4
‘a.+ dan 18b/11
kabāyil-i ‘a.+ dan 21b/6, 22b/6
- mülük-ı ‘a.+ dan 129b/19
selātin-i ‘a.+ dan 84b/derkenar
yan
tāyife-i ‘a.+ dan 12a/12
‘a.+ ı 16b/4, 85a/derkenar yan
luğāt-ı ‘a.+ ile 31b/12
‘a.+ uñ 12a/13, 85a/derkenar yan
evlād-ı ‘a.+ uñ 83b/derkenar yan
- a‘rāb:** Ar. Arap kavminin genel adı
a.+ dan 104a/17, 183a/12,
189a/13
- ‘arabca:** Ar.+T. Arapça
‘a. 6a/8
- ‘arabī:** Ar. Arap kavmi ile ilgili
haseb-i ‘a. 5a/3
- ‘arabıyye:** Ar. Araplarla ilgili
‘a. 22b/14
- arad:** İsrail’de bir yerleşim yeri
a. 35b/2
- a‘rāf:** Ar. Araf suresi, cennet ile
cehennem arasındaki yer
süre-i a. 17b/5
- ‘arağ:** . Ar. rakı, alkollü içki
‘a. 79b/4
- ‘arağıyye:** Ar. derviş külahı
‘a. 12b/11
- aralığ:** yer, ara
a.+ a 37a/3
a.+ dan 35a/12
- ārām:** Far. dinlenme; yerleşme
ā. 76a/derkenar alt, 185b/4
ā. dutar 103b/10
ā. eyle 85a/derkenar üst
ā. eylesin 90a/7
ā. virmedi 76a/derkenar üst
- aran -:** aranmak
a.- duğda 38b/10
- ‘araşāt:** Ar. mahşer yeri
der‘arşa-i ‘a. 5a/6
‘arşa-i ‘a.+ da 16b/13
- ārāste:** Far. süslenmiş, süslü
ā. 2a/13
ā.+ dūr 104a/14
- arat -:** aratmak
a.- mayup 136a/19
- ārāyende:** Far. düzen verici, süsleyici
ā.-i serir-i hākānī olup 53a/13
- ‘arāyis:** Ar. gelinler; güzel, latif

- ‘a.-i ebkār 148a/9
‘a.-i elfāzı 2a/12
- a‘rāz:** Ar. işaret, alamet; felaket
mıkrāz-ı a. 82a/6
hüdām-ı a.+ da 197b/3
- arāzī:** Ar. yerler, topraklar krş. arāziye
a. 193a/2
- arāziye:** Ar. yerler, topraklar krş.
arāziye
isti‘dād-ı a.+ sine 144a/2
- ard:** art, arka.
a.+ ına alurlar idi 11b/4
a.+ ına 132b/11, 160a/17,
189a/19
a.+ ınca 19b/16, 34b/7, 37b/12,
83a/derkenar üst, 85a/derkenar
üst, 89a/derkenar alt, 92a/4,
128a/16, 133a/12, 158b/2,
162b/12, 174a/9, 189b/15,
189b/17
a.+ ında 90a/7, 129a/19, 160a/5,
172a/7, 191a/19
a.+ ından 14b/8, 37a/6, 40a/11
a.+ larına 13a/11
a.+ larınca 105b/17
a.+ uñça 154b/7
- ardābe:** Ar. lapa
a.-i cehennemilere 186b/4
- ‘arefe:** Ar. arife, bayramdan önceki gün
‘a. 101a/14
- ‘arız:** Ar. gelen; engel
‘ā. 62a/4
müṣākele-i ‘ā. 141a/8
‘ā.+ ı 34b/11
maraż-ı ‘ā. olduğı 121a/11
‘ā. olmağın 38a/10
‘ā. olur 193b/14, 193b/15
- ‘arī:** Ar. uzak, soyutlanmış
‘ā. 108a/9
‘ā. dutar 145b/2
‘ā. ola 145a/18, 145b/6
- ‘arif:** Ar. bilen, irfan sahibi
‘ā. 109b/4, 117b/14, 167b/14
muḳtedā-yı ‘ā. 109b/6
muvaḥḥid-ı ‘ā. 165a/18
‘ā.-i evvel-i ecelden 109a/16
‘ā.-i muḥaḳḳaḳ 185b/2
- tekebbür-i ‘ā.-i muḥaḳḳaḳ
185b/14
ğayr-ı ‘ā.-i muḥālefetinden
194a/11
‘ā.-i nazar 184b/10
‘ā.+ den 185b/11
‘ā.+ dür 185b/9
‘ā.+ i idi 83a/derkenar yan
‘ā.+ ler 77a/4
‘ā.+ üñ 102b/18
‘ā. ve ‘ālim dutup 167b/16
- ‘ariyyet:** Ar. ödünç
‘ā. 96b/12
‘ā.+ dür 199b/4
‘ā.+ i 159a/18
- arḳa:** bir şeyin temel tutulan yüzünün
tam ters yanı, ön karşıtı
a. 173b/9
a.+ ları 12b/10
a.+ muzı virüp 33b/11
a.+ nuñ 135a/11
a.+ sı 8a/19
a.+ sın 66a/8, 69b/2, 91b/13
a.+ sına 76b/derkenar üst
a.+ sında 87a/derkenar yan
a.+ sından 87a/derkenar alt,
155a/16, 158b/8
a.+ sını 87a/9
a.+ sıyla 34b/16
- arḳalıḳ:** sırt dayamaya yarayan yer
a.+ ı 135a/11
- ‘arlan -:** utanmak
‘ā.- a 95b/15
- arnavud:** Yun. Arnavut
a. 56a/17
vilāyet-i a. 51b/6
- arpa:** buğdaygillerden bir bitki
a. 117b/11, 127a/10, 128a/16,
130a/6, 130b/8
a.+ yı 129b/15
- ‘arşa:** Ar. boş toprak, yer, meydan
bisāt-ı ‘a.-i ‘ālem-i imkāna
144a/1
selāṭīn-i ‘a.-i ‘ālemdürler 89b/8
‘a.-i ‘araṣatda 16b/13
‘a.-i belāğatuñ 2a/7
‘a.-i ‘ilm-i billahi 145b/6
‘a.-i hestlikden 145b/16

- ‘a.-i kalbinde 140b/3
‘a.-i memleketi 85a/derkenar yan
nūr-ı ‘a.-i neşürda 150a/13
‘a.-i nübüvvet 200a/10
‘a.-i şühüdda 145a/8
‘a.-i taḥkīk-i şādıklar 93b/3
‘a.-i vilāyet-i mübārizlerine
176a/16
‘a.-i vücüdda 144a/13, 144a/16
‘a.+ sı 140b/7, 198b/1
‘a.+ sına 1b/3
‘a.+ sınıḡ 89a/10, 89a/13
‘a.+ yı 76b/derkenar üst
- arşlan:** kedigillerden yırtıcı bir memeli
krş. arşlan
a.+ a 149b/18
a.+ ı 3a/17
- arşlan:** kedigillerden yırtıcı bir memeli
krş. arşlan
a. 19b/14
- arş:** Ar. dokuzuncu gök
‘a. 77b/4, 119a/1, 140b/3,
143a/16
‘a.-ı rahmāna 15a/6
zıll-ı ‘a.+ da 28b/15
‘a.+ dan 140b/2, 141b/7,
167b/17
- art -:** artmak
a.- mayup 33b/15:
- artık ābād:** Tokat’ın Artova ilçesinin
eski adı
a. 52b/7
- artur -:** artırmak
a.- alar 175b/13
a.- amazsın 144a/8
a.- dı 59b/7
a.- ur 73b/19, 74a/1, 74a/2,
74a/3, 74a/4, 74a/5, 74a/7,
74a/8, 74a/9
- arūbe:** Ar. cuma gününün önceki ismi
‘a. iken 6a/9
- arż:** Ar. bir büyüğe sunma
‘a. 77a/19, 127b/2
ḥesāb-ı ‘a. 25b/9
temzīk-i ‘a. 122a/11
mecma’-ı ‘a.-ı ekber 150b/15
‘a.-ı ḥacāt idüp 17a/13
‘a.-ı maḡallindeki 142b/8
- mevķıf-ı ‘a.+ da 188b/14
‘a. şaķınmaz 89a/derkenar yan
‘a. eyleñüz 82b/derkenar yan
‘a. eyleye 87a/18
‘a. eyleyüp 87a/derkenar üst
‘a.+ ı 8a/2, 35b/12
‘a.+ ına 156b/16
‘a.+ ından 88a/14
‘a. ideler 199b/19
‘a. idemezler 77a/6
‘a. ider 142a/2, 142a/5
‘a. iderler idi 96a/12
‘a. idüp 33b/16
‘a. itdüğünde 77b/derkenar yan
‘a. itdüklerinde 58b/3
‘a. itdüm 88b/derkenar üst
‘a. itdürüp 181a/11
‘a. itmegin 81a/derkenar yan
‘a. olunduğına 31b/7
‘a. olunduğda 59a/10
‘a. olunur 5a/9, 101a/18,
101a/19
‘a. ve i’lām iderler 16a/19
mevķūf-ı ‘a.+ da 118b/10
- arż:** Ar. toprak, yer
a. 165b/5, 171b/3, 173b/5
ve’l-a. 63a/5
ve’l-a.+ da 125a/14
ictimā’-ı buḡarāt-ı a.+ ı 169a/9
- arż-ı rüm:** Erzurum ilinin eski adı
a.-ı rüma 55a/13, 56a/11, 58a/9
a.-ı rümde 55a/7, 56a/5
- arżi:** Ar. toprağa, yere, yeryüzüne ait,
toprakla ilgili
a. 168b/10
melāyike-i a. 170a/4
a.+ den 169b/10
melāyike-i a.+ den 170a/1
- arżiyye:** Ar. toprakla, topraktan yetişen
a.+ den 43a/12
- ārżü:** Far. istek, heves
ā.+ dadur 127a/10
ā. ider 158b/2
ā. iderler 178b/2
ā. idersin 176a/5
a. idüp 87b/derkenar alt
def’-i a. idüp 77a/derkenar üst
ā. itdüğü 171b/10

- ā.+ ların 101a/2
 ā.+ larından 195a/17
 a.+ muz 80a/derkenar alt
 ā.+ sı 75b/derkenar yan,
 77a/derkenar üst, 90a/derkenar
 üst, 170a/12
 a.+ sına 87a/derkenar yan
 ā.+ sında 152b/19
 ā.+ sindadurlar 110a/12
 ā.+ sıyla 44b/8
 a. ve niyet itmişem 89a/derkenar
 üst
- aş -:** aşmak
 a.- acak 86b/derkenar alt
- ‘aşā:** Ar. değnek, sopa
 ‘a.-yı resūlile 39a/17
 ‘a.+ ya 11b/6
 ‘a.+ yı 39a/18
- ‘asab:** Ar. sinir
 ‘a. 173b/11
- a‘şāb:** Ar. sinirler
 a. 173b/12, 173b/15
- āşaf:** Ar. vezir
 ā. 3b/1
 vezīr-i ā. 59a/10, 60b/1
 ā.+ uş 59a/9
- ‘asākir:** Ar. erler, askerler
 ‘a.-i islām 56a/11, 60b/1
 ‘a.-i islāmile 54b/3, 55b/19,
 56a/9
 ‘a.-i müslimīn 58b/18
 ‘a.+ den 83a/derkenar alt
- asāl?:**
 a.-1 mi‘dede 172a/8
 a.-1 mi‘denüñ 172a/12
- āşām:** Ar. suçlar, günahlar, kabahatler
 evşah-ı ğubārlarından 2b/5
 ā.+ dur 167a/4
 ā.+ ı 102a/4
 evşah-ı ğubār-ı ā.+ ı 183b/19
 mecmū‘-ı ednās-ı ā.+ ı 181b/6
 ednās-ı ā.+ ların 187b/4
 evsāh-ı ā.+ ların 174a/18
- aşamm:** Ar. içi dolu olduğu için ses
 vermeyen
 hātem-i a. 16b/7
- āsān:** Far. kolay
 ā.-1 vechle 57a/9
- ā.+ dur 77a/derkenar yan, 120a/9
 ā. eyledi 57b/2
 ā. eyleye 67a/11, 67a/12, 139a/1
 ā. idesin 183b/14
 ā. itdi 108a/1
 ā. olur 66a/18, 80b/1
- āsānlık:** Far.+T. kolaylık krş. āsānlık
 ā. 106a/19
- āsānlık:** Far.+T. kolaylık krş. āsānlık
 ā. 77b/17
- āsār:** Ar. eserler, izler
 ā. 169b/8, 171a/16
 havādis-i ā. 98b/4
 ifāza-i ā. 175a/13
 mülāhaza-i ā. 170b/2
 rākım-ı nevādir-i ā. 2a/9
 berekāt-ı ā.-ı ‘ubūdiyyetden
 189a/17
 ā.-ı a‘māl-i kalbi 194a/19
 ā.-ı bürüzāt-ı hafāyı 181b/2
 ā.-ı cefāyı 181a/8
 ā.-ı cūd 5b/18
 ā.-ı daķāyıkde 159b/16
 ā.-ı daķāyıkı 162b/19
 ā.-ı ednās-ı kibr 186b/6
 huşuş-ı ā.-ı envār-ı kemāli
 88b/16
 ā.-ı habāşetinden 109b/16
 ā.-ı haķķāyık 100a/7
 ā.-ı haķķāyıkı 150a/7
 ā.-ı haķķāyıkın 150a/5
 şār-ı ā.-ı hidāyetdürler 2a/6
 ā.-ı huş 193b/12
 ā.-ı izrār-ı tatardan 49a/12
 ā.-ı każā 179b/8
 ā.-ı kudretine 17a/13
 ā.-ı kuvveti 169b/3
 ā.-ı küfr-i kāmı‘larıdurlar
 175a/10
 ā.-ı lezzāt 100a/12, 100a/13
 ā.-ı me‘āşinüñ 100b/4
 ‘acāyib-i ā.-ı melekūt 15a/6
 ā.-ı mi‘deye 172a/6
 ā.-ı mihr 112a/16
 ā.-ı mu‘āvenetile 169b/2
 ā.-ı mu‘āvenetiyledür 169b/5,
 169b/6, 169b/7
 ā.-ı münkaṭı‘ olmuş ola 157a/12

ā.-1 müşārikeleri 97b/6
 ā.-1 müṭāla‘asına 148a/14
 ā.-1 nefehāt 176b/3
 ā.-1 nübüvvetleri 20b/8
 ā.-1 pelīdin 192b/12
 ā.-1 re‘fet 1b/5
 ā.-1 rişāşın 163a/11
 ā.-1 sa‘adet 116b/5, 140b/11
 ā.-1 şafāsı 100b/6
 ā.-1 tefāvüt 184a/19
 ā.-1 zūlmet 116a/11
 ā.-1 zūlmeti 148b/16
 ‘ilm-i ā.+ da 26b/14
 ā.+ 1 100a/15, 141a/11, 145a/10,
 145b/10, 150a/12, 166b/16,
 171b/14, 175a/19, 184a/11,
 196b/10
 berekāt-1 ā.+ 1 117a/13
 iḥsān-1 ā.+ 1 144b/3
 ikrām-1 ā.+ 1 164b/18
 kubb-1 ā.+ 1 150a/9
 lezzāt-1 ā.+ 1 166b/16
 zevāt-1 mevcūdāt-1 zūḥal-1 ā.+ 1
 169b/2
 ā.+ 1 dur 112a/18
 ā.+ 1 m 162b/15, 184a/12, 185b/1,
 199b/7
 efdāl-i ā.+ 1 m 163a/17
 iḥsān-1 ā.+ 1 m 136a/3
 rahmet-i ā.+ 1 m 187a/9
 ā.+ 1 m dan 163a/12
 aḥkām-1 şıfat-1 ā.+ 1 m dan
 142a/11
 hükümet-i ā.+ 1 m dan 126b/6
 teceddüd-i ā.+ 1 m dan 163a/12
 varāk-1 ā.+ 1 m dan 177a/2
 ā.+ 1 m dandur 77b/16, 196b/19
 feyz-i ā.+ 1 m dandur 144a/14
 ṭā‘āt-1 ā.+ 1 m uḡ 100b/3
 ā.+ 1 ile 184a/19
 kālī‘-i ā.+ 1 ü‘l-eşkiyā-yı ve‘l-
 müfsidīn 2b/19
a‘şār: Ar. yüzyıllar
 a. 148b/11, 198b/6, 199b/6
 a.-1 sālīfe 179a/1
 a.+ dur 108a/8
 a.+ m da 175b/2
 a.+ m uḡ 175a/19

aşdıka: Ar. samîmî dostlar
 a. 4b/2, 110b/6
 a.+ nuḡ 2b/4
aşdur -: astırmak
 a.- dı 35a/14
‘asel: Ar. bal
 ‘a.+ e 12a/18
aşfiyā: Ar. sâf, içi temiz kimseler
 a. 1b/13
 a.-yı baḡdād 3a/15
 a.-yı ümmet-i mücālesetinden
 189a/6
aşhāb: Ar. peygamberimiz Hz.
 Muhammed’i saḡlıḡında gören,
 sohbetinde bulunan Kur’an’ı ve
 İslam’ı bizzat kendisinden
 öğrenen İslam büyükleri, dostlar,
 arkadaşlar; sahipler krş. aşhābe
 a. 33a/1, 157a/3
 envā‘-ı ‘azāb-ı a. 175b/10
 a.-1 ‘aḡl 5b/9
 a.-1 ‘ibādāt-ı marziyenüḡ
 178a/16
 mefḡar-ı a.-1 ‘ilm 2a/9
 a.-1 aḡbār 5a/12
 a.-1 cem‘ oldukları 11b/5
 a.-1 fīl-i helāk 7b/11
 a.-1 güzīn 4b/12
 şerīk-i ecr-i a.-1 güzīn 3a/8
 a.-1 ḡadīsi 24a/14
 a.-1 kirām 30a/5
 a.-1 nüfus-ı zākiyyeden 164b/13
 a.-1 re’y 180a/19
 a.-1 resülde 25b/16
 a.-1 resülden 28a/13
 a.-1 resülu’llah 25b/12, 28a/11
 a.-1 şervet 176a/11
 a.-1 seyf 75b/derkenar yan
 küy-ı ehl-i a.-1 şimāldürler
 145a/3
 a.-1 yemīn 145a/3
 sābıken-ı a.-1 yemīn 145a/3
 a.-1 zevī‘l-ḡabūlden 24b/1
 ḡavāşş-ı a.+ a 153b/16
 a.+ 1 11b/3
 cemī‘-i a.+ 1 15a/18
 a.+ 1 m 24a/12

- a.+ ma 2a/6, 11b/2, 156a/18,
189a/16
a.+ü'r-re'ydendür 18b/7
- aşhābe:** Ar. peygamberimiz Hz. Muhammed'i sağlığında gören, sohbetinde bulunan Kur'an'ı ve İslam'ı bizzat kendisinden öğrenen İslam büyükleri, dostlar, arkadaşlar; sahipler krş. aşhāb
a. 75b/7, 111a/5, 122b/4, 190a/8, 190b/17
a.+ den 10b/10, 12a/5, 191a/5
a.+ dür 45b/13
a.+ lerinden 45b/13
a.+ ye 151b/9, 189b/12
- aşhāb-ı kehf:** Kur'an-ı Kerim'de bahsi geçen, zamanlarının zalim yönetiminden kaçarak saklandıkları bir mağarada uzun yıllar kalan ve uyandıkları zaman köpeklerinin kemiklerinden başka bir şeyin kalmadığını gören muhterem kişiler; yedi uyurlar
a. 48b/derkenar yan
- aşıl:** Ar. asıl, temel, esas
a. 76b/1, 79a/derkenar alt, 106b/6, 147b/7, 164b/14, 164b/17, 165b/19, 166a/16, 168b/8, 168b/9, 180b/3, 182b/5, 183b/1, 198b/11, 198b/14
şahş-ı a. 193b/9
a.+ dan 164b/11, 198a/14
a.+ dur 188a/2
a.+ laruñ 76b/16, 76b/18
a. ve ıttılā' bula 198a/17
- aşıl -:** asılmak
a.- mış 86a/derkenar alt
a.- mışdur 125a/14
- āşım:** Ar. gūnahtan sakınan
ā. olur 160b/4
āşī ve ā. olur 160b/6
āmme-i halk-ı ā. olurlar 162a/16
- āşır:** Ar. devir, yüzyıl, zaman
ā.+ da idiler 48b/derkenar üst
- āşī:** Ar. gūnahkar; isyankar
ā. 147b/6, 158a/15, 160b/11, 175b/13, 199b/18
ā. ise 124b/4
ā.+ ler 91a/4, 175b/12, 175b/14, 175b/17
ā.+ leri 126b/2, 174a/17
ā.+ lerüñ 123b/3
ā. olalar 122b/13
ā. olmak 161b/14
ā. olur 182b/8
ism ve ā. olur 160b/9
ā. ve āşım olur 160b/6
ā. ve āşım olurlar 114b/4
- āşim:** Ar. gūnahlı, kabahatli
ā. olup 150b/15
ā. olurlar 157a/15
āşī ve ā. olurlar 114b/4
- āşir:** Ar. güç, müşkül
a. 75b/derkenar üst
a. olup 190b/3
- āşirek:** Ar.+T. daha gūnahkar
ā.+ dür 102a/9
- āşiyān:** Ar. gūnahkarlar; isyankarlar
ā.-ı cefākārdan 83b/11
ā.-ı ma'yüb 188a/19
- āşkalān:** Ar. Gazze şehri
a. 35b/1
- āşker:** Ar. asker, er
a. 25b/4, 32a/12, 35b/10, 43b/8, 52b/19, 53b/15, 55a/19, 55b/3, 56a/17, 57a/8, 57a/14, 58a/7, 58b/1, 58b/3, 76a/derkenar alt, 76b/derkenar yan, 83a/derkenar yan, 127b/15
a.-i bişümār 52a/8
a.-i islāmdan 56a/6
a.-i islāmle 38a/13
tavāyif-i ā.-i islāmle 56a/5
a.+ e 88b/derkenar yan
a.+ i 48a/17, 49a/15, 49b/13, 53a/18, 55a/13, 55a/19, 56b/2, 56b/3, 56b/4, 84a/derkenar alt, 88b/derkenar yan
a.+ i idi 48a/17
a.+ ile 43b/8, 48a/19, 49b/17, 56a/1
a.+ inde 25a/1
a.+ inden 56b/1

- ‘a.+ ine 83b/derkenar üst
‘a.+ inüñ 24b/19
‘a.+ iyle 53b/18, 57a/17
‘a. koşup 56b/1
‘a.+ le 38a/18
‘a.+ leridür 170a/4
‘a.+ lerile 57a/17
‘a.+ lerinden 86b/derkenar yan
‘a.+ leriyle 56b/8
‘a.+ üñ 56a/12, 76b/derkenar yan, 84a/derkenar yan
- ‘askerî:** Ar. askere mahsus, askerliğe mensup
‘a.+ den 60a/8
- aşl:** Ar. asıl; kök; gerçek
a.+ a 76b/14
a. 83a/derkenar yan, 83b/derkenar alt
a.-1 bātın 188a/3
a.-1 bātındur 188a/3
a.-1 evvel 164b/14, 180b/3, 198a/15
a.-1 hil̄kātine 192a/4
a.-1 im̄ān 78b/2
a.-1 neseb-i ḥaqqīkīsın 192a/4
a.-1 sa‘ādet-i dārındur 163a/5
a.-1 s̄ānī 198a/16
a.-1 vücūdın 198b/10
‘ilm-i a.+ dur 164b/11
a.+ ı 68b/8, 76a/12, 76a/16, 89b/derkenar yan, 117a/9, 141a/9, 161a/1, 192a/7
a.+ ıdur 164b/18
a.+ ında 193b/12
a.+ ından 172a/13
a.+ ımı 76b/14
a.+ uñ 76a/17, 76a/18, 164b/14, 166a/14, 166a/17, 198a/17
- aşlā:** Ar. hiçbir zaman
a. 6b/4, 11b/15, 12a/14, 12a/15, 12a/16, 12b/8, 15a/2, 17b/10, 29b/13, 34b/4, 37b/10, 37b/11, 39b/11, 72a/1, 76a/derkenar üst, 109a/4
- aşlen:** Ar. kökten; asıl olarak; soy bakımından
a. 84b/derkenar üst
- āsmān:** Far. gök, gökyüzü
- ā.-1 şādmān olmalarına 7a/15
ā.+ a 15a/5, 59a/16, 188a/10
- ‘aşr:** Ar. asır, yüzyıl
‘a. 67a/12, 86a/5, 145a/16
ḥükkām-ı ‘a.+a 162a/7
‘a.+ ında idi 46b/9
‘a.+ ında 83a/derkenar yan muḳtedā-yı ‘a. idi 194a/12
zühr ve ‘a. olduḳda 129a/2
‘a.+ uñ 175b/2
- aşraf:** Ar. masraf
a. 17a/19
a.-1 ebniye 161b/15
a.-1 libās 161b/14
a. itmemek 68b/5
a. itmeyeler 114a/12
a. olunmak 161b/18
- āstāne:** Far. başkent; eşik
mülāzemet-i ā.-i ‘ubūdiyyetden 89b/9
ā.-i sa‘ādete 56b/18, 57a/12
ā.+ nūñ 148a/8
ā.+ si 60a/5
ā.+ sine 89a/2
- āsūde:** Far. rahat, huzurlu
ā. 48b/derkenar yan, 133a/9
ā. olanlar 178b/2
ā. olur 199b/18
- āsūdelik:** Far.+T. rahatlık
ā. 77b/18
- aş -:** aşmak
a.- up 40a/11, 149a/11
- aş:** yemek; krş. yimek
a. 78a/derkenar alt, 200b/19
a.+ a 122a/12
a.+ ı 59a/19
- aşağa:** aşağı krş. aşağı
a. 45b/15, 45b/16, 69b/2, 77b/derkenar yan, 79b/derkenar yan, 83b/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 115a/16, 115a/17, 115b/2, 124b/5, 155a/4, 171b/18, 172a/6, 184b/16, 187a/12, 187a/13, 191a/9, 191b/2, 194a/5
a. düşe 45b/8
- ‘aşāyir:** Ar. aşiretler, kabileler
‘a.+ dūr 193a/6

- ‘aşer:** Ar. on sayısı
‘a. 4b/9, 53b/3, 54a/15, 68a/8,
139b/19, 140a/2,
140a/3, 140a/4
hesāb-ı ‘a.-i ḥubūb 93b/5
rub‘-ı ‘a.-i nuḳūd 93b/5
- ‘aşere-i mübeşşere:** Ar. cennetlik
oldukları, sağlıklarında
kendilerine Peygamberimiz
tarafından müjdelenen on zat.
‘a. 24a/19, 24b/6
‘a.+ den 10a/7, 32a/16, 32b/1
‘a.+ nūḡ 25a/12
‘a.+ ye 25b/9
- ‘āşık:** Ar. âşık
‘ā.+ larını 58a/5
‘ā.+ larla 147b/16
‘ā.+ larumuz 168a/16
- aşırı:** alışılan veya dayanılabilen
dereceden çok daha fazla
a. 14b/12, 159a/6
- ‘āşir:** Ar. onuncu
‘ā. 68a/6, 139b/17, 161a/10,
200b/3
‘alāmet-i ‘ā. 191a/7
bāb-ı ‘ā. 4b/6
- ‘aşıret:** Ar. kökü aynı olan, birlikte
yaşayan ve birlikte konup göçen
insan topluluğu.
‘a.+ den 80a/derkenar yan
- āşiyān:** Far. ev, yuva
ā.-ı tenden 53a/2
ā. eyler 60b/4
- ‘aşk:** Ar. aşk, sevgi
‘a. 82a/7, 116b/17
- āşkār:** Far. belli, açık, meydanda
ā. 60b/8, 73b/11, 95a/12
ā. idebile 86a/derkenar üst
ā. olalum 33a/1
ā. olmayup 158a/2
ā. olup 16b/18
- aşkārā:** Far. açık, belli, aşikâr
a. 33b/9, 77b/19, 95a/11,
139b/19
‘ayān ve a. eyleye 95a/10
a. olmağın 20b/8
- āšnā:** Far. tanıdık, dost, aşına
ā. 60b/12, 200a/16, 200a/17
ā.+ larını 200a/17
- āšnālīk:** Far.+T. tanışıklık
ā. 177a/2
ā.+ ım 200a/17
- āşūb:** Ar. kargaşa çıkarıcı
ā. 40a/11
ehl-i mekr ve ā. olan 8a/1
- ‘āşūrā:** Ar. aşure
‘ā. 101a/14
- āşūfte:** Far. çok sevmekten perişan
halde olan
ā. 82a/12, 82a/derkenar yan
- at -:** atmak
oḡ a.- ar oldı 8a/11
a.- arlar 84b/10
a.- dı 60a/7
kadem a.- ınca 79b/derkenar yan
a.- up 128a/4, 158b/15
beyāne a.- up 8b/3
- at:** at, beygir
a. 25a/8, 76b/derkenar yan,
174b/11
a.+ a 25a/17, 32b/11, 34a/18,
79b/derkenar yan, 83b/derkenar
yan, 83b/derkenar alt, 139b/18,
174b/13
a.+ dan 35a/6, 80b/derkenar yan
a.+ dur 84b/derkenar yan
a.+ ı 49a/18, 85a/derkenar yan,
156a/3
a.+ ına 85a/derkenar yan
a.+ lar 84b/derkenar alt
a.+ lara 11b/14
a.+ ları 174b/14
a.+ larımız 76b/derkenar yan
a.+ larını 11b/1
a. sürerler 201a/4
a.+ uḡı 85a/derkenar yan
- ‘atā:** Ar. bağış, ihsan, bahşış
‘a. 58a/13, 84a/derkenar alt,
94a/17, 146a/7, 171b/17, 179a/7,
183b/2
feyz-i ‘a. 163b/18
īmān-ı ‘a. 77b/19
istişğār-ı ‘a. 93a/7
neşr-i ‘a. 179b/14
vüfūr-ı ‘a. 89b/2
deryā-yı ‘a.-yı bikerāna 181a/13

- h̄il 'at-ı 'a.-yı b̄imūntehāyı
148a/3
'a.-yı istisgāridür 96a/15
'a.-yı sellemi 83b/3
'a.+ da 89b/derkenar yan
'a. eyle 88a/derkenar üst
'a. eyleye 163b/13
'a. eylesün 76b/derkenar yan
'a. itmemişdür 163b/8
'a.+ muz 179a/7
'a.+ nuḡ 98a/6
'a. olmamışdur 70b/4
'a. olmuşdur 70b/4
'a. olundı 177a/4
'a. olunup 163b/19
'a. olunur 62a/16
'a.+ sı 48b/18, 90b/derkenar yan,
95b/14, 98a/13, 200b/18
'a.+ sın 184a/7
'a.+ sına 166a/7
'a.+ sında 163b/10
bezl-i 'a.+ ya 29b/14
'a.+ yı 146b/7
- atā:** cet, dede
a.-yı ṭabībde 194a/1
- 'atebe:** Ar. eşik
'a.-i 'aliyye-i şehriyāriye 59b/1,
59b/12
- āteş:** Far. ateş
ā. 60a/6, 66b/19, 78a/derkenar
alt, 82a/5, 196b/3, 200b/16
'azāb-ı ā. 148b/16
ā.-i 'azīmleri 7b/19
vuḡūd-ı ā.-i cehennem iderüz
186a/2
ā.-i cehennem oldı 188b/9
h̄ırş-ı ā.-i elem-i mecārī 143b/13
ā.-i ḡayret-i zebāneler 57b/9,
58b/19
ā.-i h̄irmān-ı saṭevātı 143b/5
ā.-i h̄irmān 148a/11
ā.-i istilāsı 200a/14
şerer-i ā.-i ḡahr-ı ḡazret-i
şamediyetdür 188b/7
ā.-i muḡabbet 164a/14
ā.-i sūzanda 200b/16
ā.-i teşvīr 194b/13
- ā.+ den 114a/18, 116a/18,
124b/2, 196a/19
ā.+ dūr 148a/19
ā.+ e yaḡdılar 32a/13
ā.+ e yaḡmışlardur 40b/1
ā.+ e 31b/19, 58a/10, 72b/6,
72b/7, 114a/16
ā.+ i 72b/17, 82a/derkenar yan,
87a/4, 100a/19, 118b/2, 143a/10,
143a/11, 196a/19, 196b/5
ā.+ in 34b/17, 90a/13
ā.+ inde 91b/12
ā.+ inden 102b/1, 107b/5,
116a/18, 137a/12
ā.+ ine 85a/5, 102b/7, 145a/7,
148a/11, 200a/10
ā.+ inūḡ 192b/1
ā.+ ler 186b/4
ā.+ ün 164a/14, 188b/8
- āteş-bār:** Far. ateş yaḡdıran
dūd-ı ā.+ ı 57b/10
- āteşli:** Ar.+T. ateşli
ā. 196b/2
- aṭhar:** Ar. çok temiz
a. 15a/7
- 'āṭfet:** Ar. şefkat gösterme
'ā.-i re'āyā 3a/11
- atıl -:** atılmak
a.- an 40a/8, 58b/11
a.- up 43a/13
- 'āṭıl:** Ar. yararsız
'ā. 167b/16
taḡzīr-i 'ā. 159b/16
'ā.-ı ḡikāyāt-ı müzahref 159b/17
'ā.+ dur 171a/3
'ā. ola 165a/14
- 'aṭiyet:** Ar. büyüklerin küçüklere
verdikleri hediye ve bahşiş
'a. 89a/derkenar üst
- ātī:** Ar. gelecek
āḡir-i ā.+ de 199b/2
- 'atīḡ:** Ar. Hz. Ebubekir'in lakabı
'a. idi 29b/5
'a. olup 29b/8
- atlu:** ata binmiş kişi, süvari krş. atlu
a. 48a/17
- aṭlu:** ata binmiş kişi, süvari krş. atlu
a. 201a/5

- ‘**aṭṣ**: Ar. susama; susuzluk; hararet
‘a. 99b/12
- ‘**aṭṭār**: Ar. güzel koku, kokulu şeyler ve iğne iplik satan kimse; aktar.
‘a. 169b/7
‘a.+ dadur 47b/derkenar alt
- aṭyeb**: Ar. daha güzel
a. 93a/8, 96b/15
- aṭyebān**: Ar. pek güzeller; en güzeller
a. 12a/19
- ‘**avākīb**: Ar. sonuçlar
müdrük-i ‘a.+ dur 171a/15
- ‘**avālim**: Ar. âlemler, dünyalar
cemī ‘-i ‘a.-i ‘ulviyye 7b/5
‘a.-i ġāyib 144a/5
cüzviyāt-ı ‘a.-i mülki 143a/2
- ā‘vām**: Ar. yıllar, seneler
ve’l-ā. 4a/6
- ‘**avām**: Ar. herkes, kaba ve cahil halk
‘a. 75b/derkenar üst, 180b/10
dīn-i ‘a. 200b/6
rüsüm-ı ‘a. 109a/10
‘a.-i ehl-i islām 94a/1
‘ālem-i ‘a.-ı ġayb 142a/9
‘a.-ı ḥalk 180b/13
‘a.+ a 156a/10
muḥāṭaba-i ‘a.+ a 180b/5
muḥāṭaba-i ‘a.+ dan 180b/7
‘a.+ uḡ 156a/10
- ‘**avāmil**: Ar. etkenler, faktörler
a‘zam-ı ‘a.-i nīrāndur 188b/9
- āvān**: Ar. zaman, vakit
ā.-ı bülūğından 147a/11
ā.-ı ta‘līmde 116b/18
- a‘vān**: Ar. yardım edenler, yarıdakçılar
a. 140b/16, 157b/4, 159a/8,
168a/1
- a‘vānsız**: Ar.T. yardımsız
a. 140b/12
- āvāre**: Far. serseri, işsiz, boş gezen
ā. 148a/10
- ‘**avārız**: Ar. belalar; engeller
‘a. 77b/3
‘a.-ı ‘aceb-i āfātından 95b/6
‘a.-ı umūr-ı fānī 185b/8
‘a.+ ina 133b/6
- ‘**avāşif**: Ar. sert, şiddetli rüzgârlar
‘a.-ı cebbārī 187a/13
şademāt-ı ‘a.-ı ġayret-i iḳdām
89a/12
- ‘**avāṭif**: Ar. iyilik yapmayı sevenler
‘a.-ı cebbārīdür 194b/11
- āvāz**: Far. ses, seda krş. āvāze
ā. 44b/2, 135a/4, 170b/13,
174a/15
ā.-ı fırsat 78a/12
ā.+ a 80a/derkenar yan
ā.+ da 135a/6
ā.+ ı 10b/16, 26a/2
ā.+ ın 88a/14, 159b/12
ā.+ ile 88a/15
ā.+ umı 105a/11
ā.+ uḡ 88a/15
- a‘vāz**: Ar. bedeller, karşılıklar
vesīlet-i a. idüp 182b/3
- āvāz**: Far. ses, seda krş. āvāz
ā. 54a/13
- ‘**avd**: Ar. geri gelme, dönme
‘a.+ ın 100b/1
- ‘**avdet**: Ar. dönme, dönüş
‘a. buyurdı 45a/18
‘a. buyurdıklarında 22b/10
‘a. eyleye 181b/7
‘a. eyleyüp 84a/derkenar alt
‘a.+ i 55b/3
‘a. idebilmese 171a/1
‘a. idüp 65b/17
‘a. itdüğünde 56a/6
‘a. itdüğünden 54b/12
‘a. itdüklerinde 49b/18
‘a. itdürile 106b/4
‘a. olundu 56a/3
- a‘ver**: Ar. bir gözü kör, tek gözlü
a.+ i 194a/12
a.+ ler 175a/15
- ‘**avn**: Ar. yardım, destek
‘a. 118b/7
‘a.-i bārī 51a/6
‘a.-i ḥakk 57b/1
‘a.+ i 118b/8
- ‘**avrāt**: Ar. kadınlar
‘a. 74a/3, 109a/8
‘a.+ uḡ 114a/1
- ‘**avret**: Ar. kadın; avret mahalli

- ‘a. 4b/1, 77b/derkenar yan, 82a/18, 86b/12, 91a/13, 91a/18, 112b/3, 112b/7, 113b/12, 115a/15, 115a/17, 115a/19, 115b/1, 115b/3
keşf-i ‘a. 161a/13
‘a.-i bātın 88b/4
‘a.-i bātındur 157b/18
‘a.-i cehli 158a/2
‘a.-i kabîh 157b/18
‘a.-i zāhiri 157b/19
setr-i ‘a.+ de 88b/3
‘a.+ den 32b/13, 114b/6
birisırr-ı ‘a.+ dür 191a/13
‘a.+ e 86b/12
‘a.+ i 114b/6, 114b/11
‘a.+ ile 115a/4
‘a.+ inden 126a/5
‘a.+ ine 115a/16, 161a/14
‘a.+ inüj 157b/18
‘a.+ le 157b/1
‘a.+ ler 63a/11, 83b/derkenar yan, 87a/derkenar yan, 114b/19, 116b/11, 126b/12, 157a/19, 161b/6, 192b/3
‘a.+ lere 87a/derkenar yan
‘a.+ lerinüj 114a/2
‘a.+ leriñüz 113a/4, 152a/7
‘a.+ lerüj 160a/3
keşf-i ‘a. olmağa 47a/2
keşf-i ‘a. olmasun 40a/15
‘a.+ üj 88b/3, 112b/3, 115a/10, 115a/12, 115a/17, 116b/2
‘avretlik: Ar.T. başkaları tarafından görülmesi yasak olan yerler
keşf-i ‘a.+ inden 157b/17
‘avsec: Ar. dikenli bir ağaç
‘a.+ in 179a/6
avuç(c): elin iç tarafı
a. 130a/4
a.+ ı 129b/16
avuşdur -: avuçlamak, ovuşdurmak?
a.- maķ 161a/16
ay: yaklaşık otuz gün olarak kabul edilen süre; yılın on iki bölümünden her biri
a. 8a/7, 14b/7, 18a/7, 18a/12, 18a/16, 19a/19, 19b/1, 19b/18, 21a/1, 21b/8, 28a/14, 29b/3, 31a/12, 37b/4, 42b/1, 42b/17, 43a/11, 47a/18, 52a/14, 53b/7, 055a/1, 56a/1, 56b/11, 57a/12, 58a/12, 115a/4, 115a/9, 128a/18, 131b/5, 150a/14, 168b/10
a.+ a 8a/6, 43a/14
a.+ da 8a/10, 13a/2, 36b/12, 68b/12, 160b/12
a.+ dan 31a/13, 33b/10, 54b/8, 71a/14
a.+ dur 71b/11
a.+ ı 95a/2, 131b/5
a.+ ıdur 70a/11
a.+ ımdur 70a/13
a.+ ında 70b/4, 71a/18, 71b/12
a.+ inüj 71b/13, 71b/19
a.+ lar 70a/12
a.+ larda 72a/1
a.+ lardur 71b/18
aya: avuç içi
a.+ sı 79b/10
ayağ(ğ): bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü, ayak
a. 2a/4, 34b/9, 62a/14, 79b/derkenar yan, 87b/10, 87b/17, 101b/18, 101b/19, 105b/7, 159a/2, 161b/1, 171b/14, 189b/9
a.+ a 11b/7, 46a/1, 79b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 86b/15, 111b/10, 111b/13
a.+ da 86b/8
a.+ ı 56a/7, 69b/10, 78a/derkenar alt, 78b/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 88a/1, 161a/18, 186a/16, 189a/11, 192a/7, 193a/11, 193a/13
a.+ ıma 47a/11, 128a/3
a.+ ın 49a/8, 64b/17, 189a/11
a.+ ına 36a/8, 80a/derkenar üst, 87a/derkenar alt, 126b/18
a.+ ında 160a/18
a.+ inüj 69b/10
a.+ ıyla 9b/15
a.+ ları 14b/18, 25a/18, 26a/7, 99b/2

- a.+ larımı 128a/4
a.+ ların 64b/3, 66a/2
a.+ larında 64b/4
a.+ larından 102a/2
a.+ larıyla 126a/6
a.+ ları 128a/5
a.+ u 144a/8
a.+ u 58b/16
- a'yān:** Ar. bir memleketin ileri gelenleri
a. 29b/13, 32b/7, 79a/derkenar yan, 79b/derkenar yan
'uyūn-ı a. 3a/10
hikāyāt-ı a. 155b/11
a.-ı 'ulvīnū 170a/4
a.-ı muzāhir-i irādāt 144a/4
a.-ı vilāyet 50a/5
cidd-i evvel-i a.-ı vüçüdda 88b/17
taḥrīk-i 'azāyim-i a. iderler 143b/18
- 'ayān:** Ar. açık, belli, zahir
'ayn-ı 'a. 165b/4
fesād-ı fūrūz-ı 'a. 162a/6
'a.+ dan 77b/6
'a. itse gerekdür 45b/2
'a. ve aşkāra eyleye 95a/10
- 'āyet:** Ar. Kur'an'ı meydana getiren cümle ve cümlecikler; delil, nişan, belirti
'ā. 76b/15
'ā.-i mülāyim 8b/3
- āyāt:** Ar. ayetler
ā. 24a/2, 31b/4, 155b/4
delāyil-i ā. 154a/2
maḥşūş-ı ā. 156b/5
ā.-ı ğarāyib idebile 170b/1
ā.-ı keşire 40b/15
ā.-ı nefehāt-ı elṭāf-ı rabbānīden 185a/9
ā.-ı zevāhiri 180b/4
- ayaverin:** bir yerleşim yeri?
a. 51b/6
- 'ayb:** Ar. ayıp
'a. 82a/derkenar alt, 82b/derkenar üst, 96b/17, 110a/1, 135b/6
'a.-ı dīni 109a/14
- iḥfā-yı 'a.-ı mebi'dür 160a/15
'a.+ ı 103b/9, 160b/3
'a.+ ımı 109b/11, 122a/19
'a.+ ın 65b/19, 78b/derkenar yan, 109a/15, 109b/9, 109b/12, 115b/7, 122a/2, 135b/8, 137b/2, 160b/4
'a.+ ına 200b/4
'a.+ ları 192b/5
'a.+ larım 110a/8
'a.+ ların 109a/13, 114a/3, 137b/1
'a.+ larına 109a/14, 109a/16
'a.+ larından 109a/16
'a.+ larını 78b/derkenar yan
'a.+ umuzdan 110a/14
'a.+ u 135b/8
- aydın:** Aydın ili
a. 50b/10
- aydınlık:** ışık
a. 78a/5
a. eyleyesin 84b/15
- āyet:** Ar. Kur'an'ın herhangi bir cümlesi
ā. 31b/6, 71b/9, 71b/13, 194b/2
ā.-i kerīme 31b/2, 40b/18, 93b/11, 150b/12, 177b/18, 198b/3
ā.-i kerīmede 146b/13
ā.-i kerīmedür 71b/17
ā.-i kerīmenū 103b/15, 103b/17, 124a/10, 162b/3, 177b/19, 198b/5
ā.-i kerīmesi 7a/11, 16a/3, 57b/8, 59a/14
ā.-i kerīmeyi 20a/19, 146b/4
ā.-i şalavātu 63b/18
ā.-i şerīfesi 59a/15
ā.-i şerīfū 82a/14
ā.+ de 146b/15
ā.+ i 10b/6, 20a/19, 22a/4, 24a/3, 24a/5, 28b/19, 29b/17, 30a/8, 30a/10, 30a/12, 33b/3, 33b/5, 33b/6, 40a/17, 59a/2, 78b/derkenar üst, 92a/13, 99b/1, 134a/15, 164b/7, 172b/6
ā.+ in 10b/5, 10b/8

- ā.+ iyle 28b/8
ā.+ ler 31a/18, 34b/12
- ayıqlandır -:** uyandırmak, kendine getirmek
a.- dı 59a/17
- ayır -:** ayırmak
a.- a 32b/10
a.- dı 129b/10, 142b/6
a.- duğıçün 33a/3
a.- ıñuz 116a/2
a.- up 84a/5, 130a/5
- āyīn:** Far. töre; âdet
ihyā-yı ā.-i muḥammedī
48a/derkenar üst
- āyine:** Far. ayna
ā. 13a/1
ā.-i āḥṭār-ı devā'ī 89a/7
ā.-i cemāl-i muṭlaḳ 144b/14
ā.-i sırrın 107b/18
ā.-i ṭab'dan 3b/15
ā.-i zāmīrlere 2b/4
ā.-i zātlarında 112a/18
ā.+ den 51b/7
ā.+ dūr 116a/7, 117b/13
ā. iderler 109b/15
ā.+ lerin 83b/13, 138a/2, 138a/8, 153b/6
ā.+ si 106a/17, 109b/2
ā.+ sin 82a/8, 88b/9, 94a/11, 95b/5, 99b/13, 100b/9, 102b/15, 107b/8, 109b/1, 117b/10, 143b/3, 192b/7, 193b/8, 195a/16
istī'dād-ı ā.+ sin 141a/13
ā.+ sinde 177a/19
ā.+ sine 82a/4
- aylıḳ:** bir ay içinde olan, bir ay için
a. 17a/15, 29a/5, 127b/10
a. iken 7b/10, 19a/13
altı a. olduḳda 8a/10
- 'ayn:** Ar. göz
'a. 134a/4, 170b/19
ra'se'l-'a. 35b/6
'a.-ı 'ayān 165b/4
'a.-ı başiret 165a/14
'a.-ı belāda 177a/14
'a.-ı ihtiyārda 165b/7
'a.-ı inşāf 109a/18
- ḥuṣūl-ı 'a.-ı ma'siyet olanlar 157a/17
'a.-ı mütevaḳḳı' ola 157a/16
'a.-ı ni'met 166a/9
'a.-i başiret 133b/5
'a.-i başirete 134a/2
'a.-i başiretüñ 143b/3
'a.-i tevāzu'dur 185b/11
farz-ı 'a.+ dur 198a/14
farz-ı 'a.+ ından 162a/13
farz-ı 'a. olanları 162a/14
'a.+ü'l-ḥayāti 89a/4
- aynen:** Ar. olduḳu gibi, deḡiştirilmeden; aynıyla; aynı biçimde
a. 109a/9
- 'aynī:** Ar.+Far. tıpkısı
'a. 33b/9, 82b/derkenar alt, 86b/derkenar yan
- ayrıl -:** ayrılmak
a.- a 124b/3
a.- maya 90b/derkenar yan
a.- mayup 24b/9, 25a/16
a.- maz idi 109a/3
- ayrıṣ -:** birbirinden ayrılmak
a.- up 22a/1
- ayru:** ayrı, başka
a. düşüp 77b/derkenar yan
a. kıılır 142a/4
- 'ayş:** Ar. yaşama
'a. 77b/18
'a.+ ları 116b/19
- 'ayyūḳ:** Ar. semānın pek yüksek yeri
'a. olduğıçün 32b/4
- az:** çok karşıtı, az
a. 12a/10, 12b/2, 17a/19, 62a/6, 82a/derkenar alt, 82b/derkenar yan, 130a/14, 132b/17, 169a/17, 175a/11, 191a/10
a.+ dan 77b/19
a.+ ma 153a/3
a. olur 93a/2, 109a/16
a.+ sa 161a/16
- āz?:**
ā. 196a/6
- a'zā:** Ar. organlar, üyeler

- a. 76b/6, 76b/9, 76b/12, 81a/6, 145b/1, 172a/13, 172b/10, 173b/1, 193b/13
 ālāt-ı a. 171b/14
 cemī'-i a 172b/15
 tağdiye-i a. 173a/7
 tenāsüb-i a. 105b/6
 şehevāt-ı a.-yı 'inānın 108b/6
 a.-yı 'ummālinūḡ 141a/16
 a.-yı bātın 87b/5
 a.-yı laṭiflerine 8b/7
 a.-yı merāti' 147b/7
 a.-yı sevāḡilinde 82a/2
 a.+ da 141a/11
 menāfız-i a.+ da 172b/7
 a.+ dan 166b/3
 a.+ dur 88a/19
 a.+ ları 124b/2
 a.+ ların 92a/11, 124b/3
 a.+ larından 115a/2
 a.+ larıḡ 87b/7
 a.+ muzı 178b/3
 a.+ ḡa 64a/5
 a.+ ḡı 64a/5
 a.+ nuḡ 87b/6, 87b/8, 90a/6, 102a/9
 a.+ sı 29b/11, 77a/derkenar yan, 81a/7, 140b/16, 157a/10, 158a/11, 161a/18, 173b/10
 a.+ sın 66a/5, 157a/7, 171b/11
 a.+ sina 79a/derkenar yan
 a.+ sınıḡ 66a/6, 166b/10, 190a/17
 a.+ ya 172b/2, 172b/16, 173a/16
 cemī'-i a.+ ya 86b/16, 173a/17, 173a/18
 a.+ yı 68b/4, 172b/3
- a'zā:** Ar. vücut parçaları; organlar
 a. 79a/derkenar alt
- 'azā:** Ar. cenaze alayı
 'a.+ sında 140a/4
- 'azāb:** Ar. ceza, eziyet
 'a. 28b/14, 110a/18, 125a/10, 186b/2, 188b/15, 193b/12
 envā'-ı 'a. 77b/15
 'a.-ı āḡiret 84a/16
 'a.-ı āḡiretle 153a/12
 envā'-ı 'a.-ı aḡḡāb 175b/9
- 'a.-ı āteḡ 148b/16
 'a.-ı cehenneme 76b/2
 miḡdār-ı 'a.-ı cehennemı 76b/10
 'a.-ı caḡimden 79a/derkenar üst
 nekāl-ı 'a.-ı ebed 179a/11
 'a.-ı ebedī 199b/15
 'a.-ı ebediden 4a/17, 75a/13
 'a.-ı ebediye 138a/6
 'a.-ı elim 187b/5
 'a.-ı ḡabr 25b/8, 78a/14
 'a.-ı ḡabri 66b/5
 'a.-ı ḡaṭı' yet-i nār 186a/6
 bā'is-i 'a.-ı sermedīye 79a/16
 'a.-ı uḡrevī 187b/1
 'a.-ı uḡreviden 179b/10
 'a.-ı vürüdından 148b/8
 'a.+ a 151a/4, 152a/1
 eḡedd-i 'a.+ a 125b/5
 'a.+ da idüm 78b/derkenar alt
 'a.+ dan 119b/10, 199b/15
 'a.+ dur 106b/8
 'a. eyleye 85b/11
 'a.+ ı 114b/2
 'a.+ ın 151a/5, 198a/4, 200a/7
 'a.+ ına 95a/19, 178a/2
 'a.+ ında 175b/17
 'a.+ ından 83b/2, 84a/16, 102a/14, 132a/2, 199b/16, 199b/19
 'a.+ ınıḡ 158a/6, 199b/16
 'a. ideler 80a/4, 151b/2
 'a. ider 151a/9
 'a. itmege 75a/1
 'a. itmeḡüz 118a/6
 'a. itmez 151b/18
 envā'-ı 'a.+ lar 66b/17
 'a.+ larına 100a/17
 'a.+ larile 28b/7
 'a. olunmaz 15b/19
 'a.+ uḡdan 116a/5
 'a. ve piḡmānlige çekse gerekdür 167a/17
- āzād:** Far. özgür, hür
 cedd-i ā.+ ı 148b/10
 ā. idüp 17b/7, 22b/3, 25a/5, 81b/derkenar yan, 90b/derkenar yan

- ā. itdi 40a/8, 87a/derkenar üst
a. itdi idüm 75b/derkenar alt
ā. itdüğiçün 20a/3
ā. itdüm 78b/derkenar üst,
105a/13, 118b/1, 118b/5
ā. itmiş idi 36a/7
ā. olduğiçün 29b/8
ā. olsun 40a/8
- āzāde:** Far. özgür, hür
cemī'-i ā.+ dūr 86b/8
- āzāl:** Ar. ezeller
ezel-i ā.+ de 52a/3
- a'zam:** Ar. en büyük, daha büyük
a. 167b/13
imām-ı a. 24a/16, 45b/10,
45b/11, 58b/7
ism-i a. 87a/1
şāhib-i livā-yı a. 1b/12
sebeb-i a. 193a/16
vezīr-i a. 58b/15, 59a/3, 60a/13
a.-ı 'avāmil-i nīrāndur 188b/9
a.-ı fezāyil-i resūl-i hidāyet
15a/2
a.-ı maḥzūrātdur 48b/derkenar
yan a
vezīr-i a.+ a 59a/5
a.+ ı 16a/1, 171a/17
vezīr-i a. idüp 56a/4, 56a/9,
58a/15
vezīr-i a. itdiler 56b/14
vezīr-i a. olan 58b/14
- 'azamet:** Ar. büyüklük
'a. 76b/19, 77b/5, 77b/8,
77b/derkenar üst, 84a/2, 198a/16
celāl-i 'a. 90a/12
na't-ı 'a. 185b/19
sürādīkāt-ı 'a. 165a/10
şehriyār-ı 'a.-i medār 54b/6
'a.-i ulūhiyetine 165a/6
'a.-i zātı 77b/10
şalābet-i 'a.+ e 198b/12
'a.+ i 77b/4, 87b/18,
89a/derkenar alt, 140b/5
kemāl-i 'a.+ le 188a/19
'a.+ ümüz 195a/15
cenāb-ı 'a.+ ümüzüj 179a/8
- 'azametuhu:** Ar. onun büyüklüğü
'a. 7a/2, 99b/18, 140a/12,
146b/6, 162b/3, 165a/5,
168b/14, 199a/3
'a.+ dan 45a/13
'a.+ nuj 147b/18
- 'azametlü:** Ar.+T. ulu, çok büyük,
heybetli
'a. 56a/9, 57b/5, 60a/4
- a'zamlık:** Ar. en büyük olma
vezīr-i a.+ iyle 55b/10
- azarla -:** azarlamak
a.- dı 85a/derkenar yan
- 'azāyim:** Ar. mühim şeyler
'a. 7b/3
- 'azāyim:** Ar. kararda katilikler
taḥrīk-i 'a.-i a'yān iderler
143b/18
- 'azāz:** Ar. Suriye'de bir şehir
'a. 35b/2
- azdur -:** azdırmak
a.- maḥ 108b/3
a.- maya 85b/derkenar alt
- azerbāycān:** Far. Azerbaycan
a. 35b/7
a.+ da 48b/4
- 'azīm:** Ar. ulu, iri, kocaman
'a. 9a/18, 18b/4, 48a/17, 56a/6,
79b/derkenar üst , 81a/derkenar
üst, 174a/10, 175a/12, 189a/1,
197a/16
ḥaşr-ı 'a. 178a/16
ḥaṭar-ı 'a. 82b/12
kār-ı 'a. 131a/12
şadā-yı 'a. 7b/18
'a.-i 'alāmātlar 8a/4
'a.-i cidāl 56b/2
'a.-i eṣerdür 99a/8
'aceb-i 'a.-i mülk 127b/12
'a.-i ri 'āyetler 80a/derkenar yan
'a.-i siyāset ider idüm
78a/derkenar yan
'a.-i taḥayyüd 55a/7
'a.-i tecrübe 108b/15
'a.-i vāfir 76b/derkenar üst
ḳur'ān-ı 'a.+ i 41a/14
ḳur'ān-ı 'a.+ inde 109a/4
āteş-i 'a.+ leri 7b/19

- seyr-i eyvān-ı ‘a.+ü’l-bünyānı
7b/17
- ḳur’ān-ı ‘a.+ üñ 31b/11
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şān 10a/16
- ḳırā’t-ı ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şān
60b/13
- ḳırā’t-ı ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şāndan
62a/19
- ‘a.+ü’ş-şān 18b/4, 60b/13
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şān 31a/17
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şānda 20a/11,
112a/5, 127a/15, 182a/6
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şāndan 66a/3,
68a/6, 175a/14
- ḳırā’t-ı ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şāndur
73a/13
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şānı 37b/19,
62a/14, 62b/2, 74a/14
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şānında 107b/5
- ḳur’ān-ı şerīf-i ‘a.+ü’ş-şānında
109a/3
- ḳur’ān-ı ‘a.+ü’ş-şānuñ 62a/14
- ‘āzim:** Ar. niyet eden, azmeden; yola
çıkan
‘ā. ola 158b/19
- ‘azīme:** Ar. ulu, iri, kocaman; çok
nekāl-i ‘a. 187b/5
emvāl-i ‘a.+ ler 39a/5
- ‘azīmet:** Ar. bir yere doğru hareket,
gitme
‘a. 57b/6, 85a/derkenar üst
maḳarr-ı ‘a.-i hümayūndan
79a/derkenar yan
‘a. ider idi 83b/derkenar alt
‘a. idüp 58a/19, 77a/derkenar
yan
‘inān-ı ‘a.+ in 79a/derkenar yan
şihḫat-i ‘a.+ inden 182a/6
‘inān-ı ‘a.+ lerin 52b/13
- ‘aziz:** Ar. kıymetli, saygın, muhterem
‘a. 81b/14, 82a/14, 82b/derkenar
yan, 82b/derkenar alt, 84b/2,
87b/4, 87b/derkenar alt, 88a/12,
89b/3, 93a/3, 97a/6, 97a/8,
99a/9, 99b/3, 100a/4, 105b/3,
106b/9, 109b/5, 116a/5,
120b/3, 123b/7, 125b/6, 131a/7,
134a/12, 140a/19, 140b/17,
142a/8, 143b/10, 144a/12,
145a/13, 146b/9, 148a/14,
149a/1, 149b/8, 154a/2, 159a/17,
167a/10, 167a/19, 167b/15,
168b/5, 174b/7, 175a/7, 175a/9,
185b/1, 188a/1, 194b/10,
195b/3, 196b/1, 198a/11
kāmīl-i ‘a. 178b/13
‘a.-i mısr 108b/10
‘a. dutmak 111a/8
‘a. dutmuş ola 80b/16
‘a. dutup 80b/14, 82b/derkenar
alt, 85b/derkenar yan
‘a.+ dūr 132b/18
‘a.+ e 82b/derkenar alt ,
89b/derkenar yan
‘a. erbāb 108a/12
‘a. ola 97a/7, 104a/11
‘a. olasın 88b/derkenar alt
‘a. olmaḳ gerekdür 97a/4
‘a. olup 95b/8
- ‘azizrek:** Ar.+T. daha kıymetli
‘a. 121b/16, 189b/12
‘a.+ dūr 191b/16
‘a.+ em 128a/10
- ‘azl:** Ar. işinden çıkarma, yol verme
‘a. idüp 38a/17
‘a.+ iyle 168a/2
‘a. olunup 55a/9
- ‘azm:** Ar. kesin niyet; yola çıkma,
hareket
‘a. 15b/18, 94b/11, 138b/7,
143b/15, 147a/3, 152a/14
ulü’l- ‘a. 18b/8
‘a.-ı celālim 111b/14
‘a.-i ḳademin 145a/6
‘a.+ de 11a/9
ḳuvvet-i ‘a.+ de 79a/derkenar üst
‘a.+ ine 166a/18
‘a. itdi 113b/9
‘a. itse 59b/8
ulü’l- ‘a.+ lerdür 78a/16
mürekkēb-i ‘a.+ lerin 149a/3
‘a.+ ümden 79a/derkenar yan
- ‘azze:** Ar. “Aziz olsun!” anlamında
padişahlar için dua sözü
‘a. 110b/3, 112b/1, 164b/19,
166b/9, 175a/15, 188a/19

hazret-i rabbü'l- 'a. 45a/13
hazret-i şamediyet-i 'a. 162a/19
'azze ismihu: Ar. ismi aziz olsun
h 134a/3, 184b/15
'azze naşruhu: Ar. (Padişahlar için
fermanlarda ve paralarda geçen
dua sözü) onun yardımı aziz ve
bol olsun
'a. 52b/14
'azze ve celle: Ar. aziz ve celil olan
(Allah)
'a. 84a/1, 92a/14, 101a/6

B

bāb: Ar. kapı; dergâh; bir kitabın
bölümleri; geçit, boğaz
b. 2a/12, 3b/18, 4a/5, 41a/8,
41a/9, 85a/5, 99a/17, 115b/10,
118b/16, 140a/8, 150b/8,
162a/18, 176a/8, 185a/3
b.-1 'aşir 4b/6
b.-1 evvel 4a/10, 4b/10
b.-1 evvelde 156b/12
b.-1 hādī 4b/8
b.-1 hāmī 4a/18, 103b/12
b.-1 hücre 31a/7
b.-1 hümāyūna 54b/13
ķar'-1 b.-1 istizāde-i ni' met ider
164b/8
b.-1 rābi' 4a/17
b.-1 sābi' 4b/2, 124a/7
b.-1 sādīs 4b/1, 110b/5
b.-1 sālīs 4a/15
b.-1 sāmīn 4b/4
b.-1 sānī 4a/13, 4b/9
b.-1 tāsi' 4b/5
b.+ da 7a/5, 7a/8, 13a/14, 16b/3,
41a/10, 79a/17, 83b/derkenar
yan, 84a/derkenar yan,
84a/derkenar alt, 86b/18, 112b/3,
126b/6, 132a/3, 134a/10, 158a/7,
168b/8, 195b/14
tefsirü'l-b.+ da 10b/18
b.+ dur 78b/6
dīn-i b.+ ı 119a/10
dīn-i b.+ ın 76a/11, 114b/5

b.+ ında 4b/4, 4b/5, 29a/14,
56a/2, 57b/8, 76a/derkenar üst,
76a/derkenar yan, 76b/derkenar
üst, 76b/derkenar yan,
078a/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
79a/derkenar üst, 79b/derkenar
üst, 80a/derkenar yan,
81a/derkenar üst, 81b/derkenar
üst, 81b/derkenar yan,
81b/derkenar alt,
082b/derkenar yan, 83a/derkenar
yan, 83b/derkenar üst,
87b/derkenar yan, 139a/7,
155a/5

aḥbār-ı b.+ ında 145b/19
b.+ ındadır 4a/18
şeref-i b. olduğda 59b/1
b.+ ü's-sālīs 75a/12
b.+ ü's-sānī 60b/12

baba: baba, ata
b. 45b/15, 82a/18, 83a/8, 86b/16,
110b/17, 116a/8, 131b/2
b.+ larına 192b/1
b.+ larıyla 192a/14
b.+ larınuş 192a/16
b.+ laryla 192a/16
b.+ m 92b/18
b.+ ıdur 128a/1
b.+ nuş 111b/14
b.+ ıuzı 112a/7
b.+ ıuzuş 110b/12
b.+ sı 21a/1, 22a/18, 29b/15,
31a/13, 32a/3, 36a/4, 43b/15,
43b/17, 45b/11, 45b/12, 45b/14,
45b/16, 47a/14, 48a/12,
85a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 111b/11, 115a/17, 115a/18,
115a/19, 116a/3, 117a/16,
152b/17, 192a/3
b.+ sın 115b/1
b.+ sına 192a/15
b.+ sından 45b/12, 123a/14,
125a/18, 130b/12
b.+ sını 115b/4
b.+ sınıuş 131b/15
bābūc: Far. ayakkabı, pabuç
b.+ ı 186b/12

b.+ in 195b/8
baça: Far. dumanı ocaktan çekip
havaya vermeye yarayan yol
b.+ sına 157b/6
ba'd: Ar. sonra krş. ba'de
b. 2a/7, 29b/2, 35b/16, 37a/12,
170a/16, 170b/17
zülümât-ı b. 187a/14
bād-bān: Far. yelken
b.+ larla 54a/11
ba'de: Ar. sonra krş. ba'd
b.+ dür 108a/11
b.+l-'idde 22a/2
b.+l-binā 35a/9
b.+l-ferāğ 42b/19
b.+l-feth 59b/18
b.+l-iztirāb 39b/19
b.+l-i mān 29b/8
b.+l-kaṭl 38a/15, 43a/11
b.+l-kaṭli 43a/9
b.+l-memāt 123a/7, 123a/8
b.+l-müşāvere 9a/10, 31b/8
b.+n-nebiyyin 23b/17
b.+n-nikāh 23a/11
b.+n-nübüvve 17a/17, 19a/15,
20b/13
b.+r-ramazān 71b/4
b.+ş-şehādet 40b/2
b.+t-terceme 3b/18
b.+z-zamān 40b/1
ba'dehu: Ar. ondan sonra
b. 5b/13, 7a/5, 8a/1, 8a/5, 8a/7,
8a/13, 8b/4, 8b/6, 9a/11,
009b/15, 9b/17, 10a/3, 10a/4,
10a/5, 10a/10, 10a/19, 10b/5,
10b/8, 12b/2, 13a/5, 16b/15,
17a/4, 17a/16, 21a/1, 21a/15,
22b/9, 25a/7, 25a/8, 26b/15,
29a/7, 30b/3, 30b/7, 30b/14,
31b/9, 32a/14, 33a/7, 35a/5,
36b/12, 36b/14, 37a/13, 39a/16,
39b/1, 39b/2, 40a/15, 40a/16,
42a/6, 43a/4, 44a/3, 44b/10,
44b/15, 46b/5, 47b/11, 47b/12,
47b/13, 47b/14, 47b/15, 47b/16,
47b/17, 47b/18, 47b/19,
47b/derkenar yan, 47b/derkenar
alt, 48a/1, 48a/2, 48a/8, 48a/13,

48a/18, 48a/derkenar yan, 48b/4,
48b/5, 48b/6, 48b/7, 48b/11,
48b/12, 48b/14, 49a/17, 50a/16,
50a/17, 50a/18, 50b/4, 50b/5,
50b/10, 51a/7, 52a/9, 54b/17,
55a/16, 56a/17, 56b/4, 57a/13,
57b/17, 58b/9, 60a/13, 61b/3,
64a/19, 64b/1, 64b/2, 64b/3,
64b/5, 64b/6, 64b/14, 64b/15,
64b/16, 64b/17, 64b/18, 64b/19,
66a/2, 66a/4, 66a/5, 66a/7,
66a/9, 73a/13, 73a/14, 73a/19,
74a/15, 75b/15, 76a/9, 77b/3,
78b/16, 79b/derkenar yan,
080b/derkenar üst, 82a/derkenar
üst, 85b/derkenar yan, 86a/17,
86b/derkenar üst, 87b/derkenar
alt, 88a/derkenar yan, 90a/8,
90a/derkenar alt, 101a/10,
102b/4, 103b/1, 113b/7,
116a/15, 118a/13, 124b/3,
129a/1, 130b/7, 142b/4,
143b/14, 154b/2, 155a/4,
158b/4, 158b/19, 163b/9,
165a/11, 167a/14, 173b/9,
174a/7, 174b/13, 177b/14,
190b/10, 191b/2

bā-devām: Far.+Ar. devamlı, sürekli
b.-ı devlet-i pâyende-i sultān-ı
dīn 3a/5

bādī: Ar. sebep, neden; başlangıç, ilk
b. 144b/10, 144b/11, 147a/16,
147b/5

talṭīf-i 'unşur-ı b. 169b/4

b.-i cehl-i müdebbiri 187a/11

b.-i hicrān 148a/10

bādiye: Far. kır, çöl, ova

b.-i gaflet 145a/11

b.-i kıyāmet 117a/8

b.-i kıyāmetzādın 131b/9

b.-i ma'şiyet 147b/11

b.+ dür 148b/11

b.+ si 144b/10

kıyāmet-i b.+ si 131b/8

munfaşıl-ı b.+ si 144b/12

riyāzet-i b.+ si 82a/2

mülk-i b.+ sin 147b/7

b.+ sinüñ 145b/2

bağ: Far. bağ, bahçe
kâbil-i b.+ a 174a/12
b.-ı cināna 53a/2
şükûfe-i b.-ı devleti 60b/5
b.+ a 80a/derkenar yan,
80b/derkenar yan, 174a/12
b.+ da 80a/derkenar yan,
80b/derkenar yan
b.+ ı 46b/19
b.+ ın 47a/1
b.+ ına 80a/derkenar alt
b.+ larında 19a/17
b. u büstān eyler 60b/3
b.+ uş 60b/9, 80b/derkenar yan
b.+ uşda 80a/derkenar alt

bağbān: Far. bahçıvan
b.+ uz 85b/derkenar üst

bağçe: Far. bahçe
b.+ ler 85a/derkenar alt
b.+ lerdən 85a/derkenar alt
b.+ ye 85a/derkenar alt

bağçeci: Far.+T. bahçe sahibi
b.+ den 85a/derkenar alt

bağdād: Ar. Bağdat şehri
b. 35b/5, 52b/5, 55a/14, 55a/18,
55b/19, 56a/16, 56b/5, 56b/10,
58a/19, 60a/19, 154b/19
aşfiyā-yı b. 3a/15
feth-i b. 52b/derkenar yan
b.+ a 48a/6, 58b/1, 60a/1
b.+ da 46b/11
b.+ dan 43b/8
b.+ ı 55b/4
b.+ uş 55b/5, 58b/8, 59b/5,
130b/13

bağışla -: bağışlamak
b.- dı 199a/3
b.- duğı 23a/5
b.- dum 21a/16, 44b/2, 44b/4
b.- mayasın 44a/19
b.- r idi 44b/4
b.- r 173a/1
b.- sın 44b/3
b.- ya idüm 89a/derkenar yan
b.- yalar 102a/8
b.- yup 19a/18, 73a/10

bağışlat(d) -: bağışlatmak
b.- ur idüm 44b/6

bağī: Ar. baş kaldırı; serkeşlik;
azgınlık
b. 125b/11, 198a/12
terk-i b. 6b/10

bāğī: Ar. haksızlık eden, âsi
tāğī ve b. olaydılar 146b/14
b. olmayalar 146b/11
hilāfet-i b.+ sidür 147a/18

bağla -: bağlamak
b.- dı 85a/derkenar yan
b.- ma 143b/5
şaf b.- mağ 28b/11
şaf b.- ndı 82b/derkenar yan
hırş b.- maşuz 182b/16
gönül b.- maya 131b/9
b.- mış idi 119b/14
b.- mış idük 120a/2
b.- r idi 12a/1, 12b/12
b.- r 99b/11
b.- rdur 124b/12
b.- rlar 185a/12
b.- ya 124b/12, 172a/8
b.- yup olduğın 130a/4
b.- yup 37b/10, 47a/1,
78a/derkenar üst, 83b/14,
83b/derkenar üst, 95a/15,
178b/12, 190b/8
verem b.- yup 173a/7

bağlat(d)-: bağlatmak
b.- up 138a/4

bağlan -: bağlanmak
ta'aşuf b.- dı 82b/derkenar yan
b.- mağla 72a/1
b.- mış 98b/5, 193a/12
b.- mışdur 173a/4
b.- up 76b/derkenar üst
b.- ur 99b/2

bağlu: bağlı
b. 124b/1
b.+ dur 172a/11, 172b/15
b. dutma 146b/7
b. dutmamağa 34a/19
b. idi 46a/18
b. olmağın 46b/19
b. olup 142b/13

bahā: Far. kıymet, değer, fiyat
tamām-ı b.+ ların 35a/9
b.+ sı 77a/derkenar yan, 163b/5

b.+ sına 160b/5
b.+ sından 160a/19
b.+ ya 22a/11
bahâdır: Far. cesur, yiğit, kahraman
b. 25a/10, 36a/15, 53b/4
revân-ı b.+ ları 53b/11
şeci' ve b. olup 32a/4
bahâlu: Far.+T. kıymetli, değerli
b. 191a/10
bahâr: Far. ilkbahar
b. 148a/14
faşl-ı b.+ da 148a/18
b.+ ında 57b/5
b.+ uş 169a/10
bahâyim: Ar. dört ayaklı hayvanlar;
canavarlar
b. 125b/17, 146b/16, 193a/10,
193a/19
b.+ ler 192b/5
baḥîl: Ar. cimri
b. 104b/16, 121a/4
b. ola 144b/1, 144b/2
ḥarişân-ı b. olalar 186b/17
b. olanlar 72b/6
b.+ üş 95b/1
baḥîllik: Ar.+T. cimrilik
b. eyledüş 92a/12
b. iderler 92a/15
bâhir: Ar. açık, parlak
zâhir ü b. olup 7b/4
b. olur 82a/derkenar yan
baḥr: Ar. deniz, büyük göl
pâdişâh-ı b. 3a/3, 52a/1
ḥurüş-ı b.-i 'ummâna 54a/11
b.-i bikerân 53b/4
mürüvvet-i b.-i mürvârid-i nîk
60b/11
b.-i zâmir-i güherbâr 2a/7
b.+ de 161b/16
cûd-ı b.+ inden 165a/4
b.+ ine 82a/10
baḥr-i sâve: Ar. kutsal sayılan ve
Peygamberimizin doğduğu gece
kuruyan bir göl
b. 8a/3
bahreyn: Ar. iki deniz
ḥâkânü'l-b. 2b/16

baḥriyye: Ar. donanmaya âit işler
b.-i nûr 7b/5
baḥrû'l-keḷâm: Ar. İmam Nesefî'ye ait
bir eser
b.-i imâm nesefîde 25b/8
baḥş: Ar. belli bir konu üzerinde
iddialaşma; iddia.
b. 75b/derkenar yan
baḥş: Far. bağış, ihsan
b.+ ı 160b/4
b.+ ıdur 160b/4
ḥizmet-i şerîf-i feyz-i b.+ lariçün
27b/18
şeref-i b. olan 59a/10
baḥt: Far. talih, kısmet
müsâ'adet-i b.-i bidâr
84b/derkenar yan
b.-i binihâyât 5a/11
b.-i cihânbanîye 50b/17
b.-i ḥüsrevâniye 50a/13, 51a/6
taḥt-ı sa'âdet-i b.-i ḥüsrevâniye
52b/14
b.+ ı 85a/derkenar yan
b.+ ım 2b/14
baḥtiyâr: Far. mutlu, mesut
b. 179a/17
bâ-ḥuşûş: Far.+Ar. özellikle
b. 159b/9, 183b/8
ba'îd: Ar. uzak, irak
b.+ dür 87b/derkenar alt,
88b/derkenar yan
cedd-i b.+ i 192a/5
bâ'is: Ar. sebep, neden krş. bâ'ise
b. 32a/10, 60a/19, 76b/3,
155a/12, 161a/12
galebe-i b. 181b/4
b.-i 'azâb-ı sermedîye 79a/16
b.-i fesâd olup 113b/2
b.-i fetḥ-i 'irâk 59a/8
b.-i taḥrîk 59b/13
b.-i taḥîr-i erḳâm olup 3b/14
b.-i zikr 126b/7
b.+ dür 126a/14
b. ola 4a/17, 75a/14
b. olur 102b/13
nikâḥ-ı b.+ü'l-i rtiyâhlarile
20b/11

- ba's:** Ar. Allah'ın halkı dine davet etmek üzere bir peygamber göndermesi
b. oldılar 48a/derkenar alt
b. olmamışdı 47b/derkenar alt
- bā'ise:** Ar. sebep, neden krş. bā'is kuvvet-i b. 173b/3
- bağ -:** bakmak
b. 200b/5
b.- alar 76a/6
b.- ar iken 77b/derkenar yan
b.- ar 86a/derkenar yan
b.- arlar 197b/7
b.- dı 78a/derkenar alt, 80b/derkenar yan
b.- duğda 10b/2, 121a/3
b.- ıñuz 44b/16
b.- madı 80a/derkenar üst
b.- madılar 7a/6
b.- mağdan 79b/derkenar yan
b.- maya 69a/13, 118b/14
b.- mayasız 175a/16
b.- mayup 34b/13, 53b/12, 83b/4, 90b/derkenar üst, 153a/4
b.- maz idi 13a/11
b.- up 9a/16, 10b/1, 13a/9, 79b/derkenar yan, 86b/derkenar yan, 90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan
- bağāyā:** Ar. fazla kalan şeyler, kalıntılar
b.+ sı 173a/17
- bağıyye:** Ar. artan, artmış olan
b. 96b/7
b.+ sin 71a/12
- bā'ī:** Ar. daimî, kalıcı; fazla, geri kalan
b. 54a/10, 96b/1, 121b/11, 168a/5, 173b/10, 174b/7
b.+ dür 16a/9, 90a/14, 127b/14, 140b/12
b. eyleye 117a/12
b. idi 8b/8
b. kalan 59b/9
b. kalmasa gerekdür 130a/15
b. kalur idi 89a/derkenar yan
b. kalur 79a/derkenar alt
b. olsa gerek 96a/7
b. olsun 87b/derkenar alt
- b. olup 88a/derkenar üst
b. olur 77a/derkenar yan
b.+ si 166b/15, 174b/12
b.+ sin 173a/8
- bağī?:** ħarīf-i dalāletü'l-b. 40b/4
- bā'ire:** Ar. kızıoğlan kız
b. 21a/6, 83a/derkenar üst
- bāl:** Ar. kalp, gönül, yürek
ferāğat-ı b. 97b/3
- bağıç:** koyu, yapışkan çamur, mil
b. 106b/15
b.+ ı 168a/6
- bağam:** Ar. solunum organlarının salgıladığı, ağızdan dışarı atılan sümüksü madde
b. 192b/10, 199a/15
b.+ a 199a/14
b.+ dur 172a/19
- bāliğ:** Ar. erişmiş, ulaşmış; son noktayı bulan
b. olmuş 36b/9
- bā-lisān:** Far.+Ar. dil ile
b. 7b/5
- bağa:** bana ("ben" zamirinin yönelme hâli)
b. 11b/15, 11b/16, 36b/15, 42b/4, 44a/19, 44b/3, 44b/15, 46b/3, 46b/7, 46b/14, 62b/7, 63a/1, 63b/7, 63b/18, 65b/19, 75b/12, 75b/15, 75b/derkenar üst, 75b/derkenar yan, 075b/derkenar alt, 76a/2, 76a/derkenar yan, 77a/derkenar üst, 77a/derkenar yan, 78b/derkenar yan, 80a/derkenar yan, 80b/derkenar yan, 80b/derkenar alt, 81a/derkenar üst, 81a/derkenar yan, 81b/derkenar yan, 82a/derkenar yan, 82b/derkenar yan, 83a/8, 83b/derkenar yan, 86a/15, 86a/17, 86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan, 086b/derkenar üst, 86b/derkenar yan, 87a/derkenar alt, 87b/1, 87b/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 88b/derkenar yan,

88b/derkenar alt, 89a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 090a/derkenar alt, 90b/derkenar alt, 92a/12, 97b/17, 102b/1, 105a/12, 108b/15, 109b/11, 110a/6, 114b/17, 115a/9, 117b/6, 117b/7, 121b/16, 122a/19, 128a/11, 128b/11, 130a/16, 130b/15, 131a/5, 133a/4, 135b/1, 154b/15, 183b/14, 191a/6, 196a/6, 196a/11, 197a/10, 200a/16, 200a/17, 200b/16, 201a/9

bānī: Ar. inşa eden veya ettiren; yapan, yaptırın

b.+ sin 79a/derkenar üst

banice: Kosova'da madenleriyle ünlü bir yer olan Tirbiçe'nin eski adı
b. 51b/6

bār: tükürük

b.+ ı 14b/9

b.+ ın 46a/3

b.+ ından 45b/4, 46b/4

b.+ ları 70b/5

bārān: Far. yağmur

b.-ı kahr 56a/12, 57b/11, 58b/10

baraş: Ar. vücutta yer yer beyaz ve alaca lekeler meydana getiren ve tedavisi kabil olmıyan bir hastalık

b. 44a/11, 199a/16

bardağ: bardak

b. 199b/7, 199b/8

bardağcı: bardak, çömlek vb. yapan veya satan kimse

b.+ lar 199b/7

bārgāh: Far. özel izinle girilen yer; dergāh

b.-ı 'ināyet-i maqbūlleri 175a/6

cenāb-ı b.-ı kibriyādur 148a/7

b.-ı likāda 185a/17

b.-ı nübüvvet 89a/10

b.+ uş 148a/8

barış -: barışmak

b.- dılar 21b/4

bārī: Ar. yaratıcı, yaradan

b. 76b/derkenar yan, 83b/derkenar yan, 89b/4, 89b/9, 91b/4, 110a/8, 117b/10, 165a/19
'avn-i b. 51a/7

'ināyet-i b. 56a/2, 56b/18

cenāb-ı b. 60b/18, 61a/10,

61b/17, 62b/2, 88b/derkenar üst, 98a/4, 174a/4

hazret-i b. 7a/2, 94b/8, 138b/4,

162b/3, 169a/4, 174b/7, 176a/12, 191b/8

hazret-i cenāb-ı b. 83a/16

hikmet-i b. 54b/4, 172a/2

irāde-i b. 56b/7

naqqād-ı kudret-i b. 198a/17

tevfīk-i b. 59a/3

b.+ den 104a/18

cenāb-ı b.+ den 89a/5, 179a/7

hazret-i b.+ den 89b/7, 189b/16

murād-ı b. idügin 31a/1

b.+ nün 88b/17, 163b/9, 163b/13

hazret-i b.+ nün 108b/19

b. olmaya 84b/derkenar yan

cenāb-ı b.+ ye 17a/12, 64b/5, 64b/6, 87a/18, 177a/2

bārid: Ar. soğuk

b. 84a/derkenar üst, 148b/5,

148b/9, 158a/14, 172b/10,

173b/17

eşkām-ı b.+ e 199a/18

b.+ ün 173b/18

barmağ: parmak

b. 61b/3, 100a/11

b.+ ı 40b/3

b.+ ima 46b/6

b.+ ın 85a/derkenar alt, 102b/5

b.+ ında iken 38b/10

b.+ ında 149b/3

b.+ ları 64b/4, 69b/10, 135a/12

b.+ larıdurur 192b/1

b.+ ların 14b/4, 69b/3, 175b/15

b.+ larında 77a/derkenar alt

b. ura 100a/11

b. ura 149b/2

bārū: Far. kale duvarı, sur

b.+ lar 54a/2

b.+ ları 53b/10, 57b/12

b.+ ların 60a/14

- baş -:** basmak
 kadem b.- dı 47b/derkenar alt
 kadem b.- mam 120a/16
 b.- mayup 162b/11
 b.- maz 2a/4
 b.- up 12a/12, 56a/6
- bā-sa ādet:** Far.+Ar. saadetli, mutlu
 vilādet-i b.-i şudürında 7b/3
 vilādet-i b.+ leri 52a/derkenar alt
- başar:** Ar. görme yetisi
 b. 78a/4, 100a/6, 167b/12,
 170b/13, 199b/3
 nūr-ı b. 170a/17
 b.+ ı 134a/4
 nūr-ı b.+a 170b/9
- başāyir:** Ar. basiretler
 dīde-i b.+ i 156a/1
- bāşıra:** Ar. gören, görücü
 b. 142a/13
 elem-i kuvvet-i b. 100a/13
- başīr:** Ar. görüp anlayan
 b.-i müşfik 109b/7
 b.+ dūr 77a/16
- başīret:** Ar. seziş
 b. 93a/11, 105b/18, 109a/17,
 163b/11, 184b/10
 ‘ayn-ı b. 165a/14
 ‘ayn-i b. 133b/5
 bevr-i b. 198b/4
 dīde-i b. 192b/6
 dirāyet-i nūr-ı b. 87b/13
 erbāb-ı b. 167a/2, 167a/17
 nazar-ı b. 193a/14
 şāhib-i b. 163a/1
 b.-i iqbāli 102b/18
 b.-i şadrınıu 82a/1
 ‘ayn-i b.+ e 134a/3
 erbāb-ı b.+ e 90b/17
 ehl-i b.+ leri 125b/6
 kelālet-i b.+ lerinden 105b/12
 şāhib-i b. olanlar 90b/10
 ‘ayn-i b.+ ü 143b/3
- başra:** Ar. Basra şehri
 b. 24b/19, 35a/6, 35b/7, 38a/9,
 52b/18
 faķih-i b. 26b/4
- b.+ da 20b/16, 26b/15, 110a/9,
 121a/19
 b.+ dan 38b/2, 39a/12
 b.+ ya 26a/1, 31b/16, 117b/8
- başç:** Ar. açma, uzun uzadıya anlatma
 b. 171b/17
- baş:** baş, kafa
 b. 40b/3, 86a/derkenar yan,
 88a/derkenar yan, 90a/8, 187a/3
 b.+ a çıkardım 117b/12
 b.+ a 66a/2
 b. çeküp 79a/derkenar üst
 b. çıkarurlar ise 85b/derkenar üst
 b.+ dan 136a/18
 b.+ ı 8a/16, 47a/5, 59a/17,
 59a/18, 77a/derkenar alt,
 83b/derkenar üst, 134a/15,
 194a/18
 b.+ ım 83b/2, 128a/4
 b.+ ıma 47a/11
 b.+ ımdan 103a/4
 b.+ ımı 128a/3
 b.+ ın 44b/5, 56b/18, 57a/10,
 79b/derkenar yan, 82a/7,
 83b/derkenar üst, 85b/derkenar
 üst, 99b/12, 155a/4, 191b/2
 b.+ ına 34a/9, 42b/7, 47a/6,
 64b/2, 64b/16, 75b/derkenar yan,
 77a/derkenar üst, 78a/derkenar
 alt, 126b/17, 128a/5, 145a/6,
 174a/11
 b.+ ında 6b/9, 46a/19,
 47b/derkenar üst, 64b/3,
 89b/derkenar alt, 92a/8, 117a/9,
 131b/8, 131b/9
 b.+ ını 19a/18
 b.+ ınu 68a/8
 b. kaldurup 75a/11, 126a/6
 b. koyasın 173b/6
 b.+ lar 55b/17, 57b/15
 b.+ ların 171b/17
 b.+ larına 131b/12
 b.+ larında 12b/9
 b.+ larını 12b/12
 hāzır b. ola 90b/derkenar yan
 b.+ umı 200a/8
 b.+ umuzdan 60b/7
 b.+ u 200b/18

- b.+ uña 78b/derkenar alt
b.+ uñı 158b/17
- başar -:** başarmak
b.- amayup 59a/13
- bā-şecā`at:** Ar. cesaretli, yiğit
b. 83a/derkenar üst
- başka:** başka, diğer
b. 17a/18, 20b/1
b.+ca 38b/6
b.+ dur 139b/6, 142b/14,
155b/17
- başkaldur -:** ayaklanmak , isyan etmek
b.- up 79b/derkenar yan
- başla -:** başlamak
b.- dı 24b/18, 103b/4, 154b/16
b.- dılar 34a/7, 38b/7, 58b/10
b.- dum 117b/4
b.- mağın 52a/8, 55a/11, 57a/5
b.- r 85b/derkenar alt
b.- yup 9b/17, 39a/8, 50a/7,
58b/13, 75b/derkenar alt,
79a/derkenar yan
- başlık:** hayvan koşumunun başa
geçirilen bölümü
b.+ ı 84b/derkenar yan, 156a/3
b.+ ın 156a/4
- başlıklı:** hayvan koşumun başa
geçirilen bölümüne sahip olan
b. 139b/18
- başluca:** başta gelen
b. olmağın 21a/15
- başmak:** ayakkabı
b.+ ların 11b/17, 28a/4
- bañar-vār:** Ar.+Far. çok kibirli
b. 184b/4
- bātil:** Ar. asılsız, boş; yalan
b. 9a/19, 46b/15, 51a/9, 78a/6
māhī-i b. 32b/3
b.-ı haqq 106b/5
ibtāl-ı b.-ı nuşretinde 153a/7
b.+ a 112a/8
taşavvurāt-ı b.+ a 155b/19
zulümāt-ı i`tikādāt-ı b.+ a
106a/17
i`tikād-ı b.+ da 106b/5
b.+ dan 33a/2, 71b/16, 142b/6
haqq-ı b.+ dan 106a/16
zeyf-i b.+ dan 142a/3
- b.+ dur 39b/7, 43b/14, 131b/8
b.+ ı 32b/3, 33a/9, 158b/11,
197a/14
b. itmege 76a/derkenar üst
b. itmeñüz 95b/13
b. itmişdür 138a/8
b.+ lar 97b/19
b.+ lara 123a/18
b.+ ları 84a/4
b. oldı 34a/1
muhabbet-i b. olmasınuñ 156b/3
b. olmaya 116b/19
b. olur idi 106a/1
b. olur 87b/16
- bātili:** Ar. asılsız, doğru olmayan
düşünceyle alakalı
bevā`is-i taşavvurāt-ı b. 89a/7
- bātin:** Ar. asılsız olan, boş olan
b. 157b/18, 184a/16
`avret-i b. 88b/4
a`zā-yı b. 87b/5
aşl-ı b. 188a/3
emr-i b. 188a/2
selāmet-i b. 145b/14
şiret-i b. 105b/4
b.-ı habāset 135a/3
b.+ a 74b/7, 98a/7, 184a/16
b.+ da 189a/18
dinār-ı b.+ da 131b/9
b.+ dan 105b/14, 106a/10
b.+ dur 77a/12
aşl-ı b. + dur 188a/3
`avret-i b.+ dur 157b/18
nişān-ı hūbs-ı b.+ dur 189b/1
b.+ ı 93a/4, 186b/7, 194b/1
şafā-yı şiret-i b.+ı 144b/9
b.+ ına 192b/6
b.+ ında 100b/6, 106a/19,
107a/11, 117a/13, 189b/17
b.+ ından 194b/18
b.+ ınuzuñ 88b/6
b.+ ları 97b/1, 123b/19, 189a/5
dīde-i b.+ ları 102b/18
b.+ ların 153b/6
b.+ larında 116b/16
ehl-i rüzgār-ı b.+ larında 91a/17
taşfiye-i b.+ larından 100b/8
b.+ uñ 171b/13, 184a/4

- fazāyih-i ahvāl-i b.+ uḡ 89b/6
- bāṭna:** Ar. iç, içyüz krş. bāṭın
ḥavās-ı b. 173b/4
‘ulūm-ı b.+ nuḡ 41a/7
- bāṭinī:** Ar. dahili, sır ve haikatle ilgili
b. 51b/8
- baṭi:** Ar. yavaş, ağır hareketli
b.+yü’l-ḥareke olan 134b/10
- baṭmān:** iki okka ile sekiz okka
arasında gelen, sıvı ve tahıl
ürünleri için kullanılan bir ölçü
birimi
b. 168b/18
- baṭmānī:** ölçülü, ölçüye ait
şer‘-i b.+ dūr 79b/9
- baṭn:** Ar. karın; kuşak, nesil
b. 101b/18, 167b/12
lezzāt-ı b. 167b/5
şehvet-i b. 184b/3
b.-ı māderde 7b/9
b.-ı ṭa‘ām 171b/15
b.+ ı 101b/15
- baṭş:** Ar. zor ve şiddetle yakalayış,
sertlükle tutuş
b. 192b/19, 198b/15
şiddet-i b. 192b/14
- baṭṭāl:** Ar. yiğit
b.+ lar 127a/4
b.+ lara 127a/4
- batur -:** batırmak
b.- maya 161a/16
b.- up 36a/8
- bā-vesāḥ:** Far.+Ar. kirli
vücūd-ı b. 148b/15
- bayburt:** bayburt ili
b. 52a/10
- bāyi’:** Ar. satan, satıcı
b. 160b/1
b.+e 160b/8
b.+ i 160a/12
- bāyin:** Ar. ayıran, ayırıcı, aralayan
zāhir ve b. olup 159b/19
- bayraq:** bir milletin, belli bir
topluluğun veya bir kuruluşun
simgesi olarak kullanılan, renk
ve biçimle özelleştirilmiş,
genellikle dikdörtgen biçiminde
kumaş, sancak
- b.+ a 44a/19
b.+ lar 59a/4
- bayrām:** dinî bakımdan önemi olan ve
kutlanan gün
b. 12b/6, 38b/5, 130b/4, 154b/1,
160b/16
b.+ a 17a/16, 17b/10
b.+ ina 165a/10
b.+ ında 90a/derkenar üst
b. idi 54a/13
- bāz:** Far. açık
b. itme 200b/4
- bāzār:** Far. pazar, çarşı; alışveriş
b. 86a/derkenar yan
ehl-i b. 160b/10
b.+ da 85b/derkenar yan, 160b/5,
191a/4
b.+ dan 11b/18, 86a/derkenar alt,
190b/18, 191a/6
b.+ ina 19a/5
b.+ uḡ 86a/derkenar yan
- bāzer-gān:** Far. tüccar
b. 80a/derkenar yan,
80a/derkenar alt
b.+ dur 84b/derkenar yan
- ba‘zı:** Ar. birkaç, bir takım, bir kısım
b. 2a/18, 4a/2, 4a/3, 4a/13,
4b/13, 6b/17, 8b/12, 9a/6, 9a/8,
010a/15, 10b/13, 11a/3, 11a/19,
13a/7, 14b/7, 16a/11, 20b/8,
23a/3, 23a/13, 27a/1, 31a/7,
31a/18, 31b/4, 31b/12, 32a/3,
34b/12, 34b/16, 35a/8, 35b/4,
35b/10, 37a/19, 38a/3, 39a/7,
40a/1, 42a/17, 43b/16, 47a/15,
48a/7, 48a/derkenar yan, 52b/6,
53a/16, 60a/11, 78b/7, 78b/9,
79a/derkenar yan, 82b/derkenar
üst, 83b/derkenar üst, 87b/8,
105b/12, 107a/3, 109b/1,
121b/18, 126a/7, 142a/12,
148a/6, 149a/4, 167b/5, 167b/15,
168a/9, 168a/14, 173b/17,
191b/16, 199a/14
b.+ lar 15b/6, 15b/12, 18a/6,
18b/9, 29b/5, 30b/16, 33a/18,
47b/derkenar yan, 48a/derkenar
üst, 48a/derkenar yan,

- 48b/derkenar yan, 77a/derkenar alt, 95b/14, 95b/15, 159b/15, 180a/17, 180b/1, 189a/5
b.+ ları 2b/4, 55b/1, 90b/derkenar yan, 96a/11, 106b/19, 154a/12, 159a/9, 159a/11, 170b/3, 180a/18, 180b/1, 191a/12, 194b/5
b.+ ların 45a/6, 176b/4
b.+ larına 40a/10, 54a/2, 99b/19, 185a/17
b.+ larında 43a/12
b.+ larını 181b/8
b.+ sı 78b/8, 86b/4, 114a/14, 128b/6, 150a/16
b.+ sın 11b/4
b.+ sından 87b/7
- bāzū:** Far. kolun omuz ile dirsek arasındaki kısmı
mefāzet-i b.-yı kām-kār
84b/derkenar yan
b.+ ya 59a/12
- bebek:** bebek, meme veya kucak çocuğu
b.+ i 134b/12
- bec:** Macar anlamına gelen kelime, Viyana'nın eski adı
kral-ı b. 52b/17
- bed´:** Ar. yeni peyda olan
b.-i fesāddan 162a/11
b.-i ħummā-yı ħudūd 125b/17
- bed:** Far. kötü
b. 200b/15, 200b/16
- bedā:** Ar. başlamak
b.-i zühürdan 142a/9
- bed-´ahd:** Far.+Ar. ahdinde durmayan, vefasız
b. 2b/12
- bed-ahlāk:** Far.+Ar. huyu ve ahlākı kötü olan
b. olmayup 116a/19
- bed-amūzluq:** Far.+Ar+T. kötü öğreticilik
b. itdi 201a/10
- bedān:** Far. fenalar, yaramazlar; çirkinler
zümre-i b. 6a/16
- bedāyī´:** Ar. sermayeler, mallar
b. 193a/2
- bed-baht:** Far. talihsiz
b. 55b/7, 89a/derkenar üst
b.+ ı 116a/13
b.+ lar 138a/6
- bed-bahtlik:** Far.+T. talihsizlik
b. 162b/13
- bedd:** Ar. ayırmak, uzaklaştırmak
b. 169b/13
- beddu´ā:** Ar. Far.+Ar. birisi için kötü dua etme
b. itdüklerinde 19b/13
b. itmişidi 32a/15
- bed-ef´āl:** Far.+Ar. Kötü kaher
b. 124b/4
- bedel:** Ar. bir şeyin yerine verilen, karşılık
b.-i kitābetini 22a/11
b.+ ine 161b/10
- bedelen:** Ar. mukabilinde, karşılığında
b.+ leri 145b/13
- beden:** Ar. gövde, ten
b. 88a/18, 117a/6, 123a/4, 192b/15, 196b/6
kassām-ı ħayāt-ı b. 173a/18
b.-i ħāki 140b/18
b.-i memleketine 147a/16
b.-i müzāl 173a/10
b.-i şerīfleri ise 43a/10
b.-i şerīfleri 16a/9
b.-i şerīflerinde 12b/8
b.+ de 97b/9, 141b/3, 173a/17, 173b/2, 173b/11
memleket-i b.+ de 140b/11
re´āyā-yı b.+ de 141a/15
şehr-i b.+ de 172a/14
emşāc-ı b.+ den 172b/19
b.+ i 147a/19
ħayāt-ı b.+i 168a/11
necāset-i b.+ inden 192b/11
b.+ ini 68b/4
b.+ inü 192b/9
b.+ inüz 140a/13
b.+ lerin 103a/10
b.+ lerinden 90b/4, 146b/2
müsta´id-i tağdiye-i b. olmuşdur 173a/1
b.+ ü 88b/3

- bedenen:** Ar. beden ile
b. 9b/3
- bedenî:** Ar. bedenle ilgili
b. 88a/derkenar üst, 167b/2
lezzât-ı b. 167b/4
tağdiye-i eczâ-yı b.+ dür
172a/19
- bedeniyye:** Ar. bedenle ilgili
‘ibâdet-i b.+ den 93a/10
kuvvet-i b.+ leri 12a/11
- bed-girdâr:** Far. hareketi kötü, kötü davranışlı
b. 174b/18, 199b/18
- bed-girdârlık:** Far.+T. hareketi kötü, kötü davranışlı olma durumu
b. 188b/15
- bed-gümânlık:** Far.+T. şüpheli bulunma durumu
b. 135a/5
b.+ i 114a/2
- bed-ḥū:** Far. kötü huylu, huysuz krş.
bed-ḥūy
b. 104a/8, 104b/16
- bed-ḥūlik:** Far.+T. kötü huylu olma durumu
b.+ i 118b/9
b.+ ine 113a/10
- bed-ḥulq:** Far.+Ar. kötü tabiat, kötü huy
b. 104a/8
- bed-ḥūy:** Far. kötü huylu, huysuz krş.
bed-ḥū
b. 120b/14
mütekebbir-i b. 187b/6
b.-ı mütekebbir 120b/8
- bedî’:** Ar. eşsiz bir eser ortaya koyan mesned-i b.-i şehriyâr 2b/15
- bed-nâmlık:** Far.+T. adı kötüye çıkmış
b.+ i 132b/10
- bed-nihād:** Far. kötü tabiatlı, ahlaksız
‘adū-yı b.+ a 59a/18
- bedr:** Ar. Hz. Muhammed’in dinsizlerle çarpıştığı Mekke ile Medine arasında bir yer
b. 21b/1, 24b/15, 33b/1
a’ dā-yı b. 5b/6, 24b/18
ehl-i b. 24b/2
b.+ de 33b/3
b.+ den 25a/15
ehl-i ğazā-yı b. olan 35b/14
ehl-i ğazā-yı b. olanların 35a/2
- bedreka:** Far. kılavuz
b.-i keremi 177a/3
b.+ sı 174a/16, 176b/4, 197b/2
‘ināyet-i b.+ sı 147b/11
b.+ sıdır 147a/17
- bedrekasız:** Far.+T. kılavuzsuz
b. 78a/13
- bed-ter:** Far. çok kötü
b. 152a/10, 200b/17
b.+ im 110a/6
b. olur 152a/10
- beg:** ileri gelen, sözü geçen
b.+ ler 55a/18, 133a/18
b.+ lerinüñ 9a/18
- be-ġāyet:** Far.T. çok aşırı, son derece
b. 90a/derkenar üst
- begen -:** beğenmek
b.- diler 189a/3
b.- mek 12a/16
- beglerbegi:** sancak beylerinin başı
b. 55a/16, 56a/19
b.+ ler 55a/18
b.+ lerünğ 56b/1, 56b/2
b.+ si 55a/8, 58a/1
- beglerbegilik:** sancak beyliği
b.+ iyle 55b/11
- behaq:** Ar. insanın derisinde pul pul beyazlık ve alaca bir renk meydana getiren bir çeşit hastalık
b. 173a/12, 199a/16
- beh-gāne:** Far. takdir edilen
b.+ lerindendür 90a/derkenar üst
- behim:** Ar. alacasız hayvan
b. 192b/18
b.-i merātibinüñ 167b/6
- behimî:** Ar. hayvana mensup, hayvanlık, hayvânî
b. 150a/11
kabāyih-i evşāf-ı b. 192b/7
merāti’ -i b.+ de 179a/11
- behişt:** Far. cennet
b.-i cellelerle 191b/8
b.+ e 2a/4

- behiyye:** Ar. güzel
emānet-i b.-i ilahiyeyi 5b/14
- behre:** Ar. hisse, pay
b. 97b/4, 120a/17, 179a/17
b.+ sinden 6b/8
- behredār:** Ar.+Far. payı olan
b.+ dur 87b/12
- beķā:** Ar. kalıcılık
b. 138a/10, 199a/8
‘ālem-i b. 78a/10
dārü'l-b. 52b/13
şerbet-i b. 185a/17
şifāt-ı b.-yı esmār 169a/15
b.-yı ķā‘ide-i bünye-i insānī
106a/3
b.-yı meveddetin 164a/12
şifat-ı ğālibe-i dār-ı b.+ da
149b/12
hizāne-i b.+ dan 177a/5
b. olmaz 88a/derkenar üst
b.+ sı 4a/9, 76b/derkenar üst,
117a/9
b.+ ya 89a/5
dār-ı b.+ ya 201a/5
dārü'l-b.+ ya 44a/13
mülk-i b.+ ya 78b/derkenar alt
sarāy-ı b.+ ya 52a/16
devlet-i b.+ yı 54b/7
- bekle -:** beklemek
b.- di 120a/7
b.- r idüm 81a/derkenar yan
b.- rüm 81a/derkenar üst
- belā:** Ar. gam, keder, tasa
b. 10a/7, 83b/5, 146b/16, 167a/3,
167a/14, 176b/19, 177a/14,
177a/19, 178a/19,
179a/5, 179a/6, 179a/7, 179b/8
ehl-i b. 178a/18, 181a/1,
181a/17, 190a/16
envā‘-ı b. 175b/8
erre-i b. 178b/13
mikrāz-ı b. 178b/3
nüzül-ı b. 89b/1
zehr-i b. 179a/9, 181a/8
b.-yı cismāniye 177b/14
b.-yı maḥz̄dur 167a/17
b.-yı nifāk 8b/8
b.-yı nişān 176a/18
- ‘ayn-ı b.+ da 177a/14
b.+ dur 181a/19
b. ķoruz 179a/11
b.+ muz 177b/7
b.+ muzdur 179a/7
kelān-ı b.+ nuḡ 184a/5
b.+ ya 152a/15, 183b/17
- belād:** Ar. kötü şey
taḥrib-i b.+ a 159a/11
- belādet:** Ar. akılsızlık sersemlik
b. 145a/2, 150a/1
- belāġat:** Ar. iyi ve güzel konuşma
sanatı
b. 11a/7, 87b/derkenar alt,
136a/19
kilk-i b.-ı erķām 4a/4
‘arşa-i b.+ uḡ 2a/7
- belāġat-perdāz:** Ar.+Far. iyi ve düzgün
söz söyleyebilen
b. olan 60b/1
- bel‘ām:** Ar. terbiyesiz; açgözlü, obur
b. 194a/12
- belġrād:** Sırbistan’ın başkenti
ķal‘a-i b. 52b/4
- belḡ:** Far. Afganistan’da bir vilayet
b. 80b/derkenar üst
- belī:** Ar. evet, hay hay
b. 32b/19, 75b/derkenar yan,
83b/derkenar alt, 90a/derkenar
üst, 102b/4, 105a/11, 111a/7,
137a/17, 152b/12, 153a/18,
156a/6, 179a/7, 179b/6, 190a/4
b. bilürem 189b/3
b. idüm 190b/14
b. olur 152a/13
- belīġ:** Ar. özenli; yeterli, tam ve açık
krş. belīġa
cidd-i b. ve cehd-i bī-dirīġ idesin
5b/14
- belīġa:** Ar. yeterli, tam ve açık krş.
belīġ
elfāz-ı b. 10b/9
şā‘ire-i b. olup 21a/11
- beliyyāt:** Ar. belalar
b. 77b/15, 183b/5
b.+ a 163a/7
b.+ da 152a/15

hedef-i sihām-ı b. kıldı 199a/12
belki: Far. olabilir ki, muhtemel olarak,
belki
b. 8b/5, 29a/10, 34b/4, 44a/16,
84a/derkenar yan, 84a/derkenar
alt, 86b/18, 87b/derkenar üst,
102b/12, 107b/7, 109b/19,
110a/15, 110b/1, 113a/10,
133a/13, 134a/3, 140b/3, 141a/7,
154a/16, 155b/16, 156b/2,
159a/12, 166a/6, 168a/17,
168b/17, 168b/19, 186b/14,
192a/2, 199a/12, 199b/12
ben: ben(birinci tekil kişi zamiri)
b. 19a/2, 37b/2, 37b/11, 40a/4,
40a/6, 44a/16, 44a/19, 45b/6,
45b/14, 46a/2, 46b/14, 46b/15,
47a/7, 47b/3, 47b/4, 54a/8,
58b/2, 60b/10, 63a/10, 63b/17,
70b/17, 71a/16, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt,
76a/derkenar yan, 76a/derkenar
alt, 76b/derkenar üst,
77a/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 77b/derkenar yan,
78a/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 79a/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 79b/derkenar
alt, 80a/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 80a/derkenar
alt, 80b/10, 80b/derkenar alt,
81a/derkenar üst, 81a/derkenar
yan, 81a/derkenar alt, 81b/10,
81b/derkenar üst, 81b/derkenar
yan, 82a/derkenar alt, 82b/18,
83a/3, 83a/6, 83a/derkenar yan,
83b/2, 85a/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 85b/14,
86a/derkenar yan, 86b/derkenar
yan, 86b/derkenar alt,
87a/derkenar üst, 88b/derkenar
alt, 89a/derkenar üst, 89b/13,
89b/derkenar üst, 89b/derkenar
yan, 89b/derkenar alt,
90a/derkenar yan, 91a/2, 91a/3,
92a/12, 92a/15, 92b/17, 94b/8,
95a/11, 101a/1, 101a/18,
103a/17, 104a/17, 110b/8,

110b/11, 111a/5, 113b/18,
115a/16, 117a/18, 118a/12,
118b/4, 118b/9, 120a/8, 120a/16,
120b/1, 122b/16, 123a/16,
126a/8, 127a/9, 127a/12, 128a/8,
128a/10, 128a/12, 128a/13,
130a/16, 130a/18, 130b/16,
131a/1, 133b/13, 138b/4,
138b/7, 146a/18, 155a/2, 160b/1,
160b/9, 164a/4, 164a/5, 176b/3,
183b/13, 189a/15, 191a/17,
192a/14, 196b/17, 197a/9,
197a/16, 200a/7, 200a/8
b.+ de 81b/derkenar üst,
82a/derkenar alt, 82b/derkenar
üst
b.+ den 20b/1, 39b/8, 45a/19,
45b/2, 45b/7, 78a/derkenar yan,
85a/derkenar üst, 87a/derkenar
yan, 87b/derkenar üst,
88a/derkenar yan,
088b/derkenar üst, 88b/derkenar
alt, 90a/derkenar üst, 103a/19,
112b/12, 113a/12, 113a/13,
120a/9, 125a/19, 196b/17,
197a/10
b.+ i giriftäreyleye 127a/12
b.+ i 20b/1, 21a/16, 22b/11,
31a/1, 36b/12, 37a/9, 45b/14,
45b/15, 46b/16,
076b/derkenar alt, 79a/derkenar
üst, 80a/derkenar üst,
81a/derkenar alt, 81b/12,
81b/derkenar üst, 84b/derkenar
alt, 85a/derkenar yan,
86b/derkenar yan, 87b/3,
88b/derkenar alt, 89a/derkenar
üst, 89b/derkenar alt, 90a/2,
90b/5, 91a/2, 91a/3, 92b/17,
97b/16, 104a/6, 104a/7, 110a/9,
112b/12, 117b/1, 117b/4,
117b/8, 126a/8, 127a/3, 136b/3,
176a/2, 187a/4, 189b/3, 196a/12,
201a/9
b. ise 80b/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 107b/16
b.+ üm 11b/14, 21a/16, 22a/6,
22b/12, 29a/16, 44a/11, 44a/12,

44b/10, 44b/16, 45a/12, 45b/1,
45b/3, 45b/7, 46b/1, 46b/6,
62b/11, 70a/12, 70a/13, 70b/3,
70b/8, 70b/17, 70b/18, 73b/2,
75a/4, 75b/derkenar üst,
76a/derkenar yan, 76a/derkenar
alt, 77a/derkenar üst,
77a/derkenar yan,
077b/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 79b/derkenar
alt, 80a/derkenar yan, 80b/17,
80b/derkenar üst, 80b/derkenar
alt, 81a/1, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 83a/derkenar
üst, 83b/5, 85a/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 86a/derkenar
alt, 86b/derkenar üst,
87a/derkenar üst, 87a/derkenar
alt, 88a/derkenar üst,
88a/derkenar yan, 88b/derkenar
üst, 88b/derkenar yan,
88b/derkenar alt, 89a/derkenar
yan, 90a/1, 90a/5, 90a/6, 90a/7,
92a/15, 94b/11, 94b/12, 96b/19,
97a/2, 99b/18, 100b/19, 101a/2,
103a/12, 105a/11, 109b/11,
110b/8, 111a/6, 111b/6, 111b/7,
112b/11, 112b/12, 114b/15,
117a/18, 117b/1, 119b/16,
120a/9, 120a/10, 121b/7,
121b/16, 122a/19, 122b/13,
127a/10, 128a/9, 129a/11,
131a/2, 131b/17, 136b/5,
136b/8, 138b/4, 145b/13,
146a/19, 146b/1, 151a/8,
152a/10, 152a/14, 160b/1,
162b/6, 163b/18, 163b/19,
164a/6, 164a/13, 165b/19,
176a/3, 177a/9, 182b/2, 193a/5,
197a/17, 197b/1
b.+ ümdür 39b/10
b.+ ümle 9b/17

benāt: Ar. kızlar

b. 15a/17

b.-i resülün 19b/4

bencileyin: benim gibi, bana benzer

b. 76a/derkenar yan

bend: Far. bağlama, bağ, düğüm

b. 57a/12, 58b/6, 59a/2,
79a/derkenar yan, 79a/derkenar
alt, 82b/derkenar alt, 85a/5,
126a/10, 172a/4

b.-i vaşf-ı a'dāya 53b/6

b.+ de 79a/derkenar alt

b.+ i 159b/14

b. ider 90a/13

b.+ inden 79a/derkenar yan

b.+ indesin 93a/14

b. itdi 172a/4

b. kılavuz 185a/10

b. olup 181b/1

b. olur 166a/3

b. urar isem 79a/derkenar yan

b. urulup 79a/derkenar yan

b. ve zencir olmayalum 54a/5

bende: Far. kul, köle, bağlı

b. 77b/5, 85a/12, 94b/9, 94b/11,

101a/6, 103b/10, 104b/12,

118a/3, 119b/17, 138b/4,

139b/3, 142a/8, 142b/10,

156a/14, 163b/9, 163b/11,

163b/17, 163b/18, 163b/19,

168b/8, 177b/7, 177b/13,

182a/1, 182b/19, 183b/3,

183b/17, 187b/9, 187b/11,

195a/6, 195b/1

nefs-i ḥabīs-ı b. 187b/17

b.-i ihtiyārile 183a/2, 183a/5

b.-i ihtiyāriledür 183a/4

b.i maḳbülün 134a/3

b.-i mevḳıfa 94b/8

b.-i ümm 189a/15

b.+ dür 103b/9

b.+ ler 90a/9, 96b/11, 117b/16,

181a/2, 189a/16

b.+ lerden 179a/8

b.+ lere 113a/7, 118a/10

b.+ leri 82b/8, 163a/11, 163a/17

ibḳā-yı aḳvāt-ı b.+ leri 168b/15

ıḳbāl-i meymenet-i b.+ leri

108b/16

b.+ lerimden 99b/18

b.+ lerin 124a/11, 150b/12,

154a/16, 162b/3, 179a/3,

182b/12

b.+ lerinde 45a/11
b.+ lerinden 184a/13
b.+ lerine 79b/derkenar üst,
131a/15, 146b/14, 162a/19,
163b/8, 187a/7, 199a/7
b.+ lerinüñ 94a/18, 131a/3,
164b/1, 183a/10
b.+ lersiz 110b/8
b.+ lerümüz 168a/16
b.+ lerümüze 153a/1, 195a/15
b.+ lerümüzi 164a/10
b.+ lerünj 97b/16, 103a/9,
103b/3, 187b/9, 187b/11
b.+ lerünjden 98a/17
b.+ m 138b/4
b.+ ñ 152b/5, 152b/18
b.+ n 195b/17
b.+ nüñ 4a/16, 75a/13, 76b/2,
85a/13, 98a/4, 101a/18, 103b/9,
104a/5, 109a/14, 115a/12,
118b/11, 184a/6, 200b/4
b. ola 124b/17
b. oldı 48b/11
b.+ si 127b/12
b.+ sin 125a/4, 140a/5, 176b/18,
177a/13, 183b/17
b.+ sinden 89b/derkenar üst
b.+ sine 78a/6, 118a/6
b.+ sisin 93a/15
b.+ siyem 201a/9
b.+ siyüm 89b/derkenar üst
b.+ ye 94a/19, 99b/11, 109a/13,
156a/11, 163b/17, 177a/13,
177b/5, 177b/12, 187b/15,
195a/5
b.+ yi 105a/17, 187b/16

bendegī: Far. bendelik, kulluk, kölelik
ḥaṭar-ı tesāhül-i b.+ den 114b/2

bendelik: Far.+T. kölelik
b. 79a/4, 80a/18, 80b/1, 90a/9,
118b/5, 119b/3
b.+ e 108b/16
b.+ i 93a/15
b.+ im 111b/6, 111b/7
b. itmeñüz 110b/9

benī: Ar. oğullar

b. 18b/12, 21b/6, 22b/6, 22b/16,
23a/4, 41a/10, 47b/derkenar üst,
48b/derkenar yan, 97b/12,
103a/7, 103a/8, 121a/8, 126b/10,
126b/18, 127b/6, 141a/18,
174b/8
evlād-ı b. 34a/2
ḥulefā-yı b. 48a/derkenar üst
ḳabile-i b. 8a/7

benī'l-mustalīk: Ar. Huzāa'nın
kollarından Mustalīk ve Hayâ,
Kureyš'le ittifakı olan kabileler
topluluğu (Ehâbîş) içerisinde yer
alan bir kabile
b. 22a/10

beñiz: yüz, yüz rengi
b.+ i 128a/6

beñizlü: benizli
b. 29b/10, 134a/13

beñizlülük: benze sahip olmak
b. 135a/3

beñze -: benzemek
b.- mez 77b/1
b.- r olup 42b/8
b.- r 3a/19, 83a/derkenar üst,
87b/18, 121a/3, 158a/5
b.- rüz 85b/derkenar üst

beñzed -: benzetmek
b.- ür 187b/10

berāber: Far. birlikte, beraber
b. 6b/4, 11b/9, 53b/10,
78a/derkenar yan, 118b/11,
132b/15, 154b/15
b.+ dür 78a/6, 81b/derkenar yan,
102b/11, 132a/11
b.+ dürler 102b/12
b. idüp 11b/10
b.+ inde 69b/6, 170b/16
b. olmağičün 34b/4
b. olurlar idi 171a/10

berārī: Ar. çöller, sahralar.
eclāf-ı b. 194a/10

berāyā: Ar. halkın haraç ve vergi
vermeyen Müslüman ve kılıç
ehli kesimi
b. 3a/11, 34b/1, 51a/17, 53a/5,
133a/9

berbād: Far. harap, kötü

- b. eyleye 80a/10
b. iderler 93a/3
b. itmiş olanlar 81b/5
- berber:** Far. saç ve sakalın kesilmesi, taranması ve yapılması işiyle uğraşan veya bunu meslek edinen kimse
vilāyet-i t̄ayife-i b. 35b/4
- berdār:** Far. asılmış, asılı
b. eyleyeler 86b/derkenar alt
b. idüp 82a/7
- berdārānu'llah:** Ar. Allaha bağlılar fermān-ı b. 3a/1
- berd:** Far. soğuk
b.+ül-yakīn 194a/18
- berekāt:** Ar. hayırlar, bereketler envā'-ı b. 9a/9
b.-i āsār-ı 'ubūdiyyetden 189a/17
b.-i āsārı 117a/13
b.-i hımem 99a/7
b.+ ı 46b/5, 175a/18
b.+ ıyla 47b/6, 61b/6
- bereket:** Ar. bereket
b. 66b/15, 113b/8
b.+ i 6b/8, 67a/4, 81a/derkenar üst
b.+ ile 85a/derkenar üst
b.+ ini 77b/derkenar alt
b.+ iyle 6b/10
b. virüp 88b/derkenar yan
- berelü:** beresi olan
b. 60a/11
- ber-güzide:** Far. seçme, seçkin
b.-i hāḳḳ 131a/14
b.-i hāzret 150b/3
b.-i zāt-ı nā 108a/7
- ber-hürdār:** Far. berhudar olan, mes'ut olan
b.+ lardandur 168a/13
- bericek:** yakınca, bu yana doğru
b. 86b/derkenar alt
- berid:** Ar. postacı, haberci
b. 140b/10
- berḳ:** Ar. şimşek, kıvılcım
b.-i hātīf 107b/1
meşiyet-i b.+ i 89a/14
b.+ idür 82a/3
- berḳa:** Ar. Libya'da eski bir şehir ve bölge
b. 35b/4
- ber-ḳarār:** Far+Ar. yerleşmiş; yerli
b. oldılar 60b/3
- ber-murād:** Far.+Ar. mutluluğa erişen, dileği yerine gelen
b. idüp 16b/3
- berr:** Ar. kara, yer
b. 3a/3
teceddüd-i b. 164a/13
- berreyn:** Ar. iki kara sultānū'l-b. 2b/16
- berriye:** Ar. çöl, ova
ḥayvānāt-ı b. 7b/5
- berü:** beri, daha yakın; -den bu yana edatı krş. beri
b. 5b/5, 7b/18, 17a/11, 34b/17, 42b/17, 54b/7, 56b/19, 81a/derkenar üst
- berz:** Ar. ziraat, ekim
b.-i nesne 98a/12
- berzah:** Ar. içinden çıkılmaz; kabir, dünya ile âhıret arası
b. 148b/9
mülk-i b. 142b/2
b.-ı efkārında 148b/10
- besāt:** Ar. düz yer
b.+ ın 168a/18
- besle -:** beslemek
b.- rdi 85a/derkenar üst
b.- yüp 8b/17, 8b/19, 21b/14
- besmele:** Ar. "Bismillāh-i r-Rah-mān-i r-Rahīm" cümlesinin adı
b. 12b/1
- beste:** Far. bağlı
b. 2b/9
- beş:** beş sayısı
b. 8b/12, 20b/14, 20b/18, 23a/12, 28b/11, 37b/4, 40b/8, 43a/11, 50b/14, 50b/18, 54a/16, 54b/17, 65a/5, 65a/7, 65a/12, 65a/13, 65a/14, 66b/3, 66b/4, 70b/4, 72a/16, 72a/17, 72b/1, 76a/16, 85b/6, 85b/7, 85b/10, 85b/derkenar üst, 86b/1, 093b/9, 96b/9, 97a/15, 101b/11, 103a/6, 105b/2, 108b/1,

- 111b/16, 120b/7, 121a/2,
141b/6, 141b/7, 141b/8, 141b/9,
141b/12, 141b/13, 141b/16,
142a/14, 142b/1, 147a/13,
155a/13, 161b/15, 170b/11,
197a/15
b.+ dūr 18b/8
b.+ dūrler 78a/17
b.+ i 22a/12, 38a/6, 96b/13,
173b/4, 191b/13
b.+ inde 22a/1, 42b/16
b.+ ine 53b/13, 170b/12
b. onbiç 56a/7
- beşāret:** Ar. müjde; güzellik
b. 7a/15
lisān-ı b. 177a/10
‘adū-ı b.+ e 10b/14
īmān-ı b.+ i 198a/7
b.+ idür 182a/11
b. itdükleri 24b/1, 24b/5
b. itmişidi 20a/1
b.+ iyle 148b/7
b. olmuşdur 28b/8
b. vire 177a/4
- beşāšet:** Ar. güler yüzlülük
b. 79a/derkenar yan, 121b/12
- beş biç beş yüz elli iki:** beş bin beş yüz
elli sayısı
b. 47b/derkenar alt
- beş biç toköz yüz yitmiş iki:** beş bin
dokuz yüz yetmiş iki sayısı
b. 47b/derkenar üst
- beşer:** Ar. insan, adam
b. 108a/8, 175a/16
cemī‘-i hāl-i b. 1b/10
mağdūr-ı b. 169b/15
nev‘-i b. 107b/17
seyyid-i mu‘aşşer-i b. 5a/5
şūret-i b.-i kāmīl olmasa 105b/6
b.+ leri 11a/16
b.+ üm 197a/9
b.+ üç 106b/10
bi’t-taḥḳīk-i b.+ üç 29b/2
temāmī-i b.+ üç 1b/9
- beşer:** beş sayısının üleştirme biçimi
b. 35a/3, 35a/5, 63a/10,
- beşere:** Ar. deri, dış deri
b.-i mübārekleri 178b/11
- b.-i pākları 52b/12
b.-i şerīfleri 34b/5
b.+ nūç 196b/8, 196b/13
b.+ si 89a/derkenar alt, 192b/11
b.+ sinde 75b/9
b.+ sinden 196b/11
b.+ ye 196b/6
- beşerī:** Ar. insanlıkla ilgili, insanî
aḥvāl-i nefis-i b. 198b/4
evşāf-ı b. 176b/19, 194a/18
- beşerīyyet:** Ar. insanlık
şifāt-ı b.+ den 185a/15
- beşerlik:** Ar.+T. insan
b. 175b/1
- beşik:** beşik
b. 8a/6
b.+ de iken 14b/6, 14b/7
b.+ lerin 8a/6, 14b/6
- beşinci:** beş sayısının sıra sıfatı
b. 48a/4, 61a/13, 70b/9, 72b/1,
76a/15, 78b/derkenar yan,
84a/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 111b/17, 113a/3, 115b/7,
120b/8, 121a/7, 122a/13, 131b/2,
132a/19, 136a/8, 156a/15,
156a/17, 160b/10, 161b/1,
161b/2
- beş yüz:** beş yüz sayısı
b. 25a/7, 111b/2, 111b/3
- beş yüz altmış:** beş yüz altmış sayısı
b. 6a/12
- beş yüz seksen:** beş yüz seksen sayısı
b. 41a/13
- beş yüz toksan toköz:** beş yüz doksan
dokuz sayısı
b.+ ında 48b/3
- beş yüz yigirmi toköz:** beş yüz yirmi
dokuz sayısı
b. 173b/11
- beş yüz yigirmi üç:** beş yüz yirmi üç
sayısı
b. 47a/18
- be-ṭama‘:** Ar. aç gözlülük ile
b. 86b/derkenar üst
- bevā‘is:** Ar. sebep olan
b.-i taşavvurāt-ı bāṭilī 89a/7
- bevl:** Ar. idrar
b. 158a/6

- b.-i meşānede 192b/10
- bevr:** Ar. yoklama, sınama
b.-i başiret 198b/4
- bey'**: Ar. satış
b. 160b/9
b.+ i 160b/19
b. idüp 160b/7
b.+ ini 35a/1
b.+ ime 160b/1
- beyān:** Ar. açıklama, bildirme
b. 1b/10, 165a/10, 199b/12
'ilm-i b. 45b/1
sünen-i b. 162a/6
b.-ı dāyiresinden 162b/19
b. buyur 119a/4
b. buyurmuşdur 106a/11
b. buyurlar 82a/17
b.+ dur 71b/15
b. eyleye 45a/15
b.+ ı 7a/18, 11a/12, 198b/3
b.+ ina 133b/9
b.+ ında 4b/6, 4b/7, 4b/8, 78b/7,
150b/9, 150b/10, 180b/4, 185a/5
b.+ ındadır 60b/14, 162a/18
b. ider idi 45a/12
b. ider 45b/13, 75a/14
b. iderdi 45b/10
b. itmekde iken 45b/7
b. itmeye 162b/7
b. olmuşdur 198b/2
b. olunur 4a/13, 4a/15, 4b/14,
25b/14
- beyāne:** Ar. maddi olarak karşılık
b. atup 8b/2
- beyāz:** Ar. beyaz, ak
b. 75b/9, 86a/derkenar üst,
90b/2, 134a/13
- beyāzlık:** Ar.+T. beyazlık, aklik krş.
beyāzlık
b. 44a/11
- beyāzlik:** Ar.+T. beyazlık, aklikkrş.
beyāzlık
b. 87a/19
- beyhak:** Far. İran'daki Sebzevar
şehrinin eski adı
b. 38b/1
- beyhüde:** Far.bī-hüde boşuna, yarasız,
anlamsız
- b. 76b/derkenar üst
b. kelām söylemekden 102b/5
- beyn:** Ar. ara, orta
mübāderet-i ıslāh-ı zātü'l-b.+ i
137a/13
mā- b.+ lerin 126a/3
b.+ 'l-aqrān 3b/11
b.+n-nās 53b/19
b.+s-semā' 63a/5, 125a/14
- beyrüt:** Ar. Lübnan'ın başkenti
b. 57a/1
- beyşār:** İran'daki beyserān şehrinin
kısaltması?
b. 35b/7
- beyt:** Ar. ev; beyit
b. 16a/3, 18a/3, 51a/8, 51a/17,
54a/10, 57b/15, 58a/16, 59b/3,
060b/7, 83b/derkenar yan,
87b/derkenar yan, 109a/10,
148b/17, 149b/4, 168b/2,
174b/9, 175a/7, 200a/16
ehl-i b. 4a/11, 4b/12
ta'ziyet-i ehl-i b. 12a/1
ehl-i b.-i resülden 43b/15
b.-i şerif 9a/19
ehl-i b.+ i idiler 78b/1
ehl-i b.+ ime 80b/17
b.+ ümden 75b/derkenar üst
b.+ü'l-māl 34a/8, 129a/4
b.+ü'l-māla 129a/9
b.+ü'l-māldan 34a/14, 35a/9,
39a/8, 128b/13, 128b/15,
128b/18, 129a/12, 129a/13,
129a/18, 129b/4, 130b/6,
130b/15
b.+ü'l-muqaddes 126b/11
b.+ü'l-muqaddesde 127b/9
- beytu'llah:** Ar. "Allah'ın evi", kabe
b. 34a/16, 89b/derkenar alt,
92b/16
b.+ a 67b/19
b.+ dan 90a/derkenar üst
- beytüt:** Ar. geceyi bir yerde geçirme,
geceleme
b.+ da 114b/8
- bezl:** Ar. bol bol verme, saçma
b. 11a/8, 93a/18, 94a/17,
107a/13

b.-i 'atāya 29b/14
b.-i emvāl 84b/derkenar üst
b.-i faẓldur 146a/9
b.-i māludur 94a/16
b.-i mechūd idüp 3b/16
b.-i mübāreklerine 44b/11
b. ider ise 121b/8
b. ider 104a/13
b. idüp 9a/12, 12a/15, 146b/7
rıẓā-yı b.+ ile 108a/16
b. itdügün 130b/9
b. itmediler 94a/2
b. ve işār iderler 121a/17
b. ve kesb-i şevāb-ı bī-hesāb ve
faẓl itmişdür 20b/12

bezm: Far. meclis

b.-i 'ālemden 60b/11

bezr: Ar. tohum, ekilecek tane
ilķā-yı b. 169a/7

bıcağ: bıcağ

b. 86b/derkenar yan

bırağ -: bırakmak

b. 45b/15, 76b/derkenar yan
b.- a 89a/2, 98a/10, 149a/11,
177b/5

pertev b.- a 150a/15

b.- alar 125a/10, 126a/10,
161a/7, 161a/9, 161a/10,
168b/19, 199b/8, 200a/2

b.- dı 195a/1

b.- dılar 33b/19, 126a/9, 185a/16

b.- duğı 76b/derkenar yan

b.- duğda 45b/16

b.- duğ 111b/14

b.- mağa 10a/13, 52a/8, 117a/8

b.- mağ 196a/3

b.- maya 90b/derkenar yan

b.- mayınca 33b/14

b.- miş olursuz 112b/17

b.- up 39a/13, 52a/7, 54a/2,

63a/17, 76b/derkenar yan,

80b/derkenar yan, 83a/derkenar

alt, 90b/derkenar üst, 101a/2,

131a/15, 164a/14, 186a/2,

191b/6

b.- ur 108b/16, 121a/4

cānlarına pertev b.- ur 81b/16

b.- urlar idi 95a/16

b.- urlar 121b/17, 167a/11

b.- uruz 162b/14

bırağıcı: bırakan

fitne ve şer b. ola 134b/12

bıyık: üst dudak üzerinde çıkan kıllar

b.+ ları 32b/9

b.+ ların 32b/9

aḥvāl-i b.+ larınıñ 32b/8

bız': Ar. geceden bir kısım

b. 78b/12

bī'at: Ar. kabul ve tasdik davranışı

ehl-i b.-ı şecere 24b/3

ehl-i b.-ı şecereye 35a/3

b. idüp 30b/7

b. itdiler 38a/8, 40b/7

b. itmegin 30b/9, 38a/7

bi-'avn: Far.+Ar. yardımıyla

b.-i 'ināyet-i yezdānī 3b/17

b.-i rabbānī 50a/6

bī-bahā': Far. paha biçilemi-yecek

kadar değerl

b.+ dur 148a/7

bī-bāklık: Far.+T. korkmamak,

çekinmemek

b. 149b/18

bī-bāl: Far.+Ar. kalp; yürek; gönül

b. 85b/derkenar üst

bī-bedreka: Far. kılavuzsuz

rāh-ı b. 194b/12

biç -: biçmek; bir konu hakkında

düşünerek karar vermek

b.- erüz 85b/derkenar üst

kīn b.- üp 36b/14

bī-çāre: Far. çaresiz

b. 87a/17, 168a/5, 199b/14

b.+ nün 87a/derkenar üst

bī-çārelık: Far.+T. çaresizlik

b.+ ün 90a/6

bī-dār: Far. uykusuz, uyanık

mūsā'adet-i baht-ı b.

84b/derkenar yan

nāgāh-ı b. ola 193a/9

b. olursın 117b/1

bid'at: Ar. sonradan meydana çıkan şey

b. 24a/11, 24a/16, 97a/17,

120b/18, 154b/6, 161b/9

ednās-ı b. 160a/1

- b.+ dūr 154b/6
b.+ ın 84b/16
b.+ ler 80b/18
- bidāyet:** Ar. başlangıç
b. 167b/7
b.-i aḥvālidūr 198b/13
b.-i dāyire-i üç 88b/19
b.-i hālde 193b/3
b.-i sülūkda 164b/11
b.+ de 199a/1
b.+ i 167b/7
b.+ inüñ 164b/18
- bī-dermān:** Far. dermansız
fermān-ı b. 7a/2
- bī-devlet:** Far.+Ar. devletsiz
b.-i cāhilleri 105b/17
b.+ e 88a/3
b.+ ler 84b/11
b.+ lere 187b/4
- bī-devletlik:** Far.+Ar.+T. devletsizlik
b.+ de 149a/6
- bī-dīn:** Far.+Ar. dinsiz
la‘īn-i b. 37a/7
ṣāh-ı b. 58a/7
b.-i gedālara 98b/14
a‘dā-yı b.+ üç 56b/4, 57b/2
fısk-ı b.+ üç 59a/15
ṣāh-ı ‘abbās-ı b.+ üç 53a/19
- bī-dirīg:** Far. esirgenmeyen, elinden geleni yapan
- bi-ecsādihim:** Far.+Ar. kanlarıyla, bedenleriyle birlikte
b. 16a/14
cehd-i b. idesin 5b/14
- bī-edeb:** Far.+Ar. edepsiz
b. 107a/7
b.+ lerdan 109b/17
- bi-emri’llahi:** Ar. Allah’ın emriyle
b. 8b/4
- bi-fazlu’llahi:** Ar. Allah’ın faziletiyle
b. 55a/19, 57a/18
- biğa:** Biga ilçesi
b. 50b/3
- bī-gām:** Far.+Ar. gamsız, tasasız
b.+ ını
- bī-gāne:** Far. Kayıtsız, ilgisiz, yabancı
b. olmışdı 109a/4
- b. olup 117a/15
- bī-gareż:** Far.+Ar. kasıtsız
b.-i saltanat-ı pāk-ı i‘tikād
85b/derkenar yan
- bī-gareżlik:** Far.+Ar.+T. kasıtsızlık
b.+ den 86b/derkenar üst
- bī-gāyāt:** Far.+Ar. sonsuzlar, sonu olmayanlar
sürūd-ı zākiyāt-ı b. 5a/11
- bī-gāye:** Far.+Ar. gayesiz, sonsuz
b.+ dūr 28a/17
biḥadd ve b. olmağın 25b/14
in‘ām-ı b.+ si 162b/4
- bī-gāyet:** Far.+Ar. gayesiz, sonsuz
b. 75b/9
ni‘met-i b. 176b/7
fażīhat-ı b.+ dūr 197a/17
zaḥire-i b.+ dūr 99a/6
- bi-gayr:** Ar. gayretle
lafz-ı b.+ ü’l-ḥaḳ 185a/11
b.+ ü’l-ḥaḳdur 185b/8
- bī-günāh:** Far.+Ar. günahsız
b.+ dur 86b/derkenar alt
- bī-ḥaber:** Far.+Ar. habersiz
b. 81b/derkenar yan
b.+ dūrler 149b/12, 174a/1
b. ider 87a/derkenar yan
b. idüm 78b/derkenar yan
b.+ im 86b/derkenar yan
b. olası 88b/derkenar üst
b. olayım 127a/12
b. olup 87a/derkenar yan
- bī-ḥadd:** Far.+Ar. hadsiz, sınırsız
b. 24b/2, 28a/17
b. ve biğāye olmağın 25b/13
- bi-ḥaḳ:** Ar. hakkıyla, tamamıyla
ta‘azzüz-i b. 185b/2
- bi-ḥamdülillahi:** Far. Allah’a hamd ile
b. 52b/1, 82a/derkenar alt
- biḥār:** Ar. denizler
b. 199b/14
emvāc-ı b. 88b/18
- bi-hāre:** Ar. parlak çizgili
efḍāl-ı b.-i imtinān 199a/1
- bi-ḥaseb:** Ar. bakımından
b.-i ‘ac 156b/14

- b.-i ihtilāf 184b/1
b.-i merātib-i iḳdār-ı ḥalk
195b/12
b.+ i 158b/19, 159a/3
- bī-ḥased:** Far.+Ar. kıskanılmayan
cesed-i b.+ ine 24b/16
- bī-ḥāşıl:** Far.+Ar. sonsuz;verimsiz
b. 155b/6
b. olur 87b/11
- bī-ḥayā:** Far.+Ar. hayasız, arsız
b. 155a/14
- bī-ḥayy:** Far.+Ar. cansız
ālāy-ı ādem-i b. 122a/9
- bī-hesāb:** Far.+Ar. sayısız
kesb-i sevāb-ı b. ve faẓl itmişdür
20b/12
- bi-ḥikmeti'llah:** Ar. Allah'ın
hikmetiyle
b. 37b/3, 40a/18, 41a/17, 53b/17
- bi-hūş:** Far.+Ar. şaşkın, sersem
b. olup 83a/14
- bī-ḥuzūr:** Far.+Ar. huzursuz
b. idi 127b/18
b. oldı 89a/derkenar alt
b. olduklarında 33a/2
- bi-hüccet:** Ar.+Far. delil ile
fer-i ḳudūm-ı b. 3a/9
- bī-i ḥtiyār:** Far.+Ar. kendiliğinden,
elde olmayarak
b. 20b/8
ḥareket-i b.+ dur 173b/3
- bi-'ināyeti'llahi:** Ar. Allah'ın ihsanıyla
b. 44b/17, 49b/15, 52a/9, 55a/12,
56b/2
- bi-i rtifā':** Far.+Ar. yüksek bir mevki
kazanarak
b.+ü's-sefele 89a/derkenar yan
- bī-'itibār:** Far.+Ar. itibarsız
b.+ dur 81b/derkenar alt
bīsebāt ve b. olmuş olur
76b/derkenar yan
- bi-i zni'llah:** Ar. Allah'ın izniyle
b. 165b/8
- biḳa':** Ar. yerler, topraklar
b. 129a/1
- bī-ḳarār:** Far. Ar. kararsız; rahatsız
b. 147b/16
- b. ider 192b/16
ḳarīb ve b. ola 174a/1
- bi-ḳavlihi:** Ar. sözüyle
b. 2b/10
- bi-kerāmet:** Ar. kerametle
b. 185a/11
- bī-kerān:** Far.+Ar. sınırsız, sonsuz
baḥr-i b. 53b/4
iḥsān-ı b. 3b/13
nāliš-i b. 59a/6
deryā-yı b.-ı cenbinde 149a/17
deryā-yı 'aṭā-yı b.+ a 181a/13
deryā-yı b.+ a 149b/2
deryā-yı b.+ dan 151b/5
istimālet-i b.+ lar 3a/14
- bī-keyfiyyet:** Far.+Ar. niteliksiz
b. 15a/7
- bī-ḳiyās:** Far.+Ar. kıyassız, ölçüsüz
şükr-i b. 1b/1
- bī-ḳıymet:** Far.+Ar. kıyassız, ölçüsüz
b.+ dür 85a/derkenar alt
- bikr:** Ar. dokunulmamış, genç kız
b. 22b/19
b. ola 33b/13
- bī-ḳuvvet:** Far.+Ar. kuvvetsiz
b.-i ma'nevī 185a/12
- bi-küllihî:** Ar. tüm, tamamıyla, hepsi
b. 145a/18
- bil -:** bilmek
b. 100a/15, 156a/9, 176a/5
b.- di 73b/2, 90a/derkenar üst,
90b/derkenar yan, 103a/16,
165b/19
b.- diler 76b/18, 92b/4, 110a/1
b.- düğün 90b/derkenar yan
b.- dük 95a/18, 120b/3, 145a/14
b.- dükden 158b/13
b.- düm 59b/2
b.- düğ 46a/6, 77b/derkenar alt
b.- e idi 85a/derkenar üst, 199b/9
b.- e 69a/2, 74a/1, 80b/17,
84a/derkenar yan, 90a/14,
96a/19, 100b/3, 106b/18,
132b/8, 153a/7, 155a/17,
156b/15, 157a/3, 158b/19,
159a/17, 168b/11, 175b/10,

181a/5, 192a/4, 194a/8, 194b/15,
199b/17
lāzım b.- e 122a/15, 123a/5
taḥkīk b.- e 69a/2, 88a/14,
199a/7
vācib b.- e 89a/3, 123b/14,
137a/13
yaqīn b.- e 124a/1, 131b/11,
192a/7, 192b/18
b.- edürler 81a/8
b.- eler 77a/9, 92a/18, 93b/18,
113a/1, 132b/2, 159b/15,
176b/1, 185b/2, 193b/2,
198b/14, 199a/2
taḥkīk b.- eler 135a/18
vācib b.- eler 193b/1
b.- enler 163a/1
b.- enleri 152a/15
b.- esin 80a/12, 101b/14, 149a/9
ḡanīmet b.- esiz 112b/17
ma'rūf b.- esiz 152a/13
yaqīn b.- eydi 84a/15
b.- iñüz 149b/15, 188b/16
taḥkīk b.- iñüz 88b/5
b.- me.sinde 154b/13
b.- medi 80b/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 89b/11,
110a/10, 130a/4
b.- medügi 60b/8
b.- medüj 90a/derkenar yan
b.- mege 34b/1
ḡanīmet b.- mek gerek 200b/13
b.- mek gerekdür 68a/12, 68a/16
b.- mek olmaz 77b/12
b.- mek 62b/16, 78b/2,
84a/derkenar yan, 113a/2
b.- mekdür 68a/17, 76a/13,
76a/16, 93a/9, 164b/15
taḥkīk b.- mekdür 75b/14,
76a/15
b.- mem 65b/19, 82b/18,
83a/derkenar yan, 107b/16
b.- memiş ola 106a/17
b.- memişlerde 200b/7
b.- mesi 140b/13, 165b/19
b.- mesidür 140b/9

b.- meye 78b/3, 95a/15, 109a/15,
120b/10, 176a/6, 199b/7
ḡanīmet b.- meye 164b/3
minnet b.- meye 110a/19
nāşır ve mu'ayyen b.- meyeler
89a/6
b.- meyesin 176a/6
b.- meyince 68a/17
b.- meyüp 80a/derkenar yan,
95a/16, 146a/5, 163a/1, 167a/14
ḡadr ve kıymetin b.- meyüp
89a/derkenar yan
b.- mez idi 75b/10, 83a/derkenar
üst, 154b/11
b.- mez olur idi 197a/14
b.- mez ve tanımaz olup 171a/1
b.- mez 76a/3
minnet b.- mez 110a/17
b.- mezler idi 10b/12
b.- mezler 145a/9, 171a/13,
174a/2
b.- mezligile 57a/10
b.- mezsın 86a/derkenar yan,
162b/11
b.- mezsiz 149b/13
b.- mış ol 105b/3, 180a/17
b.- mış ola 123b/7, 131a/11,
145a/14, 164b/10
b.- mış ola 93a/11, 129b/6,
131b/19, 134a/12, 144a/19
b.- mış oluñuz 63a/4
b.- mış 71b/13, 88a/17, 100a/4,
150a/16, 159a/19, 188a/1,
195b/3, 196b/2
b.- mişdür 163b/17
b.- mişlerde 200b/7
b.- mişlerdür 126b/5, 167a/17
b.- mişüz 194a/7
b.- seler idi 78a/derkenar üst
taḥkīk b.- seler idi 84a/17
b.- sün 135b/4, 175b/9
b.- üp 15a/7, 18b/17, 36b/17,
40a/15, 59b/6, 68a/18, 74a/9,
75b/14, 90b/derkenar yan,
109a/10, 131b/11, 132b/19,
136a/16, 144b/16, 160b/4,
163a/6, 168a/12, 171b/16,

174b/8, 187a/19, 191a/8, 194a/1,
199a/6
fırsatı ğanîmet b.- üp 53a/17,
55b/5
ğanîmet b.- üp 116b/6, 176a/4
münker b.- üp 152a/13
vâcib b.- üp 138a/17, 199a/6
b.- ür idi 160a/17
b.- ür iken 82b/derkenar yan
b.- ür 58b/16, 61a/9, 69a/4,
76a/1, 76a/10, 76b/derkenar yan,
88a/derkenar üst, 89b/17, 90a/2,
104a/12, 110a/12, 121b/6,
135b/6, 144b/14, 167a/6, 167a/7,
167a/8, 171a/7, 171a/8, 185b/2,
188a/5, 188a/16, 194a/7
vâcib b.- ür 122a/14, 188a/18
b.- ürdüm 105a/12
b.- ürem 82b/derkenar üst,
113a/12
belî b.- ürem 189b/3
b.- ürleri idi 10b/12, 189b/13
vâcib b.- ürleri idi 122a/1
b.- ürleri 83b/12
mütehayyir b.- ürleri 141a/2
b.- ürüz 200b/5
b.- ürsin 18b/19, 82b/17, 84a/18,
178a/4
b.- ürsiniz 71b/9
b.- ürüm 88b/derkenar alt
yağîn b.- ürüm 83b/derkenar yan

bil: bel

b. 80b/derkenar yan, 154a/3,
165b/9, 170a/4, 173a/10
b.+ i 10b/18, 66a/5
b.+ idür 131b/2
b.+ inde 80b/derkenar yan,
87a/derkenar alt, 178b/12
b.+ ine 83b/14, 83b/derkenar üst,
143b/5
b.+ler kesilüp 58a/11
b.+ lerinde 179a/3
b.+ lerine 17b/9

bi: Ar. harf-i târif (el) almış Arapça
kelimelerin başına gelen ve
bunlara “ile” anlamı katarak
zarflar teşkil eden ön ek
b.+’l-fi’l 59b/19

b.+’l-ħağ 36a/6
b.+’l-i tîfâğ 23a/7, 23a/9,
23a/10, 23b/3, 30a/8, 43a/10
taşdığ-i b.+’l-ħalbdür 76b/2
b.+’l-küllîyye 6b/18, 7b/16,
14b/5, 17b/14, 20a/10, 31b/18,
34a/1, 35a/10, 39b/18
şeh-en-şâh-i ‘âlî-câh b.+’l-
küllîyye 54b/19
b.+’l-müşâfehe 160a/3

bilâd: Ar. beldeler, memleketler
feth-i b. 50a/7

teşhîr-i b. 50a/8

efdal-i cemî‘-i b.-ı memâlik-i
‘âlem olup 15a/19

b.-ı rûm 35b/4

b.-ı rûma 49a/13

b.+ a 176a/16

taħrîb-i b. itmege 52a/7

muħrib-i b. olmuş 108a/11

muħribü’l-b.+ü’z-zulm 3a/1

bilâ-ħesâb: Ar. hesapsız
b. 17a/8

bilâ-sebeb: Ar. sebepsiz
b. 8a/1, 32a/5

bildür -: bildirmek

b. 90b/derkenar yan

b.- di 102b/3

b.- dükde 33a/7, 33b/16

b.- e 86b/derkenar yan

b.- em 90b/derkenar üst

b.- meyüp 34b/17

b.- üp 9b/11, 9b/12, 29a/19,

34b/16, 47b/derkenar üst

bile: birlikte; dahi, de

b. 8a/16, 8b/19, 9a/4, 9a/8,

9b/18, 11b/10, 14b/16, 19a/7,

20a/15, 21a/19, 24b/14, 29a/1,

32a/13, 36a/5, 39b/9, 42b/12,

63b/9, 69b/18, 74a/4, 74a/5,

74a/6, 74a/8, 79b/derkenar yan,

88b/14, 90b/derkenar yan, 96b/9,

97a/6, 128a/12, 130b/8, 131a/18,

145b/16, 156b/18, 157a/1,

171a/17, 186a/6, 190b/9,

190b/10, 192a/8, 198b/6

b.+ dür 128a/2, 178a/3

b. idüñ 86b/derkenar yan

bilecük: Bilecik şehri

b. 49b/19

bilek: bilek

b.+ lerinden 12b/7

b.+ leriyle 114a/5

bilici: bilgin, hakim

b.+ dür 78a/4

b.+ lerdan 77b/14

b.+ lerdür 107a/2

bilin -: bilinmek

b.- megin 39b/12

bilış: zihin

b.+ i 84b/derkenar yan

billah: Ar. Allah için krş. billahi

b. 145a/15, 193a/18

‘ilm-i b. 142b/19

şirk-i b. 86b/9

ţāyi-i ‘ b. 47b/17

b.+ dur 185b/9

b. idi 48a/derkenar yan

billahi: Ar. Allah için krş. billah

‘arşa-i ‘ilm-i b. 145b/7

bī-ma‘nā: Far.+Ar. anlamsız

b. 162a/1

bī-māni‘: Far.+Ar. engel olan

b. 8a/2

bīmār: Far. hasta

b.-i cāhile 167a/5

b.+ a 177a/12

bī-mehābet: Far. Ar. saygısız

hār ve bī-miḳdār ve b. olur

81b/derkenar üst

bī-miḳdār: Far.+Ar. değersiz

b. 189b/4

b.+ dur 192a/5, 192a/8

b.+ durlar 175a/11

vücūd-ı mevḥūm-ı b.+ indan

198b/7

b.+ laruñ 181a/4

hār ve b. ve bīmehābet olur

81b/derkenar üst

bī-miṣāl: Far.+Ar. örneksiz

b. 59b/3

bī-müntehā: Far.+Ar. nihayetsiz,

sonsuz

ecr-i b.+ sın 100a/2

hıl‘at-ı ‘atā-yı b.+ yı 148a/3

bī-mürüvvet: Far.+Ar. mürüvvetsiz,

insaniyetsiz

çarḥ-ı b. 2b/12

bī-müzāḥamet: Far.+Ar. zahmetsiz

b. 179a/11

biñ: bin sayısı

b. 3a/5, 3a/6, 7b/18, 15b/1,

16b/14, 25b/2, 33a/18, 35a/3,

35a/4, 36a/6, 41a/8, 46b/14,

51b/15, 51b/16, 53b/15, 55b/2,

55b/11, 55b/13, 56b/4, 59a/18,

59b/7, 67a/5, 87b/derkenar alt,

88a/derkenar üst, 89a/derkenar

üst, 99a/15, 121b/1, 123a/14,

198b/6,

199b/6, 200b/10

b.+ den 84b/3, 84b/9

b.+ i 127a/16

b.+ in 44b/2

b.+ üñ 47b/derkenar üst

bin -: binmek krş. bi ñ

b. 85a/derkenar yan

b.- dügi 11b/1

b.- dükde 25a/17

b.- dükleri 11b/4, 28a/6

b.- er idi 32b/11

b.- mek 83b/derkenar yan,

160a/18

b.- memege 34a/18

b.- meyeler 139b/18

b.- üp 16b/12, 79b/derkenar yan,

174a/7, 174a/13, 174b/13,

174b/14

binā: Ar. yapı, ev

b. 174a/6

ba‘de‘l-b. 35a/9

ḳābil-i b. 174a/6

b.-i himmetinden 52b/3

b.-i ihtimāmından 51a/9

b.-i intizām 1b/4

b.-i rif‘atı 3b/11

sebeb-i istihkām-ı b.-yı salţanat

75b/derkenar üst

b. bu itmişdür 35a/7

b. eyleye 139a/1, 139a/6, 161a/8

b. eyleyeler 139a/2

b. itmeyeler 140a/3

- b. itmişdür 141b/5
b. olunur iken 29a/15
b.+ sı 9a/14
b.+ sın 84b/derkenar yan, 177b/5
b.+ ya 29a/15
- bīnā:** Far. gören, görücü
b. olur 134a/3
- bīnālik:** Far.+T. gören
b. 177a/19
- bī-nām:** Far. adsız, sansız
b. ve nişān olur 175a/3
- bī-namāz:** Far. namaz kılmayan
b. 116b/2
- bī-nazīr:** Far.+Ar. eşsiz, eşi bulunmayan
b. 12a/12
şehriyār-ı b. 59b/3
b.+ dürler 168b/12
- biğ beş yüz:** bin beş yüz sayısı
b. 24b/2, 25a/8
- biğ dört yüz:** bin dört yüz sayısı
b. 24b/2
- bindür -:** bindirmek
b.- diler 83b/derkenar yan
b.- ür idi 11b/11
b.- ür 83b/derkenar alt
- bi-nefsihi:** Ar. bizzat, kendisi, kendisi ile
b. 145a/19
- biğer:** bin sayısının üleştirme sayı sıfatı
b. 35a/4, 41a/9
- bī-nihāyāt:** Far.+Ar. sonsuzlar
baht-ı b. 5a/11
- bī-nihāye:** Far.+Ar. nihayetsiz, sonsuz
krş. bīnihāyet
b. 25b/13, 49b/16
b.+ dür 8a/5, 87b/derkenar yan
efdāl-i b.+ sinde 162b/4
- bī-nihāyet:** Far.+Ar. nihayetsiz, sonsuz
krş. bīnihāye
b. 99b/15, 197a/17
gānīmet-i b. 99a/6
b.-i ni‘metüj 184a/7
b.+ dür 176b/7
- biğ iki yüz on:** bin iki yüz on sayısı
b. 21a/9
- bīniş:** Far. görüş, görme kabiliyeti
ehl-i b. 105b/18
- bī-nişān:** Far. işaretsiz, hareketsiz
b. iken 199a/3
- bī-niyāz:** Far. yalvarıp yakarmaya ihtiyacı olmayan
b.+ dur 201a/8
- bint:** Ar. kız krş. kız
b.+ imi 21a/16
- biğ tokuz yüz toksan üç:** bin dokuz yüz doksan üç sayısı
b. 173b/12
- bī-nūr:** Ar. parlak olmayan
cebbārān-ı b. 186a/14
- bī-pāk:** Far. temiz olmayan
b. ola 159a/15
- bī-pāyān:** Far. sonsuz, tükenmez
eltāf-ı b.+ ları 3b/13
b.+ uñ 82b/derkenar üst
- bīpervā:** Far. korkusuz
b. 83b/derkenar yan
- bir:** bir sayısı; herhangi bir; beraber; aynı
b. 2a/11, 2b/12, 3b/1, 3b/4, 5b/19, 6a/15, 6b/7, 7a/5, 7a/8, 007a/18, 7b/19, 8a/11, 8a/14, 8a/15, 8a/16, 8a/19, 8b/2, 8b/9, 8b/11, 8b/13, 9a/17, 9b/4, 9b/16, 10a/4, 10a/11, 10a/19, 10b/2, 11a/14, 11a/16, 11a/18, 11a/19, 11b/6, 11b/16, 12a/13, 12a/16, 12a/17, 12b/9, 12b/16, 12b/17, 012b/19, 13a/2, 13a/3, 13a/11, 13a/13, 15a/5, 15b/1, 16b/1, 16b/4, 17a/15, 17a/18, 17b/9, 18a/7, 18a/8, 18a/10, 18b/4, 19a/3, 19a/17, 19b/7, 19b/11, 19b/14, 20a/17, 20b/15, 21a/4, 21a/5, 21b/2, 21b/13, 22b/19, 23a/5, 23b/19, 24b/15, 24b/18, 25a/1, 25a/2, 25a/5, 25a/6, 25b/2, 25b/4, 25b/6, 26a/7, 26b/12, 26b/16, 27a/17, 27b/2, 28a/13, 28a/14, 28a/16, 28b/1, 28b/2, 29a/9, 29a/15, 30a/17, 30b/3, 30b/17, 31a/8, 31b/11, 32a/2, 32a/6, 32a/12, 32a/14,

032b/15, 33a/5, 33b/7, 33b/10,
33b/13, 33b/16, 34a/9, 34a/17,
34b/3, 34b/7, 34b/8, 34b/18,
36a/7, 36a/8, 36a/12, 36a/16,
36b/4, 36b/16, 37a/1, 37a/6,
37b/7, 37b/14, 38a/1, 38b/9,
39a/1, 39a/18, 39b/13, 39b/16,
40a/2, 40a/9, 40a/18, 40b/9,
40b/10, 40b/19, 41a/1, 42a/8,
42a/9, 42a/12, 42b/8, 42b/9,
42b/11, 43a/7, 43b/7, 43b/8,
43b/11, 44a/10, 44a/18, 44b/6,
45a/5, 45a/11, 45a/13, 45a/19,
45b/3, 45b/4, 45b/8, 45b/10,
45b/13, 45b/18, 46a/19, 46b/2,
046b/13, 46b/15, 47b/2,
47b/derkenar üst, 48a/derkenar
üst, 48a/derkenar yan, 48b/10,
48b/13, 48b/derkenar üst, 49b/5,
49b/8, 49b/15, 52a/1,
52a/derkenar alt, 53a/15, 53a/18,
53b/8, 53b/9, 53b/14, 54a/9,
054b/1, 55a/11, 55b/7, 55b/9,
55b/15, 55b/17, 56a/6, 56a/10,
56a/14, 56a/17, 56a/19, 56b/8,
56b/10, 56b/12, 57a/2, 57a/10,
57a/11, 57a/18, 57b/9, 58a/7,
58a/9, 58b/3, 58b/5, 58b/15,
58b/16, 59a/7, 59a/13, 59a/17,
59b/8, 60a/7, 60b/8, 60b/10,
61a/6, 61a/9, 61b/1, 61b/3,
61b/4, 61b/5, 62a/3, 62a/4,
62a/5, 62a/19, 62b/1, 62b/6,
63a/14, 63a/17, 63b/6, 63b/7,
65a/1, 65a/13, 65b/13, 65b/14,
65b/16, 65b/19, 66a/9, 67a/4,
70a/2, 70b/18, 70b/19,
071a/10, 71a/13, 71b/2, 71b/4,
71b/5, 72b/10, 72b/14, 73a/6,
73a/19, 73b/1, 73b/2, 74a/11,
74a/12, 74a/14, 74b/7, 74b/12,
74b/17, 75b/7, 75b/8,
75b/derkenar üst,
075b/derkenar yan, 76a/4, 76a/6,
76a/13, 76a/derkenar üst,
76a/derkenar yan, 76a/derkenar
alt, 76b/10, 76b/19,
76b/derkenar üst,

076b/derkenar yan, 76b/derkenar
alt, 77a/1, 77a/7, 77a/14,
77a/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 77a/derkenar alt,
77b/derkenar üst, 77b/derkenar
yan, 77b/derkenar alt, 78a/11,
78a/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78a/derkenar alt, 78b/4,
78b/7, 78b/17, 78b/derkenar yan,
78b/derkenar yan,
078b/derkenar alt, 79a/7,
79a/derkenar üst, 79a/derkenar
yan, 79b/3, 79b/4, 79b/9,
79b/10, 79b/14, 79b/17,
079b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 80a/3, 80a/16, 80a/17,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 80a/derkenar alt, 80b/12,
80b/13, 80b/14, 80b/15,
80b/derkenar üst, 80b/derkenar
yan, 80b/derkenar alt, 81a/6,
81a/7, 81a/9, 81a/16, 81a/17,
81a/derkenar üst, 81a/derkenar
yan, 81a/derkenar alt, 81b/6,
81b/13, 81b/derkenar üst,
81b/derkenar yan, 82a/2, 82a/4,
82a/derkenar üst,
082a/derkenar yan, 82a/derkenar
alt, 82b/1, 82b/2, 82b/9, 82b/12,
82b/13, 82b/15, 82b/16,
82b/derkenar üst,
082b/derkenar yan, 82b/derkenar
alt, 83a/5, 83a/6, 83a/8, 83a/19,
83a/derkenar üst, 83a/derkenar
yan, 83a/derkenar alt, 83b/2,
083b/16, 83b/derkenar üst,
83b/derkenar yan, 84a/5, 84a/6,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
yan, 84a/derkenar alt, 84b/2,
84b/derkenar yan,
085a/derkenar üst, 85a/derkenar
yan, 85a/derkenar alt, 85b/1,
85b/7, 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan, 85b/derkenar
alt, 86a/4, 86a/derkenar üst,
086a/derkenar yan, 86a/derkenar
alt, 86b/2, 86b/15, 86b/derkenar
üst, 86b/derkenar yan,

86b/derkenar alt, 87a/derkenar üst, 87a/derkenar yan, 87a/derkenar alt, 087b/18, 87b/19, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88a/1, 88a/2, 88a/10, 88a/16, 88a/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 88b/8, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 89a/6, 89a/15, 89a/derkenar üst, 89a/derkenar alt, 89b/10, 089b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 89b/derkenar alt, 90a/10, 90a/14, 90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 90a/derkenar alt, 90b/2, 90b/6, 90b/11, 90b/12, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 91a/12, 92a/8, 92a/10, 92b/3, 92b/7, 93b/7, 93b/8, 93b/10, 94a/16, 94a/19, 94b/8, 94b/17, 95a/1, 95a/4, 95a/8, 95a/9, 95a/10, 95a/16, 96a/10, 96b/1, 96b/4, 96b/6, 96b/9, 97a/8, 97a/16, 97b/4, 97b/8, 97b/13, 98a/2, 98b/5, 98b/14, 98b/19, 99a/5, 99a/9, 99a/12, 99b/3, 100a/5, 100a/11, 100a/16, 100b/5, 100b/19, 101a/6, 101a/7, 101b/7, 102a/2, 102a/3, 102a/4, 102a/7, 102a/8, 102b/1, 102b/3, 103a/10, 103a/12, 103a/14, 103a/15, 103a/17, 103a/19, 103b/1, 103b/4, 103b/9, 103b/10, 103b/17, 104a/4, 104a/17, 105a/9, 105a/13, 105a/14, 105a/17, 105b/17, 106a/14, 106a/16, 106b/3, 106b/4, 106b/14, 106b/19, 107a/9, 107b/4, 107b/12, 108a/8, 108a/13, 108b/15, 108b/17, 108b/18, 109a/5, 109b/3, 109b/7, 109b/12, 110a/4, 110a/9, 110a/12, 110a/16, 111a/5, 111a/7, 111a/19, 111b/9, 111b/14, 111b/19, 112b/8, 112b/14, 113a/14, 113a/15, 113b/2, 113b/6, 113b/8, 113b/16, 114a/1, 114b/6, 114b/10, 115a/4, 115a/6, 115a/9, 115a/11, 115a/14, 115a/15, 115b/5, 115b/13, 116a/6, 116b/14, 116b/18, 117a/5, 117a/8, 117a/9, 117a/11, 117a/19, 117b/4, 117b/6, 117b/7, 117b/8, 117b/9, 117b/11, 117b/13, 117b/14, 117b/15, 118a/18, 118a/19, 118b/3, 118b/4, 118b/6, 119a/2, 119a/9, 119a/15, 119b/4, 119b/7, 119b/11, 119b/16, 120a/2, 120a/12, 120a/13, 120a/17, 120b/9, 120b/10, 120b/14, 120b/15, 121a/4, 121a/13, 121a/14, 121a/19, 121b/2, 121b/4, 121b/18, 122a/3, 122a/8, 122a/9, 122a/19, 122b/1, 122b/6, 123a/1, 123a/10, 123a/16, 124a/6, 124a/19, 124b/1, 124b/5, 124b/17, 124b/18, 124b/19, 125a/1, 125a/4, 125a/9, 125a/15, 125b/13, 125b/17, 126a/8, 126a/9, 126b/11, 126b/15, 127a/1, 127a/2, 127a/7, 127a/8, 127a/12, 127a/18, 127a/19, 127b/1, 127b/2, 127b/10, 127b/11, 127b/13, 127b/17, 128a/3, 128a/7, 128a/8, 128a/9, 128a/18, 128b/5, 128b/8, 128b/14, 129a/4, 129a/7, 129a/8, 129a/9, 129a/10, 129a/15, 129a/16, 129a/17, 129a/18, 129a/19, 129b/1, 129b/4, 129b/12, 129b/14, 129b/15, 129b/16, 129b/19, 130a/4, 130a/5, 130a/6, 130a/10, 130a/14, 130a/15, 130a/18, 130b/9, 130b/17, 130b/18, 131a/4, 131b/5, 131b/6, 131b/7, 131b/8, 132a/3, 132a/13, 132b/9, 133a/5, 133b/10, 133b/12, 134b/5, 134b/13, 135b/3, 135b/6, 135b/10, 135b/11, 135b/14, 135b/15, 135b/18, 136a/11, 136b/11, 137a/17,

137b/2, 137b/4, 137b/10,
137b/11, 137b/12, 138a/2,
138a/14, 138a/15, 138b/4,
138b/17, 139a/1, 139a/6,
139a/11, 139b/3, 139b/12,
139b/17, 140b/9, 140b/15,
140b/18, 140b/19, 141a/1,
141a/15, 141a/18, 141b/1,
141b/2, 141b/3, 141b/4, 141b/5,
141b/10, 141b/15, 142a/8,
142a/10, 142a/12, 142a/16,
142b/12, 144a/7, 146a/7,
146a/19, 146b/10, 147a/4,
147a/8, 148a/4, 148a/5, 148b/11,
148b/14, 149a/8, 149a/9,
149a/10, 149a/11, 149a/12,
149a/13, 149a/14, 149a/17,
149b/2, 149b/9, 149b/10,
149b/17, 150a/8, 150b/14,
151a/2, 151a/9, 151a/12, 151b/5,
151b/6, 151b/19, 152a/15,
152a/18, 152b/4, 152b/6,
152b/7, 152b/10, 152b/19,
153a/1, 153a/2, 153a/11,
153a/17, 153b/14, 154a/14,
154b/9, 154b/10, 155a/1, 155a/4,
155a/5, 155a/7, 155a/11,
155b/14, 155b/17, 155b/18,
156a/3, 156a/4, 156b/8, 156b/16,
157a/5, 157a/7, 157a/11,
157a/18, 157b/1, 157b/7,
157b/8, 158a/4, 158a/9, 158a/11,
158a/12, 158a/13, 158a/18,
158b/5, 158b/7, 158b/12,
159a/4, 159a/8, 159b/4, 159b/13,
160a/3, 160a/5, 160a/11,
160a/12, 160a/15, 160a/16,
160a/18, 160b/3, 160b/4,
160b/5, 160b/7, 160b/19,
161a/8, 161a/10, 161a/11,
161a/16, 161a/18, 161b/11,
161b/12, 161b/18, 163a/7,
163b/10, 163b/13, 164a/4,
164a/6, 164a/7, 164a/17, 164b/5,
164b/10, 164b/15, 165a/14,
165b/1, 166a/4, 166b/10,
166b/11, 167a/13, 168a/1,
168a/3, 168b/8, 168b/18, 169a/1,

169b/1, 169b/9, 169b/10,
169b/17, 170a/1, 171b/3,
171b/6, 171b/8, 172a/4, 172a/6,
172a/11, 172b/12, 172b/17,
173a/10, 174a/3, 174a/5, 174a/6,
174a/8, 174a/9, 174a/10,
174a/11, 174a/15, 174a/16,
174b/6, 174b/11, 174b/19,
175b/1, 175b/11, 175b/12,
176a/1, 176a/2, 176a/3, 176b/18,
177a/8, 177a/13, 177b/5,
177b/12, 178a/8, 178b/12,
179a/2, 179b/1, 179b/5,
179b/14, 180a/19, 180b/1,
181a/16, 181b/9, 181b/15,
181b/16, 182b/5, 182b/6,
183a/5, 183a/6, 183a/11,
183a/12, 183b/17, 184b/1,
184b/10, 184b/12, 185a/14,
185a/18, 185b/3, 185b/11,
186a/6, 186a/10, 186b/3,
186b/12, 187a/3, 187a/11,
187b/12, 187b/15, 188a/1,
188a/4, 188a/7, 188b/8, 188b/16,
189a/11, 189b/4, 189b/8, 190a/2,
190a/9, 190a/12, 190a/16,
190b/2, 190b/11, 191a/4, 191a/6,
191a/19, 191b/2, 191b/11,
191b/12, 192a/10, 192a/19,
192b/13, 192b/15, 192b/17,
192b/18, 192b/19, 193a/7,
193a/9, 194a/4, 194b/17,
195a/14, 195b/3, 195b/7, 196a/6,
196a/12, 196a/16, 196a/19,
196b/2, 196b/5, 196b/6, 196b/7,
196b/9, 197a/13, 197b/12,
197b/15, 199b/4, 199b/14,
199b/15, 199b/16, 200a/2,
200a/7, 200a/8, 200b/8,
200b/9, 200b/10, 200b/18,
201a/1, 201a/2
b.+ de 149a/9
b.+ den 74b/6
b.+ dür 77a/9
b.+ i idi 23a/8
b.+ i 5b/6, 6b/5, 6b/13, 8b/8,
8b/9, 10b/14, 16a/6, 16a/15,
16b/11, 16b/derkenar yan,

17a/18, 18b/8, 18b/9, 22b/16,
23a/2, 23a/3, 23a/5, 23a/8,
23a/11, 23a/14, 23b/2, 25b/14,
28a/18, 29a/14, 31b/16, 34a/3,
37b/2, 37b/13, 38a/6, 40a/16,
40b/1, 43a/15, 50a/6, 50a/14,
50b/2, 50b/14, 50b/18, 51a/13,
51b/3, 52a/13, 52b/9, 53a/1,
53a/6, 53a/14, 54a/17, 61a/10,
63a/11, 63a/12, 63a/13, 68a/16,
68b/3, 68b/8, 68b/12, 68b/16,
69a/2, 69a/8, 69a/12, 69a/15,
69b/1, 69b/6, 69b/10, 70b/5,
73b/19, 74b/1, 76a/18,
76a/derkenar yan, 76a/derkenar
alt, 77a/derkenar alt,
78a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 80b/11, 81a/16, 84b/3,
86b/8, 86b/9, 90b/derkenar yan,
94a/15, 100a/1, 101a/15, 105b/4,
111a/19, 113a/9, 115a/2,
115a/11, 115b/4, 126b/19,
130b/18, 133b/19, 137b/14,
138b/10, 159a/3, 159b/13,
159b/15, 160b/11, 166b/13,
167a/4, 167a/5, 167b/2, 167b/4,
173a/3, 178a/9, 178a/10, 181b/5,
191a/5, 193b/3, 201a/5
b.+ idürler 76b/4
b. ikibiñ 59b/14
b.+ imüz 86a/5
b.+ in 31b/17, 39a/11, 94a/18,
126a/10, 129a/5
b.+ inden 87a/derkenar üst
b.+ ine 15a/14, 34b/13, 39b/9,
87a/derkenar alt, 98a/12, 99b/19,
114b/16, 127b/15, 127b/16,
135b/2, 151a/14, 192a/11
b.+ inüñ 80b/derkenar yan,
99a/14, 115a/5, 133a/19,
142a/15, 170b/8
b.+ inüz 73a/2, 81b/9, 100a/11
b.+ isaltanat 126a/11
b.+ isırr-ı 'avretdür 191a/13
b.+ isi 7b/2, 9a/4, 11b/2, 12a/5,
12b/6, 37a/4, 37a/17, 46b/4,
75b/derkenar alt,

076a/18, 76a/derkenar yan,
76b/derkenar yan, 77a/derkenar
yan, 77b/derkenar üst,
78b/derkenar yan, 78b/derkenar
alt, 79b/derkenar üst,
80a/derkenar üst, 81b/derkenar
yan, 83a/derkenar üst,
83b/derkenar yan, 85a/derkenar
alt, 85b/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 86b/derkenar
alt, 87a/derkenar yan,
90a/derkenar yan, 90b/7, 95a/14,
97b/12, 97b/17, 104b/4, 110a/7,
115a/10, 133b/14, 151a/8,
155a/9, 167a/4, 168b/12,
175b/6, 183a/12, 186a/1,
189a/13, 190a/19, 192a/11,
200b/9
b.+ isidür 36a/6, 37b/9
b.+ isin 34a/19, 36b/15, 45a/7,
82a/derkenar yan, 87b/derkenar
alt, 105a/10
b.+ isinde 54b/4
b.+ isinden 89a/derkenar yan,
90a/derkenar yan
b.+ isine 24a/13, 79b/derkenar
yan, 81b/derkenar üst,
82a/derkenar yan, 83a/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 90b/derkenar
alt, 140a/6
b.+ isinüñ 84b/derkenar alt,
85a/derkenar üst, 89b/derkenar
yan
b. itdi 104a/7
b. lükme şatar 121a/7
b. olmuş ola 75a/1
b. olmuş 198b/15
b. olmuşdur 117a/6
biräder: Far. erkek kardeş
b. 82a/18, 110a/5, 121b/6,
123a/2
b.+ i 23a/11, 32a/8, 36a/11,
38a/17, 39a/9, 47b/12, 54b/5,
90a/derkenar alt, 120b/4, 122b/3
b.+ idür 23b/11
b.+ im 120b/4
b.+ inden 123a/5

- b.+ ine 90a/derkenar alt
b.+ inüñ 122a/2, 122a/14,
122a/17
b.+ leri 23a/16
b.+ leridürler 146a/8
b.+ lerüñ 42a/10
b.+ üm 90a/derkenar alt
b.+ ümden 90a/derkenar yan
- birāderlik:** Far.+T. kardeşlik
b. 120a/1, 120a/2, 122b/18
b. ideyim 121b/5
- birāder-zāde:** Far. kardeş çocuğu;
yeğen
b.+ si 48b/derkenar üst, 54b/8,
55a/2
b.+ sidür 48a/derkenar yan
- bī-raḥmlık:** Far.+Ar.+T. kalpsizlik
b. 94b/2
- biraz:** biraz, bir parça, azıcık
b. 103a/19, 167b/16
- birbiri:** karşılıklı olarak biri ötekini,
öteki de onu, birbiri krş. biribiri
b. 37b/12, 59b/6, 89a/derkenar
alt, 92a/4, 128a/16, 135b/4
b.+ müz 151b/10
b.+ n 121a/18
b.+ nden 87a/5, 124b/3
b.+ ne düşüp 38b/7
b.+ ne 7b/6, 76b/derkenar üst,
82b/derkenar yan
b.+ nün 147a/12
b.+ nüz 81a/6
- bir buçuk:** bir buçuk sayısı
b. 128b/14
- bire'sihi:** Ar. kendi başına, bizzat
b. 155b/17
- birecük:** Şanlıurfa'nın Birecik ilçesi
b. 52a/11
- birer:** bir sayısının üleştirme sayı sıfatı
b. 6b/17, 9a/18, 10a/10, 23a/8,
23a/9, 23a/10, 71b/13, 131b/8,
139a/2, 141b/12, 160b/12,
173b/5, 173b/13
- biribiri:** birbiri krş. birbiri
b. 19b/16
- birik -:** birikmek
b.- di 126b/11
b.- üp 55b/15
- birkaç:** çok olmayan, az sayıda
b. 6b/13, 29b/3, 34b/5, 34b/12,
38b/19, 49a/16, 52b/8, 55a/18,
55b/13, 56a/19, 56b/8, 57b/19,
76a/derkenar üst, 78a/derkenar
alt, 79a/16, 81b/derkenar üst,
85a/6, 117b/3, 126a/17,
126b/5
b.+ ı 28a/18
b.+ ın 39a/12, 40a/8
- birle:** ile
b. 3a/9, 3a/10
- birün:** Far. fazla ; dış, dışarı
b. 7a/17
b.-ı şadākat-i efzūnı 51b/7
b.-ı zāhid 26a/6
b. oldılar 6a/17
- bisāt:** Ar. eşik, post, kilim, döşeme,
mefruşat b. 201a/3
kurb-ı b. 89a/11
b.-ı 'arşa-i 'ālem-i imkāna
144a/1
b.-ı 'ubūdiyyet-i
mülāzımlarından 176b/3
b.-ı 'ubūdiyyetde 185a/11
b.-ı 'ubūdiyyetinde 175b/3
b.-ı kurbdan 187b/18
b.-ı kurbumuzda 179a/9
b.-ı şühüd 166b/12
b.-ı şükr-i mülāzımı 175a/10
b.+ ı 90a/9
'adl-i b.+ ın 77a/derkenar yan
b.+ ına 146b/17, 148a/18,
187b/16
'ubūdiyyet-i b.+ ına 162b/11
kurb-ı b.+ ına 77b/11, 100b/10
b.+ ında 91a/15, 143b/17
- bī-sebāt:** Far.+Ar. sözünde durmama
b. ve bī' itibār olmuş olur
76b/derkenar yan
- bī-sebeb:** Far.+Ar. sebepsiz, boş yere
b. 132a/18
- bi'set:** Ar. gönderme
kabl-i b.+ü'r-resül 6b/13
- bismi'llah:** Ar. Allah'ın adıyla
b. 8a/14
kırā'at-i ism-i b. 88b/14

- bismi'llahi'r-raḥmāni'r raḥīm:** Ar.
rahman ve rahim olan Allah'ın
adıyla
b. 62a/1
- biş:** beş sayısı krş. beş
b.+ dür 181b/17
- bīşe:** Far. orman, meşelik
b.+ sinüñ 3a/17
- bī-şek:** Far.+Ar. şüphesiz
b. 11a/9
- bī-şübhe:** Far.+Ar. şüphesiz
b. 76a/derkenar üst, 84a/8,
85b/derkenar alt, 198a/17
- bişümār:** Far. sayısız, pek çok
'asker-i b. 52a/8
ķurūn-ı b. 199b/6
b.+ dur 148a/10
- bişür -:** bişirmek
b.- mişler idi 130b/8
b.- üp 88b/derkenar üst
- bit -:** bitmek
b.- er olup 3a/11
b.- er 85b/derkenar üst
ot b.- mez ola 81b/7
- bī-ṭākat:** Far.+Ar. güçsüz
b. ħalup 77b/derkenar yan
- bī-te'emmül:** Far.+Ar. bir işi etraflica
düşünmeden
b. 82a/derkenar alt
- bī-tekellüf:** Far.+ Ar. teklifsiz, senli
benli
b. olmışam 60b/10
- bī-tevaḫḫuf:** Far.+ Ar. durmadan,
beklemeden, gecikmeksizin
b. 40b/4
- bi't-taḫḫīk:** Ar. tahkik ederek, tahkik
edilerek, araştırma sonunda
b.-i beşerüñ 29b/2
- bitür -:** bitirmek
b.- e 80a/4
b.- megi 132a/9
b.- mek 78b/derkenar yan
b.- üp 80a/11, 81b/derkenar alt
b.- ür 116b/18
- bī-vāsīta:** Far.+Ar. vasıtasız
b. 144b/12
- biz:** çoğul ikinci kişi zamiri
b. 65b/13, 71a/8, 71a/12,
79b/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 82b/derkenar alt, 84a/2,
84a/3, 85b/derkenar üst,
087a/derkenar alt, 88a/derkenar
yan, 88a/derkenar alt, 94b/12,
97b/18, 98b/11, 102b/6, 111b/7,
111b/8, 118b/8, 119a/14,
119b/10, 120a/2, 120a/4, 127a/4,
143a/14, 143a/18, 143b/10,
143b/16, 148a/4, 148a/11,
153a/11, 160b/8, 162b/13,
177a/19, 177b/4, 177b/8, 181a/7,
183a/17, 183b/18, 186a/1,
195a/14
b.+ den 30b/3, 75b/9, 120b/3,
136b/8, 183b/18, 194a/6, 194a/7
b.+ e 33a/18, 39b/12, 64a/16,
78a/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 82b/derkenar alt,
85a/derkenar yan, 88a/derkenar
alt, 107b/15,
119b/11, 119b/18, 146b/8
b.+ i 33b/10, 87b/13, 98a/17,
109a/6, 110a/13, 120a/5,
121b/17, 184a/11
b.+ lerden 91b/3
b.+ üm 35b/17, 40a/14, 45a/15,
76a/3, 76b/derkenar yan,
77a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 80a/derkenar alt,
80b/derkenar üst, 82b/derkenar
yan, 83a/derkenar yan ,
84b/derkenar alt, 85a/17, 93b/9,
96a/7, 97b/18, 98a/1, 101a/3,
103b/9, 103b/10, 110a/12,
110a/13, 119a/18, 119b/3,
119b/4, 120b/2, 127a/5, 140b/4,
140b/8, 141a/8, 143a/17,
143b/12, 144a/11, 144b/7,
148a/2, 148a/4, 148a/5, 151b/10,
152b/7, 152b/19, 153a/1, 153a/2,
162b/10, 162b/15, 164a/4,
168a/18, 174a/16, 174a/17,
174a/18, 174a/19, 174b/1,
174b/12, 174b/13, 177a/4,
177a/18, 177b/7, 178b/3, 179a/7,
180a/15, 181a/2, 182a/12,

- 182b/16, 184b/19, 185b/19,
186a/1, 188b/16, 194b/17,
195a/15, 195a/16, 195a/17,
196b/1, 197b/1, 200a/9, 200a/12,
200a/14, 200a/15
b.+ ümdür 120b/1
- biz:** bez; kumaş
b. 128b/8
- bizā'at:** Ar. ticaret eşyası; tüccar malı
b.-1 müzcāt 82b/13
b.-1 müzcāt-ı fānī 143a/19
b.-1 müzcātuḡ 148a/7
b.-1 yaḡīn 200a/14
- bī-zār:** Far. bıkmış, usanmış
b.+ ım 120a/8, 122b/14, 201a/9
b. ol 122b/14
b. olduḡ 120a/5
b. olmam 120a/10
b. olmaḡ 120a/9
- bizcileyin:** bizim gibi
b. 148a/10, 148a/11, 200a/11
- bī-zer':** Far.+Ar. ürünsüz, ekinsiz
vādī-i b. olmaḡın 6b/1
- bī-zevāl:** Far.+Ar. sona ermeyen, yok
olmayan devlet-i b.+ dūr
164b/9
- bi'z-zarūr:** Ar. zorunlu olarak, ister
istememez
b. 55b/3, 58a/14, 60a/17,
83a/derkenar alt, 159a/5
- bi'z-zāt:** Ar. kendi, kendisi
b. 17b/2, 22a/4, 35b/19, 52b/7,
54b/11, 57b/5, 58a/18, 60a/12
- boḡaz:** boḡaz, boynun ön bölümü
b. 171b/19
b.+ a 172a/3
b.+ ıma 128a/10
b.+ ını 8b/1
b.+ larından 194a/5
- boḡazla -:** boḡazlamak
b.- yup 37a/7, 40a/16
- boḡdan:** Moldova'nın eski adı
b.+ ı 51a/3
- bol:** çok, geniş
b. 134b/2
b. dutup 179a/6
b.+ ı 134b/18
- b. idüp 179a/10
- bolluḡ:** fazlalık; artıklık; bereket
b. 77b/17
b.+ da 163b/2
b.+ ı 135a/11
- bosna:** Bosna ülkesi
b. 51a/12
- boşa -:** boşamak
b.- maḡ 21a/15
b.- maḡuz 21a/16
b.- yup 19b/10, 19b/12
- boşat -:** boşaltmak
b.- maḡdan 75b/derkenar yan
b.- mışdur 103b/1
- boy:** boy, uzunluk
b.+ ı 105b/7
b.+ ından 35a/14
- boylu:** boylu, boyu olan
b. 14b/12, 37b/7, 41b/2
- boynuz:** boynuz
b.+ larile 92a/4
- boyun:** boyun
b. 135a/7, 135a/8
b.+ da 134a/18
b.+ ı 187a/3
b.+ ına 57b/14, 86b/derkenar alt,
92a/11, 146b/7, 176a/1
b.+ ında 77a/18, 124b/1
b.+ ların 185a/10
b.+ larına 92a/18
b.+ uḡa 78b/derkenar yan
- boz -:** bozmak
b.- ar 101b/11
b.- maḡ 156a/19
b.- maḡda 79a/derkenar üst
b.- mayup 76a/derkenar yan
b.- up 35b/15, 38a/9,
84a/derkenar alt
- bozḡun:** yenilgi
b.+ ında 25b/4
- böcek:** böcek
b. 150a/17
b.+ lere 149b/19
- böḡür:** böḡür, vücudun kaburga ile
kalça arasındaki bölümü
b.+ ında 44a/10
b.+ ünedür 141a/7
- böyle:** böyle

b. 2b/13, 15a/14, 25b/9, 28b/19, 30a/7, 33a/9, 33b/14, 33b/16, 34a/11, 44b/12, 54a/7, 60b/3, 65b/18, 66a/9, 66a/11, 69a/2, 69a/4, 75b/derkenar yan, 77b/10, 077b/derkenar yan, 77b/derkenar alt, 80b/13, 81a/6, 81a/derkenar yan, 83a/3, 83a/17, 83b/7, 83b/derkenar yan, 85b/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 86a/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 86b/derkenar yan, 87a/derkenar üst, 88a/2, 88b/7, 88b/derkenar üst, 89a/16, 89b/derkenar alt, 090a/derkenar üst, 90b/11, 92b/19, 95a/11, 96b/13, 97a/11, 97b/18, 98a/18, 112b/17, 115b/3, 117b/2, 118b/2, 118b/4, 118b/8, 118b/9, 120a/5, 122a/7, 130b/15, 131b/18, 133a/10, 140b/8, 148a/5, 153b/18, 154b/3, 155a/2, 157b/16, 160a/17, 170a/4, 189b/14, 196a/7
b.+ dür 66a/8, 77b/4, 77b/9, 87b/12, 109a/9
b. idiler 14b/12
b. idügi 87b/derkenar üst
b. iken 81a/derkenar yan, 101a/2, 189b/13
b.+ lerince 49a/10

böylece: bu biçimde, böylelikle

b. 100a/15

bu: yerde, zamanda, veya söz zincirinde

en yakın olanı işaret yoluyla gösteren bir söz

b. 2b/6, 2b/8, 2b/11, 2b/14, 3b/4, 3b/5, 3b/12, 3b/15, 3b/18, 006b/3, 7a/5, 7a/7, 7a/8, 7a/9, 8b/12, 10b/17, 11b/15, 12b/8, 14b/19, 16a/6, 16b/3, 18b/1, 18b/4, 19a/12, 19b/11, 20a/8, 20a/9, 20a/19, 23a/6, 23a/16, 23b/15, 24b/13, 25a/4, 25a/9, 25a/14, 25b/18, 26a/3, 26a/11, 26a/12, 27a/19, 28a/17, 28b/13, 28b/19, 30a/12, 30a/18, 31a/15,

31b/3, 31b/19, 32a/10, 33a/2, 33b/16, 34a/10, 34a/11, 34b/18, 35a/1, 35b/10, 35b/17, 36a/1, 36a/10, 36a/11, 36a/14, 36a/17, 36b/13, 37a/11, 37b/9, 38a/16, 38a/18, 38b/2, 38b/15, 39a/11, 39a/19, 39b/14, 40a/18, 40b/18, 42a/6, 43b/13, 44a/2, 44a/11, 44a/19, 44b/5, 44b/9, 44b/13, 45a/17, 45b/12, 46a/2, 47a/2, 47a/4, 47b/4, 47b/derkenar üst, 047b/derkenar yan, 48a/3, 48a/derkenar yan, 48b/derkenar üst, 48b/derkenar yan, 49a/8, 49b/13, 53b/12, 53b/19, 54a/12, 54a/14, 56a/12, 56a/13, 56a/15, 56b/13, 57a/18, 57b/2, 58a/14, 58b/12, 58b/15, 59a/9, 59a/13, 59b/7, 59b/19, 60a/8, 60a/16, 60b/3, 60b/8, 60b/10, 61a/8, 061a/9, 61b/3, 61b/5, 61b/17, 63a/19, 64b/18, 64b/19, 65a/5, 65a/14, 65a/15, 65b/18, 66a/9, 66a/19, 67b/12, 67b/13, 68a/9, 68a/10, 68a/11, 68a/12, 69a/4, 70b/18, 71a/12, 71b/9, 72a/1, 73b/4, 75a/11, 75b/derkenar yan, 75b/derkenar alt, 76a/2, 76a/4, 76a/10, 76a/11, 76a/12, 76a/17, 76a/derkenar üst, 76a/derkenar yan, 76a/derkenar alt, 76b/4, 76b/6, 76b/7, 76b/11, 76b/15, 76b/16, 76b/18, 76b/derkenar üst, 76b/derkenar alt, 77a/2, 77a/derkenar yan, 77a/derkenar alt, 77b/5, 77b/derkenar üst, 77b/derkenar yan, 77b/derkenar alt, 78a/10, 78a/11, 78a/12, 78a/derkenar üst, 78a/derkenar yan, 78a/derkenar alt, 78b/2, 078b/3, 78b/4, 78b/6, 78b/9, 78b/13, 78b/derkenar üst, 78b/derkenar alt, 79a/13, 79a/14, 79a/15, 79a/16, 79a/17, 79a/derkenar üst, 79a/derkenar yan, 79b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 79b/derkenar

alt, 80a/10, 80a/derkenar üst,
80a/derkenar yan,
080a/derkenar alt, 80b/derkenar
üst, 80b/derkenar yan, 81a/8,
81a/14, 81a/derkenar yan,
81a/derkenar alt, 81b/14,
81b/derkenar üst, 81b/derkenar
yan, 82a/4, 82a/14, 82a/19,
82a/derkenar yan, 82a/derkenar
alt, 82b/1, 82b/12, 82b/13,
82b/16, 82b/17, 82b/derkenar
üst, 82b/derkenar yan,
82b/derkenar alt, 83a/7, 83a/19,
83a/derkenar yan, 83b/5, 83b/10,
83b/11, 83b/derkenar üst,
083b/derkenar yan, 83b/derkenar
alt, 84a/7, 84a/13, 84a/18,
84a/derkenar yan, 84b/19,
84b/derkenar üst, 84b/derkenar
yan, 84b/derkenar alt,
085a/5, 85a/6, 85a/7, 85a/14,
85a/derkenar üst, 85a/derkenar
yan, 85a/derkenar alt,
85b/derkenar üst, 85b/derkenar
alt, 86a/18, 86a/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 86b/6, 86b/7,
86b/17, 86b/18, 86b/derkenar
yan, 86b/derkenar alt, 87a/3,
87a/derkenar üst,
087a/derkenar yan, 87a/derkenar
alt, 87b/6, 87b/7, 87b/14,
87b/derkenar üst, 87b/derkenar
yan, 87b/derkenar alt, 88a/1,
88a/3, 88a/4, 88a/11, 88a/12,
88a/15, 88a/18, 88a/19,
88a/derkenar yan, 88b/1, 88b/2,
88b/derkenar üst,
088b/derkenar yan, 89a/16,
89a/17, 89a/18, 89a/derkenar
üst, 89a/derkenar yan,
89a/derkenar alt, 89b/17,
89b/derkenar yan, 89b/derkenar
alt, 90a/10, 90a/16, 90a/derkenar
üst, 90a/derkenar yan,
90a/derkenar alt, 90b/4, 90b/11,
90b/derkenar üst, 90b/derkenar
yan, 91a/4,

091a/5, 91a/6, 91a/8, 91a/9,
91a/12, 91a/13, 91a/16, 91a/18,
91a/19, 92a/13, 93a/3, 93a/10,
93a/11, 93a/16, 93b/3, 93b/11,
93b/16, 94a/1, 94a/4, 94a/9,
94a/10, 94a/16, 94a/18, 94b/3,
94b/10, 94b/18, 94b/19, 95a/12,
95b/2, 95b/4, 95b/7, 95b/17,
96a/3, 96a/11, 96b/4, 96b/7,
96b/8, 96b/11, 97a/2, 97a/12,
97a/15, 97b/3, 97b/4, 97b/5,
97b/7, 97b/10, 97b/13, 97b/16,
98a/2, 98a/3, 98a/13, 98a/19,
98b/8, 98b/10, 98b/14, 99a/3,
99a/4, 99a/5, 99a/11, 99a/15,
099a/16, 99b/9, 99b/11, 99b/14,
100a/6, 100a/7, 100a/12,
100a/17, 100b/2, 100b/8,
100b/12, 101b/12, 101b/13,
101b/14, 101b/15, 101b/17,
101b/18, 102a/5, 102b/6,
102b/14, 102b/16, 102b/19,
103a/1, 103a/2, 103a/13,
103a/18, 103b/9, 103b/10,
103b/15, 103b/17, 104b/3,
105a/15, 105b/2, 105b/5,
105b/9, 105b/11, 105b/12,
106a/6, 106a/7, 106a/9, 106a/10,
106b/6, 106b/7, 106b/14,
106b/16, 106b/17, 106b/18,
106b/19, 107a/1, 107a/4, 107a/5,
107a/7, 107a/9, 107a/10,
107a/15, 107a/16, 107a/18,
107a/19, 107b/1, 107b/2,
107b/4, 107b/5, 107b/13,
107b/14, 108a/1, 108a/3, 108a/4,
108a/5, 108a/7, 108a/9, 108a/13,
108a/17, 108b/1, 108b/4,
108b/15, 109a/5, 109a/7, 109b/3,
109b/4, 109b/5, 109b/19,
110a/10, 110a/11, 110a/12,
110a/19, 110b/13, 110b/18,
111a/1, 111b/10, 112a/3,
112a/19, 112b/1, 112b/3,
112b/17, 113a/7, 113b/13,
114b/4, 114b/6, 115a/3, 115a/7,
115a/10, 115a/17, 115b/10,
116a/6, 116b/6, 116b/10,

116b/11, 116b/12, 117a/4,
117a/5, 117a/6, 117a/9, 117b/6,
118b/5, 118b/7, 118b/8, 118b/9,
118b/16, 119b/11, 119b/18,
120a/1, 120a/4, 120a/6, 120a/14,
120a/15, 120a/19, 120b/7,
120b/11, 121b/10, 122a/10,
122b/2, 122b/11, 122b/17,
123a/5, 123a/17, 123a/18,
124a/5, 124a/10, 124a/13,
125b/9, 125b/19, 126a/1, 126a/7,
126a/12, 126a/13, 126a/14,
126a/15, 126a/16, 126a/19,
126b/6, 127a/3, 127a/7, 127a/8,
127a/9, 127a/10, 127b/8,
127b/13, 127b/14, 128a/5,
128a/12, 128b/1, 128b/10,
129b/6, 129b/7, 129b/18,
130a/6, 130a/13, 130a/17,
131a/7, 131a/9, 131a/11,
131a/19, 131b/1, 131b/4, 132a/3,
132b/11, 132b/13, 132b/16,
132b/17, 132b/18,
133a/1, 133a/3, 133b/7, 134a/5,
134a/6, 134a/9, 134a/10,
134a/14, 134a/15, 135a/13,
135a/16, 135b/9, 135b/11,
135b/12, 135b/16, 136b/11,
137b/15, 138a/4, 138a/6,
138a/18, 138a/19, 138b/14,
139a/4, 139a/12, 139a/14,
140a/6, 140a/15, 140b/1, 140b/7,
140b/12, 140b/15, 140b/19,
141a/3, 141b/4, 141b/7,
141b/16, 142a/12, 142a/14,
142a/15, 142a/18, 142a/19,
142b/1, 142b/2, 142b/3, 142b/6,
142b/10, 142b/14, 142b/16,
143a/11, 143a/12, 143b/15,
144a/10, 144a/18, 144b/4,
144b/8, 144b/9, 144b/10,
145a/2, 145a/14, 145a/16,
145a/17, 145b/3, 145b/7,
145b/9, 145b/11, 145b/14,
146a/1, 146a/9, 146a/10, 146b/4,
146b/16, 147a/10, 147a/11,
147a/12, 147b/9, 147b/10,
148a/8, 148a/9, 148a/19, 148b/6,

148b/10, 149a/2, 149a/5, 149a/6,
149a/15, 150a/1, 150a/3, 150a/8,
150a/12, 150a/13, 150a/16,
150a/19, 150b/1, 150b/2,
150b/5, 150b/12, 150b/13,
150b/14, 150b/17, 151a/14,
151b/19, 152a/9, 152a/11,
152a/13, 153a/13, 153b/8,
154a/3, 154a/7, 154a/8, 154a/9,
154b/6, 154b/12, 154b/14,
155a/4, 155a/8, 155a/10,
155a/11, 155a/12, 155a/18,
155a/19, 155b/3, 155b/6,
155b/7, 155b/11, 155b/13,
156a/5, 156a/11, 156a/14,
156a/19, 156b/1, 156b/2,
156b/13, 156b/18, 157a/4,
157a/5, 157a/6, 157a/8, 157a/9,
157a/10, 157a/14, 157a/17,
157b/2, 157b/5, 157b/13,
157b/18, 158a/2, 158a/6, 158a/7,
158a/15, 158b/8, 158b/16,
158b/17, 159a/3, 159a/9,
159a/10, 159a/12, 159a/14,
159a/15, 159a/19, 159b/4,
159b/6, 159b/8, 159b/12,
159b/15, 160a/2, 160a/7, 160a/9,
160a/10, 160a/13, 160a/16,
160a/17, 160a/18, 160b/7,
160b/8, 160b/9, 160b/12,
161a/11, 162a/1, 162a/2,
162a/14, 162a/15, 162b/3,
163b/10, 164a/5, 164a/13,
164b/12, 164b/13, 164b/14,
164b/18, 165a/1, 165a/4, 165a/7,
165a/11, 165a/13, 165a/15,
165a/17, 165b/2, 165b/6,
165b/12, 165b/18, 166a/4,
166a/5, 166a/7, 166a/8, 166a/10,
166a/11, 166a/14, 166a/17,
166b/13, 166b/15, 166b/17,
166b/18, 166b/19, 167a/2,
167a/3, 167a/4, 167a/12, 167b/3,
167b/8, 167b/9, 167b/13,
167b/15, 168a/4, 168a/8, 168b/8,
168b/12, 169a/5, 169b/14,
169b/19, 170a/2, 170a/5, 170a/7,
170a/8, 170a/10, 170a/11,

170a/12, 170a/13, 170a/14,
170a/16, 170a/17, 170a/18,
170b/1, 170b/4, 170b/6, 170b/7,
170b/11, 170b/14, 170b/18,
171a/1, 171a/3, 171a/8, 171a/10,
171a/14, 171a/17, 171a/18,
171b/2, 171b/5, 171b/11,
171b/13, 171b/19, 172a/1,
172a/9, 172a/16, 172a/17,
172b/13, 172b/16, 173a/3,
173a/16, 173a/17, 173a/18,
173b/2, 173b/5, 173b/12,
173b/13, 173b/15, 173b/16,
174a/3, 174a/10, 174a/13,
174a/15, 174a/19, 174b/5,
174b/6, 174b/12, 174b/15,
174b/19, 175a/1, 175a/7,
175a/14, 175b/7, 175b/11,
176a/2, 176a/4, 176a/5, 176a/6,
176a/9, 176a/11, 177a/10,
177b/18, 177b/19, 178a/4,
178a/5, 178a/18, 178b/10,
179a/17, 179a/19, 179b/9,
179b/10, 180a/12, 180b/1,
180b/3, 180b/5, 181a/2, 181a/3,
181a/4, 181a/10, 181b/4,
181b/19, 182a/1, 182a/2, 182a/7,
182a/8, 182a/10, 182a/11,
182a/12, 182a/13, 182a/15,
182b/4, 182b/7, 182b/8,
182b/11, 182b/14, 182b/17,
183a/1, 183a/8, 183a/9, 183a/12,
183b/5, 183b/6, 183b/8,
183b/11, 184a/7, 184a/11,
184a/17, 184a/19, 184b/2,
184b/7, 184b/9, 184b/10,
184b/13, 185b/1, 185b/4,
185b/7, 185b/9, 185b/11,
185b/14, 186a/1, 186b/8, 188a/5,
188a/6, 188a/10, 188a/16,
188a/18, 188b/2, 188b/15,
188b/17, 189a/4, 189a/15,
189a/19, 189b/2, 189b/4,
189b/7, 189b/17, 191a/9,
191a/13, 191b/8, 191b/14,
191b/16, 192a/5, 192b/3,
192b/4, 192b/5, 192b/13,
192b/19, 193a/3, 193a/5, 193a/6,

193a/16, 193b/2, 193b/3,
193b/4, 193b/5, 193b/8,
193b/17, 194a/8, 194b/2,
194b/12, 194b/18, 195b/2,
195b/7, 195b/9, 195b/10,
195b/14, 196a/3, 196b/4,
196b/5, 196b/7, 196b/8,
196b/10, 196b/11, 196b/12,
196b/13, 196b/14, 196b/15,
197a/1, 197a/2, 197a/16, 197b/4,
197b/7, 197b/13, 197b/14,
198a/13, 198a/17, 198b/3,
198b/5, 198b/13, 199a/8, 199a/9,
199a/18, 199b/8, 200a/4,
200a/10, 200a/11, 200a/13,
200a/19, 200b/19, 201a/2,
201a/3, 201a/4, 201a/10,
201a/11
b.+ dur 6b/5, 6b/8, 6b/13, 7a/1,
7b/2, 7b/11, 10a/2, 15a/5,
16a/15, 16b/11, 17a/18, 19a/14,
19b/4, 21b/16, 22a/9, 25a/13,
28a/18, 29a/14, 32a/4, 33b/13,
34a/7, 34a/13, 34a/15, 34a/16,
40b/8, 41a/15, 43a/12, 43b/12,
47a/16, 48b/9, 49b/15, 61b/19,
63a/17, 66a/12, 66b/15, 68a/16,
68b/8, 69a/2, 69a/8, 69a/12,
69a/15, 69b/1, 69b/16, 70b/5,
71b/13, 76a/7, 77a/derkenar alt,
78a/derkenar yan, 80b/1, 81a/16,
82a/derkenar yan, 83b/7, 85a/14,
87a/3, 88a/17, 88b/derkenar üst,
89a/derkenar yan, 90b/derkenar
yan, 90b/derkenar alt, 96a/1,
96a/5, 112a/3, 114b/15, 116a/19,
120b/9, 123a/4, 123a/7, 132b/8,
132b/16, 133a/12, 133a/18,
134a/10, 135b/4, 135b/14,
136a/2, 136a/9, 136a/17,
136b/12, 137a/2, 137a/7,
137a/13, 137a/18, 137b/3,
137b/12, 137b/14, 138a/1,
138b/8, 138b/18, 139a/7,
148a/18, 155b/13, 156b/18,
158b/17, 159b/13, 160a/4,
163b/11, 166a/1, 192b/1,
193b/9, 198b/18

b. idi 8a/13, 8b/2, 33a/5, 36b/9,
63b/18, 86b/derkenar yan,
89a/15, 113a/5, 157b/11,
200a/2
b. ise 86a/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 87b/derkenar
alt, 90a/17, 94a/3, 101b/16,
105b/14, 119b/19, 148b/5,
148b/9, 149a/13, 154a/12,
159a/3, 159a/14, 170a/6, 171b/9,
188a/19, 190b/4, 190b/16,
193a/1, 197b/6
binā b. itmişdür 35a/7
b.+ nca 87a/derkenar üst,
88b/derkenar yan, 90b/derkenar
üst
b.+ ncılayım 64b/19
b.+ nda 35a/16, 45b/13, 48a/2,
48a/11, 48b/15, 48b/derkenar
yan, 80b/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 85a/derkenar
alt,
088a/derkenar yan, 140b/8,
157a/15, 174a/8, 183a/12,
183a/14
b.+ ndan 6b/5, 7a/13, 19b/3,
21a/6, 26a/11, 28a/12, 29b/19,
37b/14, 39a/3, 39b/12, 41a/8,
43b/2, 48b/12, 49a/19, 49b/19,
54a/1, 77b/derkenar alt,
80b/derkenar yan, 81a/derkenar
üst, 82b/derkenar üst,
85b/derkenar alt, 86b/derkenar
üst, 86b/derkenar yan,
87a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 100a/8, 101b/17, 110a/15,
115a/3, 115a/9, 117b/2, 120a/5,
130b/15, 151b/2, 152a/10,
152a/12, 153b/18, 160b/8,
170a/17, 171a/9, 174a/1, 174a/2,
175b/11, 175b/15, 184a/11,
194a/4
b.+ nı 5b/7, 11b/16, 19a/3,
19b/12, 21a/7, 25a/19, 32a/11,
32b/1, 38b/16, 39b/9, 45b/4,
45b/16, 47a/8, 48b/derkenar yan,
73a/8, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar alt, 79b/derkenar

üst, 84a/14, 84a/17,
85a/derkenar üst, 86a/derkenar
alt, 86b/derkenar yan, 88a/10,
88a/derkenar yan, 88b/derkenar
üst, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 90a/14,
090a/derkenar üst, 90b/derkenar
yan, 92b/11, 102b/5, 107b/16,
120a/16, 122a/1, 124b/2,
153a/13, 154b/6, 155a/9,
160a/17, 174a/8, 189b/5
b.+ nlar ise 19a/1, 96b/4, 139b/5
b.+ nlar 16b/11, 20a/16, 26b/5,
42a/11, 42a/12, 47a/17, 48a/3,
48a/derkenar alt, 68a/17,
084b/10, 92a/4, 96b/13, 99a/12,
116b/18, 170a/3, 174b/15,
178a/5
b.+ nlara 5b/17, 9a/10, 16b/18,
20a/14, 28a/19, 28b/9, 28b/14,
48a/derkenar yan, 60a/10,
089b/11, 93b/8, 173a/13
b.+ nlardan 17a/11, 18b/9,
23a/12, 24a/15, 26b/2, 26b/9,
26b/16, 34a/19, 48b/3, 51b/13,
81b/derkenar alt, 87b/8,
116b/12, 134b/18, 135a/4,
138b/5, 188b/6, 199b/1
b.+ nlardur 5a/17, 23b/4, 24b/7,
26a/15, 26b/5, 34a/9, 35a/19,
38b/12, 43a/17, 43a/19, 43b/1,
48a/8, 48b/2, 48b/17, 48b/18
b.+ nları 82b/derkenar üst,
84a/4, 99a/3
b.+ nları 20a/10, 22b/16,
26b/13, 48a/derkenar alt,
48b/derkenar yan, 51b/17, 76b/4,
77b/derkenar alt, 79a/derkenar
yan, 80b/derkenar alt,
86b/derkenar üst, 87b/10,
87b/16, 90b/17, 94b/9, 103b/3,
135a/5, 156a/19, 160b/12,
181a/11, 188b/6, 190a/15,
193a/12, 193b/1
b.+ nuş 5b/7, 6a/9, 6b/6, 7a/6,
18b/19, 26a/2, 28a/1, 30a/12,
35a/6, 36a/16, 38b/7, 38b/8,
43b/10, 44a/4, 47b/derkenar yan,

- 48a/derkenar alt, 48b/derkenar üst, 48b/derkenar yan, 78b/6, 079a/derkenar üst, 79a/derkenar yan, 82b/derkenar üst, 87b/derkenar alt, 88a/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 106a/7, 106a/12, 106b/3, 110b/3, 111a/1, 117a/14, 122b/9, 126a/19, 129a/15, 146a/11, 150a/9, 150a/11, 157a/8, 159a/13, 159a/15, 173b/3, 189a/7, 191a/8, 192b/14, 196b/4
b.+ nuşıla 129a/3, 144b/13, 190b/14, 193a/8
b.+ nuşiçün 88a/derkenar yan
b.+ nuşla 37b/15, 115a/2, 154b/14
- buçuk:** buçuk, yarım
b. 129a/18
- budim:** Macaristan'da bir yer
b. 52b/5, 52b/7
- buğday:** buğday
b. 34a/18
b.+ dan 71b/6, 119b/12
b.+ ı 168b/18, 201a/10
- bugün:** bugün
b.+ ler 77b/9
b.+ lerün 90b/12
- buğz:** Ar. kin, nefret, sevmeme
b. 66b/16
b. ider 74a/11
b. ve 'adāvet eyleyesiz 133a/17
b. ve 'adāvet eyleyüp 133a/17
- buğār:** Ar. buğu, buhar
b.-ı raṭb 169b/5
b.-ı raṭbda 169b/6
b.-ı yābis 169b/6
b.+ uş 169a/10
- buğārā:** Özbekistan'da bir yer
b. 48a/17
b.+ ya 48a/17
- buğārāt:** Ar. buharlar
ictimā'-ı b.-ı arzı 169a/9
- buhl:** Ar. cimrilik
b. 88b/4, 92a/16, 92a/17, 94a/3, 94a/13, 94a/15, 95a/18, 104a/8, 110a/17, 114a/11, 116b/13, 125b/11, 144b/6, 146b/6, 188b/5, 193b/19
ḥabāset-i b. 187a/8
ḥariş-i b. 120b/8
b.-ı ġālibdür 94a/15
b.+den 92b/3
ḥabāset-i b.+ den 94a/11
b.+ i 92b/3
b. ise 95a/19, 146a/9
b. itdükleri 92a/16, 92a/17
b.+ uş 107a/13
- buḥllik:** Ar.+T. cimrilik
nefs-i b. idüp 92b/10
- buḥrān:** Ar. kriz
ehl-i b.+ ı 35a/11
- buḥ'a:** Ar. yer, toprak
b. 139b/10
b.+ larda 139a/2
- bul -:** bulmak
b.- a 102a/8, 166a/4, 193a/9, 197b/19
aşıl ve ittilā' b.- a 198a/17
ḥalel b.- a 168b/14
itminān b.- a 66a/6
karār b.- a 82b/derkenar üst
mu'teber b.- a 98a/10
müstahaqq b.- a 99a/5
mütevālī b.- a 88b/17
tertīb b.- a 117a/13
yol b.- a 134a/8
b.- alar 93b/19, 97b/4
b.- amadım 86a/derkenar yan
b.- amadum 86a/derkenar yan
b.- amayup 86a/derkenar yan
b.- amaz 86a/derkenar yan
b.- amazsın 143b/15
b.- asın 86a/17
neşv b.- asın 117a/15
b.- ayım 45b/6, 76b/derkenar alt
istiḳāmet b.- dı ise 107b/1
b.- dı 52b/2, 136b/18, 144a/13, 172a/17
indifā' b.- dı 9b/1
inḳirāz b.- dı 48a/2, 48b/15
izdiyād b.- dı 53b/14
rūsūḥ b.- dı 188a/17
terbiyet b.- dı 169b/11
b.- dılar 107a/4, 110a/2

ķuvvet b.- duğından 7a/6
b.- dum 86b/7
b.- duğ 72a/11, 81b/derkenar
yan, 89a/18, 176a/4
b.- madı 107b/2
b.- madılar 106b/19
istiĥkām b.- madın 58a/7
b.- madum 79a/derkenar yan,
88b/derkenar üst, 128a/8
b.- amadıı 129a/7
ĥarāret b.- mağa 58a/10
istilā b.- mağın 49a/15
taķarrüb b.- mağına 76b/3
necāt b.- maķ 196a/17
b.- maķdan 166a/8
taķarrüb b.- maķdur 120b/13
teskīn b.- mamış ola 194a/19
b.- mamışdur 172b/1
nüfüz b.- ması 169b/5
necāt b.- masına 4a/17
vuşul b.- masına 75a/13
b.- maya idi 144a/16
b.- maya 91a/16
yol b.- maya 125b/17, 172b/3,
186a/11
b.- mayalar 184a/13
teskīn b.- mayup 88a/derkenar
yan
b.- maz idi 194b/19
b.- maz 142b/13, 167b/15
inķitā' b.- maz 184a/17
kemāl b.- maz 105b/7
necāt b.- maz 113b/12
necāt b.- mazlar 132a/3
ĥiffet b.- mış idi 77b/derkenar
üst
b.- mış ola 166a/8
imtizāc b.- mış ola 169a/1
ma' ruf ve mevşuf ve şohret b.-
mış ola 84a/derkenar yan
neşv b.- mış ola 106b/5
b.- mış olup 179a/11
řafā b.- mış 98b/3
b.- mışdur 47b/derkenar alt
intiřār b.- mışdur 26b/3
rüsüh b.- mışdur 91a/17
zafer b.- mışdur 147a/15
b.- mışlar 134a/9

ıtılā' b.- mışlardur 182a/2
terbiye b.- sa 117b/14
maşlahat b.- uğuz 76b/derkenar
alt
b.- up 40b/9, 44a/14,
86a/derkenar alt, 129a/4, 172a/9
ıtılā' b.- up 165b/4
kemāl b.- up 24b/18
nazc b.- up 169a/13
necāt b.- up 133a/10
şikest b.- up 56b/3
teraķķi ve iřtihār b.- up 50a/7
vuķuf b.- up 134a/12
zafer b.- up 78a/derkenar yan
b.- ur idi 109a/7
izdiyād b.- ur idi 30b/16
b.- ur ise 127a/19, 190a/9
b.- ur 3b/9, 61b/19, 104b/13,
105a/5, 142a/12, 144a/14,
145a/17, 169a/10, 170b/13,
170b/14, 171a/7, 173a/10,
194b/2
ķuvvet b.- ur 85b/1
nazc b.- ur 173a/19
rüsüh b.- ur 106a/19, 116b/13
şabr b.- ur 76a/derkenar yan
sebt b.- ur 142a/1
tenezzül b.- ur 89a/derkenar yan
b.- urlar 109a/8
b.- ursın 45b/6
zamān b.- ursın 101b/14
b.- ursuz 40b/10
tağayyür b.- urum 191a/17

bulamaç: sulu, cıvık hamur
b. 130b/8

bulaşdur -: bulaştırmak
b.- ma 143b/3
b.- up 90a/17

bulın -: bulunmak
b.+ a 89a/17, 103a/18
mevcüd b.- a 68a/10
b.- asın 77a/derkenar üst
b.- anları 60a/12
b.- ayım 21a/16
b.- duķda 10b/18
b.- mağın 60a/10
b.- masa gerekdür 28a/16

- b.- mayup 29a/7, 38b/10,
88b/derkenar üst
b.- maz idi 128a/19
b.- up 29a/7, 132b/17
b.- urlar 175a/11
- buluş -:** buluşmak
b.- mağ 85b/derkenar alt
b.- up 56b/15
- bulut:** bulut
b. 8a/15, 14b/15, 89b/derkenar
yan, 103b/2, 103b/4
b.+ dur 84b/derkenar yan
- büm:** Far. baykuş
b. 175a/12
b.+ ға ise 94b/1
- buğa:** “bu” zamirinin yönelme hâli
b. 9b/1, 21a/15, 25a/1, 32a/14,
32a/19, 33a/3, 36a/10, 36a/17,
39b/16, 40b/18, 41a/8, 42a/8,
46a/13, 46a/18, 46b/10,
47b/derkenar yan, 48b/derkenar
yan, 78a/derkenar yan,
79a/derkenar yan,
079b/4, 79b/derkenar yan,
82b/17, 82b/derkenar alt, 85a/6,
87b/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 90b/5, 92a/3, 111a/19,
129b/18, 130b/9, 158b/8,
195b/9, 195b/11
b.+ ғадур 146a/13
- buğal-:** iç sıkıntıya düşmek
b.- dı 189a/5
- buncılayın:** bunun gibi; böyle.
b. 88b/derkenar yan, 93a/2,
105b/7, 106a/14, 106a/18,
106b/2, 106b/12, 108b/19,
109a/15, 109b/4, 109b/11,
120b/14, 132b/17, 139b/11,
144b/7, 145a/16, 145a/18,
147a/1, 147a/6, 149b/17,
155b/10, 158a/12, 159b/8,
160a/9, 165b/4, 166b/10, 167a/6,
168b/17, 169b/9, 175b/2,
180b/10, 181b/14, 182a/9,
187a/13, 190a/9, 193a/13,
195b/5
b.+ dur 175a/5
- bur -:** bir şeyi iki ucundan tutup eksenini
etrafında ters yönlere çevirerek
bükme
b.- ar idi 32b/9
b.- mış idi 85a/derkenar üst
- bura:** bu yer
b. 9b/16, 90b/10
b.+ da 89a/1, 93a/14, 141a/6,
156b/19, 167b/11, 183a/6,
185b/11, 194b/5, 197b/8
b.+ dan idi 93b/11, 103a/3,
116a/13, 122b/14, 138a/11,
143a/7, 149a/17, 183a/11,
185a/13, 200a/5
b.+ dan 80a/11, 86b/19, 146a/11,
165b/9, 174b/16
b.+ dandur 106a/10, 109a/1,
110b/3, 111b/15, 112a/5,
115a/13, 122a/12, 157b/19,
167a/8, 174b/18, 180b/11,
182a/3, 192a/17, 193b/7,
194a/11, 196b/16
b.+ nuğ 94b/14
b.+ ya 44b/1
- burak:** Ar. Hz. Muhammed
(Aleyhisselam)’ın Miraçta
bindiği binek
b. 15a/5
b.+ a 16b/12
- burç:** Ar. kale; hisar çıkıntısı, kule
b. 53b/10, 54a/2, 57b/12, 60a/14
b.-ı evliyâ 3a/15
b.-ı evliyâdan 59b/5
- bursa:** Bursa ili
b.+ yı 50a/16
- burun:** burun
b. 38a/10, 105b/6, 134b/15,
134b/16, 134b/17
b.+ ın 40b/2, 64b/15
b.+ ına 64a/18
b.+ ından 64a/18
b.+ uğ 134b/16, 134b/17
- burunlu:** burna sahip
b. 37b/8
- buşrâ:** Busra, Suriye’deki havrân
şehrinin diğer adı
b. 9a/7, 19a/5
b.+ ya 18b/16

būstān: Far. bostan, bahçe

b.+ da 89b/10

b.+ dur 84b/derkenar yan

bağ u b. eyler 60b/3

b.+ ı 89b/13, 89b/14

b.+ dan 90b/derkenar üst

būte: Far. kuyumcuların altın ve gümüş

erittikleri kap, kuyumcu kalıbı

b.+ sinde 83b/10, 95b/4,

100a/18, 177b/6

buṭlān: Ar. bātılılık, boşluk, çürüklük

b.+ ından 169a/16

buṭūn: Ar. nesiller, soylar

kūnh-i esrār-ı b.+ ına 77a/12

buyruḡ: emir, ferman

b.+ ın 80b/15

buyur -: buyurmak

b. 90a/derkenar yan

beyān b. 119a/4

iş b. 196a/6

b.- a 73b/1, 94b/8, 138b/5,

147b/19, 152b/6

ḫalāş b.- a 178b/10

ḫiṭāb b.- a 138b/4

ḫizmet b.- a 95b/14

iş b.- a 83a/derkenar üst

vaḫy b.- a 152b/4

rıḫlet b.- acek 44a/7

īşār b.- alar 116b/9

b.- dı 11b/7, 12b/17, 25b/12,

31a/1, 33a/19, 34b/10, 36b/14,

42b/9, 44a/9, 44b/7, 44b/12,

44b/14, 44b/16, 45b/6, 45b/9,

46b/4, 46b/5, 47a/11, 47a/12,

62a/13, 62b/7, 63b/8, 63b/9,

63b/10, 64a/5, 64a/17, 64b/19,

65b/15, 65b/17, 65b/19, 66a/9,

67a/4, 71a/13, 73a/2, 73b/8,

74b/6, 74b/19, 75a/4, 75b/12,

75b/15, 75b/18, 75b/derkenar

alt, 76a/2, 76a/9, 76a/11,

76b/derkenar üst, 77a/derkenar

alt, 77b/derkenar üst, 78a/6,

078b/6, 78b/13, 78b/16,

78b/derkenar üst, 78b/derkenar

yan, 79a/2, 79a/14, 79b/1, 79b/3,

79b/14, 79b/16, 80a/3, 80a/9,

80a/18, 80b/10, 81a/6, 81b/9,

81b/derkenar yan, 82a/derkenar

yan, 82b/17, 82b/derkenar yan,

83a/2, 83a/10, 83a/11,

83b/derkenar yan, 84b/2, 84b/8,

84b/14, 85a/12, 85a/derkenar alt,

085b/6, 85b/14, 85b/15, 85b/16,

85b/17, 86a/17, 86b/derkenar alt,

87a/16, 87a/derkenar üst,

87a/derkenar yan,

087b/derkenar üst, 88a/5,

88a/10, 88b/derkenar yan,

89b/derkenar üst, 90b/4, 90b/8,

90b/9, 91b/11, 92a/1, 92b/9,

92b/17, 92b/18, 93a/2, 93b/15,

93b/16, 94a/10, 94a/12, 94a/14,

94b/8, 95a/6, 95a/8, 96a/1,

98a/12, 98a/18, 99a/12, 99b/8,

101a/6, 101a/10, 101a/14,

101b/3, 101b/7, 101b/11,

102a/11, 102b/3, 102b/5,

102b/7, 103b/9, 103b/16,

104a/4, 104a/10, 104a/18,

104b/3, 104b/12, 104b/19,

105a/4, 105a/11, 105a/13,

105a/15, 105a/16, 108b/15,

109a/2, 109a/13, 109b/17,

109b/18, 110a/4, 110a/7, 110a/9,

110b/12, 110b/16, 110b/17,

111a/7, 111a/10, 111a/11,

113a/11, 113a/12, 115a/8,

115a/18, 115b/1, 115b/3,

115b/14, 115b/15, 116a/1,

116a/14, 117b/2, 117b/3,

118a/13, 118a/19, 118b/1,

118b/5, 118b/9, 119a/1, 119a/5,

121b/6, 122b/16, 123a/16,

123b/5, 125a/8, 125b/1,

126b/10, 127a/8, 127a/9,

127a/11, 127b/16, 127b/18,

128a/1, 128a/2, 128a/4, 128a/7,

128a/9, 128b/10, 128b/18,

129a/6, 129a/10, 129a/17,

129b/18, 130a/7, 130a/18,

130b/6, 130b/10, 130b/13,

130b/15, 130b/19, 133a/5,

133b/11, 133b/14, 135b/11,

136a/7, 136a/15, 136b/14,

137a/6, 137a/17, 137b/18,

138a/13, 139a/14, 139a/18,
139a/19, 141a/17, 143a/8,
143b/14, 145b/12, 146a/19,
151b/10, 151b/11, 151b/12,
152a/9, 152a/10, 152a/11,
152a/12, 152a/13, 152b/4,
152b/10, 152b/12, 152b/17,
152b/18, 153a/11, 153a/18,
153b/2, 153b/3, 155a/8, 160a/18,
160b/2, 164a/13, 164b/7, 172a/8,
176b/11, 176b/17, 177a/10,
177b/19, 178a/2, 178b/11,
179a/13, 179b/5, 179b/7,
179b/9, 179b/18, 180a/3, 180a/6,
180b/12, 180b/15, 182a/14,
183a/13, 183b/14, 184a/11,
184b/11, 185b/18, 186b/1,
186b/12, 187a/2, 187a/16,
188a/9, 189a/15, 190a/4,
191a/10, 191a/12, 191b/2,
192a/11, 192a/18, 194a/7,
194b/8, 195a/2, 195a/18,
195b/17, 196a/3, 196a/7, 196a/9,
196a/12, 196a/17, 196a/18,
197a/3, 197b/17, 200a/5
‘avdet b.- dı 45a/18
ḥiṭāb b.- dı 30b/10
icād b.- dı 170b/5, 198b/14
inṣā b.- dı 198b/10
iṣāret b.- dı 199a/2
ḳatı b.- dı 90a/derkenar alt
namāz b.- dı 85a/3
ta‘ibe b.- dı 170b/11
ta‘rız b.- dı 105a/14
ta‘yin b.- dı 171a/4
taḳdīm b.- dı 198b/16
ṭaleb b.- dı 45a/18
terkīb b.- dı 173b/7, 173b/9
teṣbīh b.- dı 194a/14
vaḥy b.- dı 88a/derkenar üst,
103b/11, 164a/10, 180a/14,
184b/15
b.- dılar 11b/8, 19b/3, 19b/15,
29a/18, 36b/18, 42b/7, 42b/10,
42b/11, 43a/7, 43a/8, 44a/12,
44b/15, 62b/11, 70b/10, 118a/2
hicret b.- dılar 18a/12
ḥiṭāb b.- dılar 33a/10

ibḳā b.- dılar 27a/19
irtihāl b.- dılar 51a/4, 52a/16,
53a/12, 54b/5
naḳl b.- dılar 45a/8
nüzül b.- dılar 60a/5
riḥlet b.- dılar 44a/13
ṣadaḳa b.- dılar 58a/4
ta‘yin b.- dılar 34b/19, 35a/5
b.- dıysa 66a/1
b.- duḡı 65a/5
sifāris b.- duḡı 44a/17
ta‘līm b.- duḡı 63b/18
taḳdīm b.- duḡı 182a/7
‘avdet b.- duḡlarında 22b/10
ta‘yin ve irsāl b.- duḡlarında
58b/4
secde b.- duḡ 165b/17
b.- dükleri 42b/18
intikāl b.- inca 8b/7
b.- madı 106a/11, 122b/14
teklif b.- madı 94a/5
b.- maḡın 40a/14
ta‘yin b.- maḳ 29a/11
riḥlet b.- maları 18a/16
tevaḳḳuf b.- malarıyla 33b/4
iṣ b.- mam 76b/derkenar üst
b.- mamıṣ ola 79a/9
b.- mamıṣdur 70a/1
b.- maḡuz 118a/5
ḥizmet b.- maya 118b/13
iṣ b.- maya 118b/14
ta‘ahhüd b.- maya 177a/13
emir b.- maz idi 185b/15
b.- mıṣ ola 80b/12
nehy b.- mıṣdı 109a/4
b.- mıṣdur 15b/15, 15b/18,
16a/1, 16a/8, 17a/7, 24b/10,
24b/14, 26a/5, 28a/16, 30a/4,
32b/14, 37b/13, 37b/16, 37b/17,
37b/19, 39b/17, 40a/6, 44a/4,
47b/derkenar yan,
047b/derkenar alt, 61b/8,
62b/18, 67b/14, 67b/16, 68a/2,
70a/1, 72b/5, 75a/6, 79b/3,
80b/13, 87a/derkenar yan, 88a/4,
92b/3, 96b/2, 96b/17, 97a/4,
97b/7, 102a/5, 106a/2, 107b/5,

108a/18, 110b/3, 110b/8, 112a/5,
112a/10, 113a/6, 114b/19,
120a/18, 121a/1, 124a/18,
124b/7, 124b/11, 124b/16,
125a/4, 125a/13, 125a/18,
125b/4, 126b/14, 130b/1,
132b/6, 133a/14, 133b/16,
138a/6, 139a/5, 139a/11,
140a/18, 143b/10, 146a/13,
149a/18, 149b/13, 151a/7,
152a/7, 152a/18, 158a/9, 158b/1,
163b/1, 163b/17, 168a/15,
169a/4, 174b/19, 177a/17,
177b/4, 179a/16, 179b/12,
180a/11, 182a/4, 183b/17,
185b/18
beyān b.- mişdur 106a/11
ḥāzer b.- mişdur 182b/12
icād b.- mişdur 168b/15
īmān b.- mişdur 78b/4
ta'biye b.- mişdur 100a/5,
196b/3
ta'yin b.- mişdur 141a/1
teşbih b.- mişdur 122a/12
va'de b.- mişdur 99b/16
b.- mişdurlar 87b/14
ḥākim b.- mişlar idi 27b/3, 27b/4
ta'yin b.- mişlar idi 27b/4
b.- mişlar 77a/derkenar yan
b.- mişlardur 5b/4, 11a/17,
12b/1, 15a/10, 15b/4, 17b/3,
17b/12, 19b/17, 24a/12, 26a/2,
26a/4, 27a/15, 28a/19, 28b/5,
30a/17, 30a/19, 30b/1, 32b/16,
33a/11, 41a/3, 150a/3
serefrāz b.- mişlardur 3b/11
va'de b.- mişsın 176a/2
tenbīh b.- sa 174b/13
b.- sam gerekdür 100a/2
b.- uş 127a/8, 128a/2
b.- up 15a/14, 34a/4, 34a/5,
42b/6, 84a/16, 162a/9
işāret b.- up 39a/2
ta'biye b.- up 140b/2
ta'yin b.- up 24b/5
taḳayyüd b.- up 17b/10
tecellī b.- up 177a/3

terkīb b.- up 172a/14
tevaḳḳuf b.- up 190a/3
tezevvüc b.- up 19a/6
b.- ur idi 44a/6, 46a/18, 60b/17,
62a/9, 63a/10, 66a/16, 72b/13,
78b/derkenar yan, 89b/17,
91a/12, 105a/8, 114b/14, 126a/8,
183b/12, 185b/10, 188a/7,
191a/15
sū'āl b.- ur idi 109b/10, 183a/19
b.- ur 26b/11, 30a/3, 45a/16,
46a/19, 46b/2, 46b/16, 61b/1,
61b/17, 63a/4, 63a/16, 64a/3,
64a/14, 65a/5, 66a/18, 66a/19,
67a/10, 67b/17, 67b/19, 68a/4,
68a/5, 68a/6, 68a/7, 68a/8,
70b/3, 70b/8, 70b/17, 72b/10,
73b/7, 73b/18, 74a/10, 75a/6,
76b/13, 79a/7, 79a/12, 79b/6,
79b/9, 79b/17, 80a/16, 81a/14,
81b/3, 82b/7, 83a/16, 85a/17,
86b/1, 86b/4, 86b/5, 86b/6,
88b/derkenar üst, 89b/19,
092a/9, 92a/14, 95b/12, 96a/2,
96a/5, 96b/18, 98b/10, 99b/1,
99b/18, 100a/3, 100b/17,
101a/18, 102b/11, 103b/9,
104b/8, 104b/16, 106a/11,
108b/9, 110b/15, 111a/16,
111b/1, 112b/6, 112b/11,
112b/14, 113a/4, 113b/18,
114a/18, 114b/10, 115a/13,
118a/9, 119a/8, 119b/2, 119b/7,
120b/11, 121a/2, 121b/13,
122a/18, 122b/6, 123a/19,
127b/10, 128a/11, 128a/17,
130a/10, 132a/11, 135a/19,
135b/17, 136b/7, 136b/14,
137a/16, 137b/17, 138a/11,
140b/4, 141a/4, 142a/2, 142b/13,
146a/1, 146a/6, 146b/6, 146b/12,
146b/14, 146b/15, 147b/15,
149b/1, 151a/1, 151b/18,
153b/14, 162b/10, 164a/4,
164a/15, 164a/19, 164b/4,
175a/15, 176b/3, 177a/17,
177b/4, 177b/11, 178a/7,
178a/15, 179a/19, 180b/19,

- 181a/16, 182a/7, 183b/6,
183b/16, 184a/6, 185a/8, 185b/5,
185b/13, 186a/5, 186a/9,
186a/13, 186a/14, 186b/6,
187a/19, 187b/9, 188b/4,
189b/6, 189b/15, 191b/4,
194a/3, 194b/6, 194b/14,
196b/18, 197a/18, 198b/19,
199b/2, 200a/6, 200a/8
cilve b.- ur 100b/13
hikāyet b.- ur 98b/8, 119b/9
hıtāb b.- ur 83b/18, 84a/1,
100b/19, 122b/12, 144a/11,
182b/2, 183a/10
men´ b.- ur 109b/3, 124a/13
mevtā b.- ur 168a/9
muttaşif b.- ur 81a/derkenar yan
rivāyet b.- ur 163a/4
ta´rif b.- ur 192a/6
tenbīh b.- ur 162b/4, 182b/15
b.- urlar idi 12a/11, 12b/15,
13a/5, 14b/17, 17b/1, 70a/11,
73a/6
minnet b.- urlar idi 96a/15
sū´āl b.- urlar idi 12a/6
b.- urlar 67b/11, 68a/1, 73a/19,
75a/9, 81a/1
beyān b.- urlar 82a/18
rivāyet b.- urlar 152a/17,
153a/10
b.- ursın 78b/derkenar yan,
86a/16
b.- ursız 44a/9
buyurıl -: buyrulmak
b.- an 29a/5
b.- mağın 20a/11
iş b.- maya 118b/12
mağfī b.- maya 156b/12
b.- mışdur 24a/1
taqdīr b.- up 177b/12
buz: donarak katı duruma gelmiş su
b.+ ı 104b/9
bühre: Ar. geniş yer
b.+ si 182a/6
bühtān: Ar. yalan, iftira
b. 101b/3, 102b/9
b.+ dur 201a/7
bükā: Ar. göz yaşı dökme; ağlama
b.+ dan 34b/11
b. idüp 43a/4
bülend: Far. yüksek, yüce
b. 41b/1
mağsad-ı himmet-i b.
84b/derkenar yan
şavt-ı b. 6a/6
b.-i himmet 85b/derkenar yan
b. ideyim 181a/12
b. itdük 136a/2
b. itmeye 159b/12
bülend-kāmet: Far.+Ar. uzun boylu
b. 32b/8
b. olmağın 25a/17
bülüg: fizik olarak çocuğu olabilecek
yapıya ulaşma; cinsel olgunluk
b.+ a 117a/4
hadd-i b.+ a 82a/derkenar yan,
117a/13
b.+ da 117a/15
āvān-ı b.+ ından 147a/11
bünyān: Ar. yapı, bina
b.-ı letāfet-i muhkem 3b/5
b.-ı şevket ve salţanat-ı
müşeyyed olup 5b/17
seyr-i eyvān-ı ´azīmü´l-b.+ ı
7b/17
b.+ ın 85a/derkenar yan
b. idüp 57a/5
bünye: Ar. yapı
beķā-yı kâ´ide-i b.-i insānī
106a/3
bürād: Ar. soğuk
b.-ı nebre 75b/derkenaralt
bürhān: Ar. delil, ispat, tanık
b.+ ı 47a/2
nişān ve delīl ve b. olan 7a/16
bürüdet: Ar. soğukluk
b. 169a/8, 199a/17
b.+ dür 170a/10
b.+ e 199a/16
b.+ i 173b/18
b.+ ın 173b/18
bürüzāt: Ar. ortaya çıkanlar, aşikar
olanlar
āşār-ı b.-ı hafāyı 181b/2
bürün -: sarınmak, örtünmek
b.- üp 10b/3, 127a/19

büşür: Ar. vücutta çıkan sivilceler,
çıbanlar
b. 173a/12

büt-hâne: Far. puthâne
b. 139b/11

b.+ lerine 139b/12

bütün: eksiksiz, tam, bütün
b. 31a/18, 37b/19
b. oldu 8b/5

büyü -: büyümek
b.- dükde 32a/19

büyük: büyük
b. 8a/3, 8b/18, 32a/15, 45a/9,
50a/19, 59a/4, 81a/derkenar alt,
85a/derkenar yan, 90b/derkenar
yan, 92a/3, 92a/10, 104b/12,
110a/13, 134b/7, 137b/14,
161a/6, 164a/4, 164a/5, 182a/16,
187b/19
b. dutarsın 96a/18
b.+ dür 92b/9
b.+ i 19b/4
b. idüp 77a/derkenar alt
b.+ lere 195a/18
b.+ leri 91b/1
b.+ lerinüñ 122b/9
b. ola 134b/5, 196b/10
b. olup 23a/17
b. olur 96a/18
b.+ sün 47b/3
b. ve iri ola 81b/2
b. ve muhterem duta
77a/derkenar alt

büyüklük(g): büyüklük
b. 78a/5, 80b/14, 83b/derkenar
yan, 90b/13, 92a/19, 104a/13,
114b/19, 126b/5, 134b/13,
144b/5, 185a/12, 195a/19
b.+ de 79b/derkenar üst, 195b/1
b.+ i 134b/16, 195a/15
b. iderler idi 186a/15
b.+ leri 83b/6
b. ve hâkimlik idüp 76a/8

büyükrek: daha büyük
b.+ dür 79b/derkenar üst,
165a/10

büyüt -: yetiştirmek
b.- di 195a/3

büzürg-vâr: Far. büyük, ulu,
saygıdeğer
b. 90a/derkenar üst
b.+ durlar 175a/12

C

câ: Far. yer, mevki, mekân
c. 199b/12

câ-be-câ: Far. yer yer
c. 2a/14, 53b/6, 56a/11, 58b/9

ca'ber: Suriye'de bir yer
c. 49a/18

câbet: Ar. cevap verme
'izzet-i c.+ i 134a/6

câbî: Ar. vergi tahsildarı
a' mâl-i c.+ leridürler 142a/6

câbir: Ar. cebreden, zorlayan
c.-i kesr-i hâtırları 181a/6

ca'd-âbâd: Ar. karışıklığı aşırı olan
c. 60b/4

câdde: Ar. bir kentin içinde yer alan
geniş ve işlek yollardan her biri
c. 79a/derkenar üst

ca'ferî: Ar. caferiye mezhebinden olan
c. 76b/derkenar alt

câfiyân: Ar. ziyet edenler; zulüm
yapanlar; cefa edenler
c.-ı menkûbı 188b/1

câh: Ar. mevki, makam
c. 79b/derkenar üst, 82a/18,
83a/derkenar yan, 91a/14, 94a/7,
191b/14, 195a/19
hâviye-i hevâ-yı c. 93a/19
lem'-i hilâl-i c. 50a/3
zîb-bağş-i mesned-i c. 59b/4
c.-ı muhabbetine 107a/8
c.-ı ta'azzüzinden 189a/6
c.-ı zevâlinde 157a/2
c.+ a 193a/8
c.+ dan 93b/2
c.+ ı 91a/18
c.+ ina 55a/14

câhî: Ar. açık, alenî, aşikâr
c. 157a/1

câhid: Ar. bilerek inkâr eden
kâfirân-ı c. 187a/6

câhil: Ar. cahil, bilgisiz

- c. 90b/15, 117b/15, 120b/9,
138a/7, 146b/10, 155a/14,
158a/18
c.-i nādān 98b/13
c.+ den 187a/17
c.+ dürler 109a/16, 162a/6
bīmār-ı c.+ e 167a/5
c. iken 199a/5
c.+ ler 98b/6, 107a/7, 124a/1,
132b/19, 149a/4, 167b/16,
168a/11
c.+ lere 187b/10, 200b/3
c.+ leri 146b/17, 191b/17
bīdevlet-i c.+ leri 105b/17
c.+ lerüñ 104b/5
fāsıķ ve gāfil ve c. olalar
116a/11
c. olan 167a/9
c. olduğındandır 96b/15
c. olup 159b/16, 165b/3
c.+ üñ 120b/6
- cāhilān:** Ar.+Far. Ar. cahil, bilgisiz
olan
c.-ı le'īm 175a/11
- cāhiliyet:** Ar. İslāmdan evvelki devrin
adı; Hz. Muhammed
(Aleyhisselam)'den önce Arap
yarımadasındaki puta tapma
devri
c.+ de ise 6b/16
zamān-ı c.+ de 6b/14, 20b/6
- cāhillik:** Ar.+T. cahillik
c. 167a/10
- cahīm:** Ar. cehennem
'azāb-ı c.+ den 79a/derkenar üst
- cā'iz:** Ar. dinî ve yasal yönden
yapılmasında herhangi bir
sakınca bulunmayan.
c. 88a/derkenar yan
c.+ dūr 80a/derkenar alt
c. görmeyesin 83b/derkenar alt
c. ise 89b/derkenar alt
- ca'l:** Ar. iş işlemek, yapmak
c.+ den 192b/2
- cām:** Far. kadeh
c.-ı mey alup 90b/derkenar üst
ḥaķīkat-ı c.+ ı 60b/11
- c.+ ile 59a/17
- cāme:** Far. elbise, giysi
c. 75b/9, 90b/2, 90b/12, 94b/9,
94b/11, 130a/9, 138b/5, 158b/7
c.-i muraķķa' 191a/12
c.-i vücūddan 181b/6
c.+ de 191a/13
c.+ dūr 160b/18
c.+ ler 85b/derkenar yan,
90b/13, 103a/14, 116b/10,
120a/6, 129b/17, 157a/14,
160b/18, 187a/11, 189b/2,
191a/11, 191b/2, 191b/6
c.+ leri 155a/15
c.+ lerin 76a/derkenar yan,
112a/1
c.+ si 186b/12
c.+ sin 156a/18, 187a/17, 190b/9
c.+ ye 148b/15, 155b/15
c.+ yi 90b/4, 191a/17
mağşüb-ı c.+ yi 158b/8
- cāmi':** Ar. içinde namaz kılınan ibadet
yeri; toplayan, bir araya getiren
ittisām-ı c. 41b/6
c.-i esrārı 170b/12
c.-i neşāyiḥ-i 'aliyye 13a/14
c.-i şerīf 51b/9, 51b/10, 51b/11
c.-i tefāzzul-ı tã'āt 166b/11
c.+i 48b/10
c. idi 126a/10
c. idiler 11a/10
c.+ lerde 34a/11
c.+ leri 34a/11
- cāmid:** Ar. donmuş, donuk
muşavverān-ı şüret-i c.+ dūrler
187a/6
- cāmi' ü'ş-şagīr:** Suyuti'nin yazmış
olduğu bir hadis kitabı
c.-i suyūṭide 24a/14, 37b/17
- cāmi' -i süfyānū's-sevrī:** Ar. Süfyan es-
Sevrī'ye ait bir kitap
kitāb-ı c.-i 26b/15
- cān:** Far. can, ruh; sevgili
c. 45a/11, 59b/6, 76b/1, 83b/14,
143b/5, 178b/12, 194b/14
ḥalāş-ı c. 57b/18
hırz-ı c. 28a/4
ķuvvet-i c. 201a/3

- c. çekeler 149a/6
c.+ dan 9a/9
yolına c. fedā eyleyenlerdendir
24b/9
c.+ ı 5a/1, 91a/15, 153a/7,
183a/9, 199b/18
c.+ ım 81a/1, 151a/8
c.+ ına 81a/2
meşāmm-ı c.+ ına 82b/2
c.+ ımı 148b/16
c. kıparmak 148b/6
c. kırtarduğ 47a/7
c.+ ları 91a/7
c.+ ların 53b/5, 147b/11,
168a/18, 178b/13
nağd-i c.+ ların 20b/3
c.+ larına pertev bırağur 81b/16
c.+ larına 59a/15
mihr-i c.+ larında 179a/4
c.+ laruğ 158a/8
c.+ uğa kıyım 85a/derkenar yan
meşāmm-ı c.+ uğa 89a/17
c. vireler 200a/1
c. virmek gerek idi 83b/derkenar
yan
- cānavar:** Far. vahşi, yırtıcı hayvan
c.+ lara 11a/19
c.+ laruğ 72b/11, 193a/12
- cānavarcik:** Far.+T. küçük vahşi
hayvan
c. 192b/17
- cānbāz:** Far. can ile oynayan, canını
tehlikeye koyan, canbaz
c. 54a/14, 168a/16
- cānbāzlık:** Far.+T. canbazlık
c. itdükleriçün 54a/7
- cān-güdāz:** Far. can eritici, acıma
uyandıran
t̄irendāz-ı c. idi 25a/10
derd-i c.+ uğ 194b/12
- cānib:** Ar. taraf, cihet, yan
c.-i ğaybdan 47a/1
c.-i istikşāf-ı ma‘ārif 2a/10
c.-i küffārdan 11a/16
c.-i şamediyete 88b/10
c.+ e 77b/derkenar yan
c.+ inde 12b/14
c.+ inden 90b/derkenar alt
- c.+ ine 48a/15, 49a/17
şām-ı c.+ ine 19a/5
c.+ leri 48a/15
- cānibeyn:** Ar. iki yan, iki taraf
tercih-i ehadü’l-c. 107a/17
- canik:** Vezirköprü, Lâdik ve Havza
dışında bugünkü Samsun ile
Ordu çevresine verilen ad
c. 51a/1
- cānişin:** Ar. vekil
c. 54b/10
c.-i çār-ı yār 3a/3
- cān-nāz:** Far. nazlı can
c. 59a/6
- cān-nisār:** Far.+Ar. can saçan; hayatını
feda eden
c. eyleyeler 84a/derkenar alt
- cānsız:** Far.+T. cansız, hareketsiz;
zayıf, cılız
c. 199a/3
- cān-sitān:** Far. can alan
c.+ ından 3b/2
- cānsız:** Far.+T. cansız, hareketsiz;
zayıf, cılız
c. 199b/5
- cārī:** Ar. akan, geçen, yürüyen; geçerli
c. 59a/2, 64a/5, 156a/12
c.+ dür 144b/12
c. göre 88b/18
c. kıla 173b/1
c. kılavuz 185a/2
c. ola 76b/derkenar üst, 108a/10
c. oldı 76b/derkenar yan,
78b/derkenar üst
c. olduğdan 62a/2
c. olmamasına 85a/4
c. olmayana 153a/14
c. olmuşdur 45a/17, 87a/4
c. olup 64a/6
c. olur idi 188b/16
c. olur 150a/9, 173a/18
- cāriye:** Ar. cariye, hizmetçi kız
c. 21b/2, 28b/12, 165b/17,
190a/12
c.-i ğabeşī 28a/9
c.-i şeref 19a/16
c.+ den 42a/8
c.+ dür 23a/5, 36a/15, 36b/4

- c.+ ler 76a/4
c.+ leri 23a/2
c.+ lerinden 190a/12
c.+ lerini 11b/9
c.+ si 118b/3, 118b/10
- cāsūs:** Ar. gizli haberler öğrenerek veya sırlan çözümlenerek haber veren
c.+ a 139b/14
c.+ lar 84a/derkenar yan, 84b/derkenar üst
- cāsūslik:** Ar.+T. casus olma durumu
c.+ in 139b/14
- cāvidān:** Far. kalıcı, sonsuz, ebedî
ḥayāt-ı c.+ ıyla 168a/19
- cāvidānī:** Far. kalıcı, sonsuz, ebedî
mefātiḥe-i sa'ādāt-ı c.+ dūr 177a/11
- cāvidānlik:** Far.+T. kalıcılık, sonsuzluk
c. 174b/17
- cāy:** Far. yer; mekân
c.+ ina 84b/derkenar yan
- cāyiz:** Ar. uygun; olur
c. 17a/19, 28b/10, 159a/8, 159a/12, 161b/10
c.+ dūr 111b/17, 156b/8
ğayr-ı c.+ dūr 161a/13
c. göre 131a/16, 162a/16
c. görmeye 88a/13, 132a/7, 132a/15, 138b/18
c. görmeyeler 132b/2, 136b/13, 137b/13
c. görür iseñüz 129a/11
c. ola 158b/18
c. olan 160a/3
c. olmayup 156b/8
c. olmaz 68a/17
c. olup 154a/11
- cāzibe:** Ar. çekicilik
ḳuvvet-i c. 172a/5, 172a/11
ḳuvvet-i c.-i nebātı 169a/11
- cāzim:** Ar. kat'i karar veren
vech-i c. olan 7a/8
- cebābir:** Ar. cebrediciler, zorlayıcılar
c. 126a/15
- cebbār:** Ar. zorlayıcı, zorba
c. 1b/5, 153a/11
c.+ ı 192b/1
c.+ lar 187a/19, 198a/1
- c.+ ları 135a/19
c.+ larından 129b/5
c.+ larıñ 185a/10
c.+ uñ 148b/2
- cebbārān:** Ar.+Far. zorlayıcı, zorba
c.-ı bīnūr 186a/14
- cebbārī:** Ar. zorlayıcılık, zorbalık
'avāşif-ı c. 187a/13
ğayret-i c. 186a/6
'avāṭif-ı c.+ dūr 194b/11
c.+ nūñ 196a/17
ğazab-ı c. ola 197a/17
sezāvār-ı ğazab-ı c. olur 197b/14
deryā-yı ğazab-ı c.+ ye 186a/2
- cebbārlik:** Ar.+T. zorlayıcılık, zorbalık
c. 90a/7
c.+ in 197b/1
c.+ ümüz 180a/16
- cebeci:** Osmanlı İmparatorluğu'nda zırhlı sınıfa mensup nefer
c. 60a/2
- cebe-ḥāne:** Far. barut, kurşun, gülle ve benzerleri gibi harp malzemesi ve bunların bulunduğu yer
c. 56a/6
c.+ ye 60a/6
- cebel:** Ar. dağ krş. cebele
c.-i ḥirāda 6b/7, 10a/19
- cebele:** Ar. dağ krş. cebel
c.-i nefste 191b/9
- cebele:** Ar. Suriye'nin Lazkiye iline ait bir ilçe
c. 35b/2
- ceberrütī:** Ar. Allah'a varmanın üçüncü basamağı
c.+ de 198b/1
- cebhe:** Ar. üzerinde savaşın sürdüğü bölge
c.+ sinde 50a/4
- cebīn:** Ar. korkak, yüreksiz
c.-i mübīnlerinde 5b/11
c.-i pürgīrlerin 59b/12
celāl-i c.-i sa'adet 50a/3
c.-i şevherden 5b/12
c.+ ini 91b/13
- cebin:** Ar. alın
c.-i elifler 134b/3

- cebr:** Ar. zor, zorlama
 c.-i h̄atır itmekde 81b/derkenar alt
 c.+ i 197a/2
 c. idemez 192a/1
- cebren:** Ar. zorla
 c. 35b/11, 36a/17
 c. alup 35a/9
- cedd:** Ar. babanın veya annenin babası, büyükbaba, dede
 c. 126a/4
 c.-i a'lāsı 49a/10
 c.-i āzādı 148b/10
 c.-i ba'īdi 192a/5
 c.-i h̄ān 49a/8
 c.-i resūl 21a/13
 c.-i resūlu'llah 21a/18, 21b/9, 22a/15, 24b/8, 24b/12, 25a/3, 25a/14, 25a/9, 29b/5, 32b/5, 037b/6, 46a/13
 c.+ i 8b/11, 8b/16
 c.+ inden 186a/19
 vālid-i mā-yı c.+ leri idiler 20a/17
- ceddāt:** Ar. nineler
 c.+ ı 20a/13
- cedel:** Ar. sert münâkaşa, tartışma
 c. 188b/5
- cedīd:** Ar. yeni, kullanılmamış krş.
 cedīdeh̄ākim-i c. 39b/2
 pādīšāh-ı c.+ den 53b/18
 c.+ e 160b/19
- cedīde:** Ar. yeni, kullanılmamış krş.
 cedīd
 h̄ākim-i c. 33b/12
- cefā:** Ar. eziyet, sıkıntı
 c. 88a/derkenar yan, 89b/7, 94b/1, 110b/1, 146b/17, 178b/12, 187b/16, 188b/17
 mūrīš-i c. 146b/12
 c.-i ūdāyidīne 180a/7
 mekāmī'-i c.-yı pīr-i hādī 194a/18
 c. çekeüz 88a/derkenar yan
 c.+ dan 191b/7
 c.+ dayım 90b/derkenar alt
 veca' ve c. görmeyüp 8b/5
 c. görseler 11a/13
 c. idersen 103b/19
 c. iderüz 37b/10
 c. itdügünde 19b/13
 c. itmemekiçün 32b/18
 c.+ larından 178b/8
 c.+ sın 181a/9
 c.+ sına 76a/derkenar yan, 78b/derkenar yan
 c.+ sından 76a/derkenar yan, 178b/14
 c. ve yaramazlık itmeye 115b/10
 c. ve ziyādelik itmeñüz 115a/3
 c. virmeye 73a/8
 c.+ yı 75b/derkenar yan
 āsār-ı c.+ yı 181a/8
 c.-yı menziline 148a/17
- cefā-kār:** Ar.+Far. cefā eden, eziyet eden
 āšiyān-ı c.+ dan 83b/11
- cehālet:** Ar. cahillik
 c. 109b/5, 140a/1, 167a/10
 ğitā-yı c. 134a/2
- cehd:** Ar. çalışma, çabalama
 c. 86a/derkenar yan, 89a/17, 196a/12, 200b/9
 c.-i bīdirīğ idesin 5b/14
 c. eyle 89b/5, 89b/9
 c. eylemek gerekdür 132b/13
 c. eyleye 66a/12
 cidd ü c. ideler 149a/13
 c.+ ile 68a/19
 c.+ im 114b/15
 c. itmekde 65b/18
 sa'y ve c. itmeyelüm 80a/18
 c. ve sa'y eyleye 139b/4
- cehele:** Ar. bilgisizler; cahiller
 münkerāt-ı c.+ dūr 157b/14
- cehennem:** Ar. cehennem
 c. 76b/12, 79b/16, 79b/derkenar alt, 83a/8, 87a/4, 91b/12, 99b/2, 102b/1, 102b/7, 107b/5, 107b/7, 118b/2, 125a/10, 131b/3, 133a/5, 137a/12, 186b/3, 188b/6, 192b/1, 194a/7, 196a/14
 derekāt-ı c. 78a/15
 nār-ı c. 77b/derkenar üst
 sırāt-ı c. 107a/19

- c.+ de 15a/10, 80a/17, 107b/7
 hevl-i derekāt-ı c.+ de 148b/2
 c.+ den 20a/3, 29b/8, 101a/7,
 107b/16, 111a/18, 133a/6
 c.+ dūr 131b/3
 c.+ e 24b/3, 84b/10, 91b/16,
 92b/5, 133a/12
 ‘azāb-ı c.+ e 76b/2
 miḳdār-ı ‘azāb-ı c.+ i 76b/10
 vuḳūd-ı āteş-i c. iderüz 186a/2
 āteş-i c. oldı 188b/9
 ehl-i c.+ üñ 200a/1
- cehennemī:** Ar. cehennemlik
 c.+ ler 119b/9
 ardābe-i c.+ lere 186b/4
- cehennemlik:** Ar.+T. cehennemlik
 c.+ dūr 84b/10
- cehennemlü:** Ar.+T. cehenneme
 mensup olan
 c.+ leri 84b/9
- cehl:** Ar. bilmezlik, bilgisizlik
 c. 76a/7, 135a/3, 135a/8, 135a/9,
 155b/8, 157b/17, 162a/5,
 162a/12, 168a/7, 168a/10,
 187a/5, 188b/17, 190b/4,
 192b/19
 ‘āciz-i ḥabāyis-i c. 188b/2
 istilā-yı c. 168a/10
 mevt-i c. 168a/9
 c.-i ḥaṭarından 194a/8
 c.-i idbār-ı kelīmi 140a/15
 bādī-i c.-i müdebbiri 187a/11
 hefevāt-ı c.-i resātīḳden 194a/10
 c.+ de 109b/18
 netīce-i c.+ dūr 193a/5
 c.+ i 167a/14, 198b/17
 ‘avret-i c.+ i 158a/2
 c.+ ile 67b/15
 c.+ in 74a/4
 c.+ leri 116a/11
 c.+ lerine 104b/5
 c.+ üñ 107a/14
- celāl:** Ar. büyüklük, ululuk
 c. 59b/4, 77b/5, 198a/16
 c.-i ‘azamet 90a/12
 c.-i cebīn-i sa‘ādet 50a/3
 c.-i envāri 125b/8
- c.-i eşref-i ma‘nā 175b/1
 c.-i şamediyet 165a/5
 c.+ im 15b/18, 84a/2, 94b/11,
 138b/7, 143b/15, 152a/14
 ‘azm-ı c.+ im 111b/14
 c.+ inüñ 77b/9
 c.+ leri 76b/19
 c.+ üñ 120a/16
- celālet:** Ar. büyüklük, ululuk
 c. 83b/6
 c.-i āḫiret 149b/2
 c.+ i 136a/10
 maḫhūr-ı teşārīf-i c.+ i 150b/4
- celālī:** hicri XI. Asırdan önce
 Anadolu’da başgöstereb
 eşkıyaya verilen ad
 c. 53a/16, 54a/19
- celb:** Ar. çekme, çekiş
 c.+ lerinde 53b/4
- celīl:** Ar. büyük, ulu
 şıfāt-ı mülk-i c. 145b/16
 maḳām-ı c.+ üñ 175a/1
- celiyye:** Ar. hakiki, gerçek
 muḥāşamāt-ı c. 137a/14
 c.+ dūr 133b/6
- cellād:** Ar. cellat
 c. 86b/derkenar alt
 c.+ a 156b/6
- celle:** Ar. “yüce ve aziz olun! manasına
 bir dua sözü
 c. 14b/1, 61b/7, 164a/9, 174b/8,
 176a/12
 ḥazret-i c. 83b/18
 behişt-i c.+ lerile 191b/8
- celle celālehu:** Ar. “onun şanı ne
 yücedir.” anlamına gelen dua
 sözü
 c. 169a/4
- celle şānehu:** Ar. “şanı yüce olsun.”
 anlamına gelen dua sözü
 c. 66b/4, 95a/9, 96b/17, 130b/1,
 138b/4, 163b/17, 164a/4,
 168a/14, 174b/19,
 183a/9, 193b/7, 197a/18
 ḥazret-i c. 110b/8
 c.+ da 177b/12
- cellet:** Ar. “yüce olsun!” anlamında dua
 sözü

c. 7a/2, 45a/13, 99b/18, 140a/12,
146b/6, 162b/3, 165a/5, 168b/14
‘izzet-i c. 147b/18
h azret-i rub biyyet-i c. 199a/3
celle ve ‘al a: Ar. azametli ve y uce olan
c. 187b/4
celse: Ar. oturma, oturum
c.+ de 46a/11
c. itd kde 87a/10
cel la: Ar. BaĒdat’ın bir nahiyesi
c. 35b/8
cem’: Ar. toplama, toplanma, bir araya
gelme
c. 31b/10, 144b/8
vuşlat-ı muktez -yı c. 146a/3
c.-i ehl-i devlet 57b/1
c.-i h azretiebi bekird r 31b/3
c.-i hemmleri 97b/3
c.-i himem 97b/5
c.-i huşamda 186b/17
c.-i kur’ n 31b/5
c.-i  mem 34b/18
maķ m-ı c.+ de 144b/14
c. iden 34a/13
c. ider 91a/5
c. id p 31b/8, 57a/8, 58b/2,
58b/4, 71a/15, 77b/derkenar  st,
124b/3, 130b/13, 199b/13
c. itd m 86b/7
c. itmek 63b/8, 99a/14
mevc d ve c. ola 99a/6
c. olan 39a/15
c. oldılar 20a/7, 22a/13, 22b/5,
22b/10
nik h ve c. olduĒu 22b/13
c. olduĒudur 13a/14
aşh b-ı c. oldukları 11b/5
c. olmalarına 34b/2
c. olmamişdur 22b/19
c. olmazlar 82b/12
c. olmişdı 130b/5
c. olmişdur 31a/17, 67b/12,
95a/3
c. olmişlar 45b/12
c. olunup 21b/8
c. olup 6a/9, 20a/18, 21a/2,
22a/17, 22b/4, 40b/7, 126b/9
cem at: Ar. cemaat, topluluk

c. 24a/16, 34a/10, 46b/11,
47a/16, 104a/17, 194a/4
c.+ den 71b/1, 90a/derkenar yan
c.+ e 12a/3, 30b/18
c.+ i 66b/13
enbiy -ı c.+ i 155b/11
c.+ le 16a/10, 17b/13, 66b/4,
67a/10, 67a/11, 67a/12, 67a/13,
67a/14
c.+ ler 109b/18
c.+  nden 46b/4
cem d: Ar. taş gibi cansız olan şey
c. idi 198b/15
h r ve c. qorlar 199b/5
cem d : Far. ruhu olmayan, cansız
cisim
c. 172a/13
cem l: Ar. y z g zelliĒi
c. 5b/9, 20b/7, 21b/12, 29b/6,
79b/derkenar  st, 170b/2,
191b/13, 192b/3, 193a/7,
195a/19
niķ b-ı c. 185b/19
tecelli-i c. 82a/13
tecelliy t-ı c. 125b/8
c.-i ‘ilm 193a/18
c.-i haķķik t 165a/7
c.-i haķķik tın 100b/13
c.-i h line 179a/17
c.-i h llerin 145a/11
c.-i h sni 105b/10
 yine-i c.-i mutlak 144b/14
c.-i m ş hedeşi 166a/14
c.-i m ş hedesinden 143b/4
c.-i nev’-i ins ndur 186b/13
c.-i n ri 150a/12
c.-i tal’at-ı m lik 89a/1
c.+ de 79b/derkenar  st, 195b/1
c.+ i 88b/16, 91a/11, 170a/18
c. idi 10b/11
c.+ in 77b/13
c.+ inden 82b/3
c.+ lerin 181a/11
c.+ ler n 102b/19
m l ve c. ve ‘aql ve kem l ve
şeref ve neseb ve 20b/9
cem lli: Ar.+T. y z g zel olan
c. 87b/19

cemāzi'el-aḥir: Ar. Arabî ayların altıncısı
c.+ üç 31a/3
māh-ı c. āḥirde 25b/3

cemel: Ar. Müslümanlar arasındaki ilk iç savaşın adı
muḥārebe-i yevm-i c.+ de 24b/19, 25b/4

cemī': Ar. tüm, hep, bütün
c.-i aşḥābı 15a/18
c.-i 'avālim-i 'ulviyye 7b/4
c.-i a'zā 172b/15
c.-i āzādedür 86b/8
c.-i a'zāya 86b/16, 173a/17, 173a/18
efḍal-i c.-i bilād-ı memālik-i 'ālem olup 15a/19
c.-i dünyāda 7b/8, 28a/13
c.-i eczāsı 192b/9
c.-i ehl-i cennetüñ 15a/16
c.-i ehl-i islāmuñ 112b/19
c.-i enbiyālaruñ 15a/15
c.-i envā' 168b/5
c.-i eṣyā 116a/7
c.-i evāmīr-i şer'īye 108b/18
c.-i ḥāl-i beşer 1b/10
c.-i ḥāle 89b/2
c.-i ḥalkı 10a/17
c.-i ḥanīfīye ve şāfi'īye 6b/14
c.-i ḥayvān 150b/5
c.-i hümūmların 90a/10
c.-i 'ibādetlerden 17b/3
c.-i kātībāt 76b/15
c.-i kāyinātuñ 77a/13
c.-i kemālāt-ı seniyye-i insāniyesi 11a/9
c.-i kitāblar 78a/7
c.-i kuvvet olanlar 193a/14
c.-i lezzātı 167b/10
c.-i maḥlūkāt 162b/5, 168b/13
c.-i maḥlūkātın 16b/17
c.-i maḥlūkātuñ 77a/18
c.-i maḥdūrāt 77a/15
c.-i memālik-i islāmīyede 26b/2
c.-i menāhī 181b/6
c.-i 'mu'teberātında 5b/8
c.-i ni'metlerüñ 163b/6
c.-i mü'min̄in 20a/17

c.-i re'āyāya 136a/2
c.-i ' rızık 77a/14
c.-i şāḥābe 30b/8
c.-i şāḥābede 29b/17
c.-i şāḥābeden 41a/7
c.-i şehir-i ramazānda 9b/2
c.-i ' 'uḳül-ı maḥlūkāt 76b/17
c.-i 'ulemā 119b/15
c.-i umūrda 30a/1
c.-i 'urūqları 196b/6
maḥlūkāt-ı şefī'-i c.-i 'uşāt 5a/6
c.-i ümem-i 'ālemden 15a/18
c.-i ümemden 16b/19
c.-i ümmetden 23b/19
c.-i vilāyet-i mıṣr 35b/3
c.+i 16a/11
māl-i c.+ inde 87a/derkenar yan genç-i c.+ ne 87a/derkenar yan

cemī'ī: Ar. cemiyete ait, cemiyetle ilgili
c.+ dür 31a/18, 31b/11

cemī'an: Ar. hep birden, tümü, tamamı
c. 172a/19

cemīl: Ar. güzel krş. cemīle
c.-i muṭlak 186b/13
c.+ dür 168a/4
zıkr-i c.+ ile 23b/1

cemīle: Ar. güzel krş. cemīl
c. 83a/derkenar üst

cemīyyet: Ar. topluluk, dernek
c. 55a/10, 55b/9, 58a/15
c.-i mu'āvin-i nuşretdīn 146a/4
c.+ de 108b/8
c.+ dür 45b/12
c.+ i 88a/14, 114a/1
c. itdükları 6a/11
c.+ le 54b/13

cenāb: Ar. "şeref, onur ve büyüklük" terimi olarak kullanılır
esrār-ı c. 99b/7
c.-i 'azametümüzüñ 179a/8
c.-i a'lāları 77b/2
c.-i bārgāh-ı kibriyādur 148a/7
c.-i bārī 60b/17, 61a/9, 61b/17, 62b/2, 88b/derkenar üst, 98a/4, 174a/4
ḥazret-i c.-i bārī 83a/16
c.-i bārīden 89a/5, 179a/7

- c.-1 bārīye 17a/12, 64b/5, 64b/6, 87a/18, 177a/2
- c.-1 haḳḳa 16b/16, 30b/9, 58b/19
- c.-1 haḳḳdan 9a/6, 29b/10
- c.-1 haḳret-i kibriyādan 143a/1
- c.-1 haḳret-i şamediyet 84a/1
- c.-1 haḳretleri 90a/5
- c.-1 ʿizz 88b/9, 102b/19, 165a/9
- c.-1 ʿizz-i kibriyāya 100b/2
- c.-1 ʿizzetine 188b/1
- c.-1 ʿizzetümüz 186a/1
- c.-1 ʿizz-i 88b/9, 102b/19, 165a/9, 165a/10
- c.-1 kibriyā 22a/4, 54a/6, 61a/13, 62b/7, 66a/18, 68a/4, 76a/derkenar üst, 78a/derkenar yan, 82b/11, 096b/18, 98b/10, 99b/18, 146b/5, 164a/3, 168a/9, 177b/4, 182b/1, 186b/13, 197a/18
- c.-1 kibriyādan 199a/8
- c.-1 kibriyānuḡ 62b/17, 70a/14, 103b/8, 164a/12
- c.-1 kibriyāya 44a/12, 58b/17, 68a/11, 76a/derkenar yan, 78b/derkenar alt, 84a/derkenar üst, 145a/6
- c.-1 kibriyāyı 184b/17, 194b/15
- dīdār-ı c.-1 kibriyāyı 70b/19
- c.-1 ḳuddūsiye 143a/3
- c.-1 rabbū'l-ʿibāda 16b/2
- c.-1 rabbū'l-ʿizzet 69a/3
- c.-1 rubūbiyyet 163b/17
- c.-1 şamediyete 142a/5
- c.-1 şerīfine 7a/12
- sevābıḳ-ı c.-1 tevvābı 181b/3
- c.+ ı 166a/19
- haḳīkat-i c.+ ı 145a/10
- c.+ ımuḡ 90a/6
- cenābet:** Ar. gusülü gerektiren durum
- c. 64a/3, 64a/4
- c.+ den 64a/3
- c. oldu 103a/2
- cenāḫ:** Ar. kanat; yan
- c. 56b/3
- reng-i c.-1 himmeti 195a/6
- c.-1 reʿfet 3a/11
- c.+ ların 89a/14
- cenāze:** Ar. ölü, ölmüş kimse
- şalāt-ı c.+ de 34a/12
- c.+ ler 84b/3
- c.+ si 82b/15
- c.+ sin 47a/8
- c.+ ye 47a/8
- cenb:** Ar. yan, taraf
- c.+ inde 149b/4
- deryā-yı bīkerān-ı c.+ inde 149a/17
- cender:** İran'da bir yerleşim yeri
- c. 35b/9
- ceng:** Far. savaş, vuruşma
- c. 12b/6, 25a/2, 33b/9, 35b/10, 48a/18, 54a/13, 76a/derkenar yan, 83b/derkenar yan, 84a/derkenar üst, 84b/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 158b/6, 161b/6
- ʿazīm-i c.
- şīr-i c. 58a/17
- c.+ de 32a/9, 32a/12, 32a/13, 84a/derkenar yan
- c.+ den 40a/7, 84a/derkenar üst, 84a/derkenar yan, 84a/derkenar alt
- c.+ e 24b/18, 40a/4, 48b/derkenar üst, 76a/derkenar alt
- c. eyle 174b/13
- ḫarb ve c. eyleyeüz 88b/derkenar yan
- c. iderler 108b/2
- c. idüp 39b/1
- ʿizem-i c. idüp 88b/derkenar yan
- c.+ ine 48b/derkenar üst
- c. itdi 48b/derkenar yan
- c. itdügümüzde 33b/12
- c. itmek 40a/7, 88b/derkenar yan
- c. olsa gerek 76a/derkenar alt
- c. olunup 58b/13
- cennāt:** Ar. cennetler
- derecāt-ı c. 47b/derkenar üst
- c.-1 ʿadne 186a/11
- ḡurufāt-ı c.+ dan 179b/19
- cennet:** Ar. cennet

c. 55b/9, 63a/10, 82b/16, 83a/8,
83a/12, 99b/2, 110b/12, 120a/18,
123a/17, 131b/3, 137a/12,
139b/4, 163b/5
dereçât-ı c. 76b/2, 78a/14
c.+ de 61a/12, 80a/17, 137a/4,
139a/6
c.+ den 8b/3, 15b/2, 111a/17
c.+ dūr 61b/9
c.+ e 17a/1, 17a/3, 17a/8, 24b/1,
62a/9, 63b/7, 66b/6, 72b/5,
72b/6, 73b/11, 102b/1, 104b/16,
118a/9, 120a/15, 120a/16,
124b/17, 135b/3, 145b/14,
196a/12
riyāz-ı c.+ e 163b/2
c.+ i 70b/7, 124b/8, 125a/5
dār-ı kerāmet-i c.+ i 165b/17
tarīk-i c.+ i 62b/12
c.+ in 181a/16
ehl-i c. itdüklerine 24b/4
duḥūl-ı c.+ le 24b/5
c.+ üñ 72a/9, 110b/12, 111b/1
cemī'-i ehl-i c.+ üñ 15a/16
lāyık-ı riyāz-ı c.+ ü'l-me'vādur
186b/8

cenüb: Ar. güney

c. 86a/derkenar yan

cerāḥat: Ar. yara, irin

c. 24b/17, 178a/18

c.-i ekbād 177b/6

cerāyim: Ar. suçlar

ednās-ı c. 88a/19

cereyān: Ar. akım krş. seyelān

c. 176a/15

c.-i meşiyet-i ezeli 165b/4

c.+ ı 197b/12

seyelān ve c. olması 169b/3

cerḥ: Ar. yaralama, yaranma

c.-i 'āmm 162a/16

cerīde: Ar. gazete

c.+ sinde 187b/1

cerr: Ar. kendine doğru çekme

hevā-yı c. 99b/7

cesed: Ar. ceset, ölü vücut

c.-i bīḥasedine 24b/16

c.+ inde 141a/18

cestlik: Far. atlama, sıçrama

c. 109a/7

cevāb: Ar. cevap

c. 78b/derkenar yan, 82b/11,

88b/derkenar yan

c. geldi 45a/4

c.+ ı 120a/6, 155b/6

c.+ ım 60b/10

c.+ ın 151b/12

eṭrāf-ı c.+ ına 55a/10, 57b/10

c.+ ında 120a/2

c.+ ından 90a/derkenar yan

c. itdi 75b/derkenar yan

c. itmişdüm 117b/9

c. söyledüm 80b/derkenar alt

c.+ uñ 90a/derkenar yan

c. virdi 45a/8, 78a/derkenar yan,

78b/derkenar yan, 87b/derkenar

alt, 117b/9

c. virebilirüm 88b/derkenar üst

c. vireler 119b/10

c. virme 90a/derkenar yan

c. virmedi 105a/10, 127a/7

c. virsem 90a/derkenar yan

c. virsünler 90a/derkenar yan

c. virüp 105a/12

c. virür idi 11b/3

c. virürsin 78b/derkenar yan,

90a/derkenar yan

c. virürsin 33a/19

c. yazdı 131a/5

cevād: Ar. cömert, eli açık

mu'tād-ı c. 29b/14

cevāhir: Ar. cevherler, kıymetli taşlar

nāzım-ı c.-i aḥbār 2a/8

c.-i envār-ı yaqīn 179a/17

c.-i ḥaqqāyık 145b/6

ḥazāyin-i c.-i ḥaqqāyık-ı

melekūti kılmışuz 184b/17

c.-i ḥazāyin-i 'ilm 184b/16

c.-i ḥubūb 169b/11

tefhīm-i ṭālibān-ı c.-i ma'ānī

176b/2

cevāmi': Ar. ibadet yerleri

c. 160a/6

cevāmi' ü'l-kelim: Ar. Hz.

Peygamber'in veciz sözlerini ve

- kendisinin veciz konuşma
özelliğini ifade eden bir tabir
c. kelim olup 13a/13
- cevāriḥ:** Ar. bedenın uzuvları
c. 79a/derkenar alt, 82a/2,
88a/19, 140b/16, 141a/15,
145b/1, 147b/7, 171b/11,
171b/14
şafaḥāt-ı c. 141a/11
c.-i rehğüzārında 173b/1
c.-i zāhirden 87b/5
c.-i zāhiri 147b/4
c.+ dūr 166b/2
a‘māl-i c.+ dūr 188a/2
c.+ i 87b/7
c.+ ine 145a/15
c.+ leri 81a/6
- cevāz:** Ar. izin
c.+ ın 108a/1
- cevelān:** Ar. dolaşma, gezinti
c. ve tereddüd itdüğü 99b/3
- cevf:** Ar. boşluk
c. 77b/15
c.-i dilde 196b/10
- cevher:** Ar. mücevher
c. 77a/19
c.-i cür’et 52a/4
c.-i ḥaḳḳıḳatin 116a/7
c.-i meniyi 172b/18
ḥuḅs-ı c.-i nefis 193b/11
c.-i nişārlarına 2a/8
c.-i ṭabī‘atı 193b/13, 193b/14
c.+ i 172b/13
c.+ in 51a/8, 143a/19
c.+ ine 193b/15
- cevr:** Ar. haksızlık, eziyet, zulüm
c. 124a/11, 125b/11, 134a/19,
145a/2, 151b/2, 198a/11, 199a/7
envā‘-ı c. 78a/derkenar üst
ehl-i zulm ve c. olur 29a/8
c. ve sitem ide 118a/9
c. ve sitem iderler 78b/derkenar
yan
- ceyrān:** ceylan
c. 85a/derkenar üst
c.+ a 85a/derkenar yan
c.+ ı 85a/derkenar yan
- cezā:** Ar. ceza
c. 178a/2, 182a/12
rūz-ı c. 175b/13
dīvān-ı c.+ da 150a/7
ḥalāyık-ı mevḳıf-ı c.+ da
178a/16
mavṭın-ı c.+ da 177a/5
rūz-ı c.+ da 15b/10, 135b/18,
180b/19
c.+ ları 181a/11
c.+ ların 181a/1
c.+ ḡuz 188b/15
c.+ sı 15b/7, 61b/8, 87b/derkenar
yan, 177b/19, 184a/4, 184a/6
c.+ sıdur 178a/5
c.+ sın 6b/11, 70b/17
ḥasenāt-ı c.+ sın 179a/11
c. virdük 176b/8
- ceza‘:** Ar. sabırsızlıkla sızlanma
c.-ı feza‘ düşüp 76a/derkenar üst
- cezā’ir:** Ar. adalar
c.+ ine 52b/18
- cezb:** Ar. kendine çekme, çekilme
ālāt-ı c. 171b/19
ḳuvvet-i c. 168b/16
c.-i ‘urūḳ-ı nebātāt 193b/12
c.-i ḡidā 106a/4
c.-i menāfi‘ 171a/1
c.-i menfa‘at 171b/1
c.-i nef‘ 199b/1
c. ide 197b/4
c. ider 171b/5, 172b/8, 172b/13,
173a/2, 173a/8, 173a/14,
173a/16
c. ideydi 173a/6
c. idüp 172b/4
c. itdi 169a/13
- cezbe:** Ar. meczubiyet, kendinden geçiş
mezcūbān-ı c.-i cezebāt-ı ‘ināyet
91a/8
- cezebāt:** Ar. meczubiyetlikler,
kendinden geçişler
mezcūbān-ı cezbe-i c.-ı ‘ināyet
91a/9
- cezīl:** Ar. bol, çok
ecr-i c. 42b/14
- cezīre:** Ar. ada
c. 35a/6, 35b/6
c.+ sine 52b/19

- cezm:** Ar. kesin kayıt
c. 69a/8
c.+ de 11a/9
- cibāl:** Ar. dağlar
c. 162a/14
- cibillet:** Ar. karakter, yaradılış
c.-i insān 170b/18
ḥāṣṣiyyet-i c.+ i 157b/16
c.+ inde 125b/11, 150a/1
- cidāl:** Ar. karşılıklı kavga, savaş
c. 59a/13, 72a/1
‘azīm-i c. 56b/2
c.+ i 72a/2
- cidd:** Ar. bir işi çalışıp çabalayarak yapma, gayret
c. 86a/derkenar yan
c.-i belīg ve cehd-i belīg idesin 5b/14
c.-i evvel-i a ‘yān-ı vücūdda 88b/17
c. ü cehd ideler 149a/13
- cidden:** Ar. ciddi olarak
c. 24b/9, 46b/17, 78a/derkenar üst
- cīfe:** Ar. leş
c. 32a/13, 32a/14
c.-i dünyā 77a/7
c.-i dünyāsı 120a/3
c.-i kerīhesin 199b/5
c.-i meyyite 161a/9
c.-i mükedderine 120b/6
c.+ dūr 189b/4, 192b/13
c.+ sine 159a/17
netn-i c.+ yi 143b/2
- ciger:** Far. ciğer, bağır
c. 59a/18, 87b/8, 172a/7, 173a/4, 173a/6, 173a/7
c.+ den 172b/15, 173a/4
menfez-i c.+ den 173a/1
c.+ e 172a/11, 172a/12, 173a/5
c.+ i 87b/15
c.+ üñ 172a/13, 173a/6
- ciger-dārlik:** Far.+T. cesaretli olma durumu
c.+ lerin 59a/6
- ciger-gūşe:** Far. evlat, sevgili
c.+ m 83a/6
- ciger-süz:** Far. yürek yakan
c. 36b/12
- cihād:** Ar. din uğrunda savaş
tevfīr-i c. 50a/8
c.-ı kemāl-i ḥikmet 198a/16
c.+ da 35a/15
c.+ dur 74b/1
c.+ m 147a/15
dārü’l-c.+ uñ 3a/15
- cihān:** Far. dünya, âlem
c. 5b/11, 46a/16, 60b/9, 140b/6, 149a/12, 175a/18, 199b/19, 200b/12
seyr-i c. 200b/11
c.-ı ḥilḳatūñ 175a/18
c.-ı yār-ı ‘izām 24b/6
c.+ a 82b/derkenar yan
şāh-ı c.+ dan 49a/11
c.+ dur 175b/2
c.+ ı 2a/3, 83a/7
rūy-ı c.+ ı 26b/19
c.+ uñ 179a/19
- cihān-bānī:** Far. hükümdarla ilgili
mesned-i c. 51a/16
‘ināyet-i c. olup 59a/11
saltanat-ı c.+ ye 53a/4
mesned-i ḥükümet-i c.+ ye 52a/18
saltanat-ı c.+ ye 53a/4
- cihān-dār:** Far. cihanı tutan; hükümdâr
serir-i refī’-i c.+ ı 2b/14
- cihāt:** Ar. yönler
c. 77b/1, 88b/8
- cihet:** Ar. yön
c. 84a/derkenar yan
c.+ den idi 91a/9, 109a/5, 145b/11, 183b/11, 184b/10, 188a/6
c.+ den 107b/5, 140b/1, 142b/1, 166a/6, 192a/5
c.+ dendür 99b/14
c.+ i 85a/7, 108a/17, 123b/18, 125b/15, 126b/3, 137b/4, 139a/4, 140b/15, 141a/3, 141a/9, 142a/16, 147b/2, 160a/9, 166a/11, 172b/15, 176b/3, 180b/6, 180b/10, 181b/16, 183a/10, 185a/7, 194a/6, 195a/17, 196b/2, 198b/18

- taşarruf-ı c.+ i 141a/2
c.+ inde 140b/6, 162a/4
c.+ inden 20a/12, 111a/1,
166a/6, 168b/15, 183a/9
c.+ indür 97b/7, 157b/18,
166a/12, 183b/9
c.+ ine 78b/9
- cilā:** Ar. parlaklık
c. virür 100b/9
- cilve:** Ar. kırıma
c. buyurur 100b/13
c. ider 82a/4
- cilve-gerlik:** Ar.+Far. kırıtan
c. ide 89a/2, 167b/9
- cimā' :** Ar. cinsel ilişki
c. 72a/1
c. ideler 174a/2
- cin:** Ar. cin
c. 2a/2, 5b/7, 76b/17, 162b/6,
164a/4, 165b/5, 168b/13,
173b/14
- cinān:** Ar. cennetler
ḥalvet-i c. 2a/5
recā-yı c. 5a/8, 22b/3
şafā-yı c. 5a/9, 22b/3
zebān-ı serv-i c. 17a/13
bağ-ı c.+ a 53a/2
menāşib-ı na'ım-i c.+ dan
126a/9
revāne-i riyāz-ı c. 59a/8
- cināyāt:** Ar. cinayetler
c.+ ı 175b/10
- cināyet:** Ar. cinayet
māni'-i c.-i mütevaḳḳı'dur
156b/9
c.-i sābıḳadur 156b/8
c. eyleye 183a/5
c.+ i 158a/9, 177a/2
c. iden 183a/7
c.+ in 158a/8
- cins:** Ar. çeşit, tür, soy
c.-i irhāşātdan 8a/8
c.+ i idiler 26b/5
c.+ inden 16b/11
- cism:** Ar. beden; madde
c. 32b/8, 77a/19, 199b/5
c.-i adem 47b/derkenar üst
c.-i ḥabīsın 186a/6
- c.-i ḥasīsın 186a/2
c.-i insānī 47b/derkenar üst
c.-i laṭīfī 148b/12
c.-i memleketi 141a/11
c.-i memleketinde 147a/1
c.-i nāpāklarından 126b/11
c.-i nihādın 177b/6
c.-i şakalı 41b/2
c.-i şerīflerinüñ 14b/13
c.-i zākiyyelerin 178b/13
c.+ i 171b/14, 183a/4
c.+ in 198b/11
c.+ inüñ 178a/2
c.+ ümüñ 177a/9
c.+ üñ 147b/2
- cismānī:** Ar. cisimle ilgili; bedene ait
krş. cismāniye
c. 165a/3, 166b/19, 167a/13,
178a/8
daḳāyık-i esbāb-ı c. 168b/11
ḥuzūz-ı c. 184b/13
memleket-i c. 140a/10
zuhūr-ı 'amel-i c. 171b/13
temettü'āt-ı c.+ de 147b/8
devā'ī-i lezzet-i c.+ den 102b/16
edviye-i c. ola 168b/7
- cismāniye:** Ar. cisimle ilgili; bedene ait
krş. cismānī
belā-yı c. 177b/14
umūr-ı c. 149a/19, 149b/1
- cismi:** Ar. beden ile ilgili krş. cismānī
'ālem-i c. 144b/12
- cisr:** Ar. köprü
c. 51b/13, 154b/17
- civān:** Far. genç
c. 85a/derkenar yan,
87a/derkenar yan, 87a/derkenar
alt, 100b/18, 174b/5, 174b/6
c.+ a 136b/10, 161a/6
c.+ ı 87a/derkenar üst
c. ise 174a/14
c.+ uñ 87a/derkenar alt, 174a/14,
174b/2
- civān-merd:** Far. cömert
c. 89a/derkenar üst
c.+ lerüñ fer-i aḥlākı 179b/13
- civān-baht:** Far. talihli

c. 3b/5
şehzâde-i c.+ ları 52b/9
civānlik: Far.+T. gençlik
c. 116b/4
civānmerdlik: Far. cömertlik
c.+ üj 80a/derkenar alt
civār: Ar. yakın çevre
c. 162a/13
c.-i rahmet-i haḳḳa 46a/8
edā-yı huḳūḳ-ı c.-i sevābı 99a/4
c.+ ında 80a/derkenar yan,
88a/derkenar üst, 140a/3
c.+ uḅda 88b/derkenar üst,
138b/6
ḳurb-ı c.+ uḅdan 136b/3
ciyef: Ar. leşler
şehvāt-ı c.+i 184b/19
cū´: Ar. açlık, aç kalma
c. 99b/12
cūd: Ar. cömertlik
c. 29b/14, 144b/8, 164a/13
āşār-ı c. 5b/18
gevher-i c. 144a/13
hüner-i c. 3b/7
sereyān-ı c. 88b/17
teceddūd-i reşehāt-i c. 144a/16
temevvüc-i deryā-yı c. 168b/6
yevliyü´l c. 3b/15
c.-i baḳrinden 165a/4
ḳādir-i fāyizü´l-c.+ a 1b/2
c.+ uḅ 144a/14
cuhūd: Ar. Yahudi
c. 47a/9
şāme-i c.+ ları 48b/derkenar yan
cum´a: Ar. cuma günü
c. 6a/8, 6a/11, 12b/5, 31a/3,
33b/8, 38b/4, 39a/14, 40b/8,
73a/7,
073a/10, 79b/derkenar alt,
130a/9, 160a/6, 191a/18
c.+ dan 70a/6, 86b/2
c.+ ya 70a/6, 73a/7, 86b/2
cumhūr: Ar. halk
c. 156b/6
c.-i selef 23b/17
c. ḳıl-up 3a/15
cūr: İran´da bir şehir
c. 38a/19

cūş: Far. coşma, coşkunluk
c. 54a/11, 59a/1
c.+ a getüre 196b/6
c. itmeye 200b/13
cühhāl: Ar. bilgisizler
rıżā-yı haḳḳ-ı c. olup 6a/7
cüdā: Far. ayrı düşmüş; ayrılmış
c. 48a/derkenar yan,
76a/derkenar yan, 82b/derkenar
yan
cühhāl: Ar. bilgisizler
c. 159b/17, 166b/17, 167a/2
c.-i ´āmmeler 156a/5
c.+ den 194a/10
c.+ lerden 136a/18
c.+ üj 156a/1
cülūs: Ar. oturma; tahta çıkma
c. 69b/9
derfezāyil-i c. 73b/12
c.-i devlet-i me´nūs-ı
hümāyūnları 52a/derkenar alt
c.-i devlet-i me´nūsları 53a/4
c.-i hümāyūn 53b/17
c.-i hümāyūnları 50b/7, 51a/6,
52a/1, 52b/14, 54a/16
c.-i ricāl 161b/3
c.-i sa´adet-i me´nūsları 50b/13,
52a/19
c.+ da 189a/12
c. idüp 48b/12, 54b/6
c. itdi 48a/14, 48b/15, 50a/13,
50b/1, 80a/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 127a/6,
130b/13, 131b/14
c. itdiler 50b/17
c. itdükde 127b/5
c. itdükden 50a/15
c. itdüre 177a/14
c. itdürilüp 54b/18
cümle: Ar. bütün, hep
c. 1b/5, 5b/9, 7b/14, 9a/11, 9b/1,
16a/14, 16b/13, 16b/18, 17b/7,
017b/9, 19a/1, 20b/12, 24a/9,
24b/3, 24b/13, 25a/15, 28b/15,
29b/18, 30b/6, 31b/8, 34a/5,
34a/14, 35a/18, 35b/10, 36a/6,
36b/4, 38a/7, 38a/10, 39a/16,
40b/6, 43b/2, 43b/8, 43b/19,

44b/6, 61b/3, 61b/19, 62a/1,
68b/3, 76a/derkenar üst,
77a/derkenar üst, 78a/1, 78a/7,
78a/8, 78a/10, 78b/2, 79b/6,
79b/7, 79b/derkenar yan, 80a/10,
81a/derkenar yan, 82a/derkenar
alt, 82b/10, 82b/derkenar yan,
83b/10, 83b/12, 84a/derkenar
yan, 84b/19, 87a/5, 87a/derkenar
alt, 88a/derkenar üst, 88b/15,
89b/derkenar üst, 90a/6,
90b/derkenar alt, 91a/6, 93a/16,
93b/9, 93b/12, 95b/17, 96b/1,
97a/6, 97a/18, 98a/8, 101a/11,
106a/1, 106b/6, 107a/10,
107b/13, 107b/15, 108b/17,
108b/18, 113b/13, 115a/9,
117a/9, 117a/10, 117b/8, 119b/5,
124b/2, 127a/17, 127b/8,
128a/11, 130b/13, 130b/19,
131a/7, 131a/11, 131b/12,
132b/3, 132b/15, 135a/17,
135b/6, 137b/5, 137b/6, 137b/7,
139b/5, 141a/11, 141a/19,
141b/1, 141b/9, 141b/16,
143a/14, 144a/14, 147b/16,
148b/10, 149a/6, 149a/12,
149a/15, 150a/2, 150b/10,
151b/14, 154b/7, 154b/19,
155b/6, 157a/10, 158a/11,
160a/7, 162a/1, 163a/5, 163b/12,
164b/11, 165a/15, 165b/5,
165b/16, 167a/9, 167b/4,
167b/10, 167b/13, 169a/5,
171a/8, 171a/18, 171a/19,
171b/1, 172a/1, 172b/16,
173a/16, 174a/1, 175a/14,
175b/2, 178a/2, 178a/4,
179b/6, 179b/12, 180a/17,
180b/14, 181a/18, 181b/12,
182a/3, 182b/9, 186b/17, 187a/3,
188b/4, 189a/19, 190a/17,
192b/18, 193a/4, 193a/5, 193b/4,
194b/11, 194b/15, 197a/1,
197b/4, 198a/13, 198a/14,
199a/9, 199b/3, 200a/1, 200a/2,
200a/4

fî'1- c. 107b/18, 118b/10, 149a/3,
159a/19, 159b/2, 163a/1
ittifâk-ı c. 31b/15
c.-i 'ömrinde 174a/3
c.-i enbiyâ 1b/13
c.-i halka 102a/9
c.-i hayvânâtında 141a/7
c.-i kâtibât 7a/17
a'mâl-i c.-i kayinât 194b/10
c.-i ma'lûmât 77a/14
c.-i mescid-i münkerâtından
160a/8
c.-i münkerâtındur 154a/18
c.-i tâ'âti 102b/4
c.+ de 138a/18
c.+ den 5b/6, 8a/9, 12b/13,
17a/1, 17a/18, 21b/15, 23a/17,
24a/3, 25a/12, 25b/14, 29a/14,
29b/7, 30a/9, 77a/derkenar yan,
91a/13, 91b/4, 97a/3, 107a/1,
110b/19, 114b/13, 119b/3,
133a/11, 145b/9, 150a/8,
155a/11, 156b/10, 159b/7,
159b/13, 168b/12, 171b/19
c.+ lerin 12a/12
c.+ lerün 87b/6
c.+ nün 23a/16, 79a/derkenar
yan, 100b/2, 140b/12, 150a/7,
155b/6, 159b/12, 161a/11,
165b/18,
168b/7, 170b/12
c.+ si 12a/10, 16b/14, 39b/10,
41a/8, 77b/16, 77b/18, 78a/7,
78a/15, 79a/derkenar alt,
082a/18, 96b/11, 96b/12,
141a/16, 146b/14, 150b/14,
150b/15, 158a/9, 158a/10
c.+ sidür 179a/14
c.+ sin 44b/3, 107b/7, 123a/15,
143a/15, 144a/3, 165b/18
c.+ sinden 16b/19, 94b/9, 103b/3
c.+ sindendür 96a/16
c.+ sine 57b/18, 127b/17
c.+ sinün 7a/17
c.+ ye 83a/derkenar yan, 93b/10,
142a/2, 150a/2, 150b/16, 151a/5,
159a/2, 160a/10, 183b/5
îmân-ı c.+ ye 78a/15

c.+ yi 84a/13, 135b/16, 170b/14
cümleten: Ar. bütün, hep birlikte,
tümüyle c. 7b/7
cünd: Ar. ordu; asker
c.-i islāma 57a/9
c.-i şeyātine 112b/18
dā'ıye-i c.-i şeytānidür 147a/18
c.-i şeytānlara 181b/8
cündu'llah: Ar. Allah'ın askerleri
kam'-ı c. idüp 147b/1
cünüd: Ar. askerler; ordular
c. 193a/1
tecnid-i c. 159a/16
c.-ı melek-i rühānī 149a/9
cünün: Ar. delilik, cinnet
c. 199a/17
cür'a: Far. bir yudumluk su, damla
c. 151b/5, 151b/6
c.-i nüş-ı sākī 53a/11
c.+ lar 54b/16
mesmüm-ı c.+ sını 181a/10
c.+ sına 167a/1
cürcān: İnan'da bir şehir
c. 35b/9, 38b/1
cür'et: Ar. cesaret, yiğitlik
c. 33a/2, 83b/derkenar üst,
85a/derkenar üst
cevher-i c. 52a/4
c.+ i 156b/11
c. idüp 83b/derkenar yan
c.+ in 74a/6, 162b/15
cür'etlü: Ar.+T. cesur, yiğit
rāğib ve c. itmeyeler 137b/4
cürm: Ar. suç
c. 78a/derkenar yan
c.+ e 82a/derkenar alt
günāh ve c. idicilerdür 72a/10
c.+ in 56a/15
c.+ ine 78a/derkenar yan
c. ise 200b/6
c. itdüklerinde 28b/12
c.+ leri 59b/12, 60a/10, 70b/8
c.+ üm 90a/derkenar alt
c.+ üñ 169b/9
cürmsiz: Ar.+T. suçsuz
c. 78a/derkenar üst

cüst ü cū: Far. arayıp sorma; sıkı sıkıya
arama
c. ü cū itdüm 86a/derkenar yan
cüz': Ar. kısım, parça, bölük krş. cüzv
c. 85b/derkenar alt
c.+ i 77a/derkenar üst
c.+ üñ 169b/9
c. ve kur'an okıyup 17b/4
cüzām: Ar. cüzzam
c. 173a/12
cüzv: Ar. kısım, parça krş. cüz'
c.+ in 172b/17
c.+ ine 172b/19
cüzvī: Far. az miktarda
c. 77b/derkenar alt
cüzviyāt: Far. küçüklükler
c.-ı 'avālim-i mülki 143a/2

Ç

çadır: çadır, otağ
ç. 34b/10, 77b/derkenar yan
ç.+ larda 60a/11
çağır -: çağırarak
ç.- up 82b/derkenar yan,
82b/derkenar alt, 105a/10
ç.- ur 188b/1
çağırt(d)-: çağirtmak
ç.- up 37a/9, 85a/derkenar yan,
129a/6
çāk: Far. yarık, yırtık
ç. 10b/16
çāk: bir şeyin özü, aynısı; tam; işte;
aynı; doğru olarak; tamamıyla
ç. 116b/4
çāker: Far. kul, köle, cāriye, yanaşma
server-i cemşid-i ç. 5a/5
çakıl: çakıl taşı
ç. 35a/10
çal -: vurmak; darbe indirmek
taşa ç.- dılar 54b/16
ç.- up 40b/4, 143a/17
çengāl ç.- up 174a/11
çalın -: vurarak ses çıkartmak
ç.- dı 54a/12
ç.- ması 83a/14
ç.- sun 59b/17
çalış -: çalışmak

- ç.- maya idi 165b/12
ç.- up 8a/1, 54a/7, 114a/9,
174b/17
ç.- ur 114a/8
ç.- urlar 146a/8
ç.+ urum 84b/derkenar alt
- çağ:** içinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla sesçikaran madenden araç, kampana
ç.+ larına ot tıklıup 7b/18
- çanağ:** toprak, metal vb. bir maddeden yapılmış yayvan, çukurca kap
ç. 161a/16
ç.+ dan 129a/16
- çāre:** Far. çare, yol, tedbir
ç. 58a/13, 77a/9, 83b/derkenar yan, 107b/5, 123b/15
ç. olmasa 114a/15
ç. olmaya 190b/3
- çarḥ:** Far. talih, felek
ç. 57a/19
ç.-ı bīmürüvvet 2b/12
- çārsū:** Far. dükkanların bulunduğu alışveriş yeri
ç.+ larda 34b/6
- çāryār:** Far. Hz. Muhammed'den sonra halife olan Hz. Ebûbekir, Ömer, Osman ve Ali'ye verilen ortak isim, dört halife, hulefâ-i râşidin krş. çehāryār
cānişin-i ç. 3a/3
- çehār-yār:** Far. Hz. Muhammed'den sonra halife olan Hz. Ebûbekir, Ömer, Osman ve Ali'ye verilen ortak isim, dört halife, hulefâ-i râşidin krş. çāryār
ç.-ı güzinden 29a/4
- çehre:** yüz
ç. 148a/8
ç.-i kemâllerine 145a/12
ḥāl-i ç.-i tuğyān idi 57a/4
ç.+ leri 89b/16
ç.+ sin 158b/5
- çek-:** bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek, çekmek çekmek; örtmek; güç durumlara katlanmak
ç. 128a/5
- ç.- di 64b/17, 90b/7, 106b/18
'izzet ç.- di 103b/11
ah ç.- di 86b/derkenar üst
ç.- diler 82b/derkenar yan, 90b/9, 107a/5, 130a/5
kılıç ç.- diler 133b/12
şaf ç.- diler 76b/derkenar üst
ç.- e 114a/12, 192b/17, 195a/6
el ç.- e 159a/6
perde-i setr ç.- e 196a/10
ç.- eler 157b/16, 179a/12, 195a/7
cān ç.- eler 149a/6
ḥavf ç.- eler 84a/derkenar yan
sıklet ç.- eler 161a/3
ç.- elüm 143b/14
ç.- emedüj 87b/derkenar yan
ç.- emez 106b/2
elem ç.- enlere 110a/15
ç.- er idi 173a/8, 190a/18, 190b/10
ç.- er 84b/12, 108b/3, 120b/17, 122b/19, 123b/8, 135b/5, 159a/11, 159a/13, 171b/18, 172a/12, 172b/7, 192b/2
ç.- erem 131a/4
ç.- erler idi 13a/1
ç.- ersin 179a/7
zahmet ç.- ersin 80b/derkenar yan
cefā ç.- eüz 88a/derkenar yan
ç.- ince 76a/12
ç.- mege 117a/7
ḥārlik ve rüsvāylik ç.- mege 108b/10
endüh ve ḥayret ç.- megile 180a/8
ç.- mek 102b/17
elem ç.- meñüz 82b/derkenar alt
ahvāl-i eşkāl ve selâsil ve aḡlāl
ç.- meye idi 199b/11
ç.- meye idüm 200a/7
ç.- meye 196a/14
ma'şiyete ç.- meye 157a/16
ç.- meyüp 190a/13
kılıç ç.- mezem 40a/4
ç.- mezler 102b/7
ç.- miş idi 78b/derkenar alt

- envā'-ı ta'n ve ihānet ç.-
mişlerdür 10b/10
ç.- se gerek 167a/14
ç.- se gerekdür 94a/16
'azāb ve pişmānlige ç.- se
gerekdür 167a/18
zahmet ç.- se 78b/derkenar yan
ç.- seler 12a/14
ç.- üp 33a/6, 57b/9, 59a/1,
76a/derkenar alt, 78a/derkenar
alt, 88b/derkenar yan, 103a/11,
112a/1, 155a/16, 156a/18,
157a/4, 173a/5, 179a/8, 190a/15
baş ç.- üp 79a/derkenar üst
elem ç.- üp 85a/derkenar yan,
132a/18
mukaddem ve mu'ahhir ç.- üp
181a/9
sitem ç.- üp 186b/2
- çekil -:** gitmek, çekilmek, katlanmak
ç.- miş ola 134b/8
ç.- üp 44a/18, 58b/1, 174b/7
el ç.- üp 59a/19
- çekin -:** saygı, korku, utanma vb.
duygularla bir şeyi yapmak
istememek
ç.- üp 126a/6
- çekiş -:** münakaşa etmek, tartışmak
ç.- ürler 38a/4
- çekişdür -:** uçlarından tutarak ayrı
yönlere doğru çekmek
ç.- üp 122a/10
- çeçe:** Far. çene
ç.+ si 134a/14
- çengāl:** Far. pençe
ç. çalup 174a/11
- çerāğ:** Far. mum, kandil
ç. 190b/11
münir-i ç.-ı dīn 3a/17
ç.-ı meclis-i ğilmān 2a/5
ç.-ı mülk 51a/17
ç.-ı sa'ādetin 187a/13
ç.-ı şām-ı ebed 2a/1
ç.+ dur 124a/6
ç.+ ı 190b/11, 190b/13, 190b/14
ç.+ ın 60b/8
- çeşm:** Far. göz
vaķār-ı ç. 60b/5
- ç.-i himmeti 194b/12
ç.-i ser 15a/7
ç.-i zahm-ı zamāna 52b/12
- çeşme:** Far. pınar; su kaynağı
ç. 84b/derkenar yan
- çetin:** çetin, zor
ç. 137b/14
ç. ve güç gelüp 80b/4
- çevgān:** Far. ucu eğri değnek, baston
ç.+ ı 176a/17
- çevir -:** çevirmek
ç.- üp 90b/derkenar üst, 195b/8
yüz ç.- ür 121a/6
- çevür -:** çevirmek
ç.- üp 80a/derkenar üst
- çık -:** çıkmak
ç. 86a/derkenar yan
ç.- a 61b/4, 64b/1, 64b/2, 64b/3,
64b/5, 66b/17
zuhūra ç.- a 198a/18
ç.- anlardan 107b/16
taşra ç.- ar idi 26a/7
ç.- ar 64a/19, 66b/16
hilāf ç.- ar 136b/16
başa ç.- ar dum 117b/12
ç.- dı 71a/11, 82a/derkenar üst,
103b/5, 154b/4
taşra ç.- dı 120a/7
ç.- dılar 56b/13
taşra ç.- dılar 103a/7
taşra ç.- duğında 11b/6, 130b/5
ç.- dukda 8a/15, 8a/19, 42b/12,
73a/9
ç.- dum 89b/derkenar yan
ç.- ma 82a/derkenar üst
ç.- madı 71a/10
ç.- mağa 33b/1
ç.- mağı 33b/2
taşra ç.- mağın 37a/13
ç.- mağdan 7b/16, 14b/5
ç.- masıyla 169a/10
taşra ç.- maya 115b/7
ç.- mayup 43b/12, 63a/5
taşra ç.- mayup 114b/5
hilāf ç.- maz idi 136b/19
taşra ç.- mişdur 103b/2
ç.- uķ 134b/12

ç.- up 9b/16, 30b/9, 33a/8,
44b/15, 53b/13, 54a/11, 56a/16,
56b/12, 57b/4,
057b/11, 58a/3, 58a/6, 59a/16,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
üst, 79b/derkenar alt,
81a/derkenar üst, 85a/derkenar
üst, 86a/derkenar yan,
120a/11, 129a/10, 153b/17,
174a/6
taşra ç.- up 59b/1, 59b/11,
85b/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 129a/17

çıkarmak -:

ç. 84b/9, 124a/6, 130b/6
ç.- asın 188a/10
ç.- asız 182b/17
ç.- auz 84a/5
ç.- ayım 84b/9
ç.- dılar 87a/derkenar alt,
185a/16
yoldan ç.- dılar 105b/17
ç.- duklarında 22b/12
zuhūra ç.- mamağdur
78a/derkenar alt
ç.- masun 40b/10
ç.- maya 125a/1
ç.- mayalar 140a/4
çiçek ç.- mışidi 190a/17
ç.- sunlar 184b/16
ç.- uñuz 22b/11
ç.- up 8b/2, 42b/12, 46b/6,
76a/derkenar yan, 78a/derkenar
üst, 85a/derkenar yan,
86a/derkenar alt, 86b/derkenar
yan, 90b/4, 90b/7, 90b/8,
113b/3, 129b/16, 130b/6, 146b/2
ğalaç ç.- up 90a/derkenar yan
şirpençe ç.- up 39a/18
taşra ç.- up 40b/9, 158b/11
baş ç.- urlar ise 85b/derkenar üst

çıkart(d) -:

ç.- mağ 158b/7, 158b/8

çıplak -:

ç. 138b/6, 146b/3
ç. idi 94b/11
ç. iken 199a/5
ç. olmağın 146b/4

çıplaklık -:

ç.+ dan 120a/13

çiçek -: bir bitkinin, üreme organlarını
taşıyan çoğu güzel kokulu,
renkli bölümü

ç. 85a/derkenar alt

ç. çıkarmışidi 190a/17

ç.+ leri 85a/derkenar alt

çift -: Far. birbirini tamamlayan iki tekten
oluşan

ç. 77a/10

çin -:

ç. 77b/derkenar üst,

81b/derkenar yan

çirk -:

ç. 65a/14

çirklü -:

ç. olur 191a/17

çoğal -:

ç.- dukda 35a/7

çok -:

ç. 5b/3, 25b/13, 26a/11, 29a/14,
34b/18, 36b/14, 37b/10, 45b/12,
48b/9,

049b/3, 49b/9, 52b/4, 58b/5,

58b/17, 60a/8, 61a/11, 62a/6,

67b/15, 77a/derkenar alt,

077b/derkenar yan, 78b/7,

80a/derkenar alt, 82a/derkenar

alt, 83b/derkenar yan,

84a/derkenar alt, 87b/derkenar

üst, 89a/derkenar üst, 93a/3,

102b/5, 105a/1, 108b/12,

116b/7, 116b/8, 116b/9, 117a/1,

126a/17, 129b/17, 130b/12,

132a/14, 134a/18, 134a/19,

134b/17, 135a/8, 135a/13,

149b/19, 155a/10

ç.+ dan 31a/13, 77b/19

ç.+ dur 16a/1, 17a/17,

47b/derkenar üst, 76b/derkenar

yan, 78b/6, 87b/derkenar yan,

89a/derkenar üst, 92b/19,

115a/11, 148a/9, 149a/2, 159b/1,

189a/9

ç.+ durlar 175a/11

ç.+ ma 153a/3

ç. idi 48a/derkenar üst

ç. ola 134a/15, 134b/7
 ç. olanlarile 73b/19
 ç. oldı 48a/derkenar yan
 ç. olup 37b/8, 90b/derkenar yan
 ç. olur ise 164a/1
 ç. ve sık olup 32b/9
çoğluk: çoğul, fazlalık
 ç.+ ından 31b/12, 193a/2
çorbacı: acemi oğlanları ile yeniçeri
 bölüklerinin komutanlarına
 verilen san
 ç.+ larından 55a/14
çorlu: Çorlu ilçesi
 ç. 52a/15
çök -: çökmek
 ç.- er idi 10b/18
 diz ç.- üp 11b/3
çöp: Far. çöp, saman inceliğinde sap,
 dal veya tahta parçası
 ç.+ i 83a/19
çöz -: çözmek
 ç.- meyüp 37b/10
çözil -: çözülmek
 ç.- üp 46b/19
çübânlık: Far. çoban olma durumu
 ç.+ ına 76a/7
çukur: çevresine göre aşağı çökmüş
 olan yer
 ç. 29b/11
 ç. olup 78b/derkenar yan
çukurcuğ: küçük çukur
 ç.+ dan 8b/1
çün: Far. gibi; mademki; nasıl; için;
 çünkü
 ç. 32b/3, 48b/derkenar yan,
 50a/12, 75b/derkenar alt, 78b/3,
 82b/derkenar yan, 83a/derkenar
 yan, 84a/18, 89a/3, 89b/7,
 94b/18, 96b/9, 98a/9, 100a/18,
 100b/7, 103b/3, 104a/5, 107b/4,
 112a/12, 117a/13, 119a/9,
 120a/4, 121a/13, 123a/1, 131a/7,
 142b/5, 142b/7, 143a/3, 144a/5,
 144a/18, 145a/13, 149b/12,
 157b/15, 166b/13, 187b/17,
 188b/7, 197b/4, 200b/19
çünki: Far. şundan dolayı ki, şu
 sebepten ki, çünkü

ç. 76b/14, 78a/18, 78b/5, 79a/16,
 80a/17, 83b/derkenar yan, 96a/3,
 112b/17, 120b/3

çürü -: çürümek
 ç.- mez 77a/derkenar yan
 ç.- yüp 187b/13
çürütdür -: çürümesini sağlamak
 ç.- medi 77b/derkenar üst

D

da: da bağlacı
 d. 7b/2
dâb: Far. şan ve şeref
 âdâb-ı d.+ ıdur 102a/10
dabşur -: emanet etmek
 d.- up 78b/derkenar alt
dad: bazı maddelerin tat alma organı
 üzerinde bırakmış olduğu etki
 d.+ ı 78a/derkenar yan,
 86a/derkenar üst
dad -: tatmak
 d.- alar 186b/2
 d.- madılar 138a/11
dâd-res: Far. yardıma yetişen, yardımcı
 d. olup 201a/12
dadsız: tatsız
 d. 167a/1
dâfi ': Ar. savuşturan, zararsız hale
 getiren
 îmân-ı d.-i kıyâm 5a/13
dâfi 'a: Ar. defetme
 kuvvet-i d. 172a/10, 173a/9
dağ: yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek,
 eğimli yamaçlarıyla çevresine
 hâkim ve oldukça geniş bir alana
 yayılan bölümü
 d. 6b/9, 106b/7, 136a/19
 d.-ı mezemmet-i hüsrân 143b/14
 d.+ a 33b/11
 d.+ dan 10a/13
 d.+ ına 17a/15
 d.+ ında 9b/3, 9b/6
 d.+ ını 124a/5
 d.+ lar 175a/3
 d.+ larda 56a/8
 d.+ ların 56b/19, 149a/12
dağdağ: Ar. gürültü patırtı

- d. ve ceza´-ı feza´ düşüp
76a/derkenar üst
- dağıd -:** toplu durumda bulunanları
birbirinden uzaklaştırmak veya
ayırarak
d.- ur 172a/5
- dağıl -:** dağılmak
d.- an 6a/14
d.- up 6a/14
- dağımkı:** düzeni bozuk, düzensiz,
karışık
d. 103a/15
- dağla -:** kızgın demirle deriye damga
vurmak, dağlamak
d.- yalar 91b/13
- dahı:** başka, diğer; dahi, de; hem; hâlâ;
bundan sonra; böylece; daha
d. 3b/15, 3b/18, 4a/2, 5b/15,
5b/19, 7a/3, 7a/4, 7a/9, 8a/4,
008b/8, 8b/9, 8b/17, 9a/10,
9b/17, 10b/5, 10b/6, 10b/13,
11a/3, 11a/18, 11b/2, 11b/5,
11b/8, 11b/13, 11b/17, 12a/1,
12a/2, 12a/5, 12a/7, 12a/8,
12a/10, 12a/11, 12a/15, 12a/16,
12a/18, 12b/1, 12b/2, 12b/3,
12b/4, 12b/5, 12b/8, 12b/11,
12b/14, 12b/15, 12b/19, 13a/1,
13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/5,
13a/8, 13a/9, 13a/10, 13a/11,
13a/13, 14b/2, 14b/3, 14b/6,
14b/7, 14b/8, 14b/9, 14b/10,
14b/11, 14b/12, 14b/13, 14b/15,
14b/19, 15a/2, 15a/9, 15a/12,
015a/13, 15a/15, 15a/16, 15a/18,
15a/19, 15b/1, 15b/19, 16a/12,
16a/13, 16b/1, 16b/7, 16b/11,
16b/19, 17a/8, 17a/9, 17a/17,
17a/19, 17b/3, 17b/7, 18a/7,
18a/8, 18a/18, 18b/10, 18b/11,
18b/15, 19a/2, 19a/4, 19b/3,
19b/7, 19b/11, 19b/12, 19b/14,
19b/16, 20a/2, 20a/4, 20a/13,
20a/14, 20b/6, 21a/5, 22b/2,
22b/16, 23a/2, 23a/5, 23a/7,
23a/9, 23a/10, 23a/11, 23a/12,
23b/3, 23b/7, 23b/8, 23b/9,
24a/3, 24a/5, 24a/6, 24a/8,
24a/12, 24b/3, 24b/6, 24b/13,
024b/16, 25a/4, 25a/9, 25a/14,
25b/7, 25b/9, 25b/10, 26a/19,
28b/2, 28b/5, 28b/6, 28b/9,
28b/10, 28b/11, 28b/14, 28b/16,
29a/3, 29a/13, 29a/16, 29a/17,
29b/19, 30a/7, 30b/1, 30b/4,
30b/15, 31a/5, 31b/17, 32b/13,
32b/15, 33b/1, 33b/6, 33b/14,
33b/15, 33b/16, 34a/2, 34a/8,
34b/17, 34b/19, 35a/5, 35b/15,
36a/2, 36a/18, 36b/15, 37a/6,
37a/7, 37b/2, 37b/15, 38a/19,
38b/3, 39a/8, 39a/11, 39a/12,
39b/15, 39b/19, 40a/4, 40a/7,
40a/19, 40b/16, 40b/18, 40b/19,
041a/1, 41a/3, 42a/6, 42a/7,
42a/12, 42a/13, 43a/7, 43b/7,
43b/8, 43b/12, 43b/16, 44a/9,
44a/16, 44a/18, 44b/14, 45b/4,
45b/10, 45b/14, 46a/5, 46a/6,
46a/7, 46b/10, 46b/12, 46b/16,
47a/4, 47b/2, 47b/derkenar yan,
48a/derkenar üst, 48b/derkenar
üst, 49a/12, 49b/2, 49b/5, 49b/8,
49b/10, 49b/12, 51a/3, 51a/12,
52a/8, 52a/9, 52b/8, 53b/2,
53b/4, 53b/16, 54a/3, 54a/8,
55a/12, 55a/19, 55b/2, 55b/5,
55b/6, 55b/8, 55b/14, 56a/14,
56b/9, 56b/15, 57a/8, 57a/12,
58a/2, 58a/6, 58a/12,
058b/4, 58b/16, 59b/14, 59b/19,
60a/2, 60a/3, 60a/8, 60a/16,
60a/18, 60b/1, 60b/2, 61a/5,
61a/9, 61b/5, 62b/6, 63a/11,
63a/12, 63a/13, 63a/18, 63a/19,
64b/15, 64b/16, 64b/18, 65a/14,
65b/16, 65b/18, 66a/8, 66a/17,
66b/5, 68a/11, 69a/12, 69b/16,
70b/19, 71a/12, 71a/14, 71b/15,
71b/16, 72a/16, 73a/1, 74a/11,
74a/12, 74a/19, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt, 76a/3,
76a/6, 76a/16, 76a/derkenar yan,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
üst, 76b/derkenar yan,

76b/derkenar alt, 77a/8,
77a/derkenar yan, 77a/derkenar
alt, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar alt, 78a/derkenar
üst, 78a/derkenar yan, 78b/5,
078b/8, 78b/16, 78b/derkenar
üst, 79a/8, 79a/17, 79a/derkenar
alt, 79b/derkenar üst,
79b/derkenar yan, 80a/derkenar
üst, 80b/11, 80b/13, 80b/14,
80b/16, 80b/17, 80b/derkenar
yan, 80b/derkenar alt, 81a/2,
81a/7, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan,
81b/4, 81b/derkenar üst,
81b/derkenar yan, 81b/derkenar
alt, 82a/derkenar üst,
82a/derkenar yan, 82b/derkenar
üst, 83a/10, 83a/derkenar üst,
83a/derkenar alt,
083b/derkenar üst, 84a/4, 84a/6,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
yan, 84a/derkenar alt, 84b/17,
85a/derkenar yan, 85a/derkenar
alt, 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan, 85b/derkenar
alt, 86a/17, 86a/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 86b/derkenar
üst, 86b/derkenar yan,
87a/derkenar üst, 87a/derkenar
alt, 87b/12, 87b/derkenar yan,
88a/derkenar yan, 89a/derkenar
üst, 89a/derkenar yan,
89b/derkenar üst, 89b/derkenar
alt, 90a/14, 90a/derkenar üst,
90a/derkenar yan, 90b/derkenar
üst, 90b/derkenar yan, 91a/3,
94a/19, 94b/12, 95a/9, 95b/15,
96a/14, 96a/18, 97b/4, 98a/3,
100b/19, 101a/11, 101b/7,
102a/2, 102b/8, 102b/10,
102b/15, 103b/11, 104a/7,
104b/16, 105a/14, 105a/16,
105b/7, 105b/11, 105b/12,
106a/6, 107a/16, 109b/14,
110a/6, 110a/9, 111a/7, 111a/19,
111b/7, 112b/16, 114a/8,
114a/12, 114a/19, 114b/5,
115a/2, 115a/3, 115a/12, 115b/4,
115b/15, 116a/18, 116a/19,
117a/6, 118a/4, 118a/19, 118b/8,
119a/10, 120a/2, 120a/4, 121b/2,
121b/3, 121b/9, 122a/3, 122a/4,
122a/14, 123a/1, 123a/8,
123a/11, 124b/12, 124b/17,
124b/18, 126a/2, 126a/9,
126a/19, 127b/4, 128a/2, 128a/9,
128a/10, 129a/18, 130a/18,
130b/6, 131a/1, 132a/1, 132a/7,
132a/8, 132b/6, 132b/7,
132b/10, 133a/16, 133a/17,
135b/8, 135b/18, 136a/4, 136a/8,
136b/11, 137a/9, 137b/2,
137b/10, 137b/11, 138a/15,
138b/7, 139a/6, 140b/11, 141a/7,
141b/2, 141b/3, 141b/12,
142b/12, 144b/1, 144b/4,
146a/10, 146b/7, 147a/1, 147a/6,
148b/8, 149a/7, 149b/17,
150a/11, 151a/13, 151b/3,
152a/8, 152a/11, 152a/12,
152a/13, 152b/19, 153a/2,
153a/14, 153b/16, 153b/18,
154a/1, 154a/10, 154b/3,
155b/18, 156b/19, 157a/4,
157a/18, 158a/3, 159a/6, 159a/8,
159a/11, 159b/13, 159b/15,
160a/3, 160a/5, 160a/9, 160a/11,
160b/5, 160b/7, 160b/9,
160b/13, 161a/19, 162b/14,
162b/15, 163a/1, 163b/10,
164a/19, 166a/2, 167a/3,
167a/12, 168b/17, 170a/3,
171b/9, 171b/14, 173a/17,
173b/3, 174a/9, 174a/10,
174a/14, 174a/15, 175a/5,
175b/11, 176a/2, 176a/13,
178b/3, 180b/1, 180b/10,
181a/19, 181b/12, 181b/13,
181b/19, 182a/1, 182b/17,
183a/1, 183a/2, 184a/17,
185a/18, 187b/12, 190a/13,
190b/12, 192a/8, 192a/17,
195b/4, 195b/5, 196b/14,
197a/15, 198a/2, 198a/3, 200a/3,
200b/9

- d. idi 23a/3
- dāhil:** Ar. iç, içeri, içinde
d. 67b/14
d. itseler idi 130b/9
d. ola 73a/2, 74b/7
d. olanlar 73b/11
d. oldılar 18a/13
d. olunca 18a/14
d. olmakdur 94b/15
d. olsalar gerekdür 17a/8
d. olup 102b/1, 150b/15
- daḥl:** Ar. etki, katkı; müdahale etme, karışma
d.+ i 166a/10
d. itdüğü 68a/18
- dā'ī:** Ar. davet eden, davet edilen
d. 165b/8
icābet-i da'vet-i d.-i ḥayrdur 94b/17
d.+ dūr 165b/7
- dā'imā:** Ar. devamlı olarak, sürekli
d. 79a/derkenar alt, 80a/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 175b/4
- dā'īye:** Ar. İçten gelen bir duyguyu teşvik edici hâl, arzu
d.-i cünd-i şeytānīdür 147a/18
iḥsān-ı tasalluṭ-ı d.-i ḥaḳḳānī 165b/9
tasalluṭ-ı d.-i ḥayrī 98a/7
d.-i mu'āleceye 107a/11
d.-i ümerāyla 181b/6
d.+ lerile 2b/5
d. ola 189b/17
d.+ siyle 171b/11
- daḳ -:** takmak
ip d.- dılar 86b/derkenar alt
d.- up 57b/14, 176a/1
- daḳāyıḳ:** Ar. ince ve anlaşılması güç ve dikkate muhtaç olan şeyler
mütāla'a-i d.-i şer' den 156a/2
d.-i vücūb-ı taşadduḳ 93a/4
d.-i esbāb-ı cismānī 168b/10
d.-i esrārına 198b/5
d.-i kelām 170b/7
d.-i neşāyiḥde 162a/9
āṣār-ı d.+ de 159b/16
'ilm-i sülūk-ı d.+ dūr 164b/13
āṣār-ı d.+ i 162b/19
- d.+ in 194a/16
- daḳın -:** takmak
d.- mayalar 139b/19
- dıḳ:** Ar. verem hastalığı
d. 173a/11, 199a/14
- dal -:** dalmak
d.- mışidi 2b/11
- ḍalāl:** Ar. doğru yoldan sapma krş.
ḍalālet
ḍ. 124a/2
ehl-i ḍ. 178b/8
ḍ.-i ḡāyetinden 189a/6
ḍ.-i vücūdları 175a/2
- ḍalālet:** Ar. doğru yoldan sapma krş.
ḍalāl
ḍ. 147b/3, 198b/18
tīh-i ḍ. 174a/18
ḍ.-i eṣer 58a/8
ḍ.+ de iken 199a/5
tīh-i ḍ.+ de 105b/16
ḍ.+ den 71b/15
ḍ.+ dūr 24a/16
ḍ.+ e 52a/8
ḥarīf-i ḍ.+ü'l-baḳī 40b/4
- dāl:** Ar. delâlet eden, gösteren, işaret eden
d.+ dur 155b/11, 180b/14
- dam:** dam, çatı
d.+ lar 161b/7
d.+ larda 40a/12
d.+ lardan 161a/3
- dām:** Far. tuzak
d.+ a düşürülür 79a/derkenar alt
ni'met-i d. 166a/3
d.-ı aḡrāz 182b/2
- dāmād:** Far. güveyi, damat
d.+ ı 39b/11, 40b/13
d.+ ları 37b/12
- dāmān:** Far. etek krş. dāmen
d.-ı gülşen 4a/8
- dām-āvīz:** Far. tuzağa asılı
d. olmaḡın 3b/13
- dāmen:** Far. etek krş. dāmān
d.-i himmeti 143b/2
d.-i himmetinden 184a/1
ḡayret-i d.+ in 59a/1
- damla -:** damlamak
d.- yup 40a/18

dānā: Far. bilen, bilici
d. 1b/8, 78a/3
şehir-i d.+ lar 77a/derkenar yan

dāne: Far. tane
d. 86a/derkenar alt
d.+ lerine 106a/13
d.+ si 13a/15
d.+ sine 166a/3
d.+ yi 186a/10

danış -: danışmak
d.- duğda 33b/1, 33b/3

dāniş: Far. ilim
d.+ de 3b/3

dār: Ar. yer
d.-i āhiretde 150a/7
d.-i āhireti 20b/2
şifat-ı ġālibe-i d.-i beğāda
149b/12
d.-i beğāya 201a/5
d.-i dūnyādan 49b/4
d.-i fenāda 93b/5
d.-i fenādan 52a/16
d.-i ġurūrdan 54b/5, 60b/6
me'ātib-i d.-i hevāna 126a/9
d.-i kerāmet-i cenneti 165b/17
d.-i marağ 175b/7
d.-i marağa 175b/8
d.-ü'l-hayātdan 148a/15
aşl-ı sa'ādet-i d.+ indur 163a/5
d.+ü'l-'uğbāya 18a/16, 44a/7,
50a/19
d.+ü'l-beğā 52b/13
d.+ü'l-beğāya 44a/13
d.+ü'l-cihādūğ 3a/15
d.+ü'l-ğurūrdan 51a/4
d.+ü'l-i slām 163b/5
na'īm-i d.+ü'l-ğarārı 177a/19
d.+ü'l-mülk 147a/19
d.+ü'l-mülk-i beğāya
78b/derkenar alt
d.+ü'l-mülküğe 147b/77
d.+s-servere 53a/11
d.+ş-şifā 51b/11
d.+z-ziyāfe 51b/12
d.+z-zuyūf 51b/10
servere 53a/11
d. ziyāfe 51b/12
d. zuyūf 51b/10

dar: dar
d. 161a/6
d. eyleye 161a/2
d. ola 66b/18

daracık: çok dar
d. 164a/12

darak: tarak
d. 13a/1

dārā-şalābet: Far.+Ar. Dara'nın
katılığ, sertliğı
d. 55a/5

darb: Ar. vurma, vuruş
ğ. 56a/2, 59a/13, 59a/19,
83b/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 155a/17, 157a/2, 157b/4,
159a/5, 174b/16
mübāşeret-i ġ. 155a/17, 156b/5
ğ.-i ġadden 159a/5
ğ.-i istiğfāf 158b/18
ğ.+ a 47a/12
ğ.+ dan 47a/2, 47a/3
ğ.+ dur 156a/17, 159a/2
ğ. eyleye 159a/6
ğ.+ ı 177b/15
ğ. olmağın 57a/11
ğ. ve ġarb olmazdan
76b/derkenar üst

darende: Malatya iline bağılı ilçelerden
biri
d. 52a/11

darıl -: darılmak, gücenmek
d.- ma127a/4

darlığ: geçim zorluğı
d. 131a/9, 163b/2
d.+ dan 103a/13, 103a/18

dārū: Far. ilağ
d.+ dur 91a/19
d.+ nuğ 91a/19
luğf-ı d.+ sı 148a/11

dārū-ğāne: Far. eczane
luğf-ı d.+ nesine 147b/12

dāsitan: Far. destan
rūstem-i d. 48a/derkenar alt

daş: taş
d. 14b/17, 29a/15, 36a/12,
43a/15, 76b/derkenar üst,
76b/derkenar yan, 160b/11,
175a/3, 200b/18

- d.+ a 14b/18, 76b/derkenar yan
d.+ dan 127a/14
d.+ ı 29a/17, 76b/derkenar yan,
184b/18
d.+ ım 29a/16
d.+ lar 19a/1, 161b/1
d.+ lara 31a/19
d.+ uñı 29a/16, 29a/17
- daş -:** taşmak
d.- maz 33b/14
d.- up 33b/19
- daşı -:** taşımak
d.- yup 34b/16
- daşla -:** taş atmak
d.- yup 39a/16
- daşlı:** taşlı
d. 139b/19
- daşra:** dışarı
d.+ dan 39b/18
- dat -:** tatmak
d.- masa idi 199b/12
- datdur -:** tattırmak
d.- up 187b/5
d.- ur 177a/15, 187b/1
- datdurıl -:** tattırılmak
d.- ur 185a/17
- datlu:** tatlı krş. taşlu, şatlu
d. 90b/derkenar üst
d. ider idi 14b/9
- dāü'l-fīl:** kol ve bacaklardaki derilerin
fil derisi gibi sert ve çizgili
bulunmasından meydana gelen
bir hastalık
d. 199a/18
- da'vā:** Ar. ileri sürülerek savunulan
düşünce
d.-yı haşk iderler 93a/16
d.+ da 33a/5
d. itdiler 133b/10
d.+ sın 33a/9, 121b/10
- davar:** binek hayvanı
d. 10b/17
d.+ ına 11b/11
d.+ ları 28a/6
d.+ larına 11b/19
d.+ uñ 10b/18, 11b/4
- da've:** Ar. çağrı
müstecābü'd d. olup 25a/10
- dāver:** Far. insafılı olan hükümdar
d.-i devrān 3a/2
- da'vet:** Ar. çağırma, çağrı
müstecābü'd d. 80b/11
icābet-i d.-i dā'ī-i ĥayrdur
94b/17
d.-i dīn 6b/15
d.+ e 10a/17
d. eyleye 187b/16
d. eyleyüp 79a/derkenar yan
d.+ i 10a/19
d. ider 147b/12
d. idüp 10b/9, 83a/derkenar üst,
83a/derkenar alt, 130a/3,
131b/16, 162a/15
d.+ iyle 153a/12
d. kıldı 48b/derkenar üst
risālet ve d. olduşdansonra
10a/11
d. olunmışlardan 88a/16
d. olunur 163b/2
- dayan -:** dayanmak
d.- up 11b/6, 58b/19
- dayı:** annenin erkek kardeşi, dayı
d.+ m idi 117a/18
- dāyim:** Ar. Sürekli, devamlı
d. 4a/9, 144a/5, 171a/1
d.+ dür 184a/17
- dāyimā:** Ar. her vakit, devamlı
d. 6a/9, 6b/1, 7b/18, 11b/3,
12a/1, 12b/4, 14b/11, 14b/16,
17a/11, 17a/13, 17b/3, 41a/9,
61a/11, 62a/7, 68b/14, 77b/10,
83a/9, 83b/8, 108b/1, 108b/3,
110a/12, 116b/4, 119b/13,
123b/6, 132a/12, 132b/2, 141a/5,
144a/12, 147a/11, 147b/9,
149a/6, 151a/19, 162b/12,
164b/8, 175a/2, 181a/8, 188b/16,
189b/6, 192b/2
- dāyire:** Ar. çember; sınır içi; saygın bir
yer
merkez-i d.-i erbāb-ı ma'rifet
2a/9
bidāyet-i d.-i üç 88b/19
d.+ si 60a/4
d.+ sinden 77a/14
beyān-ı d.+ sinden 162b/19

- de:** de bağlacı
d. 8a/4, 63a/14, 112a/14,
158a/13
- debdebe:** Far. haşmet, büyük bir
gösteriş d. 58a/19,
77b/derkenar üst
d.-i eyālet 82b/derkenar yan
- debīr:** Far. müsteşar
d. 140b/10
- deccāl:** Ar. yalancı Mesih
d. 132b/19
d.+ üj 131a/17
- def´:** Ar. öteye itme, savma, savulma;
verme; ortadan kaldırma;
giderme
hücüm idenleri d. 40a/12
d.-i ārzū idüp 77a/derkenar üst
d.-i iştiğāli 105b/15
d.-i mażarrat 76a/derkenar yan,
196b/2
d.-i me´āşī 159a/16
d.-i me´āşidür 157a/10
d.-i mekrūhda 171b/12
d.-i münkire 157a/1
d.-i şadedi 84b/derkenar üst
d.-i sevret 197a/15
d.-i żarre 199b/1
d.-i zulm 84a/derkenar üst
d.+ de 171a/2
d.+ i 157b/2, 159a/5, 191b/14
esbāb-ı helāk-ı d.+ i 106a/5
rütbet-i d.+i 137b/4
d.+ için 75b/derkenar yan
d. idebilmez 192b/16
d. idecek 193a/13
d. ider 77b/derkenar yan, 82b/8
d. idinceye 197a/14
d.+in idüp 171a/11
d.+inde 183a/5
d.+ inden 192b/16
d.+ ine 82b/derkenar üst,
192b/19
d.+ inedür 157a/4
d. itdiler 57a/19, 76b/derkenar
üst
d. itmedüj 76a/derkenar yan
d. itmege 153a/12
d. itmek 39a/17, 157a/6
d. itmeye 192b/11
d. olundu 177a/4
d. ve hażm olmaya idi 172a/1
- def´ ü ref´:** Ar. savma, kaldırma
d.+çün 53a/18, 55a/11, 55a/17,
56a/3, 56/8
d.+ine 55a/7, 85b/derkenar yan
d.+ine 55a/7
- def´a:** Ar. kere, kez, yol
d. 9b/9, 10a/12, 18b/14, 31b/3,
45a/17, 52b/7, 53b/7, 54b/3,
56a/2, 65a/14, 65b/17, 68a/10,
75b/derkenar alt, 78a/derkenar
üst, 78b/derkenar üst,
82b/derkenar yan, 85b/19,
89a/derkenar yan, 95a/12,
105a/10, 115a/3, 136a/11,
136a/15, 136a/16, 153b/2,
157a/4, 173a/15, 174a/15
d.+ da 19a/4, 173a/19
- defīne:** Ar. yere gömülmüş altın vb.
gibi değerli eşya
d. 37b/1
d.-i müşerrahlara 5a/8
d.+ lere 131a/9
- defn:** Ar. gömme, gömülme
d. 31a/5, 148b/10
d. idenlerüj 40b/10
d. idüp 30b/8
keyfiyyet-i d.+ inde 40b/7
d.+ inden 31a/14
d. itdiler 31a/11, 37b/3, 40b/9,
115b/1
d. itmege 13a/3
d. olduķda 38a/5
d. olmuşdur 46b/9
d. olunup 37a/19, 43a/10
- defter:** Ar. defter
d.-i a´māline 177b/9
d.-i kāyinātda 148b/13
d.+ e 34a/15
- defter-dār:** Ar.+Far. bir ilin para
işlerini idare eden kimse
d.+ ı 141b/10
- deg -:** değmek
d.- megin 53a/19
d.- mez 16b/1
d.- mişken 58b/16

degin: kadar, dek, denli

d. 2a/14, 2b/14, 5b/3, 5b/9, 6a/5, 7b/1, 8a/5, 8a/6, 8b/1, 8b/7, 10a/12, 10a/19, 11a/19, 16a/19, 18a/10, 18a/11, 18a/15, 18a/16, 18b/1, 18b/2, 26a/14, 31b/1, 37a/16, 39a/4, 39a/11, 39b/8, 43a/14, 45b/5, 46a/6, 47a/7, 47b/derkenar üst, 48a/4, 56a/7, 58b/15, 59a/12, 61b/3, 62b/2, 63a/6, 63b/13, 64b/1, 64b/4, 64b/16, 64b/17, 66a/2, 66a/9, 70a/6, 70a/7, 70b/6, 70b/9, 70b/16, 71a/13, 71b/13, 76a/derkenar alt, 77a/derkenar yan, 78b/derkenar alt, 81b/6, 81b/derkenar yan, 82a/derkenar yan, 86b/2, 89a/derkenar alt, 91b/15, 92a/5, 101b/16, 107b/11, 107b/13, 115a/16, 116b/5, 117b/12, 120a/7, 126a/16, 128a/17, 128b/19, 129b/7, 129b/8, 141b/7, 142a/7, 142a/9, 147a/11, 154b/1, 167b/17, 167b/18, 169a/8, 187a/13, 190b/10, 191a/17, 192a/15

degirmen: değirmen, içinde öğütme işi yapılan yer

d. 36b/16, 125a/10, 190b/9
d.+ i 36b/15

değiş -: değişmek

d.- ürler 77b/derkenar alt

degnek: değnek, değnekle atılan dayak

d. 34b/19, 36b/2, 46b/18
d.+ den 82b/derkenar yan
d. urmağ 36b/1

degül: değil

d. 1b/7, 75b/derkenar yan, 76a/3, 81a/2, 106a/10, 106a/12, 113b/11, 126a/17, 136b/8, 155b/4, 160b/3, 166a/9, 185b/3, 188a/14, 190b/12, 197b/13, 201a/11
d.+ dür 17a/19, 19a/9, 20a/14, 20a/16, 24a/2, 24a/15, 26a/12, 28b/6, 29a/1, 35b/18, 36b/14,

41a/12, 44a/11, 44b/12, 47a/5, 75a/7, 76a/3, 77a/12, 77a/19, d.+ dür 77b/11, 78a/2, 78a/9, 78b/derkenar yan, 80b/derkenar yan, 84a/derkenar üst, 84b/derkenar üst, 084a/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 85a/derkenar yan, 87a/9, 87b/derkenar alt, 88a/derkenar üst, 88b/6, 88b/derkenar yan, 93a/10, 96b/11, 98a/5, 101b/17, 105b/14, 105b/15, 107b/4, 107b/17, 111b/18, 112b/12, 114b/16, 120a/10, 122b/3, 128b/10, 131a/2, 131a/6, 131b/17, 132b/3, 132b/4, 135a/15, 140b/12, 141a/6, 141b/7, 141b/14, 142b/15, 143a/2, 144b/8, 145a/15, 145b/15, 146a/7, 149a/17, 152a/18, 154a/10, 154a/11, 154b/6, 155a/11, 155b/13, 156a/6, 156b/6, 156b/11, 156b/13, 156b/19, 157a/4, 157a/10, 159a/2, 159a/10, 159a/13, 159b/2, 166a/1, 166a/10, 166b/16, 167b/4, 168a/1, 168b/18, 169a/6, 169b/1, 169b/10, 169b/15, 170a/15, 171b/13, 172a/3, 174b/5, 176a/6, 181b/18, 181b/19, 182b/10, 182b/11, 183a/13, 186b/14, 188a/11, 192a/9, 193a/15, 194b/18, 196a/3, 196b/15, 197b/4
d.+ em 9b/8, 36b/13, 44a/16
d. idi 28b/10, 44b/8, 80a/derkenar yan, 81b/derkenar yan, 86a/derkenar üst
d. iken 34a/13
d. ise 24a/11, 138b/11, 139a/13, 154a/1
d.+ ler idiler 131a/11
d.+ lerdür 125a/15, 144a/19
d.+ miş 145a/7, 145a/10
d.+ sin 78a/derkenar yan, 90a/derkenar yan
d.+ siz 82b/12

- d.+ üm 76a/derkenar yan
dehākīn: Ar. köylüler
d. 193a/2
- dehliz:** Ar. üstü kapalı uzun koridor,
geçit
d.-i merīden 172a/6
d.+ inüj 141b/15, 141b/17
- dehr:** Ar. dünya, âlem
‘alāyik-i d.+ den 2b/8
nūr-ı ferīdü’ d.+ i 6a/5
d.+ üj 126b/2
- dehşet:** Ar. dehşet, korku, ürkme
kemāl-i d.+ le 10b/3
- dek:** kadar
d. 9a/15, 13a/5, 17a/16, 17b/10,
17b/11, 19a/5, 29a/6, 37a/18,
42b/7, 43a/13, 44b/4, 55a/12,
67a/13, 69a/9, 70a/2,
84b/derkenar alt, 134b/8,
197a/15
- dekke:** Ar. tekke, dergâh
d.+ nūj 34b/13
- del -:** delmek
d.- mek 106b/7
d.- üp 40a/3
- delālāt:** Ar. kılavuzluklar, yol
göstermeler
d. 7a/16
- delālet:** Ar. kılavuzluk, yol gösterme
d.-i emr-i āhād 157a/12
d.+ dür 134a/14
d. eyle 196a/12
d. ideyim 102b/3
d. itmez 145b/3
d.+i yle 10a/7
- delāletlik:** Ar.+T. kılavuzluk
d. 125a/5
- delāyil:** Ar. deliller
d. 180b/2
d.-i ‘aqlı 105b/19
d.-i āyāt 154a/2
d.-i şer‘ī 110b/17
- deli:** akıl ve bilinci yerinde olmayan,
deli
d. 148a/9
- delīl:** Ar. rehber; iz; kanıt
- d. 30a/9, 76a/derkenar üst,
89a/derkenar yan, 95a/5, 156a/6
d.-i şarihdür 155b/10
d.-i zillet-i ‘ișyāndur 89b/2
d.+ dür 84a/derkenar yan, 85a/1,
155a/11, 155b/4, 175a/1, 175b/1,
181a/18
d.+ e 154a/15
d. ise 78a/derkenar alt
d.+ leri idi 19a/8
nişān ve d. ve bürhān olan 7a/16
- dellāk:** Ar. tellak
d.+ lar 161a/14
- delük:** delik, oyuk
d.+ i 134b/16, 160a/18
- demādem:** Far. her an
d. olmasa 51a/9
- dem-beste:** Far. sesi soluğu kesilmiş,
susmuş
d. 2b/9
- demür:** demir
d. 106b/7, 155a/1
d.+ den 79a/derkenar yan
- demürçi:** demir satan, demir eşya
yapan veya onaran kimse
d. 36b/10
- denā’et:** Ar. alçaklık, adilik
d. 166a/15
- dendekle -:** gagalamak
d.- yüp 38b/13
- denes:** Ar. kir, pas
d.+ lerinden 95b/5
zeḥārif-i d.+ leriyle 82a/11
- deng:** Far. şaşkın, sersem
serāsīme ve d. ve ḥayrān olup
58b/11
- denī:** Ar. alçak, zelil
d. 94a/9
sa‘ādet-i d.+ sin 99b/6
- denil -:** söylenmek, sözü edilmek krş.
deñil-d.- di 48a/6
d.- mek gerekdür 163b/10
d.- miş olur 89a/15
d.- mişdür 83b/derkenar yan
d.-ür 87b/11
- deñlü:** kadar

d. 10b/17, 31b/1, 44b/3, 44b/9,
45a/15, 61b/18, 74b/13, 75b/19,
75b/derkenar yan,
077b/5, 77b/15, 77b/derkenar
yan, 78b/6, 78b/13, 80a/10,
80a/derkenar alt, 81b/derkenar
üst, 83a/4, 83a/10, 83a/derkenar
yan, 83b/derkenar üst,
84a/derkenar üst, 86a/derkenar
yan, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar yan, 91b/1, 93b/15,
96a/17, 96a/18, 104a/12,
107a/18, 107b/14, 119b/3,
121b/10, 127a/10, 130a/13,
131a/9, 135b/3, 143b/15, 144a/7,
149b/3, 151a/10, 153a/14,
153b/15, 154b/9, 161a/1, 161a/2,
171b/4, 171b/5, 173b/16,
175b/19, 180a/1, 192b/19,
193a/5, 193b/5

depme: tekme

d.+ ler urup 92a/3

depred - harekete geçirmek,

kımıldatmak

d.- e 149a/11

der: Far. kapı

d.-i devletde 57a/13

d.-i devletden 56a/16, 57b/3

d.-i devlete 53b/18, 56a/14,

56b/13, 56b/15, 57a/14

der-ahlāk: Far.+Ar. ahlakta, ahlak
içinde

d. 11a/3

der-‘arṣa: Far.+Ar. yerde, meydana

d.-i ‘arāṣāt 5a/6

derbend: Far. dar geçit, boğaz

d.+ ler 84b/derkenar üst

derd: Far. dert, keder, tasa

d. 175b/14, 179b/8

d.-i cāngūdāzuḡ 194b/12

ṣaḡrā-yı d.-i hicr 82a/14

muṣībet ve d.+ e uğraduḡın

81a/9

d.+ e 192b/15

d.+ i 36a/1

d.+ ine 76b/derkenar üst,

76b/derkenar yan, 187a/12

zevāl-i d.+ ine 176a/7

d.+ inüḡ 117a/5

d.+ üḡ 76b/derkenar yan, 117a/5

derecāt: Ar. dereceler

d. 76a/13, 89b/8

erbāb-ı d. 114a/10

d.-ı ‘ālī 175b/17

d.-ı ‘āliyyāt 179b/19, 180a/1

d.-ı a‘lāya 196b/1

d.-ı cennāt 47b/derkenar üst

d.-ı cennet 76b/2, 78a/14

vuṣūl-ı d.-ı fevz 150b/17

d.-ı ḡazīnelerinden 179b/1

d.-ı ḡüs-n-i ḡulḡ 195b/4

d.-ı nebātī 170a/9

d.-ı nīrān-ı sükkānları 186b/16

d.-ı taṣarrufāt 170a/1

d.-ı tecelliyāt-ı ilahiyeye 16a/9

‘izz-i d.+ a 143a/6

fevz-i d.+ a 145b/14

eḡall-i d.+ dan 167b/18

ednā-yı d.+ dur 101b/13

erfa‘-yı d.+ dur 183b/5

miṣbāḡ-ı tarīḡ-i d.+ dur 182b/14

rāfi‘-i d.+ dur 166b/11

d.+ ı 87a/5

evāyil-i d.+ ı 159a/13

d.+ ları 136a/17, 176a/10

südde-i d.+ ları 94a/6

derece: Ar. derece

d. 106b/3, 159a/7, 165a/5,

165a/8, 179b/19, 183b/7, 183b/8

d.-i fāṣıḡuḡ 158b/15

d.-i ‘ālīnüḡ 134a/6

d.-i dīn-i noḡṣānı 197b/11

d.-i etḡıyā 101b/17

d.-i evvel 157b/5

d.-i hidāyete 199a/5

d.-i mübāṣeret 159a/2

d.-i mülāḡaḡa 165a/1

d.-i münkerdür 158b/6

d.-i refi‘ 177b/12

d.-i ṣālīḡ 102b/14, 158a/14

d.-i sellem 126a/4

d.-i ṣeḡādet idi 47a/3

d.-i ta‘rīfdür 157b/12

d.+ de 157b/13, 158a/15, 159a/3,

159a/9

- d.+ deki 159a/14
d.+ den 171a/3
d.+ lere 104b/12
d.+ lerin 105a/5
d.+ lerinüñ 93a/16, 181b/10
d.+ nüñ 157b/5, 158b/8, 158b/17
d.+ si 78a/18, 101b/14, 157b/3,
164b/18, 176b/4, 183b/7
d.+ sin 197b/19
d.+ sine 106a/15, 112a/19,
194b/16
d.+ ye 45a/9, 101b/13, 172a/12,
176b/18, 177b/15
- derekāt:** Ar. en aşağı katlar
d.-ı cehennem 78a/15
hevl-i d.-ı cehennemde 148b/2
d.-ı qahrda 187a/14
d.-ı saqarı 47b/derkenar üst
züll-i d.+ dan 143a/5
- dereke:** Ar. en aşağı kat
d.-i noqşāndan 112a/19
- derfezāyil:** Far.+Ar. fazilerde
d.-i cülüs 73b/11
- dergāh:** Far. kapı, büyüklerin makamı;
tekke krş dergeh
d.-ı 'izzetde 186a/5
d.+ da 83b/11, 181a/4
d.+ ından 110b/8
d. idi 148a/5
d.+ umuza 148a/5
d.+ umuzuñ 143a/17, 144a/11
- dergeh:** Far. kapı, büyüklerin makamı;
tekke krş dergāh
d.-i qadrine 3a/5
- der-gümān:** Far.+Ar. düşünceli, şüpheli
d.-ı esrār 87b/derkenar üst
- der-güzīn:** İran'da bulunan diğer adı
Sultaniye olan bir şehir
d. 56b/5
- derhāl:** Far.+Ar. hemen, vakit
kaybetmeksizin
d. 103b/4, 120a/17
- der-hem:** Far. birbirinin içinde,
birbirine girmiş
d. 3b/9
- der-hilāfet:** Far.+Ar. hilafette
d. 3a/3
- deri:** deri, post
- d. 12a/14, 31a/19, 122a/11,
198b/13
d.+ si 12a/13, 190a/18
d.+ sin 122a/10
d.+ sinden 128b/6
d.+ yi 12a/14
- derk:** Ar. anlama, kavrama
d.-i ihtidāları 171a/11
d.-i mülāmesesizin 170a/14
d. eyleyüp 133b/7, 170b/5
- der-mahzen:** Ar. devlete ait kıymetli
şeylerin saklandığı yerin içi
d. iderler 141b/17
- dermān:** Far. çare
d. 76b/derkenar yan
d.+ a irmeye 82a/14
d.+ da 88a/derkenar alt
- dermānde:** Far. biçare, aciz, zavallı
d. olurlar 119a/17
- dermāndelik:** Far. biçarelik, acizlik,
zavallılık
d. 96a/10, 124b/12
- derteng:** Bağdat'ta Derne'ye bağlı bir
nahiye
d. 60a/16
- derūn:** Far. iç, dahil; gönül
d.-ı kerāmet-i kūrūnı 51b/7
d.+ ında 57b/9
- derviş:** Far. derviş, tarikata bağlı
bulunan kimse
d. 76b/derkenar alt, 77a/derkenar
üst, 77a/derkenar yan,
78b/derkenar alt, 80a/derkenar
yan, 88a/derkenar yan,
88a/derkenar alt, 112b/16,
124b/18, 127a/19, 128a/13,
130a/6, 130a/7
d.+ den 148a/4
d.+ e 88b/derkenar yan
d.+ i 120a/13
d.+ ler 79b/derkenar yan, 130b/3
d.+ lere 80a/derkenar yan,
128b/6, 130b/7
d.+ lerün 98b/11
fuzül-ı d.+ sin 154b/13
d.+ ün 77a/derkenar üst,
84b/derkenar yan, 88a/derkenar
üst, 88a/derkenar yan,

88b/derkenar üst, 120a/17,
185b/9
dervīšāne: Far. dervişlere yakışır bir
biçimde
d. 200b/2
dervīšlik: Far.+T. derviş olma durumu
d. 79b/derkenar üst
d.+ i 95b/15
d.+ inden 112b/16
d.+ ünde 154b/12
deryā: Far. deniz
d. 57a/7, 61b/18
d.-y1 'atā-y1 bīkerāna 181a/12
d.-y1 'ummān 76b/19
d.-y1 bīkerān-ı cenbinde 149a/17
d.-y1 bīkerāna 149b/2
d.-y1 bīkerāndan 151b/5
temevvūc-i d.-y1 cūd 168b/6
mülkārā-y1 d.-y1 dīl 51a/8
d.-y1 ğāzab-ı cebbārīye 186a/1
meftūn-ı d.-y1 haclet
olacaqdurlar 175b/14
d.-y1 kademdūr 194b/10
d.-y1 keremden 60b/12
d.-y1 raḥmetümüz 174a/18
d.-y1 vaḥdet-i lüccesinden 98a/9
d.+ dan 100a/11, 151b/6, 162b/6
d. imiş 54a/12
d.+ lar 59a/1
d.+ lara 200a/2
d.+ s1 51b/2, 82a/1
vücūd-ı d.+ s1 149b/4
tevḥīd-i d.+ sına 88b/19
kadem-i d.+ sında 145a/5
d.+ sınıuḡ 81b/16
vaḥdet-i d.+ sınıuḡ 81b/19
d.+ ya 100a/11
d.+ y1 147b/11
nesīm-i d.+ y1 174b/1
der-zīkr: Far.+Ar. zikredilmesinde
d. 23b/16,
d.-i fezāyil-i a 'māl-i sāyire
72b/17
d.-i şavm 70a/3
d.-i zekāt 72a/5
der-z.-i şalātü'l-mektübāt 65a/6

der-zuhūr: Far.+Ar. meydana
çıkmasında, zahir olmasında
d.-ı nübüvvet 9b/1
dest: Far. el
d. 50a/8
d.-i ḥaqqperest 9a/19
d.-i ḥaqqperestine 24b/16
d.-i tazarru 'ların 59b/12
d.-i temennāsı 134a/6
dest-būs: Far. el öpme
d. idüp 90a/derkenar üst
dest-dırāzlık: Far.+T. sarkıntılık,
zalimlik
d. itmege 55a/10
d.+ lar 56b/17, 57a/5
deste: Far. Elde tutulabilecek şekilde
bir araya getirilmiş şeylerden
meydana gelen bağ, demet,
tutam
d. 85a/derkenar alt
dest-gīr: Far. yardımcı
d.+ i 199b/14
d.+ im 176a/3
d.+ inüz 144a/16
dest-kār: Far. el işi
d.+ ı 169b/12
destür: Far. izin
d. 2a/4
d.+ü'l-'amel idüp 84b/derkenar
yan
destürsuz: Far.+T. izinsiz
d. 85a/derkenar alt
devā: Ar. ilaç, çare, derman
d. 107a/4, 117a/5, 121a/11
d.+ dur 117a/4
d.+ s1 117a/5
d.+ sıdur 117a/5
devā 'ī: Ar. içten gelen bir duyguyu
teşvik edici haller
āyine-i aḥtār-ı d. 89a/7
d.-i fütürdan 182a/10
eḡlāl-i d.-i hevā 89a/12
d.-i lezzet-i cismānīden 102b/16
d.-i nefis 181b/1
maḥsūs-ı d.-i nüfūs 144a/3
d.-i riyā 182a/17
tevālī-i d.-i şehevāt-ı nefsanī
200a/15

hevā-yı d.+ sin 83b/15
devām: Ar. sürme, sürüp gitme, daim olma
d. 199a/8
d.-i lezzāt-ı na'ım-i sermediye 75a/13
d.-i ni'am 148a/15
d.-i rūḥ 168b/2
d.-i zıkr 166b/8
iẓhār-ı meḥāmid-i d.+ ina 166b/2
d.+ ında 146b/11
deve: deve
d. 25a/6, 25a/8, 127a/15
d.+ nūḡ 160a/16, 160a/18
d.+ si 92a/2
d.+ ye 190b/8
d.+ yi 11b/19, 160a/15, 160a/16, 160a/17
devlet: devlet krş. devle
d. 3a/17, 48a/14, 50a/4, 52a/2, 57b/5, 58a/2, 60a/4, 60a/13, 77a/derkenar yan, 089a/derkenar yan, 132b/11, 146b/11, 176b/7, 187b/10
āfitāb-ı d. 168a/6
cem'-i ehl-i d. 57b/1
erbāb-ı d. 176a/11
kātīlū'l-a'dāü'd d. 2b/18
ma'şiyet-i d. 78a/1
muḥaşşıl-ı esbāb-ı d. 141b/4
ni'met-i fānī-i d. 117a/12
sermāye-i d. 83b/derkenar yan
taḡayyür-i d. 78a/derkenar üst
taḡt-ı d. 50b/1
vükelā-yı d. 60a/18
d.-i 'alī-i 'osmānīde 53b/5
d.-i beḡāyı 54b/7
d.-i bizevāldür 164b/9
d.-i dünyevīsi 132b/13
d.-i islāmīle 81a/derkenar üst
cülūs-ı d.-i me'nūs-ı
hümāyūnları 52a/derkenar alt
cülūs-ı d.-i me'nūsuları 53a/4
d.-i muḥammediyeden 48a/derkenar yan
d.-i nazarı 145a/17
d.-i pādīşāhīde 55b/12

bādevām-ı d.-i pāyende-i sulṭān-ı dīn 3a/5
şāhib-i d.-i refī'-i menzilinūḡ 3b/12
d.-i şabr 180a/11
erkān-ı d.-i sāmāniye 82a/derkenar yan
d.-i şehriyāriyle 56b/18
d.-i uḡrevīyi 159a/17
der-i d.+ de 57a/13
d.+ den 166b/17
der-i d.+ den 56a/16, 57b/3
d.+ e 50a/10
der-i d.+ e 53b/18, 56a/14, 56b/13, 56b/15, 57a/14
zevālū'd d.+ e 89a/derkenar yan
d.+ i 3b/12, 50a/2, 117a/9, 120a/15, 140b/10, 146b/10, 166a/14, 180a/7
erbāb-ı d.+ i 133b/2
kūy-ı d.+ i 159a/17
şükūfe-i baḡ-ı d.+ i 60b/5
ümerā-yı d.+ i 84b/derkenar alt
vükelā-yı d.+ i 76b/derkenar yan, 81a/derkenar yan
d.+ in 180a/14
vükelā-yı d.+ in 77b/derkenar üst
ibtidā-yı d.+ leri 48a/4
nihān-ı d.+ lerinde 53a/15
zamān-ı d.+ lerinde 50b/14, 51b/5, 52a/5, 54a/19
maḡarr-ı d.+ lerinden 57b/6, 58a/19
zamān-ı d.+ lerindeydi 52b/9
maḡarr-ı d.+ lerine 52a/10, 58a/3
d.+ lü 51a/19
vükelā-yı d.+ üm 77a/derkenar üst
d.+ üḡ 82a/19, 140a/15
d.+ üḡden 80a/derkenar alt
devlet-hāne: Ar.+ Far. ev, konak
muḡabbet-i d.+ müzūḡ 143a/17
devr: Ar. zaman, çaḡ, devir; dönüp dolaşma
d.-i ādemde 47b/derkenar yan
d.-i ādemden 5b/5, 34b/17, 37b/14

- d.-i gerdūn 3b/11
d.-i gerdūndur 3b/1
d.-i ḥālīdbinsinān 47b/derkenar alt
d.-i kıyāmet 186a/14
d.+ de idi 47b/derkenar yan
d.+ de 47b/derkenar yan
d.+ i 60b/9
d. ider 119a/19
d.+ inde idiler 48b/derkenar üst
d.+ inde 48b/derkenar üst
d.+ üñ 169a/6
- devrān:** Ar. dünya, felek; devir, zaman
dāver-i d. 3a/2
yegāne-i d.-ı güzīde-i āl-i
‘oşmān idi 52b/1
şöhre-i d. idi 57a/3
- devrāne:** Ar.+T. ey felek
d. eyledüm 2b/11
- deyn:** Ar. borç
d. 128b/6
- dımişq:** Suriye’nin başkenti Şam’ın eski adı
d. 35a/19
ezfetḥ-i d. 35b/16
d.+ a 40a/3, 129b/6, 129b/8
- dırnaq:** tırnak
d. 13a/3, 106b/6
- dırıra:** Ar. kırbaç. krş. tāziyāne
d. 34b/6
- dıyq:** Ar. daralma, darlık
d.-ı ma’iṣete 98b/16
d. olup 35a/12
- di -:** demek, söylemek
d.- deyi 81a/derkenar üst
d.- di 18b/19, 19a/3, 21a/6,
33a/4, 33a/18, 41a/6, 44a/16,
44b/5, 44b/9, 45a/4, 45b/13,
45b/14, 45b/15, 45b/18, 45b/19,
46a/1, 46b/3, 46b/14, 47a/4,
47a/5, 47b/3, 47b/4, 61a/7,
61a/19, 63b/6, 63b/7, 63b/8,
63b/9, 64a/4, 64a/15, 65b/18,
72a/9, 74b/19, 75b/14, 75b/15,
75b/17, 75b/derkenar yan, 76a/2,
76a/derkenar üst,
076a/derkenar yan, 76a/derkenar alt, 76b/derkenar üst,
- 76b/derkenar yan, 76b/derkenar alt, 77a/derkenar üst,
77a/derkenar yan, 77b/derkenar üst, 77b/derkenar alt,
78a/derkenar üst, 78a/derkenar yan, 78b/derkenar üst,
78b/derkenar alt, 79a/derkenar yan, 79b/derkenar üst,
79b/derkenar yan, 79b/derkenar alt, 80a/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 80a/derkenar alt, 80b/derkenar üst,
80b/derkenar yan, 80b/derkenar alt, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81a/derkenar alt, 81b/derkenar üst,
81b/derkenar yan, 82a/derkenar yan, 82a/derkenar alt,
082b/18, 82b/derkenar üst,
82b/derkenar alt, 83a/6, 83a/7,
83a/15, 83a/derkenar üst,
83a/derkenar yan, 83b/derkenar üst, 83b/derkenar yan,
083b/derkenar alt, 84a/derkenar üst, 84b/13, 84b/derkenar alt,
85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan, 85a/derkenar alt,
85b/derkenar üst, 86a/15,
86a/derkenar üst,
086a/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 86b/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 86b/derkenar alt, 87a/derkenar üst,
87a/derkenar yan, 87a/derkenar alt, 87b/derkenar üst,
87b/derkenar yan,
087b/derkenar alt, 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt,
88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 89a/derkenar üst,
89a/derkenar yan, 89b/13,
89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 89b/derkenar alt,
90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 90a/derkenar alt,
90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 93b/8,
93b/14, 97b/13, 97b/16, 98a/14,

99a/16, 103a/9, 103a/13,
103a/16, 103a/17, 103a/18,
103b/1, 103b/6, 103b/8, 103b/9,
104a/6, 104a/7, 105a/11,
105a/12, 105a/18, 105a/19,
105b/1, 105b/2, 107b/15,
108b/14, 108b/15, 110a/9,
113a/12, 113a/17, 113b/10,
115a/7, 115b/14, 117a/17,
118a/13, 118b/3, 118b/4,
118b/5, 120a/8, 120a/9, 120a/17,
121b/6, 127a/3, 127b/19, 128a/1,
128a/2, 128a/7, 128a/8, 128a/11,
130a/6, 130b/18, 130b/19,
131b/16, 131b/17, 131b/18,
133a/4, 135b/14, 138b/16,
146a/19, 146b/1, 152b/18,
154b/4, 154b/6, 154b/7,
154b/12, 154b/15, 155a/1,
155a/2, 155a/3, 155a/4, 155a/5,
155a/6, 155a/9, 160a/17,
160a/18, 160b/1, 164a/11,
165b/16, 174a/13, 174b/5,
175b/8, 177a/9, 179a/2, 179b/6,
179b/7, 183a/12, 184a/4, 184a/9,
184a/14, 189a/14, 189b/2,
189b/3, 189b/18, 190a/2,
190b/12, 190b/13, 190b/14,
191a/7, 191a/18, 192a/16,
194a/13, 194b/8, 195a/18,
195a/19, 195b/2, 196a/6,
196a/17, 197a/9
d.- dikim 121b/5
d.- diler 18b/19, 24a/17, 36a/10,
42b/6, 44a/8, 44b/6, 46b/12,
70b/9, 76b/derkenar yan,
076b/derkenar alt, 78a/derkenar
yan, 79a/derkenar yan, 79b/2,
79b/10, 79b/16, 79b/derkenar
yan, 80a/17, 80b/derkenar yan,
83a/2, 83b/derkenar yan,
83b/derkenar alt, 84b/2,
84b/derkenar alt, 85b/derkenar
yan, 87a/derkenar üst,
90b/derkenar yan, 104a/17,
105a/15, 109b/17, 111a/11,
111b/13, 119a/4, 123a/15,
123b/4, 125a/19, 127a/8, 127a/9,

127a/10, 128b/10, 130b/14,
137a/5, 137a/17, 137b/18,
138a/12, 139a/19, 142b/4,
142b/5, 142b/6, 142b/9,
151b/10, 151b/11, 152a/9,
152a/10, 152a/11, 152a/12,
152a/13, 152b/12, 153a/18,
153b/2, 185a/13, 190a/3
d.- diñüz idi 79a/derkenar yan
d.- dügi 15b/6, 37a/4, 146b/2
d.- düginde 18b/19, 37b/10,
43a/5, 44b/13, 45b/8, 63a/18,
63a/19, 90a/derkenar üst
d.- düginden 37b/2
d.- dügümüz 68a/15
d.- dük 71a/12, 178b/9
d.- dükde 16b/9, 20b/2, 24b/18,
30b/6, 33a/9, 33b/6, 36b/13,
37a/5, 39a/15, 44a/16, 44b/14,
80b/derkenar alt, 87a/derkenar
alt, 90a/derkenar alt
d.- dükden 59b/2
d.- dükleri 9a/7, 35b/15, 43a/19
d.- düklerinde 30b/4, 32b/19,
33a/19, 33b/14, 35b/18, 36b/18,
37a/14, 37a/15, 39b/12
d.- dükleründen 110a/5
d.- düm 46b/3, 74b/5, 74b/18,
79a/derkenar yan, 85b/16,
85b/17, 86a/16, 92b/17, 102b/4,
102b/6, 117a/19, 117b/2,
117b/5, 118b/1, 130a/18,
130b/9, 191a/5, 191a/6, 191b/1,
196a/11
d.- düñ 190a/3, 196a/2
d.- medügin 47a/12
d.- medüñ 83b/derkenar yan
d.- megin 21a/17, 21b/3, 36b/14,
39b/9
d.- mek olmaz 138b/17
d.- mek 25b/10, 28b/10, 38b/8,
43b/4
d.- mekden 117a/1
d.- mekdür 15a/11, 47b/derkenar
yan, 48a/16, 85a/derkenar yan,
90a/derkenar yan
d.- mekle 26a/12
d.- memişlerdür 11b/16

d.- meyeler 184b/16
d.- meyüp 11b/16, 12a/15
d.- mez 47a/7
d.- mezler 87b/6
d.- miş 86b/5
d.- mişdür 7a/10, 14b/2, 15a/8, 18b/5, 21a/10, 21a/11, 28a/2, 31a/15, 34a/12, 40b/16, 43b/19, 54a/10, 135b/9, 163b/19
d.- mişler 20a/2, 28b/6, 31a/12, 32a/4, 41a/14, 47b/derkenar yan, 52a/derkenar alt, 75b/derkenar yan, 79b/derkenar üst, 082b/derkenar yan, 82b/derkenar alt, 86b/4, 167a/8, 180a/19, 180b/2
d.- mişlerdür 15b/13, 16a/1, 18a/6, 18b/9, 23a/14, 29a/4, 29a/8, 40b/12, 49a/14, 78a/derkenar üst, 78b/derkenar yan, 83a/derkenar yan, 87b/derkenar üst, 89a/derkenar yan, 93a/14, 95b/14, 96a/17, 111b/15, 120b/7, 121b/7, 134a/13, 134a/15, 135b/7, 159a/9, 159a/11, 159b/12, 188b/19
d.- nüp 24a/11
d.- r idi ise 190a/13
d.- r idi 47a/4, 63b/17, 72b/9, 77b/derkenar üst, 83b/derkenar yan, 85a/12, 88a/derkenar yan, 118b/7, 127b/11, 155b/12, 183a/19, 191a/16
d.- r ise 155b/7
d.- r 6b/18, 15a/3, 25b/15, 47a/6, 61a/18, 63a/4, 63b/16, 73a/13, 73b/11, 113b/16, 120a/14, 123a/11, 123a/12, 130a/17, 139b/10, 142a/8, 147b/15, 151a/8, 152a/14, 155b/7, 171a/9, 185b/18, 191a/3, 192a/11, 195a/1
d. idi 44a/19, 44b/2, 46a/15, 79a/11, 83a/19, 83b/2, 83b/5, 85b/derkenar yan, 103a/3, 109a/6, 121a/8, 121b/15, 138a/15, 174b/3, 176a/2, 176a/3, 189a/17, 192a/14
d. ise 163b/10
d.- rler idi 12b/2, 13a/8, 13a/12, 34a/6, 47a/10, 86b/derkenar yan, 86b/derkenar alt, 87a/derkenar yan, 89b/17, 91a/11, 109b/10, 111b/10, 183a/15
d.- rler imiş 49b/1
d.- rler ise 12a/4, 98a/13
d.- rler 11a/3, 24b/6, 29b/5, 29b/19, 42a/5, 42a/7, 42a/8, 42b/1, 43b/9, 47b/derkenar alt, 48a/derkenar üst, 48a/derkenar yan, 48b/10, 48b/18, 48b/derkenar yan, 51b/8, 77a/derkenar alt, 78b/12, 79a/derkenar alt, 81b/2, 84b/derkenar alt, 87b/8, 90b/17, 92a/8, 98b/5, 105b/5, 105b/7, 105b/11, 108b/18, 116a/16, 120b/9, 120b/10, 120b/14, 130a/16, 133a/5, 140b/1, 141a/1, 141b/3, 141b/5, 142a/14, 142a/19, 142b/1, 142b/2, 142b/7, 146a/10, 147a/2, 147a/3, 147a/4, 147a/5, 147a/6, 147a/7, 147a/8, 147a/9, 148a/19, 154a/4, 154a/5, 154a/6, 156b/6, 170b/15, 172a/11, 172b/14, 172b/16, 172b/17, 173a/16, 173a/17, 175b/4, 184b/2, 184b/3, 184b/4, 184b/5, 184b/6, 184b/7, 184b/8, 184b/9, 188a/2, 195b/6, 196b/11, 196b/12
d.- rlerdi 129b/17
d.- rse 63a/18, 90a/derkenar yan
d.- rsejüz 114a/5
d.- rsin 83a/derkenar yan, 86b/derkenar yan, 89a/derkenar yan, 93b/8, 97a/11, 113a/14
d.- rsiş 89a/derkenar üst
d.- rsiz 78b/derkenar yan, 86a/4, 88a/3
d.- rsün 138b/16
d.- se gerekdür 98a/19
d.- se 73a/19, 89a/derkenar üst, 158b/17

- d. 91a/4
d.- seler gerekdürler 131b/13
d.- sün 12a/5
d.- ye 46b/13, 62a/3, 63b/1,
80b/13, 82b/11, 84b/9, 116a/4,
120b/4, 138b/5, 152b/5, 157a/8,
158b/16, 160a/12, 160b/7,
160b/8, 174b/13, 181a/2,
194b/17
d.- yeler 116b/10, 193a/4,
194a/6, 195a/7
d.- yemezüz 76b/derkenar yan
d.- yen 7a/12
d.- yesiz 44a/12
d.- yüp 7a/8, 8a/14, 8b/2, 9a/19,
9b/8, 9b/10, 9b/15, 9b/16, 9b/18,
12a/3, 13a/12, 17a/19, 20a/2,
29a/16, 29a/17, 30b/6, 30b/14,
31a/1, 32b/15, 32b/19, 33a/1,
33a/6, 33b/4, 34b/8, 36a/18,
36b/2, 36b/3, 36b/15, 36b/17,
036b/19, 37a/11, 37a/15, 37a/17,
37b/11, 37b/13, 38a/3, 39a/2,
39a/15, 39b/17, 40a/7, 40a/8,
40b/16, 40b/19, 41a/1, 41a/2,
41a/5, 42b/4, 42b/10, 42b/13,
44a/17, 44b/10, 44b/13, 58b/17,
62a/4, 65b/15, 76a/derkenar yan,
79b/derkenar alt, 80a/derkenar
üst, 80b/derkenar üst,
080b/derkenar yan, 80b/derkenar
alt, 86a/derkenar yan,
86b/derkenar üst, 87b/3,
90a/derkenar yan, 90a/derkenar
alt, 133b/14
d.-yüvirdükde 36b/13
d.- yüvirüp 44a/12
d.- yüvirdükdenşonra 10b/12
- dib:** kök, temel, dip
d.+ inde 8b/1
d.+ inden 164b/9
d.+ ine 64a/5, 124b/5
- dibā:** Far. ipek saten veya ipek kadife
üzerine altın ve gümüş işlemeli
ağır kumaş
d. 116b/10
- dibāc:** Ar. ipekli kumaş
sihr-i d.+ ı 99b/7
- dibāce:** Ar. başlangıç, önsöz
d.+ sinden 2a/14
- dicle:** dicle nehri
d. 154b/10
- dīdār:** Far. yüz, çehre
d.-ı cenāb-ı kibriyāyı 70b/19
d.+ ı 83a/6, 91a/14
- dīde:** Far. göz
d.-i başāyiri 156a/1
d.-i başiret 192b/6
d.-i bātınları 102b/18
- dik -:** biçilmiş veya yırtılmış kumaş,
deri, yara vb.ni iğneye geçirilmiş
iplikle tutturmak
d.- e 69b/11, 194b/13
d.- eler 61a/12, 161a/1, 200a/13
d.- er iken 80b/derkenar yan
d.- mış ola 82a/5
gözlerin d.- üp 79b/derkenar yan
- dikel-:** sert konuşmak, karşı gelmek
d. 135b/4
- diken:** bazı bitkilerin dal, yaprak,
meyve kabuğu vb. bölümlerinde
ve bazı hayvanların derisinde
bulunan sert, ucu sivri ve batıcı
çıkıntılardan her biri
d. 161a/5
d.+ i 147b/3
d.+ lerinden 78b/15
- dikici:** dikişçi
d.+ sinden 130a/13
- dikil -:** dik duruma gelmek; yapılmak
d.-di 201a/6
d.- düklerinde 59a/5
d.- miş 126a/3
d.- üp 156a/2
hākim d.- üp 39b/3
- dikḳat:** Ar. dikkat, önem verme,
titizlikle çalışma
d.-i vaḥdeti 107b/3
kemāl-i d.+ le 89b/derkenar yan
- dil:** Far. gönül, yürek
d. 3a/19, 5a/1, 9a/9,
84a/derkenar yan, 200b/9,
200b/10
`ādil-i d. 51a/10
hūn-ı d. 196b/5
mülkārā-yı deryā-yı d. 51a/8

- ehl-i d.-i k̄ulūbı 157a/1
d.-i şaḥābe-i kirām 38a/5
cevf-i d.+ de 196b/10
d.+ i 187a/4
d. idi 83b/derkenar yan
esrār-ı d.+ in 200b/5
d.+ inden 122a/4
- dil:** dil, tat alma organı
d. 81b/4, 87b/10, 87b/17,
171b/19,
- dil-āver:** Far. yiğit, cesur, kahraman
d. 53b/11, 54a/3, 81b/derkenar
üst
d.+ ler 54a/12
- dilber:** Far. gönlü alıp götüren, güzel
d. 58a/5
- dilberlik:** dilber olma durumu
d. 134b/11, 196a/2
- dile -:** dilemek, istemek
d.- düğini 38a/6
d.- düklerinde 33b/11
şefā'at d.- düklerinde 16b/16
temsīl d.- mişlerdür 106b/8
d.- rseñüz 20b/1
- dil-güşā:** Far. gönülde ferahlık veren, iç
açıcı
d. 80b/derkenar yan
- dilīr:** Far. cesur, yiğit, yürekli
d. idüp 159b/18
- dilki:** tilki
d.+ ye 149b/18
- dilnevāzlıq:** Far. gönül okşayan, hoş,
latif
istimālet ve d. eyle 83b/derkenar
alt
- dil-pezīr:** Far. gönlün kabul ettiği,
güzel
vezīr-i d. 30a/2
- dilsizlik:** konuşma engelli olma durumu
d.+ i 198b/18
- dilsiz:** konuşma engelli, konuşamayan,
ahraz
d. 78a/4
- dimā:** Ar. kanlar
d. 139b/9
- dimāğ:** Ar. bellek, zihin; akıl, bilinç
d. 87b/8, 87b/15, 141b/5,
141b/8, 141b/15, 141b/17,
172b/4, 173a/15
d.-ı rūḥ-ı revānı 5a/2
d.-ı şihḥat 134a/17
d.+ da 173a/19, 192b/10
ḥizāne-i ḥayāl-i d.+ da 141b/17
vasat-ı d.+ da 171a/4
d.+ dan 173a/18
d.+ ma 53a/19
d.+ larına 161a/8
d.+ uñ 170b/10
- dīn:** Ar. Tanrı'ya inanma ve
bağlanma, iman, inanç
d. 3a/8, 50a/10, 51a/10, 51b/1,
51b/17, 83a/derkenar yan, 95b/4,
99b/12, 105a/18, 107a/5,
109b/11, 112b/15, 116a/15,
119a/9, 119a/17, 119b/7, 119b/8,
119b/11, 120b/4, 120b/18,
121a/16, 121a/18, 121b/14,
121b/16, 122a/8, 123a/10,
123a/15, 123b/13, 124a/3,
125a/5, 135b/16, 139a/7,
139a/18, 153b/2, 153b/4, 157a/2,
159a/18, 174b/5, 181b/5,
181b/8, 194a/5, 195b/3
'ulemā-yı d. 76b/17, 78a/15,
96a/17, 107a/1, 119b/19, 153b/5,
154a/14, 195b/8
'ulūm-ı d. 194a/15
bādevām-ı devlet-i pāyende-i
sultān-ı d. 3a/5
da'vet-i d. 6b/15
ekābir-i d. 83b/7, 120b/7
ḥaṭar-ı d. 96a/4
imām-ı d. 46b/11
münīr-i çerāğ-ı d. 3a/17
naşihāt-ı d. 122a/14
ṭaleb-i d. 84a/derkenar üst
tecdīd-i d. 48a/derkenar üst
umūr-ı d. 124a/2, 132a/1, 162a/8
ve'd d. 2b/18
yevmü'd d. 89a/1
d.-i 'aḳdı 121a/13
d.-i 'avām 200b/6
d.-i 'isā 10a/4

d.-i 'izzeti 153a/5
d.-i 'ulūmuḡ 107a/5
d.-i āfetleri 79a/16
d.-i bābı 119a/10
d.-i bābın 76a/11, 114b/5
d.-i ḡaḡḡ 32b/19
d.-i ḡaḡḡdan 178b/14
nāşır-ı d.-i islām 5a/13
d.-i islāmda 33b/14
d.-i ḡavim-i ḡazretiibrāhīmi
5b/18
d.-i lāzımedür 136b/14
d.-i maḡşüdü 85a/8
d.-i maşlahatı 83a/13
d.-i mecüsa 48b/derkenar üst
d.-i muḡammedī 109a/9
d.-i mübine 10b/9
derece-i d.-i noḡşanı 197b/12
d.-i noḡşanından 118b/15
aḡkām-ı d.-i nüfüzında 131a/13
d.-i sultānmehmed 51a/10
d.-i ḡariḡin 74a/8
d.-i ḡariḡün 107a/2
ḡılsım-ı d.-i ḡuḡyān 51a/9
d.-i umürında 115a/4
d.+ de 83a/derkenar yan
istıslāḡ-ı umür-ı d.+ de 2b/4
rāh-ı d.+ de 53b/6
umür-ı d.+ de 113b/5, 114b/1
'ilm-i d.+ den 188b/10
umür-ı d.+ den 120b/15,
150b/12, 154b/8
d.+ desin 83a/derkenar yan
d.+ dūr 158a/13
d.+ e 10a/19
'ulemā-yı d.+ e 180b/10
d.+ i 90b/17, 104a/10, 105a/18,
119a/10, 121b/2, 123a/2, 123a/4,
133a/3, 146a/1, 181b/5
'ayb-ı d.+ i 109a/14
'ulemā-yı d.+ i 193b/7
ḡilye-i muşāḡabet-ı d.+ i
123b/12
itmām-ı umür-ı d.+ i 110a/10
mürā'ı-i ḡıybet-i d.+ i 122a/6
temettü'-ı ḡuḡḡḡ-ı d.+ i 186b/18
tesāḡül-i umür-ı d.+ i 122b/3

d.+ idür 90b/17
d.+ imi 46b/1
d.+ in 121b/2
d.+ inde 122b/1
d.+ ine 37b/10, 121b/2, 122b/1
d.+ ini 112b/7
d.+ inüzi 8b/12
d.+ leri 110a/3, 112b/9
d.+ lerin 107a/9, 132b/12
d.+ lerinde 41a/10
d.+ lerinüḡ 82b/9, 110a/2
ekābir-i d. olan 190a/5
ehl-i d.+ ü'l-feyz 124a/7
ḡāmī-i d.+ ü'l-i slām 2b/17
d.+ ümi 37b/11
d.+ üḡ 85a/1, 132b/16, 138a/4
'ulemā-yı d.+ üḡ 108a/5
umür-ı d.+ üḡ 112b/18
d.+ üḡden dön 25b/1

dinār: Ar. eski zamanın çeyrek lirası
değerinde bulunan bir nevî altın
parası

d. 99a/15, 123a/14
d.-ı bātında 131b/9
d.+ a 89b/14, 161b/19
mālik-i d.+ a 110a/9
d.+ da 77a/derkenar üst
d.+ ı 161b/18, 161b/19

dindār: Ar.+Far. dinin emir ve
yasaklarına hakkıyla uyan,
dīnine kuvvetle baḡlı olup
gereḡini yerine getiren
d. 83a/derkenar yan

diḡel -: ayakta durmak
d.- eyim 45b/16

dīnī: Ar. dinle ilgili olan krş. dīniyye
d. 191b/13, 191b/14
envā'-ı d. 188a/12
envā'-ı füyüzāt-ı d. 2a/15
'alāmet-i şoḡbet-i d. 122a/5

dīniyye: Ar. dinî kelimesinin
tamlamalarda ortaya çıkan aynı
mānādaki müennes şekli krş.
dīnī
mümehhed-i ḡavā'id-i d. 5a/12

diḡle -: dinlemek
d. 175a/14
d.- mekten 102b/10

- d.- mekdür 68b/13
d.- mesün 32b/19
d.- mesi 102b/10
d.- r idi 31b/2, 34b/16, 190a/14
d.- ye 73a/9
d.- yenüj 102b/12
d.- yüp 63a/18, 77b/derkenar üst
- dînsiz:** Ar.+T. dinî inancı olmayan
d. 88a/11
- diraḥşān:** Far. parlak, parlayan
āfitāb-ı d. 149a/16
d. idi 5b/11
d. ola 150a/13
d. olup 150a/14
- diraḥt:** Far. ağaç
d.+ ı 147b/11
- dirāyet:** Ar. zekâ, bilgi, kavrayış
d.-i gencin 176b/6
d.-i nūr-ı başîret 87b/13
- direfş-i kāviyān:** Far.+Ar. Dahhâk'in zulmüne karşı ayaklanan Gâve adındaki demircinin önlüğünden yaptığı ve İranlılar'ca kutsal sayılan meşin bayrak
d. 35b/15
- direk(g):** ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek
d.+ idür 85a/1
d.+ ler 161a/1
- direm:** Far. eskiden kullanılan ve beş kuruş değerindeki gümüş para krş: dirhem
d. 121b/1, 128b/6, 129a/4, 129a/8, 129a/18, 129b/4, 130b/6, 130b/15
d.+ i 129a/5, 129a/7, 129a/8
- diremlik:** Far. eskiden kullanılan ve beş kuruş değerindeki gümüş para değerinde olan krş. dirhemlik
d. 129a/18
- direng:** Far. bekleme, durma
d. 55b/10
d. idüp 57b/4
- dirhem:** Ar. eskiden kullanılan ve beş kuruş değerindeki gümüş para krş. direm
d. 20b/4, 44a/10, 72b/14, 93b/9, 98b/14, 128b/14, 160a/11, 160a/12, 160a/19
d.+ den 72b/15, 93b/9
d.+ e 160a/12, 160a/16
d.+ in 130b/9
- dirhemlik:** Ar.+T. eskiden kullanılan ve beş kuruş değerindeki gümüş para değerinde olan krş. diremlik
d. 117b/11
- diri:** yaşayan, canlı, diri
d. 168a/11
d.+ dür 168a/12
d.+ lerden 168a/13
d. oldukça 3b/8
- dirîg:** Far. esirgemek
d. 86b/derkenar üst
d. idebilürem 123a/17
d. iderler 92a/16
d. itmeyeler 93a/1, 139a/8
d. itmeyesin 120b/3
d. itmeyüp 80a/derkenar yan
- dirlik:** Osmanlı Devleti'nde bir hizmete karşılık olmak üzere bir kimseye devletçe verilen aylık veya bir yere bağlı gelir
d. eyleye 104b/6
d. iderler idi 131a/8
d. idinüz 113a/5
- dirnek:** dernek, topluluk
d. 58a/15
- dirsek:** dirsek
d.+ lerine 64b/1, 64b/16
- diş:** çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri
d. 135a/1, 135a/2
d.+ i 11a/16
d.+ ler 171b/19
d.+ leri 12a/8, 32a/17, 83a/5
d.+ lerin 47b/1
- dişle -:** bir şeyin bir parçasını ısırarak veya koparmak
d.- düğünde 90b/derkenar üst
d.- yeler 175b/15
d.- yüp 45b/3, 90b/derkenar üst
- ditre -:** titremek
d.- yüp 10b/3, 90a/6, 120a/13
- dîv:** Far. dev

d. 5b/7, 146b/17
d.+ ler 99b/10, 127a/14, 127b/1

dīvān: Far. büyük meclis
d. 34a/13, 35b/12
d.-1 cezāda 150a/7
d.-1 k̄azādan 83b/derkenar yan
d.-1 kerem-i ilahīden
78b/derkenar alt
‘unvān-ı d.-1 nübüvvet 5a/5
d.-1 sa‘ādet-i ebedī 104a/13
d.+ da 82a/derkenar yan,
128b/19
d.+ ı 95a/11
‘adl-i d.+ ı 52b/3
şāhib-i d.+ ıdur 142a/1
d.+ ına 87a/derkenar alt,
87b/derkenar üst, 95a/12,
117a/16, 137b/7, 137b/8,
137b/12
d.+ ında 81b/derkenar yan,
95a/9, 127b/13, 198a/1
d.+ ından 95a/10, 142b/7
d.+ larından 95a/12

dīvāne: Far. deli, kaçık, budala
d. 154a/11
d.+ ler 160a/8

dīvār: Far. duvar
d. 72b/11, 80b/derkenar yan
nuķūş-ı d. 162a/1
d.+ a 80a/derkenar üst
d.+ ı 35a/11, 40a/3, 40a/11
d.+ ından 156a/19
d. itdürüp 35a/14
d.+ larda 161b/5

divrigi: Sivas iline bağılı ilçelerden biri
d. 52a/10

diyānet: Ar. din, dindarlık duygusu
d. 48a/derkenar üst,
80b/derkenar alt, 134b/9,
134b/14
d.+ de 11a/6
d.+ in 112b/16
d.+ üñ 80b/derkenar üst,
80b/derkenar alt

diyānetsizlik: Ar.+T. dinsizlik
d. 80b/derkenar üst
d.+ lerinden 76a/7

diyār: Ar. memleket, ülke
d.-1 ‘irāk 35b/4
d.-1 ğurbet idüp 49a/12
d.-1 nīki 176a/5
d.-1 yemende 26b/15
d.-1 yemene 27a/17
d.+ ına 44a/14, 52b/19
d.+ ında 52a/6
d.+ inuñ 139b/14

diyār-ı bekir: Diyarbakır ili
d. 35b/6, 55a/17, 56b/8, 57a/15,
58a/19, 60a/13, 60b/1
d.+ de iken 58a/8
d.+ de 55b/10, 57b/4, 60b/2
d.+ den 55b/19, 56b/15
d.+ e 55b/18

diyü: diye, deyü
d. 5b/4, 5b/15, 6a/10, 6b/11,
7a/13, 8a/12, 8a/18, 8b/13,
10a/1, 10a/12, 10a/13, 10b/1,
11a/17, 11b/3, 11b/8, 12b/1,
12b/15, 14b/17, 15a/16, 15b/4,
15b/9, 16a/1, 16a/13, 16b/5,
16b/6, 16b/10, 17a/3, 17a/7,
17b/1, 17b/12, 17b/18, 19b/3,
19b/13, 19b/16, 20a/3, 20a/6,
20b/15, 21a/7, 22a/3, 22a/7,
22b/12, 24a/12, 24a/16, 24a/19,
24b/3, 24b/4, 24b/10, 25b/1,
25b/10, 26a/2, 26a/5, 27a/15,
28a/16, 28a/19, 28b/5, 28b/18,
29a/4, 29a/18, 29b/6, 30a/17,
30a/19, 30b/1, 31a/1, 31a/7,
31a/8, 32a/15, 32b/15, 33a/3,
33a/8, 33a/9, 33a/10, 33a/19,
33b/9, 33b/11, 33b/12, 33b/15,
33b/18, 34a/9, 34b/10, 35b/18,
36b/1, 36b/2, 36b/8, 36b/16,
36b/18, 37a/8, 37a/9, 37b/15,
37b/16, 37b/17, 37b/19, 38b/11,
39b/11, 39b/13, 39b/15, 39b/19,
40a/1, 40a/2, 40b/6, 40b/10,
40b/11, 41a/3, 42b/5, 42b/6,
42b/7, 42b/9, 42b/11, 43a/7,
43a/8, 43b/13, 44a/12, 45b/9,
47b/2, 47b/5, 47b/derkenar yan,
47b/derkenar alt, 48b/derkenar
üst, 53b/18, 54a/8, 54b/12,

55a/8, 55b/3, 55b/4, 56a/19,
58b/2, 58b/15, 60a/8, 62a/2,
62a/6, 63a/19, 66a/4, 73b/1,
73b/3, 76b/derkenar yan,
77a/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 79a/8, 81a/derkenar alt,
81b/derkenar yan, 83a/derkenar
yan, 84a/6, 85a/derkenar yan,
85a/derkenar alt, 85b/derkenar
yan, 86a/derkenar yan,
86b/derkenar yan, 87b/2, 88a/1,
88a/derkenar alt,
088b/derkenar yan, 89a/derkenar
alt, 89b/derkenar üst,
89b/derkenar alt, 90a/derkenar
alt, 90b/14, 90b/derkenar alt,
92a/12, 94b/9, 95a/12, 103b/3,
103b/11, 109a/9, 112a/8, 112b/9,
113a/13, 118a/18, 121a/1,
174a/8, 197b/7, 197b/9, 201a/5

diz: kaval, baldır ve uyluk kemiğinin
birleştiği yer
d. çöküp 11b/3
d.+ e 103b/5
d.+ i 19b/2, 39a/18, 189a/14
d.+ ine 39a/18
d.+ leri 10b/18, 69b/2
d.+ lerin 75b/11
d.+ lerine 66a/4, 75b/11

dizgin: binek hayvanlarının gemine
bağlanan ve hayvanı yönetmeye
ve yöneltmeye yarayan kayış
d.+ in 77b/derkenar yan

dizil -: dizilmek
d.- dükde 37a/3

doğ -: doğmak
d.- alar 76a/5
d.- dı 76a/derkenar üst
d.- duğına 41b/3
d.- mağın 19a/15
anasından yerji d.- mış gibi olur
64b/7
d.- mış 98b/4
d.- mışdur 43b/10
d.- uncaya 89a/derkenar alt
d.- up 19a/14, 20b/19, 32a/7

doğan: kartalgillerden, sırtı kül rengi ve
enine çizgili, yırtıcı bir kuş

d. 37b/8
d.+ ı 89b/10

doğru: doğru, doğruca
d. 66a/6, 66a/8, 69b/2,
86b/derkenar üst
d. dura 66a/4
d. duruğ 68a/1
d. olup 66a/5
d. söyledüğ 75b/15
d. söylemiş iseğ 135b/12
d. söyler idi 136b/19

doğruluk: doğru ve dürüst olma durumu,
doğru olana yakışır davranış,
dürüstlük, adalet
d. 81a/derkenar üst, 134b/7,
134b/14
d.+ dan 90b/derkenar yan

doğrul -: eğik veya eğri bir şeyin düz
bir duruma gelmesi
d.- dı 77b/derkenar yan

doğurıld -: doğrultmak
d.- alum 114a/5

doğu -: dokumak
d.- r idi 127a/17

doğun -: dokuma işi yapılmak
d.- dı 90b/8, 90b/9
d.- duğı 76b/derkenar üst
d.- maz 85b/derkenar yan
d.- mış 12b/4, 34b/5
d.- up 35b/13, 36a/12, 40a/10,
78a/derkenar alt

doğuz: dokuz sayısı
d. 22b/19

dol -: dolmak
d.- analar 125a/10
d.- mış 12b/16
d.- up 127a/16

dolan -: bir şeyin çevresinde dönmek,
gezmek, dolaşma
d.- ur 89b/11

dolaş -: dolaşmak
d.- a 92a/11
d.- up 92a/18, 174b/2
d.- uruz 179b/9

doldur -: doldurmak
d.- a 45a/15
d.- dılar 26b/18
d.- dım 181a/12

- d.- maḳ 75b/derkenar yan
d.- up 8b/4
d.- ur idi 38a/1
d.- urlar idi 17b/2
d.- urlar 75b/derkenar yan
- dolu:** dolu
d. 81b/2, 81b/4, 131b/17,
131b/18
d. olup 175a/4
- donuḳ:** canlılığı olmayan
d. 134b/11
- dost:** Far. dost, arkadaş
d. 77a/derkenar alt, 83a/16,
83b/derkenar alt, 88b/derkenar
yan, 89a/derkenar yan, 93b/6,
109b/7, 119a/18, 119b/4,
119b/11, 122b/16, 145a/8,
145a/9, 171a/4, 171a/6, 178b/14
d.+ dan 83a/16, 167a/9
d. dutaram 80a/derkenar üst
d. dutasın 122b/6
d. dutup 136b/3
d.+ ı 44b/14, 44b/16,
81a/derkenar üst, 84a/derkenar
üst
d.+ ıdurlar 167a/10
d.+ ına 11a/18, 121b/8
d. idinüz 123b/2
d.+ lar 94a/13, 137a/12
d.+ lara 75b/derkenar yan,
83b/derkenar alt, 200b/2
d.+ ları 109b/11, 119a/17
d.+ larıdurlar 167a/9
d.+ larımuza 127a/5
d.+ ların 111a/8
d.+ larına 123a/15
d.+ larından 105b/3, 163a/13
d.+ larınıḳ 108a/13
d.+ laruma 123a/16
d.+ larumı 81b/derkenar yan
d.+ larumuz 97b/18, 174b/12
d.+ larumuza 98a/1, 164a/10
d.+ larumuzun 97b/18
d.+ larun 75b/derkenar yan,
189b/12
d.+ larunı 164a/11
d.+ umuzun 127a/4
- d.+ un 81a/derkenar üst, 110a/1,
110a/11
- dostāne:** Far. dostça
d.+ dendür 201a/11
- dost-kām:** Far. dost meramlı
d. geçinmek 83b/derkenar yan
- dostluḳ:** Far.+T. dostluk krş. dostlük
d. 80a/derkenar üst, 83a/17,
112a/7, 119a/5, 121a/5, 134b/16,
143b/5, 164a/11, 171a/5
d.+ da 81a/6
d.+ dan 84a/derkenar üst
d.+ ına 112b/9
d.+ inun 89b/derkenar üst
d. itmegi 119a/8
d. itmekdür 136a/8
- dostlük:** Far.+T. dostluk krş. dostlük
d.+ ün 122b/8
- dostrek:** Far.+T. dostça
d.+ dür 121b/16
- doy -:** açlığı kalmamak; bir
gereksinimini yeteri kadar
karşılama
d.- ınca 126a/3, 128a/16,
130a/15
d.- mayup 30b/16
- doyur -:** doyurmak
d.- ayım 127a/10
d.- dı 199a/5
d.- madum 127a/10
- dög -:** döğmek; vurma, çarpma
d.-erem 197a/10
d.- inüz 116a/3
d.- mek 11b/12, 106b/7
d.- üp 39a/11
- dögüş -:** dövüşmek, kavga etmek
d.- düğinde 55a/12
d.- düğde 58b/5
d.- erek 56b/12
d.- meyüp 174b/14
d.- üp 126b/10
d.- ür iken 24b/15
- dögüş:** kavga, dövüş
d. olup 57a/18
d.+ ler 83b/derkenar üst
- dögüşil -:** dövüşülmek, vuruşulmak
d.- düğden 56b/11
d.- üp 52a/8

dök -: akıtmak, boşaltmak, dökmek

d.- di 200a/16
d.- diler 92b/4
d.- dükten 158b/12
d.- eler 81b/6, 161a/18
d.- er idi 83b/derkenar üst
d.- er 47a/6
d.- erler 174b/18
d.- erüz 64a/5
d.- ince 76a/derkenar yan
d.- mek 155a/17, 156a/18,
158b/7, 161a/17
d.- mezler 98b/13
d.- üp 10b/17, 17a/19, 57b/15,
83b/11, 112a/1, 131b/12, 179a/5,
184a/1, 186b/4

dökil -: dökülmek, saçılmak; çıkmak,
ortaya konulmak

d.- di 78a/derkenar alt
d.- e 61a/12, 178b/2
d.- en 64a/19
d.- memişdür 32a/17
d.- mış olur 156a/8
d.- üp 64b/6, 70b/8, 184a/9
d.- ür 61a/13, 161a/4

dön -: geri gelmek, geri gitmek
d. 37b/10

d̄in̄ünden d. 25b/1
girü d.- e 140a/16, 164a/17
d.- er 105b/10, 117a/17,
137b/12, 157a/19, 185b/12
girü d.- er 157a/11
d.- medüm 79a/derkenar yan
d.- meye 89a/derkenar üst
d.- mez 141b/2
d.- mişler 83b/15
d.- üp 12a/3, 13a/2, 39b/10,
44b/10, 56b/5, 60b/9, 60b/12,
77b/derkenar üst, 80b/derkenar
üst, 84a/derkenar alt,
088a/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 122b/7, 136a/12, 155a/6,
174a/14
girü d.- üp 92a/4, 160a/19,
174a/12
münharif d.- üp 52b/13
d.+ üşde 22a/12

döndür -: döndürmek, çevirmek

d. 19a/3, 90b/5, 160b/8
d.- di 198b/11
yolından d.- e 187b/17
yüz d.- eler 90b/derkenar yan,
112a/9
d.- eüz 185a/8
d.- mek 88b/9
yüzlerin d.- mezler idi 178b/15
d.- mış olalar 160b/19
d.- mişlerdür 126b/4
yüzünüzü d.- üñ 67b/19
d.- üp 44a/5, 88b/derkenar yan,
144a/8, 154b/2, 158b/5
girü d.- üp 19a/4
yüz d.- üp 158b/5
yüzünü d.- üp 57b/2,
79b/derkenar alt
d.- ür ise 79a/derkenar yan
yüz d.- ür 112b/11
d.- ürler 149b/12

dörder: dört sayısının üleştirme sayı
sıfatı

d. 20b/4, 35a/3, 51b/15

dördünci: dört sayısının sıra sıfatı

d. 21b/11, 40b/13, 43a/2, 43b/1,
61a/12, 70b/7, 72a/19, 76a/14,
78b/derkenar yan, 81a/18,
84a/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 86b/10, 90b/derkenar yan,
99a/16, 111b/17, 113a/3, 115b/6,
120b/8, 121a/6, 122a/4, 131b/2,
132a/17, 136a/2, 141b/19,
156a/15, 156a/17, 160b/6,
161a/12, 165a/8, 172b/8,
173a/19

dört(d): dört sayısı

d. 8a/5, 10b/19, 11a/3, 16a/5,
17b/6, 18b/11, 19a/9, 20b/18,
23a/2, 23b/7, 25a/19, 26a/12,
34a/13, 36a/4, 37b/9, 40b/8,
42a/10, 42b/1, 48a/derkenar yan,
51b/13, 53a/13, 54b/3, 59b/18,
66a/8, 76b/3, 86a/6,
86a/derkenar yan,
086a/derkenar alt, 86b/9, 86b/11,
88a/17, 90b/derkenar yan,
105b/1, 130b/14, 130b/15,
142b/6, 144a/19, 145a/13,

- 145a/14, 154a/6, 156b/14,
164b/18, 169a/7, 169b/18,
172a/7, 172a/9, 172a/16,
193a/10, 201a/5
d.+ den 76b/6, 90b/derkenar yan,
144b/8
d.+ dür 18b/10, 86b/4
d.+ i 22b/15, 24b/6, 86b/7,
172b/9
- dört biş:** dört bin sayısı
d. 25a/7
- dört biş üç yüz kırk:** dört bin üç yüz
kırk sayısı
d. 47b/derkenar üst
- dört yüz:** dört yüz sayısı
d. 11a/1, 49b/5, 60a/3
- dört yüz otuz dört:** dört yüz otuz dört
sayısı
d. 47b/derkenar alt
- döşe -:** sermek
d.- miş 144a/1
- döşek:** döşek, yatak
d. 12b/17, 83b/derkenar yan
d.+ den 115a/1
d.+ e 17b/10
d.+ iñüzden 116a/2
d.+ ler 161b/3
d.+ leri 12b/16
- döşet -:** döşeme işini yaptırmak
d.- di 35a/10
- du ā:** Ar. dua, yalvarma
d. 25a/11, 47a/5, 63a/4,
76a/derkenar üst, 103a/12,
103a/18, 123a/6, 123a/7, 151b/3
d.-yı hayr 84a/derkenar yan
d.+ da 105a/8, 183b/12, 188a/7
d.+ dan 63a/6
d. eyle 77b/derkenar alt,
88a/derkenar üst
d. eyledi 47b/2
d. eyleye 69b/12, 74b/12,
87a/19, 123a/10
d. eylesiz 151a/10
d. ider idi 12a/6, 76a/derkenar
alt, 96a/14
d. ider iseñ 123a/11
d. idersen 63a/4
d. ideyim 89b/derkenar alt
- müstecābü'd d. idi 6b/9
d. idüp 36b/8, 78b/derkenar alt
d. itdi 47b/5
d. itdiler 103a/7
d. itdügi 74b/13
d. itdükde 22a/3
d. itdüm 79b/derkenar yan
d. itmek 111a/7
d. itmiş ola 74b/14
d. itsün 44a/12
d.+ lar 89b/derkenar alt, 123a/13
d.+ ların 1b/6
d.+ nuş 79b/derkenar yan
d.+ sı 47b/6, 62b/2, 74b/7,
79a/derkenar üst, 87b/16,
111a/10, 111a/14
d.+ sın 103a/9, 103a/10
d.+ sina 89a/9
d.+ sindan 111a/11
d. ve senā iderler 133a/2
d.+ ya 123a/8
d.+ yı 72b/1
- dūd:** Far. duman
d.-ı âteşbārı 57b/10
- dudağ:** ağzın üst ve alt kenarı
d. 105b/6, 134b/19, 171b/19
d.+ uş 134b/19
- duhūl:** Ar. içeri girme, içine girme
d. 24b/1, 56b/7
kable'd d. 19b/10, 19b/12, 23a/7,
23a/8, 23a/9, 23a/11
d.-ı cennetle 24b/5
d.-ı küll-i medħal iderler 158a/1
d.+ ı 7b/14
d.+ i 160a/9
d.+ in 84a/derkenar yan, 113b/19
d. ve ħurūc itmek 53b/8
- dūn:** Ar. aşağılık, alt
d.+ lardan 201a/2
d.+ larıdur 93b/16
- dur -:** durmak
d. 63b/10
d.- a 69a/4, 69b/3, 69b/7, 88b/7,
195b/9
doğrı d.- a 66a/4
karşu d.- a 68b/17
d.- alar 189b/6, 189b/10
d.- amayup 49a/17

- d.- an 85a/derkenar yan
d.- andan 71a/19
d.- anlara 80a/11
d.- anlaruĝ 86b/derkenar alt
d.- dı 71a/9, 71a/15,
76b/derkenar yan, 88a/derkenar
yan
d.- duĝında 87a/10
d.- duĝda 12a/13, 68b/17, 69a/3
d. itmeye 122b/11
d.- maĝ 90a/9, 117a/2
ĥesāba d.- maĝ 90a/12
d.- maĝda 28b/15
d.- maĝdur 68b/18
d.- mayup 80a/4, 80b/derkenar
yan, 92a/11, 161b/1, 174a/8
d.- mışdur 47a/6
muntazır d.- mışuz 85b/derkenar
üst
d.- sam gerekdür 89b/17
d.- sun 174b/12
doĝrı d.- uĝ 68a/1
d.- uĝuz 33a/7, 68a/5
d.- up 8a/16, 16b/8, 16b/13,
21a/1, 44a/3, 76a/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 84b/2, 89b/12,
103b/1, 119a/6, 127b/6, 157a/19
ĝarŝu d.- up 65b/14
d.- ur idi 30a/7, 45b/5, 46b/13,
154b/15
uyanuĝ d.- ur idi 14b/11
d.- ur iken 39a/7, 62a/14,
86b/derkenar yan, 160a/15
d.- ur 69a/3, 117b/10
mu‘avvaĝ d.- ur 63a/5
d.- urlar idi 127b/7
- dür:** Far. uzak
d. idüp 55a/15
- đurüb:** Ar. döĝmeler, vurmalar,
ĝarpmalar
đ. 88a/3
şavlet-i đ.-ı eŝkām 177a/9
- durüzî:** Ar. dürzilere ait
d. 56b/19
- dut -:** tutmak
düşmen d. 122b/8
pinhān d. 90a/7
rencide d. 144a/12
- uzak d. 90a/8
d.- a idi 174a/19
d.- a 66a/8, 69b/3, 81b/5,
118b/11
‘āmm d.- a 151a/5
büyük ve muĥterem d.- a
77a/derkenar alt
düşmen d.- a 154a/2
fāzıl d.- a 200a/3
ĥār d.- a 80b/15
ısıtma d.- a 192b/18
ĝarār d.- a 66a/4, 66a/7
maĥzūz ve meslūk d.- a 125b/14
orüc d.- a 101a/6
penāh d.- a 88b/14
vāsıĝa d.- a 194b/16
yüz d.- a 84a/derkenar üst
d.- adura 66a/5
d.- alar 116b/14, 136b/6,
139b/15
ĝanımet d.- alar 93b/1
ĥaĝır d.- alar 186b/15
ĥelāl d.- alar 79b/4
ĥoŝ d.- alar 113a/17
ĥüccet d.- alar 93b/8
ma‘zūr d.- alar 136b/1
örtülü d.- alar 137b/1
yüz d.- alar 89a/derkenar üst
d.- ar idi 11b/1, 155a/1
düşmen d.- ar idüm
81b/derkenar yan
küçük d.- ar iseĝ 96a/17
d.- ar 172a/15, 189a/19, 189b/3
‘ārî d.- ar 145b/2
ārām d.- ar 103b/10
düşmen d.- ar 135a/18
evlā d.- ar 197b/14
pāyende d.- ar 163a/18
tāze d.- ar 172b/3
yüz d.- ar 155a/18
d.- araĝ 189a/19
dost d.- aram 80a/derkenar üst
düşmen d.- aram 119a/16,
122b/16, 135b/13
sırr d.- ardur 172b/1
ĝarār d.- arlar idi 11b/6
ta‘accüb d.- arlar idi
86b/derkenar yan

d.- arlar 171a/11
gizlü d.- arlar 137b/5
ma'mür d.- arlar 83b/9
orüc d.- arlar 194b/9
şaklu d.- arlar 98b/6
yüz d.- arlar 167b/11
d.- arsin 122b/16
büyük d.- arsin 96a/18
d.- arsız 96b/19
düşmen d.- arsız 151a/14
dost d.- asın 122b/7
d.- dı 86b/derkenar yan, 170b/16
düşmen d.- dı 80a/derkenar üst
karār d.- dı 142b/5
yüz d.- dı 76a/derkenar üst,
83a/derkenar üst
d.- ar ise 101a/11
d.- ma 114b/17
bağlu d.- ma 146b/7
ğazab d.- ma 196a/7
d.- madılar 107a/4
şaf d.- madın 83a/derkenar üst
d.- mağa 37a/5
mahfī d.- mağ gerekdür
87b/derkenar yan
şaklu d.- mağ gerekdür
87b/derkenar yan
d.- mağ 71b/4, 200b/11
'aziz d.- mak 111a/8
hār d.- mağ 85b/derkenar yan
orüc d.- mağ 71a/18, 75b/16
şaklu d.- mağ 89a/derkenar yan
meşgūl d.- mağdur 166b/3
bağlu d.- mamağa 34a/19
d.- mağuz 112a/7
orüc d.- mağuz 71b/8
orüc d.- masına 101b/4
d.- maya 69b/2, 87a/9, 115b/6,
174a/19
fāriğ ve hālī d.- maya 163b/3
noğşān d.- mayalar 114a/11
d.- mayup 117a/14, 120b/2
kulağ d.- mayup 157b/6
mağsūd d.- mayup 149a/4
el d.- maz 97a/12
nižām d.- maz 132a/1
'aziz d.- miş ola 80b/16
d.- mişdur 195a/6

d.- mişlar idi 93b/7
ihtisāb d.- mişlardur 155b/1
uzak d.- uñuz 115a/2
d.- up 11b/10, 16b/13, 32b/10,
34b/6, 37a/6, 37b/9, 58b/5,
66a/6, 68b/17,
069b/2, 77b/derkenar yan,
80b/derkenar yan, 85a/derkenar
yan, 86a/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 101a/10,
103b/1, 126a/3, 129b/11,
131a/9, 154b/17, 158b/10,
174b/7
'arif ve 'alim d.- up 167b/16
'aziz d.- up 80b/14,
82b/derkenar alt, 85b/derkenar
yan
bol d.- up 179a/6
dost d.- up 136b/3
güşāde d.- up 137a/2
hafī ve muhkem d.- up
87b/derkenar yan
hār d.- up 153a/18
karār d.- up 55a/1, 193b/12,
193b/18
mağām d.- up 126b/18
mevkūf d.- up 82b/derkenar yan
mu'azzez d.- up 81b/derkenar
yan
orüc d.- up 81a/15, 127a/17
şaf d.- up 127b/7, 127b/8
şavm d.- up 164b/5
sekbān d.- up 57a/10
uzak d.- up 179a/4
yay d.- up 8a/11
yüz d.- up 33b/16, 58b/13,
112a/8, 164b/3, 193a/11
dutıl -: Ay ve Güneş, tutulma olayına
uğramak; tutma işi yapılmak
veya tutma işine konu olmak
d.- dı 37b/3
d.- miş ola 159a/12
d.- mişlardur 154a/12
d.- up 22b/2, 39b/4, 40b/1,
43a/13
karār d.- up 56b/11
duy -: duymak
d.- ar olup 9b/5

- d.- dılar 52a/17
- duz:** tuz
d.+ ı 82b/derkenar üst,
84b/derkenar yan
d.+ ıdur 78a/derkenar yan
- dūzah:** Far. tamu, cehennem
d.-ı-ı zebāniyyesinüñ 199b/11
d.+ a 107b/15, 124b/19, 148b/4
d.+ da 79b/15
d.+ dadur 192a/17
d.+ dan 187a/3
ehl-i d.+ dan 189b/8
- duzağ:** tuzak
d. 79a/derkenar alt
- duzsuz:** tuzsuz
d. 78a/derkenar yan,
82b/derkenar üst
- dü:** Far. iki
d. 5b/10, 200b/12
- dügün:** düğün
d. 54a/13
- dühür:** Ar. dünyâlar; zamanlar; devirler
d. 148b/11, 198b/6, 199b/6
ehl-i d. 175a/19
meddü'd d. 4a/6
muğtedâ-yı ehl-i d. 108a/8
d.+ da 126a/15
ṭabī'at-ı d.+ da 174b/1
- dükkān:** Ar. dükkān
d.+ lar 161a/2
- dülbend:** Far. tülbent
d. 12b/9
- dülük:** Gaziantep'in batısında bir antik kent
d. 35b/3
- dün:** bir önceki gün, dün
d. 59a/17, 76a/derkenar yan,
86b/derkenar yan, 200b/12
- dünyā:** Ar. dünya krş. dünya
d. 15b/14, 71b/11, 77a/derkenar üst,
78a/12, 79b/17, 79b/18, 84a/16,
90a/14, 91b/15, 92a/18, 99a/5,
102a/13, 103a/4, 107a/10, 108b/9,
116b/1, 117a/8, 120a/5, 120b/18,
121b/9, 121b/17, 124a/3, 125a/5,
128a/9, 129b/5, 130a/14, 131a/10,
131b/4, 131b/8, 131b/12, 133a/2,
135b/16, 137b/2, 138a/7, 143b/13,
143b/15, 144a/11, 146b/10, 147b/18,
149a/19, 149b/3, 159a/17, 165b/11,
166b/16, 167b/18, 179a/10, 179b/18,
181a/11, 183b/14, 186b/7, 197b/9,
197b/11, 200a/19
'uğūd-ı silsile-i kārḥāne-i d. 1b/9
cife-i d. 77a/7
ehl-i d. 138a/1, 138a/3
kelām-ı d.068/3
mişāl-i ḥağḳāret-i d. 149b/1,
149b/2
servet-i d. 176a/17
şeh-i d. 51a/10
şekāvet-i d. 131b/3
d.-yı fānī 179a/8
d.-yı fānīnūñ 83b/14
d.+ da 28b/13, 62b/8, 66b/14,
74b/12, 77b/15, 80a/19, 80b/1,
81b/4, 81b/7, 84b/11, 88a/15,
92a/12, 94b/8, 94b/10, 95a/14,
101a/1, 107b/1, 108b/10, 116a/5,
119b/8, 119b/11, 120a/18,
123a/12, 125a/14, 132a/1,
137b/10, 138b/4, 149b/11,
149b/14, 150a/18, 178b/2,
179a/11, 181a/8, 182b/2, 182b/4,
186a/15, 188b/16
cemi'-i d.+ da 7b/8, 28a/13
'izz-i d.+ da 189a/2
d.+ da.dur 66b/5
d.+ dan gitdi 82b/16
d.+ dan 18a/15, 20b/2, 67a/5,
83b/derkenar üst, 86a/1,
117a/11, 120a/9, 131b/7
dār-ı d.+ dan 49b/4
d.+ dur 93b/9
fezā-yı d.+ dur 131b/2
d.+ durlar 175a/14
ehl-i d.+ durlar 175a/13
tārik-i d. idi 26a/6
d. ise 117a/8
d.+ muzile 184b/19
d.+ nuğ 82a/11, 82b/10, 116a/10,
116a/12, 148a/17, 182b/18

- ehl-i d.+ nuş 97b/3
ehl-i d. olanlara 97b/19
meşhūr-ı d. oldılar 19a/12
cīfe-i d.+ sı 120a/3
ehl-i d.+ sı 119b/13
d.+ sını 51a/10
d.+ ya geldi 8b/10, 8b/16, 46a/9
d.+ ya geldüğinden 131a/19
d.+ ya geldüklerinde 18b/3
d.+ ya gelmişdür 50b/18
d.+ ya gelüp 9a/14, 19a/17,
29b/4, 41a/16
d.+ ya 14b/4, 74a/1, 81b/6,
102b/16, 143b/2, 144a/11,
175b/11, 176a/3, 186b/18
d.+ yı 20b/1, 179a/6
- dünya:** Ar. dünya krş. dünyā
d. 71b/12, 77a/derkenar üst
- dünyāca:** Ar.+T. dünya kadar
d. 188b/8
- dünyālik:** Ar.+T. mal, mülk, servet,
para
d. 130b/3
d.+ de 97b/12
d.+ i 123a/17
- dünyevî:** Ar. dünyâyâ âit, dünyâ ile
ilgili d. 4b/8, 28b/7, 35b/10,
99a/8, 108a/13, 123a/3, 146b/18,
158a/14, 163a/5, 167a/12,
179a/4, 185b/11, 188a/12,
190a/6, 191b/13
emāret-i d. 176a/14
hıttā-i mülk-i d. 1b/2
huzūz-ı d. 197a/12
kısm-ı d. 166b/19
mevātın-ı d. 166b/17
umūr-ı d. 176b/12
umūr-ı d.+ de 11a/14, 54b/19
efkār-ı d.+ den 69a/5
helāk-ı d.+ den 84a/17
d. olan 191b/13
tecemmül-i d. olanlar 193a/15
devlet-i d.+ si 132b/13
müriş-i menāfi'-i d.+ ye 13a/15
- dürlü:** türlü, çeşitli
d. 31b/12, 83b/16
d. olur 84a/derkenar alt
- dürr:** Ar. inci
d.+ ler 10b/17
d. olan 2a/5
d.-i sedef 50a/12
- dürrāce:** Ar. Azerbaycan taraflarında
bir yer
d. 51b/6
- dürr-efşān:** Ar.+Far. inci serpen; inci
gibi söz söyleyen ağız
ebr-i d.+ dan 4a/8
- dürüd:** Far. övgü, selam
d. 5a/11
- dürüst:** Far. doğru, düzgün
d. 59a/2, 87a/9, 96b/7
- dürüst:** Far. doğru, düzgün
d. 59a/2, 87a/9, 96b/7
- dürüş:** Far. kaba, sert
d. 104b/16, 135a/3, 158a/14,
158a/17
d. söyleme 85a/derkenar yan
- dürüşlik:** Far.+T. kabalık, sertlik
d.+ i 158b/3
- düsümet:** Ar. yağlı olma
d. 170a/13
- düş:** düş, rüya
d. görmiş 12a/4
- düş -:** düşmek
d.- di 45b/16, 89a/derkenar alt
müşkil d.- di 117b/8
kış d.- düğü 58a/7
d.- düklerinden 132b/11
d.- e 124b/5, 187a/3
aşağa d.- e 45b/8
d.- ecek olsa 81b/7
d.- en 141b/5
d.- er ise 84b/derkenar alt
d.- er 44b/17, 66b/16, 96a/3
ihtilāl d.- er 79a/derkenar yan
ihtiyāc d.- er 121a/11
uzak d.- er 111b/3, 120b/11
d.- erdi 58a/10, 83a/14
d.- megin 80a/derkenar yan
ihtilāf d.- memek 31b/18
ihtiyāc d.- mez 121a/12
d.- miş olalar 77a/derkenar yan
d.- miş ola 114b/12
d.- miş olalar 186a/15
d.- miş olanlar 186b/2
d.- miş 105a/11

- d.- mişdür 57b/17
işümüz d.- mişdür 164a/4
mütefâvit d.- mişdür 125b/9
d.- mişsin 119a/15
d.- se 79b/17
d.- üp 22a/11, 32a/13, 38b/10,
56b/13, 60a/6, 75b/derkenar yan,
77a/derkenar üst, 87a/derkenar
alt, 160a/17
ayru d.- üp 77b/derkenar yan
birbirine d.- üp 38b/7
ceza´-ı feza´ d.- üp 76a/derkenar
üst
efsürde d.- üp 52b/12
feryād d.- üp 87a/derkenar alt
ḥaste d.- üp 20a/9
ḥavfa d.- üp 83a/17,
88b/derkenar alt, 89a/derkenar
üst
mazhar d.- üp 47b/derkenar üst
ṭama´a d.- üp 89a/derkenar yan,
90b/derkenar üst
ṭama´a d.- üp 160b/5
vehme d.- üp 193a/12
- düşil -:** düşülmek
ihtilāf ve nizā´a d.- megin
31b/12
- düşkün:** yaşlılık, hastalık vb. sebeplerle
çalışma gücünü yitirmiş
d.+ lere 133a/13
d.+ lerüḡ 138a/16
- düşmān:** Far. düşman krş. düşmen
elsine-i d.+ ı 110a/1
- düşmen:** Far. düşman krş. düşmān
d. 60a/8, 77a/derkenar alt,
79a/derkenar üst, 83a/derkenar
üst, 83b/derkenar alt,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
yan, 84b/derkenar üst,
87b/derkenar yan, 105a/1,
122b/16, 163a/15, 164b/16,
171a/5, 174b/14, 189b/3
d.-i ´ākıl 167a/9
d.+ a 78a/derkenar yan,
83b/derkenar yan, 85a/derkenar
üst
d.+ dan 89a/derkenar yan
d.+ de 171a/6
- d.+ den 146b/19
d. dut 122b/7
d. duta 154a/2
d. dutar idüm 81b/derkenar yan
d. dutar 135a/18
d. dutaram 119a/16, 122b/16,
135b/13
d. dutarsız 151a/13
d. dutdı 80a/derkenar üst
d.+ e 121a/7
d.+ ı 76a/derkenar alt,
76b/derkenar yan, 84b/derkenar
alt
d.+ ma 78a/derkenar yan
d.+ i olanlaruḡ 131a/4
d.+ i olup 147a/1, 164b/15
d.+ i olurlar 131a/3
d.+ i 131a/16
d.+ idür 99b/12
d.+ ine 11a/18
d.+ le 84a/derkenar üst
d.+ ler 83b/derkenar alt
d.+ lerümdür 88b/derkenar yan
d.+ lere 200b/3
d.+ lerümi 81b/derkenar yan
d.+ lerümüz 174b/13
d.+ lerüḡ 143b/4
d. olmaya 139a/15
d.+ um idi 87a/derkenar üst
d.+ uḡ 76a/derkenar yan,
81b/derkenar üst
d.+ ümüz 110a/13
d.+ üḡ 53b/12, 56b/3, 57b/16,
110a/1, 164b/16, 178b/14
- düşmen-engizlik:** Far.+T. düşmenlik
çıkarmak
d. itmeyesin 83b/derkenar alt
- düşmenlik** Far.+T. düşmanlık
d. 80a/derkenar üst,
84b/derkenar üst, 119b/4, 171a/5
d.+ i 123b/3
d. iderler 108b/2
d.+ üḡ 122b/8
- düşmenrek:** Far.T. düşmanca
d. 129a/7
- düşnām:** Far. sövüp sayma
d. 200b/7
d.+ da 158a/17

d. itdi 110a/7
düşük: yaşayabilecek duruma gelmeden doğan yavru
d. olmağıyla 20a/8, 42a/7
düşün -: düşünmek
d.- üp 192a/4
düşür -: düşürmek
d.- e bile 85a/derkenar alt
d.- üp 38a/2, 45a/6,
80b/derkenar yan, 107a/5
düşüril -: düşürülmek
dāma d.- ür 79a/derkenar alt
düşvār: Far. çetin, güç, zor
d.+ ı 57b/2
düşvārlık: Far.+T. güçlük, zorluk
d.+ indendür 91b/1
düvāl: Far. üzengi kayışı, tasma
d. 90b/7, 90b/11
d.+ e 90b/8, 90b/9
d.+ i 90b/6, 90b/7, 90b/8
düz -: hazırlamak, düzenlemek
d.- mişler idi 127b/1, 127b/4
d.- mişlerdür 147a/16
d.- üp 37a/1, 126b/4, 127a/14,
142a/5, 147b/2
düz: düz, doğru
d. 69b/2, 87a/9, 135a/2
düzed -: yapmak, inşa etmek
d.- ür idi 129a/2
d.- ür 173a/9

E

e'ālī: Ar. pek yüksek olanlar, şeref sahibi olan büyük kimseler
e. 5b/10
e'amm: Ar. genelde
e. 167b/19, 168b/8
e.+ dur 167b/5
ebā: Ar. peder, baba, ata krş. ebū
e. 118a/18
ebdān: Ar. cisimler, vücutlar, gövdeler, tenler
e.-1 müdellinede 126a/15
e.-1 rākibe 185b/3
e.-1 t̄ahirelerinde 126a/12
e.-1 zākiyye 83b/9
'ilm-i e.+ dan 168a/1

ebe: doğum işini yaptıran kadın
e.+ si 43a/4
ebed: Ar. sonsuz gelecek zaman
e. 77a/11, 89a/1
çerāğ-ı şām-ı e. 2a/1
nekāl-ı 'azāb-ı e. 179a/11
hüsran-ı e.+ e 168a/6
e.+ü'l-ābād 77b/10, 110a/18
eşkāl-i e.+ü'l-ābād 96b/3
ebedāllahümme: Ar. "Allah onu daim eylesin" anlamında iyi dilek sözü
e. 3a/4
ebeden: Ar. asla, hiçbir zaman
e. 168a/5
ebedī: Ar. sonsuz krş. ebedi
e. 89b/4, 106b/17, 117a/8,
132b/10
'azāb-ı e. 199b/15
dīvān-ı sa'ādet-i e. 104a/13
ebvāb-ı sa'ādāt-ı e. 188b/11
giriftār-ı e. 138a/5
sa'ādet-i e. 78a/12, 98a/2,
108b/4, 123b/13, 140b/12,
145a/17, 145b/2, 147b/3, 149a/4,
162b/13
şekāvet-i e. 140b/12
taḥşīl-i sa'ādet-i e. 150a/5
'azāb-ı e.+ den 4a/17, 75a/13
na'im-i sa'ādet-i e.+ den 168a/7
re'y-i şavāb-ı e.+ den
79a/derkenar üst
e.+ dür 167b/19
sermāye-i sa'ādet-i e.+ dür
79a/15
e.+ ler 99b/10
ebedi: Ar. sonsuz krş. ebedī
e.+ ye 119b/10
'azāb-ı e.+ ye 138a/6
helāk-ı e.+ ye 94a/16, 167a/11
sa'ādet-i e.+ ye 127a/5, 182b/17
şekāvet-i e.+ ye 80b/6, 117a/16,
145a/19
ebeveyn: Ar. ana baba
risāle-i e. 7a/9

- ebī:** Ar. Arapça isimlerden "... in babası" anlamında birleşik kelimeler yapan isim.
e. 47a/4
- ebkār:** Ar. kızıoğlan kızlar
‘arāyis-i e. 148a/9
- ebnā:** Ar. oğullar
e.-yı zamān 2b/3
e.-yı zamānuḡ 2a/18
- ebniye:** Ar. binalar, yapılar
aşrāf-ı e. 161b/15
- ebr:** Far. bulut
e.-i dūrrefşāndan 4a/8
e.-i şā’ıķavār 57b/10
- ebrār:** Ar. iyi insanlar, dürüst insanlar
e. 101b/18, 174a/16
āl-i e. 5a/12
melāyike-i e. 195a/5
ṭahāret-i e.+ dur 88a/19
e.+ larıdır 107a/9
- ebraş:** Ar. baras (miskin illeti)
hastalığına tutulan, yānī
vücūdünde yer yer beyaz lekeler
bulunan adam
e.+ ı 190b/2
- ebvāb:** Ar. kapılar, bölümler
ġāfilān-ı maġrūr-ı e. 148a/1
küşāyiş-i e.-ı rūḡ 180a/3
ķufl-ı e.-ı sa’ādāt 198a/12
e.-ı sa’ādāt-ı ebedī 188b/11
miftāḡ-ı e.-ı sa’adet 182b/14
e.+ ın 143b/11
- ebyāt:** Ar. beyitler
īrād-ı e. 159b/17
- ebzeu’llah:** Ar. Allah başladı
e. 48b/15
- ecdād:** Ar. dedeler, atalar
e. 6b/19, 20a/13, 48b/18
e.-ı ‘izām 5a/16
e.-ı ‘izāmı 3a/13, 4b/11
e.-ı ‘izāmları 4a/11
e.-ı fiḡāmı 5b/9
e.-ı resūl 6a/13
e.-ı resūlden 6a/14
e.-ı şerīfi 192a/1
e.+ ı 191b/19
ṭarīķ-i e.+ ın 52a/6
- e.+ indandır 20b/6, 20b/18
e.+ ların 5b/5
e.+ uḡ 37b/10
- ecel:** Ar. ölüm anı, hayatın sonu, ölüm
e. 53b/9, 117a/10
keşf-i esrār-ı e. 106b/18
e.-i sākīleri 54b/15
e.+ de 201a/5
e.+ den 58a/11, 60b/6,
80b/derkenar alt, 83b/derkenar
yan, 111b/13, 120b/11, 129b/10
‘ārif-i evvel-i e.+ den 109a/17
e.+ i 83b/derkenar yan, 117a/11
e.+ in 78b/derkenar alt, 152a/19
e.+ lerden 78a/14
e. olup 53a/11
e.+ üḡ 129b/7
- eclāf:** Ar. kaba ve ahmak adamlar
e. 136a/18, 157a/19
e.-ı aḡmaķ 159b/18
e.-ı berārī 194a/10
- ecma’īn:** Ar. hepsi, cümlesi
e. 4a/1, 4b/13, 23b/16, 29a/2,
78a/17, 78b/2, 126a/19, 131a/8,
155a/10,
155b/11, 183a/15
e. olalar 77a/2
e.+ üḡ 4a/12
- ecnās:** Ar. cinsler, soylar
e. 88a/18
e.-ı ṭuyūr-ı ḡoş 80b/derkenar yan
- ecnebi:** Ar. yabancı
e. 157b/1
- ecr:** Ar. bir iş karşılığında verilen şey,
ücret
e. 62b/1, 178a/19
müstahakķ-ı e. 181a/5
şerīk-i e.-i aşḡāb-ı ġüzīn 3a/8
e.-i bīmüntehāsın 100a/2
e.-i cezīl 42b/14
e.+ i 61b/8, 61b/9
e.+ in 182b/4
e.+ ine 70b/10
e.+ lerine 95b/9
- ecsām:** Ar. cisimler
‘ālem-i e. 143b/16
temzīc-i e.-ı ma’denī 169a/19

- e.-1 maḥsūsāne 169b/4
e.-1 nebāṭı 169a/12
esmār-ı e.-1 nebātiden
münkaṭı' olur 169a/13
e.-1 nebātīyi 169a/13
e.-1 semāwī 169b/12
e.-1 ṭāhirelerinde 185b/3
e.-1 zākiyye 126a/12
e.+ ı 169a/11
e.+ ında 169b/7
muzırr-ı e.+ ları 170b/3
- ecved:** Ar. daha, pek, en iyi olan
e. 93a/8, 96b/15
- eczā:** Ar. parçalar
müteşābihü'l-e. 172a/9
teşhīn-i e.-yı 'ālem 169b/1
tağdiye-i e.-yı bedenīdür
172a/19
e.-yı felekiden 169b/9
e.-yı ma'ānī 180b/4
e.-yı menīden 172b/19
e.-yı müteşābih-i eczāsı 172a/15
e.+ ların 199a/14
münferik-i e.+ ların 199b/12
e.+ larında 193b/13
e.+ larından 172b/17
e.+ sı 172b/1, 172b/9
cemī'-i e.+ sı 192b/9
eczā-yı müteşābih-i e.+ sı
172a/15
e.+ sın 198b/12
e.+ sına 169a/2
- edā:** Ar. yerine getirme; tarz; borç
ödeme mānend-i e.-i farz 5a/8
e.-yı ferāyize-i şabr 183b/6
e.-yı ḥuḳūḳ 188a/17
e.-yı ḥuḳūḳ-ı civār-ı sevābı
99a/4
e.-yı maḥṭūr 182b/5
lisān-ı e.-yı meḥāricden 159b/10
e.-yı namāz 76a/derkenar yan
e.-yı şükr-i ni'met itmiş olur
164a/1
e.-yı zekāt 95a/1
e. eyleye 67a/11, 67a/12, 67a/13,
67a/14, 85b/8
e. eyleyegördi 130a/1
- e. eyleyeler 109b/12
e. eyleyüp 130a/3
e. ider idi 89a/derkenar alt,
128b/19
e. itdi 121b/4, 128b/7
e. itdikim 121b/3
e. itdügi 99a/2
e. itdükden 118b/13
e. itmek 4a/18
e. itmekdedür 84b/19
e. itmişdür 163b/18
e. itmişler idi 130a/1
e.+ larına 98a/16
e. oluna 85b/15
e. olunmaduḳça 132a/2
e.+ sı 80b/4, 93a/9, 95a/18,
97a/14, 99a/16, 112a/4, 132a/13,
163a/18
ḥuḳūḳ-ı e.+ sı 112a/11, 121a/14,
123a/2
e.+ sına 93a/5, 93b/4, 94b/13,
111b/6, 113a/8, 166b/13, 183b/9
ḥuḳūḳ-ı e.+ sına 119b/19,
125b/19
şükr-i ḥuḳūḳ-ı e.+ sına 164a/16,
164b/4
e.+ sında 94b/13, 96a/19,
99a/17, 126b/1, 128b/11,
128b/12
ḥuḳūḳ-ı e.+ sında 111b/8,
124a/13
ḳarz-ı e.+ sından 121b/4
şükr-i e.+ sından 112b/2
taḳşirāt-ı e.+ ya 128b/11
- edeb:** Ar. iyi terbiye, zariflik; utanma,
haya
e. 158a/15, 158b/2
ḥüsn-i e.-i zāhirde 189a/17
e.+ de 113b/4
e.+ dür 158b/8
şerāyiṭ-i e.+ e 189a/12
te'dīb-i e. eyleyeler 162a/11
e.+ i 84b/derkenar yan, 109b/17,
158b/17
nişān-ı ḥüsn-i e. idebilmez
189a/17
e. idinüz 116a/2
e. idüp 133a/9

- e.+ iyle 117a/2
 'ıffet ve e. olmanın 20b/9
 e. ve ta' līm itdüm 116a/4
- edeb-dār:** Ar.+Far. edepli
 e.+ ına 82a/7
- edepsiz:** Ar.+T. edepsiz, utanmaz
 e. 118b/7
- edevāt:** Ar. avadanlık, araçlar, aletler
 e.+ ı 150a/6
- edhine:** Ar. dumanlar, sisler
 e.-i taqlid-i rüsüm 138a/9
- edīb:** Ar. edepli
 e. 6b/6
 e.+ e 106b/8
- edille:** Ar. deliller
 e.-i kaṭ'iyen 24a/10
 e.+ lerin 134a/9
- edirne:** Edirne ili
 nefis-i e.+ de 51b/10
 e.+ ye 52a/15
 e.+ yi 50b/3
- ednā:** Ar. en aşāğ
 e. 89a/derkenar yan, 94a/3,
 101b/16, 170a/7
 e.-i derecātdur 101b/13
 ihtisāb-ı e.-yı a'lāya 156a/13
 e.-yı merātib 171a/17
 e.-yı merātib-i şükre 166a/10
 e.-yı re'āyānuḡ 130b/2
 mertebe-i e.+ dan 94a/5
 e. göre 194b/16
 e. ola 183a/9, 196b/7
 e.+ sı 78b/14
 e.+ sından 176b/19
 e.+ ya 156a/11
- ednās:** Ar. pislikler, murdarlıklar, kirler
 mecmū'-ı e.-i āsāmı 181b/6
 e.-i āsāmıların 187b/4
 e.-i bid'at 160a/1
 e.-i cerāyim 88a/19
 āsār-ı e.-i kibr 186b/6
- edvār:** Ar. devirler, çağlar
 e.+ dan 169a/6
- edviye:** Ar. ilaçlar, devalar
 e. 160a/6, 169a/7
 e.-i cismānī ola 168b/7
 e.+ ler 117a/4
- edyān:** Ar. dinler
- e.-ı enbiyā 6b/16
- ef'āl:** Ar. işler, eylemler
 e. 109b/8, 114a/6, 125b/10,
 179b/14, 192a/1
 kabāyih-i e. 124a/12
 e.-i ḡazret-i şamediyet 167b/10
 muḡāṭara-i e.-i irtikābı 79a/15
 e.-i kabāyih'in 148a/4
 e.-i kabīḡadan 122a/16
 e.-i kabīḡalarından 174a/4
 e.-i marziyesine 175a/18
 e.-i merdūde 142a/4
 e.-i meşūbınuḡ 181a/4
 ḡıffet-i e.-i nākışalarına 113a/10
 e.-i nāmaḡmūd 123b/19
 e.-i reddiyye 148b/15
 kabāyih-i e.-i zāhir 89b/6
 fażāyih-i münkerāt-i e.+ den
 124a/12
 e.+ e 116b/1
 e.+ i 110a/2
 maḡām-ı tevḡid-i e.+ idür
 165b/6
 kabāyih-i e.+ in 177b/9
 e.+ inüḡ 199b/13
 mişāl-i e.+ lerden 156a/5
 e.+ lerinde 181b/11
 e.+ lerine 151a/3
- efḡāl:** Ar. daha faziletli, daha lāyık,
 daha iyi
 e. 162a/19, 164b/17, 165a/2,
 174a/3
 envā'-ı e. 162b/4
 e.-ı biḡāre-i imtinān 199a/1
 e.-i āsārın 163a/17
 e.-i binihāyesinde 162b/4
 e.+ i 164a/19
 e.+ leri 4b/7
- efḡāl:** Ar. ihsanlar, ikramlar, iyilikler,
 meziyetler, hüneler
 e. 15a/18, 24a/15, 41a/6,
 145b/10, 193b/2
 şükr-i e. 180a/19
 e.-ı nisvān-ı zümre-i insān 20a/5
 e.-i 'ibādet 132a/9
 e.-i cemī'-i bilād-ı memālik-i
 'ālem olup 15a/19

- e.-i eyyām ve şühūr ola 95a/1
e.-i maḥlūkāt olup 23b/18
e.-i nisā-yı 'ālem̄in olup 15a/17
e.-i saḥāveti 145b/15
e.-i tā'ātdür 112a/10
e.-i ümem-i 'ālem olup 28b/17
e.+ dūr 23b/19, 72b/14, 98b/14,
99a/15, 180a/19, 183a/8
e. göre 194b/15
e.+ i 73a/13, 78a/16, 78b/14,
144b/3, 145b/10, 154a/14
e. idüğün 62b/17
e.+ idür 29b/2, 84b/19, 153a/13,
172a/18
e.+ idürler 155b/9
ā'lem ve e. itdügüne 30a/9
e. ola 137a/17
e. olmuş olur 62b/19
- efḍaliyyet:** Ar. fazîletlilik, meziyetlilik,
üstünlük
e. 24a/1
e.+ i 16b/17
e.+ ine 155b/3
- efḍalrek:** Ar.+T. daha faziletli
e.+ dūr 153a/11
- efendi:** Yun. efendi
e. 54a/10, 83a/derkenar yan
e.+ m 36b/12
e.+ müzden 118b/8
e.+ si 124b/18
e.+ sin 76a/4
e.+ sinde 118b/11
e.+ sine 75b/derkenar yan,
118b/8
e.+ sinüñ 89a/derkenar yan
- efhām:** Ar. anlayışlar; idrakler
semere-i e.+ ina 2b/3
- efḥaş:** Ar. kötü şeyler, ahlaka uygun
olmayanlar
e. 157a/15
e.1 münkerātı 159b/6
aḳbeḥ ve e. olur 157a/5
- ef'î:** Ar. engerek yılanı
e. 134a/16
- ef'iyye:** Ar. yılan gibi, kötü huylu
e.+ si 99b/12
- efḳah:** Ar. bilgililer
e. 25b/16
- efkār:** Ar. düşünceler
e.-ı dünyevîden 69a/5
e.+ ı 32b/9
berzaḥ-ı e.+ ında 148b/10
- eflāc:** Ar. felçler
e. 199a/16
- eflāk:** Romanya'nın tarihî ve coğrafi
bölgelerinden biri
e. 165b/5
- efrād:** Ar. fertler, bireyler
e.-ı āferîdeden 77a/1
e.-ı merātib-i vücūd 168b/5
e.-ı vücūd-ı mecārîsinde 169b/3
e.+ ın 88b/15
vücūd-ı e.+ ından 149b/10
- efridün-nişān:** Far. Efridun'dan kalan
dārā-yı e. 3a/6
- efsāne:** Far. efsane
e.+ sine 143b/4
- efser:** Far. hükümdarların başlarına
taktıkları değerli madenden
yapılmış, mücevherlerle süslü
başlık; taç.
e.-i şehādet 43a/9
- efsün:** Far. büyü
e. 143b/4, 147a/7
- efsürde:** Far. donmuş, donuk
e. düşüp 52b/12
- efvāh:** Ar. ağzılar
e. 80a/derkenar yan
- efzün:** Far. fazla, çok
e. 200b/10
e.+ dur 3a/19
birün-ı şadāḳat-i e.+ ı 51b/7
ḥadd-i e.+ ı 80a/derkenar yan
e. olmağın 7a/17
- eger:** Far. şart edatı, eğer, şayet
e. 3b/8, 44b/6, 61b/18, 62a/6,
62a/15, 66a/17, 66a/18, 71a/12,
71b/9, 75b/derkenar alt,
76b/derkenar yan, 76b/derkenar
alt, 77b/13, 77b/14,
77b/derkenar üst, 78a/derkenar
üst, 78a/derkenar yan,
79a/derkenar yan, 79b/17,
080a/derkenar alt, 80b/derkenar
üst, 80b/derkenar alt,
81a/derkenar yan, 81b/6,

81b/derkenar üst, 82a/derkenar yan, 83a/derkenar üst, 83b/derkenar üst, 83b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/5, 84a/6, 84a/15, 84a/derkenar üst, 84a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 84b/derkenar üst, 84b/derkenar alt, 85a/derkenar yan, 85b/derkenar yan, 88a/10, 88a/derkenar üst, 88b/derkenar üst, 89a/18, 89a/derkenar yan, 89b/3, 89b/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 90b/derkenar yan, 91b/3, 91b/15, 91b/16, 93b/9, 95a/1, 95a/10, 95a/11, 95b/10, 96b/7, 96b/14, 97a/2, 97a/8, 97b/9, 97b/10, 98a/2, 99a/5, 99b/9, 103a/4, 103a/5, 103a/12, 105a/17, 105a/18, 105a/19, 105b/1, 105b/2, 106a/1, 106a/4, 106a/5, 110a/6, 110b/1, 110b/12, 111a/19, 112b/16, 112b/17, 114a/5, 114a/14, 114b/4, 114b/16, 115a/1, 115a/4, 116a/8, 116a/10, 116a/16, 116a/17, 116a/18, 116b/6, 117a/14, 117b/14, 117b/15, 118b/2, 120a/14, 120b/18, 121a/5, 122b/11, 122b/13, 124b/3, 124b/4, 126a/9, 127a/8, 128a/4, 128a/10, 131a/2, 131a/3, 131a/12, 132b/18, 133a/10, 133a/11, 133b/6, 133b/7, 134a/14, 135b/12, 135b/13, 135b/16, 136a/11, 136a/12, 137a/9, 137b/7, 138b/11, 138b/16, 139a/13, 139b/12, 139b/14, 143b/10, 143b/11, 144a/3, 144a/15, 144a/16, 146b/14, 148b/13, 148b/15, 149a/8, 149a/12, 150a/6, 150a/8, 150a/10, 150a/11, 150b/14, 151b/3, 153a/14, 154a/1, 154a/10, 154a/17, 155b/7, 155b/12, 157a/5, 157a/7, 157b/7, 157b/8, 158b/4, 158b/5, 158b/15, 158b/18, 158b/19, 159b/10, 159b/11, 160a/3,

160a/4, 160a/14, 161b/5, 161b/10, 161b/12, 162a/15, 162b/5, 164b/15, 165a/19, 165b/9, 165b/10, 166a/8, 167b/15, 168b/12, 168b/18, 170a/17, 170b/18, 171a/9, 171a/19, 171b/7, 171b/9, 171b/19, 173a/5, 173a/9, 173a/11, 173a/12, 173b/18, 174a/16, 174a/17, 174a/18, 174a/19, 174b/1, 175a/14, 177a/5, 177a/11, 179b/12, 180a/14, 180b/14, 183b/19, 184a/1, 184b/2, 184b/3, 184b/4, 184b/5, 184b/6, 184b/7, 184b/8, 185b/14, 192b/11, 192b/17, 193b/13, 193b/14, 193b/15, 196b/9, 196b/12, 197a/16, 197b/4, 198a/1, 198a/6, 199a/9, 199a/13, 199a/14, 199b/14, 199b/18, 199b/19, 200a/1, 200b/7, 200b/8, 200b/14, 201a/8

egerçi: Far. her ne kadar, olsa da, ise de, gerçi
e. 23b/19, 81a/15, 88b/derkenar yan, 104b/13, 106a/3, 107a/4, 132b/17, 140b/6, 149a/4, 150a/16, 156b/7, 156b/19, 157a/8, 160b/9, 165b/7, 167a/2, 167b/13, 168a/11, 168a/13, 175a/10, 175a/11, 175b/1, 188a/14, 191b/16

eğlâl: Ar. boyna geçirilen zincirler; prangalar
e.-i devā'î-i hevā 89a/12

eglen -: eğlenmek
e.- di 89a/derkenar alt
e.- dükleri 77b/derkenar yan
e.- emem 44b/9
e.- erek 81a/derkenar üst

egri: eğrilik
e. 134b/10, 134b/15, 135a/1, 201a/4

egri: Macaristan'ın kuzeyinde yer alan Eger kentinde bulunan bir Osmanlı kalesinin adı
e. 54a/9

eḥabb: Ar. en sevgili

- e. 96b/15
ihrāc-ı e. 93a/8
- eḥad:** Ar. tek olma
e. 37a/18
terciḥ-i e.+ü'l-cānibīn 107a/17
- eḥādīs:** Ar. hadisler
e. 99a/17, 116b/15, 180b/14
e.-i keṣīre 24a/2
e.-i kudsıyyede 144a/9
e.-i māsūrede 86b/18
e.-i nebevī 165a/15
e.-i nebevīden 79a/17
e.-i şerīf 21a/8, 21b/5, 45b/10
e.-i şerīfe 2a/14, 4a/3, 4a/15,
15a/16, 16a/15, 29b/8, 60b/14
e.-i şerīfi 26a/11, 86b/6
e.-i şerīflerdür 91b/6
e.+ den 78b/9
e. idi 46b/11
- eḥadiyyet:** Ar. Tanrı'nın birliği
e. 82a/10, 142b/9
şühūd-ı kibriyā-yı e. 88b/11
fezā-yı e.+ de 150a/19
- eḥaşş:** Ar. başlıca
e.+ ı 110b/18
- eḥass:** Ar. en bayağı, en adi
e. 171a/17, 198b/10
'aceb-i e.-ı aḥissā 199a/8
e.-ı evşāf 198b/14
- eḥemm:** Ar. en önemlisi
terk-i e. 155b/3
e.-i 'illet 156a/6
e.+ i 168b/8
- eḥibbā:** Ar. dostlar
e. 2b/3
- eḥl:** Ar. sahip; becerikli; bir yerde
oturan
e. 54a/8, 71a/15, 76b/derkenar
yan, 123a/15, 163b/9
e.-i 'afv idi 41a/11
e.-i 'āleme 199b/19
e.-i 'ālemi 125b/13
e.-i 'amelden 114b/5
e.-i 'irfān 46a/1, 89b/8
e.-i 'ulūm 194a/8
e.-i allah 123b/7, 138a/2
e.-i allaha 77a/derkenar üst
- e.-i allahdur 97a/18
e.-i allahuḡ 123b/11
küy-ı e.-i aṣḥāb-ı şimāldürler
145a/3
e.-i başiretleri 125b/6
e.-i bāzār 160b/10
e.-i bedr 24b/2
e.-i belā 178a/18, 181a/1,
181a/17, 190a/16
e.-i beyt 4a/11, 4b/12
ta'ziyet-i e.-i beyt 12a/1
e.-i beyt-i resūlden 43b/15
e.-i beyti idiler 78b/1
e.-i beytime 80b/17
e.-i bī'at-ı şecere 24b/3
e.-i bī'at-ı şecereye 35a/3
e.-i biniş 105b/18
e.-i buḥrānı 35a/10
e.-i cehennemüḡ 200a/1
e.-i cennet itdüklerine 24b/4
cemī'-i e.-i cennetüḡ 15a/16
e.-i dālāl 178b/8
cem'-i e.-i devlet 57b/1
e.-i dil-i ḡulūbı 157a/1
e.-i dīnū'l-feyz 124a/7
e.-i dūzaḡdan 189b/8
e.-i dūhūr 175a/19
muḡtedā-yı e.-i dūhūr 108a/8
e.-i dūnyā olanlara 97b/19
e.-i dūnyā 138a/1, 138a/3
e.-i dūnyādurlar 175a/13
e.-i dūnyānuḡ 97b/3
e.-i dūnyāsı 119b/13
e.-i fişḡ 124a/2
e.-i fücūr 167a/16
e.-i ḡaflet 167a/2
e.-i ḡazā-yı bedr olan 35b/14
e.-i ḡazā-yı bedr olanlarıḡ 35a/2
e.-i ḡaber 116a/8, 117a/13
murād-ı e.-i ḡadīs 79a/6
e.-i ḡayr idi 36a/13
e.-i hevā 162a/11
e.-i idrāka 2a/17
e.-i imān 93b/3
e.-i imānuḡ 179a/5
e.-i islām 83a/derkenar yan,
119b/18, 140a/2, 158a/9

‘avām-ı e.-i islām 94a/1
e.-i islāmuñ 76a/derkenar yan,
126b/3, 162a/11
cemī‘-i e.-i islāmuñ 112b/19
taleb-i e.-i istiḥkāk 93a/8
taleb-i e.-i istiḥkākdur 97a/13
e.-i ka‘be 46a/1
e.-i qalem 75b/derkenar yan
e.-i qalemnden 75b/derkenar yan
e.-i qalemi 75b/derkenar yan
e.-i kebāyir olmayanlara 75a/6
e.-i kebāyirinedür 75a/5
e.-i kemālūñ 192a/1
e.-i keşf 147a/9
e.-i kitāb 139b/7
e.-i kubürdan 84a/derkenar yan
e.-i kuvvet 36a/14
e.-i küy-ı rühānī 145a/3
e.-i küfr 175a/2
e.-i ma‘ārif idesin 2b/13
e.-i maḥalle 162a/14
e.-i me‘āşī 151a/9
e.-i medīne 31a/9
e.-i mekke 8a/7
e.-i mekkenūñ 6b/1
e.-i mekr ve āşüb olan 8a/1
e.-i mekr 40a/11
e.-i mışr 33b/12, 33b/15, 39b/14
e.-i mışrdan 40b/1
e.-i mu‘ayyenden 192a/9
e.-i mevķif 17a/3
e.-i noķşānuñ 192a/2
e.-i rüzgār 83a/derkenar yan
e.-i rüzgār-ı bātınlarında 91a/16
e.-i rüzgāra 162a/4
e.-i şafā 178b/11
e.-i şafānuñ 121a/14
e.-i şalāḥa 99a/8
e.-i şalāḥuñ 102a/10
e.-i şimāsı 160a/1
e.-i siyerde 23a/13
e.-i şuffe 98a/12
e.-i sūkda 160b/15
e.-i sülūka 2a/17
mezheb-i e.-i sünnet 24a/16
e.-i sünnetūñ 114b/1
e.-i sürürı 151a/4

e.-i şa‘bda 160a/5
e.-i şehre 76a/derkenar üst
e.-i şehrine 162a/14
e.-i şer 117a/14
e.-i şer‘ 87b/12
e.-i şirk 7b/7
e.-i taḥķik olanlar 176a/18
e.-i taḥķik 106b/9, 108a/12,
142a/15, 196a/3
e.-i taķvādan 192a/9
e.-i tama‘ 87b/derkenar yan
e.-i tāriḥ 48a/derkenar yan
e.-i taşavvufdan 99a/9
e.-i tedbīr 75b/derkenar üst
e.-i tefsīrūñ 194b/5
etķiyā-yı e.-i temķin 183b/11
e.-i terk 148b/3
e.-i ticāret 114a/10
e.-i va‘z 180b/5
e.-i vefā 121a/14, 178a/18
meşāyih-i e.-i yaķındürler
107a/1
e.-i zemīn ve āsmān-ı şād-mān
olmalarına 7a/15
küffār-ı e.-i zimmet-i re‘āyānuñ
139b/5
e.-i zimmete 139b/7
e.-i zimmetin 139b/8
e.-i zulm ve cevr olur 29a/8
e.+ i 21b/12, 28b/1,
48a/derkenar üst, 93a/11,
113a/18, 121b/19, 123a/12,
136a/3, 152b/5, 156b/6
e.+ ileriñüzüñ 114a/19
e.+ imden 121b/17
e.+ in 162a/15
e.+ ine 114b/1, 123a/7, 175a/1
e.+ inüñ 51a/18, 138a/15
e.+ iyle 113a/16
e.+ leri 78a/derkenar üst,
153a/18
e.+ lerile 152b/6
e.+ lerin 145b/2
e.+ leriñüz 113a/9

ehli: Ar. alışık olan, alışmış, alışkın
e.+ dür 171b/9

ehliyyet: Ar. beceri sahipliği, yeterlilik

- e.-i ihtisāb 154a/9
manşıb-ı e.-i muḳaddesüñi
143b/1
- ehlu'llah:** Ar. Allah'ın sevgisine
mazhar olan evliya
ḥānḳāh-ı e. 51b/12
- ehviye:** Ar. hevesler, istekler
e. 173b/14
- ek -:** bir bitkiyi üretmek için toprağa
tohum atmak veya gömmek
e.- diler 80b/derkenar yan
e.- ersin 80b/derkenar yan
e.- erüz 80b/derkenar yan
e.- üp 61a/12
- ekābir:** Ar. rütbece, görgü ve faziletçe
büyük olanlar
e. 85a/derkenar alt, 89a/derkenar
yan, 117a/2, 122b/4
muvāfaḳat-ı e. 84a/derkenar yan
e.-i 'ulemā 125b/6
e.-i dīn olan 190a/5
e.-i dīn 83b/7, 120b/7
e.-i evliyā 77a/1, 90a/16, 149a/6
e.-i müteḳaddimīn 95a/15
e.-i selef 87b/derkenar yan
e.-i tābi'inden 121a/19, 180a/18
e.-i tābi'indendür 175b/19
e.+ den 82b/derkenar üst
e.+ dūr 190b/17
e.+ i 78b/derkenar yan
e.+ inden idi 155b/12
e.+ indendür 108b/8
e.+ leri 121b/18, 158a/7
e.+ lerinden idi 107b/10, 189b/1
e.+ lerinüñ 95b/4
- ekābirīn:** Ar. rütbece, görgü ve
faziletçe büyük olanlar
e.+ den 126a/17
- eḳālim:** Ar. memleketler, diyarlar
e.-i zemīn-i rüknlerin 149a/9
- eḳall:** Ar. en az, en aşağı
e. 66a/17
e.+ i 76b/10
e.-i derecātdan 167b/18
e.-i mevcūdātdur 167b/14
- eḳārib:** Ar. yakınlar, akrabalar
e. 110b/6, 193a/6
- e.+ inden 157a/3
- ekbād:** Ar. kebetler, karaciğerler
cerāḥat-ı e. 177b/7
- ekber:** Ar. en büyük
e. 32a/4, 42b/2
feza'-ı e. 123b/9
fezā'-ı e. 88a/16
ḥacc-ı e. 95a/3
mecma'-ı 'arz-ı e. 150b/15
rūḥ-ı e. 142a/5
mevḳıf-ı feza'-ı e.+ de 177b/8,
199b/13
- ekl:** Ar. yiyecek, yeme, yenilme
e.-i māl-ı ribā 86b/14
e.-i māl-ı yetīm 86b/13
e.-i meyyite 122a/12
e. eyleye 79b/14
e. iderler idi 11b/10
e. iderler 88a/derkenar yan
e. idersiz 118a/4
e. ideyim 130a/15
e. idiyor 130a/6
e. idüp 167a/13
e. itdürmesinde 180b/9
e. itdürüp 118a/4
e. itmeye 171a/12
- eklen -:** ekleme işi yapılmak
e.- düğine 53b/16
- ekmek(g):** tahıl unundan yapılmış
hamurun fırında, sacda veya
tandırda pişirilmesiyle yapılan
yiyecek
e. 88b/derkenar yan, 127a/18,
190b/16
e.+ i 34a/18
e. idüp 129b/16
e.+ inden 128a/16
e.+ iyle 127a/10
- ekmel:** Ar. mükemmel, tam
iştibāh-ı e. māsivā'llah olup
11a/9
ḥākim-i e. 34b/18
e.+ dūrler 15a/18
e.+ idür 145a/16
- eknāf:** Ar. yerler, yöreler, taraflar
e.+ a 3a/11
- ekrem:** Ar. çok şeref sahibi; çok cömert
'indallahi'l-melikü'l-e. 28b/17

- hümām-ı e. 58b/7
vāzı´-ı şer´-i e. 1b/12
resül-i e.+ üñ 16a/1
- ekşer:** Ar. en çok, daha ziyade
e. 5b/16, 9b/2, 10b/11, 11b/18,
17a/18, 29a/7, 36b/8, 48b/2,
83a/derkenar üst, 84a/18, 91b/1,
106b/16, 109a/16, 116b/12,
131a/10, 134b/6, 138a/1, 148b/6,
149b/12, 153b/5, 157b/14,
157b/18, 168a/3, 176a/17,
184b/10, 191b/17, 192b/3,
192b/4, 193a/6, 193a/19,
198a/12
kavl-i e. 32a/13
e.-i evkâtde 12a/9, 126a/5
e.-i ni´met 168b/7
e.-i rüsüm 193a/16
e.-i rüzgāruñ 132b/10
e.+ i 25b/12, 54a/3, 103a/6,
122b/9, 146a/5, 159b/11, 162a/5,
174b/16, 182b/14
e.+ in 12b/3, 16b/2, 57a/1
e.+ inüñ 20b/4
- ekserî:** Ar. çoğunlukla, çok defa
e. 2b/1, 26a/3, 55b/1, 56b/13,
76b/10, 79a/derkenar yan,
193b/2
- ekseriyyā:** Ar. genellikle
e. 12b/5, 12b/9, 13a/8, 17b/4
- eksik:** eksik, noksan
e. 82b/derkenar yan,
89b/derkenar yan
e.+ dür 82b/derkenar üst, 150b/6
e. idi 38b/19
e.+ leri 82b/9
e. olmadı 190b/15
e. olmaya 101b/8
e. olmayup 13a/2
- eksiklik:** eksiklik, noksanlık
e.+ i 87b/10
- ekşi:** sirke veya limon tadında olan
e. 78a/derkenar yan
e. eyleye 158b/6
- ekvān:** Ar. âlemler, dünyâlar
zılāl-ı merātib-i e.+ ı 144a/1
- el:** kolun bilekten parmak uçlarına
kadar olan, tutmaya ve iş
- yapmaya yarayan bölümü;
sahiplik; yönetim, baskı, etki
e. 47a/1, 53b/13, 56a/7, 79b/10,
83a/derkenar üst, 86a/derkenar
yan, 87b/10, 87b/17, 96a/12,
101b/18, 101b/19, 105b/7,
121a/18, 135a/7, 135a/12,
139a/15, 151a/12, 154a/1,
158b/6, 158b/11, 158b/15,
161a/16, 174b/12, 193a/11
e. altında olanların 117b/16
e. çeke 159a/6
e. çekilüp 59a/19
e.+ de 83b/derkenar yan, 86b/8
e.+ dedür 132b/13
e.+ den 82a/derkenar üst
e. dutmaz 97a/12
e. 86b/14
e.+ e getüregör 200b/12
e.+ e getüresin 89b/4
e. getüresiz 83b/derkenar yan
e.+ e virmeyüp 39b/13
e.+ e 56b/18, 83a/derkenar yan,
200b/13
e.+ i 24b/16, 32b/10, 74a/15,
83a/derkenar üst, 88a/1, 95a/15,
96a/13, 145a/9, 168a/2, 193a/13
e.+ im 58b/16
e.+ in 18b/17, 32b/10, 47b/1,
64b/15, 75b/11, 85a/derkenar alt,
124b/1, 145a/6, 158b/10,
161a/15, 187a/12, 189a/18,
189a/19, 190a/13
e.+ inde 39a/16, 80b/derkenar
yan, 85a/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 129a/5,
130a/10, 139b/10, 155a/1,
165b/6,
165b/10
e.+ indedür 76a/derkenar alt,
96b/12
e.+ inden alup 47b/8
e.+ inden 6a/13, 51a/14, 60b/6,
63a/17, 79a/3, 96a/13, 166a/4,
181a/10
hevā e.+ ine virüp 153b/6
e.+ ine 13a/9, 18b/17, 30a/18,
37a/8, 59b/4, 64b/14, 66b/5,

80b/derkenar yan, 82a/derkenar üst, 88b/derkenar üst, 089b/derkenar yan, 90b/derkenar üst, 96a/2, 116a/4, 176b/6, 190a/13, 196a/14, 199a/11 e.+ ini 13a/7, 183b/2 e.+ inüz 151a/12 e.+ iyle 8a/14, 13a/4, 24b/15, 32b/10, 47a/4, 95a/15, 139a/12, 139a/13, 158b/9, 159a/2, 165b/16, 200b/14 e.+ leri 46b/19, 124b/1 e.+ lerin 64b/1, 66a/1, 66a/3, 69a/8, 69b/2, 69b/6, 93b/18, 103a/11, 174a/18 e.+ lerinde 16b/13, 64b/2, 93b/6 e.+ lerinden 6a/15, 112a/1 e.+ lerine 9a/18, 19a/19, 42b/5 e.+ lerinüzde 113a/8 e.+ leriyle 11b/1, 24b/17, 29a/15, 30a/18, 35a/18 e. urdı 113a/15 e. urmayasın 84a/derkenar üst e. urmaz 80b/derkenar üst e. ursam 80b/derkenar üst e. urudı 128a/1 e. ururum 80b/derkenar üst e.+ üme 87a/derkenar üst e.+ ün 200b/18 e.+ ün den 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan e.+ üne 86a/derkenar yan e. virdi oldı 59a/17 e. virdi 91a/12 e. vire 89a/derkenar yan e. virecegin 58b/16 e. virmeye 84b/derkenar üst e. virmez 91b/4 e. yitmez olmağıyla 2b/3 e. yuyup 76a/derkenar üst

el-āmān: Ar. aman dileme, imdat, yardım
īmān-ı e. 59a/16

el-'ān: Ar. şu anda; şimdi; şimdiki durumda; daha; henüz
e. 16a/8, 16a/12, 48b/9

el-bāb: Ar. bölüm
e.+ü'r-rābi' 84b/18

elbetde: Ar. mutlaka, eninde sonunda
e. 3b/9, 39b/15, 60b/3, 174a/8

elbise: Ar. giysi
eşref-i e. 16b/11

elçi: bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse; bir uzlaşma sağlamak veya iş bitirmek için birinin yanına gönderilen kimse
e.+ ler 12b/6

elem: Ar. dert, keder, acı, elem
e. 81a/7, 100a/17, 109a/5, 156b/3, 158a/11, 178a/4
e.-i kuvvet-i bāşıra 100a/13
hırş-ı āteş-i e.-i mecārī 143b/13
e. çekenlere 110a/15
e. çekmeğüz 82b/derkenar alt
e. çeküp 85a/derkenar yan, 132a/18
e.+ i 100a/14
e.+ in 81a/9
e.+ lerine 112a/4

elemli: Ar.+T. elemli, kederli
e.+ dür 166b/18

elf: Ar. bin sayısı
e. 53a/11
e.-i evvelde 47b/derkenar yan
e.-i hāmisede 47b/derkenar yan
e.-i rābi'ada 47b/derkenar yan
e.-i sābi'de 48a/derkenar üst
e.-i sādisede 47b/derkenar alt
e.-i şālisede 47b/derkenar yan
e.-i sāniyede 47b/derkenar yan
e.+ de 54b/11
e.+ inde 54a/15, 54b/5, 54b/18, 55a/14, 55b/9, 56a/3, 56a/8, 56a/16, 56b/16, 057b/3, 58a/6
e.+ inün 53b/3, 54b/9, 55a/1, 58a/16, 60b/4
e.+ ün 57b/4

el-fārūk: Ar. Hz. Ömer'in lâkabı, haklıyı haksızdan ayırdederek adaleti tam yerine getirmekte ün kazandığı için faruk kelimesiyle adlandırılmıştır
e. 33a/10

elfāz: Ar. kelimeler, sözler
e. 135a/7

- e.-1 belāga 10b/9
e.-1 müsecca' 159b/17
e.-1 şerifleri 164b/9
e.-1 yesirede 13a/13
'arāyis-i e.+ 1 2a/12
eşdāf-1 e.+ ından 2a/19
- el-ğidā:** Ar. besin, gıda
e.-i tenāvüli 171b/16
- el-ḥāḳ:** Ar. gerçeği, doğrusu
ḥayāl-i ḥ. 170b/16
- el-ḥamdülillah:** Ar. Tanrı'ya şükürler olsun
e. 62a/2
ma'nā-yı e.+ dur 165a/5
- el-ḥamdülillah rabbü'l-'ālemīn:** Ar. hamd , âlemlerin rabbi Allah'a mahsustur
e. 163b/19
e.+ de 88b/17
- elḥān:** Ar. nağmeler; ezgiler
e.-1 nağmede 80b/derkenar yan
- el-ḥücceti't-tevāriḥ:** Ar. bir tarih kitabı
e.+ de 47b/derkenar üst
- elif:** Ar. düz çizgi
cebin-i e.+ler 134b/3
- elīm:** Ar. acı, acıklı
'azāb-1 e. 187b/5
- el-'iyāzen billahi:** Ar. Allah'a sığınır, Allah'a iltica ederiz. Allah korusun, Allah saklasın
e. 199b/14
- el-ḳışṣa :** Ar. sözün kıyası, hülâsa
e. 89a/derkenar üst
- el-ḳiyāmet:** Ar. hesap günü, kıyamet
e.+ e 149a/13
- elli:** elli sayısı
e. 11a/1, 18a/8, 62a/16, 123a/14
e.+ si 42b/16
e.+ sinde 22a/13, 22b/5
- elli altı:** elli altı sayısı
e. 43a/11
- elli beş:** elli beş sayısı
e. 18b/1, 173b/6
e.+ inde 25a/11
- elli biḳ:** elli bin sayısı
e. 91b/14
- elli bir:** elli bir sayısı
e.+ i 42b/16
e.+ inde 22b/10, 25a/16
- elli dörd:** elli dört sayısı
e.+ inde 21a/17
- elli dördünci:** elli dört sayısının sıra sıfatı
e. 18a/13
- elli dört:** elli dört sayısı
e. 46b/7, 52a/13
- elli sekiz:** elli sekiz sayısı
e. 24b/11, 42b/1
- elli sekizinci:** elli sekiz sayısının sıra sıfatı
e. 21a/3
- elli tokuz:** elli dokuz sayısı
e.+ ında 21b/14
- elli üç:** elli üç sayısı
e. 22a/6
e.+ inde 22b/11, 32a/5
- elli üçünci:** elli üç sayısının sıra sıfatı
e. 18a/12
- elli yedi:** elli yedi sayısı
e. 21a/3, 42b/1
e.+ sinde 21b/15
- el-minnetü lillah:** Ar. Minnet ancak Allah'adır, sâdece Allah'a minnet edilir
e. 58a/4
- el-selçuḳiyān:** Ar. Selçuklular
zıkr-i ṭabaḳa-i e. 48a/2
- elsen:** Ar. fasîh, düzgün kınuşan
e.-i feşāhdan 4a/3
- elsine:** Ar. diller, lisanlar
e.-i düşmānı 110a/1
e.+ ye 80a/derkenar yan
- elsiz:** eli olmayan
e. 83a/derkenar üst
- elṭāf:** Ar. lütuflar, iyilikler, güzellikler
e. 98a/7
'umüm-1 emṭār-1 e. 88b/16
ḥiṭāb-1 e. 181a/6
e.-1 bîpāyānları 3b/13
e.-1 ḥālikü'n-nüfūs 5b/5
āyāt-1 nefehāt-1 e.-1 rabbāniden 185a/9
tevālî-i e.-1 rahmāniden 168b/1
e.+ 1 147b/18
- elṭāf:** Ar. daha latif, daha güzel

- e. 122b/17
e.-ı luṭfı 95a/13
- elvāḥ:** Ar. üzerine yazı yazılan ve resim yapılan levhalar;
ifhām-ı e.+ ına 81b/19
- elvān:** Ar. renkler, çeşitler
e. 100a/14, 130a/5, 169a/14, 191a/8
‘ālem-i e. 170b/9
e.-ı ḥarīr 116b/10
e.+ a 103a/2
e.+ dan 170a/18
e.+ dur 170a/17
‘acāyib-i ‘ālem-i eşkāl ve e. idebile 170b/2
- el-veche:** Ar. yön
e. 11a/10
- em -:** emmek, soğurmak
e.- er 180b/8
e.- erken 19a/15
- emān:** Ar. eminlik, korkusuzluk
e.+ dadur 179b/10
- emānet:** Ar. emanet
e. 5b/14, 45b/5, 80a/derkenar yan, 91a/12, 96b/12, 116a/6, 134b/1, 135a/2, 199b/4
e.-i behiyye-i ilahiyeyi 5b/14
e.-i yidi 93b/18
e.+ de 11a/6
e.+ i 79a/8, 96b/13
e.+ idür 116a/6
e.+ imi 45b/3
e.+ in 46a/3
e.+ ine 112b/15
e. ḳodı 45b/5
e. ḳoyup 39b/10
e.+ lerüñ 116a/6
e.+ ümi 45b/9
- emāre:** Ar. işaret, belirti
nefs-i e. 188a/1
e.+ sinde 187b/1
nefs-i e.+ yi 89b/7
- emāret:** Ar. beylik, emirlik
e. 4b/3, 124a/8, 126b/4, 132b/8, 193a/7
nefs-i e. 95b/4
e.-ı eyyāmında 191a/4
e.-i dūnyevī 176a/13
- e.+ i 130b/12, 189b/2
e. idüp 130b/12
- em ‘ā:** Ar. bağırsaklar
e.+ ya 172a/10
- emcād:** Ar. şeref, onur ve haysiyet sahibi olanlar
evlād-ı e. 5b/15
- emek(g):** çalışma
e.+ ine 184a/19
- emel:** Ar. arzu
e. 124a/5, 147a/8, 148b/10
e.-i aḥvāl-i pīr 148b/1
e.+ i 100a/9
- emīn:** Ar. korkusuz, emniyetli
e. 53a/5, 83a/derkenar yan, 85b/derkenar yan, 131a/11
‘ameldār-ı e. 86b/derkenar üst
e. eyleye 102a/14
pāk ve e. eyleyüp 138b/9
e.+ i 141b/18
e. ideler 81a/17, 136b/16
e.+ leridürler 195a/5
e.+ lerüñ 89a/derkenar yan
e. ola 48b/derkenar yan, 79a/3, 88a/16
e. olalar 95a/16, 169a/16
e. olasız 96b/3
e. olmadı 82b/19
e. olmakdan 130b/11
e. olmakdur 86b/11
e. olmaz 148b/8
e. olup 146b/19
e. olur 94a/18, 169a/15
e. ve gāfil olmaya 132b/8
e. ve rāḥat olmağičün 138b/13
e. ve selīm olalar 79a/3
- emīn:** Ar. kendisine güvenilebilir; emniyet edilebilecek olan
e.+ i 51b/1
- emīr:** Ar. bey, reis
e. 30b/3, 57a/9, 57a/10, 81b/derkenar üst, 83b/derkenar yan, 130a/16, 133a/5, 190b/13, 195a/18
aḥirü’l-e. 83a/derkenar yan
e.-i hevānuñ 147a/6
e.-i şām idi 191a/2

- e. itdi 127b/16
e. ola 127b/17
e. olsun 30b/3
e.+ü'l-hacc 27b/5
- emîre'l-mü'minîn:** Ar. müminlerin emîri, İslâm devlet başkanları için kullanılan ifade krş. emîrû'l-mü'minîn
e. 75b/derkenar yan, 91a/11, 105a/15, 129b/18, 130a/18, 130b/9, 130b/18, 135b/14, 191b/1
- emîrû'l-mü'minîn:** Ar. müminlerin emîri, İslâm devlet başkanları için kullanılan ifade krş. emîre'l-mü'minîn
e. 34a/7, 78a/derkenar alt, 83a/18, 83b/derkenar yan, 109b/9, 130b/7, 191a/6, hâlîfe-i vaqt-i emîrû'l-m.+ dür 130a/8
- emmâre:** Ar. çok zorlayan, emreden
nefs-i e. 99b/12, 153b/5
nefs-i e.+ lerin 179a/9
nefs-i e.+ nüñ 82a/derkenar yan, 178a/1
- emn:** Ar. eminlik, korkusuzluk, rahatlık
e. 28b/10, 47a/7, 77b/17, 198a/7
e.-i kıadr 175b/10
e. olmayup 76a/19
e.+ü'l-müslimîn 3a/4
- emniyyet:** Ar. eminlik, korkusuzluk; inanma, güvenme
e. 51a/17, 53a/5
e.-i t̄ariķd̄ür 76b/derkenar yan
- emr:** Ar. iş buyurma, buyruk
e. 77a/17, 78a/7, 126a/2, 166b/11, 174b/9
āhirü'l-e. 53b/7, 54b/4, 58b/5
e.-i 'oşmān 39b/1
delālet-i e.-i āhād 157a/12
e.-i bāṭın 188a/2
e.-i hāķķ 43a/4, 87b/13, 155a/8
hāzret-i e.-i hāķķla 20b/19
nihāyet-i e. 164b/12
e.-i hāṭirdur 131a/12
e.-i ilahī 7b/9
- e.-i ma' ruf idinüz 151a/9
e.-i ma' ruf idüp 151b/12
e.-i ma' ruf itmeyüp 152b/13
e.-i ma' ruf 4b/5, 139a/7, 150b/8, 151b/6, 151b/15, 153a/4, 154a/3, 159a/12, 166b/8
e.-i ma' rufa 155a/11
e.-i ma' rufda 154a/15
e.-i ma' rufi 152a/11, 152a/13
e.-i ma' rufuñ 150b/13, 154a/6, 159a/14
e.-i mecāzidür 196a/3
e.-i meşķukdur 157a/17
e.-i muḥāl 59b/6
e.-i muḥālefeti 194a/10
e.-i nüfüzı 153b/3
e.-i refiķüñ 125b/19
e.-i şerifi 3b/6
e.-i şerifin 55b/4
e.-i şerifün 150b/17, 154a/3
e.-i tahrım 33b/6
e.-i zārüdür 133b/18
e. buyurmaz idi 185b/15
e.+ de 150b/14
e.+ e 159a/10
e. eylesem 82b/derkenar yan
e. eyleye 84a/5, 88a/1
e. eyleyem 76b/derkenar üst
e. eyleyüp 139a/8, 139b/4
e.+ i 64a/19, 64b/1, 64b/3, 64b/4, 86a/derkenar yan, 106b/2, 108b/4, 112b/6, 112b/17, 153b/15, 155a/2
e. ide 87b/19
e. ideyim 128a/12
e. idinüz 76b/derkenar yan
e. idüp 6b/11, 31b/13, 36b/1, 46b/18, 151b/1
e.+ idür 197b/12
e.+ ile 85a/derkenar üst
e.+ inde 38a/5
e.+ ine 62b/18, 79b/derkenar alt, 81b/5, 84a/17, 88a/2, 94b/14, 174b/14
e.+ inüz 89b/derkenar yan
e. itdi ise 84a/16
e. itdi 31b/19, 66a/10

- e. itdügünde 31b/5
e. itmemiş idi 29a/19
e. itmişdür 13a/3, 63a/1, 73a/8, 84a/9
e. itmişidi 109a/3
e. itmişlerdür 13a/4
e.+ iyle 155a/3
e. ola 149a/10
e. olunsa idi 115a/15
e. olunur idi 115a/15
e. ve fermān eyleyün 82a/derkenar üst
e.+ ün 150b/13, 159a/10
misāl-i e.+ ün 155a/19
e.+ ünnden 79a/derkenar üst
- emrāz:** Ar. hastalıklar
e. 98b/16, 175b/8, 183a/4
qalb-i e. 167b/11
müzil-i e. 167a/4
e.-1 'uqūldandur 168a/8
e.-1 eşkām-ı mühlike 199a/13
mu'ālece-i e.-1 rūhānī 177a/11
e.+ da 192b/14
e.+ ı 173a/10
e. kılp 107a/1
- emşāl:** Ar. benzerler, örnekler
e. 189a/12
aqrān-ı e. 195b/11
e.-i ihtisāblara 156b/2
e.-i şuver-i menāfi' 170b/16
e.-i şekvā 166b/9
e.+ i olan 26b/13
- emşālen:** Ar. temsili olarak
e. 94b/14
- emşār:** Ar. büyük şehirler, memleketler, beldeler, kasabalar
e. 8a/3
e.+ a 50a/7
- emsele:** Ar. numuneler, örnekler
e.-i maḥbūsdā 165a/19
- emşāc:** Ar. karışık, dağımık
e.-1 bedenden 172b/19
- emṭār:** Ar. yağmurlar
e. 199a/1
'umūm-ı e.-1 elṭāf 88b/16
neyyir-i e.-1 leṭāyif-i mevāhib 185a/1
- istiḥṭār-ı e.-1 mevāhib-i fazl 165a/3
rişāş-ı e.-1 vücūdı 144a/1
nüzül-ı e.-1 zühre 169b/5
e.+ ın 174a/19
- emti'a:** Ar. ticaret malları
iḥrāk-ı e. 161b/16
- emvāc:** Ar. dalgalar
e.-1 biḥār 88b/18
telāṭum-ı e.-1 tevfiḳ 82a/1
e.+ inuḡ 98a/9
- emvāl:** Ar. mallar, para ile alınan şeyler
e. 79a/3
bezl-i e. 84b/derkenar üst
helāk-ı e. 183b/4
e.-i 'aẓimeler 39a/5
e.+ i 96a/8
e.+ ine 141b/11
a'māl-i maḳbūle-i e.+ inuḡ 142a/3
e.+ lerin 83a/derkenar üst, 139b/9
- emzice:** Ar. mizaçlar, karakterler
e.-i insāniye 192b/15
- emzür -:** kadın veya dişi hayvan, memesindeki sütü yavruya vermek
e.- mege 8a/8
e.- meyeler 116b/3
e.- üp 8a/6
- en'ām:** Ar. deve, sığır, koyun gibi evcil sürü hayvanları
e.-1 ḥāşş 125b/18
- enām:** Ar. bütün mahlukat
seyyidü'l-e. 5a/13
etḳiyā-yı e.-1 tecessüs 34b/15
siret-i ḥiyār-ı e.+ dur 179b/15
ḥükkām-ı mülük-ı e.+ uḡ 103b/14
vücūd-ı e.+ uḡ 112b/18
- enbiyā:** Ar. nebiler
e. 12b/3, 16a/14, 16b/13, 17a/1, 18b/5, 28b/1, 70a/13, 76a/14, 76b/17, 78a/15, 82b/12, 83b/6, 87a/3, 108a/4, 119a/3, 127b/5, 131a/7, 149b/15, 197b/10, 200a/4
'uzemā-yı e. 77a/2

cümle-i e. 1b/13
 edyān-ı e. 6b/16
 farīk-i e. 180a/4
 kısım-ı e. 167a/2
 şime-i e. 145b/11
 e.-yı aḥvālinden 126b/6
 e.-yı cemā'ati 155b/11
 e.-yı kirāmdan 76a/derkenar yan
 e.-yı ḳubūr-ı şerīflerinde 16a/11
 e.-yı ve 15a/3
 e.+ dan 15a/14, 15a/18, 34b/17,
 48b/derkenar üst
 şerāyī'-i e.+ dan 17a/10
 e.+ lar 14b/11, 78a/13, 152b/11
 e.+ larda 18b/5
 e.+ larından 179a/2
 e.+ ları 78a/18, 126a/12
 cemī'-i e.+ ları 15a/15
 e.+ nuḡ 78a/16, 126a/17
 seyyid-i e.+ nuḡ 90b/11
 e. olmayalar 119a/3
 sünen-i e. 166b/7
 e.+ ya 25b/8, 25b/10, 76a/13,
 78a/7, 188b/19
 āḫir-i e.+ ya 29b/1
 seyyid-i e.+ ya 143b/18
 ḫātemü'l-e.-ı ve'l-mürselīn 5a/2
encām: Far. nihayet, son
 e.+ ları 53a/5
encüm: Ar. yıldızlar
 şeh-en-şāh-ı e.-i sipāh 60b/2
endāze: Far. 60 cm.lik uzunluk ölçüsü
 va'īd-i e. olduḡda 10b/15
endīşe: Far. düşünce, keder, şüphe,
 merak
 ḡavvāş-ı e. 2b/10
 e. eyle 78a/derkenar üst, 143b/6
 e. eyleḡ 88b/5
 e. eyleye 132b/5, 197b/3
 e. itmeye 153a/6
 e. itmeyüp 157a/2
 e. itmezler 171a/13
 e. itmişsin 148a/7
 e.+ si 90a/11
 'ankā-yı e.+ ye 3b/13
endürün: Far. Osmanlı sarayının,
 pâdişāhın devlet işlerini

yürütmesiyle ilgili hizmetlerini
 görmeye vazifeli, hazîne, kiler,
 seferli koḡuşu ve has oda
 dâirelerinden ibâret olan, aynı
 zamanda ileride devlet işlerinde
 yer alacak kimselerin
 yetişmesini sağlayan bölümü
 e.+ da 80a/derkenar yan
endüh: Far. keder, üzüntü, sıkıntı
 e. 77b/15, 109a/5
 e.+ inde 146b/8
 e.+ ler 178a/4
 e. ve ḫayret çekmeyle 180a/8
endülüs: İspanya'nın güneyinde özerk
 bölge
 e. 38a/19
enfa': Ar. daha faydalı
 e.-ı tarīklerinden 122b/17
enfās: Ar. nefesler, soluklar
 murākebe-i e. 83b/8
 e.-ı müteberrikelerinden 153a/1
 e.-ı rahmānī 175a/13
 e.-ı şerīfinüḡ 175a/17
 e.+ ın 103a/12
enfes: Ar. çok nefis
 e.+ de 7a/15
engüriye: Ankara ilinin eski adı
 e. 49b/7
 e.+ de 49b/2
enīn: Ar. inleme, inilti
 e.+ üḡ 177a/1
enḳaş: Ar. daha noksan, en eksik
 e. 170a/7
en-naḫşa: Adana'da bir kale
 e. 51b/5
en-niyyet: Ar. niyet
 e. 68a/1
enşāb: Ar. nesepler, soylar
 e. 193a/5
enşār: Far. yardımcıları
 e. 30b/6, 30b/7, 140b/15, 159a/8,
 179b/5
 ṭāyife-i e. 30b/3
 e.+ a 159a/8
enşārī: Ar. hicretten sonra. Hz.
 Muhammed'e din uğrunda
 yardımcı olan kimseler

e.+ lerün 128b/1
enṭari: basma ve kumaş gibi ince bir şeyden dikilen uzun elbise
e. 12b/7
envā': Ar. çeşitler, türler
e. 81a/derkenar yan,
84a/derkenar yan, 174b/18
cemī'-i e. 168b/5
e.-1 'azāb 77b/15
e.-1 'azāb-ı aşhāb 175b/9
e.-1 'azāblar 66b/17
e.-1 'ilel 192b/14
ḳabāyih-i e.-1 iḳzārı 192b/9
e.-1 belā 175b/8
e.-1 berekāt 9a/9
e.-1 cevr 78b/derkenar yan
e.-1 dīnī 188a/12
e.-1 efdāl 162b/4
e.-1 in 'ām 162a/19
me'vā-yı e.-1 eşnāf-ı ikrām
162b/5
e.-1 fezā'il 82a/derkenar alt
e.-1 füyūzāt-ı dīnī 2a/15
e.-i hīle 84a/derkenar yan
e.-1 i'ṭā 3a/14
e.-1 kemāl 5b/10
e.-1 lezīz-i eṭ'ime 132a/16
e.-1 me'āşiden 87a/3
e.-1 me'kūlāt 180b/8
e.-1 mev'ize 10b/9
e.-1 meyveler 80b/derkenar yan
e.-1 müberrāt 166a/19
e.-1 mücāhedāt 193b/10
e.-1 na'im 199b/6
e.-1 shehevātı 101a/1
e.-1 ta'āmlar 88a/derkenar yan
e.-1 tā'āt 83b/9, 97a/19
e.-1 ta'n ve ihānet çekmişlerdür
10b/10
e.-1 tedābīrden 84b/derkenar üst
e.-1 zecr 125b/16
e.+1 17a/17
eşerr-i e.+ 1 188b/10
envār: Ar. ışıklar
zuhūr-ı e.-1 'aqlīdür 167b/7
e.-1 ferdāniyyet-i satvetinde
165a/7

e.-1 ḥaḳḳāyık 167b/9
e.-1 ilahide 89a/4
e.-1 imān 82a/13
satvet-i e.-1 ḳademde 198b/7
ḥuşuş-ı āsār-ı e.-1 kemāli 88b/16
e.-1 melekūtiden 192b/8
nešemāt-ı e.-1 rūḥānī 141a/10
istifāza-i e.-1 rūḥāniden 141a/14
nešemāt-ı e.-1 rūḥāniden 185a/10
e.-1 rūḥāniyān 148a/9
meş'al-i e.-1 şafā 145b/10
işrāk-ı e.-1 şıfātı 77b/11
menār-ı e.-1 vilāyet 2a/6
cevāhir-i e.-1 yaḳīn 179a/17
celāl-i e.+ 1 125b/8
irşād-ı e.+ 1 107a/6
e.+ mı 173b/1
vilāyet-i e.+ muḡ 82a/3
enyāb: Ar. köpek dişleri denilen uçları sivri dört diş
e. ve ṭavāhin ve sūtün ḳılmak idi
173b/8
er: erkek, mert; koca krş. ir, ner
e. 4b/1, 32b/13, 42a/9, 86b/12,
112b/3, 115b/4, 126a/5, 160b/18
e.+ e 86b/12
e.+ i 115b/8, 117a/15
e.+ inden 115b/6
e.+ ine 115a/10, 115a/12,
115a/15, 115b/3, 115b/8, 115b/9
e.+ inün 114b/5, 115a/18,
115b/1, 115b/5, 115b/6, 115b/7
e.+ leri 53b/4, 53b/11, 63a/11
e.+ lerine 63a/11, 114b/19
e.+ ün 112b/3
erāmil: Ar. dullar
e. 138a/16
aḥvāl-i e. 34b/15
erāzil: Ar. reziller, aşağılıklar
e.-i ḥasāsetdür 195b/11
erba'a: Ar. dört
e. 37a/2, 46b/9, 55b/8, 57b/4
fuşül-ı e.+ dan 169a/17
aḥlāt-ı e.+ nuḡ 172a/18
erbāb: Ar. ehil, layık, muktedir
'aziz e. 108a/12

e.-1 'āhāt-ı mücālesetinden
190a/14
e.-1 a' māl-i šāliha 178a/16
e.-1 başiret 167a/2, 167a/17
e.-1 başirete 90b/17
e.-1 derecāt 114a/10
e.-1 devlet 176a/11
e.-1 devleti 133b/2
havātır-ı e.-1 fehhām olup 4a/6
e.-1 ğaraž 79a/derkenar üst
e.-1 hācāt 190a/8
e.-1 hācāta 34a/18
e.-1 hācet 93b/19
e.-1 hācete 12a/15
e.-1 kalem 75b/derkenar yan
e.-1 kemālūñ 175a/2
e.-1 kulūb 119b/13
e.-1 kulūbdurlar 121a/9
e.-1 kulūbuñ 102a/10
merkez-i dāyire-i e.-1 ma'rifet
2a/9
e.-1 meşālihuñ 132a/12
e.-1 nüfūs 157b/19, 167a/2
e.-1 seyfüñ 75b/derkenar yan
e.-1 süyüfuñ 75b/derkenar yan
e.-1 şecā'at 5b/9
e.-1 tariķat-i esātinī 175b/4
e.-1 yaķin 83b/7, 90b/17,
183b/10, 195b/3
e. kılup 93a/12, 97a/18, 99a/7,
150a/18, 164b/13, 190a/5
e.+ larıdurlar 145a/4

erba'in: Ar. kırk sayısı
e. 56b/16, 57b/3, 57b/4, 58a/6,
58a/16, 60b/4
sinn-i e. olduğında 48a/derkenar
üst

ercümen: Far. şerefli, haysiyetli,
îtibarlı, muhterem
maṭmaḥ-ı nazar-ı himmet-i e.+ i
84b/derkenar yan

erdebil: Far. İran eyaletlerinden birinin
adı
e. 52a/6

erdelān: Far. İran'da kurulmuş bir
beyliğin adı
e. 56a/18

erfa': Ar. çok yüce, çok yüksek
e.-i derecātdur 183b/5

eriha: Filistin Ulusal Yönetimi'nin Batı
Şeria bölümünde Ürdün Nehri
yanında yer alan eski bir
yerleşim yeri
e. 126b/10

erikli: Artvin ili, Meydancık bucağına
bağlı bir yerleşim birimi
e. 51a/3
e.+ ye 49b/13

erit(d): eritmek
e.-ür 104b/9

erķām: Ar. yazılar
kilk-i belāgat-ı e. 4a/4
bā'is-i taştir-i e. olup 3b/14

erkān: Ar. ileri gelenler
e. 69b/18, 87b/17, 140b/10,
159a/18
muḥāfazat-ı e. 182a/8
e.-i devlet-i sāmāniye
82a/derkenar yan
ikāmet-i e.-i istiḥkāmına
150b/17
e.-i kalb 87b/15
e.+ larına 88a/10, 99b/15
e.+ larınuñ 85a/14, 88a/13
e.+ larıñ 154a/7
e.+ uñ 154a/8

erkek: erkek
e. 19a/10

ermen: Bilecik civarında dağlık bir
bölge
e. 49b/11

erمنيye: Far. Ermenistan
e. 35b/6
ḥudūd-ı e. 49a/12

er-raḥmanü'r-raḥim: Ar. esirgeyen ve
bağışlayan
e.+ de 88b/15, 88b/18

er-rāşidīn: Ar. hak dinini kabul etmiş
olan kimseler
zıkr-i aḥvāl-i ḥulefā-yı e. 29a/1

erre: Far. testere
e.-i belā 178b/13

erşed: Ar. daha (en, pek) reşid, ergin
olan
e. 51a/5

- ervāh:** Ar. ruhlar, cinler, ruhani varlıklar
e. 143b/16
ferec-i e. 167b/12
nişār-ı e. 5a/11
- erzāk:** Ar. rızıklar
tetābu[‘]-ı e.-ı rūhānī 168b/1
e.+ dan 78a/14
e.+ ından 67a/4, 79a/4
- erzānī:** Far. lâyük görülme, liyâkat
e. 44a/9, 50a/6, 59a/11
fazīlet-i e. 61a/10
tufeyl ve e. itdügümüz 143a/19
‘ināyet ve e. olunup 60b/1
- erzel:** Ar. en rezil, en aşâğılık
e. 144b/4
- erzincan:** Erzincan ili
e.+ a 49a/16
- eşahh:** Ar. daha sahih, en doğru
e. 47b/derkenar üst, 81b/14,
112a/3, 157a/8
kavl-i e. 6b/15, 7b/9, 7b/11,
8b/14, 19a/13, 19a/15, 19b/17,
20b/9, 23a/14, 23a/16, 42b/3,
43a/1, 43a/9
e.+ ı 10a/2, 17a/9, 40b/7
- esāmī:** Ar. isimler
e.+ leri 176a/9, 198a/1
e.+ si 184a/19
- esās:** Ar. temel, esas
e.-ı a[‘]māl 182a/5
e.-ı şeref-i mesāsına 9a/15
e. aldı 52b/3
e.+ ın 76b/4
e.+ ında 53b/10
e.+ ından 60a/7
- esāsen:** Ar. aslında
e. 105b/1
- esāṭinī:** Ar. ileri gelenlere ait
erbāb-ı ṭarīkat-i e. 175b/4
- esbāb:** Ar. sebepler; mali varlık
e. 87b/4, 91a/14, 98a/8, 98b/16,
120a/17, 126a/3, 140b/12,
159b/13, 176b/12, 191b/13
kesret-i e. 90b/14
tekālīf-i e. 100b/9
e.-ı ‘ıyşımız 178b/9
- daḳāyık-i e.-ı cismānī 168b/11
muḥaşşıl-ı e.-ı devlet 141b/3
e.-ı esrārın 169b/15
e.-ı ğaflet 87a/derkenar yan
e.-ı ğafletün 87a/derkenar yan
e.-ı helāk-ı def[‘]i 106a/5
e.-ı kibrdür 193a/16
e.-ı ma[‘]ışetlerin 1b/2, 139a/3
e.-ı necātı 123b/14
e.-ı ni[‘]met-i ḫatīr 168b/12
teshīrāt-ı e.-ı semāvī 168b/10
e.-ı şervet olanlar 193a/14
e.-ı teheyyüc 195b/13
tehiyye-i e.-ı zinā 157a/16
e.-ı zuhūr 185a/5, 189a/10,
191b/10
e.-ı zuhūrı 189a/9
e.+ dan 191a/9
e.+ ı 88a/18, 110a/16, 147b/3
ihṭilāt-ı e.+ ı 97b/1
tehiyye-i e.+ ı 140b/10
e.+ ın 76a/derkenar alt, 174b/6,
179a/4, 191a/3
e.+ ından 140a/14
e.+ lar 116b/11
e.+ ları 119a/3
e.+ ların 162b/18, 173b/14
isti[‘]zām-ı nefsi e.+ ların 191b/12
e.+ u 190b/16, 191b/14
- esbaḳ:** Ar. kendinden önce, bir önceki
e. olurlar 28b/16
- eşdāf:** Ar. daha sâdik, çok candan
e.-ı elfāzından 2a/19
- eser:** Ar. iz, işaret, nişan
e. 84a/15, 100b/8, 199b/7
dalālet-i e. 58a/8
zuhūr-ı e. 86a/10
zuhūr-ı e.-ı rızā 86a/10
‘azīm-i e.+ dür 99a/8
e.+ i 75b/9, 77b/5, 100b/8,
120b/16, 144a/7, 148b/13,
158a/13, 169b/9, 194a/5,
196b/6, 196b/8, 196b/9
i[‘]vicāc-ı e.+ i 141a/15
nesīm-i e.+ i 3b/4
e. ider 157a/2

- e. idüp 169a/3
e.+ inden 196b/10, 196b/12
e.+ indendür 197a/2
e. itmedi 118b/4
e. itmeye 117a/15
e. itmeyüp 158b/4
e. itmez 156a/7
e. kalmayup 15a/2
e.+ leri 43a/9, 52b/8, 169a/17
e.+ lerinden 5b/6
e.+ üñ 196b/7
- eşerî:** Ar. bir davranış, fikir veya olayın doğurduğu sonuç, etki, iz
e.+ de 169b/1
- esfardi:** İran'da bir yerleşim yeri
i. 83a/derkenar yan
- esfelü's -sāfilin:** Ar. cehennem dibi
e.+ de 126a/9
- eşhār:** Ar. sabahlar, sabah vakitleri
nesemāt-ı e.-ı revāyihün 148a/15
- eshel:** Ar. çok kolay
e.-i vechile 57b/2
- esir:** Ar. tutsak; kul, köle
e. 54a/4, 113a/8, 147b/1, 148b/12
e.+ i 201a/1
e. itdi 78a/derkenar yan
katl-i e. itdi 38a/12
e.+ leri 17b/7, 33b/3
e. olduğda 22b/1
e. olup 23a/4, 55b/1, 55b/17
e.+ üñ 81b/derkenar üst
- esire:** Ar. eskiden uzayı doldurduğu, yıldız ve felekleri oluşturduğu sanılan havadan hafif, saydam ve esnek madde.
felek-i e.+ dür 142b/12
- eskal:** Ar. ağır şeyler, ağırlık
e. 90b/14
e.-i ebedü'l-ābād 96b/3
e.-i fazîhatında 177b/9
e.+ i 7b/14
ahvāl-i e. ve selāsil ve aḡlāl çekmeye idi 199b/11
- eskam:** Ar. hastalıklar, illetler, dertler
e. 98b/16, 167a/4, 177b/6, 183b/4, 192b/14
- şavlet-i dūrüb-ı e. 177a/10
e.-ı bāride 199a/17
emrāz-ı e.-ı mūhlike 199a/13
- eski:** eski
e. 90b/7, 90b/8, 103a/14, 120a/6, 130a/9, 160b/18, 191a/8
e. olmuş idi 90b/6
- eskişehir:** Eskişehir ili
e. 58b/2
- eşlah:** Ar. daha sālîh, en iyi
e.-ı mevcūdîn olmak 29a/11
e.-ı nāfi' 35b/11
- esmār:** Ar. meyveler
şifāt-ı bekā-yı e. 169a/15
e.-ı ecsām-ı nebātiden münkaṭı' olur 169a/13
tu'üm-ı e.+ da 169a/14
e.+ indan 150a/4
- esnā:** Ar. bir işin, bir hareketin yapıldığı, bir olayın gerçekleştiği veya bir durumun sürdüğü zaman; an; ara; aralık; sıra; vakit
e.-yı harbde 84a/derkenar alt
e.-yı kelāmda 83b/derkenar üst
e.-yı muşāhebede 77a/derkenar üst e.+ da 77b/derkenar üst, 78a/derkenar yan
- eşnāf:** Ar. çeşitler, cinsler, zümreler, kategoriler; bir sanatla veya dükkāncılıkla geçinen kimseye verilen ad
e.-ı 'ibādāt 83b/9
e.-ı fevāyid 2a/16
e.-ı halk 136a/17
e.-ı hatarāt 77a/16
izmār-ı e.-ı hayrāt 166a/19
me'vā-yı envā'-ı e.-ı ikrām 162b/5
e.-ı menākıb-ı āmāde idi 82a/derkenar alt
e.-ı mevcūdātından 149b/9
e.-ı ni'meti 174b/18
e.-ı riyāzāt 193b/10
e.-ı tayyibāt 180b/9
e.+ inuñ 93a/15, 140b/15
- eşnām:** Ar. putlar
e. 7b/7
'ibādet-i e. 6a/13, 41a/18

- esrār:** Ar. sırlar
e. 17a/13, 83b/derkenar üst,
89b/3, 142b/9
dergümān-ı e. 87b/derkenar üst
mazārr-ı e. 170b/16
müşāhede-i e. 171a/18
nuḳūd-ı e. 184b/17
zülāl-i e. 185a/2
e.-ı 'irfāndan 82a/13
kūnh-i e.-ı butūnına 77a/12
e.-ı cenāb 99b/7
e.-ı dilin 200b/4
keşf-i e.-ı ecel 106b/18
e.-ı ḥaḳḳāyıkine 198a/17
e.-ı ḥaḳḳıḳate 109b/4
ḳudsıyyet-i e.-ı hemmleri 93b/7
e.-ı ḫilāfet 140a/10
ḫizāne-i e.-ı ilahiden 77a/5
leṭāyif-i e.-ı imān 82b/1
e.-ı izhārında 162b/3
nefāyis-i e.-ı kerrūbiyān 148a/9
ḡarāyib-i e.-ı lāhūtī 15a/6
e.-ı mecārī 165b/4
e.-ı melekūtların 99b/10
e.-ı mülk 141a/8
nefehāt-ı e.-ı rabbānī 141a/10
e.-ı rubūbiyyet 17a/13
lāl-i e.-ı şabrdur 179a/17
e.-ı telaṭṭufa 122a/17
'ilm-i e.-ı zāt 143a/4
lezzet-i e.-ı zāt 167b/10
e.-ı rabbāniden 140b/18
müşāhede-i e. 170b/1
idrāk-i e.+ da 170b/12
irādāt-ı e.+ da 147b/17
istikşāf-ı e.+ da 150b/1
şühūd-ı e.+ dan 165a/14
e.+ ı 90b/derkenar üst, 140b/7,
158a/16
cāmi'-ı e.+ ı 170b/12
ḫilāfet-i e.+ ı 140a/9
kelime-i e.+ ı 77a/18
maḥrem-i e.+ ı 30a/1, 40b/14
e.+ ın 120b/5
e.+ ına 99a/17, 141b/9
daḳāyık-i e.+ ına 198b/5
e.+ ınuḡ 91b/6, 140b/5, 167b/18,
175a/1
esbāb-ı e.+ ınuḡ 169b/15
hüviyet-i e.+ ınuḡ 81b/17
ḫilāfet-i e.+ ları 4b/5
e.+ larına 77b/derkenar yan
e.+ larından 100a/16
ḫāzin-i e. olabilemezdi 170b/15
e.+ uḡ 77a/5
eş-sānī: Ar. ikinci
e. 74a/1
**eş-şalāt ve'l-beşer fi'ş-şalāt 'alā
seyyidi'l-beşer:** Ar.
Hz.Muhammed'i anlatan bir eser
e. 16a/14
es-selāmu 'aleyke: Ar. sana selām
olsun
e. 45a/4
esturḡon: Maceristan'da bir il
e.+ a 52b/7
esvāk: Ar. sokaklar
münkerāt-ı e. 159b/2
e.+ dur 160a/10
eşvāt: Ar. sesler, sadālar
'ālem-i e. 170b/9
esved: Ar. kara, siyah
e.-ı mübāreki 9a/16
eş'ār: Ar. şiirler
e.-ı menhī 159b/17
e. idüp 7a/9
inşā ve ḳaşāyid ve e. oḡur
160a/7
eşca': Ar. en cesur, daha yiğit
e.+ ından 32b/7
eşcār: Ar. ağaçlar
e. 150a/4
e.-ı 'ibārātınuḡ 2b/3
nedāmet-i e.+ ın 108b/7
e.+ uḡ 193b/13
eşedd: Ar. daha şiddetli, en sert
e. 188b/10
e.-ı 'azāba 125b/5
e.-ı münkerātdandur 161b/8
eşerr: Ar. daha şerir, en şerli
e.-ı envā'ı 188b/10
eşfāk: Ar. daha şefkatli, çok merhametli
krş. eşfāk
e.+ da 11a/8

- eşfağ:** Ar. daha şefkatli, çok merhametli
krş. eşfāk
nāşih ve e. olup 36a/6
- eşhāş:** Ar. şahıslar, kişiler
e. 88b/15
ifhām-ı e.-ı insānī 193b/18
e.-ı süflī 170a/4
- eşheb:** Ar. kır at
e.-i süvārān 2a/7
- eşhedü enlā ilahe illallah ve eşhedü enne muhammeden resūlu'llah:** Ar. şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şahitlik ederim ki Muhammed onun kulu ve elçisidir
kelime-i e. 75b/16
- eşher:** Ar. en şöhretli, pek meşhur, çok iyi tanınmış
ķavl-i e. 15a/7
- eşka:** Ar. sert
e.-i fehāvīsi 2b/2
- eşī'a:** Ar. ışıklar
e.-i āfitāb-ı vaħdet 165a/6
e.+ ya 89a/4
- eşkāl:** Ar. ağır yükler, ağır şeyler
e.+ den 77b/4
- eşkāl:** Ar. biçimler, suretler
e. 170a/17
'ālem-i e. 170a/18
'acāyib-i 'ālem-i e. ve elvān idebile 170b/1
- eşkālāt:** Ar. şekiller
e.-ı ħayvānāt-ı muşavveredür 160b/16
- eşkıyā:** Ar. şakiler, haydutlar
e. 34b/15, 39a/16, 40a/10, 53a/18, 54a/19, 55a/6, 126a/16, 174a/17, 188b/12
e.-yı mezbūr 39b/1
e.-yı mezkūr 39b/1
ķālī' -i āsārū'l-e.-yı ve'l-müfsidīn 2b/19
e.+ sını 53a/16
- eşrāf:** Ar. şeref ve itibar sahibi kimseler, ileri gelenler
e. 79b/derkenar yan, 128b/19, 129b/13
- istilā-yı e. 165a/6
e.-ı ādābın 136a/19
e.+ uñ 89a/derkenar yan
- eşrār:** Ar. azıllılar, fesat karıştıranlar, kötülük edenler
muşāħabet-i e. 123b/9
muħālatāt-ı e.-i şūmligi 124a/3
- eşref:** Ar. en şerefli, onurlu
e. 175a/5
e.-i elbise 16b/11
celāl-i e.-i ma'nā 175b/2
e.-i meşāħir-i şāħābe 39a/7
e.-i şāħābeye 35b/14
- eşyā:** Ar. yaratılmış olan şeyler,
e. 10a/15, 68b/3, 68b/7, 68b/12, 69a/15
cemī' -i e. 116a/7
ezell-i e.+ da 198b/13
e.+ sı 143a/14
idrāk-i e.+ sı 170a/15
- et:** canlıların bedeninde kemik ile deri arasındaki madde
e. 122a/11, 141a/6, 141a/18, 191a/6, 198b/13
e.+ i 172a/8
e.+ im 83b/2
e.+ in 122a/9
e.+ inden 88b/derkenar üst
e.+ ine 12a/18
e.+ ümi 200a/8
- etbā':** Ar. Birinin sözüne uyanlar; onun yolunu izleyenler; onun mesleğinin izleyicileri; taraftarlar
e. 193a/5
e.+ ı 40a/3
e.+ ile 55b/13, 55b/15
e.+ larını 71a/15
- etek(g):** belden aşağı inen kıyafetin aşağı sarkan kısmı
e.+ i 157b/7
e.+ in 107a/5, 189a/19
e.+ ine 181a/11
e.+ lerin 38a/2
- etemm:** Ar. tam, mükemmel, eksiksiz
e.-i mu'cizāt-ı muştafā 3a/7
- eţfāl:** Ar. çocuklar
e. 88b/derkenar üst

- e.-i mü'min̄ine 25b/9
e.+ e 136b/6, 154a/10
e.+ ine 136b/8
e.+ üñ 116b/12, 116b/17
- eṭṭibbā:** Ar. doktorlar, hekimler
e.+ sı 107a/1
e.-yı teraḳḳiye 160a/5
- eṭ'ime:** Ar. taamlar, yemekler
e. 160a/7, 161a/4, 171a/16
envā'-ı lezīz-i e. 132a/16
e.-i meyl ve raġbet olmaya
171a/19
e.-i meyl 171b/2
e.+ si 169b/18
- eṭḳıyā:** Ar. Allah korkusuyla günah
işlemekten çekinenler
e. 97a/13, 119a/5, 126b/6,
138a/2, 174a/16
derece-i e. 101b/17
me'men-i e. 3a/15
e.-yı ehl-i temkīn 183b/11
e.-yı enām-ı tecessüs 34b/15
āmāl-i e.+ dur 90a/16
şulehā ve e. olanlar 162a/9
- etlü:** dolgun, kalın
e. ve şişik ola 135a/2
- eṭrāf:** Ar. etraf, çevre, yanlar, taraflar
inşāf-ı e. 3a/11
e.-ı cevābına 55a/10, 57b/10
e.+ a 6a/14
e.+ dan 129b/13
e.+ ı 35a/13, 35b/10,
82b/derkenar yan
e.+ ma 174b/2
e.+ mda 35a/12, 60a/7, 119a/2,
134b/12, 144b/13
e.+ mda 35a/8, 35a/13, 193a/10
e.+ muñ 147b/2
- et-tekbīr:** Ar. "Allahuekber" sözü ile
başlayan dua
e.+ dūr 68a/2
- eṭvār:** Ar. tavırlar, davranışlar
e.-ı münifelerinden 7b/2
- e'üzü billahi:** Ar. Allah'a sığınırım
e.+ de 88b/12
- ev:** ev, hane
- e. 11b/10, 85a/derkenar yan,
86a/derkenar yan, 96b/1, 96b/2,
139a/6, 140a/3
e.+ de 67a/4, 113b/11, 115a/17,
117b/7, 193a/9
e.+ den 114b/5, 115a/16, 120a/7
e.+ dūr 117a/9, 151b/11,
191a/13
e.+ e 10a/1, 36a/18,
88a/derkenar yan, 96b/2,
115a/16, 130b/8, 168b/18,
190b/8, 190b/18
e.+ i 40a/11, 81a/derkenar üst,
128a/1, 186a/11
e.+ imüz 86a/6
e.+ imüze 86a/5
e.+ in 177b/6
e.+ inde idi 115a/6
e.+ inde 18a/6, 99a/6, 129a/16,
130b/17, 138a/9, 157b/9,
175b/19
e.+ inden 115b/5, 130a/4,
158b/7, 158b/10, 198a/2
e.+ ine 76a/derkenar yan,
80a/derkenar yan, 85a/derkenar
yan, 88a/derkenar yan,
88b/derkenar üst, 121b/19,
127b/19, 136a/11, 191a/2
e.+ ini 72a/4, 157b/9
e.+ inüñ 81a/derkenar üst,
129a/19, 190b/15, 191a/1
e.+ ler 35a/8, 35a/12, 35a/13
e.+ leri 76a/derkenar üst
e.+ lerin 54b/14
e.+ lerinde 34a/10, 190b/7
e.+ lerinden 76a/derkenar üst,
128b/1
e.+ lerine 139b/13
e.+ üñ 86a/derkenar yan, 117a/9,
159a/18
e.+ üñe 88a/derkenar yan
- evāḥir:** Ar. son günler veya zamanlar
e.+ lerinde 54b/10, 55a/1
- evāmīr:** Ar. emirler, buyruklar
e. 47b/derkenar üst, 105b/16
aḥkām-ı e. 133a/10
iblāğ-ı e. 149b/16
imtişāl-ı e. 80b/4

- imtişāl-i e. 166a/18
vürūd-ı e. 141a/1
teblīğ-i e.-i ilahiye itdüklerine
28b/2
e.-i kabūlinden 156a/2
e.-i muhālefeti 174b/16
cemī' -i e.-i şer' iye 108b/18
a' māl-i imtişāl-i e.-i vācibātdan
78b/8
- evānī:** Ar. kapkacaKlar, kaplar
e. 161b/4
e.+ si 96b/1
e.+ leri 158b/14
- evāsıt:** Ar. ortadakiler, ayın ortasındaki
gün
e.+ mda 42b/3, 53b/3
- evāyil:** Ar. evveller, ilk zamanlar
e.-i derecātı 159a/13
e.-i nübüvvet-i resūlde 24b/8
e.-i nübüvvetde 32a/16
e.+ inde 58a/16
- evbāş:** Ar. ayak takımı, terbiyesiz,
aşağılık kimse
e. 157a/19
- evc:** Ar. yüksek, doruk, bir şeyin en
yüksek noktası
maḥall-i e.-i kabūle 1b/6
e.-i rahmet-i mäh 51a/18
e.+ ine 176b/5
- evcā':** Ar. ağırlar, sancılar, acılar, sızılar
e. 192b/15
- evcān:** İran'da bir yerleşim yeri
e. 38a/16
- evdād:** Ar. hakiki dostlar
e.+ m 11a/13
- evhām:** Ar. vehimler, kuruntular
e.-1 fāsıde 89a/7
e.-1 müdelleh 77b/7
- ev' iye:** Ar. mahfazalar, kaplar,
gizlemeye veya saklamaya
yarayan şeyler
ifhām-ı e.+ lerinüñ 193b/18
- evkāt:** Ar. vakitler, zamanlar krş. evkāt
e. 83b/8, 85a/14
e.-1 müsteḥabbelerde 85b/8
e.-1 müteferriqada 10b/8, 33a/10
e.-1 müteferriqalarda 23a/6
e.-i riyā 95a/4
e.+ da 34a/9, 192b/4
ağleb-i e.+ da 189a/11
e.+ de 131a/10, 139a/3
ekser-i e.+ de 12a/9, 126a/5
istiğrāk-ı e. eyleyüp 3b/16
e.+ m 94b/1
e.+ ları 97a/19
e.+ uñ 68b/13
- evkāt:** Ar. vakitler, zamanlar krş. evkāt
e. 157a/3
- evlād:** Ar. çocuk, oğul; soy
e. 3b/19, 4b/1, 18b/4, 19a/9,
22b/18, 29b/18, 54a/4, 82a/18,
83a/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 91a/13, 91a/18, 110b/6,
115b/10, 115b/15, 116a/5,
116a/15, 126a/1, 183b/4, 190b/3
firāk-ı e. 177b/6
nesl-i e. 171b/15
tekebbür-i keşret-i e. 193a/5
e.-1 'ālī-nihād 4a/11, 4b/12,
42a/3
e.-1 'arabuñ 83b/derkenar yan
e.-1 ādemi 125b/13
e.-1 benī 34a/2
e.-1 emcād 5b/15
e.-1 ḥayr-nihād 36a/3
e.-1 ḥayr-nihādınuñ 52b/19
e.-1 ḥayr-nihādı 51a/12,
52a/13
e.-1 ḥazretiimām 43a/16
e.-1 kirāmınuñ 42a/16
e.-1 kirāmları 9a/12
e.-1 medyene 48a/derkenar alt
e.-1 nūḥdur 48a/derkenar yan
e.-1 rażıya'llahu 38b/11
e.-1 rażıya'llahu'anhu 32a/1
e.-1 resūlden 43b/14
e.+ ı 19a/14, 19b/11, 20a/8,
27b/19, 29b/18, 32a/4, 42a/7,
42a/18, 42a/19,
042b/3, 50b/8, 50b/14, 50b/18,
51a/5, 127b/5, 129a/5, 130b/17
e.+ ıdur 32a/2, 48a/derkenar alt
e.+ m 116a/17
e.+ ma 2a/6, 6b/10, 123a/7
e.+ mndan 52a/6, 129a/5, 129a/7
e.+ mnuñ 43b/2, 121b/19, 126a/5

- e.+ ıjuz 182b/13
e.+ ıjuzı 116a/1
e.+ lar 63a/12, 76a/5, 121b/17, 163b/9
e.+ ları 7b/9, 19b/3, 23b/4, 126a/7
e.+ larıma 131a/1
e.+ larımdan 121b/17
e.+ larımuş 131a/1, 131a/2
e.+ ların 162a/11
e.+ larından 20a/9
e.+ larını 130b/19
e.+ ları 87a/derkenar yan
e.+ uş 115b/15, 116a/12, 123a/12, 192a/2
- evlārek:** Ar.+T. en iyi, en uygun
e. 200a/11
- evlendür -:** evlendirmek
e.- düm 116a/4
e.- üp 116a/3
- evleviyyet:** Ar. öncelik
e. 198b/5, 198b/6
e.-i ıskāt-ı vüçüb 155b/4
- evli:** evli
e. ola 80b/derkenar alt
- evliyā:** Ar. erenler
e. 59b/5, 76b/17, 82b/13, 98a/19, 108a/5, 116b/16, 167a/2, 190a/5, 200a/4
burç-ı e. 3a/15
ekābir-i e. 77a/1, 90a/16, 149a/6
muḳtedā-yı zümre-i e. 1b/13
e.-yı ʿizām 4a/1
e.-yı ḥaḳḳ 99a/16
e.-yı şefāʿati 78a/15
e.-yı ümmet-i muvānesetinden 189a/6
e.-yı vaḳtten 117b/14
burç-ı e.+ dan 59b/5
e.+ dur 145b/11
ṭarīḳ-i e.+ dur 180a/4
e.+ lar 179a/9
e.+ ya 149b/16
- evliyāuʿllah:** Ar. evliyâ, ehluʿllah
e. 44b/12, 44b/16, 164b/10
- evrād:** Ar. dualar
e. 97a/19
e.+ dan 89a/derkenar alt
- e.+ ı 89a/derkenar alt
e. oḳur idi 89a/derkenar alt
- evrāk:** Ar. yapraklar, sayfalar
e.-ı vüçüd 145a/8
- evreng:** Far. taht
mesned-ārā-yı e. 54b/10
mesned-nişin-i e. 55a/3
- evşāf:** Ar. vasıflar
eḥass-ı e. 198b/14
ḳabāyih-i e.-ı behimī 192b/7
e.-ı beşerī 176b/18, 194a/18
e.-ı ḥabīse 148b/15
e.-ı ḥamīdesi 41a/11
meḥāmīd-i e.-ı istiḥkāmı 1b/4
zuhūr-ı e.-ı kemālinden 199a/2
e.-ı ümmehātı 108a/2
e.-ı zemīme 109b/1, 110a/17
āfāt-ı e.-ı zemīme 109b/8
e.+ ına 198b/16
e.+ uş 36b/19
- evsāh:** Ar. kirler, pislikler, murdarlıklar
e.-ı āsāmların 174a/18
- evşah:** Ar. kirler, pislikler
e. 183b/19
- evşār?:**
e. 173b/12
- evsaṭ:** Ar. ortada bulunan
e. 198b/4
e.+ ı 200a/2
e.+ ına 195b/6
- evsaṭiyyet:** Ar. orta zaman
e. 198b/5
- evtār:** Ar. kasların kalın ve gergin kirişleri
e. 157a/14, 173b/10, 173b/16
- evvel:** Ar. önce, ilk, başlangıç
e. 16b/18, 28b/15, 31b/19, 37b/2, 45b/1, 46a/18, 47b/derkenar üst, 48b/2, 48b/derkenar yan, 063a/11, 63b/8, 67b/14, 72a/17, 72b/10, 73a/13, 74a/12, 76a/12, 76a/17, 76b/derkenar üst, 078b/9, 78b/derkenar yan, 79a/derkenar üst, 80a/17, 81a/16, 81b/derkenar yan, 83a/10, 84a/derkenar üst,

84a/derkenar yan, 85b/derkenar üst, 86a/4, 86a/16, 86b/derkenar üst, 87a/16, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88a/17, 88b/derkenar alt, 90b/7, 092a/3, 93a/1, 93a/4, 94b/13, 95a/9, 96a/2, 97a/15, 101b/14, 104a/13, 104a/18, 104b/4, 106a/16, 108b/1, 108b/3, 108b/4, 111b/16, 112a/13, 113a/2, 115a/1, 116b/2, 116b/5, 118a/19, 118b/11, 119b/13, 120b/7, 121a/2, 122b/11, 124b/2, 126b/16, 129b/10, 130a/7, 130a/8, 130b/9, 131a/14, 131b/1, 132a/4, 133a/11, 134a/8, 138b/5, 141b/6, 145a/15, 147a/13, 150b/13, 152a/9, 152a/14, 154a/6, 154a/8, 154b/18, 155a/13, 156a/9, 156a/16, 156b/14, 156b/15, 157a/6, 157a/11, 157b/3, 157b/5, 158a/5, 158a/16, 158b/8, 159b/2, 159b/5, 160a/11, 161a/1, 161a/3, 161a/12, 161b/3, 161b/14, 161b/15, 163a/6, 163b/1, 164b/9, 164b/18, 166a/1, 166b/15, 167a/12, 172a/17, 172b/2, 172b/10, 173b/2, 173b/3, 180b/4, 182b/6, 183a/1, 183a/2, 183a/3, 183b/9, 188a/16, 196b/7, 197a/15, 200a/2, 200b/1, 200b/13, 200b/15
aşl-ı e. 164b/14, 180b/3, 198a/15
bāb-ı e. 4a/10, 4b/10
derece-i e. 157b/5
ḥaqq-ı e. 135a/17
ḥālet-i e. 182a/1
ḥātime-i e. 78a/derkenar üst
ḥuḳūḳ-ı e. 121a/15
ke'1 e. 8b/4
kısm-ı e. 85a/5, 93b/3, 121a/8, 166b/14, 166b/18, 182b/19, 183a/4
merātib-i e. 198b/4
murād-ı e. 141a/6
mülāzım-ı e. 146b/9

rükn-i e. 76b/5
şabr-ı e. 183b/3
sebeb-i e. 191b/15
şıfat-ı e. 97a/16
şart-ı e. 93a/8, 139b/10
taḥiyyāt-ı e. 87b/17
vech-i e. 95b/19, 96a/19
yār-ı e. 200b/15
cidd-i e.-i a' yān-ı vüçüdda 88b/17
'ārif-i e.-i ecelden 109a/17
e.-i ḥuḳında 125b/7
e.-i ma'rifetu'llahdur 76b/14
tıfl-ı e.-i nişāda 117a/12, 117b/13
e.-i nüzülında 10a/17
e.-i nüzülından 10a/17
e.+ de 8b/5, 166a/10
bāb-ı e.+ de 156b/12
elf-i e.+ de 47b/derkenar yan
şaf-ı e.+ de 63b/10
secde-i e.+ den 87a/10
e.+ i 18b/5, 18b/13, 66b/4, 69b/16, 77a/10, 84b/derkenar üst, 166a/17, 192b/13
zevc-i e.+ i 21b/10
e. idi 29b/1
e.+ inde 62b/3
e.+ inden 18b/1
zevc-i e.+ inden 21b/13, 23b/5
e. ise 159b/6
ke'l-e. ola 124b/3
e.+ üñ 189b/4
ruḳ'a-i e.+ üñ 82a/derkenar yan
evvelâ: Ar. birinci olarak, her şeyden önce,ilk önce
e. 5a/10, 7a/10, 11a/12, 16b/15, 20a/5, 31a/17, 35a/16, 41b/7, 43b/14, 61b/19, 71b/9, 80a/17, 87a/19, 98a/9, 107b/9, 145a/15, 153a/17, 161a/17, 181b/15, 197b/6
evvelîn: Ar. evvelkiler, öncekiler
'ulüm-ı e. 28b/14
'ulemā-yı e. 47a/15
seyyidü'l-e. 5a/2
evveliyât: Ar. bir olayın, durumun veya kişinin geçmişteki hâlleri

- e.+ ı 145a/12
- evvelki:** Ar.+T. önceki
e. 16a/9, 19a/12, 20b/15, 22b/8, 44b/12, 72a/9, 82a/derkenar yan, 112a/13, 112a/14, 113a/3, 122b/4, 146b/13, 150a/16, 168a/3, 168a/4, 170b/5, 193b/10, 196b/11, 199b/5
e.+ den 89b/derkenar yan, 106b/3, 157a/5
- evzā´:** Ar. durumlar, vaziyetler muhālif-i e. idiyor 139a/12
- ey:** ünlem, nida sözü
e. 2b/12, 46b/3, 47a/6, 59b/3, 59b/4, 60b/7, 64a/5, 71a/17, 75b/derkenar yan, 76a/derkenar yan, 77a/derkenar üst, 77a/derkenar yan, 77b/derkenar üst, 77b/derkenar alt, 78a/derkenar üst, 79b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 80a/derkenar alt, 80b/derkenar üst, 80b/derkenar yan, 81a/derkenar üst, 81a/derkenar yan, 81b/14, 81b/derkenar üst, 81b/derkenar yan, 82a/14, 83a/6, 83a/8, 83a/derkenar yan, 83b/5, 83b/derkenar alt, 84b/2, 84b/8, 85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan, 85b/derkenar üst, 86a/15, 86a/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 86b/derkenar üst, 86b/derkenar alt, 87a/derkenar alt, 87b/4, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 87b/derkenar alt, 88a/12, 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 088b/derkenar üst, 89a/derkenar üst, 89b/3, 89b/derkenar üst, 90a/derkenar üst, 90b/4, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar alt, 93a/3, 95b/12, 97a/8, 97b/18, 99b/2, 100a/4, 100b/19, 103a/16, 103a/17, 103a/19, 105b/3, 106b/9, 107b/12, 108a/12, 108b/14, 110a/4, 110a/9, 112a/6, 114a/18, 116a/4, 116a/5, 117a/19, 119b/7, 120b/3, 123b/7, 125a/13, 125b/6, 126a/8, 127b/13, 128a/7, 129a/10, 129b/4, 131a/7, 133a/5, 134a/12, 135b/11, 138b/4, 138b/16, 140a/19, 140b/17, 142a/8, 143a/14, 143b/10, 144a/11, 144a/12, 145a/13, 146b/9, 148a/1, 148a/6, 148a/14, 149a/1, 149b/8, 154a/2, 155a/14, 158a/18, 159a/17, 167a/19, 168b/5, 174a/15, 174b/5, 174b/7, 175a/9, 176a/4, 177b/11, 179a/2, 181a/2, 181a/19, 188a/1, 189b/2, 194b/8, 194b/10, 195b/3, 196b/1, 198a/11, 201a/2
- eyā:** Ar.+Far. "ey, hey!" mânâsına gelen ve Arapça kelime ve terkiplere giren nida edatıdır.
e. 2a/4, 77a/derkenar yan
- eyālet:** Ar. bir valinin yönetiminde bulunan yerleşim birimi debdebe-i e. 82b/derkenar yan tañāna-i e.+ i 82b/derkenar yan e.+ in 56a/15, 58a/4, 60a/19 e.+ inde 55b/9 e.+ üñ 55b/4
- ey(i)d (t)-:** söylemek, anlatmak, nakletmek
e.- di 76a/10, 83a/17, 107b/12, 119a/15, 127b/12
e.- diler 40b/10
e.- iler 180a/19
e.- ür 6b/8, 8a/11, 10b/14, 11b/14, 34b/14, 47b/derkenar alt
e.- ürleri 57b/12
e.- ürleri 90a/derkenar yan, 94a/9
- eyerlü:** eyer vurulmuş, sırtına eyer konulmuş
e. 139b/18
- eyle -:** yapmak, işlemek, yerine getirmek
e. 98a/17
e. 64a/6, 104a/7
‘amel e. 82a/derkenar yan
‘atā e. 88a/derkenar üst
ārām e. 85a/derkenar üst
cehd e. 89b/5, 89b/9
ceng e. 174b/13

delâlet e. 196a/12
du'â e. 77b/derkenar alt,
88a/derkenar üst
endişe e. 78a/derkenar üst,
143b/6
eyü e. 80a/derkenar üst
eyülik e. 88a/derkenar üst
ferâgat e. 39b/15
fıkr e. 83a/derkenar yan
hıfz e. 98a/13, 102b/6, 201a/6
hıbe e. 77a/derkenar yan
hükm e. 33a/6
hürmet-i havâşş e. 84a/derkenar
üst
ictinâb e. 74b/7
ihrâz e. 88b/derkenar alt
ihşân e. 88a/derkenar üst
istimâlet ve dilnevâzlık e.
83b/derkenar alt
katl e. 33b/4
tevbe ve nedâmet ve havf ve
hayâ ve hacâlet ve şikestelik e.
88b/7
mağfıret e. 73b/1
mağşüş e. 84a/derkenar üst
mütâba'at e. 80b/derkenar yan
muttaşif e. 180a/15
müheyâ e. 76a/derkenar alt
müşâhede e. 44b/15
müyesser e. 201a/13
pâk e. 64a/5
perhîz e. 78a/derkenar üst
pest e. 195a/7
rahm e. 82a/derkenar yan
ri'âyet e. 136b/5
şabr e. 86b/derkenar alt,
146a/19, 180a/16
senâ e. 88a/derkenar üst
sifâriş e. 80a/derkenar alt
sû'âl e. 45b/8
şâd e. 183b/2
ta'lîm e. 65b/19
tafşîl e. 90b/derkenar yan
taleb e. 201a/1
te'emmül e. 82a/derkenar yan
yâd e. 88a/derkenar üst
yüksek e. 195a/8

zahîr e. 75b/derkenar üst
ziyâde e. 84a/derkenar üst
e.- di 47a/11, 58a/6
âsân e.- di 57b/2
du'â e.- di 47b/2
fetḥ e.- di 48a/16
ḥabs e.- di 46a/11
ḥarâb e.- di 48a/18
ḥayrât e.- di 78b/derkenar yan
imâmet e.- di 30b/19
katl e.- di 40b/4
kör e.- di 43a/16
mesîhî e.- di 1b/11
murdâr e.- di 198b/11
muzaffer e.- di 85a/derkenar üst
mürâca'at e.- di 44b/10
müte'arrız e.- di 85a/19
naql e.- di 98a/18
niyet e.- di 76b/derkenar yan
pâk e.- di 107b/19
perişân e.- di 57b/1
seyrân e.- di 57b/1
şulḥ e.- di 38a/14
şâd e.- di 58a/5
şakḳ-ı şadr e.- di 9b/11
ta'yîn ve taqdîr e.- di 78a/12
teslîm e.- di 8b/14
vefât e.- di 20b/13
zabt e.- di 48a/8, 50a/1
ziyâde e.- di 76a/derkenar yan
zuhûr e.- di 19a/2
muḥâşara e.- diler 55b/6
ihmâl e.- diğüz 40b/6
ziyâfet-i havâşş e.- dügi
80a/derkenar yan
gümân e.- dügin 157b/11
ḥarâm e.- dügin 80b/17
e.- dük 25b/9
şikâyet e.- dük 178b/9
murâd e.- dükde 79b/derkenar
yan
iḳtidâ e.- düklerinde 130b/3
murâd e.- düklerinde 21a/15
şehîd e.- düklerinde 47b/1
te'kîd e.- düklerinde 39b/15
e.- düm 130b/19
devrâne e.- düm 2b/11

baḥillik e.- dūn 92a/12
ḳatlı e.- me 33b/4
mu'āmele e.- me 82a/derkenar
yan
zişt e.- me 79b/derkenar alt
te'hīr e.- megi 137a/14
itā'at e.- megin 81a/derkenar yan
me'mūr e.- megin 57a/17
muḥāşara e.- megin 56a/11
e.- mek gerek 76a/derkenar alt
cehd e.- mek gerekdür 132b/13
ihtirāz e.- mek gerekdür 133a/3
iḥsān e.- mek 4b/4
ḳabūl e.- mek 78b/derkenar yan
men' e.- mek 159b/19
şabr e.- mek 179b/1
secde e.- mek 115a/14
taḥammül e.- mek 108b/4
tecāvüz e.- mek 113b/13
tergīb e.- mek 93a/6
ṭāhir e.- mekdür 68b/3, 68b/4
mecma' e.- meleri 161b/7
taḥḳīḳ e.- melerile 54a/4
'ibādet e.- menüñ 84b/17
taşadduḳ e.- mesi 72b/14
'amel e.- mesin 74a/9
te'hīr e.- mesin 74a/6
tekzīb e.- mesine 15b/8
e.- meye 132b/14
ḥükm e.- meye 87a/derkenar üst
muḥālefet e.- meyi 78b/18
küfrān-ı ni'met e.- meyüp
199a/7
müşāvere e.- mez 83a/derkenar
yan
su'ūd e.- mez 63a/6
ḥacc e.- mişdür 42b/15
iḳtidā e.- mleri 93a/7
endişe e.- η 88b/5
ṭaleb e.- η 84b/derkenar alt
tamām e.- η 66b/1
'afv e.- nüz 118a/14
'arz e.- nüz 82b/derkenar yan
'ibādet e.- nüz 63a/1
iḥtiyār e.- nüz 20b/2
nażar ve fikr e.- nüz 62b/17
rükū' e.- nüz 68a/7

secde e.- nüz 68a/7
ta'yin e.- nüz 37a/14
ṭaleb e.- nüz 123b/4
tekbīr-i iftitāḥ e.- nüz 68a/3
e.- r 1b/10, 59b/8, 108a/16
āşiyān e.- r 60b/4
bağ u büstān e.- r 60b/3
ḥarām e.- r 124b/8
ḥükümran e.- r 60b/3
temennā e.- r 76a/derkenar yan
vefāt e.- r 21b/16
zāhir e.- rdi 57a/3
mahcūr e.- se 115a/4
murād e.- se 62a/3
sa'y e.- se 153a/13
sū'āl e.- se 90a/derkenar yan
ta'yin e.- se 84a/7
tenbīh e.- se 84a/6
terk e.- se 74a/15
ziyāde e.- se 71b/7
emr e.- sem 82b/derkenar yan
temāşā e.- señ 54a/14
men' e.- sün 139a/12, 139a/13
müheyā e.- sün 108b/10
şād e.- sün 59a/9
helāk e.- ye ise 83a/derkenar yan
e.- ye 77a/derkenar alt,
85a/derkenar alt, 85b/16,
86b/derkenar üst, 88a/18,
90b/derkenar yan , 146b/10,
150a/5, 162a/15, 177b/19,
188b/19
'add e.- ye 132a/9, 158a/9
'adl e.- ye 77a/derkenar alt
'afv e.- ye 118b/15, 135b/18
'amel e.- ye 69a/17
'āmm e.- ye 136a/3
'ār e.- ye 191a/9
'arz e.- ye 87a/18
'atā e.- ye 163b/13
'avdet e.- ye 181b/7
'ayān ve aşkāra e.- ye 95a/10
'azāb e.- ye 85b/11
'ibādet e.- ye 105a/5
'işyān e.- ye 86b/17
'izzet e.- ye 80b/15
āgāh e.- ye 109b/9, 110a/12,
110a/19, 114a/9, 114b/3, 158a/8

aķçe e.- ye 85b/derkenar alt
ālūde e.- ye 144b/6
āsān e.- ye 67a/11, 67a/12,
139a/1
bākī e.- ye 117a/12
berbād e.- ye 80a/10
beyān e.- ye 45a/15
binā e.- ye 139a/1, 139a/6,
161a/8
cehd e.- ye 66a/12
cehd ve sa'y e.- ye 139b/4
cināyet e.- ye 183a/5
da'vet e.- ye 187b/17
dar e.- ye 161a/2
darb e.- ye 159a/6
dirlik e.- ye 104b/6
du'ā e.- ye 69b/12, 74b/12,
87a/19, 123a/10
edā e.- ye 67a/11, 67a/12,
67a/13, 67a/14, 85b/8
edā e.- yegördi 130a/1
ekl e.- ye 79b/14
ekşi e.- ye 158b/6
emin e.- ye 102a/14
emr e.- ye 84a/5, 88a/1
endişe e.- ye 132b/5, 197b/3
faşl e.- ye 133b/7
ferāmüş e.- ye 98a/8
fi'l e.- ye 113b/16
gaflat e.- ye 90b/derkenar yan
garķ e.- ye 88b/19
gāzā e.- ye 79a/4, 153b/19
gāzab e.- ye 66b/19, 135b/15
giriftār ve mübtelā e.- ye
183b/17
güsl e.- ye 73a/7
guşn ve setr e.- ye 166b/6
güdāz e.- ye 177b/6
gümān e.- ye 149b/3
halāş e.- ye 103a/18, 110a/14
hamd e.- ye 73b/9
hamd ve senā e.- ye 64b/5
hār e.- ye 80b/15
harāb e.- ye 177b/7
harām e.- ye 125a/6
hareket e.- ye 137a/12
hazer e.- ye 197b/9

hıfz e.- ye 69b/18, 102a/2,
102a/12, 102b/9, 102b/10,
105b/3
hıyānet e.- ye 81a/17
hikāyet e.- ye 95a/12, 95b/17
hilāf e.- ye 81a/17
envā'-i hīle ve hud'a e.- ye
84a/derkenar yan
hudū' ve huşū' e.- ye 87a/18
huşūmet e.- ye 81a/18
hükme e.- ye 124b/19
işlāh e.- ye 160b/14
ihānet e.- ye 120b/19
ihsān e.- ye 78a/derkenar yan,
85b/derkenar alt
ihtirāz e.- ye 150a/4, 158a/18
ihtisāb e.- ye 157a/4
ihtiyār e.- ye 84a/derkenar yan
iktifā e.- ye 158b/10
iķtişār e.- ye 159b/11
iķtizā e.- ye 82a/derkenar üst
iķtizā e.- ye 82a/derkenar yan
iltifāt e.- ye 141a/12
inkār e.- ye 151a/17, 155b/14
inşāf e.- ye 137a/9
isbāt e.- ye 80b/14
istimā' e.- ye 62b/1, 166b/6
istinkāf e.- ye 188a/18, 191a/9
istişrāf e.- ye 141b/9
izā e.- ye 154a/1
izhār e.- ye 80b/18
ķahr e.- ye 153a/3
ķaşd e.- ye 182b/6, 196b/5
ķat' e.- ye 125b/17, 157a/7
ķatl e.- ye 153a/13, 154a/1,
156b/7
kerāmet e.- ye 180a/1, 181a/1
kūşiş e.- ye 131a/14
lāzım e.- ye 158b/5
ma'lūm e.- ye 131b/1
mağfired e.- ye 65a/2
maşşūş e.- ye 123a/9
mahv e.- ye 89a/4
maşraf e.- ye 114a/16
men' e.- ye 114a/2, 155b/14,
155b/16
merhamet ve ihsān e.- ye 73b/4

merhamet ve ihsan ve izzet e.-
ye 79b/derkenar üst
mest ve serhō ş e.- ye 79b/15
meşgūl e.- ye 182b/13
minnet e.- ye 95b/18
mu'ālece e.- ye 107a/13
mu'āmele e.- ye 137a/9, 195b/12
muḥabbet e.- ye 133a/16
muḳarrer e.- ye 85b/derkenar alt
muşāfaha e.- ye 80a/9
muşallaḩ e.- ye 80a/4
mübālağa e.- ye 171b/4, 191a/8
müdāvemem e.- ye 66b/4
mülevves e.- ye 150b/5
münevver e.- ye 198a/7
münevver ve mu'atṭar e.- ye
141a/10
münsedd e.- ye 94b/2
müstağrak e.- ye 98a/8
müşāhede e.- ye 88b/12,
90b/derkenar yan, 163a/18,
198b/6
mütāba'at e.- ye 131a/16
nazar e.- ye 61a/13, 61a/14,
69a/12, 192b/13
nüfūz e.- ye 169a/2
pāk e.- ye 126b/11
peyvend e.- ye 89a/1
rāğīb e.- ye 123b/7
rahm e.- ye 82a/derkenar yan
rahmet e.- ye 183a/14
rāzī e.- ye 132b/6
rencīde e.- ye 187a/8
ri'āyet e.- ye 99a/2, 122a/17,
136b/11
rūşen e.- ye 190b/11
rūkū' e.- ye 66a/3
sa'y e.- ye 81a/10, 152b/19
sa'y ve himmet e.- ye 138b/13
şabr e.- ye 182b/7, 182b/9,
184a/16
şarf e.- ye 97a/7
secde e.- ye 66a/5, 66a/7
sertlik e.- ye 81a/18
sevḩ e.- ye 197b/6
sū'al e.- ye 88b/derkenar üst,
114b/6
sūkūt e.- ye 78a/derkenar alt

şefā'at e.- ye 129b/12
şikest e.- ye 88b/11
şükr e.- ye 199a/1
ta'līm e.- ye 76a/11, 118b/13
ta'yīn e.- ye 85b/derkenar yan,
136b/11
ta'zīm e.- ye 63a/18
taḩakküm e.- ye 196a/5
taḩammül ve şabr e.- ye 163a/8
taḩkīr e.- ye 191b/16
taḩarrüb e.- ye 64a/17
taḩayyüd e.- ye 162a/13
taḩdīm e.- ye 99a/4
taḩşīrāt e.- ye 111b/8, 138b/14
ṭaleb e.- ye 97a/14, 138b/14,
153a/2
ṭaleb-i nikāḩ e.- ye 112b/15
taşdıḩ e.- ye 72b/10
te'emmül e.- ye 90b/11, 192a/4,
192b/6, 192b/15, 197b/16
te'hīr e.- ye 135b/15
tecessüs e.- ye 84a/7
tedbīr e.- ye 120b/15
teğāfūl e.- ye 114a/7
tekbīr ve taḩmīd e.- ye 66a/2
telkīn e.- ye 62a/9
temennā e.- ye 148a/2
temeyyüz e.- ye 136a/3, 154a/10
terk e.- ye 62b/11, 66b/13,
81b/14, 188b/18
terk-i zīnet e.- ye 191b/6
teslīm e.- ye 97a/16
tevāzu' e.- ye 195b/2
tevāzu' pīşe e.- ye 79b/derkenar
üst
teveccüh e.- ye 68b/17, 141a/10
tezevvüd-i āḩīret e.- ye 90a/15
tezeyyün e.- ye 191b/8
tīre e.- ye 150a/16
uzak e.- ye 101a/7
va'de e.- ye 81a/16
vāsi' e.- ye 67a/13
vefā e.- ye 84a/derkenar yan
yād e.- ye 197b/2
yol e.- ye 150a/6
zīkr e.- ye 62a/4, 62a/7, 82b/11

ziyāde e.- ye 80b/12
zūhūr e.- ye 117a/13
hevā e.- yebil-mez 3b/9
e.- yeler 138a/2, 151b/16
‘aķıbetendişlik e.- yeler
82a/derkenar üst
‘ibret e.- yeler 133b/1, 138b/10
‘izzet ve ħürmet e.- yeler
136b/10
berdār e.- yeler 86b/derkenar alt
binā e.- yeler 139a/2
075b/derkenar alt
cānnişār e.- yeler 84a/derkenar
alt
edā e.- yeler 109b/12
fedā e.- yeler 121b/11
ferāġat e.- yeler 85b/derkenar
yan
günāh e.- yeler 151a/16
ĥalāş e.- yeler 171a/12
ĥamd e.- yeler 73b/11
ĥavf e.- yeler 138a/17
ĥazer e.- yeler 87a/1
ĥıfz e.- yeler 105a/19
i‘lām e.- yeler 160b/13
i‘timād e.- yeler 75b/derkenar
üst
ihmāl e.- yeler 150b/15
ihmāl ve taķşirāt e.- yeler 114b/4
iĥtirāz e.- yeler 87a/3, 114a/13,
180b/7
iķtidā e.- yeler 113a/16
ķaşd e.- yeler 193a/10
maġlūb e.- yeler 113b/5
men‘ e.- yeler 117a/1, 139b/12
meyl e.- yeler 84a/derkenar alt
mu‘azzeb e.- yeler 133b/3
muĥāfazat e.- yeler 116b/5
mücellā e.- yeler 138a/3
müheyyā e.- yeler 139a/3
münhezim e.- yeler 162a/12
müşahĥaş e.- yeler 133b/5
nafaka e.- yeler 174b/12
perĥiz e.- yeler 87a/derkenar yan
ri‘āyet e.- yeler 137a/8
şabr e.- yeler 164b/5
şürü‘ e.- yeler 76a/derkenar alt
ta‘līm e.- yeler 114b/4

ta‘līm ve te‘kīd e.- yeler 117a/3
ta‘yin e.- yeler 138b/11
taĥrīr e.- yeler 195b/3
taleb e.- yeler 84b/derkenar üst,
166a/15
te‘dīb e.- yeler 75b/derkenar alt,
116b/9
te‘dīb-i edeb e.- yeler 162a/11
tedārik e.- yeler 136a/16
uzak e.- yeler 116b/11
vezn e.- yeler 178a/18
zulm ve sitem e.- yeler
89a/derkenar yan
ķal‘ e.- yelim 87a/derkenar alt
iĥtilāţ e.- yelüm 123b/5
emr e.- yem 76b/derkenar üst
ĥibe e.- yem 77a/derkenar yan
ĥükm e.- yem 82a/derkenar yan,
82b/derkenar üst
ķat‘ e.- yem 76a/derkenar yan
müttehem e.- yem 81a/derkenar
yan
ferāġat e.- yen 40a/7
ĥirāset e.- yen 57a/2
ĥükümet ve ĥilāfet e.- yen
47b/11
ibtidā-yı ĥilāfet e.- yen 47b/7
saltanat e.- yen 48a/8, 48b/2
serniġün e.- yen 79b/2
sü‘āl e.- yen 76a/10
zūhūr e.- yen 55a/6
sebb e.- e 24a/13
terk e.- yenler 157a/15
zīkr e.- yenler 61a/11
yolına cān fedā e.- yenlerdendir
24b/10
‘amel e.- yenlere 87a/4
sebb e.- yenlere 15b/7
vefāt e.- yenlere 63a/13
e.- yenleri 160b/13
‘ubūr e.- yenlerüġ 161a/4
mürür ve ‘ubūr e.- yenlerüġ
161a/7
tevessül e.- yenlerüġ 16b/2
ķırāt e.- yenüġ 159b/10
e.- yesin 90a/derkenar alt
‘adl e.- yesin 77a/derkenar yan

‘amel e.- yesin 133a/11
ārām e.- yesin 90a/7
aydınlık e.- yesin 84b/15
fehm e.- yesin 149a/8
ḥaberdār e.- yesin 90a/derkenar
alt
ḥabs e.- yesin 39b/8
iḳbāl e.- yesin 39b/7
ḳasd e.- yesin 84a/derkenar üst
ḳıyās e.- yesin 75b/19
maḥrūm e.- yesin 103b/19
recā e.- yesin 178b/9
sa‘y e.- yesin 143a/18
sedd-i fāḳa e.- yesin 133a/8
şerm e.- yesin 89b/7
şīrīn e.- yesin 84b/17
şükr e.- yesin 78a/derkenar yan
taḥḳīḳ e.- yesin 84a/18
ṭaleb e.- yesin 143b/13
tevbe e.- yesin 135b/13
yād e.- yesin 90a/5
buğz ve ‘adāvet e.- yesiz
133a/18
du‘ā e.- yesiz 151a/10
iḳāmet e.- yesiz 113a/7
men‘ e.- yesiz 151a/12
muḥabbet e.- yesiz 133a/17
ri‘āyet e.- yesiz 113a/8
şefā‘at e.- yesiz 82b/derkenar
yan
‘atā e.- yesün 76b/derkenar yan
ḥarb ve ceng e.- yeüz
88b/derkenar yan
ḥürmet e.- yin 136b/12
men‘ e.- yinüz 151b/1, 151b/13
muḥāfazat ve ḥizmet e.- yinüz
110b/13
nehy e.- yinüz 151b/1
sa‘y e.- yinüz 137a/18
emir ve fermān e.- yün
82a/derkenar üst
e.- yüp 79a/derkenar yan,
87b/derkenar yan, 88b/10,
150a/6, 157b/13
‘ad e.- yüp 76b/derkenar üst
‘adāvet e.- yüp 154a/2
‘afv e.- yüp 137b/1
‘arz e.- yüp 87a/derkenar üst

‘avdet e.- yüp 84a/derkenar alt
‘iṣyān ve ṭuğyān e.- yüp
81a/derkenar yan
aḥz e.- yüp 87a/derkenar üst
buğz ve ‘adāvet e.- yüp 133a/17
da‘vet e.- yüp 79a/derkenar yan
derk e.- yüp 133b/7, 170b/5
edā e.- yüp 130a/3
emr e.- yüp 139a/8, 139b/4
fehm e.- yüp 55b/3
ferāgat e.- yüp 55a/3,
82b/derkenar üst
ferāmūş e.- yüp 81a/derkenar
yan
feth e.- yüp 48a/15, 49b/16,
54a/10
fikr e.- yüp 148b/4
giriftār e.- yüp 151a/5
güşāde e.- yüp 178b/10
ḥaberdār e.- yüp 160a/14
ḥalāş e.- yüp 76b/derkenar yan
hedef e.- yüp 177a/14
hediye e.- yüp 177a/19
ḥıfz e.- yüp 61b/17
ḥürmet e.- yüp 166b/5
i‘tibār e.- yüp 83a/derkenar yan
ihāṭa e.- yüp 8a/15
ihmāl e.- yüp 39b/19
iḥrāc e.- yüp 69a/5
iḥtirāz e.- yüp 137b/4
iḥtişāş e.- yüp 81a/derkenar alt
iḥtiyāt e.- yüp 85b/7
iḳtidā e.- yüp 132a/16
iḳtifā e.- yüp 137b/13
iḳtişār e.- yüp 158b/3
inābet e.- yüp 50a/6
irād e.- yüp 158a/7
istiğrāk-ı evḳāt e.- yüp 3b/17
istinkāf e.- yüp 190a/6
küşād e.- yüp 50a/8
men‘ e.- yüp 85b/derkenar yan,
122a/7, 158a/17
meslül e.- yüp 53b/6
meşğül e.- yüp 182b/16
meyl e.- yüp 80b/derkenar yan
muḥabbet e.- yüp 164a/10
mübāderet e.- yüp 93a/5
mükedder e.- yüp 116b/4

mülâhaza e.- yüp 81a/10
müstahkem e.- yüp 75b/derkenar
üst
müşāvere e.- yüp 79a/derkenar
yan, 82a/derkenar üst
naql e.- yüp 49a/12
nazar e.- yüp 133b/4, 166b/5
nüş e.- yüp 60b/6
pāk ve emīn e.- yüp 138b/9
pāre e.- yüp 39a/18
ri'āyet e.- yüp 158a/8
rūşen e.- yüp 195a/16
sa'y e.- yüp 140a/15
şabr e.- yüp 76a/derkenar yan
sefer e.- yüp 19a/5
şulh e.- yüp 48a/6
süz u güdāz e.- yüp 58b/18
süküt e.- yüp 73a/9
şefkat ve merhamet e.- yüp
113a/7
şerīk e.- yüp 123a/8
şī'ār e.- yüp 183b/18
şürū' e.- yüp 66a/3
tā'at e.- yüp 139a/19
ta'līm e.- yüp 114b/1, 116b/1,
116b/8, 162a/14
ta'zīm ve ihtirām e.- yüp
79b/derkenar üst
ta'zīr e.- yüp 160b/13
taḥammül e.- yüp 113a/10
taḥsīn e.- yüp 79a/derkenar yan
taqlīd e.- yüp 39a/4
tarīk e.- yüp 201a/12
taşavvur e.- yüp 132a/6, 141a/15
te'emmül e.- yüp 131a/18,
198b/5
tebdīl e.- yüp 77b/derkenar alt
tedārik e.- yüp 131b/10
tefaḥḥuş e.- yüp 86a/derkenar
yan, 160b/12
tekbīr e.- yüp 66a/5
teklīf e.- yüp 136b/1, 139b/9
terciḥ e.- yüp 138a/1
terk e.- yüp 159b/11
teslīm e.- yüp 44a/17
teşrīf e.- yüp 147b/19

teveccüh e.- yüp 77b/derkenar
yan
vefā e.- yüp 136b/13
vefāt e.- yüp 50a/1
yād e.- yüp 123a/6
yoldaşlık e.- yüp 49b/10
zabt e.- yüp 57a/1
eylen -: yapılmak, edilmek
e.- dükde 142a/9
eylet -: ettirmek
gümān e.- me 168a/16
eylül: eylül ayı
e.+ ün 18a/14
eymen: en meymenetli, en uğurlu
e. ola 124a/1
e. olmaya 94b/19, 145b/9
eymen: Hz. Musa'nın tecelliye mazhar
olduğu Tûr Dağı'ndaki vadi
kuds-ı e. 82a/3
eyri: eğri
e. 134b/12
eytām: Ar. yetimler, öksüzler
e. 34b/15, 130b/13
e.-ı ahvālīnün 138a/17
eyü: güzel, iyi
e. 36b/15, 55a/6, 56a/15, 70a/2,
73a/7, 76a/10, 78b/derkenar yan,
79a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan,
080a/derkenar üst, 82b/derkenar
üst, 83a/derkenar yan,
83b/derkenar yan, 84a/derkenar
yan, 85a/derkenar yan,
87a/derkenar yan, 88a/derkenar
üst, 88b/derkenar alt,
89b/derkenar üst,
090a/derkenar üst, 90a/derkenar
yan, 90b/derkenar yan, 97a/7,
103b/9, 104a/18, 104b/5,
104b/8, 105a/1, 105a/9, 105b/2,
106b/5, 111b/7, 113a/5,
130b/11, 136a/5, 136a/8, 136b/5,
137b/10, 146a/2, 149a/15,
151a/19, 153b/18, 164a/15,
168a/13, 171a/12, 171b/15,
183b/19, 187a/11, 191b/6,

194a/6, 194a/7, 194b/15,
195a/19, 199b/17, 200b/6,
200b/7, 200b/15
e.+ dūr 70b/6, 78a/derkenar yan,
83a/derkenar üst, 92a/16,
94b/15, 167a/9, 182a/15,
188a/15
e.+ dūrler 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan
e. eyle 80a/derkenar üst
e. ide 117a/6
e. idinüz 106a/2
e. idügi 75b/derkenar yan
e. itmiş ola 124b/17
e.+ leri 78a/16, 78b/1, 152a/15
e.+ lerin 151a/4
e.+ leriñüz 151b/2
e. ola 100b/12, 186b/12
hüy-ı hüsn ve e. olanlara 63a/13
e. olduğın 119a/8
e. olmağ gereksin 46b/16
e. olmağ 116a/19
e. olmaz 175b/11
e. olur 123a/12
e.+ si 78b/derkenar yan,
100a/14, 106b/1, 133a/16,
134a/17, 169a/10, 191b/3,
191b/4, 197a/4, 200b/13
e.+ sin 79b/derkenar alt, 97a/9,
160b/8
e. ve yaramaz olduğ 116a/16
e.+ yi 106a/16

eyüce: iyice

e. 44a/16

eyülük: iyilik

e. 85b/16, 99b/18, 110b/9,
113a/5, 115b/14, 162b/14,
177a/13
e.+ e 78a/derkenar üst
e. eyle 88a/derkenar üst
e.+ i 85b/derkenar yan
e. ideyim 110b/15
e.+ ile 78b/derkenar yan
e. itmek 109a/13
e. itmekdür 136a/8
e. itmişdür 95b/16
e.+ le 110a/6
e.+ leri 85b/derkenar üst

eyvān: Ar. köşk, salon

seyr-i e.-ı 'azimü'l-bünyānı
7b/17

sultān-ı e.-ı fütüvvet 5a/5
e.+ da 77a/derkenar yan

eyyām: Ar. günler

e. 71b/2, 82b/derkenar yan
muḥāsebe-i e. 83b/8
mürür-ı e. 9a/12, 79a/derkenar
yan

e.-ı 'adālet 53a/5

e.-ı ḥayvānda 148b/13

e.-ı ḥilāfetinde 191a/11

e.-ı ma' dūdāt 95a/3

e.-ı ma' lümāt 95a/2

e.-ı saltanatlarında 52b/4

e.-ı şitāda 6b/2

e.+ dan 87b/derkenar yan

e.+ ında 189b/2

emāret-ı e.+ ında 191a/4

e.+ larda 34b/4, 49a/13, 49b/7,
50a/1, 53a/17, 81a/derkenar yan,
85b/derkenar üst

e.+ larıñ 44a/2

e.+ uñ 89a/16

efḍal-i e. ve şühür ola 95a/1

eyyedu'llah: Ar. Allah teyit etti

e. 48b/15

eyyühe: Ar. "ey, yâ" anlamında hitap
sözü

e.+ 'l-mülk 86b/derkenar yan

ezā: Ar. incinme, incitme, can yakma,

eziyet e. 183a/6

terk-i e. 179b/14

ez'āf: Ar. bir şeyi iki misli yapan

fazlalıklar, katlar

e.-ı muzā'af 11a/11

e.+ ı 44b/3, 100a/15

e.+ ın 181a/11

e.+ ile 177a/5

ezān: Ar. Müslümanlıkta namaz vaktini

bildirmek için müezzinin yüksek
sesle yaptığı çağrı; bildiriş, çağrı
e. 16a/10, 42b/5, 43a/3, 63a/6

ablak-ı e. 2a/7

e.-ı muḥammedi 63a/17

e.+ a 68b/13

e. ve ikāmet okıduğda 146b/3

e. virenlere 63a/14
e. virür idi 27b/16

ezber: Far. bir metni veya bir sözü
eksiksiz tekrarlayabilecek
biçimde akılda tutma
e.+ den 31b/2
e. ider 47b/derkenar yan

ezdād: Ar. zıtlar
e.-1 aḥkāmı 108a/9
e.+ 1 107a/16

ez-dil: Far. gönülden
mütekebbirān-ı e. 186a/14

ezel: Ar. başlangıcı olmayan geçmiş
zaman, öncesizlik
e. 77b/9
e.-i āzālde 52a/3
e.+ de 77b/9, 80b/2
ḥikmet-i e.+ i 144a/4
e.+ in 89a/1

ezelī: Ar. öncesiz, başlangıçsız
cereyān-ı meşiyet-i e. 165b/4
ḥikmet-i e. 171b/10
sābıq-ı meydān-ı ināyet-i e.
91a/10
e.+ dūr 77a/11
taqdīr-i e.+ nūj 80a/19

ezell: Ar. daha zelīl, en aşağılık
e.-i eşyāda 198b/13

ez-feth: Ar. fethinden
e.-i dımışk 35b/16

ezḥāl?:
e.+ den 170b/17

ezhār: Ar. Arka, sırt
‘acz-i e. idüp 16b/derkenar yan

ezkār: Ar. zikirler, anmalar
e. 97a/19

ezmān: Ar. zamanlar
şarf-ı e. olunup 3b/18

ezmine: Ar. zamanlar
aḥvāl-i aḥkām-ı te‘ākub-ı e.
184a/19
manşıb-ı ağleb-i e. 126a/15

ezvāc: Ar. kocalar ve eşler
e.+ 1 15a/17
e.-1 resüle 15b/5
e.-1 resülün 21b/15
e.-1 tāhirāt 19a/9
e.-1 tāhirātın 114b/12

e.ü’t-tāhirāt 20a/10

F

fa‘āl: Ar. çok çalışan, gayretli
f. olup 5b/10

fācir: Ar. günah işleyen
f. 90b/15, 126b/3

fağfūr: Far. Çin imparatoru
f. 3a/6

fāhir: Ar. mükemmel, değerli, ihtişamlı
f. 90b/15, 132a/17

fāhiş: Ar. aşırı
ğayr-ı f. 158a/15
ma‘şiyet-i f. 159b/9
f.+ dūr 194a/11

fāhr: Ar. övünme, ululuk, şan
f. 68b/9, 161b/19, 187a/7
nūr-ı mevūr-ı f. 5b/10
f.-1 ‘ālemün 5b/5
f.-i ‘ālem 7a/14, 11a/4, 16b/7,
28b/17, 40a/13
f. ideler 192b/1
f. iden 192a/16
f. idüp 192a/14
f. itmesinler 135b/2

fa‘il: Ar. yapan
f.-i ḥayr 165b/9
f.-i muhtār olup 165b/7
f.-i mübāşeret 165b/8
kuvvet-i f.+ e 173b/3
f.+ i 160b/6

fāka: Ar. yoksulluk
f. 99a/13, 99a/14, 130b/3,
138a/15, 146b/8
şiddet-i f.+ dan 178b/10
sedd-i f. eyleyesin 133a/8
sedd-i f.+ ları 164b/1
f.+ ların 98b/7
sedd-i f.+ larında 138a/16
faqr-i f.+ sını 94b/2

faqaṭ: Ar. ama, yalnız, ancak
f. 156a/8, 165b/1, 166a/5

faqd: Ar. yokluk, yoksunluk
f. 143b/13, 171b/5
f.-1 ḥāletde 172b/2

faḳīh: Ar. İslam hukukçusu, fakih

- f. 63a/16, 65a/11, 72b/19, 73b/7,
73b/18, 74a/10, 97b/4, 162a/12
f.-i başra 26b/4
f.-i ḥorāsān 26b/4
f.-i kūfe 26b/4
f.-ı şām 26b/4
f.-i yemāme 26b/3
f.-i yemen 26b/3
maḫşūd-ı sedd-i f.+ e 97a/18
f.+ ler 162a/8
f.+ lerüñ 101b/13
f.+ üñ 101b/17
- faḫīr:** Ar. yoksul, dilenci, kimsesiz krş.
faḫīre
f. 1b/10, 6b/4, 60b/10
f.+ üñ 96a/14
- faḫīre:** Ar. yoksul kimse krş. faḫīr
f.+ lere 34b/16
- faḫr:** Ar. yoksulluk, fakirlik
f. 74a/1, 95b/15, 98b/7, 98b/13,
130b/3, 181a/19, 198b/18
müte 'allık-i f. 181a/19
f.-i fāḫasımı 94b/2
ḫāl-i f.+ da 123a/2
f. iken 199a/5
f.+ uñ 181a/17
- falān:** Ar. söylenmesi istenmeyen veya
gerekli görülmeyen bir özel adın
yerini tutan kelime krş. fīlān
f. 39b/6, 81b/derkenar üst, 84a/5,
86b/derkenar alt, 94b/10,
152b/5, 192a/14
f.+ a 92b/11
f.+ uñ 157b/9
- fānī:** Ar. ölümlü, geçici
f. 71b/9, 96b/6, 111b/14,
117a/10, 120a/15, 121b/11,
123a/17, 124a/6, 132b/11,
182b/18
'avārız-ı umūr-ı f. 185b/8
biżā 'at-ı müzcāt-ı f. 143b/1
dünyā-yı f. 179a/8
maḫdūd-ı müte 'arrız-i f. 140b/9
māl-ı muḫadder-i f. 93a/19
umūr-ı f. 179b/1
zeḫārif-i umūr-ı f. 153b/7
ni 'met-i f.-i devlet 117a/12
misāk-ı umūr-ı f.+ de 149a/3
- f. idi 10a/4
f.+ nūñ 102b/16
dünyā-yı f.+ nūñ 83b/14
f. olan 93a/18
f. olup 130a/14
mülk-i f. olup 127b/14
f. ve nāçiz olsa gerekdür 96a/6
f.+ ye 54b/8
naḫz-ı muzırr-ı ḫasīs-i f.+ ye
168a/6
- farāş:** Ar. süprüntü küreği
f.+ a 78a/derkenar alt
- fāriğ:** Ar. vazgeçmiş, el çekmiş, rahat
f. 79b/derkenar yan, 120a/9
f. ola 69a/5
f. oldılar 142a/18
f. olduğı 90b/4
f. olduğundan 167a/15
f. olduğda 130a/3
f. olunca 66a/9
f. olmayınca 89b/derkenar üst
f. olup 86b/derkenar üst,
89a/derkenar alt, 162a/13
f. ve ḫālī dutmaya 163b/3
- farīḫ:** Ar. fark eden, ayıran
f.-i enbiyā 180a/4
- fārisī:** Ar. Farsça
f. idi 27a/18
- farīza:** Ar. Allah'ın emri, farz
şalāt-ı f. 118b/14
şalāt-ı f.+ laruñ 65a/6
- fark:** Ar. fark
f. 79b/10, 85a/13, 85a/17,
120b/9, 170a/14
f.-ı mellāḫda 3b/1
f.+ ı 178b/2
f. itdi 33a/9
f. itdüğiçün 33a/2
f. itmiş ola 106a/16
f. olmaz 166a/4
f. oluna 170b/6
f. olunalar 140a/1
- fārs:** Ar. İran
f. 35b/8
f.+ dan 38b/2
- fārsī:** Ar. İran'a özgü, Farsça
lisān-ı f.+ de 2a/12

- zebān-ı f.+ den 2b/7
- fārsīn:** Ar. Farslar
ḥayrū'l-f. 48b/17
- fārūḳ:** Ar. Hz. Ömer'in lâkabı
f. 32b/3, 32b/16, 33a/3, 33a/5
- fāryāb:** Afganistan'da bir şehir
f. 38b/1
- farz:** Ar. İslam'da zorunlu ibadet
f. 67b/18, 68a/17, 181b/13,
181b/17, 183b/9
mānend-i edā-yı f. 5a/8
f.-ı 'ayn olanları 162a/14
f.-ı 'ayndur 198a/14
f.-ı 'aynından 162a/13
f.-ı kifāye itdüğü 150b/13
f.+ dur 181b/14
f.+ ı 26a/5, 68a/16, 118b/15,
201a/4
f.+ ın 130a/1
f.+ ında 17b/5
f.+ ını 66b/1
f. itmişdür 85b/7
f.+ ların 130a/1
f. ola 183b/9
f. olan 17b/5
f. oldu 71a/17
f. olduğın 9b/12
f. olmasun 34a/9
f. olundu idi 71a/18
- fāsıḳ:** Ar. kötülük düşünen
f. 117b/15, 119b/4, 120b/6,
121a/7, 124b/4, 131a/2, 134a/14,
155b/14, 158a/18,
159a/4, 159a/7, 159a/8
f.-ı muşırr 120b/8
f.-ı muşırruḡ 120b/17
f.-ı mübāşeret 158b/19
f.-ı mütelevvin 147b/9
f.-ı vālideyne 156a/15
f.+ dan 156a/7
f.+ dur 76b/9, 160a/13, 160b/12
f.+ ı 155b/14
f.+ lar 74a/6, 126b/3, 133a/1,
135b/5
f.+ lara 152b/7
f.+ ları 133a/9
f. olur ise 131a/3
- f.+ uḡ 156a/7, 157a/1, 158a/15,
161b/9
derece-i f.+ uḡ 158b/16
f. ve gāfil ve cāhil olalar 116a/11
- fāsid:** Ar. kötü, fena, yanlış krş. fāsıde
re'y-i f. 106b/4
f.+ dür 154a/13
- fāsıde:** Ar. kötü, fena, yanlış krş. fāsıde
evhām-ı f. 89a/7
gubār-ı ārā-yı f. 106a/17
ḥayālāt-ı f. 156a/1
şürüt-ı f. 160b/14
- faşīḥa:** Ar. açık, doğru ve düzgün
biçimde konuşan, konuşması
düzgün
f. 10b/9
- faşl:** Ar. bölüm, kısım
f. 26b/19, 27a/15, 169a/7
f.-ı bahārda 148a/18
f.-ı ḥarīf 148b/5
f.-ı ḥuşūmāt 193b/4
f.-ı şayf 148a/19
f.+ da 148a/19, 148b/6, 148b/10
f. eyleye 133b/7
f.+ ında 137a/14
f. iderem 33a/9
f.+ uḡ 169a/17
- fāş:** Ar. meydana çıkma, açığa vurma,
duyulma
f. itdi 87b/derkenar yan
f. itmekden ise 157b/12
f. olup 87b/derkenar yan
- fātır:** Ar. yaratan, yaratıcı
f.-ı kāyinātuḡ 88b/13
- fātiḥa:** Ar. Kur'an'ın ilk suresi
süre-i f.+ da 107a/18
kelimāt-ı f.+ nuḡ 89a/15
taşḫīḥ-i f.+ ya 159b/11
- faṭīn:** Ar. zeki, kavrayışlı
'āḳıl-ı f. 198b/4
'aḳl-ı f. 134a/11
ṭālib-i f. 168b/11
- fāyide:** Ar. fayda, kazanç, yararlık
f. 5b/8, 6b/12, 10a/2, 10b/18,
25b/8, 25b/10, 26b/1, 41b/5,
94b/13, 121a/4, 172b/7, 191a/13
hırmān-ı f. 77b/19
nef'-i f. 190a/6

- f.-i a' lā 171a/17
f. itdūñ 72a/11
f. itmez olur 157b/16
f. itmez 156b/18
f.+ leri 151b/15
f. olmaya 82a/derkenar üst
f.+ si 83a/11, 83b/derkenar yan, 86b/derkenar üst, 89b/derkenar üst, 172a/19, 172b/2, 172b/10, 192a/2
f.+ sinūñ 76b/derkenar yan
f.-i hikmetden 76a/derkenar yan
f. virmez 119b/5
- fāyideli:** Ar.+T. faydalı, kazançlı, yararlı
f. olmayup 171a/19
- fāyiz:** Ar. faiz, paradan elde edilen kazanç
f. olup 193a/8
kādīr-i f. cūda 1b/2
- fāzalāt:** Ar. pislikler, murdarlıklar.
f. 88a/18
f.+ dan 161a/7
- fāzāyih:** Ar. ayıplar, rezaletler
f. 88b/6
teşvīr-i f.-i a' mālđan 148a/3
f.-i a' mālīn 199b/10
f.-i aḥvāl-i bāḥınuñ 89b/6
f.-i ḥafīleri 88b/5
f.-i münkerāt-i ef' ālden 124a/12
f.+ in 88b/3
f.+ inden 122a/17
- fāzıl:** Ar. faziletli, erdemli
f. 36a/13, 51b/17
f. duta 200a/3
şarf-ı f.+ ı 93b/19
- fāzılrek:** Ar.+T. daha faziletli, daha erdemli
f. 178a/9
f.+ i 136a/8
- fāzīhat:** Ar. rezillik
f. 158a/2, 188b/15, 199b/16
f.-ı bīğāyetdūr 197a/17
f.+ a 120b/17
f.+ ı 197b/9
f.+ in 197b/8
eşkal-i f.+ ında 177b/9
f.+ ından 197b/9
- fazīlet:** Ar. iyi huy, erdem, güzel ahlak
f. 4b/6, 13a/13, 23b/16, 176a/8, 183a/7
f.-i 'afv 195b/13
f.-i erzānī 61a/10
f.-i şabra 181a/18
rūḥān-ı f.-i şabra 180b/15
f.-i şükr 162a/18
f.+ i 60b/17, 67b/11, 70a/11, 70a/12, 70a/13, 70a/14
şükr-i f.+ i 164b/10
f.+ im 70a/13
f.+ in 61a/11
f.+ inde 63a/7, 180b/14, 181a/18, 197b/15
şalavāt-ı şerīf-i f.+ inde 62b/3
f.+ indeki 185a/4
f.+ leri 25b/13, 183b/8
mu'ādīl-i f. olmamağ 24a/2
f.+ ünđen 87b/derkenar alt
- fazīletlü:** Ar.+T. faziletli
f. 137b/17
f.+ dūr 77a/derkenar yan, 85b/15, 112a/12
f. ve aḥsen ola 102b/4
- fazl:** Ar. iyilik, lütuf, erdem
f. 48a/derkenar üst, 87b/derkenar alt, 138b/7, 192a/8
feyz-i f. 163a/12
istiḥtār-ı emṭār-ı mevāhib-i f. 165a/3
mu'akḳīb-i te'ākub-ı f. 175a/6
f.-ı ḥakḳ 25a/10
f.-ı ḥudā 5a/9
f.-ı ḳazā 28b/15
f.-ı ḳazāya 16b/16
feyz-i f.-ı şefā'at 120b/3
taḳviye-i f.-i ḥitāb 125b/14
bezl-i f.+ dur 146a/9
f.+ ı 85b/11, 91b/16, 95a/3
f.+ ımuzdan 163b/17
f.+ ına 176a/12, 179b/7
f.+ ınuñ 77b/18
kesb-i sevāb-ı bihesāb ve f. itmişdūr 20b/12
f.+ ların 199a/6

fazla: Ar. gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı olan, ziyade
f.+ sından 94b/1

fecere: Ar. fena huylular, reziller
kefere-i f.+ den 10b/10

fedā: Ar. uğruna verme, kurban
f. eyleyeler 121b/11
yolına cān f. eyleyenlerdendir
24b/9
f. ideler 93a/19
f. olsun 92b/18

fe-emmā: Ar. kaldı ki, ona gelince
f. 131a/17

fehāvī: Ar. mânâlar, anlamlar, mefhumlar, kavramlar
eşka-i f.+ si 2b/2

fehām: Ar. çok anlayışlı, pek zeki, en çok anlayan
havātır-ı erbāb-ı f. olup 4a/7

fehmi: Ar. anlama, anlayış
f. 3b/3, 5b/17, 11a/4, 55a/5, 86a/derkenar üst, 133b/5, 134b/5, 134b/9, 134b/14, 134b/18, 145a/1, 165a/10
netice-i f. 133b/16
şafā-yı f. 89b/3
tāhire-i f. 93a/12
vi'ā-yı f. 193b/11
f.-i ma'ānī 93a/8
f. eyleyesin 149a/8
f. eyleyüp 55b/3
f.+ i 134a/11
f. ider ise 158b/5
f. ider 82a/4
f. idüp 106b/5
f.+ ine 100b/3
f. itdiler 76b/18
f. itmediler 105b/12
f. itmegin 60a/18
f. itmekçün 12a/11
f. itmekdür 93a/5
f. itmeleriyle 54a/5
f. itmemiş olur 165b/3
f. itmeyeler 164b/13
f.+ leri 180b/5, 180b/6, 180b/11
f. olduğundan 60a/9
f.+ ünize 89a/16

fehmlī: Ar.+T. anlayışlı

hıfz ve f. olup 134b/6

fehmsizlik: Ar.+T. anlayışsızlık
f. 134a/19, 135a/6

fehmsiz: Ar.+T. anlayışsız
yüreksizlik ve f. olmak 134a/17

fehvā: Ar. anlam, kavram
f.-yı şerīfi 62b/19
f.-yı şerīfince 52a/4, 57b/9, 57b/13
muḳteżā-yı f.+ yı 6a/15

felāḥ: Ar. kurtuluş
f. 5b/16
f.-i miḥnet ve 180a/8
f.-i sa'ādetile 107b/9
f.+ a 150b/17
f.+ ı 150a/8
sermāye-i fevz ve f. ola 142a/8

felek: Ar. gök; kader; evren
f.-i eşiredür 142b/12
f.-i sa'ādetde 168b/1
f.-i serīr-i mülk 5a/3
nüfūs-ı f.+ i 169b/12
f.+ ine 83b/17

felekī: Ar. feleğe, gökbilgisine mensup
eczā-yı f.+ den 169b/9

fenā: Ar. yok olma; fena şey
f. 83b/derkenar yan, 145a/7, 166b/16
havādis-i f. 96b/3
havādis-i seyl-i f. 96b/1
ḳabūl-i f. 1b/7
merāret-i f. 185a/17
münekkes-i f. 82a/10
seyl-i f. 96a/9, 117a/10
dār-ı f.+ da 93b/6
dār-ı f.+ dan 52a/16
mefāze-i f.+ dan 89a/4
merḥale-i f.+ dan 78b/derkenar alt
seyl-i f.+ dan 148a/17
f.+ ya viren 82b/derkenar üst
maḳām-ı f.+ ya 185a/15

fenk?: tüyü fazla olan bir hayvanın sıfatı
f. 149b/17

ferāğ: Ar. bırakma, terk etme, vazgeçme

- ba‘de’l-f. 42b/19
- ferāgat:** Ar. vazgeçme, el çekme
f. 55b/15, 75b/derkenar alt,
77b/17, 81b/derkenar yan,
158b/16
tā‘at-ı f. 93b/17
taḥşīl-i f. 97a/18
f.-ı bāl 97b/3
f.-ı ḥāṭırile 97b/5
f.-i ḥāṭır-ı müyesser
81b/derkenar yan
f.+ a 39b/17
f. eyle 39b/15
f. eyleyeler 85b/derkenar yan
f. eyleyen 40a/7
f. eyleyüp 55a/2, 82b/derkenar
üst
f. idüp 39b/1
f. itdiler 21a/17, 54b/9
f. itdükden 182a/15
f. itdükten 78b/derkenar alt
f. itdüre 122a/16
f.+ la 128b/13
f.+ le 146b/8
f. olsam 75b/derkenar alt
- ferah:** Ar. gönül açıklığı, sevinç
f. 18b/4, 70b/19, 82b/10, 90b/9,
166a/8, 200a/3
f.-ı mün‘im-i ḥamīd 165a/18
f.-ı vācid 166a/1, 166a/11
ḥuṣūl-ı f.+ dur 166a/1
f.+ ı 70b/19, 91a/14, 165b/1,
166a/6
ḥuṣūl-ı f.+ ı 188a/14
kuvvet-i meyl-i f.+ ı 166a/7
f.+ ma 98a/19
- ferahlandır -:** ferahlandırmak
f. 109a/6
- ferāmūş:** Far. unutmama, hatırdan çıkma
f. eyleye 98a/8
f. eyleyüp 81a/derkenar yan
f. itdiler 107a/7
f. itmeye 90b/derkenar alt
f. itmez 98a/15
f. itmezler 98a/17
f. itmezsın 98a/17
- ferāset:** Ar. sezgi
f. 55a/5, 133b/3, 133b/19,
134a/8, 135a/13, 150a/18
ḥük-m-i f. 134a/1
f.+ dūr 133b/3
nūr-ı f.+ dūr 133b/16
f.+ i 86a/derkenar üst
f.+ inde 3b/3
f.+ le 36b/16, 133b/7
- ferāset-nāme:** Ar.+Far. Firdevsi’nin
destan türünde yazdığı bir eser
f.+ de 87b/derkenar üst
- ferāyız:** Ar. Allah’ın emirleri, farzlar
krş. ferāyize
f.-i şer‘i 162a/8
şabr-ı itmām-ı f.+ de 181b/13
‘ilm-i f.+ üñ 26a/5
- ferāyize: ferāyız:** Ar. Allah’ın emirleri,
farzlar krş. ferāyız
edā-yı f.-i şabr 183b/6
- ferc:** Ar. vajina
f. 101b/18, 171b/15
f.-i şehvetden 101b/15
f.+ de 86b/8
f.+ e 86b/14
f. ola 184b/3
- fercām-vārī:** Ar.+Far. yararlı, faydalı
f. 59a/12
- ferd:** Ar. kişi, kimse
f. 2b/15, 3a/2, 3b/14, 28a/13,
28a/16, 53b/8, 77a/1, 82a/14
f.-i kemāl 149b/10
f. itmege 13a/4
- ferdāniyyet:** Ar. birlik, tekil, eşsizlik
envār-ı f.-i şatvetinde 165a/7
f.+ e 93a/13
- ferec:** Ar. zafer
f. 179b/8
f.-i ervāḥ 167b/12
f. vireüz 103a/13
- ferīd:** Ar. benzersiz, tek, çok üstün
nūr-ı f.+ü’d-dehri 6a/5
- ferīdün-satvet:** Far.+Ar. Feridun’un
karşı konulmaz derecede zorlu
ve ezici kuvveti
f. 55a/4
- ferište:** Far. melek
f. 123a/10, 195a/6
f.+ ler 86b/derkenar yan

f.+ lerim 100b/19
f.+ lerini 75b/13
fermān: Far. emir, buyruk
f. 106a/8
f.-1 'ālī 56b/17
f.-1 berdārānu'llah 3a/1
f.-1 bīdermān 7a/2
ḥilāf-1 f.-1 ḥaḳḳdur 146a/6
f.-1 ḥaḳḳa 112a/9
f.-1 heybet 55a/4
f.-1 imtiṣāline 84a/9
f.+ da 58a/18
emir ve f. eyleyüñ 82a/derkenar
üst
f.+ ı 81b/12, 112a/4, 151b/1
f.+ imdan 122b/13
f.+ imuza 101a/3
f.+ in 126a/2, 186b/14, 188b/18
f.+ ina 81b/12
zebān-1 f.+ ında 89b/6
f.+ ından 82a/derkenar üst,
112a/8
f.+ ını 80b/16
f.+ ıñuzda 152a/8
imtiṣāl-1 f. ider 84a/9
f.+ larına 188b/11
müṣāvere-i f. olundi
82b/derkenar yan
ḳatlı-i f. olunmağın 60a/12
f.+ umuzuñ 162b/11
f.+ uñ 155a/8, 187b/12
fermān-berdār: Far. fermana uyan
f. olup 139b/1
ferr: Far. aydınlık; parlaklık; ışık; parıltı;
nur
f.-i 'ināyet-i ümerā 75b/derkenar
üst
civān-merdlerüñ f.-i aḥlākı
179b/13
f.-i hümā-yı luṭfin 144b/7
f.-i ḳudūm-ı bi-hüccet 3a/9
fersaḥ: Ar. üç millik bir mesafe krş.
fersaḥ
f. 131b/6
f.+ dan 8a/2
fersaḳ: Ar. üç millik bir mesafe krş.
fersaḥ
f. 58b/11

f. idi 127b/2
ferş: Ar. yeryüzü; halı, kilim, yaygı
f. 140b/3, 143a/16
f.+ lerde 161b/5
fera': Ar. devenin ilk doğurduğu yavru?
ğayr-ı f.+uñ 155b/6
feryād: Far. haykırış, inleyip sızlama,
feryat
f. 181a/3, 199b/15
f.-1 vāveylā itseler gerekdürler
131b/12
f.+ a 138a/18
f. düşüp 87a/derkenar alt
f.+ ı 148b/11
f.+ ina 96a/10
f.+ ından 123b/10
f. ider idi 25b/1
f. iderek 47a/9
f. idüp 77b/derkenar alt
f. itdi 87b/derkenar üst, 133b/13
feryād-res: Far. imdada koşan
f.+ i 123b/11
ferzend: Far. oğul, çocuk
f. 83a/6, 111b/17, 112a/3,
128a/7, 156a/14
f.-i āfātından 182b/12
f.-i kebīri 52a/16
f.+ den 111b/18, 111b/19
f.+ e 156b/1, 156a/11
f.+ lerine 112b/2
f.+ üñ 112a/13, 156a/15, 156b/2,
156b/4, 156b/7
fesād: Ar. bozukluk, kötülük, fenalık,
arabozanlık
f. 84a/derkenar üst, 85b/derkenar
alt, 106b/3, 112b/17, 113b/13,
117a/14, 137b/7, 160a/2, 170b/5
teheyyüç-i f. 159a/11
f.-1 fūrüz-ı 'ayān 162a/5
f.-1 itṭilā'ı 140a/10
f.-1 taḥmīn 116b/18
f.+ a 137a/15, 141a/16, 141a/19,
141b/1
bed'-i f.+ dan 162a/11
f.+ ı 106a/6, 116b/12, 140b/13,
160b/14
f.+ ina 137b/6
f.+ lara 54b/13

- menba‘-ı fitne ve f. olmağın
55a/17
bā‘is-i f. olup 113b/3
- feşāh:** Ar. güzel, açık dil
elsen-i f.+ dan 4a/4
- feşāhat:** Ar. güzel ve açık konuşma, iyi
söz söyleme kabiliyeti
f. 136a/18
meydān-ı f. 2a/7
f.+ de 11a/7
f.+ ın 87b/derkenar alt
f.+ la 8a/10
- feşe?:** kötlükler
f.+ ler 89a/derkenar yan
- fetāvā-yı bezzāzī:** İbnü’l-Bezzazī’ye ait
bir kitap
f.+ de 16a/12
- feterāt:** Ar. fetretler
f. 79a/derkenar yan
- feth:** Ar. açma, girme, başlama
f. 22b/1, 38a/12, 38b/3, 59b/6,
59b/16, 84b/derkenar yan
ba‘de’l-f. 59b/18
f.-i bağıdād 52b/derkenar yan
bā‘is-i f.-i ‘ırāk 59a/8
f.-i bilād 50a/7
f.-i hayberden 22b/7
f.-i kal’a 56a/2
f. eyledi 48a/16
f. eyleyüp 48a/15, 49b/16,
54a/10
f. idüp 49b/19, 52a/10
f.+ in 59b/6
f.+ inde 12b/13, 22a/16, 27b/3,
29b/16, 31a/14
f.+ ine 22a/19, 57b/16
f. itdi 38a/9, 38a/18, 50a/15,
50a/16, 50a/17, 50a/18, 50b/3,
50b/5, 50b/10, 50b/11, 51a/1
f. itmesi 7b/14
f. itmişdür 49b/3, 52b/19
f. itse gerekdür 35b/18
f. olacağı 41a/4
f. olan 35a/18
f. oldı 38a/19, 41a/9
f. olduğda 33b/12
f. olmuşdur 51a/2, 51b/7, 52a/12
f. olunup 51a/3, 52b/6
- f. olup 51a/7, 51a/12, 52b/15
f. olur 75b/derkenar yan
f. ve musahhar olur
75b/derkenar yan
- fetret:** Ar. Hz. İsa’dan sonra geçen süre
f. 47b/derkenar alt
f.+ inde 47b/derkenar alt
- fettāh:** Ar. fetheden
mīr-i f.+ ile 57b/18
- fetvā:** Ar. müftü tarafından verilen şerh
hüküm veya karar
f. virmişdür 7a/13
f. virür idi 26a/9, 46a/15
f. virürler idi 26a/14
- fevāyid:** Ar. yararlar, faydalar,
kazançlar
f. 22b/13, 171a/17
eşnāf-ı f. 2a/16
f.-i ta‘biye olmuşdur 173b/16
- fevā’ih:** Ar. çiçek ve meyva kokuları
f.-i ‘ıtrı 100b/6
- fevā’ih:** Ar. Ar. Abdurrahman
Bistamî’nin yazdığı ansiklopedik
bir eser krş. fevā’ih-i miskiyye
f.+ de 26a/14
- fevā’ih-i miskiyye:** Ar. Abdurrahman
Bistamî’nin yazdığı ansiklopedik
bir eser krş. fevā’ih
f.+ de 28a/10, 42b/15
kitāb-ı f.+ de 25b/10
- fevc:** Ar. bölük
f.+ i 126b/12
f. oldı 126b/12
- fevk:** Ar. üst, üstü
mertebe-i nefis-i f.+ den 188a/4
- fevt:** Ar. bir daha ele geçmemek üzere
kaybetme, elden çıkarma,
kaçırma
f. 52a/17
hük-m-i f. 83b/derkenar yan
tamām-ı f.+ e 182a/11
f.+ inden 20b/14, 179a/18
f. oldı 20b/16
f. olduğında 46a/9
f. olduğda 44a/2
f. olmağıyla 58a/12
f. olmuş olur 88a/11
f. olup 48a/12

- f. olur 87b/10, 103b/2
- fevz:** Ar. zafer, üstünlük
f. 150a/7
vuşul-ı derecât-ı f. 150b/17
f.-i derecâta 145b/14
sermâye-i f. ve felâh ola 142a/8
f. ve felâh-ı 180a/7
- feyzân:** Ar. taşkın
f. 88b/17
- feyyâz:** Ar. feyiz veren, çok cömert
f.-ı muṭlaḳdan 58a/13
- feyz:** Ar. bereket, verimlilik
f. 59b/5, 165a/4
ehl-i dīnū'l-f. 124a/7
ih̄sân-ı f. 136a/2
f.-i 'atâ 163b/18
f.-i aḳdes 165a/3
f.-i âşârındandır 144a/14
h̄izmet-i şerīf-i f.-i bahşlariçün
27b/18
f.-i fazl 163a/12
f.-i fazl-ı şefâ'at 120b/2
f.-i irem 3b/4
ḳuvvet-i f.-i ḳayyūmı 88b/15
f.-i ni'met 168b/5
f.-i ni'meti 163a/18
f.-i nuşret 3b/9
f.-i rahmetün 77a/13
kerem-i f.+ i 144a/15
f.+ idür 81b/16
f.+ inden 142b/1
f.+ leri 125b/8
- feyz-yâb:** Ar.+Far. feyz bulan, feyz bulucu f. olur 77a/5
- feza':** Ar. inleyip sızlanma
ceza'-ı f. düşüp 76a/derkenar üst
f.+a sa'y itmeyüp 177b/7
- feza'-ı ekber:** Ar.+Far. uzay krş. feza'-ı ekber
f. 123b/9
- fezâ'-ı ekber:** Ar.+Far. uzay krş. fezâ'-ı ekber
f. 88a/16
mevḳıf-ı f.de 177b/8, 199b/13
- fezâ:** Ar. geniş düzlük; uzay
f.-yı 'âlem-i melekûtide 198b/1
f.-yı dünyâdur 131b/2
f.-yı eḫadiyyetde 150a/19
- f.-yı vahdet-i tıyūrları 89a/18
- fezâyil:** Ar. erdemler
f. 18a/1, 150b/9
f.-i a'mâl 7a/6
derzıkr-i f.-i a'mâl-i sâyire
72b/17
envâ'-i f. 82a/derkenar alt
f.-i kesretinden 165a/15
a'zam-ı f.-i resûl-i hidâyet 15a/2
f.+ in 102b/3
f.+ inde 4a/14
f.+ inden 108a/9
f.+ ine 193a/17
f.+ ini 16b/11
f.+ lerinden 60b/13
- fıḳh:** Ar. İslam hukuku, fıkıh
f. 26b/1, 46a/18, 81b/13
'ulūm-ı f. 26b/2
f.-ı naḳl olunan 26a/14
- fırat:** Ar. Fırat nehri
f. 138b/16
f.+ dan 49a/18
- fırḳa:** Ar. insan topluluğu, grup
f.+ sına 7b/2
- fırşat:** Ar. uygun an, fırsat
f. 58b/16, 94b/18, 176a/5
âvâz-ı f. 78a/12
maḫal-i f.+ da 79a/derkenar yan
f.+ dan 87a/derkenar üst
f.+ dur 56a/19
f.+ ı ḡanīmet 'ad idüp
89a/derkenar alt
f.+ ı ḡanīmet 'add idüp 54b/1,
58a/7
f.+ ı ḡanīmet bilüp 53a/17, 55b/5
f.+ ı 103b/2
f.+ ın 176a/4
- fısq:** Ar. hak yolundan veya hak yoldan çıkma, Allah'a karşı isyan etme
f. 72a/2, 86a/derkenar üst,
116a/11, 116a/12, 117a/16,
126b/5, 137b/7, 152a/8
ehl-i f. 124a/2
mübâşeret-i f. 161b/9
f.-i bīdīnün 59a/15
f.+ da 158b/19, 160a/14
f.+ dan 155b/14, 159a/1, 159a/5
f.+ dur 24a/11

- f.+ ları 157b/8
- fıtnat:** Ar. zihin açıklığı
kemāl-i f. 142a/3
f.+ da 11a/5
- fiṭrat:** Ar. yaratılış
f.+ da 193b/9
ibtidā-yı f.+ da 125b/7
f.+ ı 198b/15
- fi'l-āfāki:** Ar. ufuklarda
f. 3a/4
- fi'l-‘araṣāt:** Ar. mahşerde
f.-ı sürür 1b/13
- fi'l-ārzeyn:** Ar. yeryüzündeki
ḫalīfe-i f. 2b/17
- fi'l-bilād:** Ar. beldelerde
f.+i'l-meşāriḫ 26b/17
- fi'l-cennet:** Ar. cennette
f. 111b/3
- fi'l-cümle:** Ar. sonuçta, velhasıl,
nihayette
f. 107b/18, 118b/10, 149a/3,
159a/19, 159b/2, 163a/1
- fi'l-gār:** Ar. mağarada
f. 29b/2
- fi'l-ḫāl:** Ar. o anda, hemen şimdi
f. 7a/4, 20a/19, 24b/18, 33a/8,
79a/derkenar üst, 81a/derkenar
üst, 83b/derkenar üst,
87a/derkenar alt
- fi'l-‘ilm:** Ar. ilimle ilgilenen
rāsiḫin-i f.+ den 26a/5
- fi'llah:** Ar. Allah için
f. 121b/10
ḫubb-ı f. 120b/5
- fidye:** Ar. can kurtarma karşılığı verilen
akçe vesaire
f.+ si 71b/6
f. virmekden 71b/8
f. virse 71b/7
- fiḫām:** Ar. çok kuvvetli, nufûz ve îtibar
sahibi olan kimseler
eccād-ı f.+ ı 5b/9
- fikr:** Ar. düşünce, fikir
f. 12a/9, 17a/12, 69a/16, 147a/4,
149a/11
lā-evvel f.-i gālaṭdur 90a/16
- f.-i mürişü'l-‘iber iderler idi
17a/14
f.+ e varurlar idi 13a/9
f. eyle 83a/derkenar yan
nazar ve f. eylenüz 62b/17
f. eyleyüp 148b/4
f. ider 84a/7
f. idüp 83b/derkenar üst, 92b/10
f.+ in 121b/17, 131a/4
f.+ inde iken 78a/derkenar yan
f.+ inde 87a/derkenar yan
f.+ inden 163a/7
f.+ ine 83a/14, 121b/17
f. itdüm 79a/derkenar yan
f.+ ler 76a/1
f.+ lerin 76a/derkenar üst
f.+ ümüz 195a/16
f.+ ünje 123a/13
f. ve zikr olundu 13a/15
- fi'l:** Ar. Hint ve Avrupa gibi sıcak
coğrafyada yaşayan yabanî ve iri
kıyım hayvan
aşḫāb-ı f.-i helāk 7b/11
- fi'l:** Ar. iş, davranış, amel
f. 123a/18, 181b/11, 183a/6,
197b/14
bi'l-f. 59b/19
men '-i f. 111b/16
men '-i mübāşeret-i f. 155a/15
f.-i mezmûmda 122b/19
f.-i mübāşirleri 157a/13
f.-i zuhûrda 165b/9
f.+ de 113a/9, 160b/9, 165b/8
f.+ dür 165b/8
f.+ e 79a/derkenar üst, 111b/18
nev '-i f.+ e 156b/2
f. eyleye 113b/16
f.+ i 169b/9
f.+ in 109b/15, 122b/16
f.+ ine 182b/7
f. ise 160b/6
f.+ lerile 112a/3
f.+ leriyle 96b/14
f.+ ün 106b/10
- filân:** Ar. söylenmesi istenmeyen veya
gerekli görülmeyen bir özel adın
yerini tutan kelime krş. falân

- f. 39b/6, 84a/6, 88b/derkenar üst,
94b/10, 122b/15
f.+ a 92b/11
f.+ am 192a/15
- filistīn:** Filistin
f. 35b/1
- fī-nefs:** Ar. kişiliğine, öz varlığına
f.+ e 167b/1
- firāk:** Ar. ayrılık, ayrılma
f.-ı evlād 177b/6
ḥadd-i f.+ a 182a/10
f.+ ma 30b/16
- firār:** Ar. kaçma, kaçış
f.+ a 76b/derkenar üst
f.+ dur 86b/15
f. idiciler 164a/7
- firāş:** Ar. yatak, döşek
inşāf-ı f.+ ları 77a/derkenar yan
- firāvān:** Far. çok, bol, fazla, aşırı
ḥamd-ı f. 59a/6
şükr-i f. oldılar 7b/6
- firīb:** Far. oyun, hile
f. virüp 116b/2, 118a/9
- firīfte:** Far. Aldatılmış, aldanmış
f. ola 160b/6
- fīrūz:** Far. mutlu; sevinçli; kutlu; uğurlu
rūz-ı f.+ da 57b/9
- fīrūze:** Far. turkuaz, firuze taşı
f. 36b/14, 37a/1
f.-ı la'īn 36b/14
- fī-sebīli'llah:** Ar. Tanrı rızası için,
Tanrı yolunda
f. 3a/18, 25a/6, 151b/5, 151b/6,
168a/16
- fi'ş-şādır:** Ar. görünürde
f. olsa gerek 111b/19
- fi'ş-şükr:** Ar. şükür içinde
f. 73b/4
- fiten:** Ar. fitneler, ayırtmalar,
azdırmalar, ara bozmalar
f.-i a' dādan 140b/14
- fitillü:** Ar.+T. kumaşın altına kaytan
biçiminde bükülmüş bir şey
koyup üstten dikerek yapılan
kabartma yola sahip olma
durumu, şerit
- f. 12b/11
- fitne:** Ar. bela, sıkıntı, kargaşa
f. 39a/2, 116a/12, 135b/5
sedd-i f. 155a/19
taḥrīk-i f. 159a/10
vuḳū' -ı f. 151a/13
f.+ ḡden 116a/5
f. ola 155a/12
menba' -ı f. ve fesād olmağın
55a/17
f. ve şer bırakıcı ola 134b/12
f.+ ye 155a/18
- fitne-engiz:** Ar.+Far. fesat koparan,
fesat çıkarıcı
f. 49a/11
- fī-zemāninā:** Ar. zamanımızda, bu
günde
f.+ ma 162a/4
- fī-zāt:** Ar. zatında, kişiliğinde
f.+ a 167b/1
- flori:** İt. italya kökenli altın para
f.+ ye 35b/15
- frengistān:** Far. Avrupa, garb âlemi,
batı
f. 52b/17
- fuḥş:** Ar. kötüşük, edepsizlik, sınırı
aşma
f. 81b/derkenar üst, 102a/9,
117a/1, 161b/11, 166b/8, 183a/6
f.+ dan 158a/17
kizb ve f. olmaya 161b/12
f. söylemekden 81b/derkenar üst
nāsezā ve f. söyler idinüz
188b/17
- fuḥşiyāt:** Ar. edeb, terbiye ve ahlâka
aykırı olan işler, zina ile ilgili
hareketler
f. 68b/3
- fuhül:** Ar. akıllı ve zeki kimseler
f.-ı 'ulemā 149a/6
- fuḫahā:** Ar. fıkıhçılar, islam
hukukçuları
f. 162a/16
f.-i 'uzemādan idi 24b/13
f.-yı 'izāmıdan 25a/4, 25a/9
f. idiler 25b/12
f.+ s1 26b/5

- fuḫarā:** Ar. fakirler, yoksullar krş.
fuḫarān
f. 6b/3, 34b/4, 76a/18, 94b/15,
133a/7, 138a/2
aḥsen-i aḥvāl-i f.+ dur 185b/9
f.+ na 166b/5
f.+ sına 88a/derkenar üst
f.+ sından 98a/12
f.+ ya 17b/7, 21b/6,
76b/derkenar yan, 121b/1
- furḳānī:** Ar. Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili
tenzîl-i f. 185b/8
- fussâḳ:** Ar. Allah'ın emirlerini
tanımıyanlar, sapkınlar
f. 162a/10, 192a/7
f.-i 'âmme-i me 'âşîye 159b/17
- fuşûl:** Ar. fasıllar, bölümler; mevsim
f.-i erba'adan 169a/17
f.-i mua'rriif-i uşûl olur 170b/17
- fūṭa:** Far. peştemal
f. 161a/14
f.+ nuḡ 9a/17
f.+ ya 9a/17
- fuṭubîlik?:**
f. 89a/18
- fuzalâ:** Ar. erdemli kimseler
maḳarr-ı f.+ dur 162a/5
- fuzûl:** Ar. fazla; gereksiz
şabr-ı f. 184b/8
f.-i dervîşsin 154b/13
f.+ uḡ 83b/derkenar yan
- fuzûlluk:** Ar.+T. lüzumsuzluk
f. 82a/6
- füccâr:** Ar. günahkârlar
f. 162a/10, 174a/17, 192a/7
küffâr-ı f. 47a/19
mücâleset-i f. 123b/9
- füc'eten:** Ar. birdenbire, ansızın olarak
f. 8a/3
- fücûr:** Ar. günahkarlık
f. 86a/derkenar üst, 124a/2
ehl-i f. 167a/16
f.+ a 86a/derkenar üst, 117a/16,
137b/7, 152a/8
f.+ dan 162a/10
f.+ ı 126b/5
- fünûn:** Ar. fenler
f.-i keşîrede 26b/17
- fürs:** Ar. Fars halkı; Farslılar
mülûk-ı f. 48a/derkenar yan
- fürû':** Ar. kısımlar
f. 188a/2
f.-i semerât 198a/13
- fürûḡ:** Far. ışık, parlaklık
f.-i kibr 191a/9
- fürûḡt:** Far. satma, satış
f. idüp 89b/14
- fürûn:** bir yerleşim yeri?
f. 51b/6
- fürür:** Ar. yakıcı olan
f.-i sitem-i şalâbet 3a/16
- fürüz:** Far. parlatan, aydınlatan
fesâd-ı f.-i 'ayân 162a/6
f.-i kifâyâta 162a/13
- fütuhât:** Ar. zaferler, fethedilen,
zaptedilen memleketler
f. 35a/15, 38a/8, 52b/4
zıkr-i f.-i ḫâzret-i 'ömer 35a/14
f. olmuşdur 38b/3
gazâlar ve f. olmuşdur 50b/15
f. olup 39a/5
- fütür:** Ar. zayıflık, gevşeklik, bezginlik,
usanma, usanç, bıkmama; keder,
ümitsizlik
devâ'î-i f.+ dan 182a/10
- fütüvvet:** Ar. eskiden Anadolu'da
kurulup gelişen esnaf teşkilatı
sultân-ı evvân-ı f. 5a/5
- füyüz:** Ar. feyizler, bolluklar, bereketler
krş. füyüz
f.-i rabbânî 175a/13
- füyüzât:** Ar. feyizler, bolluklar,
bereketler krş. füyüzât
envâ'-ı f.-i dînî 2a/15

G

- ḡabâvet:** Ar. bönlük, dangalaklık,
kalınkafalılık
ḡ.+ den 105b/13
- ḡâdir:** Ar. hiyânet eden, fenalık eden
münâfık-ı ḡ. 147b/4
- ḡâdiyye:** Ar. sabahın erken vakti
kuvvet-i ḡ.+ si 173a/8
- ḡadr:** Ar. hainlik, vefasızlık

ğ. 147a/8
ğ.+ e 89b/7
ğ. olmuş olur 89a/derkenar yan
ğāfil: Ar. gaflette bulunan, dikkatsiz
ğ. 80b/derkenar üst, 86a/15,
120a/14, 146b/11, 162b/3,
168a/11
ğ.-i aħmak 187a/19
ğ.+ dūrler 120a/15
ğ. itmeye 88a/17
ğ.+ ler 97b/19
ğ.+ lere 123a/18
ğ.+ leri 146b/17
mütekebbirān-ı ğ.+ leri 185b/13
ğ.+ lerūn 83b/18, 121a/10,
138a/7, 164a/12
ğ. olasm 138b/17
ğ. olma 84a/derkenar üst
ğ. olmalarına 87a/derkenar üst
ğ. olmaya 88a/13, 90b/derkenar
alt, 107a/15, 148b/5, 163a/7
emīn ve ğ. olmaya 132b/8
ğ. olmayalar 77a/derkenar alt
ğ. olmayup 78a/derkenar üst,
133a/18, 138a/16
ğ. olmuşlardur 184b/14
ğ. olup 89a/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 138b/14
fāsık ve ğ. ve cāhil olalar
116a/11
ğ. ve meşğūl itmek 90b/5
ğāfilān: Ar. gaflette bulunanlar,
dikkatsizler
ğ.-ı mağrūr-ı ebvāb 148a/1
ğaflet: Ar. dalgınlık, dikkatsizlik
ğ. 83b/derkenar üst, 88a/6,
90a/8, 91a/4, 91a/5, 109b/5,
116a/11, 138a/7, 140a/15,
145a/2, 147b/12, 168a/10,
174a/19, 188b/2
bādiye-i ğ. 145a/11
ehl-i ğ. 167a/2
esbāb-ı ğ. 87a/derkenar yan
nefs-i ğ. 181b/7
perde-i ğ. 200a/13
sedd-i ğ. 90a/13
şiddet-i ğ. 200a/13
ğ.-i idbārına 168a/7

‘amā-yı ğ.-i kālbi 184b/15
tīh-i ğ.-i mehāvīsinde 143b/5
ğ.-i mevt-i kālbdūr 168a/10
hızlān-ı ğ.-i taķşirinden 145b/8
tīh-i ğ.+ de 153b/5
ğ.+ den 82b/9, 84a/derkenar alt,
167b/11
hāb-ı ğ.+ den 80b/derkenar üst,
149a/10
hıcāb-ı ğ.+ den 134a/2
ğ.+ dūr 168a/9
ğ. eyleye 90b/derkenar yan
ğ.+ ile 187b/12
ğ.+ in 164a/14
leme‘ān-ı ğ.+ inden 77a/6
ğ. olunduğı 84a/derkenar alt
esbāb-ı ğ.+ üñ 87a/derkenar yan
ğafleten: Ar. dalgınlıkla
ğ. 55b/16, 56b/1, 60a/6
ğafūr: Ar. bağışlayıcı
hābīb-i müretteb-i ğ. 2a/1
ğāh: Far. zaman bildiren edat
g. 12b/18, 13a/7, 17a/12, 17b/6,
29a/7, 44a/5, 121a/12, 128a/13,
128a/17, 129b/16, 144b/13,
171b/12, 178a/3, 178a/4, 183a/7,
188b/18, 188b/19, 189a/18,
189a/19, 196b/13, 199a/14,
199a/15, 199a/16, 199a/17,
199b/7
ğāhī: Far. bazen
g. 10b/12, 10b/13, 12b/12
ğā’ib: Ar. bulunmayan, ortada
görünmeyen, kayıp
ğ.+ dūrler 88a/derkenar üst
ğalaṭ: Ar. yanlış, yanılma
ğ. çıkarup 90a/derkenar yan
lā-evvel fikr-i ğ.+ dur 90a/16
ğalebe: Ar. galip gelme, üstünlük
ğ.-i bā’is 181b/4
ğ.-i haşım 84b/derkenar alt
ğ.-i havf 200a/12
ğ.-i küffār-ı zevī’ı-ı tuğyān 6b/17
ğ.-i za’f 148b/1
ğ. ide 173b/19
ğ. ider 199a/15

- ğ. idüp 77b/derkenar yan,
85a/derkenar üst, 120b/16
ğ. itdükte 174a/2
ğ. itmegın 127a/2
ğ.+ si 94a/3, 106b/1, 125b/1,
200a/12
- ğaleyān:** Ar. coşma
teskīn-i ğ.-ı ta 'aşşubāt-ı
'ammedür 155a/19
- ğālib:** Ar. üstün gelen, yenen krş. ğālibe
ğ. 84a/derkenar alt, 147a/13,
157b/15
ğ.+ dūr 83a/derkenar yan,
149b/15, 149b/16, 149b/17,
160a/9, 193b/15
buḥl-ı ğ.+ dūr 94a/15
mertebe-i ğ.+ dūr 162a/5
şıfat-ı ğ.+ dūr 149b/9
ğ. gele 150a/10, 150a/11,
150a/12
ğ. iken 87a/derkenar yan
ğ. ola 107a/12, 120b/14, 150a/8,
167b/10, 198a/18
vaḳār-ı ğ. ola 160a/1
ğ. olduḳ 33b/12
ğ. olmışdur 172b/5, 188a/14
ğ. olup 48a/18, 77b/derkenar
yan, 199a/16
ğ. olur 199a/14
- ğālibā:** Ar. görünüşe göre, sanılır ki,
anlaşılan
ğ. 44b/12
- ğālibe:** Ar. üstün gelen, yenen krş. ğālibe
şıfat-ı ğ.-i dār-ı beḳāda 149b/12
ḥulḳ-ı şıfat-ı ğ.+ lerinden
149b/12
- ğāliben:** Ar. ekseriya, çok zaman
ğ. 122b/18, 136b/12, 156a/13,
158a/3
- ğāliblik:** Ar.+T. üstünlük
ğ.+ ine 147b/9
- ğālīz:** Ar. kaba, nezaket dışı, terbiye
dışı
ğ. olur idi 173a/6
- ğam:** Ar. keder, tasa, kaygı
ğ. 31a/9, 178a/4
ḥaber-i ğ. 13a/12
- ğāmıza:** Ar. anlaşılması güç durum
- zıkr-i ḥaḳḳāyık-ı ğ.+ dan 180b/6
- ğammāzlik:** Ar. söz taşıyıcılık
ğ.+ den 88b/derkenar alt
- ğam-nāk:** Ar.+Far. gamlı, tasalı, kaygılı
ğ. 32b/9
ğ. oldılar 38b/11
ğ. olduḳda 13a/8
ğ. olup 10a/12
- ğams:** Ar. dalmak
ğ.-ı lezzāt 109a/17
- ğamze:** Ar. süzgün bakış
ğ.+ de 184a/4
- ğanāyim:** Ar. ganimetler
māl-ı ğ. alup 49b/17
ğ.+ inde 22a/10
- ğanī:** Ar. zengin
ğ. 76a/19, 98b/14, 135a/6,
201a/7
ğ. itdi 199a/5
ğ.+ ler 98b/11
ğ.+ nün 84b/derkenar yan
- ğanīmet:** Ar. düşmandan alınan mal,
emeksiz kazanç
ğ. 76b/derkenar üst, 183a/11
ğ.-i binihāyet 99a/6
fırsatı ğ. 'ad idüp 89a/derkenar
alt
ğ. 'add ideler 132b/14, 137b/15
fırsatı ğ. 'add idüp 54b/1, 58a/7
ğ. bilesiz 112b/16
ğ. bilmek gerek 200b/13
ğ. bilmeye 164b/2
ğ. bilüp 116b/6, 176a/4
fırsatı ğ. bilüp 53a/17, 55b/5
maḥall-i ğ.+ de 93b/19
ğ. dutalar 93b/1
ğ.+ dūr 94b/19
ğ.+ in 89b/4
ğ. şaya idi 96b/8
ğ. şaydılar 109b/19
- ğarāyib:** Ar. gariplikler
ğ. 141b/14
ğ.-i esrār-ı lāhūtī 15a/6
ğ.-i ḥikmet-i rabbānī 173a/3
ğ.+ ler 43a/12
āyāt-ı ğ. idebile 170b/1
- ğarāz:** Ar. hedef, gaye, maksat, istek

- ğ. 84a/derkenar üst, 117b/12, 196b/5
 erbâb-ı ğ. 79a/derkenar üst
 şâyibe-i ğ. 109b/12
 ğ.+ ı 157a/9, 166a/9
 ğ.+ ın 68a/18
 ğ.+ lar 135b/5
 ğ.+ umuz 140b/8
- ğarazsız:** Ar.+T. hedefsiz, gayesiz
 ğ. 132b/4
- ğarb:** Ar. güneşin battığı taraf, batı
 ğ. 36b/16
 ğ.+ a 86a/derkenar yan
- ğâret:** Ar. yağma, çalıp alma, talan
 ğ. itdiler 83a/derkenar üst
 ğ. itdüklerinden 54b/14
 ğ. oldu 59b/19
- ğargara:** Ar. suyu, içilen ilâcı veya her
 hangi bir mayii boğazda oynatıp
 çalkalama
 ğ. 92b/10
- ğarîb:** Ar. gurbet elde bulunan; yabancı
 ğ.+ i 88b/derkenar yan
- ğaribe:** Ar. evvelce görülmemiş tuhaf
 şey, şaşılacak şey
 ğ. idiler 22b/15
- ğarîk:** Ar. batmış, boğulmuş
 ğ.-i rahmet-i haqq oldu 47a/13
 ğ.-i rahmet-i rahmân oldu 47a/17
 ğ.-i rahmet-i yezdân olup 46b/8
- ğarķ:** Ar. batma, boğulma
 ğ.-ı muhâlifden 174b/2
 ğ. eyleye 88b/19
 ğavvâş-ı ğ. oldu 60b/11
 ğ. olmuşdur 49a/19
 ğ. olmuşları 174b/1
- ğarķa:** Ar. suya batmış
 g. olmuşdur 145a/5
- ğars:** Ar. ağaç dikme
 ğ. 161a/1
 ğ. ider 108b/7
- ğaşb:** Ar. zorla almak
 ğ. 112a/2, 155a/16, 156a/18
 ğ.+ ile 156a/3
- ğâşıb:** Ar. gasp edici
 ğ. 158b/8
 ğ.-ı mağşüb 158b/7
 ğ.+ uñ 158b/10
- ğaşy:** Ar. bayılma, kendinden geçme
 ğ. olup 39a/16
- ğavâyil:** Ar. dertler, sıkıntılar,
 musibetler
 'işve-i ğ.-i sükkeri 82a/12
- ğavġâ:** Far. kavga, savaş
 ğ. 39a/19, 155a/18
 âfât-ı ğ. 140b/14
 ğ.+ larından 79b/derkenar yan
- ğavvâş:** Ar. dalgıç
 ğ.-ı endîşe 2b/10
 ğ.-ı ġarķ oldu 60b/11
- ğayb:** Ar. gizli olan, göze görünmeyen
 şey
 ğ. 142b/3
 'âlem-i 'avâm-ı ğ. 142a/9
 'âlem-i ğ. 9b/5
 hâşıl-ı ihbâr-ı ğ. 141a/8
 hâzîne-i ğ.-ı hâzinedârları 142a/6
 ğ.-ı mechûldür 142a/7
 perde-i ğ.+ dadurlar 89a/18
 câhib-i ğ.+ dan 47a/1
 mu'allim-i ğ.+ dan 194b/13
 ğ.+ de 142b/9
 perde-i ğ.+ den 167b/9
 ğ.+ ı 99b/14
- ğaybî:** Ar. göze görünmiyen şeylere âit,
 görünmezlik dünyâsına mensup
 vârid-i ğ. 165b/8
 zılâl-i haqqâyıķ-i ğ.+ dürler
 144a/6
- ğâye:** Ar. amaç
 ğ.+ dür 24b/2
- ğâyet:** Ar. nihayet, uç, son; çok, fazla,
 son derece
 ğ. 6b/6, 10a/12, 11a/13, 11b/2,
 19b/8, 22b/2, 25a/10, 25a/17,
 26a/9, 32b/8, 38a/11, 43a/13,
 78b/derkenar alt, 90a/16,
 105b/12, 113a/15, 116a/19,
 126a/4, 189a/1, 195b/9
 ğ.+ de 22a/1, 48a/4, 189a/4
 ğ.+ dedür 89a/derkenar alt
 ğ.+ e 78a/derkenar alt
 ğ.+ ile 121a/19
 ğ.+ inde 112a/15
 ğ.+ inden 92a/8, 149a/5
 dâlâl-i ğ.+ inden 189a/6

- ğ.+ iyle 51a/16
ğ.+ le 8b/18, 53a/5, 81a/derkenar yan, 81b/2, 88b/derkenar yan, 89a/derkenar üst, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 90b/derkenar üst, 129a/10, 154b/18, 173a/19
ğ.+ lerin 15a/1
ğ.+ ü'l-i mkân 125b/14
- ğā'ib:** Ar. bulunmayan, ortada görünmeyen, kayıp
ğ. 78a/6
'avālim-i ğ. 144a/5
hizāne-i ğ.+ de 76a/4, 144a/3
ğ. iken 30a/6
ğ. olup 151a/17
- ğā'ibāne:** Ar. görmeyerek
ğ. 29b/9
- ğayr:** Ar. başka, diğer, başkası
ğ. 188a/11
ğ.-i 'ārif-i muhālefetinden 194a/11
ğ.-i cāyizdür 161a/13
ğ.-i fāhiş 158a/15
ğ.-i fer'ūñ 155b/6
ğ.-i maḥz olan 36a/19
ğ.-i merātibūñ 156a/9
ğ.-i münkirlige 157a/4
ğ.-i mütēnāhī 133b/9
ğ.-i mütēnāhidür 133b/8
maḥfūz-ı ğ.-i maḥlūkdur 78a/10
kelām-ı ğ.-i müfīdi 12a/10
ğ.+ a 138b/10, 150a/1
ğ.+ uñ 155b/17, 161a/13
- ğayret:** Ar. çalışma, çabalama
ğ. 11a/6, 113a/3, 145a/7, 145a/9, 187a/12, 196b/19
kuvvet-i ğ. 196b/15
şihne-i ğ. 199a/11, 199b/9
ğ.-i cebbārī 186a/6
ğ.-i dāmenin 59a/1
şademāt-ı 'avāşif-ı ğ.-i ikdām 89a/12
vüfūr-ı ğ.-i islāmiyeleri 53b/4
ğ.-i kuvvet 106a/5
mevākıf-ı ğ.-i meslūblarıdurlar 145a/4
ğ.-i niķābın 107a/5
- ğ.-i pāymāli 147a/18
āteş-i ğ.-i zebāneler 57b/9, 58b/19
ğubār-ı ğ.-i zulmetinden 143b/1
meydān-ı ğ.+ de 82a/6
ğ.+ dūr 113b/14
ğ.+ i 113b/16, 113b/18, 113b/19
ğ. ider 113b/15
ğ. idüp 115a/7
ğ.+ in 115b/9
ğ.+ inden 90b/10, 103b/5
ğ. virmeye 115b/9
- ğayretsizlik:** Ar.+T. gayretsiz olma durumu
ğ. 196b/15
- ğayrı:** Ar. başka, diğer; başkası, diğeri
ğ. 6b/5, 7a/6, 11b/12, 15a/18, 18b/10, 20a/9, 21a/6, 22b/19, 23a/12, 25a/4, 25a/15, 28b/9, 29b/18, 29b/19, 31b/17, 34a/15, 36a/2, 39a/3, 39a/7, 65a/6, 65a/15, 70a/7, 71b/4, 73a/13, 76a/1, 76b/derkenar yan, 77a/derkenar yan, 79b/4, 81b/derkenar alt, 083a/derkenar yan, 83b/derkenar üst, 84a/derkenar alt, 85b/derkenar yan, 86a/derkenar üst, 88a/7, 88a/derkenar üst, 89a/6, 91a/18, 91b/2, 94a/19, 99a/10, 99a/11, 99a/12, 110a/9, 113b/11, 118b/15, 120b/6, 126b/13, 128a/3, 128a/6, 129a/16, 130b/18, 132a/7, 137b/11, 141a/2, 142a/17, 143a/3, 15a/derkenar yan, 156b/11, 157b/7, 158a/3, 163a/1, 163b/10, 164a/6, 164a/7, 164b/13, 167a/16, 167b/14, 170a/7, 171a/9, 173b/13, 174a/2, 184a/12, 184b/1, 188a/4, 189b/13, 193a/15, 197a/9
vesīle-i ğ. 89a/derkenar üst
ğ.+ da 89a/5, 160a/6
ğ.+ dan 55b/11, 58a/13, 132a/6, 166b/8, 166b/9, 169b/10, 170a/13, 184b/3, 200a/3

ğ.+ dur 76b/derkenar alt,
200a/17
ğ. idebilmez 171a/14
ğ.+ lar 34a/5, 80b/derkenar yan,
84a/derkenar alt, 87b/derkenar
yan, 107b/8, 117a/14, 144b/16,
158b/7, 173a/12
ğ.+ lara 99a/4, 107a/2, 133b/1,
137b/19, 156a/7, 157a/3, 164a/5
ğ.+ lardan 109b/10, 188a/15
ğ.+ ları 170a/3, 188a/16
ğ.+ larıdur 160b/15
ğ.+ ların 53b/6
ğ.+ larında 169b/1
ğ.+ ları 88b/5, 89b/derkenar
üst, 109a/16, 135b/8, 153b/8,
192b/5
ğ.+ nuş 59b/10, 142b/10,
142b/11, 170a/3, 188a/6,
188a/11
ğ. ol 145a/11, 166a/2
ğ. olmasa gerekdür 123b/10
ğ. olmaya 84a/derkenar üst
ğ. olmayup 165b/12
ğ. olmaz 184a/18
ğ.+ sını 132a/6, 145a/8
ğ.+ sından 22b/18
ğ.+ ya 19a/2, 34a/14, 37b/14,
76b/derkenar yan, 77a/12,
77a/derkenar alt, 77b/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,
88a/derkenar alt,
099a/13, 99a/15, 103a/2, 108a/4,
110b/8, 143a/1, 164b/8,
164b/15, 171a/16, 192a/9,
198a/2, 199a/8, 199a/18
ğ.+ yla 159a/3
ğayür: Ar. gayretli, çok çalışkan
ğ. 113b/1, 154b/18, 161a/10
ğ.+ am 113b/18
ğ.+ dur 196b/17
ğayürrek: Ar.+T. daha gayretli
ğ.+ em 196b/17
ğayz: Ar. öfke
kezm-i ğ. 197b/15
ğazā: Ar. din uğruna savaş
ğ. 25a/7, 102b/2, 151b/5, 151b/6
ehl-i ğ.-yı bedr olan 35b/14

ehl-i ğ.-yı bedr olanları 35a/2
ğ.+ da 23a/5, 27b/2, 32a/2,
36a/5, 36a/12
ğ.+ dan 22a/12
ğ. eyleye 79a/4, 153b/19
ğ. itmekden 112a/12
ğ. itmekdür 85b/17
ğ.+ lar 49b/16
ğ.+ lar ve fütühāt olmışdur
50b/15
ğ.+ larda 25a/15
ğ.+ ları 49b/3
ğ.+ nuş 154a/13
ğ.+ sı
ğ.+ sında 11a/15, 21b/1, 24b/15,
47a/19
ğ.+ yı 152a/8
ğazab: Ar. kızgınlık, hiddet, öfke
ğ. 4b/10, 58b/14, 82a/derkenar
yan, 89a/derkenar alt, 106a/3,
153a/2, 158b/4, 185a/3, 191b/3,
195b/18, 196b/2, 196b/7,
196b/12, 198a/12
hışm-ı vaḥdet-i ğ. 82a/derkenar
üst
şudür-ı ğ. 196b/9
ğ.-ı cebbārī ola 197a/17
sezāvār-ı ğ.-ı cebbārī olur
197b/14
deryā-yı ğ.-ı cebbārīye 186a/2
ğ.-ı ğūlma 196a/4
ğ.-ı ḥāletde 197a/9
ğ.-ı iştigāl-i nīrānın 148b/2
ğ.-ı müstevlī ola 158a/1
silsile-i ğ.-ı pādīşāhı 59b/13
ğ.-ı şifātı 105b/13
ğ.+ a 82b/17
istilā-yı ğ.+ da 82b/derkenar üst
ğ.+ dan 183a/13
mādde-i ğ.+ dur 188b/7
ğ. dutma 196a/7
ğ. eyleye 66b/19, 135b/15
ğ.+ ı 78a/derkenar alt, 153a/3,
180a/12, 196a/9, 196a/12,
197b/12
ḥamiyyet-i ğ.+ ı 153a/5

- kuvvet-i ğ.+ ı 173b/4, 197a/5,
 197b/6
 nār-ı ğ.+ ı 197b/16
 ğ.+ ın 102a/13, 198a/5
 ğ.+ ına 197a/14
 ğ.+ ından 113a/12, 188b/5,
 197a/16
 ğ.+ ını 99b/12, 195b/17
 ğ. ider idi 197a/13
 ğ. iderler 40a/10
 kuvvet-i ğ. ise 188b/7
 ğ. itdi 197a/8
 ğ. itdiklerinde 197a/4
 hışm ve ğ. itmekdür
 78a/derkenar alt
 ğ. itmemegile 196a/18
 ğ. itmez idi 197a/13
 ğ.+ ları 197a/4
 qarīn-i ğ. ola 196b/10
 kuvvet-i ğ. olmasa 106a/5
 ğ. olunduğda 6a/13
 ğ.+ uş 107a/14, 197b/2, 200a/10
 ğ. ve istihkār itmeden 158b/5
- ġazabī:** Ar.+Far. öfkeye ait
 şerh-i kuvvet-i ğ. 195b/13
- ġazablu:** Ar.+T. öfkeli
 ğ. 33a/18
- ġazab-nāk:** Ar.+Far. gazaplı; öfkeli
 ğ. itdiler 89a/derkenar alt
- ġazalān:** Ar. ceylanlar
 mücīrū'l-ġ. 85a/derkenar yan
- ġazārīf:** Ar. kırkırdaklar
 ğ. 173b/15
 ğ.+ den 173b/13
- ġazavāt:** Ar. savaşlar, harpler
 ğ. 35a/15, 52b/4
 ğ.+ da 24b/9, 24b/13
- ġazel:** Ar. divan şiirinin en mühim ve
 en çok kullanılmış olan nazım
 şekli
 ğ.+ lerdeki 116b/17
- ġāzī:** Ar. gaza eden, ordunun başına
 geçen, savaşan
 ğ. 79a/4
 ğ.+ ler 74b/2
 ğ.+ leri 54a/7
 ğ.+ lerine 54a/1
- ġazūb:** Ar. kızgın, öfkeli, hiddetli
 ğ.-ı mütekebbirlerūñ 198a/1
- ġazve:** Ar. savaş, din savaşı
 ğ.-i hudeybiyeden 19b/6
- ġazze:** Ar. Filistin'de bir şehir
 ğ. 52a/12
 ğ.+ dūr 35b/1
- geç:** kararlaştırılan, beklenen veya
 alışılan zamandan
 sonra, erken karşıtı
 g. 89a/derkenar alt, 127a/2,
 149a/6
- geçin -:** birlikte yaşanılan kişilerle veya
 çevre ile uyum içinde olmak;
 anlamak
 dostkām g.- mek 83b/derkenar
 yan
 g.- üp 20b/3
 g.- ür 85b/derkenar yan
- geçür -:** yaşamak; bir yerden bir yere
 geçmesini sağlamak;
 yerleştirmek, koymak
 g. 17a/3
 g.- di 46b/6, 174a/7
 hilāfete g.- diler 119b/15
 tahta g.- diler 82a/derkenar yan
 g.- düm 148a/6
 g.- dūñ 107b/14
 g.- e 179b/19, 195a/16, 195a/17
 g.- mege 84b/derkenar üst
 g.- mek 161a/6
 g.- meye 68b/14, 158b/3
 g.- meyüp 159a/6
 g.- üp 187b/12
 halvet g.- üp 17a/16
 g.- ür 94b/1, 108b/1
- geçürd -:** geçmesini sağlama
 g.- e 67a/14
- gedā:** Far. dilenci, yoksul
 g. 3a/5
 bīdīn-i g.+ lara 98b/15
- gedāyılığ:** Far.+T. dilencilik
 g. 108b/13
- gedik:** bir düzey üstündeki yıkık, çatlak
 veya aralık
 g.+ ler 56a/12, 56b/6, 58b/13
- gel -:** gelmek
 g. 46b/4, 127b/18, 146a/19

girü g. 76b/derkenar yan
g.- di 16b/7, 16b/10, 31a/9,
31b/3, 44b/4, 44b/8, 45a/13,
46a/6, 63b/6, 65b/14, 65b/17,
65b/18, 74b/19, 76a/derkenar
yan, 76a/derkenar alt,
77b/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78b/derkenar alt,
79b/derkenar yan,
080a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 81a/derkenar yan,
81a/derkenar alt, 82b/17,
83a/derkenar yan, 83a/derkenar
alt, 85a/derkenar yan,
86a/derkenar yan, 87b/derkenar
alt, 88a/derkenar üst,
88a/derkenar yan, 89a/derkenar
alt, 89b/derkenar yan, 91a/12,
100a/16, 103a/14, 110b/19,
111a/6, 119a/16, 149a/3,
165b/18, 174a/12, 174a/14,
189a/13, 190b/11
cevāb g.- di 45a/4
dünyāya g.- di 8b/10, 8b/16,
46a/10
girü g.- di 86a/derkenar yan
īmāna g.- di 19b/6, 32b/14
vücūda g.- di 19b/5
g.- diler 53b/3, 55b/12,
76a/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 81a/derkenar üst, 119b/16,
127b/19, 192a/10
īmāna g.- diler 10a/10
islāma g.- diler 47a/9
g.- dügi 10a/1, 80a/derkenar üst,
91a/11
islāma g.- dügi 19a/8
muḳaddem g.- dügiçün 29b/7
g.- dügimizde 76b/derkenar yan
g.- düginde 10b/10, 38a/2,
83a/derkenar yan, 111b/12
dünyāya g.- düginden 131a/19
rāst g.- dügine 12a/7
g.- düginüñ 32b/12
g.- dügünüz 44b/6
g.- dük 127b/19, 178b/7

g.- dükde 9a/19, 10b/11, 10b/13,
12b/6, 17a/16, 22a/19, 33b/10,
34b/8, 39a/10, 39a/12,
039b/7, 41b/3, 76a/derkenar yan,
79a/derkenar yan, 88b/derkenar
yan, 89b/derkenar üst, 92b/10,
99b/2, 113a/19, 114b/11, 153a/3,
189b/13
īmāna g.- dükde 10a/7, 32b/18,
33a/4
vücūda g.- dükde 5b/13, 42b/4
g.- dükden 76a/derkenar yan
g.- düklerinde 9a/3, 9a/9, 11b/5,
16b/derkenar yan, 22b/4, 27b/17,
56b/2
dünyāya g.- düklerinde 18b/3
īmāna g.- düklerinde 23b/4
g.- düm 59b/2, 79b/derkenar alt,
86b/derkenar yan
girü g.- düm 117b/11, 190b/14
g.- düñ 89a/derkenar alt
g.- e 61b/5, 73a/7, 76b/derkenar
yan, 84b/9, 88a/derkenar yan,
91b/14, 94b/10, 96b/14,
108a/16, 132b/15, 141a/19,
141b/1, 161a/8, 171a/12, 174a/1,
181a/3, 190a/4, 191b/8
ağır g. 67a/15,
ğālib g.- e 150a/10, 150a/11,
150a/12
huşūle g.- e 84a/derkenar üst
zuhūra g.- e 141a/11
g.- ecegin 6a/10
g.- ecek 40a/14, 43b/14, 56b/10,
101a/15, 117b/11
g.- ecekde 62a/3
g.- ecekler 54a/2
g.- eler 70b/9, 141a/16
g.- en 17a/15, 22b/5, 23b/19,
40a/9, 70b/4, 161a/3
īmāna g.- en 37b/9
muḳaddem g.- en 28b/1
muḳaddem g.- enler 92b/3
g.- enlere 16b/1
g.- enleri 39b/8
g.- esin 201a/8
g.- eyim 33a/7

g.- ince 52a/17, 76a/derkenar
yan, 81a/derkenar üst, 115a/16
g.- iñüz 44b/16, 70a/1,
87a/derkenar alt
g.- ipdi 128b/1
g.- iyor 44a/6, 55b/3,
79b/derkenar yan
g.- me 89a/derkenar yan
g.- medi 90a/derkenar yan
zuhūra g.- medi 23a/13
g.- mediler 79b/derkenar yan
g.- medüm 81a/derkenar yan
g.- medüñ 105a/12
g.- megin 77b/derkenar alt
haber g.- megin 55b/3, 58a/9
imāna g.- megin 22b/3, 27a/19
g.- mek 90b/9
hışma g.- mek 134b/1
g.- mekten 129a/17
g.- mem 89b/derkenar üst
g.- memiş ola 79b/derkenar yan
g.- memişdür 19b/4, 34b/19
g.- mese gerekdür 111b/15
g.- meseñ 81a/derkenar yan
g.- meye 79a/derkenar üst, 82b/3
vāz g.- meyeler 159a/5
g.- meyüp 10a/12
hoş g.- meyüp 128b/10
imāna g.- meyüp 23b/1, 41a/19
g.- mez idi 78a/derkenar üst
g.- mez ise 12a/17, 96b/15
haqqından g.- mez isek 39b/15
g.- mez iseñ 201a/8
g.- mez 89a/derkenar alt, 191a/1,
200b/12
girü g.- mez 82a/derkenar üst
halel g.- mez 77b/derkenar alt
lāzım g.- mez 115a/5, 155b/18,
191a/13
g.- miş olayım 80b/derkenar alt
g.- miş idi 76a/11
g.- miş 71b/16
imāna g.- miş 29b/18, 29b/19
imāna g.- mişdi 31a/14
g.- mişdür 7a/19, 8a/17, 11a/3,
18b/3, 18b/5, 18b/8, 19a/5,
48a/derkenar alt, 48b/16, 50b/8,
50b/14, 52b/18, 79a/derkenar alt,

81b/derkenar yan, 83a/4, 83a/12,
84a/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 89b/derkenar alt,
090a/2, 90b/18, 95a/5, 96b/16,
97b/11, 98b/18, 100a/9, 103a/5,
105a/17, 109b/16, 111b/9,
113a/14, 113b/6, 115a/5,
115a/15, 119a/14, 120a/10,
123a/19, 125b/19, 126b/8,
127a/1, 127a/14, 127b/15,
131a/18, 132b/15, 133b/9,
135b/2, 135b/19, 136b/2,
136b/9, 136b/17, 138a/13,
138b/11, 138b/19, 139b/2,
143a/13, 145b/19, 154a/13,
154a/19, 157b/10, 161a/14,
164a/9, 165b/13, 184b/14,
189a/13, 190a/16, 190b/10,
191a/11, 192a/10, 194b/2,
195a/12, 195b/10, 197a/6,
197a/17, 197b/15, 199b/18,
200a/9
dünyāya g.- mişdür 50b/18
imāna g.- mişdür 41a/19
vücūda g.- miřdür 41a/17
g.- mişem 81b/10, 120b/1
imāna g.- mişidi 29b/15
imāna g.- mişler idi 32b/13
g.- mişlerdür 49a/9, 52a/10
imāna g.- mişlerdür 10a/6,
23b/16
g.- se gerekdür 45a/19
g.- se idi 88b/derkenar yan
lāzım g.- se 139b/13
rāst g.- se 85b/derkenar yan
g.- seler 84b/derkenar üst,
127b/17
g.- sün 59b/17, 83a/derkenar alt,
128a/2
g.- üp 8a/15, 8a/19, 9b/7, 9b/11,
9b/14, 10a/13, 10a/16, 10b/3,
10b/4, 10b/15, 12a/12, 18b/17,
21b/2, 25a/6, 29a/15, 30a/18,
33a/9, 33a/17, 33b/5, 33b/13,
33b/18, 34b/1, 36a/1, 36a/16,
36b/12, 36b/18, 39a/5, 39a/13,
39b/10, 40b/11, 42b/4, 43a/3,
44b/5, 44b/11, 45b/13, 47a/8,

49a/18, 49b/13, 50a/5, 52a/18,
53a/17, 55a/12, 55b/5, 55b/6,
55b/14, 56a/2, 56a/16, 56b/11,
57a/14, 57b/4, 57b/14, 58a/8,
58b/8, 58b/17, 59b/10, 65b/14,
75b/10, 76b/derkenar üst,
76b/derkenar yan,
077b/derkenar yan, 78a/derkenar
alt, 78b/derkenar alt,
79a/derkenar yan, 79b/derkenar
üst, 80a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 84b/derkenar
alt, 87a/derkenar yan,
87a/derkenar alt,
087b/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 88b/derkenar yan,
89b/derkenar yan, 89b/derkenar
alt, 90a/derkenar üst,
90b/derkenar alt, 92a/4, 94b/10,
98a/18, 103b/4, 112b/15, 115a/3,
115b/13, 118a/12, 121b/5,
121b/19, 126a/5, 129a/2, 129b/8,
129b/19, 132a/13, 133b/10,
142a/11, 146a/19, 146b/1,
174a/12, 174a/14, 177a/8,
179b/5, 190a/17, 195a/18
çetin ve güç g.- üp 80b/4
dünyāya g.- üp 9a/14, 19a/17,
29b/4, 41a/16
hâtırına g.- üp 45b/17
hışma g.- üp 82a/derkenar alt,
115a/8, 118b/7
hoş g.- üp 83a/derkenar yan,
85a/derkenar yan
hō ş g.- üp 78a/derkenar yan
imāna g.- üp 10a/2, 10a/3,
21a/14, 21a/19, 22a/16, 23b/3,
24b/9, 25a/19, 29b/16, 31a/4,
32a/5, 32a/16, 36a/5, 41a/17,
56a/13, 57b/13
katına g.- üp 61a/7, 89b/12
lāzım g.- üp 34b/13
rāst g.- üp 79b/derkenar alt,
86b/derkenar yan
vāz g.- üp 159a/6
vücūda g.- üp 19a/13, 19b/8,
19b/18, 38b/13, 43a/2

g.- ür idi 10b/11, 15a/2, 44b/2,
46a/17, 76b/derkenar yan,
138a/14
lāzım g.- ür idi 172a/1
g.- ür iken 9b/19, 18b/19,
81a/derkenar üst
g.- ür ise 66a/18
ağır g. ise 110a/5, 110a/6
hoş g.- ür ise 12a/17
g.- ür 53b/15, 82a/derkenar üst,
84a/derkenar üst, 97a/2, 115b/9,
128a/3, 141a/12, 150a/11,
172b/5,
174a/6, 174a/10
kabiḥ g.- ür 199a/9
kesilmiş g.- ür 74a/15
lāzım g.- ür 96a/4, 159a/5
rāst g.- ür 120b/5
zuhūra g.- ür 82a/2, 112a/15,
150a/10, 170a/6, 170a/10,
170a/13, 185b/3
g.- ürler idi 17a/17
imāna g.- ürler idi 10a/11
g.- ürsin 90a/derkenar üst
geliboh: Çanakkale iline bağlı
ilçelerden biri
g. 50a/18
gemi: gemi, sefine
g.+ ler 8a/3
g.+ lerle 38a/15
gemici: gemide çalışanlar
g.+ ler 138b/11
gemi: zaptetmek veya istenilen tarafa
çevirmek için atın ağzına takılan
demir âlet
g. 139b/18
genc: Far. hazine
g.-i ḥakkīkī 150a/6
g.-i iltifâtından 89b/1
g.+ dür 179b/1
dirāyet-i g.+ in 176b/6
g.+ inüj 89b/4
g.+ üj idüm 92a/12
gence: Azerbaycan'ın ikinci büyük şehri
g. 52b/5, 54b/2, 55b/7
genç: genç, yiğit
g. 136b/10
g.-i cemī'ne 87a/derkenar yan

- g.+ dūr 168a/1
ger: Far. “eğer” kelimesinin kısaltılmışıdır, nazımda kullanılır
g. 3b/7, 160a/3, 200b/16
gerçek: gerçek
g. 81a/derkenar yan
g.+ dūr 75b/17
g. söyledüğ 77b/derkenar alt
gerçi: Far. her ne kadar, ise de
g. 57a/3, 112a/2
gerdān: Far. vücudun omuzlarla baş arasında kalan ön bölümü
g. 41b/1
gerdenkeş: Far. başkaldıran, asi, dikbaşlı
tāğī ve g. olur 146b/15
gerdenkeşlik: Far.+T. asilik, dikbaşlılık
g.+ in 187b/11
gerdūn: Far. felek, dünyâ
g. 60b/9
devr-i g. 3b/11
sākī-i g. 51a/14
sākī-i g. 60b/6
şehriyār-ı g. 60b/5
vāşif-ı g. 3a/16
şehriyār-ı g.-ı vaqār 59b/8
şehriyār-ı g.-ı vaqāruş 51b/2, 54a/18
devr-i g.+ dur 3b/1
gerek: lazım, yarar; yakışır; ister; mutlaka
g. 58a/13, 58a/14, 79a/derkenar yan, 86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan, 88a/derkenar yan, 200b/19, 201a/1, 201a/8
‘ibādet itmek g. 75b/18
almasa g. 111b/2
bākī olsa g. 96a/8
ceng olsa g. 76a/derkenar alt
çekse g. 167a/14
eylemek g. 76a/derkenar alt
fi’ş şādır olsa g. 111b/19
ğanīmet bilmek g. 200b/13
gitmek g. 84a/derkenar alt
göndürmemek g. 84a/derkenar alt
hamr içmek olsa g. 79b/2
hāzer itmek g. 85b/derkenar yan
hıfz itmek g. 67b/18
ibā’ itmemek g. 84b/derkenar üst
kıyās itmek g. 159b/5
kollanmağ g. 84b/derkenar üst
koysağ g. 84a/2
maḥbūs olsa g. 148b/12
müdārā itmek g. 77a/derkenar alt
mübālağa itmek g. 84a/derkenar alt
mübāşeret-i ḥarb itmemek g. 84a/derkenar yan
olmağ g. 68a/13
olsa g. 77b/19, 182a/6
ri’āyet itmek g. 84b/derkenar üst
sa’y itmek g. 84b/derkenar üst
taḥrīş itmek g. 85b/derkenar yan
taḫşīrāt itmek g. 84b/derkenar üst
uzak olmağ g. 84a/derkenar alt
ziyāde itmek g. 84a/derkenar alt
g.+ dūr 76b/derkenar yan, 78a/derkenar üst, 82b/derkenar üst, 85b/derkenar yan, 87a/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 90a/derkenar yan, 90b/10, 90b/derkenar yan, 95a/1, 96b/9, 97a/16, 99a/1, 102b/8, 113a/16, 113a/18, 113b/1, 116b/5, 116b/8, 120a/1, 120a/5, 120b/7, 123a/6, 130b/2, 133a/7, 139a/19, 149b/14, 151a/12, 153a/4, 157a/2, 158a/6, 159a/15, 159b/12, 169a/1, 197b/8, 198b/4
‘ad itse g.+ dūr 81b/derkenar yan
‘adl-i sür‘at ve isti‘cāl itmek g.+ dūr 82a/derkenar üst
‘amel-i ḥasene itmek g.+ dūr 70a/2
‘ayān itse g.+ dūr 45b/2
‘azāb ve pişmānlige çekse g.+ dūr 167a/18
‘azīz olmağ g.+ dūr 97a/4
‘işret itse g.+ dūr 154b/14
bākī kalmasa g.+ dūr 130a/15
bilmek g.+ dūr 68a/12, 68a/16
bulınmasa g.+ dūr 28a/16

buyursam g.+ dür 100a/2
cehd eylemek g.+ dür 132b/13
çekse g.+ dür 94a/16
dāhil olsalar g.+ dür 17a/9
denilmek g.+ dür 163b/10
dise g.+ dür 98a/19
dursam g.+ dür 89b/17
fānī ve nāçiz olsa g.+ dür 96a/7
feth itse g.+ dür 35b/18
ğayrı olmasa g.+ dür 123b/10
geçse g.+ dür 148b/12
gelmese g.+ dür 111b/15
gelse g.+ dür 45a/19
girseñüz g.+ dür 107b/16
görseñ g.+ dür 45b/2
haber dār olmak g.+ dür
86a/derkenar alt
hareket itmek g.+ dür
83b/derkenar alt
hareket olunmak g.+ dür
84a/derkenar üst
hāşıl olsa g.+ dür 92b/12
hātar-ı 'ikāb olsa g.+ dür 145b/4
hāzır itsek g.+ dür 107b/8
hemci vār olsañ g.+ dür
88b/derkenar yan
i' tikkād itmek g.+ dür 16a/13
icāzet istemek g.+ dür 136a/15
ihtirāz eylemek g.+ dür 133a/3
işāret olsa g.+ dür 132a/4
işāret olunsa g.+ dür 140b/17
itmek g.+ dür 70a/2,
83a/derkenar yan
itseler g.+ dür 82b/17, 110a/19
kal' itmek g.+ dür 106b/3
katl itmemek g.+ dür
87a/derkenar üst
keşf itmemek g.+ dür
87b/derkenar yan
maħfī dutmak g.+ dür
87b/derkenar yan
mālik olmasa g.+ dür 127b/12
muqayyed olmak g.+ dür
79a/derkenar üst
mükāfāt virsem g.+ dür 99b/19
müte'ezzi ve müte'ellim olsa g.+
dür 156b/1

niyyet itmek g.+ dür
84a/derkenar yan
olmak g.+ dür 82b/derkenar üst,
113a/7
olsa g.+ dür 18b/5, 45a/14,
82b/derkenar üst, 89a/19, 99a/7,
151a/8, 153b/19, 194b/7
ri'āyet itmek g.+ dür
84a/derkenar üst
ri'āyet olunmak g.+ dür 67b/13
sa'y itmek g.+ dür 138a/19
şakınmak g.+ dür 134a/16
şaklu dutmak g.+ dür
87b/derkenar yan
sū'al itsem g.+ dür 164a/6
sū'al olunsa g.+ dür 118b/11,
140a/19
şāmil olmak g.+ dür 136a/5
şecā'at olsa g.+ dür
83b/derkenar yan
taleb itmek g.+ dür 94b/18
taleb itseler g.+ dür 138a/18
teklif olunmak g.+ dür 46b/12
teveccüh itmek g.+ dür
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
yan
virmek g.+ dür 84a/derkenar yan
virmemek g.+ dür 82a/derkenar
üst
virsem g.+ dür 100a/1
yegāne itseler g.+ dür 82b/18
yoğ olsa g.+ dür 117a/10
zāhir olsa g.+ dür 94a/16, 95b/2
diseler g.+ dürler 131b/13
feryād-ı vāveylā itseler g.+
dürler 131b/12
olsalar g.+ dürler 76b/13,
119a/2, 194a/7
g.+ i 126b/1
g. idi 96b/8, 182b/17
cān virmek g. idi 83b/derkenar
yan
urmak g. idi 75b/derkenar alt
virsem g. idi 89a/derkenar üst
itmek g. idilür 84a/16
gitmeñ g. idüñ 81a/derkenar yan
eyü olmak g.+ sin 46b/16

gerek -: gerek olmak, lazım olmak, icap etmek
getürmek g.- en 86a/derkenar üst
g.- mezi 102a/1
gerger: Adıyaman ilinin bir ilçesi
g. 52a/11
germiyan: Küyahya ili
g. 50b/4
getür -: getirmek
g. 86a/derkenar alt, 87a/derkenar yan, 87b/19
yirine g. 78a/derkenar yan
g.- di 52b/2, 57a/10, 79a/derkenar yan, 81a/derkenar yan, 83a/derkenar yan, 85a/derkenar yan, 85a/derkenar alt, 86b/derkenar yan, 90b/3, 93b/13, 128a/11, 146b/5
‘acz g.- di 90b/derkenar alt
hâzır g.- di 86a/derkenar alt
imān g.- di 87a/derkenar alt
g.- diler 21b/13, 25a/12, 115a/6, 130b/9, 154b/19
imān g.- diler 28b/4, 28b/5
yirine g.- diler 45b/11
imān g.- diñüz 71a/17, 114a/18
g.- dügi 8b/3
g.- dükde 46b/17
tekbir g.- dükde 69a/8
g.- düm 85a/derkenar alt, 88b/derkenar üst
g.- düñ 85a/derkenar alt, 90a/derkenar yan, 148a/6, 160b/1
g.- e 69a/8, 109b/11, 122a/19, 148a/18, 149a/12, 191a/2, 195a/15, 200a/3, 201a/9
g.- egör 200b/8
cūşa g.- e 196b/6
ele g.- egör 200b/12
hâtırına g.- e 95b/16
tākāt g.- e 200a/10
tekbir g.- e 69a/10
yirine g.- e 85b/9, 87a/17, 157b/14
g.- ebildükçe 77a/2
g.- eler 61b/1, 92a/2, 93b/19, 106a/9, 125a/9

yirine g.- eler 162a/15
zuhūra g.- eler 185b/1
g.- elim 82b/derkenar alt
g.- emediler 83a/derkenar yan
yirine g.- en 34a/16
ele g.- esin 89b/4
imān g.- esin 87a/derkenar yan
ele g.- esiz 83b/derkenar yan
g.- mege 97a/9
g.- mek gereken 86a/derkenar üst
yirine g.- mek 111a/8
g.- mekde 180a/12
g.- mekden 39b/18
g.- meye idiler 200a/8
g.- meye 122a/3, 195b/18
imān g.- meye 188b/19
g.- meyeler 94a/1
g.- meyesin 84a/derkenar üst
taḥammül g.- mez iken 200a/10
hâtıra g.- mez 187b/13
nazara g.- mez 187b/12
g.- miş idi 83b/derkenar üst
g.- mişdür 200a/19
g.- mişlerdür 75b/derkenar yan, 76a/derkenar üst, 76b/derkenar yan, 77a/derkenar yan, 78b/derkenar yan, 79b/derkenar üst, 81a/derkenar yan, 82b/derkenar yan, 83b/derkenar üst,
083b/derkenar alt, 84b/derkenar yan
imān g.- mişsiz 95b/12, 112a/7
g.- se 88a/2
g.- sin 115b/1
yirine g.- sin 115a/18
g.- üp 12b/17, 21a/5, 25b/2, 27b/18, 36a/17, 36a/19, 57a/12, 77b/derkenar yan, 80b/5, 080b/derkenar yan, 80b/derkenar alt, 82a/derkenar yan, 82b/derkenar üst, 83a/derkenar alt, 87b/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 103b/8, 173a/5
hâtırına g.- üp 90a/10
hâtıra g.- üp 197b/8

- ĩmān g.- üp 6a/10, 7a/4
 penāh g.- üp 153a/1
 yirine g.- üp 85b/16
 g.- ür idi 127b/9, 190b/18
 g.- ür iken 78a/derkenar alt
 g.- ür 146b/17, 172b/10
 g.- ürler 200b/10
 hātırına g.- ürler 119a/9
 g.- ürüz 201a/4
- getürd -:** getirme işini yaptırmak
 g.- di 83a/14
 g.- üp 31b/13, 81a/derkenar yan,
 90a/derkenar alt
- getüril -:** gelmesi sağlanmak
 g.- üp 4a/5, 35b/13, 37a/13
- gevher:** Far. bir şeyin aslı; değerli taş
 g.-i cūd 144a/13
 g.-i ĩmān 79a/15
 g.+ i 175a/17
 g.+ idür 81b/19
- geyve:** Sakarya iline bağlı ilçe
 g.+ de 51b/13
- gez -:** gezmek
 g.- en 35a/6
 g.- er idi 191a/4
 g.- er iken 85a/derkenar üst,
 90b/derkenar üst, 103a/15
 g.- er 80b/derkenar yan, 193b/13
 g.- erdi 48a/13
 g.-er iken 120a/13
 g.- mek 85b/derkenar yan
 g.- üp 34b/15, 85b/derkenar yan,
 120a/12, 127a/19
- gezdür -:** gezdirmek
 g.- mek 101b/12
- gezend:** Far. zarar
 g. 8b/13, 19a/3
 g. virüp 53b/7
- gezin -:** gezinmek
 g.- üp 34b/6
- ġıdā:** Ar. ġıda, besin, yiyecek; ruhu ve
 zihni geliştirmeye yarayan her
 şey
 ġ. 121a/9, 171b/15, 171b/17,
 172b/2
 cezb-i ġ. 106a/4
 ġ.-yı mařřūsa 168b/18
 ġ. idebilür 168b/16
- ġ. idemez 168b/16
 ġ. idüp 177b/9
 ġ.+ nuş 172a/16, 172b/15
 ġ. olur 172b/2
 rūh-ı ġ.+ sı 148a/18
 ġ.+ sına 169b/12
 ġ.+ ya 173a/9
- ġılaz:** Ar. kaba, kalın
 ġ. 135a/13
- ġılāz:** Ar. sert
 melāyike-i ġ. 199b/10
- ġıll:** Ar. gizli kin ve garez, dūřmanlık
 ġ. 68b/3
- ġılmān:** Ar. cennette hizmet gören
 delikanlılar
 çerāġ-ı meclis-i ġ. 2a/5
- ġılzet:** Ar. galizlik, kalınlık, kabalık,
 sertlik
 ġ.-i ġamiyyet 196b/18
- ġınā:** Ar. zenginlik; bıkkınlık
 ġ. 1b/10, 176a/17
 müte'allik-i ġ.+ dur 181a/19
 ġ.+ ya 195a/11, 198b/18
- ġıřř:** Ar. hile, kötülük
 ġ.+ dan 68b/3
- ġıřā:** Ar. örtü
 keşf-i ġ. 106b/17, 155a/12
 ġ.-yı cehālet 134a/2
- ġıybet:** Ar. arkasından söyleme,
 çekirtme, dedikodu yapma
 ġ. 101b/11, 102a/9, 102b/12,
 103a/11, 122b/1, 166b/8,
 166b/9, 188b/5
 mūrā'ı-i ġ.-i dīni 122a/6
 ġ.+ de 122a/2, 123a/10
 ġ.+ i 101b/3, 122a/12, 161b/13,
 181b/10
 ġ. idüp 95b/15
 ġ.+ imi 122a/19
 ġ.+ inde 34a/5, 122a/6
 ġ.+ inüş 122a/8
 mūrıř-i tenfīz ve ġased ve ġ. olur
 192b/4
 kızb ve ġ. ve nehy olunmış
 102b/9
 ġ. ve yalan söylemekten 102a/1
- ġızāb:** Ar. kızgın olanlar
 ġ. 168a/2

gibi: “gibi” edatı

g. 6a/6, 8a/15, 10a/1, 10b/16,
16a/9, 16b/1, 24a/10, 28a/4,
31a/9, 31b/1, 32a/9, 32b/10,
37b/11, 41b/2, 42b/8, 43a/14,
44b/12, 52a/2, 53b/9, 53b/12,
54a/9, 54b/1, 55b/5, 56a/12,
57b/11, 58a/7, 58b/10, 59a/1,
59b/11, 61a/13, 64b/18, 65a/15,
66b/6, 70a/12, 70b/7,
76b/derkenar üst, 80a/derkenar
üst, 80a/derkenar yan, 81a/7,
082b/derkenar alt, 83a/derkenar
üst, 83b/derkenar yan,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
alt, 87b/4, 88b/8, 90a/1, 90b/4,
91a/11, 92b/17, 94a/19, 95a/2,
100a/6, 100a/7, 101a/11, 101b/8,
105b/7, 105b/9, 107b/2,
110a/13, 113a/19, 117a/5,
120a/6, 123a/11, 125a/10,
125b/11, 126a/5, 126b/1,
130b/2, 131a/6, 134b/10,
139b/16, 140a/8, 140b/9,
142a/14, 144b/10, 145a/2,
146b/2, 147b/17, 150a/10,
150a/11, 150a/13, 150a/14,
151a/17, 152b/19, 153a/3,
154b/16, 155a/14, 156a/19,
157a/11, 157a/14, 157a/17,
158b/7, 159b/18, 161a/9,
161b/17, 163b/9, 165b/6,
166b/15, 167b/3, 167b/5,
167b/6, 167b/15, 170a/2, 170a/8,
171b/5, 171b/17, 172a/10,
173a/10, 173b/3, 174b/6, 176a/6,
178b/3, 181b/12, 183a/1, 183a/4,
183b/4, 186b/2, 186b/3,
189a/16, 191b/14, 191b/17,
192b/9, 193b/3, 193b/4,
193b/12, 199a/14, 199b/5
g.+ dür 76b/derkenar alt,
78a/derkenar üst, 82a/derkenar
üst, 84b/derkenar yan, 87b/17,
90a/9, 90a/17, 106b/14, 114a/5,
131b/5, 131b/6, 145a/1, 151b/6,
155a/16, 191b/14, 192a/3

g.+ dürlər 113a/8, 121a/18,
158a/11
g. idi 152b/11
g.+ ler 110a/18, 173a/13
g.+ lerden 189a/7
g.+ lerüñ 188b/3
anasından yeni doğmuş g. olur
64b/7

gice: genellikle saat 22'den itibaren gün
ağarınca kadar geçen süre, tün
g. 8a/11, 12b/19, 14b/9, 17b/11,
31a/11, 33b/19, 34a/9, 34a/10,
34b/14, 37b/19, 40a/13, 40a/14,
41a/4, 45a/5, 46b/2, 53b/9,
56a/12, 56b/12, 58b/9, 70b/10,
71a/12, 71a/13, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
alt, 77b/derkenar yan, 81a/8,
86b/derkenar yan,
088b/derkenar üst, 88b/derkenar
yan, 105a/5, 107b/11, 114b/12,
117b/2, 118b/13, 120a/12,
127b/9, 147b/15, 148a/5,
190b/11, 197b/19
g.+ de 72b/10, 117b/1, 117b/2,
123a/13
g.+ den 126b/17
g.+ ler 13a/5, 53b/12, 62a/6,
75b/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 117a/18, 120a/11, 137a/7,
158a/12
g.+ lerdə 59b/15, 61a/11,
114b/15
g.+ lerinde 120a/12
g.+ nüñ 70b/9, 71a/10, 71a/11
g. olduğı 120a/6
g. olduğda 88b/derkenar yan
g.+ si 18a/7, 18a/8, 18a/9,
18a/19, 22b/1, 37a/2, 40b/8,
58b/8, 59a/14, 60b/5, 71a/9,
71a/10, 71a/11, 71a/14,
79b/derkenar yan, 87a/1
g.+ sinde 18a/6, 71a/14, 71b/14,
71b/15
g.+ sine 17b/13

giç -: bir yerden başka bir yere gitmek;
yerini bırakıp başka yer almak;

bitmek, sona ermek; vuku
bulmak, olmak
g.- di 44b/7, 71a/10, 71a/11,
71a/16, 131a/7
g.- diler 71a/19, 89a/derkenar alt
g.- düğünde 78b/derkenar yan
g.- dükçe 126a/6
g.- dükde 21b/8
g.- dükden 174a/7
g.- düm 54a/8
g.- e 103a/4
g.- eler 179a/18
g.- en 158a/7
g.-er 199b/7
g.- er idi 76b/derkenar yan
g.- er iken 76b/derkenar üst,
86b/derkenar yan
g.- er 107b/2, 142a/10
g.- erdi 35a/12
g.- erüz 76b/derkenar yan
g.- me 82a/derkenar yan
g.- megi 139a/1
g.- mek 17a/2, 73a/8, 139a/1
g.- meyeler 84a/derkenar üst
g.- meyüp 5b/4, 11b/5, 30a/6
g.- miş ola 157a/11
g.- miş 65a/1, 66a/12, 101a/14,
101a/15
g.- mişdür 6a/12, 18b/1, 198b/7
g.- se gerekdür 148b/11
g.- se 103a/5
g.- ti 77b/derkenar yan
g.- üp 8a/3, 16b/19,
86a/derkenar yan, 150a/19,
157a/12, 169b/13, 170a/9,
174a/9
g.- ürdi 174a/13
g.- ürür 66b/6

gider -: ortadan kaldırmak, yok etmek
g.- e 173b/18

gir -: girmek
g. 86a/derkenar alt
içerü g. 86a/derkenar yan
g.- di 59b/3, 80b/derkenar yan
içerü g.- di 79b/derkenar yan
g.- düğünde 116a/3
g.- dükde 8a/18, 9a/5, 9b/6,
18b/16, 32a/13, 41a/17

g.- düklerinde 12b/13, 33a/2
g.- düm 117b/7
içerü g.- düğ 81a/derkenar üst
g.- e 92a/10, 131a/18
g.- ecekdür 17a/4
g.- eli 59b/4
g.- emezler 145b/14
g.- enler 181a/17
içerü g.- eyim 81a/derkenar üst
g.- mege 36b/11
g.- mekden 6a/17
g.- meyeler 136a/10
g.- mez 104b/16, 118a/9,
200b/13
g.- mezler 24b/3
g.- miş 54a/2
g.- mişdür 22a/5
g.- se 192b/17
g.- seşüz gerekdür 107b/16
g.- üp 17a/1, 30a/19, 37a/3,
40b/2, 43b/11, 65a/14,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
yan, 85a/derkenar yan,
085a/derkenar alt, 87a/derkenar
üst, 117b/7, 136a/12
içerü g.- üp 81a/derkenar üst,
128a/5, 146b/2
g.- ür 124b/17
g.- ür idi 127a/15, 176a/1
g.- ür 62a/9, 124b/19

girdāb: Far. burgaç, anafor
g.+ a 60b/12

girdür -: girdirmek, girmesini sağlamak
g.- diler 58b/9
g.- ür 66b/6

giriftār: Far. tutulmuş, tutkun, müptela
g. 54a/5, 132b/10
g.-ı ebedī 138a/5
g.-ı sermediye 167a/11
g.+ dur 106b/16
g. eyleye 127a/13
g. eyleyüp 151a/4
g. ideyim 152a/15
g. ola 117a/16
g. olanları 125b/5
g. olası 79a/16
g. olmuşlardur 138a/6
g. olmuşsuz 119b/10

- g. olur 80b/6, 145a/19
g. ve mübtelâ eyleye 183b/17
- giriftârlık:** Far.+T. tutkunluk,
müptelalık krş. giriftârlık
g. 108b/7
- giriftârlık:** Far.+T. tutkunluk,
müptelalık krş. giriftârlık
g. 77b/16, 110b/2, 148b/8,
175b/17, 175b/18, 176a/7,
186b/2
mu 'tî-i g. 95b/19
g.+ dür 188b/16
g.+ e 150b/15
g.+ im 197a/17
g.+ inde 114a/8, 199b/15
g.+ inden 83b/3, 110a/14,
114b/2, 155a/6
g.+ inüñ 132b/13
g.+ inüzde 197b/1
g.+ lerine 92a/17
- girizân:** Ar. kaçıcı, kaçan
g.-ı 'adl 3b/2
- girü:** yine, tekrar, sonra, artık, başka,
geri
g. 44b/7, 46b/11, 60a/19, 63b/9,
63b/10, 65b/16, 65b/17, 66a/7,
75a/6, 78a/derkenar üst,
84a/derkenar alt,
086a/derkenar yan, 89b/5,
102b/17, 105b/16, 106a/9,
115a/19, 120b/2, 128b/16,
129a/8, 130a/18, 130b/8, 171a/1,
172a/5, 176a/2, 176a/5, 201a/12
g. aldı 160a/19
g. alındı 82b/19
g. almayavuz 184a/7
g. alurlar 199b/4
g. döndürüp 19a/4
g. döne 140a/16, 164a/17
g. döner 157a/11
g. dönüp 92a/4, 160a/19,
174a/12
g. gel 76b/derkenar yan
g. geldi 86a/derkenar yan
g. geldüm 117b/11, 190b/14
g. gelmez 82a/derkenar üst
g. kıala 106b/13
g. kıalmışdur 97a/10
- g. kıalmışlardur 184b/13
g. kıapanup 15a/1
g. kıomaya 123a/3
- giryân:** Far. ağlayıcı, ağlayan
g. 88a/derkenar yan
g. ola 83a/9
g. olup 31a/9
- giryânlık:** Far.+T. ağlayıcılık
g. 107b/15
- giryeye:** Far. ağlama, ağlayış
g. 79b/18
g.-i ya 'küb 201a/1
- gısü:** Far. omuza dökülen sağ
g.-yı mübârekleri 12b/14
g.-yı müşkbüy idüp 12b/13
- git(d) -:** gitmek
g. 40a/4, 46b/5, 85a/derkenar
yan, 118b/6
g.- di 46a/9, 46b/8, 49b/15,
54a/12, 60b/11, 60b/12, 76a/9,
76b/derkenar yan, 77b/derkenar
yan,
080b/derkenar yan, 81a/derkenar
üst, 82b/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 88b/derkenar
yan, 160a/16, 174a/8, 174a/9,
200b/12
dünyâdan g.- di 82b/16
g.- diler 44a/14, 83b/derkenar
üst, 92b/5, 181a/9
g.- dügin 76b/derkenar üst
g.- düginde 9a/4, 191a/2
g.- dügüm 77a/derkenar üst
g.- dük 86a/5
g.- dükçe 11b/4, 30b/16
g.- dükçe 57a/4
g.- dükde 22b/8, 34b/10, 36b/16,
76b/derkenar alt, 79b/derkenar
üst, 154b/10, 189a/18
g.- dükdenşonra 10b/12
g.- düklerinde 18b/16
g.- düm 88a/derkenar yan,
92b/16
g.- düñ 79b/derkenar yan
g.- e 87b/3, 165a/14
g.- ecek olur isek 76b/derkenar
yan
g.- ecek 81b/derkenar yan

g.- ecekdür 131a/19
g.- eler 128a/12, 190a/4
g.- elüm 127b/19
g.- emem 53b/18
g.- emeyüp 146b/4
g.- emez 160a/19
g.- en 9a/8, 39b/4
g.- enler 161a/3
g.- enleri 84a/derkenar alt
g.- er 67a/5, 84a/derkenar yan,
187a/13, 187a/14, 200b/15
g.- erem 44b/10, 175b/8, 175b/10
g.- er idi 8a/15, 8a/16, 12a/2,
34b/11, 129a/3, 136a/12, 190b/8
g.- er idinüz 188b/17
g.- er idüm 190a/2
g.- er iken 8b/9, 9a/1, 56b/15,
58b/1, 79b/derkenar alt,
80b/derkenar üst, 80b/derkenar
yan, 81a/derkenar üst
g.- er ise 128a/12
g.- er isek 76b/derkenar alt
g.- erken 34b/7
g.- ersin 84a/derkenar üst
g.- erüm 80a/derkenar alt
g.- esin 133a/12
g.- ıcek 60b/9
g.- inüz 190a/3
g.- mege 77a/derkenar üst
g.- mek gerek 84a/derkenar alt
g.- mek 52a/15, 75b/17, 200b/11
g.- mekden 189b/14
g.- mekle 5b/12
g.- meñ gerek idün 81a/derkenar
yan
g.- mesinden 90b/derkenar alt
g.- meyince 85a/derkenar üst
g.- meyüp 62a/6
g.- mez 200a/17
g.- mezem 40a/5, 40a/7
g.- miş idüm 89b/derkenar alt
g.- miş ise 12a/6
g.- miş ola 68b/9
g.- miş 54a/3
g.- mişdür 83b/7, 176a/16
g.- se 80a/derkenar yan, 119a/9
g.- seler 14b/16

g.- üp 8a/8, 9a/8, 23a/11, 25b/4,
44a/18, 53a/18, 58b/11, 115a/16,
129a/17,
146b/1, 174b/7, 178b/12

giy -: giymek

g. 44b/2
g.- dügi 68b/8
g.- dükleri 12b/4
g.- dün 201a/6
g.- e 159b/13, 177b/8
g.- ecek 12b/6
g.- egelmişlerdür 140a/1
g.- er idi 129b/17
g.- er 44b/2, 161b/19
g.- erdi 34b/5
g.- eridi 129b/17
g.- erler idi 12b/11
g.- ersiz 118a/4
g.- inüz 67b/17
g.- mege 191a/7
g.- megi 132a/17
g.- mek vâki 'olmuşdur 12b/5
g.- mek 191a/11
g.- mem 44a/19
g.- memege 34a/18
g.- meyüp 126a/3
g.- mezdüm 44b/6
g.- miş idi 191a/19
g.- miş 116b/11
g.- mişem 76a/derkenar alt
g.- señ 191b/2
g.- señüz 130a/18
g.- üp 12b/9, 40a/15,
85b/derkenar yan, 90b/3, 90b/7,
120a/6, 126b/17, 126b/18,
130a/9,
174b/12, 174b/14, 176a/1,
177a/18, 189b/2

giydür -: giydirmek krş. giyür-

g.- esiz 118a/5
g.- üp 184a/7
g.- ürüz 183b/19

giydüril -: giydirilmek

g.- üp 16b/12
g.- ür 185a/18

giyecek(g): giyecek, elbise

g. 120a/19
g.+ idür 116b/11

- giymek:** giyim, kuşam
g.+ mekte 118b/11, 132a/16
- giyür -:** giydirmek krş. giydür-
g.- üp 177a/15
- gizle -:** gizlemek, saklamak
g.- mek 88b/6
- gizlen -:** gizlenmek, saklanmak
g.- düginde 44a/1
g.- üp 37a/3
g.- ürüz 32b/19
- gizlü:** gizli
g. 73b/11, 77b/19, 98b/13,
114a/2
g.+ de 59b/15
g. dutarlar 137b/5
- göç -:** yurt değiştirmek, hicret etmek
g.- üp 43b/8, 55b/5, 56b/10,
60a/13, 60a/15
- göç:** göç, hicret
g. idüp 60a/4
- gögercinlik:** Bodrum ilçesine bağlı bir
yerleşim yeri
g. 51a/11
- gögüs:** göğüs, sine
g.+ de 134a/18
g.+ inden 42b/7
g.+ ine 113a/15
g.+ ini 8b/4
g.+ ün 135a/10
- gök(g):** gökyüzü
g. 43a/14, 77a/7, 77b/14, 103b/1,
103b/4, 119b/3, 134a/13,
134b/9, 170a/2,
175a/17, 180a/1
g.+ de 140b/3, 189a/4
g.+ dedür 184b/16
g.+ den 10b/1, 43a/16,
47b/derkenar yan
g.+ e 7b/16, 9b/18, 14b/5, 63a/5,
83b/4, 140b/5
g.+ inden 71b/11
g.+ ine 71b/12, 147b/18
g.+ ini 124a/6
g.+ lerede 76a/derkenar üst
g.+ lere 57b/11
g.+ lerün 99b/10
g.+ ün 47b/derkenar yan, 91a/12
- gökçek:** güzel, sevimli
- g.+ i 121b/14
- gölge:** gölge
g. iderler idi 14b/15, 127b/8
g.+ si 14b/14, 34b/10
g.+ sidür 136a/4
g.+ sin 89a/4
g.+ sinde 92b/16, 144b/7,
174a/10, 178b/8, 187a/9
g.+ sine 174a/9
- gölgelen -:** gölge altına girmek
g.- üp 78b/derkenar alt
- göm -:** gömmek
g.- üp 19a/19
- gömlek:** gömlek
g. 146a/19, 191a/19
g.+ i 76a/derkenar yan, 128b/5,
146b/1
g.+ lerin 146b/2
- göndür -:** göndermek, ulaştırmak
g. 103b/4, 176a/3
g.- di 32a/11, 47b/derkenar üst,
49b/15, 49b/17, 55b/18, 56b/18,
78a/14, 81a/derkenar yan,
82b/derkenar alt,
083a/derkenar yan, 89a/derkenar
alt, 98a/12, 115a/6, 127b/15,
129b/1
g.- diler 40a/2, 55b/12, 57a/12,
78b/derkenar yan, 81a/derkenar
yan, 81b/12, 117b/8
haber g.- diler 82b/derkenar alt
g.- düği 19a/16
g.- düginde 34a/18,
48b/derkenar üst, 55b/14
g.- düñ 72a/11
g.- dükde 33b/18
g.- düklerinde 55a/16
g.- e 87b/19, 123a/14, 172a/10
g.- ecek olunur 88b/derkenar yan
g.- eler 175b/12
g.- elüm 130a/7
g.- eyim 80a/derkenar alt
g.- ildükde 54b/4, 55a/12
g.- ilmek 39b/2
haber g.- ilüp 54a/5
g.- medi 153b/14
g.- medün 81a/derkenar yan

g.- memek gerek 84a/derkenar alt
g.- mezler 96b/4
g.- miş idi 21b/19, 23a/3
g.- mişdi 27a/17
g.- mişdür 78a/7
g.- seņüz 80a/derkenar alt
g.- üņ 96b/2
g.- üp 26a/1, 31b/17, 32a/12, 33b/7, 38a/17, 39b/3, 49b/1, 52b/19, 55a/19, 55b/4, 55b/7, 56b/1, 60a/18, 82b/derkenar yan, 83a/derkenar üst, 85b/derkenar üst, 89b/derkenar üst, 115a/17, 115a/19, 129a/15
haber g.- üp 39a/10, 83a/derkenar yan
g.- ür idi 48b/derkenar üst, 88b/derkenar yan
g.- ür 88b/derkenar yan, 91b/16, 96b/13, 172b/12, 173a/5, 173a/9
g.- ürleri idi 129b/14

göndüril -: gönderilmek, ulaştırılmak
g.- üp 43a/9

göñ(ü): gönül, yürek, iç
g. 82a/8, 83b/13, 94a/11, 95b/5, 99b/13, 102b/15, 106a/17, 114b/16, 164b/8, 168a/19, 185a/2, 193b/8, 200b/8, 200b/12, 201a/2
g. bağlamaya 131b/9
g.+ de 84a/14, 86b/7, 94b/18, 103b/11, 184a/12, 191a/16
g.+ deki 76a/1
g.+ den 77b/6
g.+ i 82a/4, 84b/14, 106a/19, 117a/15, 164b/8, 184a/6, 191a/14, 192b/7, 194b/1
g.+ in 198a/6
g.+ inden 146b/18
g.+ ine 80b/5, 81b/derkenar yan
g. kalduralar 93b/3
g.+ lerede 78a/9
g.+ lerdür 148a/9
g.+ leri hoş olsun 113b/7
g.+ leri kan olmışdur 82b/13
g.+ leri 194b/7
g.+ lerinde 104a/15, 116b/18

g.+ lerini 135b/2
g.+ leriñüzi 184b/17
g.+ leriñ 121b/13
g.+ ümde 117b/3, 191a/17
g.+ üme 77a/derkenar üst
g.+ ümden 103a/5
g.+ ümüz 200a/13
g.+ üñ 88a/6, 90a/11, 106b/9, 119a/18
g.+ üñde 91b/2, 117b/1
g.+ üñüñ 184a/4

göñüllü: istekli

g. 147b/16

gör -: görmek

g. 11a/18
g.- di 45a/11, 45b/11, 45b/16, 76b/derkenar üst, 77a/derkenar yan, 77b/derkenar yan, 80b/derkenar yan, 81a/derkenar üst, 83a/1, 086b/derkenar yan, 88a/9, 88a/derkenar yan, 89b/10, 90b/derkenar üst, 105a/11, 120a/13, 128a/6, 130a/1, 154b/10, 174a/6, 174a/9, 174b/5, 189a/13, 189b/2
g.- dikde 78b/derkenar alt
g.- diler 28b/4, 76b/18, 84b/2
revā g.- diler 105b/16
g.- dügi 58a/10, 92b/17
g.- düginde 18b/4
g.- düginden 10b/3
g.- dügiñüzde 151a/12
g.- dügiñ 130a/7
g.- dügiñde 45b/2
g.- dükçe 17a/14
g.- dükde 34a/11, 34b/7, 37a/11, 39b/9, 47a/2, 47a/8, 71a/1, 81a/9, 86a/derkenar alt, 088b/derkenar yan, 113b/4, 129a/6, 153a/4, 154b/9, 154b/19, 160a/17
g.- düklerinde 36a/1
g.- düm 45b/15, 46b/3, 46b/6, 64b/13, 64b/18, 64b/19, 74b/18, 79b/derkenar alt, 83b/derkenar yan, 92b/17, 118a/18, 130a/9, 148a/5, 191a/4, 191a/18

g.- e 88b/15, 89a/12, 122a/9,
132a/6, 133b/6, 139a/11,
158a/13, 158a/16, 192b/9,
199a/1
cārī g.- e 88b/18
cāyız g.- e 131a/16, 162a/16
ednā g.- e 194b/16
efḍal g.- e 194b/15
revā g.- e 80b/17
g.- eler 157a/17
g.- elüm 154b/15
iş g.- emeyüp 56a/6
g.- emez 142a/17, 144b/7
iş g.- emez 142a/15
g.- en 23b/19, 41a/15, 44b/16
g.- enler 38a/4
g.- esin 82a/derkenar yan
g.- esiz 44a/11
g.- eydi 197a/13
g.- eydüm 45b/14
g.- eyim 77a/derkenar yan
g.- inür idi 83a/derkenar alt
g.- inüz 185b/13
g.- medi 10b/1
revā g.- mediler 94a/3
g.- medüm 81a/derkenar yan,
83a/derkenar yan
revā g.- medüm 81a/derkenar
yan
g.- mege 12a/2, 90a/derkenar
üst, 111b/12, 198b/17
g.- meğiçün 77b/derkenar yan
g.- mek 15a/7, 78b/derkenar yan,
79b/derkenar alt, 109a/5, 123b/5,
161b/6
g.- mekden 77b/7, 102a/1,
102b/9, 106b/11
g.- memegi 132a/15
revā g.- memiş idüñ 155a/5
g.- memiş 3b/1, 151a/17
g.- memişsiz 126a/8
revā g.- meñüz 97a/2
g.- meye idi 199b/10
g.- meye 85b/1, 109a/15,
132a/8, 132b/18, 145a/12,
163b/10
cāyız g.- meye 88a/13, 132a/7,
132a/15, 138b/18

lāyık g.- meye 188a/19
revā g.- meye 78b/18, 96b/10,
113b/19, 122a/7, 123a/5,
123b/14, 132a/6, 195a/16
g.- meyeceksin 80b/derkenar yan
g.- meyedüm 200a/7
g.- meyeler 89a/5, 136b/2
cāyız g.- meyeler 132b/2,
136b/13, 137b/13
yüz g.- meyeler 136b/2
cā'iz g.- meyesin 83b/derkenar
alt
revā g.- meyesin 120a/4
g.- meyince 6b/11, 132a/14
g.- meyüp 28b/5, 132a/7,
132b/1, 187a/9
revā g.- meyüp 113b/4, 137a/14
veca' ve cefā g.- meyüp 8b/5
yüz g.- meyüp 132b/1
g.- mez 119b/9, 120b/6,
143b/19, 167a/5
g.- mez iken 199a/4
g.- mezsın 75b/19
g.- mış ola 200a/19
g.- miş idüm 19a/2
g.- miş 90a/2
düş g.- miş 12a/5
g.- mişdür 8a/5, 31a/1, 44b/14,
44b/16
g.- mişem 126a/8
g.- mişemdür 36b/19
münāsib g.- miyorlar
77a/derkenar üst
cefā g.- seler 11a/13
g.- señ gerekdür 45b/2
g.- señ 54a/14
g.- üp 9a/6, 10b/12, 12b/16,
13a/4, 15a/6, 18b/17, 32b/18,
33a/2, 33b/2, 40a/14, 44b/9,
45a/7, 47a/10, 59a/6, 60a/15,
75a/11, 77b/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 81a/derkenar üst,
83a/derkenar alt, 86b/derkenar
yan, 88b/derkenar üst,
88b/derkenar yan, 90a/6,
90a/derkenar üst, 90b/derkenar
üst, 90b/derkenar yan, 98a/14,

103a/16, 120a/8, 122b/1, 129a/5,
136a/15, 138b/6, 146b/15,
151b/19, 163b/11, 174a/13
yüz g. -üp 120a/8
revā g.- üp 107a/8, 151a/2
g.- ür idi 14b/8, 14b/9, 28a/4,
83a/19
g.- ür idüm 19a/1, 117a/18
g.- ür iseñ 155a/7
cāyız g.- ür iseñüz 129a/11
g.- ür 45a/5, 69a/3, 75b/19,
76b/10, 84a/8, 88a/10, 94a/19,
117b/1, 153b/19, 187a/4
g.- ürem 175b/10
g.- ürlər 149a/7, 168a/12,
193a/19
g.- ürse 14b/8
g.- ürsen 75b/19, 82a/derkenar
alt, 162b/15
g.- ürsin 78a/derkenar yan
revā g.- ürsin 75b/derkenar yan
g.- ürüz 119a/14, 163b/12
göre: bir şey uyarınca, gereğince, göre
g. 34a/14, 35a/2, 78a/derkenar
yan, 79b/4, 111a/19, 115a/18,
119b/4, 136b/1, 158b/8,
177b/19, 189b/8, 193a/7, 193a/9
revā g. 158a/19
g.+ dür 15b/2
göri: Gürcistan'daki Gori şehri
k. 54b/2
görici: gören
g. 78a/4
muṭṭali^ç ve g. ider 109a/14
göril -: görülmek
g.- e 66b/19
g.- megin 83a/derkenar alt
g.- memişdür 83a/16
iş g.- meyüp 54b/4
görin -: görünmek krş. görük-, görün –
g.- ceye 61b/2
g.- di 109b/18
g.- e 187a/3, 187b/19
g.- ecek 12a/8
g.- mese 12a/5
g.+ mesi 78a/5
g.- meyüp 10b/13
g.- mez idi 10b/13, 14b/18

g.- üp 33b/9, 40b/10, 133a/3
g.- ür 80a/derkenar alt
g.- ür idi 43a/15, 80a/derkenar
yan, 83a/5
g.- ür 110a/15, 121a/3, 137a/5,
167a/16, 187a/11, 188a/6
g.- ürlər idi 14b/13
g.- ürlər 150a/16
görmeklik: görme duyusu
g. 199a/4
görük -: görünmek, gözükme krş.
görin-, görün-
g.- en 126b/17
görün -: görünmek
g.- di 87a/derkenar alt
g.- meye 157b/7
göstür -: göstermek
g.- di 9b/12, 198b/14
'acız yüzün g.- di 86a/derkenar
yan
kıyām g.- di 125b/19, 165b/18
g.- diler 45a/11, 54a/11
kıyām g.- diler 126b/1
vefā g.- diler 93b/4
g.- düklerinde 39b/10
g.- e 122a/19, 150a/6
iḳdām g.- e 108a/15
kıyām g.- e 150b/14
müsāra'at g.- e 88a/15
sa'y g.- e 125b/15
g.- eler 116b/8
ictihād g.- eler 87a/2
maḥbūb g.- eler 133a/14
kıyām g.- eyim 119b/19
g.- me 200a/16
g.- mek 78b/derkenar yan
ḥoş yüz g.- mek 78b/derkenar
yan
vefā g.- mekdür 163b/6
acı yüz g.- meye 113a/10
mübāhāt g.- miş ola 106b/6
yol g.- sünler 107a/3
g.- üñ 42b/4
kıyām g.- üñ 164a/16
g.- üp 39b/9, 85b/9,
85b/derkenar yan
iḳdām g.- üp 171a/12
kıyām g.- üp 111b/6, 166a/12

kıyām g.- ür 159a/15
g.- ürler 83b/8, 133a/2, 167b/17
kıyām g.- ürler 98a/16, 164b/5
g.- ürsin 162b/16
g.- üş 169b/16

göstüril - gösterilmek
g.- mesi 162a/19

göstürücü: gösteren
g. 167b/15

götür -götürmek
g. 89b/derkenar alt
g.- di 3b/15, 54a/9
g.- diler 45a/10, 46b/13, 47a/8,
76b/18, 127a/14, 154b/18
g.- düklerinde 37a/9, 58b/6
g.- e 88a/14, 159b/13, 174b/2,
187a/8, 196a/12
g.- eler 78a/13, 80a/derkenar alt,
119a/10, 124b/1, 124b/2
g.- emedi 77a/7
g.- emez 76b/derkenar yan,
77a/8
g.- ene 98a/12
g.- esin 84b/16, 89b/7
g.- eydün 45b/14
g.- eyim 191a/6
g.- mege 159a/7
g.- megin 127a/2
g.- mek 30b/19, 190b/19
g.- mesinden 190b/16
g.- meye 174b/2
g.- meyeler 139b/18
g.- meyesin 120a/6
g.- meyüp 34b/10, 122a/10,
156a/3
g.- mezler 71b/5
g.- mişdür 87a/16
g.- mişken 53b/17
g.- se 157b/7
g.- sünler 9a/18, 184b/16
g.- üp 8b/11, 8b/14, 8b/19, 9a/4,
10b/5, 17a/15, 18b/16, 45b/11,
54b/15, 56a/14, 56b/18, 59a/12,
76b/derkenar üst, 88b/derkenar
üst, 111b/8, 126b/10, 127b/9,
160a/16, 190a/13, 190b/18,
191a/2, 191a/4
g.- ür idi 8b/12, 126b/19, 191a/3

g.- ür 172a/6, 187a/12
g.- ürleri idi 13a/2, 137a/1
g.- ürleri 200b/14
g.- ürsen 84b/17

götüril -: götürülmek
g.- megin 56a/6
g.- mişdür 154b/14

gövde: gövde
g.+ sin 24b/17

göz: göz
g. 61b/2, 87b/10, 87b/17,
101b/18, 101b/19, 102a/4,
105b/6, 106b/11, 134b/13,
142a/17, 151b/12, 166b/4,
170b/19
g. açdurmayup 58b/10
g.+ de 184a/12
g.+ den 170b/19
g.+ dür 84b/derkenar yan
g.+ e 77b/6
g.+ i 67a/13, 68b/12, 96b/7,
110a/1, 134a/13, 134b/9,
151b/12, 175a/15, 193a/19
g.+ in 48b/derkenar üst, 82a/4,
101b/19, 102b/8, 120b/16,
145a/7, 177b/1
g.+ inde 187b/19, 196b/9
g.+ inden 83b/derkenar üst,
120b/6
g.+ ine 61b/3, 61b/5,
76b/derkenar yan, 90a/12,
116b/8, 187b/19
g.+ ini 38b/13
g.+ inün 83a/4, 91a/13, 177a/17
g.+ iyle 163b/11
g.+ lerden 170b/18
g.+ leri 14b/11, 29b/11, 32b/8,
44b/16, 53b/16, 59a/18,
76b/derkenar üst, 187a/4
g.+ lerile 44b/14
g.+ lerin diküp 79b/derkenar yan
g.+ lerin 43a/16, 109a/17,
138a/9, 145a/9, 200a/13
g.+ lerinden 19b/2, 83b/11,
91a/7, 175b/16, 184a/9
g.+ leriñüzi 17a/3
g.+ lerün 134b/9
g.+ üm 83a/6, 90b/9

- g.+ üme 44b/16, 83a/7
g.+ ümüze 54a/4
g.+ üñ 44b/14, 134b/11,
134b/12, 200b/4
g.+ üñe 84b/16, 143b/11
g.+ üni 11b/1
rūḥ ve g. ve ādem olana 87b/6
- gözcü:** gözetleyen
g.+ ler 84b/derkenar üst
- gözet(d) -:** gözetmek
g.- e 115b/9
g.- meyüp 84b/11
g.- üp 87a/derkenar üst, 99a/2
g.- ür 102a/3
- gözlü:** gözü olan
g. 41b/1
- gözsüz:** gözü olmayan
g. 78a/4, 88a/1
g. kör kıpırapara 80a/6
- ğubār:** Ar. toz
ğ. 3b/15
ğ.-ı ārā-yı fāsıde 106a/17
ğ.-ı āsāmı 183b/19
ğ.-ı ğayret-i zulmetinden 143b/1
ğ.-ı hıkd 153b/6
memleket-i ğ.-ı semm 3a/10
ğ.-ı tārī idüp 58a/14
ğ.+ ı 138a/7, 145a/12
ğ.+ ından 88b/9, 102b/15
meyl-i ğ.+ ından 107b/8
āsām-ı ğ.+ larından 2b/5
- ğufrān:** Ar. bağışlama
ve'l-ğ. 50b/17
müstahakk-ı ğ. kılup 181b/3
- ğül:** Ar. hortlak, şeytan
ğazab-ı ğ.+ ma 196a/5
ğ.+ inüñ 196a/14
- ğulām:** Ar. köle
ğ.+ ı 118b/6
ğ.+ ları 90b/16
ğ.+ larıyla 120a/11
- ğunūde:** Far. uyumuş, uyuklamış
ğ. 199b/17
- ğurbet:** Ar. yabancı diyar
diyār-ı ğ. idüp 49a/12
- ğurre:** Ar. bir ayın ilk yirmi dört saati
ğ.-i ramazān olduğda 17b/7
- ğurūb:** Ar. bir gök cisminin batıda
görünmez olması, batması
ğ.-ı āfitāba 101b/16
- ğurufāt:** Ar. köşkler
ğ.-ı cennātdan 179b/19
ğ.+ uñ 180a/1
- ğurūr:** Ar. gurur, kibir
ğ. 194b/1
ğ.-ı salṭanatdan 82a/derkenar alt
ğ.-ı terdāmenleri 82a/10
dār-ı ğ.+ dan 54b/5, 60b/6
dārū'l-ğ.+ dan 51a/4
sarāy-ı ğ.+ dan 53a/11
- ğusl:** Ar. yıkanma, abdest
ğ. 103a/5, 114b/3
ğ.+ e 64a/4
ğ. eyleye 73a/7
ğ.+ i 64a/3
ğ. idüp 30b/18
ğ.+ idür 172b/8
ğ.+ inde 64a/3
ğ. itdügün 64a/6
- ğuşn:** Ar. ağaç dalı?
ğ. ve setr eyleye 166b/6
- ğuşşalu:** Ar.+T. kederli, kaygılı, tasalı
ğ. ola 115b/8
ğ. olur ise 115b/8
- ğuşūnluk:** Ar. dallar; çizgiler
ğ. ola 134b/4
- ğūşe:** Far. köşe, bucak
g. 59b/16, 59b/17
- ğūşzed:** Far. kulağa ilişen, kulağa gelen,
işitilen
g.-i 'ām ve ḥavāşş olduğda
53b/19
- ğūyā:** Far. sanki, diyelim ki
g. 3b/6, 40a/18, 54a/13, 59b/5,
98a/9, 201a/8
g. olur 89a/9
- ğuzāt:** Ar. gaziler
ğ.-ı müctehidīn 58b/18
ğ.-ı müslimīnün 57b/8
ğ.+ a 54a/13
- ğüç:** güç, kuvvet, takat
g. 108b/1
g.+ dūr 122a/11
çetin ve g. gelüp 80b/4
- ğüçlü:** güçlü, kuvvetli

g. idi 48b/derkenar üst

güdāhte: Far. erimiş

g. itmişlerdür 95b/4

güdāz: Far. söz, lakırdı

g. eyleye 177b/6

sūz u g. eyleyüp 58b/18

güftār: Far. söz

ṭūṭī-i g. 2b/9

güher: Far. mücevher

g. 5b/12

güher-bār: Far. cevher yağdıran

baḥr-i zamīr-i g. 2a/8

gül -: gülmek, tebessüm etmek

g. 3b/4, 52a/3, 60b/9, 200b/15

şāḥ-ı g. 52a/2

g.-i nevbahār 60b/5

g.- er 41b/1

g.+ i 84b/derkenar yan

g.+ leridür 99b/13

g.- medi 83b/4

g.- mekten 117a/1

g.- mesin 74a/5

g.- meyüp 12a/8

yüzine g.- meyüp 82b/derkenar yan

g.- üp 12a/9, 78a/derkenar yan

gülbün: Far. güllük krş. gülzār

g.+ i 60b/9

güldür -: güldürmek

g.- diler 26b/19

g.- e 161b/11

güle: Mersin ilinin Tarsus ilçesine

bağlı bir yerleşim yeri

g. 51b/5

gülşen: Far. gül bahçesi

dāmān-ı g. 4a/8

nihāl-i g. 52a/2

g.+ i 4a/9

güüzār: Far. güllük, gül bahçesi krş.

gülbün

g.-ı vezāretde 3b/3

g.-ı vücūd olmuş 3b/4

gümān: Far. zan, sanma, sezme

g. 87a/derkenar üst

g. eyledügin 157b/11

g. eyletme 168a/16

g. eyleye 149b/3

g. ider 84a/2

g. itdiler 105b/13

g. itmeye 92a/14

güm-rāh: Far. yolunu şaşırılmış, yoldan ayrılmış

g. 99b/9, 149a/5

g. oldılar 105b/16

g. olmuşlardur 107a/2

gümürş -: mırıldanmak

g.- üp 53b/12

gümüş: gümüş madeni

g. 38b/9, 127b/5, 131b/13,

156a/19, 159b/14, 160b/17,

161b/4

g.+ den 36a/2, 127b/1, 127b/3

g.+ i 91b/12

g. idi 20b/4

gün: gün

g. 8a/14, 8a/19, 9b/11, 10a/19,

11b/6, 12a/5, 16a/19, 16b/1,

17b/14, 18a/8, 18a/10, 18b/1,

19b/1, 20a/17, 20b/14, 22b/9,

25b/3, 29a/10, 30a/17, 30b/18,

34b/7, 34b/12, 36a/16, 36b/19,

38a/1, 38b/19, 39a/1, 39b/16,

40a/8, 42b/9, 42b/11, 42b/17,

42b/18, 46a/9, 47b/2, 52a/17,

53a/18, 53b/7, 55b/6, 56a/5,

56b/4, 56b/6, 56b/11, 57a/11,

57a/18, 57b/12, 58b/12, 59a/3,

059a/13, 59b/18, 60b/2, 61a/6,

62b/7, 63b/6, 65b/13, 70b/7,

71b/7, 74b/7, 74b/17, 75b/7,

75b/derkenar üst, 75b/derkenar

yan, 76a/derkenar üst,

76a/derkenar yan, 76b/derkenar

üst, 76b/derkenar yan,

77a/derkenar yan, 77b/derkenar

yan, 77b/derkenar alt,

78a/derkenar üst, 78a/derkenar

yan, 78a/derkenar alt,

79a/derkenar üst, 79a/derkenar

yan, 79b/derkenar üst,

80a/derkenar yan, 80b/derkenar

üst, 81a/derkenar üst,

81b/derkenar yan, 82a/derkenar

alt, 83a/5, 83b/derkenar yan,

85a/derkenar üst, 85a/derkenar

yan, 85b/derkenar üst,

86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan, 87a/derkenar yan, 087a/derkenar alt, 87b/derkenar üst, 88a/derkenar üst, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 89a/derkenar üst, 89a/derkenar alt, 89b/derkenar yan, 90b/derkenar üst, 97b/12, 097b/13, 101a/6, 101a/7, 101a/11, 101a/19, 103a/15, 105a/9, 105a/13, 107b/2, 107b/12, 109a/7, 111a/17, 113a/14, 113b/13, 115a/4, 117a/19, 118a/18, 118b/3, 119b/11, 119b/16, 120a/19, 120b/11, 122b/11, 127a/1, 127a/6, 127a/7, 127a/16, 127b/11, 128a/16, 128a/18, 128b/4, 128b/14, 129a/4, 129a/10, 129a/17, 129b/19, 130b/17, 131b/5, 132b/13, 135b/15, 138a/19, 143b/17, 154b/10, 168b/10, 169a/2, 172b/12, 174a/5, 175b/6, 176a/2, 178a/18, 179a/10, 179b/5, 181a/10, 182b/4, 188b/15, 190a/2, 192a/10, 192b/11, 192b/18, 194a/19
g.+ de 6a/11, 12a/17, 13a/3, 25a/5, 30b/18, 33b/13, 40b/6, 54a/14, 62b/7, 65a/13, 67a/5, 78b/derkenar alt, 81b/derkenar yan, 103b/4, 107b/3, 116b/18, 117a/10, 117b/6, 118a/13, 127a/17, 130b/14, 138a/2, 138a/18, 164a/6
g.+ deki 119a/17
g.+ den 8b/11, 39b/1, 60b/3, 78b/derkenar alt, 81a/derkenar üst, 83a/10, 117b/3, 126b/17, 139b/13, 149a/6
g.+ dür 18a/12, 43a/11, 71b/2, 128a/8, 128a/9, 181a/10
g.+ e 8a/5, 37a/16, 38a/5, 43a/13, 71b/5, 78b/derkenar alt, 83b/derkenar alt, 84a/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88a/derkenar yan, 142a/7

g.+ i idi 18a/9, 18a/14, 18a/17, 38b/19, 59a/19
g.+ i 7b/12, 18a/7, 18a/8, 18a/9, 18a/13, 19a/18, 19b/19, 31a/3, 33b/8, 37a/2, 37a/18, 38b/4, 38b/19, 39a/14, 40b/8, 43a/2, 46a/8, 58b/7, 58b/8, 60a/3, 60a/12, 60a/15, 73a/7, 74a/15, 79b/derkenar alt, 81b/derkenar yan, 83b/derkenar yan, 91b/14, 130a/9, 130b/4, 131b/5, 175b/13
g. idi 31a/12, 37b/5, 88b/derkenar üst
g.+ idür 71b/19
g.+ in 132b/15, 195a/16
g.+ inde 12b/5, 39a/19, 66a/16, 67a/14, 75b/derkenar alt, 76a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 84b/8, 88a/15, 96a/10, 102b/10, 104b/19, 108b/8, 110a/5, 116a/1, 119a/2, 124b/13, 131b/12, 178a/16, 182b/1, 186a/14, 186b/1, 187a/2, 198a/6
g.+ inden 76a/2
g.+ ine 69b/18
g.+ inün 6a/8, 138a/17, 155a/6
g.+ ler 9b/4, 10b/17, 70b/7, 71b/3, 110a/12
g.+ lerde 6a/9, 53b/16, 58a/8, 71b/4
g.+ lerdeki 91b/14
g.+ leri 101a/18
g.+ lerinde 7b/15, 12b/6, 130a/17, 130b/12, 160a/6, 160b/16
g.+ ün 101a/14, 145a/9, 176a/4, 176a/5
g.+ üne 120a/19
günāh: Far. hata, günah
g. 74b/13, 107b/13, 116b/4, 122b/10, 151b/15, 200b/5
g.-ı kebāyir 17b/13
g.+ a 86b/9
g.+ da 102b/12
g.+ dan 83a/3
g. eyleyeler 151a/16
g.+ ı 61b/18, 73b/2, 125b/1, 151b/18

- g.+ im 83a/17
g.+ in 101a/15, 135b/18
g. ider 151b/19
g. işledi 73b/2
g. işledüm 73b/1
g. işlese 73a/19
g. itdi ise 122b/11
g.+ lar 64a/18
g.+ lara 74a/6
g.+ lardan 68b/4, 73a/19
g.+ ları 61a/12, 61b/18, 64b/1,
64b/2, 64b/3, 64b/4, 64b/6,
70b/8, 72b/17, 104b/9, 137b/8,
179a/8
g.+ larımıza 83a/2
g.+ ların 73a/10, 101a/14,
135b/18, 137a/18, 137b/3,
143a/10
g.+ larına 74b/13
g.+ larından 73a/19
g.+ larını 65a/1
g.+ ların 88b/derkenar yan
g.+ uñ 201a/9
g.+ uñdan 78b/derkenar yan
g.+ uñı 80a/derkenar üst
g. ve cürm idicilerdür 72a/10
- günāh-kār:** Far. günah işleyen krş.
güneh-kār
g. 88b/8
g.+ am 59b/2
- günāhlı:** Far.+T. hatalı, günah sahibi
g. 73b/1
- günāhsız:** Far.+T. hatasız, günahı
olmayan
g. 82b/16
- gün-be-gün:** günden güne
b. 53b/10, 55a/10, 53b/14
- gündüz:** günün sabahtan akşama kadar
süren aydınlık bölümü
g. 14b/8, 53b/9, 56a/12, 58b/10,
75b/derkenar yan, 75b/derkenar
alt, 105a/5, 118b/13, 197b/19
g.+ de 123a/13
g.+ inde 71b/1
g.+ ler 62a/6, 179a/18
g.+ lerde 61a/11, 72b/10
- güneh-kār:** Far. günah işleyen krş.
günāh-kār
- g.+ larına 91a/1
g.+ uñ 199b/18
- güneş:** güneş krş. āfitāb, hūrşīd, mihr,
şems
g. 8a/15, 37b/3, 43a/13, 86a/5,
86a/6, 104b/9, 150a/14, 150a/15,
169b/2
g.+ de 68b/12
g.+ den 162b/6
g.+ in 140a/15
g.+ inüñ 200a/10
g.+ üñ 43a/13
- günlük:** üzerinden gün geçecek
g. 94a/19
- gürcistān:** Gürcistan
g. 52b/17, 55b/14
g.+ a 55b/14
- güreş -:** güreşmek
g.- dükde 12a/12
- güreşçi:** güreş yapan, güreşen kimse,
pehlivan
g.+ ler 12a/12
- gürizān:** Far. kaçan, kaçıcı
g.+ sın 120a/9
- gürüh:** Far. topluluk, zümre, bölük
g. 163b/1, 184b/12
g.-ı me'ānda 3b/2
g.-ı peyember-i mürsel 2a/4
g.+ a 178b/12, 187a/5
g.+ uñ 150a/13, 170a/2, 191b/16
- gürz:** Far. büyük demir topuz
g. 155a/1
- güstāh:** Far. saygısız, kaba, terbiyesiz
g. iderler 159b/18
- güşād:** Far. açma, açılma
g.+ ı 57a/3
- güşāde:** Far. açılmış, açık, şen, ferah
g. dutup 137a/2
g. eyleyüp 178b/10
- güşūde:** Ar. açılmış
g. itmedükleri 59b/12
- güyān:** Far. söyleyen
g. olduğın 6a/7
- güzel:** güzel
g. 33b/13, 79b/derkenar alt
- güzelhişār:** Aydın ili
g. 51a/11
- güzer:** Far. geçme, geçiş

g. 109a/7, 109a/8
güzer-gâh: Far. geçit
g.+ ı 78a/11
güzide: Far. seçkin, seçilmiş, saygın
g. 56b/1, 57a/13, 60a/2
yegâne-i devrân-ı g.-i âl-i
‘osmân idi 52b/1
g.-i âl-i ‘osmân es-sultân ibnû’s-
sultân 3a/2
g.+ lerin 53b/13
güzin: Far. seçkin, seçilmiş
aşhâb-ı g. 4b/13
şerik-i ecr-i aşhâb-ı g. 3a/8
çehâryâr-i g.+ den 29a/5

H

hâb: Far. uyku
h. 193a/15
h.-ı ğâfletden 80b/derkenar üst,
149a/10
h.+ dan 117a/19
habâb: Ar. hava kabarcığı
h.-ı rızkını 1b/9
habâl: Ar. düzensizlik, bozulma
tıynet-i h. 79b/16
tıynet-i h.+ den 79b/15
habâset: Ar. kötülük, alçaklık
bâṭın-ı h. 135a/4
h.-i buhl 187a/8
h.-i buhliden 94a/11
h.-i rütbe 19b/9
h.-i sirişeleri 59b/11
serây-ı h.-i shevâtdan 100a/19
h.+ i 91a/5, 116b/3
uşul-i h.+ i 193b/6
h.+ ile 150b/5
h.+ inde 109b/1
h.+ inden 107b/19
âsar-ı h.+ inden 109b/16
habâyiş: Ar. kötülükler
‘âciz-i h.-i cehl 188b/2
vi‘â-yı h.+ de 193b/19
habbe: Ar. tane, zerre
h. 201a/7
haber: Ar. haber, bilgi
h. 39b/8, 53b/19, 56b/13,
58a/14, 59a/9, 76a/derkenar yan,

78b/derkenar yan, 83a/derkenar
alt, 85b/derkenar yan,
89b/derkenar yan, 111a/7,
120a/1, 149a/8, 158a/13
ehl-i h. 116a/8, 117a/13
h.-i ‘adlin 3b/7
h.-i ğam 13a/12
h.-i meserret 13a/11
h.-i şehâdet 40b/4
h.-i zafer 33b/10
h.+ dar ve agâh ideler
47b/derkenar yan
h.+ de 48b/16, 81b/derkenar yan,
83a/3, 83a/12, 84a/derkenar yan,
90a/2, 90b/18, 95a/5, 95a/13,
098b/18, 103a/5, 105a/17,
109b/16, 113a/14, 113b/6,
115a/5, 115a/15, 120a/10,
123a/18, 125b/19, 126b/8,
127a/1, 127a/13, 132b/14,
133b/9, 135b/2, 136b/2, 136b/9,
136b/17, 138a/13, 138b/11,
138b/19, 139b/1, 161a/14,
184b/14, 189a/12, 190a/16,
190b/10, 191a/11, 192a/10,
194b/2, 195a/12, 200a/9
h.+ den 79a/derkenar üst
h. gelmegin 55b/3, 58a/9
h. göndürdiler 82b/derkenar alt
h. göndürülüp 54a/5
h. göndürüp 39a/10,
83a/derkenar yan
h.+ i ola 86a/derkenar alt
h.+ i olmadı 121b/3, 121b/4
h.+ i 17a/15, 35b/19, 57a/14,
80b/derkenar üst, 82a/13,
87a/derkenar üst, 106b/17,
110a/16, 128b/1,
131b/5, 148b/13, 170a/18
h.+ im 39b/11
h.+ in 52a/17, 53b/17, 157b/8
h.+ inçüz 149b/15
h.+ ler 49b/17, 78a/6,
86b/derkenar yan
h.+ leri 106b/19, 110a/11
h. alup 59a/5
h.+ üm 78b/derkenar yan
h.+ üñ 39b/12, 94b/18

h. vir 63b/7, 64a/16, 75b/12, 75b/15, 75b/17, 76a/2, 102b/1, 164a/13
h. viridi 66a/11
h. virdiler 129a/6
h. virdüğünde 90a/derkenar alt
h. virdükde 39a/2, 174b/6
h. vireler 77a/5
h. vireyim 137a/17
h. virmegin 8b/13
h. virmişdür 22b/12, 83a/8, 107b/15
h. virse 110a/17
h. virsün 131a/5
h. virüp 6a/10, 9a/3, 37a/9, 44b/11
h. virür 127a/15, 140a/12, 143b/18, 150b/13
h. virürler 86b/derkenar yan
haber-dār: Ar.+Far. haberli krş. haberlü
h. eylesesin 90a/derkenar alt
h. eyleyüp 160a/14
h. ola 86b/derkenar üst
h. oldılar 106b/19
h. olmadı 127a/13
h. olmağ gerekdür 86a/derkenar alt
h. olmasının 86b/derkenar üst
h. olup 113b/9
h.+ sını 86a/derkenar yan
haberlü: Ar.+T. haberli krş. haber-dār
h. 106b/1
habeş: Ar. Etiyopya, Habeşistan
h.+ den 22b/5
habeşî: Ar. Habeşistan halkından olan kimse
cāriye-i h. 28a/9
habīb: Ar. sevgili, dost
h. 47b/derkenar alt
h.-i müretteb-i gāfūr 2a/1
h.+ i 82b/derkenar yan
h.+ ine 183a/10
h.+ üñ 44b/1
habībe'llah: Ar. Allah'ın sevgilisi, Hz. Muhammed krş. habību'llah
h. 63b/9, 102b/4, 152a/11

habību'llah: Ar. Allah'ın sevgilisi, Hz. Muhammed krş. habībe'llah
h. 7a/1,
hazret-i h. 62b/16
h.+ dur 74b/1
habīs: Ar. kötü, pis krş. habīse
h. 39a/17
nefs-i h.-i bende 187b/17
h.+ in 186a/1
cism-i h.+ in 186a/6
vücūd-i h.+ in 108a/9
habīse: Ar. kötü, pis krş. habīs
ahlāk-ı h. 125b/10, 198a/12
evşāf-ı h. 148b/15
nüfūs-ı h. 188b/12
şecere-i h. 187b/10
nüfūs-ı h.+ leri 84b/12
nüfūs-ı h.+ lerin 186b/4
habl: Ar. ip
h.+ i 146b/6
habs: Ar. hapis, tutma
h. 85b/derkenar yan, 88a/4
hevā-yı h.-i nefsanī 82a/12
h.-i nefsdür 176b/11
h.-i tabī'at 175a/17
h. eyledi 46a/11
h. eylesesin 39b/8
h.+ i 99b/19, 176a/10
h. itmiş olmağın 39a/12
h. oluna 79a/derkenar yan
h. olur 70b/7
hābūr: Osmanlı'da bir sancak, Şırnak'ta bir yerleşim yeri
h. 35b/6
hacālet: Ar. utanma, utanç
h. 95b/10, 96b/14, 122b/18, 130b/11
h.+ le 174b/5
tevbe ve nedāmet ve havf ve hayā ve h. ve şikestelik eyle 88b/7
hacāmat: Ar. kan alma
h. 167a/8
h.+ dan 167a/7
hacāt: Ar. ihtiyaçlar
erbāb-ı h. 190a/8
erbāb-ı h.+ a 34a/18

‘arż-ı h. idüp 17a/13
hacc: Ar. İslam’ın beş şartından biri,
 hac
 h. 4a/14, 16a/12, 17a/11, 36a/7,
 60b/13, 71b/16, 76a/17, 76a/19,
 76b/derkenar alt, 77a/derkenar
 üst, 102b/2, 112a/12
 emirü’l-h. 27b/5
 h.-ı ekber 95a/3
 h.-ı şerif 6a/6, 54b/12,
 77a/derkenar üst
 h.-ı şerife 89b/derkenar alt
 h.-ı şerifin 71b/18
 h.+ a varmak 38a/11
 h.+ a varup 34b/1
 h.+ a 43b/12, 70a/6, 75b/17,
 76b/derkenar yan, 200b/11
 h.+ da 72a/2
 menāsik-i h.+ da 26a/9
 mevsim-i h.+ da 26a/9
 zamān-ı h.+ da 34b/2
 h.+ dan 70a/6, 178a/17
 h.+ dur 76a/18
 menāsik-i h.+ dur 72a/4
 h. eylemişdür 42b/15
 h.+ ı 45b/11, 72a/1,
 76b/derkenar alt, 77a/derkenar
 üst, 77a/derkenar yan
 menāsik-i h.+ ı 72a/5
 h.+ ın 76b/derkenar alt
 h. itdüm 89b/derkenar alt
 h.+ larımuñ 77a/derkenar yan
 h.+ uñ 76b/derkenar yan,
 77a/derkenar üst, 77a/derkenar
 yan
haceb: Ar. gırtlak
 tağayyür-i h. 141a/13
 h.-i nefsanî 170b/4
hacer: Ar. taş
 h. 9b/19
 h.-i mübāreki 9a/17, 9a/19
 h.+ü’l-esved-i mübāreki 9a/16
hacet: Ar. ihtiyaç, lüzum; arzu, istek
 h. 148a/2, 158b/3, 158b/10,
 159a/6, 164b/9, 170a/15, 171b/4,
 187b/6
 erbāb-ı h. 93b/19

tekellüme-i h. 12a/10
 kazā-yı h.+ de 121b/12
 kader-i h.+ den 131b/10, 171b/6
 kadr-i h.+ den 90a/15, 161a/17
 erbāb-ı h.+ e 12a/15
 kazā-yı h.+ e varsalar 15a/1
 kazā-yı h.+ e varup 192b/11
 h.+ i 81b/derkenar yan, 132a/12,
 187b/6
 kazā-yı h.+ i 137b/12
 h.+ im 131b/17
 h.+ in 62b/8, 78b/derkenar yan,
 80a/4, 80a/11, 123a/3, 132a/9,
 132a/14, 132a/15, 148a/2
 müstahakk-ı h.+ ine 146a/9
 h.+ ini 81b/derkenar alt
 h.+ leri 98b/17
 kazā-yı h.+ lerin 164b/2
 h.+ leriñüz 182b/3
 h. olduça 113b/11
 h. olmayup 168a/1
 h.+ üñ 103a/17, 174b/12
hacı: Ar. hac ibadetini yerine getirmiş
 Müslüman
 h. 90a/derkenar üst
 h.+ ları 177b/12
 h.+ larıdurlar 142b/8
hacib: Ar. vezirler veya âmirler
 h.+ i 147a/3, 147a/7
 kerem-i h.+ leri 147b/12
 h.+ leridür 100b/7
haciz: Ar. ayıran, bölen
 h.-i mañbübāt-ı nefsi 109a/18
hacil: Ar. utanmış
 h. olup 90a/derkenar yan
haclet: Ar. utanma, şaşırma
 meftün-ı deryā-yı h. olacaqdurlar
 175b/14
hacm: Ar. hacim
 mānend-i h. olan 7b/19
hacr: Ar. birine bir şeyi yasak etme
 h.+ ı 162a/2
hadāset: Ar. tazelik; gençlik
 h. 82a/derkenar alt
hadd: Ar. sınır, hudut; insanın değeri
 h. 15b/8, 34b/19, 76b/derkenar
 yan, 156b/7, 158b/19
 ‘uķūbet-i h. 157a/12

- h.-ı 'ind-allah delāyil-i 'aqlı
105b/19
- h.-ı tebzīrde 114a/12
- h.-ı zānī 36a/19
- h.-ı zātında 53a/15, 56a/10
- h.-i bulūğa 82a/derkenar yan
- h.-i bülūğa 117a/13
- h.-i efzūmı 80a/derkenar yan
- h.-i firāka 182a/10
- h.-i i 'tidāl 117a/4, 146b/9
- nafaqa-i h.-i i 'tidālde 114a/11
- h.-i i 'tidāldedür 106a/7
- h.-i i 'tidāldür 195b/10
- h.-i i 'tidāle 169a/11
- h.-i i 'tidālidür 146a/4
- h.-i i 'tidālin 150a/3
- h.-i i 'tidālinden 113b/13
- h.-i laħde 147a/11
- h.-i ri'āyetinden 107a/15
- h.-i sa'de 173a/4
- h.-i ta'līme 116b/13
- h.-i temīze 116b/5
- h.-i teşkīl 169b/14
- h.-i tıs'inden 49b/3
- h.-i va'd olunmaz 15a/5
- h.-i vasa'tı maħmūddur 195b/7
- h.-i vasa'tdur 146a/11
- h.-i vuşūla 142a/9
- h.+ e 48a/4
- i 'tidāl-i h.+ ında 106a/12
- h.+ inden 105b/9, 169b/13
- h.+ ine 34b/19, 69a/9, 105b/10
- istikāmet-i h.+ ine 108a/1
- h. olunması 87a/5
- h. urmaq 34b/13
- ta'riż veyā h. ururum 158b/17
- hadden:** Ar. değer olarak, sınır olarak
h. 7a/17, 14b/12, 26a/6, 114a/2,
187b/11
- darb-ı h.+ den 159a/5
- hadem:** Ar. hizmetçiler
h. 75b/derkenar yan, 76a/9,
79a/derkenar alt, 91a/13,
155b/16, 193a/7
- serāy-ı h. 90b/14
- hadesān:** Ar. talihsizlik
h. 77b/3
- şevāyib-i h.+ dan 143a/4
- hādī aşer:** Ar. on birinci
h. 68a/7, 139b/18
- bāb-ı h. 4b/8
- hādī:** Ar. kılavuz, rehber
meķāmi '-i cefā-yı pīr-i h.
194a/18
- h.-i rāh-ı hidāyet 91a/10
- hādīm:** Ar. hizmet eden, hizmetçi
h. 78a/derkenar alt, 78b/derkenar
üst, 190b/9, 190b/10
- h.+ i 144a/11, 173b/2, 173b/3
- h.+ü'l-ħarameyni'ş şerīfeyn
2b/16
- h.+ üñ 78a/derkenar alt,
87a/derkenar alt
- hadīs:** Ar. Hz. Muhammet'in söz ve
davranışlar h. 21a/9, 78b/7
- murād-ı ehl-i h. 79a/6
- h.-i haķķāyıkından 159b/16
- h.-i ķudsīde 197a/17
- h.-i mevķūf 189b/7
- h.-i nebevī 46a/19
- lafz-ı h.-i nebevī 85a/1
- h.-i nebevīde 100a/9, 156b/13
- h.-i rabbānīde 144b/4
- h.-i şahīħ olup 24b/3
- h.-i şahīħ 25b/18, 43b/16
- h.-i şerīf olup 13a/14
- h.-i şerīf 8b/9, 17b/3, 17b/19,
21b/16, 22a/9, 22a/13, 24b/4,
27b/19, 29a/4, 36a/9, 45b/13,
46a/17, 76a/12, 76b/11, 78b/7,
85a/6, 136b/11
- h.-i şerīf-i nebevī 94b/16
- h.-i şerīf-i nebevīde 154a/13
- h.-i şerīfde 28b/2, 77a/derkenar
yan, 96b/16
- h.-i şerīfdür 20a/4
- h.-i şerīfi 14b/10, 24a/6, 45b/17
- h.-i şerīfde 29a/5
- h.-i şerīfle 16a/6
- h.-i za'if 7a/5
- h.-i za'ifle 7a/7
- 'ilm-i h.+ de 26b/14

- kütüb-i h.+ de 20a/3, 21b/5,
21b/16, 22a/18, 25b/17, 41a/14
h.+ dür 22a/18
h.+ i 15b/10, 16a/16, 16a/17,
24a/8, 24a/14, 30a/9
h.+ ile 7a/10, 15b/3, 29a/12
h.+ ini 30b/4
h.+ le 159b/7
h.+ ler 79a/16
lafz-ı h.+ lerde 79a/16
h.+ lerden 41a/13
h.+ ümi 45b/7
h.+ üj 87a/derkenar yan
- hādīs:** Ar. meydana gelen
h. olan 102b/19
- hādīse:** Ar. olay
h. 153a/1
h.+ de 121a/6
- hādiyen:** Ar. doğru yol göstererek
h. 176b/6
- haḍramūt:** Yemen’de bir şehir
h. 27b/1
- hafa:** Ar. gizli olma, gizlilik, kapalılık
āsar-ı bürüzāt-ı h.+ yı 181b/2
- hafīyeten:** Ar. gizli, saklı olarak;
gizlice
h. 6b/17
- hafız:** Ar. Kur’an-ı Kerim’i ezberleyen
kimse
h. 87a/19
h.-ı hāzin olalar 171a/4
h.-ı kur’ān olanlardan 31b/4
h.+ ın 171a/3
h.+ uş 171a/6
- hafıza:** Ar. bellek
kuvvet-i h. 141b/17, 141b/19,
142b/3, 171a/8
kuvvet-i h.+ sı 170b/15
- hafī:** Ar. gizli, sır, saklı
fazāyih-i h.+ leri 88b/5
h. ve nihān olmaya 2a/8
h. ve muhkem dutup
87b/derkenar yan
- hafif:** Ar. hafif
h. 29b/11, 60b/17, 172b/6
h. olmasına 134a/14
- hafīye:** Ar. gizli; casus
h. 34b/15
- ī‘tā-yı h.+ de 95b/3
maḥşalāt-ı h.+ dür 133b/7
- hafiyeten:** Ar. gizli olarak, gizlice
h. 40a/11, 40b/8, 81a/derkenar
yan
- hafta:** Far. hafta
h.+ da 77b/derkenar yan,
129b/14
h.+ dan 79b/derkenar yan
- hāh:** Far. steyen, ister anlamlarında bir
h. 1b/10
- hāk:** Far. toprak
ṭabaḳāt-ı h.+ da 148b/12
beden-i h.+ i 140b/19
h.+ iyle 199b/5
- hāḳān:** Türk, Moğol ve Tatar hanları
için “hükümdarlar hükümdarı”
anlamında kullanılan bir unvan
h. 3a/6
h.+ ı 51b/1
- haḳḳānī:** Ar. hak ve adālete uygun
ārāyende-i serīr-i h. olup 53a/13
serīr-i ḥilāfet-i h. olup 54b/10
h.+ü’l-bahreyn 2b/16
- haḳāret:** Ar. saygısızca davranma,
hürmetsizlik etme
h. 76a/6, 89a/2, 118b/14, 197b/7,
198a/15, 199a/9
mişāl-i h.-i dünyā 149b/1
h.+ le 198b/19
- haḳāyık:** Ar. hakikatler, gerçekler
h. 89a/18, 91b/6, 165a/15
āsar-ı h. 100a/7
cevāhir-i h. 145b/6
envār-ı h. 167b/9
istinbāt-ı h. 133b/16
raḥmet-i h.-ı ‘ulviyyāt 88b/19
zīkr-i h.-ı gāmızadan 180b/6
ḥazāyin-i cevāhir-i h.-ı melekūtī
kılmışuz 184b/17
h.-ı tedbīri 176a/10
h.-i a ‘māl 142a/13
zılāl-i h.-i ḡaybīdürler 144a/6
h.-i rūḥānīnünj 171b/12
h.+ ı 99a/17, 165a/14
ḥadīs-i h.+ ndan 159b/16
āsar-ı h.+ i 150a/7

sıfāt-ı h.+ i 142b/16
āṣār-ı h.+ in 150a/5
esrār-ı h.+ ine 198a/17
h.+ uḡ 108a/5, 165a/4, 165a/13,
165a/17

ḥaḳīkat: Ar. bir şeyin aslı, esas, gerçek
h. 2a/9, 77a/4, 93a/19, 98b/3,
119a/17, 132a/3, 140b/4, 140b/6,
142b/18, 162a/18, 167b/11,
180b/1, 195b/14, 196b/3,
201a/7, 201a/11
cemāl-i h. 165a/7
h.-i cāmı 60b/11
h.-i ĩmān 76b/14
h.-i ĩmānuḡ 81b/10
h.-i ṣāyimi 100b/10
h.-i cenābı 145a/10
h.-i ĩmāndan 78b/3
h.-i istiḳāmet 107b/17
h.-i niṣāmı 179b/7
h.-i seḫā 146a/9
h.-i zemīme 126a/13
h.+ a 149a/5
h.+ de 15a/4, 95b/13, 96a/8,
96b/11, 96b/15, 100b/11,
105b/5, 106a/12, 107a/10,
108b/7, 110a/17, 115a/11,
121a/3, 131b/7, 141b/14,
143a/11, 146b/16, 147a/10,
150a/17, 156b/4, 165b/12,
165b/19, 167a/3, 175a/13,
175b/2, 182b/18, 184b/12,
192a/8, 196a/4, 196b/5
‘ālem-i h.+ de 175b/3
istiftāh-ı ŧer-i h.+ de 102b/13
ḳuvvet-i h.+ de 170a/1
rū’yet-i h.+ de 188a/5
h.+ den 105b/4
h.+ e 192b/12, 201a/7
esrār-ı h.+ e 109b/4
cemāl-i h.+ in 100b/13
h.+ i 76a/16, 81b/15, 98a/4,
107a/6, 107a/19, 123b/7,
126a/12, 146a/4, 150a/17,
179b/12, 185a/5, 188a/4,
195b/13
ma’rifet-i h.+ i 158a/1

sınıf-ı h.+ i 140b/15
h.+ idür 163a/2
h.+ in 133b/5, 140b/13, 141a/10,
146a/5, 163a/1, 163b/11
cevher-i h.+ in 116a/7
h.+ inde 4b/10, 93a/14, 176a/8,
180b/3
h.+ indedür 85a/7, 107a/19
h.+ inden 76b/18, 89b/4
h.+ ine 157b/15
kemāl-i h.+ ine 108a/7
h.+ le 145b/16, 157b/14
h.+ üḡ 171b/12
‘ilm-i h.+ üḡ 165b/12

ḥaḳīḳī: Ar. gerçek, hakiki
h. 86b/derkenar üst, 184b/2
genc-i h. 150a/6
meveddet-i h. 122a/5
muḥabbet-i h. 123b/7
muḥsin-i h. 165b/12
mü’min-i h. 134a/3
müselmān-ı h. 83b/16
ni’met-i h. 166b/19
h.+ dūr 166b/15
ni’met-i h.+ dūr 167a/2
‘ilm-i h.+ nūḡ 167b/12
aṣl-ı neseb-i h.+ sin 192a/4

ḥākim: Ar. hükmeden, hakim, yargıç
h. 4a/19, 27b/3, 32a/11, 33b/14,
34a/18, 76a/19, 80b/14, 84a/5,
86b/derkenar yan, 98b/17,
103b/12, 123b/16, 124b/7,
126b/13, 131a/12, 132a/5,
132a/6, 132b/3, 133b/3,
133b/18, 138b/12, 139a/7,
139b/8, 140b/19, 142a/10,
144b/1, 147a/16, 153a/11,
154a/17, 155a/11, 155a/18,
156b/11, 159a/10, 160b/13,
168a/2
ḥalk-ı h. 137b/5
h.-i ‘ādil 125b/12
h.-i cedīd 39b/2
h.-i cedīde 33b/12
h.-i ekmel 34b/18
h.-i meṣiyet 199b/8
h. buyurmıṣlar idi 27b/3, 27b/4
h.+ de 135a/16

h.+ den 132b/3
h. dikilüp 39b/3
h.+ dür 81b/derkenar alt
h.+ e 86b/derkenar yan, 123b/17,
135a/17, 154a/18, 160b/13,
162a/1
izn-i h.+ e 159a/11
h.+ i idi 81a/derkenar yan
h.+ i 33b/16, 36b/9, 38a/9,
38a/12, 38a/14, 38a/16, 39a/9,
137b/6, 139b/10
h. idi 27a/18, 27b/1
h.+ isüz 140a/18
h. itdi 38b/15, 38b/17
h. itmedi 125a/4
h. itmişdi 26a/1
pādişāh ve h. itmişdürler 150a/2
h. itmişler idi 27b/1
h. kılmışdur 141b/16
h. kıilup 147b/4, 147b/7
h.+ ler 86a/15, 90a/derkenar yan,
137b/12
h.+ lerden 34a/15, 89a/derkenar
yan
h.+ lerdür 187b/6
h.+ lere 125a/13
h.+ leri 27a/18
h.+ lerinden 39a/11
h.+ lerinüñ 130b/2, 153b/3
h.+ lerüñ 34b/1
h. ola 124b/19
h. olan 47b/derkenar yan
pādişāh ve h. olandan
81b/derkenar yan
h. oldu 126b/16
h. olmaya 124a/19
h. olmuşdur 26a/10
h. olup 139b/3
h. olur 124b/11
h.+ sin 81b/derkenar alt
h.+ üñ 84a/8, 84a/13,
86b/derkenar yan, 132b/4,
132b/15, 136a/4, 137b/7,
137b/8, 154a/12,
154a/15, 154a/18, 155a/19

hākimlik: Ar.+T. hükümranlık
büyüklük ve h. idüp 76a/8

hākīr: Ar. kişinin kendisi için
kullandığı tevazu sözü, değersiz
h. 3b/15, 3b/18, 123a/17,
175a/11, 179a/2, 179a/16,
181a/3, 187b/19, 188a/6,
196a/6, 198b/8
'abd-ı h. 5a/9
h. dutalar 186b/15
h.+ dür 200b/5
h.+ e 2b/8
h.+ ler 193a/3
h.+ lerin 77b/14
h.+ üñ 188a/16

hākīr-güzīn: Ar.+Far. hakirliği seçmiş,
tevazuluğu seçmiş
h. 2b/6

hākīrlık: Ar.+T. tevazuluk, mütevazilik
h. ide 195a/7
h. ider 195a/9
h. itdi 195a/3

hākīyān: Ar. dünyâ halkı, insanlar
h.-ı mehcūr 148a/1

hākıq: Ar. Allah; doğru ve gerçek olan
şey; adalet; pay, hisse, alacak;
görev
h. 7a/3, 15a/13, 15b/18, 20a/2,
28b/13, 29a/19, 30b/6, 33a/9,
34a/3, 44b/3, 46b/15, 47a/11,
47b/derkenar üst, 48a/13,
48a/derkenar üst, 51b/8, 59a/9,
61a/10, 61a/13, 61b/7, 62b/1,
64a/19, 64b/1, 64b/2, 64b/4,
65a/1, 66a/1, 66a/2, 66b/4,
66b/13, 66b/19, 67a/4, 67a/10,
67a/11, 67a/12, 67a/13, 67b/16,
67b/17, 67b/19, 68a/5,
068a/6, 68a/7, 68b/17, 69a/3,
69a/4, 69a/13, 69b/16, 69b/17,
70a/1, 70b/7, 70b/17, 72a/5,
72a/10, 72a/16, 72a/17, 72a/18,
72a/19, 72b/1, 73a/8, 73b/8,
73b/11, 73b/18, 74a/1, 74a/2,
74a/3, 74a/4, 74a/5, 74a/6,
74a/7, 74a/8, 74a/11, 74b/6,
75a/1, 75a/10, 75a/11, 75b/13,
75b/14, 75b/18, 75b/derkenar
üst, 75b/derkenar yan, 76a/15,
76a/derkenar alt, 77a/derkenar

alt, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78a/6, 78a/derkenar yan,
78b/derkenar alt, 78b/4, 78b/17,
79b/3, 79b/15, 79b/derkenar üst,
79b/derkenar yan, 79b/derkenar
alt, 80a/3, 80a/5, 80a/9,
80a/derkenar yan, 80b/10,
80b/11, 80b/12, 80b/13, 80b/15,
80b/16, 81a/derkenar yan, 81b/5,
81b/11, 82b/8, 82b/derkenar yan,
83a/6, 83a/9, 83a/11,
83a/derkenar yan, 83b/4, 83b/17,
84a/13, 84a/15, 84a/17,
84a/derkenar üst, 84b/8, 84b/17,
84b/18, 85a/3, 85a/derkenar üst,
85b/6, 85b/9, 85b/10, 85b/15,
86b/10, 87a/2, 87a/19, 87b/3,
88a/6, 88a/derkenar üst,
088b/5, 88b/6, 88b/derkenar yan,
89b/13, 89b/derkenar üst,
090b/9, 90b/derkenar alt, 91a/1,
92a/9, 92a/14, 93a/1, 94b/2,
94b/11, 94b/14, 95a/9, 95a/13,
096a/4, 96a/5, 96a/8, 96a/9,
96b/1, 96b/6, 96b/11, 96b/12,
96b/17, 97a/3, 97a/6, 97a/7,
97a/8, 97a/10, 97a/11, 97b/17,
99a/2, 99a/12, 99a/13, 100a/7,
100a/16, 100b/19, 101a/6,
101b/4, 102a/7, 102a/13,
102a/14, 103a/9, 103a/18,
103b/8, 104a/6, 104a/7, 104a/11,
105a/1, 105a/5, 105a/13, 105b/3,
105b/4, 106a/8, 106a/10, 107b/5,
107b/14, 107b/15, 108b/4,
109a/7, 109a/13, 109b/10,
110b/7, 110b/8, 111b/3,
111b/13, 111b/14, 112a/4,
112a/5, 112a/8, 112a/12,
112a/14, 112b/1, 112b/6, 113a/1,
113a/7, 113a/13, 113a/14,
113b/15, 113b/16, 114b/2,
115a/8, 115b/4, 116a/4, 117a/6,
118a/3, 118a/6, 118a/19, 119a/8,
119a/14, 119b/2, 119b/9,
119b/17, 120b/12, 121b/9,
121b/14, 122a/12, 122b/8,

122b/11, 123a/16, 123b/3,
123b/5, 124a/11, 124b/4,
124b/8, 124b/12, 124b/17,
125a/4, 125a/5, 125b/4, 125b/5,
125b/12, 126a/2, 126b/9,
126b/14, 127a/3, 127b/11,
127b/13, 128a/10, 128a/11,
128a/12, 130b/1, 131a/3, 132b/1,
132b/3, 132b/5, 135a/18,
135b/18, 136a/1, 136a/4, 136b/3,
136b/10, 137b/2, 139a/1, 139a/6,
139a/8, 139a/19, 139b/3,
140a/12, 140b/18, 141b/4,
142b/10, 143b/9, 143b/15,
144a/18, 144b/16, 146a/6,
146a/7, 146b/9, 149a/9, 151a/2,
151a/9, 151b/1, 152a/14,
152a/18, 152a/19, 152b/10,
153a/5, 153a/6, 153a/11,
153a/13, 153a/17, 153b/3,
153b/14, 153b/15, 155a/3,
155b/13, 156b/8, 158b/2,
158b/3, 159a/15, 162b/18,
163a/7, 163a/13, 163a/17,
163b/2, 163b/6, 163b/8,
163b/12, 164a/9, 164a/16,
164a/19, 166a/12, 168a/11,
177a/17, 178a/3, 178a/9,
178b/14, 181a/1, 183a/12,
183a/13, 184a/6, 187a/16,
188b/18, 189b/3, 190b/1,
191b/6, 191b/7, 192b/1,
194a/12, 194b/6, 195a/2,
195a/10, 195b/1, 195b/2, 196a/9,
196b/1, 196b/17, 198a/3,
200b/1, 200b/4, 200b/9, 201a/8
‘amme-i h. 153b/4
‘avn-i h. 57b/1
bâtil-ı h. 106b/5
bergüzide-i h. 131a/14
bi’l-h. 36a/6
dîn-i h. 32b/19
emr-i h. 43a/4, 87b/13, 155a/8
evliyâ-yı h. 99a/16
fażl-ı h. 25a/11
hâmi-i h. 32b/3
hâzret-i h. 14b/1
hudâ-yı h. 81a/1

izā'at-ı h. 194a/14
kelām-ı h. 117a/15
kudret-i h. 33b/8
lafz-ı bigayrū'l-h. 185a/11
luṭf-ı h. 5a/10
maḥz-ı luṭf-ı h. 28b/16
muḥālif-i h. 197a/13
rāyet-i h. 78a/14
senā-yı h. 98a/9
tevfik-i h. 57b/16
h.-ı allahdan 97b/4, 98b/17
h.-ı bātıldan 106a/16
h.-ı evvel 135a/17
h.-ı illahi 97a/16
tarīk-i h.-ı muḳtedāsın 189a/2
h.-ı ni'metin 81a/derkenar yan
h.-ı sābiti 157b/10
h.-ı sergeştelerin 147b/19
h.-ı şefkat 157b/14
h.-ı ṭā'at 98b/12
h.-ı vefādur 123a/6
h.-ı vekıldür 96b/13
h.+ a 96a/3, 97b/5, 99a/14,
109b/12, 114a/7, 123b/3,
162a/15
cenāb-ı h.+ a 16b/16, 30b/9,
58b/19
fermān-ı h.+ a 112a/9
ḥazret-i h.+ a 11a/17
muḥālefet-i h.+ a 122b/7
raḥmet-i h.+ a 31a/4, 44b/18,
50a/12
civār-ı raḥmet-i .h.+ a 46a/8
ḥuzūr-ı h.+ da 77b/derkenar yan
şuret-i h.+ da 133a/3
h.+ dan 32b/3, 90b/5, 90b/12,
97a/11, 120a/19, 120b/11,
120b/17, 120b/18, 180b/3
cenāb-ı h.+ dan 9a/6, 29b/10
dīn-i h.+ dan 178b/14
ḥazret-i h.+ dan 17b/8, 58a/13
kabūl-i h.+ dan 188b/11
murād-ı h.+ dan 197b/14
raḥmet-i h.+ dan 84b/derkenar
alt
h.+ dandur 174a/13
h.+ dur 78a/7, 78a/15, 184a/11,
191b/8

bigayrū'l-h.+ dur 185b/8
ḥilāf-ı fermān-ı h.+ dur 146a/6
ibtāl-i h.+ dur 158a/1
kelime-i h.+ dur 154a/14
manzūr-ı nazar-ı h.+ dur 88a/17
h.+ ı 33a/2, 71b/16,
80b/derkenar üst, 82b/17,
115b/15, 118b/11, 120a/16,
121b/11, 122a/1, 122a/5,
122a/13, 122b/2, 135b/4,
135b/14, 136a/2, 136a/9,
136a/16, 136b/5, 136b/12,
137a/2, 137a/7, 137a/13,
137a/18, 137b/3, 137b/12,
137b/19, 138a/15, 138b/8,
138b/17, 139a/7, 142b/10,
144b/16, 151b/11
nuḳūd-ı h.+ ı 142a/3
h.+ için 138b/7
h.+ ıdur 98b/11
h.+ ın 4a/18, 77b/derkenar yan,
86b/derkenar üst, 112a/8,
125a/1, 142b/5
h.+ ına 111a/2
h.+ ında 7a/7, 13a/9, 17b/3,
24a/2, 24b/14, 25b/17, 26a/2,
28a/1, 29b/17, 30a/8, 30a/12,
32b/14, 34a/3, 40b/15, 40b/17,
43b/14, 44a/4, 47b/derkenar yan,
47b/derkenar alt, 54a/10, 63b/14,
65a/7, 71b/9, 71b/16,
79a/derkenar yan, 94a/4, 98b/14,
110b/3, 110b/9, 115b/3, 118a/3,
122b/3, 134b/2, 134b/5, 135b/4,
135b/11, 144b/1, 144b/2,
144b/3, 145b/8, 150b/15,
164a/19, 164b/15, 164b/16,
166a/7, 168a/14, 171a/19
h.+ ındadur 28a/17, 91a/4,
110b/6, 118b/16
h.+ ındaki 91a/5
h.+ ından gelmez isek 39b/14
h.+ ından 55b/12, 121a/4
h.+ ını viriñüz 151b/11
h.+ ını 77a/derkenar yan
h.+ ıyla 61b/5
h.+ için 152a/15
da'vā-yı h. iderler 93a/16

ihkāk-ı h. itdiler 87b/derkenar
üst
h.+ la 79b/derkenar yan
hazret-i emr-i h.+ la 20b/19
h.+ larından 81a/derkenar alt
h.+ lara 90b/10
h.+ ları 111a/7, 132a/2, 135a/16
h.+ larında 20a/11, 60b/14,
96b/4, 114a/2
h.+ larındadır 117b/16
ğarīk-i rahmet-i h. oldı 47a/13
tālib-i rızā-yı h. olduğundan
15a/13
saht-ı h. olur 94b/3
h.+ um 81b/derkenar üst
h.+ umda 138b/16
h.+ uñ 46b/5, 74a/2,
76a/derkenar alt, 81b/11,
81b/derkenar üst, 84a/9, 97a/3,
98a/7, 106b/12,
116a/5, 118a/6, 122a/18, 131a/3,
131a/15, 136a/4, 137a/15,
153a/12, 158a/19, 186b/14,
199a/7
nefs-i h.+ uñ 197a/16
h.+ uñda 81b/derkenar üst,
155a/5

hakkā: Ar. gerçekten

h. 2a/17, 50a/8, 51b/7, 54a/12,
55a/5, 79b/2, 84a/3, 85a/18,
94b/2, 104b/12, 104b/19,
105a/1, 105a/4, 108b/16, 118a/6,
122a/11, 141a/4, 143a/9,
146b/15, 163b/18, 164a/1,
164a/4, 182a/5, 197b/19

hakkānī: Ar. hak ve adālete uygun

ihsān-ı tasalluṭ-ı dā'īye-i h.
165b/9
vezīr-i h. 5a/4

hakk cellet' azametihi: Ar. azameti

yüce olan Tanrı
h. 151a/9

hakk celle ve 'alā: Ar. azametli ve yüce
olan Tanrı

h. 45a/17, 46a/18, 61b/7, 65a/5,
70b/5, 73a/9, 73b/1, 76a/12,
84a/9, 90a/3, 95b/6, 99b/14,
100a/4, 100b/18, 101a/18,

104a/5, 108a/13, 109a/2, 111b/5,
112b/9, 113a/4, 114a/17, 133a/5,
133b/15, 135b/1, 138a/5,
140b/2, 140b/4, 141a/4,
142b/13, 144a/10, 146a/1,
146b/14, 150b/12, 151a/4,
151b/1, 151b/18, 152b/4,
152b/18, 164a/9, 171a/15,
172a/3, 176b/2, 176b/17,
178b/9, 179b/19, 180a/14,
182a/6, 182b/11, 183b/17,
185a/7, 185b/18, 191b/1, 192a/5,
192a/15, 194b/16, 195a/3,
195a/12, 195a/19, 196b/2,
196b/17, 198a/6, 199b/2
h.+ ya 72b/5, 72b/6

hakk sübhānehu ve te'ālā: Ar. hakkın

ta kendisi, her türlü kusur ve
eksiklikten uzak ve yüce olan
Allah krş. allah sübhānehu ve
te'ālā

h. 47b/derkenar üst,
48a/derkenar üst, 61a/13, 62b/1,
65a/1, 72a/16, 73b/8, 75a/10,
78b/17, 78b/derkenar alt,
81a/derkenar yan, 82b/derkenar
yan, 83b/17, 84b/18,
88a/derkenar üst, 104a/6,
110b/7, 143b/9, 146b/9

hakk te'ālā: Ar. yüce Allah

h. 7a/3, 15a/13, 15b/18, 20a/2,
28b/13, 29a/19, 34a/3, 44b/3,
47a/11, 48a/13, 64a/19, 64b/1,
64b/2, 64b/4, 66a/1, 66b/4,
66b/13, 66b/19, 67a/4, 67a/10,
67a/11, 67a/12, 67a/13, 67b/16,
67b/17, 67b/19, 68a/5, 68a/6,
68a/7, 69a/3, 69a/4, 69a/13,
70a/1, 70b/7, 70b/17, 72a/5,
72a/10, 72a/17, 72a/18,
72a/19, 72b/1, 73a/8, 73b/18,
74a/1, 74a/2, 74a/3, 74a/4,
74a/5, 74a/6, 74a/7, 74a/8,
74a/11, 75b/13, 76a/15, 78b/4,
79b/3, 79b/15, 80a/3, 80a/5,
80a/9, 80b/10, 80b/12, 80b/13,
80b/16, 81b/11, 82b/8, 83a/9,
83a/11, 84a/15, 84b/8, 85a/3,

85b/6, 85b/9, 85b/10, 85b/15,
87b/3, 91a/1, 92a/9, 94b/2,
95a/9, 96a/5, 96b/1, 96b/12,
96b/17, 97a/6, 97a/7, 97a/10,
97b/17, 99a/13, 100b/19, 101a/6,
102a/7, 102a/14, 103a/9,
103a/18, 103b/8, 104a/7,
104a/11, 105a/1, 106a/10,
107b/5, 107b/14, 107b/15,
109a/13, 109b/10, 111b/13,
112a/5, 112a/12, 112b/6,
113b/15, 113b/16, 115a/8,
115b/4, 118a/6, 118a/19, 119a/8,
119a/14, 119b/2, 119b/9,
119b/17, 121b/9, 121b/14,
122a/12, 122b/11, 123a/16,
123b/3, 124a/11, 124b/8,
124b/12, 125a/4, 125a/5, 125b/4,
126b/9, 126b/14, 127a/3,
127b/11, 128a/10, 128a/11,
128a/12, 130b/1, 132b/5, 134a/3,
135a/18, 135b/18, 136a/1,
136b/3, 136b/10, 137b/2,
139a/1, 139a/6, 139b/3, 140a/12,
140b/18, 141b/4, 146a/6, 149a/9,
151b/1, 152a/14, 152a/19,
152b/10, 153a/11, 153a/13,
153a/17, 153b/14, 155a/3,
162b/18, 163a/17, 163b/2,
163b/8, 164a/19, 177a/17,
178a/9, 183a/13, 184b/15,
187a/16, 188b/18, 189b/3,
190b/1, 191b/6, 192b/1, 194b/6,
195a/2, 195a/10, 195b/2, 196a/9,
196b/1, 198a/3, 200b/1
h.+ dan idügin 75b/14
h.+ dan 69b/17, 83a/6, 88a/6,
88b/6, 96b/6, 99a/12, 113a/7,
118a/3, 158b/2
h.+ nuş 69b/16, 75a/11, 80b/11,
80b/13, 80b/15, 80b/16, 81b/5,
84a/13, 84a/17, 84b/17, 86b/10,
87a/2, 88b/5, 90b/9, 93a/1,
94b/14, 95a/13, 96a/9, 100a/16,
101b/4, 105b/3, 106a/8, 108b/4,
112a/4, 112a/14, 112b/1, 114b/2,
117a/6, 123b/5, 124b/17,
125b/5, 125b/12, 126a/2,

132b/5, 136a/4, 151a/2, 153a/5,
153b/3, 153b/15, 163a/7,
163b/6, 164a/16, 164a/19,
183a/12
h.+ sınış 87a/19
h.+ ya 61a/10, 66a/2, 68b/17,
73b/11, 74b/6, 75a/1, 75b/18,
105a/5, 116a/4, 120b/12, 139a/8,
139a/19
h.+ yam 110b/8

hâk-çüyan: Ar.+Far. hak arayanlar
rıżā-yı h. olup 6a/7

hâk-perest: Ar.+Far. doğruluktan
ayrılmayan, doğruluğı ciddi ve
samimi seven
dest-i h. 9a/19
dest-i h.+ ine 24b/16

hâl: Ar. oluş, bulunuş; şimdiki zaman,
geçmiş ile gelecek arası; güç,
kuvvet; sıkıntı
h. 7b/6, 44b/5, 48b/derkenar yan,
59b/7, 65a/1, 88a/11, 90a/2,
90a/16, 97a/2,
128b/10, 141b/13, 153a/13,
163b/11, 164b/11, 165b/19,
166a/10, 166b/14, 174a/8,
181b/5, 182b/9, 192b/1
şâhid-i h. 110a/2
ta'arruz-ı h. 89b/2
zebân-ı h. 148a/1
h.-i 'âlem 60b/8
cemî'-i h.-i beşer 1b/10
h.-i fakırda 123a/2
h.-i hayâtında 25a/5, 199a/9
h.-i hâzır-ı ihsâsından 171a/14
h.-i işlâhdur 180b/7
h.-i insânı 54a/14
h.-i muhtelif olur 184b/1
h.-i şihhatde 92b/9
h.-i şihhatinde 72b/14
h.-i temizde 116b/6
h.+ de 15a/15, 16a/13, 47a/4,
76a/derkenar yan, 95b/10,
132a/6, 146b/6, 166b/18, 168a/3,
168a/4, 181b/11, 182a/8,
182a/11, 182a/15, 182b/9,
182b/11, 189b/4, 196b/8
bidâyet-i h.+ de 193b/3

h.+ de iken 46b/19
h.+ den 20a/9, 89b/12, 97b/13,
122b/2, 122b/7, 123a/5, 127a/7,
128b/1, 131a/2, 142b/15,
144a/19, 145a/15, 145a/18,
166a/1, 196b/15
h.+ dür 47a/4, 89b/17
h.+ e 108b/12, 126b/2, 184b/1,
196b/11
cemî'-i h.+ e 89b/2
h.+ i 60a/16, 76b/8,
76b/derkenar alt, 77b/derkenar
üst, 89b/16, 98b/1, 110a/17,
131a/2, 155a/13, 167a/16,
174a/13, 177a/12, 188a/16,
195b/12, 199b/1
h.+i olup 50a/5
müreffehü'l-h. idilür 51a/17
h.+ ile 59a/14
h.+ im 128a/7
h.+ in 199b/17
h.+ inde 72b/14, 79a/12,
122a/17, 161b/9, 171a/16,
171b/5, 179b/8, 181b/18,
184a/18, 184b/3, 184b/4, 195a/1,
197a/1, 197b/1
kudret-i h.+ inde 164b/2
h.+ inden 119b/9, 127a/13,
177a/8
h.+ ine 48a/13, 53b/12, 136a/19,
181a/2, 181a/8, 181b/7, 200b/5
cemâl-i h.+ ine 179a/18
h.+ ini 80a/12
h.+ inüj 157a/11
h. ise 122b/4
h.+ iyle 30a/18, 120a/19,
166a/16
h.+ leri 17a/11, 181a/10
h.+ leridür 133b/19
h.+ lerin 98b/6
cemâl-i h.+ lerin 145a/12
h.+ lerinden 98b/8
h.+ lerine 98b/6, 160a/9
h.+ lerini 34b/1
h. olup 48a/13
h.+ ümüz ise 194b/17
h.+ ümüz 178b/8
h.+ ümüzden 120b/2

h.+ ümüze 200a/12
h.+ üj 86a/15, 86b/derkenar yan,
164b/12, 165a/11, 182a/7,
196b/10, 196b/12

hal': Ar. indirme, iktidarına son verme
h.-i hüsrevânile 59b/1
h. olunup 56b/14
h. ve ref' itmek 39a/13

hâl: Far. genellikle yüzde oluşan siyah
nokta
h. 116b/17
h.-i çehre-i tuğyân idi 57a/4

hâlâ: Ar. henüz, şimdilik
h. 19a/2, 28a/15, 31b/19, 39a/12,
43b/9, 45a/12, 59a/10,
78a/derkenar yan, 80a/derkenar
alt,
083a/7, 83b/derkenar yan,
87a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 90b/derkenar üst, 109b/11,
126b/2

halâş: Ar. kurtulma, kurtuluş
huşul-ı sa'âdet-i h. 150b/16
h.-ı cân 57b/18
h. buyura 178b/10
h. eyleye 103a/18, 110a/14
h. eyleyeler 171a/12
h. eyleyüp 76b/derkenar yan
h.+ ı 114a/8

h.+ ina 81a/10, 122a/11,
138a/19, 182b/7
h. ider 144b/16
men' ve h. ider 95b/19
h. itme 116a/19
h. itmege 155a/6
h. itmek 121a/6
h. ola 124b/4
h. olalar 91b/15, 92a/5
h. olasın 86b/derkenar yan
h. olaydı 83b/1, 83b/6
h. olaydum 83b/3
h. oldum 46b/15
h. olmak idi 118b/5
h. olmaz 70b/7, 83a/9
h. olup 56b/13, 59b/15, 137a/12

halâşlık: Ar.+T. kurtuluş krş. halâşlık
h. olaydı 119b/12

ḥalāşlik: Ar.+T. kurtuluş krş. ḥalāşlık
ḥ.+ i 114a/8

ḥ.+ in 123a/5

ḥ.+ ine 119a/16

ḥālāt: Ar. haller

ḥ.+ ları 20a/14

ḥalāvet: Ar. tatlılık, şirinlik

ḥ. 117b/4, 170a/12, 193b/14,
193b/15

ḥ.+ i 193b/16

ḥ.+ in 61b/19

ḥalāyık: Ar. halayık, satın alınan kadın
hizmetçi

ḥ. 85b/derkenar üst

ağrāz-ı ḥ. 125b/9

vehm-i ḥ. 93a/15

ḥ.-i ḥesābdan 91b/15

ḥ.-i ilḥāmları 148b/3

ḥ.-i mevķıf-ı cezāda 178a/16

ḥ.+ uş 186a/16

ḥaleb: Suriye'de bir şehir

ḥ. 35b/2, 49a/17, 52a/11, 57a/6,
58a/4, 58a/19

ḥ.+ e 57b/4

ḥalef: Ar. halef, yerine geçen, arkadan
gelen

ḥ. 23b/17

veled-i ḥ. 50a/12

ḥ.+ den 7a/10

ḥalel: Ar. bozukluk, eksiklik

ḥ. 24b/16, 122a/3

ḥ.-i zūlm 125b/17

ḥ. bula 168b/14

ḥ. gelmez 77b/derkenar alt

ḥalel-pezīr: Ar.+Far. bozulan, halel
bulan

ḥ. olur 124a/3

ḥālet: Ar. keyfiyet, durum, konum

ḥ. 91a/12, 156b/14, 156b/18,
166a/11, 181b/19, 197a/15

taḥayyür-i ḥ. 156b/15

ḥ.-i evvel 182a/1

ḥ.-i ḥāmil-i iķzār 192b/13

ḥışm-ı ḥ.-i qahrda 178a/10

ḥ.-i naķlde 186b/7

ḥ.-i nez'inde 19b/19

ḥ.-i şalbda 184a/13

ḥ.-i sālīs 156b/18, 182a/15

ḥ.-i sānī 156b/17, 182a/8

muṭī' -i ḥ.-i tā'atda 181b/18

ḥ.-i ta'rif 155a/13

ḥ.+ de 82b/10, 121a/11, 182a/1,
187a/11

faķd-ı ḥ.+ de 172b/2

ğāżab-ı ḥ.+ de 197a/10

ḥ.+ den 188a/15

ḥ.+ e 195b/10

ḥ.+ inde 82b/19, 116b/4, 181b/5

vuşūl-i ḥ.+ inde 170b/17

zuhūr-ı ḥ.+ inde 184b/6

ḥālī: Ar. boş, açık yer; sahipsiz, تنها

ḥ. 30a/7, 48b/derkenar yan,

84a/derkenar üst, 84b/derkenar

üst, 84b/derkenar alt, 107b/4,

122b/3, 131a/2, 142b/15, 143a/2,

144a/19, 144b/8, 145a/15,

166a/10, 182b/10

fāriğ ve ḥ. dutmaya 163b/3

ḥ. ider 90a/11

ḥ. iderler 75b/derkenar yan

ḥ. ola 96b/18, 147a/1, 162a/3

ḥ. olduğıçün 29b/7

ḥ. olmadılar 59a/13

ḥ. olmağın 53a/18

ḥ. olmamışdur 91a/8

ḥ. olmaya 123a/7

ḥ. olmayup 43a/14

ḥalīfe: Ar. birinin yerine geçen kimse;

Hz. Muhammed'in vefatından

sonra ümmet idaresinin başına

geçen kimse; padişah

ḥ. 34a/2, 34a/4, 34a/5, 37a/14,

37a/17, 43b/7, 46b/9, 46b/13,

46b/17, 47a/2, 47b/9,

75b/derkenar alt, 77a/derkenar

yan, 79b/derkenar üst,

86b/derkenar üst, 89b/derkenar

üst, 89b/derkenar yan,

89b/derkenar alt, 90a/derkenar

üst, 138b/16, 138b/17, 140b/7,

144a/18, 144b/10, 145a/14,

145b/3, 154b/14, 154b/19,

155a/1, 155a/2, 155a/4

ḥ.-i fī'l- ārzeyn 2b/16

ḥ.-i ma'nevīnūş 148a/18

- ḥ.-i memālik 143b/2
ḥ.-i raḥmāndur 131a/14
ḥ.-i rūḥ 145a/14
ḥ.-i rūḥ-ı insānı 143a/11
ḥ.-i rūḥı 107b/19
ḥ.-i rūḥuḡ 147a/6
ḥ.-i vaḡt-i emirü'l-mü'minīndür 130a/7
ḥ.+ den 78a/derkenar üst
ḥ.+ dür 144b/9
ḥ. idüp 40b/7
ḥ. iken 21a/3, 34b/5, 34b/14
ḥ. ise 145b/7, 154b/18
ḥ. itdi 155a/3
ḥ. itdüḡ 33a/18
ḥ. itmişdür 140a/13
ḥ.+ lerindendür 121a/8
ḥ.+ nünḡ 47b/9, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 90a/derkenar üst, 145b/10, 145b/14
ḥ. olacaḡı 29a/13
ḥ. olacaḡımı 29a/19
ḥ. olduḡda 34a/2, 38b/15, 38b/16
ḥ. olmışdur 25b/8
ḥ. olsun 37a/17
ḥ.+ si 40b/13, 131a/17
rūḥ-ı ḡuds-i ḥ.+ si 142b/7
ḥ.+ sinüḡ 147a/1, 147a/2
naḡar-ı ḥ.+ sinüḡ 141a/6
ḥ.+ ye 48a/7, 78b/derkenar yan, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar alt, 90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 144b/8, 154b/17
ḥ.+ yi 190a/10
- ḥālīḡ:** Ar. yaratıcı; yaratan; yoktan var eden
ḥ. 82a/derkenar yan
ḥ.+ uḡ 89b/derkenar üst
elṡāf-ı ḥ.+ün-nüfūs 5b/5
- ḥālīḡlik:** Ar.+T. yaratıcılık
ḥ.+ im 162b/6
- ḥālīle'llah:** Ar. İbrahim aleyhisselāmın lakabı
ḥ. 152a/12
- ḥālīm:** Ar. yavaḡ, yumuḡak huylu, uslu
ṡāḡib-i ṡāḡāvet-i ḥ. 41a/11
- ḡamül ve ḥ. ve kerīm olmaḡın 11a/13
ḥ.+ü'n-nefs 39a/5
- ḥālīḡ:** Ar. hilesiz, katkısız
ḥ.+ dür 173a/14
ḥ.+ idür 172b/14, 173a/15
ḥ.+ lerin 172a/11
- ḥālīyā:** Ar. ṡimdilik, ṡimdiki durumda
ḥ. 77a/derkenar üst, 144a/9
- ḥālḡ:** Ar. insan topluluḡu, halk; yaratma
ḥ. 6a/9, 9b/1, 38b/7, 39a/8, 60a/5, 69b/16, 70a/14, 75a/10, 76a/8, 76a/derkenar üst, 78a/derkenar üst, 78b/derkenar yan, 79a/3, 80b/derkenar üst, 81b/derkenar üst, 83b/5, 84a/2, 87a/1, 88a/derkenar üst, 88b/derkenar alt, 95b/7, 104b/6, 105b/5, 106a/15, 107a/6, 109a/16, 113a/5, 117b/4, 121a/8, 121b/10, 122a/4, 129b/13, 130a/1, 130a/17, 131a/6, 133b/18, 136a/8, 136b/3, 136b/5, 137a/9, 137a/10, 137a/12, 138a/3, 150b/10, 154a/3, 154b/7, 154b/8, 160a/2, 161a/8, 161a/10, 162a/4, 167a/9, 167a/13, 187a/3, 189a/17, 197b/7, 197b/10, 199b/19
'āmme-i ḥ. 87a/2, 101b/15, 160b/15
'avām-ı ḥ. 180b/13
biḡaseb-i merātib-i iḡdār-ı ḥ. 195b/12
eṡnāf-ı ḥ. 136a/17
mezālīm-i ḥ. 4b/3
sü'-yı ḥ. 108a/12
ṡahāret-i 'āmme-i ḥ. 88a/18
teferriis-i aḡvāl-i ḥ. 133b/19
'āmme-i ḥ.-ı 'āleme 150a/17
'āmme-i ḥ.-ı 'āṡım olurlar 162a/16
ḥ.-ı ḡākim 137b/5
ḥ.+ a 26a/9, 26a/14, 39a/5, 46b/1, 71b/15, 72b/5, 72b/6, 78a/14, 78b/14, 078b/derkenar yan, 81b/12, 83b/4, 85b/derkenar üst,

85b/derkenar yan, 93a/6, 93a/18,
104a/18, 127a/16, 127b/8,
131a/10, 133a/1, 133a/11,
137a/9, 160a/6, 167b/17,
188b/18, 198b/14, 200b/1
‘amme-i h.+ a 77a/8, 139b/1,
162a/8, 194a/9
cümle-i h.+ a 102a/9
tâyife-i h.+ a 133a/3
h.+ asıdur 159b/15
h.+ da 77b/18
h.+ dan 82b/derkenar yan,
97a/11, 97a/12, 137a/8, 137b/5,
165b/16, 182b/3, 194a/9, 196a/9,
198a/3
tabakât-ı h.+ dan 85b/derkenar
üst
h.+ dur 105a/1
manzûr-ı nazar-ı h.+ dur 147b/5
h.+ ı 22b/1, 33b/19, 34a/13,
34b/6, 38a/8, 38a/12, 39a/11,
48b/derkenar üst, 52a/7, 63a/13,
80b/13, 83a/derkenar üst,
103a/18, 104a/14, 118a/9,
119a/16, 132b/6, 133a/6,
133a/12, 135b/6, 137b/3,
151a/19, 151b/12, 151b/13,
152a/11, 152b/13, 154b/19,
157b/15, 161b/11, 191b/17,
192a/19, 194b/15, 199b/19
‘amme-i h.+ ı 193a/19
cemî‘-i h.+ ı 10a/17
h.+ ın 38a/12, 38a/16, 48b/2,
54b/3, 144a/13
h.+ ına 181a/11, 185a/18
h.+ ından 63b/5
âhâd-ı h.+ ından 156a/4
h.+ ını 38a/15
h.+ ını 190a/12
h.+ ile 60a/4
h. ise 147a/12
h.+ ları 150b/3
h.+ larınca 119b/3
h.+ u 54a/14, 66b/16,
76b/derkenar alt, 77b/13, 78a/16,
78a/19, 78b/derkenar yan,
78b/derkenar yan, 79b/2, 79b/16,
79b/derkenar yan, 80b/derkenar

üst, 81b/derkenar yan,
82a/derkenar üst, 84a/18, 88b/4,
89b/derkenar üst, 90b/derkenar
alt, 95b/5, 95b/8, 103a/6,
104a/14, 106b/16, 109a/17,
109b/15, 121b/9, 125b/4,
125b/12, 126a/14, 132a/19,
132b/2, 132b/4, 135a/14,
136b/4, 137a/19, 150a/16,
153a/3, 157b/6, 157b/18,
159a/19, 162a/5, 164b/2,
167a/10, 174b/16, 180b/6,
180b/7, 182b/14, 183a/16,
185b/4, 187b/6, 187b/19
‘amme-i h.+ u 109b/14, 156a/1,
156a/5
‘amme-i h.+ u 157b/14
âhâd-ı h.+ u 156b/10
uşûl-i h.+ u 91a/17
halka: Ar. dâire biçiminde olan şey
h. 38a/10
h. olup 30a/5, 92a/11
hällü: Ar.+T. halde olan, keyfiyette
bulunan
h. 82a/derkenar yan, 191a/9
hallü: Ar.+T. sirkeli
h. 85b/derkenar yan
halvet: Ar. Ar. yalnız kalma, tenhaya
çekilme
h. 117b/4, 117b/7
h.-i cinân 2a/5
h.+ de 157b/1
h. geçürüp 17a/16
h.+ ini 138b/16
halvet-hâne: Ar. yalnız kalma yeri,
tenhaya çekilme yeri
h.+ sine 76a/derkenar üst
hām: Ar. güneş doğmamış, gün
ağarmamış zaman dilimi
h. 126b/17
hamā: Ar. Suriye'nin orta-batı
kesiminde, Asi nehri üzerinde
yer alan bir şehir
h. 35a/19, 52a/11, 57a/5
hamāk: Ar. ahmaklık
h.+ ıyla 168a/6
hamākat: Ar. budalalık, ahmaklık

- h. 134a/18, 134b/1, 134b/19,
135a/6, 135a/8, 155b/3, 157b/17,
192b/19
h.+ dur 190b/4
h.+ ina 158a/2
- h̄amd:** Ar. şükür, övme
h. 1b/1, 12b/1, 17a/12, 30b/9,
64b/5, 98a/8, 98a/15, 163b/3,
163b/6, 163b/19, 166b/9
mülâzemet-i h. 166b/2
h.-i firāvān 59a/6
h. eyleye 73b/9
h. eyleyeler 73b/11
mes'ūd-i h. ü şükr-i firāvān
oldılar 7b/6
h. ve senā eyleye 64b/5
- h̄āme:** Far. kalem
h. 18a/1
h.-i hoşhırām 4a/4
- hamedān:** Far. İran'da bir şehir krş.
hamedān
h. 8a/2, 35b/10
- h̄amedān:** Far. İran'da bir şehir krş.
hamedān
h. 56b/5
- h̄āmī:** Ar. gözeten, himaye eden
h.-i dīnū'l-i slām 2b/17
h.-i haqq 32b/3
- h̄amīd:** Ar. övülmeye değer krş. h̄amīde
ferah-ı mün'im-i h. 165a/18
- h̄amīde:** Ar. övülmeye değer krş. h̄amīd
mecnū'-ı şifāt-ı h. 108a/2
şifāt-ı h. 168a/5
şifāt-ı h.-i huleli 107b/19
şifāt-ı h.+ müz 180a/15
evşāf-ı h.+ si 41a/12
şifāt-ı h.+ ye 108b/17
- h̄āmil:** Ar. taşıyan, yüklenen
h̄ālet-i h.-i ikzār 192b/13
h. olan 7b/8
- h̄āmīle:** Ar. gebe, hamile
h. iken 32a/19
h. olduğda 5b/11
- h̄āmīs:** Ar. beşinci krş. h̄amīs, h̄amīse
h. 67b/18, 76a/17, 93a/7, 97a/16,
108b/3, 111b/17, 118b/13,
139b/13, 139b/19, 147a/14,
155a/17, 157b/4, 158b/15,
159b/3, 161a/5, 161a/16, 161b/6,
161b/18, 197b/15, 200b/2
'alāmāt-ı h. 190a/5
bāb-ı h. 4a/19, 103b/12
kısm-ı h. 118b/16
sebeb-i h. 193a/5
şifāt-ı h. 99a/1
şart-ı h. 95b/11, 114a/17
- h̄amīs:** Ar. beşinci krş. h̄amīs, h̄amīse
h. 101a/18
- h̄āmīse:** Ar. beşinci krş. h̄amīs, h̄amīs
elf-i h.+ de 47b/derkenar yan
mi'e-i h.+ de 48a/derkenar yan
- h̄āmīsen:** Ar. Ar. beşincisi, beşinci
olarak
h. 62a/4, 74a/4
- h̄amiyyet:** Ar. millî onur ve haysiyet
h. 113b/5, 149b/9, 196b/15
'adem-i h. 196b/19
ğilzet-i h. 196b/19
i'tidāl-i şifāt-ı h. 105b/8
şifāt-ı h. 194b/17
h.-i gāzabı 153a/5
h.+ de 11a/6
- h̄amiyyetsizlik:** Ar.+T. haysiyetsizlik
h. 196b/15
- h̄aml:** Ar. yüklemek, isnat
h.+ i 7b/3
meşakkat-i h.+ i 111a/1
h. olunur 197b/7
- h̄amle:** Ar. saldırma, atılma, hücum
h. 73b/4, 82b/1
h. ider idi 84b/derkenar alt
- h̄ammāl:** Ar. yük taşıyan, hamal
h. 76b/derkenar üst,
76b/derkenar yan
h.+ a 76b/derkenar üst
h.+ ısın 189b/5
- h̄ammām:** Ar. banyo, hamam
h. 51b/10, 51b/11, 191a/3
h.+ a 161b/1, 191a/2
h.+ da 161a/18
h.+ ı 157a/19, 161a/19
h.+ lar 161a/13
- h̄ammāmāt:** Ar. hamamlar
münkerāt-ı h. 159b/3, 161a/12
- h̄ammāmci:** Ar. hamam işleten kimse

- h. 161a/19
h.+ ya 161a/19
- hamr:** Ar. şarap
h. 28b/12, 33b/6, 139b/19,
154b/14, 155a/15, 157a/11,
157a/14, 157a/17, 158b/7,
158b/12, 158b/13, 158b/14,
158b/15, 161b/16
hürmet-i h. 33b/6
şārib-i h. 155b/14, 155b/15
şürb-ı h. 86b/13
şürb-i h. 34b/19, 155b/15,
157a/16, 167a/16
h.+ a 86a/derkenar üst
şārib-i h.+ a 155b/16
şürb-i h.+ dan 155b/16
h.+ ı 79b/3, 181b/9
h.+ ın 156a/18, 158b/12
h. içenlerüñ 80a/12
h. içmek olsa gerek 79b/2
h. içmiş imiş 174a/14
h. içüp 194b/8
h. iderler 157b/9
şürb-i h. itmeyüp 29b/13
h.+ lar 79b/6
h.+ ların 112a/1
h.+ uñ 157b/6, 174a/14
- hams:** Ar. beş sayısı
h. 52b/11, 58a/6
- hamse:** Ar. beş mesnevîlik eser
havās-ı h. 142a/13
mertebe-i h.+ de 156a/12
havās-ı h.+ nün 170b/7
- hamsin:** Ar. elli sayısı
h. 46a/8
- hamül:** Ar. dayanıklı
h. ve hālīm ve kerīm olmağın
11a/13
- hāmūş:** Far. suskun, sessiz
h. olup 179b/6
- hān:** han, hükümdar
h. 55b/3, 80a/derkenar yan,
88b/derkenar yan
cedd-i h. 49a/9
h.-ı hükmi 82a/derkenar alt
h.-ı keremden 179a/16
h.-ı keremümüzden 181a/2
h.-ı özbek 52b/17
- h.+ dan 49a/8
h.+ ı 56a/19, 57b/13
h.+ lar 56a/19, 59b/15, 59b/18,
159b/15
h.+ ları 58b/12
h.+ uñ 82b/derkenar üst
- hancer:** Ar. hançer, iki yanı keskin
bıçak
h. 37a/1
h.+ e 172a/3
h.+ le 37a/4
- handān:** Far. neşe, şen
h.+ 89b/derkenar yan
- handek:** Ar. hendek
h.+ e 59a/5
- hande-rüy:** Far. güler yüzlü
h. 41a/11
- hāne:** Far. ev; bir bütünü meydana
getiren bölümlerden her biri
h. 49b/5, 157b/9
h.-i vücūdların 185a/15
h.+ sinde 32b/18, 35b/12
h.+ sine 22a/5
- hānedān:** Far. soylu büyük aile, soylu
kimse
h.+ ı 48a/3
- hanifi:** Ar. Hanefî mezhebinden olan
kimse
cemī'-i h.+ ye ve şāfi'îye 6b/14
- hanin:** Ar. inleme, şiddetli ağlama
h.+ dür 184b/5
- hānqāh:** Ar. tekke
h.-ı ehlu'llah 51b/12
- hār:** Ar. hor, hakir, aşağı, bayağı
h. 82a/19, 186b/14, 192b/13
hārām-ı h. 116b/2
h.-ı nutfe 198b/11
h. duta 80b/15
h. dutmak 85b/derkenar yan
h. eyleye 80b/15
h.+ ı 147b/3
h.+ idur 194b/11
h. ider 88b/derkenar alt
h. itmişsin 97b/16
h. kıılır 195a/10
h. olmaz 200b/15
h.+ sız 115a/9

- h. ve bīmīkdār ve bīmeḥābet olur
81b/derkenar üst
h. ve cemād qorlar 199b/5
- ḥār:** Far. diken
h. 2b/13, 52a/3, 60b/9, 117a/10,
192a/7
h. dutup 153a/18
h.+ ı 147b/3
h.+ uḡ 173b/18
- ḥarāb:** Ar. yıkık, harap
h. eyledi 48a/18
h. eyleye 177b/7
h. idüp 58a/3
h. olmuş ola 139b/11
h. ve yebāb iderek 56b/5
- ḥarābe:** Ar. yıkıntı, harabe
h. 193a/9
h.+ de 32a/12, 88b/derkenar üst
h.+ lerde 60a/11
- ḥarāblik(g):** Ar.+T. harap olma durumu
h.+ e 76a/derkenar üst
- ḥarāc:** Ar. Müslüman olmayan halktan
alınan vergi
h. virmege 38b/3
h. virmek 38a/15
- ḥarām:** Ar. dince yasak olan
h. 26a/4, 74b/7, 78a/7, 79b/3,
87a/derkenar yan, 88a/derkenar
alt, 103a/12, 112a/1, 114a/13,
114a/14, 116b/3, 156b/3,
157a/19, 158a/4, 161b/7, 200b/7
h.-ı ḥār 116b/2
h.-ı iḳtiḥāmı 155b/18
h.+ dan 71b/16, 74b/6, 114a/16
irtikāb-ı h.+ dan 112b/7
h.+ dur 6b/15, 20a/15, 33b/15,
68a/3, 79b/7, 79b/11, 79b/14,
80b/derkenar üst, 102b/10,
124a/6, 156a/17, 156b/5, 157a/6,
160a/7, 160b/6, 161b/4, 161b/9,
161b/10, 161b/11, 161b/13
h. eyledügin 80b/16
h. eyler 124b/8
h. eyleye 125a/6
h. idi 88a/derkenar alt
h. itmiş ola 113b/16
h.+ ları 92b/4
h. ola 88a/derkenar alt, 157a/18
- h. olmak 28b/12
h. olmaz 155b/19
h. olup 182b/7
h.+ uḡ 116b/3
- ḥarām-zāde:** Ar.+Far. yasak ilişkiden
doğmuş
h.+ ler 138b/8
h.+ lerden 138b/13
h.+ lerüḡ 55a/7
- ḥarāret:** Ar. sıcaklık, ateş
h. 169a/15, 170a/10, 172b/3,
172b/5
h. bulmağa 58a/10
h.+ i 169a/12, 173b/18, 194a/18
kuvvet-i h.+ i 173a/14
h.+ in 173b/18
h.+ ine 200a/10
h.+ iyle 172a/9
- ḥarāretli:** Ar.+T. ateşli, hararetili
h. 169a/10
- ḥarāset:** Ar. ekincilik, çiftçilik
h. 169a/1
- ḥarāṭin:** Ar. solucan
h. 170a/8
- ḥarb:** Ar. savaş, kavga
h. 42b/6, 56a/2, 59a/13,
76a/derkenar alt, 83b/derkenar
yan, 84a/derkenar alt,
84b/derkenar üst, 184b/4
h.+ dan 59a/19
h.+ de 84b/derkenar alt
esnā-yı h.+ de 84a/derkenar alt
h.+ e 84a/derkenar üst
h. iden 140a/8
mübāşeret-i h. itmemek gerek
84a/derkenar yan
h. itmiş olup 84a/derkenar yan
darb ve h. olmazdan
76b/derkenar üst
h. ve ceng eyleyeüz
88b/derkenar yan
- ḥārbe:** Ar. kısa mızrak, süngü
h.+yi 36a/8
- ḥarc:** Ar. masraf
h. idüp 117a/16
sa'y ve h. idüp 186b/17
- ḥardal:** Ar. hardal
h. 186a/10

- h̄arec:** Ar. günah
h̄.+ i 150b/14
- h̄arekāt:** Ar. hareket
h̄. 172b/3, 192a/2
k̄ābil-i h̄. kıla 169a/9
m̄ücib-i h̄. 188a/3
h̄.+ ı 172b/3
- h̄areke:** Ar. hareket krş. h̄areket
serī'ü'l-h̄. 134b/11
batiyü'l-h̄. olan 134b/10
- h̄areket:** Ar. hareket krş. h̄areke
h̄. 53a/17, 75b/derkenar yan,
106a/8, 112a/16, 126a/8, 126a/9,
173b/1, 173b/2, 184a/16,
198b/15, 199b/3
şabr-ı h̄. 184a/16
h̄.-i aḥvālinüñ 184a/18
h̄.-i biiḥtiyārdur 173b/3
h̄.-i neşveye 169a/11
h̄.-i zāhir 184a/17
h̄.+ den 184a/15
h̄.+ dūr 88b/derkenar yan
h̄.+ e 83a/derkenar alt, 174a/1,
184a/16
h̄. eyleye 137a/12
h̄.+ i 77a/17, 83a/14, 135a/7,
169a/9
h̄. idüp 41a/18, 124b/2
h̄.+ inden 188b/8
h̄. itmege 85b/derkenar alt
h̄. itmek gerekdür 83b/derkenar
alt
h̄. itmeye 117b/2, 200b/13
h̄. itmez idi 12a/14
h̄.+ iyle 143b/17
h̄.+ lerin 58b/3
h̄. olunmak gerekdür
84a/derkenar üst
- h̄arem:** Ar. harem, herkesin girmesine
izin verilmeyen yer
h̄. 35a/13, 157a/19
h̄.-i ka'beyi 35a/13
h̄.+ de 46a/15
h̄.+ e 33a/2
h̄.+ i 113b/9
h̄.+ in 114a/1
h̄.+ ine 113b/19, 136a/9, 182b/6
mescid-i h̄.+ ini 35a/11
- mücāvīr-i h̄. olup 76b/derkenar
alt
- h̄aremeyn:** Ar. kâbe ve ravza-i
mutahhara ile bunların
bulunduğu Mekke ve Medīne
şehirleri
h̄. 78b/derkenar yan
- h̄aremeyni's-şerīfeyn:** Ar. Mekke'deki
Kabe ile Medine'deki "Ravza-i
Mutahhara"
ḥādīmü'l-h̄. 2b/16
- h̄arf:** Ar. harf
h̄.+ ine 62a/15, 62a/16, 62b/1
- h̄āric:** Ar. dış, dışarı
h̄.+ dūr 162b/19
şehādet-i h̄.+ dūr 144b/11
h̄. ola 170b/4
h̄. olsun 64a/6
- h̄arīf:** Ar. rakip
h̄.-i dālāletü'l-baḳī 40b/4
- h̄arīf:** Ar. sonbahar, güz
faşl-ı h̄. 148b/5
havā-yı h̄.+ üñ 169a/15
- h̄arīr:** Ar. ipekli kumaş
h̄. 21a/4, 35b/13, 157a/14,
158b/7, 160b/18, 161b/3, 189b/2
elvān-ı h̄. 116b/10
h̄. ola 159b/13
- h̄arīrī:** Ar. ipekten yapılmış
h̄. 155b/15
- h̄arīş:** Ar. hırslı, çok istekli
h̄. 193b/19
h̄.-i buḥl 120b/8
h̄.+ dūr 157b/19
h̄. ola 87a/derkenar yan
h̄. olalar 132b/18
h̄. olunuz 83b/derkenar yan
h̄. olup 89a/derkenar yan, 191a/7
h̄. olur 106b/15
h̄.+ üñ 87a/derkenar yan
- h̄arīşān:** Ar. hırslılar
h̄.-ı baḥīl olalar 186b/17
- h̄ārlik:** Ar.+T. hakirlik, aşağılık,
bayağılık krş. ḥārlik
h̄. 68b/18, 77b/16, 188b/15,
197b/8
h̄.+ dur 97b/16

- h. ve rüsvâyılık çekmege 108b/10
- hârlık:** Ar.+T. hakirlik, aşağılık, bayağılık krş. hârlık
h.+ i 83b/derkenar alt
- hârr:** Ar. kızgın, yakıcı
h. 148a/19, 173b/17
- harrân:** Ar. Şanlıurfa ilinin bir ilçesi
h. 35b/6
- hârrek:** Ar.+T. daha hakir, daha aşağı
h. kıılır 192b/2
- hârzem:** Far. Orta Asya'da Harezmi bölgesinde Kutbeddin Muhammed Harezmi tarafından kurulan bir Türk-İslam devleti krş. hârzemşâh
h.+ de 86a/derkenar üst
- hârzemşâh:** Far. Orta Asya'da Harezmi bölgesinde Kutbeddin Muhammed Harezmi tarafından kurulan bir Türk-İslam devleti krş. hârzem
h. 48a/19
- hâş:** Ar. özgü, özel, saf
h. 151b/19, 152b/5, 169a/17
ma'lûm-ı h. 24b/6
şifat-ı h. 144a/18
h.+ ları 170a/3
'âmm-ı h.+ uş 151b/18
- has:** Far. çöp
h. olası 200b/8
- hasâset:** Ar. pintilik; bayağılık
h. 134b/4, 192a/1, 199a/9
insân-ı h. 198b/19
h.-i himmetden 189a/3
h.-i himmetlerinden 94a/9
h.-i nefis 197a/2
erâzil-i h.+ dür 195b/11
h.+ inden 93b/5
- haşâyış:** Ar. nitelikler, özellikler
h.+ i 27a/1, 28a/17
- haşâyîşü'l-ceyb:** bir kitap adı ?
h. de 28a/17
- haşâyîşü'l-habîb:** Ar. Suyutî'nin yazdığı bir kitabın adı
h. de 15b/5
- haseb:** Ar. kişisel özellik, nitelik
h.-i 'arabî 5a/3
- h.+ i 100a/14, 135a/15, 140b/16, 145a/14, 200a/12
ahvâl-ı h.+ i 180b/1
h.+ iyle 100a/8, 142a/12, 181b/5
- hased:** Ar. kıskançlık, çekememezlik
h. 82b/16, 88b/4, 98a/6, 109b/12, 110a/18, 116b/13, 125b/11, 148a/17, 153b/6, 188b/5, 193b/5
h.-i hâşâkın 82a/5
h.+ den 68b/3, 189a/1
h. iderler 108b/1
h.+ in 68a/18
h.+ üş 107a/14
müris-i tenfîz ve h. ve gıybet olur 192b/4
- hasenât:** Ar. iyilikler, hayırlı işler
h. 70a/1
h.-ı cezâsın 179a/11
h.+ a 51b/9
h.+ dan 47b/derkenar üst
h.+ ı 143a/11, 179a/10
h. olup 16b/19
- hasene:** Ar. iyilik, hayırlı iş
h. 62a/15, 62a/16, 62b/1
'amel-i h. 70a/3
ahlâk-ı h. 148b/13
sene-i h.+ de 7b/8
'amel-i h. itmek gerektür 70a/2
haşlet-i h.+ leri 11a/10
- hâşıl:** Ar. olan, ortaya çıkan, görünen
h. 51a/10
ve'l-h. 34b/17
h.-ı ihbâr-ı gayb 141a/8
h.+ ı 123b/9
h.+ ın 150a/5
h. ider idi 128b/9
h. ider 80a/derkenar yan, 189b/17
h. idüp 18b/4
h. itmegin 54b/7
h. itmek olur 132b/10
h. itmiş ola 194a/16
h. ola 76a/5, 76a/derkenar yan, 106b/18, 114a/16, 150b/2
h. olan 6b/3, 77b/derkenar yan
h. oldı 35b/16, 78a/derkenar üst, 155a/4

- h. olmadı 201a/6
h. olmaduğına 80a/derkenar yan
h. olmaya 166a/8
h. olmaz idi 172a/1
h. olmaz 88a/7, 168b/19
h. olmuş 192a/3
h. olsa gerekdür 92b/11
h. olup 54a/1, 77b/derkenar yan, 195a/1
h. olur 75b/derkenar üst, 77b/derkenar alt, 78a/derkenar üst, 144a/9, 149b/3, 164b/12, 170a/11, 172b/11, 188b/8, 191a/13, 199a/16
- haşır:** Ar. saz, yaprak gibi bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü
h. 12b/18, 129a/16
- hāşır:** Ar. muhasarada bulunan, etrafı kuşatan
h. ideler 138b/4
h.+ a 25a/19
- hāsid:** Ar. kıskanç; kıskanan; haset eden.
h.+ ler 89a/derkenar alt
- haşin:** Ar. düşman
hışn-ı h. 54a/9
- hasis:** Ar. pinti
h. 77a/7, 89b/1, 98b/7, 107a/3, 133a/2, 186a/5, 191b/19
naķz-ı muzırr-ı h.-i fāniye 168a/6
h.+ dür 82a/19
cism-i h.+ in 186a/2
h.+ üñ 98b/12
- haşlet:** Ar. yaradılıştan gelen özellik, huy
h. 61a/10, 66b/13, 66b/14, 67b/12, 68a/9, 70b/4
h.-i haseneleri 11a/10
h.+ de 67b/12
h.+ e 67b/13
h.+ i 67b/11
h.+ le 68a/11
h.+ ler 68a/12
h. olup 105b/2
h.+ üñ 67b/13, 200a/19
- haşm:** Ar. düşman
- h. 76b/derkenar üst
ğalebe-i h. 84b/derkenar alt
tefaħħuş-ı leşker-i h. 84a/derkenar yan
h.-ı leşkere 84b/derkenar alt
h.-ı leşkeri 84a/derkenar alt
h.+ ı 33a/6, 132b/3
muķābele-i h.+ dan 197b/3
h.+ uñ 59b/8
- hāşr:** Ar. tahsis etme, ayırma
h.+a 189a/18
- hasret:** Ar. özlem, özleyiş
h. 83b/10, 83b/derkenar üst, 123b/11, 131b/12, 148b/16, 175b/16
h.+ e 83b/derkenar üst
h.+ ile 59b/6
h. olacağurlar 175b/14
- hāşş:** Ar. mahsus, özel, öz
h. 60b/7, 76b/derkenar yan, 125b/15, 139a/8, 141b/10
en'ām-ı h. 125b/18
manzūr-ı nazar-ı h. 4a/6
h.+ ı 141b/12
ni'met-i h.+ ı 164b/15
- hāşşa:** Ar. özellik
h. 143a/16, 143a/18, 156a/10, 161a/16, 176b/18
h.-i mülük 162b/1
h.-i resūlu'llahdur 12b/8, 14b/19
h.+ ları 13a/13
h.+ sidur 167b/3
- hāşşaten:** Ar. özellikle, hele hele
h. 28b/19
- hāsse:** Ar. duyu; bir şeye mahsus olan kuvvey ve hal
h. 170a/8, 170a/10, 170a/13, 170a/14
ķuvvet-i h. 169b/19
mühendis-i hikmet-i h. 170b/5
h.-i lemsdür 170a/6
h.-i müdrik 170a/12
h.-i zevķ 170a/11
h.+ den 170a/7
h.+ dür 102a/4
h.+ nün 170a/11, 170b/4, 170b/6
h.+ siyle 170a/11
- hāşşiyet:** Ar. kuvvet, te'sir

- h. 106b/12
h.-i cibilleti 157b/16
h.-i zıll 144a/6
h.+ i 96a/17, 96a/18, 99b/11,
132b/2, 142a/16, 153a/3,
158a/11, 169b/5, 169b/7,
169b/8, 188b/8, 196b/4
‘ilm-i h.+ i 193b/17
vücüd-ı h.+ i 100a/8
h.+ inden 106b/13
h.+ inüñ 169b/2
h.+ lerinüñ 137b/14
- haste:** Far. hasta, rahatsız, çaresiz
h. 71b/3, 106b/14
h.+ dürler 107a/2
h. düşüp 20a/9
h. ise 12a/6
h.+ leri 148a/10
h.+ lerin 12a/2
h.+ lerinüñ 147b/12
h.+ lerüñ 166b/19
h.+ nüñ 171b/2
h. olduğına 34b/13
h. olduğında 22b/11
h. olmuş iken 42b/17
h. olup 38b/13, 115a/17
h. olur idi 34b/12
h. olursan 178a/3
- hastelik:** Far.+T. hastalık
h. 106b/17
h.+ den 106b/19
h.+ e 106b/16
h. idi 106b/18
h.+ idür 107a/16
- hasūd:** Ar. kıskanç
h. 135b/6
h.+ lar 87b/derkenar yan, 135b/5
- hasūdluğ:** Ar. kıskançlık krş. hasūdlük
h. 134b/10
- hasūdlük:** Ar. kıskançlık krş. hasūdluğ
h. 134b/16
- hāşā:** Ar. asla, hiçbir zaman
h. 15b/5, 79b/derkenar alt,
87a/derkenar alt, 88a/derkenar
yan
- hāşāk:** Far. çöp, süprüntü
h.+ dur 117a/10
h.+ ın 185a/16
- hased-i h.+ ın 82a/5
işgāl-i h.+ ından 78b/15
- haşem:** Ar. büyük bir insanın adamları;
emrinde ve hizmetinde
bulunanlar; maiyet
h. 90b/14
keykubād-ı cem-i h. 55a/5,
58a/17
h.-i ‘alem ider idi 84b/derkenar
yan
muvāfaqat-ı h.-i ‘ālī
84b/derkenar yan
- haşerāt:** Ar. haşereler, zararlı böcekler
h.+ uñ 149b/14
- hāşiye-i tecrīd:** Ar. Osmanlı
maarifinde medreselerin ilk
kısmı
h. 51b/16
- haşmet :** Ar. büyüklük; ihtişam;
gösteriş; debdebe; heybet;
görkem
h. 77b/derkenar üst
- haşr:** Ar. kıyamet
h. 76a/15, 148b/10, 187a/2
h.-ı ‘azīm 178a/16
rüz-ı h.+ a 70a/1
nişāhet-i h.+ da 150a/10
rüz-ı h.+ da 80a/6, 94b/8, 95a/13
h. idinüz 89b/derkenar yan
h. ola 150a/10
h. olup 16b/12
- haşyet:** Ar. korkma
h. 193b/9, 198a/18
havf ve h. ve şaf ider 193b/7
- haṭā:** Ar. yanlış, kusur
h. 64b/2, 64b/3, 66a/12, 178b/12
h.+ dur 120b/14, 148a/8
h. itdüm 89a/derkenar üst
h.+ sı 122a/3
h. ve ‘işyān ola 61b/3
h.+ ya 64b/4
- haṭab:** Ar. odun
h.+ ı 194a/7
- haṭar:** Ar. tehlike
h. 47a/5, 76b/derkenar alt
h.-ı ‘azīm 82b/12
h.-ı ‘iḳāb olsa gerekdür 145b/4

- ḥ.-ı dīn 96a/4
maḥall-i ḥ.-ı meşiyetdedür
86a/11
ḥ.-ı tesāhül-i bendegīden 114b/2
maḥall-i ḥ.+ dur 85b/derkenar
yan
ḥ.+ ı 138a/5
‘ilm-i ḥ.+ ı 194a/8
mülk-i ḥ.+ ı 111b/13
ḥ.+ ım 117b/4, 117b/5
nefs-i zevāl-i ĩmān-ı ḥ.+ ıma
85a/19
ḥ.+ ından 91a/6, 94a/18, 95b/19,
96b/3, 131a/11, 132b/8
cehl-i ḥ.+ ından 194a/8
kurbet-i ḥ.+ ından 145b/8
ḥ.+ lar 200a/13
ḥ.+ ları 124a/9, 126a/14
ḥ.+ larından 114a/9
ḥ.+ ları 200a/4
- ḥaṭarāt:** Ar. tehlikeler
eşnāf-ı ḥ. 77a/16
- ḥaṭarlı:** Ar.+T. tehlikeli krş. ḥaṭarlı,
ḥaṭar-nāk, ḥaṭar-vār
ḥ. 131b/18
- ḥaṭarlu:** Ar.+T. tehlikeli krş. ḥaṭarlı,
ḥaṭar-nāk, ḥaṭar-vār
ḥ.+ dur 78b/3
ḥ.+ sıdur 120b/19
- ḥaṭar-nāk:** Ar.+Far. tehlikeli krş.
ḥaṭarlı, ḥaṭarlı, ḥaṭar-vār
ḥ. 137b/14
ḥ. olup 76b/1
- ḥaṭar-vār:** Ar.+Far. tehlikeli krş.
ḥaṭarlı, ḥaṭarlı, ḥaṭar-nāk
ḥ. 47a/7
- ḥātem:** Ar. çok cömert
ḥ.-i aşamı 16b/7
- ḥātem:** Ar. mühür, üstü mühürlü yüzük
ḥ. 139b/19
ḥ.-i naqşı 157b/11
ḥ.-i şerifin 46b/6
ḥ.-i şerifleri 38b/10
ḥ.-i şeriflerinden 36a/2
ḥ.+ i 77a/derkenar alt
ḥ.+ü'l-enbiyā-ı ve'l-mürselin
5a/2
- ḥāṭıf:** Ar. göz kamaştırıcı
berk-i ḥ. 107b/2
- ḥāṭır:** Ar. zihin, fikir; keyif, hal; gönül
tatıyb-i ḥ. 12a/2
ṭayyib-i ḥ. 11a/13
ferāgat-i ḥ.-ı müyesser
81b/derkenar yan
ḥ.-ı perişānlığın 89b/5
ḥ.+ a getirmez 187b/13
ḥ.+ a getirüp 197b/8
ḥ.+ a 83a/13
ḥ.+ ı 19b/12, 89b/11, 103a/4
peder-i sefer-i maḥarr-ı ḥ.+ ı
19b/10
ḥ.+ için 80b/derkenar alt
ḥ.+ ıma 190a/4
ḥ.+ ımda 148a/6
ḥ.+ ımdan 148a/6
ḥ.+ ın 90b/derkenar yan, 99a/14
ḥ.+ ıma gelüp 45b/17
ḥ.+ ıma getüre 95b/16
ḥ.+ ıma getirüp 90a/10
ḥ.+ ıma getirürler 119a/9
ḥ.+ ıma 88a/14, 119a/10, 122a/10
ḥ.+ ında 90a/14, 98a/13, 148a/16
ḥ.+ ından 55a/14, 77b/derkenar
yan, 78a/derkenar üst, 119a/9
ḥ.+ ıuzda 123b/6
ferāgat-ı ḥ.+ ile 97b/5
cebr-i ḥ. itmekde 81b/derkenar
alt
ḥ.+ ları 99a/13
cābir-i kesr-i ḥ.+ ları 181a/7
ḥ.+ ların 113a/17
ḥ.+ larına 109a/5
ḥ.+ larında 153b/17
ḥ.+ larından 113b/3
ḥ.+ uma 89b/derkenar yan
- ḥāṭıra:** Ar. hatıra, akla gelen şey
ḥ.+ sı 102b/15
zulm-i ḥ.+ sın 77b/derkenar alt
ḥ.+ sın 94b/18
- ḥāṭıf:** Ar. gaipten haber veren melek
ḥ.+ den 16b/7, 16b/10, 31a/8,
44b/2, 46a/5, 80a/derkenar üst
- ḥāṭime:** Ar. son, nihayet
ḥ.-i evvel 78a/derkenar üst
ḥavf-ı ḥ.+ den 148b/7

- h.+ sine 2a/14
h.+ ye 68a/10
- ḥaṭīr:** Ar. tehlikeli; şan ve şeref sahibi;
yüce, ulu
h. 175a/12, 179a/2
‘ilm-i h. 2a/8
esbāb-ı ni‘met-i h. 168b/12
h.+ dur 134a/7
emr-i h.+ dur 131a/12
- ḥatm:** Ar. halis; hüküm ve kaza icap ettirme; sağlamlaştırma
h.-i şalāt 68a/10
h. idince 62b/2
h. itdiler 78a/19
h. itmişdür 37b/19
h. oldu 3b/6
- ḥaṭṭ:** Ar. çizgi, satır, yol, yazı, ferman, sıra, saf
h. 34b/11
h.-ı kūfī 41a/14
h.-ı nefis 98b/12
h.-ı nefislerine 76a/5
h.+dan 39b/11
h.+ ı idügi 39b/12
h.+ ından 179a/17
h. yazarlar idi 89b/derkenar üst
- ḥatta:** Ar. bundan başka, bile, hem de, üstelik
h. 5b/3, 11a/15, 12a/2, 14b/5, 17b/5, 22a/8, 24b/3, 29b/19, 34a/6, 38a/11, 39a/16, 39b/7, 40b/14, 41a/3, 62b/2, 63a/5, 66a/1, 66a/4, 66a/5, 66a/6, 66a/9, 71a/10, 71a/11, 71a/13, 71a/16, 75a/10, 77b/derkenar yan, 81b/10, 146a/5
- ḥaṭṭāṭ:** Ar. hat sanatkârı, bunu meslek olarak seçen kimse
h. 89b/derkenar üst
- ḥātūn:** Ar. kadın
h. 8a/7, 8a/11, 8b/11, 8b/13, 12b/16, 22a/5, 22a/8, 23a/7, 23a/12, 043a/5, 115a/7
h.+ dan 19a/13, 19a/14, 22b/19
h.+ dandur 42a/11
h.+ dandurlar 42a/12
h.+ ı idi 32a/7
- h.+ ı 5b/11, 10a/1, 10a/8, 19b/14, 20a/18, 23b/5, 25b/6, 31a/5, 31b/9, 032a/16, 32a/18, 36b/5, 36b/6, 36b/7, 40a/13, 40b/2
h.+ ıdur 36b/6
h. idiler 23b/2
h.+ lar 21a/16
h.+ lardan 23a/6
h.+ ları 20b/13
h.+ ların 115a/9
h.+ larınuḡ 20b/4, 22b/14, 115a/5
h.+ larınuḡ 7b/8
h.+ uḡ 21b/10
- ḥaṭve:** Ar. adım
h. ise 142b/12
- havā:** Ar. hava
h. 103b/2, 127b/8, 168b/10, 169a/2
tebdīl-i h. 8a/8
h.-yı ḥarīfūḡ 169a/15
h.-yı rebī‘de 169a/13
h.+ da 200b/8
h.+ dan 47a/8, 160a/1
h.+ nuḡ 169a/3, 169b/4
h.+ sı 117a/10
h.+ sınıḡ 169a/8, 169a/10, 169a/12
h.+ sıyla 117a/10
h.+ ya 60a/7
h.+ yı 10b/2
- ḥavādis:** Ar. olaylar
ḥudūs-ı h. 133b/4, 133b/8
maḥall-i h. 176a/14
mürūr-ı seyl-i h. 177a/9
h.-i āsar 98b/4
h.-i fenā 96b/3
h.-i neng-i idbārından 145a/5
h.-i rüzgār 94b/17, 148b/11
h.-i rüzgārdan 178a/4
h.-i seyl-i fenā 96b/1
h.-i umūrdan 182b/19
şavlet-i h.+ e 180a/16
rüzgār-ı h.+ in 143b/12
h.+ ine 90b/derkenar yan
h.+ inūḡ 179b/1

- makhūr-ı teşārīf-i ḥ. ve āfāt kıldı
199a/12
- havāī:** Ar. hava ile ilgili
h. 169a/4
- havāle:** Ar. gönderme
h. 53b/11
h. itmişdür 44b/1
h. itmişlerdür 161a/4
h. olmağa 58b/13
- havāriyyūn:** Ar. havariler, İsâ
Peygamberin oniki kişiden ibaret
olan yakın dostları, yardımcıları
h.+ ları 83a/1
- havāşş:** Ar. nitelikler; özellikler
h. 75b/derkenar üst,
88b/derkenar yan, 103a/12
h.-ı aşḥāba 153b/16
h.-ı hizmetkārıların 85a/derkenar
üst
hürmet-i ḥ. eyle 84a/derkenar üst
ziyāfet-i ḥ. eylediği
80a/derkenar yan
h.+ ından 134a/10
h.-ı şaḥābeleri 153b/14
h.+ lardan 76b/derkenar yan
h.+ ları 82b/derkenar alt
h.+ larından h.+ larından
78a/derkenar yan, 87b/derkenar
yan
huddām-ı h.+ larından
82a/derkenar yan
hüsr-i h.+ larile 79a/derkenar
yan
güşzed-i ‘ām ve ḥ. olduğda
53b/19
h.+ umdan 87b/derkenar yan
h.+ uñ 156a/10
- havās:** Ar. duyu alma işi; duyumlar
h. 102a/3, 170a/14
idrāk-ı h. 171a/18
h.-ı bātına 173b/4
h.-ı ḥamse 142a/13
h.-ı ḥamsenüñ 170b/7
h.-ı insāniden 170a/1
h.-ı müvekilleri 142a/18
h.-ı şerīkdür 142b/1
h.-ı zāhire 173b/4
h.-ı zāhirin 170b/6
- h.+ uñ 170a/7, 170b/11
- havāṭıf:** Ar. göz kamaştırıcı şeyler
meczūbān-ı h. 145a/4
şavlet-i ḥ. 89a/4
saṭevāt-ı h.-ı ‘izzet 89a/13
- havāṭır:** Ar. hâtıralar, fikirler,
düşünceler
h.-ı erbāb-ı fehām olup 4a/6
maḥall-i h.-ı mülkî 99b/6
- havātîn:** Ar. hatunlar, kadınlar
h.+ den 22a/8
h.+ lere 22a/5
- havāyic:** Ar. ihtiyaçlar, gereksinimler
h.+ inden 190b/15
- havf:** Ar. korku, korkma
h. 17b/8, 138a/5, 138b/10,
156b/18, 196b/11, 198a/18
galebe-i h. 200a/12
şaykal-i h. 195a/16
h.-ı ḥâtımeden 148b/7
h.-ı şemşir-i ‘adū 3b/1
h.+ a düşüp 83a/17,
88b/derkenar alt, 89a/derkenar
üst
h. çekeler 84a/derkenar yan
h.+ dan 83a/derkenar üst,
138b/10
hücüm-ı h.+ dan 59a/16
h. eyleyeler 138a/17
h.+ ı 76b/1, 90a/10
h.+ ın 90a/13
h.+ ından 40a/10, 55b/2, 58b/4,
82b/12, 83a/9, 83a/14, 83b/4,
86a/derkenar üst, 87a/2,
088a/16, 102a/7, 138b/8,
143b/13, 200a/4
ḥesāb-ı h.+ ından 83b/1
zevāl-i h.+ ından 188a/13
h. ider 90b/12
h. idiñüz 118a/2
h.+ ile 31b/5
h. itdüklerinde 40b/11
h. itdüm 90b/9
h. itmeyüp 157a/2
maḥall-i h. olsa idi 154b/9
h.+ uñ 200a/12
h. ve ḥaşyet ve şaf ider 193b/7

- tevbe ve nedāmet ve ḥ. ve ḥayā
ve ḥacālet ve ūkestelik eyle
88b/7
- ḥavfen:** Ar. korkarak, çekinerek
ḥ. 7a/8
- ḥāvī:** Ar. içeren, ihtiva eden
ḥ.-i aḥbār 170b/12
- ḥāviye:** Ar. cehennemın en ūiddetli olan
yedinci tabakası
ḥ.-i hevā-yı cāh 93a/19
ḥ.-i hevāda 82a/11
ḥ.+ ye 84b/12
- ḥavl:** Ar. güç, kuvvet
ḥ. 89a/5, 163b/13
ḥ.-i ḥimāyetine 134a/8
- ḥavrān:** Suriye’de bir yerleşim yeri
ḥ. 9a/7, 35a/19
- ḥavşala:** Ar. anlayış, akıl
ḥ.+ ları 89a/19
ḥ.+ sını 93b/16, 107a/3
- ḥavz:** Ar. havuz krş. ḥavza
ḥ.-i kevşere 148b/3
- ḥavza:** Ar. havuz krş. ḥavz
ḥ. 161a/16
- ḥavza:** Ar. bölge, mıntika
ḥ.-i teshīre 83a/derkenar yan
- ḥayā:** Ar. utanma, edep, haya
ḥ. 78b/16, 105b/1, 108a/3,
122b/18, 145a/1, 185a/18,
198a/19
ḥ.+ da 11a/8
ḥ.+ dur 116b/6
ḥ. ider 75a/1
ḥ. itdüm 90b/derkenar üst
ḥ. itmez 75a/2
ḥ.+ sını 84b/derkenar yan
ḥ.+ sını 194a/1
tevbe ve nedāmet ve ḥavf ve ḥ.
ve ḥacālet ve ūkestelik eyle
88b/7
- ḥayāl:** Ar. hayal, rüya
ḥ. 142b/1, 171a/3, 196a/4
ḥizāne-i ḥ.-i dimāğda 141b/17
ḥ.-i maḥallinde 166a/3
ḥ.-i memleketleri 149a/16
ḥizāne-i ḥ.+ de 141b/18
ḥizāne-i ḥ.+ dedür 142b/3
ḥazāne-i ḥ.+ deki 142b/12
- ḥ.+ den 193a/15
kuvvet-i ḥ.+ i 170b/16
ḥ.-i elḥāk 170b/16
ḥ.+ in 171a/5, 171a/7
- ḥayālāt:** Ar. hayaller
ḥ.-ı fāsıde 156a/1
ḥ.+ dur 155b/6
- ḥayālu:** Ar.+T. edepli
ḥ. olur ise 116b/6
- ḥayāsız:** Ar.+T. namussuz
ḥ. 134a/14
- ḥayāt:** Ar. dirilik, canlılık, ömür
ḥ. 87b/10, 87b/derkenar alt,
199a/3
ḥ.-ı ‘irfān 168a/12
ḥ.-ı aḥlāk-ı reddiyyesi 194a/17
kassām-ı ḥ.-ı beden 173a/18
ḥ.-ı bedeni 168a/11
ḥ.-ı cāvidānıyla 168a/19
āb-ı ḥ.-ı ma‘nevīdür 193b/17
ḥ.-ı nebātı 85b/1
ḥ.-ı şuverīde 182b/10
ḥ.-ı şerīfleri 44a/8
ḥ.-ı ṭab‘ı 148a/15
mevt-i ḥ.+ a 198b/17
ḥ.+ da idiler 53a/6, 153b/15
ḥ.+ da 16a/9, 16a/15, 28a/13,
28a/16, 54b/17, 123a/6
dār-ü’l-ḥ.+ dan 148a/15
ḥ.+ dur 88a/derkenar üst,
173a/17
ḥ.+ ı 61b/19, 77a/13,
87b/derkenar alt, 198b/15
‘aynü’l-ḥ.+ ı 89a/5
mādde-i ḥ.+ ıdur 106a/4
ḥ.+ ına 87a/derkenar üst
ḥ.+ ında 22b/17, 23a/18, 42a/17
ḥāl-i ḥ.+ ında 25a/5, 199a/9
ḥ.+ ından 87b/12
ḥ.+ ıyla 142a/18
zevāl-i ḥ. idi 110b/2
ḥ.+ larındaki 16b/1
- ḥayber:** Suudi Arabistan’ın Medine
Bölgesi’nde bulunan bir şehir
ḥ. 22a/19, 22b/1, 41a/3
meşāḥir-i yehūd-ı ḥ.+ den
22a/19
feth-i ḥ.+ den 22b/7

ḥayır: Ar. “öyle değil, olmaz, yok,
aslâ” anlamlarına gelen kelime
ḥ. 85a/derkenar alt

ḥāyif: Ar. korkak
ḥ. 193a/13

ḥāyil: Ar. korkunç
ḥ. olmuş 109a/18

ḥāyin: Ar. hain, ihanet eden
ḥ. 134a/14

ḥāyinlik: Ar.+T. hainlik
ḥ. 134b/10

ḥaykır -: yüksek sesle bağırarak krş.
ḥaykır
h.- up 113b/9

ḥaykır -: yüksek sesle bağırarak krş.
haykır
ḥ.- up 155a/1

ḥayli: Far. çok, birçok
ḥ. 59b/7, 76a/derkenar yan

ḥayme: Ar. çadır
ḥ.+ ye 77b/derkenar yan

ḥayr: Ar. iyilik, faydalı iş; sevap
ḥ. 70b/10, 75b/14, 76a/15,
85b/derkenar yan, 85b/derkenar
alt, 123a/6, 123a/8, 123a/13,
136b/12,
146a/11, 182a/14
du‘ā-yı ḥ. 84a/derkenar yan
fā‘il-i ḥ. 165b/9
kesb-i ḥ. 199b/1
ḥ.-ı mahzûr 84a/derkenar üst
ḥ.+ a 85b/derkenar yan
ḥ.+ dan 72a/2

icābet-i da‘vet-i dā‘ī-i ḥ.+ dur
94b/17

ḥ.+ ı 71b/7
tasalluḥ-ı dā‘īye-i ḥ.+ ı 98a/7

ḥ.+ ından 183b/2
ehl-i ḥ. idi 36a/13

ḥ. ideyim 78b/derkenar yan
ḥ. itdüñ 90a/derkenar alt

ḥ.+ü’l-fārsīn 48b/17
ḥ.+ü’t-tābi‘īn ve 44a/5

ḥayrān: Ar. Şaşmış, şaşırmış
ḥ. 16b/14
ḥ. kalup 86b/derkenar yan
ḥ. ola 66b/18
ḥ. olalar 152a/15

ḥ. oldu 86a/derkenar alt

ḥ. oldılar 31a/10

ḥ. olup 53b/16

serāsime ve deng ve ḥ. olup
58b/12

ḥ.+ um 60b/4

ḥayrāt: Ar. sevap için yapılan şeyler
ḥ. 51b/9, 78b/derkenar yan,
95b/7, 96a/7

izmār-ı eşnāf-ı ḥ. 166a/19
istifā-yı ḥ.-ı muşāḥabetinden
123b/15

ḥ. eyledi 78b/derkenar yan

ḥ. itmişdür 48b/9

ḥ.+ larından 51b/9

mevāki‘-yi ḥ. olalar 93b/18

ḥayret: Ar. şaşırma, şaşakalma
ḥ. 91a/7, 108b/7, 200a/12
endüh ve ḥ. çekmegile 180a/8
ḥ.+ den 77a/12
kemāl-i ḥ.+ lerinden 40b/5
ḥasret ve ḥ. olacakturlar
175b/14

ḥayrlu: Ar.+T. hayırlı
ḥ. 54a/5, 55b/3, 60a/18, 95a/9
ḥ.+ dur 67b/15, 71b/8, 72a/5
ḥ. kıılır 61b/19
ḥ. olalar 85b/derkenar yan

ḥayr-nihād: Ar.+Far. iyi huylu
ḥ. idi 29b/14
evlād-ı ḥ. 36a/3
evlād-ı ḥ. 52b/19
evlād-ı ḥ. 51a/13, 52a/13

ḥayṭa: Ar. alanlar
ḥ.-yı luṭfuñ 201a/13

ḥayvān: Ar. hayvan
ḥ. 168b/9, 168b/16, 170a/8,
171a/14, 172a/15
cemi‘-i ḥ. 150b/5
meretebe-i ḥ. 170a/7
nev‘-i ḥ. 168b/15
ḥ.+ da 170a/5, 170a/6, 170b/18
eyyām-ı ḥ.+ da 148b/13
ḥ.+ ı 92a/3
ḥ.+ lar 171a/10
rūḥ-ı ḥ.+ uñ 173a/17

ḥayvānāt: Ar. hayvanlar

- h. 149b/9, 167b/4, 169b/7,
171a/8, 192a/7
h.-i berriye 7b/5
eşkālāt-ı h.-i muşavveredür
160b/16
h.+ dan 149b/17, 167b/5,
170b/7, 171a/15
nev'-i h.+ dan 167b/3
cümle-i h.+ ında 141a/7
h.+ lar 171b/17
h.+ ların 171a/10
- hayvānī:** Ar. hayvanla ilgili, canlıya âit
h. 169a/17, 169a/19, 169b/15,
199b/4
'ālem-i h. 170a/9
kuvā-yı h. 140b/15, 147a/9,
168b/11
zulümāt-ı kuvā-yı h. 141a/12
- hayz:** Ar. kadınlarda ay başı
h. 114b/3
- haz:** Ar. sevinç, haz
h. 116b/17
h. ider 87b/11, 186b/12
h. idüp 37b/3
h. itmiş ise 148b/14
- hazar:** Ar. barış ve güven
h.+ da 11b/14
- hazāyin:** Ar. hazineler
h. 193a/1, 193a/7
cevāhir-i h.-i 'ilm 184b/16
h.-i cevāhir-i haqqāyık-ı
melekūtī kılmışuz 184b/17
- hazer:** Ar. sakınma
h. buyurmuşdur 182b/12
h. eyleye 197b/9
h. eyleyeler 87a/1
h. itmek gerek 85b/derkenar yan
h. olunup 134a/16
h.+ üñ 83b/derkenar yan
- hāzık:** Ar. mahir, usta kimse
h. 106b/19
- hāzım:** Ar. hazmettiren, sindiren,
sindirici
kuvvet-i h.+ a 172a/9
- hāzır:** Ar. hazır
h. 40b/9, 44b/8, 144b/10,
147a/16
ra'yyet-i h. 144b/19
- hāl-i h.-i ihsāsından 171a/14
h. baş ola 90b/derkenar yan
h.+ dur 88a/derkenar üst, 127a/9
h. getürdi 86a/derkenar alt
h. ideler 94b/8, 178a/16, 178a/18
h. idi 82b/derkenar alt,
90a/derkenar üst
h. idüm 104a/17
h. idüñ 81b/derkenar yan
h. idüp 69a/9, 181a/1
h. iken 30a/6
h. itsek gerekdür 107b/7
h. ola 68b/13, 152a/18
h. olan 35a/4
h. olanların 47a/5
h. olmak 161b/11
h. olmalarıdır 160a/3
h. olmayup 30b/8
h. olmazdan 157a/17
h. olunup 180b/19
h. olup 139b/16, 151a/17
h. olur idi 175b/7
h. oluram 175b/9
h. ve âmāde oluñuz
83b/derkenar yan
- hāzi':** Ar. alçak gönüllü
vera'-ı h.-i kanā'at 194a/1
- hāzin:** Ar. bekçi
h.-i esrār olabilmezdi 170b/15
h.+ leri 178a/19
hāfiz-ı h. olalar 171a/4
- hāzine:** Ar. hazine
h. 75b/derkenar yan,
89a/derkenar yan, 131a/9
h.-i 'āmire-i hıfz ider 141b/11
h.-i ğayb-ı hāzinedārları 142a/6
h.-i hāyāldeki 142b/12
h.+ lere 128a/12
h.+ leri 128a/11, 131b/13
derecāt-ı h.+ lerinden 179b/1
kalb-i h.+ müz 2b/12
h.+ müze 96a/7
h.+ ŋ 103b/1
h.+ si 103a/12
h.+ sin 75b/derkenar yan, 129a/4
h.+ sinde 142b/2, 142b/9
h.+ sindeki 142a/7

- h.+ sinden 79a/derkenar yan,
131a/18
h.+ sine 137a/1
h.+ sini 77a/5
h.+ ye 77b/derkenar alt
- hāzin:** Ar. haznedar
h.+e 165b/2
- hazīne-dār:** Ar.+Far. hazinenin idaresinden ve korumasından görevli kimse
hazīne-i ğayb-ı h.+ ları 142a/6
- hazm:** Ar. doğru ve sağlam rey ve karar şerāyit-i h. 84a/derkenar yan
- hazm:** Ar. sindirim
h. itmek 184b/5
h. itmekde 180a/12
def ve h. olmaya idi 172a/1
- hazret:** Ar. saygı bildirmek üzere büyüklere verilen unvan
h. 7b/9, 8b/14, 8b/16, 8b/17, 9a/3, 9a/6, 9b/8, 10a/12, 10b/8, 010b/12, 12b/17, 15b/15, 18b/15, 19b/2, 19b/7, 19b/8, 19b/17, 20a/1, 20a/18, 21b/2, 21b/3, 22b/8, 22b/11, 23a/11, 24b/10, 25a/4, 25b/12, 26a/2, 27a/19, 27b/17, 32a/5, 32b/14, 33a/3, 34a/9, 37b/15, 37b/16, 44a/9, 44b/8, 44b/11, 044b/14, 44b/16, 45a/18, 45b/3, 45b/6, 47a/4, 47b/4, 60b/17, 62b/7, 63b/9, 63b/10, 63b/18, 64a/4, 65a/5, 65b/17, 68a/2, 71a/9, 71a/10, 71a/11, 71a/15, 74b/6, 75a/4, 75a/6, 75b/15, 75b/18, 76a/2, 76a/9, 76a/10, 78b/6, 78b/derkenar yan, 79a/19, 79b/3, 80a/8, 80b/10, 82b/17, 88b/derkenar üst, 89b/14, 90b/3, 90b/7, 91a/7, 092a/13, 92b/9, 92b/18, 96a/2, 98a/18, 99b/1, 100a/3, 101a/13, 101a/17, 101b/3, 102b/5, 102b/7, 104a/10, 104a/18, 109a/3, 111a/7, 113a/5, 113a/15, 115a/6, 115a/8, 115a/9, 115a/18, 115b/1, 115b/14, 118a/12, 118a/13, 118a/19, 119a/4, 128a/1, 128a/2, 128a/4, 128a/5, 128a/7, 128a/8, 128a/9, 137a/16, 142a/1, 146a/19, 146b/2, 151b/18, 152b/17, 154b/1, 162b/10, 164a/15, 164a/19, 164b/4, 177a/10, 178b/10, 179a/13, 179a/19, 179b/6, 179b/9, 179b/12, 180a/3, 183a/13, 184a/11, 186b/6, 186b/12, 187a/16, 189a/15, 189b/12, 189b/13, 190a/2, 190a/13, 190a/14, 190a/19, 192a/11, 194b/3, 196a/6, 196a/9, 197a/3
‘ādāt-ı h. 11a/4
akrabā-yı h. 23a/13
bergüzide-i h. 150b/3
kalb-i şerif-i h. 10a/11
h.-i ‘aliye 20a/6
h.-i ‘aleyhi’ş-şalātü ve’s-selām 190b/7
h.-i ‘izzet 187b/3
h.-i bārī 7a/1, 94b/8, 138b/4, 162b/3, 169a/4, 174b/7, 176a/12, 191b/8
h.-i bārīden 89b/7, 189b/16
h.-i bārīnün 108b/19
h.-i celle 83b/18
h.-i celleşānehu 110b/8
h.-i cenāb-ı bārī 83a/15
h.-i dārū’l-bekāya 44a/12
h.-i emr-i haqqıla 20b/19
h.-i habību’llah 62b/16
h.-i haqq 14b/1
h.-i haqqā 11a/16
h.-i haqqdan 17b/8, 58a/13
h.-i hilāfete 142a/4
h.-i hoca 87a/derkenar yan
hitāb-ı h.-i ‘izid-i müte‘āl 181a/2
h.-i kadīmden 147b/19
cenāb-ı h.-i kibriyādan 143a/1
h.-i mecāmi‘ 183a/18
h.-i muvahhidıytedür 100b/2
h.-i perverdigār 89b/5, 168a/13
h.-i perverdigārı 174a/3
h.-i rabbānī 181a/6
h.-i rabbū’l-‘azze 45a/13

h.-i rabbü'l-‘izzet 16b/18,
100a/4, 100b/12, 193b/16
kudret-i h.-i rabbü'l-‘izzet 7b/19
h.-i rabbü'l-‘izzet-i cellet
‘azametuhunüj 147b/17
h.-i rabbü'l-‘izzeti 15a/7
h.-i rabbü'l-‘izzetüj 17a/13
h.-i rabbü'l-‘izzetüj 188b/11
h.-i resül 8a/9, 9a/11, 9b/18,
21a/6, 21b/1, 21b/13, 22a/5,
22b/6, 22b/7, 23b/2, 23b/18,
25b/11, 27a/16, 29b/6, 29b/15,
29b/19, 30b/1, 30b/15, 31b/6,
31b/11, 33b/1, 33b/3, 37b/12,
37b/13, 40a/5, 42b/7, 43a/3,
44a/4, 44a/5, 045a/8, 46a/2,
46b/2, 47b/5, 47b/derkenar alt,
62a/13, 71b/12, 79a/7, 115a/13,
133a/14, 182a/13, 183a/11,
184a/8, 185b/15, 194a/2, 200a/5
h.-i resülden 21a/8, 26a/11,
32b/6, 36a/9, 37b/7, 41a/13
h.-i resüle 21b/12, 22a/11,
22b/12, 32b/17, 33a/5, 33a/9,
44b/10, 183a/17
‘âkıbet-i h.-i resüle 16b/derkaner
yan
h.-i resüli 31a/6
mescid-i h.-i resüli 35a/8
h.-i resülile 22a/17
h.-i resülü’llah 26a/3, 27a/1,
29a/18, 36a/1, 47a/19, 47b/1,
61a/6, 62b/6, 63a/5, 64a/16,
71a/8, 71a/19, 73a/18, 74a/13,
74b/5, 75a/3, 75b/8, 75b/10,
78b/1, 79a/1, 79b/1, 79b/8,
79b/13, 80a/2, 81a/5, 81a/13,
81b/3, 81b/9, 82b/15, 88a/4,
89b/12, 96a/1, 97a/4, 102b/2,
103b/15, 108a/18, 110b/15,
113a/11, 114b/12, 115a/5,
118a/2, 118a/8, 120a/18,
122b/12, 129b/10, 138a/11,
141a/16, 145b/11, 160b/1,
178a/15, 180b/15, 184b/11,
187a/2
h.-i resülü’llah 87a/derkenar yan

h.-i resülüj 20a/17, 20b/4,
20b/6, 21b/10, 21b/17, 23a/14,
23a/19, 25b/15, 31a/10, 31b/9,
36b/5, 37b/1, 44a/17
h.-i risalet 3b/19, 4a/10, 4b/10,
45a/6, 73b/4, 79b/derkenar yan,
88b/derkenar üst, 109a/12,
149a/18, 180b/11, 189a/1
h.-i risalet 77a/derkenar yan
h.-i risaletpenâh 5a/16, 7b/1,
11a/2, 63b/6, 73b/8, 74b/18,
86b/19, 178b/7, 189a/13,
196a/16, 197a/12
h.-i risaletpenâhî 3a/12, 44a/7,
62b/11
h.-i rubübiyyet 168b/14
h.-i rubübiyyet-i cellet 199a/3
h.-i şalla’llahu 10a/18, 15b/14,
16a/8, 16a/18, 17a/4, 29a/14,
44b/7, 47b/2, 64a/16, 70a/10,
72b/9, 73a/1, 92b/2, 101a/5,
101b/6, 101b/10, 105a/7,
110b/11, 111a/14, 115b/19,
124b/10, 127b/19, 128b/4,
136b/13, 146a/12, 154a/19,
162b/17, 177b/3, 186a/13,
188b/3
h.-i şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem
5b/3, 9b/16, 15a/12, 19b/4,
20a/16, 21b/17, 22a/2, 24a/19,
24b/17, 025b/19, 27b/2, 27b/14,
28a/14, 29a/13, 30a/12, 30a/17,
31a/17, 33a/10, 39a/1, 39b/15,
40b/18, 42b/9, 42b/12, 43a/4,
44b/10, 45a/16, 63b/7, 65b/15,
65b/19, 67b/14, 67b/15, 71a/12,
75b/12, 78b/13, 79a/11, 79b/6,
80a/16, 84b/7, 85a/12, 85a/17,
85b/6, 85b/19, 86a/14, 86b/1,
87a/16, 88a/9, 90a/1, 90b/6,
91b/11, 92a/9, 93b/15, 94a/13,
95a/6, 96b/16, 98b/19, 99b/8,
100b/17, 101a/10, 102a/5,
102b/11, 104b/2, 104b/8,
104b/11, 104b/15, 104b/19,
105a/3, 106a/2, 111a/10, 111b/1,
112a/10, 112b/6, 112b/11,
112b/14, 113b/18, 114b/10,

115b/3, 116a/13, 119a/1, 119a/7,
124a/18, 124b/7, 124b/16,
125a/3, 125a/8, 125a/13,
125a/18, 125b/4, 128a/16,
132a/10, 135a/19, 135b/17,
136a/7, 136a/10, 136a/14,
139a/4, 139a/11, 139a/18,
140a/18, 146a/18, 146b/3,
147b/15, 149b/1, 151a/1, 151a/7,
151b/9, 152a/7, 152a/17, 152b/4,
152b/10, 153b/2, 153b/13,
158a/9, 158a/19, 176b/17,
177a/16, 177b/11, 178a/2,
178a/7, 179a/15, 179b/5,
179b/17, 180b/19, 181a/15,
185b/18, 186a/4, 186a/9, 187b/9,
188a/6, 190a/2, 190a/8, 191a/14,
192a/17, 196a/1, 196b/16,
197a/8, 197b/17
h.-i şalla'llahu 'aleyhi ve
sellemden 62a/8, 63b/12, 66a/16,
74b/11, 85b/14, 86a/9, 87a/8,
92b/8, 102a/19,
153a/10, 153a/16, 162b/10,
163a/4, 163a/10, 163a/16,
163b/4, 163b/16, 164a/3,
176b/11, 180a/6, 186b/11
h.-i şalla'llahu 'aleyhi ve
sellemdür 118a/18
h.-i şalla'llahu 'aleyhi ve
selleme 32b/11, 65b/13, 93b/12,
115b/13, 177a/8, 192a/10
h.-i şalla'llahu 'aleyhi ve sellemi
45a/10, 64b/18
h.-i şalla'llahu 'aleyhi ve
sellemün 5b/8, 6a/5, 6b/19,
22b/13, 29a/6, 40b/13, 42b/18,
44a/14, 45a/3,
045b/17, 63b/17, 109a/1,
113a/14, 128a/18, 190a/16
h.-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve
sellem 8a/18, 9a/17, 9b/2, 9b/14,
10a/1, 10b/3, 14b/3, 15a/9,
16a/5, 16a/12, 17a/17, 18b/3,
19a/9, 19b/19, 20a/10, 22b/2,
31b/14, 38a/2, 41a/15, 42b/4,
44b/15, 61a/19, 64a/2, 66a/10,
67a/9, 68a/1, 68a/8, 70b/3,

86a/4, 92a/1, 92b/16, 94b/7,
95a/8, 97b/7, 98a/11, 132b/6,
136b/7, 180a/11, 182a/3,
183b/12, 186b/1
h.-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve
sellemden 62b/10, 63a/10, 65a/4,
65a/12, 67a/3, 70b/15, 72b/4,
73a/5, 163b/1
vilādet-i h.-i şalla'llahu te'ālā
'aleyhi ve sellemden 29b/3
h.-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve
selleme 10b/16, 18b/14, 90b/3
h.-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve
sellemi 33a/1
h.-i şalla'llahu te'ālā 'aleyhi ve
sellemün 7a/12, 15a/17, 15b/11,
25a/16, 32a/18
h.-i şallallahu 78b/derkenar yan
h.-i şamediyet olamaz 99b/8
h.-i şamediyet oldı 100a/17
h.-i şamediyet 94a/12, 94a/18,
95b/12, 98b/8, 100b/10,
104b/13, 108a/6, 110b/3,
112a/18, 112b/1, 121a/16,
140a/12, 142b/8, 168a/14,
174b/18, 175a/15, 177a/13,
183a/9, 188a/19, 193b/7,
194a/11
cenāb-ı h.-i şamediyet 84a/1
ef'āl-i h.-i şamediyet 167b/10
ma'rifet-i h.-i şamediyet 198a/16
şifāt-ı h.-i şamediyet 143a/4
h.-i şamediyet-i 'azze 162a/19
h.-i şamediyetden 107a/17,
165b/12
şerer-i âteş-i qahr-ı h.-i
şamediyetdür 188b/7
h.-i şamediyete 87a/18, 90a/11,
100b/12, 179a/2
h.-i şamediyeti 88b/9, 91a/16
h.-i şamediyetün 117a/7,
174b/16, 175b/2, 199a/5
h.-i şamediyet 88b/7
h.-i üç 47b/derkenar yan
h.-i ümemün 26a/4, 26a/5
h.-i vācibü'l-vücūddan 89a/5
'ināyet-i h.-i vahābī 181b/3
h.+ de 148a/5, 148a/9

h.+ den 24b/9, 25a/15, 28a/1,
45b/9, 62b/16, 72b/16, 104a/17,
145a/11, 163b/8, 195b/16
h.+ e 8b/13, 9a/1, 10a/11,
10b/13, 19b/13, 20b/12, 21a/5,
65b/15, 65b/16, 65b/18, 71a/11,
98a/18, 100a/16, 111a/6,
113a/16, 115a/7, 115a/17,
115a/19, 141b/16, 196a/11
h.+ i 8a/15, 8a/17, 8a/19, 8b/11,
8b/16, 9a/4, 9b/7, 15a/13,
18b/17, 019a/4, 22a/6, 24b/15,
28b/4, 30b/8, 47b/derkenar üst,
61a/13, 62b/1, 64b/18, 73b/1,
080a/3, 80a/9, 84b/8, 85a/3,
87a/1, 92b/16, 95a/9, 96a/5,
96b/1, 96b/17, 100b/18,
100b/19, 109a/2, 113a/4,
114a/18, 114b/19, 124a/11,
124b/8, 124b/12, 125b/4,
135b/1, 137b/2, 138a/5, 139a/1,
139a/6, 140b/4, 141a/5, 141b/4,
144a/10, 152a/14, 152b/4,
153b/14, 163a/17, 176b/2,
176b/18, 177a/17, 182b/1,
182b/11, 184a/6, 185a/7,
185b/18, 186a/5, 195a/12,
196a/9, 199b/2
h.+ imden 165b/19
h.+ imüj 110b/8, 197b/1
h.+ in 76a/12
h.+ inden 78b/17, 123a/16,
128a/13, 178b/9
h.+ ine 2a/3, 6a/5, 101a/18,
142b/4, 142b/7
h.+ ini 75b/13
h.+ inüj 81b/12, 82b/8, 97b/12,
112b/9
h.+ inüz 81a/derkenar yan
h.+ le 24b/13, 36a/5
h.+ leri 28a/1, 45b/10, 45b/11,
46a/9, 56a/4, 57b/5, 58a/18,
60a/4, 60a/13, 62a/19, 75a/6,
75a/9, 88a/9, 89b/16, 91b/11,
92a/1, 92a/9, 92b/2, 92b/7,
92b/15, 93b/12, 99b/1, 101a/13,
101a/17, 115b/13, 118a/1,
120a/2, 121a/2, 124b/10,

128a/15, 128b/4, 129b/7,
130b/4, 152a/17, 152b/10,
153a/10, 153b/13, 163a/16,
163b/1, 163b/4, 176b/17,
185b/17, 186a/9, 186a/13,
187a/1, 189b/12, 190b/1,
190b/7, 196a/11
cenāb-ı h.+ leri 90a/5
iḳtidār-ı h.+ leri 58b/6
h.+ lerin 27b/5, 129b/10
h.+ lerinde 152a/7
h.+ lerinden 60b/16, 104b/11,
122b/15, 153b/2
h.+ lerine 11a/2, 16a/18, 24a/16,
26a/3, 76b/3, 119b/16, 121b/5,
129b/11, 189a/13
h.+ lerini 128b/8, 191a/4
h.+ lerinüj 3a/9, 3b/19, 4a/11,
4b/7, 4b/11, 5a/7, 5a/16, 7a/14,
18a/1, 24b/1, 25b/18, 47b/6,
51a/15, 58b/7, 59b/9
h.+ leriyle 119b/14
maḳbülān-ı h. olanlaruḡ 176b/5
h.+ ümüz 100a/1, 143a/18
h.+ ümüzde 45a/15, 168a/16,
182a/12, 184b/19
imtinān-ı h.+ ümüzde 162b/15
h.+ ümüzden 182b/16
h.+ ümüze 119b/3, 146a/1,
164a/10, 194b/7
h.+ ümüzi 90a/7
h.+ ümüzüj 143a/17, 143b/3,
143b/11, 144b/6, 162b/10
h.+ üj 6a/6, 6a/12, 7a/2, 7b/13,
8b/18, 9a/2, 10a/5, 18a/5,
18a/19, 18b/1, 19a/12, 19b/18,
20b/7, 20b/14, 20b/18, 22b/17,
23b/5, 25a/18, 26a/7, 30a/5,
33a/7, 38b/9, 40a/6, 44a/13,
45b/13, 46a/3, 47b/1, 75b/11,
82b/14, 84b/18, 100b/4, 109a/2,
109a/5, 111a/5, 133a/5, 141b/18,
145a/9, 163b/2, 164b/9, 165a/11,
184a/8, 184a/9, 189b/14,
190a/12, 194a/9, 196a/17
h.+ ün 76b/19
vuşület-i hevā-yı h.+ üj 147a/18
h.+ üjden 183b/13, 184a/5

hazret-i resül şalla'llahu 'aleyhi ve sellem: Allah'ın selamı onun üzerine olsun, Allah'ın elçisi, Hz. Muhammed
h.+ üñ peder 6b/12

hübüt: Ar. aşağı inme
h.+ ına 18b/2

hübüt-ı adem: Ar. Hz. Âdem'in cennetten yeryüzüne inmesi
h.+ den 47b/derkenar alt

hedâyâ: Ar. armağanlar, hediyeler
h. 23a/3, 129b/14
h.-yı a' māl 142a/5
h.+ sı 12b/3

hedâye: Ar. armağan, hediye
krş.hedâyâ
h.+ m 89b/derkenar alt

hedâyecik: Ar.+T. ufak hediye
h. 80a/derkenar alt

hedde: Ar. yıkılan şeylerin çıkardığı gürültü
h.+ de 58b/15

hedef: Ar. Amaç, maksat, gaye
h.-i icâbete 79a/derkenar üst
h.-i sihâm-ı beliyyât kıldı 199a/12
h. eyleyüp 177a/14

hediyeye: Ar. armağan, hediye
h. 19a/16, 90b/3, 109b/11, 122a/19, 123a/14
h. eyleyüp 177a/19
h.+ si 148a/8

hefevât: Ar. yanılmalar, yanlışlıklar
h. 122b/2
h.-i cehl-i resâtîkden 194a/10
h.+ ından 137a/19

heft: Far. yedi sayısı
h. 15a/5

hekîm: Ar. doktor, tabip, hekim
h. 48b/derkenar üst,
83a/derkenar üst, 83b/derkenar alt, 84a/derkenar üst,
87b/derkenar yan, 177a/12
kemâl-i hikmet-i h. 173b/6
h.+ den 90a/derkenar yan, 167b/14
h.+ e 1b/3, 83a/derkenar üst
h.+ i 87b/derkenar yan

h. idi 48b/derkenar üst
h.+ ler 135a/13
h.+ üñ 94a/3, 171b/6

helâk: Ar. mahvolma, ölme; perişan olma

h. 110b/2

aşhâb-ı fîl-i h. 7b/11

mücib-i h. 59b/13

esbâb-ı h.-ı def' i 106a/5

h.-ı dünyevîden 84a/17

h.-ı ebediye 167a/11

h.-ı ebediye 94a/16

h.-ı emvâl 183b/4

h.+ a 167a/14, 173a/8, 174a/1

'âkıbet-i h.+ a 122b/19

sebeb-i h.+ dur 106b/15

h. eyleye ise 83a/derkenar yan

sebeb-i h.+ ı 171b/7

h.+ ından 126b/8

h. ider 30b/17, 153a/17

h. idi 84a/17

h. idicidür 94a/14

h. itdi 48b/derkenar üst, 55b/8, 152b/10

h. itdiler 48a/derkenar yan

h. itmege 5b/7

h. ola 164b/16

h. olalar 79b/18

h. oldı 39a/18, 59b/18, 103a/6

h. oldılar 152b/12, 152b/14

h. olduğundan 60a/8

h. olup 92b/4, 174a/12

h. olurlar 116a/18

helâklik: Ar. mahvolma durumu; perişanlık

h.+ e 171a/13, 171b/4, 192b/17

h.+ ine 106b/17, 106b/18

helâl: Ar. Dinin hükümlerine uygun olan, aykırı olmayan

h. 26a/4, 78a/6, 80b/17,

87a/derkenar yan, 92b/4,

105a/18, 114a/14, 160b/2,

160b/3

h. dutalar 79b/4

h.+ dür 140a/7

h.+ i 71b/16, 114a/15

zahîre-i māl-ı h.+ i 93b/17

h. idi 88a/derkenar alt

- h. olmakdur 68b/8
h. olup 88a/derkenar alt
h. olur 88a/derkenar alt
- hem:** iki veya daha fazla unsurun birlikte söylenmesi durumunda atıf yerinde ikilemeli olarak kullanılır; bir de, zaten
h. 35a/5, 51a/10, 58a/11, 60b/10, 75b/derkenar yan, 82a/4, 82b/derkenar üst, 84a/derkenar alt, 085b/derkenar yan, 89a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 128a/8, 132b/9, 133a/10, 133a/11, 144b/19, 150a/18, 158a/4, 164b/14, 168a/4, 170b/18, 171a/8, 200a/17, 201a/12
- hemān:** Far. hemen
h. 17a/19, 19a/10, 22b/16, 29a/10, 34b/4, 72a/2, 87b/derkenar alt, 88a/13, 200b/9
- hem-civār:** Far.+Ar. komşu
h.+ ında 83a/derkenar üst
h. olsañ gerekdür 88b/derkenar yan
- hemīşe:** Far. her zaman, daima
h. 51b/8, 75b/derkenar yan, 86a/derkenar üst, 200a/16
- hemm:** Ar. kaygı
noğşān-ı h. 94a/3
cem' -i h.+ leri 97b/3
kudsıyyet-i esrār-ı h.+ leri 93b/7
- hemşīre:** Far. kız kardeş
h.+ si 32a/19, 197a/1
h.+ sin 112b/8
- hemşīre-zāde:** Far. kızkardeş çocuğu, yeğen
h.+ si 19b/5, 32b/6
- hemz:** Ar. dürtme, kakma
h. 192b/3
- henk?:** güçlü
h. 149b/18
- henüz:** Far. ancak, daha
h. 1b/9, 47b/derkenar alt, 106a/16, 162b/6
- her:** Far. cümle, hep
h. 2a/17, 3a/19, 3b/10, 5b/10, 5b/13, 6b/17, 8a/13, 8a/14, 9a/18, 9b/19, 11a/13, 12a/3, 12b/19, 13a/3, 13a/4, 14b/15, 15b/10, 16a/19, 16b/2, 16b/derkenar yan, 17a/18, 17b/4, 17b/6, 17b/11, 17b/14, 30a/4, 31b/1, 32a/9, 33b/13, 34a/10, 34b/1, 34b/14, 35a/1, 35b/14, 36a/5, 38a/13, 40b/14, 41a/10, 43a/15, 44b/1, 44b/3, 44b/17, 45a/11, 45b/9, 45b/13, 46a/7, 46a/19, 47b/derkenar üst, 47b/derkenar yan, 48a/derkenar üst, 48b/13, 48b/derkenar üst, 48b/derkenar yan, 50a/5, 51b/14, 53b/11, 54a/1, 59b/8, 61a/13, 61b/17, 62a/9, 62a/15, 62a/16, 62b/1, 62b/11, 63a/4, 63b/13, 64a/4, 64a/17, 64b/19, 66a/16, 66b/3, 66b/12, 67a/10, 70b/7, 70b/16, 71b/3, 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/19, 72a/2, 72a/4, 72a/11, 72a/16, 73a/8, 73b/9, 73b/18, 75b/19, 75b/derkenar üst, 76a/15, 76a/derkenar yan, 76a/derkenar alt, 76b/4, 76b/6, 76b/7, 76b/9, 76b/11, 76b/derkenar üst, 76b/derkenar yan, 077a/1, 77a/derkenar üst, 77a/derkenar yan, 77a/derkenar alt, 77b/16, 77b/18, 77b/derkenar yan, 77b/derkenar alt, 78a/2, 78a/6, 78a/11, 78a/13, 78b/3, 78b/4, 78b/7, 78b/17, 79a/8, 79a/derkenar yan, 79b/14, 79b/derkenar üst, 80a/3, 80a/4, 80a/5, 80a/9, 80a/19, 80a/derkenar yan, 80a/derkenar alt, 80b/2, 81a/14, 81b/12, 81b/derkenar yan, 81b/derkenar alt, 82b/derkenar yan, 83a/11, 83a/13, 83a/17, 83a/18, 83a/derkenar yan, 83b/4, 83b/derkenar yan, 84a/8, 84a/derkenar üst, 84b/3, 84b/derkenar üst, 84b/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 85a/3, 85a/8, 85a/18, 85a/derkenar üst, 85b/1, 85b/7, 85b/10,

85b/derkenar üst, 85b/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 87a/16, 87a/derkenar yan, 87b/1, 87b/derkenar yan, 88a/5, 88a/14, 88a/derkenar alt, 88b/derkenar yan, 89a/derkenar yan, 89b/derkenar yan, 90a/11, 91a/2, 91a/10, 91a/13, 92a/9, 93a/13, 93a/14, 93b/5, 94a/13, 95b/10, 96b/2, 96b/8, 96b/10, 96b/11, 97b/8, 97b/9, 97b/12, 98a/13, 98b/6, 98b/7, 98b/12, 98b/17, 98b/19, 99a/6, 99b/3, 99b/18, 100a/8, 100a/16, 100a/17, 100b/4, 100b/5, 101a/10, 101b/3, 101b/7, 101b/19, 102a/7, 102a/12, 102a/13, 102b/10, 103b/10, 103b/17, 103b/18, 103b/19, 104a/10, 104a/11, 104a/12, 104a/14, 104b/3, 105b/2, 105b/10, 106b/10, 106b/15, 107a/12, 107a/18, 107b/1, 107b/2, 107b/18, 108a/6, 108a/9, 108a/15, 108b/3, 108b/6, 108b/9, 108b/11, 108b/12, 109a/2, 109a/4, 109a/5, 109a/13, 109b/2, 109b/15, 109b/18, 110b/18, 111a/16, 111b/6, 111b/7, 111b/9, 112b/6, 112b/11, 112b/12, 113b/13, 113b/18, 114a/13, 114a/16, 114a/19, 114b/10, 116a/7, 116a/15, 116b/3, 117a/5, 117a/11, 117a/19, 117b/11, 117b/13, 118a/7, 118b/7, 118b/10, 118b/15, 119a/8, 119a/9, 119a/17, 120b/4, 120b/5, 120b/6, 120b/10, 120b/11, 120b/15, 120b/17, 121a/16, 122a/19, 122b/4, 123a/7, 123b/8, 124b/7, 124b/11, 126b/12, 126b/13, 126b/18, 127a/6, 127a/15, 127a/16, 127b/9, 128a/12, 128b/14, 129a/17, 131b/1, 131b/3, 131b/5, 131b/6, 131b/10, 132a/4, 132a/6, 132a/7, 132b/1, 133a/2, 133b/5, 134a/6,

134a/10, 134a/11, 135b/3, 135b/7, 135b/9, 135b/18, 136a/17, 136b/1, 136b/10, 136b/12, 137a/1, 137a/11, 137a/19, 137b/2, 137b/10, 137b/11, 138b/10, 138b/12, 138b/14, 138b/18, 138b/19, 139a/2, 139a/5, 139a/11, 139a/15, 139b/8, 139b/10, 140a/14, 140a/15, 140b/1, 141a/19, 141b/7, 141b/9, 141b/10, 141b/12, 142a/10, 142b/11, 142b/16, 142b/17, 142b/18, 143a/3, 143a/5, 143a/16, 144a/11, 144a/12, 144b/6, 145a/12, 145a/16, 145a/17, 145a/19, 146a/5, 146b/7, 146b/10, 147b/15, 148b/14, 148b/16, 149b/9, 149b/10, 150b/2, 150b/5, 151a/16, 151a/17, 153b/19, 154a/3, 154a/7, 154a/16, 154b/9, 156a/12, 157a/14, 158a/13, 158a/18, 159a/15, 160a/2, 160a/13, 160b/10, 160b/12, 161a/8, 162a/12, 162b/14, 162b/19, 163a/5, 163a/10, 163a/13, 163b/10, 163b/12, 163b/17, 163b/19, 164a/1, 164a/19, 164b/2, 165b/4, 166b/3, 168a/3, 168a/10, 168a/12, 168b/16, 168b/17, 169a/6, 169a/17, 169a/18, 169b/9, 169b/16, 170a/3, 170a/9, 170b/7, 170b/12, 171a/12, 172b/12, 172b/17, 172b/19, 175b/2, 175b/6, 176a/1, 176a/6, 176a/11, 176a/13, 177a/4, 177a/12, 177a/17, 177b/18, 179a/2, 179a/3, 179a/17, 179b/18, 180a/16, 180b/2, 181a/17, 181b/3, 181b/11, 182a/5, 182b/9, 182b/10, 183a/16, 183b/1, 183b/2, 183b/9, 183b/18, 184a/15, 184a/16, 184a/18, 184b/1, 185a/16, 185b/19, 186a/5, 186a/10, 186b/2, 186b/3,

186b/7, 187a/7, 189b/8, 190a/9,
190a/13, 190a/18, 191b/6,
191b/15, 192a/6, 192b/11,
193b/5, 193b/11, 194a/15,
194a/19, 195a/2, 195a/5, 195a/9,
195a/10, 195a/11, 195a/19,
195b/4, 195b/12, 195b/14,
196a/9, 196a/19, 196b/15,
197a/5, 197a/9, 198a/3, 198a/5,
198a/19, 200a/19, 200b/4,
201a/1, 201a/3, 201a/10

herāt: Far. Afganistan'da bir şehir
h. 35b/9, 200a/18

herb: Ar. kaçmak, firar etmek
h.-i mehrüb 171b/15

her bir: her bir
h. 11a/10, 61b/2, 62a/16,
79b/derkenar yan, 91b/14,
141b/14, 162a/7, 166b/10,
169b/19, 171b/12, 173b/5,
187b/15
h.+ i 5a/12, 17a/8, 20b/2, 25b/2,
35b/11, 40a/12, 40b/6, 42a/12,
53b/13, 59a/1, 92a/3, 100a/16,
131a/8, 132a/3, 142a/14,
142a/15, 147a/11, 149b/17,
168b/12, 170b/8, 179a/7,
188b/6, 193a/3
h.+ in 141b/13, 150a/3
h.+ inde 31b/5, 77a/derkenar alt,
173b/16, 176a/9
h.+ inden 41a/9, 52b/18
h.+ ine 20a/19, 24a/9, 34a/14,
35a/3, 133b/12, 173b/13
h.+ ini 27a/17
h.+ inüj 5b/11, 11a/12, 25b/13,
25b/14, 30a/18, 57b/9, 58b/19,
77a/2, 105b/5, 108a/13, 140b/13,
168b/17, 176a/8
h.+ inüz 140a/18
h.+ inüzden 140a/19
h.+ inüzi 140a/13
h.+ isi 76b/4, 142a/16
h.+ isine 108a/5

herc ü merc: Far. karışık; dağınık;
darmadağınık; alt üst
h. 76b/derkenar alt

hergiz: Far. asla, katiyen, hiçbir zaman

h. 75b/derkenar yan,
76b/derkenar üst, 83a/16,
84a/17, 91a/15, 111b/2, 113b/12,
119b/17, 121a/12, 126a/12,
128a/15, 184a/7

herkes: Far. herkes, her bir kimse
h. 34a/9, 55b/15, 79a/7,
85b/derkenar alt, 134a/7,
151a/17, 181a/10
h.+ üj 100b/3, 104a/13, 120a/12,
136a/19

herze-kār: Far. saçma sapan konuşan
h. 85b/derkenar üst

hesāb: Ar. hesap
h. 25b/8, 61b/1, 199b/17
‘ilm-i h. 193b/4
h.-ı ‘arż 25b/9
h.-ı ‘aşer-i ħubüb 93b/5
h.-ı ħavfindan 83b/1
h.+ a durmağ 90a/12
h.+ da 124b/3
ħalāyık-ı h.+ dan 91b/15
ħulk-ı h.+ dan 92a/5
h.+ ı 66b/19
‘ömr-i h.+ ından 81b/derkenar
yan
h. idüp 128b/16
h. isteyeler 124b/3

hesābsız: Ar.+T. hesapsız
h. 66b/6, 84b/10, 84b/11

hestlik: Far.+T. varlık
‘arşa-i h.+ den 145b/17

hevā: Ar. istek, arzu
h. 80b/5, 82a/7, 82b/12, 83b/12,
84b/16, 85a/derkenar üst,
90b/16, 108b/15, 126a/11,
131a/15, 132b/11, 143b/3,
147a/2, 147a/14, 162b/12,
188b/17, 201a/12
eġlāl-i devā‘ī-i h. 89a/12
ehl-i h. 162a/11
h.-yı ‘ummāl 147b/4
hāviye-i h.-yı cāh 93a/19
h.-yı cerr 99b/7
h.-yı devā‘īsin 83b/15
h.-yı ħabs-i nefsanī 82a/12
vuşület-i h.-yı ħazretüj 147a/18
h.-yı nefis 124b/19

mütāba‘at-ı h.-yı nefis
 87a/derkenar yan
 h.-yı nefsanī 146a/8
 küdüret-i h.-yı nefsanī 141a/13
 h.-yı nefse 158a/19
 h.-yı nefsim 105a/16
 h.-yı nefsi 125b/1
 h.-yı taşarrufatınun 126a/13
 hāviye-i h.+ da 82a/11
 taht-ı taşarruf-ı h.+ da 191b/10
 h.+ dan 88b/13
 levṣ-i h.+ dan 168a/18
 h. eline virüp 153b/5
 h. eyleyebilmez 3b/9
 h. ise 77b/derkenar yan
 h.+ nuḡ 147b/1
 emīr-i h.+ nuḡ 147a/6
 nefis-i h.+ sı 158b/2
 nefis-i h.+ sın 81b/11
 h.+ sına 108b/3, 113b/2, 174a/4
 nefis-i h.+ sınıḡ 88b/11
 h.+ ya virdiler 107a/9
 h.+ ya viresiz 79a/15
 h.+ ya virmişlerdür 132b/12
 h.+ ya 120a/14, 126b/4, 147b/7,
 181b/1
 h.+ yı 120a/3
hevān: Ar. alçaklık, horluk, hakirlik,
 zillet
 me‘ātib-ı dār-ı h.+ a 126a/9
hevā-perest: Ar.+Far. nefsinin istekleri
 peşinde koşan
 h.+ lere 110a/13
 h.+ leri 107a/7, 107b/9
 maḡrūr-ı h.+ leri 90b/13
heves: Ar. tutku, arzu, istek, zevk
 h. 84b/16, 124a/6, 132b/11,
 162b/12, 201a/12
 h.+ e 83b/12
 h.+ ine 131a/16
hevl: Ar. korku, korkma, ürkme
 h.-i derekāt-ı cehennemde
 148b/2
hey’et: Ar. görünüş, şekil, kıyafet
 h.-i ma‘nevīsi 87b/12
 h.+ inde 160a/1

heyhāt: Ar. elden gitmiş bir şeye karşı
 duyulan hasret, üzüntü ve esefi
 bildirir, ne yazık
 h. 166a/15, 199b/19
 fermān-ı h. 55a/4
 h.+ i 85a/derkenar yan, 113b/3
 h.+ in 200a/7
 h.+ inden 45a/7, 90a/6
 ‘ikāb-ı h.+ inden 199b/18
 h.+ le 69a/4
heykel: Ar. mermer, tunç, taş, pişmiş
 toprak vb. şeylerden yapılan
 insan veya hayvan şekli
 h.+ in 177a/9
hezeyān: Ar. saçma sapan konuşma
 h. 102a/10
hezīmet: Ar. büyük ve kesin
 maḡlūbiyet, bozgun, yenilgi
 h. 84b/derkenar alt
 h.+ ini 76b/derkenar üst
hıfz: Ar. saklama, koruma; erberleme
 h. 83b/derkenar yan, 145a/1,
 147a/4, 162b/18
 h.-ı hūdūd 125b/15
 h.-ı nefsum 75b/derkenar alt
 h.-ı şuver-i maḡsūsāta 171a/2
 h.-ı vakt 68b/12
 h.-ı zehebeke 87b/derkenar yan
 h. eyle 98a/13, 102b/6, 201a/6
 h. eyleye 69b/18, 102a/1,
 102a/12, 102b/9, 102b/10,
 105b/3
 h. eyleyeler 105a/19
 h. eyleyüp 61b/17
 h.+ ı 68b/14, 78a/9, 96a/9,
 157a/9
 h.+ ımuz 174a/16
 h.+ ında idi 46a/17
 h.+ ında 3a/7, 45a/9,
 84b/derkenar üst, 93b/18,
 193b/11
 h.+ ını 72a/17
 hazīne-i ‘āmire-i h. ider 141b/11
 h. idüp 171a/7
 h. itmek gerek 67b/18
 h. itmek 102b/16
 h. itmesi 101b/16
 h. itmeye 88a/6

- h. olmaya 72b/10
h. olmuş 31b/6
h. olunması 101b/19
h. ve fehmlî olup 134b/5
h.+ü'l-vakt 67b/17, 68b/9
- hıfzât:** Ar. korunanlar
maḥfūzât-ı h.-ı hidāyet 91a/9
- hıkd:** Ar. gizli düşmanlık, öc alma
arzusu, kin
h. 110a/3, 110a/18, 125b/11,
188b/5
ğubār-ı h. 153b/6
- hımār:** Ar. eşek, merkep
h. 32a/12, 150a/11
h.+ a 150a/1, 194a/14
- hınzîr:** Ar. domuz
h. 150b/5
h.-ı mehd-i nābüdda 199b/17
h.+ a 149b/19, 150a/17
h.+ dan 187b/19
h.+ uñ 199b/16
- hıramān:** Far. salına salına yürüyen
seylāb-ı h.+ dan 4a/9
- hırāset:** Ar. çiftçilik, toprağı ekip biçme
işi, zirāat
h. eyleyen 57a/1
- hıreb:** Ar. kalıntı
h. 111b/17
- hırka:** Ar. hırka
h. 87a/derkenar yan
h.-i irādet 46a/13
h.-i mübāreki 44a/13, 44a/18
h.-i mübārekiñüzi 44a/8
h.-i ni'met 46b/10
h.-i şerîfi 44a/17, 44a/18, 44b/6
h.+ sını 87a/derkenar alt
h.+ yı 44a/19, 44b/2
- hırmān:** Ar. mahrumluk
h. 168a/6
teşvîr-i h. 145b/8
h.-i fāyide 77b/19
rakam-ı şekāvet-i h.-i rüzgāruñ
143b/14
āteş-i h.-i satevātı 143b/5
- hırmen:** Far. harman
h.-i lutfına 3a/6
- hırş:** Ar. öfke, kızgınlık: sonu gelmiyen
arzu, istek
h. 82a/5, 82b/12, 88b/4, 90a/13,
90b/16, 98a/5, 108b/15, 110a/17,
116b/13, 146b/6, 147a/8,
148a/17, 149b/19, 184b/8,
193b/19
mücb-i h. 193b/5
zulümāt-ı h. 153b/6
h.-i āteş-i elem-i mecārî 143b/13
h. bağlamañuz 182b/16
h.+ dur 87a/derkenar yan,
116b/7
h.+ ı 166a/5, 197b/16
h.+ ları 82b/9
h.+ uñ 107a/13
- hırsız:** başkasının malını çalan kimse
h. 138b/8, 138b/13
- hırsızlık:** hırsızlık, çalma krş. hırsızlık
h. 134b/6
h. ve zinā iden 194b/8
- hırsızlık:** hırsızlık, çalma krş. hırsızlık
h. ider idüm 46b/14
- hırz:** Ar. sığınak
h.-i cān 28a/4
- hışal:** Ar. huylar, tabiatlar, ahlāklar
hüsn-i h. 5b/10
müstecmi'-i h.-i raẓıye olalar
75b/derkenar üst
h.-i sübhān 5a/4
- hışn:** Ar. kale
h.-i ḥaşin 54a/9
h.-i ḥimāyetinde 50a/10
h.-i menî'üñ 150b/17
- hışset:** Ar. hasislik, cimrilik, pintilik
h. 114a/11, 144b/6, 166a/15
- hışm:** Far. kızgınlık, öfke
h. 75b/derkenar yan, 76a/9,
82a/derkenar yan, 82b/derkenar
üst, 91a/13, 102a/13, 193a/8,
196a/9, 196a/19, 197b/1, 198a/5,
200b/7
h.-i ḥālet-i ḳahrda 178a/10
h.-i vaḥdet-i ḡaẓab 82a/derkenar
üst
h.+ a gelmek 134b/1
h.+ a gelüp 82a/derkenar alt,
115a/8, 118b/7
h.+ dan 82b/derkenar üst

- h.+ ı 156b/3, 184b/5, 196a/14,
196a/17, 197a/16, 198a/6
şavlet-i h.+ ı 78a/derkenar alt
h.+ ı durlar 79a/derkenar alt
h.+ ın 82b/8, 155b/16, 198a/3
h.+ ından 90b/10, 132b/5
h.+ ınuş 89b/derkenar üst
h. idem 88b/derkenar alt
h. iderem 197a/9
h. iderler 197a/9
h. idüp 157a/6
h. itmegile 123b/4
h. itmez oldum 78b/derkenar üst
h.+ la 113a/14
h.+ ları 112a/4, 174a/3
h.+ umdan 88b/derkenar alt
kabza-i h.+ umuzda 197b/1
h. ve gazab itmekdür
78a/derkenar alt
h. ve saht-ı haqq olur 94b/3
- hıta:** Çin Halk Cumhuriyeti'nin Sincan
Uygur Özerk Bölgesi'nin
güneybatısında bir il
h. 48a/14
- hıtta:** Ar. ülke, diyar
h.-i tevfiğ-i sâbıklarıdır 93b/4
h.-i 'inâyet 175a/10
h.+ sında 140b/19
zulmet-i âbâd-ı h.+ ya 147b/19
mülük-ı h.-i îkân 89b/8
h.-i mülk-i dünyevî 1b/2
h.-i mülki 140b/14
- hiyânet:** Ar. hainlik, vefasız, güveni
kötüye kullanma
h. 80b/derkenar üst, 133a/19,
135a/1, 145a/2, 182b/6, 193b/19
h.-i mevâni '-i tarîk 186b/7
h. eyleye 81a/17
h.+ i 80b/17
h. ider 136b/16
h. idüp 118a/9
h.+ inden 94a/13, 133a/18
h. itdürmeyüp 141b/11
h. itmiş olup 122b/1
h. itmiş olurum 80b/derkenar üst
- hiyâr:** Far. salatalık, hıyar
h. 90b/derkenar üst
h.+ a 12a/19
- h.+ ı 90b/derkenar üst
- hiyâr:** Ar. iyiliği çok olan; hayrı çok
olan
sîret-i h.-ı enâmdur 179b/15
- hibe:** Ar. birine bir şey bağışlama;
karşılıksız verme; bağış
h. eyle 77a/derkenar yan
h. eyleyem 77a/derkenar yan
h. itdi 78b/derkenar yan
- hicâb:** Ar. utanma, sıkılma
h. 164a/14
re'y-i h. 2b/2
h.-ı gafletden 134a/2
h.-ı muhkemrekür 107a/18
h.+ dan 167b/11
verâ-yı h.+ dur 170b/5
mevkıd-ı nîrân-ı h.+ durlar 89a/8
h.+ ı 189a/8
meyl-i h.+ ıdur 107a/17
h.+ ın 86a/derkenar üst
h. ider 97a/9
h. ider oldum 130a/13
h. iderüz 177b/8
h. idüp 76a/1, 78b/17
h. itmez 97a/11, 97a/12
h.+ larından 12a/16
mu'âvinsiz ve h. muhâvenetsiz
ve 'ummâl mütedeyyinsiz ve
kitâb mütefaţtınsız olmazlar
123b/16
- hicâz:** Ar. Suudi Arabistan'ının
batısında bir bölge
h. 130a/15
vilâyet-i h.+ dan 35a/10
- hicr:** Ar. ayrılık
şahrâ-yı derd-i h. 82a/14
- hicrân:** Ar. ayrılık, ayrılık acısı
bâdî-i h. 148a/10
şeb-i h. 58a/5
- hicret:** Ar. göç
h. 18a/14
h.-i resülüş 47a/12
h. buyurdılar 18a/12
h.+ i 7b/14
h. idüp 18a/14
h. itdükde 36a/5
h. itdükleri 18a/11
h. itmişler idi 21a/19

h. itmişlerdür 19a/6, 19a/7
h.+ üñ 18a/17, 19a/17, 19b/14,
19b/17, 19b/18, 20a/6, 21a/3,
21a/15, 21a/17, 21b/1, 21b/4,
21b/7, 21b/11, 21b/14, 22a/1,
22a/6, 22a/12, 22a/13, 22a/16,
22a/17, 22a/19, 22b/5, 22b/10,
23a/4, 24b/11, 24b/19, 25a/11,
25a/16, 25b/3, 25b/16, 26b/12,
27b/5, 28a/12, 28a/15, 31a/3,
31b/10, 32a/5, 32a/6, 32a/11,
34a/13, 35a/7, 35b/16, 36a/8,
36a/13, 37a/2, 38a/8, 38a/13,
38b/15, 38b/18, 39a/9, 42b/3,
42b/16, 43a/1, 43b/10, 44b/17,
48a/15, 48b/3, 48b/10, 49b/4,
049b/13, 50a/2, 50a/11, 50a/15,
52b/11, 53a/10, 53b/3, 54a/15,
54b/4, 54b/9, 54b/18, 55a/1,
55a/13, 55b/8, 56a/3, 56a/8,
56a/15, 56b/16, 57b/2, 58a/16,
60b/4

h.+ üñden 21a/1

hiç: Far. yok olan, hiç

h. 26b/12, 30b/2, 48a/13, 60b/4,
75b/9, 77a/12, 79a/derkenar yan,
80a/6, 81b/derkenar yan,
082a/derkenar alt, 82b/18,
83b/derkenar yan, 84a/13,
84a/15, 85b/11, 88a/derkenar
yan, 89b/17, 91a/8, 91b/11,
092a/2, 96b/11, 97a/5, 97a/11,
100b/7, 101b/8, 104b/4, 106a/5,
107b/4, 110a/6, 111b/15,
112a/16, 117a/9, 118b/4, 121a/3,
127a/7, 130b/18, 133b/14,
136b/1, 144a/15, 144a/16,
152a/9, 155b/12, 162a/3,
163b/12, 166a/2, 166a/4, 166a/5,
166a/8, 168b/19, 179a/18,
182b/5, 188a/14, 191a/1,
195b/17, 196a/13, 196a/18,
197a/14, 197b/11, 198b/8,
200b/4, 200b/17, 201a/6

hiç bir: Far.+T. bir isimden önce
getirilerek o ismin bildirdiği
varlıktan bir tanesinin bile
olmadığını anlatan bir söz

h. 6b/14, 11a/15, 15a/10, 29a/9,
68a/2, 77b/1, 78a/2, 78b/16,
79a/derkenar alt, 82a/14,
87a/derkenar yan, 88b/derkenar
üst, 93a/1, 99a/12, 103b/11,
106a/5, 107b/13, 120a/10,
124b/1, 125a/9, 125a/15,
127b/12, 132a/8, 132a/14,
135a/18, 142b/19, 146b/19,
151b/15, 156b/12, 163b/8,
171b/1, 174b/15, 176a/6,
190b/15

h.+ i 142a/15, 167b/3

h.+ ine 15a/3

h.+ isi 135b/2

h.+ isiyle 17a/10

hidāyet: Ar. doğru yol, hak yolu

h. 71b/15, 71b/16, 174a/19,
176b/6

a'zam-ı feżāyil-i resūl-i h. 15a/3

hādī-i rāh-ı h. 91a/10

maḥfūzāt-ı ḥıfzāt-ı h. 91a/9

seḥāb-ı h. 81b/16

mütevassıṭān-ı rāh-ı h.-i irādet
181b/1

h.-i miftāḥın

h.-i şamedānī ile 3b/17

menāḥic-i h.-i sāyirleri 175a/9

te'eyyüd-i h.-i yezdānī 107b/18

şār-ı āşār-ı h.+ dūrler 2a/6

h.+ e 198b/18

derece-i h.+ e 199a/5

h.+ ini 93a/13

h.+ üñ 201a/12

h. ve 'ināyet ve iḥsān olunur
62a/15

h. virüp 119a/8

ḥiddet: Ar. gazap, hışm

ḥ. 191b/3

ḥiḍem: Ar. işler; görevler; hizmetler

ḥ. 88b/derkenar alt

ḥidmet: Ar. iş; görev; hizmet

ḥ. 83b/derkenar üst

ḥ.+ i 155a/8

ḥ. idüp 11b/13

ḥ.+ in 76a/derkenar alt, 120a/4,
144a/11

ḥ.+ inde idüm 63b/17

h.+ inde 75b/derkenar yan,
 80a/18, 81a/derkenar yan
 h.+ ine 75b/derkenar yan,
 166a/12
 h. itdüm 11b/14
 h. itdürmek 190b/12
 h.+ le 200b/2
 h.+ lerinden 188b/3
 h.+ üñ 144a/12
 h.+ üñde 82b/derkenar üst
hiffet: Ar. hafiflik, hoppalık
 h. 155a/17
 h.-i ‘aql 135a/11
 h.-i ef‘âl-i nâkışalarına 113a/10
 h. bulmuş idi 77b/derkenar üst
 h.+ i 158a/6
hikâyât: Ar. hikâyeler
 misâl-i h. 155a/10
 h.-i a‘yân 155b/11
 h.-i meşâyiḥ-i şulehâ 116b/15
 ‘âtıl-ı h.-i müzahref 159b/17
hikâyet: Ar. anlatma; olmuş bir hadise
 h.-i saltanat 126b/5
 h. buyurur 98b/8, 119b/9
 h. eyleye 95a/12, 95b/17
 h.+ i 94a/9
 h. idecek 151b/11
hikmet: Ar. bilgelik; sebep; özlü söz
 h. 33b/15, 45a/12, 98a/9, 105b/8,
 106a/15, 167b/2, 167b/10,
 173b/16
 cihād-ı kemāl-i h. 198a/16
 kemāl-i h. 100a/5, 169a/6,
 171b/3, 172a/13, 184b/17,
 198b/9, 198b/16
 siyât-ı h. 177b/15
 h.-i ezeli 144a/4
 h.-i ezeli 171b/10
 mühendis-i h.-i ḥāsse 170b/4
 kemāl-i h.-i ḥekīm 173b/6
 h.-i ilahî 176a/15
 h.-i lezzetin 167b/14
 h.-i rabbānî 171b/13
 ġarāyib-i h.-i rabbānî 173a/3
 hikmet-i bārî 54b/4, 172a/2
 h.-i zāt-ı müte‘āliye 141b/8,
 169b/16, 187b/15

h.+ de 168b/12
 fāyide-i h.+ den 76a/derkenar
 yan
 h.+ dür 103a/9, 179a/3
 ‘aks-i h.+ e 185b/12
 h.+ i 93a/17, 94a/3, 97b/2,
 171b/6
 kemāl-i h.+ i 170a/19
 kemāl-i h.+ ile 168b/14, 176b/3
 rumüz-ı h.+ in 1b/10
 h.+ le 171b/18
 kemāl-i h.+ le 171a/3
 muḳteżā-yı h.+ le 196b/2
 muḳteżā-yı kemāl-i h.+ le
 170b/10
 kemāl-i h.+ ümüz 177a/17
 muḳteżā-yı h.+ ümüz 177b/4
hikmeten: Ar. hikmetle ilgili olarak
 h. 22b/12, 47a/1, 58a/12, 60a/6,
 77b/derkenar üst, 83a/derkenar
 yan, 90a/derkenar alt
hikmetu’llah: Ar. Allah’ın hikmeti
 h. 9b/4
hilâf: Ar. karşı; yalan
 h.-i fermân-ı ḥaḳḳdur 146a/6
 h.-i sîret-i resûl 190b/16
 h.-i şer‘-i nesne 102a/2
 h. çıkar 136b/16
 h. çıkmaz idi 136b/19
 h. eyleye 81a/17
 h.+ ı 133a/11
 h.+ ın 76a/derkenar üst, 122b/9,
 136b/13
 h.+ ına 76b/derkenar üst, 156a/9
 h. idüp 81b/5
 h. itmedüm 79a/derkenar yan
 h. itmegi 81a/derkenar yan
 h. söyler 87b/derkenar üst
 h.+ü’l-‘āde 42b/14
 h.+ü’l-‘ādet 33b/19
hilâfen: Ar. zıt olarak, hilaf olarak
 h. 113b/8
hilâfet: Ar. birinin yerini tutma;
 halifelik
 h. 38a/5, 42b/19, 46a/14, 46b/10,
 47a/14, 51a/19, 78b/derkenar
 yan, 119b/17, 191b/1, 195a/18
 esrâr-ı h. 140a/10

ma‘den-i h. 48b/17
 mertebe-i h. 144a/17
 şerāyit-i h. 29a/7
 tehniye-i h. 119b/15
 zıkr-i h. 47a/17
 serīr-i h.-i ‘osmāna 54b/6
 serīr-i h.-i ‘osmānī 53a/3
 h.-i bāğīsīdūr 147a/18
 h.-i esrārī 140a/9
 h.-i esrārları 4b/5
 serīr-i h.-i hākānī olup 54b/10
 serīr-i h.-i hūsrevāniye 54a/16
 serīr-i h.-i pādīşāhına 50b/7
 h.-i rūh-ı kudsīnūñ 141b/11
 serīr-i h.-i sultānī 52a/18
 h.+ de 51a/18
 umūr-ı h.+ de 39a/4
 zamān-ı h.+ de 75b/derkenar yan
 h.+ den 39a/13, 39b/15
 h.+ e geçürdiler 119b/15
 h.+ e 48a/7, 128b/8, 128b/17,
 129b/9, 130b/13
 hāzret-i h.+ e 142a/5
 mansīb-ı h.+ e 128b/10
 hükümet ve h. eyleyen 47b/11
 ibtidā-yı h. eyleyen 47b/6
 h.+ i 29a/9, 30b/2, 45a/2, 48a/2
 müddet-i h.+ i 31a/12, 37b/4,
 38b/19, 42b/17
 h.+ ihu 57b/5
 h.+ ile 29a/5
 h.+ ince 117a/14
 h.+ inde 32a/3, 32a/10
 eyyām-ı h.+ inde 191a/11
 h.+ inden 119b/12
 h.+ ine 29a/11
 müddet-i h.+ ini 42b/1
 h.+ lerinden 126b/6
 h. olup 29a/7
 h. sürdiler 47a/18
 silsile-i h. sürdiler 47b/6
 h. sürmesi 140b/11

hilāl: Ar. yeni ay, ilkay
 h. 21b/6, 22b/6
 lem‘-i h.-i cāh 50a/3
 h.-i mevzūniyyet 2a/11

hil‘at: Ar. eskiden padişah veya vezir
 tarafından takdir edilen kimseye
 giydirilen süslü elbise, kaftan
 h. 88a/3, 89a/3, 174b/11
 ağleb-i h. 176a/16
 h.-ı ‘atā-yı bīmüntehāyı 148a/3
 h.-ı lebbeyk 177a/3
 h.-ı nevāl-i teşrīfine 181a/3
 h.-i kemālī 169b/17
 h.-i kerāmet 176b/5
 h.-i ma‘rifeti 143a/17
 h.-i nübüvvetle 47b/derkenar yan
 h.+ ı 108a/16, 184a/7
 h.+ i 120b/5, 169a/17, 174b/12,
 174b/13
 ādāb-ı h.+ i 166a/12
 h.+ in 131a/17, 177a/14
 vücūd-ı h.+ in 144a/15
 h.+ iyle 164a/11
 h.+ larınıñ 174b/8
 h. ve ihşān virüp 87a/derkenar
 üst

hīle: Ar. hile, aldatma, oyun
 h. 47b/9, 48b/derkenar üst,
 62a/4, 135a/1, 171a/11
 h.+ nūñ 171a/11
 envā‘-i h. ve hud‘a eyleye
 84a/derkenar yan
 mekr ve h. ve kelbe 149b/18
 hīre ve h. ve sitemkār olurlar
 87b/derkenar üst

hīlf: Ar. ittifak
 h.+ den 188b/6

hīlkat: Ar. yaratılma
 şıfat-ı h. 142a/12
 h.-i ‘alāmetinden 134a/10
 nihāyet-i h.-i insānīdür 169b/14
 aşl-ı h.+ ine 192a/4
 cihān-ı h.+ üñ 175a/18

hīlle: Ar. Irak'ın merkezinde Fırat Nehri
 üzerinde bir şehir
 h. 56b/9
 h.+ de 56b/11

hīllet: Ar. içten sevgi; dostluk
 semere-i şecere-i h. 81a/derkenar
 üst

hilm: Ar. insanın tabiatında olan yumuşaklık
h. 11a/5, 78a/derkenar yan, 82b/derkenar üst, 104a/14, 105b/8, 107a/14, 108a/3, 113a/10, 184b/5, 196b/1, 197b/6, 197b/15, 197b/19, 198a/19, 200b/3
kuvvet-i h. 178a/10
libās-ı h. 185a/17
h.-i tamām-ı taṭvīle 195b/13
h.+ i 78a/derkenar yan
h. idemezler 193a/19
h.+ ümüz 148a/4
h.+ üñ 78a/derkenar yan

hilmvān: Şanlıurfa ilinin bir ilçesi
h. 35b/8

hilye: Ar. süs, ziynet
h.-i isti'ārāt 2a/13
h.-i muşāḥabet-ı dīni 123b/12

hilyetü'l-mülük: Ar. Muhammed bin Hüseyin'in Zâhîretül-Mülûk adlı eserden yapmış olduğu telif/tercüme eser
h. 4a/5

himā: Ar. yasaklanan yer
h.-yı ḥudūdı 146a/2

himāyet: Ar. koruma, korunma
h. 119a/10
merhem-i h. 148a/11
h.-i şerī'at 3a/12
h.+ de 5b/14
h.+ dür 122a/5
h.+ i 144b/7
h. idici 85a/derkenar yan
hışn-ı h.+ inde 50a/10
ḥavl-i h.+ ine 134a/8
sāye-i hümā-yı h.+ inüzi 120b/2
h. itmeñ 81b/derkenar yan
h.+ üñ 201a/13

himem: Ar. gayretler, çalışmalar, emekler; ermiş olanların etkileri
berekāt-ı h. 99a/7
ve'l-h. 58a/17
cem'-i h. 97b/5
h.-i şerīfî 93b/4
riḳāb-ı h.+ lerin 89a/12

himmet: Ar. gayret, çalışma, emek

h. 41a/11, 107a/5, 145a/6, 148a/18
'ulüvv-i h. 94a/7, 166a/15
bülend-i h. 85b/derkenar yan
ta'bīk-i h. 100b/11
mağşad-ı h.-i bülend
84b/derkenar yan
maṭmaḥ-ı naẓar-ı h.-i ercümendi
84b/derkenar yan
h.-i imdād 84a/derkenar yan
h.-i künhi 102b/19
h.-i mürekkebin 162b/12
h. alan 146b/6
h.+ de 11a/5
ḥasāset-i h.+ den 189a/3
meyān-ı h.+ e 59a/2
sa'y ve h. eyleye 138b/13
h.+ i 3b/10
çeşm-i h.+ i 194b/12
dāmen-i h.+ i 143b/2
kemāl-i h.+ i 60b/3
reng-i cenāḥ-ı h.+ i 195a/6
ṭāyir-i h.+ i 166a/3
h.+ in 56a/12, 117a/16
zeyl-i h.+ in 144b/6
ḳabẓa-i h.+ inde 199a/11
binā-ı h.+ inden 52b/3
dāmen-i h.+ inden 184a/1
ṭāyir-i h.+ inüñ 198b/1
h.+ leri 101b/12, 181a/11
h.+ lerin 99a/13
ḥasāset-i h.+ lerinden 94a/9

himmetlü: Ar.+T. Ar. gayretli
h. 51a/18
h.+ ler 107a/3
h.+ lerüñ 77a/8

hīn: Ar. an, zaman, vakit
h.-i kıyām-ı şalātda 69a/12
h.-i mevte 66b/14, 66b/16
h.-i mevte 70a/2
h.-i mevte 19b/2, 46a/4, 62a/9
h.-i muḥārebe-i kerbelāda 42a/9
h.-i rükū'da 69b/1
h.-i şabāvetde 116b/3
h.-i şabāvetden 54b/6, 107b/13
h.-i şalātda iken 88a/5
h.-i şalātda 67b/19

- h.-i tekbirde 69a/9
h.-i vâkı'ada 121a/6
h.-i vefâtda 113a/5
h.-i vefâtında 131b/15
- hind:** Hindistan
h. 20b/15
selâtin-i h. 53a/16
- hindücîn:** Güneydoğu Asya'da, kabaca Hindistan'ın doğusu ve Çin'in güneyinde kalan bölge
selâtin-i h. 52b/16
- hindüstân:** Hindistan
serhadd-ı h. açduş 59b/7
- hinnâ:** Ar. kına
h. 29b/12
- hirâ:** Ar. Hz. Muhammed'e ilk vahyin geldiği dağ
h. 9b/3, 9b/6, 17a/15
cebel-i h.+ da 6b/7, 10a/19
- hirâset:** Ar. koruma; savunma
h.+ üne 83b/derkenar yan
- hire:** Far. şaşkın, hayran
h.+ den 201a/3
h. iderdi 58b/12
h. ve hîle ve sitemkâr olurlar 87b/derkenar üst
- hirmân:** Ar. mahrumluk
âteş-i h. 148a/11
h.-ı sermedî 138a/5
h.-ı tehi 89a/13
h.+ dan 88a/7
- hişâr:** Ar. kale, hisar
h.+ dur 95a/4
h.+ ı 51a/11
h.+ ın 50a/17
işmet-i h.+ ına 88b/13
- hiss:** Ar. duygu
h. 171b/1, 173b/1, 173b/2, 199b/3
h.-i aqsâmı 141b/6
h.-i idrâk 170b/7
h.-i müdrik-i şuver 170a/17
h.-i müşterek 142a/19, 142b/1, 170b/14, 171a/4, 171a/6
kuvvet-i h.-i müşterek 171a/3
h.-i müştereki 141b/15
kuvvet-i h.-i müşterekin 170b/10
- h.-i müşterekün 170b/15
h.-i sâmi'ası 77b/derkenar üst
h.+ i 109a/18, 125b/17, 143b/17, 170a/18
teşârif-i rü'yet-i h.+ i 140a/10
h.+ idür 191b/11
h.+ inün 170a/15
h.+ ün 170a/16
- hişşe:** Ar. bölünen bir bütünden bir kimseye düşen kısım, pay
h. 201a/8
h.+ lerinde 4a/15
h.+ mden 133b/13
h.+ si 35b/14, 90a/derkenar üst
h.+ sinden 133b/15
h.+ sine 22a/11
- hişî:** Ar. hisle, hislerle ilgili, varlığı hisle anlaşılan
h. 112a/13
'âlem-i h. 141b/12
'âlem-i h.+ de 171b/13
mekkâre-i h.+ den 170b/4
'âlem-i h.+ nün 142b/17
- hişsiye:** Ar. duygu
h.+ sinün 82a/9
- hişâb:** Ar. konuşma, hitap etme
h. 76a/derkenar yan, 84b/9, 88a/derkenar üst, 94b/10, 103a/14, 119a/16, 136a/17, 165b/18
taşviye-i fazl-i h. 125b/14
h.-ı elţâf 181a/6
h.-ı hâzret-i îzid-i müte'âl 181a/1
h.-ı şahr-ı ola 188b/12
h.-ı şahrın 199b/11
h.-ı luţf 147b/18
h.-ı müsteşâb 45a/13, 179a/7
h.-ı rabbânî 143b/18, 155b/9
h.-ı rabbânide 185b/8
h. buyura 138b/4
h. buyurdı 30b/10
h. buyurdılar 33a/10
h. buyurur 83b/18, 84a/1, 100b/19, 122b/12, 144a/11, 182b/2, 183a/10
mazmün-ı h.+ ı 124a/11

- h.+ için 148a/5
h. ide 84b/8
h. itse 11b/2
- hiṭāben:** Ar. birinin yüzüne söyleyerek, ona hitab ederek
h. 28a/19, 34a/3, 34a/4, 39a/14, 40b/18
- hiyāz:** Ar. havuzlar
muşībet-i h. 5a/1
- hiyel:** Ar. hileler, aldatmalar
isti'māl-i h. 84b/derkenar üst
- hiz:** Far. coşma, coşkunluk
h.-i zābṭa 82a/derkenar yan,
- hizāne:** Ar. hazine
h.-i beḳādan 177a/5
h.-i esrār-ı ilahiden 77a/5
h.-i ḡāyibde 76a/4, 144a/3
h.-i ḡayāl-i dimāḡda 141b/16
h.-i ḡayālde 141b/18
h.-i ḡayāldedür 142b/3
h.-i keremümüzden 148a/2
muḡaşşıl-ı h.-i ma'mūr
81b/derkenar yan
h.+ sinden 89b/3
h.+ sine 96a/9
h.+ sinüñ 144a/13
- hizbu'llah:** Ar. Allah'ın yolu, Allah'ın safında yer alanlar
h. 147a/16
- hizlān:** Ar. yardımsız kalıp zayıf ve zelil olma, düşkünlük, zillet, sefālet
h.-ı ḡāflet-i taḡşirinden 145b/8
- hizmet:** Ar. hizmet
h. 11b/15, 90b/derkenar yan, 142a/16
h.-i şerīf-i feyz-i bahşlariçün 27b/18
h. buyura 95b/14
h. buyurmaya 118b/13
h.+ de 81a/derkenar alt
h.+ den 11b/15, 86a/derkenar yan, 90b/derkenar yan
h.+ e 82b/derkenar alt, 188a/19
muḡāfazat ve h. eyleyiñüz 110b/13
- h.+ i 11b/10, 49b/10, 89b/derkenar üst, 118a/5, 188a/17
h. idene 11b/12
h.+ in 118b/3, 118b/13
h.+ inde idi 28a/6
h.+ inden 89b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 188a/18
h.+ ine 89a/derkenar alt, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 89b/derkenar alt, 130b/16
h.+ leri 193b/1
h.+ lerin 28a/4, 85b/16, 193b/1
h.+ lerinde 51b/18, 117a/2
h.+ lerine 88a/2
h.+ üñ 119b/18
h. ve ri'āyet itmekde 80a/derkenar yan
- hizmet-kār:** Ar.+Far. hizmet eden kimse, hizmetçi
h.+ dan 83b/derkenar üst, 90b/derkenar yan
h.+ ile 9a/8
h.+ lar 117b/16
h.+ lara 118a/10
h.+ ları 27b/17, 85b/derkenar yan
h.+ ların 38a/1
h.+ larından 11b/13, 59b/15
h.+ larıñuza 118a/4
ḡavāşş-ı h.+ laruñ 85a/derkenar üst
h.+ uñ 143a/16
h.+ uñum 89b/derkenar üst
- hoca:** Ar. birine bir şeyler öğreten; usta; üstat; dīn görevlisi
h. 80a/derkenar alt, 80b/derkenar üst, 87a/derkenar alt, 88a/derkenar alt, 88b/derkenar üst, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan
ḡazret-i h. 87a/derkenar yan
h.+ nuñ 87a/derkenar alt, 90b/derkenar üst
- hod:** Far. kendi, bizzat, -de, dahi
h. 15b/2, 30a/9, 41a/8, 46b/15
mevt-i h. 12a/1

horāsān: Far. İran'ın doğusunda ve kuzeydoğusunda yer alan bölgeye verilen isim
h. 79b/derkenar üst,
79b/derkenar yan
faḳīh-i h. 26b/5
vilāyet-i h. 35b/10
h.+ a 38b/16
h.+ da 48a/5
vilāyet-i h.+ ı 48b/1

horōs: Far. horoz
h. 38b/13

hoş: Far. iyi, hoş
h. 79b/derkenar yan
ecnās-ı ḫuyūr-ı h. 80b/derkenar yan
h. dutalar 113a/17
h. gelmeyüp 128b/10
h. gelüp 83a/derkenar yan,
85a/derkenar yan
h. gelür ise 12a/17
göñülleri h. olsun 113b/7
h. yüz göstürmek 78b/derkenar yan

hoşca: Far.+T. hoş bir tarzda, iyice, güzelce
h. 58a/7, 85b/7

hoş-ḫırām: Far. güzel yürüyen
ḫāme-i h. 4a/4

hoşnūd: Far. razı, memnun
h.+ lügi 132b/1
h. ola 89b/derkenar üst
h. olalar 111a/17
rāzī ve h. olmayalar 111a/18
h. olmaz 132b/3

hoşnūdlik: Far.+T. hoşnut olma durumu
h.+ ün 76a/derkenar yan

hoş-reftār: Far. yürüyüşü, gidişi güzel
kilk-i h. 60a/19

hoşrek: Far.+T. daha hoş
h.+ dür 165a/19

hotan: Far. Doğu Türkistan'da büyük bir şehir olup ahālîsi Müslüman'dır
h. 48a/14

ḫüb: Far. güzel
h. 8b/4

şüret-i h. 9b/13

ḫüb-āvāz: Far. güzel sesli
h. olmağın 26a/2

ḫubb: Ar. sevgi
h.-ı fī'l-lah 120b/4
şecere-i h.-ı māl 91a/18

ḫüb-rüy: Far. güzel yüzlü
h. 42b/7

ḫubs: Ar. kötülük; fenalık
h. 135a/7
āsār-ı h. 193b/12
nişān-ı h.-ı bātındur 189b/1
h.-ı cevher-i nefis 193b/11
h.+ ın 147b/2
h.+ ından 191a/14
kibr-i h.+ ından 186a/10

ḫüb-şüret: Far.+Ar. güzel çehreli
h. 37b/7

ḫubüb: Ar. taneler, tohumlar
h. 168b/17, 169a/13
cevāhir-i h. 169b/11
ḫesāb-ı aşer-i h. 93b/5
h.-ı zātında 168b/14
h.+ da 169a/16
terbiyet-i h.+ dan 168b/9
h.+ uş 169a/8

hubüb: Ar. rüzgar esmesi
h. 169a/2
h.-ı riyāḫ 194b/11

ḫuccāc: Ar. hac yolculuğu yapmış olanlar; hacılar
h. 6a/6

ḫudā: Far. Allah
h. 48b/11
faẓl-ı h. 5a/9
itfā-yı nūr-ı h. 5b/6
h.-yı ḫaḫḫ 81a/1

ḫud'a: Ar. aldatma; hile; düzen; kandırma; dalavere
envā'-i ḫīle ve h. eyleye
84a/derkenar yan

ḫuddām: Ar. hizmetçiler
h. 83b/derkenar üst, 188a/17
h.-ı ḫavāşşlarından 82a/derkenar yan
h.-ı resūlu'llah 27b/16
h.+ dan 90b/derkenar yan
h.+ ımı 118a/13

- maḥşūş-ı h.+ ından 25b/15
h.+ ları 87a/derkenar yan
- ḥudeybiye:** Ar. Mekke'nin 17 km. batısında ve eski Cidde yolu üzerinde bulunan bir yer adı
h. 32a/4
ğazve-i h.+ den 19b/6
- ḥudū :** Ar. alçak gönüllülük, tevazu
h. 198a/18
h.+ ında 85b/8
h. ve ḥuşū' eyleye 87a/18
- ḥudūd:** Ar. hatlar, sınırlar
bed'-i ḥummā-yı h. 125b/17
ḥıfz-ı h. 125b/15
ḥürmet-i h. 166b/12
h.-1 ermeniye 49a/11
h.-1 merv 49a/11
h.-1 şer'-i ikāmetinde 131a/13
h.-1 şer'-i ikāmetine 131a/16
h.-1 şer'i 105b/16
h.-1 şer'iden 117a/3
ḥimā-yı h.+ ı 146a/2
h.+ ında 118b/12
- ḥudūs:** Ar. sonradan peyda oma melekūt-ı şâyibe-i h. 143a/2
mükevvenāt-ı h. 1b/7
h.-1 ḥavādīs 133b/4, 133b/8
h.+ ın 89a/2
- ḥuffāz:** Ar. Kur'an-ı Kerim'i bütünüyle ezberleyenler ve ezberden okuyanlar, hafızlar
ḥur'an-ı inḳirāz-ı h. 31b/5
- ḥuḳūḳ:** Ar. hukuk, haklar
h. 93b/4, 99b/15, 110b/18, 132a/2, 166a/12
edā-yı h. 188a/17
şerāyit-i h. 113a/1
h.-1 'ubūdiyyet 80b/3
edā-yı h.-1 civār-ı sevābı 99a/4
temettü'-ı h.-1 dīni 186b/17
h.-1 edāsı 112a/11, 121a/14, 123a/1
h.-1 edāsına 119b/19, 125b/19
şükr-i h.-1 edāsına 164a/16, 164b/4
h.-1 edāsında 111b/8, 124a/13
h.-1 evvel 121a/15
h.-1 müslimīn 128b/12
- h.-1 re'āyā 145b/3
h.-1 şoḥbet 121a/14
h.-1 şükr-i ma'būd 166b/12
h.-1 şükri 163a/18
h.-1 şürūḥında 96b/5
h.-1 uḥuvveti 122a/10
h.-1 zevce 115a/10
h.+ ı olup 86a/derkenar üst
h.+ ı 110b/19, 111a/1, 111b/6, 118b/10, 124a/8, 126b/1, 135a/14, 176a/13
h.+ ıdur 115a/10, 139b/5
h.+ ın 111b/7, 113a/2, 120a/1, 121b/6
h.+ ına 142b/11
h.+ ında 4b/3, 111b/6, 123a/6, 156b/5
h.+ ındadır 115b/10
h.+ ından 112a/5, 113a/9, 115b/4, 140a/19
izā'at-ı h.+ ından 162a/17
h.+ ınuḡ 121a/14
h.+ lar 132a/3
h.+ ları 113a/8, 116a/6, 135a/15, 135a/16
h.+ larıdur 85b/16
h.+ ların 138a/18
h.+ larındadır 4b/2, 112b/4
h.+ uḡ 112a/4
- ḥuḳūken:** Ar. hukuk bakımından
h. 84b/19
- ḥulefā:** Ar. halifeler
h. 126b/6, 144a/19, 144b/3, 155a/10
h.-yı benī 48a/derkenar üst
zıkr-i aḥvāl-i h.-yı er-rāşidīn 29a/1
h.-yı ma'nevīnūḡ 145a/16
h.-yı rāşidīn 3b/19, 4a/12, 4a/19, 4b/12, 103b/13, 131a/7, 132a/16, 154b/2
h.-yı rāşidīnden 126a/18
h.-yı rāşidīnūḡ 190a/9
tāriḡ-i h.+ da 30b/1, 32b/12
h.+ dan idi 48a/derkenar üst

- h.+ dan 48a/derkenar üst,
48a/derkenar yan, 75b/derkenar
alt
- hulel:** Ar. elbiseler
şifāt-ı hamīde-i h.+ i 107b/19
- hulq:** Ar. huy, tabiat
h. 78b/derkenar yan,
82b/derkenar üst, 104b/5,
105a/9, 105b/2, 105b/5, 188a/2
dereçāt-ı hüsn-i h. 195b/4
hüsn-i h. 4a/19, 104a/5, 104a/6,
104b/12, 105a/4, 105b/7,
105b/13, 106b/9, 108a/12,
108a/16, 135a/6
h.-ı 'ālem 92a/18
h.-ı hesābdan 92a/5
h.-ı mübārekin 109a/1
h.-ı şifāt-ı gālibelerinden
149b/12
hüsn-i h.+ da 103b/12, 113b/1
ādem-i h.+ dan 146b/15
mele'-i h.+ dan 122a/18
hüsn-i h.+ dur 104a/18
h.+ ı 109a/2
evvel-i h.+ ında 125b/7
hüsn-i h.+ larına 108a/14
h. ve 'ādet idüp 109a/3
- hulqum:** Ar. nefes borusu
h. 172a/4
- hullet:** Ar. gerçek dostluk, arkadaşlık
h.+ i 83a/18
- hullide mülkuhu:** Ar. (Allah) mülkünü
sonsuz kadar korusun!
h. 54b/9
- hullide hilāfetuhu:** Ar. (Allah)
hilafetini sonsuz kadar
korusun! krş. hullidet hilāfetuhu
h. 54a/15
- hullidet hilāfetuhu:** Ar. (Allah)
hilafetini sonsuz kadar
korusun! krş. hullide krş.
hullidehu hilāfetuhu
h. 57b/5
- hulul:** Ar. girme, bir şeyin içine geçme
h. 77b/2
- hulūşiyet:** Ar. katışıksız dostluk
h. 81a/derkenar yan
- humk:** Ar. ahmaklık
h. 135a/9, 145a/2, 150a/1
- humma:** Ar. şiddetli ateş yapan bâzı
hastalıkların ortak adı; şiddetli
arzu, ihtiras
h. 199a/15
bed'-i h.-yı hudūd 125b/17
- humre:** Ar. yılançık hastalığı; alazlama
h. 173a/12
- humūdet:** Ar. zayıf düşme; düşkünlük
h. 197a/2
- humuş:** Ar. Suriye'de bir il
h. 35a/19, 52a/11, 129a/14
- humūzāt:** Ar. ekşilikler
h. 170a/12
- hün:** Far. kan
h.-ı dil 196b/5
- hün-ābe:** Far. kanlı göz yaşı
h.-ābe 173a/8
h.+ sin 59a/19
- hünlīk:** Far. zālīmlık, kātillik
h.+ inden 79a/3
- hūr:** Ar. cennet kızı, çok güzel kız veya
kadın
h. 127b/7
- hurd:** Far. kırık, parça
h. itmiş olur 99b/12
- hurmā:** Far. hurma ağacının tatlı,
besleyici, etli meyvesi; hurma
ağacı
h. 12a/19, 12b/16, 12b/18,
106a/13, 129b/17
h.+ ya 12a/18
- hurmālīk:** Far.+ T. hurma ağacı
yetiştirilen yer
h.+ uş 86a/6
- hurrās:** Ar. bekçiler, nöbetçiler
h.+ a 168a/1
- hurrem:** Far. mutlu, huzurlu, sevinçli
h. 147a/3, 200a/3
h.-i nevcivān ola 4a/9
- hūrşīd:** Far. güneş krş. güneş, āfitāb,
mihir, şems
h. 3b/10, 58a/6, 58a/11
mihter-i h.-i manzar 5a/4
h.-i nūrıdur 81b/15
- hūrşīd-fer:** Far. güneş gibi aydınlık
h. 59b/4
- hurūc:** Ar. çıkma

- h. 84a/derkenar yan
h. idüp 48b/derkenar yan
duhül ve h. itmek 53b/8
- hurûf:** Ar. harfler
h. 78a/8
- hurûş:** Far. coşma, coşku, şamata, telaş
h.-ı baħr-ı ‘ummāna 54a/11
h.+ a 59b/17
h. idüp 59a/1
h. itmeye 200b/13
- hussād:** Ar. hasetçiler, kıskanç kimseler
h. 90b/derkenar yan
- huşûl:** Ar. ortaya çıkma, gerçekleşme, çıkma
h.-ı ‘ayn-ı ma‘şiyet olanlar 157a/17
h.-ı ferahdur 166a/1
h.-ı ferahı 188a/13
sebeb-i h.-ı nef‘dür 165b/11
h.-ı ni‘met 165b/1, 166a/6
h.-ı ni‘metde 166a/1
h.-ı ni‘metdür 166a/5
h.-ı sa‘adet-i ħalāş 150b/16
h.-ı ma‘rifetde 194a/11
h.+ e gele 84a/derkenar üst
maḫşūd-ı h.+ e 171b/8
h.+ ına 154a/8, 169a/7
ni‘met-i h.+ ına 166a/6
h.+ i 108a/5, 165a/1, 165b/13, 169b/19
i‘tidāl-i h.+ i 169b/6
- huşûl-pezir:** Ar.+Far. hasıl olmuş, husul bulmuş
h. olur 180a/8
- huşūmāt:** Ar. düşmanlar
h. 98a/5
faşl-ı h. 193b/4
- huşūmet:** Ar. düşmanlık
h. 102a/9, 120b/2, 134b/3
h. eyleye 81a/18
h.+ leri 137a/14
- huşūş:** Ar. iş, konu, husus
h. 31b/3, 167a/19
i‘tibār-ı h. 166b/14
h.-ı āsar-ı envār-ı kemālî 88b/16
h.+ çün 36a/7
- h.+ da 76b/11, 81a/17,
82a/derkenar yan, 86b/6, 112a/3,
126a/7, 135b/9, 159b/9
h.+ dan 39b/14
h.+ ı 87a/derkenar üst
h.+ ında 21b/2, 28b/15, 119a/9
h.+ için 25a/1, 32a/14,
76a/derkenar yan, 79b/derkenar üst, 135b/15
h.+ lar 115a/10
h.+ larda 4a/3, 39a/8, 114b/4
- huşūşā:** Ar. özellikle
h. 2b/1, 3a/15, 7b/4, 9b/2,
46b/15, 53b/15, 75b/derkenar yan, 79a/derkenar yan,
79a/derkenar alt, 81b/13,
82a/derkenar yan, 82b/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 105a/15,
113b/5, 123b/16, 124a/13,
125a/15, 130a/15, 131a/8,
135b/5, 136b/6, 158a/1
- huşūşiyet:** Ar. özellik
noḫşān-ı h.+ i 149b/11
- huşūşiyât:** Ar. bîrinin husûsî hayâtına âit şeyler
h. 125b/8
- hūş:** Far. akıl
h. 6b/9, 127b/7
- hūşe-çîn:** Far. harman sonu tarlada kalan kesik, döküntü başakları toplayan
h. 3a/6
- huşk:** Far. kuru
h.+ dur 172b/6
- huşk-sār:** Far. kuru yer
h. 85b/1
- huşū‘:** Ar. gönül alçaklığı
h. 68a/5, 85a/14, 85b/8
h.-ı rūhı 87b/14
h.+ a 87b/2
huḫū‘ ve h. eyleye 87a/18
h. itmez 87b/18
- huşūnet:** Ar. sert davranma, katılık, inatçılık
h. 170a/10
‘alāmet-i h.+ dür 196b/19
- huş-yār:** Far. akıllı
h. 119a/16, 147b/16

- alb-i akir ve h. olan 163a/6
 h. ola 90b/derkenar yan
- hu-y rlık:** Far.+T. akıllılık kr. hu-y rlık
 h. 134b/14
- hu-y rlık:** Far.+T. akıllılık kr. hu-y rlık
 h. 134b/5
- hu m:** Ar. kuru ot: parası, er p cem'-i h.+ da 186b/17
- hube:** Ar. cuma namazlarından evvel, bayram namazlarından sonra hatibin minberde halka verdiği d n  oğ t
 h. itmedi 79a/7
 h.+ n n 154b/6
 h. oıyup 33b/10
 h. our idi 154b/2, 191a/12
 h.+ si 33b/8
 h.+ sin 38b/5
 h.+ ye 73a/9
- hu t:** Ar. yollar
 h.+ dan 184b/9
- h y:** Far. huy, tabiat, miza
 h. 104b/8
 h.-i hüsn ve ey  olanlara 63a/13
 h.+ a 78b/derkenar yan
- huyulık:** Far.+T. huyluluk
 h. 135a/3
- huy l:** Ar. atlı askerler
 h. 193a/1
- huz 'a:** Ar. bir Arap kabilesi
 ab yl-i h.+ dan 22a/10
- huz r:** Ar. hazır olma;  n; rahat
 alb-i h. 89b/5
 h.-i hada 77b/derkenar yan
 h.-i alb 87b/14
 m l zemet-i h.-i albden 182a/9
 h.-i albi 87b/18
 h.-i alble 139a/3
 h.-i mes cid 160a/4
 h.-i erifinde 31b/6, 34a/17
 h.+ da 122a/2
 h.+ ı 133b/5
 h.+ ına 46b/17, 133b/10, 154b/19
- h.+ ında 11b/3, 34a/5, 38a/7, 47b/10, 89b/5, 89b/derkenar alt, 135b/10, 154a/14, 161b/6
 h.+ umda 88b/derkenar alt
- huz z:** Ar. hazlar, zevkler
 m l zemet-i h. 166b/12
 tehiyye-i h. 166a/11
 h.-i cism n  184b/13
 h.-i d nyev  197a/12
 h.-i nefis 120a/14
 h.-i nefs n  185b/19
 h.-i nefs n den 200a/4
 h.+ ından 143b/15
- huz z r:** Ar. hazır olanlar, huzurda bulunanlar
 h.-i meclis 10b/11, 10b/13
 h.-i meclise 87a/derkenar alt
- h b t:** Ar. aağı inme
 h.+ ına 18b/2
- hüccet:** Ar. delil, belge, senet
 h. dutalar 93b/8
 h.+ i 80a/6
 h. idüp 126b/2
 h. ola 126b/7
- hücre:** Ar. küçük oda
 b b-ı h. 31a/7
 h.-i m b rekinde 128a/18
 h.-i erifinde 37b/1
 h.+ lerinde 128a/19
 h.+ si 26a/7
 h.+ sine 21b/12
 h.+ yi 31a/6
- h c m:** Ar. saldırma, hücum
 h.-i  l m 183b/4
 h.-i havfdan 59a/16
 h.+ ı 183a/5
 h.+ ından 193a/12
 h. idenleri def' 40a/12
 h. olunmaz 157b/10
- h d m:** Ar. deniz tutması
 h.-i a' r zda 197b/3
- h d vend:** Far. hükümdar
 h.+ e 98a/15
- h kem :** Ar. bilginler, hakimler, filozoflar
 h. 76b/17, 78b/derkenar yan, 121b/7, 127a/8, 134a/8, 134a/10,

134a/12, 134a/15, 134a/16,
134b/2, 135b/7
h.-yı 'uzemā 41a/10
h.+ nuḡ 87a/derkenar üst,
125b/1, 125b/6

hükâm: Ar. hakimler

h. 77b/derkenar yan,
82b/derkenar üst, 86a/derkenar
alt, 86b/derkenar üst, 139a/12,
162a/16, 162b/1, 193a/6
h.-ı 'aşra 162a/7
h.-ı kürdistān 52b/16
h.-ı mülük-ı enāmuḡ 103b/14
h.+ a 139b/1
h.+ ı 34b/2, 124a/13, 132b/11
h.+ uḡ 154a/15

hükûm: Ar. hükûm, emir, kesin karar

h. 3b/2, 82a/derkenar üst,
84a/14, 158b/14
h.-i 'umûm 162a/2
h.-i ferāset 134a/1
h.-i fevt 83b/derkenar yan
h.-i ihtisāb-ı āhād-ı ra'ıyyet
156b/10
h.-i ihtisābda 156b/9
h.-i kaẓā 84b/derkenar alt
h.-i muhtesibe 157a/19
h.-i resûle 33a/8
h.-i tecellî 199b/4
h.-i veled 156b/10
h.+ de 82a/derkenar yan,
132a/17, 132b/1, 132b/5
h. eyle 33a/6
h. eylemeye 87a/derkenar üst
h. eyleye 124b/19
h. eyleyem 82a/derkenar yan,
82b/derkenar üst
h.+ i 1b/3, 86b/derkenar üst,
96b/6, 101b/13, 113b/12,
116a/17, 125b/16, 132a/6,
132a/7, 132b/4, 136a/10, 139b/5,
142b/14, 162a/16, 166a/17
hân-ı h.+ i 82b/1
h. ideyim 33a/8
h. idüp 82a/derkenar alt
h.+ idür 134a/8, 142b/14
h.+ inde 84a/15, 137a/14, 162a/6
h.+ inden 45a/15, 78a/2, 103b/2

h.+ ine 3b/8
h. itdiler 48a/4
h. itdüğünü 33a/7
h. itdüklerinde 33a/6
h. itmeye 87a/derkenar üst
h.+ iyle 145a/10
h.+ leri 180b/1
h. olur 156b/6
h.+ üḡ 133b/5

hükümet: Ar. bir ülkeyi yönetme, idare etme; devlet

h. 4b/3, 5b/17, 47b/8,
81b/derkenar yan, 82b/derkenar
üst, 124a/19, 126a/11, 131a/17,
132b/8, 133b/15, 135a/18,
136a/9, 137a/8, 137b/13, 138a/3,
193a/7
levāzım-ı h. 185a/4
mesned-i h. 50a/6, 53a/3
resm-i h. 3b/6
h.-i āsārından 126b/6
mesned-i h.-i cihānbāniye
52a/18
h.-i iştiğālî 131a/12
h.-i mesnedinüḡ 3a/18
h.-i nefis 126a/13
kaẓā-yı h.+ e 128b/13
h.+ i 6a/13, 38b/2, 141b/2
h. ider idi 129a/1
h. iderdi 48a/derkenar alt
h. iderler idi 82a/derkenar yan
h. idüp 82a/derkenar yan,
129a/15
h.+ in 6a/15
h.+ inde 27a/19
h.+ ine 79b/derkenar yan
taht-ı h.+ inde 34b/2
h.+ inden 131a/11
şehr-i h.+ ine 129a/15
h.+ lerin 39a/6, 126b/3
h.+ üḡ 124a/8, 131b/18, 132b/2
h. ve hilāfet eyleyen 47b/11
hüküm-rân: Ar.+Far. hüküm süren,
hakim olan
h. eyler 60b/3
hülâşa: Ar. özet
h.+ sı 100b/2
h.+ sın 142a/4

- hülāşatü'l-fetāvā:** Ar. İftiharuddin Tahir b. Ahmed el-Buharî'ye ait bir fetva kitabı
h.+ da 24a/14
- hülle:** Ar. şer'an (talâk-ı selâse ile) boşanmış bir kadının, kendisini boşayan eski kocasıyla tekrar evlenebilmesinin helâl olması için bir başka erkekle gerçekten nikâhlanması ve daha sonra boşanması usûlü
h. 16b/12
- hümā:** Far. saadet, kutluluk
h. 29b/2
h.-yı 'adl 3a/10
sāye-i h.-yı himāyetinüzi 120b/2
fer-i h.-yı luţfin 144b/7
- hümām:** Ar. bir işe iyice sarılıp o işi başarmak için çaba gösteren, himmeti çok, gayretli kimse
h.-ı ekrem 58b/7
- hümāyün:** Far. kutlu, saadetli; padişaha özgü
cülūs-ı devlet-i me'nūs-ı h.+ ları 52a/derkenar alt
cülūs-ı h. 53b/17
mihr-i h. 59a/11
ordu-yı h. 58b/7
bāb-ı h.+ a 54b/13
rikāb-ı h.+ a 56a/14, 57b/14, 58b/3, 59a/9
maḳarr-ı 'azîmet-i h.+ dan 79a/derkenar yan
ordu-yı h.+ dan 56a/19
ordu-yı h.+ la 56b/9, 60a/14
cülūs-ı h.+ ları 50b/7, 51a/6, 52a/1, 52b/14, 54a/16
sefer-i h.+ ları 52b/7, 54b/11
- hümeyrā:** Ar. Hz. Ayşe'nin lakabı
h. 21a/7
- hümüm:** Ar. kederler, gamlar, tasalar, üzüntüler
'işret-i semüm-ı h. 60b/6
h.-ı ahvâlden 124a/1
h.+ ile 102b/16
cemî'-i h.+ ların 90a/10
- hüner:** Far. ustalık; ilim
h.-i cüd 3b/7
h.+ leri 135b/6
- hünerli:** Far.+T. becerikli
h. 87b/19
- hünkār:** Far. padişah
h.+ a 58b/6
- hürmet:** Ar. şeref, itibar, ikram
h. 7a/3, 34a/1, 90b/13
h.-i hamr 33b/6
h.-i havāşş eyle 84a/derkenar üst
h.-i hudūd 166b/12
'izzet ve h. eyleyeler 136b/10
h. eyleyin 136b/12
h. eyleyüp 166b/5
h.+ için 80a/derkenar üst
h.+ in 111b/14, 129b/11, 139b/15
h.+ ine 7a/1
- hürmetlü:** Ar. şerefli
h. 136b/6
- hürr:** Ar. esir olmayan
h.+ leri 26b/5
- hüsn:** Ar. güzellik, çekicilik, iyilik
h. 5b/9, 29b/6, 102b/19, 105b/5, 135a/10, 150a/9, 162a/11, 166b/15, 170a/18, 170b/2, 198b/15
müşāhede-i kemāl-i h. 100a/13
şāhib-i h. 10b/11
tarîḳ-i h. 89b/2
h.-i ahlâḳ 116b/1
nişān-ı h.-i edeb idebilmez 189a/17
h.-i edeb-i zāhirde 189a/17
h.-i hışāl 5b/10
h.-i hülḳ 4a/19, 104a/5, 104a/6, 104b/12, 105a/4, 105b/7, 105b/13, 106b/9, 108a/12, 108a/16, 135a/6
derecāt-ı h.-i hülḳ 195b/4
h.-i hülḳda 103b/12, 113b/1
h.-i hülḳdur 104a/18
h.-i hülḳlarına 108a/14
h.-i ihtiyār 54b/8
h.-i ihtiyāre 55a/1
h.-i naşihat 158a/3
h.-i rızālarile 20b/2, 22a/1, 38a/7
h.-i ri'āyetiyle 179b/18
h.-i şalāhı 106a/7

h.-i sîret 105b/7
 h.-i sülûk 136b/5
 h.-i tekellüm 155a/13
 h.-i zann 24a/9
 h.+ dür 78a/derkenar yan
 h.+ i 106a/6
 cemâl-i h.+ i 105b/10
 zevk-i h.+ üñ 170a/14
 hüy-ı h. ve eyü olanlara 63a/13
hüsna: Ar. güzel, çok güzel
 h. idi 19b/8
 h. olmağın 22a/1, 22b/2
hüsr: Ar. zarar; kayıp
 h.-i havâşşlarile 79a/derkenar yan
hüsrân: Ar. beklenilenin elde edilmemesi yüzünden duyulan acı, yokluk, mahrumiyet acısı
 h. 186b/14
 dağ-ı mezemmet-i h. 143b/14
 h.-i ebede 168a/6
 h.+ ıdur 148b/8
hüsrev: Far. padişah, hükümdar
 h. ü mülk-i 'arab 55a/4
hüsrevân: Far. pâdişâhlar, hükümdarlar, sultanlar
 h. 27a/18, 79a/derkenar yan
 h.-i şâhib-kırân 3a/7
 h.-i sâni 51a/17
 h.+ e 79a/derkenar yan
 hal'-i h.+ ile 59b/1
 h.+ uñ 79a/derkenar üst
hüsrevânî: Far.+Ar. hükümdara yaraşır; çok iyi krş. hüsrevâniye taht-ı h. 51a/16
hüsrevâniye: Far.+Ar. hükümdara yaraşır; çok iyi krş. hüsrevânî baht-ı h. 50a/13, 51a/6
 serir-i hilâfet-i h. 54a/16
 taht-ı sa'âdet-i baht-ı h. 52b/14
hüve: Ar. Arapça'da tekil üçüncü şahıs zamiridir.
 h. 5a/17
hüveydâ: Far. açık, aşikâr, besbelli lâmi' ve h. olmağın 50a/4
hüviyet: Ar. kimlik
 h.-i esrârınuñ 81b/17

h.-i zuhûrınıñ 77a/11
hüzâl: Ar. zayıflık, cılızlık, bitkinlik
 h.+ den 126a/4
 h.+ den 126a/4
hüzn: Ar. hüznün, üzüntü
 'âmü'l-h. 20b/15
 h.+ i 184a/4
hõ ş: Far. duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif
 h. gelüp 78a/derkenar yan

I

ıdlâl: Ar. dalâlete düşürme, doğru yoldan çıkarma
 ı.+ inden 88b/13
'ırâk: Ar. Irak ülkesi
 'ı. 48a/15, 119b/15
 bâ'ış-i feth-i 'ı. 59a/9
 diyâr-ı 'ı. 35b/5
 'ı.-ı 'arabda 48b/13
ırmağ: akarsu
 ı.+ ınıñ 33b/13
'ışâbe: Ar. insan topluluğu
 'ı.-i şâhâbe-i zevî'l-i şâbetün 25b/11
ısfahân: Far. İran'da bir şehir
 ı.+ dandur 90a/derkenar üst
 ı.+ uñ 90a/derkenar üst
ısfahânlı: Far.+T. İran'ın İsfahan şehrinden olan
 ı. 90a/derkenar üst
 ı.+ yum 90a/derkenar üst
ısıtma: sıtma hastalığı
 ı. duta 192b/18
ıskât: Ar. düşürme
 evleviyyet-i ı.-ı vücüb 155b/4
ıslâh: Ar. iyileştirme, yeniden düzenleme
 ı. 98a/2, 122b/6, 155b/5, 168b/13
 nişâb-ı ı. 155b/5
 ı.-ı müstaşliñ 156a/12
 mübâderet-i ı.-ı zâtü'l-beyni 137a/13
 ı.+ a 141a/19, 162a/12
 ı. eyleye 160b/14
 ı.+ ı 153b/4

- ḥāl-i 1.+ ıdur 180b/7
1.+ ından 106b/7
1. olduklarında 115a/3
- ısmarla -:** ısmarlamak
1.- dı 48b/derkenar yan
1.- mışlar 147b/5
1.- r idi 6a/10
- ısrār:** Ar. ayak direme, dönmeme, ısrar
1. 88b/4
1.-ı ma'şiyet 86b/9
1.-ı zulmeti 138a/8
1.+ ına 122b/19
- ıstaḥar:** Ar. İran'da bir şehir adı
1. 35b/8
- ıṣā:** Ar. akşam ezanından yatsı ezanına kadar geçen zaman
1.+ yı 67a/14
- ıtlāk:** Ar. denmek, denilmek, adlandırılmak
1. olmuş olur 184b/1
1. olunur 34a/2
- ıtnāb:** Ar. sözü uzatma
1. 2b/2
- ıtr:** Ar. güzel koku
1.-ı 'ālem-i 'irfān 82b/2
1.+ ı 100b/3
fevā'ih-i 1.+ ı 100b/6
1.+ uḡ 100b/3
- ıttılā':** Ar. bilgi sahibi olma
1. 77a/13
aşıl ve 1. bula 198a/17
1. bulmuşlardur 182a/2
1. bulup 165b/4
fesād-ı 1.+ ı 140a/10
1.+ na 98b/1
- ıyādet:** Ar. gidip görme, hatır sorma, hasta ziyāreti
1.-i marāzı 12a/1
1.+ ine 12a/7
- ıyāl:** Ar. aile
kesret-i 1. 98b/16
1.-i nafaqaların 129a/3, 129a/13
1.-i ta'ahhüdinden 190b/3
1.+ ile 88a/derkenar yan
1.+ ime 130b/15
1.+ imüḡ 129a/12
1.+ ine 128b/12
- 1.+ inüḡ 99a/1, 128b/17,
161b/18, 162a/1
1.+ leriyle 54a/8
1.+ üm 88b/derkenar üst
1.+ ümüz 54a/4
1.+ üḡ 123a/15, 128b/9, 128b/10
1.+ üḡe 93b/14, 93b/15
şāhib-i 1. ve perhizkār ola
124b/18
- ıyd:** Ar. bayram
1. 130b/7
1.+ ında 158b/18
1. olduğda 154b/3
- ıyd-ı adḥā:** Ar. Kurban Bayramı
1. 28b/12
- ıyş:** Ar. yaşama, yaşayış
1. 59b/16, 80a/derkenar yan
1.-ı ri'yāzından 179a/6
esbāb-ı 1.+ imuzı 178b/9
nihāl-i 1.+ ların 181a/7
- ızrār:** Ar. zarara sokma, zarar verme
1. 126a/14
āşār-ı 1.-ı tataradan 49a/12
- ızmār:** Ar. gizleme, saklama
1.-ı eşnāf-ı ḥayrāt 166a/19
'alāmāt-ı 1.-ı tekebbür 189a/8
uşül-i 'alāmāt-ı 1.+ ı 189a/9
- ıztırāb:** Ar. sıkıntı, büyük acı ve eziyet
1. 76b/derkenar üst
ba'de'l-ı. 39b/19
1.+ ında 82a/13
- ıztırār:** Ar. zorunluluk
1. 133a/8
1.+ ı 112a/15
1.+ ın 176b/19

İ

- i -:** imek yardımcı fiili
dir i.- di ise 190a/13
mümkün i.- di ise 80a/derkenar yan
i.- di 38b/9, 41a/13
'abdi i.- di 28a/5
'abeş olur i.- di 106a/2
'ahd itmiş i.- di 48a/derkenar yan

‘aleyhi’sselām i.- di 18b/11,
 76a/11, 125b/19
 ‘ālī i.- di 48a/4, 198b/8
 ‘ār iderler i.- di 189a/7
 ‘ārifi i.- di 83a/derkenar yan
 ‘arz iderler i.- di 96a/12
 ‘askeri i.- di 48a/17
 ‘aşırında i.- di 46b/9
 ‘atīk i.- di 29b/5
 ‘azīmet ider i.- di 83b/derkenar
 alt
 ‘ivāz iderler i.- di 12b/4
 ‘udūl itmez i.- di 79a/derkenar
 üst
 ‘uhde-i memālik i.- di
 79a/derkenar üst
 ‘uqūbet i.- di 28b/14
 ‘uqūbet ider i.- di 82a/derkenar
 alt
 a‘mā i.- di 27b/15
 ābdest alur i.- di 64b/14
 ābdest alurlar i.- di 17a/18
 açılır i.- di 80a/derkenar yan
 ādem i.- di 126b/12, 155b/10
 agāh ider i.- di 82b/derkenar yan
 ağlamış i.- di 83a/4
 ağlar i.- di 77b/derkenar üst,
 88a/derkenar yan
 āhīri i.- di 18b/12
 aḥvāl-i eṣkāl ve selāsīl ve aḡlāl
 çekmeye i.- di 199b/11
 almışlar i.- di 23a/6
 altıyüzinde i.- di 48a/15
 altıyüzsekseninde i.- di 49b/5,
 49b/13
 altı yüz toḡsan toḡuzında i.- di
 48b/10
 alur i.- di 89b/16
 anda i.- di 88a/derkenar yan
 ardına alurlar i.- di 11b/5
 ayrılmaz i.- di 109a/4
 āzād itmiş i.- di 36a/7
 baḡışlar i.- di 44b/4
 baḡlamış i.- di 119b/14
 baḡlar i.- di 12a/1, 12b/12
 baḡlu i.- di 46a/18
 bākī i.- di 8b/8
 bākī ḡalūr i.- di 89a/derkenar
 yan
 bakmaz i.- di 13a/11
 bātıl olur i.- di 106a/1
 bayrām i.- di 54a/13
 berāber olurlar i.- di 171a/10
 beyān ider i.- di 45a/12
 bıraḡurlar i.- di 95a/16
 bīḡuzūr i.- di 127b/18
 bile i.- di 85a/derkenar üst,
 199b/9
 billah i.- di 48a/derkenar yan
 bilmez i.- di 75b/10,
 83a/derkenar üst, 154b/11
 bilmez olur i.- di 197a/14
 bilmezler i.- di 10b/12
 bilseler i.- di 78a/derkenar üst
 bilür i.- di 160a/17
 bilürler i.- di 10b/12, 189b/13
 bindürür i.- di 11b/11
 biner i.- di 32b/11
 biri i.- di 23a/9
 bişürmişler i.- di 130b/8
 bu i.- di 8a/13, 8b/2, 33a/5,
 36b/9, 63b/18, 86b/derkenar yan,
 89a/15, 113a/5, 157b/11,
 200a/2
 bulunmaz i.- di 128a/19
 bulmaya i.- di 144a/16
 bulmaz i.- di 194b/19
 bulur i.- di 109a/7
 buradan i.- di 93b/11, 103a/3,
 116a/13, 122b/15, 138a/11,
 143a/8, 149a/18, 183a/11,
 185a/13, 200a/5
 burar i.- di 32b/9
 burmış i.- di 85a/derkenar üst
 buyurur i.- di 44a/6, 46a/18,
 60b/17, 62a/9, 63a/10, 66a/16,
 72b/14, 78b/derkenar yan,
 89b/17, 91a/12, 105a/8, 114b/14,
 126a/8, 183b/12, 185b/10,
 188a/7, 191a/15
 buyururlar i.- di 12a/11, 12b/15,
 13a/5, 14b/17, 17b/1, 70a/11,
 73a/6
 büyüklük iderler i.- di 186a/16
 cāmī i.- di 126a/10

cān virmek gerek i.- di
83b/derkenar yan
cārī olur i.- di 188b/16
cemād i.- di 198b/15
cemāl i.- di 10b/11
cevāb virür i.- di 11b/3
cihetden i.- di 91a/9, 109a/5,
145b/11, 183b/12, 184b/10,
188a/6
çalışmaya i.- di 165b/12
çeker i.- di 173a/8, 190a/18,
190b/10
çekerler i.- di 13a/1
çekmiş i.- di 78b/derkenar alt
çıplağ i.- di 94b/11
çok i.- di 48a/derkenar üst
çöker i.- di 10b/18
dağı i.- di 23a/3
dāhil itseler i.- di 130b/10
datlu ider i.- di 14b/10
datmasa i.- di 199b/12
dayım i.- di 117a/18
def ve hażm olmaya i.- di
172a/1
degil i.- di 80a/derkenar yan,
86a/derkenar üst
degül i.- di 28b/10, 44b/8,
81b/derkenar yan
delilleri i.- di 19a/8
derece-i şehādet i.- di 47a/3
dergāh i.- di 148a/5
devrde i.- di 47b/derkenar yan
didiņiz i.- di 79a/derkenar yan
dil i.- di 83b/derkenar yan
diņler i.- di 31b/2, 34b/16,
190a/14
dir i.- di 44a/19, 44b/2, 46a/15,
47a/4, 63b/17, 72b/9,
77b/derkenar üst, 79a/11,
83a/19, 83b/2, 83b/5,
83b/derkenar yan, 85a/12,
85b/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 103a/3, 109a/6, 118b/7,
121a/8, 121b/15, 127b/11,
138a/15, 155b/12, 174b/3,
176a/2, 176a/3, 183a/19,
189a/17, 191a/16, 192a/14
dirağşān i.- di 5b/11

dirler i.- di 12b/2, 13a/8, 13a/12,
34a/6, 47a/10, 86b/derkenar yan,
86b/derkenar alt, 87a/derkenar
yan, 89b/17, 091a/11, 109b/10,
111b/10, 183a/15
dirlik iderler i.- di 131a/8
doğrı söyler i.- di 136b/19
doğur i.- di 127a/17
doldurur i.- di 38a/1
doldururlar i.- di 17b/2
döker i.- di 83b/derkenar üst
du‘ā ider i.- di 12a/6,
76a/derkenar alt, 96a/14
durur i.- di 30a/7, 45b/5, 46b/13,
154b/15
dururlar i.- di 127b/7
duta i.- di 174a/19
dutar i.- di 11b/1, 155a/1
dutmuşlar i.- di 93b/7
düşmenum i.- di 87a/derkenar
üst
düzedür i.- di 129a/2
düzmişler i.- di 127b/1, 127b/4
edā ider i.- di 89a/derkenar alt,
128b/19
edā itmişler i.- di 130a/1
ehādīs i.- di 46b/11
ehl-i ‘afv i.- di 41a/11
ehl-i hayr i.- di 36a/13
ekābirinden i.- di 155b/12
ekābirlerinden i.- di 107b/10,
189b/1
ekl iderler i.- di 11b/11
eksik i.- di 38b/19
emir buyurmaz i.- di 185b/15
emir-i şām i.- di 191a/2
emr itmemiş i.- di 29a/19
emr olunsa i.- di 115a/15
emr olunur i.- di 115a/15
enyāb ve tavāhin ve sütün
kılmak i.- di 173b/8
eski olmuş i.- di 90b/6
eşnāf-ı menākıb-ı āmāde i.- di
82a/derkenar alt
eş‘arī i.- di 48a/derkenar üst
evinde i.- di 115a/6
evrād oğur i.- di 89a/derkenar alt
evvel i.- di 29b/1

eydürler i.- di 57b/12
ezān virür i.- di 27b/16
fānī i.- di 10a/4
fārisī i.- di 27a/18
farz olundı i.- di 71a/18
fersaḳ i.- di 127b/2
feryād ider i.- di 25b/1
fetvā virür i.- di 26a/9, 46a/15
fetvā virürler i.- di 26a/14
fıkr-i mūrīşü'l-ıber iderler i.- di
17a/14
fikre varurlar i.- di 13a/9
fuḳahā-yı 'użemādan i.- di
24b/13
ḡalīz olur i.- di 173a/6
ḡanīmet şaya i.- di 96b/8
ḡaḏab ider i.- di 197a/13
ḡaḏab itmez i.- di 197a/13
geçer i.- di 76b/derkenar yan
gelmez i.- di 78a/derkenar üst
gelmiş i.- di 76a/11
gelse i.- di 88b/derkenar yan
gelür i.- di 10b/11, 15a/2, 44b/2,
46a/17, 76b/derkenar yan,
138a/14
gelürler i.- di 17a/17
gerek i.- di 96b/8, 182b/17
getürmiş i.- di 83b/derkenar üst
getürür i.- di 127b/9, 190b/18
gezer i.- di 191a/4
gibi i.- di 152b/12
gider i.- di 8a/15, 8a/16, 12a/2,
34b/11, 129a/3, 136a/12, 190b/8
girür i.- di 127a/15, 176a/1
giyer i.- di 129b/17
giyerler i.- di 12b/11
giymiş i.- di 191a/19
gölge iderler i.- di 14b/15,
127b/8
göndürmiş i.- di 21b/19, 23a/3
göndürür i.- di 48b/derkenar üst,
88b/derkenar yan
göndürürler i.- di 129b/14
görinmez i.- di 10b/13, 14b/19
görinür i.- di 43a/15,
80a/derkenar yan, 83a/5,
83a/derkenar alt
görinürler i.- di 14b/13

görmeye i.- di 199b/10
görür i.- di 14b/8, 14b/9, 28a/4,
83a/19
götürür i.- di 8b/12, 126b/19,
191a/3
götürürler i.- di 13a/2, 137a/1
güçlü i.- di 48b/derkenar üst
gümüş i.- di 20b/4
gün i.- di 31a/12, 37b/5,
88b/derkenar üst
güni i.- di 18a/9, 18a/14, 18a/17,
38b/19, 59a/19
ḡākim buyurmuşlar i.- di 27b/3,
27b/4
ḡākim i.- di 27a/18, 27b/1
ḡākim itmişler i.- di 27b/2
ḡākimi i.- di 81a/derkenar yan
ḡāl-i çehre-i tuḡyān i.- di 57a/4
ḡalāş olmak i.- di 118b/5
ḡamle ider i.- di 84b/derkenar alt
ḡarām i.- di 88a/derkenar alt
ḡareket itmez i.- di 12a/15
ḡāşıl ider i.- di 128b/9
ḡāşıl olmaz i.- di 172a/1
ḡaste olur i.- di 34b/12
ḡastelik i.- di 106b/18
ḡaşem-i 'alem ider i.- di
84b/derkenar yan
ḡaḡḡ yazarlar i.- di 89b/derkenar
üst
ḡātūmı i.- di 32a/7
ḡayr-nihād i.- di 29b/14
ḡāzır i.- di 82b/derkenar alt,
90a/derkenar üst
ḡāzır olur i.- di 175b/7
ḡekīm i.- di 48b/derkenar üst
helāk i.- di 84a/17
ḡelāl i.- di 88a/derkenar alt
ḡıfzında i.- di 46a/17
ḡicret itmişler i.- di 21a/19
ḡıffet bulmuş i.- di 77b/derkenar
üst
ḡılāf çıkmaz i.- di 136b/19
ḡızmetinde i.- di 28a/6
ḡulefādan i.- di 48a/derkenar üst
ḡuḡbe oḡur i.- di 154b/2, 191a/12
ḡükümet ider i.- di 129a/1

hükümet iderler i.- di
82a/derkenar yan
hüsna i.- di 19b/8
ışmarlar i.- di 6a/10
i'lām ile i.- di 86b/derkenar yan
i'timād ider olmuş i.- di
82b/derkenar yan
icāzet ister i.- di 136a/11
içerler i.- di 181a/10
içün i.- di 80a/derkenar yan,
108a/18
ider i.- di 28b/13, 118b/2, 118b/3
iderler i.- di 153b/18, 154b/3
idrāk idebilmez i.- di 170a/19
iftār ider i.- di 127b/1, 129b/16
iftihār ider i.- di 22a/6
ihtirāz ider i.- di 129b/12
ihtirāz iderler i.- di 95a/17
ihtisāb itmez i.- di 155b/13
ihtiyār ider i.- di 45a/7
ihtiyār itmiş i.- di 83a/13,
108b/13
ilkā ve vahy ve ilhām ider i.- di
10b/14
imāmet ider i.- di 191a/19
imāmı i.- di 46a/16
īmāna gelmişler i.- di 32b/13
īmāna gelürler i.- di 10a/11
inhā iderler i.- di 57b/12
inşā iderler i.- di 5b/18
intihāsında i.- di 86a/6
intikām almamışlar i.- di 11a/15
irişdürmüşler i.- di 86b/derkenar
yan
irişdürürler i.- di 53b/13
irişmez olur i.- di 171b/8
irişmiş i.- di 51b/8
irişür i.- di 83b/5, 109a/5,
154b/18
pādişāh-ı i.- di 48b/8
ismi i.- di 45a/12
istememez i.- di 109a/5
ister i.- di 44b/3, 111b/12,
195a/1
isterler i.- di 93b/7
istese i.- di 144a/3
istid'ā ve iltimās iderler i.- di
2b/7

istigfār iderler i.- di 17b/14
iṣāret i.- di 42b/13
iṣidilmez i.- di 12a/9
iṣidilür i.- di 83a/15
iṣidür i.- di 6a/8, 127b/11
iṣitmeye i.- di 199b/11
iṣitmez i.- di 179b/14
iṣitmişler i.- di 83a/derkenar üst
izdiyād bulur i.- di 30b/16
kabül itmez i.- di 13a/10,
190b/19
kaçar i.- di 32b/4
kaldurmuş i.- di 85a/derkenar
yan
kalkamazlar i.- di 189b/13
kalmış i.- di 2b/10, 129b/5
kāmil i.- di 175b/19
kāmil olmuş i.- di 18a/15
karār dutarlar i.- di 11b/6
kazā olur i.- di 182b/4
kazmışlar i.- di 178b/13
kelāmı i.- di 36a/3
kemāl-i zāhire i.- di 20b/7
kesb ider i.- di 129a/3
kesilmez i.- di 83b/derkenar üst
kılar i.- di 34a/10
kılarlar i.- di 17b/7
kıyās iderler i.- di 38a/4
kızı i.- di 32a/15
kim i.- di 76a/10
kimesne i.- di 79b/derkenar üst
kirlenmez i.- di 12b/8
komaz i.- di 13a/10
kor i.- di 126b/17
korlar i.- di 12b/10
kovar i.- di 85a/derkenar üst
koya i.- di 199b/8
kullanur i.- di 32b/10
kur'an i.- di 109a/2
kurb i.- di 108a/11
kutnı i.- di 12b/7
kuttān i.- di 57a/3
küçük i.- di 23a/17
künyeti i.- di 36a/16
laḳab komışlar i.- di 21a/7
lāzım gelür i.- di 172a/1
lāzım i.- di 87b/derkenar yan

ma'düm ve nāma'lüm olmuş i.- di 6b/18
ma'lümü i.- di 34a/17
ma'zül iderler i.- di 111b/11
maḥall-i ḥavf olsa i.- di 154b/9
maḳarr i.- di 170b/19
māldār i.- di 25a/5
mālik i.- di 99a/7
māni' olur i.- di 41a/19
māyil i.- di 19b/8
mazarrat idebilmez ola i.- di 171b/2
men' ider i.- di 154b/9
men' itmez i.- di 126a/7, 190b/2
men' itmezler i.- di 152b/13
merküz olmaya i.- di 170b/18
meşgūl i.- di 75b/derkenar yan, 86a/derkenar üst
meşgūl olurlar i.- di 13a/6
meşhūr i.- di 79a/derkenar üst, 89b/derkenar yan
meūnet iderler i.- di 122a/1
mevcūd i.- di 77b/10
mevşūf i.- di 80a/derkenar yan, 83b/derkenar üst
mezemmet ider i.- di 119b/13
mıṣriyye i.- di 23a/2
minnet buyururlar i.- di 96a/15
minnetdār olur i.- di 110b/3
mizāḥ ider i.- di 90a/1
mu'ayyen olur i.- di 88b/derkenar yan
muḥālefet itmezler i.- di 84a/18
muḥarreminde i.- di 38a/8
muḥsin i.- di 20a/8
muḳaddem i.- di 10a/18
muḳarrer i.- di 12a/7
muḳāvemmet idebilmez i.- di 197a/14
muḳtedā-yı 'aṣr i.- di 194a/12
muḳteṣid i.- di 154b/18
musallaḥ olmaya i.- di 199b/10
müfevveḫ ola i.- di 199a/10
müḥr ider i.- di 129b/15
mülāḥaza itmez i.- di 83b/derkenar yan
mümkın olmaz i.- di 106a/6
münācāt ider i.- di 46a/4

müstecābü'd du'ā i.- di 6b/9
müsteṣārı i.- di 30a/1
müsteṣārılarından i.- di 29b/13
müṣāhede ideler i.- di 99b/10
müṣāvere iderler i.- di 76a/derkenar yan
müṣerref olmaya i.- di 144a/17
müṣerref olmuş i.- di 29b/10
mütāla'asından i.- di 197a/3
müteḡayyir olur i.- di 89b/16, 90a/2, 91a/11
müyesser olmaya i.- di 173a/7
nāçiz i.- di 198b/7
naḳīb i.- di 126b/13
namāz kıılır i.- di 89b/10
nāmdārı i.- di 82a/derkenar yan
ne i.- di 78b/derkenar alt, 79a/derkenar yan
nebi' i.- di 47b/derkenar alt
nevḥa ider i.- di 200a/9
nevḥa ve zārılık ider i.- di 107b/11
nidā iderler i.- di 86b/derkenar alt
nihāyetde i.- di 32b/11, 86a/derkenar üst
niṣān virmiş i.- di 86a/derkenar alt
nuḫfe i.- di 189b/4, 192b/13
nüzü l ider i.- di 10a/16, 10b/16
oḒlı i.- di 48a/derkenar yan
oḒurlar i.- di 17b/5
olmasa i.- di 185b/15
olmaya i.- di 83b/derkenar üst, 106a/1, 144a/15, 144a/16, 170a/18, 170b/15, 171a/9, 171b/8
olmaz i.- di 14b/14
olmuş i.- di 18b/2, 19b/11
olsa i.- di 19b/16
olur i.- di 51a/9, 107b/11, 115a/17, 179b/13
olurlar i.- di 5b/16, 153b/16
oturur i.- di 81b/derkenar yan
otururlar i.- di 126a/6
öḒülmez i.- di 126a/4
öldürdür i.- di 85b/derkenar üst
öyle i.- di 190a/17

pādişāh i.- di 85a/derkenar yan
pādişāhı i.- di 48a/19,
79b/derkenar üst
pāre itmişler i.- di 178b/13
perverde i.- di 199b/6
pīr olmuş i.- di 83b/derkenar yan
rahmetu'llah i.- di 46a/16
raẓıya'llahu'anhu i.- di 41a/7
redd itmez i.- di 129b/12
rencide i.- di 129a/17
rencide iderler i.- di 183a/15
reyisi i.- di 22a/10
ri'āyet ider i.- di 174a/17
rivāyet ider i.- di 73b/7
rivāyet iderler i.- di 70a/6
sa'ādet i.- di 82a/19, 131a/17
sa'y ider i.- di 85b/derkenar yan
şabr ider i.- di 183a/15
şabr iderler i.- di 131a/10
şağar i.- di 11b/18
şahābeden i.- di 32a/6
şaḥī i.- di 121a/19
şāḥibi i.- di 77b/derkenar üst
şaḥtiyān i.- di 12b/16
şaklar i.- di 28a/4, 114b/13
şaklaya i.- di 96b/7, 144a/4
şalınur i.- di 189b/2
şāliḥlerinden i.- di 131b/15
şallar i.- di 14b/7
şarf olunur i.- di 127a/16
sebebden i.- di 102a/5, 182a/13
sebebi i.- di 122b/6
segirdür i.- di 84b/derkenar yan
seksenbeş i.- di 47a/16
seksenüç i.- di 39a/1
selām virür i.- di 12a/8
sene i.- di 46a/8
senesi i.- di 18a/17, 18a/18
serāyda olur i.- di 83a/derkenar
alt
ser'asker ider i.- di 32a/9
ser'asker itmişler i.- di 27b/2
serdārı i.- di 49a/13
sıbt-ı lāvide i.- di 127a/1
şığmaz i.- di 189a/4
silerler i.- di 11b/2
sipāriş iderler i.- di 5b/15

siret i.- di 76a/derkenar üst
şoğar i.- di 76a/derkenar yan
şoyulmuş i.- di 190a/18
söylemez i.- di 12a/10, 29b/13
söyler i.- di 12a/10, 108b/12
söyleyemez i.- di 86a/derkenar
üst
söz söylemez i.- di 126a/4
söz söyleşür i.- di 10b/15
sū'al buyurur i.- di 109b/10,
183a/19
sū'al buyururlar i.- di 12a/6
sū'al iderler i.- di 104a/17
sū'al itmeye i.- di 199b/9
sū'al itmez i.- di 154b/9
şubaşısı i.- di 154b/17
süküt iderler i.- di 12a/16,
12a/17
sülük iderler i.- di 87b/derkenar
yan
sürerler i.- di 47a/8, 178a/19
şart ider i.- di 34a/19
şeci' i.- di 42a/9
şehri i.- di 50b/4
şemātet iderler i.- di 103a/8
māriyeden i.- di 19a/17
şiddet i.- di 58a/10
şikest olunur i.- di 158b/14
şöhre-i devrān i.- di 57a/3
şöyle i.- di 12a/13
şükr i.- di 17a/12
ta'accüb dutarlar i.- di
86b/derkenar yan
ta'am virür i.- di 97b/13
ta'am virürler i.- di 126b/19
ta'am yimez i.- di 126a/3
ta'am yir i.- di 190a/19, 190b/10
ta'am yirler i.- di 12a/17
ta'yin buyurmuşlar i.- di 27b/4
ta'yin itmişler i.- di 27b/5,
51b/16
ta'yin itmişler i.- di 51b/14
taḥḫik bilseler i.- di 84a/17
taḥriş ider i.- di 183a/18
tārik-i dünyā i.- di 26a/7
taşadduk ider i.- di 137a/1
taşarruf iderler i.- di 23a/4

taşra çıkar i.- di 26a/7
tāyifesinden i.- di 22b/6
tayy olur i.- di 14b/19
te'dīb ider i.- di 34b/7
te'sīr ider i.- di 14b/18
tecessüs-i ahvāl ider i.- di
85b/derkenar yan
tefaḥḥuş ider i.- di 120a/12
tefāḥur iderler i.- di 192a/11
tekye itmîş i.- di 178b/8
temeyyüz itmek olmaz i.- di
190a/10
terbiyet ve naşīḥat ider i.- di
88b/derkenar alt
teskīn iderler i.- di 10a/14
teslīm iderler i.- di 95a/17
tıfl i.- di 45b/10
ticāret ider i.- di 34b/14
tīrendāz-ı cāngūdāz i.- di 25a/10
topuqlarından i.- di 12b/7
tütün tütmez i.- di 128a/19
urmak gerek i.- di 75b/derkenar
alt
uyanuk durur i.- di 14b/11
uyanuk i.- di 13a/6
üstü i.- di 37a/4
üzere i.- di 29b/6, 53a/6
va'deli i.- di 81a/derkenar yan
vācib bilürler i.- di 122a/1
vaḳt i.- di 3b/14
var i.- di 12b/14, 20b/16, 23a/2,
25a/4, 26a/7, 26a/19, 28b/9,
32a/2, 32a/6, 36a/4, 38b/12,
40a/7, 42a/5, 42b/8, 43a/17,
45a/12, 48a/derkenar yan,
48b/11, 48b/derkenar yan,
50a/14, 51a/13, 51b/2, 52a/13,
52b/9, 53a/14, 58a/10,
77a/derkenar alt, 77b/18,
77b/derkenar üst,
077b/derkenar yan, 79a/derkenar
üst, 79b/derkenar yan,
80a/derkenar yan, 81a/derkenar
üst, 81a/derkenar yan,
83a/derkenar üst, 83a/derkenar
yan, 83b/derkenar üst, 86a/6,

086a/derkenar üst, 86b/derkenar
yan, 88a/derkenar üst,
88a/derkenar yan, 88b/derkenar
yan, 89a/derkenar üst,
89a/derkenar alt, 90b/2,
90b/derkenar üst, 93b/6,
099a/9, 111b/9, 118b/3, 118b/6,
121b/2, 128b/5, 128b/15,
129b/11, 130b/17, 138a/14,
138b/6, 152b/11, 152b/13,
191b/1, 198b/16, 199a/11
varsa i.- di 136a/11
varurlar i.- di 12a/4
vaşiyet ider i.- di 81b/derkenar
alt
ve i.- di 23a/16
velāyet-i 'ahd itmîş i.- di
48b/derkenar yan
virmez i.- di 99a/10
virmiş i.- di 128b/7
virsem gerek i.- di 89a/derkenar
üst
virür i.- di 77b/derkenar alt,
98b/19, 99a/1, 108b/12, 190b/8
virürler i.- di 17b/2
yaḳar i.- di 34b/17
yaḳīn itmeye i.- di 165b/11
yamar i.- di 190b/9
yapışmaz i.- di 8a/14
yār i.- di 37b/9
yaratmaya i.- di 200a/6
yaş i.- di 42b/1
yaşında i.- di 10a/5, 25a/2,
26a/8, 32b/12, 46b/7,
82a/derkenar yan
yatarlar i.- di 12b/19
yazar i.- di 26a/4, 89b/derkenar
üst
yazmış i.- di 81b/derkenar üst,
82a/derkenar yan
yegāne-i devrān-ı güzīde-i āl-i
'osmān i.- di 52b/1
yem virür i.- di 11b/19
yevmü'l-i sneynde i.- di 7b/13
yoḳ i.- di 6b/4, 29b/18,
81a/derkenar yan, 97b/12,
106b/19, 128b/1, 129a/17,
130b/18, 154b/1, 190a/9

yoklar i.- di 34b/3
yol i.- di 127b/10
yuyar i.- di 29b/12
yüksek i.- di 86a/7
yüzlerin döndürmezler i.- di
178b/15
zabt itmiş i.- di 126a/2
zafer i.- di 78a/derkenar yan
zevāl-i hayāt i.- di 110b/2
ziyāde i.- di 11b/15
zuhūr ider i.- di 5b/13
yir i.- dik 88a/derkenar alt,
88b/derkenar üst
‘amel iderler i.- diler 153b/16
‘aşırda i.- diler 48b/derkenar üst
böyle i.- diler 14b/12
cāmi‘ i.- diler 11a/10
cinsi i.- diler 26b/5
degüller i.- diler 131a/11
devrinde i.- diler 48b/derkenar
üst
ehl-i beyti i.- diler 78b/1
fuḫahā i.- diler 25b/12
ğaribe i.- diler 22b/15
getürmeye i.- diler 200a/9
ḫalīmü'n-nefs i.- diler 39a/5
ḫātūn i.- diler 23b/2
ḫayātda i.- diler 53a/6, 153b/15
ḫureşsiyye i.- diler 22b/14
ma‘rūflar i.- diler 99a/10
mikrāzlaya i.- diler 178b/3
mürsel i.- diler 47b/derkenar yan
müşīr-i ‘adīmü'n-naẓīri i.- diler
30a/2
mütemekkin i.- diler 49a/11
öper i.- diler 19a/19
peygamber i.- diler 48b/derkenar
üst
secde ider i.- diler 19a/1
ta‘ām yirler i.- diler
88a/derkenar yan
ṭalībān-ı şādık i.- diler 109b/19
vālid-i mācidleri i.- diler 20a/17
ve i.- diler 27a/17
yaşında i.- diler 47b/derkenar
yan
yiyeler i.- diler 200a/8

zamānda i.- diler 48b/derkenar
yan
zevī‘t tuğyān i.- diler 5a/13
yir i.- dil-mişdür 142a/16
‘alā-yı şermende i.- diydün
130b/11
böyle i.- dügi 87b/derkenar üst
cibril i.- dügi 10b/12
eyü i.- dügi 75b/derkenar yan
ḫaṭṭı i.- dügi 39b/12
melāyike i.- dügi 40b/11
ne i.- dügi 76a/derkenar yan
re‘yi şavāb i.- dügi 33b/5
ziyāde i.- dügi 11a/11
‘ināyeti i.- dügin 165b/2
efdāl i.- dügin 62b/17
ḫazāsından i.- dügin 76a/16
kim i.- dügin 85a/derkenar yan
murād-ı bārī i.- dügin 31a/1
ne i.- dügin 36b/17, 80a/12
te‘ālādan i.- dügin 75b/14
zehr i.- dügin 167a/14
māl i.- dügünj 146b/7
bağlamış i.- dük 120a/3
ister i.- dük 130b/10
ḫādir i.- dük 175b/16
yanında i.- dük 75b/8
‘azābda i.- düm 78b/derkenar alt
‘azīm-i siyāset ider i.- düm
78a/derkenar yan
‘ilm olur i.- düm 89a/derkenar
yan
āzād itdi i.- düm 75b/derkenar
alt
bağışladur i.- düm 44b/6
bağışlaya i.- düm 89a/derkenar
yan
bekler i.- düm 81a/derkenar yan
belī i.- düm 190b/14
bī-ḫaber i.- düm 78b/derkenar
yan
çekmeye i.- düm 200a/7
düşmen dutar i.- düm
81b/derkenar yan
gencünj i.- düm 92a/12
gider i.- düm 190a/2
gitmiş i.- düm 89b/derkenar alt

görmüş i.- düm 19a/2
görür i.- düm 19a/1, 117a/18
hâzır i.- düm 104a/17
hırsızlık ider i.- düm 46b/14
hidmetinde i.- düm 63b/17
ider i.- düm 155a/8
işitmiş i.- düm 79b/derkenar yan
kıyās ider i.- düm 90a/2
kuvvet ider i.- düm 117b/12
meşgûl olur i.- düm 117b/7
olsa i.- düm 78a/derkenar yan
ricā itmiş i.- düm 83a/6
urur i.- düm 118a/18
üşenmiş i.- düm 79b/derkenar alt
üzere i.- düm 46b/15
virür i.- düm 19b/16, 37b/16
yanında i.- düm 111a/5, 146a/18
yapmış i.- düm 78b/derkenar alt
yaşında i.- düm 63b/18, 117a/17
bile i.- düj 86b/derkenar yan
gitmeğ gerek i.- düj
81a/derkenar yan
hâzır i.- düj 81b/derkenar yan
itmeye i.- düj 118b/2
murād ider i.- düj 176a/4
revā görmemiş i.- düj 155a/5
zahîre i.- düj 96b/2
i.- ken 78a/derkenar alt
'abdü'l-ka'be i.- ken 32a/4
'arûbe i.- ken 6a/9
'ibâdet ider i.- ken 117a/18
'uhdesinde i.- ken 124a/19
aç i.- ken 199a/5
anda i.- ken 23a/11, 38b/17
aylık i.- ken 7b/10, 19a/13
bağar i.- ken 77b/derkenar yan
barmağında i.- ken 38b/10
berre i.- ken 22a/12
beşikde i.- ken 14b/6, 14b/7
beyân itmekte i.- ken 45b/7
bilür i.- ken 82b/derkenar yan
binā olunur i.- ken 29a/15
binişān i.- ken 199a/3
böyle i.- ken 81a/derkenar yan,
101a/2, 189b/13
cāhil i.- ken 199a/5
çıplak i.- ken 199a/5
dalâletde i.- ken 199a/5

degül i.- ken 34a/13
diker i.- ken 80b/derkenar yan
diyār-ı bekirde i.- ken 58a/9
dögüşür i.- ken 24b/15
durur i.- ken 39a/7, 62a/14,
86b/derkenar yan, 160a/15
fağr i.- ken 199a/5
fikrinde i.- ken 78a/derkenar yan
ğālib i.- ken 87a/derkenar yan
ğāyib i.- ken 30a/6
geçer i.- ken 76b/derkenar üst,
86b/derkenar yan
gelür i.- ken 9b/19, 18b/19,
81a/derkenar üst
getürür i.- ken 78a/derkenar alt
gezer i.- ken 85a/derkenar üst,
90b/derkenar üst, 103a/15,
120a/13
gider i.- ken 8b/9, 9a/1, 56b/15,
58b/1, 79b/derkenar alt,
80b/derkenar üst, 80b/derkenar
yan, 81a/derkenar üst
görmez i.- ken 199a/4
hâlde i.- ken 46b/19
halîfe i.- ken 21a/3, 34b/5,
34b/14
hāmile i.- ken 32a/19
haste olmuş i.- ken 42b/17
hâzır i.- ken 30a/6
hîn-i şalâtıda i.- ken 88a/5
ıssı i.- ken 77b/derkenar yan
ismi i.- ken 22b/6
kal'ada i.- ken 55b/7
kalîl i.- ken 56b/2
kısmet ider i.- ken 183a/12
konmuşlar i.- ken 55b/15
küçük i.- ken 36a/4
lāyık i.- ken 76a/8
lāzım i.- ken 152a/19
ma'sûm i.- ken 17b/14
mağlûb olur i.- ken 33b/8
mālikler i.- ken 131a/9
marîz i.- ken 58a/12
mekkede i.- ken 29b/15
mestāne i.- ken 36a/17
mu'tedil i.- ken 14b/12
muğarrem i.- ken 22b/9
muttaşıl i.- ken 34a/16

müştemil i.- ken 3b/18
mütehayyir ve mu'accib ider i.-
ken 86b/derkenar yan
namāzda i.- ken 25b/5
nazar ider i.- ken 43b/11
nāzır olmuşlar i.- ken 53b/11
oçur i.- ken 33b/8
oturur i.- ken 62a/15, 65b/14
otururlar i.- ken 56a/19
pādişāh i.- ken 111b/11
pīr i.- ken 29b/16
ruḥşat virmek i.- ken 59b/9
şağır i.- ken 199a/4
sālim i.- ken 157a/7
semen-i kararında i.- ken 160b/7
serdārı i.- ken 25a/1
seyyibe i.- ken 20b/10
şığmaz i.- ken 140b/5
siyāset ider i.- ken 81b/derkenar
üst
söylemez i.- ken 199a/4
söyleşür i.- ken 76a/derkenar
yan
sözler söyler i.- ken
81b/derkenar üst
süpürür i.- ken 129a/4
taḥammül getirmez i.- ken
200a/10
tekebbür ider i.- ken 191b/19
tenāvül ider i.- ken 80b/derkenar
yan
urulur i.- ken 75b/derkenar alt
uyumışlar i.- ken 58b/19
ümmehātı i.- ken 20a/15
üzere i.- ken 44b/5, 53a/16,
55b/10, 55b/15, 59a/7
va'z söyleşür i.- ken
87a/derkenar yan
vācib i.- ken 76a/derkenar yan
var i.- ken 42b/14
vuzū ider i.- ken 174a/5
yabanda i.- ken 41b/3
yaşında i.- ken 8b/14, 8b/17,
8b/19, 9a/3, 9a/13, 9a/14, 19b/4,
19b/8, 19b/18, 20b/10, 20b/19,
21a/2, 21b/4, 24b/11, 38b/13,
41a/16, 43b/11, 46a/15, 48a/12,
117a/3

yirde i.- ken 10a/19
yoğ i.- ken 119b/17
yürür i.- ken 13a/10
za'if i.- ken 46b/18, 199a/5
zamm ider i.- ken 43a/16
deryā i.- miş 54a/12
dirler i.- miş 49b/1
ḥamr içmiş i.- miş 174a/14
ihtirāz iderler i.- miş 95a/18
każā-yı kemingāhda i.- miş
59a/7
muḥaḳḳak i.- miş 87b/derkenar
üst
öyle i.- miş 87b/derkenar üst
üzere i.- miş 25a/2
var i.- miş 82b/derkenar yan
intizām-ı umūr-ı memleket i.-
mişler 75b/derkenar üst
manzar i.- mişsen 79b/derkenar
alt
yapar i.- mişsin 36b/15
'aceb i.- se 188a/11
'aşı i.- se 124b/4
'ibādet-i kalīl i.- se 104b/13
'ilāc i.- se 91a/19
acı i.- se 201a/10
ādemün i.- se 110a/16
aḥvāl olur i.- se 82b/derkenar
yan
almış i.- se 128b/16
anlar i.- se 110a/14
arar i.- se 84b/derkenar alt
baş çıkarurlar i.- se 85b/derkenar
üst
beden-i şerīfleri i.- se 43a/10
ben i.- se 80b/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 107b/16
bezl ider i.- se 121b/8
bu i.- se 86a/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 87b/derkenar
alt, 90a/17, 94a/3, 101b/16,
105b/14, 119b/19, 148b/5,
148b/9, 149a/13, 154a/12,
159a/3, 159a/14, 170a/6, 171b/9,
188a/19, 190b/4, 190b/16,
193a/1, 197b/6
buḥl i.- se 95a/19, 146a/9

bulur i.- se 127a/19, 190a/9
buña i.- se 94b/1
bunlar i.- se 19a/1, 96b/4, 139b/5
cā'iz i.- se 89b/derkenar alt
cāhiliyyetde i.- se 6b/16
civān i.- se 174a/14
cürm i.- se 200b/6
çok olur i.- se 164a/1
degül i.- se 24a/11, 138b/11,
139a/13, 154a/1
delīl i.- se 78a/derkenar alt
dir i.- se 155b/7, 163b/10
dir idi i.- se 190a/13
dirler i.- se 12a/4, 98a/13
döndürür i.- se 79a/derkenar yan
dutar i.- se 101a/11
dünyā i.- se 117a/8
düşer i.- se 84b/derkenar alt
emr itdi i.- se 84a/16
evvel i.- se 159b/6
fāsık olur i.- se 131a/3
fāş itmekden i.- se 157b/12
fehm ider i.- se 158b/5
fi'li i.- se 160b/6
gelmez i.- se 12a/17, 96b/15
gelür i.- se 66a/18, 110a/5,
110a/6
gider i.- se 128a/12
gitmiş i.- se 12a/6
guşşalu olur i.- se 115b/8
günāh itdi i.- se 122b/11
hāl i.- se 122b/4
hālīfe i.- se 145b/7, 154b/18
halk i.- se 147a/12
hālümüz i.- se 194b/18
haste i.- se 12a/6
haṭve i.- se 142b/12
hayālu olur i.- se 116b/6
haz itmiş i.- se 148b/14
helāk eyleye i.- se 83a/derkenar
yan
hevā i.- se 77b/derkenar yan
hoş gelür i.- se 12a/17
icāzet olur i.- se 130a/6
idemez i.- se 154a/1
ider i.- se 34a/19, 123a/8
incidür i.- se 78a/derkenar yan

irāde-i 'ālīleri olmaz i.- se
77b/14
irişdürür i.- se 77b/derkenar üst
irişmez i.- se 158b/15
irişür i.- se 83b/derkenar yan
īsār itmezler i.- se 93b/10
istememez i.- se 91b/16
ister i.- se 76a/derkenar alt,
78a/2, 81a/2, 85b/11, 91b/16,
95a/1, 118a/7, 137a/11, 171b/18
istikāmet buldı i.- se 107b/1
itmez i.- se 160b/4
kabīh i.- se 78a/derkenar yan
kağı i.- se 83a/derkenar üst
kāfir i.- se 156b/7
kaldılar i.- se 83a/derkenar alt
kalur i.- se 88b/derkenar yan
kavl i.- se 159a/12
kimesne i.- se 145a/18
korqmaz i.- se 120b/18
kuşürı olur i.- se 118b/15
kuvvet-i gāzab i.- se 188b/7
küfv i.- se 83a/derkenar yan
ma'nā i.- se 191a/9
mahrüm itdüñ i.- se 138b/7
maḥzūz ve mesrūr ider i.- se
163a/12
mehcūr ider i.- se 135b/16
mektüb i.- se 39b/7
mertebe i.- se 139a/12, 139a/14
mes'ele i.- se 7a/7
muḥālefet idecek olurlar i.- se
140a/7
muḥālif i.- se 24a/11
mümkin i.- se 138b/10
mümkin idi i.- se 80a/derkenar
yan
mütenebbih olmazlar i.- se
115a/2
naşihatpezir olmazlar i.- se
115a/1
nāzil olmuş i.- se 31b/2
ne i.- se 89a/derkenar yan,
122a/4
nemikdār i.- se 149b/3
o i.- se 146a/5

ol i.- se 46b/1, 94b/14, 139b/9,
141a/7, 141b/1, 141b/3, 146a/6,
192b/8, 192b/16, 193a/12
olmadan i.- se 197b/10
olur i.- se 16b/2, 46a/7, 76a/15,
78a/derkenar alt, 79a/derkenar
yan, 81b/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 89b/derkenar alt,
090a/derkenar yan, 105b/2,
112b/16, 117b/15, 118a/14,
137b/14, 157a/14, 161b/5,
161b/13
oturur i.- se 73b/18, 74a/1
öyle i.- se 151b/11
pādişāh i.- se 76a/derkenar üst
şabr i.- se 184a/17, 184b/8
şag i.- se 111a/19
şahih i.- se 159b/11
sipāh i.- se 81b/derkenar yan
siyāseti i.- se 84a/8
şād olur i.- se 94a/17, 115b/8
şehrde i.- se 12a/6
şeyh i.- se 109b/4
tamām olur i.- se 66a/17
umūr i.- se 81b/derkenar yan
umūri i.- se 135b/16
üzere i.- se 124b/4
vākıf olur i.- se 85b/derkenar alt
vāki' olmuş i.- se 122a/3
vāki' olur i.- se 161b/2
var i.- se 11b/6, 12a/4, 31b/6,
66a/19, 69a/5, 81b/derkenar alt,
82b/derkenar üst, 90a/11,
90a/derkenar yan,
096b/2, 96b/8, 96b/10, 103b/19,
108b/12, 121a/16, 146b/7,
153a/14, 160b/3, 171b/9,
178a/17, 200b/14
vezir i.- se 89a/derkenar alt
vilāyet i.- se 75b/derkenar yan
virür i.- se 89b/derkenar yan
yād ider i.- se 91a/2
yir i.- se 165b/1
yoğ i.- se 198a/2, 200b/15
gidecek olur i.- sek 76b/derkenar
yan
gider i.- sek 76b/derkenar alt

hakkından gelmez i.- sek 39b/15
isterler i.- seler 87a/derkenar yan
kalil i.- seler 84a/derkenar üst
keşir i.- seler 84a/derkenar üst
bend urar i.- sem 79a/derkenar
yan
ider i.- sem 197a/16
kaçar i.- sem 84b/derkenar alt
doğrı söylemiş i.- seņ 135b/12
du'ā ider i.- seņ 123a/11
gelmez i.- seņ 201a/8
görür i.- seņ 155a/7
irişebilmez i.- seņ 89b/8
ister i.- seņ 118b/6, 180a/15
kādır i.- seņ 83a/10
kizb söylemiş i.- seņ 135b/13
küçük dutar i.- seņ 96a/17
muḥālefet ider i.- seņ 84a/6,
müdda'ī ider i.- seņ
87b/derkenar yan
cāyiz görür i.- seņüz 129a/11
kādır olmaz i.- seņüz 151a/13
murād ider i.- seņ 76b/derkenar
alt

ībā': Ar. kabul etmeme, kaçınma
ī. 182a/9

'adem-i i.+ dur 16a/2
i. itdügüçün 46b/17
i. itmemek gerek 84b/derkenar
üst

'ibād: Ar. köleler, kullar
'i. 142b/11

muḫannen-i 'i. 108a/11
cenāb-ı rabbü'l-'i.+a 16b/2
'ibādet-i rabbü'l-'i.+ a 9b/4
'i.+ ları 127b/6

'ibādāt: Ar. ibadetler, tapınmalar
'i. 4a/15, 47b/derkenar üst,
60b/13

eşnāf-ı 'i. 83b/9
aşhāb-ı 'i.-ı marziyenüñ 178a/17
'i.+ a 106b/4
'i.+ da 63a/1
'i.+ dan 62b/17, 62b/19, 100b/7
'i. idüp 16a/11, 97b/1
'i.+ larınuñ 97b/6
cenāb-ı rabbü'l-'i.+a 16b/2

‘ibādet: Ar. Allah buyruklarını yerine getirme, tapınma, dinî tören
‘i. 41a/9, 80b/3, 100b/8, 107b/13
efḍal-i ‘i. 132a/9
īkân-ı ‘i. 180a/4
nev‘-i ‘i. 90a/10
‘i.-i bedeniyeden 93a/10
‘i.-i eşnām 6a/13, 41a/17, 41a/18
‘i.-i ḳalīl ise 104b/13
‘i.-i rabbū’l-‘ibāda 9b/4
‘i.-i sübhānī itdüğinden 54b/7
‘i.+ de 11a/6
‘i.+ dūr 107a/10, 194a/15
‘i.+ e 13a/6, 47b/derkenar üst,
74a/7, 124a/13, 131b/15,
132a/14, 175b/16, 194a/19
‘i. eylemenüñ 84b/17
‘i. eyleñüz 63a/1
‘i. eyleye 105a/5
‘i.+ i 76b/derkenar yan
‘i. iden 6b/8
‘i. idenlerüñ 137a/7
‘i. ider iken 117a/18
‘i. iderüz 74b/6
‘i. idesin 119b/3
‘i. idüp 117a/18
‘i.+ in 124b/17
‘i.+ ine 75b/derkenar yan,
100b/18, 127b/18, 139b/3
‘i.+ inñüzüñ 182b/4
‘i. itdükde 75b/18
‘i. itmegi 139a/8
‘i. itmek gerek 75b/18
‘i.+ ler 15b/1
cemī‘-i ‘i.+ lerden 17b/4
‘i.+ leri 17a/17
‘i.+ lerin 175b/12
‘i.+ lerinde 97b/5
‘i.+ lerine 81b/derkenar yan
‘i. olmaz 68a/11
‘i.+ üñ 76b/derkenar yan

‘ibādu’llah: Ar. Allah’ın kulları
‘i. 75b/derkenar yan,
75b/derkenar alt, 76a/14,
77a/derkenar yan, 130b/16,
137a/6
ḳul ve ‘i. olanlara 66a/11

ibāḥat: Ar. helal sayma, mübah görme

mejdān-ı i.+ da 105b/16

‘ibārāt: Ar. ibareler
‘i. 2a/13, 2a/17
laṭīf-i ‘i. 136a/18
eşcār-ı ‘i.+ inuñ 2b/3

‘ibāret: Ar. meydana gelen, oluşan
‘i.+ dūr 100b/12, 108a/12,
134a/1, 149a/19, 169a/4,
188a/15
ni‘met-i ‘i.+ dūr 167b/1
‘i.+ e 76b/18

ibdāl: Ar. değıştirme
i.+ inden 168b/13

‘iber: Ar. ibretler, alınan kötü dersler
fikr-i mürisü’l-‘i. iderler idi
17a/14

ibḥā: Ar. kesilme
i.+ sın 99b/7

ibḳā: Ar. devamlı, sürekli kılma;
yerinde, evvelki halinde bırakma
i.-yı aḳvāt-ı bendeleri 168b/15
i.-yı nesl 172b/19
i. buyurdılar 27a/19
sebeb-i i.+ sı 112b/18

iblāğ: Ar. bildirme
i. 155a/18
i.-ı evāmır 149b/16

iblis: Ar. şeytan
i. 47a/6, 75a/11, 201a/10
serir-i i. 7b/7
i.+ e 147b/5

ibrā: Ar. aklanma
i.-yı zimmet-i mu‘ṭide 96a/4

ibrām: Ar. birini usandırıncaaya kadar
ısrar etme; üstüne düşme;
zorlama
i. idüp 88a/derkenar alt

‘ibret: Ar. kötü bir hadiseden alınan
ders; acayip, tuhaf
‘i. 166b/4
‘i. eyleyeler 133b/1, 138b/10

ibriḳ: Ar. su ve sulu maddeler koymaya
ve saklamaya yarayan kulplu ve
emzikli kap
i.+ ı 17b/2
i.+ ın 38a/1

ibrīṣim: Far.kalınca bükülen ipek
iplikten yapılmış
i. 90b/13, 155a/15, 156a/18

ibṣāla: Edirne'nin bir ilçesi
i.+ yı 51a/1

ibṭāl: Ar. yürürlükten kaldırma,
geçersiz kılma
i.-ı bāṭıl-ı nuṣretinde 153a/7
i.-i ḥaḳḳdur 158a/1
i.+ i 157a/14

ibtidā: Ar. başlama, başlangıç
i. 8a/13, 8a/17, 10a/1, 10a/3,
12a/7, 14b/3, 16b/11, 17a/4,
17a/16, 18b/11, 21a/15, 21b/18,
26b/14, 27a/19, 30b/7, 32b/13,
34a/7, 34a/8, 34a/13, 35a/1,
37b/9, 40a/4, 41a/14, 42b/15,
42b/16, 47a/16, 47b/11,
48a/derkenar yan, 48b/8,
063a/18, 63b/18, 73b/11,
78b/derkenar alt, 79b/2,
87b/derkenar alt, 90a/derkenar
yan, 181a/16
i.-i zuhūr 47b/derkenar üst
i.-yü devletleri 48a/4
i.-yü fiṭratda 125b/7
i.-yü ḥilāfet eyleyen 47b/6
i.-yü nübüvvetde 8b/9
i.-yü nübüvvetinde 25a/18
i.-yü ṣalātda 68a/2
i.-yü salṭanatlarında 50b/2
i.-yü senedür 95a/2
i. itdi 38b/4
i. itmişdür 34a/8
i.+ larında 45a/5, 80a/derkenar
yan
i.+ sı 18a/17, 183a/2
i.+ sın 157b/13
i.+ sında 62a/1
i.+ ya 181b/7

ibtihāc: Ar. sevinme
minhāc-ı mi'rāc-ı mürīṣü'l-i .
15a/3

ibtilā: Ar. mübtalalık, düşkünlük
i. 102a/4

īcāb: Ar. gerekme, gerek
i. 160b/14

īcābet: Ar. davete katılma; bir emre
veya isteğe uyma
i.-i da'vet-i dā'ī-i ḥayrdur
94b/17

hedef-i i.+ e 79a/derkenar üst
i.+ i 72b/1

i. ideyim 103a/10

i.+ ine 88a/15

i. olmadı 103a/8

i. olmaya 151a/10, 151b/3

īcād: Ar. vücuda getirme, yeni bir şey
yaratma

i.-ı mevcūdātdan 100b/2

i. buyurdı 170b/5, 198b/13

i. buyurmuşdur 168b/15

i.+ ı 170b/6

i.+ ıdur 35a/6

i.+ ından 143a/11

i. iden 34a/8, 34a/13

īcāz: Ar. veciz anlatma, özlü söyleme
sebīl-i i. 132a/3, 142a/13,
169b/16

i.-ı ṭarīḳiyle 85a/8

īcāzet: Ar. izin, onay, onaylama

i. 37b/1, 59b/16, 188a/8

i. istemek gerekdür 136a/15

i. ister idi 136a/11

i. olur ise 130a/6

i. vireler 136a/16

i. virse 136a/11

i. virüp 36b/11

īcāzetsüz: Ar.+T. izinsiz
i. 22a/5

īcmā': Ar. toplama, bir araya getirme

i.-ı 'ulemā-yü ümmet 76b/1

i.-i ümmete 155b/8

i.+ ı 154a/15

īcmāl: Ar. özet, kısaltma

i.+ i 15a/5, 35a/15

īcmālen: Ar. kısaltarak, kısaca

i. 35a/16, 78b/2

īcrā: Ar. yapma, yerine getirme

i.-yü 'adāletde 3b/5

i.-yü ḳavānīn 3a/12

i. itmek 147a/12

īcrām: Ar. cürüm işleme, kabahat
işleme

i.-ı sevābından 169b/9

ictihād: Ar. Kur'an ve sünnette açıkça belirtilmemekle birlikte karşılaşılan somut durumlar karşısında İslam hukuku açısından, Kur'an ve sünnetten yararlanarak uygulanacak yolu bulabilme yetisi

i. 28b/6

i.+ a 28b/5

i. göstürelere 87a/2

ictilāb: Ar. celbetmek, çekmek

i.-ı mārabbda 123b/15

ictimā': Ar. toplanma, birleşme, toplantı

i.-ı buhārāt-ı arzı 169a/9

ictināb: Ar. tereddüt etme, çekinme

i. 78b/8

i.-ı menāhī 80b/4

i. eyle 74b/7

i.+ ı 108b/18

i.+ ina 183b/10

i. ideler 86b/3, 109b/3

i. itdüm 109b/18

i. olunup 158a/5

iç: iç, içeri

i. 55b/7, 60a/6

i.+ inde 5b/17, 8a/7, 11b/10, 22b/16, 24b/13, 25a/14, 32a/5, 35a/18, 38b/7, 39b/7, 41a/18, 42b/15, 53a/19, 54b/1, 55b/6, 55b/8, 57b/12, 57b/17, 60a/7, 71b/11, 75a/1, 76b/derkenar yan, 77a/derkenar yan, 77b/derkenar yan, 85a/derkenar yan, 86a/derkenar yan, 91b/2, 110a/16, 130a/14, 147a/13, 195b/1

i.+ indedür 67b/14

i.+ indeki 8b/3, 35b/17, 130a/2

i.+ inden 8b/1

i.+ ine 6a/17, 31a/11, 32a/13, 33b/14, 35a/9, 41a/16, 76a/derkenar yan, 80a/3

i.+ ini 8b/3

i.+ lerinde 23a/17

i.+ lerinden 12a/13

i.+ üne 126a/10, 129b/15

iç -: içmek

i.- di 77b/derkenar yan

i.- dükleri 200a/1

i.- düklerinde 12b/1

i.- düh 86b/derkenar yan

i.- enlere 80a/9, 80a/10

hamr i.- enlerüj 80a/12

i.- erler 79b/3

i.- erler idi 181a/10

i.- erse 73b/9

i.- esin 85a/derkenar üst

i.- ince 11a/19

i.- medi 178a/9

i.+ mege 101a/1

hamr i.- mek olsa gerek 79b/2

i.- mek 101a/2

i.- mekden 71b/1, 101b/15

i.- mekdür 87a/derkenar yan

i.- mem 85a/derkenar üst

i.- mesün 167a/5, 167a/6

i.- meyeler 139b/19

i.- mez 79a/12

hamr i.- miş imiş 174a/14

i.- miş olmağın 54a/3

i.- mişüzdür 148a/1

i.- üp 12b/2, 87a/derkenar yan, 181a/8

hamr i.- üp 194b/8

içerü: içeri, iç kısım

i. 33a/7, 33a/8, 59a/5,

80b/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 90a/derkenar üst, 128a/2, 148b/16

i. alup 15a/1

i.+ de 40a/12, 59b/10

i.+ deki 40a/3

i.+ den 53b/8, 128a/1

i. gir 86a/derkenar yan

i. girdi 79b/derkenar yan

i. girdüj 81a/derkenar üst

i. gireyim 81a/derkenar üst

i. girüp 81a/derkenar üst, 128a/5, 146b/2

i.+ si 137a/5

i.+ ye 53b/8, 55a/16, 57b/11

içiril -: içirmek

i.- dükde 37a/13

içmek: içecek

i. 73b/9

i.+ ini 70b/18
içre: içinde, arasında
i. 2a/5, 34b/15, 52b/15, 53a/13,
57a/3, 62a/14, 62a/15, 74b/19,
76b/derkenar yan,
083b/derkenar üst, 90b/5,
200b/16, 201a/3
içün: için, dolayı
i. 4a/16, 6a/11, 6b/2, 7a/3, 8a/8,
11a/15, 12a/2, 15b/18, 17a/18,
17b/1, 19b/10, 19b/12, 22b/2,
22b/8, 22b/9, 25a/7, 26a/1,
31a/5, 31a/6, 31b/3, 31b/18,
33a/2, 33b/1, 33b/3, 34b/6,
34b/15, 37b/2, 39a/13, 40a/2,
40a/9, 40a/12, 42b/14, 43b/10,
44a/12, 47b/derkenar yan,
48a/derkenar üst, 49b/1, 57a/6,
58a/15, 59a/5, 59b/5, 59b/12,
60a/1, 60a/17, 63a/10, 63b/8,
63b/19, 68a/5, 68b/9, 68b/14,
69b/11, 70b/18, 71b/7, 71b/15,
74b/13, 74b/14, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt,
076a/14, 77a/8, 77b/derkenar
üst, 78b/derkenar yan,
79b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 80a/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 80a/derkenar
alt, 80b/derkenar yan, 81a/1,
81b/12, 81b/derkenar yan,
82b/17, 83a/13, 83a/derkenar alt,
83b/18, 83b/derkenar alt, 84a/2,
84b/derkenar üst, 085b/17,
85b/derkenar alt, 86b/18, 87a/1,
87a/2, 87b/14, 88b/derkenar yan,
89a/15, 89b/14, 89b/derkenar alt,
90b/13, 90b/derkenar üst,
92a/19, 93a/7, 93b/8, 93b/10,
93b/17, 94b/11, 95a/1, 95b/2,
95b/3, 95b/7, 95b/8, 95b/18,
96a/11, 97b/3, 98b/12, 99b/14,
100a/1, 101a/2, 101a/6, 101a/7,
103a/7, 103b/9, 105a/13,
105a/16, 107b/11, 111b/10,
111b/12, 111b/14, 112a/15,
112b/7, 112b/8, 113a/2, 113a/7,
113a/13, 113a/14, 113b/11,

114a/8, 116a/3, 116a/7, 116b/14,
118a/19, 118b/1, 119a/5,
119a/15, 119b/4, 119b/8,
119b/15, 120a/16, 120b/15,
121a/7, 122b/6, 122b/7, 122b/8,
122b/12, 123a/15, 123b/18,
125b/15, 126b/3, 127a/14,
127b/13, 129a/8, 129a/17,
132a/15, 132a/19, 132b/1,
132b/12, 133a/2, 134a/1,
135a/13, 135b/13, 136a/2,
136a/16, 136b/10, 136b/12,
137a/1, 137a/19, 139a/1, 139a/4,
139a/19, 139b/1, 139b/7,
140b/15, 141a/2, 141a/8, 141a/9,
141a/10, 141b/5, 142a/16,
143a/14, 143a/15, 143a/18,
143b/15, 143b/17, 145b/3,
146a/7, 147b/2, 149a/3, 149a/11,
149b/13, 151a/8, 151b/18,
152a/9, 152a/14, 152b/7, 153a/2,
153a/5, 153a/13, 153a/19,
153b/3, 153b/4, 153b/7,
154b/10, 154b/14, 155a/5,
156b/19, 157b/2, 159a/5, 160a/9,
160a/18, 161a/1, 161a/2, 161b/4,
161b/6, 161b/17, 161b/19,
165b/1, 166a/8, 166a/11,
166a/15, 166a/16, 169a/1,
169b/19, 171b/15, 171b/16,
171b/17, 172b/15, 172b/19,
173b/6, 174a/16, 174b/12,
175a/14, 176b/3, 176b/8,
180b/6, 180b/10, 181b/5,
182b/5, 183a/10, 184a/5, 185a/7,
191b/6, 191b/7, 194a/6, 195a/3,
195a/17, 196b/2, 197a/13,
198b/4, 198b/9, 198b/19,
200a/9, 201a/3
iḥāta i. 35a/13
iḥsān i. 131a/10
i.+ dūr 5b/8, 47a/12, 70b/17,
76b/16, 78b/8, 79a/14, 80a/11,
85a/6, 88a/18, 100a/1,
200b/11, 200b/12
i. idi 80a/derkenar yan, 108a/17
idbār: Ar. talihsizlik, bahtsızlık
i. 187a/12, 200a/15

- cehl-i i.-ı kelîmi 140a/15
i.+ ı 82a/9
ğaflet-i i.+ ma 168a/7
havâdis-i neng-i i.+ ndan 145a/6
i.+ ları 149a/5
mezîd-i 'illet-i i. olur 89b/1
- 'id:** Ar. bayram
ba'de'l-'i.+ de 22a/2
'aķībū'l-'i.+ de 21b/11
- idici:** eden, yapan
i. 99b/9
hîmâyet i. 85a/derkenar yan
i.+ dūr 94a/15
helâk i.+ dūr 94a/14
mağfîret i.+ dūr 72a/11, 73b/3
mu'âheze i.+ dūr 73b/3
firâr i.+ ler 164a/7
i.+ lerdür 119b/8, 133a/3
günâh ve cürm i.+ lerdür 72a/10
muhkem ve metin i. ola 102b/4
'özi i. olmaya 125a/9
sitem i. olur 87b/derkenar üst
- idil -:** etme işine konu olmak, yapılmak
i.- ür idi 83a/15
mahrûs i.- ür 5b/6
mâyil i.- ür 12a/19
meşhûr i.- ür 26b/1
muqaddem i.- ür 84a/4
mü'eyyid i.- ür 16a/5
nişâr i.- ür 20b/3
- idrâk:** Ar. anlama, kavrama; erişme,
ulaşma
i. 100a/5, 100a/6, 100a/7,
133b/16, 170a/6
hiss-i i. 170b/8
i.-ı havâs 171a/18
şaykal-ı i.-ı müstakîm 3b/14
i.-ı şuverî 100a/5
i.-i esrârda 170b/12
i.-i eşyâsı 170a/15
i.-i revâyiğ idebile 170a/16
i.-i telakķî 170a/11
ehl-i i.+ a 2a/17
i.+ dur 169b/19
i.+ ı 77a/12
'amel-i i.+ nda 142b/1
i.+ i 170a/15
- i. idebilmez idi 170a/19
i. ider 171a/5
i. idüp 171a/6
i.+ inden 170b/9
vücūd-ı i.+ inden 109b/7
i. itmeye 170b/3
i.+ lar 171b/1
i.+ ları 171b/2
- ifāza:** Ar. feyizlendirme,
berekatlendirme
i.-yî āsâr 175a/13
i.+ sıyla 165a/2
- 'iffet:** Ar. temizlik, namus
'i. 97a/15, 104a/14, 105b/9,
184b/3
hiyye-i 'i. 5b/14
'i.+ dūr 98b/5
'i. ve edeb olmanın 20b/9
- ifhām:** Ar. anlatma
i'lām ve i. idüp 47b/derkenar üst
47b/derkenar üst
i.-ı elvâhına 81b/19
i.-ı eşhâş-ı insânî 193b/18
i.-ı ev'iyelerinin 193b/18
taķarrüb-i i.-ı mükeddere 77b/7
i.+ ma 193a/18
- ifrāt:** Ar. aşırıya kaçma
i. 106a/7, 150a/3
mehleke-i i. 106a/9
redd-i i. 105b/19
taraf-ı i. 195b/5, 195b/6
i.-ı luţf 1b/11
i.-ı seĥâ 105b/10
i.-ı tefrîţ 105b/9, 105b/10
i.+ dur 146a/10
i. iderler 146a/5
- ifşâ:** Ar. gizli bir şeyi açığa çıkarma
i. 5b/18
i. itdün 90a/derkenar alt
i. itmemesi 87b/derkenar yan
i. itmeye 122a/2
i. itmişsin 87b/derkenar yan
i.+ sına 157b/7
i.+ sındandur 182a/17
- iftâr:** Ar. oruç açma
i. 101b/7, 129b/15
i.+ ı 40a/14, 70b/19
i. ider idi 127b/1, 129b/16

- i. idince 70b/6
i. idiyor 130a/2
- iftihār:** Ar. övünme, övünç
i. ider idi 22a/5
- iftirāk:** Ar. ayrılma, ayrılık
keşret-i i. 200a/16
- iftitāh:** Ar. başlama
i. 87b/16
tekbir-i i. eyleñüz 68a/3
- iğlāf:** Ar. kılıfına, kımına sokma
i.-ı şehāb olmağın 2b/2
- igne:** iğne
i. 13a/1
- iğrāk:** Ar. suda boğma
i. 169a/14
- iğtidā:** Ar. gıdālanma, yiyip içme
i.+ ya 168b/17
- iğvā:** Ar. azdırma, ayartma
i. 143b/17, 197b/6
i.+ sına 126a/14
- ihānet:** Ar. hainlik, kötülük
envā'-ı ta'n ve i. çekmişlerdür
10b/10
i. eyleye 120b/19
i. idebilürsüz 115a/9
i. itdi 115a/8
i. itmegin 55a/9
- ihāṭa:** Ar. bir şeyin etrafını çevirme,
sarma, kuşatma, tam kavrayış,
anlayış
i.-i sā'āt ve istiğrāk-ı evkāt
eyleyüp 3b/16
i. eyleyüp 8a/15
i. için 35a/13
i. idecek 180b/8
i. ider 35a/11
irādet-i şerif-i i. itmedük 77b/2
mertebe-i i. olunmuşidi 53b/8
- ihbār:** Ar. bildirme, haber verme
i. 141b/16
hāşıl-ı i.-ı ğayb 141a/8
i.-ı vāride 86b/19
i.+ ları 142a/14
- ihdā:** Ar. bir
i. 47b/7, 53b/3, 54b/18
- ihdā:** Ar. hediye verme, hediye etme
i. virüp 176b/6
- ihdās:** Ar. meydana getirme, ortaya
çıkarma
i.+ dan 88a/18
- ihfā:** Ar. saklama
i. 10a/19, 95b/10
küfrān-ı i. 163a/14
i.-i şadağa 95a/4
i.-yı 'ayb-ı mebi'dür 160a/15
i.-yı kelāmda 184b/7
i.+ da 86a/derkenar üst
- ihkāk:** Ar. hakkı yerine getirme;
hakkını verme
i.-ı hāḳḳ itdiler 87b/derkenar üst
- ihlās:** Ar. halis, temiz, samimi; Kur'an-ı
Kerim'in 112. suresi
i. 68a/10, 68a/12, 69b/15,
87b/14, 89a/8, 99b/19, 107a/14,
127b/13, 182a/2
i.-ı kademin 162b/11
i.-ı menziline 81b/15
tıbḳ-ı i.+ da 142a/4
i.+ dur 68a/10
i.+ ı 182a/6
i.+ ma 95a/5
- ihmāl:** Ar. savsama, önem vermeme
i. 66b/13, 88a/13, 138b/18,
145b/1
mürā'at-i i. 123a/5
i.-i i'lām 123b/14
i. eylediñiz 40b/6
i. eyleyeler 150b/15
i. eyleyüp 39b/19
i.+ i 131a/16, 162a/16
i.+ ini 137b/13
i. itmeye 157a/3
i. ve taḳşirāt eyleyeler 114b/4
- ihrāb:** Ar. harap edilme
i.+ ile 48b/derkenar yan
- ihrāc:** Ar. dışarıya çıkarma
i.-ı eḥabb 93a/8
i. eyleyüp 69a/5
i.+ indadur 96b/15
i. itmesinde 94a/17
- ihrāk:** Ar. yakma, yakılma
āfet-i i. 169a/16
i.-ı emti'a 161b/16
- ihrām:** Ar. beyaz, yünlü çarşaftan giysi
i. 71b/19

ihrāz: Ar. elde etme; kazanma
i. eyle 88b/derkenar alt

iḥṣā: Ar. sayılma
i.+ sı 159b/1

iḥsān: Ar. bağışlama, iyilik etme, ihsan
i. 3a/14, 3b/10, 58a/13, 66b/4,
75b/18, 76b/derkenar yan,
79a/derkenar yan, 79a/derkenar
alt, 86a/11, 88a/3, 96a/7,
104a/12, 110b/9, 133a/13,
144b/9, 147a/19, 162b/13,
164a/13, 174b/8, 175a/5
ve'l-i . 3a/1, 3a/2
i.-1 āṣārı 144b/3
i.-1 āṣārın 136a/3
i.-1 bikerān 3b/12
i.-1 feyz 136a/2
i.-1 iṣāli 165b/11
i.-1 iṣāline 165b/11
i.-1 maḥzūzları 162b/5
i.-1 ṭarīkin 131a/15
i.-1 tasalluṭ-ı dā'ıye-i ḥaḳḳānī
165b/9
i.-1 teheccī 131a/13
i.+ a 88a/3, 99a/11
iṣāl-i i.+ da 165b/10
i.+ dan 75b/17, 123a/7
i.+ dur 61b/8
i. eyle 88a/derkenar üst
i. eylemek 4b/4
i. eyleye 78a/derkenar yan,
85b/derkenar alt
merḥamet ve i. eyleye 73b/3
i.+ ı 1b/11, 84b/derkenar yan,
88b/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 90b/derkenar yan, 95b/16,
104a/12, 124a/7, 136a/5
i.+ idur 144b/6
i.+ ım 163b/18
i.+ ın 88b/derkenar yan
i. için 131a/10
i. ider 72a/5
in'ām ve i. idüp 89b/derkenar
yan
i. ile 124a/12, 195b/1
i.+ ile 79a/derkenar alt
i. ister 11a/18
i. itdi 199a/4

in'ām ve i. itdi 85a/derkenar yan
i. itdügi 4b/7

i.+ lar itdi 90b/derkenar yan
i.+ lar olunup 39a/5

i.+ lar 79a/derkenar yan
i.+ ları 89b/derkenar alt
hidāyet ve 'ināyet ve i. olunur
62a/15

i.+ uḅ 61b/8, 124a/9
merḥamet ve i. ve 'izzet eyleye
79b/derkenar üst

i. ve cebr-i ḥāṭır itmekte
81b/derkenar alt

ḥil'at ve i. virüp 87a/derkenar
üst

iḥsās: Ar. hissettirme

i.+ dan 196b/5

ḥāl-i ḥāzır-ı i.+ ından 171a/14
i. ide 191b/12

ihtidā: Ar. hidayete erme

derk-i i.+ ları 171a/11

iḥtilāf: Ar. ayrılık, anlaşmazlık,
aykırılık

i. 23a/10, 23b/4, 38b/7,
48a/derkenar yan, 95b/13,
141a/2, 156b/1, 159a/9

biḥaseb-i i. 184b/1

i.-1 isti'dād 125b/8

i.-1 luḡāt 77a/16

i.+ dur 156a/15

i. düşmemek 31b/18

i.+ ı 122b/5

i. idüp 34b/19

i. itmişdürler 5b/3

i. itmişlerdür 42a/4, 86b/3,
180a/17

i. olan 81b/13

i. olmışdur 10a/3

i. olunup 6b/12

i. ve nizā'a düşilmegin 31b/12

iḥtilāl: Ar. karışıklık, bozukluk,
düzensizlik

i. düşer 79a/derkenar yan

iḥtilāṭ: Ar. karışma; karşılaşp
görüşme

i. 191b/17

i.-1 esbābı 97b/1

i. eyleyelüm 123b/5

- i.+ ı 138a/3
i.+ ından 133a/1
i. itmeyüp 154b/8
i. itmezsın 119a/15
- ihtimāl:** Ar. olabilirlik, ihtimal
i. 80b/derkenar yan,
80b/derkenar alt, 86b/derkenar
yan, 113b/1, 184b/3, 194b/17,
197a/17, 197b/15, 197b/19
‘adem-i i. 180b/9
i.-i züll-i aḥṣādan 197a/1
māl-ı i.+ i 177a/12
- ihtimām:** Ar. özen, ihtimam
i. 2b/4, 68b/4
vech-i i. 34b/3
i.-ı tām 31b/13
i.+ ı 166a/2
zimām-ı i.+ ı 148b/1
i.+ ında 176b/12
i.+ ından 90a/11
binā-ı i.+ ından 51a/9
- ihtirām:** Ar. hürmet, saygı
i. 8b/17, 81b/derkenar yan
ta‘zīm ve i. eyleyüp
79b/derkenar üst
i.+ ı 111b/10
- ihtirāz:** Ar. sakınma, çekinme
i. 95b/11, 122a/18
i. eylemek gerekdür 133a/2
i. eyleye 150a/4, 158a/18
i. eyleyeler 87a/3, 114a/13,
180b/7
i. eyleyüp 137b/4
i. ider idi 129b/12
i. iderler idi 95a/17
i. iderler imiş 95a/18
i. itmek 93a/7, 197b/10
- ihtirāzen:** Ar. sakınmak suretiyle,
sakınarak i. 38b/6
- ihtisāb:** Ar. hesap sorma, sorumluluk;
yasaklanmış şeyi tenkit etme
i. 111b/17, 154a/7, 155b/8,
155b/12, 155b/13, 156a/9,
156a/10, 156a/14, 156a/16,
156b/12, 156b/16, 156b/18,
156b/19, 157a/18
ehliyyet-i i. 154a/9
mişāl-i i. 157a/6
- ḥük-m-i i.-ı āḥād-ı ra‘iyyet
156b/10
i.-ı ednā-yı a‘lāya 156a/13
i.-ı nām iderler 154a/4
i.-ı nevāḥī 166a/18
i.-ı şırāṭından 155b/7
i.-ı tā‘atdūr 156b/2
ḥük-m-i i.+ da 156b/9
şerāyiṭ-i i.+ dan 154a/12
müstahakk-ı i.+ dur 154a/5
i. dutmuşlardur 155b/1
i. eyleye 157a/4
i.+ ı 156a/10, 156a/13, 156b/4,
156b/17, 157a/1, 157a/3, 157a/4,
158b/8, 159b/19, 162a/2
nefs-i i.+ ıdur 157b/2
i.+ ında 155a/13, 156b/11
i.+ ıyla 156b/15
i. itmez idi 155b/13
emsāl-i i.+ lara 156b/2
müstahakk-ı i. olmuşdur 154a/6
i.+ uḡ 111b/15, 156a/7, 156a/11,
157b/2, 159a/18
- ihtişār:** Ar. kısaltma, sadeleştirme
i. 195b/14
liecli’l-i . 18a/2
tarīkū’l-i . 4a/2
i. olunmuşdur 18a/2
- ihtişāş:** Ar. uzmanlık
i. 167b/2
şeref-i i. 99b/15
i.+ a 110b/18
i. eyleyüp 81a/derkenar alt
- ihtişām:** Ar. görkem
i. 68b/9, 86a/derkenar üst
- ihtiyāc:** Ar. gereklilik; yoksulluk
i. 80a/derkenar alt, 124b/13,
159a/11, 164b/3, 168b/8
züll-i i.+ da 195a/11
i.+ dan 92b/10
i. düşer 121a/11
i. düşmez 121a/12
i.+ ı olmaya 85b/derkenar alt
i.+ ı 101b/4, 171a/2
i.+ ım 128b/19
i.+ ınuḡ 123a/3
i.+ ları 150b/1
i.+ ların 98b/13

- i. ola 138b/18
i. olmağın 26b/14
i. olmamağıyla 26b/11
i.+ uş olduğda 121a/5
- iħtiyāclik:** Ar.+T. yoksulluk
i. 176a/10
- iħtiyār:** Ar. seçme, iradesine göre hareket etme; yaşlı
i. 20b/3, 86a/derkenar üst, 112a/16, 114b/16, 182b/19, 183b/3
ħüsn-i i. 54b/9
zimām-ı i. 132b/13
zimām-ı i.-ı nefis 82a/derkenar üst
‘ayn-ı i.+ da 165b/7
i. eyleñüz 20b/2
i. eyleye 84a/derkenar yan
i.+ ı olaydı ‘aceb ve kibr ve tuğyān ve küfrān olsa 199a/10
i.+ ı 145b/17, 183a/3, 185b/4
zimām-ı i.+ ı 199a/11
i.+ ın 86a/derkenar yan
i. ideler 112a/8, 123b/18
i. ider idi 45a/6
i. ider 121a/1
i. idersen 83a/derkenar yan
i. idüp 12b/5
bende-i i.+ ile 183a/2, 183a/5
ħüsn-i i.+ ile 55a/2
bende-i i.+ iledür 183a/4
i. itmiş idi 83a/13, 108b/13
i. itmişdür 130a/8
i. itmişler 122b/9
i.+ ları 76b/derkenar üst
zimām-ı i.+ ların 153b/5
i. oluna 105a/18
i.+ um 76a/derkenar alt
- iħtiyārsız:** Ar.+T. seçmeden, iradesi olmadan hareket etme
i. 119b/17
- iħtiyāt:** Ar. sakinma, tedbirli olma
i. 39b/13
i. eyleyüp 85b/7
i.+ ı 182a/16
i. itmeye 87b/1
- iħtizāz:** Ar. titreme, titreyiş
i.+ ın 163a/11
- iħvān:** Ar. sadık, samimî, candan dostlar
i.+ dan 200b/15
i.+ ı 157b/14
- iħve:** Ar. sâdık, samîmi, candan dostlar
i. 20a/14
- iħyā:** Ar. canlandırma, diriltme, çok iyi duruma getirme
i.-yı ‘ulūm 87a/15
i.-yı āyīn-i muħammedī 48a/derkenar üst
i. idüp 7a/4
i. itdiler 54a/10
i. olur 121a/10
- iħyānen:** Ar. ara sıra; zaman zaman
i. 83b/derkenar alt, 84b/derkenar alt, 90a/derkenar yan
- ‘iħāb:** Ar. azap, eza, eziyet
‘i.-ı heybetinden 199b/17
‘i.+ a 89b/derkenar yan
‘i.+ ına 97b/10
‘itāb ve ‘i. iderdi 34a/19
ħaṭar-ı ‘i. olsa gerekdür 145b/4
- iħkāmet:** Ar. yerleşme, oturma
i. 16a/10
i.-i erkān-ı istiħkāmina 150b/17
i.-i şer‘-i maṭhere 159a/16
i. eyleyesiz 113a/7
i.+ i 150b/13, 150b/17
kuvvet-i i.+ i 139a/4
i. idüp 43a/3
i.+ inde 153b/4, 199a/10
ħudūd-ı şer‘-i i.+ inde 131a/13
i.+ ine 120b/5, 154a/4, 154a/11
ħudūd-ı şer‘-i i.+ ine 131a/16
i. itdi 48a/derkenar üst
i. itdiler 42b/19
ezān ve i. oğduğda 146b/3
i. olunmasın 87b/14
i. virüp 42b/5
- īħān:** Ar. sağlam biliş, bilme
mülūk-ı ħıṭṭa-i ī. 89b/8
ī.-ı ‘ibādet 180a/4
ī.+ da 11a/4
nūr-ı muħabbet-i ī.+ ı 168a/12

iḳbāl: Ar. baht açıklığı veya yüksek bir makama, yere erişmiş olma durumu
i. 50a/4
nazar-ı ḳabūl-i i. 81a/derkenar alt
tebāšīr-i şubḥ-ı i. 50a/3
i.-i meymenet-i bendeleri 108b/16
i.-i sa'ādet 84b/derkenar yan
i.+ e 57b/17
tevfīḳ-i zafer-i i.+ e 51a/8
i. eyleyesin 39b/7
i.+ i 187a/14
bašīret-i i.+ i 102b/19
i.+ ile 51a/19
aḫter-i i.+ ine 59b/4
'inān-ı tevsen-i i.+ ini 2a/10
i.+ iyle 60a/13

iḳdām: Ar. gayretle çalışma, sürekli uğraşma
řademāt-ı 'avāřif-ı gayret-i i. 89a/12
i. göstüre 108a/15
i. göstürüp 171a/12
i.+ ı 179b/9
i.+ in 56a/13
i.+ ıyla 175b/4
i.+ ları 55a/7
'illet-i i.+ ları 157b/14
iḳdār: Ar. geçimini sağlama
biḫaseb-i merātib-i i.-i ḫalk 195b/12

iki: iki sayısı
i. 3b/18, 5b/4, 7b/10, 8a/14, 8b/6, 8b/8, 9b/17, 12b/13, 12b/14, 15b/8, 17b/6, 18a/16, 19a/18, 21b/8, 21b/13, 22a/2, 22b/15, 23b/9, 29b/3, 31a/12, 31b/3, 33b/9, 34b/11, 36a/11, 37a/1, 37b/12, 37b/14, 38b/2, 39a/18, 40a/11, 40a/19, 43a/16, 43b/13, 43b/16, 47a/1, 48b/derkenar üst, 50a/14, 50b/1, 51b/9, 52a/13, 52b/7, 55b/17, 56a/5, 56a/19, 56b/10, 58a/11, 60a/7, 60b/17, 60b/18, 64b/6, 64b/19, 65b/17, 70b/18, 71b/7,

73a/2, 73a/10, 75b/11, 76a/derkenar alt, 76b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 83a/derkenar alt, 83b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/12, 84a/derkenar üst, 85b/19, 86b/14, 90b/derkenar yan, 91a/5, 91a/8, 91b/1, 93a/11, 95b/2, 100a/5, 101a/15, 105a/18, 105b/4, 105b/11, 106a/6, 106a/7, 108a/13, 111a/17, 111a/18, 111b/17, 114b/11, 115a/11, 116a/10, 116a/12, 121a/18, 122b/2, 124b/1, 126a/10, 126a/13, 127a/18, 127b/15, 127b/16, 128a/16, 131a/2, 133b/10, 133b/12, 133b/19, 135a/14, 137a/18, 142b/2, 144b/1, 144b/3, 144b/8, 144b/10, 144b/11, 144b/19, 145a/3, 145a/18, 146a/4, 146a/10, 147a/10, 147a/11, 147a/12, 147b/9, 149a/7, 151a/8, 155b/1, 157b/8, 157b/10, 158b/8, 159a/3, 160b/11, 161b/14, 166b/15, 166b/17, 167a/12, 167b/2, 167b/4, 170a/14, 170b/18, 173b/2, 173b/3, 173b/7, 176a/9, 178a/9, 178b/13, 179a/17, 180b/3, 181a/16, 181b/5, 181b/12, 181b/13, 181b/17, 182b/10, 182b/11, 182b/19, 183a/1, 184a/16, 186a/1, 187a/3, 187a/4, 188a/1, 189a/14, 192a/10, 192a/14, 193b/2, 195a/6, 195b/4, 195b/5, 196b/15, 198a/13, 198a/14, 198a/17, 200b/9, 201a/2
i.+ den 84b/derkenar üst, 84b/derkenar alt, 86b/15
i.+ nün 90b/derkenar yan
i.+ si 14b/19, 23a/7, 23a/10, 30a/2, 76a/17, 79b/derkenar yan, 86b/8, 105b/4, 133b/11, 164b/12, 167a/3, 191b/13, 196b/14

- i.+ sin 75b/derkenar yan,
81b/derkenar yan
i.+ sinde 25b/16
i.+ sini 7a/3, 180b/1
i.+ sinün 36a/14
- iki biğ:** iki bin sayısı
bir i. 59b/14
- iki biğ altı yüz:** iki bin altı yüz sayısı
i. 36a/9
- iki biğ iki yüz on:** iki bin iki yüz on sayısı
i. 21a/8
- iki biğ iki yüz otuz:** iki bin iki yüz otuz sayısı
i. 27b/19
- iki buçuk:** iki buçuk sayısı
i. 129b/4
- ikinci:** iki sayısının sıra sıfatı
i. 18a/7, 19a/4, 20a/6, 21a/1,
22a/17, 34a/4, 58b/8, 59a/14,
61a/11,
068a/17, 68b/3, 68b/8, 68b/13,
68b/17, 69a/2, 69a/8, 69a/13,
69a/16, 69b/2, 69b/6, 69b/11,
69b/17, 70b/6, 72a/10, 72a/18,
76a/13, 77a/derkenar alt,
78a/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 81b/derkenar yan,
82a/derkenar yan, 84a/derkenar
üst, 85b/derkenar yan, 86b/9,
86b/derkenar üst, 87a/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,
88b/derkenar alt, 89a/derkenar
yan, 90b/derkenar yan, 100a/6,
101b/17, 106b/1, 113a/2,
115a/12, 115b/5, 120b/8, 121a/3,
121b/11, 122b/4, 131b/2,
132a/8, 134a/8, 135b/4, 136a/15,
141b/17, 146b/15, 150b/13,
156a/7, 156a/16, 157b/2, 158b/2,
158b/9, 159a/5, 159a/13,
160a/14, 163a/7, 164b/14,
165a/1, 165b/19, 166b/1,
166b/14, 167a/15, 167a/18,
167b/2, 167b/5, 172a/19,
172b/7, 172b/11, 173b/3,
173b/4, 181b/8, 182b/5, 183a/1,
183a/3, 183b/3, 183b/7, 193b/9
- ni‘met-i lā-yezāl i. 164b/9
i.+ ye 159a/13
- ikincilik:** ikinci olma durumu
i. 98b/1
- ikişer:** iki sayısının üleştirme sayı sıfatı
i. 6b/17, 10a/10, 12b/14, 31b/7,
35a/4, 35a/5, 51b/16, 71b/13
- iki yüz:** iki yüz sayısı
i. 39a/12, 93b/9
i.+ den 96b/9, 96b/13
- iki yüz biğ:** iki yüz bin sayısı
i. 89b/14
- iki yüz elli:** iki yüz elli sayısı
i. 48b/derkenar yan
- iki yüz elli beş:** iki yüz elli beş sayısı
i.+ inde 43b/10
- iki yüz seksen:** iki yüz seksen sayısı
i. 173b/10
- iklīm:** Ar. ülke, diyar
i.+ e 48a/4
i.+ i 48a/14
i.+ ün 149a/10, 149a/12
- ikrā:** Ar. oku; Hz. Muhammed’e inen
ilk vahy
süre-i i. 10a/17
- ikrāh:** Ar. öğrenme, nefret etme; bir işi
zorla yapma veya yaptıрма
i.+ ı 189b/14
i. idüp 190a/19
i. itdüğinden 171b/10
- ikrām:** Ar. hürmet, saygı gösterme,
ağırlama, bir şeyi hediye,
armağan olarak verme
i. 8b/17, 81b/derkenar yan
me’vā-yı envā‘-ı ešnāf-ı i.
162b/5
terādūf-i i. 166b/1
i.-ı āsārı 164b/17
- ikrār:** Ar. saklamayıp söyleme; dil ile
söyleme, bildirme; tasdik, kabul
i.-ı lisān 76b/11
i.+ ı 76b/9
i. ider 76b/7
i. itmedüm 46b/15
i. itmegin 36a/18
i. itmekdür 76b/5
- iktidā:** Ar. tabi olma, uyma
i. 16a/2, 95b/3

- i. eyledüklerinde 130b/3
i. eylemleri 93a/7
i. eyleyeler 113a/16
i. eyleyüp 132a/16
i. iderler 191a/14
i.+ sı 95b/8
- iktidār:** Ar. güç, kuvvet
i.-ı hâzretleri 58b/6
i.-ı sultân 58a/18
i.+ a 198b/17
qabza-i i.+ dan 76b/derkenar üst
i.+ ım 129a/11
- iktifā:** Ar. yeter bulma, yetinme
i. eyleye 158b/10
i. eyleyüp 137b/13
i. itmediler 109b/19
i. olunmuşdur 28a/18
i. olunup 137b/15
- ikthām:** Ar. göğüs germe, karşı durma, dayanma, tahammül etme
i. 133a/8
harām-ı i.+ ı 155b/18
- iktisāb:** Ar. kazanma, çalışarak kazanma
i.-ı meṭālibinde 123b/14
i.-ı muḥālefetinden 122a/16
i.-ı rif`at 57b/16
i.+ ıdur 143a/12
i.+ ına 145b/2
i.+ ında 143a/18
- iktişār:** Ar. sözü uzatmama, kısa kesme
i. 94a/1
i. eyleye 159b/11
i. eyleyüp 158b/3
i. itdiler 94a/2
- iktizā:** Ar. gerekli olma, gerekme
rāyiz-i i.-yı izhār 2a/10
i.-yı muqābele 159a/14
i. eyleye 82a/derkenar üst, 82a/derkenar yan
i. ider 93a/17
i. itdi 97b/3, 125b/12, 169b/16
i. itdügüne 141b/8, 144a/4, 169a/6
i. itmegin 56b/7, 84b/derkenar alt
i.+ sıyla 165a/3
- ikzār:** Ar. pislik
- i.+ dan 193a/11
ḥālet-i ḥāmil-i a. 192b/13
qabāyih-i envā`-ı a.+ ı 192b/9
- ilā:** Ar. -den, ...-e kadar
i. 3a/4, 85a/13, 157a/7, 158b/13, 186a/6
- ilāc:** Ar. ilaç
`i. 88b/derkenar üst, 191b/14
`i.-ı izālet 195b/13
`i.+ a 127a/8, 197a/15
`i.+ ı 82b/derkenar üst, 94a/16, 127a/9, 192b/5, 192b/14, 194b/12
`i.+ ım 194a/8
`i. ise 91a/19
`i.+ uş 91a/19
- ilahā:** Ar. ey tanrı, ey ilah
i. 46a/4
- ilahī:** Ar. Allah'a mensup, tanrı ile ilgili, tanrısal krş. ilahiye
i. 4a/8, 80a/derkenar üst, 97b/13, 97b/16, 103a/9, 120a/14, 152b/5, 164a/11, 165b/13, 176a/2, 200a/9, 200b/5, 200b/19, 201a/3, 201a/4, 201a/9, 201a/11
aḥbār-i i. 96b/5
dīvān-ı kerem-i i.+ den
78b/derkenar alt
emr-i i. 7b/9
ḥikmet-i i. 176a/16
kelām-ı i. 153b/4
manzūr-ı nazar-ı i. 108a/7, 150b/3
meded-i i. 76b/derkenar üst
mütāla`a-i aḥbār-ı i. 171a/18
sāye-i i. 131a/14
sünnet-i i. 83b/7
vaḥy-i i. 10b/14, 19b/10, 82b/derkenar yan
envār-ı i.+ de 89a/4
ḥizāne-i esrār-ı i.+ den 77a/5
- ilahīye:** Ar. Allah'a mensup, tanrı ile ilgili, tanrısal krş. ilahī
teblīğ-i evāmir-i i. itdüklerine 28b/2
derecāt-ı tecelliyāt-ı i.+ ye 16a/10
emānet-i behiyye-i i.+ yi 5b/14

i' lām: Ar. bildirme, anlatma

- i. 29a/19, 47b/derkenar üst
- i. ve ifhām idüp 47b/derkenar üst
- ihmāl-i i. 123b/14
- rāfi '-i i. 5a/13
- i.-ı merātibidür 166a/14
- i. eyleyeler 160b/13
- 'arz ve i. iderler 16a/19
- i. idüp 78a/6
- i.+ ile idi 86b/derkenar yan
- i. itdüklerinde 35b/19
- i. itmeye 34b/1

ilan: yılan

- i. 110a/18, 110b/1, 174a/10, 174a/12
- i.+ a 81b/2, 92a/8, 149b/19
- i.+ dan 200b/16
- i.+ lar 80a/3, 81b/4, 193a/11
- i.+ uş 174a/11

ilçi: elçi

- i. 60a/17
- i.+ ler 52b/18

ildarlık: uzaklık

- i.+ ın 66b/5

ile: ile

- i. 1b/3, 1b/4, 1b/10, 2a/13, 2a/14, 2a/15, 2a/18, 2b/7, 3a/19, 003b/10, 4a/4, 4a/7, 5a/9, 5a/10, 5b/5, 5b/14, 5b/17, 6a/6, 6a/15, 6a/17, 6a/18, 6b/3, 6b/17, 7a/6, 7a/17, 7a/19, 7b/5, 7b/9, 7b/11, 7b/16, 7b/18, 7b/19, 8a/7, 8b/3, 8b/4, 8b/14, 8b/17, 9a/12, 9a/19, 9b/4, 9b/13, 10a/2, 10b/4, 10b/9, 10b/15, 10b/16, 11a/13, 11b/9, 11b/10, 12a/8, 12a/9, 12a/19, 12b/1, 12b/16, 14b/6, 14b/7, 15a/5, 15a/7, 15b/12, 15b/14, 15b/19, 16a/5, 16a/10, 16a/16, 16b/12, 17a/8, 17a/13, 18a/1, 18a/2, 18b/11, 19a/5, 19a/13, 19b/10, 20b/3, 21a/14, 22a/16, 22b/3, 22b/5, 23a/3, 23a/4, 23a/8, 23a/11, 23a/13, 23a/14, 23a/16, 23a/19, 23b/1, 23b/3, 24b/1, 24b/2, 24b/15, 24b/18, 25a/11, 26b/1, 26b/18, 28a/18, 28b/16, 29a/11, 29b/9, 29b/10,

- 29b/12, 29b/17, 30a/2, 30b/8, 31a/9, 31a/11, 31b/5, 31b/14, 31b/17, 31b/19, 32a/13, 32a/14, 32a/15, 32b/18, 33a/1, 33a/9, 33b/7, 33b/8, 33b/9, 33b/15, 34a/10, 34b/4, 34b/8, 34b/9, 34b/11, 35a/17, 35b/10, 35b/11, 35b/13, 36a/4, 36a/5, 37a/1, 38a/4, 39a/18, 39b/1, 39b/14, 39b/18, 40a/11, 40a/13, 40a/14, 40a/16, 40b/1, 40b/4, 40b/9, 41a/14, 42b/3, 42b/13, 42b/19, 43a/1, 43a/4, 43a/13, 43b/3, 43b/4, 44a/13, 44b/3, 44b/7, 46a/5, 46a/6, 47a/5, 47b/9, 47b/derkenar üst, 48a/6, 48b/1, 48b/derkenar üst, 48b/derkenar yan, 49a/11, 49a/17, 49b/5, 49b/7, 49b/9, 50a/8, 50a/9, 50a/15, 51a/7, 51a/9, 51b/8, 52a/5, 52a/7, 52a/8, 52a/15, 52a/derkenar alt, 52b/8, 52b/18, 53b/12, 53b/15, 54a/6, 54a/19, 54b/9, 54b/12, 55a/18, 55b/3, 56a/3, 56b/6, 56b/10, 56b/12, 56b/17, 57a/8, 57a/12, 57a/14, 57b/3, 58a/8, 58a/19, 58b/1, 58b/3, 58b/6, 58b/7, 60a/2, 60a/5, 60a/7, 60a/16, 60b/9, 62b/19, 64a/19, 64b/1, 64b/2, 64b/3, 64b/5, 65a/1, 65a/16, 65b/16, 65b/17, 66b/17, 66b/19, 67b/15, 67b/16, 68a/2, 68a/5, 68a/18, 68b/4, 68b/12, 68b/16, 68b/18, 69a/2, 69a/8, 69a/13, 69a/16, 69b/4, 69b/7, 69b/10, 69b/18, 70a/1, 70a/3, 71a/9, 71a/13, 72b/15, 73a/8, 73b/19, 74a/1, 74a/3, 74a/4, 74a/5, 74a/6, 74a/7, 74a/8, 75b/7, 75b/9, 75b/13, 75b/derkenar üst, 75b/derkenar yan, 76a/1, 76a/6, 76a/derkenar üst, 76a/derkenar yan, 76a/derkenar alt, 76b/1, 76b/4, 76b/5, 76b/6, 76b/7, 76b/9, 76b/12, 76b/19, 76b/derkenar üst, 76b/derkenar yan, 77a/3, 77a/5, 77a/7,

77a/derkenar alt, 77b/4, 77b/5,
77b/7, 77b/8, 77b/9, 77b/11,
77b/12, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 78a/4, 78a/14,
78a/19, 78a/derkenar yan,
78a/derkenar alt, 78b/12, 78b/15,
78b/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar alt, 79a/15,
79a/derkenar yan,
79a/derkenar alt, 79b/derkenar
üst, 79b/derkenar alt, 80a/5,
80a/10, 80a/derkenar yan,
80b/14, 80b/18, 80b/derkenar
üst, 80b/derkenar alt,
81a/6, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81a/derkenar
alt, 81b/4, 81b/5, 81b/16,
81b/18, 81b/derkenar yan, 82a/5,
82a/6, 82a/8, 82a/12, 82a/14,
82a/derkenar üst, 82a/derkenar
yan, 82a/derkenar alt, 82b/1,
82b/derkenar üst, 82b/derkenar
yan, 82b/derkenar alt, 83a/7,
83a/8, 83a/derkenar üst,
83a/derkenar yan, 83a/derkenar
alt, 83b/9, 83b/10, 83b/16,
83b/derkenar üst,
83b/derkenar yan, 83b/derkenar
alt, 84a/14, 84a/derkenar üst,
84a/derkenar yan, 84b/15,
84b/derkenar yan, 84b/derkenar
alt, 85a/7, 85a/12, 85a/13,
85a/14, 85a/17, 85a/derkenar
üst, 85a/derkenar yan, 85b/11,
85b/15, 85b/16, 85b/derkenar
üst, 85b/derkenar yan,
86a/17, 86a/derkenar yan,
86a/derkenar alt, 86b/derkenar
yan, 87a/3, 87a/19, 87a/derkenar
üst, 87b/2, 87b/9, 87b/10,
87b/13, 87b/16, 87b/18,
88a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 88b/11, 88b/15,
88b/derkenar üst, 88b/derkenar
yan, 89a/12, 89a/13, 89a/14,
89a/15, 89a/17, 89a/derkenar
yan, 89b/3, 89b/6, 89b/derkenar
yan, 90a/1, 90a/7, 90a/9, 90a/10,

90a/13, 90b/9, 90b/11, 90b/12,
90b/16, 90b/derkenar üst,
90b/derkenar yan, 91a/3,
91a/5, 91a/6, 91a/14, 91b/16,
92b/4, 93a/3, 93a/6, 93a/16,
93a/17, 93a/18, 93b/2, 93b/7,
94a/4, 94a/9, 94b/1, 95a/9,
95a/17, 95b/1, 95b/13, 95b/14,
95b/17, 95b/19, 96a/3, 96a/7,
96a/8, 96a/12, 96b/3, 96b/6,
97a/15, 97b/11, 97b/12, 97b/18,
98a/2, 98a/9, 98b/1, 98b/3,
98b/16, 99a/2, 99a/10, 99a/13,
99b/4, 99b/5, 99b/7, 99b/13,
99b/15, 99b/19, 100a/2, 100a/5,
100a/10, 100a/11, 100a/12,
100a/15, 100a/18, 100b/18,
101b/19, 102b/11, 102b/17,
102b/19, 103a/7, 103a/11,
103a/14, 103a/18, 103a/19,
103b/18, 103b/19, 104a/1,
104a/6, 104a/7, 104a/8, 104a/12,
104a/14, 104b/12, 105a/4,
105a/15, 105b/1, 105b/8,
105b/19, 106a/5, 106a/8,
106a/10, 106a/13, 106a/15,
106a/17, 106a/19, 106b/1,
106b/7, 106b/15, 107a/9,
107a/13, 107a/14, 107a/16,
107b/3, 107b/14, 107b/18,
107b/19, 108a/6, 108a/10,
108a/15, 108b/1, 108b/11,
109a/6, 109a/19, 109b/19,
110a/5, 110b/9, 110b/17,
110b/18, 111a/5, 111b/16,
112a/2, 112a/7, 112b/7, 113a/4,
113a/9, 113a/10, 113a/17,
113b/2, 113b/5, 113b/7,
113b/12, 114a/7, 114b/15,
114b/16, 115a/10, 116a/17,
116b/12, 116b/14, 117a/6,
117a/12, 117a/14, 117b/10,
118b/9, 118b/14, 119a/5, 119a/6,
119a/8, 119a/15, 119a/17,
119b/3, 119b/12, 119b/13,
120a/2, 120a/17, 120b/2, 120b/7,
120b/9, 120b/11, 121a/2, 121a/5,
121a/6, 121b/1, 121b/5,

121b/10, 121b/12, 122a/3,
122a/7, 122b/3, 122b/10,
122b/18, 123a/6, 123a/8,
123a/18, 123b/3, 123b/4,
123b/5, 123b/13, 124a/2, 124a/3,
124b/19, 125a/1, 125a/5,
125b/16, 126a/8, 126a/10,
126b/10, 126b/19, 127a/5,
127a/7, 127a/16, 128a/4,
128a/12, 129b/16, 130a/2,
130b/3, 130b/4, 130b/12,
130b/17, 131a/9, 131a/11,
131a/13, 132a/17, 132a/19,
132b/3, 132b/9, 132b/18,
133a/5, 133a/6, 133a/7, 133a/8,
133a/9, 133a/11, 133a/12,
133b/1, 133b/3, 133b/5, 133b/7,
133b/12, 133b/18, 134a/3,
134a/8, 134a/14, 134b/1,
135a/15, 135a/17, 135a/18,
135b/6, 135b/14, 135b/16,
136a/8, 136a/9, 136a/10,
136a/17, 136b/5, 136b/18,
137a/2, 137a/3, 137a/6, 137a/12,
137b/4, 137b/10, 138a/2,
138a/12, 138b/9, 139a/12,
139a/13, 139a/15, 139b/7,
139b/9, 139b/16, 139b/17,
140a/11, 140a/16, 140b/16,
141a/8, 141a/9, 141a/16,
141b/19, 142a/2, 142a/3,
142b/10, 142b/15, 142b/16,
142b/17, 143b/2, 144a/7,
144b/12, 144b/16, 145a/17,
145b/1, 145b/2, 145b/13,
145b/14, 146a/2, 146b/6,
147a/14, 147a/19, 147b/3,
148a/2, 148a/3, 149a/11,
149a/14, 149b/10, 149b/11,
150b/12, 150b/13, 151a/12,
151a/13, 151b/2, 151b/10,
152b/5, 152b/6, 152b/13,
153b/7, 153b/19, 154a/1, 154a/5,
154b/8, 154b/16, 155a/2, 155a/8,
155a/13, 155a/16, 155b/4,
155b/8, 155b/18, 155b/19,
156a/3, 156a/12, 156b/1,
156b/10, 156b/15, 157a/3,
157a/5, 157a/8, 157b/4, 157b/5,
157b/8, 157b/13, 158a/3, 158a/6,
158a/17, 158b/4, 158b/6,
158b/16, 159a/2, 159a/18,
159b/7, 159b/8, 159b/9,
159b/10, 159b/17, 160a/11,
160a/14, 160a/19, 160b/9,
160b/11, 161a/19, 161b/17,
162a/2, 162a/11,
163a/12, 163a/14, 164a/4,
164b/8, 165a/4, 165a/8, 165a/18,
165b/1, 165b/3, 165b/4,
166a/14, 166b/5, 166b/12,
166b/19, 167a/1, 167a/7,
167a/10, 167a/13, 167a/14,
167a/16, 167a/17, 167b/2,
167b/4, 167b/6, 167b/11,
168a/6, 168a/11, 168a/12,
168b/1, 168b/6, 169a/1, 169a/3,
169b/16, 169b/18, 169b/19,
170a/14, 170b/4, 170b/6,
171a/10, 171a/11, 171a/14,
171a/16, 171a/18, 171b/1,
171b/2, 171b/5, 171b/9,
171b/14, 172a/11, 172b/3,
174b/13, 174b/14, 174b/16,
175a/3, 175a/6, 175a/13,
175a/15, 175a/16, 175b/14,
175b/15, 175b/19, 176a/10,
176a/17, 176b/4, 177a/3, 177a/4,
177a/10, 177a/12, 177a/17,
177a/18, 177b/4, 177b/5,
177b/6, 177b/7, 177b/13,
178a/5, 178a/10, 178b/3,
178b/13, 178b/14, 179a/5,
179a/8, 179a/9, 179a/10, 179b/8,
179b/9, 180a/15, 180a/16,
180b/1, 180b/4, 181a/7, 181b/7,
181b/8, 181b/15, 181b/16,
182a/17, 182b/3, 182b/6,
182b/8, 182b/9, 182b/19,
183a/6, 183b/2, 183b/5,
183b/14, 184a/5, 184a/13,
184b/10, 184b/13, 184b/18,
185a/1, 185a/11, 185b/7,
185b/11, 186a/1, 186b/5, 187a/3,
187a/4, 187a/11, 187a/12,
187a/13, 187a/14, 187a/17,

- 187b/4, 187b/18, 188a/5,
188a/10, 188a/13, 188b/2,
188b/16, 188b/18, 189a/2,
189a/5, 189a/17, 190a/6,
190a/19, 190b/9, 190b/10,
190b/11, 191a/12, 191b/12,
191b/14, 191b/15, 191b/19,
192a/3, 192b/1, 192b/2, 192b/6,
192b/8, 192b/14, 192b/16,
193a/1, 193a/12, 193a/14,
193a/18, 193a/19, 193b/10,
193b/11, 193b/12, 193b/19,
194a/12, 194a/14, 194a/18,
194a/19, 194b/1, 194b/13,
194b/14, 194b/18, 195a/16,
195b/1, 195b/2, 195b/11,
195b/12, 195b/14, 196a/2,
196a/12, 196a/17, 196b/1,
196b/6, 197b/2, 197b/3, 197b/7,
197b/14, 197b/16, 197b/19,
198a/7, 198a/19, 198b/4,
198b/10, 198b/13, 199a/1,
199a/5, 199a/7, 199a/18, 199b/4,
199b/6, 200a/11, 200a/13,
200a/17, 200b/1, 200b/3,
200b/8, 200b/9, 200b/14,
200b/15, 200b/17, 201a/2,
201a/11, 201a/12,
'amel i. 160b/19
hidāyet-i şamedānī i. 3b/17
ihsān i. 124a/12, 195b/1
men' i. 155a/7
nazar-ı tahkīk i. 109b/2
yād i. 117a/19
i.+ dūr 68b/3, 68b/7, 69a/7,
69a/12, 69a/15, 69b/1, 69b/6,
69b/16, 75b/derkenar yan,
076b/derkenar üst, 77a/17,
78a/2, 82b/10, 84b/3, 85a/14,
99b/9, 100a/14, 109b/1, 117b/1,
122b/3, 138a/7, 144a/10,
145a/14, 155b/6, 163b/12,
180a/4, 183b/3, 185b/8, 192b/3,
193b/3, 200a/12
i. iderler 137a/13
'ilel: Ar. illetler, hastalıklar, sakatlıklar
envā'-ı i. 192b/14
ilerü: ileri; önce
- i. 44b/5, 80a/derkenar üst,
131b/7, 190a/3
ilet -: iletmek, ulaştırmak, göndermek
i.- üp 127b/9, 128b/9
ilgār: at ile yapılan akın; düşman
üzerine hücum; atlı saldırı
i. 84b/derkenar yan
ilhād: Ar. gerçek inançtan dönme,
cayma
i.+ a 52a/7
ilhāh: Ar. ısrar etme, üsteleme
i. 127a/7
ilhām: Ar. ilham, esin
aqlām-ı i. 81b/18
ilkā ve vahy ve i. ider idi 10b/14
ilhām: Ar. söverek ve hakaret ederek
onur kırma
halāyık-ı i.+ ları 148b/3
ilhāmāt: Ar. ilhamlar
i.-ı rabbānīdür 99b/6
ilk: herhangi bir şeyin en önde olanı,
önce geleni
i. 47b/derkenar üst
ilkā: Ar. kovma, bırakma
i.-yı bezr 169a/7
i.+ sı 161b/16
i. ve vahy ve ilhām ider idi
10b/14
illā: Ar. -den başka; ille de, mutlaka;
yoksa, aksi takdirde
i. 4a/12, 4b/12, 66a/11, 67b/16,
68a/2, 68a/12, 70a/1, 70b/17,
72b/10, 73a/2, 73a/9, 82b/19,
84a/18, 87b/6, 88b/derkenar üst,
89a/18, 90a/derkenar yan, 92a/2,
95b/17, 98a/4, 101a/6, 106a/12,
106b/17, 113b/11, 122b/16,
124a/19, 125a/5, 132b/12,
139b/4, 142b/19, 151a/4, 151a/9,
151b/1, 153b/14, 158b/16,
161b/10, 162a/3, 165b/9,
171b/13, 178a/9, 181a/16,
200a/11, 200a/13
illahī: Ar. Allah'a ait; Allah'la ilgili
hakk-ı i. 97a/16
'illet: Ar. hastalık
ehemm-i i. 156a/6
mezīd-i i.-i idbār olur 89b/1

- ‘i.-i ikdāmları 157b/14
‘i.-i mühlikdür 94a/12
‘i.+ ini 177a/12
‘i.+ lerden 173a/11
sevdā-yı ‘i.+ lerden 173a/12
‘i.+ leri 199a/14
‘i.+ lerin 147b/12
‘i.+ üñ 107a/12
- ‘illetsiz:** Ar.+T. hastaliksız
‘i.+ in 165a/3
‘i. ola 135a/3
- ‘ilm:** Ar. bilme, bilim, bilgi; özellik,
nitelik
‘i. 11a/4, 21a/10, 40b/14,
49b/18, 67b/15, 68a/15, 74b/1,
77b/1, 78a/3, 87b/derkenar alt,
97a/15, 102a/8, 104a/14, 105b/8,
107a/14, 107b/14, 108a/3,
116a/9, 122b/6, 134b/5,
142b/15, 144b/8, 144b/9,
145a/1, 145a/14, 145b/1,
156b/19, 164b/11, 164b/12,
166a/1, 166b/15, 167b/2,
167b/10, 167b/14, 191b/14,
191b/16, 193b/5, 193b/8,
193b/11, 194b/13, 198b/15,
199a/5, 199b/3
‘izz-i ‘i. 193a/19
cemāl-i ‘i. 193a/18
cevāhir-i hazāyin-i ‘i. 184b/16
lezzet-i ‘i. 168a/4
mecnū‘a-i ‘i. 121a/10
meḥār-ı aşhāb-ı ‘i. 2a/9
satvet-i nūr-ı ‘i. 162a/12
şeref-i ‘i. 167b/18
talebe-i ‘i. 157b/19
tālibü’l-‘i. 74b/1
‘i.-i āşārda 26b/14
‘i.-i aşldur 164b/11
‘i.-i beyān 45b/1
‘i.-i billah 142b/19
‘arşa-i ‘i.-i billahi 145b/7
‘i.-i dīnden 188b/10
‘i.-i ebdāndan 168a/1
‘i.-i esrār-ı zāt 143a/4
‘i.-i ferāyizüñ 26a/5
‘i.-i hadīsde 26b/14
‘i.-i ḥaḳḳīkatün 165b/12
- ‘i.-i ḥaḳḳīkīnün 167b/12
‘i.-i ḥāşşiyeti 193b/17
‘i.-i ḥaṭarı 194a/8
‘i.-i ḥaṭır 2a/8
‘i.-i ḥesāb 193b/4
‘i.-i ḳadīm 142a/7
‘i.-i meḥāricde 116b/15
‘i.-i mertebesinde 143a/3
‘i.-i muḳaddesden 143a/2
‘i.-i nebī 46b/7
‘i.-i şarf 193b/3
‘i.-i sülūk-ı daḳāyıkdür 164b/13
‘i.-i tevḥīddür 98a/3
‘i.-i zīverinden 145b/6
‘i.+ den 41a/8, 63b/7, 98a/3
kemāl-i ‘i.+ den 26a/6
‘i.+ dür 67b/14, 98a/2, 164b/14,
193a/16
netice-i ‘i.+ dür 166a/17
‘i.+ e 198b/17
taḥşīl-i ‘i.+ e 193b/11
‘i.+ i 26a/4, 45a/18, 45a/15,
93b/1, 98a/2, 193b/16
‘i.+ in 74a/8
‘i.+ inde 45a/9
‘i.+ ine 107a/8
‘i.+ inüñ 77a/14
‘i.+ leri 125a/15
‘i. okıyup 98a/5
‘i. olur idüm 89a/derkenar yan
‘i.+ üñ 84a/14, 142b/18, 143a/11
- iltifāt:** Ar. yüzünü çevirip bakma;
dikkat; hatır sorma, gönül alma;
söz, başka bir şahsa çevirme
i. eyleye 141a/12
i.+ ı 98b/2
‘inān-ı i.+ ı 102b/17
genc-i i.+ ından 89b/1
i. itmeyüp 85a/derkenar yan,
153a/7
i. itmezdi 48a/13
- iltimās:** Ar. kayırma
istidā ve i. iderler idi 2b/7
- iltizām:** Ar. gerektirme
i.+ ıdur 93a/13
- imā:** Ar. işaret, işaretle anlatma,
dolayısıyla anlatma

- i. olunmuşdur 195b/14
- imām:** Ar. imam
i. 26b/15, 34b/14, 45b/14,
46b/14, 71a/13, 73a/9,
83a/derkenar yan, 89b/15,
89b/17,
139a/2, 185a/13
i.-1 a'zam 24a/16, 45b/10,
45b/11, 58b/7
i.-1 dīn 46b/11
i.-1 mücāhid 28b/19
i.-1 sünnet 47a/16
i.-1 şāfi'ī 46a/9
i.+ dur 43b/9
i.+ ı idi 46a/16
i.+ ı 46b/13, 46b/17, 63b/9,
103b/13
i. idüp 37a/8
i. olan 29a/11
i. olmak 37a/18
i.+ uş 46a/3, 46b/19, 47a/1
i.+e'l-müslimīn 45a/5
- imāme:** Ar. din adamlarının giydiği
sembolik başlık; destar; sarık
'i.-i şerīfleri 12b/10
- imāmet:** Ar. imamlık
i. 176b/4
i.+ e 29a/11
i. eyledi 30b/19
i. ider idi 191a/18
i. idüp 129a/3
i. itmişdür 22a/8
- imām-ı samerra:** sürre men re'a
şehrinin diğer adı
i. 43b/9
- īmān:** Ar. inanç, iman
ī. 6b/15, 57b/17, 75b/12, 76a/11,
76b/1, 78b/4, 78b/6, 78b/13,
82b/3, 82b/19, 84b/3, 84b/12,
84b/14, 84b/17, 85a/14, 97a/12,
104a/6, 109a/9, 176b/11,
183a/17, 184a/6
aşl-ı ī. 78b/2
ba'de'l-ī. 29b/9
ehl-i ī. 93b/3
envār-ı ī. 82a/13
gevher-i ī. 79a/15
- ḥaḳīḳat-ı ī. 76b/14
ḳable'l-ī. 29b/12, 32b/7
kemāl-i ī. 76b/2
leṭāyif-i esrār-ı ī. 82b/1
ni'met-i ī. 23b/1
şihḥat-ı ī. 77a/8
şihḥat-i ī. 97a/3
ī.-1 'atā 77b/19
ī.-1 beşāreti 198a/7
ī.-1 cümleye 78a/15
ī.-1 dāfi'-i ḳıyām 5a/13
ī.-1 elāmān 59a/16
nefs-i zevāl-i ī.-1 ḥaṭarına 85a/19
ī.-1 kāmil-i rüknlerinüñ 76b/4
nür-ı ī.-1 kibr 82b/12
ī.-1 taşavvur itmişlerdür 82b/14
ī.+ a geldi 19b/6, 32b/14
ī.+ a geldiler 10a/10
ī.+ a geldükde 10a/6, 32b/18,
33a/4
ī.+ a geldüklerinde 23b/4
ī.+ a gelen 37b/9
ī.+ a gelmenin 22b/3, 27a/19
ī.+ a gelmeyüp 23b/1, 41a/19
ī.+ a gelmiş 29b/18, 29b/19
ī.+ a gelmişdi 31a/14
ī.+ a gelmişdür 41a/19
ī.+ a gelmişidi 29b/15
ī.+ a gelmişler idi 32b/13
ī.+ a gelmişlerdür 10a/6, 23b/16
ī.+ a gelüp 10a/2, 10a/3, 21a/14,
21a/19, 22a/16, 23b/3, 24b/9,
25a/19, 29b/16, 31a/4, 32a/5,
32a/16, 36a/4, 41a/17, 56a/13,
57b/13
ī.+ a gelürler idi 10a/10
ī.+ a 29b/7, 94a/4, 184b/12
ī. buyurmuşdur 78b/4
ī.+ da 82b/11
ī.+ dan 108a/12, 136a/7
ḥaḳīḳat-i ī.+ dan 78b/3
ī.+ dandur 191a/11
ī.+ dur 110a/15

nısf-ı î.+ dur 182b/9
î. getürdi 87a/derkenar alt
î. getürdiler 28b/4, 28b/5
î. getürdünüz 71a/17, 114a/18
î. getüresin 87a/derkenar yan
î. getürmeye 188b/19
î. getürmişsiz 95b/12, 112a/7
î. getürüp 6a/10, 7a/4
î.+ ı 37b/11, 78b/3, 79a/8,
84a/18, 94a/15, 97a/5, 104a/6,
132b/12, 176b/11,
184b/11
î.+ ın 96b/7, 183a/17
î.+ ina 82b/19, 97a/11
î.+ ından 75b/12
î.+ ıñuzıñ 179b/7
î.+ ları 151a/14
taqlid-i î.+ ları 82a/12
î.+ ların 81b/5, 93a/3
î.+ larına 57b/17
î.+ larında 6b/12
î.+ larınıñ 138a/8
î.+ uñ 4a/16, 75a/12, 76a/12,
76b/4, 78b/16, 81a/8, 81b/15,
85a/19, 94b/14, 158a/12,
179a/13, 184b/10
ehl-i î.+ uñ 179a/5
haqikat-ı î.+ uñ 81b/10
yaqin-i î.+ uñ 179a/14

îmansız: Ar.+T. inançsız
î. 67a/5

îmār: Ar. bir yeri bayındır duruma
getirme işi, bayındırlık
î. 4b/13
î.-i şerifleri 4a/12
î.+ ı 54b/16

îmārāt: Ar. imarlar, îmar işleri
münkerāt-ı 'i. 159b/4

îmāret: Ar. bayındır; saray ve benzeri
yapı
'i. 51b/10, 51b/12, 138b/11
'i.-i sebebi 159a/18
'i.+ den 89a/derkenar yan
'i.+ e 131b/9

'i.+ ine 129b/5, 138b/18
'i.+ ler 76a/8, 129b/5, 138b/10,
139b/11

imdād: Ar. yardım

i. 47a/5, 55b/2, 58a/13, 59b/5,
84a/derkenar yan, 119a/10
himmet-i i. 84a/derkenar yan
i.+ a 54a/2, 58a/11
i.+ ina 56a/1, 57a/18
i.+ ıyla 146b/11
i. olmayup 53b/14
i.+ umuza 53b/15

imdādcı: Ar.+T. yardımcı

i.+ larile 89b/derkenar yan

imdād-nāme: Ar.+Far. imdat mektubu
i. 18a/1

imdi: şimdi, artık, o hâlde, öyleyse

i. 25b/12, 39b/12, 62b/17,
65a/14, 66a/11, 68a/12, 73b/3,
76a/1, 76a/derkenar üst, 76b/15,
76b/derkenar alt, 77a/derkenar
yan, 77b/5, 77b/derkenar yan,
78a/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/2, 79b/derkenar yan,
79b/derkenar alt,
80a/10, 80a/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 80b/derkenar
üst, 80b/derkenar alt,
81a/derkenar yan, 82a/13,
82a/derkenar üst, 82b/derkenar
alt, 83a/derkenar üst,
83a/derkenar yan, 83b/derkenar
üst, 84b/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 86a/derkenar
yan, 86b/derkenar üst,
87a/derkenar üst, 87b/derkenar
üst, 87b/derkenar yan, 88a/11,
88a/derkenar alt, 89a/derkenar
yan, 89b/derkenar üst,
90a/derkenar yan, 90a/derkenar
alt, 90b/10, 94b/11, 96a/5,
98b/14, 98b/17, 100a/11,
102b/13, 103a/12, 112b/19,
113a/9, 113a/16, 114a/6,
114a/19, 117b/12, 119b/19,
120a/19, 120b/4, 120b/10,
123a/17, 130a/13, 131a/11,
131b/7, 131b/9, 131b/18,

132b/12, 132b/15, 133a/7,
133b/9, 133b/15, 133b/17,
133b/18, 138a/19, 138b/6,
141b/14, 144a/6, 144a/17,
144b/3, 146b/8, 146b/16,
147a/5, 148b/5, 149a/11,
149b/15, 153b/18, 154a/3,
154a/6, 154a/8, 155a/9, 156a/8,
157a/18, 159a/8, 159a/15,
159a/18, 160a/12, 164a/5,
164b/10, 165b/3, 165b/19,
166b/13, 168b/14, 170a/4,
172b/16, 173a/13, 176a/2,
176a/4, 176a/18, 180a/17,
180b/9, 181a/10, 181b/16,
182b/4, 184a/14, 188a/10,
188b/8, 193a/14, 197b/8,
198b/19, 200a/2, 200b/19

imkān: Ar. imkān, olabilirlik
i. 137a/19
gāyetü'l-i . 125b/14
i.-ı tahrīr olup 2b/8
bisāt-ı 'arşa-i 'ālem-i i.+ a
144a/1
i.+ dan 143a/2
neḳāyiz-i i.+ dan 143a/4
i.+ ı 105b/18, 135b/15
i.+ ından 41a/12

imlā: Ar. yazma bilgisi, yazım; yazma
i. itdi 89a/16
terḳīm ve i. ve tahrīr ve inṣā
ḳılıṣ 2a/12

imsāk: Ar. bir şeyden el çekme, perhiz
i. 105b/11
i.-ı kedūret 100a/19
i.+ ı 93a/18

imtidād: Ar. uzama, uzanma, uzayıp
gitme, uzun sürme
i.-ı müvelledātda 169b/8

imtiḥān: Ar. tecrübe etme, tecrübeden
geçirme, sınama,
i. 80a/derkenar yan, 84a/3
meḥekk-i i. 177a/18
zamān-ı i.+ da 7a/1
i.+ ı 108a/17
şıdḳ-ı i.+ ı 93a/9
i.+ ından 89a/19
i. iderüz 84a/4

i. itdük 84a/3
meḥekk-i i. itmişdür 108a/14

imtinān: Ar. başa kakma, minnet
i. 165a/2, 175a/6
efdāl-ı bihāre-i i. 199a/1
i.-ı ḥāzretümüzde 162b/15
i.+ ımdan 164a/13
rişāş-ı i.+ ımdur 163b/18
i.+ umuza 162b/5

imtişāl: Ar. gerekeni yapma; bir örneğe
göre hareket etme; alınan emre
boyun eğme
i. 149b/16
i.-ı evāmir 80b/4
i.-ı fermān ider 84a/8
i.-ı evāmir 166a/18
a 'māl-i i.-ı evāmir-i vācibātndan
78b/8
fermān-ı i.+ ine 84a/9
nehy-i i.+ inüj 77a/17

imtiyāz: Ar. başkalarından ayrılma,
farklı olma; ayrıcalık
şeref-i i. 52a/5
i.+ dur 170a/8

imtizāc: Ar. iyi geçinme, uyuşma
i. bulmuş ola 169a/1

in -: inmek
i.- di 71b/11, 71b/12, 71b/14,
71b/15
i.- dükde 14b/4, 39a/16
i.- erdi 71b/13
i.- medi 115b/2
i.- meye 194a/5
i.- meyesin 115a/16
i.- mişidi 86a/5
i.- üp 10b/19, 43a/16,
80b/derkenar yan, 83b/derkenar
üst, 138a/13, 174a/7

inābet: Ar. günahlara tövbe edip Hak
yoluna dönme
i. 105b/8
şābūn-ı i. 181b/7
i.+ e 174b/2
i. eyleyüp 50a/6

in 'ām: Ar. iyilik etme; bağış ve
yardımda bulunma; ihsan etme;
lütüfta bulunma

- i. 4b/7, 79a/derkenar alt,
80a/derkenar yan, 163a/17,
164a/19, 164b/17, 165a/2,
174a/3, 175a/5,
176a/12, 179b/7, 199a/6
‘āmm-ı ke’l-i . 185b/1
envā‘-ı i. 162a/19
tetābu‘-ı i. 166b/1
i.-ı bīğāyesi 162b/4
i.-ı ta‘ām itmege 21b/7
i.-ı tām 3b/10
i. ideyim 89a/derkenar üst
i.+ lar 76a/derkenar yan
ni‘met-i i. olunup 163b/17
i. olup 39a/6
i. ve i‘zāz itdükden 79a/derkenar
yan
i. ve ihsān idüp 89b/derkenar
yan
i. ve ihsān itdi 85a/derkenar yan
- ‘inād:** Ar. ısrar, ayak direme,
dediğinden vazgeçmeme
‘i. 52a/7, 59b/11, 80b/18, 189a/1
- ‘inān:** Ar. dizgin, yular; idare etme
‘i. 76b/derkenar üst
‘i.-ı ‘azīmetin 79a/derkenar yan
‘i.-ı ‘azīmetlerin 52b/13
‘i.-ı iltifātı 102b/17
‘i.-ı irādeti 82a/derkenar yan
‘i.-ı kibr 187b/17
‘i.-ı tevsen-i iqbālını 2a/10
‘i.+ m 105b/15, 195a/7, 196a/14
şehvāt-ı a‘zā-yı ‘i.+ m 108b/6
- inan -:** inanmak
i.- maqdur 76a/15
i.- mayup 80b/13
i.- maz 76b/7
- inās:** Ar. dişiler; kızlar ve kadınlar
i. 042a/18
- ‘ināyet:** Ar. dikkat, gayret, özenme;
lütuf, ihsan, iyilik
‘i. 61b/5, 107b/18, 163b/12
hıttā-i ‘i. 175a/10
meczūbān-ı cezbe-i cezebāt-ı ‘i.
91a/9
nişān-ı ‘i. 176b/1
sābıka-i ‘i. 182b/15
şerbet-i ‘i. 148a/10
- ‘i.-i bārī 56a/2, 56b/18
‘i.-i bedrekaşı 147b/11
‘i.-i cihānbānī olup 59a/11
sābıq-ı meydān-ı ‘i.-i ezeli 91a/9
‘i.-i hāzret-i vahābī 181b/3
‘i.-i karīni 48a/14
bārgāh-ı ‘i.-i maqbūlleri 175a/7
‘i.-i maşrıqından 81b/15
‘i.-i mün‘ime 166a/7
‘i.-i rabbānī 147a/14
nūr-ı ‘i.-i rabbānī 168a/19
taḥşīş-i ‘i.-i rabbānīden 188a/13
‘i.-i terbiye 106a/14
fer-i ‘i.-i ümerā 75b/derkenar üst
bi-‘i.-i yezdānī 3b/17
‘i.+ dedür 200b/18
‘i.+ i idügin 165b/2
‘i.+ i 98a/7, 163b/13, 165a/18,
166a/3, 166a/9, 178a/18, 181a/8
‘i. ider 66b/4
‘i.+ ine 166a/11
‘i. itdiler 56a/15
‘i.+ iyle 147b/19
nefs-i ‘i.+ lerin 187a/5
‘i. olunur 62a/16
‘i.+ ümüz 174b/1, 177a/18
‘i. ve erzānī olunup 60b/1
hidāyet ve ‘i. ve ihsān olunur
62a/15
- inbā:** Ar. haber verme, bildirme
i.-yı rüzgār 175a/19
- inbisāt:** Ar. yayılma, açılma; rahatlama
i.+ ı 113b/2
- inc -:** incinmek
i.- üp 154b/13
i.- imeyüp 11b/16
- incāh:** Ar. işi bitirme, işi tamamlama
i. 81b/derkenar yan
necāh ve i. ola 142a/8
- ince:** ince, kalın karşıtı
i. 34a/18, 107a/19, 134a/15,
134b/3, 135a/5
i.+ dür 146a/5
i. ola 134b/15
uzun ve i. olursa 135a/8
- incid -:** incitmek
i.- ür ise 78a/derkenar yan

incîl: Ar. Hz. İsa'ya indirilen kutsal kitap
i. 71b/14
naşş-ı i. 47b/derkenar üst

incin -: incinmek
i.- meyüp 78a/derkenar yan, 136a/12
i.- üp 21b/2, 32a/14, 36a/7, 39b/14

incit -: incitmek
i.- me 87b/derkenar yan
i.- meñüz 151b/12
i.- meyeler 132a/18

inçüp?:
a. ve veķāhat itmek 149b/18

ind-allah: Ar. Allah yanında
i. 194b/19, 197b/9
hadd-ı i. 105b/19
i.+ da 193b/2
i.+i'l-melikü'l-ekrem 28b/17

indifā: Ar. püskürme
i. buldı 9b/1

indürün: Ar. büyük sarayların, konakların iç bölümü
i.+ dan 60a/8

indür -: indirmek
i.- emez 83b/derkenar alt
i.- meyeler 171b/18
i.- üp 77b/derkenar yan
i.- ür 75a/10

inebahtı: Yunanistan'da Korint körfezinde Navpaktos kasabasının Osmanlılar dönemindeki adı
i. 51b/6

inek: inek
i. 77b/derkenar yan, 77b/derkenar alt
i.+ den 77b/derkenar yan
i.+ i varup 78a/derkenar üst
i.+ i 77b/derkenar yan, 77b/derkenar alt

infād: Ar. bitirme, bitirilme, tükenme
i.-ı kavā'id 3a/13

infāk: Ar. nafaka verip geçindirme, besleme
i. 168a/2
i.+ da 11a/8, 195a/10

infāz: Ar. yerine getirme, icrâ etme
i. 84a/15

inhā: Ar. ulaştırma; yetiştirme
i. iderler idi 57b/12

inħirāf: Ar. değişme, bozulma
i.-ı mizāc 171b/2

inħitāf: Ar. düşme, çökme, gerileme, alçalma
i.+ ndan 166a/2

inhizām: Ar. hezimete uğrama, bozulma, alt olma, yenilme; bozgunluk
i.+ ina 49b/10
i. virmekden 112b/18

in'ikād: Ar. akdetme, akdedilme
i. olunup 60a/18

inkār: Ar. gizleme, reddetme, tanımama
i. 154a/18, 156a/8, 156b/13, 160a/9, 162a/2
i.-ı ma'a'l-kadre 161b/13
i. eyleye 151a/17, 155b/14
i.+ ı 107a/8, 159b/14, 159b/18, 160b/10, 160b/16, 160b/17, 161b/10, 161b/11
i.+ ıyla 153b/19
i. idebilüp 151a/3
i. idüp 149a/5
i. itmeye 151a/4
i. itmişlerdür 155a/10
i.+ larına 154a/15

inħitā: Ar. tükenme, kesilme, son bulma
i. 167b/18
tenezzüh-i i. 100a/19
i. bulmaz 184a/17

inħiyād: Ar. boyun eğme, uyma
i. 52b/18
i.-ı nenginden 162b/12
kemer-i i.+ ları 179a/3

inħirāz: Ar. çökme, tükeniş
kur'an-ı i.-ı ħuffāz 31b/5
i. buldı 48a/2, 48b/15

inħisām: Ar. bölünme
i.-ı ni'metdür 167a/18

inħisār: Ar. kırılma; gücenme
i. 198a/18

ins: Ar. insan

- i. 2a/2, 5b/7, 76b/17, 164a/4, 165b/5
i.+ den 162b/6
- inşâf:** Ar. merhamete, vicdana veya mantığa dayanan adalet
i. 51b/2, 81a/derkenar yan, 94b/1, 107a/12, 131a/18, 137a/8, 192b/6
'ayn-ı i. 109a/18
i.-ı etrâf 3a/10
i.-ı firâşları 77a/derkenar yan
i.-ı nazarı 90b/11
i.+ a 137a/8
i.+ da 11a/8
i.+ dan 82a/derkenar yan
i. eyleye 137a/9
i.+ ın 162b/11
i. idüp 80a/11
i.+ ile 200b/1
i. virmek 78b/derkenar yan
- insân:** Ar. insan, adam
i. 8a/19, 9b/7, 10b/4, 87b/5, 102a/2, 132a/11, 167b/6, 178a/2, 181b/11, 182b/11
cibillet-i i. 170b/18
efđal-ı nisvân-ı zümre-i i. 20a/5
nev'-i i. 165b/7, 170a/5, 171a/14
i.-ı hasâset 198b/19
i.-ı kâmil 140b/6
i.-ı şeref 171a/15
i.+ a 76a/derkenar yan, 88a/derkenar üst, 107b/3, 171b/6
nev'-i i.+ a 171b/16, 174b/8
i.+ da 108a/10, 114a/16
mecnû'-ı i.+ da 11a/11
şûret-i i.+ da 10b/15
i.+ dan 73b/18
i.+ dur 168b/9
cemâl-i nev'-i i.+ dur 186b/13
nev'-i i.+ dur 175b/1
hâl-i i.+ ı 54a/14
hâlîfe-i rûh-ı i.+ ı 143a/11
nev'-i i.+ ı 170b/7
i.+ ın 143b/3
i.+ ile 171a/9
i.+ uş 4b/4, 87b/derkenar alt, 99b/4, 100a/5, 106a/4, 114a/4, 123b/14, 140a/9, 140b/1, 140b/3, 140b/5, 147a/10, 157b/16, 162b/18, 167b/3, 167b/4, 170a/18, 170b/6, 171a/9, 171a/19, 171b/11, 171b/13, 192a/3
nev'-i i.+ uş 125b/7, 169b/12, 169b/18, 196b/3
- insânî:** Ar. insanla ilgili, insanca
i. 168b/8, 169a/19 krş. insâniye bekâ-yı kâ'ide-i bünye-i i. 106a/4
cism-i i. 47b/derkenar üst
ifhâm-ı eşhâş-ı i. 193b/18
lañife-i rûh-ı i. 140b/18
rûh-ı i. 47b/derkenar üst, 140b/16
havâs-ı i.+ den 170a/1
nihâyet-i hilkat-i i.+ dür 169b/14
uşul-i mekârim-i ahlâk-ı i.+ dür 108a/2
- insâniye:** Ar. insanlar emzice-i i. 192b/15
nüfus-ı i. 169b/13
cemî'-i kemâlât-ı seniyye-i i.+ si 11a/10
- insâniyyet:** Ar. insanlık , insanca davranış
i. 168b/11
- inşâ:** Ar. yapma, yapılma, vücuda, meydana getirme; kaleme alma
i. buyurdı 198b/10
i. iderler idi 5b/18
i. ve kaşâyid ve eş'âr okur 160a/7
- inşâ-perdâzlık(ğ):** Ar.+Far. süslü yazı oluşturmak
i.+ ıyla 2b/1
- inşâ'allah:** Ar. Allah isterse, Allah nasip etti ise
i. 39b/8, 62a/4, 85a/9, 140b/17, 195b/14
- inşâ'allah te'âlâ:** Ar. yüce Allah'ın izni ile
i. 78b/10
- intifa':** Ar. yararlanma, faydalanma
i. 166a/2
- intifâh:** Ar. şişme, kabarma
i.+ ı 188a/6

- intihā:** Ar. nihayet bulma, sona erme;
bitme, tükenme; nihayet, son
i.+ sında idi 86a/6
- intiḥāb:** Ar. seçme, seçilme, seçim
i. idüp 189a/3
- intiḳāl:** Ar. bir yerden başka bir yere
geçme, göçme
i. buyurınca 8b/7
i. idinceye degin 18a/15
i. idüp 48b/4
i. itdüklerinde 49a/9
- intiḳām:** Ar. oç alma, intikam
i. 110a/3, 197b/3
i.+ a 197b/6
i. almamışlar idi 11a/15
i.+ da 196b/12
i.+ dan 196b/10
i.+ dur 196b/4
i.+ ı 40a/18
terk-i i.+ ı 183a/3
i.+ için 32a/12
i.+ na 196b/8
- intiṣār:** Ar. yayılma
i. bulmuşdur 26b/3
i.+ ı 47b/derkenar yan
- intiṣām:** Ar. nizamlı, tertipli;
düzgünlük
i. 75b/derkenar yan
binā-ı i. 1b/4
i.-ı mülk 75b/derkenar yan
i.-ı umūr-ı memleket imişler
75b/derkenar üst
i. virmişdür 1b/3
- intiṣār:** Ar. bekleme, beklenilme;
gözleme, gözlenilme
i. 2b/14, 81a/derkenar üst,
180a/3
i.+ ında 132a/13
- ip:** iplik, sicim krş. iplik
i. 83b/derkenar üst, 85a/derkenar
yan
i. dağdılar 86b/derkenar alt
- iplik:** iplik, sicim krş. ip
i. 13a/1
- ir -:** yetişmek, erişmek, ulaşmak;
dokunmak, isabet etmek;
olgunlaşmak
i.- di 32b/4
- i.- er 143a/6
pāyāna i.- medi 2b/13
zarar i.- mesün 40a/2
dermāna i.- meye 82a/14
pāyāna i.- meye 82a/14
i.- mişdi 59b/4
i.- ürsin 80b/derkenar yan
- ir:** er, yiğit krş. er, ner
i. 56a/19
- īrād:** Ar. getirme, söyleme
ī.-ı ebyāt 159b/17
ī. eyleyüp 158a/7
ī. itmişler 135a/14
ī. olunur 78b/9, 85a/7, 126b/7,
134a/12
- irādāt:** Ar. iradeler
i. 99b/14
a' yān-ı muzāḥir-i i. 144a/4
i.-ı esrārda 147b/17
- irāde:** Ar. istek
i.-i 'ālīleri olmaz ise 77b/14
i.-i a' lāları 77b/13
i.-i bārī 56b/7
i.-i tevfiḳ-i rabbānī 50a/4
i. itmişken 77a/derkenar üst
i. itseler 67b/12
i.+ sin 54b/12
- irādet:** Ar. irade, dileme; gönül isteği
i. 171b/3
ḥırḳa-i i. 46a/14
mütevassıṭān-ı rāh-ı hidāyet-i i.
181b/1
i.-i kazāsı 78a/1
i.-i şerīf-i ihāṭa itmedük 77b/2
'inān-ı i.+ i 82a/derkenar yan
- īrān:** Far. İran
ī. 48a/15, 49a/9, 53a/16
şāh-ı ī.-ı zemīn 52b/16
- ircā':** Ar. eski haline çevirme, çevrilme;
geri döndürme
i. 183a/4
- irem:** Ar. Ad kavmi zamanında, Şeddad
tarafından, cennete benzetilerek
yapılan bir bahçe
feyz-i i. 3b/4
- 'irfān:** Ar. bilme, anlama

'i. 89a/1, 89b/4, 165a/16,
194b/14

'ıtr-ı 'âlem-i 'i. 82b/2

ehl-i 'i. 46a/1, 89b/8

hayât-ı 'i. 168a/12

'i.-ı muhâbbet 94a/7

'i.+ da 11a/4

esrâr-ı 'i.+ dan 82a/13

menâzil-i 'i.+ ı 176b/2

'i.+ ıyla 162a/12

irhâsât: Ar. Hz. Muhammed'in
peygamberliğinden evvel
meydana gelen ve peygamber
olacağına işaret eden harika
hâller, belirtiler
cins-i i.+ dan 8a/8

iri: iri

i. 37b/8, 41b/1

büyük ve i. ola 81b/2

irin: iltihap

i.+ leridür 79b/17

iriş -: varmak, ulaşmak

i.- di 47a/14, 76a/derkenar üst,
78a/18, 85a/derkenar üst,
91a/12, 108b/14, 130a/1, 142b/7,
148a/5, 154b/3, 169b/13, 170a/9,
170b/19, 174a/9

i.- düği 63b/13, 67a/13, 100b/3,
180b/11

i.- düğine 179a/7

i.- dükde 13a/11, 19a/6,
79b/derkenar yan, 81b/derkenar
üst, 85b/derkenar üst,
89b/derkenar yan, 116a/2,
160a/17, 174a/6

i.- düklerinde 18b/17

i.- e 19a/3, 78a/derkenar alt,
81a/7, 81b/derkenar yan,
82a/derkenar üst, 84a/9,
85b/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 95b/10, 96a/10, 105b/10,
106a/15, 106b/17, 116a/2,
116a/3, 116b/14, 117a/4,
117a/13, 134a/7, 136b/12,
137a/12, 158a/13, 166a/4,
169a/12, 171b/4, 173a/4,
173a/10, 173a/11, 173a/12,

173a/13, 173a/19, 174a/3,
182b/10, 188a/18, 199b/16

i.- ebil-mez iseş 89b/8

i.- eler 127a/5

i.- emez 101b/13

i.- esiz 182b/16

i.- inceye 116b/5, 129b/7

i.- medin 6b/15

i.- mek olmaz 77b/12

i.- mek 117a/11, 172a/3, 201a/7

i.- memişdür 87b/derkenar üst

i.- meye 8b/13, 81b/derkenar

yan, 82b/2, 85b/derkenar yan,
91a/15, 102a/3, 124b/5, 157a/18,
196a/13

i.- meyebilemez 165b/6

i.- meyüp 138a/10, 138a/18,
168a/2

i.- mez ise 158b/15

i.- mez ola 197b/11

i.- mez olur idi 171b/8

i.- mez 76b/derkenar yan,

128a/3, 156b/16, 192a/9

i.- mezden 96a/2

i.- mış ola 181b/16

i.- mış olup 77b/derkenar yan

i.- mış idi 51b/8

i.- mış olur 17b/13

i.- mış 80b/derkenar yan,
181b/15

i.- mişdi 126a/1

i.- mişdür 80b/derkenar üst,
110a/13

i.- mişsin 80b/derkenar yan

i.- se 62a/6

i.- üp 12b/12, 24b/16,

75b/derkenar yan, 76a/derkenar
yan, 76b/derkenar üst,

78b/derkenar alt, 82a/derkenar
yan, 85a/derkenar yan,

87b/derkenar yan,

120a/13, 154b/17, 166a/13,

169a/11, 169a/14, 169a/16,

169b/12, 171b/5, 173a/2, 183a/6

i.- ür idi 83b/5, 109a/5, 154b/18

i.- ür ise 83b/derkenar yan

i.- ür 45a/1, 76b/derkenar yan,
82b/9, 83b/derkenar yan,

- 85b/derkenar üst, 85b/derkenar yan, 104b/13, 129b/6, 137a/15, 146a/6, 156b/17, 157a/3, 163b/12, 165b/9, 168b/6, 172a/5, 172a/14, 199b/15
i.- ürler 113b/3, 142a/19, 145b/14
i.- ürsin 45a/9
- irişdür -:** ulaştırmak, kavuşturmak
i. 82a/derkenar yan, 183b/3
i.- di 171b/14, 198b/12, 199a/5
i.- diler 79a/derkenar üst, 82b/derkenar yan, 92b/4
i.- düm 46a/3
i.- e 69a/9, 89a/5, 121a/4, 172a/12, 177a/2, 177b/15, 183b/2, 194b/16, 196b/1
i.- eler 98b/18, 141b/16
i.- emez 177b/13
i.- esin 44b/10
i.- esün 76b/derkenar yan
i.- eyim 181a/13
i.- mek 81b/12, 81b/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 182a/14
i.- meleri 98a/1
i.- mesi 156b/8
i.- meye 113b/2
i.- miş 145a/7
i.- mişdür 1b/6
i.- mişler idi 86b/derkenar yan
i.- üp 98a/7, 126a/2, 137b/19, 170b/6, 176b/5, 176b/18, 177a/1
i.- ür ise 77b/derkenar üst
i.- ür 100b/11, 108b/17, 112a/19, 135b/8, 147b/12, 181b/4, 187b/10, 193b/9, 195a/11
i.- ürler idi 53b/13
i.- ürler 83b/17
i.- ürüz 184a/1
- irişici:** erişen, ulaşan
i.+ lerdür 119b/8
- irsâl:** Ar. gönderme, gönderilme, yollama; salıverme, koyuverme ta'yîn ve i. buyurduklarında 58b/4
i. olundu 47b/derkenar yan
- irşād:** Ar. doğru yolu gösterme, uyarma
i. 47b/derkenar yan, 106b/7, 122a/17
i.-ı envârı 107a/6
i.+ ı 106a/19, 123b/13, 162a/4 ta'lîm-i i.+ ı 122a/15
- irşādat:** Ar. nasihatler, doğru yolu gösteren sözler
i.+ da 145b/5
- irte:** ertesi, gelecek, sabah, şafak sökme zamanı, yarın
i.+ si 9b/11, 22b/1, 30b/8, 36b/18, 45a/7, 59a/19, 60a/6, 60a/12, 76a/derkenar yan, 079a/derkenar yan, 128b/8
i.+ ye 25b/3
- irti'ās:** Ar. titreme
i. 59a/16
- irtiḥāl:** Ar. ölme, göçme
i. 59b/6
i. buyurdılar 51a/4, 52a/16, 53a/11, 54b/5
i. itdiler 60b/7
- irtikāb:** Ar. kötü bir iş işleme; yiyicilik, rüşvet yeme
i.-ı ḥarāmıdan 112b/7
i.-ı menāhī 80b/5, 81b/5, 167a/15
i.-ı muḥālefete 159b/18
i.-ı shehvāt-ı mūhlikātdan 122a/16
i.-ı shehvātile 137b/3
i.+ ı 155b/18
muḥāṭara-i ef'āl-i i.+ ı 79a/15
i. itmeye 151a/2
- irtiyāḥ:** Ar. ferahlama
nikāḥ-ı bā'isū'l-i .+ larile 20b/11
- irü:** iri, kocaman
i. 48b/derkenar üst
- irüşdür -:** erişmesini sağlamak, ulaştırmak
i.- ürem 76b/derkenar üst
- işābet:** Ar. rast gelme, doğruca gidip erişme, yerini bulma; doğru bir fikir söyleme; düşme, tutma, dokunma
i.-i maḥall 99b/19
i.+ dūr 94b/14
i. itdükde 24b/17

- isa'et:** Ar. kötülük etme, zararlı davranışlarda bulunma
i.-i māl 161b/15
- işāl:** Ar. ulaştırma, erişirme, yetiştirme
i.-i ihsānda 165b/10
i.+ ında 95a/4
ihsān-ı i.+ i 165b/11
ihsān-ı i.+ ine 165b/11
- īṣār:** Ar. esirgemedi fedâkârlıkla vermei ikram etme
ī. 103b/19
ī. buyuralar 116b/9
ī.+ ina 94a/7
bezl ve ī. iderler 121a/17
ī. itmezler ise 93b/10
- iṣbāt:** Ar. şahit ve delil göstererek doğrusunu meydana çıkarma
i.-ı kâdeme 108a/15
i.-ı vesâyiṭ 165b/3
i.+ a 133b/11
i. eyleye 80b/14
i.+ idur 93a/13
i.+ ile 51b/1
- iṣfahān:** Far. İran'da bir şehir
i. 35b/8, 38a/19
i.+ ı 48a/5
- iskenderiye:** Ar. Mısır'da bir şehir
i. 35b/3, 38a/12, 51a/3
- iskender-şıfat:** Ar. İskender gibi, İskender sıfatlı
i. 55a/4
- iskenderün:** Ar. Hatay'ın bir ilçesi
i. 52a/12
- islām:** Ar. İslamiyet, Müslümanlık krş.
islāmiye
i. 51b/1, 54a/1, 74b/19, 75a/1, 75b/15, 83b/derkenar üst, 99b/15, 109a/10, 132a/11, 135a/15, 139b/14, 153b/3, 157a/15
'asākir-i i. 56a/11, 60b/1
'avām-ı ehl-i i. 94a/1
dārü'l-i . 163b/5
ehl-i i. 83a/derkenar yan, 119b/18, 140a/2, 158a/9
ḥāmī-i dīnū'l-i . 2b/17
ḳable'l-i . 21b/6
- ḳavā'id-i i. 125b/15
nāşır-ı dīn-i i. 5a/13
nuşret-i i. 159a/16
şeref-i i. 10a/2, 107b/14
şī'ār-ı i. 156b/19
i.-ı 'izzetin 90b/15
i.-ı sevādınuḡ 112b/19
i.-ı ümerā 130b/1
i.+ a004a/3
i.+ a geldiler 47a/9
i.+ a geldügi 19a/8
i.+ a 50a/10, 139b/14
cünd-i i.+ a 57a/9
şeyhü'l-i .+ a 51b/14
i.+ da 34a/8, 139a/16
dīn-i i.+ da 33b/14
i.+ dan 154a/2
'asker-i i.+ dan 56a/7
i.+ ı 80a/5
i.+ ını 79b/2
şahş-ı i.+ ıyla 154a/9
pādişāh-ı i. idi 48b/8
'asākir-i i.+ ile 54b/3, 55b/19, 56a/9
'asker-i i.+ ile 38a/13
devlet-i i.+ ile 81a/derkenar üst
şeref-i i.+ ile 48b/9, 77b/derkenar üst
tavāyif-i 'asker-i i.+ ile 56a/5
mebānī-i i. olduğına 93a/10
i.+ uḡ 76a/16
ehl-i i.+ uḡ 76a/derkenar yan, 126b/3, 162a/11
cemī' -i ehl-i i.+ uḡ 112b/19
selāṭin-i i.+ uḡ 103b/13
- islāmiye:** Ar. İslamiyet, Müslümanlık krş. islām
kibār-ı memālik-i i. 39a/6
memālik-i i. 50a/10
memālik-i i.+ de 26b/12
cemī' -i memālik-i i.+ de 26b/2
vüfūr-ı ḡayret-i i.+ leri 53b/4
memālik-i i.+ ye 35b/11
- ism:** ad, isim
i. 16a/18, 79b/derkenar yan, 142a/12, 184b/1
i.-i a'zam 87a/1

- kırā'at-i i.-i bismi'llah 88b/14
 i.-i muḥammed 43b/17
 i.-i şifātından 14b/1
 i.-i şerīfler 15b/14
 i.-i şerīfleri 25b/14, 44b/19
 i.+ de 36a/10, 36a/11
 i.+ dūr 108b/17
 i.+ e 14b/1
 i.+ i idi 45a/12
 i.+ i iken 22b/6
 i.+ i 5b/6, 6a/8, 6a/11, 22a/12,
 25a/4, 29b/5, 32a/4, 34a/2,
 43b/8,
 043b/15, 45b/1, 86b/17,
 103a/13, 186b/3
 i.+ in 45b/8, 139b/17
 i.+ inden 14b/1, 184b/2
 i.+ ini 14b/1, 31b/8, 32a/5,
 42b/5, 43a/4
 i. kodılar 29b/6
 i.+ lerden 142a/12
 i.+ lerin 24b/5, 34a/15
 i.+ lerinden 180b/1
 i.+ üñ 15b/19, 45b/18
ism: Ar. günah, suç
 i. 117a/16, 160b/11, 161a/12
 i.+ de 160a/14
 i.+ lerinde 116a/13
 i. ve 'āşī olur 160b/9
'işmet: Ar. nâmuslu olma, ahlâk
 kurallarına uyma, nefsi nâmûsa
 dokunacak fuhuş vb. şeylerden
 uzak tutma, ırz temizliği, iffet
 'i. 155b/9, 155b/12, 155b/13,
 181a/7
 kem-i 'i. 155b/7
 'i.-i ḥiṣārına 88b/13
 'i.-i zāt 175b/10
iṣnā: Ar. methetme; övme
 i. 54a/15, 55a/1, 56b/16, 139b/18
iṣnā 'aşer: Ar. on iki sayısı
 i. 54a/15, 139b/18
iṣneyn: Ar. pazartesi günü; ikinci
 i. 7b/15, 18a/7, 18a/8, 18a/9,
 18a/13, 18a/17, 29b/2, 101a/18
 yevmü'l-i .+ de idi 7b/13
isrāf: Ar. savurganlık
 i.+ dur 162a/1
 i. ider 195a/11
 i. itmeye 146a/7
 i. ve tebzīr okurlar 105b/11
isrāfīl: Ar. kıyamet günü Sur'a
 üflemekle vazifeli melek
 i. 10a/14
isrāyil: Ar. İsrail
 i. 47b/derkenar üst, 48b/derkenar
 yan, 97b/12, 103a/7, 103a/8,
 126b/18, 127b/6
 i.+ dendür 22b/16
 i.+ üñ 18b/12, 126b/10
issı: sıcak, hararet
 i. 78b/derkenar alt, 83b/4,
 148a/19, 148b/3
 i. iken 77b/derkenar yan
 i. olmağıla 85a/derkenar üst
 i. olmağın 85a/derkenar üst
issilik: sıcaklık
 i. 170b/14
iştahar: İran'da bir şehir
 i. 38a/19
istanbul: İstanbul şehri
 i. 49b/9
 nefs-i i.+ da 51b/9
iste -: istemek
 i.- di 77b/derkenar yan, 78a/2,
 94b/10, 94b/11, 113b/9,
 115a/19, 118a/7
 i.- diyse 190a/13
 i.- düği 85b/derkenar alt
 i.- düğünde 17a/2, 39a/17
 i.- düğünüzi 118a/5
 i.- düğüm 86a/derkenar alt
 i.- düğünde 90a/9
 i.- düğünüz 44a/16
 i.- dük 129a/7, 177a/4
 i.- dükde 40b/2, 41a/18,
 83b/derkenar yan, 190b/19
 i.- düklerinde 30b/19, 40a/7
 i.- düm 79a/derkenar yan
 i.- medüği 86a/derkenar üst
 i.- medüğüñüzi 118a/5
 i.- medüm 88a/derkenar alt
 icāzet i.- mek gerekdür 136a/15
 i.- mek 84a/derkenar yan
 i.- mekden 182a/15
 i.- meye 81a/2

i.- meyince 82a/derkenar üst
i.- meyüp 54b/13
i.- mez idi 109a/5
i.- mez ise 91b/16
i.- mez 199a/14
i.- miş ola 87b/3
i.- r idi 44b/3, 111b/12, 195a/1
icāzet i.- r idi 136a/11
i.- r idük 130b/10
i.- r ise 76a/derkenar alt, 78a/2,
81a/2, 85b/11, 91b/16, 95a/1,
118a/7, 137a/11, 171b/18
i.- r iseş 118b/6, 180a/15
i.- r 57b/15, 77a/derkenar alt,
79a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 88b/derkenar alt, 90a/17,
90b/5, 91a/6, 97a/10,
097a/11, 105b/15, 108b/3,
108b/9, 121a/4, 128a/12,
146a/19, 146b/1, 148a/12,
156a/12, 157a/6, 157a/8, 165b/9,
176b/18, 177a/13, 189b/6,
189b/8, 199a/13
iḥsān i.- r 11a/18
i.- rem 44b/3, 77a/derkenar yan,
78b/derkenar yan, 101a/19,
103a/17, 105a/9, 118b/9,
119b/18, 121b/5, 131a/5
i.- rler idi 93b/7
i.- rler iseler 87a/derkenar yan
i.- rler 90b/16, 110a/14, 116a/19,
189b/15
i.- rse 77b/13, 89a/derkenar yan
şāhid i.- rsek 175a/14
i.- rseş 77a/derkenar üst,
81b/derkenar üst, 149a/8
i.- rsen 82a/derkenar yan
i.- rseşüz 110b/12, 114a/5,
114a/19
i.- rsişüz 62b/16
i.- se idi 144a/3
i.- se 78b/derkenar yan, 118a/6,
120b/15, 149a/10, 157a/6,
157a/7, 190a/18, 198a/6
i.- sek 193a/4
i.- seler 166a/16
i.- sem 128a/10

i.- ye 62b/1, 64a/17, 69b/17,
109a/13, 119a/8, 148a/2
ḥesāb i.- yeler 124b/3
i.- yen 5b/6
i.- yüp 21b/11, 77b/derkenar üst,
147a/12, 189b/5

istişlāḥ: Ar. bir şeyin iyiliğini isteme

i.-ı aḥvāl-i ma'ād 123b/18

i.-ı umūr-ı dīnde 2b/4

i.-ı zekāt 155b/5

isti'āb: Ar. kapasite, alım gücü,
sığıdırma

i.+ da 18a/5

isti'ānet: Ar. avn, yardım isteme

i.+ inden 166b/3

isti'ārāt: Ar. istiareler, benzetmeler
ḥilye-i i. 2a/13

istib'ād: Ar. uzak görme
i. 156a/5

istibşār: Ar. basiretli olma, hesaplı
hareket etme

i.+ umuzı 200a/14

isticāb: Ar. vacip görme

i. 156b/14

i.-ı vakt 85a/7

isti'cāb: Ar. hayrette kalma, şaşma
i. 191b/10

isti'cāl: Ar. acele etme, tez olmasını
isteme

i.-i tarīkile 84b/derkenar yan

i.+ i 184b/13

'adl-i sür'at ve i. itmek gerekdür
82a/derkenar üst

istid'ā: Ar. yalvararak isteme

i. ve iltimās iderler idi 2b/7

isti'dād: Ar. yaradılıştan gelen veya
sonradan edinilmiş yetenek

iḥtilāf-ı i. 125b/8

istiḥkāk-ı i. 165a/2

i.-ı arāziyesine 144a/2

i.-ı āyinesin 141a/13

i.-ı şāyim 100b/11

i.-ı vesīleti 165a/4

i.+ ı 134a/11

i.+ ların 138a/8

istidlāl: Ar. delil ile hüküm çıkarma,
akıl yürütme, delillerin ışığında
yargıda bulunma

- i. ider 166a/6
i. itmişler 155b/5
- istidrāk:** Ar. anlaşılmasını, kavranmasını isteme
i.+ na 102a/4
- istifā:** Ar. tamâmiyle alma, alınma; ödetilme
i.-yı ḥayrāt-ı muşāḥabetinden 123b/15
i.-yı lezzāt 123b/15
- istifāde:** Ar. fayda sağlama, faydalanma, yararlanma
i. olunup 2a/16
- istifāza:** Ar. feyizlenme, feyiz alma, feyiz bulma
i.-i envār-ı rūḥāniden 141a/14
- istiftāḥ:** Ar. başlama, başlanma
i.-ı şer-i ḥaḳḳikatde 102b/13
- istiġfār:** Ar. tövbe etme
i. 123a/8, 200b/19
seyyidü'l-i . 17b/15
i. ider 70b/6
i. iderler idi 17b/14
i. itdüklerince 28b/7
- istiġnā:** Ar. nazlanma, ağır davranma
i. 146b/11
i.+ sı 166a/9
izn-i i.+ sında 154a/16
- istiġrāk:** Ar. dalma, gömülme; kendinden geçme
i. 165a/6
i.-ı evkāt eyleyüp 3b/16
- istiḥālet:** Ar. deġişmeler, başkalaşmalar
i.+ i 172b/1
- istihāza:** Ar. kadından adet ya da lohusalık dışında sürekli kan gelmesi
i. 114b/3
- istiḥdām:** Ar. kullanma, hizmete kabul etme
i.+ ndan 193b/1
i. olasin 81a/derkenar alt terbiyet ve i. oluna 89a/derkenar yan
i. olunup 75b/derkenar üst, 84a/derkenar yan
i. ve ri'āyet itmek 89a/derkenar yan
- istiḥfāf:** Ar. hafifseme, küçük görme
darb-ı i. 158b/18
- istiḥkāk:** Ar. hakkı olma, hak kazanma; hak kazanılan şey
i. 105a/15, 165a/2
taleb-i ehl-i i. 93a/8
i.-ı isti'dād 165a/2
maḥall-i i.+ a 146a/9
i.+ dur 90a/derkenar yan
taleb-i ehl-i i.+ dur 97a/13
maḥall-i i.+ ı 93b/19
i.+ na 100a/1
i.+ ndan 79a/derkenar yan
- istiḥkāsız:** Ar.+T. haksız olma
i. 186a/15
- istiḥkām:** Ar. sağlamlık, kuvvet; kuvvetli siper
sebeb-i i.-ı binā-ı saltanat 75b/derkenar üst
i. bulmadın 58a/7
meḥāmid-i evşāf-ı i.+ ı 1b/4
i.+ na 76b/3
ikāmet-i erkān-ı i.+ na 150b/17
i.+ nda 84b/derkenar üst
- istiḥkār:** Ar. aşğılama
i. 158b/4, 166a/8
ġāzab ve i. itmeden 158b/5
- istiḥlāk:** Ar. tüketim
i.-ı zerrāt-ı merātib 165a/6
- istiḥrāc:** Ar. çıkarma, çıkarılma; netice çıkarma; anlam çıkarma, anlama; ileriye görme
i. 2a/19
- istiḥtār?:**
i.-ı emtār-ı mevāhib-i faẓl 165a/3
- istiḥzā:** Ar. biriyle ince ince alay etme, eğlenme
i. ider 158a/16
- istiḥzār:** Ar. hazırlama, hazırlanma, hazır etme, hazır edilme
i.+ ı 165a/17
- istiḥkām:** Ar. doğruluk, doğru hareket; bir şeyin bir tarafa doğrulması, uzanması
i. 57a/19, 57b/1, 107b/2, 176b/4
ḥaḳḳikat-i i. 107b/17
i.-i ḥaddine 108a/1

- i.-i muḳavvem 155b/6
i.-i rūḥ-ı nefsanī 173b/6
i.-i şufuf-ı mübārizlerinüñ 89a/9
i. buldı ise 107b/1
i.+ inde 107b/4
- istikbāl:** Ar. karşı çıkma, karşılama;
gelecek zaman
vücüb-i i. 176a/14
i. idüp 181a/2
i.+ ine 84b/derkenar yan
i.+ü'l-kıble 68b/16, 88b/8
i.+ü'l-kıbledür 67b/18
- istiklāl:** Ar. bağımsızlık
i.-i māl 193a/8
i.+ i 159a/9
- istikmāl:** Ar. tamamlama
izdiyād-ı kuvvet-i i. 169a/6
i.+ inden 171b/7
i. olup 150a/7
- istikrār:** Ar. karar bulma, yerleşme;
kararlaşıma, iyice belli olma
i. 77b/3
- istikşāf:** Ar. keşfetmeye çalışma;
araştırma
i.-ı esrārda 150b/1
cānib-i i.-ı ma'ārif 2a/10
- istilā:** Ar. bir yeri kuvvet kullanarak ele
geçirme; yayılma, kaplama
i. 149b/18, 150a/10, 167b/6
i.-i cehl 168a/10
i.-i eşrāf 165a/6
i.-i gāzābda 82b/derkenar üst
i.-i şifāt-ı zemīme 194b/1
i. bulmağın 49a/15
i. idüp 77b/derkenar üst
i. itmegin 59a/16
i.+ sı 54a/19, 106b/14, 188b/12
āteş-i i.+ sı 200a/14
i.+ sından 169b/8
i.+ sıyla 168a/11
- istimā':** Ar. dinleme, dinlenilme,
işitme, işitilme
i. 182a/17
tenezzüh-i i.-ı menāhiden 166b/7
i. eyleye 62b/1, 166b/6
i. idüp 153b/17
i. itdüğünde 53b/17
i. itdüm 77a/derkenar üst
- i. itmeyüp 77b/derkenar yan
i. oldı 129b/4
- isti'māl:** Ar. kullanma, yapma; üretme,
üretilme
i.-i ḥiyel 84b/derkenar üst
i.-i ni'metdür 166b/2
i.+ i 161b/4
- istimālet:** Ar. gönül alma, çekme,
meylettirme
i.-i bikerānlar 3a/14
i.-i telaṭṭuf-ı rıfḳ 122b/17
i.+ ler 90b/derkenar yan
i. ve dilnevāzlık eyle
83b/derkenar alt
- istimdād:** Ar. imdat isteme, yardıma
çağırma
i. 40b/3, 153a/1
i.+ ından 184b/14
- istimrār:** Ar. süreklilik
i.-ı 'ādetleri 154a/14
- istinbāṭ:** Ar. anlam çıkarma, hüküm
çıkarma
i.-ı ḥaḳḳāyık 133b/16
- istinkāf:** Ar. çekimsizlik
i. eyleye 188a/18, 191a/9
i. eyleyüp 190a/6
i. ider 190b/16
i. iderler 157b/17, 191b/18
i. itdiler 189a/2
- istinşāk:** Ar. buruna su çekme
i. 64a/18
- istintāc:** Ar. netice çıkarma, çıkarılma
i. olunmaz olup 2b/1
- istirāhat:** Ar. dinlenme, rahat etme
i.+ ına 3a/11
i. idüp 78b/derkenar alt
- istirvāḥ:** Ar. istirahat etme, rahatlama
i. 188a/4
- istişğār:** Ar. küçük görme, küçümseme
i.-ı 'atā 93a/7
- istisğārī:** Ar. küçük görülen
'atā-yı i.+ dür 96a/15
- istisḳā:** Ar. yağmur duasına çıkma;
vücudun çeşitli yerlerinde su
toplanması
i. 199a/18
nevbet-i i. 103a/7
i.-yı laḥmī 173a/11

- istisnā:** Ar. kural dışı
mūcib-i i.-yı 'umūm 156b/6
- istişār:** Ar. bir şeyi kendisine ayırma
i. 121b/12
- istişrāf:** Ar. ellerini güneş ışığına siper etme
i. eyleye 141b/9
- istizāde:** Ar. ziyāde olmasını isteme,
ziyāde olması istenilme
i. 168b/19
qar'-ı bāb-ı i.-i ni' met ider
164b/8
- isti'zām:** Ar. büyük görme, görülme;
büyütme
i. 191b/11
i.-ı nefis-i esbāblarınınu 191b/12
i.+ ın 96b/10
i.+ ından 96a/15
- istizhār:** Ar. dayanma, güvenme, arka verme
muqābele-i i.+ ı 157b/5
- 'iṣyān:** Ar. itaatsizlik, emre boyun eğmeme; ayaklanma
'i. 55a/17, 80b/2, 103a/10,
118b/8, 148a/11, 153a/2, 153a/4,
161b/16, 179a/5
ṭarīq-i 'i. 79a/derkenar üst
'i.-ı zulmetin 162a/12
'i.+ a 122b/15, 137b/3, 137b/4,
162b/14
'i.+ da 109a/8
'i.+ dan 151a/3
'i.+ dur 146b/12
delīl-i zillet-i 'i.+ dur 89b/2
'i. eyleye 86b/17
'i.+ ı 153a/18
'i.+ ından 153a/12, 154a/16
'i. ider 75b/derkenar yan
'i. idüp 75a/2
'i. itdürmeye 7a/2
'i. itmegin 38a/12
'i. itmemişdür 152b/6
'i.+ ların 84b/16
ḥaṭā ve 'i. ola 61b/3
'i. ve tuḡyān eyleyüp
81a/derkenar yan
- iṣ:** davranış, amel; meşgale, iş
i. 33b/14, 76a/derkenar alt,
78b/derkenar yan, 82a/derkenar
üst, 82b/derkenar üst,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
alt, 118b/14, 128b/10,
132a/5, 196a/12, 200b/18
i. buyur 196a/6
i. buyura 83a/derkenar üst
i. buyurılmaya 118b/12
i. buyurmam 76b/derkenar üst
i. buyurmaya 118b/14
i.+ den 60b/10, 80a/derkenar üst,
84a/derkenar üst, 158b/16
i.+ e 77a/derkenar alt, 113b/8,
113b/9
i. göremeyüp 56a/6
i. göremez 142a/15
i. görilmeyüp 54b/4
i.+ i 13a/3, 75b/derkenar alt,
81a/derkenar üst, 84a/5, 84a/6,
89a/derkenar alt, 119a/9,
130a/14, 164a/5,
170a/3, 182a/14
i. idebilmez olur 170b/8
i.+ in 63a/17, 142a/17, 170a/3,
190b/2, 200a/19
i.+ inde 90b/derkenar yan
i.+ inden 84a/derkenar üst
i. işlemek 62a/3
i. işlemeyeler 113b/6
i. işler 113b/12
i. işleye 82a/derkenar üst,
124a/19
i. işleyebilür 83a/derkenar üst
i. işleyenlere 130b/14
i. itdük 130b/18
i.+ ler 75b/derkenar üst,
89a/derkenar yan, 137b/14,
153b/18, 154b/16, 177b/19
i.+ lerde 82b/derkenar yan,
90a/derkenar yan, 90b/derkenar
alt
i.+ lardan 151b/1
i.+ lere 78b/derkenar yan,
106b/1, 151a/19
i.+ leri 82b/9, 90b/derkenar yan,
124b/4, 180a/12
i.+ lerinden 196a/17

- i.+ lerinüñ 62a/1
i.+ lerüñ 62a/1
i.+ üm 78a/derkenar yan,
81a/derkenar üst, 84a/derkenar
üst
i.+ ümi 76a/derkenar alt
i.+ ümüz düşmişdür 164a/4
i.+ üñ 90b/derkenar yan, 139a/4,
154b/12
i.+ üñe 78a/derkenar yan
- ‘iṣā:** Ar. yatsı
kable’l-i . 74a/10
- iṣārāt:** Ar. işaretler
i. 7a/16, 9a/6
zīver-i i. 2a/13
i.-ı şerifleri 29a/14, 39a/3
- iṣāret:** Ar. anlam yükletilen şey; belirti,
gösterge; el, yüz hareketleriyle
gösterme
i. 81b/18, 144a/10, 146a/13,
149a/11, 177a/10, 185b/7,
193b/17, 195b/10
i.-i ni‘am-ı
ecrel‘aleminellezineşeberu
182a/11
i. buyurdı 199a/2
i. buyurup 39a/2
i.+ dür 78b/7, 98a/19, 114a/6,
136b/11, 149a/19, 149b/1,
165a/13, 182a/8, 185a/11,
188b/18
i.+ i 13a/4, 40a/16, 137b/13,
142a/18, 198b/3
mütāla‘a-i i.+ i 93b/2
i. idi 42b/13
i. idüp 47a/4, 81b/derkenar üst
i.+ in 54a/5
i. itdi 87a/derkenar alt
i.+ iyle 2b/6
i.+ le 149a/12
i. olsa gerekdür 132a/4
i. olunsa gerekdür 140b/16
i. olunur 85a/8
- iṣāreten:** Ar. işaret ederek
i. 24b/1
- iṣbu:** bu, özellikle bu
- i. 5a/9, 5b/14, 8b/10, 8b/15,
22b/14, 28b/17, 28b/19, 33b/13,
38a/10,
042a/10, 102b/15
- iṣgāl:** Ar. bir yeri ele geçirme
i. 69a/5
ahkām-ı i. 125b/13
i.-i hāşākından 78b/15
i.-i tariḫlerin 102b/17
- iṣidici:** işiten
i. 78a/4, 102b/12
- iṣidil -:** işitilmek, duyulmak
i.- dükde 40a/1, 40b/5
i.- mez idi 12a/9
- iṣit(d) -:** işitmek
i.- e 6a/19, 84a/9, 88a/14,
89a/derkenar üst, 120a/1
i.- eler 136a/15, 200a/1
i.- en 58b/18
i.- enler 58b/11, 86b/derkenar
yan
i.- di 10b/1, 45a/10,
80b/derkenar üst, 82b/16,
174a/15, 183a/13
i.- dügi 82b/derkenar alt, 174b/6
i.- düginde 63a/17
i.- dügümüzde 33b/11
i.- dük 200a/2
i.- dükde 13a/12, 22a/2, 29b/9,
80a/derkenar alt, 88b/derkenar
alt, 90a/derkenar üst, 122a/8,
178b/10
i.- düm 8a/11, 36b/15, 63b/16,
81b/derkenar üst, 110b/12,
118a/18, 160b/1, 190a/4
i.- me.si 78a/5
i.- mediler 189a/4
i.- medüñ 105a/11
i.- mege 198b/18
i.- mekten 77b/7, 102a/1,
102b/9, 106b/11
i.- meklik 199a/4
i.- mem 45b/15
i.- meye idi 199b/11
i.- meyem 77b/derkenar yan
i.- mez idi 179b/14
i.- miş idüm 79b/derkenar yan

i.- mişem 83b/derkenar yan,
120a/17
i.- mişler idi 83a/derkenar üst
i.- mişlerdür 83a/derkenar üst
i.- se 3b/7, 85b/derkenar yan
i.- sün 154b/7
i.- üp 9a/9, 12a/10, 75b/derkenar
alt, 78a/derkenar yan, 120a/16,
129a/19, 189b/5, 190a/3
i.- ür idi 6a/8, 127b/11
i.- ür 167b/8, 187a/4
i.- ürler 84a/13
i.- ürse 63b/13
işitmeklik: işitme duyusu
i. 199a/4
işkence: Far. eziyet, azap
i. idüp 25b/1
işle -: işlemek
i. 84a/5
günāh i.- di 73b/2
i.- düği 62a/1
günāh i.- düm 73b/1
i.- düğ 86b/derkenar yan
i.- me 84a/6
iş i.- mek 62a/3
şan`at i.- mekiçün 36b/11
iş i.- meyeler 113b/6
i.- meyesin 88b/derkenar alt
`amel i.- mez 83a/derkenar üst
iş i.- r 113b/13
i.- rdi 117a/18
`amel i.- rse 70b/16
i.- rseñüz 72a/2
günāh i.- se 73a/19
`amel i.- ye 95a/9
iş i.- ye 82a/derkenar üst,
124a/19
iş i.- yebilür 83a/derkenar üst
i.- yen 95a/11
iş i.- yenlere 130b/14
i.- yem 136b/2
işlen -: işlenmek
i.- düği 79a/13
işleyici: işleyen
i.+ dürler 92b/17
i.+ lerden 111b/7, 111b/8
işlü: işi, ameli olan
i. 168a/13

işrāk: Ar. aydınlatma; doğma
i.-ı envār-ı şıfātı 77b/11
i.-ı sübühāt-ı tenzih 88b/12
işret: Ar. içki
i. 83a/derkenar alt, 113a/16
i.-i semüm-ı hümüm 60b/5
i. itse gerekdür 154b/14
işrīn: Ar. yirmi
i. 51b/18, 52a/15, 54b/4, 54b/9,
140a/4
işte: bir şey gösterilirken veya bir şeye
işaret edilirken söylenen bir söz
i. 85a/derkenar yan, 164a/11
işti`āl: Ar. alevlenme, parlama
i. 188b/8
kibr-i mūcib-i i. 188b/9
iştibāh: Ar. şüphe, kuşku
i.-ı ekmel-i māsivā`llah olup
11a/9
iştigāl: Ar. uğraşma, ilgilenme, meşgul
olmak
sevāb-ı i. 197b/16
i.-i mühim 155b/3
i.-i nāyire-i muḥabbet 166a/19
gāzab-ı i.-i nīrānın 148b/2
i.+ i 192b/4
def`-i i.+ i 105b/15
hükümet-i i.+ i 131a/12
muşāḥabet-i i.+ i 124a/2
i. itmek 77a/derkenar yan
i.+ leri 193b/3
iştihār: Ar. meşhur olma
terākķī ve i. bulup 50a/7
iştirāk: Ar. katılım
i. 167b/2
iştiyāk: Ar. şevklenme, şevk duyma
i.+ ı 83a/12
işük: kapı; yan
i.+ üñe 59b/2
işve: Ar. güzelin naz ve edası
i.-i gāvāyil-i sükkeri 82a/12
it (d)-: etmek, yapmak
i. 115b/14, 200a/17
kat` i. 201a/2
muḥkem i. 63b/18
mübālağa i. 64a/3
pāk i. 64a/3
müncerr i.- e 5a/2

kifāyet i.- ecek 88b/derkenar yan
beyān i.- erdi 45b/10
nidā i.- erler idi 86b/derkenar alt
i.- erler 194b/6
āzād i.- di idüm 75b/derkenar alt
emr i.- di ise 84a/16
günāh i.- di ise 122b/11
i.- di 34a/10, 34a/11,
77b/derkenar alt, 78a/2,
80a/derkenar yan, 105a/16
‘add i.- di 192a/15
‘ādet i.- di 76a/derkenar alt
‘afv i.- di 78a/derkenar yan
‘ahd i.- di 87a/derkenar üst
‘aḳd i.- di 108b/14
‘azm i.- di 113b/9
āgāh i.- di 78b/6
aḥz i.- di 53a/19
āsān i.- di 108a/1
āzād i.- di 40a/8
azād i.- di 87a/derkenar üst
bedamūzluḳ i.- di 201a/10
bend i.- di 172a/4
bir i.- di 104a/7
ceng i.- di 48b/derkenar yan
cevāb i.- di 75b/derkenar yan
cezb i.- di 169a/13
cülūs i.- di 48a/14, 48b/15,
50a/13, 50b/1, 80a/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 127a/6,
130b/13, 131b/14
du‘ā i.- di 47b/5
düšnām i.- di 110a/7
edā i.- di 121b/4, 128b/7
emīr i.- di 127b/16
emr i.- di 31b/19, 66a/10
in‘ām ve iḥsān i.- di
85a/derkenar yan
esīr i.- di 78a/derkenar yan
farḳ i.- di 33a/9
fāş i.- di 87b/derkenar yan
feryād i.- di 87b/derkenar üst,
133b/13
feth i.- di 38a/9, 38a/18, 50a/15,
50a/16, 50a/17, 50a/18, 50b/3,
50b/5, 50b/10, 50b/11, 51a/1
ḡanī i.- di 199a/5
ḡaḏab i.- di 197a/8

ḡākim i.- di 38b/15, 38b/17
ḡāḳīrlık i.- di 195a/3
ḡalīfe i.- di 155a/3
ḡ. yazarlar idi 89b/derkenar üst
helāk i.- di 48b/derkenar üst,
55b/8, 152b/11
ḡībe i.- di 78b/derkenar yan
ibtidā i.- di 38b/5
ihānet i.- di 115a/8
iḡsān i.- di 199a/4
iḡsānlar i.- di 90b/derkenar yan
ikāmet i.- di 48a/derkenar üst
ikṡtīzā i.- di 97b/3, 125b/12,
169b/16
imlā i.- di 89a/16
iṡāret i.- di 87a/derkenar alt
‘izzet ve ri‘āyet i.- di
89b/derkenar üst
ḳarīn i.- di 85a/4, 112b/1
ḳasem i.- di 80b/derkenar yan
ḳatlı i.- di 47b/9, 48b/2, 56b/15,
90a/derkenar alt
ḳatlı-i esīr i.- di 38a/12
ḳavī i.- di 104a/8, 199a/5
ḳavlı i.- di 76b/derkenar üst
laḳab i.- di 85a/derkenar yan
maḡfīret i.- di 78b/derkenar alt
maḡallī i.- di 107b/19
maḡrūm i.- di 182b/16
men‘ i.- di 81b/derkenar yan
mu‘azzez ve mūkerrem i.- di
80b/derkenar üst
muḡāşara i.- di 58a/8
muḡtesīb i.- di 155a/3
muḳarrer i.- di 82b/derkenar üst
muşāḡīb-i rıḡvān i.- di 59a/8
mūbtelā i.- di 190b/1
mūjde i.- di 78a/derkenar üst
mūnācāt i.- di 45a/11,
76a/derkenar yan, 80a/derkenar
üst, 136b/2
mūşāhede i.- di 165b/5, 177a/19
mūşerref i.- di 107b/14
mūtevatṡın i.- di 46b/8
naşb i.- di 49b/4
naşīḡat i.- di 78a/derkenar üst
nehy i.- di 35a/1

neseb i.- di 48a/7
niyet i.- di 77b/derkenar alt
nüzül i.- di 29b/17, 177b/18
pesendide i.- di 94a/5
redd i.- di 115a/7, 128b/16
ref' i.- di 142b/4
rihlet i.- di 86a/1
ricā i.- di 75b/derkenar üst
rivāyet i.- di 61a/19, 65a/12
rūşen i.- di 190b/13
rūzī i.- di 201a/10
saltanat i.- di 48b/4
şarf i.- di 89b/14, 121b/1, 174b/7
secde i.- di 80a/derkenar üst
seyr i.- di 104a/6
sifāriş i.- di 115a/16
sirāyet i.- di 46b/7
sitem i.- di 87b/derkenar üst
sū'āl i.- di 45b/6, 45b/12,
45b/18, 47b/3, 76a/derkenar yan,
76b/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
78b/derkenar alt,
079b/9, 79b/derkenar yan,
80a/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 81b/derkenar yan, 83a/2,
83a/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 85b/derkenar üst,
88a/derkenar alt,
89a/derkenar yan, 90a/derkenar
üst, 90a/derkenar yan, 92b/8,
93b/14, 93b/15, 105a/17,
110b/15, 111a/6, 130b/14,
154b/13, 186b/11, 194b/3,
196a/2, 196a/7, 196a/16
şudūr i.- di 7b/9
sürgün i.- di 35a/11
şehādet i.- di 81b/derkenar yan
şehīd i.- di 25a/2
şikāyet i.- di 89b/13,
90b/derkenar alt
şikest i.- di 177a/10
şürū' i.- di 71a/11, 71a/15
şütüm i.- di 105a/14, 110a/4
ta'accüb i.- di 77b/derkenar yan,
77b/derkenar alt, 88b/derkenar
yan, 99a/15, 154b/11
ta'rīf i.- di 89b/derkenar alt
ta'yin i.- di 82b/derkenar alt
taḥammül i.- di 113a/16
taḳrīr i.- di 86b/derkenar yan
ṭaleb i.- di 83b/derkenar alt,
48b/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 89b/derkenar üst, 105a/10,
115a/18, 188a/8
taẓallüm i.- di 87a/derkenar alt
tebdīl i.- di 78a/derkenar üst
tefhīm i.- di 31a/2
tefriḳa i.- di 130b/7
tefvīz i.- di 119b/18
tenāvül i.- di 77b/derkenar yan
tenbīh i.- di 83b/derkenar üst
terk i.- di 85a/18
teslīm i.- di 27b/18,
48b/derkenar yan, 56a/13,
57b/15, 59b/3
teşbīh i.- di 194a/13
tevāzu' i.- di 79b/derkenar üst
tevbe i.- di 86b/derkenar üst,
189b/5
üstüvār i.- di 46b/16
vācib i.- di 97b/4, 112b/2
vaḥy i.- di 90a/3, 91a/1, 97b/17,
103a/9, 111b/5, 111b/14,
119a/14, 126b/9, 127a/3, 135b/1,
136a/1, 136b/3, 195a/13
vaşīyyet i.- di 128b/15
vaẓ' i.- di 199a/13
vefāt i.- di 7b/11, 8b/15, 19a/14,
19a/15, 19b/17, 21a/3, 21a/17,
21b/8, 22a/13, 22a/18, 22b/5,
22b/13, 25a/16, 28a/12, 31a/3,
31a/14, 32a/3, 32a/6, 34b/14,
36a/9, 36a/13, 38b/14, 38b/16,
44a/3, 47a/3, 47a/7, 48b/5,
50b/12, 82a/derkenar yan,
115a/19, 119b/15, 128b/5,
130b/17, 184a/8
zabt i.- di 48a/5, 142b/3
zuhūr i.- di 8a/4, 126a/19
va'de i.- dik 81a/derkenar üst
edā i.- dikim 121b/3
'ināyet i.- diler 56a/15
'itāb i.- diler 148a/6
aḥz i.- diler 58a/14

bī'at i.- diler 38a/8, 40b/7
cülüs i.- diler 50b/17
da'vā i.- diler 133b/11
def' i.- diler 57a/19,
76b/derkenar üst
defn i.- diler 31a/11, 37b/3,
40b/9, 115b/1
du'ā i.- diler 103a/7
fehm i.- diler 76b/18
ferāğat i.- diler 21a/17, 54b/9
ferāmüş i.- diler 107a/7
ğāret i.- diler 83a/derkenar üst
ğāzab-nāk i.- diler 89a/derkenar
alt
gümān i.- diler 105b/13
ḥatm i.- diler 78a/19
helāk i.- diler 48a/derkenar yan
ḥükm i.- diler 48a/4
i'tirāz i.- diler 191a/12
ihkāk-ı ḥaḳḳ i.- diler
87b/derkenar üst
ihyā i.- diler 54a/10
ikāmet i.- diler 43a/1
iktisār i.- diler 94a/2
irtihāl i.- diler 60b/7
istinkāf i.- diler 189a/2
ittifāḳ i.- diler 128b/12
izā'at i.- diler 47b/derkenar alt
ḳabz i.- diler 142b/8
ḳatl i.- diler 57a/13, 58b/6
me'mūr i.- diler 58a/16
menküb i.- diler 51a/3
muḥāşara i.- diler 57b/7,
81a/derkenar yan
münāfıḳlıḳ i.- diler 81a/derkenar
alt
müşerref i.- diler 6a/19
naḳl i.- diler 49a/14, 99a/15
naşb i.- diler 128b/8, 128b/17
nazar i.- diler 87b/derkenar üst
nigehbān i.- diler 109b/8
nikāḥ i.- diler 19b/15, 21a/15,
21b/14
nişār i.- diler 93b/6
nüş i.- diler 51a/15
pāk i.- diler 168a/18
remz i.- diler 29a/11

sa'y i.- diler 83a/derkenar yan,
91b/1, 110a/3
şarf i.- diler 107a/10
secde i.- diler 14b/4
şoḥbet i.- diler 80a/derkenar yan
sū'āl i.- diler 47a/10, 84b/12,
86b/derkenar üst, 87a/derkenar
üst, 89b/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 93b/8, 99a/11,
103b/16, 109a/2, 109b/17,
119b/9, 122b/15, 127a/7,
153a/17, 164b/7, 175b/8,
176b/11, 184a/13, 184b/11
şefā'at i.- diler 85a/derkenar alt
şehīd i.- diler 25b/5
şurū' i.- diler 30b/15
ta'rīf i.- diler 89b/derkenar üst
ta'yīn i.- diler 128b/14
ṭaleb i.- diler 87b/derkenar alt,
90a/derkenar üst
taşavvur i.- diler 189a/3
ṭayy-ı merāḥil i.- diler 52b/13
te'ayyüb i.- diler 118b/9, 126a/7
tefahḥuş i.- diler 87b/derkenar
üst
tekālüb i.- diler 107a/8
teklīf i.- diler 46b/17
teslīm i.- diler 36a/1, 44a/15
tesmiye i.- diler 29b/7
tevbe i.- diler 87a/derkenar alt
vefāt i.- diler 7a/3, 7a/4, 23a/19,
46a/11, 153b/16
vezīr-i a'zam i.- diler 56b/14
vire i.- diler 54a/6
zıkr i.- diler 87b/derkenar alt
ādemler i.- dilür 126b/13
itmek gerek i.- dilür 84a/16
meşārif-i aḥvāl i.- dilür 110a/10
müreffehü'l-ḥāl i.- dilür 51a/17
siretlerinde i.- dilür 103b/14
gider i.- diñüz 188b/17
nāsezā ve fuḥş söyler i.- diñüz
188b/17
i.- dügi 11b/15, 15b/2, 25a/11,
35b/19, 124b/1, 183b/9
ārzū i.- dügi 171b/10

cevelān ve tereddüd i.- dügi
99b/3
dahl i.- dügi 68a/18
du‘ā i.- dügi 74b/13
edā i.- dügi 99a/2
farz-ı kifāye i.- dügi 150b/13
ih̄sān i.- dügi 4b/7
mu‘tī i.- dügi 95b/16
muḥāşara i.- dügi 57a/14
naql i.- dügi 41a/13
rıḥlet i.- dügi 83b/derkenar üst
rivāyet i.- dügi 21a/8
şudūr i.- dügi 28b/6
taḥşıl i.- dügi 114a/14
telbīye i.- dügi 6a/6
vaşıyyet i.- dügi 38a/6
vehm i.- dügi 71a/16
zuhūr i.- dügi 146b/6
āzād i.- dügiçün 20a/3
farq i.- dügiçün 33a/3
ibā‘ i.- dügiçün 46b/17
itā‘at i.- dügiçün 115b/4
‘afv i.- dügin 136a/2
bezl i.- dügin 130b/9
maḥrūm i.- dügin 175b/17
müşāhede i.- dügin 157b/12
‘arz i.- düginde 77b/derkenar
yan
‘avdet i.- düginde 56a/6
aḥz i.- düginde 96a/12
cefā i.- düginde 19b/13
emr i.- düginde 31b/5
istimā‘ i.- düginde 53b/18
muḥārebe i.- düginde 49b/9
murād i.- düginde 35a/8, 40b/2
münācāt i.- düginde 16b/17
müşāhede i.- düginde 56a/13
redd i.- düginde 115a/8
şoḥbet ve maşlahat i.- düginde
86b/derkenar yan
sū‘āl i.- düginde 37a/9, 38a/3,
42b/5
ṭaleb i.- düginde 37b/1, 40b/3
vefāt i.- düginde 121b/19
zıkr i.- düginde 62a/3
‘avdet i.- düginden 54b/12
‘ibādet-i sübhānī i.- düginden
54b/7
ikrāh i.- düginden 171b/10
muḥāşara ve şehīd i.- düginden
55a/15
taḥmīr i.- düginden 59b/11
tercīh i.- düginden 54b/8
vefāt i.- düginden 84b/1
i.- dügine 73b/2, 75b/12
ā‘lem ve efdal i.- dügine 30a/9
ıktizā i.- dügine 141b/8, 144a/4,
169a/6
kısmet i.- dügine 74a/2
muḥtāc i.- dügine 132a/13
sū‘āl i.- dügine 154b/12
va‘de i.- dügine 136b/19
ḥükm i.- dügini 33a/7
men‘ i.- dügiñüz 76b/derkenar
alt
i.- dügüm 11b/14
ricā i.- dügüm 123a/17
şaḳlu i.- dügüm 86b/derkenar üst
tüfeyl ve erzānī i.- dügümüz
143a/19
ceng i.- dügümüzde 33b/12
kısmet i.- dügümüze 143b/12
i.- dügün 88b/derkenar yan
gusl i.- dügün 64a/6
sū‘āl i.- dügün 76a/3
i.- dük 11b/16, 80a/derkenar üst
aḥz i.- dük 109b/17
bülend i.- dük 136a/2
imtiḥān i.- dük 84a/3
iş i.- dük 130b/18
karaḳuluk i.- dük 83a/7
ma‘lūm i.- dük 76b/14, 145a/13,
166b/13
maḥşūş i.- dük 146a/2
perverde i.- dük 181a/7
te‘cīl i.- dük 103b/3
zāyi‘ i.- dük 120a/4
medār i.- dükçe 3b/12
uzaklık i.- dükçe 144a/8
zārī i.- dükçe 36b/2
zıkr i.- dükçe 5b/4
‘ibādet i.- dükde 75b/19
celse i.- dükde 87a/10
cülūs i.- dükde 127b/5
du‘ā i.- dükde 22a/3

galebe i.- dükde 174a/2
hicret i.- dükde 36a/5
işābet i.- dükde 24b/17
kaşd i.- dükde 10a/13
mesh i.- dükde 64b/2
münācāt i.- dükde 16b/5
müşāhede i.- dükde
76b/derkenar üst
nüzü'l i.- dükde 20a/19
sū'āl i.- dükde 36a/18,
81b/derkenar üst , 87a/derkenar
üst, 88a/derkenar yan
taşadduḡ i.- dükde 95a/14
tecāvüz i.- dükde 49b/4
tırāş i.- dükde 19a/18
vefāt i.- dükde 19b/14, 32a/8,
49b/12
cülūs i.- dükden 50a/15
edā i.- dükden 118b/13
in'ām ve i'zāz i.- dükden
79a/derkenar yan
ferāḡat i.- dükden 182a/15
ki i.- dükden 83b/derkenar üst
mekṣ i.- dükden 60b/2
ta'yin i.- dükden 85b/derkenar
alt
taḡkīk i.- dükden 31b/15
tamām i.- dükden 65b/14
beşāret i.- dükleri 24b/1, 24b/5
buḡl i.- dükleri 92a/16, 92a/17
cem'iyet i.- dükleri 6a/11
hicret i.- dükleri 18a/11
kesb i.- dükleri 102b/7
süküt i.- dükleri 153a/19
taşarruf i.- dükleri 23a/1
vefā i.- dükleri 176b/8
cānbāzlık i.- dükleriçün 54a/7
istiḡfār i.- düklerince 28b/7
'arż i.- düklerinde 58b/3
'avdet i.- düklerinde 49b/18
beddu'ā i.- düklerinde 19b/13
cürm i.- düklerinde 28b/13
ḡaḡab i.- düklerinde 197a/4
ḡavf i.- düklerinde 40b/11
ḡükm i.- düklerinde 33a/6
i'lām i.- düklerinde 35b/19
intikāl i.- düklerinde 49a/9
men' i.- düklerinde 39b/18

muḡāşara i.- düklerinde 35b/17
nidā i.- düklerinde 31a/7
revāne i.- düklerinde 56a/10
ḡaleb i.- düklerinde 20a/18
tefvīz i.- düklerinde 38a/7
i.- düklerinden 94a/2
ḡāret i.- düklerinden 54b/14
ehl-i cennet i.- düklerine 24b/4
tebliḡ-i evāmīr-i ilahiye i.-
düklerine 28b/2
miḡdār i.- düklerinüḡ
84a/derkenar yan
ferāḡat i.- dükten 78b/derkenar
alt
i.- düm 78b/derkenar üst,
95a/11, 154b/6, 164a/12
'afv i.- düm 25b/10,
78a/derkenar yan
'amel i.- düm 73b/1
'arż i.- düm 88b/derkenar üst
āzād i.- düm 78b/derkenar üst,
105a/13, 118b/1, 118b/6
cem' i.- düm 86b/7
cüst ü cū i.- düm 86a/derkenar
yan
du'ā i.- düm 79b/derkenar yan
edeb ve ta'līm i.- düm 116a/4
fıkr i.- düm 79a/derkenar yan
ḡacc i.- düm 89b/derkenar alt
ḡaḡā i.- düm 89a/derkenar üst
ḡavf i.- düm 90b/10
ḡayā i.- düm 90b/derkenar üst
ḡidmet i.- düm 11b/14
ictināb i.- düm 109b/18
istimā' i.- düm 77a/derkenar üst
ḡabūl i.- düm 80b/derkenar alt
kāhillik i.- düm 105a/12
ḡatlı i.- düm 87a/derkenar üst
kesb i.- düm 117b/11
lāzım i.- düm 78b/derkenar üst
ma'zūl i.- düm 129b/6
men' i.- düm 81b/derkenar üst
nazar i.- düm 90b/5, 118a/18
ricā i.- düm 117b/8, 128a/13
rūşen i.- düm 190b/14
sa'y i.- düm 155a/6

sū'āl i.- düm 85b/14, 102b/1,
117b/8, 117b/9, 153a/10,
195b/16
şükr i.- düm 80a/derkenar yan
taḥkīk i.- düm 108b/15
taleb i.- düm 94b/9, 138b/5
taşadduk i.- düm 89b/13
tevbe i.- düm 135b/14
vezīr i.- düm 80b/derkenar alt
maḥrūm i.- dūñ ise 138b/7
i.- dūñ 60b/7, 118b/4, 154b/6
‘amel i.- dūñ 72a/11
fāyide i.- dūñ 72a/11
‘izzet i.- dūñ 79b/derkenar yan
ḥalīfe i.- dūñ 33a/19
ḥayr i.- dūñ 90a/derkenar alt
ifşā i.- dūñ 90a/derkenar alt
ma‘lūm i.- dūñ 131a/7
maḥrūm i.- dūñ 89a/derkenar
üst, 94b/12
muḥāfazat i.- dūñ 87b/1
sa‘y i.- dūñ 201a/6
ṭama‘ i.- dūñ 201a/1
vefāt i.- dūñ 78b/derkenar alt
żāyi‘ i.- dūñ 87b/3
ziyād i.- dūñ 72a/11
ziyān i.- dūñ 89a/derkenar üst
ḳam‘ i.- üp 48b/derkenar yan
ḳatlı i.- üp 48a/derkenar yan
taleb i.- üp 75b/derkenar yan
ferāğat i.- düre 122a/16
cülūs i.- düril-üp 54b/18
ekl i.- dürme.sinde 180b/9
ḥidmet i.- dürmek 190b/12
‘iṣyān i.- dür-meye 7a/2
‘ādet i.- dürmeyeler 116b/2
taḳarrüb i.- dürmeyeler 116b/1
zulm i.- dürmeyesün
76b/derkenar yan
ḥıyānet i.- dürmeyüp 141b/11
żabt i.- dür-meyüp 55a/10
meyl i.- dürseler 116a/8
terk i.- dürsünler 139a/9
‘arz i.- dürüp 181a/11
dīvār i.- dür-üp 35a/14
ekl i.- dürüp 118a/4
nūş i.- dür-üp 54b/16
terk i.- dürüp 101a/2

sebt i.- dürür 187b/1
yād i.- dürürler 121b/18
i.- e 196b/7
cevr ve sitem i.- e 118a/10
cezb i.- e 197b/4
cilvegerlik i.- e 89a/2, 167b/9
emr i.- e 87b/19
eyü i.- e 117a/6
ğalebe i.- e 173b/19
ḥaḳīrlık i.- e 195a/7
ḥiṭāb i.- e 84b/8
iḥsās i.- e 191b/12
maḥfūz i.- e 112b/8
muḳābele i.- e 159a/8
muḳarrer i.- e 197b/9
pāk i.- e 94a/13
ta‘zīm i.- e 72a/4
taḥkīk i.- e 69a/4
ṭama‘ i.- e 90a/15
taşavvur i.- e 120b/10
te‘emmül i.- e 184b/10, 197b/5
terğīb i.- e 197b/16
teslīm i.- e 99a/6
vāḳi‘ i.- e 108b/15
ziyāret-i ḳalb i.- egör 200b/10
zuhūr i.- e 83b/derkenar alt,
94b/18, 117b/14
‘acāyib-i ‘ālem-i eşkāl ve elvān
i.- ebile 170b/2
āşikār i.- ebile 86a/derkenar üst
idrāk-i revāyiḥ i.- ebile 170a/17
nazar i.- ebile 193a/14
ṭayerān i.- ebile 198b/1
muvāzebet ve müdāvemmet i.-
ebileler 139a/4
‘amel-i şāliḥ i.- ebileyim 176a/3
‘avdet i.- ebilmese 171a/1
idrāk i.- ebilmez idi 170a/19
muḳāvemmet i.- ebilmez idi
197a/14
mażarrat i.- ebilmez ola idi
171b/1
iş i.- ebilmez olur 170b/8
def‘ i.- ebilmez 192b/17
ğayrı i.- ebilmez 171a/14
nişān-ı ḥüsn-i edeb i.- ebilmez
189a/17

tecāvüz i.- e bilmez 180b/13
terk i.- e bilmez 181b/9, 181b/10
i.- e bilmezler 142a/17
ri'āyet i.- e bilmezler 140b/14
inkār i.- e bilüp 151a/3
i.- e bilür 166a/13
ğidā i.- e bilür 168b/16
qarār i.- e bilür 171b/10
şabr i.- e bilür 181b/9, 183b/10
tenāvül i.- e bilür 171b/10
terk i.- e bilür 181b/10
dirîğ i.- e bilürem 123a/17
ihānet i.- e bilürsüz 115a/9
şabr i.- e bilürüm 76a/derkenar
yan
zuhūr i.- e cegin 39a/2
muḥālefet i.- e cek olurlar ise
140a/7
i.- e cek olursan 133a/10
def' i.- e cek 193a/13
ḥikāyet i.- e cek 151b/11
ihāta i.- e cek 180b/8
qarār i.- e cek 193a/13
sū'āl i.- e cek 90a/derkenar yan
şikest i.- e cek 158b/12
zuhūr i.- e cek 16b/11, 43b/12
tağyīr i.- e cekdür 8b/13
vefāt i.- e cekleri 31b/2
müşāhede i.- eler idi 99b/10
i.- eler 91b/12, 92b/19, 114a/11,
119a/10, 137a/10, 138b/10,
139b/16, 175b/17
i.- e geldükleri 133b/2
'add i.- eler 167a/14
'arz i.- eler 199b/19
'azāb i.- eler 80a/4, 151b/2
'itāb i.- eler 188b/15
cidd ü cehd i.- eler 149a/13
cimā' i.- eler 174a/2
emīn i.- eler 81a/17, 136b/16
faḥr i.- eler 192b/1
fedā i.- eler 93a/19
ğanīmet 'add i.- eler 132b/14,
137b/15
ḥaberdar ve agāh i.- eler
47b/derkenar yan
ḥāşır i.- eler 138b/4

ḥāşır i.- eler 94b/8, 178a/16,
178a/18
ictināb i.- eler 86b/3, 109b/3
iḥtiyār i.- eler 112a/8, 123b/19
qal' i.- eler 106a/10
qaşd i.- eler 122a/6
men' i.- eler 116b/10, 116b/17,
136a/16, 154a/17
meşğül i.- eler 116b/16
mevāzine i.- eler 132b/15
muḥabbet i.- eler 63b/19
muḥayyer i.- eler 105a/17
muḥkem i.- eler 105b/1
müşāhede i.- eler 137b/6,
137b/7, 150a/19
nāle i.- eler 175b/14
naşb i.- eler 162a/8
nazār i.- eler 136b/7
pāymāl i.- eler 92a/3
pesend i.- eler 137a/10
rencide i.- eler 174a/3
reşk i.- eler 119a/4
sa'y i.- eler 116b/7, 132b/16
şehādet i.- eler 157b/9
ta'yīn i.- eler 128b/18
taḥṭiye i.- eler 158a/1
te'ḥīr i.- eler 86a/16
tenbīh i.- eler 117a/4
terk i.- eler 157b/15
ri'āyet i.- elüm 164b/7
setr i.- elüm 148a/4
sū'āl i.- elüm 155b/7
ḥışm i.- em 88b/derkenar alt
i.- emem 155a/9
i.- emeyüp 91b/2
muḥāfaza i.- emeyüp 47a/1
taḥammül i.- emeyüp 133b/13
i.- emez ise 154a/1
i.- emez 3b/7
cebr i.- emez 192a/1
ğidā i.- emez 168b/16
muḥāvemem i.- emez 149a/14
mülāzemet i.- emez 106b/2
pāk i.- emez 109a/15
sitem i.- emez 87b/derkenar üst
ta'yīn i.- emez 80b/derkenar üst
taḥşīl i.- emez 132b/4

i.- emezler 170a/3, 170a/4
‘arz i.- emezler 77a/6
hilm i.- emezler 193a/19
şabr i.- emezsem 76a/derkenar
yan
i.- en 39b/14
‘ibādet i.- en 6b/8
icād i.- en 34a/13
cem‘ i.- en 34a/13
cināyet i.- en 183a/7
fah̄r i.- en 192a/16
h̄arb i.- en 140a/8
h̄ırsızlık ve zinā i.- en 194b/8
icād i.- en 34a/9
men‘ i.- en 72b/1
mülāzemet ve muḳārenet i.- en
25b/11
mütāba‘at i.- en 175a/18
naşb i.- en 34a/15
şāyim i.- en 71a/8
tena‘um i.- en 164b/4
vefāt i.- en 21b/12, 25a/12
yād i.- en 90a/7, 197b/1
zabt i.- en 34a/15
menkūb ve maḡlūb i.- ende
81b/derkenar yan
sū‘āl i.- enden 76a/3
h̄ızmet i.- ene 11b/13
müjde i.- ene 19a/17
vefāt i.- eni 28a/11
ziyāret i.- enlerdür 119a/6
ṭaleb i.- enlere 85a/8
vefāt i.- enlere 6b/19
vīrān i.- enlere 80a/5
hücūm i.- enleri def‘ 40a/12
‘amel i.- enleri 153b/19
‘amel i.- enlerün 137b/10,
137b/11
‘ibādet i.- enlerün 137a/7
defn i.- enlerün 40b/10
ḳazf i.- enlerün 15b/5
seyr i.- enlerün 82a/4
i.- er idi 28b/13, 118b/2, 118b/3
‘azīmet i.- er idi 83b/derkenar alt
‘uḳūbet i.- er idi 82a/derkenar alt
agāh i.- er idi 82b/derkenar yan
beyān i.- er idi 45a/12
datlu i.- er idi 14b/9

du‘ā i.- er idi 12a/6,
76a/derkenar alt, 96a/14
edā i.- er idi 89a/derkenar alt,
128b/19
feryād i.- er idi 25b/1
ḡāzab i.- er idi 197a/13
h̄amle i.- er idi 84b/derkenar alt
h̄āşıl i.- er idi 128b/9
h̄aşem-i ‘alem i.- er idi
84b/derkenar yan
h̄ükümet i.- er idi 129a/1
iftāh̄ i.- er idi 127b/1, 129b/16
iftihār i.- er idi 22a/6
ih̄tirāz i.- er idi 129b/12
ih̄tiyār i.- er idi 45a/7
ilkā ve vah̄y ve ilhām i.- er idi
10b/14
imāmet i.- er idi 191a/19
kesb i.- er idi 129a/3
men‘ i.- er idi 154b/9
mezemmet i.- er idi 119b/13
mizāh̄ i.- er idi 90a/1
mühr i.- er idi 129b/15
münācāt i.- er idi 46a/4
nevḥa i.- er idi 200a/9
nevḥa ve zārılık i.- er idi
107b/11
nüzūl i.- er idi 10a/16, 10b/16
ri‘āyet i.- er idi 174a/17
rivāyet i.- er idi 73b/7
sa‘y i.- er idi 85b/derkenar yan
şabr i.- er idi 183a/15
ser‘asker i.- er idi 32a/9
şart i.- er idi 34a/19
taḥrīş i.- er idi 183a/18
taşadduḳ i.- er idi 137a/1
te‘dīb i.- er idi 34b/7
terbiyet ve naşīhat i.- er idi
88b/derkenar alt
te‘şīr i.- er idi 14b/18
tecessūs-i aḥvāl i.- er idi
85b/derkenar yan
tefah̄huş i.- er idi 120a/12
ticāret i.- er idi 34b/14
vaşıyyet i.- er idi 81b/derkenar
alt
zuhūr i.- er idi 5b/13

secde i.- er idiler 19a/1
i.- er idüm 155a/8
‘azīm-i siyāset i.- er idüm
78a/derkenar yan
hırsızlık i.- er idüm 46b/14
kıyās i.- er idüm 90a/2
kuvvet i.- er idüm 117b/12
murād i.- er idüj 176a/4
‘ibādet i.- er iken 117a/18
kısmet i.- er iken 183a/12
mütehayyir ve mu‘accib i.- er
iken 86b/derkenar yan
nazar i.- er iken 43b/11
siyāset i.- er iken 81b/derkenar
üst
tekebbür i.- er iken 191b/19
tenāvül i.- er iken 80b/derkenar
yan
vuzū i.- er iken 174a/5
zamm i.- er iken 43a/16
i.- er ise 34a/19, 123a/8
bezl i.- er ise 121b/8
fehmi.- er ise 158b/5
maḥzūz ve mesrūr i.- er ise
163a/12
mehcūr i.- er ise 135b/16
yād i.- er ise 91a/2
i.- er isem 197a/16
du‘ā i.- er iseñ 123a/11
müdda‘ī i.- er iseñ 87b/derkenar
yan
murād i.- er iseñ 76b/derkenar
alt
i‘timād i.- er olmuş idi
82b/derkenar yan
i.- er 76a/derkenar alt, 77b/14,
78a/3, 99b/14, 121b/10, 131b/4,
144a/12, 160a/6, 182b/3
‘adl i.- er 195a/10
‘afv i.- er 91b/16
‘amel i.- er 76b/12
‘ār i.- er 188b/3, 190b/3
‘arz i.- er 142a/2, 142a/5
‘azāb i.- er 151a/10
‘ināyet i.- er 66b/4
‘isyān i.- er 75b/derkenar yan
‘uḳūbet i.- er 66b/13
āgāh i.- er 110a/14

ālūde i.- er 90a/17
ārzū i.- er 158b/2
bend i.- er 90a/13
beyān i.- er 45b/13, 75a/14
bezl i.- er 104a/13
biḥaber i.- er 87a/derkenar yan
bīkarār i.- er 192b/16
buğz i.- er 74a/11
cem‘ i.- er 91a/5
cezb i.- er 171b/5, 172b/8,
172b/13, 173a/2, 173a/8,
173a/14, 173a/16
cilve i.- er 82a/4
da‘vet i.- er 147b/13
def‘ i.- er 77b/derkenar yan,
82b/8
devr i.- er 119a/19
eşer i.- er 157a/2
ezber i.- er 47b/derkenar yan
fehmi.- er 82a/4
fikr i.- er 84a/7
galebe i.- er 199a/15
ğars i.- er 108b/7
ğayret i.- er 113b/15
gümān i.- er 84a/2
günāh i.- er 151b/19
ḥaḳīrlik i.- er 195a/10
ḥalāş i.- er 144b/16
ḥālī i.- er 90a/12
ḥār i.- er 88b/derkenar alt
ḥāşıl i.- er 80a/derkenar yan,
189b/17
ḥavf i.- er 90b/12
ḥavf ve ḥaşyet ve şaf i.- er
193b/7
ḥayā i.- er 75a/1
ḥaz i.- er 87b/11, 186b/12
ḥazīne-i ‘āmire-i ḥıfz i.- er
141b/11
helāk i.- er 30b/17, 153a/17
ḥiyānet i.- er 136b/17
ḥicāb i.- er 97a/9
ḥicāb i.- er oldum 130a/13
i‘tikād i.- er 188a/17
idrāk i.- er 171a/5
ihāta i.- er 35a/11
ihşān i.- er 72a/5

ihtiyār i.- er 121a/1
 ikrār i.- er 76b/7
 iktizā i.- er 93a/17
 imtişāl-ı fermān i.- er 84a/9
 isrāf i.- er 195a/11
 istidlāl i.- er 166a/6
 istiğfār i.- er 70b/6
 istihzā i.- er 158a/17
 istinkāf i.- er 190b/16
 q̄abūl i.- er 96a/3
 q̄abz i.- er 96a/9
 qar´-ı bāb-ı istizāde-i ni´met i.-
 er 164b/8
 kesb i.- er 142a/12
 kısm i.- er 128a/15
 kısmet i.- er 172b/16
 kıyās i.- er 81a/15
 kifāyet i.- er 88a/12, 126b/16
 kızb i.- er 136b/16
 maḥbūb i.- er 93a/18
 maḥrūm i.- er 120b/16, 183b/2
 maḥşūş i.- er 94a/19
 maḥhūr i.- er 99b/13
 mazhar i.- er 100a/19
 men´ i.- er 72a/16, 72a/17,
 72a/18, 72a/19, 72b/1, 72b/2,
 159a/1, 197b/6
 men´ ve ḥalās i.- er 96a/1
 mesdūd i.- er 155b/8
 mestūr i.- er 137b/3
 meşğūl i.- er 98a/11
 muḥāfazat i.- er 141b/19
 muḥālefet i.- er 108b/3
 muḥālefet i.- er iseṅ 84a/6,
 muḥkem i.- er 76b/5
 muḳātele i.- er 159a/14
 muṭṭali´ ve görici i.- er 109a/14
 mübāhāt i.- er 100b/18
 mübtelā i.- er 199a/18
 müdāvemet i.- er 61b/17
 mükedder i.- er 138a/4
 mülk i.- er 118a/7
 münāza´at i.- er 186a/1
 müşāhede i.- er 109b/16, 134a/9,
 188a/12
 müşte´il i.- er 148b/16
 naql i.- er 63b/5, 63b/12, 65a/4,
 65a/11
 naşb i.- er 90a/12
 naşīb i.- er 119a/9
 nazar i.- er 141a/5
 nāzil i.- er 67a/5
 neccārlik i.- er 36b/10
 nefret i.- er 190a/16
 nürsuz ve q̄aranjuluk i.- er 192b/7
 pādīşāhlik i.- er 140b/9
 pāk i.- er 88b/9, 101a/14,
 101a/15, 109b/16, 191a/14
 peydā i.- er 191a/16
 peyvend i.- er 145a/19
 ref´ i.- er 66b/5, 86a/derkenar üst
 rencide i.- er 135b/6
 rivāyet i.- er 6b/7, 60b/16, 61a/6,
 62a/13, 62a/19, 62b/6, 62b/11,
 62b/16, 63a/3, 63a/9, 64a/15,
 64b/13, 65b/13, 66a/15, 70b/3,
 70b/15, 71a/8, 72a/8, 72a/16,
 73a/1, 73a/18, 74a/19, 74b/11,
 75a/4, 78b/13, 79a/1, 79b/1,
 79b/8, 79b/13,
 080a/2, 85a/17, 85b/6, 85b/19,
 86a/4, 86a/9, 86a/14, 86b/1,
 87a/8, 88a/9, 90b/2, 92a/1,
 92a/9, 92b/2, 92b/7, 92b/15,
 94b/7, 99b/1, 101a/13, 101a/17,
 101b/3, 104a/4, 104a/17, 124b/7,
 124b/10, 124b/16, 125a/3,
 125a/8, 125a/13, 125a/18,
 140a/17, 151a/1, 152b/3,
 152b/10, 152b/17, 153a/16,
 162b/10, 162b/17, 163a/10,
 163a/16, 163b/1, 163b/4,
 163b/8, 163b/16, 164a/3,
 178a/15, 178b/7, 179a/1,
 179a/13, 179b/5, 179b/12,
 179b/17, 180a/3, 180a/6,
 180a/10, 186a/4, 186a/19,
 187a/2, 187a/16, 187b/9,
 189b/12, 190b/7, 191a/5, 196a/1,
 196a/8, 196a/11
 rücū´ i.- er 137b/7, 137b/8
 sa´y i.- er 152b/19, 168a/7
 şabr i.- er 182b/6, 184a/5
 şayd i.- er 102a/5
 senā i.- er 121a/16
 serḥō ş i.- er 79b/14

setr i.- er 137b/2
 şöhet i.- er 120b/11
 şu'ud i.- er 173a/2
 şehid i.- er 154b/19
 şerm i.- er 97a/12
 takviyet i.- er 48a/derkenar üst
 taleb i.- er 96b/13, 137a/9
 taşarruf i.- er 144b/13
 te'sir i.- er 116a/9
 tekebbür i.- er 185b/11, 195a/10
 temeyyüz i.- er 142a/3
 tenezzüh i.- er 190b/4
 tereddüd i.- er 147b/10
 terğib i.- er 123a/18
 terğib ve vikāyet i.- er 180b/9
 terk i.- er 70b/18, 181b/9
 teslīm i.- er 96b/6
 tevbe i.- er 122b/11
 tevellüd i.- er 116a/15, 196b/15
 tıraş i.- er 89b/derkenar üst
 uzun i.- er 187a/17
 ümid i.- er 88a/3
 va'de i.- er 136b/16
 vaşiyet i.- er 92b/11
 vikāyet i.- er 173b/14
 yād i.- er 84a/2
 yüksekrek i.- er 144b/15
 zebh i.- er 157a/5
 zikr i.- er 72b/16
 ziyāde i.- er 110b/1, 160b/5,
 193b/16, 195a/12
 ziyāfet i.- er 97a/9
 zuhūr i.- er 46b/1, 79a/derkenar
 yan, 126a/16, 199a/17
 'itāb ve 'ikāb i.- erdi 34a/19
 hīre i.- erdi 58b/12
 hükümet i.- erdi 48a/derkenar alt
 münācāt i.- erdi 44b/2
 naql i.- erdi 65a/12
 taşadduk i.- erdi 25b/3
 feryād i.- erek 47a/9
 hārāb ve yebāb i.- erek 56b/5
 'afv i.- erem 135b/14
 'uqūbet i.- erem 135b/13
 faşl i.- erem 33a/9
 hışm i.- erem 197a/9
 la'net i.- erem 80b/11, 197a/10
 maḥrūm i.- erem 138b/8
 mecrūh i.- erem 158b/17
 muvāfaqat i.- erem 127a/11
 müşāhede i.- erem 175b/9
 ri'āyet i.- erem 114b/15
 sū'āl i.- erem 135b/12
 taleb i.- erem 183b/13
 te'emmül i.- erem 175b/11
 terciḥ i.- erem 37b/2
 vācib i.- erem 103a/5
 yād i.- erem 83a/17, 91a/4
 'ubūr i.- erem 49a/18
 tilāvet-i ḳur'ān i.- erem 40a/16
 i.- erler idi 153b/18, 154b/3
 'ār i.- erler idi 189a/7
 'arz i.- erler idi 96a/12
 inhā i.- erler idi 57b/12
 'ivaż i.- erler idi 12b/4
 büyüklük i.- erler idi 186a/15
 dirlik i.- erler idi 131a/8
 ekl i.- erler idi 11b/10
 fikr-i mürisū'l- 'iber i.- erler idi
 17a/14
 gölge i.- erler idi 14b/15, 127b/8
 hükümet i.- erler idi
 82a/derkenar yan
 ihtirāz i.- erler idi 95a/17
 inşā i.- erler idi 5b/18
 istid'ā ve iltimās i.- erler idi 2b/7
 istigfār i.- erler idi 17b/14
 kıyās i.- erler idi 38a/4
 ma'zül i.- erler idi 111b/11
 meūnet i.- erler idi 122a/1
 müşāvere i.- erler idi
 76a/derkenar yan
 rencide i.- erler idi 183a/14
 rivāyet i.- erler idi 70a/6
 şabr i.- erler idi 131a/10
 sipāriş i.- erler idi 5b/15
 sū'āl i.- erler idi 104a/17
 sükūt i.- erler idi 12a/16, 12a/17
 sülük i.- erler idi 87b/derkenar
 yan
 şemātet i.- erler idi 103a/8
 taşarruf i.- erler idi 23a/4
 tefāḥur i.- erler idi 192a/11
 teskīn i.- erler idi 10a/14
 teslīm i.- erler idi 95a/17

‘amel i.- erler idiler 153b/15
ihtirāz i.- erler imiş 95a/18
i.- erler 16a/12, 87a/derkenar
yan, 109b/2, 180b/4, 194b/6
‘add i.- erler 83b/16, 167a/3,
168a/14, 180b/1
‘afv i.- erler 194a/10
‘ār i.- erler 189b/15
‘arz ve i‘lām i.- erler 16a/19
ārzū i.- erler 178b/2
āyine i.- erler 109b/15
baḥillik i.- erler 92a/15
berbād i.- erler 93a/3
bezl ve iṣār i.- erler 121a/17
ceng i.- erler 108b/2
cevr ve sitem i.- erler
78b/derkenar yan
da‘vā-yı ḥaḳḳ i.- erler 93a/16
dermaḥzen i.- erler 141b/17
dirīg i.- erler 92a/16
du‘ā ve senā i.- erler 133a/2
duḥūl-ı küll-i medḥal i.- erler
158a/2
düşmenlik i.- erler 108b/2
ekl i.- erler 88a/derkenar yan
gāzab i.- erler 40a/10
güstāḥ i.- erler 159b/18
ḥālī i.- erler 75b/derkenar yan
ḥamr i.- erler 157b/9
ḥased i.- erler 108b/1
ḥıṣm i.- erler 197a/9
ifrāt i.- erler 146a/5
ihtisāb-ı nām i.- erler 154a/4
iḳtidā i.- erler 191a/14
ile i.- erler 137a/13
istinkāf i.- erler 157b/17,
191b/18
kāl i.- erler 83b/10
la‘net i.- erler 80b/11
mecūsī i.- erler 116a/17
meyl i.- erler 125a/14
muḥālefet i.- erler 115a/1
muvāfaḳat i.- erler 79a/derkenar
yan
mübāhāt i.- erler 83b/17, 109a/9
mübtelā i.- erler 152a/1

müttehem i.- erler 90b/derkenar
yan
naḳl i.- erler 93b/6
naḳş i.- erler 161a/13
naşrānī i.- erler 116a/17
nezzāre i.- erler 157b/1
pāk i.- erler 109b/1
redd i.- erler 65a/17
revān i.- erler 83b/11
rivāyet i.- erler 40b/10, 91b/11,
115b/13, 128b/4, 130b/4,
153b/13, 176b/17, 186a/9
sa‘y i.- erler 193b/5
şarf i.- erler 97a/8
şifāt-ı nefsanī i.- erler 109a/19
şükr i.- erler 164a/5
taḥrīk-i ‘azāyim-i a‘yān i.- erler
143b/18
ṭaleb i.- erler 90b/14, 147a/12
taşavvur i.- erler 98b/14
taşdīk i.- erler 63b/13
tecemmülāt-ı mübāhāt i.- erler
90b/15
tekebbürlük i.- erler 193a/3
temennā i.- erler 89a/11
yād i.- erler 91a/3
yahūdī i.- erler 116a/16
zīkr i.- erler 84a/14
i‘tikāf i.- erlerdi 17b/11
mübāheşe i.- erlerdi 38a/4
taḳşīrāt i.- erse 111b/7
vācib i.- erse 71b/19
i.- ersem 84a/8
muḥabbet i.- ersem 114b/16
taḳşīrāt i.- ersem 128b/11
cefā i.- ersen 104a/1
du‘ā i.- ersen 63a/4
iḥtiyār i.- ersen 83a/derkenar yan
i.- ersin 40a/14, 107b/15,
144a/11, 189b/3
ārzū i.- ersin 176a/6
kaşem i.- ersin 113a/13
küştāḥlīk i.- ersin 155a/2
mühr i.- ersin 129b/18
ta‘accüb i.- ersin 174a/16
taḳdīm i.- ersin 75b/derkenar
yan

tercih i.- ersin 75b/derkenar yan
i.- ersiz 122b/14
ekl i.- ersiz 118a/4
kizb i.- ersiz 82b/11
taşavvur i.- ersiz 196a/3
i.- erüm 76a/derkenar alt
i'timād i.- erüm 83a/derkenar
yan
i.- erüz 97b/18
'ibādet i.- erüz 74b/6
cefā i.- erüz 37b/10
hicāb i.- erüz 177b/8
imtiḥān i.- erüz 84a/4
qabūl i.- erüz 195a/15
maḥrūm i.- erüz 94b/12
mu'azzez i.- erüz 177b/1
vuḡūd-ı āteş-i cehennem i.- erüz
186a/2
'ibādet i.- esin 119b/3
āsān i.- esin 183b/14
cehd-i bīdirīg i.- esin 5b/15
ehl-i ma'ārif i.- esin 2b/13
kaṭ' i.- esin 133a/8
muḡabbet i.- esin 121a/5
te'emmül i.- esin 149a/15
tebdīl i.- esin 84b/16
ziyāde i.- esin 144a/7
i.- esiz 103a/13
qabz i.- eüz 184a/1
qalmalu i.- evüz 107b/10
müşerref i.- evüz 107b/9
cezbe i.- eydi 173a/6
şarf i.- eydi 96b/9
vāsi' i.- eydi 146b/14
taḡammül i.- eydiñiz 44b/6
i.- eyim 64a/4, 88a/derkenar üst,
115b/14, 126a/9, 143b/11
'afv i.- eyim 118a/13
birāderlik i.- eyim 121b/5
bülend i.- eyim 181a/12
delālet i.- eyim 102b/3
du'ā i.- eyim 89b/derkenar alt
ekl i.- eyim 130a/15
emr i.- eyim 128a/12
in'ām i.- eyim 89a/derkenar üst
eyülük i.- eyim 110b/16
giriftār i.- eyim 152a/15
ḡayr i.- eyim 78b/derkenar yan

ḡükm i.- eyim 33a/8
icābet i.- eyim 103a/10
kaḡınc i.- eyim 118b/10
ma'lūm i.- eyim 86b/derkenar alt
mesrūr i.- eyim 148a/3
musallaṭ i.- eyim 143b/12
müheyyā i.- eyim 86a/derkenar
yan
revā i.- eyim 148a/2
sa'y i.- eyim 81a/derkenar yan
ta'bīr i.- eyim 12a/5
tecdīd-i 'ubūdiyyet i.- eyim
81a/derkenar yan
yād i.- eyim 91a/3, 117a/19
tamām i.- eyüm 89b/derkenar
yan
i.- ince 71a/13
ḡatm i.- ince 62b/2
iftār i.- ince 70b/6
intikāl i.- inceye 18a/15
pāk i.- ince 65a/13
vefāt i.- ince 26a/14, 128a/17,
129b/8
def' i.- inceye 197a/15
i.- inüz 113b/8, 182b/3
'amel i.- inüz 70a/2
dirlik i.- inüz 113a/5
dost i.- inüz 123b/2
edeb i.- inüz 116a/2
emr i.- inüz 76b/derkenar yan
emr-i ma'rūf i.- inüz 151a/9
eyü i.- inüz 106a/3
ḡaşr i.- inüz 89b/derkenar yan
ḡavf i.- inüz 118a/3
kesb i.- inüz 119b/8
mülāḡaza i.- inüz 44a/16
müşāvere i.- inüz 113b/7
naşīḡat i.- inüz 115a/1
nazar i.- inüz 101a/1
nikāḡ i.- inüz 112b/15
pāk i.- inüz 116a/1
perḡiz i.- inüz 92b/3
sa'y i.- inüz 80a/19
şarf i.- inüz 96b/19
sükūt i.- inüz 24a/12
ta'yīn i.- inüz 129a/12
te'dīb i.- inüz 115a/2

tekebbür i.- inüz 185b/13
tenhâ i.- inüz 83b/derkenar üst
yakın i.- inüz 123b/3
ekl i.- iyor 130a/6
iftâr i.- iyor 130a/3
muḥâlif-i evzâ' i.- iyor 139a/12
bâz i.- me 200b/4
ḥalâş i.- me 116a/19
pervâz i.- me 200b/5
taşarruf-ı âgâz i.- me 200b/4
vâsi' i.- me 146b/7
feth i.- me.si 7b/14
naşîhat i.- mede 125a/5
ğazab ve istiḥkâr i.- meden
158b/5
ḳal' i.- meden 91a/18
taşadduḳ i.- meden 98b/15
eşer i.- medi 118b/4
ḥâkim i.- medi 125a/4
ḥuṭbe i.- medi 79a/7
kifâyet i.- medi 129b/5
ri'âyet i.- medi 88a/10
tağyîr i.- medi 152b/7
ṭaleb i.- medi 107b/2
bezl i.- mediler 94a/2
fehm i.- mediler 105b/12
iktifâ i.- mediler 109b/19
müte'arrız i.- mediler 93b/5
taḥammül i.- mediler 107a/4
tenâvül i.- mediler 128a/17
müşâver i.- medin 77a/derkenar
alt
şikâyet i.- medin 179b/18
nehy i.- medinüz 184a/11
ḳabül i.- medügiçün 46a/10
tamâm i.- medüginginden
89a/derkenar alt
i.- medük 11b/16, 175b/16
'amel-i şâlih i.- medük 175b/15
irâdet-i şerîf-i ihâta i.- medük
77b/2
kesb i.- medük 119b/11
taḳayyüd i.- medük 138b/6
güşüde i.- medükleri 59b/13
ḥilâf i.- medüm 79a/derkenar
yan
iḳrâr i.- medüm 46b/15

sü'âl i.- medüm 90a/derkenar
yan
def' i.- medün 76a/derkenar yan
muvâfaḳat i.- medün
81b/derkenar yan
i.- mege 57a/5, 76a/derkenar üst
'azâb i.- mege 75a/1
bâtl i.- mege 76a/derkenar üst
def' i.- mege 153a/12
defn i.- mege 13a/3
dest-dirâzlık i.- mege 55a/11
in'âm-ı ṭa'âm i.- mege 21b/7
ferd i.- mege 13a/4
ḥalâş i.- mege 155a/6
hareket i.- mege 85b/derkenar alt
helâk i.- mege 5b/7
pâk i.- mege 138b/13
sırr i.- mege 157b/19
şikest i.- mege 158b/11
şütüm i.- mege 75b/derkenar alt
ṭa'at i.- mege 87a/2
taḥrîb-i bilâd i.- mege 52a/7
tedârik i.- mege 84a/derkenar
yan
tedbîr ve tedârik i.- mege
84a/derkenar yan
terk-i vaṭan i.- mege 33b/15
'ibâdet i.- megi 139a/8
dostluk i.- megi 119a/9
ḥilâf i.- megi 81a/derkenar yan
muḥâlefet i.- megi 132b/2
şarf i.- megi 97a/2
sefer i.- megi 6b/2
ta'yin i.- megi 38a/6
taḳşîrât i.- megi 113b/4
ḥışm i.- megile 123b/4
muḥâlefet i.- megile
79b/derkenar alt
müşâhede i.- megile 60a/17
şabr ve taḥammül i.- megile
180a/7
i.- megin 56b/17
'arz i.- megin 81a/derkenar yan
'işyân i.- megin 38a/12
bî'at i.- megin 30b/9, 38a/7
fehm i.- megin 60a/18
galebe i.- megin 127a/2
ḥâşıl i.- megin 54b/7

ihānet i.- megin 55a/9
 ikrār i.- megin 36a/18
 iktizā i.- megin 56b/7,
 84b/derkenar alt
 istilā i.- megin 59a/16
 ittifāk i.- megin 39a/13
 sefer i.- megin 8b/19
 ta'alluḡ i.- megin 56a/2
 taleb i.- megin 55b/2
 taṣdiḡ i.- megin 29b/10
 vefāt i.- megin 21a/14, 21b/1,
 22b/8
 zuhūr i.- megin 9a/9
 i.- mek gerek idilür 84a/16
 'ibādet i.- mek gerek 75b/18
 hāzer i.- mek gerek 85b/derkenar
 yan
 hıfz i.- mek gerek 67b/18
 kıyās i.- mek gerek 159b/5
 müdārā i.- mek gerek
 77a/derkenar alt
 mübālaḡa i.- mek gerek
 84a/derkenar alt
 ri'āyet i.- mek gerek
 84b/derkenar üst
 sa'y i.- mek gerek 84b/derkenar
 üst
 tahriṣ i.- mek gerek
 85b/derkenar yan
 taḡṣirāt i.- mek gerek
 84b/derkenar üst
 ziyāde i.- mek gerek
 84a/derkenar alt
 i.- mek gerekdür 70a/2,
 83a/derkenar yan
 'adl-i sür'at ve isti'cāl i.- mek
 gerekdür 82a/derkenar üst
 'amel-i ḡasene i.- mek gerekdür
 70a/2
 hareket i.- mek gerekdür
 83b/derkenar alt
 i'tikād i.- mek gerekdür 16a/13
 ḡal' i.- mek gerekdür 106b/3
 niyyet i.- mek gerekdür
 84a/derkenar yan
 ri'āyet i.- mek gerekdür
 84a/derkenar üst
 sa'y i.- mek gerekdür 138a/19
 taleb i.- mek gerekdür 94b/18
 teveccüh i.- mek gerekdür
 84a/derkenar üst, 84a/derkenar
 yan
 ṣerḡ i.- mek ola 149a/2
 temeyyüz i.- mek olmaz idi
 190a/10
 i.- mek olmaz 146a/2
 men' i.- mek olmaz 157a/7
 müṣāhede i.- mek olmaz 77b/13
 ṣerḡ i.- mek olmaz 140b/8
 vefā i.- mek olmaz 133b/9
 ḡatl i.- mek olup 40a/1
 'ad i.- mek olur 81b/derkenar
 yan
 ḡāṣıl i.- mek olur 132b/10
 kesb i.- mek olur 132b/9
 ṣayd i.- mek olur 79a/derkenar
 alt
 ṣādılık i.- mek olur 178a/1
 taṣavvur i.- mek olur 77b/8,
 91b/3
 i.- mek 40a/12, 79a/derkenar üst,
 82a/derkenar yan, 165a/11
 'afv i.- mek 135b/15
 'amel i.- mek 113a/2, 139b/1
 anḡub ve veḡāḡat i.- mek
 149b/19
 cem' i.- mek 63b/8, 99a/14
 ceng i.- mek 40a/7, 88b/derkenar
 yan
 def' i.- mek 39a/17, 157a/6
 du'ā i.- mek 111a/7
 duḡūl ve ḡurūc i.- mek 53b/8
 edā i.- mek 4a/18
 eyülük i.- mek 109a/13
 ḡāfil ve meṣḡūl i.- mek 90b/5
 ḡal' ve ref' i.- mek 39a/13
 ḡalāṣ i.- mek 121a/7
 ḡazm i.- mek 184b/5
 hıfz i.- mek 102b/16
 icrā i.- mek 147a/12
 iḡtirāz i.- mek 93a/7, 197b/10
 istiḡdām ve ri'āyet i.- mek
 89a/derkenar yan
 iṣṡiḡāl i.- mek 77a/derkenar yan
 izḡār i.- mek 93a/7
 ḡasem i.- mek 86b/13

ḳatlı i.- mek 157a/8
ḳıyām i.- mek 135a/17
men' i.- mek 40b/2, 113b/9,
158b/7
mesned i.- mek 102b/17
mesrūr i.- mek 132a/11
muḥārebe i.- mek 84b/derkenar
alt
muḥāşara i.- mek 112b/7
mübāşeret i.- mek 159a/10
mücellā i.- mek 2b/5
nażar i.- mek 20a/15, 101b/12,
120b/13, 161a/14
rāżī i.- mek 132b/3
redd i.- mek 129b/12, 155a/16,
156a/18
ri'āyet i.- mek 174b/9
şabr i.- mek 4b/9, 181b/15,
183b/5, 183b/10
sāl i.- mek 105b/15
şarf i.- mek 98b/14
secde i.- mek 115a/15
setr i.- mek 88b/3
şoḥbet i.- mek 85b/derkenar üst
sükūt i.- mek 159b/8, 159b/10
sülūk i.- mek 79a/derkenar üst
şehādet i.- mek 93a/13
şikest i.- mek 155a/15, 156a/18
ta'yin i.- mek 95a/1
tağdiye i.- mek 168b/18
taḥammül i.- mek 78b/derkenar
yan
taḥḳīḳ i.- mek 76b/16
ṭaleb i.- mek 84a/derkenar yan
teşḥīş i.- mek 87b/13
te'vīl i.- mek 78b/derkenar yan
vaż' i.- mek 161b/1
yemīn i.- mek 101b/12
zebḥ i.- mek 157a/6
fehm i.- mekçün 12a/11
beyān i.- mekde iken 45b/7
tena'um i.- mekde olalar
123a/13
cebr-i ḥātır i.- mekde
81b/derkenar alt
cehd i.- mekde 65b/18
ḥāzm i.- mekde 180a/12

ḥizmet ve ri'āyet i.- mekde
80a/derkenar yan
mürūr i.- mekde 28b/16
serefrāz i.- mekde 81b/derkenar
yan
şefā'at i.- mekde 82b/derkenar
üst
edā i.- mekdedür 84b/19
fāş i.- mekden ise 157b/12
ğazā i.- mekden 112a/12
ri'āyet i.- mekden 77a/derkenar
alt
ṭā'at i.- mekden 146b/8
zaḥḳire i.- mekden 116b/9
'amel i.- mekdür 76b/6
dostluḳ i.- mekdür 136a/8
eyülük i.- mekdür 136a/8
fehm i.- mekdür 93a/5
ğazā i.- mekdür 85b/17
ḥışm ve ğazab i.- mekdür
78a/derkenar alt
iḳrār i.- mekdür 76b/5
meyl i.- mekdür 87a/derkenar
yan
mübāderet i.- mekdür 94b/13
mülevveş i.- mekdür 76a/2
mütābā'at i.- mekdür 76b/6
pāk i.- mekdür 68b/4, 78b/14,
78b/16, 88a/19, 88b/1, 94a/11
ri'āyet i.- mekdür 95a/3
taḥḳīḳ i.- mekdür 76a/14
taḥşīl i.- mekdür 166a/9
taşdıḳ i.- mekdür 76b/5
terk i.- mekdür 72a/2
tenāvül i.- mekiçün 80a/derkenar
alt
nikāḥ i.- mekle 22a/4
taḳşim i.- mekle 6b/4
vefāt i.- mekle 26b/13
ta'alluḳ i.- meleri 103a/2
fehm i.- meleriyle 54a/5
ğazab i.- memegile 196a/18
ta'alluḳ i.- memegin 54b/4,
56b/7
ta'yin i.- memegin 30b/2
ibā' i.- memek gerek
84b/derkenar üst

mübāşeret-i ħarb i.- memek
gerek 84a/derkenar yan
ķatl i.- memek gerekdür
87a/derkenar üst
keşf i.- memek gerekdür
87b/derkenar yan
aşrāf i.- memek 68b/5
muĥālif i.- memek 78b/derkenar
yan
cefā i.- memekiķün 32b/18
ifşā i.- memesi 87b/derkenar yan
emr i.- memiş idi 29a/19
fehmi i.- memiş olur 165b/3
i.- memiş 194b/13
i.- memişdür 130b/19
‘atā i.- memişdür 163b/9
‘işyān i.- memişdür 152b/6
ĥimāyet i.- meñ 81b/derkenar
yan
‘azāb i.- meñüz 118a/6
bātıl i.- meñüz 95b/13
bendelik i.- meñüz 110b/9
cefā ve ziyādelik i.- meñüz
115a/4
pāre i.- meñüz 133b/13
şoĥbet i.- meñüz 121a/2
ĥıfz i.- mesi 101b/16
ķabül i.- mesi 95b/18
telef i.- mesin 157a/8
iĥrāc i.- mesinde 94a/17
faĥr i.- mesinler 135b/2
yād i.- mesünler 91a/2
sū’āl i.- meye idi 199b/9
yaķīn i.- meye idi 165b/11
i.- meye idüñ 118b/2
i.- meye 115b/9
‘adl i.- meye 114b/11, 125a/1
‘uķūbet i.- meye 87b/derkenar
yan
āgāh i.- meye 122b/1, 160b/4
beyān i.- meye 162b/7
bülend i.- meye 159b/13
cefā ve yaramazlık i.- meye
115b/10
cüş i.- meye 200b/13
def’ i.- meye 192b/11
dur i.- meye 122b/11
ekl i.- meye 171a/12

endişe i.- meye 153a/6
eşer i.- meye 117a/15
ferāmüş i.- meye 90b/derkenar
alt
ġāfil i.- meye 88a/17
gümān i.- meye 92a/14
ĥareket i.- meye 117b/2, 200b/13
ĥıfz i.- meye 88a/6
ĥurüş i.- meye 200b/13
ĥükm i.- meye 87a/derkenar üst
i’lām i.- meye 34b/1
i’timād i.- meye 84a/derkenar
üst, 133b/8
idrāk i.- meye 170b/3
ifşā i.- meye 122a/2
ihmāl i.- meye 157a/3
iĥtiyāt i.- meye 87b/1
inkār i.- meye 151a/4
irtikāb i.- meye 151a/2
isrāf i.- meye 146a/7
izā i.- meye 73a/7
lahn i.- meye 69a/16
maġfıret i.- meye 73a/10
maĥküm i.- meye 81b/12
maĥrüm i.- meye 143b/4
men’ i.- meye 115b/5, 146b/6
merĥamet i.- meye 124b/8
muĥāfazat i.- meye 125a/5
muvāfaķat i.- meye 119a/18
mübāşeret i.- meye 158b/9
mütāba’at i.- meye 113b/2,
190a/7
pāk i.- meye 82b/1
pāk ve şāfī i.- meye 99b/7
pesend i.- meye 132a/8
ri’āyet i.- meye 85b/10, 87b/2
sa’y i.- meye 122a/11, 159a/18,
186a/11
şarf i.- meye 105b/2
setr i.- meye 122a/4
şoĥbet i.- meye 119a/18, 120b/7
sū’āl i.- meye 157b/8
şulĥ i.- meye 137a/18
şikāyet i.- meye 183b/18
şikest i.- meye 158b/12
taķşir i.- meye 122a/7
taķşirāt i.- meye 176a/5
taleb i.- meye 69b/17, 115b/7

te'cīl i.- meye 86b/derkenar alt
tefahḥuş ve teccsüs i.- meye
114a/3
terk i.- meye 101b/4
zāhir i.- meye 198a/5
i.- meyeler 139b/14
'amel i.- meyeler 194a/5
'ār i.- meyeler 132a/19
aşrāf i.- meyeler 114a/12
binā i.- meyeler 140a/3
dirīġ i.- meyeler 93a/1, 139a/8
fehm i.- meyeler 164b/13
izhār i.- meyeler 140a/2
kaşd i.- meyeler 78a/13
lecāc ve te'hīr i.- meyeler
84b/derkenar üst
men' i.- meyeler 139b/15,
151b/19
mu'tād i.- meyeler 132a/17
musallaḥ i.- meyeler 133a/19
müdāhene i.- meyeler 132b/1
müsāhele i.- meyeler 133b/2
rāġib ve cür'etlü i.- meyeler
137b/4
rencīde i.- meyeler 137a/19
sertlik i.- meyeler 132a/18
şurū' i.- meyeler 77a/derkenar
alt
şübühāt i.- meyeler 133a/8
ta'azzüz i.- meyeler 193a/19
taḥammül i.- meyeler 77b/15,
87b/derkenar yan
taqşīrāt i.- meyeler 138a/16
ṭaleb i.- meyeler 136a/19
tecdīd i.- meyeler 139b/11
teġāfül i.- meyeler 117a/3
tekebbürlük i.- meyeler 135a/18
temeyyüz i.- meyeler 140b/14
terk i.- meyeler 140a/1
teşbīh i.- meyeler 139b/17
tevakḳuf i.- meyeler 137a/14
sa'y ve cehd i.- meyelüm 80a/18
nevḥa i.- meyem 107b/15
i.- meyenlerüñ 151a/14, 154a/2
'acele i.- meyesin 82b/derkenar
üst
dirīġ i.- meyesin 120b/3

düşmenengizlik i.- meyesin
83b/derkenar alt
ma'būd i.- meyesin 120a/3
medḥ i.- meyesin 88b/derkenar
alt
şarf i.- meyesin 143a/19
i.- meyesiz 112b/17
'add i.- meyesiz 175a/17
men' i.- meyesiz 152a/11
muvāfaḳat i.- meyim 130a/17
i.- meyince 66a/11
każā i.- meyince 70b/10
sū'al i.- meyince 190a/10
i.- meyüp 162b/11
'ār i.- meyüp 112b/16
dirīġ i.- meyüp 80a/derkenar yan
emr-i ma'rūf i.- meyüp 152b/13
endīşe i.- meyüp 157a/2
eşer i.- meyüp 158b/4
ḥavf i.- meyüp 157a/2
ihṭilāt i.- meyüp 154b/8
iltifāt i.- meyüp 85a/derkenar
yan, 153a/7
istimā' i.- meyüp 77b/derkenar
yan
kaḅül i.- meyüp 12b/3, 46b/17,
128b/18
kaṭ' i.- meyüp 76a/derkenar yan
keşf i.- meyüp 137a/18
kizb i.- meyüp 136b/19
mekān i.- meyüp 189a/12
mü'eddib i.- meyüp 194a/17
mülāḥāza i.- meyüp 178b/14
nazar i.- meyüp 133b/6, 136a/9
rencīde i.- meyüp 56a/14
ri'āyet i.- meyüp 87b/18, 136b/8
riyā i.- meyüp 69b/17
sa'y i.- meyüp 177b/7
şefḳat ve merḥamet i.- meyüp
131a/15
şürb-i ḥamr i.- meyüp 29b/13
ta'yin i.- meyüp 29a/9
tābi' i.- meyüp 81b/11
taḥammül i.- meyüp 164b/2
ṭaleb i.- meyüp 157b/6
tecāvüz i.- meyüp 82a/derkenar
yan
tenāvül i.- meyüp 171b/7

terk i.- meyüp 17b/3, 139a/7
tevaḳḳuf i.- meyüp 53a/19
yakın i.- meyüp 152a/19
zāyi' i.- meyüp 143b/1
zıkr i.- meyüp 122a/2
ziyāde i.- meyüp 114a/2
'udül i.- mez idi 79a/derkenar
üst
ğazab i.- mez idi 197a/13
hareket i.- mez idi 12a/14
ihtisāb i.- mez idi 155b/13
ḳabül i.- mez idi 13a/10,
190b/19
men' i.- mez idi 126a/7, 190b/2
mülāḫaza i.- mez idi
83b/derkenar yan
redd i.- mez idi 129b/12
sū'al i.- mez idi 154b/9
i.- mez ise 160b/4
fāyide i.- mez olur 157b/16
i.- mez 171b/3
'ad i.- mez 81b/derkenar yan
'amel i.- mez 76b/9, 76b/12
'azāb i.- mez 151b/18
delālet i.- mez 145b/3
eşer i.- mez 156a/7
fāyide i.- mez 156b/18
ferāmüş i.- mez 98a/15
ḫayā i.- mez 75a/2
ḫışm i.- mez oldum
78b/derkenar üst
ḫicāb i.- mez 97a/11, 97a/12
ḫuşū' i.- mez 87b/18
ḳabül i.- mez 96b/17
ḳatlı i.- mez 79a/13
maḫrūm i.- mez 152b/1
men' i.- mez 151a/4
meyl ü rağbet i.- mez 2b/3
müşāhede i.- mez 175a/3
naẓar i.- mez 141a/5
re'y i.- mez 57b/15
redd i.- mez 167a/8
ri'āyet i.- mez 189a/12
sa'y i.- mez 163a/14
şabr i.- mez 183a/17
şarf i.- mez 96b/9
şerm i.- mez 174a/5
teḳāza i.- mez 94b/1

vefāt i.- mez 6b/11
zarar i.- mez 110a/6
zāyi' i.- mez 98a/16
zinā i.- mez 79a/12
zuhūr i.- mez 126a/12
iltifāt i.- mezdi 48a/13
'ad i.- mezem 81b/derkenar yan
terk i.- mezem 37b/11
men' i.- mezler idi 152b/13
muḫālefet i.- mezler idi 84a/18
isār i.- mezler ise 93b/10
'amel i.- mezler 84a/13
'udül i.- mezler 184b/3
endīşe i.- mezler 171a/13
ferāmüş i.- mezler 98a/17
i'tibār i.- mezler 149a/5
muṭṭali' i.- mezler 98b/7
sa'y i.- mezler 180b/5
şarf i.- mezler 99a/13
secde i.- mezler 19a/2
şikāyet i.- mezler 98b/7
teslīm i.- mezler 96b/13
'uḳūbet i.- mezsın 105a/12
ferāmüş i.- mezsın 98a/17
ihtilāt i.- mezsın 119a/15
ḳabül i.- mezsın 103a/9
ḳışāş i.- mezsın 36b/18
men' i.- mezsın 78b/derkenar
yan
mülāḫaza i.- mezsın
83b/derkenar yan
'add i.- mezüz 183a/17
'ahd i.- miş idi 48a/derkenar yan
āzād i.- miş idi 36a/7
ihtiyār i.- miş idi 83a/13,
108b/13
tekye i.- miş idi 178b/8
velāyet-i 'ahd i.- miş idi
48b/derkenar yan
zabt i.- miş idi 126a/2
ricā i.- miş idüm 83a/6
ḫaz i.- miş ise 148b/14
du'ā i.- miş ola 74b/14
eyü i.- miş ola 124b/17
farḳ i.- miş ola 106a/16
ḫarām i.- miş ola 113b/16
ḫarb i.- miş olup 84a/derkenar
yan ḫāşıl i.- miş ola 194a/16

kaṭ' i.- miş ola 82a/6
müzeyyen i.- miş ola 82a/9
pāymāl i.- miş ola 82a/7
şikest i.- miş ola 82a/7
taḫşirāt i.- miş ola 124b/18
taşavvur i.- miş ola 106b/5
temeyyüz i.- miş ola 106b/1
berbād i.- miş olanlar 81b/5
ri'āyet i.- miş olasin 133a/10
miḳdār i.- miş olavuz 143b/16
ḥabs i.- miş olmağın 39a/12
ḥıyānet i.- miş olup 122b/1
'ādet i.- miş olur 128b/11
edā-yı şükr-i ni'met i.- miş olur
164a/1
ḥurd i.- miş olur 99b/12
küfrān-ı ni'met i.- miş olur
94b/3, 165b/3
muḥālefet i.- miş olur 88a/2
zulm i.- miş olurlar 96b/5
ḥıyānet i.- miş olurum
80b/derkenar üst
i.- miş 1b/9, 194b/13
kaşd i.- miş 89b/11
ḳayd i.- miş 89a/12
naşib i.- miş 57b/16
rivāyet i.- miş 26a/11
zıkr i.- miş ola 61a/11
ḥākim i.- mişdi 26a/1
nāmeşrū' i.- mişdi 105a/14
yol i.- mişdi 83a/5
cevāb i.- mişdüm 117b/9
va'de i.- mişdüm 81a/derkenar
yan
i.- mişdür 22a/6, 54b/12, 78a/11,
121b/10, 151a/18
bāṭıl i.- mişdür 138a/8
binā bu i.- mişdür 35a/7
binā i.- mişdür 141b/5
edā i.- mişdür 163b/18
emr i.- mişdür 13a/3, 63a/1,
73a/8, 84a/9
eyülük i.- mişdür 95b/16
farz i.- mişdür 85b/7
feth i.- mişdür 49b/3, 52b/19
ḥalife i.- mişdür 140a/13
ḥatm i.- mişdür 37b/19
ḥavāle i.- mişdür 44b/1

ḥayrāt i.- mişdür 48b/9
ibtidā i.- mişdür 34a/8
iḥtiyār i.- mişdür 130a/8
imāmet i.- mişdür 22a/8
kaṭ'-i nazār i.- mişdür 188a/13
kaṭl i.- mişdür 47b/10
kesb-i şevāb-ı biḥesāb ve faẓl i.-
mişdür 20b/12
la'net i.- mişdür 80b/10
ma'mūr i.- mişdür 147a/19
maḳrūn i.- mişdür 78b/5
me'mūr i.- mişdür 108b/18
meḥekk-i imtiḥān i.- mişdür
108a/14
mesdūd i.- mişdür 147b/3
meşgūl i.- mişdür 110a/11
muḥālefet i.- mişdür 103b/2
müfevvez i.- mişdür 141b/13
mülk i.- mişdür 118a/6
mütevekkil i.- mişdür 84a/12,
171b/4
naḳl i.- mişdür 28a/1
nüzü'l i.- mişdür 10b/8, 18b/14,
18b/15, 40b/15
pest i.- mişdür 1b/5
rüsüb i.- mişdür 172b/9
sebt i.- mişdür 139b/7
setr i.- mişdür 110a/8
seyrān i.- mişdür 53a/2
sitem i.- mişdür 87b/derkenar üst
ta'yin i.- mişdür 96b/2
tefsir i.- mişdür 28b/19
tesmiye i.- mişdür 14b/2
teşbih i.- mişdür 193b/16
vācib i.- mişdür 91a/2
var i.- mişdür 82a/derkenar yan
vefāt i.- mişdür 19b/1, 24b/11,
25b/16
yir i.- mişdür 140a/14
zāhir i.- mişdür 95b/7
i.- mişdürler 110a/2, 147b/1
iḥtilāf i.- mişdürler 5b/3
muzlim i.- mişdürler 153b/7
nikāḥ i.- mişdürler 23a/5
pādişāḥ ve ḥākim i.- mişdürler
150a/2
taşvir i.- mişdürler 87b/13

vesīle i.- mişdürler 153b/8
i.- mişem 87a/derkenar üst
ārzū ve niyet i.- mişem
89a/derkenar üst
mübtelā i.- mişem 101a/1
şurū' i.- mişem 83b/derkenar alt
tefvīz i.- mişem 76a/derkenar alt
beddu'ā i.- mişidi 32a/15
beşāret i.- mişidi 20a/1
emr i.- mişidi 109a/3
qarīn i.- mişizdür 181a/8
perākende i.- mişizdür 127a/4
tecrübe i.- mişizdür 177a/18
irāde i.- mişken 77a/derkenar üst
edā i.- mişler idi 130a/1
hākim i.- mişler idi 27b/2
hicret i.- mişler idi 21a/19
pāre i.- mişler idi 178b/13
ser'asker i.- mişler idi 27b/2
ta'yin i.- mişler idi 27b/5,
51b/16
ta'yin i.- mişler idi 51b/14
i.- mişler 83b/13
ihtiyār i.- mişler 122b/9
irād i.- mişler 135a/14
istidlāl i.- mişler 155b/5
qasem i.- mişler 82b/derkenar alt
taşavvur i.- mişler 109a/10
vefāt i.- mişler 23a/7
i.- mişlerdür 98a/6, 103a/12
emr i.- mişlerdür 13a/4
güdāhte i.- mişlerdür 95b/5
havāle i.- mişlerdür 161a/4
hicret i.- mişlerdür 19a/6, 19a/7
ihtilāf i.- mişlerdür 42a/4, 86b/3,
180a/18
īmān-ı taşavvur i.- mişlerdür
82b/14
inkār i.- mişlerdür 155a/10
ittifāq i.- mişlerdür 16a/8,
76a/derkenar üst
qarīn i.- mişlerdür 147b/6
qaşd i.- mişlerdür 55a/8
lāzım i.- mişlerdür 107b/3
ma'lūm i.- mişlerdür 93a/12
mağlūb i.- mişlerdür
84a/derkenar alt

maḥbūs i.- mişlerdür 98b/12
maḥsūs i.- mişlerdür 142b/12
mesdūd i.- mişlerdür 97b/2
mülevves i.- mişlerdür 103a/10
münderic i.- mişlerdür 167b/12
pāk i.- mişlerdür 95b/5
şabr i.- mişlerdür 182a/13
saltanat i.- mişlerdür 52b/11
şarf i.- mişlerdür 97a/19
ta'biye i.- mişlerdür 106a/13
tertīb i.- mişlerdür 171b/18
vefāt i.- mişlerdür 6b/14, 22b/18
vekīl i.- mişlerdür 187a/5
ziyāde ve mübālağa i.- mişlerdür
95b/3
endīşe i.- mişsin 148a/7
hār i.- mişsin 97b/16
ifşā i.- mişsin 87b/derkenar yan
mübtelā i.- mişsin 127a/3
müheyyā i.- mişsin 82a/derkenar
alt
zimmet i.- mişsin 78b/derkenar
yan
maḥşūş i.- mişsiz 99a/11
mesdūd i.- mişsiz 184b/19
i.- mişüm 89b/derkenar alt
i.- mişüz 143b/10
perākende i.- mişüzdür 97b/19
vācib i.- mişüzdür 98b/11
'ad i.- se gerekdür 81b/derkenar
yan
'ayān i.- se gerekdür 45b/2
'işret i.- se gerekdür 154b/14
feth i.- se gerekdür 35b/18
'azm i.- se 59b/8
hiṭāb i.- se 11b/3
sū'āl i.- se 90a/derkenar yan
taleb i.- se 156a/4
hāzır i.- sek gerekdür 107b/8
i.- seler gerekdür 82b/17,
110a/19
taleb i.- seler gerekdür 138a/18
yegāne i.- seler gerekdür 82b/18
feryād-ı vāveylā i.- seler
gerekdürler 131b/12
irāde i.- seler 67b/12
teklif i.- seler 167a/5
dāhil i.- seler idi 130b/10

sū'āl i.- sem gerekdür 164a/6
kalb i.- seņ 78a/derkenar yan
i.- seņüz 151b/3
'adāvet i.- sün 139a/14
du'ā i.- sün 44a/12
mu'tād ve űi'ār i.- sün 88b/11
nażar i.- sün 189b/9
tıraş i.- sün 89b/derkenar üst
żāyi' i.- sün 87b/3
alçaķ i.- sünler 135b/2
mu'ālece i.- sünler 107a/2
naűihat i.- sünler 153b/8
tavāf i.- sünler 72a/3
i.- üp 10a/19, 49b/6, 49b/16,
76a/derkenar yan, 77b/derkenar
yan, 77b/derkenar alt,
79b/derkenar yan, 81a/derkenar
alt, 81b/derkenar üst,
86a/derkenar alt, 88b/derkenar
üst, 128a/5, 130b/19, 133a/6,
147a/15, 147a/19, 165b/17,
194a/6
'aceb i.- üp 193b/2
'acz-i eżhār i.- üp 16/derkenar
yan
'add i.- üp 167a/6
'adl i.- üp 114b/7
'afv i.- üp 11a/13, 54a/8, 56a/15
'aķıķa i.- üp 116a/1
'arż i.- üp 33b/16
'arż-ı hācāt i.- üp 17a/13
'avdet i.- üp 65b/17
'azimet i.- üp 58a/19,
77a/derkenar yan
'azl i.- üp 38a/17
'izem-i ceng i.- üp 88b/derkenar
yan
'ibādāt i.- üp 16a/11, 97b/1
'ibādet i.- üp 117a/18
'iűyān i.- üp 75a/2
'urüc i.- üp 9b/18
i'lām ve ifhām i.- üp
47b/derkenar üst
āgāh i.- üp 122a/15
āh i.- üp 127a/2
ārzü i.- üp 87b/derkenar alt
āzād i.- üp 17b/7, 22b/3, 25a/5

azād i.- üp 81b/derkenar yan,
90b/derkenar yan
berāber i.- üp 11b/10
berdār i.- üp 82a/7
ber-murād i.- üp 16b/3
bey' i.- üp 160b/7
bezl i.- üp 9a/12, 12a/15, 146b/7
bezl-i mechüd i.- üp 3b/16
bi'at i.- üp 30b/7
bol i.- üp 179a/10
bükā i.- üp 43a/4
bünyād i.- üp 57a/5
büyük i.- üp 77a/derkenar alt
büyüklük ve hākimlik i.- üp
76a/8
cem' i.- üp 31b/8, 57a/8, 58b/2,
58b/4, 71a/15, 77b/derkenar üst,
124b/3, 130b/13, 199b/13
ceng i.- üp 39b/1
cezb i.- üp 172b/4
cülüs i.- üp 48b/12, 54b/6
cür'et i.- üp 83b/derkenar yan
da'vet i.- üp 10b/9, 83a/derkenar
üst, 83a/derkenar alt, 130a/3,
131b/16, 162a/15
def'-i ārzü i.- üp 77a/derkenar
üst
def'in i.- üp 171a/11
defn i.- üp 30b/8
destbūs i.- üp 90a/derkenar üst
destürü'l-'amel i.- üp
84b/derkenar yan
dilir i.- üp 159b/18
direng i.- üp 57b/4
diyār-ı ğurbet i.- üp 49a/12
du'ā i.- üp 36b/8, 78b/derkenar
alt
dür i.- üp 55a/15
edeb i.- üp 133a/9
ekl i.- üp 167a/13
ekmek i.- üp 129b/16
emāret i.- üp 130b/13
emr i.- üp 6b/11, 31b/13, 36b/1,
46b/18, 151b/1
emr-i ma'ruf i.- üp 151b/13
in'ām ve ihsān i.- üp
89b/derkenar yan
eűer i.- üp 169a/3

eş'ār i.- üp 7a/9
fah̄r i.- üp 192a/14
feh̄m i.- üp 106b/5
ferāġat i.- üp 39b/1
feryād i.- üp 77b/derkenar alt
feth̄ i.- üp 50a/1, 52a/10
fezā' i.- üp 140a/4
fırşatı ġanımet 'ad i.- üp
89a/derkenar alt
fırşatı ġanımet 'add i.- üp 54b/1,
58a/7
fıkr i.- üp 83b/derkenar üst,
92b/10
fürüht̄ i.- üp 89b/14
ġalebe i.- üp 77b/derkenar yan,
85a/derkenar üst, 120b/16
ġayret i.- üp 115a/7
ġıdā i.- üp 177b/9
ġıybet i.- üp 95b/15
ġısū-yı müşkbūy i.- üp 12b/13
ġoç i.- üp 60a/4
ġubār-ı t̄arī i.- üp 58a/14
ġusl i.- üp 30b/18
ġalīfe i.- üp 40b/7
ġarāb i.- üp 58a/3
ġarc i.- üp 117a/16
ġareket i.- üp 41a/18, 124b/2
ġāşıl i.- üp 18b/4
ġaz̄ i.- üp 37b/3
ġāzır i.- üp 69a/9, 181a/1
ġesāb i.- üp 128b/16
ġıfz̄ i.- üp 171a/7
ġışm̄ i.- üp 157a/6
ġıyānet i.- üp 118a/9
ġıcāb i.- üp 76a/1, 78b/17
ġicret i.- üp 18a/14
ġıdmet i.- üp 11b/13
ġılāf i.- üp 81b/5
ġulķ ve 'ādet i.- üp 109a/3
ġurūc i.- üp 48b/derkenar yan
ġurūş i.- üp 59a/1
ġüccet i.- üp 126b/2
ġükm̄ i.- üp 82a/derkenar alt
ġükümet i.- üp 82a/derkenar yan,
129a/15
i'lām i.- üp 78a/6
i'timād i.- üp 80a/18

i'tizār i.- üp 11a/17
ıbrām i.- üp 88a/derkenar alt
ıdrāk i.- üp 171a/6
ıhtılāf i.- üp 34b/19
ıhtıyār i.- üp 12b/5
ıhyā i.- üp 7a/4
ıķāmet i.- üp 43a/3
ıkrāh i.- üp 190b/1
ımām i.- üp 37a/8
ımāmet i.- üp 129a/3
ınkār i.- üp 149a/5
ınşāf i.- üp 80a/12
ıntıhāb i.- üp 189a/3
ıntıķāl i.- üp 48b/4
ıstıķbāl i.- üp 181a/2
ıstılā i.- üp 77b/derkenar üst
ıstimā' i.- üp 153b/17
ıstırāġat i.- üp 78b/derkenar alt
ışāret i.- üp 47a/4, 81b/derkenar
üst
ışkence i.- üp 25b/1
ıttıfāk i.- üp 48b/derkenar yan
ızhār i.- üp 140a/14
ķabūl i.- üp 81a/derkenar üst,
90a/derkenar alt, 98a/14,
125b/18
ķabz̄ i.- üp 142a/6
ķādı i.- üp 27a/17
ķam'-ı cündü'llah i.- üp 147b/1
ķaraġuluk i.- üp 138a/3, 143b/3
ķarz̄ i.- üp 121b/1
ķasem i.- üp 39b/11
ķat' i.- üp 120a/5
ķatl i.- üp 33a/8
ķavī ve mü'eyyid i.- üp 147b/11
kesb i.- üp 25b/2
ķıble i.- üp 153b/7
ķısm̄ i.- üp 82b/18
ķısmet i.- üp 48a/derkenar yan,
80b/derkenar üst, 123a/13,
130b/14
ķör i.- üp 138a/9
ķurbān i.- üp 19a/18
ķüşış i.- üp 5b/15
ma'mūr i.- üp 85a/derkenar yan
ma'zül i.- üp 38b/2
mahcūr i.- üp 115a/9
mahşüş i.- üp 99b/15

mażmaża i.- üp 64a/17
mecrūh i.- üp 37a/6
men' i.- üp 72a/17, 72a/18,
72a/19, 122a/17, 162a/10,
167a/7
merḥamet i.- üp 103a/18

meyl i.- üp 87a/derkenar yan
muḥabbet i.- üp 9a/10, 119a/5
muḥālefet i.- üp 155b/8
muḥāsara i.- üp 39b/2, 53a/18,
53b/7, 56a/5
muḥkem i.- üp 76a/6
muḳārenet i.- üp 23b/19
muraḳka' i.- üp 190b/9
murdār i.- üp 103a/11
musallaḫ i.- üp 151b/2
muşayḳal i.- üp 82a/8
mücellā i.- üp 117b/10
müḥeyyā i.- üp 88b/derkenar yan
müḥeyyā i.- üp 140a/14, 143a/15
mükerrem i.- üp 165b/17
mülāḫaḫa i.- üp 167a/8
münācāt i.- üp 103a/8
münhezim ve maḳhūr i.- üp
147a/18
müsāra'at i.- üp 132b/14
müşāhede i.- üp 8a/9, 66b/17,
79a/derkenar yan, 174a/8
müşāvere i.- üp 38a/5
müştak i.- üp 14b/1
mütāba'at i.- üp 158a/19
mütāba'at-ı şhevāt-ı nefis i.- üp
194a/12
mütecāviz i.- üp 187b/11
mütevekkil i.- üp 149a/9
müzeyyen i.- üp 70b/8
naql i.- üp 49a/16
naql ve taḫrīr i.- üp 31b/8
naẓar i.- üp 16b/18, 107a/12,
138a/14
nefs-i buḫllik i.- üp 92b/10
nidā i.- üp 22a/7, 33b/10
nikāḫ i.- üp 21b/18, 22b/9, 32b/1
nizā' i.- üp 9a/16
nüzül i.- üp 22a/4, 58b/8,
146b/4, 147b/18

pāk i.- üp 65a/15, 84b/15,
168a/19
pāre i.- üp 133b/12
pek i.- üp 119a/19
peydā i.- üp 48a/derkenar üst
raġbet i.- üp 114a/7
ref' i.- üp 31b/18, 156a/4
rezm i.- üp 57b/15
riḫlet i.- üp 49b/4, 50a/19
ri'āyet i.- üp 32a/9, 120a/1
ric'at i.- üp 21b/3
ricā i.- üp 56a/15
rivāyet i.- üp 185b/18
rücū' i.- üp 65b/16
sa'y i.- üp 47b/9, 111b/6,
131a/11, 137b/8, 138b/18
sa'y ve ḫarc i.- üp 186b/17
şabr i.- üp 179b/18
şadaḫa i.- üp 19a/19
sākin i.- üp 141b/15
saltanat i.- üp 50a/18, 50b/6,
50b/12
şarf i.- üp 93b/17, 114a/15,
162a/1, 168a/18
şaydın i.- üp 117a/7
secde i.- üp 16b/16
sefer i.- üp 38a/18
selām i.- üp 83a/16
ser'asker i.- üp 49b/15, 57a/9
serkeşlik i.- üp 152a/8
sermāye i.- üp 120a/15
ses i.- üp 136a/11
şoḫbet i.- üp 119b/13
sū'al i.- üp 88a/derkenar yan,
129a/6
sükūt i.- üp 118a/13, 122a/8
şefā'at i.- üp 119b/11
şikāyet i.- üp 177a/8, 179a/2
şikest i.- üp 112a/1
şurū' i.- üp 26b/18
şükr i.- üp 179b/7
ta'alluḫ i.- üp 54a/6
ta'arruż i.- üp 158b/19
ta'līm i.- üp 10a/15, 31b/14,
41a/9, 46b/1, 117b/6, 162a/8
ta'mīr i.- üp 56a/17
ta'n i.- üp 80b/derkenar yan

ta'rif ve tavşif i.- üp
87b/derkenar alt
ta'yin i.- üp 34a/14, 49b/2,
55b/3, 55b/11, 56a/17, 56b/9,
58a/2
ta'yin i.- üp 37a/18, 55b/3
ta'zim i.- üp 79a/derkenar yan
tağlib i.- üp 199a/17
tahammül i.- üp 47a/12,
87b/derkenar yan
tahrir i.- üp 79b/derkenar üst
takdim i.- üp 121b/3
taleb i.- üp 46b/13, 69b/16,
86a/derkenar üst, 87a/derkenar
üst, 87b/derkenar yan, 109b/7,
132b/5, 133a/4
taşavvur i.- üp 191b/17
taşfiye-i kalb i.- üp 193b/11
tavaf i.- üp 17a/16
tavaf-ı ka'be i.- üp 17a/11
te'dib i.- üp 146b/17
te'emmül i.- üp 82b/derkenar
üst, 85a/derkenar alt,
87a/derkenar üst
te'kid i.- üp 34b/3
te'lif i.- üp 26b/16
teberrā i.- üp 20b/2
tebessüm i.- üp 12a/8,
79a/derkenar yan, 113a/15
tedarik i.- üp 80a/derkenar alt,
175b/12
tefahhuş i.- üp 86a/derkenar yan
tefekkur i.- üp 80b/derkenar alt,
82a/derkenar üst
tekbir i.- üp 66a/7
tekellüm i.- üp 90a/8
teklif i.- üp 46a/10
telef i.- üp 130b/19
tenezzül i.- üp 89a/derkenar alt
tereddüd i.- üp 30b/3
terk i.- üp 40a/6, 72b/1, 80b/18,
122b/11, 131b/15, 152a/8,
152a/11
teslim i.- üp 55b/7, 147b/7
tevaakkuf i.- üp 86b/derkenar alt
teveccüh i.- üp 48a/15, 68b/13

tevsi' i.- üp 35a/13
tezvîc ve tenkih i.- üp
83a/derkenar yan
tezvîce-i mülâhaza i.- üp 9a/10
tımâr i.- üp 11b/19
tırâş i.- üp 89b/derkenar yan
ticâret i.- üp 29b/14
tîre i.- üp 153b/6
tulû' i.- üp 2a/11
un i.- üp 117b/11, 129b/15
va'z ve naşihat i.- üp 6a/9
vahy i.- üp 119b/2, 192a/16
vâlî i.- üp 57b/19
vefât i.- üp 8b/17, 19b/7, 19b/19,
21a/14, 21b/4, 21b/11, 21b/15,
22a/7, 22b/17, 23a/12, 25a/12,
32a/19, 36b/3, 37a/18, 42a/18,
42b/17, 50b/16, 90a/derkenar alt
vehm i.- üp 83a/derkenar yan
vesile i.- üp 163b/19
vesilet-i a'vâz i.- üp 182b/3
vezir-i a'zam i.- üp 56a/4, 56a/9,
58a/15
viķâyet i.- üp 190a/15
virân i.- üp 132b/12
yâd i.- üp 90a/13, 152a/14
yağma i.- üp 82b/derkenar üst
zebh i.- üp 161a/7
zebün i.- üp 53a/19
zîkr i.- üp 7a/5
zinâ i.- üp 36a/17
ziyâret i.- üp 16b/1, 16b/4
zum i.- üp 43b/12
zuhûr i.- üp 6a/13, 9a/2, 14b/5,
43a/12, 48b/13, 55b/9,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
alt, 84b/derkenar alt,
089a/derkenar yan
î' tã: Ar. verme, ödeme
envâ'-ı î. 3a/14
î.-yı hafiyede 95b/2
itã'at: Ar. söz dinleme, boyun eğme
i. 50a/5, 52b/18, 57a/3
i.+ e 115a/3
i. eylemenin 81a/derkenar yan
i.+ i 115a/12

- i. itdügi 115b/3
i.+ ünden 79a/derkenar üst
- ‘itāb:** Ar. paylama, azarlama
‘i.-ı am̄iz 39a/10
‘i. ideler 188b/15
‘i. itdiler 148a/6
‘i. ve ‘iḳāb iderdi 34a/19
- itdür -:** etme işini yaptırmak
cülūs i.- e 177a/14
- itdür -:** yapılmasını sağlamak
‘avdet i.- e 106b/4
- iḳfā:** Ar. söndürme, söndürülme
i.-y1 nūr-ı ḥudā 5b/5
- i‘tibār:** Ar. saygı gösterme; önem
verme; şeref, haysiyet; bir şeyin
hakiki değil, karşılaştırılan
değeri; ibret alma
i. 112a/4, 156b/4
i.-ı ḥuṣūṣ 166b/14
i.-ı nef‘-i zarrdur 166b/14
i.-ı ni‘meti 166b/13
i. eyleyüp 83a/derkenar yan
i.+ ı 167a/18
i.+ ıyla 167a/19
i. itmezler 149a/5
i. ve i‘timād olunmaz 120b/17
- i‘tidāl:** Ar. orta oluş, ortalama,
ölçülülük
i. 107a/15, 116b/19, 135a/4
ḥadd-i i. 117a/4, 146b/9
i.-i ḥaddında 106a/12
i.-i ḥuṣūli 169b/6
i.-i niṣāmı 172b/6
i.-i şifāt 134b/2
i.-i şifāt-ı ḥamiyyet 105b/8
i.+ de 135a/10
nafaḳa-i ḥadd-i i.+ de 114a/11
i.+ dedür 107a/16
ḥadd-i i.+ dedür 106a/7
ḥadd-i i.+ dūr 195b/10
ḥadd-i i.+ e 169a/11
‘alāmet-i i.+ i 172a/18
niṣān-ı i.+ i 172b/1
ḥadd-i i.+ idür 146a/4
ḥadd-i i.+ in 150a/3
i.+ indeki 146a/11
ḥadd-i i.+ inden 113b/13
i.+ üñ 107a/19
- i‘tiḳād:** Ar. inanma, kalben tasdik
ederek inanma, inanç
i. 43b/13
biḡareż-i salṭnat-ı pāk-ı i.
85b/derkenar yan
kemāl-i i. 29b/9
i.-ı bātılda 106b/4
muḥaṣṣıl-ı i.+ ı 188a/15
i.+ ıdur 114b/1
i. ider 188a/17
i. itmek gerekdür 16a/13
i. olma 24a/10
i. olup 76a/derkenar üst
i.+ uñ 87b/derkenar yan
kemāl-i i. ve i‘timād olduğundan
77a/derkenar üst
i. ve perhizkār olup 53a/15
- i‘tiḳādāt:** Ar. inanmalar, inançlar
zulümāt-ı i.-ı bātıla 106a/17
- i‘tikāf:** Ar. bir yere kapanıp dışarıya
çıkmadan ibâdetle meşgul olma
i. 166b/11
i. iderlerdi 17b/11
- i‘timād:** Ar. güvenme, güven
i. eyleyeler 75b/derkenar üst
kemāl-i i‘tiḳād ve i.+ ı
olduğundan 77a/derkenar üst
i.+ ı 86a/derkenar üst
i.+ ıñuz 112b/15
i. ider olmuş idi 82b/derkenar
yan
i. iderüm 83a/derkenar yan
i. idüp 80a/18
i. itmeye 84a/derkenar üst,
133b/8
i. olmaz 200b/12
i‘tibār ve i. olunmaz 120b/17
- i‘tirāf:** Ar. bir kimsenin başkalarına
söylemek istemediği bir gerçeği
veya suçu artık saklamaktan
vazgeçip açıklaması, bu yolda
gerçeği gizlemeden yapılan
açıklama
i.-ı ‘acze 166b/12
i.-ı külldür 165a/8
- i‘tirāz:** Ar. bir fikir veya karârı kabul
etmeyerek karşıtını ileri sürmek
i. 2b/12

- i. itdiler 191a/12
- i'tizār:** Ar. özür dileme
i. idüp 11a/17
i.+ la 16b/derkenar yan
- itlūk:** itlik; kötü etki
i.+ i 92a/8
- itmām:** Ar. tamamlama, bitirme
şabr-ı i.-ı ferāyizde 181b/13
i.-ı mehāmm 3a/14
şabr-ı i.-ı nevāfilde 181b/14
i.-ı umūr-ı dīni 110a/10
i.+ a 182a/14
i.+ ı 85a/14
i.+ ina 66a/12, 76b/derkenar üst,
93b/17, 182a/13
i.+ ında 110a/3
i.+ mı 66a/10
- i'tmīnān:** Ar. iç huzûru, gönül rahatlığı,
tatmin olmuşluk hâli
i. bula 66a/6
i.-i kalb 78a/derkenar alt
- ittifāk:** Ar. birleşme, uyuşma, sözleşme
bi'l-i . 23a/7, 23a/9, 23a/10,
23b/3, 30a/8, 43a/10
i.-ı cümle 31b/15
i.-ı kibār 84a/derkenar yan
i.+ ı 79a/derkenar yan,
84a/derkenar yan
i.+ ıyla 16b/15, 128b/17,
156b/16, 159a/12
i. idüp 48b/derkenar yan
i.+ ile 25b/5, 155b/9
i. itdiler 128b/12
i. itmegin 39a/13
i. itmişlerdür 16a/8,
76a/derkenar üst
i. olsa 132b/18
i. olunmuşdur 15b/9
- ittikā:** Ar. sakınma, çekinme
i.+ sın 81b/14
- ittişāf:** Ar. bir sıfatla sıfatlanma, bir şey
kendisinde hâl ve sıfat olarak
bulunur olma, muttasıf olma
i.+ ı 100b/10
- ittişāl:** Ar. kavuşma, ulaşma
i.+ ı 47b/derkenar yan
vesāyiḥ-i i.+ dürler 165b/2
- ittisām:** Ar. süsleme
i.-ı cāmi' 41b/6
- itür -:** yitirmek
i.- miş olur 62b/12
i.- üp 109b/6, 153b/5
- ityān:** Ar.söyleme, bildirme
i.-ı a'māl-i şālih 148b/2
- 'ivaż:** Ar. bedel, karşılık
'i.+ a 86a/derkenar yan
'i. iderler idi 12b/3
- i'vicāc:** Ar. eğri büğrü olma, doğru
hareket etmeme
i.-ı eşeri 141a/15
- 'iyāzen billah:** Ar. Allah'a sığındık,
Allah korusun, maâzallah
'i. 194a/8
- iiyāke na'būdū:** Ar. yalnız sana kulluk
ederiz
i. 89a/6, 89a/3
- iiyākūm:** Ar. size
e. 79a/14
- iz:** belirti, nişan, alamet, emare
i.+ leri 14b/18
- iz?:**
i. 29b/2
- izā:** Ar. eziyet verme, eziyet etme
i. 7a/13, 95b/13, 95b/15, 95b/16,
138b/9, 149b/19, 156b/8,
158a/4, 181b/16
men'-i i. 156b/8
şıfat-ı i. 150a/10
i.-yı 'ulemā 95b/13
i.-yı maḥzûrdur 158a/5
i.+ dan 93a/7
taḥmīk-i i.+ dur 158a/3
i. eyleye 154a/1
i. itmeye 73a/7
i.+ larıyla 157b/16
sebeb-i i. ola 111b/19
i. olunmaya 113a/9
i.+ sına 183a/16
i.+ ya 181b/15
- izā'at:** Ar. kaybetme, zayi etme
i. 184b/7
i.-ı ḥaḳḳ 194a/14
i.-ı ḥuḳûkından 162a/17
i. itdiler 47b/derkenar alt
- iz'af:** Ar. gücünü azaltma; zayıflatma
i.-ı zu'afādan 199a/8

- izāfe:** Ar. ekleme
i. olunur 70b/16
- izāh:** Ar. açıklama
i.+ ı 140b/15
- izāle:** Ar. giderme, yok etme, ortadan kaldırma krş. izālet
i.+ si 95b/2, 105b/15, 155a/5, 158a/3, 198a/14
i.+ sidür 95a/18
i.+ sinden 158b/9
i.+ sine 186a/10
- izālet:** Ar. giderme, yok etme, ortadan kaldırma krş. izāle
‘ilāc-ı i. 195b/13
i.-i keyfiyyetinde 185a/5
i.+ inde 110a/3
i.+ ine 183a/2
- ‘izām:** Ar. büyükler, ulular
‘i. 173b/12, 173b/15
cihān-ı yār-ı ‘i. 24b/6
ecdād-ı ‘i. 5a/17
evliyā-yı ‘i. 4a/1
fuḫahā-yı ‘i.+ dan 25a/5, 25a/9
meşāyiḫ-i ‘i.+ dan 43b/19
şulehā-ı ‘i.+ dan 25a/15
‘i.+ ı 198b/12
ecdād-ı ‘i.+ ı 3a/13, 4b/11
ecdād-ı ‘i.+ ları 4a/11
‘i.+ uḡ 172b/11
- ‘izām:** Ar. büyükler; ulular, seçkinler
‘i.-ı saltanat-ı ma‘nevī 149a/8
- iz‘ān:** Ar. anlayış; söz dinleme; terbiye
vācibü’l-i .+ a 7a/2
- i‘zāz:** Ar. saygı ile ağırlama
i.-ı şadāreti 90b/derkenar alt
in‘ām ve i. itdükden
79a/derkenar yan
- izdivāc:** Ar. evlilik
i.+ ından 169a/4
- izdiyād:** Ar. artma, çoğalma
i. 55a/10, 57a/4
i.-ı kuvvet-i istikmāl 169a/5
i. buldı 53b/14
i. bulur idi 30b/16
i.+ ı 116a/9
i. ve menba‘-ı fitne olmağın
55a/17
- ‘izem:** Ar. büyüklük; ululuk
‘a. 174b/8
‘a.-i ceng idüp 88b/derkenar yan
‘a.-i şānehunuḡ 176a/12
- izhār:** Ar. gösterme, meydana çıkarma
i. 76b/16, 158a/5
rāyiz-i iḫtizā-yı i. 2a/10
i.-ı meḫāmid-i devāmına 166b/1
i.-ı şükr 166b/9
i.-ı ṭā‘āt 182a/17
i.-ı tekebbür 191b/11
‘āmme-i i.+ dur 95b/3
i. eyleye 80b/18
i.+ ı 86a/derkenar üst, 95a/19, 108b/11, 182a/16, 189a/10, 191b/10
i.+ ıdur 88b/derkenar yan
i.+ ın 158a/8
i.+ ına 163a/14, 189a/7
şürūr-ı i.+ ına 106b/6
esrār-ı i.+ ında 162b/3
müberra‘-ı i.+ ında 95b/8
i. idüp 140a/14
i.+ ile 95b/10
i. itmek 93a/7
i. itmeyeler 140a/2
- ‘izid:** Far. Zerdüştler’in hayır ilahı
ḫitāb-ı ḫazret-i ĩ.-i müte‘āl
181a/2
- izinsiz:** Ar.+T. izinsiz
i. 85a/derkenar alt
- izkār:** Ar. hatıra getirme, andırma
i.+ dur 87b/17
- izn:** Ar. izin
i.-i ḫākime 159a/11
i.-i istiḡnāsında 154a/15
i. almayınca 115b/6
i.+ i 114b/5, 115b/6, 154a/19, 155a/11, 157b/9, 159a/10
i.+ in 154a/12
i. olmadukça 53b/18
- iznsiz:** Ar.+T. izinsiz
i.+ in 155a/19
- iznik:** Bursa’nın bir ilçesi
i. 50a/16
- iznsiz:** Ar.+T. izinsiz
i. 115b/5, 136a/9
- ‘izz:** Ar. kıymet, değer; yücelik

‘i. 8b/17, 167b/18, 175a/1,
194b/11, 198a/16, 199a/8
‘i.-i ‘ilm 193a/19
‘i.-i derecāta 143a/6
‘i.-i dūnyāda 189a/2
cenāb-ı ‘i. 88b/9, 100b/2,
102b/19
cenāb-ı ‘i.-i kibryāya 100b/2
cenāb-ı ‘i.-i zāt-ı müte‘āliye
165a/9
cenāb-ı ‘i.+ i 102b/19

‘izzet: Ar. değer, kıymet; yücelik,
ululuk; kuvvet; hürmet, saygı
‘i. 79b/derkenar yan,
83b/derkenar yan, 90b/13,
185a/18
cenāb-ı rabbü’l-‘i. 69a/3
hazret-i ‘i. 187b/4
hazret-i rabbü’l-‘i. 16b/18,
100a/4, 100b/13, 193b/16
kudret-i hazret-i rabbü’l-‘i.
7b/19
rabbü’l-‘i. 4b/7, 22a/6
sahevāt-ı havāṭif-ı ‘i. 89a/13
‘i.-i ‘ābidūh 89a/4
‘i.-i cābeti 134a/6
‘i.-i cellet 147b/18
merātib-i ‘i.-i muzā‘afe oldı
20b/11
‘i.-i te‘ālā 78b/15
‘i. çekdi 103b/11
dergāh-ı ‘i.+ de 186a/5
kelām-ı ‘i.+ de 28a/18, 127b/10
‘i. eyleye 80b/15
merhamet ve ihsān ve ‘i. eyleye
79b/derkenar üst
‘i.+ i 180a/12
dīn-i ‘i.+ i 153a/5
hazret-i rabbü’l-‘i. 15a/7
islām-ı ‘i.+ in 90b/15
sürādikāt-ı ‘i.+ in 164a/12
kelām-ı ‘i.+ inde 79b/3,
81a/derkenar yan
cenāb-ı ‘i.+ ine 188b/1
‘i. itdūh 79b/derkenar yan
‘i.+ le 195a/11
livā-yı ‘i.+ lerin 181a/12
cenāb-ı ‘i.+ ümüz 186a/1

‘i.+ üh 120a/16
hazret-i rabbü’l-‘i.+ üh 17a/13
hazret-i rabbü’l-‘i.+ üh 188b/11
rabbü’l-‘i.+ üh 179b/7
‘i. ve hürmet eyleyeler 136b/10
‘i. ve hürmet-i havāṣ eyle
84a/derkenar üst
‘i. ve ri‘āyet itdi 89b/derkenar
üst

J

jeng: Far. pas, küf
j.+ inden 193b/8

K

ķāb: Ar. uzaklık; mesafe
ķ.-ı ķudsine 134a/7
ķab: kap kaçak
ķ.+ u 78b/derkenar yan
ķaba: özensiz, ince karşıtı
ķ. 128b/19
ķabaķ: kabakgillerden, sürüngen
gövdeli, sarı çiçekli, birçok türü
olan bir bitki
ķ. 129b/15, 130a/2
ķ.+ a 12a/18
ķ.+ ı 129b/18
ķabāyih: Ar. kabahatler
ķ.-i aķvālden 148a/3
ķ.-i ef‘āl 124a/12
ķ.-i ef‘āl-i zāhir 89b/6
ķ.-i ef‘ālin 177b/9
ķ.-i envā‘-ı iķzārı 192b/9
ķ.-i evṣāf-ı behīmī 192b/7
ef‘āl-i ķ.+ in 148a/4
ķabāyil: Ar. kabileler, boylar
ķ.-i ‘arab 5b/16, 9a/16, 52b/16
ķ.-i ‘arabda 6b/4
ķ.-i ‘arabdan 21b/6, 22b/6
ķ.-i huzā‘adan 22a/10
ķ.-i ķureyṣ 6a/15
ķ.-i türkden 49a/10
ka‘be: Ar. Mekke’de bulunan
Müslümanlarca kutsal kabul
edilen yapı; Tanrının evi

- k. 45b/7, 45b/9, 45b/11, 45b/12,
92b/17, 179b/9, 200b/9
ehl-i k. 46a/1
k.-i mu‘azzamanuŋ 6a/17
k.-i mükerrerme-i ŧerefu’llah
63a/12
k.+ den 200b/10
tavāf-ı k. idüp 17a/11
‘abdü’l-k. iken 32a/4
k.+ nüŋ 9a/14, 35a/11, 41a/16,
178b/8
k.+ si 200b/9
k.+ ye 9b/3, 17a/15
k.+ yi 17a/16, 33a/1
harem-i k.+ yi 35a/13
- ķabiĥ:** Ar. ħirkin, yakıŧıksız, fena
ķ. 109b/18, 135a/4, 135a/11,
158a/17, 194a/11, 199b/18
‘avret-i ķ. 157b/18
vahŧet-i ķ. 199b/19
ķ.+ dūr 87a/derkenar yan
ķ. gelür 199a/9
ķ. ise 78a/derkenar yan
- ķabiĥa:** Ar. ħirkin davranıŧ, ayıp ŧey
ef‘āl-i ķ.+ dan 122a/16
ef‘āl-i ķ.+ larından 174a/4
- ķabil:** Ar. kabul eden; mümkün
ķ. 105b/15, 117b/13, 132b/3
taĥrİR-i ķ. 41a/12
ķ.+ dūr 79a/derkenar yan,
116a/7, 155b/13
ķ.-i taĥrİR 18a/1
ķ.-i zevāl 166b/16
ķ.-i tecellİ 99b/7
ķ.-i zevālİ 167b/19
ķ.-i ĥarekāt kıla 169a/9
ķ.-i binā 174a/6
ķ.-i baĝa 174a/12
ķ. olup 53b/9
- ķabile:** Ar. kabile, boy
ķ. 9a/18, 85a/derkenar yan
ķ.-i benİ 8a/7
ķ.-i mezbūr 49a/14
ķ.+ dendürler 132b/11
ķavm-ı ķ.+ m 85a/derkenar yan
ķ.+ nüŋ 49a/13
ķ.+ si 49a/10
- ķ.+ sinüŋ 22a/10
ķ.+ siyle 49a/16
- ķabiliyet:** Ar. yetenek
taķdİs-i ŧıfat-ı ķ. 141a/14
ķ.-i ‘uzv 172b/19
ķ.+ i 169b/17
ķ.+ in 169a/9
ķ.+ inde 125b/8
ķ.+ leri 178b/2
- ķabiliyyāt:** Ar. yetenekler
ķ. 144a/2
- ķabl:** Ar. önce, evvel
ķ.-i bi‘setü’r resül 6b/13
- ķabl:** Ar. önce, evvel
ķ.-i bi‘setü’r resül 6b/13
ķ.+ed-duĥül 19b/10, 19b/12,
23a/7, 23a/9, 23a/11
ķ.+ el-İmān 29b/12, 32b/7
ķ.+ el-i slām 21b/6
ķ.+e’l-‘iŧā 74a/10
ķ.+e’n-nübüvve 6b/19, 17a/9,
19a/12, 19b/5, 20b/8, 20b/12
- ķabr:** Ar. mezar
ķ. 31a/11, 40b/9, 80b/derkenar
yan, 83b/2, 84b/2, 176a/1,
200a/7
‘azāb-ı ķ. 25b/8, 78a/14
sü’āl-i ķ. 25b/8
ķ.-i kibārına 182b/16
ķ.-i mu‘azzam 16b/7
ķ.-i resüli 16a/19
ķ.-i ŧerİflerile 15b/2
ķ.-i ŧerİflerinde 16a/10
ķ.+ de 66b/14, 66b/18, 95b/1,
110a/18, 187b/13
ķ.+ den 16b/11
ķ.+ dūr 176a/2
ķ.+ e 176a/1
ķ.+ i 66b/18
‘azāb-ı ķ.+ i 66b/5
ķ.+ in 77a/derkenar yan
ķ.+ ine 80a/3
ķ.+ ini 67a/12
ķ.+ lerinde 81b/3
- ķabristān:** Ar.+Far. mezarlık
ķ.+ a 175b/7, 175b/10
ķ.+ lara 127a/19
- ķabuķ:** kabuk

ķ.+ ı 161a/9
ķabūl: Ar. kabul; alma; razı olma
ķ. 5a/10, 192b/8
ķabza-i ķ. 96a/3
mūsta'id-i ķ. 99b/14
naẓar-ı ķ. 4a/7
ķ.-ı minneti 121b/12
ķ.-i fenā 1b/7
ķ.-i haķķdan 188b/11
naẓar-ı ķ.-i iķbāl 81a/derkenar
alt
maħall-i ķ.+ de 142a/6
maħall-i ķ.+ dūr 95a/10
ķ.+ e 142a/9
maħall-i evc-i ķ.+ e 1b/6
maħall-i ķ.+ e 95a/5
ķ. eylemek 78b/derkenar yan
ķ.+ ında 117a/15
şāyeste-i ķ.+ i 82b/14
ķ. ider 96a/3
ķ. iderüz 195a/14
ķ. idüp 81a/derkenar üst,
90a/derkenar alt, 98a/14,
125b/18
ķ.+ in 96a/14
ķ.+ inde 96a/4, 185b/4
te'sīr-i tertīb-i ķ.+ inde 106a/15
evāmir-i ķ.+ inden 156a/2
ķ. itdüm 80b/derkenar alt
ķ. itmedügiçün 46a/10
ķ. itmesi 95b/18
ķ. itmeyüp 12b/3, 46b/17,
128b/18
ķ. itmez idi 13a/10, 190b/19
ķ. itmez 96b/17
ķ. itmezsın 103a/9
ķ. olmaya 74b/12, 194b/10
ķ. olmaz 66a/11, 66b/15, 74b/6,
74b/7
ķ. olunur 78b/derkenar yan
ķ. olup 69b/19
ķ. olur 74b/12
ķ.+ üñ 160b/14
ķaburķa: Moğ. kaburģa
ķ. 114a/4
ķabz: Ar. el ile tutma
ķ. 171b/17
ķ.+ ında 142b/5

ķ. ider 96a/9
ķ. ideüz 184a/1
ķ. idüp 142a/6
ķ. itdiler 142b/8
ķ. olunur 66b/17
ķabza: Ar. tutacak, tutamak
ķ.-i hışmumuzda 197b/1
ķ.-i himmetinde 199a/11
ķ.-i iķtidārdan 76b/derkenar üst
ķ.-i ķabūl 96a/3
ķ.-i ķudret-i maķhūrındandır
77a/15
ķ.-i ķudretinde 165b/5
ķ.-i ķudretindedür 81a/1, 151a/8,
152a/10, 152a/14
ķ.-i ķudretündedür 114b/16
ķ.-i meşiyet-i tefvīz olunup
52a/5
ķ.-i rahmetlerinde 176b/7
ķ.-i taşarrufına 55a/16, 56a/11,
82a/derkenar yan
ķ.-i teşhīre 59b/3, 81a/derkenar
yan
ķ.+ dan 12b/19
ķ.+ sı 37a/1
ķ.+ sında 149a/10
ķaç: soru sıfatı
ķ. 8b/11, 17b/4, 33b/15, 39b/1,
40a/7, 40b/6, 42b/17, 53a/18,
53b/15, 55b/2, 55b/3, 55b/6,
55b/11, 56a/2, 56b/11, 57a/11,
57a/12, 75b/derkenar üst,
76a/derkenar yan,
80b/derkenar yan, 82b/derkenar
yan, 84b/19, 87b/derkenar yan,
89b/12, 90a/derkenar alt, 94b/13,
100a/13, 103a/7, 105a/10,
117b/2, 117b/3, 129a/9,
136b/16, 179a/10
ķ.+ ar 51b/16
ķaç -: kaçmak
ķ.- acaķ 164a/7
ķ.- ar idi 32b/4
ķ.- ar isem 84b/derkenar alt
ķ.- mağım 120a/10
ķ.- maķ 79b/derkenar yan
ķ.- mamışdur 128a/10
ķ.- mış 88b/8

ķ.- sa 60b/4

ķ.- up 32a/12, 40a/17, 55a/13,
57a/11, 78b/derkenar yan,
85a/derkenar üst, 89b/11
mā- 'adāsı ķ.- up 55b/1

ķaçan: ne zaman, ne vakit; nasıl
ķ. 14b/17, 14b/19, 18b/15,
19a/5, 44a/7, 44a/11, 44a/12,
44b/7, 45a/3, 45a/10, 45a/18,
45b/2, 45b/11, 45b/16, 46b/11,
46b/14, 47a/7, 49b/8, 62a/2,
62a/3, 62a/4, 62a/5, 62b/16,
63a/4, 63a/17, 63a/18, 65a/16,
67b/12, 68a/8, 68a/9, 71a/9,
71a/10, 73a/2, 73a/19,
76a/derkenar yan, 77a/derkenar
yan, 77b/derkenar yan,
77b/derkenar alt,
78a/derkenar alt, 78b/derkenar
yan, 79b/derkenar yan,
80b/derkenar üst, 81a/16,
81a/18, 81a/derkenar yan,
82a/derkenar üst, 82a/derkenar
yan, 82b/derkenar üst,
082b/derkenar yan, 82b/derkenar
alt, 83a/17, 83a/derkenar yan,
83b/derkenar üst, 84a/derkenar
alt, 85b/1, 85b/derkenar alt,
86b/derkenar yan, 86b/derkenar
alt, 87b/derkenar üst,
87b/derkenar alt, 89a/derkenar
üst, 89a/derkenar yan,
89a/derkenar alt, 89b/derkenar
üst, 89b/derkenar yan, 90a/1,
90a/5, 90a/9, 90b/7, 90b/9,
90b/derkenar yan, 92b/11, 93b/6,
94a/18, 95a/8, 97a/9, 98a/13,
99b/1, 104a/7, 107b/11,
108b/10, 108b/13, 109a/5,
109a/13, 111a/17, 111b/11,
113a/12, 113a/13, 113a/19,
114b/10, 115b/4, 116a/1, 116a/3,
116a/17, 116b/13, 117a/4,
117a/19, 117b/7, 118b/7, 119a/9,
119b/14, 120a/6, 120b/15,
122a/6, 122b/7, 123a/10,
126b/11, 127a/5, 127b/4,
127b/16, 128b/7, 128b/14,

128b/16, 128b/19, 129b/6,
129b/7, 129b/9, 130a/3, 130a/5,
130b/13, 131a/13, 131a/14,
131b/13, 132b/4, 133a/19,
133b/12, 135b/14, 136a/10,
136b/16, 137b/6, 138a/4,
138a/13, 139b/15, 141a/9,
141a/12, 141a/19, 142a/6,
142a/18, 142b/1, 142b/3,
142b/9, 144a/7, 144a/8, 144b/15,
149a/10, 149a/15, 151a/16,
153a/3, 153b/16, 154b/3,
154b/9, 156b/19, 157b/19,
158a/11, 158a/12, 158a/15,
158b/10, 158b/11, 159a/6,
159a/12, 164b/7, 164b/9,
165b/7, 167a/5, 167b/8, 169a/9,
169a/11, 169b/16, 170b/3,
170b/7, 170b/15, 170b/19,
171a/1, 171a/10, 172a/2, 172a/5,
172a/14, 172b/13, 173a/1,
173a/4, 173a/19, 174a/2,
174a/10, 174b/5, 176b/17,
176b/19, 177a/2, 177a/13,
177a/18, 177b/4, 177b/18,
178a/3, 178a/16, 181b/3, 181b/7,
182b/9, 182b/10, 182b/16,
183a/8, 183a/17, 183b/17,
184b/9, 185a/18, 188a/16,
188a/18, 191a/2, 191a/4,
191a/17, 192a/19, 192b/12,
192b/15, 193a/17, 194b/2,
194b/15, 194b/16, 195a/6,
195a/7, 196b/4
ķ.+ kim 117a/12

ķaçanki: ne zaman ki krş. ķaçki
ķ. 44b/1, 47a/3

ķaçki: ne zaman ki krş. ķaçanki
ķ. 71a/14

ķadar: Ar. ölçüsünde, derecesinde,
büyükliğünde; dek, miktar
ķ. 3a/16, 8b/5, 11b/15, 12a/9,
26a/11, 34b/18, 36b/13, 47a/12,
85b/derkenar üst, 86b/derkenar
üst, 94a/17, 98b/13, 102a/7,
104a/10, 109b/15, 134a/12,
159a/10, 162b/13, 164a/1,

- 165a/16, 182a/5, 193a/17,
197a/2
k.+ dur 104a/14
k.+ ı 137a/19, 181a/4
- kadarca:** kadar, miktarda
k. 94a/2
- kadde:** Ar. boy
k.+ ün 2a/5
- ka'de:** Ar. oturuş
k.+ dür 68a/8
- kadem:** Ar. ayak, adım; uğur
k. 47b/derkenar alt, 77a/derkenar
üst, 77a/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 131b/5,
131b/7, 144a/7
k.-i deryâsında 145a/5
k.-i şıdkile 109a/19
k. atınca 79b/derkenar yan
k. başdı 47b/derkenar alt
k. başmam 120a/16
kısmet-i âbâd-ı k.+ de 179a/16
satvet-i envâr-ı k.+ de 198b/7
deryâ-yı k.+ dür 194b/10
'azm-i k.+ in 145a/6
isbât-ı k.+ e 108a/15
ihlâş-ı k.+ in 162b/11
k.+ iyle 188b/17
k. komışam 83b/derkenar alt
k. olur 112b/12
- kader:** Ar. kader, yazgı
k.-i hâcetden 131b/10, 171b/6
k.-i şırâtuñ 108a/1
k.+ den 83b/derkenar yan
teşrif-i k.+ in 162b/11
k.+ lerinden 6a/18
- kâdı:** Ar. kadı
k. 15b/6, 83a/derkenar yan
k.-i 'adl 142b/5, 199b/9
k. idüp 27a/17
k. ise 83a/derkenar üst
k.+ lar 34a/15
k.+ ları 27a/16
k.+ larından 83a/derkenar üst
k.+ sı 147a/3, 147a/7
'adl-i k.+ sına 142a/2
k.+ uñ 83a/derkenar üst
k.+ ya 83a/derkenar yan
- kâdıhık:** Ar.+T. kadılık
k. 46a/10
- kadırğa:** Yun. yelken ve kürekle yol
alabilen bir savaş gemisi
k.+ lar 57a/8
- kādısız:** Ar.+T. kadısız
k. 140b/11
- kadīm:** Ar. eski krş. kadīme
k. 139b/11, 200b/6
'âdet-i k. 34a/1
'ilm-i k. 142a/7
k.-i tekaddes 165a/9
hâzret-i k.+ den 147b/19
k.+ dendür 1b/7
k.+ dür 77a/10, 78a/8
- kadīme:** Ar. eski krş. kadīm
'âdet-i k. 17a/11
- kadīmī:** Ar. eski
k.+ den 6a/8, 33b/13, 35a/11
- kādir:** Ar. kudret sahibi, kuvvetli
k. 1b/8, 36b/13, 86a/derkenar
üst, 125a/15, 139a/13, 147a/14,
154a/1
k.-i fâyizü'l-cūda 1b/2
kudret-i k.-i neticesindendür
100a/7
k.+ dür 77a/15, 78a/3, 84a/15,
118a/7, 118b/1, 161b/10
k.+ em 128b/18
k. idük 175b/16
k. iseñ 83a/10
k. ola 84a/derkenar yan, 117a/7,
117a/8, 151a/2, 151a/3, 154a/9,
158b/10, 158b/11, 170b/3,
182b/7, 196b/8
k. olalar 82b/derkenar üst
k. olamayalar 149a/13, 162b/7
k. olamaz 151a/13
k. olasın 78a/derkenar yan
k. oldılar 28b/6
k. olduğça 81a/10
k. olduğça 84a/derkenar yan
k. oldukların 12a/15
k. olmağın 22a/1
k. olmamağın 133b/11
k. olmaya 192b/19
k. olmayup 139a/15
k. olmaz iseñüz 151a/12
k. olup 151a/14

- . olur 85a/derkenar alt
 .+ sin 76a/derkenar üst
 .+ üz 180a/16
- adır:** Ar. ok güçlü
 . 1b/7
- ādisiye:** Ar. Irak'ta bir Şehir
 . 35b/5
- adr:** Ar. değer; onur; derece
 . 17b/13, 47b/4, 83b/6, 87a/1,
 175a/4, 175b/9
 emn-i . 175b/10
 .-i hācetden 90a/14, 161a/17
 inkār-ı ma'a'l-.+ e 161b/14
 .+ i 45a/15, 99a/1, 117a/9,
 187a/19
 riyāz-ı .+ i 4a/9
 .+ in 174b/8, 176a/5, 176a/6
 .+ ince 108a/5, 136a/17
 .+ incedür 104a/10, 104a/11,
 164b/2
 dergeh-i .+ ine 3a/5
 . ve kıymetin bilmeyüp
 89a/derkenar yan
- āf:** Ar. anka kuŐunun yaşadığı rivayet
 edilen dağ
 .-ı urb 94a/6
 .-ı urbet 134a/5
- afa:** Ar. kafa, baş, ön taraf
 .+ da 14b/17
 .+ larından 14b/16
 .+ sından 91b/14
- afes:** Ar. kuş veya evcil küçük
 hayvanların iine konulduğu tel,
 ubuk ya da tahtadan yapılmış
 taŐınabilir barınak
 . 86a/derkenar alt
 .-i tenden 59a/7
 .+ i 86a/derkenar alt
 .+ de 86a/derkenar alt
- āfi:** Ar. yetişen, yeter
 k. 169a/6
- āfir:** Ar. hakkı tanımayan; Allah'a
 inanmayan; küfreden; nankör
 k. 11a/15, 12a/2, 77b/derkenar
 üst, 80b/derkenar alt, 136a/4,
 179a/5
 k.-i tāęiye 179a/10
 k.+ den 76b/8
- k.+ dür 76b/7
 k.+ e 154a/10
 k. ise 156b/7
 k.+ ler 33b/10, 85a/17, 108b/2,
 140a/8, 147b/1
 k.+ lere 81b/3
 k. oldu 85a/18
- āfirān:** Ar. hakkı tanımayanlar;
 Allah'a inanmayanlar
 k.-ı cāhid 187a/6
- aftān:** oğu ipekten yapılan, bir tür
 uzun, süslü üst giysisi
 . 11b/17, 34b/5
 .+ larınuğ 12b/7
- aftānī:** kaftana ait olan
 . 189a/19
- āęaz:** Far. kağıt
 k. 33b/18, 61b/4, 61b/5, 165b/2
 k.+ a 31b/7, 33b/16
 k.+ da 61b/4
 k.+ ı 61b/5
- āhhār:** Ar. ziyadesiyle kahreden,
 kahredici; yok edici
 . 56a/10
 ŐaŐvet-i 'uāb-ı .+ ı 150b/16
- āhillik:** Ar.+T. tembellik
 k. 134b/10
 k. itdüm 105a/12
- āhin:** Ar. gaipten haber veren,
 kehanette bulunan
 k.+ ler 8b/12
- āhir:** Ar. kahreden, yok eden krş.
 āhire
 . 147a/2
 .+ e 1b/4
- āhire:** Ar. Mısır'ın ŐaŐkenti
 . 87b/18
- āhahā:** Ar. kahkaha
 . 12a/8
- āhr:** Ar. zorlama, zorla bir iş
 gördürme; icbar, üstün gelerek
 mahvetme, helak etme, batırma,
 ezme; ok kederlenme, ok
 üzüntü duyma
 . 187a/12, 196b/11, 200b/1
 bārān-ı . 56a/12, 57b/11,
 58b/10
 Şavlet-i . 186b/5

- şerer-i âteş-i k.-ı hâzret-i şamediyetdür 188b/7
 hiṭâb-ı k.-ı ola 188b/12
 derekât-ı k.+ da 187a/14
 hışm-ı hâlet-i k.+ da 178a/10
 k. eyleye 153a/3
 k.+ ı 123b/5
 satvet-i k.+ ı 1b/5
 şerr-i nâr-ı k.+ ı 196a/14
 hiṭâb-ı k.+ ın 199b/11
 k.+ ından 52a/2
 k.+ ları 200a/11
- kahramân:** Far. yiğit, cesur
 k. 169b/14
 k.-ı mā' ve't-ṭin 2b/17
 k.+ ı 3a/18
- kaḥṭ:** Ar. kıtlık, kuraklık
 k. 77b/15, 83b/5, 121b/1
 k.+ dan 103a/6
 k. olduğu 34b/3
- kahte:** Adıyaman'ın bir ilçesi
 k. 52a/11
- kā'ide:** Ar. usul, nizam, yol, kural
 k. 137b/10
 bekā-yı k.-i bünye-i insānī
 106a/3
 'amel ve k. kıya 137b/11
 k.+ si 124a/2
- kaḫ -:** vurmak, itmek
 k.- maḫ 11b/12
- kaḫınc:** hiddet, öfke, sitem
 k. ideyim 118b/10
- kākūn:** Ar. İsrail'de daha Filistinli
 Arapların yaşadığı eski bir
 yerleşim merkezi
 k. 52a/12
- kal -:** kalmak
 k.- a 70a/2, 125b/17
 girü k.- a 106b/13
 maḥfūz k.- a 112b/9
 maḥrūm k.- a 141a/14, 197a/6
 k.- alar 168b/13
 maḥzūz k.- alar 97b/5
 yādīgār k.- alar 87a/derkenar yan
 zāyi' k.- am 75b/derkenar alt
 k.- an 60a/11, 86a/derkenar
 üst, 149b/3
 bākī k.- an 59b/9
- mirās k.- an 28a/9
 k.- andan 171a/13
 k.- anlardan 107b/16
 maḥrūm k.- asın 146b/8
 k.- aydı 171a/1
 k.- dı 19b/7, 36b/19, 47a/7,
 58b/15, 59a/18, 77b/derkenar
 yan, 79b/derkenar yan, 91b/3,
 129b/8
 maḥfūz ve maḥrūs k.- dı 170b/17
 maḥrūm k.- duḡ 89a/derkenar
 yan
 k.- dılar ise 83a/derkenar alt
 'āciz k.- dılar 91b/2
 k.- duḡımda 117a/18
 k.- ınca 47a/7
 k.- madı 28a/13, 50a/2,
 83b/derkenar üst
 k.- malı idevüz 107b/9
 k.- mamaḡın 34b/9
 k.- mamışdı 59b/5
 k.- mamışdur 129a/11
 bākī k.- masa gerekdür 130a/15
 k.- masında 81a/8
 k.- maya 118b/15
 maḥrūm k.- mayalar 149a/4
 maḥrūm k.- mayam 136b/3
 maḥrūm k.- mayasın 89b/9
 k.- mayup 6b/4, 6b/5, 23a/19,
 48b/13, 108b/13, 162b/12,
 166a/3
 eser k.- mayup 15a/2
 k.- maz 60b/4, 64b/6, 79a/14,
 83b/derkenar yan, 103b/11,
 112a/4, 174b/15, 192a/8
 k.- mış idi 2b/10, 129b/5
 k.- mış 51a/8, 111a/7
 k.- mışdur 56a/8, 82a/13,
 89b/derkenar yan, 140b/19
 girü k.- mışdur 97a/10
 girü k.- mışlardur 184b/13
 maḥrūm k.- mışlardur 109b/6
 k.- mışuz 201a/3
 k.- sa 83a/derkenar üst
 k.- up 21b/13, 23a/18, 40a/13,
 42a/19, 59a/14, 60a/14, 72b/11,
 116b/19, 117b/10, 123a/15,

124a/3, 130b/12, 137b/19,
199b/15
‘acebe k̄.- up 177a/1
‘āciz k̄.- up 88a/derkenar yan
biṭākat k̄.- up 77b/derkenar yan
ḥayrān k̄.- up 86b/derkenar yan
sağ k̄.- up 59b/18
yetim k̄.- up 8b/16
bāḳī k̄.- ur idi 89a/derkenar yan
k̄.- ur ise 88b/derkenar yan
k̄.- ur 65a/14, 128a/4, 172b/4,
172b/8, 172b/13, 195a/11
‘āciz k̄.- ur 192b/16
bāḳī k̄.- ur 79a/derkenar alt
mahrūm k̄.- ur 187b/11, 189a/18,
192b/8

ḳāl: Ar. söz, laf

k̄. 7b/6, 75a/14
k̄. iderler 83b/10

ḳāl’: Ar. koparma, sökme

k̄. eyleyelim 87a/derkenar alt
k̄. ideler 106a/10
k̄. itmeden 91a/18
k̄. itmek gerekdür 106b/3

ḳāl’a: Ar. kale, hisar

k̄. 50b/11, 53a/18, 55b/1, 56a/1,
57b/17, 58b/15, 59b/9, 60a/6,
83a/derkenar alt, 84b/derkenar
üst, 88b/derkenar yan
feth-i k̄. 56a/2
k̄.-i belğrād 52b/4
k̄.-i mezbür 59b/3
k̄.-i mezbūra 57b/18
k̄.-i mezbürenüñ 57b/9
k̄.-i mezbürüñ 53b/10, 60a/7
k̄.-i milvān 51b/5
k̄.-i şecere-i ‘aceb 198a/14
k̄.+ da iken 55b/7
k̄.+ da 60a/6
k̄.+ dan 59b/11
k̄.+ lar 49b/3, 49b/16, 50a/8,
60a/7
k̄.+ ları 51b/6, 52a/12
k̄.+ ların 52b/6, 54b/3
k̄.+ nuñ 60a/14, 83a/derkenar alt
k̄.+ sı 41a/3, 52b/15, 57a/14,
57a/19, 58a/6, 58b/7,
83a/derkenar yan

k̄.+ sını 49b/19

k̄.+ sına 49a/18, 53b/2

k̄.+ sınıñ 53b/1

k̄.+ ya 54a/6, 54b/15, 55b/1,
56a/13, 57b/6, 59a/4,

83a/derkenar yan, 83a/derkenar
alt

k̄.+ yı 36a/1, 54a/10, 55b/7,
57b/14, 58a/14, 59b/3,

83a/derkenar yan

ḳāl’a-küp: Ar.+Far. kale döven

k̄. 57b/10, 58b/1

k̄. çoşup 56a/9

k̄. olup 56a/6

ḳalb: Ar. kalp, yürek; gönül

k̄. 56b/3, 75b/13, 76b/5, 76b/7,
76b/9, 79a/derkenar alt,

83b/derkenar yan, 87b/8, 88b/2,
88b/9, 100a/7, 100a/15, 107a/15,

107b/8, 114b/16, 139a/15,

141a/3, 147a/5, 147b/7, 152b/5,
152b/6, 154a/1, 163b/2, 164b/8,

173a/14, 199b/16

erkān-ı k̄. 87b/15

ḥuzūr-ı k̄. 87b/14

iṭmīnān-i k̄. 78a/derkenar alt

ḳuvvet-i k̄. 106b/12

taḳviye-i k̄. 59a/5

taşdıḳ-i k̄. 76b/11

k̄.-i emrāz 167b/11

k̄.-i ḥazīnemüz 2b/12

k̄.-i ḥuzūr 89b/5

k̄.-i ḳiblesi 88b/10

k̄.-i lisāmıyla 90a/8

k̄.-i muştafāwī 98a/19

mağres-i k̄.-i mükedder 198a/14

k̄.-i pāk 84b/15

k̄.-i pākına 140b/5

k̄.-i şākīr ve huşyār olan 163a/6

k̄.-i şerīf-i ḥazret 10a/11

k̄.-i şerīfi 14b/11

k̄.-i şerīfin 10a/13

k̄.-i şerīfini 8b/3

k̄.-i şerīfleri 13a/6

k̄.-i şerīflerine 10b/13

k̄.+ de 138a/4, 173a/15

k̄.+ dedür 86b/9

ķ.+ den 113b/18, 141a/6, 141a/7,
173a/16
mülâzemet-i huzûr-ı ķ.+ den
182a/9
taşfiye-i ķ.+ den 134a/2
ķ.+ dür 141b/1
ġaflet-i mevt-i ķ.+ dür 168a/10
ķuvvet-i ķ.+ dür 83b/derkenar
yan
taşdıķ-i bi'l-ķ.+ dür 76b/2
ķ.+ e urılır 79a/derkenar alt
ķ.+ e 77b/6, 138a/4
ķ.+ i 68b/14, 69a/13, 76a/1,
88a/16, 100b/9, 138a/3, 139a/13,
147b/4, 149a/4,
168a/10, 168a/12, 177b/6,
191a/14
‘amâ-yı ġaflet-i ķ.+ i 184b/15
âsâr-ı a ‘mâl-i ķ.+ i 194a/19
huzûr-ı ķ.+ i 87b/18
ķuvvet-i ķ.+ i 32b/11
ziyâret-i ķ. ideġör 200b/10
taşfiye-i ķ. idüp 193b/11
ķ.+ ile 68b/17
ķ.+ ime 90b/9
ķ.+ imüġ 117b/10
ķ.+ imüzün 87a/derkenar alt
ķ.+ in 107a/16, 116b/4
ķ.+ inde 69a/4, 69a/5, 102a/8,
108b/7, 135b/3
‘arşa-i ķ.+ inde 140b/3
ķ.+ inden 36b/14, 106b/3
ķ.+ ine 54a/6, 66b/16, 77a/7
ķ.+ ini 68b/3, 69a/9
ķ.+ inize 141a/5
ķ.+ inüġ 83a/14
ķ. itseġ 78a/derkenar yan
ķ.+ iyle 151a/13
ķ.+ le 156b/13
huzûr-ı ķ.+ le 139a/3
şafâ-yı ķ.+ le 30b/9
ķ.+ lere 164a/14
ķ.+ leri 106b/16, 109a/19,
121a/10, 138a/2, 153b/6
‘âdet-i ķ.+ leri 138a/9
muşâġabet-ı ķ.+ leri 138a/8
ķ.+ lerin 132a/11
ķ.+ lerinde 91a/17

ķ.+ lerine 94b/15, 99b/10,
164a/12
ķ.+ ümi 164a/11
ķ.+ ümüz 201a/13
ķ.+ ümüzde 201a/8
ķ.+ ün 90a/7, 106b/12, 107a/11,
107a/17, 143b/3, 173a/14
ķ.+ üne 84b/17, 143b/11
ķalben: Ar. yürekten, cânugönülden,
samîmî olarak
ķ. 9b/3, 9b/4, 17a/12
ķalbî: Ar. kalpten, gönülden gelen,
içten
ķ. 156a/2
ķ.+ dür 166a/17
ķalblü: Ar.+T. kalbi olan
kör ķ. olanlaruġ 77a/7
ķaldur -: kaldırmak
ķ. 76b/derkenar yan, 131b/16
ķ.- a 191b/7
göġül ķ.- alar 93b/3
ķ.- asın 89b/4
ķ.- dı 45b/15, 47b/1
ķ.- dılar 189a/8
ķ.- mış idi 85a/derkenar yan
ķ.- sa 149b/2
ķ.- salar 43a/15
ķ.- sun 76b/derkenar yan
ķ.- uġuz 68a/9
ķ.- up 9b/1, 14b/4, 33a/1, 44b/5,
57a/19, 69a/8, 117a/12, 148a/17,
150a/4
baş ķ.- up 75a/11, 126a/6
ķ.- ur 67a/4, 77b/derkenar alt,
108b/8, 146b/18, 187a/16,
195b/17
ķalem: Ar. kalem
ķ. 2b/7, 18b/11, 75b/derkenar
üst, 75b/derkenar yan,
89b/derkenar üst, 89b/derkenar
yan, 153a/14, 165b/1, 165b/6,
165b/10
ehl-i ķ. 75b/derkenar yan
erbâb-ı ķ. 75b/derkenar yan
ķ.-i mu‘cizbeyân 7a/19
ķ.-i sehersâz 60a/19
ķ.+ de 2b/8
ehl-i ķ.+ den 75b/derkenar yan

. + i 89b/derkenar yan
 ehl-i . + i 75b/derkenar yan
 . + üñ 89b/derkenar yan
alemen: Ar. kalemlle, yazı ile
 lafz-ı . + den 79a/6
alender: Far. derviş
 . + üñ 85a/derkenar alt
alın: kalın
 . 135a/8
alınlık: kalınlık
 . 134b/3
 . + ı 134b/17, 134b/19
alı: Ar. koparıcı
 . -i āsārü'l-eşkıyā-yı ve'l-
 müfsidīn 2b/18
alı: Far. halı
 . -i 'ālī olunup 35b/13
alıl: Ar. az, pek fazla olmayan
 . -i 'amel 67b/15
 . iken 56b/2
 'ibādet-i . ise 104b/13
 . iseler 84a/derkenar üst
alk -: kalkmak
 . - a 111a/16, 111a/18, 111b/13
 . - amazlar idi 189b/13
 . - dı 46a/1, 111b/10, 190b/11
 . - duñ 190b/14
 . - duda 38a/1
 . - dum 190b/14
 . - madı 111b/13
 . - mañda 111b/13
 . - sa 111b/10
 . - uñuz 33a/1
 . - up 11b/7, 13a/5, 16b/11,
 28b/15, 39a/15, 49a/12, 49a/16,
 53b/18, 55b/19, 56a/17, 56a/18,
 56b/15, 58a/2, 58a/9, 60b/1,
 64b/5, 66a/4, 66a/7, 76a/9,
 079b/derkenar üst, 79b/derkenar
 yan, 81b/derkenar yan,
 83b/derkenar üst, 85a/derkenar
 üst, 87a/10, 87a/derkenar yan,
 88a/derkenar yan, 105a/10,
 107a/7, 120a/8, 129a/1, 129b/7,
 154b/2, 154b/4, 176a/3, 183a/12,
 190b/13, 195b/8
alkın: koruyucu
 . + dur 70b/18

am: Ar. ezip buyruğu altına alma,
 kahretme, zaptetme
 . -ı cüdü'llah idüp 147b/1
 . -ı şehevāt 167a/1
 . + ında 106a/12
 . idüp 48b/derkenar yan
ām: Far. lezzet, zevk
 k. 81b/derkenar yan
 k. + ına 91a/15
amer: Ar. dünya'nın uydusu olan gök
 cismi
 . 165b/5, 169b/8
 . + e 48a/derkenar üst
āmet: Ar. boy, endam
 bülend-i . 32b/8
 . + leri 14b/12
 bülend-i . olmağın 25a/17
āmı: Ar. kahreden, yok eden
 āsār-ı küfr-i . + larıdırlar
 175a/10
 . zulmet 2b/19
amış: buğdaygillerden, sulak, nemli
 yerlerde yetişen bitkiler
 . 129a/18
āmil: Ar. tam; olgun; bilgili;
 mükemmel
 k. 40b/14, 87b/6, 109b/2,
 117b/14
 insān-ı k. 140b/7
 mükevvin-i k. 1b/8
 şecā'at-i k. 85a/derkenar üst
 k. -i 'azīz 178b/13
 k. -i muarrebleriñ 194b/11
 ĩmān-ı k. -i rüknleriñ 76b/4
 k. -i tālibleriñ 184a/18
 k. + dür 104a/12
 k. idi 175b/19
 k. + leriñ 150a/14
 k. ola 87a/17
 muşlı-i k. ola 125b/13
 şüret-i beşer-i k. olmasa 105b/6
 k. olmaya 97a/5
 k. olmuş idi 18a/15
 k. + üñ 191a/1
 k. ve zāhid ve 'āmil olup 38b/15
āmilān: Ar.+Far. olgunlar, bilgililer
 k. -ı mükemmel 150a/15
 k. -ı mükemmel 150a/15

- kāmīle:** Ar. kamil kelimesinin kadını ifâde eden, kadın ismi olarak kullanılan veya tamlamalarda ortaya çıkan aynı mânâdaki müennes şekli
k.+ nüñ 150a/12
- kām-kār:** Far. isteğine ulaşmış, mutlu mefâzet-i bâzû-yı k.
84b/derkenar yan
murâd-ı k. 58a/18
- kāmranhıç:** Far.+T. mutluluk
k. 77b/17
- ķamu:** bütün, hep, her
ķ. 60b/3, 106a/1
ķ.+ dan 102b/4, 200b/17
- ķan:** kan
ķ. 8b/2, 43a/14, 43a/15, 172a/17, 172b/2, 172b/13, 173a/2, 173a/6, 173a/11, 192b/10
ķ.+ a 172b/2
ķ.+ dan 173a/1
ķ.+ ı 13a/3, 40a/18, 158a/6, 172b/10, 173a/5
ķ.+ ın 48b/derkenar yan, 161a/7
ķ.+ ından 40a/17
ķ.+ lar 57b/15, 92b/4, 137b/18
ķ.+ ları 140a/7
ķ.+ larından 54a/8
göñüllerı ķ. olmışdur 82b/13
ķ.+ uñ 172a/13, 172b/7, 172b/17, 173a/2, 173a/8, 196b/8, 196b/10
- kān:** Far. bir şeyin çok bol bulunduğu yer veya kimse, kaynak, memba vezîr-i k.-ı rāğıb 149a/3
k.+ ı 51b/2
- ķana -:** kanamak
ķ.- maķ 38a/10
- ķanā‘at:** Ar. kısımete razı olma, bir şeyi yeter görüp fazlasını istememe; kanma; görüş, tahmin
ķ. 41a/9, 90a/13, 107a/13, 184b/9
vera‘-ı hāzî‘-i ķ. 194a/1
ķ.+ ı 20b/3
- ķanad:** kanat
ķ. 10b/2
ķ.+ ları 86a/derkenar üst
- ķ.+ larınınuñ 86a/derkenar üst
- ķanādîl:** Ar. kandiller
ķ.+ i 34a/11
- ķanda:** nerede, nereye
ķ. 11b/6, 14b/15, 45b/6, 47a/7, 60b/4, 78b/4, 84b/derkenar alt, 85a/3, 91b/2, 94a/6, 118b/6, 126b/18, 127a/19, 128a/12, 131a/18, 138a/14, 138b/10, 138b/18, 166a/15, 190a/9, 190a/13, 196b/12
ķ.+ n 85a/derkenar alt, 90a/derkenar üst, 131a/18
ķ.+ ndur 45b/19
- ķandîl:** Ar. kandil
ķ.+ ler 35a/14
- ķanğı:** hangi krş. ķanķı, ķankı
ķ. 92b/8, 92b/18, 164b/7
- ķanķı:** hangi krş. ķanģı, ķankı
ķ. 69a/2, 83a/derkenar yan, 103b/11, 105a/18, 152b/18
ķ.+ dur 68a/16
ķ.+ lardur 125a/19
ķ.+ sı 105b/10, 153a/11, 196a/17
ķ.+ sına 83a/derkenar üst, 83a/derkenar yan
- ķankı:** hangi krş. ķanģı, ķankı
ķ. 86b/derkenar alt
- ķanlu:** üzerinde kan bulunan
ķ. 86b/derkenar yan
- ķānūn:** Ar. kanun, yasa
ķ.-ı ‘aķl 76a/derkenar yan
ķ.-ı ma‘āşların 126a/2
ķ.+ a 3b/2
- ķapa -:** kapamak
ķ.- maķdur 68a/19
ķ.- mışdur 109a/17
ķ.- ñuz 17a/3
- ķapalu:** kapalı
ķ. olup 80b/3
- ķapan -:** kapanmak
ķ.- dılar 55b/1
ķ.- up 57a/11, 58a/11, 58b/5
girü ķ.- up 15a/1
- ķapat -:** kapatmak
ķ.- up 76a/derkenar üst
- ķapla -:** kaplamak
ķ.- yup 10b/2, 198b/13

kaplan: kaplan

ķ. 149b/17, 153a/3

ķ.+ laruķ 153a/3

ķapu: kapı; Osmanlı Devleti'nde resmî görev yeri

ķ. 34b/15, 81a/derkenar üst,

86a/derkenar yan, 111a/17,

111a/18, 111a/19, 157b/6,

201a/8

ķ. açalum 40a/3

ķ.+ da 33a/7, 161a/11

ķ.+ dan 56b/12, 181a/16

ķ.+ ları 99b/2, 181a/16

ķ.+ ların 97b/1, 147b/3, 184b/10

ķ.+ larına 125a/10

ķ.+ larında 160a/6, 161a/13

ķ.+ laruķ 125b/16

ķ.+ ma 77b/derkenar yan

ķ.+ sı 46a/18, 65a/13, 80b/3,

81a/derkenar üst, 86a/derkenar

yan, 88b/derkenar yan, 142b/12,

181a/16

ķ.+ sıdur 110b/12

ķ.+ sın 34a/19, 60a/6,

78a/derkenar üst, 86a/derkenar

yan, 120b/2, 124b/11, 124b/12,

143a/17, 155b/8, 177b/13,

178b/12,

179b/8

ķ.+ sına 81a/derkenar üst,

85b/derkenar üst, 86b/derkenar

yan, 88a/derkenar yan, 98b/12,

120a/7, 120b/1, 128a/1, 130b/5,

132a/13

ķ.+ sında 45b/7, 45b/9, 45b/12,

46b/13, 72a/9

ķ.+ ya 89b/derkenar yan, 110b/13

ķapucu: Osmanlı devlet teşkilatında

saray kapılarını bekleyen görevli

sınıfı

ķ.+ sı 81a/derkenar yan, 133a/6

ķapuķulları: Osmanlılarda devletten

ödenek alan, sürekli görev yapan

atlı ve yaya askerler

ķ. 55b/19, 56a/4, 57b/3

ķ. ķoşılup 55a/11

ķ.+ yla 58a/16

ķār: Far. iş, çalışma; fayda, kazanç; etki

k. 200b/12

k.-ı 'azīm 131a/12

k.+ ından 66b/15

ķa`r: Ar. derinlik

ķ.+ ından 82a/1

ķar: su buharının yoğunlaşmasıyla

oluşan ve yeryüzüne beyaz ve

hafif billurlar biçiminde donarak

düşen su buharı

ķ.+ ı 104b/9

ķar`: Ar. kapı çalmak

ķ.-ı bāb-ı istizāde-i ni`met ider

164b/8

ķara: kara, siyah

ķ. 32b/7, 41b/1, 51a/3, 110a/13,

116b/4, 162a/14

ķarābet: Ar. yakınlık, akrabalık

ķ. 97a/16

ķ.-i ma`nevī ola 123a/1

ķ.-i nesebiyye 15b/10, 15b/11

ķ.-i rahim 110b/17

ķ.+ dūr 99a/1

ķ.+ i 99a/2

ķ.+ lerine 35a/2

ķaraboğdan: Moldova'nın

Osmanlı'daki adı

ķ. 52b/5

ķaraca tağı: Diyarbakır havzası ile

Şanlıurfa Platosunu kuzey-güney

doğrultusunda ayıran sönmüş

yanardağ krş. ķaraca dağı

ķ. 49b/2

ķaraca dağı: Diyarbakır havzası ile

Şanlıurfa Platosunu kuzey-güney

doğrultusunda ayıran sönmüş

yanardağ krş. ķaraca tağı

ķ. 49b/7

ķaraferiye: Selanik'in bir kazası

ķ.+ yi 50b/5

ķaraltı: belli belirsiz koyu renkli biçim

ķ. 40b/10, 77b/derkenar yan

ķaran: Ar. Yemen'de bir köy

ķ. 44a/14

ķarañuluķ: karanlık

ķ. 66b/18, 78a/5, 87b/2, 193a/9

ķ.+ da 40b/8

ķ.+ dan 84b/14

nürsuz ve ķ. ider 192b/7

- . idüp 138a/3, 143b/3
 . itdük 83a/7
 .+ lar 138a/7
 . ve müstemir ola 138a/4
- arār:** Ar. durma; rahat; devamlılık, süreklilik; ölçülülük; tahmin; tam ölçü, ne az, ne çok
 . 125b/17
 .+ a 56b/12, 83a/derkenar üst
 . bula 82b/derkenar üst
 .+ dan 77b/2
 . duta 66a/4, 66a/7
 . dutarlar idi 11b/6
 . dutdı 142b/5
 . dutilup 56b/11
 . dutup 55a/1, 193b/11, 193b/18
 .+ ı 76b/derkenar üst, 141b/5, 185b/4
 na im-i dārü'1-.+ ı 177a/19
 semen-i .+ ında iken 160b/7
 . idebilür 171b/10
 . idecek 193a/13
 . virdiler 89a/derkenar üst
 . vire 77b/derkenar alt
 . virildi 76a/derkenar alt
- arar -:** kararmak
 .- mışdı 34b/5
 .- up 194b/1
- arard -:** karartmak
 .- up 119a/18, 120b/16, 138a/8
- arasi:** Balıkesir'in bir ilçesi
 . 50a/17
- ardaş:** kardeş krş. arındaş
 .+ ına 81a/2
- arğa:** karga
 . 134b/9
- kārgāh:** Far. iş yeri
 k.-ı vilāyet-i mubilleri 175a/6
- kārger:** Far. etkili
 k. olup 52b/12
- kārḫāne:** Far. kar edilen yer
 uūd-ı silsile-i k.-i dūnyā 1b/9
- aricık:** ihtiyar, yaşlı kadın
 .+ lar 71b/9
- ar(ı)n:** karın
 . 135a/9, 172a/6
 .+ da 86b/8, 134a/19
- .+ ı 41a/18
 .+ ına 86b/13
 .+ ların 103a/11
 .+ u 135a/10
- arınca:** karınca
 . 192b/17
 .+ nu 77a/16
- arındaş:** kardeş krş. ardaş
 . 122b/10
 .+ ı 18a/5, 40b/14, 119b/11, 122a/12, 122b/6, 123b/13
 .+ ım 119b/16
 .+ ın 122a/9, 123a/8
 .+ ına 123a/10
 .+ ından 123a/12
 .+ ınu 122a/8
 .+ lar 121b/17
 .+ ları 109b/12, 119a/17, 119b/7, 121a/18, 121b/16, 121b/18, 186b/15
 .+ larına 121a/16, 123a/15
 .+ larında 121b/14
 .+ larınuı 112a/7
 .+ laruma 123a/16
 .+ laruı 136a/1
 .+ umdur 122b/17
 .+ umuz 183a/14
 .+ u 122b/1, 122b/15
- arındaşlık:** kardeşlik
 . 123a/6
- arış:** parmaklar birbirinden uzak duracak biçimde gergin duran elde, başparmak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık
 . 12b/9
- arışdur -:** karıştırmak
 .- maya 129b/18
 .- mışlardur 181b/3
- arīb:** Ar. yakın, uzak olmayan
 . 27b/19, 55b/14, 65b/13
 .+ dūr 77b/6, 86b/5, 106b/7, 110b/18, 159a/12
 vālide-i .+ dūr 156b/10
 vālid-i .+ i 192a/4
 . oldı 47a/3, 108a/1
 vefāt-ı . olduda 128b/14
 . olmağın 77b/derkenar yan

- . olmaya 123b/8
 . olmuşdur 70b/8
 . olmuşken 84a/derkenar alt
 . olup 17a/15
 . ve bkarr ola 174a/1
 . ve vzh ola 89a/16
arh: Ar. nefret eden, tiksinen
 k. ola 154a/17
arn: Ar. yakın; bir Şeye sahip olan
 . 50a/5
 .-i azab ola 196b/10
 .+ i 146b/10
 'inyet-i .+ i 48a/14
 . itdi 85a/3, 112b/1
 . itmişizdr 181a/8
 . itmişlerdr 147b/6
 .+ lerinde 50a/3
 . olup 79a/derkenar st
arne: Ar. ipucu
 .-i şhd 166b/1
arr: Ar. sevinmiş
 . 3a/10
ars: Ar. Suriye'deki Deyr-i - Zor
 blgesinin eski adı.
 . 35b/7
arlu: karlı
 . 8b/3
arn: Ar. yzyıllık zaman, asır
 . 175b/2
 .+ dur 48a/derkenar st
arnıyarık: İran'da bir kale
 . 54b/3
arpz: Far. karpuz
 . 12a/19, 161a/9
arş: Kars ili
 . 51a/3, 58a/1
arşu: karşılık olarak; ters iş;
 karşılıında
 . 54a/4, 67b/19, 68b/17,
 86a/derkenar yan
 .+ da 47a/6
 .+ dan 92b/19
 . dura 68b/17
 .- durup 65b/14
 .+ larına 171a/13
 .+ sına 89b/17, 117b/13
 .+ sında 69a/3, 76a/derkenar
 yan, 86a/derkenar yan, 88b/7,
 116b/9, 127b/3, 141b/15,
 189b/6, 189b/9, 195b/9
 . turamayup 57a/9
 .+ ya 55a/12, 55a/19,
 76a/derkenar alt
arye: Ar. ky, kasaba
 k.+ deki 58b/1
 k.+ sine 162a/7
arz: Ar. dn verme ve alma
 .-ı edsından 121b/3
 . idp 121b/1
 .+ ın 121b/4
aşaba: Ar. kck Şehir
 .+ sında 60a/9
asvet: Ar. sertlik, katılık
 .+ ın 74a/3
aşyid: Ar. kasideler
 inş ve . ve eş'r our 160a/7
aşd: Ar. ama, istek, niyet
 . 166a/17
 niz'-ı .+ dan 147a/1
 . eyleye 182b/6, 196b/5
 . eyleyeler 193a/10
 . eylesinin 84a/derkenar st
 .+ ı 49a/17, 83a/derkenar yan,
 90a/derkenar yan
 .+ ın 113a/1, 162a/15
 .+ ıyla 92b/16
 . ideler 122a/6
 . itdkde 10a/13
 . itmeyeler 78a/13
 . itmiş 89b/11
 . itmişlerdr 55a/8
aşden: Ar. kasıtlı olarak
 . 86b/derkenar yan
se: Far. ukur anak
 k. 78a/derkenar alt
 k.-i kllnefsinziku'lmevt
 60b/6
asem: Ar. yemin, and
 . 84a/1, 152a/14
 . idersin 113a/13
 . idp 39b/11
 . itdi 80b/derkenar yan
 . itmek 86b/13
 . itmişler 82b/derkenar alt
şid: Ar. kasdeden, niyetlenen; ulak
 . 147a/1

. ve mteraaıd oldukları 5b/7
kaık: vücudun karın ile uyluk
 arasındaki bölümü kr. kaık,
 kauk
 .+ ından 37a/13
 .+ larına 8b/1
kaıma: Ar. ayırt edici özellik
 kuvvet-i .+ sı 172b/16
kaçır: Ar. eksik
 .+ dur 180b/3
kaıb: Ar. kazanan
 k.+ ler 74b/2
kaçır: Ar. kısa
 .+ dr 87b/derkenar üst
kaır'l-kaame: Ar. kısa boylu
 . olan 87b/derkenar üst
 . olanlar 87b/derkenar üst
 . 87a/derkenar alt, 87b/derkenar
 Üst
kaçır: Ar. kk, saray, konak
 . 141b/5
 .+ ında 141b/8
kab: Ar. kasap
 .+ a 161a/8
 .+ lar 161a/7
kam: Ar. bölen, taksim eden
 . 172a/14
 .-ı hayt-ı beden 173a/18
 .-ı ni'am 179a/16
 .+ ı 173b/2
kaarlan -: Ar.+T. temizlenmek
 .- a 160b/18
kauk: vücudun karın ile uyluk
 arasındaki bölümü kr. kaık,
 kaık
 .+ ı 37a/4
kaç: Far. keşke
 k. 83b/5
kaç: gözlerin üzerinde kemerli birer
 izgi oluşturan kısa kıllar
 . 105b/6, 134b/7, 134b/8
kaki: Far. keşke, ne olurdu
 k. 131b/12, 131b/18, 178b/2,
 199b/8, 200a/6, 200a/7, 200a/8
kat -: katmak
 .- ar 187a/12
 .- ma 35a/8

kaç': Ar. kesme, kesilme; biçme;
 halletme, karar verme, sona
 erdirme, bitirme; geçme,
 ilerleme, yol alma
 . 91a/18, 200a/17
 .-ı 'aabt 109a/19
 .-ı menzil ve tayy-ı merhil
 itdiler 52b/13
 .-i ma'iyetdr 157a/10
 .-i naar itmidr 188a/13
 .-i ram 74b/13
 . eyleye 125b/17, 157a/7
 . eyleyem 76a/derkenar yan
 . idesin 133a/8
 . idp 120a/5
 . it 201a/2
 . itmeyp 76a/derkenar yan
 . itmi ola 82a/6
 . ola 103b/18
 . oldu 184b/14
 . olunmak 122b/19
 .+'l-keferet'l-'ut 2b/18
kat: huzur, yan, n
 .+ da 61b/18, 155a/7
 .+ ına gelp 61a/7, 89b/12
 .+ ında 60b/18, 72a/5, 79a/6,
 85b/9, 85b/10, 85b/15, 87b/1,
 100a/4, 104a/11, 121b/14,
 123b/3, 125b/4, 128a/10,
 137b/12, 153a/11, 153a/14,
 163a/17, 168a/13, 172a/5,
 172b/3, 175a/12, 178a/9
 .+ larında 95b/13, 108a/12
katı: ok; iyice, gayet; aır; acı; sert
 . 77a/derkenar yan, 91a/19,
 92a/3, 125a/19, 130a/16
 .+ dur 128a/7, 167a/8, 196a/17
katıl -: katılmak
 .- mayp 128a/18
katılık: acılık; sertlik
 .+ inden 125a/10
katıra: Çok g, çok ağır, pek sert kr.
 kaırek
 .+ dur 156b/10
katirek: Çok g, çok ağır, pek sert kr.
 kaıra
 . 196a/16
 .+ dr 158a/14

kaṭ'ī: Ar. şüpheye yer bırakmayan,
kesin

ķ. 16a/15

lafz-ı ķ. 86b/18

kaṭī: Ar. kesen; durduran

naşş-ı ķ. 87a/3

ķ.+ dūr 30a/9, 76a/derkenar üst,
154a/15

kātib: Ar. yazan, yazıcı, yazar

ķ. 75b/derkenar üst,

75b/derkenar yan, 165b/2,

165b/6, 165b/10

ķ.-i vaḥy olup 26a/3, 27b/7

ķ.+ e 31b/13

ķ.+ i 147a/4, 147a/8

ķ.+ lere 31a/18

ķ.+ü's-sırr 27b/6

ķ.+ü's-sırrı 39b/11

kātibāt: Ar. yazanlar, yazıcılar,
yazarlar

cemī'-i ķ. 76b/15

cümle-i ķ. 7a/17

kaṭil: Ar. öldüren, katil

zehr-i ķ. 131b/11

ķ.-i nefsi 155b/15

ķ+ü'l-a'dāü'd devlet 2b/18

kaṭī'yet: Ar. kesinlik

'azāb-ı ķ.-i nār 186a/7

kaṭ'ıyyen: Ar. kesinlikle

edille-i ķ. 24a/11

kaṭl: Ar. öldürme, yok etme

ķ. 15b/7, 54b/14, 79a/13,

85b/derkenar yan

ba'de'l-ķ. 38a/15, 43a/11

ķ.-i 'oşmāna 39a/3

ķ.-i esir itdi 38a/12

ķ.-i fermān olunmağın 60a/11

ķ.-i ma'şiyet 157a/9

ķ.-i nāḥakk 86b/15

ķ.-i nefis 48b/derkenar yan

ķ. buyurdu 90a/derkenar alt

yevm-i ķ.+ de 43a/13

ķ.+ den 155b/15

ķ.+ e 174b/16

ķ. eyle 33b/4

ķ. eyledi 40b/4

ķ. eyleme 33b/4

ķ. eyleye 153a/13, 153b/19,
156b/7

ba'de'l-ķ.+ i 43a/9

ķ. idüp 33a/8, 48a/derkenar yan
ķ.+ inden 157a/2

ķ.+ ine 32a/10, 47b/9

ķ. itdi 47b/9, 48b/2, 56b/15,
90a/derkenar alt

ķ. itdiler 57a/13, 58b/6

ķ. itdüm 87a/derkenar üst

ķ. itmek olup 40a/1

ķ. itmek 157a/8

ķ. itmek gerekdür

87a/derkenar üst

ķ. itmez 79a/13

ķ. itmişdür 47b/10

ķ.+ leri 59b/14

ķ.+ lerine 39b/7

ķ. oluna 39b/13

ķ. olundu 38b/17

ķ. olunup 15b/6

ķ. olup 40a/9

kaṭre: Ar. damla

ķ. 40a/18, 79b/17, 162b/6,
199b/14, 200a/2

ķ.-i merfū'ı 149b/4

ķ.+ dūr 76b/19

ķ. olup 149a/17

kaṭtāl: Ar. çok katleden, çok öldürücü

ķ. 157a/7

kaṭvā'id: Ar. kaideler, yöntemler,
kurallar

infād-ı ķ. 3a/13

mümehhed-i ķ.-i dīniyye 5a/12

ķ.-i islām 125b/15

mü'essis-i ķ.+ü'l-'adl 2b/19

kaṭvā'nin: Ar. kanunlar

icrā-yı ķ. 3a/13

kaṭvī: Ar. sağlam, kuvvetli; emin,

güvenilir ķ. 17a/19,

82a/derkenar yan, 83a/derkenar

üst, 83b/derkenar yan, 104a/6,

104a/7, 142a/14, 163b/13

ķ. itdi 104a/8, 199a/5

ķ.+ nūḡ 142a/15

ķ. ve mü'eyyid idüp 147b/11

kaṭvim: Ar. kavim, insan topluluğu krş.

kaṭvim

dīn-i k.-i ḥazretiibrāhīmi 5b/18
 k.+ lerüj 159a/7
ķavīrek: Ar.+T. daha sağlam, daha kuvvetli
 k.+ idürler 193a/3
ķavl: Ar. söz
 k. 19a/17, 26b/5, 86b/17, 88b/8, 109b/15, 113a/9, 123a/18
 mu ‘temedü’l-ķ. 85b/derkenar yan
 şādīķü’l-ķ. 86b/derkenar üst, 137b/14
 şiyānet-i k. 52a/19
 k.-i ekser 32a/13
 k.-i eşaḥḥ 6b/15, 7b/9, 7b/11, 8b/14, 19a/13, 19a/15, 19b/17, 20b/9, 23a/14, 23a/16, 42b/3, 43a/1, 43a/9
 k.-i eşher 15a/7
 k.-i muḥtār 20a/5
 k.-i şaḥīḥ 19a/10, 29b/5
 k.-i ṭāyifesi 54b/13
 k.-i zūr 101b/2
 k.+ de 30a/12
 k.+ dūr 95b/17, 103a/14
 k.+ i 36a/7, 82b/8, 103a/16
 k.+ im 103a/12
 k.+ ince 15b/6, 16a/10, 30b/15, 30b/16, 30b/18, 31a/3, 37b/4, 46a/19, 47b/derkenar üst, 134a/16, 134b/2, 141a/2
 k.+ ine 109a/13
 k. ise 159a/12
 k. itdi 76b/derkenar üst
 k.+ iyle 155b/7
 k.+ leri 47a/15
 k.+ lerime 100b/19
 k.+ lerince 18b/3
 k.+ lerinde 134a/10
 k.+ lerine 133b/8
 k.+ üj 7a/9, 103a/13
ķavm: Ar. insan topluluğu krş. ķavim
 k. 35b/10, 97b/4, 109b/14, 113b/12, 132b/17, 151a/2, 167b/16
 k.-ı ķabīlem 85a/derkenar yan
 k.-i ‘adı 47b/derkenar yan
 k.+ den 164a/17

k.+ e 149a/11, 154b/2, 181b/4
 k.+ i 47b/derkenar alt, 48a/derkenar yan, 110a/11, 126b/18, 149a/10, 152a/15
 k.+ ini 63b/8
 k.+ ler 119a/2, 153b/17, 194a/7
 k.+ lerdür 84b/10, 92b/18, 99a/12
 k.+ lere 125a/14
 k.+ lerüj 93b/16
 k.+ üj 97b/3, 97b/5, 97b/6, 98b/8, 100a/8, 100a/17, 103a/2, 103a/10, 132b/19, 147b/11, 149a/11, 150a/19, 151a/4, 155b/1, 193a/3, 193b/3
 k.+ üjüj 63b/9

ķavun: kavun

k. 161a/9

k.+ a 12a/19

ķavuşdur -: kavuşturmak

k.- up 75b/11

ķaya: büyük ve sert taş kütlesi

k.+ lar 19a/1

ķayd: Ar. yazılma, tespit edilme

k. 57a/12, 58b/6, 82b/derkenar alt, 157a/17

k.+ ı 89a/13

k.+ ında 87a/derkenar yan, 93a/15

k.+ ından 150a/19

k.+ ile 79a/derkenar üst

k. itmiş 89a/12

ķāyid: Ar. yol gösteren kimse, kılavuz, rehber

k.-i ṭarīķ-i şekāvetdür 198a/12

ķāyil: Ar. razı olmuş, boyun eğmiş

k. 51a/9, 102b/11, 155b/7

k.+ den 82b/3, 82b/15, 102b/14, 155b/7

k. olmayanuğ 33a/8

k.+ üj 102b/12

ķāyim: Ar. ayakta duran; birinin yerine geçen; bir işte sebat eden

k. 88b/15

muntazır-ı k. 43b/13

k. ola 198a/1

k.-i maķām 49b/14

ķāyināt: Ar. alem, dünya, kainat

- a' māl-i cümle-i k. 194b/10
külliyye-i k. 143a/2
k.+ da 8a/3
defter-i k.+ da 148b/13
kayyüm-ı k.+ dur 88b/14
cemî'-i k.+ uñ 77a/13
fâtır-ı k.+ uñ 88b/13
- ķaymak:** sütün veya yoğurdun yüzünde zar durumunda toplanan, açık sarı renkli, koyu yağlı katman
ķ.+ a 12a/19
- ķayna -:** kaynamak
ķ.- masın 148b/3
ķ.- ya 172a/10
- ķayşer:** Lat. hükümdar
ķ. 76b/derkenar üst,
82b/derkenar yan, 83a/derkenar üst
ķ.-i rüm 76b/derkenar üst
ķ.+ den 82b/derkenar alt
- ķayşeriyye:** Lat. Kayseri ili
ķ. 35b/3, 50b/11, 55a/12
- ķayyüm:** Ar. ezeli ve ebedî olan, değişmeyen ķ.-ı
ķāyinātdur 88b/14
ķ.+ dur 77a/11
ķuvvet-i feyz-i ķ.+ ı 88b/15
- ķaz -:** kazmak
ķ.- mışlar idi 178b/13
ķ.- up 176a/1
- ķazā:** Ar. olacağı ezelden Allah tarafından takdir olunan şeylerin olması; hüküm, hüküm verme; bir kadı'nın idaresi altında bulunan yer; istemeden yapılan zararlı iş; tehlike; olay
ķ. 177b/12
āşār-ı ķ. 179b/8
fażl-ı ķ. 28b/15
hük-m-i ķ. 84b/derkenar alt
ķ.-yı hācette 121b/11
ķ.-yı hācete varsalar 15a/1
ķ.-yı hācete varup 192b/11
ķ.-yı hāceti 137b/12
ķ.-yı hācetlerin 164b/2
ķ.-yı hükümete 128b/13
ķ.-yı kemīngāhda imiş 59a/7
- dīvān-ı ķ.+ dan 83b/derkenar yan
ķ. itmeyince 70b/10
ķ.+ ma 76a/derkenar yan
ķ.+ muz 177b/7
ķ. olur idi 182b/4
irādet-i ķ.+ sı 78a/1
ķ.+ sından idügin 76a/16
ķ.+ ya 118b/15
fażl-ı ķ.+ ya 16b/16
sevābıķ-ı ķ.+ ya 108a/15
- ķazan -:** kazanmak
ķ.- mağa 36b/12
- ķazan:** çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarayan büyük, derin kap
ķ. 128a/18
ķ.+ a 127a/15
ķ.+ lar 127a/14
ķ.+ laruñ 127a/16
- ķazāyā:** Ar. konu, sorun, mesele krş.
ķazıyye
ķ. 76a/derkenar yan
- ķazf:** Ar. namuslu bir kadına, zina suçunu isnādetme
ķ. 15b/7, 24a/10
ķ. idenleruñ 15b/5
ķ. urılmaķdur 15b/8
- ķazıl -:** kazılmak
ķ.- mış 38b/10, 40b/9
ķ.- up 53b/10
- ķazıyye:** Ar. iş, sorun, konu, dava krş.
ķazāyā
ķ. 164b/12
- ķāzib:** Ar. yalan söyleyen, yalancı; yalan, uydurma krş. ķāzibe
k. olup 160a/13
- ķāzibe:** Ar. yalan söyleyen, yalancı; yalan, uydurma krş. ķāzib
k. 148a/16
āmāl-ı k. 153b/7
- ķazma:** toprağı kazıp kaldırma, düzeltme vb. işlerde kullanılan ağaç saplı demir araç
ķ. 129a/1
- ķazvīn:** Far. İnan'da bir şehir
ķ. 35b/9
- ķebāb:** Ar. ateşte pişirilen et

- k.+ in 59a/18
- kebāyir:** Ar. hakkında açık hüküm bulunan büyük günahlar, kebîreler
k. 86b/3, 86b/4, 86b/5, 86b/7
‘aded-i k. 86b/18
günāh-ı k. 17b/14
k.+ den 65a/6, 65a/15, 66a/12, 70a/7, 86b/3
ehl-i k.+ inedir 75a/5
ehl-i k. olmayanlara 75a/6
k.+ üñ 86b/7, 87a/5
- kebed:** Ar. karaciğer
tanẓīc-i k.+ i 172a/16
‘unķ-ı k.+ e 173a/2
- kebīr:** Ar. büyük, yüce
k. 75b/derkenar üst
k.+ dūr 140b/6
ferzend-i k.+ i 52a/16
k.+ ine 179a/3
- kebīre:** Ar. büyük günah
k. 86b/17
k.+ dendür 87a/5
nisbet-i k.+ dūr 155b/15
- kec-reftār:** Far. ters yürüyen, gidişi eğri
k. 186a/5
- keçi:** keçi
k.+ ler 157a/14
- kedüret:** Ar. tasa, gam, kaygı, gussa; bulanıklık
imsāk-ı k. 100a/19
k.-i a ‘māl-i nāmaķbūlden 123b/19
k.+ inden 88b/1, 142a/4, 168a/19, 186b/8
şirk-i k.+ inden 98b/3
- kef:** Far. köpük, tortu
k. 172b/5
- kefāret:** Ar. işlenmiş bir günah, suç veya kabahatin affı için şeriat hükmünce verilmesi veya yapılması gereken şey
k.+ dūr 66a/12, 86b/3
k.+ i 89b/14
k. olur 65a/6, 74b/13
- kefārāt:** Ar. işlenen bir günahı Allah’ın affetmesi dileğiyle verilen sadakalar veya tutulan oruçlar; küfrün cezaları.
k.-ı zünūbları 179a/9
k.+ dur 70a/7
- kefce:** Far. sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık
k.+ si 200b/19
- kefe:** Kırım yarımadasında bugün Ukrayna’ya bağlı tarihî bir liman şehri
k. 51a/12
- kefere:** Ar. kâfirler
k. 35b/17
k.-i fecereden 10b/9
kaṭ‘ü’l-k.+ü’l-‘uşāt 2b/18
- kefle -:** Ar.+T. avuçlamak
k.- rdi 129b/17
- ke’l-evvel:** Ar. önceki gibi, eskisi gibi
k. 8b/4
k. ola 124b/3
- kelālet:** Ar. yorgunluk, gevşeklik
k.-i başiretlerinden 105b/12
- kelām:** Ar. söz, deyiş; nutuk
k. 34a/17, 65a/1, 68a/4, 84a/derkenar üst
daķāyık-i k. 170b/7
kelimāt-ı k. 89b/6
mülūku’l-k. 76b/derkenar yan
k.-ı dünyā 68a/3
k.-ı ‘izzetde 28a/18, 127b/10
k.-ı ‘izzetinde 79b/3, 81a/derkenar yan
k.-ı ğayr-ı müfīdi 12a/10
k.-ı haķķ 117a/15
k.-ı ilahī 153b/4
k.-ı mecīdde 198b/1
k.-ı mühiş-peyām 53b/19
kelime-i k.-ı şeref 41b/6
k.-ı şerīflerin 12a/11
k.-ı ṭavīl olmağın 34a/6
eṣnā-yı k.+ da 83b/derkenar üst
ihfā-yı k.+ da 184b/7
k.+ ı idi 36a/3
k.+ ı 31a/2, 78a/4, 78a/8, 80b/12
k.+ ıdur 78a/7

- k.+ ın 6a/7, 45b/15
k.+ ından 130a/17
beyhüde k. söylemekden 102b/6
mücib-i takrîr-i k. olup 3b/14
k.+ü'l-mülük 76b/derkenar yan
- kelāmu'llah:** Ar. Kur'ân-ı Kerim
k. 4a/13
k.+ ı 166b/6
- kelān:** Far. iri, büyük, heybetli, cüsseli,
iri gövdeli
k.-i belānuş 184a/5
k.-i keydāna 157b/1
- kelb:** Ar. köpek
k. 150a/10, 150a/17, 150b/5,
161a/10, 199b/17
k.+ e 194a/13
mekr ve hîle ve k.+ e 149b/18
k.+ leri 76b/12
k.+ lerine 148a/17
- kelbeteyn:** Far. kerpeten
k. 173a/2
- ke'l-en'ām:** Ar. deve, sığır, koyun gibi
evcil sürü hayvanları
k.+ ı 109a/10
'āmm-ı k. 185b/1
- kelīm:** Ar. kendisine söz söylenen,
hitap olunan
cehl-i idbār-ı k.+ i 140a/15
- kelimāt:** Ar. kelimeler, sözler
k. 10a/15, 117b/10, 184b/7
k.-i fātihanuş 89a/15
k.-i kelām 89b/6
k.-i mevzūnı 2a/17
k.-i şerîfeleri 13a/13
k.+ ı 31b/12
şevāhid-i k.+ ı 2a/13
k.+ uş 86a/derkenar üst, 165a/15
- kelime:** Ar. kelime
k. 60b/18, 61b/17, 142b/12,
163b/10, 165a/14
k.-i esrārı 77a/18
k.-i eşhedü en lā ilahe illallah ve
eşhedü enne muḥammeden
resūlu'llah 75b/16
k.-i ḥaḳḳdur 154a/14
k.-i kelām-ı şeref 41b/6
k.-i lā ilahe illallah 82b/8
- k.-i lā ilahe illallah
muḥammeden resūlu'llah 72a/9
k.-i mübāreke 60b/17
k.-i şefā'ate 137b/12
k.-i şehādet 80b/derkenar alt
k.-i şehādetdür 78b/14
k.-i şehādetin 76a/17
telaffuz-ı k.-i şehādetiyle 93a/12
k.-i ṭayyibeleri 61a/9
k.-i tevḥīd 4a/13, 60b/12, 61b/6
k.-i tevḥīdi 62a/7, 62a/9, 72b/2
k.-i tevḥīdüñ 61b/8
k.+ lerdeki 61a/8
k.+ leridür 60b/18
k.+ sin 82b/11
k.+ sinde 41b/6
- kem:** Far. kötü, fena
k. 102a/12
k.-i 'işmet 155b/7
k. ola 89a/derkenar yan
k. oldı 60b/10
- kemā:** Ar. gibi, benzetme edatı
k. 6a/16
k.+ li 169b/18
- kemaḥ:** Erzincan'ın bir ilçesi
k. 52a/10
- kemā-hüve:** Ar. olduğu gibi
k. 109b/12
- kemāl:** Ar. olgunluk; mükemmellik;
kıymet
k. 21b/12, 77b/5, 82a/derkenar
alt, 87b/derkenar alt, 106a/11,
112a/19, 188a/12, 188a/13,
194b/15
envā'-ı k. 5b/10
ferd-i k. 149b/10
mürīd-i zuhūr-ı k. 186b/13
vesīle-i k. 150a/7
k.-i zātına 1b/7
k.-i 'aḳl 104a/12
k.-i 'aḳlıyla 167a/7
k.-i 'azametle 188a/19
k.-i 'ilmden 26a/6
k.-i dehşetle 10b/3
k.-i diḳḳatle 89b/derkenar yan
k.-i fiṭnat 142a/3
k.-i ḥaḳḳīkatine 108a/7

k.-i hayretlerinden 40b/5
k.-i hikmet 100a/4, 169a/6,
171b/3, 172a/13, 184b/17,
198b/9, 198b/16
cihād-ı k.-i hikmet 198a/16
k.-i hikmet-i hekim 173b/6
k.-i hikmeti 170a/19
k.-i hikmetile 168b/14, 176b/3
k.-i hikmetle 171a/3
muhteza-yı k.-i hikmetle
170b/10
k.-i hikmetümüz 177a/17
k.-i himmeti 60b/3
müşahede-i k.-i hüsn 100a/13
k.-i i'tikād ve i'timādı
olduğundan 77a/derkenar üst
k.-i i'tikād 29b/9
k.-i imān 76b/2
k.-i kudret 52a/4
k.-i ma'nevī 2a/10
k.-i ma'rifet 200a/12
k.-i naẓc 172b/1
k.-i naẓcet 172a/17
k.-i nübüvvet 90b/11
k.-i nübüvvetile 200a/5
k.-i rağbet 167a/13
k.-i şafāya 173a/13
k.-i şıfatı 171b/7
k.-i şıfatlarından 191b/11
k.-i şuverī 2a/16
k.-i taḥşīli 108a/1
k.-i taḥayyüdleri 52a/19
k.-i tecellī 82a/13
k.-i vücūdları 175a/4
k.-i vüfursuz 193a/18
k.-i zāhire idi 20b/7
k.-i zāt 108a/4
k.-i zāt-ı müte'āliyesi 125b/12
k.-i zühd 41a/9
k. bulmaz 105b/7
k. bulup 24b/18
k.+ de 15a/15, 164b/12
k.+ e 78a/18, 169a/12, 169a/14,
169a/16, 169b/12, 170b/6,
171b/14
şıfat-ı k.+ e 188a/18

k.+ i 65a/16, 81b/10, 150b/2,
184a/15
ḥil'at-i k.+ i 169b/17
ḥuşuş-ı āsār-ı envār-ı k.+ i
88b/16
sebeb-i k.+ i 195a/2
k.+ ile 65a/5, 65a/16, 85b/8,
164b/19
k.+ in 77b/12, 87b/13
k.+ inde 55a/5
k.+ inden 21a/10, 171b/11
zuhūr-ı evşāf-ı k.+ inden 199a/2
k.+ ine 191a/1
rū'yet-i k.+ leri 103a/1
k.+ lerinden 188a/12
çehre-i k.+ lerine 145a/12
perde-i k.+ ümüzdür 185b/19
k.+ üñ 108a/2
ehl-i k.+ üñ 192a/1
erbāb-ı k.+ üñ 175a/2
māl ve cemāl ve 'aql ve k. ve
şeref ve neseb ve 20b/9
kemālāt: Ar. insanın, bilgi ve ahlāk
güzelliği bakımından olgunluğu
cemī'-i k.-ı seniyye-i insāniyesi
11a/10
k.+ ı 116a/7
k.+ ından 169b/17
kemālli: Ar.+T. faziletli, olgun
k. 87b/19
kemer: Far. kemer, kuşak, kayış;
tümseği olan
k. 51b/13, 185a/12
muraşsa'-ı k. 90b/13
k.-i inkiyādları 179a/3
k.+ in 143b/5, 178b/12
kemīn: Ar. puslu
k. 38b/3
k.+ de 87b/derkenar yan
kemīngāh: Ar.+Far. puslu yeri; pusuya
yatılan yer
kaẓā-yı k.+ da imiş 59a/7
k.+ ından 94b/19
kemük: kemik
k.+ den 116b/10, 173b/7
k.+ lerden 173b/10
k.+ lere 31a/19

k.+ leri 37b/8, 66a/7, 114a/4,
126a/4, 130b/2
k.+ lerin 45a/6

kem-yāb: Far. nadir. az bulunan
k. 109b/13

k.+ dur 109b/5, 145a/16
k.+ durlar 175a/7

kenār: Ar. kıyı, kenar, yan
k.+ a 90a/derkenar üst
k.+ ına 80b/derkenar yan,
154b/10, 174a/6, 174a/12,
196a/14
k.+ ında 138b/16, 174a/5
k.+ ları 43a/14

kendi: dönüşlülük zamiri “kendi” krş.
kendü
k.+ nüz 119b/8
k.+ nüzü 123b/3

kendü: dönüşlülük zamiri “kendi” krş.
kendi
k. 6a/6, 6a/7, 6a/9, 6a/18, 6b/10,
9a/19, 10b/12, 11a/14, 11a/19,
011b/11, 11b/13, 11b/19, 14b/1,
17a/7, 19a/2, 19b/10, 21b/18,
22a/7, 25a/1, 28b/1, 30b/2,
30b/19, 32b/13, 34a/9, 34b/16,
38a/1, 39a/7, 39b/17, 40b/6,
42a/7, 42a/17, 45b/4, 46b/4,
46b/6, 47b/derkenar üst, 48a/12,
48a/derkenar yan, 48b/derkenar
yan, 52b/8, 55b/4, 55b/10,
55b/15, 56a/18, 57a/11, 60a/4,
62a/5, 63a/18, 64b/18, 69b/12,
69b/18, 71b/19, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt, 76a/4,
76a/5, 77b/5, 77b/11, 77b/12,
77b/13, 77b/derkenar yan, 78a/1,
78a/7, 78a/8, 78a/derkenar üst,
78a/derkenar yan, 78b/6, 78b/15,
78b/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 79a/4, 79a/derkenar yan,
80b/5, 81a/2, 81b/11,
81b/derkenar alt, 82b/19,
82b/derkenar yan, 83a/2, 83b/14,
83b/15, 83b/derkenar üst,
83b/derkenar yan, 84a/derkenar
üst, 84a/derkenar yan, 84b/8,

85a/18, 85a/derkenar yan,
85b/11, 85b/derkenar üst,
085b/derkenar yan, 86a/derkenar
alt, 87a/17, 87a/derkenar üst,
87b/4, 87b/derkenar üst,
87b/derkenar yan, 88a/derkenar
üst, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar üst,
090a/6, 90a/12, 90b/derkenar
üst, 91a/2, 91b/16, 93b/12,
93b/18, 94a/13, 94a/19, 94b/12,
95b/12, 95b/17, 96b/4, 96b/9,
96b/14, 98b/6, 98b/11, 99a/13,
100a/2, 100a/8, 100b/18, 101a/2,
102a/3, 102a/8, 102a/12,
102a/13, 102a/14, 103a/10,
103a/19, 103b/18, 104a/14,
105a/9, 105a/10, 105a/16,
105b/17, 106b/2, 106b/13,
107a/9, 107b/11, 107b/18,
108a/13, 108b/3, 109a/6,
109a/13, 109a/14, 109a/15,
109a/16, 109a/18, 109b/2,
109b/7, 109b/9, 109b/15,
109b/16, 110a/1, 110a/2, 110a/3,
110a/14, 112b/1, 112b/7,
113a/16, 113a/18, 113b/9,
114a/1, 114a/8, 114b/1, 116a/2,
118a/3, 118a/18, 118b/3,
118b/10, 119a/16, 120a/11,
120b/15, 121b/2, 121b/3,
122a/9, 122b/16, 124a/11,
124b/7, 124b/19, 125a/18,
126a/3, 126a/6, 126b/16,
127a/17, 128a/12, 128b/17,
129a/3, 129b/10, 131a/9,
131a/15, 132a/14, 132a/16,
132b/19, 134a/12, 136b/1,
137a/8, 137a/9, 137a/10,
137a/13, 138a/18, 138a/19,
138b/7, 139b/7, 139b/8, 140a/3,
140a/12, 140a/13, 140a/18,
142a/14, 142a/18, 142b/16,
142b/17, 143a/3, 143a/5, 143b/1,
143b/19, 144b/1, 144b/2,
144b/3, 144b/6, 144b/16,
145a/19, 145b/6, 145b/7,
145b/8, 146a/1, 146b/3, 146b/7,

147a/11, 149b/14, 150a/3,
151a/9, 151a/18, 152b/19,
153a/3, 153b/5, 153b/15,
153b/16, 154b/12, 155b/16,
156a/4, 156b/7, 156b/15, 157a/7,
157a/10, 157b/17, 158a/8,
158a/13, 158b/1, 158b/9,
162a/13, 162b/15, 163a/17,
163b/17, 164a/6, 164a/11,
164b/15, 164b/16, 166a/11,
167a/9, 167a/10, 167a/14,
168a/7, 171b/11, 175b/19,
176b/3, 177a/8, 177b/1, 177b/9,
178b/7, 179a/6, 180a/15, 180b/2,
181b/7, 182b/11, 183a/10,
183b/18, 184b/19, 185b/3,
186a/5, 186b/12, 187a/19,
188a/15, 188b/1, 188b/3,
189a/16, 189b/9, 190a/6,
190a/19, 190b/2, 190b/3,
190b/7, 190b/8, 190b/15,
191a/3, 191a/17, 192a/4,
192a/14, 192b/1, 192b/6,
193b/2, 195a/6, 195a/12,
195a/16, 195b/8, 196a/14,
196b/12, 197a/16, 197b/8,
197b/13, 198a/1, 198a/3, 198a/5,
199a/1, 199b/10, 200a/3, 200a/9
k.+ de 81a/9, 142b/10, 163b/13,
171b/9, 187a/8, 188a/12,
191b/12, 197a/5
k.+ den 21b/16, 22a/9, 22a/13,
27b/7, 29a/13, 32b/17, 41a/8,
42a/18, 48b/2, 48b/5, 50a/12,
50b/6, 50b/12, 72a/16, 76a/1,
78b/derkenar alt, 85b/2, 111a/17,
111a/18, 112a/16, 128b/7,
132a/7, 132b/6, 133a/12,
145b/16, 164b/15, 171b/9,
188a/16, 191b/16, 192b/8,
192b/12, 192b/16, 194b/12,
194b/15, 194b/16, 196b/9,
199b/4, 199b/17
k.+ denşonra 78a/19
k.+ ler 11b/9, 11b/17, 11b/18,
11b/19, 12a/7, 17b/2, 22b/2,
26a/13, 107a/2
k.+ lerden 39a/1, 84a/4

k.+ lere 11b/14, 94a/2, 96b/14,
122a/1, 138a/17, 164a/17
k.+ leri 17a/1, 17a/4, 17b/5,
34a/8, 35b/19, 54b/11,
85b/derkenar yan, 96a/15, 97b/1,
153b/7
k.+ lerin 47a/8, 83b/11, 83b/15,
109a/7, 133a/1, 139b/17, 164a/4,
167b/16, 171a/12, 175b/11,
200a/4
k.+ lerinden 63a/11, 96b/14,
164a/6, 194b/10
k.+ lerine 11b/2, 130b/3, 147b/5
k.+ lerüñ 109b/8
k.+ m 37b/2
k.+ me 78b/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81a/derkenar
alt, 103a/4, 103a/5, 119a/16
k.+ mi 81a/derkenar yan,
88b/derkenar alt
k.+ müz 54a/4, 143a/15
k.+ müze 175b/18
k.+ müzi 175b/16
k.+ ñ 87b/derkenar yan, 190b/13
k.+ ñden 76a/derkenar yan,
90a/8
k.+ ñe 84a/derkenar üst,
89a/derkenar üst, 120a/3, 120a/4
k.+ ñi 78a/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 188a/10
k.+ nüñ 36a/2, 38a/17,
83a/derkenar yan, 156b/17,
198b/5
k.+ ñüzden 149b/14
k.+ si 10a/12, 20b/8, 22a/11,
29b/18, 41a/19, 47a/15, 49b/14,
49b/17, 55a/13, 58a/2, 59b/18,
69a/3, 83a/derkenar alt, 90b/12,
90b/derkenar yan, 96a/19,
108b/18, 111b/12, 121a/5,
121a/6, 129a/13, 133a/14,
190b/8, 190b/9, 190b/13,
190b/18, 192b/17, 194a/13
k.+ sin 34b/16, 37a/7, 45b/11,
56a/14, 57a/12, 79b/15,
80a/derkenar yan, 81a/17, 81b/4,
83b/derkenar yan, 86a/derkenar
üst, 90a/17, 132a/5, 136a/15,

144b/15, 146b/15, 154a/3,
167b/15, 181a/5, 183a/14,
187b/9, 188a/5, 190a/15,
190a/18, 193a/9, 194a/17,
195a/15
k.+ ye 9a/5, 9b/10, 11b/12,
13a/10, 25b/2, 31b/7, 33b/9,
44a/15, 45a/18, 46a/3, 48b/4,
49b/11, 50a/6, 55b/4, 61b/19,
62a/4, 65a/17, 73b/9, 74a/2,
77a/9, 79a/derkenar yan, 80b/1,
80b/2, 80b/3, 80b/4, 80b/12,
81b/6, 84a/12, 86a/derkenar alt,
87b/4, 88b/10, 89a/3, 90a/2,
90b/derkenar alt, 94b/2, 95b/10,
96a/13, 106b/14, 108a/1, 108b/1,
109a/3, 110a/12, 111a/17,
113b/16, 114b/7, 115b/5,
116b/14, 117b/2, 118b/3,
120b/14, 120b/15, 122a/4,
122a/14, 122a/15, 123a/5,
123a/7, 123b/13, 123b/14,
126a/7, 127a/7, 128b/1, 131b/11,
132a/6, 132a/7, 137a/13,
138b/14, 138b/15, 142b/13,
146b/16, 149b/17, 150a/8,
150a/10, 150a/12, 153a/2,
153a/5, 153b/19, 155b/16,
156b/17, 158b/4, 158b/5,
159a/16, 160a/13, 166a/4,
167a/6, 171b/11, 173a/5, 175b/7,
177b/9, 177b/13, 183b/18,
184b/1, 188b/11, 191b/7,
199a/6, 199a/7, 199b/13, 200a/3
k.+ yi 18b/16, 177b/13
k.+ yle 34b/2

kennās: Ar. süpürücü, çöpçü; tekke,
han, misâfirhâne gibi yerlerde
helâ temizleyicisi
nādān-ı k. 195b/8

kent: şehir
k.+ in 45b/8

kenz: Ar. hazine
k. 164b/7

kerāhiye: Ar. iğrenme, tiksınme krş.
kerāhiyet
ma'a'l-k. 54b/19

kerāhiyet: Ar. iğrenme, tiksınme krş.
kerāhiye
k. 154a/18, 156b/13, 181b/15

kerāmāt: Ar. lütuflar, keremler,
ihسانlar
k. 7a/16, 8a/9
k.+ ındandur 73b/4

kerāmet: Ar. lütuf, kerem, ihسان
k. 89a/10, 89a/13, 94b/18,
192a/9
h̄il'at-i k. 176b/5
dār-ı k.-i cenneti 165b/17
derün-ı k.-i qurūnı 51b/7
menzil-i k.+ dūr 186b/7
mūcib-i menāzil-i k.+ dūr 167a/5
şıfat-ı k.+ dūr 171b/6
k. eyleye 179b/19, 181a/1
k.+ ine 34a/1, 137a/12
k.+ le 81b/derkenar yan

kerbelā: Bağdat civârında Hz.
Hüseyn'in şehit edildiği ve
türbesinin bulunduğu yerin ismi
k.+ da 42a/19
h̄in-i muhārebe-i k.+ da 42a/9
k.+ dadur 43a/10

kerem: Ar. büyüklük, cömertlik; iyilik,
merhamet
k. 3b/7, 11a/8, 12a/15, 51b/2,
79a/derkenar alt, 80a/derkenar
yan, 96a/7, 113a/15, 144b/6,
172b/6, 194a/1, 197b/2
nidā-yı k. 147b/19
tabī'at-ı k. 172a/18
k.-i feyzi 144a/15
k.-i h̄acibleri 147b/12
dīvān-ı k.-i ilahiden
78b/derkenar alt
k.-i resūldan 5a/9
deryā-yı k.+ den 60b/12
h̄ān-ı k.+ den 179a/16
k.+ i 104a/10, 104a/11
bedreka-i k.+ i 177a/3
k.+ üme 91a/2
sehāb-ı k.+ ümüz 174a/19
k.+ ümüzden 138b/7, 177b/8
h̄ān-ı k.+ ümüzden 181a/2
h̄izāne-i k.+ ümüzden 148a/2
k.+ üñ 200b/5, 200b/6

- k.+ ünden 89a/derkenar üst
şalâ-yı k. ve mürüvvet virmişsin
82a/derkenar alt
- keremen:** Ar. cömertlikle
lütfen ve k. olup 12b/3
- kerem-hüy:** Ar.+Far. cömert huylu
k. 41a/11
- keremkâr:** Ar.+Far. kerem eden;
bağışlayan; cömert
k. 76a/derkenar alt
- keremu'llahu vechehu:** Ar. Allah
vechini (yüz, yön, taraf)
mükerrem (şerefli) kılsın
k. 10a/5, 40b/5, 41b/6, 91a/10,
105a/9, 125a/8, 127b/17, 162b/9,
185b/5
- kerenây:** Far. eski bir nefesli saz çeşidi
k.+ larile 55b/17
- kerîh:** Ar. çirkin, iğrenç
k. 198b/11
k.+ dür 168a/4
- kerîhe:** Ar. kerih kelimesinin
taamlamalarda ortaya çıkan aynı
mânâdaki müennes şekli k.
170a/13
cîfe-i k.+ sin 199b/5
- kerîm:** Ar. kerem sahibi, cömert, soylu;
yüce, ulu, saygın
k. 1b/11
hamûl ve halîm ve k. olmağın
11a/14
- kerîme:** Ar. Kur'an'ın ayetlerinden her
birisi; kız, kız çocuğu
âyet-i k. 31b/2, 40b/18, 93b/11,
150b/12, 177b/18, 198b/3
âyet-i k.+ de 146b/13
âyet-i k.+ dür 71b/17
k.+ leri 17a/4, 19a/9, 20a/13,
23b/7, 43a/18
k.+ lerinden 140b/14
k.+ lerine 37b/12
k.+ lerinüñ 20b/4
âyet-i k.+ nüñ 103b/16, 103b/17,
124a/11, 162b/3, 177b/19,
198b/5
âyet-i k.+ si 7a/11, 16a/3, 57b/8,
59a/14
- k.+ sin 37b/14
âyet-i k.+ yi 20a/19, 146b/4
- kerlik(g):** Far. sağırılık
k.+ i 198b/17
- kerpiç:** duvar örmekte kullanılmak için
kalıplara dökülüp güneşte
kurutulmuş saman ve balçık
karışımı ilkel tuğla
k. 129a/2, 131b/6
- kerre:** Ar. kez, kere, defa
k. 5b/4, 8b/8, 8b/11, 9b/7,
10b/19, 11a/1, 11a/2, 11a/3,
11b/16, 12a/11, 12a/17, 12b/1,
13a/1, 13a/2, 17a/19, 17b/14,
18b/15, 23b/19, 25a/6, 28b/4,
31a/17, 32a/14, 33b/9, 34b/3,
34b/8, 35b/16, 38a/14, 42b/14,
47b/10, 48a/19, 61a/9, 62b/7,
64b/14, 64b/15, 64b/16, 90b/6,
107b/3, 117b/1, 117b/3,
118a/13, 118a/14, 138a/2,
139a/18, 157a/6, 160b/12,
183a/11, 184b/10
- kerrübiyân:** Ar. meleklerin üstünleri
nefâyis-i esrâr-ı k. 148a/10
- kes -:** kesmek
k.- di 48a/6, 83b/derkenar üst,
87a/derkenar alt, 89b/derkenar
yan
k.- diler 85a/derkenar alt
ümîd k.- diler 37b/11
k.- düğümde 8a/17
k.- e 57b/15
k.- eler 85a/derkenar alt,
85b/derkenar üst
k.- er 162a/1
k.- mek 40b/2, 79a/derkenar yan
k.- mez 82a/derkenar üst, 131a/3
k.- üp 13a/3, 47a/9, 53b/13,
57a/10, 80b/derkenar alt,
87a/derkenar yan, 87a/derkenar
alt, 88b/derkenar üst, 200a/8
- kes:** Far. kişi, kimse
k. 124a/6, 200b/8
- keşâfet:** Ar. yoğunluk
k.-i sıklıdan 172b/8
- kesb:** Ar. çalışıp kazanma, elde etme,
kazanma

- k. 74b/1, 97b/1, 119a/17
k.-i ḥayr 199b/1
k.-i sevāb-ı biḥesāb ve faẓl
itmişdür 20b/12
k.+ e 128b/18, 129a/11
maʿrifet-i k.+ i 134a/9
k. ider idi 129a/3
k. ider 142a/11
k. idiyüz 119b/7
k. idüp 25b/2
k.+ in 131b/3
k.+ inden 66b/15
k.+ ini 3b/4
k. itdükleri 102b/7
k. itdüm 117b/11
k. itmedük 119b/11
k. itmek olur 132b/9
k.+ lerini 25b/2
- kesdür -:** kestirmek
k.- üp 22a/11
- kesek:** toprak parçası
k. 175a/3
k.+ i 184b/18
- kesel:** Ar. gevşeklik, uyuşukluk,
tembellik, üşenme
k. 145a/2
- kesele -:** keselemek
k.- mekle 161a/15
- kesil -:** kesme işi yapılmak
k.- en 55b/17
k.- mek 120b/12
k.- mez idi 83b/derkenar üst
k.- miş gelür 74a/15
k.- miş 88a/1
k.- üp 8a/18, 34a/1, 40b/3, 56a/7,
76a/derkenar üst, 83b/2, 200a/4
biller k.- üp 58a/11
k.- ür 183b/1
- keşir:** Ar. çok, fazla; bol, zengin krş.
keşire
meclis-i k.+ de 10b/9
k. iseler 84a/derkenar üst
- keşire:** Ar. çok, fazla; bol, zengin krş.
keşir
aḳvāl-i k. 10a/2
āyāt-ı k. 40b/15
eḥādīs-i k. 24a/3
- maʿānī-i k. 13a/14
aḳvāl-i k.-i muḥtelife 9b/3
fünün-ı k.+ de 26b/17
aḳvāl-i k.+ nün 17a/9
k. olup 35a/15
- keskin:** keskin
k. 37a/1, 91a/19, 102a/2
k.+ dür 107b/1
- kesmekesdi:** temren üzerine anlaşma
k. 36b/12
- kesr:** Ar. kırma, kırılma; zarar verme,
rencide etme
k. 112a/17
k.-i ālāt 158b/6
cābir-i k.-i ḥātırları 181a/7
k.+ i 160b/17
k.+ inde 157a/1
- keşret:** Ar. çoğul, bolluk, fazlalık
k. 36a/7, 153a/6
k.-i ʿiyāl 98b/16
k.-i esbāb 90b/14
tekebbür-i k.-i evlād 193a/5
k.-i iftirāk 200a/15
k.-i māl 182b/15
k.-i şalātından 41a/10
k.-i taraf 7a/5
k.-i zünüb 200a/13
k.+ idür 112b/19
k.+ inden 168a/2, 193a/1
fezāyil-i k.+ inden 165a/15
k.+ ine 107a/12, 165a/6
- kesret:** Ar. kırıklık, rahatsızlık
k.-i vücūdın 150b/5
- keşākeş:** Far. çekişme, mücādele,
keşmekeş
k.+ i 82a/12
- keşf:** Ar. açma, meydana çıkarma; gizli
bir şeyi bulma; bir sırrı öğrenme;
bir şeyin olacağını önceden
anlama; Allah tarafından ilham
olunma
k. 180b/3
ehl-i k. 147a/9
taşrif-i k. 180b/3
k.-i ʿavret olmağa 47a/2
k.-i ʿavret olmasun 40a/15
k.-i ʿavret 161a/13
k.-i ʿavretliğinden 157b/17

- k.-i esrār-ı ecel 106b/18
k.-i ğitā 106b/17, 155a/12
k.+ i 184b/16
k. itmemek gerekdür
87b/derkenar yan
k. itmeyüp 137a/18
k. olmağı 33b/9
- keşler:** Far. asker krş. leşker
k.+ leriyle 149a/13
- ketem:** saçları siyaha boyamada
kullanılan bir bitki çeşidi
k. 29b/12
- kethudā:** Far. zengin kimselerin ve
devlet büyüklerinin buyruğunda
çalışan, onların birtakım işlerini
gören kimse, kâhya
k.+ sı 55b/11, 60a/2
k.+ sina 58a/4
- ketm-i adem:** Ar. hilkat ve zuhurdan
evvelki izâfi yokluk
k.+ de 144a/3, 198b/7
- kevākib:** Ar. yıldızlar
k. 168b/10
k.+ lerinden 169a/18
- kevkeb :** Ar. yıldız
mecnū'-ı k. 150b/3
k.+ üj 169a/18
- kevneyn:** Ar. dünya ve ahiret
seyyidü'l-k. 48a/derkenar üst
- kevser:** Ar. cennetteki bir çeşmenin
suyu
havz-ı k.+ e 148b/4
- key:** Far. "ne vakit, ne zaman" anlamına
gelen kelime
k. 60b/10
- keyāniyān:** Far. İran'ın Ahemenitler
soyu; keylerin soyundan olanlar
k.+ durlar 48a/derkenar alt
- keyd:** Ar. hile, düzen
k. 147a/7
- keydān:** Ar. hileler; oyunlar
kelān-ı k.+ a 157b/1
- keyfiyyet:** Ar. nitelik, iş, husus
k.-i aḥvāl-i ebī bekir eṣ-şiddīk
29b/1
k.-i aḥvāl-in 77b/derkenar yan
k.-i defninde 40b/7
k.+ i 140a/9, 198b/4
- izālet-i k.+ inde 185a/6
k.+ in 84a/derkenar yan
k.+ ine 77b/1
- keylūs:** Ar. bağırsaktan gelen, içinde
yağ damlacıkları bulunan ak
kan; kilūs
k. 172a/14
k.+ uş 172b/5, 172b/9
- keymūs:** Ar. yiyeceklerin mide öz suyu
ile karıştıktan sonra aldıkları
durum; kimūs
k. 172b/14
kilye-i k. 173a/8
k.+ uş 172b/14, 172b/16
- keyy:** Ar. dağlama
k.-i tā'at 107b/13
- kezm:** Ar. öfkesini yenme
k.-ı ğayz 197b/15
- kezzāb:** Ar. çok yalan söyleyen
k. 121a/2
k.+ ları 84a/4
- ķible:** Ar. bulunulan yerden Kābe'nin
bulunduğu yön
istikbālū'l-k. 68b/16, 88b/8
k.-i musallaḥ ola 165b/8
istikbālū'l-k.+ dūr 67b/19
ķ. idüp 153b/7
ķ. kılup 120a/3
ķ.+ leri 83b/15
ķalb-i ķ.+ si 88b/10
ķ.+ ye 65b/14, 68b/17, 88b/9
- ķıbrıs:** Kıbrıs
ķ. 38a/15, 52b/19
- ķıbṭiyye:** Ar. Mısır'ın eski yerli
halkından olan
ķ. 23a/2
- ķıl -:** etmek, yapmak; yerine getirmek;
yaratma
ķ. 9b/18, 28b/10, 63b/9, 86a/17,
200a/16
müteḥallī ķ. 180a/16
namāz ķ. 63b/10
ķ.- a 67a/10, 69b/17, 69b/19,
71a/13, 73a/8
ādāb ķ.- a 191b/7
cārī ķ.- a 173b/2
ķābil-i ḥarekāt ķ.- a 169a/9
maḥrūm ķ.- a 187b/18, 190a/7

mensüb kı.- a 146b/10
muzlim ve tıre kı.- a 141a/13
mübtelâ kı.- a 186a/7
müsta'id kı.- a 177b/14
namâz kı.- a 64b/6, 64b/19,
87a/16
pâk kı.- a 176b/19
sâkin kı.- a 171b/12
maħallî ve mükemmel kı.- alar
169b/18
menûť kı.- alar 139b/9
namâz kı.- alar 91b/2
kı.- an 17b/13
namâz kı.- an 87b/17
namâz kı.- ar 81a/15
kı.- ar idi 34a/10
kı.- arlar idi 17b/7
bend kı.- avuz 185a/10
cârî kı.- avuz 185a/2
maħcüb kı.- avuz 185a/8
maħrûm kı.- avuz 185a/9
müteveccih kı.- avuz 177b/5
zaħıre kı.- avuz 177a/6
kı.- dı 47b/derkenar yan,
48b/derkenar yan, 65b/16,
82b/15, 86a/5, 144a/3, 170b/11
da'vet kı.- dı 48b/derkenar üst
maħhür-ı teşârif-i ħavâdis ve âfât
kı.- dı 199a/12
mensüb ve meşhür kı.- dı 154a/4
mevcüd kı.- dı 170b/1
muzğa kı.- dı 198b/12
müheyâ kı.- dı 141b/8
mümtâz kı.- dı 171a/15
müsellem kı.- dı 45a/18
müşâhede kı.- dı 8b/6
müvekkil kı.- dı 171b/6, 171b/11,
172a/4
müzeyyen kı.- dı 171b/14
namâz kı.- dı 65b/14, 71a/9,
86a/1, 88a/10, 89b/12, 90b/3
kı.- duğ 59b/6, 165b/18
mutarraz kı.- dılar 47b/derkenar
yan
kı.- duğı 69a/2
namâz kı.- duğınızda 67b/17
kı.- duğ 28b/1

maħşüş kı.- duğ 176b/6
kı.- duğda 12a/3
kı.- duğdan 86a/5
kı.- dum 164a/11
kı.- ınca 66a/10
namâz kı.- ınca 73a/3
namâz kı.- ınmaya 67a/4
maħşüş kı.- ınur 185a/18
mü'eddî kı.- ığuz 185a/1
kı.- ıvir 37a/8
kı.- ma 79b/derkenar alt
kı.- madı 71a/14
peyvend kı.- madın 1b/10
namâz kı.- maduğ 65b/16, 65b/17
namâz kı.- mağı 38b/6
terâvîħ kı.- mağı 34a/10
enyâb ve tavâhin ve sûtün kı.-
mağ idi 173b/8
kı.- mağ 200b/10
namâz kı.- mağ 9b/12, 75b/16,
116a/3
kı.- mağda 3a/14
namâz kı.- mam 154b/7
namâz kı.- mamalarından 117a/3
kı.- maya 87b/1, 199b/14
merħamet kı.- maya 136b/9
kı.- mayana 72b/1
kı.- mış olsayduğ 71a/12
kı.- mış 3b/4
tamâm-ı namâz kı.- mış 71a/14
terķim ve imlâ ve taħrîr ve inşâ
kı.- mış 2a/12
muşallať kı.- mışam 101a/1
kı.- mışdı 59b/5
kı.- mışdur 147b/3
ħâkim kı.- mışdur 141b/16
maħallî kı.- mışdur 172a/14
mağâlîd-i nağm kı.- mışdur
162b/1
maħhür kı.- mışdur 167b/11
mesdüd kı.- mışdur 145a/11
muzaffer ve manşür kı.- mışdur
147a/17
mülevves ve müdenes kı.-
mışdur 148b/15
müvekkil kı.- mışdur 141b/12

pest ve mağlûb kı.- mışdur
167b/13
müheyâ kı.- mışdurlar 171b/17
kı.- mışlar 83b/15
hazâyin-i cevâhir-i hakkâyık-ı
melekûtî kı.- mışuz 184b/17
kı.- sa 3a/19
tedbîr ü te'emmül kı.- sa 59b/8
kı.- up 3a/15, 31a/11, 34a/9,
40b/9, 44a/2, 65b/18, 108a/12,
120a/15, 130b/8, 154b/2,
174b/9
emrâz kı.- up 107a/1
erbâb kı.- up 93a/12, 97a/18,
99a/7, 150a/18, 164b/13, 190a/5
hâkim kı.- up 147b/4, 147b/7
kıble kı.- up 120a/3
menûṭ kı.- up 182a/4
meşrûṭ kı.- up 133b/16
mümtâz kı.- up 170b/7
münhedim kı.- up 177a/9
mağhûr ve münhezim kı.- up
181b/6
müstahakk-ı ğufrân kı.- up
181b/3
müte'attîf kı.- up 2a/11
namâz kı.- up 16a/11, 22a/2,
76a/derkenar alt, 137a/7
nazar kı.- up 171a/16
sâkin kı.- up 144a/3
sermâye-i ma'siyet kı.- up 174a/4
namâz kı.- ur idi 89b/10
kı.- ur 51a/10, 61a/10, 195a/12
ayru kı.- ur 142a/4
hâr kı.- ur 195a/10
hârrek kı.- ur 192b/2
hayrlu kı.- ur 61b/19
mevşûf kı.- ur 143a/5
munfaşıl kı.- ur 172b/19
mübtelâ kı.- ur 187b/5
münhedim kı.- ur 199a/14
mürtefi' kı.- ur 134a/3
müteharrik kı.- ur 172b/12
müteşekkil kı.- ur 172b/18
müvekkil kı.- ur 187b/16
pâk kı.- ur 193b/8
yüksek kı.- ur 195a/10
ziyâde kı.- ur 194a/1

namâz kı.- urlar 194b/9
kııl: tüy, kııl
kı. 13a/3
müşerref kı. 164a/11
kı.+ dan 12b/4, 107a/19, 146a/5,
201a/5
kı.+ ları 32b/9
kı.+ uş 134a/17
kıılâ': Ar. kaleler, surlar
kı. 57a/1
kıılıç(c): kıılıç krş. seyf, şemşîr
kı. 40b/1, 75b/derkenar üst,
75b/derkenar yan, 82a/derkenar
üst, 83a/derkenar üst, 129a/16,
130a/10, 133a/7, 133a/8,
133b/12, 139a/12, 139b/18,
159b/13, 174b/11, 174b/13
kı.+ a 83a/derkenar üst,
84a/derkenar üst
kı. çekdiler 133b/12
kı. çekmezem 40a/4
kı.+ dan 107b/1, 130b/17
kı.+ ı 40b/4, 138b/14, 138b/15,
154b/18
kı.+ ın 33a/8, 57b/14
kı.+ ına 76a/derkenar yan
kı.+ um 85a/derkenar üst
kı.+ umuş 85a/derkenar üst
kı.+ uş 85a/derkenar yan
kı. urup 84b/derkenar alt
kı. üşürüp 55b/16
kıılıçlı: kıılıcı olan
kı.+ sı 81b/derkenar üst
kıılıçsız: kıılıcı olmayan
kı. 83a/derkenar üst
kıılın -: kıılma işi yapılmak
mu'anven kı.- dı 47b/derkenar
yan
mensüb kı.- dı 47b/derkenar yan
mükerrem kı.- dı 47b/derkenar
yan
mağhûr kı.- ması 167b/8
memnû' ve mağrûm kı.- up 7b/16
muğârin kı.- up 10a/14
kı.- ur 5a/12 66a/9
kıillet: Ar. azlık, kııtlık
kı.-i mülâzemetlerinden 184b/14
kı.+ i 174b/19

- ķ.+ inden 178b/8
ķınnesrīn: Halep'in 28 km.
güneybatısında bir yerleşim yeri
ķ. 35b/2
- ķır -:** kırmak
ķ.- alar 158b/15
ķ.- dılar 60a/12
ķ.- maķ 156a/19
ķ.- maķdan 155a/4
ķ.- mışdur 54b/3
- ķırā'at:** Ar. okuma; Kur'an'ın ulus ve
kaidesine göre okunması krş.
ķırāt
ķ. 4a/13, 69a/16, 78a/9
ķ.-ı ķur'ān-ı 'azīmü'ş-şān 60b/12
ķ.-ı ķur'ān-ı 'azīmü'ş-şāndan
62a/19
ķ.-ı ķur'ān-ı 'azīmü'ş-şāndur
73a/13
ķ.-i ism-i bismi'llah 88b/14
ķ.+ de 88b/14
- ķırāt:** Ar. okuma; Kur'an'ın ulus ve
kaidesine göre okunması krş.
ķırā'at
ķ.-ı ķur'āndur 159b/7
ķ.+ da 159b/12
ķ.+ dur 68a/5
ķ. eyleyenüķ 159b/10
ķ.+ ınuķ 159b/10
ķ.+ uķ 69a/15
- ķırıl -:** kırılmak
ķ.- maķa 10b/18
ķ.- up 199b/8
ķ.- ur 114a/6
- ķırķ:** kırk sayısı
ķ. 11a/1, 18a/7, 18a/10, 20b/10,
22a/16, 32b/13, 37b/15, 41b/6,
42b/17, 58b/1, 60b/2, 74b/7,
79b/9, 80a/9, 83b/4, 121b/19,
128a/18
ķ.+ dan 96b/4, 96b/9
- ķırķ -:** bir şeyi uçlarından kesmek
ķ.- up 12b/12
- ķırķ altı:** kırk altı sayısı
ķ. 42b/16
- ķırķ beş:** kırk beş sayısı
ķ. 21b/4, 50b/12
- ķırķ biķ:** kırk bin sayısı
ķ. 25a/7, 47a/9
ķ.+ e 126a/1
- ķırķ bir:** kırk bir sayısı
ķ. 9b/6, 50a/18
ķ.+ i 21b/4
- ķırķ birinci:** kırk bir sayısının sıra sayı
sıfatı
ķ. 18a/10
- ķırķ dördünci:** kırk dört sayısının sıra
sayı sıfatı
ķ. 22a/17
- ķırķ dört:** kırk dört sayısı
ķ. 50b/16
- ķırķ toķuz:** kırk dokuz sayısı
ķ.+ ı 42b/16
- ķırķ üç:** kırk üç sayısı
ķ. 51a/11
- ķırķ yidi:** kırk yedi sayısı
ķ. 42b/16, 52b/11
- ķırmızı:** kırmızı renk
ķ. 86a/derkenar üst, 134b/2,
134b/19, 172b/6
ķ. ve şāf ve şīrīn ve ķoķusuz ola
172a/18
- ķısa:** kısa
ķ. 159b/15
ķ. ola 135a/7
- ķısalık:** kısa olma durumu
ķ.+ da 134b/8
- ķışāş:** Ar. eski hukukta öldürme ve
yaralama suçlarını işleyen bir
kimseyi bu fiilleri aynen
kendisine uygulamak sûretiyle
cezâlandırma, misilleme yapma
ķ.+ da 156b/7
ķ. itmezsin 36b/17
- ķısm:** Ar. parça, bölüm, tür
ķ. 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan, 121a/8,
133b/19, 134a/8, 141b/6,
159b/2, 160a/10, 160b/19,
161a/12, 161b/1, 161b/2,
161b/14, 161b/15, 162a/2,
166a/17, 167a/11, 167a/12,
172a/17, 181b/12, 182b/18,
183a/1
ķ.-ı dünyevī 166b/19
ķ.-ı enbiyā 167a/2

ķ.-1 evvel 85a/5, 93b/3, 121a/8,
166b/14, 166b/17, 182b/19,
183a/4
ķ.-1 hām̄is 118b/16
ķ.-1 mecnıyyūn-‘aleyhe ‘afv
183a/8
ķ.-1 meşāyib 183b/3
ķ.-1 münkerāt 160a/10
ķ.-1 rābi‘ 117b/16
ķ.-1 sālīs 94a/1, 99a/16, 115b/10,
121a/12
ķ.-1 s̄anī 91b/5, 93b/16, 121a/11
ķ.-1 s̄anīsi 112b/3
ķ.-1 vilāyetinūĝ 141b/9
ķ.+ a 166b/14
ķ.+ da 85a/6, 122b/4
ķ.+ dan 135a/14, 141b/7,
182b/10
ķ.+ dur 78b/13, 93b/3, 144b/10,
144b/11, 144b/19, 161b/14,
173b/4, 181b/13, 182b/19,
183a/2, 188a/1
ķ.+ durlar 145a/3, 145a/13
ķ.+ ı 78b/6, 142b/16, 168a/3,
181b/17, 181b/18
ķ.+ ıdur 78b/17
ķ.+ ın 85a/8
ķ.+ ına 12a/18, 78b/7
ķ.+ ında 12b/4, 159b/4, 167b/3
ķ.+ ından 150b/6
ķ.+ ındandur 99a/16
ķ.+ ını 159b/5
ķ.+ ıyladurlar 147a/13
ķ. ider 128a/15
ķ. idüp 82b/18
ķ.+ lar 94a/1
ķ.+ larından 78b/7
ķ.+ larınıĝ 78b/13
ķ.+ laruĝ 176a/10
ķ. oldu 85a/5
ķ.+ uĝ 159b/6, 160a/10, 169b/19
ķısmet: Ar. bölme, pay etme, hisseler
ayırma; talih, nasip, kader
ķ. 113a/3, 183a/12
ķ.-i ābād-ı ķademde 179a/16
ķ.+ dūr 114b/6, 183a/12
ķ. ider iken 183a/11
ķ. ider 172b/16

ķ. idüp 48a/derkenar yan,
80b/derkenar üst, 123a/13,
130b/14
ķ.+ in 131a/1
ķ.+ inde 114b/12
ķ. itdügine 74a/2
ķ. itdügümüze 143b/12
ķ. olmaduĝından 80b/derkenar
üst
ķ. olup 80b/derkenar üst
ķ.+ üĝ 143b/10
ķısmetsiz: Ar.T. kısmeti olmayan
ķ. 80b/derkenar üst
ķışsa: Ar. kısa hikāye
ķ.-i mi‘ rācı 29b/9
ķ.+ sı 9a/2, 48b/derkenar yan
ķış: sonbaharla ilkbahar arasındaki
soĝuk mevsim
ķ. 56a/6, 58a/9, 120a/12
ķ.+ da 17b/6
ķ.+ dur 148b/9
ķ. düşdüĝi 58a/7
ķışla -: kışı bir yerde geçirmek
ķ.- maĝa 58a/16
ķ.- yup 56a/17, 57b/4
ķıtāl: Ar. savaşma, öldürme
muhtāc-ı ķ. 57b/16
ķ.+ dan 59a/13
ķ.+ e 9a/16
ķ. olup 56b/2
ķıvām: Ar. mevcut olma, uygun zaman
ķ. 169a/15
mādde-i ķ. 168b/9
ķ.+ a 172b/10, 173a/5
ķıy-: kastetmek
cānuĝa ķ.- ma 85a/derkenar yan
ķıyāfe: Ar. şekil, suret
ķ.+ lerin 135a/14
ķıyām: Ar. ayakta durma; bir işe
kalkışma ķ. 85b/8, 150b/1,
153b/4
īmān-ı dāfi‘-i ķ. 5a/13
h̄in-i ķ.-ı řalātda 69a/12
ķ.+ a 87a/10
ķ.+ da 188a/18
ķ.+ dan 166b/12
ķ.+ dur 68a/4
ķ. göstürdi 125b/19, 165b/18

ķ. gstrdiler 126b/1
ķ. gstre 150b/14
ķ. gstreyim 119b/19
ķ. gstrn 164a/16
ķ. gstrp 111b/6, 166a/12
ķ. gstrr 159a/15
ķ. gstrrler 98a/16, 164b/5
ķ.+ ı 179a/18
ķ.+ ına 121a/14
ķ. itmek 135a/16
ķ.+ uņ 69a/11

ķiyāmet: Ar. teki dnyada btn llerin kalkıp dirilmesi; musibet, felaket
ķ. 66a/16, 67a/14, 69b/18, 74a/15, 75b/derkenar alt, 76a/2, 78a/13, 83b/3, 84b/8, 104b/19, 108b/8, 110a/5, 119a/2, 131b/11, 138a/17, 155a/6, 175b/13, 182b/1, 198a/6, 200a/7
'unf-ı ķ. 186b/1
bādiye-i ķ. 117a/8
devr-i ķ. 186a/14
niřāne-i ķ. 76a/4
ķ.-i bādiyesi 131b/8
ķ.-i muvaķķatde 130b/11
ķ.+ de 21a/16, 25b/8, 66b/19, 75a/10, 88b/derkenar yan, 91b/12, 120a/14, 122b/2, 129a/7
maħall-i ķ.+ de 150b/15
maħřer-i ķ.+ de 123b/11
mecma'-ı ķ.+ de 116a/6, 130b/10, 162a/17
mevķıf-ı ķ.+ de 127a/12
rz-ı ķ.+ de 16b/10, 69b/19, 70b/19, 78b/derkenar yan, 88b/derkenar st, 90a/12, 92a/3, 104a/5, 114b/11, 124a/19, 125a/9, 138b/3, 187b/3
yevm-i ķ.+ de 28b/2, 28b/14
ķ.+ dr 131b/2
ķ.+ e 46a/6, 70a/2, 81b/6, 187a/13, 200a/8
rz-ı ķ.+ e 61b/1, 76a/15
yevm-i ķ.+ e 16a/19
yevm-i ķ.+ i 75b/14
rz-ı ķ.+ in 88a/14
ķ.+ n 148b/2, 196a/16, 197b/8

ķiyāmet-zād: Ar.+Far. kıyametten doğan

bādiye-i ķ.+ ın 131b/10

ķiyās: Ar. bir şeyi başka başka bir şeye benzeterek hkm verme, bu yolda verilen hkm, bir tutma; karşılaştırma
ķ. 95a/17, 174b/16, 184b/9
ķ.+ a 159a/12
ķ.+ dan 7a/17
ķ. eyleyesin 75b/19
ķ. ider idüm 90a/2
ķ. ider 81a/15
ķ. iderler idi 38a/4
tarıķ-i ķ.+ iledür 155b/5
ķ. itmek gerek 159b/5

ķiymet: Ar. değer

ķ.+ i 158b/15
ķadr ve ķ.+ in bilmeyüp 89a/derkenar yan
ķ.+ in 175b/9, 175b/10
ķ.+ leri 175a/4

ķiymentsiz: Ar.+T. değersiz

ķ. 87b/11
nāķıř ve ķ. olup 87b/9

ķız: kızı, erkek karşıtı krş. bint

ķ. 33b/13, 36a/16, 77b/derkenar yan, 77b/derkenar alt, 78a/derkenar üst
ķ.+ ı idi 32a/15
ķ.+ ı 19b/7, 21b/13, 21b/14, 25b/6, 25b/7, 31b/9, 32a/2, 32b/2, 36a/4, 38b/12, 42a/5, 43a/17, 48a/derkenar yan, 48b/derkenar yan, 83a/derkenar üst, 194b/9
ķ.+ ım 19b/16, 37b/15
ķ.+ ın 83a/derkenar yan, 112b/8
ķ.+ ları 20a/8, 42a/12
ķ.+ um 83a/derkenar üst

ķızar -: kırmızı veya ona yakın bir renk almak
ķ.- ardı 197a/8
ķ.- up 178b/11, 183a/13

ķızdur -: kızdırmak
ķ.- alar 91b/14
ķ.- masında 81a/8
ķ.- up 91b/13

kızıl: parlak kırmızı renk

ķ. 32b/8, 196b/13

ķ. yaşaklı olmağın 21a/7

kızılbaş: şii mezhebinin bir kolundan olan

ķ. 53b/16, 54a/2, 55b/5, 55b/13, 55b/15, 55b/16, 56b/11, 56b/12, 57b/13, 59b/14, 60a/9, 60a/15, 60a/16

ķ.+ a 53b/1, 55b/4, 55b/7,

57b/18, 59b/9, 60a/11

ķ.+ dan 55b/2, 59b/14

ķ.+ ı 53b/2, 56b/4, 57a/18

ķ.+ ın 57b/17

kızılıķ: kızıl olma durumu veya kızıl renkte yer krş. kızılılık

ķ. 134b/14

ķ.+ dan 43a/14

kızılılık: kızıl olma durumu veya kızıl renkte yer krş. kızılılık

ķ.+ inüj 196b/9

ki: Far. “ki” bağlacı

k. 1b/2, 1b/3, 1b/8, 1b/11, 2a/2, 2a/4, 2a/6, 2a/8, 2a/12, 002a/15, 2a/17, 2b/7, 2b/12, 2b/14, 3a/3, 3a/19, 3b/5, 3b/14, 4a/6, 4a/16, 4b/9, 5a/1, 5a/9, 5a/12, 5a/17, 5b/6, 5b/8, 6a/5, 6a/12, 6b/1, 6b/5, 6b/6, 6b/8, 6b/10, 6b/13, 6b/18, 7a/1, 7a/10, 7a/19, 7b/2, 7b/6, 7b/11, 7b/13, 8a/4, 8a/11, 8a/13, 8a/17, 8a/18, 8b/8, 9a/1, 9b/2, 9b/13, 10a/2, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10a/17, 10b/11, 10b/19, 11a/10, 11a/18, 11b/7, 12a/3, 12a/13, 12b/8, 12b/17, 14b/7, 15a/3, 15a/5, 15a/17, 15b/5, 15b/13, 15b/14, 15b/15, 15b/18, 16a/1, 16a/5, 16a/6, 16a/8, 16a/15, 16b/4, 16b/11, 17a/3, 17a/5, 17a/12, 17a/18, 17b/7, 17b/13, 17b/19, 18a/5, 18a/7, 18a/14, 18a/18, 18b/5, 18b/7, 18b/8, 18b/9, 18b/12, 18b/13, 18b/15, 18b/19, 19a/1, 19a/3, 19a/11, 19b/1, 19b/15, 20a/1, 20a/7, 20a/8, 20a/16, 20a/17, 20b/6, 20b/7,

20b/18, 21a/4, 21a/6, 21a/8, 21b/17, 22a/6, 22b/7, 22b/13, 22b/14, 22b/15, 22b/16, 23a/2, 23a/4, 23a/8, 23a/14, 23b/17, 24a/9, 24b/6, 24b/7, 24b/14, 24b/15, 25b/9, 25b/11, 25b/12, 25b/15, 25b/19, 26a/3, 26a/4, 26a/5, 26a/6, 26a/7, 26a/8, 26a/9, 26a/10, 26a/14, 26b/11, 27a/1, 27a/17, 27a/18, 27b/7, 27b/17, 28a/11, 28a/12, 28a/13, 28a/18, 28b/1, 28b/4, 28b/19, 29a/2, 29a/4, 29a/8, 29a/14, 29a/18, 29b/3, 29b/6, 29b/10, 29b/12, 30a/3, 30b/1, 30b/10, 31a/5, 31a/9, 31a/14, 31a/17, 31a/18, 31b/4, 31b/11, 32a/1, 32b/7, 32b/13, 32b/14, 32b/17, 33a/3, 33a/5, 33a/11, 33b/17, 34a/2, 34a/3, 34a/4, 34a/5, 35b/1, 35b/7, 35b/12, 35b/16, 36a/3, 36a/16, 36b/8, 36b/9, 36b/14, 37b/11, 37b/12, 37b/13, 37b/17, 37b/19, 38a/4, 38b/8, 38b/12, 39a/3, 40b/1, 40b/4, 40b/8, 40b/10, 40b/15, 41a/8, 41a/15, 42a/15, 42a/17, 42b/7, 42b/13, 43a/1, 43a/12, 43a/17, 43b/1, 43b/3, 43b/7, 43b/9, 43b/10, 43b/18, 44a/1, 44a/4, 44a/6, 44a/7, 44a/8, 44a/9, 44a/12, 44a/19, 44b/1, 44b/2, 44b/3, 44b/4, 44b/5, 44b/7, 44b/9, 44b/12, 44b/14, 44b/15, 44b/16, 44b/19, 45a/1, 45a/3, 45a/4, 45a/5, 45a/8, 45a/9, 45a/10, 45a/11, 45a/12, 45a/13, 45a/14, 45a/15, 45a/16, 45a/18, 45a/19, 45b/1, 45b/4, 45b/6, 45b/7, 45b/12, 45b/13, 46a/1, 46a/2, 46a/4, 46a/6, 46a/7, 46a/9, 46a/13, 46a/14, 46a/16, 46a/18, 46a/19, 46b/1, 46b/2, 46b/3, 46b/4, 46b/5, 46b/6, 46b/7, 46b/10, 46b/11, 46b/12, 46b/14, 46b/15, 46b/16, 46b/18, 47a/3, 47a/4, 47a/5, 47a/6, 47a/7, 47a/10, 47a/11, 47a/12,

47a/14, 47a/18, 47b/3, 47b/4,
47b/8, 47b/derkenar üst,
47b/derkenar alt, 48a/4,
48a/derkenar üst, 48a/derkenar
yan, 48b/10, 48b/16, 48b/18,
48b/derkenar üst,
48b/derkenar yan, 49a/9, 49a/11,
49a/14, 49b/1, 49b/12, 49b/15,
49b/19, 50a/2, 50a/9, 50b/4,
51a/8, 51b/7, 52a/2, 52b/1,
53b/8, 53b/10, 54a/9, 55a/5,
57a/2, 58a/4, 58a/10, 59a/17,
60b/4, 60b/16, 60b/17, 61a/6,
61a/7, 61a/8, 61a/10, 61a/13,
61a/18, 61a/19, 61b/1, 61b/2,
61b/7, 61b/8, 61b/17, 61b/19,
62a/9, 62a/13, 62a/14, 62a/16,
62a/19, 62b/1, 62b/6, 62b/7,
62b/11, 62b/16, 62b/18, 63a/1,
63a/3, 63a/4, 63a/10, 63a/11,
63a/12, 63a/16, 63a/17, 63b/5,
63b/6, 63b/7, 63b/8, 63b/9,
63b/10, 63b/12, 63b/16, 63b/17,
64a/3, 64a/4, 64a/5, 64a/6,
64a/14, 64a/15, 64a/16, 64a/17,
64b/5, 64b/7, 64b/13, 64b/19,
65a/5, 65a/11, 65a/12, 65a/13,
65a/16, 65b/13, 65b/15, 65b/16,
65b/17, 65b/18, 65b/19, 66a/1,
66a/9, 66a/11, 66a/12, 66a/16,
66a/18, 66a/19, 66b/3, 66b/15,
67a/4, 67a/10, 67a/11, 67a/12,
67a/13, 67a/14, 67b/11, 67b/13,
67b/14, 67b/15, 67b/16, 67b/17,
67b/18, 67b/19, 68a/1, 68a/2,
68a/3, 68a/4, 68a/5, 68a/6,
68a/7, 68a/8, 68a/9, 68a/12,
68a/16, 68b/8, 68b/13, 68b/14,
69a/2, 69a/4, 69a/8, 69a/12,
69a/15, 69b/1, 69b/3, 69b/16,
69b/18, 69b/19, 70a/1, 70a/6,
70a/11, 70a/12, 70a/13, 70a/14,
70b/3, 70b/4, 70b/5, 70b/8,
70b/10, 70b/15, 70b/17, 71a/8,
71a/9, 71a/13, 71a/16, 71a/17,
71a/18, 71b/1, 71b/2, 71b/3,
71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/9,
71b/11, 71b/13, 71b/19, 72a/4,

72a/5, 72a/9, 72a/16, 72b/5,
72b/9, 72b/10, 72b/13, 72b/14,
72b/15, 72b/16, 73a/1, 73a/2,
73a/6, 73a/8, 73a/9, 73a/13,
73a/18, 73a/19, 73b/2, 73b/3,
73b/7, 73b/8, 73b/9, 73b/11,
73b/18, 73b/19, 74a/1, 74a/3,
74a/5, 74a/6, 74a/7, 74a/8,
74a/10, 74a/14, 74a/19, 74b/5,
74b/6, 74b/7, 74b/12, 74b/17,
74b/19, 75a/1, 75a/4, 75a/6,
75a/9, 75a/10, 75a/13, 75b/7,
75b/12, 75b/15, 75b/18, 75b/19,
75b/derkenar üst, 75b/derkenar
yan, 75b/derkenar alt, 76a/2,
76a/3, 76a/4, 76a/5, 76a/7,
76a/9, 76a/10, 76a/11, 76a/18,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
yan, 76a/derkenar alt, 76b/2,
76b/4, 76b/8, 76b/11,
076b/13, 76b/14, 76b/15,
76b/16, 76b/17, 76b/19,
76b/derkenar üst, 76b/derkenar
yan, 76b/derkenar alt, 77a/1,
077a/4, 77a/7, 77a/8, 77a/9,
77a/10, 77a/11, 77a/12, 77a/13,
77a/14, 77a/15, 77a/16, 77a/17,
77a/18, 77a/derkenar üst,
77a/derkenar yan, 77a/derkenar
alt, 77b/4, 77b/17, 77b/18,
77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78a/3, 78a/6, 78a/7, 78a/12,
78a/13, 78a/derkenar üst,
78a/derkenar yan, 78a/derkenar
alt, 78b/3, 78b/4, 78b/5, 78b/6,
78b/9, 78b/13, 78b/15, 78b/16,
78b/17, 78b/derkenar üst,
78b/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar alt, 79a/1,
79a/2, 79a/3, 79a/4, 79a/7,
79a/11, 79a/12,
079a/13, 79a/14, 79a/15, 79a/17,
79a/derkenar üst, 79a/derkenar
yan, 79a/derkenar alt, 79b/1,
79b/3, 79b/6, 79b/8, 79b/9,
79b/13, 79b/14, 79b/15, 79b/16,
79b/17, 79b/derkenar üst,

79b/derkenar yan, 79b/derkenar alt, 80a/2, 80a/3, 80a/4, 80a/5, 80a/8, 80a/9, 80a/16, 80a/17, 80a/18, 80a/19, 80a/derkenar üst, 80a/derkenar yan, 80b/1, 80b/2, 80b/3, 80b/9, 80b/10, 80b/11, 80b/12, 80b/14, 80b/15, 80b/16, 80b/derkenar üst, 80b/derkenar yan, 80b/derkenar alt, 81a/1, 81a/2, 81a/5, 81a/6, 81a/7, 81a/8, 81a/13, 81a/14, 81a/15, 81a/16, 81a/derkenar üst, 81a/derkenar yan, 81a/derkenar alt, 81b/2, 81b/3, 81b/4, 81b/9, 81b/10, 81b/11, 81b/12, 81b/14, 81b/15, 81b/16, 81b/17, 81b/19, 81b/derkenar üst, 81b/derkenar yan, 81b/derkenar alt, 82a/2, 82a/3, 82a/4, 82a/10, 82a/14, 82a/15, 82a/18, 82a/derkenar üst, 82a/derkenar yan, 82a/derkenar alt, 82b/7, 82b/8, 82b/9, 82b/11, 82b/12, 82b/13, 82b/14, 082b/16, 82b/17, 82b/18, 82b/19, 82b/derkenar üst, 82b/derkenar yan, 82b/derkenar alt, 83a/1, 83a/2, 83a/3, 83a/4, 83a/5, 83a/6, 83a/8, 83a/9, 83a/10, 83a/11, 83a/12, 83a/13, 83a/14, 83a/15, 83a/16, 83a/17, 83a/18, 83a/19, 83a/derkenar üst, 83a/derkenar yan, 83a/derkenar alt, 83b/1, 83b/2, 83b/3, 83b/4, 83b/7, 83b/derkenar üst, 83b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/1, 84a/2, 84a/3, 84a/4, 084a/5, 84a/7, 84a/9, 84a/12, 84a/13, 84a/15, 84a/16, 84a/18, 84a/derkenar üst, 84a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 84b/1, 84b/2, 84b/3, 84b/7, 84b/8, 84b/9, 84b/10, 84b/12, 84b/13, 84b/14, 84b/16, 84b/19, 84b/derkenar üst, 84b/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 85a/1, 85a/3, 85a/4, 85a/6, 85a/8,

85a/11, 85a/12, 85a/17, 85a/18, 85a/19, 85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan, 85a/derkenar alt, 85b/6, 85b/14, 85b/15, 85b/16, 85b/17, 85b/19, 85b/derkenar üst, 85b/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 86a/1, 86a/4, 86a/5, 86a/9, 86a/10, 86a/14, 86a/15, 86a/17, 86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 86b/1, 86b/4, 86b/5, 86b/6, 86b/9, 86b/11, 86b/13, 86b/14, 86b/15, 86b/16, 86b/17, 86b/19, 86b/derkenar üst, 86b/derkenar yan, 86b/derkenar alt, 87a/1, 87a/2, 87a/3, 87a/8, 87a/9, 87a/16, 87a/17, 87a/19, 87a/derkenar üst, 87a/derkenar yan, 87a/derkenar alt, 87b/1, 87b/2, 87b/5, 87b/7, 87b/8, 87b/11, 87b/12, 87b/16, 87b/17, 87b/18, 87b/19, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 87b/derkenar alt, 88a/4, 088a/5, 88a/9, 88a/10, 88a/12, 88a/13, 88a/14, 88a/16, 88a/17, 88a/19, 88a/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 88b/3, 88b/5, 88b/6, 88b/8, 88b/14, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 89a/7, 89a/8, 89a/10, 89a/12, 89a/15, 89a/18, 89a/derkenar üst, 89a/derkenar yan, 89a/derkenar alt, 89b/5, 089b/8, 89b/9, 89b/10, 89b/12, 89b/15, 89b/16, 89b/17, 89b/19, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 89b/derkenar alt, 90a/2, 90a/3, 90a/6, 90a/10, 90a/14, 90a/15, 90a/17, 90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 90a/derkenar alt, 90b/2, 90b/4, 90b/5, 90b/6, 90b/8, 90b/9, 90b/10, 90b/11, 90b/17, 90b/18, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 91a/1,

91a/2, 91a/3, 91a/4, 91a/6,
91a/7, 91a/9, 91a/12, 91a/13,
91a/16, 91b/1, 91b/2, 91b/5,
91b/6, 91b/11, 91b/13, 91b/15,
92a/1, 92a/2, 92a/5, 92a/8,
92a/9, 92a/10, 92a/12, 92a/14,
92a/15, 92a/17, 92a/18, 92b/2,
92b/3, 92b/4, 92b/7, 92b/8,
92b/9, 92b/11, 92b/15, 92b/17,
92b/18, 92b/19, 93a/2, 93a/6,
93a/11, 93a/12, 93a/14, 93a/17,
93b/4, 93b/5, 93b/6, 93b/7,
93b/8, 93b/11, 93b/14, 93b/15,
93b/16, 94a/2, 94a/3, 94a/5,
94a/7, 94a/9, 94a/10, 94a/11,
94a/12, 94a/14, 94a/15, 94a/17,
94a/18, 94a/19, 94b/1, 94b/2,
94b/7, 94b/8, 94b/10, 94b/11,
94b/15, 94b/16, 94b/17, 94b/18,
95a/1, 95a/2, 95a/5, 95a/6,
95a/8, 95a/10, 95a/11, 95a/13,
95a/14, 95a/16, 95a/18, 95a/19,
95b/1, 95b/4, 95b/9, 95b/10,
95b/12, 95b/14, 95b/15, 95b/16,
95b/18, 95b/19, 96a/1, 96a/2,
96a/5, 96a/6, 96a/7, 96a/8,
96a/10, 96a/12, 96a/13, 96a/15,
96a/16, 96a/17, 96a/18, 96a/19,
96b/2, 96b/3, 96b/5, 96b/6,
96b/8, 96b/9, 96b/10, 96b/11,
96b/12, 96b/13, 96b/16, 96b/17,
96b/18, 96b/19, 97a/1, 97a/2,
97a/3, 97a/4, 97a/5, 97a/6,
97a/7, 97a/8, 97a/9, 97a/10,
97a/11, 97a/14, 97a/16, 97a/17,
97a/18, 97b/3, 97b/4, 97b/7,
97b/8, 97b/9, 97b/11, 97b/16,
97b/17, 97b/18, 97b/19, 98a/5,
98a/6, 98a/8, 98a/11, 98a/12,
98a/13, 98a/14, 98a/15, 98a/16,
98a/17, 98a/18, 98b/1, 98b/6,
98b/8, 98b/10, 98b/11, 98b/13,
98b/15, 98b/17, 99a/1, 99a/2,
99a/3, 99a/4, 99a/5, 99a/6,
99a/7, 99a/8, 99a/9, 99a/11,
99a/12, 99a/14, 99a/15, 99a/16,
99a/17, 99b/1, 99b/3, 99b/6,
99b/8, 99b/9, 99b/11, 99b/12,

99b/13, 99b/14, 99b/16, 99b/18,
100a/1, 100a/3, 100a/4, 100a/9,
100a/10, 100a/11, 100a/12,
100a/15, 100b/1, 100b/3,
100b/4, 100b/5, 100b/6, 100b/7,
100b/8, 100b/11, 100b/12,
100b/17, 100b/18, 100b/19,
101a/1, 101a/5, 101a/6, 101a/9,
101a/10, 101a/13, 101a/14,
101a/17, 101a/18, 101b/3,
101b/6, 101b/7, 101b/8,
101b/10, 101b/11, 101b/14,
101b/19, 102a/1, 102a/3, 102a/4,
102a/5, 102a/6, 102a/7, 102a/8,
102a/10, 102a/11, 102a/12,
102a/13, 102a/19, 102b/1,
102b/3, 102b/5, 102b/7, 102b/8,
102b/10, 102b/11, 103a/3,
103a/5, 103a/9, 103a/10,
103a/14, 103b/1, 103b/8,
103b/9, 103b/11, 103b/13,
103b/16, 103b/17, 104a/4,
104a/5, 104a/10, 104a/12,
104a/14, 104a/17, 104a/18,
104b/2, 104b/3, 104b/5, 104b/8,
104b/9, 104b/11, 104b/12,
104b/15, 104b/16, 104b/19,
105a/1, 105a/3, 105a/4, 105a/5,
105a/7, 105a/8, 105a/11,
105a/13, 105a/15, 105a/16,
105a/17, 105a/18, 105a/19,
105b/1, 105b/2, 105b/3, 105b/5,
105b/7, 105b/9, 105b/10,
105b/13, 105b/14, 106a/2,
106a/4, 106a/7, 106a/9, 106a/10,
106a/11, 106a/12, 106a/13,
106a/14, 106a/16, 106b/1,
106b/3, 106b/4, 106b/8,
106b/10, 106b/11, 106b/13,
106b/14, 106b/15, 106b/16,
106b/17, 106b/18, 106b/19,
107a/2, 107a/3, 107a/9, 107a/10,
107a/11, 107a/13, 107a/15,
107a/18, 107b/1, 107b/3,
107b/6, 107b/7, 107b/8,
107b/10, 107b/15, 107b/16,
107b/17, 108a/2, 108a/6, 108a/9,
108a/10, 108a/11, 108a/14,

108a/18, 108a/19, 108b/1,
108b/2, 108b/3, 108b/6, 108b/7,
108b/9, 108b/10, 108b/11,
108b/12, 108b/13, 108b/15,
108b/17, 108b/18, 108b/19,
109a/1, 109a/2, 109a/4, 109a/5,
109a/7, 109a/13, 109a/14,
109a/15, 109a/19, 109b/1,
109b/2, 109b/3, 109b/9,
109b/11, 109b/12, 109b/15,
109b/16, 109b/17, 109b/18,
109b/19, 110a/1, 110a/4, 110a/7,
110a/8, 110a/9, 110a/10,
110a/11, 110a/12, 110a/13,
110a/14, 110a/15, 110a/18,
110a/19, 110b/1, 110b/2,
110b/3, 110b/8, 110b/11,
110b/12, 110b/15, 110b/16,
110b/17, 110b/18, 110b/19,
111a/5, 111a/6, 111a/7, 111a/10,
111a/11, 111a/16, 111a/17,
111b/1, 111b/3, 111b/5, 111b/7,
111b/9, 111b/11, 111b/14,
111b/15, 111b/17, 111b/18,
111b/19, 112a/3, 112a/4, 112a/5,
112a/7, 112a/8, 112a/9, 112a/10,
112a/13, 112a/14, 112a/17,
112a/18, 112b/2, 112b/6,
112b/7, 112b/8, 112b/11,
112b/12, 112b/14, 113a/1,
113a/4, 113a/5, 113a/7, 113a/8,
113a/9, 113a/11, 113a/12,
113a/14, 113a/16, 113a/17,
113a/18, 113b/1, 113b/2,
113b/8, 113b/10, 113b/12,
113b/16, 113b/18, 113b/19,
114a/1, 114a/7, 114a/11,
114a/12, 114a/16, 114a/18,
114a/19, 114b/1, 114b/5,
114b/6, 114b/7, 114b/10,
114b/15, 114b/19, 115a/2,
115a/5, 115a/7, 115a/8, 115a/9,
115a/12, 115a/13, 115a/15,
115a/16, 115a/18, 115b/1,
115b/3, 115b/4, 115b/9,
115b/13, 115b/14, 115b/15,
115b/19, 116a/1, 116a/4, 116a/5,
116a/7, 116a/13, 116a/14,

116a/15, 116a/19, 116b/3,
116b/5, 116b/7, 116b/8,
116b/12, 116b/13, 116b/14,
116b/17, 117a/4, 117a/5, 117a/6,
117a/9, 117a/11, 117a/17,
117a/18, 117a/19, 117b/1,
117b/2, 117b/3, 117b/4, 117b/5,
117b/6, 117b/12, 117b/13,
117b/14, 117b/15, 118a/2,
118a/3, 118a/4, 118a/6, 118a/9,
118a/12, 118a/13, 118a/18,
118a/19, 118b/1, 118b/2,
118b/3, 118b/4, 118b/5, 118b/6,
118b/8, 118b/9, 118b/14,
119a/1, 119a/2, 119a/5, 119a/8,
119a/9, 119a/10, 119a/14,
119a/15, 119a/16, 119a/18,
119b/2, 119b/4, 119b/7, 119b/8,
119b/9, 119b/10, 119b/11,
119b/12, 119b/16, 119b/17,
119b/18, 120a/1, 120a/2, 120a/3,
120a/5, 120a/7, 120a/8, 120a/9,
120a/11, 120a/13, 120a/14,
120a/16, 120a/17, 120a/18,
120b/1, 120b/4, 120b/7, 120b/9,
120b/10, 120b/14, 120b/15,
120b/17, 120b/19, 121a/2,
121a/3, 121a/4, 121a/6, 121a/7,
121a/8, 121a/9, 121a/11,
121a/12, 121a/16, 121a/18,
121a/19, 121b/4, 121b/6,
121b/7, 121b/9, 121b/11,
121b/14, 121b/18, 122a/5,
122a/9, 122a/11, 122a/12,
122a/13, 122a/18, 122a/19,
122b/6, 122b/10, 122b/11,
122b/12, 122b/14, 122b/15,
122b/16, 122b/17, 123a/1,
123a/2, 123a/4, 123a/6, 123a/7,
123a/11, 123a/12, 123a/14,
123a/16, 123a/18, 123a/19,
123b/2, 123b/5, 123b/7, 123b/8,
123b/12, 123b/13, 123b/14,
123b/16, 123b/17, 123b/19,
124a/1, 124a/11, 124a/13,
124a/18, 124a/19, 124b/2,
124b/5, 124b/7, 124b/10,
124b/11, 124b/16, 124b/17,

124b/18, 124b/19, 125a/1,
125a/3, 125a/4, 125a/8, 125a/13,
125a/14, 125a/18, 125a/19,
125b/1, 125b/4, 125b/7,
125b/11, 125b/12, 125b/13,
125b/17, 125b/18, 125b/19,
126a/8, 126a/14, 126a/19,
126b/3, 126b/8, 126b/10,
126b/14, 127a/1, 127a/3, 127a/4,
127a/5, 127a/8, 127a/9, 127a/10,
127a/11, 127a/12, 127a/13,
127a/14, 127a/15, 127b/1,
127b/4, 127b/10, 127b/11,
127b/12, 127b/13, 127b/15,
127b/16, 127b/18, 127b/19,
128a/1, 128a/2, 128a/3, 128a/4,
128a/6, 128a/7, 128a/8, 128a/9,
128a/11, 128a/13, 128a/15,
128a/17, 128a/19, 128b/4,
128b/7, 128b/10, 128b/12,
128b/13, 128b/14, 128b/15,
128b/16, 128b/18, 129a/6,
129a/7, 129a/10, 129a/13,
129a/14, 129b/1, 129b/4,
129b/5, 129b/6, 129b/7, 129b/9,
129b/10, 129b/12, 129b/14,
129b/18, 129b/19, 130a/1,
130a/6, 130a/7, 130a/9, 130a/10,
130a/13, 130a/14, 130a/15,
130a/16, 130a/18, 130b/1,
130b/2, 130b/4, 130b/6,
130b/10, 130b/11, 130b/12,
130b/13, 130b/14, 130b/15,
130b/16, 130b/17, 130b/18,
130b/19, 131a/4, 131a/5, 131a/6,
131a/7, 131a/11, 131a/14,
131a/18, 131b/1, 131b/6,
131b/9, 131b/10, 131b/11,
131b/13, 131b/16, 131b/19,
132a/2, 132a/4, 132a/5, 132a/6,
132a/7, 132a/8, 132a/11,
132a/12, 132a/15, 132a/17,
132a/19, 132b/2, 132b/3,
132b/4, 132b/6, 132b/8, 132b/9,
132b/11, 132b/13, 132b/15,
132b/16, 133a/1, 133a/4, 133a/5,
133a/6, 133a/7, 133a/9, 133a/12,
133a/14, 133a/16, 133a/17,

133a/18, 133b/3, 133b/4,
133b/6, 133b/8, 133b/9,
133b/11, 133b/13, 133b/14,
133b/16, 133b/17, 134a/1,
134a/6, 134a/7, 134a/8, 134a/11,
134a/12, 134a/13, 134b/3,
134b/4, 134b/5, 134b/7, 134b/8,
134b/13, 134b/15, 134b/19,
135a/1, 135a/2, 135a/3, 135a/4,
135a/6, 135a/7, 135a/14,
135a/17, 135a/18, 135a/19,
135b/1, 135b/2, 135b/4, 135b/7,
135b/8, 135b/9, 135b/10,
135b/11, 135b/14, 135b/15,
135b/17, 135b/18, 136a/1,
136a/2, 136a/4, 136a/7, 136a/9,
136a/14, 136a/15, 136a/17,
136b/2, 136b/3, 136b/4, 136b/5,
136b/6, 136b/7, 136b/8, 136b/9,
136b/10, 136b/11, 136b/12,
136b/13, 136b/14, 136b/17,
137a/2, 137a/5, 137a/6, 137a/7,
137a/8, 137a/9, 137a/12,
137a/13, 137a/15, 137a/16,
137a/17, 137a/18, 137b/2,
137b/3, 137b/12, 137b/14,
137b/17, 137b/18, 138a/1,
138a/5, 138a/6, 138a/7, 138a/10,
138a/11, 138a/13, 138a/15,
138a/17, 138a/19, 138b/4,
138b/5, 138b/8, 138b/10,
138b/11, 138b/12, 138b/14,
138b/15, 138b/16, 138b/18,
138b/19, 139a/1, 139a/2, 139a/3,
139a/5, 139a/7, 139a/11,
139a/14, 139a/15, 139a/18,
139a/19, 139b/2, 139b/3,
139b/6, 139b/8, 139b/10,
139b/11, 140a/1, 140a/5, 140a/8,
140a/12, 140a/13, 140a/14,
140a/15, 140a/18, 140b/1,
140b/2, 140b/3, 140b/4, 140b/7,
140b/9, 140b/11, 140b/15,
140b/18, 141a/1, 141a/2, 141a/3,
141a/4, 141a/6, 141a/7, 141a/17,
141a/18, 141a/19, 141b/1,
141b/3, 141b/5, 141b/10,
141b/12, 141b/16, 141b/17,

141b/18, 141b/19, 142a/1,
142a/2, 142a/6, 142a/8, 142a/10,
142a/13, 142a/14, 142a/16,
142a/17, 142a/18, 142a/19,
142b/1, 142b/2, 142b/3,
142b/10, 142b/13, 143a/1,
143a/4, 143a/5, 143a/6, 143a/8,
143a/9, 143a/10, 143a/12,
143a/13, 143a/14, 143a/16,
143a/18, 143b/2, 143b/9,
143b/10, 143b/13, 143b/14,
143b/15, 143b/16, 143b/18,
143b/19, 144a/6, 144a/7, 144a/8,
144a/9, 144a/10, 144a/11,
144a/12, 144a/13, 144a/19,
144b/3, 144b/4, 144b/5, 144b/6,
144b/8, 144b/12, 144b/14,
145a/5, 145a/12, 145a/13,
145a/14, 145a/15, 145a/17,
145a/19, 145b/4, 145b/5,
145b/9, 145b/10, 145b/11,
145b/12, 145b/15, 145b/16,
145b/19, 146a/1, 146a/3, 146a/4,
146a/6, 146a/7, 146a/8, 146a/10,
146a/11, 146a/13, 146a/18,
146a/19, 146b/1, 146b/6,
146b/7, 146b/9, 146b/10,
146b/12, 146b/14, 146b/15,
146b/16, 146b/18, 146b/19,
147a/2, 147a/3, 147a/4, 147a/5,
147a/6, 147a/7, 147a/8, 147a/9,
147a/15, 147a/16, 147a/17,
147b/5, 147b/6, 147b/7, 147b/9,
147b/10, 147b/15, 147b/16,
148a/1, 148a/2, 148a/3, 148a/4,
148a/5, 148a/6, 148a/7, 148a/14,
148a/15, 148a/19, 148b/8,
148b/9, 148b/10, 148b/11,
148b/12, 148b/16, 149a/2,
149a/5, 149a/7, 149a/9, 149a/10,
149a/14, 149a/15, 149a/18,
149b/1, 149b/2, 149b/3, 149b/8,
149b/13, 149b/15, 149b/17,
150a/3, 150b/2, 150b/5,
150b/10, 150b/13, 151a/1,
151a/2, 151a/3, 151a/7, 151a/8,
151a/10, 151a/12, 151a/16,
151a/17, 151a/18, 151b/10,
151b/12, 151b/18, 151b/19,
152a/7, 152a/9, 152a/10,
152a/11, 152a/12, 152a/13,
152a/14, 152a/15, 152a/17,
152a/18, 152b/3, 152b/4,
152b/5, 152b/6, 152b/10,
152b/11, 152b/12, 152b/17,
152b/18, 152b/19, 153a/2,
153a/3, 153a/4, 153a/6, 153a/10,
153a/11, 153a/13, 153a/16,
153a/17, 153a/18, 153b/2,
153b/3, 153b/4, 153b/13,
153b/14, 153b/17, 153b/19,
154a/2, 154a/3, 154a/4, 154a/5,
154a/6, 154a/9, 154a/13,
154a/14, 154a/19, 154b/4,
154b/6, 154b/10, 154b/14,
154b/19, 155a/1, 155a/2, 155a/3,
155a/5, 155a/6, 155a/8, 155a/10,
155a/11, 155a/12, 155a/14,
155a/15, 155a/17, 155a/19,
155b/1, 155b/2, 155b/3, 155b/5,
155b/6, 155b/8, 155b/9,
155b/10, 155b/11, 155b/12,
155b/13, 155b/15, 155b/16,
156a/3, 156a/5, 156a/6, 156a/7,
156a/9, 156a/10, 156a/11,
156a/13, 156a/16, 156a/17,
156a/19, 156b/1, 156b/3,
156b/5, 156b/6, 156b/7, 156b/8,
156b/9, 156b/12, 156b/13,
156b/15, 156b/17, 156b/18,
157a/1, 157a/2, 157a/3, 157a/4,
157a/5, 157a/7, 157a/8, 157a/11,
157a/12, 157a/13, 157a/16,
157a/17, 157a/19, 157b/5,
157b/7, 157b/9, 157b/10,
157b/11, 157b/13, 157b/17,
157b/18, 157b/19, 158a/3,
158a/4, 158a/6, 158a/7, 158a/9,
158a/11, 158a/12, 158a/13,
158a/14, 158a/15, 158a/16,
158a/17, 158a/18, 158a/19,
158b/1, 158b/2, 158b/3, 158b/4,
158b/6, 158b/9, 158b/10,
158b/16, 158b/17, 158b/18,
158b/19, 159a/3, 159a/5, 159a/6,
159a/7, 159a/8, 159a/9, 159a/11,

159a/12, 159a/13, 159a/15,
159a/17, 159a/19, 159b/4,
159b/6, 159b/12, 159b/13,
159b/15, 159b/17, 159b/19,
160a/4, 160a/8, 160a/11,
160a/12, 160a/13, 160a/14,
160a/15, 160a/18, 160b/1,
160b/2, 160b/3, 160b/4, 160b/7,
160b/8, 160b/11, 160b/12,
160b/13, 160b/15, 160b/16,
160b/18, 160b/19, 161a/1,
161a/3, 161a/5, 161a/7, 161a/8,
161a/9, 161a/10, 161a/11,
161a/13, 161a/14, 161a/16,
161a/19, 161b/1, 161b/5,
161b/11, 161b/14, 161b/16,
161b/17, 162a/3, 162a/5, 162a/7,
162a/13, 162b/1, 162b/4,
162b/10, 162b/13, 162b/14,
162b/18, 163a/2, 163a/4, 163a/5,
163a/6, 163a/7, 163a/10,
163a/13, 163a/17, 163b/1,
163b/2, 163b/5, 163b/8, 163b/9,
163b/10, 163b/11, 163b/12,
163b/17, 163b/18, 163b/19,
164a/1, 164a/3, 164a/4, 164a/9,
164a/10, 164a/13, 164a/15,
164a/16, 164a/17, 164a/19,
164b/1, 164b/2, 164b/4, 164b/5,
164b/7, 164b/10, 164b/14,
164b/15, 164b/17, 165a/2,
165a/4, 165a/9, 165a/10,
165a/13, 165a/14, 165a/15,
165a/17, 165a/18, 165a/19,
165b/2, 165b/4, 165b/5, 165b/6,
165b/8, 165b/9, 165b/10,
165b/11, 165b/13, 165b/17,
165b/18, 166a/1, 166a/3, 166a/6,
166a/8, 166a/11, 166a/12,
166a/15, 166a/16, 166b/4,
166b/6, 166b/10, 166b/11,
166b/13, 166b/15, 166b/16,
166b/18, 166b/19, 167a/1,
167a/8, 167a/10, 167a/12,
167a/13, 167a/15, 167a/16,
167a/17, 167a/18, 167b/1,
167b/3, 167b/4, 167b/5, 167b/6,
167b/8, 167b/9, 167b/14,
167b/16, 167b/17, 167b/18,
167b/19, 168a/1, 168a/5, 168a/8,
168a/9, 168a/10, 168a/12,
168a/14, 168a/17, 168b/5,
168b/6, 168b/7, 168b/8, 168b/9,
168b/12, 168b/14, 168b/15,
168b/16, 169a/1, 169a/3, 169a/4,
169a/13, 169a/17, 169b/1,
169b/10, 169b/11, 169b/16,
169b/17, 169b/19, 170a/1,
170a/2, 170a/3, 170a/4, 170a/5,
170a/6, 170a/7, 170a/9, 170a/11,
170a/14, 170a/15, 170a/16,
170b/9, 170b/19, 171a/9,
171a/11, 171a/12, 171a/14,
171a/15, 171a/17, 171b/3,
171b/4, 171b/5, 171b/8, 171b/9,
171b/13, 171b/14, 171b/16,
171b/17, 171b/18, 172a/2,
172a/3, 172a/5, 172a/11,
172a/12, 172a/13, 172a/14,
172a/17, 172a/18, 172a/19,
172b/1, 172b/2, 172b/4, 172b/5,
172b/6, 172b/8, 172b/9,
172b/10, 172b/11, 172b/13,
172b/14, 172b/17, 173a/1,
173a/2, 173a/3, 173a/4, 173a/9,
173a/13, 173a/15, 173a/19,
173b/5, 173b/6, 173b/11,
173b/13, 173b/18, 174a/2,
174a/5, 174a/9, 174a/10,
174a/15, 174b/15, 174b/16,
174b/18, 174b/19, 175a/2,
175a/3, 175a/5, 175a/7, 175a/10,
175a/14, 175a/15, 175a/17,
175b/3, 175b/6, 175b/8, 175b/9,
175b/10, 175b/11, 175b/13,
175b/15, 175b/16, 175b/18,
175b/19, 176a/2, 176a/3, 176a/4,
176a/5, 176a/6, 176a/7, 176a/11,
176a/12, 176a/13, 176a/14,
176a/15, 176a/16, 176b/3,
176b/7, 176b/8, 176b/10,
176b/11, 176b/17, 176b/18,
177a/4, 177a/8, 177a/10,
177a/11, 177a/12, 177a/13,
177a/17, 177b/4, 177b/5,
177b/8, 177b/11, 177b/12,

177b/14, 177b/18, 177b/19,
 178a/1, 178a/2, 178a/3, 178a/4,
 178a/8, 178a/9, 178a/15,
 178a/16, 178a/18, 178b/2,
 178b/7, 178b/9, 178b/11,
 178b/12, 179a/1, 179a/2, 179a/5,
 179a/9, 179a/13, 179a/16,
 179a/17, 179a/19, 179b/5,
 179b/6, 179b/7, 179b/9,
 179b/10, 179b/12, 179b/14,
 179b/17, 179b/18, 180a/3,
 180a/6, 180a/10, 180a/11,
 180a/14, 180a/16, 180a/17,
 180a/19, 180b/4, 180b/5,
 180b/8, 180b/10, 180b/11,
 180b/12, 180b/14, 180b/15,
 180b/19, 181a/3, 181a/5, 181a/7,
 181a/10, 181a/13, 181a/16,
 181a/17, 181a/18, 181b/1,
 181b/3, 181b/5, 181b/8, 181b/9,
 181b/11, 181b/15, 181b/16,
 181b/18, 182a/3, 182a/4, 182a/5,
 182a/7, 182a/12, 182a/13,
 182a/14, 182a/19, 182b/2,
 182b/5, 182b/6, 182b/8,
 182b/12, 182b/13, 182b/15,
 182b/18, 182b/19, 183a/2,
 183a/3, 183a/4, 183a/5, 183a/7,
 183a/10, 183a/11, 183a/12,
 183a/13, 183a/14, 183a/16,
 183b/1, 183b/2, 183b/3, 183b/6,
 183b/8, 183b/9, 183b/12,
 183b/13, 183b/15, 183b/16,
 183b/17, 184a/3, 184a/4, 184a/6,
 184a/7, 184a/9, 184a/11,
 184a/13, 184a/14, 184a/15,
 184a/16, 184a/17, 184b/10,
 184b/11, 184b/12, 184b/13,
 184b/15, 184b/16, 184b/17,
 185a/8, 185a/11, 185a/13,
 185a/15, 185b/2, 185b/3,
 185b/5, 185b/7, 185b/8,
 185b/10, 185b/11, 185b/12,
 185b/13, 185b/18, 186a/4,
 186a/5, 186a/9, 186a/13,
 186a/14, 186a/15, 186b/1,
 186b/3, 186b/6, 186b/7,
 186b/11, 186b/12, 186b/13,
 186b/14, 186b/17, 187a/2,
 187a/3, 187a/4, 187a/5, 187a/11,
 187a/16, 187a/17, 187a/19,
 187b/6, 187b/9, 187b/11,
 188a/1, 188a/2, 188a/6, 188a/7,
 188a/8, 188a/9, 188a/12,
 188a/15, 188a/16, 188a/19,
 188b/1, 188b/4, 188b/6, 188b/8,
 188b/9, 188b/10, 188b/13,
 188b/14, 188b/15, 188b/16,
 188b/18, 188b/19, 189a/4,
 189a/5, 189a/10, 189a/13,
 189a/14, 189a/15, 189a/16,
 189a/17, 189a/18, 189b/1,
 189b/3, 189b/5, 189b/6, 189b/8,
 189b/9, 189b/12, 189b/13,
 189b/14, 189b/15, 189b/17,
 189b/18, 190a/2, 190a/3, 190a/4,
 190a/5, 190a/7, 190a/8, 190a/14,
 190a/16, 190a/17, 190b/2,
 190b/3, 190b/7, 190b/10,
 190b/12, 190b/15, 190b/17,
 191a/1, 191a/3, 191a/5, 191a/7,
 191a/10, 191a/11, 191a/12,
 191a/13, 191a/15, 191a/16,
 191a/17, 191a/18, 191a/19,
 191b/2, 191b/3, 191b/4, 191b/6,
 191b/8, 191b/9, 191b/11,
 191b/16, 191b/19, 192a/3,
 192a/4, 192a/6, 192a/7, 192a/8,
 192a/10, 192a/11, 192a/14,
 192a/16, 192a/17, 192a/18,
 192a/19, 192b/1, 192b/2,
 192b/3, 192b/5, 192b/7, 192b/9,
 192b/10, 192b/11, 192b/12,
 192b/14, 192b/15, 192b/18,
 193a/4, 193a/6, 193a/7, 193a/14,
 193a/15, 193a/17, 193a/19,
 193b/3, 193b/7, 193b/9,
 193b/11, 193b/12, 193b/16,
 193b/17, 193b/18, 194a/2,
 194a/3, 194a/4, 194a/5, 194a/6,
 194a/7, 194a/8, 194a/10,
 194a/11, 194a/12, 194a/13,
 194a/14, 194a/15, 194b/2,
 194b/3, 194b/6, 194b/8, 194b/9,
 194b/10, 194b/12, 194b/14,
 194b/15, 194b/16, 194b/17,

194b/19, 195a/1, 195a/2, 195a/5,
195a/6, 195a/9, 195a/12,
195a/13, 195a/14, 195a/15,
195a/17, 195a/18, 195a/19,
195b/2, 195b/3, 195b/4, 195b/5,
195b/6, 195b/7, 195b/10,
195b/12, 195b/16, 195b/17,
196a/1, 196a/2, 196a/3, 196a/4,
196a/6, 196a/7, 196a/8, 196a/9,
196a/11, 196a/12, 196a/14,
196a/16, 196a/17, 196a/18,
196b/2, 196b/3, 196b/4, 196b/6,
196b/7, 196b/9, 196b/16,
196b/18, 197a/3, 197a/4, 197a/6,
197a/8, 197a/9, 197a/13,
197a/16, 197a/17, 197a/18,
197b/2, 197b/5, 197b/7, 197b/8,
197b/9, 197b/10, 197b/12,
197b/13, 197b/15, 197b/17,
197b/19, 198a/1, 198a/12,
198a/17, 198a/19, 198b/1,
198b/2, 198b/4, 198b/6, 198b/7,
198b/8, 198b/10, 198b/13,
198b/14, 198b/15, 198b/17,
198b/18, 198b/19, 199a/2,
199a/8, 199b/2, 199b/3, 199b/4,
199b/5, 199b/7, 199b/15,
199b/16, 199b/17, 199b/18,
200a/2, 200a/3, 200a/5, 200a/6,
200a/8, 200a/9, 200a/17,
200a/19, 200b/6, 200b/8,
200b/12, 200b/13, 200b/14,
200b/18, 201a/2, 201a/4, 201a/5,
201a/6, 201a/9
k. itdülden 83b/18

kibār: Ar. büyüklükler, ulular; ince,
terbiyeli, görgülü
k. 29b/13, 82b/derkenar yan,
83a/derkenar yan, 155b/8
ittifāk-ı k. 84a/derkenar yan
şahābe-i k. 86b/3
k.-ı memālik-i islāmiye 39a/6
k.-ı memleket 50a/5
k.-ı şahābeden 47a/14
k.-ı selef 7a/10
k.-ı tābi‘in 26b/13
k.+ a 200b/2

k.+ dan 78b/derkenar alt,
85b/derkenar üst, 87b/derkenar
alt
meşāyiḥ-i k.+ dan 16b/7
ḳabr-i k.+ ına 182b/16
şahābe-i k.+ ları 78a/19

kibr: Ar. büyüklük; büyüklük taslama
k. 47a/9, 88b/4, 98a/6, 110a/17,
116a/12, 116b/13, 134b/8,
135a/6, 185a/3,
185a/4, 186a/6, 187b/16, 188a/1,
188a/10, 188a/15, 188b/7,
191a/14, 191a/16, 193b/5,
193b/6, 193b/8, 193b/19,
194b/1, 198a/13, 198b/12,
199a/7, 199a/8
‘inān-ı k. 187b/17
āsar-ı ednās-ı k. 186b/6
fūrūg-ı k. 191a/9
netāyic-i k. 189a/19
netice-i k. 190b/4
nūr-ı imān-ı k. 82b/12
rezīle-i k. 194b/18
zuhūr-ı şıfat-ı k. 188a/11
k.-i ḥubsından 186a/10
k.-i mücib-i işti‘āl 188b/9
k.-i tuḡyāndur 188b/18
k.+ den 190a/4, 194b/7
rezīle-i k.+ den 194b/19
k.+ dür 188a/19, 191b/9
esbāb-ı k.+ dür 193a/16
k.+ e 79b/2
k.+ i 135b/4
k.+ in 74a/3
k.+ inden 76a/8
k.+ lerin 187b/10
k.+ üñ 107a/13, 188b/10
ihtiyārı olaydı ‘aceb ve k. ve
tuḡyān ve küfrān olsa 199a/10
kibrit-i aḥmer: Ar.+Far. kırmızı kibrit,
değersiz taşları, altına çeviren
felsefe taşı
k.- 167b/15
kibriyā: Ar. büyüklük, ululuk, azamet
k. 58a/17, 185a/18, 198a/16
cenāb-ı k. 22a/4, 54a/6, 61a/13,
62b/7, 66a/18, 68a/4,
76a/derkenar üst, 78a/derkenar

yan, 82b/11, 96b/18, 98b/10,
99b/18, 146b/6, 164a/3, 168a/9,
177b/4, 182b/1, 186b/13,
197a/18
şıfat-ı k. 185b/19
şühūd-ı k.-yı eḥadiyyet 88b/11
k.-yı mutlaḳdur 185b/2
kūnh-i k.-yı zāt 165a/8
k.+ da 165a/9
cenāb-ı ḥazret-i k.+ dan 143a/1
cenāb-ı k.+ dan 199a/8
cenāb-ı bārgāh-ı k.+ dur 148a/7
k.+ nuḡ 77b/4
cenāb-ı k.+ nuḡ 62b/18, 70a/14,
103b/8, 164a/12
k.+ sı 165a/10, 165a/11
cenāb-ı ‘izz-i k.+ ya 100b/2
cenāb-ı k.+ ya 44a/12, 58b/17,
68a/11, 76a/derkenar yan,
78b/derkenar alt, 84a/derkenar
yan, 145a/7
resūl-ı k.+ ya 146a/6
cenāb-ı k.+ yı 184b/17, 194b/16
dīdār-ı cenāb-ı k.+ yı 70b/19

kibriyālik: Ar.+T. büyüklük, ululuk
k. 77b/8, 90a/6

kıçe: dokuma yoluyla değil yapağıyı
dövmek veya ayakla tepmek
sūretiyle yapılan kaba kumaş
k. 86a/derkenar alt

kifāyāt: Ar. kâfi gelmeler; yetmeler
fürūz-ı k.+ a 162a/13

kifāye: Ar. yetmek, yetişmek, kâfi
gelmek krş. kifāyet
farz-ı k. itdüğü 150b/13

kifāyet: Ar. yetmek, yetişmek, kâfi
gelmek krş. kifāye
k. 17a/14, 128b/13, 128b/17,
129a/12
k.+ den 114a/13
k. idecek 88b/derkenar yan
k. ider 88a/12, 126b/16
k. itmedi 129b/5

kıl ü ḳāl: Ar. dedikodu, boş söz
ḳ.+ inden 90b/derkenar alt

kilāb: Ar. köpekler
luḳme-i k. oldılar 59b/16

kīle: Ar. tahılın türüne, kullanıldığı yere
ve zamāna göre ağırlığı değişen
ölçek
k. 160b/11

kilīd: Far. kilit
k.-i maḥzen-i maḥrūse-i vuḳūf
2a/3
k.+ i 146b/18
k.+ lerin 128a/11

kilīm: Far. kilim
k. 127a/18, 128a/4
k.+ den 128a/3, 128a/6

kilk: Far. kamış kalem
k.-i belāgat-ı erkām 4a/4
k.-i ḥoşreftār 60a/19

kilye: Ar. böbrek
k. 173a/5, 173a/9
‘unḳ-ı k. 173a/3
k.-i keymūs 173a/8
k.+ ye 173a/10

kim: “kim” bağlacı
k. 1b/4, 1b/5, 1b/7, 11a/18,
24a/1, 33b/13, 36b/16, 45a/6,
57a/19, 57b/16, 58a/10, 59b/5,
59b/6, 72a/2, 72a/16,
85b/derkenar üst, 107b/11,
114a/6, 133a/16,

kim: “kim zamiri
k. 3a/19, 37a/9, 45a/12, 46a/7,
61b/17, 62a/9, 62a/14, 62a/16,
62a/19, 62b/1, 62b/7, 62b/11,
63b/13, 63b/19, 64a/17, 64b/19,
65a/5, 66b/3, 66b/13, 67a/10,
67a/11, 67a/12, 67a/13, 67a/14,
71b/3, 71b/7, 71b/19, 72a/4,
73b/18, 73b/19, 74a/1, 74a/3,
74a/5, 74a/6, 74a/7, 74a/8,
76b/4, 76b/6, 76b/7, 76b/9,
76b/11, 77a/derkenar alt,
79b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 80a/3, 80a/5, 80a/9, 81b/12,
84b/derkenar alt, 85a/18, 85b/7,
85b/10, 87a/16, 87a/derkenar
yan, 87b/1, 88a/derkenar alt,
88b/derkenar yan, 91a/2, 91a/13,
101b/3, 101b/7, 101b/19,
102a/7, 102a/13, 103b/18,
103b/19, 104a/14, 107b/1,

107b/2, 107b/18, 108a/6, 108a/9,
108a/15, 108b/6, 108b/9,
108b/11, 111a/16, 111b/6,
111b/7, 112b/6, 112b/12, 119a/8,
120b/10, 122a/19, 131b/1,
135b/18, 137a/11, 137b/10,
137b/11, 138b/14, 139a/11,
139a/15, 140a/15, 144b/6,
145a/17, 145a/19, 145b/13,
151a/17, 153b/19, 155a/3,
160b/11, 163b/10, 164b/2,
165b/4, 168a/10, 174a/17,
174a/18, 174a/19, 174b/2,
176a/6, 176a/13, 177b/18,
179b/10, 179b/18, 183b/1,
183b/2, 185b/19, 186b/7,
189b/8, 192a/6, 194a/6, 194a/7,
194a/15, 195a/9, 195a/10,
195a/11, 195a/19, 196a/19,
198a/3, 198a/5, 198b/8, 200a/19,
201a/10
k.+ de 104b/3, 105b/2, 160a/2,
196b/15
k.+ den 109b/17
k.+ dür 80b/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 128a/1,
148a/1, 148a/2, 148a/3
k.+ e 3b/10, 44a/9, 61a/13,
80a/19, 82b/derkenar yan,
85b/derkenar yan, 98b/19,
110b/15, 110b/16, 110b/17,
115b/14, 201a/3
k.+ i 35b/10, 35b/11, 54a/13,
54a/14, 56b/13, 126a/6
k. idi 76a/10
k. idügin 85a/derkenar yan
k.+ ine 34b/17, 34b/16, 199b/7
k.+ ini 31a/19
k.+ inüj 34b/17
k.+ isi 174b/1
k.+ ler 37a/15
k.+ lerdür 85b/derkenar üst,
138a/13
k.+ lerüjdür 137a/5
k.+ mişsin 146b/1
k.+ sin 46b/3, 79b/derkenar alt,
155a/2, 193a/4
k.+ süj 45b/18

k.+ üj 79a/8, 83b/derkenar yan,
89b/17, 123b/4, 135b/3, 153b/3,
155a/2, 186a/10, 190a/18,
191b/15, 197a/5

k.+ ünle 86b/derkenar yan

kimesne: kimse krş. kimse

k. 7a/12, 12a/14, 17a/8, 18b/4,
24b/2, 25b/2, 26a/12, 30a/6,
32a/10, 36a/7, 36a/15, 37a/6,
39a/11, 39a/13, 39b/18, 40a/6,
40a/9, 40a/19, 45a/8, 45a/11,
45a/13, 45a/19, 48a/13, 56a/10,
61b/1, 66a/9, 71a/13, 72a/16,
72b/10, 72b/14, 73a/19, 74a/14,
75a/1, 75b/8, 75b/10, 75b/14,
76a/3, 76a/7, 76a/9,
077a/derkenar yan, 77b/derkenar
yan, 78a/derkenar üst, 78b/3,
78b/17, 78b/derkenar yan,
78b/derkenar alt, 79a/12, 79a/13,
79b/9, 79b/10, 79b/14,
79b/derkenar yan, 80a/4, 80a/16,
80a/derkenar yan, 80b/15,
80b/16, 80b/derkenar üst, 81a/2,
81a/derkenar üst, 81b/derkenar
üst, 82a/4, 82b/19, 82b/derkenar
yan, 83a/9, 84a/6, 84a/derkenar
alt, 85a/derkenar alt,
85b/derkenar yan,
085b/derkenar alt, 86a/derkenar
üst, 86b/12, 86b/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 87a/derkenar
yan, 87a/derkenar alt, 87b/11,
87b/17, 87b/derkenar üst,
088a/5, 88a/10, 88a/14,
88a/derkenar üst, 88b/derkenar
üst, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 89a/derkenar
yan, 89b/derkenar alt, 90a/16,
90a/derkenar üst, 90a/derkenar
yan, 90a/derkenar alt, 91a/4,
91b/11, 92a/2, 92b/8, 94a/13,
94a/19, 95a/11, 95a/13, 95a/14,
97a/8, 97b/8, 97b/10, 98a/13,
99a/3, 101a/10, 102a/12,
103b/17, 104b/16, 105a/14,
106b/4, 107b/4, 107b/7,
108b/19, 110a/4, 110a/9,

110a/10, 110a/12, 110a/16,
110a/19, 111a/5, 112b/9,
112b/11, 113a/1, 114b/11,
115a/4, 115a/15, 115b/13,
118a/12, 119a/15, 120b/4,
120b/7, 120b/14, 120b/17,
121a/2, 121a/6, 121b/1, 121b/5,
122a/9, 123a/10, 123b/5,
124b/11, 124b/17, 124b/19,
125a/1, 125b/18, 127a/1,
127a/12, 129b/19, 130b/18,
131a/18, 131b/3, 135b/7,
135b/10, 136b/8, 136b/11,
137b/2, 138b/19, 139a/5,
140b/9, 141a/2, 144a/11,
144a/12, 144a/15, 144a/16,
146a/5, 146b/10, 149b/2,
150b/3, 150b/5, 150b/14,
151a/16, 151b/19, 152b/7,
152b/18, 152b/19, 153a/2,
153a/11, 153a/13, 154a/3,
154b/18, 155a/3, 155a/7,
155b/12, 157a/7, 157a/18,
157b/1, 157b/7, 158a/2, 158a/18,
159a/15, 159a/17, 160a/11,
160a/13, 160b/4, 160b/5,
160b/7, 160b/12, 161a/16,
161b/9, 162a/3, 163a/5, 163a/10,
163a/13, 163a/14, 163b/19,
164a/19, 165b/1, 165b/3,
167b/15, 171b/8, 174a/1,
176a/12, 177a/8, 177a/18,
181b/9, 182b/5, 182b/6,
183a/5, 183a/16, 183b/18,
186a/11, 186b/12, 187a/7,
187a/8, 188a/7, 188a/12,
188a/14, 188a/17, 189b/8,
190a/16, 190a/17, 190a/18,
190b/19, 191b/6, 191b/19,
192a/10, 192a/14, 193a/6,
193a/7, 195a/2, 195b/12, 196a/6,
196a/9, 196a/13, 196a/16,
197a/14, 197b/13, 199b/15,
200b/4
k.+ de 81a/14
k.+ den 6b/17, 11a/15, 25a/19,
78b/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,

89a/derkenar yan, 90a/10,
122a/8, 191b/11, 195a/14
k.+ dür 34a/2, 90b/derkenar yan,
110a/13, 158b/1, 182b/18,
187b/3
k. idi 79b/derkenar üst
k. ise 145a/18
k.+ ler 14b/12, 26a/19, 28b/4,
34b/7, 72b/5, 81b/4,
82b/derkenar üst, 83a/derkenar
üst, 92b/19, 93a/1, 93a/2, 93a/3,
95b/12, 97a/14, 99a/9, 109a/7,
109a/15, 112a/7, 114a/18,
118a/3, 118a/9, 122a/6, 123b/18,
138b/6, 146a/8, 151a/3, 152b/11,
152b/12, 157a/19, 163b/2,
187b/5, 194b/6, 194b/8
k.+ lerdin 135b/12
k.+ lerdür 28b/4, 48a/derkenar
yan, 92b/19, 114a/10, 119a/5,
194b/9
k.+ lerdürler 79b/derkenar yan
k.+ lere 81b/derkenar üst,
92a/15, 121a/16, 159b/15,
185a/11
k.+ leri 50a/2, 80a/derkenar yan,
84a/3
k.+ lersiz 182b/2
k.+ lerün 95a/14, 105a/4, 131a/1,
141a/1
k.+ lerüñdür 137a/6
k.+ nüñ 13a/9, 15a/10, 38a/6,
62b/7, 65b/19, 73a/8, 85b/10,
87a/9, 88b/derkenar yan,
097a/5, 99b/3, 104a/11, 106a/18,
111b/9, 112b/14, 113b/18,
114b/10, 118b/10, 128b/1,
131b/4, 132b/1, 134a/11,
136a/11, 136a/17, 136b/1,
139a/16, 161a/18, 161b/18,
163b/12, 164b/15, 165b/1,
166a/5, 177a/17, 182a/5, 182b/7,
189b/17, 192b/4, 194b/17,
197b/19,
198a/19, 200a/2
k.+ ye 29a/9, 30b/2, 44b/17,
63a/10, 73a/7, 78a/11,
78a/derkenar alt, 79b/15, 80a/5,

- 80b/2, 80b/10, 80b/15, 81b/11,
82b/13, 85b/derkenar yan,
85b/derkenar alt, 86b/derkenar
üst, 87b/derkenar üst,
88a/derkenar alt,
088b/derkenar yan, 90a/derkenar
yan, 92a/9, 96b/11, 97a/8, 98b/5,
99a/10, 106b/16, 107b/5,
108b/18, 109b/11, 112b/8,
113b/16, 114b/6, 115b/5,
120b/9, 120b/10, 120b/14,
122a/19, 131a/1, 134a/10,
152a/18, 158a/1, 160b/3,
185b/11, 189b/9, 192a/16,
195b/17, 196a/12, 196a/18,
196b/7, 196b/9, 197b/11
k.+ yi 80b/16, 84a/derkenar yan,
87b/18, 87b/derkenar üst,
102b/7, 103a/15, 110a/18,
196a/2
- kimse:** kimse krş. kimesne
k. 11a/17
- kīn:** Far. bir kişi veya şeye karşı öç alma
amacını güden şiddetli ve gizli
düşmanlık; garez
k. biçüp 36b/14
- kināyāt:** Ar. kinayeler
k. 2a/13
- kirām:** Ar. soydan gelenler, soyu
temizler; ulular, şerefliiler
ābā-yı k. 4a/11, 4b/11, 5b/9
aşhāb-ı k. 30a/5
dil-i şahābe-i k. 38a/5
şahābe-i k. 4a/1, 23b/16
şifat-ı k. 179b/14
vüzerā-yı k. 3a/13
melāyike-i k. 16a/17
melāyike-i k.+ a 165b/17
menāzil-i k.+ a 163b/5
enbiyā-ı k.+ dan 76a/derkenar
yan
ābā-yı k.+ ı 3a/13, 48b/18
evlād-ı k.+ muş 42a/17
ābā-yı k.+ ları 5a/17
evlād-ı k.+ ları 9a/12
melāyike-i k.+ uş 142b/8
- kirāmī:** Ar. soylular, ulular, şerefliilerle
ilgili
- nām-ı k.+ lerine 52a/3
- kirlen -:** kirlenmek
k.- mez idi 12b/8
- kirli:** leke, toz vb. ile kaplı, pis, murdar,
mülevves
k. 191a/8
- kirmān:** Far. İran'da bir şehir
k. 35b/8, 88b/derkenar yan
- kisā:** Ar. yün elbise
k. 12b/6
- kīse:** Far. kese, küçük, büyük torba, kap
k.+ de 201a/7
- kisrā:** Ar. eski İran hükümdarları için
kullanılan unvan sözü
medāyin-i k. 35b/5
- kisve:** Ar. elbise, üst baş, kılık kıyâfet
krş. kisvet
k. 114b/15
k.-i şerīfden 89b/derkenar alt
k.+ de 114b/12
- kisvet:** Ar. elbise, üst baş, kılık kıyâfet
krş. kisve
k. 108a/10, 114a/13, 114b/7
k.-i toprağından 198b/10
k.-i vücūdın 176b/18
k.+ e 114a/16
k.+ in 176a/16
k.+ inde 167a/3
k. virüp 199a/5
- kişi:** kişi, şahıs, zat
k. 40b/8
k.+ lerde 179b/13
k.+ lere 160b/18
k.+ nüş 70b/10
k.+ yüm 80a/derkenar alt
- kitāb:** Ar. kitap
k. 2a/11, 26b/13, 26b/16, 66b/5,
75b/derkenar üst, 116b/17
ehl-i k. 139b/7
k.-ı ādābü'l-menāzilde 24a/18
k.-ı cāmi' -i süfyānü's-sevrī
26b/15
k.-ı fevāyiḥ-i miskiyyede 25b/10
k.-ı mantıķide 36a/16
k.-ı maṭbū' 26b/17
k.-ı mesālikü'l-ḥunefāda 6a/11,
6b/13
k.-ı milel 6b/9

- k.-ı müstakill olmağa 11a/12
k.-ı resūlu'llah 27b/5
k.-ı selefū'z zikri 2b/7
k.-ı siyerde 10a/6
k.+ da 16b/3, 16a/14, 87a/6
şevāhid-i k.+ dan 131a/19
k.+ ı 153b/15
k.+ ına 80b/12
k.+ ında 87a/16
k.+ ından 75b/derkenar üst
k.+ ıyla 159a/13
cemī' -i k.+ lar 78a/7
k.+ larda 36a/9
k.+ ları 76a/14
k.+ larımda 19a/2
k.+ larında 9a/1, 81b/13
k.+ larını 75b/13
k.+ larımızda 35b/17
mu'āvinsiz ve hicāb
muhāvenetsiz ve 'ummāl
mütedeyyinsiz ve k.
mütefaṭṭınsız olmazlar 123b/17
k. olmayup 26b/12
- kitābet:** Ar. bir şeyi düzgün ve kurallara uygun şekilde kaleme alma; akit
maḥfūz-ı k. 78a/9
bedel-i k.+ ini 22a/11
- kitābu'llah:** Ar. Kur'an-ı Kerim
k. 139a/19
- kitābü'l-muvaṭṭā:** Ar. İmam Malik'e ait bir fıkıh kitabı
k.+ yı 26b/15
- kitābü'l-i tḳān-ı suyūṭī:** Ar. Suyutī'ye ait bir tefsir kitabı
k.031a/16
- kitābü'l-ḥamīs:** Hilābî'ye ait Abbasi dönemini anlatan bir eser
k.+ de 27a/16
- kitmān:** Ar. sır saklama, ketumluk
k. 163a/14
- kiyāset:** Ar. uyanıklık, anlayışlılık
k. 5b/17
k.+ i 86a/derkenar üst
- kizb:** Ar. yalan, yalan söyleme
k. 83a/13, 86b/12, 88b/derkenar alt, 101b/2, 101b/12, 102a/9, 103a/11, 145a/2, 147a/9, 161b/11, 166b/8, 166b/9, 188b/5
k.+ den 159a/2, 160a/14
k.+ dür 84a/14, 160a/11
k.+ i 181b/9
k. ider 136b/16
k. idersiz 82b/11
k.+ ine 160a/13
k. itmeyüp 136b/19
k. olmaya 158a/18
k. söyleme 81b/derkenar üst
k. söylemeyesin 88b/derkenar alt
k. söylemiş iseḡ 135b/13
k. söyleye 81a/16
k. söyleyenler 121a/2
k. ve fuḡ olmaya 161b/12
k. ve ḡıybet ve nehy olunmuş 102b/9
k. ve 34a/17
- ḡo -:** bırakmak, terk etmek; izin vermek, serbest bırakmak; alıkoymak, ertelemek krş. ḡoy-ḡ. 29a/16, 29a/17
ḡ.- dı 25a/4, 41b/3, 43a/4, 46a/3, 47a/11, 64b/14, 80b/derkenar yan, 89b/derkenar yan, 199a/13
emānet ḡ.- dı 45b/5
ḡ.- dıḡuz 42b/5
ḡ.- dılar 6a/11, 22b/7, 32a/5, 42b/6, 48a/16, 88a/derkenar yan
ad ḡ.- dılar 20a/3, 20b/15
ism ḡ.- dılar 29b/6
laḡab ḡ.- dılar 33a/3
ḡ.- duḡ 42b/6
ḡ.- duḡda 29a/17
ḡ.- duḡdan 29a/16
ḡ.- madı 47a/2, 107b/11
ḡ.- maḡa 158b/12
ḡ.- maḡı 34a/8
yirine ḡ.- maḡda 9a/16
zaḡıre ḡ.- maḡdan 84b/derkenar üst
ḡ.- mamaḡdur 160a/8
ḡ.- mamıḡdur 199a/12
ḡ.- maya 69b/7, 86b/derkenar üst
girü ḡ.- maya 123a/3
ḡ.- mayalar 140a/4
yirlerine ḡ.- mayalar 139b/17

ķ.- mayup 25b/3, 30b/19, 36b/9,
55a/16, 111b/13, 137a/1,
190b/12
ziyāde ķ.- mayup 12b/19
ķ.- maz idi 13a/10
ķ.- maz 65a/15
sağ ķ.- mazlar 85a/derkenar yan
ķ.- mış olavuz 201a/5
ķadem ķ.- mışam 83b/derkenar
alt
ķ.- mışdur 149a/10
mübhem ķ.- mışdur 87a/1
mühmel ķ.- mışdur 147b/8
ķ.- mışdurlar 172a/7
laķab ķ.- mışlar idi 21a/7
ķ.- mışlar 117a/9
ķ.- mışlardur 126b/2, 181b/2,
187a/5, 200a/4
laķablar ķ.- mışlardur 43b/13
sırr ve di'et ķ.- mışlardur
106a/14
mahrūm ķ.- mışsuz 99a/12
vedī'at ķ.- mışuzdur 184b/18
ķ.- r idi 126b/17
ķ.- r 189a/19
vedī'at ķ.- r 96a/10
ķ.- rlar idi 12b/10
ķ.- rlar 84b/3
hār ve cemād ķ.- rlar 199b/5
vedī'a ķ.- rlar 142a/7
sağ ķ.- rsa 158b/13
ķ.- rsuz 96a/7
belā ķ.- ruz 179a/11
muhtāc ķ.- yduķ 130b/19
ķoca: yaşlı
ķ. 77b/derkenar yan
ķoķhişār: Ankara'nın ilçesi
Şereflikoķhisar'ın eski adı
ķ.+ da 56b/10
ķofu: koku krş. ķoķu
ķ.+ sı 100a/4
ķoĝa: kova
ķ.+ ların 11b/17
ķoķ -: kokmak
ķ.- mış ola 200a/2
ķ.- mış 100b/5, 200a/1
ķoķu: koku krş. ķofu
ķ.+ ların 200a/1

ķ.+ sı 103a/11
ķ.+ sında 161a/10
ķ.+ sından 79b/18, 100b/12
ķoķula -: koklamak
ķ.- masına 157b/6
ķoķulu: kokusu olan
ķ. 73a/7
ķoķusuz: kokusu olmayan
ķırmızı ve şāf ve şirīn ve ķ. ola
172a/19
ķol: insanın omuzundan parmak
uçlarına kadar olan organı
ķ.+ ı 40b/3
ķ.+ ında 127b/3
sağ ķ.+ ında 127b/2
ķ.+ ları uzun olan 22a/8
ķ.+ ları 37b/8
ķ.+ ların 69b/6
ķollan -: gözetlenmek
ķ.- maķ gerek 84b/derkenar üst
ķon -: konaklamak, bir yerde durmak
ķ.- maĝı 139b/12
ķ.- maya 90a/17, 145a/12
ķ.- maz 120b/7
ķ.- mışlar iken 55b/15
ķ.- up 6b/9, 55b/6, 139b/13
ķondur -: ağaç dikmek
ķ.- ur 80b/derkenar yan
ķonıl -: koyma veya konma işi
yapılmak ķ.- mışdur 43b/9,
131b/8
laķab ķ.- up 37b/15
ķ.- ur 104a/5, 105a/1
ķonşı: komşu
ķ.+ larından 157b/8
ķonşılık: komşuluk krş. ķonşılık
ķ.+ ın 164a/16
ķonşilik: komşuluk krş. ķonşılık
ķ.+ inde 99a/3
ķonya: Konya ili
ķ. 50b/11
ķop -: aniden meydana gelmek
ķ.- masından 138a/17
ķopar -: koparmak
gözsüz kör ķ.- a 80a/6
cān ķ.- maķ 148b/7
ķ.- up 60a/7
ķ.- ur 164b/9

korķ -: korkmak
ķ.- alar 81b/derkenar üst
ķ.- ar 120b/17
ķ.- aram 125a/19, 126a/9,
127a/12, 129b/18, 188a/9
ķ.- arlar 194b/9
ķ.- arsız 83a/3
ķ.- arum 75b/derkenar alt,
90a/derkenar yan
ķ.- aruz 83a/3
ķ.- asız 113a/8
ķ.- dum 89b/derkenar yan,
117b/5, 190a/4
ķ.- maz ise 120b/18
ķ.- maz olur 153a/4
ķ.- up 8b/13, 103b/3, 192b/12

korķaķ: korkak
ķ. 121a/6

korķaķlık: korkaklık
ķ. 134b/13

korķu: korku
ķ.+ sınıuķ 83a/11

korķuci: korkan
ķ.+ dur 92b/10

korķud -: korkutmak
ķ.- a 197a/16
ķ.- up 114b/2, 153a/12

korķulu: korku veren, korkutan
ķ.+ dur 194b/7

koru -: korumak
ķ.- yup 24b/15

koruķ: olgunlaşmamış ekşi ve ham
üzüm
ķ. olur 80b/derkenar üst

koşantıniye: İstanbul'un eski adı
ķ. 51a/7

koş -: koşmak
ķ.- up 55b/14
'asker ķ.- up 56b/1
ādem ķ.- up 55b/12
ķal'akūp ķ.- up 56a/10

koşıl -: gönderilmek, sevk edilmek
ķapuķulları ķ.- up 55a/11

kov -: kovmak
ķ.- ar idi 85a/derkenar üst
ķ.- asın 99b/13
ķ.+ ları 84a/derkenar alt

ķoy -: bırakmak, terk etmek; izin
vermek, serbest bırakmak;
alıkoymak, ertelemek krş. ķo-
ķ.- a idi 199b/8
ķ.- a 66a/4, 66a/6, 69b/6,
137b/10, 142a/3, 189a/11,
192b/6
'amel ve ķā'ide ķ.- a 137b/11
ķ.- acaķ olursan 120a/16
ķ.- acaķların 158b/13
ķ.- alar 61b/3, 61b/5, 79b/4,
117b/13, 124b/3, 192a/19
ķ.- asın 89b/6
baş ķ.- asın 173b/6
ķ.- duķ 176b/7
ķ.- duķ 93b/14, 93b/15
ķ.- ması 96a/11
ķ.- saķ gerek 84a/2
ķ.- salar 76b/derkenar yan
ķ.- up 9a/17, 9b/1, 13a/7, 22a/12,
29a/16, 31a/10, 31a/11, 31b/8,
44a/18, 49b/14, 69b/3, 75b/11,
79b/4, 80a/derkenar üst, 96a/12,
97a/9, 102b/5, 105b/16, 118a/6,
120a/17, 127b/2, 129b/15,
142a/4, 148a/17, 176a/2, 177b/9,
184b/19
emānet ķ.- up 39b/10
va'z ķ.- up 159b/16
ķ.- uvirdiler 47a/2, 81b/derkenar
yan
ķ.- uvirdüginde 9b/7, 9b/9
ķ.- uviriñüz 105a/15

ķoyun: geviş getirenlerden, eti, sütü ve
derisi için yetiştirilen evcil
hayvan
ķ. 12a/18, 19a/18, 76a/7,
78b/derkenar yan, 128b/6,
138b/17, 157a/5, 200a/8
ķ.+ ı 92a/2
ķ.+ ın 190b/8
ķ.+ ında 28a/4
ķ.+ ların 11b/17
ķ.+ larınıuķ 44b/4
ķ. olaydum 83b/2

kök: kök
k.+ ini 164b/9

köpek: köpek , it

k.+ ler 122a/9
köpri: köprü krş. köprü
k. 51b/11, 124b/2, 124b/4,
131b/9, 139a/1
k.+ dür 131b/8
ribâṭ ve k. olmağa 138b/18
köprü: köprü krş. köpri
k.+ sinde 78b/derkenar yan
k.+ ye 124b/2
köpük: köpük
k.+ i 61b/18
kör: kör, gözleri görmeyen krş. a' mā
k.+ dürlər 149a/7
k. eyledi 43a/16
k. idüp 138a/9
k. qalblü olanlaruḡ 77a/7
gözsüz k. qopara 80a/6
k.+ ler 149a/4, 149a/7, 175a/15
k.+ lerine 184b/15
körfez: Basra körfezi
k. 52b/5
körlük: körlük
k. 189a/5
köse: Far. bıyığı, sakalı çıkmayan
k. 134a/15
köşk: süslü ev, saray, köşk
k.+ ler 137a/5
köy: Far. mahalle, semt, köy
k.+ de 58b/5
kral: Srp. en yüksek devlet otoritesini,
bütün devlet başkanlığı
yetkilerini kalıtım veya
soylularca seçilme yoluyla
elinde tutan kimse
q.-ı bec 52b/17
qubḡ: Ar. çirkinlik
q. 105b/10, 106a/6
q.-ı āsārı 150a/9
q.+ ı 105b/5, 106a/6
qubür: Ar. kabirler
enbiyā-ı q.-ı şeriflerinde 16a/11
ehl-i q.+ dan 84a/derkenar yan
kucaqla -: kucaklamak
q.- yup 46a/1
kuç(c)-: kucaklamak, kucaklaşmak,
sarılmak
q.- up 9b/7
küçe: Far. çarşı; pazar

k. 86a/derkenar yan
k.+ de 86a/derkenar yan
quddise sırrıhu: Ar. onun sırrı (içi)
temiz ve mübârek olsun
mânâsına söylenen veya yazılan
duâ, hürmet ve saygı ifâdesi
q. 86b/6, 87a/derkenar yan,
99a/9, 103a/3, 107b/10, 108b/5,
110a/9, 117a/17, 119b/14,
120b/11, 121b/15, 154b/8,
185b/10, 189a/16
q.+ dan 84b/12
quddiset esrârahu: Ar. sırlarını pāk
etsin mânâsına söylenen veya
yazılan duâ, hürmet ve saygı
ifâdesi
q. 175b/19
quddüsî: Ar. kutsal olma durumuna
ulaşmış kimse; kutlanmış
cenâb-ı q.+ ye 143a/3
quddüsu'llah: Ar. Allah'ın hiçbir eksik
ve hatalı tarafı olmaması
q. 84b/1
quddüsu'llahi te'âlâ sırrıhu: Ar. .
Allah sırlarını pāk etsin
mânâsına söylenen veya yazılan
duâ, hürmet ve saygı ifâdesi
s. 83b/3
qudemâ: Ar. eskiler
q. 26b/11
q.-yı muhâcirinden 25b/15
q.+ dan 24b/13, 25a/4, 25a/15
qudret: Ar. güç, kuvvet
q. 77b/1, 112a/16, 138a/19,
156b/11, 156b/14, 165b/16,
199b/3
'adem-i q. 98b/16, 171b/9
kemâl-i q. 52a/4
şıfat-ı q. 171b/7
naqqâd-ı q.-i bārî 198a/17
q.-i ḡaqq 33b/8
q.-i ḡâlinde 164b/2
q.-i ḡazret-i rabbü'l-'izzet 7b/19
q.-i qâdir-i neticesindendür
100a/7
q.-i kün 198b/9
q.-i maḡallinde 183a/3

- kabza-i k.-i maḥhürindandır
 77a/15
 k.-i muṭlaḥdur 156b/15
 k.-i şıfatı 171b/11
 k.-i ta'lim-i ma'şiyetdür 159b/9
 k.+ de 78a/3, 184b/9
 maḥall-i k.+ de 191b/4
 k.+ den 31a/7
 k.+ e 165b/4
 'adem-i k.+ e 148b/1
 k.+ i olduḡda 75b/17
 k.+ i olur 199b/1
 k.+ i 136a/4, 171b/12, 198b/16
 k.+ idür 88b/5
 kabza-i k.+ inde 165b/5
 kabza-i k.+ indedür 81a/1,
 151a/8, 152a/10, 152a/14
 k.+ indendür 1b/8
 k.+ ine 154a/9
 āşār-ı k.+ ine 17a/13
 k.+ leri 154a/11
 k.+ ü 84b/derkenar üst, 193a/4
 kabza-i k.+ ündedür 114b/16
 k.+ ü 68a/6
- ḡuds:** Ar. mukaddes ve mübârek olma,
 mukaddeslik, kutsallık
 k.-ı eyemen 82a/3
 k.-ı teşārîfinü 140b/7
 rūḡ-ı k.-i ḡalîfesi 142b/7
 k.-i şerîf 35b/17
 k.-i şerîfde 43a/14
 ḡāb-ı k.+ ine 134a/7
- ḡudsî:** Ar. mukaddes olan, kutsal olan
 rūḡ-ı k. 141a/9, 144b/7
 aḡbār-ı k.+de 99b/16
 ḡadîs-i k.+ de 197a/17
 ḡilâfet-i rūḡ-ı k.+ nü 141b/11
 rūḡ-ı k.+ nü 140b/11
- ḡudsiyye:** Ar. kudsi kelimesinin
 tamlamalarda ortaya çıkan aynı
 mânâdaki müennes şekli krş.
 ḡudsiyyet
 eḡādîs-i k.+ de 144a/9
- ḡudsiyyet:** Ar. kudsi kelimesinin
 tamlamalarda ortaya çıkan aynı
 mânâdaki müennes şekli krş.
 ḡudsiyye
- k.-i esrâr-ı hemmleri 93b/7
ḡudüm: Ar. uzak bir yoldan, uzak bir
 yerden gelme; ayak basma
 k. 51a/15
 fer-i k.-ı bi-hüccet 3a/9
 k.-ı rahmet 7a/14
- ḡudüs:** Ar. Filistin'in merkezi olan şehir
 mehbit-i riyâz-ı k. 5a/1
 târiḡ-i k.+ de 18a/18
 k.+ e 15a/5
- küfe:** Ar. Irak'ta bir şehir
 k. 35a/6, 35b/5, 36b/9, 39a/11
 faḡih-i k. 26b/4
 k.+ de 25b/16
 k.+ den 39a/12
 k.+ den 45a/14, 45b/1
 k.+ dendür 45b/19
 k.+ ye 31b/17, 35a/11
- küfî:** Ar. Arap yazısının dik ve köşeli
 çizgilerden meydana gelmiş bir
 şekli
 ḡaṭṭ-ı k. 41a/14
- ḡufî:** Ar. kilit, sürgü
 k.-ı ebvâb-ı sa'ādât 198a/12
- ḡul:** Allah'a göre insan; kul, köle
 k. 25a/5, 60a/1, 84a/7, 88a/2,
 95a/8
 k. ve 'ibâdu'llah olanlara 66a/11
 k.+ dan 55b/11
 k.+ ı 105a/10, 189b/2
 k.+ ın 55b/8
 k.+ ına 36a/19, 84a/5, 85b/7
 k.+ ından 40b/3
 k.+ ını 36b/11
 k.+ ınu 53b/1, 84a/7
 k.+ ıyum 89b/derkenar üst
 k.+ lar 174b/13
 k.+ ları 53b/1
 k.+ larımı 94b/12
 k.+ larımu 70b/8
 k.+ ların 162b/3
 k.+ larına 174b/11, 186a/15
 k.+ larınca 6b/14
 k.+ larından 105a/9
 k.+ larımı 11b/9
 k.+ larıdan 76a/derkenar yan
 k.+ um 73b/2
 k.+ u 201a/11

kulaq: başın her iki yanında bulunan işitme organı
k. 87b/10, 87b/17, 101b/18, 101b/19, 102b/8, 106b/11, 134b/5, 134b/6, 134b/7, 142a/17, 166b/6
k.+ a 77b/7
k.+ da 192b/10
k. dutmayup 157b/6
k.+ ı 88a/1, 102b/9
k.+ ın 32b/10, 68b/13
k.+ ına 43a/3, 77b/derkenar üst, 192b/17
sağ k.+ ına 42b/5, 43a/3
k.+ ıyla 6a/7
k.+ ları 69a/9, 69b/6, 187a/4
k.+ ların 102a/1, 102b/8
k.+ larına 12b/12
k.+ umuñ 77b/derkenar üst

kulaqsız: kulağı olmayan
k. 78a/4

kullan -: kullanmak
k.- ur idi 32b/10

kulüb: Ar. kalpler, gönüller
erbāb-ı k. 119b/13
şafā-yı k. 200a/12
taşfiye-i k. 77a/5
erbāb-ı k.+ durlar 121a/9
ehl-i dil-i k.+ ı 157a/1
k. şınup 39a/9
erbāb-ı k.+ uñ 102a/10

kum: kum
k. 14b/18, 199b/12

kunūt: Ar. itaat, taat, ibadet
k. 87b/17

kur -: etkisi ve önemi geniş şeyler meydana getirmek, tesis etmek
k.- mışdur 1b/4

kurā: Ar. köyler, kasabalar
k.+ larından 162a/7

kur'ān: Ar. Hz. Muhammet'e inen kutsal kitap
k. 10a/15, 46b/12, 47a/12, 71b/11, 71b/12, 71b/15, 116b/14
cem'-i k. 31b/5
kırā't-ı k.
şeh-i şāhib-i k. 60b/10
ta'lim-hāne-i k. 51b/10

ta'lim-i k. 26a/1
tilāvet-i k. 16a/11, 34b/12, 166b/8
k.-ı 'azīmi 41a/14
k.-ı 'azīminde 109a/4
k.-ı 'azimü'ş-şān 10a/16
k.-ı 'azimü'ş-şān 31a/17
k.-ı 'azimü'ş-şānda 20a/11, 112a/5, 127a/15, 182a/6
k.-ı 'azimü'ş-şāndan 66a/3, 68a/5, 175a/14
kırā't-ı k.-ı 'azimü'ş-şān 60b/12
kırā't-ı k.-ı 'azimü'ş-şāndan 62a/19
kırā't-ı k.-ı 'azimü'ş-şāndur 73a/13
k.-ı 'azimü'ş-şānı 37b/19, 62a/14, 62b/1, 74a/14
k.-ı 'azimü'ş-şānında 107b/5
k.-ı 'azimü'ş-şānuñ 62a/14
k.-ı 'azimüñ 31b/11
k.-ı inķirāz-ı huffāz 31b/4
k.-ı şerif-i 'azimü'ş-şānında 109a/3
k.-ı şerifde 78b/4
k.+ a 46b/18
k.+ da 28b/18, 88a/derkenar alt, 183b/6
ta'lim-i k.+ dan 116b/15
kırāt-ı k.+ dur 159b/7
k.+ ı 15b/8, 31b/8, 31b/15, 69a/16, 159b/9
tilāvet-i k. iderken 40a/15
k. idi 109a/2
k. okıyalar 194a/5
cüz' ve k. okıyup 17b/5
k. okuruz 194a/6
hāfiz-ı k. olanlardan 31b/4

qurb: Ar. yakınlık, yakın
k. 77b/3, 103b/18, 168a/18
k.-ı bisāt 89a/11
k.-ı bisātna 77b/11, 100b/10
k.-ı civāruñdan 136b/3
k.-ı perverdīgārdan 187b/10
bisāt-ı k.+ dan 187b/18
k.+ ı 166a/13

- . + ina 9a/19, 55a/18, 98a/4
 . + ında 8a/2, 24b/11, 35b/5,
 49b/7, 52a/15, 58b/8, 59a/4,
 60a/5, 104b/13, 159b/14
 . idi 108a/11
 āf-ı . 94a/6
 . + umuz 180a/14
 bisāt-ı . + umuzda 179a/9
- urbān:** Ar. dinin buyruğunu yerine
 getirmek için kesilen hayvan
 . 90a/derkenar üst
 . idüp 19a/18
- urbet:** Ar. Allah'a yakınlık; yakınlık
 āf-ı . 134a/5
 muhabbet-i müris-i . 146a/3
 vesīlet-i . 142a/5
 . -i hatarından 145b/8
 . -i muntec-i vuşlat 146a/3
- urd:** bazı böceklere veya bazı böcek
 kurtçuklarına verilen ad
 . 106b/9
 . + ı 170a/8
- kurduġaz:** kurtçuk
 k. + lar 192a/3
- ureyş:** Ar. bir kabile ismi, Kureyş
 . 6a/18
 abāyil-i . 6a/15
 küffār-ı . 33a/2
 luġat-ı . 31b/15
 t̄āyife-i . 9a/14
 . + den 6b/4
 luġat-ı . + den 31b/17
 . + e 6b/3, 8b/13
 . + üñ 32b/7
 küffār-ı . + üñ 22a/15, 29b/12
- ureyşī:** Ar. Kureyş kabilesine ait krş.
 ureyşiyye
 . + lerde 6b/4
- ureyşiyye:** Ar. Kureyş kabilesine ait
 krş. ureyşī
 . idiler 22b/14
- ureyza:** İslam'ın doğuşunda
 Medine'de bulunan üç Yahudi
 kabilesinden biri
 . + dan 23a/4
- urı:** kuru krş. urı
 . 12b/18, 168b/19
- urıl -:** kurulmak, hazırlanmak
- . - up 57b/10, 58b/9, 127b/3
- urş:** Ar. çörek
 . 127a/18, 129b/16
- urşun:** kurşun, fişek
 . 57b/11, 59a/7
- urt:** köpekgillerden, gri sarı renkli,
 yırtıcı, etçil memeli hayvan
 . 133a/19, 150a/10
- urtar -:** kurtarmak
 . - a 199b/15
 cān . - duġ 47a/7
 . - maġ 114a/19
 . - uñ 114a/19
 . - up 48a/7
 . - ur 100b/10
- urtıl -:** kurtulmak
 . - mayup 119b/10
 . - miş 98b/4, 145a/6
 . - mişlardur 95b/6
 . - up 82a/9
- uru -:** kurumak
 . - yup 85a/derkenar üst
- uru:** kuru krş. urı
 . 156a/5
 . + dur 148a/19, 148b/5
- urıl -:** kurulmak, hazırlanmak krş.
 urıl-
 . - miş 77b/derkenar yan
- urūn:** Ar. yüzyıllar, çağlar
 . 175b/2
 . -ı bīşümār 199b/6
 . -ı māziyede 111b/9
 derūn-ı kerāmet-i . + ı 51b/7
- kūs:** Far. kös, savaş davulu
 nevbet-i k. 189a/4
 k. + lar 54a/13
- uşūr:** Ar. eksiklik; ayıp; sakatlık;
 özür, yersiz hareket; suç,
 kabahat; ihmal, tedbirsizlik
 . + ı olur ise 118b/15
 . + ı 4a/7, 76b/10, 145b/1,
 180b/6
- uş:** kuş
 . 86a/derkenar üst,
 86a/derkenar yan, 86a/derkenar
 alt, 89b/11
 . + a 89b/10
 . + lar 47a/8

ķ.+ ları 86a/derkenar alt
ķ.+ larından 82b/16
ķ. olur 82b/16
ķuřak: bele sarılan uzun ve enli kumaş
ķ. ķuřanup 17b/9
ķuřan -: giyinmek, silahlanmak,
ķuřanmak
ķuřak ķ.- up 17b/9
ķuře: Far. kōře, kenar
ķ.+ de 79b/derkenar yan,
87a/derkenar yan, 119a/15
ķ.+ sin 9a/18, 149a/13
ķ.+ ye 44a/18
ķuřiř: Far. çalışma, uğraşma, çabalama
ķ. eyleye 131a/14
ķ. idüp 5b/15
ķuřluk: gүнүн sabahla öğle arasındaki
bölümü, kuşluk vakti
ķ. 17b/6, 97b/17, 126b/19
ķ.+ a 128b/19
ķuřb: Ar. bir tarikatın ulusu; bir grubun
büyüğü
ķ. 44a/2
ķ.+ ı 44a/2
ķ. olan 42b/15
ķuřbiyet: Ar. manevi mertebelerin en
yükseği, kutup olan kimsenin
makāmı, kutupluk
ķ. 44a/3
ķutnī: Ar. pamuklu dokuma
ķ. idi 12b/7
ķuřtān?: Ar. oturanlar, yerliler
ķ. idi 57a/2
ķuvā: Ar. güçler, kuvvetler
ķ. 171b/1, 172a/3
ķ.-yı ĥayvānī 140b/15, 147a/9,
168b/11
zulumāt-ı ķ.-yı ĥayvānī 141a/12
ālām-ı ķ.-yı ma‘nevī 100a/15
ķ.-yı ma‘nevīdürler 100a/15
ķ.-yı mezkūrede 171a/8
ķ.-yı müteğaddiye 168b/15
ķ.-yı nefsanī 145a/1
ķ.-yı neşvi 169b/8
ķ.-yı rūĥānī 144b/19, 147a/5,
147a/16
ķ.-yı rūĥānīden 172a/4

ķ.-yı tabī‘ī 169b/15, 199b/3
za‘f-ı ķ.-yı tabī‘ī 180b/10
ķ.+ ları 171a/9
ķ.+ nuğ 173b/5
ķuvvet: Ar. Ar. güç, kudret, takat;
sıhhat, sağlamlık; bir hükümetin
askerī gücü
ķ. 80a/derkenar alt, 83b/derkenar
yan, 89a/5, 107a/3, 149a/14,
163b/13, 170b/18, 172a/4,
176a/10, 181b/5, 181b/10,
191b/13, 192b/14, 192b/18,
193a/7, 196a/2, 196a/4
ehl-i ķ. 36a/14
ęayret-i ķ. 106a/5
ķ.-i ‘azmdede 79a/derkenar üst
ķ.-i bā‘ise 173b/3
elem-i ķ.-i bāřıra 100a/13
ķ.-i bedeniyeleri 12a/11
ķ.-i cān 201a/3
ķ.-i cāzibe 172a/5, 172a/11
ķ.-i cāzibe-i nebātı 169a/11
ķ.-i cezb 168b/16
ķ.-i dāfi‘a 172a/10, 173a/9
ķ.-i fā‘ile 173b/2
ķ.-i feyz-i ĥayyūmı 88b/15
ķ.-i ĥādiyyesi 173a/8
ķ.-i ĥayret 196b/15
ķ.-i ĥāzab ise 188b/7
ķ.-i ĥāzab olmasa 106a/5
ķ.-i ĥāzabı 173b/4, 197a/5,
řerĥ-i ķ.-i ĥāzabī 195b/13
ķ.-i ĥāfıza 141b/17, 141b/18,
142b/3, 171a/8
ķ.-i ĥāfızası 170b/15
ķ.-i ĥāķķikatde 170a/1
ķ.-i ĥarāreti 173a/14
ķ.-i ĥāsse 169b/19
ķ.-i ĥayāli 170b/16
ķ.-i ĥāzıma 172a/9
ķ.-i ĥilm 178a/10
ķ.-i ĥiss-i müşterek 171a/3
ķ.-i ĥiss-i müşterekin 170b/10
ķ.-i iķāmeti 139a/4
izdiyād-ı ķ.-i istikmāl 169a/6
ķ.-i ķalb 106b/12
ķ.-i ķalbdür 83b/derkenar yan
ķ.-i ķalbi 32b/11

.-i asması 172b/16
 .-i mäsike 172a/8
 .-i mevlide 172b/18
 .-i meyl-i feraı 166a/7
 .-i muavveresi 172b/17
 .-i müdrük 170a/16
 .-i müdrike 173b/4
 .-i nāmiye 169a/9
 .-i abr 178a/10
 .-i sāmi‘a 142a/13
 .-i ul 196a/4
 .-i ämme 100a/14
 .-i ehvāt 99b/4
 .-i ehvānī 172b/12, 173b/4
 .-i ehvet olmasa 106a/4
 .-i tesdīd 142a/2
 .-i vehm 171a/3
 .-i yed 83b/derkenar yan
 .-i zākire 141b/19, 142b/4
 .-i zekāsı 116b/19
 . bulduından 7a/6
 . bulur 85b/1
 .+ den 106a/5
 .+ dūr 168b/8, 196b/2
 .+ e 94a/19, 198b/17
 .+ i 12a/13, 83b/derkenar yan,
 87b/9, 97b/9, 97b/11, 99b/13,
 100a/6, 106a/3, 113a/10, 117a/6,
 170a/16, 172a/12, 183b/14,
 192b/16, 196b/4, 199b/1
 āsar-ı .+ i 169b/4
 . ider idüm 117b/12
 .+ im 128b/18
 .+ inde 173b/5
 .+ inden 106b/13, 153a/6
 .+ ine 126b/16
 .+ iyle 165a/9
 .+ le 196a/2
 .+ leri 94a/7
 .+ lerin 59a/12
 .+ ü 89b/3, 106a/6, 169b/6,
 196b/4, 196b/5, 196b/14
 cemī‘-i . olanlar 193a/14
 . virmekdür 97b/8
uvvetlendür -: Ar.+T.
 kuvvetlendirmek
 .- di 104a/7
uvvetlü: Ar.+T. kuvvetli, güçlü

. 12a/14
uvvetsiz: Ar.+T. kuvvetsiz
 .+ in 183b/11
üy: Far. mahalle, semt, köy
 k.-ı devleti 159a/17
 k.-ı ehl-i aāb-ı imāldürler
 145a/2
 ehl-i k.-ı rūānī 145a/3
 k.+ lerde 86a/derkenar yan
uyu: kuyu
 .+ larından 186b/3
 .+ sını 196a/14
 .+ ya 38b/10, 186b/3
uzı: kuzu
 . 138b/17
üçük: küçük, büyük karıtı
 k. 36a/16, 83b/derkenar üst,
 86a/derkenar yan, 90b/derkenar
 yan, 134b/6, 134b/13
 k.+ den 41a/17
 k. dutar ise 96a/17
 k.+ dūr 32b/7, 37b/7
 k. idi 23a/17
 k. iken 36a/4
 k. olmaıla 21a/1
 k. olur 96a/18
üçüklük: küçük olma durumu
 k. 78a/5, 134b/13
üdüret: Ar. tasa, gam, kaygı, gussa
 k.-i hevā-yı nefsanī 141a/12
üffār: Ar. kafirler
 k. 6a/15, 24b/15, 32b/17, 33b/3,
 33b/7, 36a/1, 49b/16, 53a/16
 alebe-i k.-ı zevī‘t-uyān 6b/17
 k.-ı ehl-i zimmet-i re‘āyanu
 139b/5
 k.-ı füccār 47a/19
 k.-ı urey 33a/2
 k.-ı ureyü 22a/15, 29b/12
 k.+ a 10b/9
 cānib-i k.+ dan 11a/16
 k.+ ı 49b/9, 188b/19
 k.+ u 49b/10
üfr: Ar. Allah‘a ve dine ait eylere
 inanmama; sövüp sayma, fena,
 kaba söz söyleme

- k. 6b/15, 7a/3, 7b/7, 24a/15,
51a/9, 52a/7, 77b/19, 85a/12,
135a/15
ehl-i k. 175a/2
āsar-ı k.-i kāmı 'larıdurlar
175a/10
k.+ dür 15b/9, 24a/11, 24a/15,
85a/15
k.+ e 85a/18
k.+ i 104a/7
k.+ inde 140a/15
k.+ inüñ 140a/16
- küfrān:** Ar. yapılan iyiliği unutma,
iyilik bilmeme, nankörlük
k.-i ihfā 163a/14
k.-i ni' met eylemeyüp 199a/7
k.-i ni' met itmiş olur 94b/2,
165b/3
k.-i ni' met olup 55a/8, 174b/15
k.-i ni' metligine 174b/17
ihtiyārı olaydı 'aceb ve kibr ve
tuğyān ve k. olsa 199a/10
- küfv:** Ar. birbirine benzeyen; eş; ortak;
denk.
k. 83a/derkenar yan
k.+ inden 84a/derkenar alt
k. ise 83a/derkenar yan
- kükreş -:** kükreşmek
k.- üp 53b/12
- külāh:** Far. başa giyilen ucu sivri başlık
k. 90b/13, 126b/17
- külbe:** Far. kulübe
k.-i şabr 180a/4
- küleh:** Far. hile, oyun
k. 85b/derkenar alt
- küll:** Ar. bir şeyin tamâmı, bütünü,
hepsi, bütün, tamam
k.-i aħmerden 51b/8
duħül-ı k.-i medħal iderler
158a/1
i'tirāf-ı k.+ dür 165a/8
nefy-i k.+ dür 79a/6
- küllī:** Ar. genel, bütün, çok krş. külliyye
k. 8b/5, 57a/8, 106a/10
- küllīyye:** Ar. genel, bütün, çok krş. küllī
'unķ-ı k. 173a/5
- bi'l-k. 6b/18, 7b/16, 14b/5,
17b/14, 20a/10, 31b/18, 34a/1,
35a/10, 39b/18
şeh-en-şāh-i 'ālī-cāh bi'l-k.
54b/19
k.-i kāyināt 143a/1
- künh:** Ar. bir şeyin aslı, özü, gerçeği
k.-i esrār-ı butūnına 77a/12
k.-i kibriyā-yı zāt 165a/8
himmet-i k.+ i 102b/19
- künyet:** Ar. bir kimsenin adı, soyadı,
doğumu, memleketi, mesleği ve
işi gibi hususiyetlerini gösteren
kayıt
k. 45a/14
k.-i şerīfleri 41b/4
k.+ i idi 36a/16
k.+ i 45b/1
k.+ iyle 19a/12
k.+ üñ 45b/18
- küp:** geniş karınlı, dibi dar toprak kap
k.+ ler 154b/11
k.+ lerde 154b/12, 154b/14
k.+ leri 154b/16, 155a/4
- kürdistān:** Far. İran'ın Ardelān
eyaletinin eski adı
k. 56b/8, 57a/17
ħükkām-ı k. 52b/16
- kürek:** kürek
k. 129a/1
k.+ i 8b/6
- kürsī:** Ar. kürsü
k. 127b/3, 155a/1
k.+ de 127b/6
k.+ lerde 127b/5
- küstāhlıķ:** Far.+T. saygısızlık, haddini
bilmezlik
k. 113b/3
k. idersin 155a/2
- küşād:** Far. açılış, açma
k. eyleyüp 50a/8
- küşāyiş:** Far. açılma, ferahlama, açıklık,
ferahlık
k.-i ebvāb-ı rüħ 180a/3
- küşti:** Far. güreşme; güreş; pehlivanlık
k. 145a/5
- kütāhiyye:** Lat. Kütahya ili
k. 50b/4

kütüb: Ar. kitaplar
mütāla‘a-i k. 2b/11
k.-i ‘aḳāyidde 24a/9
k.-i ḥadīsde 20a/3, 21b/5,
21b/16, 22a/18, 25b/17, 41a/13
k.-i mu‘teber 7a/19
k.-i mu‘teberde 31a/5
k.-i mu‘teberelerde 43b/14
k.-i mütedāviledür 21a/8
k.-i mütenevvi‘-i nāfi‘a 26b/18
k.-i siyer 35a/15
k.-i siyerde 9a/15, 15b/9, 19a/11,
20b/7
k.+ de 42a/17
k.+ü’l-aḫyār 87a/derkenar yan
kütüb-i şīḫāḫ: Ar. Kütüb-i Sitte’nin
öteki adı
k. 4a/3

L

lā: Ar. “hayır” anlamında bir edat
l. 12a/15

lā-‘azāb: Ar. günah işleyenlere,
kâfirlere ve inkârcılara ölüm
sonrası verilecek cezanın ve
uygulanacak eziyetin olmaması,
acısız
l. 17a/8

la‘b: Ar. oyun, eğlence
l. 160a/9
l.+ den 113b/11
l.+ dur 196a/4
l.+ ın 182b/18

lā-cerem: Ar. şüphesiz, besbelli
l. 107b/4, 110b/19, 138a/9,
145a/9, 193a/18

lādkiye: Ar. Suriye’de bir şehir
l. 35b/2

lā-evvel: Ar. evveli olmayan
öncesiz
l. 90a/16

lāf: Far. söz, lakırtı
l. 134b/8, 194a/6
l.+ ın 83b/17
l. urmaḳ 134b/3

lafz: Ar. söz
l. 158a/18, 179b/14
l.-ı biḡayrū’l-ḫaḳḳ 185a/11

l.-ı ḥadīs-i nebevī 85a/1
l.-ı ḥadīslerde 79a/16
l.-ı kalemenden 79a/6
l.-ı kaṭ‘ī 86b/18
l.-ı mübārek 45a/17
l.-ı nebevī 141a/3

laḡv: Ar. yararsız, boş
l. 62a/2

laḥd: Ar. üstü kapak taşı ile örtülü, iç
kenarlarına taş veya tuğla ile
duvar örülmüş mezar
zulümāt-i l.-i meḡāḳda 148b/12
l.+ den 45a/6
l.+ dür 131b/2
ḥadd-i l.+ e 147a/11

laḥm: Ar. et
l.+ ından 183b/19
l.+ ını 183b/19

laḥmī: Ar. et ile ilgili
istiskā-yı l.+ ı 173a/11

laḥn: Ar. Kur’an tilâvetinde anlamı
bozacak derecede nağmeli
okuyuş
l. 159b/7, 159b/8, 159b/9,
159b/10
l.+ dur 159b/11
l. itmeye 69a/16

lāḥūtī: Ar. lahuta mensup, ilâhî
ḡarāyib-i esrār-ı l. 15a/6
‘ālem-i l.+ nūḡ 142b/16

laḫza: Ar. an, bir an
l. 85a/derkenar üst, 108b/3,
148b/16, 199b/16
l.+ da 93b/10

lā ilahe illallah: Ar. Allah’tan başka
ilâh yoktur
l. 82b/10
kelime-i l. 82b/8
l.+ dur 165a/7

**lā ilahe illallah muḫammeden
resūlu’llah:** Ar. Allah’tan başka
ilah yoktur. Muhammed
aleyhisselam da onun resulüdür
kelime-i l. 72a/10

la‘īn: Ar. kovulmuş; nefret kazanmış;
istenilmeyen
fīrūz-ı l. 36b/14

- şeytân-ı l. 59b/11, 108b/3,
162b/12
l.-i bîdîn 37a/7
şeytân-ı l.+ de 201a/12
şeytân-ı l.+ dür 108a/10
şeytân-ı l.+ üç 68a/18, 85a/4,
117b/15, 120a/4
- lağab:** Ar. takma ad
l.+ ı 20b/6, 29b/8, 29b/10, 43b/7
l.+ ina 33a/5
l.+ ıyla 19a/15, 32b/16
l. itdi 85a/derkenar yan
l. kodılar 33a/3
l. komışlar idi 21a/7
l. konilup 37b/15
l.+ lar komışlardur 43b/13
- lâ- kelâm:** Ar. diyecek bir şey yok
l. 3b/10
- laķım:** savaşta bir tabyayı vurmak için
barutla doldurulup ateş verilmek
üzere açılmış yer
l.+ lar 53b/10, 54a/2, 56a/11
- lakın:** Ar. ama, fakat, ancak, şu kadar
var ki krş. lâkin
l. 2a/18, 2b/8, 7a/3, 10a/15,
10b/13, 12b/3, 17a/10, 17a/12,
19a/10, 19b/6, 20a/16, 21a/1,
23a/10, 23a/12, 23b/1, 24a/1,
24b/5, 27b/6, 28a/17, 28b/6,
28b/19, 29a/19, 29b/5, 31b/1,
34a/6, 39a/4, 39b/11, 39b/19,
41a/19, 42a/6, 43a/19, 43b/13,
46a/5, 47a/2, 49a/12, 53b/13,
54a/18, 54b/18, 58a/9, 58b/14,
59a/13, 61b/8, 65b/18, 70b/10,
75b/19, 75b/derkenar yan,
76b/12, 76b/derkenar yan, 77a/5,
77a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 80a/derkenar alt,
82a/derkenar alt, 82b/derkenar
üst, 83b/7, 84a/14, 84b/15,
86b/3, 87a/17, 87b/9,
88a/derkenar üst, 89a/16, 89b/5,
91a/3, 92b/10, 102a/4, 103b/9,
106a/6, 106b/2, 107a/1, 107a/4,
114b/13, 114b/16, 119a/3,
120a/9, 121a/3, 121a/12, 122b/8,
126a/12, 134b/6, 139b/5, 144a/4,
145b/1, 145b/6, 145b/14,
148a/10, 149a/2, 149a/7,
152a/19, 152b/13, 154a/10,
155b/19, 156b/7, 156b/18,
156b/19, 159b/2, 159b/11,
160a/4, 167a/3, 167a/14, 168a/3,
171b/2, 175a/4, 175a/11, 183a/5,
189a/4, 194b/9, 199a/11, 200b/8
- lâkin:** Ar. ama, fakat, ancak, şu kadar
var ki krş. lakın
l. 86a/derkenar üst
- lâ-kisvet:** Ar. elbisesiz
l. 176a/16
- laķlaķa:** Ar. boş laf
l.-i lisân 165a/16
lisân-ı l.+ sîn 109a/9
- laķve:** Ar. ağız çarpılması
l. 199a/15
- lâl:** Ar. dilsiz
l.-i esrâr-ı şabrdur 179a/17
l.-i ma'ânî 2a/19
- la' l:** Ar. parlak kırmızı renkli kıymetli
bir taş
l. 175a/4
- lâmi':** Ar. parlayan, parıldayan; parlak
l. ve hüveydâ olmağın 50a/4
- lâmise:** Ar. dokunma duyusu
l. 142a/14
- la' n:** Ar. lanet etme, beddua etme
l. 24a/15
- la' net:** Ar. beddua, lanet
l. 67a/5, 91a/3, 117a/1
l. iderem 80b/11, 197a/10
l. iderler 80b/11
l. itmişdür 80b/10
- lâşe:** Far. leş
l.-i merkebi 134a/7
- laţif:** Ar. yumuşak, hoş, güzel; nazik
l. 80a/derkenar yan,
80b/derkenar yan, 82a/derkenar
alt, 169b/4, 173a/1
l.-i 'ibârât 136a/18
l.-i şâfilige 173a/19
cism-i l.+ i 148b/12
riyâh-ı l.+ i 169a/3
zât-ı l.+ i 175a/17
a'zâ-yı l.+ lerine 8b/7

- laṭīfe:** Ar. güldürecek tuhaf ve güzel söz ve hikaye, şaka
l. 141a/7
l.-i rūḥ-ı insānī 140b/18
murād-ı l.+ dūr 141a/7
- laṭīfī:** Ar. latif olan, güzel olan
l. 77a/18
- laṭme:** Ar. tokat
l.-i rüzgārdan 2b/9
- lā-yezāl:** Ar. zeval bulmaz; ölümsüz; bitimsiz; ebedî; Allah ni'met-i l. 164b/9
mü'min-i l.- i murākıb 122a/5
- lāyık:** Ar. yakışan, uygun düşen
l. 50a/6, 63a/17, 80b/derkenar yan, 89a/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 128b/10, 132a/7, 132a/8, 152a/18, 152a/19, 159a/10
ṭarīk-i l.-ı aḥvāl 180b/5
l.-ı riyāz-ı cennetü'l-me'vādur 186b/8
l. görmeye 188a/19
l. iken 76a/7
l. ola 88a/1, 108a/17, 172a/13, 172b/11
l. olan 66a/11, 123a/4, 132a/12
l. ve münāsib ola 64b/6
- lāyıkrek:** Ar.+T. daha layık, daha uygun
l.+ dūr 200a/12
- lāyih:** Ar. açık, aşikar
l.+ dūr 198b/3
- laz:** Güney Kafkasyalı bir halk veya bu halktan olan kimse
l. 51a/2
- lāzım:** Ar. gerek, gereklilik krş.
lāzıme
l. 81b/derkenar yan, 159b/19, 160a/1, 160b/17, 161a/9, 161a/10, 161b/2, 161b/11, 166b/11
l. bile 122a/15, 123a/5
l.+ dandur 176a/11
l.+ dur 75b/derkenar yan, 82b/derkenar yan, 87a/derkenar üst, 152a/19, 161a/18, 161a/19, 161b/4
l. eyleye 158b/5
l. gelmez 115a/5, 155b/18, 191a/13
l. gelse 139b/13
l. gelüp 34b/13
l. gelür idi 172a/1
l. gelür 96a/4, 159a/5
l.+ ıdur 144a/18
l. idi 87b/derkenar yan
l. iken 152a/19
l. itdüm 78b/derkenar üst
l. itmişlerdür 107b/3
l. olacakları 4a/16
l. olacağlarını 75a/12
l. olan 7a/8
l. olmağın 22a/4
l. olsun 80b/derkenar alt
l. olur 24a/13
- lāzıme:** Ar. gerek, gereklilik krş. lāzım dīn-i l.+ dūr 136b/14
l.+ sidür 159a/14
l.+ sin 60a/15
l.+ sinde 158b/19
- lāzımrek:** Ar.+T. daha gerekli, daha lazım
l.+ dūr 176a/13
- le'īm:** Ar. alçak, bayağı
l. 145b/8
cāhilān-ı l. 175a/11
- lebbeyk:** Ar. buyrunuz, ne emrettiniz efendim anlamına gelen bir kelime
l. 11b/3
ḥil'at-ı l. 177a/3
- lebīb:** Ar. akıllı, zekî
l.-i saḥī 6b/6
- lebībsiz:** Ar.+ T. akılsız
tedbīr-i l. 141b/2
- lecāc:** Ar. düşmanlıkta inat etme, ayak direme, çekişme
l. 84b/derkenar üst, 157b/16
l. ve te'ḥīr itmeyeler
84b/derkenar üst
- lecūn:** Ar. Osmanlı döneminde Şam eyaletine bağlı bir sancak
l. 52a/12
- legen:** Far. leğen

- l. 8b/3
- leh:** Ar. onun için; ona; onun tarafına; ondan yana
l. 144b/12
- lehv:** Ar. önemli şeylerden alıkoyacak faydasız iş, oyun, eğlence
l. 182b/18
- leked-küb:** Far. tekme vuran, tekme atan
l.+ ıdur 126a/13
- lem´:** Ar. parlama, parıldama
l.-i hilāl-i cāh 50a/3
- lem´a:** Ar. parıltı, parlaklık
l.+ sıdur 82a/2
- leme´ān:** Ar. parlama, parıldama, parlaklık
l.-i ğafletinden 77a/6
l.-i tābān 5b/11
- lems:** Ar. elle dokunma, elle dokunarak hissetme
l. 170a/11, 170a/14, 170b/14
hāsse-i l.+ dūr 170a/6
- lemz:** Ar. göz veya kaşla işaret etme
l. 192b/3
- lerzān:** Far. titreşim
l.-i vehm 3b/1
- lerze:** Far. titreme, titreyiş
l. 59a/16
l.+ ye 149a/12
- leşker:** Far. asker krş. keşler
l. 79a/derkenar üst, 82b/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 126b/11, 126b/16
tefaḥḥuş-ı l.-i ḥaşm 84a/derkenar yan
l.-i yezīdin 43a/15
l.+ den 79a/derkenar yan
l.+ dūrler 147a/10
l.+ e 84a/derkenar yan
ḥaşm-ı l.+ e 84b/derkenar alt
l.+ i 82b/derkenar yan, 126b/13, 147a/5, 147a/9, 147a/15
ḥaşm-ı l.+ i 84a/derkenar alt
l.+ imūze 84b/derkenar alt
l.+ in 82a/7, 126b/10
l.+ inden 77b/derkenar yan
- l.+ ine 83b/derkenar yan, 88b/derkenar yan
l.+ inūj 76b/derkenar üst
l.+ ler 147a/10
l.+ ūj 59b/7, 147a/11, 147a/13, 147b/9
l.+ ūje 84a/derkenar üst
- leşker-gāh:** Far. askerın toplandığı yer, ordugāh
l.-ı ´osmānī 54a/12
- leṭāfet:** Ar. hoşluk; güzellik; nezaket; yumuşaklık
l. 11a/7
bünyād-ı l.-i muḥkem 3b/5
l.-i nażcet 172a/12
l.+ i 135a/10
- leṭāyif:** Ar. latifeler, güzel sözler ve hikāyeler
semere-i l.-i ´anāşırdu 100a/6
l.-i esrār-ı imān 82b/1
l.-i melekūt 142b/15
l.-i melekūt-ı ´ulūmından 142b/18
l.-i mevā´ize 162a/9
neyyir-i emṭār-ı l.-i mevāhib 185a/1
l.+ i 169a/12
- levāḥıķ:** Ar. ilaveler, ekler
l. 133b/6
- levāzım:** Ar. lazım olan şeyler
l. 133b/5, 133b/19
l.-ı ḥükümet 185a/4
l.+ ından 159a/15
- levḥ:** Ar. levha
l. 77a/derkenar alt
naķş-ı l. 168a/17
- levḥ-i maḥfūz:** Ar. Allah´ın takdir ettiği, olmuş ve olacak bütün şeylerin üzerinde yazılı bulunduğu kabul edilen levha
l.+dan 71b/11
- levm:** Ar. çekıştirme; paylama; başa kakma l.+ i 145a/14
- levmet:** Ar. kınama, başa kakma
l. 145a/13
- levn:** Ar. renk
l. 169b/19, 172a/10
l.+ i 76a/derkenar yan, 196b/11

- levs:** Ar. pislik
l.-i hevādan 168a/18
l.-i lezzātadan 100a/19
l.+ ine 144b/6
- leyl:** Ar. gece
l. 7b/18, 17a/16
nıṣfū'l-l.+ e 13a/5
- leyle:** Ar. gece krş. leyl
l.-i mübārekesinde 7b/15
- leyletü'l-kadr:** Ar. kadir ecesi
l. 28b/11, 70b/10
- levs:** Ar. pislik
muḳtezā-yı l. 82a/derkenar üst
- lezi:** Ar. tat, lezzet, zevk
l. 167a/12, 168a/4, 168a/5
envā'-ı l.-i eṭ'ime 132a/16
l. ola 167b/1
l. olup 168a/3
- lezzāt:** Ar. lezzetler, tatlar, çeşniler, zevkler
l. 100a/14
aḥsen-i merātib-i l. 167b/5
āṣār-ı l. 100a/12, 100a/13
ğams-ı l. 109a/17
istifā-yı l. 123b/15
l.+ a 167b/10
l.-ı āṣārı 166b/16
l.-ı baṭn 167b/5
l.-ı bedenī 167b/4
l.-ı mergūba 167b/2
l.-ı müṣāhedeyi 185a/8
devām-ı l.-ı na'im-i sermediye 75a/13
l.-ı nefsanī 147b/8
l.-ı sem' 167b/12
l.-ı shevāt 107a/8
l.-ı shevāniye 152a/9
levs-i l.+ dan 100a/19
l.+ ı 167b/13
cemī'-i l.+ ı 167b/11
l.+ ıdur 167b/13
- lezzet:** Ar. tatma duyusu; tatlılık; zevk
l. 8b/5, 53a/19, 78a/derkenar üst, 81b/derkenar alt, 100a/8, 100a/13, 130a/14, 167b/13
l.-i 'aleyhi 167b/6
l.-i 'ilm 168a/4
- devā'ī-i l.-i cismāniden 102b/16
l.-i esrār-ı zāt 167b/10
şafā-yı l.-i münacāt 90a/15
l.-i rūḥ-ı muḥātabāt 91a/16
l.-i satveti 167b/12
l.+ i 100a/17, 167b/10, 167b/19, 170a/18, 192b/8
şeref-i l.+ ile 177b/1
l.+ in 81b/derkenar yan, 101a/2, 102a/8, 138a/10
ḥikmet-i l.+ in 167b/14
mükeddere-i murādāt-ı l.+ in 83b/14
l.+ inde 167b/12
l.+ inden 167a/15, 167b/19
l.+ iyle 170b/2
- li-'adl:** Ar. adalet için
l. 3a/1
- libāb:** Ar. akıllılar
l.+ ıdur 81b/17
- libās:** Ar. giysi, elbise
l. 12b/4, 12b/8, 34a/18, 118a/4, 130a/18, 139b/17, 161b/19, 181a/9
aşraf-ı l. 161b/14
l.-ı ḥarīri 155b/14
l.-ı ḥilm 185a/17
l.+ a 191a/9
l.+ dur 67b/16
l.+ ın 177a/18, 177b/8
l.+ ıyla 80a/derkenar yan
l.+ lar 12b/5, 90b/15, 116b/10, 132a/17, 140a/1, 191a/7, 191a/8
l.+ uḡ 68b/7, 68b/8, 191a/15
l.+ uḡızı 67b/17
- li-ecli:** Ar. –den dolayı, için, maksadıyla
l.+ 'l-i ḥtişār 18a/2
- līf:** Ar. hayvanî ve nebâtî maddelerin iplik gibi ince ve uzun parçası
l.+ i 12b/16
l.+ inden 129b/17
- liḥā-yı amālī:** Ar. kafa bölgesinde on dört parçadan oluşan bir kemik ismi?
l. 173b/7

lihā-yı bahşī: Ar. kafa bölgesinde iki parçadan oluşan bir kemik ismi? l. 173b/7

likā: Ar. kavuşma, buluşma
l.-yı sa‘ādet-i tāliblerinin 78a/11
bārgāh-ı l.+ da 185a/17
makām-ı l.+ da 177a/5
l.+ muz 177b/1
sa‘ādet-i l.+sına 138a/10

lillahi: Ar. Allah’a mahsus, Allah için l. 69b/17

lisān: Ar. dil, konuşulan dil
l. 2a/18, 75b/13, 76b/5, 76b/7,
76b/9, 84a/14, 89a/16, 101b/18,
106b/12, 151a/13, 154a/1,
163a/7, 164b/8, 187b/12,
188b/16
ikrār-ı l. 76b/12
laqlaqa-i l. 165a/16
nutq-ı l. 165a/9
taşadduk-ı l. 137b/18
l.-ı beşāret 177a/10
l.-ı edā-yı meḥāricden 159b/10
l.-ı fārsīde 2a/12
l.-ı laqlaqaşın 109a/9
l.-ı ma‘ānī 171b/16
l.-ı müteberrikeleri 102b/5
l.-ı şer‘ 193a/17
l.-ı tātı 166b/8
l.-ı taşadduğından 137b/17
l.-ı türkīye 2b/8
l.-ı zākir 164b/8
l.+ a 77b/7, 84a/derkenar üst,
101b/19
l.+ da 86b/8
zıkr-i l.+ da 60b/17
l.+ dadur 86b/11, 122a/1
l.+ dan 76b/derkenar üst
l.+ dur 102a/8
l.+ ı 89a/8, 90a/9, 95b/17, 98a/8
l.+ imuzdan 76b/derkenar yan
l.+ ın 82a/6, 98a/10, 102a/1,
102a/12
l.+ ina 78a/derkenar alt, 156a/3,
165a/14
l.+ ında 42b/8
l.+ ından 10a/15, 10a/16, 62a/2,
62a/6, 79a/2

a‘dā-yı l.+ ından 110a/2
l.+ ıyla 156a/8, 163b/11
kalb-i l.+ ıyla 90a/8
l.+ ile 139a/13, 139a/15
l.+ lar 78a/14
l.+ larda 78a/9
l.+ lardan 87a/4
l.+ ları 163b/2
l.+ ların 103a/11
l.+ larında 59a/2
l.+ larından 45a/17
l.+ larınuza 185a/2
l.+ larile 102b/7
l.+ umuz 201a/8
l.+ uş 102a/9, 117b/2
l.+ uşa 120a/5
l.+ uşu 90a/7

lisānen: Ar. ağızdan, şifahî olarak l. 17a/12

lisānī: Ar. lisāna, dile mensup, dille ilgili l.+ dūr 166b/1

livā: Ar. sancak, bayrak
l.-yı ‘izzetlerin 181a/12
şāhib-i l.-yı a‘zam 1b/12
l.-yı şecā‘atı 59a/2

livāṭa: Ar. erkekler arasındaki cinsî sapıklık l. 86b/14, 167a/16

livā ‘ü’l-ḥamd: Ar. kıyâmet günü Muhammed ümmetinin altında toplanacağı bayrak l.+i 16b/12

livechillah: Ar. Allah için, Allah nâmına, Allah aşkına l. 118b/5, 139a/6

liyāqat: Ar. layık olma, değerlilik l.+ ı 181a/4

lori: Ermenistan’da bir vilayet l. 54b/2

lu‘b: Ar. oyun eğlence l.+ e 87a/derkenar yan

luğāt: Ar. lüğatlar, kelimeler l. 31b/17, 31b/18
iḥtilāf-ı l. 77a/16
l.-ı ‘arabla 31b/12

luğat: Ar. dil, lisan l.-ı kureyş 31b/15

l.-i kıreyşden 31b/17
luğme: Ar. lokma, ağza bir defada
alınıp götürülen yemek parçası
l. 74b/7, 80a/3, 116b/3, 135b/6
l.-i kilāb oldılar 59b/16
bir l.+ ye şatar 121a/7
l.+ yi 45b/3
lūristān: Far. İnan'ın bir eyaleti.
l. 52b/17
luğf: Ar. hoşluk, güzellik; iyi muamele;
iyilik
l. 3b/17, 11a/8, 52a/2, 58a/13,
88a/15, 114a/7, 123b/5, 124a/7,
155a/13
hiṭāb-ı l. 147b/18
ifrāt-ı l. 1b/11
l.-i dārūḥānesine 147b/12
l.-i dārūsı 148a/11
l.-i ḥaḳḳ 5a/10
maḥż-ı l.-i ḥaḳḳ 28b/16
l.-i yāriye 59a/6
l.+ ı 163b/10
fer-i hūmā-yı l.+ ın 144b/7
l.+ ına 76a/derkenar alt
ḥırmen-i l.+ ına 3a/6
l.+ ından 165a/19
l.+ ıyla 162a/11
elṭaf-ı l.+ i 95a/13
l.+ ile 200b/2
ḥayṭa-i l.+ uñile 201a/13
l.+ uñı 200a/16
luğfen: Ar. bir lutuf olarak, lutuf
göstererek
l. ve keremen olup 12b/3
lūcce: Ar. kalabalıkı gūruh
deryā-yı vaḥdet-i l.+ sinden
98a/9
lūknet: Ar. dil tutukluğu
l.+ i 42b/8
lū'lū: Ar. inci
mānend-i sūbha-i l.-i şāhāne
13a/15
lūzūm: Ar. gereklilik, lazım olma
l.+ ları 3a/9
rahmet-i l.+ larıyla 7a/15
sa'adet-i l.+ larıyla 51a/16

mā': Ar. su
ḳahramān-ı m. ve't-ṭīn 2b/17
m.-i ṭahāretleri 28a/3
mā'adā: Ar. ... den başka; ... den gayrı
m. 15a/4, 15a/13, 17a/11,
21a/11, 23a/6, 26a/6, 51b/13,
66a/13, 119b/16
m.+ sı ḳaçup 55b/1
ma'a: Ar. "ile, birlikte, beraber" gibi
manalarla daha çok Arapça
kelimelerin başına gelerek zarf
fonksiyonunda kelimeler yapan
bir edat
m.+ 'l-kerāhiye 54b/19
inkār-ı m.'l-ḳadre 161b/14
ma'ācin: Ar. macunlar
m. 160a/6
ma'ād: Ar. dönüp gidilecek, dönülecek
olan yer
istişlāḥ-ı aḥvāl-i m. 123b/18
ma'a-hazā: Ar. bununla birlikte, yine
de
m. 171a/10
ma'an: Ar. beraber, birlikte
m. 58a/2
ma'ānī: Ar. manalar, anlamlar
m. 96a/11, 99a/17, 134a/5,
140b/15, 150a/16, 165a/7,
165a/15, 171a/16,
194b/18, 195b/7
m.-i keşire 13a/13
aḥż-ı m. 171a/2
eczā-yı m. 180b/4
fehm-i m. 93a/8
lāl-i m. 2a/19
lisān-ı m. 171b/16
tefhīm-i ṭālibān-ı cevāhir-i m.
176b/2
m.+ nūḡ 89a/17, 141a/11
m. ve ḥāfız-ı ḥāzin olalar 171a/4
m.+ yi 82a/4, 150a/18
ma'ārif: Ar. bilimler; bilgi, kültür
m. 189a/12
cānib-i istikşāf-ı m.+ e 2a/10
ehl-i m. idesin 2b/13
m.+ üḡ 165a/1
ma'arre: Ar. Suriye'de bir şehir

M

- m. 35a/19
- ma'āş:** Ar. yaşayış, dirlik; geçinecek şey
m. 168b/8, 168b/9
tebîr-i umûr-ı m. 123b/18
m.+ da 6b/1
kânûn-ı m.+ ların 126a/2
'aql-ı m.+ uş 82a/5
- mābeyn:** Ar. pâdişah sarayı
m.+ inde 24b/3, 60a/18, 70a/7
m.+ leri 82b/derkenar yan
m.+ lerin 126a/2
m.+ lerinde 86b/2
m.+ ümüzde 33a/6
- ma'būd:** Ar. kendisine ibadet olunan, tapınılan; Allah
hūqūq-ı şükr-i m. 166b/12
m.+ dur 93a/14
mebgūz-ı m.+ dur 163a/15
m. itmeyesin 120a/3
m.+ ları 83b/15
m.+ uş 93a/13
- macār:** Macaristan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse
m. 140a/13
- mācerā:** Ar. geçen; cereyan eden; olup geçen şey
m. 75b/derkenar yan
- mācid:** Ar. şan ve şeref sahibi olan krş.
mācide
vālid-i m.+ leri idiler 20a/17
- mācide:** Ar. şan ve şeref sahibi olan krş.
mācide
vālide-i m.+ lerinüñ 7b/2
- ma'cūn:** Ar. hamur kıvamına getirilmiş şey
m.+ dur 150a/1
m. oldı 172a/2
- mādām ki:** Ar.+Far. madem ki
m. 66b/4, 77a/derkenar yan,
157a/15, 157b/15
- mādde:** Ar. madde; maya, cevher; asıl; iş; mesele; sözün özü
m.-i 'acebdendür 191a/9
m.-i ğazabdur 188b/7
m.-i hayātıdur 106a/4
m.-i kıvām 168b/9
m.+ si 98a/6, 137a/15, 173b/1
- m.+ sidür 146b/18
m.+ sin 91a/18, 106a/10, 106b/3
m.+ sine 107a/12
- ma'delet:** Ar. adaletli ve insafı olma, adalet, hakkaniyet
m. 131a/15, 132b/14
- ma'delet-kār:** Ar.+Far. adaletli, insafı, adil
şehriyār-ı m.+ uş 53a/6
- ma'den:** Ar. cevher
m.-i hilāfet 48b/17
- ma'denī:** Ar. madenden yapılmış, metalik
temzic-i ecsām-ı m. 169a/19
- māder:** Far. anne krş. ana
m. 7a/3
m.-i nefis 141a/12
batn-ı m.+ de 7b/10
m.+ den 8b/16
m.+ i 29b/18, 36a/5
m.+ leri 6b/12
vāşıl-ı rahim-i m. olduĝda 7b/4
- ma'dūd:** Ar. sayılı, tek tek sayılmış
m.+ dur 131b/1
- ma'dūdāt:** Ar. tek tek sayılanlar
eyyām-ı m. 95a/3
- ma'dūm:** Ar. yok olmuş
m. 199a/3
m. ve nāma'lūm olmuş idi 6b/18
- maḡşalāt:** Ar. bağlantılar
m.-i ḡafiyedür 133b/7
- maĝaza:** Ar. içinde ticaret amacıyla mal ve eşya satılan büyük dükkan
m. 57a/11
m.+ ya 57a/11
- maĝbūn:** Ar. şaşkın
m. 168a/7
m.-i seylāb 175b/13
- maĝdūr:** Ar. haksızlığa uğramış
m.+ ların 53b/6
- maĝfired:** Ar. Allah'ın lutuf ve merhamet ederek kullarının günahlarını affetmesi, bağışlaması, yarlıgama
m. 75a/11, 78b/derkenar alt,
158b/2, 178b/1
m. eyle 73b/1
m. eyleye 65a/1

- m. idicidür 72a/10, 73b/3
m. itdi 78b/derkenar alt
m. itmeye 73a/10
m. olunup 88b/derkenar yan
m. olur 64a/6
- mağfūr:** Ar. Allah tarafından günahları affedilmiş olması için dua edilen, ölmüş
m. 52a/derkenar alt
m. olur 44b/17
- mağlūb:** Ar. kendisine üstün gelinmiş, yenilmiş, yenilen
m.+ durlar 82a/derkenar yan
m. eyleyeler 113b/5
m.+ ı 82a/derkenar yan, 113b/5
menkūb ve m. idende
81b/derkenar yan
m. itmişlerdür 84a/derkenar alt
pest ve m. kılmışdur 167b/13
m. ola 167b/8
m. olalar 87a/derkenar yan
m. olur iken 33b/8
- mağlūbluk:** Ar.+T. yenilmiş olma, yenilgi
m.+ ları 147a/13
- mağmūm:** Ar. gamlı, kederli
m. 6a/16
memnū´ ve m. oldı 14b/6
m. ve mehmūm olmayalar
130b/4
- mağres:** Ar. fidanlık, fidan bahçesi
m.-i kalb-i mükedder 198a/14
- mağrib:** Ar. Ar. akşam; batı
m. 5a/4, 35b/4, 67a/13,
77b/derkenar yan
m.+ e 38a/18
- mağrūr:** Ar. gururlu, bir şeye güvenen
m. 55a/14
ğāfilān-ı m.-ı ebvāb 148a/1
m.-ı hevāperestleri 90b/13
m.+ ı 83b/12
m.+ lardur 167b/16
m. olup 132b/11
m. olurlar 83b/16
- mağşūb:** Ar. gasp edilmiş
m. 161b/7
ğāşīb-ı m. 158b/7
m.-ı cāmeyi 158b/7
- m.+ uñ 158b/10
- mağzūb:** Ar. gazaba uğratılmış
m. 196b/8
- māh:** Far. bir takvim yılının on ikide biri, ay, şehir
m. 59b/8
evc-i rahmet-i m. 51a/18
m.-ı cemāzīye’l-āhırde 25b/3
vişāl-i m.-ı mekke 5a/4
m.-ı muharremde 7b/11
m.-ı ramazānda 9b/6
m.-ı ramazānı 17a/14
m.-ı recebūñ 58b/7
m.-ı şa´bānuñ 59a/19
m.-ı zī’lhiçcede 19a/17
m.-ı zī’lka´denūñ 60a/15
m.-i sendān 35b/9
- maḥall:** Ar. yer, mekan, mevki
m. m. 78a/derkenar alt,
81a/derkenar alt, 86b/derkenar
alt, 87b/derkenar alt,
90a/derkenar yan
işābet-i m. 99b/19
m.-i evc-i kabūle 1b/6
m.-i fırsatda 79a/derkenar yan
m.-i ganīmetde 93b/19
m.-i ḥaṭar-ı meşiyetdedür 86a/11
m.-i ḥaṭardur 85b/derkenar yan
m.-i ḥavādiş 176a/14
m.-i ḥavātır-ı mülkī 99b/6
m.-i ḥavf olsa idi 154b/9
m.-i istiḥkākā 146a/9
m.-i istiḥkākı 93b/19
m.-i kabūlde 142a/6
m.-i kabūldür 95a/10
m.-i kabūle 95a/5
m.-i kıyāmetde 150b/15
m.-i kudretde 191b/4
m.-i mu’āhiz 145b/4
m.-i nazardur 155a/12
m.-i necātdur 121a/9
´afv-ı m.-i taḫşīrde 86a/10
m.-i taşarrufātında 141a/6
m.-i taşarrufātından 170b/4
m.-i vūs´ati 156a/12
m.+ de 43b/19, 74a/11,
78a/derkenar yan, 79a/14,

81a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 92b/9, 93a/1, 98a/13, 141a/2, 155a/11, 156b/13, 158a/6, 172a/16, 173a/3, 183a/8, 184b/1, 184b/2, 185b/14, 191b/14
m.+ den 15a/2
m.+ e 44b/4, 82a/derkenar yan, 83a/derkenar alt, 92a/5
m.+ i 44b/7, 82b/derkenar alt, 92b/11, 142a/9, 165a/16
m.+ idür 85a/derkenar üst, 138b/10, 141a/3, 190b/13
m.+ inde 69b/6, 70b/19, 72b/2, 78a/derkenar yan, 79a/13, 82a/derkenar üst, 83b/derkenar üst, 86a/11, 90a/6, 93b/11, 97a/7, 97a/14, 101b/7, 112a/15, 118b/14, 129b/15, 136b/11, 184b/5, 191b/3
ahz-ı m.+ inde 98a/7
hayâl-i m.+ inde 166a/3
kudret-i m.+ inde 183a/3
arż-ı m.+ indeki 142b/8
m.+ ine 92b/10
m.+ lerde 102b/12, 134b/6, 189a/10
m.+ lerinde 102a/3
vaqt ve m. olmayup
85b/derkenar alt
m. olduqda 44a/8
m. olur 76a/18

maḥāll: Ar. mahaller, yerler, mekânlar, mevkiler
m.+ dür 90a/18
mecâl-i m. olduĝın 54a/3
mecâl-i m. olmaĝın 58a/11

maḥallât: Ar. mahalleler
m.+ larınıu 162a/7

maḥalle: Ar. Mahalle, şehirlerin veya kasabaların ayrılmış olduĝu bölümlerden her biri
ehl-i m.+ e 162a/14
m. 86a/derkenar yan
m.+ de 86a/derkenar yan
m.+ lerine 162a/7

maḥallî: Ar. bir yere mahsus, yerli
m. 47a/5
m.+ dür 47a/5, 99b/3

m. itdi 107b/19
m. kılmışdur 172a/14
m. ola 123b/13, 181a/4
m. ve mükemmel kıllalar 169b/18

māhān: Far. İnan'da bir şehir
m. 49a/11

mahāret: Ar. ustalık, beceriklilik, el uzluĝu
m.+ leri 2a/18

maḥārim: Ar. yapılması dinen yasak olan şeyler; haramlar
m. 183b/10

şabr-ı m.+ den 183b/7

maḥāsin: Ar. iyilikler, güzellikler
m. 198b/16

māḥāzar: Ar. hazır olarak bulunan ne varsa; hazır olan şey
m.+ ı 77b/derkenar yan

maḥāzin: Ar. mahzenler
m.+ ine 136a/10

maḥbūb: Ar. sevgili
m. 79b/derkenar yan
mün'im-i m. 166a/14
m.+ a 121b/11
m.+ dur 93a/13, 93a/14
m. göstürelere 133a/14
m.+ ı 121b/9, 195a/12
zülfi m.+ ı 3b/9
m.+ ınıu 93a/19
m. ider 93a/18

m.+ ların 121b/11
m.+ larınıu 93a/15, 93a/17, 145a/9

m.+ larıu 106b/13

m.+ um 164a/11

m.+ u 84b/derkenar yan, 165a/19

maḥbūbāt: Ar. sevilenler, sevgililer
m. 143b/16

ḥāciz-i m.-ı nefsi 109a/18

maḥbūbrek: Ar.+T. daha çok sevilen
m. 178a/9

maḥbūs: Ar. hapsolünmüş, bir yere kapatılmış
emsele-i m.+ da 165a/19
m. itmişlerdür 98b/12
m.+ larından 175a/17

- m. olsa gerek 148b/12
m. olup 57a/13
m. ve mütehayyir olup 193a/10
- maḥcūb:** Ar. utanan, utanmış
m.+ dur 82a/11
m. kılavuz 185a/8
m. olmakdur 102b/18
- mahcūr:** Ar. kendi malını dilediği gibi kullanmaktan kanunen menedilmiş, hacir altına alınmış
m. eylese 115a/4
m. idüp 115a/9
- maḥdūd:** Ar. sınırlı, kasıtlı
m.-ı müte'arrız-i fānī 140b/9
- maḥfi:** Ar. gizli, saklı
m. 52a/17
m. buyurılmaya 156b/12
m. dutmak gerekdür 87b/derkenar yan
- maḥfil:** Ar. oturulacak, görüşülecek yer, toplantı yeri
şem'-i m.-i nūr 2a/5
- maḥfūz:** Ar. saklanmış, korunmuş, gözetilmiş; gizlenmiş, ezberlenmiş
m. 147a/13
m.-ı ğayr-ı maḥlūkdur 78a/10
m.-ı kitābet 78a/9
m.-ı te'yid 147a/14
levḥ-i m.+ dan 71b/11
m. ide 112b/8
m. kıala 112b/9
m. ve mahrūs kıaldı 170b/17
- maḥfūzāt:** Ar. saklanmış, korunmuş, muhâfaza edilmiş şeyler
m.-ı ḥıfzāt-ı hidāyet 91a/9
- māḥī:** Ar. mahveden, mahvedici, yok edici, yok eden
m.-i bāṭıl 32b/3
- māhir:** Ar. elinden iş gelir, becerikli
m. 3b/3
m. olup 26a/9
- maḥki:** Ar. hikaye edilen, ağızdan ağıza anlatılan, nakledilen
m. 93a/9, 108a/13
- maḥkūm:** Ar. hüküm giymiş, hükümlü
m.-ı aḥkām-ı salṭanatı 150b/3
- m. itmeye 81b/12
- maḥlūk:** Ar. yaratılmış, yaratık
m.+ a 77a/12
m.+ dan 89b/derkenar üst
m.+ dur 46b/12, 46b/18, 78a/10
maḥfūz-ı ğayr-ı m.+ dur 78a/10
m.+ sun 82a/derkenar yan
- maḥlūkāt:** Ar. yaratılmışlar, yaratıklar
m. 147b/16
cemī'-i 'uḳūl-ı m. 76b/17
cemī'-i m. 162b/5, 168b/13
m.-ı şefī'-i cemī'-i 'uṣāt 5a/6
m.+ a 166b/4
m.+ dan 16b/18, 76b/16
cemī'-i m.+ dan 16b/17
efḍal-i m. olup 23b/18
m.+ uḡ 148b/12
cemī'-i m.+ uḡ 77a/18
- maḥmūd:** Ar. övülmüş methedilmiş, methe ve övgüye değer
m. 181b/17, 195b/10
m.+ dur 184a/16, 195b/5, 195b/11
ḥadd-i vasaṭ-ı m.+ dur 195b/7
m. oldı 195a/2
- maḥmūm:** Ar. hummaya yakalanmış, ateşi yükselmiş, ateşli
m. olup 30b/18
- maḥrem:** Ar. haram, dinin yasak ettiği şey; nikah düşmeyen; gizli olan, herkese söylenmeyen krş.
maḥreme
m.-i esrārı 30a/1, 40b/14
m. iken 22b/8
m.+ ine 18a/11
m.+ sin 90a/derkenar alt
- maḥreme:** Ar. haram, dinin yasak ettiği şey; nikah düşmeyen; gizli olan, herkese söylenmeyen krş.
maḥrem
m.+ sine 130a/4
m.+ ye 191a/6
- maḥrūm:** Ar. nasipsiz; istediğini, dilediğini elde edemeyen
m. 77b/derkenar yan, 78a/derkenar üst
m.+ dur 76b/7, 81b/14

m.+ durlar 166b/17
 m. eyleyesin 103b/19
 m. ider 120b/16, 183b/2
 m. iderem 138b/8
 m. iderüz 94b/12
 m. itdi 182b/16
 m. itdüğün 175b/17
 m. itdüh ise 138b/7
 m. itdüh 89a/derkenar üst,
 94b/12
 m. itmeye 143b/4
 m. itmez 152b/1
 m. kıla 141a/14, 197a/6
 m. kalasın 146b/8
 m. kalduğ 89a/derkenar yan
 m. kalmayalar 149a/4
 m. kalmayam 136b/3
 m. kalmayasın 89b/9
 m. kalmışlardır 109b/6
 m. kalur 187b/11, 189a/18,
 192b/8
 m. kıla 187b/18, 190a/6
 m. kılavuz 185a/9
 memnū' ve m. kılınup 7b/16
 m. komışsuz 99a/12
 m. olmayalar 132b/16
 m. olsun 84b/derkenar alt
 m. olup 14b/6, 168a/7
 m. olur 194a/19
 m.+ um 80b/derkenar üst
maḥrūmān: Ar.+Far. mahrumlar
 m. 138a/9
maḥrūmlük: Ar.+T. yoksunluk,
 mahrumluk
 m. 85a/5
maḥrūs: Ar. korunan, gözetilen,
 muhâfaza edilen, mahfuz
 m. idilür 5b/6
 maḥfūz ve m. kaldı 170b/17
 m. ola 4a/9
 m. ve maşūn oldı 50a/10
maḥrüse: Ar. mahrus kelimesinin
 kadını ifâde eden veya
 tamlamalarda ortaya çıkan aynı
 mânâdaki müennes şekli
 kilid-i maḥzen-i m.-i vuḳūf 2a/3
maḥsüb: Ar. hesap edilen
 m. ola 69b/19

m. olmaya 104b/4
maḥşulāt: Ar. elde edilen şeyler;
 topraktan yetişen şeyler
 'acāyib-i m.+ ı 141b/14
maḥşüş: Ar. başkasında bulunmayan,
 yalnız bir kimseye ait olan;
 birine ayrılmış olan; layık; ayrı,
 müstakil, başlı başına
 m. 9b/4, 77a/3, 124a/13,
 166b/10, 168b/17, 169b/10
 'uzv-ı m. 166b/4
 m.-ı āyāt 156b/5
 m.-ı ḥuddāmından 25b/15
 ḡidā-yı m.+ a 168b/18
 m.+ dur 47b/derkenar yan,
 106b/11, 149b/10, 149b/17,
 168a/3, 172a/3
 m. eyle 84a/derkenar üst
 m. eyleye 123a/8
 m.+ ı 170a/1
 m. ider 94a/19
 m. idüp 99b/15
 m. itdük 146a/2
 m. itmişsiz 99a/11
 m. kılduk 176b/6
 m. kılınur 185a/18
 m.+ ları 169b/1
 m. ola 170b/8
 m. olmuşdur 172b/18
 m. ve bünyān-ı şevket olup
 5b/17
maḥsūs: Ar. hissedilen
 m.-ı devā'î-i nüfūs 144a/2
 'ālem-i m.+a 112a/14
 m. itmişlerdür 142b/12
maḥşüşān: Ar. ayrıca, özel olarak,
 bililtiza
 m. 178a/18
maḥsūsāne: Ar. hissedilir şekilde
 ecsām-ı m. 169b/4
maḥşüşāt: Ar. başkasında
 bulunmayanlar, yalnız bir
 kimseye ait olanlar; birine
 ayrılmış olanlar
 m. 38b/4
maḥsūsāt: Ar. varlığı beş duyu ile
 anlaşılan, duyulan, hissedilen
 şeyler

- m. 142a/19
m.+ a 171a/2
hıfz-ı şuver-i m.+ a 171a/2
‘ālem-i m.+ dan 170b/8
m.+ dur 168b/7
- maḥşüşrek:** Ar.+T. daha mahsus, daha özgü
m.+ dūr 176a/12
- maḥşer:** Ar. toplanılacak yer; kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer
mecma‘-ı m. 199b/13
m.-i kıyāmetde 123b/10
- maḥşūr:** Ar. oplanmış, bir araya getirilmiş
m. olına 70a/3
- maḥtūr:** Ar. tehlikeli; akla, hatıra gelen şey, düşünce, fikir
m. 181b/13, 181b/17
edā-yı m. 182b/5
şabr-ı m. 182b/5
m.+ dur 181b/16
münker-i m.+ dur 160b/18
münkerāt-ı m.+ dur 161a/11
- maḥtūrāt:** Ar. tehlikeli şeyler
m. 181b/16
m.-ı me‘āşīden 181b/14
- maḥv:** Ar. yok etme, ortadan kaldırma
m. eyleye 89a/4
m. ola 168a/17
- maḥz:** Ar. tam, katkısız, sade
m.-ı ‘ademi 198b/13
m.-ı luṭf-ı ḥaḳḳ 28b/16
belā-yı m.+ dur 167a/17
ḥayr-ı m.+ dur 84a/derkenar üst
ḡayr-ı m. olan 36a/19
- maḥzen:** Ar. yer altı deposu, depo, ambar
kilīd-i m.-i maḥrūse-i vuḳūf 2a/3
- maḥzūl:** Ar. hor, hakir
m. 185a/10
- maḥzūn:** Ar. hüzünlü, tasalı, kaygılı
m. 6a/16
m. olup 80b/derkenar üst
- maḥzūn:** Ar. hazineye saklanmış, korunmuş
m.+ dur 141b/18
m. oldı 142b/9
m. oldılar 142b/2
- maḥzūr:** Ar. korkulacak şey; engel; sakınca
m. 159a/2
münkerāt-ı m.+ dandur 161b/7
m.+ dur 158a/4
izā-yı m.+ dur 158a/5
m.+ ından 158a/4
- maḥzūrāt:** Ar. sakınılacak, korkulacak şeyler; engeller
m.+ da 109a/8
a‘zam-ı m.+ dur 48b/derkenar yan
- maḥzūrāt:** Ar. dinî olarak yasak edilmiş olan şeyler
m.-ı aḥkāmı 162a/9
m.+ dan 78b/8
- maḥzūz:** Ar. hoşlanmış, memnun
m. 166a/14
m.+ durlar 168b/2
m. ḳalalar 97b/4
iḥsān-ı m.+ ları 162b/5
m. olabilüp 170b/2
m. oldı 90a/derkenar alt
m. olup 47b/4, 76a/derkenar yan, 79b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 96b/8
m. ve meslūk duta 125b/14
m. ve mesrūr ider ise 163a/12
- maḥzūzāt:** Ar. hoşlanılacak şeyler
m. 142b/4
- mā‘ī:** Ar. suya âit, su ile ilgili
m. 169a/4
- ma‘īšet:** Ar. yaşama, yaşayış; geçinme, geçiniş, dirlik, geçinmek için lüzumlu olan şey
dıyḳ-ı m.+ e 98b/16
m.+ i 161b/18
esbāb-ı m.+ lerin 1b/2, 139a/3
- maḳ‘ad:** Ar. minder, döşek
şıdḳ-ı m.+ ına 100b/11
m.+ lardur 161b/3
- maḳādīr:** Ar. miktarlar, kısımlar
nefs-i m.+ i 140a/11
- maḳāl:** Ar. söz, lakırdı, lâf
şıdḳ-ı m. 148a/2
m.+ü‘t-tāvīl 2b/2
- maḳālāt:** Ar. sözler, yazılar
m.+ larında 134a/12

maḳālīd: Ar. kilitler
m.-i naḳm kılmışdur 162b/1

maḳām: Ar. durulan yer, durak;
memuriyet; ermişlerden birinin
mezarı sanılan yer
m. 5a/3, 16b/19, 142a/18,
144b/8, 180b/3
ḳāyim-i m. 49b/14
m.-ı celīlūñ 175a/1
m.-ı cem´de 144b/14
m.-ı fenāya 185a/15
m.-ı ibrahīm 34a/16
m.-ı liḳāda 177a/5
m.-ı refī´nūñ 174b/19
m.-ı şahvda 185a/18
m.-ı tevḫīd-i ef´ālidür 165b/6
m.+ a 106a/9, 165b/6, 179b/10
m.+ dur 164b/10, 195b/3
m. dutup 126b/18
m.+ ı 175a/5
şükr-i m.+ ı 175a/5
m.+ ında 84b/derkenar üst
m.+ lar 164b/11
m.+ larından 164b/10
m.+ uñ 176a/9, 176a/11, 195b/4
şerīf-i m.+ uñ 175a/7

maḳāmāt: Ar. makamlar
m. 145a/4
a´lā-yı m. 183b/5
m.+ larından 195b/3
m.+ larınūñ 77a/3

maḳarr: Ar. karar edilen, durulan yer,
karargāh; oturlan yer; ocak,
merkez
m.-ı ´azīmet-i hümāyūndan
79a/derkenar yan
m.-ı devletlerinden 57b/6,
58a/19
m.-ı devletlerine 52a/10, 58a/3
m.-ı fuḳālādur 162a/5
peder-i sefer-i m.-ı ḥāṭırı 19b/10
m.-ı muḥabbetūñ 164a/11
m.-ı salṭanatlarına 60b/2
m.+ ı 78a/10
m. idi 170b/19

maḳbere: Ar. mezar, kabir; mezarlık
m.-i mevtādan 168a/14

maḳbil: Ar. kutlu, mesut, bahtiyar
m.+ i 108a/17

maḳbūl: Ar. kabul edilen, beğenilen
m. 16b/17, 29b/13, 51a/19,
100a/16, 168a/12
m.-ı ṭā´āt 97b/6
m.-ı tuḥfeyi 142a/6
m.+ dur 104a/15
m.+ dūr 152b/18
m.+ e 108a/17
m.+ idür 100b/4
m.+ lara 185a/16
bārgāh-ı ´ināyet-i m.+ leri
175a/7
m.+ lerinden 143b/11
m. olan 135a/6
m. olmayup 15b/6
m. olur 90a/derkenar yan
bende-i m.+ uñ 134a/4

maḳbūlān: Ar.+ Far. beğenilenler
m.-ı ḥāzret olanlarıñ 176b/5

maḳbūle: Ar. Makbul kelimesinin
kadını ifāde eden veya
tamlamalarda ortaya çıkan aynı
mānādaki müennes şekli
a´māl-i m.-i emvālīnūñ 142a/3

maḳbūrān: Ar.+Far. kabire
konulmuşlar, gömülmüşler
m. 168a/14

maḳdūr: Ar. elden gelen; güç, kuvvet;
Allah´ın takdiri
m.-ı beşer 169b/15
m.+ dur 83b/derkenar alt
m.+ ı 107b/17
m.+ uñ 103b/19

maḳdūrāt: Ar. elden gelen işler, güçler,
kuvvetler
cemī´-i m. 77a/15

maḳhūr: Ar. kahrolmuş, yenilmiş;
gazaba uğramış
m. ve münhezim kırup 181b/6
m.-ı teşārīf-i celāleti 150b/4
m.-ı teşārīf-i ḥavādiş ve āfāt
kıldı 199a/12
m.+ durlar 165b/6
ḳabza-i ḳudret-i m.+ indandur
77a/15
m. ider 99b/13

- münhezim ve m. idüp 147a/18
m. kılınması 167b/8
m. kılmışdır 167b/11
- maḳrūn:** Ar. yakın; kavuşmuş
m. itmişdür 78b/5
m. ola 123b/8
- maḳşad:** Ar. istenilen şey; niyet; gaye;
amaç; erek
m.-ı himmet-i bülend
84b/derkenar yan
m.+ um 88a/derkenar üst
- maḳşūd:** Ar. kastedilen, amaçlanan
m. 76b/16, 143a/11, 172a/1,
196b/5
m.-ı huşūle 171b/8
m.-ı sedd-i faḳīhe 97a/18
m.-ı yolunuḡ 150a/5
menzil-i m.+ a 52b/2
şurū´-ı m.+ a 3b/16
m.+ dan 109b/6
m. dutmayup 149a/4
m.+ ı 120b/9, 120b/10, 157a/10,
180b/7
dīn-i m.+ ı 85a/9
m.+ ından 120b/16
m.+ ındur 131a/19
m.+ ınıḡ 120b/10
m.+ ları 99a/12
m. olan 191a/13
- maḳşūr:** Ar. kısaltılmış; ele geçirilmiş
m.+ dur 166a/2
- maḳtūl:** Ar. öldürölmüş
m.+ ı 86b/derkenar yan
m.+ i 87a/derkenar üst
m. oldı 36a/15
m. olup 40a/19
- maḳūl:** Ar. akla yakın, mantıklı, akılı
başında
medāric-i m. 144a/2
- maḳūlāt:** Ar. akılla bilinebilir, akılla
ispatlanabilir şeyler
m. 142b/5
- maḳūle:** Ar. tür, çeşit, soy
m. 35b/18, 39b/14, 58b/12,
88a/12, 90a/derkenar yan,
97a/12, 116b/10, 116b/11,
133b/7, 134a/15, 148b/4, 149a/5,
157a/6, 157a/14, 194a/7, 199a/8
- m.+ ler 76a/8
m.+ lere 160a/9
m.+ lerin 85b/derkenar üst
m.+ lerinden 76a/18
m.+ nüḡ 161b/2
m.+ si 161a/5
m.+ sin 106b/9
m.+ sinden 128a/19
m.+ sinüḡ 59b/14, 167b/6
- maḳūs:** Ar. zıt, tersine dönmüş, baş
aşaḡı çevrilmiş
re´y-i m.+ ları 82a/10
menkūs ü m. olup 7b/7
- māl:** Ar. bir kimsenin tasarrufu altında
bulunan değerli ve gerekli şey;
varlık, servet
m. 53b/5, 55a/14, 73b/19, 76b/1,
79b/derkenar üst, 83a/derkenar
yan, 87a/derkenar yan, 91a/14,
92a/10, 92a/16, 92a/17, 92a/18,
92b/10, 93a/3, 93b/2, 94a/7,
94a/19, 96a/19, 96b/1, 96b/10,
105a/18, 107a/8, 123a/4,
129b/14, 133a/7, 137a/1,
138a/18, 153a/7, 157a/2,
168a/18, 182b/12, 183a/6,
189a/6, 191b/13, 195a/19,
195b/1
beytü´l-m. 34a/8, 129a/4
isa´et-i m. 161b/15
istiklāl-i m. 193a/8
kesret-i m. 182b/16
şāhibe-i m. 20b/9
şecere-i ḡubb-ı m. 91a/18
tekebbür-i m. 193a/1
m.-ı ḡanāyım alup 49b/17
zahīre-i m.-ı ḡelāli 93b/17
m.-ı ihtimāli 177a/12
m.-ı muḳadder-i fānī 93a/19
ekl-i m.-ı ribā 86b/14
ekl-i m.-ı yetīm 86b/13
m.-i cemī´inde 87a/derkenar yan
m.+ a 94a/4
beytü´l-m.+ a 129a/9
m.+ da 166b/14, 166b/18,
167a/12, 168a/3, 168a/4
m.+ dadur 121a/15

m.+ dan 89a/derkenar yan,
174b/11, 184b/8
beytü'l-m.+ dan 34a/14, 35a/9,
39a/8, 128b/13, 128b/15,
128b/18, 129a/12, 129a/13,
129a/18,
129b/4, 130b/6, 130b/15
bezl-i m.+ dur 94a/17
m.+ ı 86a/derkenar yan,
87b/derkenar yan, 89a/derkenar
yan, 93a/18, 105b/1, 174b/14,
183a/4
münkerāt-ı m.+ ı 161b/15
nişf-ı m.+ ı 25a/6
m.+ ı muş 193a/5
m.+ ın 9a/11, 86b/derkenar üst,
88b/derkenar üst, 92a/18,
93b/12, 121b/8, 121b/9,
130b/14, 183a/11
nişf-ı m.+ ın 93b/13
m.+ ına 62a/5, 77a/derkenar üst,
82a/derkenar üst, 156b/16
m.+ ında 122a/14, 171a/17
m.+ ından 77a/derkenar üst,
88b/derkenar üst, 125a/1
m.+ ını 20b/12
m.+ ını 72a/17, 72a/19, 177b/5
m.+ ınuz 182b/13
m. idüğüni 146b/7
m.+ lar 39a/8
m.+ ları 92b/19, 140a/7
m.+ ların 112a/2
m.+ larına 77b/derkenar alt
m.+ larını 97a/1
m.+ larını 97a/8
m.+ umdan 78b/derkenar üst
m.+ umı 86b/derkenar üst
m.+ umuz 178b/8
m.+ uş 89a/derkenar yan,
92a/12, 121b/7
m.+ uşa 88b/derkenar yan
m.+ uşu 130b/19
m. ve cemāl ve 'aql ve kemāl ve
şeref ve neseb ve 20b/9
mālāmāl: Far. ağzına kadar dolu,
dopdolu
m. olup 7a/17, 7b/5
malatya: Malatya ili

m. 52a/11
māl-dār: Ar.+Far. mal sahibi, varlıklı,
zengin
m. 125a/1
m. idi 25a/5
m.+ lara 98b/17
m. olup 20b/11, 29b/14
malhūliye: Filistin'de bir yerleşim yeri?
m. 52a/12
mālīhūlyā: Far. karasevda, melankoli
m. 173a/13, 199a/17
mālik: Ar. sahip, efendi
m. 26b/15, 92a/10, 93b/18
cemāl-i ṭal'at-ı m. 89a/1
m.-i dināra 110a/9
m.-i mülkü 193a/4
m.-i şükr 94a/18
m.+ i 123a/12, 183a/8
m. idi 99a/7
m.+ ler iken 131a/9
m. olmadı 126b/16
m. olmasa gerektür 127b/12
m. olup 55a/6
māllu: Ar.+T. malı olan
m.+ ları 97b/3
ma'lūl: Ar. hasta, sakat
m.+ ler 190a/14
ma'lūm: Ar. bilinen, belli
m. 19a/8, 28b/6, 71b/18,
169b/11, 194b/18
m.-i ḥāş 24b/6
m.+ dur 79a/derkenar yan,
90b/17
m. eyleye 131b/1
m.+ ı idi 34a/17
m.+ ı olur 142b/19
m.+ ı 142b/17
m. ideyim 86b/derkenar alt
m. itdük 76b/14, 145a/13,
166b/13
m. itdüğ 131a/7
m. itmişlerdür 93a/12
m.+ ları 37a/10, 167a/15
m. ola 17b/19, 22b/13,
47b/derkenar üst, 48a/derkenar
yan, 119b/17, 140b/18, 144a/6,
144a/12, 149b/8, 158b/4,
168b/5, 188a/14

m. oldı 40b/12, 75b/derkenar
üst, 77a/derkenar yan, 78b/3,
144a/6, 144a/19, 145b/9, 154a/3,
159a/19, 164b/10
mesāyil-i m. oldı 156a/9
m. olduğdan 76a/derkenar yan
m. olmamışdur 82b/13
m. olmuşdur 95b/1
m. olsun 154a/6
m. olur 86b/19, 86b/derkenar üst
m.+ uş 76a/3, 88a/derkenar alt,
195b/4

ma' lūmāt: Ar. bilgi

cümle-i m. 77a/14
eyyām-ı m. 95a/2
m.-ı mülkiyeye 142b/17
m.+ ina 142b/16
m.+ uş 142b/15

ma' mūr: Ar. mamur, şen, bayındır

muhaşşıl-ı hizāne-i m.
81b/derkenar yan
m. dutarlar 83b/9
m. idüp 85a/derkenar yan
m. itmişdür 147a/19
m. ola 77a/derkenar alt
m. olup 50a/9

ma' nā: Ar. anlam, mana

m. 84a/18, 91a/6, 93a/11, 99b/9,
105b/12, 106a/10, 106b/16,
122b/2, 140b/6,
144a/10, 155a/12, 155a/18,
164b/13, 166a/14, 175a/14,
182b/8, 183a/9, 188a/10, 191b/8,
193a/6, 198b/18, 200a/11
celāl-i eşref-i m. 175b/2
nisbet-i 'ālem-i m. 100a/10
semt-i memleket-i m. 149a/2
m.-i el-ḥamdülillahdur 165a/5
m.-i şāliş 94a/18
m.-i şānī 94a/11
m.-i sübhānallahdur 165a/1
m.+ da 93b/3, 99a/4, 135b/16,
166a/7, 182a/10
'ālem-i m.+ da 175a/11
m.+ dur 111b/18
m. ise 191a/9
m.+ lar 177a/10

m.+ larda 133b/8, 149a/15,
162a/15
m.+ ları 149a/5
m.+ nuş 77a/6, 97a/6, 141a/3,
144b/4, 146a/9, 164a/13, 171a/6,
172b/7
m.+ sı 88b/derkenar yan,
101b/14, 163b/11
m.+ sın 93a/5, 171a/5, 171a/8
m.+ sına 69a/16, 91b/6, 133b/4,
194b/6
m.+ ya 155b/11, 167b/17
m.+ yadur 185b/7, 193b/17

mānend: Far. benzer, eş, misil, gibi

m. 173a/13
m.-i edā-yı farz 5a/8
m.-i ḥacm olan 7b/19
m.-i mihr 5b/11
m.-i nigīn 54a/9
m.-i sübha-i lü'lü-i şāhāne
13a/15

mānend-dān: Far. benzerlik

m.olan 6a/16

ma' nevī: Ar. gözle görülüp elle

tutulamayan, madde ve cisimle
ilgisi bulunmayan, içe, öze, ruha
ait
m. 2a/16, 93a/15, 100a/10,
169b/17, 178a/8, 183b/18
'ālem-i m. 100a/12
'izām-ı saltanat-ı m. 149a/8
aḥkām-ı saltanat-ı m. 144b/13
ālām-ı kuvā-yı m. 100a/15
bīkuvvet-i m. 185a/12
kemāl-i m. 2a/10
maraz-ı m. 107a/8, 107a/11
mekārim-i aḥlāk-ı m. 108a/17
muvāşalat-ı m. 120b/6
mülk-i m. 1b/3
rābıta-i m. 108a/6
saltanat-ı m. 4b/4, 140a/9,
149a/16, 176b/7
süleymān-ı mülk-i m. olup 2a/2
tā'at-ı m. 176b/12
m.+ de 168a/9
müdrükāt-ı m.+ den 100a/16
m.+ dür 94a/15, 100a/7,
110a/18, 140b/8

- ‘ālem-i m.+ dūr 144b/8
 āb-ı hayāt-ı m.+ dūr 193b/18
 memleket-i m.+ dūr 149b/2
 kuvā-yı m.+ dūrler 100a/15
 ḫalīfe-i m.+ nūḡ 148a/18
 ḫulefā-yı m.+ nūḡ 145a/16
 ḫarābet-i m. ola 123a/1
 hey’et-i m.+ si 87b/12
- māni’**: Ar. önleyen, men eden, engel
 m. 77a/12
 m.-i cināyet-i mütevaḫḫı’dur
 156b/9
 m.+ dūr 76b/2
 m.+ i olan 99b/11
 m. olamaz 142b/19
 m. oldı 103a/1
 m. olmasun 155a/7
 m. olmaya 78b/16
 m. olmayup 159a/4
 m. olup 157a/18, 188b/11
 m. olur idi 41a/18
 m. olur 92b/10, 173b/15
- ma’nisā**: Manisa ili
 m.+ da 52a/16
- manşib**: Ar. devlet hizmeti; makam,
 rütbe
 m. 126a/10
 m.-ı ağleb-i ezmine 126a/15
 m.-ı ehliyyet-i muḫaddesüñi
 143b/1
 m.-ı ḫilāfete 128b/10
 m.-ı salṭanat 126a/13
 m.+ dan 126a/14
 m.+ ı 55a/9, 125b/18, 126a/10,
 126a/11
 nübüvvet-i m.+ ı 165a/13
 m.+ ın 126a/12, 126a/19
 m.+ ina 126a/11
 m.+ ında 137a/8
 m.+ ları 132b/9
- manşūr**: Ar. Allah’ın yardımıyla galib,
 üstün gelmiş
 m. 47b/9, 86b/derkenar üst,
 168a/1
 m.+ dur 84b/derkenar üst
 muzaffer ve m. kılmışdur
 147a/17
 m. ve muzaffer oldı 51a/7
- m. ve muzaffer olup 52a/9
- mantıḳī**: Ar. mantıklı
 kitāb-ı m.+ de 36a/16
 m. oldı 107a/6
- mā’ nūs**: Ar. alışkın, alışılmış
 m. 5b/5
- manzar**: Ar. görünen
 mihter-i ḫūrşīd-i m. 5a/5
 m. imişsen 79b/derkenar yan
- manzara**: Ar. görünüş
 m. 141b/8
 m.+ nuḡ 141b/9
 m.+ sından 89a/2
- manzūr**: Ar. nazar olunan, bakılan,
 bakılmış, görünen, görülmüş;
 gözde olan, beğenilen
 m. 77a/17
 m.-ı nazar 88b/5
 m.-ı nazar-ı ḫaḳḳdur 88a/16
 m.-ı nazar-ı ḫaḳḳdur 147b/5
 m.-ı nazar-ı ḫāşş 4a/6
 m.-ı nazar-ı ilahī 108a/7, 150b/3
 m.-ı nazarıdur 88b/4
 m.+ ıdur 111b/18
 m. ola 4a/7
- mār**: Far. yılan
 tu’me-i mūr ve m. olur 199b/6
- mā-rabb**: Ar. rabbin kendisi
 ictilāb-ı m.+ da 123b/15
- mar’aş**: Kahramanmaraş ili
 m. 35b/3, 57a/7
- maraz**: Ar. illet, hastalık
 m. 77b/derkenar üst, 94a/16,
 94a/18, 121a/12
 dār-ı m. 175b/7
 m.-ı ‘aḳl 168a/10
 m.-ı ‘arız olduḡı 121a/11
 m.-ı ma’nevī 107a/8, 107a/10
 m.-ı mevti 20a/9
 m.-ı mevtinde 33a/18
 m.-ı mevtine 36a/8
 m.-ı mevtlerinde 29a/10
 m.-ı mühliküñ 91a/16
 dār-ı m.+ a 175b/8
 m.+ dan 128a/8
 m.+ dandur 127a/8
 m.+ ı 106b/10, 107a/7, 168a/8
 ‘iyādet-i m.+ ı 12a/1

- nişān-ı m.+ ı 106b/12
m.+ ıdur 107a/15
m.+ ın 107a/13
m.+ ına 83a/derkenar alt
m.+ inuñ 95a/18
m.+ için 30b/19
m.+ lar 187a/12
m.+ larından 199a/15
m.+ uñ 106b/14, 107a/16,
127a/9, 158a/2, 167a/8, 192b/5
- marāzī:** Ar. hastalıklı
m. 190a/14
- ma' rız:** Ar. bir şeyin sunulduğu,
bildirildiği, arz edildiği yer
m. 147b/17
m.-ı mübāhātda 100b/13
- ma' rifet:** Ar. herkesin yapamadığı
ustalık; her şeyde görülmeyen
hususiyet, ustalıkla yapılmış
olan şey; bilme, biliş
m. 82a/derkenar alt, 84b/15,
93b/10, 106b/12, 117a/7,
167b/14
kemāl-i m. 200a/12
merkez-i dāyire-i erbāb-ı m. 2a/9
m.-i 'uyüb-ı nefis 198a/15
m.-i ḥaḳḳīḳati 158a/1
m.-i ḥazret-i samediyet 198a/16
m.-i kesbi 134a/9
m.-i münkerdür 157b/5
m.-i münkir 157b/3
m.-i ni' met 164b/14
m.-i taḥṣīlin 162a/9
ḥuṣūl-i m.+ de 194a/11
m.+ dür 98a/4
m.+ e 76b/15
m.+ i 76b/19, 77b/9, 77b/15,
84b/derkenar yan, 150a/19
ḥil'at-i m.+ i 143a/18
m.+ idür 164b/19
m.+ ile 36a/7
m.+ in 113a/1, 166a/9, 194a/16
şifāt-ı m.+ inde 164b/17
m.+ inden 78b/2, 165a/8
m.+ ine 121a/14
m.+ ümüz 140b/5
- ma' rifetu'llah:** Ar. Allah'ı bilme,
tanıma
- evvel-i m.+ dur 76b/14
- marīz:** Ar. hasta
m. iken 58a/12
- ma' ruf:** Ar. herkesçe bilinen, tanınmış,
belli; meşhur, ünlü
m. 79a/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 83b/derkenar
üst
emr-i m. 4b/5, 139a/7, 150b/8,
151b/6, 151b/15, 153a/4, 154a/3,
159a/12, 166b/9
emr-i m.+ a 155a/11
tefāşīl-i 'ādāt-ı m.+ a 150b/9
m. bilesiz 152a/13
emr-i m.+ da 154a/15
m.+ dur 77b/9
emr-i m.+ ı 152a/11, 152a/13
emr-i m. idiñüz 151a/9
emr-i m. idüp 151b/12
emr-i m. itmeyüp 152b/13
m.+ lar idiler 99a/10
emr-i m.+ uñ 150b/13, 154a/6,
159a/14
m. ve mevşūf ve şöhret bulmuş
ola 84a/derkenar yan
- marziye:** Ar. razı olma, hoşnud olma,
memnuniyet
aṣḥāb-ı 'ibādāt-ı m.+ nün
178a/17
sünen-i m.+ si 175a/19
ef'āl-i m.+ sine 175a/18
m.+ sinuñ 192a/2
nüfūs-ı m.+ yi 83b/10
- maşālih:** Ar. işler
m.+ ine 129a/13
- masārif:** Ar. masraflar, harcamalar
m.+ inde 166a/18
- māsārīkā:** Yun. bağırsakları tutan karın
iç zarı, bağırsak askısı
m. 172a/11
- maşdar:** Ar. bir şeyin çıktığı, sudur
ettiği yer, kaynak, memba
m.-ı a'māl-i zāhirdür 188a/3
m.-ı aḥlāḳ-ı reddiyyedürler
105b/14
m.+ dan 112a/13
m.+ dur 112a/13
m.+ ıdur 143a/5, 164b/17

- mashara:** Ar. maskara, soytarı
m. ola 161b/11
- māsik:** Ar. tutan, zapteden
kuvvet-i m.+ e 172a/8
- māsivā:** Ar. Allah'ın zâtı dışındaki
bütün varlıklar,
masivallah sözünün kısaltması
krş. māsivā'llah
m.+ yı 145a/6
- māsivā'llah:** Ar. Allah'ın zâtı dışındaki
bütün varlıklar krş. māsivā
m. 88b/9
m.+ dan 88b/2, 91b/2, 98b/2
iştibāh-ı ekme-i m. olup 11a/9
- ma'şiyet:** Ar. âsîlik, itaatsizlik; isyan,
günah
m. 80a/derkenar yan, 84b/14,
91a/5, 97b/10, 155b/18, 157a/11,
157a/13, 157a/16, 159b/10,
166b/10, 181b/13, 181b/18
alāyiş-i m. 91a/3
bādiye-i m. 147b/11
ısrār-ı m. 86b/9
katl-i m. 157a/9
tā'at-ı m. 181b/12
m.-i devlet 78a/1
m.-i fāhiş 159b/9
m.-i muntazıra 157b/2
m.-i rāhına 157b/2
m.+ de 155b/10
m.+ den 104b/5, 155b/17
m.+ dür 156b/4, 161a/12
kaţ'-i m.+ dür 157a/10
kudret-i ta'līm-i m.+ dür 159b/9
vuķū'-ı m.+ dür 157b/2
m.+ e 159b/9
m.+ e çekmeye 157a/16
sermāye-i m. kılup 174a/4
m.+ lerine 175b/12
huşūl-ı 'ayn-ı m. olanlar 157a/17
m.+ üñ 96a/18, 155b/18
- maşlahat:** Ar. iş, emir, husus, madde,
keyfiyet; önemli iş; barış, dirlik,
düzenlik
m. 76b/derkenar üst, 136a/16
m. buluğuz 76b/derkenar alt
m.+ dan 138b/14
dīn-i m.+ ı 83a/13
- m.+ ın 132a/14
m.+ ında 157a/13
şoħbet ve m. itdüğünde
86b/derkenar yan
m.+ ları 132a/13
- maşraf:** Ar. harcanan para, gider; harç
m. eyleye 114a/16
m. olunmak 161b/17
- maşrūf:** Ar. harcanmış
m. olur 148b/2
- maştūr:** Ar. yazılmış, çizilmiş
m. 78a/9
- ma'şūm:** Ar. suçsuz, günahsız
m. 88a/derkenar üst
m.-ı merħūmuñ 19b/1
m. iken 17b/14
m.+ lar 174a/16
- maşūn:** Ar. saklanmış; korunmuş
maħrūs ve m. oldu 50a/11
- māsūre:** Ar. rivayet yolu ile öğretilmiş
meşhur ve mühim haberler
eħādīs-i m.+ de 86b/18
- māşāallah:** Ar. Allah'ın istediği gibi;
Allah nazardan saklasın, ne
güzel
m. 63a/19, 84a/18, 106b/17,
132b/12, 162a/3, 163b/10,
197b/11
- maşriķ:** Ar. doğu
şāh-ı m. 5a/4
'ināyet-i m.+ ından 81b/15
- maţara:** Ar. su kabı krş. maţhere
m. 129a/16
- maţbah:** Ar. mutfak
m.+ ı 127a/14
- maţbū':** Ar. basılı
kitāb-ı m. 26b/18
- maţhere:** Ar. su kabı krş. maţara
iķāmet-i şer'-i m. 159a/16
- maţla':** Ar. başlangıç, doğuş yeri
m. olmaya 158a/2
- maţlab:** Ar. istenilen, talep edilen şey,
istek
m. 139a/4
- maţlūb:** Ar. talep olunan, istenilen
m.+ uñ 109b/6
- maţmaħ:** Ar. göz dikilen yer

- m.-ı nazar-ı himmet-i ercümendi
84b/derkenar yan
- maṭn?:**
m.+ ında 165a/15
- maṭrūd:** Ar. kovulmuş
m. 138a/10
m.-ı mutecebbirleri 185a/9
m.+ ları 89a/13
- māü't-taṣavvuf:** Ar. tasavvufu ile
m. 184a/14
- ma'tuḳa:** Ar. azat edilmiş, hürriyetine
kavuşturulmuş
m.+ si 8a/6
- maṭ'ümāt:** Ar. yenecek şeyler,
yiyecekler
m.+ dur 168b/7
- māverāü'n-nehir:** Ar. Orta Asya'da,
Ceyhun ve Seyhun nehirleri
arasında kalan tarihi bölge m.
nehir 48a/19
m. nehirden 49a/9
- mavṭın:** Ar. yurt tutulan yer
m.-ı cezāda 177a/5
- māye:** Far. maya, öz, asıl, cevher,
yaratılış, seciye, karakter
m. 2a/17
m.+ sin 173a/2, 173a/5, 173a/6
- mā-yehtāc:** Ar. lazım olan, gerek olan
m.+ ı 88b/derkenar yan
m.+ ın 190b/18, 191a/2
- māyi':** Ar. akılcı olan, su gibi akan şey,
sıvı
m.+ i 172a/9
- māyide:** Ar. üzerine yiyecek ve
içecekler konmuş, hazırlanmış
sofra
m.-i pürfāyidesine 6b/9
- māyil:** Ar. bir yana, bir tarafa doğru
eğilmiş, meyletmiş
m. idi 19b/8
m. idilür 12a/19
m. olup 12b/14, 13a/4, 51b/9
m. olur 116a/8
- ma'yüb:** Ar. ayıplanan, kınanan şey
'āşiyān-ı m. 188b/1
m.+ ları 181a/4
- maẓārr:** Ar. zararlar, ziyanlar
m.-ı esrār 170b/16
- m.+ durlar 170a/5
- maẓarrat:** Ar. zarar, ziyan; zarar verme
m. 77b/16
def'-i m. 76a/derkenar yan,
196b/2
m.+ ı 167a/14, 171a/13
m.+ ına 110b/1
m. idebilmez ola idi 171b/1
- ma'zeret:** Ar. kendini veya başka birini
özürlü göstermek için ileri
sürülen sebep
m. 78b/derkenar yan
- maẓhar:** Ar. bir şeyin görüldüğü,
çıktığı yer; nail olma, şereflenme
m. 112a/14, 112a/17
peder-i m.-ı nūr olan 5b/13
m.-ı saltanat 48b/17
m. düşüp 47b/derkenar üst
m. ider 100a/19
- maẓınne:** Ar. ne olduğu kesin olarak
bilinmeyen, hakkında zan
bulunan, şüphe götüren şey veya
kimse
m.+ si 157b/1
- māzi:** Ar. geçmiş, geçmiş zaman krş.
māziye
m. 150a/19, 197b/13
- maẓiḳ:** Ar. darlık
m.-i 'ālem-i şuverinūj 100a/11
- māziye:** Ar. geçmiş, geçmiş zaman krş.
māzi
ḳurūn-ı m.+ de 111b/9
ümem-i m.+ den 28b/16
- maẓleme:** Ar. zulüm, haksızlık,
mazlûmun zulümden doğan
hakkı
m.-i zülmet 186b/6
- maẓlûm:** Ar. zulüm görmüş; sakin,
sessiz
m. 133a/19
m.+ a 77b/derkenar üst,
81b/derkenar yan
zu'afā-yı m.+ dan 125b/16
m.+ lar 156a/4
m.+ ları 76b/derkenar yan,
187a/8
m.+ ları 1b/6, 78a/derkenar üst

- m.+ uñ 77a/derkenar yan,
77b/derkenar yan, 86b/derkenar
üst
- mazlūmāt:** Ar. zulüm görmüşler
zılāl-i m. 143b/17
- maẓmaẓa:** Ar. gargara
m. idüp 64a/17
- maẓmūn:** Ar. ödenmesi lazım gelen
şey; mana, kavram; nükteli,
sanatlı, ince söz
m.-i hiṭābı 124a/11
m.+ ı 48b/1, 57b/8, 82a/derkenar
yan
m.+ inca 56a/13, 94b/19
m.+ ında 81a/derkenar yan
mektüb-ı m.+ ında 39b/5
- ma'zūl:** Ar. işinden çıkarılmış
m. iderler idi 111b/11
m. idüp 38b/2
m. itdüm 129b/6
m. olmaz 168a/2
- ma'zūr:** Ar. özürlü, özürlü olan
m. dutalar 136b/1
m.+ lar 146b/11
- me'an:** Ar. mekân, menzil
gürūh-ı m.+ da 3b/2
- me'āṣī:** Ar. günahlar, isyanlar
m. 151a/2, 157a/10, 183a/1
def'-i m. 159a/16
ehl-i m. 151a/9
m.+ de 158a/16
m.+ den 88a/19, 139a/9, 157a/9
envā'-ı m.+ den 87a/3
maḥṭūrāt-ı m.+ den 181b/14
def'-i m.+ dūr 157a/10
m.+ leri 80b/5
teberrā-yı m.+ leri 179a/4
m.+ nūñ 157a/14
āṣār-ı m.+ nūñ 100b/5
fussāḳ-ı 'āmme-i m.+ ye 159b/17
- mebānī:** Ar. temeller
m.-i islām olduğına 93a/10
- mebgūz:** Ar. içten içe düşmanlık
beslenen, nefret edilen, kin
bağlanan, buğz edilen
m.-ı ma'būddur 163a/15
- mebī':** Ar. satılmış şey
ihfā-yı 'ayb-ı m.+ dūr 160a/15
- meblağ:** Ar. para miktârı, akçe, para,
tutar
m.+ dur 89a/derkenar üst
- mebnī:** Ar. bina olunmuş, yapılmış,
kurulmuş; bir şeye dayanan
m.+ dūr 76a/12, 76a/16, 76b/14,
113b/13
- mebşūr:** Ar. gören, gözetleyen
tīre-i rüzgār-ı m.+ lar 83b/12
- meb'ūs:** Ar. gönderilmiş; Allah
tarafından peygamberlik
göreviyle gönderilmiş olan
peygamber, nebi, resul
m.-ı şerīfleri 18a/9
m.+ larına 18a/10
m. oldı 47b/derkenar yan,
48b/derkenar yan
m. oldukları 18a/10
m. olduklarında 153b/14
m. olup 18a/14, 48a/derkenar alt
- mebzūl:** Ar. bol, çok
m. 53b/6, 88b/derkenar yan
- mecāl:** Ar. güç, kuvvet, takat; fırsat,
imkan
m. 57b/17
m.-i maḥāll olduğın 54a/3
m.-i maḥāll olmağın 58a/11
m.-i taḳrīr 2b/8
m.-i tereffu' 192a/8
m.+ i 83a/derkenar alt, 166a/3,
200a/3
m.+ leri 60a/17
m. olmayup 56b/12,
79b/derkenar yan
- mecālis:** Ar. meclisler
m. 159b/3
m.+ i 172b/15
münkerāt-ı m.+ idür 161b/3
- mecāmi':** Ar. toplantı yerleri
m. 191b/12
ḥāzret-i m. 183a/18
m.+ i 161a/1
- mecānīn:** Ar. mecnunlar, çılgınlar
m. 160a/8
- mecārī:** Ar. suyun aktığı yataklar, su
yolları, mecralar

- m. 90a/13, 99b/5, 148a/17,
173a/4, 176a/15
‘urûk-ı m. 173a/16
esrâr-ı m. 165b/4
hırş-ı âteş-i elem-i m. 143b/13
temevvüc-i m. 144a/15
m. olmuşdur 159b/1
m.+ si 147b/3
efrâd-ı vücûd-ı m.+ sinde 169b/3
- mecâzî:** Ar. mecazla ilgili olan, asıl anlamında kullanılmayan, gerçek olmadığı halde gerçekte arasında benzerlik veya daha başka bir ilgi bulunan
m. 98a/10
umûr-ı m. 196a/3
m.+ dür 166b/18
emr-i m.+ dür 196a/3
- mecbûr:** Ar. zor görmüş; zorla bir işe girişmiş
m. 165b/7
- mecd:** Ar. ululuk
m. 16a/5, 34b/18
- mechûd:** Ar. çalışılmış, uğraşılmış
bezl-i m. idüp 3b/16
- mechûl:** Ar. bilinmeyen
ğayb-ı m.+ dür 142a/7
- meçîd:** Ar. ulu
mu ‘tî-i m. 165a/18
m.-i ‘ulüvv-i süreyyâ 77b/5
kelâm-ı m.+ de 198b/2
- meclis:** Ar. oturulacak, toplanılacak yer
m. 59a/17
huzzâr-ı m. 10b/11, 10b/13
tezeyyün-i m. 157a/16
çerâğ-ı m.-i ğilmân 2a/5
m.-i keşîrde 10b/8
m.-i va‘zda 160a/5
m.-i vâhidede 24b/5
m.+ de 11b/5, 30a/4, 59a/18,
74a/11, 80a/derkenar alt,
87a/derkenar yan, 136b/6,
139b/16, 160a/3,
161b/8, 161b/9, 161b/11
m.+ deki 161b/12
m.+ e 10b/13, 34b/8,
87b/derkenar alt, 89a/derkenar
yan, 113a/19
- huzzâr-ı m.+ e 87a/derkenar alt
m.+ i 139b/16
m.+ inde 77a/derkenar yan,
82b/derkenar üst, 87b/derkenar
alt, 90a/derkenar üst, 157b/19
m.+ ine 79b/derkenar üst,
87b/19, 179b/5, 195a/18
m.+ leri 124a/2
m.+ lerin 138a/1
m.+ lerinde 90a/derkenar yan,
190a/10
m.+ lerine 87a/derkenar yan,
189b/13
- mecma’:** Ar. kavuşulan yer; nokta
m.-i ‘arz-ı ekber 150b/15
m.-i ‘ulemâ 162a/5
m.-i kıyâmetde 116a/6, 130b/10,
162a/17
m.-i maşşer 199b/13
m. eylemeleri 161b/7
- mecmû’:** Ar. bir araya getirilmiş,
toplanmış
m.-i ‘ulûm 143a/1
m.-i ednâs-ı âşâmı 181b/6
m.-i insânda 11a/11
m.-i kevkeb 150b/3
m.-i şifât-ı hamîde 108a/2
m.+ ı 150a/1, 159b/2
m.+ından 15a/15
- mecmû’a:** Ar. küçük risale veya farklı kitapların bir araya getirildiği eser
m.-i ‘ilm 121a/10
- mecniyyün-‘aleyh:** Ar. öldürülen kimse; üzerine cinayet işlenen kısım-ı m.+ e ‘afv 183a/8
m.+ i terk 183a/6
- mecrûh:** Ar. yaralanmış
m. iderem 158b/17
m. idüp 37a/6
m. olmalarıyla 40a/10
m. olmaya 115a/3
m. olmuşdu 107b/12
m. olsa 161a/18
m. olup 11a/16, 40a/9
- mecûs:** Ar. eski İran’da Zerdüşť dinine inananlar, ateşe tapanlar
m. 47b/derkenar üst, 139b/6

- dīn-i m.+ a 48b/derkenar üst
- mecūsī:** Ar. Zerdüşť dinine inanan ve ateşe tapan kimse, Zerdüşťi
m.+ dürler 116a/17
m. iderler 116a/17
m.+ ler 8a/1
m.+ lerüñ 7b/18
m. yā naşrānī olan 36b/10
- meczübān:** Ar.+Far. Allah sevgisinden dolayı cezbe tutularak kendinden geçmiş olanlar
m.-ı cezbe-i cezebāt-ı 'ināyet 91a/8
m.-ı havāţif 145a/4
- meczūm:** Ar. cüzam hastalığına tutulmuş olan, cüzamlı
m. 190b/1
- medār:** Ar. bir şeyin döneceği, devredeceği, üzerinde hareket edeceği yer, etrafında dönülen nokta
şehriyār-ı 'azamet-i m. 54b/6
m.+ ı 164b/14, 175a/18
m. itdükçe 3b/12
m. olsun 3b/12
şehriyār-ı cem-i m.+ uñ 52a/3
- medāric:** Ar. merdivenler
m.-i ma'kül 144a/2
- medāyin:** Ar. şehirler
m.-i kisrā 35b/5
m.+ e 77a/derkenar yan
- medd:** Ar. uzatma
m.-i şavtları 63b/12
m.+ü'd-dühür 4a/6
- meded:** Ar. yardım, imdat
m.-i ilahī 76b/derkenar üst
m.+ e 119b/8
- meder:** Ar. kurumuş çamur, kerpiç
m. 9b/19
- medfün:** Ar. gömülmüş
m. 191b/10
m.+ dur 196b/3
m. olan 52a/6
- medh:** Ar. övme
m. 197b/11
m.-i resüle 21a/11
m. itmeyesin 88b/derkenar alt
m.+ le 28b/19
- m. olundılar 28b/18
m. veyā zemm olup 149b/11
- medhal:** Ar. dahil olacak, girecek yer, kapı
m.+ i 157a/13
duhül-ı küll-i m. iderler 158a/1
- medhülun bihā:** kendisiyle gerdeğe girilmiş kadın, zevce
m. olduklarında 23a/10
- medhüş:** Ar. dehşete uğramış, şaşırılmış; korkmuş, ürkmüş
m. 193a/13
m. olalar 199b/19
- medīne:** Ar. Medine şehri
m. 8b/15, 19a/17, 25b/16, 26b/5, 34b/14, 36b/9, 190a/12
ehl-i m. 31a/9
m.-i münevvere 15a/19
m.-i münevverede 7b/10, 18a/15, 47a/17, 48b/9
m.-i münevvereye 18a/12, 19a/6
m.+ de 20a/17, 21a/1, 21a/3, 21b/4, 21b/15, 22a/13, 22a/17, 22b/5, 22b/17, 23a/1, 25a/16, 26a/13, 26b/14, 31b/17, 33b/8, 35a/7, 38b/16, 39a/13, 42b/4, 42b/19, 43a/2
m.+ den 33b/1, 42b/14
m.+ nūñ 25a/11
m.+ ye 7b/14, 18a/14, 22b/4, 22b/10, 27b/17, 29a/15, 35b/13, 35b/19, 38b/15, 39b/10, 43a/9, 44b/8
- medrese:** Ar. eskiden, içinde dinî dersler okutulan yer
m. 51b/9, 51b/11, 51b/12
m.+ lere 51b/15
m.+ lerine 51b/15, 51b/16
m.+ nūñ 81b/19
- medyen:** Ar. 12. yüzyıl sonlarında Kuzey Afrika'da Ebû Medyen Şuayb el-Mağribî tarafından kurulan sünnî bir tarikat
evlād-ı m.+ e 48a/derkenar alt
- mefāhir:** Ar. övünülecek şeyler
m. 79a/derkenar yan
serāyir-i m.+ de 88b/16
- mefāşıl:** Ar. eklemler krş. mefāşıla

- m.-ı 'urūḳdan 173a/2
m.+ ların 171b/18
- mefāşıla:** Ar. eklemler krş. mefāşıl
m.+ ları 66a/4, 66a/6
m.+ larından 87b/10
- mefātiḥ:** Ar. anahtarlar krş. mefātiḥe
m.-i ni 'am kılmışdır 162b/1
- mefātiḥe:** Ar. anahtarlar krş. mefātiḥ
m.-i sa 'ādāt-ı cāvidānīdür
177a/11
- mefāze:** Ar. kumluk yer; kumsal; çöl;
sahra krş. mefāzet
m.-i fenādan 89a/4
- mefāzet:** Ar. kumluk yer; kumsal; çöl;
sahra krş. mefāze
m.-i bāzū-yı kāmkar
84b/derkenar yan
- mefḥar:** Ar. övünç kaynağı
m.-ı aşḥāb-ı 'ilm 2a/9
- mefhūm:** Ar. anlaşılmiş, anlam
m.+ ınca 8b/9, 15b/10, 16a/17
m.+ ından 164b/10
m.+ larınca 29b/8
m. olmuşdur 93a/11
- mefkūd:** Ar. mevcut olmayan,
bulunmayan, yok
m. ola 197a/5
- meflūc:** Ar. felçli
m. ola 171b/8
- mefrūş:** Ar. döşenmiş
m. olan 35b/13
- mefrūzāt:** Ar. Allah tarafından
emredilenler, farz kılınanlar
m.+ dan 159a/16
- mefṭūn:** Ar. gönül vermiş, tutkun
m.-ı deryā-yı ḥaclet olacaqdurlar
175b/14
m. olur 168a/7
- meḡāk:** Far. çukur, mezar
zulümāt-i laḥd-i m.+ da 148b/12
- meḡārib:** Ar. güneşin battığı yerler, batı
 taraflar
ve'l-m. 26b/17
m.+ de 7b/3
- meger:** Far. meḡer, oysaki, halbuki
m. 53b/6, 59a/7, 74b/13, 77b/10,
77b/11, 77b/12, 77b/13,
78b/derkenar alt, 81a/derkenar
yan, 82b/derkenar yan, 83a/9,
86a/derkenar üst, 88b/6,
90a/derkenar üst, 91a/8, 92b/19,
96b/17, 99b/4, 99b/5, 100a/1,
102b/7, 103b/1, 105b/7,
107b/18, 124b/1, 126a/12,
128a/19, 135b/15, 143b/16,
146a/2, 147b/16, 151b/15,
151b/19, 155a/11, 156b/13,
157a/3, 157a/18, 160a/8,
163b/13, 174a/14, 191b/11
- meges:** Far. sinek
m. 186b/3
- meh:** Far. gökteki ay, kamer
m.-i sipihr-i nübūvvet 2a/1
- mehābet:** Ar. heybetlilik
m. 32b/11, 153a/6, 197a/2
m.-i murād 81b/derkenar yan
nerimān-ı m.-i müşir 3a/16
m.+ de 11a/7
m.+ i 187a/3
m.+ inden 10b/17
m.+ ine 86a/derkenar üst
- meḡāmid:** Ar. övgüler, medihler
m. 79a/derkenar yan
izḥār-ı m.-i devāmına 166b/1
m.-i evşāf-ı istiḥkāmı 1b/4
- mehāmm:** Ar. önemli, gerekli şeyler
itmām-ı m. 3a/14
- mehānet:** Ar. hakirlik, horluk
m. 198a/15
zulmet-i nābūd-ı m.+ inden
198b/9
- mehāric:** Ar. huruç edecek, çıkacak
yerler; harflerin dudak, ağız
veya boğazdan çıktığı yerler
tervīd-i m.-i nefsaninūḡ 165a/16
'ilm-i m.+ de 116b/15
lisān-ı edā-yı m.+ den 159b/10
- mehāsin:** Ar. göze hitap eden
güzellikler, güzel eserler
m.-i mün'imine 166b/2
- mehāşir:** Ar. topluluk
m.+ de 136b/6
- mehāvi:** Ar. boşluk, aralık
m. 187a/12
menkūsān-ı m.-i tekebbür 185a/7
tiḥ-i ḡaflet-i m.+ sinde 143b/5

- tefrî-i m.+ sinden 105b/19
- mehbiṭ:** Ar. iniş yeri; inilen yer
m.-i riyâz-ı kudûs 5a/1
- mehcûr:** Ar. terk olunmuş, bırakılmış,
kullanılmaz olmuş, unutulmuş
ḥâkiyân-ı m. 148a/1
m. ider ise 135b/16
- mehd:** Ar. beşik
m.-i 'âfiyetde 178b/2
ḥınzîr-ı m.-i nâbüdda 199b/17
m.-i zamân 43b/13
- mehdî:** Ar. Allah tarafından doğru yola
iletilen, hidâyete eriştirilen,
doğru yolda bulunan
m. 43b/12, 43b/14
- meḥekk:** Ar. deneme, sınama
m.-i imtiḥân itmişdür 108a/14
m.-i imtiḥân 177a/18
m.+ i 182b/9
m.+ ine 84a/3
m.+ üñ 108a/17
- mehel:** Ar. zaman
m. olsun 86a/derkenar yan
m. virüñ 86a/derkenar yan
- mehîb:** Ar. heybetli; büyük
m. 6b/7, 10b/16
- mehleke:** Ar. tehlikeli yer, tehlikeli iş
şifât-ı m. 116b/12
m.-i ifrâṭ 106a/9
şifât-ı m.+ dendür 106a/3
- mehmâ emken:** Ar. mümkün olduğu
kadar, olabildiği kadar, imkân
ölçüsünde, mümkün mertebe
m. 5b/15
- mehmûm:** Ar. endişeli, düşünceli
mağmûm ve m. olmayalar
130b/4
- meh-pâre:** Far. çok güzel kimse
m.+ lerle 59b/17
- mehrûb:** Ar. sığınılacak yer
herb-i m. 171b/15
- meḳâbir:** Ar. mezarlar, mezarlıklar
m. 160a/4
m.+ leri 120a/12
- maḳâmi':** Ar. gürzler, topuzlar
m.-i cefâ-yı pîr-i hâdî 194a/17
- mekân:** Ar. yer, ev
m.-ı mühlet 78a/12
- m.+ da 16b/2
m.+ dan 77b/3
m.+ ı 88a/18
sümüvv-i m.+ı 57b/8
m. itmeyüp 189a/12
m.+ larınıñ 1b/2
- mekârim:** Ar. güzel huylar, övülmüş,
beğenilmiş davranışlar
m. 198b/16
m.-i aḥlâḳ 1b/3, 103b/12, 183b/1
taḥşîl-i m.-i aḥlâḳ 6b/11
uşûl-i m.-i aḥlâḳ-ı insânîdür
108a/2
m.-i aḥlâḳ-ı ma'nevî 108a/16
m.-i aḥlâḳdan 183a/18
m.-i aḥlâḳına 183a/17
m.-i aḥlâḳumuz 180a/15
- meḳâşid:** Ar. maksatlar, niyetler
m. 125b/9
m.+ dan 196b/4
- mekâyid:** Ar. aldatmalar, düzenler,
hileler krş. mekâyide
m. 88b/13
m.-i aḡrâr 108a/10
m.-i nefsdde 182a/2
m.+ iyle 143b/13
m.-i zararütdür 84b/derkenar üst
- mekâyid:** Ar. aldatmalar, düzenler,
hileler krş. mekâyid
m.+ si 179a/18
- mekes:** Far. sinek
m. 90a/17
m. olasin 200b/8
- meḳkâr:** Ar. çok hile yapan
rûsûl-ı m. 176a/15
- meḳkâre:** Ar. çok hile yapan
m.-i ḥissîden 170b/3
nefs-i m.+ nüñ 143b/4
- mekke:** Ar. Mekke şehri
m. 6a/13, 6a/15, 8b/14, 9b/2,
12b/13, 22a/16, 27b/3, 29b/16,
31a/14, 48b/9, 188b/19
ehl-i m. 8a/7
vişâl-i mâh-ı m. 5a/4
m.-i mu'azzamada 18a/5
m.-i mükerrerme 6b/1
şerîf-i m.-i mükerrerme 52b/15

- m.-i mükerrermede 6b/7, 7b/11, 8b/15, 20b/7, 26b/3, 29b/9
m.-i mükerrermeden 15a/19
m.+ de iken 29b/15
m.+ de 7b/9, 19a/13, 19a/14, 19b/5, 19b/9, 19b/11, 20b/18, 20b/19, 21a/14, 21a/19, 22b/9, 22b/11, 22b/12, 22b/17, 24b/8, 25a/18, 26a/10, 26b/14, 27b/16, 29b/12, 31a/12, 32a/5, 32b/17, 34a/16, 34b/2, 36a/4, 38b/13
m.+ den 6a/16, 7b/14, 15a/5, 22b/11
ehl-i m.+ nüñ 6b/1
m.+ ye 9a/3, 9a/9, 16a/12, 19a/3, 22b/7, 22b/9, 31b/16, 34b/10, 40a/3, 40a/4, 42b/14
m.+ yi 7b/14
- mekr:** Ar. hile, düzen
m. 4b/8, 62a/4, 116b/13, 135a/1, 135a/7, 147a/7, 201a/12
ehl-i m. 40a/11
m.-i muṭāva`atın 83b/13
m.+ idür 60a/8
m.+ inden 86b/10
ehl-i m. ve aṣūb olan 8a/1
m. ve ḥile ve kelbe 149b/18
- mekrān:** Far. İran'ın güneydoğusu ile Pakistan'ın güneybatısında yer alan kıyı bölgesi
m. 35b/8
- mekrūh:** Ar. iğrenç, yapılması hoş görülmeyen
m. 84a/derkenar yan, 97a/2, 115b/9, 181b/13, 181b/17, 182b/11
def`-i m.+ da 171b/12
m.+ dur 181b/16, 182b/19
- mekrūhāt:** Ar.+Far. iğrençlikler, yapılması hoş görülmeyenler
m.+ dan 78b/9, 181b/15
- meks:** Ar. durma, bekleme
m. 139b/13
m.-i şerifleri 18a/16
m. itdükden 60b/2
- mekteb:** Ar. okul
m. 51b/12
m.-i şubyān 51b/10
- m.+ de 117b/5
m.+ e 117b/5
- mektüb:** Ar. mektup
m. 78a/10, 78b/derkenar yan, 82b/derkenar alt, 129b/6
m.-i maẓmūnında 39b/4
m.+ a 34a/8
m.+ ı 39b/9, 39b/10, 129b/7
m.+ ıyla 39b/4
m. ise 39b/7
m.+ lar yazup 81a/derkenar yan
m. yazdı 119b/16, 131a/4
m. yazup 81a/derkenar yan
- mektübāt:** Ar. yazılı şeyler, mektuplar
der-zikr-i şalātü'l-m. 65a/7
- me`kulāt:** Ar. yenecek şeyler, yiyecekler
m. 11b/9, 21b/19
envā`-ı m. 180b/9
- melāḥat:** Ar. yüz güzelliği
m.+ da 11a/7
- melāḥide:** Ar. dinsizler, tanrıtanımazlar
m. 105b/12
- melā`in:** Ar. dinsizler, tanrıtanımazlar
şeyātin-i m. 7b/15, 14b/5
- melālet:** Ar. usanç, usanma, bııkma; sıkılma, sıkıntı
m.-i `ālim 168a/1
- melāmet:** Ar. azarlama, ayıplama
ṭāyife-i a`cām-i m. 59a/12
m.-i ṭa`ām 167b/19
- melāyik:** Ar. melekler, krş. melāyike
m. 165b/5
- melāyike:** Ar. melekler, krş. melāyik
m. 14b/7, 37b/15, 70b/6, 84a/12, 100b/5, 147a/10, 168b/13, 197b/10
m.-i muḥarrebinden 100b/6
m.-i arzī 170a/4
m.-i arzīden 170a/1
m.-i ebrār 195a/5
m.-i ḡulāz 199b/9
m.-i kirāmuḡ 142b/8
m.-i kirām 16a/17
m.-i kirāma 165b/17
m.-i mele`-i a`lā 188b/14
merḡūb-ı m.-i mükerrermedür
100b/4

- m.-i semāvī 170a/2
nūfūs-ı m.-i semāvī 169b/10
m.-i süflādan 149a/13
m.-i ṭahāret 149b/15
m.+ den 76b/17
ve'l-m.+l-muḳarribīn 23b/17
m. idügi 40b/11
m.+ ler 61b/17, 66a/19, 100b/18
m.+ lere 66a/19, 100b/19
m.+ lerine 100b/13
m.+ lerüñ 76a/13
m.+ nüñ 142a/16
m.+ ye 34a/3, 148b/8, 162b/5
nüzül-ı m.+ ye 148b/7
- melbūsāt:** Ar. giyecek şeyler, elbiseler
m. 21b/19
m.+ da 11b/9
- meleʿ:** Ar. topluluk, kalabalık, halk, cemâat
melâyike-i m.-i a'lā 188b/14
sükkân-ı m.-i a'lā 177a/1
m.-i ḥulḳdan 122a/18
- melek:** Ar. Allah'ın, nurdan yarattığı varlıklar
m. 10b/15, 16a/19, 16b/12, 84a/12, 111b/14, 115a/11, 149a/14, 152b/5, 170a/3, 173b/13, 187b/15, 187b/17
m.-i nikāhdur 115a/12
cünūd-ı m.-i rūḥānī 149a/9
m.-i yemīndür 115a/11
m.+ dür 94b/17, 108a/8, 149a/13, 170a/1, 171b/3
m.+ e 149a/10, 149a/11, 152b/4
m.+ i 149a/9
m.+ ler 8a/6, 14b/15, 14b/16, 14b/17, 170a/5
m.+ leri 173b/5
m.+ lerinden 94b/18, 149a/9, 149a/14, 152b/4, 170a/3, 171b/3, 173b/5
m.+ lerüñ 81b/derkenar yan
- melekāt:** Ar. tekrar ve tecrübe ile kazanılan alışkanlıklar, beceriklilikler, yatkınlıklar
m.-ı melekiyyesi 50a/9
- melek-hüy:** Ar.+Far. melek huylu, iyi huylu
m. 42b/7
- melekiyye:** Ar. meleği andıran, melek gibi, saf, temiz, pak
melekāt-ı m.+ si 50a/9
- melekūt:** Ar. melekler alemi, ruhlar, ilahi kuvvetler ve mücerret varlıklar alemi; hükümdarlık, saltanat; çok büyük, uçsuz bucaksız mülk
m. 141a/8, 142b/12
'acāyib-i āsār-ı m. 15a/6
leṭāyif-i m. 142b/15
leṭāyif-i m.-ı 'ulūmından 142b/18
mülk-i m.-ı 'ulvīdendürler 142b/6
m.-ı süflīden 142a/15
m.-ı şāyibe-i ḥudūs 143a/2
'ālem-i m.+ dur 143b/2
m.+ ından 142b/2
esrār-ı m.+ ların 99b/10
m.+ uñ 81b/16
- melekūtī:** Ar. melekuta ait, melekutla ilgili
fezā-yı 'ālem-i m.+ de 198b/1
envār-ı m.+ den 192b/8
ḥazāyin-i cevāhir-i ḥaḳḳāyık-ı m. kılmışuz 184b/17
- melekūtiyāt:** Ar.+Far. melekuta mensup olanlar, melekler, ruhlar
m. 142b/9
- melik:** Ar. padişah, hakan, hükümdar
m. 81a/derkenar yan, 81b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 85a/derkenar üst, 85b/derkenar üst, 86b/derkenar alt, 87a/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 89a/derkenar yan
m.+ i 88b/derkenar yan
'inde'llahi'l-m.+ü'l-ekrem 28b/17
m.+ üñ 85a/derkenar üst, 86b/derkenar alt, 88b/derkenar yan

mellāh: Ar. gemici; dalkavukluk eden, yaltaklanan
m. 154b/12, 154b/15
farq-ı m.+ da 3b/1

melmūsāt: Ar. el ile dokunmalar
m. 141b/7

me'lūf: Ar. ülfet etmiş, alışmış, alışık
krş. me'lūfe
m.-ı 'āmmе olan 159a/19

me'lūfe: Ar. ülfet etmiş, alışmış, alışık
krş. me'lūf
m. 150b/9

me'lūfāt: Ar. ülfet etmişler, alışmışlar, alışıklar
m. 109a/17
m.-ı resmī 155b/19
m.-ı şuverileri 106b/14

melūhat: Ar. tuzluluk
m. 170a/12

melūl: Ar. mahzun ve acıklı, mahzun
m. oldı 97b/13
m. olup 89a/derkenar yan

mel'ūn: Ar. lanetlenmiş, kovulmuş
m. 37a/1
m.+ dur 7a/12
m.+ uş 36b/17

memālik: Ar. memleketler, ülkeler
m. 144b/9, 147b/2
ḥalīfe-i m. 143b/2
m.-i 'acemde 48a/derkenar yan
efḍal-i cemī' -i bilād-ı m.-i 'ālem
olup 15a/19
m.-i 'oşmāniyyede 55a/6
m.-i islāmiye 50a/10
kibār-ı m.-i islāmiye 39a/6
m.-i islāmiyede 26b/11
cemī' -i m.-i islāmiyede 26b/2
m.-i islāmiyeye 35b/11
m.-i şuveriden 146b/18
'uhde-i m. idi 79a/derkenar üst
'adem-i m.+ ine 56b/3

memāt: Ar. ölüm, vefat
ba'de'l-m. 123a/7, 123a/8
m.+ da 123a/6
m.+ ı 61b/19

meme: meme, göğüs
m. 19a/15

m.+ den 8a/17, 8a/18

me'men: Ar. sığınılacak, güven duyulacak, emin ve emniyetli yer
m.-i etkiyā 3a/15

memerret: Ar. geçilecek yol
m.+ dedür 96b/1

memleket: Ar. ülke, devlet toprağı; şehir, kasaba, il; bir kimsenin doğup büyüdüğü yer
m. 57a/3, 82a/18, 89a/derkenar yan, 132a/1, 144b/13, 145b/2, 146b/19, 147b/5
kibār-ı m. 50a/5
tedbīr-i umūr-ı m. 3a/17
umūr-ı m. 123b/16
m.-i bedende 140b/11
m.-i cismānī 140a/9
m.-i ḡubār-ı semm 3a/10
semt-i m.-i ma'nā 149a/2
m.-i ma'nevīdür 149b/2
m.-i re'āyāsınūş 140a/19
vūs'at-ı m.-i rūḥānīden 149a/8
m.-i yedinūş 141b/4
m.+ i 47b/8, 82a/derkenar yan, 139a/8, 141b/1, 149a/16
'arşa-i m.+ i 85a/derkenar yan
cism-i m.+ i 141a/11
tamāmet-i m.+ i 48a/16
vücūd-ı m.+ i 140b/6
intizām-ı umūr-ı m. imişler 75b/derkenar üst
m.+ in 50a/15
m.+ inde 140a/13, 165a/7
cism-i m.+ inde 147a/1
m.+ ine 147b/4
beden-i m.+ ine 147a/16
m.+ inūş 140a/13, 140b/19
ḥayāl-i m.+ leri 149a/16
m.+ üş 79a/derkenar yan, 140b/19, 144b/10

memlūk: Ar. Memluk devleti
'abd-ı m.+ ı 25b/2

memnū': Ar. yasaklanmış
m. olmadılar 110a/4
m. ve maḡmūm oldı 14b/6
m. ve maḥrūm kılınup 7b/16

me'mūr: Ar. emir almış olan; bir işle vazifelendirilen kimse; devlet hizmetinde ücretle çalıştırılan kimse, görevli
m. 124a/13
m.+ dur 166b/4
m.+ durlar 106a/9
m. eylemegin 57a/17
m. itdiler 58a/16
m. itmişdür 108b/18
m. olalar 94a/7
m. olan 154a/5
m. olunan 57a/16
m. olup 55a/18, 57b/3

men': Ar. yasak etme, bırakmama; durdurma; esirgeme, vermeme, önleme
m. 155a/6, 160a/9, 160b/16
m.-i fi'l 111b/16
m.-i izā 156b/8
m.-i mübāşeret-i fi'l 155a/14
m.-i şereh 199b/1
m. buyurur 109b/3, 124a/13
m.+ e 139a/13
m. eylemek 159b/19
m. eylesün 139a/12, 139a/13
m. eyleye 114a/2, 155b/14, 155b/16
m. eyleyeler 117a/1, 139b/12
m. eyleyesiz 151a/12
m. eyleyiñüz 151b/1, 151b/13
m. eyleyüp 85b/derkenar yan, 122a/7, 158a/17
m.+ i 154a/11, 160b/6, 160b/18, 160b/19, 161a/2, 161a/4, 161a/5, 161a/9, 161a/10, 161a/11, 161b/2, 161b/4, 161b/7, 161b/13, 161b/19
m. ideler 116b/10, 116b/17, 136a/16, 154a/16
m. iden 72b/1
m. ider idi 154b/9
m. ider 72a/16, 72a/17, 72a/18, 72a/19, 72b/1, 72b/2, 159a/1, 197b/6
m. idüp 72a/17, 72a/18, 72a/19, 122a/17, 162a/10, 167a/7
m. ile 155a/7

m.+ inde 139a/15, 158a/15
m.+ inden 161b/13
m.+ ine 139a/15
m. itdi 81b/derkenar yan
m. itdüñüz 76b/derkenar alt
m. itdüklerinde 39b/18
m. itdüm 81b/derkenar üst
m. itmek olmaz 157a/7
m. itmek 40b/2, 113b/9, 158b/7
m. itmeye 115b/5, 146b/6
m. itmeyeler 139b/15, 151b/19
m. itmeyesiz 152a/11
m. itmez idi 126a/7, 190b/2
m. itmez 151a/4
m. itmezler idi 152b/13
m. itmezsin 78b/derkenar yan
m.+ leri 150b/11, 160a/7
m. ola 116b/10
m. olmayup 59b/14
m. oluna 157a/8, 160a/4
m. olunmağ 159b/8
m. olunmasın 148b/4
m. olunup 116b/9
m. ve ħalāş ider 95b/19

menāfi': Ar. menfaatler, çıkarlar
m. 170b/2
cezb-i m. 171a/1
emsāl-i şuver-i m. 170b/16
müdrük-i m. 170a/5
müriş-i m.-i dünyeviye 13a/15

menāfiz: Ar. delikler, kanallar, menfezler
m.-i a'zāda 172b/7

menāhī: Ar. dinin yasakladığı, yasaklar
m. 97a/17, 139a/9, 151a/2, 153a/4, 155a/15, 158b/6, 162a/10
ālāt-ı m. 112a/1, 158b/11
ictināb-ı m. 80b/4
irtikāb-ı m. 80b/5, 81b/5, 167a/16
cemī'-i m. 181b/6
tenezzüh-i istimā'-ı m.+ den 166b/7

menāhīc: Ar. açık ve geniş yollar
m.-i hidāyet-i sayirleri 175a/9

menāķıb: Ar. menkıbeler, söylenceler
m. 7a/7

- z̤kr-i m.-i h̤oca ūveys-i k̤arani
44a/3
eṣnāf-ı m.-i āmāde idi
82a/derkenar alt
z̤kr-i m.-i ḥazretiimām 46b/9
z̤kr-i m.-i
ḥazretiimāmıa'zamvehümāmıekr
em 44b/18
z̤kr-i m.-i ḥazretiimāmşāfi'ı
46a/11
m.+ dandur 7a/7
- menām:** Ar. uyku, hāb
m.+ ında 9a/6
- menār:** Ar. minare
m.-i envār-ı vilāyet 2a/6
- menāşib:** Ar. makamlar, rütbeler
m.-i na'im-i cināndan 126a/8
m.+ ınuḡ 145a/4
- menāsik:** Ar. hacda belli bir usul ve
sıraya göre yapılması gereken
ihram, tavaf, vakfe, sa'y vb.
ibādetlerin tamāmı
m.-i ḥaccı 72a/4
m.-i hacda 26a/9
m.-i haccdur 72a/4
- menāzi':** Ar. kavga edilecek yerler
m. 147a/2
m.+ i 147a/6
- menāzil:** Ar. menziller, konak yerleri
m.-i 'irfānı 176b/2
m.-i 'ulvīde 142b/18
mūcib-i m.-i kerāmetdür 167a/5
m.-i kirāma 163b/5
m.-i merātib 144a/4
m.-i raḥmet 181b/4
m.-i şafāyı 175b/4
m.+ ında 141b/4
kaṭ'-ı m. ve tayy-ı merāhil itdiler
52b/13
- menba':** Ar. bir suyun kaynayıp çıktığı
yer, pınar, kaynak
menzil-i m. 175a/1
m.-i fitne ve fesād olmağın
55a/17
m.+ ı 51b/2
- mendüb:** Ar. dinen yapılması
emredilmese de, güzel görülen
davranış
m. 181b/15, 181b/17
- menfa'at:** Ar. fayda, kâr, çıkar, yarar
cezb-i m. 171b/1
- menfez:** Ar. nüfuz etme yeri, delik,
yarık, giriş veya çıkış yolu
m.-i cigerden 173a/1
m.+ i 172a/2
- menfi:** Ar. olumsuz
m. 165a/17, 167a/4
- menhec:** Ar. geniş ve işlek yol, açık yol
m. 126a/13
mezāhim-i m.-i şavāb 89a/8
m.+ i 134a/7
- menhı:** Ar. dinin yasakladığı, nehyettiği
şey, yasak
eş'ār-ı m. 159b/17
- menhiyyāt:** Ar. yasaklanmış şeyler
m.+ ından 154a/16
- menhumān:** Ar. aç gözlülük
m. 138a/10
- menḥūs:** Ar. uğursuz, kutsuz
m. 7b/7
- menḥūsān:** Ar.+Far. uğursuzlar
m.-i mesāvı-i tecebbür 185a/7
- meni':** Ar. aşılmaz, sarp, geçit vermez
sa'ādet-i m. 177b/13
hışn-ı m.+ üñ 150b/17
- meni:** Ar. neslin devamını sağlayan
erkeklik tohumu, sperm
eczā-yı m.+ den 172b/19
cevher-i m.+ yi 172b/18
- menküb:** Ar. felakete uğramış, talihsiz,
bahtsız, düşkün, bedbaht
cāfiyān-ı m.+ ı 188b/1
m. itdiler 51a/3
m. ve mağlūb idende
81b/derkenar yan
- menkūḥa:** Ar. nikahlı kadın, eş
m.+ ları 22b/4, 23a/1
- menkūl:** Ar. nakledilmiş
m.+ dur 18b/13, 18b/15, 20a/1,
22a/14, 78a/derkenar üst,
110a/4, 152a/7
m.+ dür 18a/18, 21b/16, 22a/9,
75b/derkenar üst
- menkūlāt:** Ar. nakledilmişler
m. 2a/15

- m.+ ları 4a/2
- menkūs:** Ar. ters dönmüş, baş aşağı olmuş, ters çevrilmiş
m. ü ma'kūs olup 7b/7
- menkūsān:** Ar.+Far. ters dönmüşler, ters çevrilmişler
m.-ı mehāvī-i tekebbür 185a/7
- mennān:** Ar. Kullarına hadsiz hesapsız nîmetler veren, sınırsız iyilik ve ihsanda bulunan
m.+ dan 201a/1
m.+ ı 201a/1
- mensüb:** Ar. bir kimseye, bir şeye nispeti olan, bir şeyle ilgisi bulunan
m.+ dur 48a/derkenar üst
m. kıla 146b/10
m. kılınıd 47b/derkenar yan
m. ola 142b/11
m. ve meşhūr kıldı 154a/4
- mensüh:** Ar. hükümsüz
m. olmamışdur 158b/14
- menşüre:** Ar. padişah tarafından yüksek rütbeli görevlilere yazılan buyrultu
şahāyif-i m.+ de 199b/10
- menteşā:** Aydın'a bağlı bir ilçe
m. 50b/10
- me'nūs:** Ar. alışılmış, alışık
m. 7b/7
cülūs-ı devlet-i m.-ı hümayūnları 52a/derkenar alt
cülūs-ı devlet-i m.+ ları 53a/4
cülūs-ı sa'ādet-i m.+ ları 50b/13, 52a/19
- menūṭ:** Ar. bağlı
m.+ dur 106a/4, 150b/18
m. kılalar 139b/9
m. kılup 182a/4
- menzil:** Ar. yollardaki konak yeri; ev; bir günlük yol, konak; mesafe
m. 56a/19, 136a/10, 200b/9
m.-i kerāmetdür 186b/7
m.-i maqşūda 52b/2
m.-i menba' 175a/1
m.-i veqāyi' 176a/14
m.+ de 22b/13, 39b/4, 55b/15, 78a/11, 131b/4
- m.+ dür 148b/10, 195b/3
m.+ e 160a/19, 177b/13
m.+ i 78a/12, 131b/1, 165b/17
m.+ idür 146b/9
m.+ inde 131b/4, 141b/18, 186b/7
ihlāş-ı m.+ inde 81b/15
cefā-yı m.+ inden 148a/18
m.+ ine 184a/1
m.+ inüḡ 141b/19
şāhib-i devlet-i refī'-i m.+ inüḡ 3b/12
şerīf-i m.+ ler 104b/13
m.+ leri 131b/1, 131b/3, 184b/12
m.+ lerinden 195b/4
m.+ lerinüḡ 89a/10
- menzilet:** Ar. derece, rütbe; konak, ev, hane
m.-i 'ulemāyı 193a/17
m.-i noqşānından 197b/9
- menzil-gāh:** Ar.+Far. konak yeri
m.+ ı 78a/10
- merāhil:** Ar. konaklar, mesafeler, duraklar
ṭayy-ı m. itdiler 52b/13
- merāī:** Ar. riyakar
m. 95b/2
- merākım:** Ar. kalemler, yazacak âletler
m.-ı mevāsım olalar 93b/18
- merām:** Ar. istek, niyet, maksat
nehc-i m.+ da 81b/derkenar yan
- merārāt:** Ar. acılar
m.+ ı 179b/1
- merāret:** Ar. Acılık
m. 170a/12
m.-i fenā 185a/16
- merāti':** Ar. çayırlar, otlaklar
a'zā-yı m. 147b/8
m.-i behīmīde 179a/11
- merātīb:** Ar. rütbelere, mertebeler
m. 1b/10
ednā-yı m. 171a/17
istihlāk-ı zerrāt-ı m. 165a/6
menāzil-i m. 144a/4
m.-i 'izzet-i muzā'afe oldı 20b/11
zılāl-ı m.-i ekvāmı 144a/1
m.-i evvel 198b/3

biḥaseb-i m.-i iḳdār-ı ḥalk
195b/12
aḥsen-i m.-i lezzāt 167b/5
ednā-yı m.-i şükre 166a/10
efrād-ı m.-i vücūd 168b/5
m.+ den 183b/9
m.+ dūr 15b/12
m.+ i 87b/6
i'lām-ı m.+ idür 166a/15
behīm-i m.+ inüñ 167b/7
m.+ lerüñ 25b/13
ğayr-ı m.+ üñ 156a/9
merd: Far. adam, insan
m.-i zālīm 6b/11
merd-âne: Far. ere, erkeğe yakışacak
yolda, mertçe, erkeğe
m. 54a/7
m. ola 90b/derkenar yan, 113b/1
m. olasın 46b/14
merd-anelik: Far.+T. erkeklik, mertlik
krş. merdlik
m. 192b/16, 196a/2, 196a/4
merdlik: Far.+T. mertlik krş. merd-
anelik
m. 88b/derkenar yan, 113a/19
merdüd: Ar. reddedilmiş, kabul
edilmemiş
m. 100a/17, 163a/15
m.-ı mütekebbirleri 185a/8
m.+ larınüñ 89a/11
m. olmuş olur 138a/10
merdüde: Ar. redd olunmuş, kovulmuş
ef'āl-i m. 142a/4
merfü ' : Ar. kaldırılmış, yükseltilmiş
m. 189b/8
ḳatre-i m.+ı 149b/4
merğüb: Ar. rağbet edilmiş,
beğenilmiş, herkesçe sevilip
aranılmış; istenilen, sevilen krş.
merğübe
m. 167b/1, 171b/10
tenāvül-i m. 171b/12
m.-ı melāyike-i mükerrermdür
100b/4
m.-ı nefsdür 182b/10
lezzāt-ı m.+ a 167b/2
m.+ idur 100b/4

merğübe: Ar. rağbet edilmiş,
beğenilmiş, herkesçe sevilip
aranılmış; istenilen, sevilen krş.
merğüb
ağdiye-i m. 171a/7
şuver-i ağdiye-i m. 171a/7
merḥale: Ar. değeri ve önemi
bakımından kademe kademe
yükselen mevki ve derecelerden
her biri, aşama, mertebe,
basamak
m.-i fenādan 78b/derkenar alt
merḥamet: Ar. acıma
m. 54a/6, 78b/derkenar yan,
107a/12, 155a/5, 167a/7
m.+ den 39b/13
şefḳat ve m. eyleyüp 113a/7
m. idüp 103a/18
m.+ ile 166b/5
m.+ inden 113a/15
m. itmeye 124b/8
şefḳat ve m. itmeyüp 131a/15
m. ḳılmaya 136b/9
m. ve iḥsān eyleye 73b/3
m. ve iḥsān ve 'izzet eyleye
79b/derkenar üst
merḥameten: Ar. merhametli bir
şekilde, acıyara
m. 47b/derkenar üst
merhem: Ar. ilaç, merhem
m.-i ḥimāyet 148a/10
merhübe: Ar. kendisinden korkulan,
korkunç
m.+ nūñ 171a/8
m.+ ye 171a/7
merḥüm: Ar. Allah'ın rahmetine
kavuşmuş, Allah'ın rahmetiyle
müjdelenmiş
m. 7a/9, 52a/derkenar alt
ma'şüm-ı m.+ uñ 19b/1
merī: Ar. yemek borusu
m. 172a/4
dehlīz-i m.+ den 172a/6
mer'ī: Ar. yürürlükte bulunan, hükmü
geçerli ve cārî olan
m. 183a/13
merīḥ: Ar. dünyâdan sonra güneşe en
yakın gezegen, Mars

- m.+ e 47b/derkenar yan
m.+ üñ 169b/5
- merivân:** Far. İran'da bir şehir
m. 56a/18
- merk:** Far. ölüm, vefat, mevt
m.-i müfâcâtdan 72b/11
- merkeb:** Ar. eşek
m. 88b/derkenar üst
lâşe-i m.+ i 134a/7
şabr-ı m.+ in 178a/19
m.+ leri 42b/14, 77a/8
m.+ üñ 88b/derkenar üst
- merkez:** Ar. merkez, orta
m.-i dâyire-i erbâb-ı ma'rifet
2a/9
- merkûm:** Ar. işaret edilmiş, yazılmış,
adı geçmiş; aylak, aşağılık kimse
krş. merkûme
m.+ dur 27a/1
m. ve muqarrer olup 52a/3
- merkûme:** Ar. işaret edilmiş, yazılmış,
adı geçmiş; aylak, aşağılık kimse
krş. merkûm
sene-i m.+ de 52b/14, 53a/2
- merkûz:** Ar. bir yere veya bir şey
üzerine dikilmiş, saplanmış
m. 150a/2, 191b/9
m.+ dur 173b/11
m. olan 53b/4
m. olmaya idi 170b/18
m. olmuşdur 125b/11
- mersiye:** Ar. ağıt, mersiye
m. 31a/15
- merşûş:** Ar. sağlam, metin, muhkem
saltanat-ı müşeyyed ve m. olup
5b/18
- mertebe:** Ar. derece, rütbe, makam
m. 25b/14, 58a/9, 75a/10,
77a/derkenar alt, 83a/5,
89a/derkenar alt, 90b/derkenar
üst, 106a/16, 106b/1, 106b/4,
111b/18, 114a/7, 115a/2,
136a/17, 142b/19, 156a/16,
156a/17, 176a/9, 183b/6,
188a/5
m.-i a'lâ 81a/derkenar üst
m.-i ednâdan 94a/5
m.-i gâlibdür 162a/5
- m.-i hamsede 156a/12
m.-i hayvân 170a/7
m.-i hilâfet 144a/17
m.-i ihâta olunmuşidi 53b/8
m.-i nefis-i fevkden 188a/4
m.-i va'z 156a/6
m.+ de 47b/4, 101b/15, 101b/18,
111b/17, 156a/15, 183a/9
m.+ deki 159a/4
m.+ dür 94a/3, 182b/19
m. ise 139a/12, 139a/14
m.+ ler 94a/9
m.+ lerede 101b/17
m.+ lerdür 101b/16
m.+ leridür 101b/18
m.+ lerinden 142b/19
m.+ lerine 34a/14
m.+ lerüñ 183b/8
m.+ mden 190b/15
m.+ ñ 88b/derkenar alt
m.+ nün 188a/16
m.+ si 88a/17, 88a/19, 88b/1,
88b/2, 111b/16
m.+ sidür 94a/1, 101b/15,
102b/14, 141b/17, 156a/7,
170a/7
m.+ sin 76a/derkenar yan,
78a/19, 195a/7, 199a/1
m.+ sinde 136b/1, 142b/18,
150a/3, 156a/8, 188a/17
'ilm-i m.+ sinde 143a/3
m.+ sindedür 165a/16
m.+ sine 166a/13, 200a/4
m.+ ye 53b/9, 76a/derkenar üst,
86b/derkenar yan, 92b/3, 113b/2,
119a/4, 199b/16
- merv:** Far. Türkmenistan'da bir şehir
krş. mervez
m. 38b/1, 83a/derkenar üst
hudûd-ı m. 49a/11
- merv:** Far. Türkmenistan'da bir şehir
krş. merv m. 35b/9
- mervî:** Ar. rivayet olunan, birinden
işiterek söylenen, sağlam olarak
bilinmeyen
m. 87b/derkenar yan
m.+ dür 5b/6, 6a/5, 6b/1, 6b/6,
7b/6, 7b/13, 8a/18, 9b/2, 9b/13,

12a/3, 12b/8, 14b/7, 15a/17,
17a/5, 17b/7, 17b/13, 17b/19,
18b/5, 19b/1, 20a/7, 20a/15,
20a/17, 20b/7, 20b/18, 21a/4,
21a/8, 21b/17, 22b/7, 24a/14,
024b/5, 24b/15, 27b/7, 28a/11,
29a/2, 29a/8, 29a/18, 29b/10,
29b/12, 31a/9, 31a/14, 32a/1,
32b/7, 32b/13, 32b/17, 33a/3,
34a/2, 35b/12, 35b/16, 36a/3,
36b/7, 37b/11, 37b/17, 37b/19,
38a/4, 38b/8, 38b/12, 39a/3,
40b/1, 40b/4, 41a/8, 41a/15,
42a/15, 42b/3, 42b/7, 42b/13,
43a/1, 43b/18, 45a/5, 45b/3,
46a/7, 46a/9, 46b/7, 47b/8,
49a/9, 50a/2, 54a/9, 74b/5,
74b/17, 75b/7,
075b/derkenar yan, 75b/derkenar
alt, 76a/derkenar yan,
76b/derkenar üst, 76b/derkenar
yan, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 78a/derkenar
yan, 78a/derkenar alt,
78b/derkenar yan, 79a/derkenar
üst, 79b/derkenar yan,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 80b/derkenar üst,
81a/derkenar üst, 81b/derkenar
üst, 81b/derkenar yan, 82b/7,
83a/1, 83a/derkenar üst, 83b/1,
83b/derkenar yan, 84b/7,
84b/derkenar yan, 85a/11,
86b/derkenar yan, 87b/derkenar
yan, 87b/derkenar alt, 90b/6,
104b/11, 104b/15, 104b/18,
105a/3, 105a/7, 108b/10,
110b/11, 111a/5, 113a/11,
113b/8, 118a/2, 118a/12,
118a/17, 119a/1, 121a/7,
121a/19, 121b/18, 123a/11,
124a/18, 125b/4, 127b/1,
129b/14, 136a/7, 136a/14,
143b/9, 145b/19, 146a/18,
148a/4, 151a/7, 160a/15,
176b/10, 177a/8, 177b/18,
180b/15, 184a/3, 189b/1,
197b/17

ziyân-ı m.+ dür 77b/derkenar üst
m.+ dürler 153b/2
m. olup 43b/16

merviyât: Ar. rivayet olunmuş şeyler
m.+ ı 22a/18

mesâ: Ar. akşam
esâs-ı şeref-i m.+ sına 9a/15

mesâbe: Ar. rütbe, derece
m.+ sindedür 87b/15, 121a/9,
196b/6
m.+ sindedürler 121a/11,
121a/12

mesâcid: Ar. mescitler
m. 114a/1, 120a/12
huzûr-ı m. 160a/4
münkerât-ı m. 159b/2, 159b/6

meşâff: Ar. askerlerin düzenli saflar
hâlinde yaptıkları savaş, harp
m. 82b/derkenar alt

mesâfe: Ar. ara, süre, uzaklık
m.+ den 83a/15

meşâkîl: Ar. miskaller, 1,43 dirhemlik
ağırlık ölçüsü
m.-i tezkiye 109a/19

mesâkin: Ar. miskinler, zavallılar,
yoksullar
m. 130b/5, 132a/19, 137a/2,
138a/1
m.+ de 161b/15
m.+ den 94b/15
m.+ lerin 130b/13

meşâlih: Ar. uğraşlar, çalışmalar
m.+ de 152b/19
m.+ lerinde 139b/4
erbâb-ı m.+ üj 132a/12

mesâlik: Ar. meslekler, bağlanılan
yollar
sâlik-i m.+ dür 175a/7
sâlik-i m.+ leri 174b/19

mesâlikü'l- ħunefâ: Ar. Ebü'l-Abbâs
Şehâbeddin Ahmed b.
Muhammed El-Kasta'nın
tasavvufla ilgili kitabının adı
m. ħunefâ 7a/4
kitâb-ı m.+ da 6a/11, 6b/13

mesâne: Ar. sidik torbası, idrar torbası
m. 171b/19
bevl-i m.+ de 192b/10

- m.+ ye 173a/9
- meşârif:** Ar. harcamalar
m.-i aḥvāl idilür 110a/10
- mesâvî:** Ar. kötülükler, zararlar
menḥūsân-ı m.-i tecebbür 185a/7
- meşâyib:** Ar. zor ve güç işler, zorluklar,
müşküller
m. 183a/1
kısm-ı m. 183b/3
m.-i nefis 183a/4
m.+ den 2b/12, 183b/8
m.+ dür 176a/14
vürüd-ı m.+ e 183b/10
m.+ ine 179a/19
- mesâyil:** Ar. meseleler
m. 41a/7
m.-i ma'lûm oldı 156a/9
şuver-i m.-i mezkûre 133b/9
m.-i şer'î 133b/6
m.-i şer'ide 28b/5, 38a/3
m.+ lerde 81b/13
- mescid:** Ar. camiden küçük ibadet yeri
m. 63a/14, 86a/derkenar yan,
139a/2, 139a/6
m.-i haremîni 35a/11
m.-i ḥazret-i resûli 35a/7
cümle-i m.-i münkerâtından
160a/8
m.-i resûle 36a/19
m.-i şerîfleri 29a/15
m.-i şerîflerinde 15b/1
m.-i şerîflerine 30a/18
m.+ de 38b/6, 65b/13, 130a/6
m.+ dür 28b/9
m.+ e 37a/3, 73a/2, 120a/13,
129a/2, 130a/1, 130a/9, 138a/14,
160a/8
m.+ inde 191a/18
m.+ lerinden 63a/13
m.+ üç 35a/9
- mesdûd:** Ar. kapalı, set çekili, tıklı
m. ider 155b/8
m. itmişdür 147b/3
m. itmişlerdür 97b/2
m. itmişsiz 184b/19
m. kılmışdur 145a/11
m. ola 188b/12
- m. olmaz 99b/5
m. olur 80b/2, 99b/2
- meşel:** Ar. özlü söz
m.+ de 121b/7
- meselâ:** Ar. örneğin, söz gelimi
m. 24a/10, 47b/derkenar üst,
51b/14, 84a/5, 105b/5, 106b/6,
122a/2, 122a/8, 149a/16,
155b/14, 156a/10, 166b/4,
170a/6, 170b/13, 171a/4,
174b/11, 184b/2, 195b/7
- mes'ele:** Ar. mesele, konu
m. 155a/12
m.+ de 155b/13
m. ise 7a/7
- meserret:** Ar. sevinç, mutluluk, coşku,
heyecan
ḥaber-i m. 13a/11
m.+ inden 165a/3
- meş:** Ar. abdest alırken ıslak eli başın
en az dörtte birine veya mest
üzerine sürme
m. 64b/16
m. itdükde 64b/2
m. vire 66a/2
- mesîhî:** Ar. Hristiyan
m. eyledi 1b/11
- mesken:** Ar. ev, konut
m. 96b/1
- meskenet:** Ar. miskinlik, uyuşukluk;
yoksulluk, acizlik; yeteneksizlik
m. 195a/15
m.+ de 11a/5
m.+ in 88b/10
- meslûb:** Ar. giderilmiş, alınmış,
soyulmuş
mevâkıf-ı gayret-i m.+ larıdurlar
145a/5
- meslûk:** Ar. işlek olan
maḥzûz ve m. duta 125b/14
- meslûl:** Ar. veremli
m. eyleyüp 53b/6
- mesmû'ât:** Ar. duyulanlar, işitilenler
m. 141b/6
- mesmûm:** Ar. zehirli
m.-ı cür'asın 181a/10
- mesned:** Ar. mertebe, makam,
dayanılan şey; rütbe, derece

- m.-i bedī'-i şehriyār 2b/15
zīb-baḥş-i m.-i cāh 59b/4
m.-i cihānbānī 51a/16
m.-i hükümet 50a/6, 53a/3
m.-i hükümet-i cihānbāniye 52a/18
m.-i imāmaḥmedde 17a/4
m.-i pādīşāhī 51b/19
m.-i sa'ādete 50b/1
m.-i şadārete 59a/10
m.-i saltanat-ı şāhī 50b/7
m.-i saltanata 50b/13
tırāzende-i m.-i sultānī 53a/12
m.-i taşarruf 175a/13
m.-i vezāreti 90b/derkenar alt hükümet-i m.+ inüj 3a/18
m. itmek 102b/17
- mesned-ārā:** Ar.+Far. bulunduğu makamı süsleyen
m.-yı evreng 54b/10
- mesned-nişīn:** Ar.+Far. makama oturan
m. 58a/17
m.-i evreng 55a/3
- mesnevī:** Ar. her beyti kendi içinde kāfiyeli olan nazım şekli
m. 78b/derkenar üst
- mesrūk:** Ar. çalınmış
m. 121b/3
m.-ı nām 121b/1
m.+ uñ 121b/2, 121b/3
- mesrūr:** Ar. memnun, sevinmiş
m. 18b/3, 168b/2
maḥzūz ve m. ider ise 163a/12
m. ideyim 148a/3
m. itmek 132a/11
m. ve mübāhi ve müftehir olmuşdur 193a/8
m. ve mütena'im olur 148b/14
- mest:** Far. sarhoş
m. 174a/14, 200b/13
m.-i nerler 53b/12
m. olan 87a/derkenar yan
m. ve serḥō ş eyleye 79b/15
- mestāne:** Far. sarhoşça
m. iken 36a/17
- mestūr:** Ar. örtülmüş, gizlenmiş
m. 4a/7, 144a/3
- m. ider 137b/3
- meşūr:** Ar. satır durumuna getirilmiş
m.+ dur 7a/19, 10b/18, 16b/3, 24a/10, 41a/14, 82a/derkenar yan
- meşübāt:** Ar. iyi iş veya davranışları karşılığında Allah'ın kullarına verdiği mükāfatlar, sevaplar, ecirler
m. 165a/17
- mes'ūd:** Ar. mutlu
m. 48a/5, 118a/18
mevlūd-ı m. 5b/13
m.-ı ḥamd ü şükr-i firāvān oldılar 7b/6
- mes'ül:** Ar. sorumlu
m. 145b/4
m.+ dürler 124a/14
m.+ e 90a/derkenar yan
m. olurum 78b/derkenar yan
m. ve mu'ātib olurlar 162a/17
- meşāhīr:** Ar. ünlüler
eşref-i m.-i şāḥābe 39a/7
m.-i selefde 10b/14
m.-i yehūd-ı ḥayberden 22a/18
- meşakḳat:** Ar. zahmet, sıkıntı, güçlük, zorluk
m. 77b/16, 127a/11
m.-i ḥamli 110b/19
m.-i ṭā'at 78a/1
m.+ i 80b/1, 167a/8
ṭā'at-ı m.+ ine 83a/12
- meş'al:** Ar. meşale
m.-i envār-ı şafā 145b/10
- meşāmm:** Ar. koku alma organı, burun
m. 5a/1
m.-ı cānına 82b/2
m.-ı cānuḡa 89a/17
m.-ı sırrı 187b/18
- meşārīḳ:** Ar. güneşin doğuşunu gören yerler, doğu tarafları
m. 7b/3
fī'l- bilādi'l-m. 26b/17
- meşāyiḡ:** Ar. şeyhler, ulular
m. 51b/16, 90b/14, 133a/1, 155a/9
m.-i 'izāmdan 43b/18
m.-i ehl-i yaḳīndürler 107a/1

- m.-i kibârdan 16b/7
m.-i şüfiyyeden 175b/6
hikâyât-ı m.-i şulehâ 116b/15
m.+ i 107a/1, 119b/15
m.+ üñ 58b/2
- meşgûl:** Ar. bir işle uğraşan, iş görmekte olan; işgal edilmiş; tutuk, dalgın; dolgun
m. 79b/derkenar yan
m.+ dur 122b/15
m.+ durlar 98a/16
m. dutmağdur 166b/3
m.+ dürler 100b/18
m. eyleye 182b/13
m. eyleyüp 182b/16
m. ideler 116b/16
m. ider 98a/11
m. idi 75b/derkenar yan, 86a/derkenar üst
gâfil ve m. itmek 90b/5
m. itmişdür 110a/11
m. ola 122b/7, 128b/13, 129a/14, 193b/11
m. olalar 97b/5, 99a/14
m. olasız 152a/9
m. olayım 130b/16
m. oldı 79b/derkenar alt, 131b/15, 135b/11
m. olduklarından 76a/5
m. olmaya 132a/14
m. olmayup 131b/9
m. olmazlar 102a/4
m. olsunlar 127a/8
m. olup 48b/derkenar yan, 75b/derkenar yan, 89b/11, 90a/11, 127a/13, 154a/16, 194a/16
m. olur idüm 117b/7
m. olur 194a/19
m. olurlar idi 13a/6
m. olursın 129b/5
- meşhür:** Ar. tanınmış, şöhretli
m.-ı 'âlem oldılar 23b/1
m.-ı dünyâ oldılar 19a/12
m.+ dur 37b/15, 43b/4, 95a/13
m. idi 79a/derkenar üst, 89b/derkenar yan
m. idilür 26b/1
- mensüb ve m. kıldı 154a/4
m. olan 26a/12
m. olduğunıñ 32b/16
- meşiyet:** Ar. dileme, isteme, istek, arzu, irade
m. 163b/12, 163b/13
hâkim-i m. 199b/8
nesne-i m. 78a/2
m.-i berki 89a/14
cereyân-ı m.-i ezeli 165b/4
kabza-i m.-i tefvîz olunup 52a/5
mağall-i haţar-ı m.+ dedür 86a/11
m.+ dür 95a/11
m.+ i 77a/15, 77b/12
m.+ inde 179a/16
- meşk:** Ar. bir hattatın talebesine aynısını yazmaya çalışması için verdiği veya talebenin hocasına göstermek üzere hazırladığı güzel yazı örneği
m.+ in 2b/7
- meşkük:** Ar. şüphe edilen, hakkında şüpheye düşülen, şüphe uyandıran, şüpheli
emr-i m.+ dur 157a/17
- meşmümât:** Ar. miskler, ıtır gibi güzel kokulu şeyler
m. 141b/6
zâyika-i m.+ dan 170b/10
- meşrübât:** Ar. içilecek şeyler
münkerât-ı m.+ dan 161b/8
- meşrûţ:** Ar. var olması, meydana gelmesi başka bir şey veya duruma bağlanmış olan, şarta bağlı, şartlı
m.+ dur 101b/19, 102b/15
m. kıluþ 133b/16
- meşşâta:** Ar. eskiden gelinleri giydirip süsleyen, gelin başı yapan, düğün evleri için süsler hazırlayan kadın
m.+ sını 82b/3
- meşüb:** Ar. karışık olan
ef'âl-i m.+ inuñ 181a/4
- meşy:** Ar. yürüme, yürüyüş
m.-i te'yid-i sübhân 50a/4

- metā'**: Ar. satılacak mal, eşya; sermaye, elde bulunan varlık
m. 160a/12, 160b/7
m.-i 'ulūmı 26b/17
m.+ ı 160b/7, 160b/8
m.+ ın 179a/10
m.+ n 156a/18
m.+ uñ 160b/5
- meṭālib**: Ar. istenen şeyler, istekler, talepler
m. 125b/9, 144a/2, 170b/3
m.-i nāzırını 2a/19
m.+ ın 170a/19
iktisāb-ı m.+ inde 123b/14
- metānet**: Ar. dayanma, sağlam, güçlü ve metin olma, sağlamlık, dayanıklılık
m.-i re'y 79a/derkenar üst
- meṭārim?**: Ar. güzel şeref-i sa'ādet-i m.-i ahlāka
144a/17
- meters**: Far. savaşta, korunmak üzere yapılan toprak tümsek, siper
m.+ de 58b/17
m.+ e 58b/9
m.+ inde 59a/3
m.+ ler 56a/11
m.+ lerin 53b/13
- metersmān?**:
m. 193a/18
m.-i rüzgār 98a/5
- metīn**: Ar. metanetli, sağlam, dayanıklı
m. 163b/13
muḥkem ve m. idici ola 102b/4
- metn**: Ar. yazıya dökülmüş bilgi
m.+ inde 107b/17
- meūnet**: Ar. zahmet, meşakkat, sıkıntı
m.+ i 99a/1
m. iderler idi 122a/1
m.+ ine 164b/2
aḥmāl-i m.+ leri 164b/1
- me'vā**: Ar. sığınacak yer; yurt; yer
m.-yı envā'-ı eṣnāf-ı ikrām
162b/5
lāyık-ı riyāz-ı cennetü'l-m.+ dur
186b/8
- mevādd**: Ar. maddeler, varlıklar; işler, hususlar; kanunlar, nizamlar
m. 191b/9
- mevāhib**: Ar. ihsanlar, bahşişler; Ahmed b. Muhammed el-Kastallanî'ye ait bir siyer kitabı; neyyir-i emṭār-ı leṭāyif-i m. 185a/1
istiḥṭār-ı emṭār-ı m.-i fazl 165a/3
m.+ de 23b/17
- mevāhib-i ledünniye**: Ar. Ahmed b. Muhammed el-Kastallanî'ye ait bir siyer kitabı krş. mevāhibü'l-ledünniye
m.+ de 10a/16, 24a/11, 28a/13, 28a/17
m.+ de 15b/13, 20a/1, 20a/5
- mevāhibü'l-ledünniye**: Ar. Ahmed b. Muhammed el-Kastallanî'ye ait bir siyer kitabı krş. mevāhib-i ledünniye
m. lede 9b/12
- mevā'ize**: Ar. öğütler, nasihatlar, vaazlar, mev'izeler
leṭāyif-i m. 162a/9
semā'-ı m. olanları 166b/7
- mevākıf**: Ar. duracak yerler, duraklar, istasyonlar
m.-i ğayret-i meslūblarıdurular
145a/4
- mevāki'**: Ar. mevkiler, yerler
m.-i ḥayrāt olalar 93b/18
- mevālī**: Ar. yüksek dereceli ilim adamları
m. 191b/17
m.+ lere 51b/14
- mevāni'**: Ar. bir şeyin olmasını veya yapılmasını önleyen şeyler, engeller, maniler
m. 23a/13, 78b/15, 89b/3, 109a/17, 125b/16
mübāderet-i m. 94b/17
ḥıyānet-i m.-i ṭariḫ 186b/7
m.+ den 82b/1
- mevāsım**: Ar. mevsimler
merākım-ı m. olalar 93b/18
- mevāṭın**: Ar. yerleşip oturlan, yurt edinilen yerler

m.-i dünyevî 166b/17
mevâzi': Ar. yerler, mekanlar, mahaller
m.-i 'acebde 191b/10
mevâzine: Ar. teraziler, ölçüler,
mizanlar
m. ideler 132b/15
mevcüd: Ar. var olan, bulunan; hazır
olan; bir topluluğu meydana
getiren bireylerin hepsi
m. 169b/1, 169b/17, 170a/9,
188a/14
m.+ a 77b/1
m. bulına 68a/10
ni' met-i m.+ da 166a/18
m. idi 77b/10
m. kıldı 170b/1
m. olan 30b/7, 32b/17
m. olanlar 56b/12
m. olmaya 160a/2, 170a/8
m. olup 21a/9
m. ve cem' ola 99a/5
mevcüdât: Ar. mevcutlar, var olan
şeyler, bulunan şeyler krş.
mevcüdîn
m.-i 'âlem-i şihâdî 141b/5
zевât-ı m.-i zühâl-ı âsârı 169b/2
eşnâf-ı m.+ dan 149b/9
icâd-ı m.+ dan 100b/2
eқall-i m.+ dur 167b/14
m.+ uş 198b/10
mevcüdîn: Ar. mevcutlar, var olan
şeyler, bulunan şeyler krş.
mevcüdât
eşlah-ı m. olmak 29a/12
mevc-zen: Ar.+Far. dalga vuran,
dalgalanan, dalgalı
m. olup 53b/5
meveddet: Ar. muhabbet, bağlılık,
sevgi
m. 123b/8
m.-i hakkîkî 122a/5
beқâ-yı m.+ in 164a/12
m. olalar 106a/8
mevfür: Ar. bol, çok
nūr-ı m.-i fâhr 5b/10
mūhiş-peyām: Ar.+Far. korkunun
ayağı
kelām-ı m. 53b/19

mevhūm: Ar. vehm edilmiş, asılsız,
kuruntuya dayalı
m. 145a/7
vücūd-ı m.-i bîmiқdârından
198b/6
vücūd-ı m.+ ı 198b/7
mev'ize: Ar. kötülüklerden
uzaklaştırmak, iyiliğe ve
doğruluğa yöneltmek
maksadıyla verilen öğüt, nasihat
krş. mev'izet
m. 116b/15, 158a/6
envâ'-ı m. 10b/9
m.+ ler 106a/1
m.+ siyle 138a/2
mev'izet: Ar. kötülüklerden
uzaklaştırmak, iyiliğe ve
doğruluğa yöneltmek
maksadıyla verilen öğüt, nasihat
krş. mev'ize
m.+ i 157b/13
mevķid: Ar. ateş ocağı
m.-i nîrân-ı hicâbdurlar 89a/8
mevķif: Ar. duracak yer, durak yeri,
durak
m.-i 'adlde 199b/9
m.-i 'arzda 188b/14
hâlâyıқ-ı m.-i cezâda 178a/16
m.-i feza'-yı ekberde 177b/8,
199b/13
m.-i kıyâmetde 127a/12
m.-i teğâbüdür 175b/13
ehl-i m. 17a/3
bende-i m.+ a 94b/8
m.+ ında 123b/10
mevķūf: Ar. bağışlanmış; engellenmiş;
tutuklanmış; bağlı, ilişkin
hâdis-i m. 189b/8
m.-i 'arzda 118b/10
m.+ dur 76a/derkenar yan,
76b/3, 154a/8, 180b/3
m. dutup 82b/derkenar üst
m. ola 169b/18
m. olduқda 137b/13
mevlâ: Ar. Allah
m.+ sı 118b/7
m.+ sına 115a/12
mevlid: Ar. doğum krş. mevlüd

- kuvvet-i m.+ e 172b/18
- mevlidāt:** Ar. doğumlar
m.+ da 169a/16
- mevlūd:** Ar. mevlit kelimesinin halk ağzındaki şekli krş. mevlid
m. 9a/1
m.-ı mes'ūd 5b/13
m.-ı şerifleri 18a/19
m.-ı şeriflerinden 18a/10
m.-ı şeriflerine 18b/1
m.+ ı 112a/15
- mevşil:** Ar. kavuşma
m. 166b/19
- mevsim:** Ar. Ar. bir şeyin muayyen zamanı
m.-i hacca 26a/9
- mevşūf:** Ar. nitelendirilmiş
m. 79a/derkenar üst
m.+ dur 77b/8, 149b/10
m. idi 80a/derkenar yan,
83b/derkenar üst
m. kıılır 143a/5
m.+ lar 99a/10
m.+ lardan 184a/12
m. ola 84a/derkenar yan, 154a/9,
157a/1
m. olalar 97a/15
m. olan 150a/18
m. olup 99a/3, 116b/14
ma'rūf ve m. ve şöhret bulmuş
ola 84a/derkenar yan
m. olduğundan 77a/derkenar yan
- mevşül:** Ar. kavuşmuş, birleşmiş
m. 5a/10
- mevt:** Ar. ölüm
m. 72b/2
mülkü'l-m. 148b/7
şerbet-i m. 51a/15
m.-i ahvālinde 148b/6
sekerāt-ı m.-i ahvālinden 148b/6
m.-i cehl 168a/9
sebeb-i m.-i fātıma oldı 42a/7
m.-i hayāta 198b/17
m.-i hod 12a/1
gaflet-i m.-i kalbdür 168a/10
m.-i muqarrer olup 37a/13
m.-i tabī'idür 148b/5
- h̄in-i m.+ de 66b/14, 66b/16
m.+ den 163b/10
m.+ e 83b/derkenar yan
h̄in-i m.+ e 70a/2
m.+ i 183b/4
maraż-ı m.+ i 20a/9
sekerātü'l-m.+ i 67a/11
h̄in-i m.+ inde 19b/2, 46a/4,
62a/9
maraż-ı m.+ inde 33a/18
m.+ inden 72b/11, 72b/15
maraż-ı m.+ ine 36a/8
maraż-ı m.+ lerinde 29a/10
- mevtā:** Ar. ölü
m. 175b/11
m. buyurur 168a/9
m.+ dan 168a/11
maḳbere-i m.+ dan 168a/14
m.+ lar 138a/12, 138a/13
ahvāl-i m.+ ya 175b/11
- mevṭın:** Ar. yerleşilip oturlan, yurt edinilen yer, yurt, vatan
m.-ı uhrevide 150a/8
- mevzi':** Ar. yer, alan, bölge
m.+ lerinden 137b/4
- mevzū':** Ar. konu
m. 140b/19, 141a/1
- mevzūn:** Ar. biçimli, düzgün; vezinli
m. 37b/8
kelimāt-ı m.+ ı 2a/17
- mevzūniyyet:** Ar. ölçülü olma durumu
hilāl-i m. 2a/11
- mey:** Far. şarap, bāde
cām-ı m. alup 90b/derkenar üst
- meyān:** Far. orta; ara
m.-ı himmete 59a/1
- mevdān:** Ar. geniş, açık, düz yer, alan; yarışma veya karşılaşma yeri; ortaklık; fırsat, imkan
m. 76b/derkenar yan, 99b/3,
127b/1, 127b/8
sābıḳ-ı m.-ı 'ināyet-i ezeli 91a/9
m.-ı feşāhat 2a/7
m.-ı ḡayretde 82a/6
m.-ı ibāhatda 105b/15
m.-ı mūcāhedede 181b/1
m.-ı sa'ādetden 159a/17

- m.-ı tarīkatuñ 77a/4
m.+ a 76b/derkenar yan,
83b/derkenar alt
m.+ da 84b/derkenar alt
m.+ ı 54a/13, 99b/3, 99b/5
m.+ ında 178a/19, 185a/12,
187a/5
m.+ ından 76b/derkenar üst
m.+ ınıñ 99b/5
m.+ uñ 127b/2
- meyl:** Ar. sevme, tutulma, istek
m. 90a/14, 107a/18
eṭ'ime-i m. 171b/2
ķuvvet-i m.-i feraħı 166a/7
m.-i ğubārından 107b/8
m.-i ħicābıdur 107a/17
m.-i mūcibidür 107a/17
m. eyleyeler 84a/derkenar alt
m. eyleyüp 80b/derkenar yan
m.+ i 88a/derkenar yan, 116b/4
m. iderler 125a/14
m. idüp 87a/derkenar yan
m. itdürseler 116a/8
m. itmekdür 87a/derkenar yan
m.+ ler 121a/5
m.+ lerin 94a/4
m. ü rağbet itmez 2b/3
m.+ üñ 162b/14
eṭ'ime-i m. ve rağbet olmaya
171a/19
- meylsiz:** Ar.+T. Ar. isteksiz
m. 132b/4
- meymene:** Ar. savaş durumunda olan
bir ordunun sağ kanadı, sağ
cenahı
m.+ si 56b/3
- meymenet:** Ar. bereket, saadet,
mutluluk, uğurluluk
iķbāl-i m.-i bendeleri 108b/16
- meyve:** bir yerleşim yeri?
m. 51b/6,
- meyve :** Far. yemiş, meyve
m. 80b/derkenar yan,
85a/derkenar alt
envā'-i m.+ ler 80b/derkenar yan
m.+ si 80b/derkenar yan
m.+ sin 80b/derkenar yan
- m.+ sinden 80b/derkenar yan,
80b/derkenar alt
m.+ sini 80b/derkenar yan
m.+ yi 80b/derkenar yan
- meyve-dār:** Far. meyve veren, meyveli
m. olalar 106a/13
- meyyit:** Ar. ölü
m. 199a/3
cīfe-i m.+ e 161a/10
ekl-i m.+ e 122a/12
m.+ i 31a/5, 32a/13
m.+ leri 140a/4
m.+ lerin 140a/3
- mezāhib:** Ar. mezhepler
'ulemā-yı m. 26b/16
- mezāħim:** Ar. sıkıntılar, eziyetler,
güçlükler
m.-i menhec-i şavāb 89a/7
- mezāħir:** Ar. ortaya çıkma, görünme;
zuhur etmiş şeyler
zevāħir-i m. 88b/16
m.-i mükevvere 126a/15
- müzāl:** Ar. kuyruk, arka kısım
beden-i m. 173a/10
- mezālim:** Ar. zulümler
m.-i ħalk 4b/3
- mezāmīr:** Ar. Davud peygamberin,
kendisine vahy edilen Zebur adlı
kitabın ilahi tarzında okuduğu
sureler krş. mezāmīr
m. 157a/14, 157b/7
- mezāmīrīn:** Ar. Davud peygamberin,
kendisine vahy edilen Zebur adlı
kitabın ilahi tarzında okuduğu
sureler krş. mezāmīr
m. 156a/17
- mezār:** Ar. mezar
m.+ ina 84b/3
- mezārlik:** Ar.+T. mezarlık
m.+ den 114a/1
m.+ ine 140a/3
- mezāyā:** Ar. üstün vasıflar, üstünlük
sağlayan nitelikler, meziyetler
m.+ sı 18a/1
- mezbaħ:** Ar. eski dinlerin mâbetlerinde
kurban kesmeye mahsus yer
m. 161a/8

mezbele: Ar. çöplük
murdâr-ı m.+ sin 148a/17
m.+ ye 199b/8

mezbür: Ar. adı geçen, yukarıda söylenmiş olan krş. mezkûre, mezkûr, mezbûre
m. 6a/17, 6a/18, 19b/6, 20b/6, 20b/17, 21b/10, 22a/9, 22a/10, 32a/8, 36a/14, 38b/3, 40a/10, 40a/16, 48a/derkenar yan, 48b/8, 55a/12, 56a/5, 56a/8, 56a/12, 56b/13, 57a/10, 59b/17
eşkıyâ-yı m. 39b/1
ķabîle-i m. 49a/14
ķal'a-i m. 59b/3
şakî-i m. 55b/2, 55b/4
şeyh-i m. 58b/4
ķal'a-i m.+ a 57b/19
târîh-i m.+ da 18b/5, 47b/11, 50a/19
m.+ ı 21b/17, 36a/18, 57b/6
şakî-i m.+ ı 55b/8
m.+ lar 55b/14
m.+ lara 59a/5
m.+ ları 39a/17
m.+ larla 39b/3
m.+ laruķ 59a/6
şakî-i m.+ laruķ 39b/19
m.+ uķ 19a/8, 56a/14
ķal'a-i m.+ uķ 53b/10, 60a/7
şakî-i m.+ uķ 55b/6

mezbûre: Ar. adı geçen, yukarıda söylenmiş olan krş. mezkûre, mezkûr, mezbûr
m. 22a/5
sene-i m. 57a/16, 57b/6
sene-i m.+ de 51a/5, 51a/15, 51b/19, 53a/12, 53b/15, 55b/13, 55b/18, 56b/19, 57a/13
târîh-i m.+ de 54a/16
târîh-i m.+ de 54b/5
ķal'a-i m.+ nûķ 57b/10
zeyd-i m.+ nûķ 21b/19

mezellet: Ar. düşkünlük
m.+ dūr 127a/3
pâyemâl-i m. olalar 186a/16

mezemmet: Ar. kınama, yeme;
yerilecek, kınanacak iş
dağ-ı m.-i ĥüsrân 143b/14
m. ider idi 119b/13
m.+ inde 4b/10, 185a/3

mezheb: Ar. gidilen, tutulan yol; din;
bir dinin şubelerinden her biri
seviyy-i m. 135a/12
m.-i 'âmmede 93b/8
m. ehl-i sünnet 24a/16
m.+ i 90b/18, 116a/15
m.+ inde 83a/derkenar yan
m.+ ümüzde 80b/derkenar üst, 93b/9
m.+ üķ 46a/7, 87b/derkenar yan

mezhebeke: Ar. mezhebini
m. 87b/derkenar yan

mezîd: Ar. artma, çoğalma
m.-i 'illet-i idbâr olur 89b/1

meziyyet: Ar. üstünlük
m.+ e 95a/18

mezkûr: Ar. adı geçen, yukarıda söylenmiş olan krş. mezkûre, mezbür, mezbûre
m. 37b/15, 78a/9
eşkıyâ-yı m. 39b/2
nush-ı m. 3b/18
üslûb-ı m. 8b/8
m.+ dur 5b/5, 5b/8, 6a/5, 6a/8, 6a/11, 6b/10, 10a/6, 10a/17, 15b/5, 15b/13, 20a/6, 21a/6, 21b/5, 23b/17, 24a/9, 24a/19, 25b/10, 26a/14, 27a/16, 28a/13, 29b/3, 30b/1, 31a/17, 33a/5, 36a/16, 38b/8, 42a/17, 43a/17, 43b/18, 83a/derkenar yan, 185b/9
m. olan 9a/1
m. olanlaruķ 28a/18
m. olduğı 48a/derkenar yan
m. olmuşdur 156b/13
m. olsun 36b/16
m.+ uķ 162a/15

mezkûrât: Ar. adı geçenler, yukarıda söylenmiş olanlar
m. 142b/4

- mezkûre:** Ar. adı geçen, yukarıda söylenmiş olan krş. mezkûr, mezkûr, mezbûre şuver-i mesâyl-i m. 133b/9 kuvâ-yı m.+ de 171a/8
- mezmûm:** Ar. kötülenmiş, ayıplanmış m. 146a/6, 166b/17, 188a/1 şabr-ı m. 181b/18 tekebbür-i m. 186b/14 fi'l-i m.+ da 122b/19 m.+ dur 84b/derkenar üst, 105b/12, 146a/11, 184a/15, 195b/5, 196b/14 taḥāsün-i m.+ dur 195b/9 tefrîṭ-i m.+ dur 195b/7 m. olup 195a/1
- mezra'a:** Ar. ekim yapılabilir arazi m. 128b/15 m.-i āḫiretdür 78a/12 m.+ sı 128b/14 m.+ sında 117a/8
- mezūkāt:** Ar. tat almak m.+ dan 170b/10
- mi:** soru edatı krş. mi m. 2b/14, 7a/13, 60b/8, 60b/9, 65a/14, 78b/derkenar yan, 81b/derkenar üst, 85a/derkenar alt, 88a/3, 92a/16, 107b/16, 120b/4, 123a/12, 129a/7, 152a/9, 152a/11, 152a/13 m.+ dur 111a/7 m.+ sını 189b/3 m.+ sız 181a/3 m.+ yuz 102b/6
- mıkrāz:** Ar. kesecek alet, makas m.-ı a' rāz 82a/6
- mıṣr:** Ar. Mısır devleti m. 19a/16, 23a/2, 33b/12, 33b/16, 33b/19, 35a/6, 38a/12, 38a/16, 39a/9, 44b/4, 82b/derkenar yan, 131b/14, 147a/14, 147b/6 'aziz-i m. 108b/11 ehl-i m. 33b/12, 33b/15, 39b/14 cemī'-i vilāyet-i m. 35b/3 m.+ a 32a/11, 33b/18, 39a/10, 39b/2, 39b/3, 39b/4, 46b/8, 52a/9, 82b/derkenar yan m.+ da 48a/derkenar alt, 111b/9, 127a/6, 127a/12 ehl-i m.+ dan 40b/1 zālim-i m. ola 159a/4 serdār-ı sefer-i vilāyet-i m. olan 35a/17 m.+ uḡ 82b/derkenar alt
- mısrā':** Ar. dize m. 14b/14, 15a/8
- mıṣriyye:** Ar. Mısır ülkesine âit, Mısır'la ilgili m. idi 23a/2
- mi:** soru edatı krş. mı m. 2b/13, 47b/3, 92a/16, 92a/19, 105a/11, 119b/9, 120b/5, 122b/16, 128a/2, 128a/12, 129b/5, 137a/17, 153a/17, 184a/11 m.+ dūr 70b/10, 88a/derkenar yan, 165b/1 m.+ dūrler 194b/8 m.+ sin 76a/10, 88b/derkenar alt, 121b/6, 143b/19, 167a/5, 175a/3 m.+ siz 88a/10, 89b/17 m.+ yüm 47a/7
- micmer:** Ar. içinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurdan krş. micmere riyāzet-i m.+ inde 100b/1
- micmere:** Ar. içinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurdan krş. micmer m.+ ler 161b/4
- mi'de:** Ar. mide m. 171b/19, 172a/6, 172b/12 m.+ de 192b/9 aṣāl-ı m.+ de 172a/8 m.+ den 172a/10 m.+ nūḡ 172a/2, 172a/8 aṣāl-ı m.+ nūḡ 172a/12 m.+ ye 172a/3 āṣār-ı m.+ ye 172a/6
- midilli:** Ege Denizi'nin kuzeydoğusunda bulunan, dağlık bir Yunan adası m. 51a/12
- mi'e:** Ar. yüz, yüzüncü m. 46a/8, 47b/7 m.-i ḫāmisede 48a/derkenar yan

- m.-i rābi‘ada 48a/derkenar yan
m.-i sābi‘ada 48a/derkenar yan
m.-i sādisede 48a/derkenar yan
m.-i sālīşede 48a/derkenar üst
m.-i şāniyede 48a/derkenar üst
m.-i şāminede 48a/derkenar yan
m.-i şāniyede 48a/derkenar üst
m.-i ūlāda 48a/derkenar üst m.+
de 47a/16, 51b/18, 52a/15, 53a/1
m.+ sinde 52b/11
- mi’eteyn:** Ar. iki yüz
m. 47a/13
m.+ de 46b/9
- miftāh:** Ar. anahtar
m. 51b/15
m.-ı ebvāb-ı sa‘ādet 182b/14
m.-ı murādı 199a/11
m.-ı şabr 179b/8
m.+ ıdur 144a/13
m.+ ın 176b/6
m.+ larındandır 188b/6
m.+ larınıñ 188b/6
- miḥen:** Ar. mihnetler, eziyetler,
sıkıntılar
m.-i nüzül-ı şabr 176a/15
- miḥnet:** Ar. Ar. zahmet, eziyet; gam,
musibet, keder, sıkıntı, dert, bela
m. 78a/1, 146b/10, 167a/3,
167a/6, 181a/9
m.-i muṭlaḳ 167a/17
m.+ de 177a/18
m.+ i 146b/16
m.+ inden 167a/8
m.+ ine 131a/10, 164b/5
m.+ leri 108a/13
felāh-ı m. ve 180a/8
- miḥnet-zede:** Ar.+Far. musibete
uğramış, mihnet görmüş, sıkıntı
çekmiş
m.+ lerüñ 78a/derkenar üst
- mih:** Far. güneş krş. güneş, hürşid,
āfitāb, şems
āşār-ı m. 112a/16
mānend-i m. 5b/11
m.-i cānlarında 179a/4
m.-i hümāyün 59a/11
m.+ i 20b/4, 22b/3, 36a/2
- miḥrāb:** Ar. camilerde yönelinen
taraftaki duvarda bulunan ve
imamlık edene ayrılmış olan
oyuk, girintili yer
m. 127b/4
m.-ı secde-i tersā 1b/11
m.+ da 37a/3
m.+ larda 127b/6
- mihribān:** Far. dost
m.+ uñ 104a/1, 111a/12
- mihribānrek:** Far.+T. daha şefkatli
m.+ dür 111a/11
- mih-ter:** Far. daha büyük, daha ulu
m.-i hürşid-i manzar 5a/4
- mihterli:** Far.+T. daha büyüğe sahip
olma
m.+ dür 89a/10
- miḳdār:** Ar. bir şeyin ölçüsü, sayısı,
nicelik
m. 18a/2, 31b/6, 42b/8, 44b/6,
55a/11, 56a/17, 56b/8, 58b/3,
58b/5, 58b/15, 68a/6, 69b/3,
76a/derkenar alt, 77a/19,
77b/derkenar üst, 78b/2, 78b/3,
80b/derkenar yan, 80b/derkenar
alt, 81b/6, 83a/derkenar yan,
83a/derkenar alt, 85a/derkenar
üst, 88b/derkenar yan, 94a/4,
100a/11, 103a/19, 103b/10,
103b/19, 109b/19, 115a/6,
121b/2, 121b/8, 123a/16, 127a/2,
129a/9, 129b/15, 130a/5,
135a/13, 172b/12, 198b/1
m.-ı ‘āqılān-ı tālib 149a/2
m.-ı ‘azāb-ı cehennem 76b/10
m.+ ı 12b/9, 12b/10, 17a/14,
35b/14, 44a/11, 47a/9, 55b/16,
56b/1, 58a/12, 61b/4, 71b/4,
79b/10, 79b/11, 83a/derkenar alt,
88b/derkenar yan, 98b/17,
128b/13, 128b/18, 129a/12,
129a/13, 152a/19, 158b/3,
158b/10, 159a/6, 171b/4, 172a/8,
174b/12, 180b/6, 185b/3,
186a/6, 186a/10, 195b/12
m.+ ın 185a/18
m.+ ında 94a/1
m.+ ından 158b/3

- ne m. ise 149b/3
m. itdüklerinüñ 84a/derkenar yan
m. itmiş olavuz 143b/16
- miḳdārāt:** Ar. mikdarlar
m. 88b/derkenar üst
- miḳdārca:** Ar.+T. sayıca
m. 180b/11
- miḳdārcıḳ:** Ar.+T. az miktarda
m. 80a/derkenar alt
- miḳrāz:** Ar. bir şeyin ölçüsü, sayısı, nicelik
m.-ı belā 178b/3
- miḳrāzla -:** Ar.+T. makasla kesmek
m.- ya idiler 178b/3
- mikyāl:** Ar. ölçek
tefāvüt-i m. 160b/10
- mīl:** Ar. eskiden gözü kör etmek için kullanılan bir ceza infaz vasıtası
m. 9b/3, 17a/15, 22b/9, 86a/6
m.+ den 107b/4
- milel:** Ar. milletler, uluslar; bir dinde veya mezhepte olan topluluklar
kitāb-ı m. 6b/9
m.+ de 34b/18
- milḩ:** Ar. tuz
m. olur 78a/derkenar yan
- millet:** Ar. millet
m. 51a/17, 83a/derkenar yan
püser-i peder-i m. 81a/derkenar üst
- milvān:** Adana'da bir kale
ḳal'a-i m. 51b/5
- mi'mār:** Ar. binâların projesini hazırlayan, planını çizen ve plana göre güzel bir biçimde yapılması için gerekli her türlü işi yapan kimse
m. 85a/derkenar yan
- min:** Ar. -den, -den beri
m. 3b/16
m.+e'l-'adl-i sür'at ve isti'cāl itmek 82a/derkenar üst
m.+e't-ta'assüf-i süküt ve tevaḳḳufdur 7a/8
- mināre:** Ar. camilerde müezzinin ezan okuduğu, sela verdiği, şerefesi olan, çoğunlukla taştan, yüksek ve ince yapı
m.+ lerde 38b/4
- min-ba'd:** Ar. bundan böyle, bundan sonra
m. 59b/14, 60a/17, 85b/derkenar alt
- minber:** Ar. camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü
m. 15b/2, 154b/1, 154b/3
m.+ de 39a/14, 39a/16, 79a/7, 130a/9, 191a/11
m.+ e 30b/9, 42b/12, 129a/10, 154b/4
m.+ ler 119a/2
m.+ lerde 119a/2
m.+ lere 153b/17
- minhāc:** Ar. bir kimsenin belirli bir amaca, ideale erişmek için tuttuğu yol, benimsediği inanç, görüş
m.-i mi'rāc-ı mürisü'l-i btihāc 15a/3
- minḳār:** Ar. gaga, kuş gagası
m.+ ı 86a/derkenar üst
- minne:** Ar. minnet krş. minnet ve'l-m. 52b/1
- minnet:** Ar. minnet krş. minne
m. 93a/7, 95a/17, 95b/13, 95b/14, 95b/16, 96a/11, 110a/12
m. bilmeye 110a/19
m. bilmez 110a/17
m. buyururlar idi 96a/15
m. eyleye 95b/18
ḳabül-ı m.+ i 121b/12
m.+ inden 95b/11
- minnet-dār:** Ar.+Far. yapılan bir iyiliğe karşı kendisini borçlu hisseden, minnet duyan kimse
m. olur idi 110b/3
- minnet-kār:** Ar.+Far. şükr edern
m. olması 96a/5
m. olup 95b/18
- minvāl:** Ar. tarz, yol, suret, şekil
m. 66a/9, 82b/derkenar yan, 84b/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 86a/derkenar alt, 87b/derkenar yan, 117b/6

- m.+ e 90a/derkenar yan
- mîr:** Far. baş, başkan, reis, âmir, emîr, bey
m.-i fettâhile 57b/18
- mi' rāc:** Ar. Hz. Muhammed'in, Cenabıhakk'ın daveti üzerine yedi kat semayı aşip Allah'ın huzûruna yükselerek O'nunla görüşmesi mucizesi
minhâc-ı m.-i mürîşü'l-i btihâc 15a/3
m.+ a 8b/9, 45a/10
m.+ dan 45a/18
m.+ ı 164b/18
kışsa-i m.+ ı 29b/9
- mirās:** Ar. miras
m. 123a/14, 130b/12
m. kalan 28a/9
- mir'āt:** Ar. ayna
m.-ı tab' 2b/9
- mir'ātü'l-kanitîn:** Ar. dindarların aynası anlamına gelen bir kitap
m. 87a/6
- misāfir:** Ar. görüşme, ziyâret vb. amaçlarla birinin evine veya bir yere gelen ve geçici olarak kalan kimse, konuk
m. 78a/derkenar alt, 80a/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 97a/9, 139b/12, 190b/11, 190b/13
m.+ dür 131b/1
m.+ e 190b/12
m.+ leridür 139b/12
m.+ leridürler 88b/derkenar yan
m.+ lerinüñ 78a/10
- misāfir-ḥāne:** Ar.+Far. misafir evi
m.+ si 88b/derkenar yan
- misāk:** Ar. sözleşme, antlaşma
m.-ı umūr-ı fānide 149a/3
- mişāl:** Ar. gibi, benzer
m. 10b/11, 106b/14, 155b/4, 193a/6
m.-i ef' āllerden 156a/5
m.-i emrūñ 155a/19
m.-i ḥaḳḳāret-i dünyā 149b/1
m.-i ḥikāyāt 155a/10
m.-i ihtisāb 157a/6
- m.-i tevāzu'lar 195b/11
m.+ de 79a/derkenar alt
m.+ idür 78a/derkenar üst, 87b/5
m.+ inde 172a/6
m.+ ler 156a/19
m. olan 195b/9
- mişbāḥ:** Ar. gibi, benzer
m.-ı ṭarīḳ-i derecâtdur 182b/14
- mişbāḥü'z-zulām fi'l-müsteğîsin bi-ḥayri'l-enām:** Ar. Süleyman bin Musa'nın hadislere dâir eseri
m. 16b/3
- misk:** Ar. bir cins ceylanın göbeğinden çıkarılan güzel kokulu bir madde, misk
m. 70b/5, 100b/12
m.+ den 100a/4
m.+ ine 71b/7
- mişkāl:** Ar. yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü
m. 135b/3
m. olup 5b/12
- miskîn:** Ar. aciz, zavallı, becereksiz, hareketsiz
m. 127a/19, 138a/14, 138a/15, 148a/6
m.+ üñ 71b/5, 184a/4
- mişl:** Ar. eş, benzer; miktar; defa, kez
m. 77a/10
m.+ i 93b/15
m.+ in 61a/9
- misvāk:** Ar. misvak ağacın dalından lifleri ortaya çıkarılmak sûretiyle fırça hâline getirilen ve diş temizliğinde kullanılması İslâm dînine sünnet olan çubuk
m. 13a/1, 28a/3
m.+ ı 17b/3
- mi'yār:** Ar. ölçü
m. 108a/13
- mizāc:** Ar. huy, tabiat
inḥirāf-ı m. 171b/2
nişāne-i tağyir-i m. 82a/derkenar yan
tertīb-i m. 169b/7
m.-ı nebātı 171b/5
taht-ı m.-ı ṭabi'ide 196b/3

- m.+ ma 169a/3
m.+ ları 52a/15
m.+ larına 12a/17
- mizāḥ:** Ar. bir gerçeği alay, nükte ve latîfelerle süsleyip güldürücü yanlarıyla ortaya koyan sözlü veya yazılı sanat türü, gülmece
m. 113a/17, 113a/19
m.+ ında 161b/12
m. ider idi 90a/1
- mīzān:** Ar. terazi, ölçü, tartı
m. 160b/10
yevmi'l-m. 3a/4,
m.-ı 'adlde 178a/17
m.-ı a'mālī 67a/14
m.-ı zekā 142a/2
m.+ a 61b/1
m.+ da 60b/17
m.+ ı 121b/9
m.+ uḡ 61b/3, 61b/5
- mollā:** Ar. büyük kadı, büyük alim
m. 178a/19
- mora:** Mora adası
m. 51a/11
- morev:** Gürcistan'da bir yerleşim yeri
m. 55b/15
- morevī:** Gürcistan'da bir yerleşim yerine mensup olan
m. 55b/13
- mu'āheze:** Ar. azarlama, paylama, çıkışma, darılma
m. 102b/13, 133b/1
m. idicidür 73b/3
m. olunup 78a/derkenar yan
m.+ sinde 96a/4
- mu'ahḥir:** Ar. erteleyen
muḳaddem ve m. çeküp 181a/9
- mu'āḥiz:** Ar. paylayan, kınayan
m. 162a/17
maḥall-i m. 145b/4
m. olayım 77b/derkenar yan
m. olup 59b/19
m. olur 122b/2
- mu'accib:** Ar. şaşkınlık veren, şaşırtan, hayrete düşüren.
m.+ dür 188a/14
müteḥayyir ve m. ider iken
86b/derkenar yan
- mu'ādil:** Ar. eşit, denk
m.-i fażīlet olmamaḳ 24a/2
- mu'aḳḳib:** Ar. peşi sıra giden, ardına düşen, ardından gelen, tâkip eden kimse
m.-i te'ākub-ı fażl 175a/6
- mu'ālece:** Ar. ilaç yapma, ilaç kullanma
m. 94a/16
m.-i emrāz-ı rūḥānī 177a/11
m.+ de 107a/15
m. eyleye 107a/13
m. itsünler 107a/2
m.+ si 197a/2
dā'īye-i m.+ ye 107a/12
- mu'allim:** Ar. öğretmen, hoca
m. 116b/14
m.-i ḡaybdan 194b/13
m.+ e 117b/6
m.+ i 116a/10, 116a/11
m.+ leri 116a/8, 116a/13
- mu'āmelāt:** Ar. işlemler
m.-ı aḥvālinden 154b/11
- mu'āmele:** Ar. davranış, tavır, tutum, hareket; yol, iz
m. 96b/7, 136a/17
m.-i ribā 161b/18
m.+ den 96b/8
m. eyleme 82a/derkenar yan
m. eyleye 137a/9, 195b/12
m. olmamışdur 15a/14
m.+ si 76a/derkenar üst
m.+ yi 137a/10
- mu'ānid:** Ar. inatçı
mübtedi'-i m. 120b/8
- mu'anven:** Ar. ihtişamlı; tantanalı; debdebeli
m. kılındı 47b/derkenar yan
- mu'āraza:** Ar. birbirine karşı gelme, kavga, çekişme
mübāhāt-ı m.+ sında 193a/3
- mu'arrif:** Ar. tarif eden
fuşül-ı m.-i uşul olur 170b/17
- mu'aşır:** Ar. çağdaş
m. 96a/19
m. olalar 96b/5
- mu'aşeret:** Ar. birlikte yaşayıp iyi geçinme

- m. 113a/2, 113a/9, 133b/18
m.+ lerinde 114b/7
- mu‘aşşer:** Ar. on parça olan veya on parçaya bölünen, onlu, onluk seyyid-i m.-i beşer 5a/5
- mu‘ātib:** Ar. azarlanan, ayıplanan m. olur 102b/6
mes’ul ve m. olurlar 162a/17
- me‘ātib:** Ar. tehlikeli yer m.-i dar-ı hevāna 126a/9
- mu‘aṭṭal:** Ar. tatil edilmiş, bırakılmış; kullanılmaz; boş, işsiz m. olalar 171b/1
m. oldu 24b/16
m. olmak 172a/1
- mu‘aṭṭar:** Ar. güzel kokulu m. 5a/2
münevver ve m. eyleye 141a/10
- mu‘āvenet:** Ar. yardım m. 123a/5, 155a/18
m.+ dür 121b/11
m.+ i 119b/19
m.+ ile 169b/2
āṣār-ı m.+ ile 169b/2
m.+ ine 49b/8, 166a/12
m.+ iyledür 169b/4, 169b/8
āṣār-ı m.+ iyledür 169b/5, 169b/6, 169b/7
- mu‘āvin:** Ar. yardım eden, yardımda bulunan, yardımcı cem‘iyyet-i m.-i nuşretdīn 146a/4
m.+ i 97b/11
m.+ ümüz 120a/1
- mu‘āvinsiz:** Ar. yardımcısız m. ve hicāb muhāvenetsiz ve ‘ummāl mütedeyyinsiz ve kitāb mütefaṭṭınsız olmazlar 123b/16
- mu‘avvaḳ:** Ar. geriye bırakılmış, askıda bırakılmış m. durur 63a/5
- mu‘āyene:** Ar. inceleme, dikkatle bakma, yoklama, gözden geçirme m.-i sermediye 150b/1
m.+ de 142a/12
m.+ nūḡ 142a/4
- mu‘ayyen:** Ar. belli, belirli; kararlaştırılan krş. mu‘ayyene m. 33b/13, 34a/12, 190a/9 nāşır ve m. bilmeyeler 89a/6 ehl-i m.+ den 192a/9
m. olur idi 88b/derkenar yan
- mu‘ayyene:** Ar. belli, belirli; kararlaştırılan krş. mu‘ayyen m.+ dür 142a/18
- mu‘azzam:** Ar. kocaman, koca; ulu, koskoca; ciddi, önemli krş. mu‘azzama m. 162a/5, 162a/7
ḳabr-i m. 16b/7
- mu‘azzama:** Ar. kocaman, koca; ulu, koskoca; ciddi, önemli krş. mu‘azzam mekke-i m.+ da 18a/5
ka‘be-i m.+ nuḡ 6a/17
- mu‘azzeb:** Ar. azap gören, acı çeken m. eyleyeler 133b/3
m. olmayacaklarına 28b/7
m. olmayacaklarını 28b/8
m. olmaz 61a/14
- mu‘azzez:** Ar. aziz kılınmış, onurlu, saygın m. 47b/derkenar yan, 75b/derkenar üst
m. dutup 81b/derkenar yan
m. iderüz 177b/1
m. oldu 81a/derkenar üst
m. ve mükerrerem itdi 80b/derkenar üst
- mubāḥ:** Ar. işlenmesinde sevap ve günah olmayan şey m.+ dur 161b/12
- mubaşşırāt:** Ar. gözeticiler, bakıcılar, bekleyiciler m. 141b/6
- mūcib:** Ar. icap eden, lazım gelen, gereken, gerektiren; sebep, vesile m. 166a/16, 175a/6, 182a/18
m.-i ḥarekāt 188a/3
m.-i helāk 59b/13
m.-i ḥırş 193b/4
m.-i istiṣnā-yı ‘umūm 156b/6
kibr-i m.-i iştī‘āl 188b/9

- m.-i menāzil-i kerāmetdür
167a/5
m.-i muḥabbetdür 146a/3
m.-i riyādur 95a/19
m.-i saṭvet 197a/17
m.-i taḳrīr-i kelām olup 3b/14
m.-i tekebbür 186b/14
m.-i zulm 146b/12
m.+ i 138a/5, 165a/17
meyl-i m.+ idür 107a/17
‘aḳd-i m.+ ile 123a/2
m.+ ince 7a/11, 106a/8, 108b/4
vaṣiyyet-i şerīf-i m.+ ince
44a/14
m.+ iyle 146a/8
- mu ‘cizāt:** Ar. mucizeler
m. 15a/4
etemm-i m.-i muṣtafā 3a/7
- mu ‘ciz-beyān:** Ar. taklit edilemeyecek
bir üslûp veya ifāde tarzına
erişen
kalem-i m. 7a/19
- mufāraḳatsızın?:**
m. 184a/17
- muḡān:** Far. zerdüşt dîninden olan
kimseler, ateşe tapanlar,
ateşperestler, Mecûsîler
pîr-i m. 90b/derkenar üst
- muḡannî:** Ar. şarkıcı, ses sanatkârı,
hânende
m.+ lerine 59b/17
- muḡtenim:** Ar. ganimet olarak alan
m. 23b/1
- muḡabbet:** Ar. sevgi, dostluk
m. 8b/18, 81a/6, 82a/2, 93a/16,
93b/10, 108a/11, 112a/7,
116a/17, 121b/10,
149b/16, 150a/12, 162b/13,
164a/12, 165a/19
‘irfān-ı m. 94a/7
āteş-i m. 164a/14
iştiḡāl-i nāyire-i m. 166a/19
nūr-ı m. 194b/14
şıdḳ-ı m. 134b/4
vuḳū‘-yu m. 108a/15
m.-i bâṭıl olmasınınuḡ 156b/3
m.-i devlethānemüzün 143a/17
- m.-i ḥaḳḳikî 123b/7
nūr-ı m.-i iḳānı 168a/12
m.-i mūrīs-i ḳurbet 146a/3
şıdḳ-ı m.-i nişānı 123b/12
m.-i nūr 84b/15
m.-i resmî 106b/13
‘alāmāt-ı m.-i resûl 16a/1
m.-i resûle 27b/18
m.-i sâbıḳları 145a/4
mücib-i m.+ dūr 146a/3
şıdḳ-ı m.+ dūr 123a/18
serīr-i m.+ e 177a/13
m. eyleye 133a/16
m. eyleyesiz 133a/17
m. eyleyüp 164a/10
m.+ i 90a/14, 93a/3, 97a/3,
111a/1, 114b/16, 116b/16,
117a/7, 121b/8
m. ideler 63b/19
m. idersem 114b/16
m. idesin 121a/5
m. idüp 9a/10, 119a/5
m.+ idür 97a/3, 106b/12
m.+ imüz 103b/10, 168a/18
m.+ in 74a/1, 121b/10
cāh-ı m.+ ine 107a/8
m.+ inüḡ 121b/9
za‘f-ı m.+ lerin 94a/4
m.+ üḡ 108b/11
maḳarr-ı m.+ üḡ 164a/11
- muḡacirîn:** Ar. göç edenler, göçmenler
şahābe-i m. 30b/7
m.+ de 29b/19, 30b/3
m.+ den 27b/15
ḳudemā-yı m.+ den 25b/15
- muḡaddisîn:** Ar. muḡaddisler, hadis
alimleri
üstād-ı m. 47a/15
müfessirîn ve m. ve mücevvidîn
olup 51b/17
- muḡāfaza:** Ar. saklama, koruma,
kayırma
m. 40a/9, 60a/1, 93a/4
m.+ da 40b/6
m. idemeyüp 47a/1
m.+ sına 56b/9, 59b/9
m.+ sında 57a/16, 60a/9

m.+ ya 58a/1
muḥāfazat: Ar. muhafızlık
m. 85a/13, 114b/7
m.-ı ādāb 182a/12
m.-ı erkān 182a/8
m.-ı nefis 182a/17
m. eyleyeler 116b/5
m.+ ı 40a/2
m.+ ında 84b/derkenar üst,
168a/1
m. ider 141b/19
m. itdūj 87b/1
m. itmeye 125a/5
m. ve hizmet eyleyiñüz 110b/13
muḥāfız: Ar. muhafaza eden,
değiştirmeyen saklayan,
koruyan; bekçi
m.+ ı 3a/15, 55a/17
m.+ inuñ 63b/19
muḥakḳak: Ar. hakikati, gerçekliği,
doğruluğu belli olmuş; doğru
m. 117b/14, 120b/5, 185a/13,
194a/17
‘ārif-i m. 185b/2
tekebbür-i ‘ārif-i m. 185b/14
m.+ dur 125b/7
m. imiş 87b/derkenar üst
m.+ lardan 84a/5
m. ve 11a/11
muḥakḳık: Ar. araştırmacı, tahkik edici
m.+ ların 102b/18
muḥakḳikān: Ar. hakikati, gerçeği
arayıp meydana çıkarırlar;
soruşturucular
m. 93a/18
muḥāl: Ar. mümkin olmayan, olamaz,
olmaz, olmayacak
m. 7a/18
emr-i m. 59b/6
muḥālaḳat: Ar. iyi geçinmeler,
görüşmeler
m.-ı eřrār-i řūmligi 124a/3
m.+ ları 133b/18
muḥālefet: Ar. uygunsuzluk, aykırılık;
düşmanlık
m. 79a/derkenar yan, 80b/2,
105b/1, 122a/7, 174b/14
m.-i ḫakḳa 122b/7

m.-i nefis 167a/1
m.-i şer‘-i münāza‘atına 182b/8
m.+ e 120b/18
irtikāb-ı m.+ e 159b/18
m. eylemeyi 78b/17
m.+ i 84a/8, 194a/12
emr-i m.+ i 194a/10
evāmir-i m.+ i 174b/16
m. idecek olurlar ise 140a/7
m. ider 108b/3
m. ider iseñ 84a/6
m. iderler 115a/1
m. idüp 155b/8
m.+ in 151a/2, 158a/19
nefis-i m.+ inde 107a/4
m.+ inden 151b/1
ğayr-ı ‘ārif-i m.+ inden 194a/11
iktisāb-ı m.+ inden 122a/16
rıżā-yı m.+ inden 83b/13
m.+ ine 166b/3
ṭarīḳ-i m.+ ine 81a/derkenar yan
m. itmegi 132b/1
m. itmegile 79b/derkenar alt
m. itmezler idi 84a/17
m. itmiş olur 88a/2
m. itmişdür 103b/2
m.+ leri 112a/9
m.+ lerine 181b/8
muḥālif: Ar. aykırılık gösteren,
uymayan, uygun olmayan
m. 24a/11, 49a/18
m.-i evzā‘ idiyor 139a/11
m.-i ḫakḳ 197a/13
ğarḳ-ı m.+ den 174b/2
‘ukūbet-i m.+ inden 114b/2
m. ise 24a/11
m. itmemek 78b/derkenar yan
m.+ lerinüñ 153a/6
m.+ lerünj 200a/14
m. ola 78a/derkenar yan
muḥalliř: Ar. kurtaran
m.+ leri 176a/17
muḥammedī: Ar. Hz. Muhammed’le
ilgili, Muhammed ümmetinden
olan, müslüman krş.
muḥammediye
dīn-i m. 109a/9

- ihyā-yı āyīn-i m. 48a/derkenar
üst
nūr-ı m. 5b/12, 6b/10
muṭahhar-ı m.+ den 108a/4
m.+ nūj 189a/4
- muḥammediye:** Ar. Hz. Muhammed'le ilgili, Muhammed ümmetinden olan, müslüman krş.
muḥammedī
devlet-i m.+ den 48a/derkenar yan
- muḥannes:** Ar. korkak, alçak, kalleş
m.+ ler 116b/11
- muḥanneslik:** Ar.+T. korkaklık
alçaklık, kalleşlik
m. 109a/9
- muḥārebe:** Ar. savaş, çarpışma
m. 147a/11
ḥīn-i m.-i kerbelāda 42a/9
m.-i yemāmede 31b/4
m.-i yevm-i cemelde 24b/19,
25b/3
m.+ de 33b/8
m. itdüğünde 49b/9
m. itmek 84b/derkenar alt
m.+ lerde 40a/19
m.+ lerinde 35a/4
m. olduğda 51a/7
muḳābele ve m. olduğda
55a/19
m.+ si 49b/8
m. ve muḳātele olduğda 57a/9
m.+ ye 53b/3
- muḥarrem:** Ar. kamer takviminin
birinci ayı, aşure ayı
m. 95a/2
m.+ de 22a/19
māh-ı m.+ de 7b/11
m+ inde idi 38a/8
m.+ üj 18a/18
- muḥarrer:** Ar. yazılı, yazılmış, tahrir edilmiş
m.+ dūr 19a/11, 31a/5
- muḥarrrik:** Ar. hareket ettiren, harekete geçiren, kımıldatan, oynatan
m.-i şehvet ola 161a/16
- muḥāşamāt:** Ar. düşmanlık
m.-ı celiyye 137a/14
- muḥāşamet:** Ar. kavga, düşmanlık
m. 110b/1
- muḥāşara:** Ar. kuşatma, etrafını çevirme
m. 35b/11, 53b/3, 53b/14
m.+ da 40a/8
m. eylediler 55b/6
m. eylemegin 56a/11
m. idüp 39b/2, 53a/18, 53b/7,
56a/5
m. itdi 58a/8
m. itdiler 57b/6, 81a/derkenar yan
m. itdügi 57a/14
m. itdüklerinde 35b/17
m. itmek 112b/7
m. oldı 83a/derkenar yan
m. olduğdan 58a/12
m. olduğda 56a/1
m. olunup 56b/6
m. olup 39b/18, 88b/derkenar yan
m. ve şehīd itdüğünden 55a/15
- muḥāsebe:** Ar. hesaplama
m.-i eyyām 83b/8
m.-i nefsanīlerin 84b/11
m.+ leri 66a/17
m.+ si 66a/17
- muḥāşşaş:** Ar. tahsis edilmiş, özgü
m. 28b/9
- muḥassenāt:** Ar. iyi ve güzel huylar,
hayırlı, faydalı işler, iyilikler,
güzellikler
m.+ ı 122a/4
m.+ ından 112b/18
- muḥāşşıl:** Ar. hasil eden, meydana
getiren
m. 17a/1, 30b/19
m.-ı esbāb-ı devlet 141b/3
m.-ı ḥizāne-i ma'mūr
81b/derkenar yan
m.-ı i'tikādı 188a/15
m.+ ı 193b/8
- muḥāṭab:** Ar. kendisine söz söylenen,
kendisiyle konuşulan, hitap
edilen kimse
m. olanlar 28b/19

- muḥāṭaba:** Ar. bir kimse ile karşılıklı konuşma, söyleşme
m.-i ‘avāma 180b/5
m.-i ‘avāmdan 180b/7
m.+ sında 180b/10
- muḥāṭabāt:** Ar. yüz yüze yapılan konuşmalar
lezzet-i rūḥ-ı m. 91a/16
- muḥāṭara:** Ar. tehlikeli durum, tehlike
m.-i ef’āl-i irtikābı 79a/15
- muhāvenesiz:** Ar. yumuşak ve nazik olmayan bir şekilde
mu‘āvinsiz ve ḥicāb m. ve ‘ummāl mütedeyyinsiz ve kitāb mütefaṭınsız olmazlar 123b/17
- muḥāvere:** Ar. konuşma krş. muḥāveret ve’l-m. 9a/11
- muḥāveret:** Ar. konuşma krş. muḥāvere
m. 122a/3
- muḥayyer:** Ar. istediğini seçmekte, dilediği gibi davranmakta, herhangi bir şeyi kabul edip etmemekte serbest olan
m. ideler 105a/17
- muḥibb:** Ar. seven, sevgi, dost
m.-i şādıklarından 108a/16
m.+ ler 168a/17
m.+ lerini 20a/3
m. olan 121b/8
- muḥiṭ:** Ar. etrafını çeviren, kuşatan
m. 11a/10
m.-i a’ mālidür 96a/16
m.-i ucūr 182a/18
- muḥkem:** Ar. sağlam kılınmış, sağlam, berk, sağlamlaştırılmış, kuvvetli
m. 5b/15, 7b/17, 9b/7, 37b/10, 51a/9, 96b/1
bünyād-ı leṭāfet-i m. 3b/5
ḥafī ve m. dutup 87b/derkenar yan
m. ideler 105b/1
m. ider 76b/5
m. idüp 76a/6
m. it 63b/18
m. urayım 79a/derkenar yan
m. urup 37a/4
m. ve metīn idici ola 102b/3
- muḥkemrek:** Ar.+T. daha sağlam, daha kuvvetli
ḥicāb-ı m.+ dūr 107a/18
- muḥliş:** Ar. katkısız; dostluğu, samimiliği ve hali içten, gönülden olan
m. 98a/17
m.+ ler 168a/17
m.+ lardan 195b/2
m.+ lerüj 81b/17
- muḥlişān:** Ar. katkısızlar, gönülden olanlar
m.-ı muḥarrebden 79b/derkenar üst
- muḥrib:** Ar. yıkıp dağıtan, harap ve perişan duruma getiren, tahrip eden
m.-i bilād olmuş 108a/11
m.+ü’l-bilādü’z zulm 3a/1
- muḥsenāt:** Ar. namuslu, iffetli kadınlar
m.+ ından 79a/derkenar yan
- muḥsin:** Ar. iyilik eden, iyi ve güzel işler yapan, iyilikte bulunan, lutuf ve ihsan eden
m.-i ḥaḳḳikī 165b/12
m. idi 20a/8
- muḥsin-i leyh:** Ar. kendisine iyilik edilen
m. 165b/10, 165b/11
- muḥtāc:** Ar. ihtiyacı olan, kendisine bir şey lazım olan, bir eksikliği olup onu tamamlamak isteyen;
yoksul, fakir
m. 8a/9, 35b/11, 75a/7
m.-ı kıṭāl 57b/16
m.+ dur 94a/19, 155a/18, 168b/17, 168b/18, 169b/15, 171a/2, 182a/1, 182a/11, 182a/16, 197a/15
m.+ durlar 153b/8
m. itdügine 132a/13
m. koyduḳ 130b/19
m.+ lar 124b/12, 127a/11, 127a/13
m.+ lara 114a/14, 130b/7, 133a/7
m.+ ları 89a/10

- m.+ laruḡ 78b/derkenar yan, 81b/derkenar alt, 132a/12, 164b/1, 164b/2
m. ola 159a/8
m. oldukların 117a/3
m. olmaḡın 9a/15
m. olup 181b/11
m. olur 68a/10
m.+ um 86b/derkenar üst
m.+ uḡ 81b/derkenar yan, 94b/2
- muḡtār:** Ar. beḡenilmiş, seçilmiş, seçkin, mümtaz
ḡavl-i m. 20a/5
fā' il-i m. olup 165b/7
m.+ dur 183a/5
- muḡtaṣar:** Ar. Ayrıntılı olmayan, derli toplu, kısa, öz
m.+ da 78b/9, 140b/8, 149a/2
müfid ve m. olanlardan 7a/18
- muḡtelif:** Ar. birbirine uymayan, zıt; türlü, çeşitli; çeşit çeşit krş.
muḡtelife
m. 173b/10, 176a/9
m. olmuşdur 125b/9, 180b/2
m. olur 135a/15, 184a/19
ḡāl-i m. olur 184b/1
- muḡtelife:** Ar. birbirine uymayan, zıt; türlü, çeşitli; çeşit çeşit krş.
muḡtelif
'āḡāt-ı m. 199a/13
aḡvāl-ı keṣire-i m. 9b/3
rivāyāt-ı m. 47b/derkenar üst
m.+ den 88b/8
- muḡtelefun fih:** Ar. hakkında ihtilaf olunan mesele
m. olup 19a/10
- muḡtel:** Ar. bozulmuş, karışmış, karışık
m. 124a/2
m. ve müşevveṣ
76b/derkenar alt
- muḡterem:** Ar. sayḡı gösterilen, sayḡıya lāyık olan, sayḡı deḡer büyük ve m. duta 77a/derkenar alt
m. ve mu'teber olalar
75b/derkenar üst
- muḡteriz:** Ar. çok ince düşünmek
yüzünden aşırı derecede ölçülü hareket eden, çekingen
m. ola 97a/17
- muḡtesib:** Ar. şeriatçe yapılması uygun görülmeyen şeyleri tenkit ve reddeden kimse krş. muḡtesibe
m. 154a/4, 154a/7, 156b/19, 157a/5, 158a/6
m.-i aḡvālinüḡ 155b/4
m.-i za'if ola 159a/7
m.+ dür 154a/8
m.+ e 156b/13
ḡükm-i m.+ e 157a/19
m.+ em 155a/2
m. itdi 155a/3
m.+ sin 155a/2
m.+ üḡ 155a/12, 155b/3, 156b/12, 157b/12
- muḡtesib-i aleyh:** Ar. şeriat tarafından yasaklanm iş olun işi yapan
m. 154a/5, 154a/7
m. 158b/16
m.+ ye 158b/17
vaḡt-i m. 158b/9
- muḡtesib-i fih:** Ar. yapılması dincc yasaklanmış iş
m. 154a/6, 154a/7
- muḡtesibe:** Ar. şeriatçe yapılması uygun görülmeyen şeyleri tenkit ve reddeden kimse krş. muḡtesib
m.+ lerindür 160b/12
- mu'in:** Ar. yardımcı
m. 75b/derkenar üst
m.+ üḡ 87a/19
- muḡābele:** Ar. karşılık verme, karşılama; karşı gelme; birbiriyle karşılaştırma
iktizā-yı m. 159a/14
m.-i ḡaşmdan 197b/3
m.-i istizḡārı 157b/4
m. ide 159a/8
m.+ si 184b/5
m.+ sinde 49b/10, 88b/derkenar yan, 90b/derkenar yan, 96b/6, 100a/1, 184b/4, 184b/5, 184b/7, 184b/9
m.+ sindedür 184b/7, 184b/8

- m. ve muhārebe olunduğda
55a/19
- muḳābil:** Ar. karşı, karşılık
m. olup 48b/1
- muḳaddem:** Ar. takdim edilen,
sunulan; önde olan, önden giden,
önce gelen; değerli, üstün krş.
muḳaddeme
m. 16b/19, 17a/1, 24b/9, 28a/14,
29a/10, 38b/4, 42a/10,
48a/derkenar yan, 55b/2, 72a/11,
74b/12, 90a/derkenar yan, 93a/6,
157a/17, 182a/1, 182b/17,
194a/15
m.+ dür 89b/derkenar üst,
112a/5
m.+ e 144a/18
m. geldiğiçün 29b/7
m. gelen 28b/1
m. gelenler 92b/3
m. idi 10a/18
m. idilür 84a/4
vuşül-ı m.+ inden 52b/2
m. olmaması 38b/5
m. ve mu'ahhir çeküp 181a/9
- muḳaddemā:** Ar. önce, eskiden
m. 21a/14, 21a/19, 22b/4, 22b/8,
59b/9
- muḳaddemāt:** Ar. başlangıç
m.+ indan 2b/1
- muḳaddemce:** Ar.+T. önce
m. 37a/3
- muḳaddeme:** Ar. takdim edilen,
sunulan; önde olan, önden giden,
önce gelen; değerli, üstün krş.
muḳaddem
m.+ sine 131b/19
m.+ yi 166b/13
- muḳadder:** Ar. takdir olunmuş, kıymeti
biçilmiş
māl-ı m.-i fānī 93a/19
m. olmuşdur 117a/11
- muḳaddes:** Ar. her türlü ayıp ve
noksanlıktan arındırılmış, yüce
ve kutsal bilinmiş, kutsal, kut
beytü'l-m. 126b/11
zāt-ı m.-i müsem mā 88b/14
beytü'l-m.+ de 127b/9
- 'ilm-i m.+ den 143a/2
m.+ dür 143a/5
teferrüd-i zāt-ı m.+ dür 165a/1
m.+ i 77b/8
rūh-ı m.+ i 98b/3
zāt-ı m.+ inün 77a/19
zāt-ı m.+ lerin 77b/14
manşib-ı ehliyyet-i m.+ üñi
143b/1
- muḳaddir:** Ar. bir şeye değer biçen,
kıymet belirleyen
m. 1b/8
- muḳannen:** Ar. ne zaman, nasıl ve ne
kadar olacağı veya yapılacağı
kesin olarak belirlenen, kural ve
kânun hâline gelen
m.-i 'ibād 108a/11
- muḳārenet:** Ar. yaklaşma
mülāzemet ve m. iden 25b/11
m. idüp 23b/18
- muḳarib:** Ar. birbirine yakın olan,
aralarında yakınlık bulunan
m.+ lerden 76b/5
'ubūr-ı mülk-i m.+ lerden
142a/10
- muḳārin:** Ar. bitişik, ulaşılmış, erişmiş,
yaklaşmış, bir yere gelmiş
m. kılnup 10a/14
- muḳarreb:** Ar. yaklaşmış, yakın
m. 168a/13, 195b/2
m.-i mülk 79a/derkenar üst
muḳlişān-ı m.+ den
79b/derkenar üst
m.+ i 78a/derkenar yan
melāyike-i m.+ inden 100b/7
m.+ ine 90a/derkenar üst
m.+ lerden 76a/derkenar alt
m.+ lerin 100b/4
m.+ lerinden 89a/derkenar üst
m.+ lerinün 89b/derkenar yan
kāmīl-i m.+ lerün 194b/11
- muḳarrer:** Ar. kararlaştırılmış; şüphesiz,
sağlam; anlatılmış, bildirilmiş
m. 125b/7
m.+ dür 24a/2, 75b/derkenar
yan, 79b/derkenar üst, 84a/8,
85b/2, 110a/16, 116a/19,
117a/11

- m. eyleye 85b/derkenar alt
m. ide 197b/8
m. idi 12a/7
m. itdi 82b/derkenar üst
m. olasin 39b/7
m. oldı 150a/16
m. olmaya 139b/4
merkûm ve m. olup 52a/4
mevt-i m. olup 37a/13
m. ve müfevvez olup 50a/7
- muğarrrib:** Ar. yakın duruma getiren, yaklaştıran, yakınlaştıran
m.+ ler 102b/14
m.+ lerden 150a/15
m.+ lerindendir 108b/19
m.+ lerüñ 91a/7
- muğarrribîn:** Ar. yakınlaşma, yaklaşmış olanlar, yakınlar
ve'l-melâyike'l-m. 23b/18
- muğaşşır:** Ar. kusurlu
m. olalar 93b/10
m. olmuş olurum 128b/12
- muğâta'a:** Ar. eskiden devlete âit bir gelir veya arâziyi kirâ karşılığında ve başkasına satmamak şartıyla geçici mülk olarak bir kimseye devretme
m.+ ya 48a/6
- muğâtele:** Ar. birbirini öldürme, vuruşma; savaş, kavga
m. 184b/4
m. ider 159a/14
muğârebe ve m. olunduğda 57a/9
- muğâvelât:** Ar. sözleşmeler
m.-ı 'âdeti 155b/19
- muğâvemet:** Ar. dayanma, karşı koyma
m.+ e 54a/3, 60a/17,
84b/derkenar üst, 88b/derkenar yan
m. idebilmez idi 197a/14
m. idemez 149a/14
m.+ leri yitmedüğinden 53b/1
- muğavvem:** Ar. kıvama getirici, tanzim edici
istikâmet-i m. 155b/6
- muğavvî:** Ar. güçlü ve sağlam bir duruma getiren, güç, kuvvet veren, takviye eden
mümidd ve m. olalar 162a/10
- muğayyed:** Ar. bağlı, kayıtlı; önem vermek, gözetmek
m. 80a/derkenar yan, 82a/11, 89a/13
m.+ dür 143a/4
m. olayım 82a/derkenar alt, 86a/derkenar yan
m. oldı 86a/derkenar yan
m. olmaduğundan 133b/14
m. olmak gerekdür 79a/derkenar üst
m. olmamak 122a/8
m. olmaya 157b/7
m. olmayup 82b/derkenar yan, 122a/10, 157b/6
- muğbil:** Ar. ahtı açık ve talihli
kârgâh-ı vilâyet-i m.+ leri 175a/6
m.+ lerüñ 178b/12
sa'id-i m. olan 148b/6
- muğtedâ:** Ar. fikir ve davranışları ölçü olarak benimsenen, örnek alınan
m. 176b/4
m.-yı 'ârif 109b/6
m.-yı 'aşr idi 194a/12
m.-yı ehl-i dühür 108a/8
m.-yı zümre-i evliyâ 1b/13
m.+ ları 103b/14
tarîk-i haqq-ı m.+ sın 189a/2
- muğtedâlik:** Ar. örnek
m. 95b/7, 180a/6
- muğtedir:** Ar. güçlü, iktidarlı
m. 1b/7
- muğteşid:** Ar. tutumlu, iktisatlı
m. 155a/6
m. idi 154b/18
- muğtezâ:** Ar. gereken, lazım gelen şey
ahbâr-ı m. 180b/13
vuşlat-ı m.-yı cem' 146a/3
m.-yı fehvâyı 6a/15
m.-yı hikmetle 196b/2
m.-yı hikmetümüz 177b/4
m.-yı kemâl-i hikmetle 170b/10
m.-yı leys 82a/derkenar üst

- m.-yı mücāzāt 98a/10
m.-yı vaqt 140b/16
m.+ larınca 136b/4
m. olmağın 35a/16
m.+ sınca 94a/7
m.+ sıyla 93b/1, 165a/4
- munāfiq:** Ar. içi başka, dışı başka olan, özü sözüne uymayan, iki yüzlü, ara bozucu
m.+ uş 81a/14
- munfaşıl:** Ar. ayrılmış, ayrılan
m. 144b/11
m.-ı bādiyesi 144b/12
m. kıılır 172b/19
m. olmağičün 34a/16
- munğaris:** Ar. yerleşmiş
m. ola 116b/16
- munğabız:** Ar. daralıp kısalılmış, çekilmiş, büzülmüş
m. ola 196b/11
m. olur 196b/13
- munğarız:** Ar. biten, arkası gelmeyen, sönen
m. oldılar 153b/16
m. olup 42a/17, 43b/2, 50a/2
- munğatı:** Ar. arkası kesilen, devam etmeyen, son bulan, sona eren
m. ola 89a/derkenar yan
m. oldu 48b/derkenar yan
- munşif:** Ar. insafılı
m. olup 137a/8
- munşafı:** Ar. yanmaz yahut parlamaz, aydınlatmaz olmuş, sönmüş, söyük
m. ola 197b/17
m. ve münteķi olup 8a/1
- muntazam:** Ar. düzenli, düzgün, intizamlı
m. olur 164b/11
- muntazır:** Ar. bekleyen, gözleyen
m.-ı kâyim 43b/12
ma'şiyet-i m.+ a 157b/2
m. durmuşuz 85b/derkenar üst
tālīb ve m. ve 9a/1
- mūr:** Ar. karınca
m. 186b/3
m.-ı za'if 186b/1
tu'me-i m. ve mār olur 199b/6
- murabaħa:** Ar. vade ile ödünç para verip kanun ve insaf ölçülerinin üzerinde faiz alma, tefecilik
m.+ da 160a/11
- murabba':** Ar. bağdaş kurma
m. oturur 189a/11
- murād:** Ar. arzu, istek; maksat krş.
murāde
m. 52a/9, 55a/3, 77a/14, 98a/3, 113b/18, 143a/12, 182b/18
mehābet-i m. 81b/derkenar yan
vefķ-i m. 197b/13
m.-ı bārī idüğün 31a/1
m.-ı ehl-i ḥadīs 79a/6
m.-ı evvel 141a/6
m.-ı ḥaḳḳdan 197b/14
m.-ı kāmķār 58a/18
m.-ı laṭīfedür 141a/7
m.-ı nikāḥ 15b/12
m.-ı şerīfleri 23a/12, 59b/9
m.-ı ümmet-i muḥammed olmaḳdur 15b/13
m.-ı vilādet 15b/12
m. eyledükde 79b/derkenar yan
m. eyledüklerinde 21a/15
m. eylese 62a/3
m.+ ı 36b/17, 85b/derkenar alt
miftāḥ-ı m.+ ı 199a/11
m.+ ım 21a/16, 118b/5
m.+ ın 81b/11
nefs-i m.+ ın 197b/13
m.+ ına 81b/14
m.+ inadur 68a/13
m. ider idüğ 176a/4
m. ider iseğ 76b/derkenar alt
m. itdüğünde 35a/8, 40b/2
m. oldu 58a/4
m.+ umuz 89a/15
m.+ uş 88b/derkenar alt
- murādāt:** Ar. istekler
mükeddere-i m.-ı lezzetin 83b/14
- murāde:** Ar. arzu, istek; maksat krş.
murād
m.+ ye 173a/11
- murāķebe:** Ar. bakıp gözetme, göz altında bulundurma, denetleme,

- denetim, kontrol m.-i enfās
83b/8
- murākı̄b:** Ar. denetçi
m. 126a/5, 148a/5
mü'min-i lā-yezāl-i m. 122a/5
m.+ a 102b/17
rubūbiyyet-i m.+ larından
176b/4
m. olup 116b/5
- murākka':** Ar. yama vurulmuş,
yamanmış, yamalı; dervişlerin
giydiği hırka krş. murākka'a
cāme-i m. 191a/12
m.+ a 130a/13
m.+ ı 128a/5
m. idüp 190b/9
m.+ n 128a/4
- murākka'a:** Ar. yama vurulmuş,
yamanmış, yamalı; dervişlerin
giydiği hırka krş. murākka'
m.-i şerīfin 44a/15
- muraşsa':** Ar. değerli taşlarla bezenmiş
m. 35b/13, 35b/15
m.-ı kemer 90b/13
- murdār:** Far. pis, iğrenç
m. 79b/18, 88a/derkenar alt,
189b/4, 192b/2, 192b/12,
192b/13
m.-ı mezbelesin 148a/17
m.+ a 90a/17
nuṭfe-i m.+ dur 192a/5
m. eyledi 198b/11
m.+ ından 192a/3
m. idüp 103a/11
m.+ lar 192b/2
m.+ uş 91a/5
- murdārrek:** Far.+T. daha pis, daha
iğrenç
m. 187b/19
- murğ:** Far. kuş
m.-ı rühın 59a/8
- mūriş:** Ar. veren, kazandıran,
gerektiren, sebep olan, meydana
getiren krş. mūriş
m.-i cefā 146b/12
muḥabbet-i m.-i kurbet 146a/3
m.-i menāfi'-i dünyeviye 13a/14
m.-i şabrdur 180a/7
- m.-i şıḥḥat 167a/4
m.-i tenfīz ve ḥased ve ğıybet
olur 192b/4
fıkr-i m.+ü'l- 'ıber iderler idi
17a/14
minḥac-ı mi'rāc-ı m.6ü'l-i btihāc
15a/3
- mūriş:** Ar. veren, kazandıran,
gerektiren, sebep olan, meydana
getiren krş. mūriş
'ādet-i m. sa'ādetleri 12a/1
- muşabbî?:**
ṭālib-i m. 90b/derkenar yan
- muşāfaha:** Ar. tokalaşma, selamlaşma
m. eyleye 80a/9
- muşaffā:** Ar. yabancı maddelerden
temizlenmiş, arı duru ve saf
duruma getirilmiş, artırılmış,
tasfiye edilmiş
m. ola 100a/18
- muşaffi:** Ar. arıtan, temizleyen, saf
duruma getiren, tasfiye eden
m. olur 172b/13
- muşāḥabe:** Ar. Karşılıklı konuşma,
görüşme, sohbet krş.
muşāḥabet
m. 114b/7
eşnā-yı m.+ de 77a/derkenar üst
- muşāḥabet:** Ar. Karşılıklı konuşma,
görüşme, sohbet krş.
muşāḥabe
m. 123b/12, 148b/14
ḥilye-i m.-ı dīni 123b/12
m.-ı kalbleri 138a/8
m.-i eşrār 123b/9
m.-i iştiğāli 124a/1
istifā-yı ḥayrāt-ı m.+ inden
123b/15
- musahḥar:** Ar. elde edilmiş
m. 165b/5, 165b/7
m.+ dur 165b/10
m.+ ı 147b/1
feth ve m. olur 75b/derkenar yan
- muşāḥib:** Ar. sohbet ehli kimse,
arkadaş
m.-i rıdvān itdi 59a/8
m.+ lerinden 45a/7

- m. olup 9a/5
m.+ ün 120b/5
- muşallā:** Ar. namaz kılınan veya namaz kılınması için ayrılmış olan açık yer, namazgah
m.+ da 154b/3
m.+ sında 154b/1
m.+ ya 130b/7
- muşallaṭ:** Ar. sataşma, rahatsız etme
krş. musallaṭ
m. eyleye 80a/4
m. kılmışam 101a/1
m. olur 81b/4
- musallaṭ:** Ar. sataşma, rahatsız etme
krş. muşallaṭ
m. ideyim 143b/12
m. idüp 151b/2
m. itmeyeler 133a/19
kıble-i m. ola 165b/8
m. olalar 86a/16
m. olmaya idi 199b/10
- muşarraḥ:** Ar. açık açık söylenmiş, açıkça bildirilmiş, ayrıntılı biçimde ortaya konmuş, tasrih edilmiş
m.+ dur 16a/14
- muşavverān:** Ar. düşünülenler, tasavvur olunanlar
m.-ı şüret-i cāmiddürler 187a/6
- muşavvere:** Ar. tasvirli, resimli; tasarlanmış, düşünülmüş eşkālāt-ı ḥayvānāt-ı m.+ dür 160b/16
kuvvet-i m.+ si 172b/17
- muşayḳal:** Ar. parlak, yaldızlı
m. idüp 82a/8
- muşḥaf:** Ar. kitap; Kur'an-ı Kerim
m. 31b/8, 40a/15, 129a/16, 130b/17
m.-ı şerīf 31b/16
m.-ı şerīfde 40a/17
m.+ ı 31b/13
m.+ lar 31b/19
m.+ larda 78a/9
m.+ laruḡ 31b/19
m.+ uḡ 32a/1
- muşırr:** Ar. ısrarcı, ısrar eden
fāsıḳ-ı m. 120b/8
- m.+ dur 159a/1
m. olmak 86b/9
m. olmaz 120b/18
m. olsalar 174b/15
fāsıḳ-ı m.+ uḡ 120b/17
- muşīb:** Ar. doğruca hedefine erişen, şaşmayan, yanılmayan, doğru, isabetli
zū-re'y-i m. olup 6b/7
- muşībet:** Ar. bela, felaket, sıkıntı
m. 62a/5, 77b/16, 123a/4, 158a/13, 177b/4, 197a/17
taḥammül-i m. 178a/10
m.-i ḥiyāz 5a/1
m.+ de 153a/1
şabr-ı m.+ e 184b/2
m.+ in 183b/14
m.+ inden 123a/4, 158a/14
m.+ ine 179b/18
m.+ lere 4b/8, 178a/3
m. ve derde uğraduḡm 81a/9
- muşliḥ:** Ar. daha iyi bir şekle veya hale koyan, iyileştiren, düzelten, ıslah eden
m.-i kāmīl ola 125b/13
m.+ leri 140b/14
- muştafāvi:** Ar. Hz. Muhammed'e âit, Hz. Muhammed'le ilgili
kalb-i m. 98a/19
- müşul:** Ar. Irak'ta bir şehir
m. 35a/6, 35b/5, 55b/5
m.+ da 56a/16
- muşḡal:** Ar. meşgul etmek
m. oldu 26b/10
m. olup 26b/8
- muṭā':** Ar. emrine uyulan, önünde boyun eğilen, sözü dinlenen, itâat edilen
m.+ lar 79a/derkenar yan
- muṭābıḳ:** Ar. uygun
m.-ı 'aḳl 3b/3
- mu'tād:** Ar. alışılmış krş. mu'tāde
m.-ı cevād 29b/14
m.-ı şerīfleri 36b/9
rüsüm-ı m.+ a 150b/10
m.+ ı 80a/derkenar yan
m. itmeyeler 132a/17
m. olmuşdur 82b/derkenar üst

- m. olup 9b/5
m. ve şî'âr itsün 88b/10
- mu'tâde:** Ar. alışılmış krş. mu'tâd
m. olmağın 21b/7
- muṭahhar:** Ar. maddî ve manevî
kirlerden temizlenmiş,
paklanmış, arınmış
m.-ı muḥammedîden 108a/4
rûḥ-ı m.+ uḡ 143b/2
- mu'tak:** Ar. azat edilmiş, azatlı krş.
mu'taka
'abd-ı m.+1 10a/5, 21b/18
- mu'taka:** Ar. azat edilmiş, azatlı krş.
mu'tak
m.+ ları 28a/3
- muṭallaqa:** Ar. kocasından boşanmış
kadın, bir kimsenin boşadığı
karısı
m. olmuşlardur 23a/8, 23a/9
m. olup 23a/10
- muṭarraz:** Ar. nakışlarla süslenmiş,
kenarları ipek yâhut sırma ile
işlenmiş, nakışlı, süslü
m. kıldılar 47b/derkenar yan
- mutaşavver:** Ar. tasarlanmış,
düşünülmüş; akla gelebilir,
olabilir
m. 77b/11, 169b/10
m. olmaya 106a/5
m. olmaz 188a/11, 191b/11
m. olur 90a/10
- muṭâva'at:** Ar. karşı çıkmama, boyun
eğme, itaat etme
mekr-i m.+ ın 83b/14
- mutavassıt:** Ar. anlaşma sağlama,
uzlaştırma vb. bir amaçla taraflar
arasına giren, aracılık eden, aracı
m.+ durlar 94a/1
- mutazarri':** Ar. oyun bükerek yalvaran,
yalvarıp yakaran
m.+ dur 5a/9
m. olur 108a/3
- muṭbiḳ:** Ar. bir şeyin etrâfını örten,
bürüyen
müstedîr-i m. 173b/9
- mu'teber:** Ar. itibarlı, hatırı sayılır,
saygın; inanılır, güvenilir;
- yürürlükte olan, geçer krş.
mu'tebere
kütüb-i m. 7a/19
m. bula 98a/10
kütüb-i m.+ de 31a/5
muḥterem ve m. olalar
75b/derkenar üst
- mu'teberât:** Ar. saygınlar, itibarlılar,
değerli kabul edilenler
m.-ı müteferriḳada 29a/2
m.+ da 5b/4, 43b/17
cemî'-i m.+ da 5b/8
- mu'tebere:** Ar. itibarlı, hatırı sayılır,
saygın; inanılır, güvenilir;
yürürlükte olan, geçer krş.
mu'teber
kütüb-i m.+ lerde 43b/14
- mutecebbir:** Ar. büyüklük taslayarak,
zor ve baskı ile, zorbaca iş
yaptıran
maṭrûd-ı m.+ leri 185a/9
- mu'tedil:** Ar. ne az, ne çok, orta halde
bulunan; yavaş, sert olmayan;
uygun, biçimli
m. 134b/19
m. iken 14b/12
m. olur 172a/17
- mu'tekid:** Ar. inanan, dini bütün
m. ola 199a/6
mu'temed ve m. olup
76a/derkenar alt
- mu'temed:** Ar. inanılır, güvenilir, emin,
îtimâda şâyan
m.+ü'l-ḳavl 85b/derkenar yan
- mu'terif:** Ar. itiraf eden
m.+ dür 106b/2
m. oldu 73b/2
m. ve mu'tekid olup
76a/derkenar alt
- mu'teriz:** Ar. bir sözü, bir fikir veya
kararı beğenmeyip çeşitli
bahâneler bularak karşı çıkan,
itiraz eden
m.+ dür 88b/8
m. olanları 138b/9
- mu'tezile:** Ar. Basra'da Vâsıl bin Atâ
ile Amr bin Ubeyd'in fikirleri
etrâfında gelişen bir mezhep

- m. 46b/11
- muṭī'**: Ar. itaat eden, boyun eğen
m. 100b/6, 175b/13
m.-i ḥālet-i ṭā' atda 181b/18
m.+ ler 175b/16
m. olalar 63a/12
m. olanlar 175b/12, 175b/15
m. olanlara 181b/19
m. oldı 2a/2
m. olmuşlardur 101a/3
m. olup 63a/11, 112a/9
- mu'ṭī**: Ar. nimet veren, ihsan eden
m. 96a/10, 96b/6, 97a/16,
98a/11, 99a/1, 99a/5, 165b/12
m.-i mecīd 165a/18
m.-i giriftārlik 95b/19
ibrā-yı zimmet-i m.+ de 96a/4
m. itdüğü 95b/16
m.+ lere 96b/12
m.+ nüñ 95a/5, 95b/10, 96a/5,
96a/8, 96a/10, 96a/13, 96b/7
m. olan 95b/14
m. olanı 95a/16
m. olanuñ 95b/17
m.+ ye 97a/14
- muṭlak**: Ar. kayıtsız, şartsız
m. 3b/8, 173b/6, 177a/12
āyine-i cemāl-i m. 144b/14
cemīl-i m. 186b/13
miḥnet-i m. 167a/17
feyyāz-ı m.+ dan 58a/13
kibriyā-yı m.+ dur 185b/2
ḳudret-i m.+ dur 156b/15
m.+ durlar 147a/16
- muṭlakā**: Ar. her halde, ne olursa olsun
m. 10b/14, 12a/18
- mutrib**: Ar. bir musikî aleti çalan
kimse, sâzende
m. 161b/17
- muṭṭali'**: Ar. bilgili, haberli
m.+ dür 76a/1
m. itmezler 98b/7
m. ola 109a/15
vāḳıf ve m. ola 141b/10
m. olarak 69a/17
m. olduğı 82b/derkenar alt
m. olup 85b/derkenar alt
m. ve görücü ider 109a/14
- muttaşif**: Ar. bir hâl ve sıfatla
nitelenmiş olan, kendisinde o hâl
ve sıfat bulunan
m. buyurur 81a/derkenar yan
m. eyle 180a/15
m. ola 179b/10, 198a/19
m. olur 108a/7, 193b/19
- muttaşıl**: Ar. ulaşan, kavuşan, bitişen;
aralıksız, hiç durmadan
m. 144b/11
m. iken 34a/16
m. olan 34a/7
m. olaydı 173a/5
- muvācehe**: Ar. yüzleşme, yüz yüze
gelme; karşı, ön
m.+ sinde 95a/17
m.+ sinden 136b/1
- muvāfaḳat**: Ar. uygunluk; uzlaşma,
razı olma
m.-ı ekābir 84a/derkenar yan
m.-ı ḥaşem-i 'ālī 84b/derkenar
yan
m.+ ina 87a/derkenar alt
m. iderem 127a/11
m. iderler 79a/derkenar yan
m. itmedüñ 81b/derkenar yan
m. itmeye 119a/18
m. itmeyim 130a/17
- muvāfiḳ**: Ar. uygun, yerinde
m. 3b/2, 9b/4, 168a/17
m. ola 81b/14, 88a/derkenar üst
m. olup 68b/9
- muvāḫāt**: Ar. karşılıklı olarak birbirini
kardeş edinme, kardeş kabul
etme, kardeşlik
'aḳd-i m. 119b/14
- muvaḫḫid**: Ar. Allah'ın birliğine
inanana, tevhit inancını
benimseyen kimse
'alāmet-i tevḫid-i m. 98a/6
m.-ı 'ārif 165a/18
m.+ lerüñ 143a/10
- muvaḫḫidīn**: Ar. Allah'ın birliğine
inanana
m.+ üñ 98b/1
- muvaḫḫidiyyet**: Ar. müslümanlık
şifāt-ı m. 112a/17
ḫāzret-i m.+ dür 100b/2

- muvaḥḥiṣ:** Ar. korku ve ürküntü veren, dehşete düşüren, ürkütücü m. 193a/9
- muvaḥḥat:** Ar. vakitli, geçici, fani kıyāmet-i m.+ de 130b/11
- muḡāneset:** Ar. karşılıklı yakınlaşma, arkadaşlık, ahbablık etme m. 113a/16 m.+ i 141a/9, 148b/14 evliyā-yı ümmet-i m.+ inden 189a/7 m.+ inüñ 91a/15
- muḡāsā:** Ar. teselli etme, dert ortağı olma, dostça davranma, dostluk m. 195b/1 m.+ yı 122a/14
- muḡāṣalat:** Ar. bir yere ulaşma, varma, varış m.-ı ma'nevî 120b/6 m.+ ları 123b/12
- muḡāzebet:** Ar. bir işe durmadan çalışma m. 83b/8 m.-i şerāyiṭ-i 'amelde 182a/12 m.+ i 85a/13 m.+ inde 97a/19 m. ve müdāvemmet idebileler 139a/3
- muḡā'af:** Ar. üzerine bir veya birkaç katı ilāve edilerek çoğaltılmış, iki kat, kat kat krş. muḡā'afe ez'āf-ı m. 11a/11 m. oldı 111a/2 m. olur 95b/9, 98a/3, 99a/4, 194a/2
- muḡā'afe:** Ar. üzerine bir veya birkaç katı ilāve edilerek çoğaltılmış, iki kat, kat kat krş. muḡā'af merātib-i 'izzet-i m. oldı 20b/11
- muḡaffer:** Ar. zafer, üstünlük kazanmış, üstün m. 84b/derkenar üst m. eyledi 85a/derkenar üst manşūr ve m. oldı 51a/7 manşūr ve m. olup 52a/9 m. ve manşūr kılmışdur 147a/17
- muḡāhāt:** Ar. bir şeye benzeme, mukābil olma, benzerlik, ilgi şerḥ-i m.-ı salṭanat-ı şūret 140b/8
- muḡāheret:** Ar. arka çıkma, destek olma, yardım etme m. 81a/derkenar yan
- muḡāhir:** Ar. arka çıkan, destek olan, yardım eden a'yān-ı m.-i irādāt 144a/4
- muzevveḡāt:** Ar. tadılan şeyler m. 141b/7
- muḡga:** Ar. et parçası m. kıldı 198b/12
- muḡırr:** Ar. zarara sokan m. 166b/18, 167a/12 m.-ı ecsāmları 170b/3 naḡz-ı m.-ı ḡāsīs-i fāniye 168a/6 m.+ dur 86a/derkenar üst, 168a/3
- muḡırrıye:** Ar. zarar verme m.+ siyle 99b/12
- muḡlim:** Ar. karanlık, bilinmeyen krş. muḡlime m. itmişdürler 153b/7 m. ve tīre kıla 141a/13
- muḡlime:** Ar. karanlık, bilinmeyen krş. muḡlim m.+ sine 142b/11
- muḡtarib:** Ar. sıkıntısı olan, acı çeken m. olup 91a/11
- muḡtarr:** Ar. bir işi, bir davranışı yapmak zorunda kalmış, zorlandığı için aksini yapamaz, başka türlü davranamaz duruma gelmiş, mecbur m. 165b/10 m. olanlardur 98b/15 m. olmuşlardur 98b/16 m. olup 165b/8
- mübāderet:** Ar. bir işe sūratle girişme m.-i işlāḡ-ı zātü'l-beyni 137a/13 m.-i mevānī' 94b/17 m. eyleyüp 93a/5 m. itmekdür 94b/13
- mübāḡ:** Ar. işlenmesinde sevab ve günah olmayan şey m. olmaz 155b/18 m. olur 68a/4
- mübāhāt:** Ar. övünme m. 187a/11

- m.-ı mu'ārazasında 193a/3
ma'rız-ı m.+ da 100b/13
m. göstermiş ola 106b/6
m. ider 100b/18
m. iderler 83b/17, 109a/9
tecemmülât-ı m. iderler 90b/15
- mübâhât:** Ar. sakıncasızlar; mubah olan şeyler
m.+ da 161b/18
- mübâheşe:** Ar. bir iş hakkında iki veya daha çok kimse arasında edilen söz, konuşma
m. iderlerdi 38a/4
- mübâhi:** Ar. övünen, iftihar eden mesrûr ve m. ve müftehir olmuştur 193a/8
- mübâlağa:** Ar. abartma
m. 79a/14
m. eyleye 171b/4, 191a/8
m. it 64a/3
m. itmek gerek 84a/derkenar alt ziyâde ve m. itmişlerdür 95b/3
m. olmaya 161b/12
m. olunursa 159a/1
m.+ yı 64a/4
- mübâlağat:** Ar. abartmalar; mübalağalar
m.-ı tehdîd 159a/1
- mübârek(g):** Ar. bereketli, saygın; uğurlu; kutlu krş. mübâreke
m. 8a/6, 8b/1, 9a/19, 11a/16, 11a/19, 11b/1, 12a/8, 12b/9, 12b/11, 12b/19, 13a/8, 14b/6, 14b/9, 14b/11, 14b/12, 14b/13, 16b/13, 17b/8, 18b/17, 19a/19, 19b/2, 24b/17, 28a/4, 29a/15, 30a/18, 34b/11, 38a/2, 40a/17, 42b/5, 44a/5, 44a/18, 45b/4, 46b/4, 47a/19, 60a/3, 78a/derkenar alt, 89b/16, 90b/4, 91a/11, 102b/5, 109a/5, 129b/16, 146b/2, 154b/2, 184a/9, 190a/13, 190b/7
lafz-ı m. 45a/17
m.+ den 83a/derkenar yan 083a/derkenar yan
m.+em esved-i m.+ i 9a/16
hacer-i m.+ i 9a/17, 9a/19
- hırka-i m.+ i 44a/13, 44a/18
ruhsâre-i m.+ i 107b/12, 183a/13, 197a/8
ten-i m.+ i 128b/5
hulq-ı m.+ in 109a/1
hücre-i m.+ inde 128a/18
hırka-i m.+ iğüzi 44a/8
beşere-i m.+ leri 178b/11
gîsû-yı m.+ leri 12b/14
nazâr-ı m.+ leri 90b/8
beyt-i m.+ lerine 44b/11
- mübâreke:** Ar. bereketli, saygın; uğurlu; kutlu krş. mübârek kelime-i m. 60b/17
leyle-i m.+ sinde 7b/15
- mübârezet:** Ar. teke tek çarpışma, mücadele
m.+ de 84a/derkenar alt
- mübâriz:** Ar. eski savaşlarda meydana çıkararak hasmıyla teke tek dövüşen
m.+ i 77a/4
m.+ ler 85a/derkenar üst
tarîkat-ı m.+ leri 185a/12
'arşa-i vilâyet-i m.+ lerine 176a/16
istikâmet-i şufûf-ı m.+ lerinüñ 89a/9
- mübârizân:** Ar. eski savaşlarda meydana çıkararak hasmıyla teke tek dövüşenler
şufûf-ı m. 145b/6
- mübâşeret:** Ar. bir işe başlama, girişim
m. 82a/derkenar üst
derece-i m. 159a/2
fâ'il-i m. 165b/8
fâsık-ı m. 158b/19
m.-i ahkâm-ı velâyet 176a/13
m.-i darb 155a/17, 156b/5
m.-i fışk 161b/9
men'-i m.-i fi'l 155a/15
m.-i harb itmeme gerek 84a/derkenar yan
m.-i tağyirdür 156a/17
m.+ dür 113a/3
m.+ i 138a/3, 156b/2, 157b/4
velâyet-i m.+ i 131a/12
m.+ inde 190b/2

- münkerāt-ı m.+ inde 154a/18
m.+ inden 97a/17
m. itmek 159a/10
m. itmeye 158b/9
- mübāşir:** Ar. bir işe başlayan, girişen
fi‘l-i m.+ leri 157a/13
- mübeddel:** Ar. değişmiş, değiştirilmiş
m. ola 192b/18
m. olur 112a/17
- müberhen:** Ar. delille ispatlanmış olan,
delilli ispatlı
m. olmuşdur 105b/19
- müberrā:** Ar. temize çıkmış, aklanmış
m.+ dur 77b/4, 186b/8
m. olalar 124a/1
m. olmuş ola 98b/1
- müberrāt:** Ar. yol, çeşme gibi hayır
işleri
envā‘-ı m. 166a/19
m.-i izhârında 95b/7
- mübhem:** Ar. belirsiz
m.+ dür 86b/17
m. komışdur 87a/1
- mübîn:** Ar. iyiyi kötüyü, doğruyu
yanlışını birbirinden ayırt eden,
açıkça ortaya koyan
dîn-i m.+ e 10b/9
cebîn-i m.+ lerinde 5b/11
- mübtedi‘:** Ar. yeni bir şey ortaya
koyan, bid‘at çıkaran, dinde
eksiklik ve fazlalık olduğunu
söyleyerek değişiklik yapan
m. 120b/18
m.-i mu‘ānid 120b/8
m.+ den 161b/9
m.+ dür 76b/12
m.+ ler 76b/12
m.+ lere 120b/19
- mübtedî:** Ar. başlayan
m.+ lerinüñ 150a/13
- mübtedi‘lik:** Ar.+T. bid‘at çıkarmak,
dinde eksiklik ve fazlalık
olduğunu söyleyerek değişiklik
yapmak
m. 119b/4
- mübteîl:** Ar. hükümsüz bırakılan, iptal
edilen
m.-i şalavâtdur 159b/6
- m.-i şalavâtdur 159b/6
- mübtelā:** Ar. bir şeye kendini kaptırmış
olan, tutulmuş, düşkün
m.+ durlar 193a/16
giriftār ve m. eyleye 183b/17
m. ider 199a/18
m. iderler 152a/1
m. itdi 190b/1
m. itmişem 101a/1
m. itmişsin 127a/3
m. kıla 186a/7
m. kılar 187b/5
m. olmuşlar 182b/14
m. olsa 192b/15
m. olup 83a/derkenar alt, 152a/8,
177b/14
m. olur 176a/7
m. olurlar 121a/12
m. olursan 178a/4
m. ve mürtekb olduğda 137b/5
- mübtelān:** Ar. hükümsüz bırakılanlar,
iptal edilenler
şādık-ı m. 93a/18
- mübzi‘:** Ar. koyduğu sermayeye
karşılık sadece kârına katılan,
zarara katılmayan
m. olup 142a/11
- mücâdelât:** Ar. mücâdeleler,
savaşmalar
m. 98a/5
turuğ-ı m. 193b/4
- mücâdele:** Ar. bir mesele üzerinde
karşılıklı tartışma, uğraşma,
didişme
m. 122a/3
- mücâhedât:** Ar. savaşlar, mücâhedeler
m. 83b/10
envā‘-ı m. 193b/10
- mücâhede:** Ar. uğraşma, didinme,
mücâdele etme krş. mücâhedet
m. 99b/13, 100a/18
meydân-ı m.+ de 181b/1
m.+ sinden 179a/18
- mücâhedet:** Ar. uğraşma, didinme,
mücâdele etme krş. mücâhede
m.+ leri 77a/3
- mücâhid:** Ar. çalışıp didinen, uğraşan,
cihat eden

- şābir-i m.+ leri 181b/4
imām-ı m. 28b/19
şābir-i m.+ leri 181b/4
- mücāhidlik:** Ar.+T. mücadele etmek,
cihat etmek
m. 175b/19
- mücāleset:** Ar. birlikte oturma, aynı
toplulukta bulunma
m.-i füccār 123b/9
m.+ i 161b/9
aşfiyā-yı ümmet-i m.+ inden
189a/6
erbāb-ı ‘āhāt-ı m.+ inden
190a/15
m.+ leri 138a/4
m.+ lerinden 191b/17
- mücānebet:** Ar. uzaklaşma, uzak
durma, çekinme, sakınma,
kaçınma
m.+ i 166b/11
- mücāneset:** Ar. bir cinsten olma,
hemsins olma
m. 141a/9
- mücāveret:** Ar. komşuluk
m.+ i 172a/15
m.+ in 40a/6
- mücāvır:** Ar. komşu
m.- i harem olup 76b/derkenar
alt
- mücāzāt:** Ar. cezalandırma, ceza verme
muḳtezā-yı m. 98a/10
- mücedded:** Ar. yenilendirilmiş, yeni,
yepyeni
m.-i aḳvāl 57b/19
- müceddeden:** Ar. yeni baştan, tekrar
m. 60a/1
- mücellā:** Ar. parlak, parlatılmış
m. eyleyeler 138a/3
m. idüp 117b/10
m. itmek 2b/5
- mücerred:** Ar. tek, yalnız; karışık ve
katışık olmayan
m. 9b/4, 11a/14, 12b/3, 24a/1,
42b/14, 87a/derkenar üst
- mücevher:** Ar. cevher ile süslenmiş,
lması
m. 10b/2
- mücevvef:** Ar. içi boş, oyuk
m.-i mühreden 173b/8
- mücevidin:** Ar. Kur’ân’ı tecvit
kurallarına uygun olarak
okuyanlar
müfessirin ve muḥaddisin ve m.
olup 51b/17
- mücir:** Ar. himayet edici
m.+ü’l-ğazalān 85a/derkenar yan
- mücrim:** Ar. suç işlemiş olan, suçlu,
kabahatli kimse
m.+ e 78a/derkenar yan
m.+ ler 82b/derkenar yan
m.+ lerüj 78a/derkenar üst
- müctehidin:** Ar. Kur’an ve sünnette
bulunmayan veya açıkça
belirtilmeyen bir meselede şer’î
hüküm koyan büyük din âlimleri
ğuzāt-ı m. 58b/18
m.+ den 26b/9
m.+ e 26b/10
- müdāhene:** Ar. dalkavukluk,
yardakçılık
m. 109b/12
m. itmeyeler 132b/1
- müdāhenelik:** Ar.+T. dalkavukluk
m. 134b/15
- müdām:** Ar. devam eden; şarap
m. 3b/5
- müdārā:** Ar. güler yüzle idāre etmek,
iyi geçinmek
m. 122b/18
sūr-i m. 132a/17
m. itmek gerek 77a/derkenar alt
- müdāvemmet:** Ar. devam etme
m. eyleye 66b/4
m.+ i 102b/17
muvāzebet ve m. idebileler
139a/4
m. ider 61b/17
- müdāvim:** Ar. devam eden, aralıksız
çalışan
m. ola 200a/19
- müdbir:** Ar. talihsiz, bahtsız, bedbaht
m. 127a/4
m.-i umūr 141b/4
vezir-i m.+ i 141b/2
m.+ leridürler 142a/15

müdbirlik: Ar.+T. talihsizlik, bahtsızlık
m. 134b/5

müdde[‘]i: Ar. dava eden, iddia eden
m. ider iseñ 87b/derkenar yan
m.+ nüñ 183a/3
m. olalar 129a/8

müddessir: Ar. müddessir suresi
süre-i m. 10a/17

müddet: Ar. zaman, vakit
m. 33b/15, 76b/derkenar yan,
76b/derkenar alt, 78a/11,
90a/derkenar yan, 117b/9,
129a/15
m.-i ‘ömr 48a/derkenar yan
m.-i ‘ömr-i şerīfleri 43a/10
m.-i ‘ömri 19a/19, 25b/5, 37b/3,
38b/19, 42a/19
m.-i ‘ömrinde 83a/13
m.-i ‘ömrleri 52b/10
m.-i ‘ömrlerinde 11a/14, 11b/11,
12a/8, 85b/19
m.-i hilāfeti 31a/12, 37b/4,
38b/19, 42b/17
m.-i hilāfetini 42b/1
m.-i mülk 48b/derkenar yan
m.-i mülkleri 48a/derkenar yan,
48a/derkenar alt
m.-i saltanat 48a/derkenar yan,
48a/derkenar alt, 48b/derkenar
üst, 48b/derkenar yan
m.-i saltanat 48b/derkenar üst
m.-i saltanatı 48b/derkenar yan,
54b/16
m.-i saltanatları 51a/4, 51b/4,
52a/14, 52b/15, 53a/13, 54a/18
m.-i sitem 2b/14
m.+ de 82b/derkenar yan,
127b/17
m.+ den 21b/19, 49b/11,
80b/derkenar yan, 90a/derkenar
alt
m.+ dür 148b/9
m.+ e 45b/5
m.+ ler 81a/derkenar yan,
90b/derkenar üst
m.+ lerde 47b/derkenar üst,
83b/derkenar alt, 126b/16,
129a/15

müdebbir: Ar. ileriye görerek veya
düşünerek hareket eden kimse;
tedbirli
m. 6b/7
m.-i za‘if 188b/2
bādī-i cehl-i m.+ i 187a/11
m.+ ler 146b/10
m.+ lere 174b/18
m.+ leri 186b/3
m. olup 84a/derkenar yan
m.+ üñ 187a/12, 187b/19

müdelleh: Ar. gam ve kederden aklını
yitiren
evhām-ı m. 77b/7

müdelline?:
ebdān-ı m.+ de 126a/15

müdenne: Ar. kirlenmiş, kirletilmiş
mülevveş ve m. kılmışdur
148b/15
nefs-i m.+ leri 82a/11
nüfüs-ı m.+ lerinde 193b/6

müdrük: Ar. anlayan, kavrayan, akli
eren, idrāk eden krş. müdrike
hāsse-i m. 170a/12
kuvvet-i m. 170a/16
m.-i ‘avākıbdur 171a/15
m.-i menāfi‘ 170a/5
m.-i nu‘ümet 170a/10
hiss-i m.-i şuver 170a/17
m.+ idür 170a/13
m.+ üñ 171a/4

müdrükāt: Ar. anlayanlar, idrak edenler
m.-ı ma‘nevīden 100a/16
ālām-ı m.+ ı 100a/12
müşāhede-i m.+ ından 100a/8
ālām-ı m.+ ınıñ 100a/13

müdrük: Ar. anlayan, kavrayan, akli
eren, idrāk eden krş. müdrük
kuvvet-i m. 173b/4

mü’eddī: Ar. meydana gelmesine sebep
olan, doğuran, sebebiyet veren
m. kılıñuz 185a/1
m. olmağın 15b/8

mü’eddib: namaz vakitlerini haber
vermek için ezan okumakla
görevli kimse
m. itmeyüp 194a/17

- mü'ekkedrek:** Ar.+ T. sağlam ve kuvvetli bir duruma getirilmiş, kuvvetlendirilmiş, tekit edilmiş m.+ dür 176a/15
- mü'ellif:** Ar. yazar, muharrir m.+ i 7a/4
- mü'ellim:** Ar. üzücü, elem veren, acı veren m. 166b/18
- mü'essis:** Ar. temel atan; kuran; yapan m.-i kavā'idü'l-'adl 2b/19
- mü'eyyid:** Ar. sağlamlaştıran, kuvvetlendiren, takviye eden m. idilür 16a/5 kavī ve m. idüp 147b/11
- mü'ezzin:** Ar. namaz vakitlerini haber vermek için ezan okumakla görevli kimse m. 63b/8, 63a/18, 63a/19, 139a/2 m.+ lere 38b/5 m.+ üñ 63b/12, 88a/13
- mü'ezzinin:** Ar. namaz vakitlerini haber vermek için ezan okumakla görevli kimseler m. 27b/14
- müfācāt:** Ar. ansızın gelme, erişme, aniden olan merk-i m.+ dan 72b/12
- müfāharet:** Ar. kendini övme, övünme m. 192b/3, 194a/6
- müfāraḳat:** Ar. ayrılma, ayrılık m.+ ı 93a/17
- müfessir:** Ar. Kur'an-ı Kerim ayetlerini tefsir usûlüne göre açıklayan, bu hususta eser yazan kimse m. 140b/14
- müfessirin:** Ar. Kur'an-ı Kerim ayetlerini tefsir usûlüne göre açıklayanlar, bu hususta eser yazan kimseler m. ve muḥaddisīn ve mücevvidin olup 51b/17
- müfevvez:** Ar. bir kimseye görev olarak verilmiş, sorumluluğu yükletilmiş, ısmarlanmış, havale edilmiş m. itmişdür 141b/13
- m. ola idi 199a/9 muḳarrer ve m. olup 50a/7
- müfid:** Ar. yararlı m.+ dür 142b/17 kelām-ı ğayr-ı m.+ i 12a/10 m. olmaz 15b/10, 156b/17 m. olur 15b/11 m. ve muḫtaşar olanlardan 7a/18
- müflis:** Ar. iflas etmiş m.+ ler 200a/11
- müfriṭ:** Ar. aşırı m. 134a/13 m.+ den 170a/16
- müfsid:** Ar. bozan, fenalaştıran m. 146b/19 m.+ dür 160b/15
- müfsidīn:** Ar. bozanlar, fenalaştıranlar ḳālī' -i āsarū'l-eşḳıyā-yı ve'l-m. 2b/19
- müfteḫir:** Ar. övünen, iftihar eden mesrūr ve mübāhi ve m. olmuşdur 193a/8
- müfteris:** Ar. avını parçalayarak yiyen, yırtıcı nefsi m.+ de 134a/9
- müftī:** Ar. müftü m. 101b/16 m.+ lerüñ 101b/12
- mühendis:** Ar. mühendis m. 169b/14 m.-i ḫikmet-i ḫāsse 170b/4
- müheyyā:** Ar. hazır, hazırlanmış m. 147b/2 m. eyle 76a/derkenar alt m. eylesün 108b/10 m. eyleyeler 139a/3 m. ideyim 86a/derkenar yan m. idüp 88b/derkenar yan, 140a/14, 143a/15 m. itmişsin 82a/derkenar alt m. kıldı 141b/8 m. kılmışdurlar 171b/17 m. ola 119a/10
- mühim:** Ar. lüzumlu, gerekli m. 76a/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/derkenar üst iştiğāl-i m. 155b/3

- terk-i vücūb-ı m. 156a/6
vech-i cāzim ve m. ve 7a/8
- mühimmāt:** Ar. gerekli şeyler; savaş malzemes
m. 58a/15, 60a/14
m.-ı neşāyiḥ olmağın 41b/7
m.+ ın 78b/derkenar yan
- mühlet:** Ar. bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için verilen belirli süre, vade, mehil
mekān-ı m. 78a/12
m.-i ni 'metinüj 176a/4
m.+ i 176a/5
m. virüp 86a/derkenar yan
- mühlik:** Ar. helak eden, öldüren krş.
mühlike
m. 58a/10, 167a/12
m.+ dür 95a/19
'illet-i m.+ dür 94a/12
maraż-ı m.+ üj 91a/16
- mühlikāt:** Ar. öldürücüler, helāk ediciler
m. 96a/16
irtikāb-ı shevāt-ı m.+ dan 122a/16
- mühlike:** Ar. helak eden, öldüren krş.
mühlik
emrāż-ı eşkām-ı m. 199a/13
şifāt-ı m.+ dür 198a/13
- mühmel:** Ar. ihmal edilmiş, hoşlanmış, bakılmamış, bırakılmış
m. 156a/4
resm-i m. 124a/3
m. komışdur 147b/8
- mühr:** Far. imza, damga; yetki, iktidar
m. 39b/10
m.-i nübüvvet 8b/6
m. ider idi 129b/15
m. idersin 129b/18
m.+ idür 78a/18
m.+ in 89b/3
m.+ inüj 38b/9, 41a/12
m.+ iyle 39b/4
m.+ lerim 80b/derkenar üst
m.+ üj 8b/6
- mühre:** Far. her çeşit yuvarlak, küçük top şeklindeki şey
mücevvef-i m.+ den 173b/8
- mütedāhil-i m.+ den 173b/9
- mührlen -:** Far.+T. mühürlenmek
m.- miş 39b/4
- mührlet(d)-:** Far.+T. mühürletmek
m.- üp 39b/9
- mührlü:** Far.+T. mühürlü
m. 139b/19, 154b/11
- müjde:** Far. sevinç haberi, müjde
m. 49b/17
m. idene 19a/17
m. itdi 78a/derkenar üst
- müjde-resān:** Far. müjdeli haber ulaştırın, müjde getiren, müjdecî
m. ü mes'ūd-ı ḥamd oldılar 7b/6
- mükāfāt:** Ar. beraberlik; bir hizmet ve iyiliğe karşı edilen iyilik
m. 183a/7
m. virsem gerekdür 99b/19
- mükāleme:** Ar. karşılıklı konuşma, söyleşme
m.+ sinden 190a/15
- mükedder:** Ar. kederli, sıkıntılı krş.
mekeddere
m. 200a/14
mağres-i kalb-i m. 198a/14
m.+ e 132b/11
m. eyleyüp 116b/4
m. ider 138a/4
cīfe-i m.+ ine 120b/6
'aql-ı m.+ leri 82a/11
- mükeddere:** Ar. kederli, sıkıntılı krş.
mekedder
taḳarrüb-i ifhām-ı m. 77b/7
m.-i murādāt-ı lezzetin 83b/14
- mükemmel:** Ar. tam, olgun, kusursuz, eksiksiz; güzel
m. 40b/14, 58b/1, 81b/derkenar yan
kāmīlān-ı m. 150a/15
maḥallī ve m. kıllalar 169b/18
- mükennā:** Ar. künyelenmiş, künyel
m. ve 19a/12
- mükerrem:** Ar. muhterem, aziz, sayın, saygıdeğer, sayılan;
ululandırılan krş. mükerreme
m. 23b/1
mergüb-ı melāyike-i m.+ dür 100b/4

- mekke-i m.+ ede 20b/7
m. idüp 165b/16
m.+ inden 84a/12
mu‘azzez ve m. itdi
80b/derkenar üst
m. kılındı 47b/derkenar yan
m. olalar 75b/derkenar üst
- mükerreme:** Ar. muhterem, aziz, sayın,
saygıdeğer, sayılan;
ululandırılan krş. mükerrem
mekke-i m. 6b/1
şerif-i mekke-i m. 52b/15
ka‘be-i m.-i şerefu’llah 63a/12
mekke-i m.+ de 6b/7, 7b/11,
8b/15, 26b/3, 29b/9
mekke-i m.+ den 15a/19
- mükerrem-şüde**
m. 4a/19
- mükerrer:** Ar. tekrar olunmuş,
yinelenecek
m. 79a/14
- mükevvenât:** Ar. yaratılmışlar
m.-i hüdüs 1b/7
- mükevvere:** Ar. sarılmış, dolanmış
mezâhir-i m. 126a/15
- mükevvin:** Ar. yaratan, meydana
getiren
m.-i kâmil 1b/8
- mülâ‘abe:** Ar. oynaşma, şakalaşma krş.
mülâ‘abet
m.+ de 113a/19
- mülâ‘abet:** Ar. oynaşma, şakalaşma
krş. mülâ‘abe
m. 113a/17
- mülâhaza:** Ar. dikkatle bakma; iyice
düşünme; düşünce, fikir
m. 12a/9
derece-i m. 165a/1
m.-i âşâr 170b/2
m. eyleyüp 81a/9
m. idinüz 44a/16
m. idüp 167a/8
tezvîce-i m. idüp 9a/10
m. itmeyüp 178b/14
m. itmez idi 83b/derkenar yan
m. itmezsın 83b/derkenar yan
m. olunup 37a/17
m. olunur 76b/derkenar alt
- m.+ sı 102b/19
m.+ sında 177b/8
m.+ sından 144b/16, 163b/3,
200a/13
m.+ sıyla 109b/8
- mülâhâza:** Ar. bir konuyu ayrıntılarına
varıncaya kadar inceleme;
düşünce
m. itmeyüp 178b/14
m.+ sından 145a/10
- mülâkât:** Ar. karşılaşma; görüşüp
konuşma
m.+ ı 44b/8
m.+ ina 87b/derkenar alt
- mülâkî:** Ar. buluşan, kavuşan; görüşen
m. oldılar 44a/14
- mülâkâb:** Ar. lakaplanmış, lakaplı
krş. mülâkâbe
m. olmuşdur 19a/16, 43b/3
- mülâkâbe:** Ar. lakaplanmış, lakaplı
krş. mülâkâb
m. olunup 21b/7
- mülâmese:** Ar. birbirine dokunma,
temas etme, el ile tutma,
dokunma
m.+ ye 170a/15
- mülâmesesiz:** Ar. dokunmadan, temas
etmeden
derk-i m.+in 170a/14
- mülâtafe:** Ar. karşılıklı şaka yapma;
şakalaşma; latifeleşme
m. 79a/derkenar yan
- mülâyemet:** Ar. uygunluk; yumuşak
huyluluk, yavaşlık
m.+ le 137a/6
- mülâyim:** Ar. uygun; yumuşak huylu,
yavaş
m. 84a/derkenar üst, 170a/15
‘âyet-i m. 8b/4
m. ve müşfikçe ola 121b/14
- mülâyimlik:** Ar. uygunluk; yumuşak
huyluluk
m. 134b/15
- mülâzemet:** Ar. bir yere veya kimseye
sımsıkı bağlanma; gidip gelme;
bir işle devamlı meşgul olma
m.-i âstâne-i ‘ubūdiyyetden
89b/9

- m.-i ḥamd 166b/2
m.-i ḥuzūr-ı ı kalbden 182a/9
m.-i ḥuzūz 166b/12
‘āmil-i m.-i şabrda 182a/10
m.-i şerāyiṭi 176a/11
m.+ i 106a/15, 163b/6, 166b/10,
176b/12
m. idemez 106b/2
m.+ in 89a/3, 132b/14, 191a/8
m.+ ine 107a/10
kılllet-i m.+ lerinden 184b/14
m. ve muḳārenet iden 25b/11
- mülāzım:** Ar. Bir yere veya kimseye tutunup kalan, hizmette bulunan
m.-ı evvel 146b/9
m.+ ı olup 143a/17
bisāt-ı şükr-i m.+ ı 175a/10
m.+ larına 81b/19
bisāt-ı ‘ubūdiyyet-i m.+ larından
176b/3
- mülevven:** Ar. rengarenk
m. 2a/15
- mülevves:** Ar. kirli
m. eyleye 150b/5
m. itmekdür 76a/2
m. itmişlerdür 103a/10
m. ola 186a/10
m. ve müdennes kılmışdur
148b/15
- mülevveşlik:** Ar. kirlilik
m.+ ine 103a/2
- mülk:** Ar. ev, dükkan, arazi gibi taşınmaz ve gelir getiren mal; bir devletin ülkesi
m. 3b/8, 60b/4, 75b/derkenar yan, 76b/1, 86a/derkenar alt, 87a/derkenar yan, 96b/10, 96b/11, 118a/3, 119b/17, 132a/11, 138a/18
‘aceb-i ‘azīm-i m. 127b/12
çerāğ-ı m. 51a/17
dārü’l-m. 147a/19
esrār-ı m. 141a/8
eyyühe’l-m. 86b/derkenar yan
felek-i serir-i m. 5a/3
intizām-ı m. 75b/derkenar yan
muḳarreb-i m. 79a/derkenar üst
müddet-i m. 48b/derkenar yan
- nevbet-i m. 154b/3
sa‘at-i m. 193a/2
ḥüsrev ü m.-i ‘arab 55a/4
m.-i ‘arab 58a/18
m.-i bādiyesin 147b/7
m.-i beḳāya 78b/derkenar alt
m.-i berzaḥ 142b/2
şifāt-ı m.-i celīl 145b/16
ḥıttā-i m.-i dünyevī 1b/2
m.-i fānī olup 127b/14
m.-i ḥaṭarı 111b/13
m.-i ma‘nevī 1b/3
süleymān-ı m.-i ma‘nā olup 2a/2
m.-i melekūt-ı ‘ulvīdendürler
142b/6
‘ubūr-ı m.-i muḳariblerden
142a/10
m.-i şāliḥ 120a/11, 120a/16
m.-i taşarrufında 145b/15
m.-i tesdīd 145b/5
m.-i yemin 23a/4
m.+ den 111b/10, 127b/14
m.+ dür 142a/16
m.+ e 60b/3, 127a/13
m.+ i 48a/derkenar yan,
48b/derkenar yan
‘ākıbet-i m.+ i 48b/derkenar yan
cüzviyāt-ı ‘avālim-i m.+ i 143a/2
ḥıttā-i m.+ i 1b/2
m. ider 118a/7
m.+ idür 96b/11
m.+ inde 93b/9, 94a/17
m.+ ine 160a/1
m.+ inüḡ 51b/1
m. itmişdür 118a/6
müddet-i m.+ leri 48a/derkenar yan, 48a/derkenar alt
m.+ ü’l-mevt 148b/7
m.+ üḡ 142a/10
mālik-i m.+ üḡ 193a/4
dārü’l-m.+ üḡe 147b/7
- mülk-ārā:** Far. mülkü, memleketi süsleyen, memleketin süsü olan
m.-yı deryā-yı dil 51a/8
- mülk-dārlik:** Far.+T. hükümdarlık
m. 124a/2

- mülkî:** Ar. bir ülkeye ait, bir ülkeyle ilgili
maḥall-i ḥavātır-ı m. 99b/6
teşārīf-i m. 168b/9
- mülkiye:** Ar. askeriye ve ilmiye teşkilâtının dışında kalan mutasarrıf, vâli, kaymakam vb. devlet idârecileri sınıfı
ma'lûmât-ı m.+ ye 142b/17
- mültefit:** Ar. ilgi ve güler yüz gösteren, iltifat eden
m. olmadılar 88a/derkenar yan
m. olmaları 103a/2
- mülük:** Ar. melikler, hükümdarlar
m. 7b/7, 124a/13, 129b/13, 132b/10, 141b/10, 153a/6, 154a/15, 193a/1
ḥāşşa-ı m. 162b/1
ḥilyetü'l-m. 4a/5
kelâmü'l-m. 76b/derkenar yan
tavāyif-i m. 52b/16, 53a/16
m.-ı 'arabdan 129b/19
ḥükkām-ı m.-ı enāmuḡ 103b/14
m.-ı fûrs 48a/derkenar yan
m.-ı ḥıṭṭa-i îkân 89b/8
m.-ı mü'minîn 29a/7
m.-ı ra'yyet 144b/10
m.-ı seḥā 145a/13
m.-ı tavāyifindendürler 48b/derkenar yan
m.-ı tavāyifle 48b/derkenar yan
m.+ a 139a/12
selâtin-i m.+ a 194a/9
tavāyif-i m.+ a 48b/derkenar yan
neşāyih-i m.+ da 84b/derkenar yan
m.+ dan 48a/derkenar üst, 83a/derkenar üst
m.+ uḡ 144b/3
m.+u'l-keâm 76b/derkenar yan
- mümārāt:** Ar. çekişme; mücadele; tartışma
m. 188b/5
- mümāreset:** Ar. alışıklık, ustalık, maharet, hüner
m. 84a/derkenar yan
m.+ ine 194a/16
- m.+ leri 2a/18
- mümehhed:** Ar. hazırlanmış, düzenlenmiş
m.-i kavā'id-i dīniyye 5a/12
- mümidd:** Ar. yardım eden, imdada yetişen
m.+ i 171b/7
m. ve muḡavvî olalar 162a/10
- mü'min:** Ar. iman etmiş, Müslüman
m. 63a/17, 81a/2, 82b/3, 97a/3, 106a/14, 108a/19, 113b/1, 113b/15, 121b/18, 122a/19, 147a/14, 150b/12, 153a/4, 158a/13, 165b/6, 179a/8, 183b/9, 186b/15
şāhib-i m. 120b/19
tecemmül-i m. 186b/14
m.-i ḥaḡḡikî 134a/3
m.-i lâ-yezāl-i murākıb 122a/5
m.-i perhizkārūḡ 140b/5
m.-i sâbık 108a/16
m.-i şādık 146b/18
m.+ e 114a/19, 122a/13, 136a/4, 158a/4, 158a/12
m.+ i 163b/5
m.+ ler 63a/13, 78a/15, 84b/3, 108b/1, 121a/13, 130a/16, 178b/10, 179b/10, 191a/14
m.+ lerden 63b/13
m.+ lere 62a/9, 67b/18, 74b/19
m.+ lerin 158a/10
m.+ lersiz 179b/6, 179b/9
m.+ lerüḡ 93a/9, 132a/11
m.+ lerüz 84a/3
m. ola 79a/12, 79a/13
m. olan 121a/1, 179a/3
m. olanlar 105a/4, 178a/5
m. oldur 79a/3
m. olmaz 81b/10
m.+ üḡ 81a/9, 81b/derkenar yan, 100b/1, 104b/19, 106a/14, 113b/19, 127b/13, 136b/14, 161b/12, 180a/11
- mü'minîn:** Ar. müminler, müslümanlar
m. 20a/14
cemî'-i m. 20a/17
mülük-ı m. 29a/8

- m.+ e 20a/15, 69b/12
eṭfāl-i m.+ e 25b/9
m.+ üj 20a/13, 20a/14, 20a/16
- mü'minlik:** Ar.+T. iman, müslümanlık
m. 79a/14
- mü'mināt:** Ar. mümin kadınlar
m.+ uş 20a/16, 20a/17
- mümkün:** Ar. mümkün, olabilir,
olabilen
m. 1b/7, 83b/derkenar alt, 88b/6,
105b/14, 120a/10, 132b/4,
138b/11, 140b/12, 156b/11,
159b/1, 168b/18, 170a/15,
171b/13, 172a/3
m.+ dür 84b/derkenar üst,
86b/derkenar üst, 106a/10,
106a/13, 106a/14, 134a/10,
157a/17, 167b/19
m. idi ise 80a/derkenar yan
m. ise 138b/10
m. ola 85b/derkenar alt, 165a/10,
165a/11
m. olan 25b/14, 114a/7
m. olduğça 122a/6
m. olmaya 129b/13
m. olmayup 173a/7
m. olmaz idi 106a/6
- mümkünrek:** Ar.+T. Ar. daha mümkün
m.+ dür 176a/14
- mümtāz:** Ar. seçilmiş, seçkin
m. kıldı 171a/15
m. kırup 170b/7
m. ola 84a/derkenar alt
m. oldı 52a/5
m. ve serefrāz olurlar 17a/2
- mümtedd:** Ar. uzayan, uzanan, süren;
sürekli
m. olmağın 53b/14
- mümtelī:** Ar. dolu, dolmuş
m. olur 193b/6
- münācāt:** Ar. Allah'a yalvarıp
yakarma, duâ ve niyazda
bulunma
m. 17a/12, 91a/16
şafā-yı lezzet-i m. 90a/15
m.+ a 17b/10
m.+ ında 165b/13
m. ider idi 46a/4
- m. iderdi 44b/1
m. idüp 103a/8
m. itdi 45a/11, 76a/derkenar yan,
80a/derkenar üst, 136b/2
m. itdüğünde 16b/17
m. itdükde 16b/5
- mün'adim:** Ar. yok olan
m. 198b/7
m. ola 168b/12
m. olmaz 87b/9
m. olur 87b/7, 87b/16
- münāfık:** Ar. nifak sokan, ikiyüzlülük
eden, iki yüzlü
m. 33a/5, 33a/6, 97a/7
m.-ı gādır 147b/4
m.+ dur 76b/7, 81a/15
m.+ ı 33a/8
m.+ ın 12a/2
m.+ lar 108b/2
m.+ uş 76b/7, 136b/15
- münāfıklık:** Ar.+T. iki yüzlülük
m. itdiler 81a/derkenar alt
- münāfi:** Ar. karşıt, aykırı, uymaz,
uyuşmaz, muhālif, mugāyir
m. 170a/15
- münāğğas:** Ar. gussalı, kederli
m. olmayup 116b/19
- mün'akis:** Ar. tersine dönmüş,
çevrilmiş
m. ola 164b/12
m. olduğında 56b/13
m. olduğda 57a/14
- münāsebet:** Ar. uygunluk; ilişik; ilgi,
yakınlık, bağ
m.+ i 170a/12
ne 'alāka ve ne m. ola
80a/derkenar üst
m.+ üm 83a/derkenar yan
- münāsib:** Ar. yerinde; yakışık, yaraşık
m. 78b/derkenar yan,
83a/derkenar alt, 132a/8,
154a/11, 156b/6, 184b/1
m.+ dür 109b/3
m. görmiyorlar 77a/derkenar üst
lāyık ve m. ola 64b/6
m. olan 63a/17
- münāza'a:** Ar. ağız kavgası, çekişme,
münakaşa

- m.+ dadurlar 147a/11
- münāzaʿat:** Ar. ağız kavgaları, çekişmeler
m.-ı rubūbiyyetdür 197b/13
muḥālefet-i şerʿ-i m.+ ina 182b/8
m. ider 186a/1
- münbaşiṭ:** Ar. açılan, açılmış, yayılmış, genişlemiş
m. 196b/13
m. ola 169a/11
- münbic:** Ar. Halep iline bağlı bir ilçe
m. 35b/3
- müncer r:** Ar. bir yöne doğru çekilen, çekilip götürülen, sürüklenen
m. ide 5a/2
m. olur 123a/1
- münderic:** Ar. içinde bulunan, yer almış
m.+ dür 18a/5
m. itmişlerdür 167b/12
- münderis:** Ar. adı sanı, izi eseri kalmamış, tamâmen yok olmuş
m. olup 107a/6
- münecciyē:** Ar. kurtarıcı
aʿmāl-i m. 145b/2
- münekkes:** Ar. baş aşağı edilmiş
m.-i fenā 82a/10
- münevver:** Ar. nurlandırılmış, parlatılmış, aydınlatılmış krş.
münevvere
m. 10b/2, 58a/6, 201a/13
m. eyleye 198a/7
m. olmuşdur 44b/12
m. ve muʿattar eyleye 141a/10
- münevvere:** Ar. nurlandırılmış, parlatılmış, aydınlatılmış krş.
münevvere
medīne-i m. 15a/19
medīne-i m.+ de 7b/10, 18a/15, 47a/17, 48b/9
medīne-i m.+ ye 18a/12, 19a/6
- münezzeh:** Ar. eksiklik, noksanlık, kötülük vb.nden arındırılmış olan
m. 77b/4, 143a/4
m.-i münʿim 165a/5
m.+ dür 186b/13
- m.+ sin 94b/9, 103b/3, 138b/5
- münfekk:** Ar. ayrılan, ayrılmış, çıkmış; sökülmüş
m. olmaz 168a/5
- münferik:** Ar. infirak eden, ayrılan
m.-i eczâların 199b/12
- münḥarif:** Ar. doğru gitmeyen, bir yöne, bir tarafa sapan, sapmış
m. dönüp 52b/13
m. olup 124b/4
- münḥaşır:** Ar. sınırlanmış, her yanı çevrili; yalnız bir kimseye veya bir şeye mahsus olan
m. olmuşdu 6b/6
- münhedim:** Ar. yıkılan, yıkılmış
m. kılup 177a/9
m. kılur 199a/14
- münhezim:** Ar. hezimete uğrayan, bozguna uğrayan, uğramış, bozgun
m. 55a/19
m. eyleyeler 162a/12
m. kılup 181b/6
m. olan 60a/14
m. oldılar 48b/1
m. olup 49b/8, 57a/10, 57b/12
m. olur 83a/derkenar üst
m. ve maḫhūr idüp 147a/18
- münīfe:** Ar. yüksek, büyük, ulu
etvār-ı m.+ lerinden 7b/2
- münʿim:** Ar. yedirip içirmeyi, ikram etmeyi seven, iyilik sahibi, cömert
m. 6b/4, 88a/derkenar üst, 165b/2, 166a/7, 166a/11, 166b/2, 166b/9
münezzeh-i m. 165a/5
teferrüd-i zāt-ı m. 164b/19
ferah-ı m.-i ḥamīd 165a/18
m.-i maḫbūb 166a/14
m.+ e 165b/3, 166a/1
ʿināyet-i m.+ e 166a/7
m.+ i 166a/15
m.+ ine 166a/12
meḫāsīn-i m.+ ine 166b/2
m. olup 163a/12
m.+ üñ 88a/derkenar üst, 98a/10, 163a/6, 163a/14, 164b/17,

- 166a/3, 166a/9, 166a/13,
166a/16, 166a/18
te'attuş-ı m.+ üñ 166a/19
- münîr:** Ar. aydınlatan, ışık veren, ışıklı,
parlak
m.-i çerâğ-ı dîn 3a/17
- münkasım:** Ar. kısım kısım bölünen,
bölük bölük olan, bölünmüş
müteceddid-i m. ola 169a/7
m. olur 166b/13, 166b/14
- münkaṭı':** Ar. kesilmiş, kesik
m. ola 105b/14
m. olmaz 87b/11
yād-ı m. olmaz 166b/16
āsār-ı m. olmuş ola 157a/12
m. olmuş 98b/2
m. olmuşdur 20a/10
m. ol- ur 169a/14
- münker:** Ar. Allah'ın râzı olmadığı şey
m. 66b/18, 67a/12, 160a/15,
160b/4, 160b/6, 160b/10,
160b/14, 160b/16, 160b/17
nehy-i m. 4b/5, 150b/8, 151b/15,
152b/13, 154a/3, 166b/9
m.-i maḥṭûrdur 160b/18
m.-i tağyîr olur 156b/15
m. bilüp 152a/13
m.+ den 159a/6
derece-i m.+ dūr 158b/6
ma'rifet-i m.+ dūr 157b/5
m.+ i 152a/13, 157b/5
nehy-i m.+ i 139a/7
m.ü'z-żamîrden 5a/9
- münkerât:** Ar. Allah'ın râzı olmadığı
şeyler
kısm-ı m. 160a/10
m.-ı 'āmmdur 162a/2
m.-ı 'āmme 159b/4
m.-ı 'imārât 159b/4
m.-ı ceheledür 157b/14
m.-ı esvāk 159b/2
m.-ı ḥammāmât 159b/3, 161a/12
m.-ı maḥṭûrdur 161a/11
m.-ı maḥṭûrdandır 161b/7
m.-ı mālî 161b/15
m.-ı mecālîsidür 161b/3
m.-ı mesācid 159b/2, 159b/5
m.-ı meşrûbâtdan 161b/8
- m.-ı mübāşeretinde 154a/18
m.-ı müşāhedesi 197a/1
m.-ı nafaḳât 161b/14
m.-ı şevāri' 159b/3
m.-ı şevāri' i 160b/19
m.-ı uşûli 160a/10
m.-ı ziyāfet 159b/3
fazāyih-i m.-i ef'âlden 124a/12
m.+ da 153a/18
ref'-i m.+ da 153a/5
m.+ dan 150b/10, 151a/9,
151b/13, 152a/11, 155a/14
m.+ dandır 161a/6
eşedd-i m.+ dandır 161b/8
sedd-i sebîl-i m.+ dur 157a/9
efḥaş-i m.+ ı 159b/6
tıfl-ı m.+ ı 154a/10
cümle-i mescid-i m.+ ından
160a/8
cümle-i m.+ ındur 154a/18
m.+ uñ 159a/19, 160a/11
- münkir:** Ar. inkar eden, dinsiz
m. 151a/12, 155a/7, 157a/4
ma'rifet-i m. 157b/3
m.+ e 155a/5, 158a/4
def'-i m.+ e 157a/1
m.+ i 139a/11, 154b/9
m.+ üñ 157b/15, 158a/4
- münkirlik:** Ar.+T. dinsizlik
m.+ den 162a/3
ğayr-ı m.+ e 157a/4
- münsedd:** Ar. kapanmış, tıkanmış
m. eyleye 94b/2
- münşî:** Ar. bir eser meydana getiren,
inşâ eden
m.+ ler 84a/derkenar yan
- müntec:** Ar. neticelenmiş, sonu belli
olmuş
kurbet-i m.-i vuşlat 146a/3
- müntefî:** Ar. yok olan, ortadan kalkan,
görünmez olan
m. olması 85b/2
- müntefih:** Ar. şişkin, şişmiş
m. olup 188a/9
- müntehî:** Ar. bir yere, bir şeye varıp
ulaşan, son bulan
m.+ nüh 142b/18
m. olamaz 143a/1

- m. olur 142b/16
- müntekî:** Ar. seçilmiş
muntafî ve m. olup 8a/1
- müntemî:** Ar. yakınlığı, ilgisi olan
m.+ dür 47b/derkenar yan
- münteşir:** Ar. yayılmış, yaygın
m. ola 196b/8
m. oldı 82b/derkenar yan
m. olmuşdur 43b/2
m. olup 42a/16
- münzecir:** Ar. kesilen
m. olur 158b/4
- münzel:** Ar. indirilmiş, vahiy yoluyla
gönderilmiş
m.+ dür 47b/derkenar yan
- mürâ'at:** Ar. saklama; göz ucuyla
bakma; gözetme, koruma
m.-i ihmâl 123a/4
- mürâca'at:** Ar. geri dönme, başvurma,
danışma
m. 49a/17, 53a/16
m. eyledi 44b/10
- mürâfa'a:** Ar. duruşma, mahkeme
olunma
m. olup 33a/5
- mürâfa'at:** Ar. arkadaşlık, yol
arkadaşlığı, yoldaşlık
m. 84b/derkenar yan
- mürâ'î:** Ar. saygı gösteren; riayet eden
m. 34b/18
m.-i ğıybet-i dîni 122a/6
- mürâyî:** Ar. iki yüzlü; döneke;
samimiyetsiz; riyakâr
m. 182b/2
- mürde:** Far. ölü, ölmüş
m.+ dür 168a/11
m. olup 168a/16
- mürebbâ:** Ar. eğitilmiş; terbiye
olunmuş
m. 3a/1
- müreffeh:** Ar. refaha, rahata, bolluğa
kavuşturulmuş
m.ü'l-hâl 51a/17
- mürekkeb:** Ar. iki veya daha çok
şeylerin karışmasından meydana
gelen
m. 117a/6
- m.-i 'azmlerin 149a/3
m.+ dür 87b/5
'ömr-i m.+ i 131b/4
himmet-i m.+ in 162b/12
m.+ ini 117a/6
m. olur 198a/14
- müretteb:** Ar. tertip olunmuş, dizilmiş
habîb-i m.-i ğafür 2a/1
m.+ dür 170a/2
- mürğ:** Ar. kuş
m.-i rûhları 53a/1
- mürîd:** Ar. emreden, buyuran; bir şeyhe
bağlı olan kimse
m. 58b/2
m.-i zühür-ı kemâl 186b/13
m.+ i 117b/15
- mürsel:** Ar. peygamber, nebi, resul;
gönderilmiş, yollanmış
gürüh-ı peyember-i m. 2a/4
m. idiler 47b/derkenar yan
m.+ lerüj 78a/16
m. oldı 47b/derkenar yan
- mürselin:** Ar. peygamberler
seyyide'l-m. 45a/4
ve'l-m. 5a/2
m.+ de 15a/3
- mürşid:** Ar. doğru yolu gösteren,
kılavuz
m.-i 'akâyid-i yakîniyye 5a/12
m.+ üj 106a/19
- mürted:** Ar. İslâm dininden dönen,
müslümanlıktan ayrılıp başka bir
dîne giren, irtidat eden
m.+ ler 85b/derkenar üst
- mürtefi':** Ar. yükselen, yükselmiş
m. 196b/8, 196b/10
m. kıılır 134a/3
m. ola 196b/6
- mürtekib:** Ar. kötü, yakışsız iş
yapan; rüşvet alan
m. 54b/13
m. olan 187b/5
m. olanlara 87a/4
mübtelâ ve m. olduğda 137b/5
- mürür:** Ar. geçme, bir yandan girip öte
yandan çıkma; geçip gitme; sona
erme
m. 161a/4

- m.-ı eyyām 9a/12, 79a/derkenar yan
m.-ı seyl-i ḥavādiş 177a/9
m.-ı zamān 6b/16
m. itmekde 28b/16
m. ve ‘ubūr eyleyenlerūñ 161a/7
- mürüvvet:** Ar. insaniyet, mertlik, yiğitlik; cömertlik, iyilikseverlik
m. 51b/2, 85a/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 98b/7, 104a/12, 189a/7, 190b/12
m.-i baħr-i mürvārīd-i nīk 60b/11
m.+ den 88b/derkenar yan
m.+ i 88b/derkenar yan, 104a/11
şalā-yı kerem ve m. virmişsin 82a/derkenar alt
- mürvārīd:** Far. inci, dür
mürüvvet-i baħr-i m.-i nīk 60b/11
- müsā‘ade:** Ar. yardım, izin; elverişli bulunma krş. müsā‘adet
m.-i tevfiķ 132b/18
- müsā‘adet:** Ar. yardım, izin; elverişli bulunma krş. müsā‘ade
m.-i baħt-ı bīdār 84b/derkenar yan
- müsāb:** Ar. sevap kazanmış, sevaba nail olmuş
m. olur 154a/11, 197b/5
- müsābaķat:** Ar. yarış, yarışma, müsabaka
m.+ ından 145b/7
- müsāhele:** Ar. işi sıkı tutmayıp gevşeklik göstermek krş. müsāhelet
m. itmeyeler 133b/2
- müsāhelet:** Ar. işi sıkı tutmayıp gevşeklik göstermek krş. müsāhele
m.+ dür 176b/13
- müsakķaf:** Ar. üzeri tavanla örtülmüş, tavanı olan
m. 6a/18
- müsāmaķat:** Ar. hoşgörölü davranma, hoşgörü
m. 94a/5
- müsāra‘at:** Ar. acele etme, girişme
m. göstüre 88a/15
m. idüp 132b/14
- müsāvī:** Ar. birbirinden ne fazla ne eksik olan, eşit
m. 122a/3
m.+ dür 95b/6
m. ola 183a/9
zīkr-i m.+ sinde 192b/5
- müsāyid:** Ar. elverişli, uygun
m. 99a/5
- müşbet:** Ar. doğruluğu ispatlanmış, doğru, sağlam
m. 165a/17
- müsecca‘:** Ar. cümlelerinin sonu kafiyeli, secili
elfāz-ı m. 159b/17
- müsellem:** Ar. verilmiş, teslim edilmiş, tevdī olunmuş
m. kıldı 45a/18
- müsellem:** Ar. Osmanlı Devleti’nin kuruluş yıllarında barış zamanı zirāatle uğraşıp savaşlara süvārī olarak katılan ve yeniçeri ocağının kurulmasından sonra geri hizmete alınarak sefer esnāsında yol açmak, köprü yapmak, top çekmek gibi işlerle görevlendirilen vergiden muaf bir çeşit asker veya askerî sınıf
m.+ i 55a/10
- müselles:** Ar. alkol miktarı artırılmış şarap
m. 79b/4
- müselmān:** Ar. müslüman krş. müslimen
m. 80b/derkenar alt, 81b/4, 109a/8, 132a/13, 135a/16, 139b/5, 139b/10, 139b/12, 140a/4
m.-ı ḥakķīķī 83b/15
m.+ a 132a/8, 135a/18, 135b/15, 136b/12, 139b/17, 197a/9
m.+ dur 81a/15, 135a/15
m.+ lar 6a/14, 35a/7, 37a/5, 38b/11, 40a/10, 78b/derkenar yan, 79b/3, 83a/derkenar yan, 84b/3, 124b/11, 129a/1, 129a/10,

- 129a/12, 132a/8, 132a/15,
139a/1, 139a/2, 139b/12,
139b/16, 139b/17, 140a/3,
197b/19
m.+ lara 30b/10, 37a/8, 38a/15,
78b/2, 124b/19, 129a/2, 135a/17,
140a/7
m.+ lardan 140a/1
m.+ ları 37a/9
m.+ ları 16a/18, 124b/11,
129a/13, 131a/12, 136a/9,
137a/14, 137a/18, 138b/8,
138b/13, 139b/15, 166b/5
m. olanlara 88a/11
m. oldı 80b/derkenar alt
m. oldur 79a/2
m. olmaya 74b/12
m.+ uğ 135b/11, 135b/18,
137a/18, 137b/2, 137b/12,
157b/10, 158a/4
- müsemma:** Ar. bir ismi olan, adlanmış,
adlı
zāt-ı muqaddes-i m. 88b/14
- müsevvedât:** Ar. karalamalar,
müsveddeler
m.+ ın 31b/19
- müsinn:** Ar. yaşı ilerlemiş, yaşlanmış,
yaşlı
m. olmağıla 129a/9
- müskir:** Ar. sarhoşluk veren, sarhoş
edici
m.+ dür 79b/6
m.+ ler 79b/7
- müslimen:** Ar. Müslüman krş.
müselmān
m. 23b/18, 23b/19
- müslimīn:** Ar. müslümanlar
m. 79a/2
‘asākīr-i m. 58b/18
emnü’l-m. 3a/4
hukūk-ı m. 128b/12
imāme’l-m. 45a/5
ve’l-m. 2b/18
umūr-ı m.+ de 124a/19
m.+ e 36a/6, 138b/9
‘umūm-ı ümm-i m.+ e 35a/4
umūr-ı m.+ i 77b/derkenar yan
guzāt-ı m.+ üç 57b/8
- müstāğnī:** Ar. ihtiyaç ve eksiklik
duymayan, elinde olanla yetinen,
tok, doğun
m. 146b/15, 181b/18, 181b/19,
182b/11
- müstāğraq:** Ar. Sevgi, heyecan vb. bir
duyguyla kendinden geçmiş,
kendini bilmeyecek derecede
coşku içinde olan; batmış,
dalmış, içine gömülmüş,
garkolmuş
m. 97b/1
m. eyleye 98a/8
- müstahakk:** Ar. hak etmiş, hak
kazanmış, layık
m. 94b/3, 95a/16, 95a/17,
95b/10, 96a/3, 96a/12, 96a/13,
96b/13, 108a/11,
146b/6, 149b/11, 188b/12
taşadduk-ı m. 96a/2
m.-ı ‘afv olar 82b/derkenar yan
m.-ı ‘uqūbetdür 78a/derkenar alt
m.-ı ecr 181a/5
m.-ı gufrān kılip 181b/3
m.-ı hācetine 146a/9
m.-ı ihtisāb olmuştur 154a/5
m.-ı ihtisābdur 154a/5
m.-ı şavāb olmaz 197b/4
m.-ı siyāset 85b/derkenar üst
m.-ı siyāset olana 133b/1
m.-ı vekīl 96a/8
m.+ a 95a/3, 95b/14, 96a/12,
96a/14, 96b/6, 97a/10, 97a/16
m. bula 99a/5
m.+ dan 97a/14
m.+ dur 79b/15, 88a/3, 149a/5
m.+ ı 95b/15
m.+ lar 96b/12, 138a/18
m.+ lara 17b/2, 89b/14, 112a/2,
114a/13, 128b/6, 163a/11
m.+ ları 129a/8
m.+ ları 94b/15
m. ola 99a/3
m. olan 95b/18, 95b/19
m. olayım 89b/derkenar yan
m. olur 112b/9, 114a/16
m. olurlar 174b/16
m.+ uğ 96a/13, 98a/2

- m. ve sezāvār olur 102b/14
- müstaḥkem:** Ar. sağlamlaştırılmış, sağlam
m. eyleyüp 75b/derkenar üst
m. olup 116a/12
- müstaḥlef:** Ar. biri tarafından kendi yerine, makāmına geçirilmiş, tâyin edilmiş
m.+ üç 141a/5
- müstaḥsen:** Ar. herkesce güzel kabul edilen, beğenilen, makbul
m.+ dür 84a/derkenar yan
- müsta'id:** Ar. kabiliyetli, bir şeye kabiliyeti olan; akıllı, anlayışlı
m.-i kabül 99b/14
m.-i tağdiye-i beden olmuşdur 173a/1
m. kıla 177b/14
m. oldı 169b/12
- müsta'in:** Ar. yardım dileyerek, yardımına sığınarak
m. 3b/15
- müstaḥbel:** Ar. bir süre sonra, daha ileri bir târihte olması, gerçekleşmesi beklenen, ilerideki m. 150a/19
m.+ de 156b/9
- müstaḥkill:** Ar. başlı başına, kendi başına; kendi kendine, ayrıca
m. 48a/derkenar yan, 48b/13, 96b/11
kitâb-ı m. olmağa 11a/12
m. olur 196b/5
- müstaḥîm:** Ar. doğru, düz, dik; temiz, namuslu, doğru
şayḳal-ı idrâk-ı m. 3b/15
şırât-ı m. 107a/18
- müstaḥliḥ:** Ar. nesnenin iyi olmasını talep eden
iḣlâḥ-ı m. 156a/12
- müstecâb:** Ar. kabul edilen
m. olmuşdur 79b/derkenar yan
m. olur 62b/2, 111a/11
m.+ü'd-da' ve 25a/10
m.+ü'd- da' vet 80b/11
m.+ü'd- du'ā idi 6b/9
- müstecmi':** Ar. toplayan, cemedan
- m.-i ḥıḣāl-i raḣiye olalar 75b/derkenar üst
- müsted'i:** Ar. bir makama dilekçe verip istekte bulunan, şikayetçi, davacı olan
m. 188a/11, 192b/3
- müstedir:** Ar. daire şekline giren, daire şeklinde olan, yuvarlak
m.-i muḣbiḳ 173b/9
- müstefād:** Ar. kendisinden faydalanılan, faydalanılmış
m.+ larındandır 153b/4
- müsteḥabb:** Ar. hakkında kesin bir emir bulunmadığı halde dinin temel prensiplerine uygun olduğu için beğenilen, tavsiye edilen, sevap kazandıran, dince makbul krş. müsteḥabbe
m. 87b/1
m.+ dur 156b/19
m.+ lardan 78b/8
- müsteḥabbe:** Ar. hakkında kesin bir emir bulunmadığı halde dinin temel prensiplerine uygun olduğu için beğenilen, tavsiye edilen, sevap kazandıran, dince makbul krş. müsteḥabb evḳât-ı m.+ larde 85b/8
- müstekreh:** Ar. tiksiniyecek nitelikte olan, iğrenç
m.-i rāyiḥa 161a/8
- müstelzim:** Ar. gerekli kılan, gerektiren
sevâb-ı m. 24a/1
- müstemi':** Ar. dinleyen, kulak veren
m. 102b/10
m. olmuş olur 102b/13
- müstemid:** Ar. yardım isteyen
m.+ den 3b/15
- müstemir:** Ar. devamlı, sürekli, kesintisiz
karaḳuluḳ ve m. ola 138a/4
m. olmamış ola 106a/18
- müsteḣâr:** Ar. bakan, elçi vb. kimselerin yardımcısı durumunda olan tecrübe ve ihtisas sahibi üst yönetici
m.+ ı idi 30a/1
m.+ larından idi 29b/13

- müsteṭāb:** Ar. hoşā giden, beğenilen,
iyi, güzel
ḥiṭāb-ı m. 45a/13, 179a/7
- müstevcib:** Ar. gerektiren
m.-i nevāl yā nekāl olur 149b/11
- müstevlī:** Ar. istila eden, yayılan,
kaplayan
m. ola 106b/14, 153a/6
ğāzab-ı m. ola 158a/1
m. olmaya 99b/10
m. olup 58b/14, 153a/2, 156a/1
- müşābehet:** Ar. benzeme, benzeyiş
m. 141a/9
m.-i nefis 187b/1
m.+ i 129b/11
m.+ indedür 140a/10
- müşābih:** Ar. benzeyen, benzer
m.+ dūr 122a/9
- müşāfehe:** Ar. karşılıklı konuşma, yüz
yüze, ağız ağıza söyleşme
bi'l-m. 160a/3
- müşāhede:** Ar. bir şeyi gözle görme
m.-i esrār idebile 170b/1
m.-i esrār 171a/18
m.-i kemāl-i ḥüsn 100a/13
m.-i müdrükātından 100a/8
m.-i resūl 24a/2
m.-i teceddüd 88b/18
m. eyle 44b/15
m. eyleye 88b/12, 90b/derkenar
yan, 163a/17, 198b/6
m. ideler idi 99b/10
m. ideler 137b/6, 137b/7,
150a/19
m. ider 109b/16, 134a/9,
188a/12
m. iderem 175b/8
m. idüp 8a/9, 66b/17,
79a/derkenar yan, 174a/8
m. itdi 165b/4, 177a/19
m. itdüğün 157b/12
m. itdüğünde 56a/13
m. itdükde 76b/derkenar üst
m. itmegile 60a/16
m. itmek olmaz 77b/13
m. itmez 175a/3
m. kıldı 8b/5
m. olunan 126b/2
- m. olunur 89a/8
m.+ si 134a/11
cemāl-i m.+ si 166a/14
münkerāt-ı m.+ si 197a/1
m.+ sidür 165a/5
m.+ sin 98a/7
m.+ sinde 195a/15
cemāl-i m.+ sinden 143b/4
lezzāt-ı m.+ yi 185a/8
- müşāḥḥaṣ:** Ar. ayırt edilmiş, belirli
hâle getirilmiş, belli, açık
m. eyleyeler 133b/5
- müşākele:** Ar. aynı şekilde olma,
şekilce benzeme
m.-i 'arız 141a/8
- müşārike:** Ar. beraber bulunan, ortaklık
eden
āṣār-ı m.+ leri 97b/6
- müşārün ileyh:** Ar. kendisine işaret
edilen, adı geçen kimse.
m. 54b/15
vezīr-i m. 56a/10, 56b/9
- müşāvere:** Ar. danışma, bir iş üzerinde
konuşma
m. 82b/derkenar yan
ba' de'l-m. 9a/11, 31b/8
m.-i fermān olundu 82b/derkenar
yan
m. eylemez 83a/derkenar yan
m. eyleyüp 79a/derkenar yan,
82a/derkenar üst
m. iderler idi 76a/derkenar yan
m. idiñüz 113b/7
m. idüp 38a/5
m. itmedin 77a/derkenar alt
m.+ lerile 113b/6
m.+ yi 83a/derkenar yan
- müşeffaḥ:** Ar. Hz. Muhammed'in
Tevrat'taki ismi.
nefs-i m. olur 188a/5
- müşerraḥ:** Ar. açılmış
defīne-i m.+ larına 5a/8
- müşerref:** Ar. şereflendirilmiş,
kendisine şeref verilmiş, şerefli
m. 81a/derkenar üst, 141b/12
m.+ e 141b/16
m.+ i 147a/3, 147a/7, 170b/11
m. idevüz 107b/9

- m.+ idür 142a/19
m.+ in 141b/12
m. itdi 107b/14
m. itdiler 6a/18
m. kıl 164a/11
m.+ lerinüñ 141b/15
m. olalar 98a/2
m. olan 48b/9
m. oldı 10a/2
m. oldılar 94a/9
m. olmaya idi 144a/17
m. olmış idi 29b/10
m. olur 145a/17
m. oldı 20b/11
- müsevveş:** Ar. düzensiz, karışık, karmakarışık
muhtel ve m. ola 76b/derkenar alt
- müseyyed:** Ar. yüksek ve sağlam yapılmış, aşılmaz, muhkem saltanat-ı m. ve merşüş olup 5b/17
- müşfik:** Ar. şefkatli, merhametli
m. 180b/8
başir-i m. 109b/7
nâşih-i m.+ dür 96a/8
- müşfikçe:** Ar. şefkatlice
mülâyim ve m. ola 121b/14
- müşîr:** Ar. işaret eden, yol gösteren, emreden
m. 75b/derkenar üst
nerimân-ı mehâbet-i m. 3a/17
m.-i 'adîmü'n-naẓîri idiler 30a/2
m.+ dür 78b/9, 191b/10
m.+ leri 79a/derkenar yan
m.+ lerile 79a/derkenar yan
- müşk-büy:** Far. misk kokulu
gîsû-yı m. idüp 12b/13
- müşkil:** Ar. güç, zor, çetin; engel, güçlük, zorluk, çetinlik
m. 90b/derkenar yan, 91a/19
m.+ dür 106b/6, 197b/9
m. düşdi 117b/7
m.+ lerüñ 152a/12
- müşkilrek:** Ar.+T. daha güç, daha zor, daha çetin
m.+ dür 84a/17, 106b/3
m.+ leri 182a/2
- müşrif:** Ar. yüksek bir yere veya mevkiye çıkan, yükselen, yücelen
m. 140b/10
- müşrik:** Ar. Allah'a ortak koşan, birden fazla tanrıya inanan kimse
m. 147a/13, 147b/1
m.+ ĩni 36b/9
m.+ lerüñ 140a/2
- müşrikîn:** Ar. Allah'a ortak koşanlar, birden fazla tanrıya inanan kimseler
ve'l-m. 2b/18
- müştağ:** Ar. özlemle yanan, tutkulu
m. idüp 14b/1
- müşte'îl:** Ar. yanmış, tutuşmuş
m. ider 148b/16
- müştemil:** Ar. içine alan, kapsayan, ihtiva eden, şamil olan
m. iken 3b/18
m. olmağın 15a/4
- müşterek:** Ar. ortak, ortaklaşa; birlik; el birliğiyle yapılan
m. 167b/3
hiss-i m. 142a/19, 142b/1, 170b/14, 171a/4, 171a/6
kuvvet-i hiss-i m. 171a/3
m.+ dür 171a/14
m.+ dürler 157a/15
hiss-i m.+ i 141b/15
kuvvet-i hiss-i m.+ in 170b/10
m. ola 137b/10
m. olalar 158a/12
m. olup 81a/7
m. olur 160a/14
hiss-i m.+ üñ 170b/15
- müşteri:** Ar. satın alan kimse, alıcı
m. 160a/14, 160b/4, 160b/5
naẓîr-i m.-i tedbîr 59a/10
'abd-ı m.+ leri 28a/7
m.+ nün 169b/3
m.+ ye 47b/derkenar yan
- mütâba'at:** Ar. birine uyup arkasından, izinden gitme, ona tâbi olma
m.-i hevâ-yı nefis 87a/derkenar yan
m.-i şehvât 168a/10
m.-i şehvât-ı nefis idüp 194a/12

- m. eyleye 131a/16
m. iden 175a/18
m. idüp 158a/19
m. itmekdür 76b/6
m. itmeye 113b/2, 190a/7
m. eyle 80b/derkenar yan
nefs-i shevât-ı m.+ ina 106a/18
- müṭāla‘a:** Ar. okuma; tetkik; düşünce
m.-i aḥbār-ı ilahî 171a/18
m.-i daḳāyık-ı şer‘den 156a/1
m.-i işāreti 93b/1
m.-i kütüb 2b/11
m.+ sı 164b/19
āṣār-ı m.+ sına 148a/14
m.+ sından idi 197a/3
m.+ sından 2a/15
zevḳ-i m.+yı 185a/10
- müte‘addid:** Ar. çok, birçok, birkaç,
türlü türlü
m. 42b/14, 53b/10
şifāt-ı m.+ e 163a/5
- müte‘āl:** Ar. yüksek, yüce
ḥitāb-ı ḥazret-i İzid-i m. 181a/2
- müte‘āliye:** Ar. yükselen, yüksek olan
ḥikmet-i zāt-ı m. 141b/8,
169b/16, 187b/15
tenzih-i zāt-ı m. 164b/19
zāt-ı m. 93a/17, 102b/19
cenāb-ı izz-i zāt-ı m. 165a/9
şān-ı m.+ lerinden 140a/12
zāt-ı m.+ nüḡ 97b/2
kemāl-i zāt-ı m.+ si 125b/12
- müte‘allik:** Ar. bir kimseye, bir şeye
nispeti olan, bir şeyle ilgisi
bulunan
m. 4a/3, 7a/15, 11a/14,
80a/derkenar yan, 83b/derkenar
üst, 89b/derkenar yan, 122b/1
m.-i faḳr 181a/19
m.-i ġinādur 181a/18
m.+ dür 78b/derkenar yan,
85a/6, 86b/13, 86b/14, 86b/15,
86b/16, 157a/12
m.+ i 142b/15
m. olan 91b/6
m. olanların 176a/9
m. olanın 99a/17
m. olduḳda 10b/14
- m. olmuşlar 142b/11
- müte‘allim:** Ar. ilim tahsil eden, talebe,
öğrenci
m. 162a/12
- müte‘ārız:** Ar. birbirine karşıt olan, zıt
ve muhālif olan
m.+ dur 86b/19
- müte‘ārif:** Ar. herkesçe bilinen, bilinir
olan, meşhur
m. olan 82a/8
mütedāvil ve m. olmuşdur
150b/10
- müte‘arrız:** Ar. Taarruz eden, saldıran,
mütecāvi
maḥdūd-ı m.-i fānî 140b/9
m. eyledi 85a/19
m. itmediler 93b/5
- müte‘assir:** Ar. zor, güç, zahmetli
m. 7a/18
- müte‘attıf:** Ar. esirgeyen, şefkat eden,
bağışlayan
m. kılıp 2a/11
- müte‘ayyin:** Ar. meydanda olan,
meydana çıkan, zuhur edip
belirli duruma gelmiş olan m.
olan 86b/derkenar yan
- müte‘azz?:**
m.+ dür 171b/3
- müte‘azzir:** Ar. yapılması güç olan,
yapılamaz, güç, zor, imkânsız
m. 7a/18
m. ola 139a/4
m. olur 106b/11
- müteberrike:** Ar. bir şeyi uğurlu,
bereketli sayan, ondan hayır uma
lisān-ı m.+ leri 102b/5
enfās-ı m.+ lerinden 153a/1
ravza-i m.+ lerine 45a/3
- mütecāviz:** Ar. haddi aşan, sınırı geçen;
fazla
m. 60a/1
m. idüp 187b/11
- müteceddid:** Ar. yenilenen, yenileşen,
yeni, taze
m.-i münḳasım ola 169a/7
- mütecellî:** Ar. Meydana çıkan, görünür
duruma gelen, görünen, tecellî
eden

- m. 88b/14
- mütecelliyāt:** Ar. tecelli edenler, meydana çıkanlar, görünenler m. 142b/2
- mütedāhil:** Ar. birbirine girmiş, karışmış m.-i mühreden 173b/9
- mütedāvil:** Ar. kendi derdine deva bulan, kendi kendini iyileştiren, tedavi eden krş. mütedāvile m.+ dür 160b/15 m. ve müte'arif olmuşdur 150b/10
- mütedāvile:** Ar. kendi derdine deva bulan, kendi kendini iyileştiren, tedavi eden krş. mütedāvil kütüb-i m.+ dür 21a/8
- mütedeyyin:** Ar. dinine bağlı, dindar m. 83a/derkenar yan, 109b/7, 112b/8, 136b/6
- mütedeyyinsiz:** Ar.+T. dinsiz mu'āvinsiz ve hicāb muhāvenetsiz ve 'ummāl m. ve kitāb mütefaṭṭınsız olmazlar 123b/17
- müte'ehhil:** Ar. evlenmiş, evli m. olanlarına 112b/19
- müte'ekkid:** Ar. sağlamlaşan m.+ dür 110b/17, 123a/2
- müte'ekkidrek:** Ar. daha çok sağlamlaşan m.+ dür 110b/18
- müte'ellih:** Ar. Allah'ın birliğine inanan m. ve uyanık olup 147b/17
- müte'ellim:** Ar. elemli, kederli, mahzun m. ola 158a/11 m. oldılar 88a/derkenar yan, 154b/19 müteneffih ve m. olmak 170b/19 müte'ezzi ve m. olsa gerekdür 156b/1 m. olup 79a/derkenar üst m. olurlar 112a/3
- müte'essir:** Ar. üzüntülü, kederli, üzgün m. ola 193b/12 m. oldı 90a/derkenar üst m. olur 106a/19
- müte'ezzi:** Ar. eziyet çeken, üzülen, ızdırıp duyan, muztarip m. ola 161a/10 m. olmaya 161a/8 m. ve müte'ellim olsa gerekdür 156b/1
- mütefaṭṭınsız:** Ar. akılsız, kavrayırsız mu'āvinsiz ve hicāb muhāvenetsiz ve 'ummāl mütedeyyinsiz ve kitāb m. olmazlar 123b/17
- mütefāvit:** Ar. aralarında fark bulunan, farklı, çeşitli, muhtelif m. düşmüşdür 125b/9
- mütefekkir:** Ar. düşünen, tefekkür eden, tefekküre dalmış m. olup 148b/6
- müteferri':** Ar. bir kökten çıkıp dallara, kollara, kısım ve şubelere ayrılan m. olur 188b/7
- müteferri'āt:** Ar. teferruat; ayrıntı m.-ı 'ulūmı 142b/17
- müteferriḳ:** Ar. birbirinden ayrılmış m. 31b/1 m. olmaz 77a/derkenar yan
- müteferriḳa:** Ar. Ar. ufak tefek masraflar için ayrılan para tefāşil-i m. 102b/18 evḳāt-ı m.+ da 10b/8, 33a/11 mu'teberāt-ı m.+ da 29a/2 evḳāt-ı m.+ larda 23a/6
- müteferriḳāt:** Ar. birbirlerinden ayrılmışlar m. 142a/14
- müteğaddiye:** Ar. beslenen, gıdâlanan kuvā-yı m. 168b/15
- müteğallib:** Ar. Zorla hüküm süren, baskıyla hükmü altına alan, zorbalık eden, zorba zālīm-i m. 157a/5
- müteğayyir:** Ar. değişen, başkalaşan m. oldı 89a/derkenar alt, 103b/5 m. olmayup 76a/derkenar yan m. olup 5b/12, 17b/9 m. olur idi 89b/16, 90a/2, 91a/11
- müteḫallī:** Ar. süslenen, süslenmiş, bezenmiş, donanmış

- m. kıl 180a/16
- mütehâllil:** Ar. çözülmüş, ayrıışmış
m. olup 169a/1
- mütehammil:** Ar. tahammül eden,
dayanan m.+ dür 11a/12
m. olmaz 10a/12
- müteharrik:** Ar. hareket eden, hareket
halinde olan
m. 171b/12, 173b/17, 173b/19
m. kılur 172b/12
- mütehaşşın:** Ar. kaleye kapanmış,
müstahkem bir mevkiye
sığınmış
m. olmağın 53b/2
- mütehayyir:** Ar. şaşmış, şaşırmış,
hayrete düşmüş
m. 141a/1, 193a/13
m. bilürler 141a/2
m. olasin 146b/8
m. oldı 76a/derkenar yan
m. olup 82b/derkenar alt,
83a/derkenar üst
mahbüs ve m. olup 193a/10
m. ve mu'accib ider iken
86b/derkenar yan
- mütekadimîn:** Ar. eski insanlar,
eskiler ekâbir-i m. 95a/15
- mütekarib:** Ar. birbirine yaklaşan,
yakınlaşan
m. olup 172b/2
- mütekaavis:** Ar. yay gibi eğrilmiş,
bükülmüş, kavisli
m. ola 161b/5
- mütekebbir:** Ar. büyüklük taslayan,
kendini beğenmiş, kibirli
m. 187b/10, 193b/19
bed-hüy-ı m. 120b/8
m.-i bed-hüy 187b/6
m.+ lere 188b/14
merdüd-ı m.+ leri 185a/8
ğazüb-ı m.+ lerüñ 198a/1
- mütekebbirân:** Ar. büyüklük
taslayanlar, kendini beğenmişler,
kibirliler
m. 186b/1
m.-ı 'ânid 187a/5
m.-ı ezdil 186a/14
m.-ı gâfilleri 185b/13
- m.-ı zelîl 186b/16
- mütekellim:** Ar. konuşan
m.+ dür 77a/17
m. oluvirdi 6b/11
- mütelevvin:** Ar. renkli, boyalı
m. 147a/14
fâsık-ı m. 147b/9
- mütemekkin:** Ar. yerleşen, yerleşmiş
m. idiler 49a/11
m. olup 43b/8, 49a/16
- mütemerridin:** Ar. kötülükte veya kötü
yolda gitmekte ısrar edenler,
inatçılar
ve'l-m. 2b/19
- mütemmmim:** Ar. tamamlayan,
tamamlayıcı
m.+ i 164b/18
- mütenâhî:** Ar. sona eren, biten, sonlu
m. 133b/9
ğayr-ı m. 133b/9
ğayr-ı m.+ dür 133b/8
m. olur 108a/8
- mütena'im:** Ar. nimet, bolluk ve refah
içinde yaşayan, nazlı yetişmiş
mesrûr ve m. olur 148b/14
- mütenebbih:** Ar. nasihat edilerek aklı
başına getirilmiş, uyarılmış
m. olmazlar ise 115a/2
- müteneffih:** Ar. şişmiş
m. ve müte'ellim olmak 170b/19
- müteneffir:** Ar. nefret eden, iğrenen,
tiksinen m. ola 106b/13,
117a/14
m. olalar 89a/derkenar yan
m. olmuşdur 156a/2
m. olup 117b/4
m. olur 100b/5, 106b/15, 156a/5,
192b/12
- mütenevvi':** Ar. çeşitli, çeşit çeşit, türlü
türlü, değişik
kütüb-i m.-i nâfi'a 26b/18
- müteraşşid:** Ar. dikkatle gözetken,
bekleyen, kollayan
kâşid ve m. oldukları 5b/8
- mütereddid:** Ar. tereddüt eden, karar
veremeyen, kararsız
m. ola 196b/12
- müteşâ'id:** Ar. yukarı çıkan, yükselen

- raķik-i m. olur 173a/4
- mütesalliṭ:** Ar. sataşan, musallat olan
m. 124b/19
m.+ dür 192b/15
- mütesellî:** Ar. acısını, kederini, derdini
unutur gibi olan, avunan, tesellî
bulan
m. olmayup 88a/derkenar yan
- müteşâbih:** Ar. birbirine benzeyen,
aralarında benzerlik bulunan,
benzer
eczâ-yı m.-i eczâsı 172a/15
m.ü'l-eczâ 172a/9
- müteşekkil:** Ar. şekil ve suret kazanan,
şekillenen, teşekkül eden
m. kıllur 172b/18
- mütevaḳḳı':** Ar. medet eyleyen,
bekleyen, uman
māni'-i cināyet-i m.+ dur 156b/9
'ayn-ı m. ola 157a/16
- mütevālî:** Ar. birbiri ardınca olan, peş
peşe gelen, aralıksız devam
eden, devamlı krş. mütevālîye
m. bula 88b/16
- mütevālîye:** Ar. birbiri ardınca olan,
peş peşe gelen, aralıksız devam
eden, devamlı krş. mütevālî
vaḥy-i m. 10a/11
- mütevālîyen:** Ar. aralıksız olarak, ara
vermeden, durmadan
m. 162b/4, 164a/13
- mütevassıṭ:** Ar. ortalama, ortasında
olan
m. 148b/9
m.+ ı 135a/5
m.+ laruḡ 150a/14
m. ola 134b/9, 134b/14
m. olan 134b/18, 135a/4, 135a/9
- mütevassıṭân:** Ar. ortasında olanlar
m.-ı rāh-ı hidāyet-i irādet
181a/19
- mütevattın:** Ar. vatan edinilmiş
m.+ dur 141b/18
m. itdi 46b/8
- müteveccih:** Ar. yönelmiş, yönelen
m. kılavuz 177b/5
m. oldı 84b/derkenar yan
m. olup 49a/18
- mütevekkil:** Ar. tevekkül eden, kadere
boyun eğen
m. 84a/7
m. idüp 149a/9
m. itmişdür 84a/12, 171b/3
m. olan 76b/derkenar üst
- mütevellid:** Ar. dünyaya gelen, doğan,
doğmuş
m. oldum 77a/derkenar yan
m. olur 96a/16, 173a/11,
173a/12, 173a/13, 188a/4,
199a/15
- müteverri':** Ar. dinin emir ve
yasaklarına uyan, şüpheli
şeylerden, haramdan sakınan,
Allah'tan korkan, takva sâhibi
m. 120b/6
- mütevvec:** Ar. taç giymek
m. olup 48a/derkenar üst
- müteyekḳın:** Ar. şüpheye yer
bırakmayacak şekilde bilen
m. olaydı 110b/2
- mütezâdde:** Ar. birbirine zıt olan
tabāyi'-i m. 199a/14
- müttefeḳun'aleyh:** Ar. üzerinde ittifak
edilen şey; bir hadisin Buhârî ve
Müslim'in Câmî'u's-şâḥih'
lerinde ittifak olunması
m.+ dür 19a/10
- müttefiḳ:** Ar. birliktelik
m.+ lerdür 23b/17
m. olup 11a/11
- müttehem:** Ar. suçlanan, suçlu olduğu
iddia edilen, töhmet altında
bulunan
m. eyleyem 81a/derkenar yan
m. iderler 90b/derkenar yan
- mütteki:** Ar. dayanan, dayanmış
m. 108b/17, 189a/11
- müvekkil:** Ar. birini vekil tayin eden,
davasını vekil aracılığı ile tâkip
ettiren kimse
m. 84a/8
m.+ dür 195a/6
m.+ dürler 173b/13
m.+ ine 78b/derkenar alt
m. kıldı 171b/6, 171b/11, 172a/4
m. kılmışdur 141b/12

m. kıllur 187b/16
 havās-ı m.+ leri 142a/18
müvelledāt: Ar. canlılar
 imtidād-ı m.+ da 169b/8
müvellidīn: Ar. doğanlar, doğmuşlar
 m.+ i 8a/4
müverrih: Ar. tarih yazan kimse,
 tarihçi
 m.+ ler 18b/3
müyesser: Ar. kolaylıkla elde edilen
 m. 35b/18, 58a/5
 ferāgat-i hūtır-ı m. 81b/derkenar
 yan
 m.+ dür 156a/13
 m. eyle 201a/13
 m. ola 84a/derkenar üst,
 85b/derkenar alt, 114a/15
 m. oldı 48a/14, 50b/6
 m. olmadı 79b/derkenar alt
 m. olmaduğundan 15a/4
 m. olmamağın 37b/14
 m. olmaya idi 173a/7
 m. olmaya 157a/18
 m. olmayup 12a/16, 38a/11,
 56b/7
 m. olmaz 75b/derkenar üst,
 119b/19, 158a/3, 183b/11
 m. olmuşdur 15a/7
müzahref: Ar. sahte süs, boya, yalancı
 yaldız vb. ile süslenmiş olan
 ‘atıl-ı hikāyāt-ı m. 159b/17
müzākere: Ar. bir iş hakkında
 konuşma, danışma
 m.+ si 163b/3
müzāyaqa: Ar. sıkıntı, darlık,
 parasızlık krş. müzāyaqat
 m. 20b/3
 m.+ ları 6b/2
 m.+ sından 49a/17
 zulumāt-ı m.+ sından 98b/4
müzāyaqat: Ar. sıkıntı, darlık,
 parasızlık krş. müzāyaqat:
 m.+ ında 176b/12
müzcāt: Ar. az, az nesne
 bizā‘at-ı m. 82b/14
 bizā‘at-ı m.-ı fānī 143b/1
 bizā‘at-ı m.+ uñ 148a/7
müzeyyen: Ar. süslenmiş, süslü

m. 2a/14
 m.+ dür 82a/derkenar alt
 m. idüp 70b/7
 m. itmiş ola 82a/9
 m. kıldı 171b/14
 m. olur 145b/1
müzil: Ar. izâle eden, yok eden, gideren
 m.-i emrâz 167a/4

N

nā-bekār: Far.+Ar. işsiz, işe yaramaz;
 haylaz, yaramaz, hayırsız
 n. 2b/12
 n.+ sın 86b/derkenar yan
nāblūs: Ar. Filistin’de bir şehir
 n. 35b/1
nā-būd: Far. yok olan, bulunmayan;
 perişan olmuş
 zulmet-i n.-ı mehānetinden
 198b/9
 n.-ı zāviyesine 185a/16
 hıznzır-ı mehd-i n.+ da 199b/17
 n. olur 85b/derkenar alt
nā-çiz: Far. değersiz
 n. idi 198b/7
 fānī ve n. olsa gerekdür 96a/6
nā-dān: Far. cahil, bilmez, bilgisiz
 n. 127b/13
 cāhil-i n. 98b/14
 n.-ı kennās 195b/7
nā-dānlık: Far.+T. bilgisizlik, cahillik
 n. 76a/7, 134b/11
nā-dānlık: Far.+T. bilgisizlik, cahillik
 n. 167a/10
nādir: Ar. seyrek, az, ender bulunur
 n. 3b/3, 109b/4, 145a/16,
 164a/17
 n.+ dür 109b/13
 n.+ dürler 167b/15, 175a/5,
 175a/6
nā-ehl: Far.+Ar. ehil olmayan,
 ehliyetsiz n. 98b/12
 n.+ i 136a/3
 n.+ ler 200b/17
 n. ola 200b/17
nafaqa: Ar. yiyecek parası

- n. 20a/18, 72b/14, 98a/1, 113a/3, 114a/12, 114b/7, 114b/12, 115b/7, 139a/3, 161b/17
n.-i ḥadd-i i'tidālde 114a/11
n. alup 130b/16
n.+ dur 114a/9
n. eyleyeler 174b/12
n.+ ları 129a/12
n.+ ların 97b/19
'iyāl-i n.+ ların 129a/3, 129a/13
n.+ larına 121b/19
n.+ larında 114b/15
n.+ sını 128b/9, 128b/17, 129a/12, 162a/1
n.+ sından 115b/7
n.+ sını 128b/10
n. viridi 123a/15
n.+ ya 114a/15
- nafaqāt:** Ar. nafakalar
n. 159b/4
münkerāt-ı n. 161b/14
- nāfi':** Ar. faydalı, faydası olan, menfaatli krş. nāfi'a
n. 11a/10, 168a/4, 168a/5
eşlaḥ-ı n. 35b/11
n.+ dūr 15b/14, 166b/15, 166b/18, 167a/12
- nāfi'a:** Ar. faydalı, faydası olan, menfaatli krş. nāfi'
kütüb-i mütenevvi'-i n. 26b/18
- nāfile:** Ar. boş, faydasız, işe yaramaz
n. 115b/6, 200b/10, 200b/11
n. olur 86a/18
- nāgāh:** Far. zamansız; uygun zamanda olmayan; vakitsiz
n. 10b/1, 75b/8, 76a/derkenar alt, 78b/derkenar alt, 87a/derkenar yan, 174a/15
n.-ı bīdār ola 193a/8
- nā-geh:** Far. birdenbire, ansızın krş. nā-gāh, nā-gehān
n. 3b/15
- nā-gehān:** Far. birdenbire, ansızın krş. nā-geh, nā-gāh
n. 7b/17, 59a/7
- nağme:** Ar. nağme
elḥān-ı n.+ de 80b/derkenar yan
- nā-ḥaqq:** Far.+Ar. haksız, boş
n. 79a/13, 182b/6, 187a/8, 195b/17, 196a/18
ḳatlı n. 86b/15
n.+ dan 102b/17
n. olanları 80b/14
- naḥcivān:** Azerbaycan Cumhuriyeti'ne bağlı bir özerk cumhuriyet
n. 53b/1
- nā-hemvār:** Far. düz olmayan, uygunsuz
n. ola 135a/1
- naḥif:** Ar. zayıf, çelimsiz
n. 29b/11, 88a/1, 134b/3
za'if ve n. olup 127a/7
- nāhiye:** Ar. kazadan küçük, köyden büyük olan yerleşme merkezi
n.+ müzde 82a/derkenar yan
n.+ sindedür 58b/2
- naḥv:** Ar. Söz dizimi, cümle bilgisi, sentaks
n. 193b/4
- naḥvet:** Ar. kendini büyük görme, ululanma, kibir, gurur, tekebbür
n.-i nefsanī 185b/7
n.+ i 187b/17
- na'im:** Ar. uyuyan, uykuda bulunan
n. 90a/16
āb-ı n. 181a/7
envā'-ı n. 199b/6
menāşib-ı n.-i cināndan 126a/9
n.-i dārü'l-ḳarārı 177a/19
n.-i sa'adet-i ebedīden 168a/7
n.-i sermedīdür 141b/4
devām-ı lezzāt-ı n.-i sermediye 75a/13
n.-i uḥrevī 176b/7
ravza-i n.+ e 79a/derkenar üst
n. ve rūḥ ve rāḥatda olasız 96b/3
- na'im-dār:** Ar.+Far. nimete sahip
n. 138a/10
- naḳd:** Ar. akçe; para olarak bulunan servet
n.-i 'ömrlerin 53b/5
n.-i cānların 20b/3
- nā-kes:** Far. insaniyetsiz, aşağılık, bayağı, alçak

- n. 181a/10
n.+ e 87b/derkenar yan
- nāqış:** Ar. noksan, kusurlu krş. nāqışa
n. 192a/2
n.+ dur 192a/1, 196b/16
aḥvāl-ı n.+ ların 109b/8
n. olur 79a/derkenar alt
n. ve kıymetsiz olup 87b/9
- nāqışa:** Ar. noksan, kusurlu krş. nāqış
ḥiffet-i ef'āl-i n.+ larına 113a/10
- naqīb:** Ar. bir cemaatin büyüğü, bir kavim veya kabilede başkan veya başkan vekili olan kimse
n.+ i 126b/13
n. idi 126b/13
n.+ lerden 126b/12
- nāqil:** Ar. bir yerden bir yere götüren, taşıyan, nakleden kimse veya şey
n.+ lerün 133b/8
- naqqād:** Ar. imam, hatib, bir şeyin iyisini kötüsünü ayıran
n.-ı kudret-i bārī 198a/17
- naqqādān:** Ar. imamlar, hatipler, bir şeyin iyisini kötüsünü ayıranlar
ṭāyife-i n. 110a/10
- naqqāre:** Ar. eskiden Türk savaş mûsikisinde kullanılan vurmali saz, küçük davul
n. 54a/13, 55b/17
- naqqās:** Ar. süsleme sanatçısı, duvar nakışları yapan usta
n. 36b/10
n.+ ları 81b/18
- naql:** Ar. aktarma, anlatma
n.-i şahīḥ 184a/8
n. buyurdılar 45a/8
ḥālet-i n.+ de 186b/7
n.+ dür 99a/8, 105a/9, 105a/13, 107b/10, 110a/8, 113a/17, 117a/17, 184a/7
n. eyledi 98a/18
n. eyleyüp 49a/12
n.+ i 36a/10, 105b/19
n. ider 63b/5, 63b/12, 65a/4, 65a/11
n. iderdi 65a/12
n. iderler 93b/6
- n. idüp 49a/16
n. itdiler 49a/13, 99a/15
n. itdügi 41a/13
n. itmişdür 28a/1
n.+ lerden 155a/10
fıkh-ı n. olunan 26a/15
n. olundu 83b/7
n. olunup 95a/10, 95a/12
n. olunur 44a/7, 44b/7, 45a/3, 45a/9, 46a/4, 46a/14, 46b/11, 47a/14, 61b/7, 62a/8, 73a/12, 74a/14, 83a/18, 83b/3, 84b/1, 89b/15, 118b/6, 119b/12, 121b/4, 123a/14, 128b/7, 128b/16, 129a/14, 130b/12, 130b/16, 131a/4, 131b/13, 133a/4, 135b/10, 138b/15, 174a/5, 175b/6, 175b/18, 184a/13, 185b/9, 188a/7, 189a/16, 195a/17
n. ve taḥrīr idüp 31b/7
n. ve zamm olunup 4a/4
- naqlī:** Ar. nakille öğrenilen, anlatılan ve rivâyet edilen şeylere dayanan
n. 155b/1
'aql-ı n. 155b/2
- naqm:** Ar. intikam, öç alma, ezâ vererek cezalandırma
maḳālīd-i n. kılmışdur 162b/1
- naqş:** Ar. süs, nakış, resim
n.-ı levḥ 168a/17
n.+ ı 38b/9, 41a/12
ḥātem-i n.+ ı 157b/11
n. iderler 161a/13
- nāqūs:** Ar. kilise çanı
n. 7b/7
- naqz:** Ar. bozma, çözme
n.-ı 'ahd 81a/derkenar yan
n.-ı muzırr-ı ḥāsī-i fānīye 168a/5
- na'l:** Ar. at, eşek gibi binek ve yük hayvanlarının tırnaklarının aşınmasını önlemek için ayaklarına çakılan demir parçası
n.+ ımuzuḥ 190a/2
n.+ ıḥuz 190a/4
- nālān:** Far. inleyen
n. oldılar 36b/4

- nālānlik:** Far.+T. inleyicilik
n. 31a/9
- nāle:** Far. inleme, inilti krş. nāliš
n. 176b/19
n.-i mecnūn 201a/1
n.-i zārlarından 78a/derkenar üst
n. ideler 175b/14
- na'leyn:** Ar. bir çift ayakkabı, nalın
n. 47a/11, 126b/18, 129b/17
n.+ i 90b/7
n.+ inüj 90b/6, 190b/9
- nāliš:** Far. inleyiş, inilti krş. nāle
n.-i bīkerān 59a/6
- nām:** Far. isim, ün, lakap
n. 2a/11, 4a/5, 5a/3, 16b/3,
36b/11, 56a/18, 79b/4,
85a/derkenar yan, 86b/derkenar
yan, 87a/6, 88a/derkenar üst,
161b/17, 198b/8, 199b/7
mesrūķ-ı n. 121b/1
n.-ı kirāmīlerine 52a/3
n.-ı şafī 57a/2
n.+ a'ķūl 33b/14, 58b/2
n.+ dan 148b/13
n.+ dur 87a/derkenar yan
n.+ ın 187a/19
n.+ ında 55b/9
n.+ ından 145a/8
iħtisāb-ı n. iderler 154a/4
n.+ ile 83b/derkenar yan
n.+ um 89a/derkenar yan
n.+ uñı 136a/2
- nā-ma'dūd:** Far.+Ar. sayısı belli
olmayan, sayısız
n. 1b/1
- nā-maħdūd:** Ar. sınırları belirsiz,
sınırsız
n. 1b/1
- nā-maħmūd:** Ar. methe ve övgüye
değer olmayan
ef'āl-i n. 123b/19
- nā-maħrem:** Far.+Ar. gizli olmayan,
mahrem olmayan
n.+ den 102a/7, 151b/12
n.+ e 101b/12
n.+ i 101b/19
n.+ üj 113b/19
- nā-maħşūr:** Far.+Ar. muhasara
edilmemiş kuşatılmamış;
yasaklanmamış
n. 50a/9
umūr-ı n.+ da 17a/2
- nā-maķbūl:** Far.+Ar. makbule geçmez,
kabul olmayan
kedūret-i a'māl-i n.+ den
123b/19
- nā-ma'ķūl:** Far.+Ar. akla yatmayan,
uygun bulunmayan
n. 86a/derkenar üst
- nā-ma'lūm:** Far.+Ar. bilinmiyen,
bilinmemiş, ma'lum olmayan
n. 52b/6
ma'dūm ve n. olmuş idi 6b/18
- nā-marzī:** Far.+Ar. beğenilmeyen, arzu
ve isteğe uygun olmayan krş. nā-
marzīye
n. 179b/14
- nā-marzīye:** Far.+Ar. beğenilmeyen,
arzu ve isteğe uygun olmayan
krş. nā-marzī
sekenāt-ı n.+ sine 192a/2
- namāz:** Far. namaz
n. 9b/18, 28b/11, 62a/14, 62a/15,
65a/7, 65a/14, 68a/17, 85a/5,
86a/4, 86a/9, 87a/18, 87b/2,
87b/16, 89b/4, 90a/1, 90b/5,
91a/10, 91b/2, 102b/2, 109a/6,
112a/11, 178a/17
edā-yı n. 76a/derkenar yan
n.+ a 9b/17, 15b/1, 30b/14,
37a/3, 38a/1, 63b/8, 65b/16,
65b/17, 65b/18, 66a/3, 66b/4,
66b/13, 67b/14, 71a/11, 71a/15,
79b/derkenar alt, 85a/13, 113a/7,
127b/6, 139a/3
n. buyurdı 85a/3
n.+ da iken 25b/5
n.+ da 28b/11, 37b/19, 68a/5,
69b/16, 69b/17, 85b/10, 86a/17,
86b/2, 87a/18, 090a/15, 109a/7
n.+ dan 38b/4, 38b/5, 67b/13,
73a/13, 85a/3, 90b/3, 191a/19
n.+ dur 85a/18, 85b/6, 85b/15
n.+ ı 17b/5, 28b/11, 38b/5,
63b/9, 69b/18, 72b/1, 85a/18,

86a/16, 86a/17, 87a/9, 87b/1,
154b/1, 195a/14
n.+ ın 12a/3, 17b/13, 40b/9,
44a/2, 65b/14, 71a/13, 82b/15,
86a/4, 86a/5, 89a/derkenar alt,
91b/4, 128b/19, 130a/3, 130b/8,
200b/10
n.+ ına 22a/7
n.+ ında 37a/2
n.+ ından 74a/12, 129b/19,
188a/8
n.+ ını 31a/10, 37a/8, 67a/10,
67a/11, 67a/12, 67a/13
n. kıl 63b/10
n. kıla 64b/6, 64b/19, 87a/16
n. kılalar 91b/1
n. kılan 87b/17
n. kılalar 81a/15
n. kıldı 65b/14, 71a/9, 86a/1,
88a/10, 89b/12, 90b/3
n. kılduğınızda 67b/17
n. kılınca 73a/3
n. kılınmaya 67a/4
n. kılma duş 65b/16, 65b/17
n. kılmağı 38b/6
n. kılmağ 9b/12, 75b/16, 116a/3
n. kılmam 154b/7
n. kılmamalarından 117a/3
tamām-ı n. kılmış 71a/13
n. kılup 16a/11, 22a/2,
76a/derkenar alt, 137a/7
n. kılur idi 89b/10
n. kılurlar 194b/9
n.+ lar 67b/18
n.+ ları 66a/19
n.+ ların 17b/4
n.+ uş 65b/18, 68a/16, 68b/13,
84b/19, 85a/6, 85b/7, 87b/12,
87b/14, 87b/16, 88a/13, 89b/13
n.+ uşuz 68a/9

namāzsız: Far.+T. namazsız
n. 62a/16

nām-dār: Far. tanınmış, namlı, meşhur
n. 52a/1, 56a/10, 83a/derkenar
alt, 90a/derkenar üst
şehriyār-ı n. 51b/18, 52a/8,
53a/15, 56a/9, 57b/17
n.+ ı idi 82a/derkenar yan

n.+ ların 54a/8
n. olduğundan 56a/15
n.+ uş 52b/3
şehriyār-ı n.+ uş 54a/9

nāme: Far. mektup
n. yazup 129b/1

nā-merd: Far. mert olmayan
n.+ üş 52a/derkenar alt

nā-meşrū : Far.+T. meşru olmayan,
yasal olmayan
n. 113b/3
n. itmişdi 105a/14

nāmiyāt: Ar. güç, mukavemet, olgunluk
tahiyyāt-ı n. 1b/12

nāmiye: Ar. büyüme, gelişme
kuvvet-i n. 169a/9
rūh-ı n. 173a/13
rūh-ı n. olur 172b/14
n.+ ye 169a/9

nāmūs: Ar. ar, edep, haya, ırz
n. 132b/12

nā-mühim: Far.+Ar. önemli olmayan
n. 84a/derkenar üst

nā-mütenāhī: Far.+Ar. sonsuz
n. 141b/13
bergüzide-i zāt-ı n. 108a/7
zāt-ı n. 171a/18
zāt-ı n.+ müz 100a/2
n. olur 150b/3, 159a/14

nān: Far. ekmek
n. 201a/2

şarfe-i n. 200b/11
n.+ ından 89a/derkenar yan

nā-pāk: Far. pis, kirli, temiz olmayan
n.+ lara 200b/19
cism-i n.+ larından 126b/11
n.+ uş 145a/12

nār: Ar. ateş; elem
n. 15b/19

‘azāb-ı kaṭi‘yet-i n. 186a/7

n.-ı cehennem 77b/derkenar üst
n.-ı gāzabı 197b/16

şerr-i n.-ı kahrı 196a/14
n.+ da 7a/12

viḳāyet-i ‘unşur-ı n.+ ı 169b/8
n.+ muş 82a/2

na‘ra: Ar. bağırma, çağırma, gürültü
n. urup 174b/6

nāriye: Ar. yakıcılık
n.+ si 196b/3

nās: Ar. insanlar, halk, herkes
beyne'n-n. 53b/19
n.+ dan 10a/9, 39a/8

naşārā: Ar. Hıristiyanlar
n.+ dan 35a/10

naşāyih: Ar. öğütler
n. 2a/15
n.+ i 138a/2

naşb: Ar. tayin, atama
n. ideler 162a/8
n. iden 34a/15
n. ider 90a/12
n. itdi 49b/4
n. itdiler 128b/8, 128b/17
n. olunca 37a/17

nā-sezā: Far. yakışmaz, uymaz
n. 75b/derkenar alt
n. ve fuḥş söyler idiñüz 188b/17

nāşih: Ar. nasihat eden, öğüt veren
n. 140b/13
sā'ī ve n. ola 145b/5
n.+ uñ 109b/2

nāşır: Ar. yardım eden kimse, yardımcı
n. 78b/derkenar yan
n.-ı dīn-i islām 5a/12
n. ve mu'ayyen bilmeyeler 89a/6

nāşırāt: Ar. yardım edenler,
yardımcılar
n.+ ı 41a/10

nāşıye: Ar. alın
n.+ sine 143b/14

naşīb: Ar. pay, hisse; birinin elde
edebildiği şey; Allah'ın kısmet
ettiği şey
n. 182b/5
n.+ i 8b/2, 139a/16, 166a/5
n. ider 119a/9
n. itmiş 57b/16
n.+ leri 154a/2

nāşih: Ar. çokça öğüt veren krş. naşīha
n. 106a/19, 109b/7
n.-i müşfikdür 96a/8
n. ve eşfağ olup 36a/6

naşīha: Ar. çokça öğüt veren krş. naşih
n.-i şaḥīha 10b/9

naşihat: Ar. öğüt, nasihat
n. 77a/derkenar alt, 114a/7,
117a/15, 122a/17, 122b/18,
123b/7, 133a/4, 133b/2, 151b/9,
155a/17, 157b/3, 157b/13,
158a/8, 159a/4, 162a/4
ḥüsn-i n. 158a/3
n.-ı dīn 122a/14
n.+ dan 158a/5
n.+ den 156b/11
n.+ dür 122a/13, 153b/2
n.+ e 154a/16, 158a/16
n.+ i 139a/8
n.-i va'z 111b/16
n.+ i 153b/4
terbiyet ve n. ider idi
88b/derkenar alt
n. idiñüz 115a/1
va'z ve n. idüp 6a/9
n.+ idür 139a/18
n.+ ile 107a/14
n.+ in 132b/19, 157a/2
n.+ inde 124b/18, 200a/18
n.+ inden 123b/6
n.+ ine 153b/8
n. itdi 78a/derkenar üst
n. itmede 125a/5
n. itsünler 153b/8
n.+ le 158a/15, 200b/3
n.+ ler 106a/1, 153b/18
n.+ leri 77a/derkenar alt,
157b/16
n. olundukça 158a/16
n.+ ünnden 122b/13

naşihat-pezīr: Ar.+Far. nasihat kabul
eden, nasihat dinleyen
n. olmazlar ise 115a/1

naşrānī: Ar. Hıristiyan, İsevi
n.+ dürler 116a/16
n. iderler 116a/17
mecūsī yā n. olan 36b/10

naşş: Ar. kesin hüküm, açıklık
n. 159a/13, 159b/7
n.-ı incil 47b/derkenar üst,
n.-ı tevrātla 47b/derkenar üst
n.-ı kātī' 87a/3

- nāşir:** Ar. yayan, dağıtan, saçan,
neşreden
n.-i şer' 5a/13
- na' t:** Ar. bir şeyi överek anlatma,
methetme
n.-1 'azamet 185b/19
- nā-ţālib:** Far. talipsiz
n. 99b/5
- nāţık:** Ar. konuşan, söz söyleyen
n. 36a/6
n.+ dur 94b/16, 193a/17
- nā-ümid:** Far. ümitsiz
n. olmak 86b/10
- nāvdān:** Far. oluk
n.+ ları 161a/3
- nāvek:** Far. ok
n. 78a/derkenar üst
- nāyib:** Ar. vekil, bir makamın
sorumluluğunu asıl sahibi yerine
geçici bir zaman için yüklenen
krş. nāyibe
n. 140b/10
n.+ dūr 96a/3
n.+ i 147a/2, 147a/6
- nāyibe:** Ar. vekil, bir makamın
sorumluluğunu asıl sahibi yerine
geçici bir zaman için yüklenen
krş. nāyib
n.+ si 184b/6
- nāyiha:** Ar. yas tutan kadın
n.+ lar 161b/17
- nāyil:** Ar. erişmiş, ele geçirmiş
başarmış
n. olmasına 175a/19
- nāyire:** Ar. ateş
iştiğāl-i n.-i muhabbet 166a/19
- nāz:** Far. cilve; şımarıklık; yalvarma
n. 8b/17
- nazar:** Ar. bakma, göz atma; düşünme;
göz değme; iltifat; itibar; yan
bakış
n. 17a/13, 102a/6
'ārif-i n. 184b/10
manzūr-ı n. 88b/5
n.-1 başiret 193a/14
manzūr-ı n.-1 haqqdur 88a/16
n.-1 hālifesinüñ 141a/5
manzūr-ı n.-1 halkdur 147b/5
- manzūr-ı n.-1 hāşş 4a/6
maţmaḥ-ı n.-1 himmet-i
ercümendi 84b/derkenar yan
manzūr-ı n.-1 ilahī 108a/7,
150b/3
n.-1 kabūl 4a/7
n.-1 kabūl-i iqbāl 81a/derkenar
alt
n.-1 mübārekleri 90b/8
n.-1 şāhenşeh 52a/1
n.-1 taḥkīk ile 109b/2
n.+ a getürmez 187b/12
maḥall-i n.+ dur 155a/12
n. eyleye 61a/13, 69a/12,
192b/13
n. eyleyüp 133b/4, 166b/5
n.+ ı 44b/17, 76a/6, 77a/17,
110a/1, 145a/12, 166a/11,
175a/15, 197b/7
devlet-i n.+ ı 145a/17
inşāf-ı n.+ ı 90b/11
manzūr-ı n.+ ıdur 88b/4
n.+ ımda 109b/18
n.+ ın 102a/7, 144b/15, 187a/16,
192b/5
n.+ ına 44b/12
n.+ ında 175a/11
n.+ ınuñ 44b/13
n.+ ıyla 118b/14
n. idebile 193a/14
n. ideler 136b/7
n. ider iken 43b/11
n. ider 141a/5
n. idiñüz 101a/1
n. idüp 16b/18, 107a/12, 138a/14
n. itdiler 87b/derkenar üst
n. itdüm 90b/5, 118a/18
n. itmek 20a/15, 101b/12,
120b/13, 161a/14
n. itmeyüp 133b/6, 136a/9
n. itmez 141a/5
kaţ'-i n. itmişdür 188a/13
n. itsün 189b/9
n. kılup 171a/16
n.+ larına 77a/6
n.+ larında 75b/derkenar üst
n.+ larından 98b/6
n. oluna 177b/9

n. ve fikr eylenüz 62b/17
nazarlu: Ar.+T. bakışlı
n. 134a/15, 134b/11
tîz n. ola 134b/10
nażc: Ar. pişme, olma, kıvam bulma,
olgunluk
kemāl-i n. 172b/1
tamām-ı n. 172a/9
n.-ı vürüd 173a/15
n. bulup 169a/13
n. bulur 173a/19
taḥḥ ve n. olacak 172a/8
nażcet: Ar. olgun
kemāl-i n. 172a/17
letāfet-i n. 172a/12
nāzım: Ar. manzume yazan kimse
n.-ı cevāhir-i aḥbār 2a/8
nāzır: Ar. nazar eden, bakan, gözeten,
bir yüzü bir tarafa olan
meṭālib-i n.+ ımı 2a/19
n. olan 9b/3
n. olmuşlar iken 53b/11
nāzik: Far. ince, saygılı, güzel
ruḥsāre-i n.+ leri 52b/12
nāzil: Ar. yukarıdan aşağı inen, inici;
bir yere konan, bir yerde
konaklayan
n. ider 67a/5
n.+ idür 142a/1
n. olan 76a/14
n. oldu 33b/3, 164b/7
n. oldukça 31a/18
n. oldukça 19b/9
n. olmayup 10a/15
n. olmuş ise 31b/2
n. olmuşdur 11a/3, 30a/8, 30a/12,
33b/6, 40b/18, 93b/11
n. olup 33a/4, 57b/8, 83a/15,
103b/5
nāzile: Ar. nezle
n. 199a/18
nażır: Ar. benzer, eş
vezīr-i ‘adīmü’n-n. 16a/5
n.+ e 60b/1
n.-i müştērī-i tedbīr 59a/10
müştīr-i ‘adīmü’n-n. idiler 30a/2
nażırin: Ar. bakışlar

n.+e 196b/12
nażm: Ar. vezinli, kafiyeli söz dizisi
n. 1b/6, 1b/14, 2b/11, 3a/4,
3a/19, 3b/3, 3b/11, 4a/7, 4b/18,
005a/6, 5a/10, 5a/15, 11a/17,
21a/11, 29b/1, 31a/15, 32b/2,
42a/3, 52a/1, 52b/1, 55a/3,
57a/2, 57a/19, 58a/4, 58a/10,
58a/13, 58b/16, 59a/8, 59a/17,
59b/2, 60b/3, 60b/10,
75b/derkenar üst, 79a/derkenar
üst, 79a/derkenar alt,
80a/derkenar üst, 81a/derkenar
alt, 81b/derkenar alt,
82a/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 84b/derkenar yan, 89a/19,
109b/13, 124a/3, 144b/16,
145b/17, 146a/11, 148a/12,
174b/3, 175b/4, 181a/5,
191b/18, 198a/7, 200b/4,
200b/9, 200b/16, 201a/2
n.+ ında 3b/8
n. olup 59b/16
nā-zulm: Far.+Ar. zulümsüz, eziyetsiz
n. 151b/2
ne: hangi, nasıl, ne şekilde, ne olur, ne
var, ya, ne kadar, ne çok, kim
n. 2b/8, 3a/19, 6b/15, 10b/17,
11a/13, 16b/2, 28b/3, 31b/1,
31b/6, 33a/19, 34a/17, 42b/5,
44b/3, 45a/11, 45b/12, 47a/4,
47a/11, 53b/8, 59b/8, 63a/18,
68a/12, 69a/5, 70b/16, 72a/2,
72a/11, 73a/8, 73b/9, 75b/19,
75b/derkenar yan,
75b/derkenar alt, 76a/15,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
üst, 77a/derkenar yan, 77b/7,
77b/15, 77b/16, 77b/18, 78a/2,
78a/6, 78a/derkenar üst,
78a/derkenar yan, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar alt,
79a/derkenar yan, 80a/derkenar
yan, 81a/2, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan,
81b/derkenar üst, 81b/derkenar
yan, 81b/derkenar alt, 82a/13,
82b/17, 82b/derkenar üst,

82b/derkenar yan, 83a/13,
83a/derkenar yan, 83b/4,
83b/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 83b/derkenar alt, 84a/8,
84a/16, 84a/derkenar üst,
84a/derkenar yan, 85a/derkenar
üst, 85b/15, 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan, 86a/16,
86a/derkenar yan, 86b/derkenar
üst, 86b/derkenar yan,
87a/derkenar yan, 87b/11,
87b/12, 87b/derkenar yan, 88a/3,
88a/derkenar yan, 88b/derkenar
üst, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 89a/derkenar
yan, 89b/16, 89b/17,
89b/derkenar yan, 90a/2,
90a/derkenar üst,
90a/derkenar alt, 90b/17, 91a/4,
91a/12, 91b/1, 92b/11, 93a/9,
93b/5, 93b/8, 93b/14, 93b/15,
96a/13, 96a/17, 96a/18, 96b/2,
96b/10, 97a/11, 97b/9, 97b/16,
98a/13, 99a/6, 100a/11, 100a/16,
100a/17, 100b/8, 102b/10,
103a/9, 103a/17, 103b/17,
103b/19, 104a/10, 104a/11,
104a/12, 107a/18, 109a/2,
109a/4, 109b/2, 109b/15,
109b/18, 110a/1, 114a/13,
116a/8, 117a/11, 117a/18,
117b/13, 118a/7, 118b/15,
121b/8, 122b/4, 123a/7, 127a/3,
128b/16, 130a/14, 130a/18,
130b/14, 130b/19, 132a/7,
135a/6, 136b/2, 137a/1, 138b/16,
139a/19, 140a/14, 141b/7,
142b/11, 143a/16, 144a/7,
146b/7, 148a/5, 148b/12,
148b/13, 149b/14, 151a/10,
152a/12, 153a/18, 153b/15,
154b/6, 154b/9, 154b/12,
154b/13, 154b/16, 155a/4,
162b/13, 164a/1, 171b/10,
174b/1, 177a/4, 178a/17, 178b/9,
181a/4, 182b/10, 184a/15,
185b/4, 189a/15, 189b/2,
190a/13, 191b/2, 192a/2,

192b/19, 193a/4, 193a/13,
193b/5, 195a/19, 195b/16,
196a/17, 198b/9, 198b/15,
199b/1, 199b/15, 200a/3,
200b/19
n. 'alāka ve ne münāsebet ola
80a/derkenar üst
n.+ de 81b/derkenar yan
n.+ dür 2b/14, 24a/16, 45b/18,
61b/8, 68a/12, 75b/12, 75b/15,
75b/18, 78a/derkenar yan, 79b/9,
79b/16, 83b/derkenar yan,
84b/13, 87a/derkenar üst,
87a/derkenar yan, 87b/derkenar
yan, 88a/derkenar alt,
89b/derkenar yan, 90a/derkenar
alt, 90b/derkenar üst, 99a/11,
103a/14, 103a/16, 103b/9,
104a/18, 121b/6, 151b/11,
175b/8, 179b/7, 184a/4,
196a/2, 200b/6, 200b/7
n. idi 78b/derkenar alt,
79a/derkenar yan
n. idügi 76a/derkenar yan
n. idügin 36b/17, 80a/12
n. ise 89a/derkenar yan, 122a/4
n.+ leri 121a/16
n. miqdār ise 149b/3
ne 'alāka ve n. münāsebet ola
80a/derkenar üst
n.+ si 96b/8, 108b/12
n.+ ye 61b/8, 201a/1

nebāt: Ar. bitki

n. 170a/8

'urūḡ-ı n.+ da 168b/16

ecsām-ı n.+ ı 169a/12

ḡayāt-ı n.+ ı 85b/2

ḡuvvet-i cāzibe-i n.+ ı 169a/11

mizāc-ı n.+ ı 171b/5

n.+ uḡ 169a/11

nebātāt: Ar. bitkiler

n. 169b/6, 171b/4

cezb-i 'urūḡ-ı n. 193b/13

nebātī: Ar. bitkiyle ilgili, bitkiye ait,

bitkisel

n. 169a/17, 169a/19

derecāt-ı n. 170a/9

neşv-i n.+ de 169a/6

- esmār-ı ecsām-ı n.+ den
münkaṭı' olur 169a/13
ecsām-ı n.+ yi 169a/13
- nebevî:** Ar. nebiye, peygambere ait,
onunla ilgili
aḥbār-ı n. 95b/1
eḥādīs-i n. 165a/15
ḥadīs-i n. 46a/19
ḥadīs-i şerīf-i n. 94b/16
lafz-ı ḥadīs-i n. 85a/1
lafz-ı n. 141a/3
rūḥ-ı n. 98a/19
te'dībāt-ı n. 106a/2
aḥbār-ı n.+ de 195b/10, 199b/18
ḥadīs-i n.+ de 100a/9, 156b/13
ḥadīs-i şerīf-i n.+ de 154a/13
eḥādīs-i n.+ den 79a/17
aḥbār-ı n.+ yi 166b/6
- nebi:** Ar. haberci, peygamber
n. 47b/derkenar üst,
47b/derkenar yan
'ahdü'n-n. 29b/2
'ilm-i n. 46b/7
n.-i āḥirü'z-zamān 5b/7
n.+ den 19a/1
n. idi 47b/derkenar alt
n.+ü's- saḳaleyn 48a/derkenar
üst
- nebid?:** Ar. bir tür alkollü içki
n. 79b/4
- nebi:** Ar. evladın kız çocukları; kız
torunlar
n.-i hüşengdür 48a/derkenar yan
- nebiye'llah:** Ar. Allah'ın peygamber
n. 65b/19, 83a/2, 102b/6,
152a/13
- nebiyyin:** Ar. peygamberler
ba'de'n-n. 23b/17
- nebre:** Ar. bağıрма, haykıрма; çığlık
atma
bürād-ı n. 75b/derkenaralt
- necāḥ:** Ar. istediğine kavuşma,
dilediğini elde etme, kurtuluşa
erme
n. 107b/9, 150b/16
n. ve incāḥ ola 142a/8
- necāsāt:** Ar. pislikler
n. 192b/9
- necāset:** Ar. pislik, murdarlık
n. 189b/4, 193a/11
n.-i bedeninden 192b/11
n.+ den 68b/8
n.+ in 91a/5
n.+ iyle 103a/10
- necāt:** Ar. kurtulma, kurtuluş
pervāne-i n. 78b/derkenar alt
rāḥ-ı n. 90b/derkenar üst
n.-ı ālām 180a/7
n. almış olur 77b/derkenar yan
n. bulmaḳ 196a/17
n. bulmasına 4a/17
n. bulmaz 113b/12
n. bulmazlar 132a/2
n. bulup 133a/10
maḥall-i n.+ dur 121a/9
n.+ ı 194b/17
esbāb-ı n.+ ı 123b/14
n.+ ına 75a/13, 97b/6
n. virmiş olursın 133a/11
- neccār:** Ar. marangoz
n. 47b/derkenar alt
- neccārlik:** Ar.+T. dülgerlik,
marangozluk
n. ider 36b/10
- necid:** Ar. Arap Yarımadası'nın
ortasında yer alan bölge
n. 127b/15
- necl:** Ar. oğul, çocuk
n.+ in 85a/derkenar alt,
86a/derkenar yan
- necrān:** Ar. Suudi Arabistan'ın
güneyinde, Yemen sınırında yer
alan bir bölge
vilāyet-i n.+ a 27b/3
- nedāmet:** Ar. pişmanlık
n. 82a/derkenar üst, 123b/11
n.-i eşcārın 108b/7
n.+ e 135b/5
tevbe ve n. ve ḥavf ve ḥayā ve
ḥacālet ve şikestelik eyle 88b/7
- nedem:** Ar. pişman olma, pişmanlık
n. 194b/13
- neden:** neden, niçin, sebep

- n. 77b/derkenar alt, 90a/11, 113a/12
n.+ dūr 89a/derkenar yan, 119b/10
- nedīm:** Ar. meclis arkadaşı, sohbet arkadaşı; güzel hikaye anlatan, tatlı konuşan
n.+ i 147a/5, 147a/9
- nedret:** Ar. az bulunma, azlık
n.+ i 175a/1
- nef' :** Ar. fayda, kâr, çıkar
n. 17b/3, 77b/derkenar alt, 137b/19, 171a/16, 197b/11
cezbe-i n. 199b/1
n.-i fāyide 190a/6
i'tibār-ı n.-i zarrdur 166b/14
sebeb-i huşûl-ı n.+ dūr 165b/11
n.+ in 72a/19
- nefāyis:** Ar. güzel, beğenilir şeyler
n.-i esrār-ı kerrūbiyān 148a/9
- nefehāt:** Ar. güzel kokular; esintiler
āsar-ı n. 176b/3
tuħfe-i n.-ı 'anber 4b/19
āyāt-ı n.-ı eltāf-ı rabbāniden 185a/9
n.-ı esrār-ı rabbānī 141a/10
n.+ ından 82b/1
- nefer:** Ar. tek kişi; asker
n. 12a/14, 25b/2, 32b/13, 35b/14, 39a/13, 48a/derkenar yan, 60a/3
n.+ dūr 48a/derkenar alt
n.+ dūrler 48b/derkenar yan
- nefes:** Ar. soluk, nefes
n. 47a/7
n.+ i 44a/6
- nef' i:** Ar. fayda, yarar
n. 75b/derkenar yan, 76b/derkenar yan
- nef' ili:** Ar.+T. faydalı
n. 170b/18
- nefir:** Ar. boynuzdan yapılan boru şeklindeki müzik aleti
n. 55b/17
- nefis:** Ar. bir kimsenin öz varlığı, öz benliği
n. 79a/derkenar yan, 191a/7
- nefl:** Ar. vacib olmayan ibadet, fazladan ibadet
n. 181b/13, 181b/17
n. olur 181b/14
- nefret:** Ar. ürküp kaçma; tikslenme, iğrenme n. 156a/5
n. ider 190a/16
- nefrin:** Far. bedduâ, lânet
n. 75b/derkenar alt
- nefs:** Ar. ruh, can, hayat; kendi, şahıs; asıl; iç
n. 60a/8, 80b/5, 82a/6, 82a/9, 83b/13, 84a/derkenar alt, 87a/derkenar yan, 88b/1, 88b/13, 102b/15, 108b/3, 126a/11, 131b/5, 131b/6, 147a/14, 147b/2, 163a/7, 183a/5, 186a/1, 188b/17, 193a/7, 199b/3
devā'ī-i n. 181b/1
ħasāset-i n. 197a/2
ħaṭṭ-ı n. 98b/12
hevā-yı n. 125a/1
ħub̄s-ı cevher-i n. 193b/11
ħużūz-ı n. 120a/14
ħükümet-i n. 126a/13
kāt-ı n. 48b/derkenar yan
ma'rifet-i 'uyūb-ı n. 198a/15
māder-i n. 141a/12
meşāyib-i n. 183a/4
muħāfazat-ı n. 182a/17
muħālefet-i n. 167a/1
müšābehet-i n. 187b/1
mütāba'at-ı hevā-yı n. 87a/derkenar yan
reddü'n-n. 193b/9
riyāzet-i n. 197a/5
saħāvet-i n. 145b/14
tezkiye-i n. 134a/1
ümm-ı shevāt-ı n. 126b/4
zimām-ı ihtiyār-ı n. 82a/derkenar üst
n.-i 'ināyetlerin 187a/5
n.-i āmāresinde 156b/3
n.-i amasyada 51b/11
n.-i emmārenüğ 178a/1
aħvāl-i n.-i beşerī 198b/4
n.-i buħllik idüp 92b/9
n.-i edirne 51b/10

n.-i emāre 188a/1
n.-i emāret 95b/4
n.-i emāreyi 89b/7
n.-i emmāre 99b/11, 153b/5
n.-i emmārelerin 179a/9
n.-i emmārenüj 82a/derkenar
yan
isti'zām-ı n.-i esbāblarınüj
191b/12
mertebe-i n.-i fevkden 188a/4
n.-i ğaflet 181b/7
n.-i ḥabīs-ı bende 187b/17
n.-i ḥaḳḳuñ 197a/16
n.-i hevāsı 158b/2
n.-i hevāsın 81b/11
n.-i hevāsınüj 88b/11
n.-i ihtisābidür 157b/2
n.-i istanbulda 51b/9
n.-i maḳādīri 140a/11
n.-i mekkārenüj 143b/4
n.-i muḥālefetinde 107a/4
n.-i murādın 197b/13
n.-i müdenesleri 82a/11
n.-i müfterisde 134a/9
n.-i müşeffaḥ olur 188a/5
n.-i rezīlesi 190a/6
n.-i şehevāt-ı mütāba'atına
106a/18
n.-i şümü 187b/19
n.-i taḥayyülātına 174b/17
n.-i zālimidür 145b/7
n.-i zevāl-i imān-ı ḥaṭarına
85a/19
n.+ de 141a/8
cebele-i n.+ de 191b/9
mekāyid-i n.+ de 182a/2
ḥabs-i n.+ dūr 176b/11
mergüb-ı n.+ dūr 182b/10
n.+ dūrler 158a/9
n.+ e 121b/11, 122a/11, 200b/1
hevā-yı n.+ e 158a/19
n.+ i 114a/8, 132a/15, 144b/1,
144b/2, 144b/3, 184b/13,
186a/10, 186b/8,
196a/14, 197b/16
ḥāciz-i maḥbūbāt-ı n.+ i 109a/18
kātıl-i n.+ i 155b/15

ḥalīmü'n-n. idiler 39a/5
mütāba'at-ı şehevāt-ı n. idüp
194a/12
n.+ im 127a/10, 128b/11,
175b/9, 175b/10
hevā-yı n.+ im 105a/16
n.+ in 94a/13, 108b/10, 109a/15,
109b/16, 112b/7, 114a/19,
174a/4, 195a/6, 195a/17,
200a/3
n.+ inde 137a/9, 198a/18
n.+ inden 77b/6, 186a/5
n.+ ine 62a/5, 69b/12,
78b/derkenar yan, 79a/4,
82a/derkenar üst, 84a/derkenar
yan, 145a/15, 145b/6, 153a/3,
154a/18, 156b/16, 197b/8
n.+ ini 180a/15
n.+ inüj 187a/19, 191b/10
n.+ inüzi 114a/18
n.+ lere 89b/1
n.+ leri 125b/7
n.+ lerin 98b/11, 131a/9,
132a/16, 167a/11, 193b/2
n.+ lerinde 85b/derkenar yan
n.+ lerine 11a/14, 85b/derkenar
yan, 101a/2, 109b/7
ḥaṭṭ-ı n.+ lerine 76a/5
n.+ lerinüj 167a/9
ḥıfz-ı n.+ üm 75b/derkenar alt
n.+ üme 37b/2
n.+ ümi 118b/10
n.+ ümüz 200a/9
n.+ üj 99b/6, 105b/15, 119a/16,
169b/9, 170a/19, 195b/17,
196a/12
hevā-yı n.+ üj 125b/1
n.+ üje 127a/11
tezkiye-i n. 193b/10
nefsānī: Ar. canlı olmanın gerektirdiği
arzularla ilgili, bedene ait olan
maddi isteklere, nefse ait
n. 102b/15, 199b/3
ḥaceb-i n. 170b/4
hevā-yı ḥabs-i n. 82a/12
hevā-yı n. 146a/8
ḥuzūz-ı n. 185b/19
istiḳāmet-i rüḥ-ı n. 173b/6

- kuvā-yı n. 145a/1
 küdüret-i hevā-yı n. 141a/13
 lezzāt-ı n. 147b/8
 naḥvet-i n. 185b/7
 tevālī-i devā'ī-i shevāt-ı n. 200a/15
 zarar-ı n. 177b/14
 zuhūrāt-ı şifāt-ı n.+ de 181b/2
 n.+ den 169b/15
 'uyüb-ı n.+ den 122a/15
 huḫūz-ı n.+ den 200a/4
 şifāt-ı n. iderler 109a/19
 ahlāk-ı n.+ lerin 185a/15
 muḥāsebe-i n.+ lerin 84b/11
 rūḥ-ı n.+ nūḫ 173b/2
 tervīd-i meḥāric-i n.+ nūḫ 165a/16
 rūḥ-ı n. olur 173a/15
 rūḥ-ı n.+ yi 173a/19
nefy: Ar. sürme, sürgün edilme
 n.-i külldür 79a/6
 n. ola 156a/6
nehār: Ar. gündüz
 n. 7b/18, 17a/16
nehc: Ar. doğru yol
 n.-i merāmda 81b/derkenar yan
 n.-i şavābda 132b/14
 n.-i şefkat 124a/12
neheng-āsā: Far. timsah gibi
 n. 54a/11
nehr: Ar. nehir, ırmak
 n.-i zāhir 77a/2
nehy: Ar. birini bir şeyden alıkoyma,
 bir şeyin yapılmasını yasak
 etme, menetme, engelleme
 n. 78a/7, 155b/17, 159b/7
 n.-i imtişālinūḫ 77a/17
 n.-i münker 4b/5, 150b/8,
 151b/15, 152b/13, 154a/3,
 166b/9
 n.-i münkeri 139a/7
 n.-i vācibdür 155b/17
 n. buyurmuşdı 109a/4
 n. eyleyiñüz 151b/1
 n.+ ine 174b/9
 n. itdi 35a/1
 n. itmediñiz 184a/11
 kizb ve ğıybet ve n. olunmuş
 102b/9
nekāl: Ar. işkence, azap, başkalarına
 ders olacak şiddetli ceza
 n. 138b/9
 n.-ı 'azāb-ı ebed 179a/11
 n.-i 'azīme 187b/5
 n.+ ine 176a/7
 müstevcib-i nevāl yā n. olur
 149b/11
neḳāyiş: Ar. eksiklikler, noksanlıklar
 n. 150b/5
neḳāyiz: Ar. birbirine zıt olan,
 birbiriyle çelişen şeyler
 n.-i 'ac 188b/3
 n.-i imkāndan 143a/4
 şevāyib-i n.+ den 143a/3
 nuḳūd-ı n.+ in 198b/16
nekir: Ar. insanları ölümden sonra
 sorguya çeken iki melekten biri
 n. 66b/18, 67a/12
nemā: Ar. artma, çoğalma, büyüme
 n. 168b/19
 n.+ da 168b/18
 neşv-i n.+ sı 168b/19
nemīme: Ar. dedikoduculuk, laf
 taşıyıcılık
 n. 102a/9, 116b/12, 166b/8,
 188b/5
nemire: Ar. yün kaftan
 n.-i 'aceb 189a/19
neng: Far. ün, şan, şöhret
 ḫavādiş-i n.-i idbārından 145a/5
 n.+ inden 82a/9
 inḳıyād-ı n.+ inden 162b/12
ner: Far. erkek, er krş. er, ir
 mest-i n.+ ler 53b/12
nerimān: Far. pehlivan, yiğit
 n.-ı meḥābet-i müşir 3a/16
nesaḳ: Ar. tarz, şekil, üslup, yol
 n.-ı şer'iledür 3b/6
neşāyiḫ: Ar. nasihatlar, öğütler
 n. 37a/19
 cāmi' -i n.-i 'aliyye 13a/14
 n.-i mülükda 84b/derkenar yan
 daḳāyık-ı n.+ de 162a/10
 mühimmāt-ı n. olmağın 41b/7
neseb: Ar. soy, soy sop, atalar

- n. 5a/3, 83a/derkenar yan, 191b/13
n.-i 'ālīlerin 5b/3
n.-i 'uyūbdan 29b/7
aşl-ı n.-i ḥaqqīkīsın 192a/4
n.-i şerīf 191b/15, 191b/19
n.+ den 15b/11
n.+ i 191b/15
n. itdi 48a/7
n.+ leriyle 192a/10
māl ve cemāl ve 'aql ve kemāl ve şeref ve n. ve 20b/9
- nesebiyye:** Ar. soy soplâ ilgili
ḡarābet-i n. 15b/10, 15b/11
- nesemāt:** Ar. esintiler
zūbde-i n.-i 'abher-i şemīm-i teslīmāt 4b/19
n.-i envār-ı rūḡānī 141a/10
n.-i envār-ı rūḡānīden 185a/9
n.-i eşḡār-ı revāyihūn 148a/15
- nesīm:** Ar. hafīf rūzgar
n. 82b/1
n.-i deryāyı 174b/1
n.-i eṡeri 3b/4
n.-i şalavāt 4b/19
n.-i şun' 4a/8
şubḡ-ı n.+ in 103b/10
- neşir:** Ar. manzum olmayan söz, düz yazı
n. 4b/19, 5a/7, 5a/11, 200b/5, 200b/10, 200b/17, 201a/3
- nesl:** Ar. nesil, kuşak, soy
n. 42a/16, 43b/2
ibḡā-yı n. 172b/19
n.-i cengizden 48b/12
n.-i evlād 171b/15
n.-i resūl 20a/9
n.+ i 6b/5
n.+ inden 5b/7, 6a/9, 43b/17, 47b/6, 48b/8
n.+ indendür 48a/derkenar alt
n.+ ine 6b/6
n.+ leri 42a/17, 43b/2
n.+ ūḡ 79b/derkenar yan
- nesne:** belli bir aḡırlıḡı ve hacmi, rengi olan her türlü cansız varlık, şey, obje
- n. 10b/1, 11a/14, 34b/4, 39b/13, 46b/15, 59a/13, 63a/6, 65a/15, 66a/18, 69b/10, 76a/derkenar alt, 76b/17, 78a/13, 78a/derkenar yan, 78b/16, 79a/derkenar alt, 79b/14, 80a/derkenar alt, 82a/derkenar üst, 87a/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88a/7, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar alt, 89b/derkenar yan, 90a/derkenar yan, 93a/13, 94a/17, 96a/6, 96a/7, 96b/11, 97a/1, 97a/7, 97a/10, 98b/19, 100b/4, 101b/11, 102a/3, 102b/3, 104a/4, 104a/18, 104b/3, 104b/4, 104b/19, 105b/14, 109b/18, 113b/13, 114b/1, 114b/15, 114b/17, 115a/5, 115b/5, 115b/9, 117b/13, 119b/7, 121a/3, 124b/1, 126a/7, 128a/3, 128a/10, 128a/19, 128b/13, 129b/18, 131b/10, 133a/6, 133a/7, 136b/5, 136b/18, 140b/1, 141b/18, 142a/1, 143a/18, 143b/15, 143b/16, 145b/15, 148a/2, 148a/7, 150b/13, 154b/8, 155b/5, 158b/2, 158b/12, 159b/4, 160b/3, 160b/5, 161b/8, 165a/15, 171a/12, 171b/9, 172a/17, 172b/4, 172b/8, 172b/12, 172b/14, 173a/15, 176a/4, 179a/16, 181a/17, 182b/19, 190a/4, 190b/15, 191a/12, 195b/16, 195b/17, 196a/17, 197a/13, 197a/14, 201a/6, 201a/10, 201a/11
berz-i n. 98a/12
ḡilāf-ı şer'-i n. 102a/2
n.-i meşiyet 78a/2
n.+ de 76a/derkenar yan, 81b/derkenar yan
n.+ den 79b/10, 89a/derkenar yan, 92b/11, 151a/8, 167b/1
n.+ dür 83b/derkenar yan, 94a/14, 97a/10, 104b/3, 167a/11
n.+ ler 10b/13, 12b/4, 45a/10, 96b/18, 108b/1, 133a/6, 140b/3,

- 157a/18, 160b/19, 161a/9,
171b/15
n.+ lerden 122b/14, 189b/14
n.+ lere 92a/15
n.+ leri 78b/14, 155a/16
n.+ lerüj 143a/19
n.+ nüj 76b/3, 79b/10,
87a/derkenar yan, 93a/14,
102b/10, 103b/11, 160b/3
n.+ si 90b/derkenar yan, 97b/12,
108b/13, 128a/7, 129a/16,
130b/18
n.+ sin 73b/19
n.+ ye 8a/14, 76a/12, 76a/16,
81b/10, 96b/17, 116a/8, 125a/15,
126a/8, 143b/10, 168b/17,
171b/8, 180a/16, 192b/18,
197a/15
n.+ yi 11b/18, 12a/16, 72a/16,
72a/17, 98a/13, 157b/12,
168b/16, 171b/10, 194b/6
- neşe:** Ar. iç ferahlığı, sevinç, sürür
n.+ si 148a/9
- neşr:** Ar. yayma, dağıtma, saçma
n. 76a/15, 187a/2
n.-i 'atā 179b/14
n.+ de 136a/3
- neşür:** Ar. çok neşreden, fazlasıyla
yayan, dağıtan, saçan
nūr-ı 'arşa-i n.+ da 150a/13
- neşv:** Ar. gelişme, büyüme
n. 168b/18, 168b/19
n.-i nebātide 169a/6
n.-i nemāsı 168b/19
n. bulasın 117a/15
n. bulmuş ola 106b/5
kuvā-yı n.+ i 169b/8
- neşve:** Ar. neşe, sevinç
hareket-i n.+ ye 169a/11
- neşvlen -:** Ar.+T. gelişmek
n.- mek 169a/9
- netāyic:** Ar. neticeler, sonuçlar
n. 150a/4, 171a/16
n.-i kibr 189a/19
- netice:** Ar. netice, sonuç
n.-i 'ilmdür 166a/16
n.-i cehldür 193a/5
n.-i fehm 133b/16
- n.-i kibr 190b/4
n.+ si 110b/2, 112a/19, 164b/11
n.+ sidür 166a/1, 167b/8
n.+ sindendür 77a/18, 77b/18
kudret-i kâdir-i n.+ sindendür
100a/7
- netn:** Ar. fena kokma; çürüme
n. 172b/8
n.-i cıfeyi 143b/2
- ne'üzübillah:** Ar. "Allah'a sığındık!"
"Allah korusun!" anlamında
kullanılan söz
n. 76b/8
- nev':** Ar. çeşit, tür, cins, sınıf
n. 84b/derkenar üst,
86a/derkenar üst, 87a/derkenar
alt, 100a/5, 100a/6, 100a/7,
109b/3, 149b/10, 156a/9,
156a/11, 156a/12, 156a/14,
168b/16, 192b/3, 196b/7
n.-i 'ibâdet 90a/10
n.-i beşer 107b/17
n.-i fi'le 156b/2
n.-i hayvân 168b/15
n.-i hayvânâtdan 167b/3
n.-i insân 165b/7, 170a/5,
171a/14
n.-i insâna 171b/16, 174b/8
n.-i insândur 175b/1
cemâl-i n.-i insândur 186b/13
n.-i insânı 170b/6
n.-i insânuj 125b/7, 169b/12,
169b/18, 196b/2
n.+ dür 115a/11, 135a/14,
167a/12, 167b/2, 167b/4,
184a/16
n.+ i 167a/12, 167b/3
n.+ ile 81a/derkenar yan,
86a/derkenar üst, 95a/10,
100b/7, 157a/14, 169b/17
n.+ inden 149b/9
n.+ ine 100a/5, 164b/7
n.+ iyle 157a/11
n.+ lerüj 182a/2
n.+ üj 134a/9
- nev-nokşân:** Far.+Ar. yeni bir eksik
n.+ uñ 197a/3
- nevâ:** Far. ses, sada, ahenk

- n. 171a/16
- nevādir:** Ar. nadir olan, az bulunan, az görülen şeyler
n.-i 'ālem 41a/10
rākım-ı n.-i āṣār 2a/8
- nevāfil:** Ar. farz ve vacip olanlar dışında sırf Allah rızasını kazanmak için yapılan ibadetler şabr-ı itmām-ı n.+ de 181b/14
- nevāhī:** Ar. men edilen, yasaklanan şeyler
n. 80b/4, 141a/2, 149b/16
n.+ de 108b/18
n.+ lerūn 47b/derkenar üst
n.+ ye 133a/10
- nevāhī:** Ar. yanlar, taraflar; nahiyeler ihtisāb-ı n. 166a/18
n.-yi ahlātda 49a/14
n.+ sin 57a/1
- nevāl:** Ar. talih, kısmet, nasip
n.-i 'afv 183b/3
n.-i rūḥānī 165a/3
ḥil'at-ı n.-i teṣrīfine 181a/3
müstevcib-i n. yā nekāl olur 149b/11
n.+ in 88b/17
- nev'ān:** Ar. çeşit bakımından, cinsçe; biraz
n. 29b/11
reng-i rūy-ı n. 5b/12
- nevāyib:** Ar. musibetler, belalar
n. 176a/14, 183a/1
n.-i rüzgār 184b/6
n.+ den 183b/3
- nevbahār:** Far. ilkbahar
gül-i n. 60b/5
- nevbet:** Ar. sıra; sıra ile görülen iş
n. 16b/1, 81b/derkenar üst, 97b/12, 126b/19
n.-i ağdiye 169a/7
n.-i istiskā 103a/7
n.-i kūs 189a/4
n.-i mülk 154b/3
n.+ i 120b/1, 127a/1
- nev-civān:** Far. taze, genç, delikanlı
ḥurrem-i n. ola 4a/9
- nevḥa:** Ar. ölüye sesle ağlama
n. 83a/7, 107b/14
- n. ider idi 200a/9
n. itmeyem 107b/15
n. ve zārīlık ider idi 107b/11
- nevvāb:** Ar. naiplik yapan, vekalet eden
n. 123b/16
- ney:** Far. kamıştan yapılmış nefesli bir saz
n. 184a/5
- neyle -:** ne yapmak, ne eylemek
n.- yim 86a/derkenar yan
- neylet -:** ne yaptırmak
n.- di 83b/2
- neyyir:** Ar. parlak, nurlu
n.-i emtār-ı leṭāyif-i mevāhib 185a/1
- nez':** Ar. bir şeyi yerinden koparma, sökme; kaldırma, yok etme; can çekişme
n. 82b/19
ḥālet-i n.+ inde 19b/19
- nezāhet:** Ar. ahlak temizliği, temizlik, saflık
n. 149b/15, 150a/11
n.-i şāhididür 179a/8
- nezzāre:** Ar. bakma, bakış, seyretme
n. iderler 157b/1
- nıkris:** Ar. vücutta ürik asitin artması sonucunda daha ziyâde el, ayak parmaklarında ve eklemlerde ortaya çıkan, ağrılı şişliklerle seyreden bir metabolizma hastalığı, gut, damla
n. 83a/derkenar alt
- nışf:** Ar. yarı, yarım
n.-i imāndur 182b/9
n.-i mālī 25a/6
n.-i mālın 93b/13
n.-i şukḳası 114b/11
n.+ ı 71a/11, 132b/2, 179a/14
n.+ ın 89a/derkenar üst, 91b/4
n.+ ında 18a/18
n.+ü'l-leyle 13a/5
- ni'am:** Ar. nimetler
devām-ı n. 148a/15
ḳassām-ı n. 179a/16
işāret-i n.-i
ecrel'aleminellezineşeberu 182a/11

mefâtiḥ-i n. kılmışdır 162b/1
nice: nasıl; çok, birçok, hayli; çok kere;
ne, ne zaman; kaç, ne kadar;
hangi; ne kadar, ne derece; ne
vakte kadar
n. 2b/12, 2b/14, 3b/10, 5b/4,
5b/18, 6b/8, 7a/6, 7a/15, 7b/3,
8a/4, 8a/9, 9b/4, 9b/5, 10a/12,
11a/12, 11a/18, 11b/9, 12a/11,
12a/12, 13a/14, 14b/4, 14b/8,
14b/16, 15a/4, 17b/3, 21b/5,
21b/19, 26a/19, 26b/17, 29b/8,
31b/14, 38b/3, 38b/10, 39a/5,
39b/8, 41a/7, 44b/2, 49b/3,
49b/11, 49b/16, 50a/8, 50b/15,
52b/6, 54a/6, 54b/13, 56a/3,
56b/17, 58b/2, 59a/17, 59b/6,
63b/9, 64a/4, 64b/7, 65a/13,
66a/1, 68a/1, 70a/13, 70a/14,
71a/18, 71b/2, 72b/17,
75b/derkenar üst, 75b/derkenar
yan, 76a/3, 76a/7, 76a/derkenar
yan, 76a/derkenar alt, 76b/8,
76b/11, 76b/13, 76b/derkenar
yan, 76b/derkenar alt,
77a/derkenar yan, 78a/3,
78a/derkenar yan, 79b/3,
80a/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 81a/7, 81a/derkenar yan,
81b/derkenar alt, 83a/derkenar
üst, 84a/derkenar yan, 84b/2,
84b/9, 84b/16, 84b/derkenar üst,
85a/1, 85a/derkenar alt,
085b/derkenar yan, 87a/1,
87a/derkenar yan, 87b/1, 87b/2,
87b/5, 87b/7, 87b/8,
88a/derkenar üst, 89a/derkenar
üst, 89a/derkenar yan,
90a/derkenar yan, 90b/derkenar
üst, 90b/derkenar yan, 91b/3,
94a/12, 94b/11, 94b/16, 95b/4,
97a/4, 98b/8, 99a/2, 99b/16,
100a/11, 102b/11, 103a/9,
104b/9, 105b/5, 105b/10,
106a/12, 106b/10, 106b/11,
107a/2, 107a/3, 107a/13,
107a/15, 107b/15, 108a/11,
109b/5, 109b/9, 109b/14,

109b/18, 110b/18, 111a/5,
111b/19, 112a/10, 114a/7,
114a/18, 115a/12, 115b/15,
117a/5, 117a/19, 118a/13,
118b/1, 118b/8, 121a/1, 122a/13,
123a/11, 123a/17, 123b/14,
125b/11, 126b/13, 127a/9,
127a/15, 127b/10, 128a/3,
130a/14, 130a/15, 130a/16,
131a/8, 131a/9, 131b/19, 132a/2,
132b/6, 133a/14, 136a/4, 137a/8,
137b/14, 137b/18, 138a/5,
138b/7, 140a/8, 140b/9, 141b/1,
141b/5, 141b/10, 142a/17,
142b/13, 143b/13, 143b/18,
144a/1, 144b/4, 146b/12,
146b/18, 147a/2, 148b/11,
149a/4, 149b/15, 149b/17,
152a/7, 152b/12, 153a/3, 153b/8,
153b/17, 154a/2, 154a/19,
155a/14, 155a/15, 155b/2,
156a/3, 156a/10, 156a/11,
156a/13, 156b/12, 156b/13,
157a/19, 158a/4, 158a/7,
158a/18, 158a/19,
160a/11, 161a/19, 161b/16,
162b/14, 164a/13, 164b/15,
165b/10, 165b/13, 165b/18,
166b/19, 167a/1, 167a/13,
167a/15, 168a/9, 168a/14,
168b/15, 168b/16, 169a/4,
169a/17, 169b/1, 169b/11,
169b/14, 170a/2, 170b/9,
171b/8, 171b/13, 171b/14,
172b/5, 173b/5, 174a/15,
175b/3, 176a/15, 177b/11,
178a/1, 178a/4, 178a/18, 180b/8,
181a/18, 181b/18, 182b/5,
183a/3, 183a/5, 183a/7, 184a/16,
184a/17, 185b/8, 188b/19,
189b/9, 190a/8, 193b/12,
193b/16, 194a/9, 194a/19,
195a/2, 195b/4, 196b/3, 197a/9,
198a/19, 198b/6, 198b/17,
199b/6, 200a/10
n.+ dür 78b/derkenar alt,
85b/derkenar yan, 89a/derkenar

- üst, 90a/derkenar yan, 103a/14,
119a/14, 140b/13
n.+ ler 7a/10, 16a/10, 149b/13,
161b/18
n.+ leri 7a/7, 56a/7, 109b/6,
180a/19
n.+ lerinden 82b/19
n.+ lerine 39a/6, 55a/9
n. ol 75a/1, 81b/derkenar yan
n. ola 86a/15, 94b/10, 138b/5,
194b/18
n. olduğın 9b/12
n. olur 77a/derkenar yan,
152a/10
n.+ si 7a/18, 31b/4, 55b/17
n.+ sin 128a/7
n.+ ye 77a/derkenar üst
- nicelik:** bir şeyin ölçülebilir veya sayı
ile ifade edilebilir özelliği,
kemiyyet
n.+ i 77b/1
- niçün:** niçin, ne için
n. 11b/16, 20a/18, 32b/19,
36b/17, 43a/5, 44b/5, 58b/15,
60b/7, 74b/18,
075b/derkenar yan, 76a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
80a/derkenar alt, 80b/derkenar
yan, 81a/derkenar yan,
81b/derkenar yan, 83b/derkenar
yan, 84b/2, 86b/derkenar yan,
89a/derkenar alt, 105a/11,
107b/15, 111a/11, 118b/4,
118b/9, 123a/16, 127a/11,
129b/18, 131a/4, 160b/1,
175b/15, 175b/16, 175b/18
- nidā:** Ar. çağırma, bağırma, seslenme
n. 10b/1, 16b/7, 16b/10, 33b/11,
40b/11, 44b/4, 46a/6,
80a/derkenar üst
n.-yı kerem 147b/19
n. iderler idi 86b/derkenar alt
n. idüp 22a/7, 33b/10
n. itdüklerinde 31a/7
n. oluna 17a/3
n.+ sından 77b/derkenar üst
- nifāq:** Ar. iki yüzlülük, ara bozukluğu,
bozuşukluk
- belā-yı n. 8b/8
n.+ dan 108a/12, 193b/6
n.+ uş 148b/3
- nifās:** Ar. kadınların lohusalık hali
n. 114b/3
- nigār:** Far. resim; sevgili
n. 116b/17
- nigehbān:** Far. bekçi, gözcü
n. itdiler 109b/8
- nigerān:** Far. bakan, seyreden
n. 53b/16
- nigīn:** Far. yüzük
n. 139b/19
mānend-i n. 54a/10
- nigūn-sār:** Far. baş aşağı
n.+ dur 113b/19
- nihād:** Far. yaradılış, tabiat, mizaç
cism-i n.+ ın 177b/6
n.+ ında 108a/9, 116a/12,
116b/13
- niḥāl:** Ar. mezhepler
n.+ de 6b/9
- nihāl:** Far. taze, düzgün fidan
n.-i 'ıyşların 181a/7
n.-i gülşen 52a/2
- nihān:** Far. gizli, gizlice
n.-ı devletlerinde 53a/15
rāh-ı n.+ dan 177a/2
n.+ dur 162b/19
ḥafī ve n. olmaya 2a/8
- nihāvend:** Far. İran'nda bir şehir
n. 35b/7
n.+ e 33b/7
- nihāyet:** Ar. son, uç
n. 76b/15, 90a/16, 149a/14,
178a/1, 188a/19, 192b/19,
197b/12
tecāvüz-i n. 167b/7
n.-i emir 164b/12
n.-i ḥilḳat-i insānīdür 169b/14
n.+ de idi 32b/11, 86a/derkenar
üst
n.+ de 11a/19, 12a/12
n.+ i 167b/7
'ālem-i n.+ i 141b/15
n.+ in 170a/9
n.+ ine 89a/1
- nihāyet-pezīr:** Ar.+Far. son bulan

n. 141b/14
nīk: Far. iyi, güzel
 mürüvvet-i baħr-i mürvārid-i n.
 60b/11
 diyār-ı n.+ i 176a/5
nīkāb: Ar. peçe, yüz örtüsü
 n.-ı cemāl 185b/19
 ğayret-i n.+ ın 107a/5
 ‘alāyik-i n.+ inuĝ 82b/2
nikāħ: Ar. nikah, yasal evlenme töreni
 n. 22a/4, 112b/3, 112b/12,
 112b/17, 113a/2
 ba‘de‘n-n. 23a/11
 murād-ı n. 15b/12
 n.-ı bā‘isü‘l-i rtiyāħlarile 20b/10
 n.-ı rıkkıyetden 115a/11
 n.+ da 83a/derkenar yan
 melek-i n.+ dur 115a/12
 taleb-i n. eyleye 112b/15
 n.+ ımı 22a/6
 n. idiñüz 112b/15
 n. idüp 21b/18, 22b/9, 32b/1
 n. itdiler 19b/15, 21a/15, 21b/14
 n. itmekle 22a/4
 n. itmişdürler 23a/5
 n.+ ları 20a/12
 n. olduĝı 22b/10
 n. olmışdur 23b/5
 n. olunup 19b/6, 19b/9, 19b/11,
 19b/12, 20a/6
 ‘aĝd-i n. olunup 9a/11
 n. ve cem‘ olduĝı 22b/12
nikāħlan -: Ar.+T. Ar. nikahlanmak,
 evlenmek
 n.- a 112b/7
 n.- mak 28b/12, 37b/14
 n.- up 20b/19, 21b/1, 21b/8,
 21b/12, 22a/12, 22b/4, 23a/7,
 32a/8
nīk-baħt: Far. Tâlihli, mutlu, bahtiyar
 n. 28b/3, 28b/4, 168a/12
 n.+ ı 116a/10
 şehzāde-i n.+ ları 53a/14
nīknāmlık: Far.+T. iyi namlılık
 n.+ i 132b/9
nīl: Far. Nil nehri
 n. 33b/13, 33b/14, 33b/15

n.+ e 33b/19
ni‘met: Ar. iyilik, lütuf, ihsan, bahşiş;
 azık, ekmek; saadet, mutluluk
 n. 4b/7, 45a/2, 47a/14,
 78a/derkenar üst , 88b/derkenar
 yan, 90b/derkenar yan, 93b/10,
 105a/18, 117a/9, 130a/15,
 140a/15, 146b/11, 163a/11,
 163a/13, 163b/8, 163b/12,
 163b/18, 164a/1, 164a/17,
 164b/4, 165b/1, 166a/15,
 166b/15, 166b/18, 167a/11,
 167a/14, 167a/16, 174b/8,
 176a/6, 179a/17, 199a/1
 ‘ayn-ı n. 166a/9
 ekser-i n. 168b/7
 feyz-i n. 168b/5
 ħırka-i n. 46b/10
 ħuşul-ı n. 165b/1, 166a/6
 ma‘rifet-i n. 164b/14
 vücud-ı n. 168b/6
 n.-i ‘aliyye-i ‘osmāniyyeyi
 55a/14
 n.-i ‘ibāretdür 167b/1
 n.-i biĝāyet 176b/7
 n.-i dām 166a/3
 n.-i in‘ām olunup 163b/17
 n.-i fānī-i devlet 117a/12
 n.-i ħaĝķīkī 166b/19
 n.-i ħaĝķīkīdür 167a/2
 n.-i ħāşşı 164b/15
 esbāb-ı n.-i ħaĝır 168b/12
 n.-i ħuşulına 166a/6
 n.-i imān 23b/1
 n.-i lā-yezāl ikinci 164b/9
 n.-i mevcüdda 166a/18
 n.-i şükürinde 166a/5
 n.-i taħşilinde 163b/12
 n.-i vücüddur 165a/2
 n.-i zevāle 164b/3
 ħuşul-ı n.+ de 166a/2
 n.+ den 96b/10
 aĝsām-ı n.+ den 168a/3
 n.+ dür 167a/3
 ħuşul-ı n.+ dür 166a/5
 inĝisām-ı n.+ dür 167a/19
 isti‘māl-i n.+ dür 166b/2

- vürūd-ı n.+ dūr 165a/18
n.+ e 94a/19, 105a/17, 162b/18,
166a/2
küfrān-ı n. eylemeyüp 199a/7
n.+ i 98a/16, 105a/18, 112b/2,
146b/10, 163a/14, 163b/19,
164a/16, 165b/2, 166a/4, 166a/8,
166a/12, 166a/16, 168a/5,
170b/1, 176a/6
eşnāf-ı n.+ i 174b/18
feyz-i n.+ i 163a/18
i'tibār-ı n.+ i 166b/13
vücūd-ı n.+ i 164b/1
qar'-ı bāb-ı istizāde-i n. ider
164b/8
n.+ idür 94a/18
n.+ im 162b/6
n.+ imden 94b/12
n.+ in 163a/6, 164a/16
ḥaqq-ı n.+ in 81a/derkenar yan
mühlet-i n.+ inüñ 176a/5
edā-yı şükr-i n. itmiş olur 164a/1
küfrān-ı n. itmiş olur 94b/3,
165b/3
n.+ ler 82a/derkenar alt
n.+ lerinden 146b/10, 162b/18
cemī'-i n.+ lerüñ 163b/6
n. olmaya 164b/15, 164b/16
n. olmaz 130b/11
n. olsa 105a/19
n. olup 164b/16
küfrān-ı n. olup 55a/8, 174b/15
n.+ üñ 82b/derkenar üst, 94b/1,
120a/14, 163a/11, 163b/18,
176a/6
bīnihāyet-i n.+ üñ 184a/7
ni'metlik: Ar.+T. iyilik
küfrān-ı n.+ ine 174b/17
nīrān: Ar. ateş; cehennem
selāsīl-i ālām-ı n. 185a/10
mevķıd-ı n.-ı ḥicābdurlar 89a/8
dereçāt-ı n.-ı sükkānları 186b/16
a'zam-ı avāmil-i n.+ dur 188b/9
ğazab-ı iştigāl-i n.+ m 148b/2
nisā: Ar. kadınlar
n. 113b/2, 114a/4
n.+ dan 10a/10
ṭāyife-i n.+ dan 28a/9
n.+ larınızuzüñ 113a/8
n.+ ya 114a/11
efḍal-i n.-yı 'ālemīn olup 15a/17
nişāb: Ar. yeter derece, istenilen oran,
kıvam
n.-ı ıslāḥ 155b/5
nīsān: Ar. nisan ayı
n.+ uñ 18a/8
nişār: Ar. saçma, serpme
n.-ı ervāḥ 5a/11
n. idilür 20b/3
n. itdiler 93b/6
cevher-i n.+ larına 2a/8
n. olmak 143a/15
nisbet: Ar. oran; bağılılık, ilgi; ölçü
n. 110b/18
n.-i 'ālem-i ma'nā 100a/10
n.-i kebīredür 155b/15
n.+ i 47b/derkenar alt, 76b/18,
76b/19, 77b/4, 100a/12, 100a/13,
192a/3
n.+ ine 155b/10
n.+ üñ 110b/18
nistlik: Far.+T. yokluk
n. 198b/9
n.+ in 199b/8
nisvān: Ar. kadınlar
efḍal-ı n.-ı zümreye 20a/5
nisyān: Ar. unutmak
n. 145a/2
n.+ dan 141b/19
nişād: Ar. bir kimseye yemin vermek
tıfl-ı evvel-i n.+ a 117a/12,
117b/13
nişābūr: Far. İnan'da bir şehir
n. 38a/19, 81a/derkenar yan
n.+ a 79b/derkenar yan,
81a/derkenar yan
n.+ ı 81a/derkenar yan
nişāhet: Ar. dirilme
n.-i ḥaşrdā 150a/10
nişān: Far. nişan, iz, belirti; işaret;
amaç, hedef krş. nişāne
n. 44a/9, 123a/18, 190b/4
belā-yı n. 176a/18
n.-ı ināyet 176b/1
n.-ı ḥubs-ı bāṭındur 189b/1

- n.-ı h̄üsn-i edeb idebilmez
189a/17
n.-ı i' tidāli 172b/1
n.-ı marazı 106b/12
n.-ı rah̄met 184a/11
n.+ ı 76a/6, 80a/19, 80b/1,
80b/3, 81a/14, 83a/11, 85a/14,
88a/12, 97a/3, 116b/6, 134b/1,
134b/9, 135a/10, 135a/11,
136b/16, 194b/15
ḥaḳīkat-i n.+ ı 179b/7
i' tidāl-i n.+ ı 172b/6
sa' ādet-i n.+ ı 109a/14
şıdḳ-ı muḥabbet-i n.+ ı 123b/12
şıdḳ-ı n.+ ı 121b/10
şıḥḥat-i n.+ ı 81a/8
n.+ ıdur 134a/17, 134a/18,
134b/1, 134b/2, 134b/4, 134b/5,
134b/6, 134b/7, 134b/8,
134b/11, 134b/12, 134b/13,
134b/15, 134b/16, 134b/17,
134b/18, 134b/19, 135a/1,
135a/2, 135a/3, 135a/4, 135a/5,
135a/6, 135a/7, 135a/8, 135a/9,
135a/10, 135a/12, 135a/13
n.+ ın 199b/7
sa' ādet-i n.+ ın 116b/6
n.+ ından 198b/8
n.+ ları 85a/15
n. olmışıdi 34b/11
binām ve n. olur 175a/3
n. ve delīl ve bürhān olan 7a/16
n. virmiş idi 86a/derkenar alt
nişāne: Far. nişan, iz, belirti; işaret;
amaç, hedef krş. nişān
n. 78b/derkenar yan
n.-i kıyāmet 76a/4
n.-i tağyīr-i mizāc 82a/derkenar
yan
n.+ ler 81a/14
n.+ leri 8b/7, 44a/17
n.+ si 78a/derkenar yan
nitekim: gerçekten, hakīkaten
n. 14b/2, 15a/8
niyābet: Ar. naiplik, vekillik
n. 96a/3
niyāz: Far. yalvarma, dua; ihtiyaç
n. 58b/17, 89a/2, 96a/12
rūy-ı n.+ da 78b/derkenar alt
niye: niçin, neden
n. 90a/derkenar yan, 96b/14,
110b/16, 127b/9, 131b/17,
148a/11
niyyet: Ar. niyet
n. 68a/2, 99b/19, 166a/17,
182a/5
e'n-n. 68a/1
şıḥḥat-i n. 182a/4
n.-i şıḥḥatinde 182a/2
n.+ dūr 182a/5
n. eyledi 76b/derkenar yan
n.+ i 52a/15, 56b/10, 58a/19,
60a/16, 77b/derkenar alt ,
87b/14, 197b/4
n.+ in 77b/derkenar alt,
78a/derkenar üst
n.+ iñüze 141a/5
n. itdi 77b/derkenar alt
n. itmek gerekdür 84a/derkenar
yan
ārzū ve n. itmişem 89a/derkenar
üst n.+ leri 40a/1, 77b/derkenar
alt, 81b/derkenar yan,
89a/derkenar yan
n.+ üñ 69a/1
nizā': Ar. kavga, çekişme
n. 38b/7, 75b/derkenar yan
iḥtilāf ve n.+ a düşilmegin
31b/12
n.-ı kaşddan 146b/19
n. idüp 9a/16
n.+ ları 9b/1
nizām: Ar. dizi, sıra; düzen, usul, tertip,
yol
n. 141b/2
n.-ı 'ālem 125b/17
n. dutmaz 132a/1
nizāmī: Ar. kanun ve nizamla ilgili
vücūd-ı n. 168b/14
nizāmü't-tevāriḥ: Ar. Kadı Beydavî'ye
ait bir tarih kitabı
n.+ de 48a/derkenar yan
noḳşān: Ar. eksiklik, azlık, yokluk;
kusurlu
n. 82b/9, 149a/17, 160a/19,
164b/19, 191a/1, 197a/2

- n.-ı hemm 94a/3
n.-ı huşuşıyeti 149b/10
n.-ı rāḥat 78a/1
n.+ a 195a/1
n.+ da 171a/9
n.+ dan 109a/15, 197b/10, 199a/2
dereke-i n.+ dan 112a/19
şāyibe-i n.+ dan 186b/13
şükr-i şāyibe-i n.+ dan 166a/10
n.+ dur 109a/14
n. dutmayalar 114a/11
n.+ ı 116a/7, 167a/6
derece-i dīn-i n.+ ı 197b/12
n.+ ıdur 146a/10
n.+ ın 110a/2, 192a/1
n.+ ına 103a/1, 114a/6
dīn-i n.+ ından 118b/15
menzilet-i n.+ ından 197b/9
n.+ ını 65b/19
n. olduğıçün 77b/derkenar üst
n. olmağdadur 131b/6
n. olmaz 168a/2
n.+ uñ 197a/2
ehl-i n.+ uñ 192a/2
- noğşānī:** Ar. eksiklikle ilgili
n. 66a/18
- noğşānlik:** Ar.+T. eksiklik krş.
noğşānlik n. 113b/13, 157b/17, 179a/18, 199a/9
n.+ i 135b/16
n.+ üñ 110a/14
- noğşānlu:** Ar.+T. eksiğı olan
n. 149b/3
- noğta:** Ar. ben gibi ufak şekil, benek
n.+ dur 77a/14
n.+ lar 134b/12
n.+ sı 89a/1
- nola:** ne olur, ne çıkar
n. 36b/15
n.+ ydı 45b/14, 83a/19, 83b/2
- nūbī:** Güney Mısır ve Kuzey Sudan bölgesinde, Nil vadisi boyunca uzanan tarihi bir bölge ve yerleşim yeri olan Nubiya'da yaşayan Nil-Sahra dilleri konuşan yerli bir etnik grup vilāyet-i n. 35b/4
- n.+ ye 52b/19
- nuğūd:** Ar. nakitler, paralar
n. 193a/2
rub[‘]-ı ‘aşer-i n. 93b/5
n.-ı aqvāl 110a/10
n.-ı esrār 184b/17
n.-ı ḥağkı 142a/3
n.-ı neğāyizin 198b/16
n.+ ından 77a/6
- nuğuş:** Ar. nakışlar, işlemele
n.-ı dīvār 161b/19
- numūne:** Far. örnek
n.+ lerin 140b/2
- nūr:** Ar. aydınlık, parıltı, paklaklık
n. 5b/13, 8a/15, 8b/4, 200b/17
bahriyye-i n. 7b/5
muğabbet-i n. 84b/15
şıfāt-ı n. 77b/11
şem[‘]-i mağfil-i n. 2a/5
n.-ı ‘ağl 171a/15
n.-ı ‘ālī 5b/12
n.-ı ‘arşa-i neşürda 150a/13
sağvet-i n.-ı ‘ilm 162a/12
n.-ı ‘ināyet-i rabbānī 168a/19
n.-ı ‘ulūmile 26b/18
n.-ı başağ 170a/17
n.-ı başağa 170b/9
dirāyet-i n.-ı başiret 87b/13
n.-ı ferāsetdür 133b/16
n.-ı ferīdü'd deħri 6a/5
iğfā-yı n.-ı ḥudā 5b/6
n.-ı imān-ı kibr 82b/12
n.-ı mevūr-ı fağr 5b/10
n.-ı muğabbet 194b/14
n.-ı muğabbet-i iğānı 168a/12
n.-ı muğammedī 5b/12, 6b/10
n.-ı tevḥiddür 165a/18
n.-ı yağından 134a/1
n.+ a 13a/2
n.+ dan 119a/2, 119a/3
n.+ ı 8a/15, 43a/13, 84b/derkenar yan, 93b/7, 143a/9, 150a/13, 150a/14, 150a/15, 163b/5, 180a/12, 201a/12
cemāl-i n.+ ı 150a/12
tevḥid-i n.+ ı 143a/10

- hürşid-i n.+ ıdur 81b/15
n.+ ın 84b/17, 129b/11
'akl-ı n.+ muğ 99b/13
n.+ ıyla 77b/13, 150a/18
peder-i mazhar-ı n. olan 5b/13
- nūrānī:** Ar. nurlu, ışıklı
n. 41b/1
- nūrsuz:** Ar.+T. nursuz, ışısız
n. ve karanlılık ider 192b/7
- nūru'llah:** Ar.+T. Allah'ın ışığı
n. 134a/3
- nuşaybin:** Ar. Mardin'in bir ilçesi
n. 35b/6
- nush:** Ar. öğüt, nasihat
n.-ı mezkūr 3b/18
- nuşret:** Ar. yardım
n. 57b/16, 84b/derkenar yan,
122a/5, 125a/9, 180a/7, 181b/8
feyz-i n. 3b/9
n.-i islām 159a/16
n.-i taḥavvūr 180a/11
n.+ dūr 84b/derkenar alt
n.+ e 155a/18
n.+ i 76a/derkenar yan
ibtāl-ı bāṭıl-ı n.+ inde 153a/7
n.+ ine 84a/derkenar yan
- nuşretdīn:** Ar. dinin yardım ettiği
cem'iyet-i mu'āvin-i n. 146a/4
- nuşret-ḳarīn:** Ar. Allah'ın yardımına
erişmiş
keyḥüsrev-i n. 3a/7
- nuşretu'llah:** Ar. Allah'ın yardımı
n. 3a/4
- nuşüceť:**
n.-i 'āra 186a/7
- nūş:** Far. içme, içiş
cür'a-i n.-ı sāḳī 53a/11
n.+ a 59b/16
n. eyleyüp 60b/6
n. itdiler 51a/15
n. itdürüp 54b/16
- nuťfe:** Ar. meni, sperm
ḥār-ı n. 198b/11
n.-i murdārdur 192a/5
n. idi 189b/4, 192b/13
- nuťḳ:** Ar. konuşma
n. 198b/15
- n.-ı lisān 165a/9
- nu'ūmet:** Ar. yumuşaklık
müdrük-i n. 170a/10
n.-i rāyiḥa 169b/19
- nu'ūt:** Ar. medhederek anlatılan şeyler,
vasıflandırmalar
n. 164b/19
- nu'ūtet:** Ar. övgüler, naatlar
n. 198b/14
- nübüvve:** Ar. peygamberlik krş.
nübüvvet
ba'de'n-n. 17a/17, 19a/15,
20b/13
ḳable'n-n. 6b/19, 17a/10,
19a/13, 19b/5, 20b/8, 20b/12
şevāhidü'n-n.+ de 43b/18
- nübüvvet:** Ar. peygamberlik krş.
nübüvve
n. 16a/9, 16a/13, 32b/12,
47b/derkenar alt, 48b/derkenar
yan, 78a/18, 78a/19, 87b/13,
126a/10,
126a/11, 126b/9, 136a/10
'arşa-i n. 200a/10
'unvān-ı divān-ı n. 5a/5
bārgāh-ı n. 89a/10
derzuhūr-ı n. 9b/1
kemāl-i n. 90b/11
meh-i sipihr-i n. 2a/1
mühr-i n. 8b/6
n.-i manşıbı 165a/13
n.-i penāh 180b/11
evāyil-i n.-i resülde 24b/8
n.-i resülde 20b/18
n.-penāhī şalla'llahu 109a/12
evā'il-i n.+ de 32a/16
ibtidā-yı n.+ de 8b/9
sāḥa-i n.+ e 47b/derkenar alt
n.+ i 6a/12, 7b/14
kemāl-i n.+ ile 200a/5
ibtidā-yı n.+ inde 25a/18
n.+ ine 7b/1, 23a/19
n.+ le 153b/14
ḥil'at-i n.+ le 47b/derkenar yan
tāc-ı n.+ le 48a/derkenar üst
n.+ leri 10a/18, 17a/15
āşār-ı n.+ leri 20b/8
n.+ lerine 10a/14

nübüvvet-penāh: Ar.+Far. peygamber
n. 4b/11, 73b/4,
n.+ uḡ 45a/6

nübüvvet-penāhī: Ar.+Far.
peygamberle ilgili
n. 4a/10, 109a/12

nücüm: Ar. yıldızlar
n. 165b/5, 193b/4
rücüm-ı n. 7b/16, 14b/6

nüfūs: Ar. ruhlar, canlar, insanlar
elṭāf-ı ḥālikü'n-n. 5b/5
erbāb-ı n. 157b/19, 167a/2
maḥsūs-ı devā'ī-i n. 144a/3
tezkiye-i n. 77a/4
n.-ı feleki 169b/11
n.-ı ḥabīse 188b/12
n.-ı ḥabīseleri 84b/11
n.-ı ḥabīselerin 186b/4
n.-ı insāniye 169b/13
n.-ı marziyeyi 83b/10
n.-ı melāyike-i semāwī 169b/10
n.-ı müdeneslerinde 193b/6
n.-ı ṭāhireleri 178a/19
aṣḥāb-ı n.-ı zākiyyeden 164b/13
n.-ı zākiyyelerin 176b/5
n.+ ı 156a/5
n.+ ına 156a/1
n.+ ında 156a/6
n.+ uḡuzı 184b/19

nüfūz: Ar. etki etme, işleme
n.-ı aḥkāmları 101b/17
n. bulması 169b/4
n. eyleye 169a/2
n.+ ı 101b/13, 169b/4
emr-i n.+ ı 153b/3
n.+ ına 125b/14
n.+ ında 155a/19
aḥkān-ı dīn-i n.+ ında 131a/13

nükte: Ar. ince manalı söz
n. 195b/14

nükūd: Ar. paralar; nakitler
n. 79a/derkenar yan

nüşā: Ar. yazılı, yazılmış şey, yazılı
bir şeyden çıkarılan suret
n.-i şeriflerindendir 32a/1
n.+ sıdur 140b/1
n.+ yı 31b/8

nüşūr: Ar. dağılma, yayılma
āfitāb-ı şubḥ-ı n. 2a/1

nüzhet-gāh: Ar.+Far. gezinti yeri,
gezme ve eğlence yeri, mesîre
n. 4a/6

nüzhet-pezīr: Ar.+Far. safa, neşe
bulmuş olan
n. 3a/10

nüzül: Ar. aşağı inme; felç; konağa
inme, konaklama
n.-ı belā 89b/1
n.-ı emṭār-ı zühre 169b/5
n.-ı melāyikeye 148b/7
miḥen-i n.-ı şabr 176a/15
n. buyurdılar 60a/5
evvel-i n.+ ında 10a/17
n.+ ından 178a/1
evvel-i n.+ ından 10a/17
n. ider idi 10a/16, 10b/16
n. idüp 22a/4, 58b/8, 146b/4,
147b/18
n. itdi 29b/17, 177b/18
n. itdükde 20a/19
n. itmişdür 10b/8, 18b/14,
18b/15, 40b/15
n. oldu 194b/2

O

o: üçüncü tekil kişi zamiri; işaret sıfatı
o. 3a/3, 7b/1, 12b/5, 13a/14,
31b/8, 32b/4, 34b/4, 36b/13,
36b/15, 38a/11, 45a/15, 46a/9,
59a/17, 59a/18, 83a/4, 83b/9,
84a/derkenar alt, 102a/7,
117a/10, 119b/3, 120a/19,
123b/5, 130a/13, 136a/18,
142a/11, 148b/4, 149a/5, 151a/8,
156a/18, 156a/19, 171b/5,
196a/6
o.+ dur 133a/16, 144b/13
o. ise 146a/5
o.+ larile 53b/2
ocağ: yeniçeri teşkilatını oluşturan
odalardan her biri
o. 60a/2
o.+ a 128a/18
o.+ ımızda 77a/derkenar yan

- o.+ ından 60a/2
- od:** ateş
o.+ lara yakup 2b/13
- oda:** yeniçeri kışlası
o.+ da 86a/derkenar yan
o.+ ları 57b/19
- odun:** odun
o. 161a/5, 191a/4
o.+ ı 79b/derkenar alt
- oğ(u)lan:** evlat, erkek çocuk, yavru, yetişkin erkek
o. 46b/3
o.+ ı 167a/7
o.+ ları 197a/18
o.+ larınūn 151b/14
- oğ(u)lancık:** oğullara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz
o. 8b/12, 36a/17
- oğ(u)l:** erkek evlat, yavru
o. 64a/5, 78a/derkenar üst, 107b/12, 116a/4
o.+ ı idi 48a/derkenar yan
o.+ ı 1b/13, 8b/18, 9a/13, 10a/3, 19b/7, 20b/16, 21b/13, 22a/16, 23b/5, 23b/8, 23b/9, 28a/3, 31a/11, 32a/2, 32a/6, 32a/9, 32b/1, 36a/4, 36a/10, 36b/6, 38b/12, 39b/3, 43a/17, 47a/4, 47b/11, 47b/12, 47b/13, 48a/derkenar yan, 48a/derkenar alt, 48b/5, 48b/6, 48b/7, 48b/8, 48b/11, 48b/12, 49b/1, 50a/14, 50b/1, 50b/6, 50b/12, 51b/2, 55b/6, 55b/9, 56b/16, 57a/2, 57a/7, 57b/14, 70b/16, 77a/derkenar yan, 79b/derkenar yan, 80b/derkenar üst, 82a/derkenar yan, 89b/15, 97b/18, 105a/17, 127a/4, 128b/15, 131b/14, 143a/14, 184a/8
o.+ için 81b/derkenar üst
o.+ ıdur 21b/11, 25a/17, 48a/derkenar üst, 48a/derkenar yan, 48a/derkenar alt, 48b/derkenar üst
o.+ ın 57a/8, 131b/16
- o.+ ına 56a/17, 77a/derkenar yan, 78a/derkenar üst, 81b/derkenar alt, 167a/7
o.+ lar 126a/8
o.+ ları 19a/10, 19a/11, 20a/7, 25b/7, 89b/derkenar üst
o.+ ların 40a/2
o.+ larına 40b/6
o.+ larından 34b/13, 84b/8
o.+ um 8a/11, 88a/derkenar yan
o.+ uma 88a/derkenar yan
o.+ umı 42b/4
o.+ uş 36a/17
o.+ uşa 88a/derkenar alt
- oğulcuğ:** evlat, çocuk
o.+ ı 88a/derkenar yan
- oğ(u)llık:** evladlık
o.+ ı olan 21b/18
- oğ:** yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk
o. 11b/16, 40a/10, 76a/derkenar yan, 82a/derkenar üst, 85a/derkenar yan, 139b/18
o. atar oldu 8a/11
o.+ ı 82a/5
o.+ ına 177a/14
o.+ ından 78a/derkenar üst
o.+ ıyla 25a/2
o.+ ile 32a/2, 40a/8
o.+ larından 102a/7
- oğkı -:** okumak krş. oğu-
o. 9b/8
o.- dı 92a/13, 120a/6
tamām o.- dı 78b/derkenar üst
o.- duğı 62a/14
o.- duğına 69a/17
o.- duğça 34b/12
ezān ve ikāmet o.- duğda 146b/3
o.- mazlar 145a/8
o.- mış 9b/8
o.- mışdur 91a/7
o.- sa 62a/14, 62a/16
o.- ya 62a/16, 62b/2, 66a/3, 69a/16, 69a/17, 89a/6, 138b/15
taḥiyyāt o.- ya 69b/11
tesbīḥ o.- ya 69b/4
o.- yalar 199b/13
ḳurʿān o.- yalar 194a/5

- tesbīh o.- yıncā 69b/7
o.- yup 13a/7, 20b/1, 30b/4,
31a/18, 31b/2, 162a/12
‘ilm o.- yup 98a/5
‘ulūm o.- yup 194a/7
cüz’ ve kūr’ān o.- yup 17b/5
ḥuṭbe o.- yup 33b/10
- oķın -:** okunulmak, okuma işine konu
olmak
o.- up 31b/12
- oķıt -:** okuma işini yaptırmak
o.- dukların 31b/14
- oķu -:** okumak krş. oķı-
o.- dı 129b/7
o.- mağı 31b/18
o.- maķ 159b/9
o.- maķdan 159b/8
o.- masından 116b/17
o.- mışsun 88a/derkenar alt
o.- şuz 68a/6
evrād o.- r idi 89a/derkenar alt
ḥuṭbe o.- r idi 154b/2, 191a/12
o.- r iken 33b/8
o.- r 124a/12, 144b/14, 194a/6
inřā ve kařāyid ve eş‘ār o.- r
160a/7
o.- rlar idi 17b/5
o.- rlar 100a/6, 109a/8, 138b/16
isrāf ve tebzīr o.- rlar 105b/11
o.- rsın 107a/18
kūr’ān o.- ruz 194a/6
o.- yanı 159b/8
- ol:** o, öbür, diğer
o. 1b/1, 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/7,
1b/12, 2a/18, 3b/5, 3b/14,
005a/2, 6a/9, 6a/11, 6a/18, 7a/2,
7b/8, 7b/12, 7b/15, 8b/17, 9b/6,
9b/11, 10a/14, 11a/12, 11a/17,
12a/14, 15a/2, 16b/19, 18a/14,
18a/19, 18b/12, 20b/14, 24b/16,
25b/3, 28b/4, 29b/2, 35b/18,
36a/8, 37a/7, 40a/6, 40a/13,
040b/4, 43b/8, 44a/2, 44b/1,
44b/3, 44b/4, 44b/14, 45a/8,
45a/10, 45b/5, 45b/6, 46a/11,
46b/5, 46b/10, 46b/12, 46b/16,
46b/19, 47a/3, 47a/18,
47b/derkenar yan, 48a/15,
48b/17, 49a/13, 49a/15, 49b/7,
49b/12, 50a/1, 51a/17, 52a/2,
52b/2, 53a/15, 53a/17, 53b/16,
54a/14, 54b/6, 55a/3, 56b/4,
57a/2, 57a/4, 57a/8, 57a/17,
58a/8, 58a/9, 58a/11, 58a/17,
59a/9, 59a/11, 59a/13, 60a/10,
60b/18, 61a/5, 61a/10, 61a/14,
61b/2, 61b/4, 61b/6, 62a/14,
62b/6, 62b/7, 62b/10, 63a/4,
63a/6, 63a/11, 63b/9, 64a/19,
64b/1, 64b/2, 64b/3, 64b/5,
65a/13, 65a/14, 65a/15, 65a/16,
65b/16, 66a/19, 67b/11, 68a/3,
68b/8, 69a/4, 69b/3, 70b/7,
70b/9, 70b/16, 71a/13, 71b/6,
71b/7, 71b/11, 72a/4, 72a/5,
72a/9, 72b/10, 73a/1, 73b/3,
73b/9, 74a/19, 74b/12, 75a/1,
75a/10, 75b/14, 75b/19, 76a/6,
76a/8, 76a/9, 76a/derkenar yan,
76a/derkenar alt, 76b/2, 76b/16,
76b/19, 76b/derkenar yan, 77a/4,
77a/5, 77a/6, 77a/derkenar yan,
77b/derkenar üst, 77b/derkenar
yan, 77b/derkenar alt,
78a/derkenar yan, 78a/derkenar
alt, 78b/9, 78b/15, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar alt, 79a/12,
79a/13, 79a/15, 79a/derkenar
yan, 79a/derkenar alt, 79b/10,
79b/15, 79b/17,
79b/derkenar üst, 80a/5,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 80b/15, 80b/16, 80b/17,
80b/derkenar üst, 80b/derkenar
yan, 80b/derkenar alt,
81a/1, 81a/2, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81b/4, 81b/6,
81b/10, 81b/12, 81b/derkenar
üst, 82a/derkenar yan,
82b/10, 82b/14, 82b/17,
82b/derkenar yan, 82b/derkenar
alt, 83a/9, 83a/10, 83a/derkenar
yan, 83a/derkenar alt,
83b/derkenar alt, 84a/3, 84a/7,
84a/16, 84a/derkenar üst,
84a/derkenar alt, 84b/10, 84b/11,

84b/derkenar alt, 85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan,
 85a/derkenar alt, 85b/1, 85b/7, 85b/9, 85b/10, 85b/15,
 85b/derkenar üst, 85b/derkenar alt, 86a/9, 86a/15, 86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan,
 86a/derkenar alt, 86b/9, 86b/11, 86b/13, 86b/14, 86b/15, 86b/16, 86b/derkenar üst,
 86b/derkenar yan, 86b/derkenar alt, 87a/5, 87a/9, 87a/18,
 87a/derkenar üst, 87b/2, 87b/12, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88a/6, 88a/derkenar üst,
 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 88b/8, 88b/17, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan,
 89a/derkenar yan,
 089b/3, 89b/7, 89b/11, 89b/12, 89b/13, 89b/14, 90a/5, 90a/8, 90a/16, 90a/derkenar üst,
 090a/derkenar yan, 90a/derkenar alt, 90b/4, 90b/7, 90b/8, 90b/9, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 91a/4,
 91b/2, 91b/3, 91b/4, 91b/14, 91b/15, 92a/4, 92a/5, 92a/10, 92a/11, 92a/15, 92a/16, 92a/17, 92b/4, 92b/9, 92b/18, 92b/19,
 93a/12, 93b/10, 93b/18, 94a/11, 94a/13, 94a/15, 94a/17, 94a/19, 94b/1, 94b/2, 94b/9, 94b/15, 94b/17, 95a/1, 95a/10, 95a/14,
 95b/12, 95b/18, 96a/6, 96a/7, 96a/14, 96a/16, 96b/2, 96b/17, 96b/18, 97a/1, 97a/6, 97a/7, 97a/10, 97b/6, 97b/9, 97b/19,
 98a/4, 98a/8, 98a/12, 98a/13, 98a/15, 98a/17, 98a/18, 98b/13, 99a/6, 99a/9, 99a/17, 100a/1, 100a/11, 100a/12, 100a/16,
 100b/3, 100b/4, 100b/18, 101a/7, 101a/11, 101a/19, 101b/14, 102a/8, 103a/13, 103a/15, 103a/19, 103b/1, 103b/12, 104a/4, 104a/7, 104b/19, 105a/4, 105a/14,
 105b/14, 106a/10, 106a/13, 106b/3, 106b/5, 106b/10, 106b/11, 106b/16, 107b/1, 108a/6, 108a/11, 108a/17, 108b/12, 109a/13, 109a/15, 109b/11, 110a/5, 110a/6, 110a/8, 110a/13, 110a/14, 110a/16, 110a/17, 110a/19, 110b/18, 111a/17, 111b/2, 111b/18, 112a/7, 112a/8, 112a/13, 112b/9, 113a/1, 113a/16, 113b/9, 113b/12, 113b/16, 114a/10, 114a/18, 114b/1, 114b/4, 114b/11, 114b/14, 114b/19, 115a/2, 115a/6, 115a/7, 115a/17, 115a/19, 115b/1, 115b/3, 115b/9, 116b/3, 116b/7, 116b/10, 116b/16, 117a/10, 117a/19, 118a/3, 118a/4, 118a/9, 118b/14, 119a/2, 119a/4, 119a/5, 119a/16, 119a/17, 119a/18, 119b/3, 119b/5, 119b/8, 120b/4, 121a/2, 121a/16, 122a/18, 122b/7, 122b/14, 123a/8, 123a/13, 124b/4, 124b/16, 124b/19, 125a/13, 125a/14, 125b/18, 126a/8, 126b/16, 127a/4, 127a/5, 127a/10, 127a/16, 127a/18, 127b/2, 127b/4, 127b/5, 127b/6, 127b/8, 127b/14, 127b/17, 128a/4, 128a/6, 128b/4, 128b/15, 129a/5, 129a/7, 129a/8, 129a/15, 129b/5, 129b/11, 130a/2, 130a/3, 130a/4, 130a/5, 130b/7, 130b/17, 131a/16, 131a/18, 131b/16, 131b/17, 131b/18, 132a/2, 132a/3, 132a/5, 132a/6, 132a/7, 132a/8, 132b/9, 133a/6, 133a/7, 133b/6, 133b/11, 133b/14, 133b/16, 134a/7, 136a/15, 136b/5, 136b/8, 136b/10, 136b/13, 137a/5, 137a/6, 137a/10, 137a/15, 137b/13, 137b/18, 138a/7, 138a/17, 139a/16, 139b/3, 139b/7, 139b/8, 140a/1, 140a/13, 140b/3,

141a/1, 141a/2, 141a/3, 141a/7,
141a/11, 141a/16, 141a/19,
141b/9, 141b/10, 141b/13,
141b/18, 142a/1, 142a/2, 142a/4,
142a/5, 142a/6, 142a/7, 142a/10,
142a/12, 142a/19, 142b/1,
142b/2, 142b/6, 142b/11,
142b/12, 142b/15, 142b/18,
143a/5, 143a/18, 143b/10,
143b/16, 144a/9, 144a/12,
144b/10, 145a/9, 145a/10,
145a/11, 145a/15, 145b/10,
145b/15, 146a/8, 146a/11,
146b/1, 146b/2, 146b/3, 146b/4,
146b/17, 147a/8, 148a/7, 148b/8,
148b/9, 148b/10, 148b/13,
149a/6, 149a/10, 149a/11,
149a/12, 149b/3, 149b/4,
149b/11, 150a/4, 150a/7, 150a/8,
150a/18, 150b/2, 150b/10,
151a/4, 151a/8, 151b/19, 152a/7,
152a/10, 152a/12, 152a/15,
152b/5, 152b/6, 152b/7,
152b/11, 152b/12, 152b/14,
152b/18, 152b/19, 153a/13,
153a/17, 153a/18, 153b/4,
153b/16, 154a/4, 154a/5,
154a/10, 154a/15, 154a/17,
154b/10, 154b/12, 154b/15,
154b/16, 154b/17, 155a/3,
155b/1, 155b/5, 155b/10,
155b/17, 156a/3, 156b/5,
156b/8, 156b/15, 156b/16,
157a/3, 157a/5, 157a/13,
157a/15, 157a/18, 157b/2,
157b/14, 157b/15, 158a/1,
158a/13, 158a/19, 158b/1,
158b/2, 158b/14, 158b/18,
159a/17, 159b/4, 159b/7,
159b/13, 159b/14, 160a/14,
160a/17, 160a/19, 160b/3,
160b/5, 160b/6, 160b/14,
160b/15, 161a/1, 161a/2, 161a/8,
161a/12, 161a/19, 161b/1,
161b/10, 161b/12, 161b/14,
161b/19, 162b/18, 163a/5,
163a/7, 163a/11, 163a/13,
163a/14, 163b/1, 163b/2,

163b/9, 163b/12, 163b/13,
163b/17, 163b/18, 163b/19,
164a/1, 164a/5, 164a/6, 164a/7,
164a/14, 164a/17, 164a/19,
164b/3, 164b/4, 164b/11,
164b/14, 164b/16, 164b/17,
165a/2, 165a/11, 165a/15,
165a/16, 165a/17, 165b/1,
165b/2, 165b/3, 165b/8, 166a/1,
166a/2, 166a/6, 166a/8, 166a/12,
166a/15, 166a/16, 166a/17,
166b/2, 166b/4, 166b/15,
166b/18, 166b/19, 167a/4,
167a/5, 167a/6, 167a/11,
167a/12, 167a/16, 167a/17,
167a/18, 167b/1, 167b/3,
167b/5, 168a/5, 168a/11,
168a/12, 168a/17, 168b/9,
169a/6, 169b/1, 169b/10,
169b/16, 169b/17, 169b/19,
170a/1, 170a/3, 170a/6, 170a/9,
170a/13, 170a/14, 170a/16,
170b/6, 170b/8, 170b/19,
171a/5, 171a/6, 171a/7, 171a/11,
171a/12, 171a/16, 171a/19,
171b/4, 171b/8, 171b/9,
171b/10, 172a/2, 172a/5,
172a/10, 172a/11, 172a/12,
172a/16, 172a/17, 172b/4,
172b/7, 172b/8, 172b/9,
172b/12, 172b/14, 172b/15,
172b/16, 172b/17, 173a/2,
173a/8, 173a/10, 173a/11,
173a/12, 173a/13, 173a/15,
174a/1, 174a/10, 174a/11,
174a/12, 174a/14, 174b/2,
174b/13, 174b/18, 175b/19,
176a/1, 176a/2, 176a/3, 176a/4,
176a/10, 176b/5, 177a/1,
177a/11, 177a/13, 177a/18,
177b/7, 177b/13, 177b/14,
177b/15, 178a/2, 178b/11,
178b/12, 178b/13, 179a/4,
179a/16, 180a/1, 180b/2,
180b/14, 181a/2, 181a/3, 181a/6,
181a/10, 181a/16, 181a/18,
181b/4, 182a/5, 182a/12,
182a/16, 182b/2, 182b/3,

182b/4, 182b/7, 182b/13,
182b/17, 182b/18, 182b/19,
183a/15, 183b/6, 183b/9,
183b/10, 183b/14, 183b/17,
184a/4, 184a/6, 184a/15,
184a/16, 184b/1, 184b/12,
185a/11, 185a/16, 185b/2,
185b/8, 186a/6, 186a/11, 186b/3,
187a/8, 187a/12, 187a/16,
187a/19, 187b/4, 187b/5,
187b/9, 187b/11, 187b/16,
187b/17, 187b/18, 188a/2,
188a/12, 188a/13, 188a/14,
188a/17, 188b/12, 189b/9,
189b/17, 190a/2, 190a/17,
190a/18, 190b/1, 190b/13,
191a/17, 191b/7, 191b/8,
191b/10, 191b/11, 191b/19,
192a/7, 192a/11, 192a/16,
192b/2, 192b/3, 192b/16,
192b/18, 193a/12, 193b/13,
193b/14, 193b/15, 193b/18,
194a/7, 194a/8, 194b/6, 194b/8,
194b/9, 194b/17, 194b/19,
195a/6, 195b/1, 195b/17, 196a/3,
196a/12, 196a/19, 196b/4,
196b/5, 196b/16, 197a/13,
197a/14, 197a/15, 197a/17,
197b/5, 197b/19, 198a/6,
198b/1, 198b/12, 198b/14,
198b/18, 199b/5, 199b/8,
199b/14, 200a/3, 200a/16,
200b/16, 201a/4, 201a/6, 201a/9
o.+ cānibleri 52a/9
o.+ dur 71b/9, 75b/derkenar üst,
76a/4, 76b/derkenar yan, 77a/9,
78a/derkenar yan, 79a/4, 80b/3,
80b/11, 81a/8, 83b/derkenar alt,
84a/derkenar üst, 84a/derkenar
alt, 84b/14, 84b/derkenar üst,
86b/17, 87a/derkenar yan,
88a/12, 88a/derkenar üst,
089a/derkenar yan, 95b/14,
95b/15, 95b/16, 95b/18, 95b/19,
96a/17, 96a/18, 96a/19, 96b/5,
96b/10, 97a/3, 97a/6, 98a/6,
98a/11, 99b/11, 100b/3,
103b/17, 105b/13, 106a/7,

106b/1, 106b/4, 106b/10,
106b/13, 107a/11, 109a/14,
109b/1, 112a/17, 113a/9,
113b/19, 115b/4, 117a/11,
117b/12, 121b/6, 121b/11,
121b/14, 122a/5, 123a/1, 123a/2,
123b/7, 123b/12, 123b/13,
124a/11, 131b/9, 132a/4, 132a/8,
132a/12, 132a/15, 132a/17,
132a/19, 132b/2, 133a/17,
134a/8, 135a/17, 136b/6,
138a/15, 139a/2, 139b/10,
141a/3, 142a/13, 142a/16,
144a/7, 144b/3, 144b/4, 145a/17,
145a/19, 145b/5, 145b/15,
153a/3, 154a/9, 155a/12, 155b/6,
156b/1, 156b/15, 156b/17,
157a/8, 157a/13, 157a/16,
157b/5, 157b/13, 157b/15,
158a/3, 158a/11, 158a/12,
158a/15, 158a/17, 158b/2,
158b/9, 159a/3, 159a/5, 159a/7,
159b/19, 160b/4, 160b/7,
166a/11, 166a/15, 166b/4,
166b/6, 167b/4, 167b/5, 167b/9,
167b/18, 169b/16, 170a/7,
170a/14, 171a/17, 172a/14,
172a/18, 172b/1, 172b/6,
172b/10, 172b/11, 173a/3,
180b/4, 181b/5, 181b/8, 183b/1,
184a/6, 184a/15, 184b/13,
186b/14, 188a/15, 188a/16,
188b/8, 188b/10, 189a/10,
189a/18, 189b/5, 189b/14,
190a/5, 190a/7, 190a/14, 190b/2,
190b/15, 191a/7, 191b/3,
191b/4, 192a/4, 192b/5,
192b/14, 193b/3, 193b/18,
194b/12, 194b/15, 195b/12,
196a/2, 196a/4, 196b/4, 197a/16,
197b/2, 197b/5, 197b/12,
197b/15, 198b/6, 198b/18,
199b/1, 199b/3
mü'min o.+ dur 79a/3
müselmān o.+ dur 79a/2
o. ise 46b/1, 94b/14, 139b/9,
141a/7, 141b/1, 141b/3, 146a/6,
192b/8, 192b/16, 193a/12

o.+ kadar 101b/7, 111b/2,
167b/17, 178b/1
o.maḳūle 84a/derkenar alt
o.+ miḳdār 77a/8, 84a/2,
89b/derkenar alt, 121b/9, 144a/8,
163a/1

ol -: bulunmak, kalmak, ikamet etmek,
eğlenmek; yaratılmak, vücut
bulmak, meydana gelmek
o. 71b/13, 88a/17, 100a/4,
105b/3, 159a/19, 180a/17,
188a/1, 195b/3, 196b/2
bilmiş o. 105b/3, 180a/17
bīzār o. 122b/14
vāḳıf o. 76b/15, 87b/5,
90a/derkenar yan, 116a/5,
140b/1, 170a/5
maẓarrat idebilmez o.- a idi
171b/2
müfevveẓ o.- a idi 199a/9
o.- a 45a/14, 45b/1, 61b/2,
65a/13, 66b/18, 68b/14, 69a/13,
76a/derkenar üst, 76b/1,
82b/derkenar alt, 84b/derkenar
yan, 86a/derkenar üst,
87a/derkenar alt, 88a/16,
88a/derkenar yan, 88a/derkenar
alt, 88b/derkenar üst,
88b/derkenar yan, 89a/3,
090b/18, 90b/derkenar yan,
90b/derkenar alt, 91a/4, 91b/5,
91b/15, 92a/8, 95a/14, 95b/10,
99a/3, 101a/11, 106a/8, 108a/16,
108b/19, 112b/15, 113a/19,
114a/2, 114a/12, 114b/7, 114b/8,
115b/5, 116b/4, 116b/17,
117b/15, 119a/3, 122a/6, 123b/6,
124b/17, 124b/18, 131a/13,
134b/9, 135a/1, 135a/10,
135a/11, 135b/4, 135b/15,
135b/16, 136a/17, 138b/10,
139b/10, 139b/15, 144b/4,
145a/15, 150a/8, 150a/13,
150a/18, 151a/3, 151a/17,
151a/18, 155b/12, 159b/14,
161a/2, 161a/11, 161b/13,
161b/17, 163b/2, 166a/6, 166a/8,
168b/17, 169b/17, 170b/12,

172a/2, 172a/9, 172b/2, 172b/6,
176a/3, 179a/4, 180a/1, 181a/7,
181a/17, 182b/5, 183a/2, 183a/8,
183b/7, 184b/3, 184b/4, 184b/7,
184b/9, 185b/4, 187b/6, 191b/3,
191b/4, 194a/4, 194a/9, 194b/17,
196b/9, 196b/12, 196b/14,
197a/13, 197b/5, 199b/15
‘aceb o.- a 191b/12
‘āciz o.- a 139a/15, 145b/7,
158a/16
‘ahd o.- a 85b/9
‘alāmeti o.- a 134b/3
‘ālim o.- a 109b/4, 160a/13
‘ārī o.- a 145a/18, 145b/6
‘ātıl o.- a 165a/14
‘ayn-ı mütevaḳḳı‘ o.- a 157a/16
‘āzim o.- a 158b/19
‘azīz dutmuş o.- a 80b/16
‘azīz o.- a 97a/7, 104a/11
‘illetsiz o.- a 135a/3
aç o.- a 127a/12
āsār-ı münḳatı‘ olmuş o.- a
157a/12
bā‘iṣ o.- a 4a/17, 75a/14
baḥīl o.- a 144b/1, 144b/2,
144b/3
bende o.- a 124b/17
bikr o.- a 33b/13
bilmemiş o.- a 106a/17
bilmiş o.- a 123b/7, 131a/11,
145a/14, 164b/10
bilmiş o.- a 93a/11, 129b/6,
131b/19, 134a/12, 144a/19
bīpāk o.- a 159a/15
bir olmuş o.- a 75a/1
bulmuş o.- a 166a/8
buyurmamış o.- a 79a/9
buyurmuş o.- a 80b/12
büyük o.- a 134b/5, 196b/10
büyük ve iri o.- a 81b/2
cārī o.- a 76b/derkenar üst,
108a/10
cāyız o.- a 158b/18
çekilmiş o.- a 134b/8
çoḳ o.- a 134a/15, 134b/7
dā‘iye o.- a 189b/17

dāhil o.- a 73a/2, 74b/7
dar o.- a 66b/19
dikmiş o.- a 82a/5
diraḥṣān o.- a 150a/14
du‘ā itmiş o.- a 74b/14
dutilmiş o.- a 159a/12
düşmüş o.- a 114b/12
ednā o.- a 183a/9, 196b/8
edviye-i cismānī o.- a 168b/7
efḍal o.- a 137a/17
efḍal-i eyyām ve şühūr o.- a 95a/2
emīn o.- a 48b/derkenar yan, 79a/3, 88a/16
emīr o.- a 127b/17
emr o.- a 149a/10
etlü ve şişik o.- a 135a/2
evli o.- a 80b/derkenar alt
eymen o.- a 124a/1
eyü itmiş o.- a 124b/17
eyü o.- a 100b/12, 186b/12
fāriğ o.- a 69a/5
farḳ itmiş o.- a 106a/16
farz o.- a 183b/9
fazīletlü ve aḥsen o.- a 102b/4
ferc o.- a 184b/3
firīfte o.- a 160b/6
fitne o.- a 155a/12
fitne ve şer bırakıcı o.- a 134b/12
gālib o.- a 107a/12, 120b/14, 150a/8, 167b/10, 198a/18
ğazab-ı cebbārī o.- a 197a/17
ğazab-ı müstevlī o.- a 158a/1
geçmiş o.- a 157a/11
gelmemiş o.- a 79b/derkenar yan
giriftār o.- a 117a/16
giryān o.- a 83a/9
gitmiş o.- a 68b/9
görmüş o.- a 200a/19
guşşalu o.- a 115b/8
guşşunluk o.- a 134b/4
ḥaberdār o.- a 86b/derkenar üst
ḥaberi o.- a 86a/derkenar alt
ḥākim o.- a 124b/19
ḥalāş o.- a 124b/4
ḥālī o.- a 96b/18, 147a/1, 162a/3

ḥarāb olmuş o.- a 139b/11
ḥarām itmiş o.- a 113b/16
ḥarām o.- a 88a/derkenar alt, 157a/18
ḥāric o.- a 170b/4
ḥarīr o.- a 159b/13
ḥarīş o.- a 87a/derkenar yan
ḥāşıl itmiş o.- a 194a/16
ḥāşıl o.- a 76a/5, 76a/derkenar yan, 106b/18, 114a/16, 150b/2
ḥaşr o.- a 150a/10
ḥatā ve ‘işyān o.- a 61b/3
ḥayrān o.- a 66b/18
ḥāzır baş o.- a 90b/derkenar yan
ḥāzır o.- a 68b/13, 152a/18
helāk o.- a 164b/16
ḥitāb-ı kahr-ı o.- a 188b/13
ḥoşnūd o.- a 89b/derkenar üst
ḥurrem-i nevcivān o.- a 4a/9
ḥüccet o.- a 126b/7
ḥüşyār o.- a 90b/derkenar yan
ihtiyāc o.- a 138b/18
imtizāc bulmuş o.- a 169a/1
ince o.- a 134b/15
irişmez o.- a 197b/11
irişmiş o.- a 181b/16
istemmiş o.- a 87b/3
kādīr o.- a 84a/derkenar yan, 117a/7, 117a/8, 151a/2, 151a/3, 154a/9, 158b/10, 158b/11, 170b/3, 182b/7, 196b/8
kāmīl o.- a 87a/17
karābet-i ma‘nevī o.- a 123a/1
karaḡuluk ve müstemir o.- a 138a/4
karīb ve bīkarār o.- a 174a/1
karīb ve vāzih o.- a 89a/16
kārih o.- a 154a/17
karīn-i ġazab o.- a 196b/10
kaṭ‘ itmiş o.- a 82a/6
kaṭ‘ o.- a 103b/18
kāyim o.- a 198a/1
ke‘l-evvel o.- a 124b/3
kem o.- a 89a/derkenar yan
kible-i musallaṭ o.- a 165b/8
kırmızı ve şāf ve şīrīn ve koḡusuz o.- a 172a/19

kışa o.- a 135a/7
koşmuş o.- a 200a/2
lāyık o.- a 88a/1, 108a/17,
172a/13, 172b/11
lāyık ve münāsib o.- a 64b/6
lezīz o.- a 167b/1
ma'lūm o.- a 17b/19, 22b/13,
47b/derkenar üst, 48a/derkenar
yan, 119b/17, 140b/18, 144a/6,
144a/13, 149b/8, 158b/4,
168b/5, 188a/15
ma'mūr o.- a 77a/derkenar alt
ma'rūf ve mevşūf ve şöhet
bulmuş o.- a 84a/derkenar yan
mağlūb o.- a 167b/8
maḥallī o.- a 123b/13, 181a/4
mahrūs o.- a 4a/9
maḥsūb o.- a 69b/19
maḥşūş o.- a 170b/8
maḥv o.- a 168a/17
maḥrūn o.- a 123b/8
manzūr o.- a 4a/7
maşhara o.- a 161b/11
mefkūd o.- a 197a/5
meflūc o.- a 171b/8
men' o.- a 116b/10
mensūb o.- a 142b/11
merdāne o.- a 90b/derkenar yan,
113b/1
mesdūd o.- a 188b/12
meşgūl o.- a 122b/7, 128b/14,
129a/14, 193b/11
mevcūd ve cem' o.- a 99a/6
mevķūf o.- a 169b/18
mevşūf o.- a 84a/derkenar yan,
154a/9, 157a/1
mu'tekid o.- a 199a/6
muḥālif o.- a 78a/derkenar yan
muḥarrik-i şehvet o.- a 161a/16
muḥkem ve metin idici o.- a
102b/4
muḥtāc o.- a 159a/8
muḥtel ve müşevveş o.- a
76b/derkenar alt
muḥteriz o.- a 97a/17
muḥtesib-i za'if o.- a 159a/7
munğaris o.- a 116b/16
munķabız o.- a 196b/11

munķatı' o.- a 89a/derkenar yan
munṭafī o.- a 197b/17
muşaffā o.- a 100a/18
muşliḥ-i kāmīl o.- a 125b/13
muṭṭalī' o.- a 109a/15
muttaşif o.- a 179b/10, 198a/19
muvāfik o.- a 81b/14,
88a/derkenar üst
mü'min o.- a 79a/12, 79a/13
mübāhāt göstürmiş o.- a 106b/6
mübeddel o.- a 192b/18
müberrä olmuş o.- a 98b/2
müdāvim o.- a 200a/19
müheyyā o.- a 119a/10
mülāyim ve müşfikçe o.- a
121b/14
mülevves o.- a 186a/10
mümkın o.- a 85b/derkenar alt,
165a/10, 165a/11
mümtāz o.- a 84a/derkenar alt
mün'adim o.- a 168b/12
mün'akis o.- a 164b/12
münbasit o.- a 169a/11
münķatı' o.- a 105b/14
münteşir o.- a 196b/8
mürtefi' o.- a 196b/6
müsāvi o.- a 183a/9
müstahaḳḳ o.- a 99a/3
müstemir olmamış o.- a 106a/18
müstevlī o.- a 106b/14, 153a/6
müşterek o.- a 137b/11
müte'azzir o.- a 139a/4
müte'ellim o.- a 158a/11
müte'essir o.- a 193b/12
müte'ezzi' o.- a 161a/10
müteceddid-i münķasım o.- a
169a/7
müteķavvis o.- a 161b/5
müteneffir o.- a 106b/13,
117a/14
mütereddid o.- a 196b/12
mütevassıt o.- a 134b/9, 134b/14
müyesser o.- a 84a/derkenar üst,
85b/derkenar alt, 114a/15
müzeyyen itmiş o.- a 82a/9
nāehl o.- a 200b/17
nāgāh-ı bīdār o.- a 193a/9

nāhemvār o.- a 135a/1
ne ‘alāka ve ne münāsebet o.- a
80a/derkenar üst
nefy o.- a 156a/6
neşv bulmuş o.- a 106b/5
nice o.- a 86a/15, 94b/10,
138b/5, 194b/18
olmamış o.- a 107b/7
olmuş o.- a 77b/derkenar üst,
122b/8
ot bitmez o.- a 81b/7
pāk o.- a 160a/2
pārsā o.- a 195b/1
pāymāl itmiş o.- a 82a/7
perhīzkār o.- a 97a/17
perişān o.- a 117b/5
peyveste olmuş o.- a 82a/10
rāzī o.- a 63a/11, 151a/18,
154a/17
ref‘ o.- a 70b/9, 87a/19, 87b/2
rencide o.- a 183a/6
revāne o.- a 173a/3
sā‘ī ve nāşih o.- a 145b/5
sābık o.- a 192b/19
saḥī o.- a 144b/1, 144b/2
şāhib-i ‘iyāl ve perhīzkār o.- a
124b/19
sākıt o.- a 150b/14
sākin o.- a 173b/19
şanmış o.- a 84a/derkenar alt
sebeb o.- a 97b/7, 197a/17
sebeb-i izā o.- a 111b/19
sebt o.- a 142a/6
sehl o.- a 200b/16
sermāye-i fevz ve felāh o.- a
142a/8
sevāb o.- a 101b/8
şād o.- a 115b/8
şāmil o.- a 144b/4, 150b/16
şefī‘ o.- a 199b/15
şerḥ itmek o.- a 149a/2
şikest itmiş o.- a 82a/7
şikeste o.- a 169a/9
şücā‘ o.- a 84a/derkenar yan
tābi‘ o.- a 81b/10
tāhir o.- a 68b/8
taķşīrāt itmiş o.- a 124b/18

tamām o.- a 67b/13, 68a/9
tārīk olmamış o.- a 106a/18
taşavvur itmiş o.- a 106b/5
tebāh o.- a 171b/6
tecrübe o.- a 84a/derkenar yan
temessük o.- a 85a/9
temeyyüz itmiş o.- a 106b/1
temeyyüz o.- a 93a/19
terbiye o.- a 116b/3
terk-i ḥumaniye o.- a 159b/6
teskīn bulmamış o.- a 194a/19
tīz nazarlu o.- a 134b/10
tīz o.- a 185a/8
üstād o.- a 116b/15
üstün o.- a 96a/13
vācib o.- a 192a/19
vaḳār-ı gālib o.- a 160a/1
vākıf o.- a 109b/4, 120b/4,
160b/13, 166b/13, 168b/14
vākıf ve muṭṭalī‘ o.- a 141b/10
vāki‘ o.- a 82b/derkenar yan,
84a/derkenar yan, 132a/5
var o.- a 87b/derkenar yan,
194b/17
velī o.- a 117b/14
vesīle o.- a 85b/10
vīrāne o.- a 89a/derkenar yan
virilmiş o.- a 163a/11, 163a/13
yakīn o.- a 149a/15
yakmış o.- a 82a/5
yazılmış o.- a 61b/4
yencelememiş o.- a 194a/18
yoldaş olmuş o.- a 80a/5
zāhir o.- a 133b/1, 141a/15,
184b/2, 196b/7, 196b/9,
196b/11, 196b/13
zālim-i mışr o.- a 159a/4
zarūret o.- a 159a/3
zāyi‘ o.- a 75b/derkenar alt,
138b/17
zāyil o.- a 141a/14
zehr o.- a 167a/13
zehrlü o.- a 92a/11
zīkr itmiş o.- a 61a/11
ziyāde o.- a 45a/15,
88b/derkenar alt, 104a/11,
114a/13, 160a/3, 164a/19

hāzin-i esrār o.- abilmezdi
170b/15
o.- abilüp 165a/17
maḥzūz o.- abilüp 170b/2
taḥkīk o.- abilür 106b/16
o.- acağı 43b/18
feth o.- acağı 41a/4
ḥalīfe o.- acağı 29a/13
peygamber o.- acağın 9a/2
o.- acağına 43b/15, 43b/16
ḥalīfe o.- acağını 29a/19
şehīd o.- acağı 40a/14
o.- acağ 42b/13
pesend o.- acağ 153b/17
ṭabḥ ve nażc o.- acağ 172a/8
vācib o.- acağ 94a/2
o.- acağdur 5b/7, 45a/12, 77b/10
tīz o.- acağdur 92a/17
meftūn-ı deryā-yı ḥaclet o.-
acağdurlar 175b/14
lāzım o.- acağları 4a/16
lāzım o.- acağlarını 75a/12
‘afv o.- adur 122b/4
o.- agelmişlerdür 75b/derkenar
yan
o.- alar 76a/9, 95a/14, 116a/13,
135a/17, 143a/16, 144a/5,
150a/17, 157a/14, 157b/1,
179a/10
‘āşī o.- alar 122b/13
aḳrabā o.- alar 84a/derkenar yan
döndürmüş o.- alar 160b/19
düşmüş o.- alar 77a/derkenar yan
düşmüş o.- alar 186a/15
ecma‘īn o.- alar 77a/2
emīn o.- alar 95a/16, 169a/16
emīn ve selīm o.- alar 79a/3
fāsīk ve gāfil ve cāhil o.- alar
116a/11
ḥāfız-ı ḥāzin o.- alar 171a/4
ḥalāş o.- alar 91b/15, 92a/5
ḥariş o.- alar 132b/18
ḥarişān-ı baḥīl o.- alar 186b/17
ḥayrān o.- alar 152a/15
ḥayrlu o.- alar 85b/derkenar yan
helāk o.- alar 79b/18
ḥoşnūd o.- alar 111a/17

ḳādir o.- alar 82b/derkenar üst
mağlūb o.- alar 87a/derkenar yan
me‘mūr o.- alar 94a/7
medhūş o.- alar 199b/19
meşğūl o.- alar 97b/5, 99a/14
mevāki‘-yi ḥayrāt o.- alar 93b/18
meveddet o.- alar 106a/8
mevşūf o.- alar 97a/15
meyvedār o.- alar 106a/13
mu‘aşır o.- alar 96b/5
mu‘attal o.- alar 171b/1
muḥterem ve mu‘teber o.- alar
75b/derkenar üst
muḳaşşır o.- alar 93b/11
musallaṭ o.- alar 86a/16
muṭī‘ o.- alar 63a/12
müberra o.- alar 124a/1
müdde‘ī o.- alar 129a/8
mükerrem o.- alar 75b/derkenar
üst
mümidd ve muḳavvī o.- alar
162a/10
müstahakk-ı ‘afv o.- alar
82b/derkenar yan
müstecmi‘-i ḥişāl-i rażıye o.-
alar 75b/derkenar üst
müşerref o.- alar 98a/2
müşterek o.- alar 158a/12
müteneffir o.- alar 89a/derkenar
yan
oturmuş o.- alar 139b/16
pādişāh o.- alar 79b/derkenar
yan
pāymāl-i mezellet o.- alar
186a/16
perişān o.- alar 89a/derkenar üst
rāğīb o.- alar 132b/17
rāḥat o.- alar 133a/9
rāzī o.- alar 120a/19
sergerdān o.- alar 147b/17
şāhid o.- alar 84a/12
şerik o.- alar 97b/6, 116a/13,
154a/17
tena‘um itmekde o.- alar
123a/13
vāḳıf o.- alar 157b/15
yaramaz o.- alar 85b/derkenar
yan

yeksān o.- alar 84a/derkenar yan
āškār o.- alum 33a/1
ķādir o.- amayalar 149a/13,
162b/7
ķāzret-i ſamediyet o.- amaz
99b/8
ķādir o.- amaz 151a/13
māni' o.- amaz 143a/1
müntehī o.- amaz 143a/1
vāſıl o.- amaz 143a/3
o.- amazsın 131a/6
o.- an 3a/16, 5b/9, 7b/16, 8b/1,
10a/5, 11b/13, 14b/1, 15b/12,
16b/13, 19a/4, 19a/14, 21a/19,
23b/5, 24b/2, 24b/3, 25a/7,
26b/2, 28b/7, 34b/2, 35a/10,
36a/12, 38a/6, 38a/9, 39a/9,
39a/17, 39b/9, 39b/11, 40a/19,
47b/derkenar üst, 49a/10, 50b/1,
51a/5, 51b/9, 55a/15, 55b/8,
55b/11, 56a/19, 57b/13, 57b/17,
59a/3, 59a/4, 59b/10, 59b/19,
60a/6, 60a/9, 60a/11, 64a/18,
64a/19, 64b/2, 64b/3, 64b/4,
66b/14, 67b/15, 70a/7, 71b/16,
76a/derkenar üst, 81b/17,
86a/derkenar alt, 86b/2,
86b/derkenar yan, 89a/derkenar
alt, 99b/4, 111b/2, 112b/4,
127a/1, 131a/6, 133b/13,
134a/13, 134b/2, 135a/5,
140b/10, 147a/6, 152a/19,
152b/6, 175a/3, 181a/3, 186a/11,
190a/7
'ākıl o.- an 193a/14
ādem o.- an 91a/8
batiyü'l-ħareke o.- an 134b/10
belāġatperdāz o.- an 60b/1
cāhil o.- an 167a/9
cāyiz o.- an 160a/3
cem' o.- an 39a/16
dünyevī o.- an 191b/13
dürr o.- an 2a/5
dürſedef o.- an 50a/13
ehl-i ġazā-yı bedr o.- an 35b/14
ehl-i mekr ve āſüb o.- an 8a/1
ekābir-i dīn o.- an 190a/5
emſāli o.- an 26b/13

fānī o.- an 93a/18
farz o.- an 17b/6
fetħ o.- an 35a/19
ġayr-ı mahz o.- an 36a/19
ħādis o.- an 102b/19
ħākım o.- an 47b/derkenar yan
ħāmil o.- an 7b/8
ħāſıl o.- an 6b/3, 77b/derkenar
yan
ħāzır o.- an 35a/4
iħtilāf o.- an 81b/13
imām o.- an 29a/11
ķalb-i ſākır ve huſyār o.- an
163a/6
ķaſırü'l-ķāme o.- an
87b/derkenar üst
ķolları uzun o.- an 22a/8
ķuṭb o.- an 42b/15
lāyık o.- an 66a/12, 123a/4,
132a/12
lāzım o.- an 7a/8
maķbül o.- an 135a/6
maķſüd o.- an 191a/13
mānend-dān o.- an 6a/16
mānend-i ħacm o.- an 7b/19
māni' i o.- an 99b/11
me'lūf-ı 'āmmе o.- an 159a/19
me'mūr o.- an 154a/5
mecūsī yā naſrānī o.- an 36b/10
medfün o.- an 52a/6
mefrūſ o.- an 35b/13
merküz o.- an 53b/4
mest o.- an 87a/derkenar yan
meſhūr o.- an 26a/12
mevcüd o.- an 30b/7, 32b/17
mevſūf o.- an 150a/18
mezķūr o.- an 9a/1
miſāl o.- an 195b/9
mu'ṭī o.- an 95b/14
muħıbb o.- an 121b/8
muttaſıl o.- an 34a/7
mü'min o.- an 121a/1, 179a/3
mümkin o.- an 25b/14, 114a/7
münāsib o.- an 63a/17
münhezim o.- an 60a/14
mürteķib o.- an 187b/5
müstaħaķķ o.- an 95b/18, 95b/19
müſerref o.- an 48b/9

müte'allik o.- an 91b/6
müte'arif o.- an 82a/8
müte'ayyin o.- an 86b/derkenar
yan
mütevassıt o.- an 134b/18,
135a/4, 135a/9
mütevekkil o.- an 76b/derkenar
üst
nāzır o.- an 9b/3
nāzil o.- an 76a/14
nişān ve delīl ve bürhān o.- an
7a/16
oğullığı o.- an 21b/18
peder-i mazhar-ı nūr o.- an 5b/13
pīr o.- an 74b/19
sa'id-i muḳbil o.- an 148b/6
sākin o.- an 31a/13
seḫī o.- an 72b/5
serdār-ı sefer-i vilāyet-i 'acem
o.- an 35a/18
serdār-ı sefer-i vilāyet-i mısr o.-
an 35a/17
serdār-ı sefer-i vilāyet-i şām o.-
an 35a/16
şeref-i bahş o.- an 59a/10
ṭamā' o.- an 135b/6
ṭayerān o.- an 89a/14
vāki' o.- an 4b/8, 7b/2, 65a/6,
73a/10
vārid o.- an 4a/3, 4a/15, 60b/14,
86b/6
vezīr-i a'zam o.- an 58b/14
yakın o.- an 33b/11
zıkr o.- an 23a/6, 99a/5, 171a/14,
173b/5
müstahakk-ı siyāset o.- ana
133b/2
rūḫ ve göz ve ādem o.- ana
87b/6
şāyim o.- ana 102b/8
o.- andan 11a/11
pādişāh ve ḫākim o.- andan
81b/derkenar yan
o.- anı 69a/4, 99a/2, 148a/6
ādem o.- anı 79a/derkenar alt
mu'tī o.- anı 95a/16
şāğ o.- anı 200b/14

şınuḫ o.- anı 200b/14
vācib o.- anı 118b/12
o.- anlar 40a/12, 67a/5,
79a/derkenar yan, 85b/derkenar
yan, 97a/8
'āḳıl o.- anlar 114a/6
āsūde o.- anlar 178b/2
bahīl o.- anlar 72b/6
berbād itmiş o.- anlar 81b/5
dāḫil o.- anlar 73b/11
düşmiş o.- anlar 186b/2
ehl-i taḫḫik o.- anlar 176a/18
ḫuşūl-ı 'ayn-ı ma'şiyet o.- anlar
157a/18
ḫaşīrū'l-ḳāme o.- anlar
87b/derkenar üst
mevcūd o.- anlar 56b/12
muḫāṭab o.- anlar 28b/19
mu'tī' o.- anlar 175b/12, 175b/15
mü'min o.- anlar 105a/4, 178a/5
pādişāh o.- anlar 139a/7
şāhib-i başiret o.- anlar 90b/10
şuleḫā ve etkıyā o.- anlar 162a/9
tecemmül-i dünyevī o.- anlar
193a/15
vālī-i vilāyet o.- anlar 140b/13
zıkr o.- anlar 23b/16, 102b/15
o.- anlara 85a/9, 93a/11, 126b/7
ehl-i dünyā o.- anlara 97b/19
ḫūy-ı ḫüsn ve eyü o.- anlara
63a/13
ḳul ve 'ibādu'llah o.- anlara
66a/11
mu'tī' o.- anlara 181b/19
mürteḳib o.- anlara 87a/4
müselmān o.- anlara 88a/11
tesmiye o.- anlara 15b/19
ḫāfız-ı ḳur'ān o.- anlardan 31b/4
müfid ve muḫtaşar o.- anlardan
7a/18
şāğ o.- anlardan 28a/15
muḫṭarr o.- anlardur 98b/15
farz-ı 'ayn o.- anları 162a/14
giriftār o.- anları 125b/6
mu'teriz o.- anları 138b/9
nāḫakk o.- anları 80b/14
tenbīhāt-ı şer'ī o.- anları 166b/7

müte'ehhil o.- anlarına 112b/19
o.- anlarından 13a/15
çok o.- anlarıyla 73b/19
o.- anların 150a/15
a'mā ve 'alīl o.- anların 77a/6
düşmeni o.- anların 131a/4
ehl-i ğazā-yı bedr o.- anların
35a/2
el altında o.- anların 117b/16
hāzır o.- anların 47a/5
kör kalblü o.- anların 77a/7
maḳbūlān-ı hāzret o.- anların
176b/5
mezkūr o.- anların 28a/18
müte'allik o.- anların 176a/9
sākin o.- anların 81b/16
şāyim o.- anların 70b/5
zıkr o.- anların 151a/14
mu'tī o.- anın 95b/17
müte'allik o.- anın 99a/17
muṭṭali' o.- arak 69a/17
o.- asın 200b/9
'aziz o.- asın 88b/derkenar alt
bīhaber o.- asın 88b/derkenar üst
ġāfil o.- asın 138b/17
ḫalāş o.- asın 86b/derkenar yan
ḫas o.- asın 200b/8
istiḫdām o.- asın 81a/derkenar
alt
ḳādir o.- asın 78a/derkenar yan
mekes o.- asın 200b/8
merdāne o.- asın 46b/14
muḳarrer o.- asın 39b/7
müteḫayyir o.- asın 146b/8
rāzī o.- asın 76a/derkenar yan
revāne o.- asın 144a/7
ri'āyet itmiş o.- asın 133a/10
rūşen o.- asın 83a/7
sākin o.- asın 129b/7
o.- asız 120a/1
emin o.- asız 96b/3
giriftār o.- asız 79a/16
meşġul o.- asız 152a/9
na'im ve rūḫ ve rāḫatda o.- asız
96b/4
şühūd-ı 'udül o.- asız 28b/2
tābi' o.- asız 6a/10

ḳomiş o.- avuz 201a/5
miḳdār itmiş o.- avuz 143b/16
ihtiyārı o.- aydı 'aceb ve kibr ve
tuġyān ve küfrān olsa 199a/10
o.- aydı 83a/19, 83b/5, 131b/18,
174a/13, 174a/16, 179b/13
ḫalāş o.- aydı 83b/1, 83b/6
ḫalāşlık o.- aydı 119b/12
muttaşıl o.- aydı 173a/6
müteyekḳın o.- aydı 110b/2
ṭāġi ve bāġi o.- aydılar 146b/14
o.- aydum 200a/7, 200a/8
ḫalāş o.- aydum 83b/3
ḳoyun o.- aydum 83b/2
o.- ayım 102b/2, 128a/13,
131a/5
bīhaber o.- ayım 127a/12
gelmiş o.- ayım 80b/derkenar alt
meşġul o.- ayım 130b/16
mu'āḫiz o.- ayım 77b/derkenar
yan
muḳayyed o.- ayım 82a/derkenar
alt, 86a/derkenar yan
müstahakḳ o.- ayım
89b/derkenar yan
rāzī o.- ayım 130a/16
şāyim o.- ayım 101a/19
şād o.- ayım 130a/14
vāşıl o.- ayım 63b/7
o.- dı 31a/2, 32b/3, 38b/8, 44a/3,
71a/9, 71a/10, 71a/11, 71a/15,
79a/derkenar yan, 93a/9,
100a/17, 103a/1, 118a/7, 155a/8,
195a/2, 195b/4
āteş-i cehennem o.- dı 188b/9
bātil o.- dı 34a/1
bende o.- dı 48b/11
bīhuzūr o.- dı 89a/derkenar alt
bütün o.- dı 8b/5
cārī o.- dı 76b/derkenar yan,
78b/derkenar üst
cenābet o.- dı 103a/3
çok o.- dı 48a/derkenar yan
el virdi o.- dı 59a/17
farz o.- dı 71a/17
fetḫ o.- dı 38a/19, 41a/9
fevc o.- dı 126b/12
fevt o.- dı 20b/16

ğāret o.- dı 59b/19
ğarīḳ-i rahmet-i ḥaḳḳ o.- dı
47a/13
ğarīḳ-i rahmet-i raḥmān o.- dı
47a/17
ğavvāş-ı ğarḳ o.- dı 60b/11
ḥākim o.- dı 126b/16
ḥāşıl o.- dı 35b/16, 78a/derkenar
üst, 155a/4
ḥatm o.- dı 3b/6
ḥayrān o.- dı 86a/derkenar alt
ḥazret-i şamediyet o.- dı 100a/17
helāk o.- dı 39a/18, 59b/18,
103a/6
istimā' o.- dı 129b/4
kāfir o.- dı 85a/18
ḳarīb o.- dı 47a/3, 108a/1
ḳaṭ' o.- dı 184b/14
kem o.- dı 60b/10
ḳısm o.- dı 85a/5
ma'cūn o.- dı 172a/2
ma'lūm o.- dı 40b/12,
75b/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 78b/3, 144a/6, 144a/19,
145b/9, 154a/3, 159a/19,
164b/10
maḥmūd o.- dı 195a/2
maḥrūs ve maşūn o.- dı 50a/11
maḥzūn o.- dı 142b/9
maḥzūz o.- dı 90a/derkenar alt
maḳtūl o.- dı 36a/15
māni' o.- dı 103a/1
mansūr ve muzaffēr o.- dı 51a/8
mantıḳī o.- dı 107a/6
meb'ūs o.- dı 47b/derkenar yan
meb'ūs o.- dı 48b/derkenar yan
melūl o.- dı 97b/13
memnū' ve maġmūm o.- dı
14b/6
merātib-i 'izzet-i muzā'afe o.- dı
20b/11
mesāyil-i ma'lūm o.- dı 156a/9
meşġūl o.- dı 79b/derkenar alt,
131b/15, 135b/11
mu'aṭṭal o.- dı 24b/16
mu'azzez o.- dı 81a/derkenar üst
mu'terif o.- dı 73b/2

muḥāşara o.- dı 83a/derkenar
yan
muḳarrer o.- dı 150a/16
muḳayyed o.- dı 86a/derkenar
yan
munkaṭ'ı o.- dı 48b/derkenar yan
murād o.- dı 58a/4
muşġal o.- dı 26b/10
muṭi' o.- dı 2a/2
muzā'af o.- dı 111a/2
mümtāz o.- dı 52a/5
münteşir o.- dı 82b/derkenar yan
mürsel o.- dı 47b/derkenar yan
müselmān o.- dı 80b/derkenar alt
müsta'id o.- dı 169b/12
müşerref o.- dı 10a/2
müteġayyir o.- dı 89a/derkenar
alt
müte'essir o.- dı 90a/derkenar
üst
müteġayyir o.- dı 103b/5
müteḥayyir o.- dı 76a/derkenar
yan
müteveccih o.- dı 84b/derkenar
yan
müyesser o.- dı 48a/14, 50b/6
nāzil o.- dı 33b/3, 164b/7
nüzü'l o.- dı 194b/2
oḳ atar o.- dı 8a/11
pādişāh o.- dı 48a/derkenar yan,
48b/5, 49b/13
peydā o.- dı 46b/12, 117b/4
reng o.- dı 59a/18
resūl-i şaḳaleyn o.- dı
48a/derkenar üst
şabāḥ o.- dı 77b/derkenar alt
sebeb o.- dı 36a/8, 100a/18
sebeb-i mevt-i fāṭıma o.- dı
42a/7
şulḥ o.- dı 38a/16
şehīd o.- dı 36a/12, 42a/10
şemşirbāz o.- dı 54a/14
ṭā'at ve sevāb o.- dı
80a/derkenar yan
tamām söyler o.- dı 8a/10
tār u mār olup o.- dı 56b/3
tenhā o.- dı 83b/derkenar üst
vācib o.- dı 94a/16

vāķi´ o.- dı 75b/derkenar yan,
108b/15
vāşıl o.- dı 31a/4, 44b/18
yaķın o.- dı 85a/18
za´ıf o.- dı 30b/17
zāhir o.- dı 33b/6, 75b/8
zebūn o.- dı 38a/11
ziyāde o.- dı 111a/1
zıhr o.- dı 85a/derkenar üst
o.- dılar 48a/11
ba´s o.- dılar 48a/derkenar alt
birūn o.- dılar 6a/17
cem´ o.- dılar 20a/7, 22a/13,
22b/5, 22b/10
dāhil o.- dılar 18a/13
fāriğ o.- dılar 142a/18
ğamnāk o.- dılar 38b/11
gūmrāh o.- dılar 105b/17
ħaberdār o.- dılar 106b/19
ħayrān o.- dılar 31a/10
helāk o.- dılar 152b/12, 152b/14
ķādir o.- dılar 28b/6
ber-ķarār o.- dılar 60b/3
luķme-i kilāb o.- dılar 59b/16
maħzūn o.- dılar 142b/2
meşhūr-ı ´ālem o.- dılar 23b/2
meşhūr-ı dūnyā o.- dılar 19a/12
munķariz o.- dılar 153b/17
mūlāķī o.- dılar 44a/14
mūnhezim o.- dılar 48b/1
mūşerref o.- dılar 94a/9
mūte´ellim o.- dılar 88a/derkenar
yan, 154b/19
nālān o.- dılar 36b/4
rencide o.- dılar 38b/11
revāne o.- dılar 60a/13, 60b/2
şād o.- dılar 34a/1
şehid o.- dılar 42a/19
şūkr-i firāvān o.- dılar 7b/6
o.- duğı 5b/7, 68a/6, 70a/12,
90a/1, 161b/8
eyü ve yaramaz o.- duğı 116a/16
fāriğ o.- duğı 90b/4
gice o.- duğı 120a/6
ķaħt o.- duğı 34b/3
maraż-ı ´ariz o.- duğı 121a/11
mezķūr o.- duğı 48a/derkenar
yan

muţtālī´ o.- duğı 82b/derkenar
alt
nikāħ o.- duğı 22b/10
nikāħ ve cem´ o.- duğı 22b/13
rāğıb o.- duğı 9a/2
revāne o.- duğı 55b/5
şıdķ o.- duğı 34a/17
söz o.- duğı 40a/1
ta´yin o.- duğı 66a/3
tamām o.- duğı 69b/11
zikru´llah o.- duğı 74a/11
o.- duğıçün 77b/derkenar üst,
79a/derkenar yan
´ayyūķ o.- duğıçün 32b/4
āzād o.- duğıçün 29b/8
ħālī o.- duğıçün 29b/7
noķşān o.- duğıçün 77b/derkenar
üst
cem´ o.- duğıdur 13a/14
o.- duğın 164b/15, 165b/19,
171a/13
bağlayup o.- duğın 130a/4
eyü o.- duğın 119a/8
farz o.- duğın 9b/12
güyān o.- duğın 6a/7
mecāl-i maħāll o.- duğın 54a/4
nice o.- duğın 9b/12
resūlu´llah o.- duğın 18b/19
o.- duğına 15a/10, 42a/4
ħaste o.- duğına 34b/13
mebānī-i islām o.- duğına 93a/10
fevt o.- duğında 46a/9
ħaste o.- duğında 22b/11
mūn´akis o.- duğında 56b/13
pādişāh o.- duğında
90a/derkenar alt
rāzī o.- duğında 113a/13
sinn-i erba´in o.- duğında
48a/derkenar üst
vāķıf o.- duğında 132a/14
o.- duğından 131b/4, 137b/11
fāriğ o.- duğından 167a/15
fehmi o.- duğından 60a/9
helāk o.- duğından 60a/8
kemāl-i i´tikād ve i´timādı o.-
duğından 77a/derkenar üst
mevsūf o.- duğından
77a/derkenar yan

nāmdār o.- duğından 56a/15
püreşkāl o.- duğından 7a/18
tālīb-i rızā-yı haqq o.- duğından
15a/13
cāhil o.- duğındandır 96b/15
meşhūr o.- duğınuy 32b/16
o.- duğuy 82a/derkenar yan
o.- duğ 201a/1
bīzār o.- duğ 120a/5
ğālib o.- duğ 33b/12
vākıf o.- duğ 131b/19
o.- duğça 32b/9, 97b/9
diri o.- duğça 3b/8
hācet o.- duğça 113b/11
kādīr o.- duğça 81a/10
mümkin o.- duğça 122a/6
nāzil o.- duğça 31a/18
o.- duğça 79a/derkenar alt
kādīr o.- duğça 84a/derkenar yan
o.- duğda 37a/10, 120b/1, 174a/2
‘ācize o.- duğda 40b/3
‘ıyd o.- duğda 154b/3
‘ğurre-i ramazān o.- duğda 17b/7
āhīr o.- duğda 92a/4
aḥşām o.- duğda 127a/18
altı aylık o.- duğda 8a/10
defn o.- duğda 38a/5
esīr o.- duğda 22b/1
fāriğ o.- duğda 130a/3
feth o.- duğda 33b/12
fevt o.- duğda 44a/2
ğamnāk o.- duğda 13a/8
gice o.- duğda 88b/derkenar yan
güşzed-i ‘ām ve havāşş o.-
duğda 53b/19
ḥalīfe o.- duğda 34a/2, 38b/15,
38b/16
ḥāmīle o.- duğda 5b/11
ihtiyācuğ o.- duğda 121a/5
kudreti o.- duğda 75b/17
maḥall o.- duğda 44a/8
mevkūf o.- duğda 137b/13
muḥārebe o.- duğda 51a/7
mübtelā ve mürtekib o.- duğda
137b/5
mün‘akis o.- duğda 57a/15
müte‘allık o.- duğda 10b/15
nāzil o.- duğda 19b/9

peygamber o.- duğda
47b/derkenar yan
pīr o.- duğda 41b/2
şehīd o.- duğda 11a/16, 31b/4,
32a/7
şeref-i bāb o.- duğda 59b/2
tamām o.- duğda 9b/18, 10a/15,
36b/3
va‘īd-i endāze o.- duğda 10b/16
vākı‘ o.- duğda 48a/18, 121b/1,
153a/2
vāşıl-ı raḥim-i māder o.- duğda
7b/4
vefāt-ı karīb o.- duğda 128b/14
zāhīr o.- duğda 30b/6
zuhr ve ‘aşr o.- duğda 129a/2
o.- duğdan 49a/15, 68a/11,
123a/12
cārī o.- duğdan 62a/2
ma‘lūm o.- duğdan 76a/derkenar
yan
muḥāşara o.- duğdan 58a/12
vācīb o.- duğdan 154a/19
vākı‘ o.- duğdan 56a/2
risālet ve da‘vet o.- duğdanşonra
10a/11
aşḥāb-ı cem‘ o.- duğları 11b/5
kāşīd ve müteraşşīd o.- duğları
5b/8
meb‘ūs o.- duğları 18a/11
kādīr o.- duğların 12a/15
muḥtāc o.- duğların 117a/3
resūl o.- duğların 9b/10
o.- duğlarına 16a/15
bīḥuzūr o.- duğlarında 33a/2
ıslāḥ o.- duğlarında 115a/3
meb‘ūs o.- duğlarında 153b/15
medḥūlun bihā o.- duğlarında
23a/10
meşğūl o.- duğlarından 76a/5
sākin o.- duğlarından 49b/2
hışm itmez o.- dum
78b/derkenar üst
ḥicāb ider o.- dum 130a/13
ḥalāş o.- dum 46b/15
mütevellid o.- dum 77a/derkenar
yan

pinhān o.- ıcağ 60b/9
maḥşūr o.- ina 70a/3
o.- inca 96b/14
dāḥil o.- inca 18a/15
fāriğ o.- inca 66a/9
naşb o.- inca 37a/17
ğāfil o.- ma 84a/derkenar üst
sergeşte o.- ma 143b/5
şādır o.- ma.sı 106b/11
tamām o.- ma.sı 68b/2, 68b/7,
69a/2, 69a/7, 69a/12
vācib o.- ma.sı 93a/5
o.- madan ise 197b/10
eksik o.- madı 190b/15
emīn o.- madı 82b/19
ḥaberi o.- madı 121b/3, 121b/4
ḥāşil o.- madı 201a/6
icābet o.- madı 103a/8
mālik o.- madı 126b/17
müyesser o.- madı 79b/derkenar
alt
şādır o.- madı 107b/13
ḥālī o.- madılar 59a/13
memnū' o.- madılar 110a/4
mültefit o.- madılar 88a/derkenar
yan
o.- madın 159a/10
sābit o.- madın 39b/13
tākātı o.- maduğı 118a/5
ḥāşil o.- maduğına 80a/derkenar
yan
o.- maduğından 2a/19, 54b/19
kısmet o.- maduğından
80b/derkenar üst
muḳayyed o.- maduğından
133b/14
müyesser o.- maduğından 15a/4
tākati o.- maduğından
88b/derkenar yan
vāki' o.- maduğından 11b/12
rāzī o.- maduğında 113a/13
o.- maduğça 87b/9, 114b/5,
115b/6, 157b/9, 163b/13,
170a/19
izn o.- maduğça 53b/18
o.- maduğlarına 12a/16
ḥaberdār o.- maduğ 127a/13
o.- mağa 120b/4

ḥavāle o.- mağa 58b/13
keşf-i 'avret o.- mağa 47a/2
kitāb-ı müstaḳill o.- mağa
11a/12
ribāt ve köpri o.- mağa 138b/18
şehīd o.- mağa 36b/19
zükūr o.- mağa 7b/9
keşf o.- mağı 33b/9
ıssı o.- mağıla 85a/derkenar üst
küçük o.- mağıla 21a/1
müsinn o.- mağıla 129a/9
şahīḥ o.- mağıla 82b/derkenar
yan
şikeste o.- mağıla 2b/10
o.- mağın 6b/1, 6b/2, 19a/12,
20b/14, 21b/12, 36a/10, 52a/16,
54b/17, 55a/7, 55b/10,
056a/10, 175a/4
'ākile o.- mağın 48b/derkenar
yan
'arız o.- mağın 38a/10
'iffet ve edeb o.- mağın 20b/9
a'dā-yı rü-siyāhı o.- mağın
59b/13
aşkāra o.- mağın 20b/8
bağlu o.- mağın 46b/19
başluca o.- mağın 21a/15
bīḥadd ve bīğāye o.- mağın
25b/14
bülend-kāmet o.- mağın 25a/17
çıplağ o.- mağın 146b/4
damāvīz o.- mağın 3b/13
darb o.- mağın 57a/11
efzūn o.- mağın 7a/17
ḥabs itmiş o.- mağın 39a/12
ḥālī o.- mağın 53a/18
ḥamūl ve ḥalīm ve kerīm o.-
mağın 11a/14
ḥübāvāz o.- mağın 26a/2
ḥüsnā o.- mağın 22a/1, 22b/2
ıssı o.- mağın 85a/derkenar üst
içmiş o.- mağın 54a/3
iğlāf-ı şehāb o.- mağın 2b/2
ihtiyāc o.- mağın 26b/14
kādīr o.- mağın 22a/1
karīb o.- mağın 77b/derkenar
yan

kelām-ı tavīl o.- mağın 34a/7
kıızıl yañaqlu o.- mağın 21a/7
lāmi´ ve hüveydā o.- mağın
50a/4
lāzım o.- mağın 22a/4
mecāl-i maḥāll o.- mağın 58a/11
menba´-ı fitne ve fesād o.-
mağın 55a/17
mu´ tāde o.- mağın 21b/7
muḥtāc o.- mağın 9a/15
muḳtezā o.- mağın 35a/16
mü´ eddī o.- mağın 15b/8
mühimmāt-ı neşāyiḥ o.- mağın
41b/7
mümtedd o.- mağın 53b/14
müştemil o.- mağın 15a/4
müteḥaşşın o.- mağın 53b/2
rāsiḥ ve sābit o.- mağın 37b/11
revāne o.- mağın 53b/19
şalāt o.- mağın 17b/4
sebeb o.- mağın 49b/10
taḥrīr ve ta´ dād o.- mağın 18a/2
vādī-i bī-zer´ o.- mağın 6b/1
vāki´ o.- mağın 52a/derkenar alt,
81a/derkenar üst
zāhir o.- mağın 35b/19
düşük o.- mağıyla 20a/8, 42a/7
el yitmez o.- mağıyla 2b/3
fevt o.- mağıyla 58a/12
berāber o.- mağiçün 34b/4
emīn ve rāḥat o.- mağiçün
138b/13
munfaşıl o.- mağiçün 34a/16
sebeb o.- mağiçün 34b/2
o.- maḳ gerek 68a/13
uzaḳ o.- maḳ gerek 84a/derkenar
alt
o.- maḳ gerekdür 82b/derkenar
üst, 113a/7
´aziz o.- maḳ gerekdür 97a/4
ḥaberdār o.- maḳ gerekdür
86a/derkenar alt
muḳayyed o.- maḳ gerekdür
79a/derkenar üst
şāmil o.- maḳ gerekdür 136a/5
eyü o.- maḳ gereksin 46b/16
ḥalāş o.- maḳ idi 118b/5

o.- maḳ 4b/1, 22b/3, 134a/18,
134a/19, 161b/6, 200b/1,
200b/2, 200b/3, 200b/4
´aşı o.- maḳ 161b/14
addaş o.- maḳ 15b/14
eşlah-ı mevcūdīn o.- maḳ 29a/12
eyü o.- maḳ 116a/19
ḥamr-ı ḥarām o.- maḳ 28b/12
ḥāzır o.- maḳ 161b/11
imām o.- maḳ 37a/18
mu´ aṭṭal o.- maḳ 172a/1
muşırr o.- maḳ 86b/10
müteneffih ve müte´ellim o.-
maḳ 170b/19
nāümīd o.- maḳ 86b/10
nişār o.- maḳ 143a/15
pāk o.- maḳ 161a/19
vācib ve sākıt o.- maḳ 161b/13
vāziḥ o.- maḳ 85a/7
yüreksizlik ve fehmsüz o.- maḳ
134a/18
zāyi´ o.- maḳ 31b/5
noḳşān o.- maḳdadur 131b/7
emīn o.- maḳdan 130b/11
serḥoş o.- maḳdan 87a/derkenar
yan
o.- maḳdur 68b/12
dāḥil o.- maḳdur 94b/15
emīn o.- maḳdur 86b/11
ḥelāl o.- maḳdur 68b/8
maḥcüb o.- maḳdur 102b/18
murād-ı ümmet-i muḥammed o.-
maḳdur 15b/13
şāhid o.- maḳdur 86b/12
vāḳıf o.- maḳdur 93a/10
ziyāde o.- maḳdur 121b/7
o.- maḳla 123b/18, 152a/15
tenzīl-i rabbānī o.- maḳla
149b/13
uzaḳ o.- maḳlık 123b/4
mültefit o.- maları 103a/2
ḥāzır o.- malarıdur 160a/3
o.- malarına 174b/15
āsmān-ı şādmān o.- malarına
7a/15
cem´ o.- malarına 34b/2

ğāfil o.- malarına 87a/derkenar
üst
mecrūḥ o.- malarıyla 40a/10
bīzār o.- mam 120a/10
o.- mamağın 60a/17
kādīr o.- mamağın 133b/11
müyesser o.- mamağın 37b/14
ihtiyāc o.- mamağıyla 26b/11
o.- mamağ 6a/17
mu'ādīl-i faẓīlet o.- mamağ
24a/2
muḳayyed o.- mamağ 122a/8
o.- maması 87b/9, 87b/16
muḳaddem o.- maması 38b/5
o.- mamasıdır 110a/15
cārī o.- mamasına 85a/5
o.- mamış ola 107b/7
müstemir o.- mamış ola 106a/18
tārīk o.- mamış ola 106a/18
ba's o.- mamışdı 47b/derkenar
alt
o.- mamışdur 22b/18
'aṭā o.- mamışdur 70b/4
cem' o.- mamışdur 22b/19
ḫālī o.- mamışdur 91a/8
ma'lūm o.- mamışdur 82b/13
mensūḥ o.- mamışdur 158b/14
mu'āmele o.- mamışdur 15a/14
vāḳī' o.- mamışdur 41a/18
vārid o.- mamışdur 86b/18
bīzār o.- mağ 120a/9
ğayrı o.- masa gerekdür 123b/10
mālik o.- masa gerekdür 127b/12
o.- masa idi 185b/14
o.- masa 83b/derkenar yan
çāre o.- masa 114a/15
demādem o.- masa 51a/9
ḳuvvet-i ğaẓab o.- masa 106a/5
ḳuvvet-i ūşvet o.- masa 106a/4
şūret-i beşer-i kāmil o.- masa
105b/6
o.- ması 77a/18
mīnnetkār o.- ması 96a/5
mūntefī o.- ması 85b/2
seyelān ve cereyān o.- ması
169b/3
tamām o.- ması 69b/1

te'dīb ve ta'zīb o.- ması
78a/derkenar yan
o.- masın 116b/1
rāğīb o.- masın 74a/4
toprağ o.- masın 187b/13
ziyāfet o.- masın 83a/derkenar
alt
ḫafīf o.- masına 134a/14
nāyil o.- masına 175a/19
o.- masından 143a/12
ḫaberdār o.- masınuğ
86b/derkenar üst
muḫabbet-i bāṭıl o.- masınuğ
156b/3
farz o.- masın 34a/9
keşf-i 'avret o.- masın 40a/15
mānī' o.- masın 155a/7
o.- maya 91b/2
o.- maya idi 83b/derkenar üst,
106a/1, 144a/15, 144a/16,
170a/18, 170b/15, 171a/9,
171b/7
def' ve haẓm o.- maya idi 172a/1
merkūz o.- maya idi 170b/18
musallaṭ o.- maya idi 199b/10
mūşerref o.- maya idi 144a/17
müyesser o.- maya idi 173a/7
o.- maya 19a/3, 65a/16, 72b/10,
73a/6, 79a/14, 80a/6, 80a/16,
82a/derkenar üst, 83a/11,
084b/derkenar üst, 84b/derkenar
yan, 85b/11, 87a/derkenar yan,
87b/derkenar yan, 91b/11, 92a/2,
101a/6, 104b/4, 107b/7, 108a/4,
112a/9, 113b/5, 113b/19,
119b/5, 120a/19, 123b/11,
134b/3, 141b/2, 142b/11,
151b/15, 164a/7, 171b/7,
182b/13, 200b/17
'özüridici o.- maya 125a/9
bārī o.- maya 84b/derkenar yan
bāṭıl o.- maya 116b/19
çāre o.- maya 190b/3
düşmen o.- maya 139a/15
eksik o.- maya 101b/8
emīn ve ğāfil o.- maya 132b/8
eṭ'ime-i meyl ve rağbet o.- maya
171a/19

eymen o.- maya 95a/1, 145b/9
fāyide o.- maya 82a/derkenar üst
ġāfil o.- maya 88a/13,
90b/derkenar alt, 107a/15,
148b/5, 163a/7
ġayrı o.- maya 84a/derkenar üst
ħafī ve nihān o.- maya 2a/8
ħākim o.- maya 124a/19
ħālī o.- maya 123a/7
ħāşıl o.- maya 166a/8
ħıfz o.- maya 72b/11
icābet o.- maya 151a/10, 151b/3
ihtiyācı o.- maya 85b/derkenar
alt
ķabūl o.- maya 74b/12, 194b/10
ķādir o.- maya 192b/19
kāmīl o.- maya 97a/5
ķarīb o.- maya 123b/8
kizb o.- maya 158a/18
kizb ve fuḥş o.- maya 161b/12
maḥsūb o.- maya 104b/4
māni' o.- maya 78b/16
maṭla' o.- maya 158a/2
mecrūḥ o.- maya 115a/3
meşġūl o.- maya 132a/14
mevcūd o.- maya 160a/2, 170a/8
muķarrer o.- maya 139b/4
muķayyed o.- maya 157b/8
mutaşavver o.- maya 106a/5
mübālaġa o.- maya 161b/12
mūmkin o.- maya 129b/13
mūselmān o.- maya 74b/12
mūstevlī o.- maya 99b/10
mūte'ezzi o.- maya 161a/8
mūyesser o.- maya 157a/18
ni' met o.- maya 164b/15,
164b/16
rāzı o.- maya 89b/derkenar üst
revā o.- maya 81b/derkenar yan,
159b/14
şādır o.- maya 83b/derkenar yan,
102a/2
şūhedā o.- maya 119a/3
tārikū'ş şalāt o.- maya 97a/17
vāķıf o.- maya 85b/derkenar yan
vāķi' o.- maya 65a/1,
80b/derkenar alt

zāhir o.- maya 77b/10, 125b/18
zīrūḥ o.- maya 161a/13
mu'azzeb o.- mayacaķlarına
28b/7
mu'azzeb o.- mayacaķlarını
28b/8
o.- mayalar 152a/8
bāġī o.- mayalar 146b/11
enbiyā o.- mayalar 119a/3
ġāfil o.- mayalar 77a/derkenar
alt
maġmūm ve mehmūm o.-
mayalar 130b/4
maḥrūm o.- mayalar 132b/16
rāzī ve ḥoşnūd o.- mayalar
111a/18
vāķıf o.- mayalar 77b/derkenar
yan
bend ve zencir o.- mayalum
54a/5
o.- mayan 154b/8
cārī o.- mayana 153a/14
şerif o.- mayanı 191b/16
ehl-i kebāyir o.- mayanlara
75a/6
ķāyil o.- mayanuç 33a/8
o.- mayaydı 131b/13
o.- mayınca 119b/19, 157b/10,
188a/11
fāriġ o.- mayınca 89b/derkenar
üst
o.- mayup 20a/13, 20a/14,
27b/17, 35a/12, 39a/4,
87a/derkenar yan, 87b/18,
136a/18, 164a/7,
166a/6, 183a/5
'āmil o.- mayup 17a/10
āşķār o.- mayup 158a/2
bedahlāķ o.- mayup 116a/19
cāyız o.- mayup 156b/8
mūyesser o.- mayup 56b/7
eksik o.- mayup 13a/2
emn o.- mayup 76a/19
fāyideli o.- mayup 171a/19
ġāfil o.- mayup 78a/derkenar üst,
133a/19, 138a/16
ġayrı o.- mayup 165b/12

h̄acet o.- mayup 168a/1
h̄ālī o.- mayup 43a/14
h̄āzır o.- mayup 30b/8
imdād o.- mayup 53b/14
k̄ādir o.- mayup 139a/15
kitāb o.- mayup 26b/12
maḳbūl o.- mayup 15b/6
māni' o.- mayup 159a/4
mecāl o.- mayup 56b/12,
79b/derkenar yan
men' o.- mayup 59b/14
meşgūl o.- mayup 131b/9
muḳayyed o.- mayup
82b/derkenar yan, 122a/10,
157b/6
mūmkin o.- mayup 173a/7
mūnağgaş o.- mayup 116b/19
mūteğayyir o.- mayup
76a/derkenar yan
mūtesellī o.- mayup
88a/derkenar yan
mūyesser o.- mayup 12a/16,
38a/11
nāzil o.- mayup 10a/15
rāzī o.- mayup 33a/6, 35a/9
şāyi' o.- mayup 80a/derkenar
yan
şerīk o.- mayup 130a/17
t̄āğī o.- mayup 146b/11
tertīb o.- mayup 31b/1
tırāş o.- mayup 12b/11
tīre o.- mayup 93b/5
vācib o.- mayup 6b/16
vāḳıf o.- mayup 48a/13
vāḳi' o.- mayup 81b/derkenar
yan
vaḳt ve maḫal o.- mayup
85b/derkenar alt
żāyi' o.- mayup 79a/derkenar alt
o.- maz idi 14b/14
h̄āşıl o.- maz idi 172a/1
mūmkin o.- maz idi 106a/6
temeyyūz itmek o.- maz idi
190a/10
irāde-i 'ālīleri o.- maz ise 77b/14
k̄ādir o.- maz iseñüz 151a/13

o.- maz 25b/9, 60b/8, 60b/9,
77a/derkenar yan, 78a/derkenar
yan, 81b/10, 82b/10,
87a/derkenar yan, 89b/derkenar
üst,
140b/11, 166a/2, 192a/9, 193a/5
'āciz o.- maz 158b/9
'āk o.- maz 112a/3
'amel o.- maz 68a/2
'ibādet o.- maz 68a/11
beḳā o.- maz 88a/derkenar üst
bilmek o.- maz 77b/12
cāyiz o.- maz 68a/17
dimek o.- maz 138b/17
emīn o.- maz 148b/8
eyü o.- maz 175b/11
farḳ o.- maz 166a/4
ğayrı o.- maz 184a/18
ḫalāş o.- maz 70b/7, 83a/9
ḫār o.- maz 200b/15
ḫarām o.- maz 155b/19
ḫāşıl o.- maz 88a/7, 168b/19
ḫoşnūd o.- maz 132b/3
i'timād o.- maz 200b/12
irişmek o.- maz 77b/12
itmek o.- maz 146a/2
izn-i serīn o.- maz 155a/19
ḳabūl o.- maz 66a/11, 66b/15,
74b/6, 74b/7
ma'zūl o.- maz 168a/2
men' itmek o.- maz 157a/7
mesdūd o.- maz 99b/5
mu'azzeb o.- maz 61a/14
muşırr o.- maz 120b/18
mutaşavver o.- maz 188a/11,
191b/11
mū'min o.- maz 81b/10
mūbāḫ o.- maz 155b/18
mūfīd o.- maz 15b/10, 156b/17
mūn'adim o.- maz 87b/9
mūnfekk o.- maz 168a/5
mūnḳaṭi' o.- maz 87b/11
mūstahaḳḳ-ı şavāb o.- maz
197b/4
mūşāhede itmek o.- maz 77b/13
mūteferriḳ o.- maz 77a/derkenar
yan
mūteḫammil o.- maz 10a/12

müyesser o.- maz 75b/derkenar üst, 119b/19, 158a/3, 183b/11
ni' met o.- maz 130b/11
nokşān o.- maz 168a/2
redd o.- maz 76a/derkenar üst, 111a/14
sākıt o.- maz 157b/10
şalāt o.- maz 67b/16
şerh itmek o.- maz 140b/8
şikeste o.- maz 99b/4
tamām o.- maz 66a/1, 66a/9
tīre o.- maz 60b/8
vāki' o.- maz 75b/derkenar yan
vefā itmek o.- maz 133b/9
yād-ı münkaṭı' o.- maz 166b/16
yār o.- maz 200b/15
o.- mazam 40a/6
rāzī o.- mazam 15a/11
o.- mazdan 186b/2
darb ve ḥarb o.- mazdan 76b/derkenar üst
ḥāzır o.- mazdan 157a/17
vācib o.- mazdan 93a/6
redd o.- mazdı 25a/11
olur o.- mazi 98b/6
mütenebbih o.- mazlar ise 115a/2
naşihatpezir o.- mazlar ise 115a/1
cem' o.- mazlar 82b/12
meşgūl o.- mazlar 102a/4
mu'āvinsiz ve ḥicāb
muhāvenetsiz ve 'ummāl
mütedeyyinsiz ve kitāb
mütefaṭınsız o.- mazlar 123b/17
rāzī o.- mazsaṅ 143b/12
o.- miş idi 18b/2, 19b/11
eski o.- miş idi 90b/6
i'timād ider o.- miş idi 82b/derkenar yan
kāmil o.- miş idi 18a/15
ma'dūm ve nāma'lūm o.- miş idi 6b/18
müşerref o.- miş idi 29b/10
pīr o.- miş idi 83b/derkenar yan
ḥaste o.- miş iken 42b/17
nāzil o.- miş ise 31b/2
vāki' o.- miş ise 122a/3

o.- miş ola 77b/derkenar üst, 122b/8
āşār-ı münkaṭı' o.- miş ola 157a/12
bir o.- miş ola 75a/1
ḥarāb o.- miş ola 139b/11
müberrā o.- miş ola 98b/2
peyveste o.- miş ola 82a/10
yoldaş o.- miş ola 80a/5
o.- miş olur 75b/derkenar alt, 91a/14, 121b/9, 133b/19
bisebāt ve bi'itibār o.- miş olur 76b/derkenar yan
efdal o.- miş olur 62b/19
fevt o.- miş olur 88a/11
ğadr o.- miş olur 89a/derkenar yan
ıtlāk o.- miş olur 184b/2
merdūd o.- miş olur 138a/10
müstemi' o.- miş olur 102b/13
şart o.- miş olur 154a/19
uzak o.- miş olur 111b/3
o.- miş olurlar 79a/derkenar alt
o.- miş olurum 155a/9
muḥaşşır o.- miş olurum 128b/12
rāzī o.- miş olurum 76a/derkenar yan
o.- miş 77b/19, 200b/9
bāliğ o.- miş 36b/9
bir o.- miş 198b/15
gülzār-ı vücūd o.- miş 3b/5
ḥāşıl o.- miş 192a/3
ḥāyil o.- miş 109a/18
ḥıfz o.- miş 31b/6
muḥrib-i bilād o.- miş 108a/11
münkaṭı' o.- miş 98b/2
raḳıḳ o.- miş 172b/10
şāyim o.- miş 101a/11
zāhir o.- miş 108a/10
bitekellūf o.- mişam 60b/10
o.- mişdı 39a/3, 126a/5
biğāne o.- mişdı 109a/4
cem' o.- mişdı 130b/5
mecrūḥ o.- mişdı 107b/12
münḥaşır o.- mişdı 6b/6
o.- mişdur 9a/13, 18a/16, 18a/19, 19a/11, 20a/9, 23b/8, 23b/9,

25b/7, 29a/14, 32a/17, 32a/18,
32b/2, 36b/5, 36b/6, 36b/7,
38b/14, 42b/2, 48a/derkenar yan,
51a/5,
051b/18, 52b/8, 54b/17, 55a/3,
84a/derkenar alt, 97b/11, 97b/18,
146b/9, 175a/2
‘atā o.- mışdur 70b/4
beşāret o.- mışdur 28b/8
beyān o.- mışdur 198b/2
bir o.- mışdur 117a/6
cārī o.- mışdur 45a/17, 87a/4
cem‘ o.- mışdur 31a/17, 67b/12,
95a/3
defn o.- mışdur 46b/9
feth o.- mışdur 51a/2, 51b/7,
52a/13
fevāyid-i ta‘biye o.- mışdur
173b/16
fütūhāt o.- mışdur 38b/3
ğālib o.- mışdur 172b/5, 188a/14
ğarq o.- mışdur 49a/19
ğarka o.- mışdur 145a/5
ğazālar ve fütūhāt o.- mışdur
50b/15
göñülleri kan o.- mışdur 82b/13
hākim o.- mışdur 26a/10
hālīfe o.- mışdur 25b/8
ihtilāf o.- mışdur 10a/3
karīb o.- mışdur 70b/8
ma‘lūm o.- mışdur 95b/1
maḥşūş o.- mışdur 172b/18
mecārī o.- mışdur 159b/1
mefhūm o.- mışdur 93a/11
merkūz o.- mışdur 125b/11
mesrūr ve mübāhi ve müftehir
o.- mışdur 193a/8
mezkūr o.- mışdur 156b/13
mu‘tād o.- mışdur 82b/derkenar
üst
muhtelif o.- mışdur 125b/9,
180b/2
muḳadder o.- mışdur 117a/11
müberhen o.- mışdur 105b/19
mūlaḳḳab o.- mışdur 19a/16,
43b/3
münevver o.- mışdur 44b/12
münḳaṭı‘ o.- mışdur 20a/10

münteşir o.- mışdur 43b/2
mūsta‘id-i taḡdiye-i beden o.-
mışdur 173a/1
mūstaḥaḳḳ-ı ihtisāb o.- mışdur
154a/6
mūstecāb o.- mışdur
79b/derkenar yan
mūtedāvil ve mūte‘ārif o.-
mışdur 150b/10
mūteneffir o.- mışdur 156a/2
mūyesser o.- mışdur 15a/7
nāzil o.- mışdur 11a/3, 30a/8,
30a/12, 33b/7, 40b/18, 93b/11
nikāh o.- mışdur 23b/5
pesend o.- mışdur 182a/12
peyveste o.- mışdur 150b/1
rāsīh o.- mışdur 156a/6, 156b/4
sa‘ādet-i taḳdīr o.- mışdur
80a/19
sābit o.- mışdur 159a/13
sebeb o.- mışdur 87a/derkenar
üst
sitem ve zulm o.- mışdur
87a/derkenar alt
sulḥ o.- mışdur 38b/3
tafşīl o.- mışdur 35a/15
taḳdīr o.- mışdur 80a/18
tebāyün-i zāhir o.- mışdur
125b/10
vāḳi‘ o.- mışdur 7b/15, 8b/8,
8b/10, 18a/6, 50b/8, 52a/1,
52b/4, 155a/11, 157b/17
vārid o.- mışdur 29a/4, 76b/11,
78b/7, 79a/17, 99b/16, 144a/9,
144b/5, 156b/5, 158a/7,
180b/14, 181a/18
zīkr o.- mışdur 87a/6
nişān o.- mışidi 34b/11
‘afv o.- mişken 60a/10
karīb o.- mişken 84a/derkenar alt
nāzır o.- mişlar iken 53b/11
cem‘ o.- mişlar 45b/12
mūbtelā o.- mişlar 182b/14
mūte‘allīḳ o.- mişlar 142b/11
pādişāh o.- mişlar 48a/derkenar
yan
ğāfil o.- mişlardur 184b/14
giriftār o.- mişlardur 138a/7

gümrâh o.- mışlardur 107a/3
muṭallaḡa o.- mışlardur 23a/8,
23a/9
muṭī' o.- mışlardur 101a/3
muṣṭarr o.- mışlardur 98b/17
vāşıl o.- mışlardur 51b/18
ġarḡ o.- mışları 174b/1
giriftār o.- mışsız 119b/10
şusuz o.- mışsun 85a/derkenar
üst
o.- sa gerek 77b/19, 182a/6
bākī o.- sa gerek 96a/7
ceng o.- sa gerek 76a/derkenar
alt
fi'ş şādır o.- sa gerek 111b/19
ḡamr içmek o.- sa gerek 79b/2
maḡbūs o.- sa gerek 148b/12
o.- sa gerekdür 18b/4, 45a/14,
82b/derkenar üst, 89a/19, 99a/7,
151a/8, 153b/18, 194b/7
fānī ve nāçiz o.- sa gerekdür
96a/7
ḡāşıl o.- sa gerekdür 92b/11
ḡaṭar-ı 'iḡāb o.- sa gerekdür
145b/4
işāret o.- sa gerekdür 132a/4
müte'ezzī ve müte'ellim o.- sa
gerekdür 156b/1
şecā'at o.- sa gerekdür
83b/derkenar yan
yoḡ o.- sa gerekdür 117a/10
zāhir o.- sa gerekdür 94a/15,
95b/2
o.- sa idi 19b/16
maḡall-i ḡavf o.- sa idi 154b/9
o.- sa idüm 78a/derkenar yan
o.- sa 3b/8, 10b/17, 17a/19,
37b/15, 71b/3, 83a/derkenar üst,
93b/10, 98a/3, 105a/18,
105b/1, 134b/12
düşecek o.- sa 81b/7
ihtiyārı olaydı 'aceb ve kibr ve
tuḡyān ve küfrān o.- sa 199a/10
ittifāḡ o.- sa 132b/18
mecrūḡ o.- sa 161a/18
mübtelā o.- sa 192b/15
ni'met o.- sa 105a/19
öġrenmiş o.- sa 74a/15

sādir o.- sa 78b/derkenar yan
vākī' o.- sa 62a/5, 84b/derkenar
alt
yoḡ o.- sa 87b/7
dāḡil o.- salar gerekdür 17a/9
o.- salar gerekdürler 76b/13,
119a/2, 194a/7
o.- salar 160a/5
muşırr o.- salar 174b/15
şāliḡ o.- salar 116a/9
o.- sam 75b/derkenar alt
ferāḡat o.- sam 75b/derkenar alt
hemcivār o.- saḡ gerekdür
88b/derkenar yan
ḡılmış o.- sayduḡ 71a/12
o.- sun 46b/5, 88a/derkenar alt,
109b/11, 122a/19, 123a/11,
189b/15
āzād o.- sun 40a/8
bākī o.- sun 87b/derkenar alt
emīr o.- sun 30b/3
fedā o.- sun 92b/18
göḡülleri ḡoş o.- sun 113b/7
ḡalīfe o.- sun 37a/17
ḡāric o.- sun 64a/6
lāzım o.- sun 80b/derkenar alt
ma'lüm o.- sun 154a/6
maḡrüm o.- sun 84b/derkenar alt
medār o.- sun 3b/12
mehel o.- sun 86a/derkenar yan
mezkūr o.- sun 36b/16
var o.- sun 3b/11
meşḡül o.- sunlar 127a/8
tafşıl o.- unduḡı 9a/15
o.- uḡuz 110b/9
bilmiş o.- uḡuz 63a/4
ḡarīş o.- uḡuz 83b/derkenar yan
ḡāzır ve āmāde o.- uḡuz
83b/derkenar yan
şāhid o.- uḡuz 46a/2
tār u mār o.- up oldı 56b/3
o.- up 8b/18, 11a/19, 11b/2,
12a/2, 12a/9, 12a/12, 12b/5,
12b/11, 15a/18, 16a/9, 16a/13,
18a/18, 20a/8, 20a/12, 20a/16,
20a/19, 20b/13, 21a/2, 21b/10,
21b/17, 22a/16, 22a/19, 22b/1,

22b/4, 23a/12, 23a/14, 23b/3,
25a/5, 25a/10, 25a/15, 25b/2,
25b/4, 25b/5, 25b/6, 25b/7,
25b/15, 26a/5, 27b/19, 32a/10,
32b/6, 32b/7, 34b/12, 35a/12,
36a/2, 36a/5, 36a/11, 36a/15,
37b/4, 37b/12, 38b/7, 40a/12,
40b/14, 41a/9, 41a/11, 42a/8,
42a/9, 42b/3, 42b/18, 43b/15,
44a/1, 44a/11, 47a/15, 48a/14,
49a/19, 50b/2, 50b/13, 51a/6,
51a/11, 51a/17, 51b/5, 51b/8,
52a/13, 52a/14, 52a/19, 52b/1,
52b/7, 52b/11, 52b/18, 53a/4,
54a/17, 54a/18, 54b/12, 55a/5,
56b/17, 59a/15, 66a/19,
81a/derkenar üst, 82b/derkenar
yan, 87a/derkenar yan,
087a/derkenar alt, 88b/derkenar
alt, 89b/6, 90a/derkenar üst,
91a/7, 91b/12, 92a/2, 92a/18,
110a/16, 113b/1, 114b/11,
121a/19, 121b/2, 123a/13,
128a/6, 129a/10, 129a/11,
131b/13, 132a/13, 132b/4,
134b/9, 137a/15, 137b/10,
138a/5, 141b/18, 150b/10,
151b/15, 154b/18, 161b/9,
162a/16, 163b/5, 168b/8,
172b/2, 179a/9, 201a/5
‘āciz o.- up 8a/2, 16b/14,
109b/7, 159b/10, 168b/13
‘amel o.- up 164b/12
‘asir o.- up 190b/3
‘atik o.- up 29b/8
‘aziz o.- up 95b/8
‘inayet-i cihānbānī o.- up 59a/11
a‘mā o.- up 31a/13
aç o.- up 88b/derkenar üst
ārāyende-i serir-i hākānī o.- up
53a/13
āsim o.- up 150b/15
āškār o.- up 16b/18
bā‘is-i fesād o.- up 113b/3
bā‘is-i tasfir-i erkām o.- up 3b/14
bağlu o.- up 142b/13
bāki o.- up 88a/derkenar üst

bend o.- up 181b/1
beşzer o.- up 42b/8
biğāne o.- up 117a/15
biḥaber o.- up 87a/derkenar yan
bihūş o.- up 83a/14
bilmez ve tanımaz o.- up 171a/1
biter o.- up 3a/12
bulmuş o.- up 179a/11
büyük o.- up 23a/17
cāhil o.- up 159b/16, 165b/3
cārī o.- up 64a/6
cāyiz o.- up 154a/11
cem‘ o.- up 6a/9, 20a/18, 21a/2,
22a/17, 22b/4, 40b/7, 126b/9
cevāmi‘ü’l-kelim o.- up 13a/13
çok o.- up 37b/9, 90b/derkenar
yan
çok ve şık o.- up 32b/10
çukur o.- up 78b/derkenar yan
dādres o.- up 201a/12
dāhil o.- up 102b/1, 150b/16
dıyk o.- up 35a/12
müfessirīn ve muḥaddisīn ve
mücevidīn o.- up 51b/18
diraḥşān o.- up 150a/15
doğru o.- up 66a/5
dolu o.- up 175a/4
dögüş o.- up 57a/18
duyar o.- up 9b/5
düşmeni o.- up 147a/1, 164b/16
ecel o.- up 53a/11
efdal-i cemī‘-i bilād-ı memālik-i
‘ālem o.- up 15b/1
efdal-i maḥlūkāt o.- up 23b/18
efdal-i nisā’-yı ‘ālemīn 15a/17
efdal-i ümem-i ‘ālem o.- up
28b/17
emīn o.- up 146b/19
in‘ām o.- up 39a/6
esir o.- up 23a/4, 55b/17
fa‘āl o.- up 5b/10
fā‘il-i muhtār o.- up 165b/7
fānī o.- up 130a/14
fāriğ o.- up 86b/derkenar üst,
89a/derkenar alt, 162a/13
fāş o.- up 87b/derkenar yan
fāyiz o.- up 193a/8

fermānberdār o.- up 139b/1
feth o.- up 51a/7, 51a/12, 52b/15
fevt o.- up 48a/12
feyzyāb o.- up 77a/5
fütühāt o.- up 39a/5
gāfil o.- up 89a/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 138b/14
gālib o.- up 48a/18,
77b/derkenar yan, 199a/16
gamnāk o.- up 10a/12
garīk-i rahmet-i yezdān o.- up
46b/8
gaşy o.- up 39a/16
gāyib o.- up 151a/17
giryān o.- up 31a/9
haberdār o.- up 113b/9
hacl o.- up 90a/derkenar yan
hadīs-i şahīh o.- up 24b/3
hadīs-i şerīf o.- up 13a/14
hākim o.- up 139b/3
hāl o.- up 48a/13
halāş o.- up 56b/13, 59b/15,
137a/12
hālī o.- up 50a/5
halka o.- up 30a/5, 92a/11
hāmūş o.- up 179b/6
harām o.- up 182b/8
harb itmiş o.- up 84a/derkenar
yan
mücāvir-i harem o.- up
76b/derkenar alt
hariş o.- up 89a/derkenar yan,
191a/7
hasenāt o.- up 16b/19
hāşıl o.- up 54a/1, 77b/derkenar
yan, 195a/1
haşlet o.- up 105b/3
haste o.- up 38b/14, 115a/17
haşr o.- up 16b/12
haşarnāk o.- up 76b/1
havātır-ı erbāb-ı fehhām o.- up
4a/7
hayrān o.- up 53b/16
hāzır o.- up 139b/16, 151a/17
helāk o.- up 92b/4, 174a/12
helāl o.- up 88a/derkenar alt
hıfz ve fehmlī o.- up 134b/6
hıyānet itmiş o.- up 122b/1

hilāfet o.- up 29a/7
huķūķı o.- up 86a/derkenar üst
i'tikād o.- up 76a/derkenar üst
i'tikād ve perhīzkār o.- up
53a/15
imkān-ı taħrīr o.- up 2b/9
irişmiş o.- up 77b/derkenar yan
istikmāl o.- up 150a/7
istintāc olunmaz o.- up 2b/1
ķābil o.- up 53b/9
ķabül o.- up 69b/19
ķādir o.- up 151a/14
ķal'aküp o.- up 56a/6
kāmīl ve zāhid ve 'āmil o.- up
38b/15
ķapalu o.- up 80b/3
kārger o.- up 52b/12
ķarīb o.- up 17a/15
ķarīn o.- up 79a/derkenar üst
kātīb-i vahy o.- up 26a/3, 27b/7
ķatl itmek o.- up 40a/1
ķatl o.- up 40a/9
ķatre o.- up 149a/17
kāzīb o.- up 160a/13
keşire o.- up 35a/15
ķismet o.- up 80b/derkenar üst
ķıtāl o.- up 56b/2
küfrān-ı ni'met o.- up 55a/8,
174b/15
lezīz o.- up 168a/3
luţfen ve keremen o.- up 12b/3
ma'mūr o.- up 50a/9
mağrūr o.- up 132b/11
maħbūs o.- up 57a/13
maħbūs ve müteħayyir o.- up
193a/10
māhir o.- up 26a/10
maħmūm o.- up 30b/18
maħrūm o.- up 14b/6, 168a/7
maħzūn o.- up 80b/derkenar üst
maħzūz o.- up 47b/4,
76a/derkenar yan, 79b/derkenar
üst, 89b/derkenar yan, 96b/8
maķtūl o.- up 40a/19
mālāmāl o.- up 7a/17, 7b/5
māldār o.- up 20b/11, 29b/14
mālik o.- up 55a/6

māni' o.- up 157a/18, 188b/11
 mansūr ve muzaffer o.- up 52a/9
 iştibāh-ı ekmele-i māsiwallah o.-
 up 11a/9
 māyil o.- up 12b/14, 13a/4,
 51b/9
 me'mūr o.- up 55a/18, 57b/3
 meb'ūs o.- up 18a/14,
 48a/derkenar alt
 mecrūh o.- up 11a/16, 40a/9
 medh veyā zemm o.- up 149b/11
 melūl o.- up 89a/derkenar yan
 menkūs ü ma'kūs o.- up 7b/8
 merķūm ve muķarrer o.- up
 52a/4
 mervī o.- up 43b/16
 meşgūl o.- up 48b/derkenar yan,
 75b/derkenar yan, 89b/11,
 90a/11, 127a/13, 154a/16,
 194a/16
 mevcūd o.- up 21a/9
 mevczen o.- up 53b/5
 mevşūf o.- up 99a/3, 116b/14
 mevt-i muķarrer o.- up 37a/13
 mezmūm o.- up 195a/1
 minnetkār o.- up 95b/18
 mişķāl o.- up 5b/12
 mu'āhiz o.- up 59b/19
 mu'tād o.- up 9b/5
 muhāşara o.- up 39b/18,
 88b/derkenar yan
 muhtāc o.- up 181b/12
 muhtelevun fih o.- up 19a/10
 muķābil o.- up 48b/1
 muķarrer ve müfevvez o.- up
 50a/7
 munķariz o.- up 42a/17, 43b/3,
 50a/2
 munşif o.- up 137a/8
 munţafī ve munteķī o.- up 8a/1
 murāķıb o.- up 116b/5
 muşāhib o.- up 9a/5
 muşgāl o.- up 26b/8muţallaķa o.-
 up 23a/10
 muţī' o.- up 63a/11, 112a/9
 muţţali' o.- up 85b/derkenar alt
 muvāfiķ o.- up 68b/9
 muztarib o.- up 91a/11
 muzţarr o.- up 165b/8
 mübtelā o.- up 83a/derkenar alt,
 152a/8, 177b/14
 mübzī' o.- up 142a/11
 müdebbir o.- up 84a/derkenar
 yan
 mülāzımı o.- up 143a/17
 mülk-i fānī o.- up 127b/14
 mün'im o.- up 163a/12
 münderis o.- up 107a/6
 münharif o.- up 124b/5
 münhezim o.- up 49b/8, 57a/10,
 57b/13
 müntefih o.- up 188a/9
 münteşir o.- up 42a/16
 mürāfa'a o.- up 33a/6
 mürde o.- up 168a/17
 müstahkem o.- up 116a/12
 müstecābü'd da've o.- up 25a/10
 müstevlī o.- up 58b/14, 153a/2,
 156a/1
 müşterek o.- up 81a/7
 müte'ellih ve uyanuķ o.- up
 147b/17
 müte'ellim o.- up 79a/derkenar
 üst
 mütefekkir o.- up 148b/6
 müteğayyir o.- up 5b/12, 17b/9
 mütehallil o.- up 169a/2
 mütehayyir o.- up 82b/derkenar
 alt
 mütehayyir o.- up 83a/derkenar
 üst
 müteķārib o.- up 172b/2
 mütemekkin o.- up 43b/8,
 49a/16
 müteneffir o.- up 117b/4
 müteveccih o.- up 49a/18
 mütevvec o.- up 48a/derkenar
 üst
 müttefiķ o.- up 11a/11
 nāķış ve kıymetsiz o.- up 87b/9
 nāşih ve eşfaķ o.- up 36a/6
 nāzil o.- up 33a/4, 57b/9, 83a/15,
 103b/5
 nazm o.- up 59b/16
 ni'met o.- up 164b/16
 oturmuş o.- up 189b/9

pādişāh o.- up 48b/14
 pākīze o.- up 115b/9
 pāre o.- up 12a/14
 pāsbān o.- up 116a/9
 pejmürde o.- up 60b/6
 peydā o.- up 169a/2
 rāğīb o.- up 20b/8, 129b/13,
 137b/7
 rāsiḥrek o.- up 193b/6
 rāzī o.- up 9b/1, 132b/6
 remz o.- up 40a/18
 rencīde o.- up 39a/8
 revāne o.- up 56a/1, 58a/2,
 58a/3, 58a/9, 60a/16
 rızā-yı ḥaḳḳ-cūyān o.- up 6a/7
 sābit o.- up 40b/14
 sağ o.- up 80b/derkenar alt
 saḥī o.- up 89b/derkenar yan
 saltanat-ı müşeyyed ve mersūş
 o.- up 5b/18
 sarı o.- up 32b/8
 sāyebān o.- up 8a/16
 şāyim o.- up 105a/5
 serāsīme ve deng ve ḥayrān o.-
 up 58b/12
 sergerdān o.- up 55a/13, 125a/10
 serīr-i ḥilāfet-i ḥāḳānī o.- up
 54b/10
 sermāye o.- up 2a/18
 seyyidü'l-aḳṭāb o.- up 44a/1
 süleymān-ı mülk-i ma'nā o.- up
 2a/2
 şā'ire-i belīğa o.- up 21a/11
 şād o.- up 98a/18
 şeci' ve bahādır o.- up 32a/4
 şehādet o.- up 28b/13
 şehīd o.- up 40b/8
 şerefyāb o.- up 51a/16
 şerīf o.- up 61b/18, 191b/15
 şerīk o.- up 89b/derkenar yan
 şikest o.- up 52a/15
 mu'temed ve mu'tekid o.- up
 76a/derkenar alt
 tābi'ī o.- up 116a/12
 tālib o.- up 15a/13, 22a/2
 tanz o.- up 192b/4
 tebdīl o.- up 58a/5
 telef o.- up 58b/5
 tu'me-i şemşīr o.- up 55b/1,
 56b/4
 vāḳıf o.- up 86a/derkenar üst
 vāḳi' o.- up 49b/3, 49b/8,
 52a/derkenar alt, 52b/15, 53b/17,
 54a/16, 85b/1
 vāşıl o.- up 50a/12, 54a/15
 yaramaz o.- up 88b/derkenar alt
 yārī o.- up 59a/3
 yazılmış o.- up 31b/1
 yumrı o.- up 29b/11
 yürekli o.- up 84a/derkenar yan
 za'if o.- up 43a/14
 za'if ve naḥīf o.- up 127a/7
 zāhib o.- up 52a/7
 zāhir o.- up 47a/1, 48a/5
 zāhir ü bāhir o.- up 7b/4
 zāhir ve bāyin o.- up 160a/1
 ziyāde o.- up 8a/3, 15a/16,
 17b/8, 123b/6, 154b/13, 174a/15
 zū-re'y-i muşīb o.- up 6b/7
 o.- ur idi 51a/9, 107b/11,
 115a/17, 179b/13
 'abeş o.- ur idi 106a/2
 bāṭıl o.- ur idi 106a/1
 bilmez o.- ur idi 197a/14
 cārī o.- ur idi 188b/16
 galīz o.- ur idi 173a/6
 ḥaste o.- ur idi 34b/12
 ḥāzır o.- ur idi 175b/7
 irişmez o.- ur idi 171b/8
 każā o.- ur idi 182b/4
 māni' o.- ur idi 41a/19
 minnetdār o.- ur idi 110b/3
 mu'ayyen o.- ur idi 88b/derkenar
 yan
 müteğayyir o.- ur idi 89b/16,
 90a/2, 91a/11
 serāyda o.- ur idi 83a/derkenar
 alt
 tayy o.- ur idi 14b/19
 'ilm o.- ur idüm 89a/derkenar
 yan
 meşğul o.- ur idüm 117b/7
 mağlūb o.- ur iken 33b/8

o.- ur ise 16b/2, 46a/7, 76a/15,
78a/derkenar alt, 79a/derkenar
yan, 81b/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 89b/derkenar alt,
090a/derkenar yan, 105b/2,
112b/16, 117b/15, 118a/14,
137b/14, 157a/14, 161b/5,
161b/13
aḥvāl o.- ur ise 82b/derkenar yan
çok o.- ur ise 164a/1
fāsīk o.- ur ise 131a/3
guşşalu o.- ur ise 115b/8
ḥayālu o.- ur ise 116b/6
icāzet o.- ur ise 130a/6
kuşūri o.- ur ise 118b/15
şād o.- ur ise 94a/17, 115b/8
tamām o.- ur ise 66a/17
vākıf o.- ur ise 85b/derkenar alt
vāki´ o.- ur ise 161b/2
gidecek o.- ur ise 76b/derkenar
yan
o.- ur olmazı 98b/6
o.- ur 4a/8, 7a/13, 25b/10,
44a/10, 68b/12, 69a/2, 69b/10,
76b/5, 77b/18, 78a/3,
83a/derkenar yan, 83b/derkenar
alt, 86a/10, 90a/derkenar üst,
91a/14, 94a/13, 105b/3, 108b/5,
114b/15, 116a/6, 116a/10,
116b/12, 118a/7, 130a/18,
131a/17, 134a/4, 138a/5, 141a/6,
141a/7, 142b/10, 148b/10,
152a/9, 152a/11, 152a/12,
152a/13, 152a/14, 159a/17,
163a/13, 166b/19, 167a/1,
167a/15, 172a/15, 172a/17,
172b/4, 173a/14, 173b/1,
175b/3, 178b/9, 180a/7, 184b/5,
184b/6, 184b/8, 184b/10,
187a/14, 191b/2, 192b/3,
192b/5, 193a/6, 194b/19,
196a/17, 200a/3
‘ad itmek o.- ur 81b/derkenar
yan
‘ādet itmiş o.- ur 128b/11
‘ārız o.- ur 193b/14, 193b/15
‘āşım o.- ur 160b/4

‘āşī o.- ur 182b/8
‘āşī ve ‘āşım o.- ur 160b/6
aḳbeḥ ve efḥaş o.- ur 157a/5
anasından yeni doğmuş gibi o.-
ur 64b/7
āsān o.- ur 66a/18, 80b/1
āsūde o.- ur 199b/18
az o.- ur 93a/2, 109a/16
bā‘is o.- ur 102b/13
bāḥir o.- ur 82a/derkenar yan
bākī o.- ur 77a/derkenar yan
bāṭıl o.- ur 87b/16
bedter o.- ur 152a/10
belī o.- ur 152a/13
bend o.- ur 166a/3
bīḥāşıl o.- ur 87b/11
binā o.- ur 134a/3
binām ve nişān o.- ur 175a/3
bīsebāt ve bī‘itibār olmuş o.- ur
76b/derkenar yan
büyük o.- ur 96a/18
cārī o.- ur 150a/9, 173a/18
çirklü o.- ur 191a/18
denilmiş o.- ur 89a/15
dökilmiş o.- ur 156a/8
dürlü o.- ur 84a/derkenar alt
edā-yı şükr-i ni‘met itmiş o.- ur
164a/1
efḍal olmuş o.- ur 62b/19
ehl-i zulm ve cevr o.- ur 29a/8
emīn o.- ur 94a/18, 169a/15
eyü o.- ur 123a/12
fāyide itmez o.- ur 157b/16
fehmi itmemiş o.- ur 165b/3
fetḥ o.- ur 75b/derkenar yan
fetḥ ve musaḥḥar o.- ur
75b/derkenar yan
fevt o.- ur 87b/10, 103b/2
fevt olmuş o.- ur 88a/11
fuşūl-ı mua‘rif-i uşūl o.- ur
170b/17
ğadr olmuş o.- ur 89a/derkenar
yan
ğālib o.- ur 199a/14
ğidā o.- ur 172b/2
giriiftār o.- ur 80b/6, 145a/19
güyā o.- ur 89a/9

ḥabs o.- ur 70b/7
ḥākim o.- ur 124b/11
ḥāl-i muhtelif o.- ur 184b/1
ḥalelpezīr o.- ur 124a/3
ḥār ve bīmīkdār ve bīmeḥābet o.-
ur 81b/derkenar üst
ḥarīṣ o.- ur 106b/15
ḥāşıl itmek o.- ur 132b/10
ḥāşıl o.- ur 75b/derkenar üst,
77b/derkenar alt, 78a/derkenar
üst, 144a/9, 149b/4, 164b/13,
170a/11, 172b/11, 188b/8,
191a/14, 199a/16
ḥelāl o.- ur 88a/derkenar alt
ḥurd itmiş o.- ur 99b/12
ḥuşūlpezīr o.- ur 180a/8
ḥükm o.- ur 156b/6
ıtlāk olmuş o.- ur 184b/2
ihyā o.- ur 121a/10
irişmiş o.- ur 17b/13
işm ve ‘āşī o.- ur 160b/10
iş idebilmez o.- ur 170b/9
itürmüş o.- ur 62b/12
ḳabūl o.- ur 74b/12
ḳadem o.- ur 112b/12
ḳādir o.- ur 85a/derkenar alt
kefāret o.- ur 65a/6, 74b/13
kesb itmek o.- ur 132b/9
ḳorḳmaz o.- ur 153a/4
ḳoruḳ o.- ur 80b/derkenar üst
ḳudreti o.- ur 199b/1
ḳuş o.- ur 82b/16
küçük o.- ur 96a/18
küfrān-ı ni‘met itmiş o.- ur
94b/3, 165b/3
lāzım o.- ur 24a/13
ma‘lūm o.- ur 86b/19,
86b/derkenar üst
ma‘lūmı o.- ur 142b/19
maḡfıret o.- ur 64a/6
maḡfūr o.- ur 44b/17
maḡall o.- ur 76a/18
maḡrūm o.- ur 194a/19
maḳbūl o.- ur 90a/derkenar yan
māni‘ o.- ur 92b/10, 173b/15
maşrūf o.- ur 148b/2
māyıl o.- ur 116a/8

meftūn o.- ur 168a/8
merdūd olmuş o.- ur 138a/10
mesdūd o.- ur 80b/2, 99b/2
mesrūr ve mütēna‘im o.- ur
148b/14
meşḡūl o.- ur 194a/19
mezīd-i ‘illet-i idbār o.- ur 89b/1
milḥ o.- ur 78a/derkenar yan
mu‘āḡız o.- ur 122b/2
mu‘ātib o.- ur 102b/6
mu‘tedil o.- ur 172a/17
muḡālefet itmiş o.- ur 88a/2
muḡtāc o.- ur 68a/10
muhtelif o.- ur 135a/16, 184a/19
munkabız o.- ur 196b/13
muntazam o.- ur 164b/11
mūrīs-i tenfīz ve ḡased ve ḡıybet
o.- ur 192b/4
muşaffī o.- ur 172b/14
muşallaḡ o.- ur 81b/4
mutaşavver o.- ur 90a/10
mutazarri‘ o.- ur 108a/3
muttaşıf o.- ur 108a/7, 193b/19
mużā‘af o.- ur 95b/9, 98a/3,
99a/5, 194a/2
mübāḡ o.- ur 68a/4
mübeddel o.- ur 112a/17
mübtelā o.- ur 176a/7
müfīd o.- ur 15b/11
mümtelī o.- ur 193b/7
mün‘adım o.- ur 87b/8, 87b/16
müncerr o.- ur 123a/1
münhezim o.- ur 83a/derkenar
üst
münḳasım o.- ur 166b/13,
166b/15
münḳaḡı‘ o.- ur 169a/14
münker-i taḡyīr o.- ur 156b/16
müntehī o.- ur 142b/16
münzecir o.- ur 158b/4
mürekkeb o.- ur 198a/15
müsāb o.- ur 154a/11, 197b/5
müstahāḳḳ o.- ur 112b/10,
114a/16
müstahāḳḳ ve sezāvār o.- ur
102b/14
müstāḳill o.- ur 196b/5

müstecāb o.- ur 62b/2, 111a/11
müstemi' olmuş o.- ur 102b/13
müstevcib-i nevāl yā nekāl o.- ur
149b/11
müşerref o.- ur 145a/17
müşterek o.- ur 160a/14
müte'azzir o.- ur 106b/11
müte'essir o.- ur 106a/19
müteferri' o.- ur 188b/7
mütenāhī o.- ur 108a/8
müteneffir o.- ur 100b/5,
106b/15, 156a/5, 192b/12
mütevellid o.- ur 96a/16,
173a/11, 173a/12, 173a/13,
188a/5, 199a/15
müzeyyen o.- ur 145b/1
nābūd o.- ur 85b/derkenar alt
nāfile o.- ur 86a/18
nāķış o.- ur 79a/derkenar alt
nāmütenāhī o.- ur 150b/3,
159a/14
necāt almış o.- ur 77b/derkenar
yan
nefl o.- ur 181b/14
nefs-i müşeffaķ o.- ur 188a/5
nice o.- ur 77a/derkenar yan,
152a/10
olmuş o.- ur 75b/derkenar alt,
91a/14, 121b/9, 133b/19
perişān o.- ur 99a/14
raķīķ-i müteşā'id o.- ur 173a/4
rāżī o.- ur 73b/9
ref' o.- ur 66b/15
rūĥ-ı nāmiye o.- ur 172b/14
rūĥ-ı nefsanī o.- ur 173a/15
rūsvāy o.- ur 192b/12
rūzgār-ı şeytānī o.- ur 145a/18
sābit o.- ur 108a/6
şādır o.- ur 97b/9, 99b/19,
112a/14, 142a/9, 154a/4
saĥt-ı ĥaķķ o.- ur 94b/3
sāķıķ o.- ur 76a/19
sākin o.- ur 197a/5
şatun almış o.- ur 76b/derkenar
alt
şayd itmek o.- ur 79a/derkenar
alt

sebeeb o.- ur 95a/19, 122b/19
sebt o.- ur 104a/13
sezāvār-ı ġāzab-ı cebbārī o.- ur
197b/14
siper o.- ur 104b/5
sitem idici o.- ur 87b/derkenar
üst
şādlık itmek o.- ur 178a/1
şarķ olmuş o.- ur 154a/19
şer' o.- ur 182b/9
ķurb o.- ur 89b/1
tāġī ve gerdenkeş o.- ur 146b/16
taĥķīķ o.- ur 93a/17
tamām o.- ur 29a/6, 42b/19,
68a/18, 68b/16
taşavvur itmek o.- ur 77b/8,
91b/3
tāhir o.- ur 186b/2
tekmīl o.- ur 68a/11
tīre o.- ur 60b/8
tu'me-i mūr ve mār o.- ur 199b/6
tündĥūy o.- ur 134b/6
uzak olmuş o.- ur 111b/3
vācib o.- ur 87a/5, 95b/11,
180b/8
vāķif o.- ur 85b/derkenar alt
vāķi' o.- ur 77b/derkenar yan,
84a/derkenar alt, 155b/15,
164a/17
vāşıl o.- ur 100b/2
vesīle o.- ur 108a/6
virilmiş o.- ur 163a/6
virmek o.- ur 89a/derkenar üst
yazılmış o.- ur 198a/1
zāhir o.- ur 116b/7, 170a/6,
184a/12
zebūnī o.- ur 87a/derkenar yan
ziyāde o.- ur 63b/19, 158a/16,
162b/14, 164b/1
ĥāżır o.- uram 175b/9
o.- urdı 128a/17
o.- urlar idi 5b/16, 153b/16
berāber o.- urlar idi 171a/10
meşġūl o.- urlar idi 13a/6
muĥālefet idecek o.- urlar ise
140a/7
o.- urlar 139a/2, 150b/4, 194b/6

‘āk o.- urlar 76a/6
‘āmmē-i ḥalk-ı ‘āşım o.- urlar
162a/16
‘āşī ve āşım o.- urlar 114b/4
āşım o.- urlar 157a/15
dermānde o.- urlar 119a/17
düşmeni o.- urlar 131a/3
esbak o.- urlar 28b/16
helāk o.- urlar 116a/18
ḥīre ve ḥīle ve sitemkār o.- urlar
87b/derkenar üst
mağrūr o.- urlar 83b/16
mes’ül ve mu‘ātib o.- urlar
162a/17
mübtelā o.- urlar 121a/12
mümtāz ve serefrāz o.- urlar
17a/2
müstahakk o.- urlar 174b/16
müte’ellim o.- urlar 112a/3
olmuş o.- urlar 79a/derkenar alt
restgār o.- urlar 93a/2
şālih o.- urlar 131a/2
şerik o.- urlar 116a/10
zılm itmiş o.- urlar 96b/5
o.- ursa 61b/18, 88a/11
aḥşām o.- ursa 126b/18
uzun ve ince o.- ursa 135a/8
ḥaste o.- ursan 178a/3
idecek o.- ursan 133a/10
koyacak o.- ursan 120a/16
mübtelā o.- ursan 178a/4
rāzī o.- ursa 143b/10
yiyecek o.- ursan 80b/derkenar
alt
bīdār o.- ursın 117b/1
meşgūl o.- ursın 129b/5
necāt virmiş o.- ursın 133a/11
varmış o.- ursın 131b/7
bırakmış o.- ursuz 112b/17
o.- urum 107b/16
almış o.- urum 77a/derkenar yan
ḥıyānet itmiş o.- urum
80b/derkenar üst
mes’ül o.- urum 78b/derkenar
yan
mukaşşır olmuş o.- urum
128b/12
olmuş o.- urum 155a/9

rāzı olmuş o.- urum 76a/derkenar
yan
urmuş o.- urum 105a/17
zāmin o.- urum 63a/10
mütellim o.- uvir-di 6b/11

olun -: olunmak

‘uḳūbet o.- a 67a/1
edā o.- a 85b/15
farḳ o.- a 170b/6
ḥabs o.- a 79a/derkenar yan
iḥtiyār o.- a 105a/18
i’tikād o.- a 24a/10
ḳatlı o.- a 39b/13
men’ o.- a 157a/8, 160a/4
nazar o.- a 177b/9
nidā o.- a 17a/3
sebt o.- a 95a/13
temeyyüz o.- a 68a/16
terbiyet ve istiḥdām o.- a
89a/derkenar yan
terceme o.- a 2b/8
farḳ o.- alar 140a/2
fiḳh-ı naḳl o.- an 26a/15
me’mūr o.- an 57a/16
müşāhede o.- an 126b/2
zıkr o.- an 18a/2
farz o.- dı idi 71a/18
‘atā o.- dı 177a/4
‘avdet o.- dı 56a/3
def’ o.- dı 177a/5
fikr ve zıkr o.- dı 13a/16
irsāl o.- dı 47b/derkenar yan
ḳatlı o.- dı 38b/17
müşāvere-i fermān o.- dı
82b/derkenar yan
naḳl o.- dı 83b/7
teslīm o.- dı 2a/3
tesmiye o.- dı 38a/10
zıkr o.- dı 8a/13, 47a/3, 68a/12,
79a/16, 84b/derkenar üst,
173b/5, 183a/1
medḥ o.- dılar 28b/18
gaflet o.- duğı 84a/derkenar alt
zıkr o.- duğı 117a/12
‘arż o.- duğına 31b/7
naşīḥat o.- duḳça 158a/16
‘arż o.- duḳda 59a/10
ḡaḏab o.- duḳda 6a/13

muḥārebe ve muḳātele o.- duḳda
57a/9
muḥāşara o.- duḳda 56a/1
muḳābele ve muḥārebe o.-
duḳda 55a/19
sū'āl o.- duḳda 24a/16, 42b/11
zıkr o.- duḳda 24a/12
tafşıl o.- madı 38b/3
edā o.- maduḳça 132a/2
ḳatl-i fermān o.- maḡın 60a/12
şürü' o.- maḡiçün 16b/16
ḥareket o.- maḳ gerekdür
84a/derkenar üst
ri'āyet o.- maḳ gerekdür 67b/13
teklîf o.- maḳ gerekdür 46b/12
aşrāf o.- maḳ 161b/18
ḳaṭ' o.- maḳ 122b/19
maşraf o.- maḳ 161b/17
men' o.- maḳ 159b/8
şarf o.- maḳ 161b/16
zıkr o.- maḳ 13a/15, 35a/16
'afv o.- ması 59b/12
ḥadd o.- ması 87a/5
ḥıfz o.- ması 101b/19
süküt o.- ması 161a/12
şikest o.- ması 158b/13
iḳāmet o.- masın 87b/14
men' o.- masın 148b/4
ta'yin o.- masun 38b/6
izā o.- maya 113a/9
rencide o.- maya 159a/7
istintāc o.- maz olup 2b/1
'azāb o.- maz 15b/19
ḥadd-i va'd o.- maz 15a/5
hücüm o.- maz 157b/10
i'tibār ve i'timād o.- maz
120b/17
vefā o.- maz 70b/10
zıkr o.- miş olunur 159b/5
kizb ve ğıybet ve nehy o.- miş
102b/9
te'lif o.- miş 26b/12
zıkr o.- miş 6b/13
ihtişār o.- mişdur 18a/2
iktifā o.- mişdur 28a/18
imā o.- mişdur 195b/14
ittifāḳ o.- mişdur 15b/9
rivāyet o.- mişdur 189b/8

ta'yin o.- mişdur 67b/18
taḳdîr o.- mişdur 80b/3
tesmiye o.- mişdur 4a/5
va'de o.- mişdur 87a/4
zamm ve rabṭ o.- mişdur 35b/12
zıkr o.- mişdur 35a/16, 41b/7,
72a/4, 156b/12, 191b/9, 195b/7
mertebe-i ihāta o.- mişidi 53b/8
da'vet o.- mişlardan 88a/16
işāret o.- sa gerekdür 140b/17
sū'āl o.- sa gerekdür 118b/11,
140a/19
emr o.- sa idi 115a/15
'acele o.- up 56b/6
'aḳd-i nikāḥ o.- up 9a/11
'atā o.- up 163b/19
'azl o.- up 55a/9
'ināyet ve erzānı o.- up 60b/1
aḥz o.- up 41a/8
cem' o.- up 21b/8
ceng o.- up 58b/13
defn o.- up 37a/19, 43a/10
feth o.- up 51a/3, 52b/6
ḥal' o.- up 56b/14
ḥazer o.- up 134a/16
ḥāzır o.- up 180b/19
ictināb o.- up 158a/5
iḥsānlar o.- up 39a/6
iḥtilāf o.- up 6b/12
iktifā o.- up 137b/15
in'ikād o.- up 60a/18
istifāde o.- up 2a/16
istiḥdām o.- up 75b/derkenar üst,
84a/derkenar yan
ḳabza-i meşiyet-i tefvîz o.- up
52a/5
ḳālî-i 'ālî o.- up 35b/13
ḳatl o.- up 15b/6
maḡfîret o.- up 88b/derkenar yan
men' o.- up 116b/9
mu'āḥeze o.- up 78a/derkenar
yan
muḥāşara o.- up 56b/6
mülāḥaza o.- up 37a/17
mülāḳḳabe o.- up 21b/7
naḳl o.- up 95a/10, 95a/12
naḳl ve zamm o.- up 4a/4

ni‘met-i in‘ām o.- up 163b/17
nikāh o.- up 19b/6, 19b/9,
19b/11, 19b/12, 20a/7
redd o.- up 148b/3
sa‘y o.- up 84a/derkenar yan
şarf-ı ezmān o.- up 3b/18
siyāset o.- up 85b/derkenar yan
şulh o.- up 39b/3
şurū‘ o.- up 53b/3
ta‘biye o.- up 150a/2
ta‘yin o.- up 57a/8, 60a/3
tedārikler o.- up 57a/12
tezeyyün o.- up 33b/14
va‘de o.- up 28b/7
vālī o.- up 60a/1
zıkr o.- up 132a/3
zirā‘ o.- up 35b/13
emr o.- ur idi 115a/15
şarf o.- ur idi 127a/16
şikest o.- ur idi 158b/14
binā o.- ur iken 29a/15
‘add o.- ur 168a/11
‘amel o.- ur 7a/7
‘arz o.- ur 5a/9, 101a/18,
101a/19
‘atā o.- ur 62a/16
‘ināyet o.- ur 62a/17
beyān o.- ur 4a/13, 4a/15, 4b/14,
25b/14
da‘vet o.- ur 163b/2
göndürecek o.- ur 88b/derkenar
yan
haml o.- ur 197b/7
hidāyet ve ‘ināyet ve ihsān o.- ur
62a/15
ıtlāk o.- ur 34a/2
irād o.- ur 78b/9, 85a/7, 126b/7,
134a/12
işāret o.- ur 85a/8
izāfe o.- ur 70b/16
qabūl o.- ur 78b/derkenar yan
qabz o.- ur 66b/17
mülāhaza o.- ur 76b/derkenar alt
müşāhede o.- ur 89a/8
naql o.- ur 44a/7, 44b/7, 45a/3,
45a/9, 46a/4, 46a/14, 46b/11,
47a/14, 61b/7, 62a/8, 73a/12,
74a/14, 83a/18, 83b/3, 84b/1,

89b/15, 118b/6, 119b/12,
121b/4, 123a/14, 128b/7,
128b/16, 129a/14, 130b/12,
130b/16, 131a/4, 131b/13,
133a/4, 135b/10, 138b/15,
174a/5, 175b/6, 175b/18,
184a/13, 185b/10, 188a/7,
189a/16, 195a/17
rivāyet o.- ur 21b/5, 40b/15,
49b/19, 66b/3, 67a/4, 70a/11,
72b/5, 72b/9, 72b/13, 73a/6,
78a/derkenar üst, 79a/11, 79b/6,
80a/8, 80a/16, 80b/9, 81a/5,
81a/13, 81b/3, 81b/9, 82b/14,
89b/10, 98a/11, 100b/17, 101a/5,
101a/9, 101b/6, 101b/10,
102a/19,
104a/10, 104b/2, 104b/8,
114b/10, 115b/19, 118b/2,
127a/5, 129b/9, 130a/9, 154b/8,
182a/19, 189b/18, 194a/2
şerh o.- ur 79a/17
ta‘rız o.- ur 105a/15
temeyyüz o.- ur 188a/10
ümīd o.- ur 4a/6
zıkr o.- ur 5a/17, 19a/11, 24b/7,
42a/6, 48b/18, 168b/11, 191b/15
zıkr olunmuş o.- ur 159b/5
mübālağa o.- ur 159a/2
omuz: boynun iki yanında, kolların
gövdeye bağlandığı bölüm
o. 200b/14
o.+ na 42b/9
o.+ nda 34b/6, 44a/10,
87a/derkenar yan, 126a/6
o.+ larda 134a/18
o.+ uş 135a/10, 135a/11
on: on sayısı
o. 2a/12, 3b/18, 8b/9, 10a/5,
11a/2, 11b/14, 12a/13, 18a/16,
20b/13, 22b/9, 31a/12, 36a/5,
37b/4, 37b/5, 38b/12, 40a/8,
46a/8, 48a/derkenar yan, 51b/13,
52a/17, 62a/16, 71b/14, 71b/19,
78b/12, 78b/derkenar yan,
84a/derkenar üst, 86b/16,
99b/19, 108a/3, 115a/4, 116a/2,

- 127a/15, 160a/10, 160a/11,
166a/1, 173b/4, 200a/19
o.+ dur 108a/2, 132a/4, 160a/11,
161a/1, 161b/3, 189a/9
o.+ ına 53b/13
o.+ ında 32a/6
- oḡal -:** iyileşmek, düzelmek
o.- mayup 32a/3
- on altı:** on altı sayısı
o. 19a/19, 25a/18, 33b/19, 42a/4,
42a/5, 44b/17, 53a/4, 116a/3
o.+ sında 35b/17
- on altıncı:** on altı sayısının sıra sıfatı
o. 60b/5, 138a/15
- on beş:** on beş sayısı
o. 13a/3, 20b/12, 30b/18, 46a/15,
54a/18, 117b/3
o.+ inde 34a/14, 47b/7
- on beş biḡ:** on beş bin sayısı
o. 56b/1, 59b/14
- on beşinci:** on beş sayısının sıra sıfatı
o. 137b/19
- on biḡ:** on bin sayısı
beş o. 56a/7
- on bir:** on bir sayısı
o. 22a/9, 22b/14, 23a/6, 31b/13,
32b/13, 37a/6, 47a/18
- on birinci:** on bir sayısının sıra sıfatı
o. 18a/18, 19b/18, 137a/13,
176a/8
- on dörd:** on dört sayısı
o.+ i 7b/17
- on dördüncü:** on dört sayısının sıra
sıfatı
o. 137b/12
- on dört:** on dört sayısı
o. 9a/3, 18b/5, 42a/4, 173b/7
- on dört biḡ:** on dört bin sayısı
o. 18b/15
- on iki:** on iki sayısı
o. 4a/5, 8b/19, 10b/19, 17b/6,
18a/11, 18b/14, 18b/15, 23a/6,
23a/14, 35b/16, 38b/19, 42a/4,
48b/11, 52b/15, 53b/7, 66b/13,
67b/12, 67b/13, 68a/9, 68a/11,
68a/12, 126b/12, 126b/13,
128b/5, 160a/12
- on iki biḡ:** on iki bin sayısı
o. 67b/11, 67b/12
- on ikinci:** on iki sayısının sıra sıfatı
o. 7b/12, 18a/6, 18a/19, 38b/19,
43b/9, 60a/12, 137a/18, 185a/3
- on sekiz:** on sekiz sayısı
o. 19b/1, 21a/2, 42a/4, 71b/14
o.+ inde 24b/11
- on sekiz biḡ:** on sekiz bin sayısı
o. 152b/11
- on sekizinci:** on sekiz sayısının sıra
sıfatı
o. 138b/17
- on toḡuz:** on dokuz sayısı
o. 32b/6, 42a/5, 42a/18, 43b/10,
44a/3, 48b/derkenar yan,
130b/16
- on toḡuzuncu:** on dokuz sayısının sıra
sıfatı
o. 139a/2
- onuncu:** on sayısının sıra sıfatı
o. 58b/7, 60a/3, 78b/derkenar
yan , 84a/derkenar alt, 115b/10,
133b/3, 137a/7, 160b/18,
162a/18
o.+ da 8a/11
o.+ sı 192a/17
- on üç:** on üç sayısı
o. 18a/15, 26a/8, 32b/6, 35a/18,
37a/6, 42a/18, 46a/14, 48a/12
o.+ inde 31a/3
- on üçüncü:** on üç sayısının sıra sıfatı
o. 137b/3
- on yidi:** on yidi sayısı
o. 19a/13, 19b/1, 86b/7, 127a/9
o.+ sinde 35a/7
- on yidinci:** on yidi sayısının sıra sıfatı
o. 59a/19, 138b/8
- ora:** o yer
o.+ da 156b/16
o.+ daki 148a/7
o.+ dan 49a/16
- ordu:** bir devletin silahlı kuvvetlerinin
bütünü
o.-yı hümāyün 58b/7
o.-yı hümāyündan 56a/18
o.-yı hümāyünla 56b/9, 60a/14
- ordubād:** Nahçıvan'ın bir ilçesi
o. 54b/2

- orta:** orta, ara
o. 37b/7, 41b/2, 110b/12, 134b/4
o.+ sı 134b/17
o.+ sıdur 142b/3
o.+ sında 8b/6, 37a/1
o.+ ya almak 33b/10
- ortalık:** bulunulan yer, çevre, etraf
o. 83b/derkenar üst
o.+ ı 83b/derkenar üst
- orüc:** Far. oruç
o. 70a/3, 70b/17, 76a/17, 102b/2, 112a/12, 178a/17
o.+ a 71b/5
o.+ dur 73a/14
o. duta 101a/6
o. dutarlar 194b/9
o. dutmak 71a/18, 75b/16
o. dutmağuz 71b/8
o. dutmasına 101b/4
o. dutup 81a/15, 127a/17
o.+ ı 101a/14, 101b/11
o.+ ın 115b/6, 200b/11
- ‘osmāncık:** Çorum’un bir ilçesi
‘o.+ da 51b/13
- ‘osmānī:** Osmanlı devletine mensup
krş. ‘osmāniyye
leşkerğāh-ı ‘o. 54a/12
serir-i ħilāfet-i ‘o. 53a/3
devlet-i ‘alī-i ‘o.+ de 53b/5
- ‘osmāniyye:** Osmanlı devletine mensup
krş. ‘osmānī
ni‘met-i ‘aliyye-i ‘o.+ yi 55a/14
memālik-i ‘o.+ de 55a/6
silsile-i ‘o.+ nün 49a/10
- ot:** toprak üstündeki bölümleri
odunlaşmayı yumuşak kalan,
ilkbaharda bitip bir iki mevsim
sonra kuruyan küçük bitkiler
o. 103b/4
o. bitmez ola 81b/7
çağlarına o. tıklıup 7b/18
- otur -:** oturmak
o. 90b/derkenar alt, 113b/11
o.- a 48b/derkenar yan, 66a/8,
74a/7, 74a/8, 80a/5, 189a/11
o.- acağ 151b/10
o.- alar 190a/8
o.- amaz 144b/7
- o.- dı 129b/9, 138a/15, 146b/3,
191a/19
o.- dılar 128a/5
o.- duğı 79a/derkenar yan,
189a/10
o.- duğdan 90a/derkenar üst
o.- mağ 20a/15, 159b/14, 161a/2,
161b/8, 190a/18
o.- mağuz 138a/12
o.- maya 73a/2, 187a/9
o.- mayasız 151b/10
o.- miş olalar 139b/16
o.- miş olup 189b/9
o.- sun 59b/16
o.- uğuz 68a/9
o.- up 22b/9, 30a/5, 45b/7,
45b/10, 53b/15, 56b/10, 69b/10,
73a/9, 75b/10, 79b/derkenar yan,
80a/10, 87a/derkenar yan,
88a/derkenar yan, 108b/13,
117a/2, 119a/6, 126a/5, 127a/17,
127b/5, 127b/6, 128a/6,
128b/19, 130a/2, 138a/14,
155a/1, 160a/6, 178b/11,
185a/11, 190a/9
o.- ur idi 81b/derkenar yan
o.- ur iken 62a/15, 65b/13
o.- ur ise 73b/18, 74a/1
o.- ur 10b/2, 74a/2, 74a/3, 74a/4,
74a/5, 74a/6, 77b/derkenar yan,
78a/derkenar alt, 81a/derkenar
üst,
189a/14, 190a/8
murabba ‘o.- ur 189a/11
o.- urlar idi 126a/6
o.- urlar iken 56a/19
o.- ursın 81a/derkenar üst
o.- urum 189a/16
o.- uşdur 189a/15
- oturak(ğ):** oturulacak yer veya şey
o.+ ı 66a/7
- oturd -:** oturtmak
o.- a 195b/8
o.- up 79a/derkenar yan, 190a/19
- otuz:** otuz sayısı
o. 9b/5, 19b/4, 22a/16, 25a/5,
25b/16, 29a/6, 38a/14, 41a/15,
42b/18, 47b/derkenar yan, 50b/5,

56b/19, 58b/12, 60b/2, 62b/8,
71b/2, 107b/10, 126b/15,
154b/10

otuz altı: otuz altı sayısı

o. 126b/15
o.+ sında 24b/19, 25b/3

otuz altıncı: otuz altı sayısının sıra
sıfatı

o. 59a/3

otuz beş: otuz beş sayısı

o. 9a/13, 9a/14, 19b/17
o.+ i 38b/18
o.+ inde 38b/16, 39a/9

otuz biç: otuz bin sayısı

o. 51b/15

otuz bir: otuz bir sayısı

o. 19b/7, 51a/5

otuz iki: otuz iki sayısı

o. 173b/8
o.+ de 51a/2

otuz sekiz: otuz sekiz sayısı

o.+ inde 32a/11

otuz çokuz: otuz dokuz sayısı

o. 50a/11

otuz üç: otuz üç sayısı

o. 9a/13, 19b/8, 32b/12

otuz yidi: otuz yedi sayısı

o. 31a/4, 47a/18

ov-: ovmak

o.- mağa 161a/15

oy(u)na -: oynamak

o.- mağa 116b/18
o.- masın 74a/5
o.- maya 182b/18
o.- r 105a/11

oy(u)nad -: oynatmak

o.- up 178b/14

Ö

öğren -: öğrenmek

ö.- e 194b/14
ö.- miş olsa 74a/15

öğret(d) -: öğretmek

ö.- eler 117a/4, 162a/8
ö.- mekte 106b/9
ö.- üp 6b/3

öğül -: övülmek

ö.- mez idi 126a/4

öl -: ölmek

ö.- düğinden 111a/6
ö.- ince 39a/11
ö.- mege 83b/derkenar yan
ö.- mek 83b/derkenar yan
ö.- mekten 72b/11
ö.- meyecegin 22b/12
ö.- meyince 85a/derkenar yan
ö.- miş 88b/derkenar üst,
121a/10
ö.- mişdür 86b/derkenar alt,
87a/derkenar üst
ö.- ünçe 84b/derkenar alt
ö.- üp 7b/11, 42a/7
ö.- ürüm 83b/derkenar yan

ölçek: ölçek, buğday ölçmede

kullanılan bir araç
ö.+ dür 71b/6

öldür -: öldürmek

ö.- düğ 86b/derkenar yan
ö.- e 85a/derkenar yan, 182b/7
ö.- me 81b/derkenar üst
ö.- meden 153a/4
ö.- meye 153a/14
ö.- mişdür 86b/derkenar alt,
87a/derkenar üst
ö.- mişler 86b/derkenar yan
ö.- mişsin 86b/derkenar yan
ö.- üp 48b/derkenar yan
ö.- ür 185b/14
ö.- ürem 84a/6
ö.- ürsen 85a/derkenar yan,
179a/5
ö.- ürüz 179a/9

öldürd -: öldürtmek

ö.- ür idi 85b/derkenar üst

ölüm: ölüm

ö.+ den 47a/6

‘ömr: Ar. ömür, yaşama, yaşayış, hayat

‘ö. 107b/13

müddet-i ‘ö. 48a/derkenar yan

‘ö.-i hesabından 81b/derkenar
yan

‘ö.-i mürekkebi 131b/4

‘ö.-i sermāyesin 107a/9

‘ö.-i şihhat 176a/6

‘ö.-i şerīfi 46a/7, 47a/16

‘ö.-i şerīfleri 46b/7, 52a/13
müddet-i ‘ö.-i şerīfleri 43a/11
‘ö.-i şerīfūñ 143a/19
āhīr ‘ö.+ de 46b/8
‘ö.+ den 81b/derkenar yan,
131b/6
‘ö.+ i 135b/16, 153a/14
müddet-i ‘ö.+ i 19a/19, 25b/5,
37b/4, 39a/1, 42a/19
sinīn-i ‘ö.+ i 49b/3
‘ö.+ in 174b/7
cümle-i ‘ö.+ inde 174a/3
müddet-i ‘ö.+ inde 83a/13
‘ö.+ inden 67a/4
müddet-i ‘ö.+ leri 52b/10
‘ö.+ lerin 83b/9, 83b/13,
186b/17
naqd-i ‘ö.+ lerin 53b/5
müddet-i ‘ö.+ lerinde 11a/14,
11b/12, 12a/8, 85b/19
‘ö. sürdi 50a/18
‘ö.+ ümden 81b/derkenar yan
‘ö.+ üñ 63b/19

öñ: ön, ön taraf, önce, evvel
ö.+ dīn 71a/18
ö.+ ince 189b/15, 189b/17
ö.+ inde 56a/18, 65a/13, 75b/10,
81a/derkenar üst, 85a/derkenar
üst, 88b/derkenar yan, 130a/2,
161a/2, 170b/11, 172a/7, 190a/7,
191b/1
ö.+ inden 14b/8, 195b/8
ö.+ ine 80b/derkenar yan,
88a/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 97a/9, 103a/16, 120a/17,
130b/8, 137a/1
ö.+ lerince 181a/17
ö.+ lerinde 98b/13
ö.+ lerinden 189a/8
ö.+ ünçe 190a/3

öñce: önce, evvel
ö. 14b/17

öp -: öpmek
ö.- er idiler 19a/19

ör -: örmek
ö.- üp 12b/13

öril -: örülmek
ö.- mişdür 130a/13

ört -: örtmek
ö. 128a/5
ö.- e 140a/16
ö.- er 110a/1
ö.- erler 199b/5
ö.- ersem 128a/3, 128a/4
ö.- mek 88b/6
ö.- mişler 86a/derkenar alt
ö.- mişsiz 184b/18
ö.- üp 163a/14, 168a/6

örtül -: örtülmek
ö.- ür 83a/18

örtülü: gizli, saklı, kapalı
ö. 102a/13
ö. dutalar 137b/1

‘osmānī: Ar. Osman’la ilgili
‘o. 49a/8

‘öşr: Ar. toprak ürünlerinden onda bir oranında hazinece alınan vergi; aşar
‘ö.-i āhīr-i ramazānda 17b/9
‘ö.+ i 80b/derkenar üst,
89a/derkenar yan
‘ö.+ in 72a/19, 80b/derkenar üst
‘ö.+ ine 89a/derkenar üst

öte: öbür taraf, ileri
ö. 174a/7

öyle: öyle, onun gibi olan, o tarzda, o derece
ö. 14b/8, 14b/9, 38a/4, 57b/16,
58a/10, 64a/5, 64b/5, 67a/11,
69b/18,
075b/18, 77b/derkenar yan,
78b/16, 79a/derkenar yan,
81b/derkenar alt, 82a/derkenar
üst, 83a/3, 83a/14, 84a/derkenar
yan, 88a/derkenar alt,
090a/2, 90a/5, 97a/14, 97b/3,
109a/4, 110a/11, 114a/11,
114a/12, 115a/13, 121b/3,
121b/4, 124b/2, 125b/12,
132b/2, 137a/9, 137a/10,
137a/12, 138b/7, 141b/8, 144a/4,
146b/7, 146b/9, 149b/2, 149b/3,
151a/17, 152b/12, 152b/19,
153a/5, 158b/18, 160b/13,

165b/5, 165b/19, 166a/3, 166a/7,
171b/18, 175a/2, 176a/16,
178b/1, 187a/3, 197a/8, 197a/13
ö.+ ce 78a/4
ö.+ dür 70a/12, 100a/10, 157a/5,
164b/5, 192a/3, 193a/6
ö. idi 190a/17
ö. imiş 87b/derkenar üst
ö. ise 151b/11
öylece: o biçimde, öylelikle
ö. 69b/19, 98a/8, 105b/11,
117b/1, 128a/5, 151a/18, 192a/8
öz: bir kimsenin kendi mânevî varlığı,
zâtı, kendisi
ö. 200a/17
ö.+ ümi 59b/2
özbek: Türk soyundan Özbek halkı ve
bu halktan olan kimse
hân-ı ö. 52b/17
özge: başka
ö. 7a/13, 59a/18
özr: Ar. özür, kusur, bahane
‘ö. 60b/9
‘ö.+ e 201a/9
‘ö. idici olmaya 125a/9
‘ö.+ in 78b/derkenar yan
‘ö.+ ler 189b/5
‘ö.+ üñ 78b/derkenar yan
özrsüz: Ar.+T. bahanesiz
‘ö. 74a/15

P

pâdişâh: Far. padişah, hükümdar
p. 48a/derkenar yan, 48b/13,
58a/17, 76a/derkenar yan,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
alt, 77a/derkenar üst,
77a/derkenar yan, 77b/derkenar
üst, 77b/derkenar yan,
78a/derkenar yan, 80a/derkenar
üst, 80a/derkenar yan,
80b/derkenar üst, 85b/derkenar
alt, 86a/derkenar üst,
86a/derkenar alt, 86b/derkenar
yan, 87b/derkenar alt,
88b/derkenar yan, 89a/derkenar
üst, 90a/derkenar alt,

90b/derkenar yan, 99a/7, 111b/9,
123b/17, 131a/12, 132a/5,
135a/16, 135a/17, 136a/3,
139b/1, 144b/1, 147a/15,
154a/17, 155a/18, 156b/11,
166a/4, 168a/2, 174b/11
tevķī‘-i p. 165b/1
p.-ı ‘ālem-penāh 56a/4, 60a/4
p.-ı ‘ālī-cāh 57b/5
p.-ı baħr 3a/3, 52a/1
p.-ı cedīdden 53b/18
p.-ı islām idi 48b/8
p.-ı rūh 148b/1
p.-ı sermedī 108b/5
p.+ a 76a/derkenar üst,
76a/derkenar yan, 76b/derkenar
alt, 80b/derkenar alt,
87a/derkenar üst, 89a/derkenar
üst, 89a/derkenar yan
p.+ am 127a/9
p.+ dan 88a/2
p.+ ı idi 48a/19, 79b/derkenar
üst
p.+ ı 19a/16, 23a/3, 27a/18,
48a/16, 81b/derkenar yan,
87b/18
silsile-i ğazab-ı p.+ ı 59b/13
p.+ ıdur 140b/7
p.+ ımuñ 86a/derkenar yan
p.+ ımuz 77b/derkenar alt,
80b/derkenar üst
p.+ ina 82b/derkenar yan
serīr-i hilāfet-i p.+ ina 50b/7
p.+ ımuñ 80b/derkenar üst,
82b/derkenar yan
p. idi 85a/derkenar yan
p. iken 111b/11
p. ise 76a/derkenar üst
p.+ lar 4a/19, 48a/16,
76a/derkenar üst, 76b/derkenar
alt, 87a/derkenar yan, 87b/19,
89a/derkenar yan, 120a/14,
123b/16,
132a/2, 133b/2, 154a/14,
155a/11
p.+ lara 87a/derkenar üst, 133b/3
p.+ larda 132a/1

p.+ lardan 76a/19
p.+ lardur 125b/5, 125b/6
p.+ ları 54a/7, 87a/derkenar yan,
108b/16, 120a/18, 125a/9,
131b/11, 147a/12
p.+ larıdurlar 142a/11
p.+ larına 132a/12
p.+ larınıu 120a/11
p.+ larınuzu 133a/16
p.+ larıu 76b/derkenar yan,
77a/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 87a/derkenar üst, 133b/18,
137b/5, 144a/18
p. ol 76a/derkenar alt,
87b/derkenar üst
p. olalar 79b/derkenar yan
p. olanlar 139a/7
p. oldı 48a/derkenar yan, 48b/5,
49b/13
p. olduğında 90a/derkenar alt
p. olmuşlar 48a/derkenar yan
p. olup 48b/14
p.+ um 87b/derkenar alt
p.+ umuza 58b/14
p.+ u 75b/derkenar yan,
76a/derkenar yan, 76b/derkenar
üst, 77a/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 78a/derkenar
yan, 84b/derkenar yan, 88a/2,
90a/derkenar yan,
103b/13, 141b/1, 141b/2,
141b/14, 174b/14
p. ve hâkim itmişdürler 150a/2
p. ve hâkim olandan
81b/derkenar yan

pādişāhi: Far. padişaha ait, padişahla
ilgili
mesned-i p. 51b/19
tuğrā-yı p. 52a/3
devlet-i p.+ de 55b/12

pādişāhlık: Far.+T. padişhlık,
hükümdarlık krş. pādişāhlık
p. 120b/1, 127a/6, 132a/4,
136a/9, 191b/1
p.+ a 108b/14
p.+ dan 79b/derkenar üst
p.+ ı 133b/15, 136b/18
p.+ ina 131b/14

p. ider 140b/9
p.+ um 48b/derkenar üst
p.+ u 131b/19
p.+ u 79b/derkenar üst

pādişāhlık: Far.+T. padişhlık,
hükümdarlık krş. pādişāhlık
p.+ de 131a/8
p.+ den 195a/18
p.+ e 108b/17

pādişāh-zāde: Far. padişahın evladı,
şehzade
p. 80b/derkenar yan

pāk: Far. temiz, pak
p. 28b/9, 53a/15, 66a/1, 68b/4,
76a/derkenar üst, 86b/12,
96b/18, 116a/15, 200a/14
kalb-i p. 84b/15
zāt-ı p.-ı 'ālisi 77a/18
biğarez-i saltanat-ı p.-ı i 'tikād
85b/derkenar yan
p.+ dur 96b/17
p. eyle 64a/5
p. eyledi 107b/19
p. eyleye 126b/11
ruhsāre-i p.+ ı 79b/derkenar alt
kalb-i p.+ ina 140b/5
p. ide 94a/13
p. idemez 109a/15
p. ider 88b/9, 101a/14, 101a/15,
109b/16, 191a/14
p. iderler 109b/1
p. idince 65a/13
p. idiñüz 116a/1
p. idüp 65a/15, 84b/15, 168a/19
p. it 64a/3
p. itdiler 168a/18
p. itmege 138b/13
p. itmekdür 68b/4, 78b/14,
78b/16, 88a/19, 88b/1, 94a/11
p. itmeye 82b/1
p. itmişdür 95b/5
p. kıla 176b/19
p. kıılır 193b/8
p.+ lar 186a/11
p.+ lara 200b/19
beşere-i p.+ ları 52b/12
p.+ ları 145a/11
p. ola 160a/2

- p. olmağ 161a/19
p. ve emīn eyleyüp 138b/9
p. ve şāfī itmeye 99b/7
- pākīze:** Far. temiz, pak
p. 76a/derkenar üst,
82b/derkenar üst
p. olup 115b/9
- pāklık:** Far.+T. temizlik
p.+ in 88b/12
- palanğa:** Mac. araları çitle örülmüş
ahşap direklerin ortasına moloz
taşı ve harç doldurmak sûretiyle
yapılmış, hendekle çevrili küçük
hisar
p. 56a/18
- palās:** Far. aba ve çul gibi kaba yünden
dokunan şeyler ve özellikle
bunların eskileri
p.+ lar 176a/1
- parça:** Far. bir bütünden ayrılmış kısım,
parça
p.+ sı 200b/18
- pāre:** Far. parça, tane, adet
p. 12a/14, 56b/6, 58b/1, 61b/5,
173b/6, 173b/10
p.+ den 173b/7, 173b/8
p.+ dür 196a/19
p. eyleyüp 39a/18
p. idüp 133b/12
p. itmeñüz 133b/13
p. itmişler idi 178b/13
p.+ lerine 31a/19
p. olup 12a/14
p.+ si 61b/4, 141a/6, 141a/19
p.+ sin 90b/derkenar üst,
133b/12, 190b/9
- pārele -:** Far. parçalamak
p.- di 19b/14
p.- yüp 35b/14, 174b/6
- pārs:** Far. İran'ın kültür başkenti olarak
bilinen eyaletinin adı
p. 127b/9
- pārsā:** Far. dinine çok bağlı, zahit,
takva sahibi kimse
p. ola 195b/1
- pas:** kir, kirlilik
p. 138a/4
p.+ ı 138a/7
- pāsbān:** Far. bekçi, gece bekçisi
p.+ dur 201a/7
p. olup 116a/9
- pāyān:** Far. son, nihayet
p.+ a irmedi 2b/13
p.+ a irmeye 82a/14
- pāye:** Far. rütbe, derece
p.+ sinde 51b/15
- pāyende:** yerinde duran, kalıcı, sürekli,
payidar
bādevām-ı devlet-i p.-i sulţān-ı
dīn 3a/5
p. dutar 163a/18
p.+ dürler 168b/1
- pāymāl:** Far. ayak altına alınmış,
çiğnenmiş
p. 192a/7
p.-i mezellet olalar 186a/16
p.+ i 91a/7
ğayret-i p.+ i 147a/19
p. ideler 92a/3
p. itmiş ola 82a/6
- pāzār:** Far. cumartesi ile pazartesi
arasındaki gün
p.+ a 128b/9
- peder:** Far. baba
p. 8b/16, 29b/18, 36a/5, 156a/19
hāzret-i resūl şalla'llahu 'aleyhi
ve sellemüñ p. 6b/12
p.-i mażhar-ı nūr olan 5b/13
püser-i p.-i millet 81a/derkenar
üst
p.-i resūlu'llah 23a/16
p.-i rūh 141a/9
p.-i sefer-i mağarr-ı hātırı 19b/10
p.+ den 7b/4
p.+ i 7a/3, 19b/12, 22a/15,
29b/4, 29b/19, 41a/19, 41b/3,
83a/5, 167a/7
p.+ ime 117b/5
p.+ in 156a/4, 156b/7
p.+ inden 186a/19
p.+ ine 156b/4, 156b/7
p.+ leri 7b/10, 23a/18
p.+ lerinden 28a/9
p.+ üñ 156b/3
- pehlivān:** Far. pehlivan, yiğit, kuvvetli,
cesur

p.+ lar 59b/16
pehlū: Far. vücudun iki yanından her biri
p.+ sını 107b/10
pejmürde: Far. eski püskü, yırtık; dağınık; perişan; solgun, solmuş
p. 52b/12
p. olup 60b/6
pek: sert, katı; sağlam; çok
p. 134a/13, 135a/13, 169b/14
p. idüp 119a/18
pelīd: Far. çirkin, pis; alçak, rezil, basit
āsar-ı p.+ in 192b/12
penāh: Far. iltica edecek, sığınacak yer
p. 85a/derkenar yan
p. duta 88b/14
p. getirüp 153a/1
p.+ ına 148a/4
penbe: Far. pamuk
p. 41b/2
p.+ den 12b/4
pencere: Far. pencere
p.+ den 83b/derkenar üst
p.+ lerde 34b/15, 161b/7
p.+ leri 80a/derkenar yan
p.+ lerinden 83a/derkenar alt
pend: Far. nasihat, öğüt
p. 2a/14
perākende: Far. dağınık, darmadağan; dağıtma
p. itmişzür 127a/4
p. itmişzür 97b/19
perde: Far. bir şeyin doğrudan doğruya görülmesini, duyulmasını önleyen şey, engel, mani; bir yerin dışarıdan görünmesini önlemek, ışığı engellemek veya iki yeri birbirinden ayırmak için gerilen kumaş
p. 160a/5, 161b/5
p.-i ğaflet 200a/13
p.-i ğaybdadurlar 89a/18
p.-i ğaybden 167b/9
p.-i kemālümüzdür 185b/19
p.-i setr çeke 196a/9
p.+ müzi 88a/derkenar yan
p.+ sin 98b/7, 189a/8
p.+ siyle 148a/4

pergār: Far. pergel
p. 147b/17
perhīz: Far. zararlı, sakıncalı ve fazla yiyeceklerden kaçınma
p. eyle 78a/derkenar üst
p. eyleyeler 87a/derkenar yan
p. idiñüz 92b/3
perhīzkār: Far. haram ve yasak olan şeylerden kaçınan, bunlara karşı kendini tutan (kimse), müttakī
p.+ lara 97b/8
p.+ ları 107b/8
p. ola 97a/17
şāhib-i 'iyāl ve p. ola 124b/18
i'tikād ve p. olup 53a/15
mü'min-i p.+ uñ 140b/5
perhīzkārlik: Far.+T. Far. haram ve yasak olan şeylerden kaçınma hali
p. 104b/4
p.+ dedür 180a/12
perī: Far. cinlerin çok güzel ve alımlı olarak nitelendirilen dişilerine verilen bir ad
p.+ ler 127b/7
perişān: Far. dağınık, karışık
p. 48a/12, 55a/13
p. eyledi 57b/1
p. ola 117b/5
p. olalar 89a/derkenar üst
p. olur 99a/14
perişān-ñātrlik: Far.+T. zihin karışıklığı
p.+ den 88a/6
perişānlik: Far.+T. dağınık olma hali, karışık olma hali
p.+ i 90a/8
ñātr-ı p.+ in 89b/5
p.+ inden 97b/4
pertev: Far. ışık, parlaklık
p. birağa 150a/15
cānlarına p. birağur 81b/16
pervā: Far. çekinme, sakınma, korku
p.-yı tekebbür 192a/8
pervāne: Far. geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek
p.-i necāt 78b/derkenar alt
p.+ ye 3b/8

- pervāz:** Far. uçma, uğuş
p. itme 200b/5
- perverde:** Far. beslenmiş, terbiye edilip yetiştirilmiş, bytlmş
p. idi 199b/6
p. itdk 181a/7
- perverdigār:** Far. btn yaratıkları besleyen ve yetiştiren, Allah
p. 16b/17, 179a/2
ęazret-i p. 89b/5, 168a/13
ęurb-ı p.+ dan 187b/10
p.+ ı 77a/9, 200a/6
ęazret-i p.+ ı 174a/3
p.+ uğ 170a/19
p.+ uğı 143b/19
- perverdigārā:** Far. ey Tanrı
p. 46a/5
- perverdigārlik:** Far. btn yaratıkları besleme ve yetiştirme
p. 77b/9, 177a/3
- pes:** Far. geri, arka; bu durumda, bundan byle, şimdi, yle ise; sonuç olarak, sonra
p. 11a/18, 32b/19, 36b/17, 44b/16, 45b/6, 45b/9, 45b/19, 46b/17, 47b/5, 48b/17, 75a/1, 75b/17, 75b/derkenar st, 76a/2, 76a/9, 76a/12, 76a/derkenar alt, 77a/derkenar yan, 78a/derkenar yan, 78b/4, 78b/derkenar st, 79a/14, 79b/derkenar st, 79b/derkenar yan, 79b/derkenar alt, 81b/12, 81b/derkenar yan, 82b/10, 83a/2, 83a/9, 84a/9, 85a/2, 85a/5, 85a/18, 85b/derkenar yan, 86a/derkenar st, 87a/derkenar st, 87b/4, 87b/derkenar st, 88a/derkenar yan, 88b/7, 88b/derkenar st, 89a/2, 89a/3, 89a/9, 89a/11, 89a/18, 89a/derkenar st, 90b/12, 90b/16, 90b/17, 91a/15, 91a/17, 92a/10, 92a/11, 92a/17, 93a/2, 93a/17, 93b/15, 94a/17, 095a/11, 95a/18, 96a/3, 96b/12, 97b/2, 98a/17, 99a/14, 99b/5, 100a/15, 100a/16, 100b/11, 103a/13, 103a/17, 105a/12, 105a/19, 105b/1, 105b/2, 109a/14, 110a/1, 110a/19, 110b/17, 112a/17, 113a/9, 115a/19, 116a/8, 117b/11, 121a/1, 123a/1, 123a/4, 123b/17, 124b/1, 125a/9, 125b/12, 126b/2, 128a/4, 128a/9, 128b/12, 130a/14, 130b/15, 131a/3, 131a/19, 132a/11, 133b/17, 133b/19, 139a/13, 139a/14, 139a/18, 140a/15, 140b/5, 140b/11, 140b/15, 141b/7, 142a/13, 142b/3, 142b/6, 142b/8, 143a/4, 144a/17, 144a/18, 144b/6, 145b/9, 150a/16, 150b/2, 152a/14, 153a/4, 153b/19, 154a/18, 154a/19, 154b/7, 154b/12, 155a/8, 156a/9, 158a/4, 163b/9, 165b/12, 169a/6, 170a/19, 171a/15, 171b/3, 171b/6, 171b/10, 172a/1, 172a/10, 172a/13, 172b/17, 172b/18, 173a/8, 173a/9, 173a/13, 173a/17, 173a/18, 173b/5, 174a/17, 174b/1, 178a/18, 179b/6, 179b/9, 180b/7, 181a/1, 181b/13, 182b/4, 182b/18, 183b/19, 185a/18, 186b/3, 188b/10, 192a/6, 193b/17, 194a/7, 197a/9, 198b/4, 198b/8, 198b/9, 198b/11, 198b/16, 199a/1, 199b/5, 200b/19, 201a/10
- pesend:** Far. beğenme, seçme
p. ideler 137a/10
p. itmeye 132a/8
p. olacak 153b/17
p. olmuşdur 182a/12
- pesendi de:** Far. beğenilmiş, seğilmiş
p. itdi 94a/4
- pest:** Far. aşağı
p. eyle 195a/7
p. itmişdr 1b/5
p. ve mağlb kılmuşdur 167b/13
- peşkeş:** Far. hediye, armağan
p.+ ler 52b/18
- peyām:** Far. haber

- p. 5a/3
- peydā:** Far. açıkta, aşikâr; hazır
p. ider 191a/16
p. idüp 48a/derkenar üst
p. oldı 46b/12, 117b/4
p. olup 169a/2
- peyem-ber:** Far. haber getirici,
peygamber krş. peygamber
gürüh-ı p.-i mürsel 2a/4
- peygamber:** Far. haber getirici,
peygamber krş. peyem-ber
p. 47b/derkenar yan, 83a/3,
111b/15, 153b/14, 179a/2
p.+ i 6a/10
p. idiler 48b/derkenar üst
p.+ im 82b/18
p.+ imüz 82b/derkenar yan
p.+ ler 80b/11
p.+ lerede 18b/8
p.+ lerdür 78a/16
p.+ leri 18b/12
p.+ lerini 75b/13
p. olacağı 9a/2
p. olduğda 47b/derkenar yan
p.+ ümüzdür 16a/13
p.+ üñ 6b/14, 37b/14, 128a/13
- peyvend:** Far. ulaşma, varma
p. eyleye 89a/1
p. ider 145a/19
p. kılmadın 1b/9
- peyveste:** Far. ulaşmış, ermiş
p. olmuş ola 82a/10
p. olmuşdur 150b/1
- piñār:** yerden kaynarak çıkan su,
kaynak
p. 9b/16
- pinhān:** Far. gizli
p. 32b/18
p. dut 90a/7
p. olıcağ 60b/9
- pīr:** Far. yaşlı, ihtiyar
p. 10a/4, 46b/18, 71b/9,
80b/derkenar yan, 80b/derkenar
alt, 200a/18, 201a/9
emel-i aḥvāl-i p. 148b/1
meḳāmi ‘-i cefā-yı p.-i hādī
194a/18
p.-i muḡān 90b/derkenar üst
- p.+ e 80b/derkenar yan
p.+ i 80b/derkenar yan
p. iken 29b/16
p.+ ler 187b/5
p.+ lere 136b/10, 136b/12
p.+ leri 136b/6
p.+ lerine 136b/8
p. olan 74b/19
p. olduğda 41b/2
p. olmuş idi 83b/derkenar yan
p.+ üñ 84b/derkenar yan
- pirāste:** Far. düzenlenmiş, donatılmış
p. 2a/14
- pīrlık:** Far.+T. pir olma durumu,
ihtiyarlık
p. 136b/12
p.+ i 136b/11
p.+ leri 136b/10
- pişe:** Far. huy, adet
p.+ nün 192b/19
- pişmānlık:** Far.+T. yaptığı iş veya
davranışın sonucunu
beğenmeyip hayıflanma, pişman
olma
p. 82a/derkenar üst
‘azāb ve p.+ e çekse gerekdür
167a/18
- piyāde:** Far. yaya olarak savaşan asker
p. 201a/3
- pür-āteş:** Far. ateş dolu
p.+ den 5a/1
- pür-eşkal:** Far.+Ar. çok şekilli
p. olduğundan 7a/18
- pürfāyide:** Far.+Ar. çok faydalı
māyide-i p.+ sine 6b/9
- pürfütüh:** Far.+Ar. çok gönlü ferah
rūh-ı p. 5a/8
- pür-gīr:** Far. kavgalı, savaşlı
cebīn-i p.+ lerin 59b/12
- pür-güher:** Far. mücevher dolu
p. 4a/8
- pür-hirās:** Far. korku dolu
p. 53b/19, 58a/14
- püser:** Far. oğul, erkek çocuk
p.-i ‘ālī-gühere 5b/14
p.-i peder-i millet 81a/derkenar
üst

R

rabb: Ar. Allah, Tanrı krş. rabbi
r. 200a/16
r.+ i 200b/5
r.+ üne 33a/19
ḥazret-i r.+ü'l- 'azze 45a/13
'ibadet-i r.+ü'l- 'ibāda 9b/4
cenāb-ı r.+ü'l- 'ibāde 16b/2
r.+ü'l- 'izzet 4b/7, 22a/6, 76b/3
cenāb-ı r.+ü'l- 'izzet 69a/3
ḥazret-i r.+ü'l- 'izzet 16b/18,
100a/4, 100b/13, 193b/16
ḳudret-i ḥazret-i r.+ü'l- 'izzet
7b/19
r.+ü'l- 'izzet-i te'ālā şānehu
78b/15
ḥazret-i r.+ü'l- 'izzet-i cellet
'azametuhunūḡ 147b/18
ḥazret-i r.+ü'l- 'izzeti 15a/7
r.+ü'l- 'izzetūḡ 179b/7
ḥazret-i r.+ü'l- 'izzetūḡ 17a/13,
188b/11

rabbānī: Ar. rabla ilgili, ilahi
bi- 'avn-i r. 50a/6
'ināyet-i r. 147a/14
füyüz-ı r. 175a/13
ḡarāyib-i ḥikmet-i r. 173a/3
ḥazret-i r. 181a/6
ḥikmet-i r. 171b/13
ḥiṭāb-ı r. 143b/18, 155b/9
irāde-i tevfiḳ-i r. 50a/4
nefehāt-ı esrār-ı r. 141a/10
nūr-ı 'ināyet-i r. 168b/1
rūḥ-ı resūl-ı r. 47b/derkenar üst
te'eyyüd-i r. 89a/8
tenbīh-i r. 142a/17
tevfīḳāt-ı r. 52b/1, 107b/18
ḥadīş-i r.+ de 144b/5
ḥiṭāb-ı r.+ de 185b/8
āyāt-ı nefehāt-ı elṭāf-ı r.+ den
185a/9
esrār-i r.+ den 140b/18
taḥşiş-i 'ināyet-i r.+ den 188a/13
tedbīrāt-ı r.+ den 168b/9
ilhāmāt-ı r.+ dūr 99b/6
tenzīl-i r. olmaḳla 149b/13

rabbi: Ar. Allah, Tanrı krş. rabb
r. 44a/19, 44b/2, 45a/11, 73a/19,
73b/2, 75b/derkenar üst,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
yan, 79a/derkenar üst, 83a/17,
84b/9, 88a/derkenar üst, 94b/9,
98a/17, 103a/13, 103b/9, 104a/6,
104a/7, 105a/8, 114b/14,
119a/15, 127a/3, 128a/13,
136b/2, 138b/5, 152b/18,
165b/16, 181a/3, 183b/13,
184a/4, 195a/7, 197a/9, 201a/6,
201a/10

rābiṭa: Ar. baḡ, ilişki
r. 108a/6
r.-i ma'nevī 108a/6
şerīf-i r.+ dur 121a/13

rābi': Ar. dördüncü krş. rābi'a
r. 67b/17, 74a/3, 76a/17, 76b/6,
88b/2, 93a/6, 94b/17, 97a/15,
108b/2,
111b/16, 118b/13, 139b/12,
139b/19, 145b/5, 147a/14,
154a/7, 155a/14, 156b/15,
157b/4, 158b/6, 159b/3, 161a/4,
161a/15, 161b/6, 161b/17,
197b/12, 200b/1
'alāmāt-ı r. 189b/14
bāb-ı r. 4a/18
elbābü'r-r. 84b/18
ḳısm-ı r. 117b/16
sebeb-i r. 193a/1
şıfat-ı r. 98b/15
şart-ı r. 95b/3, 114a/9

rābi'a: Ar. dördüncü krş. rābi'
elf-i r.+ da 47b/derkenar yan
mi'e-i r.+ da 48a/derkenar yan

rābi'an: Ar. dördüncüsü
r. 62a/3

rabṭ: Ar. baḡlama, baḡlanma
zamm ve r. olunmuşdur 35b/12

raḡā': Ar. sūt emme
r. 111a/1

rāfi': Ar. kaldıran, yükselten
r.-i derecātdur 166b/11
r.-i i'lām 5a/13

rāfi'?:
r.+ dūr 16a/10

- rāfi‘a:** Ar. kaldıran, yükselten, destek olan
tā‘āt-ı r.+ dan 185b/14
- rağbet:** Ar. istek, ilgi duyma
r. 171b/2
kemāl-i r. 167a/13
r.+ dūr 171b/8
r.+ i 94b/14, 102b/12, 115b/5, 119b/17
r. idüp 114a/7
r.+ in 74a/1, 74a/7
meyl ü r. itmez 2b/3
r.+ leri 139b/15
eṭ‘ime-i meyl ve r. olmaya 171a/19
- rāğıb:** Ar. istekli
vezīr-i kân-ı r. 149a/3
r. eyleye 123b/6
r. olalar 132b/17
r. olduğu 9a/2
r. olmasın 74a/4
r. olup 20b/8, 129b/13, 137b/6
r. ve cür’etlü itmeyeler 137b/3
- rāh:** Far. yol, iz; meslek, uğraşı, usul
sālikān-ı r. 201a/11
r.-ı bībедreқа 194b/12
r.-ı dінде 53b/6
hādī-i r.-ı hidāyet 91a/10
mütevassıtān-ı r.-ı hidāyet-i irādet 181b/1
r.-ı necāt 90b/derkenar üst
r.-ı nihāndan 177a/2
ma‘şiyet-i r.+ ina 157b/2
- rāhat:** Ar. tasasız bir hâlde bulunma, gönlü rahat
r. 53a/5, 90b/derkenar alt, 132a/15, 143b/11, 167a/3
nokşān-ı r. 78a/1
r.-ı ‘āleme 34b/18
na‘īm ve rūḥ ve r.+ da olası 96b/4
r.+ ile 168b/2
r. olalar 133a/9
emīn ve r. olmağičün 138b/13
- rāhatlık:** Ar.+T. rahat olma durumu, üzüntüsü ve sıkıntısı olmama
r. 75b/derkenar yan, 77b/17, 81b/derkenar yan
r.+ i 109a/8
r.+ ile 139a/1
r.+ in 109a/6
- raḥim:** Ar. döl yatağı, rahim; hısımlık, akrabalık
ḳarābet-i r. 110b/17
vāşıl-ı r.-i māder olduğda 7b/4
- raḥimehumu’llah:** Ar. Allah onlara rahmet eyleye
r. 6b/14, 44b/18, 46a/16, 46b/2, 61b/16, 63a/9, 63a/16, 63b/12, 63b/16, 64a/14, 65a/11, 66a/16, 67b/11, 73b/18, 74a/10, 87a/15, 96a/11, 96a/17, 108b/8, 121a/19, 131a/4, 135b/9, 143a/8, 175b/6, 191a/16, 191a/18
r.+ dan 45a/2
r.+ dandur 46a/14
- raḥimehu’llah:** Ar. Allah ona merhamet eylesin, Allah rahmet eylesin
r. 46a/12, 46b/10, 61a/18
r.+ dan 61b/7
r.+ uñ 123a/14
- raḥimsizlik:** Ar.+T. acımasızlık
r.+ ile 103b/17
- raḥ(i)m:** Ar. merhamet, acıma
r. 136b/6
ḳaṭ‘-i r. 74b/13
r. eyle 82a/derkenar yan
r. eyleye 82a/derkenar yan
r.+ idür 131b/2
r.+ inden 14b/4
- raḥmān:** Ar. bütün varlıklara merhamet eden, nimet veren, Allah
r. 32b/4
‘arş-ı r.+ a 15a/6
raḥmet-i r.+ a 51b/18, 54a/15
ḫalīfe-i r.+ dur 131a/14
ğarīḳ-i raḥmet-i r. oldı 47a/17
- raḥmānī:** Ar. Allah’a âit, Allah’la ilgili
enfās-ı r. 175a/13
raḥmet-i r. 184a/12
tevālī-i eltāf-ı r.+ den 168b/1
- raḥmet:** Ar. acıma, esirgeme, koruma

- r. 44a/6, 84b/15, 112a/18, 124b/12, 147b/18, 184a/12, 187a/16, 197b/2, 198a/19
 āb-ı r. 187b/4
 kudüm-ı r. 7a/14
 menāzil-i r. 181b/4
 nişān-ı r. 184a/11
 seniyye-i r. 5a/8
 r.-i āşārın 187a/9
 r.-i haqqāyık-ı 'ulviyyāt 88b/18
 r.-i haqqdan 84b/derkenar alt
 ğarīk-i r.-i haqq oldı 47a/13
 r.-i haqqa 31a/4, 44b/18, 50a/12
 civār r.-i haqqa 46a/8
 r.-i lüzümlarıyla 7a/15
 evc-i r.-i māh 51a/18
 ğarīk-i r.-i rahmān oldı 47a/17
 r.-i rahmāna 51b/18, 54a/15
 r.-i rahmānı 184a/12
 r.-i rıdvān 148b/7
 ğarīk-i r.-i yezdān olup 46b/8
 r.+ den 164a/7
 r. eyleye 183a/14
 r.+ i 75a/10, 76b/derkenar üst, 77b/12, 109b/11, 112a/17, 122a/18, 136a/4, 148a/1
 r.+ inden 86b/10, 111b/3, 199b/14
 r.+ le 59a/9
 r.+ lerde 81a/6
 deryā-yı r.+ ümüz 174a/18
 r.+ ümüzden 94b/12, 119a/19
 r.+ ümüzüñ 144b/7
 r.+ üñ 75a/11, 200a/10
 feyz-i r.+ üñ 77a/13
- rahmet:** Ar. yağmur
 kabza-i r.+ lerinde 176b/7
- rahmetu'llah:** Ar. Allah'ın rahmeti
 r. 6b/18, 26b/11, 44a/4, 45a/2
 r. idi 46a/16
- raht:** Ar. ev eşyası
 r. 85a/derkenar yan
 r.+ ın 78b/derkenar alt, 145a/7, 148a/17
- ra'iyet:** Ar. sürü, otlatılan hayvan sürüsü; bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk
- r. 87a/derkenar yan, 89a/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 144b/1, 144b/2, 145b/1
 hükmi-i ihtisāb-ı āhād-ı r. 156b/10
 mülük-ı r. 144b/10
 ri'āyet-i r. 3a/12
 r.-i hāzır 144b/19
 r.+ den 87a/derkenar yan
 āhād-ı r.+ den 159a/12
 r.+ e 52a/19, 89a/derkenar yan
 r.+ inden 87a/derkenar yan
 r.+ ine 144b/10
 r.+ üñ 157a/13
- raqam:** Ar. sayı, miktar, nicelik; yazma, resmetme
 r. 2b/7
 r.-i şekāvet-i hırmān-ı rüzgāruñ 143b/14
 r.+ indadur 77a/15
- raqam-zede:** Ar. yazılmış, kaydedilmiş.
 r.+ ye 60a/19
- rākım:** Ar. yazan, çizen
 r.-ı nevādir-i āşār 2a/8
- raķīb:** Ar. herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya çalışanlardan her biri krş. rākibe
 r.-i taridüñ 165a/19
- rākibe:** Ar. herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya çalışanlardan her biri krş. rākib
 ebdān-ı r. 185b/3
- raķīk:** Ar. ince, nazik
 r.-i müteşā'id olur 173a/4
 r. olmuş 172b/10
- raķqa:** Ar. Suriye'nin bir ili
 r. 35b/5
- ramazān:** Ar. hicrî takvimde dokuzuncu ay
 r. 70a/13, 70b/4, 71a/18, 71b/12, 71b/13, 95a/2
 ba'de'r-r. 71b/4
 şehir-i r. 71b/11
 r.-ı şerīf 99b/1
 r.-ı şerīfde 17b/12
 r.-ı şerīfüñ 18a/6, 42b/3, 60a/12, 71a/9, 101a/10

- r.+ a 31b/1, 70a/6, 86b/2
r.+ da 17b/9, 20b/13, 34a/10
‘öşr-i āhîr-i r.+ da 17b/9
māh-ı r.+ da 9b/6
cemî‘-i şehir-i r.+ da 9b/2
r.+ dan 31b/1, 70a/6, 86b/2
māh-ı r.+ ı 17a/14
r.+ ında 21a/3, 21b/7
‘ğurre-i r. olduĝda 17b/7
r.+ uñ 19b/18, 60a/3
- ra‘nā:** Ar. hoş, güzel
r.+ sın 82a/6
- ra‘su‘l-‘ayn:** Ar. Şanlıurfalı'nın
Ceylanpınar sınırlarının
karşısında bulunan Suriye'ye
baĝlı bir yerleşim merkezi
r. 35b/6
- rāsih:** Ar. sağlam, kuvvetli
r. 194b/1
r. olmuştur 156a/6, 156b/3
r. ve sâbit olmağın 37b/11
- rāsihîn:** Ar. ilimde, özellikle din
ilimlerinde derinleşmiş olan
alimler
r.-i fi‘l-‘ilmden 26a/5
- rāsihrek:** Ar.+T. daha sağlam
r. olup 193b/6
- rāst:** Far. karşılaşma
r. geldüğine 12a/7
r. gelse 85b/derkenar yan
r. gelür 120b/5
r. gelüp 79b/derkenar alt,
86b/derkenar yan
- ra‘şe:** Ar. titreme, titreyiş
r. 173b/3
- rāsidîn:** Ar. hak dinini kabul etmiş olan
kimseler
hulefâ-yı r. 3b/19, 4a/12, 4a/19,
4b/12, 103b/13, 131a/7, 132a/16,
154b/3
hulefâ-yı r.+ den 126a/18
hulefâ-yı r.+ üñ 190a/9
- raṭb:** Ar. yaş, ıslak
r. 63b/13, 173b/17
buḥār-ı r. 169b/5
r.+ a 173b/19
buḥār-ı r.+ da 169b/6
r.+ dur 148b/9
- r.+ uñ 173b/19
- ravza:** Ar. ağacı, suyu bol yer, bahçe
r.-i müteberrikelerine 45a/3
r.-i na‘îme 79a/derkenar üst
r.-i resūllu‘llah 89b/derkenar alt
r.-i şerîfelerin 16b/4
r.+ sın 82a/8
- rāyet:** Ar. sancak, bayrak
r.-i ‘adl 80a/derkenar yan
r.-i hâkḳ 78a/14
r.+ ine 76b/derkenar üst
r.-i zaferîñüze 84b/derkenar yan
- rāyiha:** Far. koku
r. 82b/2, 170b/13
müstekreh-i r. 161a/8
nu‘ümet-i r. 169b/19
r.-i tayyibe 9b/13
r.-i tayyibeler 15a/2
r.-i tayyibeye 12b/14
r.+ laruñ 100a/14
r.+ sı 100b/4, 111b/1, 174a/14
r.+ sına 157b/6
r.+ sından 70b/5, 100b/5,
100b/12
r.+ yı 111b/2
- rāyihalı:** Far.+T. kokulu
r. 8b/4
- rāyiz:** Ar. kızgın, öfkeli
r.-i iḳtiżâ-yı izhâr 2a/10
- rāziḳ:** Ar. rızık veren
r.+ dur 77a/14
- raziya‘llahu:** Ar. Allah razı olsun
r. 30b/4, 35a/14,
078b/derkenar yan,
178b/7, 180a/3
evlād-ı r. 38b/11
r.+ dan 151a/7
- raziya‘llahu‘anhā:** Ar. Allah ondan
razı olsun
r. 10a/2, 25b/4, 32a/14, 36b/7,
44b/11, 72b/19, 79b/1, 79b/8,
79b/13, 85b/19, 89b/19, 90b/1,
96a/13, 113a/14, 127b/18,
194b/3, 194b/7
r.+ dan 73a/12, 79b/6, 80b/9,
105a/3, 109a/1, 118a/1
r.+ dandur 42a/5, 42a/13
r.+ nuñ 20b/15, 21a/4

r.+ yı 114b/13
r.+ ya 15b/7, 113a/11
raziya'llahu 'anhu: Ar. Allah ondan razı olsun
r. 9a/5, 9a/13, 10a/4, 25b/6, 27b/4, 30a/2, 30b/7, 30b/19, 31a/10, 31b/3, 32a/9, 33a/3, 033b/2, 33b/4, 33b/7, 34a/11, 35a/12, 36a/3, 37b/5, 39a/3, 40b/12, 41b/1, 43a/17, 44b/7, 46a/1, 46a/4, 47a/13, 47b/8, 60a/5, 60a/9, 63a/4, 64a/2, 64a/15, 64b/13, 64b/14, 65a/4, 70b/15, 71a/8, 72a/8, 72a/15, 72b/16, 73a/18, 73b/7, 75a/3, 75a/9, 75b/derkenar yan, 78a/derkenar alt, 78b/12, 79a/1, 79a/6, 81a/18, 82b/18, 83a/18, 83b/1, 83b/derkenar yan, 85a/12, 85b/5, 85b/14, 86a/3, 86a/14, 86b/1, 86b/4, 86b/5, 89b/10, 89b/15, 91a/10, 93b/12, 93b/13, 94b/7, 101b/2, 104a/4, 104a/16, 105a/9, 109b/9, 110b/15, 113b/8, 119b/7, 121a/1, 121b/5, 121b/13, 122a/18, 124b/7, 125a/13, 127b/16, 128a/17, 128b/8, 129a/4, 129a/14, 129a/19, 129b/9, 129b/14, 129b/19, 130a/2, 131b/14, 135b/10, 138b/15, 139b/6, 147b/15, 152b/3, 152b/17, 154b/4, 160a/15, 163a/4, 163a/10, 163b/16, 177b/19, 178a/15, 179a/1, 179b/4, 179b/6, 179b/17, 180a/10, 183b/5, 186a/4, 189b/6, 189b/15, 190a/2, 190b/1, 190b/19, 191a/2, 191a/3, 191a/6, 191a/11, 194b/14, 200a/6, 200a/8
evlād-ı r. 32a/1
r.+ dan 25a/19, 61a/6, 63b/17, 64a/15, 65a/11, 65b/13, 70b/3, 72b/9, 72b/13, 73a/1, 73b/8, 74b/5, 74b/11, 74b/17, 75b/7, 79a/11, 80a/15, 81a/5, 81a/13, 81b/8, 82b/7, 84b/7, 100b/17, 101a/5, 101a/9, 101b/6, 101b/10,

102a/19, 104a/9, 104b/2, 104b/7, 104b/15, 104b/18, 110b/11, 111a/5, 114b/10, 115b/19, 118a/17, 119a/1, 124a/18, 129b/8, 129b/9, 130a/8, 146a/18, 152b/17, 188a/8, 189b/18, 194a/2, 197b/17

r. idi 41a/7

r.+ nuñ 42a/19, 42b/2, 118b/3

r.+ ya 19b/10, 33a/18, 110a/4, 110a/7, 130b/6, 138b/15, 185a/13

r.+ yı 29a/10, 40b/7, 46b/6, 128b/17

raziya'llahu 'anhümā: Ar. Allah onların ikisinden razı olsun
r. 44a/13, 62b/5, 80a/2, 86a/8, 102a/10, 153a/16, 179b/12
r.+ dan 41a/6, 62a/13, 70a/5, 105a/7, 118a/12

raziya'llahu te'ālā 'anhā: Ar. Allahü teala ondan râzı olsun
r.+ yı 44b/9

raziya'llahu te'ālā 'anhu: Ar. Allahü teala ondan râzı olsun
r. 8b/10, 8b/15, 19a/7, 26a/1, 29b/1, 30b/15, 31b/10, 32b/2, 42b/2, 43a/1, 151a/1
r.+ dan 182a/18

raziya'llahu te'ālā 'anhümā: Ar. Allahü teala onların ikisinden razı olsun
r.+ nuñ 4a/1

raziye: Ar. râzı olmak, kabul etmek müstecmi'-i hıṣāl-i r. olalar 75b/derkenar üst

rāzī: Ar. rıza gösteren, uyan, boyun eğen

r. 89b/derkenar üst, 181a/3

r. eyleye 132b/6

r. itmek 132b/3

r. ola 63a/11, 151a/18, 154a/17

r. olalar 120a/19

r. olasin 76a/derkenar yan

r. olayım 130a/16

r. olduğında 113a/13

r. olmaduğunda 113a/13

r. olmaya 89b/derkenar üst

- r. olmayup 33a/6, 35a/9
r. olmazam 15a/10
r. olmazsañ 143b/12
r. olmuş olurum 76a/derkenar yan
r. olup 9b/1, 132b/5
r. olur 73b/9
r. olursañ 143b/10
r. ve hoşnüd olmayalar 111a/18
- rāzilik(g):** Ar.+Far. razı olma durumu
r. 113a/12
r.+ in 74a/2
r.+ üm 76a/derkenar yan
- re‘ā:** Ar. bir şehre vali olanlar
r. 159a/9
- re‘āyā:** Ar. bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk; bütün halk
r. 4b/3, 34b/1, 34b/3, 51a/17, 53a/5, 75b/derkenar alt,076b/1, 80a/derkenar yan, 124a/8, 125a/4, 133a/9, 135a/14, 145b/5
‘āṭifet-i r. 3a/11
hukūḳ-ı r. 145b/3
r.-yı bedende 141a/15
r.+ da 86b/derkenar üst
r.+ dan 80b/derkenar üst, 132a/5
r.+ larıdur 140b/16
r.+ ların 139a/8
r.+ larınıñ 139b/5
r.+ nuñ 86b/derkenar üst, 132b/15, 136a/10
āḥād-i r.+ nuñ 156a/13
ednā-yı r.+ nuñ 130b/2
küffār-ı ehl-i zimmet-i r.+ nuñ 139b/5
r.+ sı 139b/3
r.+ sın 145b/1
r.+ sına 124b/7
r.+ sınıñ 132a/1, 135a/16
memleket-i r.+ sınıñ 140a/19
r.+ ya 81b/derkenar alt, 132a/5, 133a/19, 139b/3, 145b/8, 156a/11
cemī‘-i r.+ ya 136a/3
r.+ yı 137a/19
- r.+ ya 77a/derkenar alt, 82a/derkenar üst, 89a/derkenar üst
- rebāb:** Ar. bir çeşit kemançe
r. 111b/19
- rebī‘:** Ar. bahar
r. 44b/4, 176a/4
havā-yı r.+ de 169a/13
- rebī‘ül-evvel:** Ar. Arabî ayların üçüncüsü
r.+ de 9b/6
r.+ inüñ 7b/12
r.+ üñ 18a/7, 18a/8, 18a/9, 18a/13, 18a/17, 18a/19, 42b/16
- recā:** Ar. umma, istek
r.-yı cinān 5a/8, 22b/3
r. eyleyesin 178b/9
- receb:** Ar. Arabî ayların yedincisi ve kutsal sayılan üç ayların birincisi
r. 70a/11, 95a/2
r.+ de 9b/6
şehr-i r.+ de 20a/6
r.+ inde 44b/17
r.+ inüñ 46a/8
māh-ı r.+ üñ 58b/7
- recül:** Ar. insan
r.-i şālihdür 47b/derkenar yan
- redd:** Ar. geri çevirme, kabul etmeme
r. 153a/5, 161b/10, 185b/4
r.-i ifrāṭ 105b/18
r.-i şıfātındadır 106a/12
r. iderler 65a/17
r.+ inde 122a/7
r. itdi 115a/7, 128b/16
r. itdüğünde 115a/7
r. itmek 129b/12, 155a/16, 156a/18
r. itmez idi 129b/12
r. itmez 167a/8
r. olmaz 76a/derkenar üst, 111a/14
r. olmazdı 25a/11
r. olunup 148b/3
r.+ü’n-nefs 193b/9
- reddiyye:** Ar. bir fikri reddetmek için yazılan yazı
aḥlāk-ı zemīme-i r. 134a/2
ef‘āl-i r. 148b/15

- şifât-ı r. 125b/10, 198a/12
maşdar-ı ahlâk-ı r.+ dürler
105b/14
hayât-ı ahlâk-ı r.+ si 194a/17
- ref'**: Ar. kalkındırma, yüceltme; yukarı
kaldırma; hükümsüz bırakma
r.-i münkerâtda 153a/5
r.+ i 57a/6
r.+içün 58b/3
r. ider 66b/5, 86a/derkenar üst
r. idüp 31b/18, 156a/4
r. itdi 142b/4
hal' ve r. itmek 39a/13
r. ola 70b/9, 87a/19, 87b/2
r. olur 66b/15
- refi'**: Ar. yüksek, yüce
r. 48a/4, 191b/16
derece-i r. 177b/12
serîr-i r.-i cihândârı 2b/14
şâhib-i devlet-i r.-i menzilinüj
3b/12
r.+ dür 134a/6
makâm-ı r.+ nüj 174b/19
- re'fet**: Ar. merhamet etme, acıma,
esirgeme
r. 112a/16, 112a/18, 198a/19
âşâr-ı r. 1b/5
cenâh-ı r. 3a/11
- refik**: Ar. arkadaşı, yoldaşı
tevfik-i r. 201a/11
emr-i r.+ üj 125b/19
- refi' rek**: Ar.+T. daha yüce
r.+ dür 165a/9
- reftâr**: Far. gidiş, yürüyüş
r.+ dur 189b/3
r.+ ı 3a/10
r.+ lar 149a/6
r.+ uş 134a/7
- reh**: Far. yol
r. 3b/6
- reh-güzâr**: Far. geçilen yol krş.
rehgüzer
cevârih-i r.+ ında 173b/1
- rehgüzer**: Far. geçilen yol krş. rehgüzâr
r.+ indedür 96a/9
- rek'at**: Ar. namazda kıyam, rüku ve iki
secdeden meydana gelen bölüm
- r. 9b/17, 15b/1, 17b/6, 22a/2,
64b/6, 64b/19, 66a/8, 73a/2,
89b/12, 91b/1
r.+ da 17b/4
r.+ larda 68a/7
- remâd**: Ar. kül
taht-ı r.+ da 196b/4
- remle**: Ar. Filistin'de bir şehir
r. 52a/12
r.+ dür 35b/1
- remz**: Ar. işaret, işaretle anlatma
r. itdiler 29a/11
r.+ le 31a/2
r. olup 40a/18
- renc**: Far. ağrı, sızı
r. 77b/15, 158a/12
r.+ i 80b/1
r.+ in 106b/2
r.+ inden 117a/6
sevdâ-yı r.+ ler 199a/16
r.+ üj 158a/13
r. ve ta'ab virür 78b/14
- rencide**: Far. incinmiş, kırılmış
r. dut 144a/12
r. eyleye 187a/8
r. ideler 174a/3
r. ider 135b/6
r. iderler idi 183a/14
r. idi 129a/17
r. itmeyeler 137a/19
r. itmeyüp 56a/14
r. ola 183a/6
r. oldılar 38b/11
r. olunmaya 159a/6
r. olup 39a/8
- rencidelik**: Far. incinerek, alınarak
r. 90b/derkenar yan
- reng**: Far. renk
r. 170b/13
r.-i cenâh-ı himmeti 195a/6
r.-i rüy-ı nev'ân 5b/12
r.+ i 17b/8, 172b/6, 196b/13
r.+ in 172a/15
r.+ ini 2a/17
r. oldı 59a/18
- resâtik**: Ar. köyler
r. 162a/15
hefevât-ı cehl-i r.+ den 194a/10

resm: Ar. biçim, suret, taslak, tasvir,
tarz
r. 79b/derkenar yan, 180a/4
r.-i hükümet 3b/6
r.-i mühmel 124a/3
‘ulüm-ı r.-i şöhret 153b/7
r.-i tuğyānı 57a/4
r.+ i 107a/10, 126b/5
‘ulüm-ı r.+ i 98a/4, 193b/3
r.+ lerile 16a/18

resmī: Ar. devlet tarafından veya devlet
adına olan
me’lūfāt-ı r. 155b/19
muḥabbet-i r. 106b/13

rest-gār: Far. kurtulucu, kurtulan
r. olurlar 93a/2

resūl: Ar. elçi, peygamber
r. 10b/15, 11a/12, 20b/2, 20b/10,
22a/19, 30a/3, 33b/4, 37b/17,
41a/8, 47b/derkenar alt, 76b/17,
102a/11, 191a/10, 191b/4
‘alāmāt-ı muḥabbet-i r. 16a/1
ābā-yı r. 7a/12
cedd-i r. 21a/13
ecdād-ı r. 6a/13
ḥazret-i r. 8a/9, 9a/12, 9b/19,
21a/6, 21b/1, 21b/13, 22a/5,
22b/7, 23b/2, 23b/18, 25b/11,
27a/16, 29b/6, 29b/15, 29b/19,
30b/1, 30b/15, 31b/6, 31b/11,
33b/1, 33b/3, 37b/12, 37b/13,
40a/5, 42b/7, 43a/3, 44a/4,
44a/5, 45a/8, 46a/2, 46b/2,
47b/5, 47b/derkenar alt, 62a/13,
71b/12, 79a/7, 115a/13, 133a/14,
182a/13, 183a/11, 184a/8,
185b/15, 194a/2, 200a/5
ḥilāf-ı sīret-i r. 190b/16
ḳabl-i bi’setü’r-r. 6b/13
müşāhede-i r. 24a/2
nesl-i r. 20a/9
sünnet-i r. 76b/6
vilādet-i r.-ı ‘aleyhi’ş-şalātü
ve’s-selām 7b/12
r.-ı ‘aleyhi’ş-şalātü ve’s-selām
183b/14
r.-ı kibriyāya 146a/6

rūḥ-ı r.-ı rabbānī 47b/derkenar
üst
‘amme-i r.-ı şafiyenūḡ 23b/8
r.-i ekremūḡ 16a/1
a’zam-ı fezāyil-i r.-i hidāyet
15a/3
r.-i şakāleyn oldı 48a/derkenar
üst
kerem-i r.+ dan 5a/9
aşḥāb-ı r.+ de 25b/16
evāyil-i nübüvvet-i r.+ de 24b/8
vefāt-ı r.+ de 21a/2, 30b/2
vefāt-ı r.+ deki 31a/9
aşḥāb-ı r.+ den 28a/13
ecdād-ı r.+ den 6a/14
ehl-i beyt-i r.+ den 43b/15
evlād-ı r.+ den 43b/15
ḥazret-i r.+ den 21a/8, 26a/11,
32b/6, 36a/9, 37b/7, 41a/13
nübüvvet-i r.+ den 20b/18
vefāt-ı r.+ den 26a/8
r.+ e 30b/9, 93b/14
akrabā-yı r.+ e 35a/2
ezvāc-ı r.+ e 15b/5
ḥazret-i r.+ e 21b/12, 22a/11,
22b/12, 32b/17, 33a/5, 33a/9,
44b/10, 183a/17
‘akıbet-i ḥazret-i r.- e
16b/derkenar yan
hük-m-i r.+ e 33a/8
medḥ-i r.+ e 21a/11
mescid-i r.+ e 36a/19
muḥabbet-i r.+ e 27b/18
sünnet-i r.+ e 76b/12, 68b/9
r.+ ını 97a/6
r.+ i 7a/3, 76a/10
ḥazret-i r.+ i 31a/6
ḳabr-i r.+ i 16a/19
mescid-i ḥazret-i r.+ i 35a/8
‘aşā-yı r.+ ile 39a/17
ḥazret-i r.+ ile 22a/17
şoḡbet-i r.+ ile 23b/1
r.+ ine 7a/3
r.+ inūḡ 155a/3
şefā’at-ı r.+ iyle 17a/7
r.+ ler 18b/12
r.+ lerin 76a/14
r. oldukların 9b/10

benāt-ı r.+ üñ 19b/4
ezvâc-ı r.+ üñ 21b/15
hâzret-i r.+ üñ 20a/18, 20b/4,
20b/6, 21b/10, 21b/17, 23a/14,
23a/19, 25b/15, 31a/10, 31b/9,
36b/5, 37b/1, 44a/17
hicret-i r.+ üñ 47a/12

resûla'llah: Ar. Allah'ın elçisi krş.

resûlu'llah
r. 10b/1, 21a/16, 32b/19,
043a/5, 44a/8, 45b/6, 46b/3,
47b/3, 63b/7, 63b/8, 64a/4,
64a/16, 70b/9, 71a/12, 74b/6,
74b/18, 79b/2, 79b/16, 80a/17,
86a/16, 89b/13, 92b/8, 92b/18,
102b/1, 104a/18, 111a/6, 115a/7,
115b/14, 118a/13, 118b/1,
119a/4, 125a/19, 127b/19,
128a/2, 128a/7, 137a/5, 137a/17,
137b/18, 138a/12, 139a/19,
151b/10, 152a/9, 152b/12,
153a/10, 153b/3, 164b/7, 177a/9,
178b/9, 179b/6, 184a/10,
186b/12, 189a/15, 190a/3,
194b/8, 196a/6, 196a/11

resûlu'llah: Ar. Allah'ın elçisi krş.

resûla'llah
r. 17a/9, 25a/14, 29a/8, 34a/6,
38b/10, 74a/19, 76b/13, 80b/10,
82b/derkenar yan, 94a/10,
101a/13, 104a/4, 127b/15,
183a/18, 190b/17,
'ahd-i r. 158b/13
'âmm-ı r. 35a/1
'amme-i r. 23b/9, 23b/15
aşhâb-ı r. 25b/13, 28a/11
cedd-i r. 21a/18, 21b/9, 22a/15,
24b/8, 24b/12, 25a/3, 25a/9,
29b/5, 32b/5, 37b/6, 46a/13
hâzret-i r. 26a/3, 27a/1, 29a/18,
36a/1, 47a/19, 47b/1, 61a/6,
62b/6, 63a/5, 64a/16, 71a/8,
71a/19, 73a/18, 74a/14, 74b/5,
75a/4, 75b/8, 75b/10, 78b/1,
79a/2, 79b/1, 79b/9, 79b/13,
80a/2, 81a/5, 81a/13, 81b/3,
81b/9, 82b/15, 87a/derkenar yan,
88a/4, 89b/12, 96a/1, 97a/4,

102b/2, 103b/15, 108a/18,
110b/15, 113a/11, 114b/12,
115a/5, 118a/2, 118a/8, 120a/18,
122b/12, 129b/10, 138a/11,
141a/16, 145b/11, 160b/1,
178a/15, 180b/15, 184b/11,
187a/2

huddâm-ı r. 27b/16

kitâb-ı r. 27b/5

peder-i r. 23a/16

ravza-i r. 89b/derkenar alt

ta'zîmü'r-r. 7b/8

şahâbe-i r.+ dan 26b/2

hâşşa-ı r.+ dur 12b/8, 14b/19

r. olduğın 18b/19

r.+ sını 10a/13

reşehât: Ar. sızıntılar

teceddüd-i r.-i cüd 144a/16

reşha: Ar. sızıntı, damla

r.+ sindandur 77a/13

reşk: Far. kıskanma, imrenme

r. ideler 119a/4

revâ: Far. layık, uygun

r. 111b/18, 157a/4, 192a/9

r.+ dur 96a/5, 135b/16, 159a/2

vakt-i r.+ dur 158b/19

r. gördiler 105b/16

r. göre 80b/17, 158a/19

r. görmediler 94a/3

r. görmedüm 81a/derkenar yan

r. görmemiş idüñ 155a/5

r. görmeñüz 97a/2

r. görmeye 78b/18, 96b/10,

113b/19, 122a/7, 123a/5,

123b/14, 132a/6, 195a/16

r. görmeyesin 120a/4

r. görmeyüp 113b/4, 137a/14

r. görüp 107a/8, 151a/2

r. görürsin 75b/derkenar yan

r. ideyim 148a/2

r. olmaya 81b/derkenar yan,
159b/14

revâfız: Ar. Hz. Ebu Bekir, Ömer ve

Osman'ın hilafetlerini kabul

etmeyip reddeden Şii fırkasından
olan

r.+ uñ 43a/19

revâk: Ar. önü açık çardak, sundurma

- r.+ ıyla 62b/8
- revān:** Far. giden, yürüyen, akan krş.
revāne
r. 52b/5, 53b/2, 54a/7, 56b/4,
57b/3, 57b/6, 58a/6
r.-i bahādırları 53b/11
r.+ ı 54b/1
rūh-ı r.+ ı 173a/14
dimāğ-ı rūh-ı r.+ ı 5a/2
r. iderler 83b/11
r.+ uñ 53b/3
- revāne:** Far. giden, yürüyen, akan krş.
revān
r. itdüklerinde 56a/10
r. ola 173a/3
r. olasın 144a/7
r. oldılar 60a/13, 60b/2
r. olduğu 55b/5
r. olmağın 53b/19
r. olup 56a/1, 58a/2, 58a/3,
58a/9, 60a/16
r.- i riyāz-ı cinān 59a/8
- revāyih:** Ar. güzel kokular, rayihalar
r. 169a/14
r.-i sa'ādeti 89a/17
r.-i tayyibe 170a/13
idrāk-i r. idebile 170a/16
r.+ inden 82b/2
nesemāt-ı eşhār-ı r.+ ün 148a/15
- revāyil:** Ar. mani olan?
r.-i ahlākı 109a/18
- reviṣ:** Far. yöntem
r.+ den 149a/7
- revnaḳ:** Ar. parlaklık
r. 50a/10
r.+ ı 51b/1
- re'y:** Ar. görüş, düşünce; oy
r. 11a/9, 33b/2, 51a/8,
75b/derkenar üst, 83a/derkenar
üst, , 83a/derkenar yan,
84a/derkenar yan, 135a/1,
135a/10, 141b/1
aşhāb-ı r. 180a/19
metānet-i r. 79a/derkenar üst
r.-i fāsīd 106b/4
r.-i hicāb 2b/2
r.-i ma'kūsuları 82a/10
- r.-i şavāb-ı ebedīden
79a/derkenar üst
aşhābü'r-r.+ dendür 18b/7
r.+ i 33b/5, 77a/derkenar üst
r.+ ile 48b/derkenar yan
r.+ inüze 79a/derkenar yan
r. itmez 57b/15
r.+ lerine 79a/derkenar yan
r.+ lerinüñ 113b/7
r.+ üñ 141b/5
- rey:** Far. İran'ın bir şehri
r. 35b/10, 38a/8
- reyāhīn:** Ar. reyhanlar
r.+ inüñ 148a/14
- reyhān:** Ar. fesleğen, reyhan
r. 178b/1
r.+ ile 82a/9
- reysi:** Ar. baş, başkan, amir
r.+ i idi 22a/10
r.+ i 22a/15, 87b/8, 170b/11
- rezāyil:** Ar. utanılacak alçakça işler,
ayıp hareketler
'aceb-i r.+ in 199a/7
- rezīle:** Ar. alçak, bayağı, soysuz,
utanmaz krş. rezīl
'aceb-i r. 96a/16
şa'b-ı r. 191b/9
r.-i kibr 194b/18
r.-i kibrden 194b/19
nefs-i r.+ si 190a/6
- rezm:** Far. kavga, savaş, cenk
r. idüp 57b/15
- rıdā' :** Ar. süt emme
r.+ dan 38a/17, 39a/9
- rıdvān:** Ar. cennet
r. 178b/1, 180a/4, 184a/1
rahmet-i r. 148b/7
r.+ a 181b/4
muşāhib-i r. itdi 59a/8
- rıdvānu'llah:** Ar. Allah'ın rızası krş.
rıdvānu'llahu
r. 4a/12, 155a/9
- rıdvānu'llahu te'ālā 'aleyhim
ecma'in:** Ar. Allahü tealanın
rızası onlar üzerine olsun
r. 4a/1, 4b/13, 23b/16, 29a/1,
78b/1,

rıd̄vānu'llahu 'aleyhim ecma'in: Ar.

Allahın rızası onlar üzerine olsun

r. 126a/18, 131a/7, 183a/15

rıf̄k: Ar. huyda ve hareketlerde yumuşaklık, nezaketle davranma, yavaşlık, mülayimlik
r. 137a/3, 137a/6
istimālet-i telat̄tuf-ı r. 122b/18

rıh̄let: Ar. göç, sefer; ölme, vefat
r. buyuracak 44a/7
r. buyurdılar 44a/13
r. buyurmaları 18a/16
r. idüp 49b/4, 50a/19
r. itdi 86a/1
r. itd̄gi 83b/derkenar üst

rıkk̄iyet: Ar. Kulluk, kölelik, esirlik
nikāh-ı r.+ den 115a/11

rızā: Ar. gönüllülük, uygun görme, istek; tevekkül
r. 76a/derkenar yan, 89b/2, 149b/16, 150a/12, 168a/18, 177a/15, 179b/8
zuh̄r-ı eser-i r. 86a/10
r.-yı bezlile 108a/16
tālīb-i r.-yı h̄akk̄ olduğundan 15a/13
r.-yı h̄akk̄-cüyān olup 6a/7
r.-yı muh̄ālefetinden 83b/13
r.-yı şerīfin 132b/5
r.-yı şerīfleri 153a/5
r.-yı şerīflerine 78b/17, 81b/11
r.-yı şerīfüne 88a/derkenar üst
r.-yı vefā 181a/9
tenessüm-i rūh-ı r.+ dan 187b/18
r.+ ları 112a/9
r.+ larıyla 36a/1
h̄üsn-i r.+ larıyla
h̄üsn-i r.+ larile 20b/2, 22a/1, 38a/7
r.+ m 96b/19, 97a/2, 101a/2
r.+ ma 92a/15
r.+ muz 119b/4, 152b/7, 152b/19, 153a/2, 195a/17
r.+ muza 119b/4
r.+ muzda 119a/18

r.+ η 80a/derkenar üst, 119a/15, 184a/5

r.+ niçün 80a/derkenar üst

r.+ sı 89b/2, 93a/1, 105a/13, 106a/8, 110b/12, 132a/19, 153b/3, 166a/16, 166a/18, 183a/12

r.+ sın 51a/10, 69b/16, 69b/17, 123b/4, 132b/4, 166a/13, 174a/4

r.+ sına 15a/13

r.+ sında 159a/15, 178b/14

r.+ sından 99a/13

r. virdüklerinde 40a/4

r. virmeyeler 139b/13

r. virmeyüp 33b/15, 39b/17

rızāu'llah: Ar. Allah'ın rızası

r. 85b/17, 86a/9, 112b/8, 118b/1, 137a/1

r.+ a 20b/3, 105b/2

r.+ ile 20b/1

rız̄k: Ar. Allah tarafından herkese

takdir edilen nîmet

r. 87a/derkenar yan

cemī'-i r. 77a/14

r.+ ı 73b/19, 127a/5

r.+ ın 127a/4, 131a/1, 131a/3

r.+ ından 152a/19

h̄abāb-ı r.+ ını 1b/9

r.+ ların 103b/4, 146b/14

ri'āyet: Ar. gütme, gözetme; sayma, saygı, ağırlama

r. 5b/14, 11b/2, 90b/derkenar alt, 139b/4

r.-i 'adl-i ziyāsiyla 150a/6

r.-i ra'iyet 3a/12

r.-i sırr 95a/4

r. eyle 136b/5

r. eyleye 99a/2, 122a/17, 136b/11

r. eyleyeler 137a/8

r. eyleyesiz 113a/8

r. eyleyüp 158a/8

r.+ i 174a/16, 176a/13

r. idebilmezler 140b/14

r. idelüm 164b/7

r. ider idi 174a/17

r. iderem 114b/15

r. idüp 32a/9, 120a/1

- r.+ idür 195b/10
r.+ in 146a/2
r.+ inde 93a/11
ḥadd-i r.+ inden 107a/15
r.+ ine 21b/19, 93a/4, 200a/19
‘izzet ve r. itdi 89b/derkenar üst
r. itmedi 88a/10
r. itmek gerek 84b/derkenar üst
r. itmek gerekdür 84a/derkenar üst
r. itmek 174b/9
istiḥdām ve r. itmek
89a/derkenar yan
ḥizmet ve r. itmekde
80a/derkenar yan
r. itmekden 77a/derkenar alt
r. itmekdür 95a/3
r. itmeye 85b/10, 87b/2
r. itmeyüp 87b/18, 136b/8
r. itmez 189a/12
r. itmiş olasin 133a/10
ḥüsn-i r.+ iyle 179b/18
r.+ le 8b/19, 21b/14
r.+ ler 49b/6
‘azīm-i r.+ ler 80a/derkenar yan
r.+ lerinde 88a/13
r.+ lerinüj 139b/6
r. olunmağ gerekdür 67b/13
- ribā:** Ar. bir akitte karşılıksız olan herhangi bir fazlalık, faiz
ekl-i māl-ı r. 86b/14
mu‘āmele-i r. 161b/18
- ribāṭ:** Ar. konak, han
r. 51b/11, 51b/12, 78b/derkenar alt
r.+ dur 117a/8
r. ve köpri olmağa 138b/18
- ribāṭāt:** Ar. kalp kuvveti; kalbi sağlam olma
r. 173b/10, 173b/12, 173b/16
- ribḥ:** Ar. ticareten elde edilen kar, kazanç
r.+ i 6b/3
r.+ ile 160a/12
- ricā:** Ar. emel, ümit, umma; yalvarma
r. 44b/7, 176a/15
r. idüp 56a/15
r. itdi 75b/derkenar üst
- r. itdügüm 123a/17
r. itdüm 117b/8, 128a/13
r. itmiş idüm 83a/6
r.+ sı 76a/derkenar üst
r.+ sında 33b/6
r.+ sıyla 36b/11
- ricāl:** Ar. erkekler; yaya olanlar; belli mevki sahibi kimse; ileri gelenler, saygın kimseler
r. 10a/10, 155a/16
cülüs-ı r. 161b/3
r.+ e 87a/derkenar yan
r.+ i 161b/6
r.+ üj 37b/9
- ric‘at:** Ar. geri dönme; gerileme, çekilme; geri kaçma
r. idüp 21b/3
- ricz:** Ar. azap
r. 184b/7
- ridā:** Ar. örtü, şal
r.-yı şerīfine 178b/7
r.+ ları 12b/6
r.+ sıyla 11b/1
- rif‘at:** Ar. ululuk, büyüklük, yücelik
r. 175b/1, 192a/9, 194b/19
iktisāb-ı r. 57b/16
binā-ı r.+ ı 3b/11
r.+ ınuğ 77b/4
r.+ la 77b/5
- rikāb:** Ar. üzengi; büyük bir kimsenin katı, ön
r.-ı hümāyūna 56a/14, 57b/14, 58b/3, 59a/9
r.-ı zulmlerin 1b/5
- riḳāb:** Ar. kullar, köleler
r.-ı himemlerin 89a/12
- riḳqat:** Ar. incelik
r.+ de 172a/10
- rīm:** Far. irin
r. 79b/17
- risālāt:** Ar. risaleler, küçük hacimli kitaplar
r.-ı siyerlerde 7a/19
- risāle:** Ar. kısa yazılmış küçük kitap
r.-i ebeveyn 7a/9
- risālet:** Ar. elçilik, elçilik sıfatı ve görevi
r. 10a/18

- ھاﺯﺭﻩﺕ-ﯩ ﺭ. 4a/10, 4b/10, 45a/6,
 73b/4, 109a/12, 149a/18,
 180b/11, 189a/1
 ﺗﻪﺑﻠﯩﻎ-ﯩ ﺭ. 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﻳﺎﻥ
 ﺭ.+ ﺩﻩ 16a/13
 ﺭ.+ ﯩ 16a/9, 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﻳﺎﻥ
 ‘ﯘﻧﯩﻮﺍﻧ-ﯩ ﺭ.+ ﻟﻪ 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﻳﺎﻥ
 ﺭ.+ ﻟﻪﺭﯨﻨﺪﻩﻥ 10a/18
 ﺭ. ﻭﻩ ﺩﺍ ‘ﻭﻩﺕ ﺍﻟﺪﯗﻗﺪﺍﻧﺴﻮﻧﻐﺎ
 10a/11
- ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺕ-ﭘﻪﻧﺎﮪ:** ﺁﺭ.+ﻓﺎﺭ. ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺗﯩﻦ
 ﻛﻪﻧﺪﯨﻨﻪ ﺍﺳﺘﯩﻨﺎﺩ ﺍﺗﺘﯩﻐﯩ ﮪﺎﺯﺭﻩﺕ-ﯩ
 ﻤﯘﮪﺎﻣﻤﻪﺩ ﻛﺮﺷ. ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺕ-ﭘﻪﻧﺎﮪﯩ
 ھاﺯﺭﻩﺕ-ﯩ ﺭ. 3b/19, 5a/16, 7b/1,
 11a/2, 63b/6, 73b/8, 74b/18,
 77a/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﻳﺎﻥ, 79b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ
 ﻳﺎﻥ, 86b/19, 88b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ,
 178b/7, 189a/13, 196a/16,
 197a/12
- ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺕ-ﭘﻪﻧﺎﮪﯩ:** ﺁﺭ.+ﻓﺎﺭ. ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺗﯩﻦ
 ﻛﻪﻧﺪﯨﻨﻪ ﺍﺳﺘﯩﻨﺎﺩ ﺍﺗﺘﯩﻐﯩ ﮪﺎﺯﺭﻩﺕ-ﯩ
 ﻤﯘﮪﺎﻣﻤﻪﺩ ﻛﺮﺷ. ﺭﯨﺴﺎﻟﻪﺕ-ﭘﻪﻧﺎﮪ
 ھاﺯﺭﻩﺕ-ﯩ ﺭ. 3a/12, 44a/7, 62b/11
- ﺭﯨﺸﺎﺵ:** ﺁﺭ. ﺩﻭﻛﯘﻧﺘﯘ, ﺳﻪﺭﭘﯩﻨﺘﯩ
 ﺭ.-ﯩ ﻋﻤﺘﺎﺭ-ﯩ ﻭﯗﺟﯘﺩﯗ 144a/1
 ﺭ.-ﯩ ﺍﻣﺘﯩﻨﺎﻧﯩﻤﺪﯗﺭ 163b/18
 ﺁﺷﺎﺭ-ﯩ ﺭ.+ ﯩﻦ 163a/11
- ﺭﯨﺸﺘﻪ:** ﻓﺎﺭ. ﯩﭙﻠﯩﻚ
 ﺭ.-ﯩ ﯘﻣﯩﺪﯨ 201a/2
- ﺭﯨﻮﺍﻳﺎﺕ:** ﺁﺭ. ﺭﯨﻮﺍﻳﻪﺗﻠﻪﺭ, ﺳﻮﻳﻠﻪﻧﺘﯩﻠﻪﺭ
 ﺭ. 2a/15
 ﺭ.-ﯩ ﻣﯘﮪﺘﻪﻟﯩﻔﻪ 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ
- ﺭﯨﻮﺍﻳﻪﺕ:** ﺁﺭ. ﻧﺎﻛﻠﻪﺗﻤﻪ, ﺍﻧﻼﺗﻤﺎ; ﮪﯩﻜﺎﻳﻪ
 ﺭ. 6b/13, 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ, 62a/8,
 73a/6
 ﺭ. ﺑﯘﻳﯘﺭﯗﺭ 163a/4
 ﺭ. ﺑﯘﻳﯘﺭﯗﺭﻻﺭ 152a/17, 153a/10
 ﺭ.+ ﺩﻩ 5b/19, 8a/16, 11a/3,
 17b/9, 18a/8, 21a/5, 31a/8,
 32a/3, 38b/9, 45b/4, 49b/5,
 49b/15, 79b/17, 81a/18,
 100b/19, 126b/15
 ﺭ.+ ﺩﻩﻛﯩ 45b/3
 ﺭ.+ ﺩﯗﺭ 102a/10
 ﺭ.+ ﯩ 7a/6
 ﺭ. ﯩﺪﻩﺭ ﯩﺪﯨ 73b/7
 ﺭ. ﯩﺪﻩﺭ 6b/7, 60b/16, 61a/6,
 62a/13, 62a/19, 62b/6, 62b/10,
- 62b/16, 63a/3, 63a/9, 64a/15,
 64b/13, 65b/13, 66a/15, 70b/3,
 70b/15, 71a/8, 72a/8, 72a/15,
 73a/1, 73a/18, 74a/18, 74b/11,
 75a/4, 78b/13, 79a/1, 79b/1,
 79b/8, 79b/13, 80a/2, 85a/17,
 85b/6, 85b/19, 86a/4, 86a/8,
 86a/14, 86b/1, 87a/8, 88a/9,
 90b/2, 92a/1, 92a/9, 92b/2,
 92b/7, 92b/15, 94b/7, 99b/1,
 101a/13, 101a/17, 101b/3,
 104a/4, 104a/17, 124b/7,
 124b/10, 124b/16, 125a/3,
 125a/8, 125a/13, 125a/18,
 140a/17, 151a/1, 152b/3,
 152b/10, 152b/17, 153a/16,
 162b/9, 162b/17, 163a/10,
 163a/16, 163b/1, 163b/4,
 163b/8, 163b/16, 164a/3,
 178a/15, 178b/7, 179a/1,
 179a/13, 179b/5, 179b/12,
 179b/17, 180a/3, 180a/6,
 180a/10, 186a/4, 186a/19,
 187a/2, 187a/16, 187b/9,
 189b/12, 190b/7, 191a/5, 196a/1,
 196a/8, 196a/11
 ﺭ. ﯩﺪﻩﺭﻟﻪﺭ ﯩﺪﯨ 70a/6
 ﺭ. ﯩﺪﻩﺭﻟﻪﺭ 40b/10, 91b/11,
 115b/13, 128b/4, 130b/4,
 153b/13, 176b/17, 186a/9
 ﺭ. ﯩﺪﯗﭖ 185b/17
 ﺭ.+ ﯩﻨﺪﻩ 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ
 ﺭ. ﯩﺘﺪﯨ 61a/19, 65a/12
 ﺭ. ﯩﺘﺪﯗﻏﯩ 21a/8
 ﺭ. ﯩﺘﻤﯩﺶ 26a/11
 ﺭ.+ ﻟﻪﺭﯨﻨﺪﻩ 47b/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ
 ﺭ. ﺍﻟﯘﻧﻤﯩﺶﺩﯗﺭ 189b/8
 ﺭ. ﺍﻟﯘﻧﯘﺭ 21b/5, 40b/15, 49b/19,
 66b/3, 67a/3, 70a/11, 72b/4,
 72b/9, 72b/13, 73a/6,
 78a/ﺩﻩﺭﻛﻪﻧﺎﺭ ﯘﺳﺘ, 79a/11, 79b/6,
 80a/8, 80a/16, 80b/9, 81a/5,
 81a/13, 81b/3, 81b/9, 82b/14,
 89b/9, 98a/11, 100b/17, 101a/5,
 101a/9, 101b/6, 101b/10,
 102a/19, 104a/10, 104b/2,
 104b/8, 114b/10, 115b/19,
 118b/2, 127a/5, 129b/9, 130a/8,

- 154b/7, 182a/18, 189b/18,
194a/2
- riyā:** Ar. iki yüzölçüm
r. 88b/4, 95a/12, 105b/1,
110a/18, 146a/8, 149b/19,
161b/17, 188b/5, 189a/2
āfāt-ı r. 182a/2
devā'î-i r. 182a/17
evkāt-i r. 95a/4
r.+ dan 93a/6, 95a/16, 95a/18,
96b/17
mücib-i r.+ dur 95a/19
r. itmeyüp 69b/17
r.+ nuş 107a/14
r.+ sından 95b/6
- riyāh:** Ar. rüzgarlar, meltemler
hubüb-ı r. 194b/11
r.-ı laṭîfi 169a/3
- riyāset:** Ar. reislik, başkanlık
r. 5b/17, 153b/7
- riyāsetçi:** Ar.+T. başkanlık yapmak
r. 167b/8
- riyāz:** Ar. bahçeler
r.-ı 'adl-i serv 51a/18
r.-ı cennete 163b/2
lāyık-ı r.-ı cennetü'l-me'vādur
186b/8
revāne-i r.-ı cinān itdi 59a/8
r.-ı kadri 4a/9
mehbiṭ-i r.-ı kudüs 5a/1
r.-ı şudūrına 81b/17
r.-ı şudūruşuza 185a/1
r.+ a 98b/4
'ıyş-ı r.+ ından 179a/6
- riyāzāt:** Ar. nefsi terbiye etmek için
yapılan tâlimler, riyazetler
r. 77a/3, 83b/10
eşnāf-ı r. 193b/10
- riyāzet:** Ar. dünya lezzetlerinden ve
rahatından sakınma, kanaatle
yaşama
r. 95b/4, 99b/13, 107a/3,
127a/11, 131a/9
r.-i bādiyesi 82a/2
r.-i micmerinde 100b/1
r.-i nefis 197a/5
r.-i şaykalı 99b/7
r.+ e 82a/6
- r.+ i 99b/5, 177b/14
r.+ le 17a/14
- rodos:** Yun. Ege Denizi'nde ada, Oniki
Adalar'ın en büyüğü
r. 52b/4, 52b/15
- rū-siyāh:** Far. kara yüzü, ayıbı olan
a' dā-yı r.+ ı olmağın 59b/13
- ru'āf:** Ar. burun kanaması
sünnetü'r-r. 38a/10
r.+ dan 38a/11
- rub' :** Ar. dörtte bir, çeyrek
r.-ı 'aşer-i nuḳūd 93b/5
r.+ ın 89a/derkenar üst
- rubā'î:** Ar. kendine mahsus aruz vezni
kalıpları ile yazılan, genellikle
tasavvufî, felsefî fikirleri, dünya
görüşünü özlü bir şekilde anlatan
dört mısralık nazım şekli, dübeyt
r. 52a/derkenar alt
- rubūbiyyāt:** Ar. Allah'a ait olanlar
r. 160b/15
- rubūbiyyet:** Ar. rabb olma durumu,
Tanrılık
r. 112a/18
cenāb-ı r. 163b/17
esrār-ı r. 17a/13
ḥāzret-i r. 168b/14
ḥāzret-i r.-i cellet 199a/3
r.-i murākıblarından 176b/4
münāza'at-ı r.+ dür 197b/13
r.+ ine 84a/14
- ruḥ:** Ar. yanak; satranç oyununda kale
denen taş
r. 2a/5, 201a/3, 201a/5
- rūḥ:** Ar. ölümden sonra da varlığı
devam eden öz, yaşama kaynağı
can, nefes
r. 82a/8, 100a/7, 100a/15,
108a/15, 140b/7, 143b/11,
147a/1, 147a/15, 167b/11,
178b/1, 182a/5, 184a/1, 184a/17
devām-ı r. 168b/2
ḥalīfe-i r. 145a/14
küşāyiş-i ebvāb-ı r. 180a/3
pādişāh-ı r. 148b/1
peder-i r. 141a/9
üns-i r. 98b/4
r.-ı ekber 142a/5

r.-1 ğidāsı 148a/18
r.-1 hayvānuḡ 173a/17
ḡalīfe-i r.-1 insānı 143a/11
r.-1 insānī 47b/derkenar üst,
140b/16
laṭīfe-i r.-1 insānī 140b/18
r.-1 ḡuds-i ḡalīfesi 142b/7
r.-1 ḡudsī 141a/9, 144b/7
r.-1 ḡudsīnūḡ 140b/11
ḡilāfet-i r.-1 ḡudsīnūḡ 141b/11
lezzet-i r.-1 muḡātabāt 91a/16
r.-1 muḡaddesi 98b/3
r.-1 muṭahharuḡ 143b/2
r.-1 nāmiye olur 172b/14
r.-1 nāmiye 173a/13
r.-1 nebevī 98a/19
r.-1 nefsanī olur 173a/15
istikāmet-i r.-1 nefsanī 173b/6
r.-1 nefsanīnūḡ 173b/2
r.-1 nefsanīyi 173a/19
r.-1 pürfütūḡ 5a/8
r.-1 resül-ı rabbānī 47b/derkenar
üst
r.-1 revānı 173a/14
dīmāġ-ı r.-1 revānı 5a/2
tenessüm-i r.-1 rızādan 187b/18
r.-1 sem´ 199b/3
taşarruf-ı r.-1 ṭabī´ī 172a/16
r.-1 ṭabī´inūḡ 172a/14, 172a/15
r.-1 velāyet 76b/derkenar alt
r.+ a 77b/6
r.+ dur 173a/18, 173b/2
teskīn-i r.+ dur 78a/derkenar alt
r.+ ı 66b/17, 141a/15, 147b/1,
147b/4, 147b/6
ḡalīfe-i r.+ ı 107b/19
ḡuşū´-ı r.+ ı 87b/15
r.+ ıçün 78b/derkenar yan
r.+ ıdur 107a/19
r.+ ın 184a/1
murġ-ı r.+ ın 59a/8
r.+ ına 193b/9
r.+ ını 59a/9
mürġ-i r.+ ları 53a/2
r.+ um 152a/10, 152a/14
r.+ uḡ 106b/9, 141b/3

ḡalīfe-i r.+ uḡ 147a/6
r. ve göz ve ādem olana 87b/6
na´ım ve r. ve rāḡatda olasız
96b/4

rūhā: Şanlıurfa ilinin eski adı
r. 35b/6, 58a/1

rūḡānī: Ar. maddesi olmayan ruhtan
ibaret varlık, melek
r. 140b/15, 149a/16, 167a/1,
167a/15
cünūd-ı melek-i r. 149a/9
ehl-i kūy-ı r. 145a/3
ḡuvā-yı r. 144b/19, 147a/5,
147a/16
mu´ālece-i emrāz-ı r. 177a/11
nesemāt-ı envār-ı r. 141a/10
nevāl-i r. 165a/3
saltanat-ı r. 149a/2
siyāset-i r. 140a/9
şārib-i r. 178a/8
tetābu´-ı erzāḡ-ı r. 168b/1
istifāza-i envār-ı r.+ den 141a/14
ḡuvā-yı r.+ den 172a/4
nesemāt-ı envār-ı r.+ den
185a/10
vūs´at-ı memleket-i r.+ den
149a/8
ḡaḡāyık-ı r.+ nūḡ 171b/12
´ālem-i r.+ ye 149a/19

rūḡāniyān: Ar. maddesi olmayan
ruhtan ibaret varlıklar, melekler
krş. rūḡāniyāt
ādāb-ı r. 185a/1
envār-ı r. 148a/9

rūḡāniyāt: Ar. maddesi olmayan ruhtan
ibaret varlıklar, melekler krş.
rūḡāniyān
r. 142b/7

rūḡāniyyet: Ar. ölmüş kutsal bir
kimsenin, bir inanişā göre sürüp
gitmekte bulunan manevī gücü,
manevîlik
r.-i aḡmedī 108a/5

ruḡsār: Far. yanak, yüz krş. ruḡsāre
r.+ ına 59b/7

ruḡsāre: Far. yanak, yüz krş. ruḡsār
r.-i mübāreki 107b/12, 183a/13,
197a/8

- r.-i nāzikleri 52b/12
r.-i pākı 79b/derkenar alt
r.+ sine 78a/derkenar alt
- ruḥṣat:** Ar. izin
r. 60a/10, 77b/derkenar üst,
115a/18, 115a/19, 156b/2
r. almışam 44b/9
r. virdüm 155a/7
r. vire 81b/13
r. vireler 116b/18
r. virilüp 57b/18
r. virmek iken 59b/9
r. virsün 117b/6
- rūḥu'llah:** Ar. Allah'ın ruhu
r. 123b/4
- ruḳ'a:** Ar. yama
r.-i evvelüj 82a/derkenar yan
r.+ da 82a/derkenar yan
r.+ ları 191b/1
r.+ nuj 82a/derkenar yan
r. yazdılar 82a/derkenar yan
r.+ yı 82a/derkenar yan
- rūm:** Ar. Anadolu
r. 51a/1, 59b/7, 82b/derkenar
yan, 129b/5
'allāme-i r. 7a/9
bilād-ı r. 35b/4
ḳayşer-i r. 76b/derkenar üst
arż-ı r.+ a 55a/13, 56a/11, 58a/9
bilād-ı r.+ a 49a/13
vilāyet-i r.+ a 49b/5
arż-ı r.+ da 55a/7, 56a/5
r.+ ı 48a/8
- rūmī:** Ar. Anadolu'da yaşayan,
Anadolulu
şuheyb-i r. 37a/18
r.+ lerden 48b/derkenar yan
- rumūz:** Ar. işaretler, semboller
r. 29a/14
r.-ı ḥikmetin 1b/10
- rūşen:** Far. parlak, aydın krş. rūşenā
r. 51a/8, 172b/6
r. eyleye 190b/11
r. eyleyüp 195a/16
r. itdi 190b/13
r. itdüm 190b/14
r. olasin 83a/7
- rūşenā:** Far. parlak, aydın krş. rūşen
r. 34a/11
- rūşenālik:** Far.+T. Far. parlaklık,
aydınlık
r.+ i 91a/13
r.+ in 177a/17
- ruṭūbet:** Ar. nem
r.+ i 173b/19
- ruṭūbetli:** Ar.+T. nemli
r. 169a/10
- ru'ūnet:** Ar. ahmaklık
r.+ i 191b/7
- rūy:** Far. yüz, çehre; satıh, yüzey
r.-ı cihānı 26b/18
reng-i r.-ı nev'ān 5b/12
r.-ı niyāzda 78b/derkenar alt
r.-ı siperden 54a/11
- rūz:** Far. gün
r.-ı cezā 175b/13
r.-ı cezāda 15b/10, 135b/18,
180b/19
r.-ı fīrūzda 57b/9
r.-ı ḥaşra 70a/1
r.-ı ḥaşrda 80a/6, 94b/8, 95a/13
r.-ı ḳiyāmetde 16b/10, 69b/19,
70b/19, 78b/derkenar yan,
88b/derkenar üst, 90a/12, 92a/3,
104a/5, 114b/11, 124a/19,
125a/8, 138b/3, 187b/3
r.-ı ḳiyāmete 61b/1, 76a/15
r.-ı ḳiyāmetin 88a/14
r.-ı vişāle 58a/5
- rūzī:** Far. rızık, azık
r. itdi 201a/10
- rübāb:** Far. basık, yuvarlak, küçük bir
kasesi bulunan, bir dize veya bir
yere dayanarak çalınan saz
r. 161b/6
- rübā'ıyyāt:** Ar. ön dişler ile azı dişleri
arasında ve ikisi altta bulunan
dört diş
r.+ ı 173b/8
- rüçhān:** Ar. üstünlük
r. 110b/19
r.-ı fażīlet-i şabra 180b/15
r.+ ın 7a/9
- rücū':** Ar. geri dönme, sözünü geri
alma
r. 65b/16, 65b/17

- r.+ ı 194b/7
r. ider 137b/7, 137b/8
r. idüp 65b/16
- rücüm:** Ar. akan yıldızlar
r.-ı nücüm 7b/16, 14b/6
- rükñ:** Ar. bir şeyin temel direği, en sağlam ve kuvvetli tarafı
r. 157b/3
ta'ñir-i r. 169b/5
temzic-i r. 169b/6
r.-i evvel 76b/5
r.+ dür 78b/4
r.+ i 99b/14, 154a/6, 157b/2
r.+ in 173b/9
r.+ inüñ 154a/7
r.+ ler 76b/4
r.+ lerin 149a/11
eğālim-i zemīn-i r.+ lerin 149a/9
r.+ lerinden 78b/4
īmān-ı kāmīl-i r.+ lerinüñ 76b/4
- rükū' :** Ar. namazda elleri dizlere dayayıp vücudun belden yukarı kısmı yere paralel gelecek şekilde eğilme
r. 65a/16, 66a/10, 85b/8, 87a/9, 87a/17, 87b/2, 87b/15, 159b/6
r.+ da 69b/3
ñin-i r.+ da 69b/1
r.+ dan 87a/10
r.+ dur 68a/6
r. eyleñüz 68a/7
r. eyleye 66a/3
r.+ uñ 69b/1
- rükün:** Ar. bir şey veya kimseye istekle meyletme
r. 188a/4
- rüsāt?:**
r.-ı şalavātdur 159b/6
- rüsüb:** Ar. tortu, çökelti
r. itmişdür 172b/9
- rüsüh:** Ar. sağlam olma, sağlamlık
r.+ a 187b/10
r. buldı 188a/16
r. bulmuşdur 91a/17
r. bulur 106a/19, 116b/13
r.+ ı 194b/18
- rüsüm:** Ar. resimler, vergiler; tören, gösteriş
r. 85b/derkenar yan, 140a/2
edhine-i taqlid-i r. 138a/9
ekşer-i r. 193a/16
r.-ı 'avām 109a/10
r.-ı mu'tāda 150b/9
r.+ ında 159b/1
- rüsül:** Ar. peygamberler
r.-ı mekkār 176a/15
r.+ lerdür 78a/16
- rüsvā:** Far. rezil krş. rüsvāy
r. 188b/14
- rüsvālık:** Far. rezillik krş. rüsvālık, rüsvāylık, rüsvāylik
r. 108b/7
- rüsvālik:** Far. rezillik krş. rüsvālık, rüsvāylık, rüsvāylik
r.+ i 157b/18
- rüsvāy:** Far. rezil krş. rüsvāy
r. olur 192b/12
- rüsvāylık:** Far. rezillik krş. rüsvālık, rüsvāylık, rüsvālik
ñārlık ve r. çekmege 108b/10
- rüsvāylik:** Far. rezillik krş. rüsvālık, rüsvālık, rüsvāylik
r. 175b/18, 199b/16
r.+ den 130b/11
r.+ i 200a/7
r.+ in 88b/6
r.+ lerin 199b/13
- rüşd:** Ar. doğru yolu bulup gitme; doğru düşünme, akıl sahibi olma; erginlik
r. 5b/16
r.+ i 196a/4
r.+ lerine 175b/1
- rütbe:** Ar. sıra, derece, basamak krş. rütbet
r. 188a/4
ñabāset-i r. 19b/10
r.+ leri 4a/12, 4b/12
- rütbet:** Ar. sıra, derece, basamak krş. rütbe
r. 167b/13
r.-i def'i 137b/4
- rü'yā:** Ar. rüya, düş
r.+ da 84b/2

r.+ larında 40a/13

r.+ sında 45a/5

r.+ yı 45a/8

rü'yet: Ar. görme, bakma, görülme

r. 188a/4, 188a/11

r.-i hakkıkatde 188a/5

teşārīf-i r.-i hissi 140a/10

r.-i kemāleri 103a/1

r.+ i 188a/11

r.+ inden 100b/10, 102b/18,

148b/7

ag̃yār-ı r.+ inden 145a/7

rüzgār: Far. yel, rüzgar; zaman, devir;

dünya

r. 60b/7, 108a/8, 108b/1,

164a/12

ehl-i r. 83a/derkenar yan

havādīs-i r. 94b/17, 148b/11

inbā-yı r. 175a/19

metersmān-ı r. 98a/5

nevāyib-i r. 184b/6

ehl-i r.-ı bātınlarında 91a/17

r.-ı havādīsın 143b/12

ūre-i r.-ı mebsūrlar 83b/12

r.-ı şeytānī olur 145a/18

teşārīf-i r.-ı vuşūlet 98b/15

ehl-i r.+ a 162a/4

r.+ da 86b/derkenar yan, 93a/2,

109a/16, 109b/4, 132b/17,

159a/19, 159b/15, 162a/3

havādīs-i r.+ dan 178a/4

laṭme-i r.+ dan 2b/9

r.+ ı 132b/19

r.+ ın 187b/12

r.+ ları 109b/2, 109b/15, 179a/6

r.+ ların 153b/5

r.+ umuza 200a/15

r.+ uş 82a/derkenar yan,

88b/derkenar alt, 90b/derkenar

yan, 107a/1, 134a/6, 181a/9,

186a/6

ekşer-i r.+ uş 132b/10

raḡam-ı şekāvet-i ḡrmān-ı r.+

uş 143b/14

rüzgārılı: Far.+T. rüzgār esen, rüzgarı

olan krş. rüzgārılı

r. 107b/9

r.+ ları 174a/17

rüzgārılı: Far.+T. rüzgār esen, rüzgarı

olan krş. rüzgārılı

r.+ lar 98a/1, 200a/11

r.+ lara 110a/13

r.+ ları 90b/16

r.+ ları 175a/12

S

sa'ādāt: Ar. saadetler, mutluluklar

kufl-ı ebvāb-ı s. 198a/12

mefātiḡe-i s.-ı cāvidānīdür

177a/11

ebvāb-ı s.-ı ebedī 188b/11

sa'adet: Ar. mutluluk

s. 77b/17, 82b/1, 91b/3, 105a/19,

131b/3, 132b/19, 147a/17,

184b/12

āsār-ı s. 116b/5, 140b/11

celāl-i cebīn-i s. 50a/3

iḡbāl-i s. 84b/derkenar yan

miftāḡ-ı ebvāb-ı s. 182b/14

s.-ı sa'adet 43a/9

taḡşīl-i s. 176b/12

taḡt-ı s. 50a/13, 50b/17, 51a/6

ṡalīb-i s. 107a/11

ṡalībān-ı sermāye-i s. 181a/19

zamān-ı s. 52b/3

s.-ı āḡiret 85a/8

taḡt-ı s.-ı baḡt-ı ḡüsrevāniye

52b/14

aşl-ı s.-ı dārındur 163a/5

s.-ı denīsın 99b/6

s.-ı ebedī 78a/12, 98a/1, 108b/4,

123b/13, 140b/12, 145a/17,

145b/2, 147b/3, 149a/4, 162b/13

dīvān-ı s.-ı ebedī 104a/13

taḡşīl-i s.-ı ebedī 150a/5

na'im-i s.-ı ebedīden 168a/7

sermāye-i s.-ı ebedīdür 79a/15

s.-ı ebediye 127a/5, 182b/17

ḡuşūl-ı s.-ı ḡalāş 150b/16

s.-ı likāsına 138a/10

s.-ı lüzūmlarıyla 51a/15

cūlūs-ı s.-ı me'nūsarı 50b/13,

52a/19

- s.-i meni⁷ 177b/12
şeref-i s.-i meţārım-ı ahlāka
144a/17
s.-i nişānı 109a/14
s.-i nişānın 116b/6
s.-i şubhınuñ 167b/9
s.-i taķdīr olmışdur 80a/19
likā-yı s.-i tālible rinüñ 78a/11
s.-i uñrevī 88a/12, 106a/9
felek-i s.+ de 168b/1
s.+ den 81b/14, 132b/16
meydān-ı s.+ den 159a/17
sülük-ı tarīķ-i s.+ den 197a/5
āstāne-i s.+ e 56b/18, 57a/12
mesned-i s.+ e 50b/1
s.+ i 93a/3, 99a/8, 127b/14,
132b/9, 163a/6
revāyiñ-i s.+ i 89a/17
s. idi 82a/18, 131a/17
felāh-ı s.+ ile 107b/9
s.+ in 137b/15
çerāğ-ı s.+ in 187a/13
s.+ inde 169b/11
s.+ iyle 99a/5
s.+ le 57b/5, 58a/2, 60a/4
‘ādet-i mūrīseü’s-s.+ leri 12a/1
s.+ lerle 54b/11
s.+ üñ 99b/11, 117a/8, 134a/7,
143a/12
- sa ‘ādet-hāne:** Ar.+Far. içinde mutlu
olunan veya mutlu kimseleri
barındıran ev, mutluluk ve
saadet yuvası
s.+ lerinde 13a/1
s.+ lerine 10b/3, 17a/16, 37a/8
s.+ sinde 39b/2, 39b/17
- sa ‘ādetlü:** Ar.+T. mutlu; Osmanlı
döneminde korgeneral ile albay
arasındaki rütbeli subaylara ve
bu derecedeki vezirlere verilen
unvan
s. 56a/8, 57b/5, 58b/14
- sā ‘āt:** Ar. saatler
s.+ de 83b/8
ihāta-i s. ve istiğrāk-ı evkāt 17.
eyleyüp 3b/16
- sā ‘at:** Ar. vakit, zaman, saat, an
s. 37a/4, 46b/5, 60a/10,
76a/derkenar yan, 76b/derkenar
yan, 77a/derkenar yan,
77b/derkenar alt, 79b/derkenar
yan, 83a/derkenar alt,
116b/18, 117a/11, 117b/6,
127a/2, 146a/19, 146b/3, 146b/4,
148b/14, 152b/6, 152b/7,
155a/4, 167a/12, 174a/11,
176a/1, 191b/2, 201a/5
s.+ de 59b/8
s.+ den 87a/derkenar yan
s.+ dür 76b/10
s.+ uñ 77a/derkenar yan
- sā ‘at be sā ‘at:** Ar.+Far. zaman zaman
sık sık
s. 88b/derkenar alt
- sa ‘at:** Ar. genişlik, çoğul
s.-i mülk 193a/2
s.-i şadr 184b/6
s.+ i 100a/10
s.+ inden 149b/3
- şabā:** Ar. sabah esen bahar rüzgârı
semend-i ş. 3a/10
ş.+ dan 3b/7
- şabāh:** Ar. sabah
ş. 12a/3, 37a/2, 37a/8, 67a/10,
74a/11, 88b/derkenar yan,
89a/derkenar alt, 111a/16,
111a/17, 127b/9, 188a/8
ş.+ a 17b/11, 59a/12, 107b/11,
120a/7
ş.+ dan 37a/19
ş. oldı 77b/derkenar alt
- şabāvet:** Ar. çocukluk, sabıllık
h̄in-i ş.+ de 116b/3
h̄in-i ş.+ den 54b/6, 107b/13
- sābıķ:** Ar. geçici, geçen, geçmiş
s. 193a/18
mü’min-i s. 108a/16
s.-ı meydān-ı ‘ināyet-i ezeli
91a/9
s.+ ı 77a/4
‘adem-i s.+ ı 198b/8
muħabbet-i s.+ ları 145a/4
h̄ıttā-i tevfiķ-i s.+ larıdır 93b/4
s.+ larından 175b/17
s. ola 192b/18

sābıka: Ar. geçmiş olay veya durum
s.-i 'ināyet 182b/15
cināyet-i s.+ dur 156b/8
s.+ ları 89a/10
ümem-i s.+ ya 28b/6

sābıken: Ar. bundan önce; evvelce
s. 6a/14, 6a/17, 39a/11, 55a/7
s.-ı aşhāb-ı yemīn 145a/3

sābi': Ar. yedinci krş. sābi'a
s. 68a/2, 93a/8, 118b/15,
139b/15, 140a/3, 157b/4, 159a/7,
159b/4, 161a/7,
161a/17, 161b/8, 200b/2
'alāmāt-ı s. 190a/14
bāb-ı s. 4b/2, 124a/7
sebeb-i s. 194a/15
şart-ı s. 96b/15, 114b/17
elf-i s.+ da 48a/derkenar üst

şabi: Ar. küçük çocuk
ş. 146a/19, 146b/1, 146b/2
ş.+ ler 113a/19
ş.+ lerüñ 160a/9
ş.+ ye 146b/1, 146b/2

sābi'a: Ar. yedinci krş. sābi'a
mi'e-i s.+ da 48a/derkenar yan

sābi'an: Ar. yedinci olarak
s. 62a/6, 74a/7

şābir: Ar. sabreden, sabırlı
ş. 182b/8
ş.-i mücāhidleri 181b/4
ş.+ e 183b/6, 183b/8
ş.+ ler 181b/10
ş.+ leri 181a/12
ş.+ lerin 181a/1
ş.+ lerüñ 182a/11
ş.+ üñ 182b/9, 184a/14
ş.+ üz 180a/17

sābit: Ar. hareketsiz, yerinde duran,
sabit
s. 87a/3, 112b/12
şahr-ı s. 37b/11
s.+ dür 15b/3, 16a/6, 29a/12
hakk-ı s.+ i 157b/10
s. olmadın 39b/13
rāsīh ve s. olmağın 37b/11
s. olmuşdur 159a/13
s. olup 40b/14
s. olur 108a/6

şabr: Ar. dayanma, kendini tutma
ş. 11a/5, 20b/3, 40a/14,
76a/derkenar üst, 108a/4,
108b/16, 113a/10, 176a/18,
176b/4, 177a/14, 177a/18,
177b/8, 179a/13, 180a/17,
180a/19, 180b/14, 181a/16,
182b/7, 182b/9, 183b/6, 184b/2
devlet-i ş. 180a/11
edā-yı ferāyize-i ş. 183b/6
kuvvet-i ş. 178a/10
külbe-i ş. 180a/4
miftāh-ı ş. 179b/8
mihen-i nüzül-ı ş. 176a/15
ş.-ı 'amel 182a/7
ş.-ı āfāt-ı tekāsülden 182a/9
ş.-ı aqsāmı 181b/16
ş.-ı evvel 183b/3
ş.-ı fuzül 184b/8
ş.-ı hareket 184a/16
ş.-ı itmām-ı ferāyizde 181b/13
ş.-ı itmām-ı nevāfilde 181b/14
ş.-ı maḥārimden 183b/7
ş.-ı maḥtūr 182b/5
ş.-ı merkebin 178a/18
ş.-ı mezmūm 181b/18
ş.-ı muşibete 184b/2
ş.-ı şadmeler 183b/7
ş.+ a 176b/8, 181b/11, 182a/1,
182a/15
fazīlet-i ş.+ a 181a/18
rūchān-ı fazīlet-i ş.+ a 180b/15
ş. bulur 76a/derkenar yan
ş.+ da 182b/9, 184a/15, 184a/18
'āmil-i mülāzemet-i ş.+ da
182a/10
ş.+ dan 181b/18, 181b/19,
182a/8, 182b/11
ş.+ dur 83a/12, 182a/3, 184b/11
lāl-i esrār-ı ş.+ dur 179a/17
mūriş-i ş.+ dur 180a/7
tafşil-i ş.+ dur 180b/14
ş. eyle 86b/derkenar alt,
146a/19, 180a/16
ş. eylemek 179b/1
ş. eyleye 182b/7, 182b/9,
184a/15, 184a/16
taḥammül ve ş. eyleye 163a/8

- ş. eyleyeler 164b/5
 ş. eyleyüp 76a/derkenar yan
 ş.+ ı 183b/18
 ş. idebilür 181b/9, 183b/10
 ş. idebilürüm 76a/derkenar yan
 ş. idemezsem 76a/derkenar yan
 ş. ider idi 183a/15
 ş. ider 182b/6, 184a/5
 ş. iderler idi 131a/10
 ş. idüp 179b/18
 ş. ise 184a/17, 184b/8
 ş. itmek 4b/9, 181b/15, 183b/5,
 183b/10
 ş. itmez 183a/16
 ş. itmişlerdür 182a/13
 ş.+ ları 176b/8
 ş.+ uş 176a/8, 179b/12, 191b/3
 ş. ve taḥammül itmegile 180a/7
- şabşaṭiye:** Ar. Filistin'in Nablüs şehrine bağlı bir köy
 ş. 35b/1
- şābūn:** Ar. kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde
 ş. 161a/17
 ş.-ı inābet 181b/6
- şācir?:**
 ş.+ ler 179a/6
- şaç:** insan başındaki kıllar, baş tüyleri
 ş.+ ı 19a/18, 19a/19
 ş.+ lar 90a/derkenar üst
 ş.+ ları 12b/12, 89b/derkenar alt,
 103a/15, 125a/14
- sa'd:** Ar. kutlu, uğurlu; kutluluk
 s. 74b/6
 s.+ den 8a/7
- şad:** Far. yüz sayısı
 ş. 41b/6
- şadā:** Ar. ses
 ş. 10b/16, 31a/8
 ş.-yı 'azīm 7b/17
 ş.+ ları 58b/11
 ş.+ nuş 10b/17
 ş.+ sı 12a/9, 59a/16,
 80a/derkenar yan, 83a/15
 şamem-i ş.+ sı 189a/4
 ş.+ sın 154b/7, 190a/3, 190a/4
- ş.+ sıyla 88a/15
- şadaḳa:** Ar. sadaka; zekat
 ş. 12b/3, 96a/4
 ihfā-yı ş. 95a/4
 ş.-i şurreye 95a/15
 ş. buyurdılar 58a/4
 ş.+ dan 137a/17
 ş.+ dur 92b/8, 92b/9
 ş. idüp 19a/18
 ş.+ ların 17b/2
 ş.+ larınuş 95b/12
 ş.+ nuş 78b/derkenar yan, 98a/3
 ş. virmek 97a/10
 ş. virüp 22a/8
 ş. virürler 194b/9
- şadāḳat:** Ar. dostluk, vefalılık, içten bağlılık; doğruluk, yürek doğruluğu
 ş. 11a/6
 şerāyiṭ-i ş. 118b/16
 birūn-ı ş.-i efzūmı 51b/7
 ş.+ ile 95a/9
 ş.+ inden 110a/11
- şadāret:** Ar. Osmanlı Devleti'nde sadrazamlık makamı, sadrazamın işi ve makamı
 mesned-i ş.+ e 59a/10
 i'zāz-ı ş.+ i 90b/derkenar alt
- sādāt:** Ar. Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hüseyin'in soyundan gelen kimseler
 seyyid-i s. 1b/12
- sāde:** Far. düz, basit, yalın, gösterişsiz; süssüz; karışksız, katkısız; yalnız, ancak
 s. 28a/3
- sa'd:** Ar. kutluluk, bahtiyarlık
 ḥadd-i s.+e 173a/4
- şaded:** Ar. teşebbüs
 def'-i ş.+ i 84b/derkenar üst
- şadef:** Ar. sedef, inci kabuğu
 ş.+ inüş 175a/17
- şademāt:** Ar. hızlıca çarpmalar; beklenmedik sıkıntılar, felaketler
 ş.-ı 'avāşif-ı ḡayret-i iḳdām
 89a/12
 ş.+ ina 184a/5

şādık: Ar. doğru, gerçek; sadakati, içten bağlılığı olan
 ş. 10b/17, 82b/11, 168a/17
 mü'min-i ş. 146b/18
 ş.-ı mübtelān 93a/18
 t̄ālib-i ş.+ a 148a/14
 ş.+ dur 81b/derkenar üst, 84a/15, 183b/9
 t̄ālibān-ı ş. idiler 109b/19
 ş.+ lar 84a/4
 muhibb-i ş.+ lardan 108a/16
 'arşa-i taḥkīk-i ş.+ ları 93b/3
 ş.+ü'l-ḳavl 86b/derkenar üst, 137b/14

şādır: Ar. görünen, ortaya çıkan
 ş. olmadı 107b/13
 ş. olması 106b/10
 ş. olmaya 83b/derkenar yan, 102a/2
 ş. olur 97b/9, 99b/19, 112a/14, 142a/9, 154a/4

şādīd: Ar. yaradan akan sarı, pis kokulu sıvı, irin
 ş. 200a/1
 şarāb-ı ş.+ dūr 199b/12

sa' dīke: Ar. senin saadetine teşrīf-i s. 177a/3

sādir: Ar. hayrette kalan; şaşırın s. olsa 78b/derkenar yan

sādis: Ar. altıncı krş. sādise s. 68a/1, 93a/7, 118b/14, 139b/14, 140a/2, 157b/4, 159a/2, 159b/3, 161a/6, 161a/17, 161b/7, 200b/2
 'alāmāt-ı s. 190a/7
 bāb-ı s. 4b/1, 110b/6
 sebeb-i s. 193a/16
 şart-ı s. 96a/15, 114b/6

sādise: Ar. altıncı krş. sādīs elf-i s.+ de 47b/derkenar alt mi'e-i s.+ de 48a/derkenar yan

sādisen: Ar. altıncı olarak s. 62a/5, 74a/5

şadme: Ar. beklenmedik sıkıntı, felaket şabr-ı ş.+ ler 183b/7
 ş.+ sin 177b/4

şadr: Ar. her şeyin önü, başı, ilerisi, en yukarı, en başı; oturulacak en iyi yer; baş, başkan
 ş. 99b/5
 sa'at-i ş. 184b/6
 şakḳ-ı ş. 8b/8
 ş.+ a 11b/5
 şakḳ-ı ş. eyledi 9b/11
 başiret-i ş.+ inuḡ 82a/1
 şakḳ-ı ş.+ uḡ 8b/7

şaf: Ar. dizi, sıra
 ş. 83b/derkenar yan
 ş.-ı evvelde 63b/10
 ş. bağlamak 28b/11
 ş. bağlandı 82b/derkenar yan
 ş. çekdiler 76b/derkenar üst
 ş. dutmadın 83a/derkenar üst
 ş. dutup 127b/7, 127b/8
 ḡavf ve ḡaşyet ve ş. ider 193b/7
 ş.+ lar 37a/3, 76b/derkenar üst, 83b/derkenar üst

şāf: Ar. temiz, arı, halis
 ş. 51b/7, 172a/17, 173a/9
 ş.+ dur 193b/12
 kırmızı ve ş. ve şīrīn ve ḳoḳusuz ola 172a/19

şāfa: Ar. saflık, berraklık; gönül şenliği, kedersizlik, neşe, zevk, eğlence
 ş. 3b/4, 8b/5, 52b/2, 60b/11
 ehl-i ş. 178b/11
 meş'al-i envār-ı ş. 145b/10
 ş.-i ḳalble 30b/9
 şāhib-i s.-yı a'dā 11a/12
 ş.-yı a'dāya 3b/9
 ş.-yı cinān 5a/8, 22b/3
 ş.-yı fehmi 89b/3
 ş.-yı ḳulüb 200a/12
 ş.-yı lezzet-i münācāt 90a/15
 ş.-yı sīret-i bātını 144b/9
 ş.-yı tevāzu' 193b/9
 ş. bulmuş 98b/3
 ş.+ da 108a/15
 ş.+ lar 161a/2
 ehl-i ş.+ nuḡ 121a/14
 ş.+ sı 99b/14
 āsār-ı ş.+ sı 100b/6
 ş.+ sını 142a/3
 ş.+ sıyla 93a/12

- kemāl-i ş.+ ya 173a/13
menâzil-i ş.+ yı 175b/4
- şafahât:** Ar. aşamalar
ş.-ı cevârih 141a/11
- şafâvet:** Ar. temizliği fazla, parlak
ş.+ i 57a/4
- şafed:** Ar. İsrail'de bir şehir krş. şafet
ş. 56b/19
- şafet:** Ar. İsrail'de bir şehir krş. şafed
ş. 52a/12
- şafha:** Ar. bir cismin görünen tarafları
ş.-i vücûdda 198b/8
- şafi:** Ar. temiz, arı, katıksız, saf
ş. 52a/6
nâm-ı ş. 57a/2
ş.+ nüh 57a/4
- şafî:** Ar. duru, temiz, katıksız; bir şeyle
karışık olmayan, katıksız;
samimî; sadece, yalnız
ş. 173a/2
pâk ve ş. itmeye 99b/7
- şafîlik:** Ar.+T. temizlik, duruluk
laîf-i ş.+ e 173a/19
- şâflik:** Ar.+T. temizlik, arılık
ş.+ den 137a/5
- şafra:** Ar. öd
ş. 199a/14
ş.+ dur 172b/5, 192b/10
ş.+ ya 199a/15
ş.+ yı 173a/11
- şafvet:** Ar. maddî ve manevî manada
temizlik, arılık, saflık
ş.+ inde 126a/1
- şag:** sağlam, esen; yaşamakta olan
ş. 10b/1, 13a/3, 13a/6, 13a/7,
30a/5, 30a/17, 32b/10, 44a/10,
60a/5,
064b/15, 64b/17, 66b/5, 69b/10,
86a/derkenar yan , 95a/14,
129b/14, 157a/7, 168a/9
ş.+ ma 69a/13
ş.+ mda 172a/7
ş.+ mda 93a/1
ş. ise 111a/19
ş. kalup 59b/18
ş. kolında 127b/2
s. kırmazlar 85a/derkenar yan
ş. kırsa 158b/13
- ş. kulağına 42b/5, 43a/3
ş. olanı 200b/14
ş. olanlardan 28a/15
s. olup 80b/derkenar alt
- şag -:** sağmak
s. 78a/derkenar üst
ş.- ar idi 11b/18
s.- dı 78a/derkenar üst
s.- duğda 77b/derkenar alt
ş.- up 77b/derkenar yan, 190b/8
- şagâyir:** Ar. küçük günahlar, küçük
suçlar
ş.+ den 17b/14
- şagir:** kulağı duymayan, sağır
ş. iken 199a/4
- şagiş -:** kırmak
ş.- mca 44b/4
- şag(ı)ş:** sayı, adet, miktar
s.+ ı 71b/2
- şagîr:** Ar. küçük, ufak
ş. 179a/3
'âlem-i ş.+ dür 140b/6
- şagîr -i suyûti:** Ar. Suyuti'ye ait bir
hadis kitabı
ş.+ de 24a/14, 37b/17
- sâha:** Ar. meydan, alan
s.-i nübüvete 47b/derkenar alt
- şahâ:** Ar. cömertlik, el açıklığı
s. 90b/derkenar yan
- şahâbe:** Ar. Hz. Muhammet'i görmüş
ve kendilerinin sohbetlerinde
bulunmuş olan
ş. 11b/7, 24a/2, 24b/13, 25a/14,
26b/11, 27a/1, 31a/7, 32b/18,
34a/5, 34a/14, 34b/19, 36a/19,
38a/7, 39b/14, 39b/19, 40a/2,
40b/5, 40b/6, 44a/8, 83b/6,
128b/12, 155a/9, 155b/8,
183a/15
c.-i şahâbe 30b/8
eşref-i meşâhîr-i ş. 39a/7
zümre-i ş. 23b/17
ş.-i kibâr 86b/3
ş.-i kibârları 78a/19
ş.-i kirâm 4a/1, 23b/16
dil-i ş.-i kirâm 38a/5
ş.-i muhâcirin 30b/7
ş.-i resûlu'llahdan 26b/1

'iṣābe-i ṣ.-i zevī'l-i ṣābetün
 25b/11
 ṣ.+ de 31b/5
 cemī'-i ṣ.+ de 29b/17
 ṣ.+ den idi 32a/6
 ṣ.+ den 14b/2, 21a/9, 21a/19,
 26a/14, 26b/12, 30b/2, 35a/2,
 36b/9, 39a/7, 41a/14,
 78b/derkenar yan, 190b/18,
 191a/12, 196a/1
 cemī'-i ṣ.+ den 41a/7
 'ahd-i ṣ.+ den 23b/19
 kibār-ı ṣ.+ den 47a/14
 ṣ.+ dūr 29a/1
 ṣ.+ ler 36b/3
 ṣ.+ lerdən 27b/8, 90b/6
 ṣ.+ leri 153b/15
 havāṣṣ-ı ṣ.+ leri 153b/14
 ṣ.+ mden 24a/13
 ṣ.+ nūḡ 86b/4, 131b/14, 154a/14
 ṣ.+ ye 24a/9, 32b/17, 33b/1,
 33b/3, 39b/9, 44b/15, 65b/15,
 128b/9
 eṣref-i ṣ.+ ye 35b/14
 ṣ.+ yi 14b/16, 39a/16
ṣahāvet: Ar. cömertlik, el açıklığı
 s. 5b/10, 108a/3, 146a/2, 146a/3
 ṣāhib-i s.-i ḥalīm 41a/11
 s.-i nefis 145b/14
 s.+ dūr 145b/10
 s.+ i 145b/7
 efdal-i s.+ i 145b/15
 s.+ üḡ 146a/4
ṣahāyif: Ar. sayfalar
 ṣ.-i menṣūrede 199b/10
ṣahī: Ar. cömert, eliaçık
 s. 25b/2, 88b/derkenar yan,
 89a/derkenar üst
 lebib-i s. 6b/6
 s.+ dūr 89b/derkenar yan
 s. idi 121a/19
 s. ola 144b/1, 144b/2
 s. olup 89b/derkenar yan
ṣāhib: Ar. sahip; bir özelliği olan;
 koruyan krş. ṣāhibe
 ṣ. 48a/derkenar üst, 76a/derkenar
 yan, 86b/derkenar yan, 135b/5

server-i ṣ. 52a/1
 ṣ.-i 'iyāl ve perhizkār ola
 124b/18
 ṣ.-i baṣiret olanlar 90b/10
 ṣ.-i baṣiret 163a/1
 ṣ.-i devlet-i refī'-i menzilinüḡ
 3b/12
 ṣ.-i dīvānıdur 142a/1
 ṣ.-i ḥüsn 10b/11
 şeh-i ṣ.-i kūr'ān 60b/10
 ṣ.-i livā-yı a'zam 1b/12
 ṣ.-i mü'min 120b/19
 ṣ.-i ṣafā-yı a'dā 11a/12
 ṣ.-i ṣahāvet-i ḥalīm 41a/11
 ṣ.-i ṣer' 195a/2
 mervān-ı ṣ.-i tuḡyān 25a/1
 ṣ.+ i 9a/18, 35b/19, 76a/9,
 77a/derkenar alt, 79b/derkenar
 yan, 84a/derkenar yan,
 85a/derkenar yan, 86a/11,
 86a/derkenar alt, 96a/19,
 157b/9, 166a/10
 ṣ.+ i idi 77b/derkenar üst
 ṣ.+ iyüm 75b/derkenar yan
 ṣ.+ leri 35a/8, 97b/5, 157a/13,
 187b/6
 ṣ.+ lerine 112a/2, 155a/16
 ṣ.+ü'z-zamān 43b/13
ṣāhibe: Ar. sahip krş. ṣāhib
 ṣ.-i māl 20b/9
ṣāhib-kūrān: Ar. uğurlu olarak bilinen
 Zühre (Venüs) ve müşteri
 (Jüpiter) yıldızlarının aynı burç
 ve aynı derecede oldukları kutlu
 zamanda doğan kimse, böyle bir
 zamanda tahta çıkan çok başarılı
 hükümdar
 ḥüsrev-i s. 3a/7
ṣahīfe: Ar. bir defter veya kitap
 yaprağının iki yüzünden her biri
 ṣ. 47b/derkenar yan
 ṣ.+ lerde 31b/8
 ṣūret-i ṣ.+ sinde 150a/9
 ṣ.+ sinden 89a/6
ṣahīḡ: Ar. gerçek, doğru, kusursuz krş.
 ṣahīḡa
 ṣ. 82b/3, 95b/17, 133b/12

- hadīs-i ş. 25b/18, 43b/16
 kav̄l-i ş. 19a/10, 29b/6
 naql-i ş. 184a/8
 vech-i ş. 159b/8
 ş.-i buḥārīde 17b/14
 aḥbār-ı ş.+ de 185b/12
 aḥbār-ı ş.+ dedür 190b/17
 ş.+ dūr 159b/11, 160b/9
 ş.+ i 86b/17, 87a/3
 ş. ise 159b/11
 ş. olmağıla 82b/derkenar yan
 hadīs-i ş. olup 24b/3
- şahīḥa:** Ar. gerçek, doğru, kusursuz krş.
 şahīḥa
 naşīḥa-i ş. 10b/9
- sāḥil:** Ar. kıyı, deniz, göl veya nehir kenarı
 s.-i şühūda 168b/6
 s.-i tevbe 174b/2
- şahrā:** Ar. kır, ova, çöl
 ş. 136a/19
 ş.-yı derd-i hicr 82a/14
 ş.+ da 76a/7, 77b/derkenar yan,
 78b/derkenar alt, 103a/15,
 154b/2, 166a/4, 166a/8
 ş.+ lar 175a/3
 vuḥūş-ı ş.+ larda 143b/13
 ş.+ ları 45a/15, 60b/3
 ş.+ ların 149a/12
 ş.+ sına 78a/13
 ş.+ sınıḡ 89a/14
 ş.+ ya 8a/15, 8a/19, 174b/7
- saḥt:** Ar. sert, katı
 s. 87a/2
 s.-ı ḥaḡḡ olur 94b/3
- şaḥte:** Far. düzme, düzmece, yapmacık;
 yalandan; taklit
 ş. 167b/11
- şaḥtiyān:** Far. tabaklanarak cilalanmış
 ve boyanmış deri, özellikle keçi
 ve dana derisi
 s. 31a/19
 s. idi 12b/16
- şaḥūr:** Ar. ramazan ayında geceleyin
 oruca başlama zamānı olan
 imsakten, yani tan yerinin
 ağarmasından önce yenen yemek
 s. 71a/16
- şahv:** Ar. Allah sevgisinden doğan vecd
 ve istiḡrakla kendinden geçtikten
 sonra his ve şuur haline dönüş
 ş. 98a/10
 maḡām-ı ş.+ da 185b/1
- sā'ī:** Ar. çalışan
 s. 34b/18
 s. ve nāşīḡ ola 145b/5
- sa'id:** Ar. mutlu, uğurlu; ahiretini
 hazırlamış
 s.-i muḡbil olan 148b/6
- şā'ika-vār:** Ar.+Far. yıldırım gibi
 ebr-i ş. 57b/10
- saḡ:** elin boḡum bölümü
 s. 135a/13
- şaḡal:** yetişkin erkeklerde yanak ve alt
 çenede çıkan kılların tümü
 ş.+ ı 29b/11, 32b/9, 37b/8
 cism-i ş.+ ı 41b/2
 ş.+ ın 29b/11
 ş.+ ma 158b/11
 ş.+ ları 12b/19
 ş.+ ların 13a/8
- şaḡaleyn:** Ar. dünya ve ahiret
 nebī'ı s. 48a/derkenar üst
 ş.+ den 94b/15
 resūl-i s. oldı 48a/derkenar üst
- şaḡar:** Ar. cehennem
 derekāt-ı s.+ ı 47b/derkenar üst
- şaḡarya:** Sakarya ili
 ş. 51b/13
- şaḡat:** Ar. vücudunda hasta veya eksik
 bir yanı olan, sakat
 ş.+ ları 110a/19
- şaḡatlık:** Ar.+T. sakatlık
 s. 161b/2
- şaḡf:** Ar. dam, çatı
 s.+ ı 6a/17
- şaḡın -:** sakınmak, korumak, esirgemek,
 gözetmek
 ş. 90b/derkenar üst
 ş.- a 148a/4
 ş.- ıḡuz 71b/1, 151b/10
 ş.- maḡ gerekdür 134a/16
 ş.- masalar 116a/18
 'arż ş.- maz 89a/derkenar yan
 ş.- up 93a/6, 95a/18

sākıt: Ar. düşen, itibardan düşmüş olan
s.+ dur 76a/18, 156a/7, 156a/15,
158b/15
s. ola 150b/14
s. olmaz 157b/10
s. olur 76a/19

sākı: Ar. su veren, su dağıtan; kadeh,
içki sunan
s. 59a/17
cür'a-i nüş-ı s. 53a/11
s.-i gerdün 51a/14
s.-i gerdün 60b/6
ecel-i s. 54b/15

sākıl: Ar. tartıda ağır gelen, ağır
s. 60b/17

sākin: Ar. oturan, yerleşik
s. 162b/19, 173b/17, 174a/1
s.+ dür 51a/19
s.+ dürler 102a/3
s. idüp 141b/15
s. kıla 171b/12
s. kırup 144a/3
s.+ leri 175a/10
s. ola 173b/19
s. olan 31a/12
s. olanlaruñ 81b/15
s. olasın 129b/6
s. olduklarından 49b/2
s. olur 197a/4

sākit: Ar. sessiz, suskun
vācib ve s. olmağ 161b/13

şakla -: saklamak
ş. 102b/6
ş.- dı 79b/derkenar üst
ş.- madılar 93b/17
ş.- mağda 79a/derkenar üst
ş.- mağdan 182a/16
ş.- ması 102a/9, 161a/11
ş.- mayup 87b/derkenar yan,
90a/derkenar alt
sırrın ş.- mayup 90a/derkenar alt
ş.- mışlar 107b/8
ş.- ñuz 164a/16
ş.- r idi 28a/4, 114b/13
ş.- r 171a/6, 171a/8, 172b/4
ş.- rlar 98b/13, 173b/14
ş.- rsın 118b/9
ş.- ya idi 96b/7, 144a/4

ş.- ya 102a/7, 102a/13, 102a/14,
125b/16, 150a/3, 187a/8
ş.- yabilesin 91b/4
ş.- yan 51a/10
ş.- yup 89b/5, 148a/16, 151b/12,
160b/11, 171a/5, 198a/5

şaklan -: saklanmak

ş.- ması 105b/9

şaklu: gizlenmiş olan, gizli krş. şaklu
ş. 59b/15

ş.+ dur 76a/4

ş. dutarlar 98b/6

ş. dutmağ gerekdür 87b/derkenar
yan

ş. dutmağ 89a/derkenar yan

ş. itdügüm 86b/derkenar üst

şaklu: gizlenmiş olan, gizli krş. şaklu
s. 127a/8

şal -: salmak, sarkıtmak

ş.- dı 54a/13, 79b/derkenar yan

ş.- up 8a/6, 88a/derkenar yan,
155a/4, 191b/2

sāl: Far. yıl, sene

s. 59b/8

s. itmek 105b/15

şalā: Ar. cuma namazına ve bazı
yerlerde cenazeye çağırmağ için
minarelerde okunan salavat
ş.-yı kerem ve mürüvvet
virmişsin 82a/derkenar alt
ş. virdürmeğ 38b/4

şalābet: Ar. katılık, sertlik

ş. 11a/6, 169a/8

fürür-ı sitem-i ş. 3a/16

ş.-i 'azamete 198b/12

sencer-i dārā-ş. 55a/5

ş.+ i 39a/4, 55a/5

şalāh: Ar. düzelme, iyileşme, iyilik;
rahatlık, barış; dine olan bağlılık
ş. 5b/16, 28b/1, 106b/4, 116b/14,
137b/5, 140a/10, 140b/13,
162a/5, 170b/5
ş.-ı 'adāletle 24a/9
ş.+ a 141a/12
ehl-i ş.+ a 99a/8
şüret-i ş.+ da 86a/derkenar üst
ş.+ dan 160a/2
ş.+ ı 81a/derkenar yan, 106a/6

hüsn-i ş.+ ı 106a/7
 ş.+ ları 116a/9
 ehl-i ş.+ uñ 102a/10
şalâhiyet: Ar. yetki
 ş. 99a/10, 137b/6
 ş.+ e 137b/6
şalât: Ar. namaz krş. şalâtü
 ş. 4a/14, 16a/11, 17b/10, 60b/13,
 65a/1, 65a/12, 66a/11, 66a/12,
 68a/3, 68a/11, 68a/18, 69a/2,
 73a/8, 73a/13, 76a/17, 83b/16,
 137a/17, 145b/13
 hâtm-i ş. 68a/10
 ş.-ı cenâzede 34a/12
 ş.-ı farîza 118b/14
 ş.-ı farîzalaruñ 65a/6
 ş.-ı şerîf 60b/13
 ş.-ı ta'zîm 65a/15
 ş.-ı terki 85a/13
 ş.-ı zühâyı 17b/6
 ş.+ a 67b/12, 69a/3, 67b/13,
 70a/7
 hîn-i ş.+ da iken 88a/5
 ş.+ da 68a/10, 88a/6
 hîn-i kıyâm-ı ş.+ da 69a/12
 hîn-i ş.+ da 67b/19
 ibtidâ-yı ş.+ da 68a/3
 ş.+ dan 70a/7
 keşret-i ş.+ dan 41a/10
 ş.+ dur 66a/17
 ş.+ ı 65a/16, 66a/1, 66a/9,
 66a/17
 ş.+ ında 66a/18
 ş. olmağın 17b/4
 târikü's ş. olmaya 97a/17
 ş. olmaz 67b/16
 ş.+ uñ 63b/19, 66a/8, 66a/12,
 67b/11
 der-zıkr-i ş.+ü'l-mektübât 65a/7
şalâtü: Ar. namaz krş. şalât
 'aleyhi's ş. 47b/derkenar üst
şalavât: Ar. dualar, namazlar
 ş. 16a/17
 nesîm-i ş. 4b/19
 ş.-ı şerîf 62b/7, 62b/17, 63a/6
 ş.-ı şerîf-i fazîletinde 62b/3
 ş.-ı şerîf 4a/14

ş.-ı zâkiyât 1b/11
 ş.+ dan 30b/9
 mübte'l-i ş.+ dur 159b/7
 rüsât-ı ş.+ dur 159b/6
 ş.+ ımı 62b/11
 ş.+ ın 16a/18
şalavâtu'llahu te'âlâ 'aleyhi ve sellem: Ar. Allah onun üzerine salat ve selam eylesin
 ş. 1b/14
şalavâtu'llahi 'aleyhim ecma'in: Ar. duaların hepsi onun üzerine olsun
 ş. 77a/2, 78a/17, 155b/11
şalb: Ar. asma, asarak öldürme
 hâlet-i ş.+ da 184a/14
şalın -: salınmak
 ş.- ur idi 189b/2
 ş.- ur 189a/18, 189a/19
sâlîfe: Ar. geçmiş, geçen
 a'sâr-ı s. 179a/1
sâlîh: Ar. yarar, elverişli, iyi, uygun, yakışır; yetkisi olan; dinin emrettiği şeylere uygun harekette bulunan krş. sâlîha
 ş. 18b/12, 70b/8, 83a/derkenar yan, 86b/12, 119b/4, 119b/11, 132b/19, 152b/11, 152b/12, 152b/13, 153a/1, 156a/15
 'amel-i ş. 78b/3, 142a/9, 177b/13
 a'mâl-i ş. 82a/1
 ityân-ı a'mâl-i ş. 148b/2
 mülk-i ş. 120a/11, 120a/16
 recül-i ş.+ dür 47b/derkenar yan
 ş.+ e 63a/11, 182a/7
 'amel-i ş.+ i 78b/5
 veled-i ş.+ i 50b/2
 'amel-i ş. idebileyim 176a/3
 'amel-i ş. itmedük 175b/15
 ş.+ ler 63a/13, 66b/16, 74a/7, 119a/8, 153a/17
 ş.+ lerden 117a/14
 ş.+ lerinden idi 131b/15
 ş.+ lerüñ 190a/7
 ş. olsalar 116a/8
 ş. olurlar 131a/2
 'amel-i ş.+ üñ 78b/5

şāliḥa: Ar. dinin emrettiği şeylere uygun harekette bulunan krş. şāliḥ

erbāb-ı a‘māl-i ş. 178a/16
a‘māl-i ş.+ dan 148b/14

sālik: Ar. bir yola giren, bir yolda giden

s.-i mesālikdür 175a/7
s.-i mesālikleri 174b/19
s.-i tizbīn 168b/11
s.+ ler 88b/2
‘ālem-i şüret-i s.+ lerinden 175a/16

s.+ lerüñ 164b/18, 175a/5

sālikān: Ar. bir yola girenler, bir yolda gidenler

s.-ı rāh 201a/11

sālim: Ar. sağ, sağlam

s. iken 157a/7

sālis: Ar. üçüncü krş. sāliṣe

ş. 67b/16, 74a/2, 76a/17, 76b/6, 88b/1, 93a/6, 94b/17, 97a/15, 108b/2, 111b/16, 118b/12, 139b/11, 139b/18, 145a/19, 147a/13, 154a/7, 155a/13, 156a/13, 156b/14, 157a/16, 157b/3, 159b/3, 160b/19, 161a/3, 161a/14, 161b/5, 161b/17, 166a/11, 197b/5, 200b/1

‘alāmāt-ı ş. 189b/5

bāb-ı ş. 4a/16

bābü’ş. 75a/12

derece-i ş. 102b/14, 158a/14

ḥālet-i ş. 156b/18, 182a/15

kısm-ı ş. 94a/1, 99a/16, 115b/10, 121a/12

ma‘nā-yı ş. 94a/18

sebeb-i ş. 192b/14

şıfat-ı ş. 98b/5

şarḥ-ı ş. 95a/3, 113b/14

vech-i ş. 96a/5

sāliṣe: Ar. üçüncü krş. sāliṣ

ṭabaḳa-i ş. 48b/derkenar yan

vech-i ş. 96b/10

ş.+ de 48a/derkenar üst

elf-i ş.+ de 47b/derkenar yan

mi’e-i ş.+ de 48a/derkenar üst

sene-i ş.+ de 8b/10

sāliṣen: Ar. üçüncü olarak ş. 31b/10, 62a/2

şalla -: sallamak

ş.- r idi 14b/7

şalla’llahu ‘aleyhi: Ar. salat onun üzerine olsun

ş. 60b/17, 73b/8

şalla’llahu ‘aleyhi ve sellem: Ar. salat ve selam onun üzerine olsun krş.

şallallahu ‘aleyhi ve’s-sellem

ş. 8a/9, 9a/12, 11a/2, 18b/8,

18b/9, 18b/12, 18b/13, 20b/10,

21a/5, 21a/14, 21a/18, 22a/15,

22a/19, 22b/7, 23a/13, 24b/8,

24b/12, 25a/3, 25a/9, 25a/14,

26a/3, 27a/1, 27b/5, 27b/16,

28b/17, 29b/5, 29b/15, 30a/3,

30b/1, 31b/11, 32b/6, 33b/1,

37b/18, 40a/5, 41a/8, 44a/4,

44a/7, 44b/1, 46a/13, 47b/2,

47b/derkenar üst, 75b/8, 76b/13,

79a/2, 79a/7, 79b/1, 79b/9,

79b/13, 80a/2, 80a/8, 80b/10,

81a/1, 81a/5, 81a/13, 81b/3,

81b/9, 82b/7, 82b/15,

82b/derkenar yan, 86b/19, 88a/4,

89b/12, 96a/1, 97a/4, 99b/1,

101a/13, 101a/17, 101b/3,

102a/11, 102b/2, 104a/4,

108a/18, 113a/11, 114b/12,

115a/5, 118a/2, 118a/8, 120a/18,

127b/15, 129b/10, 133a/14,

138a/11, 141a/16, 145b/11,

149a/18, 178a/15, 180b/15,

183a/11, 183a/18, 185b/15,

187a/2, 189a/13, 190b/17,

191b/4

ḥazret-i ş. 5b/3, 9b/16, 15a/12,

19b/4, 20a/16, 21b/18, 22a/2,

24a/19, 24b/17, 25b/19, 27b/2,

27b/14, 28a/14, 29a/13, 29a/14,

30a/12, 30a/17, 31a/18, 33a/10,

39a/1, 39b/16, 40b/18, 42b/9,

42b/12, 43a/4, 44b/11, 45a/16,

47b/2, 63b/7, 64a/16, 65b/15,

65b/19, 67b/14, 67b/16, 71a/12,

72b/9, 75b/12, 78b/13, 79a/11,

79b/6, 80a/16, 84b/7, 85a/12,

85a/17, 85b/6, 85b/19, 86a/15,
86b/1, 87a/16, 87a/derkenar
yan088a/9, 90a/1, 90b/6, 91b/11,
92a/9, 92b/2, 93b/15, 94a/14,
95a/6, 96b/16, 98b/19, 99b/8,
100b/17, 101a/5, 101a/10,
101b/6, 101b/10, 102a/5,
102b/11, 104b/3, 104b/8,
104b/12, 104b/15, 104b/19,
105a/4, 105a/7, 106a/2, 111a/10,
111a/15, 111b/1, 112a/10,
112b/6, 112b/11, 112b/14,
113b/18, 114b/10, 115b/3,
115b/19, 116a/14, 119a/1,
119a/7, 124a/18, 124b/7,
124b/10, 124b/16, 125a/4,
125a/8, 125a/13, 125a/18,
125b/4, 127b/19, 128a/16,
128b/4, 132a/10, 135a/19,
135b/17, 136a/7, 136a/10,
136a/14, 136b/13, 139a/5,
139a/11, 139a/18, 140a/18,
146a/18, 146b/3, 147b/15,
149b/1, 151a/1, 151a/7, 151b/9,
152a/7, 152a/18, 152b/4,
152b/10, 153b/2, 153b/13,
158a/9, 158a/19, 176b/17,
177a/16, 177b/11, 178a/2,
178a/7, 179a/15, 179b/5,
179b/18, 180b/19, 181a/15,
185b/18, 186a/4, 186a/9, 187b/9,
188a/6, 188b/3, 190a/2, 190a/8,
191a/15, 192a/17, 196a/1,
196b/16, 197a/8, 197b/17
nübüvvet-penāhī ş. 109a/12
ş.+ den 71a/19, 73a/18, 74a/19,
75a/4, 103b/15, 110b/15,
160b/1, 189b/12, 194b/3
hazret-i ş.+ den 62a/8, 63b/12,
66a/16, 74b/11, 85b/14, 86a/9,
87a/8, 92b/8, 102a/19, 110b/11,
153a/10, 153a/17, 162b/10,
163a/4, 163a/10, 163a/16,
163b/5, 163b/16, 164a/3,
176b/11, 180a/6, 186b/11
hazret-i ş.+ dür 118a/19

ş.+ e 25b/11, 29a/18, 62b/16,
63a/5, 64a/16, 71b/12, 74b/5,
74b/18, 94a/10, 122b/12, 178b/7
hazret-i ş.+ e 32b/11, 65b/13,
93b/12, 115b/13, 177a/8,
192a/10
ş.+ i 46b/2
hazret-i ş.+ i 45a/10, 64b/18
ş.+ üç 23b/2, 25b/13, 27a/16,
28a/11, 36a/2, 45a/8, 47a/19,
47b/5, 73b/4, 75b/10, 78b/1,
88b/derkenar üst, 126a/1
hazret-i ş.+ üç 5b/8, 6a/5, 6b/19,
22b/13, 29a/6, 40b/13, 42b/18,
44a/15, 45a/3, 45b/17, 63b/17,
109a/1, 113a/15, 128a/18,
190a/16

şallallahu ‘aleyhi ve’s-sellem: Ar. salat
ve selam onun üzerine olsun krş.
şalla’llahu ‘aleyhivesellem
ş. 77a/derkenar yan,
78b/derkenar yan, 79b/derkenar
yan

şalla’llahu te‘ālā ‘aleyhi ve sellem: Ar.
Allah onun üzerine salat ve
selam eylesin krş. şalla’llahu
te‘ālā ve ‘aleyhi ve sellem
ş. 3b/19, 4a/10, 4b/11, 5a/16,
7a/1, 7a/14, 9b/19, 11a/4, 16b/7,
017a/9, 21b/9, 28a/16, 29a/8,
30a/1, 37b/6, 40a/13, 43a/3,
61a/6, 62a/13, 71a/8, 180b/12,
182a/13, 184a/8
hazret-i ş. 8a/18, 9a/17, 9b/2,
9b/14, 10a/1, 10b/3, 14b/3,
15a/9, 16a/5, 16a/8, 16a/12,
17a/17, 18b/3, 19a/9, 19b/19,
20a/10, 22b/2, 31b/14, 38a/2,
41a/15, 42b/4, 44b/15, 61b/1,
64a/2, 66a/10, 67a/10, 68a/1,
68a/8, 70b/3, 73a/1, 86a/4,
92a/1, 92b/16, 94b/7, 95a/8,
97b/7, 98a/11, 132b/6, 136b/7,
146a/12, 154a/19, 177b/3,
180a/11, 182a/3, 183b/12,
186a/13, 186b/1
ş.+ de 158b/14

ş.+ den 62b/6, 74a/14, 184b/11,
196a/16

hazret-i ş.+ den 17a/4, 62b/10,
63a/10, 65a/4, 65a/12, 67a/3,
70a/10, 70b/15, 72b/4, 73a/6,
162b/17, 163b/1

viladet-i hazret-i ş.+ den 29b/3
ş.+ e 23b/18, 42b/8, 63b/6b
hazret-i ş.+ e 10b/16, 18b/14,
90b/3

hazret-i ş.+ i 33a/1

ş.+ üç 7b/1, 30b/15, 37b/12,
46a/2

hazret-i ş.+ üç 7a/12, 15a/17,
15b/11, 25a/17, 32a/18, 44b/7

şalla'llahu te'ālā ve 'aleyhi ve sellem:

Ar. Allah onun üzerine salat ve
selam eylesin krş. şalla'llahu
te'ālā 'aleyhi ve sellem
hazret-i ş. 10a/18, 16a/18

şalla'llahu te'ālā ve sellem: Ar. Allah

onun üzerine salat ve selam
eylesin krş. şalla'llahu te'ālā
'aleyhi ve sellem
hazret-i ş.+ üç 15b/14

şallallahu 'aleyhi ve sellem: Ar. selam

onun üzerine olsun
ş. 87a/derkenar yan

şalţanat: Ar. hükümdarlık, sultanlık

s. 4b/2, 4b/9, 48b/4,
48b/derkenar yan, 75b/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
81b/derkenar yan, 82a/18,
86a/derkenar üst, 124a/8,
125b/18, 126b/3, 126b/9,
131a/8, 131a/17, 131b/19,
132a/4, 144a/14, 144a/17,
146b/19

āmīn-i s. 126b/5

hikāyet-i s. 126b/5

manşīb-ı s. 126a/13

mazhar-ı s. 48b/17

müddet-i s. 48a/derkenar yan,

48a/derkenar alt, 48b/derkenar

üst, 48b/derkenar yan

sebeb-i istiḥkām-ı binā-ı s.

75b/derkenar üst

serir-i s. 50a/6

tecellī-i s. 185b/2

s.-ı cihānbānīye 53a/3

s.-ı ma'nevī 4b/4, 140a/9,
149a/16, 176b/7

bīgarez-i s.-ı pāk-ı i'tikād
85b/derkenar yan

'izam-ı s.-ı ma'nevī 149a/8

aḥkām-ı s.-ı ma'nevī 144b/13

s.-ı müşeyyed ve merşūş olup
5b/17

s.-ı rūḥānī 149a/2

şerḥ-i mużāhāt-ı s.-ı şüret 140b/8

mesned-i s.-ı şāhı 50b/7

s.-ı şerāyiṭi 50a/9

mesned-i s.+ a 50b/13

serir-i s.+ a 54b/18

s.+ da 55a/1

zamān-ı s.+ da 51a/6

taşarruf-ı s.+ dadur 142a/10

s.+ dan 111b/10

gurūr-ı s.+ dan 82a/derkenar alt

taraf-ı s.+ dan 55a/9

s. eyleyen 48a/8, 48b/2

s.+ ı 50b/9, 54b/8, 55a/2

maḥkūm-ı aḥkām-ı s.+ ı 150b/4

müddet-i s.+ ı 48b/derkenar yan,
54b/16

s.+ ın 174b/17

s.+ ına 85a/derkenar yan

s. idüp 50a/18, 50b/6, 50b/12

s. itdi 48b/4

s. itmişlerdür 52b/11

zamān-ı s.+ larda 52a/10

s.+ ları 51a/11, 53a/4

müddet-i s.+ ları 51a/4, 51b/4,

52a/14, 52b/15, 53a/13, 54a/18

şuver-i s.+ ları 149a/16

zamān-ı s.+ ları 51a/16

maḥarr-ı s.+ larına 60b/2

eyyām-ı s.+ larında 52b/4

ibtidā-yı s.+ larında 50b/2

zamān-ı s.+ larında 54a/9, 55a/6

zamān-ı s.+ larının 50b/19

s. sürdiler 48a/3

s. sürüp 50a/11, 50b/15

s.+ uñ 76b/derkenar üst

- sālyāne:** Far. Tanzimat'tan önce bazı memurlara yıllık olarak verilen ücret
s. 51b/14
- şamān:** ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen ufalanmış sapları
ş. 83a/19, 200a/7
- sāmāni:** Ar. Cezayir taraflarında bir yerleşim bölgesi
erkān-ı devlet-i s.+ye
82a/derkenar yan
- şamed:** Ar. pek yüksek, ulu, ebedî; kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah
ş.+ dür 77a/10
- şamedānī:** Ar. samed ile, gücü, yüceliği sonsuz olan Allah ile ilgili hidāyet-i ş. ile 3b/17
- şamediyet:** Ar. yücelik, ululuk
ş. 162b/10
celāl-i ş. 165a/5
cenāb-ı hāzret-i ş. 84a/1
ef'āl-i hāzret-i ş. 167b/10
hāzret-i ş. 94a/12, 94a/18, 95b/12, 98b/8, 100b/10, 104b/13, 108a/6, 110b/3, 112a/18, 112b/1, 121a/16, 140a/12, 142b/8, 168a/14, 174b/18, 175a/15, 177a/13, 183a/9, 188a/19, 193b/7, 194a/11
ma'rifet-i hāzret-i ş. 198a/16
şifāt-ı hāzret-i ş. 143a/4
hāzret-i ş.-i 'azze 162a/19
hāzret-i ş.+ den 107a/17, 165b/12
şerer-i āteş-i kahr-ı hāzret-i ş.+ dür 188b/7
cānib-i ş.+ e 88b/10
cenāb-ı ş.+ e 142a/5
hāzret-i ş.+ e 87a/18, 90a/11, 100b/12, 179a/2
hāzret-i ş.+ i 88b/10, 91a/16
hāzret-i ş. olamaz 99b/8
hāzret-i ş. oldu 100a/17
hāzret-i ş.+ üñ 117a/7, 174b/16, 175b/3, 199a/6
- şamediyet:** Ar. yücelik, ululuk
hāzret-i ş. 88b/7
- şamem:** Ar. sağrlık
ş.-i şadāsı 189a/4
- sāmi'a:** Ar. işitme gücü, duyma melekesi
s. 170b/9
kuvvet-i s. 142a/13
hiss-i s.+ sı 77b/derkenar üst
- sāmin:** Ar. sekizinci krş. sāmīne
ş. 68a/4, 93a/8, 139b/15, 140a/3, 161a/8, 161b/9, 200b/3
'alāmāt-ı s. 190b/2
bāb-ı s. 4b/4
şarḥ-ı s. 97a/13
- sāmīne:** Ar. sekizinci krş. sāmīn mi'e-i s.+ de ve tāsi'ada
48a/derkenar yan
- sāmīnen:** Ar. sekizinci olarak
s. 74a/8
- şan -:** sanmak, zannetmek
ş.- dı 60b/11
ş.- mak 24a/15
ş.- miş ola 84a/derkenar alt
ş.- up 126b/5
- sağa:** sen zamirinin yönelme durumu
eki almış biçimi krş. sen
s. 19b/16, 36b/16, 40a/3, 44b/2, 44b/4, 47a/11, 48b/derkenar üst, 59b/5, 59b/7, 76a/derkenar yan, 77a/derkenar üst, 78b/derkenar yan, 79b/derkenar yan, 80a/derkenar alt, 81b/derkenar üst, 81b/derkenar alt, 82a/derkenar üst, 82a/derkenar yan, 82b/derkenar üst, 082b/derkenar alt, 83a/16, 84a/13, 85a/derkenar yan, 86a/16, 86a/17, 86a/derkenar yan, 87b/derkenar yan, 89a/derkenar üst, 89a/derkenar yan, 89b/derkenar alt, 90a/derkenar yan, 91a/12, 92b/18, 94b/10, 102b/3, 103b/2, 103b/19, 110a/8, 116a/4, 118a/19, 118b/4, 119a/18,

- 119b/5, 120b/4, 121a/4, 123a/11,
129b/5, 129b/6, 133a/6,
135b/8, 138b/17, 143a/19,
143b/12, 149a/15, 152b/5,
155a/4, 155a/7, 160a/12, 177a/4,
183b/2, 191b/1, 197b/7, 200a/17
- san`ā:** Ar. Yemen'in başkenti
s. 27b/1
- şan`at:** Ar. sanatlar, ustalıklar, hüneler
'acāyib-i ş.-ı yezdānīden 173a/3
ş.+ mı 36b/13
ş. işlemekiçün 36b/11
ş.+ lara 36b/13
- sancağ:** Osmanlı yönetim teşkilatında
illerle ilçeler arasında yer alan
yönetim bölümü, mutasarrıflık;
bayrak
s. 49b/18
s.+ ı 35b/15
ser-i s.+ ı 32b/4
s.+ ında 58a/15
s.+ ıyla 56b/19
s.+ ların 57a/1
- sancağ begi:** on başı
s.+ leri 56b/8
- şandūk:** Ar. sandık
ş. 131b/18
ş.-ı şeriflerine 31a/10
s.+ ı 131b/16
- şanem:** Ar. put
ş.+ lerin 88b/11
- şānī:** Ar. ikinci krş. şāniye
ş. 12b/1, 29b/2, 67b/15, 68a/8,
76a/17, 76b/5, 88a/19, 93a/5,
94b/14, 97a/15, 108b/2,
111b/16, 118b/11, 139b/11,
145a/17, 147a/13, 154a/7,
155a/13, 156a/10, 156b/14,
157a/13, 157b/3, 157b/12,
159b/2, 160a/10, 161a/2,
161a/13, 161b/4, 161b/15,
161b/16, 166a/5, 166b/17,
183a/8, 197b/2, 200b/1
'alāmāt-ı ş. 189a/18
aşl-ı ş. 198a/16
bāb-ı ş. 4a/13, 4b/9
bābü'ş. 60b/12
hālet-i ş. 156b/17, 182a/8
- hüsrev-i ş. 51a/18
kısm-ı ş. 91b/6, 93b/16, 121a/11
ma'nā-yı ş. 94a/11
sebeb-i ş. 192a/4
şıfat-ı ş. 98a/2
şart-ı ş. 94b/12, 113b/1
vech-i ş. 96a/1, 96b/5
yār-ı ş. 32b/3
secde-i ş.+ den 68a/8
kısm-ı ş.+ si 112b/3
- şāniye:** Ar. ikinci krş. şānī
tabāka-i ş. 48a/derkenar alt
mi'e-i ş.+ de 48a/derkenar üst
elf-i s.+ de 47b/derkenar yan
mi'e-i ş.+ de 48a/derkenar üst
- şāniyen:** Ar. ikinci derecede, ikinci
olarak
ş. 31b/3, 43b/18, 62a/1
- şap:** silahın elle tutmaya yarayan kısmı,
tutamak
s.+ dadur 85a/derkenar yan
- şar -:** sarmak
ş.- up 12b/9, 25b/1, 191a/6
- şarāhaten:** Ar. üstü kapalı olmayarak,
açık açık, apaçık bir şekilde
ş. 24b/1, 024b/5, 29a/9, 30b/2
- şarāy:** Far. hükümdarların veya devlet
başkanlarının oturduğu büyük ve
gösterişli bina
s. 46b/13
s.-ı bekāya 52a/16
s.-ı gürürdan 53a/11
s.-ı servere 51a/4, 54b/5, 60b/7
s.+ ına 46b/13
s.+ lar 76a/8
- şarf:** Ar. harcama, gider krş. şarfe
ş. 53b/5
'ilm-i ş. 193b/3
ş.-ı ezmān olunup 3b/17
ş.-ı fāzılı 93b/19
ş. eyleye 97a/7
ş.+ ıyla 166a/13
ş. iderler 97a/8
ş. ideydi 96b/8
ş. idinüz 96b/19
ş. idüp 93b/17, 114a/15, 162a/1,
168a/18
ş. itdi 89b/14, 121b/1, 174b/7

ş. itdiler 107a/10
 ş. itmegi 97a/2
 ş. itmek 98b/14
 ş. itmeye 105b/2
 ş. itmeyesin 143a/19
 ş. itmez 96b/9
 ş. itmezler 99a/13
 ş. itmişlerdür 97a/19
 ş. olunmak 161b/16
 ş. olunur idi 127a/16
şarfe: Ar. harcama, gider krş. şarf
 ş.-i nân 200b/11
şarı: sarı renk krş. şaru
 ş. 79b/16, 79b/17, 86a/derkenar
 alt, 134a/19, 134b/12, 135a/3,
 192b/10, 196b/14
 ş. olup 32b/8
şarıl -: sarılmak
 ş.- a 87b/4
 ş.- mış 87b/4
 ş.- up 89b/16
şarılık: sarılık hastalığı
 ş. 196b/11
şarışın: sarı saçlı ve ak tenli
 ş. 37b/8
şarih: Ar. açık, meydanda, belli
 ş. 43b/16
 delîl-i ş.+ dür 155b/10
şarmaş -: dolaşmak
 ş.- up 59a/4, 81b/6
şarrāfān: Ar. sarraflar, kuyumcular
 ş. 110a/10
şarş -: sarsmak
 ş.- a 124b/2
şarşıl -: sarsılmak
 ş.- duqça 124b/2
 ş.- up 7b/17
şaru: sarı renk krş. şarı
 ş. 128a/6
şaruca: eskiden eyâletlerde vâlilerin
 emrindeki kapı kulu halkının
 meydana getirdiği başı bozuk bir
 nevi asker
 ş. 59a/3
şaruḥān: Manisa'nın eski adı krş.
 şaruḥān
 ş. 50b/10

şaruḥān: Manisa'nın eski adı krş.
 şaruḥān
 s.+ ı 60a/17
şarulik: sarı olma durumu
 ş.+ i 148a/8
şat -: satmak
 ş.- ar 160a/7, 160b/3, 168a/6,
 174a/4
 bir luḡmeye ş.- ar 121a/7
 ş.- aram 160a/12
 ş.- arlar 160b/17, 161a/5,
 174b/17, 186b/18
 s.- asun 77a/derkenar üst
 ş.- ayım 77a/derkenar üst
 ş.- dı 128b/15, 160a/16
 ş.- maya 159a/18
 ş.- mayalar 139b/19
 ş.- up 118a/5, 127a/18, 128b/9,
 160a/7, 185a/15
şatevāt: Ar. karşı konulmaz derecede
 zorlu ve ezici kuvvetler
 s.-i ḥavāṭif-ı 'izzet 89a/13
 âteş-i ḥirmān-ı s.+ ı 143b/5
şatıl -: satılmak
 ş.- dı 35b/15
 ş.- maz 85a/derkenar alt
şaṭ(ı)r: Ar. yazı sırası, satır
 s. 72a/9
 s.+ ında 72a/9, 72a/10, 72a/11
şatun: satın, satış
 ş. 85a/derkenar alt
 ş. alacak 11b/18
 ş. almayalar 140a/5
 ş. almış olur 76b/derkenar alt
 ş. almışdur 160a/12
 ş. alup 35a/8, 35a/13,
 78b/derkenar yan, 190b/18
 ş. alur 160b/5, 160b/7
 ş. aluruz 193a/4
şaṭvet: Ar. karşı konulmaz derecede
 zorlu ve ezici kuvvet
 s. 88b/11
 mücib-i s. 197a/17
 s.-i 'uḳāb-ı ḳahhārı 150b/16
 s.-i envār-ı ḳademde 198b/7
 s.-i ḳahrı 1b/4
 s.-i nūr-ı 'ilm 162a/12
 s.-i siyāsetile 138b/8

- s.+ de 149a/14, 183b/10
lezzet-i s.+ i 167b/12
envār-ı ferdāniyyet-i s.+ inde
165a/7
s.+ ine 153a/6
- şavāb:** Ar. doğruluk, doğru olan şey
ş. 125b/13, 135a/1, 175b/1,
178a/19
mezāhim-i menhec-i ş. 89a/8
ş.-ı uḥrevīden 190a/6
nehc-i ş.+ da 132b/14
re'yi ş. idügi 33b/5
re'y-i s.-ı ebedīden 79a/derkenar
üst
müstahakk-ı ş. olmaz 197b/4
- şavābsız:** Ar.+T. doğrusuz
ş. 141b/1
- şavā'ik:** Ar. yıldırımlar
şavlet-i ş. 143b/12
- savcı big:** Sultan Alaaddin'in oğlu
sarıbayın lakabı
s. 49b/1
- savı -:** soğumak
s.- duqça 91b/14
- şavık:** soğuk
ş. 30b/18, 86b/derkenar üst,
106b/7, 148a/8, 148b/5, 148b/9
ş.+ dan 56a/7, 120a/13
- savıklık:** soğukluk
s. 170b/14
- şavlet:** Ar. şiddetli hücum, saldırma
ş.-i ḍurūb-ı eškām 177a/9
ş.-i ḥavādise 180a/16
ş.-i ḥavātīf 89a/3
ş.-i ḥışmı 78a/derkenar alt
ş.-i ḳahr 186b/4
ş.-i şavā'ik 143b/12
ş.+ i 99b/4
ş.+ iyle 82a/7
- şavm:** Ar. oruç
ş. 4a/14, 60b/13, 70b/17, 70b/18,
85a/4, 99a/17, 99b/5, 100a/1,
100a/18, 114b/3, 137a/17,
145b/13
derzıkr-i ş. 70a/3
ş.+ a 83b/16
ş. dutup 164b/5
ş.+ ı 101a/7, 101a/14
- ş.+ ları 102b/15
ş.+ uḡ 99b/11, 100b/8, 101b/14,
101b/15, 101b/18
- şavt:** Ar. ses, bağırma, haykırma
ş.-ı bülend 6a/6
ş.+ ile 78a/8
medd-i ş.+ ları 63b/12
- şavul-:** bir şeyden çekinerek bulunduğu
yerden uzaklaşmak
ş. 38b/8
- sa'y:** Ar. çalışma, çabalama, gayret,
emek; geçinmek için iş işleme
s. 11a/9, 131a/13, 143b/15,
144a/7
şiyem-i s. 197b/3
s. eylese 153a/13
s. eyleye 81a/10, 152b/19
cehd ve s. eyleye 139b/4
s. eyleyesin 143a/18
s. eyleyiñüz 137a/18
s. eyleyüp 140a/15
s. göstüre 125b/15
s.+ ı 89a/13
s. ideler 116b/7, 132b/16
s. ider idi 85b/derkenar yan
s. ider 152b/19, 168a/6
s. iderler 193b/5
s. ideyim 81a/derkenar yan
s. idiñüz 80a/19
s. idüp 47b/9, 111b/6, 131a/10,
137b/8, 138b/18
s. itdiler 83a/derkenar yan,
91b/1, 110a/3
s. itdük 201a/6
s. itdüm 155a/6
s. itmek gerek 84b/derkenar üst
s. itmek gerekdür 138a/19
s. itmeye 122a/11, 159a/18,
186a/11
s. itmeyüp 177b/7
s. itmez 163a/14
s. itmezler 180b/5
s. olunup 84a/derkenar yan
s. ve cehd itmeyelüm 80a/18
s. ve ḥarc idüp 186b/17
s. ve himmet eyleye 138b/13
s. ve 5b/15
- şay -:** saymak

- ğanīmet ş.- a idi 96b/8
 ş.- ar 105a/1, 149b/4
 ğanīmet ş.- dılar 109b/19
 ş.- up 84a/derkenar yan
- şayd:** Ar. av, avlama, avlanma
 ş. ider 102a/5
 ş. itmek olur 79a/derkenar alt
- şayda:** Ar. Lübnan'da bir şehir
 ş. 56b/19
- şaydın**
 ş. idüp 117a/7
- sāye:** Ar. gölge; koruma, kollama
 s.-i hümā-yı himāyetinūzi
 120b/2
 s.-i ilahī 131a/14
 s.+ sin 60b/7
 s.+ sinde 95a/13
 s.+ sinden 32b/4
 s.+ ye 32b/4
- sāye-bān:** Far. gölgelik
 s. olup 8a/16
- sāye-güster:** Far. gölge eden, gölge
 salan
 s. 3a/11
- şayf:** Ar. yaz, yaz mevsimi
 ş. 169a/12
 faşl-ı ş. 148a/19
 ş.+ da 6b/2
- saygı:** saygı, hürmet
 s.+ m 81a/derkenar yan
- şāyim:** Ar. oruç tutan, oruçlu
 ş. 101b/8, 102b/8, 164b/5,
 197b/19
 isti'dād-ı ş. 100b/11
 ş.+ e 70b/18, 101b/7
 haķīkat-ı ş.+ i 100b/10
 ş. iden 71a/8
 ş. olana 102b/8
 ş. olanlaruñ 70b/5
 ş. olayım 101a/19
 ş. olmuş 101a/11
 ş. olup 105a/5
 ş.+ üñ 100a/3, 100a/18, 100b/13
- sā'ir:** Ar. seyreden, harekette olan,
 yürüyen; bir şeyden kalan başka
 şey; geçen, dolaşan; diğer, başka
 krş. sā'ire
- s. 15a/14, 15b/1, 17a/1, 20a/9,
 22a/5, 22a/8, 23a/1, 28b/6,
 28b/9, 28b/11, 28b/12, 28b/14,
 29a/1, 31b/17, 31b/18, 33b/19,
 34a/9, 39a/8, 39b/19, 42a/16,
 43b/2, 48b/derkenar yan, 57b/18,
 62b/17, 62b/19, 63a/1, 66a/17,
 70a/12, 70a/13, 70a/14, 70b/7,
 75b/derkenar yan, 79a/derkenar
 alt, 80a/derkenar yan,
 80b/derkenar üst, 81a/7, 98b/14,
 100a/19, 102a/3, 117a/4,
 129a/12, 170b/7, 171a/10,
 171a/15, 171b/17, 194a/9
 s.+ den 81a/derkenar alt
 s.+ i 79a/2
 s.+ lerden 21a/7, 150b/14
 s.+ leri 23a/18
 menāhīc-i hidāyet-i s.+ leri
 175a/9
- sā'irān:** Ar. seyredenler, harekette
 olanlar, yürüyenler
 ta'līm-i s. 176b/2
- sā'ire:** Ar. diğer, başka krş. sā'ir
 derzīkr-i fezāyil-i a'māl-i s.
 72b/17
- şayķal:** Far. cila
 ş.-i idrāk-ı müstaķīm 3b/14
 ş.-i ĥavf 195a/16
 riyāzet-i ş.+ ı 99b/7
 şıdķ-ı ş.+ ı 82a/8
- sa'ysız:** Ar.+T. çalışmadan
 s. 119b/17
- şayyad:** Ar. avcı
 ş. 59a/7
- sāz:** Far. her türlü müzik aleti; çalgı
 s.+ lar 59b/17
 s.+ lardan 157b/7
 s.+ laruñ 161b/6
 s.+ uñ 194b/12
- sāze:** Far. güç, kudret
 s.-i pādīşāh 76a/derkenar alt
- se şenbe:** Far. üçüncü gün, salı günü
 s. 46a/8
- seb':** Ar. yedi sayısı
 s. 53a/1, 54b/4, 54b/9, 56a/8

- sebāt:** Ar. yerinde durma,
kımıldamama, sözünden,
kararından vazgeçmeme
s. 76b/derkenar üst
teskīn-i s. 169b/2
s.+ i 76b/derkenar yan
- sebb:** Ar. sövme, sövüp sayma
s. 15b/8, 24a/10, 24a/15,
111b/16, 156b/4
s. eyleyene 24a/13
s. eyleyenlere 15b/7
s.+ üñ 15b/7
- sebeb:** Ar. sebep, neden
s. 23a/8, 33a/5, 38a/2, 75a/13,
76a/6, 78b/derkenar alt,
82b/derkenar yan, 87a/derkenar
üst, 92b/4, 95b/19, 99a/11,
116b/12, 141a/16, 156a/16,
175b/8, 182b/3, 193b/3, 194b/17
sitem-i s. 78a/derkenar üst
s.-i a'zam 193a/16
s.-i evvel 191b/15
s.-i hāmīs 193a/5
s.-i helākdur 106b/15
s.-i helākı 171b/7
s.-i huşūl-ı nef' dūr 165b/11
s.-i ibkāsı 112b/18
s.-i istiḥkām-ı binā-ı saltanat
75b/derkenar üst
s.-i izā ola 111b/19
s.-i kemāli 195a/2
s.-i mevt-i fātıma oldı 42a/7
s.-i rābi' 193a/1
s.-i sābi' 194a/15
s.-i sādīs 193a/16
s.-i sāliḡ 192b/13
s.-i sānī 192a/3
s.-i taḡallūf 79a/derkenar yan
s.-i tahrīk 60a/19
s.-i tekebbürlük 192b/2
s.+ den idi 102a/5, 182a/13
s.+ den 15b/12, 15b/13, 34b/4,
39a/11, 40a/19, 59b/19,
78a/derkenar üst, 107a/4,
109b/5, 125b/9, 170b/14,
196b/13, 201a/4
- s.+ dendür 77b/derkenar yan,
78b/4, 88a/4, 94a/10, 100b/12,
120b/7
s.+ dūr 87a/derkenar yan,
92a/17, 175a/19
s.+ i idi 122b/6
s.+ i 23a/13, 49a/11, 54a/19,
77b/derkenar üst, 79a/15,
80b/14, 80b/derkenar üst,
80b/derkenar alt, 81b/16,
81b/derkenar yan, 93a/18, 94a/4,
95b/8, 95b/14, 96a/7, 97b/11,
98b/16, 99a/13, 99b/14, 100a/17,
104b/12, 105a/4, 105b/1,
106b/1, 106b/15, 107b/3,
108b/11, 118b/14, 119b/12,
122b/3, 122b/10, 122b/18,
130b/4, 133a/12, 135a/18,
135b/13, 138a/7, 142a/8,
149b/10, 154a/5, 155b/19,
156b/1, 157a/3, 162a/2, 167a/7,
167a/16, 168b/6, 169a/1, 169a/3,
169a/10, 170b/4, 171b/2,
171b/5, 171b/9, 172b/3, 179a/8,
179a/10, 181b/5, 181b/7,
181b/8, 181b/15, 185b/7,
185b/11, 187a/17, 188a/5,
188b/18, 190a/6, 191b/12,
194a/12, 194a/14, 197b/16
'imāret-i s.+ i 159a/18
s.+ idür 112a/13, 113b/14,
156b/3
s.+ ile 23a/9, 23a/10, 126a/15,
152b/14, 197b/5
s.+ in 88a/derkenar yan
s.+ inde 32b/16
s.+ inden 95b/15, 98a/1, 151a/13
s.+ iyle 93a/9, 129b/11, 133a/8,
141a/13, 148b/14, 153a/18,
160a/19, 163a/18, 169a/15
s.+ iyye 15b/10
s.+ iyye.leri 15b/11
s.+ le 156b/16, 157a/9, 157a/18,
182b/4, 194b/19
s. ola 97b/6, 197a/17
s. oldı 36a/8, 100a/18
s. olmağın 49b/10
s. olmağičün 34b/2

- s. olmuşdur 87a/derkenar üst
s. olur 95a/19, 122b/19
- sebet:** küfe, sepet
s. 128b/8
- seb'î:** Ar. yırtıcıya mensup, canavarla ilgili
s. 167b/7, 192b/7
şifât-ı s. 167b/8
s.+ nüh 167b/7
- sebîl:** Ar. yol, tarik
s.-i icâz 132a/3, 142a/12,
169b/16
sedd-i s.-i münkerâtdur 157a/9
s.+ i 155a/15
- seb'in:** Ar. yetmiş, yetmişinci
s. 52b/11
- sebt:** Ar. cumartesi
s. 37a/18, 40b/8
- sebt:** Ar. yazma, kaydetme
s. bulur 142a/1
s. itdürür 187b/1
s. itmişdür 139b/7
s. ola 142a/6
s. oluna 95a/12
s. olur 104a/13
- sebz:** Far. yeşil
s. 4a/9
- sebze:** Far. sebze, zerzevat
s.+ ye 85b/derkenar üst
- secâyâ:** Ar. seciyeler, karakterler
s.+ sı 18a/1
- seccâde:** Ar. üzerinde namaz kılınan küçük kilim, küçük halı
s. 87a/derkenar yan
s.+ lerüh 181a/6
- secde:** Ar. namazda alını, eli, dizleri ve ayak parmaklarını yere dayamaktan ibaret ibadet durumu
s. 69a/12, 69b/6
s.-i evvelden 87a/10
s.-i şâniden 68a/8
s.-i şükrdür 80a/derkenar yan
mihrâb-ı s.-i tersâ 1b/11
s. buyurduñ 165b/17
s.+ de 44b/1, 69b/7
s.+ dür 68a/7, 80a/derkenar yan
s. eylemek 115a/14
- s. eyleñüz 68a/7
s. eyleye 66a/5, 66a/7
s. ider idiler 19a/1
s. idüp 16b/16
s. itdi 80a/derkenar üst
s. itdiler 14b/4
s. itmek 115a/15
s. itmezler 19a/2
s.+ si 200b/18
s.+ ye varup 44a/19
- seçici:** seçme işini yapan
s.+ dür 71b/16
- sedâd:** Ar. doğruluk, dürüstlük
s. 5b/15
- sedd:** Ar. set; kapama, tıkama; kapanma, tıkanma, engel olma
s.-i fâka eyleyesin 133a/7
s.-i fâkaları 164b/1
s.-i fâkalarında 138a/16
mağşüd-ı s.-i faķihe 97a/18
s.-i fitne 155a/19
s.-i ğaflet 90a/13
s.-i sebîl-i münkerâtdur 157a/9
s.+ i 123a/3
s.+ inden 123a/3
s.+ iyle 99a/14
- şedef:** Ar. sedef
dürr-i ş. olan 50a/12
- sefele:** Ar. sefil, alçak kimseler
beirtifâ'ü's-s. 89a/derkenar yan
s.+ sin 89a/derkenar üst
s.+ ye 89a/derkenar yan
- sefer:** Ar. yolculuk; savaşa gitme; savaş; askerın savaşa hazır bulunması halı; defa, ker
s. 11b/14, 75b/9
zâd-ı s. 150a/4
s.-i hümâyünları 52b/7, 54b/11
peder-i s.-i maķarr-ı hâtırı 19b/10
serdâr-ı s.-i vilâyet-i 'acem olan 35a/18
serdâr-ı s.-i vilâyet-i mısır olan 35a/17
serdâr-ı s.-i vilâyet-i şâm olan 35a/16
s.-i zafer 52b/8
s.+ den 76b/derkenar alt

- s.+ e 115a/16
s. eyleyüp 19a/5
s.+ i 87b/derkenar yan
s. idüp 38a/18
s.+ ine 45b/11, 57b/3, 57b/6
s. itmegi 6b/2
s. itmegin 8b/19
s.+ iyle 56a/16
s.+ lerde 11b/19
s.+ leri 52b/8
s.+ üñ 131b/1
- seferlü:** Ar.+T. seferde olan
s. 71b/3
- segirt(d):** koşmak; saldırmak
s.- üp 40b/5, 77b/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 85a/derkenar
üst, 174a/6, 174a/11
s.- ür idi 84b/derkenar yan
s.- ür 158b/2
- segirdiş -:** koşuşmak
s.- dükde 37a/5
- sehā:** Ar. el açıklığı, cömertlik
s. 11a/5, 29b/14, 80a/derkenar
yan, 104a/6, 107a/13, 144b/3,
145a/14
ḥaḳīkat-i s. 146a/9
ifrāt-ı s. 105b/10
mülük-ı s. 145a/13
s.+ da 12a/15, 146a/8
s.+ dan 5b/18, 89a/derkenar üst
s.+ dur 104a/5
- sehāb:** Ar. bulut
s.-ı hidāyet 81b/16
s.-ı keremümüz 174a/19
iğlāf-ı s. olmağın 2b/2
- sehāvet:** Ar. cömertlik, el açıklığı
s. 79a/derkenar üst, 105a/19,
105b/8
s.+ le 89a/derkenar yan
- seher:** Ar. sabah açılmaya başladığı
vakit
s. 59a/9
- seher-sāz:** Ar.+Far. seher vaktini
meydana getiren
kalem-i s. 60a/19
- sehī:** Far. doğru, düzgün, fidan gibi
s. olan 72b/5
- sehl:** Ar. kolay
- s. ola 200b/16
- sehv:** Ar. yanlış, yanlışma
s. 32a/15
- sekbān:** Far. sınır boylarında, eyalet
paşaları ile sancak beylerinin
emrinde bulunan, yerli ahali
arasından seçilmiş asker sınıfı
s. dutup 57a/10
- sekenāt:** Ar. durma, duruş, hareket
etmeme, kımıldanmama
s.-ı nāmarziyesine 192a/2
- sekerāt:** Ar. insanı kendinden geçiren
haller, sarhoşluk
s.-ı mevṭ-i aḥvālinden 148b/6
s.+ü'l-mevṭi 67a/11
- sekīnet:** Ar. rahat ve sakin olma,
sakinlik, sükunet
s.+ de 11a/5
- sekiz:** sekiz sayısı
s. 7b/10, 8b/17, 17b/6, 19a/19,
21a/1, 21b/8, 29a/10, 38b/12,
42b/19, 50b/15, 51b/2, 52a/14,
55a/1, 56b/4, 63b/18, 73b/18,
73b/19, 82a/derkenar yan, 93a/4
s.+ de 48a/derkenar yan
s.+ dür 161a/12
s.+ inde 19a/17, 21a/15
- sekiz biç:** sekiz bin sayısı
s. 60a/2
yidi s. 55b/16
- sekizinci:** sekiz sayısının sıra sıfatı
s. 18a/8, 18a/9, 18a/13, 38b/18,
78b/derkenar yan, 84a/derkenar
yan, 115b/8, 133a/12, 136b/12,
140a/8, 160b/16
- sekiz yüz elli beş:** sekiz yüz elli beş
sayısı
s.+ de 51a/4
- sekiz yüz on iki:** sekiz yüz on iki sayısı
s.+ de 50b/12
- sekiz yüz otuz beş:** sekiz yüz otuz beş
sayısı
s.+ de 51a/2
- sekiz yüz otuz bir:** sekiz yüz otuz bir
sayısı
s.+ de 51a/1
- sekiz yüz toksan sekiz:** sekiz yüz
doksan sekiz sayısı

s.+ inde 51a/14
sekiz yüz yigirmi beş: sekiz yüz yirmi
beş sayısı 1
s.+ inde 50b/19
sekiz yüz yigirmi dört: sekiz yüz yirmi
dört sayısı
s.+ de 50b/16, 50b/17
sekrân: Ar. sarhoş
s. 160a/8
seksen: seksen sayısı
s. 25a/11, 34b/19
seksen beş: seksen beş sayısı
s. idi 47a/16
seksen bir: seksen bir sayısı
s. 39a/1
seksen dört: seksen dört sayısı
s. 21b/15, 36a/9
seksen iki: seksen iki sayısı
s. 50a/11
seksen üç: seksen üç sayısı
s. idi 39a/1
selâm: Ar. barış, rahatlık; sonu iyi ve
hayırlı çıkma; gelip geçici
olmama; selam, esenleme
s. 88a/derkenar üst, 182b/3
ve's-s. 76b/derkenar yan, 194a/3
s.+ dan 68a/4, 87b/derkenar alt
s.+ ım 44a/11
s.+ ımı 44b/10
s.+ ımıza 79b/derkenar yan
s.+ ın 44a/15, 44b/13, 46a/2,
103b/8
s. idüp 83a/16
s.+ umı 45b/9
s.+ uñ 151b/12
'aleyhimü's-s. varup 16b/15
'aleyhümü's-s. ve 126a/18
s. virdi 65b/15, 120a/8
s. vire 69b/11, 80a/9
s. virinüz 68a/3
s. virmek 28b/10
s. virüp 45b/2, 80a/11
s. virür idi 12a/7
selâmet: Ar. eminlik, korku ve
endişeden uzak olma; selamete
çıkma, kurtulma; iyi netice;
kurtulma
s. 91b/4, 146b/9, 162b/18

s.-i bātın 145b/14
selâmetlik: Ar.+T. korku ve endişeden
uzaklık
s. 82b/10
s.+ i 91a/14
selânik: Yunanistan'da bir şehir
s. 51a/2
selâs: Ar. üç krş. selâse
s. 55a/13, 57b/2
selâse: Ar. üç krş. selâs
s. 53a/10
selâsil: Ar. zincirler; zincirleme giden
şeyler
s. 193a/11
s.-i âlâm-ı nîrân 185a/10
ahvâl-i eşkâl ve s. ve aġlâl
çekmeye idi 199b/11
selâsîn: Ar. otuz krş. selâsîn, selâsün
s. 47a/13, 54b/18, 55a/1, 55a/13,
55b/8, 56a/3, 56a/8, 56a/16
selâsîn: Ar. otuz krş. selâsîn, selâsün
s. 54b/11
selâsün: Ar. otuz krş. selâsîn, selâsün
s. 47b/7
selâtin: Ar. sultanlar
s. 2b/17, 74a/3, 82a/derkenar
yan, 144a/19, 144b/4, 175b/3,
193a/6
s.-i 'âlem 145a/10
s.-i 'arşa-i 'âlemdürler 89b/8
s.-i hind 53a/16
s.-i hindücin 52b/16
s.-i islâmuñ 103b/13
s.-i mülûka 194a/9
s.-i teccessüs 86b/derkenar yan
s.+ den 80a/derkenar üst
s.+ e 77a/derkenar yan, 155a/10
s.+ leri 149a/12
s.+ üñ 75b/derkenar üst,
86b/derkenar üst, 153a/6
selâtin: Ar. sultanlar
s.-i 'arabdan 84b/derkenar yan
s.+ den 76b/derkenar yan
s.+ üñ 76b/derkenar yan
selb: Ar. ortadan kaldırma, yok etme
âfât-ı s. 177a/12
selçuk: Selçuklu Devleti

- s. 48a/3, 48a/8
āl-i s. 49a/9
- selçukî:** Selçuklu Devleti'ne mensup olan
āl-i s.+ dūr 49b/12
s.+ lerüñ 50a/1
s.+ ye 49b/6
- selef:** Ar. bir yerde, bir işte, bir görevde başka birinden önce bulunmuş olan kimse
s. 45a/11
cumhūr-ı s. 23b/17
ekābir-i s. 87b/derkenar yan kibār-ı s. 7a/10
siyer-i s.-i şulehā ve semā'-ı 166b/7
s.+ de 70b/4, 155a/9, 158a/7, 190a/7
meşāhīr-i s.+ de 10b/14
şulehā-ı s.+ den 96a/11
s.+ lerüñ 154a/15
kitāb-ı s.+ü'z-zikri 2b/7
- selīm:** Ar. sağlam, kusursuz, doğru
s. 179a/4, 184a/6
emīn ve s. olalar 79a/3
- sellem:** Ar. dualarda geçen "Allah selamete erdirdin, selamet versin!" anlamındaki söz
derece-i s. 126a/5
'atā-yı s.+ i 83b/3
- sem' :** Ar. işitme, dinleme, kulak verme
s. 78a/4, 100a/6, 134a/4, 170b/13, 198b/15
lezzāt-ı s. 167b/12
rūh-ı s. 199b/3
s.+ i 77b/derkenar üst
s.+ ine 75b/derkenar yan 79a/derkenar üst, 87b/derkenar yan
- semā' :** Ar. işitme, duyma; Mevlevîlerin âyinlerinde cezbe haliyle ayakta dönmesi, zikretmesi
s.-ı mevā'ize ve ta'rifāt ve tenbihāt-ı 166b/7
s.+ ından 2a/16
- semā' :** Ar. gökyüzü
beyne's-s. 63a/5, 125a/14
- s.+ ya 63a/6
- semān:** Ar. sekiz krş. semāniye
s. 52a/15, 58a/16
- semānīn:** Ar. seksen
s. 53a/1
- semāniye:** Ar. sekiz krş. semān
s. 51b/15
- semāvī:** Ar. Allah'dan olan krş. semāviye
ecsām-ı s. 169b/12
melāyike-i s. 170a/2
nüfūs-ı melāyike-i s. 169b/10
teshīrāt-ı esbāb-ı s. 168b/10
- semāviye:** Ar. Allah'dan olan krş. semāvī
'alāmet-i s. 43a/11
- sem'en:** Ar. işiterek
s. 6b/16
- semen:** Ar. kıymet, değer, tutar
s.-i kararında iken 160b/7
- semend:** Far. çevik ve güzel at
s.-i şabā 3a/10
- semendere:** Sırbistan'da bir şehir
s. 51a/12
- semerāt:** Ar. semereler, meyveler, verimler
ağşān-ı s. 188a/3
fūrū'-ı s. 198a/13
- semere:** Ar. meyve; beklenen sonuç, netice
s.-i 'amel 164b/12
s.-i a' maldan 182a/5
s.-i efhāmına 2b/3
s.-i le'tāyif-i 'anāşırdur 100a/6
s.-i şecere-i hillet 81a/derkenar üst
s.+ si 96b/3, 102a/8, 145b/2, 164b/12, 165a/16
s.+ sidür 44b/14
- semerkand:** Özbekistan'da bir şehir
s. 38b/1
s.+ a 48a/18
- semī' :** Ar. her sözü duyan, her sesi işiten
s.+ dūr 77a/15
- semiz:** besili, semiz
s. 34b/4

semm: Ar. ilaç
memleket-i ğubār-ı s. 3a/10
semt: Ar. taraf, cihet, yön
s.-i memleket-i ma‘nā 149a/2
semūm: Ar. sam yeli, sıcak rüzgâr
‘işret-i s.-ı hümüm 60b/6
seyyi’ât-ı s.+ ile 181b/2
sen: tekil ikinci kişiyi gösteren söz
s. 10a/13, 18b/19, 29a/16,
29a/17, 33a/6, 36b/19, 39b/7,
44b/14, 45a/8, 45b/2, 45b/7,
46b/3, 46b/15, 47b/3, 47b/4,
60b/8, 65b/16, 73b/1, 75b/19,
75b/derkenar yan, 76a/derkenar
üst, 76a/derkenar yan,
77a/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 79b/derkenar alt,
80b/derkenar yan, 80b/derkenar
alt, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan,
81a/derkenar alt, 81b/derkenar
yan, 81b/derkenar alt,
82a/derkenar üst, 82a/derkenar
yan, 83a/derkenar yan,
84a/derkenar üst, 84b/derkenar
üst, 85a/derkenar yan, 86a/17,
086a/derkenar yan, 86b/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,
88b/derkenar üst, 89a/derkenar
üst, 89b/derkenar yan,
90a/derkenar yan, 90b/derkenar
alt, 93b/15, 94b/9, 98a/17,
103b/18, 110a/5, 118b/1,
119b/3, 120a/9, 121a/3, 122b/14,
123a/11, 123a/12, 129a/7,
130a/7, 131a/6, 133a/10, 138b/5,
138b/7, 138b/17, 143a/16,
144a/12, 146b/1, 155a/1,
160a/17, 160b/8, 162b/14,
176a/2, 183b/1, 183b/2, 183b/3,
183b/13, 184a/11, 190b/13,
193a/4, 197a/10, 200b/4
s.+ dahı 9b/17, 80b/derkenar
yan, 81b/derkenar yan
s.+ de 104a/13, 171a/12,
184b/19
s.+ den 2a/4, 8b/2, 39b/8,
76a/derkenar yan, 81b/derkenar

üst, 86a/derkenar üst,
87a/derkenar yan, 88a/derkenar
yan, 88b/derkenar alt,
90a/derkenar yan, 94b/8, 94b/11,
103b/18, 105a/8, 107b/13,
110a/9, 120a/5, 120a/8, 120a/9,
121a/5, 121b/7, 128a/10, 138b/4,
146a/19, 177a/4, 183b/1
s.+ i 37b/10, 46a/5, 75b/19,
78b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 80b/derkenar alt,
81a/derkenar üst, 81b/derkenar
yan, 82a/derkenar yan,
084a/6, 84b/derkenar alt,
85a/derkenar yan, 87b/3,
90a/derkenar yan, 90a/derkenar
alt, 94b/12, 98a/17, 103a/17,
103b/18, 105a/13, 107b/14,
117a/19, 118b/5, 119a/14,
121a/4, 121a/7, 129b/6, 133a/5,
135b/13, 138b/7, 143b/11,
155a/3, 155a/6, 183b/2, 197b/2
s.+ sin 192a/17
s.+ üj 15b/18, 36b/19, 44b/12,
44b/14, 45a/13, 46a/7, 46b/3,
76a/3, 76a/derkenar yan,
077a/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 78a/derkenar yan,
78b/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 79a/derkenar üst,
79b/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 79b/derkenar alt,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
alt, 80b/derkenar üst,
81a/derkenar üst, 81b/derkenar
üst, 81b/derkenar yan,
81b/derkenar alt, 84a/derkenar
üst, 86a/15, 86a/derkenar yan,
86b/derkenar yan,
087b/derkenar alt, 88a/derkenar
üst, 88a/derkenar yan,
88a/derkenar alt, 88b/derkenar
üst, 89a/17, 89a/derkenar yan,
89b/derkenar üst, 90b/derkenar
yan, 91a/1, 92a/12, 103b/1,
110a/8, 111b/13, 111b/15,
113a/12, 114b/16, 116a/5,
119a/15, 120a/9, 120a/14,

120b/1, 121b/5, 121b/6,
122b/13, 122b/15, 123a/13,
131a/6, 135b/8, 135b/11,
136b/3, 136b/5, 138b/5,
143a/14, 143a/15, 143a/16,
143b/10, 143b/11, 144a/12,
148a/7, 152b/5, 152b/18,
154b/7, 154b/12, 155a/5, 155a/8,
162b/13, 164a/11, 174b/5,
177a/5, 177a/11, 183b/13,
184a/5, 189b/4, 190a/3, 193a/4,
195b/17, 197b/7, 200a/10,
200b/5

s.+ üñdür 85a/derkenar alt
s.+ ünle 79b/derkenar alt,
81a/derkenar üst, 81a/derkenar
yan, 120a/2, 178a/3

senā: Ar. övgü, övme

s. 30b/9, 64b/5, 84a/derkenar alt,
98a/15, 163b/3, 166b/2, 199a/8

s.-yı hakk 98a/9

s.-yı şifātına 165a/8

s.-yı tevaḳḳu'n 182b/3

s. eyle 88a/derkenar üst
ḥamd ve s. eyleye 64b/5

s. ider 121a/16

du'ā ve s. iderler 133a/2

s.+ ma 163b/19

s.+ sı 163a/14, 163b/6, 166b/9

s.+ sın 162b/6

senā-gū: Ar.+Far. öven, metheden

s.+ larından 163a/13

senālik: Ar.+T. yücelik

s.+ in 109a/7, 109a/8

sencileyin: senin gibi

s. 193a/4

sendān: Orta Asya'da bir şehir

māh-i s. 35b/9

sene: Ar. yıl, sene

s. 7b/12, 10a/15, 11b/14, 18a/10,
18a/11, 18a/16, 18b/2, 26a/8,
29a/6, 29b/3, 31a/12, 31b/3,
33b/13, 35a/1, 35a/18, 38a/11,
38a/13, 42b/1, 42b/19, 43a/11,
44a/3, 45b/9, 45b/10, 45b/13,
46a/8, 46a/19, 46b/9, 47a/16,
47a/18, 47b/7, 48a/derkenar yan,
48a/derkenar alt, 48b/4,

48b/derkenar üst, 48b/derkenar
yan, 49a/15, 49a/16, 50a/11,
50b/11, 51a/5, 51a/11, 51b/4,
51b/14, 51b/18, 52a/13, 52a/14,
52a/15, 52b/11, 52b/15,
52b/derkenar yan, 53a/1, 53a/4,
53a/13, 54a/18, 54b/1, 54b/11,
54b/17, 56a/3, 56a/15, 56b/10,
58a/9, 83b/4, 84b/9,
89b/derkenar alt, 90a/derkenar
üst, 91b/14, 98b/17, 101a/11,
101a/15, 103a/6, 107b/10,
121b/19, 126b/15

s.-i ḥasenede 7b/8

s.-i merḳūmede 52b/13, 53a/2

s.-i mezbūre 57a/16, 57b/6

s.-i mezbūrede 51a/5, 51a/15,

51b/19, 53a/12, 53b/15, 55b/13,
55b/18, 56b/19, 57a/13

s.-i sālisede 8b/10

s.+ de 8b/15, 10a/14, 38a/10,

38a/15, 38a/16, 38a/18, 51b/14,
117b/11

s.+ den 6a/14, 18a/11, 18b/1,
38b/19, 39a/6, 56b/19, 129a/9

s.+ dūr 47b/derkenar üst, 76b/11,
118b/4, 127a/9

ibtidā-yı s.+ dūr 95a/2

s. idi 46a/8

s.+ lerden 33b/19

s.+ lerince 91b/15

s.+ lerünj 101a/14

s.+ nünj 9b/6, 18a/11, 18a/19

s.+ si idi 18a/17, 18a/18

s.+ si 18a/12, 18a/14, 21a/2,

22a/19, 43a/2, 52a/derkenar alt,
131b/6

s.+ sinde 18a/10, 19b/15, 21b/1,
28a/12, 31b/7, 42b/3, 50a/12,
50b/3

s.+ sinünj 18a/13

s.+ ye 18a/15, 20b/14, 39a/4,
117b/12

s.+ yi 117b/12

senevī: Ar. yıllık

s. 34a/14

seng: Far. taş

s. 84b/derkenar üst

- seniyye:** Ar. ulu, yüce
cemî' -i kemâlât-ı s.-i insāniyesi
11a/10
sünnet-i s.-i muhammedî 54a/10
s.-i rahmet 5a/8
s.+ sine 47b/derkenar üst
- sep -:** serpmek, saçmak
s.- üp 162b/13, 163a/11
- ser:** Far. baş
s. 85a/7, 100a/7, 100a/15
çeşm-i s. 15a/7
s.-i sa'âdet 43a/9
s.-i sancağı 32b/4
s.-küy-ı tabî'ata 124a/6
s.+ dür 140b/18
taşarrufât-ı s.+ i 141a/15
s.+ inde 194b/17
s.+ ler 103a/2
s.+ lerin 122a/2
- serâ:** Ar. toprak
tahte's s.+ da 77a/17
- serâb:** Ar. peşinden koşulan, fakat
gerçekleşmesi mümkün olmayan
şey, hayal, hülya
s.+ a 121a/2
- seraḥs:** Far. İran'da bir şehir
s. 38b/1
- serâ-perde:** Far. perde
s. 103b/11
s.+ sin 168a/19
- serâsîme:** Far. sersem
s. ve deng ve ḥayrân olup 58b/11
- ser- 'asker:** Far.+Ar. ordu kumandanı
s. 57a/6
s. ider idi 32a/9
s. idüp 49b/15, 57a/9
s. itmişler idi 27b/2
- ser- 'askerlik:** Far.+Ar.+T. ordu
kumandanlığı
s.+ ile 57a/15
- serây:** Far. saray; büyük konak
s.-ı ḥabâset-i shevâtdan 100a/19
s.-ı ḥadem 90b/14
s.+ da 149a/7
s.+ da olur idi 83a/derkenar alt
s.+ ı 133a/5
- serâyir:** Ar. saklanıp gizlenen şeyler,
sırlar
s.-i mefâhîrde 88b/16
- ser-bülend:** Far. başı yüksek; yüce
s. 59a/2
- serd:** Far. sert, şiddetli
s. 104b/16
- serdâr:** Far. kumandan
s. 54b/3
s.-ı sefer-i vilâyet-i 'acem olan
35a/18
s.-ı sefer-i vilâyet-i mısr olan
35a/17
s.-ı sefer-i vilâyet-i şâm olan
35a/16
s.-ı şâhân-ı 'acem 58a/18
s.+ ı idi 49a/13
s.+ ı iken 25a/1
s.+ ı 35b/16, 51a/18,
79a/derkenar üst, 79a/derkenar
yan
s.+ ın 33b/7
s.+ ları 49a/19
s.+ uḡ 79a/derkenar üst,
84b/derkenar yan
- serdârlık:** Far.+T. kumndanlık
s.+ e 84a/derkenar yan
- serdengeçdi:** fedaî, akıncı, yiğit
s.+ ler 59a/4
- ser-efrâz:** Far. başını yukarı kaldıran,
yükselten, benzerinden üstün
olan
s. buyurmuşlardır 3b/11
s. itmekde 81b/derkenar yan
mümtâz ve s. olurlar 17a/2
- ser-encâm:** Far. bir iş, bir durum veya
olayın iyi veya kötü sonu,
âkıbeti
s.+ ın 90b/derkenar yan
s.+ uḡ 78b/derkenar alt
- sereyân:** Ar. dağılma, yayılma, tesir ve
sirâyet etme
s.-ı cüd 88b/17
- ser-gerdân:** Far. başı dönen, sersem,
şaşkın
s. 16b/14
s.+ durlar 109b/5
s. olalar 147b/17
s. olup 55a/13, 125a/10

sergeşte: Far. başı dönmüş, kafası

karışmış, şaşkın
ḥakk-ı s.+ lerin 147b/19
s.+ lerinüj 174a/18
s.+ nün 199b/14
s. olma 143b/5

serḥadd: Far.+Ar. sınır, hudut

s.-ı 'ālem 169b/13
s.-ı hindūsitān açduj 59b/7
s.+ ine 170a/9

serḥō ş: Far. sarhoş

mest ve s. eyleye 79b/15
s. ider 79b/14
s. olmağdan 87a/derkenar yan

serīka: Ar. çalınmış, çalınmış şey

s. 86b/15

serīn?:

izn-i s. olmaz 155a/19

serīr: Ar. taht

s. 12b/18
ārāyende-i s.-i ḥākānī olup
53a/13
s.-i ḥilāfet-i 'oṣmāna 54b/6
s.-i ḥilāfet-i 'oṣmānī 53a/3
s.-i ḥilāfet-i ḥākānī olup 54b/10
s.-i ḥilāfet-i ḥüsrevāniye 54a/16
s.-i ḥilāfet-i pādīşāhına 50b/7
s.-i ḥilāfet-i sultānī 52a/18
s.-i iblīs 7b/6
s.-i muḥabbete 177a/13
felek-i s.-i mülk 5a/3
s.-i refī' -i cihāndārı 2b/14
s.-i salṭanat 50a/6
s.-i salṭanata 54b/18

serīret: Ar. gizli şey; sır; gizli düşünce

s.+ inde 134a/11

serī': Ar. hızlı, çabuk, süratli

s.+ü'l-ḥareke 134b/11

ser-keşlik: Far.+T. dikbaşlılık, inatçılık

s. idüp 152a/8

sermāye: Far. anamal, sermaye

s.-i devlet 83b/derkenar yan
s.-i fevz ve felāḥ ola 142a/8
s.-i ma'şiyet kırup 174a/4
ṭālibān-ı s.-i sa'ādet 181a/19
s.-i sa'ādet-i ebedīdür 79a/15

s.-i tecebbür 126b/3

s. idüp 120a/14

s. olup 2a/17

s.+ si 84b/derkenar yan

'ömr-i s.+ sin 107a/9

sermed: Far. sonsuz, ebedî, krş.

sermedī, sermediye

s.-i şehevāt 109a/17

sermedi: Far. sonsuz, ebedî, krş.

sermedī, sermed

devām-ı lezzāt-ı na'im-i s.+ ye
75a/13

giriftār-ı s.+ye 167a/11

mu'āyene-i s.+ ye 150b/1

sermedī: Far. sonsuz, ebedî, krş.

sermedi, sermed

ḥirmān-ı s. 138a/5

pādīşāh-ı s. 108b/5

s.+ dür 110b/2

na'im-i s.+ dür 141b/4

s.+ si 99a/7

bā'is-i 'azāb-ı s.+ ye 79a/16

sermīn: Suriye'de İdlib şehrine bağlı

bir belde

s. 35b/2

ser-murād: Far.+Ar. dileğin başı,

isteğin başı

s. 100b/1

ser-nigün: Far. baş aşağı olmuş, ters

dönmüş

s. eyleyen 79b/2

sersām: Far. sersem

s. 199a/17

sertlik: Far.+T. sert, kırıcı, katı

davranış, şiddet

s. 113a/9, 155a/14

s. eyleye 81a/18

s. itmeyeler 132a/18

serv: Far. servi ağacı; sevgilinin boyu

bosu

riyāz-ı 'adl-i s. 51a/18

zebān-ı s.-i cinān 17a/13

s.-i sülükda 144a/5

server: Far. başkan, reis

s. 94b/15

s.-i cemşid-i çāker 5a/5

s.-i cemşidşān 3a/6

- s.-i şāhib 52a/1
dārū's-s.+ e 53a/11
sarāy-ı s.+ e 51a/4, 54b/5, 60b/7
s.+ ine 98a/19
s.+ leridürler 89a/11
s.+ lerine.dür 200a/11
- servet:** Ar. zenginlik, varlık, para, mal
mülk
aşhāb-ı s. 176a/11
s.-i dünyā 176a/17
esbāb-ı s. olanlar 193a/14
- ses:** ses
s. 118a/18
s. idüp 136a/11
s.+ lerin 140a/4
- seslü:** sesli
s. 135a/5
- setr:** Ar. örtünme, gizlenme, kapanma
s.-i 'avretde 88b/3
perde-i s. çeke 196a/10
guşn ve s. eyleye 166b/6
s. idelüm 148a/4
s. ider 137b/2
s. itmek 88b/3
s. itmeye 122a/4
s. itmişdür 110a/8
- settārlık:** Ar.+T. saklamak, örtmek
s. 148a/4
- sev -:** sevmek
s.- dügün 78a/derkenar yan
s.- dükleri 17b/4
s.- er 78a/derkenar yan, 103b/10,
112b/12
s.- erem 101a/19
s.- ersin 78a/derkenar yan
s.- erüm 81a/derkenar üst
s.- medügi 125b/5
s.- üp 21a/7, 114b/14, 133a/16
- sevāb:** Ar. iyi ve güzel davranışlar
karşılığında Allah tarafından
verilen mükāfat
s. 76b/derkenar yan,
80a/derkenar yan, 92b/11,
97b/10, 99b/16, 169a/18
kesb-i s.-i bihesāb ve fażl
itmişdür 20b/12
s.-i iştiğāl 197b/16
s.-i müstelzim 24a/1
- s.+ da 77a/derkenar üst
s.+ ı 15b/1, 17b/1, 17b/3,
76b/derkenar alt, 92b/8, 98a/3,
137b/7, 137b/10, 164b/5
edā-yı hūkūk-ı civār-ı s.+ ı 99a/4
s.+ ın 77a/derkenar üst,
77a/derkenar yan, 78b/derkenar
yan
s.+ ina 175a/19
s.+ ında 116a/10, 154a/17,
197b/16
icrām-ı s.+ ından 169b/9
s. ola 101b/7
tā'at ve s. oldı 80a/derkenar yan
s.+ uñ 61a/8, 137b/15
- sevābık:** Ar. geçmiş şeyler, geçmiş
hāller
s.-ı cenāb-ı tevvābı 181b/3
s.-ı kazāya 108a/15
- sevād:** Ar. karalık, siyahlık, karartı;
yazı, karalama
islām-ı s.+ inuñ 112b/19
- sevāhil:** Ar. sahiller, kıyılar
a'zā-yı s.+ inde 82a/2
- sevākin:** Ar. atmayan damarlar
s. 172b/17
- sevāltın?:**
s. 84a/derkenar yan
- sevda:** Ar. aşk, güçlü sevgi, sevda
s.-yı illetlerden 173a/12
s.-yı rencler 199a/16
s.+ dur 172b/9
s.+ sına 87a/derkenar yan
- sevgülü:** sevgili
s. 96b/19
s.+ dür 60b/18, 163a/17
s.+ lerinden 105b/3
s.+ si 125b/5
s.+ sidür 78a/derkenar yan
- sevilmeklik:** sevilmek
s. 78a/5
- sevin -:** sevinmek
s.- mek 77b/17
s.- üp 34a/1, 174b/2
- sevindür -:** sevindirmek
s.- e 196b/1
- seviyy:** Ar. eşit, denk
s.-i mezheb 135a/12

- seviyyet:** Ar. eşitlik, denklik
s. 114b/8, 114b/13, 114b/15, 126a/3
- sevķ:** Ar. önüne katıp sürme, ileri sürme; bir neticeye bağlama; yollama, gönderme
s. eyleye 197b/6
- sevret:** Ar. şiddet
def'-i s. 197a/15
s.-i tekebbürleri 185b/13
- seyelān:** Ar. akma krş cereyān
s. ve cereyān olması 169b/3
- seyf:** Ar. kılıç krş. kılıç, şemşir
aşhāb-ı s. 75b/derkenar yan
s.+ lerin 53b/6
erbāb-ı s.+ üñ 75b/derkenar yan
- seyl:** Ar. sel
s. 6a/17
s.-i fenā 96a/8, 117a/10
havādis-i s.-i fenā 96b/1
s.-i fenādan 148a/17
mürür-ı s.-i havādis 177a/9
- seylāb:** Ar+Far. sel suyu, sel, su baskını, taşkın
mağbūn-ı s. 175b/14
s.-i hıramāndan 4a/9
s.+ ı 91a/7, 174a/17
s.+ m 83b/10
- seyr:** Ar. izleme, bakma; yolculuk, gezinme
s. 4b/13
s.-i cihān 200b/11
s.-i eyvān-ı 'azīmü'l-bünyānı 7b/16
s.+ de 131b/4
s.+ e 86b/derkenar alt
s. idenlerüñ 82a/4
s.+ inden 184b/13
s.+ ine 111b/7
s. itdi 104a/6
- seyrān:** Ar. gezinti, dolaşma
s. eyledi 57b/1
s. itmişdür 53a/2
- seyyār:** Ar. gezip dolaşan, gezen, belli bir yeri olmayan
s.+ dur 184a/17
- seyyārāt:** Ar. gezip dolaşanlar, gezenler
s. 169a/18
- seyyi'āt:** Ar. kötülükler, fenâlıklar
s.-ı semūmile 181b/2
- seyyibe:** Ar. dul kadın
s. iken 20b/10
- seyyid:** Ar. efendi, bey; ağa; ileri gelen, baş, başkan; Hz. Muhammet'in torunu Hz. Hasan'ın soyundan olan kimse
s. 89b/derkenar alt, 90a/derkenar üst, 156a/11, 156b/9
s.-i enbiyānuñ 90b/11
s.-i enbiyāya 143b/18
s.-i mu'aşşer-i beşer 5a/5
s.-i sādāt 1b/12
s.+ i 78a/18, 90a/derkenar üst
s.+ ine 156a/14
s.+ üm 89b/derkenar alt
s.+ü'l-aqtāb olup 44a/1
s.+ü'l-enām 5a/13
s.+ü'l-evvelin 5a/2
s.+ü'l-i stigfār 17b/15
s.+ü'l-kevneyn 48a/derkenar üst
s.+e'l-mürselin 45a/4
- sezā:** Far. uygun, yaraşır, münasip krş.
sezā-vār
s. 44a/9, 46a/5, 46a/6, 59a/11
- sezā-vār:** Far. layık olan, layık krş. sezā
s.-ı ğazab-ı cebbārī olur 197b/14
s.+ dur 96a/11
müstahakk ve s. olur 102b/14
- sıbt:** Ar. torun
s.-i lāvide idi 127a/1
- sıçan:** fare
s. 150a/17
s.+ a 149b/19
- sıçra -:** sıçramak
ş.- yup 32b/11
- sıçraş -:** birlikte sıçramak
ş.- urlar 125a/15
- sıddiķ:** Ar. pek doğru, sözünün eri; sevgi ve bağlılığı içten, gönülden olan kimse, gerçek dost
ş. 29b/2, 29b/10, 194b/8
ş.+ lar 88b/3, 102b/14, 167b/8
ş.+ lardan 150a/15
ş.+ laruñ 82b/13, 91a/6
- sıdk:** Ar. doğruluk, yürek temizliği

ş. 81b/17, 81b/derkenar üst,
81b/derkenar yan, 89a/6, 108a/4,
127b/13, 135a/9, 145a/1, 147a/5,
200b/1

ş.-1 imtiḥānı 93a/9
ş.-1 maḳ'adına 100b/11
ş.-1 maḳāl 148a/1
ş.-1 muḥabbet 134b/4
ş.-1 muḥabbet-i nişānı 123b/12
ş.-1 muḥabbetdür 123a/18
ş.-1 nişānı 121b/10
ş.-1 şayḳalı 82a/8
ş.-1 vefā 93b/17
ş.+ ı 182a/5
ḳadem-i ş.+ ile 109a/19
ş.+ la 30a/1, 68a/12
ş. olduḡı 34a/17

şiddīḳu'llah: Ar. Allah'a gönülden
baḡlı kimse
ş.+ durlar 74b/2

şiddḳ-āne: Ar.+Far. doğrulukla
ş. 84a/derkenar yan

şıfat: Ar. hal, suret, şekil, varlık
ş. 3b/10, 77b/17, 106a/7,
120b/15, 150a/1, 150a/8, 163a/5,
171b/5, 186b/8, 188a/16
aḥḳām-ı ş.-1 āsārından 142a/11
ş.-1 evvel 97a/16
ş.-1 ġālibdür 149b/9
ş.-1 ġālibe-i dār-ı beḳāda
149b/12
ḥulḳ-ı ş.-1 ġālibelerinden
149b/12
ş.-1 ḥāmis 99a/1
ş.-1 ḥamiyyet 194b/17
ş.-1 ḥāş 144a/18
ş.-1 ḥilḳat 142a/12
ş.-1 izā 150a/10
taḳdīs-i ş.-1 ḳābiliyet 141a/14
ş.-1 kemāle 188a/18
ş.-1 kerāmetdür 171b/6
zuhūr-ı ş.-1 kibr 188a/10
ş.-1 kibriyā 185b/18
ş.-1 kirām 179b/14
ş.-1 ḳudret 171b/7
ş.-1 rābi' 98b/15
ş.-1 sālīş 98b/5
ş.-1 sānī 98a/2

ş.+ da 184b/10
ş.+ dan 108a/3, 116b/10
ş.+ dur 188a/1
ş.+ ı 77b/8, 78a/8, 95b/1,
103a/14, 144b/6, 149b/15,
149b/16, 149b/17, 149b/18,
150a/11, 150a/12, 169a/15,
177a/3, 184a/12, 189a/5,
193b/14, 193b/15, 193b/19,
194b/19, 198a/19
kemāl-i ş.+ ı 171b/7
ş.+ ıdur 78a/8
ş.+ ın 165a/11, 171b/3
ş.+ ma 100b/10, 143a/5
ş.+ ında 95b/2, 97a/7
ş.+ ındadır 118b/7
ş.+ ından 18b/17
ş.+ ınuzdan 149b/14
ş.+ ile 168a/3
ş.+ la 84a/derkenar yan,
149b/10, 149b/17, 191b/11
ş.+ lar 97a/15, 160a/2
ş.+ ların 119a/4
ş.+ larından 149b/9, 188a/1
ş.+ larile 99a/3
ş.+ larıñ 35b/18, 108a/9
ş.+ uñ 91a/8, 95b/2, 108a/13,
150a/8, 150a/12, 169b/18,
171b/11, 184a/19, 184b/13,
185b/4, 186a/1
ḳudret-i ş.+ uñ 171b/11

şıfāt: Ar. sıfatlar, vasıflar
ş. 99a/5, 107a/15, 107a/16,
164b/19, 167b/10, 179b/10,
184b/12, 198a/13
i'tidāl-i ş. 134b/2
taḡyir-i ş. 105b/18
ş.-1 beḳā-yı esmār 169a/15
ş.-1 beşeriyetden 185a/15
ş.-1 ḥaḳḳāyıḳı 142b/16
ş.-1 ḥamīde 168a/4
mecmū'-ı ş.-1 ḥamīde 108a/2
ş.-1 ḥamīde-i ḥuleli 107b/19
ş.-1 ḥamīdemüz 180a/15
ş.-1 ḥamīdeye 108b/17
i'tidāl-i ş.-1 ḥamiyyet 105b/8
ş.-1 ḥazret-i şamediyet 143a/4

ş.-1 ma'rifetinde 164b/17
ş.-1 mehleke 116b/12
ş.-1 mehlekedendür 106a/3
ş.-1 muvaḥḥidiyyet 112a/17
ş.-1 mühlikedür 198a/13
ş.-1 mülk-i celîl 145b/16
ş.-1 müte'addide 163a/5
ş.-1 nefsanî iderler 109a/19
zuhûrât-ı ş.-1 nefsanîde 181b/2
ş.-1 nûr 77b/10
ş.-1 reddiyye 125b/10, 198a/12
ş.-1 seb'î 167b/7
ş.-1 zemîme 88b/1, 95b/5,
105b/13, 120b/14, 134a/2
istîlâ-yı ş.-1 zemîme 194b/1
ş.-1 zemîmeden 116b/7, 120b/15
ş.+ a 193b/2
ş.+ da 135a/12
ş.+ dur 163a/4
ş.+ ı 50a/9, 96a/16, 100a/18,
109b/9, 145b/10, 150a/2
ğazab-ı ş.+ ı 105b/13
işrâk-ı envâr-ı ş.+ ı 77b/11
ş.+ ıdur 179b/10
senâ-yı ş.+ ına 165a/9
ş.+ ında 191b/19
ş.+ ındadır 112a/14
redd-i ş.+ ındadır 106a/12
ş.+ ından 165a/1
ism-i ş.+ ından 14b/1
ş.+ ınuḡ 47b/derkenar üst
ş.+ ları 106a/9
kemâl-i ş.+ larından 191b/11
ş.+ laruḡ 105b/9, 150a/3
ş.+ uḡ 105b/9, 108a/4, 108a/7,
112a/19, 150a/4, 150b/2, 150b/5,
171b/13, 185b/1

şıfatlu: Ar.+T. halli, suretli, şekilli
ş. 35b/18, 94a/9, 132b/19,
146b/16, 175a/12

ş.+ lar 175b/3

ş.+ laruḡ 94a/6

şıffın: Ar. Hazret-i Ali ile Hazret-i
Muaviye arasında vuku bulan
muharebelerin yapıldığı
meydanın adı
ş.+ da 36a/15

şığ -: sığmak

ş.- dı 140b/5

ş.- maz idi 189a/4

ş.- maz iken 140b/5

ş.- maz 77a/7, 140b/3

şığa -: yukarıya çekmek veya kıvırmak
suretiyle toplamak, sıvamak
ş.- yup 8b/4, 13a/9, 24b/17

şığdur -: sığdırmak

ş.- ayum 164a/13

ş.- mışdur 140b/3

şığın -: sığınmak

ş.- acak 164a/6

ş.- urum 116a/4

şığır: geviş getirenlerden, boynuzlu
büyükbaş evcil hayvanların
genel adı

ş. 12a/13, 76a/7, 150a/11

ş.+ a 149b/19

ş.+ ı 92a/2

şıḡhat: Ar. sağlık, esenlik

ş. 24b/18, 81b/derkenar yan,

106b/10, 107a/16, 162b/18

kütüb-i ş. 4a/3

'ömr-i ş. 176a/6

dimâğ-ı ş. 134a/17

müriş-i ş. 167a/4

zevâl-i ş. 183b/4

ş.-i imân 77a/8

ş.-i 'azîmetinden 182a/6

ş.-i aḡvâlin 86b/derkenar üst

ş.-i imân 97a/3

ş.-i nişânı 81a/8

ş.-i niyyet 182a/3

ş.-i velâyet 176b/1

ş.+ de 82a/derkenar alt

ḡâl-i ş.+ de 92b/9

ş.+ e 102b/15

ş.+ i 69a/8, 69a/16, 72a/18,

94b/14, 101b/15, 101b/18,

107a/11, 154a/8, 158a/12

ş.+ idür 106b/9

ş.+ ile 69b/19, 87b/6

ş.+ inde 76a/derkenar yan, 85a/6

ḡâl-i ş.+ inde 72b/14

niyyet-i ş.+ inde 182a/2

ş.+ ine 182a/4, 182a/8

ş.+ leri 173b/13

ş.+ ün 175b/9
şihhatsiz: Ar.+T. sıhhsiz
taşarruf-ı ş.+in 183b/11
şık -: sıkılmak
ş.- up 9b/7, 9b/9
şik: benzerleri veya parçaları arasında
çok az aralık
bulunan, seyrek karşıtı
ş. 41b/2
çok ve ş. olup 32b/9
sıkl: Ar. ağırlık; yük
keşâfet-i ş.+ dan 172b/8
ş.+ ların 172a/10
sıklet: Ar. sıkıntı
ş. çekeler 161a/3
şilâ: Ar. hısım akrabâ veya doğup
büyüdüğü yerler, vatan,
memleket
ş. 88a/derkenar üst
ş.+ da 84a/derkenar alt
şilâ-yı rahim: Ar. ana, baba ve
akrabasını ziyaret görevini
yapma
ş. 99a/4
şin -: kırılmak, parçalanmak, bozulmak
kulüb ş.- up 39a/9
şınıf: Ar. sınıf, kısım
ş.-ı hâkkîkati 140b/15
ş.+ a 149b/9
ş.+ ile 73b/18
şınık: kırık, çıkık
ş. 200b/13
ş. olanı 200b/14
şirât: Ar. yol
ş. 107b/2
ş.-ı cehennem 107a/19
ş.-ı müstaķim 107a/18
ş.+ da 107b/1
ş.+ dan 16b/19, 17a/2, 28b/15,
66b/6, 67a/14, 139a/1
ş.+ ı 107b/1
ş.+ inuğ 107b/17
ş.+ uğ 107a/19, 107b/2, 107b/4
kader-i ş.+ uğ 108a/1
şirb: Sırbistan'da yaşayan halk
ş. 83a/derkenar yan
şirf: Ar. yalnız, ancak, sadece
ş. 96b/15, 166a/18

sırr: Ar. gizli olan şey, sır
ş. 87b/derkenar yan,
88a/derkenar yan, 88a/derkenar
alt, 90a/derkenar alt, 93a/6,
95a/9, 95a/10, 95a/12, 106a/14
kâtibü's-s. 27b/6
ri'âyet-i s. 95a/4
taşfiye-i s. 98b/1
s.-ı teķallubı 77a/3
s.+ dur 76a/4, 100a/16
s. dutardur 172b/1
s.+ ı 76a/1, 81b/16, 87a/derkenar
yan, 95a/3, 100b/9, 126a/19,
147b/4, 194a/19
kâtibü's-s.+ ı 39b/11
meşâmm-ı s.+ ı 187b/18
şühüd-ı s. 165a/4
zuhür-ı s.+ ı 165a/11
s.+ in şaklamayup 90a/derkenar
alt
s.+ in 87b/derkenar yan, 98a/8,
98a/9, 133b/7, 163b/11
âyine-i s.+ in 107b/18
s. itmege 157b/19
s.+ um 90a/derkenar yan
s.+ uğı 87b/derkenar yan,
180a/15
şiyâm: Ar. oruç
ş.+ inuğ 179a/18
şiyânet: Ar. koruma, korunma
ş. 143b/2
sibâ : Ar. yırtıcı hayvanlar
ş. 167b/6
s.-ı zârre 193a/10
sibâķ: Ar. bir şeyin öncesi, kendinden
önce olanı, geçmiş
ş. 24b/13, 25a/15
sicil: Ar. mahkeme, tapu, nüfus vb.
resmî dairelerce tutulan kayıtlar
ve bu kayıtların yazılı bulunduğu
belge veya defter
s.+ den 61b/5
s.+ i 61b/2
s.+ inuğ 61b/2
s.+ ler 61b/3
s.+ leri 61b/3
sicillât: Ar. siciller
a'mâl-ı s.+ ndan 61b/2

- sicistān:** Far. İran'ın doğusuyla Afganistan'ın güneybatısını kapsayan coğrafi bölge
s. 35b/8
- sifāris:** Far. bir şeyin yapılmasını isteme,ısmarlama krş. sipāriş, sifāriş
s. buyurduğu 44a/17
- sifāriş:** Far. bir şeyin yapılmasını isteme,ısmarlama krş. sipāriş, sifāris
s. eyle 80a/derkenar alt
s.+ i 45b/17
s.+ in 44b/13
s. itdi 115a/16
- sigetvār:** Zigetvar, Macaristan'da bir şehir
s. 52b/6
- sihām:** Ar. sehimler, oklar hedef-i s.-i beliyyāt kıldı
199a/12
- sihr:** Ar. büyü
s. 86b/13
s.-i dibācı 99b/7
- sil -:** silmek
s.- erler idi 11b/2
- silāh:** Ar. silah
s. 159a/7
- silk:** Ar. dizi, sıra
s.-i tahrīre 4a/4, 7a/19, 149a/3
- silsile:** Ar. zincir, zincirleme olan şey; soy
s.-i 'oşmāniyyenūñ 49a/10
s.-i ğāzab-ı pādişāhı 59b/13
s.-i hilāfet sürdiler 47b/6
'uqūd-ı s.-i kārḥāne-i dünyā 1b/9
- sīmā:** Ar. yüz, çehre
s. 79b/derkenar alt
s.+ sı 66b/16
ehl-i s.+ sı 160a/1
- simbāt?:** Ermenistan'da bir yerleşim yeri
s. 35b/7
- simurğ:** Far. insan-ı kamil yerine kullanılan bir sembol, anka
s.+ larınıñ 134a/5
- sinān:** Ar. Kargı, süngü, ok vb. savaş âletlerinin keskin ve sivri ucu, ok temreni, mızrak
s. 201a/2, 201a/3
s.+ dandur 201a/11
- sinīn:** Ar. yıllar, seneler
s.-i 'ömri 49b/3
- sinn:** Ar. yaş, ömrün derecesi
s.-i erba'ın olduğunda 48a/derkenar üst
s.+ de 47b/4
s.+ ine 136b/12
- sipāh:** Far. asker, ordu
şeh-en-şāh- encüm-i s. 60b/2
s.+ muñ 82a/derkenar üst
s. ise 81b/derkenar yan
s.+ uñ 84a/derkenar yan
- sipāhī:** Far. süvari askeri, atlı asker
s. 3a/12, 56b/9, 60a/3
- sipāriş:** Far. bir şeyin yapılmasını isteme,ısmarlama krş. sifāriş, sifāris
s. iderler idi 5b/15
- sipās:** Far. şükretme, dua etme, şükür
s. 1b/1
- sipeh-sālar:** Far. askerlerin en büyüğü
s. 2b/17
- siper:** Far. arkasına saklanılacak şey; koruyucu engel; gizlenilip savaşılacak yer veya şey
rüy-ı s.+ den 54a/11
s.+ dür 85a/5
s. olur 104b/5
- sipih:** Far. gök, sema, asuman
meh-i s.-i nübüvvet 2a/1
- sīr-āb:** Far. suya kanmış
s.+ durlar 175b/4
- sirāce:** Far. ışık, meşale
s.-i şüde 2b/9
- sirāyet:** Ar. geçme, bulaşma
s.+ inūñ 120b/19
s. itdi 46b/7
- sīret:** Ar. bir kimsenin içi, hali, tavrı, ahlakı
s. 166b/15
ḥüsn-i s. 105b/7
s.-i bāṭın 105b/4

- şafâ-yı s.-i bātını 144b/9
s.-i hıyār-ı enāmdur 179b/15
ḥilāf-ı s.-i resūl 190b/16
s.+ de 129b/11, 133a/3
s.+ e 105b/5, 105b/10
s.+ i 134a/17
s. idi 76a/derkenar üst
s.+ inde 131a/5, 131a/6
s.+ inden 131a/5
s.+ ine 16a/2
s.+ lerin 132a/16
s.+ lerinde idilür 103b/14
s.+ lerinde 4a/19, 153b/16
s.+ lerinden 79a/derkenar yan,
158a/7
s.+ lerini 126b/1
- şiretlik:** Ar.+T. ahlaklılık krş. şiretlülük
s. 146a/2
- şiretlü:** Ar.+T. ahlaklı olma
s. 82b/derkenar üst, 90b/14,
118b/7, 133a/19, 135a/11,
146b/17
- şiretlülük:** Ar.+T. ahlaklılık krş. şiretlik
s. 135a/4
- şirşte:** Far. yoğurulmuş, hamuruna,
mayasına karıştırılmış
ḥabāset-i s.+ leri 59b/11
- şirke:** ekşimiş üzüm suyu
s.+ ye 12a/19
- şiroz:** Ege Denizi'nde bir ada
s. 50b/5
- şit:** Ar. gürültü patırtı; iyi tanınma; ün
ş. 58b/11, 161b/17
- şitem:** Far. çıkışma
s. 3b/8, 77b/derkenar üst,
87b/derkenar üst, 124a/11,
125b/11, 199a/7
müddet-i s. 2b/14
fürür-ı s.-i şalābet 3a/16
s.-i sebab 78a/derkenar üst
s. çeküp 186b/2
s.+ den 78a/derkenar üst
s.+ e 89b/derkenar yan
zūlm ve s. eyleyeler
89a/derkenar yan
cevr ve s. ide 118a/9
s. idemez 87b/derkenar üst
- cevr ve s. iderler 78b/derkenar
yan
s. idici olur 87b/derkenar üst
s. itdi 87b/derkenar üst
s. itmişdür 87b/derkenar üst
s.+ ler 188b/19
s. ve zūlm olmuşdur
87a/derkenar alt
- şitemkār:** Far. şitem eden
s.+ dur 87b/derkenar üst
ḥire ve ḥile ve s. olurlar
87b/derkenar üst
- şitemkārlik:** Far.+T. şitem edicilik
s. 85a/derkenar yan
- şitte:** Ar. altı
s. 47a/12, 56a/3
- şitte aşer:** Ar. on altı sayısı
s. 49a/15
- şitte mi'e:** Ar. altı yüz
s.+ de 49a/15
- şivas:** Sivas ili
s. 50b/11
- şivriḥişār:** Eskişehir'in bir ilçesi
s. 51a/11
- şiyāh:** Far. siyah, kara
s. 8b/2, 12b/5, 12b/9, 34b/11,
41b/1, 75b/9, 77b/derkenar yan,
83b/13, 86a/derkenar üst, 87b/2,
90b/2, 103a/14, 118b/2, 134b/1,
134b/8, 187a/14
- şiyāhlik:** Far.+T. siyahlık, karalık
s. 134b/14
- şiyānet:** Ar. koruma, muhafaza, himaye
ş.-i kavı 52a/19
- şiyāsāt:** Ar. hükümler
s.-i şer'î 106a/1
- şiyāset:** Ar. hükümet etme, memleket
idaresi; kurnazca iş veya hareket
s. 1b/2, 48a/derkenar üst, 113a/2,
125b/16, 139a/12
müstahakk-ı s. 85b/derkenar üst
s.-i rūḥānī 140a/9
s.-i vuşūlet 113b/4
s.+ de 133b/2
s.+ dür 113b/1
s.+ e 82b/derkenar üst
s.+ i ise 84a/8

- s.+ i 3b/2, 84a/13, 85a/derkenar yan, 133b/3
 ‘azīm-i s. ider idüm
 78a/derkenar yan
 s. ider iken 81b/derkenar üst
 s.+ ile 139a/9
 satvet-i s.+ ile 138b/9
 s.+ ine 84a/14
 s.+ le 55b/8, 58b/6
 müstaḥakk-ı s. olana 133b/1
 s. olunup 85b/derkenar yan
- siyāset-gāh:** Ar.+Far. devletçe verilen idam kararlarının infaz edildiği yer
 s.+ a 175b/7, 175b/9
- siyāt:** Ar. kamçılar, kırbaçlar
 s.-ı ḥikmet 177b/15
- siyer:** Ar. Hz. Muhammed’in hayâtı ve onun hayâtını konu edinen ilim dalı, bu dalda yazılan eser
 kütüb-i s. 35a/15
 s.-i illāllahda 145a/6
 s.-i selef-i şulehā ve semā‘-ı 166b/7
 ehl-i s.+ de 23a/13
 kitāb-ı s.+ de 10a/6
 kütüb-i s.+ de 9a/15, 15b/9, 19a/11, 20b/7
 tevāriḥ-i s.+ de 43a/12
 risālāt-ı s.+ lerde 7a/19
- siz:** çoğul ikinci kişi zamiri
 s. 18b/19, 33a/7, 46a/2, 71b/1, 78b/derkenar yan, 79a/derkenar yan, 80a/18, 81a/6, 83a/3, 086a/4, 96b/19, 110b/8, 113b/10, 113b/11, 115a/3, 115a/8, 118a/4, 119b/10, 122b/14, 126a/8, 133a/16, 133a/17, 149b/13, 152a/7, 152a/8, 174b/12, 179b/6, 179b/9, 182b/2, 184b/18, 196a/3
 s.+ den 28b/1, 71a/18, 71b/3, 80a/16, 81b/9, 92b/3, 100a/10, 139a/11, 140a/18, 144a/15, 152a/7
 s.+ e 70b/9, 88a/derkenar yan, 97a/2, 103a/13, 105a/16, 115a/8, 118a/6, 133a/17, 137a/17, 151a/8, 151a/9, 151b/2, 179a/16, 182b/4
 s.+ i 28b/1, 80a/derkenar alt, 118a/7, 123b/6, 133a/16, 149b/14, 182b/13, 182b/15
 s.+ lere 76a/11
 s.+ üj 8b/12, 44a/16, 71a/17, 71b/8, 79a/derkenar yan, 85b/derkenar yan, 88a/derkenar yan, 89a/16, 96a/6, 112b/15, 113a/7, 113a/8, 118a/3, 123b/6, 133a/16, 140a/13, 140a/14, 141a/5, 144a/16, 178a/5, 178b/11, 184b/17, 185a/1, 185a/2
 s.+ ünle 83a/derkenar yan, 85b/derkenar yan
- sofra:** Ar. üzerinde yemek yenen yaygı, sofa
 s. 6b/8, 13a/2
 s.+ da 189a/14
 s.+ sından 190b/2
- şoḥbet:** Ar. görüşüp konuşma; arkadaşlık
 s. 118b/16, 120b/3, 121a/13, 132b/17, 200b/17
 ḥuḳūḳ-ı ş. 121a/14
 ‘alāmet-i ş.-i dīnī 122a/5
 ş.-i resūlile 23b/1
 s.+ i 121a/4, 121a/9, 134a/16
 ş. ider 120b/11
 ş. idüp 119b/13
 s.+ im 200b/17
 s.+ in 121a/1, 131b/15
 s.+ inde 117b/10, 117b/14, 117b/15, 194a/17
 s.+ inden 117a/14, 117b/4, 120b/12, 129b/10, 132b/19, 134a/16, 190a/15, 190a/16
 s.+ ine 120b/17, 120b/18, 129b/13, 130a/5
 ş. itdiler 80a/derkenar yan
 ş. itmek 85b/derkenar üst
 ş. itmeñüz 121a/2
 ş. itmeye 119a/18, 120b/7
 s.+ iyle 117b/5
 s.+ leri 121a/10
 s.+ lerinden 116b/11

- ş. ve maşlahat itdüğünde
86b/derkenar yan
- şok -:** sokmak
ş.- a 92a/12
ş.- alar 92a/18
ş.- ar idi 76a/derkenar yan
ş.- maş 110a/16
ş.- ması 72b/11
ş.- up 80a/4, 81b/6, 161a/15
- şoşak:** Ar. iki yanında binalar olan yol
krş. şoşak
s.+ da 34b/7
s.+ larda 13a/10
- şoşak:** Ar. iki yanında binalar olan yol
krş. şoşak
ş. 161a/3
ş.+ dan 161a/6
- şoşıcı:** sokabilen
ş. 72b/11
- şol:** sağıın karşı yönü, sol yan
ş. 8a/14, 8b/6, 13a/4, 30a/5,
30a/18, 32b/10, 43a/3, 44a/10,
69b/10,
086a/derkenar yan, 95a/15,
127b/3, 141a/6
ş.+ ma 10b/1, 42b/5, 69a/13
ş.+ ında 172a/7
ş.+ ından 93a/1
- şoş:** son
ş.+ ma 23a/18
- şoşra:** sonra, sonunda; daha ileri bir
zaman veya yer
ş. 5b/16, 6a/14, 8a/14, 8b/11,
9b/5, 15a/19, 16b/1, 18a/7,
18a/8, 19b/3, 19b/6, 19b/18,
20a/5, 20a/6, 20b/14, 20b/19,
21a/7, 21b/15, 21b/19, 22b/4,
22b/7, 22b/18, 23a/1, 23b/19,
25a/12, 25a/19, 26a/8, 26a/10,
26a/13, 26b/2, 26b/9, 26b/12,
26b/16, 28a/12, 29a/5, 29a/9,
29a/13, 29a/16, 29b/3, 30b/7,
30b/10, 31a/13, 31a/14, 31b/15,
32a/4, 33b/10, 34b/17, 37a/19,
39a/1, 39a/6, 39a/18, 39b/1,
41a/6, 42a/8, 42a/18, 45a/19,
45b/7, 45b/9, 47a/10, 48a/17,
48b/3, 48b/5, 48b/12, 49a/15,
49a/19, 49b/11, 49b/19, 50a/12,
50a/15, 50b/6, 54a/1, 54b/8,
54b/12, 54b/15, 55a/15, 56a/1,
56a/2, 56b/11, 58a/12, 59b/2,
60b/2, 62a/2, 65b/14, 68a/3,
68a/4, 68a/11, 71a/14, 71b/12,
72b/15, 73a/7, 74a/12, 74b/12,
76a/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78b/derkenar alt,
79a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 80b/derkenar üst,
80b/derkenar yan, 81a/derkenar
üst, 82a/derkenar üst,
82b/derkenar üst, 83b/derkenar
üst, 84b/1, 85a/3, 85a/4, 85b/15,
85b/16, 85b/derkenar alt, 86a/5,
86a/6, 87a/derkenar yan,
87b/derkenar yan, 87b/derkenar
alt, 88a/derkenar üst,
90a/derkenar üst, 90a/derkenar
alt, 91b/15, 92a/12, 99b/8,
102a/8, 107b/8, 110b/16,
110b/17, 111a/6, 112b/2, 115a/3,
115a/9, 116b/15, 117b/3,
117b/6, 118b/13, 121b/19,
123a/12, 125a/19, 126b/9,
128b/7, 129a/9, 130a/1, 136a/7,
139b/1, 142a/5, 151b/2, 153a/14,
153b/18, 154a/19, 158b/12,
158b/13, 162a/14, 167a/15,
170a/11, 170a/17, 171b/7,
171b/11, 174a/7, 178a/1,
182a/15, 183a/2, 185a/17,
188a/8, 191a/19, 194a/4, 199a/2,
199a/3
- şoşraki:** sonra olan, sonraki
ş. 113a/5
ş.+ lere 35a/3, 35a/4, 35a/5
- şor -:** sormak
ş.- up 36b/13
- şoy -:** birinin giysilerini çıkarmak;
birinin üstünde, yanında veya bir
yerde bulunan şeyleri çalarak
alıp götürmek
ş.- up 33b/10, 36a/19
- şoyul -:** soyulmak
ş.- miş idi 190a/18
- şög -:** sövmek, kötü söz söylemek

- s.- erem 197a/10
s.- mek 11b/12, 72a/1, 111b/17
s.- mekden 117a/1
s.- mekdür 86b/12
- sögütli:** Sakarya iline bağlı ilçelerden biri
s. 49b/11
- sön -:** sönmek krş. sövin-
s.- medi 82a/derkenar yan
s.- meyüp 7b/19
- söndür -:** ateş ve ışığın yanmasına, aydınlatmasına son vermek; tutku ve duyguları yatıştırmak, etkisiz duruma getirmek
s.- ür 72b/17, 90a/14
- sönücü:** sönücü, sönen
s. 124a/6
- sövin -:** sönmek krş. sön-
s.- di 190b/11
- söyle -:** söylemek
s. 61a/7, 79b/derkenar üst, 88b/derkenar alt, 90a/9, 90b/derkenar üst, 91a/2, 108b/9, 108b/15, 117b/1, 117b/2, 117b/3, 117b/6, 121b/6, 122b/14, 135b/1, 146b/1, 158a/6, 184b/16, 192a/16, 195a/19
s.- di 8a/18, 37a/11, 44b/13, 75b/derkenar alt, 90a/derkenar alt, 107b/17, 165b/13
s.- diler 33b/12
s.- dügi 8a/13
s.- dügiçün 33a/9
s.- düginde 75b/derkenar alt
acı sözler s.- düginde 78a/derkenar yan
s.- dügümüz 102b/6
s.- dügün 135b/12
s.- dügünnden 110a/8
s.- dükçe 137a/2
s.- dükde 86b/derkenar yan, 90a/derkenar yan
söz s.- dükde 136b/19
s.- düklerün 110a/6
s.- düm 87b/derkenar yan
cevāb s.- düm 80b/derkenar alt
s.- düm 117b/3
- s.- dün 87b/derkenar alt
doğrı s.- dün 75b/15
gerçek s.- dün 77b/derkenar alt
söz s.- dün 195a/19
s.- me 90a/derkenar yan
dürüş s.- me 85a/derkenar yan
kızb s.- me 81b/derkenar üst
söyleye s.- medi 46b/18
s.- mege 135b/11, 198b/18
s.- mek 199a/4
söz s.- mek 152a/18, 180b/8
yalan s.- mek 101b/11
s.- mekden 77b/7, 106b/12, 117a/1
beyhüde kelām s.- mekden 102b/6
faḥş s.- mekden 81b/derkenar üst
ğıybet ve yalan s.- mekden 102a/1
s.- mekle 34a/7
s.- mem 76b/derkenar üst, 90a/derkenar yan
s.- mesi 102b/10, 152a/19, 171b/16
s.- mesine 102b/13
s.- meye 115b/7, 122a/4, 152a/19, 160b/3, 163b/9
kızb s.- meyesin 88b/derkenar alt
s.- meyüp 126a/7, 137a/2
s.- mez idi 12a/10, 29b/13
söz s.- mez idi 126a/4
s.- mez iken 199a/4
s.- mez 145b/15
doğrı s.- miş iseñ 135b/12
kızb s.- miş iseñ 135b/13
s.- mişdi 115a/10
s.- mişler 180b/2
s.- mişlerdür 146a/11
s.- r idi 12a/10, 108b/12
doğrı s.- r idi 136b/19
nāsezā ve fuḥş s.- r idinüz 188b/17
sözler s.- r iken 81b/derkenar üst
tamām s.- r oldı 8a/10
s.- r 8a/12, 144b/16, 187a/4
ḫilāf s.- r 87b/derkenar üst
söz s.- r 136b/16

s.- rler 84a/2, 89a/11
s.- rsen 83a/derkenar yan
s.- rsin 86b/derkenar yan
s.- rüm 90a/derkenar yan
s.- seş 90a/derkenar yan
s.- sün 63a/18
s.- ye söylemedi 46b/18
s.- ye 62a/1, 81a/16, 92a/12,
107b/4, 158a/18, 158b/3, 187a/4
kizb s.- ye 81a/16
söz s.- ye 91a/6, 180b/11
sözler s.- ye 78a/derkenar yan
va'z s.- ye 188a/9
yüzine s.- ye 86a/derkenar üst
s.- yecek 8a/13
s.- yeler 162b/6, 177a/2, 180b/6
sözler s.- yeler 161b/10
s.- yemez idi 86a/derkenar üst
yalan s.- yen 81b/derkenar üst
s.- yene 61a/9
kizb s.- yenler 121a/2
s.- yüp 10a/1, 45b/7,
87b/derkenar yan, 117b/2,
132a/18, 153b/18
söz s.- yüp 153a/11
yalan s.- yüp 81a/18

söylecilik: söyleme işi

s. 134b/18

söylen -: söylenmek, sözle anlatılmak

s.- di 45a/10

s.- e 154a/14

söz s.- mesinden 132a/18

s.- se 34a/17

söyleş -: karşılıklı konuşmak

s.- dükde 137a/6

s.- eler 137a/3

s.- elim 83b/derkenar üst

s.- eyüm 103a/19

s.- mege 79a/derkenar yan

s.- mek 78b/derkenar yan

s.- mekden 132a/19

s.- meyüp 115a/4

s.- mez 187b/4

s.- mişdür 14b/7

s.- üp 8a/7, 90a/1, 137a/6

söz s.- ür idi 10b/15

s.- ür iken 76a/derkenar yan

va'z s.- ür iken 87a/derkenar yan

söyleyici: söyleyen

s. 78a/4, 102b/12

s.+ leri 105a/1

söz: söz, konuşma, haber, hikaye

s. 46b/16, 76b/derkenar üst,

81a/16, 83a/derkenar yan,

84a/derkenar üst, 85a/derkenar

yan, 85b/derkenar üst,

85b/derkenar yan, 99a/16,

101b/11, 102b/5, 184a/5

s.+ de 134b/7, 135a/7, 158a/8,

160a/13

s.+ den 47b/4, 76a/derkenar yan,

78a/derkenar yan, 79b/derkenar

üst, 82b/17, 90a/derkenar alt

s.+ dür 101b/2

s.+ e 81b/derkenar üst,

82b/derkenar yan

s.+ i 8a/13, 80b/derkenar üst,

81a/derkenar alt, 82b/derkenar

yan, 82b/derkenar alt, 99a/15,

101b/3, 135b/12, 137a/2, 160a/2,

178b/10

s.+ idür 99a/16

s.+ ile 183a/6

s.+ in 13a/9, 76a/derkenar yan,

135b/5, 147a/12, 158a/6

s.+ inde 81b/derkenar üst,

122a/2

s.+ inden 154b/18

s.+ ine 82b/derkenar yan,

86a/derkenar üst

acı s.+ ler söyledüğünde

78a/derkenar yan

s.+ ler söyler iken 81b/derkenar

üst

s.+ ler söyleye 78a/derkenar yan

s.+ ler 62a/2, 79a/derkenar yan,

83b/derkenar üst, 153b/18,

158a/14, 158a/17

s.+ lerden 102a/12, 102b/6

s.+ leri 79b/derkenar üst, 82b/3,

84b/derkenar yan, 102b/9,

151b/14, 195b/2

s.+ lerile 161b/11

s.+ lerin 122a/4, 135b/4,

153b/17

s.+ ler söyleyeler 161b/10

- s.+ lerün 161b/10
s. olduğu 40a/1
s. söyledükde 136b/19
s. söyledün 195a/19
s. söylemek 152a/18, 180b/8
s. söylemez idi 126a/4
s. söylenmesinden 132a/18
s. söyler 136b/16
s. söyleşür idi 10b/15
s. söyleye 91a/6, 180b/11
s. söyleyüp 153a/11
s.+ ümüz 76b/derkenar yan
s.+ üñi 76a/derkenar yan
- sözlü:** sözü olan
s. 104b/16, 105a/1
- sözlülük:** sözü olmak
s. 134b/17
- şu:** su krş. su
ş. 8b/3, 11a/19, 12b/1, 33b/14,
39b/18, 64a/5, 64a/18, 64a/19,
64b/1, 64b/2, 64b/3, 64b/5,
64b/14, 65a/15, 72b/17,
77b/derkenar yan, 85a/derkenar
üst, 100a/11, 101a/10, 149b/3,
161a/3, 161a/17, 171b/5,
172a/10, 174a/5, 174a/6,
192b/10, 200b/7
ş.+ dan 79b/17, 116a/18,
168b/10, 174a/6
ş.+ dur 78b/derkenar yan
ş.+ ları 14b/9, 79b/16
ş.+ ların 98b/13
ş.+ ya 65a/14, 168b/19
ş.+ yı 17a/19, 51b/11, 64a/5,
68b/5, 84b/derkenar yan, 90a/13,
161a/16, 169b/3, 174a/7, 174a/9,
174a/13, 194a/18, 196b/1
ş.+ yın 161a/17, 170b/13,
170b/14, 173a/9, 175b/16,
179a/5, 200a/16
ş.+ yına 193b/16
ş.+ yuñ 174a/12
- su:** su krş. şu
s.+ yı 122a/11, 156a/8
- sü':** Ar. kötülük, fenalık
s.-yı halk 108a/12
- sü'al:** Ar. sorma, sorulma, soruşturma,
soru; sorulan şey
- s. 47a/5, 78b/derkenar yan,
85b/derkenar üst, 99a/11,
199a/18
s.-i kabır 25b/8
s. buyurur idi 109b/10, 183a/18
s. buyururlar idi 12a/5
s. eyle 45b/8
s. eylese 90a/derkenar yan
s. eyleye 88b/derkenar üst,
114b/6
s. eyleyen 76a/10
s.+ i 66b/18
s. idecek 90a/derkenar yan
s. idelüm 155b/7
s. idenden 76a/3
s. iderem 135b/12
s. iderler idi 104a/17
s. idüp 88a/derkenar yan, 129a/6
s.+ inden 190b/3
s.+ ini 67a/12
s. itdi 45b/6, 45b/12, 45b/18,
47b/3, 76a/derkenar yan,
76b/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
78b/derkenar alt,
079b/9, 79b/derkenar yan,
80a/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 81b/derkenar yan, 83a/2,
83a/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 85b/derkenar üst,
88a/derkenar alt,
089a/derkenar yan, 90a/derkenar
üst, 90a/derkenar yan, 92b/8,
93b/13, 93b/15, 105a/17,
110b/15, 111a/6, 130b/14,
154b/13, 186b/11, 194b/3,
196a/2, 196a/7, 196a/16
s. itdiler 47a/10, 84b/12,
86b/derkenar üst, 87a/derkenar
üst, 89b/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 93b/8, 99a/11,
103b/16, 109a/1, 109b/17,
119b/9, 122b/15, 127a/7,
153a/17, 164b/7, 175b/7,
176b/11, 184a/13, 184b/11
s. itdüğünde 37a/9, 38a/3, 42b/5
s. itdüğine 154b/12
s. itdügünjü 76a/2

s. itdükte 36a/18, 81b/derkenar üst , 87a/derkenar üst, 88a/derkenar yan
s. itdüm 85b/14, 102b/1, 117b/8, 117b/9, 153a/10, 195b/16
s. itmedüm 90a/derkenar yan
s. itmeye idi 199b/9
s. itmeye 157b/8
s. itmeyince 190a/10
s. itmez idi 154b/9
s. itse 90a/derkenar yan
s. itsem gerekdür 164a/6
s. olunduğda 24a/16, 42b/11
s. olunsa gerekdür 118b/10, 140a/19
s.+ üñ 177a/5
şubaşı: şehirlerde kadıların emrinde bulunan, güvenlik ve belediye işleriyle görevli zâbita memurlarının başı krş. şubaşı
s. 38b/6, 86b/derkenar üst, 86b/derkenar yan
şubaşı: şehirlerde kadıların emrinde bulunan, güvenlik ve belediye işleriyle görevli zâbita memurlarının başı krş. şubaşı
s. 55a/18, 140b/10
s.+ sı idi 154b/17
şubh: Ar. sabah, sabah vakti
tebâşîr-i ş.-ı iqbâl 50a/3
s.-ı nesîmin 103b/10
âfitâb-ı ş.-ı nüşür 2a/1
s.+ a 76a/derkenar alt
tulû'-yu s.+ dan 101b/16
sa'âdet-i ş.+ ınıñ 167b/9
s.+ ları 75b/9
şubyân: Ar. çocuklar, sıbyan mekteb-i ş. 51b/10
suç: suç, kabahat
s.+ ın 137b/2
suçlu: suçu olan , suçlu
s. 78b/derkenar yan
şudâ': Ar. baş ağrısı
s. 199a/15
süde: Ar. sürülmüş
s. 59b/12
süd: Far. kar; kazanç
s.+ ın 82a/derkenar üst

şudür: Ar. olma, meydana çıkma
s.-ı ğazab 196b/9
riyâz-ı ş.+ ına 81b/17
vilâdet-i bâsa'âdet-i ş.+ ında 7b/3
s. itdi 7b/9
s. itdüğü 28b/6
riyâz-ı ş.+ uñuza 185a/1
şüf: Ar. yün; yün dokuma
s.+ dan 90b/2
şuffe: Ar. sofa
s. 86a/derkenar yan
ehl-i ş. 98a/12
s.+ de 80a/derkenar yan
şüfiyye: Ar. tasavvufçular
meşâyiğ-i ş.+ den 175b/6
şufuf: Ar. sıralar, diziler
s.-ı mübârizân 145b/6
istikâmet-i ş.-ı mübârizlerinin 89a/9
s.-ı vilâyet 200a/11
suğrâ: Ar. çok küçük
s. 112a/15
'âlem-i s. 140b/1
sühte: Far. yanmış, tutuşmuş, yanık
s. 82a/2
sūk: Ar. çarşı, pazar
s.+ da 160b/10
ehl-i s.+ da 160b/15
şulb: Ar. bel kemiği
s. 172a/7
şulehâ: Ar. salih, iyi, yarar, günah işlemeyen kimseler
s. 101b/17, 108a/5, 119a/5, 119b/13, 132b/16, 138a/2, 166b/5, 190a/5
hikâyât-ı meşâyiğ-i ş. 116b/16
s.-yı 'izâmdan 25a/15
s.-yı selefden 96a/11
s.+ dan 97a/14
s.+ larındandır 120a/11
s.+ nuñ 116b/16
s.+ sı 107a/9
s. ve etkîyâ olanlar 162a/9
siyer-i selef-i ş. ve semâ'-ı 166b/7
s.+ ya 51b/14, 51b/16

şulh: Ar. barış, barışma, barışıklık;
rahatlık, uyuşma, uzlaşma
ş. 54b/12, 60a/17, 60a/18,
83a/derkenar yan, 83a/derkenar
alt, 84b/derkenar üst,
84b/derkenar yan, 120b/1
kuvvet-i ş. 196a/4
tâlib-i ş. 84b/derkenar üst
ş. eyledi 38a/14
ş. eyleyüp 48a/6
ş.+ ı 38a/9, 60a/18, 84b/derkenar
üst
ş.+ ından 32a/4
ş. itmeye 137a/18
ş. oldu 38a/16
ş. olmuşdur 38b/3
ş. olunup 39b/3

sultân: Ar. padisah, hükümdar
s. 51a/8, 51b/1, 55b/13, 55b/17,
76b/derkenar yan, 77a/derkenar
üst, 78a/derkenar üst,
85a/derkenar alt, 85b/derkenar
yan, 85b/derkenar alt,
86a/derkenar üst, 86a/derkenar
yan, 86a/derkenar alt,
89a/derkenar alt, 89b/derkenar
üst, 90a/derkenar yan, 156a/11,
156b/10
iktidâr-ı s. 58a/18
bâdevâm-ı devlet-i pâyende-i s.-ı
dîn 3a/5
s.-ı evvân-ı fütüvvet 5a/5
s.-ı vaqtüñ 75b/derkenar yan
s.+ a 80a/derkenar yan,
84b/derkenar alt, 85a/derkenar
alt, 85b/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 90a/derkenar
yan, 156a/13
s.+ dan 89a/derkenar yan
s.+ dur 79a/derkenar alt
s.+ ı 7b/16, 51a/19, 54b/10,
55a/3, 103b/10
s.+ uñ 76b/derkenar üst,
80a/derkenar yan, 84a/derkenar
yan, 89a/derkenar alt,
89b/derkenar üst
s.+ü'l-berreyn 2b/16

sultānī: Ar. sultana, hükümdara ait,
sultanla, hükümdarla ilgili
serir-i hilâfet-i s. 52a/18
tırâzende-i mesned-i s. 53a/13

şulu: sulu

ş. 179a/10

şun': Ar. yapış, yapma, kudret
nesim-i ş. 4a/8

sūr: Ar. şehrin etrâfına çekilen yüksek
duvar, kale duvarı
s.-i müdürâ 132a/17

şūrat: Ar. yüz, çehre
ş.+ a 200b/9

sūre: Ar. Kur'an'ın ayrıldığı 114
bölümden her biri

s. 31b/4, 31b/6

s.-i a' rāf 17b/5

s.-i fâtihada 107a/18

s.-i ikrâ 10a/17

s.-i müddessir 10a/17

s.+ ler 13a/7, 31a/18

s.+ si 19b/9

şūret: Ar. biçim, görünüş, kılık; tarz,
yol, gidiş; çare

ş. 79a/derkenar üst,

84b/derkenar üst, 129b/11

şerh-i muzâhât-ı saltanat-ı ş.
140b/8

ş.-i aḥşâmı 57a/4

ş.-i beşer-i kâmil olmasa 105b/6
muşavverân-ı ş.-i cāmiddürler

187a/6

ş.-i ḥaḥḥda 133a/3

ş.-i ḥūb 9b/13

ş.-i insānda 10b/15

ş.-i şahīfesinde 150a/9

ş.-i şalāḥda 86a/derkenar üst

'ālem-i ş.-i sâliklerinden 175a/16

ş.-i zâhir 105b/4

ş.-i zâhirde 175a/10

ş.+ de 107a/10, 140b/6, 150a/16

ş.+ den 167b/17

ş.+ e 105b/4

ş.+ i 10b/4, 77a/19, 95b/2,

175a/16

ş.+ in 21a/4, 171a/5

ş.+ inde 8a/19, 9b/7, 10b/11,

87a/derkenar yan, 95b/1, 108a/8,

- 133a/1, 145a/18, 150a/11,
160a/1, 175b/1
ş.+ ine 92a/10, 149b/12, 198b/11
ş.+ inüñ 141b/10
ş.+ inüze 141a/5
ş.+ iyle 82a/1, 149b/14
ş.+ ler 161a/13
ş.+ leri 156a/19, 186a/14
ş.+ lerin 199b/18
ş.+ lerinde 167b/17
ş.+ ün 171a/5
- şüretâ:** Ar. görünüş olarak, görünüşte
ş. 57a/3, 90b/15
- şüretli:** Ar.+T. herhangi bir biçimde
olan krş. şüretlü
ş. 201a/5
- şüretlü:** Ar.+T. herhangi bir biçimde
olan krş. şüretli
ş. 41b/1, 133a/1
- şüret-perestlik:** Ar.+Far.+T. şekilcilik
ş.+ lerin 192b/6
- şurre:** Ar. akçe, para çıkını
şadağa-i ş.+ ye 95a/15
- surüc:** Şanlıurfa'nın bir ilçesi
s. 35b/3
- şuşa -:** susamak
ş.- yup 85a/derkenar üst
- şusuz:** susuz
ş. 193a/9
ş.+ larına 76b/15
ş. olmışsun 85a/derkenar üst
- şusuz:** susuz, suyu olmayan
ş.+ dur 85a/derkenar üst
- şusuzluk:** susuzluk krş. şusuzluk
ş. 66b/16, 77b/derkenar yan,
85a/derkenar üst
ş.+ ı 85a/derkenar üst
- şusuzlük:** susuzluk krş. şusuzluk
ş.+ in 148b/3
- su'übet:** Ar. güçlük, zorluk
s. 107b/3
- su'üd:** Ar. uğurlu sayılan yıldızlar,
uğurlular
s.-ı 'isāya 47b/derkenar alt
s. eylemez 63a/6
s.+ ı 143a/1
- şu'üd:** Ar. yukarı çıkma, yükselme
ş.+ ı 173a/7
- sür'at-ı ş.+ ndan 177a/1
ş. ider 173a/1
- süü'z-zān:** Ar. birinin kötü bir iş
yaptığını zannetmek
s. 84a/derkenar yan
- şuvar -:** sulamak, su vermek
ş.- up 37a/1
- şuver:** Ar. suretler, şekiller
ş. 100a/14
hiss-i müdrük-i ş. 170a/17
ş.-i ağdiye-i mergübe 171a/6
hıfz-ı ş.-i mahsüsata 171a/2
emsāl-i ş.-i menāfi' 170b/16
ş.-i mesāyil-i mezkûre 133b/8
ş.-i saltanatları 149a/15
ş.+ i 110b/1, 116a/7, 144a/19,
144b/10, 168a/9
ş.+ leri 170b/2
ş.+ ün 171a/7
- şuveri:** Ar. suretlere ait, şekillere ait
ş. 93a/15, 169b/17, 178a/8,
183b/19
'ālem-i ş. 100a/10
idrāk-ı ş. 100a/5
kemāl-i ş. 2a/16
hayāt-ı ş.+ de 182b/10
memālik-i ş.+ den 146b/19
me'lūfāt-ı ş.+ leri 106b/14
maẓīk-i 'ālem-i ş.+ nūñ 100a/11
- süz:** Far. yanma, ateş, sıcaklık
s. u güdāz eyleyüp 58b/17
- sūzan:** Far. yakan, yakıcı
āteş-i s.+ da 200b/16
- sübāt:** Ar. uyku hali, dalgınlık
s.+ uñuzun 178a/5
- sübha:** Ar. tespih
mānend-i s.-yü lü'lü-i şāhāne
13a/15
- sübhān:** Ar. her türlü kusurdan,
noksandan, beşerî nitelik ve
zaaflardan uzak olan
hışāl-i s. 5a/4
meşy-i te'yid-i s. 50a/5
- sübhānallah velḥamdülillah:** Ar. Allah
noksan sıfatlardan uzaktır ve
hamd Allah'adır.
s. 61a/7

- sübhān-allah:** Ar. Allah noksan
sıfatlardan uzaktır krş. sübhāne
s. 88a/derkenar alt
ma'nā-yı s.+ dur 165a/1
- sübhāneke allahümme:** Ar. ey
Allah'ım temizlik ve saflık aittir
s. 88b/12
- sübhānī:** Ar. sübhana ait, sübhanla
ilgili, ilahî
'ibādet-i s. itdüğinden 54b/7
- sübūr:** Ar. azap, sıkıntı
s.+ dur 182a/18
- sübūt:** Ar. sabit olma, gerçekleşme,
meydana çıkma
s.-ı aḥvāl 199a/1
- sübühāt:** Ar. secdeler
işrāk-ı s.-ı tenzih 88b/12
- sücūd:** Ar. secde etme, secde
s. 87b/15
s.+ da 87a/9, 159b/6
s.+ ı 65a/16
s.+ ın 87a/17
s.+ ında 85b/8, 87b/2
s.+ uñ 66a/10, 69b/5
- süd:** süt krş. süt
s. 37a/13, 77b/derkenar yan,
77b/derkenar alt, 78a/derkenar
üst
s.+ e 12a/18, 12a/19
s.+ i 77b/derkenar yan
s.+ ile 116b/3
s.+ in 116b/2
- südde:** Ar. kapı, eşik
s.-i derecātları 94a/6
- süflā:** Ar. daha alçak, aşağı ola
melāyike-i s.+ dan 149a/13
- süflī:** Ar. aşağıda, alçakta bulunan krş.
süfliye
s. 174b/17
eşhāş-ı s. 170a/4
melekūt-ı s.+ den 142a/16
'ālem-i s.+ dür 142b/15
- süfliyāt:** Ar. bayağı, değersiz, süflî
şeyler, işler ve hususlar
s. 142b/19
s.+ ın 88b/19
- süfliye:** Ar. aşağıda, alçakta bulunan
krş. süflī
s. 7b/5
- süfre:** Ar. sofa
s. 78a/derkenar alt
- sühan-cinlik:** Far.+T. dedikoduculuk
s. 135b/12
- sühūnet:** Ar. sıcaklık
s. 169a/2
- sükkān:** Ar. oturanlar
s.-ı mele'-i a'lā 177a/1
s.+ ları 174b/18
derecāt-ı nīrān-ı s.+ ları 186b/16
- sükker:** Ar. şeker
s. 79b/10
'işve-i ğavāyil-i s.+ i 82a/12
- süķūt:** Ar. düşme, yukardan aşağıya
inme
s. 12a/9, 90a/derkenar yan,
122a/7, 158a/5, 160a/8
ta'assüf-i s. 7a/8
s.+ dur 196b/19
s. eyleye 78a/derkenar alt
s. eyleyüp 73a/9
s.-ı şehvet 173a/10
s.-ı vücüb 156b/14
s.-ı vücübdür 156b/18
s. iderler idi 12a/16, 12a/17
s. idinüz 24a/12
s. idüp 118a/13, 122a/8
s.+ ile 200b/3
s. itdükleri 153a/19
s. itmek 159b/8, 159b/10
s.+ ları 106a/8
s. olunması 161a/11
- sülaşā:** Ar. salı
yevmü's s.+ da 43a/2
- sülük:** Ar. bir yola girme, bir yol tutma;
bir tarikata bağlanma
hüsn-i s. 136b/5
'ilm-i s.-ı dakāyık'dür 164b/13
s.-ı tarīk-i sa'ādetden 197a/5
ehl-i s.+ a 2a/17
bidāyet-i s.+ da 164b/11
serv-i s.+ da 144a/5
s. iderler idi 87b/derkenar yan
s. itmek 79a/derkenar üst
- sülüs:** Ar. üçte bir
s.-i āḥirde 147b/16
s.+ i 71a/10

s.+ in 89a/derkenar üst, 91b/4

sülüsân: Ar. üçte iki

s.+ ı 15a/16

süm‘a: Ar. görsünler, işitsinler diye yapılan göstermecilik

s. 170b/5

s.+ dan 95a/4

s.+ ya 146a/8

sümüvv: Ar. yükseklik; yücelik

s.-i mekânı

sünbül-müy: Far. sümbül saçlı

s. 42b/7

sündüs: Ar. parlak renkli, nakışlı olarak dokunmuş ipek kumaş

s.-i aḥzar 12b/6

sünen: Ar. sünnetler

s.-i beyân 162a/6

s.-i enbiyâ olanları 166b/6

s.-i marziyesi 175a/19

sünen-i tirmizî: Far. İmam Tirmizî'nin

yazdığı bir hadis kitabı

s.+ de 24b/4

sünnet: Ar. Hz. Muhammed'in

davranışları ve sözleri

s. 16a/2, 46b/11

mezheb-i ehl-i s. 24a/16

imâm-ı s. 47a/16

s.-i âleti 175a/1

s.-i ilahî 83b/7

s.-i resül 76b/6

s.-i resüle 68b/9, 76b/12

s.-i seniyye-i muḥammedî

54a/10

s.+ den 131a/19

s.+ e 84b/16

s.+ i 68a/16, 146b/9

s.+ imden 112b/11

s.+ imdür 112b/12

s.+ ime 112b/12

s.+ imi 45b/2, 80b/17

s.+ inüḡ 45a/9

s.+ leri 68a/17, 87b/16

s.+ ümüz 97b/18

s.+ üḡ 78b/derkenar üst

ehl-i s.+ üḡ 114b/1

s.+ü‘r-ru‘âf 38a/10

sünnetli: Ar.+T. sünnet edilmiş olan

s. 18b/3, 18b/5

süpür -: süpürmek

s.- ür iken 129a/4

sür -: sürmek

‘ömr s.- di 50a/19

salṭanat s.- diler 48a/3

silsile-i ḫilâfet s.- diler 47b/6

s.- eler 186b/3

s.- er 144b/13, 192b/8

s.- erler idi 47a/8, 178a/19

at s.- erler 201a/4

s.- eyim 58b/16

s.- mekdesin 162b/12

ḫilâfet s.- mesi 140b/11

s.- üp 44a/19, 54a/8, 58b/17,

76a/derkenar üst, 86b/derkenar

yan

salṭanat s.- üp 50a/11, 50b/15

yüz s.- üp 57b/14, 59b/1

sürâdikât: Ar. perdeler, örtüler

s.-i ‘azamet 165a/10

s.-i ‘izzetin 164a/12

sür‘at: Ar. çabukluk, hız

s.-ı şu‘üdından 177a/1

‘adl-i s. ve isti‘câl itmek

gerekdür 82a/derkenar üst

sürç -: sürçmek

s.- eler 161b/1

s.- üp 161a/18

süre: sınırlı zaman parçası; müddet

s. 187b/18

süreyyâ: Ar. Ülker yıldızı

mecîd-i ‘ulüvv-i s. 77b/5

s.+ ya 140b/2, 141b/7, 167b/17

sürgün: sürgün

s. itdi 35a/11

sürü: bir veya birkaç çobanın

yönetimindeki hayvanların

tamâmı

s.+ yle 35a/6

sürin -: sürünmek, kendi üzerine koku,

krem, yağ vb. sürmek

s.- e 73a/7

sürmedân: Far. içine sürme konulmak

için ağaç, kemik, altın, gümüş

vb.nden yapılan kap, sürme kabı

s. 13a/2

sürmele -: sürmelemek

s.- yüp 12b/19

sürrāk: Ar. hırsızlar
s. 168a/2

sürre men re'a: Ar. Irakta bulunan
Samarra şehrinin eski adı
s. 43b/7
s.+ da 43b/11

sürūd: Far. şarkı, türkü, nağme
s.-ı zākiyāt-ı bigāyāt 5a/11

sürūr: Ar. sevinç, mutluluk
s. 7b/5, 18b/4, 81b/derkenar yan
'araşāt-ı s. 1b/13
ehl-i s.+ ı 151a/4

sürü -: sürüklemek
s.- yüp 36a/18

sürül -: sürme işi yapılmak
s.- melerin 148b/4

süryānī: Ar. Samilerin, Arami kolunun
doğu bölümünde olan bir
Hristiyan topluluğu ve bu
topluluktan olan kimse
s.+ lerden 18b/10

süryānice: Ar.+T. Süryani dili
s. 47b/derkenar yan

süt: süt krş. süd
s. 180b/8

sütüde: Far. övülmüş, övülmeye değer
bulunmuş
zāt-ı s. 50a/9

sütün: Far. tek parça mermer veya
taştan ibaret direk
enyāb ve tavāhin ve s. kılmak idi
173b/8

süvārān: Far. biniciler
eşheb-i s. 2a/7

süyüf: Ar. kılıçlar
erbāb-ı s.+ uñ 75b/derkenar yan

Ş

şa'b: Ar. cemaat
ş.-ı rezīle 191b/9
ehl-i ş.+ da 160a/5

şa'bān: Ar. Arabî aylarının sekizincisi
ş. 70a/12
ş.+ da 22a/12
ş.+ ında 21b/4
ş.+ uñ 43a/2
māh-ı ş.+ uñ 59a/19

şābūr: İran'da bir şehir krş. şāpūr
ş. 35b/9

şu'abü'l-īmān: Ar. Beyhaki'nin
yazdığı imanın temel konularını
anlatan bir kitap
ş.-ı beyhākīde 15b/3

şād: Far. sevinçli
ş. 200a/3
ş. eyle 183b/2
ş. eyledi 58a/5
ş. eylesün 59a/9
ş. ola 115b/8
ş. olayım 130a/14
ş. oldılar 34a/1
ş. olup 98a/18
ş. olur ise 94a/17, 115b/8

şādī: Far. sevinç, sevinçlilik, mutluluk
ş. 60b/10

şādlik: Far.+T. mutluluk krş. şādlik
ş. 81b/derkenar yan
ş.+ ı 91a/14
ş. itmek olur 178a/1

şādlik: Far.+T. mutluluk krş. şādlik
ş.+ leri 82b/10

şād-mān: Far. sevinçli
āsmān-ı ş. olmalarına 7a/15

şāfī: Ar. şifa veren, hastayı iyi eden;
yeterli
ş. 48a/derkenar üst, 117b/8

şāfī'īye: Ar. şafilik
cemī' -i hanifīye ve ş.+ ye 6b/14

şāgirdlik: Far.+T. öğrencilik, talebelik
ş.+ ine 46a/17

şāh: Far. padişah, hükümdar krş. şeh
ş. 50a/15, 51a/10, 55b/2, 55b/6,
55b/7, 56a/1, 59b/6
ş.-ı 'abbās-ı bīdīnūñ 53a/19
şāh-ı bī-dīn 58a/7
ş.-ı cihāndan 49a/11
ş.-ı irān-ı zemīn 52b/16
ş.-ı maşrık 5a/4
ş.+ a 54a/5
ş.+ ı 53a/17, 54a/19
mesned-i saltanat-ı ş.+ ı 50b/7
ş.+ uñ 54a/6

şāh: Far. dal, budak
ş.-ı gül 52a/2

şāh māt: Ar. satrançta rakîbin hamlesiyle şâhı koruyamayacak veya başka bir hâneye oynatamayacak duruma gelip yenilme
ş. 201a/5

şāhān: Far. şahlar
serdār-ı ş.-ı ‘acem 58a/18

şāhāne: Far. hükümdara ait, hükümdarla ilgili; çok mükemmel
mānend-i sūbha-i lū’lū-i ş.
13a/15

şāhānī: Far. şahlara ait olan taht-ı ş. 52b/3

şāhbāz: Far. iri ve beyaz bir doğan cinsi ş.+ larının 134a/5

şāhen-şeh: Far. en büyük pâdişâh, şah, pâdişâhlar pâdişâhı, şahlar şahı krş. şehen-şeh
ş. 58a/17
ş.-i mülk-i ‘acem 55a/4
nazar-ı ş. 52a/2

şāhid: Ar. şahit, tanık
ş.-i ‘ādildür 157b/10
ş.-i hāl 110a/2
ş.+ dūr 16a/3
ş.+ idür 141a/3
nezāhet-i ş.+ idür 179a/8
ş. istersek 175a/14
ş. olalar 84a/12
ş. olmağdur 86b/11
ş. oluşuz 46a/2
ş.+ üñ 81b/derkenar üst

şāhş: Ar. kişi, kimse
ş. 105a/14, 127b/11, 130a/3, 154a/5, 156a/3, 156a/4, 160a/15, 160a/19, 160b/9
ş.-ı aşıl 193b/9
ş.-ı islāmıyla 154a/9
ş.+ a 160a/16
ş.+ dan 156a/3
ş.+ ı 48a/derkenar üst, 130a/3, 166a/11
ş.+ mda 150a/18
ş.+ uñ 160a/13, 160a/17

şāhzāde: Far. padişahın oğlu, şehzade
ş. 80b/derkenar alt

şā‘ire: Ar. kadın şair
ş.-i belîğa olup 21a/11

şākī: Ar. şikayet eden kimse, müştekî
ş.+ ler 39a/10

şākī: Ar. fena hareketli, haylaz; haydut, yol kesen
ş. 55b/9
ş.-i mezbūrlaruñ 39b/19
ş.-i mezbūr 55b/2, 55b/4
ş.-i mezbūrı 55b/8
ş.-i mezbūruñ 55b/6
ş.+ ler 148b/3

şākīr: Ar. şükreden kimse, şükredici
ş.+ ler 181a/1
ş.+ lere 181a/3
ş.+ leri 180b/19
ş.+ lerüñ 181a/11
kalb-i ş. ve huşyār olan 163a/6

şākīrd: Far. öğrenci
ş. 154b/16
tilmīz-i ş. 156a/14
ş.+ ine 154b/15

şākīrlīk: Ar. şükredicilik
ş.+ i 164b/8

şākķ: Ar. yarma, yarıma, çatlama; yırtma, paralama; kırma
ş.-ı şadr eyledi 9b/11
ş.-ı şadr 8b/8
ş.-ı şadruñ 8b/7

şāl: Far. şal
ş. 90b/12, 128b/5

şām: Far. akşam vakti
ş. 18b/16, 19b/13, 35a/4, 35a/6, 35b/16, 38a/14, 52a/9, 52a/12, 57a/5, 59a/9, 63b/5, 120a/11
faķīh-i ş. 26b/4
ş.-ı cānibine 19a/5
çerāğ-ı ş.-ı ebed 2a/1
ş.-ı şerīf 24b/11, 57a/6
ş.+ a 6b/2, 8b/19, 31b/16, 35a/10, 40a/6, 48a/7
ş.+ da 21a/3
vilāyet-i ş.+ da 9a/7
emīr-i ş. idi 191a/2
serdār-ı sefer-i vilāyet-i ş. olan 35a/16

şāmāhı: Azerbaycan’da bir şehir

- ş. 52b/6, 54b/2
- şāme:** Far. baş örtüsü
ş.-i cuhūdları 48b/derkenar yan
- şāmil:** Ar. içine alan, kaplayan,
kapsayan
ş.+ dūr 108b/17, 136a/4, 145b/8,
184b/12
ş. ola 144b/4, 150b/16
ş. olmak gerekdür 136a/5
- şām kazān:** İran Tebriz'de bir yerleşim
yeri
ş. 48b/10
- şāmme:** Ar. koku alma duyusu
ş. 142a/14, 170b/10
kuvvet-i ş. 100a/14
ş.+ sine 148a/15
- şān:** Far. şan, şöret, ün; hal
'azīmü'ş-ş. 18b/4
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş. 10a/16
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş. 31a/17
ş.-i müte'āliyelerinden 140a/12
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+ da 20a/11,
112a/5, 127a/15, 182a/6
kırā't-ı kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.
60b/13
kırā't-ı kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+
dan 62a/19
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+ dan 66a/3,
68a/6, 175a/14
kırā't-ı kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+
dur 73a/13
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+ ı 37b/19,
62a/14, 62b/2, 74a/14
'ulüvv-i ş.+ ı 57b/8
'ulüvv-i ş.+ ina 7a/16
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+ ında
107b/5
kūr'ān-ı şerif-i 'azīmü'ş-ş.+ ında
109a/3
şerefü'ş-ş.+ larile 75b/derkenar
üst
kūr'ān-ı 'azīmü'ş-ş.+ uñ 62a/15
- şānehu:** Ar. onun şanı
ş. 78b/15, 95b/12, 98b/10,
110b/3, 112b/1, 121a/16,
164b/19, 166b/9, 175a/15,
188a/19
- ş.+ nuñ 162a/19, 174b/8
'iżem-i ş.+ nuñ 176a/12
- şāpūr:** İran'da bir şehir krş. şābūr
ş. 38a/13
- şār:** Far. şehir
ş.-i āsār-ı hidāyetdürler 2a/6
- şarāb:** Ar. içilecek şey; şarap
ş. 79a/12, 79a/13, 80a/3, 80a/9,
80a/10, 87a/derkenar yan,
106b/15
ş.-ı şadiddür 199b/12
ş.+ a 101b/2
ş.+ larından 178a/8, 200a/1
- şā rānī:** Ar. gür ve uzun saçlı kimse
ş.+ dūr 44a/10
- şāri':** Ar. kanun koyan kimse
ş.+ üñ 157a/10
- şārib:** Ar. içen, içici
ş.-i hāmra 155b/14, 155b/15
ş.-i hāmra 155b/16
ş.-i rūhānī 178a/8
ş.+ lerinden 178a/8
- şā riyye:** Ar. kılcal
'urūk-ı ş.+ sinden 173a/7
- şark:** Ar. doğu
ş. 36b/16, 86a/derkenar yan
- şart:** Ar. şart, koşul, hal
ş. 93a/4, 113a/2, 114b/6, 120a/2,
123a/2, 123a/7, 123b/13, 132a/8,
132a/15, 132a/17, 132a/19,
132b/7, 132b/16, 133a/12,
133a/18, 133b/3, 155a/11,
159a/3
ş.-ı evvel 93a/8, 139b/10
ş.-ı hāmris 95b/11, 114a/17
ş.-ı rābi' 95b/3, 114a/9
ş.-ı sābi' 96b/15, 114b/17
ş.-ı sādis 96a/15, 114b/6
ş.-ı sālis 95a/3, 113b/14
ş.-ı sāmīn 97a/13
ş.-ı sānī 94b/12, 113b/1
ş.+ a 84a/derkenar üst
ş.+ dur 83a/derkenar yan,
101b/15, 139b/10, 156a/8,
170a/16

- ş.+ ı 76b/derkenar yan,
84b/derkenar üst, 85a/derkenar
yan, 113b/19
ş.+ ından 155b/12, 155b/13
ş. ider idi 34a/19
ş.+ lar 139b/7, 139b/9
ş.+ lardan 140a/6
ş.+ ları 120a/4, 139b/6
ş.+ larındadır 91b/6
ş. olmuş olur 154a/19
- şaş -:** şaşmak
ş.- up 8a/1, 40b/5
- şāyeste:** Far. yakışır, yaraşır; uygun
ş.-i kabūli 82b/14
ş.-i zulmetinden 91a/8
- şāyi‘:** Ar. yayılmış ve herkesçe bilinen
ş. olmayup 80a/derkenar yan
- şāyibe:** Ar. eksiklik, noksanlık, ayıp
ş.-i ğaraz 109b/12
melekūt-ı ş.-i hudūs 143a/2
ş.-i noqşāndan 186b/13
şükri-ı ş.-i noqşāndan 166a/10
- şeb:** Far. gece
ş.-i hicrān 58a/5
ş.-i zulmānide 59a/12
- şebistān:** Far. yatak odası, halvet yeri
ş.+ uñ 60b/8
- şebnem:** Far. çiy
vücūd-ı ş.+ i 82a/9
- şecā‘at:** Ar. yiğitlik, yüreklilik, cesaret
ş. 3a/17, 11a/7, 83a/derkenar üst,
83b/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 86a/derkenar üst, 105b/8,
108a/3, 134a/17, 134b/11,
134b/13, 134b/15, 134b/19,
135a/5, 135a/11, 184b/4
erbāb-ı ş. 5b/10
ş.-i kāmīl 85a/derkenar üst
ş.+ de 83b/derkenar üst,
84a/derkenar alt
livā-yı ş.+ ı 59a/2
ş.+ i 84b/derkenar yan
ş.+ la 3b/7
ş.+ le 84a/derkenar yan
ş. olsa gerekdür 83b/derkenar
yan
- şecer:** Ar. ağaç
ş. 9b/19
- ş.-i za‘if 85b/1
ş.+ durur 124a/6
ş.+ üñ 193b/13, 193b/14,
193b/15
- şecere:** Ar. ağaç; soy ağacı, soy kütüğü
ehl-i bī‘at-ı ş. 24b/3
kal‘a-i ş.-i ‘aceb 198a/14
ş.-i ḥabīse 187b/10
semere-i ş.-i ḥillet 81a/derkenar
üst
ş.- i ḥubb-ı māl 91a/18
ş.-i tayyibesi 85a/19
ş.+ sinden 82a/3
ehl-i bī‘at-ı ş.+ ye 35a/3
- şeci‘:** Ar. cesur, yürekli, yiğit krş. şeci‘
ş. 6b/6
ş. idi 42a/9
ş. ve bahādır olup 32a/4
- şeci‘:** Ar. cesur, yürekli, yiğit krş. şeci‘
ş. 81b/derkenar üst
ş.+ i 83b/derkenar yan
- şedā‘id:** Ar. zahmetli, eziyetli
durumlar, sıkıntılar
cefā-yı ş.+ ine 180a/7
- şeddādiyān:** Ar. soyu Ad kavmine
dayanan, Orta Doğu’daki bir
kabilenin adı
ş.+ durlar 48a/derkenar yan
- şedīd:** Ar. şiddetli olan
ş. 76a/derkenar alt
- şedīdrek:** Ar.+T. daha şiddetli
ş.+ dūr 84a/16
- şefā‘at:** Ar. birinin suçundan geçilmesi
veya dileğinin yerine getirilmesi
için edilen aracılık
feyz-i fazl-ı ş. 120b/3
ş.-ı resūliyle 17a/7
ş. diledüklerinde 16b/16
ş.+ dūr 137b/18
ş.+ e 75a/7
kelime-i ş.+ e 137b/13
ş. eyleye 129b/12
ş. eyleyesiz 82b/derkenar yan
ş.+ ı 16b/17
evliyā-yı ş.+ i 78a/15
ş. idüp 119b/11
ş.+ im 75a/4, 75a/7

- ş. itdiler 85a/derkenar alt
ş. itmekde 82b/derkenar üst
ş.+ le 137b/13
ş.+ leriyle 137b/15
- şeffaf:** Ar. saydam
ş. 51b/8
- şeffâflik:** Ar.+T. şeffaf olma durumu,
berraklık
ş. 87a/19
- şefî':** Ar. şefa'at eden, bir suçun
bağışlanması için aracılık eden
mahlûkât-ı ş.-i cemî'-i 'uşât 5a/6
ş.+ lerün 137b/15
ş. ola 199b/15
ş.+ü'l-'uşât 1b/13
- şefkat:** Ar. acıyarak ve esirgeyerek
sevme
ş. 78b/derkenar yan, 96a/9,
103b/18, 111a/1, 112a/16,
116a/17, 122a/13, 122b/18,
131a/10, 155a/5, 158a/8, 166a/7,
166b/5, 198a/19
hakk-ı ş. 157b/14
nehc-i ş. 124a/12
ş.+ de 11a/5
ş.+ e 84b/15
ş.+ le 133a/13, 136b/7, 200b/2
ş.+ leri 11a/18
ş. ve merhamet eyleyüp 113a/7
ş. ve merhamet itmeyüp 131a/15
- şefkaten:** Ar. acıyarak, şefkat
göstererek
ş. 47b/derkenar üst
- şefkat-şî'âr:** Ar. şefkatli, müşfik
ş. 52a/2
- şeh:** Far. padişah, hükümdar krş. şâh
ş. 55a/3, 59b/4
ş.-i dünyâ 51a/10
ş.-i şâhib-i Qur'ân 60b/10
- şehâdet:** Ar. şahitlik, tanıklık; bir şeyin
doğruluğuna inanma şehitlik,
şehit olma; işaret
ş. 14b/4, 50b/6, 54b/15, 142b/3
ba'de's-ş. 40b/2
efser-i ş. 43a/9
haber-i ş. 40b/5
kelime-i ş. 80b/derkenar alt
şerbet-i ş. 54a/3
- ş.-i hâricdür 144b/11
ş.-i zür 86b/11
ş.+ de 144a/5
'âlem-i ş.+ de 144b/12
ş.+ den 9b/5, 142a/9
kelime-i ş.+ dür 78b/14
ş.+ i 38b/18
ş. ideler 157b/8
derece-i ş. idi 47a/3
ş.+ idür 141a/8
ş.+ ile 83b/derkenar yan
kelime-i ş.+ in 76a/17
ş. itdi 81b/derkenar yan
ş. itmek 93a/13
telaffuz-ı kelime-i ş.+ iyle
93a/12
ş.+ lerile 31b/7
ş. olup 28b/13
ş. vire 163b/11
- şehd:** Ar. bal
ş. 167a/13
- şeh-en-şâh:** Far. en büyük pâdişâh, şâh,
pâdişâhlar pâdişâhı, şâhlar şâhı
krş. şeh-en-şeh
ş.-i 'âlî-câh bi'l-küllîyye 54b/19
ş.-i encüm-i sipâh 60b/2
- şeh-en-şâhî:** Far. şâhlar şâhına ait krş.
şeh-en-şehî
taht-ı ş. 51b/19
- şeh-en-şehî:** Far. şâhlar şâhına ait krş.
şehin-şâhî
ş. 2a/2
- şehvât:** Ar. şehvetler, nefis
düşkünlükleri
ş. 89a/13, 99b/7, 99b/12, 100b/9,
106a/3, 106b/1, 184b/18
kam'-ı ş. 167a/1
kuvvet-i ş. 99b/4
lezzât-ı ş. 107a/8
mütâba'at-ı ş. 168a/10
sermed-i ş. 109a/17
ş.-i a'zâ-yı 'inânın 108b/6
ş.-i ciyefî 184b/19
nefs-i ş.-i mütâba'atına 106a/18
irtikâb-ı ş.-i mühlikâtdan
122a/16
irtikâb-ı ş.+ ile 137b/3

- mütāba‘at-ı ş.-ı nefis idüp
194a/12
ümm-ı ş.-ı nefis 126b/4
tevālî-i devā‘î-i ş.-ı nefsanî
200a/15
serāy-ı ḥabāset-i ş.+ dan 100a/19
ş.+ dur 99b/4
ş.+ ı 90a/13, 105b/13
envā‘-ı ş.+ ı 101a/1
ş.+ ıdur 167b/19
ş.+ m 108b/9
ş.+ uş 181b/8
- şehî:** Far. padişahla ilgili olan
ş. 2a/4
- şehîd:** Ar. din veya yüksek bir ölkü
uğrunda ölen kimse; savaşta ölen
ş. eyledüklerinde 47b/1
ş. ider 154b/19
ş. itdi 25a/2
ş. itdiler 25b/5
muḥāşara ve ş. itdüğinden
55a/15
ş.+ ler 124b/17
ş. olacağını 40a/14
ş. oldu 36a/12, 42a/10
ş. oldılar 42a/19
ş. olduğda 11a/16, 31b/4, 32a/7
ş. olmağa 36b/19
ş. olup 40b/8
- şehr:** Far. şehir, büyük kent, il
ş. 59b/19, 85a/derkenar yan,
85b/derkenar üst, 86a/derkenar
alt, 162a/7
ş.-i bedende 172a/14
ş.-i dānālar 77a/derkenar yan
ş.-i hükümetine 129a/15
ş.-i yār-ı nāmdār 51b/18
ş.+ de ise 12a/6
ş.+ de 6b/17, 34b/6,
76a/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 85b/derkenar yan,
86a/derkenar yan, 129a/15,
150b/14, 152b/5,
152b/11
tamām-ı ş.+ de 86a/derkenar yan
ş.+ deki 153a/17
ş.+ den 40b/8, 86a/derkenar yan,
129a/17
- ş.+ e 9b/19, 12b/13, 17a/16,
25a/12, 36b/11, 53b/11, 58b/13,
88b/derkenar yan, 117b/11
ehl-i ş.+ e 76a/derkenar üst
ş.+ i idi 50b/4
ş.+ i 6b/1, 8a/2, 34b/14, 35b/17,
38a/19, 48a/18, 152b/5, 152b/6,
152b/10, 153a/17
ş.+ inde 24b/19, 27b/1, 49a/11,
52a/6, 140a/14
vücūd-ı ş.+ inde 147a/10,
150a/2, 150a/9
ş.+ ine 9a/8, 9b/3, 27b/1, 36b/9
ehl-i ş.+ ine 162a/14
ş.+ ini 35b/17, 38a/13, 38a/18,
38b/1, 43b/7
ş.+ inüj 6a/13, 6a/15, 38a/8
vücūd-ı ş.+ inüj 147a/15,
147a/17
ş.+ ler 162a/5
ş.+ lerde 34a/15
ş.+ leri 15a/19
ş.+ lerin 35a/7, 50b/11
ş.+ lerini 38b/1
ş.+ üj 43b/8, 83a/derkenar üst,
86a/derkenar yan
- şahr:** Ar. Aden’den Muskat’a kadar
uzanan Güney Arabistan sahili
ş.-i sābit 37b/11
- şehr:** Ar. ay, otuz günlük zaman
ş.-i ramazān 71b/11
cemî‘-i ş.-i ramazānda 9b/2
ş.-i recebde 20a/6
- şehrezül:** Şehrizor, Irak’ta bir şehir
ş.+ e 56a/17
- şehriyār:** Far. hükümdar, padişah
ş. 52a/derkenar alt, 52b/3,
54b/15, 58a/17, 59b/6
mesned-i bedî‘-i ş. 2b/15
ş.-ı ‘ālem 75b/derkenar yan
ş.-ı ‘azamet-i medār 54b/6
ş.-ı bināzīr 59b/3
ş.-ı cem 58b/6
ş.-ı cem-i medāruj 52a/3
ş.-ı gerdün 60b/5
ş.-ı gerdün-ı vaḳār 59b/8
ş.-ı gerdün-ı vaḳāruj 51b/2,
54a/18

- ş.-i ma' delet-kāruş 53a/6
ş.-i nāmdār 52a/8, 53a/15, 56a/9,
57b/17
ş.-i nāmdāruş 54a/9
devlet-i ş.+ ile 56b/18
- şehriyāri:** Ar. hükümdara, padişaha
mahsus; hükümdarlık, padişahlık
tab'-ı ş.+ ye 58a/14
'atebe-i 'aliyye-i ş.+ ye 59b/1,
59b/12
- şehru'llah:** Ar. Allah'ın ayı
ş.+ dur 70a/14
- şehvānī:** Ar. şehvetle ilgili
kuvvet-i ş. 172b/12, 173b/4
lezzāt-ı ş.+ ye 152a/9
- şehvet:** Ar. aşırı istek, cinsel istek
ş. 82a/7, 134b/16, 167b/19,
174a/2
sükūt-ı ş. 173a/10
ş.-i batn 184b/3
ferc-i ş.+ den 101b/15
ş.+ dür 87a/derkenar yan
ş.+ e 74a/4
ş.+ ini 70b/18
ş.+ le 101b/12
muḥarrrik-i ş. ola 161a/16
kuvvet-i ş. olmasa 106a/4
- şeh-zāde:** Far. hükümdar veya padişah
oğlu
ş. 80b/derkenar yan,
80b/derkenar alt
ş.-i nīkbahtları 53a/13
ş.-i civānbahtları 52b/9
ş.+ dür 80b/derkenar yan
ş.+ lerı 53a/6, 54a/16
- şekāvet:** Ar. bahtı karalık, kutsuzluk;
eskiyalık, haydutluk
ş. 55b/9, 56b/16, 80b/2, 146b/18,
147a/17, 147b/2, 189a/5,
200a/15
ş.-i dünyā 131b/3
ş.-i ebedī 140b/12
ş.-i ebediye 80b/6
ş.-i ebediye 117a/16, 145a/19
rakam-ı ş.-i ḥirmān-ı rüzgāruş
143b/14
ş.+ dür 197b/12
kāyid-i ṭarīk-i ş.+ dür 198a/13
- ş.+ i 55a/10, 132b/10
ş.+ ile 143b/15
ş.+ in 168a/8
ş.+ ine 168a/7
ş.+ le 148b/8, 156a/2
- şeker-rīz:** Far. şeker saçan, pek tatlı
ş. 3b/13
- şekk:** Ar. şüphe, zan, tereddüt
ş. 159a/13, 197b/14
ş.-i şevāyibinden 98b/3
- şekksiz:** Ar.+T. şüphesiz
ş. 194a/11
- şekl:** Ar. şekil, biçim, tür, çeşit; hal,
durum
ş. 36b/19
ş.+ inde 172b/17
- şekvā:** Ar. şikayet, yakınma
emsāl-i ş. 166b/9
- şelel:** Ar. çolak
ş. 24b/16
- şem':** Ar. mum
ş. 3b/8
ş.-i maḥfil-i nūr 2a/5
ş.+ ini 194b/14
- şemātet:** Ar. birinin kötü durumda
olmasına veya düşmesine
sevinme
ş. iderler idi 103a/8
- şemāyil:** Ar. huylar, tabiatlar, ahlaklar
ş. 18a/1
- şemīm:** Ar. güzel koku
zübde-i nesemāt-ı 'abher-i ş.-i
teslīmāt 5a/1
- şemm:** Ar. koku alma, koku duyma
ş. 100a/6, 170a/15, 170b/13,
198b/15
- şemme:** Ar. koklama
ş.+ dür 121a/14
- şems:** Ar. güneş krş. güneş, ḥūrşīd,
mıhr, āfitāb
ş. 165b/5
- şemse:** Ar. Hz. İbrahim'in nesebinin adı
ş.+ dür 47b/derkenar yan
- şemşīr:** Far. kılıç krş. seyf, kılıç
tu'me-i ş. 55b/16, 59b/15
ḥavf-ı ş.-i 'adū 3b/1
tu'me-i ş. olup 55b/1, 56b/4

- şemşir-bāz:** Far. iyi kılıç kullanan
ş. oldı 54a/14
- şeni‘a:** Ar. kötü iş, yakışıksız iş
aķvāl-i ş. 122a/15
- şer‘:** Ar. Allah’ın emirleri
doğrultusunda kurulmuş olan din kuralları
ş. 3a/7, 125b/17
aĥkām-ı ş. 125b/14, 162a/3
ehl-i ş. 87b/12
lisān-ı ş. 193a/17
nāşir-i ş. 5a/13
şāĥib-i ş. 195a/2
vesīle-i ş. 89b/1
ş.-i ādābı 106a/7
ş.-i aĥkāmında 118b/12
ş.-i batmānīdür 79b/9
vāzı‘-ı ş.-i ekrem 1b/12
ĥudūd-ı ş.-i iķāmetinde 131a/13
ĥudūd-ı ş.-i iķāmetine 131a/16
iķāmet-i ş.-i maṭhere 159a/16
muĥālefet-i ş.-i münāza‘atına 182b/8
ĥilāf-ı ş.-i nesne 102a/2
ş.-i şerīf-i aĥkāmında 81b/13
ş.-i şerīfde 87a/5
ş.-i şerīfe 3b/2, 139a/11
ş.+ de 115a/11
mütāla‘a-i daķāyık-ı ş.+ den 156a/2
ş.+ e 112a/9, 132b/1
ferāyız-i ş.+ i 162a/8
ĥudūd-ı ş.+ i 105b/16
ş.+ iden 82a/derkenar yan
ş.+ ile 33a/6, 35a/9, 39b/13
tefāşil-i ş.+ ile 159b/1
zevācir-i ş.+ ile 162a/10
nesaķ-ı ş.+ iledür 3b/6
ş.+ ini 85b/derkenar yan
ş.+ le 48a/derkenar üst
ş. olur 182b/9
- şer:** Ar. kötülük, fenalık
ş. 54b/13, 57a/19, 76a/15,
85b/derkenar alt, 88b/13,
116b/4, 177a/4
ehl-i ş. 117a/14
istiftāĥ-ı ş.-i ĥaķķikatde 102b/13
- fitne ve ş. bırakıcı ola 134b/12
‘alāmet-i ş.+ dūr 38b/11
ş.+ lerinden 85b/derkenar yan
- şer‘an:** Ar. şeriata uygun olarak
ş. 6b/16, 34b/13
- şerāyī‘:** Ar. şeriatlar, şeriat hükümleri
ş.-i enbiyādan 17a/10
- şerāyin:** Ar. atar damarlar, şiryanlar
ş. 173a/16
- şerā‘i‘:** Ar. şartlar, koşullar
ş. 4b/6, 29a/6, 75a/12, 88a/13,
154a/8, 182a/9
muvāzebet-i ş.-i ‘amelde 182a/13
ş.-i ādāblarınuĥ 150b/9
ş.-i edebe 189a/12
ş.-i ĥazm 84a/derkenar yan
ş.-i ĥilāfet 29a/7
ş.-i ĥuķūķ 113a/1
ş.-i iĥtisābdan 154a/12
ş.-i şadāķat 118b/16
ş.+ i 4a/16, 4b/3, 159a/18,
159b/19
mülāzemet-i ş.+ i 176a/11
saltanat-ı ş.+ i 50a/9
vücüb-ı ş.+ i 154a/8
ş.+ indendür 156b/12
- şerbet:** Ar. şerbet, içilecek tatlı şey
ş. 167a/5, 178a/9, 181a/8
tecerru‘-ı ş. 178a/9
ş.-i ‘ināyet 148a/10
ş.-i beķā 185a/17
ş.-i mevt 51a/14
ş.-i şehādet 54a/3
ş.-i zevķi 91a/15
ş.+ in 60b/6, 177a/15
ş.+ inden 54b/15
ş.+ üĥ 167a/1
- şeref:** Ar. büyüklük, yükseklik,
üstünlük
ş. 15a/15, 192a/8
insān-ı ş. 171a/15
kelime-i kelām-ı ş. 41b/6
ş.-i ‘ilm 167b/18
ş.-i bāb olduķda 59b/1
ş.-i baĥş olan 59a/10
cāriye-i ş. 19a/16
ş.-i iĥtişāş 99b/15

ŧ.-i imtiyāz 52a/5
 ŧ.-i islām 10a/2, 107b/14
 ŧ.-i islām ile 48b/9, 77b/derkenar
 üst
 ŧ.-i lezzet ile 177b/1
 esās-ı ŧ.-i mesāsına 9a/15
 ŧ.-i sa'ādet-i me'tārım-ı ahlāka
 144a/17
 ŧ.-i taqarrüb 82b/derkenar üst
 ŧ.+ den 191a/8
 ŧ.+ i 6b/5, 104a/14, 194b/11
 ŧ.+ in 120b/3, 189a/2
 ŧ.+ ine 167b/18, 175a/1, 176b/5
 ŧ.+ iyle 170b/7
 māl ve cemāl ve 'aql ve kemāl
 ve ŧ. ve neseb ve 20b/9
 ŧ.+ü'ŧ-ŧānlar ile 75b/derkenar üst
ŧerefu'llah: Ar. Allah'ın ŧerefi
 ka'be-i mükerreme-i ŧ. 63a/12
ŧeref-yāb: Far. ŧeref bulan, ŧeref
 kazanan ŧ. olup 51a/16
ŧereh: Ar. açgözlülük, tamahkârlık
 ŧ. 149b/19
 men'-i ŧ. 199b/1
ŧerer: Ar. kıvılcımlar, kıvılcım
 ŧ.-i āteŧ-i kahr-ı hāzret-i
 ŧamediyetdür 188b/7
ŧerh: Ar. açma, ayırma; açıklama
 ŧ. 89a/15, 142a/12, 162a/19,
 162b/19, 191b/14
 ŧ.-i 'aķāyidde 24a/10
 ŧ.-i kuvvet-i ğāzabı 195b/12
 ŧ.-i muzāhāt-ı salţanat-ı ŧüret
 140b/8
 ŧ.+ i 87a/6, 140a/9, 169b/15
 ŧ.+ inde 4b/4
 ŧ.+ ine 180b/3
 ŧ. itmek ola 149a/2
 ŧ. itmek olmaz 140b/8
 ŧ. olunur 79a/17
ŧer'ı: Ar. ŧeriata ait, ŧeriata uygun
 ŧ. 133b/19, 134a/1
 delāyil-i ŧ. 110b/17
 mesāyil-i ŧ. 133b/6
 siyāsāt-ı ŧ. 106a/1
 tenbīh-i ŧ. 141a/3
 umūr-ı ŧ. 154a/10
 ŧ.+ de 158b/18

mesāyil-i ŧ.+ de 28b/5, 38a/3
 zāhir-i ŧ.+ de 160b/9
 aĥkām-ı zevāhir-i ŧ.+ den
 180b/13
 ĥudūd-ı ŧ.+ den 117a/3
 tenbīhāt-ı ŧ. olanları 166b/7
ŧerı'at: Ar. Allah'a eriŧme yolundaki
 dört makamdan (ŧeriat, tarikat,
 hakikat, marifet) birincisi;
 kulların Allah'a ulaŧması için
 uyulması gereken kulluk
 hükümlerini yerine getirme
 makamı; din hükümleri;
 herkesin uyması için konan her
 çeŧit kural, kanun, yasa, düzen
 ve nizam
 ŧ. 16a/1, 51b/1
 ĥimāyet-i ŧ. 3a/12
 ŧ.+ a 201a/7, 201a/8
 aĥkām-ı ŧ.+ de 109b/3
ŧerı'atsız: Ar.+T. Allah'a eriŧme
 yolundaki ŧeriat makamına
 ulaŧmadan
 ŧ. 201a/7
ŧerif: Ar. ŧerefli, mübarek, kutsal;
 soylu, temiz
 ŧ. 168a/5
 beyt-i ŧ. 9a/19
 cāmı'-i ŧ. 51b/9, 51b/10, 51b/12
 eĥādīs-i ŧ. 21a/8, 21b/5, 45b/10
 ĥacc-ı ŧ. 54b/12
 ĥacc-ı ŧ. 6a/6, 77a/derkenar üst
 ĥadīs-i ŧ. 8b/9, 17b/3, 17b/19,
 21b/16, 22a/9, 22a/13, 24b/4,
 28a/1, 29a/4, 36a/10, 45b/13,
 46a/17, 76a/12, 76b/11, 78b/7,
 85a/6, 136b/11
 ĥuds-i ŧ. 35b/17
 muŧhaf-ı ŧ. 31b/16
 neseb-i ŧ. 191b/15, 191b/19
 ramazān-ı ŧ. 99b/1
 ŧalāt-ı ŧ. 60b/13
 ŧalavāt-ı ŧ. 62b/7, 62b/17, 63a/6
 ŧām-ı ŧ. 24b/11, 57a/6
 vücūd-ı ŧ. 8b/7, 145a/16
 ĥur'an-ı ŧ.-i 'azımü'ŧ-ŧānında
 109a/3

şer‘-i ş.-i ahkāmında 81b/13
şalavāt-ı ş.-i fazīletinde 62b/3
hizmet-i ş.-i feyz-i bahşlariçün
27b/18
şalavāt-ı ş. 4a/14
qalb-i ş.-i hazret 10a/11
irādet-i ş.-i ihāta itmedük 77b/2
ş.-i maqāmuñ 175a/7
ş.-i mekke-i mükerreme 52b/15
ş.-i menziller 104b/13
vaşıyyet-i ş.-i mücibince 44a/14
hadīs-i ş.-i nebevī 94b/16
hadīs-i ş.-i nebevīde 154a/13
ş.-i rābıtadur 121a/13
ahkām-ı ş.-i umūrunda 129b/12
ş.-i zātında 89a/19
hadīs-i ş.+ de 28b/3,
77a/derkenar yan, 96b/16
kuds-i ş.+ de 43a/15
kur‘ān-ı ş.+ de 78b/4
muşhaf-ı ş.+ de 40a/17
ramazān-ı ş.+ de 17b/12
şer‘-i ş.+ de 87a/5
kisve-i ş.+ den 89b/derkenar alt
hadīs-i ş.+ dūr 20a/4
hacc-ı ş.+ e 89b/derkenar alt
şer‘-i ş.+ e 3b/2, 139a/11
‘ömr-i ş.+ i 46a/7, 47a/16
ecdād-ı ş.+ i 192a/1
ehādīs-i ş.+ i 26a/11, 86b/7
emr-i ş.+ i 3b/6
fehvā-yı ş.+ i 62b/19
hadīs-i ş.+ i 14b/10, 24a/6,
45b/17
hırka-i ş.+ i 44a/17, 44a/18,
44b/6
himem-i ş.+ i 93b/4
qalb-i ş.+ i 14b/11
tefsīr-i ş.+ i 103b/17
vilādet-i ş.+ i 18a/6
vücūd-ı ş.+ i 78a/19, 126a/10,
129a/9
zāt-ı ş.+ i 108a/7
emr-i ş.+ in 55b/4
hacc-ı ş.+ in 71b/18
hātem-i ş.+ in 46b/6
qalb-i ş.+ in 10a/13

muraqqa‘a-i ş.+ in 44a/15
rıżā-yı ş.+ in 132b/5
fehvā-yı ş.+ ince 52a/5
fehvā-yı ş.+ ince 57b/9, 57b/13
hadīs-i ş.+ inde 29a/5
huzūr-ı ş.+ inde 31b/6, 34a/17
hücre-i ş.+ inde 37b/1
vücūd-ı ş.+ inde 52a/4
zāt-ı ş.+ inden 168a/5
cenāb-ı ş.+ ine 7a/12
ridā-yı ş.+ ine 178b/7
vücūd-ı ş.+ ine 19a/3
qalb-i ş.+ ini 8b/3
enfās-ı ş.+ inün 175a/18
hadīs-i ş.+ le 16a/6
ism-i ş.+ ler 15b/14
ehādīs-i ş.+ lerdür 91b/7
beden-i ş.+ leri ise 43a/10
beden-i ş.+ leri 16a/9
beşere-i ş.+ leri 34b/5
elfāz-ı ş.+ leri 164b/9
hātem-i ş.+ leri 38b/10
hayāt-ı ş.+ leri 44a/8
‘imāme-i ş.+ leri 12b/10
i‘mār-i ş.+ leri 4a/12
ism-i ş.+ leri 25b/14, 44b/19
işārāt-ı ş.+ leri 29a/14, 39a/3
qalb-i ş.+ leri 13a/6
künyet-i ş.+ leri 41b/4
meb‘ūs-ı ş.+ leri 18a/9
meks-i ş.+ leri 18a/16
mescid-i ş.+ leri 29a/15
mevlūd-ı ş.+ leri 18a/19
mu‘tād-ı ş.+ leri 36b/9
murād-ı ş.+ leri 23a/12, 59b/9
müddet-i ‘ömr-i ş.+ leri 43a/11
‘ömr-i ş.+ leri 46b/7, 52a/13
rıżā-yı ş.+ leri 153a/5
vilādet-i ş.+ leri 7b/13
vücūd-ı ş.+ leri 121a/9, 175a/2
qabr-i ş.+ lerile 15b/2
kelām-ı ş.+ lerin 12a/11
beden-i ş.+ lerinde 12b/8
enbiyā-ı qubūr-ı ş.+ lerinde
16a/11
qabr-i ş.+ lerinde 16a/10
mescid-i ş.+ lerinde 15b/1
vücūd-ı ş.+ lerinde 126a/19

- hâtem-i ş.+ lerinden 36a/2
mevlūd-ı ş.+ lerinden 18a/10
türbe-i ş.+ lerinden 45a/4
nüṣṣa-i ş.+ lerindendir 32a/1
ḳalb-i ş.+ lerine 10b/13
mescid-i ş.+ lerine 30a/19
mevlūd-ı ş.+ lerine 18b/1
rıẓā-yı ş.+ lerine 78b/17, 81b/11
şandūḳ-ı ş.+ lerine 31a/10
cism-i ş.+ lerinüñ 14b/13
ş. olmayanı 191b/15
ş. olup 61b/18, 191b/15
ḥadīs-i ş. olup 13a/14
‘ömr-i ş.+ üñ 143a/19
āyet-i ş.+ üñ 82a/15
emr-i ş.+ üñ 150b/17, 154a/3
ramazān-ı ş.+ üñ 18a/6, 42b/3,
60a/12, 71a/9, 101a/10
zāt-ı ş.+ üñ 82a/derkenar alt
rıẓā-yı ş.+ üñe 88a/derkenar üst
- şerīfe:** Ar. şerefli, kutsal
aḥvāl-i ş. 7b/2
eḥādīs-i ş. 2a/14, 4a/3, 4a/15,
15a/16, 16a/15, 29b/8, 60b/14
kelimāt-ı ş.+ leri 13a/13
ravza-i ş.+ lerin 16b/4
āyet-i ş.+ si 59a/15
ş.+ sinüñ 7b/17
- şerīfrek:** Ar.+T. daha şerefli
ş.+ dür 195a/18
- şerīk:** Ar. ortak
ş. 77a/9
ş.-i ecr-i aşḥāb-ı güzīn 3a/8
ş.+ dür 97b/10
ḥavās-ı ş.+ dür 142b/1
ş. eyleyüp 123a/8
ş.+ lerile 89b/derkenar yan
ş. olalar 97b/6, 116a/13, 154a/17
ş. olmayup 130a/17
ş. olup 89b/derkenar yan
ş. olurlar 116a/10
- şerīr:** Ar. kötü işler işleyen
ş. 117b/15
- şer‘iye:** Ar. Şeriatla ilgili işlerle uğraşan
resmī teşkilat
cemī‘-i evāmīr-i ş. 108b/18
- şerlü:** Ar. kötü, fena
ş. 85b/derkenar yan
- şerm:** Far. utanma
ş. 184b/9
ş. eyleyesin 89b/7
ş. ider 97a/12
ş.+ inde 87a/derkenar alt
ş. itmez 174a/5
- şermende:** Far. utangaç, mahçup
‘alā-yı ş. idiydün 130b/10
- şermendelik:** Far.+T. utangaçlık,
mahçupluk
ş. 96b/14
- şermsār:** Far. Utangaç
ş. 60b/10
ş.+ am 59b/2
- şerr:** Ar. kötülük, fenalık; kötü iş
ş. 76b/derkenar üst
ş.-i nār-ı ḳahrı 196a/14
ş.+ i 75b/14, 164a/14
- şerrī:** Ar. kötülüğe âit, kötülükle ilgili
ş.+ leri 77a/3
- şevāhid:** şahitler, tanıklar
ş.-i kelimātı 2a/13
ş.-i kitābdan 131a/19
ş.+ü’n-nübüvvede 43b/18
- şevāri‘:** Ar. ana yollar, caddeler
münkerāt-ı ş. 159b/3
münkerāt-ı ş.+ i 161a/1
- şevāyib:** Ar. kusurlar, noksanlar,
eksiklikler
ş.-i ḥadesāndan 143a/4
ş.-i neḳāyızden 143a/3
şekk-i ş.+ inden 98b/3
- şevher:** Far. erkek eş, koca, zevce
cebīn-i ş.+ den 5b/12
- şevḳ:** Ar. şiddetli arzu; keyif, neşe,
sevīnç
ş. 77a/6, 149b/16, 150a/12,
166a/19
ş.+ inden 147b/17
ş.+ iyle 82a/5
- şevket:** Ar. büyüklük, heybet
ş. 193a/7
ş.+ i 33a/2
cemī‘-i ḳuvvet ve ş. olanlar
193a/14
bünyān-ı ş. olup 5b/17
- şevketlü:** Ar.+T. heybetli

- ş. 58b/14, 79b/derkenar üst
şevvāl: Ar. Arabî ayların onuncusu
ş. 71b/18
ş.+ de 21b/15
ş.+ den 101a/11
ş.+ inde 21a/2
ş.+ inünj 60b/5
şey: Ar. nesne, madde
ş. 62a/19, 68b/16, 69a/2, 69a/7,
69a/12, 69b/1, 69b/6, 69b/16
ş.+ in 105b/10, 123b/19
ş.+ inden 103b/19
ş.+ lerden 97a/6
ş.+ ü'l-ahlâkdur 193b/10
şeyāfīn: Ar. şeytanlar
ş. 90b/17, 147a/10, 173b/14
aḥkām-ı ş. 147b/2
ş.-i melā'īn 7b/15, 14b/5
cünd-i ş.+ e 112b/18
ş.+ ünj 99b/2, 99b/3, 99b/5,
99b/11
şeyḥ: Ar. yaşlı adam, ihtiyar; bir tekke
veya zaviyede reislik eden ve
müritleri bulunan kimse; kabile
ve aşiret reisi
ş. 46b/11, 52a/6, 71b/9,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 109b/1, 109b/2, 154b/11,
154b/15, 154b/16, 155a/2,
155a/8, 174a/8, 174a/9, 174a/13,
174b/2, 174b/6
ş.-i mezbūr 58b/4
ş.+ e 99a/15, 109b/3, 154b/16
ş.+ i 58b/5, 154b/17, 154b/19,
174b/5
ş. ise 109b/4
ş.+ü'l-i slāma 51b/14
ş.+ ünj 80a/derkenar üst,
154b/13, 174a/15
şeyṭān: Ar. şeytan
ş. 32b/4, 70b/6, 80b/5, 102a/7,
146a/8
ş.-ı la'īn 59b/11, 108b/2,
162b/12
ş.-ı la'īnde 201a/12
ş.-ı la'īndür 108a/10
ş.-ı la'īnünj 68a/18, 85a/4,
117b/15, 120a/3
vesāvis-i ş.+ dan 126b/7
tesāvil-i ş.+ dur 197b/6
tesāvil-i ş.+ ı 200a/14
cünd-i ş.+ lara 181b/8
ş.+ uñ 8b/2, 82a/4, 83b/13,
94b/19, 99b/6, 102a/2, 131a/17
şeyṭānī: Ar. şeytana ait özellikler
taşıyan, şeytana yaraşır
ş. 192b/7
tesvīlāt-ı ş. 185b/19
vesāvis-i ş. 82a/12
dā'īye-i cünd-i ş.+ dūr 147a/18
rüzgār-ı ş. olur 145a/18
şihne: Ar. inzibat memuru, şehir
zabıtası
ş.-i ğayret 199a/11, 199b/9
şirāt: Ar. şartlaşmak, mukavele etmek
ih̄tisāb-ı ş.+ ndan 155b/7
şī'ā: Ar. yardımcılar
ş.+ ile 169a/2
şī'ār: Ar. özellik olarak benimsemek,
âdet edinmek
ş.-ı islām 156b/19
ş. eyleyüp 183b/18
mu'tād ve ş. itsün 88b/10
şiddet: Ar. sertlik, katılık; fazlalık;
sıklık; inandırma, sözle yola
getirme yerine kaba kuvvet
kullanma
ş. 66b/17, 66b/18, 66b/19, 94a/3,
94b/1, 167a/3
ş.-i baṭş 192b/14
ş.-i fākadan 178b/10
ş.-i ğaflet 200a/13
ş.-i şitā 58a/9
ş.-i zecr 159a/1
ş. idi 58a/10
şifā: Ar. hastalıktan kurtulma, iyi olma
dārū'ş-ş. 51b/11
ş. vireüz 183b/19
şihād: Ar. şahitlikler
mevcūdāt-ı 'ālem-i ş.+ ı 141b/6
şihādī: Ar. şahitlikle ilgili
umūr-ı ş. 144a/6
şī'ī: Ar. Şia mezhebinden olan

ş. 43b/10
tāyife-i ş. 43a/19
şîr: Ar. manzume, şiir
ş. 29b/13, 193b/4
ş.+ i 37a/11
şikâk: Ar. uyuşmazlık, anlaşmazlık,
ihtilâf
ş. 6b/10
şikâr: Ar. av
ş. 77b/derkenar yan
ş.+ ina 85a/derkenar üst
ş.+ um 85a/derkenar yan
şikâyet: Ar. sızlanma, şikayet
ş. 177b/7
ş.+ e 39a/12, 39b/8
ş. eyledük 178b/8
ş. idüp 177a/8, 179a/2
ş. itdi 89b/13, 90b/derkenar alt
ş. itmedin 179b/18
ş. itmeye 183b/18
ş. itmezler 98b/7
ş.+ üm 81a/derkenar yan
şikâyetçi: Ar.+T. şikayetçi
ş.+ ler 39a/10
şikence: Far. işkence
ş. 78b/derkenar alt
şikest: Far. kırılmış, kırık; kırma,
kırılma; yenilme krş. şikeste
ş. bulup 56b/3
ş. eyleye 88b/11
ş.+ i 9a/19
ş. idecek 158b/12
ş. idüp 112a/1
ş.+ ine 158b/15
ş. itdi 177a/10
ş. itmege 158b/11
ş. itmek 155a/15, 156a/17
ş. itmeye 158b/12
ş. itmiş ola 82a/7
ş. olunması 158b/13
ş. olunur idi 158b/14
ş. olup 52a/15
şikeste: Far. kırılmış, kırık; kırma,
kırılma; yenilme krş. şikeste
ş.+ lerin 148a/11
ş. ola 169a/8
ş. olmağıla 2b/10
ş. olmaz 99b/4

şikestelik: Far.+T. kırıklık; mağlupluk
ş. 84a/derkenar yan
tevbe ve nedâmet ve havf ve
hayâ ve hacâlet ve ş. eyle 88b/7
şimâl: Ar. sol, sol taraf; kuzey
küy-ı ehl-i aşhâb-ı ş.+ dürler
145a/3
şimden: şu andan itibaren
ş. 117b/5
ş.+gürü 129a/11
şimden şoğra: bundan sonra
ş. 105a/16, 119b/18, 155a/7
ş.+ 111b/15
şimdi: şu an; şimdi
ş. 18b/19, 76b/derkenar yan,
79b/derkenar alt, 155a/8
şimdiki: bu zamandaki, bu andaki
ş. 16a/13, 31b/1, 31b/15, 34a/16
şîme: Ar. huy, tabiat, haslet
ahlâk-ı ş. 110a/17
ş.-i enbiyâ 145b/11
ş.+ sidür 134a/5
şimer: Ar. hiddet; bir nesneyi çekip
bozmak
ş. 193b/5
şîr: Far. aslan
ş.-i ceng 58a/17
şîrâz: Far. İran'da bir şehir
ş. 35a/19
şîrîn: Far. tatlı, sevimli
ş. 78a/derkenar yan,
78b/derkenar yan, 80b/5, 84b/16,
90b/derkenar üst
ş. eyleyesin 84b/17
kırmızı ve şâf ve ş. ve koçusuz
ola 172a/19
şirk: Ar. Allah'a eş ve ortak koşma,
ortak isnat etme
ş. 143a/10
ehl-i ş. 7b/7
zulmet-i ş. 165a/17
ş.-i billah 86b/9
ş.-i kedüretinden 98b/2
ş.-i vesâyihten 98b/1
ş.+ üñ 143a/10
şirket: Ar. ortaklık
ş.+ i 167b/4, 167b/6
ş.+ leri 171a/9

ş. virdi 170b/12
şirpençe: Far. vücudun çeşitli yerlerinde çıkan öldürücü, morumsu renkte bir kan çıbanı ş. çıkarup 39a/18
şirvân: Siirt ilinin bir ilçesi ş. 52b/6, 54b/2
şir-veğâ: Far.+Ar. arslan gibi gürültü çıkaran ş. 53b/12, 59a/1
şişe: Far. içine su ve her türlü sıvı madde konan, camdan yapılmış, ağız kısmı dar kap ş.+ sin 54b/16
şişik: kabarık, şiş etlü ve ş. ola 135a/2
şitâ: Ar. kış ş. 169a/8 şiddet-i ş. 58a/10 tab'-ı ş. 148b/8 eyyâm-ı ş.+ da 6b/2
şive: Far. naz, eda ş.+ dür 121a/13 ş.+ si 134a/5
şiyem: Ar. huylar ş.-i sa'y 197b/3
şol: şu, o ş. 48a/4
şöhre: Ar. şöhretli, ünlü, şöhreti ağızlarında dolaşan ş.-i devrân idi 57a/3
şöhret: Ar. nam, san, şöhret ş. 161b/17 'ulûm-ı resm-i ş. 153b/7 ma'rûf ve mevşûf ve ş. bulmuş ola 84a/derkenar yan ş. virmek 80b/12 ş. virüp 50a/10 ş. virür 46b/1
şöyle: öyle, onun gibi, olduğu gibi ş. 11a/10, 95a/11, 153a/13, 157b/7 ş. idi 12a/13
şu: biraz uzakta olan bir varlığı veya biraz önce anılan bir şeyi işaret yolu ile belirtmek için kullanılan söz, şurası ş. 35b/18

ş.+ nlaruñ 71a/18, 71b/5
şa'b: Ar. bir şeyin parçası ş. 159b/5
şukka: Ar. parça; kumaş veya kâğıt parçası; küçük not, yazı, mektup mısf-ı ş.+ sı 114b/11
şu'lelen -: Ar.+T. alevlenmek, parlamak ş.-ür 82a/3
şüm: Far. uğursuz ş. 155a/14, 174a/4 nefsi-i ş.+ ı 187b/19 ş.+ ıyla 59a/7
şümlük: Far.+T. uğursuzluk ş. 188b/15 muhâlatat-ı eşrâr-i ş. 124a/3 ş.+ i 108b/16, 167a/10 ş.+ imdendür 83b/5 ş.+ inden 83b/6 ş.+ leriyle 102b/8
şür: Far. gürültü; kavga ş.+ ların 57a/19, 76b/derkenar üst
şüristân: Far. çorak, verimsiz yer ş.-ı vücûduña 162b/14
şurü' : Ar. başlama ş.-ı maşşûda 3b/16 ş. idüp 26b/18 ş. itdiler 30b/15 ş. itmeyeler 77a/derkenar alt ş. itmişem 83b/derkenar alt ş. olunup 53b/3
şüş: Far. İran'da bir şehir ş. 35b/8
şu'ür: Ar. bilinç ş. 2a/3 ş.+ ı 193a/18
şübhe: Ar. şüphe, kuşku ş. 48a/derkenar yan, 86a/10, 96a/10, 96b/17, 174b/15 ş.+ lerden 88a/12 ş.+ m 77a/derkenar yan ş.+ si 155b/1
şübhelü: Ar.+T. şüpheli, kuşkulu ş.+ leri 114a/15
şübhesiz: Ar.+T. şüphesiz, kuşkusuz ş. 96b/5, 98a/3, 135b/8
şübühât: Ar. şüpheler ş.+ den 114a/13, 114a/15

- ş. itmeyeler 133a/8
- şücā** : Ar. yiğit; cesur
ş. ola 84a/derkenar yan
- şüde**: Far. giden; gitmiş
ş. 48a/derkenar yan
sirāce-i ş. 2b/9
- şühedā**: Ar. şehitler
ş. 119a/4, 168a/14
ş.+ nuş 153a/10, 153a/13
ş. olmaya 119a/3
- şühūd**: Ar. ilahî tecellilere şahit olma,
mana alemini seyretme
ş. 150a/19, 165a/7
bisāt-ı ş. 166b/12
ķarīne-i ş. 166b/1
ş.-ı 'udūl olasız 28b/2
ş.-ı esrārdan 165a/14
ş.-ı kibriyā-yı eħadiyyet 88b/11
ş.-ı sırrı 165a/4
sāhīl-i ş.+ a 168b/6
'arşā-i ş.+ da 145a/8
ş.+ ı 100a/17
- şühūr**: Ar. aylar
ş. 70a/13, 70a/14
efđal-i eyyām ve ş. ola 95a/1
- şükr**: Ar. görülen bir iyiliğe karşı
gösterilen memnunluk
ş. 57a/19, 98a/16, 163a/14,
164b/10, 181a/18
fazīlet-i ş. 162a/18
izhār-ı ş. 166b/9
mālik-i ş. 94a/18
vefā-yı ş. 165a/8
ş.-i bīķiyās 1b/1
ş.-i edāsından 112b/2
ş.-i efđal 180a/19
ş.-i fazīleti 164b/10
ş.-i firāvān oldılar 7b/6
ş.-i hūķūķ-ı edāsına 164a/16,
164b/4
hūķūķ-ı ş.-i ma'būd 166b/12
ş.-i maķāmı 175a/5
bisāt-ı ş.-i mülāzımı 175a/10
edā-yı ş.-i ni'met itmiş olur
164a/1
ş.-i şāyibe-i noķşāndan 166a/10
ş.-i tafđilinde 180a/17
- ş.+ den 180a/19
ş.+ dūr 165b/13, 165b/19
secde-i ş.+ dūr 80a/derkenar yan
ednā-yı merātib-i ş.+ e 166a/10
ş. eyleye 199a/1
ş. eylesin 78a/derkenar yan
hūķūķ-ı ş.+ ı 163a/18
ş. iderler 164a/5
ş. idi 17a/12
ş. idüp 179b/7
ş.+ in 74a/2, 90b/derkenar yan,
163b/18, 174b/9
ni'met-i ş.+ inde 166a/5
ş.+ ine 98a/10, 163b/6, 165b/18
ş.+ inün 4b/7
ş. itdüm 80a/derkenar yan
ş.+ lerin 112b/2
- şükrāne**: Ar. şükran alameti, iyilik
bilme nişanesi
ş. 153a/7
ş.+ sin 162b/6
- şükrānelik**: Ar.+T. minnetarlık
ş.+ ı 93b/10
- şükriye**: Ar. görülen iyiliğe karşı
şükretmek , hoşnut olmak
ş.+ sin 167a/13
- şükūfe**: Far. çiçek
ş.-i bağ-ı devleti 60b/5
- şürb**: Ar. içme, içilme
ş.-ı hāmır 86b/13
tesķiye-i ş.-i ālām 177a/12
ş.-ı hāmır itmeyüp 29b/13
ş.-ı hāmır 34b/19, 155b/15,
157a/16, 167a/16
ş.-ı hāmırdan 155b/16
- şürū** : Ar. başlama, girme
ş. eyleyeler 76a/derkenar alt
ş. eyleyüp 66a/3
ş. itdi 71a/11, 71a/15
ş. olunmağičün 16b/16
- şürūr**: Ar. şerler, kötülükler
ş.-ı izhārına 106b/5
ş.+ ı 126b/4
- şürūķ**: Ar. şartlar, koşullar
ş. 54a/6
ş.-ı fāsıde 160b/14
ş.+ ı 124a/8, 131b/19, 132a/4
hūķūķ-ı ş.+ mda 96b/5

ş.+ ile 69b/19
ş.+ lara 85b/10, 150a/6
ş.+ uş 93a/11

şüş: Far. karaciğer
ş. 172b/4

şütüm: Ar. sövüp saymalar, küfürler
ş. 105a/16, 158a/17
ş. itdi 105a/14, 110a/4
ş. itmege 75b/derkenar alt
ş.+ lar 81b/derkenar üst
ş.+ lardur 158a/15

T

tā: Far. kadar, dek, değin; en son, en uç
t. 3b/1, 3b/11, 4a/8, 28b/1,
32b/4, 44a/19, 44b/4, 44b/6,
46b/7, 75b/derkenar üst,
76a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 82a/19, 82b/2, 82b/8,
82b/derkenar üst, 82b/derkenar
yan, 83b/derkenar yan,
83b/derkenar alt, 84a/4,
84a/derkenar yan, 84a/derkenar
alt, 85a/8, 85b/derkenar yan,
85b/derkenar alt, 86a/1,
87a/derkenar yan, 87a/derkenar
alt, 91b/4, 92a/18, 93a/18,
96a/10, 96a/12, 96b/3, 97a/6,
97b/4, 97b/19, 102a/3, 103a/19,
106b/17, 108a/15, 108b/10,
109a/15, 109b/8, 113b/7,
116b/10, 116b/16, 116b/19,
117b/4, 117b/12, 119a/10,
120a/7, 122b/8, 124a/1, 125b/17,
126b/7, 129a/13, 129b/7,
132b/13, 133a/8, 134a/3, 140a/1,
140b/2, 140b/13, 141b/8,
142a/7, 143a/16, 143b/12,
145a/11, 146b/10, 149a/3,
149a/10, 158a/2, 160b/5, 162a/8,
165b/6, 169a/7, 169b/14,
170b/1, 170b/5, 170b/12,
171a/4, 171a/16, 171b/5, 171b/6,
171b/11, 171b/17, 172a/2,
172a/5, 172a/8, 172b/3, 172b/10,
172b/12, 173a/2, 173a/4, 174a/9,
175b/9, 175b/10, 175b/12,

177b/5, 177b/13, 179a/9,
179a/11, 182a/9, 182a/10,
182a/13, 182b/17, 184b/16,
185a/1, 186a/15, 187b/16,
190b/11, 192a/15, 197a/14,
197b/1, 197b/16, 198b/14,
199a/2, 199a/5, 200a/7, 200a/8

ta'ab: Ar. yorgunluk; sıkıntı, zahmet,
eziyet
t. 163a/7
t.+ da 171a/1
renc ve t. virür 78b/14

ta'abbüd: Ar. ibâdet etme, kulluk etme
t.+ i 78b/derkenar yan

ta'accüb: Ar. hayret, şaşırma
t. 79a/derkenar yan, 174b/5
t. dutarlar idi 86b/derkenar yan
t.+ i 174a/15
t. idersin 174a/16
t. itdi 77b/derkenar yan,
77b/derkenar alt, 88b/derkenar
yan, 99a/15, 154b/11

ta'accüblen -: Ar.+T. hayret etmek
t.- üp 174a/8

ta'ahhüd: Ar. geçme, saldırma;
zulmetme; adaletsizlik; örf ve
kanunların sınırını aşma
t. buyurmaya 177a/12
'ıyāl-i t.+ inden 190b/3

ta'alluk: Ar. asılı olma, asılma; ilişiği,
ilgisi olma; sevme; ait olma
t. idüp 54a/6
t. itmegin 56a/2
t. itmeleri 103a/2
t. itmemeğin 54b/4, 56b/7

ta'am: Ar. yemek, aş, rızık
t. 88a/derkenar alt, 88b/derkenar
yan, 94b/9, 94b/10, 97b/11,
115a/6, 117a/4, 126b/19, 127a/1,
127a/16, 128a/8, 128a/19,
128b/1, 130a/15, 138b/5,
171b/4, 172a/2, 172a/5, 172a/14,
190a/17
ahz-ı t. 172a/5
batn-ı t. 171b/15
envā'-i t. 88a/derkenar yan
melāmet-i t. 167b/19

t.+ a 88a/derkenar yan, 101b/2,
 126b/16
 t.+ da 161b/7, 161b/14
 t.+ dan 88a/derkenar yan,
 106b/15, 115a/6, 118a/4, 130a/5
 t.+ dur 84b/derkenar yan
 t.+ ı 11b/10, 71b/6, 88a/derkenar
 alt, 115a/7, 116b/7, 127a/1,
 130a/6, 172a/6, 172a/12
 t.+ ından 128a/9
 t.+ ınuzdan 88a/derkenar yan
 in'ām-ı t. itmege 21b/7
 t.+ lar 88a/derkenar yan, 130a/5
 t.+ larda 12a/18
 t.+ ları 168b/17
 t.+ ların 88b/derkenar yan
 t.+ larının 97a/9
 t.+ uş 78a/derkenar yan, 97b/9,
 97b/17, 172a/10, 172a/11
 t.+ uşuzı 97b/8
 t. vire 80a/3, 101b/7
 t. viren 97b/10
 t. virenler 80a/11
 t. virmek 97b/8
 t. virüp 137a/7
 t. virür idi 97b/12
 t. virür 97b/9
 t. virürler idi 126b/19
 t. yimedi 83b/4
 t. yimesinüñ 116b/8
 t. yimez idi 126a/3
 t. yir idi 190a/19, 190b/10
 t. yirken 88a/derkenar yan
 t. yirler idi 12a/17
 t. yirler idiler 88a/derkenar yan
 t. yiyeler 174a/2
 t. yiyen 116b/9

ta'arruz: Ar. ilişme, sataşma, takılma;
 düşmana saldırma
 t. 122a/6
 t.-ı hâl 89b/2
 t.+ ından 197a/1
 t. idüp 158b/18

ta'aşub: Ar. bir din ve inanışa, bir
 fikre aşırı derecede bağlı olup
 onun dışındakileri düşman gibi
 görme
 t.+ a 157b/16

ta'aşubât: Ar. bir din ve inanışa, bir
 fikre aşırı derecede bağlı olup
 onun dışındakileri düşman gibi
 görenler
 teskîn-i ğaleyân-ı t.-ı 'ammedür
 155a/19

ta'assüf: Ar. eziyet etme; zahmet
 verme; zulmetme
 t.-ı süküt 7a/8

tâ'at: Ar. Allah'a ibadet etme
 t. 11a/6, 74a/7, 80b/1, 80b/3,
 84b/17, 91a/15, 97b/10, 106b/2,
 147a/19, 175b/12, 181b/12,
 181b/14
 hâkk-ı t. 98b/12
 keyy-i t. 107b/13
 meşakkât-i t. 78a/1
 t.-ı ferâgat 93b/17
 t.-ı ma'nevî 176b/11
 t.-ı ma'siyet 181b/12
 t.-ı meşakkâtine 83a/12
 t.-ı yezdân itdüğinden 54b/7
 t.+ a 159a/15, 166b/4, 174b/7
 t.+ da 181b/19
 mu'tî'-i hâlet-i t.+ da 181b/18
 t.+ dadur 200b/17
 t.+ den 181b/14, 201a/9
 ihtisâb-ı t.+ dür 156b/3
 t. eyleyüp 139a/19
 t.+ ı 117a/7, 166b/4, 166b/6
 lisân-ı t.+ ı 166b/8
 t.+ ımı 182b/2
 t.+ ına 112b/1
 t.+ i 80a/derkenar üst, 85b/9
 t.+ in 159a/16
 t.+ inde 166b/3
 t.+ ine 139b/3, 153a/12
 t. itmege 87a/2
 t. itmekden 146b/8
 t.+ iyle 132b/15
 t.+ ları 166b/10
 t.+ ların 80a/10, 112b/1
 t.+ lerine 132a/11
 t.+ umuzuñ 201a/4
 t.+ uş 61b/19, 96a/17, 100b/6
 t. ve sevâb oldı 80a/derkenar yan
tâ'ât: Ar. taatlar, ibadetler
 t. 151b/5, 183a/1

- cāmi[‘]-i tefāzzul-ı t. 166b/11
 envā[‘]-ı t. 83b/9, 97a/19
 izhār-ı t. 182a/17
 maḳbūl-ı t. 97b/6
 t.-ı āsārınuḡ 100b/3
 t.-ı rāfi‘adan 185b/14
 t.-i tesḳiyesiyle 85a/19
 t.-i tiryākın 181b/2
 efḑal-i t.+ dūr 112a/10
 cümle-i t.+ i 102b/4
- ta‘azzüz:** Ar. çekinme; aziz sayma
 t.-i bi-ḫaḳ 185b/2
 cāh-ı t.+ inden 189a/6
 t. itmeyeler 193a/19
- ṭab[‘]:** Ar. tabiat, huy, yaradılış; mühür,
 damga basma
 t. 82a/9
 mirāt-ı t. 2b/9
 vaḫṣet-i t. 134a/19
 t.-ı şehriyāriye 58a/14
 t.-ı şitā 148b/8
 ṭūṭi-i t.+ a 3b/13
 āyine-i t.+ dan 3b/15
 t.+ dur 170a/15
 t.+ ı 116b/19
 ḫayāt-ı t.+ ı 148a/15
 ufuk-ı t.+ ında 2a/11
 t.+ ları 125b/7
- tāb:** Far. güçlü olma, sağlamlık
 t.+ dan 117a/6
- tabaḳ:** Ar. yiyecek koymaya yarar, az
 derin ve yayvan kap
 t. 80b/derkenar yan
- ṭabaḳa:** Ar. kat, katman
 zıkr-i t.-i cengizḫān 48a/11
 t.-i a‘lāda 100b/6
 zıkr-i t.-i el 48a/2
 t.-i şālise 48b/derkenar yan
 t.-i sāniye 48a/derkenar alt
 t.-i ūlā 48a/derkenar yan
 t.+ dur 48a/derkenar yan,
 181a/16
- ṭabaḳāt:** Ar. tabakalar, katlar,
 katmanlar
 zıkr-i t.-i ṭabaḳāt-i āl-i ‘osmān
 48b/15
 t.-ı ‘abbāsiyān 47a/17
 t.-ı ḫāḳda 148b/12
- t.-ı ḫalkdan 85b/derkenar üst
 t.+ ın 172a/4
 t.+ ların 76a/13
- tābān:** Far. ışıklı, parlak
 t. 150a/14
 leme‘ān-ı t. 5b/11
 t.+ ı 51a/18
- ṭabāyi‘:** Ar. tabiatlar, huylar,
 yaradılışlar
 t.-i müteżādde 199a/13
 t.+ leriyle 156a/2
- ṭaberistān:** Far. İran'da Mazenderan,
 Gülistan ve Gilan eyaletlerini
 içine alan tarihi bölge
 t. 35b/9
- ṭaberiye:** Ar. Filistin'de tarihî bir şehir
 t. 35a/19, 52a/12
- ṭābe serāhu:** Ar. ölüler için edilen
 “toprağı temiz olsun” anlamında
 dua sözü
 t. 53a/3, 53a/12, 54b/6
- ṭabḫ:** Ar. pişirme, pişirilme
 t. 172b/1
 t. ve nażc olacak 172a/8
- tābi‘:** Ar. birinin arkası sıra giden, ona
 uyan; boyun eğen, bağlı kalan;
 birinin emri altında bulunan
 t. 79a/derkenar alt
 t.+ dūr 47b/derkenar yan
 t.+ dūrler 101b/19, 137b/6
 t.+ i 179a/4
 t.+ i olup 116a/12
 t. itmeyüp 81b/11
 t. ola 81b/10
 t. olası 6a/10
- ṭabī‘at:** Ar. tabiat, yaradılış, huy, âdet,
 mizaç
 t. 98b/3, 172b/12
 ḫabs-i t. 175a/17
 t.-ı dühürda 174b/1
 t.-ı kerem 172a/18
 ser-küy-ı t.+ a 124a/6
 t.+ dur 148b/9
 t.+ ı 125b/18, 148a/19, 148b/5,
 148b/9, 157b/18, 172b/5, 172b/9
 cevher-i t.+ ı 193b/13, 193b/14
 t.+ ına 47b/derkenar yan
 t.+ ında 196b/3

- vi'ā-yı t.+ ları 193b/6
- ṭabī'atlülük:** Ar.+T. yaradılışlılık
t. 134b/11
- ṭabīb:** Ar. hekim, doktor
t. 30b/19, 31a/1, 37a/12,
106b/19, 107a/4
atā-yı t.+ de 194a/1
t.+ den 31a/1
t.+ leri 107a/5
- ṭabī'ī:** Ar. kendiliğinden, tabiatta
bulunan, doğal
t. 172b/1
ḳuvā-yı t. 169b/15, 199b/3
taşarruf-ı rūḥ-ı t. 172a/16
zā'f-ı ḳuvā-yı t. 180b/10
taht-ı mizāc-ı t.+ de 196b/3
mevt-i t.+ dūr 148b/5
rūḥ-ı t.+ nūḡ 172a/14, 172a/15
- ṭabī'in:** Ar. Hz. Muhammed'i görmüş
olanları gören ve onlardan hadis
dinleyenler, peygamberden
sonra gelen ikinci nesil
t. 24b/3, 26b/11, 95a/15,
121b/18, 155a/9, 190b/17
ḡayrū't-t. 44a/5
kibār-ı t. 26b/13
t.+ den 26b/2, 26b/14
ekābir-i t.+ den 121a/19,
180a/18
t.+ dendür 47a/15
ekābir-i t.+ dendür 175b/19
t.+ üḡ 4b/13, 26b/5, 83b/6,
107b/10, 108b/8, 122b/4,
155b/12, 189b/1
- ta'biḳ?:** Ar. hoş koku
t.-i himmet 100b/11
- ta'bīr:** Ar. anlatım, ifade; anlamlı söz;
terim
t. ideyim 12a/5
- ta'biye:** Ar. yerleştirme, hazırlama
t. buyurdı 170b/11
t. buyurmuşdur 100a/5, 196b/3
t. buyurup 140b/2
t. itmişlerdür 106a/13
fevāyid-i t. olmuşdur 173b/16
t. olunup 150a/2
- ṭabl:** Ar. davul
t. 49b/18, 54a/13, 55b/17
- ṭablī:** Ar. deride oluşan kabuk
t. 173a/10
- ṭab'lu:** Ar.+T. mizaçlı, karakterli
t.+ lardur 197a/4
- tābya:** Ar. savunulması ve korunması
gerekli stratejik yerlerde barış
zamanlarında hazırlanmış ve
güçlendirilmiş mevzilere verilen
ad.
t.+ lar 53b/11, 58b/13
t.+ ya 59a/5
- tāc:** Ar. hükümdarların başlarına
giydikleri süslü başlık
t. 16b/12, 47a/11
t.-ı nübüvvetle 48a/derkenar üst
- ta'dā?:** Ar. zulm
t. 138b/9
yed-i t.+ ların 125b/16
- ta'dād:** Ar. sayma
taḡrīr ve t. olmağın 18a/1
- tafḡīl:** Ar. birini veya bir şeyi
diğerlerine tercih etme,
diğerlerine üstün görme
t.+ inde 176a/9
şükr-i t.+ inde 180a/17
- tafḡīl:** Ar. ayrıntılı açıklama
t.-i şabrdur 180b/14
t.-i tarīḳiyle 159b/1
t.+ e 8a/9, 35b/11
t. eyle 90b/derkenar yan
t.+ i 15a/4, 191b/14
t. olmuşdur 35a/15
t. olunduğı 9a/15
t. olunmadı 38b/3
- tafḡīlen:** Ar. uzun uzadıya
t. 11a/12
- tağayyür:** Ar. değışme, başkalaşma
t. 77b/3
t.-i devlet 78a/derkenar üst
t.-i ḡaceb 141a/13
t. bulurum 191a/17
t.+ inde 159a/7
- tağdiye:** Ar. besleme, beslenme
t.-i a'zā 173a/7
müsta'id-i t.-i beden olmuşdur
173a/1

- t.-i eczā-yı bedenîdür 172a/19
t. itmek 168b/17
t.+ si 172b/4, 172b/11
t.+ sine 172a/13, 172b/11
t.+ yi 172b/7
- taġî:** Ar. baş kaldıran, asî, şakî
t.+ ler 179a/5
t. olmayup 146b/11
t. ve bāġî olaydılar 146b/14
t. ve gerdenkeş olur 146b/15
- taġîye:** Ar. aptal, kibirli ve inatçı
kāfir-i t. 179a/10
- taġlîb:** Ar. bir ilişik ve ilgiden dolayı
bir kelimeyi, başka bir mânâyı
da içine alacak şekilde kullanma
t. idüp 199a/17
- taġlîṭ:** Ar. yanılma
t. 158a/14
- taġlîz:** Ar. kaba ve galiz yapma, kaba
söylem
t. 122a/7
- taġyîr:** Ar. başkalaştırma; deġiştirme;
bozma
nişâne-i t.-i mizâc 82a/derkenar
yan
t.-i şifât 105b/18
t.+ de 106a/15, 158b/10
mübâşeret-i t.+ dür 156a/17
t. idecekdür 8b/12
t. itmedi 152b/7
münker-i t. olur 156b/16
- taḥaḫḫuḳ:** Ar. hak kazanma
t. 90a/derkenar yan
- taḥakküm:** Ar. baskı yaparak
hükmetme, zorbalıkla hüküm
sürme
t. eyleye 196a/5
- taḥallüf:** Ar. uymama; uygun gelmeme
sebeb-i t. 79a/derkenar yan
- taḥammül:** Ar. yüklenme, bir yükü
üstüne alma; dayanma,
katlanma; kaldırma
t. 98b/7, 104b/5, 176b/1
t.-i muşîbet 178a/10
t.+ de 180a/11
t.+ den 161a/6
t. eylemek 108b/4
- t. eyleyüp 113a/10
t. götürmez iken 200a/10
t.+ i 91a/13, 122a/7, 167a/1,
178a/2, 183b/11
t. idemeyüp 133b/13
t. ideydiñiz 44b/6
t. idüp 47a/12, 87b/derkenar yan
t. itdi 113a/15
t. itmediler 107a/4
şabr ve t. itmegile 180a/7
t. itmek 78b/derkenar yan
t. itmeyeler 77b/15,
87b/derkenar yan
t. itmeyüp 164b/2
t.+ lerince 77a/3
t.+ üñ 197b/7
t. ve şabr eyleye 163a/8
- ṭahâret:** Ar. temizlik, temizlenme
t. 4a/14, 60b/13, 67b/16, 88b/1,
88b/2, 114b/3, 129a/17, 150a/11,
160a/8
melâyike-i t. 149b/15
t.-i ‘âmme-i ḥalḳ 88a/18
t.-i ebrârdur 88a/19
t.-i vuzû 154b/10
t.+ de 88a/16
t.+ i 13a/4
t.+ idür 88b/1, 88b/2, 88b/3
t.+ inde 85b/7, 87b/1
mâ-yı t.+ leri 28a/3
t.+ üñ 88a/17
- ṭahâret-ḥâne:** Ar.+Far. abdesthane
t. 129a/19, 129b/4
- taḥâsün:** Ar. iyi olmak için çaba
gösterme
t. 195b/6
t.-i mezmümdur 195b/9
- taḥavvül:** Ar. deġişme, bir halden
başka bir hâle geçme
t. 77b/3
- taḥavvülât:** Ar. deġişiklikler,
dönüşmeler
t.-i ‘âlem 2b/11
- taḥavvür:** Ar. acele etmek
nuşret-i t. 180a/11
- taḥayyülât:** Ar. hayal etmeler, hayale
dalışlar nefs-i t.+ ina 174b/17

taḥayyür: Ar. hayran olma, hayrete
düşme, şaşakalma, şaşırma
t.-i ḥālet 156b/15

tahdīd: Ar. Sınırlama, hudut belirleme
t.+ dūr 156a/16

taḥfīf: Ar. hafifletme
t. virdüre 199b/16

ṭāhir: Ar. temiz krş. ṭāhire
ṭ. 19a/15, 79b/derkenar yan
ṭ.+ dūr 116a/15
ṭ. eylemekdür 68b/3, 68b/4
ṭ. ola 68b/8
t. olur 186b/2

ṭāhirāt: Ar. temiz kadınlar
ezvāc-ı ṭ. 19a/9
ezvācū'ṭ-ṭ. 20a/10
ezvāc-ı ṭ.+ ların 114b/13

ṭāhire: Ar. temiz krş. ṭāhir
ṭ. 20b/7, 164b/13
ṭ.-i fehm 93a/12
nüfūs-ı ṭ.+ leri 178b/1
ebdān-ı ṭ.+ lerinde 126a/12
ecsām-ı ṭ.+ lerinde 185b/3

taḥiyyāt: Ar. "Allah ömürler versin!"
demeler; selâmlar, hayır dualar
t.-ı evvel 87b/17
t.-ı nāmiyāt 1b/12
t. oқыya 69b/11

taḥkīk: Ar. doğru olup olmadığını
araştırma
t. 147a/10, 180b/5
ehl-i t. 106b/9, 108a/12,
142a/15, 196a/3
'arşa-i t.-i ṣādıklar 93b/3
t. bile 69a/2, 88a/14, 199a/7
t. bileler 135a/18
t. biliñüz 88b/5
t. bilmekdür 75b/14, 76a/14
t. bilseler idi 84a/17
t. eylemelerile 54a/4
t. eyleyesin 84a/18
t.+ i 89a/15
t. ide 69a/4
nażar-ı t. ile 109b/2
t.+ inde 155a/12
t. itdükden 31b/14
t. itdüm 108b/15
t. itmek 76b/16

t. itmekdür 76a/14
t. olabilür 106b/16
ehl-i t. olanlar 176a/18
t. olur 93a/17

taḥkīken: Ar. gerçekten, hakikaten
t. 62b/11, 72b/16

taḥkīr: Ar. hakaret etme; hor görme,
küçük görme
t. eyleye 191b/16

taḥlīl: Ar. ayırıştırma, çözümleme,
analiz
t. 169a/18
t.+ i 169b/3

taḥlīṭ: Ar. karıştırma
t. 169a/19

taḥmīd: Ar. hamd etme, elhamdülillah
deme
t.+ dūr 73a/14
tekbīr ve t. eyleye 66a/2

taḥmīk: Ar. ahmak olduğunu söyleme
t. 157b/15
t.-i izādur 158a/3

taḥmīn: Ar. aşağı yukarı bir fikir
söyleme
fesād-ı t. 116b/18

taḥmīnen: Ar. yaklaşık olarak, aşağı
yukarı, takriben
t. 12b/10

taḥmīr: Ar. yoğurmak
t. itdüğinden 59b/11

ṭaḥrān: Far. İran'ın başkenti
ṭ. 38b/1

taḥrīb: Ar. harap etme, yıkıp bozma
t.-i belāda 159a/11
t.-i bilād itmege 52a/7
t.+ i 161a/3

taḥrīk: Ar. kıskırtma, tahrik;
kımıldatma, oynatma
bā'is-i t. 59b/13
sebeb-i t. 60a/19
t.-i 'azāyim-i a'yān iderler
143b/18
t.-i fitne 159a/10
tedbīr-i t.+ de 169a/18
t.+ i 149a/11
t.+ üñle 4a/8

- taħrīm:** Ar. yasaklama
t. 20a/12
emr-i t. 33b/6
- taħrīr:** Ar. yazma, yazılma
t.-i k̄ābil 41a/12
silk-i t.+ e 4a/5, 7a/19, 149a/3
t. eyleyeler 195b/2
t. idüp 79b/derkenar üst
k̄ābil-i t. 18a/1
naql ve t. idüp 31b/7
t.+ ine 3b/17
imkān-ı t. olup 2b/9
terķīm ve imlā ve t. ve inşā
ķılımsı 2a/12
t. ve ta' dād olmağın 18a/1
- taħrīş:** Ar. hırslandırma, hırslandırılma
t. ider idi 183a/18
t. itmek gerek 85b/derkenar yan
- taħşīl:** Ar. elde edilme, ele geçme,
geçirilme; vergi toplama; ilim
öğrenme
t.-i 'ilme 193b/11
t.-i ferāğat 97a/18
t.-i mekārīm-i ahlāk 6b/11
t.-i sa'ādet 176b/12
t.-i sa'ādet-i ebedī 150a/5
t.+ i 97a/19, 153a/5, 162a/3,
166a/16
kemāl-i t.+ i 108a/1
t. idemez 132b/4
t.+ idür 143a/11
t.+ in 94a/5, 98a/5, 194a/5
ma'rifet-i t.+ in 162a/9
t.+ inde 99a/8, 114a/13, 143b/1,
152b/19, 191a/8, 193b/5
ni'met-i t.+ inde 163b/12
t.+ ine 169a/7
t. itdüğü 114a/14
t. itmekdür 166a/9
- taħsīn:** Ar. güzelleştirme
t. eyleyüp 79a/derkenar yan
- taħşīş:** Ar. özgü kılma, ayırma
t.-i 'ināyet-i rabbānīden 188a/12
- taħt:** Far. hükümdarların oturduğu
büyük koltuk; saltanat
t. 10b/2, 127a/17, 127b/2,
127b/4
t.-1 devlet 50b/1
t.-1 hüsrevānī 51a/16
t.-1 sa'ādet 50a/13, 50b/17, 51a/6
t.-1 sa'ādet-i baħt-ı hüsrevāniye
52b/14
t.-1 şāhānī 52b/2
t.-1 şeh-en-şāhī 51b/19
t.+ a geçürdiler 82a/derkenar yan
t.+ a 48a/14, 77b/derkenar alt
t.+ dan 138a/13
t.+ ina 127a/6
t.+ inuğ 51a/19
- taħt:** Ar. alt, aşağı
t.-1 mizāc-ı ṭabī'ide 196b/3
t.-1 remādda 196b/4
t.-1 taşarruf-ı hevāda 191b/9
t.+e's-serāda 77a/17
t.+ ında 172b/9
- taħt-ı hükümet:** Ar. beylerbeyi veya
valinin sorumlu olduğu bölge
t.+ inde 34b/2
- taħta:** Far. tahta, odun parçası
t. 31a/19
t.+ lar 91b/12
- taħtiye:** Ar. yanlışını çıkarma, hatasını
bulup söyleme, yanlışından
dolayı suçlama
t. 38b/7
t. ideler 157b/19
- taħvīf:** Ar. korkutma, korkuya düşürme
t. 159b/16
t.+ indedür 158b/16
- taħzīr:** Ar. sakındırma
t.-i 'ātıl 159b/16
- taħarrüb:** Ar. yaklaşma, yanaşma;
vakti yakın olma
şeref-i t. 82b/derkenar üst
t.-i ifhām-ı mükeddere 77b/7
t. bulmağına 76b/3
t. bulmağdur 120b/12
t. eyleye 64a/17
t.+ ine 108a/6, 112b/9
t. itdürmeyeler 116b/1
- ṭāqat:** Ar. güç, zor, kuvvet, kudret
ṭ. 71b/5
ṭ. getüre 200a/10

- t.+ i olmadığından 88b/derkenar
 yan
 t.+ im 63b/8, 63b/9
 t.+ inden 118b/12
 t.+ ları olmadığı 118a/5
 t.+ üj 84b/derkenar üst
- taḳatsiz:** Ar.+T. güçsüz
 t. 85a/derkenar üst
- taḳavvī:** Ar. kuvvetlenme
 t. 81b/19
- taḳayyüd:** Ar. bağlanma, bağlı olma;
 çalışma, çabalama, uğraşma,
 üstüne düşme; dikkatli davranma
 t. 157b/4
 ‘azīm-i t. 55a/7
 t.-i tām 3a/14
 t. buyurup 17b/10
 t. eyleye 162a/13
 t. itmedük 138b/6
 kemāl-i t.+ leri 52a/19
- taḳdīm:** Ar. öne geçirme, ileriye sürme,
 büyük bir kimsenin huzuruna bir
 şey götürme, verme; sunma;
 birini, bir başkasına tanıtma
 t. 75b/derkenar yan, 198b/17
 t. buyurdı 198b/16
 t. buyurduğu 182a/7
 t.+ e 84a/derkenar yan
 t. eyleye 99a/4
 t. idersin 75b/derkenar yan
 t. idüp 121b/3
- taḳdīr:** Ar. beğenme, değer biçme,
 değer verme; verilme; kader
 t. 76a/16
 t.-i ezelinüj 80a/19
 t. buyurilup 177b/12
 t.+ ce 90b/derkenar yan, 192b/19
 ta‘yin ve t. eyledi 78a/11
 t. olmuşdur 80a/17
 sa‘ādet-i t. olmuşdur 80a/19
 t. olunmuşdur 80b/3
- taḳdīrat:** Ar. takdirler
 t.+ larına 80b/13
- taḳdīrce:** Ar.+T. düşünceye göre, hale
 göre
 t. 69a/4, 81a/8, 84a/7, 87b/14,
 94b/3, 96a/3, 96b/4, 111a/1,
- 112b/1, 119b/18, 153b/8,
 159b/12, 165b/2, 174b/15,
 178a/5, 199a/18
- taḳdīs:** Ar. kutsama, ululama
 t.-i şıfat-ı kâbiliyet 141a/13
- taḳlīd:** Ar. belli bir örneğe benzemeye
 çalışma; bir şeyin sahtesini
 yapma
 t.-i imānları 82a/12
 edhine-i t.-i rüsüm 138a/9
 t. eyleyüp 39a/4
 t.+ i 83b/17
 tezvīr-i t.+ i 83b/16
- taḳrīr:** Ar. yerleştirme; sağlamlaştırma;
 anlatma, anlatış; önerge, resmî
 olarak yazı ile bildirme; kararını
 bulma
 t. 24a/13
 mecāl-i t. 2b/8
 mücib-i t.-i kelām olup 3b/14
 t.+ i 139b/7, 158a/4
 t. itdi 86b/derkenar yan
- taḳsīm:** Ar. bölme, parçalara ayırma
 t. itmekle 6b/4
- taḳşīr:** Ar. kusur etme, yetersizlik
 t. 86a/11, 160a/14, 165a/8
 ‘afv-ı maḥall-i t.+ de 86a/10
 t.+ i 162a/4
 ḥizlān-ı ḡaflet-i t.+ inden 145b/9
 t. itmeye 122a/7
 t.+ lerinden 193b/1
- taḳşīrāt:** Ar. kusurlar, günahlar; kader
 t. 96b/14, 122b/3, 135b/14,
 151b/19, 162a/16
 t.-ı edāya 128b/11
 t. eyleye 111b/8, 138b/14
 ihmāl ve t. eyleyeler 114b/4
 t.+ ı 76b/10, 155a/5
 t.+ im 65b/18
 t.+ ın 96b/9, 137a/19
 t.+ ına 106b/2
 t.+ ından 90b/12, 162a/17
 t. iderse 111b/7
 t. idersem 128b/11
 t. itmegi 113b/4
 t. itmek gerek 84b/derkenar üst
 t. itmeye 176a/5

- t. itmeyeler 138a/16
t. itmiş ola 124b/18
t.+ ları 118a/14
t.+ ların 143a/10
- taḳtīr:** Ar. ailenin yıllık, yiyecek içecek ve giyeceğinde kesintiye gitme
t. 105b/11
- taḳtīr:** Ar. damıtma
t. 169a/19
- taḳvā:** Ar. Allah'tan korkma, Allah korkusuyla dinin yasak ettiği şeylerden kaçınma
t. 97a/15, 98a/2, 99a/10, 104a/14, 105b/8, 108a/3, 108b/17, 112b/16, 116b/14, 185a/12
t.+ da 11a/9
ehl-i t.+ dan 192a/9
t.+ dur 97a/16, 121a/10
t.+ ları 116a/9
t.+ nuḡ 108b/16
t.+ sı 84b/derkenar yan
t.+ ya 123b/7, 123b/8
- taḳvīm:** Ar. düzeltme
t.+ i 155b/6
- taḳviye:** Ar. kuvvetlendirme, kuvvetlendirilme krş. taḳviyet
t.-i faẓl-i ḥitāb 125b/14
t.-i ḳalb 59a/5
t. virüp 85b/derkenar üst
- taḳviyet:** Ar. kuvvetlendirme, kuvvetlendirilme krş. taḳviye
t. 54a/1, 54a/19
t. ider 48a/derkenar üst
t.+ inde 157a/1
- taḳyīd:** Ar. kayıt ve şartla bağlama, şart koşma
t. 143a/6
- ṭalāk:** Ar. boşanma
ṭ. 80b/derkenar alt
ṭ.-ı rec'ı 21b/2
ṭ.+ a 80b/derkenar yan
ṭ.+ dan 21a/17
ṭ.+ ile 20b/1
ṭ. virdi 108b/11
- ṭalāk-ı ric'ī:** Ar. karısının iddeti süresince erkeğin dönebileceği boşama
ṭ.-ı rec'ı 21b/2
- ṭal'at:** Ar. yüz, çehre, güzel yüz cemāl-i ṭ.-ı mālīk 89a/1
ṭ.+ larında 179b/13
- ṭaleb:** Ar. isteme, istenme, dileme; istek
ṭ. 200b/15
ṭ.-i dīn 84a/derkenar üst
ṭ.-i ehl-i istiḥḳāk 93a/8
ṭ.-i ehl-i istiḥḳākdur 97a/13
ṭ.-i nikāḥ eyleye 112b/15
ṭ. buyurdı 45a/18
ṭ. eyle 201a/1
ṭ. eyleḡ 84b/derkenar alt
ṭ. eyleḡüz 123b/4
ṭ. eyleye 97a/14, 138b/14, 153a/1
ṭ. eyleyeler 84b/derkenar üst, 166a/15
ṭ. eyleyesin 143b/13
ṭ.+ i 49b/1, 107a/8, 112a/10, 116a/6, 191b/7
ṭ. idenlere 85a/8
ṭ. ider 96b/13, 137a/9
ṭ. iderem 183b/13
ṭ. iderler 90b/14, 147a/12
ṭ. idüp 46b/13, 69b/16, 75b/derkenar yan, 86a/derkenar üst, 87a/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 109b/7, 132b/5, 133a/4
ṭ.+ inde 84b/derkenar üst, 89a/9, 143a/19, 148a/10, 149a/4
ṭ.+ ine 86a/derkenar yan, 171b/15
ṭ.+ inüḡ 88a/12
ṭ. itdi 48b/derkenar yan, 83b/derkenar alt , 88a/derkenar yan, 89b/derkenar üst, 105a/10, 115a/18, 188a/8
ṭ. itdiler 87b/derkenar alt, 90a/derkenar üst
ṭ. itdüḡinde 37b/1, 40b/3
ṭ. itdüklerinde 20a/18
ṭ. itdüm 94b/9, 138b/5
ṭ. itmedi 107b/2

- t. itmegın 55b/2
t. itmek gerekdür 94b/18
t. itmek 84a/derkenar yan
t. itmeye 69b/17, 115b/7
t. itmeyeler 136a/19
t. itmeyüp 157b/5
t. itse 156a/4
t. itseler gerekdür 138a/18
- ṭalebe:** Ar. öğrenciler, istekliler
ṭ.-i 'ilm 157b/19
- ṭāli':** Ar. talih
ṭ. 50a/4
- ṭālib:** Ar. isteyen, istekli, öğrenci
ṭ. 34b/18,
miḳdār-ı 'āḳılān-ı ṭ. 149a/3
ṭ.-i faṭīn 168b/11
ṭ.-i muṣabbī? 90b/derkenar yan
ṭ.-i rızā-yı ḥaḳḳ olduğundan
15a/12
ṭ.-i sa'ādet 107a/11
ṭ.-i ṣādıḳa 148a/14
ṭ.-i şulḥ 84b/derkenar üst
ṭ.+ i 82a/19
ṭ.+ idür 113a/2, 166b/19
ṭ.+ ine 140b/12
ṭ.+ ler 109a/19, 109b/5
ṭ.+ leri 93a/3, 106a/9, 126b/7
liḳā-yı sa'ādet-i ṭ.+ lerinüğ
78a/11
kāmīl-i ṭ.+ lerüğ 184a/18
ṭ. olup 15a/13, 22a/2
ṭ.+ü'l-'ilm 74b/1
ṭ.+ üç 89a/2
ṭ. ve muntazır ve 9a/1
- ṭālibān:** Ar. isteyenler
tefhīm-i ṭ.-ı cevāhir-i ma'ānī
176b/2
ṭ.-ı ṣādıḳ idiler 109b/19
ṭ.-ı sermāye-i sa'ādet 181a/19
- ta'liḳ:** Ar. asma, asılma; bir Şeye bağlı
gösterme; geciktirme, askıda
bırakılma; belli bir zamana
bırakma
ṭ.+ de 2b/10
- ta'līm:** Ar. öğrenme, öğretme, öğretim;
okutma, ders verme, verilme;
askerī eğitim
- t. 113a/3, 122a/13, 162a/4,
162a/11
t.-ḥāne-i ḳur'ān 51b/10
t.-i irşādı 122a/15
t.-i ḳur'ān 26a/1
t.-i ḳur'āndan 116b/15
ḳudret-i t.-i ma'şiyetdür 159b/9
t.-i sāyirān 176b/2
t. alup 117b/6
t. buyurduğı 63b/18
āvān-ı t.+ de 116b/18
t.+ dūr 114a/17
ḥadd-i t.+ e 116b/14
t. eyle 65b/19
t. eyleye 76a/11, 118b/13
t. eyleyeler 114b/4
t. eyleyüp 114b/1, 116b/1,
116b/8, 162a/14
t.+ i 116b/14
t. idüp 10a/15, 31b/14, 41a/9,
46b/1, 117b/6, 162a/8
t.+ ine 116b/16
edeb ve t. itdüm 116a/4
t. ve te'kīd eyleyeler 117a/2
- taḳīf:** Ar. gönlünü alma
t.-i 'unşur-ı bādī 169b/4
t.+ idür 172b/7
- tām:** Ar. bütün, eksiksiz; olgun,
mükemmel
in'ām-ı t. 3b/10
ihtimām-ı t. 31b/14
taḳayyüd-i t. 3a/14
- ṭa'm:** Ar. tat, lezzet
ṭ. 169b/19, 170b/13
t.+ ı 82b/derkenar üst
- ṭama':** Ar. doymazlık; çok isteme;
açgözlülük krş. ṭamā'
ṭ. 105a/18
ehl-i ṭ. 87b/derkenar yan
ṭ.+ a düşüp 89a/derkenar yan,
90b/derkenar üst, 160b/5
ṭ.+ ı 133a/2, 135b/6
ṭ. ide 90a/15
ṭ. itdün 201a/1
- ṭamā':** Ar. açgözlülük krş. ṭama'
ṭ.+ lar 135b/5
ṭ. olan 135b/6

tamām: Ar. tamam, tam, eksiksiz, tam olma; bitme, bitirme, son; uygun krş. tamāmet
t. 4a/5, 65a/16, 87a/9, 87a/17, 156a/12
t.-ı bahāların 35a/9
t.-ı fevte 182a/10
t.-ı namāz kılmış 71a/13
t.-ı naẓc 172a/9
t.-ı şehrde 86a/derkenar yan
hilm-i t.-ı taṭvīle 195b/13
t. eyleş 66b/1
t.+ ı 69a/15, 69b/6, 69b/10, 69b/15, 87b/15
t.+ ında 18a/12
t. ideyüm 89b/derkenar yan
t. itdükden 65b/14
t. itmedüğinden 89a/derkenar alt
t. okıdı 78b/derkenar üst
t. ola 67b/13, 68a/9
t. olduğu 69b/11
t. olduğda 9b/18, 10a/15, 36b/2
t. olması 68b/2, 68b/7, 69a/1, 69a/7, 69a/12, 69b/1
t. olmaz 66a/1, 66a/9
t. olur ise 66a/17
t. olur 29a/6, 42b/19, 68a/18, 68b/16
t. söyler oldı 8a/10
tamāmet: Ar. tamam, tam krş. tamām
t.-i memleketi 48a/16
ṭamar: damar
ṭ. 172a/11, 173b/10, 173b/19, 174a/1
ṭ.+ da 162b/19
ṭ.+ ı 192b/15
ṭ.+ lar 172b/16, 173a/16
ṭ.+ lara 172b/15, 172b/16, 173a/5
ṭ.+ larda 192b/10
ṭ.+ larından 162b/19, 192b/15
ṭa' mīr: Ar. bozuk bir şeyi düzeltme
t.+ e 9a/14
t. idüp 56a/17
ṭamla: damla
ṭ.+ sını 8b/2
ṭa' n: Ar. ayıplama, kınama
ṭ. 24a/10

ṭ. idüp 80b/derkenar yan
envā' -ı ṭ. ve ihānet çekmişlerdür
10b/10
ṭanbūr: Far. tambur, bir telli çalgı
ṭ. 158b/6, 161b/6
ṭa' nelü : Ar.+T. küfürlü
ṭ. 85b/derkenar yan
ṭanı -: tanımak
t.- duş 46a/6
bilmez ve t.- maz olup 171a/1
t.- maz 189b/3
t.- ya 163a/7
t.- yamadı 46a/5
t.- yup 199a/6
ṭa' nīf: Ar. şiddetle azarlamak
t. 158a/14
ṭağrı: tanrı, ilah
t. 72a/4, 88b/derkenar alt,
103a/16, 117a/19, 117b/1,
125a/1, 154a/16, 163a/11,
186a/15, 187a/7, 189b/2
t.+ çün 92b/17
t.+ m 103a/19
t.+ nuş 82a/derkenar yan,
89b/derkenar üst, 131a/16
t.+ sı 113a/13, 113a/14
t.+ sıçün 179b/9
ṭanṭana: Ar. gürültü patırtı ile gösteriş
yapma
ṭ. 77b/derkenar üst
ṭ.-i eyāleti 82b/derkenar yan
ṭ.+ larile 58a/19
ṭanz: Ar. alaya alma, eğlenme
ṭ. olup 192b/4
ṭanzīc?:
t.-i kebedi 172a/16
ṭap -: ilah olarak tanınan varlığa karşı
inancını ve bağlılığını belirli
kurallar çerçevesinde göstermek
t.- amadı 46a/5
t.- arlar 164a/5
t.- duş 46a/6
ṭapanca: Far. kısa, hafif, cepte veya
belde taşınan ateşli silah
ṭ. urdılar 40b/6
ṭapucı: tapan
t.+ laruş 83b/12
tār: Far. karanlık

t. 60b/8
ṭarab: Ar. şenlik, neşelenme
 ṭ. 200b/14
ṭaraf: Ar. yan, yön; bölge, yer,
 memleket, ülke; taraftarlık, sahip
 çıkma, koruma
 ṭ. 54a/1, 82a/14, 105b/11,
 146a/10
 keşret-i ṭ. 7a/5
 ṭ.-i ifrāt 195b/5, 195b/6
 ṭ.-i salṭanatdan 55a/9
 ṭ.-i tefriṭ 195b/6
 ṭ.+ a 25b/4, 77b/derkenar yan,
 84b/derkenar yan, 85a/derkenar
 üst, 87b/derkenar yan, 103b/1,
 144b/4
 ṭ.+ da 48b/13, 53a/18,
 77b/derkenar yan, 87a/3, 144b/1
 ṭ.+ dan 40a/19, 53b/11, 53b/14,
 57a/17, 57a/18, 62a/4,
 76b/derkenar üst, 174a/10,
 186b/2
 ṭ.+ dur 146a/4
 ṭ.+ ı 37a/1, 195b/4, 195b/5
 ṭ.+ ın 105b/11
 ṭ.+ ina 12b/10, 18b/16, 44a/5,
 55b/5, 58a/2, 60a/13, 60a/16,
 60b/2, 79a/derkenar yan,
 079b/derkenar alt, 83a/derkenar
 alt, 84b/derkenar alt,
 86a/derkenar yan, 90b/derkenar
 yan, 103b/1, 126b/10, 127b/15,
 129a/2, 138a/1, 141a/12, 150a/6
 ṭ.+ ında 25b/4, 38a/8,
 77b/derkenar üst, 86a/derkenar
 yan, 155a/18
 ṭ.+ ından 11a/15, 27a/18, 30b/17,
 39a/19, 40b/1, 44a/6,
 48a/derkenar alt, 54a/6, 57a/7,
 64b/5, 84b/derkenar üst, 96a/4,
 141b/9
 ṭ.+ ınuṣ 158b/15
 ṭ.+ ların 138a/1
 ṭ.+ larına 57a/5
 ṭ.+ uṣ 81b/derkenar yan
ṭarafeyn: Ar. iki taraf
 ṭ.+ den 53b/9, 56b/2, 58b/10,
 59a/19,

ṭāraz: Ar. karışık, dolaşık
 ṭ.-ı vilāyetle 47b/derkenar yan
ṭard: Ar. görevden uzaklaştırma
 ṭ. 108a/11
ṭarḥ: Ar. tertip, düzen
 ṭ.+ ın 83a/derkenar alt
ṭārī: Ar. ansızın çıkan, birdenbire
 görünen
 ḡubār-ı ṭ. idüp 58a/14
ṭarīd: Ar. kovulmuş
 raḡīb-i ṭ.+ üṣ 165a/19
ta'rif: Ar. etrafiyla anlatma, anlatılma;
 etrafiyla bildirme, bildirilme
 t. 111b/16, 156a/16, 156b/11,
 159a/4
 ḥālet-i t. 155a/13
 t. buyurur 192a/5
 derece-i t.+ dūr 157b/12
 t.+ i 77b/9, 157b/3
 teḡā'ūd-i t.+ inde 162a/4
 t. itdi 89b/derkenar alt
 t. itdiler 89b/derkenar üst
 t.+ üṣ 157b/13
 t. ve tavşif idüp 87b/derkenar alt
ta'rifāt: Ar. tarifler
 semā'-ı mevā'ize ve t. olanları
 166b/7
tārīḥ: Ar. tarih krş. tāriḥ
 t. 34a/8, 52a/derkenar alt
 t.-i ḡudüsde 18a/18
 t.-i mezbürda 18b/5, 47b/11,
 50a/19
 t.-i mezbürede 54b/5
 t.-i selāmīde 83a/derkenar yan
 t.-i suyūṭide 32b/16
 t.+ de 49b/13, 86b/derkenar yan
 t.+ i 18a/5
 t.+ inde 53a/11
tārīḥ: Ar. tarih krş. tāriḥ
 ehl-i t. 48a/derkenar yan
 t.-i ḡulefāda 30b/1, 32b/12
 t.-i mezbürede 54a/16
 t.+ de 52a/derkenar alt
 t.+ inde 52a/derkenar alt
tārik: Ar. bırakan, terk eden
 t.-i dūnyā idi 26a/6

ṭarīk: Ar. yol; meslek; vasıta, sebep; yöntem
 ḥıyānet-i mevānī ' -i ṭ. 186b/7
 ṭ.-i ' iṣyān 79a/derkenar üst
 ṭ.-i cenneti 62b/12
 miṣbāḥ-ı ṭ.-i derecātdur 182b/14
 ṭ.-i ecdādın 52a/6
 ṭ.-i evliyādur 180a/4
 ṭ.-i ḥaḳḳ-ı muḳtedāsın 189a/2
 ṭ.-i ḥüsn 89b/2
 ṭ.-i ḳıyāsiledür 155b/5
 ṭ.-i lāyık-ı aḥvāl 180b/5
 ṭ.-i muḥālefetine 81a/derkenar yan
 sülük-ı ṭ.-i sa'ādetden 197a/5
 ḳāyid-i ṭ.-i ṣeḳāvetdür 198a/13
 ṭ.-i ülādur 156b/9
 emniyyet-i ṭ.+ dür 76b/derkenar yan
 ṭ. eyleyüp 201a/12
 ṭ.+ i 200a/16
 isti'cāl-i ṭ.+ ile 84b/derkenar yan
 ṭ.+ imüzde 83a/derkenar yan
 'adl-i ṭ.+ in 80b/derkenar üst
 dīn-i ṭ.+ in 74a/9
 iḥsān-ı ṭ.+ in 131a/15
 ṭ.+ inden 187b/16
 ṭ.+ ine 52b/13, 190a/7
 ṭ.+ iyle 35b/11, 104a/13
 icāz-ı ṭ.+ iyle 85a/8
 tafṣīl-i ṭ.+ iyle 159b/1
 işgāl-i ṭ.+ lerin 102b/17
 enfā' -ı ṭ.+ lerindendür 122b/17
 ṭ.+ü'l-i ḥtiṣār 4a/2
 dīn-i ṭ.+ üñ 107a/2
 ṭ.+üş-şalāt 97a/17

tārīk: Far. karanlık
 t. olmamış ola 106a/17

ṭarīkat: Ar. Allah'a ulaşmayı amaç edinen tasavvuf yolu
 ṭ. 16a/2, 117b/10, 124a/7
 ṭ.-ı mübārizleri 185a/12
 erbāb-ı ṭ.-i esāṭinī 175b/4
 ṭ.+ a 201a/9
 ādāb-ı ṭ.+ a 109b/4
 meydān-ı ṭ.+ uñ 77a/4

ta' rīz: Ar. dokundurma, dokunaklı söz söylem
 t. buyurdı 105a/14
 t.+ e 157a/12
 t. olunur 105a/15
 t. veyā ḥadd ururum 158b/17

tār mār: Far. perişan, karmakarışık, darmadağınık krş. tār u mār
 t. 59b/8

ṭarsūs: Mersin'in bir ilçesi
 ṭ. 51b/5

tār u mār: Far. perişan, karmakarışık, darmadağınık krş. tār mār
 t. olup oldu 56b/3

taṣadduḳ: Ar. sadaka olarak verme, verilme
 t. 72a/6, 72a/18, 72b/17, 73a/14, 97a/7, 98a/11, 137b/18
 daḳāyık-ı vücb-ı t. 93a/4
 t.-ı aḥzı 96a/14
 t.-ı lisān 137b/18
 t.-ı müstahaḳḳ 96a/2
 t. eylemesi 72b/14
 t.+ ı 99a/9
 lisān-ı t.+ mndan 137b/17
 t. ider idi 137a/1
 t. iderdi 25b/3
 t. itdükde 95a/14
 t. itdüm 89b/13
 t. itmeden 98b/15
 t.+ ları 17b/8
 t. virile 99a/15
 t. virüp 25a/7

tasalluḳ: Ar. hükmetme; sataşma, rahatsız etme
 t. 134b/1
 iḥsān-ı t.-ı dā' iye-i ḥaḳḳānī 165b/9
 t.-ı dā' iye-i ḥayrı 98a/7

taṣarruf: Ar. sahip olma; idare ile kullanma, tutum, ekonomi
 t. 80b/14, 109b/3
 mesned-i t. 175a/13
 t.-ı āgāz itme 200b/4
 t.-ı ciheti 141a/2
 taḥt-ı t.-ı hevāda 191b/9
 t.-ı rūḥ-ı ṭabī' i 172a/16
 t.-ı salṭanatdadur 142a/10

t.-ı şıhhsızın 183b/11
t.+ ı 139b/10, 144b/12, 147b/2
kabza-i t.+ ına 55a/16, 56a/11,
82a/derkenar yan
t.+ ında 102b/16, 177b/7
mülk-i t.+ ında 145b/15
t.+ ınuzdadır 118a/3
t.+ ıyla 172a/9, 172a/15
t. ider 144b/13
t. iderler idi 23a/4
t. itdükleri 23a/1
t.+ umda 121b/7

taşarrufât: Ar. tasarruflar
derecât-ı t. 170a/2
t.-ı 'āleme 170b/8
t.-ı aḥkāmıle 142a/11
t.-ı seri 141a/14
t.+ ı 169b/13
maḥall-i t.+ ında 141a/6
maḥall-i t.+ ından 170b/4
t.+ ınuş 126a/11
hevā-yı t.+ ınuş 126a/13
t.+ ıyla 169b/12
t.+ ları 170a/5

taşavvuf: Ar. tasavvuf
mā't-t. 184a/14
ehl-i t.+ dan 99a/9

taşavvur: Ar. zihinde şekillendirme,
kurma; göz önüne getirme; istek,
arzu
t. eyleyüp 132a/5, 141a/15
t. ide 120b/10
t. iderler 98b/14
t. idersiz 196a/3
t. idüp 191b/17
t. itdiler 189a/2
t. itmek olur 77b/8, 91b/3
t. itmiş ola 106b/5
t. itmişler 109a/10
īmān-ı t. itmişlerdür 82b/14
t.+ ların 76a/derkenar üst

taşavvurāt: Ar. tasavvurlar
t.-ı bāṭıla 155b/19
bevā'is-i t.-ı bāṭilī 89a/7

tasdīc: Ar. baş ağrıtmı; can sıkma
t. virdük 80a/derkenar alt

taşdīk: Ar. doğrulama, gerçek olduğunu
söyleme; onaylama

t. 76b/9
t.-i bi'l-ḳalbdür 76b/2
t.-i ḳalb 76b/11
t. eyleye 72b/10
t. iderler 63b/13
t. itmegin 29b/9
t. itmekdür 76b/5

taşfiye: Ar. temizleme
t.-i ḳalb idüp 193b/10
t.-i bāṭınlarından 100b/8
t.-i ḳalbden 134a/2
t.-i ḳulüb 77a/5
t.-i sırr 98b/1
t.+ si 100a/18

taşhīḥ: Ar. düzeltme
t.-i fāṭıhaya 159b/11
t.+ inde 159b/12

tāsi': Ar. dokuzuncu krş. tāsi'a
t. 68a/5, 139b/16, 140a/4,
161a/9, 161b/10, 200b/3
'alāmāt-ı t. 190b/15
bāb-ı t. 4b/5

tāsi'a: Ar. dokuzuncu krş. tāsi'
mi'e-i sāmıne ve t.+ da
48a/derkenar yan

taş'id: Ar. yukarı çıkarma, yükseltme
t. 169a/18

taşrīf: Ar. istediği şekilde idare etmek
t.-i keşf 180b/2

taşrīḥ: Ar. açık açık söyleme,
söylenme, açıktan açığa
bildirme; belirtme, belirtilme
t. 122a/6

taşīr: Ar. satır dizme, yazı yazma,
yazılma
bā'is-i t.-i erkām olup 3b/14

taşvīr: Ar. resmini yapma, betimleme
t. 169a/19
t.+ deki 169b/14
t. itmişdürler 87b/13

taş: taş, kaya
t. 158b/15
t.+ a çaldılar 54b/16

taşra: bir nesnenin dış tarafı; belli bir
yerin dışında olan belde

- t. 14b/15, 53b/8, 76a/derkenar yan, 78a/2, 88b/derkenar yan, 135a/15, 141b/7, 146b/4, 166a/1
t. çıkar idi 26a/7
t. çıkarup 40b/9, 158b/11
t. çıkdı 120a/7
t. çıkdılar 103a/7
t. çıktığında 11b/6, 130b/5
t. çıkmanın 37a/13
t. çıkmaya 115b/6
t. çıkmayup 114b/5
t. çıkmışdur 103b/2
t. çıkup 59b/1, 59b/11, 85b/derkenar yan, 89b/derkenar yan, 129a/17
t.+ da 40a/9, 83a/derkenar alt, 85b/derkenar yan, 89b/derkenar yan
t.+ daki 40a/3
t.+ dan 40a/8, 40a/12, 53b/8, 137a/5
t.+ dur 67b/14
t.+ sı 83a/derkenar alt
t.+ sında 25a/12
t.+ ya 44b/15
- tatar:** Tataristan, Kırım ve Kuzey Kafkasya'da yaşayan halk
t. 49b/7, 49b/8, 49b/13, 49b/14, 49b/17, 52b/17
āsār-ı ızrār-ı t.+ dan 49a/12
- taṭavvu':** Ar. farz ve vaciplere ilave olarak nafile ibadet yapma
t. 66a/19, 115b/6
t.+ dan 66a/19
- ta'ṭīr:** Ar. güzel bir koku ile kokulandırma
t.-i rükn 169b/5
- ṭaṭlu:** tatlı krş. ṭaṭlu, datlu
ṭ. 12a/18
- ṭatlu:** tatlı krş. ṭaṭlu, datlu
ṭ. 90b/derkenar üst
- taṭvīl:** Ar. uzatma
t. 172b/18
ḥilm-i tamām-ı t.+ e 195b/14
- taṭyib:** Ar. hoş etme, edilme, hoşlandırma, gönlünü hoş etme, iyi davranma
t.-i ḥāṭır 12a/2
- ṭā'ūn:** Ar. veba
ṭ. 28b/13
ṭ.+ dan 20b/16
- ṭavāf:** Ar. etrafını dolaşma
ṭ. 33a/1, 34a/16
ṭ.-i ka'be idüp 17a/11
ṭ. idüp 17a/16
ṭ. itsünler 72a/3
- ṭavāhin:** Ar. azı dişler
enyāb ve ṭ. ve sütün kılmak idi 173b/8
- tavan:** bir yapının, kapalı bir yerin üst bölümünü oluşturan düz ve yatay yüzey, taban karşısı
t.+ a 92a/3
- ṭavāyif:** Ar. taifeler, kavimler, bölükler, milletler
ṭ.-i 'asker-i islām ile 56a/4
ṭ.-i mülük 52b/16, 53a/16
ṭ.-i mülüka 48b/derkenar yan
mülük-ı ṭ.+ indendürler 48b/derkenar yan
mülük-ı ṭ.+ le 48b/derkenar yan
- ta'vīk:** Ar. oyalandırma, geciktirme
'uḳde-i t. 2b/10
- ṭavīl:** Ar. uzun, çok süren
maḳālū'ṭ-ṭ. 2b/2
kelām-ı ṭ. olmanın 34a/6
- ta'vizāt:** Ar. karşılık olarak verilen şeyler, tāvizler, ödünler
t. 160a/6
- ṭavḳ:** Ar. tasma
ṭ.+ ı' 77a/17
- taṭvīf:** Ar. özelliklerini sayma; vasıflandırma; ne olduğunu belirtme; nitelendirme
ta'rif ve t. idüp 87b/derkenar alt
- tāyeh?:** parlak ip
t.+ lerine 145a/11
- ṭayerān:** Ar. uçma, uçuş
ṭ. 53a/2
ṭ.+ ı 184b/18
ṭ. idebile 198b/1
ṭ. olan 89a/14
- tāyib:** Ar. tövbe eden
t. 131a/14
t.+ i 131a/17
t.+ lerün 78b/derkenar yan

ṭāyife: Ar. bölük, takım, fırka;

kavim, kabile

ṭ. 6b/4, 77b/derkenar yan ,
98b/14, 103a/1, 107a/9, 153b/8,
167b/15, 180b/2, 185a/14

ṭ.-i `arab 6a/12

ṭ.-i `arabdan 12a/12

vilāyet-i ṭ.-i berber 35b/4

ṭ.-i a`cām-ı melāmet 59a/12

ṭ.-i enşār 30b/3

ṭ.-i ḥalka 133a/3

ṭ.-i kureyş 9a/14

ṭ.-i naḳḳādān 110a/10

ṭ.-i nisādan 28a/8

ṭ.-i şī`ī 43a/19

ṭ.+ den 85b/derkenar üst

ṭ.+ nūḡ 95b/7, 102b/14, 150b/1

ṭ.+ si 6a/18, 43b/10, 74a/4,
75b/derkenar üst, 114a/4,
178b/11

ḳavl-i ṭ.+ si 54b/13

ṭ.+ sin 58b/8

ṭ.+ sinden idi 22b/6

ṭ.+ sindendür 21b/6

ṭ.+ sine 55a/8, 60a/10

ṭ.+ sinūḡ 6a/15, 113b/2

ṭ.+ siyle 49a/13

ṭ.+ ye 23a/4

ṭ.+ yi 99a/11

ṭāyifin: Ar. tavaf edenler

ṭ. 16b/14

ta`yin: Ar. meydana çıkma, aşikâr

olma; belli olma; belirme; saygın
duruma gelme

t. almayup 139a/3

t. buyurdi 171a/4

t. buyurdılar 34b/19, 35a/5

t. buyurmak 29a/11

t. buyurmuşdur 141a/1

t. buyurmuşlar idi 27b/4

t. buyurup 24b/5

t.+ de 30b/3

t. eyleñüz 37a/14

t. eylese 84a/7

t. eyleye 85b/derkenar yan,
136b/11

t. eyleyeler 138b/11

t.+ i 108a/17

t. ideler 128b/18

t. idemez 80b/derkenar üst

t. idiñüz 129a/12

t. idüp 37a/18, 55b/3

t.+ in 85b/derkenar yan

t. idüp 34a/14, 49b/2, 55b/11,
56a/17, 56b/9, 58a/2

t. itdi 82b/derkenar alt

t. itdiler 128b/14

t. itdükden 85b/derkenar alt

t. itmegi 38a/6

t. itmek 95a/1

t. itmegin 30b/2

t. itmeyüp 29a/9

t. itmişdür 96b/2

t. itmişler idi 27b/5, 51b/14,
51b/16

t. olduḡı 66a/3

t. olunmasun 38b/6

t. olunmuşdur 67b/18

t. olunup 57a/8, 60a/3

t.+ü`t-tertib 10a/7

t. ve irsāl buyurduklarında 58b/4

t. ve taḳḳār eyledi 78a/11

ṭāyir: Ar. kuş

ṭ. 101b/12

ṭ.-i himmeti 166a/2

ṭ.-i himmetinüñ 198a/19

ṭaylasan: Ar. sarıḡın omuza sarkan ucu

ṭ. 12b/10

ṭays: Ar. ağırbaşlı olmamak, hafif
olmak

ṭ. 184b/13, 188b/6

ṭayy: Ar. katlama, dürme; aşma,
üzerinden geçme, katetme

ṭ.-ı merāhil itdiler 52b/13

ṭ. olur idi 14b/19

ṭayyār: Ar. uçucu

ṭ. 184a/16

ṭayyib: Ar. güzel, hoş krş. ṭayyibe

ṭ. 19a/15

ṭ.-i ḥātır 11a/13

ṭayyibāt: Ar. iyilikler, hoşluklar
eşnāf-ı ṭ. 180b/9

ṭayyibe: Ar. güzel, hoş krş. ṭayyib
rāyiḥa-ı ṭ. 9b/13

revāyiḥ-i ṭ. 170a/13

rāyiḥa-ı ṭ.+ ler 15a/2

- kelime-i t.+ leri 61a/9
 şecere-i t.+ si 85a/19
 rāyiḥa-ı t.+ ye 12b/14
- taẓallüm:** Ar. gördüğü eziyetten yakınma; sızlanma
 t. itdi 87a/derkenar alt
- taẓarru':** Ar. yalvarma
 t. 58b/17, 68b/18, 88b/10
 dest-i t.+ ların 59b/12
- tāze:** Far. taze, genç
 t. 3b/3, 61a/12, 77a/derkenar yan, 174a/9
 t. dutar 172b/3
 t.+ nūj 84b/derkenar yan
- ta'zīb:** Ar. azap verme; eziyet etme; üzme
 te'dīb ve t. olması 78a/derkenar yan
 t. ve taḥrīb-i bilād itmege 52a/7
- ta'zīm:** Ar. büyükleme, ululama, büyük sayma; saygı gösterme, ikram etme
 t. 17b/8, 24a/9, 69a/9, 69b/3, 69b/7, 69b/11, 79b/derkenar üst, 111b/10, 111b/12, 166a/19
 şalāt-ı t. 65a/15
 t. eyleye 63a/18
 t.+ i 183a/10
 t. ide 72a/4
 t. idüp 79a/derkenar yan
 vücüb-ı t.+ leri 20a/12
 t. ve ihtirām eyleyüp 79b/derkenar üst
 t.+ü'r-resūlu'llah 7b/8
- ta'zimen:** Ar. hürmet ve ikram ed
 t. 11b/7
- ta'zir:** Ar. azarlama, haddini bildirme
 t. eyleyüp 160b/13
- tāziyāne:** krş. kırbaç
 t. 34b/6, 46b/14, 75b/derkenar alt, 84a/derkenar üst, 133a/9
 t.+ dür 133a/7, 146b/16
 t. urup 46a/11
 t.+ ye 118a/19
- ta'ziyet:** Ar. başsağlığı dileme
 t.-i ehl-i beyt 12a/1
- taẓyī':** Ar. kaybına, yok olmasına sebep olma, boşuna harcama
 t.-i vaḳtdür 105b/15
- te'ākub:** Ar. birbirini izleme, takip etme
 t.-ı āfāt 177b/5
 aḥvāl-i aḥkām-ı t.-ı ezmine 184a/18
 mu'aḳḳib-i t.-ı faẓl 175a/6
- te'ālā:** Ar. "yüksek olsun" anlamında bir ululama sözü
 t. 3a/4, 4a/1, 4a/12, 4b/13, 8b/4, 23b/16, 29a/1, 31b/11, 37b/3, 039b/9, 40a/18, 41a/17, 42a/4, 44b/17, 47a/11, 47b/derkenar alt, 49b/15, 52a/9, 53b/17, 55a/12, 55a/19, 56b/2, 57a/18, 59a/9, 61a/8, 63a/12, 72a/4, 75a/1, 75a/14, 75b/derkenar yan, 77a/derkenar alt, 77b/derkenar üst, 77b/derkenar alt, 78a/derkenar yan, 78b/1, 78b/derkenar alt, 79b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 81a/derkenar yan, 82a/derkenar alt, 82b/derkenar yan, 83a/derkenar yan, 83b/4, 83b/18, 85a/9, 85a/derkenar üst, 85b/18, 88a/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 89b/derkenar üst, 90b/derkenar alt, 92a/14, 94b/8, 95b/12, 98b/10, 102a/13, 105b/4, 111b/3, 121a/16, 131a/3, 140b/17, 165a/9, 165b/8, 181a/1, 184a/6, 195b/15
 'izzet-i t. 78b/15
 t.+ dan 75b/derkenar üst
 t.+ nuj 76a/derkenar alt, 79b/derkenar alt, 89b/derkenar üst, 113b/16, 144a/18, 163a/13, 178a/3
 t.+ ya 80a/derkenar yan
- te'aṭṭuş:** Ar. susamak
 t.-ı mün'imūj 166a/19
 t.+ ı 154b/13
- te'ayyüb:** Ar. ayıplama
 t. itdiler 118b/9, 126a/7
- te'āzi:** Ar. taziyeler, teselliler

t. 160a/4
teba': Ar. tabi olma; uyma.
t.+ idur 165a/4
tebāh: Far. mahvolmuş, yıkılmış
t. ola 171b/6
tebāşir: Far. tebeşir
t.-i şubh-ı iqbāl 50a/3
tebāyün: Ar. zıtlık, aykırılık
t.-i zāhir olmuşdur 125b/10
tebdīl: Ar. değiştirme, dönüştürme,
değişiklik
t. 76b/derkenar üst
t.-i havā 8a/8
t. eyleyüp 77b/derkenar alt
t. idesin 84b/15
t.+ idür 78a/derkenar üst
t. itdi 78a/derkenar üst
t. olup 58a/5
tebeh-kār: Far. harap eden, mahveden;
harap olmuş
t. 186a/5
teberrā: Ar. uzak durma
t.-yü me'āşileri 179a/3
t. idüp 20b/2
tebessüm: Ar. gülümseme
t. idüp 12a/8, 79a/derkenar yan,
113a/15
tebliğ: Ar. bildirim
t.-i evāmir-i ilahiye itdüklerine
28b/2
t.-i risālet 47b/derkenar yan
tebriken: Ar. tebrik edilerek
t. 9a/4
tebriz: Far. İnan'da bir vilayetin adı
t. 52b/5, 53a/17, 54b/1, 58a/2
t.+ de 48b/10
t.+ dür 35b/7
t.+ e 52b/6
t.+ i 58a/3
tebzir: Ar. israf
t. 146a/10
hadd-ı t.+ de 114a/12
t.+ e 146a/5
isrāf ve t. okurlar 105b/11
tecāvüz: Ar. ötesine geçme, sınırı aşma,
atlama; saldırma; el uzatma
'adem-i t. 16a/2

t.-i nihāyet 167b/7
t. eylemek 113b/13
t. idebilmez 180b/13
t. itdükde 49b/3
t. itmeyüp 82a/derkenar yan
tecdid: Ar. yeniletme, tazeleme
t. 87a/derkenar alt
t.-i 'ubüdiyyet ideyim
81a/derkenar yan
t.-i dīn 48a/derkenar üst
t. itmeyeler 139b/11
tecebbür: Ar. kibirlenme, büyüklenme
t. 120a/15, 133a/12
menhūsān-ı mesāvī-i t. 185a/7
sermāye-i t. 126b/3
t.+ i 136a/9
teceddüd: Ar. yenilenme, yenilik
müşāhede-i t. 88b/18
t.-i āsarından 163a/12
t.-i berr 164a/13
t.-i reşehāt-i cüd 144a/16
t.+ inde 162b/4
tecellī: Ar. görünme; belirme; kader,
talih
t. 99b/7, 165a/7, 192b/1
'ukūs-ı t. 143b/17
hüküm-i t. 199b/4
k.-i tecellī 99b/7
kemāl-i t. 82a/13
t.-i cemāl 82a/13
t.-i salţanat 185b/2
t. buyurup 177a/3
t.+ si 77b/12
tecelliyāt: Ar. tecelliler
t.-i cemāl 125b/8
derecāt-ı t.-i ilahiyeye 16a/10
t.-i teşārifi 77b/11
tecommül: Ar. süslenme
t.-i dünyevī olanlar 193a/15
t.-i mü'min 186b/14
tecommülāt: Ar. süslenmek üzere
kullanılan eşya
t.-i mübāhāt iderler 90b/15
tecerru': Ar. yudumlama
t.-i şerbet 178a/9
t.+ na 179b/1
t.+ ından 185a/17

- tecessüs:** Ar. yoklama, araştırma, araştırılma t. 157b/5
etkîyâ-yı enâm-ı t. 34b/15
selâtin-i t. 86b/derkenar yan
t.-i aḥbâr 170b/11
t.-i aḥvâl ider idi 85b/derkenar yan
t.-i aḥvâl 85b/derkenar alt
t. eyleye 84a/7
tefaḥḥuş ve t. itmeye 114a/3
- techîl:** Ar. bilgisizliğini çıkarma
t. 158a/3
t.+ leri 157b/15
- te'cîl:** Ar. belli bir vakte erteleme, sonraya bırakma
t. 94b/13
t. itdük 103b/3
t. itmeye 86b/derkenar alt
- tecnîd:** Ar. askerleri sıralama
t.-i cünüd 159a/16
- tecrîd:** Ar. soyutlama
t. 82b/2
- tecrübe:** Ar. tecrübe, deneyim; başından geçme
t. 134a/8
'adem-i t. 82a/derkenar alt
'azîm-i t. 108b/15
t. itmişizdür 177a/18
t. ola 84a/derkenar yan
- tecvîf:** Ar. oyuk
t.+ den 172b/18
- tedâbîr:** Ar. tedbirler; önlemler
envâ'-i t.+ den 84b/derkenar üst
- tedân:** Ar. yaklaşmak
tedeyyün-i t. 6a/16
- tedârik:** Ar. hazırlama, tedarik
t. 58a/15
t. eyleyeler 136a/16
t. eyleyüp 131b/10
t. idüp 80a/derkenar alt, 175b/12
t.+ ile 82a/derkenar alt
t.+ in 83a/derkenar alt
t.+ inde 135a/7, 176a/5
t.+ ine 86a/derkenar yan
t. itmege 84a/derkenar yan
tedbîr ve t. itmege 84a/derkenar yan
- t.+ ler olunup 57a/11
- tedbîr:** Ar. çare, önlem
t. 82b/derkenar yan,
83a/derkenar üst, 135a/2,
135a/6, 135a/9
ehl-i t. 75b/derkenar üst
nazîr-i müştêrî-i t. 59a/10
t.-i 'aḳlınuḡ 120b/16
t.-i lebîbsiz 141b/2
t.-i taḥrîkde 169a/18
t.-i umûr-ı ma'âş 123b/18
t.-i umûr-ı memleket 3a/17
t. eyleye 120b/15
t.+ i 170a/2
ḥaḳâyık-ı t.+ i 176a/11
t.+ inde 135a/12
t.+ lerine 75b/derkenar üst
t. ü te'emmül kılsa 59b/8
t. ve tedârik itmege 84a/derkenar yan
- tedbîrât:** Ar. çareler, önlemler
t.-i rabbânîden 168b/9
- tedeyyün:** Ar. dinine sıkıca bağlı olma
t.-i tedân 6a/16
- te'dîb:** Ar. terbiye etme, edeplendirme
t. 34b/6, 78a/derkenar alt, 113a/3
t.-i edeb eyleyeler 162a/11
t.+ dür 114b/17
t. eyleyeler 75b/derkenar alt,
116b/9
t. ider idi 34b/6
t. idîñüz 115a/2
t. idüp 146b/17
t. ve ta'zîb olması 78a/derkenar yan
- te'dîbât:** Ar. terbiye etmeler, edeplendirmeler
t.-i nebevî 106a/1
- tedkîk:** Ar. inceleme, tetkik
t.+ e 180b/5
- tedmîr:** Ar. yok etme, mahvetme, helak etme
t.+ inden 3b/1
- tednîs:** Ar. kirletilme
t. 147b/5

tedrīc: Ar. derece derece, basamak basamak ilerleme, ilerletme; azar azar hareket
t. 106a/13
t.+ ile 30b/17
t.+ le 26b/17, 44a/1

tedvīr: Ar. daire biçimine sokma, yuvarlak duruma getirme
t. 172b/18

te'emmül: Ar. iyice, etraflıca düşünme
t. 81b/derkenar alt, 82a/derkenar üst
t.+ dür 82b/derkenar üst
t. eyle 82a/derkenar yan
t. eyleye 90b/11, 192a/4, 192b/6, 192b/15, 197b/16
t. eyleyüp 131a/18, 198b/5
t. ide 184b/10, 197b/5
t. iderem 175b/11
t. idesin 149a/15
t. idüp 82b/derkenar üst, 85a/derkenar alt, 87a/derkenar üst
tedbīr ü t. kılsa 59b/8

te'ennī: Ar. ağırdan alma, ihtiyatlı davranma
t. 81b/derkenar alt, 82a/derkenar üst, 82b/derkenar üst
t.+ ye 82a/derkenar yan

te'essüf: Ar. üzülme, esef etme
t. 175b/15

te'eyyüd: Ar. kuvvetlenme, sağlamlaşma, teyit edilme
t. 106a/14, 142a/2
t.-i hidāyet-i yezdānī 107b/18
t.-i rabbānī 89a/8

tefahḥuş: Ar. etraflıca araştırma
t. 34b/15, 90a/derkenar yan
t.-i leşker-i ḥaşm 84a/derkenar yan
t. eyleyüp 86a/derkenar yan, 160b/12
t.+ ı 86b/derkenar yan
t. ider idi 120a/12
t. idüp 86a/derkenar yan
t. itdiler 87b/derkenar üst
t. ve tecessüs itmeye 114a/3

tefāḥur: Ar. övünme
t. 193a/3
t. iderler idi 192a/10

tefaḥkud: Ar. arkasını arayıp sorma
t.+ ın 138a/17

tefārīḳ: Ar. parça parça ayrılanlar
t.+ ı 160a/11
t.+ ın 159b/5
t.+ lar 79a/derkenar yan

tefāşīl: Ar. ayrıntılar
t.-i 'ādāt-ı ma' rufa 150b/9
t.-i müteferriḳa 102b/18
t.-i şer' ile 159b/1

tefāsīr: Ar. tefsirler
t.+ de 30a/10, 40b/16
t.+ deki 6a/8

tefāvüt: Ar. iki şeyin birbirinden farklı olması
t. 109b/1, 167b/17
āşār-ı t. 184a/19
t.-i mikyāl 160b/10
t.+ i 93a/17
t.+ indendür 181b/11
t.+ leri 93a/16

tefāvütli: Ar.+T. farklı
t.+ dür 87a/6, 87b/7

tefāzzul: Ar. üstünlük taslama
cāmi' -i t.-ı tā'āt 166b/11

tefekḳür: Ar. düşünme
t.+ de 68b/14
t. idüp 80b/derkenar alt, 82a/derkenar üst

teferrüc: Ar. içi açılma; ferahlama
t. 80b/derkenar yan

teferrüd: Ar. benzersizlik
t.-i zāt 165a/5
t.-i zāt-ı muḳaddesdür 165a/1
t.-i zāt-ı mün'im 164b/18

teferrüs: Ar. sezme, farkına varıp anlama, firâset ve zekâ ile sezinleme
t.-i aḥvāl-i ḥalk 133b/18

tefhīm: Ar. bildirme, anlatma
t.-i ḫālibān-ı cevāhir-i ma'ānī 176b/2
t. itdi 31a/2

- tefrīd:** Ar. toplumdandan uzaklaşıp tek ve yalnız kalarak sâdece Allah ile meşgul olma
t. 82b/3
- tefriqa:** Ar. ayırma, ayrılma, ayrılık
t.+ dur 144b/8
t. itdi 130b/7
- tefriṭ:** Ar. aşırılık
t. 105b/11, 106a/9, 146a/10, 150a/3, 196b/14
ifrāt-ı t. 105b/9, 105b/10
ṭaraf-ı t. 195b/6
t.-i mehāvīsinden 105b/19
t.-i mezmūmdur 195b/6
t.+ dūr 195b/9
t.+ idūr 106a/7
t.+ üj 146a/10
- tefsīr:** Ar. yorum; Kur'an-ı Kerim'i anlam bakımından açıklama
'ulūm-ı t. 159b/16
t.-i şerīfī 103b/17
t.+ in 103b/16
t. itmişdür 28b/19
ehl-i t.+ üj 194b/5
t.+ü'l-bābda 10b/18
- tefsīr-i baḥrū'l-'ulūm:** Ar. Alâeddin es-Semerkandî'ye air bir tefsir kitabı
t.+ da 27a/1
- tefsīr-i vaḥīdī:** Ar. Ebü'l-Hasen Alî b. Ahmed b. Muhammed en-Nîsâbûrî(Vahidi)'ye ait olan döneminin en önemli tefsirlerinden biri
t.+ de 6a/19
- tefvīz:** Ar. ihale, sipariş etme, edilme
t. itdi 119b/18
t. itdüklerinde 38a/7
t. itmişem 76a/derkenar alt
ḳabza-i meşiyet-i t. olunup 52a/5
- teḡābün:** Ar. birbirini aldatma
mevḳıf-ı t.+ dūr 175b/13
- teḡāfül:** Ar. bilmezlikten gelme, anlamazlıktan gelme
t. eyleye 114a/7
t. itmeyeler 117a/3
- teḡallüben:** Ar. zorbalıkla
t. 57a/1
- teḡāyür:** Ar. zıtlık
t.+ de 33a/5
- teḡānī:** Ar. tebrikler
t.+ de 160a/4
- tehdīd:** Ar. korkutma, gözünü korkutma
t. 80a/10, 85b/derkenar yan,
88a/11, 113b/4, 155a/17, 157b/4,
158a/17, 158b/16, 158b/18,
159a/1
mübālaḡat-ı t. 159a/1
t.+ i 185a/7
t. vire 158b/18
- teheccī:** Ar. heceleme
iḥsān-ı t. 131a/13
- tehattük:** Ar. utanmazlıktan üzüntü duymama
t. 184b/6
- teheyyüc:** Ar. heyecanlanma
esbāb-ı t. 195b/13
t.-i fesād 159a/10
- teḡī:** Far. boş; boşuna; hünersiz; bilgisiz
ḫirmān-ı t. 89a/13
- te'ḫīr:** Ar. erteleme, sonraya bırakma
t. 75b/derkenar yan
t. eylemegi 137a/14
t. eylemesin 74a/6
t. eyleye 135b/15
t. ideler 86a/16
lecāc ve t. itmeyeler
84b/derkenar üst
- te'hiyyāt?:**
t. 174a/19
- tehiyye:** Ar. hazırlama
t.-i esbāb-ı zinā 157a/16
t.-i esbābı 140b/10
t.-i ḫuzūz 166a/11
- teḡlike:** Ar. tehlike, büyük zarara, yok olmaya neden olabilecek durum
t.+ ye 90b/derkenar yan
- teḡlīl:** Ar. "Lâ ilâhe illallah" sözünü söyleme
t.+ dūr 73a/14
- teḡniye:** Ark. kutlama, tebrik etme
t.-i ḫilāfet 119b/15
- teḡzībū'l-esmā:** İmam Nevevi'ye ait bir fıkıh kitabı

- t.+ dan 18b/15
- tek:** eşi olmayan, biricik, yegane
t. 53b/5, 83b/2, 133b/13
t.+ dür 200b/19
- teḳaddes:** Ar. “Mübarek ve yüce olsun”
anlamına gelen bir kelime
ḳadīm-i t. 165a/9
- teḳālīf:** Ar. teklifler; vergiler
t.-i esbāb 100b/9
- teḳallub:** Ar. başka bir şekil alma,
başka kalıba girme, deḡişm
sırr-ı t.+ ı 77a/3
- teḳālūb:** Ar. köpek gibi saldırma
t. itdiler 107a/8
- teḳāsūl:** Ar. üşenme, tembellik;
ilgisizlik
şabr-ı āfāt-ı t.+ den 182a/10
- teḳā’ūd:** Ar. emeklilik
t.-i ta’rīfinde 162a/4
- teḳāza:** Ar. serzeniş, azarlama, başa
kakma
t. itmez 94b/1
- teḳbīr:** Ar. “Allahuekber” sözü ile
başlayan dua
t. 34a/12, 66a/7
t.-i iftitāḥ eyleñüz 68a/3
t.+ de 88b/11
ḥīn-i t.+ de 69a/9
t.+ den 68a/3
t.+ dür 73a/14
t.+ e 34a/13
t. eyleyüp 66a/5
t. getürdükde 69a/8
t. getüre 69a/9
t. idüp 66a/7
t.+ üñ 69a/7
t. ve taḥmīd eyleye 66a/2
- tekebbür:** Ar. büyüklük taslama
t. 4b/10, 120a/15, 126b/3,
133a/12, 135a/19, 185b/2,
185b/11, 191b/7, 192b/18,
195b/5
‘alāmāt-ı ızmār-ı t. 189a/9
izhār-ı t. 191b/11
menkūsān-ı mehāvī-i t. 185a/7
mücib-i t. 186b/14
pervā-yı t. 192a/8
- t.-i ‘ārif-i muḫaḳḳaḳ 185b/14
t.-i keşret-i evlād 193a/5
t.-i māl 193a/1
t.-i mezmūm 186b/14
t.+ dür 191b/15, 192b/14
t.+ e 195a/6
t.+ i 185b/9
t. ider iken 191b/19
t. ider 185b/11, 195a/10
t. idiñüz 185b/13
sevret-i t.+ leri 185b/14
- tekebbürlük(g):** Ar.+T. kibirlilik
t. 80b/14, 92a/19, 187a/17
sebeb-i t. 192b/3
t.+ i 185b/7
t. iderler 193a/3
t. itmeyeler 135a/18
- tekellüm:** Ar. söyleme, konuşma krş.
tekellüme
ḫüsn-i t. 155a/13
t. idüp 90a/8
- tekellüme:** Ar. söyleme, konuşma krş.
tekellüm
t.-i ḫācet 12a/10
- te’kīd:** Ar. sağlamaştırma, berkitme
t. 79a/14
t. eyledüklerinde 39b/15
ta’līm ve t. eyleyeler 117a/2
t.+ i 83a/derkenar alt, 194a/9
t. idüp 34b/3
t.+ ler 87b/derkenar yan
- teklīf:** Ar. öneride bulunma
t. 154a/9
t. buyurmadı 94a/5
t.+ e 157b/6
t. eyleyüp 136b/1, 139b/9
t. idüp 46a/10
t.+ inde 158b/9
t. itdiler 46b/17
t. itseler 167a/5
t. olunmaḳ gerekdür 46b/12
- tekmīl:** Ar. kemale erdirme; bitirme,
bitirilme, tamamlama; tam,
eksiksiz, bütün, hep
t.+ i 4a/16
t.+ inde 68a/3
t.+ ine 3b/17, 75a/12
t.+ inün 110a/3

- t. olur 68a/11
- tekrār:** Ar. yeniden, bir daha
t. 8a/2, 9a/16, 10b/4, 12a/11,
22a/4, 33b/12, 38a/9, 38a/12,
55b/1, 66a/7, 78a/derkenar üst,
78b/derkenar yan, 79b/derkenar
üst, 80a/derkenar yan, 88b/18,
154b/13, 164a/17, 195a/19,
196a/7
t.-ı tekbīr
- tekrīm:** Ar. saygı gösterme, ululama
t. 65a/16, 171b/16, 176b/3
- tekrīr:** Ar. tekrarlama
t.+ dūr 140a/13
- tekye:** Ar. tekke, dergah, zaviye
t. itmiş idi 178b/7
- tekzīb:** Ar. yalanlama
t. eylemesine 15b/8
- telaffuz:** Ar. söyleyiş
t.-ı kelime-i şehādetiyle 93a/12
- telakki:** Ar. anlayış, görüş,
değerlendirme
idrāk-i t. 170a/11
- telaṭṭuf:** Ar. nazik ve ince bir davranış
sergileme
t. 156b/11, 158a/8, 172a/16
istimālet-i t.-ı rıfḳ 122b/17
esrār-ı t.+ a 122a/17
t.+ dan 158a/3
t.+ ile 157b/13, 158a/5
- telāṭum:** Ar. çalkantı
t.-ı emvāc-ı tevfiḳ 82a/1
t.+ ı 98a/9
- telbisāt:** Ar. gerçeği gizlemeler, hileler,
oyunlar
t. 160a/5
- telbīslık:** Ar.+T. aldatıcılık
t.+ ile 147b/5
- telbiye:** Ar. “lebbeyk Allahümme
lebbeyk” demek
t. itdūgi 6a/6
- telef:** Ar. yok etme, öldürme; boş yere
harcama, yıpratma
t. 53b/5
t. idüp 130b/19
t.+ idür 172b/9
t. itmesin 157a/8
- t. olup 58b/5
- te’līf:** Ar. eser yazma, toplayıp kaleme
alma; uzlaştırma, barıştırma
t. 169a/19
‘ādel-i t. 173b/11
t. idüp 26b/16
t.+ ine 26b/14, 26b/18
t. olunmuş 26b/12
- telkīb:** Ar. lakap takma, lakaplandırma
t.+ ini 159b/7
- telkīn:** Ar. öğretme, kulağına anlatma
t. eyleye 62a/9
- temāmī:** Ar. tam olarak, eksiksizce
t.-i beşerūn 1b/9
- temāşā:** Far. bakıp seyretme; gezme
t. eyleseñ 54a/14
t.+ ya 80b/derkenar üst
- temcīd:** Ar. yüceltme
t. 169a/18
- temekkūn:** Ar. yerleşme
t.+ den 77b/2
t.+ leri 49a/14
- temennā:** Ar. arzu, istek, temennî
t. eyler 76a/derkenar yan
t. eyleye 148a/2
t. iderler 89a/11
dest-i t.+ sı 134a/6
- temerrūd:** Ar. dikbaşlılık, inat, direnme
t. 162b/14
- temessük:** Ar. tutunma, sarılma;
sözleşme
t.+ den 194a/15
t.+ i 103b/13
t. ola 85a/9
- temettü’:** Ar. kazanç, kâr
t.-ı hūḳūḳ-ı dīni 186b/17
t. alıñuz 114a/5
t. almak 114a/5
- temettü’āt:** Ar. kazançlar, kârlar
t.-ı cismānīde 147b/8
- temevvüc:** Ar. dalgalanma, çalkalanma
t. 194b/10
t.-i deryā-yı cūd 168b/6
t.-i mecārī 144a/15
- temeyyüz:** Ar. kendini gösterme,
sivrilme, benzerlerinden farklı
olma

- t.+ e 98a/10
t. eyleye 136a/3, 154a/10
t. ider 142a/3
t. itmek olmaz idi 190a/10
t. itmeyeler 140b/14
t. itmiş ola 106b/1
t. ola 93a/19
t. oluna 68a/16
t. olunur 188a/10
- temīnen:** Ar. sağlanarak, temin edilerek
t. 9a/4
- temīz:** Ar. kirli, lekeli, pis ve bulaşık olmayan, pāk, tâhir
ḥāl-i t.+ de 116b/6
ḥadd-i t.+ e 116b/5
- temkīn:** Ar. ağırbaşlılık
etkīyā-yı ehl-i t. 183b/11
- temmet:** Ar. bitti, tamam oldu
t. 200a/17
- temsīl:** Ar. bir şeyin aynısını veya mislini yapmak, benzetmek
t. 87b/5, 106b/8
t. dilemişlerdür 106b/8
- temşiyet:** Ar. bir işin oluşunu, meydana gelişini kolaylaştırma
t.-i umūrında 82a/derkenar üst
- temzīc:** Ar. karıştırmak, katmak
t.-i ecsām-ı ma'denī 169a/19
t.-i rükn 169b/6
- temzīk:** Ar. yırtma, parçalama, parça parça etme
t.-i 'arz 122a/11
t.-i 'arz 122a/11
t.+ inden 122a/11
- ten:** Far. gövde, vücut, beden
t. 141a/19, 141b/1, 158a/11
t.-i mübāregi 128b/5
āşiyān-ı t.+ den 53a/2
ḳafes-i t.+ den 59a/7
t.+ dürler 47a/18, 48a/3
t.+ in 81a/6
t.+ üñ 158a/11
- tenāsüb:** Ar. uyma, uygunluk; birbirini tutma; yakışma
t.-i a'zā 105b/6
- tena'um:** Ar. bolluk içinde yaşama
t. 130b/12
- t.+ a 116b/2
t. iden 164b/4
t. itmekte olalar 123a/13
- tenāvül:** Ar. alıp yeme
t.-i mergüb 171b/12
t.+ i 171b/3
elgīdā-yı t.+ i 171b/16
t. idebilür 171b/10
t. ider iken 80b/derkenar yan
t.+ inden 169b/13
t. itdi 77b/derkenar yan
t. itmediler 128a/16
t. itmekičün 80a/derkenar alt
t. itmeyüp 171b/6
t.+ ünde 171b/4
- tenbīh:** Ar. tembih, uyarma, hatırlatma
t. 17b/19, 34b/2, 123a/18, 198b/18
t.-i rabbānī 142a/17
t.-i şer'ī 141a/3
t. buyursa 174b/13
t. buyurur 162b/4, 182b/15
t.+ dür 155b/3
t. eylese 84a/6
t.+ i 83b/18, 122b/12, 126b/3, 149a/3, 149b/13
t. ideler 117a/4
t. itdi 83b/derkenar üst
- tenbīhāt:** Ar. tembihler
t.-i şer'ī olanları 166b/7
- tenbül:** Ar. bir zehir türü
t. 81b/2
- tendürüstlük:** Far.+T. sıhhatlilik, dinçlik
t. 105a/8
- tenessüm:** Ar. hava teneffüs etme
t.-i rūḥ-ı rızādan 187b/18
- tenevvu':** Ar. çeşitlilik
t. 125b/7
- tenezzüh:** Ar. gezinti
t.-i inḳiṭā' 100a/19
t.-i istimā'-ı menāhīden 166b/7
t. ider 190b/3
- tenezzül:** Ar. kendi düzeyine göre daha aşağıda olan bir işi, bir durumu kabul etme; alçalma
t. bulur 89a/derkenar yan

t. idüp 89a/derkenar alt
tenfîz: Ar. hükmünü yürütme
t. 172b/7
tenfîz: Ar. silkmek, saçmak
müris-i t. ve hâsed ve gıybet olur
192b/4
ten-güdâz: Far. tenleri yanan, vücutları
yanan
t. 168a/16
tenhâ: Far. yalnız, ıssız, boş; yalnız, tek
t. 17a/15, 20a/15, 34b/15,
83a/derkenar alt, 119a/15,
189b/14
t.+ ca 83a/derkenar alt
t.+ da 9b/4
t. idinjüz 83b/derkenar üst
t. oldı 83b/derkenar üst
tenkıye: Ar. su vermek suretiyle kalın
bağırsağın içini temizleme
t.+ siyle 121a/10
tenkîh: Ar. nikâhı kıyılma;
evlendirilme; nikâhlanma
tezvîc ve t. idüp 83a/derkenar
yan
tenvîr: Ar. aydınlatma, ışıklandırma
t. 100b/8
tenzîh: Ar. arındırma, uzak tutma,
kusur kondurmama
t. 88b/12
işrâk-ı sübeḥât-ı t.
t.-i zât-ı müte'âliye 164b/19
tenzîl: Ar. indirme, azaltma, aşağı
düşürme
t.-i furkânî 185b/8
t.-i rabbânî olmaqla 149b/13
ter: Far. ıslak
t.+ dür 148b/9
terādūf: Ar. birbiri peşinden gitme,
arka arkaya meydana gelme
t.-i 'âhât 177b/5
t.-i ikrâm 166b/1
terahḥumen: Ar. acıyarak, merhamet
ederek
t. 33b/4
terākîb: Ar. terkipler, birkaç şeyden
meydana getirilen şeyler
t.+ üñ 169a/16

terākķî: Ar. yukarı kalkma, yükselme;
ilerleme krş. terākķiye
t. 142b/10, 142b/13
t.+ si 142b/18
t. ve iştiḥâr bulup 50a/7
terākķiye: Ar. yukarı kalkma,
yükselme; ilerleme krş. terākķî
eṭıbbâ-yı t. 160a/6
terāvîḥ: Ar. ramazanda yatsı
namazından sonra kılınan yirmi
rekatlık namaz
t.+ i 34a/9
t. kıılmağı 34a/10
terāyib: Ar. göğüs kemikleri
t. 172a/7
terāzū: Far. terazi
t.+ nuñ 76b/derkenar yan
t.+ sı 110a/5, 110a/6
t.+ sına 104a/5, 104b/19
terbiye: Ar. eğitme, yetiştirme krş.
terbiyet
'ināyet-i t. 106a/14
t. bulsa 117b/14
t. ola 116b/3
t.+ si 112a/15
terbiyet: Ar. eğitme, yetiştirme krş.
terbiye
t.-i ḥubūbdan 168b/8
t. buldı 169b/11
t.+ i 111a/1
t.+ inde 116b/6, 168b/11
t.+ iyle 127b/7
t.+ le 170a/6
t.+ leri 75b/derkenar üst
t. ve istiḥdām oluna
89a/derkenar yan
t. ve naşîḥat ider idi
88b/derkenar yan
terceme: Ar. çeviri, tercüme
t. 67b/10, 124a/5
ba'de't-t. 3b/18
t. oluna 2b/8
tercîḥ: Ar. üstün tutma, daha çok
beğenme
t. 176a/9
t.-i eḥadü'l-cānibeyn 107a/17
t. eyleyüp 138a/1

- t. iderem 37b/2
t. idersin 75b/derkenar yan
t. itdüginden 54b/8
- ter-dāmen:** Far. namussuz, iffetsiz
t.+ lerden 107a/5
gurūr-ı t.+ leri 82a/10
- tereddüd:** Ar. bir yere gidip gelme;
kararsızlık, duraksama
t. 172a/18, 196b/13
t. ider 147b/9
t. idüp 30b/3
cevelān ve t. itdügi 99b/3
- tereffu':** Ar. yükselme, yukarı kalkma
mecāl-i t. 192a/8
- terekkün:** Ar. manen kuvvet bulma
t. urup 84a/8
- tergīb:** Ar. arzu ettirme, istek verme,
isteklendirme
t. 95b/3
t. eylemek 93a/6
t.+ i 87a/2, 95b/8
t. ide 197b/16
t. ider 123a/18
t. ve vikāyet ider 180b/9
- terk:** Ar. bırakma, bırakılma,
koyuverme, salıverme;
vazgeçme, vazgeçilme
ehl-i t. 148b/3
mecniyyün-‘aleyhi t. 183a/6
t.-i bağı 6b/10
t.-i ehemmm 155b/3
t.-i intikāmı 183a/3
t.-i ezā 179b/14
t.-i tūmaniye ola 159b/6
t.-i vaṭan itmege 33b/15
t.-i vücūb-ı mühim 156a/6
t.-i zīnet eyleye 191b/6
t. eylese 74a/15
t. eyleye 62b/11, 66b/13, 81b/14,
188b/18
t. eyleyenler 157a/15
t. eyleyüp 159b/11
t.+ i 85a/1, 85a/15, 155b/18
ṣalāt-ı t.+ i 85a/13
t. idebilmez 181b/9, 181b/10
t. idebilür 181b/10
t. ideler 157b/15
t. ider 70b/18, 181b/9
- t. idüp 40a/6, 72b/1, 80b/17,
122b/11, 131b/15, 152a/8,
152a/11
t.+ idür 160b/14
t.+ inden 155b/17
t. itdi 85a/18
t. itdürsünler 139a/9
t. itdürüp 101a/2
t. itmekdür 72a/2
t. itmeye 101b/4
t. itmeyeler 140a/1
t. itmeyüp 17b/3, 139a/7
t. itmezem 37b/11
- terkīb:** Ar. birleştirme, terkip
t. 169a/19
t. buyurdı 173b/7, 173b/8,
173b/9
t. buyurup 172a/13
- terkīm:** Ar. yazma
t. ve imlā ve tahrīr ve inṣā kılmış
2a/12
- tersā:** Far. Hristiyan
t. 47a/9, 47b/derkenar üst
mihrāb-ı secde-i t. 1b/11
- tertīb:** Ar. düzenleme, hazırlama
t. 31b/15, 106a/13
ta‘yinü’t-t. 10a/7
te‘ṣīr-i t.-i ḳabūlinde 106a/15
t.-i mizāc 169b/7
t. bula 117a/13
t.+ i 170a/2
t. itmişlerdür 171b/18
t.+ lerinde 10a/3
t. olmayup 31b/1
- tertīl:** Ar. usulüne uygun şekilde her
harfın hakkını vererek güzel
sesle okuma
t. 69a/16
- tervīc:** Ar. yaygınlaştırma, rayiç kılma
t.+ le 26b/17
- tervid?:**
t.-i meḥāric-i nefsanīnün
165a/16
- tesāhül:** Ar. yumuşak davranma
t. 180b/4
ḥaṭar-ı t.-i bendegiden 114b/2
t.-i umūr-ı dīni 122b/3

- teşārīf:** Ar. tasarruflar
t. 150a/8
maḫhūr-ı t.-i celāleti 150b/4
maḫhūr-ı t.-i ḥavādiş ve āfāt
kıldı 199a/12
t.-i mülkī 168b/9
t.-i rü'yet-i ḥissi 140a/10
t.-i rüzgār-ı vuşūlet 98b/15
tecelliyāt-ı t.+ i 77b/11
ḫuds-ı t.+ inüñ 140b/7
- tesāvīl:** Ar. kötü bir şeyi güzel
göstererek aldatmalar
t.-i şeytānı 197b/6, 200a/14
- teşāvīr:** Ar. resimler, tasvirler
zīrūḫ-ı t. 161b/5
- tesbīḫ:** Ar. "sübhanallah" kelimesini
söyleyerek Allah'ı kutsama
t. 127b/13, 127b/14
t.+ dūr 73a/14
t. oḫıya 69b/4
t. oḫıyınca 69b/7
- tesdīd:** Ar. hayra doğru yöneltme
ḫuvvet-i t. 142a/2
mülk-i t. 145b/5
- teselli:** Ar. bir kimsenin üzüntüsünü
unutturmaya çalışma; acısını
hafifletme; avutma
t. virüp 76a/derkenar üst
- teshīn:** Ar. ısıtma, ısıtılma, kızma,
kızdırılma
t.-i eczā-yı 'ālem 169b/1
- teshīr:** Ar. ele geçirme, elde etme, istila
etme
t.-i bilād 50a/8
t.-i vilāyet 88b/derkenar yan
ḫavza-i t.+ e 83a/derkenar yan
ḫabza-i t.+ e 59b/3, 81a/derkenar
yan
t.+ i 83b/derkenar alt
- teshīrāt:** Ar. ele geçirmeler, elde
etmeler, istila etmeler
t.-ı esbāb-ı semāvī 168b/10
- te'sīr:** Ar. bir nesnenin, bir halin başka
bir kimse veya nesne üzerinde
kendini hissettiren gücü, etki
t.-i tertīb-i ḫabūlinde 106a/15
- t.+ i 94a/15, 145b/2
t. ider idi 14b/18
t. ider 116a/9
- te'sīrāt:** Ar. tesirler
t.+ i 173b/14
- teskīn:** Ar. sakin kılma, kılınma,
yatıştırma, yatıştırılma
t. 169a/18
t.-i galeyān-ı ta'aşşubāt-ı
'ammedür 155a/19
t.-i sebāt 169b/2
t. bulmamış ola 194a/19
t. bulmayup 88a/derkenar yan
t. iderler idi 10a/14
t.-i rūḫdur 78a/derkenar alt
- teskiye:** Ar. su verme, sulama
t. 85b/1
t.-i şürb-i ālām 177a/12
tā'āt-i t.+ siyle 85a/19
- teslīm:** Ar. bir emaneti yerine verme;
bir şeyi yeni sahibine verme;
hakikat olduğunu söyleme
t. eyledi 8b/14
t. eyleye 97a/16
t. eyleyüp 44a/17
t. ide 99a/6
t. ider 96b/6
t. iderler idi 95a/17
t. idüp 55b/7, 147b/7
t. itdi 27b/18, 48b/derkenar yan,
56a/13, 57b/15, 59b/3
t. itdiler 36a/1, 44a/15
t. itmezler 96b/13
t. olundu 2a/3
- teslīmāt:** Ar. teslim etmeler
zübde-i nesemāt-ı 'abher-i
şemīm-i t. 5a/1
- tesmiye:** Ar. ad verme, isim verme
t. itdiler 29b/7
t. itmişdür 14b/2
t. olanlara 15b/19
t. olundu 38a/10
t. olunmuşdur 4a/5
- tesvilāt:** Ar. aldatmalar, kandırmalar,
yalan dolan
t.-ı şeytānı 185b/19

- tesviye:** Ar. beraber etme, düz etme, düzleme
t. 125b/15
- teşbih:** Ar. benzetme
t. buyurdı 194a/14
t. buyurmuşdur 122a/12
t. itdi 194a/13
t. itmeyeler 139b/17
t. itmişdür 193b/16
- teşeffi:** Ar. aç alma
t. 196b/4, 196b/12
- teşehhüd miqdârı:** Ar. çok kısa zaman
t. 68a/9
- teşennüc:** Ar. kasılma, spazm
t. 173b/3
- teşhîş:** Ar. ayırt etme
t.+ i 87a/derkenar yan
t. itmek 87b/13
- teşkil:** Ar. vücuda getirme, meydana getirme, ortaya çıkarma, oluşturma
hadd-i t. 169b/14
- teşrif:** Ar. şerefendirme, şerefendirilme
t. 171b/16
t.-i kaderin 162b/11
t.-i sa'dîke 177a/3
t. eyleyüp 147b/19
t.+ i 108a/17
hil'at-ı nevâl-i t.+ ine 181a/3
- teşrifen:** Ar. şerefendirerek, onurlandırarak
t. 14b/1
- teşvîr:** Ar. yüzü kızartma, utandırma
âteş-i t. 194b/13
t.-i fazâyih-i a'mâldan 148a/3
t.-i hirmân 145b/8
- tetâbu:** Ar. birbirini takip etme, aralıksız olarak birbiri ardından gelme
t.-i in'âm 166b/1
t.-i erzâk-ı rûhânî 168b/1
- tevâbi:** Ar. bir kimsenin hizmetinde bulunanlar; bir kimsenin mesleğini tutanlar
t. 50a/15
t.+ ile 49b/11
- t.+ inden 39b/18
- tevaḳḳu':** Ar. bekleme, umma
senâ-yı t.+ n 182b/3
t.+ uḡ 85a/derkenar yan
- tevaḳḳuf:** Ar. durma, bekleme; bağlı olma
t. buyurmalarıyla 33b/4
t. buyurup 190a/3
t.+ dur 7a/8
t. idüp 86b/derkenar alt
t. itmeyeler 137a/14
t. itmeyüp 53a/19
- tevâlî:** Ar. kesintisiz sürme, birbirini izleme
t. 163a/12
t.-i devâ'î-i shevât-ı nefsanî 200a/15
t.-i eltâf-ı rahmânîden 168b/1
- tevarîh:** Ar. tarihler, zamanlar
t.-i siyerde 43a/12
t.+ de 82a/derkenar yan
- tevarîh-i neşri:** Ar. Neşri'ye ait bir tarih kitabı
t.+ de 49a/14
- tevâzu':** Ar. alçakgönüllülük gösterme
t. 11a/5, 79b/derkenar üst, 96a/12, 105b/8, 107a/14, 135a/17, 185a/4, 187b/16, 191b/8, 194a/1, 194b/18, 195a/1, 195a/18, 195b/3, 195b/6, 198a/18, 200b/3
şafâ-yı t. 193b/9
t.+ dandur 79b/derkenar üst
t.+ dur 195b/7
'ayn-i t.+ dur 185b/11
t. eyleye 195b/1
t.+ ı 191b/7
t. itdi 79b/derkenar üst
mişâl-i t.+ lar 195b/11
t.+ n 79b/derkenar üst
t.+ uḡ 195b/5
- tevâzu' -pişe:** Ar.+Far. tevazuyu huy edinmiş
t. eyleye 79b/derkenar üst
- tevbe:** Ar. tövbe
t. 68b/4
sâhil-i t. 174b/2

- t. eyleyesin 135b/13
t. ider 122b/11
t. itdi 86b/derkenar üst, 189b/5
t. itdiler 87a/derkenar alt
t. itdüm 135b/14
t. ve nedāmet ve ḥavf ve ḥayā ve ḥacālet ve ūkestelik eyle 88b/6
t.+ ye 74a/6, 122b/19
- teveccüh:** Ar. yönelme; yakınlık duyma
t. eyleye 68b/17, 141a/10
t. eyleyüp 77b/derkenar yan
t. idüp 48a/15, 68b/13
t. itmek gerekdür 84a/derkenar üst, 84a/derkenar yan
- tevehhüm:** Ar. asılsız ūpheyeye dūūme, kuruntuya, vehme kapılma, delile dayanmayan ihtimal üzerinde durma
t. 135a/5
- tevekkül:** Ar. her iūi Allah'a gūvenerek yapma; iūin sonunu Allah'a havale etme
t. 76a/derkenar yan, 76a/derkenar alt
- tevellüd:** Ar. doğma, doğum
t. ider 116a/15, 196b/15
- tev'em:** Ar. eū, ikiz
t. 3b/6
- tevsī':** Ar. yayma; geniūletme
t.+ çün 35a/8
- tevessül:** Ar. sarılma
t. eyleyenlerüñ 16b/2
- tevfīk:** Ar. Allah'ın yardımı
t. 50a/8, 69b/17
mūsā'ade-i t. 132b/18
telāṭum-ı emvāc-ı t. 82a/1
t.-i bārı 59a/3
t.-i ḥaqq 57b/16
irāde-i t.-i rabbānī 50a/4
t.-i refīk 201a/11
ḥıṭṭa-i t.-i sābıklarındur 93b/4
t.-i zafer-i iqbāle 51a/8
t.+ i 82a/15, 94a/8
- tevfīkāt:** Ar. Allah'ın yardımları
t.-ı rabbānī 52b/1, 107b/18
- tevfir:** Ar. çoğaltma, arttırma
t.-i cihād 50a/8
- tevḥīd:** Ar. Allah'ın birliğine inanma
t. 82a/5, 93a/12, 149b/16, 150a/12, 163b/5
kelime-i t. 4a/13, 60b/12, 61b/6
t.-i deryāsına 88b/19
maḳām-ı t.-i ef'ālidür 165b/6
'alāmet-i t.-i muvaḥḥid 98a/6
t.-i nūrı 143a/10
'ilm-i t.+ dūr 98a/3
nūr-ı t.+ dūr 165a/18
'aqd-i t.+ i 98b/2
kelime-i t.+ i 62a/7, 62a/9, 72b/2
t.+ üñ 143a/9
kelime-i t.+ üñ 61b/8
- te'vīl:** Ar. söylenen söz ya da davranıūı, ilk söylendiđi anda kastedilen anlamdan baūka bir anlama çekme; görünenden farklı yorumlama
t. itmek 78b/derkenar yan
- tevkī':** Ar. padiūahın niūanlı buyruđu
t.-i pādīūāh 165b/1
- tevrāt:** Ar. dört kutsal kitaptan Hz. Musa'ya indirileni, Mūsevīlerin mukaddes kitabı
t. 71b/14
t.+ da 36b/19, 143a/13, 143b/10
t.+ ı 47b/derkenar yan
naūū-ı t.+ la 47b/derkenar üst
t.+ larında 18b/2
- tevsen:** Ar. dik baūlı at
'inān-ı t.-i iqbālini 2a/10
- tevsi':** Ar. geniūletme, geniūletilme
t. idüp 35a/13
- tevvāb:** Ar. çok tövbe eden
sevābıq-ı cenāb-ı t.+ ı 181b/3
- teyemmüm:** Ar. uğur sayma
t. 28b/10
- te'yīd:** Ar. sađlamlaūtırma, kuvvetlendirme
maḥfūz-ı t. 147a/14
meūy-i t.-i sūbhān 50a/5
t.+ i 89b/3
t.+ ümüz 177a/4
- tezekkür:** Ar. hatıra getirme, hatırlama
t. 85a/8

tezellül: Ar. kendini hor ve hakir gösterme, alçalma, küçülme
t. 195b/6

tezevvüc: Ar. evlenme
t. buyurup 19a/6

tezevvüd: Ar. yol için yanına, azık, yiyecek alma
t.-i āhīret eyleye 90a/15

tezeyyün: Ar. süslenme
t. 171b/13
t.-i meclis 157a/16
t. eyleye 191b/8
t. olunup 33b/14

tezkīr: Ar. vaaz ve nasihat etme
t.+ dür 180b/5

tezkiye: Ar. kusurlardan arıtip temiz duruma getirme, aklama
meşākīl-i t. 109a/19
t.-i nefis idüp 193b/10
t.-i nefis 134a/1
t.-i nüfūs 77a/4

tezvīc: Ar. bir kadını evlendirme;
kocaya verme; kocalandırma krş.
tezvīc
t. ve tenkīh idüp 83a/derkenar yan

tezvīce: Ar. bir kadını evlendirme;
kocaya verme; kocalandırma krş.
tezvīc
t.-i mülāhaza idüp 9a/10

tezvīr: Ar. yalan söyleme
t.-i taqlīdi 83b/16
t.+ i 39b/14

ṭıbb: Ar. hekimlik, doktorluk
ṭ. 193b/4

ṭıbbk: Ar. benzer, eş
ṭ.-ı iḥlāşda 142a/4

ṭıfl: Ar. küçük çocuk
ṭ. 88a/derkenar yan, 116b/3
ṭ.-ı evvel-i nişāda 117a/12, 117b/13
ṭ.-ı münkerātı 154a/10
ṭ.+ a 82b/16
ṭ.+ da 116b/6, 116b/7
ṭ.+ ı 116b/18
ṭ. idi 45b/10
ṭ.+ uḡ 82b/15, 106a/16, 116b/13

ṭıḥāl: Ar. dalak
ṭ. 172a/7, 172b/13, 199a/17
ṭ.+ a 173a/12

ṭıḳıl -: tıkma işi yapılmak
çaḡlarına ot ṭ.- up 7b/18

ṭılsım: Ar. olağanüstü bir etki taşıdığına ve esrarlı işler yapabileceğine inanılan güç, sihir, büyü
ṭ.-ı dīn-i tuḡyān 51a/9

tımār: Far. binek hayvanlarının derisini, kıllarını kaşaḡı, fırça, sünger vb. ile temizleme
t. idüp 11b/19

tıraş: tıraş
t. 89b/derkenar yan
t.+ ında 89b/derkenar yan
t. ider 89b/derkenar üst
t. idüp 89b/derkenar yan
t. itdükde 19a/18
t. itsün 89b/derkenar üst
t. olmayup 12b/11

ṭırāzende: Far. süsleyen, donatan
ṭ.-i mesned-i sultānī 53a/12

ṭıs'ın: Ar. doksan
ḡadd-i t.+ den 49b/3

ṭīn: Ar. çamur, balçık
ḡahramān-ı mā' ve't ṭ. 2b/17

ṭıynet: Ar. yaratılış, maya, hilkat
ṭ. 59b/10
ṭ.-i ādemīde 150a/1
ṭ.-i ḡabāl 79b/16
ṭ.-i ḡabālden 79b/15
ṭ.+ in 172a/13

ṭicāret: Ar. ticaret, alım-satım
t. 6b/2, 97b/1
ehl-i t. 114a/10
t.+ de 6b/3, 9a/8
t.+ den 25a/6
t.+ e 9a/4, 9a/8, 87b/19
t. ider idi 34b/14
t. idüp 29b/13

ṭiflīs: Gürcistan'ın başkenti
t. 54b/2

ṭıḡ: Far. kılıç, bıçak vb. kesici şey
t.+ i 57b/15, 179a/5

ṭıḥ: Ar. çöl
t.-i ḡalālet 174a/18

- t.-i dalâletde 105b/16
t.-i ğaflet-i mehāvîsinde 143b/5
t.-i ğafletde 153b/5
t.+ inde 109b/5
t.+ lerinüñ 147b/11
- tikrît:** Irak'ın Bağdat ilinde bir kasaba
t. 35b/5
- tilâvet:** Ar. Kur'an'ı güzel sesle ve
usulüne göre okuma
t.-i kûr'ân iderken 40a/15
t.-i kûr'ân 16a/11, 34b/12,
166b/8
- tilmîz:** Ar. öğrenci
t.-i şâkird 156a/13
- tîr:** Far. ok
t. 48b/derkenar üst, 79a/derkenar
üst
- tîre:** Far. karanlık; kara
t. 58b/12, 90b/16, 98a/1, 107b/9,
134a/6, 164a/12, 174a/17,
175a/12, 186a/6, 200a/11
t.-i rüzgâr-ı mebsûrlar 83b/12
t. eyleye 150a/15
t. idüp 153b/6
muzlim ve t. kıla 141a/13
t. olmayup 93b/5
t. olmaz 60b/8
t. olur 60b/8
- tîr-endâz:** Far. ok atıcı, ok atan
t.-ı cāngüdâz idi 25a/10
- tîrît:** Far. kızartılmış ekmek üzerine et
suyu dökülmek suretiyle yapılan
bir yemek
t. 12a/18
- tiryāk:** Ar. panzehir
tâ'ât-i t.+ ın 181b/2
- tis':** Ar. dokuz krş. tis'a
t. 47a/16
- tis'a:** Ar. dokuz krş. tis'
t. 51b/18, 52a/15, 52b/11, 53a/1,
56a/16, 60b/4
- tis'in:** Ar. doksan
t. 47a/16
- tîz:** Far. tez, çabuk; keskin; sık
t. 82a/derkenar alt, 106a/19,
111a/11, 134b/1, 134b/11,
195b/8, 197a/4
- t.+ ce 90b/derkenar yan
t. nazarlu ola 134b/10
t. ola 185a/8
t. olacaçdur 92a/17
- tîz-bîn:** Far. keskin bakışlı, görülmesi
gerekeni gören, basîretli
sâlik-i t. 168b/11
- tîzin:** Suriye'de bir yerleşim yeri
t. 35b/2
- tîzlik:** Far.+T. çabukluk
t. 82a/derkenar üst
- toğ -:** doğmak
t.- mış 78a/derkenar üst
- toğ:** doymuş, tok
t. 128a/13
- toğat(d)-:** Tokat ili
t.+ a 56a/7
t.+ da 56b/15
- toğsan:** doksan sayısı
t. 29b/16, 31a/13
- toğsân biğ:** doksan bin sayısı
t. 40a/19
- toğsan toğuz:** doksan dokuz sayısı
t. 61b/2, 61b/5, 81b/3
- toğuz:** tokuz sayısı
t. 18a/11, 20a/18, 21a/2, 31a/12,
36a/4, 38b/12, 42b/1, 42b/19,
43b/10, 48a/derkenar alt, 52a/14,
53a/13, 53b/7, 55a/1, 56a/1,
57b/12, 192a/15
t.+ da 48a/derkenar yan
t.+ dur 86b/4
t.+ ı 22b/17, 192a/16
t.+ ında 19b/17, 21b/1, 27b/5
- toğuzuncı:** dokuz sayısının sıra sayı
sıfatı
t. 8a/10, 78b/derkenar yan,
84a/derkenar alt, 115b/9,
133a/18, 137a/2, 150b/8,
160b/17
- toğuz yüz:** dokuz yüz sayısı
t. 52a/derkenar alt, 183b/8
- toğuz yüz toğsan toğuz:** dokuz yüz
doksan dokuz sayısı
t.+ ı 84b/10
- toğuz yüz yigirmi altı:** dokuz yüz
yirmi altı sayısı
t.+ sında 52a/derkenar alt

tolu: içi boş olmayan, dolu
t. 54b/16
t.+ sınca 79b/10

tomalic: Kütahya'nın bir ilçesi
t. 49b/11

ton: elbise
t. 40a/15
t.+ ı 46b/19, 47a/1

top: gülle atan ateşli silah; yuvarlak biçimde olan, toparlak
t. 53b/9, 56a/5, 56a/9, 56a/12, 56b/6, 58b/10, 58b/11
t.+ ını 176a/17
t.+ lar 57b/10, 58b/1, 58b/8, 58b/9

topçu: topların kullanılması, bakımı, ikmali ve taşınması ile uğraşan asker sınıfı
t.+ dan 60a/2

toprak(ğ): toprak
t. 47a/6, 77a/derkenar yan, 106b/15, 128a/6, 129a/16, 131b/13, 131b/18, 161a/9, 168b/10, 192a/5
t.+ da 77a/derkenar yan, 77b/derkenar üst
t.+ dur 192a/7
t.+ ı 169a/1
t.+ ın 131b/12, 162b/13, 179a/5, 198b/11, 200a/15
kisvet-i t.+ ından 198b/10
t.+ ıyla 199b/7
t. olmasın 187b/13
t.+ uş 169a/3

topuk: ayağın yuvarlakça olan alt bölümü
t.+ larına 64b/3, 64b/17, 66a/2
t.+ larından idi 12b/7

toz: toz
t. 85a/derkenar üst

tozlu: toza bulanmış veya tozu olan
t. 103a/15

töhmet: Ar. islenildiği sanılan fakat gerçekliği henüz meydana çıkmamış olan suç
t. 93b/7, 137b/4
t.+ ler 90b/derkenar yan

tövbe: Ar. işlediği bir hatadan, suç veya günahattan pişmanlık duyup bir daha yapmamaya karar verme
t.+ si 15b/6

trablus: Ar. Libya'nın başkenti krş.
trablūs
t. 35b/4

trablūs: Ar. Libya'nın başkenti krş.
trāblus
t. 57a/1, 57a/7, 58a/4

trabzon: Trabzon ili
t. 51a/12

tu?:
t. 87a/derkenar yan

tübā: Ar. cennette bulunduğu ve bütün cennete gölge saldıgına inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük ağaç
t. 187a/9

tūfān: Ar. Hz. Nuh zamanında yoldan çıkmışları cezalandırmak için Allah tarafından hem gökten yağdırılan hem de yerden kaynayan bütün dünyayı kaplayan su
t.-i āfetinden 169a/14

tufeyl: Ar. misafir
t. ve erzānī itdügümüz 143a/19

tufūliyet: Ar. çocukluk
t.+ de 116a/18, 116b/2

tuğrā: Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları, özel bir biçimi olan sembolleşmiş işaret
t.-yī pādīshāhī 52a/3

tuğyān: Ar. taşma, taşkınlık; azgınlık, coşkunluk
t. 146b/12
mervān-ı şāhib-i t. 25a/1
tılsım-ı dīn-i t. 51a/9
ve't-t. 3a/1
t.+ a 79a/derkenar üst, 114a/12
kibr-i t.+ dur 188b/18
'iṣyān ve t. eyleyüp 81a/derkenar yan
t.+ ı 55a/17, 171b/5
resm-i t.+ ı 57a/5
hāl-i çehre-i t. idi 57a/4
zevī't-t. idiler 5a/13

- iẖtiyārı olaydı ‘aceb ve kibr ve t.
ve küfrān olsa 199a/10
- tuḥfe:** Ar. hediye, armağan, güzel şey
t. 148a/6
t.-i nefehāt-ı ‘anber 4b/19
t.+ si 148a/8
maḳbūl-ı t.+ yi 142a/6
- tuḥm:** Far. tohum
t.+ ı 117a/12, 120a/15, 132b/13
t.+ in 117a/8, 162b/13
- ṭūl:** Ar. uzunluk, boy; zaman çokluğu
ṭ. 35b/12
ṭ.+ i 8a/2, 61b/2, 77a/19, 127b/2
- ṭuleyṭule:** İspanya’nın Toledo şehri
ṭ. 38a/18
- ṭulū’:** Ar. doğma, doğuş
ṭ.-ı ‘alāmeti 167b/9
ṭ.-yu şubḥdan 101b/16
ṭ. idüp 2a/11
- ṭumanis:** Gürcistan’da bir vilayet
ṭ. 54b/2
- ṭumaniye:** Ar. uygunsuz ve saçma söz?
terk-i ṭ. ola 159b/6
- ṭu‘me:** Ar. yiyinti, azık; tat, çeşni
ṭ.-i mūr ve mār olur 199b/6
ṭ.-i şemşir olup 55b/1, 56b/4
ṭ.-i şemşir 55b/16, 59b/15
- tunca:** Balkan yarımadasında Meriç
ırmağının kolu
t. 51b/11
- ṭur -:** durmak
ḳarşu ṭ.- amayup 57a/9
ṭ.- makdan 16b/14
- tūra:** kamçı, örme kırbaç
t. 34b/8, 34b/9
- ṭuruḳ:** Ar. yollar
ṭ.-ı mücādelāt 193b/4
- ṭūs:** İran’da bir şehir
ṭ. 38b/1
- ṭūṭi:** Far. papağan cinsinden taklit
yapan bir kuş
ṭ.-i ṭab‘a 3b/13
ṭ.-i güftār 2b/9
- ṭu‘üm:** Ar. tadlar, lezzetler krş.
ṭu‘ümāt
ṭ.-ı ešmārda 169a/14
- ṭu‘ümāt:** Ar. tadlar, lezzetler krş. ṭu‘üm
ṭ.+ dur 170a/12
- ṭuyūr:** Ar. kuşlar
ṭ. 2a/2, 127b/7
ecnās-ı ṭ.-ı ḥoş 80b/derkenar yan
ṭ.+ a 6b/9
ṭ.+ ı 79a/derkenar alt
ṭ.+ lar 127b/7
fezā-yı vaḥdet-i ṭ.+ ları 89a/18
- tüccār:** Ar. tacirler, satıcılar
t. 193a/2
- tüfeng:** Far. savaş veya avda kullanılan,
uzun namlulu ateşli silah
t. 53b/9
t.+ i 56a/12, 58b/10
t.+ in 58b/11
- tükür -:** türkülemek
t.- mekden 117a/1
- tünd-ḥüy:** Far. sert huylu, huysuz
t. olur 134b/6
- türāb:** Ar. toprak
t. 169b/11
- türabi:** Ar. toprakla ilgili
‘anāşır-ı t. 169a/4
- türbe:** Ar. mezar; mezar üzerine
yapılmış yapı
t.-i şeriflerinden 45a/4
- türk:** Türk
ḳabāyil-i t.+ den 49a/10
- türki:** Far. Türkçe
lisān-ı t.+ye 2b/8
- türkmen:** Türk soyundan bir halk ve bu
halktan olan kimse
t.+ inden 56b/16
- tüster:** Far. İran’ın Huzistan eyaletine
bağlı bir kasaba
t. 35b/8
- tüt -:** içmek, kullanmak
tütün t.- mez idi 128a/19
- tütsi:** etrafa güzel bir koku yaymak
veya nazar, sinir hastalıkları,
sara vb.ni gidermek, bunlardan
korunmak maksadıyla yakılan
kokulu madde
t. 25b/1
- tütün:** duman
t. tütmez idi 128a/19
- tüy:** insanlarda ve hayvanlarda deri
üzerinde bulunan çok ince kıl

t. 134a/18, 134a/19, 134b/1,
134b/2
t.+ i 44b/4, 92a/8, 134a/15,
134b/7
t.+ lerin 116a/1
t.+ lerünün 64a/5
t.+ üñ 64a/4

tüyli: üzerinde tüyler bulunan

t.+ dür 44a/10

tüz: yüzeyinde girinti çıkıntı olmayan

t.+ ine 134b/8

U

u: Far. “ve” bağlacının sessiz harfle biten Arapça ve Farsça kelimelerden sonraki okunuşu. krş. ü, vü

u. 1b/1, 1b/8, 2a/3, 2a/5, 2a/6,
2a/8, 3a/6, 3b/7, 3b/17, 4a/14,
5a/4, 7b/5, 32b/3, 35b/12, 52a/2,
54a/13, 57a/19, 57b/17, 58a/13,
59b/4, 59b/8, 60b/7, 130b/3
bağ u. büstân eyler 60b/3
süz u. güdâz eyleyüp 58b/18

‘ubüdiyyet: Ar. kulluk, kölelik

‘u. 4a/18, 80a/18, 89a/2, 91a/15,
99a/16, 107a/6
ādāb-ı ‘u. 194a/16
hukūq-ı ‘u. 80b/4
‘u.-i ādābın 199a/6
‘u.-i ādābınuñ 176a/12
‘u.-i bisātna 162b/11
bisāṭ-ı ‘u.-i mülāzımlarından
176b/3
bisāṭ-ı ‘u.+ de 185a/11
berekāt-ı āṣār-ı ‘u.+ den 189a/17
mülāzemet-i āstāne-i ‘u.+ den
89b/9
‘u.+ i 84b/19
tecdīd-i ‘u. ideyim 81a/derkenar
yan
bisāṭ-ı ‘u.+ inde 175b/3
‘u.+ ine 78b/16
‘u.+ leri 142b/8

‘ubūr: Ar. bir suyun öte yakasına geçme; bir başka tarafa geçme, geçilme, atlama

‘u.-ı mülk-i muḳariblerden
142a/10

‘u. eyleyenlerün 161a/4
mürūr ve ‘u. eyleyenlerün
161a/7

‘u. iderken 49a/18

uç(c): bir şeyin baş veya son noktası;
bir şeyin kenarı

u.+ ı 12b/7, 32b/8, 86a/derkenar
üst

u.+ ın 89b/derkenar yan

u.+ ında 77a/derkenar alt

u.+ ını 12b/10

u.+ muñ 134b/17

‘ucb: Ar. kendini beğenmişlik; kibir
āfet-i ‘u. 182a/16

ucūr: Ar. iyi bir davranışa, bir sevaba karşılık âhirette verilecek mükafatlar, ecirler muhīṭ-i u. 182a/18

ucuz: fiyatı yüksek olmayan, pahası az, düşük fiyatlı, pahalı karşıtı
u.+ ın 160b/8

uç -: uçmak

u.- asın 200b/8

uçur -: uçurmak

u.- up 59a/8

‘ūd: Ar. ağaç, odun

‘ū. 111b/19, 158b/6

‘udūl: Ar. adil

‘u. itmez idi 79a/derkenar üst

‘u. itmezler 184b/2

şühūd-ı ‘u. olasız 28b/2

ufat -: kırmak, parçalamak

u.- mağa 154b/16

ufuḳ: Ar. gökyüzünün yerle birleşmiş gibi görüldüğü yer

u.-ı a’lādan 147b/18

u.-ı ṭab’ında 2a/11

uğra -: uğramak

muşibet ve derde u.- duğın 81a/9

u.- duğından 44b/12

u.- yup 49a/19, 60b/5,

80b/derkenar yan

uğur: iyi nitelik, meymenet, kadem,

talih, şan u.+ dan 10a/11

u.+ ında 47b/10, 49b/3, 54a/7

‘**uhde**: Ar. söz verme, bir işi üzerine alma; vazife, birinin üzerinde bulunan iş, yapma, becerme; sorumluluk
 ‘u.-i memālik idi 79a/derkenar üst
 ‘u.+ si 124a/8
 ‘u.+ sinde iken 124a/19
 ‘u.+ sinden 80b/derkenar alt

uhṛā: Ar. diğer; başka
 u. 85b/derkenar yan

uhrevī: Ar. ahiret ile ilgili
 u. 99a/8, 123a/3, 163a/6, 167a/1, 167a/15, 176b/12
 ‘azāb-ı u. 187b/1
 na‘īm-i u. 176b/7
 sa‘ādet-i u. 88a/12, 106a/9
 u.+ de 166b/17
 mevṭn-ı u.+ de 150a/8
 ‘azāb-ı u.+ den 179b/10
 şavāb-ı u.+ den 190a/6
 u.+ ye 13a/15
 devlet-i u.+ yi 159a/17

uhreviyyet: Ar. sonraki zaman
 u. 198b/5

uhud: Ar. Medine’de bir semt
 u. 11a/15, 47a/19

‘**uhūd**: Ar. yazılı ve sözlü anlaşmalar
 ‘u. 54a/6

uhuvvet: Ar. kardeşlik
 u. 118b/16, 120b/3, 121a/13
 u.+ i 120a/4, 121b/2
 hūkūk-ı u.+ i 122a/10
 ‘aḳd-i u. ola 123a/1

‘**uḳāb**: Ar. kartal
 saṭvet-i ‘u.-ı ḳahhāri 150b/16

‘**uḳalā**: Ar. akıllılar, akıllı olanlar
 ‘u. 77a/derkenar alt
 ‘u.+ nuḡ 89a/derkenar yan
 ‘u.+ ya 200b/2

‘**uḳbā**: Ar. ahiret
 ‘u.+ da 166b/15, 77b/derkenar üst
 ‘uḳūbet-i ‘u.+ dan 77b/derkenar yan
 ‘u.+ ya 49b/4
 dārū’l-‘u.+ ya 18a/16, 44a/7, 50a/19

‘**uḳde**: Ar. düğüm
 ‘u.-i ta‘viḳ 2b/10

‘**uḳūbet**: Ar. ceza; eziyet, işkence, azap
 ‘u. 82b/derkenar yan, 102b/10, 103b/2, 133b/1, 156b/8, 197a/16
 ‘u.-i ‘uḳbādan 77b/derkenar yan
 ‘u.-i ḥadd 157a/12
 ‘u.-i muḥālifinden 114b/2
 müstahāḳḳ-ı ‘u.+ dūr
 78a/derkenar alt
 ‘u.+ e 102b/13
 ‘u.+ i 100b/5
 ‘u. ider idi 82a/derkenar alt
 ‘u. ider 66b/13
 ‘u. iderem 135b/13
 ‘u. idi 28b/14
 ‘u.+ ine 103b/3
 ‘u. itmeye 87b/derkenar yan
 ‘u. itmezsin 105a/12
 ‘u.+ le 81a/derkenar alt, 138b/9, 156b/7
 ‘u.+ lerin 28b/13
 ‘u. oluna 67a/1
 ‘u.+ sin 89a/derkenar üst

‘**uḳūd**: Ar. akitler, taraflarca kabul edilen sözleşmeler
 ‘u. 160b/15
 ‘u.-ı silsile-i kārhāne-i dünyā
 1b/9

‘**uḳūḳ**: Ar. anaya babaya karşı gelme
 ‘u.-ı vālideyndür 86b/16

‘**uḳūl**: Ar. akıllar, zihinler, uslar
 cemī‘-i ‘u.-ı maḥlūḳāt 76b/17
 emrāz-ı ‘u.+ dandur 168a/8
 zevī’l-‘u.+ ları 54a/4

‘**ukūs**: Ar. akisler, yankılar
 ‘u.-ı tecellī 143b/17

ūlā: Ar. birinci; ilk
 ū. 71b/9, 71b/13, 89a/derkenar yan
 ‘alāmāt-ı ū. 189a/10
 ṭabaḳa-i ū. 48a/derkenar yan
 mi’e-i ū.+ da 48a/derkenar üst
 ū.+ dur 105a/18, 123a/3, 135b/17, 184a/16, 197b/10
 ṭarīḳ-i ū.+ dur 156b/9
 ū. dutar 197b/13

ulağ: haberci

u. 39b/4

‘ulemā: Ar. alimler, ilim sahipleri, bilginler

‘u. 7a/6, 16a/1, 24b/13, 25a/4, 25a/9, 25b/12, 29a/4, 48a/derkenar üst, 51b/14, 51b/16, 74a/8, 107a/1, 111b/15, 117a/2, 127b/5, 132b/16, 133a/1, 155a/9, 156b/16, 159b/12, 190a/5

cemī‘-i ‘u. 119b/15

ekābir-i ‘u. 125b/6

fuhūl-ı ‘u. 149a/6

izā-yı ‘u. 95b/13

mecma‘-ı ‘u. 162a/5

‘u.-yı āfāk 16a/8

‘u.-yı dīn 76b/17, 78a/15,

96a/16, 107a/1, 119b/19, 153b/5,

154a/14, 195b/8

‘u.-yı dīne 180b/10

‘u.-yı dīni 193b/7

‘u.-yı dīnū 108a/5

‘u.-yı evvelīn 47a/15

‘u.-yı mezāhib 26b/16

icmā‘-ı ‘u.-yı ümmet 76b/1

‘u.-yı ümmet-i muḥammed 28b/5

‘u.+ dan 7a/7, 48a/derkenar üst,

48a/derkenar yan, 79b/derkenar

üst, 87a/derkenar üst, 117b/8,

154a/12, 159a/9, 159a/11

‘u.+ lar 90b/15

‘u.+ nuḡ 77a/derkenar yan,

111b/18, 125b/1

‘u.+ sını 77a/derkenar alt,

194a/14

‘u.+ sına 153b/4

‘u.+ sından 79b/derkenar yan

‘u.+ ya 76a/derkenar yan,

166b/5, 200b/3

menzilet-i ‘u.+ yı 193a/18

ulu: erdemleri bakımından çok büyük, yüce; çok yüksek, çok büyük olan

u. 51b/14, 65a/13

u.+ sı 174b/5

u.+ sun 47b/4

ulubat: Bursa iline bağlı Karacabey ilçesinin bir köyü

u. 50a/15

‘ulüfeci: Ar.+T. Osmanlılar’da

kapıkulu süvarisini teşkil eden yeniçerilerin iki bölüğüne

verilen isim

‘u. 60a/5

ulühiyet: Ar. tanrılık

u.+ ine 17a/14

‘azamet-i u.+ ine 165a/6

‘ulüm: Ar. ilimler, bilgiler

‘u. 194b/10

ehl-i ‘u. 194a/8

iḫyā-yı ‘u. 87a/15

mecmū‘-ı ‘u. 143a/1

‘u.-ı bāṭımanuḡ 41a/7

‘u.-ı dīn 194a/15

‘u.-ı evvelīn 28b/14

‘u.-ı fiḫh 26b/2

‘u.-ı resm-i şöhret 153b/7

‘u.-ı resmi 98a/4, 193b/3

‘u.-ı tefsīr 159b/16

‘u.-ı zāhirenū 41a/7

metā‘-ı ‘u.+ ı 26b/17

müteferri‘āt-ı ‘u.+ ı 142b/17

leṭāyif-i melekūt-ı ‘u.+ ından 142b/18

nūr-ı ‘u.+ ile 26b/18

‘u. okıyup 194a/6

‘u.+ uḡ 142b/14, 142b/16

dīn-i ‘u.+ uḡ 107a/6

ulü‘l-‘azm: Ar. büyük peygamber

u. 18b/8

u.+ lerdür 78a/16

‘ulüvv: Ar. yükseklik, büyüklük,

yücelik

‘u. 77b/4

‘u.-i himmet 94a/7, 166a/15

mecīd-i ‘u.-i süreyyā 77b/5

‘u.-i şāmı 57b/8

‘u.-i şānına 7a/16

‘ulvī: Ar. yüce

‘u. 149a/14

‘ālem-i ‘u. 81b/18, 100b/13,

174b/17

- menāzil-i 'u.+ de 142b/18
mülk-i melekût-ı 'u.+ dendürler
142b/6
a'yân-ı 'u.+ nün 170a/4
- 'ulviyyât:** Ar. ulu, yüce şeyler
'u. 142b/19
rahmet-i haqqâyık-ı 'u. 88b/19
- 'ulviyye:** Ar. yüce, yüksek
'âlem-i 'u. 177a/1
cemî'-i 'avâlim-i 'u. 7b/5
- um -:** ummak
u.- ar 75a/11
- 'ummâl:** Ar. yöneticiler, görevliler
'u. 34b/2
a'mâl-i 'u. 125b/13
hevâ-yı 'u. 147b/4
'u.-ı 'âlem-i âfâkı 169b/13
'u.+ inün 141a/11
a'zâ-yı 'u.+ inün 141a/16
mu'âvinsiz ve hicâb
muhâvenetsiz ve 'u.
mütedeyyinsiz ve kitâb
mütefaţşinsız olmazlar 123b/17
- 'ummân:** Ar. ulu, büyük, engin deniz,
okyanus
deryâ-yı 'u. 76b/19
hurûş-ı baħr-ı 'u.+ a 54a/11
vilâyet-i 'u.+ a 27b/4
- 'umre:** Ar. hac mevsimi dışında
Kabe'yi ve Mekke'deki mübarek
yerleri ziyaret etme
'u. 17a/11, 22b/8, 22b/9,
112a/12
- 'umûm:** Ar. hep, bütün, cümle, herkes;
bütün insanlar, bütün halk
'u. 101b/13, 166b/14, 167a/19
hük-m-i 'u. 162a/2
mücib-i istisnâ-yı 'u. 156b/6
'u.-ı aħvâlde 124a/1
'u.-ı emţâr-ı eltâf 88b/15
'u.-ı ümm-i müslimîne 35a/4
- 'umûmen:** Ar. bütün, hep; herkese
olduğu gibi
'u. 30b/9, 50a/5, 55b/19, 56a/1,
56a/4, 56a/9, 57a/17, 57b/3,
149a/12, 180b/13, 199a/1
- umûr:** Ar. işler, hususlar, maddeler,
şeyler
u. 5b/18, 81b/derkenar yan,
135a/12
müdbir-i u. 141b/4
u.-ı 'adâletde 34b/18
u.-ı âhiretde 122a/14
u.-ı cismâniye 149a/19, 149b/1
u.-ı dîn 124a/2, 132a/1, 162a/8
u.-ı dînde 113b/5, 114b/1
istişlâh-ı u.-ı dînde 2b/4
u.-ı dînden 120b/15, 150b/12,
154b/8
itmâm-ı u.-ı dîni 110a/10
tesâhül-i u.-ı dîni 122b/3
u.-ı dînün 112b/17
u.-ı dünyevî 176b/12
u.-ı dünyevîde 11a/14, 54b/19
u.-ı fânî 179b/1
'avârîz-ı u.-ı fânî 185b/8
zeħârif-i u.-ı fânî 153b/7
misâk-ı u.-ı fânîde 149a/3
u.-ı ħilâfetde 39a/4
tedbîr-i u.-ı ma'âş 123b/18
u.-ı mecâzî 196a/3
intizâm-ı u.-ı memleket imişler
75b/derkenar üst
u.-ı memleket 123b/16
tedbîr-i u.-ı memleket 3a/17
u.-ı müsliminde 124a/19
u.-ı müslimîni 77b/derkenar yan
u.-ı nâmaħşürda 17a/1
u.-ı şihâdî 144a/6
u.-ı şer'î 154a/10
u.+ a 129b/12
u.+ da 28b/16, 75b/derkenar üst,
82b/derkenar yan, 180a/17
cemî'-i u.+ da 30a/1
ħavâdiş-i u.+ dan 182b/19
u.+ ı ise 135b/16
u.+ ina 75b/derkenar yan,
124b/11
u.+ ında 77a/derkenar yan
dîn-i u.+ ında 115a/4
temşiyet-i u.+ ında 82a/derkenar
üst
u.+ ındadır 4b/9

- u. ise 81b/derkenar yan
u.+ larda 11b/9
u.+ larına 125a/5
u.+ larından 106b/6
u.+ larını 82a/10, 102b/16
u.+ umı 75b/derkenar üst
aḥkām-ı şerīf-i u.+ unda 129b/12
- ‘umyān:** Ar. körler
‘u.-ı ‘āmm 168a/13
- un:** öğütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri
u. 130a/2, 190b/16
u.+ ı 130a/6
u.+ ından 130b/8
u. idüp 117b/11, 129b/15
- ‘unf:** Ar. şiddet, sertlik, kabalık
‘u. 111b/16, 137a/2, 155a/14, 156a/17, 156b/4, 157b/3, 158b/4, 159a/4
‘u.-ı kıyāmet 186b/1
‘u.+ ile 158a/5
- ‘unḡ:** Ar. boyun
‘u.-ı kebede 173a/2
‘u.-ı kilye 173a/3
‘u.-ı külliyye 173a/5
‘u.+ ına 173a/4
- ‘unşur:** Ar. birleşik bir cisim meydana getiren basit cisimlerden her biri, eleman, öge
‘u.-ı ābı 169b/3
taltīf-i ‘u.-ı bādī 169b/4
vikāyet-i ‘u.-ı nārı 169b/7
- unut(d):** unutmak
u.- up 62b/11
- ‘unvān:** Ar. ad, isim, lakap, şan, şöhret
‘u. 47b/derkenar alt
‘u.-ı dīvān-ı nübüvvet 5a/5
‘u.-ı risāletle 47b/derkenar yan
- ur -:** vurmak, çarpmak; baskın yapmak, yağma etmek; haykırmak; giyinmek; koymak; delmek, yaralamak; bildirmek; etki etmek krş. uru-
barmaḡ u.- a 100a/11
u.- alar 87b/4, 92a/4, 92a/5
u.- anlar 92a/4
bend u.- ar isem 79a/derkenar yan
- u.- asız 82b/derkenar yan
muḥkem u.- ayım 79a/derkenar yan
u.- dı 37a/9
el u.- dı 113a/15
u.- dılar 46b/14, 46b/18
ṭapanca u.- dılar 40b/6
u.- madan 153a/4
u.- maḡ gerek idi 75b/derkenar alt
u.- maḡ 159a/3
degnek u.- maḡ 36b/1
ḡadd u.- maḡ 34b/13
lāf u.- maḡ 134b/3
u.- maḡdur 111b/18
u.- maya 158b/11
el u.- mayasın 84a/derkenar üst
u.- mayauz 84a/3
el u.- maz 80b/derkenar üst
u.- mış olurum 105a/16
u.- mış 145a/6
barmaḡ u.- sa 149b/2
el u.- sam 80b/derkenar üst
el u.- udı 128a/1
u.- up 8b/6, 25a/2, 34b/8, 34b/9, 47a/19, 48b/derkenar üst, 83b/derkenar yan
depmeler u.- up 92a/3
kılıç u.- up 84b/derkenar alt
muḥkem u.- up 37a/5
na‘ra u.- up 174b/6
tāziyāne u.- up 46a/11
terekkün u.- up 84a/8
u.- ur idüm 118a/18
u.- urlar 176a/17
u.- ursam 105a/16
el u.- urum 80b/derkenar üst
ta‘rīz veyā ḡadd u.- urum 158b/17
- urehdeh:** bir damar türü
u. 172b/15
- urıl -:** dikilmek, kurulmak, yapılmak; urulmak, çarpılmak; giydirilmek, takılmak, konulmak
u.- maḡa 46b/18
ḡazf u.- maḡdur 15b/8
u.- mışidi 32a/2
bend u.- up 79a/derkenar yan

albe u.- ur 79a/derkenar alt
 u.- ur iken 75b/derkenar alt
uruc: Ar. yukselme, yukari cikma
 u.+ ma 142b/19
 u. idup 9b/18
uruk: Ar. damarlar; turler
 u. 173b/12, 173b/15
 u.-i mecari 173a/16
 cezb-i u.-i nebata 193b/12
 u.-i nebata 168b/15
 u.-i sa riyyesinden 173a/6
 u.+ a 173a/4, 173a/17
 mefasil-i u.+ dan 173a/2
 cemi-i u.+ ları 196b/6
usat: Ar. gunahkarlar
 u. 16b/14
 kat u'l-keferetu'l-u. 2b/18
 mahlukati sefi-i cemi-i u.
 5a/6
 sefi u'l-u. 1b/13
usul: Ar. asillar; yontem, yol yordam,
 metod
 u. 159b/4
 u.-i alamati izmari 189a/9
 u.-i habaseti 193b/6
 u.-i halkun 91a/17
 u.-i mekari-i ahlak-i insanidur
 108a/2
 u.+ i 124a/3, 161b/3
 munkerati u.+ i 160a/10
 u.+ inde 169a/17
 fusul-i muarraf-i u. olur 170b/17
usacik: usacik, kucuk cocuk
 u.+ lar 74a/5
usak: cocuk; genc; hizmetci; kucuk
 u. 45b/8, 133b/10
 u.+ a 46a/2
 u.+ am 45b/18
 u.+ dan 129a/8
 u.+ i 133b/11, 133b/14, 180b/8
 u.+ in 133b/12
 u.+ lar 117b/5, 126b/12, 182b/18
 u.+ lara 116b/9, 160b/17
 u.+ lardan 116b/11
 u.+ larına 115b/10
uteka: Ar. azat edilmiş koleler veya
 cariyeler

u. 22b/3
uyat(d): uykudan uyandırmak
 u.- amam 190b/12
uyan -: uyanmak
 u.- asız 182b/17
 u.- di 77b/derkenar yan
 u.- dum 8a/11, 80b/derkenar üst
 u.- madı 2b/14
 u.- up 45a/7, 58b/19, 174b/5
uyandur-: uyandırmak
 u.- a 149a/10
uyanuk: uyumamış
 u. 81a/8
 u. durur idi 14b/11
 u. idi 13a/6
 müte'ellih ve u. olup 147b/17
uyanukluk: uyumama durumu
 u. 182b/17
uyat(d): uykudan uyandırmak
 u.- mayup 38a/1
uydur -: uydurmak, yalan söylemek
 u.- up 34b/7, 105b/17
uyku: uyku krş. yuku
 u. 32a/5
 u.+ sı 77b/derkenar yan
uyluk: kalçadan dize kadar olan bacak
 kısmı
 u.+ i 75b/11
uyu -: uyumak
 u.- di 77b/derkenar yan
 u.- dukda 13a/6, 14b/11
 u.- mağa 74a/11
 u.- mayup 17b/11
 u.- mışlar iken 58b/19
 u.- r 77a/derkenar yan, 174a/10,
 174a/15
 u.- rken 25b/5, 137a/7
 u.- rlar 147b/16
 u.- yup 13a/5
uyub: Ar. kusurlar
 ma rifet-i u.-i nefis 198a/15
 u.-i nefsaniden 122a/15
 neseb-i u.+ dan 29b/7
 u.+ larına 166b/5
uyun: Ar. gözler
 u.-i amme 145a/9
 u.-i a yan 3a/10
uyuş -: pıhtılaşmak

u.- miş 8b/2
uza-: uzamak
u.-r 167a/4
uzat(d) -: uzatmak
u.- ur 108b/6, 171b/18
uzak: uzak
u. 78a/5, 102b/1, 103a/19,
131b/7, 170b/3
u.+ a 192b/8
u.+ dan 102a/4, 170a/19
u.+ dur 72b/6, 171b/9
u.+ durlar 72b/6
u. dut 90a/8
u. dutuğuz 115a/2
u. dutup 179a/4
u. düşer 111b/3, 120b/11
u. eyleye 101a/7
u. eyleyeler 116b/11
u. olmak gerek 84a/derkenar alt
u. olmaklık 123b/4
u. olmuş olur 111b/3
uzaklık: uzak olma durumu, iraklık
u. 88a/6, 189b/16
u. itdükçe 144a/8
uzan -: uzanmak, ulaşmak
u.- duqça 12b/12
uzat(d) : uzatmak
u.- up 12b/13, 17b/4
‘uzemā: Ar. mevki bakımından büyük
olan kimseler
‘u. 25b/15
hükemā-yı ‘u. 41a/10
vezāret-i ‘u. 59a/11
‘u.-yı enbiyā 77a/2
fuḫahā-yı ‘u.+ dan idi 24b/13
‘uzlet: Ar. bir yana çekilip kendi
kendine tenhada yaşama,
yalnızlık köşesine çekilme
‘u.+ le 6b/8, 9b/4
‘uzm: Ar. kibirlenme
‘u. 193a/17
‘uzübet: Ar. tatlılık, şirinlik
‘u. 170a/13, 193b/15
uzun: uzun , kısa karşıtı
u. 14b/12, 37b/8, 41b/2, 134b/7
u. ider 187a/17
kolları u. olan 22a/8
u. ve ince olursa 135a/8

uzunluk: uzunluk
u.+ da 134b/8
u.+ ı 135a/12
‘uzv: Ar. organ, vücudun bağımsız
parçası; bir topluluğu, bir bütünü
meydana getiren üyelerden her
biri
‘u. 172a/7
kâbiliyet-i ‘u. 173a/1
‘u.-ı maḫşüş 166b/4
‘u.+ ı 106b/11, 157a/9, 158a/11,
166b/3, 172b/17
‘u.+ ın 157a/8
‘u.+ ma 81a/7
‘u.+ ında 106b/10
‘u.+ ların 17a/19
‘u.+ uñ 106b/10, 172a/9

Ü

ü: Far. “ve” bağlacının sessiz harfle
biten Arapça ve Farsça
kelimelerden sonraki okunuşu
krş. u, vü
ü. 1b/7, 1b/8, 1b/10, 1b/11, 2a/2,
2a/5, 2a/9, 2b/12, 2b/13,
003a/3, 3a/17, 3b/2, 3b/3, 3b/6,
3b/13, 3b/19, 4a/9, 4a/11, 4b/8,
4b/12, 5a/1, 5b/9, 5b/10, 7a/3,
7a/10, 7a/15, 7a/16, 7a/17,
7a/18, 7b/3, 7b/7, 7b/18, 8a/3,
8b/5, 8b/16, 8b/17, 12a/15,
42a/16, 57a/12, 58b/6,
76b/derkenar yan, 82b/derkenar
alt, 85a/derkenar yan, 131b/10,
167b/18, 175a/1
zāhir ü. bāhir olup 7b/4
cidd ü cehd ideler 149a/13
cüst ü. cū itdüm 86a/derkenar
yan
menkūs ü. ma‘kūs olup 7b/7
müjderesān ü. mes‘ūd-ı ḫamd ü
şükr-i firāvān oldılar 7b/6
meyl ü. rağbet itmez 2b/3
mes‘ūd-ı ḫamd ü. şükr-i firāvān
oldılar 7b/6
tedbīr ü. te‘emmül kılsa 59b/8
übülle: Basra yakınında bir şehir

- ü. 35b/7
- ücret:** Ar. hizmet karşılığında verilen para
ü. 130b/14
ü.+ le 8a/8
ü. virüp 129a/18
- üçür:** Ar. ücretler
ü.+ ların 178a/17
- üç:** üç sayısı
ü. 5b/4, 8a/5, 8a/18, 9b/3, 9b/7, 10a/12, 10a/14, 10a/15, 10a/19, 012a/5, 12a/11, 12b/1, 17a/19, 19a/10, 20b/14, 22b/9, 23b/8, 25a/19, 25b/5, 25b/7, 31a/12, 31a/17, 32a/2, 33b/9, 34a/2, 35a/3, 36a/10, 36b/19, 37a/4, 37a/16, 38a/5, 40a/11, 43a/17, 45a/17, 48a/derkenar yan, 48b/derkenar yan, 51a/12, 54b/3, 54b/8, 58a/12, 58b/9, 59a/16, 59b/18, 64b/14, 64b/15, 64b/16, 65b/17, 68a/16, 68b/2, 68b/7, 68b/12, 68b/16, 69a/2, 69a/7, 69a/12, 69a/15, 69b/1, 69b/6, 69b/10, 69b/16, 72a/9, 74a/10, 74b/1, 77a/derkenar yan, 78a/derkenar yan, 78b/12, 81a/14, 81a/derkenar üst, 81b/derkenar yan, 82a/derkenar yan, 82b/derkenar üst, 82b/derkenar yan, 83a/13, 84a/derkenar yan, 85a/5, 86a/derkenar yan, 86b/13, 086b/derkenar üst, 87a/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 89a/19, 89a/derkenar yan, 89b/8, 90b/derkenar yan, 93b/3, 94a/6, 94a/14, 96a/19, 101b/14, 104b/3, 105a/19, 106a/15, 116a/3, 117a/17, 117b/1, 121a/8, 125a/19, 128a/8, 128a/9, 133a/6, 133a/7, 135b/15, 136a/11, 136a/15, 136b/15, 136b/18, 139a/18, 139b/13, 142b/15, 143a/6, 150b/13, 153b/2, 156a/9, 157a/11, 163a/4, 163a/5, 164b/11, 164b/14, 166a/17, 166b/14, 172b/7, 172b/10, 174a/2, 181b/17, 181b/19, 183b/6, 186b/8, 187a/5, 187b/3, 191a/13, 196b/7
bidâyet-i dâyre-i ü.
88b/derkenar üst
hâzret-i ü. 47b/derkenar yan
ü.+ den 90b/derkenar yan
ü.+ i 23a/9, 43b/1, 66b/14, 86b/8
ü.+ inde 22a/1
- üç biç:** üç bin sayısı
ü.+ den 60a/1
- üçer:** üç sayısının üleştirme sayı sıfatı
ü. 13a/1, 35a/5
- üçünci:** üç sayısının sıra sıfatı
ü. 9b/8, 19b/14, 19b/19, 21b/1, 21b/7, 21b/11, 34a/5, 39b/4, 42b/3, 61a/12, 68a/18, 68b/4, 68b/9, 68b/13, 68b/17, 69a/4, 69a/9, 69a/13, 69a/17, 69b/3, 69b/7, 69b/11, 69b/18, 70b/6, 72a/11, 72a/19, 76a/13, 77a/derkenar alt, 78a/derkenar alt, 78b/derkenar yan, 81b/derkenar alt, 82a/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 85b/derkenar yan, 86b/10, 87a/derkenar yan, 87b/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 89a/derkenar yan, 90b/derkenar yan, 106b/4, 111b/18, 113a/3, 115b/6, 120b/8, 121a/4, 122a/1, 131b/2, 132a/15, 135b/14, 136a/16, 141b/18, 150b/16, 156a/14, 156a/16, 156b/1, 160b/4, 163a/7, 164b/17, 165a/5, 166a/16, 166b/2, 167a/11, 172b/5, 172b/7, 172b/11, 173a/15, 183b/7
ü.+ den 86b/derkenar üst
ü.+ ye 159a/14
- üç yüz:** üç yüz sayısı
ü. 6a/14, 35b/14, 60a/3, 160a/16, 179b/19, 183b/6
- üç yüz altmış:** üç yüz altmış sayısı
ü. 173b/11
- üç yüz biç:** üç yüz bin sayısı
ü. 46a/17, 130b/6

üç yüz on üç: üç yüz on üç sayısı
ü. 24b/2

üç yüz yitmiş sekiz: üç yüz yetmiş
sekiz sayısı
ü. 21b/16

üle -: yavaşça sallamak
ü.- di 200a/15

üleştür -: paylaştırmak, bölmek
ü.- üp 35b/14

ülfet: Ar. alışma, kaynaşma; görüşme,
konuşma; dostluk; alışkanlık
haline getirme
ü.-i âmāl 148a/16

ümem: Ar. ümmetler
ü. 16b/13, 28b/12, 70a/12
cem' -i ü. 34b/18
efdal-i ü.-i 'âlem olup 28b/17
cemî' -i ü.-i 'âlemden 15a/18
ü.-i mâziyeden 28b/16
ü.-i sâbıkaya 28b/6
ü.+ de 28b/12
'akâyid-i ü.+ de 125b/10
ü.+ den 17a/1, 28b/6, 28b/15
cemî' -i ü.+ den 16b/19
ü.+ e 28b/11, 28b/14
ü.+ üñ 28b/9
hâzret-i ü.+ üñ 26a/4, 26a/5

ümerâ: Ar. emirler, beyler
ü. 82b/derkenar üst
fer-i 'inâyet-i ü. 75b/derkenar
üst
islâm-ı ü. 130b/1
ü.-yı 'acemden 27a/19
ü.-yı devleti 84b/derkenar alt
ü.+ lar 86b/derkenar yan
ü.+ ları 27a/18
ü.+ sım 82b/derkenar alt
dâ' iye-i ü.+ yla 181b/6

ümîd: Far. umut, beklenti
ü. 90b/derkenar yan
ü.+ dür 71b/1
ü.+ i 96b/7, 194b/15
rişte-i ü.+ i 201a/2
ü. ider 88a/3
ü.+ ile 53b/16
ü.+ in 147b/11
ü.+ inde 136a/18
ü. kesdiler 37b/11

ü. olunur 4a/5

ümîd-vār: Far. uman, ümitli
ü. 66a/18, 117b/14

ümm: Ar. anne, ana
bende-i ü. 189a/15
'umüm-ı ü.-i müslimîne 35a/4

ümm: Ar. çıkış noktası, kaynak
ü.-ı şehevât-ı nefis 126b/4

ümm-i veled: Ar. efendisinden çocuğu
olan cariyeye
ü. 35a/1, 36a/15, 36b/4

ümmehât: Ar. anneler; asıl ve esas olan
şeyler, kaynaklar:
ü. 189a/9, 191b/9
ü.+ dur 161a/12
ü.+ ı iken 20a/14
ü.+ ı 20a/16
evşâf-ı ü.+ ı 108a/2
ü.+ ından 159b/5
ü.+ ları 20a/13

ümmet: Ar. bir peygambere tabi olan
topluluk
ü. 28b/1, 28b/17, 29a/1, 72a/10,
122b/12
icmâ' -ı 'ulemâ-yı ü. 76b/1
murâd-ı ü.-i muhammed
olmağdur 15b/13
ü.-i muhammed 28a/16, 38b/7,
42b/15
'ulemâ-yı ü.-i muhammed 28b/5
ü.-i muhammeddür 15a/16
ü.-i muhammede 31b/18, 40a/4
ü.-i muhammedi 44a/19, 44b/6
ü.-i muhammedün 20a/12,
91b/1, 129a/8
evliyâ-yı ü.-i muvânesetinden
189a/6
aşfiyâ-yı ü.-i mücâlesetinden
189a/6
ü.+ den 23b/19
ü.+ e 28b/13, 29a/19
icmâ' -ı ü.+ e 155b/8
ü.+ i 15a/15, 183a/14
ü.+ im 44a/12, 125a/19, 136b/8
ü.+ imde 45a/12
ü.+ imden 15a/10
ü.+ ime 70b/4

- ü.+ imün 70a/11, 70a/12, 75a/4,
145b/13, 197a/4
ü.+ inden 17a/7
ü.+ ine 6b/15
ü.+ lere 70b/4
ü.+ leri 16b/18, 17a/1
ü.+ lerin 78b/6
ü.+ lerine 28b/2
ü.+ üm 79b/derkenar yan
ü.+ üñ 28a/17, 91a/1, 98b/1,
122b/9, 155b/8, 158a/7
ü.+ üñden 45a/13, 46b/3
ü.+ üğe 135b/1
- ümmetsiz:** Ar.+T. ümmeti olmayan
ü. 83a/3
- ümmü'l-mesākīn:** Ar. Hz. Zeynep
ü. 21b/7
- üns:** Ar. alışkanlık
ü. 117a/14
ü.-i rüh 98b/4
ü.+ den 168b/13
ü.+ inün 146b/18
- ürdün:** Ar. Osmanlı döneminde Şam
eyaletine bağlı eyalet, Ürdün
ülkesi
vilâyet-i ü. 35b/1
- üret -:** üretmek
ü.- di 198b/13
ü.- mek 157b/12
- ürk -:** ürkmek, korkmak
ü.- üp 76b/derkenar yan
- ürküt -:** ürkütme
ü.- meyüp 133a/13
- üslüb:** Ar. yol, biçim, usul; ifade yolu
ü. 6b/3
ü.-ı mezkür 8b/8
- üst:** üst, üzeri; alt karşıtı
ü. 30a/6
ü.+ i idi 37a/4
ü.+ inde 8a/16
ü.+ ine 34b/9, 40a/17
- üstād:** Far. muallim, öğretmen; usta,
sanatkâr
ü. 36b/10, 116a/8, 116a/10,
116a/11, 201a/8
ü.-ı muhaddisîn 47a/15
ü.+ a 156a/14
ü.+ ı 25b/18, 46a/15, 183a/8
- ü. ola 116b/15
- üstün:** benzerlerine göre daha yüksek
bir düzeyde olan, onları geride
bırakan
ü. ola 96a/13
- üstüvār:** Far. sağlam, güvenilir
ü. itdi 46b/16
- üşen -:** üşenmek
ü.- meyüp 193b/1
ü.- miş idüm 79b/derkenar alt
- üşür -:** üşme işini yaptırmak, saldırtmak
kılıç ü.- üp 55b/16
- üzer:** üst, üzeri
ü.+ imde 111a/6, 128a/3
ü.+ imüze 201a/4
ü.+ inde 8a/3, 10b/17, 12a/13,
57a/19, 86b/derkenar yan,
112b/3, 112b/4, 151b/10,
161a/5, 161a/11, 161b/1, 200b/7
ü.+ inde 81b/derkenar üst
ü.+ inden 57b/6, 58a/3, 58a/19,
73a/8, 82b/8, 174a/7, 199b/7
ü.+ ine alup 19b/2
ü.+ ine vardı 49b/18
ü.+ ine varmak 56b/10
ü.+ ine varup 49b/16, 52a/8,
53b/1, 56a/18, 56b/5, 56b/17
ü.+ ine 8a/19, 10b/18, 14b/15,
14b/17, 14b/18, 21a/4, 23a/1,
32a/12, 38b/9, 39b/12, 49b/14,
53a/17, 53b/2, 54b/11, 55a/11,
55a/18, 55b/1, 55b/6, 55b/12,
55b/14, 55b/19, 56a/5, 57a/8,
57a/14, 58a/8, 58b/3, 59a/4,
60a/15, 69b/10, 69b/11, 70a/12,
70a/13, 70a/14, 71b/3, 71b/5,
71b/19, 75a/10, 75b/11,
76a/derkenar alt, 78a/derkenar
alt, 84a/7, 84a/derkenar üst,
86a/derkenar yan, 86a/derkenar
alt, 88b/derkenar yan, 90a/17,
96a/10, 96a/12, 98b/11, 102b/5,
108b/13, 125a/4, 125a/19,
127a/17, 127a/18, 133b/10,
151b/2, 155a/1, 156b/6, 157b/9,
161a/4, 161a/9, 164b/3, 172b/5,
174a/7, 174a/13, 174a/19,

176b/19, 180a/19, 187a/3,
189a/11
ü.+ ije 46b/5, 84a/derkenar üst,
84b/derkenar üst, 115b/15
ü.+ iğüze 71a/17
ü.+ leri 154b/11
ü.+ lerinde 157a/19
ü.+ lerine yürüyüp 55b/16
ü.+ lerine 56b/1, 56b/11, 69b/3,
186b/4, 193a/3

üzere: üzerine, üzerinde; müddetçe,
süresince, kadar, üzere
ü. 2a/12, 3b/18, 4a/5, 5b/16,
6b/15, 7a/3, 8a/7, 8b/8, 8b/18,
009a/15, 9b/3, 10a/4, 10a/19,
10b/2, 11b/2, 12a/9, 12b/11,
12b/18, 14b/10, 15a/7, 15b/6,
17a/9, 17a/11, 19a/10, 19a/15,
19b/17, 20a/5, 20b/10, 22b/3,
29a/7, 31a/5, 31b/15, 32a/13,
32b/19, 34b/11, 38a/14, 38a/15,
39a/4, 39b/3, 41a/9, 43a/9,
44a/3, 46a/7, 47a/5, 47a/15,
48a/derkenar yan, 51a/17,
51b/11, 51b/13, 52a/10, 52b/18,
55b/10, 56b/16, 57b/1, 59b/11,
62a/14, 64a/19, 64b/1, 64b/3,
64b/4, 65a/5, 66a/3, 66a/8,
66a/10, 66b/13, 66b/18, 66b/19,
68b/5, 69a/8, 69a/9, 69a/16,
69b/11, 75b/derkenar alt,
77b/derkenar yan, 78b/14,
79a/derkenar yan, 79b/derkenar
yan, 79b/derkenar alt,
80a/derkenar yan, 81b/derkenar
yan, 82a/derkenar yan,
82b/derkenar yan, 83a/4,
83b/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 84b/2, 84b/derkenar yan,
85b/derkenar yan, 85b/derkenar
alt, 86a/derkenar yan,
86a/derkenar alt, 86b/derkenar
üst, 87b/derkenar yan, 88a/11,
88b/derkenar alt, 90a/9,
90b/derkenar alt, 91a/4, 95a/16,
102b/7, 105a/11, 112a/4, 113a/5,
113a/19, 114a/12, 114b/8,
114b/13, 116b/1, 116b/4,

116b/19, 117a/12, 117b/6,
125b/13, 125b/14, 126a/3,
127b/4, 127b/8, 128a/6, 128b/5,
129a/10, 129a/11, 131b/8,
132a/3, 137a/3, 137b/6, 139b/4,
151b/15, 153b/15, 155a/15,
155a/17, 158b/18, 161a/7,
161a/10, 161a/15, 161a/17,
162b/13, 166b/12, 169a/7,
172a/17, 174b/14, 178b/1,
178b/2, 179a/6, 180b/2, 180b/4,
182b/6, 184b/9, 186a/15,
189a/14, 189a/18, 189b/9,
190a/17, 195b/14, 197b/13,
198b/9, 200b/1
ü.+ dür 68a/16, 79a/derkenar üst,
84a/18, 86a/9, 95b/13, 106a/16,
118b/8, 121a/8, 141b/6, 151a/14,
156a/9, 159b/2, 160a/10,
161b/15, 164b/14, 166a/17,
181b/12, 183b/6, 196b/7
ü.+ dürler 85b/derkenar üst
ü. idi 29b/6, 53a/5
ü. idüm 46b/15
ü. iken 44b/5, 53a/16, 55b/10,
55b/15, 59a/7
ü. imiş 25a/2
ü. ise 124b/4
ü.+ sin 46b/16, 75b/derkenar yan
ü.+ üz 118b/8

üzüm: asmanın taze veya kuru olarak
yenilen ve salkım durumunda
bulunan meyvesi
ü. 80a/derkenar alt, 80b/derkenar
üst, 106a/12
ü.+ de 80b/derkenar üst
ü.+ e 12a/19
ü.+ i 80b/derkenar üst
ü.+ ler 80a/derkenar yan

V

vācib: Ar. yapılması gerekli; yapılması
dinen lüzumlu olan
v. 77a/derkenar yan, 123a/2,
154a/10, 155b/19, 156b/13,
156b/19, 158a/17, 159a/16,
160b/6, 160b/10, 160b/16,

160b/17, 160b/18, 160b/19,
161a/2, 161a/3, 161a/4, 161a/5,
161a/11, 161b/2, 161b/4,
161b/7, 161b/10, 161b/19,
162a/2, 183a/7
v. bile 89a/3, 123b/13, 137a/13
v. bileler 193b/1
v. bilüp 138a/17, 199a/6
v. bilür 122a/14, 188a/18
v. bilürler idi 122a/1
v.+ den 155b/17
v.+ dür 6b/15, 6b/16, 78b/2,
93a/4, 97a/14, 98b/17, 112b/19,
114a/19, 114b/5, 114b/6,
114b/7, 115a/12, 115a/13,
122a/13, 122a/18, 123b/17,
128b/11, 133b/4, 135a/17,
139a/13, 139a/14, 139b/1,
139b/8, 140b/13, 148a/14,
150b/11, 153b/5, 153b/19,
154a/18, 155b/16, 156a/16,
156b/2, 156b/17, 157a/15,
158b/13, 159a/5, 159b/7,
159b/8, 159b/14, 159b/18,
160a/4, 160a/7, 160a/10,
160a/13, 160b/13, 161a/8,
162a/7, 162a/13, 166b/10,
174b/9, 180b/10, 182b/8,
183a/7, 183a/8, 197a/2
nehy-i v.+ dür 155b/17
v. iderem 103a/4, 103a/5
v. iderse 71b/19
v. iken 76a/derkenar yan
v. itdi 97b/4, 112b/2
v. itmişdür 91a/2
v. itmişüzdür 98b/11
v. ola 192a/19
v. olacaq 94a/2
v. olanı 118b/12
v. oldı 94a/16
v. olduğdan 154a/19
v. olması 93a/5
v. olmayup 6b/16
v. olmazdan 93a/5
v. olur 87a/5, 95b/10, 180b/8
v.+ ü'l-i z'āna 7a/2
v. + ü'l- vücūd 1b/1
hazret-i v. + ü'l- vücūddan 89a/5

v. + ü'l- vücūddur 168b/5
v.+ üñ 95b/17, 155b/17, 155b/18
v. ve sâkit olmak 161b/13

vācibāt: Ar. gerekenler, yapılması
gerekli olanlar
v. 162a/8
a'māl-i imtişāl-i evāmir-i v.+
dan 78b/8

vāciblik: Ar.+T. gereklilik
v.+ i 159a/13
v.+ inde 85a/6
v.+ inden 97a/18

vācid: Ar. Tanrı, meydana getiren
ferah-ı v. 166a/1, 166a/12
v.+ dür 166a/17, 166b/11

va'd: Ar. söz verme, üstüne alma;
yapılmasına söz verilen şey
v. 78a/6, 84a/15
v.-ı va'id 85b/derkenar yan
hadd-i v. olunmaz 15a/5

va'de: Ar. bir iş için önden belirtilen
zaman; bir işi geciktirmek için
belirtilen zaman; ecel
v. buyurmuşdur 99b/16
v. buyurmuşsın 176a/2
v. eyleye 81a/16
v. ider 136b/16
v. itdik 81a/derkenar üst
v. itdügine 136b/19
v. itmişdüm 81a/derkenar yan
v.+ ler 84a/derkenar yan
v. olunmuşdur 87a/4
v. olunup 28b/7
v.+ si 136b/14
v.+ sine 81a/16
v. vir 81a/derkenar üst
v. virürler 136b/13
v.+ ye 81a/derkenar yan,
84a/derkenar yan, 136b/13

va'deli: Ar.+T. süreli
v. idi 81a/derkenar yan

vādī: Ar. iki dağ arasındaki uzun çukur,
dere; bir nehrin aktığı yer, yatak
v. 148b/11
v.-i bī-zer' olmağın 6b/1
v.+ de 25b/4, 193a/9
v.+ sinde 81b/17
v.+ sinden 82a/3

- v.+ sine 113b/3
- vāfir:** Ar. çok, bol
v. 34b/7, 39a/5, 43a/13
‘aẓīm-i v. 76b/derkenar üst
v.-i ‘acāyib 43a/12
- vahābī:** Ar. Suudiarabistan merkezli
siyasi bir mezhep
‘ināyet-i ḥāzret-i v. 181b/4
- vaḥdaniyyet:** Ar. Tanrı’nın tekliği
v. 165a/7
- vaḥdet:** Ar. yalnızlık, tekil, birlik
‘ālem-i v. 134a/5
eşi ‘a-i āfitāb-ı v. 165a/6
v.-i deryāsınū 81b/19
ḥıṣm-ı v.-i gāzab 82a/derkenar
üst
deryā-yı v.-i lüccesinden 98a/9
feẓā-yı v.-i tūyūrları 89a/18
diḳḳat-i v.+ i 107b/3
- vāhib:** Ar. veren, bağışlayan
v.+i’l-vücüb 3b/16
- vāhid:** Ar. tek, bir krş. vāhide
v.+ dūr 77a/9
- vāhide:** Ar. tek, bir krş. vāhid
meclis-i v.+ de 24b/5
zamān-ı v.+ de 22b/19
- vaḥş:** Ar. insandan kaçan, ehlî olmayan,
yabanî
v. 2a/2
- vaḥşet:** Ar. vaḥşilik, ıssızlık, tenhalık;
korku, ürküntü
v. 54a/1
v.-i ḳabīḥ 199b/19
v.-i ṭab‘ 134a/19
v. virmeyeler 133a/13
- vaḥşī:** Ar. evcil olmayan; doğa ile iç içe
yaşayan
v. 79a/derkenar alt
- vaḥy:** Ar. vahiy
v. 10a/12
v.-i ilahī 10b/14, 19b/10
v.-i ilahī 82b/derkenar yan
v.-i mütevāliye 10a/11
v. buyura 152b/4
v. buyurdı 88a/derkenar üst,
103b/11, 164a/10, 180a/14,
184b/15
- v.+ dūr 77a/13
v. idüp 119b/2, 192a/15
v. itdi 90a/3, 91a/1, 97b/17,
103a/9, 111b/5, 111b/14,
119a/14, 126b/9, 127a/3, 135b/1,
136a/1, 136b/3, 195a/13
kātib-i v. olup 26a/3
kātib-i v. olup 27b/7
ilkā ve v. ve ilhām ider idi
10b/14
- va‘id:** Ar. birini iyiliğe sevk ve
kötülükten uzaklaştırmak için
korkutma, yıldırma
v. 78a/6
va‘d-ı v. 85b/derkenar yan
v.-i endāze olduḳda 10b/15
v.+ inde 84a/15
- vaḳ‘a:** Ar. olan, vuku bulan, ortaya
çıkan her türlü durum, hadise,
olay
v.+ sı 52b/8
- vaḳār:** Ar. ağırbaşlılık, temkinlilik
v. 11a/8, 69b/3, 81a/derkenar üst
şehriyār-ı gerdün-ı v. 59b/8
v.-ı çeşm 60b/5
v.-ı gālīb ola 160a/1
v.+ ı 113a/19
şehriyār-ı gerdün-ı v.+ uḡ 51b/2,
54a/18
- vāḳı‘ā:** Ar. gerçek, gerçi, her ne kadar
v. 40a/18
- vāḳı‘a:** Ar. olmuş olan şey, geri
çevrilmesi mümkün olmayan
olay, olgu
v.+ da 78b/derkenar alt,
88b/derkenar üst, 132a/5
ḥīn-i v.+ da 121a/6
v.+ sında 79b/derkenar yan,
193a/7 v.+ yı 86b/derkenar yan
- vāḳıf:** Ar. bilici, bilen, haberdar
v. 3b/8
v.+ ları 175a/1
v. ol 76b/15, 87b/4,
90a/derkenar yan, 116a/5,
140b/1, 170a/5
v. ola 109b/4, 120b/4, 160b/13,
166b/13, 168b/14
v. olalar 157b/15

v. olduğunda 132a/13
v. olduḡ 131b/19
v. olmaḡdur 93a/10
v. olmaya 85b/derkenar yan
v. olmayalar 77b/derkenar yan
v. olmayup 48a/13
v. olup 86a/derkenar üst
v. olur ise 85b/derkenar alt
v. olur 85b/derkenar alt
v. ve muṭṭali' ola 141b/10
vāḡi': Ar. vuku bulan, olan; olagelen, rastlayan; geḡen, geḡmiř olan
v. 87b/derkenar üst
v.+ de 47a/10, 158a/18
v. ide 108b/15
v.+ mde 46b/2, 46b/6
v. ola 82b/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 132a/5
v. olan 4b/8, 7b/2, 65a/6, 73a/10
v. oldu 75b/derkenar yan, 108b/15
v. olduḡda 48a/18, 121b/1, 153a/2
v. olduḡdan 56a/2
v. olmaduḡından 11b/12
v. olmaḡın 52a/derkenar alt, 81a/derkenar üst
v. olmamişdur 41a/18
v. olmaya 65a/1, 80b/derkenar alt
v. olmayup 81b/derkenar yan
v. olmaz 75b/derkenar yan
v. olmiş ise 122a/3
v. olmişdur 7b/15, 8b/8, 8b/10, 18a/6, 50b/8, 52a/1, 52b/4, 155a/10, 157b/17
giymek v.- mişdur 12b/5
v. olsa 62a/5, 84b/derkenar alt
v. olup 49b/3, 49b/8, 52a/derkenar alt, 52b/14, 53b/17, 54a/16, 85b/1
v. olur ise 161b/2
v. olur 77b/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 155b/15, 164a/17
vakt: Ar. vakit, zaman, aḡ, saat; mevsim; fırsat; belirtilen zaman

v. 17a/18, 28b/11, 37a/7, 47a/18, 65a/5, 65a/7, 65a/12, 65a/14, 66b/3, 72b/1, 76b/derkenar yan, 78a/derkenar yan, 78a/derkenar alt, 83a/13, 83a/18, 85b/6, 85b/7, 85b/10, 85b/derkenar alt, 86a/4, 86b/1, 89b/16, 95a/1, 98a/8, 99a/2, 141a/16, 154a/10, 171a/12, 182b/17
hıfz-ı v. 68b/12
hıfzū'l-v. 67b/17, 68b/9
isticāb-ı v. 85a/7
muḡtezā-yı v. 140b/16
ḡalīfe-i v.-i emirū'l-mū'minīndür 130a/8
v.-i muḡtesib-i 'aleyhi 158b/8
v.-i revādur 158b/19
v.+ de 82b/derkenar alt, 86a/9, 86a/10, 87a/16, 95a/4, 154b/17
v.+ den 86a/16
evliyā-yı v.+ den 117b/14
tazyī' -i v.+ dūr 105b/15
v.+ e 84b/derkenar alt, 86a/15, 191a/17
v.+ i 68b/14, 71a/16, 71b/18, 77b/derkenar yan, 85b/15, 89a/3, 89a/16, 90a/1, 91a/11, 91a/12, 134b/3, 200b/12
v. idi 3b/14
v.+ idür 123a/4
v.+ inde 78b/derkenar yan, 81b/derkenar yan, 86a/1, 89b/4, 96b/3, 181b/5, 181b/8
v.+ inden 76a/2
v.+ ine 68b/13, 169a/8
v.+ iyle 86a/17, 88a/4
v.+ le 67b/18
v.+ leri 67b/18
v.+ lerin 93b/19
sultān-ı v.+ üñ 75b/derkenar yan
v. ve maḡal olmayup 85b/derkenar alt
vālā-himem: Far.+Ar. himmeti yüce olan
v. 55a/4
vālī: Ar. bir vilayeti idare eden en büyük memur
v. 139b/8

- v.-i vālā-himem 55a/3
v.-i vilāyet olanlar 140b/13
v. idüp 57b/19
v.+ leri 55a/15
v. olunup 60a/1
v.+ si 56b/8, 57a/6, 57a/7,
57a/15, 58a/1
- vālid:** Ar. baba, ata
v. 111a/2, 111a/11, 156a/11
v.-i qarībi 192a/4
v.-i mācidleri idiler 20a/17
v.+ i 183a/7
v.+ lerindendür 6a/6
- vālide:** Ar. doğuran, ana, anne
v. 14b/4, 77b/derkenar alt,
110b/16, 110b/17, 111a/11,
131b/2, 180b/8
v.-i qarībdür 156b/10
v.-i mācidelerininü 7b/2
v.+ ler 167a/6
v.+ leri 8a/5, 20a/12, 36a/14,
42a/11
v.+ lerinden 111a/19
v.+ lerine 8b/14, 76a/6
v.+ m 146a/19, 146b/1
v.+ mden 44b/9
v.+ müñ 78b/derkenar yan
v.+ nün 85b/16, 110b/19,
111a/10
v.+ si 8a/4, 8b/14, 19b/5, 21b/17,
27b/18, 29b/14, 32a/7, 32a/19,
36a/11, 36a/12, 36a/13, 36a/15,
36b/4, 41a/16, 41a/18, 41a/19,
41b/3, 43a/10, 43b/11, 43b/17,
107b/12, 133b/13, 146b/1,
197a/1
v.+ sindedür 32a/18
v.+ sinden 98b/4, 116a/15
v.+ sindendür 32a/16, 36b/5
v.+ sine 8b/11, 78a/derkenar üst,
78b/derkenar yan
- vālideyn:** Ar. ana ile baba
v. 4b/1, 110b/6, 110b/9, 111b/2,
112a/9, 112a/11, 116a/6,
116a/10, 116a/13,
116a/17, 156b/5
‘uķūķ-ı v.+ dūr 86b/16
v.+ e 111b/17, 156a/14
- fāsık-ı v.+ e 156a/15
v.+ i 29b/17, 111a/16, 111a/18,
111b/8
v.+ im 111a/6, 115b/14
v.+ indendür 116a/16
v.+ ine 69b/12
v.+ lerine 63a/12
v.+ ümden 117b/8
v.+ ün 111b/6, 112a/12, 115b/15
v.+ üñe 115b/14
- vallahi:** Ar. “Allah için, Allah hakkı
için” anlamına gelen büyük
yemin
v. 37b/11, 85a/derkenar üst,
128a/9, 130b/11
- van:** Van vilayeti
v. 52b/5, 57a/14, 57a/18, 58a/3
- var:** var, yok karşıtı
v. 3b/11, 23a/11, 23b/4, 23b/7,
36a/10, 39b/8, 44a/11, 46b/5,
47b/derkenar yan, 48b/10, 64a/4,
70a/13, 70a/14, 70b/19,
76a/derkenar alt, 76b/9,
76b/derkenar alt, 77a/derkenar
üst, 77a/derkenar yan,
77a/derkenar alt, 77b/16, 77b/18,
78a/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
79b/derkenar yan, 80a/derkenar
alt, 80b/derkenar üst,
80b/derkenar yan,
80b/derkenar alt, 81a/derkenar
üst, 81b/derkenar üst, 82a/13,
82a/derkenar yan, 82b/14,
82b/derkenar üst, 83a/9,
83a/derkenar üst, 83a/derkenar
yan, 83b/derkenar yan, 84a/13,
84a/14, 84b/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 86a/derkenar
yan, 86a/derkenar alt,
86b/derkenar üst, 86b/derkenar
yan, 88a/derkenar alt,
088b/derkenar yan, 89a/derkenar
yan, 89b/derkenar alt,
90a/derkenar yan, 94a/17,
94b/13, 96b/7, 99b/3, 100a/9,
100b/3, 100b/5, 100b/8,
103a/12, 103a/17, 103b/9,

104b/3, 105b/5, 106a/6,
106b/10, 108a/13, 111b/13,
111b/16, 113a/2, 115b/15,
117a/5, 118b/11, 119a/2, 122b/5,
123a/11, 128b/18, 130a/14,
130a/16, 131b/19, 133a/5,
136b/16, 137a/5, 138a/19,
141a/3, 141a/9, 141a/19,
141b/3, 141b/7, 141b/10,
141b/12, 141b/15, 143a/10,
143a/16, 146b/1, 147a/2, 147a/3,
147a/4, 147a/5, 147a/6, 147a/7,
147a/8, 147a/9, 148b/13, 152b/5,
154a/6, 154b/11, 154b/12,
154b/14, 155a/13, 155b/7,
156b/1, 156b/2, 156b/14,
157b/3, 159a/3, 159a/9,
160a/18, 161b/18, 164b/18,
166a/10, 166a/11, 167b/5,
167b/6, 167b/17, 169b/10,
170a/1, 170a/3, 170a/12, 171a/2,
171a/9, 171a/10, 171b/2, 172b/7,
172b/10, 173b/2, 173b/3,
173b/5, 173b/11, 173b/12,
174b/13, 175b/3, 177a/4,
177a/11, 181a/4, 181b/5,
181b/19, 183a/3, 183b/7,
183b/8, 183b/9, 184b/6, 184b/7,
184b/9, 187a/19, 189b/14,
191a/13, 192a/2, 193a/4,
193a/13, 193b/3, 194b/17,
195b/5, 195b/14, 197a/17,
197b/19, 198b/8, 198b/9, 199b/1
v.+ dur 15a/16, 16a/15, 24a/3,
24a/8, 25b/18, 60b/17, 67b/11,
71b/3, 71b/5, 73b/2, 77a/4,
80a/19, 81a/14, 81a/15,
81b/derkenar üst, 83a/11,
83b/derkenar üst, 88a/17,
88a/derkenar yan, 90a/derkenar
yan, 93a/16, 101b/14, 126a/14,
132a/2, 135a/16, 139b/6,
148a/15, 166b/10, 169b/1,
174a/8, 185b/12
v. idi 12b/14, 20b/16, 23a/2,
25a/4, 26a/7, 26a/19, 28b/9,
32a/2, 32a/6, 36a/4, 38b/12,
40a/7, 42a/5, 42b/8, 43a/17,

45a/12, 48a/derkenar yan,
48b/11, 48b/derkenar yan,
50a/14, 51a/13, 51b/2, 52a/13,
52b/9, 53a/14, 58a/10,
77a/derkenar alt, 77b/18,
77b/derkenar üst, 77b/derkenar
yan, 79a/derkenar üst,
79b/derkenar yan, 80a/derkenar
yan, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 83a/derkenar
üst, 83a/derkenar yan,
83b/derkenar üst, 86a/6,
086a/derkenar üst, 86b/derkenar
yan, 88a/derkenar üst,
88a/derkenar yan, 88b/derkenar
yan, 89a/derkenar üst,
89a/derkenar alt, 90b/2,
90b/derkenar üst, 93b/6,
99a/9, 111b/9, 118b/3, 118b/6,
121b/2, 128b/5, 128b/15,
129b/11, 130b/17, 138a/14,
138b/6, 152b/11, 152b/13,
191b/1, 198b/16, 199a/11
v.+ idi 153b/14
v. iken 42b/14
v. imiş 82b/derkenar yan
v. ise 11b/6, 12a/4, 31b/6,
66a/19, 69a/5, 81b/derkenar alt,
82b/derkenar üst, 90a/11,
90a/derkenar yan, 96b/2, 96b/8,
96b/10, 103b/19, 108b/12,
121a/16, 146b/7, 153a/14,
160b/3, 171b/9,
178a/17, 200b/14
v.+ ise 12a/5
v. itmişdür 82a/derkenar yan
v. ola 87b/derkenar yan, 194b/17
v. olsun 3b/11
v.+ sa 15b/7
var -: gitmek, yetişmek; amaca
ulaşmak, erişmek; anlamak
v.- alum 79b/derkenar yan
v.- amaz 135b/3
v.- andı 153b/17
v.- ayım 86b/derkenar alt
v.- dı 53b/10, 55a/13,
79b/derkenar yan, 79b/derkenar

alt, 83b/derkenar üst, 108b/12,
130a/5
üzerine v.- dı 49b/18
v.- duğında 45a/4, 55a/12
v.- duğda 8a/13, 8b/12, 32b/17,
38a/17, 49b/8, 55a/10,
83a/derkenar alt
v.- duğdan 56a/1, 77b/derkenar
alt, 86a/6
v.- duğlarında 39a/10, 55a/18
v.- dum 46b/4, 74b/18, 130a/9,
130b/8, 191a/5
v.- inca 39b/8, 56a/7, 143a/9
v.- ma 124a/6
v.- madum 80a/derkenar yan
v.- mağ 12a/7, 60a/16
hacca v.- mağ 38a/11
üzerine v.- mağ 56b/10
v.- masından 148b/4
v.- mayup 21b/12
v.- miş olursın 131b/7
v.- sa idi 136a/11
każā-yı hācete v.- salar 15a/1
v.- up 11b/18, 12a/6, 15a/6,
16a/12, 17a/15, 32a/17, 33a/7,
33a/8, 36a/18, 38a/9, 38a/12,
38a/15, 42b/15, 45b/15, 48a/6,
48a/7, 48a/17, 48a/18, 49b/2,
49b/6, 49b/19, 52a/9, 52a/17,
53b/2, 54b/13, 55b/12, 56a/11,
56a/17, 57a/18, 57b/6, 58a/2,
58b/4, 59a/5, 60b/3,
77a/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 77b/derkenar yan,
77b/derkenar alt, 78a/derkenar
üst, 78b/derkenar yan,
80a/derkenar üst, 80a/derkenar
yan, 80b/derkenar üst,
83a/derkenar alt, 86a/derkenar
yan, 86b/derkenar alt, 88a/1,
89b/derkenar alt, 90a/derkenar
alt, 98b/12, 103a/16, 115a/18,
117b/9, 120a/7, 121b/19,
127a/19, 129b/6, 130b/7,
138a/14, 174b/13, 175b/7
'aleyhimü's-selām v.- up 16b/15
hacca v.- up 34b/1
każā-yı hācete v.- up 192b/11

secdeye v.- up 44a/19
üzerine v.- up 49b/16, 52a/8,
53b/1, 56a/18, 56b/5, 56b/17
v.- urlar idi 12a/4
fikre v.- urlar idi 13a/9

varağ: Ar. kağıt veya kitap yaprağı
v.-ı āsārından 177a/2

varıl -: ulaşılmak, varılmak
v.- duğda 31a/6, 55b/2, 57a/8
v.- up 56a/5

vārid: Ar. gelen, vasıl olan, erişen krş.
vāride

v.-i gaybī 165b/8

v.+ dūr 165a/15

v. olan 4a/3, 4a/15, 60b/14,
86b/6

v. olmamışdur 86b/18

v. olmuşdur 29a/4, 76b/11,

78b/7, 79a/17, 99b/16, 144a/9,

144b/5, 156b/5, 158a/7,

180b/14, 181a/18

vāride: Ar. gelen, vasıl olan, erişen krş.
vārid

aḥbār-ı v. 155b/4

iḥbār-ı v. 86b/19

varlık(ğ): var olma durumu, var edilmiş
olma krş. varlık

v. 89a/4, 144a/13, 145b/17,
168a/17

v.+ ı 145a/7

varlık: var olma durumu, var edilmiş
olma krş. varlık

v. 185a/16

varsak: eskiden varsakların yaşadığı
Tarsus'un kuzey-batı ve
Silifke'nin kuzey-doğusundeki
dağlık bölge

v. 51b/5

vasağ: Ar. orta, merkez, iç

v. 85b/derkenar yan, 146a/4

v.-ı dimāğda 171a/3

hadd-i v.-ı maḥmūddur 195b/7

hadd-i v.+ dur 146a/11

v.+ ı 195b/5

v.+ ında 140b/19

v.+ ından 173a/6

- vaşf:** Ar. nitelik, sıfat; bir kimsenin veya şeyin durumunu, anlatarak tarif etme; övme
bend-i v.-ı a' dāya 53b/6
v.+ ı 25b/13, 3a/19, 66a/8
v.+ ıyla 34a/7
- vāşif:** Ar. nitelendiren, vasf eden, öven
v.-ı gerdün 3a/16
- vāşika:** Ar. inanan, güvenen
v. duta 194b/16
- vāşıl:** Ar. erişen, ulaşan, kavuşan
v.-ı raḥim-i māder olduğda 7b/4
v. olamaz 143a/3
v. olayım 63b/7
v. oldu 31a/4, 44b/18
v. olmuşlardur 51b/18
v. olup 50a/12, 54a/15
v. olur 100b/2
- vāşıta:** Ar. iki şeyi birbirine bitişiren üçüncü; aracı, arada bulunan, araya giren; âlet, araç
v. 144b/12
'ālem-i v. 142b/2
v.+ laruḡ 103a/1
v.+ sı 134a/1, 143b/17
v.+ sıyla 82a/1, 134a/11, 165b/10, 166b/1, 168b/16, 169a/1, 169a/8, 169a/12, 172a/16, 184a/19, 184b/13, 188b/12, 193b/13
v.+ ya 170a/8
- vāşıtasız:** Ar. aracısız
v. 91a/6, 165b/18
- vaşî:** Ar. bir ölünün vasiyetini yerine getirmeye me'mur edilen kimse
v.+ si 40b/14
- vāsi':** Ar. geniş, bol
v. eyleye 67a/13
v. ideydi 146b/14
v. itme 146b/7
- vaşiyetnâme:** Ar.+Far. vasiyet mektubu
v.+ sinde 81b/derkenar üst
- vaşiyet:** Ar. bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şey
v. 37a/13, 80a/derkenar yan
v.-i şerîf-i mücibince 44a/14
- v.+ i 8b/18, 31a/4, 72b/15, 113a/5
v. ider idi 81b/derkenar alt
v. ider 92b/11
v.+ in 115a/18, 115b/1
v. itdi 128b/15
v. itdügi 38a/6
v.+ leri 87a/derkenar üst
v.+ lerin 111a/8
v.+ lerinde 118a/2
- vaşl:** Ar. kavuşma
v.+ ıyla 58a/5
- vaṭan:** Ar. vatan, ev, yurt, memleket, ülke
terk-i v. itmege 33b/15
v.+ larına 49a/17
- vaṭar:** Ar. ihtiyaç, hacet
v. 114a/12
- vāveylā:** Ar. çılglık
v. 88b/derkenar üst
feryād-ı v. itseler gerekdürler 131b/12
- va'z:** Ar. Bir kimseye kendini iyiliğe sevk edecek surette söz söyleme
v. 115a/1, 117a/15, 155a/13, 156a/8, 156b/11, 157b/3, 157b/16, 158a/5, 158a/16, 159a/4, 160a/3
ehl-i v. 180b/5
mertebe-i v. 156a/6
naşihat-i v. 111b/16
v.-ı ağleb 156a/7
meclis-i v.+ da 160a/5
v.+ dur 156a/16
v.+ ı 160a/2
v. koyup 159b/15
v.+ uḡ 159b/19
v. söyleşür iken 87a/derkenar yan
v. söyleye 188a/9
v. ve naşihat idüp 6a/9
- vaż':** Ar. bırakma, koyma; belirleme, tayin etme; ortaya çıkarma; duruş, hareket
v. itdi 199a/13
v. itmek 161b/1
- vāz gel -:** Far.+T. vazgeçmek
v.- düm 133b/13

v.- meyeler 159a/5
v.- üp 159a/6
vāzī': Ar. koyan, koyucu
v.-ı şer'-i ekrem 1b/12
vāzih: Ar. açık, meydanda, belli, kapalı olmayan
v. 198b/3
karīb ve v. ola 89a/16
v. olmak 85a/7
vāzihāt: Ar. açık ve seçik olan şeyler
aḥvāl-i v. 133b/6
vazīfe: Ar. vazife, görev
v. 34a/14
v.+ leridür 95b/4
v.+ si 95b/18
v.+ sidür 88b/derkenar yan
v. virmegi 38b/5
ve: Far. ve krş. u, ü, vü
v. 1b/1, 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/11,
1b/12, 1b/13, 2a/6, 2a/7, 2a/8,
2a/9, 2a/12, 2a/13, 2a/14, 2a/15,
2a/16, 2a/17, 2a/18, 2a/19, 2b/2,
2b/3, 2b/4, 2b/7, 2b/8, 2b/9,
2b/10, 2b/11, 2b/15, 2b/16, 3a/1,
3a/10, 3a/11, 3a/12, 3a/13,
3a/14, 3a/15, 3a/16, 3a/17,
3a/18, 3b/2, 3b/10, 3b/13, 3b/14,
3b/15, 3b/16, 3b/17, 3b/19, 4a/1,
4a/2, 4a/3, 4a/4, 4a/5, 4a/6, 4a/7,
4a/10, 4a/11, 4a/12, 4a/13,
4a/14, 4a/16, 4a/19, 4b/1, 4b/2,
4b/3, 4b/4, 4b/5, 4b/6, 4b/7,
4b/9, 4b/10, 4b/11, 4b/12, 4b/13,
4b/19, 5a/1, 5a/2, 5a/4, 5a/8,
5a/9, 5a/10, 5a/11, 5a/12, 5a/17,
5b/5, 5b/7, 5b/8, 5b/9, 5b/11,
5b/14, 5b/15, 5b/16, 5b/17,
5b/18, 6a/9, 6a/16, 6a/18, 6b/2,
6b/3, 6b/6, 6b/7, 6b/9, 6b/10,
6b/12, 6b/14, 6b/15, 6b/16,
6b/17, 6b/19, 7a/2, 7a/7, 7a/8,
7a/15, 7a/16, 7a/17, 7a/18,
7a/19, 7b/2, 7b/3, 7b/5, 7b/6,
7b/11, 7b/14, 7b/15, 7b/16,
7b/18, 8a/1, 8a/2, 8a/4, 8a/8,
8a/9, 8a/16, 8b/3, 8b/4, 8b/5,
8b/7, 8b/9, 8b/11, 8b/13, 8b/19,
9a/1, 9a/2, 009a/4, 9a/6, 9a/8,

9a/9, 9b/3, 9b/5, 9b/10, 9b/11,
9b/13, 9b/19, 10a/4, 10a/5,
10a/6, 10a/7, 10a/8, 10a/9,
10a/10, 10a/11, 10a/14, 10a/15,
10a/16, 10a/17, 10a/18, 10b/1,
10b/2, 10b/3, 10b/5, 10b/6,
10b/9, 10b/10, 10b/11, 10b/14,
10b/19, 11a/1, 11a/2, 11a/4,
11a/5, 11a/6, 11a/7, 11a/8,
11a/9, 11a/10, 11a/11, 11a/13,
11a/14, 11a/18, 11b/1, 11b/2,
11b/3, 11b/4, 11b/5, 11b/8,
11b/9, 11b/10, 11b/11, 11b/12,
11b/14, 11b/15, 11b/16, 11b/17,
11b/18, 11b/19, 12a/1, 12a/2,
12a/5, 12a/7, 12a/8, 12a/9,
12a/10, 12a/11, 12a/15, 12a/16,
12a/17, 12a/18, 12a/19, 12b/1,
12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/5,
12b/6, 12b/7, 12b/8, 12b/9,
12b/10, 12b/11, 12b/12, 12b/14,
12b/15, 12b/18, 12b/19, 13a/1,
13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/5,
13a/6, 13a/8, 13a/9, 13a/10,
13a/11, 13a/12, 13a/13, 13a/14,
13a/15, 13a/16, 14b/2, 14b/3,
14b/4, 14b/5, 14b/6, 14b/7,
14b/8, 14b/9, 14b/15, 14b/18,
14b/19, 15a/1, 15a/2, 15a/3,
15a/4, 15a/7, 15a/9, 15a/12,
15a/15, 15a/16, 15a/18, 15b/5,
15b/7, 15b/9, 15b/10, 15b/11,
15b/13, 15b/14, 15b/17, 15b/18,
15b/19, 16a/2, 16a/5, 16a/6,
16a/8, 16a/9, 16a/10, 16a/11,
16a/13, 16a/18, 16a/19, 16b/1,
16b/2, 16b/7, 16b/10, 16b/12,
16b/13, 16b/14, 16b/15, 16b/17,
16b/18, 16b/19, 17a/1, 17a/2,
17a/3, 17a/4, 17a/8, 17a/9,
17a/10, 17a/11, 17a/12, 17a/13,
17a/16, 17a/17, 17b/1, 17b/2,
17b/3, 17b/4, 17b/5, 17b/6,
17b/7, 17b/8, 17b/10, 17b/13,
17b/14, 18a/1, 18a/6, 18a/7,
18a/8, 18a/9, 18a/10, 18a/11,
18a/12, 18a/14, 18a/15, 18a/16,
18a/18, 18b/3, 18b/4, 18b/5,

18b/6, 18b/7, 18b/8, 18b/9,
18b/10, 18b/11, 18b/12, 18b/13,
18b/14, 18b/15, 19a/1, 19a/2,
19a/4, 19a/7, 19a/8, 19a/9,
19a/12, 19a/15, 19a/18, 19a/19,
19b/6, 19b/7, 19b/15, 19b/16,
20a/2, 20a/4, 20a/7, 20a/8,
20a/12, 20a/13, 20a/14, 20a/15,
20a/17, 20a/18, 20b/2, 20b/3,
20b/4, 20b/7, 20b/9, 20b/11,
20b/12, 20b/13, 20b/15, 21a/7,
21a/10, 21a/14, 21b/10, 21b/11,
21b/12, 21b/13, 21b/18, 21b/19,
22a/5, 22b/1, 22b/3, 22b/4,
22b/8, 22b/13, 22b/14, 22b/15,
22b/16, 22b/17, 22b/18, 22b/19,
23a/1, 23a/5, 23a/6, 23a/8,
23a/15, 23a/16, 23a/17, 23b/1,
23b/2, 23b/3, 23b/4, 23b/7,
23b/8, 23b/9, 23b/16, 23b/17,
23b/18, 24a/2, 24a/3, 24a/5,
24a/6, 24a/8, 24a/9, 24a/10,
24a/11, 24a/12, 24a/14, 24a/15,
24a/16, 24b/1, 24b/2, 24b/6,
24b/13, 24b/15, 24b/16,
24a/derkenar yan, 25a/4, 25a/6,
25a/9, 25a/10, 25a/15, 25b/7,
25b/8, 25b/9, 25b/11, 25b/12,
25b/13, 25b/14, 25b/15, 25b/18,
25b/19, 26a/1, 26a/3, 26a/4,
26a/6, 26a/7, 26a/8, 26a/9,
26a/10, 26a/11, 26a/13, 26a/15,
26a/16, 26a/17, 26a/18, 26a/19,
26b/1, 26b/3, 26b/4, 26b/6,
26b/7, 26b/9, 26b/10, 26b/11,
26b/13, 26b/14, 26b/15, 26b/17,
26b/18, 27a/16, 27a/17, 27a/18,
27a/19, 27b/1, 27b/2, 27b/3,
27b/4, 27b/6, 27b/8, 27b/9,
27b/10, 27b/11, 27b/12, 27b/13,
27b/14, 27b/15, 27b/16, 27b/19,
28a/2, 28a/3, 28a/4, 28a/5,
28a/6, 28a/7, 28a/8, 28a/9,
28a/10, 28a/17, 28b/1, 28b/2,
28b/4, 28b/5, 28b/6, 28b/9,
28b/10, 28b/11, 28b/12, 28b/13,
28b/14, 28b/15, 28b/16, 29a/3,
29a/8, 29a/11, 29a/13, 29a/14,

29b/3, 29b/6, 29b/7, 29b/11,
29b/12, 29b/13, 29b/14, 29b/18,
29b/19, 30a/1, 30a/2, 30a/5,
30a/6, 30a/7, 30a/8, 30a/9,
30a/10, 30a/12, 30a/13, 30a/14,
30a/15, 30a/16, 30a/17, 30a/18,
30a/19, 30b/1, 30b/3, 30b/8,
30b/9, 30b/15, 31a/5, 31b/7,
31a/9, 31a/11, 31a/12, 31a/16,
31a/18, 31a/19, 31b/1, 31b/4,
31b/6, 31b/9, 31b/11, 31b/12,
31b/13, 31b/17, 31b/18, 32a/2,
32a/4, 32b/1, 32b/7, 32b/8,
32b/9, 32b/11, 32b/13, 32b/14,
33a/2, 33a/3, 33a/4, 33a/10,
33a/11, 33a/12, 33a/13, 33a/14,
33a/15, 33a/17, 33a/18, 33b/1,
33b/3, 33b/4, 33b/6, 33b/7,
33b/10, 33b/12, 34a/1, 34a/5,
34a/8, 34a/9, 34a/10, 34a/12,
34a/13, 34a/14, 34a/15, 34a/17,
34a/18, 34a/19, 34b/1, 34b/2,
34b/3, 34b/4, 34b/5, 34b/6,
34b/7, 34b/8, 34b/10, 34b/11,
34b/13, 34b/14, 34b/15, 34b/17,
34b/18, 34b/19, 35a/3, 35a/4,
35a/5, 35a/6, 35a/7, 35a/10,
35a/11, 35a/13, 35a/15, 35a/17,
35a/18, 35a/19, 35b/1, 35b/2,
35b/3, 35b/4, 35b/5, 35b/6,
35b/7, 35b/8, 35b/9, 35b/10,
35b/11, 35b/12, 35b/13, 35b/15,
35b/16, 36a/1, 36a/4, 36a/5,
36a/6, 36a/13, 36a/15, 36b/10,
36b/16, 36b/19, 37a/14, 37a/16,
37a/17, 37a/18, 37a/19, 37b/1,
37b/4, 37b/8, 37b/10,
37b/11, 37b/13, 37b/15, 37b/16,
37b/17, 37b/19, 38a/3, 38a/9,
38a/11, 38a/12, 38a/13, 38a/16,
38a/18, 38a/19, 38b/1, 38b/3,
38b/5, 38b/6, 38b/7, 38b/8,
38b/12, 38b/14, 38b/15, 38b/16,
38b/17, 38b/18, 39a/7, 39a/8,
39a/9, 39a/11, 39a/13, 39a/19,
39b/6, 39b/7, 39b/8, 39b/9,
39b/11, 39b/13, 40a/1, 40a/3,
40a/4, 40a/6, 40a/9, 40a/10,

40a/11, 40b/3, 40b/13, 40b/14,
40b/16, 40b/17, 40b/18, 40b/19,
41a/1, 41a/3, 41a/5, 41a/6,
41a/7, 41a/9, 41a/10, 41a/11,
41a/12, 41a/14, 41b/1, 41b/2,
41b/4, 41b/5, 42a/4, 42a/5,
42a/9, 42a/10, 42a/11, 42a/12,
42a/14, 42a/15, 42a/16, 42a/18,
42a/19, 42b/1, 42b/5, 42b/7,
42b/9, 42b/10, 42b/11, 42b/15,
42b/17, 43a/3, 43a/10, 43a/11,
43a/12, 43a/14, 43a/15, 43a/18,
43a/19, 43b/1, 43b/2, 43b/16,
43b/17, 43b/19, 44a/5, 44a/9,
44a/10, 44a/11, 44a/12, 44a/14,
44a/15, 44a/18, 44b/2, 44b/4,
44b/8, 44b/13, 44b/15, 45a/1,
45a/2, 45a/5, 45a/6, 45a/9,
45a/11, 45a/12, 45a/14, 45a/15,
45b/1, 45b/2, 45b/4, 45b/8,
45b/9, 45b/17, 46a/1, 46a/3,
46a/4, 46a/5, 46a/6, 46a/8,
46a/10, 46a/14, 46a/15, 46a/16,
46a/17, 46a/19, 46b/1, 46b/3,
46b/5, 46b/7, 46b/8, 46b/9,
46b/10, 46b/11, 46b/18, 47a/6,
47a/9, 47a/11, 47a/12, 47a/13,
47a/14, 47a/15, 47a/16, 47a/17,
47a/18, 47b/2, 47b/4, 47b/7,
47b/8, 47b/10, 47b/11,
47b/derkenar üst, 47b/derkenar
yan, 47b/derkenar alt, 48a/4,
48a/6, 48a/7, 48a/8, 48a/9,
48a/10, 48a/11, 48a/14, 48a/15,
48a/derkenar üst, 48a/derkenar
yan, 48a/derkenar alt, 48b/1,
48b/2, 48b/3, 48b/9, 48b/15,
48b/17, 48b/derkenar üst,
48b/derkenar yan, 49a/12,
49a/15, 49b/5, 49b/8, 49b/11,
49b/15, 49b/16, 49b/17, 49b/18,
50a/3, 50a/4, 50a/5, 50a/6,
50a/7, 50a/8, 50a/9, 50a/10,
50a/14, 50b/1, 50b/2, 50b/3,
50b/4, 50b/5, 50b/7, 50b/8,
50b/9, 50b/10, 50b/11,
050b/14, 50b/15, 50b/18,
50b/19, 51a/1, 51a/2, 51a/3,

51a/5, 51a/7, 51a/10, 51a/11,
51a/12, 51a/13, 51a/15, 51a/16,
51a/17, 51b/1, 51b/3, 51b/4,
51b/5, 51b/6, 51b/7, 51b/8,
51b/9, 51b/10, 51b/11, 51b/12,
51b/13, 51b/14, 51b/15, 51b/16,
51b/17, 51b/18, 51b/19, 52a/1,
52a/3, 52a/4, 52a/7, 52a/9,
52a/10, 52a/11, 52a/12, 52a/14,
52a/15, 52a/18, 52a/19,
52a/derkenar alt, 52b/4, 52b/5,
52b/6, 52b/7, 52b/8, 52b/9,
52b/10, 52b/11, 52b/12, 52b/13,
52b/16, 52b/17, 52b/18, 52b/19,
53a/1, 53a/2, 53a/3, 53a/5,
53a/6, 53a/7, 53a/8, 53a/9,
53a/10, 53a/11, 53a/13, 53a/14,
53a/15, 53a/16, 53a/17, 53b/3,
53b/5, 53b/6, 53b/8, 53b/9,
53b/10, 53b/11, 53b/12, 53b/13,
53b/16, 53b/19, 54a/1, 54a/2,
54a/3, 54a/4, 54a/5, 54a/6,
54a/8, 54a/11, 54a/15, 54a/17,
54a/19, 54b/1, 54b/2, 54b/4,
54b/5, 54b/7, 54b/9, 54b/10,
54b/11, 54b/13, 54b/14, 54b/18,
55a/1, 55a/5, 55a/6, 55a/7,
55a/9, 55a/10, 55a/13, 55a/14,
55a/15, 55a/17, 55a/19, 55b/1,
55b/4, 55b/8, 55b/9, 55b/11,
55b/13, 55b/15, 55b/17, 55b/18,
56a/2, 56a/3, 56a/7, 56a/8,
56a/9, 56a/10, 56a/11, 56a/12,
56a/15, 56a/16, 56a/18, 56a/19,
56b/3, 56b/5, 56b/8, 56b/9,
56b/13, 56b/14, 56b/16, 56b/18,
56b/19, 57a/1, 57a/4, 57a/5,
57a/6, 57a/7, 57a/9, 57a/11,
57a/13, 57a/15, 57a/16, 57a/17,
57b/2, 57b/3, 57b/4, 57b/5,
57b/6, 57b/11, 57b/12, 57b/18,
57b/19, 58a/1, 58a/2, 58a/4,
58a/6, 58a/9, 58a/11, 58a/15,
58a/16, 58a/19, 58b/1, 58b/4,
58b/6, 58b/7, 58b/9, 58b/10,
58b/11, 58b/12, 58b/13, 58b/14,
58b/17, 58b/18, 58b/19, 59a/1,
59a/2, 59a/3, 59a/5, 59a/6,

59a/8, 59a/9, 59a/11, 59a/13,
59a/16, 59a/19, 59b/3, 59b/6,
59b/10, 59b/12, 59b/13, 59b/15,
59b/16, 60a/1, 60a/2, 60a/3,
60a/4, 60a/5, 60a/7, 60a/10,
60a/11, 60a/13, 60a/14, 60a/15,
60a/19, 60b/1, 60b/2, 60b/4,
60b/5, 60b/10, 60b/12, 60b/13,
60b/17, 61a/5, 61a/7, 61a/8,
61a/9, 61a/10, 61a/11, 61b/1,
61b/3, 61b/7, 61b/17, 61b/19,
62a/3, 62a/4, 62a/5, 62a/6,
62a/8, 62a/15, 62a/16, 62a/19,
62b/1, 62b/6, 62b/8, 62b/10,
62b/17, 63a/11, 63a/12, 63a/13,
63a/16, 63a/17, 63a/18, 63b/7,
63b/10, 63b/13, 63b/19, 64a/2,
64a/3, 64a/5, 64a/14, 64a/18,
64b/2, 64b/3, 64b/4, 64b/5,
64b/6, 64b/13, 64b/14, 64b/15,
64b/18, 65a/1, 65a/4, 65a/11,
65a/15, 65a/16, 65b/12, 65b/16,
65b/18, 65b/19, 66a/1, 66a/2,
66a/3, 66a/4, 66a/5, 66a/7,
66a/8, 66a/10, 66a/11, 66a/12,
66a/15, 66a/18, 66b/3, 66b/5,
66b/6, 66b/12, 66b/13, 66b/14,
66b/15, 66b/16, 66b/17, 66b/18,
66b/19, 67a/4, 67a/5, 67a/11,
67a/12, 67a/13, 67a/14, 67b/11,
67b/13, 67b/14, 68a/1, 68a/3,
68a/5, 68a/7, 68a/12, 68a/13,
68a/16, 68a/17, 68a/18, 68b/3,
68b/9, 68b/12, 68b/18, 69a/3,
69a/5, 69a/8, 69a/13, 69a/16,
69a/17, 69b/2, 69b/3, 69b/12,
69b/19, 70a/1, 70a/2, 70a/3,
70a/6, 70a/7, 70a/12, 70a/13,
70b/6, 70b/8, 70b/9, 70b/10,
70b/17, 70b/18, 70b/19, 71a/11,
71a/15, 71b/1, 71b/9, 71b/18,
71b/19, 72a/1, 72a/2, 72a/5,
72a/6, 72a/10, 72a/11, 72a/15,
72a/18, 72b/5, 72b/6, 72b/10,
72b/11, 73a/1, 73a/7, 73a/8,
73a/9, 73a/14, 73b/2, 73b/3,
73b/4, 73b/7, 73b/9, 73b/10,
73b/11, 73b/18, 73b/19, 74a/1,

74a/2, 74a/3, 74a/4, 74a/5,
74a/6, 74a/7, 74a/8, 74a/11,
74a/12, 74a/19, 74b/1, 74b/2,
74b/11, 74b/12, 75a/1, 75a/5,
75a/12, 75a/13, 75b/9, 75b/11,
75b/13, 75b/14, 75b/16, 75b/17,
75b/19, 75b/derkenar üst,
75b/derkenar yan, 75b/derkenar
alt, 76a/1, 76a/2, 76a/4, 76a/6,
76a/7, 76a/8, 76a/9, 76a/10,
76a/11, 76a/13, 76a/14, 76a/15,
76a/16, 76a/17, 76a/18, 76a/19,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
yan, 76a/derkenar alt, 76b/1,
76b/2, 76b/3, 76b/7, 76b/9,
76b/10, 76b/11, 76b/12, 76b/15,
76b/16, 76b/17, 76b/18, 76b/19,
76b/derkenar üst, 76b/derkenar
yan, 76b/derkenar alt, 77a/1,
77a/2, 77a/3, 77a/4, 77a/5,
77a/6, 77a/7, 77a/9, 77a/10,
77a/11, 77a/12, 77a/13, 77a/14,
77a/15, 77a/16, 77a/17, 77a/19,
77a/derkenar üst, 77a/derkenar
yan, 77a/derkenar alt, 77b/1,
77b/2, 77b/3, 77b/4, 77b/5,
77b/6, 77b/7, 77b/8, 77b/9,
77b/10, 77b/11, 77b/12, 77b/14,
77b/15, 77b/16, 77b/17, 77b/18,
77b/19, 77b/derkenar üst,
77b/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78a/1, 78a/2, 78a/3, 78a/4,
78a/5, 78a/6, 78a/7, 78a/8,
78a/9, 78a/10, 78a/11, 78a/12,
78a/13, 78a/14, 78a/15, 78a/16,
78a/17, 78a/18, 78a/19,
78a/derkenar üst, 78a/derkenar
yan, 78a/derkenar alt, 78b/1,
78b/3, 78b/6, 78b/7, 78b/8,
78b/9, 78b/14, 78b/15, 78b/16,
78b/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 78b/derkenar alt, 79a/3,
79a/4, 79a/8, 79a/12, 79a/13,
79a/14, 79a/16, 79a/derkenar
üst, 79a/derkenar yan,
79a/derkenar alt, 79b/4, 79b/7,
79b/14, 79b/15, 79b/16, 79b/17,
79b/18, 79b/derkenar üst,

79b/derkenar yan, 79b/derkenar alt, 80a/3, 80a/4, 80a/5, 80a/6, 80a/10, 80a/11, 80a/17, 080a/18, 80a/derkenar üst, 80a/derkenar yan, 80a/derkenar alt, 80b/1, 80b/2, 80b/3, 80b/4, 80b/5, 80b/11, 80b/13, 80b/14, 80b/15, 80b/16, 80b/17, 80b/derkenar üst, 80b/derkenar yan, 80b/derkenar alt, 81a/6, 81a/7, 81a/8, 81a/9, 81a/15, 81a/16, 81a/17, 81a/derkenar üst, 81a/derkenar yan, 81a/derkenar alt, 81b/2, 81b/4, 81b/5, 81b/6, 81b/12, 81b/13, 81b/14, 81b/derkenar üst, 81b/derkenar yan, 81b/derkenar alt, 82a/2, 82a/4, 82a/5, 82a/6, 82a/7, 82a/8, 82a/9, 82a/11, 82a/12, 82a/13, 82a/18, 82a/19, 82a/derkenar üst, 82a/derkenar yan, 82a/derkenar alt, 82b/2, 82b/9, 82b/10, 82b/12, 82b/13, 82b/17, 82b/derkenar üst, 82b/derkenar yan, 082b/derkenar alt, 83a/3, 83a/7, 83a/11, 83a/12, 83a/13, 83a/14, 83a/derkenar üst, 83a/derkenar yan, 83a/derkenar alt, 83b/2, 83b/4, 83b/6, 83b/7, 83b/8, 83b/9, 83b/10, 83b/11, 83b/12, 83b/13, 83b/14, 83b/15, 83b/16, 83b/17, 83b/derkenar üst, 83b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/1, 84a/2, 84a/3, 84a/4, 84a/5, 84a/6, 84a/8, 84a/12, 84a/13, 84a/14, 84a/15, 84a/16, 84a/17, 84a/18, 84a/derkenar üst, 84a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 84b/3, 84b/10, 84b/15, 84b/16, 84b/17, 84b/19, 84b/derkenar üst, 84b/derkenar yan, 85a/1, 85a/4, 85a/5, 85a/6, 85a/7, 85a/8, 85a/14, 85a/18, 85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan, 85a/derkenar alt, 85b/8, 85b/10, 85b/11, 85b/derkenar

üst, 85b/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 86a/5, 086a/9, 86a/10, 86a/11, 86a/16, 86a/derkenar üst, 86a/derkenar yan, 86a/derkenar alt, 86b/2, 86b/4, 86b/5, 86b/6, 86b/7, 86b/8, 86b/12, 86b/14, 86b/16, 86b/17, 86b/19, 86b/derkenar üst, 86b/derkenar yan, 086b/derkenar alt, 87a/1, 87a/2, 87a/3, 87a/4, 87a/5, 87a/6, 87a/9, 87a/10, 87a/17, 87a/18, 87a/19, 87a/derkenar üst, 87a/derkenar yan, 87a/derkenar alt, 87b/1, 87b/2, 87b/4, 87b/5, 87b/6, 87b/7, 87b/8, 87b/9, 87b/10, 87b/11, 87b/12, 87b/13, 87b/14, 87b/15, 87b/16, 87b/17, 87b/18, 87b/19, 87b/derkenar üst, 87b/derkenar yan, 87b/derkenar alt, 88a/1, 88a/2, 88a/3, 88a/4, 88a/6, 88a/7, 88a/10, 88a/13, 88a/14, 88a/15, 88a/16, 88a/17, 88a/18, 88a/19, 88a/derkenar üst, 88a/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 88b/1, 88b/2, 88b/3, 88b/4, 88b/5, 88b/6, 88b/7, 88b/9, 88b/10, 88b/11, 88b/12, 88b/13, 88b/14, 88b/15, 88b/16, 88b/17, 88b/18, 88b/19, 88b/derkenar üst, 88b/derkenar yan, 88b/derkenar alt, 89a/2, 89a/5, 89a/6, 89a/8, 89a/10, 89a/12, 89a/13, 89a/16, 89a/18, 89a/derkenar üst, 89a/derkenar yan, 89b/4, 89b/6, 89b/7, 89b/8, 89b/11, 89b/13, 89b/derkenar üst, 89b/derkenar yan, 89b/derkenar alt, 90a/2, 90a/6, 90a/7, 90a/8, 90a/11, 90a/12, 90a/13, 90a/14, 90a/15, 90a/16, 90a/17, 90a/derkenar üst, 90a/derkenar yan, 90b/3, 90b/5, 90b/10, 90b/12, 90b/13, 90b/14, 90b/15, 90b/16, 90b/derkenar üst, 90b/derkenar yan, 90b/derkenar alt, 91a/5, 91a/7, 91a/9, 91a/10, 91a/12,

91a/13, 91a/14, 91a/15, 91a/16,
91a/17, 91a/18, 91a/19, 91b/4,
91b/6, 91b/12, 91b/13, 91b/14,
91b/16, 92a/2, 92a/3, 92a/11,
92a/12, 92a/15, 92a/17, 92a/18,
92a/19, 92b/4, 92b/9, 92b/11,
92b/18, 92b/19, 93a/1, 93a/2,
93a/4, 93a/7, 93a/8, 93a/9,
93a/13, 93a/14, 93a/15, 93a/16,
93a/18, 93a/19, 93b/1, 93b/2,
93b/3, 93b/4, 93b/5, 93b/7,
93b/9, 93b/10, 93b/13, 93b/14,
93b/17, 93b/18, 93b/19, 94a/1,
94a/2, 94a/3, 94a/4, 94a/5,
94a/7, 94a/9, 94a/10, 94a/13,
94a/15, 94a/16, 94a/17, 94a/19,
94b/1, 94b/2, 94b/3, 94b/9,
94b/10, 94b/11, 94b/12, 94b/13,
94b/14, 94b/15, 94b/17, 95a/1,
95a/2, 95a/3, 95a/4, 95a/5,
95a/6, 95a/10, 95a/12, 95a/14,
95a/15, 95a/19, 95b/1, 95b/2,
95b/3, 95b/4, 95b/5, 95b/6,
95b/7, 95b/8, 95b/9, 95b/10,
95b/13, 95b/15, 95b/16, 95b/17,
95b/18, 95b/19, 96a/4, 96a/6,
96a/7, 96a/8, 96a/9, 96a/11,
96a/12, 96a/13, 96a/14, 96a/16,
96a/18, 96b/1, 96b/2, 96b/3,
96b/4, 96b/5, 96b/6, 96b/7,
96b/8, 96b/9, 96b/10, 96b/11,
96b/12, 96b/13, 96b/14, 96b/15,
96b/17, 96b/18, 97a/2, 97a/3,
97a/6, 97a/7, 97a/9, 97a/10,
97a/11, 97a/12, 97a/14, 97a/16,
97a/17, 97a/18, 97a/19, 97b/1,
97b/3, 97b/5, 97b/6, 97b/7,
97b/8, 97b/10, 97b/17, 97b/19,
98a/1, 98a/2, 98a/3, 98a/4,
98a/5, 98a/6, 98a/7, 98a/8,
98a/9, 98a/10, 98a/12, 98a/15,
98a/16, 98a/19, 98b/1, 98b/2,
98b/3, 98b/4, 98b/5, 98b/6,
98b/7, 98b/11, 98b/12, 98b/13,
98b/16, 98b/17, 99a/4, 99a/5,
99a/6, 99a/7, 99a/8, 99a/9,
99a/10, 99a/11, 99a/13, 99a/16,
99a/17, 99b/2, 99b/3, 99b/4,

99b/5, 99b/6, 99b/7, 99b/8,
99b/11, 99b/12, 99b/13, 99b/14,
99b/15, 99b/19, 100a/6, 100a/7,
100a/8, 100a/9, 100a/10,
100a/12, 100a/13, 100a/14,
100a/15, 100a/17, 100a/18,
100a/19, 100b/2, 100b/4,
100b/5, 100b/7, 100b/8, 100b/9,
100b/10, 100b/11, 100b/19,
101a/1, 101a/2, 101a/14,
101a/15, 101a/18, 101a/19,
101b/2, 101b/3, 101b/11,
101b/12, 101b/13, 101b/15,
101b/16, 101b/17, 101b/18,
101b/19, 102a/1, 102a/2, 102a/4,
102a/5, 102a/8, 102a/9, 102a/10,
102a/12, 102a/13, 102b/2,
102b/3, 102b/4, 102b/5, 102b/6,
102b/8, 102b/9, 102b/10,
102b/12, 102b/13, 102b/14,
102b/16, 102b/17, 102b/18,
102b/19, 103a/1, 103a/2, 103a/3,
103a/5, 103a/6, 103a/7,
103a/8, 103a/10, 103a/11,
103a/14, 103a/15, 103a/16,
103b/10, 103b/12, 103b/13,
103b/14, 103b/18, 103b/19,
104a/5, 104a/6, 104a/7, 104a/8,
104a/11, 104a/12, 104a/13,
104a/14, 104a/17, 104b/9,
104b/13, 104b/16, 105a/1,
105a/8, 105a/9, 105b/1, 105b/3,
105b/4, 105b/5, 105b/6, 105b/7,
105b/8, 105b/9, 105b/10,
105b/11, 105b/12, 105b/13,
105b/14, 105b/15, 105b/16,
105b/17, 105b/18, 105b/19,
106a/1, 106a/3, 106a/5, 106a/6,
106a/7, 106a/8, 106a/9, 106a/10,
106a/11, 106a/12, 106a/13,
106a/14, 106a/15, 106a/16,
106a/17, 106a/18, 106a/19,
106b/2, 106b/4, 106b/5, 106b/7,
106b/9, 106b/10, 106b/11,
106b/12, 106b/13, 106b/14,
106b/15, 106b/17, 106b/18,
106b/19, 107a/1, 107a/2, 107a/3,
107a/4, 107a/5, 107a/6, 107a/7,

107a/8, 107a/9, 107a/10,
107a/12, 107a/13, 107a/14,
107a/15, 107a/16, 107a/17,
107a/18, 107a/19, 107b/1,
107b/2, 107b/3, 107b/4, 107b/5,
107b/6, 107b/9, 107b/11,
107b/12, 107b/13, 107b/14,
107b/15, 107b/16, 107b/18,
107b/19, 108a/1, 108a/2,
108a/3, 108a/4, 108a/5, 108a/6,
108a/7, 108a/8, 108a/9, 108a/10,
108a/11, 108a/12, 108a/13,
108a/15, 108a/16, 108a/17,
108b/3, 108b/4, 108b/5, 108b/7,
108b/8, 108b/10, 108b/15,
108b/16, 108b/17, 108b/18,
108b/19, 109a/1, 109a/3, 109a/4,
109a/5, 109a/7, 109a/8, 109a/10,
109a/12, 109a/14, 109a/15,
109a/16, 109a/17, 109a/18,
109a/19, 109b/1, 109b/2,
109b/3, 109b/4, 109b/5, 109b/6,
109b/7, 109b/8, 109b/9,
109b/10, 109b/11, 109b/12,
109b/13, 109b/14, 109b/15,
109b/18, 110a/1, 110a/2, 110a/3,
110a/6, 110a/10, 110a/11,
110a/12, 110a/13, 110a/15,
110a/17, 110a/18, 110a/19,
110b/1, 110b/2, 110b/3, 110b/6,
110b/8, 110b/9, 110b/13,
110b/18, 110b/19, 111a/1,
111a/6, 111a/7, 111a/8, 111a/16,
111a/17, 111a/18, 111a/19,
111b/3, 111b/7, 111b/10,
111b/13, 111b/15, 111b/16,
111b/17, 111b/18, 111b/19,
112a/1, 112a/3, 112a/4, 112a/5,
112a/7, 112a/8, 112a/12,
112a/14, 112a/15, 112a/16,
112a/17, 112a/18, 112a/19,
112b/1, 112b/3, 112b/9,
112b/12, 112b/15, 112b/16,
112b/17, 112b/18, 112b/19,
113a/1, 113a/2, 113a/5, 113a/7,
113a/8, 113a/9, 113a/10,
113a/15, 113a/16, 113a/17,
113a/19, 113b/1, 113b/2,

113b/3, 113b/4, 113b/5, 113b/7,
113b/11, 113b/13, 113b/15,
113b/18, 113b/19, 114a/1,
114a/2, 114a/3, 114a/5, 114a/6,
114a/7, 114a/10, 114a/11,
114a/12, 114a/13, 114a/14,
114a/15, 114b/2, 114b/3,
114b/4, 114b/5, 114b/7, 114b/8,
114b/12, 114b/15, 114b/19,
115a/1, 115a/4, 115b/4, 115b/6,
115b/8, 115b/9, 115b/10,
115b/19, 116a/4, 116a/5, 116a/7,
116a/8, 116a/9, 116a/10,
116a/11, 116a/12, 116a/13,
116a/15, 116a/16, 116a/17,
116a/18, 116a/19, 116b/1,
116b/2, 116b/3, 116b/4, 116b/7,
116b/8, 116b/9, 116b/10,
116b/11, 116b/12, 116b/13,
116b/14, 116b/15, 116b/16,
116b/17, 116b/18, 117a/1,
117a/2, 117a/3, 117a/4, 117a/5,
117a/6, 117a/7, 117a/8, 117a/9,
117a/10, 117a/11, 117a/13,
117a/14, 117a/15, 117a/16,
117a/17, 117b/1, 117b/11,
117b/14, 117b/15, 117b/16,
118a/3, 118a/4, 118a/5, 118a/7,
118a/9, 118a/10, 118b/7,
118b/10, 118b/11, 118b/12,
118b/16, 119a/3, 119a/4, 119a/5,
119a/9, 119a/10, 119a/15,
119a/17, 119a/18, 119b/3,
119b/8, 119b/11, 119b/13,
119b/15, 119b/17, 120a/3,
120a/5, 120a/9, 120a/12,
120a/13, 120a/14, 120a/15,
120a/16, 120a/17, 120a/19,
120b/2, 120b/3, 120b/4,
120b/6, 120b/10, 120b/12,
120b/14, 120b/16, 120b/17,
120b/18, 121a/3, 121a/5, 121a/6,
121a/7, 121a/10, 121a/13,
121a/14, 121a/17, 121b/3,
121b/7, 121b/10, 121b/12,
121b/14, 121b/16, 121b/17,
121b/19, 122a/1, 122a/2, 122a/3,

122a/4, 122a/5, 122a/6, 122a/7,
122a/9, 122a/10, 122a/11,
122a/12, 122a/13, 122a/15,
122a/16, 122a/17, 122b/2,
122b/4, 122b/6, 122b/8, 122b/9,
122b/11, 122b/13, 122b/14,
122b/16, 122b/17, 122b/18,
122b/19, 123a/1, 123a/2, 123a/3,
123a/4, 123a/5, 123a/6, 123a/7,
123a/8, 123a/12, 123a/13,
123a/15, 123a/16, 123a/17,
123a/18, 123b/3, 123b/4,
123b/5, 123b/6, 123b/7, 123b/9,
123b/10, 123b/11, 123b/12,
123b/13, 123b/14, 123b/15,
123b/16, 123b/17, 123b/18,
123b/19, 124a/1, 124a/2, 124a/3,
124a/7, 124a/8, 124a/9, 124a/11,
124a/12, 124a/13, 124b/4,
124b/7, 124b/11, 124b/12,
124b/13, 124b/17, 124b/18,
124b/19, 125a/1, 125a/5, 125a/9,
125a/10, 125a/13, 125a/14,
125a/15, 125b/1, 125b/5,
125b/6, 125b/7, 125b/8, 125b/9,
125b/10, 125b/11, 125b/13,
125b/14, 125b/15, 125b/16,
125b/17, 125b/18, 126a/1,
126a/2, 126a/3, 126a/4, 126a/5,
126a/10, 126a/11, 126a/12,
126a/13, 126a/14, 126a/15,
126a/16, 126a/17, 126a/18,
126a/19, 126b/1, 126b/2,
126b/3, 126b/4, 126b/5, 126b/6,
126b/7, 126b/9, 126b/10,
126b/12, 126b/13, 126b/15,
126b/16, 126b/17, 126b/19,
127a/11, 127a/12, 127a/13,
127a/17, 127a/18,
127a/19, 127b/2, 127b/3,
127b/5, 127b/6, 127b/7, 127b/8,
127b/13, 127b/16, 128a/2,
128a/4, 128a/5, 128a/8, 128a/10,
128a/11, 128a/12, 128a/13,
128a/19, 128b/1, 128b/6,
128b/15, 129a/1, 129a/13,
129a/16, 129a/17, 129a/18,
129b/11, 129b/12, 129b/13,
129b/14, 129b/15, 129b/16,
129b/17, 130a/8, 130a/9,
130a/14, 130a/16, 130b/2,
130b/3, 130b/4, 130b/5, 130b/7,
130b/11, 130b/13, 130b/16,
131a/1, 131a/2, 131a/3, 131a/7,
131a/8, 131a/9, 131a/10,
131a/11, 131a/12, 131a/13,
131a/14, 131a/15, 131a/16,
131a/17, 131a/18,
131a/19, 131b/1, 131b/3,
131b/4, 131b/5, 131b/6, 131b/7,
131b/8, 131b/9, 131b/10,
131b/11, 131b/18, 132a/1,
132a/3, 132a/4, 132a/5, 132a/7,
132a/8, 132a/11, 132a/12,
132a/14, 132a/15, 132a/17,
132a/18, 132a/19, 132b/1,
132b/2, 132b/3, 132b/4, 132b/8,
132b/9, 132b/10, 132b/11,
132b/16, 132b/17, 132b/18,
132b/19, 133a/1, 133a/2, 133a/7,
133a/8, 133a/9, 133a/10,
133a/11, 133a/12, 133a/13,
133a/16, 133a/17, 133a/18,
133a/19, 133b/1, 133b/2,
133b/3, 133b/4, 133b/5, 133b/6,
133b/7, 133b/8, 133b/14,
133b/15, 133b/16, 133b/18,
133b/19, 134a/2, 134a/4, 134a/5,
134a/7, 134a/8, 134a/9, 134a/10,
134a/11, 134a/13, 134a/14,
134a/15, 134a/16, 134a/17,
134a/18, 134a/19, 134b/1,
134b/3, 134b/4, 134b/5, 134b/6,
134b/7, 134b/8, 134b/9,
134b/10, 134b/11, 134b/12,
134b/13, 134b/14, 134b/15,
134b/16, 134b/17, 134b/18,
134b/19, 135a/1, 135a/2, 135a/3,
135a/4, 135a/5, 135a/6, 135a/7,
135a/8, 135a/9, 135a/10,
135a/11, 135a/12, 135a/13,
135a/15, 135a/16, 135a/17,
135a/18, 135a/19, 135b/2,
135b/5, 135b/6, 135b/13,
135b/14, 135b/15, 135b/16,
136a/2, 136a/3, 136a/4, 136a/5,

136a/8, 136a/9, 136a/10,
136a/12, 136a/16, 136a/17,
136a/18, 136a/19, 136b/1,
136b/3, 136b/5, 136b/6, 136b/7,
136b/8, 136b/10, 136b/14,
136b/16, 136b/19, 137a/1,
137a/2, 137a/3, 137a/6, 137a/7,
137a/9, 137a/13, 137a/15,
137a/17, 137a/19, 137b/2,
137b/3, 137b/4, 137b/5, 137b/6,
137b/7, 137b/11, 137b/13,
137b/14, 137b/19, 138a/1,
138a/2, 138a/3, 138a/4, 138a/5,
138a/7, 138a/8, 138a/9, 138a/10,
138a/16, 138a/17, 138a/18,
138b/5, 138b/6, 138b/7, 138b/8,
138b/9, 138b/10, 138b/11,
138b/13, 138b/14, 138b/17,
138b/18, 139a/2, 139a/3, 139a/4,
139a/7, 139a/8, 139a/9, 139a/12,
139a/13, 139a/15, 139a/19,
139b/1, 139b/3, 139b/4, 139b/5,
139b/6, 139b/7, 139b/8, 139b/9,
139b/10, 139b/11, 139b/12,
139b/14, 139b/18, 139b/19,
140a/2, 140a/5, 140a/7, 140a/9,
140a/10, 140a/12, 140a/13,
140a/15, 140b/3, 140b/4,
140b/5, 140b/6, 140b/7, 140b/8,
140b/9, 140b/10, 140b/11,
140b/12, 140b/13, 140b/14,
140b/15, 140b/16, 140b/19,
141a/2, 141a/3, 141a/5, 141a/6,
141a/8, 141a/9, 141a/10,
141a/11, 141a/12, 141a/13,
141a/14, 141a/15, 141a/16,
141a/19, 141b/2, 141b/3,
141b/4, 141b/5, 141b/9,
141b/10, 141b/13, 141b/14,
141b/15, 141b/16, 141b/17,
141b/19, 142a/1, 142a/2, 142a/3,
142a/4, 142a/8, 142a/9, 142a/10,
142a/11, 142a/12, 142a/13,
142a/14, 142a/15, 142a/16,
142a/17, 142a/18, 142a/19,
142b/1, 142b/3, 142b/5, 142b/6,
142b/9, 142b/10, 142b/16,
142b/18, 142b/19, 143a/1,

143a/2, 143a/3, 143a/4, 143a/5,
143a/7, 143a/10, 143a/11,
143a/12, 143a/14, 143a/15,
143a/16, 143a/17, 143a/19,
143b/2, 143b/3, 143b/4, 143b/5,
143b/11, 143b/13, 143b/14,
143b/15, 143b/16, 144a/1,
144a/2, 144a/3, 144a/5, 144a/8,
144a/9, 144a/12, 144a/13,
144a/14, 144a/16, 144a/17,
144a/18, 144a/19, 144b/1,
144b/2, 144b/3, 144b/4, 144b/6,
144b/7, 144b/8, 144b/9,
144b/10, 144b/11, 144b/12,
144b/13, 144b/14, 144b/15,
144b/16, 144b/19,
145a/1, 145a/2, 145a/3, 145a/4,
145a/5, 145a/6, 145a/8, 145a/10,
145a/12, 145a/13, 145a/14,
145a/15, 145a/16, 145a/17,
145b/1, 145b/2, 145b/3, 145b/4,
145b/5, 145b/6, 145b/7, 145b/8,
145b/10, 145b/11, 145b/13,
145b/14, 145b/15, 145b/16,
145b/17, 146a/2, 146a/3, 146a/4,
146a/5, 146a/6, 146a/8, 146a/9,
146a/10, 146a/11, 146a/12,
146a/19, 146b/1, 146b/3,
146b/6, 146b/7, 146b/8,
146b/10, 146b/11, 146b/12,
146b/14, 146b/15, 146b/16,
146b/17, 146b/18, 146b/19,
147a/2, 147a/3, 147a/4, 147a/5,
147a/6, 147a/7, 147a/8, 147a/9,
147a/10, 147a/11, 147a/12,
147a/13, 147a/14, 147a/15,
147a/16, 147a/17, 147a/18,
147a/19, 147b/1, 147b/2,
147b/3, 147b/4, 147b/5, 147b/6,
147b/7, 147b/8, 147b/11,
147b/12, 147b/16, 147b/17,
147b/18, 147b/19, 148a/1,
148a/2, 148a/3, 148a/7, 148a/8,
148a/9, 148a/10, 148a/11,
148a/15, 148a/16, 148a/17,
148a/19, 148b/1, 148b/2,
148b/3, 148b/4, 148b/5, 148b/6,
148b/7, 148b/9, 148b/10,

148b/11, 148b/12, 148b/13,
148b/14, 148b/15, 148b/16,
149a/2, 149a/13, 149a/4, 149a/6,
149a/10, 149a/11, 149a/12,
149a/13, 149a/14, 149a/15,
149a/16, 149a/17, 149a/19,
149b/2, 149b/9, 149b/10,
149b/11, 149b/12, 149b/14,
149b/15, 149b/16, 149b/18,
149b/19, 150a/1, 150a/2, 150a/3,
150a/4, 150a/5, 150a/6, 150a/7,
150a/8, 150a/9, 150a/10,
150a/11, 150a/12, 150a/13,
150a/14, 150a/15, 150a/17,
150a/19, 150b/1, 150b/3,
150b/4, 150b/5, 150b/8, 150b/9,
150b/10, 150b/13, 150b/14,
150b/15, 150b/16, 150b/17,
151a/2, 151a/3, 151a/4, 151a/5,
151a/9, 151a/14, 151a/17,
151a/19, 151b/1, 151b/2,
151b/6, 151b/10, 151b/12,
151b/15, 151b/16, 151b/19,
152a/8, 152a/11, 152a/12,
152a/13, 152a/14, 152a/15,
152a/19, 152b/6, 152b/11,
152b/19, 153a/1, 153a/2, 153a/3,
153a/4, 153a/5, 153a/6, 153a/7,
153a/11, 153a/12, 153a/13,
153a/14, 153a/18, 153b/2,
153b/3, 153b/4, 153b/5, 153b/6,
153b/7, 153b/15, 153b/18,
154a/1, 154a/2, 154a/3, 154a/4,
154a/5, 154a/8, 154a/9, 154a/10,
154a/11, 154a/12, 154a/14,
154a/15, 154a/16, 154a/17,
154a/18, 154b/7, 154b/8,
154b/15, 155a/3, 155a/5, 155a/6,
155a/7, 155a/9, 155a/10,
155a/11, 155a/13, 155a/14,
155a/15, 155a/16, 155a/17,
155a/18, 155a/19, 155b/1,
155b/3, 155b/4, 155b/5, 155b/6,
155b/9, 155b/10, 155b/11,
155b/13, 155b/14, 155b/15,
155b/16, 155b/17, 155b/18,
155b/19, 156a/2, 156a/3, 156a/5,
156a/8, 156a/10, 156a/11,
156a/12, 156a/13, 156a/14,
156a/15, 156a/16, 156a/17,
156a/18, 156a/19, 156b/1,
156b/3, 156b/4, 156b/5, 156b/6,
156b/7, 156b/8, 156b/9,
156b/10, 156b/11, 156b/13,
156b/14, 156b/15, 156b/16,
156b/17, 156b/18, 156b/19,
157a/1, 157a/2, 157a/3, 157a/5,
157a/6, 157a/7, 157a/9, 157a/10,
157a/11, 157a/12, 157a/14,
157a/15, 157a/16, 157a/17,
157a/19, 157b/2, 157b/3,
157b/4, 157b/6, 157b/8,
157b/13, 157b/15, 157b/16,
157b/17, 157b/18, 157b/19,
158a/2, 158a/3, 158a/4, 158a/5,
158a/6, 158a/7, 158a/8, 158a/11,
158a/13, 158a/14, 158a/15,
158a/16, 158a/17, 158a/18,
158b/2, 158b/3, 158b/4, 158b/5,
158b/6, 158b/7, 158b/8,
158b/11, 158b/12, 158b/13,
158b/14, 158b/15, 158b/16,
158b/17, 158b/18, 158b/19,
159a/1, 159a/2, 159a/3, 159a/4,
159a/5, 159a/7, 159a/8, 159a/9,
159a/10, 159a/11, 159a/13,
159a/14, 159a/15, 159a/16,
159a/18, 159b/1, 159b/3,
159b/4, 159b/5, 159b/6, 159b/7,
159b/8, 159b/9, 159b/10,
159b/11, 159b/13, 159b/14,
159b/15, 159b/16, 159b/17,
159b/18, 159b/19, 160a/1,
160a/2, 160a/3, 160a/4, 160a/5,
160a/6, 160a/7, 160a/8, 160a/9,
160a/10, 160a/11, 160a/12,
160a/13, 160a/14, 160a/16,
160a/19, 160b/3, 160b/4,
160b/6, 160b/7, 160b/8, 160b/9,
160b/10, 160b/11, 160b/12,
160b/13, 160b/14, 160b/15,
160b/16, 160b/17, 160b/18,
161a/1, 161a/4, 161a/5, 161a/6,
161a/7, 161a/9, 161a/11,
161a/12, 161a/13, 161a/15,
161a/16, 161a/17, 161b/2,

161b/3, 161b/4, 161b/5, 161b/6,
161b/7, 161b/10, 161b/11,
161b/12, 161b/13, 161b/14,
161b/15, 161b/16, 161b/17,
161b/18, 161b/19, 162a/2,
162a/4, 162a/5, 162a/6, 162a/7,
162a/8, 162a/9, 162a/10,
162a/11, 162a/12, 162a/13,
162a/14, 162a/15, 162a/16,
162a/17, 162a/18, 162a/19,
162b/1, 162b/3, 162b/4, 162b/5,
162b/6, 162b/11, 162b/12,
162b/13, 162b/14, 162b/15,
162b/18, 162b/19, 163a/1,
163a/5, 163a/6, 163a/7, 163a/8,
163a/11, 163a/12, 163a/13,
163a/14, 163a/15, 163a/17,
163b/2, 163b/3, 163b/6, 163b/9,
163b/10, 163b/11, 163b/12,
163b/13, 163b/17, 163b/18,
163b/19, 164a/1, 164a/4,
164a/5, 164a/7, 164a/10,
164a/11, 164a/12, 164a/13,
164a/14, 164a/16, 164a/19,
164b/2, 164b/3, 164b/8,
164b/10, 164b/11, 164b/12,
164b/13, 164b/17, 164b/18,
164b/19, 165a/1, 165a/2, 165a/3,
165a/4, 165a/6, 165a/7, 165a/8,
165a/10, 165a/11, 165a/15,
165a/16, 165a/17, 165a/18,
165a/19, 165b/2, 165b/4,
165b/5, 165b/6, 165b/7, 165b/9,
165b/10, 165b/11, 165b/12,
165b/16, 165b/17, 166a/1,
166a/2, 166a/3, 166a/5, 166a/7,
166a/9, 166a/10, 166a/12,
166a/13, 166a/14, 166a/15,
166a/17, 166a/18, 166a/19,
166b/1, 166b/2, 166b/3, 166b/5,
166b/6, 166b/7, 166b/8, 166b/9,
166b/10, 166b/11, 166b/12,
166b/14, 166b/15, 166b/16,
166b/17, 166b/18, 166b/19,
167a/1, 167a/2, 167a/3, 167a/4,
167a/5, 167a/7, 167a/9, 167a/10,
167a/11, 167a/12, 167a/13,
167a/14, 167a/15, 167a/16,

167a/17, 167a/18, 167a/19,
167b/1, 167b/2, 167b/3, 167b/5,
167b/6, 167b/7, 167b/8, 167b/9,
167b/10, 167b/11, 167b/12,
167b/13, 167b/14, 167b/15,
167b/16, 167b/18, 167b/19,
168a/1, 168a/2, 168a/3, 168a/4,
168a/5, 168a/7, 168a/8, 168a/9,
168a/10, 168a/12, 168a/13,
168a/16, 168a/17, 168a/18,
168a/19, 168b/1, 168b/2,
168b/6, 168b/8, 168b/9,
168b/10, 168b/11, 168b/12,
168b/13, 168b/14, 167b/16,
168b/8, 168b/17, 168b/18,
168b/19, 168b/derkenar üst,
169a/1, 169a/4, 169a/5,
169a/7, 169a/8, 169a/9, 169a/10,
169a/11, 169a/12, 169a/13,
169a/14, 169a/15, 169a/16,
169a/17, 169a/18, 169a/19,
169b/1, 169b/2, 169b/3, 169b/4,
169b/5, 169b/6, 169b/7, 169b/8,
169b/9, 169b/10, 169b/11,
169b/12, 169b/13, 169b/14,
169b/15, 169b/17, 169b/18,
169b/19, 170a/1, 170a/2, 170a/3,
170a/5, 170a/6, 170a/7, 170a/8,
170a/10, 170a/12, 170a/13,
170a/14, 170a/15, 170a/17,
170a/18, 170b/1, 170b/2,
170b/3, 170b/4, 170b/5, 170b/6,
170b/7, 170b/8, 170b/9,
170b/10, 170b/11, 170b/12,
170b/13, 170b/14, 170b/15,
170b/16, 170b/17, 170b/18,
170b/19, 171a/1, 171a/2, 171a/3,
171a/4, 171a/5, 171a/6, 171a/7,
171a/8, 171a/9, 171a/10,
171a/11, 171a/12, 171a/13,
171a/16, 171a/17, 171a/18,
171a/19, 171b/1, 171b/2,
171b/7, 171b/9, 171b/11,
171b/12, 171b/14, 171b/15,
171b/16, 171b/17, 171b/18,
171b/19, 172a/1, 172a/2, 172a/3,
172a/4, 172a/5, 172a/6, 172a/7,
172a/8, 172a/9, 172a/10,

172a/14, 172a/15, 172a/16,
172a/17, 172a/18, 172a/19,
172b/1, 172b/3, 172b/4, 172b/5,
172b/6, 172b/7, 172b/8, 172b/9,
172b/10, 172b/12, 172b/13,
172b/14, 172b/15, 172b/16,
172b/18, 172b/19, 173a/1,
173a/2, 173a/3, 173a/4, 173a/5,
173a/6, 173a/7, 173a/9, 173a/10,
173a/11, 173a/12, 173a/13,
173a/14, 173a/15, 173a/16,
173a/17, 173a/18, 173a/19,
173b/1, 173b/2, 173b/3, 173b/4,
173b/5, 173b/7, 173b/8, 173b/9,
173b/10, 173b/11, 173b/12,
173b/13, 173b/14, 173b/15,
173b/16, 173b/17, 174a/1,
174a/2, 174a/3, 174a/4, 174a/10,
174a/11, 174a/16, 174a/17,
174a/18, 174a/19, 174b/1,
174b/2, 174b/6, 174b/8, 174b/9,
174b/11, 174b/12, 174b/14,
174b/16, 174b/17, 174b/18,
174b/19, 175a/1, 175a/2, 175a/3,
175a/4, 175a/5, 175a/6, 175a/7,
175a/9, 175a/10, 175a/11,
175a/12, 175a/13, 175a/15,
175a/16, 175a/17, 175a/18,
175a/19, 175b/1, 175b/2,
175b/3, 175b/4, 175b/7, 175b/8,
175b/9, 175b/10, 175b/11,
175b/12, 175b/13, 175b/14,
175b/15, 175b/18, 176a/1,
176a/3, 176a/5, 176a/6, 176a/7,
176a/8, 176a/9, 176a/10,
176a/11, 176a/12, 176a/13,
176a/14, 176a/15,
176a/16, 176a/17, 176a/18,
176b/1, 176b/2, 176b/3, 176b/4,
176b/6, 176b/7, 176b/12,
177a/1, 177a/3, 177a/4, 177a/5,
177a/11, 177a/13, 177b/6,
177b/7, 178a/1, 178a/2, 178a/3,
178a/4, 178a/8, 178a/9, 178a/10,
178a/16, 178a/17, 178a/18,
178a/19, 178b/1,
178b/8, 178b/9, 178b/12,
178b/13, 179a/2, 179a/3, 179a/4,

179a/5, 179a/7, 179a/9, 179a/10,
179a/14, 179a/17, 179a/18,
179b/1, 179b/7, 179b/8,
179b/10, 179b/13, 179b/14,
179b/19, 180a/1, 180a/3, 180a/4,
180a/7, 180a/8, 180a/11,
180a/12, 180a/15, 180a/16,
180a/17, 180a/18, 180a/19,
180b/1, 180b/2, 180b/3, 180b/4,
180b/5, 180b/9, 180b/10,
180b/11, 180b/13, 180b/14,
181a/4, 181a/7, 181a/8, 181a/9,
181a/10, 181a/12, 181a/17,
181a/19, 181b/1, 181b/2,
181b/4, 181b/5, 181b/6,
181b/10, 181b/11, 181b/12,
181b/13, 181b/14, 181b/15,
181b/16, 181b/17, 181b/18,
181b/19, 182a/1, 182a/2, 182a/3,
182a/5, 182a/6, 182a/8, 182a/9,
182a/10, 182a/11, 182a/12,
182a/13, 182a/15, 182a/16,
182a/17, 182a/18, 182b/2,
182b/3, 182b/6, 182b/7, 182b/9,
182b/11, 182b/12, 182b/13,
182b/14, 182b/17, 182b/18,
183a/1, 183a/3, 183a/4, 183a/6,
183a/7, 183a/11, 183a/13,
183a/15, 183a/17, 183b/2,
183b/3, 183b/4, 183b/5, 183b/6,
183b/7, 183b/8, 183b/10,
183b/11, 183b/17, 184a/1,
184a/4, 184a/5, 184a/6, 184a/12,
184a/16, 184a/17, 184a/19,
184b/1, 184b/2, 184b/3, 184b/4,
184b/5, 184b/6, 184b/7, 184b/8,
184b/9, 184b/10, 184b/12,
184b/14, 184b/17, 184b/18,
184b/19, 185a/2, 185a/3, 185a/4,
185a/5, 185a/7, 185a/9, 185a/10,
185a/11, 185a/12, 185a/13,
185a/17, 185a/18, 185b/2,
185b/3, 185b/4, 185b/5, 185b/8,
185b/9, 185b/12, 185b/13,
185b/14, 185b/19, 186a/2,
186a/7, 186a/10, 186a/14,
186a/19, 186b/2, 186b/3,
186b/4, 186b/6, 186b/7,

186b/12, 186b/14, 186b/15,
186b/17, 187a/2, 187a/4, 187a/6,
187a/12, 187a/13, 187a/14,
187b/4, 187b/5, 187b/6,
187b/10, 187b/11, 187b/12,
187b/13, 187b/16, 187b/17,
187b/18, 187b/19, 188a/1,
188a/2, 188a/3, 188a/4, 188a/5,
188a/11, 188a/12, 188a/13,
188a/16, 188a/17, 188a/19,
188b/1, 188b/2, 188b/3, 188b/5,
188b/6, 188b/7, 188b/8,
188b/10, 188b/11, 188b/12,
188b/15, 188b/16, 188b/17,
188b/18, 188b/19, 189a/1,
189a/2, 189a/3, 189a/4, 189a/5,
189a/6, 189a/7, 189a/9, 189a/10,
189a/11, 189a/12, 189a/16,
189a/19, 189b/1, 189b/4,
189b/8, 189b/12, 189b/15,
190a/5, 190a/6, 190a/7, 190a/8,
190a/13, 190a/14, 190a/15,
190b/1, 190b/3, 190b/4, 190b/8,
190b/9, 190b/12, 190b/14,
190b/16, 190b/17, 190b/18,
190b/19, 191a/6, 191a/8, 191a/9,
191a/10, 191a/14, 191a/16,
191a/18, 191a/19, 191b/1,
191b/3, 191b/4, 191b/6, 191b/7,
191b/8, 191b/9, 191b/10,
191b/11, 191b/12, 191b/13,
191b/14, 191b/15, 191b/16,
191b/17, 191b/19, 192a/1,
192a/2, 192a/5, 192a/7, 192a/8,
192a/9, 192a/13, 192a/17,
192b/3, 192b/4, 192b/5, 192b/6,
192b/7, 192b/8, 192b/10,
192b/12, 192b/13, 192b/14,
192b/15, 192b/16, 192b/17,
192b/18, 192b/19, 193a/1,
193a/2, 193a/3, 193a/4, 193a/5,
193a/6, 193a/7, 193a/8, 193a/10,
193a/11, 193a/12, 193a/13,
193a/14, 193a/15, 193a/16,
193a/17, 193a/19, 193b/1,
193b/2, 193b/4, 193b/5, 193b/6,
193b/7, 193b/8, 193b/9,
193b/10, 193b/11, 193b/12,

193b/13, 193b/14, 193b/15,
193b/16, 193b/18, 193b/19,
194a/1, 194a/5, 194a/6, 194a/8,
194a/9, 194a/10, 194a/11,
194a/13, 194a/14, 194a/16,
194a/17, 194a/18, 194a/19,
194b/1, 194b/7, 194b/8, 194b/9,
194b/10, 194b/11, 194b/12,
194b/13, 194b/14, 194b/15,
194b/16, 194b/17, 194b/18,
194b/19, 195a/2, 195a/7,
195a/10, 195a/11, 195a/15,
195a/16, 195a/18, 195a/19,
195b/1, 195b/3, 195b/5, 195b/6,
195b/7, 195b/8, 195b/10,
195b/11, 195b/13, 195b/14,
196a/2, 196a/3, 196a/4, 196a/7,
196a/9, 196b/3, 196b/4, 196b/5,
196b/6, 196b/7, 196b/8, 196b/9,
196b/11, 196b/12, 196b/13,
196b/14, 196b/15, 196b/17,
196b/18, 196b/19, 197a/1,
197a/2, 197a/3, 197a/5, 197a/9,
197a/14, 197a/15, 197a/16,
197a/17, 197b/2, 197b/3,
197b/4, 197b/6, 197b/7, 197b/8,
197b/9, 197b/10, 197b/11,
197b/13, 197b/14, 197b/15,
197b/16, 197b/19, 198a/1,
198a/5, 198a/6, 198a/7, 198a/11,
198a/12, 198a/13, 198a/15,
198a/16, 198a/17, 198a/18,
198a/19, 198b/1, 198b/3,
198b/4, 198b/5, 198b/6,
198b/7, 198b/8, 198b/9,
198b/10, 198b/11, 198b/12,
198b/14, 198b/15, 198b/16,
198b/17, 198b/18, 198b/19,
199a/1, 199a/2, 199a/3, 199a/5,
199a/6, 199a/7, 199a/8, 199a/9,
199a/10, 199a/11, 199a/12,
199a/13, 199a/14, 199a/15,
199a/16, 199a/17, 199a/18,
199b/1, 199b/3, 199b/4, 199b/5,
199b/6, 199b/7, 199b/9,
199b/10, 199b/11, 199b/12,
199b/13, 199b/15, 199b/16,
199b/17, 199b/18, 199b/19,

- 200a/1, 200a/2, 200a/3, 200a/4,
200a/6, 200a/7, 200a/11,
200a/12, 200a/13, 200a/14,
200a/15, 200a/19, 200b/6,
200b/7, 200b/8, 200b/12,
200b/14, 200b/18, 201a/1,
201a/6, 201a/7, 201a/9, 201a/11,
201a/12, 201a/13
v.+’d-dīn 2b/18
v.+’l-ā’ vām 4a/6
v.+’l-aḥirīn 5a/3
v.+’l-arz 63a/5
v.+’l-arzda 125a/14
v.+’l-beşer 16a/14
v.+’l-ğufrān 50b/17
v.+’l-hāşıl 34b/17
ve’l-himem 58a/17
v.+’l-i ḥsān 3a/1, 3a/2
v.+’l-megārib 26b/17
v.+’l-melāyike’l-muḳarribīn
23b/17
v.+’l-minne 52b/1
v.+’l-muḥāvere 9a/11
eşkıyā-yı v.+’l-müfsidīn 2b/19
v.+’l-mürselīn 5a/2
v.+’l-müslimīn 2b/18
v.+’l-müşrikīn 2b/18
v.+’l-mütemerridīn 2b/19
v.+’ş-şalavāt-ı şerīf 4a/14
v.+’s-selām 76b/derkenar yan,
194a/3
v.+’s-sellemden 78b/derkenar
yan
v.+’s-sellemi 79b/derkenar yan
ḳahramān-ı mā’ v.+’ṭ-ṭīn 2b/17
v.+’ṭ-ṭuğyān 3a/1
vebāl: Ar. günah
v. 59b/5, 151b/15
v.+ i 117a/16, 137b/11, 140a/16
veca’: Ar. ağrı, acı, sızı
v. ve cefā görmeyüp 8b/5
vecāhet: Ar. yüz güzelliği
v.+ üñi 79b/derkenar alt
vech: Ar. yüz, çehre; üst, satıh, düz
v. 68a/16
v.-i aḥsen 82b/derkenar yan,
157b/13
v.-i cāzim ve mühim ve 7a/8
v.-i evvel 95b/18, 96a/19
v.-i ihtimām 34b/3
v.-i şaḥīḥ 159b/7
v.-i sālīş 96a/5
v.-i sālīşe 96b/10
v.-i sānī 96a/1, 96b/5
v.+ den 96a/19
v.+ dendür 155b/1
v.+ e 9b/4, 40b/5, 71b/13,
125a/8, 167b/2
v.+ i 159a/10, 199a/10
v.+ ile 6a/18, 43b/13,
85b/derkenar alt, 86a/derkenar
yan, 120a/10
eshel-i v.+ ile 57b/2
v.+ le 68a/12, 72a/4
āsān-ı v.+ le 57a/10
veche: Ar. yön, taraf
v.+ sinde 145a/8
vedī’a: Ar. emanet krş. vedī’at
v. ḳorlar 142a/7
vedī’at: Ar. emanet krş. vedī’a
v. 78b/derkenar alt
v.+ ında 44a/8
v. ḳomışlardur 106a/14
v. ḳomışuzdur 184b/18
v. ḳor 96a/9
v.+ larıdurlar 82a/derkenar yan
vefā: Ar. sözünde durma, sözünü yerine
getirme; dostluğu devam
ettirme; yetişme, yeterli gelme;
ödeme
v. 89b/7, 93b/16, 104a/14,
108a/15, 123a/2, 145a/1,
145b/10, 146b/17, 148a/18,
175b/4, 178b/12, 179b/9,
187b/16, 187b/17, 191b/8
ehl-i v. 121a/14, 178a/18
rıżā-yı v. 181a/9
şıdk-ı v. 93b/17
v.-yı şükr 165a/8
ḥaḳk-ı v.+ dur 123a/6
v. eyleye 84a/derkenar yan
v. eyleyüp 136b/13
v. göstürdiler 93b/4
v. göstürmekdür 163b/6
v. itdükleri 176b/8

v. itmek olmaz 133b/9
v. olunmaz 70b/10
v.+ sı 79a/8, 178b/14, 184a/5
v.+ sını 181a/12
'ahd-i v.+ sına 99b/15
v.+ sını 177b/8
v.+ sıyla 139b/9
vefāt: Ar. ölüm, ölme
v. 23a/8
zıkr-i v. 36b/7
v.-i karīb olduğda 128b/14
v.-i resülde 21a/2, 30b/2
v.-i resüldeki 31a/9
v.-i resülden 26a/8
h̄in-i v.+ da 113a/5
v.+ dan 88a/derkenar üst
v. eyledi 20b/13
v. eyler 21b/16
v. eyleyenlere 63a/12
v. eyleyüp 50a/1
v.+ ı 47a/3
v.+ ım 22b/12
v.+ ında 26a/8
h̄in-i v.+ ında 131b/16
yevm-i v.+ ında 37b/3
v.+ ından 19b/18, 23a/1, 26a/13,
29a/6, 42a/8, 47a/10
v. idecekleri 31b/2
v. iden 21b/12, 25a/12
v. ideni 28a/11
v. idenlere 6b/19
v. idince 26a/14, 128a/17,
129b/8
v. idüp 8b/17, 19b/7, 19b/19,
21a/14, 21b/4, 21b/11, 21b/15,
22a/7, 22b/17, 23a/12, 25a/12,
32a/19, 36b/3, 37a/18, 42a/18,
42b/17, 50b/16, 90a/derkenar alt
v. itdi 7b/11, 8b/15, 19a/13,
19a/15, 19b/17, 21a/3, 21a/17,
21b/8, 22a/13, 22a/17, 22b/5,
22b/13, 25a/16, 28a/12, 31a/3,
31a/13, 32a/3, 32a/6, 34b/14,
36a/9, 36a/13, 38b/14, 38b/16,
44a/3, 47a/3, 47a/7, 48b/5,
50b/12, 82a/derkenar yan,
115a/19, 119b/14, 128b/5,
130b/17, 184a/8

v. itdiler 7a/3, 7a/4, 23a/18,
46a/11, 153b/16
v. itdüğünde 121b/19
v. itdüğünden 84b/1
v. itdükde 19b/14, 32a/8, 49b/12
v. itdüğ 78b/derkenar alt
v. itmegin 21a/14, 21b/1, 22b/8
v. itmekle 26b/13
v. itmez 6b/11
v. itmişdür 19b/1, 24b/11,
25b/16
v. itmişler 23a/7
v. itmişlerdür 6b/14, 22b/18
v.+ ları 31b/7
v.+ larından 16b/1, 28a/14,
29a/9, 29a/10
vefk: Ar. uyum
v.-i murād 197b/13
vehhām: Ar. fazla şüphe etmek,
vehimlilik
v. 134b/13
vehm: Ar. kuruntu, yersiz korku; şüphe
v. 147a/6
kuvvet-i v. 171a/3
lerzān-ı v. 3b/1
v.-i h̄alāyık 93a/15
v.+ e düşüp 193a/12
v.+ i 171a/4
v. idüp 83a/derkenar yan
v.+ idür 167a/11
v. itdüğü 71a/16
veķāhat: Ar. arsızlık, utanmazlık,
hayasızlık
v. 145a/2
v.+ dur 192b/19
ançub ve v. itmek 149b/18
vekālet: Ar. vekillik, bir başkasının
yerine bir işi yürütme
v.+ i 96a/8
veķāyi': Ar. olaylar
v. 4a/2
menzil-i v. 176a/14
vuķū'-yu v. 133b/4
vekīl: Ar. birinin, işini görmesi için
yerine bıraktığı veya yetki
verdiği kimse
v. 165b/2
müstahakk-ı v. 96a/8

- haqq-ı v.+ dūr 96b/13
 v.+ e 95a/16
 v.+ idūr 96b/6, 97a/11
 v. itmişlerdür 187a/5
 v.+ leridürler 96b/12
 v.+ lerüm 77b/derkenar üst
- velāyet:** Ar. başkası üzerinde hüküm ve tasarruf sâhibi olma yetkisi; velilik, ermişlik; dostluk, sadâkat
 v. 4b/2, 4b/9, 34b/3, 51a/18, 89a/10, 106a/15, 124a/8, 126b/6, 131b/18, 132b/8, 135a/18
 mübâşeret-i aḥkām-ı v. 176a/13
 rūḥ-ı v. 76b/derkenar alt
 şıḥḥat-i v. 176b/1
 v.-i ‘ahd itmiş idi 48b/derkenar yan v.-i mübâşereti 131a/12
 v.+ de 51a/19
 v.+ i 98b/3, 126b/4
 v.+ in 131a/11
 v.+ indeki 101b/13
 v.+ indür 185a/4
- velāyim:** Ar. evlenmeler, düğünler
 v.+ den 114a/1
- veled:** Ar. çocuk, erkek evlat, oğul
 hük-m-i v. 156b/10
 v.-i ḥalef 50a/12
 v.-i şâliḥi 50b/2
 v.+ leri 19a/12
 v.+ üñ 112a/19
- velî:** Ar. efendi, dost; Allah’a yakın olan zat; ermiş, eren
 v. 48a/derkenar yan, 57a/3, 91a/10
 v. ola 117b/14
- velîni met:** Ar. birisine, yaşadığı sürece yararını göreceği bir iyilikte bulunmuş kimse
 v.+ ler 81a/derkenar alt
- velîyü’llah:** Ar. Allah’ın dostu ve sevgili kulu
 v.+ dur 74b/2
- vera’:** Ar. Allah’tan korkup haramdan, gûnahtan, kötülüklerden sakınma, dinî buyrukları titizlikle yerine getirme, takva
 v. 11a/7, 159b/19
 v.-ı ḥāzî’-i ḳanā’at 194a/1
 v.+ ın 74a/8
 v.+ yla 156b/19
- verā:** Ar. insanlar
 v.-yı ḥicābdur 170b/5
- verem:** Ar. şiş, şişme
 v. bağlayup 173a/7
- vesaḥ:** Ar. kir, pas, çirk
 v. 192b/10
- vesāvis:** Ar. vesveseler
 v.-i şeytāndan 126b/7
 v.-i şeytānī 82a/12
- veşāyā:** Ar. vasiyetler
 v. 77b/derkenar üst
 v.+ dan 37a/19
- vesāyir:** Ar. ve başkaları; ve bunun gibiler; ve benzerleri krş.
 vesāyire
 v. 4a/14, 4b/13, 5a/5, 6b/19, 7b/7, 9a/2, 10a/8, 14b/11, 15a/15, 26b/10, 27b/8, 28b/16, 35a/2, 36b/3, 40b/5, 47a/2, 51b/16, 52b/17, 55b/19, 56a/4, 58b/18, 59b/18, 60b/13, 65b/15, 66b/15, 72b/6, 161b/6, 183b/4, 190b/16
 v.+ ler 150a/11
- vesāyire:** Ar. ve başkaları; ve bunun gibiler; ve benzerleri krş. vesāyir
 v. 34a/8
- vesāyiṭ:** Ar. vasıtalar
 v. 100b/9, 168b/12
 isbāt-ı v. 165b/3
 v.-i ittışāldürler 165b/2
 şirk-i v.+ den 98b/1
 v.+ i 98a/8
 vücūd-ı v.+ i 98a/10
- vesîle:** Ar. yol, vasıta; bahane, sebep; fırsat krş. vesîlet
 v.-i ğayrı 89a/19
 v.-i kemāl 150a/7
 v.+ dūr 95a/5
 v. idüp 163b/19
 v. itmişdürler 153b/8
 v. ola 85b/9
 v. olur 108a/6

- v.+ si 85b/11, 99a/7, 103a/12,
108b/5, 150a/5
v.+ siyle 165a/11, 166a/13
- vesīlet:** Ar. yol, vasıta; bahane, sebep;
fırsat krş. vesīle
v. 165a/2
v.-i a‘vāz idüp 182b/2
v.-i kırbet 142a/5
isti‘dād-ı v.+ i 165a/4
- vesvās:** Ar. vesvese veren, şüpheye
düşüren
v.+ dan 91b/4
v. virür 197b/7
- vesvese:** Ar. şüphe; kuruntu
v.+ leri 99b/6
v.+ sinden 173b/15
- veyā:** Ar.+Far. ya da, yahut krş.
veyāhūd
v. 19b/1, 21a/3, 21a/9, 21b/4,
21b/8, 22a/6, 31b/7,
48a/derkenar yan, 62a/4, 72b/14,
73b/1, 74b/12, 74b/13, 80a/9,
82a/derkenar üst, 83b/5,
83b/derkenar yan, 84a/derkenar
üst, 87a/3, 91b/12, 92a/2,
92a/16, 95a/16, 99a/3, 110a/16,
112a/2, 112b/8, 119b/4, 144b/1,
148b/8, 149b/4, 150a/11,
155a/17, 156a/4, 157a/1, 157b/1,
157b/7, 158a/12, 158b/17,
159b/13, 159b/14, 160b/11,
161b/4, 162a/1, 171b/9,
173b/18, 173b/19, 174a/1,
182b/10, 183a/8, 187a/8,
192b/17, 196b/14, 197a/10,
200a/3
ta‘rīz v. hadd ururum 158b/17
medh v. zemm olup 149b/11
- veyāhūd:** Ar.+Far. ya da, yahut krş.
veyā
v. 26b/8, 77b/derkenar yan,
81b/derkenar yan, 181b/9
- veyse ve rāmīn:** Turan şahının oğlu
Ramin ile Şehru'nun kızı Vise
arasındaki aşk hikayesini anlatan
klasik doğu edebiyatlarının
romantik hikâyelerinden birinin
adı
- v. 48b/derkenar yan
- vezāret:** Ar. vezirlik, paşalık
v.-i ‘uzemā 59a/11
gülzār-ı v.+ de 3b/3
v.+ den 56b/14
v.+ e 90b/derkenar yan
v.+ i 90b/derkenar alt
mesned-i v.+ i 90b/derkenar alt
- vezāyif:** Ar. vazifeler
v.+ in 162a/15
- vezīr:** Ar. valilik, vekillik gibi yüksek
rütbelerde bulunan “paşa”
unvanını taşıyan kimse
v. 56a/14, 75b/derkenar yan,
76a/derkenar yan, 80b/derkenar
alt, 82a/derkenar alt,
82b/derkenar üst, 86a/derkenar
yan, 86a/derkenar alt,
89a/derkenar alt, 89b/derkenar
üst, 90b/derkenar alt, 140b/10,
141b/4, 147a/16
v.-i ‘adīmü’n-nazīr 16a/5
v.-i ‘aql 142b/4, 142b/5, 142b/7,
148b/1
v.-i a‘zam idüp 56a/4, 56a/9,
58a/15
v.-i a‘zam itdiler 56b/14
v.-i a‘zam olan 58b/14
v.-i a‘zam 58b/15, 59a/3, 60a/13
v.-i a‘zama 59a/5
v.-i a‘zamligiyle 55b/10
v.-i āşaf 59a/10, 60b/1
v.-i dilpezīr 30a/2
v.-i haqqānī 5a/4
v.-i iskender 3a/16
v.-i kār-ı rāğīb 149a/3
v.-i müdbiri 141b/2
v.-i müşārünileyh 56a/10, 56b/9
v.+ e 89b/derkenar üst, 142a/1
v.+ i 86a/derkenar üst,
89a/derkenar alt, 141b/3, 147a/2,
147a/6
‘aql-ı v.+ i 141b/8, 142a/2
v.+ inden 78a/derkenar yan
v.+ ine 82a/derkenar alt
‘aql-ı v.+ inüj 142a/1
v. ise 89a/derkenar alt
v. itdüm 80b/derkenar alt

v.+ üñ 56a/12, 76a/derkenar yan
vezîrlik: Ar.+T. vezirlik, bakanlık
v. 90b/derkenar yan
vezn: Ar. tartma; ölçü
v. eyleyeler 178a/17
v.+ in 61a/9
vi'â: Ar. kap, mahfaza
v. 193b/19
v.-y1 'aqlıdur 173b/6
v.-y1 fehm 193b/11
v.-y1 ħabâyişde 193b/19
v.-y1 ħabî'atları 193b/6
v.+ sında 193b/18
viķā': Ar. cinsî münasebet
v. 167b/19
viķâyet: Ar. koruma, sahip çıkma
v. 75b/derkenar yan, 166b/3
v.-i 'unşur-ı nârı 169b/7
v. ider 173b/14
tergîb ve v. ider 180b/9
v. idüp 190a/15
vilâdet: Ar. doğurma, doğma
murâd-ı v. 15b/12
v.-i bâsa'âdet-i şudûrında 7b/3
v.-i bâsa'âdetleri 52a/derkenar
alt v.-i ħazret-i şalla'llahu te'âlâ
'aleyhi ve sellemden 29b/3
v.-i resûl-ı 'aleyhi'ş-şalâtü ve's-
selâm 7b/12
v.-i şerîfi 18a/6
v.-i şerîfleri 7b/13
v.+ dūr 110b/18
v.+ i 18a/5, 45a/14, 45b/1
zamân-ı v.+ inden 7b/1
v.+ inüñ 7b/15
yevm-i .v.+ inüñ 8a/5
zamân-ı v.+ leridür 19a/11
v.+ üñ 45b/19
vilâyet: Ar. il, vilayet
v. 75b/derkenar yan,
76a/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 86a/derkenar alt,
89a/derkenar yan
a'yân-ı v. 50a/5
menâr-ı envâr-ı v. 2a/6
şufûf-ı v. 200a/11
teşhîr-i v. 88b/derkenar yan

serdâr-ı sefer-i v.-i 'acem olan
35a/18
v.-i 'ummâna 27b/4
v.-i arnavud 51b/6
v.-i envârınuñ 82a/3
v.-i ħicâzdan 35a/10
v.-i ħorâsân 35b/10
v.-i ħorâsânı 48b/1
serdâr-ı sefer-i v.-i mışr olan
35a/17
cemî'-i v.-i mışr 35b/3
kârgâh-ı v.-i muķbilleri 175a/6
'arşa-i v.-i mübârizlerine
176a/16
v.-i necrâna 27b/3
v.-i nübî 35b/4
v.-i rûma 49b/5
serdâr-ı sefer-i v.-i şâm olan
35a/16
v.-i şâmı 9a/7
v.-i tâyife-i berber 35b/4
v.-i ürdün 35a/19
v.+ de 76b/derkenar alt,
123b/16, 138b/10, 140b/9,
141b/10
v.+ den 85a/derkenar yan
v.+ dūr 147b/7
v.+ e 34a/17, 49a/15, 51b/8,
79a/derkenar yan, 83b/derkenar
üst, 139b/8
v.+ i 50b/4, 51a/1, 55a/15,
77a/derkenar alt, 83a/derkenar
üst, 86b/derkenar üst, 198a/2
v.+ in 45b/8, 49b/11, 50a/17,
50b/3, 83a/derkenar yan,
119b/18, 126b/11
v.+ inde 86a/derkenar alt,
130a/15
v.+ indedürler 142a/13
v.+ ine 8a/8, 54a/8, 127b/9
v.+ ini 51a/1
v.+ inüñ 88b/derkenar yan,
119b/15, 139b/8, 141b/9,
141b/11, 141b/13
kısm-ı v.+ inüñ 141b/9
v. ise 75b/derkenar yan
fâraz-ı v.+ le 47b/derkenar yan
v.+ ler 52b/6

v.+ leri 51a/2, 51a/12
v.+ lerin 50b/10
v.+ lerine 141b/12
v.+ lerinüj 141b/12
vālī-i v. olanlar 140b/13
v.+ ümde 88b/derkenar yan
v.+ ümüj 88b/derkenar yan
v.+ üj 89a/derkenar yan,
139b/10, 162a/7

vilāyetli: ile mensup olma

v.+ sin 90a/derkenar üst

vir -: vermek

v. 39b/12, 82a/derkenar yan,
85a/derkenar yan, 90b/derkenar
alt, 154b/15, 191a/6
haber v. 63b/7, 64a/16, 75b/12,
75b/15, 75b/17, 76a/2, 102b/1,
164a/13
va' de v. 81a/derkenar üst
el v.- di oldı 59a/17
v.- di 45b/4, 46b/4, 47a/11,
47b/9, 49b/11, 49b/18, 59b/6,
60b/9, 77b/derkenar alt,
078a/derkenar yan, 80b/derkenar
yan, 88b/derkenar üst,
89b/derkenar yan, 90b/derkenar
üst, 129a/5, 129a/9, 130a/4,
191b/2, 199a/4
cevāb v.- di 45a/8, 78a/derkenar
yan, 78b/derkenar yan,
87b/derkenar alt, 117b/9
el v.- di 91a/12
haber v.- di 66a/11
nafāka v.- di 123a/15
selām v.- di 65b/15, 120a/8
şirket v.- di 170b/12
talāk v.- di 108b/11
yayla v.- di 49b/7
v.- diler 117b/5, 133b/15
haber v.- diler 129a/6
hevāya v.- diler 107a/9
karār v.- diler 89a/derkenar üst
v.- dügi 154b/16, 163a/6, 174b/8
zekāt v.- dügi 95a/4
v.- dügin 98a/12
v.- düginde 95a/15
haber v.- düginde 90a/derkenar
alt

cezā v.- dük 176b/8
tasdī' v.- dük 80a/derkenar alt
v.- dükde 21b/2, 98a/13
haber v.- dükde 39a/2, 174b/6
rızā v.- düklerinde 40a/4
v.- düm 46a/3, 85a/derkenar yan
ruḥşat v.- düm 155a/7
şalā v.- dürmegi 38b/4
v.- e 39b/19, 62b/7, 64a/18,
71b/6, 79b/derkenar üst,
83a/derkenar üst, 112b/8,
195a/19
beşāret v.- e 177a/4
el v.- e 89a/derkenar yan
karār v.- e 77b/derkenar alt
meş v.- e 66a/2
ruḥşat v.- e 81b/13
selām v.- e 69b/11, 80a/9
şehādet v.- e 163b/11
ta'ām v.- e 80a/3, 101b/7
tehdīd v.- e 158b/18
cevāb v.- e bilirüm 88b/derkenar
üst
v.- e bil-mem 131a/1
el v.- ecegin 58b/16
v.- ecegüm 83a/derkenar yan
v.- eler 92b/9, 114a/14, 133b/12,
174b/14
cān v.- eler 200a/1
cevāb v.- eler 119b/10
haber v.- eler 77a/5
icāzet v.- eler 136a/16
ruḥşat v.- eler 116b/19
v.- en 16a/18
fenāya v.- en 82b/derkenar üst
ta'ām v.- en 97b/10
ta'ām v.- enler 80a/11
ezān v.- enlere 63a/14
v.- esin 45b/3, 45b/4, 45b/9,
129a/7
hevāya v.- esiz 79a/15
ferec v.- eüz 103a/13
şifā v.- eüz 183b/19
v.- eyim 48b/derkenar üst,
85a/derkenar yan, 88a/derkenar
alt, 160b/8
haber v.- eyim 137a/17
v.- ince 63a/6

v.- inüz 97b/8, 130b/15
hakkını v.- inüz 151b/11
selām v.- inüz 68a/4
v.- me 82a/derkenar yan
cevāb v.- me 90a/derkenar yan
ārām v.- medi 76a/derkenar üst
cevāb v.- medi 105a/10, 127a/7
v.- mediler 88a/derkenar yan
v.- medüm 131a/1
v.- medüñ 94b/9, 94b/10,
94b/11, 138b/5
v.- mege 39a/8
hārāc v.- mege 38b/3
vazīfe v.- megi 38b/5
v.- megin 58b/15
haber v.- megin 8b/13
cān v.- mek gerek idi
83b/derkenar yan
v.- mek gerekdür 84a/derkenar
yan
ruḥṣat v.- mek iken 59b/9
v.- mek olur 89a/derkenar üst
v.- mek 38a/14, 62b/17,
88b/derkenar yan, 97a/11,
127a/5
hārāc v.- mek 38a/15
inṣāf v.- mek 78b/derkenar yan
şadaqa v.- mek 97a/10
selām v.- mek 28b/10
şöhret v.- mek 80b/12
ta'ām v.- mek 97b/8
zekāt v.- mek 75b/17
fidye v.- mekden 71b/8
inhizām v.- mekden 112b/18
v.- mekdür 93a/6
kuvvet v.- mekdür 97b/8
v.- mem 85a/derkenar yan
v.- memek gerekdür
82a/derkenar üst
v.- memişdür 199a/11
v.- meseler 136a/12
v.- mesün 55b/4
v.- meye 86b/derkenar üst,
91b/12, 92a/2, 92a/10, 115b/5,
196a/14
cefā v.- meye 73a/8
el v.- meye 84b/derkenar üst
ğayret v.- meye 115b/9

yol v.- meye 199a/7
rıżā v.- meyeler 139b/13
vahşet v.- meyeler 133a/13
yir v.- meyeler 139b/14
v.- meyenlere 72a/17, 72a/19
v.- meyenlerüñ 72a/18
v.- meyesiz 88a/derkenar yan
ele v.- meyüp 39b/13
rıżā v.- meyüp 33b/15, 39b/17
v.- mez idi 99a/10
v.- mez 72a/16
el v.- mez 91b/4
fāyide v.- mez 119b/5
v.- mezler 92a/16
necāt v.- miş olursın 133a/11
v.- miş idi 128b/7
nişān v.- miş idi 86a/derkenar alt
v.- miş 3b/4
v.- mişdür 25a/8, 92a/10, 94b/2,
127b/12, 133a/6
amān v.- mişdür 139b/8
fetvā v.- mişdür 7a/13
haber v.- mişdür 22b/12, 83a/8,
107b/15
intizām v.- mişdür 1b/3
v.- mişem 86a/derkenar yan,
92a/15
hevāya v.- mişlerdür 132b/12
şalā-yı kerem ve mürüvvet v.-
mişsin 82a/derkenar alt
v.- se 3b/10, 79b/10, 112a/2
fidye v.- se 71b/7
haber v.- se 110a/17
icāzet v.- se 136a/12
v.- seler 77b/derkenar alt, 97a/2
v.- sem gerek idi 89a/derkenar
üst
v.- sem gerekdür 100a/1
mükāfāt v.- sem gerekdür
99b/19
v.- sem 89a/derkenar üst
cevāb v.- sem 90a/derkenar yan
haber v.- sün 131a/5
ruḥṣat v.- sün 117b/6
cevāb v.- sünler 90a/derkenar
yan
v.- üñ 92b/11
mehel v.- üñ 86a/derkenar yan

v.- üp 9a/18, 11a/19, 22a/11,
25a/6, 25b/1, 35a/9, 38b/2,
39a/7, 44a/15,
057b/18, 82a/derkenar yan,
146b/2, 146b/8, 151b/12,
174b/11, 199a/5
arķamuzı v.- üp 33b/11
bereket v.- üp 88b/derkenar yan
cevāb v.- üp 105a/12
firīb v.- üp 116b/2, 118a/9
gezend v.- üp 53b/7
h̄aber v.- üp 6a/10, 9a/3, 37a/9,
44b/11
hevā eline v.- üp 153b/6
hidāyet v.- üp 119a/8
h̄il'at ve ihsān v.- üp
87a/derkenar üst
icāzet v.- üp 36b/11
ihdā v.- üp 176b/6
ikāmet v.- üp 42b/5
kisvet v.- üp 199a/5
mühlet v.- üp 86a/derkenar yan
şadaķa v.- üp 22a/8
selām v.- üp 45b/3, 80a/11
şöhret v.- üp 50a/10
ta'ām v.- üp 137a/7
taķviye v.- üp 85b/derkenar üst
taşadduķ v.- üp 25a/7
teselli v.- üp 76a/derkenar üst
ücret v.- üp 129a/19
v.- ür 89b/derkenar yan
v.- ür idi 77b/derkenar alt,
98b/19, 99a/1, 108b/12, 190b/8
cevāb v.- ür idi 11b/3
ezān v.- ür idi 27b/16
fetvā v.- ür idi 26a/9, 46a/15
selām v.- ür idi 12a/7
ta'ām v.- ür idi 97b/13
yem v.- ür idi 11b/19
v.- ür idüm 19b/16, 37b/16
v.- ür ise 89b/derkenar yan
v.- ür 52a/2, 66b/6, 77b/derkenar
yan, 89b/derkenar yan, 97b/17,
121a/7, 128a/10, 160b/11
cilā v.- ür 100b/9
h̄aber v.- ür 127a/15, 140a/12,
143b/18, 150b/13
renc ve ta'ab v.- ür 78b/14

şöhret v.- ür 46b/1
ta'ām v.- ür 97b/9
vesvās v.- ür 197b/8
v.- ürem 70b/17, 118b/4, 164a/5
v.- ürleri idi 17b/2
fetvā v.- ürleri idi 26a/14
ta'ām v.- ürleri idi 126b/19
v.- ürleri 130b/15, 176a/16
h̄aber v.- ürleri 86b/derkenar yan
şadaķa v.- ürleri 194b/9
va'de v.- ürleri 136b/13
v.- ürsen 127a/11
v.- ürsej 131b/6
v.- ürsin 77a/derkenar üst
cevāb v.- ürsin 78b/derkenar
yan, 90a/derkenar yan
cevāb v.- ürsin 33a/19
v.- ürüm 77a/derkenar üst
vīrān: Far. yıkıntı, harabe
v. 60b/4, 94a/15, 133a/3
v. idenlere 80a/5
v. idüp 132b/12
vīrāne: Far. harabe yer
v.+ de 86b/derkenar alt,
87a/derkenar üst
v.+ den 86b/derkenar yan
v. ola 89a/derkenar yan
v.+ ye 86b/derkenar yan
vīrānelik(g): Far.+T. viran durumdaki
yer krş. vīrānlik
v.+ e 76a/derkenar üst
vīrānlik(g): Far.+T. viran durumdaki
yer krş. vīrānelik
v.+ idür 85a/1
v.+ ine 159a/18
vird: Ar. belirli zamanlarda mânevî bir
görev olarak düzenli şekilde
okunan âyet, esmâ-i hüsnâ veya
duâlar
v.+ i 34b/12
virdür -: cerme işini yaptırmak,
vermesini sağlamak
taḥfīf v.- e 199b/16
vire: amana gelme, yenilgiyi kabul
etme, üzerinde savaşılan şeyi
verme
v. itdiler 54a/6
virici: veren, verme yanlısı kimse

- v. 125a/9
- viril -:** verme işine konu olmak
v.- di 3b/7
qarār v.- di 76a/derkenar alt
v.- e 128b/13
taşadduq v.- e 99a/15
v.- en 72b/15, 127b/14
v.- meyince 63a/6
v.- miş ola 163a/11, 163a/13
v.- miş olur 163a/6
v.- mişdür 28b/11, 28b/14,
104a/18, 163a/5, 179a/16,
179a/17
v.- mişlerde 200b/6
v.- üp 10a/18, 55a/9, 130b/9
ruşsat v.- üp 57b/18
v.- ür 130b/14, 177b/19
- vişāl:** Ar. kavuşma, ulaşma
v. 59a/17
v.-i mäh-ı mekke 5a/4
rüz-ı v.+ e 58a/5
- vuḥūş:** Ar. yabancı hayvanlar
v.-ı şahrālarda 143b/13
- vuḳūʿ:** Ar. olma, meydana gelme
v.-ı fitne 151a/13
v.-ı maʿşiyetdür 157b/1
v.-yu muḥabbet 108a/15
v.-yu veḳāyiʿ 133b/4
v.+ ı 136b/1, 157a/11
v.+ ından 183a/2
- vuḳūd:** Ar. yanıp ateş alma, tutuşma
v.-ı āteş-i cehennem iderüz
186a/2
- vuḳūf:** Ar. anlama, bilme, haberli olma
kilid-i maḥzen-i maḥrüse-i v.
2a/3
v. bulup 134a/12
- vuşlat:** Ar. bir şeye ulaşma, kavuşma
qurbet-i müntec-i v. 146a/3
v.-ı muḳteżā-yı cemʿ 146a/3
- vuşül:** Ar. ulaşma, erişme, varma krş.
vuşület
v. 64b/16, 64b/17
v.-ı derecāt-ı fevz 150b/17
v.-ı muḳaddeminden 52b/2
v.-i ḥāletinde 170b/17
ḥadd-i v.+ a 142a/9
v. bulmasına 75a/13
- v.+ ı 98a/4
v.+ ına 76b/3
- vuşület:** Ar. ulaşma, erişme, varma krş.
vuşül
siyāset-i v. 113b/4
teşārīf-i rüzgār-ı v. 98b/15
v.-i hevā-yı ḥazretün 147a/18
- vużū:** Ar.: abdest alma; abdest
v. 63b/14, 64b/18, 103a/4
ṭahāret-i v. 154b/10
v. almak 64a/17
v.+ dan 64a/16
v.+ dur 67b/15
v. ider iken 174a/5
v.ḡı 63b/18
v.+ nuḡ 68a/17, 68b/2
v.+ ya 64a/17
- vü:** Ar. ve krş. u, ü
v. 3a/5
- vücüb:** Ar. vacip ve lüzumlu olma
v. 156b/14
aḥbār-ı v. 154a/3
evleviyyet-i isḳāt-ı v. 155b/4
sükūt-ı v. 156b/14
vāhibiʿl-v. 3b/16
v.-ı istiḳbāl 176a/14
terk-i v.-ı mühim 156a/6
v.-ı şerāyiṭi 154a/8
v.-ı taʿzīmli 20a/12
daḳāyık-ı v.-ı taşadduq 93a/4
v.-ı zekāta 93b/4
v.-ı zekātdur 93a/8
sükūt-ı v.+ dur 156b/18
v.+ ı 164b/1
v.+ ıdur 112a/4
v.+ ında 4b/1
v.+ ındadır 103b/13, 124a/9
- vücübāt:** Ar. vacip ve lüzumlu olanlar
v. 96a/19
- vücüblik:** Ar.+T. gereklilik
v.+ i 150b/9
v.+ in 150b/13
- vücüd:** Ar. beden, varlık
v. 48a/derkenar üst, 95b/5,
144a/13, 145b/16, 164b/17,
165a/4, 167b/13, 199b/4,
199b/12
efrād-ı merātib-i v. 168b/5

evrāk-ı v. 145a/8
vācibü'l-v. 1b/1
v.-ı 'āleminde 140b/2
v.-ı āhiri 199b/2
v.-ı bāvesāh 148b/15
v.-ı deryāsı 149b/4
v.-ı efrādından 149b/10
v.-ı enāmuñ 112b/18
v.-ı ḥabīşin 108a/9
v.-ı ḥāşşiyyeti 100a/8
v.-ı ḥil'atin 144a/15
v.-ı idrākinden 109b/6
efrād-ı v.-ı mecārīsinde 169b/3
v.-ı memleketi 140b/6
v.-ı mevḥūm-ı bīmīkḍārından
198b/6
v.-ı mevḥūmı 198b/7
v.-ı ni'met 168b/6
v.-ı ni'meti 164b/1
v.-ı nizāmī 168b/13
v.-ı şebnemi 82a/9
v.-ı şehrinde 147a/10, 150a/2,
150a/9
v.-ı şehrinüñ 147a/15, 147a/17
v.-ı şerīf 8b/7, 145a/16
v.-ı şerīfī 78a/19, 126a/10,
129a/9
v.-ı şerīfinde 52a/4
v.-ı şerīfine 19a/3
v.-ı şerīfleri 121a/9, 175a/2
v.-ı şerīflerinde 126a/19
v.-ı vesāyiṭi 98a/10
v.+ a geldi 19b/5
v.+ a geldükde 5b/13, 42b/4
v.+ a gelmişdür 41a/17
v.+ a gelüp 19a/13, 19b/8,
19b/18, 38b/13, 43a/2
'arşa-i v.+ da 144a/13, 144a/16
cedd-i evvel-i a'yān-ı v.+ da
88b/18
şafḥa-i v.+ da 198b/8
cāme-i v.+ dan 181b/6
ḥāzret-i vācibü'l-v.+ dan 89a/5
ni'met-i v.+ dur 165a/2
vācibü'l-v.+ dur 168b/6

v.+ ı 82a/3, 100b/1, 100b/5,
109b/5, 112a/13, 112a/17,
140b/1, 143b/17, 198b/9,
199a/10, 199a/12
'alāmāt-ı aḳsām-ı v.+ ı 185a/5
rişāş-ı emṭār-ı v.+ ı 144a/1
v.+ ın 77b/derkenar üst, 109b/2,
109b/14, 112a/19, 162b/1,
177a/14, 198b/14, 199b/9
aşl-ı v.+ ın 198b/10
kesret-i v.+ ın 150b/5
kisvet-i v.+ ın 176b/18
v.+ ına 106a/4, 177a/14
v.+ ında 99b/4, 100a/5, 102a/3,
106a/14
v.+ ınuñ 199b/12
v.+ ınuz 140a/14
v.+ ınuzdan 178b/11
v.+ ınuzuñ 140a/18, 140a/19
v.+ ıyla 78a/18
v.+ ları 103a/2, 132b/17, 145a/5
ḍalāl-i v.+ ları 175a/2
kemāl-i v.+ ları 175a/4
v.+ ların 76a/13, 95b/7, 95b/8
ḥāne-i v.+ ların 185a/15
v.+ larında 185b/1
v.+ larından 168a/17
gülzār-ı v. olmuş 3b/4
v.+ um 129a/10
v.+ uñ 88b/15
v.+ uña 75b/derkenar yan
şüristān-ı v.+ uña 162b/14
v.+ uñı 143a/15
vücūh: Ar. yüzler, çehreler, suratlar
v.+ ı 95b/18
vüfūr: Ar. bolluk, çoğul, kesret
v.-ı 'atā 89b/2
v.-ı ğayret-i islāmiyeleri 53b/4
vüfursuz: Ar.+T. bol olmayan
kemāl-i v. 193a/18
vükelā: Ar. vekiller
v. 58b/18, 82b/derkenar alt
v.-yı devlet 60a/18
v.-yı devleti 76b/derkenar yan,
81a/derkenar yan
v.-yı devletin 77b/derkenar üst
v.-yı devletüm 77a/derkenar üst
v.-yı zevī'l-i ḥtirāmılarına 3a/13

v.+ ya 55a/6
vülāt: Ar. valiler
v. 162a/6
vürūd: Ar. geliş, gelme, varma; yetişme
nažc-ı v. 173a/15
v.-ı evāmır 141a/1
v.-ı meşāyibe 183b/10
v.-ı ni`metdür 165a/18
v.+ ı 107b/7
v.+ ında 106b/18
v.+ ından 148b/4
‘azāb-ı v.+ ından 148b/8
vüs‘at: Ar. genişlik, bolluk; para
durumu; boş meydan, fırsat
v.-ı memleket-i rühānīden
149a/8
v.+ i 140b/7
maḥall-i v.+ i 156a/12
v.+ in 75a/11
vüzerā: Ar. vezirler
v. 55a/6, 58b/18, 82b/derkenar
alt, 86b/derkenar yan
v.-yı kirām 3a/13
v.+ dan 76a/derkenar yan,
81b/derkenar yan
v.+ sı 85b/derkenar yan
v.+ sından 86a/derkenar üst

Y

yā: ya, ey; yahut, veya
y. 3a/1, 5b/4, 7b/10, 9a/4, 9a/13,
9a/14, 9b/6, 9b/11, 9b/14,
10a/13, 10a/19, 10b/1, 17a/2,
17a/12, 18a/7, 18a/8, 19b/16,
20b/14, 20b/18, 20b/19, 21a/1,
21a/16, 21b/11, 21b/15, 22a/1,
22a/12, 22a/17, 22b/10, 22b/11,
23a/8, 24a/15, 24b/1, 25a/11,
25a/19, 25b/5, 25b/16, 28a/5,
29a/16, 29a/17, 29b/7, 31a/12,
32b/6, 32b/9, 32b/12, 32b/19,
33b/9, 34a/4, 36b/14, 37a/4,
37a/6, 37b/5, 37b/7, 38b/12,
38b/19, 39a/1, 40a/3, 40a/11,
40b/8, 42a/4, 42a/5, 42b/1,
42b/16, 43a/5, 43b/1, 43b/10,
43b/15, 44a/8, 44a/16, 44a/19,

44b/2, 45a/4, 45a/5, 45a/11,
45a/19, 45b/6, 45b/19, 46a/1,
46b/3, 46b/14, 47a/4, 47a/12,
47b/3, 61a/7, 62b/2, 62b/3,
63b/7, 63b/8, 63b/9, 63b/18,
64a/3, 64a/4, 64a/16, 65b/19,
66a/19, 70b/9, 71a/12, 71b/3,
71b/11, 73a/19, 74b/6, 74b/12,
74b/18, 75b/12, 75b/derkenar
üst, 75b/derkenar yan, 76a/10,
76a/derkenar üst, 76a/derkenar
yan, 77a/derkenar yan,
79a/derkenar üst, 79b/derkenar
yan, 79b/2, 79b/16, 80a/17,
82b/14, 83a/2, 83a/17,
83b/derkenar yan, 84a/derkenar
üst, 84b/9, 84b/derkenar üst,
84b/derkenar alt, 86a/16, 86b/12,
88a/derkenar üst, 89b/13,
89b/17, 89b/derkenar yan, 90a/5,
90b/derkenar üst, 91a/11, 91b/4,
92a/2, 92a/15, 92b/8, 92b/18,
94b/9, 98a/17, 102b/1, 102b/3,
102b/4, 102b/6, 102b/7, 103a/9,
103a/13, 103b/2, 103b/9, 104a/6,
104a/7, 104a/18, 104b/4, 104b/5,
105a/8, 105a/11, 105a/15,
109a/6, 111a/6, 111b/6, 112a/1,
113a/12, 114b/14, 115a/4,
115a/7, 115b/14, 118a/13,
118a/18, 118b/1, 119a/4,
119a/14, 119a/15, 119a/16,
119b/2, 122b/3, 122b/16,
123b/4, 125a/19, 127a/3,
127b/19, 128a/2, 128a/7,
128a/13, 129b/1, 129b/18,
130a/18, 130b/9, 130b/10,
130b/18, 131a/2, 131b/3,
131b/16, 135a/15, 135b/14,
136a/1, 136a/16, 136b/2, 137a/5,
137a/17, 137b/18, 138a/12,
138b/5, 138b/17, 139a/19,
142b/12, 142b/15, 143b/19,
144b/1, 144b/2, 146b/6, 149b/9,
150a/10, 150a/17, 151a/8,
151b/10, 151b/15, 151b/16,
152a/9, 152a/11, 152a/12,
152a/13, 152b/12, 152b/18,

153a/10, 153b/3, 154a/17,
154b/6, 155a/3, 155a/4, 155b/7,
160a/18, 162b/10, 164a/10,
164b/7, 165b/16, 166a/4, 168a/8,
168a/16, 168a/17, 168b/11,
168b/15, 168b/19, 173b/19,
176a/2, 177a/9, 177b/5, 177b/6,
177b/9, 178a/2, 178b/9, 179b/6,
180a/14, 181a/3, 182b/6,
182b/10, 183a/5, 183a/6, 183a/8,
183a/9, 183b/13, 184a/4,
184a/10, 184b/15, 184b/16,
186b/12, 189a/11, 189a/15,
190a/3, 190b/13, 191a/6, 191b/1,
192a/16, 193a/9, 194b/8,
195a/7, 195a/18, 196a/6,
196a/11, 196b/14, 197a/9,
197a/18, 200a/16, 201a/6,
201a/10
mecūsī y. naşrānī olan 36b/10
müstevcib-i nevāl y. nekāl olur
149b/11

yaban: Far. kır, taşra, hariç; vahşi, garip
y.+ da iken 41b/3

yābis: Ar. kuru, rutubetsiz
y. 148a/19
buḥār-ı y. 169b/6
y.+ den 63b/13
y.+ dūr 148b/5, 172b/10
y.+ e 173b/19
y.+ üñ 173b/19

yād: Far. anma, hatıra getirme
y.-ı münkaṭı' olmaz 166b/16
y. eyle 88a/derkenar üst
y. eyleye 197b/2
y. eyleyesin 90a/5
y. eyleyüp 123a/6
y. iden 90a/7, 197b/1
y. ider ise 91a/2
y. ider 84a/2
y. iderem 83a/17, 91a/4
y. iderler 91a/3
y. ideyim 91a/3, 117a/19
y. idüp 90a/13, 152a/14
y. ile 117a/19
y.+ ile 98a/16
y. itdürürler 121b/18
y. itmesünler 91a/2

yādigār: Far. birine, bir olayı veya bir
kimseyi anımsatmak üzere
verilmiş olan armağan
y. 87a/derkenar yan
y. qalalar 87a/derkenar yan

yāfā: İsrail'de bir şehir
y. 35b/2

yağ: yağ
y.+ a 130b/9
y.+ ı 34b/4, 79a/derkenar yan
y.+ lar 73a/7

yağ -: yağmak
y.- a 164b/3, 174b/1
y.- ar 78a/derkenar üst, 81b/17
yağmur y.- madı 103a/6
y.- mağ 161a/5
y.- maya 174b/1
y.- maz 60b/3
y.- up 53b/9
yağmur y.- up 76a/derkenar üst

yağdur -: yağdırmak
y.- a 178b/1
y.- auz 185a/2
y.- dılar 56a/12
y.- duğ 175b/18
y.- mağa 58b/10
yağmur y.- maya 103b/4
y.- up 144a/2
y.- ur 176b/19

yağdurıl -: yağdırılmak
y.- up 57b/11

yağız: esmer
y. 32b/8, 41b/1

yağızlu: yiğit
y. 41b/2

yağlu: yağlı
y. 34b/4

yağma: Far. zor kullanarak karşısına
çıkan şeyleri alıp kaçma, çapul,
talan
y. idüp 82b/derkenar üst

yağmur: yağmur
y. 76a/derkenar üst,
78a/derkenar üst, 89b/derkenar
yan, 103a/18, 169a/1, 193b/12,
193b/16
y.+ dan 89b/derkenar yan

- y.+ ı 53b/9, 84b/derkenar yan,
164b/3
y.+ ın 175b/18
y.+ ların 176b/19, 178a/19
y.+ uñ 169a/10, 193b/15
y. yağmadı 103a/6
y. yağmaya 103b/4
y. yağup 76a/derkenar üst
- yağrı:** kürek kemiği
y.+ sını 8b/6
- yağrmlu:** kürek kemiği olan
y. 37b/8
- yağsız:** yağsız
y. 130b/8
- yāhūd:** Far. veya, yahut
y. 8b/15, 23b/19, 26b/8, 27b/15,
40a/4, 88a/3, 89b/derkenar yan,
107b/16, 141a/1,
160b/8, 161b/19, 199a/10
sevri y. rebī bineşsabih 26b/16
- yahūdī:** Ar. Musevî, Hz. Musa'nın
dinine bağlı olan kimse
y. 33a/7, 116a/16, 194a/14
y. iderler 116a/16
y.+ ler 30b/17
y.+ lerden 19a/3
y.+ leri 35a/10
y.+ ye 33a/6
y.+ yle 33a/5
- yağ -:** yakmak
y.- alar 186b/5
y.- ar 100b/1
y.- ar idi 34b/17
y.- dılar 32a/14
āteşe y.- dılar 32a/13
y.- mağı 34a/11
y.- mağından 8a/2
y.- mağ 161a/19
y.- maya 158b/12
y.- mış ola 82a/5
āteşe y.- mışlardur 40b/1
odlara y.- up 2b/13
- yaka:** giyeceklerin boynun etrafına
gelen kısmı ve bu kısma eklenen
türlü biçimdeki parça, yaka
y.+ sına 158b/11
y.+ sınıñ 191a/19
- yağar -:** ısrarla istemek, yalvarmak
y.- inca 143a/10
- yağaz:** Ar. uyanık olma
‘ālem-i y. 9a/6
- yağın:** yakın, uzak karşıtı
y. 46b/4, 78a/5, 90a/14, 140a/3,
191a/4
y.+ da 193a/10
y.+ dan 102a/4, 170b/3
y.+ dur 77b/6
y.+ durlar 72b/5, 72b/6
y. idiñüz 123b/3
y. itmeyüp 152a/19
y. olan 33b/11
y. oldı 85a/18
- yağınrek:** daha yakın
y.+ i 125b/5
- yağış -:** yakışmak
y.- maz 78b/derkenar yan,
80b/derkenar alt, 199a/8
- yağın:** Ar. sağlam bilgi; iyi, kesin
olarak bilme krş. yağıniyye
y. 88a/14, 89a/6, 108a/4,
156b/15, 167a/17, 183b/13,
183b/14, 199a/5
‘ālem-i y. 82a/3
berdü'l-y. 194a/18
bizā'at-ı y. 200a/14
cevāhir-i envār-ı y. 179a/17
erbāb-ı y. 83b/7, 90b/17,
183b/10, 195b/4
y.-i imānuñ 179a/14
y. bile 124a/1, 131b/11, 192a/7,
192b/18
y. bileydi 84a/15
y. bilürüm 83b/derkenar yan
nūr-ı y.+ den 134a/1
y.+ dür 84a/13
meşāyih-i ehl-i y.+ dürler 107a/1
y. itmeye idi 165b/11
y. ola 149a/15
- yağıniyye:** Ar. sağlam bilgi; iyi, kesin
olarak bilme krş. yağıñ
mürşid-i 'akāyid-i y. 5a/12
- yağlaş -:** yaklaşmak
y. 103b/18
y.- dı 174a/11
y.- duğda 9a/17, 44b/5

- y.- mağdan 14b/5
y.- up 10b/18
y.- urdı 25a/18
- yâküt:** Ar. yakut, değerli süs taşı
y.+ uñ 175a/4
- yalan:** yalan, doğru karşıtı
y. 86b/11, 101b/3, 116b/12, 134b/17
y. söylemek 101b/11
ğıybet ve y. söylemekden 102a/1
y. söyleyen 81b/derkenar üst
y. söyleyüp 81a/18
- yalancı:** yalan söyleyen, yalancı
y. 187b/6
- yalnız:** yalnız, tek başına
y. 22b/15
- yalnızca:** yalnızca
y. 38b/6, 40a/13
- yama -:** yama koyarak onarmak, yamalamak
y.- r idi 190b/9
y.- yup 11b/17
- yama:** delik ve yırtığı uygun bir parça ile onarmak için kullanılan parça
y. 130a/13
y.+ sınıñ 128b/6
- yamalu:** yamalı
y. 128b/5, 129b/17, 130a/9
- yaman -:** yamalanmak
y.- mış 34b/5
- yamâne:** ustaca
y. 86b/derkenar yan
- yan:** bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü; sağ ve solun ortak adı, yön, taraf; birlikte, beraberinde olma
y. 126a/4
y.+ imda 77a/derkenar üst
y.+ ın 176a/2
y.+ ına alup 8b/16, 8b/18
y.+ ına 6a/9, 12b/13, 13a/7, 29a/16, 29a/17, 30a/6, 30a/17, 30a/18, 45b/15, 045b/16, 77a/derkenar üst, 79b/derkenar üst, 79b/derkenar yan, 80a/derkenar yan, 86b/derkenar alt, 89b/derkenar alt, 115a/18, 118a/12, 138a/15, 174a/14, 190a/17, 190a/19
y.+ inca 11b/4
y.+ ında idük 75b/8
y.+ ında idüm 111a/5, 146a/18
y.+ ında 8b/6, 14b/13, 16b/8, 17a/18, 21a/1, 29a/17, 30a/5, 43a/10, 61b/17, 62b/2, 70b/5, 78a/5, 86a/derkenar yan, 87a/derkenar üst, 88b/derkenar alt, 89b/derkenar üst, 97a/3, 106b/9, 113a/19, 115a/8, 115b/7, 116a/6, 138a/14, 142a/15, 147a/10, 149a/17, 151b/5, 151b/6, 153a/11, 166a/4, 167a/2, 167a/16, 168a/11, 174b/15, 175a/13, 175b/11, 183b/18, 188a/6, 190a/18, 192a/14, 196a/4, 197b/10, 199b/4, 200b/5
y.+ ından 151a/9
y.+ ınuzda 196a/2
y.+ ınuzdadur 96a/6
y.+ ların 91b/13
y.+ larında 30a/5, 37b/1, 83a/derkenar yan, 95b/6, 98b/7, 105b/18, 117a/2, 123b/7, 125b/6, 149a/6, 149a/16, 167a/17, 185b/3
y.+ uma 80a/derkenar yan
y.+ umda 88b/derkenar alt
y.+ umuza 33b/11
y.+ umuzda 110a/13
y.+ uñda 77a/derkenar yan, 152b/18
y.+ uñuza 112b/15
- yan -:** yanmak
y.- mış 89a/14
y.- mışları 148a/12
- yañaq:** yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü
y.+ ı 13a/7
- yañaklı:** yanağı olan kızıl y. olmağın 21a/7
- yanaşma:** uşak, hizmetçi
y. 11b/13
- yandur -:** yakmak
y.- a 194b/13, 194b/14
y.- mağa 31b/19
y.- mış 145a/8

y.- up 200a/14
y.- ur 164a/14
yandurıl -: yakılmak
y.- up 7b/19
ya'ni: Ar. demek, şu demek; sözün kıyası, doğrusu, senin anlayacağın
y. 6a/7, 9b/8, 12a/4, 12b/7, 13a/13, 15a/10, 15b/18, 17a/7, 17b/12, 20a/2, 24a/12, 24a/13, 26a/5, 28a/15, 28b/1, 28b/3, 33a/3, 34b/6, 39b/6, 44a/6, 44a/10, 48a/16, 61b/8, 64a/17, 64a/18, 65a/7, 66a/6, 69b/17, 69b/18, 70a/3, 71b/9, 71b/18, 72a/3, 72a/4, 73b/19, 74a/8, 75a/7, 76a/3, 76a/5, 076a/19, 78b/12, 78b/17, 79a/6, 79a/13, 80b/12, 81a/derkenar yan, 81b/10, 82b/derkenar yan, 84b/derkenar alt, 85a/13, 85a/18, 85a/derkenar yan, 85b/derkenar alt, 86b/9, 86b/11, 86b/derkenar üst, 87a/18, 87b/16, 87b/derkenar yan, 88a/derkenar alt, 89b/derkenar yan, 90a/5, 90a/8, 91a/1, 93a/2, 93b/14, 94a/12, 94a/14, 96a/6, 96b/18, 97a/1, 97a/5, 97b/8, 98a/15, 100a/10, 102a/6, 102a/12, 102b/12, 103a/4, 103b/17, 104a/10, 106a/2, 106b/8, 107b/7, 108a/19, 108b/6, 108b/9, 109a/2, 109a/6, 109b/10, 110a/8, 112a/6, 112a/11, 112b/16, 113a/4, 113a/6, 113a/18, 113b/7, 113b/10, 113b/12, 113b/15, 114a/4, 114a/10, 114b/14, 115a/14, 116a/15, 118a/3, 119b/2, 120b/12, 120b/13, 121a/18, 121b/8, 121b/16, 122a/19, 122b/10, 122b/13, 123a/10, 123b/2, 129b/4, 130a/13, 130b/1, 132a/10, 132b/8, 133a/15, 135b/1, 135b/3, 135b/7, 135b/18, 136a/1, 136b/4, 136b/8, 136b/10, 136b/14, 136b/15,

136b/18, 137a/4, 137a/11, 137b/2, 137b/10, 138a/6, 138a/12, 138b/3, 138b/12, 138b/19, 139a/5, 139a/12, 139a/14, 139a/18, 139b/3, 140a/6, 141a/18, 143a/9, 143a/14, 143b/19, 144a/15, 144b/5, 145b/13, 146a/7, 146b/7, 148a/19, 148b/5, 148b/9, 149a/19, 149b/13, 151a/12, 151a/16, 151a/19, 151b/5, 151b/9, 151b/14, 153b/19, 154a/13, 154b/5, 157b/11, 158a/10, 158b/1, 160b/2, 164a/16, 166b/18, 168a/16, 171b/8, 172b/9, 177b/18, 180a/14, 182a/4, 182a/12, 182a/14, 182b/13, 183a/16, 183b/1, 183b/13, 184a/10, 185a/8, 185a/14, 185b/11, 187a/7, 187a/11, 187b/3, 187b/15, 188a/9, 188b/4, 188b/14, 189a/15, 189b/8, 189b/16, 190a/12, 191a/1, 191a/10, 191a/15, 191a/17, 191b/3, 191b/6, 192a/14, 192a/19, 194a/4, 194a/5, 194b/6, 195a/5, 195a/9, 195a/14, 195b/16, 196a/13, 196a/19, 196b/17, 197a/4, 197a/8, 197a/12, 197b/19, 198a/3, 198a/5, 199b/2, 200a/6

yap -: yapmak
y. 36b/15
y.- alar 161a/2, 199b/7
y.- ar imişsin 36b/15
y.- ayım 36b/16
y.- dı 84b/derkenar yan
y.- mış idüm 78b/derkenar alt
y.- up 6a/18, 8a/14, 9a/16, 76a/8, 154b/3

yapdur -: yaptırmak
y.- mışsın 129b/4
y.- udı 129a/19
y.- up 38b/6, 43b/7, 60a/14

yapış -: yapışmak
y. 183b/1
y.- mayup 32b/11

y.- maz idi 8a/14
y.- up 9a/18, 30a/18, 37a/8,
83b/derkenar yan, 88b/derkenar
üst, 116a/4, 190a/13
y.- ur 181b/7
yapışıl -: yapışılmak
y.- up 58b/9
yapraq: yaprak
y.+ ı 200a/7
y.+ ın 83a/19
y.+ ları 61a/12
yapuşık: yapışık
y.+ dur 173a/16, 173a/18
yār: Far. sevgili, dost
y. 29b/2, 200b/15
cihān-ı y.-ı 'izām 24b/6
y.-ı evvel 200b/15
şehir-i y.-ı nāmdār 51b/18
y.-ı s̄ānī 32b/3
y.+ i 30a/1
y. idi 37b/9
y.+idür 200b/16
y.+ in 186a/16
y. olmaz 200b/15
yar -: derin yara açmak, kesip açmak
y.- up 8b/1
yara: vücutta meydana gelen kesik,
yarık veya çıban
y.+ sı 32a/3
yara -: yararlı olmak, yarar sağlamak
y.- maya 120b/18
y.- maz olalar 85b/derkenar yan
eyü ve y.- maz olduğu 116a/16
y.- maz olup 88b/derkenar alt
y.- maz 62a/4, 78b/derkenar yan,
79a/15, 80a/derkenar üst,
109b/15, 111b/8, 116b/1,
118b/7, 123a/4, 137b/11,
151b/1, 152b/13, 161a/10,
177b/18, 200b/15
y.- maza 136a/5
y.- mazdan 102a/12, 106a/16,
106b/1
y.- mazdur 76b/8, 187b/9
y.- mazı 80a/derkenar üst,
100a/14, 102a/1, 106b/5,
133a/17, 134b/9
y.- mazıdur 187b/11

y.- mazın 97a/8
y.- mazlar 102b/8, 136a/8,
164a/6
y.- mazların 151a/4
y. 48a/17
y.- rsa 158b/12
yaradıl -: yaratma işine konu olmak
y.- an 76b/16
y.- mış 140b/1
y.- up 172a/6
yarala -: yaralamak
y.- dı 174a/11
yaralan -: yaralanmak
y.- up 40b/3
yaralu: yaralı
y. 60a/11
yaramazger: T.+Far. sürekli kötülük,
fenalık yapan
y.+ i 151b/2
yaramazlık: fenalık, kötülük
y. 110a/5, 162b/15
y.+ a 103a/11
y.+ dan 85b/derkenar yan
y.+ ı 137b/19
y.+ ın 135b/11
y.+ ina 178a/1
cefā ve y. itmeye 115b/10
y.+ la 89a/derkenar alt
y.+ ları 85b/derkenar yan
y.+ ların 88b/derkenar alt,
102a/13
yārān: Far. dostlar; arkadaşlar
y. 87a/derkenar alt
y.+ larımı 81b/derkenar yan
yarar: fayda, yarar
y.- r 120b/4
yarat -: yaratmak
y.- dı 105b/4, 172a/2, 172a/4
y.- dum 92a/19, 164a/4
y.- duş 165b/16
y.- maya idi 200a/6
y.- mışdur 117a/19, 140b/2
y.- mışuz 143a/14
y.- mışuzdur 143a/16, 143a/18
yarı: bir bütünün iki eşit parçasından
her biri, nısıf
y. 88b/derkenar üst
yarıl -: yarılmak

y.- up 15a/1
yarım: bütün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri
y. 71b/6
yarın: bugünden sonra gelecek gün
y. 76a/derkenar yan,
76a/derkenar alt, 78b/derkenar yan, 88b/derkenar yan, 107b/1, 120b/1, 122b/11, 127a/12, 131b/11, 178a/19
y.+ a 200b/12
y.+ da 62a/3
yārī: Far. yardım krş. yāriye
y. 50a/8, 59a/2
y. olup 59a/3
yāriye: Far. yardım krş. yārī
luṭf-ı y. 59a/6
yarlığa -: acımak, merhamet etmek, affetmek
y. 79a/derkenar üst, 197a/10
y.- dı 47a/11, 79a/derkenar üst, 115b/4
y.- dum 46a/6, 46a/7, 73b/3
y.- ması 178a/3
y.- ya 85b/11
y.- yasin 79b/derkenar yan
yarlığan -: merhamet edilmek, affedilmek
y.- masıçün 111a/7
y.- masın 138b/14
y.- ur 61b/18, 70b/9, 178a/5
y.- urlar 63b/13
yarlıgat -: affetmek
y.- masına 85b/9
yās: Ar. yas, matem
y. 196b/10
yaşşı: yayvan ve düz krş. yassı
y. 31a/19, 41b/2, 134a/15
yassı: yayvan ve düz krş. yaşşı
y. 37b/8, 134b/16
yaşşılık: düzlük
y.+ ı 134b/17
yaş: ömrün yaşanılan kısmı
y. 32b/7, 37b/7
y.+ ı 22a/16
y.+ ima 117b/7
y.+ ina 8a/18, 8b/12, 9a/5, 9b/6, 18b/16, 32a/17, 116a/2, 116a/3

y.+ nda idi 10a/5, 25a/2, 26a/8, 32b/12, 46b/7, 82a/derkenar yan
y.+ nda idiler 47b/derkenar yan
y.+ nda idüm 63b/18, 117a/17
y.+ nda iken 8b/14, 8b/17, 8b/19, 9a/3, 9a/13, 9a/14, 19b/4, 19b/8, 19b/18, 20b/10, 20b/19, 21a/2, 21b/4, 24b/11, 38b/13, 41a/15, 43b/11, 46a/14, 48a/12, 117a/3
y.+ nda 7b/10, 8b/9, 9a/7, 9b/5, 19b/7, 19b/19, 20b/10, 20b/13, 21a/2, 21b/15, 22a/7, 22a/13, 25a/11, 25a/16, 25a/18, 27b/3, 29b/16, 31a/4, 31a/13, 36a/5, 36a/9, 37b/4, 42b/16, 46a/8, 46a/15, 47b/derkenar yan, 50a/11, 50b/6, 50b/12, 050b/16, 52a/18
y.+ ndan 8a/14
y. idi 42b/1
y.+ larına 19a/6
yaş: göz yaşı
y. 184a/9
y. akup 19b/2
y.+ ı 83a/4
y.+ ın 83b/derkenar üst
yaşa -: yaşamak
y.- duğı 8a/13
y.- madı 42a/7
y.- yasin 83b/derkenar yan
y.- yup 19b/1, 27b/19
yaşıl: yeşil krş. yeşil
y. 12b/5
y.+ ların 134a/13
yaşlu: yaşlı
y.+ yam 47b/4
yat -: yatmak
y.- acak 12b/16
y.- arlar idi 12b/19
y.- dı 80b/derkenar alt
y.- duğda 10b/4, 13a/6, 26a/7
y.- mağ 150a/1
y.- mayup 17b/10
y.- up 13a/7, 161a/15
y.- ur 88b/derkenar üst
yatsu: güneşin batmasından bir buçuk, iki saat sonraki vakit, yatsı vakti

y. 17b/13, 28b/11, 74a/12
yatur -: yatırmak
y.- up 8b/1
yay: iki ucu arasında bir giriş gerili olan eğri ve esnek ok atma aleti
y. 85a/derkenar yan
y. dutup 8a/11
yayan: ayakla yürüyen, hayvansız giden, piyade
y. 11b/4, 11b/11, 14b/16, 42b/15
y.+ a 11b/4, 12a/6
yayanca: yayan olarak, yürüyerek
y. 129b/8
yayka -: yıkamak
y.- r 181b/7
y.- ram 191a/17
y.- rlar 121a/18
yaykan -: yıkanmak
y.- a 65a/14
yayla: dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazın havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yeri krş. yaylak
y. 49b/1
y. viridi 49b/7
yaylak: yayla krş. yayla
y. 49a/17, 49b/2
yaz -: yazıya geçirmek, yazı ile bildirmek
y. 148a/19
y.- a 61a/11, 95a/9, 195b/2
y.- an 41a/14
yazı y.- an 18b/11
y.- ar idi 26a/4, 89b/derkenar üst
y.- ar 61a/10, 62b/1
haç y.- arlar idi 89b/derkenar üst
y.- arlar 81b/19
y.- aruz 111b/7, 111b/8
y.- asın 89b/derkenar yan
y.- dı 33b/17, 140a/5
cevāb y.- dı 131a/6
mektüb y.- dı 119b/16, 131a/4
y.- dılar 77a/derkenar alt,
85b/derkenar üst, 87a/derkenar üst, 120a/2
ruḳ'a y.- dılar 82a/derkenar yan
y.- duğı 43b/19

y.- duğından 89b/derkenar yan
y.- duğda 89b/derkenar yan
y.- mağı 31b/18
y.- ması 79b/derkenar üst
y.- miş idi 81b/derkenar üst,
82a/derkenar yan
y.- up 31b/15, 33b/18, 34a/15,
82b/derkenar yan, 82b/derkenar alt
mektüb y.- up 81a/derkenar yan
mektüblar y.- up 81a/derkenar yan
nāme y.- up 129b/1
yazal -: yazılmak
y.- ur 77b/derkenar üst
yazdur -: yazma işini yaptırmak, yazdırmak
y. 201a/8
y.- dı 85b/derkenar üst
y.- up 31a/19
yazı: yazılmış olan şey, yazı
y. 85b/derkenar üst
y. yazan 18b/11
y.+ yla 89a/16, 95a/11
yazıl -: yazma işi yapılmak, kaydolmak
y.- an 31b/19
y.- duğına 31b/6
y.- mamış 80a/17
y.- miş ola 61b/4
y.- miş olup 31b/1
y.- miş olur 198a/1
y.- miş 21a/4, 31b/6,
77a/derkenar alt, 154b/11
y.- mişdur 15b/9, 35b/18, 72a/9
y.- up 31b/16, 57b/19, 60a/1
y.- ur 15b/1, 71a/14
yazın: yaz mevsiminde, yaz aylarında
y. 57b/4
yebāb: Far. harap, yıkık, virane
ḥarāb ve y. iderek 56b/5
yebūset: Ar. kuruluk, nemsizlik, rutubetsizlik
y. 172b/3, 199a/16
y.+ e 199a/17
y.+ i 169a/8, 169a/12, 169a/15,
173b/19
yed: Ar. el
ḳuvvet-i y. 83b/derkenar yan

- y.-i ta' dâların 125b/16
y.+ i 102a/2
emânet-i y.+ i 93b/18
memleket-i y.+ inüj 141b/4
- yedek:** yularından çekilen boş binek hayvanı
y.+ üje 85a/derkenar yan
- yeg:** daha iyi, daha üstün
y.+ dür 90a/derkenar yan,
127b/14, 134a/16, 157b/12
- yegâne:** Far. tek, eşsiz
y. 108a/8
y.-i devrân-ı güzîde-i âl-i 'osmân idi 52b/1
y. itseler gerekdür 82b/18
- yegrek:** daha iyi, üstün
y. 97a/6
y.+ dür 71b/7, 72a/5, 100a/4
y.+ leridür 78a/19
- yehtëmil:** Ar. ihtimal
y. 84a/derkenar üst
- yehüd:** Ar. Yahudiler
meşâhîr-i y.-i hayberden 22a/19
- yek:** Far. tek, bir tane
y. 84a/derkenar yan
- yek-dâne:** eşi, benzeri olmayan, tek
y. 50a/12
- yeksân:** Far. eşit, denk
y. olalar 84a/derkenar yan
- yel:** yel, rüzgar
y. 36b/15, 182a/18
- yelkenlü:** yelkenli gemi
y.+ ler 54a/11
- yem:** yiyecek şey, hayvan yiyeceği
y. virür idi 11b/19
- yemâme:** Ar. Arap Yarımadası'nın orta bölümünde yer alan ve geniş toprakları olan bir bölge
faķîh-i y. 26b/3
muĥârebe-i y.+ de 31b/4
- yemen:** Yemen ülkesi
y. 5b/10, 44a/5, 44a/6, 103a/12
faķîh-i y. 26b/3
y.+ de 27a/18, 27b/1, 44a/10
diyâr-ı y.+ de 26b/15
y.+ e 6b/2, 9a/4, 23a/11, 26a/1, 31b/16, 44b/10
diyâr-ı y.+ e 27a/17
- yemîn:** Ar. and, yemin
aşĥâb-ı y. 145a/3
mülk-i y. 23a/4
sâbîken-ı aşĥâb-ı y. 145a/4
melek-i y.+ dür 115a/11
y. itmek 101b/12
- yej:** giyecek şeylerin kol kısmı
y.+ leriyle 11b/1
- yembû'**: Ar. kaynak, pınar, memba
y.+ ından 77/2, 185a/2
- yencele -:** sarsmak
y.- memiş ola 194a/18
- yeji:** yeni, eski karşıtı
y. 12b/7, 90b/7, 130a/18, 191b/2
anasından y. doğmuş gibi olur 64b/7
- yejiçeri:** kapı kulu teşkilatının piyade sınıfı
y. 54b/14, 55a/8, 56b/9, 57b/19, 58b/8, 59b/19, 60a/1, 60a/2
- yejişeh(i)r:** Bursa'nın bir ilçesi
y. 50b/4
- yerķân:** Ar. sarılık hastalığı
y. 199a/15
- yesîre:** Ar. az miktarda, az
elfâz-ı y.+ de 13a/13
- yesrib:** Ar. Medîne-i Münevvere'nin Müslümanlıktan evvelki adı
y. 5a/4
- yeşil:** sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan renk krş. yaşıl
y. 12b/7, 21a/4
- yeşillik:** yeşil bitkileri çok olan yer
y. 93b/9
- yetîm:** Ar. babası ölmüş olan çocuk
y. 189a/1
ekl-i mâl-ı y. 86b/13
y. kalup 8b/16
- yevli?:**
y.+ü'l-cüd 3b/15
- yevm:** Ar. gün
y. 94a/9
muĥârebe-i y.-i cemelde 24b/19, 25b/4
y.-i katilde 43a/12
y.-i kıyâmetde 28b/2, 28b/14
y.-i kıyâmete 16a/19
y.-i kıyâmeti 75b/13

- y.-i vefâtında 37b/3
y.-i vilâdetinüñ 8a/5
y. +ü'd-dîn 89a/1
y. +ü'l-i sneynde 7b/13
y. +i'l-mizân 3a/4
y.+ ü's-sülasada 43a/2
- yevmen fe-yevmen:** Ar. günden güne, gittikçe
y. 50a/7, 55a/16
- yevmiyye:** Ar. günlük, gündelik, her gün
y. 174a/18, 192b/12
- yezdân:** Far. Allah
zıll-ı y. 55a/3
ğariḳ-i rahmet-i y. olup 46b/8
tâ'at-ı y. ve 'ibâdet-i sübhâni itdüğinden 54b/7
- yezdâni:** Ar. Allah'a ait, Allah ile ilgili
bi-'avn-i 'inâyet-i y. 3b/17
te'eyyüd-i hidâyet-i y. 107b/18
'acâyib-i şan'at-ı y.+ den 173a/3
- yezid:** Ar. nefret edilen kimseler için kullanılan bir söz; hilekâr, sahtekâr
y. 177a/2
leşker-i y.+ in 43a/15
- yıdur -:** yıkatmak
y.- alar 186b/4
- yıķ -:** kurulu bir şeyi parçalayarak dağıtmak, bozmak, tahrip etmek
y.- up 35a/13
- yıķan -:** yıkanmak
y.- up 161a/19
- yıķıl -:** yıkma işi yapılmak veya yıkma işine konu olmak
y.- mağın 6a/18
y.- up 7b/18, 54a/2
- yıl:** yıl, on iki aylık dönem
y. 6a/12, 16b/14, 20b/12, 20b/13, 20b/18, 34b/1, 37b/4, 48a/3, 48a/12, 49a/14, 50a/18, 50b/5, 50b/15, 52b/11, 87b/derkenar alt, 88a/derkenar üst, 121a/19, 124b/5, 131b/6, 200b/16
y.+ a 10a/12, 10a/19, 29a/6
- y.+ da 8b/11, 30b/17, 34b/3, 47b/derkenar üst, 48a/derkenar üst
y.+ dan 7b/18, 39a/18, 80b/derkenar yan
y.+ dur 47b/derkenar üst, 47b/derkenar alt, 48b/derkenar yan
y.+ ı 21b/7
y.+ ina 71b/13
y.+ ında 19b/18, 20a/6, 21b/11, 22a/6, 22a/17, 28a/15, 32b/12
y.+ lar 95b/4
y.+ uñ 59a/18
- yılan:** yılan
y. 92a/10, 92a/11, 95b/2, 110a/15, 134a/16
y.+ lar 92a/18
- yıldırım:** yıldırım
y. 66b/6
y.+ layın 67a/14
- yılduz:** yıldız
y. 43a/16, 150a/13
y.+ lar 43a/13
y.+ larda 68b/12
- yıllıķ:** yıllık, senelik
y. 76b/derkenar yan, 80a/9, 101a/7, 111b/2, 111b/3
- yırt -:** yırtmak
y.- mağuz 88a/derkenar yan
- yi -:** yemek
y.- di 12b/10, 22a/13, 90b/derkenar üst
y.- düği 71b/3
y.- düğinde 42b/17
y.- dük 80b/derkenar yan
y.- düñ 86b/derkenar yan
y.- me 201a/3
ta'âm y.- medi 83b/4
y.- megi 116b/8
y.- mek 80b/derkenar yan, 101b/15, 106b/15, 135a/9
y.- mekden 71b/1
y.- mekdür 116b/7
y.- mem 80b/derkenar üst, 80b/derkenar alt
y.- memege 34a/18
ta'âm y.- mesinüñ 116b/8

- y.- meyüp 34b/4
 ta'ām y.- mez idi 126a/3
 y.- mezsın 80a/derkenar alt,
 80b/derkenar yan
 ta'ām y.- r idi 190a/19, 190b/10
 y.- r idik 88a/derkenar alt,
 88b/derkenar üst
 y.- r ise 165b/1
 ta'ām y.- rken 88a/derkenar yan
 ta'ām y.- rler idi 12a/17
 ta'ām y.- rler idiler 88a/derkenar
 yan
 y.- rler 80b/derkenar üst,
 122a/10
 yimek y.- rse 73b/9
 y.- rseñ 117a/4
 y.- rsin 90b/derkenar üst
 y.- üm 90b/derkenar üst
 y.- sünler 80b/derkenar yan
 y.- yecek olursan 80b/derkenar
 alt
 y.- yeler idiler 200a/8
 y.- yeler 88b/derkenar yan
 ta'ām y.- yeler 174a/2
 ta'ām y.- yen 116b/9
 y.- yeüz 80b/derkenar yan
 y.- yüp 12a/17, 34b/4, 71b/8,
 79b/10, 149b/19
- yidi:** yedi sayısı
 y. 20b/19, 21a/1, 28b/4, 31a/12,
 31b/12, 31b/16, 32a/1, 37b/7,
 38b/12, 43a/13, 48a/19, 50b/8,
 52a/18, 54b/15, 56b/4, 61b/17,
 79b/derkenar yan, 95a/13,
 95a/14, 113a/2, 116a/2, 117a/3,
 117b/2, 118b/11, 155b/12,
 157b/3, 159b/2
 y.+ den 86b/6
 y.+ dür 86b/5, 121a/15, 189a/10,
 191b/13
 y. sekizbiñ 55b/16
 y.+ sinde 22a/17, 38a/14
- yidi biñ:** yedi bin sayısı
 y. 38a/15, 76b/10
- yidinci:** yedi sayısının sıra sıfatı
 y. 19a/18, 22a/19, 38b/19,
 78b/derkenar yan, 84a/derkenar
 yan, 113a/3, 115b/8, 116a/1,
 121a/8, 123a/6, 132b/16, 136b/5,
 160b/14, 162a/2
- yidişer:** yedi sayısının üleştirme sayı
 sıfatı
 y. 51b/15
- yidi yüz:** yedi yüz sayısı
 y. 25a/6, 96b/7, 100a/1
 y.+ e 70b/16
- yidi yüz altmış bir:** yedi altmış bir
 sayısı
 y.+ inde 50a/19
- yidi yüz altmış birinci:** yedi yüz altmış
 bir sayısının sıra sayı sıfatı
 y.+ si 50b/2
- yidi yüz altmış iki:** yedi yüz altmış iki
 sayısı
 y.+ de 50b/3
- yidi yüz otuz beş:** yedi yüz otuz beş
 sayısı
 y.+ de 50a/17
- yidi yüz otuz bir:** yedi yüz otuz bir
 sayısı
 y.+ de 50a/16
- yidi yüz otuz iki:** yedi yüz otuz iki
 sayısı
 y. 173b/10
- yidi yüz otuz sekiz:** yedi yüz otuz sekiz
 sayısı
 y.+ de 50a/17
- yidi yüz seksen iki:** yedi yüz seksen iki
 sayısı
 y.+ de 50b/4
- yidi yüz seksen yidi:** yedi yüz seksen
 sayısı
 y.+ de 50b/5
- yidi yüz toksan bir:** yedi yüz doksan
 bir sayısı
 y.+ de 50b/8
- yidi yüz toksan iki:** yedi yüz doksan iki
 sayısı
 y.+ sinde 50b/10
- yidi yüz toksan sekiz:** yedi yüz doksan
 sekiz sayısı
 y.+ inde 50b/11
- yidi yüz yigirmi:** yedi yüz yirmi sayısı
 y. 50a/11
 y.+ sinde 50a/15

- yidi yüz yigirmi dört:** yedi yüz yirmi dört sayısı
y.+ de 50a/16
- ydür -:** yemesini sağlamak, yedirmek
y.- e 79b/16
- ydüril -:** yedirilmek
y.- megin 30b/17
- yigidli:** bir Türkmen topluluğunun adı
y. 56b/16
- yigirmi:** yirmi sayısı
y. 9a/5, 18a/12, 22a/6, 38a/14, 48a/3, 52a/18, 53a/6, 56a/9, 56b/6, 56b/19, 58b/12, 117b/12, 135a/16, 139b/10
y.+ den 86b/16
- yigirmi altı:** yirmi altı sayısı
y.+ sında 38a/13
- yigirmi altıncı:** yirmi altı sayısının sıra sayı sıfatı
y. 71a/14
- yigirmi beş:** yirmi beş sayısı
y. 7b/10, 9a/7, 9a/14, 19a/5, 20b/10, 42b/14, 48b/4
y.+ inde 31b/10
- yigirmi beş biş:** yirmi beş bin sayısı
y. 35a/1
- yigirmi beşinci:** yirmi beş sayısının sıra sayı sıfatı
y. 71a/10
- yigirmi biş:** yirmi bin sayısı
y. 38a/18, 57a/13
- yigirmi bir:** yirmi bir sayısı
y. 50b/11
- yigirmi birinci:** yirmi bir sayısının sıra sayı sıfatı
y. 22a/6
- yigirmi dördüncü:** yirmi dört sayısının sıra sayı sıfatı
y. 71a/10
- yigirmi dört:** yirmi dört sayısı
y. 71b/15, 173b/9
- yigirmi dört biş:** yirmi dört bin sayısı
y. 11a/2
- yigirmi iki:** yirmi iki sayısı
y. 7b/17, 27b/3, 38a/16, 51b/4
y.+ si 31a/3
- yigirminci:** yirmi sayısının sıra sayı sıfatı
y. 18a/9, 18a/14, 60a/15, 139a/6
- yigirmişer:** yirmi sayısının üleştirme sayı sıfatı
y. 35b/15
- yigirmi tokuz:** yirmi dokuz sayısı
y. 19b/19
- yigirmi üç:** yirmi üç sayısı
y.+ i 37a/2, 38a/8
- yigirmi üçüncü:** yirmi üç sayısının sıra sayı sıfatı
y. 71a/9
- yigirmi yidi:** yirmi yedi sayısı
y. 32b/12, 48a/12
- yigirmi yidinci:** yirmi yedi sayısının sıra sayı sıfatı
y. 37a/2, 71a/14
- yigit:** yiğit
y. 46b/13, 174a/10
y.+ e 174a/11
y.+ ler 100b/18, 136b/10
y.+ lerin 54a/3
y.+ leriyle 152a/8
y.+ sin 85a/derkenar yan
- yimek:** yemek
y. 101a/1, 101a/2, 130b/2
y.+ de 118b/11, 132a/15
y.+ ini 70b/18
y.+ leri 130b/2
y. yirse 73b/9
- yine:** yine, gene, tekrar; bununla birlikte
y. 7a/4, 8a/2, 8a/15, 8a/16, 8b/12, 9b/6, 9b/11, 14b/9, 15b/5, 015b/9, 15b/13, 15b/17, 15b/19, 16a/5, 16a/8, 16b/1, 16b/10, 17a/4, 17b/13, 18b/5, 18b/8, 18b/13, 19a/2, 19a/3, 19a/5, 19a/14, 21a/3, 22b/10, 25a/1, 27a/19, 30a/8, 30a/9, 30a/10, 30a/12, 30a/13, 30a/14, 30a/15, 30a/16, 30a/17, 30a/19, 31a/16, 31a/17, 32b/16, 33a/3, 33a/4, 33a/10, 33a/11, 33a/12, 33a/13, 33a/14, 33a/15, 33a/17, 33a/18, 33b/3, 33b/7, 33b/10, 33b/12, 34a/8, 34a/9, 34a/12, 34a/13, 34a/15, 34a/17, 34b/1, 34b/5, 34b/8, 34b/10, 34b/11, 34b/13,

34b/14, 34b/19, 35a/6, 35a/7,
35a/11, 35b/12, 35b/16, 37a/5,
37b/16, 37b/17, 38a/11, 38a/13,
41a/5, 42b/9, 42b/10, 42b/11,
44b/10, 46a/19, 46b/5, 46b/8,
48b/11, 49a/17, 53b/11, 54a/11,
54b/17, 55a/13, 55b/8, 55b/18,
56a/3, 56a/8, 56a/15, 56b/10,
56b/18, 57a/13, 57b/2, 58a/6,
58a/16, 59a/13, 62a/19, 64a/2,
64b/18, 65b/16, 65b/17, 66a/10,
66b/3, 72a/15, 75a/5, 75a/6,
75b/derkenar üst, 76b/derkenar
yan, 77a/derkenar yan, 78a/3,
78a/derkenar üst, 80b/derkenar
yan, 81a/derkenar üst,
81a/derkenar yan, 81a/derkenar
alt, 82b/derkenar yan, 83a/11,
84a/4, 85b/derkenar üst, 86a/6,
87b/derkenar üst, 87b/derkenar
alt, 88a/derkenar yan,
89a/derkenar üst, 89b/derkenar
yan, 90a/derkenar yan, 90b/8,
91b/14, 92a/5, 92b/7, 95a/6,
98a/9, 102b/3, 104b/11, 115b/1,
122b/16, 124b/3, 129a/3,
131a/11, 136b/14, 137b/8,
146a/19, 151b/6, 158b/2,
158b/13, 160a/8, 162a/5, 163b/8,
163b/13, 164a/19, 169b/14,
170b/19, 174a/12, 180a/17,
181b/7, 184a/16, 190b/14,
191a/5, 196a/7, 199b/4

yir: yer, mekân; yaşanılan, oturulan
bölge; durum, konum; ülke;
görev; önem

y. 11b/6, 12b/18, 14b/19, 15a/1,
17a/15, 38b/6, 54a/2, 56a/11,
57b/10, 58b/13, 59a/4, 77a/7,
77b/2, 77b/14, 91a/12, 117b/4,
119b/3, 140b/3, 140b/5, 147a/8,
149a/13, 150b/3, 169a/1,
175a/17, 180a/1, 190a/9
y.+ de iken 10a/19
y.+ de 20a/15, 22b/9, 22b/10,
28b/10, 34b/5, 58a/10, 82b/12,
84a/derkenar yan, 123a/17,

128b/5, 140a/4, 149a/9, 152a/18,
189a/4

huşk-sâr y.+ de 85b/1

y.+ deki 37a/4

y.+ den 9b/3, 58b/9, 60b/4,

79a/derkenar yan, 114a/1

y.+ e 8a/3, 13a/3, 19a/19,

25a/18, 44a/18, 49a/18, 53b/10,

58b/17, 63b/13, 66a/6, 67a/13,

69b/6, 69b/7, 76a/derkenar üst,

76b/derkenar yan, 82b/9,

86b/derkenar yan, 107b/11,

117b/7, 124b/5, 168b/19,

173a/11, 176a/2

y.+ i 30a/7, 58b/2, 80a/17,

103b/11, 147a/4, 147a/8, 190a/9

y. idilmişdür 142a/16

y.+ imüz 151b/11

y.+ inden 12a/14, 34a/16,

111a/17, 111b/10

y.+ ine getir 78a/derkenar yan

y.+ ine getürdiler 45b/11

y.+ ine getüre 85b/9, 87a/17,

157b/14

y.+ ine getüreler 162a/15

y.+ ine getüren 34a/16

y.+ ine getürmek 111a/8

y.+ ine getürsin 115a/18

y.+ ine getürüp 85b/16

y.+ ine komağda 9a/16

y.+ ine 9b/1, 30a/6, 38a/17,

44a/2, 47a/6, 49b/4, 49b/12,

49b/14, 50a/19, 50b/16, 69a/12,

78a/derkenar yan, 112a/17,

115b/1, 124b/3, 157b/19,

181a/8, 181a/9, 195b/8

y. itmişdür 140a/14

y.+ lerde 6b/17, 77b/derkenar

yan

y.+ lerden 64a/6

y.+ lere 15b/7, 162a/1

y.+ leri 28b/9, 68a/19, 164a/6,

164a/7

y.+ lerine komağalar 139b/17

y.+ lerine 30b/2

y.+ ümde 78a/derkenar yan

y.+ üñ 72a/19

y. virmeyeler 139b/14

- yirleş -:** yerleşmek
y.- üp 91a/17
- yiryüzi:** yer kabuğu
y.+ nde 28a/15, 74a/19, 131a/14,
146b/14, 151a/16, 175a/3
y.+ ne 112b/17
y.+ nüñ 28b/9, 128a/11,
131b/11, 149a/12, 152b/4,
180b/19, 181a/1
- yit -:** yetmek
muqāvetleri y.- medüğinden
53b/1
el y.- mez olmağıyla 2b/3
- yitiş -:** yetişmek
y.- e 89a/17
y.- medi 41a/10
y.- mek 165a/10
y.- üp 23a/19
zühūra y.- ür 112a/18
- yitmiş:** yetmiş sayısı
y. 21b/5, 25a/16, 25b/5, 46a/7,
51b/18, 56a/5, 62b/8, 67a/5,
78b/6, 78b/13, 101a/7, 107b/3,
118a/14, 124b/5
y.+ e 86b/5
y.+ inde 36a/13
- yitmiş biñ:** yetmiş bin sayısı
y. 16a/19, 16b/12, 17a/7, 17a/8,
24b/17, 128b/6
- yitmiş dört:** yetmiş dört sayısı
y. 52b/10
- yitmiş üç:** yetmiş üç sayısı
y. 25a/11
y.+ inde 36a/8
- yitmiş yidi:** yetmiş yedi sayısı
y. 50a/18
- yitürici:** yetiştiririci; ulaştırıcı
y.+ dür 163b/6
- yiyecek:** yiyecek şey, azık
y. 17a/15
y.+ leri 120a/19
- yohsa:** “aksi takdirde” anlamında
kullanılan bağlaç krş yoksa
y. 37b/10, 103b/2, 165b/1
- yok(ğ):** yok, bulunmayan, mevcut
olmayan
y. 58a/13, 75b/9, 80a/derkenar
alt, 82b/14, 84a/15, 84b/derkenar
üst, 89b/derkenar üst, 100b/8,
110a/16, 125a/15, 128a/7,
148b/11, 150b/2, 155b/7,
175a/4, 178a/1, 178a/2, 181a/7,
194b/8, 200b/18, 200b/19,
201a/7, 201a/8
y.+ dur 12a/4, 29b/19, 39b/11,
63b/8, 63b/10, 65b/18, 72a/1,
75a/7, 76b/15, 77a/9, 77a/10,
77a/11, 77a/13, 77a/19,
77a/derkenar yan, 77b/1, 77b/2,
78b/derkenar yan 79a/8,
80b/derkenar üst,
083b/derkenar yan, 84b/derkenar
yan, 85a/13, 86a/10,
87a/derkenar üst, 89b/3,
90b/derkenar yan, 91a/13,
91a/18, 96a/10, 99a/13, 100a/12,
100a/13, 101b/4, 101b/13,
106b/17, 107b/5, 110a/11,
112a/16, 115b/14, 117a/9,
120a/10, 121a/3, 123b/15,
126a/11, 128a/3, 128b/19,
131b/5, 137b/18, 139a/16,
139b/3, 140a/7, 142b/17,
145b/16, 145b/17, 146b/19,
148b/11, 149a/14, 149b/15,
151a/2, 154a/2, 154a/10,
154a/12, 155b/9, 156b/4,
156b/18, 157a/13, 159a/11,
162a/3, 163b/13, 165a/17,
166a/5, 167b/18, 167b/19,
170a/16, 171a/11, 172a/12,
177a/13, 179a/18, 182a/9,
182b/5, 197b/12, 197b/14,
198b/1, 200b/18
y. idi 6b/4, 25b/16, 28b/10,
28b/12, 29b/18, 81a/derkenar
yan, 83a/derkenar alt, 97b/12,
106b/19, 128b/1, 129a/16,
130b/18, 154b/1, 189b/13,
190a/9, 198b/8
y.+ iken 12a/10, 119b/17
y. +ise 39b/12, 198a/2, 200b/15
y. olsa gerekdür 117a/10
y. olsa 87b/7
- yokla -:** bakmak, kontrol etmek
y.- mağa 12a/6

y.- r idi 34b/3
y.- yup 31b/14
yokluk: yok olma, bulunmama durumu
y. 145b/17
y.+ da 88a/derkenar alt, 199b/8
y.+ ın 147a/12
yoksa: “aksi takdirde” anlamında
kullanılan bağlaç krş yoħsa
y. 92a/19
yoksulluk: yoksul olma durumu,
yoksuzluk, sefillik
y. 72b/14
yol: yol
y. 15a/1, 35a/12, 77b/1, 78b/14,
78b/15, 79b/derkenar alt, 95a/15,
101a/7, 107b/2, 111b/3,
145a/derkenar yan, 161a/7,
161a/9, 161a/10, 161a/11,
161a/17, 182b/17
y.+ a 160a/19, 189a/18, 189b/14
y. açmağa 13a/10
y. bula 134a/8
y. bulmaya 125b/17, 172b/3,
186a/11
y.+ da 8a/8, 8b/19, 9b/19,
11b/11, 12a/7, 13a/10, 22b/4,
22b/8, 76b/derkenar alt,
080b/derkenar yan, 81a/derkenar
üst, 200b/19
y.+ dan çıkardılar 105b/17
y.+ dan 38b/8, 81a/derkenar üst,
111b/2
y. eyleye 150a/6
y. göstürsünler 107a/3
y.+ ı 76a/19, 80b/2, 82a/14,
126a/11, 131b/8, 142b/17
y.+iki 39b/19,
y.+ ın 85b/derkenar yan, 99b/11,
107a/2, 109b/6, 120b/9,
123b/13, 142b/13, 145a/9,
145a/11
y.+ ina cān fedā
eyleyenlerdendir 24b/9
y.+ ina 9a/12, 78a/12, 89b/13,
96b/19, 97a/2, 97a/10, 161b/16,
178b/12, 188b/17, 191b/8,
200b/4, 200b/9
y.+ ıña 176a/3

y.+ ında 19b/13, 63a/12,
77a/derkenar üst, 79a/4, 93a/19,
93b/6, 97a/7, 97a/8, 109a/7,
112a/12, 168a/18, 178b/12
y.+ ından döndüre 187b/17
y.+ ından 89b/7, 93a/1, 94a/5,
96a/9, 103b/18, 124a/12,
145a/derkenar yan, 172b/16,
177a/10, 187b/16
y.+ ını 82b/1, 179b/8
y.+ ınıu 82a/19, 113a/1,
132b/14, 147a/17, 184b/12
mağşüd-ı y.+ ınıu 150a/5
y. idi 127b/10
y. itmişdi 83a/5
y.+ lar 58a/11, 76a/derkenar üst,
84b/derkenar üst, 108b/13,
151b/10, 161a/5
y.+ lara 53b/16
y.+ larda 9a/8, 56a/8,
76b/derkenar alt, 138b/9
y.+ ları 157a/19, 161a/2
y.+ ların 138b/8, 138b/13
y.+ larıyla 146b/17
y.+ uma 92a/15
y.+ u 76b/15, 148a/8, 151b/11
y.+ uña 143a/15
y. virmeye 199a/7
yoldaş: yol arkadaşı, arkadaş
y.+ larına 9a/3
y.+ larından 157b/8
y.+ larınıu 40a/16
y.+ larıu 81a/derkenar yan
y. olmuş ola 80a/5
yoldaşlık: yol arkadaşlığı, arkadaşlık
y. 119b/8
y. eyleyüp 49b/9
y.+ u 81a/derkenar üst
yorul -: yorulmak
y.- ıncaya 190b/10
yu -: yıkamak
y.- dı 31a/5, 64b/14, 64b/15,
64b/16, 64b/17
y.- duğda 64a/19, 64b/1, 64b/4
y.- maz 187b/4
y.- ya 66a/1, 66a/2, 174a/18
y.- yalar 158a/6
y.- yup 8b/3, 17a/19, 64a/18

- el y.- yup 76a/derkenar üst
- yukarı:** yukarı, aşağı karşıtı krş. yukarı
y. 69b/2
- yukaru:** yukarı, aşağı karşıtı krş. yukarı
y. 45b/14, 115a/16
y.+ ca 79a/derkenar yan
y.+ da 127b/8
y.+ dan 45b/8
y.+ ya 5b/3, 10b/1, 45b/15
y.- yar idi 29b/12
- yuğu:** uyku krş. uyku
y.+ sı 190b/13
y.+ sınığ 158a/12
- yuğusuzluk:** uykusuzluk
y.+ inde 158a/12
- yumuşak:** yumuşak
y.+ ı 134a/17
- yumrı:** yuvarlak, şişkin şey
y. olup 29b/11
- yünānī:** Yunanistan halkından kimse
y.+ lerün 18b/2
- yut -:** yutmak
y.- dılar 54a/12
- yuvalak:** gülle, dane, top mermisi
y.+ lar 57b/11
- yük:** araba, hayvan vb.nin taşıdığı
şeylerin hepsi
y. 38a/16, 191a/4
y.+ e 87b/derkenar yan
y.+ i 77a/7
y.+ in 117a/7
y.+ ine 77b/15
y.+ lere 108b/4
y.+ leri 161a/6
y.+ leriyle 25a/6
- yüket -:** yükletmek
y.- mek 161a/6
- yüksek:** yüksek, alçak karşıtı
y. 14b/13, 135a/5
y. eyle 195a/7
y. idi 86a/6
y. kıılır 195a/10
- yüksekrek:** daha yüksek
y. ider 144b/15
- yümn:** Ar. uğur, bereket
y.+ i 176b/4
- yüñ:** koyun tüyü
y. 12b/16
- y.+ den 12b/4, 34b/5
- yürek:** gönül, acıma duygusu; bir
kimsenin ruhsal yönü
y. 174b/5
y.+ i 8b/1
y.+ lerinde 53b/4, 58b/19
- yürekli:** cesur
y. olup 84a/derkenar yan
- yüreksizlik:** yüreksiz olma durumu,
yüreksizce davranış,
cesaretsizlik
y. 135a/8
y. ve fehmsiz olmak 134a/17
- yüreksiz:** yürekli olmayan, cesaretsiz
y. 121a/6
- yüri -:** yürümek krş. yürü-
y.105a/13
y.+ e 56b/6
- yürü -:** yürümek krş. yüri
y.- düğçe 14b/16, 14b/18
y.- düğçe 8a/16, 13a/10
y.- düğlerinde 14b/15, 14b/19,
56b/7
y.- meklerin 117a/2
y.- r 193b/13, 201a/4
y.- r iken 13a/10
y.- seler 14b/13
y.- sün 14b/17
y.- ye 189b/17
y.- yen 8a/3
y.- yenlerin 11b/11
y.- yenlerün 11b/4
y.- yesin 200b/7
y.- yüp 8a/10, 14b/16
üzerlerine y.- yüp 55b/16
- yürüt(d) -:** yürütmek
y.- e 198a/6
y.- meye 198a/6
y.- üp 14b/17
- yüz:** yüz, çehre; sebep, vesile
y. 88b/9, 105b/6, 135a/2,
y. çevirür 121a/5
y.+ den 93a/9, 166b/18
y. döndüreler 90b/derkenar yan,
112a/8
y. döndürüp 158b/5
y. döndürür 112b/11
y. duta 84a/derkenar üst

y. dutalar 89a/derkenar üst
y. dutar 155a/18
y. dutarlar 167b/11
y. dutdı 76a/derkenar üst,
83a/derkenar üst
y. dutup 33b/15, 58b/13, 112a/8,
164b/3, 193a/11
y. görmeyeler 136b/2
y. görmeyüp 132b/1
y. görüp 120a/8
hoş y. göstürmek 78b/derkenar
yan
acı y. göstürmeye 113a/10
y.+ i 29b/10, 83a/4, 102b/7,
103a/15, 105a/11, 161a/15,
177a/13, 179a/5, 179a/10,
187a/14
'acz y.+ in göstürdi 86a/derkenar
yan
y.+ in 44a/18, 58b/17, 64b/15,
66a/1, 66a/5, 76a/derkenar üst,
80a/derkenar üst, 91b/13,
103b/1, 137a/2, 148a/18, 152b/7,
154b/2, 168a/6, 174b/7
y.+ inde 64a/19, 196b/9
y.+ inden 66b/15, 78a/derkenar
alt, 87b/5, 89a/derkenar alt,
98a/12, 98b/8, 98b/19, 107a/12,
127b/13, 131a/18, 151b/9,
151b/19, 167b/13, 167b/14,
192b/6
y.+ indendür 96b/12
y.+ ine gülmeyüp 82b/derkenar
yan
y.+ ine söyleye 86a/derkenar üst
y.+ ine 79b/17, 87b/4, 120b/13,
124b/12, 192b/17
y.+ ini döndürüp 57b/2,
79b/derkenar alt
y.+ ini 64a/19, 68b/17,
80a/derkenar üst
y.+ leri 98b/13, 119a/3
y.+ lerin döndürmezler idi
178b/14
y.+ lerin 44a/5
y.+ lerine 107a/5
y.+ lerinüñ 17b/8
y. sürüp 57b/14, 59b/1

y.+ üm 58b/16, 90b/derkenar üst
y.+ ümde 82a/derkenar yan
y.+ ümüz 200a/16
y.+ üñ 44b/12
y.+ ünden 79a/derkenar yan,
82a/derkenar yan, 82a/derkenar
alt
y.+ üni 11b/1
y.+ üñi 118b/2
y.+ üñüzi döndürüp 67b/19

yüz: yüz sayısı

y. 13a/15, 17b/14, 19b/16,
20b/4, 32a/17, 35a/5, 36b/1,
36b/2, 36b/12, 40a/7, 46a/11,
46a/19, 62a/15, 62b/7, 62b/8,
72b/15, 48a/derkenar üst,
82b/derkenar yan, 83b/derkenar
alt, 160a/19, 161b/18, 161b/19,
200b/16
y.+ den 27b/19
y.+ e 27b/19

yüz altmış tokuz: yüz altmış dokuz
sayısı
y. 48a/3

yüz biñ: yüz bin sayısı

y. 5a/11, 13a/14, 35b/16, 38a/14,
39a/6, 47b/10, 48a/19,
81b/derkenar üst, 89a/derkenar
üst, 98b/15

yüz elli: yüz elli sayısı

y. 39a/12

yüz ellişer: yüz elli sayısının üleştirme
sayı sıfatı

y. 35a/5

yüz suyu: şeref, itibar, ar, namus krş.

yüzi suyu
y.+ yı 122a/11

yüzi suyu: şeref, itibar, ar, namus krş.

yüz suyu
y. 156a/8

yüzlü: yüzlü, simalı krş. yüzlü

y. 134a/13

yüzlü: yüzlü, simalı krş. yüzlü

y. 41b/1, 78a/derkenar yan,
79b/derkenar yan

yüzlülük: yüzlü olma durumu

y. 135a/13

yüzük: parmağa geçirilen genellikle metal halka
y.+ i 144a/8
yüzünci: yüz sayısının sıra sayı sıfatı
y. 28a/12, 28a/15
yüz yirmi: yüz yirmi sayısı
y. 47b/derkenar yan
y.+ sinde 26b/12
yüz yirmi biç: yüz yirmi bin sayısı
y. 48a/17, 126b/12, 126b/13
yüz yetmiş: yüz yetmiş sayısı
y. 49a/14

Z

zabıt: Ar. sıkı tutma; idaresi altına alma, kendine mal etme; silah kuvveti ile bir yeri alma; anlama, kavrama
z. 26a/11, 35b/11, 48b/1, 184b/3
hiz-ı z.+ a 82a/derkenar yan
z. eyledi 48a/8, 50a/1
z. eyleyüp 57a/1
z.+ ında 142a/1
z. iden 34a/15
z. itdi 48a/5, 142b/3
z. itdirmeyüp 55a/10
z. itmiş idi 126a/2
zād: Ar. azık, yiyinti
z. 76b/derkenar alt, 117a/11
z.-ı sefer 150a/4
za'f: Ar. zayıflık, kuvvetsizlik, arıklık; meyil, gönül akışı
z. 53b/14, 54a/1, 83b/derkenar yan, 84a/18, 110b/19, 112a/15, 126a/4, 127a/8, 129a/10, 129a/11, 151a/14, 181b/5, 198a/15, 199a/9
'alāmet-i z. 110a/15
galebe-i z. 148b/1
z.-ı kuvā-yı tabī'ī 180b/10
z.-ı muhabbetlerin 94a/4
z.+ a 192b/18
z.+ ı 30b/16, 112a/17, 117a/6, 176a/10, 198b/17
z.+ ına 7a/6
z.+ ından 178b/8, 196b/14
z.+ ları 181b/11

zafer: Ar. birçok emek neticesinde maksada ulaşma, başarıma; düşmanı yenme, üstün gelme
z. 78a/derkenar yan, 84a/derkenar yan, 84a/derkenar alt, 181b/5
haber-i z. 33b/10
sefer-i z. 52b/8
tevfik-i z.-i iqbāle 51a/8
z. bulmuşdur 147a/15
z. bulup 78a/derkenar yan
z.+ dür 78a/derkenar yan
z. idi 78a/derkenar yan
rāyet-i z.+ inüze 84b/derkenar yan
zaferlik: Ar.+T. zafer kazanma, savunma
z. 89a/derkenar alt
zāhib: Ar. gidici, giden; bir fikir veya zanna uyan, kapılan
z. olup 52a/7
zāhid: Ar. aşırı dindar, zühd ile uğraşan
z. 10a/4, 32a/10, 36a/6, 83a/derkenar yan, 89b/derkenar alt
birün-ı z. 26a/6
z.+ ler 87a/derkenar yan
kāmīl ve z. ve 'āmil olup 38b/15
zāhir: Ar. coşmuş; taşmış
nehr-i z. 77a/2
zāhir: Ar. görünen, açık, belli, meydanda; elbette, şüphesiz; galiba, zannedirim; meğer krş.
zāhire
z. 82a/derkenar yan, 88a/2, 97a/19, 117a/13, 156b/1, 171b/14, 174a/13, 184a/16, 188a/2
hareket-i z. 184a/17
kabāyih-i ef'āl-i z. 89b/6
şüret-i z. 105b/4
z.-i şer'ide 160b/9
z.+ de 110a/15, 161b/16
hüsn-i edeb-i z. + de 189a/17
şüret-i z.+ de 175a/10
z.+ den 105b/6
cevārih-i z.+ den 87b/6
z.+ dür 77a/11, 165a/19

- maşdar-ı a' māl-i z.+ dūr 188a/3
z. eylerdi 57a/3
'avret-i z.+ i 157b/19
cevāriḥ-i z.+ i 147b/4
zīnet-i z.+ i 144b/9
z.+ idür 88b/3
ḥavās-ı z.+ in 170b/6
z.+ ine 196b/8
z. itmeye 198a/5
z. itmişdür 95b/7
z. ola 133b/1, 141a/15, 184b/2,
196b/7, 196b/9, 196b/11,
196b/13
z. oldu 33b/5, 75b/8
z. olduğda 30b/6
z. olmağın 35b/19
z. olmaya 77b/10, 125b/18
z. olmuş 108a/10
tebāyün-i z. olmuşdur 125b/10
z. olsa gerekdür 94a/15, 95b/1
z. olup 47a/1, 48a/5
z. olur 116b/7, 170a/6, 184a/12
z. ü bāhir olup 7b/4
z. ve bāyin olup 159b/19
- zāhīr:** Ar. yardım eden, destekleyen,
arka çıkan (kimse), yardımcı
z. eyle 75b/derkenar üst
- zāhire:** Ar. görünen, açık, belli,
meydanda; elbette, şüphesiz;
galiba, zannederim; meğer krş.
zāhir
ḥavās-ı z. 173b/4
kemāl-i z. idi 20b/7
'ulüm-ı z.+ nūḡ 41a/7
- zahīre:** Ar. depolanmış erzak
z. 78a/12, 117a/11
z.-i biğāyetdür 99a/6
z.-i māl-ı ḥelāli 93b/17
z. idūḡ 96b/2
z. itmekden 116b/8
z. kılavuz 177a/6
z. komağdan 84b/derkenar üst
- zahīrecük:** Ar.+T. az erzak
z. 34b/16
- zāhīren:** Ar. görünüşte, görünüşe göre
z. 141a/3
- zahīresiz:** Ar.+T. erzaksız
z. 78a/13
- zahīretü'l-mülük:** Ar. Hilyetü'l-Mülük
adlı eserin özünü, Hemedānî'ye
ait bir eser
z. 2a/11
- zāhiri:** Ar. görünen, meydanda olan,
görünürdeki
z. 51b/8, 123b/19
- zahm:** Far. yara
çeşm-i z.-ı zamāna 52b/12
z.-ı zamāneye 60b/5
z.+ ın 201a/3
z.+ ından 148a/11
- zahmet:** Ar. sıkıntı, eziyet, rahatsızlık;
zor, güç; yorgunluk
z. 76b/derkenar üst,
76b/derkenar yan, 158a/11,
167a/6
z. çekersin 80b/derkenar yan
z. çekse 78b/derkenar yan
z.+ in 76a/derkenar yan, 81a/9
z.+ le 76b/derkenar yan
z.+ ler 56a/3
- zahmetsiz:** Ar.+T. zahmetsiz, sıkıntısız
z. 10b/15
- zahr:** Ar. arka, sırt
z.+ ında 6a/6
- za'īf:** Ar. zayıf, güçsüz krş. za'īfe
z. 1b/6, 77a/8, 88a/1, 127a/13,
133a/13, 135a/3, 137a/19,
178a/2, 200a/9
ḥadīs-i z. 7a/5
mūr-ı z. 186b/1
müdebbir-i z. 188b/2
şecer-i z. 85b/1
z.+ i 174a/3, 182b/6
z. iken 46b/18, 199a/5
ḥadīs-i z.+ le 7a/7
z.+ ler 124b/11, 130b/3, 138a/16
z.+ lerden 181a/3
'amme-i z.+ lere 139a/14
z.+ lerüḡ 120a/15, 181a/2
muhtesib-i z. ola 159a/7
z. oldu 30b/17
z. olup 43a/14
z. ve naḥīf olup 127a/6
- za'īfe:** Ar. zayıf, güçsüz krş. za'īf

- z. 133b/10
z.+ ye 114b/5
- za'iflik:** Ar.+T. zayıflık
z.+ i 135a/11
- zākir:** Ar. zikreden, anan krş. zākire
lisān-ı z. 164b/8
kuvvet-i z.+ e 142b/4
- zākire:** Ar. zikreden, anan krş. zākir
kuvvet-i z. 141b/19
- zākirīn:** Ar. zikredenler, ananlar
z.+ lerden 61a/10
- zākirlik:** Ar.+T. zikredicilik
z.+ i 164b/16
z.+ ine 164b/8
- zākiyāt:** Ar. ziyade ve temizlik sahibi
z. 142b/6
şalavāt-ı z. 1b/12
sürūd-ı z.-ı bīgāyāt 5a/11
- zākiyye:** Ar. saf ve temiz kimse
a' māl-i z. 142b/6
ebdān-ı z. 83b/9
ecsām-ı z. 126a/12
aşhāb-ı nüfūs-ı z.+ den 164b/13
cism-i z.+ lerin 178b/13
nüfūs-ı z.+ lerin 176b/5
- zakḳūm:** Ar. zakkumgillerden, Akdeniz
ülkelerinde yetişen, çiçekleri
beyaz veya pembe renkli, kışın
yapraklarını dökmeyen zehirli
bir ağaççık
z. 200a/1
- zakm:** Irak'ta bir yerleşim yeri
z. 54b/2
- zaleme:** Ar. zalimler
z. 126a/16
- zālim:** Ar. zulmeden, haksızlık eden
z. 25b/5, 80b/derkenar üst,
124b/4, 125a/9, 125b/6, 153a/11,
153a/13
merd-i z. 6b/11
z.-i mısr ola 159a/4
z.-i müteğallib 157a/5
z.+ den 77a/derkenar yan,
77b/derkenar yan, 86b/derkenar
üst
'afv-ı z.+ den 183a/3
z.+ e 133a/2
nefs-i z.+ idür 145b/7
- z.+ ler 126b/2
z.+ leri 89b/derkenar yan,
126b/1, 133a/8, 133a/19
z.+ lerüñ 1b/5
- zamān:** Ar. zaman, çağ, süre
z. 6a/10, 6b/8, 16b/2, 27a/17,
38b/10, 45b/6, 47b/derkenar alt,
77b/3, 83b/4, 85a/derkenar üst,
87a/derkenar üst, 88a/derkenar
yan, 88b/derkenar yan, 96a/13,
97a/6, 103b/17, 112a/8, 130a/14,
142a/19, 143a/5, 151b/19,
152a/7, 152a/11, 154a/16,
157a/3, 177b/14, 185a/16
z.-ı vilādetinden 7b/1
ba'de'z-z. 40b/1
ebnā-yı z. 2b/3
mehd-i z. 43b/13
mürūr-ı z. 6b/16
nebi-i āhirü'z-z. 5b/7
şāhibü'z-z. 43b/13
z.-ı cāhiliyyetde 6b/14, 20b/6
z.-ı devletlerinde 50b/13, 51b/5,
52a/5, 54a/19
z.-ı devletlerindeydi 52b/8
z.-ı hacca 34b/2
z.-ı hilāfetde 75b/derkenar yan
z.-ı ibrahīm 17a/10
z.-ı imtiḥānda 7a/1
z.-ı sa'adet 52b/3
z.-ı salṭanatda 51a/6
z.-ı salṭanatlarda 52a/10
z.-ı salṭanatları 51a/16
z.-ı salṭanatlarında 54a/9, 55a/6
z.-ı salṭanatlarınuñ 50b/19
z.-ı vāhidede 22b/19
z.-ı vilādetleridür 19a/11
z.+ a 8a/13, 91b/15, 107a/7,
193a/18
çeşm-i zaḥm-ı z.+ a 52b/12
z. bulursın 101b/14
z.+ da idiler 48b/derkenar yan
z.+ da 9b/2, 11b/15, 17a/18,
29a/9, 43b/12, 43b/14,
48b/derkenar üst, 145a/16,
152a/12
z.+ ma 47b/derkenar üst

- z.+ mda 6a/6, 12b/6, 35a/15,
36a/7, 38a/9, 38b/7, 38b/8,
39a/5, 48a/derkenar üst,
048a/derkenar alt, 48b/derkenar
üst, 48b/derkenar yan, 50b/15,
51b/17, 77a/derkenar yan,
86a/derkenar üst, 86b/derkenar
yan, 90b/derkenar alt, 99a/9,
103a/6, 105a/14, 139b/6, 140a/1,
141b/2, 154b/1
z.+ mndan 31b/11, 126a/16,
154b/1
z.+ inuñ 50b/9, 77a/derkenar alt
z.+ ıyla 6a/12
z.+ larında 26b/11, 121b/18
ebnā-yı z.+ uñ 2a/18
z.+ uñda 131a/6
- zamān:** Ar. bir şeyin mislini veya
değerini vermek üzere zarara
karşı kefil olma, garanti
z.+ ı 161a/18, 161b/2
- zamāne:** Ar. devir, zaman, içinde
yaşanılan zaman
z. 107a/9
z.+ de 133a/1
z.+ nün 83a/derkenar yan,
126b/1
zaḥm-ı z.+ ye 60b/5
- zamāyir:** Ar. iç yüzler
zuhūr-ı z.+ den 77a/16
- zāmin:** Ar. kefil olan, tekeffül eden
kimse, kefil
z. olurum 63a/10
- zamīr:** Ar. iç; kalp; vicdan; gönülde
gizli olan sır
baḥr-i z.-i güherbār 2a/7
münkerü'z z.+ den 5a/9
āyine-i z.+ lerinden 2b/4
- zamm:** Ar. ekleme, arttırma
z. ider iken 43a/16
naql ve z. olunup 4a/4
z. ve rabṭ olunmuşdur 35b/12
- zānī:** Ar. zina eden krş. zāniye
ḥadd-ı z. 36a/19
- zāniye:** Ar. zina eden krş. zānī
z. 155b/14, 155b/15
- zann:** Ar. sanma, zan, hüküm
ḥüsn-i z. 24a/9
- z.+ umuz 7a/1
- zār:** Far. ağlayan, inleyen
z. 2b/13, 177a/1, 177b/9
nāle-i z.+ larından 78a/derkenar
üst
- zarāfet:** Ar. zariflik, naziklik, incelik.
z.+ le 36a/8
- zarar:** Ar. ziyan, eksiklik, kayıp
z. 8b/13, 77b/derkenar üst,
82a/derkenar üst, 83b/derkenar
yan, 156b/16, 156b/17, 156b/18,
157a/3, 158b/5,
160b/1, 197b/11
z.-ı nefsanī 177b/14
z.+ a 121a/4
z.+ ı 89b/derkenar üst, 171a/16
z. irmesün 40a/2
z. itmez 110a/6
- zararlı:** Ar.+T. zarar veren, zararı
dokunan
z. 170b/18
- zarf:** Ar. kap, kılıf, mahfaza
z.+ ile 11a/19
- zarf:** Ar. içine kahve fincanı ya da
bardak oturtulan gümüş, altın
gibi değerli madenlerden
yapılmış süslü kap
z.+ ın 158b/12
z.+ ların 155a/15
- zārī:** Far. ağlama, inleme
z. itdükçe 36b/2
- zārīlık:** Far.+T. ağlama, inleme krş.
zārīlık
z. 83a/7
nevḥa ve z. ider idi 107b/11
- zārīlik:** Far.+T. ağlama, inleme krş.
zārīlık
z. 175b/17
- zarr:** Ar. zarar
i'tibār-ı nef'-i z.+ dur 166b/14
- zārre:** Ar. zararlı
sibā'-ı z. 193a/10
- zarre:** Ar. ortak kadın, kuma
def'-i z. 199b/1
- zarūr:** Ar. mecbûriyet, zorunluluk krş.
zarûret
z. 89a/derkenar alt

- zarüret:** Ar. mecbûriyet, zorunluluk
krş. zarûr
z. 89a/15, 97a/15, 110b/17,
158b/3
z.+ de 76a/19
z.+ dür 84a/derkenar yan
mekâ'id-i z.+ dür 84b/derkenar
üst
z. ola 159a/3
- zarüretsiz:** Ar.+T. gereksiz
z. 126a/4, 158a/4
- zarürî:** Ar. zorunlu
z.+ dür 168b/8
emr-i z.+ dür 133b/18
- zâr zâr:** Ar. inleyerek
z. 77b/derkenar üst
- zât:** Ar. şahıs, kişi, özellikle saygıdeğer
kimse
z. 112a/14, 142b/16, 164b/17,
198a/15
'ilm-i esrâr-ı z. 143a/4
'işmet-i z. 175b/10
kemâl-i z. 108a/4
kün-h-i kibriyâ-yı z. 165a/8
lezzet-i esrâr-ı z. 167b/10
teferrüd-i z. 165a/5
z.-1 laṭîfi 175a/17
z.-1 muḳaddes-i müsemmâ
88b/14
teferrüd-i z.-1 muḳaddesdür
165a/1
z.-1 muḳaddesinüñ 77a/19
z.-1 muḳaddeslerin 77b/14
teferrüd-i z.-1 mün'im 164b/18
cenâb-ı 'izz-i z.-1 müte'âliye
165a/9
hikmet-i z.-1 müte'âliye 141b/8,
169b/16, 187b/15
tenzih-i z.-1 müte'âliye 164b/19
z.-1 müte'âliyenüñ 97b/2
kemâl-i z.-1 müte'âliyesi
125b/12
bergüzide-i z.-1 nâ-nâmütenâhî
108a/7
z.-1 nâmütenâhî 171a/18
z.-1 nâmütenâhimüz 100a/2
z.-1 pāk-ı 'âlîsi 77a/18
- z.-1 sütüde 50a/9
z.-1 şerîfi 108a/7
z.-1 şerîfinden 168a/5
z.-1 şerîfüñ 82a/derkenar alt
z.+ ı 112a/12
'azamet-i z.+ ı 77b/10
z.+ ina 47b/derkenar üst
kemâl-ı z.+ ina 1b/7
z.+ ında 170b/1, 171a/19,
191b/19
ḥadd-ı z.+ ında 53a/15, 56a/10
ḥübüb-ı z.+ ında 168b/14
z.+ inuñ 77b/12
şerîf-i z.+ larda 89a/19
z.+ larında 85b/derkenar üst,
85b/derkenar yan
âyine-i z.+ larında 112a/18
mübâderet-i ıslâh-ı z. +ü'l-beyni
137a/13
- zavârib:** Ar. nabız damarları
z. 173a/17
- zâviye:** Ar. küçük tekke
z. 51b/11, 51b/12
nâbüd-ı z.+ sine 185a/16
- zâyi':** Ar. ziyan olmuş, boşa gitmiş
z. itdük 120a/4
z. itdüñ 87b/3
z. itmeyüp 143b/1
z. itmez 98a/16
z. itsün 87b/3
z. kalam 75b/derkenar alt
z. ola 75b/derkenar alt, 138b/17
z. olmak 31b/5
z. olmayup 79a/derkenar alt
- zâyika:** Ar. tat alma duygusu
z. 142a/13
z.-i meşmûmâtdan 170b/10
- zâyil:** Ar. yok olan; ortadan kalkan
z. 194b/18
z. ola 141a/14
- zebân:** Far. dil, lisan
z.-1 fârsiden 2b/7
z.-1 fermânında 89b/6
z.-1 ḥâl 148a/1
z.-1 serv-i cinân 17a/12
z.+ da 2a/18, 2b/8
- zebâne:** Far. ateş yalımı, alev

- z.+ ler 78a/derkenar alt
âteş-i ğayret-i z.+ ler 57b/9,
59a/1
- zebāniyye:** Ar. cehennem bekçisi
dūzah-ı z.+ sinūñ 199b/11
- zebḥ:** Ar. boğazlama, kesme
z. 160a/18
z. ider 157a/5
z. idüp 161a/7
z. itmek 157a/6
- zebīl:** Ar. gübre
z. 161a/9
- zebūn:** Ar. zayıf, kuvvetsiz, dermansız
z. idüp 53a/19
z. oldı 38a/11
- zebūnī:** Far. düşkünlük; âcizlik
z. olur 87a/derkenar yan
- zebūr:** Ar. Davut peygambere indirilen
ve münacatları ihtiva eden ilahi
kitap
z. 71b/14
- zecr:** Ar. zorlama, eziyet etme
z. 113b/4, 155a/17, 159a/4,
187b/18
envā'-ı z. 125b/16
şiddet-i z. 159a/1
- zehāb:** Ar. bir fikir veya düşünceye
uyuma, sâhip olma; sanma, öyle
zannetme, zan
z.+ ları 180b/2
- zehārif:** Ar. aldatıcı süsler
z.-i denesleriyle 82a/11
z.-i umūr-ı fānī 153b/7
- zehāyirü'l- 'uqbā:** Ebü'l-Abbās
Muhibbüddin Ahmed b.
Abdullah b. Muha`ya ait bir
eserin adı
z.+ da 43a/17
- zehebeke:** Ar. kendi altınını
ḥıfz-ı z. 87b/derkenar yan
- zehr:** Far. zehir, ağı
z. 30b/17, 37a/1, 42b/17, 118b/4,
193b/14
z.-i belā 179a/9, 181a/8
z.-i kätıl 131b/11
z.+ den 81b/6
z.+ dür 193b/14
- z.+ i 76a/derkenar yan, 81b/2,
81b/4
z. idügin 167a/14
z.+ inüñ 92a/8
z.+ lerin 81b/6
z. ola 167a/13
- zehrle -:** Far.+T. zehirlemek
z.- yüp 59b/18
- zehrlü:** Far.+T. zehirli
z. 36a/8, 76a/derkenar yan,
102a/7
z. ola 92a/11
- zekā:** Ar. çabuk anlama, zihin
keskinliği
z. 11a/5
mizān-ı z. 142a/2
kuvvet-i z.+ sı 116b/19
- zekāt:** Ar. İslamın beş şartından biri
olan zekat ibadeti
z. 4a/14, 12b/3, 60b/13, 72a/17,
76a/17, 76a/18, 93a/4, 93a/10,
93b/8, 94a/1, 94b/13, 95a/18,
97a/14, 97b/5, 98b/10, 98b/19,
102b/2, 178a/17
ādāb-ı z. 91b/6
derzıkr-i z. 72a/5
edā-yı z. 95a/1
istişlāh-ı z. 155b/5
vücüb-ı z.+ a 93b/4
z. almak 35a/6
z.+ dur 85a/3
vücüb-ı z.+ dur 93a/9
z.+ ı 85a/3, 96a/11, 97b/4, 99a/2,
193a/5
z.+ ın 91b/12, 92a/2, 92a/10,
93a/5
z.+ uñ 93a/9, 94b/13, 97a/18
z. virdügi 95a/4
z. virmek 75b/17
- zekī:** Ar. zeka sahibi
'ākıl-ı z. 6b/6
z.+ dür 43b/7
z.+ lerden 163a/1
- zelīl:** Ar. hor, hakir, alçak, asağı tutulan,
asağılanan
z. 90a/9, 198b/9
mütekebbirān-ı z. 186b/16
'abd-i z.+ den 145b/15

- z.+ lerinüj 89a/14
- zellāt:** Ar. yanılmalar, hatalar
z. 194a/9
z.+ dan 122b/2
- zelzele:** Ar. deprem, yer sarsıntısı
z. 149a/11
- zemīme:** Ar. zemmedilecek nitelikte olan kötü davranış, kötü hal
z. 149b/9
āfāt-ı evşāf-ı z. 109b/8
aḥlāk-ı z. 107b/19, 188b/5
evşāf-ı z. 109b/1, 110a/17
ḥaḳīkat-i z. 126a/14
istīlā-yı şīfāt-ı z. 194b/1
şīfāt-ı z. 88b/1, 95b/5, 105b/13, 120b/14, 134a/2
aḥlāk-ı z.-i reddiyye 134a/1
şīfāt-ı z.+ den 116b/7, 120b/15
- zemīn:** Far. yer, yeryüzü, dünya
şāh-ı ĩrān-ı z. 52b/16
eḳālīm-i z.-i rüknlerin 149a/9
z.+ dedür 184b/16
z.+ e 49a/9
z.+ inde 194b/1
zīr-i z.+e 43b/11
ehl-i z. ve āsmān-ı şād-mān olmalarına 7a/15
- zemm:** Ar. kötülüğünü söyleme, yeme, çekiştirme krş. zemme
z.+ lerinden 197b/11
medḥ veyā z. olup 149b/11
- zemme:** Ar. kötülüğünü söyleme, yeme, çekiştirme krş. zemm
z.+ sine 176a/15
- zenādīka:** Ar. Allah'a ve ahirete inanmayan kimseler
z. 105b/12
- zenān:** Far. kadınlar
'acūze-i z. 200b/11
- zenbīl:** Ar. hasırdan veya hurma liflerinden örülmüş kulplu torba
z. 127a/17
z.+ i 127a/18
- zencān:** Far. İran'ın aynı isimli Zencan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir
z. 35b/9
- zencīr:** Far. zincir
z. 176a/1
bend ve z. olmayalum 54a/5
- zengār:** Far. pas, kir
z.+ ından 100b/9
- zengibār:** Far. Afrika kıtasının doğusunda Tanzania'ya bağlı iki adadan oluşan özerk yönetilen bölge
z. 52b/19
- zerdüşt:** Far. ateşe tapan
z. 48b/derkenar üst
- zerrāk:** Ar. iki yüzlü; hilekār
z. 89b/derkenar yan
- zerrāt:** Ar. zerreler, çok küçük parçacıklar
istihlāk-ı z.-i merātib 165a/6
- zerre:** Ar. çok küçük parçacık
z. 8b/5, 90a/14, 149a/17, 186a/6, 188b/9
z.+ si 188b/8
z.+ sin 162b/7
- zevācir:** Ar. alıkoyanlar, önleyenler, yasak edenler
z.-i şer'ile 162a/10
- zevāde:** Ar. yiyecek stoku
z.+ si 76b/derkenar alt
- zevāhir:** Ar. dış görünüş, dış yüz
z.-i mezāhir 88b/16
aḥkām-ı z.-i şer'iden 180b/13
āyāt-ı z.+ i 180b/4
- zevāl:** Ar. yerinden ayrılıp gitme; sona erme
z. 77b/3, 164b/19, 166b/16
z.-i derdine 176a/6
z.-i ḥavfindan 188a/13
z.-i ḥayāt idi 110b/2
ḳābil-i z. 166b/16
nefs-i z.-i ĩmān-ı ḥaṭarına 85a/19
z.-i şīḥḥat 183b/4
āfet-i z.+ den 141b/19
z.+ e 86a/5
ni'met-i z.+ e 164b/3
z.+ i 89a/derkenar yan, 167b/19
ḳābil-i z.+ i 167b/19
cāh-ı z.+ inden 157a/2
z.+ü'd-devlete 89a/derkenar yan
- zevāt:** Ar. kişiler

- z.-ı mevcūdāt-ı zühal-ı āsārı
169b/2
- zevc:** Ar. koca, eş
z. 110b/6, 156a/11, 156b/9
hukūk-ı z. 115a/10
z.-i āḥere 22b/1
z.-i evveli 21b/10
z.-i evvelinden 21b/13, 23b/5
z.+ e 156a/14
z.+ i 21a/14, 21a/19, 22b/8
z.+ inden 20b/15
z.+ ine 156a/14
- zevce:** Ar. nikahlı kadın, karı
z. 110b/6, 156b/9, 165b/18
z.+ si 84b/1
z.+ ye 115a/10, 115b/4, 156a/11
- zevī'l-^ʿuḳūl:** Ar. akıl sahipleri
z. 82b/derkenar üst,
82b/derkenar yan
z.+ ları 54a/4
- zevī'l-i ḥtirām:** Ar. hürmet sahibi
vükelā-yı z.+ larına 3a/13
- zevī'l-i şābet:** Ar. isabet sahibi
ʿiṣābe-i şāḥābe-i z.+ üḡ 25b/11
- zevī'l-ḳabūl:** Ar. kabul eden, rıza sahibi
aṣḥāb-ı z.+ den 24b/1
- zevī'ṭ-ṭuḡyān:** Ar. taşkınlık, coşkunluk
sahibi
z. idiler 5a/13
galebe-i küffār-ı z. 6a/16, 6b/17
- zevḳ:** Ar. haz, eğlenme, eğlence
z. 54b/7, 60b/10, 100a/6,
170b/13
ḥāsse-i z. 170a/11
z.-i ḥüsnüḡ 170a/14
z.-i müṭāla'ayı 185a/9
şerbet-i z.+ i 91a/15
- zevraḳ:** Ar. kayık
z. 154b/10
z.+ da 154b/10, 154b/14
- zeyf:** Ar. karışık
z.-i bāṭıldan 142a/3
- zeyl:** Ar. etek
z.-i 'afv 4a/7
z.-i himmetin 144b/6
- zeyt:** Ar. zeytin
z. 34b/4
- zidd:** Ar. bir şeyin karşılığı, karşıt
z.+ ile 107a/13
z.+ ları 107a/16
- zıḳḳī:** Ar. derideki su kabarcığı
z. 173a/10
- zılāl:** Ar. gölgeler
z.-ı merātib-i ekvāmı 144a/1
z.-i ḥaḳḳāyık-i ḡaybīdürler
144a/6
z.-i maḡlūmāt 143b/17
- zıll:** Ar. gölge
ḥāşşiyyet-i z. 144a/6
z.-ı 'arşda 28b/15
z.-ı yezdān 55a/3
z.+ ıdur 143b/16, 144a/18
- zırh:** Far. eskiden, savaşlarda kesici,
delici silahlardan korunmak için
giyilen, demir ya da telden
yapılmış giyecek
z.+ ın 76a/derkenar alt
- zīb:** Far. zinet, süs
z. 131b/10
z.-baḡş-i mesned-i cāh 59b/4
- zifāf:** Ar. gerdeğe girme
z.+ ı 22b/1
- zihābeke:** Ar. gideceği yer
z. 87b/derkenar yan
- zihī:** Far. "Ne iyi, ne güzel"
anlamlarında kullanılır.
z. 1b/8, 1b/11, 51a/8, 162b/18
- zihle?:**
47b/derkenar yan
- zihn:** Ar. zihin, anlayış, kavrayış
z. 172b/8
- zī-ḳiyemet:** Ar. kıymetli
z. 175a/4
- zıkr:** Ar. sözünü etme, anma, anılma
z. 7a/18, 17a/12, 79b/derkenar
yan, 145a/1, 147a/4, 162a/19
bā'is-i z. 126b/7
devām-ı z. 166b/8
z.-i aḥvāl-i ḥāzret-i 'ali bin ebī
ṭālib 40b/12
z.-i aḥvāl-i ḥāzret-i imām ḥasan
42b/2
z.-i aḥvāl-i ḥāzret-i imām
ḥüseyn 43a/1

z.-i aḥvāl-i ḥazret-i 'oṣmān
 37b/5
 z.-i aḥvāl-i ḥulefā-yı er-rāṣidīn
 29a/1
 z.-i aḥvāl-i 'ömerü'l-fārūḳ 32b/2
 z.-i cemīlile 23b/1
 z.-i fütūḥāt-ı ḥazret-i 'ömer
 35a/14
 z.-i ḥaḳḳāyık-ı ğāmızadan
 180b/6
 z.-i ḥazreti imām mālik bin enes
 47a/13
 z.-i ḥilāfet 47a/17
 z.-i lisānda 60b/17
 z.-i menāḳıb-ı ḥöca üveys-i
 ḳarani 44a/3
 z.-i menāḳıb-ı ḥazret-i imām
 46b/9
 z.-i menāḳıb-ı ḥazret-
 iimāmıa' zamvehümāmiekrem
 44b/18
 z.-i menāḳıb-ı ḥazret-i imām
 ṣāfi'ı 46a/11
 z.-i müsāvisinde 192b/5
 z.-i ṭabaḳa-i cengizḥān 48a/11
 z.-i ṭabaḳa-i el 48a/2
 z.-i ṭabaḳāt-i āl-i 'oṣmān 48b/15
 z.-i vefāt 36b/7
 z.+ de 160a/3
 z. eyleye 62a/4, 62a/7, 82b/11
 z. eyleyenler 61a/11
 z.+ i 164a/13, 176a/10
 ḳitāb-ı selefü'z z.+ i 2b/7
 z. ider 72b/16
 z. iderler 84a/14
 z. idüp 7a/5
 z.+ im 90a/5, 90a/7
 z.+ inde 99a/18
 z.+ inden 163a/7
 z. itdiler 87b/derkenar alt
 z. itdüğünde 62a/3
 z. itdükçe 5b/3
 z. itmeyüp 122a/2
 z. itmiş ola 61a/11
 z.+ leri 91a/4
 z. olan 23a/6, 99a/5, 171a/14,
 173b/5

z. olanlar 23b/16, 102b/15
 z. olanların 151a/14
 z. olındı 183a/1
 z. olmuştur 87a/6
 z. olunan 18a/2
 z. olundı 8a/13, 47a/3, 68a/12,
 79a/16, 84b/derkenar üst, 173b/5
 fikr ve z. olundı 13a/16
 z. olunduğı 117a/12
 z. olunduğda 24a/12
 z. olunmak 13a/15, 35a/16
 z. olunmuş olunur 159b/5
 z. olunmuş 6b/13
 z. olunmuşdur 35a/16, 41b/7,
 72a/4, 156b/12, 191b/9, 195b/7
 z. olunup 132a/3
 z. olunur 5a/17, 19a/11, 24b/7,
 42a/6, 48b/18, 168b/11, 191b/15
 z.+ ümüz 188b/16

zıkrehu: Ar. onun zikri
 z. 83b/18

zıkre'llah: Ar. Allah'ın zikredilmesi
 krş. zıkru'llah
 z. 151b/16

zıkru'llah: Ar. Allah'ın zikredilmesi
 krş. zıkre'llah
 z. 117b/7
 z.+ dan 182b/13
 z.+ ı 195a/11
 z. olduğı 74a/11

zī-küfr: Ar. küfürlü
 z.+ den 83a/3

zī'l-hicce: Ar. Arabî ayların, zilkāde ile
 muharrem arasında kalan ve
 onuncu günü kurban bayramı
 olan on ikincisi
 z. 71b/19, 95a/2
 z.+ de 20a/7
 mäh-ı z.+ de 19a/17
 z.+ sinün 37a/2, 38b/18

zī'l-ḳa'de: Ar. Arabî ayların şevval ile
 zilhicce arasında kalan on
 birincisi
 z. 71b/18
 mäh-ı z.+ nün 60a/15
 z.+ sinde 55b/derkenar üst
 z.+ sinün 47b/7

zillet: Ar. düşkünlük, aşağılık, alçaklık

- z. 68b/18, 135b/14, 137a/19,
164b/3, 195a/15
delîl-i z.-i 'ișyândur 89b/2
z.+ inden 118b/5
z.+ le 188b/3
z.+ üñ 181a/9
- zimām:** Ar. yönetim, idare
z.-1 ihtimāmı 148b/1
z.-1 ihtiyār 132b/13
z.-1 ihtiyār-ı nefis 82a/derkenar
üst
z.-1 ihtiyārı 199a/11
z.-1 ihtiyārların 153b/5
- zimin:** felçli
z. 171b/8
- zimet:** Ar. bir kimsenin üzerine
geçirdiği ve ödemeye mecbur
olduğu borç
aḥz-ı z. 95b/19
ibrā-yı z.-i mu'ṭide 96a/4
küffār-ı ehl-i z.-i re'āyānuḡ
139b/5
ehl-i z.+ e 139b/7
z.+ i 138a/19
ehl-i z.+ in 139b/8
z. itmişsin 78b/derkenar yan
z.+ lerine 97b/3, 98b/11
- zimmī:** Ar. Müslümanların hâkim
olduğu bir ülkede müslüman
olmayan tebaa
z. 83a/derkenar üst,
83a/derkenar yan
z.+ dür 135a/15
- zinā:** Ar. aralarında evlilik bağı
olmayan kişiler arasındaki
birleşme
z. 79a/12, 86b/14, 155b/15,
157a/11, 157a/17, 161b/16,
167a/16
tehiyye-i esbāb-ı z. 157a/17
hırsızlık ve z. iden 194b/8
z. idüp 36a/17
z. itmez 79a/12
z.+ ya 187b/5
z.+ yı 181b/9
- zinde:** Far. diri, canlı; dinç, sağlam,
güçlü
z. 147b/16, 168a/19
- zinet:** Ar. süs
z. 20a/18, 59b/7
z.-i zāhiri 144b/9
terk-i z. eyleye 191b/6
z.+ i 120b/3, 145b/1, 150a/13,
180a/16
z.+ inde 109a/9
z.+ inden 130a/14
z.+ ine 116b/1, 131b/10
- zinhār:** Far. sakın, asla
z. 46b/14
- zī'n-nūreyn:** Ar. "iki nur sâhibi"
anlamına gelen cihar-ı yar-ı
güzinden Hz. Osman'ın lâkabı.
z. 37b/14
- zîr:** Far. alt
z.-i zemīne 43b/11
- zîrā:** Ar. çünkü, şundan dolayı
z. 6b/15, 7a/6, 7a/12, 15b/8,
15b/14, 22b/11, 24a/2, 24b/2,
29a/11, 40a/5, 43b/14, 44b/1,
48b/17, 62b/19, 64a/4, 66a/12,
68a/11, 68a/17, 69b/19, 70a/2,
70b/17, 74b/1, 74b/7,
75b/derkenar üst, 76b/derkenar
yan, 77a/derkenar yan,
78b/derkenar yan, 80a/derkenar
yan, 80a/derkenar alt,
80b/derkenar üst, 81b/derkenar
üst, 82b/12, 83a/derkenar yan,
84a/15, 84a/derkenar alt, 84b/11,
84b/derkenar üst, 85a/3, 85a/19,
86a/derkenar üst, 86b/17,
87a/derkenar üst, 87a/derkenar
yan, 87b/derkenar üst,
87b/derkenar yan, 89b/derkenar
yan, 90a/derkenar yan,
90b/derkenar yan, 91a/2, 91a/7,
92b/3, 92b/9, 96a/15, 97a/17,
97b/8, 97b/10, 99a/4, 99a/7,
102a/3, 104a/12, 105b/9, 106a/4,
106b/3, 107a/15, 109a/15,
110a/15, 110b/1, 110b/19,
111b/19, 112a/4, 113b/6,
114a/16, 115a/11, 115b/15,
116b/3, 120a/9, 120a/10,
120b/17, 121b/9, 121b/17,

122b/17, 127b/14, 130b/2,
131a/6, 132b/3, 133a/3, 133b/8,
135a/14, 135b/5, 135b/16,
136a/3, 137b/5, 138a/3, 140b/1,
140b/13, 141a/5, 142a/14,
142a/15, 142b/11, 142b/14,
142b/17, 143a/1, 143b/16,
144a/19, 144b/9, 145b/7, 146a/3,
146a/6, 146a/8, 146b/11, 149a/6,
149b/14, 150a/19, 152a/19,
154a/9, 154a/13, 154b/11,
155a/19, 155b/8, 155b/13,
155b/14, 155b/16, 156a/7,
156a/15, 156b/2, 156b/5,
156b/10, 157a/4, 157a/8,
157a/17, 157b/10, 157b/14,
158a/9, 158a/18, 158b/13,
159a/12, 159b/9, 159b/19,
161a/14, 161a/19, 161b/8,
162a/2, 164b/1, 164b/8, 165a/9,
165a/13, 165a/16, 165a/18,
165b/10, 166a/4, 166a/9,
166a/11, 167a/3, 167a/17,
167b/14, 168a/3, 168b/18,
170a/4, 170a/9, 170a/11,
170a/16, 171a/10, 171a/13,
171b/2, 172a/12, 175b/13,
176a/5, 178a/1, 178a/3, 179b/9,
179b/14, 180b/7, 181a/8,
181a/18, 181b/11, 182a/17,
182b/8, 184a/16, 184a/17,
184b/11, 185b/7, 188a/5,
188a/10, 189b/13, 190a/4,
190b/12, 191b/11, 193a/17,
194a/10, 196b/15, 199b/17,
200b/6

zīrā^ʿ: Ar. dirsekten orta parmak ucuna kadar olan bir uzunluk ölçüsü
z. 12b/10, 160b/10, 160b/11

zīrā^ʿ**at**: Ar. tarım; çiftçilik
z. 89a/derkenar yan

zīrek: Far. akıllı, anlayışlı
z. 90b/derkenar üst

zīreklik: Far.+T. akıllılık, anlayışlılık
z. 135a/7, 135a/12

zī-rūḥ: Ar. canlı
z.-ı teşāvir 161b/5
z. olmaya 161a/13

zişt: Far. çirkin
z. 87a/derkenar yan, 105a/1,
116b/8
z. eyleme 79b/derkenar alt

ziştlik: Far.+T. çirkinlik
z. 157b/17, 162b/15
z.+ lerine 196a/9

ziştrek: Far.+T. daha çirkin
z.+ dür 157b/18

zīver: Far. süs
z.-i işārāt 2a/13
z.+ i 51b/1
ʿilm-i z.+ inden 145b/6

ziyā: Ar. ışık
z.+ sını 150a/15
riʿāyet-i ʿadl-i z.+ sıyla 150a/6

ziyād: Ar. çok, fazla, bol
z. itdūḡ 72a/11

ziyāde: Ar. fazla, çok, daha çok
z. 6b/1, 12a/19, 17b/4, 17b/10,
19b/8, 20a/18, 21a/7, 21b/6,
22a/8, 22b/19, 24a/1, 27b/19,
33b/19, 34a/11, 39a/8, 44a/10,
44b/3, 44b/9, 54b/7, 55b/9,
58a/9, 58b/2, 58b/4, 58b/17,
64a/3, 68b/4, 68b/5, 75a/10,
75b/derkenar alt, 76b/derkenar
yan, 77a/derkenar yan,
77b/derkenar yan, 77b/derkenar
alt, 78a/1, 78a/derkenar üst,
79a/derkenar yan, 79a/derkenar
alt, 79b/derkenar üst,
82b/derkenar üst, 82b/derkenar
yan, 85a/derkenar yan,
86a/derkenar üst, 87a/derkenar
yan, 87b/derkenar yan,
87b/derkenar alt, 88a/derkenar
yan, 88a/derkenar alt,
88b/derkenar üst, 89b/derkenar
üst, 89b/derkenar yan, 90a/15,
92a/11, 92b/9, 92b/10, 94a/2,
94a/5, 96b/9, 101b/17, 102b/14,
103b/10, 105a/8, 106b/8, 107a/2,
110b/3, 110b/19, 114b/6,
114b/13, 114b/16, 115b/7,
115b/8, 117a/1, 118b/12,
126a/14, 129b/11, 129b/13,
130a/17, 132a/18, 134a/13,

- 139b/13, 144a/7, 146a/10,
149a/17, 158b/3, 160b/9, 161a/6,
161a/17, 162b/15, 164a/1,
171b/6, 172b/4, 172b/8,
172b/13, 175b/15, 176a/13,
183a/14, 193b/5, 194a/9, 200b/5
z.+ dūr 78b/derkenar yan,
104a/12, 107a/18, 110a/8,
131b/11, 194a/8
z. eyle 84a/derkenar üst
z. eyledi 76a/derkenar yan
z. eylese 71b/7
z. eyleye 80b/12
z. ider 110b/1, 160b/5, 193b/16,
195a/11
z. idesin 144a/7
z. idi 11b/15
z. idügi 11a/11
z. itmek gerek 84a/derkenar alt
z. itmeyüp 114a/2
z. kıılır 194a/1
z. kıomayüp 12b/19
z. ola 45a/15, 88b/derkenar alt,
104a/11, 114a/13, 160a/2,
164a/19
z. oldu 111a/1
z. olmaıdır 121b/7
z. olup 8a/3, 15a/15, 17b/8,
123b/6, 154b/13, 174a/15
z. olur 63b/19, 158a/16,
162b/14, 164b/1
z.+ si 159b/11, 167a/10
z. ve mübālaıa itmişlerdür 95b/3
- ziyādelik:** Ar.+T. fazlalık
z. 114b/19
z.+ i 145b/13, 169a/10
z.+ inden 193a/2, 196b/14
z.+ ine 175a/5
cefā ve z. itmeıüz 115a/4
- ziyāfāt:** Ar. ziyafetler
z. 161b/2
- ziyāfe:** Ar. ziyafet krş. ziyāfet
dārü'z z. 51b/12
- ziyāfet:** Ar. ziyafet krş. ziyāfe
z. 83a/derkenar alt
münkerāt-ı z. 159b/3
z.+ e 80a/derkenar yan
- z.-i havāşş eylediıgi
80a/derkenar yan
z. ider 97a/9
z.+ lerine 139b/13
z. olmasın 83a/derkenar alt
- ziyān:** Far. zarar, hasar
z. 92b/17, 156b/16
z.-ı mervīdür 77b/19
z.+ ından 82b/9
z. itdüı 89a/derkenar üst
z.+ um 89a/derkenar yan
z.+ uı 89a/derkenar yan
- ziyāret:** Ar. bir kimseyi veya bir yeri
görmeye gitme, ziyaret
z. 88a/derkenar üst
z.-i kıalb ideıör 200b/10
z.+ den 114a/1
z.+ e 41a/16, 45a/3
z.+ i 44b/8, 92b/16
z. idenlerdür 119a/6
z. idüp 16a/19, 16b/4
z.+ inden 190a/5
z.+ ine 79b/derkenar yan,
80a/derkenar üst, 129b/19,
132b/17
z.+ üıe 79b/derkenar alt
- zu'afā:** Ar. zayıflar
z. 130b/4, 132a/18, 137a/3,
138a/1, 166b/5
z.-yı maızlūmdan 125b/16
iz'af-ı z.+ dan 199a/8
- zuıā:** Ar. kuşluk vakti
şalāt-ı z.+ yı 17b/6
- zuıı:** Ar. öğle, zeval vakti
z. 86a/4
z. oldu 85a/derkenar üst
z. ve 'aşı olduıda 129a/2
- zuıūr:** Ar. görünme, meydana çıkma,
başgösterme, türeme
esbāb-ı z. 185a/5, 189a/10,
191b/10
ibtidā-yı z. 47b/derkenar üst
z.-ı 'amel-i cismānı 171b/13
z.-ı envār-ı 'aılıdür 167b/7
z.-ı eıer 86a/10
z.-ı eıer-i rızā 86a/10
z.-ı evıāf-ı kemālınden 199a/2
z.-ı hāletinde 184b/6

mürīd-i z.-ı kemāl 186b/13
z.-ı şıfat-ı kibr 188a/10
z.-ı sırrı 165a/11
z.-ı zamāyirden 77a/16
z.+ a çıka 198a/18
z.+ a çıkarmamağdur
78a/derkenar alt
z.+ a gele 141a/11
z.+ a gelmedi 23a/13
z.+ a gelür 82a/2, 112a/15,
150a/10, 170a/6, 170a/10,
170a/13, 185b/3
z.+ a getüreler 185b/1
z.+ a yitişür 112a/18
fi‘l-i z.+ da 165b/9
bedā-yı z.+ dan 142a/9
z. eyledi 19a/2
z. eyleye 117a/13
z. eyleyen 55a/6
z.+ ı 49a/11, 54a/19, 107a/11,
165a/13, 196b/7
esbāb-ı z.+ ı 189a/9
z.+ ıdur 170a/17
z.+ ın 76b/16
z.+ ında 3a/8, 7b/3, 179b/8,
185b/4
z.+ ından 18a/7, 143b/6
hüviyet-i z.+ ını 77a/11
z. ide 83b/derkenar alt, 94b/18,
117b/13
z. idecegin 39a/2
z. idecek 16b/10, 43b/12
z. ider idi 5b/13
z. ider 46b/1, 79a/derkenar yan,
126a/16, 199a/17
z. idüp 6a/13, 9a/2, 14b/5,
43a/12, 48b/13, 55b/9,
76a/derkenar alt, 76b/derkenar
alt, 84b/derkenar alt,
089a/derkenar yan
z.+ ile 53a/17
z. itdi 8a/4, 126a/19
z. itdügi 146b/6
z. itmegin 9a/9
z. itmez 126a/12
z.+ uñdan 111b/15

zuhūrāt: Ar. hesapta olmayan,
umulmadık durumlar, rastlayış

z.-ı şıfat-ı nefsanīde 181b/1

zulām: Ar. zalimlik; haksızlık
mişbāhü’z z. 16b/3

zulm: Ar. zulüm, haksızlık, eziyet
z. 6b/10, 34b/1, 52a/7,
78a/derkenar üst, 78b/derkenar
yan, 85b/derkenar alt,
89b/derkenar yan, 116a/12,
124a/11,
125b/11, 126b/4, 153a/12,
157a/5, 159a/4, 183b/2, 198a/11
def‘-i z. 84a/derkenar üst
halel-i z. 125b/17
mücib-i z. 146b/12
muħribü‘l-bilādü’z z. 3a/1
z.-i hātırasın 77b/derkenar alt
z.+ den 76b/derkenar yan,
77b/derkenar yan
z.+ i 60b/8, 89a/derkenar yan,
125b/1, 133a/19, 156a/4, 157a/5
z.+ in 153a/12
z.+ inden 133a/18
z.+ ine 182b/7
z. itdürmeysesün 76b/derkenar
yan
z. itmiş olurlar 96b/5
rikāb-ı z.+ lerin 1b/5
sitem ve z. olmışdur
87a/derkenar alt
ehl-i z. ve cevr olur 29a/8
z. ve sitem eyleyeler
89a/derkenar yan

zulmānī: Ar. karanlığa ait, karanlıkla
ilgili, karanlık
şeb-i z.+ de 59a/12

zulmen: Ar. zulüm yaparak, haksızlıkla
z. 39b/13

zulmet: Ar. karanlık
z. 116b/3, 194b/1, 199b/5
āşār-ı z. 116a/11
kāmı‘ü’z z. 2b/19
mazleme-i z. 186b/7
z.-i ābād-ı hıttaya 147b/19
z.-i nābūd-ı mehānetinden
198b/9
z.-i şirk 165a/17
āşār-ı z.+ i 148b/16
ısrār-ı z.+ i 138a/8

- ‘iṣyān-ı z.+ in 162a/12
ğubār-ı ğayret-i z.+ inden 143b/1
şāyeste-i z.+ inden 91a/8
- zulümāt:** Ar. karanlıklar
z.-ı ba‘d 187a/14
z.-ı hırş 153b/6
z.-ı i‘tikādāt-ı bātıla 106a/17
z.-ı kuvā-yı hayvānī 141a/12
z.-ı müzāyaqasından 98b/4
z.-i lahd-i meğākda 148b/12
z.+ ı 141a/13
z.+ ından 99b/6
z.+ ınuğ 90b/16
z.+ ıyla 143b/3
- zu‘m:** Ar. batıl zan, sanı, boş inanç;
şüphe
z.+ ma 141a/1
z. idüp 43b/12
- zūr:** Ar. yalan, asılsız
kavl-i z. 101b/2
şehādet-i z. 86b/11
- zū-re‘y:** Ar. fikir sahibi
z.-i muşib olup 6b/7
- zuyūf:** Ar. misafirler
dārü’z z. 51b/10
- zü’n-nūn:** Ar. Yunus peygamberin
lakabı
z. 174a/15
- zübde:** Ar. bir şeyin en seçkin parçası;
öz, özet, sonuç
z. 172b/14, 173a/14
z.-i nesemāt-ı ‘abher-i şemīm-i
teslīmāt 4b/19
z.+ si 172a/16, 172b/4
- zücāce:** Ar. sırça, cam şişe
z. 196b/6
- züḫal:** Ar. Satürn
zēvāt-ı mevcūdāt-ı z.-i āsārı
169b/2
- zühd:** Ar. her türlü zevke karşı koyarak
kendini ibadete verme
z. 11a/8, 184b/8
kemāl-i z. 41a/9
- zühre:** Ar. Venüs, Çoban Yıldızı
nüzül-ı emṭār-ı z. 169b/5
z.+ ye 47b/derkenar yan
- zükām:** Ar. nezle
z. 199a/18
- zükūr:** Ar. erkekler
z. 42a/17, 50b/18, 54a/16
z. olmağa 7b/9
z.+ umda 82a/derkenar yan
- zülāl:** Ar. saf, hafif, soğuk, güzel
kolayca kaya
z.-i esrār 185a/2
- zulf:** Far. yüzün iki tarafından sarkan
saç
z. 116b/17
z.-i maḥbūbı 3b/9
z.+ lerin 164a/5
- züll:** Ar. horluk, hakirlik, alçalma krş.
zillet
z. 194b/11
ihtimāl-i z.-i aḥşādan 197a/1
z.-i derekātından 143a/5
z.-i ihtiyācda 195a/11
- zü’l-karneyn:** Ar. Kur’ân-ı Kerîm’de
adı geçen ve nebi mi, velî mi
olduğunda tereddüt edilen zat
z. 136b/18, 47b/ derkenar yan
- zümre:** Ar. grup, topluluk
z.-i bedān 6a/16
muḳtedā-yı z.-i evliyā 1b/13
z.-i şahābe 23b/17
z.+ leridür 181a/17
z.+ sin 178b/10
z.+ sinde 21a/16
z.+ sinden 94a/13
efḍal-ı nisvān-ı z.+ ye 20a/5
- zunnār:** Yun. keşişlerin bellerine
bağladıkları kıldan uzun kuşak,
papaz kuşağı
z. 80b/derkenar yan,
87a/derkenar alt
z.+ ı 80b/derkenar alt,
87a/derkenar alt
z.+ ın 87a/derkenar alt
z.+ ların 47a/9
z.+ um 87a/derkenar alt
z.+ uñı 87a/derkenar yan
- zünüb:** Ar. suçlar, günahlar krş.
zünübāt
keşret-i z. 200a/13
z.+ a 70a/7
z.+ dan 65a/15
z.+ ı 73b/3

z.+ lara 66a/12, 86b/2
kefârât-ı z.+ ları 179a/9
z.+ ları 64a/6

zünübât: Ar. suçlar, günahlar krş.
zünüb

z.+ a 65a/6

zirâ': Ar. eskiden kullanılan, dirsek ile
orta parmak ucu arasındaki

uzaklığa eş bir uzunluk ölçüsü
birimi; ayın menzillerinden biri
z. 33b/19

z. olup 35b/12

zürriyyet: Ar. soy, zürriyet

z.+ i 42a/16

z.+ leri 43b/2

z.+ lerini 20a/2

5.1. KİŞİ ADLARI DİZİNİ

A

abağa hân 48b/7

abāza meḥmed paşa 55a/8

‘abāzer 138b/18

‘abbās 9a/4, 23a/15, 23a/17, 23a/18, 23b/1, 42a/16, 47b/3, 47b/6, 53a/19, 121a/8

‘abbās-ı ekber 42a/9

‘abdullah 10a/9, 23b/9, 25b/6, 25b/7, 26a/12, 36a/11, 36b/5, 79b/derkenar yan

‘abdullah bin ‘abbās 23b/6

‘abdullah bin ‘abdullah 10a/9

‘abdullah bin bedr el-cüheni 24a/derkenar yan

‘abdullah bin el-hariş 23b/10

‘abdullah bin erḳam 27b/9

‘abdullah bin mes‘ūd 24a/derkenar yan, 25b/14

‘abdullah bin ‘ömer 24a/derkenar yan, 26a/8

‘abdullah bin revāḩa 27b/12

‘abdullah bin sürāḩa el-‘adevī 36b/7

‘abdullah bin ümeyme 23b/14

‘abdullah bin zeyd 27b/9

‘abdullah bin zübeyr bin ‘abdü’l-muṭṭalib 23b/12

‘abdullah ibn-i ‘abbās 26a/7

‘abdullah ṭāhir 77a/derkenar yan, 79b/derkenar yan

‘abdu’r-rahman 31a/11

‘abdu’r-raḩmān bin ‘abbās 23b/6

‘abdu’r-raḩman bin ‘avf 26a/15

‘abdullah 7b/10, 19a/14, 19b/11, 23a/16, 23a/19, 29b/6, 32a/16, 36a/4, 36a/14, 39a/10, 42a/10, 43a/18, 43b/15, 79b/derkenar yan, 79b/derkenar alt, 80a/derkenar üst, 131b/14, 131b/16

‘abdullah-ı aşğar 38b/14

‘abdullah bin ‘abbās 47b/derkenar üst, 86b/5, 153a/16, 179b/4

‘abdullah bin ‘amr el-‘āş 61a/19

‘abdullah bin ‘amr ve bin el-‘āş 26a/10

‘abdullah bin ebī serḩ 39a/9

‘abdullah bin ebī serḩ 38a/17

‘abdullah bin el-ma‘ḩil 124b/16

‘abdullah bin el-urayḩıṭ el-leysī 19a/8

‘abdullah bin ez-zübeyr 26a/9

‘abdullah bin manşür davāniḩī 46a/10

‘abdullah bin me’mün 121a/7

‘abdullah bin mes‘ūd 85b/14, 87a/8

‘abdullah bin mübārek 83a/derkenar yan

‘abdullah bin ‘ömer 81a/17, 81b/8, 86a/8

‘abdullah bin semüre 125a/3

‘abdullah-ı ekber 32a/2

‘abdullah 52b/17

‘abdullahü’l-ekber 38b/12

‘abdurraḩman 32a/3, 37a/16

‘abdurraḩmān 32a/5, 32a/17, 128b/15

‘abdurraḩmān bin ‘avf 38a/6

‘abdurraḩmān bin ‘avf 37a/7

‘abdurraḩmān bin el-‘avf 10a/8

‘abdurraḩmān bin muḩammed 65b/12

‘abdurraḩman bin zeyd 36b/6

‘abdurraḩmānü’l-ekber 36a/10

‘abdurraḩman-ı evsaṭ 36a/15

‘abdurraḩmānü’l-aşğar 36b/4

‘abdü’l-melik bin mervān 38b/15

‘abdü’l-münzir 24a/derkenar yan

‘abdü’l-ka‘be 023a/16, 23b/8, 29b/6, 32a/4

‘abdü’l-muṭṭalib 6b/5, 6b/6, 6b/8, 6b/10, 8b/11, 8b/16, 18b/4, 23a/18

‘abraḩīm 47b/derkenar yan

‘aburraḩmān bin ‘avf bin ‘abd-ı ‘avf bin ‘abdü’l-ḩars bin mürre bin kilāb 25a/3

‘ādem 1b/9, 5b/5, 5b/9, 16b/15, 18b/6, 18b/10, 18b/13, 18b/14, 34a/3, 34b/17, 37b/14, 47b/derkenar üst, 47b/derkenar yan, 47b/derkenar alt, 70b/15, 84b/7, 84b/8

‘adnān 5b/2, 5b/6

‘aḩudü’d-devle 88b/derkenar yan

aḥmed 5a/3, 47a/6, 47a/12,
 79b/derkenar yan
aḥmed bin ḥanbel 26b/10
aḥmed ḥān 48b/7
aḥmed ḥarb 79b/derkenar yan
aḥmed paşa 53b/15, 53b/17, 55b/3,
 57a/10
aḥmed şāmānī 82a/derkenar yan
 ‘aḳabe bin ‘abdulḡāfur 162b/17
 ‘akīl bin ebī ṭālib 23b/11
 ‘ali bin surūrī 73a/1
 ‘alā el-ḥadremi 27b/11
 ‘alāü’d-devle 048a/6, 48a/11
 ‘alā bin ‘uḳbe 27b/9
 ‘ali 19b/7, 27a/16, 27b/6, 37a/16, 41b/3,
 43b/1, 57a/10, 122b/8, 126a/18,
 130a/13, 139a/18
 ‘ali-i aşḡar 43a/18
 ‘ali bin ebī ṭālib 23b/11
 ‘ali bin ḥüseyinü’l-baḡdādī 44a/2
 ‘ali-i ekber 43a/18
 ‘ali-i evsaṭ 43a/18
 ‘ali ibn-i ebū ṭālib 10a/5
 ‘ali paşa 57a/7, 57a/17
 ‘aliyār ḥān 59b/10
 ‘āliye bint-i zabyān 23a/9
 ‘aliyyü’l-hādi bin muḥammedü’l-
 cevād 43b/6
 ‘aliyyü’r-rızā 43b/5
 ‘alkame 25b/19
alparslan 48a/9
 ‘amāliḳa 126b/10
a meş bin ḥaşime 70a/5
amīne 023b/8
 ‘āmīr bin el-beyzā 23b/14
 ‘amīr bin fuheyre 19a/7
 ‘āmīr bin fuheyre 27b/10
 ‘ammār 189a/7
 ‘ammār bin yāsir 24a/derkenar yan,
 26a/16
 ‘amr 24a/15, 38b/18, 129b/4, 131b/17
 ‘amr bin ‘āş 131b/14, 131b/15
 ‘amr bin ebī seleme 23b/5
 ‘amr bin el-‘aş 35a/17
 ‘amr bin ‘utbe 64a/15
 ‘amr bin ümm-i mektüm el-ḳureşī
 27b/15

‘amru bin el-‘āş 88a/9
 ‘amrve bin el-‘aş 27b/4, 27b/12,
 38a/12
 ‘ali bin ebī ṭālib rażiya’l-lahu ‘anhu
 bin ‘abdulmuṭṭalib 40b/12
arḡun ḥān 48b/7, 48b/11
aristaṭalis 48b/derkenar yan
aristos 83b/derkenar alt
arşlan 048a/10
arşlan paşa 57a/16
 ‘aşım 25b/6
 ‘aşım cemīl bint-i ‘aşım 36a/12
 ‘aṭā 83b/3
 ‘aṭā bin yesār 63b/12
 ‘aṭā el-ḥorāsānī 26b/5
 ‘aṭāya 026b/3
 ‘atīḳ 29b/5, 29b/8
 ‘ālike 23b/2, 23b/3
 ‘ālike bint-i zeyd 36a/13
 ‘ālike 23b/9
 ‘attab bin esīd 27b/3
 ‘aṭṭār 47b/derkenar alt
 ‘avīm 129b/4
 ‘avn 42a/11
 ‘avn bin ‘abbās 23b/7
 ‘avn bin ‘abdullah 118b/6
 ‘ayāz 36a/13
 ‘āyşe 015b/8, 20a/6, 20b/18, 21a/4,
 21a/15, 21a/16, 22b/14, 22b/18, 25b/7,
 32a/17, 32b/2, 90b/4, 105a/3, 113a/12,
 113a/14, 152b/10, 194b/7
 ‘āyşe eş-şiddiḳa bint-i ebū bekir bin
 ebī ḳuḥāfe bin ‘amir bin ‘ömer bin
 ka’b bin sa’d bin hem bin mürre bin
 ka’b bin lü’ey 20b/16
 ‘āyşe ḥazretleri 118a/1
 ‘āyşet 194b/3
 ‘azze bint-i ebī leheb 23b/13

B

baḥīrā-yı rāhib 9a/1, 18b/17
bāḳī efendi 54a/10
bāyezīd velī 51a/13
bayrām paşa 58a/15
baysunḡur ḥān 48b/2
behmen 48b/derkenar yan

behmen bin isfendiyār 48b/derkenar üst
behrām 85a/derkenar üst, 85a/derkenar yan
behrām bin şāpūr 48b/derkenar yan
behrām-ı gūr 85a/derkenar üst
bekir şubaşı 55a/14
bektāş hān 59b/1, 59b/17
berā' bin el-'azib 26a/17
berh 103a/16
berre 22a/12, 22b/6, 23b/3
beyhaķı 15b/3, 26a/11
beyzā 023b/3
beyzetü'l-beled 41b/4
bezzāzi 16a/12
bilāl 10a/6, 189a/7
bilāl bin rabāh 24a/derkenar yan
bilāl habeşī 27b/14
muḥammed bin 'abdullah bin 'abdü'l-muṭṭalib bin hāşim bin 'abd-i menāf bin kuşay bin kilāb bin mürre bin ka'b bin lü'ey bin ğālib bin fihri bin mālīk bin en-naḍr bin kināne bin ḥuzeyme bin müdrike bin ilyās bin muḍīr bin nizār bin ma'ad bin 'adnān bin azer bin elyes' bin hemyes' bin selāmān bin bent bin ḥaml bin kayzār bin ismā'īl bin ibrahīm 5a/17
bisüke hān 48b/3
buḥāri 017b/15
buḥtu'n-naşşar 48b/derkenar üst
buḳrat 48b/derkenar üst
buḳratis 48b/derkenar üst
bumine hān 48b/3
bureydet eslemī 85a/16
burre bint-i 'abdü'l-muṭṭalīb 21b/10
buzircmihir
bükeyr bin selāhü'l-leysi 28a/6
büzürcmihir 78a/derkenar yan, 90b/derkenar yan

C

cābir 146a/18, 152b/3
cābir bin 'abdullah 26a/13, 75a/3, 79b/13, 83a/derkenar yan, 85a/11

cābir bin beşer ḥüseyin bin 'ali 62a/12
ca'fer 32a/7, 32a/8, 42a/10, 43a/18
ca'fer bin ebī ṭālib 23b/11, 32a/7
ca'fer davanīki 47b/12
ca'fer-i şādīk 43b/4, 185a/14
cāriye-i habeşī 28a/9
cebābe bin el-eres 178b/6
cebrāyil 9b/16, 9b/17, 9b/18, 10b/19, 76a/11
cebrayil 16a/6, 21a/4, 21b/2, 74b/19, 103b/5, 103b/8
cehcān ğifārī 39a/17
cemşid 48a/derkenar yan
cemşid şān 3a/6
cengiz 048a/18, 48b/12, 48b/8, 49a/11, 49a/15
cengiz hān 48a/11, 48a/12, 48a/16
cercis 047b/derkenar alt, 48b/derkenar yan
cevder bin eşğān 48b/derkenar yan
cevder bin perī 48b/derkenar yan
cez' bin el-ḥabl 28a/8
cibrīl 9b/7, 10a/13, 10b/12, 31b/2, 31b/3
cümāne bint-i ebī ṭālib 23b/12
cüneyd 93b/7
cüveyriye 22a/12, 22b/16
cüveyriye bint-i el-ḥāriş bin ebī ḍırār 22a/9
zāver 48a/9
çerkes meḥmed paşa 55a/11

D

ḍahḥāḳ 48a/derkenar yan
ḍahhāk bin ḳays 26a/17
dānyāl 47b/derkenar yan
48b/derkenar üst
dārā 3a/5, 3a/6, 48b/derkenar yan, 55a/5, 58a/17
dārāb 58a/18
dārā bin behmen 48b/derkenar yan
dāvud 034a/4, 47b/derkenar yan, 48a/derkenar alt, 119a/15, 119a/17, 126a/17, 136b/2, 184a/3, 200a/9
dāvud ez-zāhiri 26b/10

dervīş muḥammed paşa 3a/18
deylemī 83a/derkenar yan, 83a/derkenar
alt
dihye-i kelbī 10b/10
dırār 23a/15
dikel oğlı 47a/4
dilāver paşa 57a/16
diyār-ı bekir vālisi ḥalīl paşa 56b/8
ḡubā‘a bin zübeyr 23b/12
dürre bint-i ebī leheb 23b/13

E

ebā hureyre 178a/3
ebān 38b/14
ebān bin sa‘īd bin el-‘āş 27b/8
ebī bekir 25a/19, 30a/5, 32a/8
ebī bekir şiddīk 10a/4
ebī bekirü‘ş-şiddīk 29b/1, 128b/8
ebī ca‘fer 62b/10
ebī derdā 180a/10, 196a/11
ebī hureyre 60b/16, 70b/2, 73a/1,
81a/13, 115b/13, 119a/1, 128a/15,
147b/15, 153b/2, 163a/16
ebī umāme 152a/6
ebī umāme el-bahlī 64a/15
ebī sa‘īd 101a/5
ebī sa‘īd el-ḡudrī 74a/18i 124b/6
ebī ‘ubeyde 153a/9
ebī ‘ömer 153b/1
ebū ‘ubeyde 010a/8
ebū‘d-derdā 26a/6
ebū derdā bin ‘āmr 24a/derkenar yan
ebu‘l-ḡasım ‘abdurraḡman bin
muḡammed 63b/5
ebū‘l-‘abbās 47b/11
ebū‘l-‘āş bin er-rebī‘ 19b/6
ebū‘l-ḡamrāhilāl 28a/7
ebū‘l-ḡasan 93b/7
ebu‘l-ḡasan-ı başrī 121b/14
ebū‘l-ḡasan 93b/8
ebū‘l-ḡasım 19a/12 65b/12, 93b/6
ebu‘l-ḡasım ‘abdurraḡman bin
muḡammed 61a/19
ebū‘r-reyḡāneteyn 41b/5

ebū‘ssenmeḡ 028a/8
ebū‘ḡ-ḡufeyl ‘āmir bin vāsile el-leysī
28a/12
ebū aḡmed bin ümeyme 23b/14
ebū bekir 16a/6, 21b/11, 27b/4, 27b/6,
29a/16, 29b/5, 29b/7, 29b/17, 29b/18,
30a/18, 37b/1, 42a/12
ebū bekir bin ‘abdu‘r-raḡman bin
ḡāris bin ḡişām 26b/7
ebū bekir şiddīk 34a/5
ebū berze eşlemi 86a/3
ebū ca‘fer 64a/15, 73b/7, 83a/derkenar
alt, 83b/derkenar üst
ebū ca‘fer 83a/derkenar alt
ebū ca‘fer simnānī 83a/derkenar yan
ebū ca‘fer 83b/derkenar üst
ebū cehl 32b/6
ebu cehm bin ḡuzeyfe 90b/2
ebū cehme 90b/5
ebū dāvud 85a/11
ebū derdā 82b/18, 104a/4, 104b/16,
110b/11, 118b/2, 122b/8, 122b/15,
129a/14, 129b/1,
164a/3, 189b/15
ebū el-‘abbās seffāḡ 47b/7
ebū el-ḡasım meḡmed 48a/9
ebū eyyüb enşārī 26a/17, 101a/9
ebū ḡāmid ḡazālī 87a/15
ebū ḡanīfe 45a/14, 45b/1, 45b/19, 46a/5
ebū ḡanīfenu‘mān bin ḡābit el-kūfī
26b/9
ebū hureyre 24a/derkenar yan, 26a/13,
28a/1, 39a/19, 70b/15, 73a/18, 78b/12,
80a/8, 86b/1, 91b/10,
092a/8, 92b/2, 92b/7, 93b/12, 94b/7,
99b/1, 101a/17, 104a/9, 114b/10,
121b/5, 121b/6, 125a/12,
125b/4, 130b/4, 130b/10, 185b/17,
186a/9, 186a/13, 187a/1, 191a/3
ebū imāme 24a/derkenar yan, 189b/18,
190a/1
ebū işḡāḡ mu‘taşım 47b/14
ebū ḡasem 41b/5
ebū ḡatāde 101a/13
ebū kebīşe 24a/derkenar yan
ebū ḡuḡāfe 31a/13
ebū ḡuḡāfe ‘oşmān bin ‘āmir 29b/15

ebū kuhāfe' osmān bin 'āmir bin 'amr
 bin ka'b bin sa'd bin teym bin mürre
 bin ka'b 29b/4
 ebū leheb 8a/6, 23a/15, 23a/18, 23a/19
 ebū lülüh fīrüz 36b/11
 ebū maḥzūre evs el-caḥmī el-mekki
 27b/16
 ebū mansūr 89a/derkenar alt
 ebū mes'ūd el-bedrī 26a/18
 ebū mes'ūd saḳafī 189a/3
 ebū mes'ūdū'l-enšārī 118a/17
 ebū muḥammed es-seḳafī 63b/16
 ebū mūsā 129a/6, 130b/6
 ebū mūsā el-eş'arī 25b/19, 26a/19,
 27a/17, 27b/1, 38b/1
 ebū mūsā eş'arī 38a/9, 129a/4, 130b/5
 ebū müyesser 107b/10
 ebū sa'id 26a/12, 63a/9, 84b/7, 154b/5,
 190b/7
 ebū sa'id bahādır ḥān 48b/12
 ebū sa'id ḥudrī 154b/4
 ebū sa'id el-ḥudrī 81b/2
 ebū sebre ibn-i berre 23b/15
 ebū seleme 10a/9, 21b/10
 ebū seleme bin 'abdū'l-esed 27b/14
 ebū seleme bin 'abdu'r-raḥman bin
 'avf 26b/8
 ebū seleme bin berre 23b/15
 ebū süfyān 22a/15, 27b/2, 27b/11
 ebū süfyān bin el-ḥāriş 23b/10
 ebū şaḥme 36a/16, 36a/17, 36b/1
 ebū ṭālib 8b/18, 8b/19, 9a/2, 9a/10,
 9a/13, 18b/16, 19a/2, 19a/4, 20b/14,
 23a/15, 23a/17, 23a/19, 41a/19, 189a/1
 ebū ṭālib tuḡrul bin mīkāyil 48a/5
 ebū turāb 041b/4
 ebū 'ubeyd 28a/8
 ebū 'ubeyde 191a/2
 ebū 'ubeyde bin cerrāḥ 24a/derkenar
 yan
 ebū 'ubeyde cerrāḥ 83b/1, 200a/7
 ebū 'ubeyde 'āmir bin 'abdullah bin
 el-cerrāḥ bin hilāl bin eheb bin şabbe
 bin el-ḥārs bin fehr 24b/7
 ebū 'ubeyde bin el-cerrāḥ 35a/17
 ebū umāme el-bahlī 26a/19

ebū yezīd 103a/3
 ebū zer 86a/15, 109b/9, 138b/18
 ebū zer ḡfārī 26a/16, 86a/14, 92a/1,
 92b/15, 138b/17
 ebū zer el-ḡfārī 28a/6, 71a/7
 eflaḥ 36a/19
 eflaṭun 48b/derkenar yan
 efrāsiyāb 48a/derkenar alt,
 83b/derkenar yan
 efridūn 3a/6
 'ekreme 104b/15
 el-'abbās 43b/16
 el-fārūḳ 33a/10
 el-ḥasan 42b/11
 el-ḥudri 63a/9
 el-ḥüseyin 42b/11
 el-ḳādir-bi-nuri'llah 47b/17
 el-ḳāhir-billah 47b/16
 el-ḳāimbillah 048a/7
 el-ḳāim-bi-emri'llah 47b/18
 el-muḳtedir-bi-emri'llah 47b/18
 el-muḳtedir-billah 47b/16
 el-muḳtefīl-emrullah 47b/19
 el-mu'taşid-billah 47b/16
 el-mute'mid-billah 47b/15
 el-mu'ez-billah 47b/15
 el-mü'eyyid-billah 47b/15
 el-mühtedī-billah 47b/15
 el-müktefī-billah 47b/16
 el-müntaşır-billah 47b/14
 el-müsta'id-billah 48a/1
 el-müsta'in-billah 47b/15
 el-müstanşır-billah 48a/1
 el-müsta'şım-billah 48a/2
 el-müstazhir-billah 47b/18
 el-müstażī-bi-nūri'llah 48a/1
 el-müstekfī-billah 47b/17
 el-müstencih-billah 47b/19
 el-mürşid-billah 47b/18
 el-mütevekkil-'alellah 47b/14
 el-'osmān es-sultān ibnū's-sultān 3a/2
 el-vāşiḳ-billah 47b/14
 emīn 41b/4, 47b/13
 emīr 'ali 57a/9, 57a/10
 emīr ḡüne 57b/13
 emīr ḥasan ilḥānī 48b/13

emîr süleymân 50b/9
emîrû'l-mü'minîn 'ali 83b/derkenar yan, 135b/10, 179b/17, 190b/19
enes 27b/17, 45a/19, 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/9, 45b/16, 45b/19, 63b/18, 64a/2, 64a/3, 64a/4, 73b/8, 101b/10, 104b/7, 104b/11, 163b/4, 163b/8, 176b/17, 178a/15
enes bin mâlik 11b/13, 26a/19, 27b/17, 45a/18 62b/16, 63b/17, 79a/6, 81a/5, 100b/17, 115b/19, 128a/17
enes hazretleri 189b/11
en-nâşır-billah 47b/19, 48a/1
erbed 28a/8
erdeşîr 48b/derkenar yan
erdeşîr atabeg 82a/derkenar yan
erduvân bin cevder
erduvân bin pelaşân bin pelâş 48b/derkenar yan
eremyâ 48b/derkenar üst
erķam bin ebî'l-erķam 10a/9, 27b/8, 32b/18
er-râşid-billah 47b/19
er-râzi-'anallah 47b/17
erţuġrul 49b/6, 49a/19, 49b/5
erţuġrul ķelebi 50b/9
erţuġrul ķân 49b/8, 49b/9
ervâ 23b/3
ervâ bint-i bint-i el-ķariş 23b/11
ervâ bint-i beyzâ 23b/15
esedullah 41b/4
esfâr bin şireveyh 83a/derkenar yan
eslaâ bin şüreyk 28a/6
esmâ 25b/6, 32a/15
esmâ bint-i 'umeyš 31a/5, 42a/11, 187b/8
esmâ ķâtûn 43a/5
eş-şiddiķa 32a/17
esved 028a/8
eşķâ bin dârâ 48b/derkenar yan
eşķ bin dârâ 48b/derkenar yan
eşķ bin eşķâ 48b/derkenar yan
eymen ibn-i ümm-i eymen 28a/3
eyyühe'l-mülk 86b/derkenar yan
eyyüb 047b/derkenar yan

F

fağl bin 'abbâs 23b/5
fârûķ 32b/16, 33a/3, 33a/5
fâţıma 019b/17, 20a/3, 20a/5, 20a/9, 36a/12, 36b/6, 41a/19, 42a/7, 42a/13, 42a/15, 43a/19, 127b/18, 127b/19, 128a/1, 128a/6
fâţıma bint-i eđ-đahķâk 23a/8
fâţıma bint-i esed bin hâşim bin 'abd-i menâf 41a/16
fâţıma bint-i ķattâb 10a/8
fâţıma bint-i muķammed 17a/3
ferâmurz 48a/6
ferîdûn 48a/derkenar yan, 48a/derkenar alt
feğâlet 'ubeyd 79a/1
filfus 48a/derkenar alt
fir'avn 48a/derkenar alt
fîrûz 36b/12, 36b/14, 37a/1
fîrûz bin hürmüz 48b/derkenar yan
fisaġors ķekîm 48b/derkenar üst

G

ġaydâķ 23a/15
ġazâlî 048a/derkenar yan
ġazan ķân 48b/8
ġazan maķmûd ķân 48b/8
ġerşâsf 48a/derkenar alt
ġüştâsb 48b/derkenar üst

H

ķaccâc 18a/5
ķoca nizâmü'l-mülk ķüsî 200a/18
ķoca 'ubeydullah enşârî nûrullah merķade 200a/18
ķacı aķmed 56b/16
ķacı büzüġvâr 90a/derkenar üst
ķacl 23a/16
ķadî 41b/4, 47b/12
ķadîce 010a/3, 19a/4, 20a/6, 20b/15, 21a/7, 21a/14, 22b/14, 22b/17, 22b/18, 23a/1
ķadîce eş-şiddiķa bint-i ķüveylîd bin esed bin el-'uzza bin ķuşay bin ķilâb bin mürre bin ka'b bin lü'ey 20b/5

ḥadīce ḥātūn 9a/7, 9a/9, 9a/10, 9a/11, 19a/13, 19a/14, 10a/3
ḥadīce-i kübrā 25b/7
ḥadīka 109b/9
ḥāfız aḥmed paşa 55a/18, 55b/10, 55b/18, 56b/14
ḥafşa 22b/15, 31b/10, 31b/13, 36b/4
ḥafşa bint-i ‘ömer bint-i el-ḥaṭṭāb bin nüfeyl bin ‘abdül-‘uzzā bin ‘abdullah bin kuraṭ bin riyāḥ bin zirāḥ bin ‘adiy bin ka‘b bin lü‘ey 21a/17
ḥakem bin ebī‘l-‘āş 37b/9
ḥalef ḥān 59b/10
ḥālid 38b/16
ḥālid bin el-velīd 27b/12, 35a/17
ḥālid bin sa‘īd 27a/19
ḥālid bin sa‘īd bin el-‘āş 27b/9
ḥālid bin sinān 47b/derkenar alt
ḥālid bin velīd 83b/derkenar üst, 127b/16
ḥālide bint-i ebī leheb 23b/13
ḥalīl paşa 57a/15
ḥalīme ḥātūn 8a/7, 8b/11, 8b/13
ḥammād 25b/18
ḥamne bint-i ümeyme 23b/14
ḥamza 023a/15, 23a/17, 23a/18, 23b/1
ḥānī bint-i ebī ṭālib 23b/12
ḥanūḥ 018b/10
ḥanzāla bin rebī‘ 27b/10
ḥanzāla bin şafvān 18b/7, 47b/derkenar yan
ḥarb 42b/5
ḥārice bin zeyd bin sābit 26b/6
ḥāriş 22a/9, 23a/14, 23a/17, 23a/19
ḥāriş bin ‘abbās 23b/7
ḥārūn 047b/13, 48a/derkenar alt, 79b/derkenar üst, 119b/15, 119b/16, 120a/6, 120a/7, 120a/8
ḥārūnū’r-reşīd 47b/13, 119b/12, 133a/4
ḥasan 020a/7, 42a/5, 42a/16, 42b/5, 42b/18, 43b/1, 61b/7, 65a/11
ḥasan ağa 59b/19
ḥasan ‘askerī bin ‘aliyyü’l-hādi 43b/6
ḥasan-ı başrī 66a/15, 66b/3
ḥasan bin ‘ali 42b/14
ḥāsan bin sābit 014b/2
ḥasan-ı el-başrī 26b/13
ḥasan el-başriyye 26b/4
ḥasan naşrī 131a/4
ḥasan paşa 57a/16
ḥāşim bin ‘abd-ı menāf 6b/2
ḥāşim ḥāşim 6b/5
ḥāṭib bin ‘amr bin ḥanzal 27b/14
ḥatile 83a/derkenar yan
ḥavle 28a/9
ḥavvā 1b/10
ḥaydar 41b/3
ḥaysüme 121b/4, 121a/19
ḥazret-i ‘abbās 35a/1, 43b/17, 47b/1
ḥazret-i ādem 18b/1, 126a/1, 126a/10, 126a/16
ḥazret-i ‘ali 9a/13, 20a/6, 20a/7, 23b/11, 24a/15, 30b/8, 32a/8, 32a/9, 32a/11, 34a/11, 36a/12, 40b/7, 41a/7, 41a/17, 41a/19, 41b/6, 42a/3, 42a/15, 42a/19, 42b/1, 43b/1, 44a/13, 46b/5, 47b/derkenar yan, 80a/15, 91a/10, 105a/10, 119b/7, 121b/13, 125a/8, 127b/15, 129b/9, 129b/14, 130a/2, 130a/17, 130b/5, 135b/10, 162b/9, 163b/16, 185b/5, 191a/5, 191a/11
ḥazret-i ‘āyşe 15b/7, 20a/15, 24a/10, 24b/19, 25b/4, 32a/14, 32a/19, 37a/19, 37b/1, 38a/2, 44b/8, 44b/11, 44b/13, 73a/12, 79b/1, 79b/8, 80a/2, 80b/9, 85b/18, 89b/19, 90b/1, 109a/1, 113a/11, 179b/12
ḥazret-i cābir 176b/10
ḥazret-i cebbār 177b/12
ḥazret-i cebrāyil 10a/16, 10b/2, 18b/13
ḥazret-i cebrayil 33a/4, 33a/17, 83a/8
ḥazret-i cibrīl 9b/11, 9b/13, 10b/4, 10b/10, 31b/2, 83a/15
ḥazret-i dāvud 85b/derkenar yan, 164a/10
ḥazret-i ebī bekir 10a/6, 19a/7, 25b/6, 29a/19, 29a/13, 30a/6, 30a/8, 30b/4, 30b/9, 30b/15, 31a/14, 31b/3, 31b/9, 32a/7, 32a/15, 32a/19, 33b/3, 39b/3, 41a/6, 110a/7, 126a/18, 151a/1

ḥazret-i ebī bekirü'ş-şiddīk 19a/6,
28a/5, 32a/1
ḥazret-i ebī hureyre 136a/14
ḥazret-i ebū bekir 9a/5, 24a/15,
29a/10, 33a/18, 40b/17
ḥazret-i ebū bekir şiddīk 008b/10
ḥazret-i ebū hureyre 93b/13
ḥazret-i ebū müslüm ğazī 47b/8
ḥazret-i emīrū'l-mü'minīn 'ali
75b/derkenar yan
ḥazret-i emīrū'l-mü'minīn imām
ḥüseyn 89b/15
ḥazret-i emīrū'l-mü'minīn 'ömer
113b/8, 188a/8
ḥazret-i emīrū'l-mü'minīn 'ömerü'l-
fārūk 78b/derkenar yan
ḥazret-i enes 82b/7, 180a/6
ḥazret-i fātıma 17a/2, 42a/5, 42a/6,
42a/8, 42a/13, 127b/17
ḥazret-i ḥadīce 10a/1, 19a/6, 19b/5
ḥazret-i ḥamza 21b/14
ḥazret-i ḥasan 26a/16, 39a/19, 40a/9,
43b/17
ḥazret-i ḥızır 41a/14
ḥazret-i ḥüseyn 42a/9
ḥazret-i ibrahīm 5b/18, 45a/1,
47b/derkenar yan, 83a/12, 83a/17
ḥazret-i ibrahīm ḥalīl 175a/16
ḥazret-i imām 43a/16, 45a/2, 45b/14,
45b/16, 45b/17, 46a/4, 46a/9, 46a/10,
46b/16, 46b/19, 78b/derkenar üst,
136a/7
ḥazret-i imām aḥmed 46a/19, 46b/12
ḥazret-i imām aḥmed ḥanbel 46b/9
ḥazret-i imām 'ali 60a/9
ḥazret-i imām ḥasan 29a/5, 42b/1,
130a/7
ḥazret-i imām ḥüseyn 43a/15, 43b/1,
78a/derkenar alt
ḥazret-i imām-ı a'zam 44b/18
ḥazret-i imām-ı şāfi'ī 46a/1, 46b/1,
1067b/10
ḥazret-i imām mālīk bin enes 47a/13
ḥazret-i imām müsā 60a/5
ḥazret-i imrān bin ḥuşayne 127b/18

ḥazret-i 'isā 83a/1, 83a/2, 109b/16,
119b/2
ḥazret-i ismā'īl 5b/16, 81a/derkenar üst
ḥazret-i isrāfīl 61a/6
ḥazret-i lūt 47b/derkenar yan
ḥazret-i imām ḥüseyn 43a/1
ḥazret-i mu'aviye 32a/10, 38a/14
ḥazret-i muḥammed 47b/derkenar üst,
48a/derkenar üst, 78a/17, 78a/18
ḥazret-i muḥammedü'l-muştafa
1b/13
ḥazret-i müsā 42b/7, 47b/derkenar yan,
75b/derkenar üst, 88a/derkenar üst,
126b/9, 126b/15, 127a/2, 192a/16,
195a/12
ḥazret-i nūḥ 78a/17
ḥazret-i 'osmān 8b/15, 10a/7, 19b/10,
19b/14, 19b/15, 26a/13, 27b/6, 31b/10,
31b/13, 32a/10, 032a/11, 37b/5, 37b/7,
37b/9, 38a/1, 38a/7, 38a/11, 38b/8,
38b/4, 38b/11, 39a/2, 39a/3, 39a/10,
39a/12, 39a/13, 39a/14, 39a/16, 39a/19,
39b/2, 39b/4, 39b/10, 39b/14, 39b/15,
40a/1, 40a/2, , 40a/11, 40a/12, 40a/16,
40b/2, 40b/4
ḥazret-i 'osmān bin 'affān 64b/13,
65a/4
ḥazret-i 'ömer 22a/7, 24b/9, 26a/1,
30a/2, 30b/4, 30b/7, 31a/10, 31b/9,
33a/3, 33a/7, 33a/10, 33b/7, 33b/8,
33b/5, 33b/16, 34a/1, 34a/6, 35a/12,
35a/14, 35b/13, 35b/19, 36a/3, 36a/10,
36a/16, 36a/18, 36b/1, 36b/3, 36b/7,
36b/12, 36b/14, 37a/3, 37a/5, 37a/7,
37b/2, 37b/3, 38a/4, 38a/8, 39a/4,
44a/13, 44a/16, 63a/4, 74b/17, 75b/7,
83a/18, 93b/14, 93b/13, 109b/9, 113b/9,
122a/18, 122b/8, 128b/17, 129a/5,
129a/6, 129a/14, 129a/19, 131a/5,
138b/17, 139b/6, 179b/6, 200a/6
ḥazret-i süleymān 127b/4, 127b/11,
133b/10, 133b/14
ḥazret-i ṭalḥa 32b/1
ḥazret-i ṭalīb 9a/1
ḥazret-i üveys 44a/14 44a/15, 44a/17,
44b/5, 44b/7, 44b/17
ḥazret-i yaḥyā 48b/derkenar yan
ḥazret-i ya'qūb 111b/11

hazret-i yusuf 111b/11, 111b/12, 126a/17, 127a/6, 136a/1
hazret-i yusa 47b/derkenar yan
hazret-i zekeriya 47b/derkenar yan, 83a/5, 83a/9
hekim ibn-i cuzam 110b/14
hemyes bin ya rub bin cehl bin yesheb bin selaman bin kayzar bin sabit bin ismail aleyhi's-selam bin ibrahim aleyhi's-selam bin azer bin taruh bin saruh bin ergu bin falg bin amir bin serv bin hud aleyhi's-selam bin salih bin sidar bin erfahsed bin sam bin nuh aleyhi's-selam bin lamek bin mettuşelaḥ bin idris aleyhi's-selam bin yerd bin mehlāyil bin kaynan bin enuş bin sit aleyhi's-selam bin adem aleyhi's-selam 5b/19
hizar 47b/derkenar yan
hind 20b/15
hind bin hārise el-eslemī 28a/2
hoca abdül-hālik gücdevānī 87a/derkenar yan
hoca büzürgvār 87a/derkenar yan
hoca-i hebire başrī 46a/14, 46b/10
hud 18b/6, 18b/11, 47b/derkenar yan
hudrī 26a/13
humānī bint-i behmen 48b/derkenar üst
huneyn 28a/7
huneys 21a/19
huşayn bin nümeyr 27b/13
huşeng 48a/derkenar yan, 78a/derkenar üst
huveytḥ bin abdül-uzzā 27b/13
huzeyfe bin el-yemānī 27b/13
huzeyfe el-yemānī 26a/16
huzeyfe el-yemānī 151a/7
hüccāc 89b/derkenar alt
hülagü 48b/7
hülagü hān 48b/6
hümeyrā 21a/7
hürmüz bin pelāş 48b/derkenar yan
hüseyn 20a/7, 42a/5, 42a/16, 43a/4, 43b/1

hüsrev 003a/7, 27a/18, 79a/derkenar üst, 79a/derkenar yan
hüsrev bin belāşān 48b/derkenar yan
hüsrev paşa 56a/9, 56b/14
hüsrev perviz 79a/derkenar üst, 85b/derkenar üst
hoca fuḍayl iyāz 45a/2, 47a/14
hoca üveys-i қaranī 44a/3
ibne'l-қays enşārī 186b/11

İ

ibn-i abbās 6a/19, 7b/13, 15b/5, 37b/4, 40b/15, 43b/18, 61a/5, 79a/11, 104b/2, 128b/4, 129b/8, 130a/8, 130a/17, 152a/17, 163a/4, 163b/1, 179a/1, 183b/5, 194a/2
ibn-i aḥmed 57a/2
ibn-i amm-ı nebī 47b/derkenar üst
ibn-i ca fer-i şādık 43b/4
ibn-i cevzi 47b/derkenar alt
ibn-i cüreyḥ 26b/14
ibn-i ebī el-āş 38b/2
ibn-i eşir 6b/7
ibn-i işāḳ 31a/2
ibn-i kezire 38b/2
ibn-i ḳuteybe 6b/8
ibn-i mālik 191a/3
ibn-i mes'ūd 25b/19, 26a/12, 28a/3, 72b/13, 75a/9, 86b/3, 153b/13, 179a/13, 196a/1
ibn-i muḥammedü'l-bāḳır 43b/4
ibn-i ömer 30b/15, 79b/5, 86b/5, 102a/10, 105a/8, 118a/12, 124b/10, 140a/17, 180a/3, 186a/4, 187a/17, 196a/8
ibn-i semmāk hārūnu'r-reşid 79b/derkenar üst
ibn-i sīrīn 26b/13, 45a/7
ibn-i vaḳḳāş 26a/15
ibrahim 11a/1, 16b/15, 17a/10, 18b/7, 18b/9, 19a/16, 34a/16, 47b/13, 78a/17, 81a/derkenar yan, 113a/14, 184a/8
ibrahim bin na'im 36b/5
ibrahim en-neḥa'i 26b/4
ibrahim necefī 25b/18

idrīs 10b/19, 18b/10, 47b/derkenar yan
ilyās 6a/5, 47b/derkenar yan
imām 46a/3
imām aḥmed 017a/4, 46a/17
imām aḥmed ḥanbel 41a/5, 46a/16
imām cābir ebū hureyre 125b/3
imām ca'fer 121a/1
imāme 19b/7, 21b/14
imām ebū ḥanīfe-i kūfī 44b/19
imām ḥasan 129b/9, 129b/19
imām ḥüseyn 42a/9
imām-i a'zam 24a/16, 25b/18, 45b/11
imām-ı ğazālī 26b/11
imām-ı muḥammed şāfi'ī bin idrīs bin 'abbās bin 'oṣmān bin şāfi' bin sāyib bin 'abdullah bin hāşim bin 'abdulmuṭṭallib bin 'abd-i menāf 46a/12
imām-ı şāfi'ī 46b/2, 46a/9, 48a/derkenar üst
imām vākıdī 28a/11
imām mālīk 26b/15
imām naḥfī 34b/14
imām nesefī 25b/8
imām rızā bin müsāyü'l-kāzım 43b/5
imām şeybānī 46a/16
imām zeyne'l-'ābidīn 89b/15
'imrān 128a/2
īrec 48a/derkenar yan
'īsā 11a/1, 16b/15, 18b/7, 18b/9, 18b/12, 47b/derkenar alt, 48b/derkenar yan, 78a/17, 119b/2, 123a/19
'īsā çelevi 50b/9
isfendiyār 48b/derkenar üst
işḥaḳ 47b/derkenar yan
iskender 3a/5, 3a/16, 48a/derkenar alt, 48b/derkenar yan, 78a/derkenar yan, 81b/derkenar yan, 83b/derkenar alt, 84a/derkenar üst, 84b/derkenar üst, 87a/derkenar yan, 087b/derkenar yan
iskender zü'l-ḳarneyn 81b/derkenar yan
ismā'īl 5b/3, 17a/10, 47b/derkenar yan, 79b/derkenar yan
ismā'īl sāmānī 79b/derkenar üst

isrāfīl 10a/14

K

ḳāān oktay ḥān 48b/5
ka'b 6a/12, 20b/17
ka'b bin lü'ey 6a/8
ḳabīza 085a/derkenar yan
ka'bü'l-aḥbār 36b/18, 37a/11, 143b/9
ḳādı 'ıyāz 15b/6
ḳādir-billah ebü'l-'abbās 48a/derkenar yan
ḳanlu meḥmed ketḫudā 55b/11
ḳāsım 019a/11
ḳāsım bin muḥammed bin ebī bekir eş-şiddīḳ 26b/6
ḳāsım paşa 57a/7
ḳattāde 72b/16
ḳaydun ḥān 48b/2
ḳays bin şemmās 22a/10
ḳayşer-i rüm nüşirevān 76b/derkenar üst
kemāl paşazāde 7a/9
kerduvān bin eşġān 48b/derkenar yan
kerrār 41b/5
kesir bin 'abbās 23b/6
keyḫusrev 3a/7, 48a/11, 48b/derkenar üst
keykāvus 48b/derkenar üst, 48a/derkenar alt
keykāvus
keyḳubād 48a/11, 48a/derkenar alt, 55a/5
keyḳubād nevder 48a/derkenar alt
keyümers 48a/derkenar yan
ḳıbtıyye 23a/2
ḳıl ḥān 48b/3
kiyük ḥān 48b/5
ḳoca ḥalīl paşa 56a/4
kör atabek 48a/10
ḳubād 077b/derkenar yan, 77b/derkenar alt, 86b/derkenar yan, 87a/derkenar üst
ḳudāme bin maz' 10a/9
ḳuşay 6a/14, 6a/17, 20b/6
ḳuşem 023a/15
ḳuşem bin 'abbās 23b/6

küçük aḥmed paşa 56b/17

L

lehrāsib 48b/derkenar üst
loḡmān 47b/derkenar yan, 48a/derkenar alt, 157b/11
loḡmān ḥekīm 45a/12, 105a/18
lūṭ 18b/6

M

ma'ad bin 'adnān 5b/4
ma'ād bin el-ḥāriṣ 24a/derkenar yan
ma'bed bin 'abbās 23b/6
maḥmūd 5a/3, 14b/1
makḥūl 26b/4
mālik 110a/9
mālik bin enes 26b/9
mālik bin rebī'a 111a/5
mālik-i dinār 110a/9
ma'mer bin rāṣidü'ş-şin'ān 26b/15
ma'n 89b/derkenar yan
ma'n bin zā'ide 89b/derkenar yan
manşūr ḥalīfe 86b/derkenar üst
māriye 19a/16, 19a/17, 28a/10,
māriye bint-i şem'un 23a/2
māviye 28a/10
me'mūn 47b/13, 77a/derkenar alt,
77b/derkenar üst, 78a/derkenar üst
me'mūn ḥalīfe 46b/9
mehdī 041b/5, 47b/12
meḥmed paşa 58b/15
melikşāh ebū el-fetiḥ 48a/9
melikşāh muḥammed 48a/10
memi paşa 58a/1
me'mūn bin reşid 48a/derkenar üst
mengü ḡāān ḥān 48b/6
mervān 25a/1, 39b/12, 48a/derkenar üst, 154b/6
meryem 20a/5, 38b/17
mes'ūd 48a/5, 48a/10, 48a/11
mes'ūd bin rebii'l-ḡāri 24a/derkenar yan
mevlānā'ali ibn-i şihābe'l-hemedānī 2a/9
meymūne 22b/7, 22b/8, 22b/16, 42a/14

meymūne bint-i el-ḥāriṣ 22b/6

meymūne bint-i sa'd 28a/9

meysere 19a/5

mikāyil 16a/6

miḡdād bin esved 24a/derkenar yan

minūḡihr 48a/derkenar yan,

48a/derkenar alt

mīr faḡre'd-dīn 57a/11

mīr fettāḥ 59b/10

mīr ḡayre'd-dīn 57a/2

mollā şemse'd-dīn ḡürānī 51b/17

mu'attib bin ebī leheb 23b/13

mu'āviye 21a/3, 22a/16, 26a/16,

27b/11, 32a/11, 38b/16, 40b/1, 42b/12

mu'ayḡib 27b/12

mu'āz 026a/4, 102b/3, 102b/7

mu'āz bin cebel 26a/4, 27a/16, 27b/2,
102a/19

muḡire 36b/11

muḡire bin el-ḥāriṣ 23b/10

muḡire bin şu'be 27b/10, 36b/10

muhācir 25b/6, 28a/7

muḡammed 5a/3, 8a/12, 9b/14, 10a/13,

10b/1, 14b/1, 15a/16, 18b/8, 18b/9,

18b/12, 18b/13, 20a/12, 28a/16, 28b/5,

31b/18, 32a/6, 32a/8, 32a/12, 38b/7,

38b/10, 39b/3, 39b/6, 39b/9, 39b/14,

40a/4, 40a/11, 40a/16, 40a/19, 42b/14,

43a/18, 43b/15, 43b/17, 44a/19, 44b/6,

47b/derkenar üst, 48a/8, 54a/10, 61a/7,

63a/17, 75b/12, 78a/17, 79b/derkenar

alt, 84a/derkenar alt, 91b/1, 92a/15,

113a/13, 126a/17, 129a/8, 143b/19,

168a/derkenar üst

muḡammed-i aṣḡar 42a/12

muḡammed bāḡır 48a/derkenar üst

muḡammed bin cerir eṭ-ṭaberī

48a/derkenar yan

muḡammed bin ebī bekir 32a/6

muḡammed bin el-faḡl 60b/16, 63a/3,

65a/12

muḡammed bin el-faḡl ebī hureyre

74b/10

muḡammed bin ḡasanü'l-'askerī

44a/1

muḡammed bin ḡuseyin 2b/6

muḥammed bin ḥüseyin eslem
48a/derkenar yan
muḥammed bin idrīs eş-şāfi'ī 26b/10
muḥammed bin münkedir cābir bin
‘abdullah 62b/5
muḥammed bin ‘ömer er-rāzī
48a/derkenar yan
muḥammed bin seleme 27b/8, 39a/15
muḥammed bin süvār 117a/17
muḥammed bin yūsuf 18a/5
muḥammed bin zeyne'l-‘ābidīn 43b/3
muḥammed eslem 79b/derkenar alt
muḥammed-i evsaṭ 42a/11
muḥammed eslem ṭūsī 79b/derkenar
yan
muḥammed ṭāhir 81a/derkenar yan
muḥammed taḳī 43b/6
muḥammedü'l-bāḳır 43b/3
muḥammedü'l-cevād bin ‘aliyyü'r-
rızā 43b/5
muḥammedü'l-ekber 42a/8
muḥammedü'l-ḥanīfe 42a/8, 42a/16
muḥammedü'l-mehdī bin ḥasanü'l-
‘askerī 43b/9
muḥsin 20a/7, 20a/8, 42a/6
muḳavḳıs 23a/3
muḳavḳım 19a/16
muḳavvim 23a/15
muḳtedir-billah ca‘fer 48a/derkenar
üst
muḳteşid 154b/18
murād 050b/14
murādiümmetimuḥammed 15b/13
murtaza 41b/4
murtaza paşa 56b/15, 57a/17, 57b/19,
58a/12
mūsā 011a/1, 16b/15, 18b/7, 18b/9,
18b/12, 48a/derkenar alt, 78a/17,
88a/derkenar üst, 97b/11, 97b/16,
103a/5, 103a/7, 103a/8, 103a/9,
103a/15, 103a/17, 103a/19, 103b/5,
103b/8, 111b/5, 111b/6, 126a/17,
152b/18, 165b/16, 192a/15, 192a/17
mūsā bin muḥammedü'l-hādī 119b/14
mūsā çelevi 50b/9
mūsāyü'l-kāzım 43b/4
muşgar bin ebī fāṭıma 27b/12

muştafā 3a/3, 3a/7
muştafā çelevi 50b/8
muştafā paşa 055a/9, 59a/11
mu‘taşım 43b/7
muṭī‘-billah 47b/17
mücürü'l-ğazalān 85a/derkenar yan
münzir 25b/6
müstahzır-billah 48a/derkenar yan
müsterşid 81b/derkenar üst

N

na‘ım bin rabi‘a el-eslemī 28a/7
naḳd‘ali ḥān 59b/10
naşır 82b/derkenar üst
nāşre‘d-dīn billah ebü'l-‘abbās
48a/derkenar yan
nefise 42a/15
nevāl bin sebzet 72a/9
nevfel bin ḥāris bin ‘abdü'l-muṭṭalib
23b/9
ni‘metullah bekir bin ‘abdullah
163a/10
noğay paşa 57a/6
nūḥ 10b/19, 16b/15, 18b/6, 18b/8,
18b/11, 47b/derkenar yan
nu‘mān 85a/derkenar üst
nu‘mān bin el-beşir 26a/18
nu‘mān bin sābit 45b/1
nu‘mān bin sābit bin şis bin edrib bin
süleymān bin sefirüz bin nūşirvān
44b/19
nu‘mān bin sābit 45a/14, 45b/18
nūşirevān 35b/12, 78a/derkenar yan,
80a/derkenar alt, 87a/derkenar alt,
87b/derkenar üst, 87b/derkenar alt,
89a/derkenar yan

O

‘oşmān 19b/16, 27b/6, 29a/17, 31a/11,
37a/16, 37b/16, 39a/3, 39b/1, 41a/6,
42a/10, 48b/15, 49a/8, 52b/1, 126a/18
‘oşmān bin ‘affān bin ebī'l-‘āş bin
ümeyye bin ‘abdişems bin ‘abd-ı
menāf bin ḳuşay bin kilāb bin mürre
bin ka‘b 37b/5

‘osmān bin ebī el-‘āş 38a/13
‘osmān bin ertugrul bin süleymān bin
kaya alp bin kızıl boğa bin bayındır
hān bin ay qutluğ hān bin tuğra bin
qaraytu bin baysunqur bin bulgay
bin sanqur bin toqtemür bin yasaq
bin cemendur bin qutluğ bin turaq
bin kara hān bin yasu hān bin yelvāh
bin baqi big bin tuğrul bin ay toğmuş
bin göç big bin artuq bin qasādī bin
qārtārī bin cektemur bin tuğrah bin
kızıl boğa bin yamaq bin yaş boğa bin
tuğrul bin baysuy bin sevīc bin car
boğa bin kara hān bin balçıq bin
qumas bin kara oğlan bin süleymān
şāh bin quruhlu bin budulğan bin
baytemur bin benurmiş bin gök alp
bin oğuz hān bin kara hān bin qali
hān bin qavī hān bin numiş bin mācīn
bin ebū’l-haş bin ebū’l-hāris bin yāfes
bin nūh 48b/18
‘osmān bin mazmūn 10a/9
‘osmān ğāzī 49b/16
‘osmān hān ğāzī 48b/18, 49b/4,
49b/14, 49b/18, 49b/19, 50a/3
‘osmān hān 49b/15
‘osmān paşa 58b/3

Ö

‘ömer 016a/6, 21b/11, 21b/13, 27b/6,
29a/16, 29a/17, 30a/5, 30a/18, 30b/19,
31a/11, 31b/9, 32b/3, 33a/6, 33a/7,
33a/9, 33a/18, 33b/1, 33b/4, 38b/16,
42a/16 ,044a/16, 76a/10, 83a/19,
105a/15, 126a/18, 129a/7, 129a/8,
129a/13, 131a/6, 190b/14
‘ömer ‘abdu’l-‘azīz 130b/16, 130b/12,
190b/10
‘ömer bin ‘abdü’l-‘azīz 48a/derkenar
üst, 105a/14, 191a/18
‘ömer bin ‘avf 125a/18
‘ömer bin dinār 62b/10
‘ömer bin el-‘āş 38a/16
‘ömer bin el-hattāb bin nüfeyl bin
‘abdü’l-‘uzza bin riyāh bin quraţ bin
rezāh bin ‘adiy bin ka‘b 32b/5

‘ömer bin şu‘ayb 186a/19
‘ömerü’l-ekber 42a/12
‘ömerü’l-fārūq 32b/2

P

pelāş bin behrām 48b/derkenar yan
pelāş bin fīrūz 48b/derkenar yan
pelaşān bin pelāş 48b/derkenar yan
perī bin cevder 48b/derkenar yan
peşeng 48a/derkenar alt

R

rabāh 40b/3, 40b/4
rabī‘a bin el-hāris 23b/10
rabī‘a bin ka‘b el-eslemī 28a/2
rahimehu’l-lah 63a/16
rāmīn 48b/derkenar yan
rebī‘ bin eş-şabih 26b/16
remle 42a/14
remle’l-kübrā 42a/14
reyhāne bint-i şem‘ūn 23a/3
rifā‘a bin rāf‘i 65b/12
ruqiye 019b/8, 19b/14, 36b/5, 37b/13,
42a/13
ruqiye bint-i resūlu’llah 38b/12
rükāne 12a/13
rükne’d-dīn mīkāyil 48a/8
rūstem 48a/derkenar alt, 48b/derkenar
üst
rūstem hān 57a/14

S

sābıq 28a/8
sābit 191a/3
sābit bin qays bin şemmās 27b/10
sa‘d 26a/15, 28a/5, 38b/16
sa‘d bin ‘ād 27b/15
sa‘d bin ‘abdu’r-rahman el-qarzī
27b/15
sa‘d bin ebī 25a/8
sa‘d bin ebī vaqqāş 27b/6, 35a/18,
34b/8, 37a/16, 39a/19, 74b/4
sa‘d bin ‘ubāde 196b/18

sa'd ibn-i ebī vaḳḳāş 10a/7
şadīḳ 194b/8
şafī bī-kīn aḥmed oğlı emīr ḥayre'd-
dīn 57a/2
şafiye 22b/1, 22b/16, 23b/3, 23b/7,
23b/8, 28a/10
şafiye bint-i ḥüey bin aḥṭab 22a/18
şafvān bin beyzā 24a/derkenar yan
sa'īd 28a/5
sa'īd bin cebī r 73b/10
sa'īd bin el-āş 27b/12
sa'īd bin el-müseyyeb 26b/6, 26b/12
sa'īd bin ḥayr 155b/11
sa'īd bin mes'ūd 72b/9
sa'īd bin müseyyeb 63a/3, 74a/18
sa'īd bin şevīd 191a/18
sa'īd bin zeyd 10a/8
sa'īd bin zeyd bin 'amr bin nüfeyl bin
'abdü'l-'uzzā bin riyāḥ bin 'abdullah
bin ḳuraṭ bin rizāḥ bin 'adiy bin ka'b
bin lü'ey 25a/13
sa'lebe 28a/8
şāliḥ 18b/6, 18b/12
sālīm 28a/8
sālīm bin 'abdullah bin 'ömer bin el-
ḥaṭṭāb 26b/8
sālīm bin mervān 63b/6
şarıbay 49b/1
sāriye 33b/7
saru ḥān 60a/17
savcı big 49b/1
sāyib 23b/8
sehl bin 'abdullah tüsterī 117a/17
sehl bin eş-şā'dī 26a/18
sehl bin sa'd enşārī 101b/2
seleme 21b/13, 21b/14, 42a/15,
111a/6
seleme bin el-ekva' 26a/17
selm 48a/derkenar yan
selmā 28a/9
selmān 109b/9, 110a/4, 189a/7
selmān-ı fārisī 26a/16, 124a/18
semüre bin cüdeb 26a/17
sencer 055a/5
sencer sultān 48a/10
sevde 22b/15

sevde bint-i zem'a bin ḳays bin 'abd-i
şems bin 'abd-i vudd bin naşr bin
mālik bin ḥaml bin 'āmīr bin lü'ey
21a/13
sevindük paşa 58a/1
seyf 57a/7
şiddīḳ 29b/10
siyāmek 48a/derkenar yan
siyāvūş 48a/derkenar alt, 48b/derkenar
üst
soḳrat 48b/derkenar yan
şuheyb bin sinān 24a/derkenar yan
şuheyb-i rümī 37a/18
sultān 'abdullah 51b/4, 53a/10
sultān 'abdurrahmān 53a/9
sultān aḥmed 48b/14, 50b/14, 50b/19,
51b/3, 53a/10, 53a/14
sultān aḥmed bin meḥmed ḥān 54a/15
sultān 'alāe'd-dīn 49a/19, 49b/1,
49b/7, 49b/9, 49b/10, 49b/11, 49b/14,
49b/17, 49b/2, 50a/1, 53a/7
sultān 'alāe'd-dīn bin ferāmerz
49b/12
sultān alāe'd-dīn bin keyḳubād bin
keyḥusrev bin mes'ūd 49b/6
sultān 'alemşāḥ 51b/3, 53a/7
sultān 'ali 50b/19, 53a/8
sultān bāyezīd 52b/8, 52b/10, 53a/9
sultān bāyezīd ḥān velī 51a/15
sultān cem 51a/13
sultān cihāngīr 51b/4, 52b/9, 53a/7,
54a/18
sultān dāvud 53a/8
sultān ḥasan 50b/18, 53a/9
sultān ḥüseyn 48b/14, 53a/7
sultān ibrahīm 3a/3, 54a/17
sultān işḥaḳ 53a/8
sultān ḳorḳud 51b/4, 52a/14, 53a/8
sultān maḥmūd 50b/14, 51b/3, 52b/9,
53a/14
sultān meḥmed 50b/8, 50b/18, 51a/10,
51b/3, 52b/10, 53a/1, 53a/6
sultān meḥmed bin sultān murād
53a/12
sultān meḥmed ḥān gāzī 50b/13, 51a/5
sultān muḥammed ḥudā 48b/11

sultān muḥammed tōküş ḥārzemşāh
48a/19

sultān murād 50a/14, 52b/10, 53a/1,
54a/17, 58a/18

sultān murād bin sultān aḥmed ḥān
ġāzī 55a/2

sultān murād ḥān 50b/1

sultān murād ḥān ġāzī 50b/16

sultān murād ḥān ibn-i selīm ḥān
53a/2

sultān muştafa 50b/15, 51a/13, 52b/10,
53a/10, 53a/14

sultān muştafa ḥān 54b/5, 54b/17

sultān orḥān 50b/19, 54a/17

sultān orḥān ġāzī 50a/13, 50a/14

sultān 'osmān 53a/6, 54a/17, 54b/8,
55a/8

sultān 'osmān bin aḥmed ḥān 54b/9

sultān 'ömer 53a/8

sultān rızā 76b/derkenar üst

sultān selīm 51b/3, 52a/1, 52b/7, 52b/9,
53a/10, 53a/14

sultān selīm bin sultān bāyezīd ḥān
51b/19

sultān selīm ḥān 52b/14

sultān süleymān 52a/14, 52a/16, 52b/2

sultān süleymān bin sultān selīmḥān
ġāzī 52a/17

sultān üveys 48b/14

sultān ya'kūb 53a/9

sultān yūsuf 53a/7

suyūṭī 24a/14

suyūṭī 31a/17, 37b/17, 38b/8

süfyān 119b/16, 119b/17, 120a/1,
120a/7, 120a/8

süfyān bin 'uyeyfe 123a/14

süfyān es-sevrī 26b/9, 26b/16

süfyān sevrī 119b/13

sükeyne 43a/18

süleymān 2a/2, 18b/7, 47b/derkenar
yan, 48a/9, 48a/derkenar alt, 51b/1,
126a/17, 127b/11, 127b/12, 133b/11,
138a/13

süleymān bin yesāre 26b/7

süleymān çeledi 50b/9

süleymān paşa 55a/16

süleymān şāh 049a/16, 50a/14
süleymān şāh bin kayaalp 49a/13
süveybiye 8a/6

Ş

şāh 'abbās 55b/7

şāh 'ali kulu ḥān 55b/13

şāh ismā'il 52a/6

şāh mülk 48a/10

şakīk-i belḥī 133a/4

şāpūr bin esgān 48b/derkenar yan

şeddād 48a/derkenar alt

şeddād bin evs 26a/18

şehriyār 52a/derkenar üst

şerīf 41b/4

şeyḥ 'alāü'd-devle semnāni 43b/19

şeyḥ dāvud 84b/11

şeyḥ ebū bekir-i varrāk 108b/5

şeyḥ ebū el-ḥasan nūri 154b/8

şeyḥ ebū ḥafş ḥaddād 189a/16

şeyḥ ebū tālib mekkī 86b/6, 86b/17

şeyḥ ḥasan-ı başrī 120b/11

şeyḥ ibn-i ḥacer 6b/18

şeyḥ icān paşa 58a/1

şeyḥ kāmīl 194a/17

şeyḥ nizāmī 15a/8

şeyḥ sa'dī 135b/8

şeyḥ safī 52a/6

şeyḥ suyūṭī 7a/5

şeyḥ suyūṭī 29b/12

şeyḥ zü'n-nūn mışrī 174a/5

şīt 18b/6, 18b/10, 18b/11, 47b/derkenar
yan

şu'ayb 18b/6, 47b/derkenar yan,
48a/derkenar alt

şurahbil bin ḥasene 27b/11

T

ṭābī 84b/11

ṭāhir 79b/derkenar yan

ṭahmās kulu ḥān 57b/14, 58a/3

ṭalḥa 10a/7, 27b/6, 31a/11, 37a/16

ṭalḥa bin 'abdullah 89b/10

ṭalḥa bin ‘abdullah bin ‘osmān bin
‘amr ve bin ka‘b bin sa‘d bin temim
bin mürre 24b/11
ṭalḥa bin ‘ubeydullah 26a/15
tamḡac ḥān 85a/derkenar yan
ṭamḡac ḥān 85a/derkenar alt
ṭarīḳ ebū zer 122b/17
ṭāūs yemānī 191a/16
ṭāvus 26b/3, 26b/13
ṭāī‘-billah 47b/17
ṭehmūres 48a/derkenar yan
ṭehmūres 48a/derkenar yan
tehzībū‘l-esmā 18b/15
temām bin ‘abbās 23b/7
temīm ed-dārī 26b/1
temirşān bin pelāş 48b/derkenar yan
tūlmīz 48b/derkenar yan
tirmizī 24b/4, 85a/11
toluy 48b/6
toluy ḥān 48b/6
ṭuḡrul beg 48a/9
ṭuleyb bin ervā 23b/9
tūr 48a/derkenar yan

U

‘ubāde bin şāmit 85b/5
‘ubādet bin eş-şāmit 26b/1
‘ubeyde bin el-ḥāriş 23b/10
‘ubeyde bin el-ḥāriş bin
‘abdulmuṭṭalib bin ‘abd-ı menāf
10a/10
‘ubeydu‘l-lah bin ‘abbās 23b/6
‘ubeydullah 42a/12
‘ubeydullah bin ‘abdullah bin ‘utbe
bin mes‘ūd 26b/7
‘uḳbe bin ‘āmir el-cühenī 28a/5
‘ukkāşe bin miḥsan 24a/derkenar yan
‘umāre bin ḥamza 23b/4
‘umrān bin ebān 64b/13
‘urve 25b/6, 152b/17
‘urve bin ez-zübeyr 21a/9, 26b/6
usāme bin şerīk 104a/16
‘uşāre 079b/13
‘utbe 19b/9
‘utbe bin ebī leheb 19b/9, 19b/12,
23b/13

‘utbe bin mes‘ūd 24a/derkenar yan
‘uteḳa 22b/3
uzun ḥasan 51a/7

Ü

übey bin ka‘b 26a/3, 27b/10, 34b/7
ümāme 42a/15
ümāme bint-i ḥamza 23b/4
ümeyme 23b/2
ümeyme bint-i ‘abdü‘l-muṭṭalib
21b/17
ümeyye 48a/derkenar üst
ümm-i ‘abbās 28a/10
ümm-i ‘alīle 28a/10
ümm-i ‘amr 38b/18
ümm-i ca‘fer 42a/15
ümm-i ebān 38b/17
ümm-i eymen 028a/9
ümm-i rāfi‘ 28a/9
ümm-i sa‘d ‘āyşe 38b/17
ümmü gülsüm 19b/11, 19b/14, 20a/8,
23b/8, 32a/18, 36a/12, 37b/13
ümmü gülsüm bint-i cervel 36a/14
ümmü gülsüm bint-i resūlu‘llah
38b/14
ümmü gülsüm kübrā 42a/13
ümmü gülsüm suḡrā 42a/14
ümmü ḥabībe 22b/5, 22b/15, 23b/5,
23b/7
ümmü ḥabībe bint-i ebī süfyān bin
ḥarb bin ümeyye bin ‘abdü‘ş-şems
bin ‘abd-i menāf bin ḳuşay bin kilāb
bin ümm-i meryemü‘ş-suḡra 38b/18
ümmü‘s-seleme 96a/13
mürre bin ka‘b bin lü‘ey 22a/14
ümmü ḥabībe bint-i ümeyme 23b/14
ümmü ḥāni 42a/14
ümmü seleme 22b/15
ümmü seleme bint-i ümeyye bin el-
muḡīre bin ‘abdullah bin ‘amr bin
maḥzūm bin yaḳaḳa bin mürre bin
ka‘b bin lü‘ey 21b/8
ümmü süleym 27b/18
ümmü‘l-benīn 38b/18
ümmü‘l-benīn 42a/11
ümmü‘l-ḥakīm bint-i zübeyr 23b/13

hānī bint-i ebī ʔalīb 23b/12
ümmü'l-ḥasan 25b/7, 42a/14
ümmü'l-kerām 42a/15
ümmü'l-mesākīn 21b/7
ümrān 127a/3
üveys 44a/16, 44b/13
üveys-i ʔaranī 44a/5, 44a/9
üzeyr 047b/derkenar yan,
48b/derkenar üst

V

vāḳıdī 030b/18
vaḳḳāş bin vehb bin ʔabd-i menāf bin mürre bin kilāb 25a/8
varaḳa bin nevfel 10a/4
vāşile 160a/16
vāşile bin eşḳaʔ 160a/15
vehb bin münebbih 194b/14
vehbü'l-verd 108b/8
velīd ʔabdü'l-melik muḡire 38b/17
velīd bin musʔab 48a/derkenar alt
velīd muḡire 189a/3
veyse 48b/derkenar yan
vezīr caʔfer paşa 57a/7
vezīr-i aʔzam ḥüsrev paşa 56a/16
vezīr-i aʔzam meḡmed paşa 57b/3,
58a/8
vezīr küçük aḡmed paşa 57a/6
vezīr murtaza paşa 57a/15

Y

yaḡyā 42a/11, 47b/derkenar yan,
48b/derkenar yan, 89b/derkenar üst,
89b/derkenar yan
yaḡyā bin ebī keşīr 26b/3
yaḡyā bin muʔad rāzi 185b/10
yaḡyā muʔad rāzī 143a/8
yaḡyā peyḡamber 83a/4
yaʔḳüb 47b/derkenar yan, 81a/derkenar
yan, 81a/derkenar alt
yaʔḳüb ʔelebi 50b/2
yaʔḳüb leys 81a/derkenar yan
yaʔla bin ḡamza 23b/4
yaʔsübü'l-ümme 41b/5

yezīd bin muʔāviye 26a/10
yezīd bin sābiş 39a/19
yezdicerd 85a/derkenar üst
yezīdet 27b/13
yezīd ibn-i ebī süfyān 27b/11
yıldırım bāyezīd 50b/2
yıldırım bāyezīd ḡāzi 50b/6
yünus 047b/derkenar yan
yünus emlaḡ 154b/17
yūsuf 10b/11, 11a/3, 18b/6, 32b/1,
47b/derkenar yan, 108b/11, 108b/12,
108b/14, 136a/1
yūsuf ʔelebi 50b/14
yūsuf paşa 55a/15

Z

zāb bin ʔahmāsb 48a/derkenar alt
zāḡḡāk 61a/5, 72a/8, 72a/15
zekeriyā 32b/, 47b/derkenar yan,
48b/derkenar yan
zerdüşt ḡekīm 48b/derkenar üst
zeyd 21b/19
zeyd bin ḡalid 101b/6
zeyd bin ḡāriş 10a/6, 21b/18
zeyd bin ḡattāb 24a/derkenar yan
zeyd bin sābit 26a/4, 26a/6, 27b/10,
31b/5, 31b/13
zeydü'l-aşḡar 36a/14
zeydü'l-ekber 36a/11
zeyne'l-ʔābidīn 43b/3
zeyneb 19b/4, 19b/6, 20a/8, 21b/12,
21b/13, 22a/5, 22b/15, 36b/6, 42a/14,
43a/18
zeyneb bint-i mazʔün 36a/11
zeyneb bint-i ʔaḡş 21b/16, 23a/5
zeyneb bint-i ḡadice 22b/17
zeyneb bint-i ḡadice bin el-ḡāriş 21b/5
zeyneb bint-i ümeyme 23b/14
zeyneb kübrā 42a/13
zeynel ḡān 56a/19
ziyād bin lebī d 27b/1
zü'l-i znü'l-vāʔiye 41b/5
zü'l-ḡarneyn 47b/derkenar yan
zü'n-nün 174a/15

zübeyr 9a/4, 10a/7, 23a/15, 23b/8,
25b/1, 27b/6, 30b/8, 32a/16, 37a/16,
152b/17

zübeyr bin el-‘avām 25a/16

zübeyr bin el-‘avvām 26a/15

züheyr 23b/9

züleyhā 108b/11, 108b/14

zü miḥberet 28a/5

SONUÇ

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilerin ışığında HM’de tespit edilen bazı önemli hususlar şunlardır:

1. HM harekeli olmadığı için ünlüler harfle gösterilmeye çalışılmıştır. Eserde bazı kelimelerdeki ünlü ve ünsüzlerin yazılışlarında farklılıklar görülmüştür:

korqaram	قورقارام	127a/12	korqaram	قورقارام	126a/9
taşlu	طاطلو	12a/18	datlu	داتلو	14b/9
aşlu	اطارو	201a/5	at	ات	201a/4
saşlu	ساطرلو	127a/8	şaşlu	صاطرلو	98b/6
oşı	اوتی	9b/8	oşadı	اوتودی	129b/7

2. Aynı sayfanın farklı satırlarında hatta aynı satırda bile farklı imla özellikleri karşımıza çıkmaktadır. Bu bakımdan HM’de kurallı bir imla sisteminden söz etmek mümkün değildir.

yılan	یلان	92a/10	ilana	ایلان	92a/8
şasüdlük	حسودلك	134b/16	şasüdlük	حسودلو	134b/10
köprüye	كوبری	124b/2	köpri	كوبری	124b/2

3. Metinde *dadalar* 186b/2, *dabşurup* 78b/derkenar alt, *daş* 14b/17, *daşıyup* 34b/16, *datdurup* 187b/5 vb. kelimelerde t- sesi yerine genellikle d- sesinin tercih edilmesi Azeri Türkçesinde de görülen bir imla özelliğidir.
4. HM, genel olarak damak uyumuna uygun bir kullanım göstermekle birlikte eserde yer alan *buyurdükleri* 42b/18, *buyuracak* 44a/7, *dutmek* 111a/8 *dostligün* 22b/8, *şusuzligin* 148b/3, *yukusuzliginde* 158a/12 vb. kelimelerde görüldüğü üzere aykırı kullanımlar da mevcuttur. Doęu Türkçesinde de karşılaşılan ve genellikle yazım hatası olarak kabul edilen bu durum, Türkçenin fonetik gelişme sürecine katkı sağlayan bir ağız özelliği olarak değerlendirilebilir. Aynı durum *rāziligın* 74a/2, *giriřtārliginden* 83b/3, *piřmānlige* 167a/18 *řūmliginden* 83b/6

vb. alıntı kelimelerde de karşımıza çıkmaktadır. Alıntı kelimelerdeki bu uyumsuzluğun kelimelerin Türkçeye uymayan telaffuzları dolayısıyladır.

5. HM'deki dudak uyumuna uygun örnekler, Eski Anadolu Türkçesindeki uyumsuzluğun Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde değişmeye başladığını göstermektedir. Metinde dudak uyumuna giren/girmeyen aynı kelimelerin bir arada kullanılması düzensiz bir dudak uyumu kullanımı olduğunu örneklendirmektedir.
6. HM'de genellikle kelimeler ötümlüleşmeye uygun olsa da sadece k ile biten kelimelerde ünlü ile başlayan ek almasına rağmen *kulakı* 102b/9, *yumuşakı* 134a/17, *başlıkı* 156a/3, *yaramazlığı* 137b/19, *balçığı* 168a/6 vb. kelimelerde ötümlüleşmenin gerçekleşmediği görülmektedir.
7. Azeri Türkçesinde umumi bir kaide olan kelime başındaki y- sesinin düşmesi, HM'de *itür-* 153b/5, *yit-* 2b/3, *ilan* (13 kez), *yılan* (7 kez) vb. örneklerde düzensiz şekilde görülmüştür.
8. HM'de Azeri Türkçesinde de görülen yoksa 92a/19, *yohsa* 165b/1, *sifariş* 44b/13, *sipariş* 5b/15 gibi sızıcılaşma örnekleri tespit edilmiştir.
9. Ad durum eklerinin kullanımında büyük farklılıklar yoktur. Ancak, HM'de yalın durum ve belirtme durumunun ilgi durumu; bulunma durumunun ayrılma ve yönelme durumu, yönelme durumunun belirtme ve vasıta; yalın durumun yönelme/bulunma yerine kullanıldığı örneklere yer verilmiştir.

kaçan ben gelmedüm sen (senün) gitmeñ gerek idün	81a/derkenar yan
şāyimün ağzını (ağzinuñ) koqusı	100a/3
otuz yaşında (yaşından) şoñra	9b/5
münāfiķ rāzī olmayup haşmı 'ömere ('ömeri) çeküp mābeynümüzde sen hükmeyle diyüp	33a/6
halkuñ ve melekleruñ 'ibādetlerine ('ibādetleriyle) berāberdür	81b/derkenar yan
bundan şoñra her taraf (tarafa/tarafda) laķımlar açılup	54a/1

10. Adlardan sıfat yapan +II/+IU eki HM'de 216 yuvarlak, 30 düz ünlülü olarak karşımıza çıkmıştır.

11. HM’de yeterliliğin olumsuz çekimindeki *idebilmez* 171a/14, *irişebilmez isen* 89b/8, *idebilmese* 171a/1 vb. 16 örnekte, EAT metinlerinde zaman zaman karşılaşılan ve Azeri Türkçesine ait bir özellik olan bil- fiili kullanılmıştır.
12. Osmanlı Türkçesinde kullanımdan kalkan ve Azeri Türkçesinde kullanılmaya devam eden -i p, -Up öğrenilen geçmiş zaman eki tek bir örnekte kullanılmıştır: *evlerinden kendüye ta ‘ām gelipdi* 128bb/1
13. HM’de -yor şimdiki zaman kipi 5 yerde kullanılmıştır. Genellikle şimdiki zaman anlamı, geniş zaman kipi kullanılarak sağlanmıştır.
14. Gelecek zaman kipinde -IsAr ekine rastlanmamış; -sA gerek, -AcAk yapıları kullanılmıştır.
15. HM’de çoğul 1. şahıs eki, emir/istek çekiminde -AlUm, -VUZ ekleriyle birlikte, hemze (◌) harfinden sonra elif (ل) ve vav (و) harfi ile gösterilen, aşağıdaki tabloda yer alan şekiller yer almaktadır. Söz konusu kullanımlar, *biz>>vuz>uz* değişimi neticesinde meydana gelen bir ağız özelliği olarak değerlendirilebilir.

ve biz anları imtiḥān meḥekkine <u>urmaya uz</u>	اورمیا اوز	84a/3
ve muḥakkaklardan ayırıp <u>çıkara uz</u>	بچاره اوز	84a/5
size bu darlıqdan ferec <u>vire üz</u>	وره اوزه	103a/13
aña şifā <u>vire üz</u>	یره اوز	183b/19
sizüñ riyāz-ı şudūruñuza <u>yağdura uz</u>	یاغدوره اوز	185a/2
buyurur ki tiz ola ki <u>döndüre üz</u>	دوندوره اوزه	185a/9

16. Zamirlerde zamir n’sinin kullanılmadığı örnekler tespit edilmiştir: *kendüden* 21b/16, *olarile* 53b/2.
17. HM’de partisip çekiminde i- fiilinin müstakil bir fiil hüviyetinde kullanıldığı ve olmak sözcüğü ile eşdeğer bir anlama sahip olduğu toplam 17 örnek tespit edilmiştir.

cibril <u>idügi</u> bilmezler idi	10/12
mervānuḡ ḥattı <u>idügi</u> bilinmegin	39b/12
anda zehr <u>idügin</u> bilmeyüp	167a/14
ḥazīne doldurmak boşatmaqdan eyü <u>idügi</u> muḳarrerdür	75b/derkenar yan

18. HM'de Arapça ve Farsça kelimelerden meydana gelen ikili ve üçlü tamlamalar sıklıkla yer almıştır. Ayetlerin ve hadislerin açıklamasının yapıldığı bāblarda ve bir olayın anlatıldığı kısımlarında oldukça sade bir dil tercih edilmiştir. Metinde yer alan; *kılıcı sözinden evvel iriş-* 154b/18, *taḥammül perdesin aç-* 98b/7, *bir lukmeye şat-* 121a/7, *cān kopar-* 148b/6 deyimleri ile *engüriye kurbında qaraca dağı yayla virdi* 49b/7 cümlesinde dağın bir yaylayı oluşturması anlamında kullanılması dikkat çekici örneklerdir.
19. İncelenen metnin dizininde yaklaşık 8380 madde başı kelime bulunmaktadır. Bunlardan 4906 Arapça, 2395 Türkçe, 807 Farsça, 6 Yunanca, 2 Latince, 1'er adet Moğolca, İtalyanca ve Sırpça kökenli kelime tespit edilmiştir. Metinde 168 Arapça ve 93 Farsça kökenli kelimeye Türkçe yapım eki getirilmiştir.

KAYNAKÇA

- AHMET VEFİK PAŞA, haz. Recep TOPARLI, **Lehce-i Osmânî**, TDK Yayınları, Ankara, 2000.
- AKBAYAR Nuri, **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003.
- AKTAN Bilal, “Kemal Ümmî’nin Vefât Risâlesi ve Dil Özellikleri”, **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, sayı 19, 2006, ss. 95-107.
- AKYÜZ Kenan, S. Beken, S. Yüksel, M. Cunbur, **Fuzûlî Türkçe Divan**, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara, 1958.
- ARAT Reşit Rahmeti, **Kutadgu Bilig III İndeks**, haz.: Kemal Eraslan, Osman F. Sertkaya Nuri Yüce, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., İstanbul, 1979.
- ARAT Reşit Rahmeti, “Türkçede Kelime ve Eklerin Yapısı”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, Nisan 1955, C: IV, S: 43, ss. 396-401.
- ARSLAN Mehmet, **Menakıb-ı Çehar-Yar-ı Güzin**, Sivas Bld. Matbaası, İstanbul, 2017.
- AYTAÇ Ayfer, **Kitâbü’l-Felâhat Tercümesi (Giriş – Metin – Dizin)**, ÇOMU SBE (Basılmamış Doktora Tezi), Çanakkale, 2015.
- BAHAEDDİN Mehmet, **Yeni Türkçe Lügat**, Akçağ Yayınları, Ankara, 1997.
- BANGUOĞLU Tahsin, **Türkçenin Grameri**, TDK Yay., Ankara, 1990.
- BAYAT Fuzuli, **Eski Türkçe Sözlük**, Yalın Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- BAYAT Fuzuli, **Orta Türkçe Sözlük**, Yalın Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- BAYRAKTAR Nesrin, **Orta Türkçede Fiilimsiler**, Hacettepe SBE (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 2000.
- BİANCHI Thomas Xavier, **Dictionnaire Français-Turc**, Paris.
- BİRİNCİ Ali, **Lugat-ı Remzi**, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul, 2018.
- BOZ Erdoğan, “Ünsüz Düşme ve Kaybolmalarında Terim ve Tasnif Sorunu”, **Türk Dili**, s. 600, Ankara, 2001, ss. 856-864.
- CANKURT Gülşen Çaylı, **Figani Divanı Gramatikal İndeksi** (Basılmamış Doktora Tezi), ADU SBE, Aydın, 2015.

- CLAUSON Sir Gerard, “Türkçede Sekizinci Yııldan Önce Kullanılan Ekler”, **Dil Araştırmaları Dergisi**, C. 1, S. 1 Güz, Ankara, 2007.
- CLAUSON Sir Gerard, **An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish**, Oxford, 1972.
- ÇAĞBAYIR Yaşar, **Ötüken Türkçe Sözlük (5 cilt)**, Ötüken Yayınları, İstanbul, 2007.
- ÇOLAK Orhan M., İstanbul Kütüphanelerinde Bulunan Siyasetnameler Bibliyografyası, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2003, ss. 339-378.
- DEVELİ Hayati, **XVII. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar**, TDK Yay., Ankara, 1995.
- DEVELLİOĞLU Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, 13. Baskı, Aydın Kitabevi Yay., Ankara, 1996
- DİLÇİN Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, 2. Baskı, TDK Yay., Ankara, 2009.
- DUMAN M. (2004). “Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Bazı Metinlerdeki Dil Uyumuna Aykırı Örnekler Üzerine”, **V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri**, c. 1, ss. 793-804.
- DUMAN Musa, **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri**, TDK Yay., Ankara, 1995.
- ECKMANN Janos, **Çağatayca El Kitabı**, çev. Günay Karaağaç, İstanbul Ü.Edb.Fak.Yay., İstanbul, 1988.
- ECKMANN Janos, “Türkçede -raq, -rek Ekine Dair”, **TDAY-Belleten**, TDK Yay., Ankara, 1953, ss. 49-52
- EDİSKUN Haydar, **Türk Dilbilgisi**, Remzi, İstanbul 2004.
- ERCİLASUN Ahmet Bican, **Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi**, Akçağ Yayınları, Ankara 2004.
- ERCİLASUN Ahmet Bican, **Kutadgu Bilig Grameri-Fiil**, Akçağ Yay., Ankara, 1984, s.48.
- ERDEM Mevlüt, “Yön Ekleri: Çekim ve Türetim Özellikleri Bakımından Tarihsel Bir Değerlendirme”, **Prof.Dr. Mine Mengi Adına Türkoloji Sempozyumu Bildirileri**, Ç.Ü. Sos.Bil.Dergisi, Adana, 2012, ss. 625-632.
- EREN Hasan, **Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, 1. Baskı, Bizim Büro Basım Evi, Ankara, 1999.

- ERGİN Muammer, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yay., İstanbul, 2004.
- ERGİN Muammer, **Azeri Türkçesi**, İstanbul Üni. Edb.Fak.Yay., İstanbul, 1971.
- GÖKÇE Aziz, “Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesine Dudak Uyumu ve Ünsüz Uyumu”, **Turkish Studies**, Volume 4/3 Spring 2009, ss. 991-1012.
- GÜLENSOY Tuncer, **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Kelimelerin Köken Bilgisi Sözlüğü**, Cilt 1-2, TTK Yay, Ankara, 2007.
- GÜLSEVİN Gürer, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yay., Ankara, 2011.
- GÜLSEVİN Gürer, “Türkiye Türkçesinde Zaman ve Kip Çekiminde birleşik Yapılar Üzerine”, **TDAY-Belleten**, TDK Yay., Ankara, 1997, ss. 215-224.
- GÜNGÖR Şeyma, Fuzûlî, **Hadikatü’s-Süeda**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. Ankara, 1987.
- HACIEMİNOĞLU M.Necmettin, **Türk Dilinde Edatlar**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1994.
- HACIEMİNOĞLU M.Necmettin, **Türk Dilinde Yapı Bakımından Filler**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1991.
- HİRİK Erkan, Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi’nin Grameri: Fiil, KKKU SBE (Basılmamış Doktora Tezi), Kırıkkale, 2014.
- İLKER Ayşe, “Gelecek Zaman ve Şimdiki Zaman Kiplerinin Önümüzdeki Süreçte Fonetik Olarak Değişebilirliği”, **Geçmişten Geleceğe Türkçe, Elginkan Vakfı I. Türk Dili ve Edebiyatı Kurultayı Bildirileri**, İstanbul, 2014.
- KANAR Mehmet, **Arapça Türkçe Sözlük**, 1. Baskı, Say Yay., İstanbul, 2009
- KANAR Mehmet, **Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Derin Yayınları, İstanbul, 2005.
- KANAR Mehmet, **Farsça Türkçe Sözlük**, 2. Baskı, Say Yay., İstanbul, 2010.
- KARA Serdal, Mecmû‘atü’ş-Şanāyi‘ (Giriş-Dil Özellikleri-Metin-Dizin), YYU SBE., (Basılmamış Doktora Tezi), Van, 2013.
- KARAAĞAÇ Günay, **Türkçenin Dil Bilgisi**, Akçağ Yay., Ankara, 2013.
- KARABEY T., ATALAY M. **Ahmet Cevdet Paşa, Belagat-ı Osmaniyye**, Ankara. 2000.
- KARADUMAN Selami, Tuḥfetü'l-ğarīb Netice-i Dil-Firīb (İnceleme-Metin-Dizin), Uludağ SBE (Basılmamış Doktora Tezi), Bursa, 2015.

- KARAHAN Leyla, “Yükleme (accusative) ve İlgi (genitive) Hali Ekleri Üzerine Bazı Düşünceler”, **3. Uluslararası Türk Dili Kurultayı 1996**, Ankara, 1999, ss. 605-611.
- KARTALLIOĞLU Yavuz, **Klasik Osmanlı Türkçesinde Eklerin Ses Düzeni (16, 17 ve 18. Yüzyıllar)**, Ankara: TDK Yay, 2011.
- KORKMAZ Zeynep, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, Ankara: TDK Yay., 2003.
- KORKMAZ Zeynep, **Marzubān-nāme Tercümesi**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1973.
- KORKMAZ Zeynep, **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- KORKMAZ Zeynep, “Türkiye Türkçesindeki - madan/-meden -madın<-medin Zarf-Fiil (Gerundium) Ekinin Yapısı Üzerine”, **Türkoloji Dergisi**, C. II/I, 2. baskı, Ankara, 1969, ss. 297-307.
- LEVEND Agah Sırrı, “Siyasetnameler”, **TDAY-Belleten**, 1963, ss. 167-194.
- MANAV Bekir, **Gerçek Kaynaklardan Ertuğrul Gazi**, Pergole Yay., İstanbul, 2018.
- MANSUROĞLU Mecdut, **Eski Osmanlıca Tarihi Türk Şiveleri**, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., Ankara 1988, ss. 249-250.
- NACİ Muallim, **Lugat-i Naci**, TDK Yay., Ankara, 2009.
- PARLATIR İsmail, **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Ankara, Yargı Yay., 2006.
- PARLATIR İsmail, Belgin Tezcan Aksu, **Lugat-ı Cudi**, TDK Yay., Ankara, 2006.
- REDHOUSE Sir James, **Turkish and English Lexicon**, Çağrı Yay., İstanbul, 2006.
- SAMİ Şemseddin, **Kāmûs-ı Türkî**, 5. Baskı, Çağrı Yay., İstanbul, 1995.
- SAMİ Şemseddin, **Kamusu’l Alam**, Kaşgar Neşriyat, Ankara, 1996.
- STENGASS Francis, **Persian–English Dictionary**, Beyrut, 1998.
- ŞAHİN Hatice, **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yay., Ankara, 2003.
- ŞAHİN Hatice, Ferah-name(Dil Özellikleri, Metin, Söz Dizimi) Doktora Tezi, Malatya SBE, 1993.
- ŞAHİN Hatice, “Gel- ve Git- Fiillerinin Birleşik Yapılarda Sergilediği Durumlar”, **Türk Dili**, TDK Yay., C. 2001/II, S. 595, Ankara, 2001.
- ŞAHİN Hatice, “Kutadgu Bilig’de Tasvirî Fiiller”, **U.Ü. Fen-Edb Fak.Sos.Bil. Dergisi**, Yıl: 2, s. 2, 2000-2001, ss-95-105.

- ŞAHİN Hatice, “Divan u Lügati’t-Türk’te er- Fiili”, **Uluslararası II. Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu**, Ankara, 2008.
- ŞAHİN Hatice, "Tezlik Fiilin Dilimizde Gösterdiği Çeşitlilikler", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, Osman Nedim Tuna Hatıra Sayısı, S.139, Temmuz-Ağustos, İstanbul, 2002.
- TABERİ Ebu Cafer, **Milletler ve Hükümdarlar Tarihi (5 Cilt)**, (çev. Zakir Kadiri Ugan, Ahmet Temir), MEB Yay., İstanbul, 1991.
- TAHİR B. Mehmet, **Osmanlı Müellifleri** (çev. İsmail Özen), 2. Cilt, İstanbul: Meral Yay., 1975.
- Tarama Sözlüğü**, I-VIII, TDK Yay., Ankara, 2009.
- TEKİN Talat, **Orhun Türkçesi Grameri**, Türk Dilleri Araştırmaları (Yayımlayan: Mehmet Ölmez), Yayını, İstanbul, 2003.
- TİETZE Andreas, **Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati**, Cilt 1 (A-E), Simurg Yay., İstanbul, 2002.
- TİMURTAŞ F. Kadri, **Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1994.
- TOKAT Feyza, Hezarfen Hüseyin Efendi'nin “Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia Li'r-Rûhânî ve't-Tabîb”i İnceleme-Metin-Dizin (Basılmamış Doktora Tezi), PAU SBE, Denizli, 2012.
- TOPARLI Recep, **Ahmet Vefik Paşa Lehçe-i Osmani**, TDK, Ankara, 2000.
- TULUM Mertol, **17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı**, 1. Baskı, TDK Yay., Ankara, 2011.
- Türkçe Sözlük**, 10. Baskı, TDK Yay., Ankara, 2005.
- UĞUR Ahmet, **Osmanlı Siyasetnameleri**, MEB Yay., İstanbul, 2001.
- ÜSTÜNOVA Kerime, **Dil Yazıları**, Akçağ Yay., Ankara, 2002.
- ÜSTÜNOVA Kerime, “Dilek Kipleri ve Zaman Kavramı”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C. LXXXVIII, S. 635, s. 678-686.
- YAZICI Tahsin, “HEMEDANI, Emir-i Kebir”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Cilt 17, TDV Yayınları, Ankara, 1989.
- Yazım Kılavuzu**, 26. Baskı, TDK Yay., Ankara, 2009.

Dijital Kaynakça

<http://www.lugatim.com/>

<https://www.osmanice.com/>

<https://www.osmanlicasozlukler.com/>

<http://www.osmanlicaturkce.com/>

<http://www.otukensozluk.com/>

<http://www.tdk.gov.tr/>

<http://yazmalar.gov.tr/eser/hilyetul-muluk/12179>

ÖZGEÇMİŞ

ÖZGEÇMİŞ			
Adı-Soyadı	Erdal	AYDIN	
Doğum Yeri ve Yılı	Adana	30.10.1983	
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Eğitim Durumu	Başlama - Bitirme Yılı	Kurum Adı	
Lise	1997	2000	Orhan Çobanoğlu Lisesi
Lisans	2001	2005	Çukurova Üniversitesi
	2013	2017	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans	2005	2006	Çukurova Üniversitesi
	2009	2013	Dumlupınar Üniversitesi
Doktora	2013	2019	Uludağ Üniversitesi
Çalıştığı Kurumlar	Başlama - Ayrılma Yılı	Çalışılan Kurumun Adı	
1.	2007		Hava Kuvvetleri Komutanlığı
2.	2017		Milli Savunma Üniversitesi
Üye Olduğu Bilimsel ve Meslekî Kuruluşlar			
Katıldığı Proje ve Toplantılar			
Yayınlar:	1- AYDIN Erdal, "17. Yüzyılda Yazılan Bir Siyasetname Metni: Hilyetti'l-Mülük", Uluslararası Beşerî ve Eğitim Bilimleri Dergisi , Nisan 2019, ss. 266-274. 2- AYDIN Erdal, "Şifâü l-Fuâd li Hazret-i Sultân Murâd Adlı Eserin İmla, Ses Bilgisi ve Söz Varlığı Üzerine", VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu ed. Hatice Şahin, İbrahim Karahancı , Bursa: Uludağ Üniversitesi, 2014, ss. 545-554.		
Diğer:			
İletişim (e-posta):	erdaledb@gmail.com		
Tarih	26 / 07 / 2019		
İmza			
Adı-Soyadı	Erdal AYDIN		

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Erdal AYDIN
Tez Adı	Muhammed Bin Hüseyin Er-Revanî'nin Hilvetü'l-Mülak Adlı Eseri (İnceleme - Metin - Dizin)
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Türü	Doktora
Tez Danışman(lar)ı	Prof. Dr. Hatice SAHİN
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) İzni Kısıtlama	☐ Patent Kısıt (2 yıl) ☒ Genel Kısıt (6 ay) ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih : 19. 08. 2019

İmza : E. Aydın